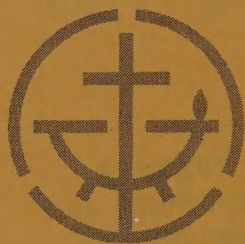

School of Theology at Claremont

1001 1340113

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

VETUS TESTAMENTUM GRAECE

IUXTA LXX INTERPRETES.

TOMUS SECUNDUS.

85
741
T5
1880
v. 2

1200m
Crot

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM
GRAECE
IUXTA LXX INTERPRETES.

TEXTUM VATICANUM ROMANUM EMENDATIUS EDIDIT, ARGUMENTA ET LOCOS
NOVI TESTAMENTI PARALLELOS NOTAVIT, OMNEM LECTIONIS VARIETATEM
CODICUM VETUSTISSIMORUM ALEXANDRINI, EPHRAEMI SYRI, FRIDERICO-
AUGUSTANI SUBIUNXIT, PROLEGOMENIS UBERRIMIS INSTRUXIT

CONSTANTINUS DE TISCHENDORF.

EDITIO SEXTA.

PROLEGOMENA RECOGNOVIT COLLATIONEM CODICIS VATICANI
ET SINAITICI ADJECIT

EBERARDUS NESTLE.

TOMUS II.

LIPSIAE:
F. A. BROCKHAUS.

1880.

I O B.

I.

Ἄνθρωπος τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι ᾧ ὄνομα Ἰώβ· καὶ ἦν ὁ ἄν-
θρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός, ἀμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παν-
τὸς πονηροῦ πράγματος. ² ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς. ²
³ καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι τρισχίλια, ζεύγη ³
βοῶν πεντακόσιοι, θήλειαι ὄνοι νομάδες πεντακόσιοι, καὶ ὑπηρεσία πολλή
σφόδρα καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος
εὐγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. ⁴ συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ⁴
ἀλλήλους ἐποίουν πότον κατ' ἐκάστην ἡμέραν, συμπαραλαμβάνοντες ἅμα
καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν. ⁵ καὶ ὡς ἂν ⁵
συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστελλεν Ἰώβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς
ἀνιστάμενος τὸ πρωί, καὶ προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν
αὐτῶν καὶ μόσχον ἓνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν· ἔλεγε γὰρ Ἰώβ
Μὴ ποτε οἱ υἱοὶ μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν. οὕτως
οὖν ἐποίει Ἰώβ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁶ καὶ ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἰδοὺ ⁶
ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὁ διάβολος
ἦλθε μετ' αὐτῶν. ⁷ καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν παραγέγονας; καὶ ⁷
ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπε Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας
τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος Προςέσχες τῇ διανοίᾳ ⁸
σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄν-
θρωπος ἀμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγ-
ματος; ⁹ ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου Μὴ δωρεὰν ⁹
Ἰώβ σέβεται τὸν κύριον; ¹⁰ οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς ¹⁰
οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτοῦ κύκλῳ; τὰ δὲ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς;
¹¹ ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χειρὰ σου καὶ ἄψαι πάντων ὧν ἔχει· ἡ μὴν εἰς πρὸς- ¹¹
ωπὸν σε εὐλογήσει. ¹² τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν ¹²
αὐτῷ δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ἄψῃ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος
παρὰ τοῦ κυρίου. ¹³ καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, οἱ υἱοὶ Ἰώβ καὶ αἱ θυγα- ¹³
τέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου·

Inscriptio: ιωβ

I. 4. om τις 2. αμεμπτ. δίκαιος αληθινος θεοσεβ. 3. καμ. τρισχιλιοι
... πεντακοσιοι, ονοι θηλ. νομιδες (sic) πεντακοσιοι 4. ποιουν 5. απεστειλεν
... το πρωι, προσεφ. τε θυς. περι αυτων ... υπερ τ. ψυχ. ... εν τη καρ-
δια ... πρ. τον θεον ... om ουν ... om ιωβ ... ημερ. αυτων 6. om ιδου
in f. add περιελθων την γην και εμπεριπατησας την υπ ουρανων 7. προς
τον διαβολον 8. ο θεος ... θεραποντος pro παιδος ... εστιν ανθρωπος
ομοιος αυτω των επι της ... post αμεμπτος add δίκαιος 9. om και ειπεν
... εναντιον κυριου ... τον θεον 10. αυτου τα εξω ... τα εξωθεν παντ.
τ. ο. αυτω κυκλοθεν 11. ει μην εις 12. και pro tote ... εν τη χ. σ. δε-
δωκα, αλλα ... ο διαβ. απο προσωπου κυριου 13. και εγενετο ως ... και
οι υι. του ιωβ ... ησθιον και επινον

14 ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθεν πρὸς Ἰωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἡροτρία,
 15 καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν· ¹⁵ καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλω-
 τεύοντες ἥχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
 16 σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ¹⁶ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν
 ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέ-
 καυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως· σωθεὶς δὲ ἐγὼ
 17 μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ¹⁷ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος
 καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Οἱ ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς, καὶ ἐκύκλωσαν
 18 τὰς καμηλοὺς καὶ ἥχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μα-
 χαίραις· ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ¹⁸ ἔτι τούτου
 λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ Ἰωβ Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγα-
 19 τέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ,
 19 ¹⁹ ἐξαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἤψατο τῶν τεσσάρων
 γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παῖδιά σου καὶ ἐτελεύτησαν·
 20 ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. ²⁰ οὕτως ἀναστὰς Ἰωβ
 ἔρῃξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, καὶ πεσὼν
 21 χαμαὶ προσεκύνησε ²¹ καὶ εἶπεν Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου,
 γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο· ὥς τῷ *Jac.5
 22 κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. ²² ἐν τούτοις
 πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰωβ ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ
 οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.

II.

Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆ-
 ναι ἐναντι κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστῆναι ἐναντίον
 2 τοῦ κυρίου. ² καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν σὺ ἔρχῃ; τότε εἶπεν ὁ
 διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου Διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατή-
 3 σας τὴν σύμπασαν πάρεμι. ³ εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον Προσέσχεες
 οὐν τῷ θεράποντί μου Ἰωβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀν-
 4 θρωπος ἄκακος, ἀληθινός, ἀμεμπτος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κα-
 κῆς; ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας· σὺ δὲ εἶπας ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπο-
 4 λέσαι. ⁴ ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, ὅσα
 5 ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτίσει. ⁵ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστεί-
 λας τὴν χεῖρά σου ἅψαι τῶν ὀστέων αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, ἢ μὴν εἰς
 6 πρόσωπόν σε εὐλογήσει. ⁶ εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι
 7 αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον. ⁷ ἐξῆλθε δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ
 8 κυρίου, καὶ ἔπαισε τὸν Ἰωβ ἔλκεϊ πονηρίῳ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. ⁸ καὶ

14. αγγελιοι ηλθεν (sic) ... 15. αυτοις κ. τ. παιδ. επαταξαν εν στο-
 ματι μαχαϊρας και εσωθην εγω μ. και ηλθον 16. αγγελ. προς ιωβ κ. ειπ.
 αυτω ... ουρανου επι την γην κ. κατεφαγεν τ. πρ. κ. τ. π. κατεκαυσεν ομ.
 και εσωθην ε. μ. και ηλθον 17. ετερ. αγγ. ερχεται προς ιωβ και λεγει αυ-
 τω ... ημιν αρχας τρις ... και εσωθην εγω 18. ερχετ. προς ιωβ λεγων
 ... παρα του (sic) υιω σου τω αδελφω 19. ηλθεν απο της ... και εσω-
 θην εγω 20. ουτως ακουσας ιωβ· αναστας διερρηξεν τ. ι. αυτου ... της
 κεφαλης αυτου και κατεπασατο γην επι της κεφαλης αυτου κ. πεσων χ. πρ.
 τω κυριω 21. ουτω και εγενετο ... ευλογημ. εις τους αιωνας 22. ουχ
 ημαρτεν ι. ουδεν εναντι κυριου ουδε εν τοις χιλεσιν αυτου κ. ουκ εδ.
 II. 1. ενωπιον κυριου ... εν μ. α. ηλθεν παρ. εναντι κυριου 2. εναντι κυ-
 ριου ... γην pro συμπασαν 3. πρ. τον σαταναν ... γης ανθρωπος ομοιος
 αυτω αμεμπτος δικαιος αληθινος θεοσεβης απεχομενος ... τα υπαρχ. α.
 απολ. δια κενης 4. και παντα οσα υπαρχει τω ανθρ. δωσει υπ. τ. ψ. α.
 5. ει μη pro η μην 6. διατηρησον 7. παρα του

ἔλαβεν ὄστρακον ἵνα τὸν ἰχώρα ξύη, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἕξω τῆς πόλεως. ⁹ χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Μέχρι τίνος καρτερήσεις λέγων Ἴδου ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; Ἴδου γὰρ ἠφάνισται σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς, οὐδὲ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδίνες καὶ πόνοι, οὐς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων· σὺ τε αὐτὸς ἐν σαπρῇ σκωλήκων κάθησαι διανυκτερεύων αἰθριος, καὶ γὰρ πλανωμένη καὶ λάτρις τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἵ με νῦν συνέχουσιν. ἀλλὰ εἰπόν τι ῥῆμα εἰς κυρίον, καὶ τελευτή. ¹⁰ ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ Ὡςπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ¹⁰ ἐλάλησας· εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑπόισομεν; ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἤμαρτεν Ἴωβ τοῖς χεῖλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ¹¹ ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ¹¹ ἐπελθόντα αὐτῷ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν, Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανῶν βασιλεὺς, Βαλδὰδ ὁ Σαυχεῶν τύραννος, Σωφάρ Μιναιῶν βασιλεὺς· καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέφασθαι αὐτόν. ¹² ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν, καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν, ῥῆξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολήν, καὶ καταπασάμενοι γῇν ¹³ παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας, καὶ οὐδεὶς ¹³ αὐτῶν ἐλάλησεν· ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα

III.

Μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν Ἴωβ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ² λέγων ³ Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νύξ ἐκείνη ἣ εἶπεν ^{2 3} Ἴδου ἄρσεν. ⁴ ἡ νύξ ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητησαί αὐτὴν ὁ κύριος ⁴ ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος· ⁵ ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιά ⁵ θανάτου, ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος. καταραθῇ ἡ ἡμέρα ⁶ καὶ ἡ νύξ ἐκείνη, ⁶ ἀπενέγκοιτο αὐτὴν σκότος· μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἑνιαυτοῦ, μηδὲ ἀριθμηθῇ εἰς ἡμέρας μηνῶν. ⁷ ἀλλὰ ἡ νύξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐ- ⁷ φροσύνη μηδὲ χαρμονή. ⁸ ἀλλὰ καταράσαιο αὐτὴν ὁ καταρῶμενος τὴν ἡμέ- ⁸ ραν ἐκείνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρῶσάσθαι. ⁹ σκοτωθῇ τὰ ἄστρα ⁹ τῆς νυκτὸς ἐκείνης· ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι ἑως- ¹⁰ φόρον ἀνατέλλοντα, ¹⁰ ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρός μου· ἀπήλ- ¹⁰ ταξε γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου. ¹¹ διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἔτελεύ- ¹¹ τησα; ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην; ¹² ἵνα τί δὲ συνῆν- ¹² τησάν μοι τὰ γόνατα; ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐθήλασα; ¹³ νῦν ἂν κοιμηθῆς ἡσύ- ¹³

8. ιωβ οστρ. ινα αποξη τον ιχ. αυτου ... κ. αυτος εκασθ. 9. ειπεν τω ιωβ η ... μεχρις ... το μνημ. σου ... υι. σου κ. θυγ. της εμης ... συ δε ... καθισαι ... και εγω πλανηταις και λατρ. τ. εκ τ. περιερχομενη κ. οικ. εξ οικιας ... ποτε δυση ινα αναπαυσωμαι τ. μοχθ. και των περιεχουσων με οδυνων ... αλλ ειπον τι ρ. προς 10. αυτη ειπεν ινα τι ωςπερ ... ουτως ελαλησας· ει (ante ει ** adpinxit ✕) τα μεν αγαθα ... τα δε κακα ... εν τούτοις πασι τοις σ. α. ουχ ημ. ιωβ ουδε εν τοις χ. αυτου 11. ιδιας πολεως πρ. α. του παρακαλεσαι και επισκεφασθαι αυτον ελιφας ο θαμανων β. βαλδας ο αυχαιων τυρ. και σ. ο μιναιων β. κ. παρεγ. ομοθυμ. πρ. αυτ. του εtc. 12. ρηξαντες δε ... in f. add επι τας κεφαλαις αυτων 13. παρεκαθηντο ... AC ελαλ. προς αυτον λογον III. 1. και μετα ταυτα 2. και απεκριθη ιωβ λεγων 3. εν η εγεννηθην εν αυτη κ. η νυξ εν η ειπον ... C om εκεινη 4. AC ημερα προ νυξ ... C φθεγγος 5. και επελθοι ... η ημερ. εκεινη 6. ενιαυτων 7. AC οδυνηρα 8. καταρασε τοιαυτην ... χειρουσασθαι 9. C* και μη υπομειναι ... υπομ. και μη ελθοι κ. μη φωτισαι μηδε ιδοι ... C ειδοι 10. κοπον προ πονον 12. και ινα τι συννητησεν μοι γονατα ... εθηλασα μητρος μου

14 χασα, ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην ¹⁴ μετὰ βασιλείων βουλευτῶν γῆς, οἱ ἐγαυ-
 15 ριώντο ἐπὶ ξίφεσιν, ¹⁵ ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολὺς ὁ χρυσός, οἱ ἐπλήσαν τοὺς
 16 οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου, ¹⁶ ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρός,
 17 ἢ ὥσπερ νήπιοι οἱ οὐκ εἶδον φῶς. ¹⁷ ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς,
 18 ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατακόποι τῷ σώματι· ¹⁸ ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰῶνοι οὐκ
 19 ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου. ¹⁹ μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστί, καὶ θεράπων δεδοί-
 20 κως τὸν κύριον αὐτοῦ. ²⁰ ὅτι γὰρ δεδδοται τοῖς ἐν πικρία φῶς, ζῶη δὲ ταῖς
 21 ἐν δδύναις ψυχαῖς; ²¹ οἱ ἱμεῖρονται τοῦ θανάτου, καὶ οὐ τυγχάνουσιν ἀνоруσ-
 22 23 σοντες ὥσπερ θησαυροὺς, ²² περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσι. ²³ θάνα-
 24 τος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα, συνέκλεισε γὰρ ὁ θὸς κατ' αὐτόν. ²⁴ πρὸ γὰρ τῶν σίτων
 25 μου στεναγμὸς ἦκει, δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ. ²⁵ φόβος γὰρ ὃν
 26 ἐφρόντισα ἤλθε μοι, καὶ ὃν ἐδεδοίκεν συνήνησέ μοι. ²⁶ οὔτε εἰρήνευσα οὔτε
 ἡσύχασα οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἤλθε δέ μοι ὀργή.

IV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφᾶς ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Μὴ πολλὰ σοι λελάληται
 3 ἐν κόπῳ; Ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει; ³ εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολ-
 4 λούς, καὶ χεῖρας ἀσθενούς παρεκάλεσας, ⁴ ἀσθενούντας τε ἐξανέστησας ῥήμασι,
 5 γόνασί τε ἀδυνατούσι θάρσος περιέβηκας· ⁵ νῦν δὲ ἦκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ
 6 ἡσυχία σου, σὺ ἐσπούδασας. ⁶ πότερον οὐχ ὁ φόβος σου ἐστὶν ἐν ἀφροσύνῃ,
 7 καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου; ⁷ μνηστῆρι οὖν τίς καθαρὸς ὧν
 8 ἀπώλετο, ἢ πότε ἀληθινὸι δολοῦντο ἀπώλοντο; ⁸ καὶ ὃν τρόπον εἶδον τοὺς
 9 ἀροτριώοντας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ σπεῖροντες αὐτὰ δδύναν θερύουσιν ἑαυτοῖς. ⁹ ἀπὸ
 10 προστάγματος κυρίου ἀπολούνται, ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθή-
 11 σονται. ¹⁰ σῶνός λεόντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη.
 12 ἡ μυρμηκοῦν ὥλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν, σκύμνοι δὲ λεόντων ἔλιπον
 13 ἀλλήλους. ¹² εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγονέει ἐν λόγοις σου, οὐδὲν ἂν σοι
 14 13 φόβῳ δὲ καὶ ἡγῶ νυκτερινῇ ἐπιτίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, ¹⁴ φρίκη μοι
 15 συνήνησεν καὶ τρόμος, καὶ μεγάλως μου τὰ ὀσᾶ διέσεισε, ¹⁵ καὶ πνεῦμα ἐπὶ
 16 πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν, ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες. ¹⁶ ἀνέστην καὶ οὐκ
 17 ἐπέγων, εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφή πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἡ αὔραν καὶ
 18 φωνὴν ἤκουον. ¹⁷ τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον τοῦ κυρίου; ἢ
 19 ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνὴρ; ¹⁸ εἰ κατὰ παιδῶν αὐτοῦ οὐ πιστεύει,
 20 κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σχολιὸν τι ἐπενόησε· ¹⁹ τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας
 21 πληλάς, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμέν; ἔπαισεν αὐτοὺς σιγή

14. βασ. και βουλ. ... AC ηγαυριωντο 15. και προ η 17. ασεβ. επαυ-
 σαν θυμον ... κατακοποι σωματι 18. C δε οι αιων. οι ουκ, A δε δι αιω-
 νος ουκετι ... φωρολογου 19. ου δεδοικως 20. ψυχης φως 21. AC ομει-
 ρονται ... om του ... ανоруσ. αυτου ως π. θησαυρον 22. κατατυχ. θανατου
 23. θανατος γαρ ... AC αναπαυσις (Α -σεις) ... αναπ. ου η οδος απεκρυβη
 ... ο κυριος 24. AC μοι ηκει 25. ον ευλαβουμην ηλθ. μοι ... ed. f. ενδε-
 δοικειν 26. C om δε IV. 1. C ελιφας ο θεμανιτης 2. C οισει 3. χειρ.
 ασθενουντων 4. ασθεν. δε ... γονασ. δε ... περιεβ. θαρσ. 5. AC νυνι δε
 ... AC συ δε ... εσπουδακας 6. A ουχι, C ουκ 7. ουν οτι ουδεις ... AC
 ολοριζοι 8. ιδον ... C αροτριουντας ... C θερύσουσιν ... εν αυτοις 10. C
 καυριαμα ... C εσβηθη 11. AC βορραν ... ελειπον 12. ουδεν ... κακων
 συννητησεν μοι ποτε. ουν ου δεζεται σου το ους μου εξεσια εξεσιτοι γαρ
 παρ αυτου 13. φοβοι και ηγω 14. φρ. δε μοι ... συνεπεσεν, ** συνσαι-
 σεν 16. και ανεστην ... ιδον 17. εναντι κυριου 19. εα δε τους κατοι-
 κουντας ... εξ ου κ. α. εσμεν εκ τ. α. π.

τρόπον, ²⁰ καὶ ἀπὸ πρωΐθεν μέχρι ἐσπέρας οὐκ ἔτι εἰσί, παρὰ τὸ μὴ δύνα- 20
σθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο. ²¹ ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξη- 21
ράνθησαν, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.

V.

¹ Ἐπικάλεσαι δὲ εἴ τίς σοι ὑπακούσεται, ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἁγίων ὄψῃ.
² καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, πεπλανημένον δὲ θάνατοί ζήλος. ³ ἐγὼ δὲ ² 3
ἑώρακα ἄφρονας ῥίξαν βάλλοντας, ἀλλ' εὐθέως ἐβρώσῃ αὐτῶν ἡ διαίτα. ⁴ πόρρω ⁴
γένοντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, κολαβρισθεῖσιν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσώ-
ναν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαῖρούμενος. ⁵ αἱ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδον- ⁵
ται, αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται· ἐκσιφωνισθεῖν αὐτῶν ἡ ἰσχύς.
⁶ οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὁρέων ἀναβλαστήσει πόνος· ⁶ 8
⁷ ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾷται κόπῳ, νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται. ⁸ οὐ ⁷ 8
μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου, κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπι-
καλέσομαι, ⁹ τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ⁹
ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός· ¹⁰ τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστέλλοντα ὕδωρ ¹⁰
ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν· ¹¹ τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ ἀπολωλότας ¹¹
ἐξεγείροντα· ¹² διαλλάσσαντα βουλάς πανούργων, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ ¹²
Co. 3, χεῖρες αὐτῶν ἀληθές. ¹³ ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει, βουλὴν δὲ ¹³
19. πολυπλόκων ἐξέστησεν· ¹⁴ ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ μεσημ- ¹⁴
βρινὸν ψηλαφήσασιν ἴσα νυκτί. ¹⁵ ἀπόλιντο δὲ ἐν πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλ- ¹⁵
θοι ἐκ χειρὸς δυνάστου· ¹⁶ εἴη δὲ ἀδυνάτῳ ἐλπίς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφορά- ¹⁶
χθεῖη. ¹⁷ μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος· νοσήθημα δὲ παντοκρά- ¹⁷
τορος μὴ ἀπαναῖνον. ¹⁸ αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν· ¹⁸
ἐπαισε, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο. ¹⁹ ἐξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται, ἐν ¹⁹
δὲ τῷ ἐβδόμῳ οὐ μὴ ἀψηταί σου κακόν. ²⁰ ἐν λιμῷ ῥύσεται σε ἐκ θανάτου, ²⁰
ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδηροῦ λύσει σε. ²¹ ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύ- ²¹
ψει, καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. ²² ἀδίκου καὶ ἀνόμου κατα- ²²
γέλασθῃ, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς· ²³ θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρη- ²³
νεύσουσί σοι. ²⁴ εἰτα γνῶσθι ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος, ἡ δὲ διαίτα τῆς ²⁴
σκηνῆς σου οὐ μὴ ἀμάρτη. ²⁵ γνῶσθι δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ τέκνα ²⁵
σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ. ²⁶ ἐλευσῇ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ²⁶
ὥριμος κατὰ καιρὸν θερίζομενος, ἢ ὥσπερ θιμωνία ἄλωνος κατ' ὥραν συγκο-
μισθεῖσα. ²⁷ ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν, ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν· σὺ ²⁷
δὲ γνῶθι σεαυτὸν εἴ τι ἔπραξας.

20. om και ... εως εσπερας και ουκ ... και παρα 24. τετελευτησαν
pro εξηρανθησαν. ... και παρα το μ. εχ. α. σοφ. απωλ. V. 4. σου εισ-
ακουσεται ... αγιων αγγελων 3. εορακα ... ευθως η διαίτα αυτ. εβρ. 4.
εγενοντο ... σχολαβρισθεισαν 5. εβρισαν pro συνηγαγον ... ουκ εξερεθη-
σονται και εξιφωμισθεισαν 6. εκ γης 7. εν κοπω γεννεται ... γυπων 8. αλλ
εγω ... δε τον παντοκρατορα επικαλ. 10. επι της γης τον αποστελλοντα
12. τον διαλλασσοντα 13. φρονησ. αυτων, βουλας δε 14. εν ημερα αυτοις
συναντησεται σκοτος ... ψηλαφησιαν 16. και ειη αδυνατω ελ., και αδικου
στομα 17. ο κυρ. επι της γης 18. παταξει pro επαισε ... ιασονται 19.
24. κρυψ. σε ... ουχ αφεται 20. και εν πολεμω εκ χ. σ. ρυσεται σε
24. κρυψ. σε, και ου φοβηθηση ... in f. add και ου φοβηθηση απο τα-
λαιπωριας οτι ελευσεται ταλαιπωρια 22. αγριων της γης ου φοβηθηση
23. in f. add (sed in margine ** addidit signum ✕ usque ad ειτα γνωση
ο. ειρ. σου ο οικος v. 24.) οτι μετα των λιθων του αγρου η διαθηκη
σου και τα θηρια του αγρου ειρηνευσει σοι και γνωση οτι εν ειρηνη το
σπερμα σου και επισκοπη της ευπρεπιας σου και ου μη αμαρτης 25. και
γνωση οτι ... το πανβοτανον 26. απελευση ... καιρον αυτου 27. σεαυτω
τι εποιησας

VI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Εἰ γὰρ τις ἴστων στήσαι μου τὴν ὀργήν, τὰς
3 δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν, 3 καὶ δὴ ἄμμου παραλίᾳ βαρυ-
4 τέρα ἔσται· ἀλλ' ὥς ἔοικε τὰ ῥήματά μου ἔστι φαῦλα. 4 βέλη γὰρ κυρίου ἐν
τῷ σώματί μου ἔστιν, ὣν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα, ὅταν ἄρξω-
5 μαι λαλεῖν κεντοῦσί με. 5 τί γάρ; μὴ διὰ κενῆς κεκραῖζεται ὄνος ἄγριος ἀλλ'
ἢ τὰ σῖτα ζητῶν; εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;
6 εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἀνευ ἁλός; εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμασι κenoῖς;
7 οὐ δύναται γὰρ παύσασθαι μου ἡ ὀργή· βρόμον γὰρ ὀρῶ τὰ σῖτά μου ὡς-
8 περ ὁσμὴν λένοντος. 8 εἰ γὰρ δόχη καὶ ἔλθοι μου ἡ αἰτήσις, καὶ τὴν ἐλπίδα
9 μου δώῃ ὁ κύριος. 9 ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με, εἰς τέλος δὲ μὴ με
10 ἀνελέτω. 10 εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τειχέων ἡλλόμην, ἐπ' αὐτῆς
11 οὐ φείσομαι· οὐ γὰρ ἐψυσάμην ῥήματα ἁγία θεοῦ μου. 11 τίς γάρ μου ἡ
12 ἰσχὺς ὅτι ὑπομένω; ἢ τίς μου ὁ χρόνος ὅτι ἀνέχεται μου ἡ ψυχὴ; 12 μὴ ἰσχὺς
13 λίθων ἡ ἰσχὺς μου; ἢ αἱ σάρκες μου εἰσι χάλκεαι; 13 ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπε-
14 ποῖσιν; βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεστιν, 14 ἀπειπάτό μου ἔλεος, ἐπισκοπὴ δὲ
15 κυρίου ὑπερεῖδέ με. 15 οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου, ὥπερ χεῖμα ἄρβου
16 ἐκλείπων ἡ ὥπερ κύμα παρηλθόν με· 16 ὅτινές με διευλαβούντο, νῦν ἐπι-
17 πεπτώκασι μοι ὥπερ χιῶν ἡ κρύσταλλος πεπηγώς· 17 καθὼς τακεῖσα θέρμης
18 γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν, 18 οὕτω καὶ γὰρ κατελείφθη ἐν ὑπὸ πάντων,
19 ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην. 19 ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν, ἀτραποὺς Σα-
20 βῶν οἱ διορῶντες, 20 καὶ αἰσχύνῃν ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλεσι καὶ χρήμασι
21 πεποιῶτες. 21 ἅτάρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως, ὥστε ἰδόντες τὸ
22 ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε. 22 τί γάρ; μὴ τι ὑμᾶς ἤτησα, ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος
23 ἐπιδέομαι, 23 ὥστε σῶσαι με ἐξ ἐχθρῶν, ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαι με;
24 25 διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω· εἴ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι. 25 ἀλλ'
26 ὥς ἔοικε φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα, οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχύν αἰτοῦμαι, 26 οὐδὲ
ἐλεγχος ὑμῶν ῥήμασι με παύσει, οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι.
27 28 πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῷ ἐπιπύπτετε, ἐνέδλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν. 28 νυνὶ δὲ
29 εἰςβλέψας εἰς πρόσπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι. 29 καθίστατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἄδι-
30 κων, καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε. 30 οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γλώσσει μου ἄδι-
κων· ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ συνέσιν μελετᾷ;

VII.

Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὥς-
2 περ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ; 2 ἢ ὥπερ θεράπων δεδοικώς τὸν

VI. 2. Τι γαρ τις 3. βαρυτεραι εισιν 4. om αυτων 6. καινοις 7. δε μου παυσασθ. η ψυχη ... C μου παυσασθαι (vdtr) ... C ευχη pro οργη 8. ελθη ... δωη ο θεος 9. om με prius 40. δε μοι η πολις μου ταφος ... ελλομην ... ου μη φισωμαι, C ουδεν φισομαι ... εν ρηματι αγιου 42. χαλκαι, C χαλκiai 44. απ. δε με ... και επισκοπη κυριου υπεριδεν με ... C υπεριδεν 45. προσιδον ... κυματα ... C παρηλθωμεν pro παρ. με 46. ευλαβουντο, C διευλαβουντο 47. τακειεις ... γινομενης ουκειτε εγνωσθη ... C ανεγνωσθη ... περ ην rescripta sunt 48. AC ουτως ... και εγω ... απωλ. τε και 49. (ιδετ οδους ...) και ατραπους ασεβων ... in f. add αισχυνηται 20. om και ... αισχυνην οι ορωντες οφ. 24 αταρ δη 23. με εκ χειροσ κακων η ρυσ. με εκ χ. δυναστου 25. φαυλα ανδρος αληθινου ... ρημα ουδε ισχυν 26. ουδε ο ελεγχ. υ. τα ρηματα μου παυσει, ουδε φθεγματος ρηματος υμων ανεξομαι 27. οτι ορφανω 28. εμβλεψας 29. αδικων εν χρισι 30. ου γ. εστ. αδικ. (sed haec in litura) εν γλ. μου· ουχι δε και ο λαρυγξ μ. συν. μ. VII. 4. μισθου

κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχῶς σκιάς; ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ; ³ οὕτως καὶ γὰρ ὑπέμευνα μῆνας κενούς, νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομένοι μοί εἰσιν. ⁴ ἔάν κοιμηθῶ, λέγω Πότε ἡμέρα; ὡς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν Πότε ⁴ ἐσπέρα; πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἐσπέρας ἕως πρωί. ⁵ φύρεται δέ μου ⁵ τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκολήκων, τήκω δὲ βῶλακας γῆς ἀπὸ ἰχῶρος ξύων. ⁶ ὁ ⁶ δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος λαλιᾶς, ἀπόλωλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι. ⁷ μνηστῆρι ⁷ οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωὴ, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν. ⁸ οὐ περιβλέψεται με ὀφθαλμός ὁρώντός με· οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, ⁸ καὶ οὐκ ἔτι εἰμί. ⁹ ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ' οὐρανοῦ· ἔάν γὰρ ἄνθρωπος ⁹ πρὸς καταβῆ εἰς ἄβυσσον, οὐκ ἔτι μὴ ἀναβῆ, ¹⁰ οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ¹⁰ ἴδιον οἶκον, οὐδ' οὐ μὴ ἐπιγνῶ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ. ¹¹ ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ¹¹ 11 ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὧν, ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος. ¹² πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων, ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμέ ¹² 12 φυλακὴν; ¹³ εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου, ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ¹³ 13 ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου· ¹⁴ ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίοις, καὶ ἐν ὁράμασί με κατα- ¹⁴ 14 πλήσσεις. ¹⁵ ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχὴν μου, ἀπὸ δὲ θανάτου ¹⁵ 15 τὰ ὀστέα μου. ¹⁶ οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθυμήσω· ἀπόστα ¹⁶ 16 ἀπ' ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος. ¹⁷ τί γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας ¹⁷ 17 αὐτόν; ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν; ¹⁸ ἢ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως ¹⁸ 18 τὸ πρωί, καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς; ¹⁹ ἕως τίνος οὐκ ἔξς με οὐδὲ προΐη ¹⁹ 19 με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου; ²⁰ εἰ ἐγὼ ἤμαρτον, τί δυνήσομαι πρᾶ- ²⁰ 20 ξαι, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων; διὰ τί ἔξου με κατέντευκτῇ σου, εἰμί δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον; ²¹ διὰ τί οὐκ ἐποίησας τῆς ἀνομίας μου λήθην ²¹ 21 καὶ καθαρισμόν τῆς ἁμαρτίας μου; νυνὶ οὐκ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρσθρεύων δὲ οὐκ ἔτι εἰμί.

VIII.

¹ Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυίτης λέγει ² Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα, 2 πνεῦμα πολυρῆμον τοῦ στόματός σου; ³ μὴ ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων; ἢ ὁ ³ 3 τὰ πάντα ποιήσας ταραξεί τὸ δίκαιον; ⁴ εἰ οἱ υἱοί σου ἤμαρτον ἐναντίον αὐ- ⁴ 4 τοῦ, ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν. ⁵ οὐ δὲ ὄρσριζε πρὸς κύριον παντο- ⁵ 5 κράτορα δεόμενος· ⁶ εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐπακουσεται σου, ⁶ 6 ἀποκαταστήσει δέ σοι δίκαιαν δικαιοσύνην· ⁷ ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ⁷ 7 ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα. ⁸ ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξί- ⁸ 8 χνίσσον δὲ κατὰ γένος πατέρων· ⁹ χθιζοὶ γὰρ ἔσμεν καὶ οὐκ οἶδαμεν, σκιά ⁹ 9 γὰρ ἐστὶν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος. ¹⁰ ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσιν καὶ ἀναγ- ¹⁰ 10 γελούσι, καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα; ¹¹ μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδα- ¹¹ 11 11

2. τετυχηκως 3. και εγω 4. γινωμαι οδ. αφ εσπερας ... C αφ εσπερας
5. AC ξεων 6. ελαφρ. δρομεως 7. μνηστ. δε οτι ... AC ο οφθαλμός 8. ουκ
ατενοι μοι ο οφθ. ορ. με ... om ετι 9. και ουκετι εμι ωσπερ ... ου μη ανα-
βη ετι 10. ουδε μη επιστραφη ετι εις ... ουδε μη επιγνω α. ο τοπ. α.
ετι 11. τοιγαρουν ουδε ... λαλησω δε εν αν. ων του πνευματος μου, ανοιξω
το στομα μου εν πικρια ψυχης συνεχόμενος 12. δρακων, επι κατεταξας
κατ εμου φυλ. 13. ειπον παρακαλεσει ... εμαυτ. διαλογον ιδια τη 14. δια
τι εκφοβεις 15. απαλλασεις δε ... απο πνευμ. την ζωην μου, την δε ψυ-
χην μου απο του σωματος μου 16. καινος (ut saepe ai pro ε) 17. ποιη
το πρωι 18. πρωτη ... in f. add εν οδυνη 20. τι δυναμαι σοιπραξαι
21. και δια τι ου ληθην εποησω της αμαρτ. μου και καθ. της ανομιαις μ.
VIII. 2. πολυρημον 4. ει υιοι ... την ανομιαν α. 6. post αληθινος repetit
ει ... σου επακουσεται 8. om γαρ 9. σκια δε εστιν η ο βιος επι τ. γ.
40. διδαξ. ρηματα x. αναγγ. σοι συνεσιν σοφιας x. εκ x. σε διδαξουσιν ρ.

12 τος; ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου; ¹² ἔτι ὃν ἐπὶ ῥίζης, καὶ οὐ μὴ
 13 περισῶν; πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται; ¹³ οὕτως τὸνινυ ἔσται
 τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθάνομένων τοῦ κυρίου· ἐλπίς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπο-
 14 λείπεται. ¹⁴ ἀόληκτος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος, ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἢ
 15 σκηνή. ¹⁵ ἐὰν ὑπερεῖσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στῇ· ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ
 16 οὐ μὴ ὑπομείνῃ· ¹⁶ ὕγρὸς γὰρ ἐστὶν ὑπὸ ἡλίου, καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥά-
 17 δαμνος αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ¹⁷ ἐπὶ συναγωγῇν λίθων κοιμᾶται, ἐν δὲ μέσῳ χαλί-
 18 κων ζήσεται. ¹⁸ ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν· οὐχ ἐώρακας τοιαῦτα,
 19 20 ¹⁹ ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη, ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει. ²⁰ ὁ
 γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον, πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέ-
 21 ξεται· ²¹ ἀληθινὸν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῶν ἐξομολογή-
 22 σεως· ²² οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνῃν, δαίτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

IX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστί. πῶς γὰρ
 3 ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ; ³ ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ, οὐ μὴ
 4 ὑπακούσῃ αὐτῷ, ἵνα μὴ ἀντεῖπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων. ⁴ σοφὸς
 γὰρ ἐστί διανοία, κραταιὸς τε καὶ μέγας· τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐ-
 5 τοῦ ὑπέμεινεν; ⁵ ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἶδασιν, ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ·
 6 7 ⁶ ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στύλοι αὐτῆς σαλευόμεναι· ⁷ ὁ
 8 λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει· ⁸ ὁ τανύ-
 9 σας τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης· ⁹ ὁ
 10 ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἑσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον καὶ ταμεῖα Νότου· ¹⁰ ὁ ποιῶν
 11 μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. ¹¹ ἐὰν
 12 ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἔδω· ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ' ὡς ἔγνω. ¹² ἐὰν ἀπαλλάξῃ,
 13 τίς ἀποστρέψει; ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας; ¹³ αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν,
 14 ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτη τὰ ὑπ' οὐρανόν. ¹⁴ ἐὰν δέ μου ὑπακούσεται, ἢ
 15 διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου· ¹⁵ ἐὰν γὰρ ὧ δίκαιος, οὐκ εἰσακουσεταιί μου, τοῦ
 16 κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι. ¹⁶ ἐὰν τε καλέσω καὶ μὴ ὑπακούσῃ, οὐ πιστεύω
 17 ὅτι εἰσακήκοέ μου τῆς φωνῆς. ¹⁷ μὴ γνόφῃ με ἐκτρίψῃ; πολλὰ δέ μου τὰ
 18 συντρίμματα πεποίηκε διὰ κενῆς. ¹⁸ οὐκ ἔα γὰρ με ἀναπνεῦσαι, ἐνέπλησε δέ
 19 με πικρίας, ¹⁹ ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κρατεῖ· τίς οὖν κρίματα αὐτοῦ ἀντιστήσεται;
 20 20 ²⁰ ἐὰν γὰρ ὧ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσει· ἐάν τε ὧ ἄμεμπτος, σχολίως
 21 ἀποβήσομαι. ²¹ εἴτε γὰρ ἡσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ, πλὴν ἀφαιρεῖταιί μου
 22 23 ἡ ζωή. ²² διδὲ εἶπον Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή, ²³ ὅτι φαῦλοι ἐν
 24 θανάτῳ ἐξαισιῶ, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται· ²⁴ παραδίδονται γὰρ εἰς χεῖρας
 ἀσεβοῦς, πρὸς ὧπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει· εἰ δὲ μὴ αὐτός ἐστι, τίς ἐστίν;
 25 25 ²⁵ ὁ δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος δρομέως· ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἶδσαν.
 26 27 ²⁶ ἡ καὶ ἐστί ναυσὶν ἔχνος ὁδοῦ, ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητούντος βοράν; ²⁷ ἐάν τε

12. ετι ον ε. ρ. cum ανευ ποτου conjg. ... πασαν βοτανην· εαν δε μη
 πιη ξηραίνεται 13. του θεου ... ολειται 14. οικ. δε εσται αυτου ο οικ.
 και η οδος αυτου, η δε σκηνη αυτου αραχνη αποβ. 15. υπερεισι ... επι-
 λαβ. δε αυτης ου 17. επι συναγωγή 18. αυτον ο τοπ. ψευσεται ... εορα-
 κας 19. αλλο 20. αποποιησεται 21. και τα χειλ. α. αγαλλιασεως 22.
 ενδυσωνται αισχ. (sed αισχυνην in litura) και δαιτα IX. 3. κριθηναι
 μετ αυτου ... εκ χειλεων 5. αυτα εν οργη 7. τω ηλω μη ανατελλειν και
 ουκ 8. επι θαλ. ως επι εδαφ. 9. πλιαδα ... ταμια 11. και εαν παρελθῃ
 13. απεστρ. οργη ... εκαμφθῃ 14. εισακουση η διακρινη (ed. rom. διακρινει)
 15. εαν τε γαρ 16. και εισακουση ... om της φωνης 17. μη εν γνωφω ...
 μου τα συντρ. μου 19. ισχυι κρατει 21. πλην οτι αφηρηται 22. απολυει
 23. εξωσιω απολουνται 24. κριτων αυτου ... om τις εστιν 25. ελαφρ. εστιν
 ... απεδρα ... ιδον 26. βορραν

γὰρ εἶπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω. ²⁸ σείομαι ²⁸
 πᾶσι τοῖς μέλεσιν, οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἀνῴόν με ἐάσεις. ²⁹ ἐπειδὴ δὲ εἰμι ἀσε- ²⁹
 βής, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον; ³⁰ ἐάν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι, καὶ ἀποκαθαίρω- ³⁰
 μαι χερσὶ καθαραῖς, ³¹ ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐβδελύξατο δὲ με ἡ ³¹
 στολή. ³² οὐ γὰρ εἰ ἄνθρωπος κατ' ἐμέ ψ' ἀντικρινούμαι, ἵνα ἔλθωμεν ὁμο- ³²
 θυμαδὸν εἰς κρίσιν. ³³ εἶδε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνὰ ³³
 μέσον ἀμφοτέρων. ³⁴ ἀπαλλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ῥάβδον, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ³⁴
 μὴ με στροβείτω, ³⁵ καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ ἀλλὰ λαλήσω· οὐ γὰρ οὕτω συνε- ³⁵
 πίσταμαι.

X.

Κάμωνν τῇ ψυχῇ μου, στένων ἐπαφήσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου·
 λαλήσω πικρία ψυχῆς μου συνεχόμενος, ² καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον Μὴ με ἀσε- ²
 βεῖν δίδασθε· καὶ διὰ τί με οὕτως ἔκρινας; ³ ἢ καλὸν σοι ἐάν ἀδικήσω; ὅτι ³
 ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου, βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες; ⁴ ἢ ὥσπερ βροτὸς ὄρᾳ ⁴
 καθορᾶς; ἢ καθὼς ὄρᾳ ἄνθρωπος βλέψῃ; ⁵ ἢ ὁ βίος σου ἀνθρωπίνος ἐστίν, ⁵
 ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός; ⁶ ὅτι ἀνεξήτησας τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὰς ἀμαρτίας ⁶
 μου ἐξεχνάσας; ⁷ οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἡσέβησα· ἀλλὰ τίς ἐστίν ὁ ἐκ τῶν χει- ⁷
 ρῶν σου ἐξαιρούμενος; ⁸ αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, μετὰ ⁸
 ταῦτα μεταβαλὼν με ἔπαισας. ⁹ μνήσθητι ὅτι πηλὸν με ἔπλασας, εἰς δὲ γῆν ⁹
 με πάλιν ἀποστρέφεις. ¹⁰ ἢ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἡμελέσας, ἐτύρωσας δὲ με ¹⁰
 ἴσα τυρῷ; ¹¹ δέρμα δὲ καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με ¹¹
 ἐνείρας· ¹² ζῶν δὲ καὶ ἔλεος ἔξου παρ' ἐμοί, ἢ δὲ ἐπισκοπῇ σου ἐφύλαξέ ¹²
 μου τὸ πνεῦμα. ¹³ ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ ¹³
 δὲ σοι οὐδέν. ¹⁴ ἐάν τε γὰρ ἀμάρτω, φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ¹⁴
 ἀνῴόν με πεποιήκας. ¹⁵ ἐάν τε γὰρ ἀσεβήσω, οἶμοι· ἐάν δὲ ὦ δίκαιος, οὐ ¹⁵
 δύναμαι ἀνακύψαι, πλήρης γὰρ αἰτιῶν εἰμι. ¹⁶ ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων ¹⁶
 εἰς σφαγὴν· πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις, ¹⁷ ἐπανακαινίζων ἐπ' ¹⁷
 ἐμέ τὴν ἔσπιν μου· ὀργῇ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω, ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμέ πει- ¹⁸
 ρατήρια. ¹⁸ ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλάς με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον, ὀφθαλμοὺς ¹⁸
 δὲ με οὐκ εἶδε, ¹⁹ καὶ ὥσπερ οὐκ ὦν ἐγενόμην; διὰ τί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς ¹⁹
 μνήμα οὐκ ἀπηλλάγην; ²⁰ ἢ οὐκ ὀλίγος ἐστίν ὁ βίος τοῦ χρόνου μου; ἔασόν ²⁰
 με ἀναπαύσασθαι μικρὸν ²¹ πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω, εἰς ²¹
 γῆν σκοτεινὴν καὶ γνωφεράν, εἰς γῆν σκότους αἰώνιου, οὐ οὐκ ἔστι φέγγος
 οὐδὲ ὄρᾳ ζῶν βροτῶν.

XI.

῾Υπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναῖος λέγει ² Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντα- ²
 κούσεται· ἢ καὶ ὁ εὐλαλὸς οἴεται εἶναι δίκαιος; ³ εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ³

28. σιομε γαρ 29. om δε 30. απολουσμαι 31. με εν ρυπῳ ... η
 στολη μου 32. ου pro ψ 33. ει γαρ ην ... x. ο διελεγχων x. διακρινων
 ... in f. add δυνειν δε μοι χρια 34. τ. ραβδ. αυτου, και ο φοβος 35. ου
 γαρ συνεπιστ. εμαυτω αδικων X. 1. καμνω δε τη ... στεν. επ εμαυτον
 επαφησω τον θυμον μου· τα δε ρηματα μου λαλησω εν πικρια ψυχ. συνεχ.
 2. εκρινες 3. σοι εστιν εαν ασεβησω οτι απ. με εργα 4. βλεψις 5. om
 εστιν 7. οίδα γαρ 8. ποιησ. με x. επλασ. με ... μετα 4. 10. επηξας
 δε με 11. om δε prius ... ενειρας με 12. ελεον 13. *εν εμαυτω ...
 ουδεν 14. φυλαξεις ... εασις pro πεποιηκ. 15. C εαν δε ... οιμμοι ...
 εαν τε ω δ. ου δυνησμαι ανακυψαι ... γαρ ειμι ανομιας 16. αγρ. δε
 ωσπερ ... και παλιν μεταβ. με δ. με ολεκεις 17. αιτασιν σου ... εχρ.,
 και επηγειρας επ 19. εγενονειν ... δια τι δε ... ουκ απηλθον 20. ο χρο-
 νος του βιου μου 21. αναστρεφω XI. 2. δικαιος ειναι 3. γυναικος γεννητος

ὀλιγόβιος. μὴ πολὺς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
 4 μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρὸς εἰμι τοῖς ἔργοις καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ.
 5 ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσῃ πρὸς σέ, καὶ ἀνοίξῃ χεῖλῃ αὐτοῦ μετὰ σοῦ;
 6 εἴτα ἀναγγελεῖ σοι δύναντιν σοφίας, ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ, καὶ
 7 τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιός σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας. ⁷ ἡ ἔχνος κυρίου
 8 εὐρήσεις; ἡ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ; ⁸ ὕψηλός ὁ
 9 οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις; βαθυτέρα δὲ τῶν ἐν ᾧδου, τί οἶδας; ⁹ ἡ μακρότερα
 10 μέτρου γῆς ἡ εὐρους θαλάσσης; ¹⁰ ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ
 11 αὐτῷ Τί ἐποίησας; ¹¹ αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρό-
 12 ψεται. ¹² ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις· βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς
 13 ἴσα ὄνῳ ἐρημίτη. ¹³ εἰ γὰρ οὐ καθαρὰν ἔξου τὴν καρδίαν σου, ὑπιάξεις δὲ
 14 χεῖρας πρὸς αὐτόν· ¹⁴ εἰ ἄνομόν τί ἐστὶν ἐν χερσὶ σου, πόρῳ ποιήσῃς αὐτό
 15 ἀπὸ σοῦ, ἀδικία δὲ ἐν διαίτη σου μὴ αὐλισθήτω. ¹⁵ οὕτως γὰρ ἀναλάμψει
 σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρόν, ἐκδύση δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβη-
 16 θῇσῃ· ¹⁶ καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ ὥσπερ κύμα παρελθόν, καὶ οὐ πτοηθήσῃ·
 17 ¹⁷ ἡ δὲ εὐχή σου ὥσπερ ἑωςφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή·
 18 ¹⁸ πεποιθώς τε ἔσῃ ὅτι ἔστι σοι ἐλπίς, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀνα-
 19 φανεῖται σοι εἰρήνη. ¹⁹ ἡ συγχάσεις γάρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμὼν σε· μετα-
 20 βαλόμενοι δὲ πολλοὶ σοῦ δεηθήσονται. ²⁰ σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει· ἡ γὰρ
 ἐλπίς αὐτῶν ἀπάλεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακῇσονται.

XII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ὑβὼ λέγει ² Εἴτα ὑμεῖς ἐστέ ἄνθρωποι, ἡ μετ' ὑμῶν τελευ-
 3 4 τήσει σοφία; ³ κάμολι μὲν καρδία κατ' ὑμᾶς ἐστίν. ⁴ δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ
 5 ἄμεμπτος ἐγεννήθη εἰς χλευάσμα· ⁵ εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν
 6 ὑπὸ ἄλλων, ⁶ οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορεύεσθαι ὑπὸ ἀνόμων. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
 7 μὴδὲς πεποιθέντω πονηρὸς ὧν ἀπὸς ἔσεσθαι, ὅσοι παροργίζουσι τὸν κύριον,
 8 ὡς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται. ⁷ ἀλλὰ δὴ ἐρώτησον τετράποδα ἐάν σοι
 9 εἴπωσι, πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν· ⁸ ἐκδιήγησαι γῇ ἐάν σοι
 9 φράσῃ, καὶ ἐξηγήσονται σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. ⁹ τίς οὖν οὐκ ἔγνω ἐν
 10 πᾶσι τούτοις ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα; ¹⁰ εἰ μὴ ἐν χερσὶ αὐτοῦ ψυχὴ
 11 πάντων ζώντων καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου. ¹¹ οὗς μὲν γὰρ ῥήματα δια-
 12 κρίνει, λάρυγγε δὲ σῖτα γεύεται. ¹² ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία, ἐν δὲ πολλῷ βίῳ
 13 14 ἐπιστήμη. ¹³ παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δυνάμις, αὐτῷ βουλή καὶ σύνεσις. ¹⁴ ἐάν
 15 καταβάλῃ, τίς οἰκοδομήσει; ἐάν κλείσῃ κατ' ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει; ¹⁵ ἐάν
 κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν· ἐάν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν κατα-

5. λαλήσαι ο κύριος ... C διανυζει (i. e. διανοίξει) ... ανοίξη ei *
 μετ αὐτοῦ 6. ἐστίν ... παρεβή ... C παρα κυρίου 7. μὴ ἔχνος ... ὧν
 ἐποίησεν 8. C ὕψηλός οὐρανός ... post ουραν. add γῆ δε βαθία ... η βα-
 θυτερα τῶν 9. μετρῶν γῆς ἐπιστάσε η ευρος S. 11. ἀτοπον 12. * ἀλογοίς
 ... γυναικὸς ὄνῳ ἐρημείται ... C ἐρημείται 13. ὑπίασμον δε τ. χ. σου 14. ei
 usque σου πο in litura ... * αὐτῶν pro αὐτο 15. το προσωπ. σου ... φοβηθῆς
 16. τῶν κοπῶν σου ... * καὶ οὐ μὴ πτ. 18. C πεποιθώς δε ἐστίν σοι 19.
 C ἡ συγχάσεις ... μεταβαλομένου 20. καὶ σωτηρία ... ἀπολείπεται pro απω-
 λεια ... in f. add παρ αὐτῶ γὰρ σοφία καὶ δυνάμις XII. 2. μὴ pro εἴτα
 ... ἀνθρῶπ. μονοι 3. καὶ ἐμοι 4. ἐγενομένη ε. χλευασμον 5. πεσειν με
 ὑπ ἄλλοις 6. μου pro αὐτου ... ὅσοι γὰρ οργίζουσιν 7. ἐπερωτησον ...
 εἰπη, πετ. τε ... ἀναγγελῇ 8. ἐκδιηγ. δε γῆ ... καὶ ei ἐξηγ. 9. οτι τις
 οὐκ 10. οτι pro ei μὴ ... παντ. τῶν ζωντ. 11. νους ... λαρυξ 12. σο-
 φια εὐρισκεται, ἐν δε μακρῷ βίῳ 13. παρ αὐτῶ βουλή 14. εαν κατα-
 στρεψῃ ... εαν δε καὶ ἀποκλίσῃ κατα ἀνθρῶπον 15. εαν δε καὶ ἐπαφῇ

στρέψας. ¹⁶ παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς, αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις. ¹⁷ διὰ- ¹⁶ 17 γων βουλευτὰς αἰχμαλώτους, κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησε. ¹⁸ καθιζάνων βασιλεῖς ¹⁸ ἐπὶ θρόνους, καὶ περιέδθη ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν. ¹⁹ ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμα- ¹⁹ λώτους, δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψε. ²⁰ διαλλάσσω χεῖλη πιστῶν, σύνεσιν ²⁰ δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω. ²¹ ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας, ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο. ²¹ ²² ἀνακαλύπτων βαθεῖα ἐκ σκότους, ἐξήγαγε δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου. ²³ πλ- ²² 23 νῶν ἔσθνη καὶ ἀπολλύων αὐτά, καταστρωννύων ἔσθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά. ²⁴ διαλλάσσω καρδίας ἀρχόντων γῆς, ἐπλάνησε δὲ αὐτοὺς ἐν ὁδῷ ἣ οὐκ ²⁴ ᾔδεισαν· ²⁵ ψηλαφήσασαν σκότος καὶ μὴ φῶς, πλανηθεῖσαν δὲ ὥσπερ ὁ ²⁵ μεθύων.

XIII.

Ἴδου ταῦτα ἐώρακέ μου ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἀκήκοέ μου τὸ οὖς· ² καὶ οἶδα ² ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ οὐκ ἄσυνετώτέρός εἰμι ὑμῶν. ³ οὐ μὴν δὲ ἀλλ' ³ ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν βούληται. ⁴ ὑμεῖς δὲ ⁴ ἐστε ἱατροὶ ἀδικοὶ καὶ ἱαταὶ κακῶν πάντες. ⁵ εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι, καὶ ἀπο- ⁵ βήσεται ὑμῖν σοφία. ⁶ ἀκούσατε δὲ ἔλεγχον τοῦ στόματός μου, κρίσιν δὲ χει- ⁶ λέων μου προσέχετε. ⁷ πότερον οὐκ ἔναντι κυρίου λαλεῖτε, ἔναντι δὲ αὐτοῦ ⁷ φθέγγεσθε δόλον; ⁸ ἢ ὑποστελεῖσθε; ὑμεῖς δὲ αὐτὸ κριταὶ γίνεσθε. ⁹ καλὸν ⁸ 9 γὰρ ἐὰν ἐξηγιάσῃ ὑμᾶς· εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ, ¹⁰ οὐδὲν ἥττον ἐλέγξει ὑμᾶς· εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα θυμασέσθε, ¹¹ πό- ¹⁰ 11 τερον οὐχ ἡ θύνα αὐτοῦ στροβήσῃ ὑμᾶς; ὁ φόβος δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν, ¹² ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ γαυρίαμα ἵσα σποδῷ, τὸ δὲ σῶμα πῆλινον. ¹² ¹³ κωφεύσατε ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ, ¹⁴ ἀναλαβάν τὰς σάρκας ¹³ 14 μου τοῖς ὁδοῦσι, ψυχὴν δὲ μου ζήσω ἐν χειρὶ. ¹⁵ ἐάν με χειρώσῃται ὁ θυ- ¹⁵ νάστης, ἐπεὶ καὶ ἥρκαται, ἡ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ· ¹⁶ καὶ ¹⁶ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσε- ¹⁷ ται. ¹⁷ ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου, ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκούοντων. ¹⁸ ¹⁸ Ἴδου ἐγὼ ἐγγὺς εἰμι τοῦ κρίματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι. ¹⁹ ¹⁹ τίς γὰρ ἐστὶν ὁ κριτῆσόμενός μοι, ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω; ²⁰ δεῦν ²⁰ 19 20 δέ μοι χρῆσις, τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι· ²¹ τὴν χεῖρα ἀπ' ²¹ ἐμοῦ ἀπέχου, καὶ ὁ φόβος σου μὴ με καταπληστέω. ²² εἴτα καλέσεις, ἐγὼ ²² δέ σοι ὑπακούσομαι· ἡ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν. ²³ πόσαι ²³ εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ ἀνομίαι μου; διδάξόν με τίνες εἰσὶν. ²⁴ διὰ τί ἀπ' ²⁴ ἐμοῦ κρύπτῃ, ἡγήσαι δέ με ὑπεναντίον σοι; ²⁵ ἢ ὥς φύλλον κινούμενον ὑπὸ ²⁵ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ, ἡ ὥς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισάι μοι;

16. παρ αυτω επιστημη 17. βουλ. γης αιχμαλ. 18. καθιζων ... και περιζωννυν αυτοους ζωνη οσφρους αυτων 19. ο εξαποστ. 22. ο αποκαλυπτων βαθεια 24. οη γης ... αυτους οδω 25. ψηλαφησειαν σκ. και ου φως XIII. 1. εορακεν ... και το ους μου ακ. 2. επιστασθ., και γε νεωτερος υμων ουκ ειμι ασυνετωτερ. υμων 3. αλλα προς κ. λαλ. εγω 4. υμ. γαρ εστε 5. εις σοφιαν 6. οη δε prius ... οη του ... κρισει 8. ει υποστελ. αυτοι υμεις κριται γνεσθαι καλως γε λαλουντες 9. οη καλον γαρ ... εαν γαρ εξιγν. υμας· ει και τα π. π. πρ. οδω αυτου 10. προσωπον θυμασεται 11. ποτερον ουχι διλια αυτου ... φοβος (sine ο) δε κυριου 12. και αποβησεται υμων 13. θυμου μου 14. οδουσιν μου ... εν χερσιν μου 15. εαν μη με ... ου μην δε αλλα λαλ. κ. ελ. υμας ε. α. 16. τουτο το μοι ... εισελευσ. εναντιον αυτου δολος 17. ακουσ. μου ακουσ. μου τα ρηματα 19. ινα νυν 20. C χρησιν, A χρια 24. τ. χειρα σου αποσχου απ εμου 22. υποκουω· λαλησεις, εγω δε ... αποκρυσιν 23. τινες εισιν διδαξ. με 24. δια τι με αποκρυπτη ... ωςπερ υπεναντ. σου 25. η ωςπερ ... χορτον φερομενον ... C αντικειμαι σοι, A αντικεισε δε μοι

26 ²⁶ ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακά, περιέβηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας·
27 ²⁷ ἔξου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα, εἰς
28 δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου. ²⁸ ὁ παλαιούται ἴσα ἀσκή, ἢ ὥσπερ ἱμά-
τιον σητόβρωτον.

XIV.

2 Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς, ² ἢ ὥσπερ
3 ἄνδρος ἀνθήσαν ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σκιά καὶ οὐ μὴ στῇ. ³ οὐχὶ καὶ
τούτου λόγον ἐποίησά, καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου;
4 ⁴ τίς γὰρ καθάρους ἔσται ἀπὸ ρύπου; ἀλλ' οὐθίς, ⁵ ἐάν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ, εἰς χρόνον ἔξου
6 καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ. ⁶ ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκῇ τὸν
7 βίον ὥσπερ ὁ μισθωτός. ⁷ ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς· ἐάν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπαν-
8 θήσῃ, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁸ ἐάν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἢ
9 ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ, ⁹ ἀπὸ ὁσμῆς ὕδατος
10 ἀνθήσῃ, ποιήσῃ δὲ περισμὸν ὥσπερ νεόφυτον. ¹⁰ ἄνθρω δὲ τελευτήσας ὤχετο,
11 πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἐστί. ¹¹ χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, ποταμοὶ
12 δὲ ἐρημώσιν ἐξηράνθη. ¹² ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ
13 οὐρανὸς οὐ μὴ συρράφῃ, καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν. ¹³ εἰ γὰρ
ὄφελον ἐν ᾧ με ἐφύλαξας, ἐκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσῃταί σου ἡ ὀργή,
14 καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ. ¹⁴ ἐάν γὰρ ἀποδάνῃ ἄνθρωπος,
ζήσεται συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ· ὑπομενῶ ἕως πάλιν γένωμαι.
15 ¹⁵ εἴτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ
16 ἀποποιού. ¹⁶ ἠρίθμισας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε
17 οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου. ¹⁷ ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ,
18 ἐπεσημῆν δὲ εἰ τι ἄκων παρέβην. ¹⁸ καὶ πλὴν ὅρος πίπτει διαπεσεῖται, καὶ
19 πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ¹⁹ λίθους ἐλέανεν ὕδατα, καὶ κατέ-
κλυσεν ὕδατα ὕπνια τοῦ χύματος τῆς γῆς· καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώ-
20 λεσας. ²⁰ ὥσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ὤχετο· ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον,
21 καὶ ἐξαπέστειλας· ²¹ πολλῶν δὲ γενομένων τῶν οἰῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν, ἐάν
22 δὲ ὀλιγοὶ γένωνται οὐκ ἐπίσταται. ²² ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν, ἢ δὲ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένδησεν.

XV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἑλιφάξ ὁ Θαιμανίτης λέγει ² Πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν
3 δώσει συνέσεως πνεῦμα, καὶ ἐνέπλησε πόνον γαστρός, ³ ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν

26. C επει με κακα ... και περιεβηκας μοι 27. εν κυκλωματι, και
εφυλαξες μου ... om των 28. οι παλαιουνται XIV. 1. C om γεννητος
3. εν κριματι εισελθειν επι σου 4. εσται καθαρους ... ρυπου ουδε εις, C
ρειπου αλλ ουδεις 5 μιας ημερας γενηται ο ... παρ αυτω, εις χρ. γαρ
6. απ εμου ινα ησυχασω κ. ευδοκησω μου τ. βιον ωσπερ μισθ. 7. εαν
δε και εκκοπη, παλιν ανθησει ... C εκκοπη, παλιν επανθησει ... εκλιπη
8. εαν δε πετραις, C εαν δε πετρα ... τελευτησει 9. και ποιησει περ.
10. και πεσων βροτος 11. ποταμοι δε ερημωθιντες εξηρανθησονται 12. ου
μη αναστη και ου μη εξεγερθη εως αν ο ουρ. παλαιωθη 13. φυλαξεις ...
κρυψεις, C εκρυψαν ... C μου η οργη 14. C τας ημερας ... υπομενωσαι
εως αν παλιν, C υπομειν ***** ν (vdtr υπομενωσας εως αν) παλιν 15. κα-
λεσ. με 16. C παντα τα 17. τα αμαρτηματα ... AC εν βαλλαντιω ...
και επεσημενω ει 18. πιπτων πεσειται 19. ελεανεν 20. και επεστησας
α. το πρ. σου κ. εξαπεσταλη 21. εαν τε ολιγοι 22. αυτου επ αυτω επεν-
δησεν XV. 1. ο θαμανιτις 2. τινα αρα προ ποτερον ... πνευματος,
εμπλησει δε 3. ελεγχ. με εν ρημ. κενοις

οἷς οὐ δεῖ, καὶ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος; ⁴ οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον, ⁴
 συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ κυρίου; ⁵ ἔνοχος εἶ ῥήμασι στόμα- ⁵
 τός σου, οὐδὲ διεκρίνας ῥήματα δυναστῶν· ⁶ ἐλέγξει σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ⁶
 ἐγώ, τὰ δὲ χεῖλη σου καταμαρτυρήσουσί σου. ⁷ τί γάρ; μὴ πρῶτος ἀνθρώ- ⁷
 πων ἐγεννήθης; ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης; ⁸ ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας; ἢ συμ- ⁸
 βούλω σοι ἐχρήσατο ὁ θεός, εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία; ⁹ τί γὰρ οἶδας ὃ οὐκ ⁹
 οὔδαμεν; ἢ τί συνειδὲς σὺ ὃ οὐ καὶ ἡμεῖς; ¹⁰ καὶ γε πρεσβύτερος καὶ γε παλαιός ¹⁰
 ἐν ἡμῖν, βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις. ¹¹ ὀλίγα ὦν ἡμάρτηκας μεμα- ¹¹
 στίγῳσαι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας. ¹² τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; ¹²
 ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου, ¹³ ὅτι θυμὸν ἐβόησας ἔναντι κυρίου, ἐξή- ¹³
 γαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα; ¹⁴ τίς γὰρ ὦν βροτὸς ὅτι ἔσται ἄμεμ- ¹⁴
 πτος; ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικὸς, ¹⁵ εἰ κατὰ ἀγίον οὐ πιστεύει, ¹⁵
 οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ; ¹⁶ ἔα δὲ ἐβδελυγμένους καὶ ἀκαθάartos ¹⁶
 ἀνὴρ, ¹⁷ ἀναγγεῖλθαι δέ σοι, ἄκουέ μου, ἃ δὴ εἶδρακα ¹⁷
 ἀναγγεῖλθαι σοι, ¹⁸ ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν, καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρες αὐτῶν· ¹⁹ αὐτοῖς ¹⁹
 μόνοις ἐδόξη ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς. ²⁰ πᾶς ὁ βίος ²⁰
 ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι, ἔτι δὲ ἀριζμητὰ δεδομένα δυνάστη, ²¹ ὃ δὲ φόβος αὐ- ²¹
 τοῦ ἐν ὧσιν αὐτοῦ· ὅταν δοκῇ ἡδὴ εἰρηνεύειν, ἤξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή. ²²
 μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους· ἐντέταται γὰρ ἡδὴ εἰς χεῖρας ²²
 σιδήρου, ²³ κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν· οἶδε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς ²³
 πτώμα. ²⁴ ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, ἀνάγκη δὲ καὶ θλίψεις αὐτὸν ²⁴
 καθέξει ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πίπτων· ²⁵ ὅτι ἦρκε χεῖρας ἐναντίον ²⁵
 τοῦ κυρίου, ἔναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίσεν, ²⁶ ἔδραμε δὲ ἐναν- ²⁶
 τίον αὐτοῦ ὕβρις ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ· ²⁷ ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον ²⁷
 αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρῶν. ²⁸ αὐλισθεῖν ²⁸
 δὲ πόλεις ἐρήμους, εἰσελθοὶ δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους· ἃ δὲ ἐκείνοι ἡτοίμασαν, ²⁹
 ἄλλοι ἀποίσονται. ²⁹ οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα· ³⁰
 οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιά, ³⁰ οὐδὲ μὴ ἐκφυγῇ τὸ σκότος· τὸν βλαστὸν ³⁰
 αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος, ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος. ³¹ μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπο- ³¹
 μενεῖ, κενὰ γὰρ ἀποθήσεται αὐτῷ· ³² ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρῆσεται, ³²
 καὶ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ· ³³ τρυγηθεῖται δὲ ὡς ὄμφαξ πρὸ ὥρας, ³³
 ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλάας. ³⁴ μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος, πῦρ δὲ καὶ ³⁴
 σει οἴκους δωροδεκτῶν. ³⁵ ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται δούνας, ἀποθήσεται δὲ αὐτῷ ³⁵
 κενά, ἢ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑπόλοιποι δόλον.

3. om οἷς ου δει και ... C om και 4. οτι και σοι (σοι pro su etiam C)
 ... AC εναντι κυριου 5. A και ου, C ου pro ουδε 6. ελεγξει ... κατα-
 μαρτυρησε (**-σει), C καταμαρτυρησαισαν 7. ανθρωπος 8. AC om η
 συμβ. σ. εχρησ. ο θεος ... η εις σε 9. η τι συ νοησεις ο ... AC ο ουχι
 και ημ. 10. *πρεσβυτερος pro βαρυτερ. 11. C ημαρτησας ... υπερβαλλον
 ουτως 12. τι οτι ετολμ., C τετολμησεν (sic) ... η τι σοι επηνεγκαν 14.
 om οτι 15. (C ο πιστ. pro ου πιστ.) ... ου πιστ. μεμψις, ο ουρανός δε
 ... in f. add αστρα δε ουκ αμεμπτα ... αδικιαν 17. αναγγελω ουν σοι,
 συ δε μου ακουε ... AC εορακα ... αναγγελω 18. α σοφ. ανηγγειλαν
 19. C αυτοις δε μονοις 20. ασεβων 21. ειρηνευεσθαι τοτε ηξει η καταστρ.
 αυτου 22. εντετακται 23. ab init. add καταπιπτει δε εις εξαληψιν ...
 και κατατετακτ. εις, C κατατετ. γαρ εις 24. ημερα σκοτ. στροβ. αυτον
 ... πεπτωκως 25. εναντι κυριου, C εναντιον αυτου pro εναντιον του κυρ.
 26. C om αυτου prius ... εν πανεχινω της ασπ. α. 27. μηρων αυτου et
 add αινος δε αυτου υβρις 28. και εισελθοι εις ... εκεινος ητοιμασεν ... C
 απονσονται 29. τα υπαρχ. αυτου· ουδε μη ... C επι γης 30. εκφυγη σκο-
 τος ... μαραινει αν. και εκπεσοι αυτου 34. αυτω αποθησεται 32. in C litte-
 rae θαρησεται** ... πυκασι 33. AC ωσπερ ομφαξ ... και εκπεσοι ωσπερ
 34. κατακαυσει 35. και εν γαστρι λημψονται ... C λημψεται ... υποισει πονον

XVI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Ἀκήχοα τοιαῦτα πολλὰ, παρακλήτορες κα-
 3 κῶν πάντες. 3 τί γὰρ μὴ τάξεις ἐστὶ ῥήμασι πνεύματος; ἢ τί παρενοχλήσει
 4 σοι ὅτι ἀποκρίνῃ; 4 ἀγῶ κατ' ὑμᾶς λαλήσω. εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν
 5 ἀντὶ τῆς ἐμῆς, εἴτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασι, κινήσω δὲ κατ' ὑμῶν κεφαλὴν.
 6 6 εἴη δὲ ἰσχύς ἐν τῷ στόματί μου, κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φέισομαι. 6 ἔὰν γὰρ
 7 λαλήσω, οὐκ ἀλήσω τὸ τραῦμα· ἔὰν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἔλαττον τρωθήσο-
 7 μαι; 7 νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκε μωρὸν σεσηπότα, καὶ ἐπελάβου μου·
 8 8 εἰς μαρτύριον ἐγενήθη, καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδος μου, κατὰ πρόσωπόν
 9 μου ἀνταπεκρίθη. 9 ὀργὴ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἔβρυξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὁδόν-
 10 τας, βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ἔπесαν. 10 ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, ὄξεϊ
 11 ἔπαισέ με εἰς τὰ γόνατα, ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμοί. 11 παρέδωκε
 12 γὰρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδικῶν, ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέ με. 12 εἰρηνεύοντα
 13 διεσχέδασέ με· λαβὼν με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με ὥσπερ σκοπὸν.
 13 13 ἐκύνκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες εἰς νεφροῦς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν
 14 εἰς τὴν γῆν τὴν χολὴν μου· 14 κατέβαλόν με πτώμα ἐπὶ πτώματι, ἔδραμον
 15 πρὸς με δυνάμενοι· 15 σάκκον ἔρραψαν ἐπὶ βύρσης μου, τὸ δὲ σῆενός μου ἐν
 16 γῇ ἐσβέσθη. 16 ἡ γαστήρ μου συγκέκασται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ βλεφάροις
 17 17 μου σκιά· 17 ἀδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσὶ μου, εὐχὴ δέ μου καθαρὰ. 18 γῇ
 18 μὴ ἐπικαλύψης ἐφ' αἵματι τῆς σαρκός μου, μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
 19 19 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις.
 20 20 ἀφίκοντό μου τὴ δέησις πρὸς κύριον, ἐναντι δὲ αὐτοῦ σταῖζι μου ὁ ὀφθαλ-
 21 μός. 21 εἴη δὲ ἐλεγχος ἄνδρὶ ἐναντι κυρίου, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου τῷ πλησίον
 22 αὐτοῦ. 22 ἔτη δὲ ἀριζμητὰ ἤκασιν, ὁδῶ δὲ ἧ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι πο-
 ρεύσομαι.

XVII.

2 Ὁλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω. 2 λίσ-
 3 σομαι κάμων, καὶ τί ποιήσας; 3 ἔκλεψαν δέ μου τὰ υπάρχοντα ἀλλότριοι·
 4 τίς ἐστὶν οὗτος; τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω. 4 ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἐκρυψας ἀπὸ
 5 φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσης αὐτούς. 5 τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας,
 6 ὀφθαλμοὶ δὲ ἐφ' οὐκ εἰσὶν ἐτάχθησαν. 6 ἔξου δέ με θρύλλημα ἐν ἔθνεσι, γέλως δὲ
 7 αὐτοῖς ἀπέβην· 7 πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, πεπολιόρχη-
 8 μαι μεγάλως ὑπὸ πάντων. 8 θάψμα ἔσχεν ἀληθινούς ἐπὶ ταύτῃ, δίκαιος δὲ ἐπὶ
 9 παρανόμῳ ἐπανασταίη· 9 σχολίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν, καθαρὸς δὲ χεῖρας

XVI. 4. και εγω δε ... ει γε υπεκειτο ... C η pro ει ... εμης ψυχης
 ... C ειτ ει εναλλουμαι ... υμιν λογοις 5. και κεινησιν χιλειων 6. το τραυμ.
 μου 7. C κατα τοπον pro κατακοπον 8. εγενηθη (και επελ. μου εις μαρτ.
 εγεν. in A et C conjgtur) 9. εβρυξ. δε επ ε. τ. ο. αυτου ... πειρατηριων
 ... επεσεν 10. ab ακισιν usque οξ**, antea plura ... επι τα γονατα ...
 επ εμε 11. αδικου, επι δε ασεβεις 12. διετειλεν 13. AC ου φειδομ.
 conjg. c. antecedd. ... εις γην την ζωην μου 14. επ εμε δυνατοι 15. ερ-
 ριψαν επι βυρση μου ... εις γην εσβεσαν 16. βλεφαρων ... σκια θανατου
 17. αδικ. γαρ 18. om της ... της κραυγης 19. om μου prius 20. η τηςσ.
 μου ... σταζει ο οφθ. μου 21. ο ελεγχος μου εναντι ... C εναντιον ...
 υιος 22. ηκουσιν μοι XVII. 2. ποιησω 3. αλλοτριοι τα υπαρχοντα
 4. AC εκρυψαν ... ουν μη υψ. 5. AC οφθαλμ. δε μου 6. εξου με θρυ-
 λημα ε. ε. και απεβην αυτοις γελος 7. πεπηρωνται δε απο οργ. σου ...
 και πεπολ. υπο π. μεγαλ. 8. επι τουτοις, δικαιω γαρ παρανομος επανεστη
 9. και ο καθαρος χερσιν

ἀναλάβοι θάρσος. ¹⁰ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δὴ, οὐ γὰρ 10
εὐρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές. ¹¹ αἱ ἡμέραι μου παρήλθον ἐν βρόμῳ, ἐρβόρα δὲ τὰ 11
ἄρῃα τῆς καρδίας μου. ¹² νύκτα εἰς ἡμέραν ἔζηκα, φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώ- 12
που σκότους. ¹³ ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ἄδης μου ὁ οἶκος, ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί 13
μου ἡ στρωμνή. ¹⁴ θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶνα, μητέρα δέ μου καὶ 14
ἀδελφὴν σαπρίαν. ¹⁵ ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς; ἢ τὰ ἀγαθὰ μου ὄψο- 15
μαι; ¹⁶ ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ἄδην καταβήσονται; ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος 16
καταβησόμεθα;

XVIII.

Ἵπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει ² Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπὶ- 2
σχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν. ³ διὰ τί δὲ ὥσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν 3
ἐναντίον σου; ⁴ κέχρηται σοι ὁργή. τί γὰρ; ἐὰν οὐ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος ἡ ὑπ' 4
οὐρανόν; ἢ καταστραφήσεται ὁργὴ ἐκ θεμελίων; ⁵ καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθή- 5
σεται, καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ. ⁶ τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ, 6
ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται. ⁷ θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα 7
αὐτοῦ, σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. ⁸ ἐμβέβληται δὲ ὁ πούς αὐτοῦ ἐν παγίδι, 8
ἐν δικτύῳ ἐλιχθεῖ. ⁹ ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν 9
διψώντας. ¹⁰ κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλληψις αὐτοῦ ἐπὶ 10
τρίβον. ¹¹ κύκλω δλέσαισαν αὐτὸν ὀδύναι· πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν 11
ἐν λιμῷ στενῷ. ¹² πτώμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαίσιον. ¹³ βρωθήσονται αὐτοῦ 12 13
κλῶνες ποδῶν, κατέδετα δὲ αὐτοῦ τὰ ὠραία θανάτος. ¹⁴ ἐκραγέη δὲ ἐκ διαί- 14
της αὐτοῦ ἱασις, σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτία βασιλικῇ. ¹⁵ κατασκηνώσει ἐν 15
τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείω. 16
¹⁶ ὑποκάτωθεν αἱ ῥίξαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται, καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θε- 16
ρισμός αὐτοῦ. ¹⁷ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπάρξει ὄνομα 17
αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω. ¹⁸ ἀπόσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος. ¹⁹ οὐκ 18 19
ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεσωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος
αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι. ²⁰ ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι, 20
πρώτους δὲ ἔσχε θάψμα. ²¹ οὗτοί εἰσιν οἱ οἴκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ ὁ τόπος 21
τῶν μὴ εἰδῶτων τὸν κύριον.

XIX.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἔως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχὴν μου, καὶ 2
καθαίρετέ με λόγοις; ³ γινώτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως. κατα- 3
λαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυρόμενοί με ἐπὶ κείσε μοι. ⁴ ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ 4

40. om δη 44. και ημεραι ... δρομω (C θρομω?) 42. εζηκαν 43.
η στρομη 44. προσκαλεσαμην, C προσκαλεσαμην 45. C ουν μοι εστιν
... om εστιν ... οψομ. επι 46. εις τον αδην καταβησεται XVIII. 1. βαλ-
δας ο αυχίτης 3. ινα τι 4. κεχρησε δε οργη ... AC εαν σοι ... C ανοι-
κτητος ... αιικ. εσται η ... η γη προ ορη 5. αναβησεται αυτου 6. διαιτη
αυτου ... λυχν. αυτου επ 7. θηρευσιαν τα υπαρχ. αυτου ελαχιστοι, και
σφαλι η αυτου 8. ενβληθει η ... AC και εν δικτυω ... ελιχθει 9. ελθοι
δε εν δε επι (sic) ... παγιδ. κυκλοθεν και κατισχυουσιν ... διψωντες 10.
κεκρ. δε ... συλληψις ... επι εριβων κυκλοθεν 11. om κυκλω ... και
ολεσιαν ... πολλων δε π. ποδας ελθοι λιμω στενω 12. και πτωμα αυτω
ητοιμαστο 13. ωμια προ ωραια 14. αναγκη και αιτια 15. και εν σωματι
αυτου προ εν νυκτι αυτου ... κατασπαρησεται 17. υπαρχει 18. και απω-
σιαν 19. εν τω λαω ... αλλ εντος αυτου 21. εισιν οικoi ... δε τοπος ...
ιδωτων XIX. 2. εως ποτε ενκοπον π. την ψ. μ. κ. καθαλειται 3. εποιησ
μοι ουτως και καταλ. με ο. αισχ. και επικεσθαι μοι 4. εγω επ αληθ.

ἐπλανήθην, παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλλίζεται πλάνος, λαλήσαι ῥήματα ἃ οὐκ ἔδει, τὰ
 5 δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ. ⁵ ἔα δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγάλυ-
 6 νεσθε, ἐνᾷλλεσθε δέ μοι ὀνειδίει. ⁶ γινώτε σὺν ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ταράξας,
 7 ὁ γύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ ὕψωσεν. ⁷ ἰδοὺ γελῶ ὀνειδίει, οὐ λαλήσω· κεκρά-
 8 ξομαι, καὶ οὐδαμοῦ κρίμα. ⁸ κύκλω περιωκοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ, ἐπὶ
 9 πρόσωπόν μου σκότος ἔθετο. ⁹ τὴν δὲ δόξαν ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν, ἀφείλε δὲ
 10 στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου. ¹⁰ διέσπασέ με κύκλω καὶ ὥχόμην, ἐξέκοψε δὲ
 11 ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου. ¹¹ δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο, ἠγήσατο δέ
 12 με ὥσπερ ἐχθρόν. ¹² ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοί,
 13 ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν ἐγκάθετο. ¹³ ἀπ' ἐμοῦ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν,
 14 ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ· φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν. ¹⁴ οὐ προσε-
 ποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου, καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάβοντό μου.
 15 16 ¹⁵ γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τε μου, ἀλλογενῆς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν. ¹⁶ θε-
 17 ράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσε· στόμα δέ μου ἐδέετο, ¹⁷ καὶ ἰκέ-
 18 18 ¹⁸ οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο, ὅταν ἀναστῶ κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν.
 19 20 ¹⁹ ἐβδελύξαντό με οἱ ἰδόντες με· οὓς δὴ ἠγαπήκειν, ἐπανέστησάν μοι. ²⁰ ἐν
 21 21 ²¹ ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι· χεὶρ γὰρ κυρίου ἡ ἄψαμένη μου ἐστίν.
 22 22 ²² διὰ τί με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος, ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπί-
 23 23 ²³ πλάσθε; ²³ τίς γὰρ ἂν δοίη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου, τεῖναι δὲ αὐτὰ ἐν
 24 24 ²⁴ βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁴ ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολιβῷ, ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυ-
 25 25 ²⁵ σθῆναι; ²⁵ οἶδα γὰρ ὅτι ἀένναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς ²⁶ ἀνα-
 26 26 ²⁶ στήσαι τὸ δῆμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα· παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνε-
 27 27 ²⁷ τελέσθη, ²⁷ ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι, ἃ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακε καὶ οὐκ
 28 28 ²⁸ ἄλλος, πάντα δέ μοι συνετέλεσται ἐν κόλπῳ. ²⁸ εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε Τί ἐροῦμεν
 29 29 ²⁹ ἔναντι αὐτοῦ, καὶ ρίξαν λόγου εὐρήσομεν ἐν αὐτῷ; ²⁹ εὐλαβήζητε δὴ καὶ ὑμεῖς
 ἀπὸ ἐπικαλύμματος· θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται, καὶ τότε γινώσκονται
 ποῦ ἔστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.

XX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναῖος λέγει ² Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀν-
 3 3 ³ τερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνέετε μᾶλλον ἢ κατ' ἐγὼ· ³ παιδεῖαν ἐντροπῆς
 4 4 ⁴ μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεται μοι. ⁴ μὴ ταῦτα
 5 5 ⁵ ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ' οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; ⁵ εὐφροσύνη δὲ

4. επλ. και εν εμοι αυλ. ... ρημα ■ 6. γνωτε οτι ο κυρ. ε. ο τ. με
 7. ιδου λαλω ονειδη και ου 8. επι δε ατραπους μου σχ. εβ. 9. την δοξαν
 μου απ ... και αφειλεν στεφ. 10. διεσπ. δε με 11. om δε prius 12.
 ομοθ. αυτου ηλθεν τα πειρ. επ εμε ... με ενκαθετοι 13. απ εμ. δε απεστ.
 αδ., εγνωσαν ... οι φιλοι δε 14. και ου ... μου, οι ιδοντες 15. γιτονες
 οικιοι θεραποντες θεραπεντοι, αλλογενης εγενομην 16. θεραποντας δε μου
 εκ. κ. ουκ υπηκουσαν μου ... εδεετο αυτων 17. και προσεκαλουμην κολ.
 18. με αιτιπαντο 19. εβδελ. δε με οι ιδοτες με· και ους ηγαπων 20. om
 αι ... εν οδυνας εχεται 21. εγγισατε μοι ελεησατε με ω φιλ. ελεησατε με
 ... εστιν η αφ. μου 22. δια τι δε με 23. δωη 24. εν γραφω σιδ. η
 μολ. 25. αενας (... ed. rom. μελλων, επι γης) 26. αναστησει δε μου το
 σωμα το ... μοι ταυτα 27. α οι οφθαλμοι μ. εορακασιν ... C συνετελε-
 σθαι 28. AC εναντιον αυτου ... ευρησον 29. δε pro δη ... απο κριματος
 ... επ ανομοις ... γνωσκονται οτι ουδαμου αυτων η ισχυς εστιν XX. 2.
 υπελ. σε ειναι και αντερην σε ταυτα κ. ουχι συνιεναι μ. η εγω 3. AC παι-
 διαν ... εντρ. σου ... συνεσεως σου 5. AC ευφρ. γαρ

ἀσεβῶν πτώμα ἐξαίσιον, χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπόλεια· ⁶ ἐὰν ἀναβῇ εἰς 6
οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ᾤψεται. ⁷ ὅταν γὰρ δοκῇ 7
ἤδη κατεστηρίχθαι, τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται· οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι Ποῦ
ἔστιν; ⁸ ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὗρεθῇ, ἔπη δὲ ὥσπερ φάσμα 8
νυκτερινόν· ⁹ ὀφθαλμὸς ἐκπέβλεψε, καὶ οὐ προσθήσει, καὶ οὐκ ἔτι προσνοήσει 9
αὐτὸν ἢ τόπος αὐτοῦ. ¹⁰ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσασιν ἧττονες, αἱ δὲ χεῖρες 10
αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας. ¹¹ ὅσα αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ 11
μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται. ¹² ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ 12
κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ¹³ οὐ φείσεται αὐτῆς καὶ οὐκ 13
ἐγκαταλείψει αὐτήν· καὶ συνάξει αὐτήν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ 14
οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι ἑαυτῷ. χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ πλοῦτος 15
ἀδόκιμος συναγόμενος ἐξεμεθήσεται, ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελεύσιν αὐτὸν ἄγγελος. ¹⁶ 16
¹⁶ θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν, ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως. ¹⁷ μὴ ἴδοι 16 17
ἄμελξιν νομάδων μηδὲ νομάς μέλιτος καὶ βουτύρου. ¹⁸ εἰς κενὰ καὶ μάταια 18
ἐκοπίασεν, πλοῦτον ἐξ οὐ οὐ γεύσεται· ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος, ἀκατά-
ποτος. ¹⁹ πολλῶν γὰρ δυνατῶν οἴκους ἐβλάσεν· διαίταν δὲ ἤρπασε, καὶ οὐκ 19
ἔστρεψεν. ²⁰ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ 20
σωθήσεται. ²¹ οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀν- 21
θήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ. ²² ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι, βλιβήσεται, πᾶσα 22
δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται. ²³ εἴ πως εἴ πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ, 23
ἐπαποστείλαι ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς, νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας· ²⁴ καὶ οὐ μὴ 24
σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου, τρώσαι αὐτὸν τόσον χάλκειον· ²⁵ διεξέλθοι δὲ διὰ 25
σώματος αὐτοῦ βέλος, ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ· περιπατήσασιν ἐπ' αὐτῷ
φρόβι, ²⁶ πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομείναι· κατεδέεται αὐτὸν πῦρ ἀκαυστον, 26
κακῶσαι δὲ αὐτοῦ ἐπὶ λυτὸς τὸν οἶκον. ²⁷ ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς 27
ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπανασταίη αὐτῷ. ²⁸ ἐλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς 28
τέλος, ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ. ²⁹ αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ 29
κυρίου, καὶ κτήμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

XXI.

Ἐπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων, ἵνα μὴ 2
ἦ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις. ³ ἄρατέ με, ἐγὼ δὲ καλήσω, εἴτ' οὐ 3
καταγελάσατέ μου. ⁴ τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἐλεγχίς; ἡ διὰ τί οὐ θυ- 4

5. ασεβων pro παρανομων 6. τα δωρα αυτου 7. om γαρ ... AC εστη-
ριχθαι ... C και οι ειδοτες ιδοντες ... ιδοτες 8. φαντασμα pro φασμα
9. και ου προσνοήσει αυτον ■ τ. α. ουκετι ... C προνοήσει 10. βλασιαν
pro ολεσαισαν ... ψηλαφησουσιν pro πυρσευσ. 11. ενεπλησθη 12. om εαν
... εγλυκανθη 13. C εκ μεσου 14. in f. add και πονος 15. εξεμεσθησεται
εκ κοιλιας αυτου, εξ οι. δε ... C εξελκυσαι ... αγγελ. θανατου 16. θυμος
... θηλασει, και ανελοι αυτον 17. C ειδοι 18. εκοπιασεν, σχοιη δε πλου-
τον ... ωσπ. στρυχον αμασητον ακαταπατητον 19. AC αδυνατων ... εθρα-
σεν· δι. δε αυτων ... C διαιτιαν γαρ + πασεν 20. δια τουτο ουκ εσθη αυτω
σωτηρια εν τοις υπ. αυτου, ουδε ανθησει αυτου τα αγαθα, εν επιθυμ. α. ου
σωθη. 21. AC υπολιμμα ... om δια τουτο usque αγαθα 22. AC om δε
... C ειρηνευειν pro πεπληρ. 23. και πληρωσει pro ει πως ει πληρ., C ει
πως κληρωσαι ... ριψαι δε pro νιψαι 24. τρωσαι δε ... χαλκιον, C χαλ-
κιον 25. και διεξελθοι δια ... ανδρα pro αστρα ... C εν διαιτη ... αυτου
μη περιπατησαι 26. και παν σκοτος αυτον ... AC κατεδ. δε αυτον οὐ πυρ
ασβεστον ... και κακωσαι αυτον 27. om δε prius 28. και ημεραι (?)
29. AC υπαρχοντων αυτου XXI. 2. Ακουσ. μου ακ. μου ... ινα μη ειη
μοι αυτη παρ υμων παρακλησεις ... C αυτη παρακλησις 3. βαστασατε με
... ειτα μη μου καταγελαται 4. C τι γαρ μοι ανθρωπου η ελεγχις ... μη εξ
ανθρ. η ελ. μου; και δια

6 μωθήσομαι; ⁵ ἐξβλέψαντες εἰς ἐμέ θυμασάτε, χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνη. ⁶ ἂν
 7 τε γὰρ μνησθῶ, ἐσπούδακα, ἔχουσι δέ μου τὰς σάρκας ὁδῦναι. ⁷ διὰ τί ἀσε-
 8 βεῖς ζῶσι, πεπαλαίωνονται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ; ⁸ ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχὴν,
 9 τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς. ⁹ οἱ οἴκοι αὐτῶν εὐθνηοῦσι, φόβος δὲ οὐ-
 10 δαμοῦ, μάλιστα δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁰ ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ
 11 ὠμοτόκησε, διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν. ¹¹ μένουσι
 12 δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσπαίζουσιν, ¹² ἀναλαβόντες
 13 ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ. ¹³ συνετέλεσαν δὲ ἐν
 14 ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ἄδου ἐκοιμήθησαν. ¹⁴ λέγει δὲ κυ-
 15 ρίω Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδὸν σου εἰδέναι οὐ βούλομαι. ¹⁵ τί ἱκανὸς ὅτι δου-
 16 λεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ; ¹⁶ ἐν χερσὶ γὰρ ἦν
 17 αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ. ¹⁷ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν
 λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή, ὠδίνες δὲ αὐτοὺς
 18 ἔξουσιν ἀπὸ ὀργῆς. ¹⁸ ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα ὑπ' ἀνέμου, ἡ ὥσπερ κονιορο-
 19 τὸς ὃν ὑφείλετο λαίλαψ. ¹⁹ ἐκλείπει υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδῶσει
 20 πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται. ²⁰ ἵδουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν,
 21 ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθῇ. ²¹ ὅτι τὸ θῆλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ'
 22 αὐτοῦ, καὶ ἀριῖμοι μηνῶν αὐτοῦ διηρέθησαν. ²² πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
 23 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; αὐτὸς δὲ φόνους διακρίνει; ²³ οὗτος ἀπο-
 24 θανεῖται ἐν κράτει ἀπλοσύνης αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθνηῶν, ²⁴ τὰ δὲ
 25 ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται. ²⁵ ὁ δὲ τελευτᾷ
 26 ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν. ²⁶ ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοι-
 27 μῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν. ²⁷ ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμη ἐπέκεισθέ
 28 μοι, ²⁸ ὥστε ἐρέετε Ποῦ ἔστιν οἶκος ἄρχοντος; καὶ ποῦ ἔστιν ἡ σκέπη τῶν
 29 σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν; ²⁹ ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ ση-
 30 μεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. ³⁰ ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ
 31 πονηρός, εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται. ³¹ τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου
 32 αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; καὶ αὐτὸς ἐποίησε, τίς ἀνταποδῶσει αὐτῷ; ³² καὶ
 33 αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σωρῶν ἡγύρηνθη. ³³ ἐγλυκάνθησαν
 αὐτῷ χάλικες χειμάρρῳ, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, καὶ
 34 ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρῖμητοι. ³⁴ πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά; τὸ δὲ ἐμέ
 καταπαύσασθαι ἄφ' ὑμῶν οὐδέν.

XXII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφάθ ὁ Θαιμανίτης λέγει ² Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
 3 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; ³ τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ ἂν σὺ ἦσθα

5. ἐμβλεψαντες ε. ε. θυμασατε ... ἐπὶ στομα 7. δια τι δε ... om
 εν 8. in f. add αυτων 9. C εστιν αυτοις 10. αυτων η εγ γαστρι 11. AC
 ωςπερ ... προσπεζει αυτοις 12. αναλαμβανοντα 13. om δε prius 14. λεγ.
 δε ο ασεβης τω κυριω ... τας οδους 15. C (non A) δουλευσωμεν ... C
 om και τις ωφ. ο. α. αυτω ... απαντησωμεν 16. αυτων ην ... ασεβων ου
 καθαρα 17. και ωδινες αυτοις 18. AC προ ανεμου ... AC υφιλαιο 19.
 υιοις 20. ιδοιεν δε οι ... C την αυτου σφαγην ... και υπο κυριου 21. μετ
 αυτον 22. AC σοφους pro φονους 23. AC αφροσυνης 24. (AC πληρης ...)
 ο δε μυελος ... C αυτων διαχ. 25. ο δε γε ... αγαθον ουδεν 26. ομοθ.
 δε οι υιοι αυτου επι γης κοιμηθησονται ... in f. add επι γης 28. C οτι
 ερεται ... οικος αρχαιος ... εστιν σκεπη 29. C πορευομενους ... απολλο-
 τριωθησεται (sic) 30. και εις ημ. οργ. α. απαχθησεται 31. C αναγγελει
 ... επι προσωπον ... και α αυτος εποιησεν (... κ. αυτ. επι, τις αντ. α.
 conjg. etiam C, sed ed. rom. εποιησε; habet.) 32. απενεχθη, και επι
 σωρ ηγρ. ... C om αυτος sec. 33. αριμητοι 34. C με παρακαλετε ...
 το δε αφ υμων καταπαυσαι με ουδεν εστιν XXII. 1. θαιμανιτης 3. εαν συ ης

τοὺς ἔργοις ἄμεμπτος; ἢ ὠφέλεια ὅτι ἀπλώσης τὴν ὁδὸν σου; ⁴ ἢ λόγον σου ⁴ ποιοῦμενος ἐλέγξεις, καὶ συνεισελεύσεται σοι εἰς κρίσιν; ⁵ πότερον οὐχ ἡ κακία ⁵ σου ἐστὶ πολλή, ἀναρίστητοι δὲ σοὺ εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι; ⁶ ἡνεχύραζες δὲ τοὺς ⁶ ἀδελφούς σου διὰ κενῆς, ἀμφίσιν δὲ γυνῶν ἀφελίου· ⁷ οὐδὲ ὕδωρ διψῶν- ⁷ τας ἐπότισας, ἀλλὰ πεινῶντων ἐστέρησας ψωμόν· ⁸ ἐξάψμασας δὲ τινῶν πρὸς- ⁸ πον, ὥκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς· ⁹ χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς, ὀρφανοὺς ⁹ δὲ ἐκάκωσας. ¹⁰ τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες, καὶ ἐσπούδασέ σε πόλεμος ¹⁰ ἐξαίσιος. ¹¹ τὸ φῶς σοι σκοτός ἀπέβη, κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψε. ¹² μὴ ¹¹ 12 οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ, τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπεινώσε; ¹³ καὶ ¹³ εἶπας Τί ἔγνων ὁ ἰσχυρός, ἢ κατὰ τοῦ γνώφου κρίνει; ¹⁴ νεφέλη ἀποκρυφῇ αὐτοῦ ¹⁴ καὶ οὐχ ὁραθήσεται, καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύεται. ¹⁵ μὴ τρίβον αἰῶνιον ¹⁵ φυλάξεις ἢν ἐπάτησαν ἄνδρες δίκαιοι, ¹⁶ οἳ συνελήφθησαν ἄωροι; ποταμοὶς ¹⁶ ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν, ¹⁷ οἳ λέγοντες Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί ἐπὶ- ¹⁷ ξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ; ¹⁸ ὃς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν, ¹⁸ βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν, ἄμεμπτος ¹⁹ δὲ ἐμυκτήρισεν. ²⁰ εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, καὶ τὸ κατάλειμμα ²⁰ αὐτῶν καταφάγεται πῦρ. ²¹ γενοῦ δὴ σκληρός, ἐὰν ὑπομείνης εἴτα ὁ καρπός ²¹ σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς. ²² ἔκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν, καὶ ἀνά- ²² λαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου. ²³ ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσης ²³ σεαυτὸν ἔναντι κυρίου, πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου ἄδικον· ²⁴ ᾤκησῃ ἐπὶ ²⁴ χώματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρα χεიმάρρου Σωφίρ. ²⁵ ἔσται οὖν σου ὁ παν- ²⁵ τοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν, καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πε- ²⁶ πυρωμένον. ²⁶ εἴτα παρρησιασθήσῃ ἔναντιον κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ²⁶ ἰλαρώς· ²⁷ εὐξαμένον δὲ σου πρὸς αὐτὸν ἐλκεκούσεται σου, δώσει δὲ σοι ἀπο- ²⁷ δοῦναι τὰς εὐχάς· ²⁸ ἀποκαταστήσει δὲ σοι δίκαιαν δικαιοσύνην, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ²⁸ σου ἔσται φέγγος. ²⁹ ὅτι ἐταπεινώσας σεαυτὸν, καὶ ἔρεις Ὑπερφηανεύσατο, ²⁹ καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει· ³⁰ ῥύσεται ἀθῶον, καὶ διασώζηται ἐν καθαρᾷς ³⁰ χερσὶ σου.

XXIII.

¹ Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἐλεγχίς ² ἐστὶ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ. ³ τίς δ' ἄρα γνώη ³ ὅτι εὖροιμι αὐτὸν καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος; ⁴ εἵποιμι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα, τὸ δὲ ⁴ στόμα μου ἐμπλήσῃ ἐλέγχων· ⁵ γνώην δὲ ἰάματα ἃ μοι ἔρει, αἰσθόμην δὲ ⁵ τίνα μοι ἀπαγγελεῖ. ⁶ καὶ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελεύσεται μοι, εἴτα ἐν ἀπειλῇ μοι ⁶ οὐ χρήσεται. ⁷ ἀλήθεια γὰρ καὶ ἐλεγχος παρ' αὐτοῦ, ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος ⁷

3. αμεμπτος τ. εργ. η ωφ. αυτω ... C απλωσεις 4. AC ελεγξει σε 5. ουχι ... om εισιν 6. ηνεχυρ. γαρ 8. AC προσωπα ... εχομισας δε πτωχους επι γης, C ωκισ. δε πτωχους επι τ. γ. 9. και ορφαν. εκακ. 40. εκυκλωσεν 14. σοι εις σκοτος ... σε υδωρ 12. om ουχι ... ουκ εφορα 13. C ειπα 14. διαπορευεται 15. *ην επανεστησαν 16. συνελημφθησαν 17. Ti ποιησει ημ. ■ κυριος ... επαξει 18. οτε γε ενεπλ. 19. εμυκτηρ. αυτους 20. om ημ ... καταλειμμα 21. γενου δε ... η pro ειτα 22. συν εξηγοριαν 23. και πορρω ποιησον (sed* ποιησης videtur) ... το αδικον (αδικον rescriptum) 24. θησεις επι χωματος εν π. και ωσπερ χειμαρρους ωφειρ 25. εσται δε σοι 26. ενπαρρησιαση εναντι 27. δε τας ευχ. σου αποδ. 28. οδοις σοι 29. Ει υπερφηανευσαμην 30. ρυσ. δε αθων, κ. διασωθηση XXIII. 2. χειρων ... om και secundum ... γεγον. επ εμοι, στεναζω δε επ εμαυτον 3. τις γαρ αν γνωη ... και οτι ελθοιμι 4. ειπ. δε επ αυτου ... εμπλησει με ελεγχου 5. γνωην δε ρηματα ... απαγγελλει 6. και ει πολλη ... μοι, και ει εν απ. ου χρησεται μοι 7. παρ αυτω (sed παρ αυτω **)

8 τὸ κρίμα μου. ⁸ εἰ γὰρ πρῶτος πορεύσομαι, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί, τὰ δὲ ἐπ' ἐσχά-
 9 τοις, τί οἶδα; ⁹ ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον, περιβαλεῖ δεξιὰ
 10 καὶ οὐκ ὄψομαι. ¹⁰ οἶδε γὰρ ἡδὴ ὁδὸν μου, διέκρινε δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον.
 11 ¹¹ ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα, καὶ οὐ μὴ
 12 ἐκκλίνω ¹² ἀπὸ ἐντάλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω, ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα
 13 ῥήματα αὐτοῦ. ¹³ εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστὶν ὁ ἀντειπὼν αὐτῷ;
 14 ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησε, καὶ ἐποίησεν. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα· νου-
 15 θετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ. ¹⁵ ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπου-
 16 δασθῶ· κατανοήσω, καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ. ¹⁶ κύριος δὲ ἐμαλάκυνε τὴν
 17 καρδίαν μου, ὃ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέ με· ¹⁷ οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπε-
 λεύσεται μοι σκότος, πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυψε γνώφος.

XXIV.

2 Διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὥρας, ² ἀσεβεῖς δὲ ὄριον ὑπερέβησαν, ποιμνιον
 3 σὺν ποιμένι ἀρπάσαντες; ³ ὑποζύγιον ὄρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοῦν χήρας
 4 ἠνεχύρασαν. ⁴ ἐξεκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐκρύβη-
 5 σαν πρᾶεῖς γῆς. ⁵ ἀπέβησαν ἀπὸ αὐτῶ ἄρτος εἰς νεωτέρους. ⁶ ἀγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ
 αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν· ἀδύνατοι ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ εἰργά-
 7 σαντο. ⁷ γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων, ἀμφίαισιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν
 8 ἀφείλαντο· ⁸ ἀπὸ ψεκᾶδων ὀρέων ὑγραίνονται, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑαυτοὺς σκέ-
 9 πην πέτρην περιεβάλλοντο. ⁹ ἤρπασαν ὄρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπτωκότα δὲ
 10 ἐταπεινώσαν. ¹⁰ γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεινῶντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφεί-
 11 λαντο. ¹¹ ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνῆδρευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν. ¹² οἱ
 12 ἐκ πόλεως καὶ οἰκῶν ἰδίῳ ἐξεβάλλοντο, ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξε μέγα.
 13 ¹³ αὐτὸς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπῇ οὐ πεποιήται; ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ
 οὐκ ἐπέγνωσαν, ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν, οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῶν ἐπο-
 14 ρεύθησαν. ¹⁴ γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος, καὶ νυκτὸς
 15 ἔσται ὡς κλέπτῃς. ¹⁵ καὶ ὀφθαλμοὶ μοιχοῦ ἐφύλαξε σκότος, λέγων Οὐ προ-
 16 νοήσῃ με ὀφθαλμός, καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔσται· ¹⁶ διώρυξεν ἐν σκότει
 17 οἰκίας, ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς· ¹⁷ ὅτι ὁμοθυμαδὸν
 18 αὐτοῖς τὸ πρῶτ' σκιά θανάτου, ὅτι ἐπιγνώσεται ταραχὸς σκιάς θανάτου. ¹⁸ ἐλα-
 19 φρός ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, καταρραδαίη ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀνα-
 20 σαν. ²⁰ εἰτ' ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἀμαρτία· ὥσπερ δὲ ὀμίχλη δρόσου ἀφανῆς

8. εαν γαρ πορευθῶ εἰς τὰ πρῶτα, οὐκ ετι 40. μου αὐτος, καὶ διεκρι-
 νεν με ὡσπερ χρυσ. 42. ἀπο ἐντολῶν α. οὐ μὴ παρ. ἵνα μὴ ἀποθῶναι, ἐν
 δε 43. ■ ἀντερῶν 45. ἐσπούδακεν 46. κυρ. μου ἐμαλ. ... ἐσπούδακεν
 ἐπ ἐμε 47. μοι γνοφος, προσῶπον δε μου καλυψει σκotos XXIV. 4. κυ-
 ριε ἐλαθον ὥρας 2. ἀσεβεῖς ἀνδρες· ὀριον δε υπερεβησαν καὶ ποιμν. σ. π.
 ἠρπασαν 3. υποζ. δε 4. ἐξεκλινον δε 5. καὶ ἀπεβ. ὡσπερ ... ἐξελθ. τη
 ἐαυτων πρᾶξει ἀγρον προ ὥρας οὐκ αὐτων ὄντα ἐθέρισαν· ἠδυνήθη δε αὐτω
 ε. ν. 6. om ἀγρον usque ἐθέρισαν ... ἀδυν. δε ἀσεβ. ἀμπελ. ἀσιτι κ. ἀμισθι
 7. γυμν. δε ... ψυχ. ἐαυτων 8. καὶ παρα ... C αὐτους 9. δε ὀρφανους ... καὶ
 ἐκπεπτ. ἐταπ. 10. om δε prius ... om τον 11. ἐν σκοτινοῖς ἐνῆδρευσαν
 ἀδίκως ... C ἐν στεν. δε ... δικαίων 12. om οι ... καὶ ἐξ οἰκίων ἰδ. ἐξε-
 βαλον αὐτοῖς ... μεγαλως 13. ετι ὄντων αὐτων ἐπὶ γῆς κ. οὐκ ἐπεγνώσο-
 μοι (sic) ... δικαιοσυνη ... C οὐ ᾔδεισαν ... οὐδε ἐπορ. ἀτρ. αὐτης ...
 C ἀτραπ. αὐτης 15. προσνοήσει με ο ὀφθ. ... προς με που pro προσῶπου
 16. ἡμερ. δε ... C ἐαυτοῖς 17. C το πρῶι αὐτοῖς ... το πρῶι διεσκεδα-
 σεν, οτι ἐπ. ταραχας σκια θ. 18. ἐπὶ προσῶπου 19. ὀρφανου 20. εἰτα
 ἐμνήσθη αὐτων ... καὶ ὡσπερ ὀμίχλη

ἐγένετο· ἀποδοθεῖν δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν, συντριβεῖν δὲ πᾶς ἄδικος ἵσα ξύλῳ ἀνιάτῳ. ²¹στεῖραν δὲ οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησε, ²²θυμῷ δὲ ²¹22 κατέστρεψεν ἀδυνάτους. ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. ²³μαλαχισθεὶς μὴ ἐλπίζετω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ. ²⁴πολ- ²³24 λους γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ· ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσών. ²⁵εἰ δὲ μή, τίς ἐστίν ²⁵25 ὁ φάμενος ψευδῇ με λέγειν, καὶ θῆσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου;

XXV.

Ἐπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει ²Τί γὰρ προοίμιον ἦ φόβος ²2 παρ' αὐτοῦ, ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ; ³μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι ³3 ἐστὶ παρέλκυσις πειραταῖς· ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ; ⁴πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου; ἢ τίς ἂν ἀποκαθάρσῃαι αὐτὸν ⁴4 γεννητὸς γυναικός, ⁵εἰ σελήνῃ συντάσσει καὶ οὐκ ἐπιφανύσκει, ἄστρα δὲ ⁵5 οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ; ⁶ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία καὶ υἱὸς ἀνθρώπου ⁶6 σκώληξ.

XXVI.

Ἐπολαβὼν δὲ Ἰώβ λέγει ²Τίτι πρόσκεισαι ἢ τίτι μέλλεις βοηθεῖν; πό- ²2 τερον οὐχ ὧ πολλὴ ἰσχύς καὶ ὧ βραχίων κραταῖός ἐστι; ³τίτι συμβεβούλευ- ³3 σαι; οὐχ ὧ πᾶσα σοφία; τίτι ἐπακολουθήσεις; οὐχ ὧ μεγίστη δύναμις; ⁴τίτι ἀνηγγείλας ῥήματα; πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἢ ἐξελεύσῃαι ἐκ σοῦ; ⁵μὴ ⁴5 γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; ⁶γυμνὸς ⁶6 ὁ ἔδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ. ⁷ἐκτείνων βο- ⁷7 ρεάν ἐπ' οὐδέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός. ⁸δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις ⁸8 αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. ⁹ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, ⁹9 ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ. ¹⁰πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ¹⁰10 ὕδατος μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. ¹¹σῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθη- ¹¹11 σαν, καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμῆσεως αὐτοῦ. ¹²ἰσχυὶ κατέπαυσε τὴν θά- ¹²12 λασσαν, ἐπιστήμη δὲ ἔστρωται τὸ κῆτος. ¹³κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν ¹³13 αὐτόν· προστάγματι δὲ ἐθανάτωσε δράκοντα ἀποστάτην. ¹⁴ἰδοὺ ταῦτα μέρη ¹⁴14 ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἱμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ· σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὁπότε ποιήσῃ;

XXVII.

Ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰώβ εἶπε τῷ προοίμῳ ²Ζῇ ὁ θεὸς ὃς οὕτω με κέ- ²2 ραιε, καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχὴν, ³εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς ³3

20. αποδοθεῖν αὐτῷ καθά ... C πας ὁ ἀδικ. (?) 24. C στεῖρ. γὰρ ... στεῖρ. γὰρ οὐκ ἐποικτεῖραν οὐδὲ ἀγναιὸν ἠλεᾶσαν 22. κατέστρεψαν ... C πιστεύσης εἰ σεαυτὸν ... ὑπερ τῆς 23. AC μαλαχ. δε ... C om μὴ ... ὑγιαίνει 24. C om δε ... ὥσπερ χλοή 23. AC οὐδὲν XXV. 2. γὰρ ἐστὶν προοι. ὁ φοβ. παρ αὐτῷ ... συνπασαν ... ἐν ὑψίστῳ ἐστίν 3. δε αὐτῶν οὐκ 4. βροτ. δίκαιος ... C om αν ... C εαυτὸν ... εαυτὸν γεννητῆς (sed corr. γεννητῆς) γυν. οὐδ ἀνθρώπος οὐ καθαρὸς 5. ὁ λεγὼν τῷ ἡλίῳ μὴ ἀναστελλεῖν καὶ οὐκ ἀνατελλεῖ· σελήνῃ δε συντάσσει x. ο. ἐπιφανύσκει ... οὐκ ἀμεμπτα 6. πας ἀνθρώπος XXVI. 2. πολλὴ ἡ ἰσχύς x. □ βραχ. 3. συμβεβουλευσαι ... ὡ ἡ πασα ... ἡ τίτι (ἡ τίτι etiam C) ἐπακολουθεῖς ... ὡ ἡ μεγίστη 5. καὶ γειτόνων 7. βορεα ... κρεμνών γ. ἐπ οὐδενός ... C ἐπὶ μηδενός 8. υπο- κατωθεν 9. σκεπων pro ἐκπεταζ. 11. ἐπεσταθήσαν 12. ἰσχυὶ μὲν ... AC ἐστρωσεν (C-σε) XXVII. 1. τῷ προοίμῳ εἶπεν 2. AC ζῇ κυριος ὅς ... οὕτως ... C κεκρινεν (sic) ... ὁ πικρῶσας 3. C ἡ μὴ

4 μου ἐνούσης, πνεῦμα δὲ θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥινί, ⁴ μὴ λαλήσῃν τὰ χεῖλη
 5 μου ἄνομα, οὐδὲ ἡ ψυχὴ μου μελετήσῃ ἄδικα. ⁵ μή μοι εἴη δίκαιους ὕμῃς
 6 ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω, οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν μου. ⁶ δι-
 καιοσύνη δὲ προσέειπον οὐ μὴν προῶμαι, οὐ γὰρ σύνοδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πρά-
 7 ξας. ⁷ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσε-
 8 βῶν, καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστάμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων. ⁸ καὶ
 τίς γὰρ ἐστὶν ἐλπίς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει; πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἄρα σωθήσεται;
 9 ⁹ ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσεται ὁ θεός; ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης
 10 ¹⁰ μὴ ἔχει τινὰ παρρησίαν ἐναντι αὐτοῦ; ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσα-
 11 κούσεται αὐτοῦ; ¹¹ ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστὶν ἐν χειρὶ κυρίου, ᾧ ἐστι
 12 παρὰ παντοκράτορι οὐ ψεύσομαι. ¹² ἰδοὺ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπι-
 13 βάλλετε. ¹³ αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, κτήμα δὲ δυνα-
 14 στῶν ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτοῦς. ¹⁴ ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται
 οἱ υἱοὶ αὐτῶν, εἰς σφαγὴν ἔσονται· ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσι, προσαιτήσουσιν·
 15 ¹⁵ οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσι, χήρας δὲ αὐτῶν οὐδεὶς
 16 ἐλεήσει. ¹⁶ ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα δὲ πηλῷ ἐτοιμάσῃ χρυ-
 17 σίον, ¹⁷ ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ
 18 κατεξέουσιν. ¹⁸ ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη.
 19 ¹⁹ πλοῦσιος κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξε καὶ
 20 οὐκ ἔστι. ²⁰ συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὀδύνη, νυκτὶ δὲ ὑφείλετο αὐ-
 21 τὸν γνόφος· ²¹ ἀναλήψεται δὲ αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λιχμήσει
 22 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ²² καὶ ἐπιρρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται· ἐκ
 23 χειρὸς αὐτοῦ φυγὴ φεύξεται. ²³ κροτήσῃ ἐπ' αὐτοῦ χεῖρας αὐτῶν, καὶ συριεῖ
 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

XXVIII.

"Ἐστὶ γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ χρυσοῦ ὅθεν διηδεύεται·
 2 ² σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται, χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται. ³ τάξιν
 ἔθετο σκοτεῖ, καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται· λίθος σκοτία καὶ σκιά
 4 θανάτου, ⁴ διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας· οἱ δὲ ἐπλανηθέντες οὐδὸν δικαίαν
 5 ἡσθένησαν, ἐκ βορρῶν ἐσαλεύθησαν. ⁵ γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑπο-
 6 κάτω αὐτῆς ἐστράφη ὥς ἐ πῦρ. ⁶ τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χῶμα
 7 χρυσοῖον αὐτῶν. ⁷ τρίβος οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν, καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν

3. ενουσης εν εμοι ... θειον ετι περιον εν ρημασιν μου (sed εν ρ.
 μου*) ... C εν ρισιν 4. ου μη λαλησει το στομα μ. αδικα ... C μου τα
 χελη ... μελετ. ανομα 5. AC om μου prius 6. προεχων ου μη ... απο-
 τον 7. αλλ ειησαν οι εκχθροι ... C επανιστανομενοι ... οι επανιστανομε-
 νοι μοι 8. ναι μην τις γαρ εστιν ετι ελπις ... μη πεποιθως 10. ει αρα
 9. ακουση ο κυριος; επελθουσης δε ... C κυριος pro ο θεος 10. C μη
 εχειν ... om τινα ... AC εναντιον αυτου ... η πως επικαλ. 11. παρα τω
 παντ. ... C ψευδομαι 12. AC ιδου δη ... C παν pro παντες ... παντ.
 ημεις εορακατε· δια τι δε κενα κ. επιβαλεσθε 13. οργη δε δυναστων εξε-
 λευσεται ... C επελευσεται ... C επ αυτου (vdtr) 14. om δε ... AC οι
 υι. αυτου ... C om και ... C ανδρωθωσιν ... προσαιτησωσιν, C προσαιτου-
 σιν 15. περιοντ. αυτων κακω θανατω ... C om εν ... τελευτησωσιν ...
 και χηρας, C χηρ. τε 16. χρυσ. ετοιμ. 18. ωσπερ σητος ... in f. add ο
 πλουτος αυτου 19. πλ. κοιμηθεις ου πρ., οφθαλμος 20. κοιμηθεντι συναν-
 τησονται ... om αι ... AC υφειλατο 21. C αναλαμψεται ... αναλημψεται
 αυτον 22. C επιρριπει, A απορειπει ... om επ ... C και ου γνωσεται 23. επ
 αυτον, C επ αυτου ... χειρ. αυτου XXVIII. 1. AC χρυσιω 3. και και-
 ρων περας αυτους 4. οδους δικαιοσυνης ... AC om εσαλευθησαν 5. ως
 πυρ 6. AC σαπφειρου (v. 16. AC -ει-) ... και οι 7. πετεινων

15 16 ὄφθαλμοὶ ἤμην τυφλῶν, ποὺς δὲ χολῶν. 16 ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων, 17 δίκην δὲ ἦν οὐκ ἦδεν ἐξιχνίασα. 17 συνέτριψα δὲ μύλας ἀδικῶν ἐκ μέσου 18 τῶν ὀδόντων αὐτῶν, ἄρπαγμα ἐξήρπασα. 18 εἶπα δέ· Ἡ ἡλικία μου γηράσει 19 ὥσπερ στέλεχος οἴνουικος, πολὺν χρόνον βιώσω. 19 ἡ ρίζα διττήνεται ἐπὶ ὕδα- 20 τος, καὶ δρόσος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου. 20 ἡ δόξα μου κενὴ μετ' 21 ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύεται. 21 ἐμοῦ ἀκούσαντες προσ- 22 ἔσχον, ἐσίωπῃσαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλή. 22 ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέβητον, 23 περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο ὅποταν αὐτοῖς ἐλάλουν. 23 ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχο- 24 μένη τὸν ὑετόν, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλίαν. 24 ἐὰν γελᾶσω πρὸς αὐτούς, 25 οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. 25 ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὥς βασιλεὺς ἐν μονοξώ- νοις ὃν τρόπον παθεῖνους παρακαλῶν.

XXX.

Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι, νῦν νουθετοῦσά με ἐν μέρει ὧν
 1 ἐξουθενοῦν τοὺς πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐχ ἡγησάμην ἀξιόους κυνῶν τῶν ἐμῶν
 2 νομάδων. 2 καὶ γε ἰσχύς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι; ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συν-
 3 τέλεια. 3 ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἄνδρον ἐχθρὸς συνοχὴν καὶ
 4 ταρακωρίαν. 4 οἱ περικυκλοῦντες ἄλιμα ἐπὶ ἡχοῦντι, οἵτινες ἄλιμα ἦν αὐτῶν
 5 τὰ σῖτα. ἅτιμοι δὲ καὶ πεφανλισμένοι, ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, οἱ καὶ ρίζας
 6 ξύλων ἐμασσῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου. 6 ἐπ' ἀνέστησάν μοι κλέπτται, 6 ὧν οἱ οἶκοι
 7 αὐτῶν ἦσαν τρωγλαὶ πετρῶν. 7 ἀνὰ μέσον εὐήλων βοήσονται οἱ ὑπὸ φρύγανα
 8 ἄγρια διητῶντο. 8 ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων, ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ
 9 10 γῆς. 9 νυνὶ δὲ κιθάρᾳ ἐγὼ εἶμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ θρῦλλημα ἔχουσιν. 10 ἐβδε-
 11 λύσαντο δὲ με ἀποστάντες μακράν, ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο
 12 πτύελον. 11 ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν τοῦ προς-
 13 ὄπου μου ἐξαπέστειλαν. 12 ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπ' ἀνέστησαν, πόδα αὐτῶν ἐξ-
 14 ἔτειναν καὶ ὠδοποίησαν ἐπ' ἐμέ· τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν 13 ἐξετρίβησαν
 14 τρίβου μου, ἐξέδυσαν γὰρ μου τὴν στολήν. 14 βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέ με,
 15 κέχρηται δέ μοι ὥς βούλεται. ἐν ὀδύναις πέφυρμαι, 15 ἐπιστρέφονται μοι αἱ
 16 ὀδύναι, ὥχετό μου ἡ ἐλπίς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
 16 16 καὶ νῦν ἐπ' ἐμέ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχὴ μου, ἔχουσι δὲ με ἡμέραι ὀδυνῶν.
 17 18 17 νυκτὶ δὲ μοι τὰ ὀσᾶ συγκέχυται, τὰ δὲ νεῦρά μου διαέλονται. 18 ἐν πολλῇ
 19 20 ἰσχυὶ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου πε-
 19 20 ριέσχε με. 19 ἤγγισαν δέ με ἴσα πληῶ, ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς. 20 κέ-
 20 κραγα δὲ πρὸς σέ καὶ οὐκ ἀκούεις μου, ἔστησαν δὲ καὶ κατενόησάν με·

17. εκ δε μεσου, C εκ δε μεσων ... om των ... AC εξεσπασα 48.
 ειπον ... A om δε η, C om η (fortasse δη pro δε) ... πολλυν δε 49. η
 ριζα μου ... επι του θερ. 20. C (non A) καινη ... το τοξ. αυτου ... AC
 πορευεται 21. πρεσβυτεροι ακουσι. μου προσεσχ., C** εμ. ακουσι. πρεσβυ-
 τεροι προσεσχον ... C τη εμου 22. AC επι δε τω ... και περιχαρ. εγιν.
 οποτε 23. om τον ... C ουτοι ουτως ... in f. add προσεδεχοντο 24. ει
 εγγελων πρ. α. ουκ επιστευον 25. συνπαθεις, C παθηνους ... C επαρακαλουν
 XXX. 1. C νυν δε (vdtr) ... ουκ ηγ. αξ. ειναι κοινων των 3. λιμων ...
 εξεσ 4. αλιμμα ε. ηχ., ων αλιμμα ... ατιμ. τε ... om παντος ... εμα-
 σωντο 6. των πετρων 8. επι γης 9. αυτων εγω ειμι ... θρυλλημα 10.
 om δε prius ... om του ... πτυελου 11. γαρ οδε φαρετραν ... εξαπεστει-
 λεν 12. του βλαστου ... επ εμε (επ με?) cunq. τριβ. απ. α. εσηγ. 43. με
 την στολ. μου 44. ως εβουλετο 45. επιστρ. δε μου ... in f. add παρηλ-
 ζεν 47. νυκτες ... συνεδρασαν, και τα νευρα 48. om εν 49. ηγηται ...
 η μερις μου 20. εισακουεις ... εστησαν και κατ. μοι

²¹ ἐπέβησαν δέ μοι ἀνελεημόνως, χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίνωσας· ²² ἔταξας ²¹ 22 δέ με ἐν ὀδύναις, καὶ ἀπέβριψάς με ἀπὸ σωτηρίας. ²³ οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός ²³ 23 με ἐκτρίψει· οἰκία γὰρ παντὶ θνητῷ γῆ. ²⁴ εἰ γὰρ ὄφελον δυναμίην ἐμαυτὸν ²⁴ 24 χειρῶσασθαι, ἢ δεηθεῖς γε ἐτέρου καὶ ποιήσει μοι τοῦτο. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ²⁵ 25 ἀδυνατῶ ἔκλαυσα, ἐστέναξα ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις. ²⁶ ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγα- ²⁶ 26 θοὺς, ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν. ²⁷ ἡ κοιλία μου ἐξέζεσε καὶ ²⁷ 27 οὐ σιωπήσεται, προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας. ²⁸ στένων πεπόρευμαι ἄνευ ²⁸ 28 φιμοῦ, ἔσθηκα δὲ ἐν ἐκκλήσεια κεκραγώς. ²⁹ ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων, ἐταί- ²⁹ 29 ρος δὲ στρουθῶν. ³⁰ τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότῳται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστέα μου ³⁰ 30 ἀπὸ καύματος. ³¹ ἀπέβη δὲ εἰς πένθος μου ἡ κιθάρᾳ, ὃ δὲ ψαλμός μου εἰς ³¹ 31 κλαυθμὸν ἔμοι.

XXXI.

Διαθήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον.
² καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἄνωθεν, καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων; ³ οὐαὶ ² 3 ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ, καὶ ἀπαλλοτριώσεις τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν. ⁴ οὐχὶ αὐτὸς ⁴ 4 ὄψεται ὁδόν μου, καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμήσεται; ⁵ εἰ δὲ ἤμην ⁵ 5 πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον· ⁶ ἔσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, οἶδε δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου· ⁷ εἰ ἐξ- ⁶ 7 ἐκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου, εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσὶ μου ἠψάμην δώρων· ⁸ σπείραμι ἄρα καὶ ⁸ 8 ἄλλοι φάγοισαν, ἄρριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς. ⁹ εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία ⁹ 9 μου γυναικὶ ἄνδρος ἐτέρου, εἰ καὶ ἐγκαίστεος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς· ¹⁰ ἄρεσται ἄρα καὶ ἡ γυνὴ μου ἑτέρῳ, τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωθεῖν. ¹¹ θυ- ¹⁰ 11 μὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος, τὸ μιᾶναι ἄνδρος γυναῖκα· ¹² πῦρ γὰρ ἐστὶ καιὸς- ¹² 12 μενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν, οὐ δ' ἂν ἐπέλθῃ ἐκ ῥιζῶν ἀπώλεσεν. ¹³ εἰ δὲ ¹³ 13 καὶ ἐφάυλισα κρίμα θρασυπενούς μου ἢ θρασυπαίνης, κρινομένων αὐτῶν πρὸς με· ¹⁴ τί γὰρ ποιήσω ἐὰν ἔτασιν μου ποιῆται ὁ κύριος; ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκο- ¹⁴ 14 πῇν, τίνα ἀποκρίσιν ποιήσομαι; ¹⁵ πότερον οὐχ ὡς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρὶ ¹⁵ 15 καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασι; γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ. ¹⁶ ἀδύνατοι δὲ χρεῖαν ¹⁶ 16 ἦν ποτε εἶχον οὐκ ἀπέτυχον, χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα. ¹⁷ εἰ δὲ ¹⁷ 17 καὶ τὸν ψωμόν μου ἔφαγον μόνος, καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα· ¹⁸ ὅτι ἐκ ¹⁸ 18 νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατήρ, καὶ ἐκ γαστρὸς μητρός μου ὠδήγησα· ¹⁹ εἰ δὲ καὶ ὑπερείδον γυνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἡμφύλασα αὐτόν· ²⁰ ἀδύ- ¹⁹ 20 νατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με, ἀπὸ δὲ κορυᾶς ἁμῶν μου ἐθαρμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν· ²¹ εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα, πεποιθώς ὅτι πολλῇ μοι βοήθεια ²¹ 21

21. απεβησαν ... ανελεημονες, ως χειρι 22. απεριψας 23. γη παντι
 24. η δεηθησαι ετερου 25. και εστεναξα ... εν αναγκη 26. και επι-
 χον εγω εν αγαθοις και ιδου συννητησεν 27. προσφθ. δε με η πτωχειας
 30. μεμελανωται μεγαλως ... in f. add συνεφρυγη 31. om δε ... η κιθ.
 μου XXXI. 1. επι παρθενων 2. και επεμερισεν ... υψιστου 3. ουαι
 και απωλ. 4. εξαριθμηθησεται 5. ει γε ημην ... εις δολ. ο πους μ. 6.
 ειστα με γαρ ... om δε, C γαρ 7. απο της οδου αυτου ... τω οφθ. μου
 .. και ει εν ταις χερσιν 8. σπειροιμι ... φαγονται ... AC αριζος 9. C ει
 δε εξηκολ. ... ει δε και ενκαθ. ... C εγκαιστητος 10. αλλω pro ετερω
 11. ακαδεκτος 12. ex παντων 13. προς εμε 14. AC ποιηση ο κυριος
 ... ed. rom. επισκοπ. τινα conjg. 15. ως εγω 16. δε ην π. ειχ. χριαν
 ... και χηρας τον ... ετηξα 17. μετεδ. ορφανω, C ορφ. μετεδ. εξ αυτου
 18. και pro οτι ... C om μου bis 19. AC υπεριδον ... om αυτον 20. ευ-
 λογουν ... αρνων μου 21. ει δε και ... C μοι πολλη

22 περίεστιν· ²² ἀποσταίη ἄρα ὁ ὤμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός, ὁ δὲ βραχίων μου
 23 ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος συντριβείη. ²³ φόβος γὰρ κυρίου συνέσχε με, ἀπὸ τοῦ λήμ-
 24 ματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω. ²⁴ εἰ ἔταξα χρυσὸν εἰς χοῦν μου, εἰ δὲ καὶ λίθω
 25 πολυτελεῖ ἐπεπολίθησα, ²⁵ εἰ δὲ καὶ εὐφρανθῇ πολλοὺ πλούτου μοι γενομένου,
 26 εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμητοῖς ἐξέμην χεῖρά μου· ²⁶ ἢ οὐχ ὀρώμεν ἥλιον τὸν
 ἐπιφάουσκοντα ἐκλείποντα, σελήνην δὲ φθίνουσαν; οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστί·
 27 ²⁷ καὶ εἰ ἠπατήσῃ λάτρυα ἡ καρδία μου, εἰ δὲ χεῖρά μου ἐπαίεις ἐπὶ στό-
 28 ματί μου ἐφίλησα· ²⁸ καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθεῖη, ὅτι
 29 ἐψευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου. ²⁹ εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώ-
 30 ματι ἐχθρῶν μου, καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Εὐγε· ³⁰ ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου
 31 τὴν κατάραν μου, θρυλληθεῖην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος. ³¹ εἰ δὲ
 καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναί μου Τίς ἂν δώῃ ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ
 32 πληρῶσαι; λίαν μου χρηστοῦ ὄντος· ³² ἔξω δὲ οὐκ ὑπὸλίζετο ξένος, ἡ δὲ θύρα
 33 μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέωκτο· ³³ εἰ δὲ καὶ ἁμαρτῶν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρ-
 34 τίαν μου, ³⁴ οὐ γὰρ διετράπην πολυοχλίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορευῆσαι ἐνώ-
 35 πον αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εἶσαα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ· ³⁵ τίς
 δώῃ ἀκούοντά μου; χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδόκειν, συγγραφὴν δὲ ἦν εἶχον
 36 37 κατὰ τινος ³⁶ ἐπ' ὧμοις ἂν περιβέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον, ³⁷ καὶ εἰ μὴ
 38 ῥήξας αὐτήν ἀπέδωκα, οὐδὲν λαβὼν παρὰ χρεωφειλέτου· ³⁸ εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε
 39 ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ αὐλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν· ³⁹ εἰ δὲ
 καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἔφαγον ἄνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς
 40 ἐκλαβὼν ἐλύπησα· ⁴⁰ ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριτῆς βάτος.

XXXII.

Καὶ ἐπαύσατο Ἰωβ ῥήμασιν· ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι
 2 ἀντειπεῖν Ἰωβ, ἣν γὰρ Ἰωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. ² ὠργίσθη δὲ Ἐλιοὺς
 3 τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας Ῥάμ, τῆς Αὐσιτίδος χώρας·
 4 ὠργίσθη δὲ τῷ Ἰωβ σφόδρα, διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου.
 5 ⁵ καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα, διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπο-
 6 κριθῆναι ἀντίθετα Ἰωβ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἄσεβη. ⁶ Ἐλιοὺς δὲ ὑπέμεινε
 7 δοῦναι ἀποκρίσιν Ἰωβ, ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις. ⁷ καὶ εἶδεν Ἐλιοὺς
 8 ὅτι οὐκ ἔστιν ἀποκρίσις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐδυμῶθη ὀργῇ
 9 αὐτοῦ. ⁹ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης εἶπεν ¹⁰ Νεώτερος
 11 μὲν εἰμι τῷ χρόνῳ, ἡμεῖς δὲ ἔστε πρεσβύτεροι, διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς τοῦ
 12 ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην. ¹² εἶπα δὲ ὅτι οὐχ ὁ χρόνος ἐστίν ὁ

24. παρεστιν 22. αρα απο τ. κλειδος ο ωμ. μου ... AC αγκωνος μου
 23. συνειχεν ... AC και απο του 25. C ηυφρανθην ... C om μοι ... πλουτ. γε-
 νομ. μου, και ει επ 26. επιφ. και εκλειποντα 27. AC ει δε και χειρα 28. ανο-
 μια λογισθ. μεγαλη ... AC εναντι 29. C και ει δε επιχαρης ... επι πτωματι
 εκθρου μου, και ει ειπον τη ... AC ευγε ευγε 30. θρυλληθειην δε υπο λαου
 κακουμ. 31. εμπλησθηαι 32. ευλιζετο ... και η θυρα ... ηνωκτο, C διη-
 νεωκτο 34. πολυοχλ. λαου του μη εξ. εναντιον ... C om μη ... AC την
 θυρ. μου ... C om (vdtg) κολπ. κενω 35. ηδεδοικειν 36. ει επ ωμ. πε-
 ρισ. ως στεφ. ανεειγωνσκον (sic) 37. ουδεν ... χρεοφιλετου μου, C χρεο-
 φιλετου 39. om δε και ... ανευ τιμης μονος ... εβαλων ελυπ. 40. om
 αρα ... εξελθη μοι, C εξελθοιμ XXXII. 1. ετι δε αντειπεν ιωβ· ην γαρ
 δικ. εν. αυτ. ιωβ ... C om αυτων 2. ο του βουζι ... ραμα, C αραμ ...
 και ωργισθη τω ... εναντι κυριου 3. των δε τριων φιλ. αυτου ... C οτι
 ουκ ηδυναστησαν ... τω ιωβ ... **ασεβην (*ευσεβην) 4. τω ιωβ ... εισιν
 αυτου ... ημερων, C ημερας 5. ιδεν 6. ο του βουζι λεγει 7. διоти ...
 του αναγγ. υμιν την εμνη ... C την εαυτου 8. ειπον δε οτι χρονος, C ειπα
 δε ου χρονος

λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἶδασι σοφίαν. ⁹ ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς, 9
 πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἐστὶν ἡ διδάσκουσα. ¹⁰ οὐχ οἱ πολυχρόνιοι εἰσι σοφοί, 10
 οὐδ' οἱ γέροντες οἶδασι κρίμα. ¹¹ διὸ εἶπα Ἀκούσατέ μου, καὶ ἀναγγεῶ ὑμῖν 11
 ὅσα οἶδα· ἐνωτίξεσθέ μου τὰ ῥήματα· ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκούοντων ἄχρις οὗ ἐτά-
 σσητε λόγους, ¹² καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰωβ ἐλέγχων 12
 ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν. ¹³ ἔνα μὴ εἴπητε Εὐρομεν σοφίαν 13
 κυρίῳ προσθέμενοι. ¹⁴ ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλήσαι τοιαῦτα ῥήματα. 14
¹⁵ ἐποτήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι, ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. ¹⁶ ὑπέ- 15 16
 μεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν. ¹⁷ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιούς 17
 λέγει ¹⁸ Πάλιν λαλήσω· πλήρης γὰρ εἰμι ῥημάτων, ὥλεκε γὰρ με τὸ πνεῦμα 18
 τῆς γαστροῦ. ¹⁹ ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος, ἡ 19
 ὥσπερ φουσητὴρ χαλκῆς ἐβρῆγγός. ²⁰ λαλήσω ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χεῖ- 20
 λη. ²¹ ἀνθρώπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ. 21
²² οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θανατάσαι πρόσωπα· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται. 22

XXXIII.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον Ἰωβ τὰ ῥήματά μου, καὶ λαλιὰν ἐνωτίξω μου.
² ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου. ³ καθάρᾳ μου 2 3
 ἡ καρδίᾳ ῥήμασιν, σύνεσις δὲ χειλέων μου καθάρᾳ νοήσει. ⁴ πνεῦμα θεῶν τὸ 4
 ποιῆσάν με, πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσά με. ⁵ ἐὰν δύνῃ, δός μοι 5
 ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα, ὑπόμεινον, στηθεὶ κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ. ⁶ ἐκ 6
 πηλοῦ διητήρισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ διητήρισε. ⁷ οὐχ ὁ φόβος 7
 μου σε στροβήσει, οὐδὲ ἡ χεὶρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί. ⁸ πλὴν εἶπας ἐν 8
 ὧσί μου, φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα, ⁹ διότι λέγεις Καθάρως εἰμι οὐχ ἁμαρ- 9
 τῶν, ἄμεμπτός εἰμι, οὐ γὰρ ἠνόμησα. ¹⁰ μέμφιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν, ἥγηται 10
 δέ με ὥσπερ ὑπεναντίον. ¹¹ ἔβλετο δὲ ἐν ξυλῷ τὸν πόδα μου, ἐφύλαξε δέ μου 11
 πάσας τὰς ὁδοὺς. ¹² πῶς γὰρ λέγεις Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήχοέ μου; 12
 αἰώνιος γὰρ ἐστὶν ὁ ἐπάνω βροτῶν. ¹³ λέγεις δὲ Διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ 13
 ἐπακήχοέ μου πᾶν ῥῆμα; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ ἁπαξ λαλήσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ 14
 δευτέρῳ ¹⁵ ἐνύπνιον, ἡ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ δεινὸς φόβος 15
 ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης. ¹⁶ τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀν- 16
 θρώπων, ἐν εἰδεσι φόβου τοιοῦτους αὐτοὺς ἐξεφόβησεν, ¹⁷ ἀποστρέφει ἀνθρῶ- 17
 πον ἀπὸ ἀδικίας· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐβρῦσατο, ¹⁸ ἐφείσατο δὲ 18
 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ. ¹⁹ πάλιν δὲ 19

8. C* ουκ οιδασιν 9. και ουχ ουτως αλλα ... C πν. δε παρα κυριου
 παντοκρ. ... εσται η διδασκ. με 10. ου γαρ οι ... ουδε οι 11. διο ειπον
 ... C ενωτισθαι ... τα ρημ. μου ... post ακουοντων add ιδου ηκουσα τους
 λογους υμων ενωτισαμην μεχρι συνεσεως υμων ... C αχρη ου ... τους λο-
 γους υμων 12. x. εως υμων ... ο ελεγχων ... ρημασιν αυτ., C αυτ. ρη-
 ματα 13. ινα δε μη ... C κυριου ... προσθεμ. κυριω 14. ολεκει δε, C
 ολεκει γαρ 15. και η γαστηρ ... γεμων pro ζεων ... χαλκ. δεδεμενος και
 κατερρηγως 20. in f. add μου 22. προσωπον XXXIII. 1. x. την λα-
 λειαν μου ενωτιξω 3. εν ρημασιν (... καθαρανθησιν pro καθαρα νοησι)
 5. δυνηθης ... ed. rom. πρ. ταυτα υπομ. conig. ... υπομ. και στηθει συ
 κατ ... C καγω ... κατ εσε 6. C καγω ... in f. add πηλου, item C** ante
 διητηρισμ. 7. ουχι ... *ο φοβ. σου ... στροβ. σε 8. φωνην δε 9. ουχ
 ημαρτον τοις εργοις ... αμεμπτος δε, C αμεμπτ. γαρ 10. και ηγηται με
 ... C επεναντιον 11. εβ. δε τον ποδα μου εν κυκλωματι, και εφυλαξεν
 μου ... C μου τον ποδα ... C τας οδ. μου πασας 13. λεγεις γαρ ... C
 om δια τι ... AC της δικαιοσυνης μου ... ουκ επακηχ. εν παντι ρηματι
 ... C om μου sec. 15. ενυπν., ως φασμα εν μελετη ... C η ως οταν ...
 φοβ. δεινος 16. εξεφοβ. αυτους 17. AC εξ αδικιας et A add αυτου ...
 απο αδικιας πτωματος ... C ερυσατο 18. και εφισατο της ... θανατου του μη

ἤλεγξεν αὐτὸν ἐπὶ μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης, καὶ πληθὺς ὁστών αὐτοῦ ἐνάρκησε.
 20 ²⁰ πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρώ-
 21 σιν ἐπιθυμῇ. ²¹ ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὁσά
 22 αὐτοῦ κενά. ²² ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾗδῃ.
 23 ²³ ἔάν ὡσεὶ χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι, εἰς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν. ἔάν
 νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφεῖν πρὸς κύριον, ἀναγγεῖλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυ-
 24 τοῦ μέμφιν, τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δείξῃ, ²⁴ ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν εἰς θά-
 νατον· ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφήν ἐπὶ τοίχῳ, τὰ δὲ ὁσά
 25 αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ. ²⁵ ἀπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου, ἀπο-
 26 καταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις. ²⁶ εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον,
 καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται, εἰσελεύσεται πρὸς ὁπῶν ἰλαρῶ σὺν ἐξηγορίᾳ· ἀποδώσει
 27 δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην. ²⁷ εἰτα τότε ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτοῦ
 28 λέγων Οἶα συνετέλουν; καὶ οὐκ ἄξια ἦτασέ με ὧν ἤμαρτον. ²⁸ σῶσον ψυχὴν
 29 μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν, καὶ ἡ ζωὴ μου φῶς ὄψεται. ²⁹ ἰδοὺ ταῦτα
 30 πάντα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός. ³⁰ καὶ ἐβρύσατο τὴν ψυχὴν
 31 μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωὴ μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν. ³¹ ἐνωτίζου Ἰὼβ καὶ
 32 ἄκουέ μου· κώφευσον, καὶ ἐγὼ εἰμι λαλήσω. ³² εἰ εἰσὶ σοὶ λόγοι, ἀποκρί-
 33 θῇτέ μοι· λάλησον, ἕλω γὰρ δικαιοδικῆναί σε. ³³ εἰ μὴ, σὺ ἄκουσόν μου·
 κώφευσον, καὶ διδάξω σε.

XXXIV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς λέγει ² Ἀκούσατέ μου σοφοί, ἐπιστάμενοι ἐνωτί-
 3 4 ζεσθε. ³ ὅτι οὗς λόγους δοκιμάζει, καὶ λαρυγῆ γεύεται βρωσιν. ⁴ κρίσιν ἐλώ-
 5 μεθα ἑαυτοῖς, γινώμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν. ⁵ ὅτι εἶρηκεν Ἰὼβ Δί-
 6 καιὸς εἰμι, ὁ κύριος ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα, ⁶ ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου·
 7 βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας. ⁷ τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ἰὼβ, πίνων μυκτηρισμὸν
 8 ὥσπερ ὕδωρ; ⁸ οὐχ ἁμαρτῶν οὐδὲ ἀσεβήσας, ἡ οὐδ' οὐ κοινωνήσας μετὰ-
 9 ποιούντων τὰ ἄνομα, τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν. ⁹ μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ
 10 ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός, καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κύριον. ¹⁰ διδὲ συνετοὶ καρ-
 δίας ἀκούσατέ μου· μὴ μοι εἴῃ ἐναντι κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ ἐναντι παντο-
 11 κράτορος ταραῖαι τὸ δίκαιον. ¹¹ ἀλλὰ ἀποδοῖ ἀνθρώπῳ κατὰ ποιεῖ ἕκαστος
 12 αὐτῶν, καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρὸς εὕρησει αὐτόν. ¹² οἷε δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιή-
 13 σεις; ἡ ὁ παντοκράτωρ ταραῖαι κρίσιν, ¹³ ὃς ἐποίησε τὴν γῆν; τίς δὲ ἐστίν

49. om επι, C εν ... AC οστεων 20. C επιθυμει 22. εγγιση δε η
 ψ. αυτ. εις θαν. ... C αυτου η ψυχη ... εν τω αδη 23. εις εξ αυτων
 ... C* τρωσει (vdtr) ... επι τον κυριον, C επι κυριον ... και την ανοιαν,
 C την δε ανομιαν 24. ανθεξ. αυτου ... AC αυτον εις θανατον ... και τα
 οστα 25. και αποκ. αυτον 26. ευξετε προς ... AC εισελευσετε (C-ται) δε
 προςωπ. καθαρω ... ανθρωπω την δικαιοσ. αυτου 27. απομεμψεται ...
 συνετελουμην 28. την ψυχην ... εξελθειν ... και ζωη 29. C om παντα
 30. C αλλ err. ... ινα η ψυχη μ. 31. ante hunc versum haec add υπο-
 λαβων δε ελιους λεγει Ακουσατε μου σοφοι επισταμενοι ενωτιζεσθαι το κα-
 λον Οτι ειρηκεν ιωβ· ιδου ταυτα παντα εργαται ο ισχυρος· Οδους τρις μετα
 ανδρος Του επιστρεψαι ψυχην αυτου εκ διαφθορας Του φωτισαι αυτω εν
 φωτι ζωντων 34. προσχε ιωβ κ. ακουσον μου· κωφ. ινα λαλησω 32. C
 λογοι ο αποκρ. ... σε δικαιοω. 33. ει δε μη ... AC in f. add σοφιαν
 XXXIV. 2. AC ενωτιζεσθαι το καλον 3. οτι νους δοκειμαζει λογους, λαρυγξ
 δε ... C λαρυξ 4. μεσ. αυτων τι καλον 6. και εψευσ. τω ... C βελος
 αυτου 8. pro η ουδ ου A ουδε, C ουδ ολως ... κοινωνησ. οδου μετα
 των ποιουντων 9. εστιν ... αυτου 40. καρδια ... ασεβησαι, εναντι δε
 44. αλλα γαρ αποδιδωσιν ... C om αυτων ... C τριβη 42. AC οη ...
 τα ατοπα ... C** ποιειν ... ταραξ. το δικαιον 43. ο ποιησας

ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνὸντα πάντα; ¹⁴ εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν, ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν, ¹⁵ τελευτήσῃ πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν, ¹⁵ πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελευσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη. ¹⁶ Ἴδε μὴ νουθετῇ, ¹⁶ ἄκουε ταῦτα, ἐνωπίζου φωνὴν ῥημάτων. ¹⁷ Ἰδε σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα καὶ ¹⁷ τὸν ἀλλυῖντα τοὺς πονηροὺς, ὄντα αἰώνιον δίκαιον. ¹⁸ Ἀσεβῆς ὁ λέγων βασιλεῖ ¹⁸ Παρανομεῖς, ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχουσιν. ¹⁹ ὅς οὐκ ἐπαισχυνθῇ πρόσωπον ἐντί- ¹⁹ μου, οὐδὲ οἶδε τιμὴν ἔσθαι ἄνδρσι, θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν. κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγέειν καὶ δεῖσθαι ἀνδρός. ²⁰ ἐχρήσαντο γὰρ παρα- ²⁰ νόμως, ἐκκλεινομένων ἀδυνάτων. ²¹ αὐτὸς γὰρ ὁρατὴς ἐστὶν ἔργων ἀνθρώπων, ²¹ ἐλέγησε δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν. ²² οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ²² ποιούντας τὰ ἄνομα. ²³ ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα βῆσει ἔτι. ὁ γὰρ κύριος πάντας ²³ ἐφορᾷ, ²⁴ ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ²⁴ ἀρισμός. ²⁵ ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ στρέφει νύκτα καὶ ταπεινωθῇ- ²⁵ σονται. ²⁶ ἔσβησε δὲ ἀσεβεῖς, ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ. ²⁷ ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ ²⁶ νόμου θεοῦ, δικαιοῦματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν, ²⁸ τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐ- ²⁸ τὸν κραυγὴν πενήτην, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται. ²⁹ καὶ αὐτὸς ἦσ- ²⁹ χλαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάσεται; καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται αὐτόν; καὶ κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ ³⁰ βασιλεύων ἄνθρωπον ³⁰ ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. ³¹ ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων Εἴληφα, οὐκ ³¹ ἐνεχυράσω. ³² ἄνευ ἑμαυτοῦ ὄψομαι· σὺ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν εἰργασάμην, ³² οὐ μὴ προσβῇ σοι. ³³ μὴ ἀπὸ σοῦ ἀποτίσκει αὐτήν, ὅτι σὺ ἀπώσῃ; ὅτι σὺ ³³ ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ; καὶ τί ἔγνως λάλησον. ³⁴ διδὼς συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ³⁴ ταῦτα, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήχοέ μου τὸ ῥῆμα. ³⁵ Ἰωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλά- ³⁵ λησεν, τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. ³⁶ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάτῃ Ἰωβ, ³⁶ μὴ δῶς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες. ³⁷ ἵνα μὴ προσβῶμεν ἐφ' ἁμαρ- ³⁷ τίας ἡμῶν, ἄνομια δὲ ἐφ' ἡμῶν λογισθήσεται, πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου.

XXXV.

Ἰπολαβὼν δὲ Ἐλιὺς λέγει ² Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει; σὺ τίς εἶ ὅτι ² εἶπας Δίκαιός εἰμι ἐναντι κυρίου; ⁴ ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισὶ ⁴ φίλοις σου. ⁵ ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἴδε, κατὰμαθε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ ⁵ ἀπὸ σοῦ. ⁶ εἰ ἡμάρτες, τί πράξεις; εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἡνόμησας, τί δύνασαι ⁶ ποιῆσαι; ⁷ ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρὸς σου λήψε- ⁷ ται; ⁸ ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἢ ἀσεβείᾳ σου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἢ δικαιοσύνῃ ⁸ σου. ⁹ ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκράξονται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος ⁹

13. C καὶ τα ἐν αὐτῇ παντα 14. C** συσχεῖν pro συνεχ. 15. βροτος δε pro πας δε βρ., C πας γαρ βρ. 16. AC εἰ δε pro ἴδε ... ταυτα ἰωβ 17. εἰ δε σοι οὐκ οἶει τον μισουντα τα ανομα ... ειναι δικαιον 18. ασεβεστατοι 19. αἰσχυνθῇ ... εντιμου, οὐκ εδωκεν δε τιμην θεοῦ. ανδρων του 2. τα ... C αυτοις pro ανδρος 20. γαρ ανομοις εκκλεινομοις και αδυνατοις 22. C εστιν 23. τα παντα, C παντα 25. om ὁ 26. C om δε ... και ορατοι εγενοντο εναντιον των εκθρων 28. AC πενητος (C om π.) 29. C παρεξεταται 34. ενεχυρασα 32. συ διδαξον με ... ηργασαμην ... προσβω 33. AC παρα σου ... C αποτιεις ... οτι απωσω ... εκλεξω ... om οὐκ 34. C om καρδιας, A καρδια ... δε φρονιμος 35. om δε ... ελαλησας ... AC τα δε ρηματα ... σου pro αυτου 36. αποκρισιν 37. C εφ ημων ... εστε pro λογισθησεται ... λαλουσιν ρ. εναντι κυριου XXXV. 3. AC η ερεις τι ποιησω αμαρτων 4. C εγω δε ... σου φιλοις, C om σου 5. κα- ταμ. τα νεφη και ἴδε ως 6. ηνομ. πολλα 7. και εἰ δικαιος ... A (non C) λημψεται

10 πολλῶν. ¹⁰ καὶ οὐκ εἶπε Πού ἔστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσσων φυ-
 11 λακὰς νυκτερινάς, ¹¹ ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν
 12 οὐρανοῦ; ¹² ἐκεῖ κεκραῖονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
 13 ¹³ ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ἰδεῖν ὁ κύριος· αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατὴς
 14 ἐστί ¹⁴ τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, καὶ σώσει με. κρίνῃτι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ,
 15 εἰ δύνανται αὐτὸν αἰνέσαι ὡς ἔστι· ¹⁵ καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος
 16 ὁργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παράπτωμά τι σφόδρα. ¹⁶ καὶ Ἰώβ ματαίως ἀνοί-
 γει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

XXXVI.

2 Πρὸς θεὸς δὲ ἔτι Ἐλιούς λέγει ² Μεῖνόν με μικρὸν ἔτι ἵνα διδάξω σε·
 3 ἔτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστί λείξις. ³ ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακράν, ἔργους δὲ
 4 5 μου δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας, ⁴ καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνιεῖς. ⁵ γί-
 νωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσῃται τὸν ἄκακον, δυνατὸς ἰσχύϊ καρ-
 6 7 διας ⁶ ἀσεβῆ ὃ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει. ⁷ οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ
 δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καὶ καθιεῖ αὐτοὺς
 8 εἰς νίκης, καὶ ὑψωθήσονται. ⁸ καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθή-
 9 σονται ἐν σχοινοῖς πενίας· ⁹ καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παρα-
 10 πτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύσουσιν. ¹⁰ ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται· καὶ εἶπεν
 11 ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας. ¹¹ ἐὰν ἀκούσωσι καὶ δουλεύσωσι, συντελέ-
 12 σουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις. ¹² ἀσε-
 βεῖς δὲ οὐ διασώζει, παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύριον, καὶ
 13 διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν. ¹³ καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμόν·
 14 οὐ βοηθονται, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς. ¹⁴ ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐ-
 15 τῶν, ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσχομένη ὑπὸ ἀγγέλων, ¹⁵ ἀντ' ὧν ἔβλησαν ἀσθενῆ
 16 καὶ ἀδύνατον· κρίμα δὲ πράξων ἐκλήσει. ¹⁶ καὶ προσεπιτηπάτησέν σε ἐκ στο-
 ματος ἐχθροῦ, ἄβυσσος καταχύσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τράπεζά σου
 17 18 πλήρης πύθης. ¹⁷ οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα, ¹⁸ θυμὸς δὲ ἐπ'
 19 ἀσεβείας ἔσται, δι' ἀσέβειαν δώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίας. ¹⁹ μὴ σε ἐκ-
 20 κλινάτω ἐκὼν ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, ²⁰ καὶ πάντας τοὺς
 κραταιοὺντας ἰσχύϊ μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐ-
 21 τῶν. ²¹ ἀλλὰ φυλάξαι μὴ πράξης ἄτοπα· ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξέλω ἀπὸ πτω-
 22 χείας. ²² ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ· τίς γὰρ ἐστί κατ' αὐτὸν
 23 δυνάστης; ²³ τίς δὲ ἐστί ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἢ τίς ὁ εἰπὼν Ἐπράξεν
 24 25 ἄδικα; ²⁴ μνηστήτη ὅτι μεγάλη ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἤρξαν ἄνδρες. ²⁵ πᾶς
 26 ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ, ὅσοι τιτρωσχομένοι εἰσι βροτοί. ²⁶ ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς
 27 πολλὸς, καὶ οὐ γνωσόμεθα· ἀριμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος. ²⁷ ἀριζμηταὶ
 28 δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην· ²⁸ ῥυθίσονται
 παλαιώματα, ἐσίκασε δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθίῳ βροτῷ. ὥραν ἔβητο κτήνησιν,
 οἶδας δὲ κολίτης τάξιν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διάνοια, οὐδὲ

14. καὶ ἀπο πετεινῶν 12. κεκραῖον ... εἰσακούσῃ ἀπο 13. AC ἰδεῖν
 οὐ βούλεται 14. ἀνομα, ὅς σωσ. με ... C αἰνεσεῖ αὐτ. (ed. rom. in f. non
 interpg.) XXXVI. 1. ἐλιούς ἐτι 2. μεικρον με μείνον ... γὰρ μοι ἐνεστίν
 5. γίνωσκω δε ἐγώ 6. ἀσεβων ... ζωοποιήσῃ 7. οφθαλμοὺς ... θρόνον
 καθιεῖ α. καὶ εἰς νικ. ὑψωθήσεται 8. συσχεθήσονται 9. οταν ἰσχυρωσιν
 12. ἰδεναι 14. ἀποθάνη ... τιτρ. εἰη ὑπο 16. ἐκχθροῦ ... καταχυσεις
 17. καὶ οὐχ ... ομη δε 18. ἐπ ἀσεβ. ἡξεί, δια ἀσεβ. ... ἐπ ἀδικειας
 19. ἐκκλινη ο νοὺς ἐκων ... ἀδυνατ. ἐν ἀναγκ. οντ. 20. praemittit ἀλλὰ
 φυλάξαι μὴ πράξης ἀνομα (... ἀδους προ λαους) 21. om (cf. ad v. 20.)
 ἀλλὰ φ. μὴ πρ. ατ. ... ἐπὶ τούτων ... πτωχίας 22. κραταιώσει σε 24
 μνηστῆ. συν ἰωβ ... αὐτοῦ ἐστίν 25. ἰδεν 27. υετου σταγονες 28. ἐπὶ ἀμυ-
 θητων βροτων ... καὶ οἶδαςιν κολίτης ... ἐξίστατο

διαλλάσσεται σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος. ²⁹ καὶ ἐὰν συνῇ ἀπέκτασις νεφέ- 29
λης, ἰσότης σκηνῆς αὐτοῦ ³⁰ ἰδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν ἡδῶ, καὶ ῥιζώματα 30
τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν. ³¹ ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαούς, δώσει τροφὴν τῷ 31
ἰσχύοντι. ³² ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψε φῶς, καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἅπαν- 32
τῶντι. ³³ ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ κύριος, κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. 33

(XXXVII.)

³⁴ Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου καὶ ἀπερβύνη ἐκ τοῦ τόπου 34
αὐτῆς. XXXVII. ¹ Ἀκούε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου, καὶ μελέτη ἐκ στόματος 1
αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ² ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς 2
αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς. ³ ὁπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνή, βροντήσῃ ἐν φωνῇ 3
ὑβρεως αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. ⁴ βρον- 4
τήσῃ ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμασία· ἐποίησε γὰρ μεγάλη ἃ οὐκ ἤδει-
μεν, ⁵ συντάσων χιόνι Γίνου ἐπὶ γῆς, καὶ χειμῶν ὑετός, καὶ χειμῶν ὑετῶν 5
δυναστείας αὐτοῦ. ⁶ ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει, ἵνα γνῶ πᾶς 6
ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν. ⁷ εἰσῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ τὴν σκέπην, ἡσύ- 7
χασαν δὲ ἐπὶ κοίτης. ⁸ ἐκ ταμείων ἐπέρχονται ὀδύνη, ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων 8
ψυχρός. ⁹ καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος· οἰκίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐάν 9
βούληται, ¹⁰ καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλῃ· διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ, 10
¹¹ καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, ἐν θεεβουλαῶν, εἰς ἔργα αὐτῶν· πάντα 11
ὅσα ἂν ἐντελεῖται αὐτοῖς, ταῦτα συντέτακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ¹² ἐάν 12
τε εἰς παιδείαν, ἐάν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐάν εἰς ἔλεος εὐρήσῃ αὐτόν. ¹³ ἐνωτίξου 13
ταῦτα, Ἰωβ· στήθι νουθετούμενος δύναμιν κυρίου. ¹⁴ οἶδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔβητο 14
ἔργα αὐτοῦ, φῶς ποιήσας ἐκ σκότους. ¹⁵ ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν, ἐξαισία 15
δὲ πτώματα πονηρῶν. ¹⁶ σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμὴ, ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς. 16
¹⁷ στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα, ἰσχυραὶ ὡς ὄρασις ἐπιχύσεως. 17
¹⁸ διὰ τί δίδαξόν με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες. ¹⁹ μὴ 18 19
βίβλος ἡ γραμματεὺς μοι παρέστηκεν, ἵνα ἄνθρωπον ἐστηκώς κατασιωπήσω;
²⁰ πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγὲς ἐστὶν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, ὥσπερ 20
τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν. ²¹ ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσαυγούντα· ἐπὶ τοῖς με- 21
γάλῃ ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος, ²² καὶ οὐχ εὐρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ 22
ἰσχύϊ αὐτοῦ. ὁ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἷε ἐπακούειν αὐτόν; ²³ διὸ φοβηθῇ- 23
σονται αὐτόν οἱ ἄνθρωποι, φοβηθήσονται δὲ αὐτόν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ.

28. απο του σωματος 29. συνης επεκτασιν 30. επ αυτην το τοξον,
x. ριζωμα 32. ης in αυτης in rasura 33. *φιλεις ... * κυριου (*erasil)
... κτησεις XXXVII. 34. υπερ ταυτης 1. ακουε ιωβ 2. om υποκατω
usque αρχη αυτου ... om της 3. ακουση 4. post θαυμασια add C (cf.
36, 28... ante 37, 4. deest folium cod. C) ωραν εβητο κτηνεσιν οισασιν δε
κοιτης ταξιν επι τουτοις πασιν ουκ εξισταται σου η διανοη ουδε διαλ-
λασσεται σου η καρδια απο σωματος ... C εποιησ. δε ... C* (vdtr) ηδειν
μεν 5. Επι γης γεινου ... C επι της γης ... C om και χειμ. υετος ...
x. χειμωνι ινα η υετος ... C υετου ... δυναστεiais 7. εισηλθον ... υπο
σκεπης, C υπο σκεπην ... και ησυχασεν επι 8. ταμειων, C ταμιων ...
εξερχονται ... ακρωτηριων 9. οικεια δε υδωρ 10. καταπλησσει ... δια-
σκορπισει ... C om νεφελη διασκορπισει ... δια-
ζεις εργα ... εντειλε 12. AC παιδιαν, εαν τε ... εαν τε εις ελεος αυτου
... om ευρησ. αυτον 13. ιωβ ταυτα ... AC νουθετου 14. οιδας ως εβητο
ο θεος ... C κυριος pro ο θεος ... ποιησας φως 15. επιστασαι 17. C
απο νοτου στερεωσις ... στερεωσεις ... ορασεις 18. C παυσωμεθα 19. εστως
20. πασιν γαρ ... ορατον φως ... in f. add εξελθεν (sic) 21. C χρυσαυνουντα
... του παντοκρατ., C παρα παντοκρ. 22. ομοιον αυτω και τη 22. κρινων οiei
οτι ουκ εισακουει αυτος ... C οiei ... C εισακουειν 23. αυτον ανθρωποι ...
τη καρδια

XXXVIII.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ἐλιὸν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος τῷ Ἰωβ διὰ
 2 λαίλαπος καὶ νεφῶν ὁ κρύπτων με βουλήν, συνέχων δὲ ῥήματα
 3 ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἶεται κρύπτειν; ὅς ῥωσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν δσφύν σου, ἐρω-
 4 τήσω δὲ σε, σὺ δὲ μοι ἀποκρίθητι. ποῦ ἦς ἐν τῷ δεμελιούν με τὴν γῆν;
 5 ἀπαγγείλον δέ μοι, εἰ ἐπίστη σύνεσιν. τίς ἔβητο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας;
 6 ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς; ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπή-
 7 γασι; τίς δὲ ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς; ὅτε ἐγενήθησαν
 8 ἄστροι, ἤνεσάν με φωνῇ μεγάλη πάντες ἄγγελοι μου. ἔφραξα δὲ θάλασσαν
 9 πύλαις, ὅτε ἐμαίμασεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη· ἐξέμην δὲ
 10 αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, οὐμίχλη δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα· ἐξέμην δὲ αὐτῇ ὄρια,
 11 περιβεῖς κλειῖθρα καὶ πύλας· εἶπα δὲ αὐτῇ Μέχρι τούτου ἐλεύση, καὶ οὐχ
 12 ὑπερβήσῃ, ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεται σου τὰ κύματα. ἢ ἐπὶ σοῦ συν-
 13 τέταχα φέγγος πρωινόν; ἕως φόρος δὲ εἶδε τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, ἐπιλαβέσθαι
 14 πτερύγων γῆς, ἐκτινάξαι ἄσεβεις ἐξ αὐτῆς; ἢ σὺ λαβὼν γῆν πληθὺν ἔπλα-
 15 σας ζῶον, καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔβου ἐπὶ γῆς; ἀφείλες δὲ ἀπὸ ἄσεβων τὸ
 16 φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας; ἢ ἄλδεις δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης,
 17 ἐν δὲ ἔχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας; ἀνοίγονται δὲ σοι φόβῳ πύλαι θα-
 18 νάτου, πυλωροὶ δὲ ἄδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν; νενοῦτέθηται δὲ τὸ εὖρος τῆς
 19 ὑπ' οὐρανόν; ἀνάγγειλον δὴ μοι πόση τίς ἐστι. ποῖα δὲ γῇ αὐλίζεται τὸ
 20 φῶς; σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος; εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν; εἰ δὲ καὶ
 21 ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν; οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι, ἀριζμὸς δὲ ἐτῶν
 22 σου πολὺς. ἢ ἄλδεις δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος, θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἐώρα-
 23 κας; ἀπόκειται δὲ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν, εἰς ἡμέραν πολέμων καὶ μάχης;
 24 πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πᾶχνη, ἢ διασχεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν;
 25 τίς δὲ ἡτοίμασεν ὑετῶ λάβρῳ ῥύσιν, ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν, τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ
 27 γῆν οὐ οὐκ ἀνὴρ, ἔρημον οὐ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ, τοῦ χορτάσαι
 28 ἄβατον καὶ ἀόκητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστήσαι ἔξοδον χλόης; τίς ἐστὶν ὑετοῦ
 29 πατῆρ; τίς δὲ ἐστὶν ὁ τετοκῶς βάλους δρόσου; ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκ-
 30 πορεύεται ὁ κρύσταλλος; πᾶχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκε; ἢ καταβαίνει
 31 ὥσπερ ὕδωρ ῥέον; πρόσωπον ἄσεβοῦς τίς ἔπτηξεν; συνῆκας δὲ δεσμὸν
 32 Πλειάδος, καὶ φραγμὸν Ὁρίωνος ἠνοιξας; ἢ διανοίξεις Μαζουρῶν ἐν καιρῷ
 33 αὐτοῦ, καὶ Ἐσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά; ἐπίστασαι δὲ τροπὰς
 34 οὐρανοῦ ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα; καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ,
 35 καὶ τρόφῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεται σου; ἀποστελεῖς δὲ κερανοὺς καὶ
 36 πορεύσονται; ἐροῦσι δέ σοι τί ἐστι; τίς δὲ ἔδωκε γυναῖξιν ὑφάσματος σο-
 37 φῖαν ἢ ποικιλικτὴν ἐπιστήμην; τίς δὲ ὁ ἀριζμὸν νέφη σοφίᾳ, οὐρανὸν δὲ

XXXVIII. 1. νεφους 3. C** praemitt. αλλα νυν ... 4 ησθα οτε εθε-
 μελιωσα ... αναγγειλον μοι ... C δη pro δε ... επιστασαι 5. C om τα
 ... C επαγων 6. επι τ. δε οι στυλοι αυτης ... C επ αυτην 7. εγενηθη
 ... εν φωνη ... in f. add και υμνησαν 8. C εμεμασεν ... οτε εμεουτο
 και εκ κ. μ. α. εξεπορευετο 9. C αμφιεσιν 11. ειπον ... ουκ υπερβ.
 12. C φτεγγος ... επιδεν 13. γης και εκτιναξει 14. C γης πληον ... λα-
 λητον αυτο 15. αφιλω δε ... και βραχιονα υπερηφ. 16. AC επι γην θα-
 λασσης 18. αναγγ. δε μ. π. ητις ε. 19. εν ποια ... αυλιζεται φως ...
 ποιος εστιν τοπος 20. ει αρα αγαγοις 21. οτι εις τουτο γεγενν. 22. εο-
 ρακας 23. αποκινεται ... πολεμου 26. επι γης ... ουκ υπαρχει 28. συνο-
 ρας και βωλ. δρ. 29. om δ (... παχνη) 30. 31. ως υδωρ ... προςωπ.
 δε ασ. τ. ετηξεν συνηκας· δεσμον δε πλιαδος εγνωσ· η φραγμον 32. αυ-
 του και αξεις α. 34. δρομω 36. τις εδωκεν γυναικι υφασματι σοφ. και
 π. σοφιας επιστ.

εἰς γῆν ἔκλινε; ³⁸ κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, κεκολληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ ³⁸ λίθῳ κύβον. ³⁹ θηρεύσεις δὲ λέουσι βοράν, ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις; ³⁹ ⁴⁰ δεδοίκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν, κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες. ⁴¹ τίς ⁴⁰ ⁴¹ δὲ ἠτοίμασε κόρακι βοράν; νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκράγασι πλα-
νόμενοι τὰ σῖτα ζητούντες.

XXXIX.

Εἰ ἔγνωσ καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας, ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλά-
φων; ² ἠρέμησας δὲ μῆνας αὐτῶν πλήρεις τοκετοῦ αὐτῶν, ὠδῖνας δὲ αὐ- ²
τῶν ἔλυσας; ³ ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ³
ἐξαποστελεῖς; ⁴ ἀπορρήξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθύνουσιν ἐν γεννήματι· ⁴
ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς. ⁵ τίς δέ ἐστιν ὁ ἀφελὲς ὄνον ⁵
ἄγριον ἐλεύθερον, δεσμούς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; ⁶ ἐδέμην δὲ τὴν δίαιταν αὐ- ⁶
τοῦ ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἄλμυρίδα· ⁷ καταγελῶν πολυχίλις ⁷
πόλεως, μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων, ⁸ κατασκέψεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ, ⁸
καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ. ⁹ βουλήσεται δέ σοι μονόκερως δουλεῦσαι, ⁹
ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου; ¹⁰ δῆσεις δὲ ἐν ἱμάσι ζυγὸν αὐτοῦ, ἢ ἔλκύσει ¹⁰
σου αὐλακας ἐν πεδίῳ; ¹¹ πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, ¹¹
ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου; ¹² πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπό- ¹²
ρον, εἰσίοισι δέ σου τὸν ἄλωνα; ¹³ πτέρυξ τερπομένων νεέλαισα, ἔαν σὺλ- ¹³
λάβῃ ἀσίδα καὶ νέσσα· ¹⁴ ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ φῶς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χοῦν ¹⁴
σάλψει, ¹⁵ καὶ ἐπελάθεται ὅτι πύς σκορπιεῖ καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει. ¹⁵
¹⁶ ἀπεσκήρυνε τὰ τέκνα ἑαυτῆς ὥστε μὴ ἑαυτήν· εἰς κενὸν ἐκοπίασεν, ἀνευ ¹⁶
φόβου. ¹⁷ ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν αὐτῇ ¹⁷
ἐν τῇ συνέσει. ¹⁸ κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει, καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ ¹⁸
ἐπιβάτου αὐτοῦ. ¹⁹ ἢ σὺ περιέβηκας ἵππῳ δύναιμιν, ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐ- ¹⁹
τοῦ φόβον; ²⁰ περιέβηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν, ὄξεν δὲ στηθεῶν αὐτοῦ τόλμην; ²⁰
²¹ ἀνорύσων ἐν πεδίῳ γαυριᾶ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύϊ· ²² συναν- ²¹ ²²
τῶν βασιλεῖ καταγελά, καὶ οὐ μὴν ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου. ²³ ἐπ' αὐτῷ ²³
γαυριᾶ τόξον καὶ μάχαιρα, ²⁴ καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν· καὶ οὐ μὴ πιστεύ- ²⁴
σει ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγγι. ²⁵ σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει Εὐγε· πόρ- ²⁵
ρωθεν δὲ ὁφθαλμοὶ αὐτοῦ σὺν ἄλματι καὶ κραυγῇ. ²⁶ ἐκ δὲ τῆς σῆς ²⁶
ἐπιστητῆς ἐστῆκεν ἱέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος, καθ' ὁρῶν τὰ
πρὸς νότον; ²⁷ ἐπὶ δὲ σῶ προστάγματι ὑψοῦται ἀετός, γῆς δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς ²⁷
αὐτοῦ καθεσθὲς αὐλίζεται, ²⁸ ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφει; ²⁹ ἐκέισε ὡν ²⁸ ²⁹
ζητεῖ τὰ σῖτα, πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσι· ³⁰ νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ ³⁰
φύρονται ἐν αἵματι, οὐ δ' ἂν ὡς τεθνεώτες παραχρήμα εὐρίσκονται. ³¹ καὶ ³¹
ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἰωβ καὶ εἶπε ³² Μὴ κρίνῃ μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλί- ³²
νει; ἐλέγχων δὲ θεὸν ἀποκριθήσεται αὐτήν. ³³ ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει τῷ κυρίῳ ³³

38. κεχ. γαρ ... γης κονια ... κεκολληκεν ... ωςπ. κυβον λιθοῖς
41. νεοσσ. δε πρ. κυρ. αυτου XXXIX. 1. om ει εγν. usque πετρας (cf.
ad v. 3.) 2. αυτων μηνας ... om αυτων sec. 3. ανευ φοβου ei add η
εγνωσ καιρον τοκετου τραγελαφων πετρας 4. ανακ. εαυτοις 6. αυτου την
διαιταν 8. ζητησει 9. ατραπελος μονοκερως 10. αυτου εν ειμασιν ζυγον
... σοι αυλακας 11. και επαφησεις αυτω 12. δε αυτω οτι ... και εισοι-
σει σου την αλ. 13. νεελασα ... "ασσιδα ... νεεσσα ελαλησαν 14. ωτα
pro ωα 16. τεχν. αυτης 17. εμερισεν αυτη ■ θεος εν 18. x. καιρων
19. και ενεδυσας τραχ. 20. και δοξη στηθεων α. τολμην 22. συναντων
βειλει καταγελα, και ου μη αποστραφη σιδηρον 23. και οξυωθενης μαχαιρα
24. πιστευση ... σημανει 25. ερει pro λεγει ... και συν α. x. κρ. εκπο-
ρευεται 27. η επι τω σω 29. πορρωθ. δε οι 30. ου δε εαν 32. ελεγ-
χων θεον 33. ειπεν τω κυρ.

34 ³⁴ Τί ἐτι ἐγὼ κρίνομαι, νομιστούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον, ἀκούων τοιαῦτα οὐδὲν ὧν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀποκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα; χεῖρα θῆσω ἐπὶ στοματί 35 μου. ³⁵ Ἄπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω.

XL.

2 "Ετι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπε τῷ Ἰὼβ ἐκ τοῦ νέφους ² Μή, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἄνθρωπος τὴν ὁσφύν σου, ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίναι. 3 ³ μή ἀποποιού μου τὸ κρίμα. οἷε δέ με ἄλλως σοι κεχορηματικέναι ἢ ἵνα 4 ἀναφανῆς δίκαιος; ⁴ ἢ βραχίων σοὶ ἐστι κατὰ τοῦ κυρίου, ἢ φωνὴ κατ' αὐτοῦ 5 βροντᾶς; ⁵ ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφιάσαι. 6 ⁶ ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀργῇ, πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπεινώσον, ⁷ ὑπερήφανον 8 δὲ σβέσον· σῆψον δὲ ἀσβεῖεις παραχρῆμα, ⁸ κρύψον δὲ εἰς γῆν ὁμοθυμαδόν, 9 τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἐμπλήσον. ⁹ ὁμολογήσω ὅτι δύναται ἡ δεξιὰ 10 σου σώσαι. ¹⁰ ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί, χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίουσιν. 11 ¹¹ ἰδοὺ δὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὁσφύϊ, ἢ δὲ δυνάμεις αὐτοῦ ἐπ' ὀμφαλοῦ γὰρ 12 στρός. ¹² ἔστησεν οὐρανὸν ὡς κυβάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέπλεκται. 13 ¹³ αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι, ἢ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σιδήρεος χυτός. 14 ¹⁴ τοῦτ' ἐστὶν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου, πεποιημένον ἐγκαταπαίξασθαι ὑπὸ τῶν 15 ἀγγέλων αὐτοῦ. ¹⁵ ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετρά- 16 ποσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ. ¹⁶ ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται, παρὰ πάπυρον 17 καὶ κάλαμον καὶ βούτομον. ¹⁷ σκιαζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα σὺν 18 ῥαδάμνοις καὶ κλώνες ἀγροῦ. ¹⁸ ἂν γέννηται πλήμμυρα, οὐ μὴ αἰσθῇ, πέ- 19 ποιεν ὅτι προσκρούσει ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. ¹⁹ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ 20 αὐτοῦ δέξεται αὐτόν, ἐνσκολευόμενος τρήσει ῥίνα. ²⁰ ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν 21 ἀγρίστῳ, περιθῆσεις δὲ φορβαίαν περὶ ῥίνα αὐτοῦ; ²¹ ἢ θήσεις κρίκον ἐν 22 τῷ μυκτήρι αὐτοῦ, ψελλίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; ²² λαλήσει δέ σοι 23 δεήσει, ἱκετηρία μαλακῶς; ²³ θῆσεται δὲ μετὰ σοῦ διαθήκην; λήψῃ δὲ αὐ- 24 τὸν δούλον αἰώνιον; ²⁴ παίξῃ δὲ ἐν αὐτῷ ὥσπερ ὀρνέω; ἢ θήσεις αὐτὸν ὥσπερ 25 στρουθίον παιδί; ²⁵ ἐνιστοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἔσση, μεριτεύονται δὲ αὐτὸν 26 Φοινίκων ἔσση; ²⁶ πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὼν οὐ μὴ ἐνέγκωσι βύρσαν μίαν 27 οὐράς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοίοις ἀλιέων κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁷ ἐπαθήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα, μνηστῆς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μηκέτι γινέσθω.

(XLI.)

28 ²⁸ Οὐχ εἰώρακας αὐτόν; οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας; XLI. ¹ οὐ 2 δέδοικας ὅτι ἡτοίμασται μοι; τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμὸς ἀντιστάς; ² ἢ τίς ἀντιστή- (Ro. 1 35.) 3 σεται μοι καὶ ὑπομενεῖ; εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν ἐμή ἐστιν, ³ οὐ σιωπήσομαι.

34. ελεγχόμενος υπο κυριου ... μηδεν ων εγω· αποκρισιν δε τινα 35. ελαλησα XL. 1. δια pro ex 2. αποκριθητι 3. κριμα. μηδε οιουμαι α. σ. κεχρ. αλλ ινα δικ. αναφ. 4. ει βραχ. σ. ε. κατα κυριον, η φωνη βροντης κατ αυτον βροντα ισα 5. αν. δε εις υψος ... om δε 6. εν οργη σου 8. δε αυτους εις γ. εξω ομοθ. 9. ομολογ. αρα ... σου η δεξια 10. αλλ ιδου παρα σοι θηρια ισα βουσιν χορτον εσθιει 11. επι οσφυος ει add αυτου ... γαστρ. αυτου 12. ουραν αυτου ωσπερ ... ωσπερ σχοινια συμπεπλ. 13. αυτ. ως πετραι χαλκαι ... ως σιδηρος 14. τουτο εστιν ... εις το ενκαταπ. 16. καλαμ. κ. παπυρ. 17. om εν ... δαραμνοις ... αγνου 18. εσθηται 19. ρινα αυτου 20. AC φορβεαν 21. και ειλησεις κλοιον εν τω ... ψελιω 22. δεησεις και ικετηριας 23. λημψη 24. και εμπεξεις αυτω ... om η ... δησ. δε 25. δε αυτον εσση, και μεριτ. α. φ. γενη ... C φοινικων γενη 26. ενεγκη μιαν βυρσαν 27. επιθες ... επ αυτω ... πολεμου του γιγνομενου εν τω 28. AC εορακας XLI. 1. αυτον οτι ητ. σοι ... αντισταμενος 2. η τις εστιν ος αντιστ. ... η ουχι πασα

δι' αὐτόν, καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτῷ. ⁴ τίς ἀποκαλύψει ⁴
 πρὸς ὅσον ἐνδύσεως αὐτοῦ, εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι; .
⁵ πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; κύκλῳ ὀδόντων αὐτοῦ φόβος. ⁶ τὰ ἔγκατα ⁵ 6
 αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκεαι, σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σμυρίτης λίθου. ⁷ εἰς τοῦ ⁷
 ἐνὸς κολλῶνται, πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν. ⁸ ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ⁸
 προσκολληθήσεται, συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν. ⁹ ἐν παρμῷ ⁹
 αὐτοῦ ἐπιφανύσκειται φέγγος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωσφόρου. ¹⁰ ἐκ ¹⁰ 10
 στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται ὡς λαμπάδες καίόμεναι, καὶ διαρβιπτοῦνται ὡς
 ἐσχάται πυρός. ¹¹ ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης ¹¹
 πυρὶ ἀνθρώπων. ¹² ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρωπος, φλῆξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκ- ¹²
 πορεύεται. ¹³ ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ ἀνιέται δύναμις, ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ¹³
 ἀπώλεια. ¹⁴ σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληται· καταχέει ἐπ' αὐτόν, οὐ ¹⁴
 σαλευθήσεται. ¹⁵ ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος, ἔστηκε δὲ ὥσπερ ἄκμων ¹⁵
 ἀνήλατος. ¹⁶ στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος θηρίους τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἄλλομέ- ¹⁶
 νοις. ¹⁷ ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχοι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ καὶ θώρακα. ¹⁷ 17
¹⁸ ἡγῆται μὲν γὰρ σιδηρὸν ἄχυρα, χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν. ¹⁹ οὐ μὴ τρώ- ¹⁸ 18 19
 σῇ αὐτόν τόξον χάλκεον· ἡγῆται μὲν πετροβόλον χόρτον, ²⁰ ὡς καλὰ μὴ ἐλογίσθησαν ²⁰
 σφυρά, καταγελάδῃ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου. ²¹ ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀρεῖς, πᾶς ²¹
 δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπὲρ αὐτόν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος. ²² ἀναζει τὴν ἄβυσσον ²²
 ὥσπερ χαλκεῖον· ἡγῆται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτον, ²³ τὸν δὲ τάρταρον ²³
 τῆς ἄβυσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον· ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον. ²⁴ οὐκ ἔστιν ²⁴
 οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ, πεποιημένον ἐγκαταπαλιεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων
 μου. ²⁵ πᾶν ὑψηλὸν ὄρα, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι. ²⁵

XLII.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει τῷ κυρίῳ ² Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ ²
 δέ σοι οὐδέν. ³ τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλὴν; φειδόμενος δὲ ῥημάτων, ³
 καὶ σὲ οἶεται κρύπτειν; τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν, μεγάλα καὶ θαυ- ⁴
 μαστά ἃ οὐκ ἐπιστάμην; ⁴ ἄκουσον δέ μου, κύριε, ἵνα καγὼ λαλήσω· ἔρω- ⁴
 τήσω δέ σε, σὺ δέ με δίδασκον. ⁵ ἀκοὴν μὲν ὥτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον, ⁵
 νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε. ⁶ διδὼ ἐφάυλισα ἑμαυτὸν καὶ ἐτάκην· ⁶
 ἡγῆμαι δὲ ἑμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν. ⁷ ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλήσαι τὸν κύ- ⁷
 ριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ἰωβ, εἶπεν ὁ κύριος Ἐλιφάζ τῷ Θαϊμα- ⁸
 νίτῃ Ἠμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθῆς ⁸
 οὐδὲν ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ἰωβ. ⁹ νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ ⁹
 κριοὺς, καὶ πορεύθητε πρὸς τὸν θεράποντά μου Ἰωβ, καὶ ποιήσει κάρπων ¹⁰
 ὑπὲρ ὑμῶν. Ἰωβ δὲ ὁ θεράπων μου εὐξεται περὶ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρὸς ὅσον ¹¹
 αὐτοῦ λήψομαι· εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε

3. λογος ... ισ. αυτου 4. τις δε ανακαλυψει 5. πυλας δε 6. om τα
 ... ενκατα δε α. α. χαλκαι, και συνδεσμοι αυτου ω. σμιριτος 7. εις εκ του
 8. συνεχωνται 9. επιφωσκειται ... C om δε 10. AC om ως prius ... A
 (hiat C) διαριπτονται εσχραι 11. φλογι pro πυρι 13. ενπροσθεν α. προ-
 τρεχει 15. AC ωςπερ λιθος 16. om δε ... αλλομ. επι γης 17. ουδεν ου
 μη ποι. αυτω δ. κ. θωραξ ... C ουδε μη ποιησουσιν δ. επηρμενον κ. θ.
 18. ωςπερ αχυρα 19. om τοξ. χαλκεον ... ηγητ. γαρ ... C om μεν ...
 AC ως χορτον 20. C καλαμην ει σφυραν ... ελογισθη αυτου 22. χαλκιον
 ... AC εξαλειπτον 23. C ως περιπατον 24. επι γης ... C ουδεν των επι
 [ολην?] την γην (?) XLII. 2. AC δυνασαι παντα 3. om τις δε ... ανηγ-
 γελη δε μοι ... ηπισταμην 4. δη μου 5. εις μεν ωτος ακοης ηκουον
 ... εορακην (6. ηγη) 7. om ταυτα ... C ελιφας ... θεμανιτη 8. και νυν
 λαβετε ... παιδα ... ποιησει (*-σεις) καρπωμα ... AC καρπ. περι υμων
 ... A (non C) ληψομαι ... και ει μη δι ... C* απωλεσαν υμας

- 9 ἀληθές κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰωβ. ⁹ ἐπορεύθη δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανίτης καὶ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης καὶ Σωφάρ ὁ Μιναῖος καὶ ἐποίησαν κατ'ὡς συνέ-
 10 ταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος· καὶ ἔλυσε τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ἰωβ. ¹⁰ ὁ δὲ ^{Jac. 5, 11.} κύριος ἠΐξῃσεν τὸν Ἰωβ· εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆ-
 11 κεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν· ἔδωκε δὲ ὁ κύριος διπλά ὅσα ἦν ἐμπροσθεν Ἰωβ
 11 εἰς διπλασιασμόν. ¹¹ ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ
 αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ πάντες ὅσοι
 ἤδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου· φαγόντες δὲ καὶ πιόντες παρ' αὐτῷ παρεκάλεσαν
 αὐτόν, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτῷ ὁ κύριος· ἔδωκε
 12 δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν καὶ τετραδράχμων χρυσοῦ καὶ ἀσήμου. ¹² ὁ
 δὲ κύριος εὐλόγησε τὰ ἔσχατα Ἰωβ ἢ τὰ ἔμπροσθεν· ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ
 13 πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἑξακισχίλιοι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι
 13 ἄλλῃται νομάδες χίλιοι. ¹³ γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς·
 14 ¹⁴ καὶ ἑκάλεσε τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν, τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν, τὴν δὲ
 15 τρίτην Ἀμαλθαίας κέρας· ¹⁵ καὶ οὐχ εὐρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ἰωβ βελ-
 τίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν· ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατήρ κληρονομίαν ἐν
 16 τοῖς ἀδελφοῖς. ¹⁶ ἔζησε δὲ Ἰωβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἐβδομήκοντα,
 τὰ δὲ πάντα ἔτη ἔζησε διακόσια τεσσαράκοντα· καὶ εἶδεν Ἰωβ τοὺς υἱούς
 17 αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱούς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τετάρτην γενεάν. ¹⁷ καὶ ἐτελεύτησεν
 18 Ἰωβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. ¹⁸ γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστή-
 σεσθαι μεθ' ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν. οὗτος ἐρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βί-
 βλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι ἐπὶ τοῖς ὄροις τῆς Ἰδουμαίας καὶ
 Ἀραβίας· προὔπηρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα Ἰωβάβ. λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν
 γεννᾷ υἱὸν ᾧ ὄνομα Ἐννών. ἦν δὲ αὐτὸς πατὴρ μὲν Ζαρὲ ἐκ τῶν Ἰωσὺ
 [5] υἱῶν υἱός, μητὴρ δὲ Βοσόβρας, ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ. καὶ
 οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδώμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἤρξε χώρας
 πρώτως Βαλὰχ ὁ τοῦ Βεώρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δεναβά· μετὰ δὲ
 Βαλὰχ Ἰωβάβ ὁ καλούμενος Ἰωβ· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀσώμ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν
 ἐκ τῆς Θαϊμανίτιδος χώρας· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀδὰδ υἱὸς Βαράδ ὁ ἐκκόψας
 [10] Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεζαῖμ· οἱ δὲ ἐλ-
 θόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι Ἐλιφάξ τῶν Ἰωσὺ υἱῶν, Θαϊμανῶν βασιλεὺς, Βαλ-
 δὰδ ὁ Σαυχαῖων τύραννος, Σωφάρ ὁ Μιναῖων βασιλεὺς.

8. om αληθες et add in f. ουδεν αγαθον 9. επορευθησαν ... θεμανιτης ...
 εποισαν εαυτοις ... ελευσεν ... AC την αμαρτ. αυτων 10. om και ...
 προσεθηκεν pro εδωκεν ... C* ο θεος ... ο κυριος τω ιωβ τα διπλα ων
 ειχεν εμπρ. εις 11. και παντες δε οσοι ... C* εκ προσωπου (?), A προ
 τουτου ... πιοντες αυτω ... AC επηγαγεν αυτω ... και εδωκαν αυτω ...
 AC χρυσουν ασημον (C** add εν) 12. AC ηυλογησεν ... ηυλ. τον ιωβ τα
 εσχατα μαλλον η 14. κασιαν ... C αμαλθιας, A μαλθειας 15. C ουκ ευρ.
 ... ιωβ θυγατερας και τους υιους αυτου β. αυτ. υπο την υπ ... εδωκ. δε
 ιωβ ταις θυγατρασιν αυτου κληρ. ε. τ. α. αυτου 16. παντα ζη ετη διακ.
 τεσσαρακονταοκτω ... C εξησεν ετη ... C τεσσαρακονταοκτω ... AC ιδεν
 (17. πληρης) 18. γεγρ. παλιν αναστ. αυτον ... ανιστησιν ο κυριος [4] ζα-
 ρεθ ... AC των υιων ησαν υιος omisso εκ [5] C* βοσσορρας, A βοσ-
 σορας [7] του σεμφωρ [8] ασσομ [9] θεμανιτιδος ... C* βαρα
 [10] AC γεθθαιμ [11] ελιφας υιος σωφαν των υιων ησαν [12] C* σαυ-
 χιων ... βαλδδαι υιος αμνων του χοβαρ του αυχειτου τυραννου ... post
 βασιλευς add haec: θαιμαν υιος ελιφας ηγεμων της ιδουμαιας· υιτος ερ-
 μηνευεται εκ της συριακης βιβλου εν μεν γη κατοικων τη αυσιτιδι επι των
 οριων του ευφρατου προϋπηρχεν δε το ονομα αυτου ιωβαβ· ην δε ο πατηρ
 αυτου ζαρεθ· εξ ανατολων ηλιου.

Subscriptio: AC ιωβ

Ψ Α Λ Μ Ο Ι.

I.

Μακάριος ἄνθρωπος οὗς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἁσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ κακῶν δόξων οὐκ ἐκάθισεν· ² ἀλλ' ἡ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός. ³ καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυθνέσεται· καὶ πάντα ὅσα αὐτῷ ποιῇ κατενοδωθήσεται. ⁴ οὐχ οὕτως οἱ ἄσεβεις, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἡ ὡς ὁ χνοὺς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ⁵ διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἄσεβεις ἐν κρίσει, οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλή δικαίων· ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἁσεβῶν ἄπολείται.

II.

^{1, 4, 25.} Ἰνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; ² παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ· ³ διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀπορρίψωμεν ἅψ ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. ⁴ ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. ⁵ τότε λαλήσῃ πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταραξέῃ αὐτούς. ⁶ ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιών ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, ⁷ διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου. κύριος εἶπε πρὸς μέ γίός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· ⁸ αἰτήσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν ⁹ κατὰσχέσιν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς· ¹⁰ ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεῦος κεραμῆως συντρίψεις αὐτούς. ¹¹ καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύετε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. ¹² δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιάσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. ¹³ δρᾶξασθε παιδείας μὴ ποτε ὀργισθῇ κύριος, καὶ ἀπολείψῃ ἐξ ὁδοῦ δικαίας. ¹⁴ ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

III.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβессαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

² Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ ἐλβοντές με; πολλοὶ ἐπὶ ἐμὲ· ³ πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ⁴ διάψαλμα. ⁵ σὺ δέ, κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν μου. ⁶ φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὀρους ἁγίου αὐτοῦ. ⁷ διάψαλμα. ⁸ ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα· ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήψεται μου. ⁹ οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων μοι. ¹⁰ ἀνάστα κύριε, σῶσόν με ὁ θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὁδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας. ¹¹ τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Inscriptio: ψαλτηριον

I. 3. ποιησι 5. ἀναστήσονται ἀσεβεις ... οὐδε οἱ ἁμαρτ. II. 2. in f. add διάψαλμα 4. ἐνεγέλασται 7. διαγγέλλων 8. τα περα της 9. καὶ ὡς σκευη III. 4. om ψαλμος 2. ἐπανεστήσαν 3. ματαιότηας 4. om κυριε ... ἀντιληπτωρ 5. ἐξεγκουθεν 6. ἐγὼ δὲ ... ἀντιληψετε 7. των κύκλων συνεπιτιθεμενων μοι

IV.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδῇ τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι με εἰσέηκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου,
 ἐν ἡλίψει ἐπλάτυνας μοι· οἰκτεῖρήσόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
 3 ³ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκαρδιοὶ; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζη-
 4 τεῖτε ψεῦδος; διάψαλμα. ⁴ καὶ γινώτε ὅτι ἐξανυμάστωσε κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ·
 5 κύριος εἰσακουσεται μου ἐν τῷ κεκραγένοι με πρὸς αὐτόν. ⁵ ὀργίξεσθε καὶ μὴ * Eph. 26.
 ἀμαρτάνετε· ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατα-
 6 νύγητε. διάψαλμα. ⁶ θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίζατε ἐπὶ κύριον.
 7 ⁷ πολλοὶ λέγουσι τίς δείξει ὑμῖν τὰ ἀγαθὰ; ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ
 8 προσώπου σου, κύριε. ⁸ ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου, ἀπὸ καρ-
 9 ποῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. ⁹ ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω· ὅτι σύ, κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατήκισάς με.

V.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, κύριε, σὺν ἐς τῆς κραυγῆς μου, ³ πρόσχες
 τῇ φωνῇ τῆς δεησεώς μου, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου· ὅτι πρὸς σέ
 4 προσεύξομαι, κύριε. ⁴ τὸ πρῶν εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου· τὸ πρῶν παραστή-
 5 σομαί σοι, καὶ ἐπόψομαι. ⁵ ὅτι οὐχὶ θεὸς ἡλίων ἀνομίαν σὺ εἶ· οὐδὲ παροι-
 6 κήσει σοι πονηρευόμενος, ⁶ οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλ-
 7 μῶν σου· ἐμίσησας, κύριε, πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, ⁷ ἀπολεί-
 8 νοντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος· ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται
 9 κύριος. ⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πληῖει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου,
 9 προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίόν σου ἐν φόβῳ σου. ⁹ κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ
 δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.
 10 ¹⁰ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία αὐτῶν ματαία· Ro. 3. 13.
 11 τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολοῦσαν. ¹¹ κρι-
 12 νον αὐτούς, ὁ θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ πλῆ-
 12 θος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν· ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπείκρανάν σε, κύριε. ¹² καὶ
 εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιᾶσιν-
 13 ται, καὶ κατασκηνώσῃς ἐν αὐτοῖς. καὶ καυχῆσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἀγα-
 13 πῶντες τὸ ὄνομά σου, ¹³ ὅτι σὺ εὐλογῆσῃς δίκαιον· κύριε, ὡς ὅπῃ εὐδοκίας
 ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

VI.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὁγδόης ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.
 3 ³ ἐλέησον με κύριε, ὅτι ἀσθενὴς εἰμι· ἴασαί με κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστέα
 4 ⁴ μου. ⁴ καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη σφόδρα· καὶ σύ, κύριε, ἕως πότε; ⁵ ἐπί-
 5 στρεψον κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου, σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου. ⁶ ὅτι
 6 οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ᾄδει τίς ἐξομολογήσεται
 7 σοι; ⁷ ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω κατὰ ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
 8 ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω. ⁸ ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός
 9 μου, ἐπαιλαιώθη ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. ⁹ ἀπόσπῃτε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ * Le. 1. 27.
 ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσέηκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου.

IV. 1. ψαλμος pro εν ψ. ωδη 5. κατανοιγητε 7. ημιν V. 2. συν-
 ες τη κραυγη μου 4. και εποψη με 8. του ελαιου σου 10. ο λαρυξ
 12. καυχησ. εν σοι 13. ευλογεις VI. 1. om εν υμνοις 7. εν τω
 στεναγμω

¹⁰ εισηγήσεν κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο. ¹⁰
¹¹ αἰσχυνθήσονται καὶ παραχθήσονται σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἐπιστρα- ¹¹
 φείσονται καὶ αἰσχυνθήσονται σφόδρα διὰ τάχους.

VII.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ᾤησε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσι υἱοῦ Ἰεμενελ.
² Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ ᾔλπισα· σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόν- ²
 των με καὶ ῥῦσαί με, ³ μὴ ποτε ἄρπάζῃ ὡς λέων τὴν ψυχὴν μου, μὴ ὄντος ³
 λυτρουμένου μηδὲ σώζοντος. ⁴ κύριε ὁ θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ⁴
 ἀδικία ἐν χερσὶ μου, ⁵ εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδούσί μοι κακά, ἀποπέ- ⁵
 σοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός· ⁶ καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν ⁶
 μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσῃ εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου, καὶ τὴν δόξαν ⁷
 μου εἰς χοῦν κατασκηνώσῃ. ⁷ διάψαλμα. ⁸ ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώ- ⁸
 θητι ἐν τοῖς πέτραις τῶν ἐχθρῶν μου· ⁹ ἐξεγέρθητι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν προς- ⁹
 τάγματι ᾧ ἐνετείλω, ¹⁰ καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε· καὶ ὑπὲρ ταύτης ¹⁰
 εἰς ὕψος ἐπίστρεψον. ¹¹ κύριος κρινεῖ λαούς· κρινόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιο- ¹¹
 σύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. ¹² συντελεσθήτω δὴ πονηρία ¹²
 ἀμαρτωλῶν, καὶ κατευνεύεις δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός. ¹³
¹³ δίκαια ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. ¹⁴
¹⁴ ὁ θεός κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακροθύμος, μὴ ὀργὴν ἐπάγων κατ' ¹⁵
 ἐκάστην ἡμέραν· ¹⁶ ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇ, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τὸ ¹⁶
 ἔξοον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἠτοίμασεν αὐτό· ¹⁷ καὶ ἐν αὐτῷ ἠτοίμασε σκευὴ ¹⁷
 θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο. ¹⁸ ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδι- ¹⁸
 κίαν, συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν· ¹⁹ λάκκον ὥρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐ- ¹⁹
 τόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο· ²⁰ ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κε- ²⁰
 φαλήν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφῇ αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. ²¹ ἐξομολογή- ²¹
 σονται κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ υἱίστου.

VIII.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ ²
 21, ³ ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. ⁴ ἐκ στόματος νηπίων ³
 16, καὶ θηλαζόντων κατηρτίσθη αἶνον ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν ⁴
 καὶ ἐκδικητήν. ⁵ ὅτι ὅσοιμα τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην ⁵
 e, 2, καὶ ἀστέρας ᾧ σὺ ἐθεμελίωσας· ⁶ τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκη αὐτοῦ, ἢ ⁶
 5, 7, υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν; ⁷ ἡλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέ- ⁷
 λους, δόξην καὶ τιμὴν ἐστεφάνωσας αὐτόν, ⁸ καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα ⁸
 15, τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ⁹ πρόβατα καὶ ⁹
 27, βόας πάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, ¹⁰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ¹⁰
 τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν. ¹¹ κύριε ὁ ¹¹
 κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

IX.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Εξομολογήσομαι σοί, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα ²
 τὰ θαυμάσιά σου· ³ εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνό- ³
 ματί σου, ὕψιστε, ⁴ ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω· ⁴

40. ηκουσεν 44. αποστραφεισαν εις τα οπισω κ. καταισχυνηθησαν
 VII. 4. ιεμενι 5. αποπεσειν (sic) αρα απο των 7. και εξεγερθητι 9. κρι-
 νον μοι (13. στιλβωσιν) 18. τω κυριω ... και ψαλω VIII. 3. *εχθρων
 μου 5. τι εστιν 6. *αγγελους ... τιμην 8 απασας 10. το ονομα
 IX. 3. 4. ed. rom. υψιστε. et οπισω,

5 ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου. ⁵ ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν
 6 μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην. ⁶ ἐπετί-
 7 μασας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν
 8 τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες· ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἧχου. ⁸ καὶ
 9 ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει· ἠτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ, ⁹ καὶ
 10 αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι. ¹⁰ καὶ
 11 ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν βίῃ. ¹¹ καὶ
 12 ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς
 13 ἐκζητοῦντάς σε, κύριε. ¹² ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγ-
 14 γείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. ¹³ ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα
 15 κύριε, ἶδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὕψων με ἐκ τῶν πτωχῶν
 16 τοῦ θανάτου, ¹⁵ ὅπως ἂν ἐξαγγέλω πάσας τὰς αἰνήσεις σου ἐν ταῖς πύλαις
 17 τῆς θυγατρὸς Σιών· ἀγαλλιάσμαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. ¹⁶ ἐνεπάρησαν ἔθνη
 18 ἐν διαφθορᾷ ἢ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ἢ ἔκρυψαν συνελήφθη ὁ πούς
 19 αὐτῶν. ¹⁷ γινώσκειται κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
 20 συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. ᾧδὴ διαψάλματος. ¹⁸ ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
 21 εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπλανθανόμενα τοῦ θεοῦ. ¹⁹ ὅτι οὐκ εἰς
 22 τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολείπεται εἰς
 23 τὸν αἰῶνα. ²⁰ ἀνάστηθι κύριε, μὴ κραταιούσῃς ἄνθρωπος, κρινθήτωσαν ἔθνη
 24 ἐνώπιόν σου. ²¹ κατάρτησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς, γνῶτωσαν ἔθνη
 25 ὅτι ἄνθρωποι εἰσιν. διὰ ψαλμ. (X.). ²² Ἰνα τί, κύριε, ἀφέστηκαν μα-
 26 ροὶ, ὑπεροχῆς ἐν εὐκαιρίαις ἐν βίῃ; ²³ ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν
 27 ἀσεβῆ ἔμπυρξεται ὁ πτωχός· συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίῳ οἱς διαλογίζονται.
 28 ²⁴ ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλός ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ
 29 ἀδικῶν ἐνευλογεῖται. ²⁵ παρώξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πληῖος
 30 τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει· οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁶ βεβη-
 31 λούνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ· ἀνταναιρείται τὰ κρίματά σου ἀπὸ
 32 τοῦ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. ²⁷ εἶπε γὰρ ἐν
 33 καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἄνευ κακοῦ. ²⁸ οὐ Ro. 3,
 34 ἄρᾳς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ ὀδού, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ 14.
 35 κόπος καὶ πόνος. ²⁹ ἐγκαθίσταται ἐνέδρα μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις τοῦ
 36 ἀποκτείνειν ἀδῶν· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν. ³⁰ ἐνε-
 37 δρενεῖ ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάντρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρενεῖ τοῦ ἀρπάσαι
 38 πτωχόν, ἀρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἐλκύσαι αὐτόν· ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ³¹ τα-
 39 πεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτόν κατακυριεύσαι τῶν πενήτων.
 40 ³² εἶπε γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ Ἐπιλέλησται ὁ θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρός-
 41 ὤπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος. ³³ ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός, ὕψωθήτω
 42 ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάβῃ τῶν πενήτων. ³⁴ ἔνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβής
 43 τὸν θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ ζητήσῃ. ³⁵ βλέπει ὅτι σὺ πόνον
 44 καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου· σοὶ ἐγκαταλέ-
 45 λειπται ὁ πτωχός, ὀρφανὸς σὺ ἦσθα βοηθός. ³⁶ σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ
 46 ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ· ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ.

IX. 6. το ονομα σου 7. εξελεπον ... μετ ηχους 44. επι σοι παντες
 οι 43. της φωνης των 44. ειδε 45. αγαλλ. εν τω 46. *εποιησεν (vdlr)
 ... συνελημφθη 47. συνελημφθη 49. ουκ απολ. εις τελος 23. τον ασεβην
 ενπυριζεται 29. om του 30. ab ενεδρενει ad ενεδρενει transiit 31. *εν
 τω αυτω 32. εν καρδια 33. θεος μου ... επιλαβης 34. ουκ εκζητησει
 35. κοπον pro πονον .. συ ουν ενκαταλειπτε ... βοηθων 36. ευρεθη δι
 αυτην

³⁷ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἀπο-⁽¹⁶⁾ 37
 λείσθαι ἔβην ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. ³⁸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσέηκουσε ⁽¹⁷⁾ 38
 κύριος, τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου, ³⁹ κρῖ-⁽¹⁸⁾ 39
 ναι ὀρφανῶ καὶ ταπεινῶ, ἵνα μὴ προσβῇ ἐτι μεγαλυνεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ
 τῆς γῆς.

X. (XI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ
 ὄρη ὡς στρουθίον; ² ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἡτοίμασαν βέλη ²
 εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐσεῖς τῇ καρδίᾳ. ³ ὅτι ³
 ἃ κατακρίσω καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; ⁴ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐ- ⁴
 τοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα
 ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ⁵ κύριος ⁵
 ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ
 ψυχὴν. ⁶ ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα κατα- ⁶
 γίδος ἢ μερὸς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. ⁷ ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἡγά- ⁷
 ησεν, εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

XI. (XII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

¹ Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκέλειπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγόβησαν αἱ ἀλήθειαι ²
 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. ³ μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον ³
 αὐτοῦ, χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησεν. ⁴ ἐξολοθρεύσαι κύριος ⁴
 πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια καὶ γλώσσαν μεγαλορρήμονα, ⁵ τοὺς εἰπόντας Τὴν ⁵
 γλώσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστί, τίς ἡμῶν
 κύριός ἐστιν; ⁶ ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ ⁶
 τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παρρη-
 σιάσομαι ἐν αὐτῷ. ⁷ τὰ λόγια κυρίου λόγια ἀγά, ἀργύριον πεπυρωμένον, ⁷
 δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλάσιως. ⁸ οὐ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς, ⁸
 καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ κύκλῳ ⁹
 οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν
 ἀνθρώπων.

XII. (XIII.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἔως πότε, κύριε, ἐπιλήση μου εἰς τέλος; ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ ²
 πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; ³ ἕως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ³
 ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας; ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; ⁴ ἐπὶ- ⁴
 βλεψον, εἰσάκουσόν μου, κύριε ὁ θεός μου· φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
 μὴ ποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον, ⁵ μὴ ποτε εἴποι ὁ ἐχθρός μου Ἰσχυσα πρὸς ⁵
 αὐτόν· οἱ βλῖβοντές με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ. ⁶ ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλεί ⁶
 σου ἤλπισα· ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐν τῷ σωτηρίῳ σου· ἄσω τῷ κυρίῳ
 τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

37. ἀπολείσθαι 38. το οὖς αὐτοῦ 39. τοῦ μεγαλυνεῖν ... *ἀνθρω-
 πον X. 1. τὴν ψυχὴν 2. ἐν σκοτωμένῃ 3. ὅτι αὐτὸς αὐτοὶ καθ.
 5. ἀσεβῆν ... τὴν ἀδικίαν 6. παγίδα 7. εὐθύτητας XI. 1. ὑπὲρ τ. ογδ.
 post δαυιδρον 3. in f. add κακὰ 4. ἐξολοθρεύσει ... μεγαλορρημονα
 7. κεκαθαρισμένον 8. διατηρήσης 9. πάντας τοὺς υἱοὺς XII. 2. ἀπο-
 στρέψεις 3. ἡμέρας καὶ νυκτός 5. εἴπη 6. ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ

XIII. (XIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός. διεφθίρειαν καὶ ἐβδελύχθη-
 2 σαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. ² κύ- Ro. 3,
 ριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι 10. 11.
 3 συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν. ³ πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν, οὐκ ἔστι 12. 13.
 ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, 14. 15.
 ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολοῦσαν· ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖρά αὐτῶν, ὧν τὸ στόμα 16. 17.
 ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀφθαλμοὶ πόδες αὐτῶν ἐκχεαὶ αἷμα· σύντριμμα καὶ 18.
 4 ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν ἐρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι
 5 οὐκ ἐπεκαλέσσαντο· ⁵ ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὐ οὐκ ἦν φόβος· ὅτι ὁ θεὸς ἐν
 6 γενεᾷ δικαία. ⁶ βουλὴν πτωχοῦ κατησχύνετε, ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστὶ.
 7 ⁷ τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν
 αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσθω Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ.

XIV. (XV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, τίς παροικῇσει ἐν τῇ σκηνώματί σου; καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν
 2 τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου; ² πορευόμενος ἁμώμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην
 3 λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· ³ ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, οὐδὲ
 εἰς αἰμάτων, οὐδὲ πλῆσιον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἐγγίστα
 4 αὐτοῦ· ⁴ ἐξουδένωνται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους κύ-
 5 ριον δοξάζει· ὁ ὀμνύων τῷ πλῆσιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν· ⁵ τὸ ἀργύριον
 αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα ἐπ' ἀνάγκης οὐκ ἔλαβεν· ὁ ποιῶν ταῦτα
 οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

XV. (XVI.)

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

Φύλαξόν με, κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπισα. ² εἶπα τῷ κυρίῳ Κύριός μου εἰ
 3 σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις. ³ τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
 4 ἐβανυμάστωσε πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. ⁴ ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι
 5 αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν· οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν
 6 ἐξ εἰμάτων, οὐδὲ μὴ μνηστῶν τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου. ⁵ κύριος
 7 μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· σὺ εἶ ὁ ἀποκαταστῶν τὴν
 8 κληρονομίαν μου ἐμοί. ⁶ σχοινία ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις, καὶ γὰρ ἡ
 9 κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν. ⁷ εὐλόγησω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά
 8 με· ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροὶ μου. ⁸ προωρῶμην τὸν Act. 2,
 κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν ἵνα μὴ σαλευθῶ. 25. 26.
 9 ⁹ διὰ τοῦτο ἠψοφράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ 27.
 10 καὶ ἡ σάρεξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. ¹⁰ ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν Act. 13,
 11 μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. ¹¹ ἐγνώρισάς μοι 35. 2,
 ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότητες 28.
 ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

XIII. 1. διεφθάρησαν ... *post ποιων χρηστοτητα pergīt ουκ ε. π. χρηστοτητα v. 3. 3. ** ηχρεωθησαν ... omi ταφος ανεωγμενος usque των οφθαλμ. αυτων 4. οι κατεσθιοντες ... εν βρωσει 5. ω ουκ ην ... δικαιων 7. αγαλλιασεται ... ευφρανθησεται XIV, 4. η τις κατασχ. εν ορει τω 3. εγγιστας 4. πας πονηρευομενος XV. (3. τα θελημα) 4. ουδ ου μη 5. η μερις 8. προορωμην 10. εις αδου 11. ευφροσυνην ... τερπνοτης

XVI. (XVII.)

Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ.

Εἰσάκουσον, κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει μου· ἐνώ-
τισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χεῖλεσι δολίοις. ² ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα ²
μου ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας. ³ ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν ³
μου, ἐπεσκέψω νυκτός· ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὐρέσθην ἐν ἐμοὶ ἀδικία. ⁴ ὅπως ⁴
ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν
χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς. ⁵ κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ⁵
ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῇ τὰ διαβήματά μου. ⁶ ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι ⁶
ἐπήκουσάς μου, ὁ θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων
μου. ⁷ θαυμάστωσαν τὰ ἑλέη σου, ὁ σῶζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ ἐκ τῶν ⁷
ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου. ⁸ φύλαξόν με ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν ⁸
πτερυγίων σου σκεπάσεις με ⁹ ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων ⁹
με. οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχὴν μου περιέσχον, ¹⁰ τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, ¹⁰
τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν· ¹¹ ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλω- ¹¹
σάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔβλεπον ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ· ¹² ὑπέλαβόν με ὡσεὶ ¹²
λέων ἐτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφιοις. ¹³ ἀνίστηθι ¹³
κύριε, πρόσφασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ¹⁴
ἀσεβούς, ῥομφαίαν σου ¹⁴ ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου· κύριε ἀπολύων ἀπὸ ¹⁴
γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν· καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλή-
στη ἡ γαστήρ αὐτῶν, ἐχορτάσθησαν ὑεῖων καὶ ἀφῆκαν τὰ κατὰλοιπα τοῖς
νηπίοις αὐτῶν. ¹⁵ ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτα- ¹⁵
σθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

XVII. (XVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ παιδὶ κυρίου τῷ Δαυίδ, ᾧ ἐλάλησε τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους
τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐρρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, ² καὶ εἶπεν ²
Ἀγαπήσω σε, κύριε ἰσχύς μου. ³ κύριος στερεώμα μου καὶ καταφυγὴ ³
μου καὶ ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, ἐλπῶ ἐπ’ αὐτόν· ὑπερασπι-
στῆς μου καὶ κέρας σωτηρίας μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου. ⁴ αἰνῶν ἐπικαλέσο- ⁴
μαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. ⁵ περιέσχον με ὠδίνες θά- ⁵
νάτου, καὶ χεῖμαρρόι ἀνομίας ἐξετάραξάν με· ⁶ ὠδίνες ᾄδου περιεκύκλωσάν ⁶
με, προέφθασάν με παγίδες θανάτου. ⁷ καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαι με ἐπεκαλέσα- ⁷
μην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου
αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα
αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ⁸
ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. ⁹ ἀνέβη καπνὸς ⁹
ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν, ἄνδρακες ἀνή-
φθησαν ἀπ’ αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς ¹⁰
πόδας αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτε- ¹¹
ρύγων ἀνέμων. ¹² καὶ ἔβλετο σκότος ἀποκρυφθῆναι αὐτοῦ, κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ ¹²
αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. ¹³ ἀπὸ τῆς τηλαυγείας ἐνώπιον ¹³
αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα καὶ ἄνδρακες πυρός. ¹⁴ καὶ ἐβρόντησεν ἐξ ¹⁴
οὐρανοῦ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐξαπέστειλε βέλῃ ¹⁵

XVI. 4. om της 2. ειδετωσαν 3. ουκ ευρεσθην (x ευρε in rasura)
5. σαλευθωσιν 6. οτι εισηκουσεν 7. ed. rom. interpg: σε. ex 9. ασεβους
10. υπερηφανιαν (ita etiam ed. rom.) 11. εκβαλλοντες 14. απο ολιγων
pro απολυων ... εχορτασθ. υιων 15. οφθηναι μοι την XVII. 4. ερυ-
σατο 2. η ισχ. μου 3. και ελπιω ... om και ultimum ... αντιλημπτωρ
11. χερουβειν 14. ο κυριος 15. om και primum

16 καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς. ¹⁶ καὶ ὥφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἴκουμένης
17 ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου. ¹⁷ ἔξα-
18 πέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. ¹⁸ ῥύσε-
ται με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν
19 ὑπὲρ ἐμέ. ¹⁹ προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο κύριος
20 ἀντιστήριγμά μου, ²⁰ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν· ῥύσεται με, ὅτι ἡδέ-
21 λησέ με. ²¹ καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ
22 τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. ²² ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς
23 κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. ²³ ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ
24 ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ²⁴ καὶ
25 ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. ²⁵ καὶ ἀν-
ταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα
26 τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ²⁶ μετὰ ὅσους ὁσωθήσῃ, καὶ
27 μετὰ ἀνδρὸς ἀζώου ἀζῶως ἔσῃ, ²⁷ καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ
28 στρεβλοῦ διαστρέψεις. ²⁸ ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερη-
29 φάνων ταπεινώσεις. ²⁹ ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου κύριε, ὁ θεός μου φωτιεῖς
30 τὸ σκότος μου. ³⁰ ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν τῷ θεῷ
31 μου ὑπερβήσομαι τεύχος. ³¹ ὁ θεός μου ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια κυρίου
32 πεπτρωμένα, ὑπερασπιστής ἐστι πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπ' αὐτόν. ³² ὅτι
33 τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου, καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; ³³ ὁ θεὸς ὁ
34 περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου. ³⁴ ὁ καταρτιζό-
35 μενος τοὺς πόδας μου ὡς εἰς ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἵστων με. ³⁵ διδά-
σκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου.
36 ³⁶ καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό
μου καὶ ἡ παιδεία σου ἀνῶρξάσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὕτη με
37 διδάξει. ³⁷ ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἠσέβνησαν
38 τὰ ἔγχε μου ³⁸ καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ καταλήψομαι αὐτούς, καὶ
39 οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλείπωσιν. ³⁹ ἐκθλίψω αὐτούς καὶ οὐ μὴ δύ-
40 νῶνται στήναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. ⁴⁰ καὶ περιέζωσάς με δύνα-
μιν εἰς πόλεμον, συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμέ ὑποκάτω
41 μου. ⁴¹ καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νύκτον, καὶ τοὺς μισούντάς με ἔξω-
42 λόθρευσας. ⁴² ἐκέκραξαν. καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰς-
43 ἦκουεν αὐτῶν. ⁴³ καὶ λεπτυνῶ αὐτούς ὡς χοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὡς
44 πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς. ⁴⁴ ῥύσαι με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ, καταστήσεις
45 με εἰς κεφαλὴν ἔθνων· λαὸς ὃν οὐκ ἔγνων ἐδούλευσέ μοι, ⁴⁵ εἰς ἀκοὴν ὠτίου
46 ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, ⁴⁶ υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
47 καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. ⁴⁷ ῥῆ κύριος, καὶ ἐύλογητὸς ὁ θεός
48 μου, καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου. ⁴⁸ ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις
49 ἐμοί, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, ⁴⁹ ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν ὀργίλων·
ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρῶν ἀδίκου ῥύσῃ με.
50 ⁵⁰ διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν ἔθνεσι, κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ· Ro. 15,9
51 ⁵¹ μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλείως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ
αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

16. ανεκαλυφθησαν 18. ρυσαι τε με 21. ab initio repetit: ρυσεται με εξ εχθρων μου δυνατων και εκ των μισουντων με 25. post χειρων μου add ανταποδωσει μοι 34. ο καταρτιζων ... ελαφους 38. καταληψομαι 40. επανιστανομενους 41. εξωλεθρευσας 42. εισηκουσεν 43. ωσει χουον 44. ρυσαι τε με απο α. λαων ... ος ουκ 45. επηκουσας μου ... οι υιοι 46. εχωλ. εκ των 49. εξ εχθρ. μου οργ. ... ρυσαι με

XVIII. (XIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Οἱ οὐρανοὶ διηγούνται δόξαν θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει 2
τὸ στερέωμα. ³ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει 3
γνώσιν. ⁴ οὐκ εἰσὶ λαλῖαι οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν· ⁵ εἰς 4 5
το. 10, πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης
18. τὰ ῥήματα αὐτῶν. ⁶ ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ὡς νυμ-
φίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιᾶσεται ὡς γίγας δραμεῖν δδὸν
αὐτοῦ· ⁷ ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ 7
ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν δέξησιν αὐτοῦ.
⁸ ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς, ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ 8
σοφρίζουσα νήπια. ⁹ τὰ δικαίωματα κυρίου εὐδία εὐφραίνοντα καρδίαν, ἡ ἐν- 9
τολή κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς. ¹⁰ ὁ φόβος κυρίου ἀγνὸς δια- 10
μένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ
αὐτό, ¹¹ ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθου τίμιον πολὺν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ 11
μέλι καὶ κηρίον. ¹² καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά· ἐν τῷ φυλάσσειν 12
αὐτὰ ἀνατιπόδοις πολλή. ¹³ παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου 13
κατακρίσόν με, ¹⁴ καὶ ἀπὸ ἁλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου· ἐὰν μὴ μου 14
κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας με-
γάλης. ¹⁵ καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη 15
τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός, κύριε βοήθει μου καὶ λυτρώτα μου.

XIX. (XX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα 2
τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. ³ ἔξαποστεῖλαί σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ Σιών ἀντι- 3
λάβοιτό σου· ⁴ μνησθῆναι πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου πιανάτω. 4
διάψαλμα. ⁵ δώῃ σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλὴν σου πλη- 5
ρῶσαι. ⁶ ἀγαλλιάσόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγα- 6
λυνησόμεθα. πληρώσει κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου. ⁷ νῦν ἔγνω ὅτι ἔσωσε 7
κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ· ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν
δυναστεῖαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. ⁸ οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπ- 8
ποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνησόμεθα. ⁹ αὐτοὶ συνε- 9
ποδίστησαν καὶ ἔπесαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. ¹⁰ κύριε, 10
σῶσον τὸν βασιλέα καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθα σε.

XX. (XXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπὶ τῷ σω- 2
τηρίῳ σου ἀγαλλιᾶσεται σφόδρα. ³ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας 3
αὐτῷ, καὶ τὴν δέξιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. διάψαλμα.
⁴ ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔθηκες ἐπὶ τὴν κεφαλὴν 4
αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου. ⁵ ζῶν ἡγήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μα- 5
κρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ⁶ μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ 6
σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν· ⁷ ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐ- 7
λογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, εὐφρανεῖς αὐτόν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

XVIII. 2. ἀναγγελεῖ 3. ἡ ἡμέρα ... ἀναγγελεῖ 4. *om αυτων (?)
8. ο νομος κυριου 9. ευδεια 14. κατακυριευουσιν 15. σου εστιν δια
XIX. 5. δωη σοι κυριος ... πληρωσει 6. αγαλλ. επι τω 8. om κυριου
9. ανορθωθημεν

8 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σα-
 9 λευθῇ. ⁹ εὐρεθεὶς ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιὰ σου εὗροι πάν-
 10 τας τοὺς μισοῦντάς σε. ¹⁰ βῆσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ
 11 προσώπου σου· κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται
 12 αὐτοὺς πῦρ. ¹¹ τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ
 13 υἱῶν ἀνθρώπων. ¹² ὅτι ἐκκλιναν εἰς σὲ κακά, διελογίσαντο βουλήν ἣν οὐ μὴ
 14 δύνωνται στῆσαι. ¹³ ὅτι βῆσεις αὐτοὺς νῶτον, ἐν τοῖς περιλοίοις σου ἐτοιμά-
 15 σεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ¹⁴ ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄσμεν καὶ
 ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

XXI. (XXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἐωθίνης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με; μακρὰν ἀπὸ ⁴⁶ Mt. 27,
 3 τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. ³ ὁ θεός μου, κεκραγέ- ⁴⁶ Mc. 15,
 4 ⁴ σὺ δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέ- ³⁴
 5 ⁵ ρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐβρῦσά αὐτούς· ⁶ πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν,
 6 ⁶ ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατησχύνθησαν. ⁷ ἐγὼ δὲ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἀν-
 7 ⁷ ῥωπος, ὀνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουδένημα λαοῦ. ⁸ πάντες οἱ θεωροῦντές με
 8 ⁸ ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν ⁹ Ἠλπισεν ἐπὶ ⁴⁶ Mt. 27,
 9 κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσάτω αὐτὸν ὅτι θέλει αὐτόν. ¹⁰ ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκ- ⁴³
 10 ¹⁰ σπασάς με ἐκ γαστροῦ, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου· ¹¹ ἐπὶ σὲ
 11 ¹¹ ἐπεβρίβην ἐκ μήτρας, ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἶ σύ· μὴ ἀποστής
 12 ¹² ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πλῆψις ἐγγύς, ¹³ ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθός μου. ¹³ περιεκύλωσάν με
 13 ¹³ μύσχοι πολλοί, ταῦροι πλόνες περιέσχον με· ¹⁴ ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐ-
 14 ¹⁴ τῶν, ὡς λέων ὁ ἀρπάζων καὶ ὠρυόμενος. ¹⁵ ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθη καὶ διεσκορ-
 15 ¹⁵ πίσθη πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν
 16 ¹⁶ μέσῳ τῆς κοιλίας μου. ¹⁷ ἐξηράνθη ὡσεὶ ὄστρακον ἡ ἰσχὺς μου, καὶ ἡ γλῶσσά
 17 ¹⁷ μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με. ¹⁸ ὅτι
 18 ¹⁸ ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με· ὥρυσαν
 19 ¹⁹ νόησαν καὶ ἐπειδὸν με. ²⁰ διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ⁴⁶ Jo. 19,
 20 ²⁰ ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. ²¹ σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν ²⁴
 21 ²¹ μου, εἰς τὴν ἀντιλήψιν μου πρόσχες. ²² ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχὴν μου,
 22 ²² καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενὴ μου· ²³ σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ
 23 ²³ ἀπὸ κεράτων μονοκερῶτων τὴν ταπεινώσιν μου. ²⁴ διηγῆσμαι τὸ ὄνομά σου ⁴⁶ He. 2,
 24 ²⁴ τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλήσιος ὑμνήσω σε. ²⁵ οἱ φοβούμενοι κύριον ¹²
 25 ²⁵ αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακώβ δοξάσατε αὐτόν, φοβηθήτωσαν αὐ-
 26 ²⁶ τὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ. ²⁷ ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσώχθισε τῇ
 27 ²⁷ δεξιῇ τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν
 28 ²⁸ τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν εἰσέκουσέ μου. ²⁹ παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν
 29 ²⁹ ἐκκλησίᾳ μεγάλη, τὰς εὐχὰς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
 30 ³⁰ φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκζητοῦντες
 31 ³¹ αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ³² μνησθήσονται καὶ

XX. 10. κυριε εν οργη σου συνταραξεις 12. (εκκλιναν ...) βουλας ας
 ου μη δ. στηναι 43. ed. rom. ωτον εν τ. π. σου conig. XXI. 1. αντι-
 λημψεως ... om ψαλμ. τω δαυ. 2. εγκατελειπες 4. εν αγιοις ... ο επαι-
 νος ισραηλ 5. ερυσω 7. και ουχι ανθρωπος ... ανθρωπου (40. εκπασας)
 11. επεριφην 15. εμμεσω 16. ως οστρακον 17. ποδας μου 18. επιδον
 20. αντιλημψιν 24. μονογενην 23. εμμεσω 25. επηκουσεν 26. ed. rom.
 εν εκκλ. μεγ. c. seqq. conig. ... ενωπ. παντων των

ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἔθνων· ²⁹ ὅτι τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, ²⁹ καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἔθνων. ³⁰ ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πόνες ³⁰ τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσούνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν. καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτῷ ἔξῃ, ³¹ καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ· ἀναγγε- ³¹ λήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, ³² καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐ- ³² τοῦ λαῷ τῷ τεχνησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ κύριος.

XXII. (XXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει. ² εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με ² κατεσκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέβρεφέ με· ³ τὴν ψυχὴν μου ἐπέ- ³ στρεψεν· ὠδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ⁴ ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι ⁴ σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταὶ με παρεκάλεσαν. ⁵ ἠτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπανας ἐν ὕδατι τὴν κεφαλὴν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον. ⁶ καὶ ὁ ⁶ τοῦ θεοῦ σου καταδιώξεταί με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κα- ⁷ τοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

XXIII. (XXIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ τῆς μιᾶς σαββάτου.

Co. 10, 26. Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ² αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐξμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ πο- ² ταμῶν ἠτοίμασεν αὐτήν. ³ τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, καὶ τίς ³ στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ; ⁴ ἄθως χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς ⁴ οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλη- ⁵ σίον αὐτοῦ. ⁵ οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ ⁶ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. ⁶ αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν, ζητούντων τὸ πρόσωπον ⁷ τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. ⁷ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάραττε ⁸ τὴν πύλιν αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ⁸ τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βα- ⁸ σιλεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταῖος καὶ δυνατός, κύριος δυνατός ἐν πολέμῳ. ⁹ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάραττε πύλιν αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύ- ⁹ σεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ¹⁰ τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος ¹⁰ τῶν δυνάμεων, αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

XXIV. (XXV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν μου· ² ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ πέποιθα· ² μὴ κατασχυνθεῖν, μὴδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου. ³ καὶ γὰρ ³ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ κατασχυνθῶσιν· ἀσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦ- ⁴ τες διὰ κενῆς. ⁴ τὰς ὁδοὺς σου, κύριε, γνῶρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δι- ⁵ δαξόν με· ⁵ ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ⁶ ὁ θεός ὁ σωτὴρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν. ⁶ μνησθήτι τῶν ⁷ οἰκτιρμῶν σου, κύριε, καὶ τὰ ἔλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰσιν. ⁷ ἀμαρτίας ⁸ νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνηστῆς· κατὰ τὸ ἔλεός σου μνησθήτι

(28. τα περα) 31. το σπερμα αυτου 32. εποιησεν κυριος XXII. 1. ποιμανει 4. εμψωω ... αυτα pro αυται XXIII. 2. ητοιμασασεν αυτην (sic) 4. αλαβεν (sic) επι ματαιως (sic) τ. ψυχ. μου ... in f. om αυτου 5. λημψεται 6. om διαψαλμα 8. *om τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης 10. *om τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης ... om ουτος sec. XXIV. 3. *om γαρ ... αισχ. παντες οι 5. εν τη αληθειαν σου (sic)

8 μου ἔνεκεν τῆς χρηστότητός σου, κύριε. ⁸ χρηστὸς καὶ εὐθὺς ὁ κύριος· διὰ
9 τοῦτο νομοθετήσει ἀμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ, ⁹ ὁδηγήσει πράξεις ἐν κρίσει, διδάξει
10 πράξεις ὁδοῦς αὐτοῦ. ¹⁰ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζη-
11 τοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. ¹¹ ἔνεκα τοῦ ὀνόματος
12 σου, κύριε, καὶ ἰλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου· πολλὴ γάρ ἐστι. ¹² τίς ἐστὶν ἄνθρω-
13 πος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἢ ἡρετίσαστο· ¹³ ἢ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει
14 γῆν. ¹⁴ κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ
15 δηλώσει αὐτοῖς. ¹⁵ οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντὸς πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς
16 ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. ¹⁶ ἐπίβλεπον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με,
17 ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ. ¹⁷ αἱ βλάβεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύν-
18 θησαν, ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με. ¹⁸ ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν
19 κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. ¹⁹ ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου ὅτι
20 ἐπληθύνθησαν, καὶ μίσος ἄδικον ἐμίσησάν με. ²⁰ φύλαξον τὴν ψυχὴν μου
21 καὶ ῥύσά με· μὴ καταισχυνθεῖν, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. ²¹ ἄκακοι καὶ εὐθεῖς
22 ἐκολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε, κύριε. ²² λύτρωσαι, ὁ θεός, τὸν Ἰσραὴλ ἐκ
πασῶν τῶν βλάβειν αὐτοῦ.

XXV. (XXVI.)

Τοῦ Δαυίδ.

Κρῖνόν με, κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
2 ἐλπίζων οὐ μὴ σαλευθῶ. ² δοκίμασόν με, κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρρῳ
3 τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου. ³ ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν
4 ὀφθαλμῶν μου ἐστὶ, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. ⁴ οὐκ ἐκάθισα μετὰ
5 συνεδρίου ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσελθῶ. ⁵ ἐμίσησα
6 ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω. ⁶ νίφομαι ἐν
7 δάκρυις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, κύριε, ⁷ τοῦ ἀκοῦ-
8 σαι φωνῆς ἀνέσεως, καὶ διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. ⁸ κύριε, ἡγά-
9 πησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου. ⁹ μὴ συναπο-
λέσης μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωὴν
10 11 μου· ¹⁰ ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπληρώσθ' ὁδῶν. ¹¹ ἐγὼ δὲ ἐν
12 ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσά με καὶ ἐλέησόν με. ¹² ὁ πούς μου ἔσθ' ἐν
εὐθύτητι· ἐν ἐκκλησίαις εὐλόγησά σε, κύριε.

XXVI. (XXVII.)

Τοῦ Δαυὶδ πρὸ τοῦ χρισθῆναι.

Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτὴρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; κύριος ὑπερα-
2 σπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; ² ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμέ κα-
κοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ βλῖβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ
3 ἡσθῆνεν καὶ ἔπεσαν. ³ ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμέ παρεμβολή, οὐ φοβηθή-
σεται ἡ καρδία μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμέ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.
4 ⁴ μίαν ἡτησάμην παρὰ κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω, τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητά
5 κυρίου καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ. ⁵ ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρυφῇ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, ἐν πέτρᾳ
6 ὑψώσέ με. ⁶ καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσα τὴν κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου·

7. ενεκα (9. * διδαξεις) 14. post φοβουμ. αυτον add και το ονομα κυριου των επικαλουμενων αυτον (15. εκπασει) XXV. 1. ασθενησω pro σαλευθω 3. οφθαλμ. σου εστ. 4. ματαιοτητας 7. φωνην 10. ε ανομιαι 11. λυτρ. με κυριε 12. ο γαρ πους XXVI. 1. Τω δαυ. προ του χρισθη (sic) 4. το κατοικειν ... τ. ναον τον αγιον αυτου 6. υψωσεν κυριος

ἐκύκλωσα καὶ ἔβυσσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ βυσσὶν ἀλαλαγμοῦ, ἄσσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ. ⁷εἰσάκουσον, κύριε, τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα, ἐλέησόν με καὶ ⁷εἰσάκουσόν μου. ⁸σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου, τὸ ⁸πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω. ⁹μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, ⁹μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου· βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με καὶ μὴ ὑπερίδῃς με, ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου. ¹⁰ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ¹⁰ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με. ¹¹νομοθέτησόν ¹¹με, κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με ἐν τριβῇ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου. ¹²μὴ παραδῶς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανεστήσάν ¹²μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῇ. ¹³πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ¹³ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων. ¹⁴ὑπόμεινον τὸν κύριον· ἀνδρίζου, καὶ κρα- ¹⁴ταιούσῃ ἡ καρδία σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

XXVII. (XXVIII.)

Τοῦ Δαυίδ.

Πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα, ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί· μὴ ποτε παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. ²εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ²ἐν τῷ αἶρεῖν με χειράς μου εἰς ναὸν ἁγίόν σου. ³μὴ συνεκλύσῃς μετὰ ἁμαρ- ³τωλῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με, τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίων αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ⁴δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπι- ⁴τηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, ἀπόδος τὸ ἀναπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς. ⁵ὅτι οὐ συνήκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς ⁵τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, κατελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς. ⁶εὐλόγητός κύριος, ὅτι εἰσέκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. ⁷κύριος ⁶βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήτην καὶ ἀνέβαλεν ἡ σὰρξ μου· καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. ⁸κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστής τῶν σωτηρίων ⁸τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστί. ⁹σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονο- ⁹μίαν σου, καὶ ποιάμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXVIII. (XXIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἐξοδίου σκηνῆς.

Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν· ἐνέγ- κατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν, ²ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ· ²προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγία αὐτοῦ. ³φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδά- ³των, ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. ⁴φωνὴ κυρίου ⁴ἐν ἰσχυρί, φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεпеίᾳ. ⁵φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους· ⁵συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, καὶ λεπτυνεῖ αὐτάς ὡς τὸν μόσχον ⁶τὸν Λιβάνου, καὶ ὁ ἡγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων. ⁷φωνὴ κυρίου διακόπτον- ⁷τος φλόγα πυρός. ⁸φωνὴ κυρίου συσσειοντος ἔρημον, συσειεῖ κύριος τὴν ἔρημον ⁸Κάδης. ⁹φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμούς· καὶ ⁹ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν. ¹⁰κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ· καὶ ¹⁰καθιεῖται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹κύριος ἰσχύϊ τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, ¹¹κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

7. ης εκεκρ. προς σε 9. εγκαταλειπης 40. ενκατελειπον 44. om εν prius 42. εαυτης 14. η καρδ. μου XXVII. 1. κεκραξομαι ... πα- ρασιωπ. απ εμου his 2. ης εκεκραξα προς σε pro εν τω δ. με pr. σε ... προς ναον 3. εργαζομεν. την (supple αδικιαν) 4. om αυτων ante dos 5. συνηκα ... χειρων αυτων 7. ανεβαλλεν XXVIII. 8. συσειοντος

XXIX. (XXX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἔγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ.
 2 ² Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὐφρανάς τοὺς ἐχθρούς
 3 μου ἐπ' ἐμέ. ³ κύριε ὁ θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σέ καὶ ἰάσω με. ⁴ κύριε,
 ἀνήγαγες ἐξ ᾧδου τὴν ψυχὴν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς
 5 λάκκον. ⁵ ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς
 6 ἀγιωσύνης αὐτοῦ. ⁶ ὅτι ὁργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ βελήματι
 αὐτοῦ· τὸ ἐσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις.
 7 ⁷ ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸ κύριε,
 ἐν τῷ βελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν· ἀπέστρεψας δὲ τὸ
 9 πρὸσωπόν σου, καὶ ἐγενήσῃ τεταραγμένος. ⁹ πρὸς σέ κύριε κεκραύξομαι, καὶ
 10 πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι. ¹⁰ τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ
 11 καταβῆναι με εἰς διαφθόραν; μὴ ἐξομολογήσεται σοι χοῦς, ἢ ἀναγγελεῖ τὴν
 12 ἀλήθειάν σου; ¹¹ ἤκουσε κύριος καὶ ἠλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
 13 ¹² ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέβρηξας τὸν σάκκον μου καὶ
 13 περιέζωσάς με εὐφροσύνην, ¹³ ὅπως ἂν ψάλλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ
 κατανυγῶ. κύριε ὁ θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

XXX. (XXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐκστάσεως.
 2 ² Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ κατασχυνθεῖν εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δι-
 3 καιοσύνῃ σου ῥύσαι με καὶ ἐξελοῦ με. ³ κλῖνον πρὸς μέ τὸ οὖς σου, τάχυνον
 τοῦ ἐξελεῖσθαι με· γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυ-
 4 γῆς τοῦ σῶσαι με. ⁴ ὅτι κραταίωμα μου καὶ καταφυγὴ μου εἰ σύ, καὶ ἔνεκεν
 5 τοῦ ὀνόματός σου ὀδηγήσεις με καὶ διαδρέψεις με. ⁵ ἐξάξεις με ἐκ παγίδος
 6 ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, κύριε. ⁶ εἰς χεῖράς Lc. 2
 σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, κύριε ὁ θεός τῆς ἀληθείας. 46.
 7 ⁷ ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητος διὰ κενῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
 8 ἤλπισα. ⁸ ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἔλεει σου, ὅτι ἐπέιδες τὴν
 9 ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου. ⁹ καὶ οὐ συνέ-
 10 κλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ, ἔστησας ἐν εὐρυκάρῳ τοὺς πόδας μου. ¹⁰ ἐλέη-
 11 σόν με, κύριε, ὅτι βλάβομαι· ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχὴ
 12 μου καὶ ἡ γαστήρ μου. ¹¹ ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὁδῷ ἡ ζωὴ μου, καὶ τὰ ἔτη μου
 ἐν στεναγμοῖς· ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ἐτα-
 13 ράχθησαν. ¹² παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήσῃ ὄνειδος, καὶ τοὺς γείτοσί
 μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου· οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον
 14 ἀπ' ἐμοῦ. ¹³ ἐπελήσθη ὥσπερ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας, ἐγενήθη ὥσπερ σκευὸς ἀπο-
 15 ναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο. ¹⁵ ἐγὼ
 16 δὲ ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, κύριε· εἶπα Σὺ εἶ ὁ θεός μου. ¹⁶ ἐν ταῖς χερsaί σου
 οἱ κληροὶ μου· ῥύσαι με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων
 17 με. ¹⁷ ἐπίφανον τὸ πρὸσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ
 18 ἔλεει σου. ¹⁸ κύριε, μὴ κατασχυνθεῖν, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε· αἰσχυνθήσαν
 19 οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθύνθησαν εἰς ᾧδου. ¹⁹ ἄλλα γεννηθήτω τὰ χεῖλη τὰ
 δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξου-

XXIX. 1. om εις το τελος ... τω δαυιδ 2. ηυφρανας ... επ εμοι
 8. βελμη. μου παρασχου XXX. 2. εξελουμαι (id est? εξελου με) 4. κρα-
 ταιωσις ... *μου pro σου. 8. εφειδες 11. εξελειπεν 13. απωλωλος 14.
 επισυναχθηναι 15. κυριε ηλπισα 18. om οι 19. υπερηφανια.

δενώσει. ²⁰ὥς πολὺ τὸ πλήθος τῆς χρηστότητός σου, κύριε, ἧς ἔκρυψας 20
τοῖς φοβουμένοις σε· ἐξεργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σὲ ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν
ἀνθρώπων. ²¹κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ τα- 21
ραχῆς ἀνθρώπων· σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
²²εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς. ²³
²³ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου Ἀπέρβιμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλ- 23
μῶν σου· διὰ τοῦτο εἰσέγκουσας, κύριε, τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ
κεκραγέναι με πρὸς σέ. ²⁴ἀγαπήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσοι αὐτοῦ, ὅτι ²⁴
ἀληθείας ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερφη-
νίαν. ²⁵ἀνδρίζετε, καὶ κραταιοῦσθε ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες ²⁵
ἐπὶ κύριον.

XXXI. (XXXII.)

Συνέσεως τῷ Δαυίδ.

Μακάριοι ὧν ἀφείψαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
ο. 4. 8. ²μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐ μὴ λογίσῃται κύριος ἁμαρτίαν, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στό- 2
ματι αὐτοῦ ὁδός. ³ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλειώσῃ τὰ ὀστέα μου ἀπὸ τοῦ κράειν 3
με ὅλην τὴν ἡμέραν. ⁴ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνῃ ἐπ' ἐμέ ἡ χεὶρ σου, 4
ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν. διάψαλμα. ⁵τὴν ἁμαρ- 5
τίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα· εἶπα Ἐξαγορεύσω
κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρ-
δίας μου. διάψαλμα. ⁶ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σέ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ 6
εὐζέτω· πλήν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσι. ⁷σύ 7
μου εἰ καταφυγὴ ἀπὸ πλύψως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλιάμα μου λύ-
τρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. διάψαλμα. ⁸συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε 8
ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἣ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σέ τοὺς ὀφθαλμούς μου. ⁹μὴ γίνεσθε 9
ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις· ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας
αὐτῶν ἄγξαι τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ. ¹⁰πολλὰ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρ- 10
τωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. ¹¹εὐφράνῃτε ἐπὶ κύριον 11
καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐδεῖς τῇ καρδίᾳ.

XXXII. (XXXIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ κυρίῳ· τοῖς εὐδέσι πρέπει αἶνεσις. ²ἔξομο- 2
λογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ. ³ᾄσατε 3
αὐτῷ ᾄσμα καινόν, καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ. ⁴ὅτι εὐδὴς ὁ λόγος τοῦ κυ- 4
ρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει· ⁵ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν, 5
τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ. ⁶τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώ- 6
θησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. ⁷συν- 7
ᾄδων ὥσει ἄσχον ὕδατα θαλάσσης, τιθεῖς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. ⁸φοβηθήτω 8
τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες
τὴν οἰκουμένην· ⁹ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτί- 9
σθησαν. ¹⁰κύριος διασκεδάζει βουλάς ἔθνων, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ 10
ἀθετεῖ βουλάς ἀρχόντων· ¹¹ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λο- 11
γισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. ¹²μακάριον τὸ ἔθνος οὗ 12

20. ἐλπίζ. ἐπὶ σοι 21. καὶ κατακρύψεις 23. ἀπεριμμε... * μου
pro σου... * εἰσέγκουσεν (*εἰσέγκουσας vdr) τῆς φωνῆς 24. ἐκ. ο ἵεος
(vdr) XXXI. 1. ψαλμος pro συνέσεως 2. οὐ pro ὃ 4. ἐν τῷ παγῆναι μοι
ἀκανθῶν... om διαψαλμα 5. τ. ἀνομιαν μ. ἐγν. καὶ τ. ἁμαρτίαν 7. om
διαψαλμα 8. συμβιβῶ 9. ἐν κημῷ x. χαλινῷ... ἀγξίς XXXII. 1. ψαλ-
μος τῷ δαυ... η αἶνεσις 5. κρίσιν ο κυριος 6. τῷ λογῷ κυρίου 11. αὐ-
του εἰς γενεάν καὶ γενεάν

13 ἐστὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῶ. ¹³ ἐξ οὐ-
 14 ρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· ¹⁴ ἐξ ἐτοίμου
 15 κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, ¹⁵ ὁ
 16 πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁶ οὐ
 17 σάζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος
 18 αὐτοῦ· ¹⁷ ψευδὴς ἔπιπτος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σω-
 19 ζονται ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹⁹ ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια-
 20 ῥέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῶ. ²⁰ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ
 21 ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστίν· ²¹ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν
 22 τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἡλίπιαμεν. ²² γένοιτο τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐφ' ἡμᾶς
 κατὰπερ ἡλίπισαμεν ἐπὶ σέ.

XXXIII. (XXXIV.)

Τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἡλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέ-
 λυσεν αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.

2 ² Εὐλογῆσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἰνεῖσις αὐτοῦ ἐν
 3 τῷ στόματί μου. ³ ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχὴ μου· ἀκουσάτωσαν
 4 πρᾶεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν. ⁴ μεγαλύνετε τὸν κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν
 5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁵ ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου καὶ ἐκ
 6 πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐβρύσατό με. ⁶ προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε,
 7 καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ κατασυχυνῇ. ⁷ οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ
 ὁ κύριος εἰσέηκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
 8 ⁸ παρεμβάλει ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτόν καὶ ῥύσεται αὐ-
 9 τοὺς. ⁹ γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος· μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει * 1 Pa.
 10 ἐπ' αὐτόν. ¹⁰ φοβήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέ- 2.3.
 11 ρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ¹¹ πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ
 12 ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. διάψαλμα. ¹² δεῦτε
 13 τέκνα ἀκούσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. ¹³ τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ ᾧ 1 Pe.3.
 14 λων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς; ¹⁴ παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ 10. 11.
 15 κακοῦ, καὶ χεὶρ σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον· ¹⁵ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιή- 12.
 16 σον ἀγαθόν, ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν. ¹⁶ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δι-
 17 καίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· ¹⁷ πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦν-
 18 τας κακὰ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁸ ἐκέκραξαν οἱ
 19 δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσέηκουσεν αὐτῶν καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν
 20 ταπεινούς τῷ πνεύματι σώσει. ²⁰ πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πα-
 21 σῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος· ²¹ φυλάσσει πάντα τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐν
 22 ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται. ²² θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες
 23 τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι. ²³ λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ
 οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

XXXIV. (XXXV.)

Τῷ Δαυίδ.

Δίκασον, κύριε, τοὺς ἀδικούντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με·
 2 ² ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μοι· ³ ἔκχεον ῥομ-
 4 φαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξαναγίας τῶν καταδικωνόντων με· εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου
 5 Σωτηρία σου ἐγὼ εἰμι. ⁴ αἰσχυνθήσων καὶ ἐντραπήσων οἱ ζητοῦντες τὴν

22. γενοιτο κυριε το ελ. σου εφ ... επι σοι XXXIII. 3. επαινεσθη-
 setai 4. υψωσωμεν 5. θλιψεων pro παροικιων 8. ρυσεται αυτον 11. * om
 διαψαλμα 13. ειδειν 21. φυλασσει κυριος XXXIV. 1. ψαλμος τω δαυ.
 2. βοηθ. μου 3. ρομφ. σου ... ειμι εγω 4. αισχυνητωσαν κ. εντραπητωσαν

* 1 Pa.
2.3.

1 Pe.3.
10. 11.
12.

Jo. 19
36.

ψυχὴν μου, ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθῇσαν οἱ λογιζόμενοι μοι κακά. ⁵ γενηθήτωσαν ὥσει χοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς· ⁶ γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίγημα, ⁷ καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς. ⁸ ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθοράν ⁹ παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχὴν μου. ¹⁰ ἐλθέτω αὐτοῖς παγὶς ἢν ¹¹ οὐ γινώσκουσι, καὶ ἡ θύρα ἣν ἔκρυψαν συλλαβέτω αὐτούς, καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. ¹² ἡ δὲ ψυχὴ μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. ¹³ πάντα τὰ ὀσά μου ἐροῦσι Κύριε, τίς ὁμοίός ¹⁴ σοι; ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. ¹⁵ ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνων ¹⁶ σκον ἐπηρώτων με· ¹⁷ ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν, καὶ ἀτεκνίαν ¹⁸ τῇ ψυχῇ μου. ¹⁹ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῖς παρενοχλεῖν μου ἐνεδυόμην σάκκον, ²⁰ καὶ ἐταπεινουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἡ προσευχὴ μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφῆσεται· ²¹ ὥς πλησίον ὥς ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, ²² ὥς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην. ²³ καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν, συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων, διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν· ²⁴ ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μνητη- ²⁵ ρισμόν, ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. ²⁶ κύριε, πότε ἐπόψῃ; ἀποκατά- ²⁷ ρισον τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου. ²⁸ ἐξομολογήσομαί σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε. ²⁹ μὴ ἐπικαυρήσάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ματαίως, οἱ μισοῦντές με δωρεὰν ³⁰ καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. ³¹ ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργῇ ³² δόλους διελογίζοντο· ³³ καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπαν Εὐγὲ ³⁴ εὔγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν· ³⁵ εἶδες κύριε, μὴ παρασιωπήσης· κύριε, μὴ ³⁶ ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ. ³⁷ ἐξεγερῇτι κύριε καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ θεός ³⁸ μου καὶ ὁ κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου. ³⁹ κρινόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε ὁ θεός μου, καὶ μὴ ἐπικαυρήσάν μοι. ⁴⁰ μὴ εἵποιεν ⁴¹ ἐν καρδίαις αὐτῶν Εὐγε εὔγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μὴδὲ εἵποιεν Κατεπίομεν αὐτόν. ⁴² αἰσχυνθῇσαν καὶ ἐντραπέψαν ἅμα οἱ ἐπικαίροντες τοῖς κακοῖς μου· ⁴³ ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπήν οἱ μεγαλοῤῃμονοῦντες ἐπ' ἐμέ. ⁴⁴ ἀγα- ⁴⁵ λιάσαιντο καὶ εὐφρανθῇσαν οἱ ζέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθῇ ὁ κύριος, οἱ ζέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ. ⁴⁶ καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ⁴⁷ ἔπαινόν σου.

XXXV. (XXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ δούλῳ κυρίου τῷ Δαυίδ.

10. 3, 18. ¹ Ψῆσιν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ² ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ³ ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εἶρεῖν τὴν ⁴ ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι. ⁵ τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ ⁶ δόλος, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῶναι. ⁷ ἀνομίαν ἐλογίσατο ἐπὶ τῆς ⁸ κοίτης αὐτοῦ, παρέστη πάσῃ ἐδῶ οὐκ ἀγαθῇ, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθηκε.

4. αποστραφῆτωσαν ... καταισχυνθῇτωσαν 5. χνους 8. ἐλθῶ ...
συνλαβέτω αὐτον ... πεσειται 10. Κυριε κυριε ... ρυομενον (sic) πτ. εκ
στερεωτερων 11. ηρωτων 12. ανταποδιδωσαν ... αντι αγαθων 13. απο-
στραφῆτω 14. ηυφρανθησαν 15. (εποψη, αποκαταστ. sic interp. ed.
rom.) ... μονογενην 16. om και 17. αδικως pro ματαιως ... om με
20. επ οργην 21. (επλάτυνα) ... ειπον 22. *om κυριε sec. (vdr) 23.
κρινον μοι (... επκαυρησαν) 24. ειποισαν pro ειποιεν 25. μεγαλορημονου-
ντες (ed. rom. μεγαλορημονουντες) 26. αγαλλιασαιντο κ. ευφρ. επι σοι ...
μεγαλυνῆτω 27. *ο επαινος XXXV. 1. Εἰς το τέλος τῷ δαυ. ψαλμος.
4. εβουλήθη 5. διελογισατο ... αγαθη, κακια δε ου

6 κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεος σου, καὶ ἡ ἀληθείά σου ἕως τῶν νεφελῶν·
 7 ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ, τὰ κρίματά σου ὡσεὶ ἄβυσσος πολλή·
 8 ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε, ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός· οἱ
 9 δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπη τῶν πτερυγίων σου ἐλποῦσι. ⁹μετυσθήσονται ἀπὸ πίότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐ-
 10 11 τοὺς. ¹⁰ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτὶ σου ὀφόμεθα φῶς. ¹¹παρά-
 12 13 τεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσει
 12 τῇ καρδίᾳ. ¹²μὴ ἐλθῶ μοι πούς ὑπερφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλῶν μὴ
 13 σαλεύσαι με. ¹³ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν
 καὶ οὐ μὴ δύνωνται στήναι.

XXXVI. (XXXVII.)

Τῷ Δαυίδ.

Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνο-
 2 μίαν· ²ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ
 3 ἀποπεσοῦνται. ³ἔλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποιεῖ χρηστότητα, καὶ κατασκήνου
 4 τὴν γῆν καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. ⁴κατατρύφῃ σου τοῦ κυρίου,
 5 καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου. ⁵ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν
 6 ὁδόν σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει· ⁶καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς
 7 τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν. ⁷ὑποτάγητι τῷ κυρίῳ
 8 καὶ ἰκέτευσον αὐτόν· μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ,
 9 ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας. ⁸παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν,
 9 μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι. ⁹ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται,
 10 οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. ¹⁰καὶ ἔτι ὀλί-
 11 γον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ
 12 εὕρῃς· ¹¹οἱ δὲ πράξεις κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει *Μι. 5.5
 12 εἰρήνης. ¹²πατατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρῦξει ἐπ' αὐτόν
 13 τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ· ¹³ὁ δὲ κύριος ἐκγέλασται αὐτόν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἤξει
 14 ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. ¹⁴ρομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν
 15 τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάζει τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ· ¹⁵ἡ
 16 17 ρομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντρι-
 18 19 βήσονται. ¹⁶κρεῖσσον ὀλίγων τῶν δικαίων ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πλύν. ¹⁷ὅτι
 18 19 βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστηρίξει δὲ τοὺς δικαίους ὁ κύριος.
 20 21 γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν
 22 αἰῶνα ἔσται· ¹⁹οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῶ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ
 20 χορτασθήσονται. ²⁰ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα
 21 τῷ δοεσθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι ἐκλείποντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον. ²¹δα-
 22 23 νείκεται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος οἰκτεῖρε καὶ διδοί.
 22 23 ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτόν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτόν
 23 ἐξολοθρευθήσονται. ²³παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατεῦνται,
 24 καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ βελήσει· ²⁴ὅταν πέσῃ οὐ καταραχθήσεται, ὅτι κύριος
 25 ἀντιστήριξε χεῖρα αὐτοῦ. ²⁵νῶτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ
 26 εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. ²⁶ὅλην
 τὴν ἡμέραν ἔλεε καὶ δανείζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

7. om ὡσεὶ 8. οι δε οι υιοι 12. ἐλθτω ... υπερφανιας (ita etiam ed. rom.) ... αμαρτωλου ... σαλευσει 13. επεσαν XXXVI. 4. εις το τε-
 λος ψαλμος τω δαυ. 3. ποιμανθησει k. (καταφρυντησον) ... δωη 7. πα-
 ρονομιαν 8. εγκαταλειπε 9. εξολοθρευθησονται ... κληρονομησουσιν γην
 10. υπαρξει ο αμαρτ. 14. in f. add επ αυτης 18. εις αιωνα 20. εξελει-
 πον 24. διδωσιν 22. εξολοθρευθησονται 23. βελησει σφοδρα 26. δανι-
 ζει ο δικαιος

²⁷ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶ-
νος. ²⁸ ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς ²⁸
τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται· ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξο-
λοθρευθήσεται. ²⁹ δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς ²⁹
αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς. ³⁰ στόμα δικαίου μελετήσῃ σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ³⁰
αὐτοῦ λαλήσῃ κρίσιν· ³¹ ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ³¹
ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ. ³² κατανοεῖ ὁ ἀμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, ³²
καὶ ζητεῖ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν· ³³ ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς ³³
τὰς χεῖρας αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ καταδικάσαι αὐτὸν ὅταν κρίνηται αὐτῷ. ³⁴ ὑπό- ³⁴
μεινον τὸν κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακλή-
ρονοῦναι τὴν γῆν, ἐν τῷ ἐξολοθρεῦσθαι ἀμαρτωλοὺς ὅψει. ³⁵ εἶδον τὸν ἀσεβῆ ³⁵
ὑπερυψούμενον καὶ ἐπαίρομενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου· ³⁶ καὶ παρῆλ- ³⁶
θον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐκ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ.
³⁷ φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἔδε εὐθύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρη- ³⁷
νικῷ. ³⁸ οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ἐγκαταλείμματα ³⁸
τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται. ³⁹ σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ ³⁹
ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστὶν ἐν καιρῷ θλίψεως· ⁴⁰ καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος ⁴⁰
καὶ ῥύσεται αὐτούς, καὶ ἐξελεύεται αὐτούς ἐξ ἀμαρτωλῶν καὶ σώσει αὐτούς,
ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

XXXVII. (XXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.

² Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μὴδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με. ²
³ ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστηρίξας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου· ³
⁴ οὐκ ἔστιν ἴσασιν ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν ⁴
εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου. ⁵ ὅτι αἱ ἀνομίαι ⁵
μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὥς εἰ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.
⁶ προσώρξεν καὶ ἐσάπησαν οἱ μῶλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης ⁶
μου· ⁷ ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυ- ⁷
θρῶπαζων ἐπορευόμην· ⁸ ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ⁸
ἴσασιν ἐν τῇ σαρκί μου. ⁹ ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, ὠρυσόμην ⁹
ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου. ¹⁰ καὶ ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, ¹⁰
καὶ ὁ στεναγμός μου οὐκ ἀπεκρύβη ἀπὸ σοῦ. ¹¹ ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ¹¹
ἐγκατέλειπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου οὐκ ἔστι μετ'
ἐμοῦ. ¹² οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστη- ¹²
σαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου μακρόθεν ἔστησαν· ¹³ καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες ¹³
τὴν ψυχὴν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας, καὶ
δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. ¹⁴ ἐγὼ δὲ ὥς εἰ κωφὸς οὐκ ἤκουον, ¹⁴
καὶ ὥς εἰ ἄλαλος οὐκ ἀνολίγων τὸ στόμα αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐγενόμην ὥς εἰ ἄνθρω- ¹⁵
πος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. ¹⁶ ὅτι ἐπὶ σοί, ¹⁶
κύριε, ἤλπισα· σὺ εἰσακούσῃ, κύριε ὁ θεός μου. ¹⁷ ὅτι εἶπα Μὴ ποτε ἐπιχα- ¹⁷
ρῶσίν μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμέ ἐμεγα-
λοβήσονται. ¹⁸ ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἔτοιμος, καὶ ἡ ἀλγὴ δῶν μου ἐνώπιόν ¹⁸
μου διὰ παντός. ¹⁹ ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ¹⁹

28. φυλαχθήσονται· ανομοι δε εκδικηθῆσονται κ. σπ. ασ. εξολοθρευ-
θησ. 33. εγκαταλειπει ... ουδ ου μη καταδικασηται ... κρινεται omisso
οταν 34. κληρονομησιν γην ... εξολοθρευεσθαι ... οψη 35. ασεβην 38.
εξολοθρευθ. bis XXXVII. 1. (αμνησιν) ... περι του σαββ. 2. ελεγξεις
3. επεστηρισας 4. εν τοις οστέοις 5. οm βαρυ 8. οτι αι ψυαι μου επλη-
στησαν ενπεγματων 10. κυριε (pro και) εναντιον ... απο σου ουκ εκρυβη
11. ενκατελειπεν ... οφθαλμ. μ. και αυτο ουκ 12. απο μακροθεν 13. εξε-
βιασαντο 17. εμεγαλορημονησαν 18. εστιν δια παντος 19. εγω αναγγελω

20 ἁμαρτίας μου. ²⁰ οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι καὶ κεκραταίνονται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ
 21 ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως. ²¹ οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγα-
 22 θῶν ἐνδιέβαλλον με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην. ²² μὴ ἐγκαταλίπῃς με,
 23 κύριε ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ. ²³ πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου,
 κύριε τῆς σωτηρίας μου.

XXXVIII. (XXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Ἰδουὶν, ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

2 ² Εἶπα Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου. ³ ἔσ-
 3 μῃ τῷ στόματί μου φυλακὴν ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.
 4 ⁴ ἔκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγημά μου
 5 ἐκκαυνήσεται πῦρ. ⁵ ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου. ⁶ γινώσκω μοι κύριε τὸ πέρας
 6 μου, καὶ τὸν ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστιν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ.
 7 ⁷ Ἰδοὺ παλαιὰς ἔβου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ὑπόστασίς μου ὥσπερ οὐδὲν ἐνώπιόν
 8 σου. ⁸ πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. ⁹ διάψαλμα. ¹⁰ μέντοι
 9 γε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταράσσεται. ¹¹ ἡσυχάζει, καὶ
 10 οὐ γινώσκει τίς συνάξει αὐτά. ¹² καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος;
 11 καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοί ἐστιν. ¹³ διάψαλμα. ¹⁴ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν
 12 μου ῥῦσαί με, ὅνειςδος ἄφρονι ἔδωκάς με. ¹⁵ ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ
 13 στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με. ¹⁶ ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μαστιγὰς
 14 σου. ¹⁷ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον. ¹⁸ ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνο-
 15 μίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ¹⁹ πλὴν
 16 μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος. ²⁰ διάψαλμα. ²¹ εἰσακούσων τῆς προσευχῆς μου,
 17 κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι, τῶν θαυμάτων μου μὴ παρασιωπήσης. * ²² ὅτι παροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ καὶ παρεπίδημος καθὼς πάντες οἱ πατέρες
 18 μου. ²³ ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

XXXIX. (XL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμός.

2 ² Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσῆκουσε τῆς
 3 δεήσεώς μου. ⁴ καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἱλύος,
 4 καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτρᾳ τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ διαβημάτά μου.
 5 ⁵ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ἄσμα καινόν, ὕμνον τῷ Θεῷ ἡμῶν. ὁψονται
 6 πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιούσιν ἐπὶ κύριον. ⁷ μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶ
 7 τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπίς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας
 8 ψευδεῖς. ⁸ πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ Θεός μου τὰ θαυμάσιά σου, καὶ τοῖς
 9 διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθήσεται σοι. ¹⁰ ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα,
 10 ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριζμῶν. ¹¹ θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἤζηλσας, σῶμα δὲ ¹² κατηρτίσω μοι. ¹³ ὀλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἤτησας. ¹⁴ τότε εἶπον Ἰδοὺ ¹⁵ ἦκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, ¹⁶ τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου
 11 ὁ Θεός μου ἡβουλήθην, καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. ¹⁷ εὐ-
 12 γγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χεῖλή μου οὐ μὴ

20. om με 24. μοι κακα 22. εγκαταλειπης XXXVIII. 4. ιδιζουμ
 2. *αμαρτανειν ... με εν γλωσσ. μου 4. ed. rom. sic interpg: γλωσση
 μου, 5. om μου 6. παλεστας ... και η υποστασις ... συνπαντα 7. *συνα-
 γει 8. παρα σου ... om διαψαλμα 10. οτι συ εποησας με 11. απο γαρ
 της ... εξελειπον 12. om ταρασσεται ... om διαψαλμα 13. ed. rom.
 conjg. ενωτισαι των δ. μου, cod. alex. cij. ut edidimus ... παρα σοι pro
 εν τη γη 14. ουκετι ου μη XXXIX. 4. ψαλμ. τω δαυ. 3. υπο πηλου
 υλεως ... κατηρτιζυνεν 5. ενεβλεψεν 6. om σοι 7. ολοκαυτωματα κ. π. α.
 ουκ εξητησας 9. εμμεσω της κοιλιας μου

καλύσω. κύριε, σὺ ἔγνωσ ¹¹ τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ¹¹ τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα· οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. ¹² σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς ¹² οἰκτιρμούς σου ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντός ἀντελάβοντό μου. ¹³ ὅτι περιέσχον με κακὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριζμός, κατέλαβόν ¹³ με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη τοῦ βλέπειν· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἡ καρδιά μου ἐγκατέλιπέ με. ¹⁴ εὐδόκησον κύριε ¹⁴ τοῦ ῥύσασθαί με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες. ¹⁵ καταισχυνθήσων ¹⁵ καὶ ἐντραπήσων ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου τοῦ ἐξῆραι αὐτήν· ἀποστραφείσων εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐντραπήσων οἱ θέλοντές μοι κακὰ. ¹⁶ κοιμ- ¹⁶ σάσθωσαν παραχοῆμα αἰσχύνῃ αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι Εὐγε εὐγε. ¹⁷ ἀγαλ- ¹⁷ λιάσωντο καὶ εὐφρανθήσων ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε κύριε, καὶ εἰπά- τωσαν διὰ παντός Μεγαλυνήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου. ¹⁸ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένθης ἐεὶμ, κύριος φρονεῖ μοι· βοηθός μου καὶ ὑπερ- ¹⁸ ἀσπιστής μου εἰ σύ· ὁ θεός μου, μὴ χρονίσῃς.

XL. (XLI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Μακάριος ὁ συνῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένθητα, ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ ῥύσεται ² αὐτὸν ὁ κύριος. ³ κύριος φυλάξει αὐτὸν καὶ ζήσῃ αὐτόν, καὶ μακαρίσῃ αὐτόν ³ ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδοῖ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ. ⁴ κύριος βοηθήσῃ ⁴ αὐτῷ ἐπὶ κλίνῃς ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀβύσσῳ αὐτοῦ. ⁵ ἐγὼ εἶπα Κύριε ἐλέησόν με, ἴσασαί τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἡμαρ- ⁵ τόν σοι. ⁶ οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακὰ μοι Πότε ἀποθάνειται καὶ ἀπολείται ⁶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ; ⁷ καὶ εἰ εἰσπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδιά αὐ- ⁷ τοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ, ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει ⁸ ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁸ κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακὰ μοι. ⁹ λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ⁹ ^{13, 18, 16.} ἀναστῆναι; ¹⁰ καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων ¹⁰ ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερινισμόν. ¹¹ σὺ δέ, κύριε, ἐλέησόν με καὶ ¹¹ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. ¹² ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκός με, ¹² ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ. ¹³ ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντε- ¹³ λάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁴ εὐλογητὸς κύριος ὁ ¹⁴ θεός Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο γένοιτο.

XLI. (XLII.)

Εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

² Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπι- ² ποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ θεός. ³ ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν θεόν ³ τὸν ζῶντα· πότε ἤξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ; ⁴ ἐγενήθη τὰ ⁴ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι κατ' ἐκά- στην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν ὁ θεός σου; ⁵ ταῦτα ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμέ ⁵ τὴν ψυχὴν μου· ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θάυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἡχοῦ ἑορταζόντων. ⁶ ὥς τίς ⁶

11. τ. δικαιοσ. σου eaque c. seqq. conjg. 12. αντιλαβοντο 13. ηδυ-
νηθην ... εγκατελειπεν 14. σπευσον pro προσχες 15. καταισχυνθησων
pro εντραπεισων sec. 17. αγαλλειασωντο 18. ειμι x. πηνης, ο κυριος
(... σου pro συ ut passim) XL. 3. διαφυλαξει ... παραδωη ... εχθρων
4. βοηθησει 7. om ει ... η καρδ. αυτ. conjg. c. seqq. ... ανομ. αυτω
8. επι το αυτο c. seqq. conjg. XLI. 4. post κορε add ψαλμος τω δαυιδ
3. θεον τον ισχυρον τον ζωντα 5. ηχους εορταζοντος

περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν
 7 ⁷ πρὸς ἑμαυτὸν ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη· διὰ τοῦτο μνηστῆσομαί σου ἐκ γῆς
 8 ⁸ Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνιῆμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ. ⁸ ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται
 9 σου ἐπ' ἐμὲ δι' ἡλθον. ⁹ ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς
 10 δηλώσει. παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου, ¹⁰ ἔρω τῷ θεῷ Ἀντι-
 11 λήπτωρ μου εἶ, διὰ τί μου ἐπελάθου; ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ
 11 ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου; ¹¹ ἐν τῷ καταθλάσθαι τὰ ὀστέ μου ὠνειδισάν με
 οἱ βλιβόντες με, ἐν τῷ λέγειν αὐτοὺς μοι καὶ ἐκάστην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν
 12 ¹² ὁ θεός σου; ¹² ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
 με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Ἡ σωτηρία τοῦ προσ-
 ὄπου μου καὶ ὁ θεός μου.

XLII. (XLIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κρινόν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὀσίου·
 2 ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥύσαι με. ² ὅτι σύ εἶ ὁ θεός κραταίωμα
 μου, ἵνα τί ἀπώσω με; καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν
 3 τὸν ἐχθρόν μου; ³ ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, αὐτὰ με
 ὠδήγησαν καὶ ἡγάγον με εἰς ὄρος ἁγίον σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
 4 ⁴ καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραι-
 νοντα τὴν νεότητά μου· ἐξομολογήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ θεός ὁ θεός μου.
 5 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ
 τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ θεός μου.

XLIII. (XLIV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν ψαλμός.

2 ² Ὁ θεός, ἐν τοῖς ὧσιν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν
 3 ἡμῖν ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. ³ ἡ χεὶρ
 σου ἔθνη ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωκας λαοὺς καὶ ἐξέ-
 4 βαλες αὐτούς. ⁴ οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βρα-
 χίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, ἀλλ' ἡ δεξιὰ σου καὶ ὁ βραχίων σου καὶ ὁ
 5 φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. ⁵ σύ εἶ αὐτὸς ὁ βασι-
 6 λεύς μου καὶ ὁ θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. ⁶ ἐν σοὶ τοὺς
 ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουθενώσομεν τοὺς ἐπα-
 7 νισταμένους ἡμῖν. ⁷ οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ
 8 σώσει με· ⁸ ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν βλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας
 9 ἡμᾶς κατήσχυνας. ⁹ ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσῃσόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ
 10 ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. διάψαλμα. ¹⁰ νυνὶ δὲ ἀπώσω
 11 καὶ κατήσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν. ¹¹ ἀπέστρε-
 ψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς
 12 διήρπαζον ἑαυτοὺς· ¹² ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι
 13 διεσπείρας ἡμᾶς· ¹³ ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πληθὸς ἐν

6. μου και ο θ. μου 7. σου κυριε εκ γης 9. νυκτος ωδη αυτου παρ
 εμοι· προσευχη 10. αντιληπτωρ μου δια ... και ινα τι 11. καταθλασαι
 ... ωνειδιζον με οι εχθροι μου, εν 12. αυτω Σωτηριον XLII. 1. Εἰς
 το τέλος συνεσεως τοις υιοις κορε ψαλμ. τ. δ. Κρινον μοι 2. om ει 4.
 om ο θεος 5. και ■ θεος μου XLIII. 1. om εις συνεσιν 3. εξωλεσ-
 ρευσεν 6. εξουθενωσωμεν (sed ω sec. in rasura) ... επανιστανομενους
 "επανισταννομ.) 9. om διαψαλμα 10. post εξελευση add ο θεος

τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν· ¹⁴ ἔξου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρι-
 σμόν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν· ¹⁵ ἔξου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ¹⁵
 ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς. ¹⁶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου ¹⁶
 κατεναντίον μου ἔστι, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψε με, ¹⁷ ἀπὸ ¹⁷
 φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκον-
 τος. ¹⁸ ταῦτα πάντα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεσά σου, καὶ οὐκ ¹⁸
 ἠδικήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου, ¹⁹ καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν· ¹⁹
 καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου. ²⁰ ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ²⁰
 ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιά θανάτου. ²¹ εἰ ἐπελαθόμεθα ²¹
 τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς Θεὸν
 ἀλλότριον, ²² οὐχὶ ὁ Θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια ²²
 τῆς καρδίας. ²³ ὅτι ἕνεκα σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς ²³
 πρόβατα σφαγῆς. ²⁴ ἐξεγέρσῃτι, ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε; ἀνάσῃτι καὶ μὴ ἀπόσῃ ²⁴
 εἰς τέλος. ²⁵ ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ²⁵
 ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν; ²⁶ ὅτι ἐταπεινώσῃ εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ²⁶
 ἐκολλήσῃ εἰς γῆν ἡ γαστήρ ἡμῶν. ²⁷ ἀνάστα, κύριε, βοθήτησον ἡμῖν καὶ λύ- ²⁷
 τρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

XLIV. (XLV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ᾧδὴ
 ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

² Ἐξηρεύετο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ ²
 βασιλεῖ· ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου. ³ ὥραιος κάλλει παρὰ ³
 τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύσῃ χάρις ἐν χεῖρεσί σου· διὰ τοῦτο εὐλόγησέ
 σε ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ⁴ περιζῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, ⁴
 δυνατὲ τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου, ⁵ καὶ ἔντεινον, καὶ κατενοδοῦ ⁵
 καὶ βασιλεύε ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὀδηγήσει
 σε θάυμαστῶς ἡ δεξιὰ σου. ⁶ τὰ βέλη σου ἤκονημένα, δυνατὲ, λαοὶ ὑποκάτω ⁶
 σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως. ⁷ ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, ⁷
 εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ῥάβδος ἐνδύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ⁸ ἡγάπη- ⁸
 σας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔκρισε σε ὁ Θεὸς ὁ Θεός
 σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. ⁹ σμύρνα καὶ στακτή καὶ ⁹
 κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βάρων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ἠψφρανάν σε
¹⁰ θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. παρέστη ἡ βασιλίσσα ἐκ δεξιῶν σου, ¹⁰
 ἐν ἱματισμῷ διαχύσει περιβεβλημένη πεποικιμένη. ¹¹ ἄκουσον, θυγατερ, καὶ ¹¹
 ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ
 πατρός σου· ¹² ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός ἐστιν ¹²
 ὁ κύριός σου. ¹³ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις, τὸ ¹³
 πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. ¹⁴ πᾶσα ἡ δόξα ¹⁴
 αὐτῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἐσεβών, ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη
 πεποικιμένη. ¹⁵ ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλη- ¹⁵
 σίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι· ¹⁶ ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλ- ¹⁶

13. αλαλαγμ. ημων 14. εις ονιδος ... χλευασμον pro καταγελωτα ...
 in f. add (sed και usque εμυκτη in litura) και οι εκχθροι ημων εμυκτηρισαν
 ημας 15. **κεφαλην 16. κατενωπιον 17. καταλαλουντος 21. om του
 ονοματος 23. ενεκεν 25. ινα τι προσωπον XLIV. 1. om Εις το usque
 ωδη ... του δαυιδ υπ. του αγ. 4. ed. rom. (item cod. alex. ut vdr) δυ-
 νατε a seqq. separat 5. ed. rom. post βασιλευε plene interpg. 7. εις τον
 αι. του αιωνος 8. εμσι. αδικιαν 9. verbis ηυφραναν σε cod. alex. finit
 versum 10. βασιλεως 12. και (pro οτι) επιθυμηση 13. *om τυρου ...
 om της γης 14. δοξ. της θυγατρος τ. βασ. εσωθεν, εν κροσσωτοις 15. οπισω
 αυτου, οι πλησιον

17 λιάσει, ἀχθῆσονται εἰς ναὸν βασιλέως. 17 ἅντι τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν σοι
18 υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 18 μνησθήσονται τοῦ
ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ· διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται σοὶ εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

XLV. (XLVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.

2 2^ο ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν σλίψεσι ταῖς εὐρούσαις
3 ἡμᾶς σφόδρα. 3 διὰ τοῦτο οὐ φοβηθήσόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετα-
4 τίσεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν. 4 ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐ-
5 τῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. διάψαλμα. 6 τοῦ ποταμοῦ τὰ
ὀρμήματα εὐφρανοῦσι τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ· ἠγάλασε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
6 ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται· βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τῷ προσώπῳ.
7 ἐταράχθησαν ἔθνη, ἐκκλιναν βασιλεῖαι· ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
8 κύριος τῶν δυνάμεων μετ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ. διάψαλμα.
9 9 δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, ἃ ἔβητο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς, 10 ἀνταναιρῶν
πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς, τῶν συντρίβει καὶ συγκλᾷει ὄπλον, καὶ
11 θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρὶ. 11 σχολάσατε καὶ γινώτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεός· ὕψω
12 θῆσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὕψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ. 12 κύριος τῶν δυνάμεων μετ'
ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ.

XLVI. (XLVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ψαλμός.

2 2^ο Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιᾶσεως.
3 3^ο ὅτι κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 4 ὑπέταξε λαοὺς
5 ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. 5 ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
6 τὴν καλλονὴν Ἰακώβ ἣν ἠγάπησεν. διάψαλμα. 6 ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος
7 ἐν φωνῇ σάλπιγγος. 7 ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε· ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν,
8 8 ψάλατε. 8 ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός, ψάλατε συνετῶς. 9 ἐβασίλευσεν ὁ θεός
10 ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ θεὸς κἀνίσταται ἐπὶ θρόνον ἁγίου αὐτοῦ. 10 ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν
μετὰ τοῦ θεοῦ Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταῖοι τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

XLVII. (XLVIII.)

Ψαλμός ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου.

2 Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔρει ἅγιος
3 αὐτοῦ. 3 εὐρίζων ἀγαλλιᾶται πάσης τῆς γῆς, ὅρη Σιών τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ,
4 ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου. 4 ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται,
5 ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. 5 ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν, ἤλθοσαν ἐπὶ τὸ
6 6 αὐτό. 6 αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν. 7 τρόμος
8 ἐπελάβετο αὐτῶν, ἐκεῖ ᾧδίνες ὡς τιχτούσης. 8 ἐν πνεύματι βιβαὶ συντρίβεις
9 πλοῖα θαρσείας. 9 κατὰ περ ἠκούσαμεν, οὕτως καὶ εἰδομεν ἐν πόλει κυρίου τῶν δυ-
νάμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ὁ θεὸς ἐμεμείλωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. διάψαλμα.
10 10 ὑπελάβομεν, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. 11 κατὰ τὸ ὄνομά
σου, ὁ θεός, οὕτως καὶ ἡ αἰνεσίς σου ἐπὶ τὰ τέρατα τῆς γῆς· δικαιοσύνης πλή-
12 ρης ἡ δεξιὰ σου. 12 εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών, ἀγαλλιᾶσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς
13 Ἰουδαίας ἕνεκα τῶν κριμάτων σου, κύριε. 13 κυκλώσατε Σιών καὶ περιλάβετε
14 αὐτήν, διηγῆσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς· 14 ἔσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν
δύναμιν αὐτῆς, καὶ καταδιέσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγῆσθε εἰς γε-

17. ἐγεννήθησαν 18. καὶ μνηστ. . . *om λαοὶ XLV. 4. om Εἰς usque
κρυφίων . . . τοῦ δαυὶδ ψαλμ. 4. ἐταράχθη τα ὄρη 6. το προς πρωι πρωι
pro τω πρ. 7. ἐκκλιναν . . . φω. αὐτου ■ υψιστος 8. ἀντιλήπτωρ . . . *om διαψ.
9. ἰδατε τα ε. τ. θεου 10. ἀνταελων (. . . om γης) 12. *om κυριος . . . ἀντι-
λημπτωρ XLVI. 4. om υπερ τ. υ. κορε . . . ψαλμ. τω δαυιδ 5. εαυτου . . . om
διαψ. 9. επι παντα τα XLVII. Vers. 4. sic: εις το τελος ψαλμος τω δαυιδ·
3. πασα (sic) τη γη 4. ἀντιλαμβανεται 5. βασιλ. της γης (της γης et. ed. ro. habet,
sed calamo deleta inque notis improbata) . . . **διηλθον 6. ιδοτες 7. υπε-
λαβετο 8. συντριβει . . . θαρσεις 9. οὕτως ιδωμεν . . . εν πολει usque αιωνα in
litura . . . om διαψαλμα 12. καὶ ἀγαλλ. . . ενεκεν 14. διηγησεσθαι

νεάν ἐτέραν. ¹⁵ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ 15 αἰῶνος, αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

XLVIII. (XLIX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωπίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν 2 οἰκουμένην, ³ ὅτε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλοῦσιος καὶ 3 πένης. ⁴ τὸ στόμα μου καλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν. ⁴ ⁵ κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου. ⁶ ἵνα τί 5 6 φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ; ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με, ⁷ οἱ πεποι- 7 ῥότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλοῦτου αὐτῶν καυχώμενοι. ⁸ ἀδελφὸς οὐ λυτρωταί· λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ, ⁸ ⁹ καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, ⁹ ¹⁰ καὶ ζήσεται εἰς τέλος, ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθοράν. ¹¹ ὅταν ἔδῃ σοφοὺς ἀπο-10 11 θνήσκοντας, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται, καὶ καταλείψουσιν ἄλλο- τρῶις τὸν πλοῦτον αὐτῶν. ¹² καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ¹² σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεάν καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν. ¹³ καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὣν οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς 13 κτήνεσι τοῖς ἀνόητοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς. ¹⁴ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐ- 14 τοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογήσουσιν. διάψαλμα. ¹⁵ ὡς πρό- 15 βата ἐν ἄδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐδῆς τὸ πρῶτον, καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ἄδῃ ἐκ τῆς δόξης αὐ- τῶν. ¹⁶ πλὴν ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χειρὸς ἄδου ὅταν λαμβάνῃ με. ¹⁶ ¹⁷ διάψαλμα. ¹⁷ μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα 17 τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ¹⁸ ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκῃ αὐτὸν λήφεται τὰ πάντα, οὐδὲ ¹⁸ ¹⁹ συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. ¹⁹ ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐ- 19 λογηθήσεται, ἐξομολογήσεται σοὶ ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ. ²⁰ εἰς ἐλευσεται ἕως γενεᾶς ²⁰ ²¹ πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος οὐκ ὄψεται πῶς. ²¹ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὣν οὐ συνῆκε, ²¹ ²² παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνόητοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς.

XLIX. (L.)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν. ² ἐκ Σιών ἡ εὐπρέπεια τῆς ὠραιότητος αὐτοῦ. ³ ὁ θεὸς ἐφανῶς ἦξει, ² ³ ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται· πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύ- κλω αὐτοῦ καταιγὶς σφοδρά. ⁴ προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν δια- 4 κρίνει τὸν λαὸν αὐτοῦ. ⁵ συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους 5 τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γαῖας. ⁶ καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην 6 αὐτοῦ, ὅτι θεὸς κριτὴς ἐστίν. διάψαλμα. ⁷ ἄκουσον λαὸς μου, καὶ καλήσω σοι· ⁷ ⁸ Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαι σοι· ὁ θεὸς ὁ θεὸς σου εἰμι ἐγώ. ⁹ οὐκ ἐπὶ ταῖς 8 σῖσιν σου ἐλέγχω σε, τὰ δὲ ὀλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μου ἐστί διὰ παντός. ⁹ οὐ 9 ἐμά ἐστι πάντα τὰ ἔθνη τοῦ δρυμοῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ βόες. ¹¹ ἔγνωκα ¹¹ ¹² πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὠραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστίν. ¹² ἐὰν πει- ¹² ¹³ νάσω, οὐ μὴ σοι εἴπω· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ¹³ μὴ ¹³ ¹⁴ φάγομαι κρέα ταύρων; ἢ αἶμα τράγων πίομαι; ¹⁴ θῶσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, ¹⁴ ¹⁵ καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου. ¹⁵ καὶ ἐπικάλεισαι με ἐν ἡμέρᾳ βλάβεως, ¹⁵ ¹⁶ καὶ ἐξελεύμαι σε, καὶ δοξάσεις με. διάψαλμα. ¹⁶ τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός ¹⁶ ¹⁷ ἵνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου; ¹⁷ σὺ δὲ ἐμίσησας παιδεῖναι, καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ¹⁷ ¹⁸ ὀπίσω. ¹⁸ εἰ ἐξείωρες κλέπτῃ, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα ¹⁸

XLVIII. 1. om Εἰς usq. κορε . . . ψαλμ. τῷ δαυιδ 8. αδ. ου λυτρωται . . . ἐξιλ. αὐτου 10. ed. ro. τέλος. ei καταφθοραν, 13. παρεσυνεβλήθη 14. ευδοκη- σουσιν 15. κατακυριεύσωσιν . . . in f. add εξωσθησαν 16. om διαψ. 17. πλου- τησει α. η οταν 18. λημψεται 21. και ανθρωπος. . . παρεσυνεβλήθη XLIX. 1. εις το τέλος ψ. τ. δαυιδ . . . και μεχρι 3. ενφανως 4. του διακρ. 6. *om διαψ., ** add post αὐτου 9. χειμαρρους 10. θηρ. του αγρου 15. βλιψ. σου . . . *om δια- ψαλμα, ** add post θεος v. seq. 16. εκδιηγη 17. παιδιαν x. εξεβαλας τας (sic)

19 σου ἐπέλθεις· ¹⁹ τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεξε
20 δολιότητα· ²⁰ καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλει, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ
21 τῆς μητρὸς σου ἐπέλθεις σκάνδαλον· ²¹ ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσέγησας, ὑπέλαβες ἀνο-
22 μίαν· ὅτι ἐσομαι σοὶ ὅμοιος· ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου· ²² σύνετε
δὴ ταῦτα οἱ ἐπιλανθάνομενοι τοῦ θεοῦ, μὴ ποτε ἀρπάσῃ, καὶ μὴ ἡ ὁ ῥύομενος.
23 ²³ ὥς ἡ σὺς αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ἡ δεξιὴ αὐτῶ τὸ σωτήριον θεοῦ.

L. (LI.)

2 Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ² ἐν τῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν
προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς Βηρσαβέε.
3 ³ Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλήθος τῶν
4 οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου· ⁴ ἐπὶ πλείον πλύνόν με ἀπὸ τῆς ἀνο-
5 μίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας μου καθάρισόν με· ⁵ ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ
6 γινώσκω, καὶ ἡ ἀμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἔστι διὰ παντός· ⁶ σοὶ μόνῳ ἤμαρτον,
7 νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε· ⁷ ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἀμαρ-
8 τiais ἐκίστησέ με ἡ μήτηρ μου· ⁸ ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδιστα καὶ
9 τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι· ⁹ ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαριστή-
10 σμαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι· ¹⁰ ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίαςιν καὶ
11 εὐφροσύνῃν, ἀγαλλιάσονται ὁσὰ τεταπεινωμένα· ¹¹ ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου
12 ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον· ¹² καρδίαν κα-
13 ράραν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐδὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.
13 ¹³ μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀν-
14 τανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ· ¹⁴ ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίαςιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεῦματι
15 ἡγεμονικῶ στήρξόν με· ¹⁵ διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ
16 ἐπιστρέψουσιν· ¹⁶ ῥύσαι με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεός ὁ θεός τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλ-
17 λιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου· ¹⁷ κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ
18 τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἰνέσιν σου· ¹⁸ ὅτι εἰ ἠέλησας ὥς ἡ σὺς, ἔδωκα ἄν·
19 ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις· ¹⁹ ὥς ἡ σὺς τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν
20 συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεός οὐκ ἐξουδενώσει· ²⁰ ἀγάθυνον, κύριε,
21 ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ· ²¹ τότε
εὐδοκήσεις ὥς ἡ σὺς δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν
ἐπὶ τὸ ὥς ἡ σὺς ἀστήριόν σου μόσχους.

LI. (LII.)

2 Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ Δαυίδ, ² ἐν τῷ ἐλθεῖν Δαὶδ τὸν Ἰδομαῖον καὶ
ἀναγγεῖλαι τῷ Σαουλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ Ἥλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.
34 ³⁴ Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν ⁴ ἀδικίαν ἐλο-
5 γίσαστο ἡ γλῶσσά σου· ὥς εἰς ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον· ⁵ ἠγάπησας κακίαν
6 ὑπὲρ ἀγαθωσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην· διάψαλμα· ⁶ ἠγάπησας
7 πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν· ⁷ διὰ τοῦτο ὁ θεός κατέλοι-
8 σε εἰς τέλος· ἐκτίλει σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματος, καὶ τὸ ῥίζωμά
9 σου ἐκ γῆς ζώντων· διάψαλμα· ⁸ καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ'
10 αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν ⁹ Ἰδοὺ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔξετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐ-
11 τοῦ, ἀλλ' ἐπὶ ἡλίπισεν ἐπὶ τὸ πλήθος τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ
12 ματαιότητι αὐτοῦ· ¹⁰ ἐγὼ δὲ ὥς εἰς ἐλαίαν κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ· ἤλ-
13 πισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ¹¹ ἐξο-
μολογήσομαι σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας· καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομα σου, ὅτι
χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου.

49. post δολιότητα deficit Alex. Sequuntur lectiones cod. Sinaitici. 21. S⁴ ανομε ... S² in f. add τας ἀμαρτίας σου, S³ rursus del. 22. S² και ου μη η 23. S² ην δειξω. . S¹ του θεου, S² (contra³) μου L. 4. S δαυειδ 7. S συνελημφθ. 40. S² οστεα 43. S² (contra³) σου το αγιον μη 44. S σθηριον 20. S² om κυριε LI. 2. S δαυειδ et αβειμελεχ 4. S² εξηκονημενον 6. S² om τα 7. S καθελει . . S² απο σκη. σου 8. S om και prim. 9. S αλλα . . S² επι τω πληθι . . S² εδυναμωθη 44. S² οτι επηκουσας μου

LII. (LIII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαλεὲθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.

²Ἐἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός· διέφθαιραν καὶ ἐβδελύχθη-
σαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν. ³ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς
υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιών ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν. ⁴πάντες ἐξέ-
κλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. ⁵οὐχὶ γινώ-
σκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεστῶτες τὸν λαόν μου βρώσει
ἄρτου; τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ⁶ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον οὐ οὐκ ἦν φόβος· ⁶
ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὅσα ἄνθρωπαρέσκων, κατησχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐξου-
δένωσεν αὐτούς. ⁷τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἀποστρέ-
ψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφραν-
θήσεται Ἰσραὴλ.

LIII. (LIV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ, ²ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζειφαίους καὶ
εἰπεῖν τῷ Σαούλ Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;

³Ὁ θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σώσον με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου χρῖνόν με. ³
⁴ὁ θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. ⁴
⁵ὅτι ἄλλότριοι ἐπανεστῆσαν ἐπ' ἐμέ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου· οὐδ'
προέβητο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. διάψαλμα. ⁶ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ⁶
ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. ⁷ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου· ἐν ⁷
τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς. ⁸ἐκουσίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ⁸
ὀνόματί σου, κύριε, ὅτι ἀγαθόν. ⁹ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ⁹
ἐχθροῖς μου ἐπέτειν ὁ ὀφθαλμός μου.

LIV. (LV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ.

²Ενώτισαι, ὁ θεός, τὴν προσευχὴν μου, καὶ μὴ ὑπερίδης τὴν δέησίν μου, ²
³πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχην ³
⁴ἀπὸ φωνῆς ἐχθρῶν καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτανλοῦ· ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμέ ἀνομίαν, ⁴
καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκόνουν μοι. ⁵ἡ καρδίᾳ μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί, καὶ δειλὰ θανά- ⁵
του ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ· ⁶φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκάλυψε με σκότος. ⁶
⁷καὶ εἶπα Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὥς ἐστι περιστερᾶς, καὶ πετασθήσομαι καὶ κατα- ⁷
παύσω; ⁸ἰδοὺ ἐμάχονα φυγαδεύων, καὶ ἠυλίστην ἐν τῇ ἐρήμῳ. διάψαλμα. ⁸
⁹προσεδεχόμεν τὸν σώζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταγιγδός. ¹⁰καταπόντι- ^{9 10}
σον, κύριε, καὶ καταδιέλε τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν
ἐν τῇ πόλει. ¹¹ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς, ἀνομία ¹¹
καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς ¹²καὶ ἀδικία, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐ- ¹²
τῆς τόκος καὶ δόλος. ¹³ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνεῖδισέ με, ὑπὴνευχα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισῶν ¹³
ἐπ' ἐμέ ἐμεγαλορρήμονησεν, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁴σύ δὲ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ¹⁴
ἡγεμών μου καὶ γνωστὴ μου· ¹⁵ὅς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ ¹⁵
τοῦ θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ. ¹⁶ἐλθέτω θάνατος ἐπ' αὐτούς, καὶ καταβήτω- ¹⁶
σαν εἰς ἄδου ζῶντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁷ἐγὼ ¹⁷
πρὸς τὸν θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου. ¹⁸ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ με- ¹⁸
σημβρίας διηγῆσομαι καὶ ἀπαγγεῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου. ¹⁹λυτρώ- ¹⁹
σεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν
ἐμοί. ²⁰εἰσακούσεται ὁ θεός καὶ ταπεινώσει αὐτούς ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώ- ²⁰
νων. διάψαλμα. οὐ γὰρ ἔστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεόν.

LII. 4. S δαυειδ 2. S² (c.³) διεφθαρσαν 4. S* ἐπι το αυτο pro αμχ . . S ηχρεω-
θησαν . . S* ποιων χρηστοτητα 5. S* ei³ εσθοντες . . S* τον κυριον ουκ 6. S*
ei³ φοβηθησονται . . S² φοβω 7. S* επιστρεψαι . . S² τον θεον LIII. 4. S
δαυειδ 2. S δαυειδ 3. S² κρεινις με 5 S² (contra ³) και ου προ. 6. S αντι-
λημπτωρ 7. S εξολοθρευσον LIV. 4. S δαυειδ 4. S² ανομιαι 7. S* ως περιστ.
(ed. rom. περιστερως; ei καταπαυσω.) 9. S² τον θεον τον σωζ. με . . S² και
απο καταγι. 10. S ιδων . . S* εν τη γη 11. S² και ανομια . . S κοπος pro
πονος 12. S* κοπος pro τοκος 13. S ο μισ. με . . S εμεγαλορρημονησεν 14. S²
γνωστα 15. S* ei³ μοι εγλυκ. εδεσμ., S² εγλυκ. μοι εδεσμ. 16. S ελθτω
. . S πονηρια 17. S* εγω δε 18. S και (S* om) απαγγελω

21 ²¹ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι· ἐβεβήλωσαν τὴν διασθήκην αὐτοῦ,
 22 ²² διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ·
 23 ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἔλαιον, καὶ αὐτοὶ εἰσι βολίδες. ²³ ἐπὶ ῥίμφον ἐπὶ
 24 τῷ δικαίῳ. ²⁴ σὺ δέ, ὁ θεός, κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθοράς· ἄνδρες αἱμάτων
 καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν· ἐγὼ δὲ ἐλπῶ ἐπὶ σέ, κύριε.

LV. (LVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυσμένου, τῷ Δαυίδ

2 ² Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, ὅλην τὴν ἡμέραν πο-
 3 λεμῶν ἐβλήψέ με. ³ κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους
 45 ἡμέρας· ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ⁴ φοβηθήσονται, ἐγὼ δὲ ἐλπῶ ἐπὶ σοί. ⁵ ἐν
 τῷ θεῷ ἐπαινῶ τοὺς λόγους μου, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φο-
 6 βηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ. ⁶ ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσ-
 7 σοντο, κατ' ἔμου πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν. ⁷ παροικήσουσι καὶ
 8 κατακρύψουσιν αὐτοί, τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν, καθάπερ ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ
 9 μου· ⁸ ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις αὐτούς, ἐν ὀργῇ λαοὺς καταΐξεις. ὁ θεός, ⁹ τὴν
 10 ζωὴν μου ἐξηγγεῖλά σοι, ἔξου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγ-
 11 γελίᾳ σου. ¹⁰ ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ἧ' ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέ-
 12 σωμαι σε· ἰδοὺ ἔγνωσιν ὅτι θεός μου εἰ σύ. ¹¹ ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ
 13 κυρίῳ αἰνέσω λόγον. ¹² ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄν-
 14 θρωπος. ¹³ ἐν ἐμοί, ὁ θεός, αἱ εὐχαὶ ἅς ἀποδώσω αἰνεσέώς σου· ¹⁴ ὅτι ἐβρύσω
 τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος, τοῦ εὐαρεστή-
 σαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

LVI. (LVII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, τῷ Δαυίδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀπο-
 διδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ εἰς τὸ στηλαῖον.

2 ² Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ἐλέησόν με· ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐν
 3 τῇ σκιά τῶν πτερυγῶν σου ἐλπῶ ἕως οὐ παρέλθῃ ἡ ἀνομία. ³ κεκράξομαι πρὸς
 4 τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με. διάψαλμα. ⁴ ἐξαπέστειλεν
 5 ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με· ἐξαπέ-
 6 στειλεν ὁ θεός τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, ⁶ καὶ ἐβρύσατο τὴν ψυχὴν
 μου ἐκ μέσου σκύμων. ἐκοιμήθην τεταραγμένος· υἱοὶ ἀνθρώπων οἱ ὀδόντες αὐ-
 7 τῶν ὀπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα. ⁷ ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐ-
 8 ρανούς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ⁸ παγίδας ἡτοίμασαν τοῖς ποσὶ
 μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχὴν μου· ὥρυξαν πρὸ προσώπου μου βότρυον, καὶ
 9 ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν. διάψαλμα. ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἐτοίμη ἡ καρδία μου,
 10 ἄσσομαι καὶ ψαλῶ. ⁹ ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα·
 11 ἐξεγερθήσομαι ὄρθρῳ. ¹⁰ ἐξομολογήσονται σοὶ ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοὶ ἐν ἔθνεσιν·
 12 ὅτι ἐμεγάλυνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά
 σου. ¹² ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

LVII. (LVIII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, τῷ Δαυίδ εἰς στηλογραφίαν.

2 ² Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθαδία κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

24. S* om εξετειν. τ. χ. αυτου μου, ilem eβεβη. τ. διασ. αυτου 22. S και διε-
 μερισθ. . . S² (c.³) η καρδ. αυτων et οι λογ. αυτων 23. S επιριψον 24. S επι σοι. .
 S² (c.³) κυριε ελπ. επ. σοι LV. 1. S δαυειδ 3. S² τ. ημεραν οτι πολλοι οι πολεμ. με
 απο υψ. ημερ. 4. S² ου φοβηθησομαι. . S επι σε ελπιω 5. S. om ολην τ. ημεραν
 . . S* επι τω κυριω, S² επι τω θεω 6. S² (contra³) εις κακα 7. S αυτοι c. seqq.
 conj. . . S² υπεμειναν την ψυχην μου 40. S² (contra³) τοτε επιστρεψ. 42. S* επι
 τω κυριω 43. S αινεσεις σοι 44. S² (contra³) postεκ αν. add τοις οφθαλμοις μου
 απο δακρυων . . S² απο ολισθημ. . . S² (contra³) ευαρεστησω ενωπ. κυριου θεου
 LVI. 1. S om τω . . S δαυειδ 3. S om διαψαλμα 4. S post καταπατ. με add δια-
 ψαλμα 5. (ed. rom. σκυμων, εχοιμ. τεταραγμενος.) . . S² (contra³) οπλα 7. S*
 πακιδας, S² παγιδα . . S την ψυχην pro τοις ποσι 8. S x. ψαλω σοι (S² om) εν
 τη δοξη μου 11. S και η αληθ. σου εως των νεφ. LVII. 1. S δαυειδ

³ καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμ- 3
πλέκουσιν. ⁴ ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γα- 4
στρός, ἐλάλησαν ψευδῆ. ⁵ θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφους, ὥς ἐκ σπείδος 5
κωφῆς καὶ βουύσης τὰ ὦτα αὐτῆς, ⁶ ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπαδόντων 6
φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. ⁷ ὁ θεὸς συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐ- 7
τῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ κύριος. ⁸ ἔξου- 8
θενώθησονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενή-
σουσιν. ⁹ ὥς ἐκ κηρὸς ὁ τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται· ἔπεσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν 9
ἥλιον. ¹⁰ πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὥς ἐκ ζῶντας ὥς ἐν 10
ὄργῃ καταπίεται ὑμᾶς. ¹¹ εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδικήσιν ἀσεβῶν, 11
τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται. ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ¹² καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος 12
Εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ. ¹³ *Heb.* "οὐκ ἔστιν ἁμαρτία μου" *Heb.*

LVIII. (LIX.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὅποτε ἀπέστειλε

αὐτὸν Σαουλ καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.
² Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ 2
λύτρωσαί με. ³ ῥῦσαι με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμά- 3
των σώσον με. ⁴ ὅτι ἰδοὺ ἐξήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέβητο ἐπ' ἐμέ κραταῖοι· 4
οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε. ⁵ ἔνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατ- 5
εὐθύνα· ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἴδε, ⁶ καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνά- 6
μεων, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, πρόσχες τοῦ ἐπισκεψάσθαι πάντα τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτει-
ρήσης πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν. διάψαλμα. ⁷ ἐπιστρέψουσιν εἰς 7
ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν. ⁸ ἰδοὺ ἀποφθέγονται 8
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν· ὅτι τίς ἤκουσε; ⁹ καὶ 9
σὺ κύριε ἐκλέγεις αὐτούς, ἐξουθενώσεις πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁰ τὸ κράτος μου πρὸς 10
σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἀντὶλήπτωρ μου εἶ. ¹¹ ὁ θεὸς μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προ- 11
φθάσει με, ὁ θεὸς μου δίδξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. ¹² μὴ ἀποκτείνης αὐτούς, 12
μὴ ποτε ἐπιτάξωνται τοῦ νόμου σου· διασκόρπισον αὐτούς ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ καταγάγε αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστὴς μου κύριε. ¹³ ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, 13
λόγον χειλέων αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ υπερηφανίᾳ αὐτῶν· καὶ ἐξ ἁρᾶς
καὶ ψεύδους διαγγελήσονται. ¹⁴ συντέλειαι, ἐν ὄργῃ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρ- 14
ξουσιν· καὶ γινώσκονται ὅτι ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ δεσπάζει τῶν περάτων τῆς γῆς.
διάψαλμα. ¹⁵ ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι 15
πόλιν. ¹⁶ αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, ἐάν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γοῶ- 16
νύσουσιν. ¹⁷ ἐγὼ δὲ ἔσσομαι τῇ δυνάμει σου, καὶ ἀγαλλιάσμαι τὸ πρὸς τὸ ἔλεός σου· 17
ὅτι ἐγενήθη ἀντὶλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. ¹⁸ βοή- 18
θός μου, σοὶ ψαλῶ, ὁ θεὸς μου· ἀντὶλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεὸς μου, τὸ ἔλεός μου.

LIX. (LX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυὶδ εἰς διδασχὴν,

² ὅποτε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σοβὰλ, καὶ ἐπέ- 2
στρεψεν Ἰωάβ καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας.
³ Ὁ θεός, ἀπόσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίστης καὶ ὠκτείρησας ἡμᾶς. 3
⁴ συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν· ἵασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι 4
ἐσαλεύθη. ⁵ ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως. ⁶ ἔδω- 56
κας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ ξοῦ. διάψαλμα.
⁷ ὅπως ἂν ῥυσώσιν οἱ ἀγαπητοὶ σου, σώσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου. 7

3. S συνπλεξ. 6. S² φαρμακευομενη 7. S² συντριψει . . S¹ (c. ³) κυριοσ
sine o 9. S² om ε . . S* επεπεσε . . S² πυρ επ αυτους 10. S συνειναι . . S² τη
ραμνω . . S καταπι. αυτους 11. S om ασεβων LVIII. 1. S δαυειδ . . S om
αυτου 2. S* εξελ. μ. κυριε . . S* ο θεος μου . . S επανιστανομενων 6. S* ο θεος
ισρ. 8. S² (contra ³) ιδου αυτοι 10. S* et ³ om συ . . S αντλημπτωρ . . S om ει
12. S² επιλ. του ονοματος σου 13. S² (contra ³) αμαρτια ει λογος . . S συλ-
λημψιθη. 14. S² εν συντελειαι, εν . . S υπαρεξωσιν . . So δε. δεσποζ. του ιακ. (²add.
και, ³rursus del.) των περ. 16. S* om μη 17. S² την δυναμιν . . S αντλημπτωρ
. . S om μου sec. 18. ο δε. μου (haec ² del., ³ restituit) οτι (²add ο θεος) αντι-
λημπτωρ LIX. 1. S δαυειδ 2. S σωβαλ 3. S οικτειρησας

8^ο ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιᾶσθαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν
9 κοιλιάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἔμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἔμός ἐστι Μανασσῆ,
10 καὶ Ἐφραΐμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁰ Ἰούδας βασιλεὺς μου, ¹⁰ Μωάβ λέ-
11 λοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς
12 Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπώσάμενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξέλευσῃ ὁ θεὸς ἐν
13 ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ ὁδὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ μυκταία σωτηρία ἀνθρώ-
14 που. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς θλιβόντας ἡμᾶς.

LX. (LXI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαυιδ.

23 ² Εἰσακούσον, ὁ θεός, τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες τῇ προσευχῇ μου. ³ ἀπὸ
τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σέ ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδίασαι τὴν καρδίαν μου. ἐν
4 πέτρᾳ ὕψωσάς με· ὥδηγησάς με, ⁴ ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, κύριος ἰσχύος ἀπὸ
5 προσώπου ἐχθροῦ. ⁶ παροικῆσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπα-
6 σθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. διάψαλμα. ⁶ ὅτι σὺ, ὁ θεός, εἰσέηκουσας
7 τῶν προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου. ⁷ ἡμέ-
8 ρας ἐφ' ἡμέρας βασιλεύς προσθήσεις· τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γε-
8 νεᾶς. ⁸ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς
9 ἐκζητήσει αὐτῶν; ⁹ οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, τοῦ
ἀποδοῦναι με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

LXI. (LXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδισούν ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.

2 ² Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχὴ μου; παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν
3 μου. ³ καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ σαλευθῶ
4 ἐπὶ πλεῖον. ⁴ ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον; φονεῦτε πάντες ὡς τοίχῳ κε-
5 κλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ. ⁵ πλήν τὴν τιμὴν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι,
ἔδραμον ἐν δίψει· τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο.
6 διάψαλμα. ⁶ πλήν τῷ θεῷ ὑποτάγητι ἡ ψυχὴ μου, ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονὴ
7 μου. ⁷ ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ μεταναστεύσω.
8 ⁸ ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου· ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ
9 ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ. ⁹ ἐλπίσατε ἐπ' αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ· ἐκχέετε ἐν-
10 ὧπιν αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν. διάψαλμα. ¹⁰ πλήν
μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδι-
11 κῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό. ¹¹ μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν, καὶ ἐπὶ
12 ἀρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε· πλοῦτος εἴαν ῥέῃ, μὴ προστίθεσθε καρδίαν. ¹² ἀπαξ
13 ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, ¹³ καὶ σοῦ κύριε
τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

LXII. (LXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

2 ² Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρὸς σέ ὁρῶρίζω· ἐδίψησέ σοι ἡ ψυχὴ μου, ποσαπλῶς
3 σοι ἡ σάρξ μου, ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ, ³ οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ
4 ὠφθῇν σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. ⁴ ὅτι χρειῶσον τὸ
5 ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς· τὰ χεῖλη μου ἐπαινεῖσού σε. ⁵ οὕτως εὐλογήσω σε
6 ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἄρῶ τὰς χεῖράς μου. ⁶ ὥς εἰς στέατος καὶ
πιότητος ἐμπλησθεῖν ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ ὄνομά
7 σου. ⁷ εἰ ἐμνημόνεύον σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρθεσις ἐμελέτων
8 εἰς σέ. ⁸ ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλ-

9. S² μανασσης . . S εφραιμ 11. S² η (sed rursus del.) τις οδηγ. 12. S^{*}
x. ουχι εξελ. . . ed. rom. post ημων punctum ponit 14. S^{*} εν δε τω LX. 4. S
εν υμν. ψαλμος τ. δαυειδ 3. ed. rom. μου, εν πετρ. υψ. με. 5. S post αιωνας
add διαψαλμα et om post σου 6. S^{*} της προσευχης, S² των ευχων 7. S² του
βασιλεως . . S^{*} om τα 8. S om αυτων 9. S² (contra³) εις τους αιωνας (om
του αιωνος) LXI. 4. S δαυειδ 3. S αντιληπτ. 4. S² παντες υμεις 5. S^{*} ευλο-
γουσαν 7. S αντιληπτ. . . S^{*} om μη 9. S^{*} om ελπισατε usque λαου (S² λαων) . .
S εκχεατε . . S^{*} om οτι 14. S² αρπαγμα . . S² καρδια 13. S^{*} και σου κυριε
LXII. 4. S δαυειδ . . S της ιουδαιας 2. S² εδιψησεν σε 6. S² αινεσει το στομα μου

λιάσομαι. ⁹ ἐκολληθή ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοὶ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου. ⁹
¹⁰ αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα ¹⁰
 τῆς γῆς, ¹¹ παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται. ¹² ὁ ¹²
 δὲ βασιλεὺς ἐφφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνῶν ἐν αὐτῷ,
 ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

LXIII. (LXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Εἰςάκουσον, ὁ θεός, τῆς προσευχῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ ²
 φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου. ³ ἔσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευ- ³
 μένων, ἀπὸ πληθύνους ἐργαζομένων ἀδικίαν. ⁴ οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαία τὰς ⁴
 γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον πρᾶγμα πικρόν, ⁵ τοῦ κατατοξεύσαι ἐν ἀποκρύφοις ⁵
 ἁμωμον. ⁶ ἐξάπινα κατατοξεύουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται. ⁶ ἐκραταίωσαν ⁶
 ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγῆσαντο τοῦ κρίψαι παγίδας· εἶπαν Τίς ὄφεται αὐ-
 τοὺς; ⁷ ἐξηρευνήσαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει· προσελύσεται ⁷
 ἄνθρωπος καὶ καρδία βασιεῖα, ⁸ καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. βέλος νηπίων ἐγένηθησαν ⁸
 αὶ πληγαὶ αὐτῶν, ⁹ καὶ ἐξουθενήσαν αὐτὸν αἱ γλώσσαι αὐτῶν. ἐταράχθησαν πάν- ⁹
 τες οἱ θεωροῦντες αὐτοὺς, ¹⁰ καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος· καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα ¹⁰
 τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν. ¹¹ ἐφφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυ- ¹¹
 ρίῳ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

LXIV. (LXV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ᾠδὴ.

² Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεός ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ. ³ εἰςάκου- ²³
 σον προσευχῆς μου, πρὸς σέ πᾶσα σὰρξ ἤξει. ⁴ λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ⁴
 ἡμᾶς, καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἴλασθι. ⁵ μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου, ⁵
 κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. πλησθήσμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου·
 ἅγιος ὁ ναός σου, ⁶ ναυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ⁶
 ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν. ⁷ ἔτοι- ⁷
 μάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχυί σου, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ. ⁸ οἱ συνταράσσων τὸ ⁸
 κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς. ταραχθήσονται τὰ ἔθνη ⁹ καὶ φοβη- ⁹
 θήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου· ἐξόδους πρωίας καὶ
 ἐσπέρας τέρψεις. ¹⁰ ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέψυνας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλου- ¹⁰
 τῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἐτοιμασία. ¹¹ τοὺς αὐλακὰς αὐτῆς μέψουσιν, πλήθυνον τὰ γεν- ¹¹
 νήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόνι αὐτῆς ἐφφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. ¹² ἐυλογῆσεις ¹²
 τὸν στέφανον τοῦ ἐν αὐτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσου-
 νται πλοῦτος· ¹³ πλανηθήσονται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίαν οἱ βουνοὶ ¹³
 περιζώσονται. ¹⁴ ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλιάδες πληθύνουσι ¹⁴
 σίτον· κεκραῖονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

LXV. (LXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως.

¹ Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ² ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν ²
 αἰνέσει αὐτοῦ. ³ εἶπατε τῷ θεῷ Ὡς φοβερά τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πληθεῖ τῆς ³
 δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροὶ σου. ⁴ πᾶσα ἡ γῆ προσκυνήσάτωσάν σοι ⁴
 καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου. διάψαλμα. ⁵ δεῦτε καὶ ἴδετε ⁵

9. S² ἐμου δε 11. S* om παραδοθ. ε. χ. ρομφ. 12. S* ἐπὶ τῷ κυρίῳ . .
 S ἐπαινεσθήσεται LXIII. 1. S δαυειδ 2. S τῆς (S² om) φωνῆς μου . . S* om
 πρὸς σε 3. S² (contra³) σκεπασον . . S* τὴν ἀδικίαν 4. S² (contra³) τόξον αυ-
 τῶν 5. S² (contra³) φοβηθήσεται 6. S* πακιδας, S² παγίδα 7. S ἐξεραυνω-
 ντες (sed anteā εξηρευνησαν) ἐξεραυνήσει (S² -σεις) 9. S ἐξησθενησαν ἐπ αὐτοὺς
 αὶ 11. S* ἐπὶ τῷ κυρίῳ . . S ἐπαινεσθήσονται LXIV. 1. S τῷ δαυειδ ψαλμός
 2. S² εὐχὴ ἐν ἱερουσαλὴμ 3. S* om μου 4. S* υπερηδυναμωσαν . . S² ταῖς
 ἀσεβείαις 5 S* κατοικησει 6. S* om τῶν sec. 7. S αὐτοῦ pro σου 8. S² post
 κυμ. αὐτῆς add τις υποστησεται 9. S* τὴν γῆν pro τα περατα 10. S* τὴν
 τροφ. αὐτῆς . . S* ἡ ετοιμ. σου 11. S γεννηματα 12. S* πλησθήσεται 13. S²
 πλανηθήσονται τα ωραια LXV. 1. S om ἀναστασεως 4. S² ψαλατ. δη τῷ . . S²
 'contra³) post σου add υψιστε 5. S* om και

6 τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ, φοβερός ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ⁶ ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί· ἐκεῖ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ, ⁷ τῷ δεσποζοντι ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑποσύσῃσαν ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα. ⁸ εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκούσασθε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, ⁹ τοῦ θεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν, καὶ μὴ δόντος ¹⁰ εἰς σάλον τοὺς πόδας μου. ¹⁰ ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον. ¹¹ εἰς ἡγάγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔξου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, ¹² ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· διηλώμεν διὰ πυρός καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν. ¹³ εἰς ἐλευσόμεν εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὀλοκαυτωμαῖν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐχὰς μου, ¹⁴ ἃς διέστειλε τὰ χεῖρά μου καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου. ¹⁵ ὀλοκαυτώματα μεμυαλωμένα ἀνόσω σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, ποιῶ σοι βόας μετὰ χιμάρων. διάψαλμα. ¹⁶ δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγῆσμαι, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. ¹⁷ πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. ¹⁸ ἀδικίαν εἰ ἐξέωρουν ἐν καρδίᾳ μου, μή εἰσακουσάτω κύριος. ¹⁹ διὰ τοῦτο εἰς ἡκούσέ μου ὁ θεός, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς προσευχῆς μου. ²⁰ εὐλογητός ὁ θεός δις οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευχήν μου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

LXVI. (LXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 ² ὁ θεός, οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογῆσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον 3 αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. διάψαλμα. ³ τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου. ⁴ ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁵ εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιᾶσθωσαν ἔθνη, ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις. διάψαλμα. ⁶ ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁷ γῇ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς· εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ θεός ὁ θεός ἡμῶν, ⁸ εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ θεός, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

LXVII. (LXVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 ² Ἀναστήτω ὁ θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ³ ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκ κλιτέτων· ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως ἀπόλιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. ⁴ καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν· ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ. ⁵ ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ θυμῶν, κύριος ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁶ ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν ὀφθαλμῶν καὶ κριτοῦ τῶν χρηρῶν· ὁ θεός ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. ⁷ ὁ θεός κατοικεῖ ἐν μονοτρόποις ἐν οἴκῳ, ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ, ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις. ⁸ ὁ θεός ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. διάψαλμα. ⁹ γῇ ἐσείσῃ, καὶ γὰρ οἱ οὐρανὸν ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁰ βροχὴν ἐκούσιον ἀφοριεῖς ὁ θεός τῇ κληρονομίᾳ σου· καὶ ἡσθένησε, σὺ δὲ ¹¹ κατηρτίσθαι αὐτήν. ¹¹ τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστό-

5. S² ως φοβερος 7. S* om αυτου prius 8. S* ακουτισαζε 9. S² τον ποδα 11. S* πακιδα .. S* ενωπιον ημων pro επι τον νωτ. ημ. 13. S* τας ευχ. μου αποδωσω (om σοι) 15. S² ανοισω pro ποιησω .. S χιμαρρων 16. S² διηγησομ. υμιν .. S* τον κυριον 18. S² (contra ³) μη ειςακ. μου κυρ. 19. S² της δεησεως μου 20. S² αυτου pro μου LXVI. 1. S ψαλμ. ωδης (om τω δαυ.). 2. S² post εφ ημας add και ελεησαι ημας 3. S και (² om) εν πασι τοις λαοις (² εθνεσιν) 5. S* post αγαλλ. εθνη add οτι κρινει την οικουμενην εν δικαιοσυνη, et pergit κρινει (² οτι κρινει) .. S οδηγησει LXVII. 1. S δαυειδ 4. S* και αγαλλιασθ. 5. S* om και αγαλλ. ενωπιον αυτου 6. S ταραχθητωσαν 7. S ανδρια 8. S εν τη ερημω 9. S* om του σινα απο περ. τ. θεου 10. S² εκουσιαν

τητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ θεός. ¹² κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει ¹³ πολλῇ, ¹³ ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ τῶν αἰσθητῶν ¹⁴ τοῦ οἴκου διετέσθαι σκύλα. ¹⁴ ἔάν κοιμηθῇτε ἀνὰ μέσον τῶν κληρῶν, πτέρυγες ¹⁴ περιστερᾶς περιηργυρωμέναι, καὶ τὰ μεταφρένα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσοῦ. ¹⁵ ἐν τῷ διατελλεῖν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονοῦνται ἐν Σελ- ¹⁵ μών. ¹⁶ ὅρος τοῦ θεοῦ ὅρος πῖον, ὅρος τετυρωμένον, ὅρος πῖον. ¹⁷ ἴνα τί ὑπολαμ- ¹⁷ βάνετε ὅρη τετυρωμένα; τὸ ὅρος ὁ εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ ¹⁸ ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος. ¹⁸ τὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιᾶδες ¹⁸ εὐθνηούντων· κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινᾷ ἐν τῷ ἁγίῳ. ¹⁹ ἀναβάς εἰς ὕψος ἡχμα- ¹⁹ λώτευσας αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ γὰρ ἀπειθύνοντες τοῦ ²⁰ κατασκηνώσαι. ²⁰ κύριος ὁ θεὸς εὐλογητὸς, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καὶ ἡμέ- ²⁰ ραν, καὶ κατενοώσεις ἡμῖν ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν. διάψαλμα. ²¹ ὁ θεὸς ²¹ ἡμῶν ὁ θεὸς τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ κυρίου αἱ διεξοδοὶ τοῦ θανάτου. ²² πλὴν ὁ θεὸς ²² συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμε- ²³ λείαις αὐτῶν. ²³ εἶπε κύριος Ἐκ Βασάν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θα- ²³ λάσσης· ²⁴ ὅπως ἂν βαρῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ²⁴ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ. ²⁵ ἐξωρῆθησαν αἱ πορεῖαί σου ὁ θεός, αἱ πορεῖαί τοῦ θεοῦ ²⁵ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ· ²⁶ προσέφθασαν ἄρχοντες ἐχόμενοι ψαλλόν- ²⁶ των, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμpanιστριῶν. ²⁷ ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν, τὸν ²⁷ κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. ²⁸ ἐκεῖ Βενιαμὴν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰούδα ²⁸ ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλών, ἄρχοντες Νεφθαλί. ²⁹ ἔντειλαι ὁ θεὸς τῇ ²⁹ δυνάμει σου, δυνάμει σου ὁ θεὸς τοῦτο ὁ κατηρτίσω ἐν ἡμῖν. ³⁰ ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ³⁰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς δῶρα. ³¹ ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ κα- ³¹ λάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν τοῦ μὴ ἀποκλει- ³² σθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῶν ἀργυρίῳ· διασκορπίσον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους ³² θέλοντα. ³² ἤκουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἴθιοπια προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ ³² θεῷ. ³³ αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ἄσπετε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ. διάψαλμα. ³³ ³⁴ ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν κατὰ ἀνατολὰς· ³⁴ ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως. ³⁵ δότε δόξαν τῷ θεῷ· ἐπὶ τὸν ³⁵ Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις. ³⁶ θαν- ³⁶ μαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ· ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ ³⁷ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· εὐλογητὸς ὁ θεός.

LXVIII. (LXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τῷ Δαυίδ.

² Σῶσόν με, ὁ θεός, ὅτι εἰσῆλθον ὕδατα ἕως ψυχῆς μου. ³ ἐνέπαγγεν εἰς ³ ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ ⁴ καταιγὶς κατεπόντισέ με. ⁴ ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλι- ⁵ πον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου. ⁵ ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ⁶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν· ἐκραταίωθησαν οἱ ἐχθροί ⁶ μου οἱ ἐκδιώκόντές με ἀδίκως· ὁ οὐχ ἤρπασα τότε ἀπετιννῶν. ⁶ ὁ θεός, σὺ ⁷ ἔγνωσ τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν. ⁷ μὴ αἰσχυνθῆσαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένοντές σε, κύριε τῶν δυνάμεων· μὴ ἐντρα- ⁸ πείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ. ⁸ ὅτι ἐνεκα σοῦ ὑπήνεγκα ⁹ 8

* Jo. 15.
25.

11. ed. rom. ο θεος cum seqq. conj., item S* 13. S om του αγαπητ. al-
terum . . S² (contra ³) τη pro και 14. S post χρυσου add διαψαλμα 17. S*
om ο θεος 18. S* ο κυριος . . S σεينا 19. S* ανεβη, S² ανεβης . . S* ηχημα-
λωτευσεν . . S εν ανθρωποις . . S² απιδουντας 20. S om και 21. S* om ὁ sec.
. . S² post και τ. κυριου add κυριου 22. S* εν πλημμελια (om αυτων) 25. S²
post του βασιλ. add μου 26. S εχομενα 27. S² om τον ante κυριον 28. S βε-
νιαμειν . . S* om αρχοντ. ιουδ. ηγεμ. αυτων . . S νεφθαλειμ 29. S² ο κατιρ-
γασω ημιν 34. S² του εκκλησιζηται 32. S* τω κυριω 33. S* ασατε τω κυριω,
ψαλ. τ. θεω 36. S om ψαλ. τω θεω . . S* κατ ανατολας . . S* om ιδου . . S
δωσει τη 34. S ε. τ. αγιοις αυτ. . . S* του ισραηλ . . S om αυτου post λαω . .
S* και ευλογητος LVIII. 1. S δαυειδ 3. S εισ υλην βυθου 4. S* εβραγχιασεν
. . S om με 5. S διωκοντες 6. S² απεκρυβησαν 7. S επ εμοι bis . . S κυριε
κυριε των δυναμ. . . S εκζητουντες

Heb: ה'י' 7 28
: 27

i.e. women u
raised the chi

G: Ex: 15-20

Judges 11-3

Isaiah 1

Heb: ב' ה' 20
7

Heb: ה' 7 7

se. "with and

Heb: ה' 7 7

: 27

9 ὄνειδισμόν, ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου· ⁹ ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήσῃ
 10 τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου· ¹⁰ ὅτι ὁ ζήλος τοῦ οἴκου ^{10.2.17.}
 11 σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ¹¹ καὶ ^{10.15.3.}
 12 συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγενήσῃ εἰς ὄνειδισμοὺς ἐμοί· ¹² καὶ
 13 ἐξέμεν τὸ ἐνδυμὸν μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν. ¹³ κατ' ἐμοῦ
 ἡδολέσχουν οἱ κατῆμενοι ἐν πύλῃ, καὶ εἰς ἐμέ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον.
 14 ¹⁴ ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, κύριε· καιρὸς εὐδοκίας, ὁ θεός· ἐν τῷ πλήρῃ
 15 θεί τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου. ¹⁵ σῶσόν με
 16 τῶν ὑδάτων. ¹⁶ μὴ με καταποντισάτω καταγίγς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυ-
 17 θός, μηδὲ συσχετῶ ἐπ' ἐμέ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ. ¹⁷ εἰσάκουσόν μου, κύριε,
 18 ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλήθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐβίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
 19 καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ὅτι ὑλίσβομαι, ταχὺ
 20 ἐπάκουσόν μου. ¹⁹ πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν
 21 μου ῥύσαι με. ²⁰ σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὄνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ
 22 τὴν ἐντροπὴν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ ὑλίσβοντές με. ²¹ ὄνειδισμόν προσεδό-
 23 κησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ ταλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμειναι συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ^{Mt. 27.}
 24 ὑπῆρξε, καὶ παρακαλοῦντα, καὶ οὐχ εὖρον. ²² καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρώμᾳ μου χο- ^{34. 48.}
 25 λήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὕδωρ. ²³ γενησθήτω ἡ τράπεζά αὐτῶν ἐν- ^{Jo. 19.}
 26 ὥπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον· ²⁴ σκοτισθή- ^{28.}
 27 τωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντός συρ- ^{Ro. 11. 9}
 28 τώσιν· καὶ μὴ εἰσελθῶσιν ἐν δικαιοσύνῃ σου· ²⁵ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ^{10.}
 29 αὐτῶν· ²⁶ γενησθήτω ἡ ἔπαυσις αὐτῶν ἡρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν ^{Act. 1. 20.}
 30 αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν· ²⁷ ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ
 31 ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέβηκαν. ²⁸ πρόσδεσ ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐ-
 32 τῶν, καὶ μὴ εἰσελθῶσιν ἐν δικαιοσύνῃ σου· ²⁹ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου
 33 ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφῆτωσαν. ³⁰ πτωχὸς καὶ ἀλγὼν εἰμὶ ἐγὼ, καὶ
 34 ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου ἀντελάβετό μου. ³¹ αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου
 35 μετ' ὠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει, ³² καὶ ἀρᾶσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον
 36 κέρατα ἐκφέρωντα καὶ ὀπλάς. ³³ δέδωκαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἐκζη-
 37 τήσατε τὸν θεὸν καὶ ζηροῦστε. ³⁴ ὅτι εἰσέηκουσε τῶν πενήτων ὁ κύριος, καὶ τοὺς
 38 πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν. ³⁵ αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ
 39 γῆ, ὡς ἡ θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἔρποντα ἐν αὐτοῖς. ³⁶ ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν Σιών, καὶ
 40 οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρο-
 41 νομήσουσιν αὐτήν· ³⁷ καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ κατέξουσιν αὐτήν, καὶ
 42 οἱ ἄγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

LXIX. (LXX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.

23 ² Ὁ θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχε· ³ αἰσχυνθήσων καὶ ἐντραπήσων
 4 οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, ἀποστραφεῖσάν ἐν εἰς τὰ ὅπως καὶ κατασχυν-
 5 θήσων οἱ βουλόμενοι μοι κακά· ⁴ ἀποστραφεῖσάν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι
 6 οἱ λέγοντές μοι Εὐγε εὐγε. ⁵ ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ
 πάντες οἱ ζητοῦντές σε, καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ θεός, οἱ
 7 ἄγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου. ⁶ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένθος, ὁ θεός βοήθησόν
 μοι· βοηθός μου καὶ ῥύτης μου εἰ σὺ, κύριε μὴ χρονίσῃς.

10. S* καταφαγεται.. S επεπεσαν 11. S² συνεκαλυψα.. S* ονειδισμον 12. S*
 εγενησθη 13. S² εν πυλαις.. S² om τον 14. ed. rom. κυριε, καιρος ευδοκίας ο θεος
 εν τω, ei post σωτηρίας σου non interpg. 15. S ενπαγω.. S* ex των βαθεων 18. S
 om και 20. S om γαρ.. S* ονειδ. εμου 21. S* ei³ η καρδια μου.. S* συλλυπ.
 (ei³) και ουχ ευρον και παρακαλουντα (2-ντας) και ουκ (ei²) υπηρχεν (ρχεν ei²)
 23. S παχιδα 24. S συνεκαμψον 25. S* om της οργης.. S* λαβοι 28. S εισελθα-
 τωσαν 30. S² om και sec., item του προσωπου.. S post σου add ο θεος
 31. S* om μου.. S μετα ωδης (32. S* om εκφερ.) 33. S και ζησεται η ψυχη
 υμων (*ημων) 34. S* εξουδενωσει 35. S* παντα τα περατα της γης 36. S σεων
 37. S των δουλ. σου ei το ονομ. σου LXIX. 1. δαυειδ 2. S post προσχεs add
 κυριε εις το βοηθησαι μοι θελησον (2σπεισον) 3. S αισχυνητωσαν x. εντραπητω-
 σαν.. S* μου την ψυχην 5. S² (contra³) post σε add κυριε 6. S² πτωχ. ειμι και

LXX. (LXXI.)

Τῷ Δαυίδ, υἱὸν Ἰωνάδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.

Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ κατασχυνθεῖν εἰς τὸν αἰῶνα. ² ἐν τῇ δικαιο- 2
 νουί μου εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὄχυρόν τοῦ σῶσαί με. ³ γε- 3
 μου καὶ καταφυγὴ μου εἰς σὺ. ⁴ ὁ θεός μου, ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐκ 4
 χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικούντος. ⁵ ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου κύριε, κύριε ἡ 5
 ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου. ⁶ ἐπὶ σὲ ἐπεσθρήχθη ἀπὸ γαστροῦ, ἐκ κοιλάς μη- 6
 ἐγενήθη τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθὸς κραταίος. ⁸ πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰ- 8
 νέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.
⁹ μὴ ἀποβρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκατα- 9
 λήψῃς με. ¹⁰ ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοί, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχὴν μου 10
 ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό, ¹¹ λέγοντες Ὁ θεὸς ἐγκατέλειπεν αὐτόν, καταδιώξατε 11
 καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος. ¹² ὁ θεὸς μὴ μακρύνῃς ἀπ' 12
 ἐμοῦ, ὁ θεός μου εἰς τὴν βοηθείάν μου πρόσχες. ¹³ αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέ- 13
 τωσαν οἱ ἐνδιβάλλοντες τὴν ψυχὴν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνῃ καὶ ἐντροπῇ
 οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι. ¹⁴ ἐγὼ δὲ διὰ παντὸς ἐλπῶ, καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶ- 14
 σαν τὴν αἰνέσιν σου. ¹⁵ τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν 15
 ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου, ὅτι οὐκ ἔγνων πραγματείας. ¹⁶ εἰσελεύσομαι ἐν δυνα- 16
 στεῖα κυρίου· κύριε, μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου. ¹⁷ ἐδίδαξάς με ὁ 17
 θεός ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμασιά σου, ¹⁸ καὶ ἕως γῆ- 18
 ρους καὶ πρεσβείου· ὁ θεός, μὴ ἐγκαταλήψῃς με ἕως ἂν ἀπαγγείλω τὸν βραχίονά
 σου πάσῃ τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ, τὴν δυναστείαν σου ¹⁹ καὶ τὴν δικαιοσύνην 19
 σου ὁ θεός ἕως ὑψίστων, ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα. ὁ θεός, τίς ὅμοιός σοι; ²⁰ ὅσας 20
 ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς, καὶ ἐπιστρέψας ἐξωκοποίησάς με, καὶ
 ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. ²¹ ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην 21
 σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσας με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν
 ἀνήγαγές με. ²² καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν σκευῇ ψαλμοῦ τὴν ἀλή- 22
 θεϊάν σου, ὁ θεός· ψαλμὸς σοὶ ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἄγιος τοῦ Ἰσραὴλ. ²³ ἀγαλλιᾶ- 23
 σονται τὰ χεῖλη μου ὅταν ψάλλω σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἦν ἐλυτρώσω. ²⁴ ἔτι 24
 δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν
 αἰσχυνθῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

LXXI. (LXXII.)

Εἰς Σαλωμών.

Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ
 βασιλέως, ² κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχοὺς σου ἐν κρίσει. ■
³ ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοί. ⁴ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει τοὺς 3 4
 πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων, καὶ ταπεινώσει συκοφάν-
 την. ⁵ καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν. ⁶ κατα- 5 6
 βήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὥσει σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν. ⁷ ἀνα- 7
 τελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλήθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ
 ἡ σελήνη. ⁸ καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ 8
 ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. ⁹ ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσόνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ 9
 ἐχθροὶ αὐτοῦ χροὺν λείξουσιν. ¹⁰ βασιλεῖς Θαρσῖς καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσίοσιν, 10
 βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσάξουσιν. ¹¹ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ 11

LXX. 1. S τ. δαυειδ ψαλμος 2. S* om και εξελ. με 6. S η υπομνησις μου
 7. S² βοηθός μου 8. S* om οπως υμν. τ. δοξ. σου . . S* της μεγαλοπρεπειας 9. S*
 γηρωσ . . S εκλειπεν τ. ψυχην 12. S² ο θεος μου 13. S περιβαλεσθωσαν 14. S* επι
 σε ελπῶ, S² ελπ. επι σε 15. S αναγγελοι . . S γραμματειας 17. S² ο θεος μου α
 εδιδαξ. με εκ . . S² μεχρ. του νυν 18. S² ο θεος μου . . S* om αν . . S² τη
 γενεα παση 19. S² α εποι. μοι 20. S* οτι προσας . . S και κακα 21. S² επλεο. επ
 εμε τ. μεγαλωσυνην σου . . S om και εκ τ. αβ. της γης πα. αν. με 22. S* om
 εν σκευει (S² σκευειν) ψαλμ. LXXI. 3. S² αναλαβετωσαν 4. S² δικαιοσυνην,
 idque ad v. 3 trahit 5. S συνπαρ. 6. S και (S² om) καταβησ. ωσει 10. S
 θαρσεις . . S* προσαξουσιν et postea προσισουσιν

12 πάντες οἱ βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ. ¹² ὅτι ἐβρύσατο πτωχὸν
 13 ἐκ δυνάστου, καὶ πένητα ᾧ οὐκ ὑπῆρχε βοήθης. ¹³ φεῖσεται πτωχοῦ καὶ πένητος,
 14 καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει. ¹⁴ ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς
 15 αὐτῶν, καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ζήσεται καὶ δοθήσε-
 16 ται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύχονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός,
 16 ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν. ¹⁶ ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπὶ ἄκρων
 τῶν ὄρεων· ὑπεραρτίθεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν
 17 ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς. ¹⁷ ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς
 αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ
 18 πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν. ¹⁸ εὐλογητὸς κύριος
 19 ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος, ¹⁹ καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς
 δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ πληρωθήσεται τῆς
 δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ· γένοιτο γένοιτο.

Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

LXXII. (LXXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐθέσι καρδίᾳ. ² ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν
 3 ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου. ³ ὅτι ἐξήλωσα
 4 ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἁμαρτωλῶν ἡρώων· ⁴ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ
 5 θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν· ⁵ ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ
 6 εἰσὶ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐκ ἡμαστιγώθησονται. ⁶ διὰ τοῦτο ἐκράτηεν αὐτοὺς ἡ
 7 ὑπερηφανία, περιεβόλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν. ⁷ ἐξελεύσεται ὡς ἐκ
 8 στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν, διήλθον εἰς διάβησιν καρδίας· ⁸ διενοήθησαν καὶ ἐλά-
 9 λησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν· ⁹ ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα
 10 αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁰ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαὸς
 11 μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πλήρεις εὐρεθήσονται ἐν αὐτοῖς, ¹¹ καὶ εἶπαν Πῶς ἔγνω
 12 ὁ θεός; καὶ εἰ ἔστι γνώσις ἐν τῷ ὑψίστῳ; ¹² ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθη-
 13 νοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλοῦτον. ¹³ καὶ εἶπα Ἄρα καταλῶς ἐδικαίωσα
 14 τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν αἰσίοις τὰς χεῖράς μου, ¹⁴ καὶ ἐγενόμην με-
 15 τισὶν ἡμαστιγόμενος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρώλας; ¹⁵ εἰ ἔλεγον
 16 Διηγῆσομαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἡσυνέστηκα. ¹⁶ καὶ ὑπέλαβον
 17 τοῦ γνῶναι· τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου, ¹⁷ ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον
 18 τοῦ θεοῦ, συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα. ¹⁸ πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔβου αὐτοῖς, κατέ-
 19 βαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρτήναι. ¹⁹ πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἐξάπινα ἐξέλιπον,
 20 ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. ²⁰ ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, κύριε, ἐν τῇ
 21 πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις. ²¹ ὅτι ὑψράνθη ἡ καρδία μου, καὶ
 22 οἱ νεφροὶ μου ἡλλοιδώθησαν· ²² καὶ γὰρ ἐξουδενωμένος καὶ οὐκ ἔγνων, κτηνώδης
 23 ἐγενόμην παρά σοί. ²³ καὶ γὰρ διὰ παντός μετὰ σοῦ· ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς
 24 δεξιᾶς μου, ²⁴ ἐν τῇ βουλῇ σου ὠδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.
 25 ²⁵ τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς; ²⁶ ἐξ-
 ἔλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου· ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου
 27 ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁷ ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦν-
 28 ται· ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. ²⁸ ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλησάμην

11. S βασιλεῖς τῆς γῆς 12. S* εκ χειρος (²per incuriam etiam ex del.)
 δυναστ. 14. S το ον. αυτου ενωπ. αυτων 17. S² (c. ³) το ον. του κυριου pr. l. . .
 S² ενευλογηθησονται 18. S ο θεος ισραηλ 19. S² ευλογημενον . . S* το ονομ.
 της δο. αυτ. εν παση τη γη (om εις τ. αιωνα usque aut.) . . S δαυειδ
 LXXII. 2. S* τω ισρ. ο θεος . . S τη καρδια 4. S* om εν ante τω 6. S² (contra ³)
 post υπερηφια. add εις τελος . . S* ασεβειαν και αδικιαν . . S² εαυτων 7. S*
 ωσει 10. S² (contra ³) και αι ημερ. 12. S om οι . . S* ευνηνουνται 15. S²
 (contra ³) ησυνεστηκας 16. S* om εστιν . . S² ενωπιον εμου 17. S² εως ου
 . . S και συνω . . S² εσχατα αυτων 18. S² δολιοτ. αυτων . . S² (contra ³) εβου
 αυτ. κακα 19. S² εξαπινα cum εις ερη. conj. 20. S² εικοναν 21. S² οτι
 εξεκαυθη 22. S και εγω . . S εγεννητην 23. S και εγω 24. S² και εν τη 27. S
 εξωλεθρευσας

τῷ θεῷ ἁγαθὸν ἐστὶ, τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου, τοῦ ἐξαγγεῖλαι πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

LXXIII. (LXXIV.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

ἵνα τί ἀπώσω, ὁ θεός, εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου; ²μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτίσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω 2 ῥάβδον κληρονομίας σου, ὅρος Σιών τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. ³ἔπαρον 3 τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος, ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου. ⁴καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ⁴ἐορτῆς σου· ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, ⁵καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν ⁵εἰσοδὸν ὑπεράνω· ὡς ἐν δρυμῷ ἔϋλων ἀξίνας ἐξέκοψαν· ⁶τὰς ὑψάς αὐτῆς ⁶ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέβραξαν αὐτήν· ⁷ἐνεπύρυσαν ὃ 7 πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσαν τὸ σκῆνωμα τοῦ ὀνόματός σου. ⁸εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό Δεῦτε κατα- ⁸παύσωμεν τὰς ἐορτὰς κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. ⁹τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἶδομεν, ⁹οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι. ¹⁰ἔως πότε, ὁ θεός, ¹⁰ὀνειδίζει ὁ ἐχθρὸς; παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος; ¹¹ἵνα τί ¹¹ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος; ¹²ὁ δὲ θεός βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, ἐργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ ¹²τῆς γῆς. ¹³σύ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέτριψας ¹³τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος. ¹⁴σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς ¹⁴τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοσι. ¹⁵σύ διέβρῃξας πη- ¹⁵γάς καὶ χεῖμαρρους, σὺ ἐξήρανας ποταμούς· ¹⁶Ἡζάμ. ¹⁶σὴ ἔστιν ἡ ἡμέρα, καὶ ¹⁶σὴ ἔστιν ἡ νύξ· σὺ κατηρτίσω ἥλιον καὶ σελήνην. ¹⁷σύ ἐποίησας πάντα τὰ ¹⁷ὄρια τῆς γῆς· θέρος καὶ ἔαρ σὺ ἐποίησας. ¹⁸μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεώς ¹⁸σου· ἐχθρὸς ὀνειδίσει τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου. ¹⁹μὴ ¹⁹παραδῶς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενή- ¹⁹των σου μὴ ἐπιλάβῃ εἰς τέλος. ²⁰ἐπὶβλεψὼν εἰς τὴν διασῆκην σου, ὅτι ἐπλη- ²⁰ρώθησαν οἱ ἐσχοτωμένοι τῆς γῆς οἰκῶν ἀνομιῶν. ²¹μὴ ἀποστραφῇ τὰ τετα- ²¹πεινωμένοι καὶ κατησχυμένοι· πτωχοὶ καὶ πένθις αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου. ²²ἀνάστα, ²²ὁ θεός, δίκασον τὴν δίκην σου· μνήσθητι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ²²ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν. ²³μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου, ²³ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀναβαλεῖ διὰ παντός πρὸς σέ.

LXXIV. (LXXV.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

²Ἐξομολογησόμενά σοι, ὁ θεός, ἐξομολογησόμενα καὶ ἐπικαλεσόμενα τὸ ²ὄνομά σου· διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. ³ὅταν λάβω καιρὸν, ἐγὼ ³εὐδύτητας κρινῶ. ⁴ἐτάκῃ ἡ γῇ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, ἐγὼ ἔστε- ⁴ρέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς, διάψαλμα. ⁵εἶπα τοῖς παρανομοῦσι μὴ παρανομεῖν, ⁵καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι Μὴ ὑψοῦτε κέρας· ⁶μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, ⁶μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν· ⁷ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν οὔτε ⁷ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων. ⁸ὅτι ὁ θεός κριτὴς ἐστί· τοῦτον ταπεινοὶ καὶ τοῦτον ὑψοῖ. ⁸ὅτι ⁸ποτῆριον ἐν χειρὶ κυρίου, οἴνου ἀκράτου πλήρες κεράσματος, καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· πλήν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη, πίνονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ

28. S² τ. εξαγγ. με LXXIII. 1. S² ο θεος απωσω 3. S^{*} σσας . . S² εν τω αγιω σου 4. S^{*} οργης pro εορτης 5. S^{*} οδον, S² εξοδον . . S^{*} διεκοψαν 8. S² αι συγγενειαι . . S² δευτε και . . S² πασας τας εορτας . . S^{*} εορτ. του θεου 10. S^{*} om ο θεος (sed ipse * suppl.) 11. S^{*} om και τ. δεξι. σου 13. S^{*} δυναστεια 14. S^{*} συ συνεβλασας την κεφαλην 16. S² φανουσιν και ηλιον (om και σελη.) 17. S² εαρ συ επλασας αυτα (αυτα ει*) 18. S^{*} om της κτισεως σου 19. S^{*} om σου 20. S^{*} εσχοτισμενοι 21. S^{*} om και pr. 22. S² του ονειδισμου σ. του 23. S² ανεβη . . S² om προς σε LXXIV. 1. S^{*} τω ασφαλως 2. S^{*} εξομολ. σοι και . . S^{*} et³ om παντα 4. S^{*} κατοικ. εν αυτη 5. S² μη παρανομειται 6. S² (c.³) και μη λαλειτ. 7. S² εξ εξοδ. 9. S² πληρης, sed statim restituit πληρης

10 τῆς γῆς. ¹⁰ ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰακώβ· καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἀμαρτωλῶν συγκλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

LXXV. (LXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, ᾧ δὴ πρὸς τὸν Ἀσούριον.

2 ² Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεός, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
3 καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών·
4 ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὄπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. διά-
56 ψαλμα. ⁵ φωτίξεις σὺ θάυμαστῶς ἀπὸ ὁρέων αἰωνίων. ⁶ ἐτράρχησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ· ὑπνώσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν πάντες
7 οἱ ἄνδρες τοῦ πλοῦτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ⁷ ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, ὁ θεός
8 Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους. ⁸ σὺ φοβερός εἶ, καὶ τίς ἀν-
9 τιστήσεται σοι ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου; ⁹ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν, γῇ
10 ἐφοβήθη καὶ ἥσυχασεν, ¹⁰ ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν τὸν σωσά-
11 πάντας τοὺς πρᾶεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα. ¹¹ ὅτι ἐνδύμιον ἀνθρώπου ἐξομολο-
12 γήσεται σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνδυμίου ἐορτάσει σοι. ¹² εὐχάσθῃ καὶ ἀπόδοτε
13 κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ ὀΐσουσι δῶρα. ¹³ τῷ φοβερῷ
καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

LXXVI. (LXXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιθούν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 ² Φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ
3 προσέσχε μοι. ³ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα, ταῖς χερσὶ μου
νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην· ἀπτηνῆατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ
4 μου. ⁴ ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην· ἠδολέσχῃσα καὶ ὀλιγοψύχησε τὸ
5 πνεῦμά μου. διάψαλμα. ⁵ προκατελάβοντο φυλακάς πάντες οἱ ἐχθροί μου,
6 ἐτράρχησαν καὶ οὐκ ἐλάλησα. ⁶ διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια
7 ἐμνήσθην, καὶ ἐμελέτησα, νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν, καὶ
8 ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου. ⁸ μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπάσεται κύριος, καὶ οὐ
9 προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι; ⁹ ἢ εἰς τέλος ἀποκοψεῖ τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς
10 καὶ γενεᾶς; ¹⁰ ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ θεός, ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ
11 αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμούς αὐτοῦ; διάψαλμα. ¹¹ καὶ εἶπα Νῦν ἠρξάμην, αὕτη ἡ
12 ὁλοκωστὶς τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. ¹² ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου, ὅτι μνησθή-
13 σομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου, ¹³ καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς
14 ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. ¹⁴ ὁ θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ
15 ἡ ὁδός σου· τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; ¹⁵ σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ποιῶν θαυμά-
16 σια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου. ¹⁶ ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί
17 σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ καὶ Ἰωσήφ. διάψαλμα. ¹⁷ εἶδосάν σε
ὕδατα, ὁ θεός, εἶδосάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ ἐτράρχησαν ἄβυσ-
18 σοι. ¹⁸ πλήθος ἤχους ὑδάτων, φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, καὶ γὰρ τὰ βέλη
19 σου διαπορεύονται. ¹⁹ φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ, ἔφρναν αἱ ἀστρα-
20 παὶ σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἐντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. ²⁰ ἐν τῇ θαλάσῃ
ἡ ὁδός σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἔχνη σου οὐ γνω-
21 σθήσονται. ²¹ ὠδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ
Ἀαρών.

40. S* αγαλλ. κυριω .. S συνκλασω .. S² το κερας του LXXV. 1. S om ωδη πρ. τ. ασσυριον 7. S² τοις ιπποις 8. S σοι απο τοτε η οργη σου 10. S² της γης pro τη καρδια 11. S ενκαταλιμμα 12. S* τω κυριω θεω LXXVI. 1. S τω ασαφ ψαλμ. 2. S om και η 5. S² οι οφθαλμοι μου pro παντ. οι εχθρ. μου 7. S² εσκαλλεν 9. S* om αποκοψει, S² post ελεος αυτου (sic et³) suppl. αποκοψει συνετελεσεν ρημα .. S απο γεν. εις γενεαν 10. S² μη επιλη. .. S* τους οικτειρμ. αυτ. εν τ. οργ. αυτ. 14. S* τις μεγας (om θεος) 15. S² (contra³) post θαυμασια add μονος 16. S om σου prius 17. S² αι αβυσσοι 18. S* υδατος 20. S γνωσθησεται

LXXVII. (LXXVIII.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Προσεχετε λαός μου τὸν νόμον μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα
 13.35. τοῦ στόματός μου. ² ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγγομαι προ-
 βλήματα ἀπ' ἀρχῆς, ³ ὅσα ἠκούσαμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ³
 διηγήσαντο ἡμῖν· ⁴ οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγ-
 γέλλοντες τὰς αἰνέσεις κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμασία αὐ-
 τοῦ ᾧ ἐποίησε. ⁵ καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθηκε ἐν Ἰσραὴλ, ⁵
 ὃν ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, ⁶ ὅπως ἂν ⁶
 γινῶ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχνησόμενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν
 αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· ⁷ ἵνα ζῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ⁷
 ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν· ⁸ ἵνα ⁸
 μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν γενεὰ σκολῖα καὶ παραπικραίνουσα, γε-
 νεὰ ἧτις οὐ κατεύθυνεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστάθη μετὰ τοῦ
 θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς. ⁹ υἱοὶ Ἐφραΐμ ἐντεινόντες καὶ βάλλοντες τόξον ἐστρά- ⁹
 φησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου· ¹⁰ οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν ¹⁰
 τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. ¹¹ καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν ¹¹
 αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς, ¹² ἐναντίον τῶν πατέρων ¹²
 αὐτῶν ᾧ ἐποίησε θαυμασία, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ Τάνεως. ¹³ διεῖρξεν ¹³
 θάλασσαν καὶ διηγάγεν αὐτοὺς, ἔστησεν ὕδατα ὡς ἐλὼν· ¹⁴ καὶ ὠδήγησεν ¹⁴
 αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός· ¹⁵ διεῖρξεν ¹⁵
 πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ· ¹⁶ καὶ ἐξήγαγεν ¹⁶
 ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμούς ὕδατα. ¹⁷ καὶ προσέθεντο ἔτι ¹⁷
 τοῦ ἀμαρτάνειν αὐτῶ· παρεπύκρναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνδρῶν, ¹⁸ καὶ ἐξεπέ- ¹⁸
 ρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς
 αὐτῶν. ¹⁹ καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἐτοι- ¹⁹
 μάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ· ²⁰ ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐρρύησαν ὕδατα, καὶ ²⁰
 χεῖμαρροι κατεκλύσθησαν· μὴ καὶ ἄρτον δυνήσεται δοῦναι; ἢ ἐτοιμάσαι τρά-
 πεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ; ²¹ διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ²¹
 ἀνήφθη ἐν Ἰακώβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ· ²² ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ²²
 ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἠπίσαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. ²³ καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ²³
 31. 6. ὑπεράνωθεν, καὶ ὕδρα οὐρανοῦ ἀνέωξε· ²⁴ καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν, ²⁴
 καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς· ²⁵ ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπι- ²⁵
 σιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν· ²⁶ ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ²⁶
 ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίβα, ²⁷ καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡς εἰς ²⁷
 σάρκας, καὶ ὡς εἰς ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτὰ· ²⁸ καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον ²⁸
 τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλω τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἐφάγοσαν καὶ ²⁹
 ἐνεπλήρωθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἠνεγκεν αὐτοῖς. ³⁰ οὐκ ἔστε- ³⁰
 ρήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν· ἔτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὕσης ἐν τῷ ³¹
 στόματι αὐτῶν, ³¹ καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς ³¹
 πλοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν. ³² ἐν πᾶσι τούτοις ³²
 ἡμάρτον ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ· ³³ καὶ ἐξέλιπον ἐν ³³
 ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς. ³⁴ ὅταν ἀπέ- ³⁴
 κτεινεν αὐτοὺς ἐξήτουν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὠρρίζον πρὸς τὸν θεόν· ³⁵
³⁵ καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστί, καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ³⁵
 37. τρωτῆς αὐτῶν ἐστί. ³⁶ καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ ³⁶
 γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῶ· ³⁷ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐ- ³⁷

LXXVII. 2. S* εν παραβολη 4.S του κυριου 5. S* ον εθετο τοις, S² οσα
 ενετειλατο τοις . . S του γνωρ. . . S² αυτα 6. S αναγγελουσιν . . S* om αυτα 7. S
 εκζητησουσιν 8. S² την καρδιαν εαυτης 9. S εφραμ . . S τοις 10. S² ουκ ηβουλη-
 ησαν 13. S² παρεστησεν . . S ωσεισ ασχ 14. S* φ. φωτος 15. S εν τη ερημω 16. S*
 ωσει 20. S δυναται 27. S χνουν 28. S* επεσον 29. S εφαγον . . S* εδωκεν
 pro ηνεγκεν 30. S² om αυτων post βρωσεως 34. S πλειοσιν pro πιοσιν 32. S
 εν τοις θαυμ. 34. S απεκτεινεν . . S τοτε εξεζητον 35. S* om ο θεος ante ο υψ.

38 τοῦ, οὐδὲ ἐπιστάθηνσαν ἐν τῇ διασθήκῃ αὐτοῦ. ³⁸ αὐτοὺς δὲ ἔστιν οἰκτίρμων
καὶ ἰλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ· καὶ πληθύνει τοῦ ἀπο-
39 στρέφαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. ³⁹ καὶ
40 ἐμνήσθη ὅτι σὰρξ εἰσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. ⁴⁰ ποσάκις
41 παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνδρῶν· ⁴¹ καὶ
ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν, καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν.
42 ⁴² οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς
43 ὤλιβοντος. ⁴³ ὡς ἔβητο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ
44 ἐν πεδίῳ Τάνεως. ⁴⁴ καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμούς αὐτῶν, καὶ τὰ
45 ὀμβρήματα αὐτῶν ὅπως μὴ πλώσιν. ⁴⁵ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυϊαν καὶ
46 κατέφαγεν αὐτούς, καὶ βράτταχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς. ⁴⁶ καὶ ἔδωκε τῇ
47 ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι. ⁴⁷ ἀπέκτεινεν
ἐν χαλᾷ τὴν ἀμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχυνι.
48 ⁴⁸ καὶ παρέδωκεν ἐν χαλᾷ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπαρξὴν αὐτῶν τῷ
49 πυρί. ⁴⁹ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ
50 ὤλεψεν ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν. ⁵⁰ ὠδοποίησεν τρεῖς τὴν ὀργὴν αὐτοῦ
οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θά-
51 νατον συνέκλεισε. ⁵¹ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν
52 πότων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ. ⁵² καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν
53 αὐτοῦ, ἤγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποιμνιον ἐν ἐρήμῳ. ⁵³ καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν
54 ἐρήμῳ καὶ οὐκ ἐδείλυσαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα. ⁵⁴ καὶ
ἐλδήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὅρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὅρος τοῦτο δ' ἐκτίσατο ἡ δεξιὰ
55 αὐτοῦ. ⁵⁵ καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
ἐν σχοιρίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς
56 φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵⁶ καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὑψίστον,
57 καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. ⁵⁷ καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠσυνέτησαν
58 καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. ⁵⁸ καὶ παρώρ-
γισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεξήλω-
59 σαν αὐτόν. ⁵⁹ ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε, καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραὴλ.
60 ⁶⁰ καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σηλωμ, σκηνώμα αὐτοῦ οὐ κατεσκήνωσεν ἐν
61 ἀνδρώποισι. ⁶¹ καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν καλ-
62 λονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρα ἐχθροῦ. ⁶² καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐ-
63 τοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε. ⁶³ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε
64 πῦρ, καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπένδυσαν. ⁶⁴ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
65 ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται. ⁶⁵ καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν
66 κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραίπαλκώς ἐξ οἴνου. ⁶⁶ καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς
67 αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, θνείδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς. ⁶⁷ καὶ ἀπώσατο τὸ σκῆ-
68 νωμα Ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραΐμ οὐκ ἐξελέξατο. ⁶⁸ καὶ ἐξελέξατο τὴν
69 φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὅρος τὸ Σιών ὃ ἠγάπησε. ⁶⁹ καὶ ὠκοδόμησεν ὡς μονοκε-
70 ρῶν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ ἐβεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. ⁷⁰ καὶ
ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν
71 προβάτων. ⁷¹ ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνειν Ἰακώβ τὸν
72 δοῦλον αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ⁷² καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ
ὠδήγησεν αὐτούς.

40. S* εν τη ερημω pro ε. γη ανυδρ. 42. S* ὤλιβοντων 48. S* παρ-
εδωκ. εις αιχμαλωσιαν τα, S² παρεδ. εις χαλαζαν τα 50. S οδοποιησεν 51. S*
απαρχ. των πρωτοτοκων αυτων, S² απαρχ. παντος πονου αυτων 52. S και ανη-
γαγεν αυτους ως (2)ωσει 53. S² επ ελπειδι.. S² η θαλασσα 57. S επεστρεψαν
.. S² ηςετησαν .. S* και μετεστραφησαν 59. S* και ηκουσεν κυριος και 60.
S* σηλω .. S² σκηνωμα ο κατ. 61. S χειρας 62. S υπερειδεν 63. S² επενδη-
θησαν 64. S επεσαν 66. S² εχθρ. αυτων 67. S εφραιμ 68. S* το ορος σιων
69. S² μονοκερωτος .. S* εβεμελ. αυτο 70. S δαυειδ 72. S εποιμαινεν ..
S² εν ταις συνεσεσι

LXXVIII. (LXXIX.)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Ὁ Θεός, ἤλυσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίλανε τὸν ναὸν τὸν ἁγίον σου, ἔθεντο Ἱερουσαλήμ εἰς ὀπωροφυλάκιον· ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὀσίων σου τοῖς θύροις τῆς γῆς· ἔξερχεαν τὸ αἶμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ κύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ 3 θάψων. Ἐγενήθημεν εἰς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μνηκτρισμὸς καὶ χλευα- 4 σμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. Ἔως πότε κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πυρὸς ὁ ζῆλός σου; ἔκχεον τὴν ὀργὴν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ ἐπεγνωκότα σε, καὶ 6 ἐπὶ βασιλείας αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο· ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, 7 καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρμήμωσαν. ἢ μὴ μνηστῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων· ταχὺ προ- 8 καταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, ὅτι ἐπταχέυσαιμεν σφόδρα. Ἐρήθησιν 9 ἡμῖν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου· κύριε, ῥύσαι ἡμᾶς καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου· 10 μὴ ποτε εἰπῶσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι Ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου. 11 εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλωσύνην 12 τοῦ βραχίονός σου περιποιήσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων. Ἀπόδος τοῖς 13 γείτοσιν ἡμῶν ἐπταπλάσια εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὤνειδισάν σε, κύριε. ἡμεῖς γὰρ λαὸς σου καὶ πρόβατα νομῆς σου, ἀνδομολογήσο- 13 μεθα σοι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἰνεσίαν σου.

LXXIX. (LXXX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμός ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὀδηγῶν ὥς ἐπὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ· 2 ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐμφάνητι, ἔναντιον Ἐφραίμ καὶ Βενιαμὴν καὶ 3 Μανασσὴ, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἔλθῃ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. ὁ θεός, 4 ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανεον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσομεθα. κύριε ὁ θεός 5 τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου; ὦ ψαλμοὶς 6 ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ· ἔθου ἡμᾶς εἰς 7 ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμνηκτρίσαν ἡμᾶς. κύριε ὁ 8 θεός τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανεον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσομεθα. διάψαλμα. ἂμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετῆρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύ- 9 τευσας αὐτήν· ὠδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐ- 10 τῆς, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ. ἠέκαλυψεν ὅρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδεδράδες 11 αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ· ἔξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως Βαβυλῶν, καὶ 12 ἕως ποταμοῦ τὰς παραφάδας αὐτῆς. ἔτι τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ 13 τρυγῶσιν αὐτήν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν; ἔλυμήνατο αὐτήν σὺς 14 ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονίδες ἄγριοι κατενεμήσατο αὐτήν. ὁ θεός τῶν δυνάμεων, ἐπί- 15 στρεψον δὴ, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμεδον ταύτην· 16 καὶ κατάρτισαι αὐτήν ἥν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν 17 ἐκραταίωσας σεαυτῷ. ἔμπετυρισμένην πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένην ἀπὸ ἐπιτιμῆσεως 18 τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται· ἔγενήθητω ἡ χεὶρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ 19 ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ, καὶ οὐ μὴ ἀποστώμεν ἀπὸ σου· 19

LXXVIII. 1. S ψαλμ. τῷ δαυειδ 3. S² ὡς υδ. 4. S om εἰς 6. stichum pr. ab initio omissum ipse * vel primus corrector supplevit. . S² ἐπὶ τῷ ἐθνη. . S² τα μὴ εἰδοτα σε, S² τ. μ. γινωσκοντα σε 8. S post σου add κυριε 9. S² ενεκεν. . S του ονοματος κυριε ρυσαι ημας (haec a seqq. separat). . S² ενεκεν. . S* αυτου pro σου (sed ipse * se correxit) 10. S² ειπωσιν τα εθνη 11. S εισελθτω 12. S επταπλασια 13. S ημεις δε. . S* της νομης. . S² (contra ³) post σοι add = θεος LXXIX. 1. S εἰς μαρτυριον. . S om υπερ τ. ασσυριου 2. S προβατον. . S χερουβειμ. . S εμφανητι 3. S εφραιμ x. βενιαμειν 5. S² των δουλων σου 7. S² εκκατηριζον 8. S om διαψαλμα 10. S² και επληρωσεν την γην 11. a verbis τας κεδρους του θεου rursus incipit Alex. 12. ποταμων 13. *om αυτην 14. υς pro συς 15. και επιβλεψον 18. δεξιαν σου

20 ζώωσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα. ²⁰ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσόμεθα.

LXXX. (LXXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

23 ² Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ Ἰακώβ· ³ λαβέτε 4 ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερονὸν μετὰ κιθάρας· ⁴ σαλπίζετε ἐν 5 νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσημῷ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ὑμῶν, ⁵ ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραὴλ 6 ἔστι, καὶ κρίμα τῷ θεῷ Ἰακώβ· ⁶ μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσήφ ἔβητο αὐτόν, ἐν τῷ 7 ἐξελεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν, ⁷ ἀπέστησεν 8 ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδοῦλευσαν. ⁸ ἐν 9 ἡλίφει ἐπεκαλέσθη σε καὶ ἐρρύσάμην σε· ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος, 10 ἔδοξίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας. διάψαλμα. ⁹ ἄκουσον, λαός μου, καὶ λα- 10 λήσω σοι· Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. ἐὰν ἀκούσης μου, ¹⁰ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ 11 θεὸς πρόσφατος, οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἄλλοτρίῳ, ¹¹ ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἀναγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· πλάτυνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό. 12 ¹² καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι· 13 ¹³ κατέξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται 14 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. ¹⁴ εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς 15 μου εἰ ἐπορεύθη, ¹⁵ ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ 16 τοὺς θλιβόντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου· ¹⁶ οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο 17 αὐτῷ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα· ¹⁷ καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στεάτος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

LXXXI. (LXXXII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 ¹ Ὁ θεὸς ἔσται ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρινεῖ. ² ἕως πότε 3 κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε; διάψαλμα. ³ κρίνατε ὀρφα- 4 νὸν καὶ πτωχόν, ταπεινὸν καὶ πένθητα δικαιώσατε· ⁴ ἐξελέσθε πένθητα, καὶ πτωχόν 5 ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ρύσασθε. ⁵ οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνήκαν, ἐν σκότει διαπορεύον- 6 ται· σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς. ⁶ ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἔστε καὶ υἱοὶ 7 ὑψίστου πάντες· ⁷ ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποδινήσκετε, καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρ- 8 χόντων πίπτετε. ⁸ ἀνάστα ὁ θεός, κρίνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις 9 ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

LXXXII. (LXXXIII.)

Ὡδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

2 ¹ Ὁ θεός, τίς ὁμοιωθήσεται σοι; μὴ σιγήσης μηδὲ καταπραΰνης, ὁ θεός, 3 ² ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦσαν κεφαλὴν· ³ ἐπὶ τὸν 4 λαόν σου κατεπανουργέσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου· 5 ⁵ εἶπαν Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνηστῆ τὸ ὄνομα 6 Ἰσραὴλ ἔτι· ⁶ ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ἑμοιοῖᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ διαδῆκην διέ- 7 βητο, ⁷ τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται, Μωάβ καὶ οἱ Ἀγα- 8 ρηνοί, ⁸ Γεβὰλ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλῆκ, καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων 9 Τύρον· ⁹ καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντί- 10 ληψιν τοῖς υἱοῖς Δῶτ. διάψαλμα. ¹⁰ ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιὰμ καὶ τῷ Σει- 11 ἀρά, ὡς τῷ Ἰαβὲν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κεισῶν· ¹¹ ἐξολοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ, 12 ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ. ¹² τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ὠρήβ καὶ 13 Ζήβ καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά, πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, ¹³ οἷτινες εἶπαν 14 Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ βυσιαστῆριον τοῦ θεοῦ. ¹⁴ ὁ θεός μου, τοῦ αὐτοῦς 15 ὡς τροχὸν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. ¹⁵ ὡσεὶ πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμόν, 16 ὡσεὶ φλόξ κατακαύσει ὄρη, ¹⁶ οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου,

19. ἐπικαλεσώμεθα LXXX. 1. ὑπερ τ. αλλοιωθησομένων ψ. τω δαυιδ 4. ημερας ε. ημων 7. νωτ. αυτων 8. om διαψαλμα 9. om και λαλησω σοι . . . ισραηλ pon. ante ean LXXXI. 3. κρινετε ορφανω και πτωχω 4. in f. add αυτους 8. κληρονομ. αυτους εν LXXXII. 2. μη σιγησις 4. λα. σου κυριε 5. εξολεθρευσωμεν 7. αγγαρηνοι 9. συνπαρεγενετο . . . αντιλημψιν . . . om διαψαλμα 10. σι-σαρα, ως ο ιαβειν . . . κισων 11. εξωλεσρ. 13. το αγιαστηριον 14. ed. rom. ανεμου,

καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ταράξεις αὐτούς. ¹⁷ πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας, ¹⁷ καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου, κύριε. ¹⁸ αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν εἰς ¹⁸ τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν· ¹⁹ καὶ γυνώτωσαν ¹⁹ ὅτι ὄνομά σοι κύριος, σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

LXXXIII. (LXXXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων. ³ ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλελ- ²³ πει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου· ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου ἡγα-
λιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα. ⁴ καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἶκον, καὶ τρυγῶν ⁴
νοσσιᾶν ἑαυτῇ οὐ θῆσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ θυσιαστήριά σου, κύριε τῶν δυ-
νάμεων, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου. ⁵ μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ ⁵
σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί σε. διάψαλμα. ⁶ μακάριος ἀνὴρ οὐ ⁶
ἐστὶν ἡ ἀντιληψὶς αὐτοῦ παρὰ σοῦ, κύριε· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο,
⁷ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὸν τόπον θν ἔθετο. καὶ γὰρ εὐλογίας δώ- ⁷
σει ὁ νομοθετῶν. ⁸ πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὀφθήσεται ὁ ⁸ θεός τῶν θ-
δεῶν ἐν Σιών. ⁹ κύριε ὁ θεός τῶν δυνάμεων εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐν- ⁹
ώτισαι ὁ θεός Ἰακώβ. διάψαλμα. ¹⁰ ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἔδε ὁ θεός, καὶ ἐπὶ βλεψο ¹⁰
ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου. ¹¹ ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ¹¹
ὑπὲρ χιλιάδας· ἐξελεξάμην παραριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἢ οἰκεῖν
με ἐπὶ σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν. ¹² ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος, ὁ ¹² θεός ¹²
χάριν καὶ δόξαν δώσει· κύριος οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν
ἀκακίᾳ. ¹³ κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἀνὴρ ὁ ἐπὶ βλεψο ἐπὶ σέ. ¹³

LXXXIV. (LXXXV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Εὐδοκήσας κύριε τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ· ²
³ ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ³
διάψαλμα. ⁴ κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργὴν σου. ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ ⁴
σου. ⁵ ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ θεός τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον τὸν ⁵
θυμὸν σου ἀφ' ἡμῶν. ⁶ μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθῇς ἡμῖν· ἢ διατενεῖς τὴν ⁶
ὀργὴν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν· ⁷ ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, ⁷
καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί. ⁸ δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου, καὶ ⁸
τὸ σωτήριόν σου δώῃς ἡμῖν. ⁹ ἀκούσονται τί λαλήσει ἐν ἑμοὶ κύριος ὁ ⁹ θεός, ⁹
ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν. ¹⁰ πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν ¹⁰
τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνώσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. ¹¹ ἔλεος καὶ ¹¹
ἀλήθεια συνήνησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν· ¹² ἀλήθεια ἐκ τῆς ¹²
γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε. ¹³ καὶ γὰρ ὁ κύριος ¹³
δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῇ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. ¹⁴ δικαιοσύνη ¹⁴
ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ θῆσει εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

LXXXV. (LXXXVI.)

Προσευχὴ τῷ Δαυίδ.

Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ εἰσάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμι
ἐγώ. ² φύλαξον τὴν ψυχὴν μου ὅτι ὁσίος εἰμι, σῶσον τὸν δούλόν σου, ὁ ² θεός, ²
τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. ³ ἐλέησόν με κύριε, ὅτι πρὸς σέ κεκράξομαι ὅλην τὴν ³
ἡμέραν. ⁴ εὐφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σέ κύριε ἦρα τὴν ⁴
ψυχὴν μου. ⁵ ὅτι σὺ, κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ⁵
ἐπικαλουμένοις σε. ⁶ ἐνώτισαι κύριε τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες τῇ ⁶
φωνῇ ⁶ τῆς δεήσεώς μου. ⁷ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι εἰσέηκουσάς ⁷

17. προσωπον pro ονομα LXXXIII. 5. μακ. παντες οι . . . om διαψαλμα
6. εστιν αντιλημψεις 7. κλαυθμονος, εις τοπον 9. om διαψαλμα 11. κρισσον
. . . παραριπτεσθαι . . . θεου μου μαλλ. η οικ. εν σκην. 12. κυριος ■ θεος
conig. . . τους πορευομενους LXXXIV. 2. επεστρεψας 3. *om διαψαλμα
6. εις τους αιωνας 8. κυριε δωης ημιν 12. om και 14. ενωπιον . . . *προπορευε-
ται LXXXV. 1. om προσευχη . . . επακουσον 2. ο θεος μου 7. επηκουσας

8 μου. ⁹ οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς, κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
 9 ⁹ πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, κύριε,
 10 καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου. ¹⁰ ὅτι μέγας εἶ σύ καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ
 11 ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας. ¹¹ ὁδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ἐδῷ σου, καὶ πορεύσομαι
 ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδιά μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
 12 ¹² ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω
 13 τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹³ ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐρρύσω
 14 τὴν ψυχὴν μου ἐξ ἁδου κατωτάτου. ¹⁴ ὁ θεός, παράνομοι ἐπανεστήσαν ἐπ'
 ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, καὶ οὐ προέβλετό σε
 15 ἐνώπιον αὐτῶν. ¹⁵ καὶ σύ, κύριε ὁ θεός, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος
 16 καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός. ¹⁶ ἐπιβλεψὼν ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, δὸς τὸ
 17 κράτος σου τῷ πατρί σου, καὶ σώσον τὸν υἱὸν τῆς παιδείας σου. ¹⁷ ποιήσον
 μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθή-
 τωσαν, ὅτι σύ, κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

LXXXVI. (LXXXVII.)

Τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις. ² ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας
 3 Σιών ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ. ³ δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ,
 4 ἡ πόλις τοῦ θεοῦ, διάψαλμα. ⁴ μνηστῆσομαι Ῥαὰβ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώ-
 σκουσί με· καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύροι καὶ λαὸς Αἰθιοπῶν, οὗτοι ἐγενή-
 5 θησαν ἐκεῖ. ⁵ μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ,
 6 καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. ⁶ κύριος διηγῆσεται ἐν γραφῇ λαῶν
 7 καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ. διάψαλμα. ⁷ ὡς εὐφραينو-
 μένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

LXXXVII. (LXXXVIII.)

Ὡδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορὲ, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι,
 συνέσεως Αἰμὰν τῷ Ἰσραηλῇ.

2 ² Κύριε ὁ θεός τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναν-
 3 τιον σου. ³ εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλίνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν
 4 δέησίν μου, κύριε. ⁴ ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ
 5 ᾄδῃ ἤγγισε. ⁵ προσελογίστην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθη
 6 ὡς ἄνθρωπος ἀβροθήτορος, ⁶ ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος· ὥσελ τραυματῆται ἐβρίμμενοι
 καθεύδοντες ἐν τάφῳ ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου
 7 ἀπώστησαν. ⁷ ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θα-
 8 νότου. ⁸ ἐπ' ἐμέ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς
 9 σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα. ⁹ ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ;
 10 ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς· παρεδόχην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην. ¹⁰ οἱ ὀφθαλ-
 μοί μου ἠσένησαν ἀπὸ πτωχείας· καὶ ἐκέκραξα πρὸς σέ κύριε ὅλην τὴν ἡμέ-
 11 ραν, διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου. ¹¹ μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμά-
 12 σια; ἢ ἱατροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονται σοί; ¹² μὴ διηγῆσεται τις ἐν
 13 τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀληθείάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ; ¹³ μὴ γνωστῆσεται ἐν
 14 τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελησμένη; ¹⁴ ἀχῶ
 15 πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρῶλ ἡ προσευχή μου προφθάσει σε. ¹⁵ ἵνα τί
 κύριε ἀπώλεις τὴν προσευχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
 16 ¹⁶ πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψώεις δὲ ἐταπεινώθην καὶ
 17 ἐξηπορήθην. ¹⁷ ἐπ' ἐμέ διήλθον αἱ ὀργαί σου, καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν
 18 19 με. ¹⁸ ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν περισχόν με ἅμα. ¹⁹ ἐμά-
 κρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

10. om ο μέγας 11. om εν bis LXXXVI. 3. *om διαψαλμα 6. om
 διαψαλμα LXXXVII. 4. συνεσεως αιθαμ 2. κεκραχομαι 3. εισελθτω
 5. ωσει ανθρωπος 6. om ερριμμενοι 8. *om διαψαλμα 10. om και 14.
 και εγω 15. απωλ. τ. ψυχην μ. 16. *om κ. εξηπορ. 17. *om και 18. ολ.
 τ. ημ. c. antecdd. conjg. 19. post φιλον add και πληστον

LXXXVIII. (LXXXIX.)

Συνέσεως Αἰθᾶμ τῷ Ἰσραηλίτῃ.

² Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγ-
 γελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου. ³ ὅτι εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος
 οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου. ⁴ διεδέμην
 διεδάμην ⁵ τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὥμοσα Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου. ⁶ ἕως τοῦ αἰῶνος
 ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον
 σου. ⁷ διάψαλμα. ⁸ ἔξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμασιά σου, κύριε, καὶ
 τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων. ⁹ ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσώθησεται τῷ
 κυρίῳ; καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; ¹⁰ ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος
 ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερός ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ. ¹¹ κύριε
 ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὅμοιός σοι; δυνατὸς εἶ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου
 κύκλῳ σου. ¹² σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν
 κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραῦνεις. ¹³ σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφα-
 νον, καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.
¹⁴ σοὶ εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σὴ ἔστιν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα
 αὐτῆς σὺ ἔξεμελίωσας. ¹⁵ τὸν βορρᾶν καὶ θάλασσαν σὺ ἔκτισας, Θαβὼρ καὶ
 Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. ¹⁶ σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας·
 κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου. ¹⁷ δικαιοσύνη καὶ κρίμα
 ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου· ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύονται πρὸ προσώπου
 σου. ¹⁸ μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν· κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προς-
 ὴπου σου πορεύονται, ¹⁹ καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν
 ἡμέραν, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. ²⁰ ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνά-
 μεως αὐτῶν σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν. ²¹ ὅτι
 τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλείως ἡμῶν. ²² τότε ἐλά-
 λησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας Ἐξέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν,
 ὑψώσω ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου. ²³ εὗρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, ἐν ἐλέει
 ἁγίῳ ἔχρισά αὐτόν. ²⁴ ἡ γὰρ χεὶρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων
 μου κατισχύσει αὐτόν. ²⁵ οὐκ ὥφελήσεται ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ
 προσθήσεται τοῦ κακῶσαι αὐτόν. ²⁶ καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς
 ἐχθρούς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισούντας αὐτὸν τροπώσωμαι. ²⁷ καὶ ἡ ἀλήθειά μου
 καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας
 αὐτοῦ. ²⁸ καὶ θήσομαι ἐν θαλάσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ.
²⁹ αὐτὸς ἐπικαλέσεται με Πατὴρ μου εἶ σύ, θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς
 σωτηρίας μου. ³⁰ ἀγάψω πρωτότοκόν μου αὐτόν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασι-
 λεῦσι τῆς γῆς. ³¹ εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη
 μου πιστὴ αὐτῷ. ³² καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ,
 καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. ³³ ἐὰν ἐγκαταλείπωσιν οἱ
 υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν· ³⁴ ἐὰν τὰ
 δικαίωμά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν· ³⁵ ἐπισκ-
 φομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιγι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν·
³⁶ τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ
 ἀληθείᾳ μου, ³⁷ οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα

LXXXVIII. 4. αἰθᾶν 5. om διαψαλμα 6. και γαρ την 7. om και
 τις 8. φοβερος εστιν 10. καταπραυνης 11. om και 13. κ. την θαλασ-
 σαν ... ερμυνειμ τω 17. αγαλλιασονται usque υψωθησονται in rasura;
 antea pauciora 18. οτι καυχημα ... ει συ 19. αντιλημψις 21. εν ελαιω
 αγω μου 22. συναντιλημψεται 23. *κακωσει pro προς. τ. κακ. αυτ.
 (vdlr) 24. τους εχθ. μου απο pr. αυτου ... *om τροπωσομαι (?) 27. ο θεος
 ... αντιλημπτωρ 28. και εγω 31. εγκαταλειπωσιν 32. βεβηλωσουσιν
 33. αδικιας pro αμαρτιας 34. διασκιδασω ... ουδ ου μη

36 διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω. ³⁶ ἅπαξ ὥμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ
 37 τῷ Δαυιδ ψεύσομαι. ³⁷ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος
 38 αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου, ³⁸ καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν
 39 αἰῶνα· καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. ³⁹ διάψαλμα. ³⁹ σὺ δὲ ἀπόσω καὶ ἐξου-
 40 δένωσας, ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου· ⁴⁰ κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου
 41 σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ. ⁴¹ καθεῖλες πάντας τοὺς
 42 φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλῖαν· ⁴² διήρπασαν αὐτὸν πάν-
 43 τες οἱ διοδεύοντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. ⁴³ ὑψώσας τὴν
 44 δεξιὰν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὐφρανas πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· ⁴⁴ ἀπέστρε-
 45 ψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πο-
 46 λέμῳ. ⁴⁵ κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν
 47 αἰσχύνῃ. ⁴⁶ διάψαλμα. ⁴⁷ ἔως πότε κύριε ἀποστρέφη εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται
 48 ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; ⁴⁸ μνησθήτι τίς ἡ ὑπόστασίς μου· μὴ γὰρ ματαίως
 49 ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; ⁴⁹ τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται
 καὶ οὐκ ὀψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἄδου; ⁵⁰ διάψαλμα.
 50 ⁵⁰ ποῦ ἐστι τὰ εἰλέ σου τὰ ἀρχαῖα, κύριε, ἃ ὥμοσας τῷ Δαυιδ ἐν τῷ ἀλη-
 51 θεῖᾳ σου; ⁵¹ μνησθήτι κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, οὗ ὑπέσχον ἐν
 52 τῷ κόλπῳ μου πολλῶν ἐθνῶν· ⁵² οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροὶ σου κύριε, οὗ ὠνεί-
 53 δισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου. ⁵³ εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα.
 γένοιτο γένοιτο.

LXXXIX. (XC.)

Προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ.

2 Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ· ² πρὸ τοῦ ὅρη γενη-
 3 θῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως
 4 τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. ³ μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν, καὶ εἰπας Ἐπι-
 5 στρέψατε υἱοὶ ἀνθρώπων; ⁴ ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ² Pe.
 6 ἐχθὲς ἥτις διήλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί. ⁵ τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσου-
 7 ται, τὸ πρῶτ' ὥσελ' ἁλὸς παρέλθοι· ⁶ τὸ πρῶτ' ἀνθῆσαι καὶ παρέλθοι, τὸ ἐσπέ-
 8 ρας ἀποπέσοι, σκληρυνθεῖται καὶ ξηρανθεῖ. ⁷ ὅτι ἐξελείπομεν ἐν τῇ ὁργῇ σου,
 9 καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν· ⁸ ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου,
 10 ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου, ⁹ ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν
 11 ἐξείλεπον, καὶ ἐν τῇ ὁργῇ σου ἐξελείπομεν· τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη ἐμελέτων,
 12 ὡς ὀδὸν ὀδομήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος· ὅτι ἐπῆλθε
 13 πρᾶυτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευησόμεθα. ¹¹ τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὁργῆς
 14 σου, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου ἐξαριζήσασθαι; ¹² τὴν δεξιάν σου
 15 οὕτως γνώρισον, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. ¹³ ἐπίστρεψον
 16 κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακληθήτι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου. ¹⁴ ἐνεπλήσθημεν τὸ
 17 πρῶτ' τοῦ ἐλέους σου, καὶ ἡγαλλιασάμεθα καὶ εὐφρανθήμεν· ἐν πάσαις ταῖς
 18 ἡμέραις ἡμῶν εὐφρανθήμεν, ¹⁵ ἀν' ὧν ἡμερῶν ἐταπεινώσας ἡμᾶς, ἐτῶν
 19 ὧν εἶδομεν κακά· ¹⁶ καὶ ἶδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ
 20 ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
 ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

38. *om διαψαλμα 42. παντ. οι παραπορευομενοι την οδον ... αυτον
 pro αυτου (?) 43. δεξ. των θλιβοντων αυτον ... εκχθρους 46. χρονου pro
 θρονου 47. αποστρεφεις 48. μου η υποστ. 50. που εισιν LXXXIX. 4. τω
 μωση ανθρωπω 2. και εως 3. οι υιοι των ανθρ. 4. σου κυριε ως ...
 εκχθες 7. εξελειπον 9. εξελειπον ... εξελειπομεν ... ωσει 10. πραοτης
 11. γινωσκει ... φοβου σου τον θυμον σου 12. γνωρισον μοι ... πεπεδη-
 μενους 14. και ηυφρανθημεν ... ημων ευφρανθημεν (sed εν πασαις usque
 ευφρ. rescripta) 17. in f. add και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον

XC. (XCI.)

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλοσθήσεται. ² ἐρεῖ τῷ κυρίῳ Ἀντιλήπτωρ μου εἰ καὶ καταφυγὴ μου, ὁ θεός μου, ἐπιῶ ἐπ' αὐτόν. ³ ὅτι αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ ³ λόγου ταραχῶδους. ⁴ ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς ⁴ πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς· ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ. ⁵ οὐ φοβηθήσῃς ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ⁶ ἀπὸ πράγματος διαπορευομένου ἐν σκότει, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ. ⁷ πε- ⁷ σείται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σέ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ. ⁸ πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἀμαρτωλῶν ⁸ ὄψει. ⁹ ὅτι σὺ κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὑψιστον ἔξου καταφυγὴν σου. ¹⁰ οὐ ⁹ 10 προσελεύσεται πρὸς σέ κακά, καὶ μάλιστα οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί σου. ¹¹ ὅτι ¹¹ 11 ὁδοὶ σου. ¹² ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μὴ ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα ¹² σου. ¹³ ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιθήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ ¹³ δράκοντα. ¹⁴ ὅτι ἐπ' ἐμέ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ¹⁴ ἔγνων τὸ ὄνομά μου. ¹⁵ ἐπικαλέσεται πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ, μετ' ¹⁵ αὐτοῦ εἰμι ἐν ᾗλψει, καὶ ἐξελεύμαι αὐτὸν καὶ δοξάσω αὐτόν. ¹⁶ μακρότῃ ¹⁶ 16 ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν, καὶ δεῖξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

XCI. (XCII.)

Ψαλμός ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

² Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ■ ὑψιστε, ³ τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶτὸ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀληθειάν σου κατὰ ³ νύκτα, ⁴ ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ. ⁵ ὅτι εὐφρανάς με ⁴ 5 κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι. ⁶ ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε, σφόδρα ἐβαρύνθησαν οἱ διαλογισμοὶ σου. ⁷ ἀνὴρ ἄφρων οὐ γινώσκει, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα. ⁸ ἐν τῷ ἀνατεῖ- ⁷ 8 λαι τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὥς ἐκ χόρτον, καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁹ σὺ δὲ ὑψιστος ⁹ εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε. ¹⁰ ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπι- ¹⁰ 10 σθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ¹¹ καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονο- ¹¹ 11 κέρως τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέφ πτόνι. ¹² καὶ ἐπεῖδεν ὁ ¹² 12 ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ' ἐμέ πονη- ¹³ 13 ρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου. ¹⁴ δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, ὡς ἡ κέδρος ¹⁴ 14 ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται. ¹⁵ πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἐν ταῖς ¹⁵ 15 αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν. ¹⁶ τότε πληθυνθήσονται ἐν γῇ πτόνι, ¹⁶ 16 καὶ εὐπαυδῶντες ἔσονται ¹⁷ 17 τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθὺς κύριος ὁ θεός μου, καὶ ¹⁸ 18 οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

XCII. (XCIII.)

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκηται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο· ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο, καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἣτις οὐ σαλευθήσεται.

XC. 2. αντιληπτῶρ 3. ρύσεται με 8. οψη 13. ἐπὶ ἀσπίδα 15. και-
κραξεται πρ. με ... ἐπακούσομαι 16. μακροτῇ XCI. 5. *om ὅτι 8. ἀνα-
τεῖλαι ἀμαρτωλοὺς ... ἐξολοθρευθῶσιν 10. ** ante ὅτι add ὅτι ἰδοὺ οἱ
ἐχθροὶ σου κυριε 11. ἐν εἰλαι 12. καὶ ἐφίδεν (sed καὶ ἐφὶ in rasura)
... *om ἐν τοῖς prius ... ἐπανιστανομένοις 13. ἐτι pro τότε ... *γῆρα
(videtur) 16. ο θεος ἡμῶν XCII. τοῦ σαββάτου ... ἐκατακίεσται

2 ³ ἔτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε· ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐ εἶ. ³ ἔπληραν οἱ ποταμοὶ
 4 κύριε, ἔπληραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν, ⁴ ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. θάυ-
 5 μαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστοὶ ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος. ⁶ τὰ
 μαρτύριά σου ἐπιστῶθησαν σφόδρα· τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, κύριε, εἰς
 μακρότητα ἡμερῶν.

XCIII. (XCIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυλὶ τετράδι σαββάτου.

2 Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο. ² ὑψώσῃτι
 3 ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερφάνοις. ³ ἕως πότε ἄμαρ-
 4 τωλοὶ, κύριε, ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται; ⁴ φθιέγονται καὶ καλήσουσιν
 5 ἀδικίαν, καλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν; ⁵ τὸν λαόν σου κύριε
 6 ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν· ⁶ χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπ-
 7 ἔκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφρόνευσαν· ⁷ καὶ εἶπαν Οὐκ ὀψεται κύριος, οὐδὲ
 8 συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ. ⁸ σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτε
 9 φρονήσατε. ⁹ ὁ φυτεύσας τὸ οὖν οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὄφθαλμόν οὐχὶ
 10 κατανοεῖ; ¹⁰ ὁ παιδεύων ἔσθην οὐχὶ ἐλέγξει, ὁ διδάσκων ἀνθρώπων γινώσκει;
 11 ¹¹ κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι. ¹² μα- ¹ Co. 3,
 12 ¹² καρίος ὁ ἀνθρώπος ὃν ἂν σὺ παιδεύῃς κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς ²⁰
 13 αὐτόν, ¹³ τοῦ πραῦναι αὐτῷ ἀφ' ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρ-
 14 τωλῷ βόθρῳ. ¹⁴ ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονο-
 15 μίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει, ¹⁵ ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, καὶ
 16 ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθελῆς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα. ¹⁶ τίς ἀναστήσεται μοι
 ἐπὶ πονηρευομένους, ἢ τίς συμπαραστήσεται μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν
 17 ἀνομίαν; ¹⁷ εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρῴκησε τῷ ᾄδῃ
 18 ἡ ψυχὴ μου. ¹⁸ εἰ ἔλεγον Σεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε ἐβοή-
 19 θει μοι· ¹⁹ κύριε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ
 20 παρακλήσεις σου ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν μου. ²⁰ μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος
 21 ἀνομίας, ὁ πλάσων κόπον ἐπὶ προσταγμάτι; ²¹ θηρεύουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου,
 22 καὶ αἷμα ἀθῶον καταδικάζονται. ²² καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγὴν,
 23 καὶ ὁ θεός μου εἰς βοήθην ἐλπίδος μου· ²³ καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν
 αὐτῶν καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ἀφανιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

XCIV. (XCV.)

Αἶνος ψδῆς τῷ Δαυλίδ.

Δεῦτε ἀγαλλιασόμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν·
 2 ² προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλά-
 3 ξώμεν αὐτῷ, ³ ὅτι θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς
 4 θεούς. ⁴ ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ
 5 πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ ἐστίν· ⁵ ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ
 θαλάσσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.
 6 ⁶ δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ κλυσώμεν ἐναντίον κυρίου
 7 τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς, ⁷ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς
 8 αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ. ⁸ σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσῃτε, ^{He.}
 7. 8.

3. in f. add αρουσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτριψίς αὐτῶν XCIII. 1. ψαλμ.
 ὠδης ... om ὁ 4. ed. rom. ἀνομίαν. interp. 12. μακάριος ἀνθρώπος
 ... om συ 15. ἐπιστρέφει ... *om διαψαλμα 16. ἐπὶ πονηρευομένους ...
 συναπαρστήσεται 18. *om το ἐλεος σου 19. om κυριε ... ἠψφραναν pro
 ἠγαπήσαν 20. συναπροσέστω ... ἐπὶ προσταγμα ... ed. rom. in f. plene
 interp. 23. αὐτοὶς κύριος κατὰ τὴν α. α. κ. κατὰ τὴν XCIV. 3. ἐπὶ
 πασαν τὴν γῆν 4. om οτι οὐκ usque λαόν αὐτοῦ ... εἰσιν pro ἐστίν 6.
 κλυσόμεν 7. τῆς χειρ. αὐτ.

μή σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ⁹ οὐ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδο- ⁹ κίμασαν καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου. ¹⁰ τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ 10 ἐκείνῃ, καὶ εἶπα Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. ¹¹ ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 11

XCIV. (XCVI.)

Ὅτε ὁ οἶκος ὠκοδομηταί μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ὥδῃ τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ· ² ἄσατε τῷ 2 κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σω- τηρίον αὐτοῦ. ³ ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς 3 λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. ⁴ ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός 4 ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς· ⁵ ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἔθνων δαιμόνια, ὁ 5 δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. ⁶ ἐξομολόγησις καὶ ὠραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, 6 ἀγιοσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιασματι αὐτοῦ. ⁷ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἱ 7 πατριαὶ τῶν ἔθνων, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν· ⁸ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ 8 δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ. ⁹ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου 9 αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. ¹⁰ εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ κύριος ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ 10 κατάρθρωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι. ¹¹ εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα 11 καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ¹² χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, τότε 12 ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ¹³ πρὸ προσώπου τοῦ κυρίου ὅτι 13 ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

XCVI. (XCVII.)

Τῷ Δαυίδ ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.

² νεφέλῃ καὶ γνόφος κύκλω αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατάρθωσις τοῦ 2 θρόνου αὐτοῦ. ³ πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ φλογεῖ κύκλῳ τοὺς 3 ἔξτρους αὐτοῦ· ⁴ ἔφθαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη 4 ἡ γῆ. ⁵ τὰ ὄρη ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου 5 κυρίου πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἀνήγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ 6 εἶδον πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. ⁷ αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ πρὸς- 7 θεοὶ, ⁸ κυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· προσκυνή- 8 σατε αὐτῷ πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ. ⁹ ἤκουσε καὶ εὐφράνθη Σιών, καὶ ἡγαλιά- 9 σαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἐνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε· ¹⁰ ὅτι σὺ 9 εἶ κύριος ὁ ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς. ¹⁰ οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον μισεῖτε πονηρόν· φυλάσσει κύριος τὰς 10 ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς. ¹¹ φῶς ἀνέ- 11 τελεε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη. ¹² εὐφράνθητε δίκαιοι 12 ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιοσύνης αὐτοῦ.

8. ed. rom. περ. calamo corr. ex πικρ. 9. om με ... με κ. ιδον 10. τεσ-
σερακοντα ... ειπον ... καρδ., αυτοι δε 11. *om ει, **supplet η XCV. 4.
ωδη τω δαυ. οτε ο οικ. ωκοδομειτο μ. τ. αιχμ. 3. *om αναγγ. usque δοξ.
αυτου 10. *ειπα ... οτι κυριος 13. απο προσωπου κυριου XCVI. 5. ετα-
κησαν ωσει κηρος 6. *ιδον, **ιδοσαν 7. παντ. οι αγγ. 8. ηυφρανθη
9. οτι συ κυριος υψιστ. 10. πονηρα ... αμαρτωλου 11. ευφροσυνην

XCVII. (XCVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστά ἐποίησεν ὁ κύριος· ἔσωσεν
 2 αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίον· ὁ ἅγιος αὐτοῦ. ² ἐγνώρισε κύριος τὸ
 3 σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. ³ ἐμνή-
 4 σθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
 5 εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁴ ἀλαλάξατε
 6 τῷ θεῷ πάσα ἡ γῆ, ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε. ⁵ ψάλατε τῷ κυρίῳ
 8 ⁸ ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ, ⁶ ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ
 7 σάλπιγγος κερατίνης· ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίῳ. ⁷ σαλευθήτω ἡ
 9 ⁹ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν·
 8 ⁸ ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται, ⁹ ὅτι ἦκει
 κρινὰ τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

XCVIII. (XCIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί, ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν Χερου-
 2 βίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. ² κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας
 3 τοὺς λαοὺς. ³ ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν
 4 καὶ ἅγιόν ἐστιν. ⁴ καὶ τιμὴ βασιλείας κρίσιν ἀγαπᾷ· σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας,
 5 κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακώβ σὺ ἐποίησας. ⁵ ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
 6 καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι. ⁶ Μωυσῆς
 7 καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ
 7 ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν, ⁷ ἐν στυλῷ νεφέ-
 8 λης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προσταγμάτα
 8 ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. ⁸ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν· ὁ θεός, εὐίλατος
 9 ἐγένου αὐτοῖς, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. ⁹ ὑψοῦτε κύριον
 τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὅρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν.

XCIX. (C.)

Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.

² Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ, πάσα ἡ γῆ, ² δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ,
 3 εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. ³ γινώτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός·
 αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς, λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς
 4 αὐτοῦ. ⁴ εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν
 5 ὕμνοις· ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ⁵ ὅτι χρηστὸς κύριος,
 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

C. (CI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἐλεος καὶ κρίσιν ἔσσομαί σοι, κύριε· ² ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ·
 πότε ἦξαις πρὸς μέ; διεπορευομένη ἐν ἀνακίᾳ καρδίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου

XCVII. 3. (του ιακωβ) ... ἰδοντες 4. τω κυριω 6. φωνης ... βασ.
 κυριου 7. x. παντες οι κατοικ. εν αυτη 8. in f. add απο προσωπου κυριου
 οτι ερχεται XCVIII. 4. χερουβειν 5. αγιον 6. x. αυτ. εισηκουσεν αυ-
 των 7. οτι εφυλασσον ... προσταγμ. αυτου α 8. συ ευειλατος XCIX. 3. ο
 θεος ημων ... ημεεις, ημεεις δε λαος ... om της 4. post εξομολογησει add
 εις ... εν υμνοις cum εξομ. α. conig. 5. οτι εις τον C. 4. om ψαλμος
 ... ελαιον 2. εμμεσω

μου. ³ οὐ προεβέβην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποιούντας παρα- 3
βάσεις ἐμίσησα· οὐκ ἐκολλήθην μοι καρδία σκαμβή, ⁴ ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ ⁴
τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον. ⁵ τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ⁵
τοῦτον ἐξεβίβωκον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνή-
στιον. ⁶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθίστααι αὐτοὺς ⁶
μετ' ἐμοῦ· πορευόμενοι ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ οὗτός μοι ἐλειτούργει. ⁷ οὐ κατῴκει ⁷
ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν· λαλῶν ἄδικα οὐ κατεύθυνεν
ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου. ⁸ εἰς τὰς πρῶτας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἁμαρ- 8
τωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
νους τὴν ἀδικίαν.

CI. (CII.)

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέσιν
αὐτοῦ.

² Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου πρὸς σέ ἐλ- 2
θέτω. ³ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ· ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ θλίβο- 3
μαι, κλῖνον πρὸς μέ τὸ οὖς σου· ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ
εἰσάκουσόν μου· ⁴ ὅτι ἐξέλιπον ὥσει καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστά μου ⁴
ὥσει φρύγιον συνεφρύγησαν. ⁵ ἐπλήγην ὥσει χόρτος καὶ ἐξηράνθην ἡ καρδία ⁵
μου, ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. ⁶ ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ ⁶
μου ἐκολλήθην τὸ ὅστον μου τῇ σαρκί μου. ⁷ ὠμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ, ⁷
ἐγενήθην ὥσει νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ, ⁸ ἠγρύπνησα καὶ ἐγενήθην ὥσει στρου- 8
θίον μονάζον ἐπὶ δώματι. ⁹ ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνειδίζον με οἱ ἐχθροί μου, καὶ ⁹
οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὠμνουν, ¹⁰ ὅτι σποδὸν ὥσει ἄρτον ἔφαγον, καὶ ¹⁰
τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρων, ¹¹ ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ ¹¹
τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέρβραξάς με. ¹² αἱ ἡμέραι μου ὥσει σκιά ἐκλί- 12
θησαν, μάχῃ ὥσει χόρτος ἐξηράνθην. ¹³ οὐ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, ¹³
καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεάν καὶ γενεάν. ¹⁴ σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν ¹⁴
Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἦκει καιρὸς. ¹⁵ ὅτι εὐδόκησαν ¹⁵
οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι· ¹⁶ καὶ ¹⁶
φροβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν
σου· ¹⁷ ὅτι οἰκοδομήσει κύριος τὴν Σιών, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. ¹⁷
¹⁸ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέη- 18
σιν αὐτῶν. ¹⁹ γράψτω αὕτη εἰς γενεάν ἐτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει ¹⁹
τὸν κύριον, ²⁰ ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν ²⁰
γῆν ἐπέβλεψε ²¹ τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι ²¹
τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων, ²² τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιών τὸ ὄνομα κυρίου ²²
καὶ τὴν αἰνεῖν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, ²³ ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ ²³
αὐτὸ καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ. ²⁴ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος ²⁴
αὐτοῦ τὴν δλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγελόν μοι· ²⁵ μὴ ἀναγᾶγῃς με ²⁵
ἐν ἡμέραις ἡμερῶν μου· ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου. ²⁶ κατ' ἀρχὰς τὴν γῆν ²⁶
σὺ κύριε ἐξομελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· ²⁷ αὐτοὶ ²⁷
ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ
ὥσει περιβάλοιον ἐλίξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται· ²⁸ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ ²⁸
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. ²⁹ οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ ²⁹
τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

7. υπερηφανίαν, ut etiam ed. rom. ... κατηρῶνεν ἐνωπίον 8. ἐξο-
λεθρεῦσαι ... τὴν ανομίαν Cl. 4. ἐναντι 2. ἐλθᾶτω 3. ἐπικαλεσομαι
4. ἐξελεγον 8. ἐγενομένην ὡς ... μονάζων 12. καὶ ἐγὼ 16. βασιλ. τῆς
γῆς τὴν 24. τὸν στεναγμόν 23. ἐπισυναχθῆναι 26. συ κυριε τὴν γῆν
29. om oi

CII. (CIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ
 2 ἅγιον αὐτοῦ. ²εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας
 3 τὰς αἰνήσεις αὐτοῦ. ³τὸν εὐλατεύοντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν ἰώμε-
 4 νον πάσας τὰς νόσους σου. ⁴τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν
 5 στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ⁵τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν
 6 ἐπιθυμίαν σου· ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου. ⁶ποιῶν ἐλεημοσύνας
 7 ὁ κύριος, καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις. ⁷ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ
 8 Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ. ⁸οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων ὁ
 9 κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος. ⁹οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν
 10 αἰῶνα μνησθεῖ. ¹⁰οὐ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς
 11 ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν, ¹¹ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς
 12 γῆς ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. ¹²καὶ
 13 ὅσον ἀπέχουσιν ἀντατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀπ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
 14 ¹³καθὼς οἰκτερεῖ πατὴρ υἱούς, οἰκτείρησε κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
 15 ¹⁴ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν· μνησθήτη ὅτι χυρὸς ἐσμέν. ¹⁵ἄνθρωπος
 16 ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει. ¹⁶ὅτι
 17 πνεῦμα διεῖλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον
 18 τοῦ φοβουμένου αὐτόν· καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἱῶν, ¹⁸τοῖς φυ-
 19 λάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆ-
 20 σαι αὐτάς. ¹⁹κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασι-
 21 λεῖα αὐτοῦ πάντων δεσπόζει. ²⁰εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
 22 ²¹δυνατοὶ ἰσχυροὶ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκούσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων
 αὐτοῦ. ²²εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ
 ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας αὐτοῦ· εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CIII. (CIV.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον· κύριε ὁ θεός μου, ἐμεγαλύνῃς σφόδρα.
 2 ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω, ²ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκ-
 3 τείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν. ³ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, ὁ
 4 τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. ⁴ὁ
 5 ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέ-
 6 γον. ⁵ὁ δεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθῆσεται εἰς τὸν
 7 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁶ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβάλοιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὁρέων
 8 στηθόνται ὕδατα. ⁷ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου
 9 δειλιάσουσιν. ⁸ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουσιν πεδιά εἰς τόπον ὃν ἐξε-
 10 μελίωσας αὐτοῖς. ⁹ὄριον ἔξου ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσιν κα-
 11 λύφαι τὴν γῆν. ¹⁰ὁ ἐξαποστέλλων πτηγὰς ἐν φάραγγιν, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρέων
 12 διελεύσονται ὕδατα. ¹¹ποτιοῖσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται
 13 ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν. ¹²ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
 14 σαι, ἐκ μέσον τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. ¹³ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῶων
 14 αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. ¹⁴ὁ ἐξανατέλλων
 χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἐξαγαγεῖν

CII. 2. πασ. τ. ανταποδοσεις αυτ. 8. ** in f. add και αληθινος 13. οικτειρησεν 14. εμνησθη οτι 19. * βασ. αυτων παντ. 20. παντ. οι αγγ. 21. το θελημα 22. της δεσποτιας αυτου CIII. 4. του δαυιδ ... μεγαλοπρεπια 4. ** πυρος φλεγα 5. κεινηθησεται 14. δουλια

ἄρτον ἐκ τῆς γῆς. ¹⁵ καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἱλαρῦναι ¹⁵
 πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει. ¹⁶ χορτασθήσεται ¹⁶
 τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἃς ἐφύτευσεν. ¹⁷ ἐκεῖ στρουθία ¹⁷
 ἐννοσσεύουσιν, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ εἰκία ἡγεῖται αὐτῶν. ¹⁸ ὅρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, ¹⁸
 πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογυλλίοις. ¹⁹ ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς, ὁ ἥλιος ¹⁹
 ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. ²⁰ ἔβου σκοτός καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται ²⁰
 πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, ²¹ σκύμνοι ὠρυόμενοι ἀρπάσαι καὶ ζητῆσαι ²¹
 παρὰ τοῦ θεοῦ βρώσιν αὐτοῖς. ²² ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συναχθήσονται, καὶ ²²
 ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται. ²³ ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔρ- ²³
 γον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἔως ἐσπέρας. ²⁴ ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ²⁴
 ἔργα σου κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου. ²⁵
²⁵ αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος. ἐκεῖ ἐρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀρί- ²⁵
 θμός, ζωὰ μικρὰ μετὰ μεγάλων. ²⁶ ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος ²⁶
 ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ. ²⁷ πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τρο- ²⁷
 φὴν αὐτοῖς εὐκαιρον. ²⁸ δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν, ἀνοξάντος δὲ σοῦ ²⁸
 τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος. ²⁹ ἀποστρέψαντος δὲ σοῦ ²⁹
 τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται. ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι, ³⁰
 καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. ³⁰ ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ ³⁰
 κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. ³¹ ἦτω ἡ δόξα κυρίου ³¹
 εἰς τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. ³² ὁ ἐπιβλέπων ³²
 ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνί- ³³
 ζονται. ³³ ἄσω τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. ³³
³⁴ ἡδυνάσειν αὐτῷ ἡ διαλογὴ μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυρίῳ. ³⁴
³⁵ ἐκλείψουσιν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς. ³⁵
 εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CIV. (CV.)

Ἀλληλουία.

Ἐξομολογήσῃς τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀπαγγέ-
 λαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ. ² ἄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ, διηγῇ- ²
 σατε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. ³ ἐπαινέσῃς ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. ³
 εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον. ⁴ ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κρα- ⁴
 ταιώσητε, ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός. ⁵ μνήσθητε τῶν θαυ- ⁵
 μασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος ⁶
 αὐτοῦ. ⁶ σπέρμα Ἀβραάμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ. ⁷ αὐτὸς ⁷
 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. ⁸ ἐμνήσθη εἰς τὸν ⁸
 αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετέλατο εἰς χιλίας γενεάς, ⁹ ὃν διέθετο ⁹
 τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ. ¹⁰ καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ἰα- ¹⁰
 κώβ εἰς πρόσταγμα καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰῶνιον, ¹¹ λέγων Σοὶ δώσω ¹¹
 τὴν γῆν Χαναάν, σχοίνισμα κληρονομίας ἡμῶν. ¹² ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀρεσμῷ ¹²
 βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ. ¹³ καὶ διηλθον ἐξ ἔθνων εἰς ἔθνος ¹³
 καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον. ¹⁴ οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς, ¹⁴
 καὶ ἡλεγεῖν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς. ¹⁵ μὴ ἄψῃς τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν ¹⁵
 τοῖς προφῆταις μου μὴ πονηρεύσῃς. ¹⁶ καὶ ἐκάλυψε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν ¹⁶
 στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν. ¹⁷ ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς ¹⁷
 δοῦλον ἐπράβη Ἰωσήφ. ¹⁸ ἐταπεινώσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, σίδηρον ¹⁸

16. χορτασθήσονται ... εφυτευσας 17. αρωδιου 18. καταφ. τοις λα-
 γωις 24. του αρπασαι 22. και συνηχθησαν, και εις τας μανδρας 27. τ.
 τροφ. αυτων εις καιρον 28. πλησθ. πισοτητος 31. εις τους αιωνας 33. *om
 ψαλω usque υπαρχω CIV. 5. *αυτων ων 9. τω ορκω 11. κληρονομο. υμων
 15. απτεσθαι et πονηρευσθαι 17. *εξαπεστειλεν

19 διήλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ¹⁹ μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον τοῦ
 20 κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν. ²⁰ ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν, ἄρχων λαῶν
 21 καὶ ἀφῆκεν αὐτόν· ²¹ κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα
 22 πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ, ²² τοῦ παιδεύσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἐαυτόν,
 23 καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίαι. ²³ καὶ ἐλθὼν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον,
 24 καὶ Ἰακώβ παρώκησεν ἐν γῇ Χάμ· ²⁴ καὶ ἠύξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα,
 25 καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ. ²⁵ καὶ μετέστρεψε τὴν καρ-
 26 διαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐ-
 27 τοῦ. ²⁶ ἐξαπέστειλε Μωυσῆν τὸν δούλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν δὲ ἐξελέξατο αὐτόν·
 28 Χάμ. ²⁸ ἐξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασεν, καὶ παρεπύκρναν τοὺς λόγους
 29 αὐτοῦ. ²⁹ μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας
 30 αὐτῶν. ³⁰ ἐξηρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους, ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλείων
 31 αὐτῶν. ³¹ εἶπε, καὶ ἦλθε κύνες καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν.
 32 ³² ἔβητο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· ³³ καὶ
 34 ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκὰς αὐτῶν, καὶ συνέτριψε πᾶν ξύ-
 35 λον ὁρίου αὐτῶν. ³⁴ εἶπε, καὶ ἦλθεν ἀκρίς καὶ βροῦχος οὐ οὐκ ἦν ἀριθμός,
 36 καὶ κατέφαγε πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε τὸν καρ-
 37 πὸν τῆς γῆς αὐτῶν. ³⁶ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν, ἀπαρ-
 37 χὴν παντὸς πόνου αὐτῶν. ³⁷ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ
 38 οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἄσθενῶν· ³⁸ εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ
 39 αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. ³⁹ διεπέτασε νεφέλην εἰς
 40 σκέπην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοὺς τὴν νύκτα· ⁴⁰ ᾗτησαν καὶ ἦλθεν
 41 ὀρνυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς. ⁴¹ διεῖρξε πέτραν καὶ
 42 ἐρρύθησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί. ⁴² ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λό-
 43 γου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραάμ τὸν δούλον αὐτοῦ· ⁴³ καὶ ἐξήγαγε
 44 τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ. ⁴⁴ καὶ
 45 ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόρους λαῶν ἐκληρονόμησαν, ⁴⁵ ὅπως ἂν
 φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

CV. (CVI.)

Ἀλληλουία.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ. ² τίς καλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει πάσας τὰς
 3 αἰνέσεις αὐτοῦ; ³ μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίνιν καὶ ποιούντες δικαιοσύνην
 4 ἐν παντὶ καιρῷ. ⁴ μνήσθητι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπί-
 5 σκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, ⁵ τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν
 6 σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ
 7 τῆς κληρονομίας σου. ⁶ ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν,
 8 καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πληθους τοῦ ἐλέους σου, καὶ παρεπύκρναν ἀνα-
 9 αὐτοῦ, τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ· ⁹ καὶ ἐπειμῆσε τῇ ἐρυθρᾷ θα-
 10 λάσσῃ καὶ ἐξηράνθη, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἄβυσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ· ¹⁰ καὶ
 11 ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ·
 12 ¹¹ ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς βλιβόντας αὐτούς, εἰς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη. ¹² καὶ
 13 ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ᾗσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ. ¹³ ἐτάχυναν

19. το λογιον κυριου 25. om και ... τ. καρδ. αυτου 26. εαυτω pro αυτον 27. τερατων αυτου 28. οτι παρεπικρ. 31. * σκνιπες 35. παντα χορτον ... παντα τον καρπ. 36. εν τη γη αυτ. 37. om ο 41. ποταμοις 43. om αυτου sec. 44. κατεκληρονομησαν 45. εκζητησουσιν CV. 7. om και prius 9. * επιτιμησεν 10. μισουντος 12. επιστ. εν τοις

ἐπελάζοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ· ¹⁴ καὶ ἐπε- 14
 ζύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνδρῳ. ¹⁵ καὶ 15
 ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἶτημα αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλε πληθυσμονὴν εἰς τὴν ψυχὴν
 αὐτῶν. ¹⁶ καὶ παρώργισαν Μωυσὴν ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ Ἀαρῶν τὸν ἅγιον 16
 κυρίου· ¹⁷ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε Δαδάν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγ- 17
 γὴν Ἀβειρών· ¹⁸ καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, καὶ φλόξ κατέ- 18
 φλεξεν ἁμαρτωλούς· ¹⁹ καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρήβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ 19
 γλυπτῷ· ²⁰ καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἑσθοντος 20
 χόρτον· ²¹ ἐπελάζοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτούς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλα 21
 ἐν Αἰγύπτῳ, ²² θάυμαστα ἐν γῇ Χάμ, καὶ φοβερά ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 22
²³ καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτός αὐτοῦ ἔσθη 23
 ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέψαι ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ
 μὴ ἐξολοθρεῦσαι. ²⁴ καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητὴν, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν 24
 τῷ λόγῳ αὐτοῦ· ²⁵ καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν, οὐκ εἰσήκου- 25
 σαν τῆς φωνῆς κυρίου. ²⁶ καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ κατα- 26
 βαλεῖν αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ²⁷ καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς 27
 ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτούς ἐν ταῖς χώραις. ²⁸ καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελ- 28
 φεγῶρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν· ²⁹ καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτη- 29
 δεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτώσις. ³⁰ καὶ ἔσθη Φινεὲς καὶ 30
 ἐξιλάσατο, καὶ ἐνόπασεν ἡ θραύσις· ³¹ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς 31
 γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος. ³² καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντι- 32
 λογίας, καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι' αὐτούς, ³³ οὐκ παρεπύκρναν τὸ πνεῦμα 33
 αὐτοῦ, καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ. ³⁴ οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ 34
 εἶπε κύριος αὐτοῖς, ³⁵ καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐ- 35
 τῶν· ³⁶ καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάν- 36
 δαλον· ³⁷ καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαι- 37
 μονίοις, ³⁸ καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἁθῶν, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων ὧν 38
 ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν· καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, ³⁹ καὶ 39
 ἐμίανθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
⁴⁰ καὶ ὥργισθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρο- 40
 νομίαν αὐτοῦ· ⁴¹ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρλεύσαν 41
 αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς· ⁴² καὶ ἔβλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἔτα- 42
 πεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν. ⁴³ πλεονάκεις ἐβόρυσσεν αὐτούς, αὐτοὶ δὲ 43
 παρεπύκρναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν, καὶ ἔταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνο-
 μίαις αὐτῶν. ⁴⁴ καὶ εἶδε κύριος ἐν τῷ ἡλίβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσα- 44
 κοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν· ⁴⁵ καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμε- 45
 λήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἔλεους αὐτοῦ, ⁴⁶ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκτιροὺς 46
 ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς. ⁴⁷ σῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς 47
 ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 ματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκυαυᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. ⁴⁸ εὐλογητὸς κύριος 48
 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἔρεϊ πᾶς ὁ λαὸς
 γένοιτο γένοιτο.

15. om και sec. ... εξαποστειλεν πλ. εις τας ψυχας α. 16. τον μω-
 σην ε. τ. παρ., τον ααρων 18. om και sec. 20. δοξ. αυτου 21. επελαζ.
 θεου του ... ** μεγαλεια 22. θαυμασια ... om και 23. εξολεθρευσαι his
 ... αποστρ. τον θυμον αυτου ... in f. add αυτους 24. την προ γην ... om
 και sec. 34. εξωλεθρευσαν 38. in f. add αυτων 39. om totum versum
 41. * χειρ. εθνων (vdtr) 44 ιδεν 45. *εμετεμεληθη 46. αιχμαλωτισαντων
 47. * om ημας prius

CVI. (CVII.)

Ἀλληλουία.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ. ²εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ,
 3 ³καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς, ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ
 4 καὶ θαλάσσης. ⁴ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ, ὁδὸν πόλεως κατοι-
 5 κητηρίου οὐχ εὑρον, ⁵πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέ-
 6 λιπεν. ⁶καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ἡλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν
 7 ἀναγκῶν αὐτῶν ἐῤῥύσατο αὐτούς. ⁷καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐσεΐαν
 8 τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου. ⁸ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 9 ἑλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμασία αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ⁹ὅτι ἐχόρτασε
 10 ψυχὴν κενήν, καὶ πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. ¹⁰κατῆμένους ἐν σκότει καὶ
 11 σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ. ¹¹ὅτι παρετίκραναν τὰ
 12 λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν. ¹²καὶ ἐταπεινώθη
 13 ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, ἡσθένησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοήθων. ¹³καὶ ἐκέκρα-
 14 ξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ἡλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν
 15 αὐτούς, ¹⁴καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκοτόντος καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ τοὺς
 16 δεσμοὺς αὐτῶν διεῤῥήξεν. ¹⁵ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἑλέη αὐτοῦ
 17 καὶ τὰ θαυμασία αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ¹⁶ὅτι συνέτριψε πύλας
 18 χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συνέσλασεν. ¹⁷ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνο-
 19 μίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. ¹⁸πᾶν βροῦμα ἐβδε-
 19 λύετο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου. ¹⁹καὶ ἐκέ-
 20 κρᾶσαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ἡλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
 21 ἔσωσεν αὐτούς, ²⁰ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἴσατο αὐτούς, καὶ ἐῤῥύ-
 22 σατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. ²¹ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 23 ἑλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμασία αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ²²καὶ θυ-
 24 σάτωσαν αὐτῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἐξαγγελιάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλ-
 25 μῇ. ²³οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιοῦντες ἔργασίαν ἐν
 26 ὕδασι πολλοῖς, ²⁴αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου καὶ τὰ θαυμασία αὐτοῦ ἐν τῷ
 27 βυθῷ. ²⁵εἶπε καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς·
 28 ²⁶ἀναβαλίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαλίνουσιν ἕως τῶν ἄβυσσων· ἡ
 29 ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο, ²⁷ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὥς ὁ μεθύων,
 30 καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. ²⁸καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ
 31 ἡλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς, ²⁹καὶ ἐπέ-
 32 ταξε τῇ καταιγίδι καὶ ἔστη εἰς αὐραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς·
 33 ³⁰καὶ εὐφράνθησαν ὅτι ἠσύχασαν, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήμα-
 34 τος αὐτῶν. ³¹ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἑλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμά-
 35 сия αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ³²ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ,
 36 καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. ³³ἔθετο ποταμούς εἰς ἔρη-
 37 μον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν, ³⁴γῆν καρποφόρον εἰς ἄλμην ἀπὸ κακίας
 38 τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. ³⁵ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄν-
 39 υδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων· ³⁶καὶ κατήκτισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστή-
 40 σαντο πόλεις κατοικεσίας, ³⁷καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας,
 41 καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννήματος. ³⁸καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπληθύνθησαν
 42 σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμήκρυνε. ³⁹καὶ ὠλιγόνησαν καὶ ἐκακώ-
 43 νησαν ἀπὸ ἡλίψεως κακῶν καὶ ὁδύνης· ⁴⁰ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας

CVI. 3. om και prim. 5. εξελειπεν 6. ερυσατο 9. και ψυχην πινω-
 σαν 12. και ησθενησαν 23. εις την θαλασσαν ... ** οι ποιουντες 24. ιδον
 30. ηυφρανθησαν ... θελημ. αυτου 32. καθεδραις 36. *κατωκησεν 37. γε-
 ννηματος

αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐκ ὁδῶ. ⁴¹ καὶ ἐβοήθησε πένητι ⁴¹
ἐκ πτωχείας, καὶ ἔζητο ὡς πρόβατα πατριάς. ⁴² ὄψονται εὐεῖς καὶ εὐφραν- ⁴²
θήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς. ⁴³ τίς σοφὸς καὶ φυ- ⁴³
λάξει ταῦτα, καὶ συνήσει τὰ ἔλεη τοῦ κυρίου;

CVII. (CVIII.)

ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

² Ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ἥσομαι καὶ ²
ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. ³ ἐξεγέρσῃτι ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσομαι ³
ὄρθρου. ⁴ ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν· ⁵ ὅτι μέγα ^{4 5}
ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀληθεία σου.
⁶ ὑψώσῃτι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ⁶
⁷ Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν ⁷
μου. ⁸ ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψώθησομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, ⁸
καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι ⁹
Μανασσῆς, καὶ Ἐφραΐμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου· ¹⁰ Ἰούδας βασιλεὺς μου,
¹⁰ Μωάβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλὼν τὸ ὑπόδημά ¹⁰
μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ¹¹
ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; ¹²
καὶ οὐκ ἐξέλευσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ ¹³
Σιλόφως, καὶ ματαῖα σωτηρία ἀνθρώπου. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, ¹⁴
καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

CVIII. (CIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἄνθρωπε, τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς· ² ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ ²
καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμέ ἠνοιχθή, ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσση δολία, ³ καὶ ³
λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν. ⁴ ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν ⁴
με ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσενηχόμην· ⁵ καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ⁵
ἀγαθῶν, καὶ μίσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. ⁶ κατάρστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρ- ⁶
τωλόν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· ⁷ ἐν τῷ κλίεσθαι αὐτὸν ἐξέλ- ⁷
θοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. ⁸ γενη- ⁸
θήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος· ⁹
γεννηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὄρφανοί, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα· ¹⁰ σαλευόμε- ^{9 10}
νοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν
οἰκοπέδων αὐτῶν. ¹¹ ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ ¹¹
διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόρους αὐτοῦ· ¹² μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντι- ¹²
λήπτωρ, μηδὲ γεννηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ· ¹³ γεννηθήτω τὰ τέκνα ¹³
αὐτοῦ εἰς ἐξολοθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθεῖν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁴ ἀνα- ¹⁴
μνησθεῖν ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς
μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθεῖν· ¹⁵ γεννηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου διὰ παντός, καὶ ¹⁵
ἐξολοθρευθεῖν ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁶ ἀντ' ὧν οὐκ ἐμνήσθῃ ποιῆσαι ¹⁶
ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν καὶ κατανενυγμένον τῇ
καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. ¹⁷ καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἤξει αὐτῷ· καὶ οὐκ ¹⁷
ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ¹⁸
ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὥς ἐν ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ καὶ ὥς ἐλαιον ¹⁹
ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ· ¹⁹ γεννηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὁ περιβάλλεται, καὶ ὥς ἐλ

42. om το 43. συνήσουσιν CVII. 4. om ὠδὴ ... ψαλμος τ. δαυ.

9. ἀντιλημψις 14. ποιήσωμεν ... τοὺς Σιλιβοντας ημας (sed Σιλιβ. ημ. **)

CVIII. 11. και (sed και add**) ἐξεραυνήσασα 12. ἀντιλημπτῶρ 13. ἐξο-
λεθρευσιν ... ἐξαλειφθῇτω 15. ἐξολοθρευθεῖν ε. γ. το μνημοσ. αὐτου 16.
του ποιησαι

20 ζῶνῃ ἦν διὰ παντὸς περιζώννυται. ²⁰ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με
 21 παρὰ κυρίου καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. ²¹ καὶ σὺ,
 κύριε κύριε, ποιήσον μετ' ἐμοῦ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ
 22 ἔλεός σου· ῥῦσαί με, ²² ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμι ἐγώ, καὶ ἡ καρδιά μου
 23 τετάραιται ἐντός μου. ²³ ὡσεὶ σκιά ἐν τῷ ἐκκλίνειν αὐτὴν ἀνταντηρέστην, ἔξε-
 24 τινάχτην ὡσεὶ ἀκρίδες. ²⁴ τὰ γόνατά μου ἤσθηνσαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σὰρξ
 25 μου ἡλλοιώθη δι' ἔλαιον. ²⁵ ἀγῶ ἐγενήτην ὄνειδος αὐτοῖς· εἶδον με, ἐσά-
 26 λενσαν κεφαλὰς αὐτῶν. ²⁶ βοήθησόν μοι, κύριε ὁ θεός μου, καὶ σῶσόν με
 27 κατὰ τὸ ἔλεός σου. ²⁷ καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χεὶρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύριε
 28 ἐποίησας αὐτήν. ²⁸ καταράσσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις· οἱ ἐπανιστάμενοί
 29 μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. ²⁹ ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐν-
 διαβάλλοντές με ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοῖδα αἰσχύνῃ αὐτῶν.
 30 ³⁰ ἐξομολόγησομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν
 31 αἰνέσω αὐτόν· ³¹ ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένθητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν κατα-
 δικακόντων τὴν ψυχὴν μου.

CIX. (CX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν ᾤ τοὺς Mt. 22, 4
 2 ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ² ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι pp. Act. 13
 3 κύριος ἐκ Σιών· κατακυριεύς ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. ³ μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ 34s. 1 Co. 1
 ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· ἐκ γαστροῦ He. 10, 1
 4 πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε. ⁴ ὥμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται Σὺ ἱερεὺς He. 7, 2
 5 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ⁵ κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέλλασεν 5, 6, 7, 1
 6 ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεὺς· ⁶ κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, 34.
 7 συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν. ⁷ ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται, διὰ τοῦτο
 ὑψώσει κεφαλὴν.

CX. (CXI.)

Ἀλληλουία.

¹ Εξομολόγησomaί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ
 2 συναγωγῇ. ² μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα
 3 αὐτοῦ· ³ ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη
 4 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ μυσταὶ ἐποίησατο τῶν θαυμασίων
 5 αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος· ⁵ τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις
 6 αὐτόν, μνηστῆσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. ⁶ ἰσχύιν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγ-
 7 γειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἔθνων. ⁷ ἔργα χειρῶν
 8 αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις· πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, ⁸ ἐστηρικμέναι εἰς
 9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιτημένοι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. ⁹ λύτρωσιν ἀπ-
 10 ἔστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐνετέλιτο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ· ἅγιον καὶ
 10 φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ
 πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν· ἡ αἰνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXI. (CXII.)

Ἀλληλουία.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελή-
 2 σει σφόδρα· ² δυνατόν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλο-
 3 γηθήσεται· ³ δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ

19. ζωνην 20. παρα κυριω 24. μετ εμου ελεος ενεκεν 23. ανταναι-
 ρεστην 25. και εγω ... ιδουσαν 28. επανιστανομενοι CIX. 4. τω δαυ.
 ψαλμ. 2. om σοι ... και κατακυρ. 7. πιεται υδωρ CX. 4. ευθιων
 CXI. 4. *om σφοδρα 2. ευθιαι

μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ ἐξανέτειλεν ἐν σκοτει φῶς τοῖς εὐθέσιν· ⁴ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρων καὶ δίκαιος. ⁵ χρηστὸς ἄνθρωπος ὁ οἰκτεῖρων καὶ κηρῶν, ὅς οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει· ⁶ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται, εἰς μνημόσυνον αἰῶνιον ἔσται δίκαιος. ⁷ ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται· ⁷ ἐτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ κύριον, ⁸ ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσεται, ἕως οὐ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ. ⁹ ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. ¹⁰ ἁμαρτωλὸς ὀψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὁδόν-
τας αὐτοῦ βρῦξει καὶ τακήσεται· ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολείπεται.

CXII. (CXIII.)

¹ Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε παῖδες κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου. ² εἴη τὸ ὄνομα κυρίου ἐν εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· ³ ἀπὸ ἀνατολῶν ἤλου μέχρι δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα κυρίου. ⁴ ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ἡ δόξα αὐτοῦ. ⁵ τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, ⁶ καὶ τὰ ταπεινά ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ· ⁷ ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἄνυψών πένητα, ⁸ τοῦ καθεῖσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ· ⁹ ὁ κατοικῶν στεῖραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραينوμένην.

CXIII. (CXIV.)

¹ Ἀλληλούια.

Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἶκον Ἰακώβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου, ² ἐγενήθη Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ. ³ ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω· ⁴ τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὥς κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων. ⁵ τί σοὶ ἐστι, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες; καὶ σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; ⁶ τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκίρτησατε ὥς κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ, ὡς ἀρνία προβάτων; ⁷ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῇ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, ⁸ τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων. (CXV.) ⁹ μὴ ἡμῖν, κύριε, μὴ ἡμῖν ἀλλ' ἡ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν ἐπὶ τῷ ἔλεει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. ¹⁰ μὴ ποτε ἐλπίσει τὰ ἔθνη ἰδοὺ ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; ¹¹ ὁ δὲ θεὸς ἐλπίσει (2. 3) ¹² τὰ ἔθνη ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησε. ¹³ ἐξουσία σου καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὁφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὀφθαλμοὶ· ¹⁴ ὥτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας ἔχουσι καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται· ¹⁵ χεῖρας ἔχουσι καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν· οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν. ¹⁶ ὅμοιοι αὐτοῖς γέγοντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁷ οἶκος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁸ οἶκος Ἀαρὼν ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁹ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ²⁰ κύριος μνηστὴς ἡμῶν· εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρὼν· ²¹ εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων. ²² προσεβήτη κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ἡμῶν. ²³ εὐ- ²⁴ λογημένοι ἡμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ²⁵ ὁ οὐρανὸς ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

4. * τοῖς ἐν σκοτ. ... in f. add κυριος ὁ θεος 8. ου μη φοβηθη 40. επιθ. αμαρτωλων CXII. 1. τον κυριον 3. και μεχρι CXIII. 2. ** ισραηλ εις (?) 3. ιδεν 4. * οτι 5. σοι pro συ .. * εστραφη 16. ομοιοι αυτων 19. ομ τον 24. ο ουρ. τω ουρανῳ

25 {17} 25 οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς
26 {18} ᾄδου· 26 ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
εἰς τοῦ αἰῶνος.

CXIV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

2 Ἠγάπησα ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου, 2 ὅτι
3 ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι. 3 περιέσχον
4 με ὠδίνες θανάτου, κινδυνοὶ ᾄδου εὐροσάν με, θλίψιν καὶ ὀδύνην εὗρον· 4 καὶ
5 τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην· ὦ κύριε, ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου. 5 ἐλεήμων
6 ὁ κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ. 6 φυλάσσω τὰ νήπια ὁ κύριος·
7 ἐταπεινώσῃ καὶ ἔσωσέ με. 7 ἐπίστρεψον ψυχὴν μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
8 ὅτι κύριος εὐηργέτησέ σε· 8 ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, τοὺς
9 ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. 9 εὐαρε-
στήσω ἐνώπιον κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων.

CXV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

1 2 {10. 11} Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα· ἐγὼ δὲ ἐταπεινώσῃ σφοδρά. 2 ἐγὼ δὲ εἶπα 2 Co.
3 {12} ἐν τῇ ἐκστάσει μου Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης. 3 τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ· 13.
4 {13} περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι· 4 ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ
5 {14} ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι· 5 τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον
6 {15} παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 6 τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
7 {16} αὐτοῦ. 7 ὦ κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδι-
8 {17} σκης σου· διέβρῃξας τοὺς δεσμούς μου. 8 σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως, καὶ
9 {18} ἐν ὀνόματι κυρίου ἐπικαλέσομαι· 9 τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω
10 {19} ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, 10 ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου, ἐν μέσῳ σου
Ἱερουσαλήμ.

CXVI. (CXVII.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί· Ro.
2 2 ὅτι ἐκραταιώσῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει 11
εἰς τὸν αἰῶνα.

CXVII. (CXVIII.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 2 εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 3 εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρὼν ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 4 εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
5 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 5 ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου
6 εἰς πλατυσμόν. 6 κύριος ἐμὸς βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι He.
7 8 ἄνθρωπος· 7 κύριος ἐμὸς βοηθός, καὶ ἐπὶ ἐλπίσει μου. 8 ἀγαθὸν
9 πεποιθέναι ἐπὶ κύριον ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον· 9 ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύ-
10 ριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι. 10 πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι
11 κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς· 11 κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου

26. εὐλογήσωμεν CXIV. 4. * ἐπικαλεσάμην, ** ἐπεκαλέσα 7. ψυχὴν μου ... ευηργετησεν με 8. ἐξείλετο CXV. 2. om δε 4. ληψομαι 5. om versum 6. οσίων αυτων 7. * om εγω 8. σος alterum 8. * και το ονομα (vdtr) 10. εμμεσω CXVI. 4. και (sed και add**) επαινεσατωσαν 2. εφ ημ. το ελ. αυτου CXVII. 4. om οτι αγαθος 7. και εγω 9 * επ αρχοντας

ἡμυνάμην αὐτούς· ¹² ἐκύκλωσάν με ὥς ἐι μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν ¹²
ὥς πυρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς. ¹³ ὥσθεις ἀνε- ¹³
τράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου. ¹⁴ ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς ¹⁴
μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. ¹⁵ φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτη- ¹⁵
ρίας ἐν σκηναῖς δικαίων· δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν, ¹⁶ δεξιὰ κυρίου ὕψωσε ¹⁶
με, δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν. ¹⁷ οὐκ ἀποθάνομαι ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ ¹⁷
διηγῆσομαι τὰ ἔργα κυρίου. ¹⁸ παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος, καὶ τῷ θά- ¹⁸
νάτῳ οὐ παρέδωκέ με. ¹⁹ ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· ἐξελεύσων ἐν αὐταῖς ¹⁹
ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ. ²⁰ αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι ἐξελεύσονται ²⁰
ἐν αὐτῇ. ²¹ ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σω- ²¹
τηρίαν. ²² λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφα- ²²
λήν γωνίας· ²³ παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θάυμαστή ἐν ὀφθαλμοῖς ²³
ἡμῶν. ²⁴ αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφραν- ²⁴
θώμεν ἐν αὐτῇ. ²⁵ κύριε σῶσον δὴ, ὦ κύριε εὐλόγησον δὴ. ²⁶ εὐλογημένος ²⁵ 26
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλόγηκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου. ²⁷ θεός ²⁷
κύριος καὶ ἐπέφανε ἡμῖν· συστήσατε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν ἕως τῶν ²⁸
κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. ²⁸ θεός μου εἰ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι· ²⁸
μου εἰ σύ, καὶ ὑψώσω σε· ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγέν- ²⁹
ου μοι εἰς σωτηρίαν. ²⁹ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXVIII. (CXIX.)

¹ Ἀλληλούια.

Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου. ² μακάριοι οἱ ²
ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν· ³ οὐ γὰρ ³
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἄνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν. ⁴ σὺ ἐνετείλω ⁴
τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα. ⁵ ὄφελον κατευθύνθησαν αἱ ὁδοί ⁵
μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου· ⁶ τότε οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ἐν τῷ με ⁶
ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. ⁷ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτῃ καρ- ⁷
δίᾳ, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ⁸ τὰ δικαιώ- ⁸
ματά σου φυλάξω, μή με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. ⁹ ἐν τίνι κατορθώσει ⁹
νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου. ¹⁰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ¹⁰
μου ἐξεζήτησά σε, μή ἀπόσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. ¹¹ ἐν τῇ καρδίᾳ μου ¹¹
ἔκρυψα τὰ λόγια σου, ὥπως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι. ¹² εὐλογητὸς εἰ κύριε, δι- ¹²
δαξόν με τὰ δικαιώματά σου. ¹³ ἐν τοῖς χεῖλεσί μου ἐξηγγεῖλα πάντα τὰ κρί- ¹³
ματα τοῦ στόματός σου· ¹⁴ ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὥς ἐπὶ ¹⁴
παντὶ πλούτῳ. ¹⁵ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς ¹⁵
σου· ¹⁶ ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου. ¹⁶
¹⁷ ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. ¹⁸ ἀποκά- ¹⁷ 18
λυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαύμασία ἐκ τοῦ νόμου σου. ¹⁹
¹⁹ πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου. ¹⁹
²⁰ ἐπέπλησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ. ²⁰
²¹ ἐπέτιμης ὅπως ἐπαρθάνοις· ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν ²¹
σου. ²² περιέλε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξε- ²²
ζήτησα. ²³ καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦ- ²³
λός σου ἠδολεσχεῖ ἐν τοῖς δικαιώμασί σου· ²⁴ καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου με- ²⁴
λέτη μου ἐστὶ, καὶ αἱ συμβουλῆαι μου τὰ δικαιώματά σου. ²⁵ ἐκολλήθη τῷ ²⁵

12. ὡς ἐν πυρ 17. ἐκδιηγῆσομαι 24. αὕτη ἡμέρα 26. *ἡμας 28.
*om συ prius CXVIII. 1. οἱ ἀμώμοι 2. οἱ ἐξερευνῶντες 4. σου φυ-
λασσεσθαι (sic) 6. ἐπαισχυνῶ 7. ἐξομ. σοι κυριε 8. ἐγκαταλείπῃς 9. φυ-
λασσεσθαι 18. τὰ θαύμασ. σου 24. ἡ συμβουλία

26 ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. ²⁶ τὰς ὁδοὺς μου ἐξήγ-
 27 γειλα, καὶ ἐπήκουσάς μου· διδάξόν με τὰ δικαιοῦματά σου, ²⁷ ὁδὸν δικαιο-
 28 μάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμαστοῖς σου. ²⁸ ἐνύστα-
 29 ξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου· ²⁹ ὁδὸν
 30 ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. ³⁰ ὁδὸν ἀληθείας
 31 ἤρτισάμην, καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαδόμεν. ³¹ ἐκολλήσθην τοῖς μαρτυ-
 32 ρίοις σου, κύριε, μὴ με καταισχύνης. ³² ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλά-
 33 τυνας τὴν καρδίαν μου. ³³ νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιοματίων
 34 σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διὰ παντός. ³⁴ συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν
 35 νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. ³⁵ ὁδήγησόν με ἐν τῇ τριβῇ
 36 τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. ³⁶ κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρ-
 37 τυρία σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. ³⁷ ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ
 38 μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. ³⁸ στήσον τῷ δούλῳ σου τὸ
 39 λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου. ³⁹ περιέλε τὸν ὀνειδισμόν μου ὃν ὑπώπτευσα,
 40 ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. ⁴⁰ ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δι-
 41 καιοσύνῃ σου ζῆσόν με. ⁴¹ καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμέ τὸ ἔλεός σου, κύριε, τὸ σωτή-
 42 ριον σου κατὰ τὸν λόγον σου· ⁴² καὶ ἀποκριθῆσμαι τοῖς ἀνεδίξουσίν μοι λό-
 43 γον, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου. ⁴³ καὶ μὴ περιέλθῃς ἐκ τοῦ στόματός μου
 44 λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπήλπισα. ⁴⁴ καὶ φυ-
 45 λάξω τὸν νόμον σου διὰ παντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
 46 νος. ⁴⁵ καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. ⁴⁶ καὶ
 47 ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ἠσχυνόμην. ⁴⁷ καὶ
 48 ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου αἷς ἡγάπησα σφόδρα. ⁴⁸ καὶ ἦρα τὰς χεῖράς
 49 μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου αἷς ἡγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιομασί
 50 σου. ⁴⁹ μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου ὡς ἐπήλπισάς με. ⁵⁰ αὕτη
 51 με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με. ⁵¹ ὑπερή-
 52 φανοι παρηγόριον ἕως σφόδρα, ἀπὸ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα. ⁵² ἐμνήσθην
 53 τῶν κρίματων σου ἀπ' αἰῶνος, κύριε, καὶ παρεκλήσθην. ⁵³ ἀθυμία κατέσχε με
 54 ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. ⁵⁴ ψαλτὰ ᾗσάν μοι
 55 τὰ δικαιοῦματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου. ⁵⁵ ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνό-
 56 ματός σου, κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. ⁵⁶ αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ
 57 δικαιοῦματά σου ἐξεζήτησα. ⁵⁷ μερίς μου εἶ, κύριε· εἴπα τοῦ φυλάττειν αὐτάς
 58 νόμον σου. ⁵⁸ ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με
 59 κατὰ τὸ λόγιόν σου. ⁵⁹ διελογισάμην τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πό-
 60 δας μου εἰς τὰ μαρτυρία σου. ⁶⁰ ἡτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην τοῦ φυλά-
 61 ξασθαι τὰς ἐντολάς σου. ⁶¹ σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ
 62 νόμου σου οὐκ ἐπελαδόμεν. ⁶² μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαι
 63 σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ⁶³ μέτοχος ἐγὼ εἶμι πάντων τῶν
 64 φόβουμένων σε καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου. ⁶⁴ τοῦ ἐλέους σου,
 65 κύριε, πλήρης ἡ γῆ· τὰ δικαιοῦματά σου διδάξόν με. ⁶⁵ χρηστότητα ἐποίησας
 66 μετὰ τοῦ δούλου σου, κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου. ⁶⁶ χρηστότητα καὶ παιδείαν
 67 καὶ γνώσιν διδάξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. ⁶⁷ πρὸ τοῦ με τα-
 68 πεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα. ⁶⁸ χρηστός
 69 εἶ σύ κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου διδάξόν με τὰ δικαιοῦματά σου.
 70 ῥεννήσω τὰς ἐντολάς σου. ⁷⁰ ἐτυρώθην ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν

25. **κ. το λογιον σ. (*?) 26. τ. οδ. σου 30. οm και 34. εξεραυ-
 νησω 35. εν τριβω 41. κατα λογιον σου 42. ονειδιζ. με ... επι τους
 λογους 43. εφηλπισα 48. ηγαπησα σφοδρα 49. τον λογον ... ω εφηλπι-
 σας 57. οm του 58. οm το 59. διελογ. κατα τας 62. εξομολογησασθαι
 64. τ. ελαιους κυριου 65. κατα το λογιον σου 67. εγω εφυλαξα 69. εξε-
 ραυνησω

νόμον σου ἐμελέτησα. ⁷¹ ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ 71
δικαιώματά σου. ⁷² ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας 72
χρυσίου καὶ ἀργυρίου. ⁷³ αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με· συνέ- 73
τισόν με καὶ μαθήσμαι τὰς ἐντολάς σου. ⁷⁴ οἱ φοβούμενοί σε ὀψονταί με 74
καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. ⁷⁵ ἔγνω νύριε ὅτι 75
δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθεῖα ἐταπείνωσάς με. ⁷⁶ γεννηθήτω δὴ τὸ 76
ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου. ⁷⁷ ἐλθέ- 77
τωσαν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστίν.
⁷⁸ αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀδο- 78
λεσχῶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. ⁷⁹ ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε καὶ 79
οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου. ⁸⁰ γεννηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς 80
δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυθῶ. ⁸¹ ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ 81
ψυχή μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. ⁸² ἐξέλειπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς 82
τὸ λόγιόν σου, λέγοντες Πότε παρακαλέσεις με; ⁸³ ὅτι ἐγεννήθην ὡς ἀσχος ἐν 83
πάσῃ, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαβόμην. ⁸⁴ πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ 84
δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδικωνόντων με κρίσιν; ⁸⁵ διηγῇ- 85
σαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ νόμος σου κύριε. ⁸⁶ πᾶσαι 86
αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια· ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι. ⁸⁷ παρὰ βραχὺ 87
συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλειπον τὰς ἐντολάς σου. ⁸⁸ κατὰ 88
τὸν ἔλεός σου ζήσόν με, ὅτι ἐταπείνωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει, ⁹¹ τῇ διατάξει σου 91
διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δούλα σά. ⁹² εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου με- 92
λέτη μου ἐστίν, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου. ⁹³ εἰς τὸν αἰῶνα 93
οὐ μὴ ἐπιλάβωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. ⁹⁴ σός 94
εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. ⁹⁵ ἐμὲ ὑπέμειναν 95
ἀμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συνῆκα. ⁹⁶ πάσης συντελείας 96
εἶδον πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα. ⁹⁷ ὡς ἡγάπησα τὸν νόμον σου 97
κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν. ⁹⁸ ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσφό- 98
ρὰς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμὴ ἐστίν. ⁹⁹ ὑπὲρ πάντας τοὺς 99
διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν. ¹⁰⁰ ὑπὲρ 100
πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. ¹⁰¹ ἐκ πάσης ὁδοῦ πο- 101
νηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου. ¹⁰² ἀπὸ 102
τῶν κρίματων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. ¹⁰³ ὡς γλυκέα τῷ 103
λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. ¹⁰⁴ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν 104
σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας. ¹⁰⁵ λύχνος τοῖς ποσὶ 105
μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου. ¹⁰⁶ ὥμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυ- 106
λάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁰⁷ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· κύ- 107
ριε, ζήσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. ¹⁰⁸ τὰ ἐκούσια τοῦ στόματός μου εὐδό- 108
κησον δὴ, κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου διδάξόν με. ¹⁰⁹ ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς 109
χερσὶ σου διὰ παντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαβόμην. ¹¹⁰ ἔθεντο ἄμαρ- 110
τωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην. ¹¹¹ ἐκληρονόμησα 111
τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσιν. ¹¹² 112
ἐκλίνα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶ- 112
να δι' ἀντάμειψιν. ¹¹³ παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἡγάπησα. 113
¹¹⁴ βοήθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἰ σύ, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. 114

72. αγαθον 74. εφηλπισα 77. ελθωσαν ... και ζησουν μοι 81. εις τον λογον σ. εφηλπισα 82. εξελειπον ... om λεγ. II. π. με 84. ωσει ασχος 87. ενκατελειπον 91. η ημερα ... συνηματα 96. ιδον 98. μοι εστιν 103. γλυκια 104. in f. add οτι συ ενομοθετησας με 107. ed. rom. σφοδρα κυριε, ζησουν (cod. alex. ut edidimus) 109. χερσιν μου 112. ανταμιψιν 114. αντιληπτωρ ... εφηλπισα

115 ¹¹⁵ ἐκκλίνετε ἀπ' ἐμοῦ πονηρεύόμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ μου.
 116 ¹¹⁶ ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζήσόν με, καὶ μὴ καταισχύνης με
 117 ἀπὸ τῆς προςδοκίας μου. ¹¹⁷ βοήθησόν μοι καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν
 118 τοῖς δικαιομασί σου διὰ παντός. ¹¹⁸ ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας
 119 ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. ¹¹⁹ παραβαίνον-
 120 τας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ
 121 μαρτύριά σου. ¹²⁰ κατήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ
 122 τῶν χρημάτων σου ἐφοβήθην. ¹²¹ ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ παρ-
 122 ὄψ με τοῖς ἄδικοις με. ¹²² ἐνδεξαι τὸν δούλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ συκο-
 123 φαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι. ¹²³ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλειπον εἰς τὸ σωτήριόν
 124 σου καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου. ¹²⁴ ποιήσον μετὰ τοῦ δούλου σου
 125 κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ δικαιοματά σου δίδαξόν με. ¹²⁵ δούλός σου εἰμι
 126 ἐγώ, συνέτισόν με καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου. ¹²⁶ καιρὸς τοῦ ποιῆσαι
 127 τῷ κυρίῳ· διεσκέδασαν τὸν νόμον σου. ¹²⁷ διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς
 128 σου ὑπὲρ χρυσίου καὶ τοπάζιον· ¹²⁸ διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς
 129 σου κατωρξούμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. ¹²⁹ θυμασταὰ τὰ μαρτύριά
 130 σου, διὰ τοῦτο ἐξερεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου. ¹³⁰ ἡ δὴλωσις τῶν λόγων σου
 131 φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. ¹³¹ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐίλκυσα πνεῦμα,
 132 ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν. ¹³² ἐτίβλεπον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με κατὰ
 133 τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. ¹³³ τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον
 134 κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία· ¹³⁴ λύτρωσαί
 135 με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. ¹³⁵ τὸ πρὸςω-
 136 πόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δούλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιοματά σου.
 136 ¹³⁶ διεξέδους ὑδάτων κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν
 137 νόμον σου. ¹³⁷ δίκαιος εἰ κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου· ¹³⁸ ἐνετείλω
 139 δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου καὶ ἀληθεῖαν σφοδρά. ¹³⁹ ἐξέτηξέ με ὁ ζήλος
 140 σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου. ¹⁴⁰ πεπτωκέναι τὸ λό-
 141 γόν σου σφοδρά, καὶ ὁ δούλός σου ἠγάπησεν αὐτό. ¹⁴¹ νεώτερος ἐγώ εἰμι
 142 καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ δικαιοματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹⁴² ἡ δικαιοσύνη σου
 143 δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. ¹⁴³ θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὐ-
 144 ροσάν με, ἐντολαί σου μελέτη μου. ¹⁴⁴ δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα·
 145 συνέτισόν με καὶ ζήσομαι. ¹⁴⁵ ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου
 146 κύριε, τὰ δικαιοματά σου ἐκζητήσω. ¹⁴⁶ ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με, καὶ φυ-
 147 λάξω τὰ μαρτύριά σου. ¹⁴⁷ προέφθασα ἐν ἁωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λό-
 148 γους σου ἐπήλπισα. ¹⁴⁸ προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ με-
 149 λετᾶν τὰ λόγια σου. ¹⁴⁹ τῆς φωνῆς μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ ἔλεός σου,
 150 κατὰ τὸ κρίμα σου ζήσόν με. ¹⁵⁰ προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομία,
 151 ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν. ¹⁵¹ ἐγγὺς εἰ κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί
 152 σου ἀλήθεια. ¹⁵² κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 153 ἐβεμελίωσας αὐτά. ¹⁵³ ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου
 154 σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹⁵⁴ κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με, διὰ τὸν
 155 λόγον σου ζήσόν με. ¹⁵⁵ μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ δικαιοματά
 156 σου οὐκ ἐξεκήτησαν. ¹⁵⁶ οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, κύριε· κατὰ τὸ κρίμα σου
 157 ζήσόν με. ¹⁵⁷ πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με, ἐκ τῶν μαρτυρίων
 158 σου οὐκ ἐξέκλινα. ¹⁵⁸ εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγια σου
 159 οὐκ ἐφυλάξαντο. ¹⁵⁹ ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα, κύριε· ἐν τῷ ἐλέει

115. εξεραινησω 122. εκδεξαι 123. εξελειπον 124. κυριε κατα το
 λογιον σου 127. υπερ το χρυσιον 129. εξηραυνησεν 131. ηγνυξα και ηλ-
 κυσα 132. αγαπουνται 136. διεβησαν 139. ο ζηλος του οικου σου ...
 των εντολων σου 143. αι εντολαι 144. και ζησον με 146. εκεκραξα σε
 147. εφηλπισα 151. ει συ κυριε x. π. αι εντολαι σ. 153. και εξελουμαι
 157. εκθλιβοντες 158. ιδον 159. κυριε c. seqq. conjg.

σου ζῆσόν με. ¹⁶⁰ ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα ¹⁶⁰
τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶¹ ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν, καὶ ¹⁶¹
ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδεδίλυσεν ἡ καρδίᾳ μου. ¹⁶² ἀγαλλιάσσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ ¹⁶²
λόγια σου, ὡς ὁ εὐρίσκων σκῦλα πολλά. ¹⁶³ ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξά- ¹⁶³
μην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. ¹⁶⁴ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἤνεσά σε ἐπὶ τὰ ¹⁶⁴
κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶⁵ εἰρήνῃ πολλῇ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, ¹⁶⁵
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. ¹⁶⁶ προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, κύριε, καὶ ¹⁶⁶
τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα. ¹⁶⁷ ἐφύλαξεν ἡ ψυχὴ μου τὰ μαρτύριά σου, καὶ ¹⁶⁷
ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα. ¹⁶⁸ ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ¹⁶⁸
ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου ἐναντίον σου, κύριε. ¹⁶⁹ ἐγγυστάτω ἡ δέησίς μου ἐνώ- ¹⁶⁹
πιόν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με. ¹⁷⁰ εἰς ἔλθοι τὸ ἀξίωμα μου ¹⁷⁰
ἐνώπιόν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥύσάι με. ¹⁷¹ ἐξερευξάντο τὰ χεῖλη ¹⁷¹
μου ὕμνον, ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου. ¹⁷² φθέγγεται ἡ γλῶσσά μου ¹⁷²
τὰ λόγια σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη. ¹⁷³ γενέσθω ἡ χεὶρ σου ¹⁷³
τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠρετισάμην. ¹⁷⁴ ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου, ¹⁷⁴
κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἔστι. ¹⁷⁵ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει ¹⁷⁵
σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι. ¹⁷⁶ ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός· ¹⁷⁶
ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελάθόμην.

CXIX. (CXX.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πρὸς κύριον ἐν τῷ ὄρει Σιβεθαί με ἐκέκραξα, καὶ εἰσῆκουσέ μου. ² κύριε, ²
ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. ³ τί δο- ³
3 ζεῖται σοι καὶ τί προστεθεῖται σοι πρὸς γλώσσαν δολίαν; ⁴ τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ⁴
ἔκονημένα σὺν τοῖς ἀνδραξὶ τοῖς ἐρημικοῖς. ⁵ οἴμοι ὅτι ἡ παροιμία μου ἔμα- ⁵
5 κρύνηται, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδάρ. ⁶ πολλὰ παρώκησεν ἡ ⁶
ψυχὴ μου μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην. ⁷ ἡμῃν εἰρηνικός· ὅταν ἐλάλουν ⁷
αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

CXX. (CXXI.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἦξει ἡ βοήθειά μου. ² ἡ βοή- ²
2 θεῖά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ³ μὴ δώσῃς ³
3 εἰς σῶλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε. ⁴ ἰδοὺ οὐ νυστάξει ⁴
οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ. ⁵ κύριος φυλάξει σε, κύριος σκέπη ⁵
σου ἐπὶ χεῖρα· ⁶ δεξιάν σου· ⁶ ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη ⁶
τὴν νύκτα. ⁷ κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ ⁷
κύριος. ⁸ κύριος φυλάξει τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ⁸
ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXI. (CXXII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα. ² ἔστω- ²
2 τες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ. ³ Ἱερουσαλήμ ³
οἰκοδομουμένη ὡς πόλις ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁴ ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν ⁴

164. ηνεσα σοι 165. αγαπ. το ονομα σου 166. προσεδοκουν 168. ενω-
πιον σου 169. εγγισατω ... εναντιον σου (sed 168. et 169. usque εναντιον
σου in litura) 170. κατα το κριμα σου ζησον με 171. εξερευξονται
172. φθεγγεται ... το λογιον σου CXIX. 5. οιμμοι 6. om την ... ed.
rom. et cod. alex. ειρηνην cum ημ. ειρηνικ. conjg. CXX. 4. ποθεν ηξει
3. νυσταξει 5. ** δεξιας 7. κυρ. φυλαξει σε CXXI. (1. πορευσωμεθα)
3. οι μετοχοι

αἱ φυλαί, φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ἰσραήλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 5 ματι κυρίου· ⁶ ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυίδ.
 6 ⁶ ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί
 7 σε· ⁷ γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί
 8 σου. ⁸ Ἔνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίων μου ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ
 9 σοῦ· ⁹ Ἔνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθὰ σοι.

CXXII. (CXXIII.)

¹ Ὁδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Πρὸς σέ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. ² Ἰδοὺ
 ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης
 εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεόν
 3 ἡμῶν, ἕως οὗ οἰκτειρήσῃ ἡμᾶς. ³ Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ
 4 πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουθενώσεως· ⁴ ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, τὸ ὄνει-
 δος τοῖς εὐθηνούσι καὶ ἡ ἐξουθενώσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

CXXIII. (CXXIV.)

¹ Ὁδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, ἐπάτω δὴ Ἰσραήλ, ² εἰ μὴ ὅτι κύριος
 3 ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, ³ ἄρα ζῶντας ἂν κατ-
 4 ἔπειον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς· ⁴ ἄρα τὸ ὕδωρ
 5 ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς, χεῖμαρρὸν διήλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν· ⁵ ἄρα διήλθεν ἡ
 6 ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. ⁶ εὐλογητὸς κύριος ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς
 7 εἰς θῆραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. ⁷ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐβρύσθη ἐκ τῆς
 8 παγίδος τῶν θηρευόντων· ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐβρύσθημεν. ⁸ ἡ βοή-
 τεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXIV. (CXXV.)

¹ Ὁδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὅρος Σιών· οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
 2 ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ. ² ὁρῇ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ
 3 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. ³ ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον
 τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κληρὸν τῶν δικαίων, ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δι-
 4 καιοὶ ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν. ⁴ ἀγάθυνον, κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς
 5 εὐδέσει τῇ καρδίᾳ. ⁵ τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλίās ἀπάξει κύριος
 μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν· εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

CXXV. (CXXVI.)

¹ Ὁδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

¹ Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὥσει πα-
 2 ρακεκλημένοι. ² τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
 ἀγαλλιάσεως· τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ἑμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ'
 3 αὐτῶν. ³ ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραυνόμενοι.
 4 ⁴ ⁵ ἐπίστρεψον, κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χεῖμαρρὸς ἐν τῷ νότῳ. ⁵ οἱ
 6 σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι. ⁶ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ
 ἔκλειον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἤξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
 αἶροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

4. add αι ante φυλ. κυριου 5. επ οικον 7. γενεσθω δε 8. ενεκεν
 ... ελαλουν δε 9. ενεκεν ... om σοι CXXIII. 4. om αν 7. ερουσθη
 ... ερουσθημεν CXXIV. 2. και κυριος 3. om κυριος ... εν ανομια
 CXXV. 1. ως pro ωσει 2. χαρα 4. ως ο χειμαρρ. 6. αιροντες pro βαλ-
 λοντες

CXXXVI. (CXXXVII.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

᾿Εάν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦν-
τες· ἐάν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγγρύνησεν ὁ φυλάσσων. ² εἰς 2
μάτην ὑμῖν ἐστὶ τὸ ὀρθρῖζειν· ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθλόντες ἄρτον
ὀδύνῃς, ὅταν δῶ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὑπνον. ³ Ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου 3
υἱοί, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστροῦ. ⁴ ὥσει βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως 4
οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων. ⁵ μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ 5
αὐτῶν· οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις.

CXXXVII. (CXXXVIII.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ. ² τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι, μακάριος εἰ καὶ καλῶς σοι 2
ἔσται. ³ ἡ γυνὴ σου ὡς ἄμπελος εὐθηνούσα ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· 3
οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου. ⁴ Ἰδοὺ οὕτως εὐλο- 4
γήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. ⁵ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, 5
καὶ ἰδοὺς τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ⁶ καὶ ἰδοὺς 6
υἱούς τῶν υἱῶν σου. εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

CXXXVIII. (CXXXIX.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἶπάτω δὴ Ἰσραήλ· ² πλεο- 2
νάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. ³ ἐπὶ 3
τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐμάχρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν· ⁴ κύ- 4
ριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένας ἁμαρτωλῶν. ⁵ αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφή- 5
τωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες Σιών· ⁶ γεννηθήτωσαν ὥσει χόρτος 6
δοματίων, ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη· ⁷ οὐ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα 7
αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων· ⁸ καὶ οὐκ 8
εἶπαν οἱ παράγοντες Εὐλογία κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐν ὄνο-
ματι κυρίου.

CXXXIX. (CXXX.)

᾿Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

᾿Εκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, κύριε· ² κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου, 2
γεννηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. ³ ἐάν 3
ἀνομίας παρατηρήσῃς κύριε, κύριε τίς ὑποστήσεται; ⁴ ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἴλα- 4
σμός ἐστιν· ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ⁵ ὑπέμεινά σε κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ 5
μου εἰς τὸν λόγον σου. ⁶ ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακῆς 6
πρωίας μέχρι νυκτός· ἐλπισάτω Ἰσραήλ ἐπὶ τὸν κύριον. ⁷ ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ 7
τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, ⁸ καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραήλ 8
ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

CXXXVI. 1. ο κύριος his ... οικοδομησει ... οι οικοδομ. αυτον 2. του
ορθριζειν ... εγειρεσθαι ... εσθιντες 5. μακαρ. ανθρωπος ος ... κατα-
ισχυνησων ... εν πυλη CXXXVII. 2. τους καρπους των πονων 3. εν τοις
κλιτ. 5. ευλογησει CXXXVIII. 2. εδυνηθησαν 3. επι τω νατου (sic)
6. δοματων CXXXIX. 1. εκεκραξα σε 2. εισακ. της προσευχης μ. 3. πα-
ρατηρηση 6. ed. rom. post κυριον prius plene interpgr. ... και μεχρι ... ante
ελπισατω add απο φυλακης πρωιας 7. το ελαιος εστιν 8. * αυτων

CXXX. (CXXXI.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Κύριε, οὐχ ὑψώθη ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου·
 2 οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις οὐδὲ ἐν θαναμαίοις ὑπὲρ ἐμέ. ² εἰ μὴ ἐταπει-
 νοφρόνουν ἀλλὰ ὑψώσα τὴν ψυχὴν μου, ὥς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν
 3 μητέρα αὐτοῦ, ὥς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. ³ ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ
 τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος.

CXXXI. (CXXXII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

2 Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς προότητος αὐτοῦ. ² ὥς ὥμοσε
 3 τῷ κυρίῳ, ἠΐξατο τῷ θεῷ Ἰακώβ. ³ εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκηνώμα οἴκου μου,
 4 εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου, ⁴ εἰ δώσω ὑπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς
 5 μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου,
 6 ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ, σκηνώμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. ⁶ ἰδοὺ ἠκούσαμεν
 7 αὐτὴν ἐν Ἑφραΐμ, εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ. ⁷ εἰσελευσώ-
 μεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ
 8 πόδες αὐτοῦ. ⁸ ἀνάστητι κύριε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
 9 ἁγιάσματός σου. ⁹ οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὄσιοι σου
 10 ἀγαλλιάσονται. ¹⁰ ἔνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον
 11 τοῦ χριστοῦ σου. ¹¹ ὥμοσε κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει
 12 αὐτὴν ἕκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. ¹² ἐὰν φυλά-
 ξωνται οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα ἃ διδάξω
 αὐτούς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος κατιστῶνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
 13 ¹³ ὅτι ἐξελέξατο κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτοῦ. ¹⁴ αὕτη
 ἡ κατάπανσις μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὥδε κατοικήσω ὅτι ἡρετίσάμην αὐτὴν.
 15 ¹⁵ τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρων.
 16 ¹⁶ τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὄσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλ-
 17 λιάσονται. ¹⁷ ἐκεῖ ἔξανατελῶ κέρας τῷ Δαυὶδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ
 18 μου. ¹⁸ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἔξανθήσει τὸ
 ἄγλασμα μου.

CXXXII. (CXXXIII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ
 2 αὐτό. ² ὥς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαίνειν ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν
 3 Ἀαρών, τὸ καταβαίνειν ἐπὶ τὴν ὦαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. ³ ὥς δρόσος Ἀερ-
 μὼν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλο-
 γίαν, ζῶν ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXXIII. (CXXXIV.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δούλοι κυρίου, οἱ ἐστῶτες ἐν
 2 οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ² ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας

CXXX. 1. ἀναβαζμῶν τῷ δαυιδ ... μου ἡ καρδία 2. ἐταπεινοφοροῦν
 α. υ. τ. καρδίαν μου ... ἀνταποδοσεις CXXXI. 1. προότητος 3. Ἡ pro
 Ei 6. ἐν ευφραζα ... ευραμεν α. ἐν ταῖς δασεσει 7. εἰσελευσομεθα ...
 *αυτων ... εἰς τοπον 9. ἀγαλλιασει ἀγαλλιασονται 11. ἀθετησει αὐτον ...
 ἐπὶ τον θρονον 12. φυλαξ. υιοι σου ... καθειουντ. εως τ. αἰωνος ... *ἐπὶ
 τον θρονον σ. (vdtr) 13. οτι ἐκεῖ 15. τὴν χηραν αὐτῆς 17. ἡτοιμασας
 τῷ χριστῷ μου λυχον CXXXII. 1. ἀναβαζμ. τῷ δαυιδ 2. ἐπὶ κεφαλῇ
 3. τ. εὐλογειαν αὐτου καὶ ζῶν

ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον. ³ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, ³ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXXIV. (CXXXV.)

¹ Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δούλοι κύριον, ² οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ ² κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ³ αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸς κύριος· ³ ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν· ⁴ ὅτι τὸν Ἰακώβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ ⁴ κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμόν ἑαυτῷ. ⁵ ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ κύ- ⁵ ριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς· ⁶ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ ⁶ κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πά- ⁷σαις ταῖς ἀβύσσοις. ⁷ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑέτὸν ⁷ ἐποίησεν, ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. ⁸ ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτοτοκα ⁸ Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ⁹ ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν ⁹ μέσῳ σου Αἰγυπτῇ, ἐν Φαραῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ. ¹⁰ ὃς ἐπάταξεν ¹⁰ ἔθνη πολλά, καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταιούς, ¹¹ τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν ¹¹ Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χα- ¹² ναάν, ¹² καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονομίαν Ἰσραὴλ λαῷ ¹² αὐτοῦ. ¹³ κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς ¹³ γενεὰν καὶ γενεάν· ¹⁴ ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις ¹⁴ αὐτοῦ παρακληθήσεται. ¹⁵ τὰ εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσόν, ἔργα ¹⁵ χειρῶν ἀνθρώπων· ¹⁶ στόμα ἔχουσι καὶ οὐ καλῆσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ ¹⁶ οὐκ ὁψονται, ¹⁷ ὥτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα ¹⁷ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹⁸ ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες ¹⁸ οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁹ οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἶκος Ἀα- ¹⁹ ρὼν εὐλογῆσατε τὸν κύριον· ²⁰ οἶκος Λευὶ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἱ φοβού- ²⁰ μενοι τὸν κύριον εὐλογῆσατε τὸν κύριον. ²¹ εὐλογητὸς κύριος ἐν Σιών, ὁ κα- ²¹ τοικῶν Ἱερουσαλήμ.

CXXXV. (CXXXVI.)

¹ Ἀλληλούια.

¹ Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ² ² Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ³ ³ Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁴ ⁴ τῷ ποιήσαντι θάυμαστα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁵ ⁵ τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁶ ⁶ τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁷ ⁷ τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁸ τὸν ⁸ ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁹ τὴν σε- ⁹ λήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁰ ¹⁰ τῷ πατάξαντι Αἰγυπτὸν σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν ¹⁰ αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹¹ ¹¹ καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι ¹¹ εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹² ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, ¹² ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹³ ¹³ τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ¹³ εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁴ ¹⁴ καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ¹⁴

CXXXIV. 3. ** ηδυ pro καλον 4. αυτου pro εαυτω sec. 5. εγνω... με-
γας κυριος 6. om πασαις 12. δουλοι pro λαω 13. κυριε pro και priore
17. και ουκ ακουσονται et add ρεινας εχουσιν και ουκ οσφρανθησονται χει-
ρας εχουσιν και ου ψηλαφησουσιν ποδας εχουσιν και ου περιπατησουσιν
ου φωνησουσιν εν τω λαρυγγι αυτων 18. παντες οι ποι. α. 20. λυει
21. εκ σιων CXXXV. 1. οτι χρηστος, οτι 9. και τα αστρα

15 διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐκτινάξαντι Φα-
 16 ραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 17 ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁷ τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 18 αὐτοῦ· ¹⁸ καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 19 αὐτοῦ, ¹⁹ τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 20 τοῦ, ²⁰ καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
 21 ²¹ καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
 22 ²² κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ²³ ὅτι
 ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 24 αὐτοῦ· ²⁴ καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
 25 ἔλεος αὐτοῦ· ²⁵ ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
 26 ²⁶ ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXXXVI. (CXXXVII.)

Τῷ Δαυὶδ Ἱερεμίου.

¹ Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκατίσαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ
 2 μνηστῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών· ² ἐπὶ ταῖς ἱτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν
 3 τὰ ὄργανα ἡμῶν, ³ ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς
 λόγους ψῶδων, καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ψῶδων
 4 Σιών· ⁴ πῶς ἄσωμεν τὴν ψῆδὴν κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; ⁵ ἔὰν ἐπιλάθωμαι
 6 σου Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθήσῃ ἡ δεξιὰ μου· ⁶ κολληθῇ ἡ γλῶσσά μου τῷ
 λάρυγγί μου, ἔὰν μὴ σου μνηστῶ, ἔὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ
 7 ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου· ⁷ μνήσθητι κύριε τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέ-
 8 ραν Ἱερουσαλήμ, τῶν λεγόντων Ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς.
 9 ⁸ Δυσγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀντα-
 9 πόδομά σου ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν· ⁹ μακάριος ὃς κρατήσῃ καὶ ἔδωφει τὰ
 νηπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

CXXXVII. (CXXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

¹ Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων
 2 ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· ² προσκυνήσω
 πρὸς ναὸν ἁγίον σου, καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τῷ ἔλεει σου
 3 καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου, ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου σου· ³ ἐν ἡ
 ᾧ ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ
 4 μου δυνάμει σου· ⁴ ἐξομολογησάσωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
 5 ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου· ⁵ καὶ ἠσάτωσαν ἐν ταῖς
 6 ὁδοῖς κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου· ⁶ ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ τα-
 7 πεινὰ ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει· ⁷ ἔὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ
 θλίψεως, ζήσεις με· ἐπ' ὁργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ
 8 με ἡ δεξιὰ σου· ⁸ κύριε ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ· κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν
 αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς.

14. *μεσου αυτων 15. τω (om και) εκτιναξ. 26. τω κυριω του ουρ.
 CXXXVI. 1. om ιερεμιου 2. εκει εκρεμασαμεν 3. οι εκχμαλωτευοντες
 5. *επιλαθωμεν 6. *προαναταξωμεν ... om ως 7. εως ου ο θεμελιος
 εν αυτη CXXXVII. Inscripio sic: Τω δαυιδ ζαχαριου 4. om οτι ηκου-
 στας usque μου 2. επι παντας το ονομα σου το αγιον ei *add σου
 3. επικαλεσομαι ... εν δυναμει omisso σου 7. *εμμεσω ... ζωσεις με
 ... *om μου 8. κυριος ανταποδωσει

CXXXVIII. (CXXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με· ² σὺ ἔγνως τὴν καθεδρὰν μου καὶ 2
τὴν ἔγερσίν μου, σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμοὺς μου ἀπὸ μακρόθεν· ³ τὴν 3
τρίβον μου καὶ τὴν σχοινὸν μου ἐξηχνίασας, καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου προεί-
δες, ⁴ ὅτι οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου· ἴδου κύριε σὺ ἔγνως πάντα ⁴
⁵ τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἐπλασάς με καὶ ἔζηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου· ⁵
⁶ ἐθαυμαστώσῃ ἡ γνῶσις σου ἐξ ἐμοῦ· ἐκραταιώσῃ, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς ⁶
αὐτήν· ⁷ ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ⁷
ποῦ φύγω; ⁸ ἔάν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἔάν καταβῶ εἰς τὸν ⁸
ἄδην, πάρει· ⁹ ἔάν ἀναλάβω τὰς πτέρυγας μου κατ' ὄρθον καὶ κατασκηνώσω ⁹
εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης, ¹⁰ καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ ¹⁰
καθέξει με ἡ δεξιὰ σου· ¹¹ καὶ εἶπα Ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νύξ ¹¹
φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου· ¹² ὅτι σκότος οὐ σκοπισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ¹²
νύξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς·
¹³ ὅτι σὺ ἐκτίσω τοὺς νεφροὺς μου κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρὸς ¹³
μου· ¹⁴ ἐξομολογήσομαι σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώσῃς· θαυμασία τὰ ἔργα ¹⁴
σου, καὶ ἡ ψυχὴ μου γινώσκει σφόδρα· ¹⁵ οὐκ ἐκρύβη τὸ ὅστούν μου ἀπὸ ¹⁵
σοῦ ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτω τῆς γῆς·
¹⁶ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες ¹⁶
γραφῆσονται· ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐραὶ ἐν αὐτοῖς· ¹⁷ ἐμοὶ δὲ λίαν ¹⁷
ἐτιμῆθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· ¹⁸ ἔξα- ¹⁸
ριζήσομαι αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἅμμον πληθυνθήσονται· ἔξηγέρσῃ, καὶ ἔτι ἐλὼ
μετὰ σοῦ· ¹⁹ ἔάν ἀποκτείνῃς ἁμαρτωλοὺς, ὁ θεός· ἄνδρες αἱμάτων ἐκκλίνετε ¹⁹
ἀπ' ἐμοῦ· ²⁰ ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμόν, λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις ²⁰
σου· ²¹ οὐχὶ τοὺς μισούντάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἔξε- ²¹
τηκόμην; ²² τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθρούς ἐγένοντό μοι· ²³ δοκί- ^{22 23}
μασόν με, ὁ θεός, καὶ γινῶσι τὴν καρδίαν μου· ἔτασόν με καὶ γινῶσι τὰς
τρίβους μου· ²⁴ καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδηγήσόν με ἐν ὁδῷ
αἰωνία.

CXXXIX. (CXL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμός.

² Ἐξελοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσαι με, ²
³ οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέ- ³
μοις· ⁴ ἠκόννησαν γλώσσαν αὐτῶν ὡς εἰς ὄφεις, ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη ⁴
αὐτῶν· διάψαλμα· ⁵ φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ⁵
ἀδίκων ἐξελοῦ με, οἵτινες ἐλογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου·
⁶ ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι, καὶ σχοινία διέτειναν παγίδας τοῖς ποσὶ ⁶
μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι· διάψαλμα· ⁷ εἶπα τῷ κυρίῳ Θεῷ ⁷
μου εἰ σύ, ἐνώτισαι κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου· ⁸ κύριε κύριε, δύνα- ⁸
μις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκήσας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου·
⁹ μὴ παραδῶς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῶ· διελογίσαντο κατ' ⁹
ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μὴ ποτε ὑψωθῶσιν· διάψαλμα· ¹⁰ ἡ κεφαλὴ τοῦ ¹⁰

CXXXVIII. om ε. το τέλος ... τω δ. ψαλμ. ζαχαριου et ** add εν τη
διασπορα 3. συ εξηχνιασας 8. συ ει εκει 9. κατ ορθρον 12. οτι το σκο-
τος ... om και νυξ ως η. φωτ. 13. * om συ 15. εν τοις κατωτατοις
16. το ακαταεργαστον σου ειδοσαν οι οφθαλμοι μου 20. λημψονται 21. επι
τοις εχθροις 23. κυριε pro ο θεος 24. κ. ειδη η ειδες οδον CXXXIX. 1.
ψαλμ. τω δαυ. 2. εξελουμαι 3. αδικιαν 5. απο ανθρωπου αδικου ρυσαι
με ... om του 6. om διαψαλμα 9. εγκαταλειπης ... om διαψαλμα

- 11 κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς. ¹¹ πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνδρακες πυρός ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐν ταλαι-
 12 πωρίαις, οὐ μὴ ὑποστῶσιν. ¹² ἄνθρω γλωσσώδης οὐ κατευνυνῆσεται ἐπὶ τῆς
 13 γῆς· ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς καταφθοράν. ¹³ ἔγνω ὅτι ποιήσει κύ-
 14 ριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. ¹⁴ πλὴν δίκαιοι ἐξο-
 μολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

CXL. (CXLI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου, πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεῆ-
 2 σεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ. ² κατευνυνῆτω ἡ προσευχή μου ὡς
 3 θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή. ³ θοὺ κύριε
 4 φυλάκην τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου. ⁴ μὴ ἐκ-
 κλήνης τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις
 5 μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. ⁵ παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
 6 ἔλαιον δὲ ἀμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου· ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσ-
 7 ευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. ⁶ κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ
 7 αὐτῶν· ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνθησαν. ⁷ ὥς ἐπὶ πάχος γῆς διεβράβη
 8 ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ἄδην. ⁸ ὅτι πρὸς σέ κύριε
 9 κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλξης τὴν ψυχὴν μου· ⁹ φύ-
 10 λαξὸν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργα-
 10 ζομένων τὴν ἀνομίαν. ¹⁰ πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἀμαρτωλοί· κατὰ
 μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

CXLI. (CXLI.)

- Συνέσεως τῷ Δαυίδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, προσευχή.
 2 3 ² Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐδεήθην. ³ ἐκ-
 χεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλίψιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγ-
 4 γελῶ. ⁴ ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ οὐ ἔγνω τὰς τρίβους
 5 μου· ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἡ ἐπορευομένη ἐκρυψαν παγίδα μοι. ⁵ κατενόουν εἰς τὰ
 6 δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με· ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ,
 7 καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου. ⁶ πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα, καὶ εἶπα
 7 Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου ἐν γῇ ζώντων. ⁷ πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου,
 8 ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα· ῥύσαι με ἐκ τῶν καταδικόντων με, ὅτι ἐκραταιώ-
 8 θησαν ὑπὲρ ἐμέ. ⁸ ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
 τῷ ὀνόματί σου, κύριε· ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδοῖς μοι.

CXLI. (CXLI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδιώκει.

- Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ
 2 ἀληθείᾳ σου, ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου· ² καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς
 κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
 3 ³ ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἐταπείνωσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ζωὴν

40. *om κοπ. τ. χειλ. αυτ. 41. ανδρακες εν πυρι καταβαλεις α. et εν ταλ. confg. cum seqq. 42. εις διαφθοραν 44. * και κατοικησουσιν CXL. 4. * συνδυασω (*συνδοασω) 7. * τα οστα αυτων 8. *om κυ- ριε alterum 9. σκανδαλου 10. οι αμαρτωλοι ... om αν CXL. 2. εκεκρ., και η φωνη μου προς θεον και προσεσχεν μοι 3. εκχ. ενωπιον αυ- του 5. απολετο 6. εκεκραξα προς σε κυριε, ειπα 7. εις pro προς CXLII. 4. κατεδιωξεν ... εισακουσον pro επακ. 3. εις γην

μου, ἐκάτισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος· ⁴ καὶ ἠκηθίασεν ἐπ' ἐμέ ⁴ τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου. ⁵ ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, ⁵ καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων. ⁶ διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι. ⁶ διάψαλμα. ⁷ ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθῆσμαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. ⁸ ἀκουστὸν ποιήσόν μοι τὸ πρῶτὸν τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπισα· ⁸ γνῶρισόν μοι κύριε ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σέ ἤρα τὴν ψυχὴν μου. ⁹ ἐξελού με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου κύριε, ὅτι πρὸς σέ κατέφυγον. ¹⁰ διδάξόν με ⁹ τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι θεός μου εἰ σύ· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν τῇ εὐθείᾳ. ¹¹ ἔνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε ζήσεις με, ἐν τῇ ¹¹ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ πλύψεως τὴν ψυχὴν μου· ¹² καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ¹² ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολείς πάντα τοὺς ὑλίσβοντας τὴν ψυχὴν μου, ὅτι δοῦλός σου εἰμι ἐγώ.

CXLIII. (CXLIV.)

Τῷ Δαυίδ πρὸς τὸν Γολιάδ.

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου, ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον· ² ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου, ἀντι- ² λήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἠλπισα, ὁ ὑποτάσσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ. ³ κύριε, τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ³ ἡ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίζῃ αὐτόν; ⁴ ἄνθρωπος ματαιότητι ὠμοιῶθη, αἱ ἡμέ- ⁴ ραι αὐτοῦ ὥσελ σκιά παράγουσι. ⁵ κύριε, κλῖνον οὐρανοὺς σου καὶ κατὰβηθι, ⁵ αἶψα τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται· ⁶ ἄστραψον ἄστραπὴν καὶ σκορπίεις αὐ- ⁶ τοὺς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς. ⁷ ἐξαπόστειλον τὴν ⁷ χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελού με καὶ ῥῦσαι με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων. ⁸ ὡν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ⁸ ἀδικίας. ⁹ ὁ θεός, ᾧδὴν καινὴν ἄσμοι σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ ⁹ σοι, ¹⁰ τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρομένῳ Δαυίδ τὸν ¹⁰ δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. ¹¹ ῥῦσαι με καὶ ἐξελού με ἐκ χειρὸς υἱῶν ¹¹ ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδι- ¹² κίας· ¹³ ὡν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἰδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, αἱ θυγατέρες ¹² αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ· ¹³ τὰ ταμεῖα ¹³ αὐτῶν πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύ- ¹⁴ τοκα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν, ¹⁴ οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς· οὐκ ἔστι ¹⁴ κατάπτωμα φραγμοῦ οὐδὲ διέξοδος οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν. ¹⁵ ἔμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος ὁ θεός αὐτοῦ.

CXLIV. (CXLV.)

Αἶνεσις τοῦ Δαυίδ.

Ἵψώσω σε, ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ² καὶ ἐκάστην ἡμέραν εὐλο- ² γήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ³ μέγας ὁ κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ ³ οὐκ ἔστι πέρας. ⁴ γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δυνάμιν ⁴

6. om διαψ. 7. εξελεειπεν 9. εξελουμαι 10. om οτι 2. μ. ει συ ... το αγιον οδ. με εν γη ευθ. 12. εξολεθρευσεις ... οτι εγω δουλ. σου ειμι CXLIII. 2. αντιληπτωρ ... τ. λαον αυτου 3. τις εστιν 4. *σκιαι 6. *αστραπην σου 7. εξελουμαι 10. om την 11. εξελουμαι 12. ων (sed ων in rasura) οι υι. αυτων ως ν. ηδρυμμενα 13. ταμια ... εξερευομενα CXLIV. 1. Αινεσεως τω δαυ. 3. μεγας κυριος 4. *αινεσει

5 σου ἀπαγγελοῦσι· ⁶ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἀγιωσύνης σου
6 λαλήσουσι, καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγῇσονται· ⁷ καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβε-
7 ρῶν σου ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγῇσονται. ⁸ μνήμην τοῦ πλη-
8 9 οῦ τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
9 10 οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος· ¹¹ χρηστὸς κύ-
10 ριος τοῖς ὑπομένουσι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹² ἐξο-
11 μολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσοι σου εὐλογησά-
12 τωσάν σε· ¹³ δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλή-
13 σουσι, ¹⁴ τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν
14 δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου. ¹⁵ ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάν-
15 των τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. ¹⁶ πιστὸς
16 κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ὑποστηρί-
17 ζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατεβράχμε-
18 νους. ¹⁹ οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν
19 ἐν εὐκαιρίᾳ· ²⁰ ἀνοίγεις σὺ τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον εὐδοκίας.
20 21 δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
21 αὐτοῦ. ²² ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλου-
22 μένοις αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ· ²³ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν ποιήσει, καὶ τῆς
23 δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς. ²⁴ φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς
24 ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει. ²⁵ αἰνεσιν κυρίου
λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογεῖτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXLV. (CXLVI.)

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

2 Αἰνεῖ ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον· ³ αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ
3 3 θεῷ μου ἕως ὑπάρχω· ⁴ μὴ πεποῖδατε ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων,
4 4 οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία· ⁵ ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν
5 5 γῆν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.
6 6 ὁ μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν
7 7 θεὸν αὐτοῦ· ⁸ τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ
8 8 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα, ⁹ ποιῶντα
9 9 κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, δίδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. κύριος λύει πεπεδημέ-
10 10 νους· ¹¹ κύριος σοφοῖ τυφλοὺς· κύριος ἀνορθοῖ κατεβράχμενους· κύριος ἀγαπᾷ
11 11 δικαίους· ¹² κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους, ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναστήσει,
12 12 καὶ ὁδὸν ἀμαρτωλῶν ἀφανιεῖ. ¹³ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ θεὸς σου
Σιών εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν.

CXLVI. (CXLVII.)

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

2 Αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός· τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνάει αἰνεσις.
2 2 οἰκοδομῶν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος, καὶ τὰς διασποράς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυναξεί.
3 3 ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα
4 4 αὐτῶν· ⁵ ὁ ἀριθμῶν πλήθιν ἀστρῶν, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. ⁶ μέ-
5 6 γας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ

5. τ. δόξης σου ... *την αγιοσυνην 6. διηγησων et add και την δυ-
ναστιαν σου λαλησουσιν 7. ερευξονται κ. τ. δ. σ. υψωθησονται (sed -η σου
υψ. in rasura) 9. τ. υπομενουσιν αυτον 12. δυναμιν pro δυναστειαν
16. ανοιξεις 18. *πασ. τ. επικ. α. allerum om (vdlr) 20. εξολοθρευσει
CXLV. 1. αγγεου 3. επ υιους 5. om αυτου prim. 8. κυρ. ανορθ. κατερρ.
κυρ. σοφ. τυφλ. 9. αναλημψεται ... αφανισει 10. *αιωναν CXLVI. 1. αγ-
γεου

ἔστιν ἀριθμός. ⁶ ἀναλαμβάνων πρᾶξεις ὁ κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως 6
τῆς γῆς. ⁷ ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν 7
κιθάρα, ⁸ τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἐτοιμάζοντι τῇ γῇ 8
ὑετόν, τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώ-
πων, ⁹ καὶ δίδόντι τοῖς κτήνεσι τροφήν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κορά- 9
κων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν. ¹⁰ οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει, 10
οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ. ¹¹ εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβου- 11
μένοις αὐτόν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXLVII.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον, αἰνεῖ τὸν θεόν σου Σιών. ² ὅτι ^(12. 13) 1 2
ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱούς σου ἐν σοί. ³ ὅ ⁽¹⁴⁾ 3
τιθεῖς τὰ ὄρια σου εἰρήνην, καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε. ⁴ ὁ ἀποστέλλων ⁽¹⁵⁾ 4
τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ. ⁵ τοῦ διδόντος ⁽¹⁶⁾ 5
χιόνα ὥσει ἔριον, ὁμίχλην ὥσει σποδὸν πάσσοντος. ⁶ βάλλοντος χρύσταλλον ⁽¹⁷⁾ 6
αὐτοῦ ὥσει ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁷ ἀπο- ⁽¹⁸⁾ 7
στελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥυή-
σεται ὕδατα. ⁸ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δικαίωμα καὶ ⁽¹⁹⁾ 8
κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραὴλ. ⁹ οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ζῶντι, καὶ τὰ κρί- ⁽²⁰⁾ 9
ματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

CXLVIII.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. ² αἰ- 2
νεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
³ αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς. 3
⁴ αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρά- 4
νῶν. ⁵ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου. ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς 5
ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν. ⁶ ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα 6
τοῦ αἰῶνος. πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται. ⁷ αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ 7
τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι. ⁸ πῦρ, χάλαζα, χιών, χρύσταλλος, 8
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁹ τὰ ὄρη καὶ πάντες βου- 9
νοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι. ¹⁰ τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, 10
ἐρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά. ¹¹ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες 11
καὶ πάντες κριταὶ γῆς. ¹² νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων. 12
¹³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου, ἡ ἐξο- 13
μολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ¹⁴ καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ὕμνος 14
πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

CXLIX.

Ἀλληλούια.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾄσμα καινόν, ἡ αἰνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. ² εὐ- 2
φρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιᾶσθωσαν
ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. ³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ 3
καὶ ψαλτηρίῳ ψαλτάτωσαν αὐτῷ. ⁴ ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώ- 4
σει πρᾶξεις ἐν σωτηρίᾳ. ⁵ καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ 5
τῶν κοιτῶν αὐτῶν. ⁶ αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαίαι 6
δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, ⁷ τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλε- 7
γμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς, ⁸ τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς 8

8. om και χλ. τη δουλ. τ. ανθρ. CXLVII. 4. αγγεου 8. απαγγελων
CXLVIII. 4. αγγεου 9. παντ. οι βουνοι CXLIX. 6. εν τω λαρυγγι α.

9 ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς, ⁹ τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον· δόξα αὐτῇ ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

CL.

Ἀλληλουῖα.

Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυναμέως αὐτοῦ· ² αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ ³ τὸ πλήθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. ³ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ᾗχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε ⁴ αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ· ⁴ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῳ, αἰνεῖτε ⁵ αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανῳ· ⁵ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε ⁶ αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. ⁶ πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυὶδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονομάχησε τῷ Γολιάδ.

- [1] Μικρὸς ἦμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου· ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς μου, αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμωσαν ψαλτήριον. καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυρίῳ μου; αὐτὸς κύριος, αὐτὸς εἰσακούει· αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἤρε με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ ἐνυδόκησεν ἐν αὐτοῖς κύριος. ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν ἀπεκεφάλισα αὐτόν, καὶ ἤρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραὴλ.

ΒΙΒΛΟΣ ΨΑΛΜΩΝ ΡΝ'.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΣΑΛΩΜΩΝΤΟΣ.

I.

- 2 Παροιμίαι Σαλωμώντος υἱοῦ Δαυὶδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ, ² γὰρ ³ ναὶ σοφίαν καὶ παιδείαν, νοῆσαι τε λόγους φρονήσεως, ³ δέξασθαι τε στροφὰς λόγων, νοῆσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, καὶ κρίμα κατευθύνειν· ⁴ ἵνα δῶ ⁵ ἀκάχοις πανουργίαν, παιδί δὲ νέω αἰσθήσιν τε καὶ ἔννοιαν. ⁵ τῶν δὲ γὰρ ⁶ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται· ⁶ νοήσει ⁷ τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα. ⁷ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν, εὐσέβεια δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως· σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν. ⁸ ⁹ ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, καὶ μὴ ἀπόσῃ θεσμούς μητρός σου· ⁹ στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ καὶ κλοιδὸν χρύσειον περὶ σῶ τραχήλῳ.

CL. 4. ὄργανοις *Cod. alex. praemittit numerum ρνα (i. e. 151) ... ἰδιογρ. του δαυιδ ... προς τον γολιαθ [3] ὄργανον, οι [4] εἰσακουσεται μου [6] εν τω ελεει ... οι δε αδελφοι [7] ο κυριος. εξηλθεν [8] παρ εκεινου

Subscriptio: ψαλμοι ρν και ιδιογραφος

Inscriptio. παροιμιαι

I. 4. σολομωντος 5. AC των τε ... C εστιν 7. αρετη αισθησ. ... C εξουθενησουσιν (in rasura) 8. AC νομους pro παιδειαν 9. εξη

¹⁰ οὐέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς μηδὲ βουληθῆς, ¹¹ ἐὰν παρακα- 10 11
λέσωσί σε λέγοντες Ἐλθέ μετ' ἡμῶν κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς
γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως, ¹² καταπύωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ἄδης ζῶντα, καὶ 12
ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς, ¹³ τὴν κτήσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ κα- 13
ταλαβώμεθα, πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων· ¹⁴ τὸν δὲ σὸν κλῆρον 14
βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλάντιον κτησώμεθα πάντες καὶ μαρσιππιον ἐν γε-
νήσῃ ἡμῖν. ¹⁵ μή πορευθῆς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν, ἔκκλινον δὲ τὸν ποδὰ σου 15
ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν. ¹⁷ οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα περρωτοῖς· ¹⁸ αὐ- 17 18
τοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακὰ, ἡ δὲ καταστροφή
ἀνδρῶν παρανόμων κακῇ. ¹⁹ αὐταὶ αἱ ὁδοὶ εἰσι πάντων τῶν συντελούντων 19
τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται. ²⁰ σοφία ἐν ἐξό- 20
δοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατεῖαις παρῶρησιαν ἄγει· ²¹ ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων 21
κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστὴς παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως παρ-
βόουσα λέγει. ²² ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχυν- 22
θῆσονται· οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι
ἐμίσησαν αἰσῶσιν, ²³ καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχους. ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν 23
ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. ²⁴ ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ 24
οὐχ ὑπηρετοῦσατε, καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσέχετε, ²⁵ ἀλλὰ ἀκύρους 25
ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχους ἡπεισθήσατε· ²⁶ τοιγαροῦν καὶ γὰρ 26
τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἔρχεται ὑμῖν
ὄλεθρος, ²⁷ καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφρων θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφή ὁμοίως 27
καταγίγδι παρῇ, καὶ ὅταν ἔρχεται ὑμῖν βλάβη καὶ πολιορκία, ἡ ὅταν ἔρχη-
ται ὑμῖν ὄλεθρος. ²⁸ ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσῃσθε με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακού- 28
σομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν. ²⁹ ἐμίσησαν γὰρ σο- 29
φίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ κυρίου οὐ προσέλαντο, ³⁰ οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν 30
βουλαῖς, ἐμυκτηρίζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους. ³¹ τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν 31
ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται· ³² ἄνδ' ὧν γὰρ 32
ἡδίκουν νηπίους φονεύθῃσονται, καὶ ἐξετασμός ἀσεβεῖς ὀλεῖ. ³³ ὁ δὲ ἐμοῦ 33
ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

II.

Υἱέ, ἐὰν δεξιόμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ, ² ὑπα- 2
κούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παρα-
βαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοουθήσῃν τῷ νῷ σου. ³ ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ 3
καὶ τῇ συνέσει δῶς φωνὴν σου, ⁴ καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ 4
ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν· ⁵ τότε συνήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν 5
θεοῦ εὐρήσεις. ⁶ ὅτι κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνῶσις 6
καὶ σύνεσις· ⁷ καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθούσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πο- 7
ρείαν αὐτῶν ⁸ τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιοματίων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐ- 8
τὸν διαφυλάξει. ⁹ τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάν- 9
τας ἄξοντας ἀγαθούς. ¹⁰ ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἰσῶσις 10
τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ, ¹¹ βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὅσα 11

10. C πλανησουσιν 13. κτισιν 14. AC βαλλαντιον 15. οδους pro εν
οδω ... τον σον ποδα 16. οι γαρ ποδες αυτων εις κακιαν τρεχουσιν και
ταχινοι του εκχειαι αιμα 20. C σοφια δε 21. C παρουσα 22. AC εχων-
ται 24. υπηκουετε 25. ελεγχους ου προσεχετε 26. AC ηνικα αν 27. AC
η οταν pro και οταν ... C om η στ. ερχ. υμ. ολεθρ. 29. γαρ παιδιαν ... om
του ... C τον δε φοβον κυριου 33. εν ελπιδι II. 1. C υιε αν 2. C δε
αυτον επι νοουθειαςιν 3. AC** in f. add την δε αισωσιν ζητησης μεγαλη
τη φωνη 4. εξεραυνησεις, C εξερευνησεις 7. C τ. κατορθωσιν ... AC πο-
ριαν 8. AC οδον 9. αυξοντας

12 τηρήσει σε, ¹² ἵνα ῥύσῃταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος
 13 μὴδὲν πιστόν. ¹³ ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορευέσθαι ἐν ὁδοῖς
 14 σκότους, ¹⁴ οἱ εὐφραϊνόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,
 15 16 ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν, ¹⁶ τοῦ μακράν σε
 ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. υἱέ, μὴ σε
 17 καταλάβῃ κακὴ βουλή, ¹⁷ ἡ ἀπολιπούσα διδασκαλίαν νεότητος, καὶ διαστῆκην
 18 θείαν ἐπιλελησμένην. ¹⁸ ἔστω γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ
 19 τῷ ἄδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς. ¹⁹ πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν
 αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ κα-
 20 ταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτὸν ζωῆς. ²⁰ εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθὰς,
 21 εὕροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας. ²¹ ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῇ,
 22 καὶ ὅσοι ὑπολειφθῇσονται ἐν αὐτῇ. ²² ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ
 παράνομοι ἐξωστῇσονται ἀπ' αὐτῆς.

III.

Υἱέ, ἐμὼν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ καρ-
 2 3 διά. ² μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσί σοι. ³ ἐλεημο-
 σῦναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλειπέτωσάν σε· ἄφασαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ,
 4 5 καὶ εὐρήσεις χάριν. ⁴ καὶ προνοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων. ⁵ ἴσθι
 6 πεποιθὼς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου. ⁶ πά-
 7 σαις ὁδοῖς σου γινώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου. ⁷ μὴ ἴσθι φρό-
 8 νιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεόν καὶ ἐκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ. ⁸ τότε
 9 καί σοι ἔσται τῷ σώματί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου. ⁹ τίμα τὸν κύ-
 ριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιο-
 10 σύνης. ¹⁰ ἵνα πλημπληθῇ τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς σίτῳ, οἶνω δὲ αἱ ληνοί
 11 σου ἐκβλύζουσιν. ¹¹ υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μὴδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ He. 1
 12 ἐλεγχόμενος. ¹² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος ἐλέγχει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν 5. 6.
 13 παραδέχεται. ¹³ μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὖρε σοφίαν, καὶ ζητήσῃ ὃς εἶδε φρό-
 14 νην. ¹⁴ χρειῶσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου ζητησά-
 15 ρους, ¹⁵ τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν
 πονηρόν. εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγιζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον
 16 αὐτῆς ἐστί. ¹⁶ μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ
 ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα. ¹⁷ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δι-
 17 καιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. ¹⁷ αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ κα-
 18 λαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ. ¹⁸ ἔσθλον ζωῆς ἐστί πᾶσι τοῖς ἀν-
 τεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπεριδομένοις ἐπ' αὐτήν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφα-
 19 λῆς. ¹⁹ ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐνεμελίωσε τὴν γῆν, ἡτοίμασε δὲ οὐρανούς φρονή-
 20 21 σει. ²⁰ ἐν αἰσθῇσει ἄβυσσοι ἐβράγχυσαν, νέφη δὲ ἐβρόνχυσαν δρόσους. ²¹ υἱέ μὴ
 22 παραβῇς, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλήν καὶ ἔννοιαν. ²² ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχὴ σου,
 καὶ χάρις ἡ περὶ σῷ τραχήλῳ. ²³ ἔσται δὲ ἱστίς ταῖς σαρκί σου, καὶ ἐπιμέ-
 23 λεια τοῖς σὺν ὀστέοις. ²³ ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδοὺς
 24 σου, ὃ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ. ²⁴ ἐὰν γὰρ κάτῃ ἄφοβος ἔσῃ, ἐὰν δὲ
 25 καθεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις. ²⁵ καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθούσας οὐδὲ
 26 ὀρμάς ἀσεβῶν ἐπερχομένας. ²⁶ ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου, καὶ
 27 ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς. ²⁷ μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῇ, ἥνικα ἂν

42. om σε 17. απολειπουσα 18. αυξονας 19. καταλαμβανωνται
 20. λειους 24. ab initio add χρηστοι εσονται οικητορες γης ακακοι δε
 υπολειφθησονται εν αυτη 22. οδοι δε III. 3. πιστις ... in f. add γρα-
 ψον δε αυτας επι το πλατος της καρδιας σου 5. om τη 6. εν πασαις
 7. εκκλινει 10. αυτου 12. παιδευει pro ελεγχει 13. ιδεν 14. χρειττον
 15. αντιτασσεται 16. αυτου 12. παντες οι τριβοι 19. εν φρονησει 24. παραρυσ
 22. τ. οστ. σου 27. om γαρ 25. και ου μη

ἔχη ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν. ²⁸ μὴ εἴπῃς Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὐριον δώσω, ²⁸ δυνατόν σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιούσα. ²⁹ μὴ ²⁹ τεκτῆνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακῶς, παροικούντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί· ³⁰ μὴ ³⁰ φι-
λεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μὴ τί σε ἐργάσῃται κακόν. ³¹ μὴ κτήσῃ κα- ³¹
κὼν ἀνδρῶν ὄνειδῃ, μὴ δὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. ³² ἀκάθαρτος γὰρ ἔσται ³²
κύριον πᾶς παρανόμος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. ³³ κατὰρα θεοῦ ἐν ³³
οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων ἐυλογοῦνται. ³⁴ κύριος ὑπερηφάνους ἀντι- ³⁴
τάσσεται, ταπεινοὺς δὲ δίδωσι χάριν. ³⁵ δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ³⁵
ἀσεβεῖς ὑψώσαν ἀτιμίαν.

IV.

Ἀκούσατε παῖδες παιδεῖαν πατρός, καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν. ² δὼ- ²
ρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε. ³ υἱὸς γὰρ ³
ἐγενόμην καὶ γὰρ πατρί ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός, ⁴ οἱ ⁴
ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύ-
λασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάβῃ· μὴ δὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος· ⁵ μὴ δὲ ἐγ- ⁵
καταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνδρέσῃ αὐτήν σου. ἐράσῃ αὐτήν, καὶ τηρήσῃ σε· ⁶ πε- ⁶
ριχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσῃ σε· τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ· ⁷ ἵνα ⁷
δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῇς ὑπερασπίσῃ σου.
¹⁰ ἄκουε υἱὲ καὶ δεῖξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἡ ζωὴ σου, ἵνα ¹⁰
σοι γένωνται πολλοὶ ὁδοὶ βίου. ¹¹ ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάξω δέ ¹¹
σε τροχιαῖς ὁρθαῖς. ¹² ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεται σου τὰ διαβή- ¹²
ματα· ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιάσεις. ¹³ ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς, ¹³
ἀλλὰ φύλαξον αὐτήν σεαυτῷ εἰς ζωὴν σου. ¹⁴ ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, ¹⁴
μὴ δὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων· ¹⁵ ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσῃς, μὴ ἐπέλ- ¹⁵
θῃς ἐκεῖ, ἐκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον. ¹⁶ οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν ¹⁶
ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν· ἀφῆρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται· ¹⁷ οἷδε ¹⁷
γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἷνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται. ¹⁸ αἱ δὲ ὁδοὶ ¹⁸
τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν ἕως κατορ-
θῶσιν ἡ ἡμέρα. ¹⁹ αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἶδας πῶς προς- ¹⁹
κόπτουσιν. ²⁰ υἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, ²⁰
²¹ ὅπως μὴ ἐκλιπῶσί σε αἱ πηγαὶ σου, φύλασσε αὐτάς ἐν καρδίᾳ· ²² ζωὴ γὰρ ²¹
ἐστὶ τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτάς, καὶ πάσῃ σαρκὶ ἴσας. ²³ πάσῃ φυλακῇ τήρει ²³
σὴν καρδίαν· ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς. ²⁴ περίελε σεαυτοῦ σχολιὸν στόμα, ²⁴
καὶ ἄδικα χεῖλη μακρὰν ἀπὸ σου ἄπωσαι. ²⁵ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὁρᾷ βλεπέ- ²⁵
ται, τῶσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια. ²⁶ ὁρᾷς τροχιάς ποιεῖ σοὶ ποσί, ²⁶
καὶ τὰς ὁδοὺς σου κατεύθυνε· ²⁷ μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μὴ δὲ εἰς τὰ ἀρι- ²⁷
στερά, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς. ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν
οἶδεν ὁ θεός, διεστραμμέναι δὲ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν· αὐτὸς δὲ ὁρᾷς ποιήσῃ
τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

V.

Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, ² ἵνα ²
λάξῃς ἔννοιαν ἀγαθὴν· αἰσθησὶς δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεται σοι. ³ μὴ πρόσχε ³
φαύλῃ γυναικί· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνῃς, ἣ πρὸς

27. η χ. σου ευ ποιει (sic) 28. και αυριον 29. τεκτενε 30. εις σε
31. ζηλωση IV. 2. εγκαταλειπτε 5. κτησαι σοφιαν κτησαι συνεσιν μη
επιλαβη μηδε εκκλεινης απο ρηματων στοματος μου 6. μη εγκαταλειπης
10. πληθυνθησ. σοι 13. ομ αλλα 16. απ αυτων, ου 18. κατορθωσει
21. εκλειπωσιν ... εν ση καρδια 22. σαρκι αυτου ιασεις 24. απο σου
μακραν απωσον 27. προαξει V. 2. αισθησιν ... εντελλομαι σοι

4 καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα· ⁴ ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὐρήσεις
 5 καὶ ἡκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διατόμου. ⁵ τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες
 κατάγουσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ἄδην, τὰ δὲ ἔχνη αὐ-
 6 τῆς οὐκ ἐρέδεται· ⁶ ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαιερὰ δὲ αἱ τροχιαί
 7 αὐτῆς καὶ οὐκ εὐγνωστοί. ⁷ νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσεις
 8 ἐμούς οἴκους. ⁸ μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσης πρὸς θύ-
 9 ραις οἴκων αὐτῆς· ⁹ ἵνα μὴ πρόη ἄλλοις ζωῆν σου, καὶ σὸν βίον ἀνελεήμο-
 10 σιν· ¹⁰ ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἄλλοτριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους
 11 ἄλλοτριων ἔλθωσι· ¹¹ καὶ μεταμεληθῇ ἐπ' ἐσχάτων, ἥνικα ἂν κατατριβῶσι
 12 σάρκες σώματός σου, ¹² καὶ ἐρεῖς Πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέ-
 13 κλινεν ἡ καρδία μου· ¹³ οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός
 14 με, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου· ¹⁴ παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ
 15 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς. ¹⁵ πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ
 16 σῶν φρεάτων πηγῆς. ¹⁶ μὴ ὑπερεκχεῖσθαι σοὶ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς
 17 δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθαι τὰ σὰ ὕδατα· ¹⁷ ἔστω σοὶ μόνῳ ὑπάρχοντα,
 18 καὶ μηδεὶς ἄλλοτριος μετασχέτω σοι· ¹⁸ ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοὶ
 19 ἰδίᾳ, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου. ¹⁹ ἔλαφος φιλίας
 καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὀμιλεῖτω σοι, ἡ δὲ ἰδίᾳ ἡγείσθαι σου καὶ συνέστω
 σοι ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοσὺς
 20 ἔσῃ. ²⁰ μὴ πολὺς ἴσθαι πρὸς ἄλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας·
 21 ²¹ ἐνώπιον γὰρ εἶσι τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς
 22 τροχιάς αὐτοῦ σκοπεύει. ²² παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ-
 23 τοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. ²³ οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδευτῶν, ἐκ δὲ
 πληθύνους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερέβη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

VI.

2 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυῇσιν σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ. ² παγὶς γὰρ
 3 ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χεῖλη, καὶ ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος. ³ ποιεῖ
 υἱὲ ἃ ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι, καὶ σώξου· ἡκεῖς γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν
 φίλον· ἴσθαι μὴ ἐκλυόμενος, παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγγυήσω.
 4 ⁴ μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὄμμασι, μηδὲ ἐπινυστάξης σοῖς βλεφαροῖς, ⁵ ἵνα σώξῃ
 6 ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος. ⁶ ἴθι πρὸς τὸν μύρ-
 7 φακα, ὃ δὸκνηρὲ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἔκλεινον σο-
 7 φώτερος· ⁷ ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων
 8 μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν, ⁸ ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν, πολλὴν τε ἐν τῷ
 ἀμνητῷ ποιεῖται τὴν παράδεισιν. ἡ πορεύητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε
 ὡς ἐργάτις ἐστί, τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται· ἡς τοὺς πόρους βα-
 σιλεῖς καὶ ἰδιώται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποσεινὴ δὲ ἐστί πᾶσι καὶ ἐπί-
 δοξος, καίπερ οὕσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενῆς, τὴν σοφίαν τιμῆσασα προήχῃ.
 9 ⁹ ἕως τίνος δὸκνηρὲ κατακέσαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ; ¹⁰ ὀλίγον μὲν
 ὕπνοις, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζῇ χειρὶ
 11 στήθῃ· ¹¹ εἴτ' ἐμπαράγινεται σοὶ ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἐν-
 δεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖ, ἤξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμνητός
 12 σου, ἡ δὲ ἐνδεια ὥσπερ κακὸς δρομεύς ἀπαυτομολήσει. ¹² ἄνθρωπος ἀφρων καὶ

4. υστερον δε πικρ. 6. εγνωστοι 7. ποιησης 8. εγγ. προθυραις
 10. om μη ... εισελθωσιν 11. και μη μεταμεληθης 14. κακω μου, εμ-
 μεσω 15. αγγιων 16. om μη ... τα υδατα εκ 19. εν γαρ ταυτη τη φι-
 λια συνπεριφερ. 20. ταις μη ιδιαις 21. εις δε σας τροχειας αυτους 23.
 εξεριφη ... δια VI. 1. εγγυη 2. τα ιδ. χειλ. ανδρι 3. ενεγυησω
 7. εκεινου 8. πρ. υγιαν φερονται 11. ενπαράγεινεται ... ηξει σοι ... κακ.
 ανηρ αυτομολησει

παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς· ¹³ ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῶ, ση- ¹³
μαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων· ¹⁴ διεστραμμένη καρδίᾳ ¹⁴
τεκταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει. ¹⁵ διὰ ¹⁵
τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνιάτος· ¹⁶
¹⁶ ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ ᾤος, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς· ¹⁶
¹⁷ ὀφθαλμὸς ὕβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου, ¹⁸ καὶ ^{17 18}
καρδίᾳ τεκταινομένη λογισμοὺς κακοῦς, καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.
¹⁹ ἔγκαiei ψευδῇ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν. ¹⁹
²⁰ υἱέ, φύλασσε νόμους πατρὸς σου, καὶ μὴ ἀπόσῃ ᾤεσμούς μητρὸς σου· ²¹ ἄφα- ^{20 21}
ψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντός, καὶ ἐγκλοῖωσαι περὶ σῶ τραχήλῳ.
²² ἦνικα ἂν περιπατῇς ἐπάγου αὐτήν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω, ὥς δ' ἂν καθεύδῃς ²²
φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένη συλλαλῇ σοι. ²³ ὅτι λύχνος ἐντολῇ νόμου καὶ ²³
φῶς, ὁδὸς ζωῆς καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία, ²⁴ τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυ- ²⁴
ναϊκὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας. ²⁵ μὴ σε νικήσῃ κάλ- ²⁵
λους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν
αὐτῆς βλεφάρων. ²⁶ τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν ²⁶
τιμίαις ψυχὰς ἀγρεύει. ²⁷ ἀποδίδῃσι τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κα- ²⁷
τακάψει; ²⁸ ἢ περιπατήσῃ τις ἐπ' ἀνδράκων πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατα- ²⁸
κάψει; ²⁹ οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπάνδρον οὐκ ἀσωώθησεται, οὐδὲ ²⁹
πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς. ³⁰ οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἄλῳ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ ³⁰
ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν· ³¹ ἐὰν δὲ ἄλῳ, ἀποτίσει ἑπταπλάσια, καὶ ³¹
πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτόν. ³² ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν ³²
φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, ³³ ὁδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑπο- ³³
φέρει· τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ³⁴ μεστὸς γὰρ ³⁴
ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ³⁵ οὐκ ἀνταλλά- ³⁵
ζεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

VII.

Υἱέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῶ·
υἱέ, τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. ² φύλαξον ²
ἐμὰς ἐντολὰς καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων· ³ πε- ³
ρίστου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. ³
⁴ εἰπὼν τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφῇ εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποιή- ⁴
σαι σεαυτῷ, ⁵ ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐὰν σε ⁵
λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλλῃται. ⁶ ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς ⁶
τὰς πλατείας παρακλύπτουσα, ⁷ ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῇ ⁷
φρενῶν, ⁸ παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἰκῶν αὐτῆς καὶ λαλοῦντα ⁸
⁹ ἐν σκότει ἐσπερινῷ, ἦνικα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ καὶ γνωφώδης, ¹⁰ ἢ δὲ γυνὴ ^{9 10}
συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἢ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
¹¹ ἀνεπετρωμένη δὲ ἐστί καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες ¹¹
αὐτῆς· ¹² χρόνον γάρ τινα ἐξῶ ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν ¹²
γωνίαν ἐνεδρεύει. ¹³ εἴτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ ¹³
προσεῖπεν αὐτῷ ¹⁴ Ὁυσία εἰρηγική μοί ἐστί, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχὰς ¹⁴
μου· ¹⁵ ἔνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον, ¹⁵

14. διεστρ. δε καρδ. (ed. rom. διεστραμμενη καρδια pro -νη -δια)
15. δια δε τουτο 16. μισει ο κυριος ... δια 17. αιμα δικαιον 20. φυ-
λασσε υιε 22. ως αν ... συλλαλησω 23. και οδος ζωης ελεγχ. 25. συναρ-
πασης 27. αποδεσει 28. επ ανδρακα οχνευρος 29. ασωωθησεται 30. τις
αλω ... εμπλησει ψυχην πινωσαν 35. μη δια πολλων VII. 2. φυλαξω
3. περιστου αυτοις 5. εμβαληται 9. νυκτερινη και γνωφος 11. ουκ ησυ-
χαζουσιν 15. συναντησι. μου (σου?)

16 εὐρηκά σε. ¹⁶ κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς
 17 ἀπ' Αἰγύπτου. ¹⁷ διέβραγα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κιν-
 18 ναμώμῳ. ¹⁸ ἔλθῃ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὅρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶ-
 19 μεν ἔρωτι. ¹⁹ οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπότευται δὲ ὁδὸν μα-
 20 κράν, ²⁰ ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπαν-
 21 ἤξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²¹ ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν πολλὴ ὁμίλη, βρόχοις τε
 22 τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν. ²² ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεφωθίς,
 23 ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμούς, ²³ ἡ ὥς
 ἑλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἦπαρ. σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνειον εἰς παγίδα,
 24 οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. ²⁴ οὐκ οὖν οὐκ εἰσέκουέ μου, καὶ πρόσκειται ῥή-
 25 μασι στόματός μου. ²⁵ μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδιά σου.
 26 ²⁶ πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀνερρίψμητοὶ εἰσιν οὓς πεφόνευκεν.
 27 ²⁷ ὁδοὶ ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατὰγοῦσαι εἰς τὰ ταμεία τοῦ θανάτου.

VIII.

2 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύττεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ. ² ἐπὶ γὰρ τῶν
 3 ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκε. ³ παρὰ γὰρ πύλαις
 4 δυναστῶν παρεδρεῦει, ἐν δὲ εἰσόδῳις ὑμνεῖται. ⁴ ὑμᾶς ὡς ἄνθρωποι παρακαλῶ,
 5 καὶ προτεῖμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁵ νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν, οἱ
 6 δὲ ἀπαιδεῦτοι ἐνδεσθε καρδίαν. ⁶ εἰσακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἔρῳ, καὶ ἀνοίσω
 7 ἀπὸ χειλέων ὁρθά. ⁷ ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ οὐ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ
 8 ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. ⁸ μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στό-
 9 ματός μου, οὐδὲν ἑαυτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. ⁹ πάντα ἐνώπια τοῖς
 10 συνιούσι, καὶ ὁρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινώσκιν. ¹⁰ λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύ-
 11 ριον, καὶ γινώσκιν ὑπὲρ χρυσίου δεδοκιμασμένον. ¹¹ κρείσσων γὰρ σοφία λίθων
 12 πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. ¹² ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκή-
 13 νωσα βουλήν καὶ γινώσκιν, καὶ ἔνοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. ¹³ φόβος κυρίου μι-
 ναστὶ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσθηκα δὲ
 14 ἐγὼ διεστραμμένους ὁδοὺς κακῶν. ¹⁴ ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις,
 15 ἐμὴ δὲ ἰσχὺς. ¹⁵ δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι
 16 δικαιοσύνην. ¹⁶ δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ
 17 κρατοῦσι γῆς. ¹⁷ ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρή-
 18 σουσιν. ¹⁸ πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτήσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.
 19 ¹⁹ βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθων τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννή-
 20 ματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ. ²⁰ ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀνὰ
 21 μέσον τρίβων δικαιοῦματος ἀναστρέφομαι, ²¹ ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν
 ὑπαρξίν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. ἐὰν ἀναγγέλω ὑμῖν
 22 τὰ κατὰ ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμηῆσαι. ²² κύριος
 23 ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, ²³ πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐξεμελίωσέ
 24 με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι, ²⁴ καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆ-
 25 σαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ²⁵ πρὸ τοῦ ὅρη ἐδρασιῆναι,
 26 πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾶ με. ²⁶ κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ
 27 ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανῶν. ²⁷ ἠνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρή-
 28 μην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων· ²⁸ καὶ ὡς ἰσχυρά

16. κηριας 17. κροκω 22. κεφωθις 24. ρησιν 25. in f. add και
 μη πλανητης εν ατραποις αυτης 27. εις ταμεια VIII. 6. ανοιγω 8. παντ.
 τα κριματα ... ουδεν εν αυτοις ... στραγγαλιωδες 40. in f. add ανταναι-
 ρεισθαι εσθησιν χρυσιου και αργυριου 42. x. γνωσιν c. seqq. conjg. 43.
 υπερηφανιαν (ita etiam ed. rom.) 47. ευρησουσιν χαριν 49. λιθ. τιμ. πολυν
 ... γεννηματα χρισσον 20. τριβων δικαιοσυνης 23. om εν αρχη 26. υπ
 ουρανον 27. συνπαρημην 28. ηνικα ισχυρα

ἐποίει τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγάς τῆς ὑπ' οὐρανόν, ²⁹ καὶ ²⁹ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ³⁰ ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα· ἐγὼ ³⁰ ἤμην ἢ προσέχαιρεν, καὶ ἡμέραν δὲ εὐφραϊνόμεν ἓν προσώπῳ αὐτοῦ ἓν παντὶ καιρῷ, ³¹ ὅτε ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ³² νῦν οὖν υἱὲ ἀκούε μου· ³⁴ μακάριοις ἀνὴρ ὃς εἰς- ³² 34 κούσεται μου, καὶ ἀνθρώπος ὃς τὰς ἐμάς ὁδοὺς φυλάξει, ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καὶ ἡμέραν, τηρῶν σταθμούς ἐμῶν εἰσόδων. ³⁵ αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ³⁵ ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται βέλησις παρὰ κυρίου. ³⁶ οἱ δὲ ἀμαρτάνοντες εἰς ³⁶ ἐμὲ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἐαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

IX.

Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπῆρξε στύλους ἐπτά· ² ἔσφαξε ² τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν· ³ ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ ³ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα ⁴ Ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς ⁴ μέ· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν ⁵ Ἐλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ ⁵ πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν· ⁶ ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βα- ⁶ σιλεύσητε, καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει συνέσιν. ⁷ ὁ ⁷ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμῆσεται ἑαυτόν. ⁸ μὴ ἔλεγχε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγα- ⁸ πῆσει σε. ⁹ δίδου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ, καὶ ⁹ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλὴ ἀγίων ¹⁰ συνέσις· τὸ γὰρ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς. ¹¹ τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ ¹¹ πλὴν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς σου. ¹² υἱὲ ἂν σοφὸς ¹² γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσθι καὶ τοῖς πλησίον· ἂν δὲ κακὸς ἀποβῇ, μόνος ἂν ἀντλήσῃς κακά. ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὃ δ' αὐ- ¹³ τὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελώνος, τοὺς ¹⁴ δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρή- ¹⁵ μου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρτίαν. ¹³ γυνὴ ¹³ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην· ¹⁴ ἐκ- ¹⁴ θισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ θύρῳ ἐμφανῶς ἐν πλατείαις, ¹⁵ προς- ¹⁵ καλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· ¹⁶ ὅς ἐστιν ¹⁶ ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μέ, καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονήσεως παρα- ¹⁷ κелеύομαι λέγουσα ¹⁷ Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἄψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυ- ¹⁷ κεροῦ. ¹⁸ ὃ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεὺς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον ¹⁸ ἄδου συναντᾷ. ἀλλὰ ἀποπηδήσῃ, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄνομα πρὸς αὐτήν· οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πῖης, ἵνα πλὴν ζήσης χρό- ¹⁹ νον, προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς.

X.

Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρὶ. ² οὐκ ὦφε- ² λήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου. ³ οὐ λιμοκτο- ³

29. praemittit haec: εν τω τιθεσθαι τη θαλασση ακριβασμον αυτου και υδατα ου παρελυσονται στοματος αυτου ... om ως ... τα θεληματα 34. οτε ηυφραινετο ... και ενηυφραινετο 32. in f. add και μακαριοι οι οδους μου φυλασσοντες 33. ακουσατε σοφιαν και σοφισθητε και μη αποφραγητε 36. εις εμε αμαρταν. IX. 6. φρονησιν ινα βιωσθητε 7. λημψεται 8. μι- σωσιν σε ... in f. add ασοφον και μισησει σε 9. γνωρ. δε δικ. 10. το δε γινωαι 11. ζηση ... om σου 12. τω πλησιον ... ποιμανει ... απει- λειπεν 15. παριοντ. οδον 16. με, ενδεσιν δε 18. πετευρον ... ενχρονι- σης ... επιστης το σον ομμα ... post υδ. αλλοτριον add και υπερβησηη ποταμον αλλοτριον ... ζηση

4 νήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζῶν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει. ⁴ πενία ἄνδρα τα-
 5 πείνοι, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουν. ⁵ υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
 6 τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. ⁶ διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνε-
 7 μόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμνητῷ υἱὸς παράνομος. ⁷ εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ
 8 δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον. ⁸ μνητὴ δικαίων μετ' ἐγκαι-
 9 μίων, ὄνομα δὲ ἀσεβούς σβέννυται. ⁹ σοφὸς καρδίᾳ διέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ ἄστε-
 10 γος χεῖλεσι σκολεῖται ὑποσκελιστήσεται. ¹⁰ ὃς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πε-
 11 ποιδῶς· ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωστήσεται. ¹¹ ὃ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς
 12 μετὰ δόλου συνάγει ἄνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνο-
 13 ποιεῖ. ¹² πηγὴ ζῶης ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβούς καλύπτει ἀπώλεια.
 14 ¹³ ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον. ¹⁴ σοφοὶ
 15 κρύψουσιν αἰσθήσιν, στόμα δὲ προκετοῦς ἐγγίξει συντριβῇ. ¹⁵ κτήσις πλουσίων
 16 πόλις ὀχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία. ¹⁶ ἔργα δικαίων ζῶν ποιεῖ, καρποὶ
 17 δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτίας. ¹⁷ ὁδοὺς δικαίας ζῶης φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ
 18 ἀνεξέλεγκτος κλονεῖται. ¹⁸ καλύπτουσιν ἔχθραν χεῖλη δικαίων, οἱ δὲ ἐκφέροντες
 19 λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν. ¹⁹ ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφρεύει ἀμαρτίαν, φει-
 20 δόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσθ. ²⁰ ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,
 21 καρδίᾳ δὲ ἀσεβούς ἐκλείψει. ²¹ χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες
 22 ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. ²² εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ δικαίου αὕτη πλουτίζει,
 23 καὶ οὐ μὴ προσεῖτῃ αὕτῃ λύπη ἐν καρδίᾳ. ²³ ἐν γέλῳ ἄφρων πράσσει κακά,
 24 ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν. ²⁴ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπι-
 25 θυμία δὲ δικαίου δεκτὴ. ²⁵ παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς,
 26 δίκαιος δὲ ἐκκλίνει σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ ὥσπερ ὄμφαξ ὁδοῦσι βλαβερόν
 27 καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ. ²⁷ φόβος κυρίου
 28 προσέτιθισιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται. ²⁸ ἐγγροῖνε δικαίους εὐ-
 29 φροσύνη, ἑλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται. ²⁹ ὀχύρωμα ὅσπου φόβος κυρίου, συντριβὴ
 30 δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακὰ. ³⁰ δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδύσει, ἀσεβεὶς δὲ οὐκ
 31 οὐκίσουσιν γῆν. ³¹ στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολείται.
 32 ³² χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

XI.

Ζυγοὶ δόλιοι βδελύγμα ἐνώπιον κυρίου, στάσιμον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.
 2 ² οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
 4 ⁴ ἀποθανόντων δίκαιος ἔλιπε μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπιχάρτος.
 5 ἀσεβῶν ἀπώλεια. ⁵ δικαιοσύνη ἀμώμους ἐρῶτομεῖ ὁδοῦς, ἀσέβεια δὲ περι-
 6 πίπτει ἀδικίᾳ. ⁶ δικαιοσύνη ἀνδρῶν ἐρῶν ῥύσεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐ-
 7 τῶν ἀλίσκονται παράνομοι. ⁷ τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὀλλυται ἑλπίς,
 8 τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὀλλυται. ⁸ δίκαιος ἐκ τῆρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ
 9 δὲ παραδίδεται ὁ ἀσεβῆς. ⁹ ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολιταίς, αἰσθητὴς δὲ
 10 δικαίων εὐδοξία. ¹⁰ ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατῴρωσται πόλις, ¹¹ στόμασι δὲ ἀσε-
 12 βῶν κατεσκάφη. ¹² μυκητρίζει πολίτας ἐνδεὲς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυ-

X. 6. ἐπὶ κεφαλῇ 42. νικὸς ... καλύψει 47. om δικαίας 49. εκ-
 φρεύεται ἀμαρτία 20. πεπυρωμένος 22. ἐπὶ κεφαλῇ ... om αὕτη πλου-
 τίζει 23. ἄνδρα 24. post περιφερεται add δουλεύσει δὲ ἀφρων φρονιμῷ
 et in f. add καρδία δὲ ἀσεβούς ἐκλείπει 25. ο. ἀσεβῆς 26. βλαβερός
 28. ὀλλυται 30. om εἰς XI. 3. τελειότης εὐδαιων ὁδηγήσει αὐτοὺς καὶ
 υποσκελισμός αἰετούντων προνομεύσει αὐτοὺς 4. ab initio add οὐκ ὠφελή-
 σει υπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ καὶ δικαιοσύνη ῥύσεται ἀπὸ θανάτου 4. εἰλεπεν
 5. ἀμώμους 6. ῥύσεται ... τῇ δὲ ἀβουλείᾳ ἀλίσκ. 8. δύνει 40. in f. add
 καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα 11. ab initio add ἐν εὐλογίᾳ εὐζει-
 ῶν ὑψώθησεται πόλις (12. ἐνδεεῖς)

χίαν ἄγει. ¹³ ἄνθρωπος διγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ ¹³
 πνοῇ κρύπτει πράγματα. ¹⁴ οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσι ὥσπερ φύλλα, ¹⁴
 σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ. ¹⁵ πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμίξῃ δι- ¹⁵
 καίῳ, μισεῖ δὲ ἤχον ἀσφαλείας. ¹⁶ γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἄνδρὶ δόξαν, ἄρ- ¹⁶
 νος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλοῦτου ὁκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ ¹⁶
 ἄνδρες ἐφείδονται πλούτῳ. ¹⁷ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἄνθρωπος ἐλετήμων, ¹⁷
 ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελετήμων. ¹⁸ ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα ¹⁸
 δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας. ¹⁹ υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, διωγμὸς δὲ ¹⁹
 ἀσεβοῦς εἰς θάνατον. ²⁰ βδελύγμα κυρίῳ διεστραμμέναι ὁδοί, προσδεκτοὶ δὲ ²⁰
 αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ²¹ χειρὶ χειράς ἐμβαλὼν ἀδίκους ²¹
 οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πιστόν. ²¹
²² ὥσπερ ἐνώπιον ἐν ῥινὶ ὁσός, οὕτως γυναικὶ κακὸφρονι κάλλος. ²³ ἐπισύμῃ ^{22 23}
 δικαίων πᾶσα ἀγαθὴ, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται. ²⁴ εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπεί- ²⁴
 ροντες πλείονα ποιοῦσιν, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται. ²⁵ ψυχὴ εὐ- ²⁵
 λογουμένη πᾶσα ἀπλῇ, ἄνθρωπος δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων. ²⁶ ὁ συνέχων σίτον ²⁶
 ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος. ²⁶
²⁷ τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθὴν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψε- ²⁷
 ται αὐτόν. ²⁸ ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ ἀντιλαμβάνόμενος ²⁸
 δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ. ²⁹ ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονο- ²⁹
 μήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ. ³⁰ ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται ³⁰
 δένδρον ζωῆς, ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων. ³¹ εἰ ὁ μὲν δίκαιος ³¹
 μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεύεται;

XII.

Ὁ ἀγαπῶν παιδεῖαν ἀγαπᾷ αἵσθησιν, ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων. ²
² κρείσσων ὁ εὐρὺν χάριν παρὰ κυρίῳ, ἄνθρωπος δὲ παράνομος παρασιωπηθήσε- ²
 ται. ³ οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρ- ³
 ρήσονται. ⁴ γυνὴ ἄνδρα στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, ⁴
 οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνὴ κακοποιός. ⁵ λογιζομὲν δικαίων κρίματα, κυβερ- ⁵
 νῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους. ⁶ λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐ- ⁶
 τοὺς. ⁷ οὐ ἔαν στραφῇ ὁ ἀσεβὴς ἀφανίζεται, οἴκοι δὲ δικαίων παραμένουσι. ⁷
⁸ στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἄνδρος, νοῦς κακῆς δὲ μυκτηρίζεται. ⁸
⁹ κρείσσων ἄνθρωπος ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεῖς καὶ ⁹
 προσδεόμενος ἄρτου. ¹⁰ δίκαιος οἰκτερεῖ ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα ¹⁰
 τῶν ἀσεβῶν ἀνελετήμονα. ¹¹ ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ¹¹
 ἄρτου, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων δια- ¹²
 τριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν. ¹² ἐπισύμῃ ¹²
 κακαί, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι. ¹³ δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμ- ¹³
 πίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλῶς, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. ὁ βλέπων λεῖα ¹⁴
 ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκλήψει ψυχὰς. ¹⁴ ἀπὸ καρπῶν στό- ¹⁴
 ματος ψυχὴ ἄνδρος πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀναπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δο- ¹⁵
 τήσεται αὐτῷ. ¹⁵ ὁδοὶ ἀφρόνων ὄρθαι ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβου- ¹⁵
 λίας σοφός. ¹⁶ ἄφρων αὐτὴν μερὸν ἐξαγγέλλει ὁργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ¹⁶
 ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἄνθρωπος πανούργος. ¹⁷ ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, ¹⁷
 ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλος. ¹⁸ εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι μάχαιραι, ¹⁸
 γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται. ¹⁹ χεῖλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ¹⁹
 ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον. ²⁰ δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακὰ, οἱ δὲ ²⁰
 βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται. ²¹ οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, ²¹

21. ληψεται μισθ. πιστων 25. ηυλογημενη 27. καταλημψεται 29.
 συμπεριφερομενος XII. 9. αρτων 10. οικτειρει δικαιος 13. δι. αμαρτιας
 16. om. ανηρ 18. μαχαιραν

22 οἱ δὲ ἀσεβεῖς πληρωθήσονται κακῶν. ²² βδέλυγμα κυρίῳ χεῖλη ψευδῆ, ὁ δὲ
 23 ποιῶν πίστει δεκτὸς παρ' αὐτῷ. ²³ ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδία
 24 δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς. ²⁴ χεῖρ ἐκλεκτῶν κρατήσῃ εὐχερῶς, δόλιοι
 25 δὲ ἔσονται ἐν προνομῇ. ²⁵ φοβερὸς λόγος καρδίαν ταρασσεί ἀνδρὸς δικαίου,
 26 ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν. ²⁶ ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται,
 ἀμαρτάνοντας δὲ καταδιώκεται κακὰ, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσῃ αὐ-
 27 τούς. ²⁷ οὐκ ἐπιτεύκεται δόλιος βήρας, κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ κατάρος. ²⁸ ἐν
 ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησικακῶν εἰς θάνατον.

XIII.

2 Υἱὸς πανούργος ὑπήκοος πατρί, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ. ² ἀπὸ καρ-
 3 πῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχὰς δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι. ³ ὃς
 φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ προπετὴς χεῖλεσι
 4 πτοήσει ἑαυτόν. ⁴ ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπι-
 5 μελείᾳ. ⁵ λόγῳ ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἔξει παρρη-
 7 σίαν. ⁷ εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινούντες
 8 ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. ⁸ λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς
 9 δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλῇ. ⁹ ὥς δίκαιοι διὰ παντός, ὥς δὲ ἀσεβῶν σβέν-
 νυται. ψυχὰς δόλιοι πλανῶνται ἐν ἀμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτεῖρουσι καὶ ἔλεοῦσι.
 10 11 ¹⁰ κακὸς μετ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. ¹¹ ὕπαρ-
 ξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ
 12 μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. δίκαιος οἰκτεῖρει καὶ κηρῶ. ¹² κρείσσων ἐναρ-
 χόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον
 13 γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθῆ. ¹³ ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονήσεται
 ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν οὗτος ὑγιαίνει. νιψὶ δολίῳ οὐδὲν ἔσται
 ἀγαθόν, οἰκέτῃ δὲ σοφῷ εὖδοι ἔσονται πράξεις καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς
 14 15 ¹⁴ αὐτοῦ. ¹⁵ νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται. ¹⁵ σύ-
 νεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ
 16 δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ. ¹⁶ πᾶς πανούργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ
 17 δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν. ¹⁷ βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ,
 18 ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν. ¹⁸ πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία,
 19 ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. ¹⁹ ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχὴν,
 20 ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως. ²⁰ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσθ',
 21 ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται. ²¹ ἀμαρτάνοντας καταδιώκεται
 22 κακὰ, τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθὰ. ²² ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει
 23 υἱοὺς υἱῶν, βησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν. ²³ δίκαιοι ποιήσουσιν
 24 ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά, ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως. ²⁴ ὃς φεῖδεται τῆς
 25 βρακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπαμελῶς παιδεύει. ²⁵ δίκαιοι
 ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχὰς δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

XIV.

Σοφαὶ γυναῖκες ὥκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερ-
 2 σιν αὐτῆς. ² ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σχολάζων ταῖς
 3 ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται. ³ ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χεῖλη
 4 δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς. ⁴ οὐ μὴ εἰσι βόες, φάτνια καθαρά· οὐδὲ πολλὰ
 5 γεννήματα, φανερὰ βοδὸς ἰσχύς. ⁵ μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἔκκαλει δὲ ψευδῇ

24. εχθρων pro ευχερως ... εις προνομην 25. ευφρανει 26. post εσται
 add αι δε γνωμαι των ασεβων ανεπεικεις ... om δε prius XIII. 2. καρ-
 που 5. και ουκ 6. δικαιοσυνη φυλασσει ακακους οδω τους δε ασεβεις
 φαυλους ποιει αμαρτια 7. οι πλουτιζουσιν 12. βοηθειν ... επιθυμ. κακη
 20. ο συμπορευομενος σ. ε. εσται, ο δε συνρεμβομενος 21. καταλημψεται
 22. ο αγαθος XIV. 1. κατεστρεφεν 3. φυλαξει 4. γεννηματα

μάρτυς ἄδικος. ⁶ ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἰσθησις ⁶
 δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής. ⁷ πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθή- ⁷
 σεως χεῖλη σοφά. ⁸ σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἄνοια ⁸
 δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ. ⁹ οἰκίαι παρανόμων ὀφειλίσσουσι καταρισμόν, οἰκίαι ⁹
 δὲ δικαίων δεκταί. ¹⁰ καρδιά ἀνδρὸς αἰσθητικῆς, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ· ὅταν ¹⁰
 δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμίγνυται ὕβρει. ¹¹ οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκη- ¹¹
 ναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται. ¹² ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὁρᾶν ¹²
 εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ἄδου. ¹³ ἐν εὐφροσύναις ¹³
 οὐ προσμίγνυται λύπη, τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται. ¹⁴ τῶν ἑαυτοῦ ¹⁴
 ὁδῶν πληροῖσθαι θρασυκαρδίας, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγα- ¹⁴
 θός. ¹⁵ ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανούργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν. ¹⁵
¹⁶ σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθώς μίγνυ- ¹⁶
 ται ἀνόμῳ. ¹⁷ ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ¹⁷
 ὑποφέρει. ¹⁸ μεριούνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανούργοι κρατήσουσιν αἰσθή- ¹⁸
 σεως. ¹⁹ ὀλισθήσουσι κακοὶ ἐναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θρασυεύσουσι θύρας ¹⁹
 δικαίων. ²⁰ φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοῦς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί. ²¹ ὁ ²⁰ ²¹
 ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοῦς μακαριστός. ²² πλανώμενοι ²²
 τεκταίνουσι κακά, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί· οὐκ ἐπίστανται ²²
 ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύνην δὲ καὶ πίστις παρὰ τέκτοσιν ²³
 ἀγαθοῖς. ²³ ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάληγτος ²³
 ἐν ἐνδεῇ ἔσται. ²⁴ στέφανος σοφῶν πανούργος, ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακὴ. ²⁴
²⁵ ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, ἐκκαλεῖ δὲ ψευδοῦς δόλιος. ²⁶ ἐν ²⁵ ²⁶
 φόβῳ κυρίου ἐλπίς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα. ²⁷ πρὸς- ²⁷
 ταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου. ²⁸ ἐν πολλῷ ²⁸
 ἔννει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυναστού. ²⁹ μακρόθυμος ²⁹
 ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων. ³⁰ πρᾶξ- ³⁰
 καρδίας ἱατρός, σῆς δὲ ὁστέων καρδία αἰσθητικῆς. ³¹ ὁ συκοφαντῶν πένητα ³¹
 παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεεῖ πτωχόν. ³² ἐν κακίᾳ ³²
 αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποιθώς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος. ³³ ἐν ³³
 καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγιγνώσκεται. ³⁴ δι- ³⁴
 καιοσύνη ὑποὶ ἔθνος, ἐλασσονοῦσι δὲ φυλάς ἀμαρτίαι. ³⁵ δεκτὸς βασιλεὺς ὑπη- ³⁵
 ρέτης νομίμων, τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

XV.

¹ Ὀργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπύπτουσα ἀποστρέφει ¹
 θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. ² γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, ²
 στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγέλλει κακά. ³ ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκο- ³
 πεύουσι κακοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς. ⁴ ἴσσις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συν- ⁴
 τηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. ⁵ ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός, ⁵
 ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος. ⁶ ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχύς ⁶
 πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλοόρριζοι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται· οἴκοις δικαίων ἰσχύς πολλή, ⁷
 καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται. ⁷ χεῖλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ ⁷
 ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς. ⁸ θυσαὶ ἀσεβῶν βδελυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατε- ⁸
 θυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ. ⁹ βδελυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας δὲ ⁹
 δικαιοσύνην ἀγαπᾷ. ¹⁰ παιδεῖα ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ ¹⁰
 μισοῦντες ἐλέγχουσιν τελευτῶσιν αἰσχυρῶς. ¹¹ ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερά παρὰ ¹¹
 τῷ κυρίῳ, πῶς οὐκ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; ¹² οὐκ ἀγαπήσει ἀπαί- ¹²
 δευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. ¹³ καρδίας εὐ- ¹³
 φραϊνομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις οὐσῆς σκυθρωπάζει. ¹⁴ καρδία ¹⁴

9. αφρωνων pro παρανομων 10. υβριν 12. ορθη ειναι παρα ανδρ.,
 τα δε τ. αυτου 13. χαρας 20. μισησωσιν 24. in f. add εσται 34. ελεα
 XV. 6. ολοριζοι ... ολουνται (7. καρδιας) 13. ουσας

15 ὁρθὴ ζητεῖ αἰσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γινώσεται κακά. ¹⁵ πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι
 16 διὰ παντός. ¹⁶ κρείσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ ἡθασαυροὶ μεγάλοι
 17 μετὰ ἀφοβίας. ¹⁷ κρείσσων ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φίλιαν καὶ χάριν ἢ
 18 παράθεσις μίσχων μετὰ ἐχθρας. ¹⁸ ἄνθρωπος συμώδης παρασκευάζει μάχας, μα-
 κρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει· μακρόθυμος ἄνθρωπος κατασβέσει
 19 κρίσεις, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μάλλον. ¹⁹ ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ
 20 δὲ τῶν ἀνδρῶν τετριμμέναι. ²⁰ υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων
 21 μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ. ²¹ ἀνοήτου τρίβει ἐνδεεῖς φρενῶν, ἄνθρωπος δὲ φρόνι-
 22 μος κατευθύνων πορεύεται. ²² ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνδρία,
 23 ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή. ²³ οὐ μὴ ὑπακούσει ὁ κακὸς αὐτῇ,
 24 οὐδὲ μὴ εἴπη καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. ²⁴ ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα
 25 συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἄδου σωθῇ. ²⁵ οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾶ κύριος,
 26 ἐστήρισε δὲ ὅριον χήρας. ²⁶ βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἀγνῶν δὲ ῥή-
 27 σεις σεμναί. ²⁷ ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψας
 σῴζεται. (16, 6.) ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ
 28 φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. ²⁸ καρδίαι δικαίων μελετῶσι πίστεις,
 στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. (16, 7.) δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀν-
 29 θρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται. ²⁹ μακρὰν ἀπέχει
 ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαίς δὲ δικαίων ἐπακούει. (16, 8.) κρείσσων ὀλίγη λή-
 ψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας.

XVI.

(9.) Καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ
 διαβήματα αὐτοῦ. (15, 30.) θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη
 δὲ ἀγαθὴ παινεῖ ὁπότε. (15, 32.) ὅς ἀπωθεῖται παιδείαν μισεῖ ἑαυτὸν, ὁ δὲ
 τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ. (15, 33.) φόβος κυρίου παιδεῖα καὶ σο-
 2 φία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ. ² πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ
 5 φανερά παρὰ τῷ θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ θλοῦνται. ⁵ ἀκάθαρτος
 παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ δὲ χειρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀνωωτή-
 8 σεται. ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον
 11 ἢ θύειν θυσίας. ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὐρήσει γινώσκιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ
 4 ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὐρήσουσιν εἰρήνην. ⁴ πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ
 10 δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακῇν. ¹⁰ μαντεῖον ἐπὶ χερί-
 11 λεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. ¹¹ ῥοπή ζυγοῦ
 12 δικαιοσύνης παρὰ κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια. ¹² βδέλυγμα βα-
 13 σιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς. ¹³ δεκτὰ
 14 βασιλεὶ χεῖλη δίκαια, λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾷ. ¹⁴ θυμὸς βασιλέως ἄγγελος
 15 θανάτου, ἄνθρωπος δὲ σοφὸς ἐξιλιάσεται αὐτόν. ¹⁵ ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως,
 16 οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. ¹⁶ νοσσιαὶ σοφίας αἰρετώτεραι
 17 χρυσοῦ, νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἰρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον. ¹⁷ τρίβει ζωῆς ἐκ-
 κλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μήκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδεῖαν
 ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται. ὅς φυλάσσει τὰς
 18 ματοὺς αὐτοῦ. ¹⁸ πρὸ συντριβῆς ἡγείται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
 19 ¹⁹ κρείσσων πραΰθυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὅς διαιρεῖται σκύλα μετὰ ὑβριστῶν.

16. κρείσσων 17. ξενισμός λαχανων ... μετ ἐχθρας 23. υπακουσθ
 27. δωρολημπτης ... λημψις 16, 8. λημψις ... AC γεννηματα 15, 33. δοξης
 αυτου αποκο. αυτω· προσπορευεται ταπεινος (corrigere - νοις) δοξα 16, 5. παρα
 τω θεω ... AC αθωωθησεται ... C θυσιαν 4. εργα κυριου 11. παρα κυ-
 ριου, C παρα θεω 13. C δε αγαθους 16. χρυσιω 17. C ζωνη αυτου
 19. προθυμος ... C μετα ταπεινοφροσυνης ... μετα υβρεως

²⁰ συνετός ἐν πράγμασιν εὐρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός. ²⁰
²¹ τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαῦλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλεονα ²¹
ἀκούσονται. ²² πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακὴ. ²²
²³ καρδίᾳ σοφοῦ νοήσῃ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χεῖλεσι φορέσει ²³
ἐπιγνωμοσύνην. ²⁴ κηρία μέλιτος λόγοι καλοὶ, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἴσσις ψυ- ²⁴
χῆς. ²⁵ εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὁρθαὶ ἀνδρὶ, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν ²⁵
βλέπει εἰς πυθμένα ἄδου. ²⁶ ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται τὴν ²⁶
ἀπώλειαν ἑαυτοῦ· ὁ μέντοι σχολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώ-
λειαν. ²⁷ ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακὰ, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χεπέων ²⁷
σαυρίζῃ πυρ. ²⁸ ἀνὴρ σχολιὸς διαπέμπεται κακὰ, καὶ λαμπτήρα δόλου πυρ- ²⁸
σεύσει κακοῖς, καὶ διαχωρίζῃ φίλους. ²⁹ ἀνὴρ παράνομος ἀποπειράται φίλων, ²⁹
καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς. ³⁰ στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ δια- ³⁰
λογίσεται διεστραμμένα, ὀρίζει δὲ τοῖς χεπέσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ, οὗτος
κάμινός ἐστι κακίας. ³¹ στέφανος καυχῆσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης ³¹
εὐρίσκεται. ³² κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσ- ³²
σων καταλαμβανομένου πόλιν. ³³ εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδικοῖς, ³³
παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

XVII.

Κρείσσων ψυμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ
ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης. ² οἰκέτης νοτήμων κρατήσῃ δεσποτῶν ἀφρόνων, ²
ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρος. ³ ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ ³
χρυσός, οὕτως ἐκλεχταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ. ⁴ κακὸς ὑπακούει γλώσσης πα- ⁴
ρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδέσιν. ⁵ ὁ καταγελῶν πτωχοῦ ⁵
παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀσωτῶν-
ται, ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται. ⁶ στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, ⁶
καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημά-
των, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. ⁷ οὐχ ἄρμυσει ἄφρωνι χεῖλη πιστά, οὐδὲ ⁷
δικαίῳ χεῖλη ψευδῆ. ⁸ μισθὸς χαρίτων παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὐ δ' ἂν ἐπι- ⁸
στρέψῃ εὐοδωθήσεται. ⁹ ὃς κρύπτει ἀδικήματα ζητεῖ φίλαν, ὃς δὲ μισεῖ ⁹
κρύπτει διίστησι φίλους καὶ οἰκέλους. ¹⁰ συντρίβει ἀπειλή καρδίαν φρονίμου, ¹⁰
ἄφρων δὲ μαστιγώσῃ οὐκ αἰσθάνεται. ¹¹ ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ ¹¹
κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ. ¹² ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοτή- ¹²
μονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιούνται κακὰ. ¹³ ὃς ἀποδίδωσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, ¹³
οὐ κινήθησεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ¹⁴ ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχῇ ¹⁴
δικαιοσύνης, προηγείται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη. ¹⁵ ὃς δίκαιον κρίνει ¹⁵
τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. ¹⁶ ὅτι ¹⁶
τί ὑπῆρξε χρήματα ἄφρωνι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται.
ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβήν, ὁ δὲ σχολιάζων τοῦ μα-
θεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ. ¹⁷ εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ ¹⁷
δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. ¹⁸ ἀνὴρ ἄφρων ¹⁸
ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὥς καὶ ὁ ἐγγυῶμενος ἐγγύῃ τῶν ἑαυτοῦ φίλων.

20. AC ἐπὶ κυρίῳ 21. AC πλεον... ακουονται 24. AC αὐτῶν 25. C
τα δε τελευτ. αὐτοῦ 26. εκβ. εαυτοῦ τὴν απωλ., C εκβ. αὐτοῦ τὴν απωλ.
... C φερεῖ 27. ορύσσει πυρ 28. πυρσευει... C διαχωρῃ 30. AC om δε
... AC λογίζεται... οργίζει... ἐστὶν κακῶν 32. AC** post ἰσχυροῦ
add καὶ ἀνὴρ φρονῖν ἐχὼν γεωργίῳ μεγαλοῦ... τοῦ καταλαμβανομένου
XVII. 1. AC πληρῆς πολλῶν 3. παρα θεῷ 4. in f. add τοῦ πιστοῦ ὅλος
ο κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δε ἀπίστου οὐδε ὀβολός (cf. v. 6.) 5. καταγ-
γελλῶν... ἀσωτῶνται... σπλαγχνιζόμενος 6. om τοῦ πιστοῦ usque ὀβο-
λός (cf. ad v. 4.) 8. η παιδεία 13. εἰς τοὺς οἰκοὺς αὐτοῦ 16. κτήσασθ.
δε σοφίας 17. ἀναγκαις(?) 18. τὸν εαυτοῦ φίλον

19 20 ¹⁹ φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις, ²⁰ ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.
 21 ἄνθρωπος εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ, ²¹ καρδίᾳ δὲ ἄφρονος ὁδὴν
 τῷ κεκτημένῳ αὐτῇ. οὐκ εὐφραίνεται πατήρ ἐφ' οὐκ ἀπαιδεύτῳ, υἱὸς δὲ
 22 φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ. ²² καρδίᾳ εὐφραννομένην εὐεκτεῖν ποιεῖ,
 23 ἄνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστά. ²³ λαμβάνοντος δῶρα ἀδίκως ἐν κόλ-
 24 ποις οὐ κατευδοῦνται ὁδοί, ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης. ²⁴ πρὸς ὡ-
 25 πον συνेतὸν ἄνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς. ²⁵ ὀργὴ
 26 πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ ὁδὴν τῇ τεκούσῃ αὐτόν. ²⁶ ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον
 27 οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις. ²⁷ ὅς φείδεται ῥῆμα
 28 προέσσαι σκληρὸν ἐπιγινώμων, μακρόθυμος δὲ ἄνθρωπος φρόνιμος. ²⁸ ἀνοήτῳ ἐπε-
 ρωτήσαντι σοφίαν λογισθήσεται, ἐνεὸν δὲ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει
 φρόνιμος εἶναι.

XVIII.

Προφάσεις ζητεῖ ἄνθρωπος βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ
 2 καιρῷ ἐπινειδίᾳ ἔσται. ² οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας ἐνδεὲς φρενῶν, μάλλον γὰρ
 3 ἄγεται ἀφροσύνη. ³ ὅταν ἔλθῃ ἀσεβῆς εἰς βᾶτος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπέρχε-
 4 ται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος. ⁴ ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποτα-
 5 μὸς δὲ ἀναπηδῶν καὶ πηγὴ ζωῆς. ⁵ θυμαῖσαι πρὸς ὡπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν,
 6 οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνει τὸ δίκαιον ἐν κρίσει. ⁶ χεῖλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς
 7 κακὰ, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται. ⁷ στόμα ἄφρονος
 8 συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χεῖλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. ⁸ ὀκνηροὺς κατα-
 9 βάλλει φόβος, ψυχὰ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν. ⁹ ὁ μὴ ἰώμενος αὐτὸν ἐν
 10 τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστὶ τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν. ¹⁰ ἐκ μεγαλυσύννης
 11 ἰσχύος ὄνομα κυρίου, αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑποσύνται. ¹¹ ὑπαρξίς
 12 πλουσίου ἄνδρὸς πόλις ὀχυρά, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει. ¹² πρὸ συν-
 13 τριβῆς ὑποῦται καρδίᾳ ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. ¹³ ὅς ἀποκρίνεται
 14 λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστὶ καὶ ὄνειδος. ¹⁴ θυμὸν ἄνδρὸς πρᾶ-
 15 νει θεράπων φρόνιμος, ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει; ¹⁵ καρδίᾳ φρονίμου
 16 κτᾶται αἵσθησιν, ὥτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν. ¹⁶ δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει
 17 αὐτόν, καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν. ¹⁷ δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν
 18 πρωτολογίᾳ, ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται. ¹⁸ ἀντιλογίας παύει
 19 σιγηρὸς, ἐν δὲ δυναστείᾳ ὀρίζεται. ¹⁹ ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς
 20 πόλις ὀχυρά καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθμελιωμένον βασιλεῖον. ²⁰ ἀπὸ
 καρπῶν στόματος ἄνθρωπος πλεμπλῆσι κοιλιάν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐ-
 21 τοῦ ἐμπλησθήσεται. ²¹ θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ κρατοῦντες
 22 αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. ²² ὅς εὖρε γυναῖκα ἀγαθὴν εὖρε χάρι-
 τας, ἔλαβε δὲ παρὰ θεοῦ ἰλαρότητα· ὅς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν ἐκβάλλει
 τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδά ἄφρων καὶ ἀσεβῆς. (19, 3.) ἀφροσύνη
 ἄνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ θεὸν αἰτιάται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

XIX.

4 ⁴ Πλοῦτος προστίθῃσι φίλους πολλοὺς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρ-
 5 χοντος φίλου λείπεται. ⁵ μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν
 6 ἀδίκως οὐ διαφεύξεται. ⁶ πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ
 7 κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρὶ. ⁷ πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φίλας μακρὰν

19. κερει μαχας 24. ευφρανει μ. α. 23. εν κολπω αδικως 25. τη
 τεκ. αυτου 28. οη σοφιαν XVIII. 2. αγαγεται 6. αγ. αυτα 9. εαυτον
 pro αυτον 11. υπαρξεις ... επισκιασει 16. ενπλατνυει 18. AC δυνασταις
 20. AC απο καρπου ... πιμπλησει 21. θανατος ζωης 22. παρα κυριου ...
 C εκβαλλει αγαθα XIX. 5. C ο δ εγκαλων 6. πας δε κακος γ. αδικος α.

ἔσται. ἔτι οἱ ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγίει, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὐρήσει αὐ-
τήν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ ἐρεῖζει λόγους οὐ σω-
θήσεται. ⁸ ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν εὐ- 8
ρήσει ἀγαθὰ. ⁹ μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ 9
κακίαν ἀπολείπεται ὑπ' αὐτῆς. ¹⁰ οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἐὰν οἰκέτης 10
ἄρξῃται μετ' ὕβρεως δυναστεύειν. ¹¹ ἐλετήμων ἀνὴρ μακροθύμει, τὸ δὲ καὶ 11
χρημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις. ¹² βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος, 12
ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ. ¹³ αἰσχύνῃ πατρὶ υἱὸς 13
ἄφρων, οὐχ ἄγναι εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἐταίρας. ¹⁴ οἶκον καὶ ὑπαρξιν μερὶ- 14
ζουσι πατέρες πιστοί, παρὰ δὲ κυρίου ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρί. ¹⁵ δειλία κατέχει 15
ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει. ¹⁶ ὃς φυλάσσει ἐντολὴν τηρεῖ τὴν ἑαυ- 16
τοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολείπεται. ¹⁷ δανείζει θεῷ ὁ 17
ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόγμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. ¹⁸ παίδευε υἱόν 18
σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὐλαπὶς, εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου. ¹⁹ κα- 19
κόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται, ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
προσθήσει. ²⁰ ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπ' ἐσχάτων 20
σου. ²¹ πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν 21
αἰῶνα μένει. ²² καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλού- 22
σιος ψευδῆς. ²³ φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί, ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν 23
τόποις οὐ οὐκ ἐπισκοπεῖται γῶσις. ²⁴ ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χει- 24
ρας ἀδίκως οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσενείκῃ αὐτάς. ²⁵ λοιμοὶ μαστιγουμε- 25
νου ἄφρων πανουργότερος γίνεταί· ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοθήσει
αἰσθήσιν. ²⁶ ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπαυδούμενος μητέρα αὐτοῦ κατασχυν- 26
θήσεται καὶ ἐπονειδιστος ἔσται. ²⁷ υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξει παιδείαν πα- 27
τρός μελετήσῃ ῥήσεις κακὰς. ²⁸ ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίσει δι- 28
καίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις. ²⁹ ἐτοιμάζονται ἀκολάστοις 29
μάστιγες, καὶ τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν.

XX.

¹ Ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὕβριστικὸν μέση, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέ-
κεται. ² οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν 2
ἀμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. ³ δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας, πᾶς 3
δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται. ⁴ ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὥς- 4
αὐτὸς καὶ ὁ δανειζόμενος σίτον ἐν ἀμητῷ. ⁵ ὕδωρ βαρὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ 5
ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν. ⁶ μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ 6
ἐλετήμων, ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὐρεῖν. ⁷ ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιο- 7
σύνῃ, μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. ⁸ ὅταν βασιλεὺς δίκαιος κα- 8
θήσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν. ⁹ τίς καυ- 9
χήσεται ἀγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρῆρσιάζεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ
ἀμαρτιῶν; ¹⁰ κακολογούντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ 20
κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος. ²¹ μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν 21
πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται. ²² μὴ εἴπῃς Τίσομαι τὸν 22
ἐχθρόν, ἀλλ' ὑπόμεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ. ¹⁰ στάξιμον μέγα καὶ 10
μικρὸν καὶ μέτρα διασά, ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα, ¹¹ καὶ ὁ 11
ποιῶν αὐτά. ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ

7. C ο μεν κακοποιων ... C ου σωζεται 13. post αφρων add και
οδυνη τη τεκουση αυτου ... C και ουχ αγναι 14. AC μεριουσιν 19. C κα-
κοφρωνων 22. ψευστης 24. C εκκρυπτων ... AC προσαγαγη 25. πανουργ-
εσται ... C ελεγχης 28. καθυβριζει ... κρισις (ut saepissime is et eis
confunduntur) XX. 1. post μεση add πας δε ο συμμενομενος ουκ εσται
σοφος 2. παροξ. εαυτον 8. καθισ. βασ. δικ. 22. αλλα 11. και ο π. αυτο
conjug. cum εν τ. επιτ. α. συμπ.

12 ὁλοῦ, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. ¹² οὗς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὄρα, κυρίου ἔργα
 13 καὶ ἀμφοτέρω. ¹³ μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρῇς· διανοίξον τοὺς
 23 ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσῃσι ἄρτων. ²³ βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν σταῆμιον,
 24 καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ δια-
 25 βήματα ἀνδρὶ, ζήτητος δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ; ²⁵ παγὶς ἀνδρὶ
 26 ταχὺ τὶ τῶν ἰδίων ἀγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὐξασθαι μετανοεῖν γίνεται. ²⁶ λικμητῶρ
 27 ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. ²⁷ φῶς κυρίου πνοή αν-
 28 θρώπων, ὃς ἐρευνᾷ ταμειῖα κοιλάς. ²⁸ ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βα-
 29 σιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ. ²⁹ κόσμος νεανίας
 30 σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί. ³⁰ ὑπόπτια καὶ συντρίμματα συνατὰ
 κακοίς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμειῖα κοιλάς.

XXI.

“Ὡςπερ ὀρμὴ ὕδατος οὕτως καρδίᾳ βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὐ ἂν θέλων
 2 νεῦσαι, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν. ² πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἐαυτῷ δίκαιος, κατενύνει δὲ
 3 καρδίᾳ κύριος. ³ ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ
 4 ὑσιῶν αἷμα. ⁴ μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασυκαρδίας, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρ-
 6 τία. ⁶ ὁ ἐνεργῶν ὑπασυρίσματα γλώσση ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας
 7 θανάτου. ⁷ ἑλεῖρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ
 8 δίκαια. ⁸ πρὸς τοὺς σχολίους σχολιάς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός, ἀγὰν γὰρ καὶ
 9 ὁρᾷ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ⁹ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκοιμημέ-
 10 νοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ. ¹⁰ ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ’
 11 οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων. ¹¹ ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ
 12 ἄκακος, συνιῶν δὲ σοφὸς δέξεται γινῶσιν. ¹² συνιεῖ δίκαιος καρδίᾳ ἀσεβῶν
 13 καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς. ¹³ ὃς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἔπα-
 14 κοῦσαι ἀσέβονους, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων. ¹⁴ δόσις
 λάτριος ἀνατρέπει ὀργάς, δῶρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
 15 ¹⁵ εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.
 16 ¹⁶ ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
 17 ¹⁷ ἀνὴρ ἐνδεὲς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον· ¹⁸ περι-
 19 κάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος. ¹⁹ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς
 20 μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου. ²⁰ θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται
 21 ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίνονται αὐτόν. ²¹ ὁδὸς δικαιο-
 22 σύνης καὶ ἐλεημοσύνης ἐνρήσει ζωὴν καὶ δόξαν. ²² πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σο-
 23 φὸς καὶ καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα ἐφ’ ᾧ ἐπεπολεῖσαν οἱ ἀσεβεῖς. ²³ ὃς φυλάσσει
 τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ πλῆθους τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
 24 ²⁴ θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζών λοιμὸς καλεῖται, ὃς δὲ μνησικακεῖ παρά-
 25 νομος. ²⁵ ἐπιθυμαὶ ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐ-
 26 τοῦ ποιεῖν τι. ²⁶ ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακὰς, ὁ δὲ
 27 δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτελεῖ ἀφειδῶς. ²⁷ θυσιὰ ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, καὶ
 28 γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς. ²⁸ μάρτυς ψευδὲς ἀπολείται, ἀνὴρ δὲ
 29 ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει. ²⁹ ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώ-
 30 πῳ, ὁ δὲ εὐθύς αὐτὸς συνιεῖ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ³⁰ οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστιν
 31 ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ. ³¹ ἵππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν
 πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.

XXII.

Αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς· ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον
 2 χάρις ἀγαθῇ. ² πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ

13. διανοίξ. δε 24. οἰμ τα 27. η λυχνος ος ερευνα XXI. 4. ου δ αν θε-
 λων νευση εκλινεν αυτην 4. εφ υβρει ... αμαρτια 6. διωκ. και ερχεται επι
 8. αποστέλει 13. υπακουσιν 25. απεκτενουσιν 29. ευθης XXII. (2. συνητησαν)

κύριος ἐποίησε. ³ πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς πα- 3
 δεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐξημιώθησαν. ⁴ γενεὰ σοφίας φόβος κυ- 4
 ρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή. ⁵ τρήβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σχολιαῖς, 5
 ὁ δὲ φυλάσσωσιν τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν. ⁶ πλοῦσιοι πτωχῶν ἄρ- 6
 ξουσι, καὶ οἰκέται ἰδιοῖς δεσπόταις θανειουσιν. ⁷ ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει 8
^{*2 Co. 9, 7.} κακὰ, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ 9
 θεός, ματαιότητά δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ⁹ ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς δια- 9
 τραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκε τῷ πτωχῷ. νίκην καὶ τιμὴν
 περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων. 10
¹⁰ ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ 10
 καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει. ¹¹ ἀγαπᾷ κύριος δόσας καρδίας, δεκτοὶ 11
 δὲ αὐτῷ πάντες ἄνωμοι· χεῖλεσι ποιμαίνει βασιλεὺς. ¹² οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυ- 12
 ρίου διατηροῦσιν αἵσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος. ¹³ προφασίζεται 13
 καὶ λέγει ὀκνηρὸς Δέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευαί. ¹⁴ βόθρος 14
 βατὺς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισητοὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
 εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν,
 ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σχολιάς καὶ κακῆς. ¹⁵ ἄνωια ἐξήπται καρδίας 15
 νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεῖα μακράν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁶ ὁ συκοφαντῶν πένητα 16
 πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ, δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι. ¹⁷ λόγοις σοφῶν 17
 παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον
 ἵνα γνῶς ὅτι καλοὶ εἰσιν. ¹⁸ καὶ ἐὰν ἐμβάλης αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, 18
 εὐφρανουσὶ σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσιν, ¹⁹ ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπίς, 19
 καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδὸν σου. ²⁰ καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρις- 20
 σῶς εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. ²¹ διδάσκω σὺν 21
 σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ ἀποκρίνεσθαι σε λόγους
 ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι. ²² μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστι, 22
 καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενῆ ἐν πύλαις. ²³ ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, 23
 καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχὴν. ²⁴ μὴ ἴσθι ἐταῖρος ἀνδρὶ θυμῶδε, φίλῳ δὲ 24
 ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου, ²⁵ μὴ ποτε μάθῃς τῶν ὀδῶν αὐτοῦ καὶ λάβῃς βρό- 25
 χους τῇ σῇ ψυχῇ. ²⁶ μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον· 26
²⁷ ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃ πόθεν ἀποτίσῃ, λήψονται τὸ στῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς 27
 σου. ²⁸ μὴ μέταιρε ὅρια αἰῶνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. ²⁹ ὁρατικὸν ἄνδρα 28
 καὶ ὄξυν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ παρεστάναι
 ἀνδράσι νωθροῖς.

XXIII.

Ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυναστοῦ, νοητῶς νόει τὰ παρα-
 τιθέμενά σοι, ² καὶ ἐπιβάλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρα- 2
 σκευάσαι. εἰ δὲ ἀπληστοτέρους εἶ, ³ μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ· ταῦτα 3
 γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς. ⁴ μὴ παρεκτείνου πένητος ὧν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ 4
 ἐννοίᾳ ἀπόσχου. ⁵ ἐὰν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖ- 5
 ται· κατεσκευάσται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ. ⁶ μὴ συνδείπνιε ἀνδρὶ βασκανῷ, μηδὲ 6
 ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ· ⁷ ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπλοῖ τρίχρα, οὕτως 7
 ἐσθίει καὶ πίνει. μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτόν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου

9. δεδωκεν ... διδους 14. ed. rom. βασιλεως, 12. διατηρησουσιν
 14. ουχ αγαπα 15. καρδια 16. τα εαυτου κακα 17. παραβαλε 18. C
 ευφραινουσιν 19. AC τ. οδον αυτου 20. C om δε 24. C διδασκων ...
 γνωσιν αληθη ... αποκρινασθαι ... λογοις α. τ. π. σε 22. C om γαρ
 23. αυτου την δικην 27. AC εχης π. αποτισης ... λημψονται 29. C bis
 παρασθηναι ... και μη παρισταναι XXIII. 2. C τας χειρας 5. C προε-
 στηκ. αυτον 6. C των εδεσματος αυτου

8 μετ' αὐτοῦ· ⁸ ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς κα-
 9 λούς. ⁹ εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μή ποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λό-
 10 γους σου. ¹⁰ μὴ μεταβῇς ὅρια αἰώνια, εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσελθῇς.
 11 ¹¹ ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοῦς κύριος κραταιὸς ἐστί, καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐ-
 12 τῶν μετὰ σοῦ. ¹² δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτά σου ἐτοί-
 13 μασον λόγοις αἰσθήσεως. ¹³ μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς
 14 αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ· ¹⁴ σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ
 15 ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ. ¹⁵ υἱέ, ἐὰν σοφὴ γένηται σου ἡ καρδία, εὐ-
 16 φρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν, ¹⁶ καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χεῖλῃ πρὸς
 17 τὰ ἐμά χεῖλῃ, ἐὰν ὀρθὰ ὦσι. ¹⁷ μὴ ζηλοῦτά ἡ καρδία σου ἁμαρτωλούς,
 18 ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἔσθι ὅλην τὴν ἡμέραν. ¹⁸ ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται
 19 σοι ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται. ¹⁹ ἄκουε υἱέ καὶ σοφὸς γίνου,
 20 καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας. ²⁰ μὴ ἔσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου
 21 συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς· ²¹ πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτω-
 22 χεύσει, καὶ ἐνδύσεται διεβρῆγμένα καὶ ρακώδη πᾶς ὑπνώδης. ²² ἄκουε υἱέ
 23 πατρός τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγηρακέ σου ἡ μήτηρ.
 24 ²⁴ καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐ-
 25 τοῦ. ²⁵ εὐφραίνεται ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά
 26 σε. ²⁶ δός μοι υἱέ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτωσαν.
 27 ²⁷ πίστος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον.
 28 ²⁸ οὗτος γὰρ συντόμος ἀπολείται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται. ²⁹ τίνι
 29 οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσεις; τίνι δὲ ἀηδία καὶ λéschai; τίνι συντρίμματα
 30 οὐαὶ κενῆς; τίνος πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; ³⁰ οὐ τῶν ἐγγχευόντων ἐν οἶνοις;
 31 οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται; ³¹ μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἶνοις, ἀλλὰ
 32 ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις, καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἐὰν γὰρ εἰς τὰς
 33 φιλίας καὶ τὰ ποτήρια δῶς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνό-
 34 ὡς περὶ ὑπέρου, ³² τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὀφews πεπληγὼς ἐκτείνεται, καὶ
 35 ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἴος. ³³ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὅταν ἴδωσιν
 34 ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε καλήσει σχολιά, ³⁴ καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν
 35 καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι. ³⁵ ἐρεῖς δέ Τύ-
 ππουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδην· πότε ὀρ-
 θρος ἔσται ἵνα ἐλθῶν ζητήσω μετ' ὧν συνελεύσομαι;

XXIV.

Υἱέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἄνδρας, μηδὲ ἐπιθυμήσης εἶναι μετ' αὐτῶν·
 2 ² ψευδῇ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χεῖλῃ αὐτῶν λαλεῖ.
 3 ³ μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος, καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται· ⁴ μετὰ
 5 αἰσθήσεως ἐμπύμπλανται ταμιεῖα ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ. ⁵ κρίσι-
 6 σων σοφὸς ἱσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου. ⁶ μετὰ κυ-
 7 βερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς. ⁷ σοφία
 8 καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυ-
 9 ρίου, ⁸ ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος, ⁹ ἀπο-
 10 ¹⁰ θνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις. ἀκαθάρσια δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμμολυνθήσεται
 11 ¹¹ ῥῦσαι ἀγομένους
 12 εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ. ¹² ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα
 τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει· καὶ ὁ πλάσας πνοὴν

9. C μυκτηρίσει 10. αἰωνία α εθεντο οι πατερες σου 13. παιδεύων
 15. C σοφος 16. ενδιατριψη 18. εγγονα 20. C μηδε εκλυου 28. ουτως
 29. τινι κρισις ... τινι αηδια ... τινος πελειου 31. μεθυσχ. οινω ... και
 εις τα 32. αυτου ο ιος 35. ed. rom. post ηδεν non interp. et post
 συνελευσομαι punctum habet XXIV. 4. εμπιπλαται 9. om δε sec.
 10. εκλειπη 11. εκπρω 12. οτι ο κυριος

πᾶσιν αὐτοὺς οἶδε πάντα, ὅς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹³ φάγε 13
μέλι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ. ¹⁴ οὕτως αἰσθήσῃ 14
σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ· ἔάν γὰρ εὗρης, ἔσται καλὴ ἡ τελευτὴ σου καὶ ἑλπίς
σε οὐκ ἐγκαταλείψει. ¹⁵ μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηθῇς 15
χορτασά· κοίλας. ¹⁶ ἐπτάκις γὰρ πεσεῖται δικαίος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ 16
ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς. ¹⁷ ἔάν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, μὴ ἐπιχαρῇς 17
αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου· ¹⁸ ὅτι ὄψεται κύριος καὶ 18
οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ μὴ χαῖρε 19
ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλοῦς. ²⁰ οὐ γὰρ μὴ γένῃται ἔκγονα πο- 20
νηρῷ, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. ²¹ φοβοῦ τὸν θεὸν υἱέ καὶ βασιλέα, 21
καὶ μηδετέρω αὐτῶν ἀπειθήσῃς· ²² ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς 22
δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται; ²³ (29, 27.) λόγον φυλασσόμενος (29, 27.) 23
υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. μηδὲν ψευδὸς ἀπὸ
γλώσσης βασιλεὺς λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψευδὸς ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ
ἐξέλθῃ. μάχαιρα γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη· ὅς δ' ἂν παραδοθῇ, συν-
τριβήσεται. ἔάν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπου ἀναλίσκει
καὶ ὅσα ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὥσπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶ-
ναι νεοσσοὺς ἀετῶν. ²⁴ (30, 1.) τοὺς ἐμούς λόγους υἱέ φοβήθητι, καὶ δεξάμε- (30, 1.) 24
νος αὐτοὺς μετανόει. τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσι θεῷ, καὶ παύομαι.
² ἀφρονέστατος γὰρ εἰμι ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ² 25
ἔστιν ἐν ἐμοί. ³ θεὸς δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ γνώσιν ἁγίων ἔργων. ³ 26
⁴ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; ⁴ 27
τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτῃς πάντων τῶν ἁκρῶν τῆς γῆς,
τί ὄνομα αὐτῷ; ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ; ⁵ πάντες γὰρ λόγοι θεοῦ ⁵ 28
πεπιτωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτοὺς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν. ⁶ μὴ προσ- ⁶ 29
θῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ. ⁷ δύο αἰτοῦμαι ⁷ 30
παρὰ σοῦ, μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με· ⁸ μάταιον λόγον ⁸ 31
καὶ ψευδῇ μακράν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ μοι δῶς, σύν-
ταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη· ⁹ ἵνα μὴ πλησθῇς ψευδὴς γέ- (9) 32
νωμαι καὶ εἴπω τίς με ὀρέ; ἢ πενηθεῖς κλέψω καὶ ὁμόσω τὸ ὄνομα τοῦ
θεοῦ. ¹⁰ μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου, μὴ ποτε καταράσῃται σε ¹⁰ 33
καὶ ἀφανισθῇς. ¹¹ ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ ¹¹ 34
εὐλογεῖ. ¹² ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὴν δ' ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ¹² 35
ἀπένειπεν. ¹³ ἔκγονον κακὸν ὑψηλοῦς ὀφθαλμοῦς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφαροῖς ¹³ 36
αὐτοῦ ἐπαίρεται. ¹⁴ ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύ- (14) 37
λας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθῆναι τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ
τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων. ³⁸ (24, 23.) ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς ^{24, 23.} 38
σοφοῖς ἐπιγινώσκειν, αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν. ²⁴ ὁ εἰπὼν ²⁴ 39
τὸν ἀσεβῆ δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρτος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔσθλην. ²⁵ οἱ ²⁵ 40
δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἤξει εὐλογία. ²⁶ χεῖλη ²⁶ 41
δὲ ἐλέγχοντες ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθοῦς. ²⁷ ἐτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ²⁷ 42
ἔργα σου, καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ πορεύου κατόπισθέν μου
καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου. ²⁸ μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πο- ²⁸ 43
λίτην, μηδὲ πλατύνου σοὺς χεῖλεσι. ²⁹ μὴ εἴπῃς "Ὅν τρόπον ἐχρήσατό μοι ²⁹ 44

14. σοφίας 16. ο δικαίος 20. εκγ. πονηρων 21. ed. rom. μηδ' ἑτερω
23. βασιλεως pro βασιλει ... νευρ. ανθρωπου 24. τους δε 25. παντων, C
παντ. των ... AC φρον. ανθρωπου 26. C ο θεος ... γνωσ. ανθρωπων 27. om
τι ονομα σε. ... ** τω νιω pro τοις τεκνοις ... AC in f. add ινα γνωσ 28. AC
om γαρ ... υπερασπισει, C υπερασπει 31. παιδιαν pro πενιαν ... παντα τα δε-
om γαρ ... υπερασπισει, C υπερασπει 31. παιδιαν pro πενιαν ... παντα τα δε-
οντα και αυταρκη 33. C καταρασεται 35. AC την δε 37. C* της μαχαιρας
(vdtr) ... (στομιδας) ... om και κατεσθιειν ... C ασθενεις pro ταπεινους
38. αιδεσθαι pr. ου καλ. εν χρ. 40. AC ευλογια αγαθη 41. AC λογους σοφους

45 ⁽³⁰⁾ χρήσομαι αὐτῷ, τίσομαι δὲ αὐτὸν ἅ με ἡδίκησεν. ³⁰ ὥσπερ γεώργιον
 46 ⁽³¹⁾ ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥσπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν. ³¹ ἔὰν ἀφῇς
 αὐτόν, χερσὼθήσεται καὶ χορτομανήσῃ οἶλος, καὶ γίνεταί ἐκλειψόμενος, οἱ δὲ
 47 ⁽³²⁾ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. ³² ὕστερον ἐγὼ μετενόησα,
 48 ⁽³³⁾ ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν. ³³ ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καὶ
 49 ⁽³⁴⁾ πνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζομαι χερσὶ στήθῃ. ³⁴ ἔὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἦξει
 προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ ἡ ἐνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομέυς.
 50 ^(30, 15.) τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ
 τρεῖς αὐταὶ οὐκ ἐνεπιπλάσαν αὐτήν. καὶ ἡ τέταρτη οὐκ ἠρξέσθῃ εἰπεῖν
 51 ⁽¹⁶⁾ Ἰκανόν. ¹⁶ ἄδης, καὶ ἔρως γυναικός, καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλάμενη ὕδατος,
 52 ⁽¹⁷⁾ καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν Ἀρκεῖ. ¹⁷ ὄφθαλμὸν καταγελῶντα πατὴρ
 καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισιν αὐτὸν κόρακες ἐν τῶν φαράγγων,
 53 ⁽¹⁸⁾ καὶ καταφάγοισιν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν. ¹⁸ τρία δὲ ἐστὶν ἀδύνατά μοι
 54 ⁽¹⁹⁾ νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω. ¹⁹ ἵχνη ἀετοῦ πετομένου, καὶ
 ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορεύσης, καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς
 55 ⁽²⁰⁾ ἐν νεότητι. ²⁰ τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἡ ὅταν πράξῃ ἀπονι-
 56 ⁽²¹⁾ ψαμένη, οὐδὲν φησι πεπραχέναι ἄτοπον. ²¹ διὰ τριῶν σεῖεται ἡ γῆ, τὸ
 57 ⁽²²⁾ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν. ²² ἔὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ ἄφρων
 58 ⁽²³⁾ πλησθῇ σιτίων, ²³ καὶ οἰκέτης ἔὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ μισητὴ
 59 ⁽²⁴⁾ γυνὴ ἔὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. ²⁴ τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς,
 60 ⁽²⁵⁾ ταῦτα δὲ ἐστὶ σοφώτερα τῶν σοφῶν. ²⁵ οἱ μύρμηκες οἳ μὴ ἔστιν ἰσχύς,
 61 ⁽²⁶⁾ καὶ ἐτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν. ²⁶ καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι ἔσθουσιν οὐκ
 62 ⁽²⁷⁾ ἰσχυρόν, οἱ ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους. ²⁷ ἀβασίλευτόν
 63 ⁽²⁸⁾ ἐστὶν ἡ ἀκρίς, καὶ στρατεύει ἀφ' ἐνὸς κελύσματος εὐτάκτως. ²⁸ καὶ
 καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν, κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασι βα-
 64 ⁽²⁹⁾ σιλέων. ²⁹ τρία δὲ ἐστὶν ἃ εὐδῶς πορεύεται, καὶ τέταρτον ὃ καλῶς δια-
 65 ⁽³⁰⁾ βαίνει. ³⁰ σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ
 66 ⁽³¹⁾ καταπτήσῃ κτήνος, ³¹ καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείας εὐψυχος, καὶ
 67 ⁽³²⁾ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου, καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. ³² ἔὰν πρόη
 σεαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
 68 ⁽³³⁾ ³³ ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἔὰν δὲ ἐκπιέσῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται
 69 ^(31, 1.) αἶμα· ἔὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι. ⁶⁹ (31, 1.)
 οἱ ἔμοι λόγοι εἰρηνται ὑπὸ θεοῦ βασιλέως, χρηματισμὸς δὲ ἐπαίδευσεν ἡ
 70 ⁽²⁾ μήτηρ αὐτοῦ. ² τί τέκνον τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενὲς σοὶ λέγω
 71 ⁽³⁾ υἱέ· τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν; ³ μὴ δῶς γυναῖξί
 72 ⁽⁴⁾ σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὕστεροβουλίαν. ⁴ μετὰ βουλῆς
 πάντα ποιεῖ, μετὰ βουλῆς οἰνοπότηι. οἱ δυνάσται θυμῶδεις εἰσὶν, οἶνον δὲ μὴ
 73 ⁽⁵⁾ πινέτωσαν, ⁵ ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας, καὶ ὀρθὰ κρῖναι οὐ
 74 ⁽⁶⁾ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς. ⁶ δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πίνειν
 75 ⁽⁷⁾ τοῖς ἐν ὀδύναις, ⁷ ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας, καὶ τῶν πόνων μὴ μνηστῶ-
 76 77 ^(8, 9) σιν ἔτι. ⁸ ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ, καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς. ⁹ ἄνοιγε
 σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

49. AC om σου sec. 50. C τη βδέλλι ... ενεπιπλάσαν 51. *αρης pro
 αδης ... AC post γυναικος add και ταρταρος ... C εμπιπλάμενη ... C x.
 περ x. υδωρ 52. εκκολαψαισαν αυτην ... αυτην 54. C γεως 58. οικητις 59.
 τεσσαρα δε εστιν 62. εκστρατευει 63. βασιλεως 64. πορευονται, x. το tet.
 66. ενπεριπατων 67. εις ευφροσυνην 71. σου πλουτον ... υστεροβουλειαν
 72. om δε 73. επιλανθωνται (sic) ... κρινειν 77. και κρ ναι

XXV.

Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι
 Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. ² δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ 2
 βασιλέως τιμᾷ πράγματα. ³ οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βα- 3
 σιλέως ἀνεξέλεγκτος. ⁴ τύπτει ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθῆσεται καθαρὸν 4
 ἅπαν· ⁵ κτείνει ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ 5
 ὁ θρόνος αὐτοῦ. ⁶ μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τότοις δυναστῶν 6
 ὑφίστασο· ⁷ κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ρηθῆναι Ἀνάβαινον πρὸς μέ, ἢ ταπεινώσαι 7
 σε ἐν προσώπῳ δυναστοῦ. ⁸ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε. ⁸ μὴ πρόσπιπτε 8
 εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων· ἡνίκα ἂν σε ὀνειδίσῃ
 ὁ σὸς φίλος, ⁹ ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω. μὴ καταφρόνει, ¹⁰ μὴ σε ὀνειδίσῃ μὲν 9 10
 ὁ φίλος· ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἔση
 θανάτῳ. χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονειδιστος
 γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυναλλάκτως. ¹¹ μῆλον χρυσοῦν ἐν ὀρ- 11
 μίσκῳ σαρδίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον. ¹² εἰς ἐνώπιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πο- 12
 λυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς. ¹³ ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἁμνητῷ 13
 κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστελλαντας αὐτόν· ψυχᾶς
 γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ. ¹⁴ ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπι- 14
 φανεστάτα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευδεῖ. ¹⁵ ἐν μακροθυμίᾳ εὐοδία 15
 βασιλεῦσι, γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὄστᾱ. ¹⁶ μέλι εὐρὺν φάγε τὸ ἱκανόν, 16
 μὴ ποτε πλησθεὶς ἐξεμέσῃ. ¹⁷ σπάνιον εἶσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον, 17
 μὴ ποτε πλησθεὶς σου μισήσῃ σε. ¹⁸ ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκι- 18
 δωτόν, οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῇ.
¹⁹ ὁδὸς κακοῦ καὶ πούς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. ²⁰ ὥσπερ ὄξος 19 20
 ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὼν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. ὥσπερ
 σῆς ἐν ἱματίῳ καὶ σκόλῃς ξύλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν. ²¹ ἐὰν 21
 Ro. 12. 20. πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· ²² τοῦτο γὰρ 22
 ποιῶν ἀνδρακάς πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος ἀν-
 ταποδώσει σοι ἀγαθὰ. ²³ ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναι- 23
 δὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει. ²⁴ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυ- 24
 ναικὸς λοιδοροῦ ἐν οἰκίᾳ κοινῇ. ²⁵ ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψῶσιν προσηγνός, 25
 οὕτως ἄγγελος ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν. ²⁶ ὥσπερ εἴ τις πτηγὴν φράσσει καὶ 26
 ὕδατος ἔξοδον λυμάλνειτο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσε-
 βούς. ²⁷ ἐσθλὲν μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. ²⁸ ὥσπερ 27 28
 πόλις τὰ τεῖχη καταβεβλημένη καὶ ἀτελήςτοσ, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βου-
 λῆς τι πράσσει.

XXVI.

Ὡςπερ δρόσος ἐν ἁμνητῷ καὶ ὥςπερ ὑετὸς ἐν θέρει, οὕτως οὐκ ἔστιν
 ἄφρονι τιμῇ. ² ὥςπερ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ 2
 ἐπελεύσεται οὐδενί. ³ ὥςπερ μάστιξ ἔππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος 3
 ἔθνη παρανόμῳ. ⁴ μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα 4
 μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ· ⁵ ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα 5

XXV. 1. αυτ. αι παροιμιαι σολομωντος 2. προσταγματα 4. κρυπτε
 7. το ρηθηναι σοι ... ιδον 8. ηνικα δ αν ... οτι σος 9. μη καταφρ. c.
 antecdd. conjg. 10. αλλ εσται 11. χρυσειον 12. χρυσουν σαρδιον 14. επι-
 φανεστατοι ... οι καυχωμενοι 17. πρ. τον σεαυτου ... μισησει 18. ακη-
 λιδωτον ... ο ανηρ ο κ. κατα του φ. εαυτου 19. οδους κακου 20. παθος
 σωματι ... σης ιματιω 21. τρεφε pro ψωμιζε 22. οτι πυρος ... ανια-
 ποδειδωσει XXVI. 2. πετανται 4. κατα την 5. προς την

6 ἵνα μὴ φαίνεται σοφὸς παρ' ἑαυτῷ. ⁶ ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται
7 ὁ ἀποστείλας δι' ἄγγελου ἄφρονος λόγον. ⁷ ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν καὶ παρα-
8 νομιᾶν ἐκ στόματος ἀφρόνων. ⁸ ὃς ἀποδεσμεύει λίσσον ἐν σφενδόνῃ, ὁμοίως
9 ἐστὶ τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν. ⁹ ἄκανθαι φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία
10 δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων. ¹⁰ πολλὰ χειμάζεται παῖσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρί-
11 βεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν. ¹¹ ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμε-
12 τον καὶ μισητὸς γένεται, οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέφας ἐπὶ τὴν
13 ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. ἔστιν αἰσχυνὴ ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχυνὴ δόξα
14 καὶ χάρις. ¹² εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπίδα μέντοι ἔσχε
15 μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. ¹³ λέγει ὁκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν Λέων ἐν
16 ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευαί. ¹⁴ ὥσπερ ὑῖρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ
17 στρόφιγγος, οὕτως ὁκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. ¹⁵ κρύψας ὁκνηρὸς τὴν χεῖρα
18 ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δυνησεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ στόμα. ¹⁶ σοφώτερος ἑαυτῷ
19 ὁκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἄγγελιαν. ¹⁷ ὥσπερ ὁ κρατῶν
20 κέρκου κυνός, οὕτως ὁ προσεστώς ἁλλοτρίας κρίσεως. ¹⁸ ὥσπερ οἱ ἰώμενοι προ-
21 βάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκε-
22 λισθῆσεται. ¹⁹ οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρευνόντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν δὲ
23 ὁραθῶσι, λέγουσιν ὅτι παίζων ἔπραξα. ²⁰ ἐν πολλοῖς ξύλοις βάλλει πῦρ, ὅπου δὲ
24 οὐκ ἔστι διζυμὸς ἡσυχάζει μάχη. ²¹ ἐσχάρα ἄνδραξί καὶ ξύλα πυρὶ, ἀνὴρ δὲ
25 λοῖδορος εἰς ταραχὴν μάχης. ²² λόγοι κερκώπων μαλακοί, οὗτοι δὲ τύπτουσιν
26 εἰς ταμεία σπλαγγῶν. ²³ ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὄστρακον
27 ἡγήρεον· χεὶρὶ λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν. ²⁴ χεῖλεσι πάντα ἐπινεύει
25 ἀποκαλιόμενος ἐχθρὸς, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταινεται δόλους. ²⁵ ἐάν σου δέη-
26 ται ὁ ἐχθρὸς μεγάλη τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇς· ἐπτα γὰρ εἰσι πονηρίαι ἐν τῇ
27 ψυχῇ αὐτοῦ. ²⁶ ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυ-
28 τοῦ ἁμαρτίας εὐγνωστός ἐν συνεδρίοις. ²⁷ ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπε-
29 σεῖται εἰς αὐτόν· ὁ δὲ κυλίων λίσσον ἐφ' ἑαυτὸν κυλίζει. ²⁸ γλῶσσα ψευδῆς μι-
30 σεῖ ἀληθεῖαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

XXVII.

2 Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὖριον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιούσα. ² ἐγκω-
3 μιάζτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἁλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη.
4 ³ βαρὺ λίστος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέ-
5 ρων. ⁴ ἀνελεθίμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, ἀλλ' οὐδὲν ὑφίσταται ζήλος. ⁵ κρείσ-
6 σους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας. ⁶ ἀξιοπιστότερος ἐστὶ τραύ-
7 ματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλημάτων ἐχθροῦ. ⁷ ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὐσα κηρίος
8 ἐμπαίζει, ψυχὴ δὲ ἐνδεεὶ καὶ τὰ πικρὰ γλυκεῖα φαίνεται. ⁸ ὥσπερ ὅταν ὀρνεον
9 καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοστοῖας, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξε-
10 νωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. ⁹ μύροις καὶ οἶνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία,
11 κατάρρηγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχὴ. ¹⁰ φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶν
12 μὴ ἐγκαταλίπῃς, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν·
13 κρείστων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. ¹¹ σοφὸς γίνου υἱέ, ἵνα σου
14 εὐφρανῇται ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους. ¹² πα-

6. εαυτου οδων 9. του μεθυσου 11. τον εμετον αυτου 12. ιδον ...
*δοξαζοντα παρ εαυτω ... αφρων μαλλον 14. επι τω στροφιγγι 15. δυ-
ναιται ... εις το στομα 16. οκνηρος εαυτω 19. ουτω παντες ... οταν δε
φωραθωσιν 20. οξυθυμος 24. ο αποκλ. 25. AC πεισθης αυτω ... AC
εν τη καρδια α. 26. AC εν συνεδριω 27. C εφ εαυτου XXVII. 2. το
πελας 4. C υφιστατο 5. AC αποκαλυπτομενοι 6. AC om εστι 7. γλυ-
κια, C γλυκεια 8. AC ορνεον οταν ... C καταδουλοται 9. C καταρηγνυ-
ται ... C συνπτωμων 10. φιλ. σ. και φιλ. π. μη εγκαταλειπης (-λειπης
etiam C) ... κρισσον 11. ινα ευφρ. σου, C ινα ευφρ. μου

νοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσου-
 σιν. ¹³ ἄφελου τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὑβριστῆς ὅστις τὰ ἀλλότρια ¹³
 λυμαίνεται. ¹⁴ ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρῶλ μεγάλη τῇ φωνῇ, καταρωμένου ¹⁴
 οὐδὲν διαφέρειν δόξει. ¹⁵ σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ¹⁵
 ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὥσάντως καὶ γυνὴ λοιδόρος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. ¹⁶ βο- ¹⁶
 ρέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιός καλεῖται. ¹⁷ σίδηρος αἰδηρον δέξναι, ¹⁷
 ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἐταίρου. ¹⁸ ὃς φυτεύει συκῆν φάγεται τοὺς καρ- ¹⁸
 πούς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον τιμηθήσεται. ¹⁹ ὥσπερ οὐχ ¹⁹
 ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων. ²⁰ ἄδρας ²⁰
 καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπιπλάνται, ὥσάντως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων
 ἀπληστοί. βδέλυγμα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς
 γλώσση. ²¹ δοκίμον ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ ²¹
 στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν. καρδιά ἀνόμου ἐκζητεῖ κακὰ, καρδιά δὲ εὐ-
 ζῆς ζητεῖ γνῶσιν. ²² ἔαν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ ²²
 μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. ²³ γνωστῶς ἐπιγνώση ψυχᾶς ποιμνίου σου, ²³
 καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις· ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κρά-
 τος καὶ ἰσχὺς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν. ²⁴ ἐπιμελοῦ τῶν ἐν ²⁴
 τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν καὶ συναγε χόρτον ὀρεινόν, ἵνα ἔχῃς πρό-
 βατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὥσι σοι ἄρνες. ²⁵ υἱέ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις ²⁵
 ῥήσεις ἰσχυράς εἰς τὴν ζωὴν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπεύοντων.

XXVIII.

Φεύγει ἀσεβῆς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθε. ² δι' ²
 ἁμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πανούργος κατασβέσει αὐτάς.
³ ἀνδρείος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς. ὥσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἄνω- ³
 φελής, ⁴ οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ⁴
 ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοὺς τεύχος. ⁵ ἄνδρες κακοὶ οὐ συνή- ⁵
 σουσι κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνήσουσιν ἐν παντί. ⁶ κρείσσων ⁶
 πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουσίῳ ψευδοῦς. ⁷ φυλάσσει νόμον υἱὸς συνε- ⁷
 τός, ὃς δὲ ποιμαίνει ἄσωτιαν ἀτιμάζει πατέρα. ⁸ ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον ⁸
 αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν τῷ ἐλεῶντι πτωχούς συναγει αὐτόν. ⁹ ὁ ⁹
 ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμου, καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ
 ἐβδέλυκται. ¹⁰ ὃς πλανᾷ εὐζεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ εἰς διαφθοράν αὐτὸς ἐμπεσεῖται, ¹⁰
 οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά. ¹¹ σοφὸς ¹¹
 παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ. ¹² διὰ ¹²
 βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἀλίσκονται ἄν-
 θρωποι. ¹³ ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐδοκῶνται αὐτόν. ¹³
 μενος ἐλέγχους ἀγαπήθησεται. ¹⁴ μακάριος ἀνὴρ ὃς καταπήσσει πάντα δι' ¹⁴
 εὐλάβειαν, ὃ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς. ¹⁵ λέων πεινῶν καὶ ¹⁵
 λύκος διψῶν ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἔξινους πενιχροῦ. ¹⁶ βασιλεὺς ἐνδεὴς ¹⁶
 προσδῶν μέγας συκοφάντης, ὃ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
¹⁷ ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόβου ὁ ἐγγνώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφα- ¹⁷
 λείᾳ. παίδευε υἱὸν καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ
 ὑπακούσει ἔξναι παρανόμῳ. ¹⁸ ὁ πορευόμενος δικαίως βεβηθήσεται, ὁ δὲ σκο- ¹⁸

12. ελθόντες, C παρελθόντες 13. AC post γαρ disting. ... AC λοιμαι-
 νεται (οι i. e. υ) 14. C δοξη 17. AC ετερου 19. C ουκ ... AC αι καρ-
 διαι ... C in f. add ομοιαι 20. επιπλάνται 21. AC χρυσω ... AC ευ-
 ζης εκζητει 22. AC τον αφρονα εν μ. συνεδριω 23. C ποιμνιον ... επι-
 στησης ... AC ου τον αιωνα ... εις γενεας και γενεας, C εις γενεας και
 γενεαν 24. χλωρω ... ποιαν ... AC συναγαγε XXVIII. 2. AC δια αμαρ-
 τιας 7. πατερα αυτου 8. ελεουντι 9. αυτου του μη (10. αγαθας) 17.
 υπακουση

19 λιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακῆσεται. ¹⁹ ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλη-
 20 σθῆσεται ἄρων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθῆσεται πενίας. ²⁰ ἀνὴρ ἀξίопιστος
 21 πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ αἰτιώρητος ἔσται. ²¹ ὃς οὐκ αἰσχύνε-
 ται πρόσωπα δικαίων οὐκ ἀγαθός, ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
 ■ ²² σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεῆμων κρατήσῃ αὐ-
 23 τοῦ. ²³ ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦτος.
 24 ²⁴ ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος κοινω-
 25 νός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς. ²⁵ ἄπιστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῇ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ
 26 κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. ²⁶ ὃς πέποιθε θρασεία καρδίᾳ ὁ τοιοῦτος ἄφρων,
 27 ὃς δὲ πορεύεται σοφία σωθήσεται. ²⁷ ὃς δίδωσι πτωχοῖς οὐκ ἐνδεηθήσεται,
 28 ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται. ²⁸ ἐν τόποις
 ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

XXIX.

Κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ φλεγο-
 2 μένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴσας. ² ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί,
 3 ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες. ³ ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνε-
 4 ται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνas ἀπολεῖ πλοῦτον. ⁴ βασιλεὺς δίκαιος
 5 ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασχάπτει. ⁵ ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ
 6 πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
 7 ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ
 8 ἔσται. ⁷ ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γνῶσιν, καὶ
 9 πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοὺς ἐπιγνώμων. ⁸ ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκαυσαν πόλιν, σο-
 10 φοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργήν. ⁹ ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔσση, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργι-
 11 ζόμενος καταγελαῖται καὶ οὐ καταπτῆσσει. ¹⁰ ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦ-
 12 σιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ. ¹¹ ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ
 13 ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος. ¹² βασιλεὺς ὑπακούοντος
 14 λόγον ἄδικον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι. ¹³ δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου
 15 ἀλλήλοις συνελθόντων, ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ κύριος. ¹⁴ βασιλεὺς
 16 ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσε-
 17 ται. ¹⁵ πληγαὶ καὶ ἐλεγχοὶ διδῶσι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνει γο-
 18 νεὶς αὐτοῦ. ¹⁶ πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλὰί γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι
 19 ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται. ¹⁷ παίδευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε,
 20 καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου. ¹⁸ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔναι παρανόμου,
 21 ὁ δὲ φυλάσσω τὸν νόμον μακαριστός. ¹⁹ λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης
 22 σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται. ²⁰ ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα τα-
 21 χύν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ. ²¹ ὃς κατα-
 22 σπαλαῖ ἐκ παιδὸς οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.
 23 ²² ἀνὴρ θυμῷ δὲ ἐγείρει νεῖκος, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυσεν ἁμαρτίαν. ²³ ὕβρις
 24 ἄνδρα ταπεινοῦ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονas ἐρείδῃ δόξῃ κύριος. ²⁴ ὃς μερίζεται
 25 κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· ἐὰν δὲ ὄρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ
 26 ἀναγγέλωσι, ²⁵ φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν, ὁ
 27 δὲ πεποισῶς ἐπὶ κυρίῳ εὐφρανθήσεται. ²⁶ ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὃς δὲ
 27 πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ σωθήσεται. ²⁶ πολλοὶ θρασυνοῦσι πρόσωπα ἡγου-
 28 μένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεταί τὸ δίκαιον ἀνδρὶ. ²⁷ βδέλυσμα δίκαιος ἀνὴρ
 ἀνδρὶ ἀδίκῳ, βδέλυσμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

20. αξιοπιστοτερος 24. ος αποβιαζεται 25. απληστος ανηρ ... ed. rom. κρίνει XXIX. 1. ουκ εσται 2. εγκωμιαζομενου δε δικαιου 3. ο πατηρ αυτου 6. και ευφροσυνη 7. ου συνησει γνωσιν 8. ανδρ. λοιμοι 9. ed. rom. κρινει 10. ζητησουσιν οσιον 13. χρεοφιλετου αλληλων ... ποιειται αμφοτερων 18. υπαρξει 19. ομ αλλ 22. ορουσει νικος ... αμαρ-
 25. υποσκελισθησονται ... επι κυριον ... σφαλμα, ο δε πεποισως

(XXX. 1 — 44. vide supra post 24, 22., item XXX. 45 — 33.
post 24, 34. Ibidem subsequitur XXXI. 1 — 9.)

²⁸(31, 10.) γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὐρήσει; τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων ⁽¹¹⁾ 28 πολυτελῶν ἢ τοιαύτη. ¹¹ θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ ⁽¹²⁾ 29 τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει. ¹² ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον. ¹³ μηρυκομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερ- ⁽¹³⁾ 30 σὶν αὐτῆς. ¹⁴ ἐγένετο ὥσῃ ναὺς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει δὲ ⁽¹⁴⁾ 31 αὕτη τὸν βίον. ¹⁵ καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ ⁽¹⁵⁾ 32 καὶ ἔργα ταῖς θεραπαῖναις. ¹⁶ θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρ- ⁽¹⁶⁾ 33 πῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτήμα. ¹⁷ ἀναξωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὄσφιν ⁽¹⁷⁾ 34 αὐτῆς ἤρρισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. ¹⁸ καὶ ἐγέυσαστο ὅτι καλὸν ⁽¹⁸⁾ 35 ἐστι τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα. ⁽¹⁹⁾ 36 ¹⁹ τοὺς πῆχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ⁽¹⁹⁾ 37 ἐρείδει εἰς ἄτρακτον. ²⁰ χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πένητι, καρπὸν δὲ ⁽²⁰⁾ 38 ἐξέτεινε πτωχῷ. ²¹ οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που ⁽²¹⁾ 39 χρονίζῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσὶ. ²² δισσὰς χλαῖνας ⁽²²⁾ 40 ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα. ⁽²³⁾ 41 ²³ περιβλεπτός δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἥνικα ἂν καθίσῃ ἐν ⁽²³⁾ 42 συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς. ²⁴ σινδόνας ἐποίησε καὶ ⁽²⁴⁾ 43 ἀπέδωκε περιζώματα τοῖς Χαναταῖς. ²⁶ στόμα αὐτῆς διήνοιξε προσεχόν- ⁽²⁶⁾ 44 τως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. ²⁵ ἰσχὺν καὶ ⁽²⁵⁾ 45 εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. ²⁷ στεγναὶ δια- ⁽²⁷⁾ 46 τριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε. τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς ⁽²⁸⁾ 46 καὶ νομοθέσμως, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ²⁸ ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς ⁽²⁸⁾ 47 καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν. ²⁹ πολλὰ ζυγατέρες ἐκτή- ⁽²⁹⁾ 47 σαντο πλοῦτον, πολλὰ ἐποίησαν δύναμιν· σὺ δὲ ὑπέρκεισαι, ὑπερῆρας πά- ⁽³⁰⁾ 48 σας. ³⁰ ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ ⁽³⁰⁾ 48 εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνεῖτω. ³¹ δότε αὕτη ἀπὸ καρπῶν ⁽³¹⁾ 49 χελῶν αὐτῆς, καὶ αἰνεῖσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

I.

Ῥήματα ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ.
² ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιότητων, τὰ ² πάντα ματαιότης. ³ τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃ μὴ- ³ ³ χθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον; ⁴ γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται, καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν ⁴ αἰῶνα ἔστηκε. ⁵ καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον ⁵

29. (XXXI, 14.) ἐπ αὐτὴν 30. τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὸν καὶ οὐ κακὸν πάντα τ. β. 31. εὐχρηστα 32. ε. εν. νυκτ. c. antecdd. conjg. 36. ἐγευσαστο δε ... ολ. τ. νυκτα ο λυχν. αυτ. 37. τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐκτ. ε. τ. συμφ., τοὺς δε πηχεις αὐτῆς 39. οὐ φροντίζῃ ... ἐνδιδυσκονται 44. ἐν πυλ. ο. αν. αὐτῆς ... μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς 42. ἀπεδωκε, περιζ. δε 43. hunc versum post v. 44. pon. 44. ὑποφρανθῇ 45. om το ... στομ. δε αὐτῆς 47. ἐποίησαν δυνατά ... καὶ ὑπερῆρας 48. C om γυναικος

Subscriptio: AC παροιμιαι σολομωντος et C add παρὰ ἐβδομηκοντα

Inscriptio: ἐκκλησιαστής

I. 5. C om καὶ ab initio

6 αὐτοῦ ἔλκει· αὐτὸς ἀνατέλλων ⁶ ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα. ⁷ πάντες οἱ χεῖμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἐμπιμπλαμένη· εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χεῖμαρροι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι. ⁸ πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι, οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμοὶ τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ πληρωθήσεται οὐς ἀπὸ ἀκροάσεως. ⁹ τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γεννησόμενον· καὶ τί τὸ πεποιτημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθησόμενον· καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ ὅς λαλήσει καὶ ἐρεῖ· Ἴδε τοῦτο καινόν ἐστιν, ἡδὴ γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν. ¹¹ οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώτοις, καὶ γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔσται αὐτῶν μνήμη μετὰ τῶν γενησόμενων εἰς τὴν ἐσχάτην. ¹² ἐγὼ ἐκκλησιαστής ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ. ¹³ καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γενομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτοῖς. ¹⁴ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁵ διεστραμμένον οὐ δυνήσεται ἐπικοσμηθῆναι, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριθμηθῆναι. ¹⁶ ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμεγαλύνω, καὶ προσέβηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν. ¹⁷ καὶ καρδία μου εἶδε πολλὰ, σοφίαν καὶ γνῶσιν, παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην· ἔγνων ἐγὼ ὅτι καὶ γε τοῦτο ἔστι προαίρεσις πνεύματος, ¹⁸ ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλήθος γνώσεως, καὶ ὁ προστιθεὶς γνῶσιν προσθήσει ἀλλήματα.

II.

Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ² ἶδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ³ τῷ γέλωτι εἶπα Περιφρορᾶν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ Τί τοῦτο ποιεῖς; ⁴ καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδία μου ἔλκυσει ὡς οἶνον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδία μου ὠδήγησεν ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνην, ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριζμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν. ⁵ ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσα μοι ἀμπελώνας, καὶ καρποῦ. ⁶ ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὕδατων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα. ⁷ ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι, καὶ γε κτήσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ. ⁸ συνήγαγόν μοι καὶ γε ἀργύριον καὶ γε χρυσίον, καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν· ἐποίησά μοι ἄδοντας καὶ ἄδούσας, καὶ ἐντροφήματα υἱῶν ἀνθρώπων, οἰνοχοὸν καὶ οἰνοχόας. ⁹ καὶ ἐμεγαλύνω καὶ προσέβηκα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους ἀπὸ ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ γε σοφία μου ἐστάθη μοι. ¹⁰ καὶ

5. AC ανατελλων αυτος 6. προς βορρα 7. AC ουκ εσται εμπιμπλαμενη ... εις τοπον 8. AC ουκ εμπλησθησεται 10. γεγονεν τοις αιωσιν 11. εστιν αυτων, C εστιν αυτοις ... μετα των γεννηθησομενων 12. C βασιλευς ισραηλ 13. AC γενομενων ... AC τ. υι. του ανθρωπου 14. ιδον 15. του κοσμηθηναι ... του αριθμηθ. 16. εν τη καρδια ... εγω ιδου ... και εδωκα usque γνωσιν post σοφ. x. γνωσ. v. 17. pon. 17. ιδεν ... om εγω 18. ο προτηδεις (-τιδεις?) γνωσει II. 3. επ ευφροσυνη ... τ. υι. του ανθρωπου 8. υιων του ανθρωπου, οινοχοους 9. om απο

πάν ὃ ἤτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐκ ἀφείλον ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου· καὶ τοῦτο ἐγένετο μερὶς μου ἀπὸ παντὸς μόχθου μου. ¹¹ καὶ 11 ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι ποιήμασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹² καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ 12 τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ παραφορὰν καὶ ἀφροσύνην, ὅτι τίς ἄνθρωπος ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς, τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν; ¹³ καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι 13 ἐστὶ περίσσεια τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην ὡς περίσσεια τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος· ¹⁴ τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων 14 ἐν σκότει πορεύεται· καὶ ἐγὼν καὶ γε ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἐν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. ¹⁵ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρο- 15 νος καὶ γε ἐμοὶ συναντήσεται μοι, καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην ἐγώ; περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης, διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισεύματος λαλεῖ. ¹⁶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος 16 εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη· καὶ πῶς ἀποθάνεται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος; ¹⁷ καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωὴν, 17 ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμέ τὸ πῶμα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁸ καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον 18 μου ὃν ἐγὼ κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφίῳ αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ· ¹⁹ καὶ τίς εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων; καὶ εἰ ἐξουσιάζεται ἐν 19 παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ²⁰ καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τὴν καρδίαν μου 20 ἐν παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον, ²¹ ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι 21 μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ, καὶ ἄνθρωπος ᾧ οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη, ²² ὅτι γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ 22 καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ²³ ὅτι πᾶσαι 23 αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ, καὶ γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμάται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν. ²⁴ οὐκ ἔστιν 24 ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δεῖξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν. ²⁵ ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς πίεται ἀρεξ αὐτοῦ; ²⁶ ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ 25 26 ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προσδεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

III.

Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
² καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ 2

10. οὐκ υφείλον ... ευφροσυνης, οτι 11. εν πασιν τοις ... μοχθῳ μου ω 12. περιφοραν ... om ος ... εποιησαν 13. ιδον 15. εγω τοτε περισσον (εγω c. seqq. conjg.) ... διοτι αφρ. εκ περ. λαλει ante οτι και γε pon. 16. εστιν μνημη ... εις αιωνα ... ταις ημεραις ταις επερχομεναις 17. οτι τα παντα 18. AC οιδεν ... η σοφος ... C εξουσιασεται 20. τη καρδια μου επι (et. C) π. τω μοχθῳ ... AC om μου sec. 21. C et ed. rom. ανδρια ... om ᾧ ... C εμοχθησα ... AC δωσει αυτον 22. AC γινεται τω ανθρωπω 24. C τω ανθρωπω ... ος φαγεται, C ει μη ο φαγεται ... και πιεται ... ιδον ... C om εγω 26. C του θεου pro αυτου
 III. 4. C om και

3 καιρὸς τοῦ ἐκτῆλαι τὸ πεφυτευμένον, ³ καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ
 4 ἰσάσασθαι, καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν, ⁴ καιρὸς τοῦ κλαῦ-
 σαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι, καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
 5 ⁵ καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περι-
 6 λαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήψεως, ⁶ καιρὸς τοῦ ζητῆσαι
 7 καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολῆσαι, καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν, ⁷ καιρὸς
 τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,
 8 ⁸ καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς
 9 ⁹ εἰρήνης. ⁹ τίς περίσσεια τοῦ ποιούντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχλεῖ; ¹⁰ εἶδον σὺν πάντα
 τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι
 11 ἐν αὐτῷ. ¹¹ τὰ σύμπαντα ἃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ γε σύμπαντα
 τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὐρύη ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα
 12 ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους. ¹² ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγα-
 θὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ.
 13 ¹³ καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίνεται καὶ ἴδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ
 14 μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα θεοῦ ἔστιν. ¹⁴ ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς αὐτὰ
 ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα, ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
 15 ἀφελεῖν· καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹⁵ τὸ
 γενόμενον ἤδη ἐστὶ, καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονε, καὶ ὁ θεὸς ζητήσῃ
 16 τὸν διωκόμενον. ¹⁶ καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως, ἐκεῖ ὁ
 17 ἀσεβής, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ εὐσεβής· ¹⁷ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ
 μου Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῇ κρινεῖ ὁ θεός, ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ
 18 πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι. ἐκεῖ ¹⁸ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου περὶ
 λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι
 19 αὐτοὶ κτήνη εἰσὶ· ¹⁹ καὶ γε αὐτοῖς συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συν-
 άντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἐν αὐτοῖς· ὥς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως
 καὶ ὁ θάνατος τούτου, καὶ πνεῦμα ἐν τοῖς πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄν-
 20 θρώπος παρὰ τὸ κτήνος; οὐδέν, ὅτι πάντα ματαιότης. ²⁰ τὰ πάντα εἰς τόπον
 ἕνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοῦς, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν.
 21 ²¹ καὶ τίς εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ ἄνω; καὶ τὸ
 22 πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν; ²² καὶ εἶδον ὅτι οὐκ
 ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὃ εὐφρανθῆσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι
 αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ· ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἔαν γένηται μετ' αὐτόν;

IV.

Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενο-
 μένας ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων, καὶ οὐκ ἔστιν
 αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ
 2 ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν. ² καὶ ἐπῆνεσα ἐγὼ σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας

2. AC εκτειλαι 3. AC οικοδομησαι 5. AC απο περιλημματος 10. AC
 ιδον συν τον εν Α pergit πειρασμον ... AC τ. υι. του ανθρωπου 11. AC
 om τα ... C συνπαντα his ... και γε συν τον αιωνα εδ. εν χ. αυτου 13.
 AC πας ανθρωπος ... τουτο δομα ... C δομα του κυριου 14. C και εγνων
 ... AC επ αυτων ... AC απ αυτων 15. το γεννωμενον 16. AC ιδον ...
 των δικαιων 17. AC εκει (omisso και) ειπον εγω εν ... παντι ποιηματι 18.
 ed. rom. εκει. ειπα, AC εκει ειπα ut edidimus ... και τουτο δειξαι 19. AC
 om και post ουτως ... C επερισσευσεν ανθρωπος ... AC οτι τα παντα
 20. AC τα π. πορευεται εις ... C χοος, και παντα ... AC επιστρεφει 21. οτι
 δεν το πνευμα (C hiat ut in sqq. saepe) ... AC εις ανω; και πνευμα ...
 εις την γην 22. ιδον ... ευφρανθησεται ανθρωπος ... εν ω αν IV. 1. επι-
 στρεφα ... AC ιδον ... συνπασας ... C om και απο χειρος usque παρακα-
 λων ... συκοφαντ. αυτους ... in f. ο παρακαλων 2. εγω συν τους

τοὺς ἡγῆ ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν.
 3 καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις οὐκ ἔγινετο, ὅς οὐκ εἶδε σὺν 3
 πᾶν τὸ ποιήματα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον. 4 καὶ εἶδον ἐγὼ 4
 σύμπαντα τὸν μόχθον καὶ σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος, ὅτι αὐτὸ ζή-
 λος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις
 πνεύματος. 5 ὁ ἄφρων περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας 5
 αὐτοῦ. 6 ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν 6
 μόχθου καὶ προαίρεσεως πνεύματος. 7 καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιό- 7
 τητα ὑπὸ τὸν ἥλιον. 8 ἔστιν εἷς καὶ οὐκ ἔστι δευτέρος, καὶ γε υἱὸς καὶ γε 8
 ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
 καὶ γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίπλεται πλούτου· καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ καὶ
 στερίσκω τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης; καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ
 περισπασμὸς πονηρὸς ἐστίν. 9 ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστὶν αὐτοῖς 9
 μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν. 10 ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγειρεῖ τὸν μέτο- 10
 χον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνὶ ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ἦ δευτέρος ἐγειρεῖν
 αὐτόν. 11 καὶ γε ἐὰν κοιμηθῶσι δύο, καὶ ἕρμητι αὐτοῖς· καὶ ὁ εἷς πῶς θερ- 11
 μανθῇ; 12 καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, 12
 καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἐντρίτειον οὐ ταχέως ἀποβράγῃσεται. 13 ἀγαθὸς παῖς πένης 13
 καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλεῖα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα, ὅς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν
 ἔτι. 14 ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμιῶν ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι, ὅτι καὶ γε ἐν 14
 βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης. 15 εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπα- 15
 τοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὅς στήσεται ἀντ'
 αὐτοῦ. 16 οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἔμπρο- 16
 σθεν αὐτῶν, καὶ γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ· ὅτι καὶ γε
 τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. 17 φύλαξον τὸν πόδα σου ἐν ᾧ 17
 ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν· ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρό-
 νων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.

V.

Μὴ σπεύδῃς ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδίᾳ σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξε-
 νέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
 σὺ ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι. 2 ὅτι παραγίνεται 2
 ἐνύπνιον ἐν πληθύνει πειρασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πληθύνει λόγων. 3 καθὼς 3
 εὗξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι οὐκ ἔστι βέλημα
 ἐν ἄφροσι· σὺ οὖν ὅσα ἐὰν εὗξῃ ἀπόδος. 4 ἀγαθὸν τὸ μὴ εὗξασθαι σε ἢ τὸ 4
 εὗξασθαι σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι. 5 μὴ δῶς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν 5
 σάρκα σου, καὶ μὴ ἐλπίης πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ἄγνοιά ἐστιν, ἵνα μὴ
 ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου καὶ διαφείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου. 6 ὅτι 6
 ἐν πληθύνει ἐνυπνίων καὶ ματαιότητων καὶ λόγων πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν θεὸν φο-
 βῶ. 7 ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἀρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἰδῇς 7
 ἐν χώρᾳ, μὴ θαναμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλά-
 ξαι, καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῖς. 8 καὶ περισσεῖα γῆς ἐπὶ παντὶ ἐστὶ, βασιλεὺς 8
 τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένον. 9 ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ 9

3. ειδεν συν το 4. ιδον ... συνπασαν ανδρειαν (ita etiam ed. rom.)
 ... ετερου 5. om ο ... περιελαβεν 7. ιδον 8. πειρασμος ... εμπιπλatai
 ... πιασμος 10. εγειρει ... AC του εγειραι 11. οι δυο ... C θερμανη
 αυτοις 14. των δεσμων εξελευσεται βασιλευσαι 15. ιδον ... AC ος ανα-
 στησεται 16. πασιν σοι ... εν αυτω 17. εν ω αν πορ. ε. τον οικ.
 V. 1. ταχυνετω ... om ανω ... AC επι τουτω εστωσαν 3. AC καθως αν
 ... C χρονισης αποδουναι ... οσα αν 5. *αιμα pro στομα ... AC εξαμαρ-
 τειν 6. AC συν pro συ 7. ειδης ... AC φυλασσει ... AC επ αυτης 8. C
 εστιν και βασιλευς

10 τίς ἠγάπησεν ἐν πληθύνει αὐτῶν γέννημα; καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ¹⁰ ἐν πληθύνει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν· καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐ-
 11 τῆς; ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ¹¹ γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι οὐκ ἔστιν ἀφίων
 12 αὐτὸν τοῦ ὑπνώσαι. ¹² ἔστιν ἀβρῶστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλοῦτον φυ-
 13 λασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτῷ, ¹³ καὶ ἀπολείται ὁ πλοῦτος ἐκεῖ-
 14 νος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ, καὶ ἐγέννησεν υἱὸν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ
 15 πορευθῆναι ὥς ἥκει, καὶ οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἵνα πορευθῇ ἐν
 16 χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ γε τοῦτο πονηρὰ ἀβρῶστία· ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὐ-
 16 τως καὶ ἀπελεύσεται· καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ ἢ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον; ¹⁶ καὶ
 17 γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ ἐν πένθει καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ
 18 ἀβρῶστία καὶ χόλῳ. ¹⁷ ἰδοὺ εἶδον ἐγὼ ἀγαθὸν ὅ ἐστι καλόν, τοῦ φαγεῖν καὶ
 19 τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὡς ἐὰν μοχλῇ ὑπὸ
 20 τὸν ἥλιον ἀρετὴν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, ὅτι αὐτὸ
 21 μέρος αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ γε πᾶς ἄνθρωπος ὡς ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός πλοῦτον καὶ
 22 ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐ-
 23 τοῦ καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόγμα θεοῦ ἐστίν· ¹⁹ ὅτι οὐ
 24 πολλὰ μνηστῆσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεός περισπᾷ αὐτὸν
 25 ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

VI.

26 Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολλή ἐστιν ὑπὸ τὸν ἄν-
 27 θρωπον· ² ἄνθρωπος ὃς δώσει αὐτῷ ὁ θεός πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν,
 28 καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμήσει, καὶ οὐκ
 29 ἐξουσιάζει αὐτῷ ὁ θεός τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἄνθρωπος ξένος φάγεται αὐτόν·
 30 τοῦτο ματαιότης καὶ ἀβρῶστία πονηρὰ ἐστίν. ³ ἐὰν γεννήσῃ ἄνθρωπος ἑκατόν, καὶ
 31 ἔτῃ πολλὰ ζήσεται, καὶ πληθὺς ὅ τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ψυχὴ
 32 αὐτοῦ οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καὶ γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ,
 33 εἶπα Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἐκτρωμα· ⁴ ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθε, καὶ ἐν σκότει
 34 ὁπορεύεται, καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται, ⁵ καὶ γε ἥλιον οὐκ εἶδε,
 35 καὶ οὐκ ἔγνω ἀναπαύσεις τούτῳ ὑπὲρ τούτων. ⁶ καὶ ἐξῆσε χιλίων ἐτῶν κα-
 36 τῶδους, καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε, μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα πορεύεται τὰ πάντα;
 37 ⁷ πᾶς μόχθος ἀνθρώπου εἰς ὄστρομα αὐτοῦ, καὶ γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται.
 38 ⁸ ὅτι περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένης οἶδε πορευθῆναι
 39 κατέναντι τῆς ζωῆς. ⁹ ἀγαθὸν ὄραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ· καὶ
 40 γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁰ εἴ τι ἐγένετο, ἥδη κέκλη-
 41 ναι ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώσθη ὅ ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται κριθῆ-
 42 ναι μετὰ τοῦ ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν· ¹¹ ὅτι εἰς λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες
 43 ματαιότητα.

9. AC εν πληθει αυτου γενημα 10. AC οι εσθοντες ... AC ανδρια
 12. AC ιδον ... AC εις κακ. αυτου 13. αυτου pro πονηρω 14. AC ουδεν
 λημψεται 17. AC ιδου ο ιδον (C ειδον) ... αγαθον εστιν καλον ... AC
 μοχθηση 18. εξουσιασεν αυτον ... AC του φαγειν 19. AC ου πολλας
 VI. 1. 4. ιδον ... AC επι τον ανθρωπον 2. AC απο παντος ου ... επιθυμει
 ... ο θεος φαγειν ... φαγεται αυτα ... AC και γε τουτο 3. C των ετων
 ... AC η ψυχη α. ουκ εμπλησθησεται απο (C om απο) αγαθωσυνης 6.
 AC και ει εξησεν ... AC τα παντα πορευεται 7. AC του ανθρωπου ... AC
 και γε ψυχη 8. AC οτι τις περισσεια ... C του πορευθηναι 10. AC η τι
 εγενετο ... κεληκεν ... του κριθηναι ... AC ισχυρου ... C οτι pro ο

VII.

(6, 12.) Τί περισοδὸν τῷ ἀνθρώπῳ; ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ, ἀριθμὸν ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ; καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ἐν σκιά· ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον; ¹ ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ⁽¹⁾ ² ἡμέραν γεννήσεως. ² ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι ⁽²⁾ ³ εἰς οἶκον πότου, καὶ ὅτι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ. ³ ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ ⁽³⁾ ⁴ προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία. ⁴ καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ ⁽⁴⁾ ⁵ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης. ⁵ ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ῥῆμα ἀφρόνων. ⁶ ὡς φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν ⁽⁵⁾ ⁶ λέβητα, οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ⁷ ὅτι ἡ συ- ⁽⁶⁾ ⁷ κοφαντία περιφέρει σοφὸν καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐγενείας αὐτοῦ. ⁸ ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὕψι- ⁽⁷⁾ ⁸ λὸν πνεύματι. ⁹ μὴ σπεύσῃς ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσαι, ὅτι θυμὸς ⁽⁸⁾ ⁹ ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται. ¹⁰ μὴ εἴπῃς τί ἐγένετο ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ ⁽⁹⁾ ¹⁰ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπρώτησας περὶ τού- ⁽¹⁰⁾ ¹¹ του. ¹¹ ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληρονομίας καὶ περίσσεια τοῖς θεωροῦσι τὸν ⁽¹¹⁾ ¹² ἥλιον. ¹² ὅτι ἐν σκιά αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιά ἀργυρίου, καὶ περίσσεια γνώ- ⁽¹²⁾ ¹³ σεως τῆς σοφίας ζωοποιήσῃ τὸν παρ' αὐτῆς. ¹³ ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ ⁽¹³⁾ ¹⁴ θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται κοσμησάμενος ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν; ¹⁴ ἐν ⁽¹⁴⁾ ¹⁵ ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῆδι ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας· ἴδε καὶ γε σὺν τούτῳ συμφώνως τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλίας, ἵνα μὴ εὗρῃ ἄν- ⁽¹⁵⁾ ¹⁶θρωπος ὀπίσω αὐτοῦ οὐδέν. ¹⁵ σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός ⁽¹⁶⁾ ¹⁷ μου· ἔστι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καὶ ἔστι ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ. ¹⁶ μὴ γίνου δίκαιος πολὺ μὴδὲ σοφίζου περισσά, μὴ ποτε ⁽¹⁷⁾ ¹⁸ ἐκπλαγῇς. ¹⁷ μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρός, ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ⁽¹⁸⁾ ¹⁹ ἐν οὐ καιρῷ σου. ¹⁸ ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαι σε ἐν τούτῳ, καὶ γε ἀπὸ τού- ⁽¹⁹⁾ ²⁰ του μὴ μιάνῃς τὴν χεῖρά σου, ὅτι φοβούμενοις τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα. ¹⁹ ἡ σοφία βοήθησιν τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄν- ⁽²⁰⁾ ²¹τας ἐν τῇ πόλει. ²⁰ ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὅς ποιήσῃ ⁽²¹⁾ ²² ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται. ²¹ καὶ γε εἰς πάντας λόγους οὐς λαλήσου- ⁽²²⁾ ²³σιν ἀσεβεῖς μὴ θῇς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου κατα- ⁽²³⁾ ²⁴ρωμένου σε. ²² ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεται σε καὶ καθόδους πολλὰς κα- ⁽²⁴⁾ ²⁵κώσει καρδίαν σου, ὅτι ὡς καὶ γε σὺ κατηράσω ἐτέρους. ²³ πάντα ταῦτα ⁽²⁵⁾ ²⁶ἐπέειπας ἐν σοφίᾳ. εἶπα Σοφισθήσομαι. ²⁴ καὶ αὕτη ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ⁽²⁶⁾ ²⁷μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὕρήσει αὐτό; ²⁵ ἐκύκλωσα ἐγὼ ⁽²⁷⁾ ²⁸καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γινώκειν ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ ὀχληρίαν καὶ πε- ⁽²⁸⁾ ²⁹ριφοράν. ²⁶ καὶ εὕρισκω ἐγὼ αὐτὴν καὶ ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν ⁽²⁹⁾ ³⁰

VII. 4. τι αγαθον ... ζωη αυτου ... ημερων ζωης ... εποιησεν αυτας ... C om εν τη ζωη usque υπο τον ηλιον ... in f. add και καθως εστε τις απαγγελει αυτω 2. AC γενεσεως αυτου 3. τουτο το τελος ... C παντος του ανθρωπου ... εν καρδια αυτου 5. C αφρονος 7. AC οτι ως φωνη των ακανθων ... AC ο γελως ο των αφρ. 8. AC απολλυει ... ευτονιας αυτου 14. AC αι προτερον ... C επερωτησας 12. AC κληροδοσιας 13. AC του αργυριου 14. AC του κοσμησαι ... C ο αν 15. AC και γε τουτο συμφωνον τουτο (C συμφωνει τουτω) ... AC μηδεν 16. συν παντα, C συν τα παντα ... ιδον ... απολλυομενος 17. AC και μη σοφιζου ... C ινα μη εκπλαγ. 19. C φοβουμενος, A ο φοβουμενος 21. C ποιησεται ... C ουκ αμαρτ. 22. AC om ασεβεις 24. AC εν τη σοφια 25. C μακραν απεμου 26. παραφοραν 27. AC om και ερω ... C πικροτεραν VII, 2. C om του

τὴν γυναῖκα ἣτις ἐστὶ θῆρευμα, καὶ σαγῆναι καρδίᾳ αὐτῆς, δεσμός ἐἰς χει-
 28 (27) ρας αὐτῆς· ἀγαθὸς πρὸς προσώπου τοῦ θεοῦ ἐξαίρεθῆσεται ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 29 (28) στής· μία τῇ μιᾷ τοῦ εὐρεῖν λογισμόν· 28 ὃν ἐπέζητησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ
 30 (29) οὐκ εὐρον· καὶ ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλιῶν εὐρον, καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις
 εὐρή· καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμούς πολλούς.

VIII.

Τίς οἶδε σοφούς; καὶ τίς οἶδε λύσιν ῥήματος; σοφία ἀνθρώπου φω-
 2 τιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀναιδὴς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθῆσεται. 2 στόμα
 3 βασιλέως φύλαξον, καὶ περὶ λόγου ὄρκου θεοῦ μὴ σπουδάζης· 3 ἀπὸ προσώ-
 4 5 πους αὐτοῦ πορεύσῃ, μὴ στής ἐν λόγῳ πονηρῷ, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν βελήσῃ ποιή-
 6 σει, 4 κατ'ὡς βασιλεὺς ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ποιεῖς; 5 ὁ φυλάσσων
 ἐντολὴν οὐ γινώσκει ῥῆμα πονηρὸν, καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδίᾳ
 6 σοφοῦ· 6 ὅτι παντὶ πράγματι ἐστὶ καιρὸς καὶ κρίσις, ὅτι γινώσκει τοῦ ἀν-
 7 θρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν· 7 ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, ὅτι κα-
 8 θὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ; 8 οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύ-
 ματι τοῦ κωλύσαι σὺν τῷ πνεύμα· καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ θανάτου,
 καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν
 9 παρ' αὐτῆς. 9 καὶ σύμπαν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν
 τὸ ποίημα ὃ πεποιήται ὑπὸ τὸν ἥλιον, τὰ ὅσα ἐξουσιάσαστο ὁ ἄνθρωπος ἐν
 10 ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν· 10 καὶ τότε εἶδον ἀσέβεις εἰς τάφους εἰσα-
 11 χθέντας, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν ἐν τῇ πόλει,
 ὅτι οὕτως ἐποίησαν· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. 11 ὅτι οὐκ ἔστι γινομένη ἀντίρ-
 12 ρησις ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ, διὰ τοῦτο ἐπληροφορήθη καρδίᾳ
 13 υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν. 12 ὃς ἤμαρτεν, ἐποίησε
 τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῶν· ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι
 13 ἐστὶν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεὸν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐ-
 14 τοῦ· 13 καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ
 14 ὃς οὐκ ἔστι φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. 14 ἔστι ματαιότης ἡ πεποιή-
 15 ται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
 καὶ εἰσιν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων· εἶπα
 15 ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης. 15 καὶ ἐπῆνεσα ἐγὼ σὺν τῇ ἐυφροσύνῃ, ὅτι
 οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ φαγεῖν καὶ τοῦ
 16 πεινᾶν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι· καὶ αὐτὸ συμπρὸςέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ
 16 ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. 16 ἐν οἷς ἔδωκα
 τὴν καρδίαν μου τοῦ γνῶναι τὴν σοφίαν καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν
 17 αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων· 17 καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι

27. θῆρευματα ... συλημφθῆσεται 28. AC εἶδε τοῦτο ... (C εἰπεῖν)
 29. ἐζήτησεν ... C καὶ οὐκ εὐρεν 30. ἐποίησ. ο κύριος ... (εὐρεθῆ προ
 εὐρή) VIII. 1. om αὐτοῦ prius 2. om θεοῦ 3. παν ο αν ... AC
 βελήσει 4. AC ἐξουσιάζων λαλεῖ ... AC τι ποιήσεις 5. C σοφον 7.
 ἀναγγελλ. αυτοῖς 8. AC ἐξουσιάζων προ ἐξουσία ei A pergit ημερας 9. AC
 συνπαν ... ἰδον ... AC παν ποιημα ... ἐξουσιάζεται 10. ἰδον ... C ἀχθέν-
 τας ... C ἐπῆνεσθῆσαν 11. ποιούντων πονηρον 12. AC οτι καὶ γε
 γινώσκω ε. οτι εσται 14. AC φθάνει his ... AC προς αὐτοὺς προ ἐπ
 αὐτ. 15. AC του φαγεῖν ... AC συνπρὸςέσται ... ας ἐδωκεν, C ων ἐδω-
 κεν 16. τον πειρασμον ... AC ἐν οφθαλμοῖς ... βλέπειν 17. AC ἰδον ...
 συνπαντα

οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὗρεῖν σὺν τῷ πλῆγμα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι, καὶ οὐχ εὗρήσκει· καὶ γε ὅσα ἂν εἴπῃ σοφὸς τοῦ γινῶναι, οὐ δυνήσεται τοῦ εὗρεῖν· ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδίᾳ μου σύμπαν εἶδε τοῦτο.

IX.

Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ γε ἀγάπην καὶ γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος· τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν, ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσι. ² συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ² τῷ ἀσεβεί, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, καὶ τῷ κατάρθῳ καὶ τῷ ἀκατάρτῳ, καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι· ὥς ὁ ἀγαθὸς ὥς ὁ ἁμαρτάνων, ὥς ὁ ὀμνύων κατὰ ὁ τὸν ὅρκον φοβούμενος. ³ τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πε- ³ ποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσι· καὶ γε καρδίᾳ υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ, καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν, καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. ⁴ ὅτι τίς ὁ κοινωνεῖ πρὸς πάν- ⁴ τας τοὺς ζῶντας; ἔστιν ἐλπίς, ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λείοντα τὸν νεκρόν. ⁵ ὅτι οἱ ζῶντες γινώσκονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ ⁵ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός, ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν· ⁶ καὶ γε ἀγάπη αὐτῶν καὶ γε μῖσος αὐτῶν καὶ γε ζήλος ⁶ αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο, καὶ γε μερίς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ⁷ δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρτον ⁷ σου, καὶ πῖε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνον σου, ὅτι ἤδη εὐδόκησεν ὁ Θεὸς τὰ ποιή- ⁸ ματά σου· ⁸ ἐν παντὶ καιρῷ ἔστρωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κε- ⁸ φαλῇ σου μὴ ὑστερησάτω· ⁹ καὶ ἴδε ζωὴν μετὰ γυναικὸς ἧς ἠγάπησας πάσας ⁹ τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου τὰς δοῦσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου ὃ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ πάντα ὅσα ἂν εὗρῃ ἡ χεὶρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὥς ἡ δύναμις σου ποιεῖσιν, ¹⁰ ὅτι οὐκ ἔστι πλῆγμα καὶ λογισμὸς καὶ γνώσις καὶ σοφία ἐν ᾗδῃ, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ. ¹¹ ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρό- ¹¹ μος καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος, καὶ γε οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος καὶ γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος καὶ γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάν- ¹² τημα συναντήσεται σύμπασιν αὐτοῖς. ¹² ὅτι καὶ γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος ¹² τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ὥς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ, καὶ ὥς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι, ὥς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀν- ¹³ θρώπου εἰς καιρὸν πονηρόν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω. ¹³ καὶ γε τοῦτο ¹³ εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἐστὶ πρὸς μέ· ¹⁴ πόλις μικρὰ καὶ ¹⁴ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους, ¹⁵ καὶ εὗρῃ ἐν αὐτῇ ¹⁵ ἄνδρα πένητα σοφόν, καὶ διασώσῃ αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη, καὶ ¹⁶ ἐγὼ ἄγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν, καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐκείνου. ¹⁶ καὶ εἶπα ¹⁶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ ἐξακουόμενοι. ¹⁷ λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ¹⁷

47. AC οσα εαν et A pergit ποιηση pro μοχθηση ... AC π σοφος ...
 συνπαν ... εις την καρδιαν ... συνπαν ιδεν IX. 1. AC Οτι pro Ως 2.
 AC om και ante τω κατάρθω ... C om και ante τω θυσιαζοντι 3. τουτο
 το πονηρον 5. οτι επλησθη 6. AC και μερις ... AC εις αιωνα 7. AC
 om ηδη 8. C τα ιματια ... AC επι κεφαλην 9. C πασας ημερας ... C
 post ηλιον repetit πασας ημερας ματαιιοτητος σου ... C εν ζωη σου ... om
 συ 44. AC ιδον ... AC τοις σοφοις ο αρτος ... AC ο πλουτος ... AC τοις
 πασιν αυτοις 12. AC om οτι ... AC και γε ουκ εγνω ... C om ο 43.
 AC ιδον 15. πεν. και σοφον ... AC διασωσει 16. AC και λογοι α. ουκ
 εισιν ακουομενοι

18 ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις. ¹⁸ ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκευὴ πο-
λέμου, καὶ ἁμαρτανῶν εἰς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.

X.

Μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. τίμιον δλίγον
2 σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης. ² καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ
3 καρδία ἀφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ. ³ καὶ γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορευῇται,
4 καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἂ λογίζεται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν. ⁴ ἐὰν πνεῦμα
5 ἁμαρτίας μεγάλας. ⁵ ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς ἀκούσιον ἐξηλ-
6 θεν ἀπὸ προσώπου ἐξουσιαζόντος. ⁶ ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψει μεγάλοις, καὶ
7 πλούσιοι ἐν ταπεινῷ κατήσονται. ⁷ εἶδον δούλους ἐφ' ἱππους καὶ ἄρχοντας
8 πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς. ⁸ ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπε-
9 σεῖται, καὶ καθαίρουντα φραγμὸν δέχεται αὐτὸν ὄφρις. ⁹ ἐξαίρων λίθους δια-
10 πονηθήσεται ἐν αὐτοῖς, σχίζων ἐύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς. ¹⁰ ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ
11 αἰδήριον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε· καὶ δυνάμεις δυναμώσῃ, καὶ περισ-
12 σεια τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία. ¹¹ ἐὰν δάκῃ ὄφρις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι
13 καταποντισμοῖς αὐτόν. ¹³ ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη
14 στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά, ¹⁴ καὶ ὁ ἄφρων πληθύνει λόγους. οὐκ
15 ἀναγγελεῖ αὐτῷ; ¹⁵ μόχθος τῶν ἀφρόνων κακώσῃ αὐτούς, ὅς οὐκ ἔγνω τοῦ
16 πορευθῆναι εἰς πόλιν. ¹⁶ οὐαί σοι πόλις ἧς ὁ βασιλεὺς σου νεώτερος, καὶ οἱ
17 ἄρχοντές σου πρῶτ' ἐσθίουσι. ¹⁷ μακαρία σὺ γῆ ἧς ὁ βασιλεὺς σου υἱὸς ἐλευ-
18 θέρων, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει καὶ οὐκ αἰ-
19 ρῶν στάξει ἡ οἰκία. ¹⁹ εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον, καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τοῦ
20 εὐφρανθῆναι ζῶντας, καὶ τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσῃ ἐπακούσεται τὰ πάντα.
20 ²⁰ καὶ γε ἐν συνειδήσει σου βασιλέα μὴ καταράσῃ, καὶ ἐν ταμιείοις κοιτώ-
νων σου μὴ καταράσῃ πλούσιον· ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φω-
νὴν σου, καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον σου.

XI.

Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πληθύνει
2 ἡμερῶν εὐρήσεις αὐτόν. ² δὸς μερίδα τοῖς ἐπτά καὶ γε τοῖς ὀκτώ, ὅτι οὐ
3 γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν. ³ ἐὰν πληθύνῃσι τὰ νέφη ὕετοῦ, ἐπὶ
τὴν γῆν ἐκχέουσι· καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότι καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ,
4 τόπῳ οὐ πεσεῖται τὸ ξύλον ἐκεῖ ἔσται. ⁴ τηρῶν ἄνεμον οὐ σπείρει, καὶ βλέπων
5 ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θέρσει. ⁵ ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύ-
ματος, ὡς ὅσα ἐν γαστρὶ κυοφορούσης, οὕτως οὐ γινώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ
6 θεοῦ ὅσα ποιήσει τὰ σύμπαντα. ⁶ ἐν τῷ πρῶτ' σπείρον τὸ σπέρμα σου, καὶ

X. 1. C μεγάλης 5. AC ἰδον ... ο ἐξηλθεν ... AC του εξουσιαζοντος
7. ἰδον ... ὡς δουλ. πορευομ. 8. AC εν αυτω εμπεσεται et A add και ο
κυλιων λιθον εφ εαυτον κυλκει 10. δυναμις, C δυναμιν ... AC του ανδριου
σοφια 11. C ο οφρις 12. καταποντισουσιν 14. AC ο ανθρωπος ... απαγγ-
ελει 15. του αφρονος ... A σκοτωσει αυτον, C κοπωσει αυτους 16. AC
εν πρωια 17. AC ελευθερου 18. AC αργεια ... στεναζει, C σταζει 19.
AC και οινος ευφرائει (C add τους) ζωντας ... C αργυρου ... AC οπι
ταπεινωσει ... AC συν τα παντα 20. C και γε συ εν ... C αποιησει ...
AC οπι τας XI. 1. AC των ημερων 3. AC πληρωθωσιν 4. C σπερει
5. AC της κυοφορουσης ... AC τα συνπαντα 6. AC εν πρωια

ἐν ἑσπέρᾳ μὴ ἀφῆτω ἡ χεὶρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις ποῶν στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀγαθὰ. ⁷ καὶ γλυκὺ τὸ φῶς, καὶ ἀγα- 7
θὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον. ⁸ ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζή- 8
σεται ὁ ἄνθρωπος, ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται, καὶ μνησθήσεται τὰς
ἡμέρας τοῦ σκότους ὅτι πολλὰ ἔσονται· πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης. ⁹ εὐ- 9
φραίνου νεανίσκε ἐν νεότητί σου, καὶ ἀγαθύνάτω σε ἡ καρδιά σου ἐν ἡμέραις
νεότητός σου, καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἄμωμος καὶ μὴ ἐν ὁράσει
ὀφθαλμῶν σου· καὶ γινώδι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει. ¹⁰ καὶ 10
ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου, καὶ πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, ὅτι
ἡ νεότης καὶ ἡ ἀνοία ματαιώτης.

XII.

Καὶ μνησθήτι τοῦ κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου, ἕως ὅτου μὴ
ἐλθῶσιν αἱ ἡμέραι τῆς κακίας, καὶ φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς ἐρεῖς Οὐκ ἔστι
μοι ἐν αὐτοῖς βέλημα. ² ἕως οὐ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ ²
σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ἐπιστρέψουσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ. ³ ἐν ³
ἡμέρᾳ ἢ ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς
δυνάμεως, καὶ ἥγησαν αἱ ἀλήθουσαι ὅτι ὠλιγώθησαν, καὶ σκοτάσουσιν αἱ
βλέπουσαι ἐν ταῖς ὁπαῖς. ⁴ καὶ κλείσουσι θύρας ἐν ἀγορᾷ ἐν ἀσθενείᾳ φω- ⁴
νῆς τῆς ἀληθείας, καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου, καὶ ταπει-
νωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ἄσματος. ⁵ καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄψονται, καὶ ⁵
θαμβοὶ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, καὶ
διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ,
καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι. ⁶ ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ τὸ σχοινίον ⁶
τοῦ ἀργυρίου, καὶ συντριβῇ τὸ ἀνέμιον τοῦ χρυσοῦ, καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ
τῇ πηγῇ, καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον. ⁷ καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ⁷
ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεὸν ὃς ἔδωκεν αὐτό.
⁸ ματαιώτης ματαιώτητων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, τὰ πάντα ματαιότης. ⁹ καὶ ⁸ 9
περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλησιαστής σοφός, ὅτι ἐδίδασκε γινώσκειν σὺν τὸν ἄν-
θρωπον, καὶ οὐς ἐξηγιᾶσεται κόσμιον παραβολῶν. ¹⁰ πολλὰ ἐζητήσεν ἐκκλη- 10
σιαστής τοῦ εὐρεῖν λόγους βελήματος καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους
ἀληθείας. ¹¹ λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα καὶ ὡς ἡλοὶ πεφυτευμένοι, οἱ παρὰ ¹¹
τῶν συνθεμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνός. ¹² καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν υἱέ ¹²
μου φύλαξαι· τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλή
κόπωσης σαρκός. ¹³ τέλος λόγου τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐν- ¹³
τολάς αὐτοῦ φύλασσε, ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος. ¹⁴ ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα ¹⁴
ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρὸν.

6. αγαθον 8. C και μνησθηση 9. AC και εν ορασει 10. AC παρα-
γαγε XII. 4. AC εως ου μη ελθ. ημεραι ... κακίας σου ... AC φθασω-
σιν 2. AC επιστρεψουσιν ... οπισω υετου 3. AC εν ημερα η (C ην) αν
4. θυραν ... φωνη της 5. AC και γε απο υψους ... C θαμβος ... AC
ανθησει ... C διασκεδασθη καππαρις ... επορευθη ανθρωπος 6. AC ανα-
τραπη σχοινιον ... συνθλιβη το ανεμιον ... AC η υδρια επι την πηγην
... C συντροχασει 7. AC επιστρεψει his 9. ο εκκλησιαστης ... AC σοφος,
και οτι ... C εδιδασκεν ... C κοσμον 10. βελήματος, γεγραμμενον 11.
AC ηλοι πεφυτευμενοι ... συναγματων 12. AC φυλασσου 13. C πας αν-
θρωπος 14. συνπαν ... AC αξει ο θεος

Subscriptio: AC εκκλησιαστης

A Σ M A.

I.

2 Ἄσμα ἁσμάτων, ὃ ἐστὶ Σαλωμών. 2 φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στό-
 3 ματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοὶ σου ὑπὲρ οἶνον, 3 καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ
 4 πάντα τὰ ἄρώματα· μύρον ἐκκενωθὲν ὀνομά σου. διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγά-
 5 πησάν σε, 4 ἐλκυσάν σε. ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν· εἰσ-
 6 νεγκέ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ. ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθώμεν
 7 ἐν σοί· ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον· εὐθύτης ἠγάπησέ σε. 5 μέλαινα
 8 εἰμι ἐγὼ καὶ καλή, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ὡς σκηνώματα Κηδάρ, ὡς δέξ-
 9 ρεις Σαλωμών. 6 μὴ βλέψῃτέ με ὅτι ἐγὼ εἰμι μεμελανωμένη, ὅτι παρέβλεψέ
 10 με ὁ ἥλιος· υἱοὶ μητρός μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί, ἔθεντό με φυλάκισαν ἐν
 11 ἄμπελῶσιν· ἄμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα. 7 ἀπάγγειλόν μοι, ὃν ἠγάπησεν ἡ
 12 ψυχὴ μου, ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ, μή ποτε γένωμαι
 13 ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἐταίρων σου. 8 ἔὰν μὴ γνῶς σεαυτὴν, ἡ καλὴ
 9 ἐν γυναιξίν, ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων καὶ ποιμαίνει τὰς ἐρίφους σου
 10 ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποιμένων. 9 τῇ ἔπιμῳ μου ἐν ἄρμασι Φαραὼ ὁμοίωσά σε,
 11 ἡ πλησίον μου. 10 τί ὠραϊώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου
 12 ὡς ὀρίσκου. 11 ὁμοιώματα χρυσοῦ ποιήσομέν σοι μετὰ στιγμάτων τοῦ ἄρ-
 13 γυρίου. 12 ἔως οὐ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, νάρδος μου ἔδωκεν ὀσμὴν
 14 αὐτοῦ. 13 ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἀνὰ μέσον τῶν μα-
 15 στῶν μου αὐλοσθήσεται. 14 βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἄμπε-
 16 λῶσιν Ἑγγαδδί. 15 ἰδοὺ εἰ καλή, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλή· ὀφθαλμοί
 17 σου περιστρεφά. 16 ἰδοὺ εἰ καλός, ἀδελφιδός μου, καὶ γε ὠραίος· πρὸς κλίνην
 18 ἡμῶν σύσκιος, 17 δοκοὶ οἰκῶν ἡμῶν κέδροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

II.

2 Ἐγὼ ἄνδρος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλάδων. 2 ὡς κρίνον ἐν μέσῳ
 3 ἀκανθῶν, οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων. 3 ὡς μῆλον ἐν
 4 τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν· ἐν τῇ
 5 σικῇ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί
 6 μου. 4 εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου, τάξατέ ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην. 5 στηρί-
 7 σατέ με ἐν μύροις, στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
 8 ὡς εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με.
 9 ὥρμισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν δυνάμει καὶ ἐν ἰσχύσει τοῦ ἀγροῦ,
 10 ἔὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως οὐ ψελήσῃ. 10 φωνὴ ἀδελφιδοῦ
 11 μου· ἰδοὺ οὗτος ἦκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη, διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
 12 ὁμοίός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἡ νεβρῶ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαι-
 13 θλ. ἰδοὺ οὗτος ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακύντων διὰ τῶν θυρίδων, ἐκ-

Inscriptio: A ασματα ασματων, C ασμα ασματων

I. 1. τω σαλωμων 2. praemittit η νυμφη 3. C παντα αρωματα ...
 ονομα σοι ... ante δια τουτου add ο νυμφιος 4. ταμειον, C ταμιον ... C
 αγαπησωμεν 5. praemitt. η νυμφη ... AC om εγω ... AC δερροις 6. εφυ-
 λαξαν 7. ποιμανεις ... C ετερων 8. in f. add σου 9. επ αρμασιν 10.
 τρυγονες ... ορμισκος 11. 12. ed. rom. αργυριοι 13. AC εγγαδδι 14. C
 ανακλησει ... ante ναρδος add ο νυμφιος 15. AC εναγαδδι 16. C
 ιδου η καλη bis ... οφθαλμος 17. praemitt. η νυμφη ... ■ αδελφ. μ.
 ... ed. rom. ωραιος c. seqq. conjg., non item AC ... C om προς II. 5. om
 με sec. 6. περιλημψεται 7. AC (C videtur) εν ταις 8. x. εν ταις 9.
 (νεφρω ...) AC ιδου ουτ. εστηκεν

κύπτων διὰ τῶν δικτύων. ¹⁰ ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι Ἀνάστα, ¹⁰ ἔλθε ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστέρα μου. ¹¹ ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρήλθεν, ¹¹ ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ. ¹² τὰ ἄνθη ὥφθη ἐν τῇ γῇ, καιρὸς τῆς ¹² τομῆς ἔφθακεν, φωνὴ τῆς τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. ¹³ ἡ συκὴ ¹³ ἐξῆνεγκεν δλύνθους αὐτῆς, αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὀσμήν. ἀνάστα, ἔλθε ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστέρα μου. καὶ ἔλθε, ¹⁴ σὺ περιστέρα ¹⁴ μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος· δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου, καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνὴν σου, ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὠραία. ¹⁵ πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελῶνας, καὶ ¹⁵ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσαι. ¹⁶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ κἀγὼ αὐτῷ. ὁ ποι- ¹⁶ μαίνων ἐν τοῖς κρίνοις, ¹⁷ ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινήσῃ αἱ σκιαί. ¹⁷ ἀπόστρεψον, ὁμοιωθήτη σὺ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφῳ ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων.

III.

Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν ἐζήτησα ὃν ἡγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. ² ἀνα- ² στήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλα- τεαῖς, καὶ ζητήσω ὃν ἡγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐζήτησα αὐτόν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν. ³ εὔροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει· μὴ ὃν ἡγάπησεν ³ ἡ ψυχὴ μου ἴδετε; ⁴ ὥς μικρὸν ὅτε παρήλθον ἀπ' αὐτῶν, ἕως οὗ εὔρον ὃν ⁴ ἡγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐκράτησα αὐτόν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν, ἕως οὗ εἰσῆ- γαγον αὐτόν εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με. ⁵ ὦρ- ⁵ κισα ὑμᾶς, συγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ. ⁶ τίς ⁶ αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ὥς στελέχη καπνοῦ τεθυμαμένη συμύρον καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ; ⁷ ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σα- ⁷ λωμῶν, ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλω αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραὴλ. ⁸ πάντες κατέ- ⁸ χοντες ῥομφαίαν, δεδιδαγμένοι πόλεμον· ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ ἀπὸ ἡμάμβους ἐν νυξί. ⁹ φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμῶν ἀπὸ ⁹ ξύλων τοῦ Λιβάνου· ¹⁰ στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον, καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ ¹⁰ χρύσειον· ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρᾶ, ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ συγατέρων Ἱερουσαλήμ. ¹¹ συγατέρες Σιών, ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ ¹¹ Σαλωμῶν, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτόν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

IV.

Ἰδοὺ εἰ καλή, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλή. ὀφθαλμοὶ σου περιστέρα ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου. τρίχωμά σου ὥς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀπεκα- λύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλααδ. ² ὀδόντες σου ὥς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἱ ² ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ³ ὥς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλ σου, καὶ ἡ καλιά σου ὠραία· ³ ὥς λέπυρον ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου. ⁴ ὥς πύργος Δαυὶδ ⁴ τράχηλός σου, ὁ ὀκοδομημένος εἰς Θαλπιωζ· χίλιοι θυρεοὶ κρέμονται ἐπ'

10. ante Αναστα praemitt. ο νυμφιος 12. του τρυγονος 15. AC κυ-
πριζουσιν 17. διαπνευση ημερα ... ante αποστρεψον add η νυμφη ... C
επι τα ορη III. 2. C (videtur) om δη ... A om και prim. ... AC in f. add
εκαλεσα αυτον και ουχ υπηκουσεν μου 4. αφησω ... C της μητρος ...
ταμειον 6. praemitt. ο νυμφιος 8. C ρομφαιαν pro ρομφαia ... C τον
μηρον 9. φοριον 10. επιβασεις 11. συγατ. σιων post ιδετε pon. IV. 2.
εν αυτοις 3. om το ... της ροας 4. θαλπιωζ

5 αὐτόν, πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν. ⁵ δύο μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι
6 δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις. ⁶ ἕως οὐ διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινηθῶ-
7 σιν αἱ σκιαί, πορεύσομαι ἔμαντῶ πρὸς τὸ ὄρος τῆς συμύνης καὶ πρὸς τὸν
8 βουνὸν τοῦ Λιβάνου. ⁷ ὅλη καλὴ εἶ, πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.
⁸ δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ
ἀρχῆς πίστεως, ἀπὸ κεφαλῆς Σανὶρ καὶ Ἑρμών, ἀπὸ μανδρῶν λεόντων,
9 ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. ⁹ ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφὴ μου νύμφη· ἐκαρδίωσας
10 ἡμᾶς ἐνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν μιᾷ ἐνθέρματι τραχήλων σου. ¹⁰ τί ἐκαλλιῶ-
11 θησαν μαστοὶ σου, ἀδελφὴ μου νύμφη· τί ἐκαλλιῶθησαν μαστοὶ σου ἀπὸ
12 οἴνου, καὶ ὁσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα ἀρώματα. ¹¹ κηρίον ἀποστάζουσι
13 χεῖλη σου, νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλώσσάν σου, καὶ ὁσμὴ ἱμα-
14 τίων σου ὡς ὁσμὴ Λιβάνου. ¹² κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφὴ μου νύμφη, κῆ-
15 πος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη· ¹³ ἀποστολαί σου παράδεισος ῥοῶν
16 μετὰ καρποῦ ἀροδρῶν, κύπροι μετὰ νάρδων. ¹⁴ νάρδος καὶ κρίνος, κά-
λαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου, συμύνα ἀλῶν μετὰ
15 πάντων πρώτων μύρων· ¹⁵ πηγὴ κήπου καὶ φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ῥοι-
16 ζούντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου. ¹⁶ ἐξεγέρσῃτε βοῤῥᾱ, καὶ ἔρχου νότε, καὶ διά-
πνευσον κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου.

V.

Καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρτὸν ἀρο-
δρῶν αὐτοῦ. εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου, ἀδελφὴ μου νύμφη· ἐτρύγησα συμύ-
ναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μελίτος μου, ἔπιον
οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου. φάγετε πλησίοι καὶ πίετε καὶ μεθύσῃτε,
2 ἀδελφοί. ² ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδιά μου ἀγρυπνεῖ. φωνὴ ἀδελφίδου μου,
κρούει ἐπὶ τὴν θύραν. ἀνοιξόν μοι, ἡ πλησίον μου, ἀδελφὴ μου, περιστερά
μου, τελεία μου, ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἐπλήσθη δρόσου καὶ οἱ βόστρυχοί
3 μου ψεκάδων νυκτός. ³ ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσομαι αὐτόν;
4 ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς; ⁴ ἀδελφιδός μου ἀπέστειλε
5 χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ ἡ κοιλία μου ἐβρόχθη ἐπ' αὐτόν. ⁵ ἀνέ-
στην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου, χεῖρές μου ἔσταξαν συμύναν, δάκτυλοί
6 μου συμύναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλειθροῦ. ⁶ ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ
μου· ἀδελφιδός μου παρήλθε. ψυχὴ μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ· ἐζήτησα
7 αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. ⁷ εὔρο-
σάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει, ἐπάταξάν με, ἐτραυματίσάν
8 με· ἦσαν τὸ πῆριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων. ⁸ ὥρμισα ὑμᾶς,
συγατέρες Ἱερουσαλὴμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ,
9 ἐὰν εὔρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ; ὅτι τετραμένη ἀγά-
10 πης ἐγὼ εἰμι. ⁹ τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφίδου, ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί
11 ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφίδου, ὅτι οὕτως ὥρμισα ἡμᾶς; ¹⁰ ἀδελφιδός
12 μου λευκὸς καὶ πυρρὸς, ἐκλελογισμένος ἀπὸ μυριάδων. ¹¹ κεφαλὴ αὐτοῦ
χρυσὸν κεφαῖ, βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ. ¹² ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ ὡς περιστερὰ ἐπὶ πληρώματα ὕδατων λελουσμένοι ἐν γάλακτι,

5. 6. ed. rom. κρινοῖς, et σκιαί. 6. om ου ... η ημερα 7. ει η
πλησ. 8. απ αρχης ... σανειρ κ. αερμων 9. ημας εν απο ... τραχηλου
10. παντα τα αρ. 13. ρων erasum est 15. κηπων, φρεαρ 16. praemitt.
η νυμφη ... om και sec. V. 1. κηπον μου ... ante εισηλθον add ο
νυμφιος ... φαγετε οι πλησιον 2. η πλησ. μου post αδελφ. μου rom.
3. praemitt. η νυμφη ... πως ενδυσωμαι 5. αι χειρες 6. η ψυχη μου
... ουκ επηκουσεν 7. τραυματιασαν 8. ειμι εγω 11. καιφαξ 12. λε-
λουμεναι

καζήμεναι ἐπὶ πληρώματα. ¹³σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύου- 13
σαι μυρεψικά, χεῖλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη. ¹⁴χεῖρες αὐτοῦ ¹⁴
τορευταί χρυσαῖ πεπληρωμέναι Θαρσίς. κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ
λίθου σαπφείρου. ¹⁵κνήμαι αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι τεξεμελιωμένοι ἐπὶ βά- 15
σεις χρυσᾶς. εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλεκτὸς ὡς κέδροι. ¹⁶φάρυγξ αὐτοῦ ¹⁶
γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία. οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου,
συγατέρες Ἱερουσαλήμ. ¹⁷ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναι- 17
ξίν; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου; καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

VI.

¹Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος, ποι-
μαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα. ²ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφι- 2
δός μου ἐμοί, ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. ³καλὴ εἴ ἡ πλησίον μου, ὡς ³
εὐδοκία, ὡραία ὡς Ἱερουσαλήμ, θάμβος ὡς τεταγμένοι. ⁴ἀπόστρεψον ὀφθαλ- 4
μούς σου ἀπεναντίον μου, ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. τρίχωμά σου ὡς ἀγέ-
λαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. ⁵δδόντες σου ὡς ἀγέλαι ⁵
τῶν κεκαρμένων αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ
ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη σου, καὶ ἡ
λαλιά σου ὡραία. ⁶ὡς λέπυρον τῆς ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτός τῆς σωπῆσεώς ⁶
σου. ⁷ἐξήκοντά εἰσι βασιλίσσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί, καὶ νεάνιδες ὡν ⁷
οὐκ ἔστιν ἀριθμός· ⁸μία ἐστὶ περιστέρα μου, τελεία μου, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ ⁸
αὐτῆς, ἐκλεκτὴ ἐστὶ τῇ τεκούσῃ αὐτήν. εἰδοσαν αὐτήν συγατέρες καὶ μα-
καριοῦσιν αὐτήν, βασιλίσσαι καὶ γε παλλακαὶ καὶ ἀνέεσουσιν αὐτήν. ⁹τίς ⁹
αὐτῇ ἡ ἐκκυπτουσα ὥσελ ὄρθρος, καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, θάμ-
βος ὡς τεταγμένοι; ¹⁰εἰς κῆπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασι τοῦ χει- ¹⁰
μάρου, ἰδεῖν εἰ ἦν ἦσαν ἡ ἄμπελος, ἐξήντησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ δώσω τοὺς
μαστούς μου σοί. ¹¹οὐκ ἔγνω ἡ ψυχὴ μου· ἔθετό με ἄρματα Ἀμιναδάβ. ¹¹
¹²ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, ἡ Σουναμίτις· ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, καὶ ὀψόμεθα ἐν σοί. ¹²

VII.

Τί ὥφρασε ἐν τῇ Σουναμίτιδι; ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.
¹ὠραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασί σου, θύγατερ Ναδάβ. ῥυθμοὶ ¹
μηρῶν ὅμοιοι ὀρμίσκοις, ἔργον τεχνίτου. ²ὀμφαλός σου κρατὴρ τορευτοῦ, μὴ ²
ὑστερούμενος κράμα. κοιλία σου ζημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις. ³δύο ³
μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος. ⁴ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος ⁴
ἐλεφάντινος. οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὡς λίμναι ἐν Ἑσεβὼν, ἐν πύλαις θυγατρὸς
πολλῶν. μυκτὴρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον Δαμασκοῦ.
⁵κεφαλή σου ἐπὶ σέ ὡς Κάρμηλος, καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα, ⁵
βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς. ⁶τί ὠραιώσης, καὶ τί ἡδύνῃς ἀγάπη ⁶
ἐν τρυφαῖς σου. ⁷τοῦτο μέγεθός σου· ὠμοιώσης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοὶ ⁷
σου τοῖς βότρυν. ⁸εἴπα Ἀναβήσομαι ἐπὶ τῷ φοίνικι, κρατήσω τῶν ὕψων ⁸
αὐτοῦ· καὶ ἔσονται δὴ μαστοὶ σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου, καὶ ὁσμή ῥινός
σου ὡς μῆλα, ⁹καὶ ὁ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθός. πορευόμενος τῷ ἀδελ- ⁹

12. in f. add υδατων 13. φιάλας 14. θαρσεις... σαπφίρου 16. φα-
ρυξ VI. 1. κηπον μου 2. και ο αδελφ. 3. praemitt. ο νυμφιος 4.
απεναντ. εμου 5. εστ. εν αυτοις... om το 8. τη τεκουσ. αυτης... βα-
σιλ. και παλλ. 9. praemitt. η νυμφη... **η εγκυπτουσα, *η αναβαινουσα
10. εν γεννηματι... ει ηνηθησαν αι ροαι 12. η σουλαμιτις VII. σουλαμι-
τιδι 1. τι ωραιωθησαν... om σου sec. ... θυγ. αμιναδαβ... μηρων σου
... εργω χειρων τεχνιτου 2. κραματος... ζημωνια 4. om ο... om οι
6. 7. ed. rom. αγαπη; εν τρ. σου τ. μεγ. σου. ωμοιωθη 7. ωμοιωθη
8. εν τω φοιν. 9. *om ο bis

10 φιδῶ μου εἰς εὐθύτητα, ἱκανούμενος χεῖρές μου καὶ ὁδοῦσιν. ¹⁰ ἐγὼ τῷ
 11 ἀδελφιδῶ μου, καὶ ἐπ' ἐμέ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ. ¹¹ ἔλθε ἀδελφιδέ μου, ἐξέλ-
 12 θωμεν εἰς ἄγρον, αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις. ¹² ὁρῶρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας,
 ἴδωμεν εἰ ἦνθησεν ἡ ἄμπελος, ἦνθησεν ὁ κυπρισμός, ἦνθησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ
 13 δώσω τοὺς μαστοὺς μου σοί. ¹³ οἱ μανδραγόροι ἔδωκαν ὄσμην, καὶ ἐπὶ σύ-
 ραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.

VIII.

Τίς δώη σε, ἀδελφιδέ μου, ζηλῶζοντα μαστοὺς μητρός μου; εὐρουσά
 2 σε ἔξω φιλήσω σε, καὶ γε οὐκ ἐξουδενώσουσί μοι. ² παραλήψομαι σε, εἰσάξω
 σε εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με· ποτιῶ σε
 3 ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, ἀπὸ νάματος ῥῶν μου. ³ εὐάνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν
 4 κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με. ⁴ ὥρμισα ὑμᾶς, συγατέρες
 Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐὰν ἐξεγείρητε
 5 τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ. ⁵ τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λευκανθισμένη, ἐπι-
 στηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς; ὑπὸ μῆλον ἐξηγγεῖρά σε· ἐκεῖ ὠδί-
 6 νησέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ τεκούσά σε. ⁶ ἴές με ὡς σφραγίδα
 ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου· ὅτι κραταιὰ ὡς
 θάνατος ἀγάπη, σκληρὸς ὡς ἄδης ζῆλος· περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρὸς
 7 φλόγες αὐτῆς. ⁷ ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ
 οὐ συγχλύουσιν αὐτήν. ἐὰν δῶ ἀνὴρ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
 8 ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. ⁸ ἀδελφὴ ἡμῶν μικρά καὶ μαστοὺς οὐκ
 9 ἔχει. τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἧ ἐὰν λαλήσῃ ἐν αὐτῇ; ⁹ εἰ
 τεῖχος ἐστίν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτήν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ θύρα ἐστί,
 10 διαγράψωμεν ἐπ' αὐτήν σανίδα κεδρίνην. ¹⁰ ἐγὼ τειχος, καὶ μαστοί μου ὡς
 11 πύργοι· ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὡς εὐρίσκουσα εἰρήνην. ¹¹ ἀμπελῶν
 ἐγενήσθη τῷ Σαλωμών ἐν Βεελαμών· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τη-
 12 ροῦσιν, ἀνὴρ οἷσι ἐν καρπῷ αὐτοῦ χίλιους ἀργυρίου. ¹² ἀμπελῶν μου ἐμὲς
 ἐνώπιόν μου· οἱ χίλιοι Σαλωμών, καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν
 13 αὐτοῦ. ¹³ ὁ κατήμενος ἐν κήποις, ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκού-
 14 τισὶν με. ¹⁴ φύγε ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώσῃτι τῇ δορκάδι ἧ τῷ νεβρῷ τῶν
 ἐλάφων ἐπὶ ὄρη τῶν ἀρωμάτων.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

I.

Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, φρονήσατε περὶ τοῦ κυ-
 2 ρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἀπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν. ² ὅτι εὐρίσκε-
 ται τοῖς μὴ πειραζούσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.

9. εν χειλεσιν 13. οι μανδραγορες ... υμων VIII. 4. εξουδενησουσιν με
 2. παραληψομαι ... ταμειον 3. om μου ... και δεξια ... περιλημψεται
 4. εν ταις δυναμεσιν και εν ταις ... τι γεγειρ. και τι εξεγ. 5. ante υπο μηλον
 add ο νυμφιος 6. σκληρον 7. συνκλίσουσιν ... τον παντα βιον ... εξου-
 δηνησουσιν 8. η αν 10. οφθαλμ. αυτου ευρισκουσα 11. εγενησθη ... om
 ανηρ usque αργυριου 14. φευγε ... η νεβρω ελαφων επι τα ορη κοιλωματων
 Subscriptio: ασμα ασματων

Inscriptio: σοφια σολομωντος

I. 2. μη πιστευουσιν αυτω

³ σχολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ, δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει 3 τοὺς ἄφρονας. ⁴ ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐδὲ ⁴ κατοικήσει ἐν σώματι κατάχρεω ἁμαρτίας. ⁵ ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύ- ⁵ ξεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγγθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας. ⁶ φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία, καὶ οὐκ ἀβιώσει ⁶ βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ, ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ θεός, καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθῆς καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής. ⁷ ὅτι ⁷ πνεῦμα κυρίου πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γινώσιν ἔχει φωνῆς. ⁸ διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάθῃ, οὐδὲ μὴν πα- ⁸ ροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη. ⁹ ἐν γὰρ διαβουλίᾳ ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἐστίν, ⁹ λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς κύριον ἥξει εἰς ἔλεγχον ἀνομιμάτων αὐτοῦ, ¹⁰ ὅτι ¹⁰ οὗς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα, καὶ ἥρους γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται. ¹¹ φυλάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ, καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε ¹¹ γλώσσης· ὅτι φθῆγμα λαθραίων κενὸν οὐ πορεύσεται, στόμα δὲ καταψευδό- μενον ἀναιρεῖ ψυχὴν. ¹² μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ ¹² ἐπισπᾶσθε ὀλεθρον ἔργοις χειρῶν ὑμῶν. ¹³ ὅτι ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, ¹³ οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων. ¹⁴ ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, ¹⁴ καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλεθρου οὔτε ἄδου βασιλείον ἐπὶ γῆς. ¹⁵ δικαιοσύνη γὰρ ἀθανάτος ἐστίν. ¹⁵ ¹⁶ ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν, φίλον ἡγη- ¹⁶ σάμενοι αὐτὸν ἐτάκῃσαν καὶ συνήκῃσαν ἔθεντο πρὸς αὐτόν, ὅτι ἀξιοὶ εἰσι τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.

II.

Εἶπον γὰρ ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς Ὁλίγος ἐστὶ καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴσας ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλίσκας ἐξ ἄδου. ² ὅτι αὐτοσχεδῶς ἐγεννήθημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα ² ὡς οὐχ ὑπάρξαντες· ὅτι κανὸς ἡ πνοὴ ἐν ῥισὶν ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινθήρ ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν, ³ οὐ σβεσθέντος τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα, καὶ ³ τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ. ⁴ καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσε- ⁴ ται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐδεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν· καὶ παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἔχνη νεφέλης, καὶ ὡς ὀμίχλη διασκεδασθήσεται διωχθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα. ⁵ σκιάς γὰρ πά- ⁵ ροδος ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν, ὅτι κατε- σφραγίσθη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει. ⁶ δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων ⁶ ἀγαθῶν, καὶ χρυσώμεθα τῇ κτίσει ὡς νεότητι σπουδαίως· ⁷ οἴνου πολυτε- ⁷ λους καὶ μύρων πλησθώμεν, καὶ μὴ παροδυσάτω ἡμᾶς ἄνθος ἀέρος· ⁸ στε- ⁸ ψώμεθα ῥόδων κάλυξι πρὶν ἢ μαρανθῆναι. ⁹ μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς ⁹ ἡμετέρας ἀγερωχίας, πανταχῇ καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, ὅτι αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ ὁ κληρὸς οὗτος. ¹⁰ καταδυναστεύσωμεν πέννητα δι- ¹⁰ καιον, μὴ φεισώμεθα χήρας, μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιὰς πολυχρο- νίους· ¹¹ ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσθενὲς ¹¹ ἄχρηστον ἐλέγχεται. ¹² ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρητος ἡμῖν ἐστὶ ¹² καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου, καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν· ¹³ ἐπαγγέλλεται γινώσιν ¹³ ἔχειν θεοῦ, καὶ παῖδα κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει· ¹⁴ ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ¹⁴

5. πνευμα σοφίας 6. πνευμα σοφίας ... αβιωσει ... γλωσσ. αυτου
7. επληρωσεν 8. ουδε μη 12. ενεργους 13. επ αγγελεια ζωντ. 14. ουδε
... επι της γης II. 4. εν εαυτοις 3. σβεσθεντος ... διαχυνησεται
5. * ο καιρος ημων 6. om και prius ... νεοτητος 7. ανθος εαρος 8. κα-
ταλειπωμεν ... ημων pro ουτος 10. om δε ... παιδιας

15 ἐννοιῶν ἡμῶν· βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ¹⁵ ὅτι ἀνόμιος τοῖς ἄλλοις
 16 ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ· ¹⁶ εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν
 αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν· μακαρίζει ἔσχατα
 17 δικαίων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν. ¹⁷ ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς,
 18 καὶ πειρασώμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ. ¹⁸ εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ,
 19 ἀντιλήψεται αὐτοῦ καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων· ¹⁹ ὕβρει καὶ
 βασάνῳ ἐτάσσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ καὶ δοκιμάσωμεν
 20 τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ· ²⁰ θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν, ἔσται
 21 γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. ²¹ ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθη-
 22 σαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν, ²² καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια
 θεοῦ, οὐδὲ μοσδὸν ἠλπίσαν ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.
 23 ²³ ὅτι ὁ θεὸς ἐκτίσε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιό-
 24 τητος ἐποίησεν αὐτόν· ²⁴ φθόνῳ δὲ διαβόλου θανάτος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
 25 ²⁵ πειράξουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

III.

Δικαίων δὲ ψυχὰι ἐν χειρὶ θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος.
 2 ² ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθῆναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἔξοδος
 3 αὐτῶν, ³ καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεῖα σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσὶν ἐν εἰρήνῃ. ⁴ καὶ
 γὰρ ἐν ὕψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἢ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης,
 5 καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ θεὸς ἐπέειρασεν αὐ-
 6 τοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ· ⁶ ὡς χρυσὸν ἐν ῥυτιδίᾳ ἐδοκίμασεν
 7 αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. ⁷ καὶ ἐν καιρῷ ἐπι-
 σκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν, καὶ ὡς σπινθήρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται·
 8 ⁸ χρυνοῦσιν ἔσση καὶ κρατήσουσι λαὸν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν κύριος εἰς τοὺς
 αἰῶνας. ⁹ οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ
 10 προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. ¹⁰ οἱ δὲ ἀσεβεῖς
 καὶ ¹¹ ἀλογίσαντο ἔξουσιν ἐπιτιμίαν, οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ κυ-
 11 ρεύοντος ἐν αὐτοῖς. ¹¹ σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος, καὶ
 κενὴ ἡ ἐλπίς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν.
 12 ¹² αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες, καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐπικατάρατος ἢ
 13 γένεσις αὐτῶν. ¹³ ὅτι μακαρία στεῖρα ἢ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν
 14 παραπτώματι, ἔξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν· ¹⁴ καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργα-
 σάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμηκα μηδὲ ἐν θυμῷ κατὰ τὸ κῆρυον πονηρὰ, δο-
 15 κήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτῇ καὶ κλήρος ἐν ναφ' κυρίου
 15 θυμηρέστερος. ¹⁵ ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλείης, καὶ ἀδιάπτωτος ἢ ῥίζα
 16 τῆς φρονήσεως. ¹⁶ τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρανόμου κοί-
 17 τῆς σπέρμα ἀφανισθήσεται. ¹⁷ ἐὰν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐδὲν λο-
 18 γισθήσονται, καὶ ἄτιμον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν· ¹⁸ ἐὰν τε δέξῃς
 19 ¹⁹ γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

IV.

Κρείσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς· ἀθανασία γὰρ ἐστὶν ἐν μνήμῃ αὐτῆς,
 2 ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις· ² παροῦσάν τε μιμοῦνται
 αὐτήν, καὶ ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν· καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει
 3 τὸν τῶν ἀμιάτων ἄλων ἀγῶνα νικήσασα. ³ πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πλήθος
 οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νότων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ

15. οτι usque βίος αὐτοῦ in rasura 18. ἀντιλημψεται III. 3. πορία
 9. ἐν τοῖς ἐκλ. α. et add καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς οἰοῖς αὐτοῦ 10. ed. rom.
 καὶ 11. παιδίαν 13. ψυχῶν αὐτῶν 18. ἐὰν τε γὰρ IV. 2. παρ. τε
 τιμῶσιν αὐτήν ... πομπεῖ (ἀποπ.)

ἀσφαλῆ βάσιν ἐδράσει· ⁴ καὶ γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναστῆναι, ἐπισφα-
λῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκρίνωθή-
σεται· ⁵ περικλασθήσονται κλώνες ἀτέλεστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἄχρηστος, ⁶
ἄωρος εἰς βρωτὸν καὶ εἰς οὐδὲν ἐπιτήδειος· ⁷ ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τέκνα ⁸
γεννώμενα μάρτυρές εἰσι πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν. ⁹ δι-
καιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. ¹⁰ γῆρας γὰρ τίμιον οὐ
τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριζμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· ¹¹ πολὺ δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀν-
θρώποις, καὶ ἡλικία γήρως βλὸς ἀκηλίδωτος. ¹² εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος
ἡγαπήθη, καὶ ζῶν μετὰ ἀμαρτωλῶν μετετέθη· ¹³ ἡρπάγη μὴ κακία ἀλ-
λάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήση ψυχὴν αὐτοῦ. ¹⁴ βασκανία γὰρ φαν-
λότῃτος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.
¹⁵ τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ¹⁶ ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ ¹⁷
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. οἱ δὲ λαοὶ ἰδόν-
τες καὶ μὴ νοήσαντες, μὴδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο, ¹⁸ ὅτι χάρις
καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ·
¹⁹ κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμῶν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ νεότης τελεσθεῖσα
ταχέως πολυτετὲς γῆρας ἀδίκου. ²⁰ ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ, καὶ οὐ
νοήσουσι τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἡσφαλλίσατο αὐτὸν ὁ κύ-
ριος· ²¹ ὄψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν, αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐνγελιάσεται· ²² καὶ
ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτώμα ἄτιμον καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος,
ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς, καὶ σαλευσεῖ αὐτοὺς ἐκ θεμελίων, καὶ
ἔως ἐσχάτου χερσωθήσονται, καὶ ἔσονται ἐν ὁδῷ, καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν
ἀπολείπεται. ²³ ἔλεουσονται ἐν συλλογισμῷ ἀμαρτημάτων αὐτῶν δειλοί, καὶ
ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.

V.

Τότε στήσεται ἐν παρῆρσίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν βλι-
ψάντων αὐτὸν καὶ τῶν ἀζευγνύοντων τοὺς πόρους αὐτοῦ. ² ἰδόντες ταραχθήσου-
νται φόβῳ δεινῷ, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας· ³ ἐρουσὶν
ἐαυτοὺς μετανοοῦντες καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στενάζοντες Οὗτος ἦν
ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμού· ⁴ οἱ ἄφρονες τὸν
βίον αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον· ⁵ πῶς κατε-
λογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ, καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κληρὸς αὐτοῦ ἐστίν· ⁶ ἅρα ἐπλανή-
θημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἔλαμψεν ἡμῖν,
καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν· ⁷ ἀνομίας ἐνεπλήρυσθημεν τριβοῖς καὶ ἀπω-
λείας, καὶ διωδεύσαμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἔγνωμεν.
⁸ τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερφηφάνια; καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμ-
βέβληται ἡμῖν; ⁹ παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκιά καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέ-
χουσα· ¹⁰ ὡς ναὺς διερχομένη κυμαίνομενον ὕδωρ, ἥς διαβάσης οὐκ ἔστιν
ἔχνος εὐρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπος αὐτῆς ἐκ κύμασιν· ¹¹ ἡ ὡς ὀρνέου διυπνάν-
τος ἀέρα οὐδὲν εὐρίσκεται τεκμήριον πορείας, πληγὴ δὲ ταρῶν μαστιζόμενον
πνεῦμα κοῦφον καὶ σχιζόμενον βία ροίζου, κινουμένων πτερυγῶν διωδεύθη,
καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὐρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ· ¹² ἡ ὡς βέλους βλη-
θέντος ἐπὶ σκοπὸν τμηθεὶς ὁ ἀὴρ εὐθὺς εἰς ἑαυτὸν ἀνελύθη, ὡς ἀγνοῆσαι
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· ¹³ οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελεῖσθαι, καὶ ἀρετῆς
μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔσχομεν δεῖξαι, ¹⁴ ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν.

5. ατελεστατοι 10. ευαρεστος θεω 14. *οι δε αλλοι 15. οσοις προ
εκλεκτοις, εκλεκτοις pro οσοις 16. θανων ... νεωττος 19. νεκροις αιω-
νος ... εσχατων V. 1. βλιψοντων 3. και ερουσιν εν εαυτοις ... στενα-
ξονται και ερουσιν 4. οι αφρον. c. antecdd. conjg. 6. ελαμψεν εν ημιν
7. ωδευσσαμεν 8. η υπερφηφανια (ita etiam ed. rom.) ... η τι πλουτος ...
αλαζονιας 10. τροπεως 11. διαπταντος 13. εξελειομεν

15 ¹⁵ ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χοῦς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαί-
 16 λαπος διωχθεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη, καὶ ὡς μνεῖα
 17 κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστω. ¹⁷ διὰ τοῦτο λή-
 18 ψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς
 19 κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.
 20 ¹⁸ λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσῃ τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν
 21 ¹⁹ ἐχθρῶν. ¹⁹ ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιβήσεται κόρυδα κρίσιν
 22 ²⁰ ἀνυπόκριτον. ²⁰ λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχτην οἰοῦντα, ²¹ ὅθεν δὲ ἀπότο-
 23 ²² μον ὁργὴν εἰς ῥομφαίαν, συνεκπολεμήσῃ δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παρά-
 24 ²³ φρονας. ²² πορεύσονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύνκλου τόξου
 25 ²⁴ τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, ²³ καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥήψ-
 26 ²⁵ σονται χάλασαι· ἀγανακτήσῃ κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγ-
 27 ²⁶ κλύσουσιν ἀποτόμως· ²⁴ ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ
 28 ²⁷ ἐκλιμῇ αὐτούς· καὶ ἐρημώσῃ πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία
 29 ²⁸ περιτρέψῃ θρόνους δυναστῶν.

VI.

2 ² Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικαστὰ περάτων γῆς· ² ἐνω-
 3 ³ τίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν. ³ ὅτι ἐδόξη
 4 ⁴ παρὰ τοῦ κυρίου ἡ κράτης ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, ⁴ ὅς ἐξε-
 5 ⁵ τᾶσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσῃ· ⁵ ὅτι ὑπηρετᾶται ὄντες τῆς
 6 ⁶ αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν
 7 ⁷ βουλὴν τοῦ θεοῦ ἐπορεύθητε. ⁶ φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι
 8 ⁸ κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται. ⁷ ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγενιστὸς
 9 ⁹ ἐστὶν ἐλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται· ⁸ οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσω-
 10 ¹⁰ πον ὁ πάντων δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν
 11 ¹¹ αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων· ⁹ τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ
 12 ¹² ἐφίσταται ἔρευνα. ¹⁰ πρὸς ὑμᾶς οὖν ὦ τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα μάθῃτε
 13 ¹³ σοφίαν καὶ μὴ παραπέσῃτε. ¹¹ οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσα ὁσώδησόν-
 14 ¹⁴ ται, καὶ οἱ διδασκάντες αὐτὰ εὐρήσουσιν ἀπολογίαν. ¹² ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν
 15 ¹⁵ λόγων μου, ποιήσατε καὶ παιδευσθήσεσθε, ¹³ λαμπρὰ καὶ ἀμάραντος ἐστὶν ἡ
 16 ¹⁶ σοφία, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν, καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ
 17 ¹⁷ τῶν ζητούντων αὐτήν, ¹⁴ φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι. ¹⁵ ὁ ὀρ-
 18 ¹⁸ θρῆσκας ἐπ' αὐτήν οὐ κοιτάσει, πάρεδρον γὰρ εὐρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ. ¹⁶ τὸ
 19 ¹⁹ γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι'
 20 ²⁰ αὐτήν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται· ¹⁷ ὅτι τοὺς ἀέλους αὐτῆς αὕτη περιέρχεται
 21 ²¹ ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοὺς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπι-
 22 ²² 18 νοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς. ¹⁸ ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιθυμία,
 23 ²³ φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ
 24 ²⁴ 21 νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας, ²⁰ ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ θεοῦ. ²¹ ἐπι-
 25 ²⁵ 22 θυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν. ²² εἰ οὖν ᾗδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ
 26 ²⁶ 23 σκῆπτροις τύραννοι λαῶν, ²³ τιμῆσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
 27 ²⁷ 24 τί δὲ ἐστὶ σοφία καὶ πῶς ἐγένετο ἀπαγγεῶν, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυ-
 28 ²⁸ 25 στήρια, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξηγιᾶσω καὶ διῶσα εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν
 29 ²⁹ 26 γνῶσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν· ²⁵ οὔτε μὴν φθόνῳ τε-
 30 ³⁰ 27 τηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δῆμον· ²⁷ ὥστε παιδεύσεσθε
 31 ³¹ τοῖς ῥήμασί μου, καὶ ὠφελιθήσεσθε.

15. χνους 17. λημψονται 18. 20. λημψεται 24. συνεκπολεμησῃ αὐτῷ
 23. συγκαλῶσιν ... ἐκλιμῇ VI. 3. παρὰ κυρίου 7. συγγνωστ. ε. ελεους
 15. πρὸς αὐτήν 17. ἀπαντα (24. ἐπιθυμία γὰρ ἀσοφίας) 25. κοινώνει

VII.

Εἰμὶ μὲν γὰρ ὁνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασιν, καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος
 πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σάρξ ² δεκαμηνιαῖω χρόνῳ, ²
 παγὲς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης· ³ καὶ ³
 ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπε-
 σον γῆν, πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων· ⁴ ἐν σπαργάνοις ἀνε- ⁴
 τράφην καὶ ἐν φροντίσιν. ⁵ οὐδὲς γὰρ βασιλεὺς ἐτέραν ἔσχε γενέσεως ἀρχήν· ⁵
⁶ μία δὲ πάντων εἴσδος εἰς τὸν βίον ἔξοδος τε ἴση. ⁷ διὰ τοῦτο ἡξάμην, ⁶ 7
 καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἡλθε μοι πνεῦμα σοφίας. ⁸ πρὸς- ⁸
 κρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ φρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγήσάμην ἐν συγκρίσει
 αὐτῆς· ⁹ οὐδὲ ὁμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐ- ⁹
 τῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὥς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς·
¹⁰ ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἡγάπησα αὐτήν, καὶ προειλόμην αὐτήν ἀντὶ ¹⁰
 φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος. ¹¹ ἦλθε δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ¹¹
 ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς· ¹² εὐ- ¹²
 φράνθη δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγείται σοφία, ἡγνόνουν δὲ αὐτὴν γενέτιν
 εἶναι τούτων. ¹³ ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον ¹³
 αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτωμαι· ¹⁴ ἀνεκλιπῆς γὰρ θησαυρὸς ἐστὶν ἀνθρώποις, ὃν οἱ ¹⁴
 χρησάμενοι πρὸς θεὸν ἐστέλλαντο φιλίαν, διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεὰς συστα-
 ζέντες. ¹⁵ ἐμοὶ δὲ δόξη ὁ θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως ¹⁵
 τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγὸς ἐστὶ καὶ τῶν σοφῶν διορ-
 ζωτής. ¹⁶ ἐν γὰρ χεὶρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρό- ¹⁶
 νησις καὶ ἐργατείων ἐπιστήμη. ¹⁷ αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γινώσιν ¹⁷
 ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, ¹⁸ ἀρχὴν καὶ τέ- ¹⁸
 λος καὶ μεσότητά χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν, ¹⁹ ἐνιαυ- ¹⁹
 τῶν κύκλους καὶ ἀστερων θέσεις, ²⁰ φύσεις ζώων καὶ θυμους θηρίων, πνευ- ²⁰
 μάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων, διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν.
²¹ ὅσα δὲ ἐστὶ κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔγνων· ἡ γὰρ πάντων τεχνίτις ἐδίδαξέ ²¹
 με σοφία. ²² ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, ²²
 λεπτόν, εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον, σαφές, ἀπτήμαντον, φιλάγαθον, δξύ,
 ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, ²³ φιλόανθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμνον, παντοδύ- ²³
 ναμον, πανεπισκοπον, καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν καθαρῶν
 λεπτοτάτων. ²⁴ πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία, διήκει δὲ καὶ χω- ²⁴
 ρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητα. ²⁵ ἀτμὶς γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ θεοῦ δυνά- ²⁵
 μεως, καὶ ἀπόρροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν
 μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει. ²⁶ ἀπαύγασμα γὰρ ἐστὶ φωτὸς αἰδίου, ²⁶
 καὶ ἔσπετρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος
 αὐτοῦ. ²⁷ μία δὲ οὕσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν αὐτῇ τὰ πάντα και- ²⁷
 νίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὅσας μεταβαίνουσα φίλους θεοῦ καὶ προ-
 φήτας κατασκευάζει· ²⁸ οὐδὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοί- ²⁸
 κούντα. ²⁹ ἔστι γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρον θέσιν ²⁹
 φωτὶ συγκρινομένη εὐρίσκεται προτέρα· ³⁰ τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ, ³⁰
 σοφίας δὲ οὐκ ἀντισχέει κακία.

VII. 4. ανεστραφην και φροντισιν 5. βασιλεων 9. ωμοιωσα αυτην
 10. προειλαμην 12. ηυφρανθην δε επι πασιν 14. ον οι κτησαμενοι 15.
 των λεγομενων 19. ενιαυτου 22. εστι γαρ αυτη 23. παντεπισκοποτον 25. ιλι-
 κρινειας 27. εν εαυτη παντα 28. ουδεν γαρ ο θεος αγαπα 29. αστερων
 30. σοφίαν δε ου κατισχυι κακία

VIII.

Διατείνει δὲ ἀπὸ πέραςτος εἰς πέρας εὐρώστας, καὶ διοικεῖ τὰ πάντα
 2 χρηστῶς. ² ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμ-
 3 φην ἀγαγεῖσθαι ἐμαυτῷ, καὶ ἐραστῆς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς. ³ εὐγένειαν
 δοξάζει συμβίωσιν θεοῦ ἔχουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν·
 4 ⁴ μύστις γάρ ἐστι τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἰρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 5 ⁵ εἰ δὲ πλούτος ἐστὶν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πλουσιώτερον
 6 τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης; ⁶ εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς αὐτῆς τῶν ὄντων
 7 μᾶλλον ἐστὶ τεχνίτης; ⁷ καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν
 ἀρεταί· σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν,
 8 ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. ⁸ εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν πο-
 9 ζεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφὰς λόγων
 καὶ λύσεις αἰνυγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει καὶ ἐκβάσεις καιρῶν
 9 καὶ χρόνων. ⁹ ἔκρινε τοίνυν ταύτην ἀγαγεῖσθαι πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσται
 10 μοι σύμβουλος ἀγαθῶν, καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύτης. ¹⁰ ἔξω δι' αὐ-
 11 τὴν δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος· ¹¹ ἔξω εὐρεθήσο-
 12 μαι ἐν κρίσει, καὶ ἐν ὀφει δυναστῶν ὑψομασθήσομαι· ¹² σιγῶντά με περι-
 μενοῦσιν, καὶ φθεγγομένῳ προσέξουσιν, καὶ καλοῦντος ἐπὶ πλείον χειρὰ ἐπιθή-
 13 σουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν. ¹³ ἔξω δι' αὐτὴν ἀθανασίαν, καὶ μνημὴν αἰώνιον
 14 τοῖς μετ' ἐμοῦ ἀπολείψω. ¹⁴ διοικήσω λαούς, καὶ ἔσθ' ὑποταγθήσεται μοι·
 15 ¹⁵ φοβηθήσονται με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί, ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθός
 16 καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρεῖος· ¹⁶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ·
 οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἢ συναστροφή αὐτῆς, οὐδὲ ὀδύνην ἢ συμβίωσις αὐτῆς,
 17 ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν. ¹⁷ ταῦτα λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ καὶ φροντίσας
 18 ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἐστὶν ἀθανασία ἐν συγγενείᾳ σοφίας, ¹⁸ καὶ ἐν φιλῇ αὐτῆς
 τέρψις ἀγαθῇ, καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπτῆς, καὶ ἐν συγ-
 19 γυμνασίᾳ ὀμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, πε-
 20 ρύθειν ζητῶν ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἐμαυτόν. ¹⁹ παῖς δὲ ἤμην εὐφυῆς, ψυχῆς
 21 τε ἔλαχον ἀγαθῆς, ²⁰ μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν ἤλθον εἰς σῶμα ἀμίαντον. ²¹ γνοὺς
 δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατὴς ἐὰν μὴ ὁ θεὸς δῶ, καὶ τοῦτο δ' ἦν προ-
 νήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις, ἐνέτυχον τῷ κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ
 εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου

IX.

Θεὲ πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ
 2 σου, ² καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατεσκεύασας ἄνθρωπον ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ
 3 γενομένων κτισμάτων, ³ καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ,
 4 καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ, ⁴ δός μοι τὴν τῶν σῶν βρόνων πάρεδρον
 5 σοφίαν, καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· ⁵ ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ
 υἱὸς τῆς παιδείας σου, ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος καὶ ἐλάσσω ἐν
 6 συνέσει κρίσεως καὶ νόμων· ⁶ καὶ γὰρ τις ἢ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, τῆς
 7 ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπουσίας εἰς οὐδὲν λογισθήσεται. ⁷ σύ με προσέλω βασιλείᾳ

VIII. 1. **επι περας ... διοικεται 7. AC atque etiam ed. rom. αν-
 δριαν 8. πολυπειραν ... εικαζει 9. αγαγεσθαι ταυτην ... C om αγαγεσθαι
 10. C εν οχλω 12. C χειρα δε επιδ. 13. C post αθανασ. add και τιμην
 παρα — (reliqua non liquet) ... C καταλιπω 15. C φανησομαι 17. AC
 αθανασια εστιν 18. C τρεψις ... C εν γυμνασια ... AC ευκλης 21. AC
 οτι ου καλως ... C και το δη φρονησεως εστιν ... τινος χαρις, C τιν. εστιν
 η χαρις IX. 4. C om σου prius 2. C om σου ... κατασκευασας ... C
 ινα δεσποζει 6. C η τις ... εις ουδεν, C ουδεν 7. C προσειλω

λαοῦ σου καὶ δικαστὴν υἱὸν σου καὶ θυγατέρων· ⁸ εἴπας οἰκοδομησαὶ ναὸν ⁸ ἐν ὧρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον, μίμημα σκηνῆς ἁγίας ἣν προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς· ⁹ καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυία ⁹ τὰ ἔργα σου, καὶ παροῦσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου· ¹⁰ ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ¹⁰ ἁγίων οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν, ἵνα συμπαροῦσά μοι κοιπάσῃ, καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί. ¹¹ οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα ¹¹ καὶ συνιεῖ, καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως, καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς· ¹² καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν ¹² λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρὸς μου. ¹³ τίς γὰρ ἄνθρωπος ¹³ γινώσεται βουλὴν θεοῦ; ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ κύριος; ¹⁴ λογισμοὶ ¹⁴ γὰρ θνητῶν δειλοί, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπὶ νοιοὶ ἡμῶν· ¹⁵ φθαρτὸν γὰρ σῶμα ¹⁵ βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρῖζει τὸ γεῶδες σκήνος νοῦν πολυφρόντιδα. ¹⁶ καὶ μόλις ¹⁶ εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὐρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν οὐρανῶς τίς ἐξειχνάσεν; ¹⁷ βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν ¹⁷ καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων; ¹⁸ καὶ οὕτως διωρθώθησαν ¹⁸ αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἀρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, ¹⁹ καὶ τῇ ¹⁹ σοφίᾳ ἐσώθησαν.

X.

Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν, καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου, ² ἔδωκέ τε αὐτῷ ἰσχὺν κρατῆσαι ² ἀπάντων. ³ ἀποστάς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ ἀδελφοκτόνους συνα- ³ πάλετο θυμοῖς· ⁴ δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν διέσωσε σοφία, δι' εὐ- ⁴ τελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα. ⁵ αὕτη καὶ ἐν ὁμοιοῖς πονηρίας ἐθνῶν ⁵ συγχυθέντων εὗρε τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον ἑαῶ, καὶ ἐπὶ τέκνῳ σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν. ⁶ αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν ⁶ ἐρρύσατο φυγόντα πῦρ καταβάσιον Πενταπόλεως· ⁷ οἷς ἐπὶ μαρτύριον τῆς πο- ⁷ νηρίας καπνιζομένη καθέστηκε χέρσος, καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα φυτὰ, ἀπιστοῦσης ψυχῆς μνημεῖον ἐστηκυῖα στήλη ἀλός. ⁸ σοφίαν γὰρ παρο- ⁸ δεύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γινῶναι τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφρο- σύνης ἀπέλειπον τῷ βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μηδὲ λατρεῖν δυ- νηθῶσι. ⁹ σοφία δὲ τοὺς θεραπεύσαντας αὐτήν ἐκ πόνων ἐρρύσατο. ¹⁰ αὕτη ¹⁰ φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον ὠδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις, ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων, εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχθοις καὶ ἐπλήθυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ· ¹¹ ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη ¹¹ καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν, ¹² διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων ¹² ἡσφαλίσατο, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ, ἵνα γνῶ ὅτι παντὸς δυνα- τωτέρα ἐστὶν εὐσέβεια. ¹³ αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ ἐξ ¹³ ἁμαρτίας ἐρρύσατο αὐτόν· ¹⁴ συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον, καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ ¹⁴ ἀφῆκεν αὐτόν, ἕως ἥνεγκεν αὐτῷ σκήπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυραν- ούντων αὐτοῦ, ψευδεῖς τε ἔδειξε τοὺς μωμησαμένους αὐτόν, καὶ ἔδωκεν

8. C οἰκοδομησῶ ... κατασκηνησεως 9. C εποικει 10. C συνπαρουσαν μ. κοιπάσει 11. C με ταις πράξ. 12. C σωφρονως pro δικαίως 16. μο- ρις 17. C ἐν μη συνεδωκας ... C αφ υψους 18. C διορθωθησαν αι τρ. των εθνων επι της γης ... C αριστα X. 2. C εδωκ. δε ... AC παντων 4. C διο pro δι ον ... AC εσωσεν ... C om δι 5. AC εγνω τον δικαιον ... C τω θεω σ. 6. C ερυσατο ... AC καταβασ. πυρ 7. ης ετι μαρτυρ., C η εστι μαρτ. 8. απελειπον 9. AC θεραπευοντας ... C ερυσατο 10. C αυτη και φυγαδα ... C γνωσιν ανθρωπων ... τ. κοπους αυτ. 11. C in f. add εν μοχθοις 12. η ευσεβεια 13. εγκατελειπεν ... C ερυσατο 14. C τυραν- νουντ. αυτον

15 αὐτῷ δόξαν αἰώνιον. ¹⁵ αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄμεμπτον ἐρρύσατο ἐξ
 16 ἔθνους θλιβόντων. ¹⁶ εἰςῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου, καὶ ἀντέστη βα-
 17 σιλεύσει φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις. ¹⁷ ἀπέδωκεν ὅσοις μισθὸν κόπων
 αὐτῶν, ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θανμαστῇ, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπη
 18 ἡμέρας καὶ εἰς φλόγα ἄστρον τὴν νύκτα. ¹⁸ διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυ-
 19 θράν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ. ¹⁹ τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν
 20 κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάθους ἄβυσσου ἀνέβρασεν αὐτοὺς. ²⁰ διὰ τοῦτο δίκαιοι
 ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς, καὶ ὑμνησαν κύριε τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, τὴν τε ὑπέρ-
 21 μαχὸν σου χεῖρα ᾗησεν ὁμοθυμαδόν. ²¹ ὅτι ἡ σοφία ᾗνοιξε στόμα κωφῶν,
 καὶ γλώσσας νηπίων ἐβηκε τρανάς.

XI.

2 Εὐδώσσε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου. ² διώδευσαν ἔρημον
 3 ἀοίκητον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς. ³ ἀντέστησαν πολεμίους, καὶ ἡμύ-
 4 νατο ἐχθροὺς. ⁴ ἐδίψησαν καὶ ἐπέκαλῶσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας
 5 ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ ἱάμα διψῆς ἐκ λίθου σκληροῦ. ⁵ δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθη-
 6 7 σαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, ⁶ διὰ τούτων αὐτοὶ ἀποροῦντες εὐεργετήθησαν. ⁷ ἀντὶ
 8 μὲν πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ αἵματι λυθρῶδει παραχθέντες ⁸ εἰς ἔλεγχον νη-
 9 πιοκτόνου διατάγματος, ἔδωκας αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ ἀνελπίστως. ⁹ δεῖξας
 10 διὰ τοῦ τότε δίσφους πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκολάσας. ¹⁰ ὅτε γὰρ ἐπειράσθη-
 11 σαν, καίπερ ἐν ἐλέει παιδεύμενοι, ἔγνωσαν πῶς ἐν ὀργῇ κρινόμενοι ἀσεβεῖς
 12 ἐβασανίζοντο. ¹¹ τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νοσητέων ἐδοκίμασας, ἐκείνους
 13 δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξήτασας. ¹² καὶ ἀπόντες δὲ καὶ πα-
 14 ρόντες ὁμοίως ἐτρέχοντο. ¹³ διπλῇ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη καὶ στεναγμός
 15 μνημῶν τῶν παρελθουσῶν. ¹⁴ ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων εὐ-
 16 εργετομένους αὐτοὺς, ᾗσθοντο τοῦ κυρίου. ¹⁵ τὸν γὰρ ἐν ἐκθέσει παλαί ρι-
 17 φέντα ἀπεῖπον χλευάζοντες, ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων ἐθαύμασαν, οὐχ ὅμοια
 18 δικαίους διψήσαντες. ¹⁶ ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν, ἐν οἷς
 19 πλανηθέντες ἐβήθησκον ἄλογα ἐρπετὰ καὶ κνώδαλα εὐτελεῖ, ἐπαπέστειλας
 20 αὐτοῖς πληθὺς ἀλόγων ζώων εἰς ἐκδίκησιν, ¹⁷ ἵνα γνῶσιν ὅτι δι' ὧν τις ἁμαρ-
 21 τάνει, διὰ τούτων κολάζεται. ¹⁸ οὐ γὰρ ἡπάροις ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ καὶ
 22 κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης ἐπιτέμψαι αὐτοὺς πληθὺς ἄρκων ἢ
 23 θρασέως λέοντας, ¹⁹ ἢ νεοκτίστους θυμῷ πληρεῖς θήρας ἀγνώστους, ἧτοι πυρ-
 24 πνόφον φωθῶντας ἄσθμα, ἢ βρόμους λιχωμένους καπνοῦ, ἢ δεινούς ἀπ' ὀμ-
 25 μάτων σπινθῆρας ἀστράπτοντας, ²⁰ ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἡδύνατο συνεκτριῖναι
 21 αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι, ²¹ καὶ χωρὶς δὲ τούτων ἐν
 22 πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες, καὶ λιχωθέντες ὑπὸ
 23 πνεύματος δυνάμεώς σου. ἀλλὰ πάντα μέτρω καὶ ἀριθμῶ καὶ σταθμῶ διέ-
 24 ταξας. ²² τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν πάρεστί σοι πάντοτε, καὶ κράτει βραχίωνός
 25 σου τίς ἀντιστήσεται; ²³ ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναντίον
 26 σου, καὶ ὡς ῥάνις δρόσου ὀρῶσιν κατελθοῦσα ἐπὶ γῆν. ²⁴ ἐλεεῖς δὲ πάντας,

45. AC ερυσατο 47. μισθον οσοις ... C κοπ. αυτου ... AC αστερων
 19. C εχθρ. αυτου ... κατεκλυσαν ... C διεβίβασεν 20. C την δε ει χειραν
 XI. 4. AC ευδωσεν ... εργ. αυτου ... προφητων αγιων 3. AC εχθρους
 ημυναντο 7. αεναιου (ita videtur etiam C) ... παραχθεντος 9. C εκαλε-
 σας 40. C πως μετ οργης 43. των παρελθοντων (C ut ed. rom.) 14. AC
 ευεργετημενους 15. ον γαρ ... εν εχθεσει, C εν εχθεσι ... C ριφεντα παλαι
 ανθρωπων απειποντες εχλευαζον ... εθαυμαζον 16. κνωδαλα (δαλα in ra-
 sura) 18. η πληθος 19. AC* νεοκτιστου ... AC βρομον ... λιχωμενους
 20. εδυνατο ... AC. εκτριψαι 24. C εν ενι πνευματι ... C ομ σου ...
 C ομ και σταθμω 22. AC σοι παρεστιν ... C βραχιονος ουδεις αντιστη-
 σεται 23 C κατεναντιον σου (... C ορσινη) ... C επι γης X. 48. C εις θαλ.

ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν. ²⁵ ἀγα- 25
πῆς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ οὐδὲν βδελύσῃ ὧν ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἂν
μισῶν τι κατεσκευάσας. ²⁶ πῶς δὲ ἔμεινεν ἂν τι εἰ μὴ σὺ ἡβήλῃσας; ἢ τὸ 26
μὴ κληθῆν ὑπὸ σοῦ διετηρήσῃ; ²⁷ φεῖδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστι, δέσποτα 27
φιλόψυχε.

XII.

Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσι. ² διὸ τοὺς παραπίπτοντας 2
κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομιμνήσκων νοουθετεῖς, ἵνα
ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεῦσωσιν ἐπὶ σέ, κύριε. ³ καὶ γὰρ τοὺς παλαιούς 3
οἰκητορας τῆς ἀγίας σου γῆς μισήσας, ⁴ ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν ἔργα φαρ- 4
μακείων καὶ τελετὰς ἄνοσious, ⁵ τέκνων τε φρονέας ἀνελετήμονας, καὶ σπλαγ- 5
χνοφάγων ἀνθρωπίνων σαρκῶν δοῖναν καὶ αἵματος ἐκ μέσου μυσταθείας σου,
⁶ καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ χειρῶν 6
πατέρων ἡμῶν, ⁷ ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ παίδων ἢ παρὰ σοὶ πασῶν 7
τιμιωτάτῃ γῇ. ⁸ ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω, ἀπέστειλάς τε προ- 8
δρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ ἐξολοθρεύσω-
σιν. ⁹ οὐκ ἄδυνατὼν ἐν παρατάξει ἄσεβεις δικαίους ὑποχειρίους δοῦναι, ἢ 9
θηρίους δεινοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ' ἐν ἐκτρίψαι. ¹⁰ κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ 10
ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ἄγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν καὶ ἔμ-
φυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
¹¹ σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς· οὐδὲ εὐλαβούμενός τινα ἐφ' οἷς 11
ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους. ¹² τίς γὰρ ἐρεῖ Τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιτισθεται 12
τῷ κριματί σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοὶ κατὰ ἐσθῶν ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίη-
σας; ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων;
¹³ οὐτε γὰρ θεός ἐστι πλὴν σοῦ, ὃ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δειξῇς ὅτι οὐκ 13
ἀδίκως ἔκρινας. ¹⁴ οὐτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀνοφθαλμηταὶ δυνήσεται σοὶ 14
περὶ ὧν ἀπώλεσας. ¹⁵ δίκαιος δὲ ὧν δικαίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν 15
μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνά-
μειος. ¹⁶ ἢ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν 16
πάντων φείδεσθαι ποιεῖ. ¹⁷ ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμειος 17
τελειότητι, καὶ ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ θράσος ἐξελέγχεις. ¹⁸ σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος 18
ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις, καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς. πάρεστι γὰρ σοὶ
ὅταν βέλῃς τὸ δύνασθαι, ¹⁹ ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἐρ- 19
γων, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλόανθρωπον· καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς
υἱούς σου, ὅτι δίδως ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετάνοιαν. ²⁰ εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων 20
σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμώρησας προσοχῆς καὶ δεή-
σεως, δούς χρόνους καὶ τόπον δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας, ²¹ μετὰ πόσης 21
ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου, ὧν τοῖς πατράσιν ὄρκους καὶ συνθήκας
ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων; ²² ἡμᾶς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν 22
μυριότητι μαστιγοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρινό-
μενοι δὲ προσδοκώμεν ἔλεος. ²³ ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας 23
ἀδίκους διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων. ²⁴ καὶ γὰρ τῶν πλάνης 24
ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζωῇς τῶν

25. ουδενα 26. C πως γαρ διεμεινεν αν τις ... C (vdtr) κληθῆναι
27. A (item C vdtr) σα εστιν παντα XII. 2. πιστευσωμεν 3. AC μιση-
σας c. seqq. conig. 4. C φαρμακικας ... C ανοσιων 5. (C φρονεας) ...
C σαρκος ... C εμμεσω ... μυστας θειαςου 6. C και λυθεντας (7. C
αξια) 8. AC εξολοθρευσωσιν 14. εκολασας 16. φειδεσθ. σε ποιει 17. C
απιστουμενος ... εν τοις ουκ ειδοσι 19. οτι διδοις 20. ετιμωρησω ...
οπα και δεησεως ... χρονον 23. αδικως

25 ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευδέντες. ²⁵ διὰ τοῦτο ὡς παισὶν
26 ἀλογίστοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἐπεμψας· ²⁶ οἱ δὲ παιγνίους ἐπιτιμήσεως
27 μὴ νουτετηθέντες ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν. ²⁷ ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πά-
σχοντες ἡγανάκτουν, ἐπὶ τούτοις οὐς ἐδόκουν θεοὺς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι,
ἰδόντες ὃν πάλα ἡρνοῦντο εἰδέναι θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ· διὸ καὶ τὸ τέρμα
τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

XIII.

Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρῇν θεοῦ ἀγνωσία, καὶ
ἐκ τῶν ὀρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις
2 προσχόντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην· ² ἀλλ' ἡ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχινὸν ἀέρα
ἢ κύκλον ἄστρων ἢ βίαιον ὕδωρ ἢ φωστήρας οὐρανοῦ πρυτάνεις κόσμου
3 θεοὺς ἐνόμισαν. ³ ὣν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι θεοὺς ὑπελάμβανον, γνῶ-
4 τωσαν πόσω τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρ-
4 χης ἔκτισεν αὐτά· ⁴ εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέντες, νοησάτωσαν
5 ἀπ' αὐτῶν πόσω ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστιν· ⁵ ἐκ γὰρ μεγέθους
6 καλλονῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται. ⁶ ἀλλ' ὅμως
ἐπὶ τούτοις ἐστὶ μέμψις ὀλίγη, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται θεὸν ζητοῦν-
7 τες καὶ θέλοντες εὐρεῖν· ⁷ ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευ-
8 νῶσιν, καὶ πείθονται τῇ ὀψει ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα. ⁸ πάλιν δὲ οὐδ' αὐτοὶ
9 συγγνωστοί· ⁹ εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι
10 τὸν αἰῶνα, τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὖρον; ¹⁰ ταλαίπωροι δὲ καὶ
ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, οὔτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα καὶ ἀπεικάσματα ζώων, ἢ λίθον
11 ἄχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας. ¹¹ εἰ δὲ καὶ τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον
φυτὸν ἐκπρίσας περιέξυσεν εὐμαθῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ, καὶ τεχνησά-
12 μενος εὐπρεπῶς κατεσκεύασε χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς, ¹² τὰ δὲ
13 ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας εἰς ἐτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη· ¹³ τὸ
δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόβλημα εἰς οὐδὲν εὐχρηστον, ξύλον σκολιδὸν καὶ ὄζοις συμ-
πεφυκός, λαβὼν ἐγλυφεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως
14 ἐτύπωσεν αὐτό, ἀπέκασεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνθρώπου, ¹⁴ ἢ ζώῳ τινὶ εὐτελεῖ ὁμοίω-
σεν αὐτό, καταχρίσας μιλτῶ καὶ φύκει ἐρυθίνης χρῶαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν
15 κηλῖδα τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας, ¹⁵ καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἶκημα,
16 ἐν τοίχῳ ἔστηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ. ¹⁶ ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέση
προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι, καὶ γὰρ ἐστὶν εἰκὼν
17 καὶ χρεῖαν ἔχει βοηθείας. ¹⁷ περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων
προσευχόμενος οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαῶν, καὶ περὶ μὲν υγιείας
18 τὸ ἀσθενὲς ἐπικαλεῖται, ¹⁸ περὶ δὲ ζωῆς τὸν νεκρὸν ἀξιοῖ, περὶ δὲ ἐπικουρίας
τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει, περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυνά-
19 μενον, ¹⁹ περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας τὸ ἀδρανέ-
στατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

XIV.

Πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος καὶ ἄγρια μέλλων διοδοῦν κύματα τοῦ
2 φέροντος αὐτὸν πλοίου σαθρότερον ξύλον ἐπιβοᾷται. ² ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις
3 πορισμῶν ἐπενόησε, τεχνίτης δὲ σοφία κατεσκεύασεν· ³ ἢ δὲ σὴ πάτερ δια-
κυβερνᾷ πρόνοια, ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν κύμασι τρίβον

XIII. 4. προσεχόντες 3. ταυτα θεους 6. ετι τουτοις μεμψ. εστιν 8. ουδε αυτοι ... συγγνωστοι 12. τα δε υπολιμματα ... εις υπηρεσιαν 13. εις ουδεν ... εγλυψεν επιμελεια εργασιας αυτου, και εμπ. ανεσεως ... απει-
κασεν τε 14. ερυθηνος 18. το νεκρον ... το απειροτατον XIV. 1. ξυ-
λου pro πλοιου 2. τεχνιτις

ἀσφαλῆ, ⁴ δεικνὺς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σῶζειν, ἵνα κἂν ἄνευ τέχνης τις ⁴ ἐπιβῇ. ⁵ θέλεις δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα, διὰ τοῦτο καὶ ⁵ ἐλαχίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχάς, καὶ διελθόντες κλύδωνα σχεδία διεσώθησαν. ⁶ καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερφηφάνων γιγάνταν, ἡ ἐλπίς ⁶ τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα ἀπέλειπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρὶ. ⁷ εὐλόγηται γὰρ ξύλον δι' οὗ γίνεταί δικαιοσύνη. ⁸ τὸ ⁷ 8 χειροποιήτον δὲ ἐπικατάρατον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτό, ὅτι ὁ μὲν εἰργάζετο, τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὀνομάσθη. ⁹ ἐν ἱσῷ γὰρ μισητὰ θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ⁹ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δρασάντι κολασθήσεται. ¹⁰ ¹¹ διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἔσθων ἐπισκοπῇ ἔσται, ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς ¹¹ βδέλυγμα ἐγενήθησαν καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων. ¹² ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, εὗρεσις δὲ αὐτῶν ¹² 13 φθορὰ ζωῆς. ¹³ οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ¹⁴ κeno- ¹³ 14 δοξία γὰρ ἀνθρώπων εἰσῆλθεν εἰς κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τέλος ἐπενοήθη. ¹⁵ ἄρῳ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατήρ τοῦ ταχέως ἀφαιρε- ¹⁵ 16 θέντος τέκνου, εἰκόνα ποιήσας τὸν τότε νεκρὸν ἄνθρωπον νῦν ὡς θεὸν ἐτίμησε, καὶ παρέδωκε τοῖς ὑποχειρίοις μυστήρια καὶ τελετάς. ¹⁶ εἴτα ἐν χρόνῳ κρα- ¹⁶ 17 τυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθνος ὡς νόμος ἐφυλάχθη, καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐρη- σκευέτο τὰ γλυπτὰ, ¹⁷ οὓς ἐν ὅψει μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν ¹⁷ 18 οἰκεῖν, τὴν πόρρωθεν ὅψιν ἀνατυπώσασθαι, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόντα κολακεύσῃ διὰ τῆς σπου- ¹⁸ 19 δῆς. ¹⁹ εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προε- 18 τρέψατο φιλοτιμία. ¹⁹ ὁ μὲν γὰρ τάχα τῷ κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι ἐξε- ¹⁹ 20 βιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον. ²⁰ τὸ δὲ πλήθος ἐφελκόμενον ²⁰ 21 διὰ τὸ εὐχारी τῆς ἐργασίας τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο. ²¹ καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον, ὅτι ἡ συμφορὰ ἡ τυ- ²¹ 22 ραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύλοις περιέ- 21 ψεσαν. ²² εἴτ' οὐκ ἤρκεσε τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ ²² 23 23 ἡ γὰρ τεκνοφόνους τελετάς ἡ κρύφια μυστήρια ἡ ἐμμανεῖς ἐξάλλων θεσμῶν ²³ 24 κώμους ἄγοντες, ²⁴ οὔτε βίους οὔτε γάμους καθαροὺς ἐτι φυλάσσουν, ἕτερος ²⁴ 25 δ' ἕτερον ἡ λοχῶν ἀναιρεῖ, ἡ νοθεύειν ὀδυνᾷ. ²⁵ πάντας δ' ἐπιμιξὲ ἔχει αἷμα ²⁵ 26 καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθορὰ, ἀπιστία, ταραχὴ, ἐπιπορκία, φόρυβος ἀγα- ²⁶ 27 θῶν, ²⁶ χάριτος ἀμνησία, ψυχῶν μιασμός, γενέσεως ἐναλλαγὴ, γάμων ἀταξία, ²⁶ 27 μοιχεία καὶ ἀσελγεία. ²⁷ ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς ²⁷ 28 ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ πέρας ἐστίν. ²⁸ ἡ γὰρ εὐφραϊνόμενοι μεμήνησιν, ²⁸ 29 ἡ προφητεύουσι ψευδῇ, ἡ ζῶσιν ἀδίκως, ἡ ἐπιπορκοῦσι ταχέως. ²⁹ ἀψύχοις ²⁹ 30 γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις κακῶς ὁμόσαντες ἀδικηθῆναι οὐ προσδέχονται. ³⁰ ἀμ- ³⁰ 31 φότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ ³¹ προσχόντες εἰδῶλοις, καὶ ἀδίκως ὤμοσαν ἐν δόλῳ καταφρόνησαντες ὁσιότη- ³¹ 32 τος. ³¹ οὐ γὰρ ἡ τῶν ὁμνυομένων δυνάμεις, ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτανόντων δίκη ³² 33 ἐπεξέρχεται αἰὲ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

4. εκ παντων ... ινα και ανευ 6. απειλειπεν 8. ηργαζεται 14. ιδω-
λοις (sed 12. 27. ειδωλων) 14. θανατος εισηλθεν εις τον κοσμον ... το
τελος 15. τον ποτε νεκρον 16. ειτ εν 17. κολακευσωσιν δια σπουδης
18. θρησκιας 19. AC om τω 20. AC ευχαρες 24. C περιεβηκαν 22.
* ηρκεσεν αυτοις το ... AC και εν μεγαλω 23. ed. rom. εξ ἄλλων 24.
AC δε ετερον 25. AC παντα ... δε επιμιξ ... C απιστειας ... AC ταραχος
... C εφορκια 26. AC αμνηστια 27. θρησκια 28. εφορκουσιν 30. C
αμφ. δε αυτου ... * τα αδικα ... AC προσεχοντες 34. ομνυμενων

XV.

Σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθής, μακρόθυμος καὶ ἐν ἐλέει διοι-
 2 κῶν τὰ πάντα. ² καὶ γὰρ ἐὰν ἁμάρτωμεν, σοὶ ἔσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος·
 3 οὐχ ἁμαρτησόμεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα. ³ τὸ γὰρ ἐπίστασθαι σε
 4 διόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι τὸ κράτος σου ῥίζα ἀθανασίας. ⁴ οὔτε γὰρ
 ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότηχος ἐπινοία, οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἄκαρ-
 5 πος, εἶδος σπιλωθῆν χρώμασι διηλλαγμένοις· ⁵ ὣν ὅψις ἀφροσιν εἰς ὄνειδος
 6 ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνας εἶδος ἄπνουν. ⁶ κακῶν ἐρασταὶ ἄξιοι τε
 7 τοιούτων ἐλπίδων καὶ οἱ δρώντες καὶ οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι. ⁷ καὶ
 γὰρ κεραμεὺς ἀπαλὴν γῆν θλίβων ἐπιμοχθον πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν
 8 ἕκαστον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τὰ τε τῶν κατ'αὐτῶν ἔργων
 δοῦλα σκευὴ τὰ τε ἐναντία πάντ' ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς ἕκαστου
 9 ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλουργός· ⁸ καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ
 αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γεννηθεὶς μετ' ὀλίγον πορεύεται
 9 ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος. ⁹ ἀλλ' ἐστὶν αὐτῷ φροντὶς
 οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι βραχυτελεῖ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν
 χρυσοῦργοις καὶ ἀργυροχοίς, χαλκοπλάστας τε μιμεῖται, καὶ δόξαν ἡγεῖται
 10 ὅτι κίβδηλα πλάσσει. ¹⁰ σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπίς
 11 αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ, ¹¹ ὅτι ἡγνόησε τὸν πλάσαντα αὐτὸν
 καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζω-
 12 τικόν· ¹² ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὸν βίον παντὸς
 13 γυρισμὸν ἐπικερδοῦ, δεῖν γὰρ φησὶν ὅθεν δὴ καὶ ἐκ κακοῦ πορίζειν. ¹³ οὐ γὰρ
 γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἁμαρτάνει, ὕλης γεώδους εὐθραυστα σκευὴ καὶ
 14 γλυπτὰ δημιουργῶν. ¹⁴ πάντες δ' ἀφρονέστατοι καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νη-
 15 πίου, οἱ ἔχθροὶ τοῦ λαοῦ σου καταδυναστεύσαντες αὐτόν, ¹⁵ ὅτι καὶ πάντα
 εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεούς, οἷς οὔτε ὁμμάτων χρῆσις εἰς ὄρασιν,
 οὔτε ῥῖνες εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὠτα ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς
 16 ψηλάφειν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. ¹⁶ ἄνθρωπος γὰρ ἐποίη-
 σεν αὐτούς, καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἔπλασεν αὐτούς· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ
 17 ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν· ¹⁷ θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν
 ἀνόμοις· κρείττων γὰρ ἐστὶ τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ, ὢν αὐτὸς μὲν ἔζησεν,
 18 ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε. ¹⁸ καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται· ἀνόητα γὰρ συγκρι-
 19 νόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χεῖρονα. ¹⁹ οὐδ' ὅσον ἐπιποθῆσαι ὥς ἐν ζῶων ὅψει
 καλὰ τυγχάνει, ἐκτέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

XVI.

Διὰ τοῦτο δι' ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων
 2 ἐβασανίσθησαν. ² ἀντ' ἧς κολάσεως εὐεργέτησας τὸν λαόν σου, εἰς ἐπιθυμίαν
 3 ὀρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτοιμάσας ὀρυγομήτραν· ³ ἐνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπι-
 θυμῶντες τροφὴν διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγ-
 καλαὶν ὄρεξιν ἀποστρέφονται, αὐτοὶ δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι καὶ ξένης

XV. 1. AC καὶ ελεει 3. AC σου το κράτος 5. *αφρονι (vdtr) ... AC εἰς ορεξιν ... C ποθεῖται ν. εικονας ... αγνουν 7. AC ημων εν εκαστον ... C om τα τε εν. π. ομοιως ... παντα ... C εκατερου 8. πλασσ. εκ του αυτου ... C γενηθεις ... AC ελημφθη 9. C κιβδ. πρασσει 11. AC τον ποιησαντα αυτον ... C αυτω εις ψυχην ... C* αυτω πνευμα (vdtr) 12. αλλα ελογ. ... AC φασιν ... δη και εκ, C δη εκ 13. AC ευθραστα 14. AC παντων δε ... C αφρονεστεροι ... AC υπερ ψυχας νηπιων 15. AC οτι παντα τα ειδωλα ... C om εις ante ορασιν 16. AC δεδανεισμενος ... ** γαρ ανθρωπων ομοιον ισχυει 17. AC κρισων ... σεβηματων 18. ed. rom. ανοια XVI. 2. ος εις επιθυμιαν 3. δια την δειχθεισαν ... C επαποστρεφονται ... AC ουτοι δε

μετάσχωσι γεύσεως. ⁴ ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἐνδεῖαν ἐπέλθειν 4
 τυραννοῦσι, τούτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
⁵ καὶ γὰρ ὅτε αὐτοὶς δεινὸς ἐπῆλθε θηρίων θυμὸς, δῆγμασί τε σχολίων διε- 5
 φθείροντο ὀφειν, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου. ⁶ εἰς νοῦθεσίαν δὲ 6
 πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν, σύμβουλον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντο-
 λῆς νόμου σου. ⁷ ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ 7
 διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα. ⁸ καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, 8
 ὅτι οὐ εἶ ὁ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ. ⁹ οὐς μὲν γὰρ ἀκριδῶν καὶ μυιῶν 9
 ἀπέκτεινε δῆγματα, καὶ οὐχ εὐρέθη ἴαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν
 ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι. ¹⁰ τοὺς δὲ υἱούς σου οὐδὲ λοβόλων δρακόντων ἐνί- 10
 κησαν ὁδόντες, τὸ ἔλεος γὰρ σου ἀντιπαρῆλθε καὶ ἰάσατο αὐτούς. ¹¹ εἰς γὰρ 11
 ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο, καὶ δξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ εἰς
 βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήσῃν ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας. ¹² καὶ 12
 γὰρ οὔτε βοτάνῃ οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐτούς, ἀλλὰ ὁ σὸς κύριε λόγος
 ὁ πάντα ἰώμενος. ¹³ σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, καὶ κατὰ γαίης 13
 εἰς πύλας ἄδου καὶ ἀνάγεις. ¹⁴ ἄνθρωπος δὲ ἀποκτείνει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ, 14
 ἐξελεύσιν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραλημφθεῖσαν.
¹⁵ τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν. ¹⁶ ἀρνούμενοι γὰρ σε εἰδέναι ἄσε- 15 16
 βεῖς ἐν ἰσχυί βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν, ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ
 ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραιτήτοις καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι. ¹⁷ τὸ γὰρ πα- 17
 ραδοξότατον ἐν τῷ πάντα σβενύντι ὕδατι πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ, ὑπέρμαχος
 γὰρ ὁ κόσμος ἔστί δικαίων. ¹⁸ ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ, ἵνα μὴ κατα- 18
 φλέξῃ τὰ ἐπ' ἄσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῶα, ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἔδωκαν ὅτι
 θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται. ¹⁹ ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύνα- 19
 μιν φλέγει, ἵνα ἀδικῶν γῆς γεννήματα διαφείρῃ. ²⁰ ἀν' ὧν ἀγγέλων τροφήν 20
 ἐψάμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἔτοιμον ἄρτον αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ ἔπεμψας ἀκο-
 πιάτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόδιον γεῦσιν. ²¹ ἡ μὲν 21
 γὰρ ὑπόστασις σου τὴν σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα ἐνεφάνισε, τῇ δὲ τοῦ
 προσφερομένου ἐπιθυμία ὑπηρετῶν πρὸς ὃ τις ἐβούλετο μετεκινᾶτο. ²² χιῶν 22
 δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν
 ἐχθρῶν καρποὺς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλάζῃ καὶ ἐν τοῖς ὑε-
 τοῖς διαστράπτει. ²³ τοῦτο πάλιν δ' ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπι- 23
 λελησθῆναι δυνάμει. ²⁴ ἡ γὰρ κτίσις σοι τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα ἐπιτείνει- 24
 ται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδικῶν, καὶ ἀνίσταται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν εἰς
 σὲ πεποιθότων. ²⁵ διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλουμένη τῇ παντοτρόφῳ 25
 σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν δεομένων βέλῃσιν, ²⁶ ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοὶ 26
 σου, οὓς ἡγάπησας κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄν-
 θρωπον, ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ. ²⁷ τὸ γὰρ ὑπὸ 27
 πυρὸς μὴ φθειρόμενον ἀπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτίνος ἡλίου θερμαίνόμενον ἐτή-
 κετο, ²⁸ ὅπως γνωστὸν ᾗ ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου καὶ 28
 πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σοι. ²⁹ ἀχαρίστου γὰρ ἐλπίς ὡς χειμέριος 29
 πάχνη τακῆσεται, καὶ ῥυθῆσεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον.

6. νομον σου 44. A (item C vdr) ενκεντριζοντο 12. C αλλ ο σος ...
 παντας 14. AC παραλημφθεισαν 16. απαρειτητως 17. δικαιοις 18. AC
 αλλα αυτοι ... C κρῖσει θεου ... ελαυνονται 19. C γεννηματα ... κατα-
 φθειρη, C καταφθαρει 20. A (item C vdr) αρτον απ ουρανου παρεσχες
 αυτοις ακοπ. (A ακοπιαστος) 21. C om σου ... τ. σην πρ. τεχν. ενεφα-
 νιζεν γλυκυτητα 22. υπεμενε ... τους των εδων 23. AC τουτο δε παλιν
 ινα ... AC επιλελησται 24. (κνησεις) ... C τω ποιησαντι αυτον επιτεινεται
 ... AC των επι σοι 26. C μαθουσιν ... αι γεν. τ. ανθρωπων 28. AC
 φθανειν ... C om και 29. ως χιμερινη

XVII.

Μεγάλοι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι
 2 ψυχαὶ ἐπλανήθησαν. ² ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι,
 δέσμοι σκότους καὶ μακρὰς πεδῆται νυκτὸς κατακλεισθέντες ὁρόφοις, φυγάδες
 3 τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο. ³ λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἀμαρ-
 τήμασιν, ἀφεγγεὶ λήθης παρακαλύμματι ἐσκορπίσθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς
 4 καὶ ἰνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι· ⁴ οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυχὸς ἀφόβως
 διεφύλασεν, ἥχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν, καὶ φάσματα ἀμει-
 5 δήτοις κατηφῇ προσώποις ἐνεφανίζετο. ⁵ καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυε
 φωτίζειν, οὔτε ἄστρον ἔκλαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν
 6 ἐκείνην νύκτα. ⁶ διεφαινετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης,
 ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως ἤγουντο χεῖρῳ τὰ
 7 βλεπόμενα. ⁷ μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει
 8 ἀλαζονείας ἔλεγχος ἐφύβριστος· ⁸ οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δέματα καὶ ταραχὰς
 9 ἀπελαύνειν ψυχῇ νοσοῦσης, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν. ⁹ καὶ γὰρ
 εἰ μὴδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἐρπετῶν συρι-
 γμοῖς ἐκσεσοβημένοι, διώλλυντο ἔντρομοι καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα
 10 προσιδεῖν ἀρνούμενοι. ¹⁰ δειλὸν γὰρ ἰδίως πονηρίᾳ μαρτυρεῖ καταδικαζομένη,
 11 αἰεὶ δὲ προσεῖληφε τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει. ¹¹ οὐδὲν γὰρ ἔστι
 12 φόβος εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων· ¹² ἐνδοῦεν δὲ οὐσα
 ἦττων ἢ προσδοκία πλείονα λογίζεται τὴν ἄνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βέ-
 13 σανον αἰτίαν. ¹³ οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνατοῦ ἄδου μυ-
 14 χῶν ἐπελθούσαν τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι, ¹⁴ τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο
 φαντασμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ· αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς
 15 καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλθεν. ¹⁵ εἰς' οὕτως, ὅς δή ποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ
 16 καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἰρκτὴν κατακλεισθεῖς· ¹⁶ εἰ τε γὰρ
 γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προληφθεὶς
 17 τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην. ¹⁷ μιᾶ γὰρ ἀλύσει σκότους πάντες ἐδέστησαν.
 εἰ τε πνεῦμα συρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἤχος εὐμελῆς, ἢ
 18 ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ, ἢ κτύπος ἀπηγῆς καταβρίπτομένων πετρῶν,
 18 ἢ σκιρτάντων ζώων δρόμος ἀθεώρητος, ἢ ὠρουμένων ἀπηνεστάτων θηρίων
 φωνή, ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἡχώ, παρέλυσεν αὐτοὺς ἐκ-
 19 φοβούντα. ¹⁹ ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῶ καταλάμπετο φωτὶ, καὶ ἀνεμπο-
 20 δίστοις συνέλεχτο ἔργους· ²⁰ μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νύξ, εἰκὼν
 τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους, ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.

XVIII.

Τοῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες μορ-
 2 φὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες, ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον, ² ὅτι
 δὲ οὐ βλάβπτουσι προηδικημένοι, εὐχαριστοῦσιν, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν
 3 ἐδέοντο. ³ ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ στυλὸν, ὀδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοιορίας, ἤλιον
 4 δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχε. ⁴ ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκεῖνοι στερηθῆναι
 φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει, οἱ κατακλειστούς φυλάξαντες τοὺς υἱούς

XVII. 2. C ἐπειληφότες 3. C ληθῆ ... AC ἐσκοτισθῆσαν 4. μυθός ... AC ἀφοβὸς διεφύλαττεν 5. (C φωτειν) ... C ἐπεμενον 6. ἐκδ. τε, C ἐκδειμαντούμενοι μὲν ... τῆς θεωρουμένης 7. κατεκιντο ... AC ἀλαζο-
 νίας 8. C διγμματα 9. AC συρισμοῖς ... ἐκπεφοβημένοι ... C ἐν τρομῳ
 10. C οἱ γὰρ ... μαρτυρεῖ, C μαρτυρία 11. A* (A** οὐδε) C οὐδὲν γὰρ
 16. AC προλημφθεῖς ... δυσάληκτον 17. η ὀρνεν ... καταρίπτομενων
 18. ἀπηνεστάτος ... ἐκ κοιλοτήτος ... παρελυν 20. ἐπετατο XVIII. 1. οἱ
 μὲν οὐ κακ. 2. τηχαριστου 3. ξενητίας 4. ἐκεῖνου ... οἱ ἐν

σου, δι' ὧν ἡμελλε τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι διδόναι· ⁵ βουλεύ- 5
 σαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτείνει νήπια, καὶ ἐνὸς ἐκτεθέντος
 τέκνου καὶ σωθέντος, εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφελὼς πληθὺς τέκνων, καὶ ὁμο-
 θυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῶ. ⁶ ἐκείνη ἡ νύξ προεγνώσθη πατράσιν ⁶
 ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἷς ἐπίστευσαν ὅρκους ἐπεσυνήσωσι. ⁷ προσεδέχθη ⁷
 δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια· ⁸ ᾧ γὰρ ἐτιμω- 8
 ρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας. ⁹ κρυφῇ γὰρ ⁹
 ἐβυσσοῦν ὅσοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θειότητος νόμον ἐν ὁμονοίᾳ διέ-
 βητο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψασθαι τοὺς ἁγίους,
 πατέρων ἥδη προαναμελπόντων αἰῶνους. ¹⁰ ἀντήχει δ' ἀσύμφωνος ἐχθρῶν βοή, ¹⁰
 καὶ οἰκτρὰ διεφέρετο θρηνουμένων παίδων. ¹¹ ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἅμα ¹¹
 δεσπότη κολασθεῖς, καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσγων· ¹² ὁμοθυμαδὸν ¹²
 δὲ πάντες ἐν ἐνὶ δνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναρριζήτους· οὐδὲ γὰρ πρὸς
 τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπὴν ἡ ἐντιμότερα γένεσις
 αὐτῶν διεφάρη. ¹³ πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν ¹³
 πρωτοτόκων ὁλέθρῳ ὁμολόγησαν θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι. ¹⁴ ἡσύχου γὰρ σιγῆς ¹⁴
 περιεχούσης τὰ πάντα καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης, ¹⁵ ὁ παντοδύ- ¹⁵
 ναμὸς σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλείων ἀπότομος πολεμιστὴς εἰς
 μέσον τῆς ὁλεθρίας ἦλατο γῆς· ¹⁶ ξίφος δὲ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγὴν σου ¹⁶
 φέρων, καὶ στὰς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἥπτετο,
 βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς. ¹⁷ τότε παραχρῆμα φαντασάαι μὲν ὀνείρων δεινῶς ἔξε- ¹⁷
 τάραξαν αὐτούς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι, ¹⁸ καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ ῥίφεις ¹⁸
 ἡμίσητος δι' ἣν ἐβήθησαν αἰτίαν ἐνεφάνιζεν· ¹⁹ οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες ¹⁹
 αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὃ κακῶς πάσχουσιν ἀπό-
 λωνται. ²⁰ ἥψατο δὲ καὶ δικαίων πείρα θανάτου, καὶ θραύσις ἐν ἐρήμῳ ἐγέ- ²⁰
 νετο πληθούς· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἡ ὀργή. ²¹ σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμ- ²¹
 πτος προεμάχησε, τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὅπλον προσεσχὼν καὶ θυμιάματος
 ἐξίλασμον κομίσας, ἀντέστη τῷ θυμῷ καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ, δει-
 κνὺς ὅτι σὸς ἐστί θεράπων. ²² ἐνίκησε δὲ τὸν ὄχλον οὐκ ἰσχύϊ τοῦ σώματος, ²²
 οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους πατέρων
 καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. ²³ σωρηδὸν γὰρ ἥδη πεπτωκότων ἐπ' ἀλλήλων ²³
 νεκρῶν, μεταξὺ στὰς ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν καὶ διέσχισε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας
 ὁδόν. ²⁴ ἐπὶ γὰρ ποδῆρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι ²⁴
 ἐπὶ τετραστίχῳ λίθῳ γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαθήματος κεφαλῆς
 αὐτοῦ· ²⁵ τούτοις εἶξεν ὁ ὀλοθρευτὴς, ταῦτα δὲ ἐφοβήθησαν· ἡ γὰρ μόνη ἡ ²⁵
 πείρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

XIX.

Τοῖς δὲ ἀσεβεῖς μέχρι τέλους ἀνελετήμων θυμὸς ἐπέστη· προήδει γὰρ
 αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα, ² ὅτι αὐτοὶ ἐπιστρέψαντες τοῦ ἀπείναι καὶ μετὰ ²
 σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς, διώξουσι μεταμεληθέντες· ³ ἔτι γὰρ ἐν χερ- ³
 σιν ἔχοντες τὰ πένθη καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπάσαντο
 λογισμὸν ἀνοίας, καὶ οὕς ἐικετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.
⁴ εἶκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν συμβεβη- ⁴
 κῶτων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασιάνοις προαναπληρώ-
 σωσι κόλασιν, ⁵ καὶ ὁ μὲν λάβος σου παραδόξον ὁδοιπορίαν περάσῃ, ἐκεῖνοι δ

5. τον αυτων αφιλου 7. προςδεχθη 8. ως γαρ 9. οτι οσοι ... με-
 ταλημψεσθαι ... προαναμελποντες 10. δε ασυμφωνος ... κ. οικτρ. διε-
 φενητο φωνη θρην. παιδ. 12. διεφθαρτο 16. υποταγην ... δε επι 17.
 δεινων 18. ριφθεις ... εβηθησαν αιτ. ενεφανιζον 19. προςεμνηυσαν 24. AC
 λιθων 25. AC ολεθρευων ... εφοβηθη XIX. 2. επιτρεψαντες 4. C εβα-
 λην ... AC προαναπληρωσωσι

6 δὲ ξένον εὐρωσι θάνατον. ⁶ ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἤνωσεν
 διετυπούτο, ὑπηρετοῦσα ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν
 7 ἀβλαβεῖς. ⁷ ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιάζουσα νεφέλη, ἐκ δὲ προὔφρεστοτος ὕδατος
 ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐξωρήθη, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιτος, καὶ
 8 χλοηφόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βιαίου. ⁸ δι' οὐ πανεὶν διήλθον οἱ τῇ σῇ
 9 σκεπαζόμενοι χειρὶ, θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα. ⁹ ὥς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθη-
 σαν καὶ ὥς ἄμνοι διεσκήρτησαν, αἰνούντες σε κύριε τὸν ῥυόμενον αὐτούς.
 10 ¹⁰ ἐμέμνητο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζώων
 ἐξήγαγεν ἡ γῆ σκνίπα, ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύετο ὁ ποταμὸς πληθύνος βα-
 11 τράχων. ¹¹ ἐφ' ὕστερόν δὲ εἶδον καὶ νέαν γενέσιν ὀρνέων, ὅτι ἐπιθυμία προα-
 12 χθέντες ἡγήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς. ¹² εἰς γὰρ παραμυθίαν ἀνέβη αὐτοῖς ἀπὸ
 θαλάσσης ὀρυγομήτρα, καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἀμαρτωλοῖς ἐπῆλθον, οὐκ ἄνευ
 13 τῶν γεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν. ¹³ δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς
 14 ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις. ¹⁴ καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν. οἱ
 μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους
 15 ἐδουλοῦντο. ¹⁵ καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἥτις ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς
 16 ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίων δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις. ¹⁶ ἐπλήγησαν
 δὲ καὶ ἀορασίᾳ, ὥς περ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεὶ περι-
 17 βλήζοντες σκότει ἐκαστος τῶν αὐτοῦ θυρῶν τὴν ὁδὸν ἐξήτει. ¹⁷ δι' ἐαυτῶν
 γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμοζόμενα, ὥς περ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ
 τὸ ὄνομα διαλλάσσοις, πάντοτε μένοντα ἤχῳ, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς
 18 τῶν γεγονότων ὁψεως ἀκριβῶς. ¹⁸ χερσαῖα γὰρ εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο, καὶ
 19 νηκτὰ μετέβαινε ἐπὶ γῆς. ¹⁹ πῦρ ἴσχυεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως, καὶ
 20 ὕδωρ τῆς σβεστικῆς δυνάμεως ἐπελανθάνετο. ²⁰ φλόγες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων
 21 λοιιδῆς γένος ἀμβροσίας τρυφῆς. ²¹ κατὰ πάντα γὰρ κύριε ἐμεγάλυνας τὸν
 λαόν σου καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερείδες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τότῳ παρι-
 στάμενος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

- [1] Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαι-
 νεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὥς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγι-
 νώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι
 [5] τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας, ὁ πάππος

6. ταῖς σαις ἐπιταγαῖς 7. τῇ τῇ παρεμβ. σκιαζουση ... ἐξωρητο
 8. AC παν εἶνος 9. AC ρυσάμενον 10. C om μὲν ... C ἐξήγαγεν γῆ ...
 σκνιφας ... ανυδρων 11. AC ιδον ... γενεσιν νεαν ... AC οτε 12. AC
 προγεγονοτων 13. C αυτοι δε 14. C αλλα 16. AC των εαυτου θυρ. 17.
 C δι εαυτ. δε 18. C μεταβαλλετο 19. AC ισχυεν ... AC δυναμειως επι-
 λελησμενον, και υδ. τ. σβ. φυσεως επελ. 20. AC χρυσταλλ. ευτηκτ. 21. C
 om και sec. ... C υπερειδες ... C περισταμενος

Subscriptio: A σοφια σολομωνος, C σοφια σολομωντος

Inscriptio: A προλογος, C προλογος σιραχ

[3] AC παιδιας [4] C γενεσθαι

μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοῦς εἰς τε τὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πατρῶν βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἔξιν περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράφαι τι τῶν εἰς παιδεῖαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνοχοι γενόμενοι πολλῶ μᾶλλον ἐπιπροσῴσῃ διὰ τῆς ἐνόμου βιώσεως. παρακέκλησθε οὖν μετ' εὐνοίας καὶ [10] προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιῆσαι, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν. οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ἐβραϊστὶ λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἐτέραν γλῶσσαν· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς [15] λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλείως παραγενήθει εἰς Αἴγυπτον καὶ συγγρονίσας, εὗρον οὐ μικρὰς παιδείας ἀφόμοιον· ἀναγκαιότατον ἐδέμην αὐτὸς προσεγγεῖσθαι τινα σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεῖσαι τήνδε τὴν βίβλον· πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσεγεγάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας [20] ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευαζομένοις τὰ ἥδη ἐν νόμῳ βιοτείνειν.

Σ Ο Φ Ι Α Σ Ε Ι Ρ Α Χ.

I.

Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστὶν εἰς τὸν αἰῶνα. ² ἄμμον ² 2
 θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει; ³ ὕψος ³ 3
 οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει; ⁴ προτέρα ⁴ 4
 πάντων ἔκτισται σοφία, καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. ⁶ βίβλα σοφίας τίνι ⁶ 6
 ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ πανουργέματα αὐτῆς τίς ἔγνων; ⁸ εἰς ἐστὶ σοφὸς φο- ⁸ 8
 τήν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρτίσθησεν αὐτήν, καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα ⁹ 9
 αὐτοῦ, ¹⁰ μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν ¹⁰ 10
 τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ¹¹ φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ ¹¹ 11
 στέφανος ἀγαλλιάματος. ¹² φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφρο- ¹² 12
 σύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν. ¹³ τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ¹³ 13
 ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐρήσει χάριν. ¹⁴ ἀρχὴ σοφίας ¹⁴ 14
 φοβεῖσθαι τὸν θεόν, καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς. ¹⁵ καὶ ¹⁵ 15
 μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσεν, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ¹⁶ 16
 ἐμπιστευθήσεται. ¹⁶ πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει ¹⁶ 16
 αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς. ¹⁷ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπιθυ- ¹⁷ 17
 μηματων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς. ¹⁸ στέφανος σοφίας ¹⁸ 18

[6] τὴν νομου [8] AC παιδιαν [9] ἐνηχοι [14] αι προφηται, C οι προφηται [47] AC παιδιας (A sic: παιδιας· Αφομοιον) [48] αναγκ. εδεμ. και αυτος τινα προσεν. σπουδην, C αναγκ. ουν εδεμ. και αυτ. τινα πρ. σπουδ. [49] om τηνδε ... om γαρ ... C αγρυπνιαν επιστημην [24] AC αγαγοντα [22] AC* προκατασκευαζομενους τα ηδη εννομως ... C βιωτενειν
 Inscriptio: AC σοφια ιησου υιου σιραχ

I. 6. AC τα πανουργηματα 8. ed. rom. (item AC) κυριος c. seqq. conjg. 9. ιδεν ... ed. rom. in fine plene interp. 11. C και δωσει ευφροσυνην και χαραν και μακροημερευσιν (ut v. 12.) pro x. ευφρ. x. στεφ. αγαλλ. 13. AC ευλογηθησεται pro ευρ. χαρ. 14. φοβ. τ. κυριον, C φοβος κυριου 15. om και prius 17. AC αποδοχεια ... AC γεννηματων

19 φόβος κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως. ¹⁹ καὶ εἶδε καὶ ἐξη-
 20 ρίζησεν αὐτήν, ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως ἐξώμβρησε, καὶ δόξαν κρα-
 21 τούντων αὐτῆς ἀνύψωσεν. ²⁰ ῥίξα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλά-
 22 δοι αὐτῆς μακροήμερους. ²² οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιωθῆναι· ἡ
 23 γὰρ ῥοπή τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτώσις αὐτῷ. ²³ ἔως καιροῦ ἀντὶέξεται μακρό-
 24 θυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνη· ²⁴ ἔως καιροῦ κρύψει τοὺς
 25 λόγους αὐτοῦ, καὶ χεῖλη πιστῶν ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν αὐτοῦ. ²⁵ ἐν ῥησασμοῖς
 26 σοφίας παραβολὴ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῶ ῥεοσέβεια. ²⁶ ἐπεθύ-
 27 νησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολάς, καὶ κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν. ²⁷ σοφία
 28 γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραότης.
 29 ²⁸ μὴ ἀπειθήσης φόβῳ κυρίου, καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ.
 30 ²⁹ μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσί σου πρόσχε.
 31 ³⁰ μὴ ἐξύψου σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν,
 καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυπτὰ σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ
 σε, ὅτι οὐ προσῆλθες φόβῳ κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.

II.

Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ, ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου
 2 εἰς πειρασμόν· ² εὕθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ μὴ στεύσης
 3 ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς· ³ κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστής, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ’
 4 ἐσχάτων σου. ⁴ πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι δέξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεώς
 5 σου μακροθύμησον· ⁵ ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσός, καὶ ἀνθρώποι δεκτοὶ
 6 ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. ⁶ πίστευσον αὐτῷ καὶ ἀντιληψεται σοι, εὕθυνον τὰς
 7 ὁδοὺς σου καὶ ἔλπισον ἐπ’ αὐτόν. ⁷ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναμείναι τὸ
 8 ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνῃς ἵνα μὴ πέσῃς· ⁸ οἱ φοβούμενοι κύριον πι-
 9 στεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πταίῃς ὁ μισθὸς ὑμῶν· ⁹ οἱ φοβούμενοι κύριον
 10 ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους. ¹⁰ ἐμβλέψατε εἰς
 11 ἀρχαίαι γενεάς καὶ ἴδετε· τίς ἐνεπίστευσε κυρίῳ καὶ κατησχύνῃ; ἡ τίς
 12 ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἡ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ
 13 ὑπερεῖδεν αὐτόν; ¹¹ διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, καὶ ἀφήσιν ἁμαρ-
 14 τίας καὶ σώξει ἐν καιρῷ θλίψεως. ¹² οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶ παρει-
 15 μέναις, καὶ ἁμαρτωλῶ ἐπιβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους. ¹³ οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ,
 14 ὅτι οὐ πιστεύει· διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. ¹⁴ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλε-
 15 ναι τὴν ἐλπίδα· καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος; ¹⁵ οἱ φο-
 16 βοούμενοι κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν
 17 συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· ¹⁶ οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν
 18 αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου. ¹⁷ οἱ φοβούμενοι
 19 κύριον ἐτοίμασουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς
 20 ψυχὰς αὐτῶν. ¹⁸ ἐμπεσοῦμεθα εἰς χεῖρας κυρίου καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀν-
 21 θρώπων· ὥς γὰρ ἡ μεγαλυσύνη αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

III.

Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα, καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῇτε·
 2 ² ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστερέωσεν
 3 ³ ἐφ’ υἱοῖς. ³ ὁ τιμὴν πατέρα ἐξιλάσεται ἁμαρτίας· ⁴ καὶ ὥς ὁ ἀποστήσαν-

18. C υγιαν 19. ιδεν ... C κρατουντ. αυτην 23. αυτ. αναδ. ευφρο-
 συνην, C αναδ. αυτ. ευφροσυνην 24. πολλων προ πιστων 25. αμαρτωλου
 26. AC επιθυμησας 27. AC παιδια ... AC πραυτης 29. C εν χειλεσιν
 II. 1. om θεω 5. C om καμινω 6. AC αντιλημψεται ... και ευθυνον
 7. C om τον 9. C τον κυριον 10. C υπερειδεν 14. C om την 15. C τον
 κυριον ... οι φοβ. κυρ. ζητησουσιν ευδοκιαν αυτου 16. C τον κυριον ...
 C om τον 18. C μεγαλοσυνη III. 3. AC εξιλασεται 4. AC ως αποστ.

ρίλων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. ⁵ ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέ- 5
κνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται. ⁶ ὁ δοξάζων πατέρα 6
μακροημερεύσει, καὶ ὁ εἰσακούμενος κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ, ⁷ καὶ ὡς 7
δεσπόταις δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. ⁸ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα 8
τὸν πατέρα σου, ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία παρ' αὐτοῦ. ⁹ εὐλογία γὰρ πα- 9
τὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατὰρα δὲ μητρὸς ἐκρίθει δαίμονα. ¹⁰ μὴ δο- 10
ξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι δόξα πατὸς ἀτιμία. ¹¹ ἢ 11
γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ ἐν
ἀδοξίᾳ. ¹² τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γῆρᾳ πατρός σου, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτόν ἐν 12
τῇ ζωῇ αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἀπολείπη συνέσιν, συγγνώμην ἔχει, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς 13
αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχυρί σου. ¹⁴ ἐλεημοσύνη γὰρ πατὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται, καὶ 14
ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθήσεται σοι. ¹⁵ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνη- 15
σθήσεται σου. ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῶ, οὕτως ἀναλυθήσονται σοι αἱ ἁμαρ-
ται. ¹⁶ ὡς βλάβος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ κυρίου 16
ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ. ¹⁷ τέκνον, ἐν πραύτητι τὰ ἔργα σου διέταξε, 17
καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ. ¹⁸ ὅσα μέγας εἶ, τοσοῦτ' αὖ ταπεινοῦ 18
κυρίου καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται. ²¹ χαλεπώτερα σου μὴ ζητεῖ, καὶ 21
ἰσχυρότερα σου μὴ ἐξέταξε. ²² ἂν προσετάγῃ σοι, ταῦτα διανοῦ. οὐ γὰρ 22
ἐστὶ σοι χρεία τῶν κρυπτῶν. ²³ ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιερ- 23
γάζου. πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι. ²⁴ πολλοὺς γὰρ ἐπλά- 24
νησεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὀλλίσθησε διανοίας αὐτῶν.
²⁶ καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται 26
ἐπ' ἐσχάτων. ²⁷ καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προς- 27
θήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίας. ²⁸ ἐπαγωγὴ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν ἴασις, 28
φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρρίζωκεν ἐν αὐτῷ. ²⁹ καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται 29
παραβολήν, καὶ οὗς ἄκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ. ³⁰ πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβε- 30
σει ὕδωρ, καὶ ἐλεημοσύνη ἐξίλασται ἁμαρτίας. ³¹ ὁ ἀνταποδίδους χάριτας 31
μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως εὐρήσει στήριγμα.

IV.

Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς
ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς. ² ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς, καὶ μὴ παροργίσῃς ἄνδρα 2
ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ. ³ καρδίαν παροργισμένην μὴ προσταράξεις, καὶ μὴ παρελ- 3
κύσῃς δόσιν προσδεομένου. ⁴ ἐκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀπο- 4
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ. ⁵ ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς 5
ὀφθαλμόν, καὶ μὴ δῶς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαι σε. ⁶ καταρωμένου 6
γὰρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας
αὐτόν. ⁷ προσφιλὴ συναγωγὴ σεαυτὸν ποιεῖ, καὶ μεγιστάνι ταπεινὸν τὴν κε- 7
φαλὴν σου. ⁸ κλῖνον πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν 8
πραύτητι. ⁹ ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχῆς ἐν 9

5. ἐπὶ τέκνοις 6. C μακροημερεύσαι 10. C om σοι ... AC προς
(πρὸς est πατρός) ἀτιμίαν pro πατρός ἀτιμία 12. C ἐν γῆρᾳ 13. AC καὶ
εἰαν ... C ἀπολείπη ... συγγνώμην 16. C μητέρα pro πατέρα ... C κατη-
ραμένος ... παρα κυρίου 17. τὰ ἔργα σου ἐν πραύτητι 20. AC ἡ δυνα-
στία κυρίου 23. C ὑπεδοθή σοι 24. C ὑπόληψις ... ** διανοίαν 26. AC
ἐν αὐτῷ ἀπολείπει 27. C post βαρυνθήσεται rasuram habet usque ante
φυτὸν γὰρ (cf. codicis editionem) 28. C ** ὑπερηφάνων ... C* post ια-
σις add οδοιπορία αὐτοῦ ἐκρίθησονται (?) ... C ἐρριζώσεν αὐτὸν 30. C
ἐξίλασκειται 31. AC πτώσεως αὐτοῦ IV. 3, παροργισμένην 6, C εἰσα-
χρῶσεται 7. C ἐν συναγωγῇ

10 τῷ κρίνειν σε. ¹⁰ γίνου ὀφρανοῖς ὡς πατήρ, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐ-
 11 τῶν· καὶ ἔση ὡς υἱὸς ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου. ¹¹ ἢ
 12 σοφία υἱοὺς ἑαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν. ¹² ὁ
 13 ἀγαπῶν αὐτήν ἀγαπᾷ ζῶν, καὶ οἱ ὀρῶντες πρὸς αὐτήν ἐμπληροῦσονται
 14 ἐυφροσύνης· ¹³ ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὐ ἐξιστορεῖται εὐ-
 15 λογίσει κύριος· ¹⁴ οἱ λατρεῦντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγα-
 15 πῶντας αὐτήν ἀγαπᾷ ὁ κύριος· ¹⁵ ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρίνει ἔξω, καὶ ὁ
 16 προσελθὼν αὐτῇ κατασκηνοῦσαι πεποιθώς. ¹⁶ ἔαν ἐμπιστεύσῃς κατακληρονο-
 17 μήσεις αὐτήν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ· ¹⁷ ὅτι διεστραμ-
 μένως πορεύεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις, φόβον δὲ καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ'
 αὐτόν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ
 18 αὐτοῦ καὶ περάσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς· ¹⁸ καὶ πάλιν ἐπανήξει
 κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν καὶ εὐφρανεῖ αὐτόν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ
 19 κρυπτὰ αὐτῆς. ¹⁹ ἔαν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτόν, καὶ παραδώσει
 20 αὐτὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ. ²⁰ συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ
 21 πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνῇς· ²¹ ἔστι γὰρ αἰσχύνη
 22 ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις. ²² μὴ λάβῃς πρόσω-
 23 πον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπήν εἰς πτώσιν σου. ²³ μὴ κωλύσῃς
 24 λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας· ²⁴ ἐν γὰρ λόγῳ γνωστῇσεται σοφία, καὶ παιδεία
 25 ἐν ῥήματι γλώσσης. ²⁵ μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ, καὶ περὶ τῆς ἀπαιδευσίας
 26 σου ἐντραπήν· ²⁶ μὴ αἰσχυνῇς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ βιά-
 27 ζου ῥοὺν ποταμοῦ. ²⁷ καὶ μὴ ὑποστρώσῃς σεαυτὸν ἀνδρώπῳ μωρῷ, καὶ μὴ
 28 λάβῃς πρόσωπον δυνάστου. ²⁸ ἕως τοῦ θανάτου ἀγωνίσαι περὶ τῆς ἀληθείας,
 29 καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σου. ²⁹ μὴ γίνου τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου,
 30 καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου. ³⁰ μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῷ
 31 οἴκῳ σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου. ³¹ μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου
 ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

V.

2 Μὴ ἔπχε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί ἐστι. ² μὴ
 ἐξακολούῃς τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις
 3 καρδίας σου, ³ καὶ μὴ εἴπῃς Τίς με δυναστεύει; ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδι-
 4 κήσει σε. ⁴ μὴ εἴπῃς Ἥμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο; ὁ γὰρ κύριός ἐστι μα-
 5 κροθύμος. ⁵ περὶ ἐξίλασμοῦ μὴ ἄφοβος γίνου, προσθύναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρ-
 6 τίας, ⁶ καὶ μὴ εἴπῃς Ὁ οἰκτιρὸς αὐτοῦ πολὺς, τὸ πλήθος τῶν ἁμαρτιῶν
 μου ἐξιλιάσεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοῦς κατα-
 7 παύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ⁷ μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, καὶ μὴ ὑπερ-
 βάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ κυρίου, καὶ ἐν
 8 καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολῇ. ⁸ μὴ ἔπχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκους· οὐδὲν γὰρ ὠφε-
 9 λήσεις ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. ⁹ μὴ λίχμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν
 10 πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ διγλωσσος. ¹⁰ ἴσθι ἐστηριγμένος ἐν συνέ-
 11 σει σου, καὶ εἰς ἔστω σου ὁ λόγος. ¹¹ γίνου ταχὺς ἐν ἀκροασί σου, καὶ ἐν
 12 μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. ¹² εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίσθαι τῷ

40. ed. rom. ἢ pro ἢ 44. AC υἱὸς αὐτῆς 43. AC εὐλογεῖ 44. C om ὁ
 45. AC x. o. προσεχων 46. AC ἐμπιστευσεῖ (C ἐνπ.) κατακληρονομησεῖ
 47. C διεστραμμένης ... AC πορευσεταῖ (C πορευεσταῖ) ... AC om δε ...
 AC παιδία, ed. rom. -διᾶ ... C ἐνπιστευσεῖ ... AC πεiraσει 24. C om x.
 παιδ. ἐν ρημ. γλ. 25. AC ἐντραπητι 27. AC ἀνδρ. μωρ. σεαυτον 28. AC
 εως θανατου 29. ταχυσ ... C νωθρος παρειμενος V. 2. AC om του πορ.
 ἐν ἐπ. x. σου 3. C om μη ... om σε 4. C om και ... C om ο γαρ x.
 ἐστ. μακρ. 6. AC παρ αὐτω 7. C και ἐξελουσας pro x. ἐν καιρω 8. ὠφε-
 λησει σε 9. C λιγμα ... C om και 10. C om (vdtr) σου prius 12. C om σοι

πλησίον· εἰ δὲ μή, ἡ χεὶρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου. ¹³ δόξα καὶ ἁτιμία ἐν 13
λαλίᾳ, καὶ γλώσσα ἀνθρώπου πτώσις αὐτοῦ. ¹⁴ μὴ κληθῇς ψέυρος, καὶ τῇ 14
γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευς· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν αἰσχύνη, καὶ κατάγνωσις
πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου. ¹⁵ ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἄγνους. 15

VI.

Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρὸς· ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνῃ καὶ
ὄνειδος κληρονομήσει, οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. ² μὴ ἐπάρῃς σεαυ- 2
τὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου, ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχὴ σου· ³ τὰ 3
φύλλα σου καταφάγεσαι καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σε-
αυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν. ⁴ ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ 4
ἐπὶ χάρμα ἐχθρῶν ποιήσει αὐτόν. ⁵ λάρυγξ γλυκὺς πληθύνει φίλους αὐτοῦ, καὶ 5
γλώσσα εὐλαὸς πληθύνει εὐπροσηγορία. ⁶ οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί, 6
οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἰς ἀπὸ χιλίων. ⁷ εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι 7
αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς αὐτῷ. ⁸ ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, ■
καὶ οὐ μὴ παραμελῇ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· ⁹ καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμε- 9
νος εἰς ἐχθρὸν, καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει· ¹⁰ καὶ ἔστι φίλος κοι- 10
νωτὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παραμελῇ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· ¹¹ καὶ ἐν τοῖς 11
ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παρβησιάζεται· ¹² ἐὰν 12
ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται. ¹³ ἀπὸ 13
τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσχε. ¹⁴ φίλος 14
πιστὸς σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὐρὼν αὐτὸν εὖρε θῆσανρόν. ¹⁵ φίλου πιστοῦ 15
οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. ¹⁶ φίλος 16
πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσιν αὐτόν. ¹⁷ ὁ φο- 17
βούμενος κύριον εὐθύνει φίλῳ αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ πλησίον
αὐτοῦ. ¹⁸ τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπὶ λείξει παιδεῖαν, καὶ ἕως πολιῶν εὐρήσεις 18
σοφίαν· ¹⁹ ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἀνάμενε τοὺς 19
ἀγαθοὺς καρποὺς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιᾶσεις, καὶ ταχὺ
φάγεσαι γεννημάτων αὐτῆς. ²⁰ ὡς τραχεῖά ἐστι σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις, καὶ 20
οὐκ ἔμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρδιος· ²¹ ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' 21
αὐτῷ, καὶ οὐ χρονεῖ ἀπορρῖψαι αὐτήν. ²² σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς 22
ἐστὶ, καὶ οὐ πολλοῖς ἐστὶ φανερά. ²³ ἄκουσον τέκνον καὶ δέξαι γνώμην μου, 23
καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου· ²⁴ καὶ εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς 24
τάς πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου· ²⁵ ὑπόδες τὸν 25
ὠμόν σου καὶ βάσταξον αὐτήν, καὶ μὴ προσοχλίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς·
²⁶ ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς 26
ὁδοὺς αὐτῆς. ²⁷ ἐξέλγευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωστῇσεται σοι, καὶ ἐγκρατὴς 27
γενόμενος μὴ ἀφῇς αὐτήν· ²⁸ ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὐρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐ- 28
τῆς, καὶ στραφίσεται σοι εἰς εὐφροσύνην· ²⁹ καὶ ἔσονται σοι αἱ πέδες εἰς 29
σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης. ³⁰ κόσμος γὰρ χρύσεός 30
ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον· ³¹ στολὴν δόξης 31
ἐνδύσει αὐτήν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις σεαυτῷ. ³² ἐὰν θέλῃς 32
τέκνον, παιδευθήσῃ, καὶ ἐὰν θῷς τὴν ψυχὴν σου, πανούργος ἔσῃ· ³³ ἐὰν ἀγα- 33
πήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ, καὶ ἐὰν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ. ³⁴ ἐν πληθύνει 34
πρεσβυτέρων στῇθι, καὶ τίς σοφός, αὐτῷ προσκολληθήτι· ³⁵ πᾶσαν διήγησιν 35

12. C εσται εν τω στομ. σου 13. C και η γλωσσα αυτοῦ VI. 3. AC
ως φυλλον ξηρον 5. C λαρυξ ... C ευπροσηγοριαν 9. AC εις εχθρον ...
C και μαχη 15. C om αυτοῦ 16. C τον κυριον 19. AC και ως ο σπει-
ρων ... AC των γεννηματων 23. εκδεξαι ... AC την γνωμην μου ... συμ-
βουλειαν (non C) 24. ειςενεγκαι 26. C παση pro ολη ... τηρησον 28.
C τ. αναπαυσ. σου 32. AC επιδωσ 33. και εαν αγαπησης

36 θέλαν θέλε ἀκούειν, καὶ παροιμίας συνέσεως μὴ ἐκφυγέτωσάν σε. ³⁶ ἐὰν ἴδῃς
 37 σου. ³⁷ διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασι κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ με-
 λέτα διὰ παντός· αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σο-
 φίας σου δοθήσεται σοι.

VII.

2 Μὴ ποιεὶ κακά, καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακόν. ² ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου,
 3 καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ. ³ οὐδέ, μὴ σπεῖρε ἐπὶ αὐλακας ἀδικίας, καὶ οὐ μὴ θε-
 4 ρισης αὐτάς ἐπταπλασίως. ⁴ μὴ ζῆτει παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ
 5 βασιλέως καθεδρὰν δόξης. ⁵ μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ
 6 σοφίῳ. ⁶ μὴ ζῆτει γενέσθαι κριτῆς, μὴ οὐκ ἐξισχύσεις ἐξῆραι ἀδικίας· μὴ
 7 ποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ θῆσεις σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί
 8 σου. ⁷ μὴ ἁμάρτανε εἰς πληθὺς πόλεως, καὶ μὴ καταβάλλῃς σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ.
 9 ⁸ μὴ καταδεσμεύσης δις ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἂν ὤσῃς. ⁹ μὴ εἰ-
 10 πῃς τῷ πληθὲι τῶν δώρων μου ἐπόψεται, καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ
 11 ὑψίστῳ προσδέξεται. ¹⁰ μὴ ὀλιγοψυχῆσης ἐν τῇ προσευχῇ σου, καὶ ἐλεημο-
 12 αὐτοῦ· ἔστι γὰρ ὁ ταπεινὸν καὶ ἀνυψῶν. ¹¹ μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς
 13 σου, μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποιεῖ. ¹² μὴ ἀροτρία ψεύδος ἐπὶ ἀδελφῷ
 14 ἐνδελειχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν. ¹³ μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεύδος· ὁ γὰρ
 15 καὶ μὴ δευτερώσης λόγον ἐν προσευχῇ σου. ¹⁴ μὴ ἀδολέσχει ἐν πληθὲι πρεσβυτέρων,
 16 σίαν καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην. ¹⁵ μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν
 17 πληθὲι ἁμαρτωλῶν. ¹⁶ ταπεινώσον σφόδρα τὴν ψυχὴν σου, ⁽¹⁶⁾ μνήσθητι ὅτι
 18 ὀργὴ οὐ χρονεῖ, ⁽¹⁷⁾ ὅτι ἐκδικησὶς ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. ¹⁷ μὴ ἀλλάξης
 19 φίλον ἐνεκεν ἀδιαφόρου, μηδὲ ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Σουφεῖρ. ¹⁸ μὴ
 20 ἀστόχει γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς, καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον.
 21 αὐτοῦ· ²¹ οἰκέτην συνετὸν ἀγαπάτω σου ἡ ψυχὴ, μὴ στέρησῃς αὐτὸν ἐλευθε-
 22 ρίας. ²² κτήνη σοὶ ἔστιν, ἐπισκέπτου αὐτά, καὶ εἰ ἔστι σοι χρῆσιμα, ἐμμε-
 23 νέτω σοι. ²³ τέκνα σοὶ ἔστι, καίδουσιν αὐτά, καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν
 24 τράχηλον αὐτῶν. ²⁴ θυγατέρες σοὶ εἰσι, πρόσχεε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ
 25 ἰλαρώσης πρὸς αὐτάς τὸ πρόσωπόν σου. ²⁵ ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔση τετελε-
 26 κὼς ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν. ²⁶ γυνὴ σοὶ ἔστι κατὰ
 27 ψυχὴν, μὴ ἐκβάλλῃς αὐτήν. ²⁷ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ δόξασον τὸν πατέρα σου, καὶ
 28 μητρὸς ὡδῖνας μὴ ἐπιλάβῃ· ²⁸ μνήσθητι ὅτι διὰ αὐτῶν ἐγενήθης, καὶ τί ἀν-
 29 ταποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί; ²⁹ ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύ-
 30 ριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε· ³⁰ ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιη-
 31 σαντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. ³¹ φοβοῦ τὸν κύριον
 καὶ δόξασον ἱερεῖα, καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ καθὼς ἐντέταται σοι, ἀπαρχὴν
 καὶ περὶ πλημμελείας καὶ δόσιν βραχιόνων καὶ θυσίαν ἀγιασμοῦ καὶ ἀπαρ-
 32 χὴν ἁγίων. ³² καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία
 33 σου. ³³ χάρις δόματος ἔναντι παντὸς ζώντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκωλύσης
 34 35 χάριν. ³⁴ μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων, καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον. ³⁵ μὴ

35. AC θέλε ακροασθαι ... εκφυγετωσαν 37. AC om σου sec. VII.
 2. C απο ακουου 3. C μη σπειρης ... AC θερισ. αυτα ... επταπλασια
 6. AC ισχυσεις (C εισχ.) 8. C μη καταδεσμευσεις ... εν γαρ μια 9. επο-
 6. μοιαι 10. AC παρειδης 16. εμπληθει 17. μνηστ. usque χρονιει ante τα-
 πεινωσων pon. ... εκδικησεις 18. om ενεκεν ... μηδε αδελφον 19. η γαρ
 χαρις 20. την ψυχ. 24. προς αυτα 27. εν ολη δυναμει σου 28. εγεννη-
 28. θης 30. εγκαταλειπης

ὁκνεῖ ἐπισκεῖπτεσθαι ἄρρωστον· ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ. ³⁶ ἐν πᾶσι 36 τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.

VIII.

Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου, μή ποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ² μὴ ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μή ποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν 2 ὀλκήν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσὸν, καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν. ³ μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ 3 πῦρ αὐτοῦ ξύλα. ⁴ μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτω, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί 4 σου. ⁵ μὴ ὀνειδίξεις ἀνθρώπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνήσῃτι ὅτι πάν- 5 τες ἐσμὲν ἐν ἐπιτιμίαις. ⁶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀνθρώπον ἐν γήρει αὐτοῦ, καὶ γὰρ 6 ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν. ⁷ μὴ ἐπὶ χαιρε ἐπὶ νεκρῷ, μνήσῃτι ὅτι πάντες τελευ- 7 τῶμεν. ⁸ μὴ παρίθῃς διήγημα σοφῶν καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέ- 8 φου, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδεῖαν καὶ λειτουργήσαις μεγιστᾶσιν. ⁹ μὴ 9 ἀστόχει διηγῆματος γερόντων, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐ- 10 τῶν, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν καὶ ἐν καιρῷ χρεῖας δοῦναι ἀπόκρισιν. ¹⁰ μὴ ἔκκαε ἀνδρακάς ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. ¹¹ μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὕβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃς ὡς ἐνεδρὸν τῷ 11 στόματί σου. ¹² μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἐὰν δανείσῃς, 12 ὡς ἀπολωλεκὸς γίνου. ¹³ μὴ ἐγγυήσῃς ὑπὲρ δυνάμιν σου, καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃς, 13 ὡς ἀποτίσω φρόντιζε. ¹⁴ μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ· κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐ- 14 τοῦ κρινούσιν αὐτῷ. ¹⁵ μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνῃται 15 κατὰ σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ ποιήσῃ, καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐ- 16 τοῦ συναπολῇ. ¹⁶ μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ διαπορεύου μετ' 16 αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἶμα, καὶ ὅπου οὐκ 17 ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε. ¹⁷ μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου, οὐ γὰρ δυνήσε- 17 ται λόγον στέξει. ¹⁸ ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν, οὐ γὰρ γινώσκεις τί 18 τέξεται. ¹⁹ παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε σὴν καρδίαν, καὶ μὴ ἀναφερῶ σοι χάριν. 19

IX.

Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδεῖαν πονηράν· ² μὴ δῶς γυναῖκὶ τὴν ψυχὴν σου, ἐπιβῇαι αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύιν 2 σου. ³ μὴ ὑπάντα γυναῖκὶ ἐταιριζομένη, μή ποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας 3 αὐτῆς. ⁴ μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε, μή ποτε ἄλῳς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμα- 4 σιν αὐτῆς. ⁵ παρζένον μὴ καταμάνθανε, μή ποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπι- 5 τιμίαις αὐτῆς. ⁶ μὴ δῶς πόρναις τὴν ψυχὴν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κλη- 6 ρονομίαν σου. ⁷ μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς 7 μὴ πλανῶ. ⁸ ἀπόστρεψον ὀφθαλμοὺς ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ κατα- 8 μάνθανε κάλλος ἀλλότριον· ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ 9 τούτου φίλα ὡς πῦρ ἀνακαίεται. ⁹ μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ 9 σύνολον, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μή ποτε ἐκκλίνη ἡ 10 ψυχὴ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλισθήσῃς εἰς ἀπώλειαν. ¹⁰ μὴ 10 ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὃ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔφισος αὐτῷ· οἶνος 11 νέος φίλος νέος, ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πλεσαι αὐτόν. ¹¹ μὴ ζηλώ- 11 σης δόξαν ἁμαρτωλοῦ· οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφή αὐτοῦ. ¹² μὴ 12 εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν, μνήσῃτι ὅτι ἕως ἄδου οὐ μὴ δικαιωθῶσιν.

VIII. 2. ἀντιστῇ 5. ἐν ἐπιτιμίοις 6. ἀνδρα ἐν γῆρα αὐτοῦ 8. παρει-
δης 10. ἐνπυρισθῇς 16. C μὴ ποιήσεις 19. ἐκφ. καρδίαν σου IX. 4.
AC παιδεῖαν 8. C ὀφθαλμον σου ... C om και prius ... C και η εκ του-
του 9. C εἰς pro επ ... ὀλισθήσῃς, C ὀλισθῇς 10. ἐγκαταλείπῃς ... ἐπι-
σος ... C εἰαν δε παλαιωθῇ ... μετ εὐφροσύνη 11. τις ἐσται 12. εὐδο-
κῆσῃς εὐδοκία, C εὐδοκ. εὐδοκείας

13 ¹³ μακράν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν, καὶ οὐ μὴ
 ὑποπτεύσης φόβον θανάτου· καὶν προσέλῃς, μὴ πλημμελήσης, ἵνα μὴ ἀφέ-
 ληται τὴν ζωὴν σου· ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ
 14 ἐπάλξεων πόλεων περιπατεῖς. ¹⁴ κατὰ τὴν ἰσχὺν σου στόχασσαι τοὺς πλησίον,
 15 καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλεύου, ¹⁵ καὶ μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου,
 16 καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. ¹⁶ ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδει-
 17 ντοί σου, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. ¹⁷ ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔρ-
 18 γον ἐπαινέσῃσεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ. ¹⁸ φοβερὸς
 ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προπετής ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

X.

Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη
 2 ἔσται. ² κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ,
 3 καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. ³ βασι-
 λεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει
 4 δυναστῶν. ⁴ ἐν χειρὶ κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς
 5 καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. ⁵ ἐν χειρὶ κυρίου εὐοδία ἀνδρός, καὶ προσώπῳ γραμματέως
 6 ἐπιτάσσει δόξαν αὐτοῦ. ⁶ ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μνησθῆς τῷ πλησίον, καὶ
 7 μὴ πρᾶσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως. ⁷ μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων
 8 ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελήσει ἄδικα. ⁸ βασιλεία ἀπὸ ἔθνους
 9 εἰς ἔθνος μετάγεται διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα. ⁹ τί ὑπερηφανεύεται
 10 γῆ καὶ σποδός; ὅτι ἐν ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδόξια αὐτοῦ. ¹⁰ μακρὸν ἀβρόστημα
 11 ἀκούπτεται ἱατρός· καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὐριον τελευτήσει. ¹¹ ἐν γὰρ τῷ
 12 ἀποθανεῖν ἀνθρώπων κληρονομήσει ἐρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας. ¹² ἀρχὴ
 ὑπερηφανίας ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος
 13 αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ. ¹³ ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἁμαρτία, καὶ ὁ
 κρατῶν αὐτῆς ἐξομβρήσει βδέλυγμα. διὰ τοῦτο παρεδόξασε κύριος τὰς ἐπαγω-
 14 γὰς, καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτοὺς. ¹⁴ θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύ-
 15 ριος, καὶ ἐκάθισε πρᾶεῖς ἀντ' αὐτῶν. ¹⁵ ῥίξας ἔθνων ἐξέτιλεν ὁ κύριος, καὶ
 16 ἐφύτευσε ταπεινοὺς ἀντ' αὐτῶν. ¹⁶ χῶρας ἔθνων κατέστρεψεν ὁ κύριος, καὶ
 17 ἀπώλεσεν αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς. ¹⁷ ἐξήρανεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐ-
 18 τοὺς, καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁸ οὐκ ἔκτισται ἀνθρώ-
 19 ποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. ¹⁹ σπέρμα ἔντιμον
 ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἔντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον.
 σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παρα-
 20 βαίνοντες ἐντολάς. ²⁰ ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἔντιμος, καὶ οἱ
 22 φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ²² πλούσιος καὶ ἐνδοξος καὶ πτωχός,
 23 τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. ²³ οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετόν, καὶ
 24 οὐ κατῆκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν. ²⁴ μεγατὰν καὶ κριτὴς καὶ δυνάστης

143. (C υποπνευσσης) ... ινα μη αφελη ... AC εμμεσω ... παγιδος ...
 C διαβεννεις ... C πολειως 14. τω πλησιον, C του πλησιον ... βουλευου
 15. AC om και prius ... AC πασα η διηγησις 16. C om σου sec. 17.
 επαινεδθησεται 18. C φοβερ. εν λογω αυτου X. 2. AC ουτως οι ... C
 οι κατοικ. αυτης 4. η εξουσια ... C εγειρει 5. C pro εν χ. κ. ευ. ανδρ.
 tres stichos rasura deletos habet 6. μνησης, C** μνησισης 7. αδικια, C
 αδικιαν 9. C τι η υπερηφανευται 10. C σκοππει ... C τελευτα 11. C
 αυτον pro ανθρωπον 12. C αφεστη 16. C εκ θεμελιων 17. εξηρεν αυ-
 τους, C εξηρεν αυτας ... C απωλεσ. αυτας 19. in C erasa sunt σπ.
 εντιμ. ποι. σπ. ανθρωπου 20. C εμμεσω 22. C πτωχος και πενης
 pro και πτωχος 23. AC κατῆκεν 24. C μεγαστας

δοξαθήσεται, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μείζων τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον. ²⁵ οἰκέτη σοφῷ ἐλευθέροι λειτουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει. ²⁶ μὴ σφίξουσιν ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξάζουσιν ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου. ²⁷ κρείσσων ἐργαζόμενος ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν ἢ δοξαζόμενος καὶ ἀπο- ²⁷ ρῶν ἄρτων. ²⁸ τέκνον, ἐν πραγματικῇ δόξασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ δὸς αὐτῇ ²⁸ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. ²⁹ τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς ²⁹ δικαιοῦσαι; καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ; ³⁰ πτωχὸς δο- ³⁰ ξάζεται δι' ἐπιστήμην αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ. ³¹ ὁ δὲ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; καὶ ὁ ἄδοξος ἐν ■ ³¹ πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

XI.

Σοφία ταπεινοῦ ἀνύψωσε κεφαλὴν, καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσει αὐτόν. ² μὴ αἰνέσεις ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ βδελύξη ἄνθρωπον ἐν ² δόξῃ αὐτοῦ. ³ μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρ- ³ πὸς αὐτῆς. ⁴ ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχῆση, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ⁴ ἐπαίρου· ὅτι θάυμαστα τὰ ἔργα κυρίου, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀν- ⁵ θρώποις. ⁵ πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε ⁵ διδάχημα. ⁶ πολλοὶ δυνάσται ἡτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν ⁶ εἰς χεῖρας ἐτέρων. ⁷ πρὶν ἐξετάσης μὴ μέμψῃ, νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπι- ⁷ τίμα. ⁸ πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου, καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου. ⁸ ⁹ περὶ πράγματος οὐ οὐκ ἔστι σοὶ χρεῖα μὴ ἔριξε, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν ⁹ μὴ συνέδρευε. ¹⁰ τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου· ἐὰν πλη- ¹⁰ θυνῇς, οὐκ ἀθωωθήσῃ, καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκ- ¹¹ φύγῃς διαδράς. ¹¹ ἔστι κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ τόσῳ μᾶλλον ¹¹ ὑστερεῖται. ¹² ἔστι νωθρὸς καὶ προσδεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχύϊ καὶ ¹² πτωχείᾳ περισσεύει· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθὰ, ¹³ καὶ ἀνῶρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ, ¹³ καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, ¹³ καὶ ἀπεθάρσυνεν ἐπ' αὐτῷ πολλοί. ¹⁴ ἀγαθὰ καὶ κακά, ζωὴ καὶ θάνατος, ¹⁴ πτωχεία καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστὶ. ¹⁷ δόσις κυρίου παραμένει εὐσεβεῖς, ¹⁷ καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐδοκασθήσεται. ¹⁸ ἔστι πλουτῶν ἀπὸ ¹⁸ προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ μερὶς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ¹⁹ ἐν ¹⁹ τῷ εἰπεῖν αὐτόν Εὐρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγωμαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου, ²⁰ καὶ οὐκ οἶδε τίς καιρὸς παρελεύσεται, καὶ καταλείψει αὐτὰ ἐτέροις καὶ ²⁰ ἀποθανεῖται. ²⁰ στήθι ἐν διαδίκη σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ²⁰ σου παλαιώθητι. ²¹ μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πιστεὺς τῷ κυρίῳ ²¹ καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου· ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου διὰ τάχους ²² ἐξάπινα πλουτῆσαι πένθητα. ²² εὐλογία κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν ²² ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. ²³ μὴ εἴπῃς Τίς ἐστὶ μου χρεῖαν, ²³ καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθὰ; ²⁴ μὴ εἴπῃς Αὐτάρχη μοι ²⁴ ἐστὶ; καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι; ²⁵ ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία κα- ²⁵

24. AC των φοβουμενων 27. εργαζ. και περισσευων εν πασιν ... AC**
om η sec. ... υστερων αρτων 28. C τη ψυχη 29. εις ψυχη 34. AC ο
δεδοξασμενος ... C και ο αδ. εν πτωχια και εν πλουτ. π. XI. 1. αν-
ψωσει, C ανυψωσαι ... AC κεφαλην αυτου ... C εμμεσω ... καθησει, C
καθιστη 2. AC αινεσης ... C βδελυξη ανδρα 3. C η μελισσα 4. ανθρω-
ποις sine εν 7. πριν η 8. AC πριν ακουσαι ... C εμμεσω 9. AC οim
χρεια 10. AC αθωωθηση 11. και ποσω μαλλον 12. om και primum ...
C δεομενος ... AC αντιλημψεως ... C ανωρθωσαν 13. C** εθαρσυναν
18. σφιγγιας 19. φαγομε 21. πιστευε δε κυριω ... πλουτησαι 22. εμ-
μεσω pro εν μισθω 25. εν ημερα αγαθη

26 κῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν. ²⁶ ὅτι κοῦφον ἐναντι κυ-
 27 ρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ²⁷ κἀκῶσις
 ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκαλύψις ἔργων
 28 αὐτοῦ. ²⁸ πρὸ τελευτῆς μὴ μακαρίζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωστῇ-
 29 σεται ἀνὴρ. ²⁹ μὴ πάντα ἄνθρωπον εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· πολλὰ γὰρ τὰ
 30 ξενεδρα τοῦ δολίου. ³⁰ πέρδιξ θηρευτῆς ἐν καρτέλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερηφά-
 31 νου, καὶ ὥς ὁ κατάσκοπος ἐπιβλέπει πτώσιν. ³¹ τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μετα-
 32 στρέφων ἐνεδρενεῖ, καὶ ἐν τοῖς αἵρετοῖς ἐπιζητήσει μῶμον. ³² ἀπὸ σπινθήρος
 πυρὸς πληθύνεται ἀνδρακιά, καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρενεῖ.
 33 ³³ πρόσχεε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει, μὴ ποτε μῶμον εἰς τὸν
 34 αἰῶνα δῶ σοι. ³⁴ ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς καὶ
 ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.

XII.

2 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γινώθι τίνοι ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. ² εὖ
 ποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὐρήσεις ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ
 3 ὑψίστου. ³ οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ καὶ τῷ ἐλεημοσύνην
 4 μὴ χαρίζομένῳ. ⁴ δὸς τῷ εὐσεβεῖ, καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ⁵ εὖ ποίησον
 τῷ ταπεινῷ καὶ μὴ δῶς ἄσεβεϊ· ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῶς
 αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ κακὰ εὐρήσεις ἐν
 6 πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ. ⁶ ὅτι καὶ ὁ ὑψίστος ἐμίσησεν ἁμαρτω-
 7 λούς, καὶ τοῖς ἄσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν. ⁷ δὸς τῷ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντι-
 8 λάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ⁸ οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυ-
 9 βήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός. ⁹ ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ,
 10 καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται. ¹⁰ μὴ πιστεύσῃς τῷ
 ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὥς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰούται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ.
 11 ¹¹ καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορευθῇ συγκεκυφώς, ἐπίστησον τὴν ψυχὴν σου
 καὶ φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὥς ἐκμεμαχὼς ἔσοιτρον, καὶ γινώσῃ
 12 ὅτι οὐκ εἰς τέλος κατίωσει. ¹² μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτόν, μὴ ἀνατρέψας
 σε· στή ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ κατίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου, μὴ ποτε ζη-
 13 τῇ τὴν κατ' ἔδραν σου, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ
 14 τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ. ¹³ τίς ἐλεήσει ἐπαιδὸν ὀφειδῆκτον καὶ πάν-
 15 τας τοὺς προσάγοντας θηρίοις; ¹⁴ οὕτως τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ
 15 καὶ συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ. ¹⁵ ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ, καὶ
 16 ἐὰν ἐκκλίγῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ. ¹⁶ καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ
 ἐχθρός, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον· ἐν
 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ θαυμάσει ὁ ἐχθρός, καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται
 17 ἀφ' αἵματος. ¹⁷ κακὰ ἂν ὑπαντήσῃ σοι, εὐρήσεις αὐτὸν ἐκεῖ πρότερόν σου,
 18 καὶ ὥς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου. ¹⁸ κινήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ
 ἐπικρατήσῃ ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ διαψιύρισει καὶ ἀλλοιώσει τὸ
 πρόσωπον αὐτοῦ.

26. κοφ. εν οφθαλμοις κυριου 28. om ανηρ 31. εν τοις ετεροις
 XII. 2. ed. rom. εὐποίησον ... ανταποδωμα ... παρα του υψ. 3. ουκ εσται
 4. αντιλαμβανου 5. ευποίησον ταπεινω ... κακα ευρησουσιν ... οις εαν 6.
 αποδω εις εκδικησιν 7. αντιλαβου αμαρτωλου 8. ουκ ενβληθήσεται 11. τη
 ψυχη σ. ... ed. rom. φυλαξε ... κατιωται 12. παρα σεαυτω ... αναστρεψας
 ... επ εσχάτων 14. συμφορομενον 16. C om ουκ 17. κακα εαν υπαντη-
 ση, C x. αν υπαντησει ... προτερ. εκει σου, C προτ. σου εκει 18. ΑC την
 κεφ. αυτ. κινήσει ... διαψιύριζει, C ψιύρισει

XIII.

Ὁ ἀπτόμενος πείσης μολυνθήσεται, καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ. ² βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρης, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιωτέρῳ μὴ κοινῶναι. τί κοινωνήσῃ χύτρα πρὸς λέβητα; αὕτη προσκρούσει, αὕτη συντριβήσεται. ³ πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προσεनेβριμήσατο· πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ αὐτὸς προσδεηθήσεται. ⁴ ἐὰν χρησιμεύῃς, ἐργάται ἐν σοί· ⁵ ἐὰν ὑστερήσῃς, καταλείψει σε· ⁶ ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεται σοι καὶ ἀποκένωσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει· ⁷ χρεῖαν ἔσχηκέ σου, καὶ ἀποπλανήσῃ σε, καὶ προσγελάσεται σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα, λαλήσῃ σοι καλὰ καὶ ἐρεῖ Τίς ἡ χρεῖά σου; ⁸ καὶ αἰσχυνεῖ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀποκενώσῃ σε δις ἢ τρίς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ καταμακρήσεται σου· μετὰ ταῦτα ὄψεται σε καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί. ⁹ πρόσχε μὴ ἀποπλανηθῇς, καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ σου. ¹⁰ προσκαλεσάμενός σε δυνάστου ὑποχωρῶν γίνου, καὶ τόσῳ μᾶλλον προσκαλέσεται σε· ¹¹ μὴ ἔμπαιπτε ἵνα μὴ ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μακρὰν ἀφιστῶ ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. ¹² μὴ εἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πείστετε τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτοῦ· ἐκ πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν ἐξετάσει· ¹³ ἀνελεῖμῶν ὁ μὴ συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσεται περὶ κακώσεως καὶ δεσμών. ¹⁴ συντήρησον καὶ πρόσχε σφοδρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς. ¹⁵ πᾶν ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ· ¹⁶ πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνὴρ. ¹⁷ τί κοινωνήσῃ λύκος ἄμῳ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβεῖ. ¹⁸ τίς εἰρήνην ὑαίνει πρὸς κύναν; καὶ τίς εἰρήνην πλουσίῳ πρὸς πένητα; ¹⁹ κυνήγια λεόντων ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί. ²⁰ βδέλυγμα ὑπερηφάνῳ ὄναγρος ἐν ἐρήμῳ, οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός. ²¹ πλούσιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων, ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσαπώδειται ὑπὸ φίλων. ²² πλουσίου σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλάλησεν ἀπόρρητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν· ταπεινὸς ἔσφαλε καὶ προσεπετιμήσαν αὐτῷ, ἐφθέγγετο σύνεσιν καὶ οὐκ ἐδόξῃ αὐτῷ τόπος. ²³ πλούσιος ἐλάλησε καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτωχὸς ἐλάλησε καὶ εἶπαν Τίς οὗτος; καὶ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· ²⁴ ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ὃς μὴ ἐστὶν ἁμαρτία, καὶ καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόμασιν ἀσεβοῦς. ²⁵ καρδία ἀνθρώπου ἄλλοιοῦ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἀγαθὰ ἐὰν τε εἰς κακὰ. ²⁶ ἔχνος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον ἱλαρόν, καὶ εὖρεσις παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπου.

XIV.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὥλισθήσεν ἐν στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτίας· ² μακάριος οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ἐπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. ³ ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος, καὶ ἀνθρώπῳ βασκανῷ ἵνα τί χρήματα; ⁴ ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφῶσιν ἕτεροι. ⁵ ὁ πονηρὸς ἐαυτῷ τίνι ἀγαθὸς ἔσται; καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ. ⁶ τοῦ βασκαίνοντος ἐαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ· ⁷ καὶ εὐ ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκφαίνει τὴν

XIII. 2. πλουσιωτέρῳ σου ... C αὕτη prius in rasura habet ... C προσκρούση (corrige προσκρ.) 6. ἐλπίδαν ... καὶ εἰς Τίς 7. ἀποκένωσει 9. σε προσκαλέσεται 10. AC om ἵνα prius 11. AC ἐξετάσει σε 18. νενη 20. ταπεινώσεις 22. AC ἀντιλήπτορες ... ταπεινὸς ἐσφαλε 23. προσανατρεπουσιν 24. ἀγαθὸς ἐστὶν ο ... ἐν στοματι 25. εἰς ἀγαθὰ 26. μετὰ κόπων XIV. 1. ἐν τῷ στοματι ... ἁμαρτιῶν 2. μακάριος ἀνὴρ 6. τοῦ βασκανοῦ 7. ed. rom. εὐποιῇ, item vv. 14. et 13. εὐπολεῖ

8 κακίαν αὐτοῦ. ⁸ πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῶ, ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ
 9 ὑπερορῶν ψυχάς. ⁹ πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπύπταται μερίδι, καὶ ἀδικία
 10 πονηρὰ ἀναξηραίνει ψυχὴν. ¹⁰ ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρτῳ, καὶ ἐλ-
 11 λιπτής ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. ¹¹ τέκνον, καθὼς ἐάν ἔχῃς εὖ ποιεῖ σεαυτὸν,
 12 καὶ προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε. ¹² μνησθήτι ὅτι θάνατος οὐ χρονεῖ,
 13 καὶ διαθήκη ἁδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι. ¹³ πρὶν σε τελευτῆσαι εὖ ποιεῖ φίλῳ,
 14 καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ. ¹⁴ μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ ἀγα-
 15 θῆς ἡμέρας, καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μὴ σε παρελθάτω. ¹⁵ οὐχὶ ἐτέρῳ
 16 δὸς καὶ λάβε, καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχὴν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἁδου ζητη-
 17 σαι τρυφήν. ¹⁷ πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ' αἰῶ-
 18 νος θανάτῳ ἀποδανῇ. ¹⁸ ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου δασέος τὰ μὲν
 19 καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει, οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος ἡ μὲν τελευτᾷ,
 20 ἑτέρα δὲ γεννᾶται. ¹⁹ πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ
 21 συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται. ²¹ ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν καρδίᾳ
 22 αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς νοηθήσεται. ²² ἔξελθε ὅπισω αὐτῆς ὡς
 23 ἰχθυήτης, καὶ ἐν ταῖς εἰσόδοις αὐτῆς ἐνέδρευε. ²³ ὁ παρακύνπτων διὰ τῶν θυ-
 24 ρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται. ²⁴ ὁ καταλύων
 25 συνέγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ πῆξαι πᾶσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς. ²⁵ στήσῃ
 26 τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χεῖρας αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν.
 27 ²⁶ θῆσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς
 28 αὐλισθήσεται. ²⁷ σκεπασθήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ
 αὐτῆς καταλύσει.

XV.

Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσῃ αὐτό, καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου κατα-
 2 λήψεται αὐτήν. ² καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς γυνὴ παρθενίας
 3 προσδέξεται αὐτόν. ³ ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει
 4 αὐτόν. ⁴ στηριχθήσεται ἐπ' αὐτήν καὶ οὐ μὴ κλιθῇ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει
 5 καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. ⁵ καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, καὶ
 6 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ. ⁶ εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλ-
 7 λίαματος καὶ ὄνομα αἰῶνος κατακληρονομήσει. ⁷ οὐ μὴ καταλήψονται αὐτήν
 8 ἄνθρωποι ἀσύνητοι, καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν. ⁸ μακράν
 9 ἔστιν ὑπερηφανίας, καὶ ἄνδρες ψεύσονται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς. ⁹ οὐχ
 10 ὠραῖος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρὰ κυρίου ἀπεστάλη. ¹⁰ ἐν
 11 γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος, καὶ ὁ κύριος εὐοδώσει αὐτόν. ¹¹ μὴ εἴπῃς ὅτι
 12 διὰ κύριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσεις. ¹² μὴ εἴπῃς ὅτι αὐτός
 13 με ἐπλάνησεν· οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ. ¹³ πᾶν βδέλυγμα ἐμί-
 14 σῃς κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβούμενοις αὐτόν. ¹⁴ αὐτὸς ἐξ

8. οφθαλμον εαυτου, C οφθαλμοις 9. πλεονεκτου δε ... μεριδα 10. C επ αρτων 11. AC εχης ... σαυτον, C σεαυτω 14. om απο αγαθης ... παρελθτω 15. ετεροις ... εις διαιρεσις κληρων 16. αποτησον ... εν αδη ζ. τρυφης 18. δασεως ... AC ουτως και γενεα 20. διαδεχθησεται 21. om δ ... εννοηθησεται 22. εν τοις (sic) οδοις αυτης 24. πησσει 25. στηση ... C κατα τας χειρας 26. AC και στησει τα τεκνα ... εν σκεπη 27. σκεπ. απ αυτης XV. 1. C τον κυριον ... AC καταλημψεται ... αυτον 2. υπαντησει 3. AC ποτιει 4. AC στηρισθησεται 5. C εμεσσω ... AC το στομα 6. αγαλλιαματος ευρησει ... AC ονομα αιωνος 7. AC καταλημψονται ... ανθρωποι pro ανδρες 8. C υπερηφανειας 14. C απεσταλην 13. AC εμισησεν ο κυριος ... C quid pro αγαπητον τοις habeat latet

ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλλίου αὐτοῦ.
¹⁵ ἔὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιῆσαι εὐδοκίας. ¹⁶ παρέστηκέ 15 16
 σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, οὐ ἔὰν θέλῃς ἐκτενεῖς τὴν χειρὰ σου. ¹⁷ ἔναντι ἀνθρώπων 17
 ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ἔὰν εὐδοκήσῃ δοθῇσεται αὐτῷ. ¹⁸ ὅτι πολλὴ 18
 σοφία τοῦ κυρίου, ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα. ¹⁹ καὶ οἱ 19
 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγινώσεται πᾶν
 ἔργον ἀνθρώπου. ²⁰ καὶ οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἁσεβεῖν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἄνε- 20
 σιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

XVI.

Μὴ ἐπιθύνει τέκνων πληθὺς ἀχρήστων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἁσεβέ-
 σιν. ² ἔὰν πληθύνωσι μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἐστὶ φόβος κυρίου 2
 μετ' αὐτῶν. ³ μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἔπεχε ἐπὶ τὸν τόπον 3
 αὐτῶν. κρείσσων γὰρ εἰς ἡ χίλιοι, καὶ ἀποθάνειν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα
 ἁσεβῆ. ⁴ ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθῇσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρη- 4
 μωθῇσεται. ⁵ πολλὰ τοιαῦτα ἐώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἰσχυρότερα τού- 5
 των ἀκήκοε τὸ οὖς μου. ⁶ ἐν συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθῇσεται πῦρ, καὶ 6
 ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή. ⁷ οὐκ ἐξήλασατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων, 7
 οἱ ἀπέστησαν τῇ ἰσχυρίᾳ αὐτῶν. ⁸ οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας Δῶτ, οὓς 8
 ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν. ⁹ οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς 9
 ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν. ¹⁰ καὶ οὕτως ἐξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς 10
 ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. ¹¹ καὶ ἡ εἰς σκληροτραχέλος, θου- 11
 μαστὸν τοῦτο εἰ ἀδωαθῇσεται. ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, δυνάστης
 ἐξέλασμών καὶ ἐκχέων ὀργήν. ¹² κατὰ τὸ πολλὸν ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ τοὺς 12
 ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ. ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρίνει. ¹³ οὐκ ἐκφεύζεται ἐν 13
 ἀρπάγμασιν ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καδυστερήσει ὑπομονὴν εὐσεβοῦς. ¹⁴ πάσῃ 14
 ἐλεημοσύνῃ ποιήσει τόπον, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὕρησει. ¹⁷ μὴ εἴπῃς 17
 ὅτι ἀπὸ κυρίου κρυβήσομαι, μὴ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθῇσεται; ἐν λαῷ
 πλείονι οὐ μὴ μνησθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχὴ μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει; ¹⁸ ἰδοὺ ὁ 18
 οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ θεοῦ, ἄβυσσος καὶ γῆ σαλευθήσονται
 ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ. ¹⁹ ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς ἐν τῷ 19
 ἐπιβλέψει εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσεινῶνται, ²⁰ καὶ ἐπ' αὐτοῖς οὐ διανοηθῇσεται 20
 καρδίᾳ. καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθῇσεται; ²¹ καὶ καταιγίς, ἣν οὐκ 21
 ὁψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις. ²² ἔργα 22
 δικαιοσύνης τίς ἀναγγελεῖ, ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη. ²³ ἐλατ- 23
 τούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖ-
 ται μωρά. ²⁴ ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μάθε ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων 24
 μου πρόσχε τῇ καρδίᾳ σου. ²⁵ ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παιδείαν, καὶ ἐν ἀκρι- 25
 βείᾳ ἀπαγγέλλω ἐπιστήμην. ²⁶ ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, 26
 καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλε μερίδας αὐτῶν. ²⁷ ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα 27
 τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν. οὕτε ἐπέινασαν οὕτε
 ἐκοπίασαν, καὶ οὐκ ἐξέλειπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν. ²⁸ ἕκαστος τὸν πλησίον ■

14. C ἐν τῇ χειρὶ 17. εὐδοκήσῃ 18. ἡ σοφία ... δυναστία 19. ἐρ-
 γον αὐτοῦ 20. AC om καὶ prius ... ἐδωκεν ... C αἰνεσιν ... C ἀμαρτεῖν
 XVI. 4. AC ἀχρηστον ... μηδε εὐφραίνου 3. ἐπέχε ἐπὶ το πληθὺς αὐτῶν
 5. το οὖς σου 7. ἐξήλατο 11. ἀδωαθῇσεται ... παρ αὐτῶ, δυναστῶν
 12. οὕτω ... κτίνει (i. e. κτείνει) pro κρίνει 13. ἐν ἀρπαγματι ... υπο-
 μονῇ 17. παρα κυρίου ... καὶ ἐξ ὕψους ... οὐ μὴ γνωσθῶ 18. om του
 θεοῦ ... ἐν τῇ επισχ. αὐτ. σαλευθ. 19. συνσεινῶνται 21. τῶν ἐργ. αὐτῶν
 23. ἐλαττονουμενος 25. ἐκφάνω ... παιδείαν ... ἀκριβία ... ἀπαγγελω
 27. εἰς τον αἰωνα ... ἐξέλειπον

αὐτοῦ οὐκ ἔβλιψεν, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
 29 ²⁹ καὶ μετὰ ταῦτα κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν
 30 ἀγαθῶν αὐτοῦ· ³⁰ ψυχὴν παντὸς ζώου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς
 αὐτὴν ἡ ἀποστροφή αὐτῶν.

XVII.

Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐ-
 2 τὴν· ² ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
 3 τῶν ἐπ’ αὐτῆς. ³ καὶ ἑαυτοὺς ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἰσχύϊ, καὶ κατ’ εἰκόνα αὐ-
 4 τοῦ ἐποίησεν αὐτούς· ⁴ καὶ ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκός, καὶ
 6 κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν. ⁶ διαβούλιον καὶ γλώσσαν καὶ ὀφθαλμούς,
 7 ὥτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι αὐτοῖς· ⁷ ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν
 8 αὐτούς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς· ⁸ ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ
 10 ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ· ¹⁰ καὶ
 9 ὄνομα ἁγιασμοῦ αἰνέσουσιν, ⁹ ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 11 ¹¹ προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκκληροδότησεν αὐτοῖς·
 12 ¹² διαθήκην αἰῶνος ἔστησε μετ’ αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐ-
 13 τοῖς· ¹³ μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν
 14 ἤκουσε τὸ οὖς αὐτῶν· ¹⁴ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου,
 15 καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἐκάστω περὶ τοῦ πλησίον. ¹⁵ αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον
 17 αὐτοῦ διὰ παντός, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ¹⁷ ἐκάστω ἔσται
 19 κατέστησεν ἡγούμενον, καὶ μερὶς κυρίου Ἰσραὴλ ἐστίν. ¹⁹ ἅπαντα τὰ ἔργα
 αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς
 20 ὁδοὺς αὐτῶν· ²⁰ οὐκ ἐκρύβησεν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ’ αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ
 22 ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐναντι κυρίου. ²² ἔλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ’ αὐτοῦ,
 23 καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει. ²³ μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ
 ἀνταποδώσει αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδο-
 24 σει· ²⁴ πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπ’ αὐτοὺς, καὶ παρεκάλεισεν ἐκλείποντας ὑπο-
 25 μόνῃ. ²⁵ ἐπιστρεφε ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας, δεήσῃ κατὰ πρόσωπον
 26 καὶ σμίχρυνον πρόσκομμα· ²⁶ ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεφε ἀπὸ ἀδι-
 27 κίας, καὶ σφοδρὰ μίσησον βδελύγμα. ²⁷ ὑψίστω τίς αἰνέσει ἐν ᾧ αὐτοῦ ἀντὶ ζώ-
 28 των καὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνδομολόγησιν; ²⁸ ἀπὸ νεκροῦ ὡς μηδὲ ὄντος
 29 ἀπόλλυται ἐξομολόγησις· ζῶν καὶ ὑγιὲς αἰνέσει τὸν κύριον. ²⁹ ὡς μεγάλη ἡ
 30 ἔλεημοσύνη τοῦ κυρίου, καὶ ἐξίλασμός τοις ἐπιστρέφουσιν ἐπ’ αὐτόν. ³⁰ οὐ
 γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
 31 ³¹ τί φωτεινότερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ πονηρὸς ἐνθυμηθήσεται
 32 σάρκα καὶ αἷμα. ³² δύναμιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ οἱ ἄν-
 ῥωποι πάντες γῇ καὶ σποδός.

XVIII.

2 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ. ² κύριος μόνος δικαιο-
 3 ῃ δέχεται. ³ οὐδενὶ ἐξεποίησεν εξαγγελίαι τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ τίς ἐξιχνιάσει τὰ

28. ἐξεβλίψεν 29. ἐπὶ τὴν γῆν XVII. 3. εἰκόνα ἑαυτοῦ 4. om καὶ
 grimm. 8. καὶ ἐθηκεν 9. ἵνα διηγῶνται 11. ἐκκληροδ. αὐτοῦ 12. δια-
 ῥιχ. αἰωνίων 13. C μεγαλίων ... AC ἰδον ... C φωνῆς αὐτοῦ 15. αἱ ὁδ.
 αὐτοῦ ... C ἐνωπίον αὐτοῦ ... ὀφθαλμ. αὐτῶν 19. AC παντα ... ἔργα
 αὐτοῦ ... οἱ ὀφθ. αὐτῶν 23. κεφαλ. αὐτοῦ ... C ἀνταποδώσει in fine
 24. C τοῖς μετανοοῦσιν ... C ἐκλείποντας 25. C ἐπιστρεφον 26. C ἐπανα-
 γαγε 27. AC om καὶ ζώντων ... ed. rom. αδου; et ἀνδομολόγησιν. 30. ο
 υἱὸς 31. πονηρον ... AC σαρεξ 32. καὶ ἀνθρώποι XVIII. 4. AC οὐδενι
 ... AC ἐξιχνεύσει

μεγαλεία αὐτοῦ; ⁵ κράτος μεγαλυσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσεται; καὶ τίς ⁶ προσθήσει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ; ⁷ οὐκ ἔστιν ἐλαττώσαι οὐδὲ προσ-
θεῖναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ κυρίου. ⁸ ὅταν συντελέσῃ ⁹ ἄνθρωπος καὶ τὴν ἡμέραν αὐτοῦ; τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ;
¹⁰ ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολλὰ ἔτη ἑκατόν. ¹¹ ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ ¹² θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμμου, οὕτως ὀλίγα ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος. ¹³ διὰ τοῦτο ¹⁴ ἔμακροθύμησε κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
¹⁵ εἶδε καὶ ἐπέγνων τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε ¹⁶ τὸν ἐξιλασμόν αὐτοῦ. ¹⁷ ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ κυ-
ρίου ἐπὶ πάντας σάρκα. ¹⁸ ἐλέγγων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων
ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. ¹⁹ τοὺς ἐκδεχομένους παιδεῖαν ἐλεεῖ, καὶ τοὺς ²⁰ κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. ²¹ τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῶς μῶμον, ²² καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων. ²³ οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος; οὕτως ²⁴ κρείσσω λόγος ἢ δόσις. ²⁵ οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν; καὶ ἀμφοτέρω ²⁶ παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ. ²⁷ μωρὸς ἀχαρίτως ὀνειδιεῖ, καὶ δόσις βασιλέως ²⁸ ἐκτῇκει ὀφθαλμούς. ²⁹ πρὶν ἢ καλῆσαι μάνθανε, καὶ πρὸ ἀββάστίας ³⁰ δερα-
πέου. ³¹ πρὸ κρίσεως ἐξέταξε σεαυτὸν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὐρήσεις ἐξι-
λασμόν. ³² πρὶν ἀββάστῆσαι σε ταπεινώσῃ, καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων ³³ δεῖξον ἐπιστροφὴν. ³⁴ μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαιρως, καὶ μὴ ³⁵ μένης ἕως θανάτου δικαιοσύνην. ³⁶ πρὶν εὐξασθαι ἐτοίμασον σεαυτὸν, καὶ ³⁷ τὴν γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον. ³⁸ μνήσῃτι θυμοῦ ἐν ἡμέραις ³⁹ τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου. ⁴⁰ μνήσῃτι και-
ρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς, πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλουτοῦ.
⁴¹ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρὸς, καὶ πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἔναντι ⁴² κυρίου. ⁴³ ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται, καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρ-
τιῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας. ⁴⁴ πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν, καὶ τῷ εὐρόντι ⁴⁵ αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν. ⁴⁶ συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ ⁴⁷ ἀνώμωρον παροιμίας ἀκριβεῖς. **ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ.** ⁴⁸ ὀπίσω τῶν ἐπι-
θυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεών σου κώλυο. ⁴⁹ εἰς χορηγί-
σιν τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, ποιήσεις σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου.
⁵⁰ μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, μὴδὲ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς. ⁵¹ μὴ ⁵² γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδὲν σοί ἐστιν ἐν μαρσυνείῳ.

XIX.

¹ Ἐργάτης μέθυρος οὐ πλουτισθήσεται, ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μι-
κρὸν πεσεῖται. ² οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετούς, καὶ ὁ κολλῶμενος ³ πόρναις τολμηρότερος ἔσται. ⁴ σῆτες καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν, ⁵ καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθρήσεται. ⁶ ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ ⁷ ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει. ⁸ εὐφραίνόμενος καρδίᾳ κατα-
γνώσθῃσεται, ⁹ καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττονοῦται κακίᾳ. ¹⁰ μὴδέποτε δευτερώ- ¹¹ 7

4. C τα μεγαλια του κυριου 5. C εργα pro ελεη 6. C* ελαττουσθαι
7. συντελεσει α. τ. ερχεται ... AC απορηθησεται 10. C εν ημεραις 12.
ιδεν ... *τ. καταστρ. αυτου 13. C om και ante επιστρεφων ... C το π.
αυτων 14. AC παιδιαν ελεα 15. C λογω 17. ουχ ιδου 20. ελασμων
23. C ευξεσθαι σε ... C γεινου 24. C** εν ημερα ... C εν επιστροφη
25. μνησθ. κατα καιρον λ. εν ημεραις πλ. 27. om και 29. C ανωμβρω-
σαν ... *εν παροιμiais ... C** om (vdtr) εγκρατ. ψυχης 30. μη κωλυου
31. εαν ευδοκησεις τη ... ποιησεις επιχαρμα 32. μη προσδεθης συμβο-
λης, C μηδε προσδεθης συ συμβολη 33. AC δανισμου ... AC μαρσιπω
XIX. 1. C ο εξουθενων 2. C τολμηρος 3. AC σηπη και σκολ. 4. C
ενπιστευων 6. ελαττον. καρδια

8 σης λόγον, καὶ οὐδὲν σοι οὐ μὴ ἐλαττονωσῇ. ⁹ ἐν φίλῳ καὶ ἐν ἐχθρῷ μὴ
 9 διηγοῦ, καὶ εἰ μὴ ἔστί σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε· ¹⁰ ἀκήκοε γὰρ σου καὶ
 10 ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισήσῃ σε. ¹¹ ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρός, ὥς
 11 σοι· θάρσει, οὐ μὴ σε ῥήξει. ¹² ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουσα. ¹³ βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκός, οὕτως
 12 ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουσα. ¹⁴ ἐλεγχον φίλον, μὴ ποτε οὐκ ἐποίησεν, καὶ εἰ τι
 13 λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. ¹⁵ ἐλεγχον φίλον, πολλὰκις γὰρ γίνεται διαβολή,
 14 ἐποίησε, μὴ ποτε προσῶ. ¹⁶ ἐλεγχον τὸν φίλον, μὴ ποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ
 15 εἶρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ. ¹⁷ ἐλεγχον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολή,
 16 καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευε. ¹⁸ ἔστιν δλισθάνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς, καὶ τίς
 17 οὐχ ἡμάρτησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; ¹⁹ ἐλεγχον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλή-
 18 σοι, καὶ δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου. ²⁰ πᾶσα σοφία φόβος κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ
 21 σοφίᾳ ποίησις νόμου. ²² καὶ οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ ἔστιν
 22 σοφία ποίησις νόμου. ²³ ἔστι πονηρία καὶ αὕτη βδέλυγμα, καὶ
 23 ὅπου βουλή ἁμαρτωλῶν φρόνησις. ²⁴ ἔστι πονηρία καὶ αὕτη βδέλυγμα, καὶ
 24 ἔστιν ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ. ²⁵ κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοβος
 25 ἢ περισσεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον. ²⁶ ἔστι πανουργία ἀκριβής
 26 καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι κρίμα. ²⁷ ἔστι πο-
 27 νηρευόμενος συγκεχυφῶς μελανία, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου· ²⁸ συγκύ-
 28 φων πρόσωπον καὶ ἑτεροκυφὼν, ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη προφθάσει σε· ²⁹ καὶ
 29 ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὖρη καιρὸν κακοποιήσῃ.
 30 ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνὴρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προσώπου ἐπι-
 30 γνωσθήσεται νοήμων· ³¹ στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως δδόντων καὶ βήματα
 ἀνδρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ. (20, 1.) ἔστιν ἐλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν
 ὥρατος, καὶ ἔστι σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

XX.

2 ¹ Ὡς καλὸν ἐλέγξει ἡ θυμοῦσθαι, καὶ ὁ ἀνδομολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως
 3 κωλυθήσεται. ⁴ ἐπιθυμία εὐνοῦχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα, οὕτως ὁ ποιῶν ἐν
 4 βίᾳ κρίματα. ⁵ ἔστι σιωπῶν εὐρισκόμενος σοφός, καὶ ἔστι μισητὸς ἀπὸ πολ-
 5 λῆς λαλιᾶς. ⁶ ἔστι σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν εἰδὼς
 6 καὶ χρόνον. ⁷ ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων
 7 καὶ χρόνον. ⁸ ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζό-
 8 μενος μισηθήσεται. ⁹ ἔστιν εὐδοκία ἐν κακοῖς ἀνδράσι, καὶ ἔστιν εὕρεμα εἰς
 9 ἐλάττωσιν. ¹⁰ ἔστι δόσις ἢ οὐ λυσιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις ἢ τὸ ἀνταπό-
 10 δομα διπλοῦν. ¹¹ ἔστιν ἐλάττωσις ἐνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως
 11 ἦρε κεφαλὴν. ¹² ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου καὶ ἀποτινύνων αὐτὰ ἑπτα-
 12 πλάσιον. ¹³ ὁ σοφὸς ἐν λόγῳ ἑαυτὸν προσφιλεῖ ποιήσει, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκ-
 13 χυθήσονται. ¹⁴ δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
 14 ἀνδ' ἐνὸς πολλοί· ¹⁵ ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίζει, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα
 αὐτοῦ ὡς κήρυξ· σήμερον δανειεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσῃ, μισητὸς ἄνθρωπος

7. C ουδεν ... ελαττονηθη 8. AC και εχθρω 9. C σου γαρ ... (μα-
 σησει) 10. C συναποθανειτω ... θαρση 12. C πεπηγως 13. C ελεγχον ...
 C και η τι ... om και ει τι usque προςω 14. om ελεγε. usque ειπε ... C*
 ελεγχον ei C τον πλησιον ... AC και η ειρηκεν ... δευτερωσει 15. C* ελεγχον
 16. ολισθανων ... AC ημαρτεν (17. C νομον) 20. C παρα κυριου pro φοβ.
 κυρ. ... AC** ποιησεις 22. AC om οπου 24. C κριστων ... εν συνεσει
 pro εν φρονησει 26. πληρεις 27. C εγνωσθη 28. κακοποι. σε 29. C*
 και απο ορασεως 30. C βημα ... AC αναγγειλει ei C add σοι ... τα περι
 εμου (20, 1.) C σιωπων in rasura habet XX. 2. C κωλυσθησεται 4. C
 αποπαρθενωσεν 7. αφρων pro αφρων 8. λογον ... ο εξουσιαζομενος 9.
 ευωδια 11. εστιν ελαττων 12. ο αγοραζων ... αποτηνυνων 13. εν λο-
 γοις ... *προσφιλην 15. δανειει x. αυρ. αποτισει

ὁ τοιοῦτος. ¹⁶ μωρὸς ἐρεῖ Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς ¹⁶ ἀγαθοῖς μου· οἱ ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου φαῦλοι γλώσση. ¹⁷ ποσάκις καὶ ὅσοι ¹⁷ καταγελάσσονται αὐτοῦ; ¹⁸ ὀλισθημα ἀπὸ ἐδάφους μάλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, ¹⁸ οὕτως πτώσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἤξει. ¹⁹ ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος· ¹⁹ ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. ²⁰ ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκι- ²⁰ μασιθήσεται παραβολή, οὐ γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς. ²¹ ἔστι κω- ²¹ λυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγή- ²¹ σεται. ²² ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ ἄφρονος ²² προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν. ²³ ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ ²³ ἐκτίσαστο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. ²⁴ μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεύδους, ἐν ²⁴ στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. ²⁵ αἰρετὸν κλέπτῃς ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ²⁵ ψεύδει, ἀμφοτέροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν. ²⁶ ἦθος ἀνθρώπου ψευδοῦς ²⁶ ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχύνῃ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδελεχῶς. ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ. ²⁷ ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτὸν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγι- ²⁷ στάσιν. ²⁸ ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων ²⁸ μειγιστάσιν ἐξιδάσεται ἀδικίαν. ²⁹ ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σο- ²⁹ φῶν, καὶ ὡς φιδὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγμούς. ³⁰ σοφία κεκρυμμένη ³⁰ καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ³¹ κρείσσων ἀνθρώπος ³¹ ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἀνθρώπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

XXI.

Τέκνον ἡμαρτες, μὴ προσῃς μηκέτι, καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεή- ¹ θητι. ² ὥς ἀπὸ προσώπου ὄψεως φεύγε ἀπὸ ἁμαρτίας· ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, ² δήξεται σε· ὁδόντες λέοντος οἱ ὁδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώ- ³ πων. ³ ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴσσις. ⁴ ⁴ καταπεληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος ὑπερηφάνου ἐρη- ⁵ μωθήσεται. ⁵ δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὧτων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρίμα ἑ- ⁶ αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἐρχεται. ⁶ μισῶν ἐλεγμὸν ἐν ἔχρει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ ⁷ φοβούμενος κύριον ἐπιστρέψει ἐν καρδίᾳ. ⁷ γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν ⁸ γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτόν. ⁸ ὁ οἰκοδομῶν τὴν ⁹ οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἄλλοτρίοις ὥς ὁ συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους εἰς ¹⁰ χειμῶνα. ⁹ στυπτεῖον συνηγμένον συναγωγῇ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν ¹⁰ φλόξ πυρός. ¹⁰ ὁδὸς ἁμαρτανῶν ὠμαλισμένη ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐ- ¹¹ τῆς βόδου ᾄδων. ¹¹ ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ, ¹² καὶ συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία. ¹² οὐ παιδευσθήσεται ὅς οὐκ ἔστι πανοῦρ- ¹³ γος· ἔστι πανουργία πληθύνουσα πικρίαν. ¹³ γνώσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμός ¹⁴ πληθύνθήσεται, καὶ ἡ βουλή αὐτοῦ ὡς πηγὴ ζωῆς. ¹⁴ ἔγκατα μωροῦ ὡς ἀγ- ¹⁵ γεῖον συντετριμμένον, καὶ πᾶσαν γνώσιν οὐ κρατῇ. ¹⁵ λόγον σοφῶν ἐὰν ¹⁶ ἀκούσῃ ἐπιστήμων, ἀνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει· ἤκουσεν ὁ σπα- ¹⁷ τάλων καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νότου αὐτοῦ. ¹⁶ ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον, ἐπὶ δὲ χεῖλους συνετοῦ εὐρεθήσεται ¹⁷ χάρις. ¹⁷ στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ ¹⁸ διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ. ¹⁸ ὡς οἶκος ἡφανισμένος οὕτως μωρῷ σοφία, καὶ ¹⁹ γνώσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι. ¹⁹ πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεία, καὶ ²⁰ 19

16. om μοι 22. απολλυει pro απολει 25. om ἡ ὁ 26. ψευδος
27. προαξει 28. θειμωνιαν ... αδικιας 29. αποτρεμει 34. κριττων
XXI. 3. και τη πληγη 4. υπερηφανων 6. ελεγχον ... τον θεον 7. ολι-
σθαιεν 8. ως συναγων τους λιθους αυτου 9. στυππιον ... εισαγωγή
10. επ εσχατων 12. AC εστιν δε ... ** παιδιαν 13. C η βουλη αυτων
14. A ως αγγιον, C αγγιον omisso ως 15. οπισω των ωτων αυτου 16. C
φ**ρητιον ... om χαρις 17. AC διανοηθησονται 19. C εν πασιν ...
ανωμα του παιδιου pro ανοη. παιδεια (C παιδια)

20 ὡς χειροπέδαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς. ²⁰ μωρὸς ἐν γέλῳτι ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ, 21 ἀνὴρ δὲ πανουργὸς μόλις ἤσυχῃ μειδιάσει. ²¹ ὡς κόσμος χρυσοῦ φρονίμῳ 22 παιδεῖα, καὶ ὡς χλιδῶν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ. ²² πούς μωροῦ ταχύς εἰς οἰκίαν, 23 ἄνθρωπος δὲ πολὺπειρος αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώπου. ²³ ἄφρων ἀπὸ θύρας 24 παρακύντει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται. ²⁴ ἀπαιδευσία 25 ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ θύραν, ὃ δὲ φρονίμος βαρυνθήσεται ἀτιμία. ²⁵ χεῖλη ἁλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται, λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται. ²⁶ ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδιά αὐτῶν, καρδιά δὲ σοφῶν στόμα αὐτῶν. 27 ²⁷ ἐν τῷ καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. 28 ²⁸ μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων, καὶ ἐν παροικίᾳ μισηθήσεται.

XXII.

Ἀἶψα ἡρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρός, καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ 2 αὐτοῦ. ² βολβίτῳ κοπρίῳν συνεβλήθη ὀκνηρός, πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκ- 3 τινάξει χεῖρα. ³ αἰσχυρὴ πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ δὲ ἐπ' ἐλατ- 4 τώσει γίνεταί. ⁴ θυγάτηρ φρονίμη κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ καται- 5 σχύουσα εἰς λύπην γεννήσαντος. ⁵ πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρασεία, 6 καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται. ⁶ μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις, 7 μάστιγες καὶ παιδεῖα ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας. ⁷ συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδά- 8 σκων μωρόν, ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ βαθέως ὕπνου. ⁸ διηγούμενος νυστά- 9 ζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἔρει τί ἐστιν; ⁹ ἐπὶ νεκρῷ 10 κλαῦσον, ἐξέλπε γὰρ φῶς, καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλπε γὰρ σύνεσις. ¹⁰ ἥδιον 11 κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ ὅτι ἀνεπαύσατο, τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ἡ ζωὴ πο- 12 νηρά. ¹² πένθος νεκροῦ ἑπτὰ ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι 13 τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ¹³ μετὰ ἀφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ 14 πορεύου· φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ 15 ἐντιναγμῷ αὐτοῦ. ¹⁵ ἐκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ 16 ὑπενεγκεῖν ἢ ἀνδραποῦν ἀσύνετον. ¹⁶ ἱμάντως ἐξυλινὴ ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδο- 17 μὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται, οὕτως καρδιά ἐστηρικμένη ἐπὶ διανοή- 18 σεως ὡς κόσμος ψαμμοτὸς τοίχου ἑστού. ¹⁸ χάρακες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι 19 κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομείνωσιν, οὕτως καρδιά δειλὴ ἐπὶ διανοήματος 20 δάκρυα, καὶ ὁ νύσων καρδίαν ἐκφαίνει αἰσχύνειν. ²⁰ βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινᾷ 21 ἀποσοβεῖ αὐτά, καὶ ὁ ὄνειδίζων φίλον διαλύσει φιλίαν. ²¹ ἐπὶ φίλον ἐὰν σπά- 22 σῃς ῥομφαίαν μὴ ἀπελπίσης, ἔστι γὰρ ἐπάνοδος. ²² ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνόξῃς 23 στόμα, μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγὴ· πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερφηφάνιας

20. AC την φωνην αυτου ... AC μηδιασει 24. AC χρυσους ... AC παιδια ... χλιδων, C* χελιδων 24. C παρα θυρας ... AC ατιμιαν 25. C βαρυνθησονται 26. καρδ. δε φρονιμων 27. καταρασασθαι ... ασεβην, C τον ασεβη ... την ψυχ. αυτου 28. C και ου εαν παροικησει XXII. 2. κο- πριω ... C εκτιναξαι 5. η θρησκια 6. AC μαστιγ. δε και παιδια 7. βα- ρεου, C βαθεος 11. AC εξελειπεν bis (ed. rom. om εξελιπε γαρ ante φως) ... AC συνεσιν ... AC ιδιον ... του γαρ μωρου, C του μωρου ... A (item C* vdlr) om η 12. αυτων 13. εντιναγματι ... κηδιασης ... C υπονοια 14. AC μολιβον (A vitiose βολιβον?) 15. σιδηρου 16. ** ενδεδε- μενη post οικοδ. pon. (*om) ... συσσεισμω, C συσισμω 17. επι διανοια 18. AC χαλικες ... ου μη υπομενουσιν, C ουκ υπομινουσιν 19. οφθαλ- μους

καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις ἀποφεύγεται πᾶς φίλος. ²³ πῶστιν κηΐσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ²³ αὐτοῦ ὁμοῦ πλησθῇς· ἐν καιρῷ ἡλίψεως διάμενε αὐτῷ, ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς. ²⁴ πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός, οὕτως ²⁴ πρὸ αἱμάτων λοιδορίαί. ²⁵ φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυνθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ κρυβῶ, ²⁶ καὶ εἰ κακὰ μοι συμβῇ δι' αὐτόν, πᾶς ὁ ἀκούων ²⁶ φυλάσσεται ἀπ' αὐτοῦ. ²⁷ τίς δώσει μοι ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν καὶ ἐπὶ τῶν ²⁷ χειλέων μου σφραγιδα πανοῦργον, ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου ἀπολέσῃ με;

XXIII.

Κύριε, πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν, μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. ² τίς ἐπιστήσῃ ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου ² μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδείαν σοφίας, ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου μὴ φείσονται, καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, ³ ὅπως μὴ ³ πληθύνωσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι ἐναντι τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖται μοι ὁ ἐχθρός μου. ⁴ κύριε, πάτερ καὶ ⁴ δεῖ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῶς μοι, ⁵ καὶ ἐπιθυμίαν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ. ⁶ κοιλίας ὀρεξεις καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με, ⁶ καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῶς με. ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ. ⁷ παιδεῖαν ⁷ στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ φυλάσσων εὐ μὴ ἄλλῳ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ. ⁸ καταλειφθήσεται ἁμαρτωλός, καὶ λοιδορὸς καὶ ὑπερήφανος σκανδα- ⁸ λισθήσονται ἐν αὐτοῖς. ⁹ ὄρχω μὴ ἐπίσης τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασία τοῦ ⁹ ἁγίου μὴ συνεπισθῇς. ¹⁰ ὥσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς ἀπὸ μώ- ¹⁰ λωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὁμνῶν καὶ ὀνομάζων διὰ παντός ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθαρισθῇ. ¹¹ ἀνὴρ πολυρόχος πλησθήσεται ἀνομίας, ¹¹ καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ· ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ὑπεριδῇ, ἥμαρτε δις ὥς· καὶ εἰ διὰ κενῆς ὤμοσεν, οὐ δικαιοθήσεται, πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ. ¹² ἔστι λέξις ¹² ἀντιπεριβεβλημένη θανάτῳ, μὴ εὐρεθήτω ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται. ¹³ ἀπαιδευσίαν ἀσυρὴ μὴ συνεπίσης τὸ στόμα σου· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος ¹³ ἁμαρτίας. ¹⁴ μνήσθητι πατρός καὶ μητρός σου, ἀνά μέσον γὰρ μεγιστάνων ¹⁴ συνεδρεύεις· μὴ ποτ' ἐπαλάξῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῷ ἐπισμῷ σου μωρανθῇς, καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγγενήσῃς, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου καταράσῃ. ¹⁵ ἄνθρωπος συνεπιζόμενος λόγοις θνητισμοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ¹⁵ αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευσθῇ. ¹⁶ δύο εἶδη πληθύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον ¹⁶ ἐπάξει ὀργήν· ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ ἕως ἂν καταποθῇ· ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσῃται ἕως ἂν ἐκκαύσῃ πῦρ. ¹⁷ ἀνθρώπων πόρνω πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν ¹⁷ τελευτήσῃ. ¹⁸ ἄνθρωπος παραβαλὼν ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων ἐν τῇ ψυχῇ ¹⁸ αὐτοῦ Τίς με ὀρᾷ; σκότος κύκλω μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐ-
θεῖς με ὀρᾷ, τί εὐλαβοῦμαι; τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψι-

22. πας ο φίλ. 23. ινα επι τοις αγ. αυτ. ευφρανθης συ 26. συμβε-
βηκεν ... πας ακουων 27. δωσει επι στοματι μου ... πανοργων XXIII.
1. πατηρ x. θεος ζωης ... εγκαταλειπης ... και μη αφης 2. επιστησης
... παιδιας ... φισωνται 3. πληθυνωσιν 6. αναιδη ... om παιδεια στο-
ματος 7. παιδαν ... εν τ. χειλ. αυτ. cum καταλειφθ. conig. 8. αμαρτω-
λος c. seqq. conig. 9. ονομασ. του υψιστου 10. και ο ονομαζων δ. παντ.
το ονομα κυριου απο αμαρτ. 11. υπερειδη 14. πατρος σου ... μη ποτε
... om καταρασθ 16. πληθυνωσιν ... ed. rom. καταποθη c. seqq. conig.
18. ανθρωπ. πορνος παραβ. α. τ. κοιτης αυτου ... λεγων τη ... τινα ευλαβομαι

19 στος· ¹⁹ καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων
 20 καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀποκρυφα μέρη. ²⁰ πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται
 21 αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι. ²¹ οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκ-
 22 δικηθῆσεται, καὶ οὐ οὐχ ὑπενόησε πιασθῆσεται. ²² οὕτως καὶ γυνὴ κατα-
 23 λιπούσα τὸν ἄνδρα καὶ παριστῶσα κληρονόμον ἐξ ἄλλοτρίου· ²³ πρῶτον μὲν
 γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπειθήσε, καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα ἑαυτῆς ἐπλημμέλησε,
 καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη, ἐξ ἄλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν·
 24 ²⁴ αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπῇ ἔσται·
 25 ²⁵ οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐ δώσουσι
 26 καρπὸν· ²⁶ καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ δνειδος αὐ-
 27 τῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται· ²⁷ καὶ ἐπιγινώσκονται οἱ καταλειφθέντες ὅτι οὐδὲν
 κρεῖττον φόβου κυρίου, καὶ οὐδὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου.

XXIV.

ΑΙΝΕΣΙΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχῆσεται.
 2 ² ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἔναντι δυνάμεως αὐτοῦ καυ-
 3 χήσεται· ³ Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον, καὶ ὡς ὀμίχλη κατεκάλυφα
 4 γῆν· ⁴ ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης·
 5 ⁵ ῥῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη, καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα· ⁶ ἐν
 κύμασι θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔδνει ἐκτρησά-
 7 μιν· ⁷ μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐξήτησα, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐ-
 8 λισθήσομαι· ⁸ τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἀπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέ-
 παυσε τὴν σκηνὴν μου καὶ εἶπεν· Ἐν Ἰακώβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ
 9 κατακληρονομήσητι· ⁹ πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ' ἀρχῆς ἔκτισέ με, καὶ ἕως αἰῶνος
 10 οὐ μὴ ἐκλίπω· ¹⁰ ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα, καὶ οὕτως ἐν
 11 Σιών ἐστηρίχθην· ¹¹ ἐν πόλει ἡγαπημένη ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἰε-
 12 ρουσαλὴμ ἡ ἐξουσία μου· ¹² καὶ ἐρβέλωσα ἐν λαῷ δεδοξαμένῳ, ἐν μερίδι
 13 κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ· ¹³ ὡς κέδρος ἀνυψώσθην ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ὡς
 14 κυπάρισσος ἐν ὄρεσιν Ἀερμών· ¹⁴ ὡς φοῖνιξ ἀνυψώσθην ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς
 φυτὰ ῥόδου ἐν Ἰεριχώ· ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ, καὶ ἀνυψώσθην ὡς
 15 πλάτανος· ¹⁵ ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλαδος ἀρωμάτων δέδωκα ὁσμὴν, καὶ
 ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ διέδωκα εὐωδίαν, ὡς χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτή, καὶ
 16 ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ· ¹⁶ ἐγὼ ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου, καὶ
 17 οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος· ¹⁷ ἐγὼ ὡς ἄμπελος βλαστήσασα
 18 χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου· ¹⁹ προσέλθετε πρὸς με
 20 οἱ ἐπιθυμοῦντές μου, καὶ ἀπὸ τῶν γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε· ²⁰ τὸ γὰρ
 μνημόσυνόν μου ὑπὲρ μέλι γλυκύ, καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος κηροῦ.
 21 ²¹ οἱ ἐσθίωντές με ἔτι πεινάσουσι, καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν· ²² ὁ
 ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐκ ἁμαρτή-
 23 σουσιν· ²³ ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης Θεοῦ ὑψίστου, νόμον ὃν ἐνετείλατο

49. κατανοουντες αποκρυφα 20. τελεσθῆναι 24. και ος ουχ υπεν.
 κολασθησεται 22. καταλειπουσα 23. υψιστω ... ανδρα αυτης ... και εξ
 αλλοτρ. 25. ουκ οισουσιν καρπον 26. καταλειψις XXIV. σοφιας αννε-
 σις 4. εμμεσω ... καυχησονται 3. ομιχλην 7. εξητησα αναπαυσιν ...
 ed. rom. τινος 8. om Ἐν ... κληρονομησθην 9. απαρχην ... εως αιωνων
 .. εκλειπω 10. ελειτουργων 11. εξουσιαν μου 13. εν ορει 14. και ως
 ελαια 15. δεδωκα pro διεδωκα ... και ως χαρβανη 16. εγω δε ως τερε-
 βινθος 17. εβλαστησα 19. προσελθατε ... γεννηματων 20. υπερ το μελι
 το γλυκυ ... μελιτος και κηριου 24. εσθιοντες 23. ενετειλατο ημιν

Μωυσῆς, κληρονομίαν συναγωγαίς Ἰακώβ· ²⁵ ὁ πιμπλῶν ὡς Φεισῶν σοφίαν, ²⁵ καὶ ὡς Ἰγρίσι ἐν ἡμέραις νέων· ²⁶ ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, καὶ ²⁶ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις θέρους· ²⁷ ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδείαν, ὡς Γῆδιν ²⁷ ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ· ²⁸ οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γυνὴν αὐτήν, καὶ οὕτως ὁ ²⁸ ἔσχατος οὐκ ἐξῆλθεν αὐτήν· ²⁹ ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη διανόημα ²⁹ αὐτῆς, καὶ ἡ βουλὴ αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης· ³⁰ καὶ ὡς διῶρυξ ἀπὸ ³⁰ ποταμοῦ, καὶ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον· ³¹ εἶπα Ποτιῶ μου τὸν ³¹ κῆπον, καὶ μεθύσω μου τὴν πρασιάν· καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διῶρυξ εἰς ποταμόν, καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν· ³² ἔτι παιδείαν ὡς ὄρσρον ³² φωτιῶ, καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν· ³³ ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν ³³ ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω αὐτήν εἰς γενεὰς αἰώνων· ³⁴ ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ³⁴ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

XXV.

¹ Ἐν τρισὶν ὥραϊσθην καὶ ἀνέστην ὥραία ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων· ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φιλαὶ τῶν πλησίων, καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι· ² τρία δὲ εἶδη ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ προσώχθισα σφόδρα ² τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ὑπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην, γέροντα μοιχὸν ἐλαττούμενον συνέσει· ³ ἐν νεότητι οὐ συναγῆρχας, καὶ πῶς ἂν εὖροις ἐν τῷ ³ γήρῳ σου; ⁴ ὡς ὥραϊον πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγυνῶναι βουλήν· ⁴ ⁵ ὡς ὥραία γερόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανόημα καὶ βουλή· ⁶ στέ· ⁵ ὡς φανος γερόντων πολυπειρία, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου· ⁷ ἐννέα ⁷ ὑπονοήματα ἐμακάριστα ἐν καρδίᾳ, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης· ἄνθρωπος εὐφραϊνόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτωχεῖ ἐχθρῶν· ⁸ μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὴ συνετῇ, καὶ ὅς ἐν γλώσσει οὐκ ὠλίσθησεν, καὶ ⁸ ὅς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ αὐτοῦ· ⁹ μακάριος ὅς εὖρε φρόνησιν, καὶ ὁ διηγού· ⁹ μενος εἰς ὅτα ἀκούοντων· ¹⁰ ὡς μέγας ὁ εὐρὼν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ ¹⁰ τὸν φοβούμενον τὸν κύριον· ¹¹ φόβος κυρίου ὑπὲρ πάντων ὑπερέβαλεν, ὁ κρατῶν ¹¹ αὐτοῦ τίνι ὁμοιωθῆσεται; ¹² πᾶσαν πληγὴν, καὶ μὴ πληγὴν καρδίας· καὶ πᾶσαν ¹² πονηρίαν, καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός· ¹³ πᾶσαν ἐπαγωγὴν, καὶ μὴ ἐπαγωγὴν ¹³ μισούντων· καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν, καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν· ¹⁴ οὐκ ἔστι κε· ¹⁴ φαλὴ ὑπὲρ κεφαλὴν ὄψεως, καὶ οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ· ¹⁵ συνοι· ¹⁵ κῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκῆσω ἢ ἐνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς· ¹⁶ ¹⁷ πονηρία γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὄρασιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ¹⁷ ὡς σκῆκον· ¹⁸ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀναπνεύσει· ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ¹⁸ ἀκούσας ἀνεστέναι πικρά· ¹⁹ μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός, κληρὸς ¹⁹ ἀμαρτωλοῦ ἐπιπέσει αὐτῇ· ²⁰ ἀνάβασις ἀμμώδης ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως ²⁰ γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ· ²¹ μὴ προσπέσης ἐπὶ κάλλος γυναικός, καὶ ²¹ γυναῖκα μὴ ἐπιποθήσης· ²² ὀργὴ καὶ ἀνάδεια καὶ αἰσχύνῃ μεγάλη γυνὴ ἐὰν ²² ἐπιχορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ²³ καρδίᾳ ταπεινῇ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ ²³ πληγὴν καρδίας γυνὴ πονηρά· χεῖρες παρειμένας καὶ γόνата παραελυμένας, ἥτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς· ²⁴ ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἀμαρτίας, καὶ δι' ²⁴ αὐτήν ἀποθνήσκομεν πάντες· ²⁵ μὴ δὴς ὕδατι διεξοδόν, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ ²⁵ ἐξουσίαν· ²⁶ εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπὸ· ²⁶ τεμε αὐτήν.

25. ο πιμπλων ως φισων 27. παιδιαν 29. διανοηματα ... η βουλ. αυτου 31. ποτισω ... εγενετο μου η 32. παιδιαν ... εμφανιω 33. προφητιαν ... γενεαν XXV. 3. αν νεοτητι ου συναγειοχας 7. εν τη καρδια μου ... απο γλωσσης 8. αναξιω εαυτου 14. και πασ. επαγωγ. 16. ευδοκησε η συνοικησαι 17. ως αρκος 21. και γυναικα εν καλλει 25. παρηρησιαν pro εξουσιαν

XXVI.

Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ δι-
 2 πλάσιος. ² γυνὴ ἀνδρεία εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρώσει
 3 ἐν εἰρήνῃ. ³ γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς ἀγαθῆς, ἐν μερίδι φοβουμένων κύριον δοσθή-
 4 σεται. ⁴ πλουσίον δὲ καὶ πτωχοῦ καρδία ἀγαθῆς, ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον
 5 ἰλαρόν. ⁵ ἀπὸ τριῶν εὐλαβήθη ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ
 6 ἐδεήθην· διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου, καὶ καταφυσμόν, ὑπὲρ ὁ-
 7 νατον πάντα μοχθήρᾳ. ⁶ ἄλγος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ ἀντίξηλος ἐπὶ γυ-
 8 ναικί, καὶ μάστιγι γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. ⁷ βοοῦντιον σαλευόμενον γυνὴ
 9 πονηρά, ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς ὁ δρασσόμενος σκορπίου. ⁸ ὀργὴ μεγάλη γυνὴ
 10 τεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωσθήσεται. ¹⁰ ἐπὶ θυ-
 11 γατρὶ ἀδιατρέπτω στερέωσον φυλακὴν, ἵνα μὴ εὐροῦσα ἄνεσθι ἐαυτῇ χρησθήσεται.
 12 ¹¹ ὅπως ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ θυμασθῆς ἐὰν εἰς σὲ πλημ-
 13 μελήσῃ. ¹² ὡς διψῶν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος
 14 τοῦ σύνεγγυς πίνειται, κατέναντι παντὸς πασσάλου καθίσταται, καὶ ἐναντι βέλους
 15 ἀνοίξει φαρέτραν. ¹³ χάρις γυναικὸς τέρπει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὅσα
 16 αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς. ¹⁴ δόσις κυρίου γυνὴ σιγηρά, καὶ οὐκ ἔστιν
 17 ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς. ¹⁵ χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυνηρά, καὶ
 18 οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς. ¹⁶ ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις
 19 κυρίου, καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτοῦ. ¹⁷ λύχνος ἐκλάμ-
 20 πων ἐπὶ λυχνίας ἀγίας, καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ. ¹⁸ στυλοὶ
 21 χρύσειοι ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὠραῖοι ἐπὶ στέρνοις εὐστατοῦς. ²⁸ ἐπὶ
 22 δυσὶ λελύπηται ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμὸς μοι ἐπῆλθεν· ἀνὴρ
 23 πολεμιστὴς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν, καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν,
 24 ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν· ὁ κύριος ἐτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν
 25 αὐτόν. ²⁹ μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ οὐ δικαιωθήσεται
 κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας.

XXVII.

Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἡμαρτον, καὶ ὁ ζήτων πληθύνει ἀποστρέψει
 2 ὀφθαλμόν. ² ἀνὰ μέσον ἄρμων λίθων παγήσεται πάσσαλος, καὶ ἀνὰ μέσον
 3 πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία. ³ ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου
 4 κρατήσῃ κατὰ σπουδὴν, ἐν τάχει καταστραφήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. ⁴ ἐν σεί-
 5 σματι κοσκίνον διαμένει κοπρία, οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
 6 ⁵ σκευὴ κεραμέως δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ
 7 αὐτοῦ. ⁶ γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως λόγος ἐνθυμήματος
 8 καρδίας ἀνθρώπου. ⁷ πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινήσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ πειρασμὸς
 9 ἀνθρώπων. ⁸ ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη
 10 ὁδοῦ. ⁹ πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει, καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς
 11 ἐργαζομένους αὐτὸν ἐπανεῖξει. ¹⁰ λέων θήραν ἐνεδρεύει, οὕτως ἁμαρτία ἐρ-
 12 41 γαζομένους ἄδικα. ¹¹ διήγησις εὐσεβοῦς διὰ παντὸς σοφία, ὁ δὲ ἄφρων ὡς
 12 σελήνη ἀλλοιοῦται. ¹² εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν, εἰς μέσον δὲ
 13 43 διανοουμένων ἐνδελέχιζε. ¹³ διήγησις μωρῶν προσόχτισμα, καὶ ὁ γέλως αὐτῶν

XXVI. 4. και ο αριθμος ... διπλασιον 2. ανδρια 3. τον κυριον 5. ηυλαβηθη καρδια μου ... προσωπ. εφοβηθη ... ed. rom. υπ. θαν. c. καταψ. κοπη. 7. ως δρασσομενος 8. ου μη συγκαλυψει 11. πλημμελησει 12. ανοιξει 13. τερπει ανδρα 16. οικιας αυτης 18. χρυσεως XXVII. (4. ανθρωπους) 5. δοκειμασει ... εν λογισμω 6. καρδια 7. μη επαινει 8. καταληψη 9. ομοια αυτων 10. αμαρτια 11. διηγησ. σοφου δια 13. προσωχτισμα

ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας. ¹⁴ λαλιὰ πολυόρκου ὀρῶσει τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ¹⁴ ἐμφραγμὸς ὧτίων. ¹⁵ ἔκχυσας αἵματος μάχη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ διαλοιδόρη- ¹⁵ σις αὐτῶν ἀκοή μοχθηρά. ¹⁶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ ¹⁶ οὐ μὴ εὖρη φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ¹⁷ στέρεξον φίλον καὶ πιστώσῃτι ¹⁷ μετ' αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, οὐ μὴ καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ. ¹⁸ καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως ¹⁸ ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίου. ¹⁹ καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρὸς σου ἀπέλυ- ¹⁹ σας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν. ²⁰ μὴ αὐτὸν διώ- ²⁰ ξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. ²¹ ὅτι θραυμά ²¹ ἐστί καταδιῆσαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγὴ· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀπῆλπισεν. ²² διανεύων ὀφθαλμῶ τεκταίνει κακὰ, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἀποστήσει ²² ἀπ' αὐτοῦ. ²³ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεὶ στόμα σου καὶ ἐπὶ τῶν ²³ λόγων σου ἐκθαυμάσει, ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ²⁴ λόγοις σου δώσει σκάνδαλον. ²⁴ πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὡμοίωσα αὐτῷ, καὶ ²⁴ ὁ κύριος μισήσει αὐτόν. ²⁵ ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει, ²⁵ καὶ πληγὴ δολιὰ διελεῖ τραύματα. ²⁶ ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, ²⁶ καὶ ὁ ἰστῶν παγίδα ἐν αὐτῇ ἀλώσεται. ²⁷ ὁ ποιῶν πονηρὰ εἰς αὐτὸν κυλι- ²⁷ σθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῶ πόθεν ἦκει αὐτῷ. ²⁸ ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνειδισμὸς ²⁸ ὑπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεῦσει αὐτόν. ²⁹ παγίδι ἀλώσονται ²⁹ οἱ εὐφραινόμενοι πτώσει εὐσεβῶν, καὶ ὁδύνῃ καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν. ³⁰ μῆνις καὶ ὀργὴ καὶ ταῦτά ἐστι βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ ³⁰ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.

XXVIII.

*Mt. 6, τηρῶν διατηρήσει. ² ἄφες ἀδικημα τῷ πλησίον σου, καὶ τότε δεηθέντος σου ² αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται. ³ ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργήν, καὶ παρὰ ³ κυρίου ζητεῖ ἴασιν; ⁴ ἐπ' ἄνθρωπον ὁμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ ⁴ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται; ⁵ αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν, τίς ἐξιλάσεται ⁵ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ; ⁶ μνηστῆτι τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχθραίνων, κατα- ⁶ φθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς. ⁷ μνηστῆτι ἐντολῶν, καὶ μὴ μη- ⁷ νίσῃς τῷ πλησίον, καὶ διαστήκῃν ὑψίστου, καὶ πάριδε ἄγωνιαν. ⁸ ἀπόσχοι ἀπὸ ⁸ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας· ἄνθρωπος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην, ⁹ καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταραξεί φίλους, καὶ ἀνά μέσον εἰρηνευόντων ἐμβάλλει ⁹ διαβολήν. ¹⁰ κατὰ τὴν ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, κατὰ τὴν ἰσχύν τοῦ ¹⁰ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν στερεώσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται. ¹¹ ἔρις κατασπευδομένη ¹¹ ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἐκχέει αἷμα. ¹² ἐὰν φυσθήσῃ σπιν- ¹² θῆρα ἐκκαήσεται, καὶ ἐὰν πτύσῃς ἐπ' αὐτὸν σβεσθήσεται, καὶ ἀμφοτέρω ἐκ

14. ed. rom. πολιορκου ... ανωρῶσει (sic) ... ενφραγμος 17. om ου 18. του πλησιον 19. C ουτως απελυσας τον πλ. κ. ουχ ευρησις α. 24. AC τραυμα ... C μυστηριον ... AC αφηλπισεν 22. και εννευων, C ο διανευων ... AC αυτα αποστησει et A pergit απ αυτων 23. AC γλυκανει το στομα αυτου 24. ωμοιωσα αυτοις ... εμισει αυτον, C μισει αυτ. 25. om ὁ ... * ελει τραυμ. 27. εις αυτα ... C om usque κυλ. 29. C θαν. αυτου 30. C εγκρατησεται αυτων XXVIII. 4. AC διαστηριων διαστηρισει (C - ρησει) 3. 4. ed. rom. bis in fine punctum pon. 7. AC παρειδε 9. C * om κ. αν. αμαρτ. τα- ραξ. (C** κακοι pro ταραξ.) φιλους ... εμβαλει, C εκβαλλει 10. AC και κατα τ. στερεωσ. τ. μ. εκκ. post ουτως εκκαυθη. pon. ... C** (κατα τ. ισχ. usque εκκαει πυρ v. seq. rescripta) om εσται 12. AC εις σπινθηρα ... C εαν πτυσις ... AC εις αυτον ... εξελευσεται, C εξελευσονται

13 τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται. ¹³ ψίθυρον καὶ δὶγλωσσον καταρᾶσθαι, πολ-
 14 λούς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσαν. ¹⁴ γλώσσα τρίτη πολλοὺς ἐσάλειψε καὶ
 διέσπασεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις ὀχυράς καθεῖλε, καὶ οἱ-
 15 κίας μεγιστάνων κατέστρεψε. ¹⁵ γλώσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε,
 16 καὶ ἐστέρησεν αὐτάς τῶν πόνων αὐτῶν. ¹⁶ ὁ προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὖρη
 17 ἀνάψαι, οὐδὲ κατασκευάσει μεθ' ἡσυχίας. ¹⁷ πληγὴ μάστιγος ποιεῖ μώ-
 18 λωπας, πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ὄσᾶ. ¹⁸ πολλοὶ ἔπесαν ἐν στόματι μα-
 19 χαίρας, καὶ οὐχ ὥς οἱ πεπτωκότες διὰ γλώσσαν. ¹⁹ μακάριος ὁ σκεπασθεὶς
 ἀπ' αὐτῆς, ὅς οὐ διήλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὅς οὐχ εἴλκυσε τὸν ζυγὸν
 20 αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέσθη. ²⁰ ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς
 21 σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χαλκοί. ²¹ θάνατος πονηρὸς ὁ θάνα-
 22 τος αὐτῆς, καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ἄθλιος αὐτῆς. ²² οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
 23 καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ καήσονται. ²³ οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦν-
 ται εἰς αὐτήν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαθήσεται καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ. ἔξαποσταλήσεται
 24 ἐπ' αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς. ²⁴ ἴδε περιφραξὸν
 25 τὸ κτήμᾶ σου ἀκάνθαις, τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον. ²⁵ καὶ
 τοὺς λόγους σου ποιήσον ζυγὸν καὶ σταθμόν, καὶ τῷ στόματί σου ποιήσον
 26 θύραν καὶ μοχλόν. ²⁶ πρόσεχε μὴ πως ὀλισθήσῃς ἐν αὐτῇ, μὴ πέσης κατέναντι
 ἐνεδρεύοντος.

XXIX.

Ὁ ποιὼν ἔλεος δανειεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ ἐπισχῶν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ
 2 ἐντολάς. ² δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρεῖας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ
 3 πλησίον εἰς τὸν καιρόν. ³ στερέωσον λόγον καὶ πιστώσῃται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν
 4 παντὶ καιρῷ εὐρήσεις τὴν χρεῖαν σου. ⁴ πολλοὶ ὡς εὖρεμα ἐνόμισαν δάνος,
 5 καὶ παρέσχον πόνον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς. ⁵ ὥς οὐ λάβῃ καταφιλήσει
 χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν. καὶ ἐν
 6 καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας καὶ τὸν
 7 καιρόν αἰτιάσεται. ⁷ ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίσεται τὸ ἥμισυ καὶ λογίζεται αὐτὸ
 8 ὡς εὖρεμα. εἰ δὲ μή, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτήσατο
 9 αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. ⁹ κατάρως καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀντὶ δόξης
 10 ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. ¹⁰ πολλοὶ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν, ἀποστερηθῆναι
 11 δωρεὰν εὐλαβήθησαν. ¹¹ πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμησον, καὶ ἐπ' ἐλεημοσύνην
 12 μὴ παρελκύσῃς αὐτόν. ¹² χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πέντητος, καὶ κατὰ τὴν ἐν-
 13 τολάν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν. ¹³ ἀπόλεσον ἀργύριον δι' ἀδελφόν
 14 καὶ φίλον, καὶ μὴ ἰωθῇτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν. ¹⁴ ἕως τὸν θησαυρόν
 15 σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον. ¹⁵ σύγ-
 κλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου, καὶ αὕτη ἐξελεῖται σε ἐκ πάσης
 16 κακώσεως. ¹⁶ ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ δόρυ ἀλκῆς κατέναντι ἐχθροῦ
 17 πολεμῇσει ὑπὲρ σοῦ. ¹⁷ ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ ἀπολω-
 18 λεκὼς αἰσχύνῃ καταλείψει αὐτόν. ¹⁸ χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάβῃ, ἔδωκε
 19 γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. ¹⁹ ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέψει ἀμαρτωλός, ²⁰ καὶ
 21 ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον. ²¹ ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσε
 κατευθύνοντας, καὶ ἐσάλειψεν αὐτοὺς ὡς κύμα θαλάσσης. ἄνδρας δυνατοῦς

13. AC καταρασασθε (C -σθαι) ... απωλεσεν (15. εστερесαν) 17. AC
 μωλωπα 18. C ρομφαίας ... ο πεπτωκως 19. C ουκ ειλκ. ... AC και
 τοις θεσμοις 20. C χαλκοι 22. AC ου μη καησονται 23. C οι καταλ.
 θεον εμπεσειται (sic) ... AC επαποσταλησεται αυτοις 24. C χρυσιον σου
 26. ολισθης XXIX. 1. δανειε ... ποιει εντολας 2. δανισον ... εις και-
 ρον 4. παρεσχ. κοπον 5. χειρας 6. κομειται 7. πολλοι ουν 8. επι
 ελεημοσυνη 10. δια αδελφον 11. η χρυσιον 12. ταμειοις 13. ολκης
 14. ενκαταλειψει

ἀπώκισε, καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἄλλοτρίοις. ¹⁹ ἁμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς 19
 ἐγγύνην καὶ διώκων ἐργολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις. ²⁰ ἀντιλαβοῦ τοῦ πλη- 20
 σίον κατὰ δύναμίν σου, καὶ πρόσχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσης. ²¹ ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ 21
 καὶ ἄρτος καὶ ἱμάτιον καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην. ²² κρείσσων βίος 22
 πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἄλλοτρίοις. ²³ ἐπὶ μικρῷ 23
 καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε. ²⁴ ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ οὐ παροι- 24
 κήσει οὐκ ἀνοίξει στόμα. ²⁵ ξενιεὶς καὶ ποτιεὶς εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ 25
 τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ. ²⁶ Πάρελθε πάροικε κόσμησον τράπεζαν, καὶ εἴ τι ἐν 26
 τῇ χειρὶ σου ψώμισόν με. ²⁷ Ἐξελθε πάροικε ἀπὸ προσώπου δόξης, ἐπεξέ- 27
 νωταί μοι ὁ ἀδελφός, χρεῖα τῆς οἰκίας. ²⁸ βαρέα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι 28
 φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.

XXX.

ΠΕΡΙ ΤΕΚΝΩΝ.

Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχῆσει μάστιγας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ
 ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτοῦ. ² ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀνά 2
 μέσον γνωρίμων ἐπ' αὐτῷ καυχῆσεται. ³ ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παρα- 3
 ζηλώσει τὸν ἐχθρόν, καὶ ἔναντι φίλων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. ⁴ ἐτελεύτησεν 4
 αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν, ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε μετ' αὐτόν.
⁵ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ εὐφράνθη, καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἔλυ- 5
 πήθη. ⁶ ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἐκδικον, καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα 6
 χάριν. ⁷ περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ 7
 ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ. ⁸ ἵππος ἀδάμαστος ἀποβαίνει σκληρός, καὶ 8
 υἱὸς ἀναιμένος ἐκβαίνει προαλῆς. ⁹ τιθήνησιν τέκνον καὶ ἐκθαμβήσει σε, 9
 σύμπαῖξον αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. ¹⁰ μὴ συγγέλῃς αὐτῷ ἵνα μὴ συνοδῇ- 10
 νηθῇς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. ¹¹ μὴ δῶς αὐτῷ ἔξου- 11
 σίαν ἐν νεότητι. ¹² θλάσον τὰς πλευρὰς αὐτοῦ ὡς ἔστι νήπιος, μὴ ποτε 12
 σκληρυνθῇς ἀπειθήσῃ σοι. ¹³ παῖδευσον τὸν υἱὸν σου καὶ ἐργασαί ἐν αὐτῷ, 13
 ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ σου προσκόψῃ. ¹⁴ καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας 14
 αὐτοῦ, ¹⁵ κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι. ΠΕΡΙ ΥΓΙΕΙΑΣ. ¹⁶ κρεῖσ- 16
 σων πτωχὸς υἱῆς καὶ ἰσχύων τῇ ἔξει ἢ πλούσιος μεμαστιγμένος εἰς σῶμα
 αὐτοῦ. ¹⁷ ὑγίεια καὶ εὐξία βέλτιον παντὸς χρυσοῦ, καὶ σῶμα εὐρώστον ἢ 17
 ὀλβος ἀμέτρητος. ¹⁸ οὐκ ἔστι πλοῦτος βελτίων υγιείας σώματος, καὶ οὐκ 18
 ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας. ¹⁹ κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν 19
 ἢ ἄρρώστημα ἔμμονον. ²⁰ ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, θέ- 20
 ματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ. ²¹ τί συμφέρει κάρπωσις εἰδῶλῳ; 21
 οὔτε γὰρ ἔδεται οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ. οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος ὑπὸ κυρίου,
²² βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στεναίνων ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρ- 22
 θένον καὶ στεναίνων. ²³ μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχὴν σου, καὶ μὴ θλίψῃς 23
 σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου. ²⁴ εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα 24

19. ἐμπεσεῖται pro ἐμπεσων 24. **ζωῆς ἀνθρώπου ἄρτος κ. υδωρ
 (*om vdrtr ἀνθρώπ.) 24. παροιχησεις οὐκ ἀνοίξεις 25. om εἰς (26. παρελ-
 θεν) 28. δανιστου XXX. 4. καὶ οὐκ ὡς ἀπεθανεν ... κατελειπεν μετ'
 αὐτον 5. ἰδεν γ. ηυφρανθη 6. κατελειπεν 8. AC ἐκβαίνει pro ἀποβαι-
 νει 9. ed. rom. συμπαῖξον, item C συμπεξον 10. AC ἐπ' ἐσχάτων ... *om
 σου 12. εως ... AC ἀπειθήσει 13. C ὡς ἐστιν νηπιος pro καὶ ἐργασαί ἐν
 αὐτῷ ... AC ἀσχημ. αὐτου προσκοψης 14. 12. AC hos versus om ...
 AC om etiam περι υγιειας, sed A ante Οὐκ ἐστιν v. 16. in ora adscriptum
 habet **περι υγιαι, in C vero quae ante Οὐκ ἐστιν minio scripta erant
 (περι κρημάτων? περι βρωμάτων? περι υγιειας?) evanuerunt. 15. ed. rom.
 υγιεια, item v. 16. υγιειας ... C ευξια ... AC βελτίων 16. χαριν καρδ.
 17. AC ἐμμονον

23 ἀνδρὸς μακρομέρουσις. ²³ ἀγάπα τὴν ψυχὴν σου καὶ παρακάλει τὴν καρ-
 24 δίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν
 25 ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔστιν ὥφελεια ἐν αὐτῇ. ²⁴ ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν
 26 ὀπίσω τρυγητῶν ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα λη-
 27 ⁽¹⁸⁾ νόν. ²⁶ κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζη-
 28 ⁽¹⁹⁾ τοῦσι παιδεῖαν. ²⁷ ἀκούσατέ μου μεγιστᾶνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκ-
 29 ⁽²⁰⁾ κλησίας ἐνωτίσασθε. ²⁸ υἱῷ καὶ γυναικί, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ μὴ δῶς
 30 ⁽²¹⁾ ἐξουσίαν ἐπὶ σέ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῶς ἐτέρῳ τὰ χρήματά σου, ἵνα μὴ
 31 ⁽²²⁾ μεταμελήθῃς δέῃ περὶ αὐτῶν. ²⁹ ἕως ἔτι ζῆς καὶ πνοῇ ἐν σοί, μὴ ἀλ-
 32 ⁽²³⁾ λάξῃς σεαυτὸν πάσῃ σαρκί. ³⁰ κρεῖσσον γὰρ ἐστὶ τὰ τέκνα δεηθῆναί σου
 33 ⁽²⁴⁾ ἢ σέ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. ³¹ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου
 34 ⁽²⁵⁾ ὑπεράγων, μὴ δῶς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. ³² ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμε-
 35 ⁽²⁶⁾ ρῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διάδος κληρονομίαν. ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΩΝ.
 36 ⁽²⁷⁾ ³³ χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνω, ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργον
 37 ⁽²⁸⁾ οἰκέτῃ. ³⁴ ἔργασαι ἐν παιδί, καὶ εὐρήσεις ἀνάπασιν· ἄνες χεῖρας αὐτῷ,
 38 ⁽²⁹⁾ καὶ ζητήσῃ ἐλευθερίαν. ³⁵ ζυγὸς καὶ ἱμάς κάμψουσιν τράχηλον, καὶ οἰκέτῃ
 39 ⁽³⁰⁾ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι· ³⁶ ἐμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ
 40 ⁽³¹⁾ ἀργῇ, ³⁷ πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία· ³⁸ εἰς ἔργα κατὰστίσῃ
 41 ⁽³²⁾ καδῶς πρέπει αὐτῷ, καὶ μὴ πειδαρχῇ, βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ. καὶ μὴ
 42 ⁽³³⁾ περισεύσῃς ἐν πάσῃ σαρκί, καὶ ἄνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν. ³⁹ εἰ
 43 ⁽³⁴⁾ ἔστι σοι οἰκέτης, ἔσωτ' ὡς σὺ, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτίσῃς αὐτόν· εἰ ἔστι σοι
 44 ⁽³⁵⁾ οἰκέτης, ἄγε αὐτόν ὡς σεαυτόν, ὅτι ὡς ἡ ψυχὴ σου ἐπιδεήσεις αὐτοῦ·
 45 ⁽³⁶⁾ ⁴⁰ ἐὰν κακώσῃς αὐτόν καὶ ἀπάρας ἀποδῶς, ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζητήσεις αὐτόν;

XXXI. (XXXIV.)

Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἁσυνέτω ἄνδρϊ, καὶ ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν
 2 ἄφρονας. ² ὡς δρασσόμενος σκιάς καὶ διώκων ἄνεμον, οὕτως ὁ ἐπέχων ἐνυ-
 3 πνόις· ³ τοῦτο κατὰ τοῦτου ὅρασις ἐνυπνίων, κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα
 4 προσώπου. ⁴ ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθήσεται; καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀλη-
 5 θεύσει; ⁵ μαντεύει καὶ οἰανισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστι, καὶ ὡς ὠδινούσης
 6 φαντάζεται καρδίᾳ· ⁶ ἐὰν μὴ παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ, μὴ δῶς
 7 εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου· ⁷ πολλοὺς ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέπεσον ἐλ-
 8 πίζοντες ἐπ' αὐτοῖς. ⁸ ἄνευ ψευδούς συντελεσθήσεται νόμος, καὶ σοφία στό-
 9 ματι πιστῷ τελείωσις. ⁹ ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἔγνω πολλά, καὶ ὁ πολυπείρος
 10 ¹⁰ ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν· ¹⁰ ὅς οὐκ ἐπειράθη ὀλίγα οἶδεν, ¹¹ ὁ δὲ πεπλανημένος
 11 ¹¹ πληθύνει πανουργίαν. ¹² πολλὰ ἐώρακα ἐν τῇ ἀποπλάνῃ μου, καὶ πλείονα
 12 ¹² τῶν λόγων μου σύνεσις μου· ¹³ πλεονακίς ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διε-
 13 ¹³ σῶθην τούτων χάριν. ¹⁴ πνεῦμα φοβουμένων κύριον ζήσεται, ¹⁵ ἡ γὰρ ἐλπίς
 14 ¹⁴ αὐτῶν ἐπὶ τὸν σῶζοντα αὐτούς· ¹⁶ ὁ φοβούμενος κύριον οὐ μὴ εὐλαβηθῇσεται,
 15 ¹⁵ καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ. ¹⁷ φοβουμένου τὸν κύριον μακαρία
 16 ¹⁶ ἡ ψυχὴ· ¹⁸ τίς ἐπέχει; καὶ τίς ἀντιστήριγμα αὐτοῦ; ¹⁹ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου
 17 ¹⁷ ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν· ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στηρίγμα ἰσχύος,
 18 ¹⁸ σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος

23. απώλεσεν λυπη, C απωλ. η λυπη 24. C ελαττονουσιν 25. C κα-
 λαμουμενος 26. C εκοπιασατε ... παιδιαν, C σοφίαν 29. AC εν παση
 31. C γινου υπερανω 32. AC* om περι δουλων 33. χορτασμα ... AC
 παιδια 34. A* (item C?) ζητησεις 35. τραχηλ. καμψ., C τραχ. καμπτου-
 σιν 37. C* πολλη 38. AC om αυτου ... επι παση 39. C ως σοι ... AC
 ως αδελφον pro ως σεαυτον ... επιδ. αυτω, C επιδεσει αυτω XXXI.
 4. και απο ακαθάρτου 6. απο υψιστου 7. πολλους γαρ 12. εωρακα 16.
 κυριον πολλα ευλαβηθησεται ... διλασει 18. και τις αυτου στηριγμα

καὶ βοηθία ἀπὸ πτώματος, ²⁰ ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἵασιν ²⁰
 διδούς ζωὴν καὶ εὐλογίαν. ²¹ Ψυσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσφορὰ μεμωκημένη, ²¹
²² καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν μωκήματα ἀνόμων. ²³ οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὑψιστος ἐν προς- ²² ²³
 φοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλίσκεται ἁμαρτία. ²⁴ θύων υἱὸν ²⁴
 ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων. ²⁵ ἄρτος ²⁵
 ἐπιδεομένων ζωὴ πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων. ²⁶ φονεῶν ²⁶
 τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος συμβίωσιν, ²⁷ καὶ ἐχθέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μι- ²⁷
 σθὼν μισθίου. ²⁸ εἰς οἰκοδομῶν καὶ εἰς καθαιρῶν, τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κῶ- ²⁸
 πους; ²⁹ εἰς εὐχόμενος καὶ εἰς καταρῶμενος, τίς φωνῆς εἰσακούσεται ὁ ²⁹
 δεσπότης; ³⁰ βαπτίζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἀπτύμενος αὐτοῦ, τί ὠφέ- ³⁰
 λησε τῷ λουτρῷ αὐτοῦ; ³¹ οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ³¹
 καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσα-
 κούσεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

XXXII. (XXXV.)

Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς, ² θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων ²
 ἐντολαῖς. ³ ἀνταποδίδους χάριν προσφέρων σείδαιον, ⁴ καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημο- ³ ⁴
 σύνην θυσιάζων αἰνέσεως. ⁵ εὐδοκία κυρίου ἀποστήναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξε- ⁵
 λασμός ἀποστήναι ἀπὸ ἀδικίας. ⁶ μὴ ὀφθῆς ἐν προσώπῳ κυρίου κενός, ⁷ πάντα ⁶ ⁷
 γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς. ⁸ προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ ἡ ⁸
 εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου. ⁹ Θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτή, καὶ τὸ μνημό- ⁹
 συνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται. ¹⁰ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον, ¹⁰
 καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου. ¹¹ ἐν πάσῃ δόσει ἰλάρωσον τὸ πρόσω- ¹¹
 πόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγιάσον δεκάτην. ¹² δὸς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν ¹²
 αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καὶ εὐρεμα χειρός. ¹³ ὅτι κύριος ἀνταποδίδους ¹³
 ἐστί, καὶ ἐπταπλάσια ἀνταποδώσει σοι. ¹⁴ μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προσδέξεται. ¹⁴
¹⁵ καὶ μὴ ἐπεχε θυσίᾳ ἀδίκῳ, ὅτι κύριος κριτὴς ἐστί, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ ¹⁵
 δόξα προσώπου. ¹⁶ οὐ λήψεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἡδικημένου ¹⁶
 εἰσακούσεται. ¹⁷ οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετεῖαν ὀφρανοῦ, καὶ χήραν εἰς ἐκχέη λα- ¹⁷
 λιάν. ¹⁸ οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει, ¹⁹ καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ ¹⁸ ¹⁹
 τῷ καταγαγόντι αὐτά; ²⁰ θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέησις ²⁰
 αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει. ²¹ προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διήλθε, καὶ ἕως ²¹
 συνεγγίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψῃται ὁ ὑψιστος. ²²
²² καὶ κρινεῖ δικαίως καὶ ποιήσει κρίσιν. καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ οὐδὲ ²²
 μὴ μακροθυμήσει ἐπ' αὐτοῖς, ἕως ἂν συντρίψῃ ὀσφύν ἀνελεσημόνων, ²³ καὶ ²³
 τοῖς ἔσνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν. ἕως ἐξάρῃ πλήθος ὑβριστῶν καὶ σκηπτρα ²⁴
 ἀδίκων συντρίψῃ. ²⁴ ἕως ἀνταποδῇ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ ²⁴
 τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν. ²⁵ ἕως κρίνῃ τὴν κρίσιν ²⁵
 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ. ²⁶ ὠραῖον ἔλεος ἐν ²⁶
 καιρῷ ὁλίψεως αὐτοῦ, ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.

XXXIII. (XXXVI.)

Ἐλέησον ἡμᾶς, δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, ² καὶ ἐπίβλεψον, καὶ ἐπίβαλε ²
 τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ³ ἔπαρον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, ³

19. βοηθ. απο πτωσεως 21. μεμωμημενη 22. μωμηματα 25. επεν-
 δεομενων 26. ενβιωσιν 27. και αποστερων 28. ωφελησεν 30. ωφελ. εν
 τω XXXII. 2. **θυσια 10. μικρυνης 12. δοσιν σου ... ed. rom.
 καθευρεμα 13. αποδωσει 16. λημψεται 17. παριδη 18. επι σιαγονει
 21. επισκεψεται κυριος ... ed. rom. post υψιστος plene interpg. 22. κρινει
 24. δικαιους ... ed. rom. κρισιν, ... μακροθυμηση ... C εως συντριψη 23. C
 ανταποδιδωσι ... σκηπτρα δικαιων 24. και τα pro κατα τα 25. C εως
 κρινει ... C om και ευφρανει usque αυτου XXXIII. 1. om δεσποτα

4 καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν σου. ⁴ ὥσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιασθῆς ἐν
 5 ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθῆις ἐν αὐτοῖς. ⁵ καὶ ἐπιγνώτωσάν σε
 6 καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου κύριε. ⁶ ἐγκαίνι-
 7 σον μακαρίαν καὶ ἀλλοιώσον θάυμασια, ⁷ δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν.
 8 ⁹ ἔγειρον θυμὸν καὶ ἔκχεον ὀργήν, ⁹ ἔξαρων ἀντίδικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν.
 10 ¹⁰ σπεῦσον καιρὸν καὶ μνήσθητι ὀρκισμοῦ, καὶ ἐκδιηγησάσῃσιν τὰ μεγαλεῖά
 11 σου. ¹¹ ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν
 12 σου εὗρισαν ἀπώλειαν. ¹² σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν, λεγόντων Οὐκ
 13 ἔστι πλὴν ἡμῶν. ¹³ συναγε πάσας φυλάς Ἰακώβ. (30, 25.) λαμπρὰ καρδιά καὶ
 ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

XXXIV. (XXXI.)

¹ Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτίκει σάρκα, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον.
 2 ² μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσῃ νυσταγμόν, καὶ ἀρρώστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνος.
 3 ³ ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπέπλαται
 4 τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ. ⁴ ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ
 5 ἀναπαύσει ἐπιδεῆς γίνεται. ⁵ ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιοῦνται, καὶ ὁ διώκων
 6 διαφθοράν αὐτὸς πληροῦνται. ⁶ πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτώμα χάριν χρυσίου,
 7 καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ⁷ ξύλον προσκόμματος
 8 ἔστι τοῖς ἐνθυσιάζουσιν αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄφρων ἀλώσεται ἐν αὐτῷ. ⁸ μακάριος
 9 πλούσιος ὃς εὗρῃ ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπορεύθη. ⁹ τίς ἔστι
 10 καὶ μακαριούμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαύματα ἐν λαῷ αὐτοῦ. ¹⁰ τίς ἐδοκι-
 11 μάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη; καὶ ἔστω εἰς καύχησιν. τίς ἐδύνατο παρα-
 12 βῆναι καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν; ¹¹ στερεωθήσεται
 13 τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγῆσεται ἐκκλησία. ¹² ἐπὶ
 14 τραπεζῆς μεγάλῃς ἐκάθισας, μὴ ἀνοίξης ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου, καὶ μὴ
 15 εἴπῃς Πολλὰ γέ τα ἐπ' αὐτῆς. ¹³ μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλμοῦς πονηρῶς
 16 πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἔκτισται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου διακρύει.
 17 ¹⁴ οὐ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείλῃς χεῖρα, καὶ μὴ συνθλίβῃ αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.
 18 ¹⁵ νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοοῦ. ¹⁶ φάγε
 19 ὥς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διαμασῶ μὴ μισηθῇς. ¹⁷ παῦσαι
 20 πρῶτος χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπληστεύου μὴ ποτε προσκόψῃς. ¹⁸ καὶ εἰ
 21 ἀνὰ μέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείλῃς τὴν χεῖρά σου.
 22 ¹⁹ ὥς ἱκανὸν ἀνδρῶπων πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ
 23 οὐκ ἀσθμαίνει. ²⁰ ὕπνος ὑγίειας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ. ἀνέστη πρωί, καὶ ἡ ψυχὴ
 24 αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρός
 25 ἀπλήστου. ²¹ καὶ εἰ ἐβιάσθῃς ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα μεσοπυρῶν καὶ ἀναπαύσῃ.
 26 ²² ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μὴ ἐξουδενώσης με, καὶ ἐπ' ἐσάτῳ εὐρήσεις
 27 τοὺς λόγους μου. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχῆς, καὶ πᾶν ἀρρώστημα
 28 οὐ μὴ σοι ἀπαντήσῃ. ²³ λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογῇσαι χεῖλιν, καὶ μαρτυρία
 29 τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή. ²⁴ πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόλιν, καὶ ἡ
 30 μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής. ²⁵ ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ
 31 ἀπώλεσεν ὁ οἶνος. ²⁶ κάμινος δοκιμάζει στόμαμα ἐν βαφῇ, οὕτως οἶνος καρ-
 32 δίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων. ²⁷ ἔπισον ζωῆς οἶνος ἀνθρώπῳ, ἐὰν πίνῃς αὐτὸν
 μέτρῳ αὐτοῦ. τίς ζωὴ ἐλασσομένη οἴνῳ; καὶ αὐτὸς ἔκτισται εἰς εὐφροσύνην

4. C μεγαλυνθῆς 5. επεγνωμεν σε 10. C ορκων 11. A* (? οι αδικ. ?
 οι κατεχοντ.) C οι κατοικουντες 13. συναγαγε, C συναγαγεται (C** vdlr
 συναγαγε τας) XXXIV. 1. αφιστατο υπνον 2. C υπνον 9. C om γαρ
 11. σοφια προ εκκλησια 12. AC και ειπης 14. C εν τω τρυβλιω 17. AC
 παιδιας 19. C ουκ ασθενει 20. C υγιας 22. AC επ ευχατου ... λογους
 προ εργους 23. και η μαρτυρια 27. ed. rom. ἐπίσον ... οινος ανθρωποις
 ... ελασσομ. οινου

ἀνθρώποις. ²⁸ ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινόμενος ἐν ²⁸ καιρῷ αὐτάρχεις. ²⁹ πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολλὸς ἐν ἐρεθισμῷ καὶ ²⁹ ἀντιπτώματι. ³⁰ πληθύνει μέση θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα, ἐλαττῶν ἰσχύιν ³⁰ καὶ προσποιῶν τραύματα. ³¹ ἐν συμποσίῳ οἶνου μὴ ἐλέγχῃς τὸν πλησίον, καὶ ³¹ μὴ ἐξουθενώσῃς αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ· λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ, καὶ μὴ αὐτὸν βλάβῃς ἐν ἀπειτήσῃ.

XXXV. (XXXII.)

ΠΕΡΙ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

Ἡγούμενόν σε κατέστησαν, μὴ ἐπαίρου· γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐ-
τῶν, φρόντισον αὐτῶν καὶ οὕτω κάθισον. ² καὶ πᾶσαν τὴν χρεῖαν σου ποιήσας ² ἀνάπεσε, ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτούς, καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς στέφανον.
³ ἀλήθῃσον πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι, ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδί- ³
σῃς μουσικά. ⁴ ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλίαν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου. ⁴
⁵ σφραγὶς ἀνθρώκος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οἶ- ⁵
νου. ⁶ ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου, μέλος μουσικῶν ἐφ' ⁶
ἡδεῖ οἶνω. ⁷ ἀλήθῃσον νεανίσκε εἰ χρεῖα σου, μόλις δις ἐὰν ἐπερωτηθῇς. ⁸ κε- ^{7 8}
φαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλὰ, γίνου ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.
⁹ ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου, καὶ ἐτέρου λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. ⁹
¹⁰ πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή, καὶ πρὸ αἰχλυντηροῦ προελεύσεται χά- ¹⁰
ρις. ¹¹ ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει, ἀπὸ τρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ ῥαθύμει ¹¹
¹² ἐκεῖ παῖζε καὶ ποιεῖ τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἀμαρτήης λόγῳ ὑπερη- ¹²
φάνῳ. ¹³ καὶ ἐπὶ τοῦτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε καὶ μεθυσκοντά σε ¹³
ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται παιδείαν, καὶ οἱ ¹⁴
ὀρθρίζοντες εὐρήσουσιν εὐδοκίαν. ¹⁵ ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ ¹⁵
ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ. ¹⁶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσι ¹⁶
κρίμα, καὶ δικαιοῦματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν. ¹⁷ ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς ἐκκλίνει ¹⁷
ἐλεγμόν, καὶ κατὰ τὸ βῆλημα αὐτοῦ εὐρήσει σύγκριμα. ¹⁸ ἀνὴρ βουλῆς οὐ ¹⁸
μετὰ τὸ ποιῆσαι μετ' αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς. ¹⁹ ἄνευ βουλῆς μηδὲν ποιήσῃς, ¹⁹
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαι σε μὴ μεταμελοῦ. ²⁰ ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου, ²⁰
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθῷ δεξι. ²¹ μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ, ²² καὶ ²¹
ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι. ²³ ἐν παντὶ ἔργῳ πείστευε τῇ ψυχῇ σου, καὶ ²³
γὰρ τοῦτ' ἐστὶ τήρησις ἐντολῶν. ²⁴ ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαίς, καὶ ²⁴
ὁ πεποιθὼς κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

XXXVI. (XXXIII.)

Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσῃ κακόν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πά-
λιν ἐξελεῖται. ² ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσῃ νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ ²
ὡς ἐν καταιγίδι πλοῖον. ³ ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος ³
αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα δικαίων. ⁴ ἐτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ, ⁴
σύνδησον παιδείαν καὶ ἀποκριθήτι. ⁵ τροχὸς ἀμάξης σπλάγγνα μωροῦ, καὶ ὡς ⁵
ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. ⁶ ἵππος εἰς ὄχλειαν ὡς φίλος μῶκος, ⁶
ὑποκάτω παντὸς ἐπικαστημένου χρεμετίζει, ⁷ διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει, ⁷
καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀφ' ἡλίου; ⁸ ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν, ⁸
καὶ ἡλλοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς. ⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγάσσε, καὶ ἐξ ⁹
αὐτῶν ἔθηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν. ¹⁰ καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, ¹⁰

29. γινόμενος 34. ἐξουθενώσης XXXV. titulus περι ηγ. deest 1. ου-
τως 2. αναπεσον ... τον στεφανον 5. εν συμποσια 8. ομ ως 14. αθυ-
μει 12. αμαρτησης 18. παρειδη 19. μηδεν 24. και μη πιστευσης
23. εντολης XXXVI. 3. ερωτημα δηλων 4. παιδιαν (35, 14. παιδιαν)
6. οχιον ... χρεμετισει

11 καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη Ἀδάμ. ¹¹ ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτούς,
 12 καὶ ἡλλοίωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. ¹² ἐξ αὐτῶν εὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ
 ἐξ αὐτῶν ἡγίασε καὶ πρὸς αὐτὸν ἡγγισεν, ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐτα-
 13 πείνωσε, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν. ¹³ ὡς πηλὸς κεραμεύς
 ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄν-
 14 ὤρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτούς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν
 αὐτοῦ. ¹⁴ ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωή·
 15 οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἀμαρτωλός. ¹⁵ καὶ οὕτως ἐμβλεψὼν εἰς πάντα τὰ
 16 ἔργα τοῦ ὑψίστου, δύο δύο, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός. ¹⁶ καὶ ὡς ἔσχατος ἡγρύνθησα,
 (33, 17 sqq. vide post 30, 24.) καὶ κατεκληρονόμησα αὐτοὺς κατ'ὡς ἀπ'
 ἀρχῆς. (haec: καὶ κατ. αυτ. etc. cum 33, 13. i. e. 36, 13. conj.)
 17 ⁽¹⁴⁾ ¹⁷ ἐλέησον λαὸν κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν πρω-
 18 ⁽¹⁵⁾ τογόνῳ ὁμοίωσας. ¹⁸ οἰκτείρησον πόλιν ἀγιάσματός σου Ἱερουσαλὴμ, πόλιν
 19 ⁽¹⁶⁾ καταπαυμάτων σου. ¹⁹ πλησον Σιών ἀρεταλογίας σου, καὶ ἀπὸ τῆς δό-
 20 ⁽¹⁷⁾ ξης σου τὸν λαόν σου. ²⁰ δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου, καὶ
 21 ⁽¹⁸⁾ ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου. ²¹ δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί
 22 ⁽¹⁹⁾ σε, καὶ οἱ προφηταὶ σου ἐμπιστευθήτωσαν. ²² εἰσάκουσον κύριε δεήσεως
 τῶν ἰκετῶν σου κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γινώσκονται
 23 ⁽²⁰⁾ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος εἶ ὁ θεὸς τῶν αἰώνων. ²³ πᾶν βρώμα
 24 ⁽²¹⁾ φάγεται κοιλία, ἔστι δὲ βρώμα βρώματος κάλλιον. ²⁴ φάρυγξ γεύεται
 25 ⁽²²⁾ βρώματα θήρας, οὕτως καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς. ²⁵ καρδία στρεβλή
 26 ⁽²³⁾ δώσει λύπην, καὶ ἄνθρωπος πολὺπειρος ἀνταποδώσει αὐτῷ. ²⁶ πάντα ἀρ-
 27 ⁽²⁴⁾ βена ἐπιδέχεται γυνή, ἔστι δὲ θυγάτηρ θυγάτρως χρείστων. ²⁷ κάλλος γυ-
 ναικὸς ἱλαρύνει πρὸς ὥπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνδρῶπου ὑπεράγει·
 28 ⁽²⁵⁾ ²⁸ εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραΰτης, οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐ-
 29 ⁽²⁶⁾ τῆς κατ' οὐδοῦς ἀνθρώπων. ²⁹ ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
 30 ⁽²⁷⁾ βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στυλὸν ἀναπαύσεως. ³⁰ οὐ οὐκ ἔστι φραγμός, διαρ-
 31 ⁽²⁸⁾ παγῆσεται κτήμα· καὶ οὐ οὐκ ἔστι γυνή, στενάξει πλανώμενος. ³¹ τίς γὰρ
 πιστεύσει εὐζώνῳ ληστῇ σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; οὕτως ἀνδρῶπι
 μὴ ἔχοντι νοστήαν καὶ καταλύντι οὐ ἐὰν ὀψίση.

XXXVII.

Πᾶς φίλος ἐρεῖ Ἐφίλασα αὐτῷ καὶ γὰρ· ἀλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον
 2 φίλος. ² οὐχὶ λύπη ἐνὶ ἑὸς θανάτου ἑταῖρος καὶ φίλος τρεπόμενος εἰς ἔχθραν;
 3 ³ ὡς πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκλίσθης καλῶναι τὴν ἔχθραν ἐν δολιότητι;
 4 ⁴ ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἡδέεται, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι·
 5 ⁵ ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρός, ἐναντι πολέμου λήψεται ἀσπίδα.
 6 ⁶ μὴ ἐπιλάβῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ ἀμνημονήσης αὐτοῦ ἐν χρή-
 7 ⁷ μασί σου. ⁷ πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλὴν, ἀλλ' ἔστι συμβουλευῶν εἰς ἑαυτόν.
 8 ⁸ ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχὴν σου, καὶ γινώδι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεῖα·
 9 καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλεύσεται, μὴ ποτε βάλῃ ἐπὶ σοὶ κλήρον, ⁹ καὶ εἴπη
 σοι Καλὴ ἡ ὁδὸς σου, καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι.
 10 ¹⁰ μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύ-
 11 ¹¹ ψον βουλὴν. ¹¹ μετὰ γυναικὸς περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ
 πολέμου, μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολίας καὶ μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως,

12. ηυλογησεν ... προς αυτον ηγγισεν pro εταπεινωσεν ... απο απο-
 στασεως 18. ιερουσα. cum seqq. conjg. ... τοπον καταπαυμ. σ. 19. αρετα-
 λογιας σου: ita Vat. et (για σου) Alex.; ed. R. ἄραι τὰ λόγια σου 20. προ-
 φητιας 21. ἐμπιστευθησονται 22. των οικετων σου ... om συ 29. κατα
 ταυτον ... αναπαυσεως 31. ἀφαλλομενω XXXVII. 1. om αυτω 2. εις
 εχθρον 6. συνπονει ... απεναντι πολ. λημψεται 6. επιλαβου ... ed rom.
 ἀμνημοσυνης (sic) ... ἀμν. αυτω 11. AC περι της αντιζ. ... C μετα ευποροω

μετὰ βασκάνου περὶ εὐχαριστίας καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοτηθείας, μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου καὶ μετὰ μισθίου ἐφ'esτίου περὶ συντελείας, οἰκέτη ἀργῶ περὶ πολλῆς ἐργασίας, μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας· ¹² ἄλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε, ὃν ἂν ἐπιγνῶς συντη- ¹² ροῦντα ἐντολάς, ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἐὰν πταίῃς συναλγήσει σοι. ¹³ καὶ βουλήν καρδίας στήσον, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι πιστότερος ¹³ αὐτῆς· ¹⁴ ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλει ἐνίοτε εἰκῶθεν ἢ ἐπτα σκοποὶ ἐπὶ ¹⁴ μετεώρου καθήμενοι ἐπὶ σκοπῆς. ¹⁵ καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήσῃτι ὑψίστου ¹⁵ ἵνα εὐθύνη ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδὸν σου. ¹⁶ ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ πρὸ ¹⁶ πάσης πράξεως βουλή. ¹⁷ ἥχνος ἀλλοιώσεως καρδίας· ¹⁸ τέσσαρα μέρη ἀνα- ¹⁷ 18 τέλλει, ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος, καὶ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλῶσσά ἐστιν. ¹⁹ ἔστιν ἀνὴρ πανοῦργος καὶ πολλῶν παιδευτής, καὶ τῇ ἰδίᾳ ¹⁹ 49 ψυχῇ ἄχρηστός ἐστιν. ²⁰ ἔστι σοφισζόμενος ἐν λόγοις μισητός, οὗτος πάσης ²⁰ τροφῆς καθυστερήσει· ²¹ οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις, ὅτι πάσης ²¹ 20 σοφίας ἐστερήθη. ²² ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως ²² αὐτοῦ ἐπὶ στόματος πιστοί. ²³ ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει, καὶ ²³ 23 οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί. ²⁴ ἀνὴρ σοφὸς πλησθήσεται εὐλογίας, ²⁴ καὶ μακαροῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὀρώντες. ²⁵ ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀρῶμαϊ ἡμερῶν, ²⁵ καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίσμητοι. ²⁶ ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρο- ²⁶ 26 νομήσει πίστιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁷ τέκνον, ἐν τῇ ²⁷ 27 ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῶς αὐτῇ· ²⁸ οὐ γὰρ πάντα πᾶσι συμφέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ. ²⁸ ²⁹ μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων· ³⁰ ἐν ²⁹ 29 30 πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται πόνος, καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγεῖ ἕως χολέρας· ³¹ δι' ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωὴν ³¹ 31

XXXVIII.

Τίμα ἱατρὸν πρὸς τὰς χρεῖας τιμαῖς αὐτοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος· ² παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἱασις, καὶ παρὰ βασιλέως λήψεται δόμα. ² ³ ἐπιστήμη ἱατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔναντι μεγιστάνων θανα- ³ 3 σθήσεται. ⁴ κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθεῖ ⁴ αὐτοῖς. ⁵ οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ; ⁵ ⁶ καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θανατοῖς ⁶ αὐτοῦ· ⁷ ἐν αὐτοῖς ἐπαρέπνευσε καὶ ἦρε τὸν πόνον αὐτοῦ, ⁸ μυρεψὸς ἐν τούτοις ⁷ 8 ποιήσει μίγμα· καὶ οὐ μὴ συντελέσῃ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνῃ παρ' αὐτοῦ ἐστὶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. ⁹ τέκνον, ἐν ἀρρώστηματί σου μὴ παράβλεπε, ⁹ ἀλλ' εὖζαι κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεται σε· ¹⁰ ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὐ- ¹⁰ 10 θυνον χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρσιον καρδίαν· ¹¹ ὃς εὐωδῖαν ¹¹ καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λίπανον προσφορὰν ὡς μὴ ὑπάρχων. ¹² καὶ ¹² 12 ἱατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος, καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεῖα. ¹³ ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐωδία· ¹⁴ καὶ γὰρ ¹³ 14 αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται ἵνα εὐωδῶσιν αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἱασιν χάριν

11. C μετὰ ελεημονος ... C επεστιου, A επαιτιου ... περι συμβουλίας, C επι παση συμβουλια 47. C in fine add προσωπον 48. AC τεσσαρα ... AC και η κυριενουσα ... ενδελ. αυτω, C αυτων ενδελ. 49. AC πανουργος πολλων ... AC εστιν αχρηστος 20. C και αυτος pro ουτος 24. εμπλησθησεται ... om και 26. ζησει 27. AC εν ζωη ... C μη δως αυτω 28. C om εν παντι 29. C εν παση ψυχη 30. εσται νοσος 34. AC δια απληστιαν XXXVIII. 4. χρειας αυτου ... C εκτισεν ο κυριος 2. AC λημψεται 6. ανθρωπω 7. ηρεν παν (sic) πονον, C ηρεν παν --- (reliqua non liquet) 8. AC συντελεσθη 9. εν αρρωστημασιν σου 13. ευοδια 14. C εν ευοδωσει

15 ἐμβυώσεως. ¹⁵ ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἐμπέσοι εἰς χεῖρας
 16 ἱατροῦ. ¹⁶ τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς δεινὰ πάσγων ἐναρξάι
 17 τὴν ταφήν αὐτοῦ. ¹⁷ πίκρανον κλαυθμὸν καὶ θέρμανον κοπετόν, καὶ ποιήσον
 18 παρακλητήντι λύπης ἕνεκα. ¹⁸ ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύπη καρ-
 19 δίας κάμψει ἰσχύϊν. ¹⁹ ἐν ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ
 20 κατὰ καρδίας. ²⁰ μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνη-
 21 στείς τὰ ἔσχατα. ²¹ μὴ ἐπιλάβῃ, οὐ γὰρ ἔστιν ἐπάνοδος, καὶ τοῦτον οὐκ
 22 ὠφελήσεις καὶ σεαυτὸν κακώσεις. ²² μνήσθητι τὸ κρίμα αὐτοῦ, ὅτι οὕτω ὡς
 23 καὶ τὸ σόν· ἐμοὶ χθὲς καὶ σοὶ σήμερον. ²³ ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαισον
 τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακλητήντι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.
 24 ²⁴ σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ
 25 σοφισθήσεται. ²⁵ τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι
 κέντρου, βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις
 26 αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων; ²⁶ καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὐλακας, καὶ ἡ
 27 ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων. ²⁷ οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχι-
 τέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρᾳ διάγει· οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων,
 καὶ ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ ἄλλοιῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς τὸ
 28 ὁμοιωσαὶ ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελέσαι ἔργον. ²⁸ οὕτως χαλκεὺς
 κατῆμενος ἐγγὺς ἄκμονος καὶ καταμανθάνων ἀργῷ σιδηρῷ· ἀτμὶς πυρὸς πῆξει
 σάρκα αὐτοῦ, καὶ ἐν θέρμῃ καμίνο διαμαχθήσεται· φωνὴ σφύρης καινεῖ
 29 τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ· καρ-
 30 δίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμήσῃ ἐπὶ
 29 συντελείας. ²⁹ οὕτω κεραμεὺς κατῆμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ καὶ συστρέφων ἐν
 ποσὶν αὐτοῦ τροχόν, ὃς ἐν μερίμνῃ κεῖται διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
 30 καὶ ἐναρλῆμος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ. ³⁰ ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλόν,
 καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχύϊν αὐτοῦ· καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ χρίσμα,
 31 καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθάρισαι κάμινον. ³¹ πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας αὐτῶν
 32 ἐνεπίστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται. ³² ἄνευ αὐτῶν οὐκ
 33 οἰκισθήσεται πόλις, καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ περιπατήσουσιν. ³³ καὶ ἐν
 ἐκκλησίᾳ οὐκ ὑπεραλύνονται, ἐπὶ δίσφρον δικαστοῦ οὐ κατιστύνονται, καὶ διαθήκην
 κρίματος οὐ διανοηθήσονται οὐδὲ μὴ ἐκφάνωσι δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ
 34 ἐν παραβολαῖς οὐκ εὐρεθήσονται, ³⁴ ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσι, καὶ ἡ
 δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης· (39, 1.) πλήν τοῦ ἐπιδόντος τὴν ψυχὴν αὐ-
 τοῦ καὶ διανοουμένου ἐν νόμῳ ὑψίστου.

XXXIX.

Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσῃ, καὶ ἐν προφητείαις ἀσχοληθήσεται.
 2 ² διηγῆσαι ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσῃ, καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισε-
 3 λεύσεται. ³ ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσῃ, καὶ ἐν αἰνύγμασι παραβολῶν ἀνα-
 4 στραφήσεται. ⁴ ἀνὰ μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσῃ, καὶ ἔναντι ἡγουμένου ὀφθή-
 5 σεται· ἐν γῇ ἄλλοτρίων ἐθνῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις
 5 ἐπέλασε. ⁵ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρῶρῃσαι πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα

15. εἰς χεῖρας αὐτοῦ 16. ed. rom. ἐναρξε 19. ἐν ἐπαγωγῇ παρα-
 μένει 22. τὸ κρίμα μου ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν ... ἐχθρὸς 25. τισοφθῆσε-
 ται pro τι σοφισθ. ... ἀροτρου, καυχώμενος 27. ὡς ἡμερας ... ἡ ἐπιμονή
 ... AV om. το 28. καταμανθ. ἔργον σιδηροῦ ... τηξεί ... κενεῖ 29. ου-
 τως 31. εἰς χεῖρ. εαυτῶν 32. οὐκ οἰκησεται 33. δυναστοῦ ... κατιστύνονται
 ... ἐκφάνωσιν παιδῖαν καὶ κρίμα (39, 1.) ἐπιδιδόντος ... διανοουμένω
 XXXIX. 2. διηγῆσιν 4. κακὰ ἀνθρώποις

αὐτόν, καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται· καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν προσ-
ευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθήσεται. ⁶ ἔὰν κύριος ὁ μέγας θε- 6
λήσῃ, πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθήσεται· αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας
αὐτοῦ, καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται κυρίῳ. ⁷ αὐτὸς κατευθύνει βουλὴν ⁷
αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται. ⁸ αὐτὸς ⁸
ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης κυρίου καυχί-
σεται. ⁹ ἀνέσουςι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί, ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλει- ⁹
φθήσεται· οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ ζηῆσεται
εἰς γενεὰς γενεῶν. ¹⁰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον ¹⁰
αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. ¹¹ ἔὰν ἐμμείνη, ὄνομα καταλείψει ἡ χίλις, καὶ ¹¹
ἔὰν ἀναπαύσεται, ἐμποιεῖ αὐτῷ. ¹² ἔτι διανοηθεῖς ἐκδιηγήσομαι, καὶ ὥς δι- ¹²
χομηνία ἐπληρώσῃ. ¹³ εἰσακούσατέ μου υἱοὶ ὅσοι, καὶ βλαστήσατε ὡς ῥόδον ¹³
φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ἁγροῦ, ¹⁴ καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὁσμὴν, καὶ ἀν- ¹⁴
θήσατε ἄνθος ὡς κρίνον, διάδοτε ὁσμὴν καὶ αἰνέσατε ἄσμα. εὐλογήσατε κύ-
ριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις, ¹⁵ δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσύνην, καὶ ἐξο- ¹⁵
μολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ, ἐν ᾧδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ οὕτως
ἐρεῖτε ἐν ἐξομολογήσει ¹⁶ Ἰὰ ἔργα κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν ¹⁶
προσάγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται. ¹⁷ πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσε- ¹⁷
ται. ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔσται ὡς θημῶνία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ
ἀποδοχεῖα ὕδατων. ¹⁸ ἐν προστάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν ¹⁸
ὅς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ. ¹⁹ ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ¹⁹
οὐκ ἔστι κρυβήτιον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ²⁰ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν ²⁰
αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ οὐδὲν ἔστι θάυμασιον ἐναντίον αὐτοῦ. ²¹ οὐκ ἔστιν εἰ- ²¹
πεῖν τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο; πάντα γὰρ εἰς χρείας αὐτῶν ἔκτισται. ²² ἡ ²²
εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψε, καὶ ὡς κατακλυσμός ξηρὰν ἐμέθυσεν·
²³ οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔζην κληρονομήσει, ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἄλμην. ²³
²⁴ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐδαῖαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα. ²⁵ ἀγαθὰ ²⁴
τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακὰ. ²⁶ ἀρχὴ ²⁶
πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ, πῦρ καὶ σίδηρος καὶ ἄλλα καὶ σε-
μίδαλις πυροῦ καὶ μέλι καὶ γάλα, αἷμα σταφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον.
²⁷ ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθὰ, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται ²⁷
εἰς κακὰ. ²⁸ ἔστι πνεῦματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν ²⁸
ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν· καὶ ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχύϊ ἐκχέουσιν, καὶ
τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν. ²⁹ πῦρ καὶ χάλαζα καὶ λιμὸς ²⁹
καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται. ³⁰ θηρίων ὀδόντες καὶ ³⁰
σκορπίοι καὶ ἔχρεις καὶ ῥομφαία ἐκδικούσα εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς, ³¹ ἐν τῇ ³¹
ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρείας ἐτοιμασθήσον-
ται, καὶ ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον. ³² διὰ τοῦτο ἐξ ³²
ἀρχῆς ἐστηρίχθη καὶ διενοήθη καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα. ³³ τὰ ἔργα κυρίου ³³

5. ανοίξει στομα 6. ο κυριος ο μεγας ... εμπλησει αυτον 7. ed. rom. κατευθύνει 8. C και αυτος ... εκφαινει ... AC παιδιαν ... κυριου διαθη-
κης 9. AC και εως ... AC και το ονομα αυτου ... ζητησεται 10. AC διη-
γησεται ... C και επαινον α. εξαγγελησεται εκκλ. 11. AC παυσηται 12.
εκδιηγηθησομαι 13. C* εισακουσεται (etiam ed. rom. εισακουσεται) μοι ...
C βλαστησεται ... AC ρευμ. υγρου 14. εργοις αυτου 17. AC ab initio
add ουκ εστιν επειν τι τουτο· εις τι τουτο 17. θιμωνια ... C αποδοχεια
20. AC ουδεν εστιν (C εστι) θαυμαστον 21. (C εις sine τι) ... AC εις
χριαν 22. C απεκαλυψε 23. 24. AC ως μετεστρ. υδ. εις αλμ. post προσ-
κομματα rom. 26. C εις ψυχην ... AC υδωρ και πυρ ... αλας ... C σε-
μιδαλιν ... πυρος και μελι, C πυρ και μελι 27. C ευσεβεσι εις (sic) 28.
αυτων· εν καιρω 31. εις χειρας ... AC εν καιροις ... C αυτου 32. C και
εν γραφη αφ. κ. διενοηθ.

34 πάντα ἀγαθά, καὶ πᾶσαν χρεῖαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει· ³⁴ καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τοῦτο τοῦτου πονηρότερον, πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.
 35 ³⁵ καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.

XL.

Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς Ἀδάμ, ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν ἕως ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ ² εἰς μητέρα πάντων· ² τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας, ἐπίνοια ³ προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς· ³ ἀπὸ καθημένου ἐπὶ θρόνου ἐν δόξῃ καὶ ἕως ⁴ τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ, ⁴ ἀπὸ φοροῦντος ὑάκινθον καὶ στέφανον ⁵ καὶ ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον· ⁵ θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος καὶ φόβος θανάτου καὶ μηνίαμα καὶ ἔρις. καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ ⁶ κοίτης ὕπνος νυκτὸς ἄλλοιοί γινώσιν αὐτοῦ· ⁶ ὀλίγον ὥς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὥς ἐν ἡμέρᾳ σκοπαῖς· τεθρομβημένος ἐν ὁράσει ⁷ καρδίας αὐτοῦ, ὥς ἐκπεφυγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου· ⁷ ἐν καιρῷ σωτηρίας αὐτοῦ ἐξηγέρθη, καὶ ἀποθανυμάζων εἰς οὐδένα φόβον. ⁸ μετὰ πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἐπαπλάσια πρὸς ταῦτα· ⁹ θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία, ἐπαγωγαί, λιμὸς καὶ σύντριμμα ¹⁰ καὶ μάστιξ, ¹⁰ ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσθη ταῦτα πάντα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο ¹¹ ὁ κατακλυσμός· ¹¹ πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς εἰς γῆν ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὑδάτων ¹² εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει· ¹² πᾶν δῶρον καὶ ἀδίκια ἐξαλειφθήσεται, καὶ πί- ¹³ στις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται· ¹³ χρήματα ἀδίκων ὥς ποταμὸς ξηρανθήσεται, ¹⁴ καὶ ὥς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχῇσιν· ¹⁴ ἐν τῷ ἀνοῖξει αὐτὸν χεῖρας εὐ- ¹⁵ φρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν· ¹⁵ ἔκγονα ἀσεβῶν οὐ πληθύνει κλάδους, καὶ ρίξαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας· ¹⁶ ¹⁶ ἄχει ἐπὶ παντὸς ὕδατος καὶ χεῖλους ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτίλη- ¹⁷ σεται· ¹⁷ χάρις ὥς παράδεισος ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα διαμένει· ¹⁸ ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ὁ ¹⁹ εὐρίσκων θησαυρόν· ¹⁹ τέχνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα, καὶ ²⁰ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται· ²⁰ οἶνος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσι ²¹ καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἀγάπησις σοφίας· ²¹ αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύ- ²² νουσι μέλι, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γλῶσσα ἡδέια· ²² χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμή- ²³ σει ὁ ὀφθαλμὸς σου, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα χλόην σπόρου· ²³ φίλος καὶ ἑταῖρος ²⁴ εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ μετὰ ἀνδρός· ²⁴ ἀδελφοὶ καὶ ²⁵ βοήθεια εἰς καιρὸν ἡλίψεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἐλεημοσύνη ῥύσεται· ²⁵ χρυ- ²⁶ σίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα βουλή εὐδοκιμεῖται· ²⁶ ²⁶ χρήματα καὶ ἰσχύς ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα φόβος κυ- ²⁷ ρίου· οὐκ ἔστι φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιζητήσαι ἐν αὐτῷ ²⁷ βοήθειαν· ²⁷ φόβος κυρίου ὥς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ²⁸ ἐκάλυψαν αὐτόν· ²⁸ τέκνον, ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσης· κρεῖσσον ἀποθανεῖν

33. C πάντα τα αγαθα ... C εν καιρω αυτης χορηγησεν 34. ευδο-
 κιμησεται XL. 1. C μητρος αυτου ... AC ημερ. επιταφης 2. φοβον
 καρδιαν (sic) 3. AC θρονου ενδοξου ... ως (pro και εως) τε ταπεινουμε-
 νου 4. υακινθινον ... C και ως 5. C om και sec. ... μηνιμα, C μηνεις
 ... C ερεις 6. C ως απο πρ. πολεμ. εκπεφ. 8. C om και επι αμαρτ.
 επτ. πρ. τ. 10. παντα ταυτα 11. αναστρεψει 14. εκβληψουσιν 15. ed.
 rom. πληθυνει 16. αχι (C non liquet) ... και χιλος ... εκτειλησεται
 17. C μενει (18. αμφοτερας pro αμφοτερα ο) 20. C ευρησις σοφιας
 24. AC ηδυνουσιν μελη 22. AC om ο ... om σου ... C χλοη 23. C ετε-
 ρος ... μετ ανδρος 24. AC ρυεται 26. ανυψουσιν ... AC εν φοβω κυριου
 ... C εν αυτω ζητησαι 27. C υπερ αμφοτερα δοξαν (sic) ... εκαλυπεν

ἢ ἐπαιτεῖν. ²⁹ ἄνθρωπος βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ²⁹ ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλισθήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις· ἄνθρωπος δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάσσεται. ³⁰ ἐν στόματι ἀναιδούς γλυκαν- ³⁰ θήσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.

XLI.

¹ ὦ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπῳ εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐδοκούμενῳ ἐν πᾶσι καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν. ² ὦ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπῳ ² ἐπιδουμένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχυρί, ἐσχατογῆρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων, καὶ ἀπειθῶντι καὶ ἀπολωλεκότῃ ὑπομονῇ. ³ μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου, ³ μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων· ⁴ τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ κυρίου πάσῃ ⁴ σαρκί, καὶ τί ἀπαναλήν ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου; εἴτε δέκα εἴτε ἑκατὸν εἴτε χίλια ἔζη, οὐκ ἔστιν ἐν ᾧδου ἐλεγμὸς ζωῆς. ⁵ τέκνα βδελυκτὰ γίνονται τέκνα ⁵ ἁμαρτωλῶν, καὶ συναναστροφόμενα παροικίας ἀσεβῶν· ⁶ τέκνων ἁμαρτωλῶν ⁶ ἀπολείπει κληρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδεδελεχίει ὄνειδος. ⁷ πα- ⁷ τὴν ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὀνειδισθήσονται. ⁸ οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες ⁸ ἀσεβεῖς, οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον θεοῦ ὑψίστου· ⁹ καὶ ἐὰν γεννηθῆτε, εἰς ⁹ κατάραν γεννηθήσεσθε, καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε. ¹⁰ πάντα ¹⁰ ὅσα ἐκ γῆς εἰς γῆν ἀπελευσεται, οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπώλειαν. ¹¹ πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, ὄνομα δὲ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθόν ¹¹ ἐξαλειφθήσεται. ¹² φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γάρ σοι διαμένει ἢ χίλιοι ¹² μεγάλοι θησαυροὶ χρυσοῦ· ¹³ ἀγαθῆς ζωῆς ἀριμὸς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν ¹³ ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμένει. ¹⁴ παιδεῖαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε, τέκνα· ¹⁴ σοφία ¹⁴ δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ¹⁵ κρείσσ- ¹⁵ σων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μαρτίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ. ¹⁶ τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου· οὐ γάρ ἐστι πᾶ- ¹⁶ σαν αἰσχύνῃ διαφυλάττει καλόν, καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται. ¹⁷ αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ ¹⁷ δυνάστου περὶ ψεύδους, ¹⁸ ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ ¹⁸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας, ἀπὸ κοινοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τόπου οὐ παροικεῖς περὶ κλοπῆς, καὶ ἀπὸ ἀληθείας θεοῦ καὶ δια- ¹⁹ θήκης, καὶ ἀπὸ πῆξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις, ἀπὸ σκωρακισμοῦ λήψεως καὶ ²⁰ δόσεως, ²⁰ καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς, ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἐταί- ²⁰ ρας, ²¹ καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς, ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος ²¹ καὶ δόσεως, καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, ²² ἀπὸ περιεργείας παι- ²² δίσκης αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιστῆς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς· ἀπὸ φίλων περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ὀνειδίτῃ.

XLII.

(²³) Ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ ἀποκαλύψεων λόγων κρυφίων· (²⁴) καὶ ἔση αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς, καὶ εὐρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου. (42, 1.) μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῆς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἁμαρτάνειν· ² περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διαθήκης, καὶ περὶ κρίματος δι- ²

29. om την XLI. 2. επιδουμενω ... εν ισχυι 4. AC τουτο κριμα 5. AC βδελυρα 6. ενδελεχει 7. C μεμψεται 8. εγκατελειπετε, C εγκατελειπατε 10. C απελευσονται 14. AC παιδιαν 17. AC αισχυνεσθαι 18. C και απο κοινοῦ, A om απο κοιν. κ. φ. π. αδικιας 19. om και ante απο πηξεως ... AC και απο σκωρακ. λημψεως 20. AC και απο ορασεως ... AC γυν. ετερας 21. AC om και ultim. 22. AC λογου ... C ονειδισμων (23.) C om απο sec. ... AC αποκαλυψεως

3 καιῶσαι τὸν ἀσεβῆ, ³ περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων, καὶ περὶ δόσεως
 4 κληρονομίας ἐταίρων, ⁴ περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμίων, περὶ κτήσεως
 5 πολλῶν καὶ δλίγων, ⁵ περὶ ἀδιαφόρου πράσεως καὶ ἐμπορίων, καὶ περὶ παι-
 6 δείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκέτη πονηρῷ πλευρᾷν αἰμάξαι· ⁶ ἐπὶ γυναικὶ
 7 πονηρᾷ καλὸν σφραγίς, καὶ ὅπου χεῖρες πολλαὶ κλείσιν· ⁷ ὁ ἐὰν παραδιδῶς,
 8 ἐν ἀρίσμῳ καὶ σταθμῳ, καὶ δόσις καὶ λῆψις παντὶ ἐν γραφῇ· ⁸ περὶ παι-
 9 δείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ καὶ ἐσχατογήρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔση
 9 πεπαιδευμένος ἀληθινῶς καὶ δεδοκιμασμένος ἔναντι παντὸς ζῶντος. ⁹ Συγάτηρ
 πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον· ἐν νεότητι
 10 αὐτῆς μή ποτε παρακμάσῃ, καὶ συνωκηκυῖα μή ποτε μισθῇ· ¹⁰ ἐν παρθε-
 νίᾳ μή ποτε βεβηλωθῇ καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται· μετὰ
 11 ἀνδρὸς οὐσα μή ποτε παραβῇ, καὶ συνωκηκυῖα μή ποτε στειωρῇ. ¹¹ ἐπὶ
 11 συγατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακὴν, μή ποτε ποιήσῃ σε ἐπὶ χάρμα ἐχθροῖς,
 λαλιὰν ἐν πόλει καὶ ἔκκλητον λαοῦ, καὶ καταισχύνη σε ἐν πλήθει πολλῶν.
 12 ¹² παντὶ ἀνδρὶ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέ-
 13 δρευε· ¹³ ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σῆς, καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυ-
 14 ναικός. ¹⁴ κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή, καὶ γυνὴ καταισχύ-
 15 νουσα εἰς ὀνειδισμόν. ¹⁵ μνηστῆσσομαι δὴ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ ᾧ ἐώρακα
 16 ἐκδιηγῆσσομαι· ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁶ ἥλιος φωτίζειν κατὰ πᾶν
 17 ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ πλήρες τὸ ἔργον αὐτοῦ. ¹⁷ οὐκ ἐνεποίησε τοῖς
 ἁγίοις κύριος ἐκδιηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ᾧ ἐστερέωσε κύριος
 18 ὁ παντοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν. ¹⁸ ἄβυσσον καὶ καρδίαν
 ἐξίχνευσε, καὶ ἐν πανουργήμασιν αὐτῶν διενόηθη· ἔγνω γὰρ ὁ κύριος πᾶσαν
 19 εἰδῆσιν καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος, ¹⁹ ἀπαγγέλλων τὰ παρελθυστά
 20 καὶ ἐπείσμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἔχνη ἀποκρύφων· ²⁰ οὐ παρῆλθεν αὐτὸν πᾶν
 21 διανόημα, οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἰς λόγος. ²¹ τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας
 αὐτοῦ ἐκόςμηνεν, καὶ ἕως ἔστι πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, οὔτε
 22 προσετέθη οὔτε ἡλαττώθη, καὶ οὐδὲ προσεδεήθη οὐδενὸς συμβούλου. ²² ὥς
 23 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιβυμητά, καὶ ὥς σπινθήρὸς ἐστὶ ψευρῆσαι. ²³ πάντα
 ταῦτα ἔη καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρεαῖς, καὶ πάντα ὑπακούει·
 24 25 ²⁴ πάντα δισσά· ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐκλείπον· ²⁵ ἐν
 τοῦ ἐνός ἐστερέωσε τὰ ἀγαθὰ, καὶ τίς πληροῖσθεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

XLIII.

Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος, εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι
 2 δόξης. ² ἥλιος ἐν ὀπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ, σκευὸς θαυμαστόν, ἔργον
 3 ὑψίστου· ³ ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώραν, καὶ ἐναντίον καύματος
 4 αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁴ κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος, τριπλασίως
 ἥλιος ἐκκαίων ὄρη· ἀτμίδας πυρώδεις ἐμφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυ-
 5 ροῖ ὀφθαλμούς. ⁵ μέγας κύριος ὁ ποιήσας αὐτόν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέ-

XLII. 2. C ασεβην 3. C κοινωνων ... om και sec. ... AC ετερων
 4. AC και περι κτησεως 5. AC περι διαφορου πρασεως εμπορων (C εμ-
 πορου) ... AC παιδιας ... εμαξας 7. ed. rom. παραδιδως ... AC λημ-
 ψις παντα 8. AC παιδιας ... AC εσχατογηρω κρινομενω 9. η μεριμνα
 αυτου 10. AC στειωρη 11. ποιησει ... AC καταισχυνει 12. C εμμεσω
 13. C εξελευσεται σης 15. AC εορακα 16. AC τ. δοξ. κυριου 17. C om
 α̃ 18. πανουργημασιν ... γαρ ο υψιστος πασ. ιδησιν, C γαρ ο υψιστος
 (C* vdr̃t o υψ., ** fortasse = κυρ.) πασ. συνειδησιν 19. C και απαγγελ-
 λων ... AC και τα εσομενα 20. AC om ουδε 21. AC εκοσμησεν, ος
 εστιν ... ηλασσωθη ... AC και ου προσεδεθη 22. C και εως pro x. ως
 24. ελλιπον XLIII. 2. διαγγελων 4. C καμ. φυλασσων ... τριπλασιων
 ... AC εκφυσων 5. μεγ. ο κυριος

σπευσε πορεϊαν. ⁶καὶ ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξεν χρῶνών ⁶ καὶ σημείον αἰῶνος· ⁷ἀπὸ σελήνης σημείον ἑορτῆς, φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ ⁷ συντελείας· ⁸μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστίν, αὐξανομένη θυμαστώσ ἐν ⁸ ἀλλοιώσει. σκευὸς παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων· ⁹κᾶλλος οὐρανοῦ, δόξα ἄστρων, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις κύριος· ¹⁰ἐν ⁹ 10 λόγοις ἁγίου στήσονται κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐ-
τῶν. ¹¹ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτό, σφόδρα ὠραῖον ἐν τῷ ¹¹ αὐγάσματι αὐτοῦ· ¹²ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες ὑψίστου ¹² ἐτάυσαν αὐτό. ¹³προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσε χιόνα, καὶ ταχύνει ἄστρα- ¹³ πὰς κρίματος αὐτοῦ· ¹⁴διὰ τοῦτο ἠνεώχθησαν θησαυροί, καὶ ἐξέπησαν νε- ¹⁴ φέαι ὡς πετεινά· ¹⁵ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἴσχυσε νεφέλας, καὶ διεβρύθησαν ¹⁵ λίθοι χαλάζης. ¹⁶καὶ ἐν ὀπτασίαις αὐτοῦ σαλευθήσεται ὄρη, ἐν θελήματι ¹⁶ πνεύσεταί νότος. ¹⁷φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γῆν, καὶ καταγίγξ βορέου ¹⁷ καὶ συστροφή πνεύματος. ὡς πετεινά καλιπτάμενα πάσαι χιόνα, καὶ ὡς ἄκρως καταλύουσα ἡ κατάβασις αὐτῆς· ¹⁸κᾶλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει ¹⁸ ὀφθαλμός, καὶ ἐπὶ τοῦ ὕετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία. ¹⁹καὶ πᾶν ὡς ἄλλα ¹⁹ ἐπὶ γῆς χέει, καὶ παγεῖσα γίνεται σχολόπων ἄκρα. ²⁰ψυχρὸς ἄνεμος βορέης ²⁰ πνεύσει, καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἀφ' ὕδατος· ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδα-
τος καταλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ. ²¹καταφάγεται ὄρη καὶ ²¹ ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ. ²²ἴασις πάντων κατὰ σπου- ²² δὴν ὁμίχλην, δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει. ²³λογισμῷ αὐτοῦ ²³ ἐκόπασεν ἄβυσσον, καὶ ἐφύτευσεν αὐτὴν Ἰησοῦς. ²⁴οἱ πλεοντες τὴν θάλασσαν ²⁴ διηγούνται τὸν κίνδυνον αὐτῆς, καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν· ²⁵καὶ ²⁵ ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα, ποικιλία παντὸς ζώου, κτίσις κτηνῶν. ²⁶δι' αὐτὸν εὐοδία τέλος αὐτοῦ, καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται πάντα. ²⁷πολλὰ ²⁷ ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἐφικώμεθα, καὶ συντέλεια λόγων Τὸ πᾶν ἐστὶν αὐτός. ²⁸δοξάζοντες τοῦ ἰσχύσωμεν; αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐ- ²⁸ τοῦ. ²⁹φοβερός κύριος καὶ σφόδρα μέγας, καὶ θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ. ²⁹ ³⁰δοξάζοντες κύριον ὑψώσατε κατῶσον ἂν δύνῃσθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι, ³⁰ καὶ ὑψοῦντες αὐτὸν πληθύνετε ἐν ἰσχύϊ· μὴ κοπιᾶτε, οὐ γὰρ μὴ ἐφικῇσθε. ³¹τίς ἐώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδηγήσεται; καὶ τίς μεγαλύνει αὐτὸν κατὰ ἔστι; ³¹ ³²πολλὰ ἀπόκρυφά ἐστι μείζονα τούτων, ὀλίγα γὰρ ἐώρακάμεν τῶν ἔργων ³² αὐτοῦ. ³³πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. ³³

XLIV.

ΠΑΤΕΡΩΝ ΥΜΝΟΣ.

Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει.
²πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος, τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος. ³κυρι- ² 3
εὔοντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει· βουλευ-
σονται ἐν συνέσει αὐτῶν, ἀπηγγελκότες ἐν προφητείαις· ⁴ἡγούμενοι λαοῦ ἐν ⁴
διαβουλίῳ καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ, σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν·

7. ἐπὶ συντέλεια 8. AC αὐξανομενος 9. AC ἐν ὑψίστ. κυρίου 41. AC ποι.
αὐτον 42. εταυνυσαν (ACV): ed. Ro. εταυνυσαν ... C αὐτον 45. νεφέλαις 46. AC
ἐν ὀπτασία ... σαλευθήσονται, C σαλευονται ... AC καὶ ἐν θελήματι αὐτου
47. C ὠνειδισεν pro ὠδίνησε (vdtr) ... γῆ 20. AC βορέας ... ἐφ (C φ
omisso ε s. α). ὕδατος ... C καὶ ἐπὶ 23. αὐτηνησους et A et C confir-
mant (corrige ἐν αὐτῇ νησους) 24. AC οἱ πλεοντ. usque αὐτης post θαυ-
μαζομεν pon. ... AC διηγούνται κινδυνον 25. AC τὰ θαυμασ. καὶ παρα-
δοξα ... AC κτησις κτηνων 26. εὐδοκία ... AC τὰ πάντα 27. ἀφικώμεθα
... ed. rom. λόγων το παν 28. ἰσχυσομεν 30. ἀφικῇσθε 31. ἐώρακεν
33. δεδωκεν XLIV. 3. βασιλ. αὐτου ... βουλευεται 4. σοφοὶ ἐν λόγοις
παιδία

5 6 ἐκχέτοῦντες μέλη μουσικῶν, διηγούμενοι ἔπη ἐν γραφῇ· ⁶ ἄνδρες πλούσιοι
7 κεχορηγημένοι ἰσχυί, εἰρηνεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν· ⁷ πάντες οὗτοι ἐν γε-
8 νεαῖς ἐδόξασθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα. ⁸ εἰσὶν αὐτῶν οἱ
9 κατέλειπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγῆσασθαι ἐπαίνους, ⁹ καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνη-
10 μόσυνον καὶ ἀπώλοντο ὥς οὐχ ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὥς οὐ γεγονότες,
11 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτοῦς. ¹⁰ ἄλλ' ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ
12 δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν· ¹¹ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμενεῖ ἀγαθὴ
13 κληρονομία, ἔχονα αὐτῶν ἐν ταῖς διαθήκαις· ¹² ἔσται σπέρμα αὐτῶν καὶ
14 τέκνα αὐτῶν δι' αὐτοῦς, ¹³ ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα
15 αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται· ¹⁴ τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ
16 ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς· ¹⁵ σοφίαν αὐτῶν διηγῆσονται λαοί, καὶ τὸν
17 ἔπαινον ἐξαγγέλλει ἐκκλησία. ¹⁶ Ἐνὼχ εὐηρέστησε κυρίῳ καὶ μετετέστη, ὑπό-
18 δειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς. ¹⁷ Νῶε εὐρέστη τέλειος δίκαιος, ἐν καιρῷ
19 ὁργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα· διὰ τοῦτο ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ, διὰ τοῦτο
20 ἐγένετο κατακλυσμός· ¹⁸ διαθήκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτὸν ἵνα μὴ ἐξα-
21 λειφθῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σὰρξ. ¹⁹ Ἀβραὰμ μέγας πατὴρ πλῆθους ἔθνων,
22 καὶ οὐχ εὐρέστη ὁμοιος ἐν τῇ δόξῃ, ²⁰ ὃς συνετήρησε νόμον ὑψίστου, καὶ
23 ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησε διαθήκην, καὶ
24 ἐν πειρασμῷ εὐρέστη πιστός· ²¹ διὰ τοῦτο ἐν ὄρκῳ ἔστησεν αὐτῷ ἐνευλογη-
25 θῆναι ἔθνη ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, πληθύνει αὐτὸν ὥς χροὺν τῆς γῆς, καὶ
26 ὥς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσαι αὐτοὺς ἀπὸ
27 θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου γῆς. ²² καὶ ἐν τῷ Ἰσαάκ
28 ἔστησεν οὕτως διὰ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων
29 καὶ διαθήκην, ²³ καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλῇ Ἰακώβ· ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐ-
30 λογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ· καὶ διεστείλε μερίδας αὐτοῦ,
31 ἐν φυλαῖς ἐμέρισε δεκαδύο· καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους, εὐρίσκοντα
32 χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

XLV.

Ἦγαπημένον ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Μωσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν
2 εὐλογίαις· ² ὁμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις
3 ἑχρῶν· ³ ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσεν, ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσω-
4 πον βασιλέων· ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δό-
5 ξης αὐτοῦ· ⁴ ἐν πίστει καὶ πραύτητι αὐτοῦ ἠγάσεν, ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης
6 σαρκός· ⁵ ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν
7 γνόφον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστή-
8 μης, διδάξαι τὸν Ἰακώβ διαθήκην καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ· ⁶ Ἀαρὼν
9 ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευί· ⁷ ἔστησεν αὐτῷ
10 διαθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατεῖαν λαοῦ· ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐ-
11 κοσμίᾳ, καὶ περιέζωσεν αὐτὸν στολὴν δόξης· ⁸ ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν
12 καυχήματος, καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεισιν ἰσχύος, περισκελῇ καὶ ποδῇρη
13 καὶ ἐπωμίδα· ⁹ καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ῥοῖσκις χρυσοῖς, κώδωσι πλείστοις κυ-
14 κλῶσιν, ἡχῆσαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκουστὸν ποιῆσαι ἤχον ἐν ναῷ

5. καὶ διηγούμενοι 6. ἐν ἰσχυί ... ἐν κατοικίαις 8. κατέλειπον 12. το
σπέρμα ... τὰ τέκνα 13. οὐκ ἐγκαταλειφθήσεται 14. τὰ σώματα 15.
ἐπαινον αὐτῶν ἐξαγγέλλει 17. κατάλειμμα τῇ γῇ ὅτε ἐγένετο 18. ὁμ κατα-
κλυσμῷ 19. ἀβραμ ... ὁμοιος αὐτῷ 20. ὁμ καὶ sec. 21. ἐν σπέρματι
... ἕως ἀκρου τῆς γῆς 23. διεσθησεν pro διεστείλε XLV. 1. μωσῆν
2. ἐν δόξῃ 4. πραότητι αὐτοῦ ἠγάσεν 6. ἄρων 7. περιστολὴ δόξης
9. ed. rom. ροῖσκ. χρ. κωδ. sine interpunctiōne, cod. alex. χρυσ. cum
κωδ. conjg.

εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ· ¹⁰ στολῇ ἁγία, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ καὶ 40
 πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλτοῦ, λογιῶ κρίσεως, δῆλοις ἀληθείας, ¹¹ κεκλωσμένη ¹¹
 κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου, λίθοις πολυτελέσι γλύμματος σφραγίδος, ἐν δέσει χρυ-
 σίου, ἔργῳ λιθουργοῦ, εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολαμμένη κατ' ἀρίστην
 φυλῶν Ἰσραὴλ· ¹² στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιθάρων, ἐκτύπωμα σφραγίδος ¹²
 ἀγιάσματος, καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμού-
 μενα ὥραϊα. ¹³ πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα ἕως αἰῶνος, οὐκ ἐνεδύσατο ¹³
 ἄλλογενὴς πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διὰ παντός·
¹⁴ θυσίαι αὐτοῦ ὀλοκαρπώθισονται κατ' ἡμέραν ἐνδελεχῶς δὲ· ¹⁵ ἐπλήρωσε ¹⁴ 15
 Μωσῆς τὰς χεῖρας καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ· ἐγενήθη αὐτῷ εἰς
 διαθήκην αἰώνιον, καὶ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουρ-
 γεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεῦειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι
 αὐτοῦ. ¹⁶ ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζώντος, προσαγαγεῖν κάρπωσιν κυρίῳ, ¹⁶
 θυμίαμα καὶ εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον, ἐξυλάσκεισθαι περὶ τοῦ λαοῦ σου.
¹⁷ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων, διδάξαι ¹⁷
 τὸν Ἰακώβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ἰσραὴλ. ¹⁸ ἐπισυνέστη- ¹⁸
 σαν αὐτῷ ἄλλοτριοι καὶ ἐξήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἄνδρες οἱ περὶ Δαδὰν
 καὶ Ἀβειρὼν καὶ ἡ συναγωγὴ Κορεῖ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ· ¹⁹ εἶδε κύριος καὶ ¹⁹
 οὐκ εὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς· ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα,
 καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. ²⁰ καὶ προσέστηκεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ ²⁰
 ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν· ἀπαρχὰς πρωτογεννημάτων ἐμέρισεν αὐτοῖς, ἄρτον
 ἐν πρώτοις ἡτοίμασε πλησμονήν· ²¹ καὶ γὰρ θυσίας κυρίου φάγονται, ἃς ἔδω- ²¹
 κεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. ²² πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, ²²
 καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ, αὐτὸς γὰρ μερὶς σου κληρονομία. ²³ καὶ ²³
 Φινεὲς υἱὸς Ἑλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν ἐν φόβῳ κυ-
 ρίου καὶ στήσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ,
 καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁴ διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, ²⁴
 προστάτην ἁγίων καὶ λαῶν αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ ἡ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερω-
 σύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁵ καὶ διαθήκην τῷ Δαυὶδ υἱῷ ἐκ φυλῆς ²⁵
 Ἰούδα, κληρονομία βασιλείως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου, κληρονομία Ἀαρὼν καὶ τῷ
 σπέρματι αὐτοῦ. ²⁶ δώθῃ ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ ²⁶
 ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς
 γενεὰς αὐτῶν.

XLVI.

Κραταῖος ἐν πολέμοις Ἰησοῦς Ναυή, καὶ διάδοχος Μωσῆ ἐν προφη-
 ταίς, ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ,
 ἐκδικῆσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς, ὅπως κληρονομήσῃ τὸν Ἰσραὴλ. ² ὡς ἔδο- ²
 ξάσθῃ ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρας αὐτοῦ καὶ τῷ ἐκκλίνει ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.
³ τίς πρότερον αὐτοῦ οὕτως ἔστη; τοὺς γὰρ πολεμίους κύριος αὐτὸς ἐπήγαγεν. ³
⁴ οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο; ⁴
⁵ ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην ἐν τῷ βῆσαι αὐτὸν ἐχθρούς κυκλῶν· ⁵
 καὶ ἐπήκουσεν αὐτῶν μέγας κύριος ἐν λίθοις χαλάξης δυνάμεως κραταίᾳς·

10. λογίω 12. 13. ωραία cum seqq. conjg., item εως αιω. cum seqq.
 15. μωσῆς ... καὶ τῷ σπέρματι ... om αὐτοῦ in fine (16. ευωδία) 17.
 ἐδωκ. αὐτῷ ἐν ταῖς ἐντ. α... τον ἰακωβ μαρτυρίαν ... τον ἰσραηλ 19.
 ἰδεν κυριος ... ἠυδοκησεν ... φλογος αὐτοῦ 20. πρωτογεννηματων ἐμερ.
 αὐτῷ, ἄρτον πρωτοῖς ἡτοιμ. ἐν πλησμονῇ 22. σου καὶ κληρονομία 23. στη-
 ναι 24. C μεγαλιον 25. υιω ἐσσαι ... αὐτῷ pro ααρων 26. δοτῇ ...
 γενεαν XLVI. 1. AC ἐν πολεμῷ ... ἱη. υιος ναυη ... μωσῆ ... κατα-
 κληρονομησῇ 2. καὶ ἐν τῷ ἐκτείνει ρομφαίαν 3. προτερος ... πολεμῖους
 κυρίου αὐτοῦ ἀπηγαγεν 4. ἐνεποδισθῇ 5. ἐπηκουσ. αὐτοῦ μεγ. κυρ. λιθοῖς

¶ ⁶ κατέβραξεν ἐπ' ἔθνος πόλεμον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνδραγαθήας, ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐπηκολούθησεν ὀπίσω δυνάστου. ⁷ καὶ ἐν ἡμέραις Μωυσέως ἐποίησεν ἔλεος, αὐτὸς καὶ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστῆναι ἑναντί ἐχθροῦ, κωλύσαι λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας. ⁸ καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσώθησαν ἀπὸ ἐξακοσίων χιλιάδων πεζῶν, εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. ⁹ καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χάλεβ ἰσχύϊν, καὶ ἕως γῆρους διέμεινεν αὐτῷ, ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κατέσχε κληρονομίαν. ¹⁰ ὅπως ἴδωσι πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου. ¹¹ καὶ οἱ κριταὶ ἕκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδιά καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ κυρίου, εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις. ¹² τὰ ὁσαῦτα αὐτῶν ἀναστάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλασσόμενον ἐφ' υἱοῖς δεδοξασμένων αὐτῶν. ¹³ ἡγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουὴλ προφήτης κυρίου κατέστησε βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁴ ἐν νόμῳ κυρίου ἔκρινε συναγωγὴν, καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ἰακώβ. ¹⁵ ἐν πίστει αὐτοῦ ἠκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώσθη ἐν πίστει αὐτοῦ πιστὸς ὁράσεως. ¹⁶ καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην, ἐν τῷ βλάψαι ἐχθρούς αὐτοῦ κυκλῶσεν, ἐν προσφορᾷ ἀρνὸς γαλαθνοῦ. ¹⁷ καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ κύριος, καὶ ἐν ἡῷ μεγάλῳ ἀκουστῇ ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ¹⁸ καὶ ἐξέτριψεν ἡγουμένους Τυρίων καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιεῖμ. ¹⁹ καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἑναντί κυρίου καὶ χριστοῦ Χρήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα· καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἄνθρωπος. ²⁰ καὶ μετὰ τὸ ὑπνώσαι αὐτὸν προσεφῆτευσεν καὶ ὑπέδειξε βασιλεῖ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν προφητείᾳ ἐξαλειψαί ἀνομίαν λαοῦ.

XLVII.

2 Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέστη Νάθαν προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυίδ. ² ὥσπερ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυὶδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ³ ἐν λέουσιν ἔπαισεν ὥς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρχοις ὥς ἐν ἄρνασι προβάτων. ⁴ ἐν νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινε γίγαντας, καὶ ἐξηγρην ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ ἐν τῷ ἐπάραι χεῖρα ἐν λίσῳ σφενδόνης καὶ καταβάλαιν γαυρίαν τοῦ Γολιάθ· ⁵ ἐπεκαλέσατο γὰρ κύριον τὸν ὑψίστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κράτος ἐξᾶραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ⁶ οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτόν, καὶ ἤνευσεν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου ἐν τῷ φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης. ⁷ ἐξέτριψε γὰρ ἐχθρούς κυκλῶσεν, καὶ ἐξουδένωσε Φυλιστιεῖμ τοὺς ὑπεναντίους· ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας. ⁸ ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν ἁγίῳ ὑψίστῳ· ῥήματα δόξης ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὑμνήσεν καὶ ἡγάπησεν τὸν ποιήσαντα αὐτόν. ⁹ καὶ ἔστησε φαλτῶδους κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἡχοῦ αὐτῶν γλυκαίνει μέλη. ¹⁰ ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησεν καιροὺς μέχρι συντελείας, ἐν τῷ ἀλνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πρῶτῃ ἡχεῖν τὸ ἅγισμα. ¹¹ κύριος ἀφεῖλε τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην βασιλείων καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

6. πανοπλίαν αὐτοῦ 7. μωσεως 8. εἰσαγεῖν 9. AC ἐπὶ το ὑψος ... καὶ τὴν pro κατεσχε 15. AC ἐν ρημασιν pro ἐν πιστεῖ add sec. 19. C Χρήματα εως 20. AC ἐπροφητεύσεν ... C ἐπεδείξεν ... ἐκ γῆς φωνὴν αὐτοῦ XLVII. 4. μετὰ τούτων 2. AC ἀπο τούτων 3. ἐπεξῆς 4. χειρας ... C κατεβαλεν γ. τ. γολιαθ 5. C om γαρ 7. C αὐτω κερας 8. ed. rom. αγ. υψ. cum ρημ. conjg. ... C ρηματα δοξης 9. AC κατεναντι θυσιαστηριου ... AC ἐξ ηχους ... AC γλυκαίνειν 10. C το ονομα το αγιον ... AC ἀπο πρῶτας

¹² μετὰ τούτου ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ· ¹³ Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, ὥς ὁ θεὸς κατέπαυσε κυκλῶν· ¹⁴ ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐτοιμάσῃ ἀγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα.
¹⁵ ὡς ἐσοφίστης ἐν νεότητί σου, καὶ ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως. ¹⁶ γῆν ¹⁷ ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων· ¹⁸ εἰς ¹⁹ νήσους πόρθω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου, καὶ ἡγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου· ²⁰ ὡς αἰετὶς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς καὶ ἐν ἐρμηνείαις ἀπεσάμασάν σε ἡ ἡγάγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς μόλιβδον ἐπληθύννας ἀργύριον.
²¹ παρενέκλινας τὰς λαγόνάς σου γυναιξί, καὶ ἐνεφυσίασθης ἐν τῷ σώματί σου· ²² ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου, καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου, ²³ ἐπαγαγεῖν ὄργην ἐπὶ τὰ τέκνα σου, καὶ κατενύγην ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου, ²⁴ γενέσθαι δίχα τυραννίδα καὶ ἐξ Ἐφραΐμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπεισῆ.
²⁵ ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ διαφθαῖ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεπτὸν ἔκγονον, καὶ σπέρμα τοῦ ἀπατήσαντος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξάρῃ· καὶ τῷ Ἰακώβ ἔδωκε κατάλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ ῥίζαν. ²⁶ καὶ ἀνεπάυσато Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων, καὶ κατέλιπε μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ λαοὺ ἀφροσύνην καὶ ἐλασσούμενον συνέσει· ²⁷ Ῥοβοάμ, ὃς ἀπέστησε λαὸν ἐκ βουλής αὐτοῦ, καὶ Ἰεροβοάμ υἱὸν Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκε τῷ Ἐφραΐμ ὁδὸν ἁμαρτίας. ²⁸ καὶ ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα, ἀποστήσαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν· ²⁹ καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν, ἕως ἐκδικήσας ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς.

XLVIII.

Καὶ ἀνέστη Ἡλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἔκαετο· ² ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμόν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὀλιγοποίησεν αὐτούς· ³ ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανὸν, κατήγαγεν οὕτως τρεῖς πῦρ. ⁴ ὡς ⁵ ἐδοξάσθης Ἡλίας ἐν τοῖς θάυμασις σου· καὶ τίς ὅμοιός σοι καυχᾶσθαι; ⁶ ὃς ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ἄδου ἐν λόγῳ υἱόσπου· ⁷ ὃς καταγαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν· ⁸ ὃς ἀκούων ἐν τῇ Σινᾷ ἐλεγμὸν καὶ ἐν Χωρὴθ κρίματα ἐκδικήσεως· ⁹ ὃς χρίων βασιλεῖς εἰς 8 ἀνταπόδομα, καὶ προφῆτας διαδόχους μετ' αὐτόν· ¹⁰ ὃς ἀναληφθεὶς ἐν λαί- ¹¹ λαπι πυρὸς ἐν ἄρματι ἔππων πυρίνων· ¹² ὃς καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς και- ¹³ ρούς, κοπάσαι ὄργην πρὸ θυμοῦ καὶ ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρός πρὸς υἱὸν καὶ καταστήσαι φυλὰς Ἰακώβ. ¹⁴ μακάριοι οἱ ἰδόντες σε καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει ¹⁵ κεκοσμημένοι, καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζησόμεθα. ¹⁶ Ἡλίας ὃς ἐν λαίλαπι ἔσχε- ¹⁷ πάσῃ· καὶ Ἐλισαῖ ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθη ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδεὶς. ¹⁸ πᾶς λόγος ¹⁹ οὐκ ὑπερῆρξεν αὐτόν, καὶ ἐν κοιμήσει ἐπροφήτευσεν τὸ σῶμα αὐτοῦ· ²⁰ καὶ ἐν ²¹ ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τελευτῇ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ. ²² ἐν ²³ πᾶσι τοῖς οὐ μετενόησεν ὁ λαός, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, ἕως ἐπρονομήθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ

12. C και μετα ... AC μετα τουτον ... C om και δι αυτ. κ. εν πλατ.
 13. σολομων 14. C εσοφιστης (*-ση) pro ενεπλησθη 15. C ενεπλησαν
 17. AC και εν ωδαις ... εν ερημιας επεθαυμασαν 18. C om θεου sec.
 (vdr) ... C κασιτερον ... μολιβον 19. AC παρανεκλινας 22. εγκαταλειπει
 ... διαφθειρη ... C εξαλιψει ... και το σπερμα ... καταλειμμα 23. πα-
 τερων αυτου ... κατελειπεν μετ αυτον ... τον λαον 25. ως εκδικησις
 XLVIII. 2. ολιγοποιησεν 4. εν θαυμασις σου ... καυχησεται 7. om ο
 9. ο αναλημφθεις εν λαμπαδι πυρος 10. ο καταγρ. ελεγμος ... om και
 prius 11. C ειδotes ... ζωης 12. επλησθη πνευμ. αγιου 13. C ουκ (ila
 etiam ed. rom.) 14. C εν τη ζωη 15. απο γης ... διεσκορπισθησαν

16 γῆ, καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστός, καὶ ἄρχων τῷ οἴκῳ Δαυίδ. ¹⁶ τινὲς
 17 μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστόν, τινὲς δὲ ἐπλήθυναν ἁμαρτίας. ¹⁷ Ἐζεκίας
 ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσῆγαγεν εἰς μέσον αὐτῶν τὸν Γῶγ· ὥρυξε
 18 σιδηρῶ ἀκρότομον, καὶ ὠκοδόμησε κρήνας εἰς ὕδατα. ¹⁸ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ
 ἀνέβη Σενναχηρίμ καὶ ἀπέστειλε Ῥαψάκην, καὶ Ἀπήρεν· καὶ ἐπήρεν ἡ χεὶρ
 19 αὐτοῦ ἐπὶ Σιών, καὶ ἐμεγαλύνησεν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ. ¹⁹ τότε ἐσαλεύθησαν
 20 καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουςαι· ²⁰ καὶ ἐπεκαλέ-
 σαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
 καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν
 21 χειρὶ Ἡσαΐου. ²¹ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐ-
 22 τοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. ²² ἐποίησε γὰρ Ἐζεκίας τὸ ἀρεστόν κυρίῳ, καὶ ἐνί-
 σχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐνετείλατο Ἡσαΐας ὁ προφήτης
 23 ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ. ²³ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπέδισεν ὁ
 24 ἥλιος, καὶ προσέζηκε ζῶν βασιλεῖ· ²⁴ πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα,
 25 καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιών· ²⁵ ὥς τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ
 ἐσόμενα καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.

XLIX.

Μνημόσυνον Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρε-
 2 ψοῦ· ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμπο-
 3 σίῳ οἴνου. ² αὐτὸς κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βδελύγματα
 3 ἀνομίας· ³ κατευθύνε πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνόμων
 4 κατίσχυσε τὴν εὐσέβειαν. ⁴ πᾶρεξ Δαυὶδ καὶ Ἐζεκίου καὶ Ἰωσίου πάντες
 πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν· κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου, οἱ βασι-
 5 λεῖς Ἰούδα ἐξέλιπον. ⁵ ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἐτέροις καὶ τὴν δόξαν
 6 αὐτῶν ἔδωκεν ἄλλοτρίῳ· ⁶ ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιασματος, καὶ ἠρώ-
 7 μωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χειρὶ Ἰερεμίου. ⁷ ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν, καὶ αὐτὸς
 ἐν μήτρᾳ ἠγιάσθη προφήτης ἐκρίζουν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύνειν, ὡσαύτως
 8 οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. ⁸ Ἰεζεκιήλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης ἦν ὑπέδειξεν
 9 αὐτῷ ἐπὶ ἄρματος Χερουβίμ· ⁹ καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ
 10 ἀγαζῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδοὺς. ¹⁰ καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὁσᾶ
 ἀνατάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐλυτρώσατο
 11 αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος. ¹¹ πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβάβελ; καὶ αὐτὸς ὡς
 12 σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾷ χειρός. ¹² οὕτως Ἰησοὺς υἱὸς Ἰωσεδέκ· οἱ ἐν ἡμέραις
 αὐτῶν ὠκοδόμησαν οἶκον καὶ ἀνύψωσαν λαὸν ἅγιον κυρίῳ ἡτοιμασμένον εἰς
 13 δόξαν αἰῶνος. ¹³ καὶ Νεεμίου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον, τοῦ ἐγείραντος ἡμῖν
 τείχη πεπτωκότα, καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ
 14 οἰκοπεδὰ ἡμῶν. ¹⁴ οὐδὲ εἰς ἐκτίσθη οἶος Ἐνώχ τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γὰρ
 15 αὐτὸς ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς· ¹⁵ οὐδὲ ὡς Ἰωσήφ ἐγεννήθη ἀνὴρ, ἡγούμενος
 16 ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ, καὶ τὰ ὁσᾶ αὐτοῦ ἐπεσεκέτησαν. ¹⁶ Σῆμ καὶ Σῆν
 ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πάντων ζῶν ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

L.

Σίμων Ὀνίου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέρβαψεν οἶκον,
 2 καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε τὸν ναόν· ² καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπεμελιώθη ὕψος

15. C κατεληφθη ... εν τω οικω 17. εις μεσον αυτης υδωρ· ωρυ-
 ξεν 18. σενναχηρειμ ... επηρεν χειρα αυτου 18. υπερηφανεια 19. και
 αι χειρες 25. C παραγινεσθαι XLIX. 1. εργον μυρεμου (sic) 2. κατη-
 νυνθη 3. την οδον αυτου 4. πλημμελεια ... κατελειπον (C hiat) ... AC
 εξελειπον 6. ιερειμου 7. εμμητρα ... απολυνει 8. ιδεν ... χερουβειν
 10. παρεκαλεσαν γαρ ... ελυτρωσαντο 12. ωκοδομ. πυργον, ανυψωσαν ναον
 αγ. 14. ουδ· εις (sic) εκτ. επι της γης τοιουτ. οιος ενωχ, και αυτος
 μετετεθη απο 15. εγεννηθη 16. ed. rom. non habet signum commatis
 L. 1. ο ιερεις ... υπεραψεν ... εστερεωσεν ναον

διπλῆς, ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ· ³ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἡλαττώσῃ ³ ἀποδοχείῳ ὑδάτων, χαλκὸς ὡσεὶ θαλάσσης τὸ περιμέτρον· ⁴ ὅ φροντίζων τοῦ ⁴ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐμπολιορκῆσαι· ⁵ ὡς ἐδοξάσῃ ⁵ ἐν περιστροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος· ⁶ ὡς ἀστήρ ἐωθινὸς ⁶ ἐν μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις· ⁷ ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ ⁷ ναὸν ὑψίστου, καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης· ⁸ ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν ⁸ ἡμέραις νέων, ὡς κρίνα ἐπ' ἐξόδων ὕδατος, ὡς βλαστὸς λιβάνου ἐν ἡμέραις ⁹ θέρους· ⁹ ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυλίου· ὡς σκεῦος χρυσοῦ ὁλοσφύρητον ⁹ κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ· ¹⁰ ὡς ἐλαία ἀναβάλλουσα καρπούς, καὶ ¹⁰ ὡς κυπάρισσος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις· ¹¹ ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν ¹¹ δόξης, καὶ ἐνδιδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος, ἐν ἀναβάσει θυσια-
στηρίου ἁγίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος· ¹² ἐν δὲ τῷ δεχέσθαι μέλη ἐκ ¹² χειρῶν ἱερέων, καὶ αὐτὸς ἐστὼς παρ' ἐσχάρᾳ βωμοῦ, κυκλόζεν αὐτοῦ στέ-
φανος ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐκύνλωσαν αὐτὸν ¹³ ὡς στελέχη φοινίκων· ¹³ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρῶν ἐν δόξῃ αὐτῶν, καὶ προς- ¹³ φορὰ κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ· ¹⁴ καὶ συν- ¹⁴ τέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῶν, κοσμηῆσαι προςφορὰν ὑψίστου παντοκράτορος, ¹⁵ ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείῳ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς, ¹⁵ ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσιαστηρίου ὁσμὴν εὐωδίας ὑψίστω παμβασιλεῖ· ¹⁶ τότε ¹⁶ ἀνέκραγον υἱοὶ Ἀαρῶν, ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς ἤχησαν, ἀκουστὴν ἐποίησαν φω-
νὴν μεγάλην ἐκ μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου· ¹⁷ τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέ- ¹⁷ σπενσε, καὶ ἔπесαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν
παντοκράτορι θεῷ τῷ ὑψίστῳ· ¹⁸ καὶ ἤνεσαν οἱ ψαλμῳδοὶ ἐν φωναῖς αὐτῶν, ¹⁸ ἐν πλείστῳ οἴκῳ ἐγλυκάνῃ μέλος· ¹⁹ καὶ ἐδεήσῃ ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου ἐν ¹⁹ προσευχῇ κατέναντι ἐλετήμονος, ἕως συντελεσθῇ κόσμος κυρίου καὶ τὴν λει-
τουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν· ²⁰ τότε καταβάς ἐπήρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν ²⁰ ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, δοῦναι εὐλογίαν κυρίῳ ἐκ χειλέων αὐτοῦ καὶ ἐν
ὀνόματι αὐτοῦ καυχᾶσθαι· ²¹ καὶ ἐδευτέρωσεν ἐν προσκυνήσει ἐπιδεδεῖσθαι ²¹ τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου· ²² καὶ νῦν εὐλογήσατε τῷ θεῷ πάντες τῷ με- ²² γαλοποιοῦντι πάντη, τὸν ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιοῦντα μεθ'
ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ²³ δώῃ ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γενέσθαι ²³ εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος, ²⁴ ἐμπι- ²⁴ στεῦσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ λυτρώσασθαι
ἡμᾶς· ²⁵ ἐν δυνάμει ἔσσει προσώχτισεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν ²⁵ ἔσσης· ²⁶ οἱ κατήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας, Φυλιστιεῖμ, καὶ ὁ λαὸς μωρῶς ὁ ²⁶ κατοικῶν ἐν Σικίμοις· ²⁷ παιδεῖαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐχάραξα ἐν τῷ ²⁷ βιβλίῳ τούτῳ, Ἰησοῦς υἱὸς Σειραχ Ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνώμυρσε σοφίαν ἀπὸ
καρδίας αὐτοῦ· ²⁸ μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφῆσεται, καὶ ὁ θεὸς αὐτὰ ²⁸ ἐπὶ καρδίᾳ αὐτοῦ σοφισθήσεται· ²⁹ ἐὰν γὰρ αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύ- ²⁹ σει, ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἔχνος αὐτοῦ.

LI.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

Ἐξομολογήσομαι σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτήρᾶ μου, ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου· ² ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, ²

3. αποδοχαι υδ., λακκος 5. ος εδοξασθη 6. εμμεσω 7. υψιστου, ως 8. ωσει κρινα επ εξοδω 11. συντελειαν καυματος 12. εστηκως ... κεδρων 14. επι βωμω (vdtr) 15. σπονδιου 16. οι υιοι 17. κατεσπενσαν ... προσκυνησαι κυριω παντοκρ. θεω υψιστ. 18. οι ψαλτωδοι ... εμεγαλυνθη μελος 20. om καταβας ... χειρα ... om πασαν ... καυχησασθαι 24. επι προσκυνησει 22. παντων τω μεγαλα ποι. π. 23. δωη υμιν 26. σαμαριας και φυλιστ. κ. ο λ. ο μωρος 27. παιδιαν ... υι. σιραχ ελεαζαρ ο ιεροσολ. 28. και θεις 29. ταυτα ποιηση LI. σιραχ 1. Εξομολογομαι ... om σε

καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης, ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεύδος, καὶ ἔναντι τῶν παρεστηκότων ἐγένου μοι
 3 βοηθός, ³ καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πλήθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου ἐκ βρυγμῶν ἐτοιμῶν εἰς βρώμα, ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχὴν μου, ἐκ πλειόνων
 4 ὀλίψεων ὧν ἔσχον, ⁴ ἀπὸ πνιγμοῦ πυρὸς κυκλῶζεν καὶ ἐκ μέσου πυρὸς οὐ οὐκ
 5 ἐξέκαυσα, ⁵ ἐκ βάρους κοιλάς ἄδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου καὶ λόγου
 6 ψευδοῦς. ⁶ βασιλεῖ διαβολῆ γλώσσης ἀδίκου· ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχὴ
 7 μου, καὶ ἡ ζωὴ μου ἦν σύνεγγυς ἄδου κάτω· ⁷ περιέσχον με πάντοθεν καὶ
 8 οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν, ἐμβλέπων εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἦν. ⁸ καὶ ἐμνήστην
 9 τοὺς ὑπομένοντάς σε καὶ σώξεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ⁹ καὶ ἀνύψωσα ἐπὶ
 10 γῆς ἐκτεταίαν μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήσην· ¹⁰ ἐπεκαλεσάμην κύριον
 11 πατέρα κυρίου μου, μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις ὀλίψεως, ἐν καιρῷ ὑπερ-
 12 ηφάνων ἀβοηθήσιας. ¹¹ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς, καὶ ὑμνήσω ἐν ἔξο-
 12 μολογήσει· καὶ εἰςχοῦσάτη ἡ δέησίς μου. ¹² ἔσωσας γάρ με ἐξ ἀπωλείας,
 13 σοι, καὶ εὐλογήσω τῷ ὀνόματι κυρίου. ¹³ ἔτι ὧν νεώτερος πρὶν ἢ πλανηθῆναι
 14 με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου· ¹⁴ ἔναντι ναοῦ ἤξιουν περὶ
 15 αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν. ¹⁵ ἐξ ἄνδρος ὡς περκαζούσης στα-
 16 φυλῆς εὐφράνθη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ, ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐθύτητι, ἐκ
 17 νεότητός μου ἔχνευσα αὐτήν. ¹⁶ ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην, καὶ
 18 πολλὴν εὐρον ἐμαυτῷ παιδείαν, ¹⁷ προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ· τῷ διδόντι
 19 μοι σοφίαν δώσω δόξαν. ¹⁸ διενοήθην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ἐζήλωσα
 20 τὸ ἀγαθόν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνῶ. ¹⁹ διαμεμάχεται ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῇ, καὶ
 21 ἐν ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην· τὰς χειράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ
 22 τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένδξα· ²⁰ τὴν ψυχὴν μου κατεύθυνα εἰς αὐτήν, καρ-
 23 διαν ἐκτεσάμην μετ' αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὐρον αὐτήν· διὰ
 24 τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλειφθῶ. ²¹ καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη ἐκζητῆσαι αὐτήν·
 25 διὰ τοῦτο ἐκτεσάμην ἀγαθὸν κτήμα. ²² ἔδωκε κύριος γλῶσσάν μοι μισθόν
 26 μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. ²³ ἐγγίσατε πρὸς με ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλί-
 27 στήτε ἐν οἴκῳ παιδείας, ²⁴ διότι ὑστερεῖτε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν
 28 διψῶσι σφόδρα. ²⁵ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ
 29 ἀργυρίου· ²⁶ τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόβετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ
 30 ὑμῶν παιδείαν, ἐγγύς ἐστιν εὐρεῖν αὐτήν. ²⁷ ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι
 31 ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὐρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν. ²⁸ μετάσχετε παιδείας
 32 ἐν πολλῷ ἀριζμῷ ἀργυρίου, καὶ πολλὴν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ· ²⁹ εὐφρανθεῖη
 33 ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ, καὶ μὴ αἰσχυνείητε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ· ³⁰ ἐρ-
 34 γάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

2. εγ. βοηθός 3. ετοιμον 4. πυρας κυκλ. 5. 6. ed. rom. post ψευδους comma, post αδικου punctum habet. 6. διαβολης 7. εβλεπον εις αντιληψιν 8. οτι εξαιρη τους ... εκ χειρ. εχθρων 9. απο γης ... και απο αθανατου (?) 10. εγκαταλειπειν 12. και εξελουμαι εκ χειρος πονηρου και εξιλουμαι ... εξομολογησ. σοι 14. 15. ed. rom. αυτην, et σταφυλης. 15. *εωςπερικαζουσης, **erasit i ... ηυφρανθη ... ιχνευον 16. παιδιαν 17. om μοι sec. 18. ποι. με αυτην 19. διαμεμαχισται ... εν ποι. μου διηκριβησαμην 20. καρδ. εκτ. μετ αυτης (sic) ... απ αρχ. pon. post και εν καιρω περισμου (sic) ευρ. αυτ. ... ed. rom. εγκαταλειφω, 21. του εκζητησαι 22. γλωσσαν μου 23. και αυλισθησεσθαι ... παιδιας (vn. 26. 28. -ει-) 24. τι οτι υστερ. λεγετε εν

Subscriptio: σοφια ιησου υιου σειραχ

Ω Σ Η Ε.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ὡσηε τὸν τοῦ Βεθρεὶ ἐν ἡμέραις Ὁζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραὴλ. ² ἀρχὴ λόγου κυρίου ἐν Ὡσηε. καὶ εἶπε ² κύριος πρὸς Ὡσηε Βάδιζε λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας, διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὀπισθεν τοῦ κυρίου. ³ καὶ ³ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ θυγατέρα Δεβηλαΐμ, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεζραὲλ, ⁴ διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ἰεζραὲλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου Ἰσραὴλ. ⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁵ συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν κοιλάδι τοῦ Ἰεζραὲλ. ⁶ καὶ συνέλαβεν ἔτι ⁶ καὶ ἔτεκε θυγατέρα. καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ ἠλεημένη, διότι οὐ μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἡ ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς. ⁷ τοὺς δὲ υἱούς Ἰούδα ἐλεήσω καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυ- ⁷ ρίῳ θεῶ αὐτῶν, καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πο- ⁸ λέμῳ οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ ἐν ἵππευσι. ⁸ καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν Οὐκ ἠλεημέ- ⁸ νην, καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν. ⁹ καὶ εἶπε Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ⁹ Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμι ὑμῶν. ¹⁰ (2, 4.) καὶ ¹⁰ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἡ οὐκ ἐκμετρη- ¹¹ ῃ καὶ ἀριθμῶνται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται. καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐβρέθη αὐτοῖς Οὐ ¹¹ λαός μου ὑμεῖς, κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ¹² καὶ συναγῇ- ¹² (2) ¹² σονται υἱοὶ Ἰούδα καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραὲλ.

II.

Εἶπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν Λαός μου, καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἥλη- ¹ μένῃ. ² κρίσητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρίσητε, ὅτι αὕτη οὐ γυνὴ μου ² καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. καὶ ἐξαρώ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου ³ καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς, ³ ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐ- ⁴ τὴν γυμνὴν, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς. καὶ ⁴ θήσω αὐτὴν ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἀνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει. ⁵ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστί. ⁶ ⁶ ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν, κατήσχυεν ἡ τεκοῦσα αὐτά, ὅτι εἶπε ⁷ ⁷ Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀσόνιά μου, τὸ ἔλαιόν μου καὶ πάντα ⁸ ὅσα μοι κατήκει. ⁸ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκό- ⁹ λοψι, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὖρη, ⁹ καὶ ¹⁰ καταδιώξεται τοὺς ἐραστάς αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς, καὶ ζητήσῃ ¹¹ αὐτούς καὶ οὐ μὴ εὖρη αὐτούς, καὶ ἐρεῖ Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς ¹² τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν. ¹³ καὶ αὕτη ¹⁴ οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ

Inscriptio: ωσηε

I. 4. του υιου ιωας 2. προς pro εν ... om βαδιζε 3. δεβηλαειμ 5. εν τη κοιλαδι 6. του ισραηλ 7. ουτε quater ... post πολεμω add ουτε εν αρμασιν 10. εκει κληθισονται υιοι 2. ζ. 11. οι υιοι ιουδα ... θησονται αυτοις II. 3. x. θησομαι αυτην ως ερημον 5. ειπεν γαρ Ακολουθησω οπισω ... και το ελαιον μου 6. τας οδ. αυτης 8. δεδωκα

- ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὕτη δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησε τῇ Βαάλ.
 9 ⁽¹¹⁾ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κοιμιοῦμαι τὸν σῖτόν μου καὶ ὥραν αὐτοῦ
 καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἀφελούμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ
 10 ⁽¹²⁾ ὀνότιά μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς· ¹⁰ καὶ νῦν ἀπο-
 καλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐβεις οὐ
 11 ⁽¹³⁾ μὴ ἐξέλθῃται αὐτὴν ἐκ χειρὸς μου· ¹¹ καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφρο-
 σύνας αὐτῆς, ἐορτὰς αὐτῆς καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς
 12 ⁽¹⁴⁾ καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς· ¹² καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς
 συκὰς αὐτῆς, ὅσα εἶπε Μισθώματά μου ταῦτά ἐστίν· ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρα-
 σταί μου, καὶ τῆσονται αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ ζῆλια
 13 ⁽¹⁵⁾ τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἐρπετὰ τῆς γῆς· ¹³ καὶ
 ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλεῖμ ἐν αἷς ἐπέβυνεν αὐτοῖς, καὶ
 περιετίθετο τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω
 14 ⁽¹⁶⁾ τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελάβετο, λέγει κύριος. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ
 ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν ὡς ἔρημον, καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν
 15 ⁽¹⁷⁾ αὐτῆς, ¹⁵ καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλάδα
 Ἀχὼρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς· καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας
 νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
 16 ⁽¹⁸⁾ ¹⁶ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, καλέσει με Ὁ ἀνὴρ μου,
 17 ⁽¹⁹⁾ καὶ οὐ καλέσει με ἔτι Βααλεῖμ· ¹⁷ καὶ ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλεῖμ
 ἐκ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνησιῶσιν οὐκ ἔτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.
 18 ⁽²⁰⁾ ¹⁸ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν ζῆ-
 ρίων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἐρπετῶν τῆς
 γῆς· καὶ τόξον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοί-
 19 ⁽²¹⁾ κιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι. ¹⁹ καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
 μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι καὶ ἐν ἐλέει καὶ ἐν
 20 ⁽²²⁾ οἰκτιρμοῖς, ²⁰ καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν
 21 ⁽²³⁾ κύριον. ²¹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ
 22 ⁽²⁴⁾ οὐρανῷ, καὶ αὐτὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ, ²² καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σῖ-
 23 ⁽²⁵⁾ τον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ἰεζραέλ. ²³ καὶ Ro.9,25
 σπερῶ αὐτὴν ἑμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἡγαπημένην, καὶ ²⁴ 1 Pö.
 ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου Δαός μου εἰ σύ, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου εἰ σύ.

III.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Ἐτι πορεύῃτι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγα-
 πῶσαν πονηρά καὶ μοιχαλίν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ
 αὐτοὶ ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἄλλοτρίους καὶ φιλοῦσι πέμματα μετὰ σταφί-
 2 ²δος. ² καὶ ἐμισθωσάμην ἑμαυτῷ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου καὶ γομὸν χρυσῶν
 3 καὶ νέβελ οἴνου, ³ καὶ εἶπα πρὸς αὐτήν· Ἡμέρας πολλὰς κατήσῃ ἐπ' ἐμοί,
 4 καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ γένῃ ἀνδρὶ ἐτέρῳ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. ⁴ διότι
 ἡμέρας πολλὰς κατήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος
 ἀρχοντος οὐδὲ οὔσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ
 5 δῆλων. ⁵ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπικητήσουσι
 κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ
 τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

10. εναντιον των ... ουδεις 11. τας εορτας αυτης 16. εν εκεινη τη
 ημερα καλεσει με Ο ανηρ μου, λεγει κυριος, κ. ου κ. με ουκετι 17. μνη-
 σῶσιν ετι 18. εν εκεινη τη ημερα διαθηκην ... και μετα των ερπετων
 24. ο ουρανος προ αυτος 23. και ελεησω την ουκ ηλεσημενην III. 4. απο-
 βλεπουσιν ... μετα σταφιδων 3. καγω 4. ουκ ουσης 5. τον κυριον θεον
 αυτων

Ἀκούσατε λόγον κυρίου υἱοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσης θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ² ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεύα κέ- ³ χυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασι μίσγονται· διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ ⁴ γῆ, καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ καὶ σὺν τοῖς ἔρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρα- ⁵ νοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψονται, ⁶ ὅπως μηδεὶς μήτε δικάζηται ⁷ μήτε ἐλέγχηται μηδεὶς· ὁ δὲ λαὸς μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεὺς, ⁸ καὶ ἀσθενή- ⁹ σει ἡμεῖς, καὶ ἀσθενήσῃ ὁ προφήτης μετὰ σοῦ· νυκτὶ ὁμοίωσα τὴν μη- ¹⁰ τέρα σου, ¹¹ ὁμοιώθη ὁ λαὸς μου ὡς οὐκ ἔχων γινῶσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωναι ¹² ἀπώσω, καὶ γὰρ ἀπώσομαι σὲ τοῦ μὴ ἱερατεῦναι μοι· καὶ ἐπελάσσω νόμον θεοῦ σου, καὶ γὰρ ἐπιλήσομαι τέκνων σου· ¹³ κατὰ τὸ πλήθος αὐτῶν οὕτως ἤμαρ ¹⁴ μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν τῆς οἰκίας, ¹⁵ ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται, ¹⁶ καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήφονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν· ¹⁷ καὶ ἔσται καθὼς ¹⁸ ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ· ¹⁹ καὶ φάγονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλη- ²⁰ σθῶσιν, ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατενύνῳσι, διότι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον τοῦ φυλάξαι· ²¹ πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυ αὐτοὶ ἐδέξαντο καρδίᾳ λαοῦ μου· ²² ἐν ²³ 11 12 συμβόλοις ἐπηρώτων, καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· πνεύματι πορ- ²⁴ νείας ἐπληρώθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν· ²⁵ ἐπὶ τὰς κορυ- ²⁶ φὰς τῶν ὀρέων ἔβυσσάζον, καὶ ἐπὶ τοὺς βουνούς ἔβυσον ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης καὶ δένδρου συσσιάζοντες, ὅτι καλὸν σκέπη· διὰ τοῦτο ἐκπορεύονται αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσι· ²⁷ καὶ οὐ μὴ ἐπισκέ- ²⁸ ψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πορνεύωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν ὅταν μοιχεύσωσιν· ὅτι αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο, καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔβυσον, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνιῶν συνεπλέκετο μετὰ πόρνῃς· ²⁹ σὺ δὲ ³⁰ 15 Ἰσραὴλ μὴ ἀγνοεῖς, καὶ Ἰουδα μὴ εἰσπορεύσῃς εἰς Γάλγαλα, καὶ μὴ ἀνα- ³¹ βαίνειτε εἰς τὸν οἶκον Ὠν, καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον· ³² διότι ὡς δάμα- ³³ 16 λης παροιστρῶσα παροίστηρσεν Ἰσραὴλ· νῦν νυμφεῖς αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμὸν ἐν εὐρυχωρίῳ· ³⁴ μέτοχος ἐιδώλων· ³⁵ Ἐφραὴμ ἔθηκεν ἐαυτῷ σκάνδαλα, ³⁶ ἥρετις ³⁷ 17 18 Χαναανίτης· πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἡγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυγμάτων αὐ- ³⁸ τῆς· ³⁹ αὐτοστροφὴ πνεύματος σὺ εἰ ἐν ταῖς πτέρυξι αὐτῆς, καὶ καταισχυνθή- ⁴⁰ σονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

Ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως ἐνωτίξεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστὶ τὸ κρίμα· ὅτι παγὶς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον, ² ὃ οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ παιδευτὴς ὑμῶν· ³ ἐγὼ ἔγνω τὸν Ἐφραΐμ, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ· διότι νῦν ἐξετόρνευσεν Ἐφραΐμ, ἐμίανθη Ἰσραὴλ. ⁴ οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐ-

IV. 1. διوتي χρισεις 4. οπως μηζεις ... ed. rom. μηζεις, ο δε et
 ιερους. (post ιερους etiam cod. alex. plene dist.) 5. και ασθ. και προφη-
 της ... ed. rom. in fine punctum habet 6. νυκτι ωμοιωθη ... και εγω
 απωσομαι ... νομου 7. θησω 8. λημψονται 9. διαβουλεια (item 5, 4;
 non 7, 2.) ... κατευθυνουσιν ... εγκατελειπον 14. πορνευσιν ... μοι-
 χευωσιν ... διوتي και αυτοι 15. της αδικιας pro Ων 16. οτι ως 18. εκ
 φρ. αυτων 19. πτερυξ. αυτων V. 1. και οικος του ... σκοπεια 3. ουκ
 απεστιν

5 τῶν, ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστί, τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν. ⁵ καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἐφραΐμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ ἀσθενήσει καὶ Ἰούδας μετ' αὐτῶν. ⁶ μετὰ προβάτων καὶ μὸσχων πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ οὐ μὴ εὗρωσιν αὐτόν, ὅτι ἐκκέκλικεν ἀπ' αὐτῶν. ⁷ ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον, ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν. ⁸ σάλπίσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἡχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ Ὁν, ἐξέστη Βενιαμίν, ⁹ Ἐφραΐμ εἰς ἀφανισμόν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἔδειξα πιστά· ¹⁰ ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ἰούδα ὡς μεταπιπνέοντες ὄρια, ¹¹ ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὄρημά μου. ¹² κατεδυνάστευσεν Ἐφραΐμ τὸν ἀντιδικὸν αὐτοῦ, κατεπάτησε τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν ματαίων. ¹³ καὶ ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ἰούδα. ¹⁴ καὶ εἶδεν Ἐφραΐμ τὴν νόσον αὐτοῦ, καὶ Ἰούδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη Ἐφραΐμ πρὸς Ἀσσυρίους καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ἰαρείμ· καὶ οὗτος οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν ὀδύνη. ¹⁵ διότι ἐγὼ εἰμι ὡς παντὴρ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰούδα· καὶ ἐγὼ ἀρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήψομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. ¹⁶ πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι καὶ ζητήσουσι τὸ πρόσωπόν μου.

VI.

Ἐν ἡλίψει αὐτῶν ὀρῆριοῦσι πρὸς μὲ λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἤρπακε καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, ² πατάξει καὶ μοτῶσει ἡμᾶς, ³ ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐξαναστήσομεθα, καὶ ζησομεθα ἐνώπιον αὐτοῦ, ⁴ καὶ γνωσόμεθα· διώξωμεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὡς ὄρῃρον ἔτοιμον εὐρήσομεν αὐτόν, καὶ ἡξει ὡς νετὸς ἡμῖν πρῶμιος καὶ ὄψιμος γῆ. ⁵ τί σοι ποιήσω Ἐφραΐμ; τί σοι ποιήσω Ἰούδα; τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινή καὶ ὡς δρόσος ὀρῃνὴ ⁶ πορευομένη. ⁷ διὰ τοῦτο ἀπεξέρισα τοὺς προφῆτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν ῥήματι στόματός μου, καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται. ⁸ διότι ἔλεος ⁹ θέλω ἢ θυσιάν, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὀλοκαυτώματα. ¹⁰ αὐτοὶ δὲ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην· ἐκεῖ κατεφρόνησέ μου ¹¹ Γαλαὰδ, πόλις ἐργαζομένη μάταια, ταράσσουσα ἄνθρωπον, ¹² ὅτι ἡ ἰσχὺς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ· ἔκρυψαν ἱερεῖς ὁδόν, ἐφόνευσαν Σίκιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν ¹³ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ· εἶδον φρικώδη ἐκεῖ, πορνεύαν τοῦ Ἐφραΐμ· ἐμίανθη Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου.

VII.

Ἐν τῷ ἰάσασθαι με τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία Ἐφραΐμ καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι εἰργάσαντο ψευδῆ· καὶ κλέπτει πρὸς αὐτὸν ² εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων ληστὴς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ³ ὅπως συνάδωσιν ὡς ἄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. πᾶσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθη· νῦν ἐκύκλωσαν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. ⁴ ἐν

5. και γε ιουδας 6. οτι εξεκλειεν 7. εγκατελειπον, και τεκνα ... ερισυβη 8. βενιαμειν 11. κατεπατησεν κριμα 13. ιδεν ... και αυτος ουκ 14. ληψομαι 15. επιζητησουσιν VI. 2. αναστησομεθα 3. διωξομεν ... προΐμος κ. ο. τη γη 5. εν ρημασιν 6. θελω και ου θυσιαν 9. οδον κυριου 10. οικω ισραηλ ... ed. rom. post εκει non interpg. ... ιουδας VII. 2. οπως συναδουσιν ως συναδοντες ... εκυκλωσεν

ταῖς κακίαις αὐτῶν εὐφραναν βασιλεῖς, καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας·
 4 πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλῖβανος καιόμενος εἰς πέψιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς 4
 φλογός, ἀπὸ φηράσεως στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό. 5 ἡμέραι τῶν βα- 5
 σιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
 αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν· 6 διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλῖβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν 6
 τῷ καταράσσειν αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα ὑπνου Ἐφραῖμ ἐνεπλήσθη· πρῶτῳ ἐνε-
 γενήθη, ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος. 7 πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλῖβανος, καὶ 7
 κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἔπεσαν, οὐκ ἦν ἐν
 αὐτοῖς ὁ ἐπικαλούμενος πρὸς μέ. 8 Ἐφραῖμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνεμίγνυτο, 8
 Ἐφραῖμ ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος· 9 κατέφαγον ἀλλότριον τὴν 9
 ἰσχὺν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔγνω, καὶ πολίαι ἐξήνθησαν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς οὐκ
 ἔγνω. 10 καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ 10
 ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐξεξήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι
 τούτοις. 11 καὶ ἦν Ἐφραῖμ ὡς περιστέρα ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον 11
 ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύθησαν. 12 καὶ ὡς ἂν πορεύονται ἐπιβαλὼν 12
 παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν. 13 οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπε- 13
 πήδησαν ἀπ' ἐμοῦ· δειλαῖοι εἰσιν, ὅτι ἡσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἐλυτρω-
 σάμην αὐτούς, αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐμοῦ ψευδῆ. 14 καὶ οὐκ ἐβόησαν 14
 πρὸς μέ αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ὠλόλυξον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν· ἐπὶ αἰτῷ
 καὶ οἶνῳ κατετέμνοντο. 15 ἐπαίδευσθησαν ἐν ἐμοί, καὶ ὡς κατίσχυσεν τοὺς βρα- 15
 χίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμέ ἐλογίσαντο πονηρά. 16 ἀπεστράφησαν εἰς οὐδέν, 16
 χιόνοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι'
 ἀπαιδευσίαν γλώσσης αὐτῶν· οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

VIII.

Εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ' οἶκον κυρίου, ἀνδ' ὧν παρέ-
 βησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἡσέβησαν. 2 ἐμὲ κεκρά- 2
 ζονται Ὁ θεὸς ἐγνώκαμέν σε. 3 ὅτι Ἰσραὴλ ἀπεστρέψατο ἀγαθὰ, ἐχθρὸν 3
 κατεδίωξαν· 4 ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι' ἐμοῦ, ἤρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρι- 4
 σάν μοι, τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰδωλα,
 ὅπως ἐξολοθρευθῶσιν. 5 ἀπάτριψαν τὸν μόσχον σου Σαμάρεια, παρωξύνθη ὁ 5
 θυμὸς μου ἐπ' αὐτούς· ἕως τίνος οὐ μὴ δύνανται καθαρισθῆναι 6 ἐν τῷ 6
 Ἰσραὴλ; καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ θεὸς ἐστὶ· διότι πλανῶν ἦν ὁ
 μόσχος σου Σαμάρεια. 7 ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν 7
 ἐκδέξεται αὐτά· δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον, ἐὰν δὲ καὶ
 ποιήσῃ, ἀλλότριον καταφάγονται αὐτό. 8 κατεπόθη Ἰσραὴλ, νῦν ἐγένετο ἐν 8
 τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκευὸς ἄχρηστον, 9 ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους· ἀνέ- 9
 θαλε καὶ αὐτὸν Ἐφραῖμ, δῶρα ἡγάπησαν, 10 διὰ τοῦτο παραδοθήσονται 10
 ἐν τοῖς ἔθνεσιν. νῦν εἰσδέχομαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρεῖν βα-
 σιλέα καὶ ἄρχοντας. 11 ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραῖμ θυσιαστήρια, εἰς ἁμαρτίας 11
 ἐγένοντο αὐτῷ θυσιαστήρια ἡγαπημένα. 12 καταγράψω αὐτῷ πληθὺς, καὶ τὰ 12

4. παντας et *etiam μοιχευοντας (ω sic) 5. αι ημεραι (αι ημ. τ. β. u. cum antecedd conj.) 6. πρωι εγεννηθη ... πυρ φεγγος 7. ως κλιβ. πυ-
 ρος καιομενου αι καρδια αυτων, και κατεφαγεν πυρ τους ... επεσον ... ο
 επικαλουμενος εν αυτοις προς εμε 8. συνανειμγνυτο 9. επεγνω, και πολιαι
 10. και εγω ... om και 11. εις ουθεν ... δια απαιδευσιαν VIII. 4. ed.
 rom. sic interpg. εαυτ. εβασ., και ου δι εμου ηρξ., x. ο. εγν. μοι το α. αυ-
 τ., και (cod. alex. ε. εβασ. δι εμου· ηρξαν· x. ο. εγν. μοι· το α. αυ-
 των· και) ... ιδωλα ... εξολοθρευθωσιν 6. ed. rom. σαμαρεια, 7. ανε-
 μοφθορια 9. ηγαπησεν 10. παρεδοθησαν ... *κοπιασουσιν ... om μικρον
 11. εις αμαρτιαν (ed. rom. θυσιαστ. εις αμαρτ. conj.) ... τα ηγαπημενα

- 13 νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν, ὕψιστῆρια τὰ ἡγαπημένα. ¹³ διότι ἐὰν ὕψωσι ὕψισαν καὶ φάγωσι κρέα, κύριος οὐ προσδέξεται αὐτά· νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσει τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰς
 14 Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. ¹⁴ καὶ ἐπελά-
 ζετο Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτόν, καὶ ᾠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας ἐπλήθυνε πόλεις τετειχισμένας· καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.

IX.

- Μὴ χαῖρε Ἰσραὴλ, μὴδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοί, διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ
 2 τοῦ θεοῦ σου· ἡγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἄλωνα σίτου. ² ἄλων καὶ ληνὸς
 3 οὐκ ἔγνω αὐτούς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς. ³ οὐ κατόκησαν ἐν τῇ γῇ
 τοῦ κυρίου· κατόκησεν Ἐφραΐμ Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φά-
 4 γονται. ⁴ οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον, καὶ οὐκ ἤδυναν αὐτῷ· αἱ ὕψισαι αὐ-
 τῶν ὡς ἄρτος πένθους αὐτοῖς, πάντες οἱ ἐσθίωντες αὐτὰ μινανθήσονται, διότι
 5 οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ⁵
 6 τί ποιήσετε ἐν ἡμέραις πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ κυρίου; ⁶ διὰ
 τοῦτο ἰδοὺ πορεύονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμ-
 7 φρις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχιάς· τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὅλεσρος κληρονομήσει
 7 αὐτό, ἄκανθαι ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. ⁷ ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως,
 ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ἰσραὴλ ὥσπερ
 8 ὁ προφήτης ὁ παρεξέστηκώς, ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ πληθους
 8 τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου. ⁸ σκοπὸς Ἐφραΐμ μετὰ θεοῦ, προ-
 φήτης παλὺς σχολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· μανίαν ἐν οἴκῳ θεοῦ κατέ-
 9 πηξαν. ⁹ ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ· μνησθήσεται ἀδικίας αὐ-
 10 τῶν, ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτῶν. ¹⁰ ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ἰσραὴλ,
 καὶ ὡς σκοτὸν ἐν συκῇ πρώμιον πατέρας αὐτῶν εἶδον· αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς
 τὸν Βεελφεγὼρ, καὶ ἀπηλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο οἱ ἐβδελυ-
 11 γμένοι ὡς οἱ ἡγαπημένοι. ¹¹ Ἐφραΐμ ὡς ὄρνενον ἐξεπετάσθη, αἱ δόξαι αὐτῶν
 12 ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων. ¹² διότι καὶ ἐὰν ἐκτρέψωσι τὰ τέκνα
 αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστί, σὰρξ μου
 13 ἐξ αὐτῶν. ¹³ Ἐφραΐμ, ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θῆραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐ-
 14 τῶν, καὶ Ἐφραΐμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ. ¹⁴ δὸς
 αὐτοῖς, κύριε· τί δώσεις αὐτοῖς; μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηρούς.
 15 ¹⁵ πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν ἐν Γαλαλ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίσησα αὐτοὺς διὰ τὰς κα-
 κίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐβάλω αὐτούς, οὐ μὴ
 προσθήσω τοῦ ἀγαπήσαι αὐτούς· πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες.
 16 ¹⁶ ἐπόνεσεν Ἐφραΐμ· τὰς ῥίξας αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκ ἔτι μὴ ἐνέγκη·
 17 διότι καὶ ἐὰν γεννήσωσιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν. ¹⁷ ἀπώσε-
 ται αὐτοὺς ὁ θεός, ὅτι οὐκ εἰσέκουςαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς
 ἔθνεσιν.

13. αυτοι δε εις 14. τα θεμελ. αυτου IX. 2. *om δ 3. εις αι-
 γυπτον 4. και ουκ ηδυναντο αυτω ... εσθιοντες ... εις οικον 5. τι ποιη-
 σεσαι εν ημερα π. κ. εν ημεραις 6. πορευονται ... om αυτο 7. τ. εκδικ.
 σου ... ανταποδωσεως ... επληθ. μνεια σου 8. εν οικω κυριου 9. αδ.
 αυτου και εκδ. αμ. αυτου 10. ειδον πατερας αυτων ... εγεν. οι ηγαπημε-
 νοι ως εβδελυγμ. 11. συλληψεων 13. ed. rom. εφραιμ prius cum antecedd.
 conijg. 14. ante μητραν add δος αυτοις 15. εις γαλαλ ... αυτους εμει-
 σησα 17. ως πλανηται

X.

Ἄμπελος εὐκληματοῦσα Ἰσραὴλ, ὁ καρπὸς εὐθνηῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ πλη-
θος τῶν καρπῶν αὐτῆς ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς
αὐτοῦ ὠκοδόμησε στήλας. ² ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· ³ αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στήλαι αὐτῶν.
⁴ διότι νῦν ἐροῦσιν Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον. ⁵ ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν, ⁶ λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς; διαθή-
σεται διαθήκην, ἀνατελεῖ ὡς ἄγρως κρῖμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. ⁷ τῷ μόσχῳ ⁸ τοῦ οἴκου ὧν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπένθησε λαὸς
αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ καθὼς παρεπύκρναν αὐτόν, ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δό-
ξαν αὐτοῦ, ὅτι μετωκίσθη ἀπ' αὐτοῦ. ⁹ καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δέξεται, καὶ αἰσχυν-
θήσεται Ἰσραὴλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ. ¹⁰ ἀπερρίψε Σαμάρεια βασιλεία αὐτῆς ὡς ¹¹ φρύγανον ἐπὶ προσώπου ὕδατος· ¹² καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ ὧν ἁμαρτήματα ¹³ τοῦ Ἰσραὴλ, ἄκανθαί καὶ τρίβοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν.
¹⁴ καὶ ἐροῦσι τοῖς ὄρεσι Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς.
¹⁵ ὅφ' οὐ οἱ βουνοὶ, ἡμαρτεν Ἰσραὴλ, ἐκεῖ ἔστησαν· οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ¹⁶ ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας ¹⁷ παιδεῦσαι αὐτούς· καὶ συνα-
χθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοί, ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις
αὐτῶν. ¹⁸ Ἐφραὶμ δάμαλις δεδιδραγμένη ἀγαπᾷν νεῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ¹⁹ ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς· ἐπιβιβῶ Ἐφραὶμ, παρασιωπήσομαι
Ἰούδα, ἐνισχύσει αὐτῷ Ἰακώβ. ²⁰ σπεῖρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, τρυγῇ-
σατε εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοὺς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν κύ-
ριον ἕως τοῦ ἐλθεῖν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῖν. ²¹ ἵνα τί παρεσιωπήσατε ²² ἀσέβειαν, καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγῆσατε, ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ; ὅτι ἡλ-
πίσας ἐν τοῖς ἁμαρτήμασί σου, ἐν πλήθει δυνάμεώς σου, ²³ καὶ ἐξαναστήσεται ²⁴ ἀπώλειαν ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ περιτετειχισμένα σου οἰχθήσεται. ὡς
ἄρχων Σαλαμάν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἱεροβοάμ, ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ
τέκνοις ἠδάφισαν, ²⁵ οὕτως ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπὸ προσώπου ²⁶ ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν.

XI.

Ὁρᾶν ἀπερρίφθησαν· ἀπερρίφη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ
² καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτόν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. ³ κα-
θὼς μετεκάλεσα αὐτούς, οὕτως ἀπώχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βα-
λεὶμ ἔθυσον καὶ τοῖς γλυπτοῖς ἔδυμίων. ⁴ καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Ἐφραὶμ, ⁵ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἔλαμαι αὐτούς.
⁶ ἐν διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτούς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου, καὶ ⁷ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ραπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνas αὐτοῦ· καὶ ἐπιβλέψο-
μαι πρὸς αὐτόν, δυνήσομαι αὐτῷ. ⁸ κατώκησεν Ἐφραὶμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ⁹ Ἀσσοὺρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέφει· ¹⁰ καὶ ἠθρόνησεν ¹¹ ἐν ῥομφαίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

X. 4. αὐτῆς εὐθνηῶν ... **των καρπων αυτου ... και κατα τα 5. δια
τουτο επενθ. ο λαος 7. τον βασιλεα ... επι προσωπον 8. τοις ορεσιν πε-
σετε εφ η. x. τοις β. καλυψ. ημας 9. post βουνω plene interpg. ... επι
τεκνα αδ. ηλθεν 11. και παρασιωπησομαι 12. τρυγησ. εαυτοις εις ... γενη-
ματα 13. ed. rom. ετρυγησατε; εφαγετε καρπ. ψ., οτι ... ηλπ. εν αρ-
μασιν σου, εν ... ed. rom. in fine plene interpg. 14. οικησεται ... οικου
ιεροβααλ 15. om αδικιας XI. 4. του ισραηλ, διοτι ... ηγαπηκα 2. με-
τεκαλεσατο 4. και εγω εσομαι 6. ηθρονησεν ρομφαια

7 καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων αὐτῶν, ⁷ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ· καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ
8 οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν. ⁸ τί σε διαβῶμαι Ἐφραΐμ; ὑπερασπιῶ σου Ἰσραὴλ; τί σε διαβῶ; ὡς Ἀδαμὰ βήσομαι σε καὶ ὡς Σεβοίμ. μετεστράφη ἡ καρδία
9 μου ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου· ⁹ οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν Ἐφραΐμ·
διότι θεὸς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι
10 εἰς πόλιν. ¹⁰ ὀπίσω κυρίου πορεύσομαι· ὡς λέων ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται,
11 καὶ ἐκστήσονται τέκνα ὑδάτων· ¹¹ ἐκστήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὡς περισσότερὰ ἐκ γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους
12 αὐτῶν, λέγει κύριος. ¹² ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραΐμ, καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ ὁ λαὸς ἅγιος κεκλή-
σεται θεοῦ.

XII.

Ὁ δὲ Ἐφραΐμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξε καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν·
κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυνε, καὶ διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων διέθετο, καὶ ἔλαιον
2 εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. ² καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς Ἰουδαν τοῦ ἐκδικῆσαι τὸν Ἰακώβ· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀπο-
3 δώσει αὐτῷ. ³ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπτέρνισε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν κόποις αὐ-
4 τοῦ ἐνίσχυσε πρὸς θεόν, ⁴ καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγγέλου καὶ ἡδυνάσθη· ἔκλαυσαν καὶ ἐδεήθησάν μου, ἐν τῷ οἴκῳ ὧν εὐροσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς
5 αὐτούς. ⁵ ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ. ⁶ καὶ οὐ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσου, καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν
7 θεόν σου διὰ παντός. ⁷ Χαναάν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυνα-
8 στείνειν ἠγάπησε. ⁸ καὶ εἶπεν Ἐφραΐμ Πλὴν πεπλούτηκα, εὐρηκα ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ. πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὐρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας ἧς ἤμαρ-
9 ten. ⁹ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀντήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοι-
10 κιῶ σε ἐν σκηναῖς κατ'ὡς ἡμέραι ἐορτῆς· ¹⁰ καὶ λαλήσω πρὸς προφῆτας, καὶ
11 ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν χερσὶ προφητῶν ὠμοιώθην. ¹¹ εἰ μὴ Γαλαὰδ ἔστιν, ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια
12 αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. ¹² καὶ ἀνεχώρησεν Ἰακώβ εἰς πεδῖον
13 Συρίας, καὶ ἐδόουλευσεν Ἰσραὴλ ἐν γυναικί, καὶ γυναικὶ ἐφυλάξατο. ¹³ καὶ ἐν
προφῆτῃ ἀντήγαγε κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφῆτῃ διε-
14 φυλάχθη. ¹⁴ ἐλύμωσεν Ἐφραΐμ καὶ παρώργισε· καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
τὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ ἀνταποδώσει κύριος αὐτῷ.

XIII.

Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραΐμ δικαίωματα ἔλαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ
2 ἔθετο αὐτὰ τῇ Βάαλ καὶ ἀπέθανε. ² καὶ νῦν προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χῶνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν κατ' εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα τεκτόνων συντετελεσμένα αὐτοῖς· αὐτοὶ λέγουσι Θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι
3 γὰρ ἐκλελοίπασι. ³ διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινῇ καὶ ὡς δρόσος ὀρ-
θρινῇ πορευομένη, ὡς χνοὺς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἄλλωνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ

6. διαβουλειων 7. ο δε θεος 8. διαβω pro διαβωμαι ... σεβωειμ
9. εγκαταλειπω ... εν σοι videtur c. antecdd. conjg. 11. και εκπιτησονται
12. και εν ασεβειας (sic) οικου ... και λαος αγ. κληθησεται XII. 4. ed.
rom. edioxe cum antec. conjg. 2. κρισεις ... προς τον ιουδαν ... ανταπο-
δωσει 3. προς τον θεον 4. μου pro Ων ... προς αυτον 8. δια αδικιας
9. ημερα 12. και εν γυναικι εφυλ. 13. εξ αιγυπτου 14. αυτω κυριος
XIII. 1. αυτος ελαβεν 2. και προσεθετο του αμ. ετι ... αργυρ. εαυτων
3. ωςπερ χους ... ατμης εκ καπνοδοχης

δακρύων. ⁴ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ὁ στερεῶν τὸν οὐρανὸν καὶ κτίζων γῆν, ⁵ οὐ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὁπίσω αὐτῶν· καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σῶζων οὐκ ἔστι πᾶρες ἐμοῦ. ⁶ ἐγὼ ἐπείμην σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀοικητῇ ⁶ κατὰ τὰς νομάς αὐ- ⁶ τῶν· καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονήν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου. ⁷ καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς παντὴρ καὶ ὡς πᾶρ- ⁷ δαλις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων ⁸ ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἢ ἀπορου- ⁸ μένη, καὶ διαβρῆξω συγκλεισμένον καρδίας αὐτῶν, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμνοι δρυμοῦ, θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. ⁹ τῇ διαφθορᾷ σου ⁹ Ἰσραὴλ τίς βοηθήσει; ¹⁰ ποῦ ὁ βασιλεὺς σου οὗτος; καὶ διασωσάτω σε ἐν ¹⁰ πᾶσαις ταῖς πόλεσί σου· κρινάτω σε ὃν εἶπας Δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. ¹¹ καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου, καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου. ¹² συ- ¹² 11 12 στροφὴν ἀδικίας Ἐφραΐμ, ἐγκεχυρμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ· ¹³ ὥδινες ὡς τι- ¹³ κτούσης ἤξουσιν αὐτῷ. οὗτος ὁ υἱός σου ὁ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ τέκνων. ¹⁴ ἐκ χειρὸς ἁδου ῥύσσομαι καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐ- ¹⁴ 15 15 τούς· ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ἄδη; παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου, ¹⁵ διότι οὗτος ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ. ἐπάξει καὶ- ¹⁵ 15 σωνα ἄνεμον κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξηερημώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ.

XIV.

¹⁶ Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς· ἐν ῥομ- ¹⁶ 16 φαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίθια αὐτῶν ἐδαφισθήσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαβρῶγῃσονται. ¹ ἐπιστραφῇ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον τὸν ¹ 1 θεόν σου, διότι ἡσθένησαν ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. ² λάβετε μετ' ἑαυτῶν λό- ² 2 γους καὶ ἐπιστρέφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· εἶπατε αὐτῷ ὅπως μὴ λάβητε ἀδικίαν καὶ λάβητε ἀγαθὰ, καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν. ³ Ἀσσοῦρ οὐ μὴ σῶσῃ ἡμᾶς, ἐφ' ἵππον οὐκ ἀναβησόμεθα· οὐκ ἔτι μὴ εἴ- ³ 3 πωμεν Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· ὁ ἐν σοὶ ἐλεήσει ὀρφανόν. ⁴ ἴασομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως, ὅτι ἀπέστρεψε ⁴ 4 τὴν ὀργὴν μου ἀπ' αὐτοῦ· ⁵ ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραὴλ, ἀνθήσει ὡς κρί- ⁵ 5 νον, καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὡς ὁ Λιβανός· ⁶ πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ, ⁶ 6 καὶ ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου· ⁷ ἐπι- ⁷ 7 στρέψουσι καὶ καθιῶνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος μνημόσυνον αὐτοῦ, ὡς οἶνος Λιβάνου. ⁸ τῷ ⁸ 8 Ἐφραΐμ τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; ἐγὼ ἐπατείνωσα αὐτόν, καὶ κατισχύσω αὐτόν· ἐγὼ ὡς ἄρκυθος πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὐρηται. ⁹ τίς ⁹ 9 σοφός καὶ συνήσει ταῦτα; ἡ συνετὸς καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά; ὅτι εὐθεῖται αἱ ὀδοὶ τοῦ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενή- σουσιν ἐν αὐταῖς.

4. ο στερεων ουρανον ... στρατειαν 6. om και prius 8. ως αρκος απορουμένη ... και φαγονται 12. συστρ. αδικ. cum antecedd. conjg. ... ενκεχυρμένη αδικεια αυτου 13. ωδ. ηξουσ. αυτω ως τικτους. 14. ρυσom. αυτους, εκ ... εξ οφθ. 15. ed. rom. ante διοτι plene interpg, non item post διαστελει ... διαστελλει ... ανεμον καυσωνα εκ τ. ep. κυριος ... αυτου· ουτος καταξ. 16. εγγαστρι XIV. 4. επιστραφῃτι ... ησθενησας 2. (οπ. μη λασητε αδ.) ... x. λαβετε αγ. 3. σωσει ... εφ ιππων 4. διοτι αποστρεψω ... απ αυτων 5. και εσομαι ... ως λιβανος 7. το μνημοσυ- νον αυτου 8. τω εφρ. c. antecedd. conjg. ... τι ετι αυτω ... και εγω κα- τισχ. 9. διοτι ευθειται

Subscriptio: ωση α

Α Μ Ω Σ.

I.

Λόγοι Ἀμώς οἱ ἐγένοντο ἐν Ἀκκαρεῖμ ἐκ Θεκουέ, οὓς εἶδεν ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ ἐν ἡμέραις Ὁζίου βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ τοῦ Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραήλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ. ² καὶ εἶπε Κύριος ἐκ Σιών ἐφθέγγετο, καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένησαν αἱ νομαὶ τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καρμήλου. ³ καὶ εἶπε κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἂνδ' ὧν ἔπριζον πρὸσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γαλαὰδ. ⁴ καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Ἀζαήλ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια υἱοῦ Ἀδερ. ⁵ καὶ συντρίψω μοχλοῦς Δαμασκοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐκ πεδίου Ὠν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαρρᾶν, καὶ αἰχμαλωτεύησεται λαὸς Συρίας ἐπὶ κλητός, λέγει κύριος. ⁶ τᾶδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἔνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεύσαι αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών, τοῦ συγχεῖσαι εἰς τὴν Ἰδουμαίαν. ⁷ καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Γάζης, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκάλωνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἀκκάρων, καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἄλλοφύλων, λέγει κύριος. ⁹ τᾶδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτήν, ἂνδ' ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών εἰς τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν διαθήκης ἀδελφῶν. ¹⁰ καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Τύρου, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ¹¹ τᾶδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ἰδουμαίας καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἔνεκα τοῦ διῶξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐλυμήνατο μητέρα ἐπὶ γῆς, καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρικτὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄρημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νίκος. ¹² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Θαμάν, καὶ καταφάγεται θεμέλια τευχῶν αὐτῆς. ¹³ τᾶδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἂνδ' ὧν ἀνέσχιζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιδῶν, ὅπως ἐμπλατύνωσι τὰ ὅρια ἑαυτῶν. ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τελεῖν Ῥαββὰδ, καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σιδηθήσεται ἐν ἡμέραις συντελείας αὐτῆς. ¹⁵ καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, λέγει κύριος.

II.

Τᾶδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωάβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἂνδ' ὧν κατέκαυσαν τὰ ὀσᾶ βασιλέως τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν. ² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Μωάβ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀποθάνεται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωάβ μετὰ

Inscriptio. αμώς β

I. 3. τὰς ἐγγαστρι ἐχ. των γαλααδ 4. ἐξαποστελω ... καταφαγετε θεμελια 5. ἐξολοθρεύσω ... αἰχμαλωτισθήσεται 7. καταφάγεται θεμελια 8. ἐξολοθρεύσω 9. εἰς τὴν ἰουδαίαν 10. καταφάγεται θεμελια 11. * τῆς ἰουδαίας ... (τερσασιν, item * v. 9. 2, 4.) ... ἐνεκεν ... ἐκαστος τον αδ. α. ... μητραν ἐπὶ 12. θαιμαν 13. ἀποστραφ. αὐτοὺς ... ἐγγαστρι ... οπ. ἐμπλατύνουσιν τα ὀρ. αὐτῶν 14. ἐπει τα τελεῖν ραββα ... ἐν ἡμερα II. 2. AV ἐπὶ μωαβ ... οἱ τα ... * πολ. αὐτῶν ... ἀδυναμεια

κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος· ³ καὶ ἐξολοθρεύσῃ κυρίῃ ἐξ αὐτῆς, καὶ 3 πάντας αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος. ⁴ τὰδε λέγει κύριος Ἐπὶ 4 ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσονται αὐτόν, ἔνεκα τοῦ ἀπάσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον τοῦ κυρίου, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάτια αὐτῶν ἃ ἐποίησαν, οἷς ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὁπίσω αὐτῶν· ⁵ καὶ ἐξαποστελῶ 5 πῦρ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ καταφάγεται θεμέλια Ἱερουσαλὴμ. ⁶ τὰδε λέγει κύριος 6 Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου δίκαιον, καὶ πέντητα ἔνεκεν ὑποδημάτων, ⁷ τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς 7 πτωχῶν, καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰςεπορεύοντο πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκη, ὅπως βεβηλώσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· ⁸ καὶ 8 τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινοῖς παραπετάσματα ἐποιοῦν ἐχόμενα τοῦ θυσαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. ⁹ ἐγὼ δὲ ἐξήρα τὸν Ἀμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν, οὗ ἦν καὶ ὡς ὕψος κέδρου 9 τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρυς, καὶ ἐξήρανα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπάνωθεν καὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθεν· ¹⁰ καὶ ἐγὼ ἀνῆγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς 10 Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατακληρονομήσαι τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων· ¹¹ καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς 11 προφῆτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· μὴ οὐκ ἔστι ταῦτα, υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει κύριος. ¹² καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγιασμένους οἶνον, καὶ τοῖς 12 προφῆταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες Οὐ μὴ προφητεύσητε. ¹³ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ 13 κυλῶ ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλιέται ἡ ἄμαξα ἡ γέμουσα καλάμης· ¹⁴ καὶ ἀπολείπει φυγὴ ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος 14 αὐτοῦ, καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁵ καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ 15 μὴ ὑποστῇ, καὶ ὁ ὀξύς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, καὶ ὁ ἱππεὺς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ εὕρῃσιν τὴν καρδίαν 16 αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος.

III.

Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ πάσης φυλῆς ἧς ἀνῆγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων ² Πλὴν ὑμᾶς 2 ἔγνω ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πάσας τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ³ εἰ πορεύσονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἂν μὴ γινώ- 3 ρίσωσιν ἑαυτούς; ⁴ εἰ ἐρευνᾶται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων; ⁵ εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάστιγος αὐτοῦ καθόλου ἂν μὴ ἀρ- 5 πάσῃ τί; ⁶ εἰ πεσεῖται ὄρνειον ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ ἵκευτος; εἰ σχασθῇ σὺ 6 παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τί; ⁷ εἰ φωνήσῃ σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ 7 λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἢν κύριος οὐκ ἐποίησεν; ⁸ διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγμα ἂν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδεῖαν 8 πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφῆτας. ⁹ λέων ἐρευνᾶται, καὶ τίς οὐ φοβη- 9 θήσεται; κύριος ὁ θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς οὐ προφητεύσει; ¹⁰ ἀναγγεῖλατε χώ- 10 ραις ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἰπατε Συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θάυμαστα πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ κατα-

3. ἐξολοθρεύσω ... παντ. τοὺς ἀρχοντας αὐτῆς 4. ἀποστρ. αὐτοὺς ἐνε-
 κεν ... τ. νόμον κυρίου ... τὰ αἵματα αὐτῶν α ... 7. **βεβηλώσωσιν
 9. ἐξηγεῖρα ... ed. rom. αὐτῶν οὐ ἦν, καθὼς ... ἀπανώθεν 10. τεσσαρε-
 κοντα (13. κωλυ) 14. 15. inde ab οὐ μὴ κρατήσῃ usque ο ἱππεὺς
 omnia rescripta ... om οὐ μὴ σωσῃ τ. ψ. αὐτοῦ ... οὐδε ο ἱππ. 16. om
 ο κρατ. οὐ μὴ ... δυνασταίαις III. 5. *χασθήσεται 7. παιδεῖαν αὐτοῦ
 9. ἀπαγγεῖλατε ... χώρας αἰγυπτου ... ἐμμεσῶ αὐτ. κ. τὴν καταδ.

10 δυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ· ¹⁰ καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύ-
 11 ριος, οἱ ἡθουαρίζοντες ἀδικίαν καὶ τλαιπωρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. ¹¹ διὰ
 τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Τύρος κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται, καὶ
 12 κατὰξει ἐκ σου ἰσχύϊν σου, καὶ διαρπαγῇσονται αἱ χώραι σου. ¹² τάδε λέγει
 κύριος Ὁν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη
 ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν
 13 Σαμαρείᾳ κατέναντι τῆς φυλῆς καὶ ἐν Δαμασκῷ. ἱερεῖς, ¹³ ἀκούσατε καὶ ἐπι-
 14 μαρτύρασθε τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ¹⁴ διότι ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ
 τὰ θυσιαστήρια Βαιθὴλ, καὶ κατασκαφῇσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου
 15 καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν· ¹⁵ συγχεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον
 ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἱκοὶ ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθή-
 σονται ἑτεροὶ οἱκοὶ πολλοί, λέγει κύριος.

IV.

Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασιανίτιδος αἱ ἐν τῷ ὄρει
 τῆς Σαμαρείας, αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ καταπατοῦσαι πένητας,
 2 αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πῶμεν. ² ὀμνύει κύριος
 κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς καὶ λήψονται
 ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, καὶ τοὺς μεθ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν
 3 ἔμπυροι λοιμοί, ³ καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων, καὶ ἀποβρί-
 4 θήσεσθε εἰς τὸ ὄρος τὸ Ῥομμάν, λέγει κύριος. ⁴ εἰζήλθατε εἰς Βαιθὴλ καὶ
 ἡσεβήσατε, καὶ εἰς Γάλγαλα ἐπληθύνατε τοῦ ἀσεβῆσαι, καὶ ἡνέγκατε εἰς τὸ
 5 πρῶλ θυσίας ὑμῶν, εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν· ⁵ καὶ ἀνέγνωσαν
 ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀναγγεῖλατε ὅτι ταῦτα ἡγάπησαν
 6 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν ἐδόντων ἐν
 πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἐνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν, καὶ
 7 οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ⁷ καὶ ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν νε-
 τὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν
 μίαν οὐ βρέξω· μερὶς μία βραχίσειται, καὶ μερὶς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ἔρηρανθή-
 8 σεται· ⁸ καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν
 ὕδωρ καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ οὐκ ἐπεστράφητε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
 9 ⁹ ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει καὶ ἐν ἰκτέρῳ· ἐπληθύνατε κήπους ὑμῶν, ἀμ-
 πελώνας ὑμῶν καὶ συκεῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη,
 10 καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁰ ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς
 θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν
 μετὰ αἰχμαλωσίας ἱππῶν σου, καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ἐν τῇ
 11 ὁργῇ ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹¹ κατέστρεψα
 ὑμᾶς καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρά, καὶ ἐγένεσθε ὡς δα-
 λὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός, καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
 12 ¹² διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ἰσραὴλ· πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, ἐτοι-
 13 μάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου, Ἰσραὴλ. ¹³ διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν
 βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν

40. εσται εν αυτη 42. κατεναντι φυλης ... etiam cod. alex. ιερεις cum seqq. conje. (cf. Prolegg.) 44. οταν εκδικησω ασεβειαν 45. οικ. ετερ. πολλ. IV. 4. καταδυν. πενητας κ. καταπ. πτωχους 2. οτι ιδου ... λημψονται ... om υποκαιομενους εμβαλουσιν 3. το ρεμμαν ... κυριος ο θεος 4. ηνομησατε pro ησεβησ. 5. απαγγειλατε ... κυριος ο θεος 6. πασαις ταις πολεσιν pro πασι τοις τοποις 7. εφ ην ου βρ. επ αυτην 8. συναθρ. δυο πολεις ("seq. πολεις om videtur) ... και ουδ ως επεστρεψατε 9. συκεωνας 10. παρεμβολ. υμων εν τ. ο. μου 42. ed. rom. ισραηλ, πλην ο. ο. π. σοι. ετοιμαζου

αὐτοῦ, ποιῶν ὄρθρον καὶ ὀμίχλην, καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

V.

Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον Οἶκος Ἰσραὴλ ² ἔπεσεν, οὐκέτι μὴ προσθῇσι τοῦ ἀναστῆναι· παρβύσεις τοῦ ² Ἰσραὴλ ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν. ³ διὰ ³ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χιλιοὶ, ὑπολειφθήσονται ἑκατόν, καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατόν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ Ἐκζητήσατέ ⁴ με, καὶ ζήσεσθε· ⁵ καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθλ καὶ εἰς Γάλγαλα μὴ εἰσπο- ⁵ ρεύσεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλω- τευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα. ⁶ ἐκζη- ⁶ τήσατε τὸν κύριον, καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ἰωσήφ καὶ καταφάγῃ αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁷ ὁ ποιῶν ⁷ εἰς ὕψος κρίμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔζηκεν· ⁸ ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετα- ⁸ σκευάζων, καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρῶτον σκιά, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτά- ζων· ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς, κύριος ὄνομα αὐτῷ· ⁹ ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπὶ ἰσχύν, καὶ ταλαι- ⁹ πωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων. ¹⁰ ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον ¹⁰ ὅσιον ἐβδελύξαντο. ¹¹ διὰ τοῦτο ἂνδ' ὧν κατεκονδύλιζον πτωχοὺς, καὶ δῶρα ¹¹ ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἴκους ἑστούς ὠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοι- κήσητε ἐν αὐτοῖς, ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυτεύσατε καὶ οὐ μὴ πίνετε τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹² ὅτι ἔγων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι ¹² ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένθητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες. ¹³ διὰ τοῦτο ὁ συνιῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπῇσεται, ὅτι και- ¹³ ρὸς πονηρῶν ἐστίν. ¹⁴ ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ μὴ πονηρόν, ὅπως ζήσητε, ¹⁴ καὶ ἔσται οὕτως μετ' ὑμῶν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὃν τρόπον εἶπατε ¹⁵ Μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ καὶ ἠγαπήσαμεν τὰ καλὰ, καὶ ἀποκαταστήσατε ¹⁵ ἐν πύλαις κρίμα, ὅπως ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοι- πούς τοῦ Ἰωσήφ. ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ Ἐν ¹⁶ πάσαις ταῖς πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται οὐαὶ οὐαὶ· κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετόν, καὶ εἰς εἰδότας θρῆνον, ¹⁷ καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, διότι ἐλεύσομαι διὰ μέσου σου, εἶπε κύριος. ¹⁷ ¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνα τί αὕτη ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ ¹⁸ κυρίου; καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ φῶς. ¹⁹ ὃν τρόπον ἐὰν φύγῃ ἄνθρωπος ¹⁹ ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσῃται τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ δάκῃ αὐ- τὸν ὄφεις. ²⁰ οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς; καὶ γνόφος οὐκ ²⁰ ἔχων φέγγος αὕτη; ²¹ μεμίσηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ ²¹ θυσιάς ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν· ²² διότι ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὀλοκαυτώματα ²² καὶ θυσίας ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι, καὶ σωτηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπι-

13. ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ V. 4. *om κυρίου (videtur) 2. προσθῇ ... om
αὐτοῦ 3. διότι ... ἐπορεύοντο bis 5. μὴ ἀναβαίνειτε 6. καὶ ζητεῖτε ...
καταφάγεται 7. κυρίου ο ὁ θεὸς ο ποιῶν 8. om ὁ prius ... ἐπὶ προσώπου
... κυρ. ο θεὸς ο παντοκράτωρ ονομ. α. 9. om ὁ 11. κατεκονδ. εἰς κε-
φαλὰς πτωχῶν ... οἰκ. ξυστούς οἰκοδομησετε ... καὶ ἀμπελῶνας ἐπιθ. φυ-
τευσετε 13. *σιωπηθήσεται (vdlt) ... πονηρός 14. το πονηρον 15. το
πονηρον κ. ἠγαπηκαμεν το καλον ... ἐλεήσει 16. om ταις bis ... ἰδοντας
17. ἐπελεύσομαι 19. οταν ἐκφυγῇ ... *καὶ ἐμεοι omisiss αὐτω η αρχ. κ.
εἰσπηδ. ... **εἰσπηδήσει ... ἀπερίστη ... πρὸς τον (20. *φθέγγος) 22.
διότι καὶ ἐαν ... τὰ ὀλοκαυτ. ... πρὸςδεξ. αὐτα, κ. σωτηριου

23 βλέψομαι. ²³ μεταστήσων ἀπ' ἐμοῦ ἤχον ὧδῶν σου, καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου
 24 οὐκ ἀκούσομαι· ²⁴ καὶ κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ὡς χει-
 25 μάρβρους ἄβατος. ²⁵ μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηγάγέτε μοι, οἶκος Ἰσραὴλ, Act. 7.
 26 τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ; ²⁶ καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὼχ 42.
 καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥαιφάν, τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποίησατε Act. 7.
 27 ἑαυτοῖς· ²⁷ καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει κύριος, ὁ θεὸς ὁ 43.
 παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

VI.

Οὐαὶ τοῖς ἐξουθενούσι Σιών καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας·
 2 ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, καὶ εἰσῆλθον αὐτοί. οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ² διάβητε
 πάντες καὶ ἴδετε, καὶ διέλθατε ἐκεῖθεν εἰς Ἐματραββά, καὶ κατὰβητε ἐκεῖ-
 3 πλέονα τὰ ὅρια αὐτῶν ἐστὶ τῶν ὑμετέρων ὁρίων. ³ οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν
 4 κακὴν, οἱ ἐγγιζόντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, ⁴ οἱ καθεύδοντες
 ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωματαῖς αὐτῶν, καὶ
 5 ἔσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά,
 6 οἱ ἐπικρατοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων, ὡς ἐστηκότα ἐλογίσαντο καὶ
 7 οὐχ ὡς φεύγοντα· ⁶ οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶτα μύρα
 8 χρίομενοι, καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ἰωσήφ. ⁷ διὰ τοῦτο νῦν
 αἰχμαλῶται ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν, καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἱπ-
 9 πων ἐξ Ἐφραΐμ. ⁸ οἱ ὥμοσε κύριος κατ' ἑαυτοῦ διότι βδελύσσομαι ἐγὼ
 πᾶσαν τὴν ὕβριν Ἰακώβ, καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσηκα, καὶ ἐξαῶ πόλιν
 10 σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν· ⁹ καὶ ἔσται ἐὰν ὑπολειφθῶσι δέκα ἄνδρες
 11 ἐν οἰκίᾳ μῆ, καὶ ἀποθάνουσιν καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ καταλοιποί, ¹⁰ καὶ
 λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ παραβιάωνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὄσῳ αὐτῶν ἐκ
 τοῦ οἴκου· καὶ ἐρεῖ τοῖς προσεσθηκόσι τῆς οἰκίας Εἰ ἔτι ὑπάρχει παρὰ σοί;
 καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἔτι· καὶ ἐρεῖ Σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
 11 ¹¹ διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν θλάσμασι
 12 καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν. ¹² εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἵπποι; εἰ
 παρασιωπήσονται ἐν θηλείαις; ὅτι ἐξεστρέψατε εἰς θυμὸν κρίμα, καὶ καρπὸν
 13 δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, ¹³ οἱ εὐφραινόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οἱ λέγοντες
 14 Οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ ἡμῶν ἔσχομεν κέρατα· ¹⁴ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγερῶ ἐφ' ὑμᾶς
 οἶκος Ἰσραὴλ ἕξνος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ
 μὴ εἰσελθεῖν εἰς Αἰμάθ καὶ ὡς τοῦ χειμάρρου τῶν δυσμῶν.

VII.

Οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος ὁ θεός, καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη
 2 ἐωθινή, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἰς Γὼγ ὁ βασιλεὺς. ² καὶ ἔσται ἐὰν συντελέσῃ τοῦ
 καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα Κύριε κύριε, ἕλωσ γενοῦ· τίς ἀναστή-
 3 σει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι· ³ μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο
 4 οὐκ ἔσται, λέγει κύριος. ⁴ οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσε τὴν
 δίκην ἐν πυρὶ κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλήν, καὶ κατέφαγε
 5 τὴν μερίδα κυρίου. ⁵ καὶ εἶπα Κύριε, κόπασον δὴ· τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ;

25. προσων. μοι εν τη ερ. οικ. ισρ. τεσσαρακοντ. ετη, λεγει κυριος
 26. om αυτων VI. 2. αιματραββα ... πλιονα 3. οι ευχομενοι 4. om
 μεσου 5. οι επικροτουντες ... εστωτα ... ουκ ως 8. οτι βδελυσσ. ... χωρ.
 αυτων 9. om και ante αποθαν. 10. λημψονται οι οικ. α. και οι παραβιω-
 ται του 11. ρηγμασιν 12. οτι υμεις εξεστρ. 13. ed. rom. κερατα. 14.
 επεγειρω ... οικ. του ισραηλ ... om λεγει κυρ. τ. δυναμεων ... om εισελ-
 θειν ... εμαθ ... και εως του VII. 1. om ο θεος 4. κυριος ο θεος
 ... om κυριου 5. Κυριε κυριε

ὅτι ὀλιγοστός ἐστι· ⁶ μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, ⁶ λέγει κύριος. ⁷ οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐστηκώς ἐπὶ τείχους ἀδά- ⁷ μαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας. ⁸ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Τί σὺ ⁸ ὀρᾷς, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἀδάμαντα. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν- ⁸ τάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, οὐκ ἔτι μὴ προσῶ τοῦ παρελ- ⁸ θεῖν αὐτόν. ⁹ καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ ⁹ Ἰσραὴλ ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστήσονται ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ ἐν ῥομ- ⁹ φαίᾳ. ¹⁰ καὶ ἐξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς Βαιθὴλ πρὸς Ἱεροβοάμ βασιλέα ¹⁰ Ἰσραὴλ λέγων Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ Ἀμώς ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ, ¹⁰ οὐ μὴ δύνῃται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. ¹¹ διότι τάδε λέ- ¹¹ γει Ἀμώς Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσῃ Ἱεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθή- ¹¹ σεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. ¹² καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμώς Ὁ ὀρῶν βάδιζε, ¹² ἐκχώρησον σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ καταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις. ¹² ¹³ εἰς δὲ Βαιθὴλ οὐκ ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεύσαι, ὅτι ἅγιασμα βασιλείως ¹³ ἐστί, καὶ οἶκος βασιλείας ἐστί. ¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ἀμώς καὶ εἶπε πρὸς Ἀμασίαν ¹⁴ Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ' ἡ αἰπόλος ἤμην καὶ ¹⁴ κνίζων συκάμιν. ¹⁵ καὶ ἀνέλαβέ με κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε κύ- ¹⁵ ριος πρὸς μέ Βάδιζε καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. ¹⁶ καὶ νῦν ¹⁶ ἀκούε λόγον κυρίου Σὺ λέγεις Μὴ προφήτευσαι ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ ¹⁶ ὀχλαγωγῆσῃς ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ. ¹⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἡ γυνὴ ¹⁷ σου ἐν τῇ πόλει πορνεύει, καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομ- ¹⁷ φαίᾳ πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν γῇ ¹⁷ ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐ- ¹⁷ τοῦ. οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος κύριος.

VIII.

Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἰξευτοῦ· καὶ εἶπε Τί σὺ βλέπεις, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἄγγελος ¹ ἰξευτοῦ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἦκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, ² οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. ³ καὶ ὀλοῦνται τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ ³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος· πολὺς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τότῳ, ³ ἐπιρρίψω σιωπῇ. ⁴ ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρῶν πέννητα, ⁴ καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, ⁵ λέγοντες Πότε διελεύσεται ⁵ ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν, καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυρὸν τοῦ ποιῆ- ⁵σαι μέτρον μικρόν, καὶ τοῦ μεγαλύναι στάθμιον καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον, ⁶ τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ καὶ πτωχοὺς καὶ πέννητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ ⁶ ἀπὸ παντὸς γεννήματος ἐμπορευσόμεθα; ⁷ ὀμνύει κύριος κατὰ τῆς ὑπερηφα- ⁷ νίας Ἰακώβ Εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νίκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν, ⁸ καὶ ἐπὶ τοῦ- ⁸ τοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πενήσει πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνα- ⁸ βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου. ⁹ καὶ ⁹ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας, ⁹ καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς. ¹⁰ καὶ μεταστρέψω τὰς ἐορτὰς ¹⁰ ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πάσας τὰς ῥῆνας ὑμῶν εἰς θρήνον, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ ¹⁰ πᾶσαν ὄσφυν σάκκον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φάλακρωμα, καὶ θήσονται αὐ- ¹⁰ τὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης. ¹¹ ἰδοὺ ¹¹ 11

7. ἀνθρ εστηκώς 8. εἰς μεσον λαου ... προσῶ 9. ἐξηρημωθήσονται 10. ἐμμεσῶ ... οὐ μὴ γεννηται ... ἀπαντας 12. om συ 13. om δε ... οὐκ ἐτι μὴ προσῶ 14. ἡμην κνίζων 15. βαδιζε προφητευσον ... τον ισραηλ 17. om κυριος alterum VIII. 4. Τι συ ορας 2. ουκει μὴ προσῶ του 3. om κυριος alterum ... ἐπιρψω 4. om και 5. οι λεγοντες ... ἐνπολησομεν ... θησαυρους ... μικρον μετρον και μεγαλυναι σταθμια 6. ἐν ἀργυριῳ πτωχους και ταπινον ἀντι ... γεννηματος 7. κατ υπερηφανειας ... ἐπιλησεται 9. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμερᾳ, λ. κυριος ο θεος, και δυσεται

ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ λιμὸν
 12 ἄρτων οὐδὲ δίσκων ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον κυρίου· ¹² καὶ
 σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως
 13 συν. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι
 14 ἐν δίψει, ¹⁴ οἱ ὀμνύοντες κατὰ τοῦ ἱσασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες Ζῇ
 ὁ θεός σου Δάν, καὶ ζῇ ὁ θεός σου Βηρσαβέε. καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ
 ἀναστῶσιν ἔτι.

IX.

Εἶδον τὸν κύριον ἐφ'esτῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπε Πάταξον
 ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα, καὶ διάκοψον εἰς κεφαλὰς
 πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, οὐ μὴ διαφύγῃ
 2 ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασωζόμενος. ² ἐὰν κατα-
 κρυβῶσιν εἰς ἄβυσσον, ἐκείθεν ἡ χεὶρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν
 3 εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκείθεν κατὰξω αὐτούς· ³ ἐὰν ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κο-
 ρυφὴν τοῦ Καρμὴλου, ἐκείθεν ἐξερευνήσω καὶ λήψομαι αὐτούς· καὶ ἐὰν κατα-
 δύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθρα τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ
 4 δράκοντι καὶ δῆξεται αὐτούς· ⁴ καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ
 προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ
 5 ἀγαθὰ. ⁵ καὶ κύριος κύριος ὁ θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς
 καὶ σαλεύων αὐτήν, καὶ πενθήσουσι πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, καὶ ἀνα-
 βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου·
 6 ⁶ ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ
 ἐπὶ τῆς γῆς θμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων
 7 αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ⁷ οὐχ ὡς υἱοὶ
 Αἰθιοπῶν ὑμεῖς ἐστέ ἐμοί, υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει κύριος· οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγα-
 γον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας, καὶ τοὺς Σύρους
 8 ἐκ βόθρου; ⁸ ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἀμαρ-
 τωλῶν, καὶ ἐξαρῶ αὐτήν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος
 9 ἐξαρῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, λέγει κύριος. ⁹ διότι ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ λικμήσω ἐν
 10 αὐτῇ τοῖς ἔθνεσιν τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ὃν τρόπον λικμάται ἐν τῷ λικμῷ, καὶ
 10 οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν· ¹⁰ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἀμαρ-
 τωλοὶ λαοῦ μου, οἱ λέγοντες Οὐ μὴ ἐγγίσῃ οὐδὲ μὴ γέννηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ
 11 κακὰ. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, ^{Act. 15,}
 καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνα- ^{16.}
 12 στήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν κατ'ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, ¹² ὥπως ἐκ- ^{Act. 15,}
 12 ζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέ- ^{17.}
 13 κληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. ¹³ ἰδοὺ
 ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ καταλήψεται ὁ ἀμνητὸς τὸν τρυγητόν, καὶ
 14 περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν, καὶ
 14 πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται· ¹⁴ καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ

14. αρτου ... om τον 42. σαλευθησεται ... om απο τ. θαλασσ.
 14. Ζη κυριος ο θεος σου δαν IX. 4. επι το θυσιαστηριον ... ου μη
 διαφευξη ε. α. φ. ουδε μη 2. κατορυγωσιν 3. εγκρυβωσιν ... ληψομαι
 4. στηρ. το προσωπον μου επ 6. επαγγελειαν ... επι γης ... επι προσω-
 που ... κυριος ο θεος ο παντ. 8. τον οικον ισραηλ 9. διοτι ιδου εγω ...
 λιγωμι ... τ. οικ. του ισραηλ ... λιγμαται εν τω λιγωμ 10. ουδ ου μη
 14. και τα κατεστραμμενα 12. οπως αν ... των ανθρωπ. τον κυριον ...
 κυριος ο θεος π ποι. ταυτα 13. καταλημψεται ο αλοητος

λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πόλεις τὰς ἡφανισμένας καὶ κατοικήσουσι, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελῶνας καὶ πίονται τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ποιήσουσι κήπους καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν· ¹⁵ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς παντοκράτωρ.

Μ Ι Χ Α Ι Α Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαῖαν τὸν τοῦ Μωρασθεῖ ἐν ἡμέραις Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰουδα, ὑπὲρ ὧν εἶδε περὶ Σαμαρείας καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ. ² ἀκούσατε λαοὶ λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ ² πάντες οἱ ἐν αὐτῇ, καὶ ἔσται κύριος κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου αὐτοῦ. ³ διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ ³ καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, ⁴ καὶ σαλευθήσεται τὰ ὄρη ⁴ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλάδες τακῆσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει. ⁵ δι' ἀσέβειαν Ἰακώβ πάντα ⁵ ταῦτα, καὶ δι' ἁμαρτίαν οἴκου Ἰσραὴλ. τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἰακώβ, οὐχὶ ἡ Σαμαρεία; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου Ἰουδα, οὐχὶ Ἱερουσαλήμ; ⁶ καὶ θήσομαι ⁶ Σαμαρείαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτείαν ἀμπελῶνος, καὶ κατασπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω. ⁷ καὶ ⁷ πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσι, καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμπρήσουσιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ εἰδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγε, καὶ ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνέστρεψεν. ⁸ ἐνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνησέτω, πορεύσεται ἀνυπόδετος καὶ ⁸ γυμνῇ, ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων. ⁹ ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἤλθεν ἕως Ἰουδα καὶ ἤψατο ἕως ⁹ πύλης λαοῦ μου, ἕως Ἱερουσαλήμ. ¹⁰ οἱ ἐν Γέζ μὴ μεγαλύνεσθε, καὶ οἱ Ἐνα- ¹⁰ κειμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν. ¹¹ κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς, οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα ¹¹ Σενναάρ, κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης. ¹² τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικοῦσθαι ὀδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου ¹² ἐπὶ πύλας Ἱερουσαλήμ, ¹³ φόφος ἁρμάτων καὶ ἱππευόντων. κατοικοῦσα ¹³ Δα- ¹³ χεῖς ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὕτη ἐστὶ τῇ θυγατρὶ Σιών, ὅτι ἐν σοὶ εὐρέθησαν ἀσέβειαι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁴ διὰ τοῦτο δώσει ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας ¹⁴ Γέζ, οἴκους ματαίους, εἰς κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἕως ¹⁵

14. καὶ καταφυτεύουσιν ... καὶ καταφυτεύουσιν κήπους 15. ἀπο τ. γ. αὐτῶν ης ... ο παντοκράτωρ

Subscriptio: αμὲν β

Inscriptio: μιχαίας γ

I. 1. μωραθει ... βασιλεως ... ιδε 2. om κυριος alterum 3. om καὶ καταβήσεται 5. δια ασεβειαν ... δια αμαρτιαν ... η ασεβ. οικου ιακωβ, ουχι σαμαρεια 6. σαμαρ. ως οπωροφ. 8. καὶ ποιησατε 10. μεγαλυνεσθε. οι ε- (versu exeunte) ακειμ ... κατα γελωτα υμων. (υμων in rasura) κατα- πασασθαι x. γ. υμ. ... ed. rom. καταπασασθε. et x. γελ. υμ. cum seqq. conijg. 11. κοψασθε ... ληψεται 13. αμαρτιας αυτης εστιν ... αι ασε- βειαι 14. δωσει ... εις κενα εγενετο τ. βασ. ισραηλ

τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσι, κατοικοῦσα Λαχεῖς· κληρονομία ἕως Ὀδολλάμ
 16 ἥξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς Ἰσραήλ. ¹⁶ ἔσθωσι καὶ χεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ
 τρυφερά σου, ἐμπλάτνουν τὴν χερσαίαν σου ὡς ἀετός, ὅτι ἤχημαλωτεύθησαν
 ἀπὸ σοῦ.

II.

Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐ-
 τῶν, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά, διότι οὐκ ἦσαν πρὸς τὸν θεόν
 2 χεῖρας αὐτῶν· ² καὶ ἐπεθύμουν ἄγρους, καὶ διηρπαζον ὄρφανους, καὶ οἴκους
 κατεδυνάστευον, καὶ διηρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἄνδρα καὶ
 3 τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λογιζομαι
 ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ, ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρῃτε τοὺς τραχήλους ὑμῶν,
 4 καὶ οὐ μὴ πορευθῇτε ὄρσοι ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρὸς ἐστίν. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή, καὶ θρηνηθήσεται θρήνος ἐν μέλει
 λέγων Ταλαιπωρία ἐταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοι-
 5 νίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι· οἱ ἄγροί ὑμῶν διεμερί-
 6 σθησαν. ⁵ διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοι βάλλων σχοινίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ
 κυρίου. ⁶ μὴ κλαίετε δάκρυσι, μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώ-
 7 σετα ὀνείδη ⁷ ὁ λέγων Οἶκος Ἰακώβ παρώργισε πνεῦμα κυρίου. οὐ ταῦτα
 τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστίν· οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσὶ καλοὶ μετ' αὐτοῦ,
 8 καὶ ὄρσοι πεπόρευνται· ⁸ καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη·
 κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν, τοῦ ἀφελέσσαι ἐλ-
 9 πίδαα συντριμμῶν πολέμου. ⁹ ἡγούμενοι λαοῦ μου ἀποβρίψονται ἐκ τῶν οἰ-
 10 κίων τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν. ἐγγίσατε
 10 ὄρεσιν αἰωνίοις· ¹⁰ ἀνάστηθι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι αὕτη ἀνάπαυσις
 11 ἐνεκεν ἀκαθαρσίας. διεφθάρητε φθορᾷ, ¹¹ κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος·
 πνεῦμα ἔστησε ψεύδος, ἐστάλαξέ σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυμα. καὶ ἔσται ἐκ
 12 τῆς σταγόνας τοῦ λαοῦ οὗτου ¹² συναγόμενος συναχθήσεται Ἰακώβ σὺν πᾶ-
 σιν· ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραήλ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῇ-
 13 σμαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ· ὡς πρόβατα ἐν βλίψει, ὡς ποιμνιον ἐν μέσῳ
 13 κολίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων· ¹³ διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου
 αὐτῶν διέκοψαν, καὶ διῆλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ
 βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

III.

Καὶ ἐρεῖ Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ κατάλοιποι
 2 οἴκου Ἰσραήλ. οὐχ ὑμῖν ἐστὶ τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα· ² μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ
 ζητοῦντες τὰ πονηρὰ, ἀρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς
 3 σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. ³ ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας
 τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ ὀστέα
 αὐτῶν συνέσλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς

15. ed. rom. ἀγαγωσι κατοικοῦσα λαχεῖς κληρονομία. εως ο. ἡξει η
 16. χερσαν II. 4. τας χειρ. α. 2. om και ante ανδρα 3. ορσοι 4.
 λημψθησεται ... ο κωλυων ... διεμετρηθησαν 5. ed. rom. εν εκκλ. κυρ.
 cum seqq. conjg., item cod. alex. 6. επι τουτω· ου γαρ 7. ει ταυτα τα
 ... ed. rom. μετ αυτου; κ. ο. πεπορευνται, 8. αντικατεστη ... ελπιδα
 9. δια τουτο ηγουμενοι 10. αυτη η αναπαυσεις 11. ουθενος 12. του λαου
 τουτου pro ισραηλ ... τ. αποστρ. αυτων ... εμμεσω ... ed. rom. εξ ανθρ.
 cum seqq. conjg. 13. ed. rom. προ πρ. αυτων. διεκοψαν ... διεκοψαν·
 διηλθον III. 2. οι μισουντες 3. τα δερμ. αυτ. απο των οστεων αυτων
 εξεδειραν κ. τα σστα α. συνεκλεισαν

χύτραν, ⁴ οὕτως κεκραίνονται πρὸς τὸν κύριον καὶ οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν· καὶ ⁵ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνδ' ὧν ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας εἰρήνην ἐπ' αὐτόν, καὶ οὐκ ἐδόξη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἡγειραν ἐπ' αὐτόν πόλεμον· ⁶ διὰ τοῦτο νῦν ὑμῖν ἔσται ἐξ ⁶ ὁράσεως, καὶ σκοτία ἔσται ὑμῖν ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφήτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα· ⁷ καὶ καταισχυνθήσονται οἱ ⁷ ὀρώντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντιες, καὶ κατακαλήσουσι κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ ἐπακούων αὐτῶν. ⁸ ἐὰν μὴ ἐγὼ ⁸ ἐμπλήσω ἰσχὺν ἐν πνεύματι κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἰακώβ ἀσεβείας αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ ἁμαρτίας αὐτοῦ. ⁹ ἀκούσατε ⁹ δὴ ταῦτα, οἱ ἡγούμενοι οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραὴλ, οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρᾶ διαστρέφοντες, ¹⁰ οἱ οἰκοδομοῦντες ¹⁰ Σιών ἐν αἵματι καὶ Ἰερουσαλὴμ ἐν ἀδικίαις· ¹¹ οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ ¹¹ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες Οὐχὶ ὁ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστίν; οὐ μὴ ἐπέβη ἐφ' ἡμᾶς κακά. ¹² διὰ ¹² τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιών ὡς ἀγρὸς ἀροτριασθήσεται, καὶ Ἰερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ.

IV.

Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου, ἔτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ σπεύσουσι πρὸς αὐτὸ λαοί, ² καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε ² ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ· καὶ δεῖξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ. ὅτι ἐκ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἰερουσαλὴμ, ³ καὶ κρινεῖ ἀνὰ ³ μέσον λαῶν πολλῶν, καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς μακράν· καὶ κατακόψουσι τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ' ἔθνος ῥομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάχῃσι πολεμεῖν· ⁴ καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος ⁴ ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτορος ἐλάλησε ταῦτα· ⁵ ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ⁵ ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα. ⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, συνάξω τὴν συντετριμμένην, καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ οὓς ἀπωσάμην· ⁷ καὶ θήσομαι τὴν ⁷ συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰς ἔθνος δυνατόν, καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει Σιών ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸ καὶ σὺ πύργος ποιμνίου αὐχμώδης, θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ σὲ ἥξει, καὶ εἰσε- ⁸λεύσεται ἡ ἀρχὴ ἡ πρώτη βασιλεία ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ἰερουσαλὴμ. ⁹ καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνων κακά; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι; ἢ ἡ βουλὴ σου ἀπώ- ⁹λετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδίνες ὡς τικτούσης; ¹⁰ ὠδινε καὶ ἀνδρίζου ¹⁰

Αποκ.
12, 2.

4. προς κυριον ... αυτου in rasura 5. επ αυτον ειρηνην 6. σκοτ. υμιν εσται 7. επακουσων 8. εμπλησω εγω 9. οικου ισραηλ κ. οι κατ. οικ. ιακωβ 10. om σιων 11. Ουχι κυριος ... τα κακα 12. εις οπωροφυλακιον ... ως αλσος IV. 1. του κυριου 2. πορευο. προς αυτο εθνη ... του κυριου 3. ελεγξει ... εις γην μακραν ... τας ζιβυνας pro τα δο- ρατα ... ουκετι ου μη αρη ... και ου μη μαθ. ετι πολ. 5. om κυριου 6. λεγει κυριος post συντετριμμ. pon. ... την απωσμενην 7. υπολειμμα ... εθνος ισχυρον ... και εως εις 9. κατεκρατησαν σε ωδινες

καὶ ἔγγιζε συγάτηρ Σιών ὡς τίκτουσα· διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κατασκηνώσεις ἐν πεδίῳ, καὶ ἦξεις ἕως Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεται σε, καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεται σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. ¹¹ καὶ νῦν ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ λέγοντες· Ἐπιχαρούμεθα, καὶ ἐπόψονται ἐπὶ Σιών οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹² αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου, καὶ οὐ συνήκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα ἁλῶ-
¹³ νος. ¹³ ἀνάστηθι καὶ ἀλόα αὐτούς, συγάτηρ Σιών, ὅτι τὰ κέρατά σου θήσομαι σιδηρᾶ, καὶ τὰς ὀπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς· καὶ κατατήξεις λαοὺς πολλούς, καὶ ἀναστήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχύν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

(4, 14.) Νῦν ἐμφραχθήσεται συγάτηρ ἐμφραγμῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ' ² ¹ ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σιαγὸνα τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ² καὶ σὺ ^{MI. 2 6} Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθά, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ ^{*Jo. 7. 42.} μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ' ³ ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. ³ διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης τέξεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ⁴ ⁴ Ἰσραὴλ. ⁴ καὶ στήσεται καὶ ὀψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ ὀνόματος κυρίου θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσιν· διότι ⁵ ⁵ νῦν μεγαλυνθήσονται ἕως ἄκρων τῆς γῆς. ⁵ καὶ ἔσται αὐτῇ εἰρήνην, Ἀσσοῦρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγερθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ ποιμένες καὶ ὀκτὼ δῆγματα ἀνθρώ-
⁶ ⁶ πων, ⁶ καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσσοῦρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρώδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσοῦρ, ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ⁷ ⁷ ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὄρια ὑμῶν. ⁷ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου πί-
⁸ ⁸ πτουςα καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωσιν, ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς μηδὲ ὑποστῇ ⁹ ⁹ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁸ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρόπον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλῃς ἀρπάσῃ, καὶ ¹⁰ ¹⁰ μὴ ἦ ὁ ἐξαιρούμενος. ⁹ ὑψωθήσεται ἡ χεὶρ σου ἐπὶ τοὺς ἐλβοντάς σε, ¹¹ ¹¹ καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου ἐξολοθρευθήσονται. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἐξολοθρεύσω τοὺς ἵππους ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ ¹² ¹² ἄρματα σου, ¹¹ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρώ πάντα ¹³ ¹³ τὰ ὀχυρώματά σου, ¹² καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χει-
¹⁴ ¹⁴ ρῶν σου, καὶ ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί· ¹³ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ σου καὶ τὰς στηλάς σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσ-
¹⁵ ¹⁵ κυνήσεις τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου, ¹⁴ καὶ ἐκκόψῃς τὰ ἄλσῃ ἐκ μέσου σου, καὶ ἀφανιώ τὰς πόλεις σου, ¹⁵ καὶ ποιήσω ἐν ὄργῃ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀντ' ὧν οὐκ εἰσήκουσαν.

10. om και εγγιζε ... συγατερ 11. επισυνηχθη ... οι λεγοντες 12. και αυτοι ουκ 13. αναστα ... συγατερ ... και λεπτυνεις λαους V. 1. συ-
γατηρ εφραιμ ενφραγμω ... εφ υμας ... επι σιαγονας 2. του εφραθα ...
εξελευσ. ηγουμενος του ... εν τω ισραηλ, και αι εξοδοι 3. ed. rom. τι-
κτουσης, τεξεται, 4. του ονοματος κ. του θεου 5. η ειρηνη οταν ασσυ-
ριος επελθη 7. εμμεσω ... επ αγρωστιν 8. το υπολοιμμα (non v. 7.) του
ιακωβ ... εμμεσω 9. εξολοθρευθησονται 10. εξολοθρευσω τ. ιππ. σου εκ
μ. σ. 11. εξολοθρευσω 12. και εξαρω παντα τα 13. εξολοθρευσω 14.
τα αλση σου εκ μ. σ. 15. εν θυμω κ. εν οργη ... εις ηκ. μου

VI.

Ἀκούσατε δὴ λόγον. κύριος κύριος εἶπεν Ἀνάστητι κρῖντι πρὸς τὰ ὄρη, καὶ ἀκουσάτωσαν βουνοὶ φωνὴν σου. ² ἀκούσατε ὅρη τὴν κρῖσιν τοῦ κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρῖσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται. ³ λαός μου, τί ἐποίησά σοι, ἢ τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι; ἀποκρίθητί μοι. ⁴ διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρώσάμην σε, καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαρίαμ. ⁵ λαός μου, μνήσθητι δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλὰκ βασιλεὺς Μωάβ, καὶ τί ἀπεκρίθη αὐτῷ Βαλαάμ υἱὸς τοῦ Βεὼρ ἀπὸ τῶν σχοίνων ἕως τοῦ Γαλαὰδ, ὅπως γνωστῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ κυρίου. ⁶ ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύριον; ἀντιλήψομαι θεοῦ μου ὑψίστου; εἰ καταλήψομαι αὐτὸν ἐν ὀλοκαυτώμασιν ἐν μόσχοις ἐνιαυσίοις; ⁷ εἰ προσδέξεται κύριος ἐν χιλιάσι κριῶν ἢ ἐν μυριάσι χιμάρων πιόνων; εἰ ⁷ δὴ πρωτότοκά μου ὑπὲρ ἀσεβείας, καρπὸν κοιλάς μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς μου; ⁸ εἰ ἀνηγγέλη σοι ἄνθρωπε τί καλόν; ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ παρὰ σοῦ ἄλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἔτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου; ⁹ φωνὴ κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται, καὶ ⁹ σώσει φοβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἄκουε φυλὴ, καὶ τίς κοσμήσει πόλιν; ¹⁰ μὴ πῦρ καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως ¹⁰ δόλου, ¹¹ εἰ δικαιοσύνησεται ἐν ζυγῷ ἄνομος, καὶ ἐν μαροσίπῳ στάσιμα ¹¹ δόλου, ¹² ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἐπλησαν, καὶ οἱ κατοικοῦντες ¹² αὐτὴν ἐλάλουν ψεύδη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν; ¹³ καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, ἀφανῶ σε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου. ¹⁴ σὺ ¹³ φάγεσαι καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς, καὶ συσκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς, καὶ ὅσοι ἂν διασωθῶσιν εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται. ¹⁵ σὺ ¹⁵ σπερεῖς καὶ οὐ μὴ ἀμῆσης, σὺ πιέσεις ἐλαίαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃς ἔλαιον, καὶ οἶνον καὶ οὐ μὴ πῖνῃς, καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου. ¹⁶ καὶ ἐφύλαξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρι καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου Ἀχαάβ, καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφανισμόν καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν εἰς συρισμόν, καὶ ὀνειδῇ λαὸν λήψεσθε.

VII.

Οἶμοι ὅτι ἐγενήθη ὡς συνάγων καλὰμην ἐν ἀμνητῷ καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγητῷ, οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ πρωτόγονα. οἶμοι ψυχῇ, ² ὅτι ἀπόλωλεν εὐσεβὴς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχοντες. πάντες εἰς αἵματα δικάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκκλίνουσιν ἐκκλινῶν, ³ ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐτοιμάζουσιν. ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ ³ ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησε, κατακλύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστίν. καὶ ἐξελοῦμαι τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ⁴ ὡς σῆς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος ἐν ⁴ ἡμέρᾳ σκοπιᾶς. οὐαὶ αἱ ἐκδικήσεις σου ἤκασιν, νῦν ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν. ⁵ μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις, καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναθέσθαι τι αὐτῇ. ⁶ διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, ⁶

Mt. 10, 35. 36.

VI. 1. λογον κυριου α ο κυριος ειπεν Αν. και χρ. ... οι βουνοι 2. ακουσ. βουνοι την 4. μωσην (ita etiam ed. rom.) 6. αντιλημψ. et καταλημψ. 7. ■ κυριος ... αρων pro χιμαρων ... πρωτοτοκα μου ασεβειας 8. ελεος ... κυρ. του 5. σ. 9. τους φοβουμενους ... και τι κοσμ. 10. ανομων ... θησαυρους ανομιας μετα υβρ. αδικια 11. και ει δικ. 12. ενεπλησαν ... ed. rom. επλησαν; et in fine αυτων 13. και αφανω σε επι ταις 14. και σκοτασει 16. εν ταις βουλαις αυτων ... παραδωσω ... λημψεσθε VII. 1. Οιμοι οτι εγενομην ... οιμοι ψυχη 2. ευλαβης 4. ουαι ουαι αι 5. αυτη τι

7 συγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενθε-
 7 ρὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάντες ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ⁷ ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν
 8 κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρί μου, εἰσακούσεται
 8 μου ὁ θεός μου. ⁸ μὴ ἐπίχαιρέ μοι ἡ ἐχθρά μου ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστή-
 9 σομαι· διότι ἐὰν καλίσω ἐν τῷ σκότει, κύριος φωτίζει μοι. ⁹ ὀργὴν κυρίου
 ὑπόισω ὅτι ἡμαρτον αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ
 10 ποιήσει τὸ κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς, ὅψομαι τὴν δικαιοσύνην
 10 αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὀψεται ἡ ἐχθρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνῃ, ἡ λέγουσα
 11 καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς. ¹¹ ἡμέρα ἀλοιφῆς πλύνου, ἐξάλειψίς
 12 σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρίβεται νόμιμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη. ¹² καὶ
 αἱ πόλεις σου ἥξουσιν εἰς ὁμαλισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ
 αἱ πόλεις σου αἱ ὄχυρα εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ, καὶ
 13 ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους. ¹³ καὶ ἔσται ἡ
 14 γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, ἀπὸ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων
 14 αὐτῶν. ¹⁴ ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου, κατα-
 σκηνοῦντας κατ' ἑαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου, νεμήσονται τὴν
 15 Βασανίτιν καὶ τὴν Γαλααδίτιν κατ' ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. ¹⁵ καὶ κατὰ τὰς
 16 ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου ὅψεσθε θυμαστά. ¹⁶ ὀφονται ἔθνη καὶ
 καταισχυνθήσονται καὶ ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσι χεῖρας ἐπὶ
 17 τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὅτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσεται, ¹⁷ λείξουσιν χροὺν ὡς ὄφεις
 σύροντες γῆν, συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν
 18 ἐκστήσονται, καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. ¹⁸ τίς θεὸς ὥσπερ σύ; ἐξαίρων ἀνο-
 μίας καὶ ὑπερβαίων ἀσεβείας τοῖς καταλοίοις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ· καὶ
 19 οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐτοῦ, ὅτι θελητὴς ἐλέους ἐστίν. ¹⁹ ἐπι-
 στρέψει καὶ οἰκτιρήσει ἡμᾶς, καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορρίψή-
 20 σονται εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ²⁰ δώσει εἰς
 ἀλήθειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεον τῷ Ἀβραάμ, κατ' ὅτι ὥμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν
 κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐμπροσθεν.

I Ω Η Λ.

I.

2 Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ἰωὴλ τὸν τοῦ Βαζουήλ. ² ἀκούσατε ταῦτα
 οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· εἰ γέγονε
 τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν;

6. καὶ συγάτηρ ... καὶ νύμφη ... ἐχθρ. παντ. οι ανδρες οι 8. ο κυ-
 ριος 9. εως ου ... καὶ αποσει το ... ed. rom. φως. οψομαι τ. δ. αυτου,
 10. η λεγουσα προς με 11. ημερας αλοιφης ... καὶ αποσει νομιμα η
 ημ. ε. 12. ποταμου συριας ... καὶ απο του ορους ε. τ. ορ. ημερα υδατος
 καὶ θορυβου 13. μετα των κατοικουντων αυτων· εκ καρπων 14. εν ραβδω,
 φυλην σου προβατα ... εμμεσω 16. om καὶ sec. ... χεира επι στομα
 αυτ., καὶ τα ... αποκωφωθησονται (ed. rom. -σονται, calamo correctum
 -σεται) 17. οφεις, item ed. rom. 18. αδικιας pro ανομιας 19. αυτος
 επιστρεφει ... καὶ καταδυσει ... απορριφει ... ed. rom. ante πασας non
 interpg. 20. ελεος

Subscriptio: μιχαίας γ

Inscriptio: ιωηλ δ

L. 2. ακουσ. δη ταυτα

³ ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγῆσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ³ αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν. ⁴ τὰ κατὰλοιπα τῆς κάμψης ⁴ κατέφαγεν ἡ ἀχρίς, καὶ τὰ κατὰλοιπα τῆς ἀκριδὸς κατέφαγεν ἡ βροῦχος, καὶ τὰ κατὰλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρουσίβη. ⁵ ἐκνήψατε οἱ μεθύον- ⁵ τες ἐξ οἴκου αὐτῶν καὶ κλαύσατε· ῥηνήσατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέσθην, ὅτι ἐξήρδη ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. ⁶ ὅτι ἔθνος ἀνέβη ⁶ ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίστητον, οἱ ὁδόντες αὐτοῦ ὁδόντες λέον- ⁷ τος, καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ σκύμνου· ⁷ ἔζητο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν, καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἐρρίψεν, ἐλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς. ⁸ ῥήνησον πρὸς με ὑπὲρ νύμφην περιεζωσμέ- ⁸ νην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. ⁹ ἐξηρται θυσία καὶ σπονδὴ ⁹ ἐξ οἴκου κυρίου· πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ κυρίου. ¹⁰ ὅτι τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία, πενθεῖτω ἡ γῆ· ὅτι τεταλαιπώρηκε σῖτος, ¹⁰ ἐξηράνθη οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον, ¹¹ ἐξηράνθησαν γεωργοί· ῥηνεῖτε κτήματα ¹¹ ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ· ¹² ἡ ἄμπελος ἐξη- ¹² ράνθη, καὶ αἱ συκαὶ ὠλιγώθησαν· ῥοὰ καὶ φοίνιξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐξηράνθησαν, ὅτι ἥσυχυαν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. ¹³ περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς, ῥηνεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστη- ¹³ ρίῳ· εἰσελθετε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδὴ. ¹⁴ ἀγιάσατε νηστεῖαν, κηρύξατε θερα- ¹⁴ πείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν, καὶ κεκραῖετε πρὸς κύριον ἐκτενῶς ¹⁵ Οἱμοὶ οἱμοὶ οἱμοὶ εἰς ἡμέραν, ¹⁵ ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου, καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἦξει. ¹⁶ κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλοθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν ¹⁶ εὐφροσύνη καὶ χαρά. ¹⁷ ἐσκήρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν, ἦφα- ¹⁷ νίσθησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι ἐξηράνθη σῖτος. ¹⁸ τί ἀποθήσο- ¹⁸ μεν ἑαυτοῖς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν, ὅτι οὐχ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων ἠφανίσθησαν. ¹⁹ πρὸς σέ κύριε βοήσομαι, ὅτι πῦρ ¹⁹ ἀνῆλθε τὰ ὠραία τῆς ἐρήμου, καὶ φλόξ ἀνήψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ· ²⁰ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφ᾽ ἑσῆς ²⁰ ὑδάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ ὠραία τῆς ἐρήμου.

II.

Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἀγίῳ μου, καὶ συγ-
νήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν ἡμέρα κυρίου, ὅτι
ἐγγὺς ² ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης. ὡς ὄρθρος ²
χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς, ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ
τοῦ αἰῶνος, καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν.
³ τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ· ³
ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀπισθεν αὐτοῦ
ὡς πεδῖον ἀφανισμού, καὶ ἀνασωζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ. ⁴ ὡς ὄρασις ἵππων ἡ ⁴
ὄρασις αὐτῶν, καὶ ὡς ἵππεις οὕτως καταδιώξονται· ⁵ ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ ⁵
τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων ἐξαιλονται, καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθίου-
σης καλάμην, καὶ ὡς λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον.

4. ερισυβη 5. οτι εξηρται εκ του στ. ... ed. rom. χαρα, 7. om αυ-
την ... ελευκανεν κλημ. αυτ. 9. AV om. κυριου sec. ... ed. rom. κυριου,
11. οι γεωργοι 13. εισελθατε 14. κυριου θεου υμων 15. οιμοιι ter ...
ed. rom. ηξει 16. κατ. τ. ο. υ. βρωματα. 16. εξωλεθρευθη 18. θφανισθη
20. ανεβλεψεν ... om οτι II. 1. συναχθητωσαν ... η ημερα του κυριου,
οτι εγγυς η ημερα του κυριου 2. ομοιος αυτου 3. οπισθεν pro οπισω ...
ομη εστιν omisso αυτω 4. ως ορ. ιπη. η οφεις αντων, και οι ιπη.

6 ἄπο προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα
 7 χύτρας. ὥς μαχηταὶ δραμοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ
 τὰ τείχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσι
 8 τὰς τρίβους αὐτῶν, ὃ καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται·
 καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται, καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐ-
 9 τῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ συντελεσῶσι. ἡ τῆς πόλεως ἐπιλήψονται, καὶ ἐπὶ
 τῶν τειχεῶν δραμοῦνται, καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων
 10 εἰσελεύσονται ὡς κλέπται. ¹⁰ πρὸ προσώπου αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ
 σεισθήσεται ὁ οὐρανός, ὃ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ ἄστρα δύ-
 11 σουσι τὸ φέγγος αὐτῶν. ¹¹ καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου
 δυνάμεως αὐτοῦ, ὅτι πολλή ἐστι σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ
 ἔργα λόγων αὐτοῦ· διότι μεγάλη ἡ ἡμέρα κυρίου, ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ τίς
 12 ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ; ¹² καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν Ἐπιστρέφετε πρὸς
 με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστεία καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ ἐν κο-
 13 πετῷ, ¹³ καὶ διαβρῆξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ ἐπι-
 στράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστὶ, μα-
 14 κρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. ¹⁴ τίς οἶδεν εἰ ἐπι-
 στρέψει καὶ μετανοήσει, καὶ ὑπολείψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν καὶ ἡσυχίαν
 15 καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν; ¹⁵ σάλπισατε σάλπιγγι ἐν Σιών, ἀγιάσατε
 16 νηστείαν, κηρύξατε θεραπείαν, ¹⁶ συναγάγετε λαόν, ἀγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέ-
 ξασθε πρεσβυτέρους, συναγάγετε νῆπια βηλάζοντα μαστούς, ἐξελέγχετε
 17 φίλος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. ¹⁷ ἀνά μέσον
 τῆς κρηπίδος τοῦ ἡσιασθηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ κυ-
 18 ρίῳ καὶ ἐροῦσι Φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου
 εἰς ὀνειδος τοῦ κατάρχει αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἰπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι Ἰσραὴλ
 19 ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; ¹⁹ καὶ ἐκήλυσεν κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἐφείσατο τοῦ
 λαοῦ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξα-
 ποστέλλω ὑμῖν τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸν ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε
 20 αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκ ἔτι εἰς ὀνειδισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁰ καὶ τὸν
 ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀπ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀφα-
 21 νιώ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ
 εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀνα-
 22 βήσεται ὁ βόρμος αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα αὐτοῦ. ²¹ θάρσει γῆ, χαῖρε
 22 καὶ εὐφραίνου, ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι. ²² θάρσειτε κτήνη τοῦ
 πεδίου, ὅτι βεβλάσθηκα τὰ πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ἔλυον ἤνεγκε τὸν καρπὸν
 23 αὐτοῦ, συκῇ καὶ ἄμπελος ἔδωκεν τὴν ἰσχύν αὐτῶν. ²³ καὶ τὰ τέκνα Σιών
 χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ
 βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὕετον πρῶμον καὶ ὄψιμον καὶ ὥς
 24 ἔμπροσθεν, ²⁴ καὶ πλησθήσονται αἱ ἄλωναί σίτου, καὶ ὑπερχυθήσονται αἱ
 25 ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. ²⁵ καὶ ἀναποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέ-
 φαγεν ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμνη, ἡ δύναμις μου
 26 ἡ μεγάλη ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς· ²⁶ καὶ φάγεσθε ἐσθλόντες καὶ ἐμπλη-
 σθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὃ ἐποίησε μετ' ὑμῶν
 εἰς θαυμασία, καὶ οὐ μὴ καταίσχυνη ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα·

7. εκκλινουσιν τους τριβ. αυτ. 8. συντελεσουσιν 9. επιλημψονται ...
 επι τας οικιας 10. προ προς. αυτων ... τα αστρα ... φθεγγος 11. μεγα-
 λη ημερα του κυριου, μεγαλη και επιφ. σφ., και τις ικαν. εστιν αυτη 12.
 υμων, εν νηστεια 14. ευλογιαν ησυχαν ... ημων 16. τον λαον ... εξελθω-
 τω 17. οι λειτουργουντες κυριω ... κυριος ο θεος αυτων 20. εμεγαλυνθη
 (sed και τα οπισω usque erga αυτου in rasura) 22. αμπελος και συκη
 23. προῖμον 24. εμπλησθησονται ... υπερεχυθησονται 25. ερισυβη ...
 εφ υμας 26. κυριου θεου ημων. Vers. 11. ei cod. Vat. add. μεγαλη και.

27 καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγὼ εἰμι, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ 27
 θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι πλὴν ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ κατασχυνθῶσιν ἔτι ὁ
 λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα. (3, 1.) 28 καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ 28
 πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
 θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ
 οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται. 29 καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ (2) 29
 τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου.
 30 καὶ δώσω τέρατα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ (3) 30
 ἀτμίδα καπνοῦ. 31 ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη (4) 31
 εἰς αἷμα πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. 32 καὶ (5) 32
 ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσθαι τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. ὅτι ἐν τῷ ὅρει
 Σιών καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε κύριος, καὶ εὐαγ-
 γελιζόμενοι οὗς κύριος προσκέκληται.

III. (IV.)

(3, 6.) Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (6)
 ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ, 2 καὶ συνάξω (7) 2
 πάντα τὰ ἔθνη καὶ καταξέω αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακρι-
 θήσονται πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς κληρονομίας μου
 Ἰσραὴλ, οἱ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν γῆν μου κατεδιέλαντο,
 3 καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔδωκαν τὰ παιδάρια πόρ- (8) 3
 ναις, καὶ τὰ κοράσια ἐπώλουν ἀντὶ τοῦ οἴνου καὶ ἔπινον. 4 καὶ τί ὑμεῖς (9) 4
 ἐμοί, Τύρος καὶ Σιδῶν, καὶ πᾶσα Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα
 ὑμεῖς ἀνταποδιδότε μοι; ἢ μνησικαχεῖτε ὑμεῖς ἐπ' ἐμοὶ ὀξέως; καὶ ταχέως
 ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, 5 ἀντ' ὧν τὸ ἄρ- (10) 5
 γυρίόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπίλεκτά μου τὰ καλὰ εἰση-
 νέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν. 6 καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς (11) 6
 Ἱερουσαλὴμ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξώσθητε αὐτοὺς ἐκ τῶν
 ὁρίων αὐτῶν. 7 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἀπέδοσθε (12) 7
 αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,
 8 καὶ ἀποδώσωμαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας (13) 8
 τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν
 ἀπέχον, ὅτι κύριος ἐλάλησε. 9 κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀγιάσατε (14) 9
 πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχητάς, προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνειτε πάντες (15)
 ἄνδρες πολεμισταί, 10 συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας καὶ τὰ δρέ- 10
 πανα ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω ὅτι ἰσχύω ἐγώ. 11 συναθρο- (16) 11
 ζεσθε καὶ εἰσπορεύεσθε πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν καὶ συνάχθητε ἐκεῖ· ὁ πρῶτος ἔστω
 μαχητής. 12 ἐξεγείρεσθωσαν, ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα (17) 12
 Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ καθὼ τοῦ διακρίναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν. 13 ἔξα- (18) 13
 ποστείλατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν ὁ τρυγητὴς· εἰσπορεύεσθε, πατείτε, διότι
 πλήρης ἡ ληνός· ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήνια, ὅτι πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν.
 14 ἥχοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐν τῇ (19) 14
 κοιλάδι τῆς δίκης. 15 ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσονται, καὶ οἱ ἀστέρες (20) 15
 δύσουσι φέγγος αὐτῶν. 16 ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιών ἀνακραξέται, καὶ ἐξ (21) 16

27. εμμεσω ... κατασχυνθη ουκετι πας ο λαος μ. 28. om και ante εκχεω ... ενυπνιοις 29. και γε επι τους ... δουλας μου 30. ed. rom. δω- σωσι ... εν τω ουρανῳ 32. και ιερουσαλημ III. 4. Διοτι 3. αντι οι- νου 4. και τι και υμεις 5. μου και τα καλα μου ειην. εις τ. θησανυρους υ. 7. om και ab initio 8. χειρας υιων 12. εγειρεσθωσαν και αναβ. 13. υπερ- χεите 14. διοτι εγγ. η ημ. 15. το φεγγ. α. 16. ανακραζεται

Ἱερουσαλήμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ
 17 κύριος φέσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχύσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. 17 καὶ
 ἐπιγινώσκει διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ κατασκηνοῦν ἐν Σιών ὄρει
 ἁγίῳ· καὶ ἔσται Ἱερουσαλήμ ἁγία, καὶ ἀλλογενεῖς οὐ διελεύσονται δι' αὐ-
 18 (23) τῆς οὐκεί. 18 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυ-
 κασμών, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυθίσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφάσεις Ἰουδα ῥυθί-
 19 (24) ρουν τῶν σχοίνων. 19 Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς
 πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται ἐξ ἀδικιῶν νιῶν Ἰουδα, ἀντ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δι-
 20 (25) καιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. 20 ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται,
 21 (26) καὶ Ἱερουσαλήμ εἰς γενεὰς γενεῶν. 21 καὶ ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ
 οὐ μὴ ἀθωώσω, καὶ κύριος κατασκηνώσει ἐν Σιών.

Ο Β Δ Ι Ο Υ.

Ὅρασις Ὀρβιδίου. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ Ἀκοτὴν ἤκουσα
 παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν Ἀνάστητε καὶ ἔξανα-
 2 τώμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον. 2 ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
 3 ἡτιμωμένος εἶ σὺ σφόδρα. 3 ὑπερφηανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέ σε κατα-
 σκηνοῦντα ἐν ταῖς ὁπαῖς τῶν πετρῶν, ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ, λέγων ἐν καρ-
 4 διᾷ αὐτοῦ Τίς κατάξει με ἐπὶ τὴν γῆν; 4 ἐὰν μετεωρισθῇ ὡς αἰτός, καὶ
 ἐὰν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρον θῆς νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει κύ-
 5 ριος. 5 εἰ κλέπτει εἰς ἡλθον πρὸς σέ ἡ λησται νυκτός, ποῦ ἂν ἀπεβρίφη; οὐκ
 ἂν ἔκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰς ἡλθον πρὸς σέ, οὐκ ἂν ἐπε-
 6 λείποντο ἐπιφυλλίδα; 6 πῶς ἐξηρευνήσῃ Ἡσαὺ καὶ κατελήφῃ τὰ κεκρυμ-
 7 μένα αὐτοῦ. 7 ἔως τῶν ὀρίων ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διασῆ-
 κης σου ἀντέστησάν σοι, ἡδυνάστησαν πρὸς σε ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου, ἔστηκαν
 8 ἐνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστι σύνεσις αὐτοῖς. 8 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει
 9 κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ἡσαὺ. 9 καὶ
 ποτηθήσονται οἱ μαχηταὶ σου οἱ ἐκ Θαιμάν, ὅπως ἐξαρῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους
 10 Ἡσαὺ, 10 διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν ἀδελφοῦ σου Ἰακώβ· καλύψει
 11 σε αἰσχύνῃ, καὶ ἐξαρῇ εἰς τὸν αἰῶνα. 11 ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξε-
 ναντίας ἐν ἡμέραις αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλότριαι
 εἰς ἡλθον εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἔβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἦς
 12 ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. 12 καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων,
 καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰουδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ
 13 μεγαλορῥήμονῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. 13 μὴδὲ εἰσελθῇς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ

17. ορει αγιω μου 24. εκδικησω pro εκζητησω ... αθωωσω
 Subscriptio: ιωηλ δ

Inscriptio: αβδειου ε

1. αβδιου 2. συ ει 3. εν τη καρδια α. Τις με κατ. 4. οτι εαν
 sec. 5. ει pro η ... υπελειποντο 6. εξηρανηθη ... κατελημφθη αυτου
 τα κεκρ. 7. οριων σου ... ουκ εστιν σοι συνεσεις εν αυτοις 8. εν εκεινη
 τη ημερα 9. σοι pro σου 10. τ. ασεβ. την εις τον αδελφον σου ιακωβ-
 και καλυψει 11. εις ημερα ... εις τας πυλας 12. επιδοις ... μεγαλορη-
 μονησης 13. λαου σου εν ημ.

πόνων αὐτῶν, μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν, καὶ μὴ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν.
¹³μηδὲ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτοῦ ἐξολοθρεῦσαι τοὺς ἀνασωζομένους ¹⁴ αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσης τοὺς φεύγοντας αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. ¹⁵διότι ¹⁶ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι· τὸ ἀνταποδόμα σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου· ¹⁶διότι ὃν τρόπον ¹⁷ἔσται ἐπὶ τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, πίνονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον, πίνονται καὶ καταβήσονται, καὶ ἔσονται κατὰ οὐχὺς οὐχ ὑπάρχοντες. ¹⁷ἐν δὲ τῷ ὅρει Σιών ¹⁸ἔσται σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον· καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακώβ τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτοῦς. ¹⁸καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακώβ πῦρ, ὁ δὲ ¹⁹οἶκος Ἰωσήφ φλόξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαὺ εἰς καλὰ μὲν, καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτοὺς καὶ καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος τῷ οἴκῳ Ἡσαὺ, διότι κύριος ἐλάλησε. ¹⁹καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγέβ τὸ ὅρος τὸ ²⁰Ἡσαὺ, καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφελά τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ κατακληρονομήσουσι τὸ ὅρος Ἐφραΐμ καὶ τὸ πεδῖον Σαμαρείας καὶ Βενιαμὴν καὶ τὴν Γαλααδίτιν. ²⁰καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, γῇ τῶν Χαναναίων ²¹ἕως Σαρεπτῶν, καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ ἕως Ἐφραθὰ· κληρονομήσουσι τὰς πόλεις τοῦ Ναγέβ. ²¹καὶ ἀναβήσονται ἀνασωζόμενοι ἐξ ὅρου Σιών τοῦ ²²ἐκδικήσαι τὸ ὅρος Ἡσαὺ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

I O N A Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαζὶ λέγων ²Ἀνάστηθι ³καὶ πορεύθητι εἰς Νινευθὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς μέ. ³καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν ⁴εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην· καὶ εὔρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσίς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἀνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου. ⁴καὶ κύριος ἐξήγγειρε ⁵πνεῦμα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θάλασσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ συντριβῆναι. ⁵καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ καὶ ἀνέ- ⁶βόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποίησαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν· Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κόλιν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδε καὶ ἔρεγγε. ⁶καὶ προσήλθε ⁷πρὸς αὐτὸν ὁ πρῶτος καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί σὺ ῥέγγεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου, ὅπως διασώσῃ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ⁷καὶ εἰ- ⁸πεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Δεῦτε βάλῃμεν κλήρους καὶ ἐπιγνῶμεν τίνας ἔνεχεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ

13. πονου αυτων ... αυτων, μηδε συνεπιθη 14. μηδε στης ... διεκβ. αυτων του εξολοθρευσαι ... τους φευγ. εξ αυτων εν ... ed. rom. θλιψεως, 15. η ημερα του κυριου ... εστω σοι ... ανταποδωμα ... ανταποδοθησε- 16. δια τουτου ον 17. η σωτηρια 18. εκκαυθησεται ... πυρφορος εν 19. βενιαμειν 20. και κληρονομησουσιν 21. ανδρες σεσωσμενοι εξ

Subscriptio: αβδίου ε

Inscriptio: ιωνας ε

I. 2. πορευου εις την νινευη 2. θαρσεις bis ... απο προσωπου .. 3. ανεβη ... εις θαρσεις μετ αυτων 4. πνευμα εις την ... του διαλυθηναι 5. εβων ... θεον αυτων 6. ειπ. προς αυτον ... ει πως προ οτως

8 κλῆρος ἐπὶ Ἰωνᾶν. ⁸ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀπαγγεῖλον ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργασία ἐστὶ, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἰ σὺ; ⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δούλος κυρίου εἰμι ἐγώ, καὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. ¹⁰ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς. ¹¹ καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί ποιήσομέν σοι καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε μᾶλλον κλύδωνα. ¹² καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς Ἀρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμέ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶ. ¹³ καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. ¹⁴ καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν Μηδαμῶς κύριε· μὴ ἀπολώμεθα ἐνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ θῶς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον, διότι σὺ κύριε ὃν τρόπον ἐβούλου πεποιήκας. ¹⁵ καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. ¹⁶ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον, καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ ἠΐξαντο τὰς εὐχάς.

II.

Καὶ προσέταξε κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν ἰω- Mt. 12. 40. Lc. 1 29 sq.
 2 νᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ² καὶ προσηύ-
 3 ξατο Ἰωνᾶς πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, ³ καὶ
 εἶπεν Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰςῆκουσέ μου
 4 ἐκ κοιλίας ἁδοῦ κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου· ⁴ ἀπεβρίψάς με εἰς βάθῃ
 καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου
 5 καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμέ διῆλθον. ⁵ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἀπόσμαι ἐξ ὀφθαλ-
 μῶν σου· ἄρα προσήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου;
 6 ⁶ περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτη, ἔδω ἡ κε-
 7 φαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων, ⁷ κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτω-
 8 χοι αἰῶνιοι· καὶ ἀναβήτην φθορὰ ζωῆς μου, κύριε ὁ θεός μου. ⁸ ἐν τῷ
 ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σέ
 9 ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. ⁹ φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδι-
 10 ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλειπον. ¹⁰ ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογί-
 11 σως ὥσω σοι, ὅσα ἠψάμην ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ. ¹¹ καὶ
 προσετάγη ἀπὸ κυρίου τῷ κήτει, καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

III.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου λέγων ² Ἀνάστηθι
 πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ
 3 τὸ κήρυγμα τὸ ἐμπροσθέν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ. ³ καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς καὶ
 ἐπορεύθη εἰς Νινευή, καθὰ ἐλάλησε κύριος· ἡ δὲ Νινευὴ ἦν πόλις μεγάλη
 4 τῷ θεῷ, ὡς εἰ πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν. ⁴ καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰσελθεῖν

8. εἶπαν ... Απαγγ. ημ. τινος ενεκεν η κακια αυτη εστιν εν ημιν· τις σου 9. εγω ειμι 11. Τι σοι ποιησωμεν ... επωρευετο (?) 12. om με sec. 13. εδυναντο ... επωρευετο (?) 14. οτι συ 15. ενεβαλον ... σαλους αυτης (? σαλου εαυτης?) 16. om τας II. 3. ante Εβοησα add ωδη ... ed. rom. εισηχ. μου cum ex κ. αδ. κρ. μου conjg., non item cod. alex. 4. με εκυκλωσαν 5. καγω ... om με 7. εκ φθορας η ζωη μου 8. την ψυχ. μ. απ εμου ... om τον 9. εγκατελειπον 10. αποδωσω εις σωτηριον μου τω κυριω 11. om απο κυριου III. 2. Αν. και πορ. 3. καθως ... πο- ριας ο. ημερ. τρ. 4. του εισπορευεσθαι

εἰς τὴν πόλιν ὥστε πορεύαν ἡμέρας μίας, καὶ ἐκήρυξε καὶ εἶπεν Ἔτι τρεῖς
 12, ἡμέραι καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται. ⁵ καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῶν
 41, 32, ὧν, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν
 32, ἕως μικροῦ αὐτῶν. ⁶ καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευὴ· καὶ ⁶
 τοῦ καὶ περιεβόλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ. ⁷ καὶ ἐκηρύχθη καὶ ⁷
 ἐβρέθη ἐν τῇ Νινευὴ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ
 λέγων Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γενεσ-
 σῶσαν μηδὲ νεμεσῶσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. ⁸ καὶ περιεβάλλοντο σάκκους ⁸
 οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέ-
 στρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς
 ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες ⁹ Τίς οἶδεν εἰ μετανοήσῃ ὁ θεὸς καὶ ἀποστρέψῃ ⁹
 ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ¹⁰ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα ¹⁰
 αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν
 ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

IV.

Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνεχύθη· ² καὶ προσεύξατο ²
 πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ
 γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς, διότι ἔγνων ὅτι σὺ
 ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς
 κακίαις. ³ καὶ νῦν δέσποτα κύριε λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν ³
 τὸ ἀποθάνειν με ἢ ζῆν με. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύ- ⁴
 πησαι σύ; ⁵ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς ⁵
 πόλεως· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς, ἕως
 οὗ ἀπῆδῃ τί ἔσται τῇ πόλει. ⁶ καὶ προσέταξε κύριος ὁ θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ ⁶
 ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ εἶναι σκιὰν ὑπὲράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
 τοῦ σκιαζεῖν αὐτὸν ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολο-
 κύνθῃ χαρὰν μεγάλην. ⁷ καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς σκώληκι ἐωθινή τῇ ἐπαύ- ⁷
 ριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθαν, καὶ ἀπεξηράνθη. ⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ⁸
 ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνι συγκαλοῦντι,
 καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ ὀλιγοψύχησε καὶ
 ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε Καλὸν μοι ἀποθάνειν με ἢ ζῆν. ⁹ καὶ ⁹
 εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; καὶ
 εἶπε Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου. ¹⁰ καὶ εἶπε κύριος Σὺ ἐφείσω ¹⁰
 ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲ ἐξέ-
 θρεψας αὐτήν, ἣ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο. ¹¹ ἐγὼ δὲ ¹¹
 οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὴ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ἣ κατοικοῦσι πλείους
 ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀρι-
 στεράν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

4. ὥστε πορίας οδοῦ ημ. μ. 5. ἀπο μικροῦ εως μεγαλοῦ αὐτῶν 7.
 μη γενεσῶσαν μηδεν μηδε 8. περιεβαλοντο ... απεστρεψεν ... οδοῦ αυ-
 του 10. επι τα κακα α IV. 2. προσηυξατο ... Ω κυριε ... μου ους
 ελαλησα, επι ... θαρσεις 5. εχει σκηνην εαυτω ... υπ. αυτης εν σκια εως
 ου αφειδη 6. κολοκυντη bis ... ανεβη υπερ κεφαλῆς ιωνα 7. κυριος ο
 θεος ... κολοκυνταν 8. κυριος ο θεος πν. καυσωνος ... κεφαλῆν ιωνα ...
 το αποθανειν ... ed. rom. ζειν (sed corr. calamo ζην) 9. κυριος ο θεος
 ... κολοκυντη 10. κολοκυντης ... επ αυτης, και ουκ ... η υπο ν. εγεν.
 11. om της μεγαλης ... ουδε αριστεραν

Subscriptio: ἰωνας προφητης 5

N A O Y M.

I.

2 Ἀῆμμα Νινευῆ, βιβλινον ὁράσεως Ναοῦμ τοῦ Ἐλεκεσαίου. 2² Ζεὸς ζηλω-
 τῆς καὶ ἐκδικῶν κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ, ἐκδικῶν κύριος τοὺς
 3 ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 3³ κύριος μακρό-
 θυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ἄθῳον οὐκ ἄθῳάσει κύριος· ἐν
 συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν
 4 αὐτοῦ. 4⁴ ἀπειλῶν θαλάσση καὶ ξηραίνων αὐτήν, καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς
 ἐξερρημῶν. ὠλιγώσῃ ἡ Βασανίτις καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθίζοντα τοῦ
 5 Λιβάνου ἐξέλιπε. 5⁵ τὰ ὅρη ἐσείστησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύ-
 θησαν· καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἡ σύμπασα, καὶ πάντες
 6 οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 6⁶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
 καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ τήκει ἄρχας,
 7 καὶ αἱ πέτραι διεσπύρθησαν ἀπ' αὐτοῦ. 7⁷ χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν
 8 αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν. 8⁸ καὶ ἐν
 κατακλισμῷ πορείας συντέλειαν ποιήσεται, τοὺς ἐπεγειρομένους καὶ τοὺς
 9 ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος. 9⁹ τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συντέλειαν
 10 αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσῃ δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει. 10¹⁰ ὅτι ἕως Σεμε-
 λίου αὐτοῦ χερσωθήσεται, καὶ ὡς σμιλαξ περιπλεκομένη βρωθήσεται, καὶ
 11 ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή. 11¹¹ ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου
 12 πονηρά, βουλευόμενος ἐναντία. 12¹² τάδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολ-
 λῶν Καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσθήσεται ἔτι.
 13¹³ καὶ νῦν συντρίψω τὴν βάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς δεσμοὺς διαρρήξω.
 14¹⁴ 14¹⁴ καὶ ἐντελεῖται περὶ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι·
 ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ, καὶ χωνευτὰ θήσομαι ταφὴν σου,
 ὅτι ταχεῖς. (2, 1.) ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὅρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλ-
 λοντος εἰρήνην· ἔορταζε Ἰουδα τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι
 οὐ μὴ προσθῶσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιώσεις.

II.

2 Συντελέεσται, ἐξήρται· 2² ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου, ἐξαιρούμε-
 νος ἐκ θλίψεως. σκόπευσον ὁδόν, κράτησον ὁσφύος, ἀνδρῖσαι τῇ ἰσχυί σφόδρα·
 3³ διότι ἀπέστρεψε κύριος τὴν ὕβριν Ἰακώβ καθὼς ὕβριν τοῦ Ἰσραήλ, διότι
 4 ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφθειραν. 4⁴ ὅπλα
 δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρὶ· αἱ
 5 βηθήσονται ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυνθήσονται τὰ ἄρματα καὶ συμπλακθή-
 σονται ἐν ταῖς πλατείαις· ἡ ὁρὰς αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς ἀστραπαὶ
 6 διατρέχουσαι. 6⁶ καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ φεύξονται ἡμέρας

Inscriptio: ναουμ 1

I. 2. om exdikwn κυριος ante μετα θυμου 3. αθων (sic) ουκ αθω-
 σει· κυριος εν (sic distincta) ... συνισμω 4. εξελειπεν 5. συνπασα 10.
 Σεμελιου αυτων χερσωθησονται· και ως μιλαξ 11. πονηρα λογιζομενος
 ποιησει (*ποιησεται) εναντια 13. δεσμους σου 14. υπερ σου ... και εξ
 οικου 2. σ. εξολοθρευσω τα γλ. σου ... ed. rom. χωνευτα, θησομαι ...
 οτι ταχεις cum ιδου επι conjg. 2, 1. ου μη προσθωσιν ετι ... om δια σου
 II. 2. εξερωμενος σε ... ισχυι σου 5. *συγχυνθησονται

καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς καὶ ἐτοιμάσουσι τὰς προφυλάκας αὐτῶν. πύλαι τῶν πόλεων διηκολίχθησαν, καὶ τὰ βασιλεία διεπέσε, ⁷ καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη· καὶ αὕτη ἀνέβαινε, ⁷ καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο καθὼς περισσεραί φθειγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν. ⁸ καὶ Νινευὴ ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων. ⁹ διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρπαζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβάρυνται ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς. ¹⁰ ἐκτιναγμὸς καὶ ἀνατιναγμὸς, καὶ ἐκβρασμὸς ¹⁰ καὶ καρδίας θρασυμὸς, καὶ ὑπόλυσις γονάτων καὶ ὠδίνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν, καὶ τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυμα χύτρας. ¹¹ ποῦ ἔστι τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὐσα τοῖς σκύμοις; ποῦ ἐπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ σκύμνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; ¹² λέων ἤρπασε τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἐπλησε θήρας νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἀρπαγῆς. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ ¹³ σέ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ πληθύνος σου, καὶ τοὺς λεόντάς σου καταφάγεται ῥομφαία, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ οὐκ ἔτι τὰ ἔργα σου.

III.

¹ ὦ πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδής, ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα. ² φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ ἵππου διώκοντος καὶ ἄρματος ἀναβράσσοντος, ³ καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος καὶ στυλβούσης ῥομφαίας ³ καὶ ἐξαστραπτόντων ὀπλων, καὶ πληθύνους τραυματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς· καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἀπὸ πληθύνους πορνείας. ⁴ πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχαρὶς, ἡγουμένη φαρμάκων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς καὶ λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς. ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω ⁵ τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δεῖξω ἔθνεσι τὴν αἰσχύνην σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου· ⁶ καὶ ἐπιβρίψω ἐπὶ σέ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκα- ⁶ θαρσίας σου, καὶ θήσομαι σε εἰς παράδειγμα· ⁷ καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὄρων σε ⁷ καταβήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ Δειλαία Νινευὴ· τίς στεναῖξει αὐτήν; πόθεν ζητήσω παράκλησιν αὐτῇ; ⁸ ἐτοιμάσαι μερίδα, ἀρμόσαι χορδὴν, ἐτοιμάσαι ⁸ μερίδα Ἀμμὼν, ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς· ὕδωρ κύκλω αὐτῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ θάλασσα καὶ ὕδωρ τὰ τεῖχη αὐτῆς· ⁹ καὶ Αἰθιοπία ἰσχύς αὐτῆς καὶ Αἴγυπτος, ⁹ καὶ οὐκ ἔστη πέρας τῆς φυγῆς, καὶ Δίβνες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς· ¹⁰ καὶ ¹⁰ αὕτη εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἐδαφιούσιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη αὐτῆς βαλοῦσι κλήρους, καὶ πάντες οἱ μεγιστάνες αὐτῆς δεσθίσονται χειροπέδαις. ¹¹ καὶ ¹¹ οὐ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ ὑπερρωραμένη, καὶ οὐ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν. ¹² πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαὶ σκοποὺς ἔχουσαι· ἐὰν σαλευθῶσι, ¹² πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος. ¹³ ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί· τοῖς ¹³ ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου, καταφάγεται πῦρ

6. εν ταις πορειαις αυτων ... om αυτης ... διεπесαν 7. αναιβενвен ... εν ταις καρδ. αυт. 8. ην κολυμβ. υδατος, εν τειсι υδατα αυτης ... ο βλεπων 9. υπερ παντα 10. εκβραγμος 11. εν τοις σκυμοις· ου επορευθη ... σκυμνος λεοντος 13. κυριος ο παντοκратωρ ... εξολεθρευσω ... και ουκετι ου μη ακουσθη III. 1. πληρ. αδικιας 4. επιχαρης ... φυλας pго λαους 5. επι προσωπον σου ... εθνεσιν т. ασχημοσυνην σ. 6. επι-ριψω 7. στεναξει απο σου· ποδ. ζηт. παρακλησις αυτη 8. ης η αρχη αυτης 9. η ισχυς αυτης ... ουκ εσται περ. т. φυγ. σου 11. και γε су 12. και πεсονται 13. και καταφανεται

14 τοὺς μοχλοὺς σου. ¹⁴ ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, καὶ κατακράτησον
τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἐμβήῃ εἰς πηλὸν καὶ συμπατήσῃτι ἐν ἀχύροις, κατα-
15 κράτησον ὑπὲρ πλίνθιν· ¹⁵ ἐκεῖ καταφάγεται σε πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε ῥομ-
16 φαία, καταφάγεται σε ὡς ἀκρίς, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος. ¹⁶ ἐπλήθυνας
τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπε-
17 τάσθη. ¹⁷ ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος ὁ συμμικτός σου, ὡς ἀκρίς ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ
φραγμὸν ἐν ἡμέρᾳ πάγου· ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ ἀφῆλατο, καὶ οὐκ ἔγνω
18 τὸν τόπον αὐτῆς. οὐαὶ αὐτοῖς. ¹⁸ ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς Ἀσσύ-
ριος ἐκοίμισε τοὺς δυνάστας σου· ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ
19 ἦν ὁ ἐκδεχόμενος. ¹⁹ οὐκ ἔστιν ἴσας τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγὴ
σου· πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι
ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός;

A M B A K O Y M.

I.

2 Τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν Ἀμβακούμ ὁ προφήτης. ² ἕως τίνος κύριε κεκράξομαι,
3 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσεις; βοήσομαι πρὸς σέ ἀδικούμενος, καὶ οὐ σώσεις; ³ ἵνα
τί ἔδειξάς μοι κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν, ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; ἐξε-
4 ναντίας μου γέγονε κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει· ⁴ διὰ τοῦτο διεσκέδασται
νόμος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, ὅτι ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν
5 δίκαιον, ἔνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον. ⁵ ἴδετε οἱ κατα-
φρονηταὶ καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ θουμάσατε θουμάσια καὶ ἀφανίσθητε· διότι Act. 13, 41.
ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ὃ οὐ μὴ πιστεύσῃτε ἂν τις
6 ἐκδιηγῇται. ⁶ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν
καὶ τὸ ταχινόν, τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρονομήσαι
7 σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ· ⁷ φοβερὸς καὶ ἐπιφανὴς ἐστίν, ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα
8 αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· ⁸ καὶ ἐξαλοῦνται
ὑπὲρ παρθάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ ὀξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας·
καὶ ἐξεππάσσονται οἱ ἵπποι αὐτοῦ καὶ ὀρμήσουσι μακρόθεν, καὶ πετασθή-
9 σονται ὡς ἀετὸς πρόθυμος εἰς τὸ φαγεῖν. ⁹ συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἦξει, ἀνθε-
στηκότας προσώποις αὐτῶν ἐξεναντίας, καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλωσίαν.
10 ¹⁰ καὶ αὐτὸς ἐν βασιλευσὶν ἐντροφήσει καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
11 εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται, καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσῃ αὐτοῦ. ¹¹ τότε
μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα, καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιλάσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ
12 μου. ¹² οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω-
μεν. κύριε εἰς κρίμα τέταχας αὐτό, καὶ ἔπλασέ με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ.

14. σεαυτη, κατακρατησον ... συνπατει εν αχυροις 15. εξολοθρευσει
... και καταφαγεται 17. αττελαβος ... εν ημεραις παγου ... ουαι ουαι
αυτοις 19. ακουσαντες ... χειρα

Subscriptio: ναουμ ζ

Inscriptio: αμβακουμ η

1. 2. εισακουσης 3. μοι εδειξας ... επι ταλαιπωριαν 4. ο ασεβης
δ. εκδιηγ. υμιν 6. οτι ιδου ε. εξεγ. εφ υμας τ. χαλδ. τους μαχητας, το
εθν. το ταχινον και το πικρον ... επι το πλατος 9. επ ασεβεις 12. ■
θεος μου ο αγ. μου ... επλασ. αυτον

¹³ καθάρους ὁ ὀφθαλμός τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρὰ καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους ¹³ δδύνης· ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονούντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; ¹⁴ καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας ¹⁴ τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς τὰ ἔρπετα τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον; ¹⁵ συντέλειαν ἐν ¹⁵ ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, καὶ ἐλλυκεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ, καὶ συνήγαγεν αὐ-
τὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ· ¹⁶ ἔνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρῆσεται ¹⁶ ἡ καρδία αὐτοῦ· ἔνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγῆνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμ-
φιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανε μερίδα αὐτοῦ καὶ τὰ βρώματα αὐ-
τοῦ ἐκλεκτά· ¹⁷ διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφιβλήστρον αὐτοῦ, καὶ διὰ παντός ¹⁷ ἀποκτέννειν ἔσθνη οὐ φέισεται.

II.

Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιθήσομαι ἐπὶ πέτραν, καὶ ἀπο-
σκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἑλεγχόν μου.
² καὶ ἀπεκρίθη πρὸς με κύριος καὶ εἶπε Γράψον ὅρασιν καὶ σαφῶς εἰς πυξίον, ²
ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά. ³ διότι ἔτι ὅρασις εἰς καιρόν, καὶ ἀνατε- ³
λεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς κενόν· ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχό-
μενος ἦξει καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ. ⁴ ἐὰν ὑποστελήται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ⁴
ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως μου ζήσεται. ⁵ ὁ δὲ κατοικύμενος καὶ κατα- ⁵
φρονήτης, ἀνὴρ ἀλαζών, οὕτως μὴ περᾶν· ὅς ἐπλάτυνε καθὼς ἄδης τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὡς θάνατος οὐκ ἐμπαιπλάμενος, καὶ ἐπισυνάξει ἐπὶ
αὐτὸν πάντα τὰ ἔσθνη, καὶ εἰσδέξεται πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς λαούς. ⁶ οὐχὶ ⁶
ταῦτα πάντα κατ' αὐτοῦ παραβολὴν λήφονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν
αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος,
καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρώς. ⁷ ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δά- ⁷
κνοντες αὐτόν, καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοί σου, καὶ ἔσθῃ εἰς διαρπαγὴν αὐ-
τοῖς. ⁸ διότι ἐσκύλευσας ἔσθνη πολλὰ, σκυλεύσουσι πάντες οἱ ὑπολελειμμένοι ⁸
λαοί, δι' αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν
κατοικούντων αὐτήν. ⁹ ὃ ὁ πλεονεκτῶν πλεονέξαι κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, τοῦ ⁹
τάξαι εἰς ὕψος νοσιᾶν αὐτοῦ, τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς λαῶν· ¹⁰ ἔβου- ¹⁰
λεύσω αἰσχύνῃ τῷ οἴκῳ σου, συνεπέραντας πολλοὺς λαούς, καὶ ἐξῆμαρτεν ἡ
ψυχὴ σου· ¹¹ διότι λίθους ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κἀνθάρος ἐκ ξύλου φθέγ- ¹¹
ξεται αὐτά. ¹² οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵματι, καὶ ἐτοιμάζων πόλιν ἐν ¹²
δικαίᾳ. ¹³ οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ κυρίου παντοκράτορος; καὶ ἐξέλειπον λαοὶ ¹³
ἱκανοὶ ἐν πυρί, καὶ ἔσθνη πολλὰ ὀλιγοψύχησαν. ¹⁴ ὅτι ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ ¹⁴
τοῦ γινῶναι τὴν δόξαν κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς. ¹⁵ ὃ ὁ ποτιζών ¹⁵
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾶ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπαβλέπη ἐπὶ τὰ
σπήλαια αὐτῶν. ¹⁶ πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πλε καὶ σύ· καρδία σαλεύ- ¹⁶
θητι καὶ σείσθητι· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου, καὶ συνήχη-
ται ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου. ¹⁷ διότι ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου καλύψει σε, καὶ ¹⁷
ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε, δι' αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς
καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. ¹⁸ τί ὠφελεῖ γλυπτὸν, τί ¹⁸
ἐγλυψαν αὐτό; ἔπλασεν αὐτὸ χάνευμα, φαντασίαν ψευδῆ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλά-

13. ■ οφθ. μου ... επι πονους ου δυνηση· εις τι 14. ερπετα ουκ
16. θυσει τω αμφιβληστρω αυτ. κ. θυμ. τη σαγηνη α. II. 2. κυριος
προς με ... επι πυξιον 3. οτι ετι ... ες περας ... υστερησει 4. μου εκ
πιστεως ζησ. 5. ο αδης ... επισυν. προς αυτον 6. παραβολην κατ αυ-
του λημψονται ... αυτω προ εαυτω ... αυτου· εως τινος· (sic dist.) 7.
δαγνοντες 8. διοτι συ ... σκυλ. σε παντες οι υπολειμμενοι ... ασεβειαν
(9. εκπασθ.) 10. λαους πολλους 13. εξελεικον 14. και ενεπλησθη η συμ-
πασα γη ... υδωρ πολυ 16. και συ cum seqq. conij. 17. δια αιματα
... ασεβειαν ... αυτων pro αυτην 18. γλυπτον οτι εγλ. αυτο

19 σας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἰδωλα κωφά. ¹⁹ οὐαὶ ὁ λέγων τῷ
ξύλῳ Ἐκνηφον ἐξεγέρσῃ, καὶ τῷ λίθῳ Ὑψώσῃ· καὶ αὐτό ἐστι φαντασία,
20 αὐτῷ. ²⁰ ὁ δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβεῖσθω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
πᾶσα ἡ γῆ.

III.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΜΕΤΑ ΩΔΗΣ.

12 ¹Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήσῃν· ²κατενόησα τὰ ἔργα
σου, καὶ ἐξέστην. ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίξειν τὰ ἔτη ἐπι-
γνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν
3 ψυχὴν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ. ³ ὁ θεὸς ἐκ Θαιμὰν ἦξει, καὶ ὁ ἅγιος
ἐξ ὄρους Φαράν κατασκέου δασέος. διάψαλμα. ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ
4 αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. ⁴ καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται·
5 κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔβητο ἀγάπῃσιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ. ⁵ πρὸ
προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος καὶ ἐξελεύσεται εἰς πεδιά· κατὰ πόδας
6 αὐτοῦ ⁶ ἔσται, καὶ ἐσαλεύσῃ ἡ γῆ· ἐπέβλεψε, καὶ διετάκη ἔσση, διεθρύβῃ τὰ
7 ὄρη βίᾳ, ἐτάκῃσαν βουνοὶ αἰῶνιοι πορείας αἰωνίας αὐτοῦ. ⁷ ἀντὶ κόπων εἶδον
8 σκηνώματα Αἰθιοπῶν, πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ. ⁸ μὴ ἐν πο-
ταμοῖς ὀργισθῇς, κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμὸς σου; ἢ ἐν θαλάσῃ τὸ ὄρ-
μημά σου; ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἵππασία σου σωτηρία.
9 ⁹ ἐντείνων ἐνέτεινας τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. διάψαλμα. ποτα-
10 μῶν ῥαγήσεται γῆ, ¹⁰ ὄψονται σε καὶ ὠδινήσουσι λαοί. σκορπίζων ὕδατα πο-
11 ρείας· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς. ἐπήρθη ¹¹ ὁ
ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς· εἰς φῶς βολίδες σου πορεύ-
12 σονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὀπλῶν σου. ¹² ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν, καὶ ἐν
13 θυμῷ κατὰξεις ἔσση. ¹³ ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, τοῦ σῶσαι τὸν χρι-
στόν σου· βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον, ἐξηγείρας δεσμοὺς ἕως τρα-
14 χήλου. διάψαλμα. ¹⁴ διεκόψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται
15 ἐν αὐτῇ· διανοίξουσι χαλινοὺς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάβρα. ¹⁵ καὶ ἐπιβι-
16 βᾶς εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου ταράσσοντας ὕδωρ πολὺ. ¹⁶ ἐφυλαξάμην,
καὶ ἔπτοθῃ ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε
τρόμος εἰς τὰ ὀστέα μου, καὶ ὑποκάτωδέν μου ἐταράχθη ἡ ἔξις μου. ἀνα-
17 πάυσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου. ¹⁷ διότι
συκτὴ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπελίσιν· ψεύσεται
ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρώσιν· ἐξέλειπεν ἀπὸ βρώσεως πρό-
18 βατα, καὶ οὐχ ὑπάρχουσι βόες ἐπὶ φάτναις. ¹⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλ-
19 λιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρί μου. ¹⁹ κύριος ὁ θεὸς δυνάμεις
μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

III. μετ ωδης 2. εμμεσω 3. δασεως 5. εξελευσ. εν πεδιλοις (sic)
οι ποδες αυτου 6. ** και διεθρυβη ... πορειας αιωνιους 8. οργισθης 9.
εντεινων εντεινεις το τοξ. σ. επι τα σχ. 10. πορειας αυτου 11. etiam cod.
alex. ο ηλιος cum επηρθη conijg. 12. εν απειλη σου ωλιγωσεις ... θυμω
σου 13. τους χριστους σου· εβαλας 15. επεβιβασας 17. γεννηματα ...
εξελειπον ... φατναις εξιλασεως αυτων 18. επι τω κυριω 19. του νι-
χσαι με

Subscriptio: αμβακουμ η

Σ Ο Φ Ο Ν Ι Α Σ.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσί υἱὸν Γοδολλίου τοῦ Ἀμορίου τοῦ Ἐζεκίου ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ Ἀμὼν βασιλέως Ἰούδα. ² ἐκλείπει ἐκλείπεται ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. ³ ἐκλείπεται ἄν- ^{2 3} θρωπος καὶ κτήνη, ἐκλείπεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης· καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώ- που τῆς γῆς, λέγει κύριος. ⁴ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ ⁴ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς Βάαλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, ⁵ καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ⁵ ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, ⁶ καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς μὴ ζητοῦντας τὸν κύριον, ⁶ καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου. ⁷ εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου ⁷ τοῦ θεοῦ, διότι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ ἠγάγε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου ⁸ καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια. ⁹ καὶ ἐκδικήσω ἐμφανῶς ἐπὶ ⁹ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ¹⁰ φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων, καὶ ὀλολυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας, καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. ¹¹ ᾠρηθήσατε οἱ κατοικοῦντες τὴν ¹¹ κατακεκομμένην, ὅτι ὥμοιῶθι πᾶς ὁ λαὸς Χαναάν, καὶ ἐξωλοθρεῦθήσαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ. ¹² καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξερευνήσω ¹² τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς κατα- φρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν· οἱ δὲ λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐ- τῶν Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδὲ μὴ κακώσῃ, ¹³ καὶ ἔσται ἡ δύναμις ¹³ αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν· καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ καταφυτεύουσιν ἀμπελῶ- νας καὶ οὐ μὴ πίνωσι τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹⁴ ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, ¹⁴ ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ τέτακται. ¹⁵ δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα ¹⁵ ἁωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα γνόφου καὶ σκότους, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμί- χλης, ¹⁶ ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς καὶ ἐπὶ ¹⁶ γωνίας τὰς ὑψηλάς. ¹⁷ καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πορεύσονται ὡς ¹⁷ τυφλοὶ, ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον· καὶ ἔχκεε τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα. ¹⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσὸν αὐ- ¹⁸ τῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. καὶ ἐν πυρὶ

Inscriptio: σοφονίας 9

I. 1. χουσει ... αμορειου ... αμως 2. εκλειπεται 3. εκλειπεται ... εκλειπετωσαν τα 5. στρατεια ... οτι και τους προσκ. κ. τ. ομν. κατα του κυριου 6. ζητησαντας 7. η ημερα ... ητοιμασεν ... αυτου, ηγιασεν 9. επι παντας εμφανως επι ... κυριου του θεου αυτου. ανομιαις κ. δ. 10. εν εκεινη τη ημερα 11. χανααν, εξωλεθρευθησαν 12. εν εκεινη τη ημερα ... λεγοντες omissis εν τ. καρδ. αυτων ... ουδ ου μη κακωση 13. κατα- φυτευσωσιν 14. οτι εγγ. η ημερα κυριου 15. δυνατη ημερα οργης η ημ- εκεινη· sic dist. ... οτι ημερα θλιψ. κ. αναγκης ... σκοτους και γνοφου 16. τας ισχυρας, επι τας

ζήλου αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

II.

2 Συνάχθητε καὶ συνδέθητε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον, ² πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθρωποι παραπορευόμενοι, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, 3 πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυρίου. ³ ζητήσατε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα ἐργάζεσθε καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε, καὶ ἀποκρίνα- 4 σθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῆτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. ⁴ διότι Γάζα διηρπασμένη ἔσται, καὶ Ἀσκάλων εἰς ἀφανισμόν, καὶ Ἀζωτος μεσημβρίας ἐκριφθήσεται, 5 καὶ Ἀκκαρὼν ἐκριζώθησεται. οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης, παρόικοι Κρητῶν· λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς Χαναάν, γῆ ἀλλοφύλων, 6 καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας· ⁶ καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα 7 προβάτων, ⁷ καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοιποῖς οἴκου Ἰούδα· ἐπ' αὐτοὺς νεμῆσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκάλωνος, δειλὴς καταλύσου- 8 σιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκεπται αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, 8 καὶ ἀποστρέψει τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν. ἤκουσα ὀνειδισμοὺς Μωᾶβ καὶ κονδυλισμοὺς υἱῶν Ἀμμὼν, ἐν οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο 9 ἐπὶ τὰ ὄριά μου. ⁹ διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, διότι Μωᾶβ ὡς Σόδομα ἔσται, καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν ὡς Γόμορρα, καὶ 10 Δαμασκὸς ἐκλελειμμένη ὡς ἑμιωνία ἄλωνος καὶ ἡφανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπώνται αὐτούς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἔθνους 11 μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. ¹⁰ αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι 11 ὠνείδισαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα. ¹¹ ἐπιφανή- 12 σεται κύριος ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς 13 γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι 12 13 τῶν ἐθνῶν. ¹² καὶ ὑμεῖς Αἰθίοπες τραυματίαι ῥομφαίας μου ἔστε· ¹³ καὶ ἐκ- 14 τενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον, καὶ ζήσει τὴν 14 Νινευὴ εἰς ἀφανισμόν ἀνυδρον ὡς ἔρημον· ¹⁴ καὶ νεμῆσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ χαμαιλέοντες καὶ ἐχῖνοι ἐν τοῖς 15 φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται, καὶ θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορυγμάσιν αὐτῆς καὶ κόρακες ἐν τοῖς πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς.

III.

(2, 15.) Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι μετ' ἐμέ ἔτι. πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν, νομὴ θηρίων· πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτῆς συρεῖ καὶ κινήσει τὰς 1 2 χεῖρας αὐτοῦ. ¹ ὡς ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη πόλις, ἡ περιστερά· ² οὐκ εἰσῆλθουσε φωνῆς, οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ ἐπεποίθει, καὶ 3 πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. ³ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι· οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελείποντο εἰς τὸ 4 πρῶν· ⁴ οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι ἄνδρες καταφρονηταί· ἱερεῖς αὐτῆς 5 βεβηλοῦσι τὰ ἅγια καὶ ἀσεβοῦσι νόμον. ⁵ ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον· πρῶν πρῶν δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς, καὶ οὐκ ἀπεκρύβη καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς νεῖκος ἀδικίαν

II. 3. αποκριεσθαι 4. εσται εἰς ἀφανισμόν ... ἐκριζώθησεται, κ. ακκαρ. ἐκριφθήσεται 5. πρὸς ὑμᾶς χανααν 7. ἐπ αὐτοῦ νεμῆσονται ... ἀπεστρέψεν 9. καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμων ... ἐκλελειμμένη ... καὶ οἱ κατάλοιποι (sic) τοῦ λαοῦ μου 11. ἐπιφανὴς εσται ... ἐξολοθρεύσει ... τοποῦ αὐτῶν 13. ἐκτενω τ. χ. μου 14. ἐμμεσῶ ... αὐτῆς, κόρακες ... ἀναστημα 15. παραπορευόμενος III. 1. ed. rom. ἡ περιστέρα cum seqq. conjng, non item cod. alex. 2. παιδῖαν ... ἐπεποιήσεν 3. ἀραβείας ... ὑπελείποντο 4. οἱ ἱερεῖς 5. ἐμμεσῶ... τὸ κρίμα αὐτοῦ καὶ οὐκ εἰς νίκος ἀδικίαν

ἔν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν· ἐξερῆ- 6
 μώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις
 αὐτῶν παρὰ τὸ μηδένα ὑπάρχειν μηδὲ κατοικεῖν. ⁷εἶπα, πλὴν φοβεῖσθε με ⁷
 καὶ δέξασθε παιδείαν, καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς, πάντα
 ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτήν· ἐτοιμάζου ὁρῶρισον, ἔφθαρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλίς
 αὐτῶν. ⁸διὰ τοῦτο ὑπόμενόν με, λέγει κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστασέως μου ⁸
 εἰς μαρτύριον· διὸ τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἔσθων τοῦ εἰσδέξασθαι βα-
 σιλεῖς, τοῦ ἐκχεῖν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλου
 μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁹ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλώσσαν ⁹
 εἰς γενεὰν αὐτῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ δουλεύειν
 αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἓνα. ¹⁰ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προσδέξομαι ἐν διε- ¹⁰
 σπαρμένοις μου, ὁσσοὺς θυσίας μοι. ¹¹ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ καται- ¹¹
 σχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε
 περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φανύσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσθῇς
 τοῦ μεγαλαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἁγίόν μου. ¹²καὶ ὑπολήψομαι ἐν σοὶ λαὸν ¹²
 πρᾶῦν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου ¹³οἱ κα- ¹³
 τάλοιποι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ καλήσουσι μάταια,
 καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμή-
 σονται καὶ κοιταστήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ¹⁴χαῖρε θυ- ¹⁴
 γατερ Σιών, κήρυσε θυγάτερ Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ
 ὅλης τῆς καρδίας σου, θυγάτερ Ἱερουσαλήμ. ¹⁵περιεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά ¹⁵
 σου, λελύτρωται σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ
 σου, οὐκ ᾔφη κακὰ οὐκέτι. ¹⁶ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρει κύριος τῇ Ἱερουσαλήμ ¹⁶
 θάρσει Σιών, μὴ παρελθῶσαν αἱ χεῖρές σου. ¹⁷κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ, ¹⁷
 ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην καὶ καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγα-
 πῇ αὐτοῦ, καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σὲ ἐν τέρψει ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς. ¹⁸καὶ ¹⁸
 συναῶξ τούς συντετριμμένους σου· οὐαὶ τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτήν ὀνειδισμόν.
¹⁹ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἐνεκεν σοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, καὶ ¹⁹
 σώσω τὴν ἐκπεπισμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐ-
 τοὺς εἰς καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰καὶ καταισχυνθήσονται ²⁰
 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὅταν εἰς-
 δέξομαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσι τοῖς
 λαοῖς τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν,
 λέγει κύριος.

Α Γ Γ Α Ι Ο Σ.

I.

Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτι ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
 μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων
 Εἰπόν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν

6. ἐξέλειπον ... δια το μηδενα 7. ἐξολοθρευθητε ... οσα εκδικησα
 (sic) ... διεφθαρται 8. διоти το κριμα ... οτι εν πυρι του ζηλου 9. εις
 γενεας αυτων 10. οτι προσδεξ. εν διεσπ. μου 12. υπολειψομαι ... λαον
 πολυν και ταπεινον ... του κυριου 13. αδικιαν· ουδε μη καλησουσι ... εν
 στοματι 15. βασιλευσει ο κυριος εμμεσω σου, και ουκ 17. δυνατος sine ὁ ...
 κενει ... επι σοι εν 18. ονειδισμον επ αυτην 19. ενεκα 20. οταν εισδεχωμαι

Subscriptio: σοφονίας 5

Inscriptio: αγγαίος ι

I. 4. δαριου ... Ειπον δη ... σαλ. τον εκ φυλης

2 τὸν τοῦ Ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν λέγων ² Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν Οὐχ ἦκεν ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομηθῆαι τὸν οἶκον κυρίου. ³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ⁴ Εἰ καιρὸς μὲν ὑμῖν ἐστὶ τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοστάξοις, ὁ δὲ οἶκος ἡμῶν ἐξηρημωται; ⁵ καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Τάξατε δὴ καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. ⁶ ἐσπεύρατε πολλὰ καὶ εἰσπνεύκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέσην, περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐθερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν ⁷ εἰς δεσμὸν τετραπλημένον. ⁸ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. ⁹ ἀνάβητε εἰς τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα, οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθήσομαι, εἶπε κύριος. ¹⁰ ἐπεβλέψατε εἰς πολλὰ καὶ ἐγένετο ὀλίγα, καὶ εἰσπνεύθη εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐξεφύσησα αὐτά. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀνδ' ὃν ὁ οἶκος μου ἐστὶν ἔρημος, ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ¹¹ διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια αὐτῆς. ¹² καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σῆτον καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹³ καὶ ἤκουσε Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καὶ ἐξέπεστεilen αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη ¹⁴ ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος ἄγγελος κυρίου ἐν ἀγγέλοις κυρίου τῷ λαῷ Ἐγὼ εἰμι μετ' ὑμῶν, λέγει κύριος. ¹⁶ καὶ ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν.

II.

Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἔκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ² Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τοῦ Ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων ³ Τίς ἐξ ὑμῶν ὃς εἶδε τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἐμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν; ⁴ καὶ νῦν κατίσχυε Ζοροβάβελ, λέγει κύριος, καὶ κατίσχυε Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος, καὶ ποιείτε διότι μετ' ὑμῶν ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος ὁ παντοκράτωρ, ⁵ καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν. θαρσεῖτε, ⁶ διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι ἅπαξ He. 12, 26. ⁷ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ⁸ καὶ συσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἦξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἔθνων καὶ πληρῶσω τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ

2. Οὐκ ηκει 4. υμιν μεν εστιν ... om υμων ... ο δε οικ. ουτος εξε-
ρημωται 5. τας καρδιας υμων 6. ab initio add διοτι ταδε λεγει κυριος
παντοκρατωρ ... ed. rom. εισπνευγκατε ... *ες μεσην 8. επι το ορος ...
και οικοδομησατε 9. εγενοντο 12. ο εκ φυλης ... των λογων αγγαίου
13. om εν αγγελιοις κυριου 14. τα εργα II. 1. δαριου ... τω εβδομου
μηνι 2. τον του ιωσεδεκ 3. ος οιδεν 4. ιησους του ιωσεδεκ (?) ... εγω
μετ υμων ... κυριος παντοκρ. 5. εμμεσω 7. συνσεισω ... πληρωσω

ἐμὸν τὸ χρυσίον, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα 9
τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ·
καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰ-
ρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν
τούτου. ¹⁰ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου 10
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην λέγων ¹¹ Τάδε λέγει κύ- 11
ριος παντοκράτωρ Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον λέγων ¹² Ἐὰν λάβῃ 12
ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ᾤψῃται τὸ
ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἡ ἐψέματος ἡ οἴνου ἡ ἐλαίου ἡ παντὸς
βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Οὐ. ¹³ καὶ 13
εἶπεν Ἀγγαῖος Ἐὰν ᾤψῃται μεμιασμένος ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἐπὶ παντὸς
τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Μιανθήσε-
ται. ¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος καὶ εἶπεν Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως 14
τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτῶν, καὶ ὅς ἐάν ἐγγίσῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν λημμάτων
αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμι-
σεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντα. ¹⁵ καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ 15
τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θείναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ
ναῷ κυρίου, ¹⁶ τίνες ἦτε, ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριστῆς εἴκοσι σάτα, 16
καὶ ἐγένετο κριστῆς δέκα σάτα, καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλή-
σαι πεντήκοντα μετρητάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι. ¹⁷ ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ 17
καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλᾷ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ
οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁸ ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν 18
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ
ἐνάτου μηνός, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς τεθμελιώται ὁ ναὸς κυρίου· θέσθε
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ¹⁹ εἰ ἐπιγινωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἁλῆς, καὶ εἰ ἐτι ἡ 19
ἄμπελος καὶ ἡ συκὴ καὶ ἡ ῥοὰ καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα
καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω. ²⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ 20
δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός λέγων
²¹ Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα λέγων Ἐγὼ 21
σεῖω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ²² καὶ 22
καταστρέψω θρόνους βασιλέων, καὶ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν,
καὶ καταστρέψω ἄρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβά-
ται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ²³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 23
ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, λήψομαι σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ
τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος, καὶ θήσομαι σε ὡς σφραγιδα, διότι σὲ ἡρέτισα,
λέγει κύριος παντοκράτωρ.

10. μηνι τω ἐνατῷ πρὸ τοῦ ἐνατοῦ μηνός ... δαρίου 11. om δὴ 13.
μεμιασμένος ἢ ἀκάθαρτος ψυχῇ ἐπὶ ψυχῇ ἀπο παντός 14. ἐλεγχοντας
15. ἐπὶ τὰς καρδίας ... καὶ ἐπανῶν τοῦ θείναι (17. ἐν ἀφθορίᾳ) 18. τα-
ξατε ... ἐθμελιώθη 19. εἰ ἐτι ἐπιγν. ... om εἰ ἐτι ... ταυτῆς καὶ ἐπανῶ
εὐλογησῶ αὐτὰ 22. ἐξολοθρεύσω ... post ἀναβάτας add καὶ καταστρεψῶ
πασάν τὴν δυνάμιν αὐτῶν καὶ καταβάλω τὰ ὅρια αὐτῶν· καὶ ἐνισχύσω τοὺς
ἐκλεκτοὺς μου· ... ἀναβήσονται 23. λήψομαι ... σε εἰς σφραγιδα
οὕτως

Subscriptio: ἀγγαῖος ι

Z A X A P I A Σ.

I.

Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου
 2 πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου υἱὸν Ἀδδὼ τὸν προφήτην λέγων ³ Ὁργίσθη
 3 κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην· ⁴ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Τάδε
 λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων,
 4 καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. ⁵ καὶ μὴ γίνεσθε
 καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται ἔμπροσθεν λέ-
 γοντες Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν
 5 πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐκ εἰσήκου-
 6 σαν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου, λέγει κύριος. ⁷ οἱ πατέρες ὑμῶν
 6 ποῦ εἰσὶ καὶ οἱ προφῆται; μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; ⁸ πλὴν τοὺς λόγους μου
 καὶ τὰ νόμιμά μου δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δού-
 7 λοις μου τοῖς προφῆταις, οἱ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ ἀπεκρί-
 8 θησαν καὶ εἶπαν Καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι ἡμῖν
 7 κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν
 8 ἡμῖν. ⁹ τῇ τετραδί καὶ εἰκάδι τῷ ἐνδεκάτῳ μηνί, οὗτός ἐστιν ὁ μῆν Σαβᾶτ,
 9 ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ
 10 Βαραχίου υἱὸν Ἀδδὼ τὸν προφήτην λέγων ¹¹ Εἴωρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ
 11 ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν, καὶ οὗτος εἰστήκει ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων
 τῶν κατασκήνων, καὶ ἐπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ
 12 λευκοί. ¹³ καὶ εἶπα Ἴτι οὗτος, κύριε; καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν
 13 ἔμοί· ¹⁴ Εἴω δέξω σοι τί ἐστί ταῦτα. ¹⁵ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς
 14 ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπε πρὸς με Οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξαπέστειλε κύριος
 15 περιοδεῦσαι τὴν γῆν. ¹⁶ καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστώτῳ ἀνὰ
 16 μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπον Περιωδεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα
 17 ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει. ¹⁸ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπε
 18 Κύριε παντοκράτωρ, ὥς τίνος οὐ μὴ ἐλεήσης τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὰς πό-
 19 λεις Ἰουδα, ἃς ὑπεριδὲς τοῦτο ἐβδομηκοστὸν ἔτος; ²⁰ καὶ ἀπεκρίθη κύριος
 20 παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ ῥήματα καλὰ καὶ λόγους πα-
 21 ρακλητικούς. ²² καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ Ἀνάκραγε λέ-
 22 γων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν Σιών
 23 καὶ ζῆλον μέγαν, ²⁴ καὶ ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτι-
 24 θέμενα, ἀντὶ ὧν μὲν ἐγὼ ὀργίσθην ὅληα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακὰ.
 25 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐν οἰκτιρμῷ, καὶ
 26 ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ μέ-
 27 τρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἔτι. ²⁸ καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λα-
 28 λῶν ἐν ἐμοὶ Ἐτι ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι δια-
 χυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιών καὶ αἰρετιεῖ
 τὴν Ἱερουσαλήμ. ²⁹ καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα

Inscriptio: Ζαχαρίας ια

I. 1. δαριου (non v. 7.) 2. πατερας ημων 3. in fine παντοκρατωρ
 pro των δυναμεων 4. οι εμπροσθεν ... om και ουκ εισηκουσαν 6. του
 ποιησαι κατα τ. οδ. υμων κ. κ. τα επ. υμων ... υμιν 8. εφ ιππον ...
 ιστηκει ... των δυ ορειων 10. εξαπεσταλκεν κυρ. του περ. 11. ειπαν
 Περιωδευκαμεν 12. ελεησεις ... υπεριδες 15. εγω μεν 16. κυριος παν-
 τοκρατωρ Επιστρ. ... εκτεθησεται 17. om Ετι primum ... αιρετιει κυριος
 τ. ιερ. ετι 18. τεσσαρα

κέρατα. ¹⁹ καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἑμοί Τί ἐστί ταῦτα, ¹⁹ κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ. ²⁰ καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τέσσαρας τέκτονες. ²⁰ ²¹ καὶ εἶπα Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπε Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ δια- ²¹ σκορπίσαντα τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρε κεφαλὴν· καὶ ἐξήλθουσιν οὗτοι τοῦ θῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα κέρατα, τὰ ἔθνη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπί-
σαι αὐτήν.

II.

Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν. ² καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Ποῦ σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπε ² πρὸς μέ Διαμετρήσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστὶ καὶ πηλίκον τὸ μήκος. ³ καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἑμοί εἰστήκει, ³ καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ, ⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ⁴ λέγων Δράμε καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον λέγων Κατακάρπως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ αὐτῆς· ⁵ καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ ⁵ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ ὦ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς βορρᾶ, λέγει κύ- ⁶ ριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συναῶν ὑμᾶς, λέγει κύριος· ⁷ εἰς Σιών ἀνασώξεσθε οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος. ⁸ διότι τὰδε ⁸ λέγει κύριος παντοκράτωρ· Ὅπισθ δόξης ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυ-
λεύσαντα ὑμᾶς, διότι ὁ ἀπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ· ⁹ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ⁹ ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε ὅτι κύριος παντοκρά-
τωρ ἀπέσταλκέ με. ¹⁰ τέρπου καὶ εὐφραίνου, θυγατερ Σιών, διότι ἰδοὺ ἐγὼ ¹⁰ ἔρχομαι καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ καταφεύξονται ¹¹ ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν, καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ
ἐξεπέσταλκέ με πρὸς σέ. ¹² καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ἰούδαν, τὴν ¹² μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀγίαν, καὶ αἰρετιεῖ ἔτι τὴν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ εὐλαβείσθω ¹³ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξεγήγερται ἐκ νεφελῶν ἅγιον αὐτοῦ.

III.

Καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐστῶτα πρὸ
προσώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἰστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ ἀν-
τιθέσθαι αὐτῷ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν διάβολον Ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν ²
σοὶ διάβριε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλὴμ·
οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός; ³ καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδύ- ³
μένος ἱμάτια ῥυπαρά, καὶ εἰστήκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου. ⁴ καὶ ἀπε- ⁴
κρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἐστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων Ἀφέλετε τὰ
ἱμάτια τὰ ῥυπαρά ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἀφῆρηκα τὰς ἀνο-
μίας σου, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη, ⁵ καὶ ἐπίδετε κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ ⁵
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἐπέθηκαν κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἰστήκει· ⁶ καὶ διεμαρ- ⁶

19. om καὶ Ἱερουσαλὴμ 21. x. ειπεν προς' με ... τον ιουδαν ... καὶ
εισηλθον ... τεσσαρα ... * om τα εθνη II. 3. ιστηκει ... εις απαντησιν
αυτου 4. των εμμεσω αυτης 5. φησιν κυριος ... εμμεσω αυτων 9. δου
λευσασιν ... διοτι κυριος 10. om εγω ... εμμεσω 11. εμμεσω ... απε-
σταλκεν 12. και την μερ. α επι την γην την αγ. 13. διοτι III. 4. κυ-
ριος ιησουν ... ιστηκει ... om του 2. ουχ ιδου 3. ιστηκει 5. και περιεβ
αυτ. ιματ. και επεδηκ. κιδαρ. καθ. ε. τ. x. αυτου ... ιστηκει

7 τύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν λέγων Ἱ Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐν τοῖς προσταγμασί μου φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν διαφυλάσσης τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω σοι ἀναστρεφόμενους ἐν μέσῳ τῶν ἐστηκότων τούτων. Ἰ ἄκουε δὴ Ἱησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ κατῃμένοι πρὸ προσώπου, διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσὶ· διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου ἀνατολήν· Ἱ διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου τοῦ Ἱησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἑνα ἑπτὰ ὀφθαλμοὶ εἰσιν· ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ¹⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσατε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.

IV.

Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ ἐξήγειρέ με ὃν τρόπον 2 ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ· ² καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα Ἐώρακα, καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσῇ ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις· ³ τοῖς ἐπάνω αὐτῆς, ³ καὶ δύο ἐλαταὶ ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμ- ^{11, 4.} ⁴ παδίου αὐτῆς καὶ μία ἐξ εὐωνύμων. ⁴ καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί λέγων Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; ⁵ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί καὶ εἶπε πρὸς μέ λέγων Οὐ γινώσκεις τί ἐστὶ 6 ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. ⁶ καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς μέ λέγων Οὗτος ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ λέγων Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ 7 ἀλλὰ ἐν πνεύματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁷ τίς εἶ σὺ τὸ ὅρος τὸ μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ τοῦ κατορθῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας ἰσότητά χάριτος χάριτα αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ 9 λέγων Ἱ Αἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τούτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέ- 10 σταλέ με πρὸς σέ. ¹⁰ διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς; καὶ χαροῦνται καὶ ὄφονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ· ἑπτὰ οὗτοι 11 ὀφθαλμοὶ εἰσιν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ¹¹ καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί αἱ δύο ἐλαταὶ αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐω- ^{5, 6.} ¹² νύμων; ¹² καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαίων οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυξωτήρων τῶν χρυσαῖς; ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ 13 χερόντων καὶ ἐπαρυστόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς; ¹⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ 14 Οὐκ οἶδας τί ἐστὶ ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. ¹⁴ καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασιν κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ δρέπα- 2 νον πετόμενον. ² καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα ἐγὼ Ὁρῶ δρέπανον πετόμενον μήκους πῆχεων εἴκοσι καὶ πλάτους πῆχεων δέκα. ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὕτη ἡ ἀρά ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ κλέπτῃς ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπιλοχὸς 4 ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται. ⁴ καὶ ἐξοίσω αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ

6. λεγων πρ. ιησ. 7. φυλασση ... και εαν φυλαξης και γε την ... εμ-
μεσω 8. και οι κατῃμεινοι προ πρ. σου 9. προσωπου ιησου IV. 2. και
ειπεν (sic) Εωρακα ... επαρυστιδες 4. om λεγων 5. ειπεν omisissis πρ. με
λεγων 6. αλλ η εν 9. επιτελουσιν ... εξαπεστειλεν 10. χαρησονται ...
εισιν κυριοι 14. τω κυριω V. 2. ειπα Ορω εγω ... μηκος ... πλα-
τος 3. επι προσωπου ... ante εκδικηθησεται sec. add εως θανατου 4.
**εξοισω αυτα

εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐξῆλθεν ὁ 5 ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἔμοι καὶ εἶπε πρὸς με Ἀνάβλεψον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο. ⁶ καὶ εἶπα Τί ἐστὶ; καὶ εἶπε Τοῦτο τὸ μέτρον 6 τὸ ἐκπορευόμενον. καὶ εἶπεν Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁷ καὶ 7 ἰδοὺ τάλαντον μολίβδου ἐξαίρμενον· καὶ ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάστητο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου. ⁸ καὶ εἶπεν Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία· καὶ ἔρριπεν αὐτὴν εἰς μέσον 8 τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον τοῦ μολίβου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. ⁹ καὶ ἦρα 9 τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὐταὶ εἶχον πτέρυγας ἑποπος, καὶ ἀνέ- λαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁰ καὶ εἶπα 10 πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἔμοι Ποῦ αὐταὶ ἀποφέρουσι τὸ μέτρον; ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς με Οἰκοδομήσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλῶνος καὶ ἐτοι- 11 μάσαι, καὶ δῆσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ.

VI.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τέσ-
 sac. sara ἄρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὁρέων, καὶ τὰ ὄρη τῶν ὄρη χαλκᾶ.
 sqq. ² ἐν τῷ ἄρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρρόι, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ δευτέρῳ ἵπ- 2
 ποι μέλανες, ³ καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἄρματι 3
 τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι φαροί. ⁴ καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγε- 4
 λον τὸν λαλοῦντα ἐν ἔμοι Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; ⁵ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος 5
 ὁ λαλῶν ἐν ἔμοι καὶ εἶπε Ταῦτά ἐστὶν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκ-
 πορεύονται παραστήναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἐν ᾧ ἦσαν ἵπποι οἱ μέ- 6
 λανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν
 αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου, ⁷ καὶ οἱ φαροὶ ἐξε- 7
 πορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεύσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπε
 Πορεύεσθε καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν· καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν. ⁸ καὶ ἀνε- 8
 βόησε καὶ ἐλάλησε πρὸς με λέγων Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ,
 καὶ ἀνέπαυσαν τὸν θυμὸν μου ἐν γῇ βορρᾶ. ⁹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 9
 με λέγων ¹⁰ Δάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ 10
 τῶν χρησίων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν, καὶ εἰσελεύσῃ σὺ
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ Σοφονίου τοῦ ἥκοντος ἐκ
 Βαβυλῶνος, ¹¹ καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους, 11
 καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγά-
 λου, ¹² καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἀνὴρ, 12
 Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει τὸν
 οἶκον κυρίου. ¹³ καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετὴν, καὶ καθιεῖται καὶ κατάρξει ἐπὶ 13
 τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ
 ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. ¹⁴ ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι καὶ 14
 τοῖς χρησίοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτήν, καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σο-
 φονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁵ καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἤξουσι 15
 καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντο-
 κράτωρ ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἔσται ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακούσητε
 τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

4. εἰσελευσομαι ... εμμεσω 7. μολιβου ... εμμεσω του ταλαντου
 8. εμμεσω του μετρου 9. πτερυγας ως πτερυγας εποπος VI. 4. τεσσαρα
 2. πυροι 5. ειπεν Ουτοι εισιν οι 6. οι ιπποι οι 7. του πορευεσθαι και
 περιοδεუსαι 8. βορρα, ανεπαυσαν 10. αυτων pro αυτην 11. λημψη 13.
 λημψεται ... ο ιερεις 14. τοις υπομεν. αυτον ... χαρ. τοις υιοις σοφο-
 νιου 15. και επιτησεσθ.

VII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐγένετο λό-
 γος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου ὃς ἐστὶ Χασελεῦ.
 2 καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαβυλὴν Σαρασάρ καὶ Ἀρβεσεὲρ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
 3 ἄνδρες αὐτοῦ ἐξήλασσαι τὸν κύριον, λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ
 οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγων Εἰσελήλυθεν
 ὡς ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, καθότι ἐποίησεν ἤδη ἱκανὰ ἔτη.
 4 5 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμὲ λέγων 5 Εἰπὸν πρὸς
 ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων Ἐὰν νηστεύσητε ἢ
 κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἐβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἐβδομήκοντα ἔτη
 ■ μὴ νηστεύειαν νενηστεύκατέ μοι; 6 καὶ ἔὰν φάγητε ἢ πίητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσσετε
 7 καὶ πίνετε; 7 οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε κύριος ἐν χερσὶ τῶν προφητῶν
 τῶν ἔμπροσθεν, ὅτε ἦν Ἱερουσαλὴμ κατοικουμένη καὶ εὐθηνούσα, καὶ αἱ
 8 πόλεις κυκλόθεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὄρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατωκεῖτο; 8 καὶ ἐγέ-
 9 νετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν λέγων 9 Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ
 Κρίμα δίκαιον κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν
 10 ἀδελφὸν αὐτοῦ, 10 καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πένητα μὴ
 καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακείτω
 11 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. 11 καὶ ἠπειθήσαν τοῦ προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον
 12 παραφρονούντα, καὶ τὰ ὥτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν, 12 καὶ τὴν
 καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθεῖν τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς
 λόγους οὓς ἐξαπέστειλε κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶ τῶν
 προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκρά-
 13 τορος. 13 καὶ ἔσται ὁν τρόπον εἶπε καὶ οὐκ εἰσέκουσαν, οὕτως κεκραῖονται
 14 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 14 καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς
 πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν
 ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφα-
 νισμόν.

VIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων 2 Τάδε λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιών ἐξήλων μέγαν, καὶ
 3 θυμὸν μεγάλον ἐξήλωκα αὐτήν. 3 τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιών,
 καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ κληθήσεται ἡ Ἱερουσαλὴμ πό-
 4 λις ἀληθινή, καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος ὄρος ἅγιον. 4 τάδε λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ Ἐτι κατισήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς
 5 πλατείαις Ἱερουσαλὴμ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 5 ἀπὸ πληθύνους ἡμερῶν 6 καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδα-
 6 ρίων καὶ χορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. 6 τάδε λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν καταλοιπῶν τοῦ λαοῦ τούτου ἐν
 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον μου ἀδυνατήσῃ; λέγει κύριος παν-
 7 τοκράτωρ. 7 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἐγὼ σῶζω τὸν λαόν μου
 8 ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν, 8 καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατα-

VII. 1. δαρίου ... τη τετραδι και εικαδι του μηνος του ενατου 2. αρβεσεσερ ... του εξηλασασθαι 3. Ει εισεληλυθεν ωδε το αγιασμα εν τω μηνι τω πεμπτω ... εποιησαν 4. προς με 5. Ειπε πρ. παντα 6. φαγητε και πιητε· ουχ υμ. εσθιετε και υμεις πινετε 7. λογοι εισιν ... αι πολ. αυτων κυκλοθεν, και 9. κρινατε 12. εισακουσαι ... ορμη μεγαλη 13. εισηκουσαν αυτου ... εισακουσω αυτων VIII. 2. εξηλωσα his 3. Και επιστρεψω ... εμμεσω ... om τη 4. om τη 6. Διοτι ει αδυνατησει ... ενωπι. εμου 7. ανασωζω

σκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔσονται ἔμοι εἰς λαὸν καὶ γὰρ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. ⁹ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τεμελιώται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτωρ, καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ὠκοδοῖται. ¹⁰ διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς 10 ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνῃ ἀπὸ τῆς θλίψεως· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. ¹¹ καὶ νῦν οὐ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, ¹² ἀλλ' ἡ δεξιὴ εἰρήνῃ· ἡ ἀμπελοὺς δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δροσὸν αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ μου τούτου ταῦτα πάντα. ¹³ καὶ ἔσται ὁ τρόπος ἡτε ἐν κατάρα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ οἶκος Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ· θαρσεῖτε καὶ κατισχυέτε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. ¹⁴ διότι τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ὁν τρόπον διενεθῆν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσαι με τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μετενόησα, ¹⁵ οὕτως παρατέταγμαί καὶ διανεσθήμαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν οἶκον Ἰούδα· θαρσεῖτε. ¹⁶ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ποιήσετε· λαλεῖτε ἀληθεῖαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἀληθεῖαν καὶ κρίμα εἰρηνικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πόλεις ὑμῶν, ¹⁷ καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ μὴ λογιέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε· διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος ¹⁹ αὐτοῦ ἐν τῇ τετραῇ καὶ νηστείᾳ καὶ πέμπτῃ καὶ νηστείᾳ καὶ ἐβδόμῃ καὶ νηστείᾳ καὶ δεκάτῃ ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθὰς, καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀληθεῖαν καὶ τὴν εἰρήνῃν ἀγαπήσατε. ²⁰ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ κατοικοῦντες πόλεις πολλὰς, ²¹ καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν, λέγοντες Πορευώμεθα δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος, πορευέσθαι καὶ γὰρ. ²² καὶ ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐξιλάσασθαι τὸ πρόσωπον κυρίου. ²³ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες Πορευόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ θεὸς μετ' ὑμῶν ἐστίν.

IX.

Ἀἴμα λόγου κυρίου ἐν γῇ Σεδράχ καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ, διότι κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ² καὶ ἐν Ἡμαθ ἐν 2 τοῖς ὄρεσις αὐτῆς Τύρος καὶ Σιδὼν, διότι ἐφρόνησαν σφόδρα· ³ καὶ ὠκοδόμησεν Τύρος ὀχυρώματα αὐτῇ, καὶ ἐπησάφισεν ἀργύριον ὡς χυτὸν, καὶ συνήγαγε χρυσὸν ὡς πηλὸν ὀδῶν. ⁴ καὶ διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτούς, ⁴ καὶ καταξεί εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται.

8. εμμεσω ... μοι ε. λ. και εγω 10. υπαρχει 12. γεννηματα ... του λαου μου παντα ταυτα 13. εθνεσιν οικος ιουδ. κ. ο οικ. 16. om αληθειαν sec. ... κριμα δικαιον κρινετε 17. παντα ταυτα 19. και εις ευφροσυνην 21. εις πολιν μίαν ... ed. rom. παντοκρατορος. πορ. καγω. 22. και του εξιλασχεσθε 23. οτι θεος μετα σου εστιν IX. 1. σεδρακ 2. και ημαθ 3. **εαυτη 4. om και prim. ... κληρονομησει αυτην κ. καταξει ε. θ. την δυν. κυτ.

■ ὁφεται Ἀσκάλων καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ἀκκάρων, ὅτι ἡσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολείται βα-
 6 σιλεὺς ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκάλων οὐ μὴ κατοικηθῇ. ⁶ καὶ κατοικήσουσιν ἄλλοι-
 7 γενεὴς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων, ⁷ καὶ ἔξαρῶ τὸ αἷμα αὐτῶν
 ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὁδόντων αὐτῶν·
 καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλιάρχος ἐν
 8 Ἰούδα, καὶ Ἀκκαρῶν ὡς ὁ Ἰεβουσαῖος· ⁸ καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου
 ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλῃ ἐπ’
 9 αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων, διότι νῦν ἐώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. ⁹ χαῖρε
 σφόδρα σύγατερ Σιών, κήρυσε σύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἔρ- Mt. 21, 5.
 χεται σοι δίκαιος καὶ σῶζων, αὐτὸς πρᾶϋς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ Jo. 12, 15.
 10 πῶλον νέον. ¹⁰ καὶ ἐξολοθρεύσει ἄρματα ἐξ Ἐφραΐμ καὶ ἵππον ἐξ Ἱερουσα-
 λήμ, καὶ ἐξολοθρεύσεται τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν·
 11 καὶ κατάρξει ὕδατων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς. ¹¹ καὶ οὐ
 ἐν αἵματι διαθήκης σου ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος
 12 ὕδωρ. ¹² καθήσεσθε ἐν ὀχυρώμασι δέσμοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μιᾶς
 13 ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι· ¹³ διότι ἐνέτεινά σε Ἰούδα
 ἐμαυτῷ τόξον, ἔπλησα τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιών ἐπὶ τὰ
 14 τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ· ¹⁴ καὶ κύριος
 ἔσται ἐπ’ αὐτούς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ κύριος παντοκρά-
 15 τωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. ¹⁵ κύριος
 παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτούς· καὶ καταναλώσουσιν αὐτούς, καὶ καταχά-
 16 σουσι τὰς φιάλας ὡς ὑσιαστήριον. ¹⁶ καὶ σώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρὸβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἄγιοι κυλίνονται ἐπὶ
 17 γῆς αὐτοῦ. ¹⁷ ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι καλὸν αὐτοῦ, σίτος νεανί-
 σκοις, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

X.

Αἰτεῖσθε παρὰ κυρίου ὑετὸν καθ’ ὥραν, πρῶμιον καὶ ὄψιμον· κύριος
 ἐποίησε φαντασίας, καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς, ἐκάστῳ βοτάνην ἐν
 2 ἀγρῷ. ² διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντιες ὀράσεις
 ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῆ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξη-
 3 ράνθησαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν διότι οὐκ ἦν ἱσασί. ³ ἐπὶ τοὺς ποι-
 μένας παρωξύνθη ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι· καὶ ἐπι-
 4 σκέφεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον Ἰούδα,
 καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ. ⁴ καὶ ἀπ’ αὐτοῦ ἐπὶ-
 5 βλεψε, καὶ ἀπ’ αὐτοῦ ἔταξε, καὶ ἀπ’ αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἀπ’ αὐτοῦ
 6 ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. ⁵ καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατοῦν-
 τες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάσσονται, διότι κύριος μετ’
 αὐτῶν· καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων. ⁶ καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον
 Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσήφ σώσω, καὶ κατοικιῶ αὐτούς, ὅτι ἡγάπησα αὐ-
 τοὺς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς· διότι ἐγὼ κύριος ὁ

5. ησχυνθ. απο της ελπίδος αυτής· κ. απ. βασιλεια απο γαζης 7. τα βδελ. αυτου 8. αναστεμα ... εωρακα τοις 9. ο βασ. σου 10. εξο- λεθρευσει ... εξολοθρευθησεται 11. om σου prius ... τους δεσμ. σου 12. και θησονται εν οχυρωματι 13. εις τοξον ... επεγερω 14. και εσται κυ- ριος ... πορευονται 15. υπερασπ. αυτων ... καταναλωσωσιν ... εκπλυντ. το αιμα αυτων ως οι. και πλ. ως φιαλας υσιασθηριον 16. om ο θεος αυ- των ... επι της γ. α. 17. καλον παρ αυτου X. 1. υετον παρα κυριου 2. οτι ουκ ην 3. και επισκεπτεται κυριος 4. κ. εξ αυτ. επεβλ. κ. εξ α. ετ. κ. εξ α. το τοξ. ε. θυμω· εξ ... ελαυνων 5. κυριος παντοκρατωρ 6. ηγαπηκα ... και εσται ον τρ.

Ήδὲ αὐτῶν, καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῖς. ⁷ καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἑφραΐμ, ⁷
 καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἶνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ
 εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. ⁸ σημανῶ αὐ- ⁸
 τοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς, καὶ πληθυνθήσονται
 καθότι ἦσαν πολλοί. ⁹ καὶ σπερῶ αὐτούς ἐν λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν μνηστῆ- ⁹
 σονται μου, ἐκθρέψουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψουσιν. ¹⁰ καὶ ἐπιστρέψω ¹⁰
 αὐτούς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτούς, καὶ εἰς τὴν
 Γαλααδίτιν καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰσάξω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ ¹¹
 αὐτῶν οὐδὲ εἰς. ¹¹ καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσῃ στενῇ, καὶ πατάξουσιν ἐν ¹¹
 θαλάσῃ κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βᾶθρα ποταμῶν, καὶ ἀφαιρε-
 θήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται. ¹² καὶ ¹²
 κατισχύσω αὐτούς ἐν κυρίῳ ἡμεῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυ-
 γήσονται, λέγει κύριος.

XI.

Μτ. 26, καὶ ἔστησαν τὸν μισθὸν μου τριάκοντα ἀργυροῦς. ¹³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς με ¹³
 15. Κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δοκιμὸν ἔστιν, ὃν τρόπον
 Μτ. 27, ἐδοκιμάσθη ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροὺς καὶ ἐνέβαλον ¹⁴
 9. 10. αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. ¹⁴ καὶ ἀπέδωκε τὴν ῥάβδον ¹⁵
 αὐτῶν δευτέραν, τὸ σχολίσμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχεσιν ἀνὰ μέσον
 Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον Ἰσραὴλ. ¹⁵ καὶ εἶπε κύριος πρὸς με Ἔτι λάβε σεαυτῷ ¹⁵
 σκευὴ ποιμενικὰ ποιμένος ἀπείρου. ¹⁶ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ ¹⁶

7. οψεται κ. ευφρανθησεται ... αυτων η καρδια 8. *om διоти λυτρ. αυτους, **add ante και εισδεξ. α. 9. αυτ. εν αλληλοις ... και εκθρεψ. 41. ξηρανθησονται XI. 6. κυριος παντοκρατωρ ... εξελουμαι 7. χαναντιν ... λημφομαι ... την μιαν 9. εκλειπεται 40. λημφομαι 11. διασχε- δασθησονται ... om μοι 42. δετε στήσαντες τον 43. και σκεψαι αυτο ει ... εις οικον 14. διασχ. την διαθηκην μου ανα ... του ισραηλ 45. σκευος ποιμινιος απειρου ποιμαινιχα

τὴν γῆν, τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψῃται, καὶ τὸ ἐσχορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσῃται, καὶ τὸ δολόκληρον οὐ μὴ κατευθύνῃ, καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται, καὶ τοὺς ἀστραγάλους αὐτῶν
 17 ἐκστρέψει. ¹⁷ ὧ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια, καταλελοιπότες τὰ πρόβατα· μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ· ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραίνόμενος ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται.

XII.

Δῆγμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, ἐκτείνων οὐρανόν,
 2 καὶ θεμελιῶν γῆν, καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ. ² Ἴδου ἐγὼ τίθω τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς πρῶθουρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ
 3 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. ³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερουσαλήμ λίθον καταπατούμενον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίξων ἐμπαίξεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ’
 4 αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξω πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει, ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας
 5 τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει. ⁵ καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλιάρχοι Ἰούδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Εὐρήσομεν ἑαυτοὺς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
 6 σαλήμ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν. ⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους Ἰούδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῳ, καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς
 7 κυκλόθεν, καὶ κατοικήσῃ Ἱερουσαλήμ ἔτι καὶ αὐτὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. ⁷ καὶ σώσει κύριος τὰ σκηνώματά Ἰούδα καὶ ὡς ἀπ’ ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλύνῃται καύχημα οἴκου Δαυὶδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλήμ ἐπὶ τὸν
 8 Ἰούδα. ⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔσται ὁ ἄσθενὼν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς Δαυὶδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγγελος κυρίου ἐνώπιον αὐ-
 9 τῶν. ⁹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζητήσω ἐξ ἄραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐρχόμενα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ¹⁰ καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικούντας Ἱερουσαλήμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ· καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς Ἰο. 19,
 11 πητῶ, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἱερουσαλήμ ὡς κοπετὸς ῥοῶνος ἐν
 12 πεδίῳ ἐκκοπτομένου, ¹² καὶ κόφεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς· φυλὴ οἴκου Δαυὶδ καὶ αὐτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ αὐτάς· φυλὴ οἴκου Νάθαν
 13 καὶ αὐτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ αὐτάς· ¹³ φυλὴ οἴκου Λευὶ καὶ αὐτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ αὐτάς· φυλὴ τοῦ Συμεὼν καὶ αὐ-
 14 τὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ αὐτάς. ¹⁴ πᾶσαι αἱ ὑπολειμμέναι φυλαί, φυλὴ καὶ αὐτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ αὐτάς.

16. το διεσχορπισμενον ... εκτριψει 17. και οι καταλελοιποτες ... ο οφθ. αυτ. ο δεξ. XII. 4. πνευμα αυτου εν 2. και εσται περ. 6. om in fine εν ιερουσαλημ 7. και δωσει κυριος ... επαρξεις ... ιουδαν 8. ως οικος δαυιδ omissis ο δε οικ. δαυιδ 9. του εξαραι ... επερχομενα 10. επ αυτους κοπετον ως επ αγαπητον ... om τω 12. post φυλας φυλας add φυλη φυλη καὶ αὐτην· και αι γυναικες αυτων καὶ αὐτας ... pro δαυιδ *habuisse vdr ναθαν 13. λευει 14. πασαι αι φυλαι αι υπολει.

XIII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος τῷ οἴκῳ Δαυὶδ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν καὶ εἰς τὸν χωρισμόν ² καὶ ² ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος Σαβαώθ, ἐξολοθρευσά τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι αὐτῶν ἔσται μνεῖα· καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρώ ἀπὸ τῆς γῆς. ³ καὶ ἔσται ³ εἰς ἐκείνην προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδοῦς ἐλάλησας ἐπ' ὀνόματι κυρίου· καὶ συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. ⁴ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁴ κατασχυνθήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέξῃν τριχίνην ἄνδ' ὧν ἐψεύσαντο. ⁵ καὶ ἐρεῖ ⁵ Οὐκ εἰμὶ προφήτης ἐγώ, διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου. ⁶ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν Τί αἰ ⁶ πληγαὶ αὐταὶ ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ Ἄς ἐπλήγῃ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου. ⁷ ῥομφαία ἐξεγέρσῃ ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπὶ ἄνδρα ⁷ πολίτην μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξετε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς μικροὺς. ⁸ καὶ ἔσται ⁸ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη αὐτῆς ἐξολοθρευθήσεται καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ· ⁹ καὶ διᾶξω τὸ τρίτον διὰ πυ- ⁹ ρός, καὶ πυρώσω αὐτοὺς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτούς ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον· αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, κἀγὼ ἐπακούσομαι αὐτῷ, καὶ ἐρῶ Δαός μου οὗτός ἐστι, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου.

XIV.

Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται κυρίου, καὶ διαμερισθήσονται τὰ σκυλά σου ἐν σοί· ² καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἀλώ- ² σεται ἡ πόλις καὶ διαρπαγῇσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται, καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολοθρευθῶσιν ἐκ τῆς πόλεως. ³ καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ ³ παρατάσσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις, καὶ ὡς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. ⁴ καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ⁴ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ ἐξ ἀνατολῶν· καὶ σχισθήσεται τὸ ἔρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν, χάος μέγα σφόδρα· καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν βορρᾶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐ- ⁵ τοῦ πρὸς νότον· ⁵ καὶ φραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὄρεων μου, καὶ ἐγκολλη- ⁵ θήσεται φάραγξ ὄρεων ἕως Ἰασόδ, καὶ ἐμφραχθήσεται καὶ ὡς ἐνεφράγη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὁζίου βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἤξει κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ⁶ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς, καὶ ψυχὴ καὶ πάγος ⁷ ἔσται μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα ⁷

XIII. 1. ἐν τῷ οἴκῳ ... ραντισμον pro χωρισμον 2. om σαβαώθ ... ἐξολοθρευσω ... ἐσται αὐτων 3. ante ου ζηση add ἐν τῷ προφητεύειν αυ-
των ... ἐν ονοματι 5. ab ἀνθρωπος ad ἀνθρωπος transilit 6. του ἀγαπη-
του μου 7. ἐπὶ τον ποιμαίνα μου κ. ἐπ ἀνδρα πολ. αυτου ... παταξον τον
ποιμενα· καὶ διασκορπισθησονται τα πρ. της ποιμνης ... ποιμενας pro μι-
κρους 8. καὶ ἐσται ἐν τῇ ἡμερᾳ ἐκείνῃ λέγει κυριος ... ἐξολοθρευθησεται
9. καὶ ἐγὼ ἐπακ. XIV. 1. του κυριου 2. ἐξολοθρευσωσιν 3. καὶ ὡς
ἡμεραι 4. ab ἐλαιων ad ἐλαιων transilit ... ἀνατολας, καὶ το ἡμισυ αυτου
προς θάλασσαν ... προς βορραν 5. καὶ ἐμφραχθησεται φαραγξ ορειων μου
... ορειων εως ἀσαηλ ... om καὶ ἐμφραχθησεται ... του σεισμου 6. om
καὶ ἐσται ab initio ... ψυχος 7. ἐσται μια ἡμερα

ἐκείνη γνωστή τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἐσπέραν ἔσται
 8 φῶς. ⁸ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ, τὸ ἥμισυ
 αὐτοῦ εἰς τὴν ὁράσσαν τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν ὁράσσαν
 9 τὴν ἐσχάτην, καὶ ἐν ἑρέει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως. ⁹ καὶ ἔσται κύριος εἰς
 βασιλεία ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἰς, καὶ τὸ
 10 ὄνομα αὐτοῦ ἐν, ¹⁰ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ Γαβὲ ἕως
 Ῥεμμὼν κατὰ νότον Ἱερουσαλήμ. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τόπου μενεῖ, ἀπὸ τῆς πύλης
 Βενιαμὴν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν
 11 καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμεθήλ, ἕως τῶν ἀποληνίων τοῦ βασιλείως ¹¹ κατοική-
 σουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλήμ πε-
 12 ποιῶτως. ¹² καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς
 ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· τακῆσονται αἱ σάρκες αὐτῶν ἐστηκότων
 ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ῥυθίσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐ-
 13 τῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακῆσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹³ καὶ ἔσται ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου μεγάλη ἐπ' αὐτούς· καὶ ἐπιλήψονται ἕκα-
 14 στος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακῆσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς
 14 τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ Ἰούδας παρατάσσεται ἐν Ἱερουσαλήμ,
 καὶ συναῖξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ
 15 ἱματισμὸν εἰς πληθὺς σφόδρα. ¹⁵ καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις τῶν ἵππων καὶ
 τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν
 16 ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν πτώσιν ταύτην. ¹⁶ καὶ ἔσται
 ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐζῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ἱερουσα-
 17 λήμ, καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεὶ κυρίῳ παν-
 17 τοκράτορι καὶ τοῦ ἐορτάσαι τὴν ἐορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ¹⁷ καὶ ἔσται ὅσοι
 ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλήμ τοῦ προσ-
 18 κυνῆσαι τῷ βασιλεὶ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται.
 18 ¹⁸ ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴδὲ ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τούτοις ἔσται ἡ
 πτώσις ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἐζῶν ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἐορτάσαι
 19 τὴν ἐορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ¹⁹ αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρ-
 20 τία πάντων τῶν ἐζῶν, ὅς ἂν μὴ ἀναβῇ ἐορτάσαι τὴν ἐορτὴν τῆς σκηνοπη-
 20 γίας. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ
 κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἔσονται οἱ λέβητες ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι
 21 πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου. ²¹ καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ
 ἐν τῷ Ἰούδᾳ ἅγιος τῷ κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἡξοῦσι πάντες οἱ θυσιάζον-
 21 τες καὶ λήψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἐψήσουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔσται Χανα-
 ναῖος ἔτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

7. νύξ, προς 8. αερεῖ 10. κυκλουν ... γαβее ... βενιαμειν εως της
 πυλης της ... και εως των υποληνιων 11. κατοικουσιν ε. α. και ουκ εσται
 α. ετι 12. post εστηκοτων add αυτων ... απο των οπων 13. επ αυτους
 μεγαλη ... επιληψεται ... συνπλακησεται ... προς χειρα 14. και ο ιου-
 δας 15. om και ab initio 16. όσοι αν καταλημφθωσιν ... εορταζειν
 17. αναβωσιν εκει 18. ελθη εκει, επι τουτοις εσται ... ην κυριος παταξει
 κυριος (sic) ... οσα εαν 19. αυτη εστιν ... οσα εαν μη α. του εορτ. 20.
 οι λεβ. οι εν 21. αγιον ... λημψονται ... χαναν. ουκετι

Subscriptio: ζαχαρίας ια

M A Λ A X I A Σ.

I.

Αἷμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ· θέσθε δὴ
 ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν. ² ἡγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος· καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ²
 ἡγάπησας ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφός ἦν Ἡσαὺ τοῦ Ἰακώβ, λέγει κύριος, καὶ ἡγά-
 πησα τὸν Ἰακώβ, ³ τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησα, καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ εἰς ³
 ἀφανισμόν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δώματα ἐρήμου; ⁴ διότι ἐρεῖ Ἡ ⁴
 Ἰδουμαία κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοικοδομήσωμεν τὰς ἐρή-
 μους. τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Αὐτοὶ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ κατα-
 στρέψω· καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς ὅρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέ-
 τακται κύριος ἕως αἰῶνος. ⁵ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε ⁵
 Ἐμεγαλύνθη κύριος ὑπεράνω τῶν ὀρίων τοῦ Ἰσραὴλ. ⁶ υἱὸς δοξάζει πατέρα, ⁶
 καὶ δοῦλος τὸν κύριον ἑαυτοῦ. καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ἡ δόξα μου;
 καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ.
 ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἐφαιύλισα-
 μεν τὸ ὄνομά σου; ⁷ προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἡλισγη- ⁷
 μένους, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἡλισγήσαμεν αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τρά-
 πεξα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδενώσατε. ⁸ διότι ἐὰν ⁸
 προσαγάγητε τυφλὸν εἰς θυσίας, οὐ κακόν; καὶ ἐὰν προσαγάγητε χωλὸν ἢ
 ἄρρωστον, οὐ κακόν; προσάγαγε δὴ αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προσδέξεται
 σε, εἰ λήψεται πρόσωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ καὶ νῦν ἐξελά- ⁹
 σκεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήσθητε αὐτοῦ· ἐν χερσὶν ὑμῶν
 γέγονε ταῦτα· εἰ λήψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
¹⁰ διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι, καὶ οὐκ ἀνάψεται τὸ θυσιαστή- ¹⁰
 ρίόν μου δωρεάν· οὐκ ἔστι μου θέλημα ἐν ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ,
 καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν. ¹¹ διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ¹¹
 καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ
 θυσίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθαρὰ· διότι μέγα τὸ ὄνομά
 μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹² ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν ¹²
 τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεξα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξου-
 δένονται βρώματα αὐτοῦ. ¹³ καὶ εἶπατε Ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστὶ. καὶ ἐξε- ¹³
 φύσησα αὐτά, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἰσφέρετε ἀρπάγματα καὶ τὰ
 χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα· καὶ ἐὰν φέρητε τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτὰ
 ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁴ καὶ ἀπικατάρατος ὃς ἦν ¹⁴
 δυνατός, καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ,
 καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι βασιλεὺς μέγας ἐγὼ εἰμι, λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

II.

Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς. ² ἐὰν μὴ ἀκούσητε, καὶ ²
 ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου,

Inscriptio: μαλαχίας ιβ

I. 3. εἰς δοματια 4. τας ηρημωμενας 6. τον κυρ. αυτου 7. τα επι-
 τιθ. βρωματα εξουδενωμενα 8. εἰς θυσιαν ... δη αυτο τω ... προσδεξ.
 αυτο, εἰ λημψεται 9. λημφομαι 10. θελ. επ υμιν 11. ηλιου εως ...
 θυμ. προσαγαγετε επι τω 12. εξουδενωνται 13. *εισφερετε ... τα αρπα-
 γματα ... om την 14. υπηρχεν αυτω εν τω ποιμνιω αρσεν ... μεγας βα-
 σιλευς II. 2. υπακουσητε

λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὴν κατάραν, καὶ ἐπι-
καταράσσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσσομαι αὐτήν· καὶ διασκεδάσω
τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν
3 καρδίαν ὑμῶν. ³ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὅμιον, καὶ σκορπιῶ ἔνυστρον ἐπὶ
τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἔνυστρον ἐορτῶν ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό·
4 καὶ ἐπαγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολήν ταύ-
την, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος παντοκρά-
5 τωρ. ⁵ ἢ διαθήκην μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἔδωκα
αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαι με καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι
6 αὐτόν. ⁶ νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὗρέθη
ἐν χεῖρεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ κατενύναν ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ, καὶ πολ-
7 λούς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας. ⁷ ὅτι χεὶρ ἱερέως φυλάσσεται γνώσιν, καὶ νό-
μον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορος
8 ἔστιν. ⁸ ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνετε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἡσθενήσατε πολλοὺς ἐν νόμῳ,
9 διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Δευί, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ καὶ γὰρ δέ-
δωκα ὑμᾶς ἐξουθενωμένους καὶ ἀπεβρίμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀνθ'
ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδοὺς μου ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν
10 νόμῳ. ¹⁰ οὐχὶ πατὴρ εἰς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ θεὸς εἰς ἕκτισεν ὑμᾶς; τί ὅτι
ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλώσαι τὴν διαθήκην τῶν
11 πατέρων ὑμῶν; ¹¹ ἐγκατελείφθη Ἰούδας, καὶ βδελύγμα ἐγένετο ἐν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, διότι ἐβεβήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν
12 οἷς ἠγάπησε, καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς ἄλλοτρίους. ¹² ἐξολοθρεύσει κύριος
τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων
13 Ἰακώβ καὶ ἐκ προσαγόντων θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. ¹³ καὶ ταῦτα
ἂ ἐμίσουν ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ
καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ
14 τῶν χειρῶν ὑμῶν; ¹⁴ καὶ εἶπατε Ἐνεκεν τίνος; ὅτι κύριος διεμαρτύρατο
ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός σου, ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ
15 αὕτη κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου. ¹⁵ καὶ οὐ καλὸν ἐποίησε; καὶ
ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ. καὶ εἶπατε Τί ἄλλο ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός;
καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκατα-
16 λίπης· ¹⁶ ἀλλὰ ἐάν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ,
καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ
17 φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε, ¹⁷ οἱ παροξύναν-
τες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι παρωξύναμεν αὐτόν;
ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Πᾶς ποιῶν πονηρόν, καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς
αὐτὸς εὐδόκησε· καὶ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης;

III.

¹ Ἰδοὺ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου ^{Μι. 11,}
μου, καὶ ἐξαίφνης ἦξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ^{10.}
ἄγγελος τῆς διαθήκης ὃν ὑμεῖς θέλετε· Ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντοκρά- ^{Με. 1, 2.}
^{Λε. 7, 27}

3. ενυστρ. εορτης υμ., κ. ληψομαι υμ. επι το 4. διοτι εγω κυριος
5. του ονοματος 8. πολλους ησθενησατε ... και διεφθειρα ... λευει 9. και
εγω ... αλλ 10. ουχι θεος εις εκτ. υμ. ουχι πατ. εις π. υμων ... εγκα-
τελειπετε 12. εξολοθρευσει ... προσαγαγοντων ... om τω 14. ενεκα ...
ο κυριος sine οτι ... εγκατελειπες 15. ουκαλλος pro ου καλον ... υπο-
λειμμα ... εγκαταλειπης 16. αλλ εαν ... κυρ. ο θ. ■ παντοκρατωρ θεος
ισραηλ ... εγκαταλειπεται 17. οι παροξυνοντες ... παροξυναμεν (item ed.
rom. sed calamo corr. ω) ... om αυτον III. 4. Ἰδοὺ ἐγὼ ... ναὸν αὐτοῦ

τωρ. ²καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ²ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου καὶ ὡς ποτα πλυνόντων. ³καθίεῖται χωνεύων καὶ καθαρίζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ ³χρυσίον, καὶ καθαρῖσει τοὺς υἱοὺς Λευὶ καὶ χεεὶ αὐτοὺς ὥσπερ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον· καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ, ⁴καὶ ἄρῃσει τῷ κυρίῳ θυσία Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ ⁴αἰῶνος καὶ καὶ ὡς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν. ⁵καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, ⁵καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχύς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνούντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθωτοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανούς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβούμενους με, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁶διότι ἐγὼ κύριος ⁶ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἤλ- ⁶λώωμαι. ⁷καὶ ὑμεῖς οἱ υἱοὶ Ἰακώβ οὐκ ἀπέχεσθε ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πα- ⁷τέρων ὑμῶν, ἐξεκλίνετε νόμμά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. ἐπιστρέψατε πρὸς ⁷μέ, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἶπατε Ἐν τίνι ἐπιστρέψομεν; ⁸μή τι περνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι ὑμεῖς περνί- ⁸ζετέ με. καὶ ἐρεῖτε Ἐν τίνι ἐπτερνίσασμέν σε; ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρ- ⁸χαὶ μετ' ὑμῶν εἰσίν· ⁹καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς ⁹περνίζετε. τὸ ἔτος συνετελέσθη, ¹⁰καὶ εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς ¹⁰τοὺς θησαυρούς, καὶ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἐπιστρέψατε ¹⁰δὴ ἐν τούτῳ, λέγει κύριος παντοκράτωρ· ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταρ- ¹⁰βάκτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκχεῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἕως τοῦ ἰκανοῦσθαι· ¹¹καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν, καὶ οὐ μὴ διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρπὸν ¹¹τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει κύριος ¹¹παντοκράτωρ. ¹²καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔσθην, διότι ἔσεσθε ὑμεῖς ¹²γῆ θελητῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹³ἐβαρύνετε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, ¹³λέγει κύριος, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ; ¹⁴εἶπατε Μάταιος ¹⁴ὁ δουλεύων θεῷ, καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ ¹⁴διότι ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸς προσώπου κυρίου παντοκράτορος; ¹⁵καὶ νῦν ¹⁵ἡμεῖς μακαρίζομεν ἄλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα, ¹⁵καὶ ἀντέστησαν τῷ θεῷ καὶ ἐσώθησαν. ¹⁶ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι ¹⁶τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ προσέσχε κύριος καὶ εἰσή- ¹⁶κουσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν ¹⁶κύριον καὶ εὐλαβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁷καὶ ἔσονται μοι, λέγει κύριος ¹⁷παντοκράτωρ, εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν, καὶ αἵρετιῶ αὐτοὺς ¹⁷ὃν τρόπον αἵρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύοντα αὐτῷ. ¹⁸καὶ ¹⁸ἐπιστραφήσεσθε καὶ ὄψεσθε ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἀνὰ μέσον ἀνόμου, καὶ ¹⁸ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος.

IV.

Διότι ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει (3, 19) ¹αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄλλογενεῖς καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα κα- ¹λάμη, καὶ ἀνάψει αὐτούς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος παντοκράτωρ,

2. καὶ τίς pro ἡ τίς 3. καὶ καθίεῖται ... καὶ χει αὐτ. ὡς το ἀργυρ. ² x. ὡσπερ το χρυσ. 5. προσάξω υμᾶς 6. om καὶ 7. om οἱ ... ἀπεχεσθε ... ἐπιστραφήτε ... ἐπιστρεψόμεν 8. ei pro μη τι ... καὶ εἶπατε Ἐν τ. ἐπτερνίκαμεν σε 10. ἐκφορεία ... καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐσται ἡ διαρπ. αὐτοῦ ... καταράκτας ... ὑμῖν τ. εὐλ. μου 11. ὑμῶν ἡ ἐν ἀγρῷ 12. *om καὶ 14. αὐτοῦ, φθέρω ... ἀσθενήσει ἡ ἀμπ. ὑμῶν ἡ ἐν ἀγρῷ 12. *om καὶ 14. αὐτοῦ, διότι 15. om πάντες ... ἀνομα, ἀντέστησαν θεῷ 16. ἐλάλησαν 18. ἀδι- ¹κου pro ἀνομου ... τῷ θεῷ IV. 1. ἡμέρα κυρίου

- 2 ⁽²⁰⁾ καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. ² καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἱσὺς ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνεί-
 3 ⁽²¹⁾ μένα. ³ καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν
 4 ⁽²²⁾ ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁴ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἡλίαν τὸν Θεσβίτην πρὶν εἰσεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου
 5 ⁽²³⁾ τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ⁵ ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν· ἰ.ε. 17.
 καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἔλθω καὶ πατάξω τὴν· ¹⁷ ¹¹
 6 ⁽²⁴⁾ γῆν ἄρδην. ⁶ μνήσθητι νόμου Μωσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετειλάμην 14.17,11
 αὐτῷ ἐν Χωρὲβ πρὸς πάντα τὸν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ δικαιώματα.

2. πτερυξιν αυτων ... σκιρσατε (σκιρτησατε?) 3. καταπατησατε 4. αποστελλω ... ελθειν ημεραν 6. μωυση

Subscriptio: προφητης· αγγελος· μαλαχιας ιβ

H Σ A I A Σ.

I.

"Ορασις ἣν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς, ἣν εἶδε κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ
 κατὰ Ἱερουσαλήμ, ἐν βασιλείᾳ Ὀζείου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκιου
 οἱ ἐβασίλευσαν τῆς Ἰουδαίας. ² ἄκουε οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου γῆ, ὅτι κύριος ²
 ἐλάλησεν. υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠζήτησαν. ³ ἔγνω βοῦς τὸν ³
 κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω,
 καὶ ὁ λαός με οὐ συνήκεν. ⁴ οὐαὶ ἔθνος ἀμαρτωλόν, λαὸς πλήρης ἀμαρτιῶν, ⁴
 σπέρμα πονηρόν, υἱοὶ ἄνομοι· ἐγκατελίπατε τὸν κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν
 ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ τί ἐτι πληγῆτε προστιθέντες ἄνομίαν; πᾶσα κεφαλὴ εἰς ⁵
 πόνον, καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην· ⁶ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν ⁶
 αὐτῷ ὁλοκληρία, οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα· οὐκ
 ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον οὔτε καταδέσμους. ⁷ ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, ⁷
 αἱ πόλεις ὑμῶν πυρρίκαυστοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἄλλοτριον κατε-
 σθίσουσιν αὐτήν, καὶ ἡρῆμῶται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἄλλοτριῶν. ⁸ ἐγκα-
 ταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ Σιών ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυ-
 λάκιον ἐν σικυηράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη. ⁹ καὶ εἰ μὴ κύριος Σαβαώθ ⁹
 ὁμοιωθήμεν. ¹⁰ ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων· προσέχετε νόμον ¹⁰
 θεοῦ, λαὸς Γομόρρας. ¹¹ τί μοι πληῖος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει κύριος· πλή- ¹¹
 ρης εἰμι ὁλοκαυτωμάτων κριῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ τρά-
 γων οὐ βούλομαι, ¹² οὐδ' ἂν ἔρχησθε ὀψιθῆναί μοι. τίς γὰρ ἐξεζήτησε ταῦτα ¹²
 ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν αὐλήν μου ¹³ οὐ προσήσεσθε· ἐὰν φέρητε ¹³
 σεμίδαλιν, μάταιον· θυμίαμα, βδελυγμὰ μοί ἐστι· τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ
 τὰ σάββατα καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστείαν καὶ ἀργίαν ¹⁴ καὶ ¹⁴
 τὰς νομηνίας ὑμῶν καὶ τὰς ἑορτάς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου· ἐγενήθητέ μοι
 εἰς πλησμονήν, οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν. ¹⁵ ὅταν ἐκτείνητε τὰς χεῖ- ¹⁵
 ρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπ' ὑμῶν· καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν
 δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν, αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. ¹⁶ λού- ¹⁶
 σασθε, καθαροὶ γένησθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέ-
 ναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου· παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, ¹⁷ μάθετε ¹⁷
 καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ καὶ
 δικαιοῦσατε χήραν, ¹⁸ καὶ δεῦτε διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος· καὶ ἐὰν ὥσιν ¹⁸
 αἱ ἀμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ, ἐὰν δὲ ὥσιν ὡς κόκ-
 κινον, ὡς ἔριον λευκανῶ. ¹⁹ καὶ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ ¹⁹
 τῆς γῆς φάγεσθε· ²⁰ ἐὰν δὲ μὴ θέλητε μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ²⁰
 ὑμᾶς κατέδετα· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. ²¹ πῶς ἐγένετο πόρνη ²¹
 πόλις πιστὴ, Σιών πλήρης κρίσεως; ἐν ἣ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν
 δὲ φονευταί. ²² τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον· οἱ κἀπηλοὶ σου μίσγουςι τὸν ²²
 οἶνον ὕδατι· ²³ οἱ ἄρχοντές σου ἀπειθοῦσι, κοινῶν κλεπτῶν, ἀγαπῶντες ²³
 δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καὶ κριῶν οὐ

Inscriptio: ησαιας προφητης ιγ

I. 1. οἷου ... αχας 4. εγκατελειπετε 6. απο π. ε. κεφ. cum antecdd.
 conjg. ... om ουκ εστ. ε. α. ολοκληρια 9. εγκατελειπεν ... εγεννηθημεν
 ... ομοιωθημεν 14. τι εμοι 13. φερητε μοι ... ed. rom. σεμιδαλιν,
 ματαιον θυμιαμα, βδελυγμα ... αργειαν 15. τας χειρ. εκτειν. προς με
 18. κ. δ. και διελεγχθ. 19. θελετε 22. αδοκιμον· αι πολεις υμων πυρι-
 καυστοι· οι 23. κρισ. χηρας

24 προσέχοντες. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ δεσπότης Σαβαώθ Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες Ἰσραὴλ· οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ
 25 κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω. ²⁵ καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ
 πυρῶσω εἰς καθαρὸν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνό-
 26 μους ἀπὸ σοῦ· ²⁶ καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτὰς σου ὡς τὸ πρότερον, καὶ τοὺς
 συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιο-
 27 σύνης, μητρόπολις πιστῇ Σιών. ²⁷ μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλω-
 28 σία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης· ²⁸ καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ
 29 ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριον συντελεστήσονται· ²⁹ διότι
 αἰσχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ἠσχύνθησαν
 30 ἐπὶ τοῖς κήποις ἃ ἐπεθύμησαν. ³⁰ ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα
 31 φύλλα, καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων· ³¹ καὶ ἔσται ἡ ἰσχύς αὐτῶν ὡς
 καλὰμη σπιτυλίου, καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ὡς σπινθήρες, καὶ κατακαυθήσονται
 οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

II.

Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς περὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ
 2 περὶ Ἱερουσαλήμ. ² ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὅρος κυ-
 ρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἄκρου τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω
 3 τῶν βουνῶν, καὶ ἤξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη. ³ καὶ πορεύσονται ἔθνη
 πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον
 τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν
 4 αὐτῇ. ἐκ γὰρ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ· ⁴ καὶ
 κρινεῖ ἀνά μέσον τῶν ἔθνων, καὶ ἐξελέγξει λαὸν πολὺν· καὶ συγκόψει τὰς
 5 μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ λή-
 6 ψεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μαζώσιν ἐτι πολεμεῖν. ⁵ καὶ νῦν,
 6 ὁ οἶκος Ἰακώβ, δεῦτε πορευώμεν τῷ φωτὶ κυρίου. ⁶ ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν
 αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐ-
 7 τῶν κληδονισμῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη
 7 αὐτοῖς· ⁷ ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, καὶ οὐκ ἦν
 ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἔπνων, καὶ οὐκ ἦν ἀρι-
 8 θυμὸς τῶν ἀρμάτων αὐτῶν· ⁸ καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυνμάτων τῶν ἔργων
 9 τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν· ⁹ καὶ
 10 ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώσθῃ ἀνὴρ, καὶ οὐ μὴ ἀνῆσω αὐτούς. ¹⁰ καὶ
 νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ
 11 φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς ὀξέως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι
 11 τὴν γῆν. ¹¹ οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοί, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ
 ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
 12 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹² ἡμέρα γὰρ κυρίου Σαβαώθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφα-
 13 νον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, καὶ ταπεινωθήσονται, ¹³ καὶ ἐπὶ
 πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον
 14 βαλάνου Βασάν, ¹⁴ καὶ ἐπὶ πᾶν ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν,
 15 16 ¹⁵ καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλόν, ¹⁶ καὶ ἐπὶ πᾶν
 17 πλοῖον θαλάσσης, καὶ ἐπὶ πᾶσαν θῆραν πλοίων κάλλους· ¹⁷ καὶ ταπεινωθή-
 σεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται ὕβρις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται

24. ο δεσποτ. κυριος ... ισχ. ιερουσαλημ 25. πυρωσω σε ... in f. add
 και παντας υπερηφανους ταπεινωσω 26. δικαιοσυνης 28. εγκαταλειπον-
 τες 29. καταισχυνησονται επι τοις ιδωλοις ... και επαισχυνησονται επι
 τ. κ. αυτων α 31. σπινθηρες πυρος II. 1. ο γενομ. παρα κυριου 2. το
 ορ. του κυριου ... επ ακρων 3. Δευτε αναβωμεν ε. τ. ο. του κυριου 4.
 ελεγει ... λημψεται ετι 5. του ιακωβ 8. η γη αυτων 10. εισελθατε
 14. om υψηλον prius 17. πεσειτε υψος ανθρωπων

κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹⁸ καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν, ¹⁹ εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. ²⁰ τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ²⁰ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίσι, ²¹ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς ²¹ τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

III.

Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος Σαβαώθ ἀφελεῖ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν, ἰσὺν ἄρτου καὶ ἰσὺν ὕδατος, ² γίγαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικαστὴν καὶ προφήτην καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον ³ καὶ πεντηκόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ συνετὸν ἀκροατὴν. ⁴ καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐμπαίχεται κυριεύσουσιν αὐτῶν. ⁵ καὶ συμπεσεῖται ὁ λαός, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· προκοψεῖ τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτερον, ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν ἐντιμον. ⁶ ὅτι ⁶ ἐπιληψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ λέγων ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρώμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ ἔστω. ⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰρεῖ Οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός· ⁷ οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ τούτου. ⁸ ὅτι ἀνεῖται Ἱερουσαλὴμ καὶ ἡ Ἰουδαία συμπέπτωκε, καὶ αἱ ⁸ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες· διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, ⁹ καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβούλευνται βουλὴν πονηράν καὶ ἑαυτῶν, ¹⁰ εἰπόντες ¹⁰ Διήσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχερστος ἡμῖν ἐστί· τοίνυν τὰ γεννήματα τῶν ἔργων αὐτῶν φάγονται. ¹¹ οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ· πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ¹¹ αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. ¹² λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶνται ὑμᾶς, ¹² καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν. λαός μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταρασσουσιν. ¹³ ἀλλὰ νῦν κατα- ¹³ στήσεται εἰς κρίσιν κύριος, καὶ στήσῃ εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁴ αὐτὸς ¹⁴ στήσεται εἰς κρίσιν ἡμᾶς, καὶ στήσῃ εἰς κρίσιν τοὺς πονηροὺς αὐτοῦ. ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἀρπαγὴ τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; ¹⁵ τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου, καὶ τὸ ¹⁵ πρόσωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε; ¹⁶ ἀλλὰ λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν ὑψώθη- ¹⁶ σαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῶ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοὺς ποσὶν ἅμα παλίζουσαι, ¹⁷ καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιών. ¹⁷ καὶ κύριος ἀνακαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν ¹⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἀφελεῖ ¹⁸ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσμοὺς καὶ τοὺς μνηίσκους, ¹⁹ καὶ τὸ κάσμημα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν, ²⁰ καὶ ²⁰ τὴν σύνδεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης, καὶ τοὺς χιλιῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς δακτυλίσκους καὶ τὰ περιδέξια καὶ τὰ ἐνώτια, ²¹ καὶ τὰ ²¹

20. om. γαρ ... εποίησεν III. 4. απο της ιουδ. και απο ιερ. 5. προσκοψει 6. επιληψεται ... ημων γενου 7. ερει εν τη ημ. εκ. 9. οτι βεβουλευνται ... ed. rom. πονηραν, καδ 10. ειπαντες ... γεννηματα 12. την τριβον 16. και νευμασιν ... πορια 17. αποκαλυψει 18. του ιματ. αυτ και τους κοσμους αυτων, και τα εμπλ. 20. τ. δοξ. αυτων ... και τα περιδεξ. κ. τους δακτυλ.

22 περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα, ²² καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν
 23 καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικά, ²³ καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ κόκκινα,
 καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυσφασμένα, καὶ θέριστρα κα-
 24 τάκιτα. ²⁴ καὶ ἔσται ἀντὶ ὁσμῆς ἡδείας κονιορτός, καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ
 ζώσῃ, καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσοῦ φαλάκρωμα ἕξεις διὰ
 τὰ ἔργα σου, καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περιζώσῃ σάκκον.
 25 ²⁵ καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγαπᾷς μαχαίρα πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχυρότεροι
 26 ὑμῶν μαχαίρα πεσοῦνται καὶ ταπεινωθήσονται. ²⁶ καὶ πενθήσουσιν αἱ θῆκαι
 τοῦ κόσμου ὑμῶν, καὶ καταλειφθήσῃ μόνῃ καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.

IV.

Καὶ ἐπιλήψονται ἑπτὰ γυναῖκες ἀνδρώπου ἐνὸς λέγουσαι Τὸν ἄρτον
 ἡμῶν φαγόμεθα, καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα, πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν
 1 κεκλησώ ἐφ' ἡμᾶς, ἄφελε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. ² τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπι-
 λάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοῦναι
 3 τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιών καὶ τὸ κα-
 ταλειφθὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν
 4 ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁴ ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων
 Σιών, καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως καὶ
 5 πνεύματι καύσεως. ⁵ καὶ ἦξει, καὶ ἔσται πᾶς τὸπος τοῦ ὄρους Σιών καὶ πάντα
 τὰ περικύκλω αὐτῆς σκιαῶσι νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὡς καπνοῦ καὶ φωτὸς πυ-
 6 ρὸς καιομένου νυκτός, καὶ πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται. ⁶ καὶ ἔσται εἰς
 σκιάν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέτῃ καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.

V.

Ἄσω δὴ τῷ ἡγαπημένῳ ἄσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελώνι μου.
 2 ἀμπελῶν ἐγενήσῃ τῷ ἡγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίνον. ² καὶ φραγμὸν * Mc.
 περιέστηκα καὶ ἐχαράκωσα, καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον Σωρήκ, καὶ ὠκοδόμησα ^{12, 1.}
 πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὠρυξά ἐν αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆ-
 3σαι σταφυλὴν, καὶ ἐποίησεν ἀκάνθας. ³ καὶ νῦν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσα-
 λὴμ καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός
 4 μου. ⁴ τί ποιήσω ἐτι τῷ ἀμπελώνι μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα
 5 τοῦ ποιῆσαι σταφυλὴν, ἐποίησε δὲ ἀκάνθας. ⁵ νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐγὼ
 ποιήσω τῷ ἀμπελώνι μου. ἄφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρπα-
 6 γήν, καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα. ⁶ καὶ ἀνήσω
 τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ τηρήσῃ οὐδὲ μὴ σκαφῇ, καὶ ἀναβήσονται εἰς
 αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα. καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι
 7 εἰς αὐτόν ὑετόν. ⁷ ὁ γὰρ ἀμπελῶν κυρίου Σαβαώθ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
 ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτος ἡγαπημένον. ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίον, ἐποίησε
 8 δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγὴν. ⁸ οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν
 πρὸς οἰκίαν, καὶ ἄγρὸν πρὸς ἄγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίου ἀφέλωνται
 9 τι. μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς; ⁹ ἠκούσῃ γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σα-
 βαώθ ταῦτα· ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαί
 10 καὶ καλάι, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. ¹⁰ οὐ γὰρ ἐργαῶνται
 δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἐν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἕξ ποιήσει

23. και τα κοκκινα ... συν χρυσιω 24. οσμης ιδίας IV. 1. επι-
 λημψονται 2. λαμψει 4. om και πνευμ. καυσεως 5. κ. ως φωτος ...
 νυκτος παση τ. δ. κυριου πασθισεται (sic) 6. om απο sec. V. 1. om
 μου prius 2. σωρηχ ... σταφυλην, εποιησεν δε 3. ανθρωπος του ιουδα
 και οι ενοιχ. εν ιερ. 5. om εγω ... διαρπαγην pro καταπατημα 6. κ. ου
 μη τηρηθη ... αναβησεται ... ακανθα 7. του ισρ. εστιν 9. om εν αυταις

μέτρα τρία. ¹¹ οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρῶν καὶ τὸ σίκερα διώκοντες, οἱ μέ- 11
νοντες τὸ ὄψε· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει. ¹² μετὰ γὰρ κιθάρας καὶ ψαλ- 12
τηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουνσι, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ
ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσι. ¹³ τοίνυν αἰχμά- 13
λωτος ὁ λαὸς μου ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον, καὶ πλήθος
ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψος ὕδατος. ¹⁴ καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾄδης τὴν 14
ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλειπεῖν, καὶ καταβή-
σονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς. ¹⁵ καὶ 15
ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνὴρ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ με-
τέωροι ταπεινωθήσονται. ¹⁶ καὶ ὑψωθήσεται κύριος Σαβαώθ ἐν κρίματι, καὶ 16
ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ. ¹⁷ καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρ- 17
πάσμενοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημένων ἄρνες φάγονται.
¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι 18
δαμάλεως τὰς ἀνομίας, ¹⁹ οἱ λέγοντες Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ἵνα ἴδω- 19
μεν, καὶ ἐλθᾶτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ ἵνα γνῶμεν. ²⁰ οὐαὶ οἱ λέγοντες 20
τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ
φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν. ²¹ οὐαὶ οἱ 21
συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες. ²² οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν 22
οἱ πίνοντες τὸν οἶνον, καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραννύντες τὸ σίκερα, ²³ οἱ δι- 23
καιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἔνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἵροντες.
²⁴ διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνδρακος πυρός, καὶ συγ- 24
καυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοὺς ἔσται, καὶ τὸ ἄν-
θος αὐτῶν ὡς κοινορτὸς ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἠτέλησαν τὸν νόμον κυρίου Σα-
βαώθ, ἀλλὰ τὸ λόγον τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν. ²⁵ καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ 25
κύριος Σαβαώθ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοὺς καὶ
ἐπάταξεν αὐτούς· καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν
ὡς κόπρια ἐν μέσῳ ὁδοῦ. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. ²⁶ τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς 26
μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρ-
χονται. ²⁷ οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπιήσουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθή- 27
σονται, οὐδὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ
βραγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν. ²⁸ ὡν τὰ βέλη ὀξέα ἐστὶ καὶ 28
τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα. οἱ πόδες τῶν ἱππῶν αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλο-
γίσθησαν, οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγίς. ²⁹ ὀργισθῶσιν ὡς λέοντες, 29
καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος· καὶ ἐπιλήψεται, καὶ βοήσει ὡς θηρὸν,
καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτοῦς, ³⁰ καὶ βοήσει δι' αὐτοὺς τῇ 30
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ θαλάσσης κυμαίνουσας· καὶ ἐμβλέφονται εἰς τὴν γῆν,
καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

VI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέθανεν Ὁζίας ὁ βασιλεὺς εἶδον τὸν κύ-
ριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς
δοξῆς αὐτοῦ. ² καὶ Σεραφίμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί, 2
καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ταῖς
δὲ δυσὶ κατεκάλυπτον τοὺς πόδας, καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο. ³ καὶ ἐκέκραγεν 3

13. λιμ. καὶ δειψαν υδ. 14. διαλειπειν 19. καὶ ἐλθοι η ... om
ισραηλ 21. ἐνώπιον ἐαυτῶν 22. οἱ τον οιν. πινοντες ... κεραννυντες 24.
om ἁγιου 25. Σαβαωθ εἰς τον ... τ. χειρα αὐτου ... ἐμμεσῶ οδου· ἐν
πασιν ... ο θυμὸς ἀλλ ἐτι 26. συριεῖ αὐτοῖς 27. om πεινασουσιν, οὐδε
... οὐδ ου μὴ λυσουσιν 28. οξια 29. ορμῶσιν ὡς λεοντες· κ. παρεστηκα-
σιν ὡς σκυμνος λεοντος· κ. ἐπιληψεται κ. βοησεται ... om αὐτοὺς 30.
κ. βοησεται δι αὐτ. ἐν τη ... ἀπορεια VI. 1. ἰδον 2. σεραφεῖν ἱστη-
κεισαν . . . καὶ ταῖς δυσιν pro ταῖς δε δυσι 3. ἐκεκραγον

ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαώθ, πλήρης ἡ
 4 πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρβυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς
 5 ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη καπνοῦ. ⁵ καὶ εἶπον Ὡ τάλας ἐγώ, ὅτι κα-
 τανένυγμαί, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκά-
 6 θαρτα χεῖλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα κύριον Σαβαώθ εἶδον τοῖς
 7 ὀφθαλμοῖς μου. ⁶ καὶ ἀπεστάλη πρὸς μέ ἐν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
 8 εἶχεν ἄνδρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, ⁷ καὶ ἥψατο τοῦ
 9 στόματός μου καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἄφελεῖ τὰς
 10 ἁνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαρίει. ⁸ καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς
 κυρίου λέγοντος Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τούτον;
 9 καὶ εἶπα Ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι· ἀποστείλόν με. ⁹ καὶ εἶπε Προεῖπεν καὶ εἶπον τῷ Mt. 13
 λαῷ τούτῳ Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ 14 sq.
 10 οὐ μὴ ἴδῃτε. ¹⁰ ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐ- Mc. 4, 12
 τῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μή ποτε ἴδωσι τοῖς Lc. 8, 10
 ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, Jo. 12, 40
 11 καὶ ἰάσονται αὐτούς. ¹¹ καὶ εἶπα Ἔως πότε, κύριε; καὶ εἶπεν Ἔως ἂν ἐρη- Acl. 28,
 12 θρώσωσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν- 26 sq.
 13 ἄνθρωπους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος. ¹² καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ
 θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς,
 13 καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἔσται τὸ ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομήν, ὡς
 τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος ὅταν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς στήκης αὐτῆς.

VII.

Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀχαζ τοῦ Ἰωάθαμ τοῦ υἱοῦ Ὀζίου βασι-
 λέως Ἰούδα ἀνέβη Ῥασὶν βασιλεὺς Ἀράμ καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς
 Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολεμήσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι
 2 αὐτήν. ² καὶ ἀνηγγέλῃ εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ λέγων Συνεφώνησεν Ἀράμ πρὸς
 τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν
 3 τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευσθῇ. ³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς
 Ἡσαΐαν Ἐξελε εἰς συνάντησιν Ἀχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασουβ ὁ υἱός
 4 σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως. ⁴ καὶ ἐρείσῃ
 αὐτῷ Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυχὴ σου ἀσθενείτω
 ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνίζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργῇ
 5 τοῦ θυμοῦ μου γένηται, πάλιν ἰάσονται. ⁵ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀράμ καὶ ὁ υἱὸς
 6 τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηράν ⁶ ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰου-
 δαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βα-
 7 σιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεθλ. ⁷ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Οὐ μὴ μεῖνη
 8 ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται, ⁸ ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀράμ Δαμασκός, καὶ ἡ κεφαλὴ
 9 Ἐφραΐμ ἀπὸ λαοῦ, ⁹ καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραΐμ Σομορών, καὶ ἡ κεφαλὴ Σο-
 10 μορών υἱὸς τοῦ Ῥομελίου· καὶ ἂν μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε. ¹⁰ καὶ
 11 προσέειπε κύριος λαλῆσαι τῷ Ἀχαζ λέγων ¹¹ Αἰτήσαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ
 12 κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος. ¹² καὶ εἶπεν Ἀχαζ Οὐ μὴ αἰτήσω,
 13 οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον. ¹³ καὶ εἶπεν Ἀκούσατε διή, οἶκος Δαυὶδ· μὴ μικρὸν

4. ἐπλησθῇ 5. εἰπα ... ἐμμεσω 6. σεραφεῖμ ... ἀνδρακα πυρος
 8. εἰμι ἐγώ 9. ἀκούσητε 10. ὀφθαλμ. αὐτῶν 12. καὶ οἱ καταλειφθέντες
 πληθύνῃ. ἐπὶ 13. ὅταν ἐκσπασθῇ ἀπο τῆς VII. 1. ἀνέβη ραασσῶν 2.
 λεγοντες ... ὅταν ὀν τροπ. 3. ἱασουβ ὁ ἀδελφός σου ... τοῦ ἀγροῦ τοῦ
 γναφέως 5. in fine add περι σου λεγοντες 6. εἰς τὴν ἰδουμαίαν ... ἀπο-
 στρέψωμεν ... βασιλευσμεν αὐτοῖς τον 7. ἐμμεῖνη 8. ρασειν 10. ἀχαζ
 12. οὐδ' οὐ μὴ πειρ.

ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; ¹⁴ διὰ ¹⁴
 τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται
 καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ· ¹⁵ βούτυρον καὶ ¹⁵
 μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προσεῖσθαι πονηρά, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγα-
 θόν· ¹⁶ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ πονηρία ἐκ- ¹⁶
 λέξασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἥν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου
 τῶν δύο βασιλέων. ¹⁷ ἀλλὰ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ¹⁷
 ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἡμέρας αἰ' οὐπω ἦκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεί-
 λεν Ἐφραΐμ ἀπὸ Ἰουδα τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹⁸
 ἐκείνῃ συριεῖ κύριος μυῖαις, ὃ κυριεύσει μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ
 μελίσῃ ἣ ἔστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων· ¹⁹ καὶ ἐλεύσονται πάντες ἐν ταῖς φά- ¹⁹
 ραξι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ στήλαια καὶ
 εἰς πᾶσαν ῥαγάδα. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος ἐν τῷ ξυρῷ τῷ ²⁰
 μεμισθωμένῳ πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς
 τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πώγωνά ἀφελεῖ. ²¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ²¹
 ὁρᾷ ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα· ²² καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖ- ²²
 στον πιεῖν γάλα, βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς.
²³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ὦσι χίλιναι ἄμπελοι χι- ²³
 λίων σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν· ²⁴ μετὰ βέλους καὶ τοξεύ- ²⁴
 ματος εἰςελύσονται ἐκεῖ, ὅτι χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ· ²⁵ καὶ ²⁵
 πᾶν ὅρος ἡροτριωμένον ἀροτριωθήσεται· οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος, ἔσται γὰρ
 ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ καταπάτημα βοός.

VIII.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Λάβε σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου, καὶ γρά-
 ψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου τοῦ ὀξέως προνομήν ποιῆσαι σκύλων· πά-
 ρεστι γάρ· ² καὶ μάρτυράς μοι ποιήσον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν καὶ ²
 Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου. ³ καὶ προσήλθον πρὸς τὴν προφητίαν, καὶ ἐν γαστρὶ ³
 ἔλαβε καὶ ἔτεκεν υἱόν. καὶ εἶπε κύριός μοι Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ταχεῖς
 σκύλευσον, ὀξέως προνόμεισον· ⁴ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πα- ⁴
 τέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ καὶ τὰ σκύλα Σαμαρείας ἔναντι
 βασιλέως Ἀσσυρίων. ⁵ καὶ προσέειπε κύριος λαλῆσαι μοι ἔτι· ⁶ διὰ τὸ μὴ ^{5 6}
 βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωὰμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ, ἀλλὰ
 βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ῥασλὶν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελίου βασιλέα ἐφ' ὑμῶν, ⁷ διὰ ⁷
 τοῦτο ἰδοὺ κύριος ἀνάγει ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ
 πολὺ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ
 πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν, καὶ περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν, ⁸ καὶ ἀφελεῖ ⁸
 ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἄνθρωπον ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἄραι ἢ δυνατὸν συντε-
 λέσασθαι τι· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς
 χώρας σου. μετ' ἡμῶν ὁ θεός. ⁹ γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ἐπακούσατε ἕως ⁹
 ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυρότερες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττη-
 θήσεσθε. ¹⁰ καὶ ἦν ἂν βουλευσάσθε βουλὴν διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν ¹⁰

14. κυρ. αυτοῖς ὑμῖν (sed δια usque σημειον rescripta sunt, antea
 plura fuerant) ... εἰς pro ληψεται 15. om ἡ sec. ... ἐκλεξεται 16. του
 ἐκλεξασθαι ... αυτων pro των δυο βασιλ. 18. ο κυριευει μερους 19. x.
 ελευσ. παντ. και αναπαυσονται ... επι πασαν ραχ. και εν παντι ξυλω 20.
 κυριος τω ξυρω τω μεγαλω και μεμισθωμενω ο εστιν περαν 22. ποιειν
 γαλα 23. και ακανθαν 25. αροτριωμενον αροτριασθησεται· και ου μη ...
 και εις καταπατημα VIII. 1. τομον χαρτου καινου μεγαλου 2. και τον
 ζαχαριαν 3. προσηλθεν ... εγγαστρι 4. λημψεται 6. ρασσων 7. αναγει
 κυριος 8. ει δυνατον συντελεσαι τι ... om ωστε πληρωσαι ... τα πλατη
 9. επακουσατε 10. και τον λογον

- 11 ἐὰν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνη ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. ¹¹ οὕτω λέγει κύριος Ἐγὼ ἰσχυρὰ χειρὶ ἀπειθούσι τῇ πορείᾳ ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέ-
 12 γοντες ¹² Μὴ ποτε εἴπωσι σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος σκλη-
 13 ρόν ἐστὶ· τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβησῆτε οὐδὲ μὴ ταραχθῆτε. ¹³ κύριον ^{1 Pe. 3, 14. 15.}
 14 αὐτὸν ἀγιάσατε, καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος. ¹⁴ καὶ ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ἦς, ^{14. 15.}
 ἔσται σοι εἰς ἀγίασμα, καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι συναντήσεσθε οὐδὲ *Μι. 21.
 ὡς πέτρας πτώματι. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακώβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλιάσματι ἐγκα- ^{44. *1. 20. 18.}
 15 σθῆναι ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοί, καὶ ^{Lc. 2, 34.}
 πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ ἐγγινοῦσι καὶ ἀλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφα-
 16 λείᾳ. ¹⁶ τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν.
 17 ¹⁷ καὶ ἐρεῖ Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
 18 οἴκου Ἰακώβ, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. ¹⁸ ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ ^{Heb. 2, 13.}
 μοι ἔδωκεν ὁ θεός. καὶ ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ παρὰ
 19 κυρίου Σαβαώθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών. ¹⁹ καὶ ἐάν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς
 Ζητήσατε τοὺς ἐγγαστριμύζους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, τοὺς κενο-
 20 σουσι; τί ἐκζητοῦσι περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς; ²⁰ νόμον γὰρ εἰς βοή-
 θειαν ἔδωκεν, ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ ἔστι δῶρα
 21 δοῦναι περὶ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, καὶ ἔσται ὡς ἂν
 πεινάσῃτε, λυπηθῆσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ πάτρια, καὶ
 22 ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, ²² καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται·
 καὶ ἰδοὺ ἀπορία στενὴ καὶ σκότος, πληψὶς καὶ στενοχωρία καὶ σκότος ὥστε
 μὴ βλέπειν, καὶ οὐκ ἀπορηθήσεται ὁ ἐν στενοχωρίᾳ ὢν ἕως καιροῦ.

IX.

- 1 (8, 23.) Τοῦτο πρῶτον πῖε, ταχὺ ποίει χώρα Ζαβουλὼν, ἡ γῆ Νεφθα- ^{Mt. 4, 15. 16.}
 λίμ, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν
 2 (1 sqq.) ἐξῶν. ² ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες
 3 ἐν χώρᾳ σκιᾶ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. ³ τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὁ
 4 κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου· καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου ὡς οἱ εὐ-
 5 φραϊνόμενοι ἐν ἀμῆτῳ, καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκύλα. ⁴ διότι ἀφῆρη-
 6 ται ὁ κυρὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν·
 τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ.
 5 ⁵ ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλω καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀπο-
 6 τίσουσιν, καὶ θελήσουσιν εἰ ἐγένοντο πυρίκαυστοι. ⁶ ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν,
 υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ὄμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται
 τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος· ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρ-
 7 χοντας καὶ ὑγίειαν αὐτῷ. ⁷ μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ
 οὐκ ἔστιν ὅριον, ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατορθώσαι

40. εμμεινῃ υμιν ... ed. rom. μεθ υμων 41. ουτως λ. κυρ. ο θεος 42. Μη ποτε ειπητε ... ουδ ου μη ταραχθ. 44. και εαν ... συναντησ. αυτω ... ο δε οικος 45. εν ασφαλ. οντες 46. του μαθειν 48. εις σημεια ... εν τω ισραηλ 49. τους απο τ. γ. φωνουντ. κ. τους εγγαστριμυζους τους κε- νολ. οι απο ... ομι εκζητησουσι ... τι εκζητωσιν 22. κ. ιδου θλιψ. κ. στενοχι. κ. σκοτος· απορια στενη και σκοτος ωστε ... ομ ων IX. 1. νε- φθαλειμ οδον θαλασσης και οι λ. οι την παραλιον κατοικουντες και ... in fine add τα μερη της ιουδαιας 2. ο λα. ο καζημενος ... χωρα και σκια 3. ευφραινονται οι διαιρουμενοι 4. αφαιρεθησεται ... διεσκεδασεν κυριος 5. ει εγεννηθησαν 6. παιδιον εγεννηθη ... (εδοθη υμιν) ... και καλεσει ... αγγελος· θανμαστος συμβουλος ισχυρος εξουσιαστης αρχων ειρηνης πατηρ του μελλοντος αιωνος· εγω γαρ αξω ειρηνην ε. τ. αρχοντας· ειρηνην κ. υγιαν α. 7. ed. rom. post orion plene interpg., item cod. alex.

αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι ἐν κρίματι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς
 τὸν αἰῶνα· ὁ ζῆλος κυρίου Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. ⁸ θάνατον ἀπέστειλε κύ-
 ριος ἐπὶ Ἰακώβ, καὶ ἤλθεν ἐπὶ Ἰσραὴλ· ⁹ καὶ γινώσκονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ 9
 Ἐφραΐμ καὶ οἱ καθήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ, ἐφ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέ-
 γοντες ¹⁰ Πλήντοι πεπτώκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους, καὶ κόψωμεν 10
 συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον. ¹¹ καὶ ῥάξει ὁ 11
 θεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὄρος Σιών ἐπὶ αὐτόν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς δια-
 σκεδάσει, ¹² Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀφ' ἡλίου δυ- 12
 σμῶν, τοὺς κατεστρίοντας τὸν Ἰσραὴλ ὅλῳ τῷ στόματι. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ
 ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ¹³ καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐπεστράφη 13
 ἕως ἐπλήγῃ, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζήτησαν. ¹⁴ καὶ ἀφείλε κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ 14
 κεφαλὴν καὶ οὐράν, μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, πρεσβύτην καὶ τοὺς τὰ
 πρόσωπα θυμαίνοντας, αὕτη ἡ ἀρχή, ¹⁵ καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα, 15
 οὗτος ἡ οὐρά. ¹⁶ καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες, 16
 καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίνωσιν αὐτούς. ¹⁷ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐ- 17
 τῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ κύριος, καὶ τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας
 αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ
 ἄδικα. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ.
¹⁸ καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία, καὶ ὡς ἄγρωσις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ 18
 πυρός· καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ
 κύκλω τῶν βουνῶν πάντα· ¹⁹ διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου συγκεκαται ἡ γῆ ὅλη, 19
 καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς κατακεκαυμένος ὑπὸ πυρός. ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
 τοῦ οὐκ ἐλεήσει, ²⁰ ἀλλὰ ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται 20
 ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ
 βραχίονος αὐτοῦ. ²¹ φάγεται γὰρ Μανασσῆς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραΐμ τοῦ 21
 Μανασσῆ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι τὸν Ἰούδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπε-
 στράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ.

X.

Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν· γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν· ² ἐκ- 2
 κλίνοντες κρίσιν πτωχῶν, ἀρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε
 εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς διαρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν. ³ καὶ τί ποιή- 3
 σουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ βλάβις ὑμῖν πόρρωθεν ἦξει· καὶ
 πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν
 ὑμῶν ⁴ τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἀπαγωγὴν; ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ἡ 4
 ὀργή, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ⁵ οὐαὶ Ἀσσυριοῖς, ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ 5
 ὀργή ἐστίν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ⁶ τὴν ὀργὴν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ, 6
 καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιήσαι σκῦλα καὶ προνομήν, καὶ καταπατεῖν τὰς
 πόλεις καὶ θῆναι αὐτάς εἰς κονιορτόν. ⁷ αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεθυμήσῃ, καὶ 7
 τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνη
 ἐξολοθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα. ⁸ καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ Σὺ μόνος εἶ ἄρχων, ⁹ καὶ 8 9
 ἐρεῖ Οὐκ ἔλαβον τὴν χάραν τὴν ἐπάνω Βαβυλώνας καὶ Χαλάνης, οὐ ὁ πύρ-

7. αντιλαβ. αὐτῆς ἐν δικαιοσ. κ. ἐν κρίματι ... αἰῶνα χρόνον 9. οἱ
 ἐγκαθήμενοι 10. ἐκκόψωμεν 11. τ. ἐπανιστανομένους ἐπ' ὄρους Σιών ἐπ
 αὐτούς ... ἐκχθροὺς αὐτῶν 12. τούτοις πᾶσιν 13. ἀπεστράφη ... ἐξεζή-
 τησαν 16. καταπίνωσιν 17. οἱ αὐτῶν primum ... εὐφρανθ. ὁ θεός 19.
 συγκαυθήσεται ... ὑπὸ πυρ. κατακεκ. 20. τ. βραχ. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
 21. γὰρ μανασσῆ ... τοῦ μανασσῆ X. 2. καὶ ἀρπάζοντες ... εἰς ἀρ-
 παγὴν 3. ἡμέρα ἐπισκοπῆς 4. εἰς ἐπαγωγὴν· καὶ υποκατὰ ἀνηρημενῶν
 πεσοῦνται· ἐπεὶ τούτοις πᾶσιν ο. απ. ὁ θυμὸς 5. ὀργῆς ἐν ταῖς 6. ἀπο-
 στελλω ... τοῦ ποιήσαι 7. καὶ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη οὐχ ὀλίγα 9. χαλάνην

- 10 γος ὥκοδομήσῃ, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ Σαμαρείαν· ¹⁰ ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον, καὶ πάσας τὰς ἀρχάς λήψομαι. ὁλολύξατε τὰ γλυπτὰ
 11 ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ· ¹¹ ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείαν καὶ τοῖς χειροποίητοις αὐτῆς, οὕτω ποιήσω καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς εἰδώλοις
 12 αὐτῆς. ¹² καὶ ἔσται ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιών καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τῶν
 13 Ἀσσυρίων καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ¹³ εἶπε γάρ· Ἐν τῇ ἰσχυρί ποιήσω, καὶ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὄρια ἐθνῶν, καὶ τὴν
 14 ἰσχὺν αὐτῶν προνομήσω· ¹⁴ καὶ σείσω πόλεις κατοικοῦμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡς καταλελειμμένα ὡς
 15 ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεταί με ἢ ἀντίπῃ μοι. ¹⁵ μὴ δοξασθήσεται ἀξίην ἄνευ τοῦ κόποντος ἐν αὐτῇ; ἢ ὑψωθήσεται πρὶων ἄνευ τοῦ ἔλκοντος
 16 αὐτόν; ὡς ἂν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον, καὶ οὐχ οὕτως; ¹⁶ ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος Σαβαώθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καὶ
 17 μενον καυθήσεται· ¹⁷ καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πῦρ, καὶ ἀγιάσει αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ, καὶ φάγεται ὥσει χόρτον τὴν ὕλην. ¹⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ δρυμοί, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης· ¹⁹ καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ παῖδιον γράψει αὐτοῦς. ²⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ καταλειφθὲν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ἰακώβ οὐκέτι μὴ πεποιστότες ὥσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς, ἀλλὰ ἔσονται πεποιστότες ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ. ²¹ καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακώβ ἐπὶ θεὸν ἰσχύοντα. ²² καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα αὐτῶν σωθήσεται. λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, Ro 9. 27. 28
 23 ὅτι λόγον συντεταγμένον κύριος ποιήσει ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλη. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Μὴ φοβοῦ, ὁ λαὸς μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιών ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ
 25 ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου. ²⁵ ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμὸς μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν· ²⁶ καὶ ἐγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς κατὰ τὴν πληγὴν Μαδιάμ ἐν τόπῳ Σίλφωας, καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ Βάλασσαν,
 27 εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἰγύπτου. ²⁷ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ
 28 καταφθάρησεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν. ²⁸ ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν 29 Ἀγγαί, ²⁹ καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγγεδώ, καὶ ἐν Μαχμὰς θήσει τὰ σκεύη αὐτοῦ· καὶ παρελεύσεται φάραγγα καὶ ἥξει εἰς Ἀγγαί, φόβος λήψεται Ῥαμὰ πόλιν Σαοὺλ. φεύξεται ³⁰ ἡ θυγάτηρ Γαλλεὶμ, ἐπακούσεται Λαῖσά, ἐπακούσεται ἐν Ἀναθώθ· ³¹ καὶ ἐξέστη Μαδεβηνά καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιββείρ.
 32 ³² παρακαλεῖτε σήμερον ἐν ὁδῷ τοῦ μείναι, τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὅρος τὴν θυγατέρα Σιών καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³³ ἰδοὺ ὁ δεσπότης κύριος Σαβαώθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕψει

9. αραβειαν 10. ελαβον εν τη χειρι μου, κ. π. τ. χωρας λημψομαι
 11. χειροποιητοις αυτοις, ουτως 12. και εν ιερουσαλημ, επαξει επι ... τον
 13. μεγαν τον αρχοντα 13. οτι Εν ... και τη συνεσεως της σοφιας 14. κα-
 15. ταλημψομαι τη χειρι μου ... καταλελειμμενα ... διαφευξ. μοι 15. ωσαυ-
 16. τως εαν τις ... ed. rom. ξυλον. και ουχ ουτως, 17. ως πυρ, κ. αγ. αυτο
 18. κ. οι δρυμ. κ. οι βουνοι 19. εσονται αριθμος 20. αλλ εσονται 22.
 23. οτι αυτων ... λογον γαρ 23. συντετ. ποιησει ο θεος 26. επεγερει ... την
 27. πληγ. την μαδιαμ 27. αφαιρεθ. ο φοβος αυτου απο σου και ο ζυγ. αυτ.
 28. απο του ωμ. σου 29. μαγεδδω ... λημψεται ... ed. rom. ραμα, πολιν
 30. σαουλ φευζεται. 30. εν σα pro λαϊσα 31. οτι και prius ... γιββειρ
 32. εν τη οδω ... ed. rom. του μειναι τη χειρι. 33. ιδου γαρ

συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται, ³¹ καὶ πεσοῦνται ὑψηλοὶ μα- 34
χαίρα, ὁ δὲ Λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

XI.

Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης
ἀναβήσεται. ² καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας ²
καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλής καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας.
³ ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ. οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ ³
τὴν λαλίαν ἐλέγξει, ⁴ ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῶ χρίσιν, καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς ⁴
τῆς γῆς, καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν πνεύματι διὰ
ἐχθρῶν ἀνελεῖ ἄσεβη. ⁵ καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐξωσμένος τὴν ὄσφιν αὐτοῦ, ⁵
καὶ ἀληθεῖα εἰλημένος τὰς πλευράς. ⁶ καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἄρ- ⁶
νός, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς. ⁷ καὶ βούς καὶ ἄρκος ⁷
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων ὡς βοὺς
φάγεται ἄχυρα. ⁸ καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρωγλῶν ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κοίτην ⁸
τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ
ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ ἀπὸ Βαβυλωνίας καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ Ἑλαμιτῶν
καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἐξ Ἀραβίας. ¹² καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη, ¹²
καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συνάξει
ἐκ τῶν τεσσάρων πετερύγων τῆς γῆς. ¹³ καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζήλος Ἐφραΐμ, ¹³
καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολούνται. Ἐφραΐμ οὐ ζηλώσει Ἰούδα, καὶ Ἰούδας
οὐ ζήλει Ἐφραΐμ. ¹⁴ καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων. Σάλασσαν ¹⁴
ἅμα προνομεύσουσι καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ
Μωάβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν, οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν πρῶτοι ὑπακού-
σονται. ¹⁵ καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν Σάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν ¹⁵
χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ, καὶ πατάξει ἐπτά φάραγγας
ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι. ¹⁶ καὶ ἔσται δίοδος τῷ καταλει- ¹⁶
φθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλ-
θεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

XII.

Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Εὐλογῶ σε κύριε, διότι ὠργίσθης μοι
καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου καὶ ἠλέησάς με. ² ἰδοὺ ὁ θεός μου σωτήρ ²
μου, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι. διότι ἡ δόξα μου
καὶ ἡ αἰνέσις μου κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. ³ καὶ ἀντλήσατε ὕδωρ ³
μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. ⁴ καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁴
Ἵμνεῖτε κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐν-
δόξα αὐτοῦ. μνησθεσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ⁵ ὑμνήσατε τὸ ὄνομα ⁵

33. καὶ ταπεινωθ. οἱ υψηλ. 34. om x. πεσ. υψηλοὶ XI. 3. λαλειαν
5. εἰλημμενος 6. συνβοσκηθήσεται 7. βοσκηθήσονται pro εσονται ...
αμα φαγονται 8. ἐπὶ τρωγλῇ 9. κακοποιηθῶσιν ουδ ου μη 11. εστ. ἐν
τῇ ... προσεθῇ κυριος ... ἀπο τῶν ἀσσυριων ... καὶ βαβυλωνίας καὶ αι-
θιοπ. x. ἀπο αἰλαιμων ... ἀραβείας 13. ἀφαιρ. ο ζυγος 16. εστ. οδος
XII. 1. Εὐλογησθ 2. *om μου primum ... εστ. ἐν αὐτῷ 3. ἀντλήσεται

6 κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφρανέσθε οἱ κατοικοῦντες Σιών, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς.

XIII.

ΟΡΑΣΙΣ ΗΝ ΕΙΔΕΝ ΗΣΑΙΑΣ ΥΙΟΣ ΑΜΩΣ ΚΑΤΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ.

2 ² Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς, παρα-
3 καλεῖτε τῇ χειρί, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες. ³ ἐγὼ συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς·
4 γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμὸν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. ⁴ φωνὴ
ἔστων πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁμοία ἔστων πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἔστων
5 συνηγμένων. κύριος Σαβαώθ ἐντέταλται ἔσθαι ὀπλομάχῳ, ⁵ ἔρχεσθαι ἐκ γῆς
πόρρωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος καὶ οἱ ὀπλομάχοι αὐτοῦ,
6 καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ⁶ ὀλοῦντες· ἐγγὺς γὰρ ἡμέρα κυρίου, καὶ
7 συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἤξει. ⁷ διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα
8 ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει· ⁸ ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδίνες αὐτοὺς
ἔξουσιν ὡς γυναῖκες τικτούσης· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον
9 καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλῆξ μεταβαλοῦσιν. ⁹ ἰδοὺ γὰρ
ἡμέρα κυρίου ἔρχεται ἀνιάτος θυμοῦ καὶ ὀργῆς, θείναι τὴν οἰκουμένην ἔρημον
10 καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. ¹⁰ οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ¹⁰ Ml. 24,
ὁ Ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσι, καὶ σκοτισθή- ²⁹ Mc.
11 σται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. ¹¹ καὶ
ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλην κακὰ, καὶ τοῖς ἀσεβεῖσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν·
12 καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων, καὶ ὕβριν ὑπερφηάνων ταπεινώσω. ¹² καὶ ἔσονται
οἱ καταλελειμμένοι ἐντιμοὶ μᾶλλον ἢ τὸ χρυσεῖον τὸ ἅπυρον, καὶ ἄνθρωπος
13 μᾶλλον ἐντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐν σουφίρ. ¹³ ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσε-
ται, καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου
14 Σαβαώθ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ ἔσονται οἱ κατα-
λελειμμένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ ἄνθρωπος
15 εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται. ¹⁵ ὅς γὰρ ἂν ἀλῶ ἡττηθήσεται, καὶ οἵτινες
16 συνηγμένοι εἰσὶ πεσοῦνται μαχαίρᾳ· ¹⁶ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ῥάξουσιν ἐνώπιον
αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομεύσουσι, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἔξου-
17 σιν. ¹⁷ ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, οἱ ἀργύριον οὐ λογίζονται οὐδὲ χρυ-
18 σίου χρεῖαν ἔχουσι. ¹⁸ τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσιν, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν
οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις σου φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.
19 ¹⁹ καὶ ἔσται Βαβυλὼν, ἣ καλεῖται ἔνδοξος ἀπὸ βασιλέως Χαλδαίων, ὃν τρώ-
20 πον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρά· ²⁰ οὐ κατοικήσεται εἰς τὸν
αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσελθῶσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ
21 διελθῶσιν αὐτὴν Ἀραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ. ²¹ καὶ
ἀναπαύσονται ἐκεῖ θῆρη, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἥχου· καὶ ἀναπαύ-
22 σονται ἐκεῖ σειρήνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται, ²² καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ
κατοικήσουσι, καὶ νοσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

6. εν σιων ... εμμεσω σου XIII. 2. φωνην εαυτοις, μη φοβεισθε· παρακαλεῖτε τη ψυχῇ 3. post αυτους add ηγιασμενοι εισιν· και εγω αγω αυτους 5. * om θεμελιου ... του καταφθειρ. την οικ. ολην 6. η ημερα 7. πασαι χειρες (sed εκλυθησεται) 8. και ταραχθ. 9. η ημερα ... ανιατ. ερχ. 12. καταλελιμμ. (et v. 14.) ... χρυσειον ... και ο ανθρωπος ... ο εκ σουφειρ 13. om εν 14. και ανθρωπον εις τ. χ. αυτου διωξει 15. γαρ εαν ... και οσοι συνηγμ. ε. μαχ. πεσ. 16. ενωπ. αυτ. ραξ. 17. οι ου λογιζ. αργυρ. ... χρυσιον 18. ελεησουσιν 19. υπο βασιλειωσ 20. αναπαν- σωνται 21. και πλησθησονται οικιαι ... ορχηθησονται

XIV.

Ταχύ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ. ¹καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκ-
λέξεται ἔτι τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ὁ γειώ-
ρας προστεθήσεται πρὸς αὐτούς, καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ἰακώβ,
²καὶ λήψονται αὐτούς ἔθνη καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατα-
κληρονομήσουσι, καὶ πληθύνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς εἰς δούλους καὶ δούλας·
καὶ ἔσονται αἰχμαλῶτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς, καὶ κυριευθήσονται οἱ
κυριεύσαντες αὐτῶν. ³καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε κύριος
ἀπὸ τῆς οὐδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς τῆς ἐδο-
λευσας αὐτοῖς. ⁴καὶ λήψῃ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος· ⁵πῶς ἀναπέπνυται ὁ ἀπαιτῶν, καὶ ἀναπέπνυται ὁ ἐπισπουδαστής· ⁶συνέτριψε
κύριος τὸν ζυγὸν τῶν ἀμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων· ⁷πατάξας ἔθνος
θυμῷ πληγῇ ἀνιάτῳ, παίων ἔθνος πληγῇ θυμοῦ ἣ οὐκ ἐφείσατο, ἀνεπαύ-
σατο πεποιθώς. ⁸πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύνης, ⁹καὶ τὰ ξύλα τοῦ Λιβάνου
εὐφρανθήσονται ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος τοῦ Λιβάνου Ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι,
οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτης ἡμᾶς. ¹⁰ὁ ἄδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι·
συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς, οἱ ἐγείραντες ἐκ
τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἔθνων. ¹¹πάντες ἀποκριθήσονται καὶ
ἐροῦσί σοι Καὶ σὺ ἐάλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης. ¹²κατέβη
εἰς ἄδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλὴ εὐφροσύνη σου· ὑποκάτω σου στρώσουσι σῆ-
ψιν, καὶ τὸ κατακάλυμμά σου σκώληξ. ¹³πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ
πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁴σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνα-
βήσομαι, ἐπάνω τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθὼ ἐν
ὄρει ὑψηλῷ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν, ¹⁵ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν
νεφῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ. ¹⁶νῦν δὲ εἰς ἄδην καταβήσῃ καὶ εἰς τὰ
θεμέλια τῆς γῆς. ¹⁷οἱ ἰδόντες σε θαυμάσουσιν τὴν γῆν, ὁ σείων βασιλεῖς, ¹⁸ὁ
ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν, ὁ σείων βασιλεῖς, ¹⁹ὁ εἰς τὴν οἰκουμένην
ὅλην ἔρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καθεῖλε, τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσεν.
πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἔθνων ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ· ²⁰σὺ δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος, μετὰ πολλῶν
τεθνηκότων ἐκκεκρηγμένων μαχαίραις καταβαίνοντων εἰς ἄδου. ὃν τρόπον
ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρόν, ²¹οὐ τοῦ οὐδοῦ σὺ ἔσῃ κα-
θάρως εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρμα πονηρόν. ²²ἐτοίμασον τὰ τέκνα σου
σφαγῆναι ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀναστῶσι καὶ κληρο-
νομήσωσι τὴν γῆν καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων. ²³καὶ ἐπαναστήσομαι
αὐτοῖς, λέγει κύριος Σαβαώθ, καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ
σπέρμα· τὰδε λέγει κύριος. ²⁴καὶ θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον ὥστε κατοί-
κειν ἐχίνους, καὶ ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πληοῦ βράβυρον εἰς ἀπό-
λειαν. ²⁵τὰδε λέγει κύριος Σαβαώθ Ὁν τρόπον εἴρηκα οὕτως ἔσται, καὶ ὃν

XIV. ταχ. ερχ. κ. ου χρονιει arctius cum antecedd. conjg. 1. επι pro προς 2. λημψονται ... γης του θεου εις 3. σε ο θεος εκ της οδυνης ... σου και της δουλειας της σκλ. 4. λημψη ... post βαβυλωνος add και ερεις εν τη ημερα εκεινη 5. συνετριψεν ο θεος 8. ηυφρανθησαν 11. κατεβη δε εις 13. των αστρων 14. των νεφελων 15. εις αδου 16. θαυμασουσιν ... σειων sine 6 17. om και τ. πολ. αυτ. καθειλε (... ελευσεν) 18. εξα- στος pro ανθρ. 19. εν αιματι ιματιον 20. σπερμ. πονηρ. cum seqq. conjg. 21. σφαγ. τα τ. σου ... πατρος σου ... την γην κληρονομησωσιν 23. πληου βαβρον

25 τρόπον βεβούλευμαι οὕτως μενεῖ, ²⁵ τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρεθήσεται. ²⁶ αὕτη ἡ βουλὴ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν ὅλην οἰκουμένην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ²⁷ Ἄ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει; ²⁸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ ἐγενήθη τὸ ῥῆμα τοῦτο. ²⁹ ²⁹ μὴ εὐφρανθεῖτε οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παίοντος ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὅφως ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὅφεις πετάμενοι, ³⁰ καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ· πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐπὶ εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ ἐν λιμῷ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὸ κατάλειμμά σου ἀνελεῖ. ³¹ ὀλούξετε πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι ἀπὸ βορρᾶ καπνὸς ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι. ³² καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν; ὅτι κύριος ἐξεμελίωσε Σιών, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

XV.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΩΑΒΙΤΙΔΟΣ.

Νυκτὸς ἀπολείται ἡ Μωαβίτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολείται τὸ τεῖχος τῆς Μωαβίτιδος. ² λυπεῖσθε ἐφ' ἑαυτοὺς, ἀπολείται γὰρ καὶ Διηβὼν, οὐ ὁ βωμὸς ὑμῶν· ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν, ἐπὶ Ναβαῦ τῆς Μωαβίτιδος. ὀλούξετε, ³ ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχιόνες κατατετμημένοι, ³ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις αὐτῆς, πάντες ὀλούξετε ⁴ μετὰ κλαυθμοῦ. ⁴ ὅτι κέκραγεν Ἑσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ἕως Ἰασσά ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ ὁσφὺς τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γινώσεται. ⁵ ἡ καρδία τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγῶρ· δάμαλις γὰρ ἐστὶ τριετής, ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως Λουεῖθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται ⁶ τῇ ὁδῷ Ἀρωνιέμ· βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός, ⁶ τὸ ὕδωρ τῆς Νεμηρέιμ ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται. ⁷ μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἀραβας καὶ λήψονται αὐτήν. ⁸ συνήψε γὰρ ἡ βοή τὸ ὄριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Ἀγαλείμ, ⁸ καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ Αἰλείμ. ⁹ τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Δειμῶν πλησθήσεται αἵματος· ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Δειμῶν Ἀραβας, καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωάβ καὶ Ἀριήλ καὶ τὸ κατάλοιπον Ἀδαμά.

XVI.

Ἀποστελῶ ὥς ἔρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν· μὴ πέτρα ἔρημός ἐστι τὸ ὄρος Συγατρός Σιών; ² ἔση γὰρ ὥς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νοσοῦς ἀφηρημένος, ἔση ³ Συγάτηρ Μωάβ, ἔπειτα δὲ Ἀρνὼν πλείονα ³ βουλεύου, ποιεῖ τε σκέπην πένθους· αὕτη διὰ παντὸς ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἐξέστησαν. μὴ

25.-απο της γης ... απο των 26. οικουμενην ολην ... εθνη της οικουμενης 27. om αυτου 28. αχαζ ο βασιλ. 29. παντ. οι αλλοφυλοι ... οφειν ... εγγονα ασπιδων ... πετομενοι 30. δε ανδρες επ ειρηνης ... δε λιμω ... καταλιμμα (non v. 22.) 31. ολουξετε ... καπν. απο βορρα XV. 4. Το οραμα 2. εφ εαυτοις ... γαρ δαιβιθδων ... ολουξετε (ed. rom. post ολουξετε non interp.)... κατατετετμημενοι 3. εν τ. πλ. αυτης cum antecedd. conjg. 4. εσεβων και ελαλησεν εως ηκουσθη η φ. αυτης 5. εν εαυτη ... της προς σε pro λουειθ προ. σε ... αδωνιειμ 6. της νεμρειμ 7. λημψονται 8. το ορος της ... αγαλλειμ 9. ρεμων bis pro δειμων XVI. 1. om συγατρος 2. νεοσσος ... om εση sec.

ἀχζῆς, ⁴ παροικήσουσί σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώ- ⁴
που διώκοντος, ὅτι ἦρξῃ ἡ συμμαχία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπα-
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς. ⁵ καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλέους ὁ τρόπος, καὶ καθιεῖται ἐπ' ⁵
αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ Δαυίδ, κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύ-
δων δικαιοσύνην. ⁶ ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωάβ, ὕβριστης σφόδρα, τὴν ὑπερη- ⁶
φανίαν ἐξῆρα. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, οὐχ οὕτως. ⁷ ὀλολύξει Μωάβ, ἐν ⁷
γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσιν· τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σέθ μελετήσεις,
καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ ⁸ τὰ πεδία Ἑσεβῶν. πενήσῃσι ἄμπελος Σεβαμά· κατα- ⁸
πίνοντες τὰ ἔβνη, καταπατήσατε τὰς ἀμπελούς αὐτῆς ἕως Ἰαζήρ· οὐ μὴ
συνάψῃτε, πλανήσῃτε τὴν ἔρημον, οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφθησαν, διέβη-
σαν γὰρ πρὸς τὴν θάλασσαν. ⁹ διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν Ἰαζήρ ⁹
ἄμπελον Σεβαμά· τὰ δένδρα σου κατέβαλεν Ἑσεβῶν καὶ Ἐλεαλή, ὅτι ἐπὶ
τῷ θρισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγητῷ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται.
¹⁰ καὶ ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς ¹⁰
ἀμπελώσι σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ
ὑπολήνια, πέπανται γάρ. ¹¹ διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωάβ ὡς κιθάρα ¹¹
ἠχῇσει, καὶ τὰ ἐντός μου ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας. ¹² καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντρα- ¹²
πῆναί σε, ὅτι ἐκοκίασε Μωάβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ χει-
ροποίητα αὐτῆς ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτόν.
¹³ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μωάβ, ὅποτε ἐλάλησε. ¹⁴ καὶ νῦν ^{13 14}
λέγω Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ παντὶ
τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοστός καὶ οὐκ ἐντιμος.

XVII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΔΑΜΑΣΚΟΥ.

¹ Ἰδοὺ Δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων, καὶ ἔσται εἰς πῶσιν ² κατα- ²
λειλειμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ διώκων· ³ καὶ οὐκέτι ἔσται ὄχυρά τοῦ καταφυγεῖν Ἐφραΐμ· καὶ οὐκέτι ³
βασιλεῖα ἐν Δαμασκῷ καὶ τὸ λοιπὸν τῶν Σύρων· οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ. ⁴ ἔσται ἐν τῇ ⁴
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκλειψις δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ πλοῖα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθή-
σεται. ⁵ καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμνητὸν ἐστηκότα καὶ σπέρμα ⁵
σταχύων ἀμύση, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι
στερεᾷ, ⁶ καὶ καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη, ἥ ὡς ῥῶγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ⁶
ἐπ' ἄκρου μετεώρου, ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν κατα-
λειφθῇ. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ. ⁷ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθὼς ἔσται ⁷
ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἄγιον
τοῦ Ἰσραὴλ ἐμβλέψονται, ⁸ καὶ οὐ μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ ⁸
ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ
ὀψονται τὰ δένδρα οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. ⁹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται ⁹
αἱ πόλεις σου ἐγκαταλειμμέναι ὃν τρόπον κατέλιπον οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ

3. απ αρχης pro αχζης 4. om σοι ... εσont. γαρ ... post σου add συνε-
τελεσθη ταλαιπωρια ... απολετο ... επι της 5. μετα ελεους 6. ed. rom. post
σφοδρα non interp. ... εξηρας 8. * καταπατησουσιν (?) ... την ερημον pro
pros t. θαλασσ. 9. εσεβων· και ελαλησεν επι 10. αμπελωνων σου 11. ωσει
τιχος ο ενεκενισας 12. εστ. ως το ... om οτι 13. οποτε και ελαλ. 14. εν
παντι XVII. 2. καταλειμμενη ... αναπαυσιν βουκολιων 3. εσται βασιλεια
... των συρων (** ασσυρων .. -ριων?) απολειται ... ισραηλ και της 4. της
δοξης ιακωβ ... ** πλιονα 5. σταχυων εν τω βραχιονι αυτου αμηση 6.
κλαδων αυτου 7. εσται ανθρωπος 8. οψont. τα αληση αυτων ουδε 9. εγ-
καταλειμμεναι ... εγκατελειπον

- 10 Εὐαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν νιῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔσονται ἔρημοι, ¹⁰ διότι κατέλιπες τὸν θεὸν τὸν σωτήρᾶ σου, καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσῃς.
 11 διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύτευμα ἀπιστον καὶ σπέρμα ἀπιστον· ¹¹ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν φυτεύῃς, πλανηθήσῃ· τὸ δὲ πρῶτ' ἂν σπεύρῃς, ἀνθήσει εἰς ἀμητόν ἢ
 12 ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου. ¹² οὐαὶ πληθὺς ἔθνων πολλῶν· ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, οὕτω ταραχθήσεσθε, καὶ
 13 νῦντος ἔθνων πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχῇσει· ¹³ ὡς ὕδωρ πολὺ ἔσται πολλὰ, ὡς ὕδατος πολλοῦ βίᾳ φερομένου. καὶ ἀποσκορακίῃ αὐτόν, καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεταί ὡς χυτὸν ἀχύρου λιχμῶντων ἀπέναντι ἀνέμου, καὶ ὡς κονιορτὸν
 14 τροχοῦ καταιγὶς φέρουσα· ¹⁴ πρὸς ἐσπέραν καὶ ἔσται πένθος, πρὶν ἢ πρῶτ' αὐτὸν καὶ οὐκ ἔσται. αὕτη ἡ μερὶς τῶν προνομευσάντων ὑμᾶς, καὶ κληρονομία τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

XVIII.

- 2 Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας, ² ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσῃ ὄμηρα καὶ ἐπιστολὰς βιβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος. πορεύονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον, καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπὸν· τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ
 3 τῆς γῆς ³ πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηθήσεται· ἡ χώρα αὐτῶν
 4 ὡς εἰ σημεῖον ἀπὸ ὄρους ἄρσῃ, ὡς σάλπιγξ φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται. ⁴ διότι οὕτως εἶπε κύριός μοι Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος
 5 μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμητοῦ ἔσται· ⁵ πρὸ τοῦ θέρους, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος, καὶ ὄμφαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα· καὶ ἀφελεί· τὰ βοτρυδία τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεί καὶ
 6 ἀποκόψει, ⁶ καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα
 7 τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἔξει. ⁷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀνεχθήσεται δῶρα κυρίῳ Σαβαώθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιγμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον, ὃ ἔστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυρίου Σαβαώθ, ὅρος Σιών.

XIX.

ΟΡΑΣΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

- Ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἔξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδιά
 2 αὐτῶν ἠττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. ² καὶ ἐπεγερθήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν. ³ καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσι τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας
 4 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύτους. ⁴ καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν. τάδε λέγει κύριος
 5 Σαβαώθ· ⁵ καὶ πίνονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν, ὃ δὲ ποταμὸς

40. εγκατελειπες 41. τη δε ημερα ... εαν φυτευσης ... ωςπερ πατηρ ... om σου 42. ουτως 43. καταφερομενου ... ως χουν 44. om και primum ... υμας προνομευσ. κ. κληρ. των υμ. κληρονομησαντων XVIII. 2. τι αυτου επεκεινα ... καταπατημενον (sic) νυν· νυν 4. οτι ουτως ειπ. μοι κυριος 5. post θεραισμου plene interpg. ... ανθηση ... κατακοψει 7. ed. rom. μεγαλου, απο ... του ποταμου XIX. 1. αι καρδιαι α. ηττηθησονται 2. επεγερθησεται πολις 3. ενγαστριμυθ. και τους γνωστας 4. om την

ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται· ⁶ καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυχες τοῦ ποταμοῦ, καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἔλει καλάμου καὶ παπύρου, ⁷ καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλω τοῦ ποταμοῦ ⁷ καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. ⁸ καὶ ⁸ στενάξουσιν οἱ ἀλείς, καὶ στενάξουσι πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμόν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγῆνας καὶ οἱ ἀμφοβολεῖς πευνθήσουσι. ⁹ καὶ αἱ- ⁹ σχὴν λήψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον, ¹⁰ καὶ ἔσονται οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὁδῷ, καὶ πάντες οἱ ¹⁰ ποιοῦντες τὸν ζῦβον λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι. ¹¹ καὶ μωροὶ ¹¹ ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐτῶν μωρανθήσεται. πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ Υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς; ¹² ποῦ εἰσὶ νῦν οἱ σοφοὶ σου, καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι καὶ ¹² εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος Σαβαῶθ ἐπ' Αἴγυπτον; ¹³ ἐξέλειπον οἱ ἄρ- ¹³ χοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴγυπτον κατὰ φυλάς. ¹⁴ κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοὺς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ ¹⁴ ἐπλάνησαν Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὥς πλανᾶται ὁ μεθύων καὶ ὁ ἐμῶν ἄμα. ¹⁵ καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ ¹⁵ οὐράν καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος. ¹⁶ τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὡς ¹⁶ γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου Σαβαῶθ ἣν αὐτοὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς. ¹⁷ καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις ¹⁷ εἰς φόβητρον· πᾶς ὃς ἐάν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν βουλήν ἣν βεβούλευται κύριος Σαβαῶθ ἐπ' αὐτήν. ¹⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται ¹⁸ οἱ πόλεις ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ Χαναανιτιδὶ καὶ ὁμνῦντες τῷ ὀνόματι κυρίου Σαβαῶθ· πόλις ἄσδεκ κληθήσεται ἡ μία πόλις. ¹⁹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων, ¹⁹ καὶ στήλη πρὸς τὸ ὄριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ, ²⁰ καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν ²⁰ αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου· ὅτι κεκράξονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτούς, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτούς, κρίνων σώσει αὐτούς. ²¹ καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ γνώσονται οἱ ²¹ Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι θυσίας, καὶ εὐξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσι. ²² καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους ²² πληγῇ, καὶ ἰάσεται αὐτούς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ ἐξακουσεται αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτούς ἰάσει. ²³ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ἡ ²³ ὁδὸς ἀπὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσλεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον· καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύουσιν Αἰγύπτιοι τοῖς Ἀσσυρίοις. ²⁴ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ²⁴ ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ, ²⁵ ἣν εὐλόγησε κύριος Σαβαῶθ ²⁵ λέγων Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ κληρονομία μου Ἰσραὴλ.

XX.

Τοῦ ἔτους ὅτε εἰσῆλθε Τανάαν εἰς Ἀζωτον, ἡνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ Ἀρνὰ βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἀζωτον καὶ ἔλαβεν αὐτήν,

6. διώρυγες 8. αλεῖες 9. λημψεται 10. οἱ διαλογιζόμενοι αὐτὰ ... παντ. οἱ τον ζυβ. ποιουντες 11. ed. rom. τῶ βασιλεῖ υἱοὶ συνετων, ημεῖς υἱοὶ 12. ed. rom. ἀναγγειλαντ. σοι; 13. ἐξέλειπον 15. ουραν, αρχην 17. πας ος αν ... βουλην κυριου σαβαωθ ην βεβ. κυρ. επ 18. εν αιγυπτω ... χανανιτιδι ... ομνουσαι ... om σαβαωθ 19. το θυσιαστηριον 20. αυτοις κυριος ανθρωπ. 22. πληγη μεγαλη ... επακουσεται ... om ιασει sec. 23. εσται οδος αιγυπτου ... οι αιγυπτιοι 24. τριτος εν τ. ασσυριοις· και εν τ. αιγυπτιοις 25. η pro ην XX. 1. ου εισηλθεν ναθαν ... κ. κατελαβετο αυτ.

2 ὅτε ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς λέγων Πορεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ σανδάλιά σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ ποίησον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος. 3 καὶ εἶπε κύριος Ὁν τρόπον πεπόρευται ὁ παῖς μου Ἡσαΐας γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη, τρία ἔτη ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοψιν. 4 ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθίοπων, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους, ἀνακεκαλυμμένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου. 5 καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν, ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα. 6 καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ἡμεῖς ἡμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, οἱ οὐκ ἠδύναντο σωθῆναι ἀπὸ βασιλείως Ἀσσυρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθήσόμεθα;

XXI.

TO OPAMA THΣ EPHMOY.

Ὡς καταγίγς δι' ἐρήμου διέλθοι, ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς, φοβερὸν 2 τὸ ὄραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. ὁ ἀζητῶν ἀζητεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἑλαμίται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται. νῦν 3 στενάξω καὶ παρακαλέσω ἑμαυτόν. 4 διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεις, καὶ ὠδίνες ἐλάβόν με ὥς τὴν τίκτουσαν· ἠδίκησα τοῦ μὴ ἀκοῦσαι, 5 ἐσπούδασα τοῦ μὴ βλέπειν. 6 ἡ καρδία μου πλανᾶται καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει, ἡ ψυχὴ μου ἐφρέστηκεν εἰς φόβον. 7 ἐτοίμασον τὴν τράπεζαν, φάγετε, 8 πίετε· ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες ἐτοιμάσατε θυρεούς, ὅτι οὕτως εἶπε πρὸς με κύριος Βαδίσας σεαυτῷ στήσον σκοπόν, καὶ ὁ ἄν' ἰδῆς ἀνάγειλον. 7 καὶ εἰδὼν ἀναβάτας ἵππεις δύο, καὶ ἀναβάτην ὄνου καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόα- 8σαι ἀκρόασιν πολλήν, 8 καὶ κάλεσον Οὐρίαν εἰς τὴν σκοπίαν. κύριος εἶπεν Ἐστην 9 διὰ παντὸς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἐγὼ ἔστην ὅλην τὴν νύκτα, 9 καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης ξυνωρίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε Πέπτωκε πέπτωκε * Ἀποκ. 14, 8. 18, 2. Βαβυλὼν, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνε- 10 τρήσαν εἰς τὴν γῆν. 10 ἀκούσατε οἱ καταλειμμένοι καὶ οἱ ὀδυνώμενοι, ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαώθ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

11 TO OPAMA THΣ IDOYMAIAS.

12 Πρὸς ἐμὲ καλεῖται παρὰ τοῦ Σηείρ Φυλάσσετε ἐπάλξεις. 12 φυλάσσω τὸ πρῶν 13 καὶ τὴν νύκτα· ἐάν ζητῆς ζῆτει, καὶ παρ' ἐμοὶ οἴκει, 13 ἐν τῷ δρυμῷ ἐσπέρας 14 κοιμηθῆς ἢ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδάν. 14 εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ 15 ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμάν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι 15 διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεφονευμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ 16 τὸ πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ. 16 διότι οὕτως εἶπέ μοι κύριος 17 Ἐτι ἐνιαυτὸς ὥς ἐνιαυτὸς μισῶ τοῦ, ἐκλείψει ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδάρ, 17 καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηδάρ ἔσται ὀλίγον, ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησεν.

2. om υιον αμωσ ... ανυποδητος (non vv. sqq.) 3. ησαιας ο παις μου ... om τρια ετη prius ... εσται σημεια 5. ηττηθεντες οι αιγυπτιοι επι 6. om εν τη ημ. εκεινη XXI. 2. ελαμειται 3. το μη ακουσαι ... το μη βλεπ. 5. πιετε φαγετε 6. κυριος πρ. με ... ο εαν ιδης 7. ιδων ... δυο, αναβατην ... ed. rom. καμηλου, ακροασαι 8. σκοπιαν κυριου* και ειπεν ... om εγω 9. συνωριδος ... om πεπτωκε alterum 10. οι καταλειμμενοι και οδυνωμενοι ... ed. rom. κ. οι οδ. ακουσατε, 11. καλειτε ... φυλαξεται 13. κοιμηθηση* εν τη 14. υδωρ διψωντι ... φεγοντων προ πεφονευμενων 15. παιδιω pro πολεμω (sed διατεταμενων usque παιδιω rescripta sunt) 16. οτι ουτως 17. διοτι κυριος ελαλ. ο θεος ισρ.

XXII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΗΣ ΦΑΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩΝ.

Τί ἐγένετό σοι ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα μάταια; ² ἐνεπλήσθη 2 ἡ πόλις βοώντων, οἱ τραυματῖαι σου οὐ τραυματῖαι ἐν μαχαίραις, οὐδὲ οἱ νεκροὶ σου νεκροὶ πολέμων. ³ πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασι, καὶ οἱ ἄλόν- 3 τες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσὶ, καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρρω πεφεύγασι. ⁴ διὰ 4 τοῦτο εἶπα Ἄφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι· μὴ κατισχύσῃτε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου, ⁵ ὅτι ἡμέρα παραχρῆς καὶ ὁ ἀπωλείας καὶ καταπατήματος, καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐν φά- 5 ραγγι Σιών πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη. ⁶ οἱ 6 δὲ Ἐλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, καὶ ἀναβάται ἀνδρωποὶ ἐφ' ἵππους, καὶ συνα- 7 γωγὴ παρατάξεως. ⁷ καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου, πλησθήσονται 7 ἄρμάτων, οἱ δὲ ἵπποις ἐμφράξουσιν τὰς πύλας σου, ⁸ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς 8 πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως, ⁹ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας Δαυὶδ. καὶ 9 εἶδον ὅτι πλείους εἰσὶ, καὶ ὅτι ἀπέστρεψε τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμ- 10 βήθρας εἰς τὴν πόλιν, ¹⁰ καὶ ὅτι κατεῖλοσαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς ὄχυ- 11 ρώματα τείχους τῇ πόλει. ¹¹ καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον τῶν 11 δύο τειχῶν ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτήν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτήν οὐκ εἶδετε. ¹² καὶ 12 ἐκάλεσε κύριος κύριος Σαβαώθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν καὶ ξύρσιν καὶ ζῶσιν σάκκων, ¹³ αὐτοὶ δὲ ἐποιήσαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ- 13 λίσματα, σφάζοντες μόσχους καὶ θύοντες πρόβατα, ὥστε φαγεῖν κρέατα καὶ 1 π. 15, 32. πιεῖν οἶνον, λέγοντες Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὐριοὶ γὰρ ἀποθνήσκομεν. ¹⁴ καὶ 14 ἀνακεκαλυμμένα ταῦτα ἐστὶν ἐν τοῖς ὡσὶ κυρίου Σαβαώθ, ὅτι οὐκ ἀφελή- 15 σεται ἡμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία ἕως ἂν ἀποθάνητε. ¹⁵ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ 15 Πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς Σομνὰν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὲν αὐτῷ ¹⁶ Τί 16 σὺ ὠδε, καὶ τί σοὶ ἐστὶν ὠδε ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὠδε μνημεῖον, καὶ 17 ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκη- 17 νήν; ¹⁷ ἰδοὺ δὴ κύριος Σαβαώθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα, καὶ ἀφελεί τὴν 18 στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον, ¹⁸ καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν 18 μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνῃ· καὶ θήσει τὸ ἄρμα σου τὸ κα- 19 λὸν εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα, ¹⁹ καὶ 19 ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου. ²⁰ καὶ ἔσται 20 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ καλέσω τὸν παῖδά μου Ἐλιακεὶμ τὸν τοῦ Χελκίου, ²¹ καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ κατὰ 21 κράτος, καὶ τὴν οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς 22 πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἰούδᾳ. ²² καὶ 22 δώσω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων· καὶ 23 ἔσται ὁ ἀποκλείων, καὶ κλείσει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων. ²³ καὶ στήσω αὐ- 23 τὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πα- 24 τρὸς αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ 24 πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ.

XXII. 1. Το οραμα ... σοι νυν· οτι ανεβ. 2. ου τραυμ. μαχαίραις ... πολεμου 3. δεδεγμενοι 6. ελαμειται ... om και prius ... εφ ιπποισ 9. απεστρεψαν 10. εις οχυρωμα του τειχους 14. τειχεων 12. om κυριος alterum 13. κρεα 15. γραμματαια pro ταμιαν 17. ed. rom. εκβαλλει 20. εκεινη καλεσω 24. και το κρατος pro κατα κρατος ... *om και τ. ενοικ. εν ιουδα 22. om αυτω sec. ... επι του ωμου ... ο αποκλεισων 24. επικρεμη. εν αυτω ... ed. rom. et cod. alex. αυτω cum τη ημ. εκ. conjg.

25 ²⁵ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τὰδε λέγει κύριος Σαβαώθ, κινήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἀφαιρεθήσεται καὶ πεσεῖται, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ δόξα ἣ ἐπ' αὐτόν, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.

XXIII.

TO PHMA TYPOY.

¹ Ολολύξατε πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς
2 Κιτιαίων, ἥκται αἰχμάλωτος. ² τίνοι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ
3 νήσῳ, μεταβόλοι Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν θάλασσαν ³ ἐν ὕδατι πολλῷ,
4 σπέρμα μεταβόλων; ὡς ἀμητοῦ εἰσφερομένου, οἱ μεταβόλοι τῶν ἐθνῶν. ⁴ αἰσχύν-
θητι Σιδῶν, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ ἰσχὺς τῆς θαλάσσης εἶπεν Οὐκ ὤδιον
5 οὐδὲ ἔτεκον, οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρθένους. ⁵ ὅταν δὲ
6 ἀκουστὸν γένηται Αἰγύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὁδὸν περὶ Τύρου. ⁶ ἀπέλυσαι
7 εἰς Καρχηδόνα, ὀλολύξατε οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. ⁷ οὐχ αὕτη ἦν
8 ὑμῶν ἡ ὕβρις ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοθῆναι αὐτήν; ⁸ τίς ταῦτα ἐβούλευ-
σεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἦσαν ἐστὶν ἡ οὐκ ἰσχύει; οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἐνδοεοί, ⁹ ἄρχοντες
9 τῆς γῆς. ⁹ κύριος Σαβαώθ ἐβουλεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν
10 τῶν ἐνδόξων καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἐνδοξὸν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁰ ἐργάζου τὴν γῆν σου,
11 καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνας. ¹¹ ἡ δὲ χεὶρ σου οὐκέτι ἰσχύει
κατὰ θάλασσαν, ἡ παροξύνοσα βασιλεῖς· κύριος Σαβαώθ ἐνετείλατο περὶ
12 Χαναὰν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν. ¹² καὶ ἐροῦσιν Οὐκέτι οὐ μὴ προστεθῇτε
τοῦ ὕβριζεν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα Σιδῶνος· καὶ ἐὰν ἀπέλθῃς εἰς Κι-
13 τιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ ἀνάπαυσις ἔσται σοι· ¹³ καὶ εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὕτη
14 ἡρήμωται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ὅτι ὁ τοίχος αὐτῆς πέπτωκεν. ¹⁴ ὀλολύξατε
15 πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπόλωλε τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν. ¹⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἐβδομήκοντα, ὡς χρόνος βασι-
16 λέως, ὡς χρόνος ἀνθρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἔσται Τύ-
17 ρος ὡς ἄσμα πόρνης. ¹⁶ λάβε κιθάραν, ῥέμβευσον, πόλις πόρνη ἐπιλελη-
σμένη, καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ᾄσον, ἵνα σου μνεῖα γένηται. καὶ ἔσται
μετὰ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀπο-
17 καταστήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον, ¹⁷ καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις
18 τῆς οἰκουμένης ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορία καὶ ὁ
μισθὸς ἅγιον κυρίῳ, οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἐναντι
κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς, φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι, καὶ εἰς
συμβολὴν μνημόσυνον ἕναντι κυρίου.

XXIV.

¹ Ἴδου κύριος καταφθεῖρει τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐρημώσει αὐτήν καὶ ἀνα-
2 καλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ² καὶ
ἔσται ὁ λαὸς ὡς ἱερέως, καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος, καὶ ἡ θεράπεινα ὡς ἡ
κυρία· ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλῶν, ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος, καὶ
3 ὁ ὀφείλων ὡς ὁ ὀφείλει. ³ φθορὰ φθαρθήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομὴ προνομευ-

25. ἐν τῇ ... πιστῷ, καὶ πεσεῖται καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα XXIII.

1. Το ὄραμα ... ὀλολύξατε ... κητιαιων 5. ἐν αἰγυπτῳ, λημψεται 6. ὀλο-
λύξατε οἱ ἐνοικοῦντες 7. ὑμων ἢν ἡ ὑβρ. ἡ απ. 8. ed. rom. post ἐνδοεοί
non interp. 9. om πασαν 10. ἐρχονται 12. οὐκετι μὴ προστεθῇτε ... θυ-
γατερα σίων ... εἰς κητιειμ ... σοι αναπ. εσται 13. ante οτι add ουδε
ἐκεῖ σοι ἀναπαυσεις εσται 14. ὀλολύξατε ... οτι ἀπώλετο 16. ἡ μνία ...
μετὰ ἐβδομήκοντα 17. om ἐπὶ προσωπ. τ. γ. 18. τῷ κυρίῳ ... om καὶ
ultimum ... *om ἐναντι κυρ. (videtur) XXIV. 2. ὡς ὁ ἱερεὺς ... καὶ
ὁ δανειζων ὡς ὁ δανιζ.

θήσεται ἡ γῆ· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. ⁴ ἐπένθησεν ἡ γῆ, καὶ ⁴ ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη, ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. ⁵ ἡ δὲ ἡνόμεσε διὰ τὸ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρήλθουσιν τὸν νόμον καὶ ἠλλαξαν τὰ προστάγματα διαθήκης αἰώνιον. ⁶ διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν ⁶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ, καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι. ⁷ πενθήσει οἶνος, πενθήσει ἄμπελος, ⁷ στενάζουσι πάντες οἱ εὐφραινόμενοι τὴν ψυχὴν. ⁸ πέπνυται εὐφροσύνη τυμ- ⁸ πάνων, πέπνυται φωνὴ κιθάρης. ⁹ ἡσχύνθησαν, οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο ⁹ τὸ σίκερα τοῖς πίνουσιν. ¹⁰ ἡρημώθη πᾶσα πόλις, κλείει οἰκίαν τοῦ μὴ ¹⁰ εἰσελθεῖν. ¹¹ ὁλολύζεται περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ, πέπνυται πᾶσα εὐφροσύνη ¹¹ τῆς γῆς, ἀπῆλθε πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς. ¹² καὶ καταλειφθήσονται πόλεις ¹² ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλειμμένοι ἀπολοῦνται. ¹³ ταῦτα πάντα ἔσονται ἐν ¹³ τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν· ὃν τρόπον εἰάν τις καλαμῆσθαι ἐλαίαν, οὕτως καλαμῆσονται αὐτούς· καὶ εἰάν παύσῃται ὁ τρυγητὴς, ¹⁴ οὗτοι βοῇ φωνήσου- ¹⁴ σιν, οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου, παραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νῆ- ¹⁵ σοις ἔσται τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἐνδοξον ἔσται. ¹⁶ κύριε ὁ θεὸς ¹⁶ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν πτερυγῶν τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπίς τῷ εὐσεβεῖ. καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν. οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον, ¹⁷ φόβος καὶ βό- ¹⁷ θυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται ὁ φεῦ- ¹⁸ γων τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον· καὶ ὁ ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ βοθύνου ἀλῶσεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεῳχθήσονται, καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς. ¹⁹ παραχῇ παραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ ἀπορία ¹⁹ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ. ²⁰ ἔκλινεν ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται ²⁰ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ, κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται καὶ οὐ μὴ δύνῃται ἀναστῆναι. ²¹ καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐ- ²¹ ρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. ²² καὶ συναξοῦσι συναγωγὴν ²² αὐτῆς εἰς δεσμοτήριον καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὄχυρμα, διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτῶν. ²³ καὶ τακθήσεται ἡ πλὴνθός, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος· ²³ ὅτι βασιλεύσει κύριος ἐκ Σιών καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται.

XXV.

Κύριε ὁ θεός, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποίησας θαυμαστὰ πράγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν. γένοιτο. ² ὅτι ἔζηκας πόλεις εἰς χῶμα, ² πόλεις ὀχυράς τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια, τῶν ἀσεβῶν πόλεις τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ. ³ διὰ τοῦτο εὐλογῇ σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις ³ ἀνθρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσί σε. ⁴ ἐγένου γὰρ πάση πόλει ταπεινῇ ⁴ βοηθός, καὶ τοῖς ἀθυμήσασιν δι' ἐνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων, ⁵ ὥς ἄνθρωποι ⁵ ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν Σιών ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας. ⁶ καὶ ποιήσει κύριος Σαβαώθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίνονται ⁶ εὐφροσύνην, πίνονται οἶνον· ⁷ χρίσονται μύρον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. παράδος ταῦτα ⁷

4. και επενθησαν οι 5. η δε γη ... διοτι παρεβησαν ... τα προσταγμα-
κυριου 8. post τυμπανων add πεπνυται αυθαδια και πλουτος ασεβων·
11. ολολυζεται ... om απηλθ. π. ευφρ. τ. γ. 12. εγκαταλειμμενοι 13.
εσται ... εμμεσω 14. βοηθονται 18. βοθυνον· ο δε ... ηνεωχθησαν 20.
εκλεινεν και σεισθησεται ως οπωροφυλακιον η γη· ως ο μεθυων· και κρε-
παλων· και πεσειται χ. ου μη δ. αναστηναι· κατισχυσεν γαρ επ αυτης η
ανομια· 22. και συναξ. και αποκλεισ. εις οχ. και εις δεσμοτηριον δια
23. εν σιων και εν ιερ. XXV. 1. praemittit ωδη ... ο θεος μου ... γε-
νοιτο κυριε 2. του πεσιν 4. in fine add ευλογησουσιν σε

8 πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ⁸κατέπιεν ὁ θεός 1Co. 12
 πατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφείλεν κύριος ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς 54.
 προσώπου· τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφείλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα 17.
 9 κυρίου ἐλάλησε. ⁹καὶ ἐροῦσι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐφ' ᾧ ἠλ-
 πίζομεν, καὶ σώσει ἡμᾶς· οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ, καὶ ἠγαλλιώμεθα
 10 καὶ εὐφρανθήσόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. ¹⁰ἀνάπαυσιν δώσει ὁ θεὸς ἐπὶ
 τὸ ὅρος τοῦτο, καὶ καταπατηθήσεται ἡ Μωαβίτις ὃν τρόπον πατοῦσιν ἄλωνα
 11 ἐν ἀμάξαις· ¹¹καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσε
 τὸν ἀπολέσαι, καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐφ' ἧς τὰς χεῖρας ἐπέβαλε·
 12 ¹²καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου ταπεινώσει, καὶ καταβήσεται ἕως
 τοῦ ἐδάφους.

XXVI.

Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄσονται τὸ ἄσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς τῆς Ἰουδαίας Ἰδοὺ
 2 πόλις ἰσχυρά, καὶ σωτήριον θήσει τὸ τεῖχος καὶ περίτειχος. ²ἀνοίξατε πύλας,
 3 εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν, ³ἀντιλαμβα-
 4 νόμενος ἀληθείας καὶ φυλάσσων εἰρήνην. ὅτι ἐπὶ σοὶ ἐλπιδι ⁴ἠλπισαν, κύριε,
 5 ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ αἰώνιος, ⁵ὃς ταπεινώσας κατήγαγες τοὺς
 ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς· πόλεις οὐκὰς καταβαλεῖς καὶ κατὰξεις ἕως ἐδάφους,
 6 ⁷καὶ πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πραέων καὶ ταπεινῶν. ⁷ὁδὸς εὐσεβῶν εὐθεία
 8 ἐγένετο, ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν καὶ παρεσκευασμένη. ⁸ἡ γὰρ ὁδὸς κυρίου κρί-
 9 σις· ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐπὶ τῇ μνηίᾳ ⁹ἣ ἐπαυμεῖ ἡ ψυχὴ
 ἡμῶν. ἐκ νυκτὸς ὁρᾷ καὶ τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ θεός, διότι φῶς τὰ προς-
 10 τάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς. δικαιοσύνην μάψετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
 10 ¹⁰πέπαιται γὰρ ὁ ἀσεβής· πᾶς ὃς οὐ μὴ μάψῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς,
 ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσῃ· ἀρῇται ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου.
 11 ¹¹κύριε, ὑψηλὸς σου ὁ βραχίον καὶ οὐκ ἤδεισαν, γνόντες δὲ αἰσχυνθήσου-
 12 ¹³ται· ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδευτον, καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται.
 12 ¹³κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν. ¹³κύριε
 ὁ θεὸς ἡμῶν, κτήσαι ἡμᾶς· κύριε, ἐκτὸς σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, τὸ ὄνομα
 14 σου ὀνομάζομεν. ¹⁴οἱ δὲ νεκροὶ ζῶν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἱατροὶ οὐ μὴ ἀνα-
 στήσουσι· διὰ τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας καὶ ἥρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν.
 15 ¹⁶πρόσθες αὐτοῖς κακὰ, κύριε, πρόσθες κακὰ τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς. ¹⁶κύριε,
 17 ἐν βλήψει ἐμνήσθην σου, ἐν βλήψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν. ¹⁷καὶ ὡς ἡ
 ὠδίνουσα ἐγγίξει τεκεῖν, ἐπὶ τῇ ὠδύνῃ αὐτῆς ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήθημεν τῷ
 18 ἀγαπητῷ σου. ¹⁸διὰ τὸν φόβον σου, κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινή-
 σαμεν καὶ ἐτέκομεν· πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς· οὐ πέ-
 19 σόμεθα, ἀλλὰ πεσοῦνται πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁹ἀναστήσονται
 οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν
 τῇ γῇ· ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἵαμα αὐτοῖς ἐστίν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν
 20 πεσεῖται. ²⁰βάδιζε λαός μου, εἰσελθε εἰς τὰ ταμεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν
 σου, ἀποκρύβητι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου. ²¹ἰδοὺ *He. 1
 37.

8. ἀφείλεν ὁ θεός 9. ἐροῦσιν ἐν τῇ ... om καὶ σώσει ἡμ. οὐτ. κυρ.
 υπεμ. αὐτῶ ... **εὐφρανθήμεν 10. οἱ ἀναπαύσει (**-σειν) δώσει ...
 πατωσιν 12. τοῦ τοίχου σου XXVI. 1. praemittit ὠδὴ ... ἐπὶ γῆς ἰουδα
 λεγοντες ... πολεῖς οὐκραι κ. σ. ἡμῖν θήσει 2. εἰσελθᾶτω 3. om ἐλπίδι
 4. **ἠλπισα 5. κατὰξ. αὐτὰς ἕως τοῦ ἐδ. 6. **αὐτὰς 7. καὶ παρεσκευ-
 ασμένη ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβ. 8. χρῖσεις ... **om σου 9. ante ex νυκτός
 add ὠδὴ 10. om πας ὅς ... ποιήσῃ 11. ληψεται 15. πασιν τοῖς 16.
 παιδεία 17. τοῦ τεκεῖν· καὶ ἐπὶ τῇ 18. ἐγγαστρι ... om οὐ πεσοῦμεθα
 ... om πάντες 19. ἀναστήσ. γὰρ 20. ὁ λαός μου ... ταμεῖα

γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς, καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνηρημένους.

XXVII.

¹ Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυράν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὅφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὅφιν σκολιόν, ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. ² τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀμπελὼν καλὸς ἐπιθύ- 2
μημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς. ³ ἐγὼ πόλις ὀχυρά, πόλις πολιορκουμένη, μάτην ³
ποτιῶ αὐτήν· ἀλώσεται γὰρ νυκτός, ἡμέρας δὲ πεσεῖται τεῖχος. ⁴ οὐκ ἔστιν ⁴
ἡ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς· τίς με θήσει φυλάσσειν καλὰμην ἐν ἄγρῳ; διὰ τὴν
πολεμίαν ταύτην ἠθέτηκα αὐτήν. τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησε κύριος πάντα ὅσα
συνέταξε. κατακέκαυμαι, ⁵ βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰ- 5
ρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην, ⁶ οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ. βλαστήσει καὶ ⁶
ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπληροῦσθεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. ⁷ μὴ ⁷
ὥς αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; καὶ ὥς αὐτὸς ἀνέϊλεν, οὕτως
ἀναιρεθήσεται; ⁸ μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων ἔξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ⁸
μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; ⁹ διὰ τοῦτο ⁹
ἀφαιρεθήσεται ἀνομία Ἰακώβ, καὶ τοῦτο ἔστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέ-
λωμαι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κα-
τακεκομμένους ὥς κονίαν λεπτὴν· καὶ οὐ μὴ μένῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ
τὰ εἶδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα ὥσπερ ὄρυμδος μακράν. ¹⁰ τὸ κατοικοῦμενον ¹⁰
πολίμνιον ἀναιμένον ἔσται, ὥς ποιμνιον καταλειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρό-
νον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνια. ¹¹ καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ¹¹
ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν γλῶσσιν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θύρας
δεῦτε· οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτερήσῃ ὁ ποιή-
σας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. ¹² καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹²
ἐκείνῃ συμφραῖε ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκοροῦρων·
ἡμεῖς δὲ συναγαγέτε κατὰ ἕνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ¹³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹³
ἐκείνῃ σαλπιοῦσι τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἤξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ
χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ προσκυνήσουσι τῷ
κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ἱερουσαλὴμ.

XXVIII.

Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶτοί Ἐφραΐμ, τὸ ἄνθος τὸ ἐκπε-
σὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέως, οἱ μεθύνοντες ἀνευ
οἴνου. ² Ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, ὥς χάλαζα καταφερομένη ²
οὐκ ἔχουσα σκέπην, βίᾳ καταφερομένη· ὥς ὕδατος πολὺν πληθὺς οὖρον χῶ-
ραν, τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπανμα· ταῖς χερσὶ ³ καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσεται ὁ ³
στέφανος τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶτοί τοῦ Ἐφραΐμ. ⁴ καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκ- ⁴
πεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· ὥς πρόδρο-
μος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτό, πρὶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτό, θελήσει αὐτό
καταπιεῖν. ⁵ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος Σαβαώθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος ⁵
ὁ πλεκεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ· ⁶ καταλειφθήσονται ἐπὶ ⁶

24. στομα pro αιμα ... κατακαλ. η γη τους XXVII. 4. om Εν ...
και ανελεει 3. ισχυρα ... *αυτους (vdtr) ... το τειχος 4. και ουκ εστιν
... κυριος ο θεος 8. ο μελετων 9. η ανομια ... αυτου την αμαρτιαν, οταν
θω 10. καταλειμμενον ... κακει ... om ποιμνια 11. om και ... ελετη-
σει 12. συμφραξει κυριος απο ... τους υι. ισρ. κατ ενα ενα 13. σαλπιου-
σιν εν τη ... ηξουσιν οι απο ανατολων εν ... προσκυνησωσιν XXVIII.
2. ποιησει αναπαυσιν 4. πριν η εις ... om αυτο prius 5. ο πλακεις ...
μου λαω pro του λαου 6. και καταλειφθησονται

7 πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσὺν κωλυόντων ἀνελεῖν. ⁷ οὗτοι γὰρ οὖν
 πεπλημμελημένοι εἰσὶν· ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκερα, ἱερεὺς καὶ προφήτης
 ἐξέστησαν διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσεΐσθησαν ἀπὸ τῆς
 8 μέθης, ἐπλανήθησαν· τοῦτ' ἔστι φάσμα. ⁸ ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν·
 9 αὕτη γὰρ ἡ βουλή ἔνεκα πλεονεξίας. ⁹ τίني ἀνγγεῖλαμεν κακὰ, καὶ τίني ἀνγγ-
 γεῖλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλκτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι
 10 ἀπὸ μαστοῦ. ¹⁰ ἡλῖψιν ἐπὶ ἡλῖψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρόν
 11 ἔτι μικρόν, ¹¹ διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἐτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ ^{1 Co. 14, 21.}
 12 λαῷ τούτῳ ¹² λέγοντες αὐτοῖς Τοῦτο τὸ ἀνάπαιμα τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο
 13 τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἤβησαν ἀκοῦειν. ¹³ καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ
 θεοῦ ἡλῖψις ἐπὶ ἡλῖψιν, ἐλπίς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρόν ἔτι μικρόν, ἵνα παρεύ-
 σωσι καὶ πέσωσιν ὀπίσω, καὶ συντριβήσονται καὶ κινδυνεύσουσι καὶ ἀλώ-
 14 σονται. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄνδρες τεθλιμμένοι καὶ οἱ ἄρ-
 15 χοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ¹⁵ ὅτι εἶπατε Ἐποίησαμεν
 διαθήκην μετὰ τοῦ ᾄδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταγίγς φερο-
 μένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα
 16 ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθήσόμεθα. ¹⁶ διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος κύ-
 ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελεῖ ἔκλεκτον ἀχρο-
 γωνιαῖον ἐντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταισχυνθῇ. ^{Ro. 9, 33; 1 Pe. 2, 6.}
 17 ¹⁷ καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἥ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ ^{11.}
 18 πεποινότες μάτῃν ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταγίγς, ¹⁸ μὴ καὶ
 ἀφελῇ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπίς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
 ᾄδην οὐ μὴ ἐμμελῇ· καταγίγς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὕτῃ εἰς
 19 καταπάτημα. ¹⁹ ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς· πρῶτῃ πρῶτῃ παρελεύσεται ἡμέ-
 20 ρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπίς πονηρά. μάθετε ἀκοῦειν ²⁰ στενοχωρούμενοι·
 21 οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενούμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. ²¹ ὥσπερ
 ὅρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Ἰαβαὼν, μετὰ
 22 θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἄλλοτρίως
 23 χρήσεται, καὶ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἄλλοτρία. ²² καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθεῖτε,
 μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετημένα
 24 πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαὼθ ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ²³ ἐνω-
 τίξεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου.
 24 ²⁴ μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἡ σπόρον προετοιμάσει πρὶν
 25 ἐργάσασθαι τὴν γῆν; ²⁵ οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπείρει
 μικρὸν μελάνθιον ἢ κύμινον, καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ κέγχρον
 26 καὶ ζέαν ἐν τοῖς ὅροις σου; ²⁶ καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου, καὶ εὐ-
 27 φρανθήσῃ. ²⁷ οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς
 ἀμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ τινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ
 28 κύμινον ²⁸ μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ εἰμι ὑμῶν ὁρ-
 29 γισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσῃ ὑμᾶς. ²⁹ καὶ ταῦτα
 παρὰ κυρίου Σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλευσάσθε, ὑψώσατε ματαίαν
 παράκλησιν.

6. κωλυων 7. πεπλανημενοι ... ομι δια το σικερα, κατεποθησαν ...
 μεθης του σικερα ... τουτο εστιν φαντασμα 8. ενεκεν 9. ed. rom. μα-
 στου, 12. λεγοντες αυτα 13. κυριου του θεου ... ινα πορευθωσιν και πε-
 σωσιν εις τα οπισω, κ. κινδυν. κ. συντριβ. κ. αλ. 14. και αρχοντες ...
 τουτου εν ιερ. 15. (λαου pro αδου ...) ου μη ελθῃ ημιν 16. ουτως ...
 ομι κυριος allerum ... εμβαλω ... ο πιστευων επ αυτω 19. λημψεται
 20. του ημας συναχθ. 21. ομι κυριος ... και η πικρια αυτου 22. συντετελ-
 μημενα 23. ενωτ. κ. ακουσατε 24. μελλει ο αροτριων αροτριαν 25. και
 pro ουχ ... αυτης το προσωπον πρωτον σπειρει μ. μελ. και κυμ. κ. παλ.
 πυρον ... ομι και κεγχρον 27. εκτινασσεται 28. ομι ειμι

XXIX.

Οὐαὶ Ἀριήλ πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυίδ. συναγάγετε γεννήματα ἐνιαυτὸν ἐπὶ ἐνιαυτὸν· φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωάβ. ² ἐκκλίψω γὰρ Ἀριήλ, καὶ ² ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχύς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοί· ³ καὶ κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σέ, ³ καὶ βαλῶ περὶ σέ χάρακα, καὶ θήσω περὶ σέ πύργους, ⁴ καὶ ταπεινωθήσονται ⁴ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύνονται· καὶ ἔσονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνὴ σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνὴ σου ἀσπενήσει. ⁵ καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν, καὶ ⁵ ὡς χνοὺς φερόμενος τὸ πλῆθος τῶν καταδυναστευόντων σε, καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρήμα ⁶ παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βρον- [■] τῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης καταιγὶς φερομένη, καὶ φλῆξ πυρὸς κατεσφύουσα. ⁷ καὶ ἔσται ὡς ἐνυπνιαζόμενος καὶ ὕπνους νυχτὸς ὁ πλοῦτος ⁷ ἀπάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἀριήλ, καὶ πάντες οἱ στρατευόμενοι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν καὶ οἱ θλίβοντες αὐτήν. ⁸ καὶ ὡς οἱ ἐν τῷ ὕπνῳ πίνοντες καὶ ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων μά- ⁸ ταιον τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς ὁ πίνων, καὶ ἐξα- [■] ναστάς ἔτι διψᾷ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών. ⁹ ἐκλύθητε καὶ ⁹ ἔκαστη, καὶ κραυγαλέησατε οὐκ ἀπὸ σίκερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου, ¹⁰ ὅτι πεπτότικεν ¹⁰ 11,8. ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά. ¹¹ καὶ ¹¹ ἔσται ὑμῖν τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου τούτου, ὃ ἐὰν δώσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες Ἀνάγνωσι ταῦτα, καὶ ἐρεῖ Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφραγίσται γάρ. ¹² καὶ ¹² δοστήσεται τὸ βιβλίον τούτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα, καὶ ἐρεῖ αὐτὸ Ἀνάγνωσι τούτο· καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα. ¹³ καὶ ¹³ 15. εἶπε κύριος Ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χεί- [■] λεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας. ¹⁴ διὰ ¹⁴ τούτο ἰδοὺ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τούτον· καὶ μεταθήσω αὐτούς, καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω. ¹⁵ οὐαὶ οἱ βασιλεῖς βουλὴν ποιοῦντες καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ ¹⁵ βουλὴν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐροῦσι Τίς ἐώρακεν ἡμᾶς; καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἡμεῖς ποιοῦμεν; ¹⁶ οὐχ ὡς πηλὸς τοῦ ¹⁶ 9. κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι αὐτό Οὐ σύ με ἔπλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι Οὐ συνετὼς με ἐποίησας; ¹⁷ οὐκέτι μι- ¹⁷ 20. καὶ μετεπεσθήσεται ὁ Λίβανος ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ τὸ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. ¹⁸ καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λό- ¹⁸ 11,5. γους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίλῃ, ὀφθαλμοὶ τυφλῶν ὄψονται, ¹⁹ καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλ- ¹⁹ 19. 20. πισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπληροθήσονται εὐφροσύνης. ²⁰ ἐξέλειπεν ἄνομος, καὶ ²⁰

XXIX. 1. πολὺς ἀριήλ, ἣν δαυ. ἐπολεμήσεν ... γεννήματα ἐν. ἐπ. ἐνιαυ-
τον ... om φάγεσθε alterum 2. το πλοῦτος 3. ἐπ. σε πύργους 4. τα-
πεινώθησ. οἱ λόγοι σου εἰς τ. γῆν ... εἰσται pro εἰσονται 5. om το πλῆθ.
τ. καταδ. σε 6. κραυγῆς pro βροντῆς 7. x. εἰσ. ὡς ὁ ἐνυπνιαζομ. ἐνυ-
πνιον ὁ πλ. τῶν ἐθν. παντῶν ... ἰσραήλ pro ἀριήλ ... στρατευσαμένοι ...
καὶ θλίβ. α. 8. καὶ εἰσονται ὡς οἱ ἐν ὑπνῳ ... ματ. αὐτῶν το ἐνυπνιον ...
παντῶν τῶν ἐθνῶν ... ἐπεστρ. ἐπ. ἱερουσαλήμ καὶ ἐπ. το ὄρ. σιών 9. οὐδ
ἀπο οἴνου 11. x. εἰσονται ὑμ. πάντα τα ῥήματα 13. om ἐν τῷ στοματι
αὐτοῦ καὶ ἐν 14. ἰδοὺ ἐγώ 15. ἡμᾶς ἐώρακεν 16. ὡς ὁ πηλός ... om
αὐτο 17. καὶ το ὄρος το χερμελ εἰς 18. τυφλῶν βλεφονται 19. 20. ἐξέλειπεν

21 ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ, ²¹ καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις
 22 πρόσκομμα θήσουσιν, ὅτι ἐπλαγίασαν ἐπ' ἀδίκους δίκαιον. ²² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ. Οὐ νῦν αἰσχυν-
 23 θήσεται Ἰακώβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ. ²³ ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμέ ἁγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν
 24 ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται. ²⁴ καὶ γινώσκονται οἱ πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην.

XXX.

Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, λέγει κύριος. ἐποιήσατε βουλὴν οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ
 2 συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας, ² οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμέ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθῆ-
 3 θῆναι ὑπὸ Φαραῶ καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων. ³ ἔσται γὰρ ὑμῖν σκέπη
 4 Φαραῶ εἰς αἰσχύνην, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος. ⁴ ὅτι εἰσὶν
 5 ἐν Τάνει ἀρχηγοὶ ἄγγελοι πονηροί. ⁵ μάτην κοπιᾶσουσι πρὸς λαὸν ὃς οὐκ
 6 ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος.

Ἡ ΟΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ.

Ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ λέων καὶ σκύμνος λέοντος, ἐκείθεν καὶ ἀσπίδες
 καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων, οἱ ἔφερον ἐπὶ ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον
 7 αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς. ⁷ Αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελή-
 8 σουσιν ὑμᾶς· ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅτι ματαῖα ἡ παρακλήσις ὑμῶν αὕτη. ⁸ νῦν οὖν
 καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας ταῦτα
 9 καιρῷ καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ ὅτι ὁ λαὸς ἀπειθής ἐστιν, υἱοὶ ψευδεῖς οἱ οὐκ
 10 ἠβούλουντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ θεοῦ, ¹⁰ οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις Μὴ ἀναγ-
 γέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ δράματα δρῶσι Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε
 11 καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν, ¹¹ καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
 ταύτης· ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸ
 12 λόγιον τοῦ Ἰσραὴλ. ¹² διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ὅτι ἡπει-
 θήσατε τοῖς λόγοις τούτοις καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει, καὶ ὅτι ἐγόγγυσας καὶ
 13 πεποιθῶς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, ¹³ διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη
 ὡς τεῖχος πλίpton παραχρῆμα πόλεως ὀχυρᾶς ἐαλωκυίας, ἧς παραχρῆμα πά-
 14 ρεστι τὸ πτώμα· ¹⁴ καὶ τὸ πτώμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἀγγείου ὀστρα-
 κίνου, ἐκ κεραμίου λεπτά ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς ὀστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρείς,
 15 καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν. ¹⁵ οὕτω λέγει κύριος κύριος ὁ ἅγιος τοῦ
 Ἰσραὴλ Ὅταν ἀποστραφεῖς στενάξης, τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ ποῦ ἦστα·
 16 ἐβούλεσθε ἀκούειν, ¹⁶ ἀλλ' εἶπατε Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξε-
 σθε· καὶ ἐπὶ κούφοις ἀναβάταις ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κοῦφοι ἔσονται οἱ διώ-
 17 κοντες ὑμᾶς. ¹⁷ χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται, καὶ διὰ φωνὴν πέντε φεύ-
 ξονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῇτε ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς σημαῖαν

20. ἐξωλεθρεύθησαν 21. θήσουσιν, καὶ ἐπλαγ. ἐν αδ. δ. 22. μετα-
 βαλεῖν ἰσραηλ 23. ἀλλα ὅταν 24. οἱ τω πν. πλαν. XXX. 4. ταδε λεγει
 ... βουλὴν καὶ οὐ δι ... ἁμαρταιας (sic) ἐφ ἁμαρταιας 3. ἡ σκεπη 5. οὐτε
 εἰς βοήθειαν οὐτε εἰς ὠφελειαν ἀλλα 6. καὶ ἐν τῇ στενοχ. ... ἐπ ὄνων ...
 in fine add εἰς βοήθειαν ἀλλα εἰς αἰσχυνὴν καὶ ὄνειδος 8. καιρων ταυτα
 ... om εως 9. σιτι λαος 12. οὕτως λεγει κυριος ο αγ. 13. οἱπ οχυρας
 14. ἀγγιου ... λεπτον 15. οὕτως λεγει κυριος ο αγιος ἰσραηλ ... στεναξη
 16. ἀλλα ... Εφ ἵπποις ... καὶ εἶπατε Ἐπὶ κουφοις ἀναβαται εσ. 17. καὶ
 δια φ. ε. φευξ. χίλιοι

φέρων ἐπὶ βουνοῦ. ¹⁸ καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ οὐκ ἐκτεῖρῃσαι ὑμᾶς, καὶ διὰ 18
τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς, διότι κριτὴς κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· μα-
κάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ. ¹⁹ διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιών οἰκήσει· καὶ 19
Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ ἔκλαυσεν Ἐλέησόν με· ἐλεήσει σε, τὴν φωνὴν τῆς
κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέ σου. ²⁰ καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον ὕλη- 20
φωos καὶ ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκ ἔτι μὴ ἐγγίλωσί σοι οἱ πλανώντες σε· ὅτι
οἱ ὀφθαλμοί σου ὄφονται τοὺς πλανώντάς σε, ²¹ καὶ τὰ ὠτά σου ἀκούσονται 21
τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων, οἱ λέγοντες Ἀὕτη ἡ ὁδός, πορευθῶ-
μεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιᾷ εἴτε ἀριστερά. ²² καὶ μανιεῖς τὰ εἶδωλα τὰ περιηρ- 22
γυρωμένα καὶ περιεχρυσωμένα, λεπτὰ ποιήσης καὶ λιχμησῇς ὡς ὕδωρ ἀπο-
καθήμενης, καὶ ὡς κῆπρον ὠσεῖς αὐτά. ²³ τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρματι 23
τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γεννήματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ
λιπαρός· καὶ βοσκηθήσεται σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίονα καὶ
εὐρύχωρον, ²⁴ οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται 24
ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ λελικμημένη. ²⁵ καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους 25
ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλυνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσι πύργοι. ²⁶ καὶ ἔσται τὸ φῶς 26
τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἑπταπλά-
σιον, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἰδῇται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ
τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται. ²⁷ Ἴδου τὸ ὄνομα κυρίου ἔρχεται διὰ 27
χρόνου, κατόμενος θυμὸς· μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, λόγιον
ὀργῆς πλήρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται. ²⁸ καὶ τὸ πνεῦμα αὐ- 28
τοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου, καὶ διαίρεθήσεται
τοῦ ταραῖαι ἔσθην ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ, καὶ διαιρεθήσεται αὐτοὺς πλάνησις καὶ
λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ²⁹ μὴ διὰ παντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνει- 29
σθαι, καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἅγια μου διὰ παντὸς ὥς ἐι εὐοχάζοντες, καὶ
ὥς ἐι εὐφρανινομένους εἰσελθεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος κυρίου πρὸς τὸν θεόν
τοῦ Ἰσραὴλ; ³⁰ καὶ ἀκουστὴν ποιήσει κύριος τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ 30
τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δεῖξαι μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ φλογὸς
κατεσθίουσης, κεραυνώσει βιαίως, καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη
βίᾳ. ³¹ διὰ γὰρ τῆς φωνῆς κυρίου ἡττηθήσονται Ἀσσύριοι, τῇ πληγῇ ἣ ἂν 31
πατάξῃ αὐτούς. ³² καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν, ὅθεν ἦν αὐτῶν ἡ ἐλπίς τῆς 32
βοηθείας, ἐφ' ἣ αὐτὸς ἐμπούλει· αὐτοὶ μετὰ τυμπάνων καὶ κιθάρας πολε-
μήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς. ³³ σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ· μὴ καὶ 33
σοὶ ἡτοιμάσῃ βασιλεύειν, φάραγγα βαθείαν, ἔϋλα κείμενα, πῦρ καὶ ἔϋλα
πολλά; ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ θεοῦ καιομένη.

XXXI.

Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοηθειαν, οἱ ἐφ' ἑπτοίς πε-
ποιδότες καὶ ἐφ' ἄρμασιν· ἔστι γὰρ πολλὰ, καὶ ἐφ' ἑπτοίς πληθὺς σφόδρα·
καὶ οὐκ ἦσαν πεποιδότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὸν κύριον οὐκ
ἐζήτησαν. ² καὶ αὐτὸς σοφῶς ἤγεν ἐπ' αὐτοὺς κακὰ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ 2
οὐ μὴ ἀθετηθῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ

18. κυρ. ο 5. ἡμῶν ἐστίν· καὶ πού καταλειψετε τὴν δόξαν ὑμῶν· Μα-
κάριοι πάντες οἱ ἐμμ. ἐν αὐτῷ 19. καὶ ἐλεήσει τὴν 20. οὐκετι οὐ μὴ
22. ἐξαιρεῖς pro μανιεῖς ... καὶ τὰ περιεχρυσωμένα ... ποιήσεις κ. λιχμη-
σεις 23. γεννηματος 24. λελικμημένα 27. δια χρόνου ἐρχεται πολλοῦ·
καίνομ. ο θυμὸς ... το λογίον ὀργῆς 28. του εἴθην ταραῖαι ... πλανησ. μα-
ταῖα κ. λημψεται 29. εἰς τον οἶκον του κυρίου 30. ποιήσει ο θεος τὴν
34. δια γὰρ τὴν φωνὴν κ. η. οἱ ἀσσ. ... πατάξει 32. ὅθεν τὴν αὐτῶ ...
μετὰ αὐλῶν 33. οὐ γὰρ σου pro (... σου pro σοι) ... ed. rom. πολλά,
XXXI. 4. κ. τ. θεον οὐκ ἐξεζητήσαν 2. σοφός

3 τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν, ³ Αἰγύπτιον ἄνθρωπον καὶ οὐ θεόν, ἔκτων
 4 σάρκας καὶ οὐκ ἔστι βοήθεια· ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
 5 τούς, καὶ κοπιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται. ⁴ ὅτι οὕτως
 εἶπέ μοι κύριος· Ὁν τρόπον βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ἢ ἔλαβε,
 καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ
 6 ἡττηθήσονται καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐποθήσονται, οὕτως καταβήσεται κύ-
 7 ριος Σαβαώθ ἐπιστρατεύσας ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σιών, ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. ⁵ ὥς
 ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ κύριος Σαβαώθ, ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ ὑπερα-
 8 σπιεῖ καὶ ἐξελεῖται, καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει. ⁶ ἐπιστράφητε οἱ τὴν βα-
 9 ρεῖαν βουλὴν βουλευόμενοι καὶ ἄνομον υἱοὶ Ἰσραὴλ. ⁷ ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χει-
 8 ροποίητα τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν· ⁸ καὶ πεσεῖται Ἀσσοῦρ·
 οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύξε-
 9 ται οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας· οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἡττημα, ⁹ πέτρα
 γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάρακι καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἀλώσεται.
 τὰδε λέγει κύριος Μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιών σπέρμα καὶ οἰκίους ἐν Ἱε-
 ρουσαλὴμ.

XXXII.

¹ Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρ-
 2 ξουσι. ² καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κρυβήσεται
 ὡς ἄφ' ὕδατος φερομένου· καὶ φανήσεται ἐν Σιών ὡς ποταμὸς φερόμενος
 3 ἐνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ. ³ καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις, ἀλλὰ
 4 τὰ ὕψα ἀκούειν δώσουσι· ⁴ καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τῷ
 ἀκούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην·
 5 καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπὲρέται
 6 σου Σίγα. ⁶ ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει,
 τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν, τοῦ διασπείρει ψυχὰς
 7 πεινώσας, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιήσει. ⁷ ἡ γὰρ βουλὴ τῶν
 πονηρῶν ἄνομα βουλεύσεται, καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκους καὶ
 8 διακοιδάσαι λόγους παινῶν ἐν κρίσει. ⁸ οἱ δὲ ἐνσεβεῖς συνετὰ βουλευσάντο,
 9 καὶ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ. ⁹ γυναῖκες πλούσιαι, ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς
 10 φωνῆς μου· θυγατέρες ἐν ἐλπίδι, εἰσακούσατε λόγους μου. ¹⁰ ἡμέρας ἐνιαυ-
 11 τοῦ μνηῖαν ποιήσαοτε ἐν ὁδῷ μετ' ἐλπίδος· ἀνήλωται ὁ τρυγητός, πέπαυ-
 12 ται, οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. ¹¹ ἔσκητε, λυπήθητε αἱ πεποισταί, ἐκδύσαοτε, γυμναί
 12 γένεσθε, περιζώσαοτε τὰς ὀσφύας ¹² καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, ἀπὸ
 13 ἀγροῦ ἐπισυμῆματος καὶ ἀμπέλου γεννήματος. ¹³ ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα
 καὶ χόρτος ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρτῇσεται· πόλις
 14 πλουσία, ¹⁴ οἶκοι ἐγκαταλειμμένοι πλοῦτον πόλεως ἀφήσουσιν, οἴκους ἐπι-
 15 συμῆματος· καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπῆλαια ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων
 16 ἀγρίων, βοσκήματα ποιμένων, ¹⁵ ἕως ἂν ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὕψους.
 16 καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. ¹⁶ καὶ

3. *χειρα αυτων (?) 4. ον τροπον εαν βοηση λεων ... και επι τα
 5. om σαβαωθ ... om υπερασπιει sec. 6. βουλευσαμενοι ... om τιοι
 ισραηλ 7. απαρνηθησονται ... om τα χειροποιητα sec. ... διωκοντος pro μαχαί-
 ρας 9. περιλημφθ. XXXII. 2. τους λογους τουτους 3. δωσουσιν ακουειν
 4. των ασθενων pr. του ακουειν ... *om ταχυ 5. ουκετι ου μη bis 6. η
 καρδια αυτων ... του διαφθειραι ... ποιησαι 7. βουλευεται ... λογισμους
 ταπεινων 9. ακουσατε τους λογ. μου 10. μετα ελπιδος ... **πεπαυται ο
 σπορος ... και ουκετι 11. περιζ. σακκους τας 12. μαστων ... περι αγρου
 ... γεννηματος 14. εγκαταλειμμενοι ... πλουτ. πολ. και οικους επισυμη-
 τους αφησουσιν ... om αι 15. επελθῃ

ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμῆλῳ κατοικήσει· ¹⁷καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσῃ ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος· ¹⁸καὶ κατοικήσῃ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσῃ πεποιθώς, καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλούτου· ¹⁹ἡ δὲ χάλαζα ἐάν καταβῇ, οὐκ ἐφ' ὑμᾶς ἦξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὥς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ· ²⁰μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὐ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ.

XXXIII.

Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ· ἀλώσονται οἱ ἀθετοῦντες καὶ παραδοθήσονται, καὶ ὡς σῆς ἐφ' ἱματίου οὕτως ἡττηθήσονται. ²κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ ²γὰρ πεποιθήμεν· ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ ἔλπιψας. ³διὰ φωνὴν τοῦ φόβου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη. ⁴νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ σκῦλα ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ἐν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας, οὕτως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. ⁵ἄγχις ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλῷ, ἐνεπλήσθη Σιών κρῖσεως καὶ δικαιοσύνης· ⁶ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, ἐν βῆσαυροις ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσι βῆσαυροὶ δικαιοσύνης. ⁷ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν οὗτοι φοβηθήσονται· οὐς ⁷ἐφοβεῖσθε, βοήσονται ἀφ' ὑμῶν· ἄγγελοι ἀποσταλήσονται πικρῶς κλαίνοντες, παρακαλοῦντες εἰρήνην. ⁸ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπαιται ὁ φόβος τῶν ἔθνων, καὶ ἡ πρὸς τούτους διαθήκη αἵρεται, καὶ οὐ μὴ λογίσσῃ αὐτοὺς ἀνθρώπου. ⁹ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἡσχύνθη ὁ Δίβανος, ἔλη ἐγένετο ὁ Σάρων· φανερά ἔσται ἡ Γαλιλαία καὶ ὁ Χερμελ. ¹⁰νῦν ἀναστήσομαι, λέγει ὁ κύριος, νῦν δοξασθήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι· ¹¹νῦν ὀψεσθε, νῦν αἰσθηθήσεσθε· ¹¹ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ κατέδεται ὑμᾶς, ¹²καὶ ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἐβρίμμένη καὶ κατακεκαυμένη. ¹³ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα, γινώσκονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύ μου. ¹⁴ἀπέστησαν οἱ ἐν Σιών ἄνομοι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς· τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν ὅτι πῦρ καλεῖται; τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰῶνιον; ¹⁵πορευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν, ¹⁶οὗτος οἱ κρίσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν. ¹⁷βασιλέα μετὰ δόξης ὀψεσθε, οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὀφονταὶ αὐτὸν πόρρωθεν, ¹⁸ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσῃ φόβον· ποῦ εἰσὶν οἱ γραμματικοί; ποῦ εἰσὶν οἱ συμβουλευόντες; ποῦ ἔστιν ὁ ἀρετῶν τοὺς τρεφομένους ¹⁹μικρὸν καὶ μέγαν λαόν; ᾧ οὐ συνεβουλευσατο οὐδὲ ἦδει βαρύνων, ὥστε ²⁰ἰδοὺ μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφασυλισμένος, καὶ οὐκ ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις. ²⁰ἰδοὺ τῶν σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαρρα-

17. δικαιοσύνης ... πεποιθ. εσονται εως XXXIII. 1. ο αθετων υμιν ... επι ιματιου 3. δια φων. τ. φοβ. σου 4. απο μικρου ... εμπεξονται 5. εν υψηλοις 7. αυτοι προ ουτοι ... φοβηθησονται προ βοησονται ... αγγελ. γαρ αποστ. αξιουντες ειρηνην· πικρ. 8. πεπαυται γαρ 9. και ο καρμης 11. αισχυνησεσθε προ αισθηθ. ... υμας κατεδεται 14. λημψεται 16. πετρας οχυρας 17. και οι οφθαλμοι 18. φοβον κυριου .. τους συστρεφομενους 19. συνεβουλευσαν 20. *σκαλευσιν προ σεισθ. (?) ... ουδ ου μη

21 γῶσιν, ²¹ ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν. τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώρυχες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ πορεύεται πλοῖον ἐλαύνον. ²² ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν· οὐ παρελεύσεται με κύριος κριτῆς ἡμῶν, κύριος ἄρχων ἡμῶν, κύριος βασιλεὺς ἡμῶν, κύριος οὗτος ἡμᾶς ²³ σώσει. ²³ ἐρράγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσαν· ὁ ἰσθός σου ἐκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία, οὐκ ἄρει σημεῖον, ἕως οὗ παραδοῇ εἰς προνομίην. τοῖς ²⁴ νυν πολλοὶ χωλοὶ προνομίην ποιήσουσι, ²⁴ καὶ οὐ μὴ εἴπωσι Κοπιῶ, ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφεῖδῃ γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

XXXIV.

Προσαγάγετε ἔθνη, καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. ² διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀρισμὸν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγὴν. ³ οἱ δὲ τραυματῖαι αὐτῶν ῥιφίσονται καὶ οἱ νεκροί, καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὁσμή, καὶ βραχθήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν. ⁴ καὶ τακθήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐλιγθήσεται ὁ οὐρανός * ὡς βιβλίον, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἁμπέλου, καὶ ὡς ^{6, 13sq.} πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς. ⁵ μεθύσθῃ ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν καταβήσεται καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως. ⁶ ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνῃ ἀπὸ στέατος, ἀπὸ αἵματος τράγων καὶ ἀμῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν. ὅτι θυσία τῷ ⁷ κυρίῳ ἐν Βοσόρ, καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, ⁷ καὶ συμπεσοῦνται οἱ ἄδρῳ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ ⁸ τοῦ αἵματος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται. ⁹ ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως Σιών. ⁹ καὶ στραφήσονται αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πῖσσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον· καὶ ἔσται ἡ γῆ ¹⁰ αὐτῆς ὡς πῖσσα καιομένη ¹⁰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω, εἰς γενεὰς αὐτῆς ἐρή- ¹¹ μωθήσεται, καὶ εἰς χρόνον πολὺν ¹¹ ὄρνεα καὶ ἐχίνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ· καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ¹² ἐρήμου, καὶ ὄνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. ¹² οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βασιλεῖς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν. ¹³ καὶ ἀναφυήσεται εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθια ξύλα καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐ- ¹⁴ τῆς, καὶ ἔσται ἐπαύλεις σειρήνων καὶ αὐλὴ στρουθῶν· ¹⁴ καὶ συναντήσουσι δαιμόνια ὄνοκένταυροις καὶ βοήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ἐκεῖ ἀναπαύ- ¹⁵ σονται ὄνοκένταυροι εὐρόντες αὐτοῖς ἀνάπαισιν· ¹⁵ ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχίνος, καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδιά αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ συνήντησαν ἐλαφοὶ ¹⁶ καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων· ¹⁶ ἀρισμῷ παρήλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώλετο, ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐζήτησαν, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο, ¹⁷ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτά· ¹⁷ καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισε βόσκεισθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε, γενεὰς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς.

21. μεγα εστιν· τοπος ... διωρυγες 22. ** κυριος πατηρ κυριος κρι-
της ημων 23. ενισχυσεν ... ποιησωσιν 24. ειπη ... ο ενοικων XXXIV.
1. η γη και οι ενοικουντες εν αυτη· η οικ. 4. om και τακ. π. αι δ. τ.
sur. 6. η μαχαιρα κυριου ... αρων pro απο αιμ. τραγ. x. αμνων ... θυ-
σια κυριω εν τη βοσορ 8. ανταποδωσεως 9. αυτης αι φαραγγες ... αυ-
της η γη και om. ως πισσα 10. om αυτης sec. ... om και εις χρ. πολ. 11.
και κατοικησονται εν αυτη ορν. x. εχ. x. ιβ. x. κορακες 12. post βασι-
λεις add αυτης και οι αρχοντες αυτης 13. αναφυσει ... ακανθα pro ακανθ.
ξύλα 14. ευρον γαρ αυτοις 15. ελαφοι συνηνησαν x. ιδον 16. εξεζητη-
σαν, οτι κυριος ενετ. αυτοις ... συνηγ. αυτας 17. κληρονομησατε, εις γενεας

XXXV.

Εὐφράνῃτη ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιᾶσθω ἔρημος καὶ ἀνδείτω ὡς κρίνον, ² καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου· ἡ δόξα τοῦ 2 Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου, καὶ ὁ λαὸς μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ. ³ Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνεμμένοι καὶ γόνατα 3 ^{He.12, 12 sq.} βεῖσθε· ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι καὶ ἀνταποδώσει, αὐτὸς ἤξει ^{Mt.11, 5.} καὶ σώσει ἡμᾶς. ⁴ τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὡτα κωφῶν 5 ἀκούσονται. ⁶ τότε ἀλείνται ὡς ἔλαφος ὁ χλωὸς, τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα μο- 6 γιλίων, ὅτι ἐβράβη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραξ ἐν γῇ διψώσῃ, ⁷ ἔσται ἡ ἀνυδρος εἰς ἑλῃ, καὶ εἰς τὴν διψώσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ 7 εὐφροσύνη ὀρνέων, ἐπαύλεις καλάμου καὶ ἑλῃ. ⁸ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς κατάρα, 8 καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκαθάρτος, οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς ἀκαθάρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ 9 πλανηθῶσι. ⁹ καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν πονηρῶν θηρίων οὐ μὴ ἀναβῇ 9 εἰς αὐτὴν οὐδὲ μή τις εὐρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λευκωμένοι ¹⁰ καὶ 10 συνηγμένοι διὰ κύριον, καὶ ἀποστραφήσονται καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν αἰνεσις καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα δύνῃ καὶ λύτῃ καὶ στεναγμός.

XXXVI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεςκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Ἐζεκίου ἀνέβη Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας τὰς ὀχυράς καὶ ἔλαβεν αὐτάς. ² καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ῥαβσάκην ἐκ Ἀλάης 2 εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν μετὰ δυνάμειος πολλῆς, καὶ ἔστη ἐν τῷ ὕδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἁνῆ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως. ³ καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακὴμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος καὶ 3 Σομνὰς ὁ γραμματεὺς καὶ Ἰωάχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπομνηματογράφος. ⁴ καὶ εἶπεν 4 αὐτοῖς Ῥαβσάκης Εἵπατε Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσσυρίων Τί πεποιθὼς εἶ; ⁵ μὴ ἐν βουλῇ καὶ λόγοις χειλέων παράταξις γί- 5 νεται; καὶ νῦν ἐπὶ τίνα πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι; ⁶ ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ 6 τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἰγύπτου· ὡς ἂν ἐπιστηρισθῇ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτήν, εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει αὐτήν, οὕτως ἐστὶ Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ. ⁷ εἰ δὲ λέγετε Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν πεποιθῶμεν, ⁸ νῦν μίχθητε 7 8 τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν διςχιλίαν ἵππον, εἰ δύνησεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς. ⁹ καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέφαι εἰς 9 πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν; οἰκέται εἰσὶν, οἱ πεποιθότες ἐπ' Αἰγυπτίους, εἰς ἵππον καὶ ἀναβάτην. ¹⁰ καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυροῦ ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύ- 10 10 τὴν πολεμήσαι αὐτήν; κύριος εἶπε πρὸς μέ· Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ

XXXV. 4. **η διψῶσα 2. καὶ ἡ δοξὴ (?) 4. ανταποδώσει καὶ ανταποδώσει 6. καὶ τρανὴ ἔσται 7. καὶ ἡ ἀνυδρ. ἔσται ... **om ἔσται sec. 8. ἐκεῖ ἔσται ... οὐδὲ ἐκεῖ ἔσται 9. τῶν θηρ. τῶν πονηρῶν ... ἀναβῇ ἐπ αὐτήν 10. om καὶ sec. ... ἐπὶ γὰρ κεφαλῆς ... καταλημψεται XXXVI. 4. συνελαβεν 2. ασσυριων ραψακην εκ λαχεις ... γναφειως 4. ραψακης 5. ἡ ἐν λόγοις ... γινεται ... ἐπὶ τινι 6. ος ἂν ἐπιστηριχθῇ ἐπ αὐτήν ... om καὶ τρησ. αὐτήν ... ἐπ αὐτῷ (sic) 8. μου βασιλεῖ 9. ἀποστρεψαι το πρόσωπον τοπαρχου ενος 10. om (exeuente columna) κυριος εἶπε usque διαφθ. αὐτήν

11 διάφθειρον αὐτήν. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακεῖμ καὶ Σομνάς καὶ Ἰωάχ
 Δάλησον πρὸς τοὺς παῖδας σου Συριστί, ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς, καὶ μὴ λά-
 λει πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαῖστί· καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὅτα τῶν ἀνθρώπων
 12 ἐπὶ τῷ τείχει; ¹² καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαβσάκης Μὴ πρὸς τὸν κύριον
 ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τού-
 13 τους; οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατημένους ἐπὶ τῷ τείχει ἵνα φά-
 14 γωσι κόπρον καὶ πῖωσιν οὖρον μετ' ὑμῶν ἅμα; ¹³ καὶ ἔστη Ῥαβσάκης
 καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαῖστί καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ
 14 βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων ¹⁴ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Μὴ ἀπα-
 15 τάτω ὑμᾶς Ἐξεκίας λόγοις, οὐ δύνηται ῥύσασθαι ὑμᾶς· ¹⁵ καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν
 Ἐξεκίας ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ οὐ μὴ παραδοῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν
 16 χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων· ¹⁶ μὴ ἀκούετε Ἐξεκίου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσ-
 17 συρίων Εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρὸς μέ, καὶ ἀφάγεσθε ἕκαστος
 τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκᾶς, καὶ πίεσθε ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου ὑμῶν,
 17 ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὥς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου
 18 καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων. ¹⁸ μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐξεκίας λέγων Ὁ θεὸς ῥύ-
 19 σεται ὑμᾶς. μὴ ἐρῥύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ
 19 χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; ¹⁹ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς Ἐμὰ καὶ Ἀρφά; καὶ ποῦ
 ὁ θεὸς τῆς πόλεως Ἐπφαραουαῖμ; μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χει-
 20 ρός μου; ²⁰ τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ὅστις ἐρῥύσατο τὴν γῆν
 αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς μου;
 21 ²¹ καὶ ἐσίωπησαν, καὶ οὐδὲς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ τὸ προστάξει τὸν βα-
 22 σιλέα μηδὲνα ἀποκριθῆναι. ²² καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακεῖμ ὁ τοῦ Χελκίου οἰκονό-
 23 μος καὶ Σομνάς ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ Ἰωάχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπο-
 24 μνηματογράφος πρὸς Ἐξεκίαν ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ
 τοὺς λόγους Ῥαβσάκου.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα Ἐξεκίαν, ἔσχισε τὰ ἱμάτια καὶ
 2 περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ² καὶ ἀπέστειλεν Ἐλια-
 3 κεῖμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομνά τὸν γραμματεῖα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
 3 ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς τὸν προφήτην, ³ καὶ
 εἶπαν αὐτῷ Τάδε λέγει Ἐξεκίας Ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμού καὶ ἐλεγμοῦ
 4 καὶ ὀργῆς ἢ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἦκει ἡ ὥδιν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν δὲ οὐκ ἔχει
 4 τοῦ τεκεῖν. ⁴ εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους Ῥαβσάκου, οὓς ἀπέ-
 5 στείλει βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ ὀνειδίζειν λόγους οὓς
 ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, καὶ δεηθῆσθαι πρὸς κύριόν σου περὶ τῶν καταλε-
 5 λειμμένων τούτων. ⁵ καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐξεκίου πρὸς Ἡσαΐαν,
 6 ⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει
 κύριος Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὓς ὀνειδισάν με οἱ πρέσβεις
 7 βασιλέως Ἀσσυρίων. ⁷ ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ ἀκούσας ἀγ-
 8 γελίαν ἀποστραφῆσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρα ἐν τῇ
 8 γῇ αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἀπέστρεψε Ῥαβσάκης, καὶ κατέλαβε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων

44. σομνας ο γραμματευσ ... συριστεί ... των ανδρων των κατημε-
 νων επι 12. ραφακη ... τους ανδρας τους 13. ραβσακης ... εβρησεν
 14. υμας απατατω ... οι ου μη δυνησονται 16. om ex 18. υμας απατα-
 τω ... Ο θεος υμων 19. ο θεος αιμαρ ... om που sec. ... σεπφαρειμ
 20. om οστις ... αυτου εκ της χειρος 22. ο οικονομος ... απηγγειλαν ...
 ραφακου XXXVII. 1. και σακκον περιεβ. 2. προς τους πρεσβυτερους
 ... *αμμως 4. om σου ... ραφακου ους απεστ. αυτον ... om και δεησ.
 πρ. τ. κ. σου ... καταλειμμενων 5. om εξεκιου 7. εμβαλω 8. ραφακη

πολιορκούντα Λοβνάν, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχίς. ⁹ καὶ ἐξῆλθε Θα- 9
 ρακὰ βασιλεὺς Αἰθιοπῶν πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε καὶ ἀπέ-
 στείλει ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν λέγων ¹⁰ Οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκία βασιλεῖ τῆς 10
 Ἰουδαίας Μὴ σε ἀπατάτω ὁ θεός σου, ἐφ' ᾧ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ λέγων Οὐ
 μὴ παραδοῇ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. ¹¹ σὺ οὐκ ἤκουσας 11
 ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν, καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;
¹² μὴ ἐρρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς ἀπώλεσαν οἱ πατέρες μου, 12
 τὴν τε Γωζὰν καὶ Χαρρὰν καὶ Ῥαφέζ, αἳ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεεμάδ; ¹³ ποῦ εἰσὶ 13
 βασιλεῖς Ἐμὰδ καὶ ποῦ Ἀρφαδ; καὶ ποῦ πόλεως Ἐκφαρουαῖμ, Ἀναγουγὰνα;
¹⁴ καὶ Ἰλαβεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτό, καὶ 14
 ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. ¹⁵ καὶ προσηύχματο 15
 Ἐζεκίας πρὸς κύριον λέγων ¹⁶ Κύριος Σαβαώθ ὁ θεός Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ 16
 τῶν Χερουβίμ, σὺ εἰ ὁ θεός μόνος πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας
 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ¹⁷ κλῖνον κύριε τὸ σὺς σου, εἰσάκουσον κύριε, ἀνοι- 17
 ξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἰςβλεψὼν κύριε καὶ ἴδε τοὺς λόγους Σεννα-
 χηρεῖμ οὓς ἀπέστείλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. ¹⁸ ἐπ' ἀληθείας γὰρ κύριε ἡρῆ- 18
 μωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, ¹⁹ καὶ 19
 ἀνέβαλον τὰ εἰδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν
 ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώσαντο αὐτούς. ²⁰ νῦν δὲ κύριε ὁ θεός 20
 ἡμῶν σώσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ἵνα γινῶ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ
 εἰ ὁ θεός μόνος. ²¹ καὶ ἀπεστάλη Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς πρὸς Ἐζεκίαν καὶ εἶ- 21
 πεν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Ἰσραὴλ Ἦκουσα ἃ προσηύξατο πρὸς μὲ
 περὶ Σενναχηρεῖμ βασιλέως Ἀσσυρίων. ²² οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐ- 22
 τοῦ ὁ θεός Ἐφαύλισέ σε καὶ ἐμυκτήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ
 σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλὴμ. ²³ τίνα ὀνειδίσας καὶ παρώξυνας; 23
 ἢ πρὸς τίνα ὑψώσας τὴν φωνήν σου; καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
 μούς σου πρὸς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ; ²⁴ ὅτι δι' ἀγγέλων ὀνειδίσας κύριον· 24
 σὺ γὰρ εἶπας Τῷ πληθεῖ τῶν ἀρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς
 τὰ ἔσχατα τοῦ Διβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ κάλ-
 λος τῆς κυπαρίσσου, καὶ εἰσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ, ²⁵ καὶ ἔστηκα 25
 γέφυραν, καὶ ἠρῆμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὑδάτος. ²⁶ οὐ ταῦτα 26
 ἤκουσας πάλαι ἢ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέ-
 δεῖξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὄχυροις καὶ οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὄχυραῖς· ²⁷ ἀνῆκα 27
 τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωματίων
 καὶ ὡς ἄγρωσις. ²⁸ νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἐξοδόν σου καὶ τὴν 28
 εἰσοδόν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι· ²⁹ ὁ δὲ θυμός σου ὃν ἐβυβλώσης καὶ ἡ πικρία 29
 σου ἀνέβη πρὸς μέ, καὶ ἐμβαλῶ φιδὸν εἰς τὴν ῥινά σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ
 χεῖλη σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ἣ ἤλθες ἐν αὐτῇ. ³⁰ τοῦτο δέ σοι τὸ 30
 σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἔσπαρκας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ
 τὸ κατάλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ σπειράντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελῶνας

8. πολιορκουντα τον βασιλεα λοβνα, κ. ηκ. βασιλευς ασσυριων οτι ...
 om απηρεν απο λαχισ 9. om και ... θαραδα ... απεστρεψεν, και απε-
 στρεψεν αγγελ. 10. εφ ω συ πεποιθως ει επ ... εις χειρας 11. η ουκ
 ηκουσας ... om και συ ρυσθ. 12. οι πατ. μου απωλεσαν ... ραφεις ...
 δαιμαδ 13. που εισιν οι β. αμαρ και αρφαδ και πολεις σεπφαρειμ (ed. rom.
 -ρουαίμ, etiam 36, 49.) ανα εγγουγαυα 14. om και ανεγων usq. οικ. κυρ.
 16. κυριε ... χερουβειμ, συ θεος μονος κ. 17. om κλιν. κ. το ο. σου ...
 om ανοιξον κ. τ. ο. σου ... λογους ους απεστείλεν σενναχ. ον. 18. om
 κυριε 19. ενεβαλον ... και απωλεσαν αυτ. 20. συ δε κυριος ο θ. ημων ...
 χειρος αυτων ... ει θεος 23. εις τον αγιον 26. εξ αρχ. ημερων ... ενοι-
 κουντας 27. ως χορτ. χλωρος 30. και τω προ τω δε ... αμνηστη

31 καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ³¹ καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ Ἰου-
 32 δαια, φυήσουσι ῥίξαν κάτω καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄνω. ³² ὅτι ἐξ Ἱερουσαλήμ
 ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι ἐξ ὅρους Σιών· ὁ ζήλος κυρίου
 33 Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. ³³ διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλεῖα Ἀσσυ-
 ρίων Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος,
 οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεόν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα·
 34 ³⁴ ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην
 35 οὐ μὴ εἰσέλθῃ. τάδε λέγει κύριος ³⁵ Ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ
 36 σώσαι αὐτὴν δι' ἐμέ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου. ³⁶ καὶ ἐξήλθεν ἄγγελος
 κυρίου καὶ ἀνέειλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκοντα-
 πέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά.
 37 ³⁷ καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὤκησεν ἐν
 38 Νινευῇ. ³⁸ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ προσκυθεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαράχ τὸν πάτρарχον
 αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασάρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις·
 αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 ἀντ' αὐτοῦ.

XXXVIII.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλακίσθη Ἐζεκίας ἕως θανάτου·
 καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς ὁ προφήτης καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν
 1 Τάδε λέγει κύριος Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου, ἀποβήσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ
 2 ζήσῃ. ² καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ
 3 προσηύχαστο πρὸς κύριον ³ λέγων Μνήσθητι κύριε ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου
 μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ τὰ ἄρεσά ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ
 4 ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν
 5 λέγων ⁵ Πορεύθητι καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ
 πατρός σου Ἥκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προσ-
 6 τίζημι πρὸς τὸν χρόνον σου δεκαπέντε ἔτη, ⁶ καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυ-
 ρίων ῥύσομαι σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
 7 ταύτης. ⁷ τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα
 8 τοῦτο· ⁸ ἰδοὺ ἐγὼ στρέψω τὴν σκιὰν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη τοὺς δέκα
 ἀναβαθμούς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς
 9 δέκα ἀναβαθμούς. καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς οὓς κατέβη ἡ
 9 σκιά. ⁹ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΖΕΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΗΝΙΚΑ
 10 ΕΜΑΛΑΚΙΣΘΗ ΚΑΙ ΑΝΕΣΤΗ ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΛΑΚΙΑΣ ΑΥΤΟΥ. ¹⁰ ἐγὼ εἶ-
 11 πα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου· ἐν πύλαις ἄδου, καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα.
 12 ¹¹ εἶπα Οὐκέτι σὺ μὴ ἶδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ γῆς ζώντων, οὐκέτι μὴ ἶδω
 12 τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς, οὐκέτι μὴ ἶδω ἄνθρωπον. ¹² ἐξέλειπεν ἐκ
 τῆς συγγενείας μου, κατέλειπον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλ-
 13 θεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ σκηνὴν καταλύων πῆξας· ὡς ἰστός τὸ πνεῦμά μου
 13 παρ' ἐμοῖ ἐγένετο ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρε-

32. εξελευσονται pro εσονται ... επ ορους σιων 33. βαλη pro επιβα-
 λη ... ουδ ου μη κυκλωσει 34. om και εις τ. π. τ. ου μη εισελθῃ 36.
 εκατον και ογδοηκ. ... εξανασταντες 37. κ. αποστρ. απηλθεν ... om σεν-
 ναχηρειμ 38. εν οικω ασαραχ ... σαρασα υιοι ... αρμενειαν XXXVIII.
 4. οτι αποβησκεις σου 2. ed. rom. τειχον 5. πορευου κ. ειπ. προς εξεκίαν ...
 της φωνης της προσευχ. σ. κ. ιδον ... ετη δεκαπεντε 6. ασσυρ. σωω σε, και
 υπερ της πολ. ταυτ. υπερασπιω 7. ο θεος ποιησει 8. ιδου στρεφω ...
 ους κατεβη ηλιος τους (omisso ο ηλιος post πατρος σου) 9. praemittit
 ωδη 11. επι της γης ... om ζωντων, ουκετι μη ιδω το σωτ. τ. ισρ. ε.
 γης ... ουκετι ου μη 12. om εξελειπεν ... κατελειπον το λοιπον ... ο κα-
 ταλυων σκηνην ... το πν. μου παρ εμ. εγ. ως ιστος εριζου

δόξῃν ἕως πρὼτ ὡς λέοντι, οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστέα μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως νυκτὸς παρεδόξην. ¹⁴ ὡς χελιδὼν οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς ¹⁴ περιστερὰ οὕτω μελετῶ· ἐξέλιπον γὰρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς. ¹⁶ κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξηγεῖράς ¹⁶ μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα. ¹⁷ εἴλου γὰρ μου τὴν ψυχὴν ἵνα ¹⁷ μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέβρψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας. ¹⁸ οὐ γὰρ οἱ ¹⁸ ἐν ᾧδου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ ἐλπιούσιν οἱ ἐν ᾧδου τὴν ἐλεημοσύνην σου. ¹⁹ οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν τρόπον ¹⁹ καγὼ· ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω, ἃ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην σου, ²⁰ ἴδου τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ καύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλ- ²⁰ τήριον πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. ²¹ καὶ ²¹ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐzekiάν Δάβε παλάθην ἐκ σύκων καὶ τρέψον καὶ κατὰπλασαι, καὶ ὑγῆς ἔσῃ. ²² καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐzekiάν ²² ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

XXXIX.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδάχ Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδὰν ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Ἐzekiᾶ· ἤκουσε γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου. καὶ ἀνέστη, ² καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐzekiᾶς, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ νεκρῶν καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάξης, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν ταῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν οὐδὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν Ἐzekiᾶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. ³ καὶ ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφῆτης πρὸς ³ τὸν βασιλέα Ἐzekiάν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, καὶ πόθεν ἤκασι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἤκασι πρὸς με ἐκ Βαβυλῶνος. ⁴ καὶ εἶπεν Ἡσαΐας Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; ⁴ καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἶδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ταῖς θησαυροῖς μου. ⁵ καὶ ⁵ εἶπεν Ἡσαΐας αὐτῷ Ἀκουσον τὸν λόγον κυρίου Σαβαώθ ⁶ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρ- ⁶ χονται καὶ λήψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα ἤξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλείπων· εἶπε δὲ ὁ θεός ⁷ ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν γεννήσεις ⁷ λήψονται καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλεως τῶν Βαβυλωνίων. ⁸ καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Ἡσαΐα Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε, γενέ- ⁸ σθω δὲ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

XL.

Παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεός· ² ἱερεῖς λαλήσατε ² εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσατε αὐτήν, ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπεινότης αὐτῆς· λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ

13. οὕτως τα ὀστα μου συνετριψεν ... εως της νυκτος 14. οὕτως bis ... μελετησῶ ... ἐξέλειπον 17. ἀπεβρψας ... ἁμαρτίας μου 20. κυριε pro θεε 22. τουτο το σημειον ... om pr. ezeikian ... κυριου του θεου ... ed. rom. θεου; XXXIX. 1. μαρωδαχ υιος του αλαδαν 2. εξεκιας χαραν μεγαλην ... x. του αργ. x. τ. χρυσ. pon. post μυρου ... εδειξ. αυτοις εξεκ. ... om και εν π. τ. εξ. αυτ. 4. Τι ιδον ... ιδοσαν sec. loco (terti. loco ειδοσαν) 5. αυτω ησαιας 6. ερχονται λεγει κυριος και λημψονται ... και ου μη καταλ. ουδεν 7. εγεννησας λημψονται 8. προς ησαιαν XL. 1. λεγει κυριος·

3 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. ³ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Mt. 3.
4 κυρίου, εὐθείας ποιῆτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁴ πᾶσα φάραγξ πληρω- Mc. 1,3.
θήσεται, καὶ πᾶν ὅρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται πάντα τὰ σχολία Jo. 1, 23.
5 εἰς εὐθείαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία, ⁵ καὶ ὀφθῆσεται ἡ δόξα κυρίου, καὶ Lc. 3.
6 ὀψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ⁶ φωνὴ λέγον- 4-6.
τος Βόησον. καὶ εἶπα Τί. βοήσω; πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἄν-
7 θρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ⁷ ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσε, ⁸ τὸ 1 Pe. 1
9 δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι· ὁ 24 sq.
εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον τῇ ἰσχυί τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος
Ἱερουσαλήμ· ὕψωσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰδὼν ταῖς πόλεσιν Ἰουδα Ἰδοὺ ὁ θεὸς
10 ἡμῶν, ¹⁰ Ἰδοὺ κύριος κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυ-
11 ρίας· Ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ. ¹¹ ὡς
ποιμὴν ποιμαίνει τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνας,
12 καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει. ¹² τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ
τὸν οὐρανὸν σπιταμῇ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί; τίς ἔσθησε τὰ ὄρη σταύμῳ
13 καὶ τὰς νάπας ζυγῷ; ¹³ τίς ἔγνω νοῦν κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος Ro. 11,
14 ἐγένετο, ὃς συμβιβᾷ αὐτόν; ¹⁴ ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν 34 sq.
15 αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνεέσωσε τίς ἔδειξεν αὐτῷ; ¹⁵ εἰ 1 Co. 2,
πάντα τὰ ἔσθησε αὐτῶν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογίσθησαν, ὡς 16.
16 σίελος λογισθήσονται; ¹⁶ ὁ δὲ Λίβανος οὐκ ἱκανὸς εἰς καῦσιν, καὶ πάντα τὰ
17 τετράποδα οὐκ ἱκανὰ εἰς ὀλοκάρπωσιν, ¹⁷ καὶ πάντα τὰ ἔσθη ὡς οὐδὲν εἶσι
18 καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν. ¹⁸ τίνοι ὁμοιώσατε κύριον, καὶ τίνοι ὁμοιώματι
19 ὁμοιώσατε αὐτόν; ¹⁹ μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυ-
20 σίον περιεχύρυσσεν αὐτόν; ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν; ²⁰ ξύλον γὰρ ἔστη-
21 πτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφὸς ζητήσῃ πῶς στήσῃ εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἵνα
22 μὴ σαλεύηται. ²¹ οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη ἔξ ἀρχῆς ὑμῖν;
23 οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς; ²² ὁ κατέχων τὸν γύρον τῆς γῆς, καὶ οἱ
ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες, ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ
23 διατείνας ὡς σκηνὴν κατοικεῖν, ²³ ὁ διδοὺς ἄρχοντας ὡς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν
24 δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν. ²⁴ οὐ γὰρ μὴ φυτεύσωσιν οὐδὲ μὴ σπεύρωσιν,
οὐδὲ μὴ ῥιζώσῃ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξη-
25 ράνθησαν, καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα λήψεται αὐτούς. ²⁵ νῦν οὖν τίνοι με ὁμοιώ-
26 σατε, καὶ ὕψωθήσομαι; εἶπεν ὁ ἅγιος. ²⁶ ἀναβλέψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε· τίς κατέδειξε ταῦτα πάντα; ὁ ἐκφέρων κατ' ἀριζμόν
τὸν κόσμον αὐτοῦ, πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης, καὶ ἐν
27 κράτει ἰσχύος αὐτοῦ οὐδὲν σε ἔλαθε. ²⁷ μὴ γὰρ εἴπη· Ἰακώβ, καὶ τί ἐλάλη-
σας Ἰσραὴλ Ἀπεκρύβη ἡ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεὸς μου τὴν κρίσιν
28 ἀφείλε καὶ ἀπέστη; ²⁸ καὶ νῦν οὐκ ἔγνω; εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος, ὁ
θεὸς ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιήσει, οὐδὲ ἔστιν
29 ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, ²⁹ διδοὺς τοῖς πεινώσιν ἰσχύν καὶ τοῖς μὴ
30 ὀδυνωμένοις λύπην. ³⁰ πεινάσουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιάσουσι νεανίσκοι,
31 καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται· ³¹ οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν
ἰσχύν, περοφυθήσουσιν ὡς ἀετοί, δραμοῦντα καὶ οὐ κοπιήσουσι, βαδιοῦντα
καὶ οὐ πεινάσουσιν.

3. ευθείας ποιεῖτε 4. om παντα ... η τραχεῖα εἰς οδοὺς λείας 40. ἰδου κυριος μετα (omisso κυριος altero) ... ο βραχ. αὐτου 41. εγγαστρι 43. τις συμβ. αὐτ. εγ. ος συμβιβασει α. 44. in fine add η τις προεδωκεν αὐτω καὶ ανταποδωθήσεται (sic) αὐτω 45. *καὶ ὡς σιελον, **καὶ ὡσιε- λαιον (i. e. ὡς εἰλαιον?) 48. (non v. 19.) ὁμοιωματι, item ed. rom. 20. ζητει ... αὐτου εἰκόνα 23. εἰς οὐδεν ἀρχειν 24. σπειρουνσιν οὐδε μὴ φυτευουσιν ... ἀναλημψεται 26. εἰς το ὕψος ... παντα ταυτα ... κατα ἀριζμον ... παντα ἐπ ... ἀπο τῆς πολλῆς ... om αὐτου 28. om ὁ prius

XLI.

Ἔγκαινίζετε πρὸς με νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχύν· ἐγγι-
 σάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε κρίσιν ἀναγγειλάτωσαν. ² τίς ἐξήγει- 2
 ρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ
 πορεύσεται; δώσει ἐναντίον ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει· καὶ δώσει εἰς
 γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν. ³ καὶ 3
 διώξεται αὐτούς, διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ⁴ τίς ἐνῆρ- 4
 γησε καὶ ἐποίησε ταῦτα; ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρ-
 χῆς· ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγὼ εἰμι. ⁵ εἶδον ἐθνη καὶ 5
 ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἤλθον ἅμα, ⁶ κρίνων ἕκαστος 6
 τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι, καὶ ἐρεῖ ⁷ Ἰσχυσεν ἀνὴρ τέκτων, καὶ 7
 χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ, ἅμα ἐλαύνων· ποτὲ μὲν ἐρεῖ Σύμβλημα καλὸν ἐστίν,
 ἰσχυρώσαν αὐτὰ ἐν ἡλίοις, θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινήθονται. ⁸ σὺ δὲ Ἰσραὴλ, 8
 παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ὃν ἐξελεξάμην σπέρμα Ἀβραάμ ὃν ἠγάπησα, ⁹ οὐ ⁹
 ἀντελάβομην ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε
 καὶ εἶπά σοι Παιῖς μου εἰ, ἐξελεξάμην σε καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε· ¹⁰ μὴ 10
 φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας
 σε, καὶ ἐβοήθησά σοι καὶ ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. ¹¹ ἰδοὺ αἱ- 11
 σχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔσονται γὰρ ὡς
 οὐκ ὄντες, καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. ¹² ζητήσεις αὐτούς, καὶ 12
 οὐ μὴ εὕρης τοὺς ἀνθρώπους οἱ παροινήσουσιν εἰς σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ
 ὄντες, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε. ¹³ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρα- 13
 τῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι Μὴ φοβοῦ ¹⁴ Ἰακώβ, ὀλιγοστός Ἰσραὴλ· 14
 ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, λέγει ὁ θεός σου, ὁ λυτρούμενός σε Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἰδοὺ ἐποίησά 15
 σε ὡς τροχοὺς ἀμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πιστοποιεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὄρη καὶ
 λεπτυνεῖς βουνούς, καὶ ὡς χνοῦν θήσεις ¹⁶ καὶ λικησεις· καὶ ἄνεμος λήψε- 16
 ἰσραὴλ, καὶ καταγιγῆσκει διασπερῇ αὐτούς. σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις
 καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς διψῆς ἐξηράνθη· ἐγὼ κύριος ὁ
 θεός, ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ θεός Ἰσραὴλ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, ¹⁸ ἀλλὰ 18
 ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμούς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς, ποιήσω τὴν
 ἔρημον εἰς ἑλὴ ὑδάτων καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς, ¹⁹ θήσω εἰς 19
 τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην,
²⁰ ὅνα ἔδωκα καὶ γνώσι, καὶ ἐννοηθῶσι καὶ ἐπιστῶνται ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου 20
 ἐποίησε ταῦτα, καὶ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέδειξεν. ²¹ ἐγγίξει ἡ κρίσις ὑμῶν, 21
 λέγει κύριος ὁ θεός· ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰακώβ. ²² ἐγγί- 22
 σάτωσαν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἢ τὰ πρότερον τίνα ἦν
 εἶπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ
 ἐπερχόμενα· εἶπατε ἡμῖν, ²³ ἀναγγεῖλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου, 23
 καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοὶ ἐστε. εὖ ποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θυμασόμεθα,
 καὶ ὀφόμεθα ἅμα ²⁴ ὅτι πόθεν ἐστὶ ὑμεῖς καὶ πόθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν· ἐκ 24
 γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀπ' 25
 ἡλίου ἀνατολῶν, κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς
 πηλὸς κεραμέως, καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτω καταπατη-

XLI. 1. κρίσεις 2. om και ante πορευσεται 3. και διελευσεται 5. ἡλῶσαν 7. *om αμα ... τοτε μεν 8. om και 9. εγκατελειπον 13. om σου prius 14. om σου 15. πιστοιειδεις ... ως χουν 16. λημψεται 18. εμμεσω ... om υδατων 19. και μυρσινην 20. ταυτα παντα 22. τα προτερα 23. om ημιν ... ed. rom. επεχομενα ... om και οφομ. αμα 25. om δε ... απ ηλιου ... κλησονται

26 θήσεσθε. ²⁶ τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γινώμεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν, καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθὴ ἐστίν; οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων, οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν 27 τοὺς λόγους. ²⁷ ἀρχὴν Σιών δώσω, καὶ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω εἰς ὁδόν. 28 ἀπὸ γὰρ τῶν ἔθνῶν ἰδοὺ οὐδείς, καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτοὺς πόθεν ἐστέ, οὐ μὴ ἀποκριθῶσί μοι. 29 εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.

XLII.

¹ Ἰακώβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· ² Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσε- Mt. 12
δέξατο αὐτὸν ἡ ψυχὴ μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, κρίσιν τοῖς 18-21.
2 ἔθνεσιν ἐξοίσει· ³ οὐ κεκραξεται οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἢ φωνὴ 3 αὐτοῦ. ⁴ κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον καμπυζόμενον οὐ σβέ- 4 σει, ἀλλὰ εἰς ἀληθειαν ἐξοίσει κρίσιν· ⁵ ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται, ἕως 5 ἂν θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔσθνη ἐπιουῶσιν. ⁶ οὕτω 6 λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πῆξας αὐτόν, ὁ στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα 7 τοῖς πατοῦσιν αὐτήν. ⁸ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ κρα- 8 τήσω τῆς χειρὸς σου καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους· 9 εἰς φῶς ἔθνων, ¹⁰ ἀνοίξει ὠφθαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμέ- 10 νους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καὶ κατημένους ἐν σκότει. ¹¹ ἐγὼ κύριος ὁ θεός, 11 τοῦτό μου ἐστί τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἐτέρω οὐ δώσω, οὐδὲ τὰς ἀρετὰς 12 μου τοῖς γλυπτοῖς. ¹³ τὰ ἐπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἤκασι, καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω, 13 καὶ πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν. ¹⁴ ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν· 14 ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαί- 15 νοντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πλέοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες 16 αὐτάς. ¹⁷ εὐφρανθήσονται ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοί- 17 κουντες Κηθάρ. εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν, ἀπ' ἄκρου τῶν 18 ὄρεων βοήσουσι, ¹⁹ δώσουσι τῷ θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις 19 ἀναγγελοῦσι. ²⁰ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πό- 20 λεμον, ἐπεγερεῖ κήλον καὶ βοήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος. 21 ²² ἐσιώπησα, μὴ καὶ ἀελ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ὥς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέ- 22 ρησα, ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα, ²³ ἐρημώσω ὅρη καὶ βουνούς, καὶ πάντα 23 χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ, καὶ θήσω ποταμούς εἰς νήσους, καὶ ἔλη ξηρανῶ. ²⁴ καὶ 24 ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἢ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους ἃς οὐκ ἤδεισαν πατήσαι ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐ- 25 θείαν. ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς· ²⁶ αὐτοὶ δὲ 26 ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. αἰσχύνθητε αἰσχύνην οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς 27 γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς Ὑμεῖς ἐστέ θεοὶ ἡμῶν. ²⁸ οἱ κωφοὶ 28 ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. ²⁹ καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖ- 29 δές μου, καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦ- 30 λοὶ τοῦ θεοῦ. ³¹ εἶδετε πλεονάκεις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, 31 καὶ οὐκ ἤκούσατε. ³² κύριος ὁ θεὸς ἐβουλεύσατο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ 32 αἶνεσιν. ³³ καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονομευμένος καὶ διηρησμένος· 33 ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἔκρυψαν αὐτούς, ἐγένοντο εἰς προνομήν· καὶ οὐκ ἦν ἐξαίρουμένος ἄρπαγμα, καὶ οὐκ

26. ουδ ακουων τ. λογ. υμων 27. παρακαλ. εν οδω 28. ουβεις ...
ιδωλων XLII. 1. αντιληψομαι 2. ου κραξεται 3. συντεθλασμενον
5. ουτως ... pro πηξας αυτον habuit *την γην και τα εν αυτη (vditr) ...
δους 7. om και sec. 9. και κενα εγω αναγγελω ... ανατειλαι 10. επ
ακρου 11. απ ακρων ... om βοησουσιν 14. εκαρτερησα ως η τικτουσα
15. om ερημωσω usque ξηρανω 16. ους pro ας ... ρημ. α ποιησω 20.
ιδετε 22. ιδον ... ταμειοις ... ο εξερουμενος

ἦν ὁ λέγων Ἀπόδος. ²³ τίς ἐν ὑμῖν ὃς ἐνωτιεῖται ταῦτα; εἰσακούσατε εἰς τὰ ²³
ἐπερχόμενα. ²⁴ τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύου- ²⁴
σιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ Θεὸς ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠβούλonton ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; ²⁵ καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐ- ²⁵
τοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατέσχευεν αὐτοὺς πόλεμος, καὶ οἱ συμφλέγοντες
αὐτοὺς κύκλω, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ ἔβεντο ἐπὶ ψυχῇν.

XLIII.

Καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ Θεός, ὁ ποιήσας σε Ἰακώβ, καὶ ὁ πλά-
σας σε Ἰσραὴλ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρώσάμην σε· ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομα σου,
ἐμὸς εἰ σύ. ² καὶ ἐὰν διαβαίνης δι' ὕδατος, μετὰ σοῦ εἰμί, καὶ ποταμοὶ οὐ ²
συγκλύσουσί σε· καὶ ἐὰν διελθῇς διὰ πυρός, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλόξ οὐ
κατακαύσει σε. ³ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ Θεός σου ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ σώζων σε· ³
ἐποίησα ἀλλαγμὰ σου Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ Σοθήνην ὑπὲρ σοῦ. ⁴ ἀφ' ⁴
οὗ ἐντιμος ἐγένου ἐναντίον ἐμοῦ, ἐδόξασθης καὶ ἐγὼ σε ἠγάπησα, καὶ δώσω
ἀνθρώπους ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου. ⁵ μὴ φοβοῦ, ὅτι ⁵
μετὰ σοῦ εἰμί· ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυσμῶν συναΐξω
σε. ⁶ ἐρῶ τῷ βορρᾷ Ἄγε, καὶ τῷ λιβί Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ ⁶
τῆς πόρρωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, ⁷ πάντας ὅσοι ⁷
ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτόν καὶ
ἐπλασα αὐτόν καὶ ἐποίησα αὐτόν, ⁸ καὶ ἐξηγάγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλ- ⁸
μοὶ εἰσιν ὡς αὐτῶς τυφλοί, καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες. ⁹ πάντα τὰ ἔθνη ⁹
συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα;
ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ
δικαιωθήτωσαν, καὶ ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. ¹⁰ γένεσθέ μοι ¹⁰
μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελε-
ξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι· ἔμπροσθέν μου
οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. ¹¹ ἐγὼ ὁ Θεός, καὶ οὐκ ¹¹
ἔστι πάρεξ ἐμοῦ σώζων. ¹² ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνειδίσα καὶ οὐκ ¹²
ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ Θεός ¹³ ἔτι ¹³
ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ὁ ἐξαιρούμενος· ποιήσω,
καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; ¹⁴ οὕτως λέγει κύριος ὁ Θεός ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ¹⁴
ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ἐνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ
φεύγοντας πάντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεσθήσονται. ¹⁵ ἐγὼ κύριος ὁ ¹⁵
Θεός ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλεῖα ὑμῶν. ¹⁶ οὕτως λέγει κύ- ¹⁶
ριος ὁ διδούς ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον, ¹⁷ ὁ ἐξαγαγὼν ¹⁷
ἄρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν· ἀλλ' ἐκοιμήθησαν καὶ οὐκ ἀναστή-
σονται, ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον. ¹⁸ μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ ¹⁸
τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε· ¹⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ ¹⁹
γνώσεσθε αὐτά. καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῃ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτα-
μούς· ²⁰ εὐλογήσουσί με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρήνες καὶ θυγατέρες στρου- ²⁰
θῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῃ ὕδωρ καὶ ποταμούς ἐν τῇ ἀνύδρῳ, ποτίσαι
τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν, ²¹ λαόν μου ὃν περιποιήσάμην τὰς ἀρετάς μου ²¹
διηγεῖσθαι. ²² οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ἰακώβ, οὐδὲ κοπιᾶσαι σε ἐποίησα Ἰσραὴλ·

23. εἰσακουσεται 24. ed. rom. οἱς pro τις ... εβουλογο 25. επ αυ-
τους πολεμος XLIII. 4. ιακωβ ο πλασας 3. σου αλλαγο 4. εναντιον
μου ... καγω ... ανθρ. πολλους υπερ 6. απο γης 7. om αυτον sec. 8.
κωφοι ωτα 9. x. ειπατ. αληθ. x. ακουσατ. 10. καγω ... ο παις ον ...
και πιστευσηται μοι 12. om εγω prius ... μαρτυρες, καγω μαρτυς λεγει
κυριος ο θεος 13. μου εξαιρουμενος 14. ο αγιος ισραηλ ... παντας φευ-
γοντας ... εν κλοιοις 16. οδον εν θαλ. 17. ο εξαγων ... αλλα 18. om
μη 19. om εγω 20. ευλογησει ... ποτιω 22. ου κοπιασαι

23 ²³ οὐκ ἤνεγκάς μοι πρόβατά σου τῆς δλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυ-
 σίαις σου ἐδόξασάς με, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις, οὐδὲ ἔχκοπον ἐποίησά
 24 σε ἐν λιβάνῳ, ²⁴ οὐδὲ ἐκτήσῃ μοι ἀργυρίου θυσίασμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν
 θυσιῶν σου ἐπεσύμῃσα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σου προσέστης μοι καὶ ἐν
 25 ταῖς ἀδικίαις σου. ²⁵ ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου ἐνεκεν
 26 ἐμοῦ, καὶ τὰς ἀμαρτίας σου καὶ οὐ μὴ μνηστῇσμαι. ²⁶ σὺ δὲ μνηστῇτι καὶ
 27 κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. ²⁷ οἱ πατέρες
 28 ὑμῶν πρῶτοι καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ²⁸ καὶ ἐμίαναν οἱ ἀρ-
 χοντες τὰ ἁγία μου· καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ εἰς ὄνειδιμόν.

XLIV.

2 Νῦν δὲ ἄκουσον Ἰακώβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην. ² οὕτω
 λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε, καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας, ἔτι βοηθη-
 3 ³ ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνὴρῳ, ἐπιστήσω τὸ
 πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου,
 4 ⁴ καὶ ἀνατελοῦσιν ὡς ἀνὰ μέσον ὕδατος χόρτος, καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραρρέον
 5 ὕδωρ. ⁵ οὗτος ἐρεῖ· Τοῦ θεοῦ εἰμι, καὶ οὗτος βοηθήσει ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ,
 καὶ ἕτερος ἐπιγράψει χεὶρὶ αὐτοῦ Τοῦ θεοῦ εἰμι, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ
 6 βοηθήσει. ⁶ οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ρυσάμενος αὐτόν, θεός
 7 ⁷ Σαβαώθ· Ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι θεός. ⁷ τίς ^{Ap}
 ὥσπερ ἐγὼ, στήτω καὶ καλεσάτω καὶ ἀναγγελάτω, καὶ ἐτοιμασάτω μοι ἀφ' ^{22, 1}
 οὐ ἐποίησα ἀνδρῶπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ εἰσεῖν ἀναγ-
 8 γελάτωσαν ὑμῖν. ⁸ μὴ παρακαλύπτεσθε μηδὲ πλανᾶσθε· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνω-
 τίσασθε, καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστέ εἰ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ.
 9 καὶ οὐκ ἤκουσαν τότε ⁹ οἱ πλάσσοντες καὶ οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι,
 ποιοῦντες τὰ καταδύμια αὐτῶν ἃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς· ἀλλὰ αἰσχυνῶνται
 10 ¹⁰ οἱ πλάσσοντες θεὸν καὶ γλύφοντες πάντες ἀνωφελῇ, ¹¹ καὶ πάντες ὅθεν
 11 ἐγένοντο ἐξηράνθησαν· καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθῆτωσαν πάντες καὶ
 12 στησάτωσαν ἅμα, καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνῶνται ἅμα. ¹² ὅτι ὥξυνε
 τέκνων σιδήρον, σκεπάσων εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔστησεν αὐτό, καὶ
 13 εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πεινάσει καὶ ἀσθενή-
 14 ¹⁴ σαι καὶ οὐ μὴ πίῃ ὕδωρ. ¹³ ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ,
 καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν αὐτό, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφήν ἀνδρὸς καὶ ὡς
 14 ὠραιότητά ἀνθρώπου, στήσῃ αὐτὸ ἐν οἴκῳ. ¹⁴ ἔκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ
 15 ὃ ἐφύτευσε κύριος, πίτην, καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν, ¹⁵ ἵνα ἡ ἀνθρώποις εἰς καυ-
 16 ¹⁶ αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο θεούς, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ¹⁶ οὐ τὸ

23. ουκ εμοι (sine ηνεγκας) προβ. της ... ουδε εδουλευσας εν ταις θυσιαις σου 24. θυσιαις, ουδε στεαρ ... αμ. σου και εν τ. αδ. σ. προσεστην σου 25. ομ ενεχ. εμ. και τας αμ. σου ... in fine add τας αδικιας σου 27. πατ. ημων ... αρχοντ. αυτων 28. ed. rom. απωλεσαι ... ιερουσαλημ pro ισραηλ XLIV. 1. ακουσ. παις μου ιακωβ 2. ουτως ... και ο ηγαπημενος 4. ωσει χορτ. ανα μεσον υδατος ... ειτα ... παραρεον 5. ερει pro βοηθηται ... επιγραφει ... ομ χειρι αυτου ... ομ και ultimum ... ομ βοηθηται 6. του ισραηλ ο ρυσαμενος 7. στητω καλεσατω ... ομ και αναγγειλ. 8. ομ μηδε πλανασθε ... και ουκ ησαν τοτε 9. και γλυφοντες ... οι ποιουντες 10. παντες οι πλασσ. 2. κ. γλ. ανωφ. 11. post ανθρωπων plene disting. ... και στησονται αμα, εντραπητωσαν 12. ετρησεν αυτο, ειργασατο 13. ερυθμισεν αυτο, εποίησεν 14. ο εκοψεν ... ομ πιτην 15. αρτ. επ αυτου ... ειργασατο εις θεους κ. προσκ. αυτους

ἡμῖν αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμῖν αὐτοῦ ἔπεψεν ἐν τοῖς
 ἀνθρώποις ἄρτους, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ
 θερμανθεὶς εἶπεν Ἡδὺ μοι ὅτι ἐθερμάνθην καὶ εἶδον πῦρ· ¹⁷ τὸ δὲ λοιπὸν ¹⁷
 ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτόν, καὶ προσκυνεῖ καὶ προσεύχεται λέγων Ἐξελού με,
 ὅτι θεός μου εἰ σύ. ¹⁸ οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν ¹⁸
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τὴν καρδίαν αὐτῶν. ¹⁹ καὶ οὐκ ἐλογίσατο ¹⁹
 τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἡμῖν αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν
 πυρὶ, καὶ ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ ἄρτους, καὶ ὀπτήσας κρέα ἔφαγε,
 καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησε καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ. ²⁰ γινώσκει ²⁰
 ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελεῖσθαι
 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ἴδετε, οὐκ ἐρεῖτε ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου. ²¹ μνησθήτη ²¹
 ταῦτα Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς μου εἰ σύ· ἔπλασά σε παιδά μου, καὶ
 σύ Ἰσραὴλ μὴ ἐπιλανθάνου μου. ²² ἰδοὺ γὰρ ἀπῆλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνο- ²²
 μίας σου, καὶ ὡς γνόφον τὴν ἁμαρτίαν σου· ἐπιστράφημι πρὸς μέ, καὶ λυ-
 τρώσομαι σε. ²³ εὐφράνθητε οὐρανοί, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ· σάλ- ²³
 πῖσατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε ὅρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα
 τὰ ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ δο-
 ξασθήσεται. ²⁴ οὕτω λέγει κύριος ὁ λυτρούμενός σε καὶ πλάσων σε ἐκ κοιλίας ²⁴
 Ἐγὼ κύριος ὁ συντελὼν πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ ἐστερέωσα
 τὴν γῆν. ²⁵ τίς ἕτερος διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμυθίων καὶ μαντείας ἀπὸ ²⁵
 καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μω-
 ραίνων, ²⁶ καὶ ἰστών ῥῆμα παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ²⁶
 ἀληθεύων; ὁ λέγων τῇ Ἱερουσαλὴμ Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς Ἰδου-
 μαίας Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ· ²⁷ ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ ²⁷
 Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ· ²⁸ ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν, καὶ ²⁸
 πάντα τὰ θελήματα μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ
 τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.

XLV.

Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δε-
 ξιάς ἐπακοῦσαι ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἔσθῃ, καὶ ἰσχύιν βασιλείαν διαβρῆξω, ἀνοίξω
 ἐμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται, ² Ἐγὼ ἐμπροσθεν ²
 σου πορεύσομαι καὶ ὅρη ὁμαλιῶ, θύρας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδη-
 ροῦς συγκλάσω, ³ καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινοὺς ἀποκρύφους, ἀόρατους ³
 ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῶς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου ὁ ⁴
 θεὸς Ἰσραὴλ. ⁴ ἔνεκεν τοῦ παιδός μου Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου ⁴
 ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαι σε· σύ δὲ οὐκ ἔγνων με.
⁵ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι πλὴν ἐμοῦ θεός· ἐνίσχυσά σε, καὶ ⁵
 οὐκ ἤθεις με, ⁶ ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν ὅτι ⁶
 οὐκ ἔστι θεός πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι, ⁷ ἐγὼ δὲ ⁷

16. και καυσαντες επεψαν αρτους επ αυτων pro και επι του ημῖν αὐτοῦ
 usque αρτους ... ιδον 17. εποιησεν θεον ... προσκυνει αυτω ... Εξελου-
 μαι οτι 19. ουκ ελογισ. τη καρδια αυτου· ουδε αν ελογισατο εν τη ψυχη
 αυτου· ουδε εγνω ... κρεας 20. γνωτε 22. ως γνοφ. τας αμαρτίας σου·
 επιστραφητι 23. σάλπισατε θεμελια ... ηλησεν pro ελυτρώσατο 24. ου-
 τως ... ο λυτρωμενος ... ταυτα pro παντα 25. διασκεδασεν ... μωρευνων
 26. ρηματα παιδων ... om τη ... της ιουδαίας XLV. 1. ουτως ...
 εκρατησας 2. εμπροσθ. αυτου 3. *om αορατους ... ινα γνωση ... ο θεος
 ο καλ. το ον. σου 5. ισρ. 4. ενεκεν ιακωβ του π. μου ... τω ονοματι μου
 ... ed. rom. εγνωσ με, 5. om ενισχυσα σε ... ηδεισαν 6. απο ανατολων
 ... om θεος prius ... και οτι εγω κυρ.

κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακὰ·
 8 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. ⁹ εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν,
 καὶ αἱ νεφέλαι βανάτωσαν δικαιοσύνην· ἀνατειλάτω ἡ γῆ καὶ βλαστήσάτω
 9 ἔλεος, καὶ δικαιοσύνην ἀνατειλάτω ἅμα· ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε. ¹⁰ ποῖον
 βέλτιον κατασκευάσα ὡς πηλὸν κεραμέως; μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει τὴν γῆν
 ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ Τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ *Ro.
 10 οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; ¹¹ μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό; ²⁰
 11 ὁ λέγων τῷ πατρὶ Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρὶ Τί ὠδίνεις; ¹² ὅτι οὕτω λέγει
 κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα Ἐρωτήσατέ με περὶ
 12 τῶν υἱῶν μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντεिलाστέ μοι. ¹³ ἐγὼ
 ἐποίησα γῆν καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἐστερέωσα τὸν οὐ-
 13 ρανόν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐντεिलाμήν. ¹⁴ ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιο-
 σύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐδειαί· οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πό-
 λιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων
 14 οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπε κύριος Σαβαώθ. ¹⁵ οὕτω λέγει κύριος Σαβαώθ Ἐκο-
 πλάσεν Αἴγυπτος, καὶ ἐμπορία Αἰθιοπῶν, καὶ οἱ Σαβαεὶμ ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ
 σὲ διαβήσονται, καὶ σὺ ἔσονται δοῦλοι καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσι δε-
 15 δεμένοι χειροπέδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν
 15 σὺ προσεῦξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου. ¹⁶ σὺ
 16 γὰρ εἰ θεός, καὶ οὐκ ἤδειμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ. ¹⁷ αἰσχυνθήσονται
 καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ.
 17 ἐγκαινίξεσθε πρὸς με νῆσσι. ¹⁸ Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ κυρίου σωτηριὰν αἰῶ-
 18 νιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος ἔτι. ¹⁹ οὕτως
 λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν, οὗτος ὁ θεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ
 ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώρισεν αὐτήν, οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν, ἀλλὰ
 19 κατοικεῖσθαι ἐπλάσεν αὐτήν, Ἐγὼ εἰμι κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. ²⁰ οὐκ ἐν
 κρυφῇ λαλάσθηκα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ· οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακώβ
 20 Μάταιον ζητήσατε· ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγ-
 20 γέλλων ἀληθείαν. ²¹ συνάχθητε καὶ ἤκετε, βουλεύσασθε ἅμα οἱ σωζόμενοι
 ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἰρόντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ οἱ
 21 προσευχόμενοι πρὸς θεοὺς οἳ οὐ σώζουσιν. ²² εἰ ἀναγγελοῦσιν, ἐγγιστάτωσαν,
 ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς· τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν
 22 Ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ, δίκαιος καὶ σωτήρ, οὐκ ἔστι
 22 πάρεξ ἐμοῦ. ²³ ἐπιστράφητε ἐπ' ἐμὲ καὶ σωθήσεσθε, οἳ ἀπ' ἐσχάτου τῆς
 23 γῆς· ἐγὼ εἰμι ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος. ²⁴ κατ' ἐμαυτοῦ ὁμνῶ, εἰ μὴ
 ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφή-
 24 σονται, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὁμῆται πᾶσα γλῶσσα τὸν θεόν, ²⁵ λέγων
 Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἦξει, καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες οἱ διορί-
 25 ζοντες αὐτούς· ²⁶ ἀπὸ κυρίου δικαιοσύνησονται, καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξαοθήσεται
 πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

7. ταυτα παντα 8. ραινετωσαν ... κ. δικαιοσυνη ανατ. αμα 9. om
 ολην την ημεραν 10. om μη αποκριθ. usque αυτο ... ωδινησεις 11. ου-
 τως ... post υιων μου add και περι των θυγατερων μου 13. om βασιλεα
 ... αυτος pro ουτος 14. ουτως ... οι σεβωειμ ... om και διαβησ. πρ. σε ...
 και ερουσιν Ουκ εστιν ο θεος πλ. σου 17. om ετι 18. om επλασεν αυ-
 την ... om κυριος 19. om κυριος ο 20. και προσευχομενοι ως προς ...
 σωζωσιν 21. αναγγελουσιν ... ινα γνωμεν ... inde ab -γελη υμιν Εγω
 usque ομνω v. 23. rescripta sunt ... ουκ εστιν αλλος παρεξ εμου 22. ουκ εστι
 με ... ουκ εστιν αλλος παρεξ εμου 23. ει μην ... και εξομολογησεται πασα γλ. τω θεω 24. ηξουσιν ... αφοριζοντες
 αυτ. 25. απο κυριου cum anteedd. conjg. ... ενδοξαοθησονται και παν

XLVI.

Ἔπесе Βήλ, συνετρίβη Ναβώ, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ τὰ κτήνη· αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι ² ἐκλελυμένῳ καὶ πεινῶντι, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἱ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἦχθησαν. ³ ἀκούετε μου οἶκος τοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶν τὸ κατὰ-λοιπον τοῦ Ἰσραήλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου ἕως γήρως· ἐγὼ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγρᾶσθε ἐγὼ εἰμι, ἐγὼ ἀνέχομαι ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήψομαι καὶ σώσω ὑμᾶς. ⁵ τίني με ὁμοιώσατε; ἴδετε, τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι, ⁶ οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ μαρσυππίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ, στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μισθωσάμενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ⁷ αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὥμου καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ μένει, οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὅς ἐάν βοήσῃ πρὸς αὐτόν, οὐ μὴ εἰσακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν. ⁸ μνησθήτε ταῦτα καὶ στενάξατε, μετανόησατε οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ, ⁹ καὶ μνησθήτε τὰ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἑτεῖς πλὴν ἐμοῦ, ¹⁰ ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθη καὶ 10 εἶπα, πᾶσα ἡ βουλή μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω· ¹¹ καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι, ἐλάλησα καὶ ἤγαγον, ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτόν καὶ εὐδῶσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹² ἀκούσατέ μου οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. ¹³ ἡγγισα τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ· δέδωκα ἐν Σιών σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα.

XLVII.

Κατάβηθι κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος θυγάτηρ Βαβυλῶνος, κάθισον εἰς τὴν γῆν θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆναι ἀπαλή καὶ τρυφερά. ² λάβε μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμα σου, ² ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς, ἀνάσуре τὰς κνήμας, διάβηθι ποταμούς, ³ ἀνακαλύψῃ τὴν αἰσχύνην σου, φανήσονται οἱ ὀνειδισμοὶ σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. ⁴ ὁ ῥυσάμενός σε κύριος Σαβαώθ, ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ἰσραὴλ. ⁵ κάθισον κατανενυγμένη, εἰςελθε εἰς τὸ σκοτὸς θυγάτηρ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθῇσῃ ἰσχύς βασιλείας. ⁶ παρωξύνῃ ἐπὶ τῷ λαῷ μου, ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου· ἐγὼ ἔδωκα αὐτοὺς εἰς τὴν χεῖρά σου, οὐ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα, ⁷ καὶ εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα, οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα. ⁸ νῦν δὲ ἄκουε ταῦτα, τρυφερά, ἡ κατημένη, ἡ πεποθὺνία, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα, οὐ καδιῶ χήρα οὐδὲ γινώσκειμαι ὀρφανὴν. ⁹ νῦν δὲ ἦξει ἐπὶ σέ τὰ δύο ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἀτεκνία καὶ χηρεῖα ἦξει ἐξαίφνης ἐπὶ

XLVI. 1. συνετρ. δαγων ... και κτηνη εδεται αυτα 2. και πινωνντι και εκλελυμενω ... οι ου μη δυνωνται 3. ακουσατε ... απο παιδιου 4. γηρους ... αναλημψομαι 6. προσκυν. αυτο 7. επι των ωμων ... ed. rom. επι τ. τοπ. α. cum αυτο conjg., non item cod. alex. ... και ος αν ... ακουση ... σωσει 10. πριν αυτα γεν. ... μου η βουλη 11. απ ανατολων ... ευοδωσα XLVII. 1. βαβυλωνος, ειςελθε εις το σκοτος θυγατηρ 2. αλ- λισον αλευρον ... ανασυραι 3. λημψομαι 4. ειπεν ο ρυσαμ. 5. θυγατηρ 6. om αυτους 7. ed. rom. τα εσχατα; 8. ακουσον ταυτα η τρυφ. ... εν τη καρδια 9. νυν δε ηξ. εξεφνης (etiam postea εξεφνης) τα δυο ταυτα εν μια ημερα· χηρια και ατεκνια

- 10 σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα, ¹⁰ τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου. οὐ γὰρ εἶπας Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· γινῶσι, ἡ σύνεσις τούτων ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰσχύνῃ· καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. ¹¹ καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνῶς, βόθρυος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία, καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ἐξαπίνης ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνώσῃ. ¹² στήθῃ νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου καὶ ἐν τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι. ¹³ κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήθωσαν δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὁρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι. ¹⁴ ¹⁴ ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαυθῆσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός, ὅτι ἔχεις ἄνδρακας πυρός, κάθισαι ἐπ' αὐτούς, ¹⁵ ¹⁵ οὗτοι ἔσονται σοὶ βοήθεια· ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος, ἄνθρωπος καὶ ἐαυτὸν ἐπλανήσῃ, σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

XLVIII.

- Ἀκούσατε ταῦτα οἶκος Ἰακώβ, οἱ κεκλημένοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ καὶ ἐξ Ἰούδα ἐξελθόντες, οἱ ὁμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, μνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, ² καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἀντιστηριζόμενοι, κύριος Σαβαώθ ὄνομα αὐτοῦ. ³ τὰ πρότερά ἐτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλθεν. ⁴ ⁴ γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκοῦν. ⁵ καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι ἃ πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· ἀκουστόν σοι ἐποίησα, μὴ ποτε εἶπης ὅτι τὰ εἶδωλό μοι ἐποίησε, καὶ εἶπης ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. ⁶ ἤκουσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε· ἀλλὰ ἀκουσά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν ἃ μέλλει γίνεσθαι· καὶ οὐκ εἶπας Ἦν γίνεται καὶ οὐ πάλαι, καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας αὐτά· μὴ εἶπης Ναὶ γινώσκω αὐτά. ⁸ οὐτε ἔγνως οὐτε ἠπίστω, οὐτε ἀπ' ἀρχῆς ἤνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνω γὰρ ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις, καὶ ἄνομος ἐτι ἐκ κοιλίας κληθῆσῃ. ⁹ ἔνεκεν τοῦ ἔμοῦ ὀνόματος δείξω σοὶ τὸν θυμόν μου, καὶ τὰ ἐνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σέ, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε. ¹⁰ ἰδοὺ πέπρακά σε οὐχ ἔνεκεν ἀργυρίου· ἐξελάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας· ¹¹ ἔνεκεν ἔμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω. ¹² ¹² ἀκούε μου Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐγὼ καλῶ· ἐγὼ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγὼ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα, ¹³ καὶ ἡ χεὶρ μου ἐδεμελίωσε τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιὰ μου ἐστερέωσε τὸν οὐρανόν· καλέσω αὐτούς, καὶ στήσονται ἅμα, ¹⁴ καὶ συναχθῆσονται πάντες καὶ ἀκούσονται. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα ¹⁵ τὸ θέλημά σου ἐπὶ Βαβυλῶνα τοῦ ἄραι σπέρμα Χαλδαίων· ¹⁵ ἐγὼ ἐλάλησα, καὶ ἐγὼ ἐκάλεσα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐώδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹⁶ προσάγαγετε πρὸς με καὶ ἀκούσατε ταῦτα, οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ λελάληκα· ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν κύριος κύριος ἀπέστείλε με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.

10. γινῶσι ὅτι ... τούτων καὶ ἡ πορν. σ. ἐστὶ σοι 14. ἐξεφνης ἀπώλεια .. γινῶς 13. om δη 14. κατακαυθῆσονται 15. μεταβολὴ σου XLVIII. 1. om ἐπὶ ... καὶ οἱ ἐξ ἰουδα 2. τοῦ ἰσραὴλ ... ed. rom. ἀντιστηριζόμενοι. κυριος 3. ἀκουσता ἐγενετο 4. γινώσκω ἐγὼ 5. τα παλαι πρὶν ... μὴ εἶπης ... μοι ἐποίησαν, καὶ (sed ** add μὴ εἶπης ὅτι) τα γλ. 6. ἀλλὰ καὶ ἀκουσता 7. γίνεται ... ὅτι ναι 8. τα ὦτα σου 9. ἐπάξω ἐπὶ σοι ... ἐξολοθρεύσω 10. οὐκ ἐνεκεν 14. σε ἐποίησα ταῦτα ἐπὶ βαβυλ. το θέλημά σου 15. ἐνωδῶσα 16. cod. alex. post ταῦτα plene dist. ... ἐλάλησα οὐδε ἐν τοπῷ γῆς σκοπινῶ· ἡνίκα ... νῦν κυριος ἀπεστάλκεν

17 οὕτω λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ἅγιος Ἰσραὴλ Ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου, 17
 δέδειχά σοι τοῦ εὐρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. 18 καὶ εἰ ἤκου- 18
 σάς τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὥσει ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, καὶ ἡ δικαιο-
 σύνη σου ὥς κύμα θαλάσσης. 19 καὶ ἐγένετο ἂν ὥς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου, 19
 καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὥς ὁ χοῦς τῆς γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολο-
 θρευθῇς, οὐδὲ ἀπολείπεται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιον ἐμοῦ. 20 ἔξελθε ἐκ Βαβυλῶνος 20
 φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγεῖλατε, καὶ ἀκουστὸν
 γενέσθω τοῦτο, ἀναγγεῖλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, λέγετε Ἐρῃύσατο κύριος
 τὸν δοῦλον αὐτοῦ Ἰακώβ. 21 καὶ ἐὰν διψήσωσι, δι' ἐρήμου ἄξει αὐτούς, ὕδωρ 21
 ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς, σχισθήσεται πέτρα καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται
 ὁ λαός μου. 22 οὐκ ἔστι χαίρειν, λέγει κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν. 22

XLIX.

Ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη· διὰ χρόνου πολλοῦ στήσε-
 ται, λέγει κύριος. ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου, 2 καὶ ἔθηκε 2
 τὸ στόμα μου ὥς μάχαιραν ὀξεῖαν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ
 ἔκρυψέ με· ἔθηκε με ὥς βέλος ἐκλεκτὸν καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἔκρυψέ
 με, 3 καὶ εἶπέ μοι Δουλός μου εἰ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι. 3
 4 καὶ ἐγὼ εἶπα Κενὼς ἐκοπίασα, εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν 4
 μου· διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ
 θεοῦ μου. 5 καὶ νῦν οὕτω λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δοῦλον ἐαυτοῦ 5
 τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰακώβ πρὸς αὐτὸν καὶ Ἰσραὴλ Συναχθήσομαι καὶ δο-
 ξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θεός μου ἔσται μοι ἰσχύς. 6 καὶ εἶπε 6
 μοι Μέγα σοὶ ἔστι τοῦ κληθῆναι σε παιδὰ μου, τοῦ στήσαι τὰς φυλάς
 Ἰακώβ καὶ τὴν διασποράν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιταρῆσαι· ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς
 ct. 13, 47. διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἔθνων, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου
 τῆς γῆς. 7 οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεός Ἰσραὴλ Ἀγιάσατε 7
 τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἔθνων τῶν
 δούλων τῶν ἀρχόντων· βασιλεῖς ὄψονται αὐτόν, καὶ ἀναστήσουσιν ἄρχοντες
 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἐνεκεν κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ,
 2 Cor. 6, 2. καὶ ἐξελεξάμην σε. 8 οὕτως λέγει κύριος Καίρῳ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ 8
 ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, καὶ ἔπλασά σε καὶ ἔδωκά σε εἰς δια-
 θήκην ἔθνων τοῦ καταστήσαι τὴν γῆν καὶ κληρονομηθῆσαι κληρονομίας ἐρή-
 μους, 9 λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακα- 9
 λυφθῆναι. ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβους
 ἡ νομὴ αὐτῶν. 10 οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς ὁ 10
 ἀπὸ. 7, 16. καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεὼν αὐτοὺς παρακαλέσει, καὶ διὰ πηγῶν
 ἰδάτων ἄξει αὐτούς. 11 καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν καὶ πᾶσαν τρίβον 11
 εἰς βόσκημα αὐτοῖς. 12 ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἦξουσιν, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ 12
 θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν. 13 εὐφραίνεσθε οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιά- 13
 σθῶ ἡ γῆ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεός τὸν λαὸν
 αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν. 14 εἶπε δὲ Σιών 14

17. οὕτως ... ο ἅγιος (sed inde ab οὕτως usque του ευ- scripsit*)
 ... *om Ἐγὼ εἰμι ο ὁ σου 19. ὥσει ἄμμος ... ἐξολεθρευθῇς ... ἐνω-
 πιον μου 20. ἀναγγεῖλατε εἰς ... ἐρυσάτο κυρ. τ. λαον α. 21. διψήσου-
 σιν 22. λέγει κυριος post ἀσεβεσιν pon. XLIX. 2. ὥσει μάχαιραν ...
 φαρ. αυτ. εσκαπασεν με 3. δοξασθησομαι 4. καὶ εἰς ματαιον ... οὐθεν
 ισχυς 6. ἰδου τεθεικα ... om εἰς διαθηκην γενοους 8. om καὶ ἐπλασα σε
 ... κληρονομίαν ἐρημου 9. καὶ ἐν πασαις τ. οδ. αυτων 10. οὐδε μη πατα-
 ξει αυτους καυσων ... ἀλλα 12. ἐρχονται ... καὶ οὗτοι ἀπο θαλασσης
 (... ἐγ γης)

15 Ἐγκατέλιπέ με κύριος, καὶ ὅτι κύριος ἐπελάβετό μου. ¹⁵ μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπιλάβοιτο γυνή, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαι σοῦ, εἴπε κύριος.
 16 ¹⁶ Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐξωγράφηκά σου τὰ τεύχη, καὶ ἐνώπιόν μου
 17 ¹⁷ εἶ δια παντός, ¹⁷ καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθήρεθης, καὶ οἱ ἐρη-
 18 ¹⁸ μώσαντές σε ἐξελεῦσονται ἐκ σοῦ. ¹⁸ ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε πάντας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλθοσαν πρὸς σέ· ἔω ἐγὼ, λέγει κύριος, ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιβήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον
 19 ¹⁹ νύμφη. ¹⁹ ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ κατεφθαρμένα καὶ πεπτωκότα, ὅτι νῦν στενωχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ κα-
 20 ²⁰ ταπίνοντές σε. ²⁰ ἔροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὠτά σου οἱ υἱοὶ σου οὓς ἀπολωλέκας
 21 ²¹ στενός μοι ὁ τόπος, ποιήσόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω. ²¹ καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Ἦτις ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι; ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦσαν;
 22 ²² οὕτως λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ αἴρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου, καὶ εἰς τὰς νῆσους ἀρῶ σύσημόν μου, καὶ ἄξουσι τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ, τὰς
 23 ²³ δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀροῦσι, ²³ καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθῆναι σου, αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοὶ σου· ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί σε, καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, καὶ
 24 ²⁴ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με. ²⁴ μὴ λήψεται τις παρὰ γίγαντος
 25 ²⁵ σκύλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωθήσεται; ²⁵ ὅτι οὕτω λέγει κύριος Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήψεται σκύλα· λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται· ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου
 26 ²⁶ ῥύσομαι, ²⁶ καὶ φάγονται οἱ θλίψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ πίνονται ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθυσθήσονται, καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος Ἰακώβ

L.

Οὕτως λέγει κύριος Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν; ἢ τίνι ὑπόχρεω πέπρακα ὑμᾶς; ἰδοὺ ταῖς ἀμαρτίαις
 2 ² ὑμῶν ἐπράξατε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν. ² τί ὅτι ἤλθον, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ μου τοῦ ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελεῖσθαι; ἰδοὺ τῷ ἐλεγκτῷ μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν, καὶ θήσω ποταμούς ἐρήμους, καὶ ξηρανθή-
 3 ³ σονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποθάνουσι ἐν δίψει.
 4 ⁴ ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος, καὶ ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ. * Ἀποκ.
 5 ⁵ κύριος κύριος δίδωσί μοι γλῶσσαν παιδείας τοῦ γινῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν 6, 12
 6 ⁶ λόγον· ἔθηκε μοι πρῶτῃ, προσέθηκε μοι ὠτίον ἀκούειν, ⁶ καὶ ἡ παιδεία κυρίου κυρίῳ ἀνοίγει μου τὰ ὠτα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω. ⁶ τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσω-
 7 ⁷ πόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων, ⁷ καὶ κύριος κύριος βοή-
 8 ⁸ θός μοι ἐγενήθη· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλὰ ἔθηκε τὸ πρόσωπόν μου ὡς

14. εγκατελειπεν με κ., και ο θεος επελ. μ. 15. μητηρ pro γυνη ... om ἢ ... επιλαβοιτο ταυτα γυνη 16. εξωγραφησα 17. εξου (pro εκ σου) εξελευσ. 18. om ως κοσμον prius ... περιβηση ... νυμφης 19. τα διεφθαρμενα x. τα πεπτωκοτα· νυν ... ενοικουντων (20. απωλεκας) 22. om κυριος alterum ... συνημον 23. om αυτων ... προσκυν. σοι ... αισχυν-θηση sine οι υπομεν. με 24. λημψεται 25. om οτι ... ουτως ... λημψεται 26. οι θλιψαντες ... om κυριος L. 2. και ουχ υπηκουσεν ... ιδου τη απειλη μου 3. και ενδυσω ... και θησω ως σακκον 4. om κυριος alterum ... γλωσσ. σοφιας του γν. εν καιρω ηνικα ... το πρωι 5. παιδια ... om κυριου alterum ... τα ωτα μου 6. δεδωκα 7. και κυριος βοηθ. μου

στερεὰν πέτραν, καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ⁸ ὅτι ἐγγίξει ὁ δικαίωσας 8
 με. τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἐγγι-
 σάτω μοι. ⁹ Ἰδοὺ κύριος κύριος βοηθήσει μοι· τίς κακώσει με; Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς θ
 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ σῆς καταφάγεται ὑμᾶς. ¹⁰ τίς ἐν ὑμῖν ὁ φο- 10
 βούμενος τὸν κύριον; ὑπακουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· οἱ πορευό-
 μενοι ἐν σκοτει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποῖζατε ἐπὶ τῷ δνόματι κυρίου
 καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ Σεφ. ¹¹ Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατι- 11
 σχύετε φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογὶ ἧ ἑξεκαύ-
 σατε· δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

LI.

Ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον, ἐμ-
 βλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν βόθρυνον τοῦ
 λάκκου ὃν ὠρύξατε. ² ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάρραν 2
 τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἰς ἣν καὶ ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ εὐλόγησα αὐτόν καὶ
 ἡγάπησα αὐτόν καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν. ³ καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω Σιών, καὶ 3
 παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ ζήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παρά-
 δεισον, καὶ τὰ πρὸς δυσμᾶς αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου· εὐφροσύνην καὶ
 ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέσεως. ⁴ ἀκούσατέ 4
 μου, ἀκούσατέ μου λαὸς μου, καὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς με ἐνωτίσασθε, ὅτι νόμος
 παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἔσται. ⁵ ἐγγίξει ταχὺ ἡ ὁ
 δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βρα-
 χιόνά μου ἔσται ἐλπιούσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου
 ἐλπιούσιν. ⁶ ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς 6
 τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώσθη, ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον
 παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες ὥσπερ ταῦτα ἀποθάνουσι, τὸ δὲ σωτή-
 ρίόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁷ ἀκού- 7
 σατέ μου οἱ εἰδότες κρίσιν, λαὸς οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ
 φοβείσθε ὄνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττᾶσθε. ⁸ ὡς 8
 γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σιττός, ἡ
 δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γε-
 νεῶν. ⁹ ἐξεγείρου ἐξεγείρου Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔνθυσαι τὴν ἰσλὴν τοῦ βραχίονός 9
 σου, ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος. οὐ οὐ εἶ ¹⁰ ἡ ἐρημοῦσα 10
 Σάλασσαν, ὕδωρ ἀβύσσου πληθὺς; ἡ ἦεσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν δια-
 βάσεως ῥυομένοις ¹¹ καὶ λελυτρωμένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίῳ ἀποστραφήσονται, 11
 καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ κε-
 φαλῇ γὰρ αὐτῶν αἰνεῖσις καὶ εὐφροσύνη καταληψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὁδὴν
 καὶ λύπη καὶ στεναγμός. ἐγὼ εἰμι ¹² ἐγὼ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γινῶσι τίς 12
 οὐσα ἐφοβήθη ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οὐ ὥσει χόρτος
 ἐξηράνησαν. ¹³ καὶ ἐπελάττου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐ- 13
 ρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ ἐφόβου ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ
 πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε, ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ἀρᾶ
 σε· καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλίβοντός σε; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ σώξῃ σε οὐ 14
 στήσεται οὐδὲ χρονεῖ, ¹⁵ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν καὶ 15

9. ἰδου κυριος βοηθει μοι ... και ως σης 10. ακουσατω ... εν σκο-
 τη, ευκ LI. 2. ηυλογησα 3. om και ζησω usque δυσμας αυτης 4. om
 μου sec. 5. *η δικ. σου (vdlr) ... om ως φως 6. και η γη ως ... κα-
 τοικουντες την γην 7. λαος μου ... φοβεισθαι et ηττασθαι 8. ωςπερ bis
 10. **θαλασσα 11. επι γαρ της κεφαλης αυτ. αγαλλιαμα και αυν. x. ευφρ.
 καταλημφεται 12. γνωσι τινα ευλαβηθεις εφοβηθης 13. ed. rom. σε.
 ον τροπον et αραι σε, και νυν ... του αρεσαι σε

- 16 ἡγῶν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος Σαβαώθ ὄνομά μοι. ¹⁶ θῆσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς χειρὸς μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν καὶ ἐξεμελίωσα τὴν γῆν, καὶ ἔρει Σιών Δαός μου εἰ σύ.
 17 ¹⁷ ἐξεγείρου ἐξεγείρου, ἀνάστηθι Ἱερουσαλὴμ, ἡ πιοῦσα ἐκ χειρὸς κυρίου τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυ- * Apoc.
 18 μου ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας, ¹⁸ καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν 12, 10.
 τέκνων σου ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρὸς σου οὐδὲ
 19 ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου ὧν ὕψωσας. ¹⁹ δὴ ταῦτα ἀντικείμενά σοι· τίς συλ-
 λυπηθήσεται σοι; πῶμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα· τίς παρακα-
 20 λήσει σε; ²⁰ οἱ υἱοὶ σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ καθεύδοντες ἐπ' ἄκρου πάσης
 ἐξόδου ὡς σευτλὶον ἡμίεφθον, οἱ πλήρεις θυμοῦ κυρίου, ἐκλελυμένοι διὰ κυ-
 21 ρίου τοῦ θεοῦ. ²¹ διὰ τοῦτο ἄκουε τεταπεινωμένη καὶ μεθύουσα οὐκ ἀπὸ οἴ-
 22 νου. ²² οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ χρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰδοὺ εἴληψα ἐκ
 τῆς χειρὸς σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυμοῦ μου, καὶ σύ
 23 προσθήσῃ ἔτι πιεῖν αὐτό. ²³ καὶ δώσω αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάν-
 των σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, οἱ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου Κύψον ἵνα παρέλ-
 θωμεν· καὶ ἔζηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μέσα σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις.

LII.

- Ἐξεγείρου ἐξεγείρου Σιών, ἐνδύσαι τὴν ἰσχύν σου Σιών, καὶ σὺ ἐνδύσαι
 τὴν δόξαν σου Ἱερουσαλὴμ πόλις ἡ ἀγία· οὐκ ἐτι προστεθήσεται διελεῖν διὰ
 2 σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος. ² ἐκτίναξαι τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηθι, κάθισον
 Ἱερουσαλὴμ, ἐκδύσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ αἰχμάλωτος θυγάτηρ
 3 Σιών. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος Δωρεάν ἐπράξῃτε, καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυ-
 4 τρωθήσεσθε. ⁴ οὕτως λέγει κύριος Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρό-
 5 τερον παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βία ἔχθησαν· ⁵ καὶ νῦν τί ἐστέ
 ὡδε; τάδε λέγει κύριος Ὅτι ἐλήφθη ὁ λαός μου δωρεάν, θαναμάζετε καὶ
 ἐλολύζετε. τάδε λέγει κύριος Δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖ- Ro. 2, 24
 6 ται ἐν τοῖς ἔθνεσι. ⁶ διὰ τοῦτο γινώσεται ὁ λαός μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ
 7 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγὼ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν, πάρειμι ⁷ ὡς ὦρα ἐπὶ τῶν ὀρέων,
 ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ, ὅτι Ro. 10,
 ἀκουσθὴν ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου λέγων Σιών Βασιλεύσει σου ὁ θεός. ¹⁵
 8 ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται·
 ὅτι ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄφονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν Σιών.
 9 ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἠλέησε κύριος αὐτήν
 10 καὶ ἐρρύσατο Ἱερουσαλὴμ. ¹⁰ καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὸν βραχίονα τὸν ἅγιον
 αὐτοῦ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄφονται πάντα ἄκρα τῆς γῆς τὴν
 11 σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ¹¹ ἀπόστητε ἀπόστητε, ἐξέλθατε ἐκεῖθεν ^{2 Cor.}
 12 καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄψῃτε, ἐξέλθτε ἐκ μέσου αὐτῆς, ἀφορίσθητε οἱ φέρον- 6, 17.
 12 τες τὰ σκεύη κυρίου· ¹² ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσθε οὐδὲ φυγῇ πορευ-
 σεσθε, προπορεύεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς θεός
 13 Ἰσραὴλ. ¹³ ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται σφόδρα.
 14 ¹⁴ ὃν τρόπον ἐκοσθήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων

16. υπ. την δεξιαν μου σχεπ. σε 47. το ποτ. του θυμ. εκ χειρ. κυριου
 ... επιες 19. δυο (et cod. Vat.): ed Rom. διδ ... σοι συλλυπηθ. ... σε παρα-
 καλεσει 20. οι υι. σοι, οι 22. ουτως ... om μου 23. κ. εμβάλω αυτο
 ... μεταφρενα pro μεσα LII. 4. om συ ... πολις αγια 5. τι ωδε εσται
 ... ελημφθη 7. ed. rom. λεγων, Σιων βασιλευσει. 8. ελεησει 10. αυτο
 τον αγιον ... παντα τα ακρα ... om ημων 11. μη απτεσθαι, εξελθτε
 12. πορευεται ... κυριος ο θεος ισρ. 14. απο ανθρωπων

τὸ εἶδος σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. ¹⁵ οὕτως θαυμάσονται ¹⁵
 ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσιν βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ
 0.15,21. ἀνγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσι.

LIII.

Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον κυρίου τίνοι ἀπε-
 0.12,38. καλύφθη; ² ἀνγγεiliaμεν ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς βίβλα ἐν γῇ διψώση· ³
 οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα. καὶ εἶδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ
 0.10,16. κάλλος, ³ ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλείπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν- ³
 ὁρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται
 1.8,17. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. ⁴ οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ⁴
 Pe. 2, φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾷται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτόν εἶναι ἐν πόνῳ
 2. 23. καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει. ⁵ αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ⁵
 2%. ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεῖα εἰρήνης ἡμῶν ἐπ'
 αὐτόν, τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάσθημεν. ⁶ πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, ⁶
 ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρ-
 τίας ἡμῶν, ⁷ καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ⁷
 0.1. 8, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφω-
 2. 33. νος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα. ⁸ ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· ⁸
 τὴν γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ,
 ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. ⁹ καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ⁹
 ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνο-
 μιαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ¹⁰ καὶ κύριος βούλεται ¹⁰
 καθαρῆσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς· ἐὰν δώτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὀψε-
 ται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυ-
 χῆς αὐτοῦ, ¹¹ δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιοῦσαι δίκαιον εὖ ¹¹
 0.15, 3. 1c. δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. ¹² διὰ τοῦτο αὐ- ¹²
 0.23, 3. 1c. τὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνδ' ὧν παρεδόθη
 0.37, 3. 1c. εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη, καὶ αὐτὸς ἁμαρ-
 0.4, 25. τίας πολλῶν ἀνῆνεγκε, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη.

LIV.

Εὐφράνῃ στείρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόθσον ἡ οὐ ὠδίνουσα,
 ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἶπε γὰρ
 κύριος. ² πλάτynον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαίων σου, πῆξον, ²
 μὴ φείσῃ, μακρύρον τὰ σχοινίσματά σου, καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυ-
 σον, ³ ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον· καὶ τὸ σπέρμα σου ἔθνη ³
 κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἡρημωμένas κατοικεῖς. ⁴ μὴ φοβοῦ ὅτι κατησχύν- ⁴
 θης, μηδὲ ἐντραπῆς ὅτι ὠνειδίσθης, ὅτι αἰσχύνῃ αἰώνιον ἐπιλήσῃ, καὶ ὀνει-
 δος τῆς χρείας σου οὐ μὴ μνηστῆσθῃ ἔτι. ⁵ ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε, κύριος ⁵
 Σαβαὼθ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, αὐτὸς θεὸς Ἰσραὴλ, πάσῃ τῇ γῇ
 κλητῆσεται. ⁶ οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέ σε ὁ ⁶
 κύριος, οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην· εἶπεν ὁ θεός σου.

14. των pro υιων 15. ουτως ... συναξουσιν LIII. 2. εναντ. αυτ.
 ως παιδιον ... ιδομεν 3. ατιμον εκλειπον παρα παντας ανθρωπους 5. δια
 τ. ανομιας ημ. και εμαλακισθη δια τ. αμαρτίας ημ.ων ... παιδια 7. om
 αυτου ... του κειραντος αυτον ... in fine add αυτου 9. ουδε ευρεθη δο-
 λος εν 10. απο της πληγης (cod. alex. confirmat δωτε, non δωται) ...
 ed. rom. περι αμαρτίας η ψυχη ημων, οφεται 12. αμαρτίας pro ανομιας
 LIV. 3. και εις τα αριστερα ... κατοικησις 4. χηριας ... om ετι 5. θεος
 αυτος ισραηλ 6. *om και ολιγοψυχον ... σε κυριος

7 8 ἡρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ μετ' ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε. ⁸ ἐν θυμῷ
 μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλεήσω
 9 σε· εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος. ⁹ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτό μοι
 ἔστι, καὶ ὅτι ὥμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, τῇ γῇ μὴ θυμωθῆσεσθαι ἐπὶ
 10 σοὶ ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου ¹⁰ τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι, οὐδ' οἱ βουνοὶ σου
 μετακινήθονται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ δια-
 11 θήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστή· εἶπε γὰρ ἡλεώς σοι κύριε. ¹¹ ταπεινὴ
 καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης· ἰδοὺ ἐγὼ ἐτοιμάζω σοὶ ἄνθρακα τὸν λίθον * Ἀποκ.
 12 σου, καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον, ¹² καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἱάσπιν, ^{21, 19sq.}
 καὶ τὰς πύλας σου λίθους χρυσάλλου, καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλε-
 13 κτούς, ¹³ καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδασκούς θεοῦ, καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ Jo. 6, 45.
 14 τὰ τέκνα σου. ¹⁴ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου, καὶ
 15 οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγίει σοι. ¹⁵ ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύσονται
 16 σοὶ δι' ἐμοῦ, καὶ παροικήσουσί σοι καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ
 ἔκτισά σε, οὐχ ὥς χαλκεὺς φουσὼν ἄνθρακας καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔργον·
 17 ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι. ¹⁷ πᾶν σκεῦος σκευαστὸν ἐπὶ
 σὲ οὐκ εὐδοκῶ· καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν, πάντας
 αὐτοὺς ἡτήτησεις, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. ἔστι κληρονομία τοῖς
 θεραπεύουσι κύριον, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.

LV.

Οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδί- * Ἀποκ.
 2 σαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε ἄνεν ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ. ² ἴνα ^{22, 17.}
 τί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; ἀκούσατέ
 3 μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθά, καὶ ἐντρυφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. ³ προσ-
 ἔχετε τοῖς ὤσιν ὑμῶν καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ἐδοῖς μου· εἰσακούσατέ μου,
 καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, Act. 13,
 4 τὰ ὅσα Δαυὶδ τὰ πιστά. ⁴ ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν ἔδωκα αὐτόν, ἄρχοντα ^{34.}
 5 καὶ προστασσόντα ἔθνεσιν. ⁵ ἔθνη δ' οὐκ οἶδασί σε ἐπικαλέσονται σε, καὶ
 λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανται σε ἐπὶ σὲ καταφεύξονται, ἔνεκεν κυρίου τοῦ θεοῦ
 6 σου τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, ὅτι ἐδόξασέ σε. ⁶ ζητήσατε τὸν κύριον, καὶ ἐν τῷ
 7 εὐρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· ἦνικα δ' ἂν ἐγγίξῃ ὑμῖν, ⁷ ἀπολιπέτω ὁ ἀσε-
 βής τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω
 8 ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ⁸ οὐ
 γὰρ εἰσιν αἱ βουλαι μοῦ ὥσπερ αἱ βουλαι ὑμῶν, οὐδ' ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν
 9 αἱ ὁδοὶ μοῦ, λέγει κύριος· ⁹ ἀλλ' ὥς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως
 ἀπέχει ἡ ὁδὸς μοῦ ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
 10 διανοίας μοῦ. ¹⁰ ὥς γὰρ ἂν καταβῇ ὁ νετὸς ἡ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
 11 καὶ δῶ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν, ¹¹ οὕτως ἔσται τὸ ῥῆ- * 2 Co.
 μά μου ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν ^{9, 10.}

7. κατελειπον ... μετα 8. ηλεησα σε 9. ed. rom. εκεινω τη γη, μη
 10. μεταστησασθαι ουδε οι ... ειπεν γαρ κυριος ηλεως σοι (ante ταπεινη
 non interp.) 12. ιασπειν 14. και εν δ. οικ. cum antecdd. conjg. vide-
 tur ac post οικοδομ. plenissime interpg. 15. om και παροικ. σοι 16.
 ιδου εγω κτιζω 17. παν σκευος φθαρτον (cum antecedd. conjg. videtur)
 επι δε σε ουκ ευδοκησω ... φωνη η αναστ. ... θεραπ. κυριω LV. 4.
 πιετε pro φαγετε ... οινου 3. τοις ωτιοις υμων ... επακουσατε ... η
 ψυχ. ημων ... ηδεδωκα 5. ηδεισαν ... επικαλεσωνται ... om κυριου 6.
 ζητ. τον θεον ... ηνικα αν εγγιζει 7. απολειπετω 8. ουδε ωςπερ 10. ως
 γαρ εαν καταβη νετος ... απο του ουρανου ... κ. βλαστησει κ. δωσει

τελεσθῇ ὅσα ἂν ἡθέλησα, καὶ εὐδοῶσω τὰς ὁδοὺς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου.
¹² ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διδάχθησεσθε· τὰ γὰρ ὅρη καὶ ¹²
οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ
ἐπικροτήσῃ τοῖς κλάδοις, ¹³ καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυτάρισσος, ¹³
ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη· καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ
εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

LVI.

Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε κρίσιν καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην· ἤγγικε
γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι, καὶ τὸ ἑλεός μου ἀποκαλυφθῆναι. ² μα- ²
κάριος ἄνθρωπος ὁ ποιῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν, καὶ φυ-
λάσσω τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν
ἄδικα. ³ μὴ λεγέτω ὁ ἄλλογενὴς ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον Ἀφοριεῖ με ἄρα ³
κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος ὅτι ξύλον ἐγὼ εἰμι
ξηρόν. ⁴ τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις Ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά ⁴
μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου, ⁵ δώσω ⁵
αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχῃ μου τόπον ὀνομαστόν, κρεῖττω νιῶν
καὶ θυγατέρων, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει. ⁶ καὶ τοῖς ἄλ- ⁶
λογενέσι τοῖς προσκειμένοις κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ, καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου
τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας, καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ
σάββατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου, ⁷ εἰςάξω ⁷
αὐτοὺς εἰς τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προς-
ευχῆς μου· τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταί
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου. ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι
¹³ τοῖς ἔθνεσιν, ¹³ εἶπε κύριος ὁ συνάγων τοὺς διεσπαρμένους Ἰσραὴλ, ὅτι συνάξω ⁸
¹⁷ ἐπ' αὐτὸν συναγωγὴν. ⁹ πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε φάγετε, πάντα τὰ ⁹
⁴⁹ θηρία τοῦ δρυμοῦ. ¹⁰ ἴδετε ὅτι ἐκτετύφλωνται πάντες, οὐκ ἔγνωσαν, κύνες ¹⁰
⁴⁶ ἔνεοι οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, ἐνυπνιαζόμενοι κολίτην, φιλοῦντες νυστάζειν.
¹¹ καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ εἰδότες πλησμονήν· καὶ εἰσι πονηροὶ ¹¹
οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ
τὸ ἑαυτοῦ.

LVII.

Ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄν-
δρες δίκαιοι αἵρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἤρται
ὁ δίκαιος· ² ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφή αὐτοῦ, ἥρται ἐκ τοῦ μέσου. ³ ὑμεῖς δὲ ^{2 3}
προσγάγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης· ⁴ ἐν τίνι ἐνετρυ- ⁴
φήσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνολέξατε τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχάλασατε
τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ ὑμεῖς ἐστέ τέκνα ἀπωλείας; σπέρμα ἄνομον; ⁵ οἱ ⁵
παρακαλοῦντες εἰδῶλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς
κάραξις ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν; ⁶ ἐκείνη σου ἡ μερίς, οὗτός σου ὁ κληρὸς, ⁶
καί κείνοις ἐξέχεας σπονδὰς καὶ τούτοις ἀνήμεγκας θυσίας· ἐπὶ τούτοις οὖν
οὐκ ὀργισθήσομαι; ⁷ ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κολίτη, καὶ ⁷
ἐκεῖ ἀνεβίβασας θυσίας σου, ⁸ καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔστη- ⁸
κας μνημόσυνά σου· ὦρον ὅτι ἐὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖόν τι ἔξεις; ἡγά-

11. συντελεσθῇ ὅσα ἡθέλησα LVI. 4. om και prius ... ἡγγεισεν ...
παραγινεσθαι 2. αδικημα 3. οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 5. κρεισσω (sic) ...
δωσω α. x. o. εκλ. in rasura 6. προσκειμ. προς κυριον 7. επι του θυσια-
στηριου 10. παντ. εκτετυφλ., ουκ εγν. φρονησαι, παντες κυνες 11. εν ταις
οδοις ... κατα το αυτο LVII. 5. τα ειδωλα 6. κακεινοις pro και τούτοις
7. om σου in fine

9 πησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ, ⁹καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ' αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις
 10 ὑπὲρ τὰ ὄρια σου, καὶ ἐταπεινώσῃς ἕως ἄδου. ¹⁰ταῖς πολυοδίαις σου ἐκοπίασας, καὶ οὐκ εἶπας Ἰλασσομαι, ἐνισχύουσα ὅτι ἔπραξας ταῦτα, διὰ τοῦτο
 11 οὐ κατεδεήθης μου σύ. ¹¹τίνα εὐλαβήῃσαι ἐφοβήθης, καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης, οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου;
 12 καὶ ἐγὼ σε ἰδὼν παρορώ, καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης. ¹²καὶ ἐγὼ ἀπαγγελῶ τὴν
 13 δικαιοσύνην σου καὶ τὰ κακὰ σου, ἃ οὐκ ὠφελήσει σε. ¹³ὅταν ἀναβόῃς, ἐξελεύσῃ σε ἐν τῇ Σλίψει σου· τοὺτους γὰρ πάντας ἀνεμος λήψεται καὶ ἀποίσει καταιγίς. οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι
 14 τὸ ὅρος τὸ ἄγιόν μου, ¹⁴καὶ ἐροῦσι Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδούς, καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου. ¹⁵τάδε λέγει ὁ ὕψιστος ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ, ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς
 16 συντετριμμένοις τὴν καρδίαν. ¹⁶Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐδικίκησά ὑμᾶς, οὐδὲ διὰ παντός ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ πνοὴν
 17 πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα. ¹⁷δι' ἁμαρτίαν βραχύ τι ἐλύπησα αὐτόν, καὶ ἐπάταξα αὐτόν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη, καὶ ἐπο-
 18 ρεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. ¹⁸τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐώρακα, καὶ ἱασά-
 19 μην αὐτόν καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παρακλήσιν ἀληθινήν,
 19 ¹⁹ἐλρήνην ἐπ' εἰρήνῃ τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς οὔσι. καὶ εἶπε κύριος Ἰά-
 20 ²⁰σομαι αὐτούς· ²⁰οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυ-
 21 ²¹νήσονται. ²¹οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν ὁ θεός.

LVIII.

¹Ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ καὶ μὴ φέισῃ, ὥς σάλπιγγι ὕψωσον τὴν φωνήν σου, καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακώβ
 2 ²τὰς ἀνομίας αὐτῶν. ²ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν, καὶ γινώσκαι μου τὰς ὁδοὺς ἐπισυνοῦσιν, ὥς λαὸς δικαιοσύνην πεποιτηκὼς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελειπὼς· αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγίξιν θεῷ ἐπι-
 3 ³θυμοῦσι, ³λέγοντες Τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνω; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ἡμῶν εὐρίσχετε τὰ θελήματα ἡμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ἡμῶν ὑπονύσσετε.
 4 ⁴εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινῶν, ἵνα τί
 5 ⁵μὴ νηστεύετε ὥς σήμερον ἀκουσθήναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ἡμῶν; ⁵οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδ' ἂν κάμψης ὥς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σπο-
 6 ⁶δὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτὴν. ⁶οὐχὶ τοιαύτην νη-
 7 ⁷στείαν ἐξελεξάμην, λέγει κύριος, ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγαλίς βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόστειλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, καὶ
 8 ⁸πᾶσαν συγγαφὴν ἄδικον διάσπα. ⁸διὰ ἄρπυτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἷσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ
 9 ⁹ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει. ⁹τότε ῥαγήσεται πρῶτον

9. ante και εταπειν. add και απεστρεψας 40. ed. rom. ταις πολ. σου cum antecedd. conjg., item ενισχυουσα cum παυσσομαι ... συ cum τινα conjg. 41. εμνηστ. μου ... καγω σε ειδων 42. καγω απαγγελω τ. δικ. μου ... ωφελησουσι 43. λημψεται 45. κυριος ο υψιστ. ο εν ... ονομα αυτω κυ- 16. και ουκ εις 17. δια αμαρτιαν 49. ειρ. επ ειρηνην 20. οι δε αδ. ουτως 24. ειπ. κυριος ο θεος LVIII. 4. ως σαλπιγγα 2. ζητησου- 3. προσεσχες pro εγνω 4. om ει ac videtur εις χρ. x. μαχ. cum antecedd. conjg. 5. ουδ ουτως 6. εγω εξελεξαμην 7. υπερψη 8. προΐμον

τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε· ⁹ τότε ῥοφήσῃ, καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεται σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἔρει Ἰδοὺ πάρειμι. ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥήμα γογγυσμοῦ, ¹⁰ καὶ δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία, ¹¹ καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ σοῦ διὰ παντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ κατὰ πᾶν ¹¹ ἐπιθυμεί ἡ ψυχὴ σου, καὶ τὰ ὀστά σου πιανθήσεται, καὶ ἔσται ὡς κήπος μεθῶν καὶ ὡς πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ· ¹² καὶ οἰκοδομηθήσονται σου αἱ ¹² ἔρημοι αἰῶνιοι, καὶ ἔσται τὰ θεμέλιά σου αἰῶνια γενεῶν γενεαῖς· καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τὰς τριβύδας σου ἀνὰ μέσον παύσεις. ¹³ ἐὰν ¹³ ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιῆν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ, καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά, ἅγια τῷ θεῷ, οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ, οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου, ¹⁴ καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον, καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἁγία ¹⁴ τῆς γῆς, καὶ ψαμμεῖ σε τὴν κληρονομίαν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς σου· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

LIX.

Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνε τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακούσαι; ² ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν δισπῶσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ² ἀνὰ μέσον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ἀπ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. ³ αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι, καὶ ³ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χεῖλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ. ⁴ οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστι κρίσις ἀληθινή· πεποιθᾶσιν ἐπὶ ματαίοις καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύνουσι πόνον καὶ τίκτουσιν ἀνομίαν. ⁵ ὡς ἀσπίδων ἔρρηξαν, καὶ ἰστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν, καὶ ⁵ ὡς μέλλον τῶν ὧν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὐρίον εὔρε καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκον. ⁶ ὁ ἰσθὺς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν ⁶ ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. ⁷ οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ ⁷ πονηρίαν τρέχουσι, ταχίνοι ἐκχέαι αἷμα, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀπὸ φόνων· συντριμμα καὶ τλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ⁸ καὶ ὁδὸν εἰ- ⁸ ρήνης οὐκ οἶδασιν, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι ἄς διοδοῦσιν, καὶ οὐκ οἶδασιν ἐρήνην. ⁹ διὰ τοῦτο ⁹ ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μέλιναντες αὐγὴν ἐν ἁωρίᾳ περιεπάτησαν. ¹⁰ ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῦτον, καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλ- ¹⁰ μῶν ψηλαφήσουσι, καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς ἀποθνήσκοντες στενάξουσιν, ¹¹ ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστέρα ἅμα πορεύονται· ¹¹ ἀνεμεινάμεν κρίσιν καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία, μακρὰν ἀφέστηκεν ἀπ' ἡμῶν. ¹² πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστη- ¹² σαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἐγνωμεν· ¹³ ἡσέβησαμεν καὶ ἐψευσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν ὀπίσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἐλα- ¹³ λήσαμεν ἄδικα καὶ ἡπειθήσαμεν, ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους, ¹⁴ καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιο-

Ro. 3, 15 -- 18.

10. τον αρτον σου 11. om μετα σου ... εξελειπεν ... in f. add και τα οστα σου ως βοτανη ανατελει· και πιανθησεται και κληρονομησουσι γε-
νεας γενεων 12. σου τα θεμελια ... και τους τριβ. τους ανα 13. *om
και ... τω θεω σου LIX. 2. διαστωσιν ... om και ανα μ. τ. θεου ...
το προσωπ. αυτου 3. μεμολυμμεναι 4. ουδεις (δ. βασιλίσκος) 7. αφρωνων
pro απο φωνων 8. ουκ εγνωσαν 9. *om αυτων sec. (vdtr) 13. απο οπισθεν

σύνῃ μακρὰν ἀφέστηκεν· ὅτι κατηναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια, 15 καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἐδύναντο διελθεῖν. ¹⁵ καὶ ἡ ἀλήθεια ἤρται, καὶ μετέστησαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνείναι· καὶ εἶδε κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ, ὅτι 16 οὐκ ἦν κρίσις. ¹⁶ καὶ εἶδε καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ, καὶ κατενόησε καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιληψόμενος, καὶ ἡμίνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ 17 ἐστηρίξατο. ¹⁷ καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ περιέβλετο περιεφραλαῖαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως, καὶ 18 τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ ¹⁸ ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος τοῖς ὑπεναντίοις. ¹⁹ καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἐνδοξόν· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βλαῖος ἡ ὀργὴ παρὰ 20 κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. ²⁰ καὶ ἥξει ἐνεκεν Σιών ὁ ρυόμενος καὶ ἀποστρέψεται· ^{26. 2} 21 ψεῖ ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. ²¹ καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διασθήκη, εἶπε κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμὸν ὃ ἐστίν ἐπὶ σοί, καὶ τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τοῦ στόματος σου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σπέρματός σου· εἶπε γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

LX.

Φωτίζου φωτίζου Ἱερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. ² Ἰδοὺ σκότος καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ' ἔθνη· 3 ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται. ³ καὶ 4 πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου, καὶ ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου. ⁴ ἄρον κύκλω * Apo 21, 24 τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου· ἦκασιν πάντες οἱ υἱοὶ 5 σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρτήσονται. ⁵ τότε ὄψῃ, καὶ φοβηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτός Βαβυλῶν 6 καὶ ἔθνων καὶ λαῶν. καὶ ἤξουσὶ σοὶ ⁶ ἀγέλαι καμηλῶν, καὶ καλύψουσὶ σε κάμηλοι Μαδιὰμ καὶ Γαιφά· πάντες ἐκ Σαβὰ ἤξουσι φέροντες χρυσοῖον, καὶ 7 λίβανον οἴσουσι, καὶ τὸ σωτήριον κυρίου εὐαγγελιῶνται. ⁷ καὶ πάντα τὰ πρόβατα Κηδὰρ συναχθήσονται, καὶ κριοὶ Ναβαιώθ ἤξουσι, καὶ ἀνενεχθήσεται δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθήσεται. ⁸ τίνες οἶδε ὡς νεφέλαι πέτανται, καὶ ὡσεὶ περισσότεραὶ σὺν νοσσοῖς 9 ἐπ' ἐμέ; ⁹ ἐμὲ αἱ νῆσοι ὑπέμειναν καὶ πλοῖα Θαρσοῖς ἐν πρώτοις, ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῶν μετ' αὐτῶν, καὶ διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐνδοξον εἶναι. ¹⁰ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τεῖχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονται σοι· διὰ γὰρ ὀργὴν μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ ἔλεον 11 ἠγάπησά σε. ¹¹ καὶ ἀνοικθήσονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός, ἡμέρας καὶ * Apo 21, 25 νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἔθνων καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους. ¹² τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς ὀκτινες οὐ δουλεύσουσί σοι 13 ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημιά ἐρημωθήσεται. ¹³ καὶ ἡ δόξα τοῦ Διβάνου πρὸς σὲ ἥξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον 14 τὸν ἅγιόν μου. ¹⁴ καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδαικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε 15 καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθήσῃ πόλις Σιών ἅγιον Ἰσραὴλ. ¹⁵ διὰ τὸ γεγενῆσθαι σε ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισσημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν· καὶ

14. αφεστηκ. αφ ημων· οτι καταναλωθη ... ηδυναντο 15. **τ. διανοιαν αυτων ... συνιναι 16. ιδεν ... *om ο ... αντιληψομενος 17. om αυτου 19. απο ανατολων 21. εκλειπη ... om γαρ LX. 2. ιδου σκ. και γνοφ. καλυπτει γην επ εθνη· επι σε 4. ιδου ηκασιν 6. γαιφαρ ... post ισουσιν add και λιθον τιμιον 7. και οι κριοι ν. ηξ. σοι 8. ως περιστ. συν νεοσσοις ... om επ εμε 9. εμε νησοι ... θαρσεις ... τ. χρυσον μετ αυτων δια 10. ελεος 11. om αυτων 12. οι βασιλ. αυτων ... αποθανουνται ... ερημωθησονται 14. πολις κυριου σιων 15. εγκαταλελειμνην

Αποκ.
21, 23.

θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. ¹⁶ καὶ θηλάσεις ¹⁶ γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ σώζων σε, καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἶσω σοι ¹⁷ χρυσίον, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἶσω σοι ἀργύριον, ἀντὶ δὲ ξύλων οἶσω σοι χαλκόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντας σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ. ¹⁸ καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ ¹⁸ σου, οὐδὲ σύντριμμα οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται σωτήριον τὰ τεῖχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα. ¹⁹ καὶ οὐκ ἔσται σοι ἔτι ¹⁹ ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σου τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θεὸς δόξα σου. ²⁰ οὐ γὰρ δύσεται ὁ ²⁰ ἥλιός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται γὰρ σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου. ²¹ καὶ ὁ λαός σου ²¹ πᾶς δίκαιος, δι' αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ εἰς δόξαν. ²² ὀλιγοστός ἔσται εἰς χιλιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιστος ²² εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

LXI.

Ι.Θ. 4,
18. 19.

Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἔνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέ με ἰσάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτους ἄφρονι καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ² καλέσαι ἐνικατὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ² ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας, ³ δοξάζειν τοῖς ³ πενθοῦσι Σιών αὐτοῖς δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν. ⁴ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξη- ⁴ ρημωμένας πρότερον ἐξαναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους, ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς. ⁵ καὶ ἤξουσιν ἄλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου καὶ ⁵ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἄμπελοργοί· ⁶ ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, ⁶ λειτουργοὶ θεοῦ, ἰσχύιν ἐθνῶν κατέδεσθε καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θουμαστήσεσθε. ⁷ οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώ- ⁷ νιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. ⁸ ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ ⁸ μισῶν ἀρπάγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίους, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς. ⁹ καὶ γνωστήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ ⁹ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν· πᾶς ὁ ὄρων αὐτοὺς ἐπιγνώσεται αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ἠὺλογημένον ὑπὸ θεοῦ, ¹⁰ καὶ εὐ- ¹⁰ φροσύνη εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσσε γὰρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, ὡς νυμφίῳ περιέ- ¹¹ θηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφῃν κατεκόσμησέ με κόσμῳ. ¹¹ καὶ ὡς γῆν ¹¹ αὖξουσιν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατε- ¹² λεῖ κύριος κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

LXII.

Διὰ Σιών οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπὰς καυθήσεται. ² καὶ ὀψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ ² καλέσει σε τὸ ὄνομα τὸ καινὸν ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. ³ καὶ ἔσῃ στέ- ³ φανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου.

16. ο θεος ισρ. 17. ξυλου 19. om επι ... φωτιει σοι την ... αλλα-
σται (sic) 20. ο ηλιος σου ... κυριος σοι 21. και δια αιωνος LXI. 4. τη
καρδια 3. om αυτοις 4. εξερημωμενας προτερας ... εξερημωμενας 6. και
λειτουργοι ... (ισχυς ...) και επι τω 9. om εν μεσω τ. λαων 10. και
εν ευφροσυνη 11. κηπον ... om κυριος alterum LXII. 4. η δικαιο-
μου 2. το ον. σου το

- 4 ⁴ καὶ οὐκέτι κληθήσῃ καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔτι ἔρη-
 5 μος· σοὶ γὰρ κληθήσεται θῆλημα ἐμόν, καὶ τῇ γῇ σου οἰκουμένη, ὅτι εὐδό-
 6 κῃς κύριος ἐν σοί, καὶ ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται. ⁵ καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος
 7 παρ᾽ ἐνὶ, οὕτω κατοικήσουσιν οἱ υἱοὶ σου· καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθή-
 8 σεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί. ⁶ καὶ ἐπὶ
 9 τῶν τειχῶν σου, Ἱερουσαλήμ, κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην
 10 τὴν νύκτα, οἱ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μνημονεύοντες κυρίου. ⁷ οὐκ ἔστι
 11 γὰρ ὑμῖν ὁμοίος· ἐὰν διορθώσῃ, καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλήμ γαυρίαμα ἐπὶ τῆς
 12 γῆς. ⁸ ὥμοσε κύριος κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βρα-
 13 χίονος αὐτοῦ· Εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς
 14 σου, καὶ εἰ ἔτι πίνονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου ἐφ' ᾧ ἐμώχθησας, ⁹ ἀλλ'
 15 οἱ συναγαγόντες φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσι κύριον, καὶ οἱ συναγαγόντες
 16 πίνονται αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι ταῖς ἁγίαις μου. ¹⁰ πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν
 17 μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους ἐκ τῆς ὁδοῦ διαβρίψατε,
 18 ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη. ¹¹ ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως
 19 ἐσχάτου τῆς γῆς· εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών Ἰδοὺ ὁ σωτήρ σοι παραγέγονεν· ¹² ἀπο-
 20 ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθόν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹² καὶ κα-
 21 λήσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου, σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητου-
 22 μένη πόλις καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

LXIII.

- Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἑδῶμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσὸρ; οὐ-
 2 τως ὥραϊος ἐν στολῇ, βία μετὰ ἰσχύος; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρί-
 3 σιν σωτηρίου. ² διὰ τί σου ἐρυθᾶ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ ^{11, 19.}
 4 πατητοῦ ληνοῦ; ³ πλήρης καταπεπατημένης, καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ
 5 μετ' ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ κατέβλασα αὐτοὺς ὡς
 6 γῆν, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁴ ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως
 7 ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐν αὐτοῖς λυτρώσεως πάρεστι. ⁵ καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐκ ἦν
 8 βοηθός· καὶ προσενόησα, καὶ οὐδεὶς ἀντελαμβάνετο· καὶ ἐβρύσατο αὐτοὺς ὁ
 9 βραχίον μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. ⁶ καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ
 10 μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁷ τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην,
 11 τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι. κύριος κριτὴς ἀγαθὸς
 12 τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς
 13 δικαιοσύνης αὐτοῦ. ⁸ καὶ εἶπεν Οὐχ ὁ λόγός μου; τέχνα οὐ μὴ ἀζητήσωσι·
 14 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν ⁹ ἐκ πάσης θλίψεως αὐτῶν. οὐ πρέσβυς οὐδὲ
 15 ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι
 16 αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτούς, καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς
 17 πᾶσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. ¹⁰ αὐτοὶ δὲ ἠπειθήσαν καὶ παρώξυναν τὸ
 18 πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἐχθρὰν, αὐτὸς ἐπολέμησεν
 19 αὐτούς. ¹¹ καὶ ἐμνήσθην ἡμερῶν αἰωνίων· ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς θαλάσ-
 20 σης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ

4. καταλελειμμένη ... om eti ... om οτι ευδοκῃσε usque συνοικισθη-
 5. σεται 5. οὕτως ... οι υι. σου μετα σου 6. τειχεων 7. αγαυριαμα 8.
 9. om ει sec. 9. αλλ η ... συναγοντες bis ... αγιας σου 10. τους λιθ.
 11. τους 11. σοι ο σωτ. παραγεινεται ... om αυτου prius 12. εγκαταλελιμ-
 13. μενη LXIII. 1. παραγινομενος εξ εδεμ 2. 3. ed. rom.
 4. ληνου 3. πληρης καταπεπατημενης; ει μετ εμου; 3. om μου 4. ανταποδω-
 5. σεως 5. και ουδεις βοηθος 7. οis ο κυριος ημιν 8. ο λα. μου τεχνα·
 9. και ου μη 9. om αυτων prius ... πρεσβεις ... αλλ αυτος κυριος ... *· και
 10. αυτος ελυτρ. 10. om αυτου ... και αυτος επολ. 10. 11. ed. rom. αυτους,
 12. ει αιωνιω. 11. om που prius ... εκ της γης

ἄγιον; ¹² ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσήν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; κατίσχυ- ¹²
σεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον. ¹³ ἤγαγεν ¹³
αὐτοὺς δι' ἀβύσσου ὡς ἔππον δι' ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν, ¹⁴ καὶ ὡς ¹⁴
κτῆνη διὰ πεδίου κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου καὶ ὠδήγησεν αὐτούς· οὕτως
ἤγαγε τὸν λαόν σου ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης. ¹⁵ ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐ- ¹⁵
ρανοῦ καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ δόξης σου· ποῦ ἔστιν ὁ ζή-
λος σου καὶ ἡ ἰσχύς σου; ποῦ ἔστι τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ οἰκτιρμῶν
σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν; ¹⁶ σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραάμ οὐκ ἔγνω ¹⁶
ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς· ἀλλὰ σὺ κύριε πατὴρ ἡμῶν ῥύσαι
ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστί. ¹⁷ τί ἐπλάνησας ἡμᾶς κύριε ¹⁷
ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκατήρυνας τὰς καρδίας ἡμῶν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι σε;
ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλάς τῆς κληρονομίας σου, ¹⁸ ἵνα ¹⁸
μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου σου. ¹⁹ ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ¹⁹
ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἤρξας ἡμῶν οὐδὲ ἐκλήβη τὸ ὄνομα σου ἐφ' ἡμᾶς.

LXIV.

Ἐὰν ἀνοίξεις τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὅρη, καὶ τακίησον-
ται ² ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπε- ²
ναντίους, καὶ φανερόν ἔσται τὸ ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου
σου ἔσθην ταραχῆσονται, ³ ὅταν ποιῇς τὰ ἐνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ³
^{1Co.2,9.} ὅρη. ⁴ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἤκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεόν ⁴
πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον. ⁵ συναντήσε- ⁵
ται γὰρ τοῖς ποιοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται. ἰδοὺ σὺ
ὠργίστης, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν, ⁶ καὶ ἐγενήθημεν ⁶
ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς ῥάκος ἀποκαθήμενης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη
ἡμῶν· καὶ ἐξεῤῥύημεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· οὕτως ἄνεμος οἶσει
ἡμᾶς. ⁷ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνηστὴς ἀντι- ⁷
λαβέσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, καὶ παρέδωκας
ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ⁸ καὶ νῦν κύριε πατὴρ ἡμῶν σὺ, ἡμεῖς δὲ ⁸
πηλός, ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες. ⁹ μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα, καὶ μὴ ἐν ⁹
καίρῳ μνηστῆς ἁμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ νῦν ἐπίβλεψον, ὅτι λαός σου πάντες
ἡμεῖς. ¹⁰ πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιών ὡς ἔρημος ἐγενήθη, ¹⁰
¹ Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν· ¹¹ ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἦν εὐλόγη- ¹¹
σαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐγενήθη πυρκαϊστος, καὶ πάντα ἐνδοξα ἡμῶν συνέ-
πεσε. ¹² καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου κύριε καὶ ἐσιώπησας, καὶ ἐταπείνωσας ¹²
ἡμᾶς σφόδρα.

LXV.

Ἐμφανὴς ἐγενήθη τὸις ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν, εὐρέστην τοῖς ἐμὲ μὴ ζη-
τοῦσιν· εἶπα Ἰδοὺ εἰμι τῷ ἔνναι οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ ὄνομα. ² ἐξεπέτασα ²
τὰς χεῖράς μου ὅλῃν τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, τοῖς
πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ ἀλλ' ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ³ ὁ λαὸς οὗτος ³

12. μωσην, item ed. rom. ... ποιησαι αυτω 13. και ηγαγεν α. δια
της αβυσσου 14. και κατεβη 15. δοξης· που ... των οικτιρημων 16. ημων
ει πατηρ ... σου εστιν εν ημιν 17. ημων τας καρδιας 18. in fine add
οι υπεναντιοι ημων κατεπατησαν το αγιασμα μου 19. επεκληθη LXIV.
4. λημψεται 2. το ονομα κυριου 3. λημψεται 4. ιδον ... *om θεον πλ,
σου 6. εξερυτημεν 8. εργον 10. πολις τ. α. σου cum ημεις anteced.
conjg. videtur, item εις καταραν cum ο οικ. το α. ημων 14. ηυλογησαν
... παντα τα ενδοξα συνεπεσεν LXV. 4. εγενομην τοις ε. μ. ζητουσιν·
ε. τ. ε. μη επερωτωσιν ... ουτινες ουκ εκ. το ον. μου 2. αντιλεγοντα, οι
ουκ επορευθησαν οδω αληθινη αλλ ... ed. rom. αυτων,

ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἑμοῦ διὰ παντός· αὐτοὶ συσάζουσιν ἐν τοῖς κήποις
 4 καὶ θυμῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις ἃ οὐκ ἔστιν, ⁴ ἐν τοῖς μνη-
 μασὶ καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται διὰ ἐνύπνια, οἱ ἔσθοντες κρέας ὕειον
 5 καὶ ζῶμον θυσιῶν, μεμολυμμένα πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, ⁵ οἱ λέγοντες Πόρρω
 ἀπ' ἑμοῦ, μὴ ἐγγίσῃς μοι, ὅτι κατὰρὸς εἰμι· οὕτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου,
 6 πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁶ Ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου Οὐ
 7 σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν ⁷ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν καὶ
 τῶν πατέρων αὐτῶν, λέγει κύριος· οἱ ἐθυμιάσαν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τῶν
 8 βουνῶν ὠνειδίσάν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν. ⁸ οὕτως
 λέγει κύριος· Ὅν τρόπον εὐρεθήσεται ὁ ῥῶξ ἐν τῷ βότρυνι, καὶ ἐροῦσι Μὴ
 9 λυμήνῃ αὐτὸν ὅτι εὐλογία ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δου-
 10 λεύοντός μου, τοῦτοῦ ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας. ⁹ καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ἰα-
 κώβ σπέρμα καὶ ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ
 11 κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ.
 10 ¹⁰ καὶ ἔσονται ἐν τῷ ὄρει ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ Ἀχὼρ εἰς ἀνά-
 11 παυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου οἱ ἐζήτησάν με. ¹¹ Ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες
 με καὶ ἐπιλανθάνομενοι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἐτοιμάζοντες τῷ δαιμονίῳ
 12 τράπεζαν καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέραςμα, ¹² ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μά-
 χαιραν, πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπακούσατε,
 13 ἐλάλησα καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἑμοῦ καὶ
 14 ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε. ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· Ἰδοὺ οἱ δου-
 λεύοντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίνονται,
 15 ὑμεῖς δὲ διψήσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυ-
 16 νθήσεσθε. ¹⁴ Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ
 17 κεκραῖεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος
 18 ὑμῶν βλοσυρῆτε. ¹⁵ καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκ-
 λεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεί κύριος. τοῖς δὲ δουλεύουσίν μοι κληθήσεται ὄνομα
 19 καινόν, ¹⁶ ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν,
 καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὀμνοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν. ἐπιλήσονται
 20 γὰρ τὴν βλάβην τὴν πρώτην, καὶ οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.
 17 ¹⁷ ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, καὶ οὐ μὴ μνηστῶσι τῶν ² Pe. 3,
 18 προτέρων οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, ¹⁸ ἀλλ' εὐφροσύνην ^{13.}
 καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσα- ^{13.}
 19 λὴμ καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην. ¹⁹ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ^{13.}
 εὐφρανθήσονται ἐπὶ τῷ λαῷ μου· καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ ^{13.}
 20 κλαυθμοῦ καὶ φωνῆ κραυγῆς, ²⁰ οὐδ' οὐ μὴ γέννηται ἐπὶ ἐκείνῳ ὥρος καὶ πρε- ^{13.}
 σβύτης ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ· ἔσται γὰρ ὁ νέος ἐκατὸν ἐτῶν, ^{21.}
 21 ὃ δὲ ἀποθνήσκων ἀμαρτωλὸς ἐκατὸν ἐτῶν, καὶ ἐπικατάρτος ἔσται. ²¹ καὶ
 οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶ-
 22 νας καὶ αὐτοὶ φάγονται τὰ γεννήματα αὐτῶν· ²² οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι καὶ
 ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύουσι καὶ ἄλλοι φάγονται. κατὰ γὰρ τὰς
 23 ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ μου· τὰ γὰρ ἔργα
 23 τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν. ²³ οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιήσουσιν εἰς κενόν,
 οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστί,

3. αυτοὶ θυμιάουσιν ... α οὐκ ἐσται 4. add καὶ ab initio ... δι' ἐνύπνια
 ἐσθόντες κρέα υἱά 5. ἐγγισ. μου 6. σιωπήσομαι ... ἀποδώ 8. εὐλογία
 κυρίου 9. καὶ το ἐξ ἰουδα ... om καὶ exlr. 11. ἐγκαταλείποντες 13. δι-
 ψήσεσθαι 14. om υμῶν sec. 15. ed. rom. κυριος, ... δουλεύουσιν αὐτῷ
 16. βλιψ. αὐτῶν 18. om ὅτι ... ἱερουσ. ἀγαλλ. 19. οὐδε φωνὴ κραυγῆς
 20. καὶ οὐ μὴ ... om ἐτι ... ἐπικατ. ἐστίν 21. γεννήματα 22. καὶ οὐ μὴ
 οἰκοδ. ... τὰ ἐργα 23. οἱ δε ἐκλ. ... τεκνα ποιήσουσιν ... ἡυλογημενον
 ὑπο τοῦ θεου. Ceterum inepte ed. Rom. 65, 4. 66, 3 et 17 ὕψιον.

καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν μετ' αὐτῶν. ²⁴ καὶ ἔσται πρὶν ἢ κεκράξαι αὐτοὺς ἐγὼ ²⁴ ὑπακούσομαι αὐτῶν, ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ τί ἐστι; ²⁵ τότε λύκοι καὶ ²⁵ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα, ὄφεις δὲ γῆν ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ λυμανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύριος.

LXVI.

Act. 7.
sq.

Οὕτως λέγει κύριος Ὁ οὐρανός μου θρόνος, καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; καὶ ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; ² πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χεὶρ μου, καὶ ἐστὶν ἐμὰ πάντα ² ταῦτα, λέγει κύριος· καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω ἄλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου; ³ ὁ δὲ ἄνθρωπος ὁ ὕψος μοι μόσχον ὡς ³ ὁ ἀποκτείνων κύνα, ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν ὡς αἶμα ὕειον, ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον ὡς βλάσφημος, καὶ αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε, ⁴ καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ ⁴ ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἀμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐκ ὑπήκουσάν μου, ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξαντο. ⁵ ἀκούσατε ῥήματα ⁵ κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ· Εἶπατε ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὀψῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, καὶ ἐκείνοι αἰσχυνθήσονται. ⁶ φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ⁶ ἐκ ναοῦ, φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις. ⁷ πρὶν ⁷ τὴν ὥδιονσαν τεκεῖν, πρὶν ἔλθειν τὸν πόνον τῶν ὀδῶν, ἐξέφυγε καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. ⁸ τίς ἤκουσε τοιοῦτο, καὶ τίς ἐώρακεν οὕτως; εἰ ὥδινε γῆ ἐν ἡμέρᾳ ⁸ μιᾷ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ, ὅτι ὥδινε καὶ ἔτεκε Σιών τὰ παιδία αὐτῆς; ⁹ ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπε ⁹ κύριος, οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γενώσων καὶ στεῖραν ἐποίησα; εἶπεν ὁ θεός σου. ¹⁰ εὐφράνῃτε Ἱερουσαλήμ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες ¹⁰ αὐτήν, χάρητε ἅμα αὐτῇ χαρὰ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῇ, ¹¹ ἵνα ¹¹ ἡ ¹¹ λάσσητε καὶ ἐμπλησθῇτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλησεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθλησάντες τρυφήσητε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. ¹² ὅτι τάδε λέγει κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκ- ¹² κλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς χειμάρρους ἐπικλύζων δόξαν ἔθνων· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἄρῃσονται καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται. ¹³ ὡς εἰ τίνα μήτηρ παρακαλέσει, οὕτω καὶ ἐγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, ¹³ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ παρακληθήσεσθε. ¹⁴ καὶ ὄψασθε, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία ¹⁴ ὑμῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθούσιν. ¹⁵ ἰδοὺ γὰρ κύ- ¹⁵ ριος ὡς πῦρ ἦξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδικῆσιν αὐτοῦ καὶ ἀποσκορακισμόν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός. ¹⁶ ἐν γὰρ τῷ ¹⁶ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ· πολλοὶ τραυματῖαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου. ¹⁷ οἱ ἀγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι ¹⁷ εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἑστῶντες κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος. ¹⁸ καὶ ἐγὼ τὰ ἔργα ¹⁸

23. in fine add εσονται 24. επακουσομαι 25. ουδε μη λυμαν. LXVI. 4. Ο ουρ. μοι θρον., η δε γη ... η ποιος 3. υιον ... και αυτοι εξελ. ... α η ψυχη 4. καγω ... αμαρτίας αυτων ... εναντιον μου 5. το ρημα κυριου ... ed. rom. αδελφοι υμων ... ημας ... κακεινοι 7. πριν η bis 8. ed. rom. ουτως, ει ... εν μια ημερα, ει ετεχθη 9. om σου 40. πανηγυρισατε (sic) παντες οι ενοικουντες εν αυτη, χαρητε χαραν παντες οι π. επ αυτης 13. οτι ουτως και εγω 14. οψεται ... υμων η καρδια ... τοις σεβομενοις αυτον 15. om αυτου sec. et tert. 16. καταναλωθησεται pro κριθησεται 17. κρεα υιον ..., καταναλωθησονται

αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν· ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς
 19 γλώσσας, καὶ ἤξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου. ¹⁹ καὶ καταλείψω ἐπ' αὐ-
 τῶν σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη, εἰς Θαρσίς
 καὶ Φουδ καὶ Λουδ καὶ Μοσόχ, καὶ εἰς Θοβέλ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς
 τὰς νήσους τὰς πόρρω, οἳ οὐκ ἀκηκόασί μου τὸ ὄνομα οὔτε ἐωράκασί μου
 20 τὴν δόξαν, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁰ καὶ ἄξουσιν τοὺς
 ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἔθνῶν δῶρον κυρίῳ, μετ' ἱππων καὶ ἄρμα-
 των ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων, εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ,
 εἶπε κύριος, ὥς ἀνεγέγκαισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ἔμοι μετὰ
 21 ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ²¹ καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι ἱερεῖς καὶ Λευίτας,
 22 εἶπε κύριος. ²² ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ ἃ ἐγὼ ποιῶ ^{2 Pe. 3, 13.}
 μένει ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, οὕτω στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ^{13.}
 23 ὄνομα ὑμῶν. ²³ καὶ ἔσται μὴν ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου ἥξει ^{2 Apoc. 21, 1.}
 24 πᾶσα σὰρξ τοῦ προσκυνήσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, εἶπε κύριος. ²⁴ καὶ
 ἐξελεῦσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν
 ἐμοί· ὁ γὰρ σκόληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθή- ^{Mc. 9, 48.}
 σεται, καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάσῃ σαρκί.

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Α Σ.

I.

Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου ἐκ τῶν ἱε-
 2 ρέων, ὃς κατὰκει ἐν Ἀναθὼθ ἐν γῇ Βενιαμείν, ² ὥς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ
 πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ Ἀμὼς βασιλέως Ἰούδα, ἔτους τρις-
 3 καιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³ καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωακείμ
 υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα ἕως ἐνδεκάτου ἔτους τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία
 βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλήμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί,
 4 ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς αὐτόν ⁵ Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ
 ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε, προφήτην εἰς
 6 ἔθνη τέθεικά σε. ⁶ καὶ εἶπα Ὁ ὢν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λα-
 7 λεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι. ⁷ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Μὴ λέγε ὅτι νεώτε-
 8 ρος ἐγὼ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ, καὶ κατὰ
 9 τῶν, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι πρὸς με ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξέτεινε
 10 κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. ¹⁰ ἰδοὺ

18. ed. rom. ante erx. non dist. (nec cod. alex.) 19. σημεία ...
 θαρσεῖς ... καὶ θοβελ ... οὐδε ἐωρακασιν τ. δοξ. μου ... μου τὴν δοξ. ἐν
 20. ἐμοὶ post ἰσραὴλ pon. 21. ληψομαι εμαυτω ἱερεῖς 22. ἐνώπιον μου
 ... οὕτως 23. μνην ἐκ μηνος ... σαρξ ἐνώπιον μου προσκυνήσαι (... om
 κυριος) 24. οὐ τελευτα

Subscriptio: ἡσαΐας προφήτης

Inscriptio: ἱερεμίας

I. 1. ἐπ ἱερεμίαν 2. AV ὡς pro ὡς ... λόγος θεοῦ 3. ἐτους σεδεκιου
 υι. ιωσειου 4. πρὸς με λεγων 5. σε ἐκ κοιλίας ... τοῦ ἐξελεῖν σε 7. πάντα
 ὅσα ἀν 8. μὴ φοβῆς 10. om ἰδου

καθεστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας, ἐκριζοῦν καὶ κατασκά-
πτειν καὶ ἀπολύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος ¹¹
κυρίου πρὸς με λέγων Τί σὺ ὀράς; καὶ εἶπα Βακτηρίαν καρυῖνην. ¹² καὶ ¹²
εἶπε κύριος πρὸς με Καλῶς ἐώρακας, διότι ἐργήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους
μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. ¹³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς με ¹³
λέγων Τί σὺ ὀράς; καὶ εἶπα Λέβητα ὑποκαίόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ἀπὸ προσώπου βορῶ. ¹⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς με Ἀπὸ προσώπου βορῶ ἐκ- ¹⁴
καυθῆσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. ¹⁵ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ¹⁵
συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἀπὸ βορῶ, λέγει κύριος, καὶ ἤξουσιν
καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερου-
σαλήμ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τεῖχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις
Ἰούδα. ¹⁶ καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας ¹⁶
αὐτῶν, ὥς ἐγκατελείπον με καὶ ἔβυσαν θεοὺς ἄλλοτρίους καὶ προσεκύνησαν
τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ σὺ περιζῶσαι τὴν ὁσφύν σου καὶ ἀνά- ¹⁷
στηθι καὶ εἰπὼν πάντα ὅσα ἂν ἐντελῶμαι σοι· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου
αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε,
λέγει κύριος. ¹⁸ ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὥς πόλιν ὁχυράν καὶ ¹⁸
ὥς τεῖχος χαλκοῦν, ὁχυρὸν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν
αὐτοῦ καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. ¹⁹ καὶ πολεμήσουσί σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται ¹⁹
πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπε κύριος.

II.

² Καὶ εἶπε Τάδε λέγει κύριος Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγά- ²
πης τελειώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος.
³ ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γεννημάτων αὐτοῦ, πάντες οἱ ἔσονται ³
αὐτὸν πλημμελήσουσι, κακὰ ἤξει ἐπ' αὐτούς, φησὶ κύριος. ⁴ ἀκούσατε λόγον ⁴
κυρίου, οἶκος Ἰακώβ καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου Ἰσραὴλ. ⁵ τάδε λέγει κύριος Τί ⁵
εὔροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ⁶
ἐμοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; ⁶ καὶ οὐκ ⁶
εἶπαν Ποῦ ἔστι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας
ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ, ἐν
γῇ ἣ οὐ διώδενεν ἐν αὐτῇ ἀνὴρ οὐδὲν καὶ οὐ κατώκησεν ἄνθρωπος ἐκεῖ;
⁷ καὶ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον τοῦ φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ ⁷
καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθετε καὶ ἐμίανετε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν
κληρονομίαν μου ἔσεσθε εἰς βδέλυγμα. ⁸ οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν Ποῦ ἔστι κύ- ⁸
ριος; καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἡσέ-
βουν εἰς ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν τῇ Βάαλ καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς
ἐπορεύθησαν. ⁹ διὰ τοῦτο ἔτι κριθῆσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς ⁹
τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθῆσομαι. ¹⁰ διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ καὶ ἴδετε, ¹⁰
καὶ εἰς Κηδάρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφοδρά, καὶ ἴδετε εἰ γέγονε τοι-
αῦτα, ¹¹ εἰ ἀλλάξωνται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί· ὁ δὲ ¹¹
λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθῆσονται. ¹² ἐξέστη ¹²

40. κατεστακα ... επι βασιλεις ... απολλυειν ... om x. ανοικοδ. x. καταφυτ. 44. ορας ιερειμια ... καρυνην 13. προς με εκ δευτερου 15. βασιλειας απο προσωπου βορρα της γης 16. μετα χρισ. post κακ. αυτων pon. ... εγκατελειπον 17. ειπον προς αυτους ... εγω ειμι ... *εξαιρεσθαι 18. απασιν ... αρχουσιν αυτων (*αυτω) 19. εγω μετα σου ... λεγει κυριος II. 3. αγιος pro ὁ αγιος ... γεννηματων 5. ευροισαν ... (ημων) 6. (ο αναγ. υμας ...) αβατω και απειρω ... εν γη εν η ... om ανηρ 7. εισηλθατε ... κληρονομιαν και εδεσθαι (sed και εδεσθαι in rasura) εις 8. του νομου μου ... επισταντο ... επροφητευνοντο 9. προς υμας λεγει κυριος 10. (ηλθετε) ... ειδετε ει γεγ. 11. αλλαζονται τα εθνη

13 ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα, λέγει κύριος. ¹³ ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαὸς μου· ἐμὲ ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕδατος ζωῆς, καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους οἱ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν.
 14 ¹⁴ μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραὴλ, ἣ οἰκογενὴς ἐστί; διὰ τί εἰς προνομίην ἐγένετο;
 15 ¹⁵ ἐπ' αὐτὸν ὠρῶντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, οἱ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κα-
 16 τοικεῖσθαι. ¹⁶ καὶ υἱοὶ Μέμφεως καὶ Τάφνας ἔγνωσάν σε καὶ κατέπειζόν
 17 σου· οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέ σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ; ¹⁷ λέγει κύριος ὁ Θεός
 18 σου. ¹⁸ καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πεῖν ὕδωρ Γηῶν; καὶ τί
 19 σοι καὶ τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων τοῦ πεῖν ὕδωρ ποταμῶν; ¹⁹ παιδεύσει σε ἡ ἀπο-
 στασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε· καὶ γινώθι καὶ ἴδε ὅτι πικρὸν σοι
 τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ, λέγει κύριος ὁ Θεός σου· καὶ οὐκ εὐδόκησα ἐπὶ σοί,
 20 λέγει κύριος ὁ Θεός σου. ²⁰ ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου καὶ
 διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας Οὐ δουλεύσω σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι
 ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκίου, ἐκεῖ δια-
 21 χυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ μου. ²¹ ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον
 22 πᾶσαν ἀληθινὴν· πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν ἢ ἄμπελος ἢ ἀλλοτρία; ²² ἐὰν
 ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ ποίαν, κεκηλίδωσαι ἐν ταῖς ἀδι-
 23 κίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος. ²³ πῶς ἔρεῖς Οὐκ ἐμιάνθην καὶ ὀπίσω
 τῆς Βάαλ οὐκ ἐπορεύθην; ἴδε τὰς ὁδοὺς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ, καὶ γινώθι
 24 τί ἐποίησας. ὅψε φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξε, ²⁴ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ'
 ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόσθη· τίς
 ἀποστρέψει αὐτήν; πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτήν οὐ κοπιᾶσουσιν, ἐν τῇ ταπει-
 25 νώσει αὐτῆς εὐρήσουσιν αὐτήν. ²⁵ ἀποστρέψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τρα-
 χείας, καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίφους. ἡ δὲ εἶπεν Ἀνδριοῦμαι, ὅτι ἡγαπήκει
 26 ἀλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο. ²⁶ ὥς αἰσχυνῇ κλέπτου ὅταν ἁλῶ,
 οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ
 27 ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν. ²⁷ τῷ ξύλῳ
 εἶπαν ὅτι πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ Σὺ ἐγέννησάς με· καὶ ἔστρεψαν
 ἐπ' ἐμέ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν
 28 ἐροῦσιν Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς. ²⁸ καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ Θεοὶ σου οὓς ἐποίησας
 σεαυτῶ; εἰ ἀναστήσονται καὶ σώσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι
 κατ' ἀριζμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν Θεοὶ σου Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριζμὸν
 29 διόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔθυσον τῇ Βάαλ. ²⁹ ἴνα τί λαλεῖτε πρὸς μέ; πάντες
 30 ὑμεῖς ἠσέβησατε, καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει κύριος. ³⁰ μάτην
 ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδεῖαν οὐκ ἐδέξασθε· μάχαιρα κατέφαγε τοὺς
 31 προφῆτας ὑμῶν ὥς λέων ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε. ³¹ ἀκούσατε λόγον
 κυρίου Γάδε λέγει κύριος Μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἡ γῆ κεχερσω-
 μένη; διὰ τί εἶπεν ὁ λαός μου Οὐ κυριευήσομεθα, καὶ οὐκ ἤξομεν πρὸς σέ
 32 ἔτι; ³² μὴ ἐπιλήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ παρβένος τὴν στηῖον-
 δεσμιῖδα αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάβετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριζμός.
 33 ³³ τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητήσαι ἀγάπην; οὐχ
 34 οὕτως· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς ὁδοὺς σου, ³⁴ καὶ ἐν ταῖς
 χερσὶ σου εὐρέσθησαν αἱματα ψυχῶν ἀδῶν· οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐ-
 35 τοὺς ἀλλ' ἐπὶ πάσῃ δρυϊ. ³⁵ καὶ εἶπας Ἀδῶς εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω

13. εγκατελειπον ... υδατος ζωντος 16. κατεπεξαν 18. τι σοι και γη
 αιγυπτου ... τη γη ασσυριων 19. ηυδοκησα εν σοι 20. ομι σοι 24. αλη-
 θεινην πασαν ... εστραφη 22. αποκρυνη ... ποαν ... εναντ. εμου εν τ.
 αδικ. σου, λεγ. κυρ. ο θεος σου 26. ομι αυτων post αρχοντες 28. σωσου-
 σιν σε ... κατα αριζμον his 29. ομι παντες υμ. ησεβ. και 30. ωλεθρευων
 31. τον λογον κυριου ... εγεναμην ... Ου δουλευθησομεθα και ουκ ηξομεν
 34. ευρεθη ... αλλ εν παση

ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε Οὐχ ἤμαρτον, ³⁶ ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερώσαι τὰς ὁδοὺς σου· καὶ 36 ἀπὸ Αἰγύπτου κατασχυνθήσῃ καὶ ὡς κατησχυνθήσῃ ἀπὸ Ἀσσοῦρ, ὅτι καὶ ἐν-τεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου· ὅτι ἀπόσπαστο κύριος τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

III.

Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνῃ; καὶ σὺ ἐξεπόρνυσας ἐν ποιμένι πολλοῖς καὶ ἀνέκαμπτες πρὸς μέ, λέγει κύριος. ² ἄρον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς εὐ- 2 θεῖαν καὶ ἴδε πρὸς οὐχὶ ἐξεφύρῃς· ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὥσει κο- ρώνῃ ἐρημουμένη, καὶ ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου, ³ καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ· ὅψις πόρνῃς ³ ἐγένετό σου, ἀπηνασχύντησας πρὸς πάντας. ⁴ οὐχ ὡς οἶκόν με ἐκάλεσας καὶ ⁴ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου; ⁵ μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ φυ- ⁵ λαχθήσεται εἰς νίκος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ ἠδυνάσθης. ⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσίου τοῦ βασιλέως ⁶ Εἶδες ἃ ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ; ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὅρος ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσαν ἐκεῖ. ⁷ καὶ εἶπα ⁷ μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα Πρὸς μέ ἀνάστρεψον· καὶ οὐκ ἀνέ- στρεψε. καὶ εἶδε τὴν ἀσυνήθειαν αὐτῆς ἡ ἀσύνδετος Ἰούδα. ⁸ καὶ εἶδον ὅτι ⁸ περὶ πάντων ὧν κατελήφθῃ ἐν οἷς ἐμοιχάτο ἡ κατοικία Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέ- στειλα αὐτὴν καὶ ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνδετος Ἰούδα, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπόρνευσε καὶ αὐτή, ⁹ καὶ ἐγένετο εἰς οὐδὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν ⁹ λίθον. ¹⁰ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρὸς μέ ἡ ἀσύνδετος Ἰούδα ἐξ ¹⁰ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει. ¹¹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἐδε- ¹¹ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀσυνδέτου Ἰούδα. ¹² πορεύου καὶ ¹² ἀνάγνωσι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βορρᾶν, καὶ ἔρεις Ἐπιστράφητι πρὸς μέ ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, καὶ μὴ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς· ὅτι ἐλεήμων ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μνησθῶ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹³ πλὴν γινώσι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας, καὶ ¹³ διέχεας τὰς ὁδοὺς σου εἰς ἄλλοτρῶνς ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει κύριος. ¹⁴ ἐπιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκό- ¹⁴ τες, λέγει κύριος, διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών, ¹⁵ καὶ δώσω ὑμῖν ¹⁵ ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης. ¹⁶ καὶ ἔσται ἐὰν πληθυνθῇτε καὶ αὐξηθῇτε ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει ¹⁶ κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου Ἰσραὴλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομαστήσεται οὐδὲ ἐπισκεψήσεται

III. 2. αρ. εις ευθ. τους οφθ. σου λεγει κυριος και ιδε ... οδοις αις εκαθ. ... ηρημωμενη ... πορνιαις (non v. 9.) ... om και εν τ. καχ. σου 3. εγεν. σοι ... παρθενειας 5. διαφυλαχθεται 6. ιωσια ... om του βασιλεως ... ιδες ... κατοικεια (etiam v. 8. et 12.) ... *επορνευσεν (videtur) 7. παντα ταυτα ... και ουκ αναστρεψεν (ε sec. in rasura) ... ιδεν 8. ιδον διοτι ... κατελημφθη ... του ισραηλ 10. απεστραφη 12. πορευ- θητι και αναγνωσον ... προς βορρα ... Επιστραφητι ... και ου στηριω ... ελεων 13. ουκ ηκουσας 14. διοτι ιδου εγω ... ληψομαι 15. ποι- μαινες pro ποιμαινοντες 16. λεγει κυριος post εκειναις pon. ... και ουκ ονομασθ.

- 17 καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι. ¹⁷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ θρόνον κυρίου, καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη εἰς αὐτήν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῶν τῆς πονηρίας. ¹⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνελεύσονται ὁ οἶκος Ἰούδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν.
- 19 ¹⁹ καὶ ἐγὼ εἶπα, γένοιτο κύριε, ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἔθνων· καὶ εἶπα Πατέρα καλέσετε ²⁰ με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε. ²⁰ πλὴν ὥς ἄθετε γυνὴ εἰς τὸν ²¹ συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἤβητησεν εἰς ἐμὲ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ²¹ φωνὴ ἐκ χειλέων ἡκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἡδίκησαν ἐν ²² ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου αὐτῶν. ²² ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ ἰάσονται τὰ συντρίμματα ὑμῶν. ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθα ²³ σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ. ²³ ὅντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ.
- 24 ²⁴ ἡ δὲ αἰσχὺν κατηγάλωσεν τοὺς μόσχους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ²⁵ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. ²⁵ ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἔναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐχ ὑπηρετούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

IV.

- Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, πρὸς μέ, ἐπιστραφήσεται· καὶ ἂν πειρίῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ, ² καὶ ὁμολογήσῃ Ζῆ κύριος μετὰ ἀληθείας ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ θεῷ ³ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ Νεώσατε ἑαυτοὺς νεώματα, καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀκάνθαις. ⁴ περιτμήσητε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμὸς μου καὶ ἐκκαυσθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονηρίας ⁵ ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν. ⁵ ἀναγγεῖλατε ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ ἀκουσάτω ἐν Ἱερουσαλὴμ· εἶπατε, σημάνετε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι, κεκραῖατε μέγα· εἶπατε ⁶ Συναχθῆτε καὶ εἰσελθώμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχέρεις, ⁶ ἀναλαβόντες φύγετε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στήτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ ⁷ συντριβὴν μεγάλην. ⁷ ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάδρας αὐτοῦ, ἐξολοθρεύων ἔθνη ἐξῆρε, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θείναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ ⁸ αἱ πόλεις καὶ αἰρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. ⁸ ἐπὶ τούτοις περιζύσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ

17. AV θρονος ... εις αυτην παντα τα εθνη ... επιθυμηματων 18. και εν ταις ... συνελευσεται οικος ισραηλ επι τ. οικον ιουδα ... βορρα· απο πασων ... κατεκληρονομησαν οι πατερες αυτων 19. και ει πατερα 20. λεγει κυρ. ο οικ. ισρ. 22. και ιασομαι αυτους· ιδου ... om συ ... ει cum seq. οντως conjg. 23. τω ισραηλ 24. καταναλωσεν ... νεοτητ. αυτων ... μοσχους pro μοσχους 25. του θεου ημαρτομεν και οι ... ουκ ηκουσαμεν IV. 1. προς με λεγει κυριος επιστραφησεται· εαν ... om εκ στομ. αυτου ... απο προσωπου αυτου 2. και εν κρισει 3. om οτι ταδε usque ιερουσαλημ 4. περιτμηθησεσθαι τω θεω ημων και περιελεσθαι την ... εν ιερουσαλημ 5. σαλπιγγι cum κεκραξ. conjg. ... και ειπατε Συναχθ. κ. εισελθατε ... τας οχυρας 6. εγω κακα 7. εξολοθρευων ... και πολεις 8. αλαλαξατε

θυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν. ⁹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπο-
 λείτται ἡ καρδιά τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδιά τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς
 ἐκστήσονται καὶ οἱ προφῆται θανατάσονται. ¹⁰ καὶ εἶπα Ὁ δέσποτα κύριε, ¹¹ ἔν τῳ
 αἰρῳ ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἤψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν; ¹² ἐν τῳ
 αἰρῳ ἔσται, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς κατάρθον οὐδ' εἰς
 ἄγιον. ¹³ πνεῦμα πληρώσεως ἥξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματά μου πρὸς ¹⁴
 αὐτοὺς. ¹⁵ ἰδοὺ ὡς νεφέλη ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ¹⁶
 κουφότεροι αἰετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. ¹⁷ ἀπόπλυνε
 ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ἱερουσαλὴμ, ἵνα σωθῇς· ἕως πότε ὑπάρχουσιν ἐν
 σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου; ¹⁸ διότι φωνὴ ἀγγέλλοντος ἐκ Δάν ἥξει, καὶ ¹⁹
 ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὅρους Ἐφραΐμ. ²⁰ ἀναμνήσατε ἔθνη, ἰδοὺ ἦκασιν· ἀναγ-
 γείλατε ἐν Ἱερουσαλὴμ, συστροφὰς ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ἔδωκαν
 ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα φωνὴν αὐτῶν. ²¹ ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ' ²²
 αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοὺ ἠμέλησας, λέγει κύριος. ²³ αἱ ὁδοὶ σου καὶ τὰ ἐπι-
 τηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά, ὅτι ἤψατο
 ἕως τῆς καρδίας σου. ²⁴ τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰ-
 σθητήρια τῆς καρδίας μου μαϊμάσσει ἡ ψυχὴ μου, σπαράσσεται ἡ καρδιά
 μου· οὐ σιωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχὴ μου, κρουγὴν
 πολέμου ²⁵ καὶ ταλαιπωρίας συντριμμὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκεν πᾶσα ²⁶
 ἡ γῆ, ἄφω τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάρσθησαν αἱ δέρβεις μου. ²⁷ ἕως ²⁸
 πότε ὄψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπύγγων; ²⁹ διότι οἱ ἠγοῦμενοι τοῦ ³⁰
 λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν· υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοί, σοφοὶ εἰσι
 τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν. ³¹ ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ³²
 γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐδέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ. ³³ εἶδον ³⁴
 τὰ ὄρη καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνούς ταρασσομένους. ³⁵ ἐπέ-
 βλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο.
³⁶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπτωρισμέναι ³⁷
 πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανί-
 σθησαν. ³⁸ τὰδε λέγει κύριος Ἐρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συντέλειαν δὲ οὐ μὴ ³⁹
 ποιήσω. ⁴⁰ ἐπὶ τοῖς πενθῶν ἡ γῆ, καὶ συσκοτάσῃ ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν· ⁴¹
 διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανόησα, ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς.
⁴² ἀπὸ φωνῆς ἰππέως καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησε πᾶσα ἡ χώρα· εἰσέδου-
 σαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέ-
 βησαν· πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ κατῴκει ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος. ⁴³ καὶ οὐ ⁴⁴
 τί ποιήσεις ἐὰν περιβάλλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ, ἐὰν ἐγγρίσῃ
 στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς μάταιον ὠραϊσμός σου· ἀπώσαντό σε οἱ ἐρα-
 σταί σου, τὴν ψυχὴν σου ζητοῦσιν. ⁴⁵ ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ ⁴⁶
 στεναγμοῦ σου, ὡς πρωτοτοκούσης· φωνὴ θυγατρὸς Σιών ἐκλυθῆσεται, καὶ
 παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς· Οἶμοι ἐγώ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τοῖς
 ἀνηρημένους.

9. om και οι προφ. θανατασ. 10. και ειπαν ... εσται υμιν· και ηψατο
 11. εν τω καιρ. τουτω 12. om μου 13. τα αρμ. αυτων ... οι ιππ.
 αυτων ... ουαι υμιν 14. αποπλυναι ... υπαρξουσιν 15. αναγγελοντος
 20. x. ταλαιπωριαν και συντρ. ... αφω τεταλαιπωρηκεν· σκηνην 22. το
 δε καλον ποιουντες ουκ εγνωσαν 24. ιδον 26. ιδον 29. πασα χωρα ...
 εις τας πετρας ... ου κατοικησει 30. και εαν ενχρησιση στιμη ... εις μα-
 την ο ωρ. σου ... ζητησουσιν 31. οιμμοι

V.

Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς· ἐὰν εὕρητε, εἰ ἔστι ποιῶν κρίμα καὶ ζητῶν
 2 πρίστιν, καὶ ἤλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος. ² Ζῇ κύριος, λέγουσι, διὰ τοῦτο
 3 οὐκ ἐν ψεύδεσιν ὁμνῶνσι. ³ κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστὶγώσας
 αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν, συνετέλεσας αὐτοὺς καὶ οὐκ ἤβελησαν δέξασθαι
 παιδεῖαν, ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἤβελησαν
 4 ἐπιστραφῆναι. ⁴ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἰσως πτωχοὶ εἰσι, διότι οὐκ ἐδυνάστησαν, ὅτι
 5 οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· ⁵ πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἄδρους
 καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ
 6 ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγόν, διέρρηξαν δεσμούς. ⁶ διὰ τοῦτο ἔπαισεν
 αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν ὠλόβρευσεν αὐτούς,
 καὶ πάρδαλις ἐργηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι
 ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, ἔσχυσαν ἐν ταῖς
 7 ἀποστροφαῖς αὐτῶν. ⁷ ποῖα τούτων ἤλεως γένωμαι σοι; οἱ υἱοὶ σου ἐγκατέ-
 λιπόν με καὶ ὠμνουν ἐν τοῖς οὐκοῖς θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτούς, καὶ ἐμοι-
 8 χῶντον καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν κατέλυνον. ⁸ ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἔκα-
 9 στος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον. ⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ
 ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος; ἢ ἐν ἔθνει τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου;
 10 ¹⁰ ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχώνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ μὴ
 11 ποιήσητε· ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου εἰσὶν. ¹¹ ὅτι
 ἀνέστη ἡ θέρμη ἐν ἐμέ, λέγει κύριος, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ οἶκος Ἰούδα
 12 ¹² ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπαν Οὐκ ἔστι ταῦτα· οὐχ ἦξι ἐφ' ἡμᾶς
 13 κακά, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀψόμεθα· ¹³ οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς
 14 ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς. ¹⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει
 κύριος παντοκράτωρ Ἄνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα
 15 ταφάγεται αὐτούς. ¹⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ἡμᾶς ἔθνος πόρρωθεν, οἶκος
 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, ἔθνος οὐ οὐκ ἀκούσει τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
 16 ¹⁶ πάντες ἰσχυροὶ, καὶ κατέδονται τὸν περισμὸν ὑμῶν ¹⁷ καὶ τοὺς ἄρτους
 ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέ-
 18 δονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμ-
 19 πελώνας ὑμῶν καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοή-
 20 σουναι τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ὑμῶν, ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποιῶσατε ἐπ' αὐταῖς, ἐν
 18 ῥομφαίᾳ. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ θεός σου, οὐ
 19 μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. ¹⁹ καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε Τίνος ἔνεκεν ἐποίησε
 κύριος ὁ θεός ἡμῶν ἡμῖν πάντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἄνθ' ὧν ἐδουλεύ-
 20 σατε θεοῖς ἄλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύετε ἄλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ
 21 τῷ οἴκῳ Ἰούδα. ²¹ ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μαρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ
 22 αὐτῶν καὶ οὐ βλέπουσιν, ὥτα αὐτῶν καὶ οὐκ ἀκούουσι. ²² μὴ ἐμεῖ οὐ φο-
 βηθήσεσθε, λέγει κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε; τὸν

V. 4. εἰδετε ... πλαταιαις 2. ἐπὶ ψευδεσιν 3. καὶ pro κυριε ... οὐχ ἐπονέσαν ... παιδεῖαν ... ἐστερεώθησαν 4. εἰσιν, διὰ τοῦτο οὐκ ἠδυνήθησαν 5. λαλήσω πρὸς αὐτούς 6. ἐκ δρυμοῦ ... ὠλόβρευσεν ... θηρεύονται ... καὶ ἰσχύσαν 7. ἐγκατέλειπον ... ἐμοιχόντο ... κατέλειποντο 9. ἐπισκέψομαι 10. οὐ μὴ ποιήσετε ... υπολίπεσθε 11. οὐ λέγει κύριος 12. οὐχ ὀψόμεθα 13. ἀκουσῇ ... οὐκ τῆς γλώσσης 16. τὸν περισμ. αὐτῶν 17. μόσχους, καὶ 19. ἀπαντα ... θεοῖς ἑτεροῖς ἐν γῇ οὐχ ὑμῶν omissis οὕτως δουλ. usque οὐχ ὑμῶν 20. ἐν τῷ ἰουδα 22. μὴ pro η

τάξαντα ἄμμον ὄριον τῇ θαλάσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό, καὶ ταραχθήσεται καὶ οὐ δυνήσεται, καὶ ἠχήσουσι τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. ²³τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος ²³ καὶ ἀπειθής, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλυσαν. ²⁴καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ ²⁴ αὐτῶν Φοβηθῶμεν διὸ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρῶμιον καὶ ὄψιμον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν. ²⁵αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν ²⁵ τὰ ἀγαθὰ ἀφ' ὑμῶν. ²⁶ὅτι εὗρεθῆσαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς, καὶ παγίδας ²⁶ ἔστησαν τοῦ διαφθεῖραι ἄνδρας, καὶ συνελαμβάνουσιν. ²⁷ὥς παγὶς ἐφেষτα- ²⁷ μένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἴκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου· διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν, ²⁸ καὶ παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὁρ- ²⁸ φανού, καὶ κρίσιν χάρις οὐκ ἐκρίνουν. ²⁹μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, ²⁹ λέγει κύριος; ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου; ³⁰ἐκστασις ³⁰ καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. ³¹οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ ³¹ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαός μου ἠγάπησεν οὕτως· καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

VI.

Ἐνισχύσατε υἱοὶ Βενιαμὴν ἐκ μέσου τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν Θεοκὺ ἐσημάνετε σάλπιγγι, καὶ ὑπὲρ Βαιθαχαρμὰ ἄρατε σημεῖον· ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται, ² καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος ² δύγατερ Σιών. ³εἰς αὐτὴν ἤξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ πῆξου- ³ σιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ, καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ⁴παρὰσμενῶσασθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐ- ⁴ τὴν μεσημβρίαν· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ τῆς ἡμέρας. ⁵ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτὶ, καὶ διαφθείρωμεν ⁵ τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁶ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἐκκοφον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔκχεον ⁶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ δύναιμι· ὦ πόλις ψευδῆς, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. ⁷ὥς ⁷ ψύχει λάκκος ὕδωρ, οὕτω ψύχει κακία αὐτῆς· ἀσέβεια καὶ ταιλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διὰ παντός. πόνω καὶ μάστιγι ⁸ παι- ⁸ δευθήσῃ Ἱερουσαλὴμ· μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἣτις οὐ κατοικισθῇ. ⁹ὅτι τάδε λέγει κύριος Καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὥς ⁹ ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε ὥς ὁ τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ. ¹⁰πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι, καὶ εἰσακουσεται; ¹⁰ ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ οὐ δυνήσονται ἀκοῦειν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμόν, οὐ μὴ βουληθῶσιν αὐτό. ¹¹καὶ τὸν θυ- ¹¹ μόν μου ἐπλησα καὶ ἐπέσχον, καὶ συνετέλεσα αὐτούς· ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξω- ¹² θεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλληφθήσονται, ¹² πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν· καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐ- ¹² τῶν εἰς ἑτέρους, ἄγροι καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει κύριος. ¹³ὅτι ἀπὸ ¹³ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετέλεσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ. ¹⁴καὶ ἰὼντο σύντριμμα τοῦ ¹⁴

22. εριον τη θαλασση ... ed. rom. ουκ υπερβ. ... δυνηθησεται 24. ειπαν ε. τ. κ. αυτης (sic) ... διδ. υμιν 25. εξαπεστησαν 26. ασεβειαι, παγιδας ... ομι του 27. επεσταμενη 29. η εθνει τοιουτω 34. ο λαος ηγαπησαν VI. 4. βενιαμειν ... εκ θεκουε ... βηθθαχαρ 2. το υψ. σου δυγατερ 3. τη χειρι αυτων 4. της εσπερας 5. διαβωμεν εν τη νυκτι 7. ουτως 8. κατοικηθησεται 10. διαμαρτυρομαι ... ακουσεται ... τα ωτα υμων κ. ου δυνασθαι ... και ου μη βουλ. αυτο ακουσαι 11. και ου συνετελεσα ... συλλημφθησονται, πρεσβ. και μετα 12. εις εταιρους 13. και μεγαλου ... συνετελεσαν 14. το συντριμμα

λαοῦ μου, ἐξουθενούντες καὶ λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη. καὶ τοῦ ἔστιν εἰρήνη;
 15 ¹⁵ κατησχύνθησαν ὅτι ἐξέλιπον· καὶ οὐδ' ὥς καταισχνόμενοι κατησχύνθησαν, καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν· διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει
 16 αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολούνται, εἶπε κύριος. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος
 Στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε καὶ ἐρωτήσατε τρεῖς κυρίου αἰώνιους, καὶ
 17 σμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ εἶπαν Οὐ πορευσόμεθα. ¹⁷ κατέστακα ἐφ' ὑμᾶς
 σκοπούς, ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος· καὶ εἶπαν Οὐκ ἀκουσόμεθα.
 18 ¹⁸ διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ πόμνια αὐτῶν. ¹⁹ ἄκουε
 γῆ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐ-
 20 τῶν, ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο. ²⁰ ἵνα
 τί μοι λιβανὸν ἐκ Σαβᾶ φέρετε καὶ κινάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; τὰ ὀλο-
 21 καυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτά, καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἤθυνάν μοι. ²¹ διὰ
 τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν,
 καὶ ἀσθενήσουσι πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γέλτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολούν-
 22 ται. ²² τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθή-
 23 σονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ²³ τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν· ἱταμός ἐστι,
 καὶ οὐκ ἐλεήσει· φωνὴ αὐτοῦ ὥς θάλασσα κυμαίνουσα, ἐφ' ἔπποις καὶ ἄρ-
 24 μαισι παρατάσσεται ὥς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Σιών. ²⁴ ἤκούσαμεν
 τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, βλήψις κατέσχευεν ἡμᾶς, ὠδὶ-
 25 νες ὥς τικτούσης. ²⁵ μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρόν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδί-
 26 ζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν. ²⁶ θύγατερ λαοῦ μου, περί-
 ζωσαι σάκκον, κατάπασε ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποιῆσαι σεαυτῇ κοπετὸν
 27 οἰκτρὸν, ὅτι ἐξαίφνης ἦξει ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς. ²⁷ δοκιμαστὴν δέδωκά σε
 ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐ-
 28 τῶν· ²⁸ πάντες ἀνήκοι, πορευόμενοι σκολιῶς· χαλκὸς καὶ σίδηρος, πάντες
 29 διεφθαρμένοι εἰσίν. ²⁹ ἐξέλιπε φουστῆρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπε μόλιβος· εἰς κενὸν
 30 ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη. ³⁰ ἀργύριον ἀποδεδοκι-
 μασμένον καλέσατε αὐτούς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς κύριος.

VII.

2 ² Ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶσα Ἰουδαία. ³ τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
 Ἰσραὴλ Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ κατοικι-
 3 ῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ μὴ πεποιῶτε ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέ-
 4 σιν, ὅτι τὰ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς λέγοντες Νὰς κυρίου, ναὸς κυρίου
 5 ἐστίν. ⁵ ὅτι ἐὰν διορθώσετε διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύ-
 6 ματα ὑμῶν, καὶ ποιούντες ποιήσητε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον
 7 τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ⁶ καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυνα-
 8 στεύσητε, καὶ αἵμα ἀἰῶνος μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν
 9 ἄλλοτρίων μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, ⁷ καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ
 8 τούτῳ ἐν γῇ ἣ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἔως αἰῶνος. ⁸ εἰ δὲ
 9 ὑμεῖς πεποιῶτε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, ⁹ καὶ φονεύετε
 καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπετε καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ θυμιάτε τῇ Βάäl καὶ
 10 ἐπορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων ὧν οὐκ οἴδατε ¹⁰ τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν,

15. ἐξελίπον ... καταισχ. ησχυνθησαν ... επισκοπης αυτων 16. οδοις και ειδατε ... βαδισατε ... αγιασμον 17. κατεστακα 19. ακουε γη ιουδα· εγω ... τοις λογοις 20. κινναμωμον 21. ασθενησουσιν εν αυτη 22. και εθνος μεγα εξεγερθησεται 26. και καταπασαι σποδον 28. σιδηρος, και παντες 29. εξελιπεν φ. απο της γης, εξελιπεν VII. 2. πασα η ιουδαία 3. και ου κατοικιω 5. om και τα επιτηδ. υμων ... κριμα 6. πορευσησθε 9. και οπ. θε. αλλ. πορευεσθε. Vers. 26. V καταπασαι

καὶ ἤλθετε καὶ ἔστητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἶπατε Ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα ταῦτα. ¹¹ μὴ σπήλαιον ληστῶν ὃ οἶκός μου οὐ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ¹¹ ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν; καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐώρακα, λέγει κύριος, ¹² ὅτι πο- ¹² ρεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν Σηλῳ, οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ ἔμπροσθεν, καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου Ἰσραὴλ. ¹³ καὶ νῦν ἄνδρες ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ¹³ καὶ οὐκ ἤκουσάτέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε, ¹⁴ τοίνυν κἀγὼ ¹⁴ ποιήσω τῷ οἴκῳ ὃ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποιθήσατε ἐπ' αὐτῷ, καὶ τῷ τόπῳ ὃν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καθὼς ἐποίησα τῇ Σηλῳ. ¹⁵ καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ¹⁵ ἀπερρίψα τους ἀδελφούς ὑμῶν, πᾶν τὸ σπέρμα Ἐφραΐμ. ¹⁶ καὶ σὺ μὴ προσεύ- ¹⁶ χου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτούς, καὶ μὴ εὐχου καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. ¹⁷ ἢ οὐχ ὅρας τί ¹⁷ αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰουδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ; ¹⁸ οἱ ¹⁸ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσι ξύλα, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρίβουσι σταῖς, τοῦ ποιῆσαι χαυνῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσπεισαν σπονδάς θεοῖς ἄλλοτρίοις ἵνα παροργίσωσί με. ¹⁹ μὴ ἐμὲ αὐτοὶ ¹⁹ παροργίζουσιν, λέγει κύριος; οὐχὶ ἐαυτούς ὅπως κατασχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐτῶν; ²⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμός μου χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς, καὶ καυθῇσεται καὶ οὐ σβεσθῇσεται. ²¹ τάδε λέγει κύριος Τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν συναγάγετε ²¹ μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν καὶ φάγετε κρέα. ²² ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πα- ²² τέρας ὑμῶν καὶ οὐκ ἐντετελάμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου περὶ ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν. ²³ ἀλλ' ἡ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετεί- ²³ λάμην αὐτοῖς λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς θεὸν καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε μοι εἰς λαόν, καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου αἷς ἃν ἐντελώμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ᾦ ὑμῖν. ²⁴ καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐ ²⁴ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς ἐνθυμήμασι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὀπισθεν καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπρο- ²⁵ σθεν, ²⁵ ὥς ἡμέρας ἐξηλθούσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντα τοὺς δούλους μου τοὺς προφῆτας ἡμέρας καὶ ὅρῳρου, καὶ ἀπέστειλα, ²⁶ καὶ οὐκ εἰσέηκου- ²⁶ σάν μου καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκήληνουν τὸν τράχηλον αὐ- ²⁷ τῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν. ²⁸ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον Τοῦτο ²⁸ τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἤκουσε τῆς φωνῆς κυρίου οὐδὲ ἐδέξατο παιδεῖαν, ἐξέλειπεν ἡ πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν. ²⁹ κείρει τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἀπόρριπτε, καὶ ἀνά- ²⁹ λαβε ἐπὶ χεῖράν σου ὄρνιν, ὅτι ἀπεδοκίμασε κύριος καὶ ἀπώσατο τὴν γενεάν τὴν ποιοῦσαν ταῦτα. ³⁰ ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰουδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον ³⁰ ἐμοῦ, λέγει κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκλη- ³¹ ται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτόν, τοῦ μιᾶναι αὐτόν. ³¹ καὶ ᾤκοδόμησαν τὸν βω- ³¹ μὸν τοῦ Ταφέθ, ὃς ἐστὶν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννόμ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱούς

10. ἤλθατε ... ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιον μου (... πάντα pro ταῦτα) 12. om. ὅτι ... ἐν σηλῳ 14. ποιήσω τῷ τόπῳ τούτῳ ὡ ἐπικεκλ. ... τοπῳ ὡ ἐλάλησα ὑμῖν 15. ἀπορίψω 16. ὑπερ pro περὶ ... om. καὶ μὴ εὐχου usque αὐτῶν ... οὐχ 17. om. ἐν τ. πολ. ἰουδα καὶ 18. ed. Ro. (non V) καυνῶνας ... στρατεία τ. οὐρ. καὶ σπῖσαι 19. οὐχ εαυτούς 20. ἐκχεῖται ... καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γεννήματα αὐτῆς ... in fine add. καὶ οὐκ ἐστί ο σβεσθῶν 22. καὶ pro ὅτι ... θυσιῶν 23. ὑμῶν εἰς θεόν 24. εἰσέηκουσαν ... προσέσχον ... ἐπιθυμήμασιν 25. ὀρῳρου, ἀπεστείλα 28. τὸν λόγον τούτου ... ἐξέλειπεν 29. κείρει ... ἀπεδοκ. κ. ἀπώσατο κυρίου 30. τὰ πονηρὰ ἐνώπιον ἐμοῦ

αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, ὃ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐ
 32 διεννηθῆν ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ-
 ριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἐτι βωμὸς τοῦ Ταφῆθ καὶ φάραγξ υἱοῦ Ἐννὸμ, ἀλλ'
 ἡ φάραγξ τῶν ἀνηρημένων· καὶ θάψουσιν ἐν τῷ Ταφῆθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρ-
 33 χειν τόπον, ³³ καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς πετει-
 νοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσθῶν.
 34 ³⁴ καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἐκ δισδων Ἱερουσαλήμ φωνὴν εὐ-
 φραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι
 εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. * Ἀποκ.
 18, 23.

VIII.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, ἐξοίσουσι τὰ δοῦα τῶν βασιλείων
 Ἰούδα καὶ τὰ δοῦα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ δοῦα τῶν ἱερέων καὶ τὰ
 δοῦα προφητῶν καὶ τὰ δοῦα τῶν κατοικούντων ἐν Ἱερουσαλήμ ἐκ τῶν τά-
 2 φων αὐτῶν, ² καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς
 πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπη-
 σαν καὶ οἷς ἐδούλευσαν καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν ἀντείχοντο
 καὶ οἷς προσεκύνουν αὐτοῖς· οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφῆσονται, καὶ ἔσονται
 3 εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ³ ὅτι εἶλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν,
 καὶ πᾶσι τοῖς καταλοιποῖς τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐν
 4 παντὶ τόπῳ οὐ ἔδαν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ. ⁴ ὅτι τάδε λέγει κύριος Μὴ ὁ πίπτων
 5 οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ ἀναστρέφει; ⁵ διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός
 μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῇ, καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν
 6 καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; ⁶ ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε· οὐχ οὕτω
 λαλήσουσιν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὁ μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, λέγων
 Τί ἐποίησα; διέλειπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος κἀνδρός
 7 ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἡ ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς·
 8 τρυγὴν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων ἑαυτῶν· ὁ
 8 δὲ λαός μου οὗτος οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου. ⁸ πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοὶ ἔσμεν
 ἡμεῖς, καὶ νόμος κυρίου μεθ' ἡμῶν ἐστίν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχολὸς ψευδῆς
 9 γραμματεῦσιν. ⁹ ἠσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἐάλωσαν, ὅτι τὸν νό-
 10 μον κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστίν ἐν αὐτοῖς; ¹⁰ διὰ τοῦτο δώσω
 13 τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐτέροις, καὶ τοὺς ἀγρούς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, ¹³ καὶ
 συνάξουσιν τὰ γεννήματα αὐτῶν, λέγει κύριος· οὐκ ἔστι σταφυλὴ ἐν ταῖς
 ἀμπελοῖς, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατερρύηκεν
 14 ¹⁴ ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχθητε καὶ εἰσελθόμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς
 ὀχυράς καὶ ἀπορρίψωμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέβριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς
 15 ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ. ¹⁵ συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ
 16 οὐκ ἦν ἀγαθὰ, εἰς καιρὸν λύσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδή. ¹⁶ ἐκ Δὰν ἀκουσόμεθα
 φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἱππασίας ἵππων αὐ-
 17 τοῦ ἐσεῖσθαι πᾶσα ἡ γῆ· καὶ ἥξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλῆ-
 17 ρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ¹⁷ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαπο-
 18 19 ¹⁸ στέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν ἐπαῖσαι, καὶ δήξονται ὑμᾶς
 19 ὀδύνην καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης. ¹⁹ ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς

31. αυτοῖς οὐδε διεν. 32. ἐν τῷ ταφῷ ταφῆθ 33. εἰς καταβρῶμα
 πασιν τοῖς 34. ἐκ πολέως VIII. 1. τῶν προφητῶν αὐτῶν ... κατοικούν-
 των ἱερουσαλήμ 2. στρατεῖαν 3. εἰλαντο τ. θαν. μάλλον ἢ ... ὡ ἐαν 4.
 οὐκ ἐπιστρέψει 5. * διότι pro δια τι ... οἱ μου ... κατεκρατήθησαν τη ...
 οἱ του 6. οὕτως λαλοῦσιν . . ἄνθρωπος μετανοῶν ... διέλειπεν ... ἐκ
 pro απο 7. εἰσοδοῦ αὐτῶν ... οἱ οὗτος 9. τὸν λόγον κυρίου 10. ἐται-
 ροῖς 13. γεννήματα 14. οἱ ἐκεῖ 16. ἀκουσόμεν ... ἀπ αὐτοῦ πασα ἡ
 17. ἐφ ὑμᾶς ... * ἐπιλαῆσαι, * ἐπιλαῆσαι pro ἐπασαι

συγατρός λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν· μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν Σιών; ἡ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις. ²⁰ διῆλθε θέρους, παρῆλθεν ἀμητός, καὶ ἡμεῖς οὐ διε- 20 σῶθημεν. ²¹ ἐπὶ συντρίμματι συγατρός λαοῦ μου ἐσκοτώθη· ἐν ἀπορίᾳ κα- 21 τίσχυσάν με ὠδίνες ὡς τικτούσης. ²² καὶ μὴ ῥητίνῃ οὐκ ἔστιν ἐν Γαλαάδ, ²² ἡ ἱατρός οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί οὐκ ἀνέβη ἱασις συγατρός λαοῦ μου;

IX.

Τίς δώσει κεφαλῇ μου ὕδωρ καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους συγατρός λαοῦ μου; ² τίς δώῃ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ κατα- 2 λείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν; ὅτι πάντες μοιχῶνται, σύννοθος ἀβετοῦντων, ³ καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον· ψεῦδος ³ καὶ οὐ πιστὶς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξηλθούσαν, καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν, φησὶ κύριος. ⁴ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάξασθε, ⁴ καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποιθήσατε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύσεται. ⁵ ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαί- 5 ξεται, ἀλλήθειαν οὐ μὴ λαλήσωσι· μεμάσθηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ, ἡδίκησαν καὶ οὐ διελίπον τοῦ ἐπιστρέψαι. ⁶ τόκος ἐπὶ τόκῳ, καὶ δόλος ἐπὶ ⁶ δόλῳ· οὐκ ἤθελον εἰδέναί με, φησὶ κύριος. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας συγατρός λαοῦ μου. ⁸ βολὴς τιτρώσκουσα ἡ γλῶσσα αὐτῶν, δόλια ⁸ τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔξδραν. ⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, ἡ ⁹ ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου; ¹⁰ ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετόν, ¹⁰ καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου θρήνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν- θρώπους· οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν, ἐξέστησαν, ὥχοντο. ¹¹ καὶ δώσω τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς μετοικίαν καὶ ¹¹ εἰς κατοικητήριον δρακόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν θήσομαι παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. ¹² τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετός καὶ συνέτω τοῦτο; ¹² καὶ ὁ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν, ἀναγχεῖσθαι ὑμῖν ἔνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνήφθη ὡς ἔρημος παρὰ τὸ μὴ διδομένεσθαι αὐτήν. ¹³ καὶ ¹³ εἶπε κύριος πρὸς μέ Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου, ¹⁴ ἀλλ' ἐπορεύθησαν ¹⁴ ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδῶλων ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ¹⁵ Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ἀνάγκας, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς, ¹⁶ καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ ¹⁶ πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξανα- λῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ. ¹⁷ τάδε λέγει κύριος Καλέσατε τὰς θρηνοῦσας καὶ ¹⁷ ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φθιγῆσθώσαν ¹⁸ καὶ λαβέ- ¹⁸ τωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρήνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν βλείω ὕδωρ, ¹⁹ ὅτι φωνὴ οἰκτροῦ ἠκούσθη ἐν Σιών ¹⁹ Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατησχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν

21. ἐσκοτώθη· ἀπορία 22. οἱ καὶ ... ριτίνῃ IX. 1. καὶ τετραυματισμένους 3. οἱ φησὶ κυριος 4. ἐξηλθούσαν φυλάξασθε ... ἀδελφ. εαυ- των 5. φιλ. εαυτου ... λαλήσουσιν ... διελεῖπον 6. οἱ φησὶ κυριος 8. ἡ καρδία αὐτων 10. ἐξέλειπον ... των κτηνων 11. κατοικητήρια 12. τίς ἀνθρώπος συνετός (*συνετός) καὶ συνιετε τουτο· καὶ ὁ λογος ... ἀναγγ. ἡμιν τίνος ἐνεκεν ... ** οἱ αὐτήν 14. ὀπισω των ἐραστων ... ἰδῶλων 15. ψωμιῶ υμας αὐτους 17. ἐλθάτωσαν 19. ἐγκατελειπομεν

20 καὶ ἀπεβρίβημεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. ²⁰ ἀκούσατε δὴ γυναικες λόγον θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυ-
 21 γατέρας ὑμῶν οἴκτον, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς ἡγήσεται. ²¹ ὅτι ἀνέβη θά-
 22 λαντος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρεῖσθαι νήπια
 22 ἔξωθεν καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν. ²² καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀν-
 23 δρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, ὡς χορτος
 23 ὁπίσω θερζήσας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων. ²³ τὰδε λέγει κύριος Μὴ καυχ-
 23 ασθῶ ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ
 24 αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, ²⁴ ἀλλ' ἡ ἐν τούτῳ
 24 καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ποιῶν
 25 ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ βέλημά μου,
 25 λέγει κύριος. ²⁵ ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάν-
 26 τας περιτετευμένους ἀκροβυστίας αὐτῶν, ²⁶ ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ Ἰδουμαίαν
 26 καὶ ἐπὶ Ἑδὼμ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ πάντα
 26 περιχειρόμενον τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 26 ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι
 26 καρδίας αὐτῶν.

X.

2 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ. ² τὰδε
 λέγει κύριος Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων
 3 τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβείσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν. ³ ὅτι
 3 τὸ νόημα τῶν ἐθνῶν μάταια· ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἔρ-
 4 γον τέκτονος καὶ χώνευμα, ⁴ ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ κεκαλλωπισμένα ἐν σφύραις,
 9 καὶ ἡλοῖς ἐστερέωσαν αὐτά· ⁵ θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινήσονται· ⁹ ἀργύ-
 ριον τορευτὸν ἐστίν, οὐ πορεύονται, ἀργύριον προσβλητὸν ἐστίν ἀπὸ θαρσείας,
 5 ἥξει χρυσίον Μωφάβ, καὶ χεὶρ χρυσοχῶν, ἔργα τεχνιτῶν πάντα, ὑάκνουν καὶ
 5 πορφύραν ἐνδύουσιν αὐτά· ⁵ αἰρόμενα ἀρθίσονται, ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ
 6 φοβηθήτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν, καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς.
 11 ¹¹ οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς Θεοὶ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν ἀπο-
 12 λέσθωσαν ἐκ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου. ¹² κύριος ὁ ποιή-
 13 σας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ
 13 αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανὸν ¹³ καὶ πληθὺς ὕδατος ἐν
 14 οὐρανῷ, καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς ἐκ ὑέτων
 14 ἐπέσχε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. ¹⁴ ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος
 14 ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοχὸς ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ
 15 ἐχώνευσεν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹⁵ μάταια ἐστὶν ἔργα ἐμπεπαιγμένα,
 16 ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολύνονται. ¹⁶ οὐκ ἔστι τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακώβ,
 17 ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ. ¹⁷ συνή-
 18 γαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου κατοικοῦσαν ἐν ἐκλεκτοῖς. ¹⁸ ὅτι τὰδε λέγει
 18 κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ σκελλίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν βλάβει ὅπως
 19 εὗρεθῇ ἡ πληγὴ σου. ¹⁹ οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου, ἀλγυρὰ ἡ πληγὴ σου.
 20 ἀγὼ εἶπα Ὅντως τοῦτο τὸ τραῦμά σου, καὶ κατέλαβέ σε. ²⁰ ἡ σκηνὴ σου

20. λογον κυριου ... οικτρον ... εαυτης 21. οτι ανεβη θαν. εις τ. γ. υμ. και ηλθεν δια των θυριδων υμων του 22. και ως χορτος 24. συνιεν usque elos και χρι in rasura; antea pauciora erant. 25. περιτετευμη-
 26. μενους 26. επι την ιδουμαϊαν ... επι παντας τους υιους αμμων κ. ε. τους υιους μ. κ. ε. παν περικ. ... απεριτεμνητα ... ισρ. απεριτμητος X. 1. ακου-
 2. σατε λογον 2. πορευεσθαι pro μανθανετε 4. κεκαλλωπ. εστιν 5. omi θη-
 9. σουσιν αυτα 9. προσβλητον απο θαρσεις ηξει ... ed. rom. εστι. απο ...
 11. χειρες 5. οτι ου κακοποιησουσιν 14. απο της γης 16. κυριος ον. αυτου
 17. η κατοικουσα 19. και εγω ... τραυμα ουκ εκατελαβεν με

ἐταλαιπώρησεν, ὥλετο, καὶ πᾶσαι αἱ δέρβρεις σου διεσπάρσθησαν· οἱ υἱοί μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσίν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος τῶν δερβρεῶν μου. ²¹ ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζήτησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα ἡ νομὴ, καὶ διεσκορπίσθησαν. ²² φωνὴ ²² ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμός μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ τάξαι τὰς πόλεις· Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν καὶ κοίτην στρουθίων. ²³ οἶδα κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύεται καὶ κατορθώσει πορεῖαν αὐτοῦ. ²⁴ παιδεύσον ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους ²⁴ ἡμᾶς ποιήσης. ²⁵ ἔκχεον τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδῶτα σε καὶ ἐπὶ ²⁵ γενεάς αἱ τὰ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ καὶ ἐξανήλωσαν αὐτόν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμυσαν.

XI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ

² Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ καλήσεις πρὸς ἄνδρας ² Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ, ³ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἰάδε ³ λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ· Ἐπικατάρτος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, ⁴ ἡς ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ⁴ ἡ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ καμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐὰν ἐντεิลωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, ⁵ ὅπως στήσω τὸν ὄρκον μου ὃν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα Γένοιτο, κύριε. ⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ⁶ Ἀνάγνωτε τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ λέγων Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτούς. ⁷ καὶ οὐκ ἐποίησαν. ⁸ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Εὐρέζη σύνδεσμος ἐν ⁸ ἀνδράσι Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλήμ. ¹⁰ ἐπεστράφησαν ἐπὶ ¹⁰ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν πρότερον, οἱ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακούσαι τῶν λόγων μου, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πορεύονται ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ διεσκέδασεν οἶκος Ἰσραὴλ καὶ οἶκος Ἰούδα τὴν διαθήκην μου ἣν διεθήκην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ¹¹ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ ἐξ ὧν οὐ δύνησονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν, καὶ κεκραῖξονται πρὸς μέ καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν. ¹² καὶ ¹² πορεύσονται πόλεις Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ καὶ κεκραῖξονται πρὸς τοὺς θεοὺς οἷς αὐτοὶ θυμῶσιν αὐτοῖς, οἱ μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν. ¹³ ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ ¹³ σου, Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς Ἱερουσαλήμ ἐτάξατε βωμοὺς θυμῶν τῇ Βάβυλ. ¹⁴ καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου ¹⁴ περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ

21. οι ποιμ. μου ηφρονευσαντο ... εξεζητησαν 23. ποριαν 24. ποιησεις 25. εκχ. την οργην σου ... ιδοντα σε ... ab επι γενεας rursus incipit cod. FA ... FA* κατεφαγεσαν ... εξανηλ. τον ισραηλ .. FA* τον νομον XI. 2. και τους κατοικουντας ιερουσαλημ 3. FA επικαταρτος ανθρωπ. ος ουκ ακουσει της φωνης της διαθ. τ. 4. την ενετειλαμην ... FA*.* εκ της καμινου ... om εαν 5. ως pro καως 9. εν πολεσιν ιουδα ... Ax FA κατοικουνσιν ιερουσαλημ 10. FA των προτερων ... Ax FA ηθε- λον ... ακουσαι, FA υπακουσαι ... Ax FA αυτοι βαδιζουσιν οπισω ... FA διεσκεδασαν 11. FA εξ αυτων εξελθειν 12. θεους αυτων ... FA εθυμω- σαν ... FA* om οι μη σ. αυτ., *.* supplet ου μη σωσουσ. αυτους atque his :: praemittit και ... om οι ... εν καιρω 13. κατα αριθμον his ... FA αριθμον πολεων ησαν ... FA των εξοδων ... Ax FA εταξαν ... του θυ- μαν 14. υπερ του ... FA* εισακουσω ... καιρω ω

15 ἐπικαλοῦνται με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν. ¹⁵ τί ἡ ἡγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησε βδέλυγμα; μὴ εὐχαί καὶ κρέα ἅγια ἀφελούσιν ἀπὸ σοῦ
 16 τὰς κακίας σου, ἢ τοῖτοις διαφεύξῃ; ¹⁶ ἔλαϊαν ὠραίαν εὐσκιον τῷ εἶδει ἐκάλεσε κύριος τὸ ὄνομά σου· εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐτήν, μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σέ, ἡ χρειώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς, ¹⁷ καὶ κύριος ὁ καταφυνεύσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα, ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦς
 18 τῇ Βάαλ. ¹⁸ κύριε γινώρισόν μοι, καὶ γινώσσομαι· τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, ¹⁹ ἐγὼ δὲ ὡς ἄρνιον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνων· ἐπ' ἐμέ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρόν, λέγοντες Δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνηστῇ οὐκέτι. ²⁰ κύριε κρὶνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυφα τὸ
 21 δικαίωμά μου. ²¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθῶν τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχὴν μου, τοὺς λέγοντας Οὐ μὴ προφητεύσεις ἐπὶ τῷ ὄνοματι κυρίου, εἰ δὲ μὴ, ἀποθάνῃ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. ²² ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθάνουσιν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ, ²³ καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθῶν ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XII.

Δίκαιος εἶ κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ. τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐζήτησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες
 2 ἀθετήματα; ² ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν, ἐτεκνοποιήσαντο καὶ ἐποίησαν καρπὸν· ἐγγὺς εἶ σύ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν. ³ καὶ σύ κύριε γινώσκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου· ἄγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. ⁴ ἕως πότε πενήτησιν ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ; ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν. ⁵ σοὺ οἱ πόδες τρέχουσι καὶ ἐκλύουσίν σε· πῶς παρασκευάσῃ ἐφ' ἵππων, καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σου πέποιδας; πῶς ποιήσεις ἐν φρυγμᾷ τοῦ
 6 Ἰορδάνου; ⁶ ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου, καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πίστεύσης ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι πρὸς σὲ καλὰ. ⁷ ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἡγαπημένην ψυχὴν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς. ⁸ ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ, ⁹ ἔδωκεν ἐπ' ἐμέ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. ⁹ μὴ σπῆλαιον

15. FA* om ἡ 16. FA εκαλεσεν σε κυριος ... πυρ εν αυτη ... FA* om ἡ ... Ax FA ηχρεωθησαν ... ed. rom. σου, εις φω. περ. αυτης. ανηφθη 47. (FA κακίας σου· οἴκου ...) εποιησαν αυτοις 48. ιδον 49. Ax FA εγω ως ... FA* αγομενος ... κατα σου λεγοντες ... εμβαλωμεν, FA ενβαλωμεν ... αρτον τραχηλον αυτου ... και ονομα ... μνηστῇ επι 20. FA και δοκιμαζων ... FA ειδοιμι (*ειδυμι) 24. κυριος ο θεος ... προφητευσης 22. εν μαχ. πεσουνται 23. FA ενκαταλιμμα, (Ax ενκαταλειμμα) ... FA και pro οτι XII. 1. FA αθετημα, Ax αθετησει 2. ερριζωσαν, FA εριζωσαν ... Ax FA ετεκνοποιησαν ... FA om και εποιησαν 3. εδοκιμασας (... FA* μου pro σου) 4. πας χορτος ξηρανθησεται ... των κατοικ. αυτων· ηφανισας κτ. κ. π. και ειπαν 5. εκλυσουσιν ... FA παρασκευαζῃ ... FA* ου (corrigere σου?) pro σου ... FA* ποιησω εν φρυγματι (sic) 6. οτι οι ... om και ουτοι ... FA μη πιστευσεις ... λαλησουσιν επι σε 7. Ax FA ενκαταλ. 8. FA* εδωκαν

- 12 μαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ εἰσέγκουσάν μου. ¹² καὶ ἔρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Πᾶς ἄσχος πληρωθήσεται οἶνου· καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι
 13 πρὸς σέ Μὴ γνόντες οὐ γνωσόμεθα ὅτι πᾶς ἄσχος πληρωθήσεται οἶνου; ¹³ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς κατημένους υἱοὺς τοῦ Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφῆτας καὶ τὸν Ἰούδαν
 14 καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ μεθύσματα, ¹⁴ καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει κύριος, καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ
 15 οἰκτιρήσω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν. ¹⁵ ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε, καὶ μὴ ἐπαί-
 16 ρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ¹⁶ ὅτε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συ-
 17 μενεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιά θανάτου, καὶ τεθήσονται εἰς σκότος. ¹⁷ ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως, καὶ κατὰ ξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ πόμυνον κυρίου.
 18 ¹⁸ εἶπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσι Ταπεινώσθητε καὶ καθίστατε, ὅτι
 19 κατηρέσθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν. ¹⁹ πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· ἀποικίσθη Ἰούδας, συνετέλεσαν ἀποι-
 20 κίαν τελείαν. ²⁰ ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου, Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομέ-
 21 νους ἀπὸ βορρᾶ· ποῦ ἔστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δόξης σου;
 22 εἰς ἀρχὴν· οὐκ ὥδινες κατέξουσὶ σε κατὰ γυναικα τίκτουςαν; ²² καὶ ἐὰν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Διὰ τί ἀπήντησέ μοι ταῦτα; διὰ τὸ πληθὺς τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίστιά σου, παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου. ²³ εἰ ἀλλάξεται Αἰζάιφ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα
 24 αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνησέσθε εὖ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά. ²⁴ καὶ διέσπειρα
 25 αὐτοὺς ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. ²⁵ οὕτως ὁ κληρὸς σου καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει κύριος· ὡς ἐπελάθου μου καὶ ἤλπισας
 26 ἐπὶ ψεύδεσι, ²⁶ καὶ γὰρ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθή-
 27 σεται ἡ ἀτιμία σου ²⁷ καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτρίω-
 σις τῆς πορνείας σου· ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐώρακα τὰ βδελύγματά σου. οὐαὶ σοι Ἱερουσαλήμ, ὅτι οὐκ ἐκαθάρισθης ὀπίσω μου ἕως τίνος ἔτι.

XIV.

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΒΡΟΧΙΑΣ.

- 2 ² Ἐπένθησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν, καὶ ἐσκοτώ-
 3 θησεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέβη, ³ καὶ οἱ μεγιστᾶ-

41. Ax FA* ηκουσαν 43. FA* αυτων κατημενους υιου δαυειδ ... Ax FA om του prius ... επι θρονους α., FA επι θρονου αυτου (* αυτων) ... FA* τον ιουδα ... κατημενους εν ιερουσ. 44. FA* απο διασπορας αυτων 45. FA* ακουσαθε 46. θεω ημων 47. Ax FA om δε ... FA* κεχυ-
 σμενως 48. om και καθισατε ... της κεφαλης ... om υμων secund. 49. απωκεισθη (sed FA confirmat αποικισθη) ... Ax FA συνετελεσεν 20. τους οφθαλμους ... * ισραηλ pro ιερουσαλημ ... FA ειδε ... FA* απο βορραν 21. μαθητας εις αρχην ... Ax FA ουχ ωδινες ... ουχ ως γυναικα 22. om Δια ... της κακίας σου ... FA και ανεκαλυφθη ... Ax FA παραδειγματι-
 σθηναι 23. om αυτου ... δυνησεται 24. FA* om και ... διεφθειρα ... ερημον τοπον 25. Ax FA ουτος ... FA ο κληρονομος σου μερις ... επελ. νο-
 μου μου ... * η ηλπισας (videtur) 26. τα οπισθια σου κατα προσωπον σου 27. αι μοιχιαι σου ... Ax FA ο χρεμετισμος ... FA της πορνειας σου ... εκαθαρισθης XIV. 1. ο λογος ο γεναμενος πρ. ιερ. παρα κυριου περι τ. αβρ. 2. FA* κραυη

3. FA* απεστήσαν ... νεωτερ. αυτής ... ουχ ευρον, FA ουκ ευροσαν ... υδωρ, απεστρεψαν ... αγγια 4. εξελεειπεν ... om οι ... FA* επεκαλυψεν ... Αχ FA την κεφαλην 5. ετεκοσαν κ. εγκατελειπον 6. FA οναγροι pro ον. αγρ. ... FA ναπας, ειλικυσαν ... εξελεειπον ... in fine add απο λαου αδικιας 8. FA σωσεις ... FA ωσει αυτοχΰων ... Αχ FA εκκλειωναν 9. FA η pro μη 10. FA ουτως ειπεν ... ουκ ηυδοκησεν, FA ουκ ευδοκησεν ... Αχ FA των αδικιων 12. εαν ηηστεουσιν ... FA ευδοκω ... εν μαχαίρη ... FA συντελεθ 13. Ο ων δεσποτα κυριε ... FA ουχ οφθαλμ. (*οφθόμελα) μ. ουδε λιμ. ουκ ... εν ημιν ... FA* γης εν τω 14. FA* προφητεουσιν επι ... Αχ FA μαντίας 15. om επι ... Αχ FA καχω ουκ ... οι λεγοντες 16. διδοις ... μαχαίρης ... FA και λιμου, κ. ο. εστιν ... FA om και αι θυγατρ. αυτων 17. FA εφ οφθαλμους ... διαλεπτευσαν ... η θυγατρ. 18. τρανμ. ρομφαίας ... επορευθ. οδον ην 19. ed. rom. non interpg. post αγαθα

3. FA* απεστήσαν ... νεωτέρ. αυτής ... ουχ ευρον, FA ουκ ευροσαν
... υδωρ, απεστρεψαν ... αγγία 4. εξελείπειν ... om οι ... FA* επεκαλυ-
ψεν ... Ax FA την κεφαλὴν 5. ετεχοσαν κ. εγκατελείπον 6. FA αναγρῶν
pro ον. αγρ. ... FA ναπας, ειλχυσαν ... εξελείπον ... in fine add απο λαου
αδικιας 8. FA σωσεις ... FA ωσει αυτοχθῶν ... Ax FA εκκλησιων 9. FA
η pro μη 10. FA ουτως ειπεν ... ουκ ηνδοκησεν, FA ουκ ευδοκησεν ...
Ax FA των αδικιων 12. εαν νηστεουσιν ... FA ευδοκω ... εν μαχαίρη
... FA συντελω 13. Ο ων δεσποτα κυριε ... FA ουκ οφθαῖ (*οφθαλμοῖς)
... ουδε λιμ. ουκ ... εν ημιν ... FA* γης εν τω 14. FA* προφητεουσιν
επι ... Ax FA μαντιας 15. om επι ... Ax FA καχω ουκ ... οι λεγοντες
16. διδοις ... μαχαίρης ... FA και λιμου, κ. ο. εστιν ... FA om και αι
συγ. αυτων 17. FA εφ οφθαλμοις ... διαλείπευσαν ... η θυγατηρ 18.
τραυμ. ρομφαιας ... επορευθ. οδον ην 19. ed. rom. non interpg. post
αγαθα

21 ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. 21 κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου, μὴ ἀπολέσης ἕρπονιν δόξης σου· μνησθήτι, μὴ διασκεδάσῃς 22 τὴν διαθήκην σου τὴν μετ' ἡμῶν. 22 μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν ὑετί-ζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ εἶ αὐτός; καὶ ὑπο-μενοῦμέν σε, κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.

XV.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ' Ἐὰν στῇ Μωυσῆς καὶ Σαμουὴλ πρὸ προσώ-
που μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν τοῦτον,
2 καὶ ἐξελεύσονται. 2 καὶ ἔσται ἔὰν εἴπωσι πρὸς σέ Ποῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος "Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ
ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμὸν, εἰς λιμὸν· καὶ ὅσοι εἰς
3 αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν. 3 καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἶδη,
λέγει κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν, καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμόν, καὶ
τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ διαφθοράν.
4 4 καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ
Μανασσῆ υἱὸν Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἱερου-
5 σαλήμ. 5 τίς φείσεται ἐπὶ σοί, Ἱερουσαλήμ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς
6 ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι; 6 σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὅπως πορεύσῃ,
7 καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς. 7 καὶ
διασπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ, ἐν πύλαις λαοῦ μου ἡτεκνώθησαν, ἀπώλεσαν
8 τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν, 8 ἐπληθύνθησαν αἱ χεῖραι αὐτῶν ὑπὲρ
τὴν ἄμμοον τῆς θαλάσσης· ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα νεανίσκους ταλαιπωρίαν ἐν
9 μεσημβρίᾳ, ἐπέβριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαφνης τρόμον καὶ σπουδὴν. 9 ἐκενώθη ἡ
τίκτουσα ἐπτά, ἀπεκόκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυν ὁ ἥλιος αὐτὴ ἔτι μεσοῦσης
τῆς ἡμέρας, κατησχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοιπούς αὐτῶν εἰς μάχαι-
10 ραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. 10 οἵμοι ἐγώ, μήτηρ, ὡς τινὰ με ἔτε-
κες ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ· οὔτε ὠφέλησα, οὔτε
11 ὠφέλησέν με οὐδεὶς· ἡ ἰσχὺς μου ἐξέλειπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. 11 γέ-
νοιτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν· εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν
12 αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. 12 εἰ γνω-
13 σθήσεται σίδηρος; καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν ἡ ἰσχὺς σου. 13 καὶ τοὺς θησαυ-
ροὺς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ
14 ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. 14 καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν
τῇ γῇ ἣ οὐκ ἤδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ὑμᾶς καυ-
15 θήσεται. 15 κύριε, μνησθήτι μου καὶ ἐπίσκεψαί με, καὶ ἀσώωσόν με ἀπὸ τῶν
καταδικόντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γινώμι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὄνειδισμόν

24. FA κοπασον δη δια ... σου μετ' ημων 22. FA εν ιδωλοις ... Ax FA om κυριε ... FA ταυτα παντα XV. 4. cod. alex. item ed. rom. μω-
σης ... ααρων pro σαμουηλ ... Ax FA εξελθωσαν 2. κυριος ο θεος ...
FA* χαραν bis pro μαχαιραν 3. Ax FA τεσσαρα ... Ax FA και εις διαφθ.
4. μανασση υι. εξεκια ... Ax FA βασιλεα 5. FA η τις pro και τις ... FA
επ ιρηνην (in Ax εποικησεν usque απεστραφης rescripta; antea pauciora)
6. οπισω μου ... την χειρ. μου επι σε 7. FA* om και διασπερω αυτους
... και διαφθερω εν διαφθορα ... FA* om μου ... FA* ητεκνωθη ... FA
om απωλεσ. τ. λα. μου 8. Ax FA om αι ... FA υπερ αμμον ... FA νεα-
νισκου ... FA επεριψα ... Ax FA* εξεφνης 9. FA* εγεννηθη pro εκενωθη
... FA αυτη επιμεσοουσης ... FA εναντι 10. Ax FA οίμοι ... FA μητηρ
... FA* ω τινα pro ως τινα ... FA διακρ. εν παση τη γη, Ax διακρ. τη
γη ... FA ουδε ωφελησεν με ουδε εις (correctum ουδεις) ... εξελειπεν
11. ed. rom. κατευθυνοντων (κατευθ. Ax FA) 12. FA* γνωσεται 13. FA
δωσ ως ανταλλαγμα ... κακίας pro αμαρτίας 14. καταδουλωσουσιν 15. FA
Ax FA ασωωσον ... FA με εκ των

¹⁶ ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου, συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος 16 σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμοί, κύριε παντοκράτωρ. ¹⁷ οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παι- 17 ζόντων, ἀλλὰ εὐλαβούμενη ἀπὸ προσώπου χειρὸς σου· καταμόνας ἐκάστήμην, ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην. ¹⁸ ἔνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσίν μου; ἡ πληγὴ 18 μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδές, οὐκ ἔχον πίστιν. ¹⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκατα- 19 στήσω σε καὶ πρὸ προσώπου μου στήσῃ· καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀνα- ξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς. ²⁰ καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὀχυρὸν 20 χαλκοῦν· καὶ πολεμήσουσι πρὸς σέ, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σώζειν σε ²¹ καὶ τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ 21 λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

XVI.

Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ² καὶ οὐ γεν- 2 νηθήσεται σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος 3 περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυῖων αὐτούς, καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ⁴ Ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀπο- 4 θανοῦνται, οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται. ⁵ τάδε λέγει 5 κύριος Μὴ εἰσελθῇς εἰς ὕλασιν αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κόψασθαι, καὶ μὴ πενήθῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου. ⁶ οὐ μὴ κόψονται αὐτούς οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσουσι καὶ οὐ ξυρηθῇ- 6 σονται, ⁷ καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τε- 7 θνηκότη· οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ αὐτοῦ. ⁸ εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύσῃ σὺ συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φα- 8 γεῖν καὶ πιεῖν. ⁹ διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω 9 ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης. ¹⁰ καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγεῖλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ 10 εἰπωσι πρὸς σέ Διὰ τί ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἕναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν; ¹¹ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀνδ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες 11 ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ ὥχοντο ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἔφυ-

18. ιασομαι ... FA* γεινομενη ... μοι εγεννηθη ... Ax FA ψευδος ... ουκ εχων, FA* ουκ εσχον 19. Ax FA* απο αξιου ... Ax FA ως στομα 20. FA σε εν τω ... FA πολεμησωσι ... om προς 21. Ax FA om του ... FA om λυτρωσομαι σε XVI. 2. FA* εκινω pro τούτω 3. Ax FA και των θυγατερων ... FA των γεγεννημενων εν ... FA* μη- 4. FA και ου κοπησονται ... ουδε ταφησονται ... Ax FA*

παραδιγμα ... Ax FA om εσονται secundum ... εν μαχαيره 5. FA αυτουων ... και πενηθης, FA και μη πενηθεις ... Ax FA* αφεστηκα 6. ου κο- 7. ουκ ελθουσι, FA ου μη κοψονται ... FA ουδ (* ουδε) εντομιδας ποιησουσιν ... ουδε μη ξυρησονται, FA και ου μη ξυρηθησονται 7. FA* εις παρακλη- 8. εις πατρει αυτου η επι μητρι αυτου 8. FA om ου ... ου του καθεισαι 9. Ax FA υμων εν ταις ... *om και post χαρας 10. Ax FA απαγγελεις ... om τούτω ... FA* om κυριος ... Ax FA απαντα ... εναντιον 11. FA ερεις αυτοις ... εγκατελειπον ... οι πατερ. αυτων ... om και προσεκυν. αυτοι ... εγκατελειπον

12 λάζαντο, ¹² καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ
13 μὴ ὑπακούειν μου. ¹³ καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ἤδεите ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις
14 οἳ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰ-
15 γύπτου, ¹⁵ ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ
ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς
16 τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἀλειτουργοὺς τοὺς πολλοὺς, λέγει κύριος, καὶ ἀλειψουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα
ἀποστέλλω τοὺς πολλοὺς θηρευτὰς, καὶ θηρεύουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς
17 ὄρου καὶ ἐπάνω παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. ¹⁷ ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα
18 αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου. ¹⁸ καὶ ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς κακίας
αὐτῶν καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς ἡν-
19 σιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημ-
19 μέλησαν τὴν κληρονομίαν μου. ¹⁹ κύριε, σὺ ἰσχύς μου καὶ βοήθειά μου καὶ
καταφυγή μου ἐν ἡμέραις κακῶν· πρὸς σὲ ἔβην ἡξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς
γῆς καὶ ἐροῦσιν Ὡς ψευδῆ ἐκτῆσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἰδῶκα, καὶ οὐκ
20 ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα. ²⁰ εἰ ποιήσει ἐναντὶ ἄνθρωπος θεοῦ, καὶ οὗτοι
21 οὐκ εἰσὶ θεοί; ²¹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν
χειρὰ μου, καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώσονται ὅτι ὄνομά
μου κύριος.

XVII.

5 ⁵ Ἐπικατάρatos ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον, καὶ στη-
ρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ κυρίου ἀποστῇ ἡ καρδία
6 αὐτοῦ· ⁶ καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρική ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὀφείλει ὅταν ἔλθῃ
τὰ ἀγαθὰ, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἀλίσιοις καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀλμυρᾷ ἣτις
7 οὐ κατοικεῖται. ⁷ καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ
8 ἔσται κύριος ἐλπίς αὐτοῦ· ⁸ καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθνησὺν παρ' ὕδατα, καὶ
ἐπὶ ἱμάδα βαλεῖ ῥίζαν αὐτοῦ· οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καύμα, καὶ ἔσται
ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλώδη, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται, καὶ οὐ
9 διαλείψει ποιῶν καρπόν. ⁹ βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπος ἔστι,
10 καὶ τίς γινώσκει αὐτόν; ¹⁰ ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νε-
φροὺς, τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρπούς
11 τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. ¹¹ ἐφώνησε πέρδιξ, συνήγαγεν αὐτὴ οὐκ ἔτεκε· ποιῶν
πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως, ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν
12 αὐτόν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων. ¹² Ἠρόνος δόξης ὑψωμένος,

12. FA* καὶ ὑμεῖς οὐκ ἐπορεύεσθαι ὑπὲρ ... ἐραστων 13. *om ἀπο
τῆς γῆς ταύτης ... FA εἰς γῆν ... FA* ἣν οὐκ ἰδεῖτε ... om ἐκεῖ 15. FA
ἀπο γῆς βορραν (v erasum) τον οικ. ἰσραηλ ... FA* οὐκ pro οὐ ... FA*
γῆν ταυτην ἣν 16. FA ἀποστέλλω ἀλειεις (correctum ἀλειεις) πολλους ...
ἀλειεις ... Ax FA* ἀποστελω ... τοὺς σοφοὺς θηρευτας ... FA* καὶ ἐπα-
νω ... βουνου υψηλου 17. FA αὐτων οὐκ ἐκρύβησαν ἀπὸ προσώπου μου
καὶ οὐκ ἐκρύβη ... FA* ὀφθαλμ. αὐτων 18. Ax FA ἀδικιας pro κακίας
19. om συ ... FA ἐν ἡμέρα 21. FA οτι ἐγὼ κυριος ὀνομα μοι κυριος
(* om on. μ. κυρ.) XVII. 5. FA om ὁ ... FA* σαρκαν, * σαρκας ... FA
om ἐπ αὐτον ... FA* ἀπεστη 6. FA* om ἡ bis ... * ἀγριομυρική ... Ax FA
ἡ οὐκ οφείλει ... ἐν τῇ ἐρημῳ, FA* ἐν ἐρημοις ... FA* κατοικηθήσεται
8. Ax FA ριζας ... Ax FA* καὶ οὐ φοβηθ. ... ἐν αὐτω ... FA* ποιουν
10. FA καρδίας, δοκιμάζων 11. ed. rom. ἐτεκε, ποιων 12. ὑψωμενος

ἀγίασμα ἡμῶν, ¹³ ὑπομονή Ἰσραὴλ, κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε κατα- 13
 σχυνθήτωσαν, ἀφροσύνη ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν
 ζωῆς τὸν κύριον. ¹⁴ ἴασαί με κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωθήσο- 14
 μαι, ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ. ¹⁵ Ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρὸς μέ Πού· ἔστιν ὁ λό- 15
 γος κυρίου; ἐλθέτω. ¹⁶ ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω σου, καὶ 16
 ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα, σὺ ἐπέστη· τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν
 χειλέων μου πρὸ προσώπου σου ἔστι. ¹⁷ μὴ γεννηθῇς μοι εἰς ἄλλοτρίωσιν, φει- 17
 δόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ. ¹⁸ καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκοντές με, καὶ μὴ 18
 καταισχυνθῶ ἐγώ· πτοηθῆσαν αὐτοί, καὶ μὴ πτοηθῶ ἐγώ· ἐπάγαγε ἐπὶ
 αὐτοὺς ἡμέραν πονηράν, δισδὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς. ¹⁹ τάδε λέγει 19
 κύριος Βάδισον καὶ στήθι ἐν ταῖς πύλαις υἱῶν λαοῦ σου, ἐν αἷς εἰσπορευού-
 νται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν
 πάσαις ταῖς πύλαις Ἰερουσαλὴμ ²⁰ καὶ ἔρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυ- 20
 ρίου, βασιλεῖς Ἰούδα καὶ πᾶσα Ἰουδαία καὶ πᾶσα Ἰερουσαλὴμ, οἱ εἰσπο-
 ρευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις ²¹ Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε τὰς 21
 ψυχὰς ὑμῶν καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ
 ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ἰερουσαλὴμ, ²² καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ 22
 οἰκῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε· ἀγιά-
 σατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καθὼς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν. καὶ
 οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, ²³ καὶ ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον 23
 αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκούσαι μου καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι
 παιδείαν. ²⁴ καὶ ἔσται ἐὰν εἰσακούσῃτέ μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν 24
 βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 καὶ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν πᾶν ἔργον, ²⁵ καὶ εἰς- 25
 λεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμε-
 νοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἄρμασι καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ
 καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ·
 καὶ κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁶ καὶ ἤξουσιν ἐκ τῶν πό- 26
 λεων Ἰούδα, καὶ κυκλόθεν Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐκ γῆς Βενιαμὴν καὶ ἐκ γῆς
 πεδινῆς καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες ὀλοκαυτώματα
 καὶ θυσίας καὶ θυμιάματα καὶ μάννα καὶ λίβανον, φέροντες αἶνεσιν εἰς οἶκον
 κυρίου. ²⁷ καὶ ἔσται ἐὰν μὴ ἀκούσῃτέ μου τοῦ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαβ- 27
 βάτων, τοῦ μὴ αἰρεῖν βαστάγματα καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις Ἰερου-
 σαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς
 καὶ καταφάγεται ἄμφοδα Ἰερουσαλὴμ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.

13. FA* υπομονης ... καταλειποντες ... FA* ante εσχυνθητωσαν (*κα-
 ταισχυνθ.) add πτοηθησαν αυτοι και μη πτοηθην εγω (corrigere ego) ...
 FA*.* απο της γης εγγραφητωσαν ... εγκατελειπον 14. *om σωσ. με και
 σωθησομαι ... FA*.* οτι το καυχημα ... om οτι ... om συ 15. Ax
 FA ελθτω 16. επιστασαι ... προσωπου μου 17. FA* om εν ημερα πο-
 νηρα 18. πτοηθην pro κατασχυνθην ... om πτοηθην ... λιμον πο-
 νηραν ... FA συντριμα 19. εν πυλαις υιων ... FA* εισπορευονται (*.* add
 βασιλεις ιουδα και εν αις εκπορευονται εν αυταις, sed εν αυταις gur-
 sus erasmus est) εν αυταις και εν πασαις 20. ερ. προς αυτους ... Ax
 FA om τον ... om και πασα ιουδ. ... FA πασα η ιουδ. 21. (*μη
 φυλασσ.) ... τας φυλακας υμων 21. 22. FA* om και μη εκπορ. τ.
 π. ιερ. 22 και μη εκφερ. (FA*.* φερεται, sed correctum est εκφερ.)
 usq. ημερα τ. σαββ. 22. οικων (... ημων) 23. εισακουσαι ... om και
 του μη δεξ. παιδ. 24. ακουσητε ... FA* om και αγιαζ. τ. ημ. τ. σαββα
 των 25. FA ιπποις, αυτοι ... FA αυτων και οι ανδρες ... om εν ... κα-
 τοικησεται 26. βενιαμειν ... Ax FA εκ της πεδινης ... FA θυσιαν (*.*
 add και) θυμιαματα, Ax θυσιαν και θυμιαμα 27. Ax FA εισακουσητε ...
 Ax FA*.* om μη tertium

XVIII.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

- 2 ΑΕΙΩΝ 2^a Ἀνάστηθι καὶ κατὰ βῆθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ
 3 τοὺς λόγους μου. 3 καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει
 4 ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων, 4 καὶ ἔπεσε τὸ ἀγγεῖον ὃ αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν
 5 αὐτοῦ· καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον κατ'ὡς ἤρесе ἐνώπιον
 6 αὐτοῦ ποιῆσαι. 5 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 6 Εἰ κατ'ὡς ὁ κε-
 7 ραμὲς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πη-
 8 λὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστὲ ἐν χερσὶ μου. 7 πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος ἢ ἐπὶ
 8 βασιλείαν τοῦ ἐξῆραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν, 8 καὶ ἐπιστραφή τὸ ἔθνος
 9 ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανόησω περὶ τῶν κακῶν ὧν
 10 ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. 9 καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλείαν
 11 τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύσθαι, 10 καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ
 12 ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανόησω περὶ τῶν ἀγα-
 13 θῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. 11 καὶ νῦν εἶπον πρὸς ἄνδρας Ἰούδα
 12 καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ' ὑμᾶς κακὰ,
 13 καὶ λογίζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐ-
 14 τοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. 12 καὶ εἶπαν
 15 Ἄνδριόμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα, καὶ ἕκαστος
 16 τὰ ἀρεστά τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. 13 διὰ τοῦτο τάδε λέ-
 17 γει κύριος Ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσι, τίς ἤκουσε τοιαῦτα φρικτὰ ἃ ἐποίησε
 18 σφόδρα παρ' ἐνός Ἰσραὴλ; 14 μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοί, ἢ χεῖν ἀπὸ
 15 τοῦ Διβάνου; μὴ ἐκκλίνη ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμενον; 15 ὅτι ἐπελάθοντό
 16 μου λαός μου, εἰς κενὸν ἐθυμίασαν, καὶ ἀσπενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
 17 σοφίους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν, 16 τοῦ
 17 τάξει τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπο-
 18 ρευόμενοι δι' αὐτῆς ἐκοττήσονται καὶ κινήσουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. 17 ὡς
 18 ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν, δεῖξω αὐ-
 19 τοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν. 18 καὶ εἶπαν Δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερε-
 20 μίαν λογισμόν, ὅτι οὐκ ἀπολείται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ
 21 καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσει, καὶ ἀκου-
 22 σόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. 19 εἰσάκουσόν μου κύριε, καὶ εἰσάκουσον
 20 τῆς φωνῆς τοῦ δικαϊματός μου. 20 εἰ ἀνταποδίδοται ἀντὶ ἀγαθῶν κακὰ;
 21 ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἐκρυ-
 22 ψάν μοι· μνηστῆρι ἐστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου τοῦ λαλήσαι ὑπὲρ αὐ-
 23 τῶν ἀγαθῶν, τοῦ ἀποστρέφαι τὸν θυμὸν σου ἀπ' αὐτῶν. 21 διὰ τοῦτο δὸς

XVIII. 3. FA εἰς οἶκον 4. FA διεπεσεν ... ἀγγιον ... FA το ἀγγιον
 αὐτου (* add ο) ἐποίει ... πάλιν αὐτο ἐποίησεν ἀγγιον ... FA ἀγγιον ...
 Ax FA το ποιῆσαι 6. ἐν ταῖς χερσὶ μ. 7. FA* ἐπὶ ἔθνη ... FA καὶ ἐπι
 πρὸ ἢ ἐπὶ ... ἐπὶ βασιλείας 8. ἐπιστρεψή ... om αὐτῶν ... Ax FA περὶ
 παντῶν τῶν ... ὧν ἐλάλησα 9. ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας 10. Ax FA
 ποιήσουσι (-σιν Ax) ... τὴν φωνὴν 11. FA* ἐνίπον πρ. ἀνδρα ... FA ἐν
 ἱερουσαλὴμ ... FA* λογιζομαι ... ἀπο τῆς οδοῦ ... FA ποιησεται (* add τα)
 ἐπιτηδεύματα 12. FA* πορευσόμεθα 13. ἐποι. μοι σφόδρα ... Ax FA
 παρ' ἐ. ἱερουσαλὴμ 14. FA* om μὴ pr. 15. Ax FA ἐπελάθοντο ... Ax FA
 ο λαός μου ... FA* ἐθυμίασεν ... FA ὁδὸν εἰς πορίαν, Ax ὁδὸν πορίας
 16. συρρηγμα ... παραπορευομενοι ... τὰς κεφαλὰς ... FA om τὴν 17.
 τῶν ἐχθρῶν 18. Ax FA δευτε λογισώμεθα ... FA* ἱερεων et συνετων ...
 αὐτον γλώσσει ... FA λόγους αὐτῶν 19. καὶ ἐπακουσον τῆς 20. Ax FA
 ἀνταποδιδότε ... Ax FA om μοι ... FA* τὴν θυραν σου

τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμόν, καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας· γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χήραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθωσαν ἀνηρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ. ²² γεννηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς ληστὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμέ. ²³ καὶ σὺ κύριε ἔγνωσ ἅπασαν τὴν βουλήν αὐτῶν ἐπ' ἐμέ εἰς θάνατον· μὴ ἀθώωσής τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψῃς· γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ σου ποιήσων ἐν αὐτοῖς.

XIX.

Τότε εἶπε κύριος πρὸς μέ Βάδισον καὶ κτήσαι βικὸν πεπλασμένον ὀστράκινον, καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, ² καὶ ² ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν προθύρων πύλης τῆς χαρσεῖθ, καὶ ἀνάγνωνθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἂν λαλήσῃ πρὸς σέ, ³ καὶ ἔρείς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις Ἰάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσῃ τὰ ὦτα αὐτοῦ, ⁴ ἄνθ' ὧν ἐγκατέλειπόν με καὶ ἀπηλλοτριώσαν τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἄλλοτριοῖς οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἐπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθώων, ⁵ καὶ ὠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βάαλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρί, ἃ οὐκ ἐνετείλαμην οὐδὲ διενεσήτην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ⁶ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ ἔτι Διάπτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ Ἐννόμ, ἀλλ' ἡ Πολυάνδριον τῆς σφαγῆς. ⁷ καὶ σφάξω τὴν βουλήν Ἰούδα καὶ τὴν βουλήν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ καταβάλῃ αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἐν χερσὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ⁸ καὶ κατὰ τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συρισμόν· πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτῆς σκυθροπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς. ⁹ καὶ ⁹ ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν, καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἢ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. ¹⁰ καὶ συντρίψεις τὸν βικὸν κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ, ¹¹ καὶ ἔρείς ¹⁴

21. μαχαίρης, FA* om μαχαίρας ... ατεκνοι χηραι ... αυτων εστω-
τες ανηρημενοι εν θανατω ... εν μαχαίρη 22. επαγαγε επ ... FA* αφωνων
... FA* ενεχειρωσαν ... συλλημψιν, FA συνλημψιν 23. κυριε κυριε ... FA
πασαν ... βουλ. αυτ. ην εβουλευσαντο επ ... FA* επ εμοι ... Ax FA αθωω-
σης ... Ax FA αμαρτ. των πατερων αυτων ... FA* om σου ante μη ...
και μη εξαλ. ... FA θυμω ... ποιησον αυτοις XIX. 4. FA* om οστρα-
κινον ... λαου σου κ. α. των πρεσβυτερων των ιερ. 2. της πυλης, FA πυ-
λων ... FA* χαρσειθ (*πρωταρσις i. e. θαρσις) ... λογους ους εαν, FA
λογους ους αν 3. ακ. λογους, FA ακ. τους λογους ... om και ανδρ. ιουδα
... om εν prius ... FA om και οι εισπορ. ε. τ. π. ταυταις ... om αυτα
... FA ** αμφοτερα τα ωτα 4. εγκατελειπον ... FA αθωων 5. post
ενετειλα add ουδε ελαλησα 6. κληθ. επι (corrige επι?) τω ... om επι
7. εν μαχαίρη ... FA εναντι ... FA χερσιν (** add των) ζητ. 8. και ταξω
... FA* και εις συριγμον, Ax και συριγμον ... FA* πορευομενος ... FA*
ταυτης pro πασης 9. FA om αυτων secundum ... Ax FA εν πολιορκια
(ed. rom. πολυορκια) 10. τ. βικ. τουτον

Τάδε λέγει κύριος Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην
 12 καὶ ὡς συντρίβεται ἄγγος ὁστράκινον, ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι. ¹² οὕτως
 ποιήσω, λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ
 13 δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν. ¹³ καὶ οἱ οἰκοὶ Ἱερουσαλήμ
 καὶ οἱ οἰκοὶ βασιλέων Ἰούδα ἔσονται καὶ ὡς ὁ τόπος ὃ διαπίπτων, ἀπὸ τῶν
 ἀκαθαρσίων αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμά-
 14 των αὐτῶν πᾶσιν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδάς θεοῖς ἄλλο-
 15 τείοις. ¹⁴ καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπίτσεως, οὐ ἀπέστειλεν αὐτὸν
 κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι, καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε
 πρὸς πάντα τὸν λαόν. ¹⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν
 ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἅπαντα
 τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν, ὅτι ἐσκήλην τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ
 μὴ εἰσακούειν τῶν ἐντολῶν μου.

XX.

Καὶ ἤκουσε Πασχώρ ὁ υἱὸς Ἐμμήρ ὁ ἱερεὺς, καὶ οὗτος ἦν κατεστα-
 μένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου, τοῦ Ἱερεμίου προφητεύοντος τοὺς λόγους τού-
 2 τος. ² καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν καταράκην ὃς ἦν ἐν
 3 πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερώου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. ³ καὶ ἐξήγαγε
 Πασχώρ τὸν Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὐχὶ
 4 Πασχώρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά σου ἀλλ' ἢ Μέτοικον. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος
 Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται
 ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄψονται· καὶ σὲ καὶ πάντα
 Ἰούδα δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καὶ
 5 κατακόψουσιν ἐν μαχαίραις. ⁵ καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύ-
 της καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως
 6 Ἰούδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ⁶ καὶ σὺ
 καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ
 ἐν Βαβυλῶνι ἀποθάνη, καὶ ἐκεῖ ταφῆσθαι σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἱς
 7 ἐπροφύτευσας αὐτοῖς ψευδῇ. ⁷ ἡπάτησάς με κύριε καὶ ἡπατήσῃς, ἐκράτησας
 καὶ ἡδυνάσθης· ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμε-
 8 νος. ⁸ ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσομαι, ἄσπετον καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσο-
 9 μαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμόν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν
 10 τοῖς ὁδοῦ μου, καὶ παρῆμαι πάντοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν, ¹⁰ ὅτι ἤκουσα
 ψόγον πολλῶν συναθροισμένων κυκλόθεν· Ἐπισύστητε, καὶ ἐπισυστῶμεν ἐπ'
 αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ εἰ ἀπατη-

11. FA om ετι 12. FA οτι ουτως ... FA* om ποιησω ... FA ειπεν
 κυριος ... τω τοπ. τουτ., λεγει κυριος, τοις ... FA* πολ. αυτην ... om
 ταυτην ... FA* in fine add γην 13. FA in oi xis. ιερ. και (*.* add oi) οι-
 κοι ... FA om απο ... Ax FA om αυτων prius ... εθυμιωσαν ... om αυ-
 των secundum ... στρατεια 14. ιερειας ... διαπτ. του τοπου ταφεθ ...
 FA ης pro ου ... om εκει ... Ax FA* εν αυλη 15. ταυτην κακα και επι
 τας πολ. πασας και ... FA επι τας πολεις και τας ... Ax FA επ αυτην
 και επι τας πολεις αυτης ... FA τον αυχνα αυτων ... των λογων μου
 XX. 1. Ax FA πασχωρ υιος ... FA και αυτος ην ... κατεσταμενος 2. FA
 αποτεταγμενου 3. Ax FA εκαλεσεν κυριος το ... * μετοικον 4. δια τουτο
 ταδε ... εν μαχαيره ... Ax FA*.* ιουδαν ... κατακ. αυτους εν μαχαира
 5. πασαν την ... εχθρων αυτων 6. FA* πορευεσθε 7. FA εκρατησας με
 κ. ηδυνασθη* και εγενομην 8. FA χλευασμα 9. om ετι ... τουτω pro
 αυτου ... Ax FA οσσειος 10. FA* επι pro οτι ... FA* επισιτηται ... επ αυτον

ῥήσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ ληψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.
¹¹ ὁ δὲ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίωξαν καὶ νοῆ- 11
 σαι οὐκ ἠδύναντο· ἥσυχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν, αἱ
 δὲ αἰῶνες οὐκ ἐπιλησθήσονται. ¹² κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνῶν νεφροὺς 12
 καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκά-
 λυψα τὰ ἀπολογημάτά μου. ¹³ ἄσπετε τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλατο 13
 τὴν ψυχὴν πένητος ἐκ χειρὸς πονηρευομένων. ¹⁴ ἐπικατάρatos ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ 14
 ἐτέχθη ἐν αὐτῇ, ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκε με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπεικτική·
¹⁵ ἐπικατάρatos ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρὶ μου λέγων· Ἐτέχθη 15
 σοι ἄρσεν· εὐφραίνόμενος ¹⁶ ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέ- 16
 στερφε κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη. ἀκουσάτω κραυγῆς τῷ πρωὶ καὶ ἀλα-
 λαγοῦ μεσημβρίας, ¹⁷ ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με ἐν μήτρᾳ καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ 17
 μου τάφος μου καὶ ἡ μήτηρ συλλήψεως αἰωνίας. ¹⁸ ἵνα τί τοῦτο ἐξήλθον ἐκ μή- 18
 τρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου;

XXI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
 ΟΤΕ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΕΔΕΚΙΑΣ ΤΟΝ
 ΠΑΣΧΩΡ ΥΙΟΝ ΜΕΛΧΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΟΝΙΑΝ ΥΙΟΝ ΒΑΣΑΪΟΥ ΤΟΝ
 ΙΕΡΕΑ ΛΕΓΩΝ

² Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφίστηκεν 2
 ἐφ' ἡμᾶς, εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θουμάσια αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσε-
 ται ἀφ' ἡμῶν. ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰερემίας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς Σεδεκίαν 3
 βασιλέα Ἰούδα ⁴ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέψω τὰ ὄπλα τὰ πο- 4
 λεμικά ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκε-
 κλεικῶτας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους· καὶ συναξῶ αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως
 ταύτης, ⁵ καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένη καὶ ἐν βραχίονι κρα- 5
 ταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς μεγάλης· ⁶ καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦν- 6
 τας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ,
 καὶ ἀποθάνουσιν. ⁷ καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος Δώσω τὸν Σεδεκίαν 7
 βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ
 πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς
 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν
 αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας· οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ οἰκτιρήσω
 αὐτούς. ⁸ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα 8
 πρὸς προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου· ⁹ ὁ κα- 9
 τήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνει ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκ-
 πορευόμενος προσχωρήσει πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικῶτας ὑμᾶς

40. Ax FA ληψόμεθα 41. καὶ pro ■ δε ... (μαχητῆς ...) ἰσχυρὸς
 42. FA εἰδοίμι ... FA* om τα 43. Ax FA om την ... χειρ. στερεωτέρων
 αὐτου, FA χειρ. στερεωτέρων (*-στερων καὶ) πονηρευομένων 44. ἡ εγε-
 νηθη pro εν η ετεχθη ... FA η ετεκεν pro εν η ετ. 45. FA αρσεν
 46. εσται ... FA* ακουσατε κραυγῆς ... Ax FA το πρωι 47. εν μητρα
 μητρος ... Ax FA συλληψεως 48. FA* εκ μητρος ... FA* μοχλους pro
 πονους ... FA om κα ante διετελεσαν XXI. 1. ιερεμιαν οτι ... FA*
 om προς αυτον ... υι. μασσαιου, FA υι. μασεου ... FA* τον ιερα 2. Ax
 FA τον κυριον ... οτι ο βασ. ... FA* om αφ ημων (supplet*) 4. συγ-
 κλειοντας ημας, FA συγκεκλιcot. ημ. ... Ax FA om και συναξω αυτους
 5. FA υμας εγω ... εντεταμενη ... FA βραχ. υψηλω (* add και) κρατειω
 ... οργης και παροργισμού μεγαλυ 6. FA* om εν sec. 7. FA* ουτω ...
 FA* βασιλεαν ... FA* παιδ. αυτων ... Ax FA τ. λ. τον καταλ. ... φεισ.
 επ αυτους 8. FA ειδου δεδωκα 9. συγκεκλιcotας, FA συγκεκλιcotας

- 10 ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ φυγὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα καὶ ζήσεται. ¹⁰ διότι ἐσθίριχα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ· εἰς χειρὰς βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρὶ.
- 11 12 ¹¹ ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε λόγον κυρίου· ¹² οἶκος Δαυὶδ, τάδε λέγει κύριος Κρίνατε πρῶτ' κρίμα καὶ κατευθύνετε, καὶ ἐξέλευσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργὴ μου καὶ καυθή-
13 σεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. ¹³ Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα Σὶρ τὴν πεδινὴν, τοὺς λέγοντας Τίς πτοήσῃ ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύ-
14 σεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν; ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

XXII.

- Τάδε λέγει κύριος Πορεύου καὶ κατάρβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
2 Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον, ² καὶ ἐρεῖς Ἄκουε λόγον κυρίου, βασιλεῦ Ἰούδα ὁ κατήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ
3 λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις, ³ Τάδε λέγει κύριος Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδι-
4 κούντος αὐτόν, καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε,
5 καὶ μὴ ἀσεβεῖτε, καὶ αἷμα ἀδῶν μὴ ἐκχέτε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ διότι ἐάν ποιοῦντες ποιήσῃτε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις
6 τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς κατήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ'
7 ἀρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν. ⁵ ἐάν δὲ μὴ ποιήσῃτε τοὺς λόγους τούτους, κατ' ἐμαυτοῦ ὥμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς
8 ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος. ⁶ ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασι-
9 λέως Ἰούδα Γαλαὰδ σὺ μοι ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου, ἐάν μὴ θῶ σε εἰς ἔρημον,
10 πόλεις μὴ κατοικηθήσονται, ⁷ καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ὀλοθρευόντα ἄνδρα καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσι τὰς ἐκλεκτάς κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς
11 τὸ πῦρ. ⁸ καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἐρεῖ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Διὰ τί ἐποίησε κύριος οὕτως τῇ πόλει ταύτῃ τῇ με-
12 γάλῃ; ⁹ καὶ ἐροῦσιν Ἄνθ' ὧν ἐγκατέλειπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν,
13 καὶ προσεκύνθησαν θεοῖς ἄλλοτρίοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. ¹⁰ μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι
14 οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι οὐδὲ ὀψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. ¹¹ διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Σελλήμ υἱὸν Ἰωσία τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐ-
15 τοῦ, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου, Οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ ἔτι, ¹² ἀλλ' ἢ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ οὐ μετόπισθα αὐτὸν ἐκεῖ ἀποθάνεται, καὶ τὴν γῆν ταύτην
16 οὐκ ὀψεται ἔτι. ¹³ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργάται δωρεάν, καὶ
17 τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. ¹⁴ ὠκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμ-
18 μετρον, ὑπερῶα ῥιπιστα δισταλμένα θύρῃσι καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ

10. FA* ὅτι ... εσθίριχα, FA*... εσθίριξα 12. FA το πρῶι ... FA κατευθύνεται (*om θυ) 13. Ax FA πεδινην (Ax παιδ.) 14. (θυμω ...) και κατεδετα XXII. 4. FA* επ οικον, *... εἰς οικον 2. FA* βασιλεως ... FA*... post συ add και οι παιδες, erasil *... εν ταις π. τ., FA τας πυλας ταυτας 3. FA καταδυναστευσητε 4. FA εἰσελευσεται ... FA*... βασιλεως, Ax βασιλεις και αρχοντες 6. FA του βασιλεως 7. εἰσαξω ... FA επι σοι ... Ax FA ανδρα ολοθρ. (Ax ολεθρ.) 8. FA* ελευσονται ... Ax FA ερουνσιν ... Ax FA τη μεγαλη ταυτη 9. Ax FA*... εγκατελειπον (FA ενκ.) ... του θεου 10. αναστρεφει (οτι usque αναστρε in rasura) ... FA ετι και ου μη ιδη την 11. FA οτι ... Ax FA υιον ιωσια (Ax ιωσιου) τω βασιλευοντι αντι ιωσια ... FA ανακαμψει ... Ax FA εχει ουκετι 12. Ax FA om ταυτω 13. ω ο οικοδ. την οικ. α. ουκ εν δικαιοσυνη 14. FA συν-μετρον (7. FA ενβαλουσιν)

κεχρισμένα ἐν μίλτῳ. ¹⁵ μὴ βασιλευσῆς, ὅτι σὺ παροξυνῇ ἐν Ἀχαῖ τῷ πατρὶ ¹⁵ σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίνονται· βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην. ¹⁶ οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῶ οὐδὲ κρίσιν πένητος· οὐ τοῦτό ¹⁶ ἐστὶ τὸ μὴ γινῶναι σε ἐμέ, λέγει κύριος; ¹⁷ ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί σου ¹⁷ οὐδὲ ἡ καρδία σου καλὴ, ἀλλὰ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς τὸ αἷμα τὸ ἀνθρώπων τοῦ ἐκχεῖ αὐτό, καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον τοῦ ποιεῖν αὐτά. ¹⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ υἱὸν Ἰωσία βασιλέα Ἰούδα Καὶ ¹⁸ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον, οὐ κόφονται αὐτόν· Ὡ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν Οἱμοὶ κύριε. ¹⁹ ταφὴν ὄνου ταφήσονται, συμψήσεις ῥιφήσεται ἐπέκεινα ¹⁹ τῆς πύλης Ἱερουσαλὴμ. ²⁰ ἀνάβητι εἰς τὸν Λίβανον καὶ κράξον, καὶ εἰς τὴν ²⁰ Βασάν δὸς τὴν φωνὴν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ πέρας τῆς θαλάσσης, ὅτι συνε- ²⁰ τρήσαν πάντες οἱ ἐρασταὶ σου. ²¹ ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου, ²¹ καὶ εἶπας Οὐκ ἀκούσομαι· αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. ²² πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρα- ²² σταὶ σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύσονται, ὅτι τότε αἰσχυνῶσῃ καὶ ἀτιμωθῶσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλοῦντων σε. ²³ κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐννοσεύουσα ²³ ἐν ταῖς κέδροις, καταστενάξεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι ὁδύνας ὡς τικτούσης. ²⁴ ζῶ ²⁴ ἐγὼ, λέγει κύριος, ἐάν γενόμενος γένηται Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακείμ βασιλεὺς Ἰούδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν ἐκπάσσω σε, ²⁵ καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν σου, ὧν σὺ εὐλαβῇ ²⁵ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, ²⁶ καὶ ἀπορρίψω σὲ καὶ ²⁶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε εἰς γῆν οὐ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀπο- ²⁷ θανεῖσθε. ²⁷ εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὗχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ μὴ ἀπο- ²⁷ στρέψωσιν. ²⁸ ἡτιμώθη Ἰεχονίας ὡς σκεῦος οὐ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ, ὅτι ἐξεβ- ²⁸ ῥίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ἤδει. ²⁹ γῆ γῆ, ἤκουε λόγον κυρίου, ³⁰ γράψον ²⁹ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον, ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ κατῆμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, ἀρχων ἐπὶ ἐν τῷ Ἰούδα.

XXIII.

Οἱ ΟΙΟΜΕΝΕΣ οἱ ἀπολλύοντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτῶν. ² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν ² μου Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπε- ³ σκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. ³ καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοιπούς τοῦ λαοῦ μου ἐπὶ πάσης τῆς ³ γῆς οὐ ἐξώσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ

15. Ax FA μὴ βασιλευσεις ... εν αχααβ ... Ax FA βελτιον την ... δι-
καιουσιν καλην 16. ταπεινων ... τουτο σοι 17. Ax FA εκχεεν ... ποιειν
ταυτα, FA om αυτα 18. FA ab επι ad επι seq. transilit ... ουαι pro
και ... Ax FA ου μὴ κοφονται (FA -ψονται) ... Ax FA* ουαι αδελφε
... om ουδε usque κυριε ... FA οιμμοι 19. FA ταφην ου ταφησεται ...
ταφησεται ... Ax FA συνψησεις 20. Ax FA και κεραξον ... Ax FA πε-
ραν 21. Ax FA ελαλησαν ... om και ειπας usque νεοτητος σου ... FA
ου μὴ ακουσομαι ... FA* της φωνην 22. om οι εραστα σου ... FA* αι-
σχυνησει ... ατιμωθηση 23. ωδινας 24. ιωακειμ υιος ιεχονια 25. FA
om και παραδ. σε 26. παραδωσω pro απορριψω ... FA* και την τεκοουσαν
... FA* ην pro ου 27. επιστρεψουσιν 28. Ax FA εξερριφη 30. FA εκ
σπερματος ... ανηρ κατημενος ... επι εν τω οικω ιουδα, FA επι του ιουδα
XXIII. 1. ω οι ποιμ. οι διασκ. κ. απολλ., FA ω οι ποιμενεοντες (ποιμαι-
νοντες?) και οι διασκορπ. και απολλυντες ... νομης μου 2. απωσατε ...
επισκεψατε ... εκδικησω 3. καγω εισδ. το καταλοιπον ... FA post λαου
μου add ου διεσπειρα αυτους ... Ax FA απο πασης ... FA* ουκ pro ου

4 αὐξηθήσονται καὶ πληθυνθήσονται. ⁴ καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἱ ποιμανοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει κύριος.
 5 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυὶδ ἀνατολὴν δικαίαν, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ καὶ σωθήσεται Ἰούδας, καὶ Ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν κύριος, Ἰωσεδέκ. (vv. 7. 8. vide post v. 40.) ἐν τοῖς προφήταις. ⁹ συνετρίβη ἡ καρδία μου ἐν ἐμοί, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήθη ὡς ἀνὴρ συνετριμμένος καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ. ¹⁰ ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων ἐπένησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρός, καὶ ἡ ἰσχύς αὐτῶν οὕτως. ¹¹ ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμοὶ λύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν. ¹² διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλισθήμα ἐν γνώφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐνιαντιῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν. ¹³ καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· ἐπροφήτευσαν διὰ τῆς Βάαλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς προφήταις Ἱερουσαλὴμ ἐώρακα φοικτά, μοιχωμένους καὶ πορευομένους ἐν ψεύδεσι καὶ ἀντιλαμβανομένους χειρῶν πολλῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ Γόμορρα. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ὀδύνην καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆλθε μολυσμὸς πάση τῇ γῇ. ¹⁶ οὕτως λέγει κύριος παντοκράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοὺς ὄρασι, ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσι καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου· ¹⁷ λέγουσι τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον κυρίου Εἰρήνη ἔσται ἡμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομένοις τοῖς βελήμασιν αὐτῶν καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνη καρδίας αὐτοῦ εἶπαν Οὐχ ἤξει ἐπὶ σὲ κακὰ. ¹⁸ ὅτι τίς ἔσται ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ εἶδε τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἠνωτίσματο καὶ ἤκουσεν; ¹⁹ Ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἡξει ²⁰ καὶ οὐκ ἔτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, ἕως ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἀνστήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτό. ²¹ οὐκ ἀπέστελλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐδὲ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευσαν. ²² καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει

4. καὶ pro οι ... Ax FA καὶ οὐ πτοηθήσ. et Ax add ἐτι 6. ἐκείναις pro αὐτοῦ ... FA ἱερουσαλὴμ pro ἰσραὴλ ... om αὐτοῦ secundum ... FA* ἰωσαικειμ ... ed. rom. ante ἐν τοῖς non interpg. (nec videntur Ax FA) 9. συν ἐμοί ... * (item ?) ἀνὴρ pro ἀνὴρ ... FA εὐπρεπείας 10. αὐτῶν οὐχ οὕτως 11. εἶδον 12. FA ἐπισκ. αὐτῶν ... in f. add φησιν κύριος 13. FA σαμαρίας ... ἰδον ... FA α ἐπροφ. Ax ἐπροφ. ἐπ ὀνοματι μου 14. FA τα φοικτα μοιχωμενους ... χειρων πονηρων του ... FA γενεσθωσαν ... ως γομορρα, FA καὶ ὥσπερ λαος γομορα 15. ψωμιζω αὐτοὺς ὀδυνας ... FA ἐν παση 16. FA om οὕτως λ. κ. παντοκρ. ... FA των λογων ... ματαιουσιν αὐτοῖς ὁρασις ... Ax FA καὶ ἀπο καρδ. αὐτ. (Ax αὐτῶν) 17. FA αὐτῶν παντι ... FA καρδ. αὐτῶν ... Ax FA om εἶπαν ... FA οὐκ ἡξει 18. om τις ... ἰδεν ... FA η τις ἐνωτίσματο (eliam Ax ἐνωτίσματο) 19. * ἐκπορευομένη, FA* εἰσπορευεται ... Ax FA συσσεισμον ... FA συστρεφομένη ... ἡξ. ἐπὶ τ. ἀσεβ. 20. εἰς ἀν ποιήσῃ, FA εἰς ἀν ποιήσῃ ... FA* om καὶ εἰς usque αὐτο, * supplet καὶ εἰς ἀν ἀναστήσῃ αὐτο ... ἐσχάτων ... αὐτα 21. Ax FA οὐκ ἐλάλησα et FA pergit αὐτοῖς .. FA ἐπροφήτευσαν

μου καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ²³ Ψεῶς ἐγγίζων ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐχὶ Ψεὸς πόρρωθεν. ²⁴ εἰ κρυβήσεται τις ἐν κυρφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει κύριος; ²⁵ ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφηταί, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ²⁶ ψευδοῦντες Ἡνυπνιασάμην ἐνύπνιον. ²⁶ ἕως ποτε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ ψελλήματα τῆς καρδίας αὐτῶν, ²⁷ τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαβεῖσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγούντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ὁ πᾶς ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βαβυλῳ; ²⁸ ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιον ἐστὶ διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτὸν διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σίτον; ²⁹ οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει κύριος· οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ, λέγει κύριος, καὶ ὡς πέλῃς κόπτων πέτραν; ³⁰ ἰδοὺ ἐγὼ διὰ τοῦτο πρὸς τοὺς προφήτας, λέγει κύριος ὁ Ψεὸς, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστον παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ³¹ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ, καὶ οὐ διηγούντο αὐτά, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσι τὸν λαὸν τοῦτον. ³³ καὶ ἔαν ἐρωτήσωσιν ὁ λαὸς οὗτος ἡ ἱερεὺς ἢ προφήτης τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐστέ τὸ λῆμμα καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁴ ὁ προφήτης καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς οἱ ἂν εἴπωσι Ἀῖμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. ³⁵ οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τί ἀπεκρίθη κύριος, καὶ τί ἐλάλησε κύριος; ³⁶ καὶ λῆμμα κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ λόγος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ διὰ τί ἐλάλησε κύριος ὁ Ψεὸς ἡμῶν; ³⁸ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ὁ Ψεὸς ἡμῶν Ἀνδ' ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον Ἀῖμα κυρίου, καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων Οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου, ³⁹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ⁴⁰ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰῶνιον καὶ ἀτιμίαν αἰῶνιον, ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. ⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραν ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ὅς οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὃς συνήγαγε πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὐ ἐξῶσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

22. FA και εισηκουσαν των ... FA om αυτους ... μου αποστρεφειν αυτους απο των επιτ. αυτ. των πον. 23. FA om ειμι ... ου pro ουχι 24. ανθρωπος pro τις 25. FA ηκουσα α οι προφ. προφητευουσιν επι ... ενυπνιασασαμην 26. Ax FA ψευδη και εν ... FA ψεληματα καρδιας 27. διηγουνται ... FA επελαθοντο 29. Ax ουχ et FA ουχι pro ουκ ιδου ... φλεγον πυρ ... πελευκω 30. Ax FA δια τουτο ιδου εγω ... Ax FA εκαστος 31. προφητειαν γλωσση ... Ax FA νυσταγμ. εαυτων 32. Ax FA om δια τουτο ... ψευδη ενυπνια ... Ax FA και διηγουντο ... FA καγω ... ωφελιαν, FA ωφελια 33. Ax ερωτησωσιν σε, FA επερωτησουσιν σε ... FA η ιερεις (corrector add η) ο προφητης (*.* add λεγων) ... FA* εστε το ρημα 34. Ax FA ο (FA* οι) ιερεις 35. οτι ουτως ... om και τι ελαλ. κυριος 36. Ax FA om ετι ... οτι λημμα κυριου εσται τω ανθρ. ο λ. αυτου ... FA* om αυτου, *.* supplet κυριου 37. FA και τι οτι 38. Ax FA om ημων 40. FA η pro ητις (Ax ει τις) 7. FA* ος συνηγαγεν ... FA τον λαον ισρ. 8. Ax FA απαν ... FA* βορραν ... FA* om απο π. τ. χωρων ... FA* ουκ pro ου

XXIV.

Ἐδειξέ μοι κύριος δύο καλάζους σύκων, κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου, μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ² ὁ καλάζος δ' εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σύκα τὰ πρῶιμα, καὶ ὁ καλάζος δ' ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. ³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ τί σὺ ὄρξῃ, Ἱερεμία; καὶ εἶπα Σύκα· σύκα τὰ χρηστά, χρηστὰ λίαν, καὶ τὰ πονηρά, πονηρὰ λίαν, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ⁵ Ἰάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὡς τὰ σύκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι τοὺς ἀποικοισθέντας Ἰουδαίους, οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ἀγαθά. ⁶ καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθά, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθά· καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ αὐτούς, καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω. ⁷ καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμέ, ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐπ' ἐμέ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁸ καὶ ὡς τὰ σύκα τὰ πονηρά ἃ οὐ βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς μεγιστάνους αὐτοῦ καὶ τὸν κατάλοιπον Ἱερουσαλήμ τοὺς ὑπολείμενους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Αἰγύπτῳ. ⁹ καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ. ¹⁰ καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

XXV.

(Graece 25, 14 - 48. = Hebraice 49, 34 - 39.)
— 32, 4 sqq. = — 25, 15 sqq.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΠΙ ΠΑΝΤΑ

τὸν λαὸν Ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακείμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως ² Ἰούδα, ² ἐν ἐλάλησε πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ³ Ἱερουσαλήμ λέγων ³ Ἐν τρισκαιδεκάτῳ ἔτει Ἰωσία υἱοῦ Ἀμώς βασιλέως Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ⁴ ὀρσρίζων καὶ λέγων ⁴ Καὶ ἀπέστελλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὄρῃου ἀποστέλλων, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὡσιν ⁵ ὑμῶν, ⁵ λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ⁶ ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. ⁶ μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίζητέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς,

XXIV. 4. Ax FA*· και (rursus delevit *·)εδ...αρχοντας βασιλεως ιουδα ... FA* om και τους δεσμωτας 2. FA προίμα 3. ειπα συκα· και τα συκα τα χρ., FA ειπα (*· add τα) συκα τα χρ. 5. αποικι. ιουδα ους εξαπεσταλκας εκ 6. FA om αυτους post καθελω 7. FA ιδεναι 8. Ax FA βρωθήσεται ... FA της ιερουσαλημ ... υπολειμμενους εν τη πολει ταυτη 9. FA om εσονται 40. την λιμον ... FA εκλειπωσιν ... FA* ως pro της XXV. 1. γεναμενος ... FA* om εν τω ετει usque τον λαον ιουδα vs. 2. ... FA*· ιωακιμ 3. του βασιλεως ιωσια ... FA* ορβίζων 4. FA ορβρου (*ορβου) απεστελλον και ... FA προσεσχατε 5. FA* om και ante απο ... εως του αιωνος 6. FA*· (non *·) και μη πορ. ... παροργισητε

⁷καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου. ⁸διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύ- 8
σατε τοῖς λόγοις μου, ⁹ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήψομαι πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ, ⁹
καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐξηρημώσω αὐτοὺς καὶ δώσω αὐ-
τοὺς εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συριγμόν καὶ εἰς ὀνειδισμόν αἰώνιον. ¹⁰καὶ ἀπολω- 10
8, 22sq. ἂπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν
νύμφης, ὁσμὴν μύρου καὶ φῶς λύχνου. ¹¹καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφαν- 11
ισμόν, καὶ δουλεύουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐβδομήκοντα ἔτη, ¹²καὶ ἐν τῷ πλη- 12
ρωθῆναι τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο καὶ θήσομαι αὐτοὺς
εἰς ἀφανισμόν αἰώνιον, ¹³καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους 13
μου οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
Α ΕΠΙΡΟΦΗΤΕΥΣΕ ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΕΠΙ ΤΑ ΕΘΝΗ (49, 34.) ΤΑ ΑΙΛΑΜ. (49, 34.)
¹⁴τάδε λέγει κύριος Συνετρίβη τὸ τόξον Αἰλάμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν. ⁽³⁵⁾ ¹⁴
¹⁵καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αἰλάμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ ⁽³⁶⁾ ¹⁵
οὐρανοῦ καὶ διασπερώ αὐτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται
ἔθνος ὃ οὐχ ἦξει ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ. ¹⁶καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον ⁽³⁷⁾ ¹⁶
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς
κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐξαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν
μου ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. ¹⁷καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν Αἰλάμ, ⁽³⁸⁾ ¹⁷
καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνα, ¹⁸καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχά- ⁽³⁹⁾ ¹⁸
του τῶν ἡμερῶν καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰλάμ, λέγει κύριος.

XXVI.

(Graece 26. = Hebraice 46.)
(— 33. = — 26.)

¹Ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκίου βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ
Αἰλάμ. ²Τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δυνάμιν φαραὼ νεχᾶω βασιλέως ²
Αἰγύπτου, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ἐυφράτῃ ἐν Χαρμεί, ὃν ἐπάταξε Να-
βουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακείμ βασιλέως
Ἰούδα. ³ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας, καὶ παραγάγετε εἰς πόλεμον, ⁴καὶ ^{3 4}
ἐπιστάξτε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε οἱ ἱππεῖς καὶ κατὰστητε ἐν ταῖς περικεφα-
λαίαις ὑμῶν, προσβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν. ⁵τί ⁵
ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν εἰς τὸ ὀπίσω; διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν
κοπήσονται, φυγὴ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει
κύριος. ⁶μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βορρᾶν. ⁶
τὰ παρὰ τὸν Εὐφράτην ἡσθένησε καὶ πεπτῶκασιν. ⁷τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ⁷
ἀναβήσεται, καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ; ⁸ὕδατα Αἰγύπτου ὡς ποταμὸς ⁸

7. ειρηκουσαν, FA ειρηκουσατε 9. Αx FA ληψομαι ... τας την πα-
τριαν, FA την πατριαν ... FA εκ του βορρα (*βορραν) ... αυτης εξερημωσω
... FA συρισμον 10. φων. ευφροσ. κ. φων. χαρας ... FA και φωνην νυμ-
φιου 12. συμπληρωθηται ... εκεινο φησιν κυριος ... FA θησομαι αυτο
13. παταξω ... απαντας ... ιηρεμιας ... FA* εθνη αιλαμ 14. Αx FA
συντριβητω ... FA om το ... FA δυναστιας 15. FA ανεμ. απο των ...
FA* διασπιρω ... FA ουκ ηξει 16. FA κακα κατα την ... εξαποστελω,
FA* επαποστελω 17. FA εκειθεν και βασιλεα 18. εσχατων ... om και
sec. XXVI. 1. om βασιλεως ... FA του βασιλεως ... επι αιλαμ 2. βα-
σιλεα ... επι του ποταμου ευφρατου 3. Αx FA om και sec. 4. Αx FA
om και primum ... προβαλατε, FA προβαλεται ... τα δορατα υμων ... FA
ενδυσεσθαι 5. Αx FA πτοωνται ... Αx FA om εις το ... FA* κυκλοζε
6. ανασωζετω ... ησθενησαν πεπτωκασιν, FA ησθενηκεν και (corrector
delet) πεπτωκασιν 7. κυμανουσιν 8. FA και (corrector delet) ωσει ποταμος

ἀναβήσεται, καὶ εἶπεν Ἀναβήσεται καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν καὶ ἀπολώ
 9 τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ⁹ἐπὶβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, παρασκευάσατε τὰ
 ἄρματα, ἐξέλθατε οἱ μαχηταὶ Αἰθιοπῶν καὶ Αἰβυες καὶ σωπλισμένοι ὅποιοι,
 10 καὶ Αὐδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνετε τόξον, ¹⁰καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ
 ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· καὶ καταφάγε-
 ται ἡ μάχαιρα κυρίου, καὶ ἐμπλησθήσεται καὶ μεθύσθησεται ἀπὸ τοῦ αἵματος
 11 αὐτῶν, ὅτι θύσια τῷ κυρίῳ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. ¹¹ἀνά-
 βηθι Γαλαὰδ καὶ λάβε ῥητίνην τῇ παρ' ἐνὶ Συγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς τὸ κενὸν
 12 ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέλεια οὐκ ἔστιν ἐν σοί· ¹²ἤκουσαν ἔσση φωνὴν
 σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ¹³ἔσ-
 13 ησαν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἄμφοτεροι. ¹³Α ΕΛΑΛΗΣΕ ΚΥΡΙΟΣ ΕΝ ΧΕΙΡΙ
 ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ ΤΟΥ ΚΟΨΑΙ
 14 ΓΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ¹⁴ἀναγγεῖλατε εἰς Μάγδωλον, καὶ παραγγεῖλατε εἰς
 Μέμφιν· εἶπατε Ἐπίστηθι καὶ ἐτοίμασον, ὅτι κατέφαγε μάχαιρα τὴν σμί-
 15 λακά σου. ¹⁵διὰ τί ἔφυγεν ἀπὸ σοῦ ὁ ἄπισ; ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ
 16 ἔμεινεν ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν. ¹⁶καὶ τὸ πλῆθος σου ἠσθένησε καὶ
 ἔπεσε, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει Ἀναστῶμεν καὶ ἀνα-
 στρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ προσώπου
 17 μαχαίρας Ἑλληνικῆς. ¹⁷καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὺ βασιλέως Αἰ-
 18 γύπτου Σαὼν Ἐσβεῖε Μωῆδ. ¹⁸ὥς ἐγώ, λέγει κύριος ὁ θεός, ὅτι ὡς τὸ
 19 Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ὡς ὁ Κάρμηλος ὁ ἐν τῇ Σαλασσῇ ἦξει. ¹⁹σκεύη
 ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ, κατοικοῦσα σύγατερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς
 ἀφανισμόν ἔσται, καὶ κληθήσεται οὐαί, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν
 20 αὐτῇ. ²⁰δάμαλις κεκαλλωπισμένη Αἰγύπτου, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν
 21 ἐπ' αὐτήν, ²¹καὶ οἱ μισθῶτοί αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ τρεφό-
 μενοι ἐν αὐτῇ· διότι καὶ αὐτοὶ ἐπεστράφησαν καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδόν, οὐκ
 ἔστησαν ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐ-
 22 τῶν. ²²φωνὴ αὐτῶν ὡς ὄφεις συρίζοντες, ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύονται, ἐν ἄξι-
 23 ναῖς ἤξουσιν ἐπ' αὐτήν· ²³ὡς κόπτοντες ξύλα ἐκκόψουσιν τὸν δρυμὸν αὐτῆς,
 λέγει κύριος, ὅτι οὐ μὴ εἰκασθή, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα καὶ οὐκ ἔστιν
 24 αὐτοῖς ἀριθμός. ²⁴κατησχύνθη ἡ συγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ
 25 ἀπὸ βορρᾶ. ²⁵ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Ἀμμὼν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραὼ καὶ
 27 ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ' αὐτῷ. ²⁷σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς δούλός μου Ἰακώβ,
 μηδὲ πτοηθῇς Ἰσραὴλ, διότι ἐγὼ ἰδοὺ σώζω σε μακρόθεν καὶ τὸ σπέρμα
 σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν· καὶ ἀναστρέψει Ἰακώβ καὶ ἠσυχάσει καὶ
 28 ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτόν. ²⁸μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακώβ,
 λέγει κύριος, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι· ἡ ἀπότητος καὶ τρυφερὰ παρεδόθη,

8. FA ειπας ... FA om την ... Ax FA omi τους 9. και κατασκευα-
 σατε 10. FA* om η ... FA κυριω θεω ... FA καταφαγεται μαχερα ...
 FA πλησθησεται ... τω κυρ. σαβαωθ 11. εις κενον ... Ax FA εστιν σοι
 12. FA* κραυγης ... Ax FA ησθενησεν ... FA επεσον 13. ναβουχοδονοσορ
 τον βασ. β. και εκκοψαι την γην αυτου 14. FA σμιλακαν 15. Ax FA omi
 απο σου ... οτι ο κυριος 16. επεσον ... ελαλουν ... αποστρεφωμεν εις
 τον λ. ημ. απο προσωπου ... FA ημων (* add και) εις την 17. Ax εσβι-
 εμωηδ, item FA videtur εσβει εμωηδ habere 18. Ax FA ο καρμηλος εν
 19. FA* αποικισμου π. σεαυτω καταοικουσα ... FA συγατηρ 21. ** διοτι
 και ουτοι ... Ax FA απεστραφησαν ... επ αυτοις 22. Ax FA om αυτων
 ... Ax FA πορευονται 23. λεγει κυρ. ο θεος, FA λεγει ο θεος ... πλη-
 θυνεν υπερ ακριδας ... FA αυτω αριθμος 24. FA κατεσχυνθη (* καταισχ.)
 συγατηρ 27. FA* δουλους ... Ax FA διοτι (FA* add ιδου) εγω (Ax*
 omiserat διοτ. εγω) σωζω ... FA* om και υπνωσει ... FA παρενοχλ. αυτω
 28. και συ μη φοβου

ὅτι ποιήσω ἔθνη συντέλειαν ἐν παντί ἔθνη εἰς οὓς ἐξώσα σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν· καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίμα, καὶ ἄψων οὐκ ἄψώσω σε.

XXVII.

(Graece 27. = Hebraice 50.)
(— 34. = — 27.)

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΕΠΙ ΒΑΒΥΛΩΝΑ. ² Ἀναγγεῖ- 2

18. ² sq. ¹ ἄρος. λατε ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἀκουσὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύψητε· εἶπατε Ἐάλωκε Βαβυλῶν, κατησχύνθη Βῆλος ἡ ἀπτόητος, ἡ τρυφερά παρεδόθη Μαιρωδάχ, ³ ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ βορρᾶ, οὗτος στήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἄφα- 3 νισμόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους. ⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ⁴ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύσονται, τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες. ⁵ ἕως Σιών ἐρωτήσουσι τὴν ὁδόν, ὥδε γὰρ ⁵ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσι, καὶ ἤξουσι καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεόν· διαθήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται. ⁶ πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ⁶ ὁ λαός μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξώσαν αὐτούς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐ- τοὺς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ὥχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν. ⁷ πάντες οἱ εὐ- ⁷ ρίσκοντες αὐτούς ἀνήλισκον αὐτούς· οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν Μὴ ἀνῶμεν αὐτούς, ἀνδ' ὧν ἡμαρτον τῷ κυρίῳ· νομὴ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν. ⁸ ἀπαλλοτριώσῃτε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ ⁸ ἐξέλθατε, καὶ γένεσθε ὥσπερ θράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων. ⁹ ὅτι ἰδοὺ ⁹ ἐγὼ ἐγγίρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἔθνων ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρατάξονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν ἁλώσεται, ὡς βολὴς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέφει κενή. ¹⁰ καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομίην, πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμ- ¹⁰ πλησθήσονται. ¹¹ ὅτι ἠψφράνεσθε καὶ κατεκαυχᾶσθε διαρπάζοντες τὴν κλη- ¹¹ ρονομίαν μου, διότι ἐσχιρᾶτε ὡς βοῦδια ἐν βοτάνῃ, καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι. ¹² ἡσχύνθη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα, ἐνετραπή ἡ τεκοῦσα ὑμᾶς μήτηρ ἐπ' ¹² ἀγαθὰ, ἐσχάτη ἔθνων, ἔρημος, ¹³ ἀπὸ ὀργῆς κυρίου οὐ κατοικηθήσεται· καὶ ¹³ ἔσται εἰς ἀφανισμόν πᾶσα, καὶ πᾶς ὁ διοδοῦν διὰ Βαβυλῶνος σκυθρωπάσει, καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. ¹⁴ παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα ¹⁴ κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτήν, μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν ὑμῶν ¹⁵ καὶ κατακρατήσατε αὐτήν· παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς, ¹⁵ ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς· ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστίν, ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτήν, καθὼς ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ. ¹⁶ ἐξο- ¹⁶ λοθρεύσατε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατέχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θέρους, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέ- ψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται. ¹⁷ πρόβατον πλανώμενον ¹⁷

28. Ax FA om εθνη prius ... FA εθνη ου εξωσα ... Ax FA *· εκ- λειπειν ... εις χρισιν ... αψωσω ... FA αψων ουκ αψωσω XXVII. 1. Ax FA ο λογος ... om κυριου ... ελαλησεν κυριος 2. Ax FA βηλ ... Ax FA μεωδαχ 3. * επ αυτη ... ανθρωπου εως 4. FA και εν ταις ... ιακωβ pro ισραηλ ... om αυτοι ... FA πορευσονται κυριον τον θεον 5. Ax FA εως εις σιων ... Ax FA κυριον θεον 6. Ax FA επελαθοντο 7. κατανηλισκον, FA *· (*οιη ανηλίσκ. αυτ.) κατανηλισκον ... FA ειπον 8. απηλλοτριωσθητε 9. FA * βορραν ... αλωσονται 10. προνομευσαντες 11. FA κατακαυχασθαι 12. ημων ει ημας ... FA om ενετραπη η τεχ. υμας 13. ου κατοικ. εις τον αιωνα ... πασα η γη και πας ... FA * κυκλωπασει και ριουσιν 14. FA και μη φεισ. 15. κατακρατ. επ αυτην ... FA επεσον ... αυτης, κατεσκαφη ... FA του θεου ... FA εκδικηται (corr. est εκδικησεται, sed σα rursus erasum) 16. εξολοθρευσατε, FA εξωλεθρευσατε ... τοπον pro λαον .. τον οικον pro τ. γην

Ἰσραήλ, λέοντες ἐξώσαν αὐτόν· ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσοῦρ, 18 καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστέα αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. 18 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδού ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσοῦρ. 19 καὶ ἀποκαταστήσω τὸν Ἰσραήλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ νεμήσεται ἐν τῷ Καρμὴλ καὶ ἐν ὄρει 20 Ἐφραΐμ καὶ ἐν τῷ Γαλααδ, καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. 20 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ζητήσουσι τὴν ἀδικίαν Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἀμαρτίας Ἰούδα, καὶ οὐ μὴ εὐρεῶσιν, ὅτι ἔλεως ἔσσομαι τοῖς ὑπολειμμένοις 21 ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει κύριος. πικρῶς ἐπίβητι ἐπ' αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτήν· ἐκδίκησον μάχαιρα καὶ ἀφά- 22 νισον, λέγει κύριος, καὶ ποίει κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαι σοι. 22 φωνὴ πολέμου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων. 23 πῶς ἐκλάσθη καὶ συνετρίβη ἡ σφύρα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν Βαβυλῶν ἐν ἔξνεσιν; 24 ἐπιβήσονται σοι, καὶ οὐ γνώσῃ ὡς Βαβυλῶν καὶ ἀλώσῃ· εὐρέτης καὶ ἐλή- 25 φθης, ὅτι τῷ κυρίῳ ἀντέστης. 25 ἤνοιξε κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ καὶ ἐξήνεγκε τὰ σκευὴ ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ κυρίῳ ἦν ἐν γῇ Χαλδαίων, 26 ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἐρευνήσατε αὐτήν ὡς σπήλαιον καὶ ἐξολοθρεύσατε αὐτήν, μὴ γενέσθω αὐτῆς κατὰ- 27 λειμμα. 27 ἀναξηράνατε αὐτῆς πάντας τοὺς καρπούς, καὶ καταβήτωσαν εἰς σφαγὴν. οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἤκει ἡ ἡμέρα αὐτῶν καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐ- 28 τῶν. 28 φωνὴ φευγόντων καὶ ἀνασχωμένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος τοῦ ἀναγγεῖ- 29 λαί εἰς Σιών τὴν ἐκδικήσιν παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 29 παραγγεῖlate ἐπὶ Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντείνοντι τόξον, παρεμβάλλετε ἐπ' αὐτὴν κυκλό- 30 ζεν· μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασχωόμενος, ἀνταπόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς κύριον ἀντέστη ἡδὼν ἅγιον 30 τοῦ Ἰσραήλ. 30 διὰ τοῦτο πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφίσονται, εἶπε κύριος. 31 Ἰδού ἐγὼ ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει κύριος, ὅτι ἤκει ἡ ἡμέρα σου καὶ 32 ὁ καιρὸς ἐκδικήσεώς σου, 32 καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου καὶ πεσεῖται, καὶ οὐδεὶς ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν· καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ ὄρυμῳ αὐτῆς, καὶ κα- 33 ταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς. 33 τάδε λέγει κύριος Καταδεδυνάστευνται οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ἅμα πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς 34 κατεδυνάστευσαν αὐτούς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. 34 καὶ ὁ λυ- 35 τρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρὸς, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρίσει κρινεῖ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν καὶ παροξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι 35 Βαβυλῶνα. 35 μάχαιραν ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βα- 36 βυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς· 36 μά- 37 χαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς ὑπoυς αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν· 37 μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐ-

17. FA* καὶ οστερος (corr. est ο υστερος et ουτος ο υστερον) 18. FA* εξεδικηκα 19. FA εφρεμ ... εν γη γαλααδ και εμπλησθησεται 20. post εκεινω add φησιν κυριος ... Ax FA υπολειμμενοις 24. FA* om και επι τ. κατ. επ (ep om Ax) αυτην ... FA μαχηραν 23. Ax FA συνεκλασθη 24. FA επιβησονται σοι και φυγη ως βαβυλων και αλωση (". add και ου γνωση) ευρετης ... και αλωση και ου γνωση ως βαβυλων και ευρετης ... Ax FA ελημφθης 25. FA* om τω ... om θεω 26. και εραυνησατε, FA* εραυνησατε ... FA om ως σπ. και εξολ. αυτην ... εξολοθρευσατε ... FA καταλειμμα 28. om την ... θεου αυτων, FA θε. υμων 29. παρεμβαλατε, FA παρεμβαλεται ... Ax FA πρ. τον κυριον 34. προς σε ... υβριστιαν, FA* υβρινστιαν ... Ax FA της εκδικησεως 32. Ax FA και ουκ εσται 33. FA bis υιοι sine οι ... FA* om κατεδυν. αυτους 34. FA παροικουσιν

τῶν καὶ ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ διασκορπισθήσονται, ³⁸ ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐ- 38 τῆς, καὶ καταισχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυπτῶν ἐστὶ, καὶ ἐν ταῖς νήσοις οὐ κατεκαυχάντο. ³⁹ διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ἰνδάλματα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ 39 αἰῶνα. ⁴⁰ καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ τὰς ὁμορού- 40 σας αὐταῖς, εἶπε κύριος, οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ παροι- κήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴¹ ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνος μέγα 41 καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ⁴² τόξον καὶ ἔγχει- 42 ρίδιον ἔχοντες· ἱταμοὶ ἐσσι, καὶ οὐ μὴ ἐλεήσῃ· ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θαλάσσης ἠχήσῃ, ἐφ' ἵπποις ἱππάσονται παρεσκευασμένοι ὥσπερ πῦρ εἰς πόλεμον, πρὸς σὲ θυγάτηρ Βαβυλῶνος. ⁴³ ἤκουσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ 43 παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· σὺλψις κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὥδινες ὡς τικτού- σης. ⁴⁴ ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς Γαϊζάν, ὅτι τα- 44 χέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάντα νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στη- σεται κατὰ πρόσωπόν μου; ⁴⁵ διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου ἡν βε- 45 βούλεται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοι- κοῦντας Χαλδαίους· ἐὰν μὴ διαφθάρῃ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐτῶν, ἐὰν μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁶ ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἀλώσεως Βαβυλῶνος σει- 46 σθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθήσεται.

XXVIII.

(Graece 28. = Hebraice 51.)
— 35. = — 28.)

Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κα- τοικοῦντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα. ² καὶ ἐξαποστελῶ εἰς 2 Βαβυλῶνα ὕβριστάς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτὴν καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐ- τῆς· οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς. ³ τεινέτω ὁ 3 τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ περιδέστω ὡς ἐστὶν ὅπλα αὐτοῦ, καὶ μὴ φείσῃσθε ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς. ⁴ καὶ 4 πεσοῦνται τραυματαῖαι ἐν γῇ Χαλδαίων καὶ κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς. ⁵ διότι οὐκ ἐχρήρευσεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυρίου παν- 5 τοκράτορος· ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσραὴλ. ⁶ φεύγετε 6 ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀποβ- ριφῇτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς, ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστὶ παρὰ κυρίου, ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ. ⁷ ποτῆριον χρυσοῦν Βαβυλῶν ἐν χειρὶ 7 κυρίου, μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη, διὰ

Αποκ.
17, 4.
18, 3.
14, 8.

37. και τον συμμ. (FA συνμ.) ... FA* om τον sec. ... εμμεσῶ ... ὡς γυναῖκες ... Ax FA θησαυρ. αὐτῆς 38. FA εν τω υδατι ... ἐπεποιθεῖ και καταισχ. ... om οὔ, FA habet σου 39. FA και δια τοῦτο κατοικησουσιν ... FA σιρηνων ... FA* αιωναν 40. ομορρουσας, FA ομορρουσας ... κα- τοικησει pro παροικησει 41. FA* βορραν ... απο γης βορρα 42. FA ελετη- σει ... Ax FA om η ... αὐτου ... FA* εφ ιππων ... FA παρεσκ. ιππα- σονται ... Ax FA θυγατηρ 43. FA* αι χειρ. αυτων ... Ax FA* κατεκρ. αυτους 44. εις τοπον αιθαμ ... FA* θαιθαμ (corr. est γαιθαμ et χαιθαμ) 45. διαλογισμους ους διελογισατο ... *εαν μη διαφθιρω .. FA* om απ 46. FA* κραυη XXVIII. 2. καθυβριουσιν ... FA* γ. εκινην pro γ. αυ- τῆς 3. FA*.* επ αυτην τινετω ... FA ως εστιν ... FA*.* om και sec. ... Ax FA om τους 5. δια τι ουκ ... ιουδ. απο κυρ. θεου αυτων κυριου 6. Ax FA αποριφητε ... FA οτι ο καιρος 7. FA εν χειρι θεου

8 τοῦτο ἐσαλεύθησαν, ⁸ καὶ ἄφω ἔπεσε Βαβυλὼν καὶ συνετρίβη. θρηνεῖτε αὐ-
 9 τήν, λάβετε ῥητήνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, εἴ πως ἰαθήσεται. ⁹ ἰατρεύσαμεν τὴν
 Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν αὐτήν καὶ ἀπέλιθωμεν ἕκαστος εἰς
 τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν
 10 ἀστρῶν. ¹⁰ ἐξήνεγκε κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ· δεῦτε καὶ ἀναγγεῖλωμεν ἐν Σιών
 11 τὰ ἔργα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ¹¹ παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε
 τὰς φαρέτρας· ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς Βαβυλῶνα
 ἡ ὀργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησις κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησις
 12 λαοῦ αὐτοῦ ἐστίν. ¹² ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φα-
 ρέτρας, ἐγείρατε φυλακὰς, ἐτοιμάσατε ὅπλα ὅτι ἐνεχείρισε, καὶ ποιήσει κύ-
 13 ριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, ¹³ κατασκοποῦντας ἐφ'
 ὕδασι πολλοῖς καὶ ἐπὶ πλῆθει θησαυρῶν αὐτῆς. ἦκει τὸ πέρας σου ἀληθῶς
 14 εἰς τὰ σπλάγχνα σου. ¹⁴ ὅτι ὡμοσε κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ διότι· ¹⁴ * Apoc 17, 1.
 πληρώσω σε ἀνθρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων, καὶ φθιέξονται ἐπὶ σέ οἱ καταβαί-
 15 νοντες. ¹⁵ κύριος ποιῇ τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχυρί αὐτοῦ, ἐτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ
 16 σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανόν, ¹⁶ εἰς φωνὴν ἔστει
 ἡχος ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνῆγαγε νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστρα-
 17 πὰς εἰς ὑπερὸν ἐποίησε καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ. ¹⁷ ἐμα-
 ταιώτη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοκόμος ἀπὸ τῶν
 18 γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ ἔχωνευσαν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹⁸ μάταιά
 19 ἐστὶν ἔργα μεμωκημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολοῦνται. ¹⁹ οὐ τοι-
 αῦτη μερὶς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ἐστι κληρονομία αὐτοῦ,
 20 κύριος ὄνομα αὐτῷ. ²⁰ διασκορπίζεις σύ μοι σκευὴ πολέμου, καὶ διασκορπιῶ
 21 ἐν σοὶ ἔθνη καὶ ἐξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς. ²¹ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ
 22 ἐπιβάτην αὐτοῦ, ²² καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν· καὶ
 διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ
 23 γυναῖκα. ²³ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ δια-
 σκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώργιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἡγε-
 24 μόνas καὶ στρατηγούς σου. ²⁴ καὶ ἀνταποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς
 κατοικοῦσι Χαλδαίοις πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιών κατ'
 25 ὀφθαλμούς ὑμῶν, λέγει κύριος. ²⁵ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ τὸ ὅρος τὸ διεφθαρμένον
 τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ κατα-
 26 κυλῶ σε ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὅρος ἐμπεπυρμένον, ²⁶ καὶ οὐ
 μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν καὶ λίθον εἰς θεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφα-
 27 νισμόν ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος. ²⁷ ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαρ-
 πίσατε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἁγιάσατε ἐπ' αὐτήν ἔθνη, παραγγεῖλατε ἐπ' αὐτήν,
 βασιλεῖς ἄρατε παρ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς Ἀχαναζέοις· ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτήν βε-
 28 λυστάσεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτήν ἵππον ὡς ἀκρίδων πληθός. ²⁸ ἀναβιβάσατε

8. FA* αφων ... FA* om θρην. αυτην ... ριτινην 9. FA* βαβυλω-
 ναν ... Ax FA*.* εγκαταλειπωμεν (FA ενκ.) ... Ax FA ηγγεισεν 10. εις
 σιων ... Ax FA κυριου θεου 11. παρασκευασατε ... FA* βασιλειων ... εξο-
 λεθρ., FA εξωλεθρ. 12. FA* φαρετραν ... εγειρετε ... ενεχειρησεν, FA
 ενεχειρησεν ... FA* om και ποι. κυρ. α ελ. 13. FA* υδατι (sed πολλοις)
 ... Ax FA επι pro εις 14. καταβεννοντες (FA -βενοντες) 15. Ax FA om
 κυριος ... FA ο ποιων 16. Ax FA εν τω ουρανω ... FA om των 17. εμω-
 ρανθη ... FA* γλυπτων αυτου ... εχωνευσεν 18. απολυντ. ουτοι· ¹⁹ αυτη
 μερις 20. καγω διασκορπιω 21. αναβατην 22. κ. διασκ. εν σοι ανδρα
 κ. γυν. και διασκ. εν σ. νεανισκ. κ. παρθ. 23. ηγεμονα ... FA omi σου
 24. βαβυλωνια ... αδικιας ... FA om αυτων 25. κατακυλισω σε ... Ax
 FA απο των πετρων 26. FA εις τ. αι. εση 27. FA γης (*.* add σαλπιστατε εν
 εθνεσιν) λεγει κυριος (*.* delet λ. κ.) σαλπιγγει ... *αγιασ. επ αυτη ...
 παραγγ. ε. α. βασιλειαυς αραρεθ παρ εμου ... Ax FA ασχαναζεοις (Ax
 -ζαιοις) ... FA* ab αναβ. επ αυτ. ad αναβ. επ αυτ. seq. transilit.

ἐπ' αὐτὴν ἔβνη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγοὺς αὐτοῦ. ²⁹ ἐσεῖσθῃ ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσε, ²⁹ διότι ἐξάνεστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου τοῦ θεῖναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμόν καὶ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτήν. ³⁰ ἐξέλιπε μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ ³⁰ πολεμεῖν, καθίστανται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐβραύσθῃ ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενήθησαν ὥςτις γυναῖκες· ἐνεπυρίσθῃ τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μοχλοὶ αὐτῆς. ³¹ διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώζεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς ³¹ ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ὅτι ἐάλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ, ³² ἀπ' ἐσχάτων τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ ³² συστήματα αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρχονται. ³³ διότι τὰδε λέγει κύριος Οἴκοι βασιλέως Βαβυλῶνος ὡς ἄλων ὥρι- ³³ μος ἀλοηθήσονται· ἔτι μικρὸν καὶ ἤξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς. ³⁴ κατέφαγέ με, ³⁴ ἐμερίσατό με, κατέλαβέ με σκότος λεπτόν, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατέπιε με, ὡς δράκων ἐπλησε τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου· ³⁵ ἐξῴσάν με οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ τالαιπωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ ³⁵ κατοικοῦσα Σιών, καὶ τὸ αἶμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἐρεῖ Ἱερουσαλὴμ. ³⁶ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντιδικόν ³⁶ σου καὶ ἐκδικήσω τὴν ἐκδικήσιν σου, καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ ξηρανῶ τὴν πηγὴν αὐτῆς· ³⁷ καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται. ³⁸ ὅτι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν καὶ ὡς σκύμνοι λεόντων. ³⁸ ³⁹ ἐν τῇ περμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότμα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς ὅπως ³⁹ καρωθῶσι καὶ ὑπνώσωσιν ὑπὸν αἰώνιον καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῶσι, λέγει κύριος. ⁴⁰ καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνas εἰς σφαγὴν καὶ ὡς κριοὺς μετ' ⁴⁰ ἐρίφων. ⁴¹ πῶς ἐάλω καὶ ἐξηρεύθῃ τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο ⁴¹ Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν; ⁴² ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ⁴² ἐν ἥῃ κυμάτων αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη. ⁴³ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς ὡς ⁴³ γῆ ἄνυδρος καὶ ἄβατος, οὐ κατοικηθεῖ ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἰς, οὐδὲ μὴ καταλύσει ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴⁴ καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐξοίσω ἃ κατέ- ⁴⁴ πινεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι πρὸς αὐτήν ἔτι τὰ ἔθνη, ⁴⁹ καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυματῖαι πάσης τῆς γῆς. ⁵⁰ ἀνασωζόμενοι ἐκ ⁴⁹ γῆς πορεύεσθε καὶ μὴ ἵστασθε· οἱ μακροὶ ἐν μνηστῆρι τοῦ κυρίου, καὶ Ἱερου- ⁵¹ σαλὴμ ἀναβήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν. ⁵¹ ἡσχύνθημεν ὅτι ἠκούσαμεν ὀνειδι- ⁵¹ σμὸν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, ἐσθλῶν ἀλλογενεῖς εἰς ⁵² τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου. ⁵² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ- ⁵² ριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦν- ⁵³ ται τραυματῖαι. ⁵³ ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανός, καὶ ὅτι ἐὰν δυχρῶσθαι ⁵³ τὰ τεῖχη ἰσχυρὴ αὐτῆς, παρ' ἐμοῦ ἤξουσιν ἐξολοθρεύοντες αὐτήν, λέγει κύριος.

28. FA om bis αυτούς ... ηγεμονας ... in fine add και πασης της γης εξουσιας αυτου 29. FA* ανεστη 30. Ax FA*· εξελεειπεν ... και καθιστανται ... Ax FA δυναστια ... FA και εγεννηθησαν 31. διωκ. εις απαντην ... FA* απαγγελων 32. FA* της διαβασεων ... Ax FA ελημφθησαν ... Ax FA συστηματα ... αυτου ενεπρηστησαν ... FA* ανδρ. αυτου 33. FA* βασιλεων ... Ax FA αλοηθησεται ... FA* ανδρ. αυτου 33. 35. FA εχθροι pro μοχθοι ... FA* ερει και κατοικ. ... *· επι ιερουσ. pro ερει ιερ. 36. om και εκδ. τ. εκδ. σου ... FA εξαρω pro ξηρανω ... Ax FA γην pro πηγην 38. Ax FA om οτι ... ως λε. εξηγ. αμα 39. FA οπως καρωσωσιν ... υπνωσωσιν ... FA* om και υπνωσωσιν usque εξεγερθωσιν 40. om και prim. ... FA* καταβιβασω (41. FA* πως ελαληκεν) 43. Ax FA om ως ... FA εν αυτη ουδεις ... FA καταλυση 44. FA* εκοισω ... ετι προς αυτην 49. FA και παντα τα εθνη pro τραυμ. π. τ. γης 50. om και prius ... FA* ιστασθ. εις γην μακροθεν ... FA αναβατω ... καρδ. ημων 51. FA* ονειδισμ. ημων 52. FA δια τουτο ταδε λεγει κυρ. ιδου ημερ. ερχ. και εκδ. τα 53. Ax FA*· οχυρ. υψος ισχυος (FA* υψη ισχυει) αυτης ... Ax FA εξολοθρευοντες

54 55 ⁵⁴ φωνὴ κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίαν, ⁵⁵ ὅτι ἐξω-
 56 λῶρευσεν κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπώλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην ἡχοῦ-
 57 σαν ὡς ὕδατα πολλά, ἔδωκεν εἰς ὀλεθρον φωνὴν αὐτῆς. ⁵⁶ ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυ-
 58 λῶνα ταλαιπωρία, ἐάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐπτόχηται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ
 59 ⁵⁹ ⁵⁹ Ζεὺς ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς. ⁵⁷ κύριος ἀνταποδίδωσι καὶ μεθύσει μέσῃ τοὺς ἡγε-
 60 μόνους αὐτῆς καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγούς αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεὺς,
 61 κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ⁵⁸ τὰδε λέγει κύριος Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλα-
 62 τύνῃ, κατασκαπτόμενον κατασκαφῆσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμπτ-
 63 ρισθήσονται, καὶ οὐ κοπιάσουσι λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔσθην ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.
 64 ⁵⁹ Ο ΔΟΓΟΣ ΟΝ ΕΝΕΤΕΙΛΑΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑ ΤΩ ΠΡΟΦΗΤΗ
 εἰπεῖν τῷ Σαραῖα υἱῷ Νηρείου υἱοῦ Μασσαίου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδε-
 60 κίου βασιλέως Ἰουδα εἰς Βαβυλῶνα, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας
 61 αὐτοῦ, καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων. ⁶⁰ καὶ ἔγραψεν Ἰερემίας πάντα τὰ κακὰ
 62 αὐτῆς ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐν βιβλίῳ, πάντας τοὺς λόγους τούτους τοὺς γεγραμ-
 63 μένους ἐπὶ Βαβυλῶνα. ⁶¹ καὶ εἶπεν Ἰερემίας πρὸς Σαραίαν Ὅταν ἔλθῃς εἰς
 64 Βαβυλῶνα, καὶ ἔψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους, ⁶² καὶ ἐρεῖς
 Κύριε κύριε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τούτον τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν καὶ
 τοῦ μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἀφανι-
 63 σμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ⁶³ καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βι-
 βλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδῆσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ *Αποκ.
 64 Εὐφράτου, ⁶⁴ καὶ ἐρεῖς Οὕτως καταδύσεται Βαβυλὼν, καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ ^{18, 21.}
 προσώπου τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτήν.

XXIX.

(Graece 29, 1 — 7. = Hebraice 47, 1 — 7.)
 — 29, 7 — 22 = — 49, 7 — 22.)
 — 36. = 29.

- 2 ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥΣ. ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΚΥΡΙΟΣ ² Ἴδου ὕδατα
 ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα, καὶ κατακλύσει
 γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· καὶ κε-
 3 ³ κράξονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
 4 ἀπὸ φωνῆς ὀρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὀπλῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σει-
 5 ⁵ σμοῦ τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ, ἡχου τροχῶν αὐτοῦ. οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐφ'
 6 ⁶ υἱούς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπερχομένῃ τοῦ
 ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον καὶ τὴν Σειδῶνα
 καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοήθειας αὐτῶν, ὅτι ἐξολοθρεῦσαι κύριος
 7 ⁷ τοὺς καταλοίπους τῶν νήσων. ⁵ ἦκει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπερῶρε τὴν Ἀσά-

54. FA* κραυγῆς ... εκ γης 55. Ax FA ἐξωλεθρευσεν 56. FA* εαλω-
 καν ... FA* οτι θεος ... FA*⁵⁴ ανταποδιδων αυτοις (sed* om αυτοις
⁵⁷ κυρ. ανταποδ.) 57. ανταποδ. αυτη την ανταποδοσιν ... om και τ. στρα-
 τηγ. αυτ. 59. FA* ο κυριος ... FA* om υω νηρειου ... Ax FA*⁵⁹ νηριου
 ... μασσαίου, FA* μαχαιου ... *οτι επορ. ... εν τω τεταρτ. ετει ... FA
 σαρεας 60. ιηρεμιας ... Ax FA εν βιβλ. ενι ... λογους τους ενγεγραμμ.
 64. FA* om κ. ειπ. ιερ. (*⁵⁹ ιηρεμιας) πρ. σ. usque βαβυλωνα 62. FA om
 κυριε alterum ... FA* om του prius ... Ax FA εξολεθρευσαι (FA εξωλ.)
 ... FA* εν αυτοις 63. Ax FA παυση αναγινωσκαν ... επιδησεις (*-σει)
 αυτω ... FA επιρρησεις ... FA εις το μεσον 64. om και secundum
 XXIX. 1. ed. rom. επι τ. αλλοφ. cum seqq. conjg, non item Ax FA
 2. Ax FA* αναβενει ... FA* βορραν ... χιμαρρον, FA* χιμαρρον ... FA*
 πολεις ... τους ενοικουντας ... FA* κραξονται ... αλαλαξονται παντες 3.
 FA* οπλων και των ... FA τροχου ... και ηχου των τροχων ... FA* εστρε-
 ψαν ... επι υιους 4. Ax FA ερχομενη ... Ax FA σιδωνα ... Ax FA εξο-
 λεθρ. (FA εξωλ.) ... τας καταλοιπους τ. ν. 5. Ax FA απεριφη

λων καὶ οἱ κατάλοιποι Ἐνακίμ. ⁶ ἕως τίνος κόψεις ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου; ⁶ ἕως τίνος οὐχ ἡσυχάσεις; ἀποκατάστητι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι καὶ ἐπάρητι. ⁷ πῶς ἡσυχάσει; καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκαλωνα καὶ ⁷ ἐπὶ τὰς παραθαλάσσιους, ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεεργάσθη. ⁸ (49, 7) ΤΗ (49, 7) 8
 ΙΔΟΥΜΑΙΑ. τὰδε λέγει κύριος Οὐκ ἔστιν ἐτι σοφία ἐν Θαιμάν, ἀπώλετο
 βουλή ἐκ συνेतῶν, ὤχετο σοφία αὐτῶν, ⁹ ἡπατήρη δὲ τόπος αὐτῶν. βαΐν- ⁽⁸⁾ 9
 νατε εἰς κἀσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδάμ, ὅτι δύσκολα ἐποίησεν. ἤγαγον ἐπ'
 αὐτὸν ἐν χρόνῳ ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτόν, ¹⁰ ὅτι τρυγηταὶ ἦλθον οὐ οὐ ⁽⁹⁾ 10
 καταλείψουσὶ σοὶ κατάλειμμα· ὥς κλέπτει ἐν νυκτὶ ἐπιδήσουσι χεῖρα αὐτῶν,
¹¹ ὅτι ἐγὼ κατέσθω τὸν Ἡσαῦ, ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι ⁽¹⁰⁾ 11
 οὐ μὴ δύνωνται· ὠλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ γείτονός μου, καὶ οὐκ
 ἔστιν ¹² ὑπολείπεσθαι ὀρφανόν σου ἵνα ζήσῃται· καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ ⁽¹¹⁾ 12
 αἱ χῆραι ἐπ' ἐμέ πεποιθήσιν. ¹³ ὅτι τὰδε εἶπε κύριος Οἷς οὐκ ἦν νόμος ⁽¹²⁾ 13
 πεινῶν τὸ ποτήριον, ἔπιον· καὶ σὺ ἀδωωμένη οὐ μὴ ἀδωωῇς, ¹⁴ ὅτι κατ' ⁽¹³⁾ 14
 ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἄβατον καὶ εἰς ὄνειδισμόν καὶ εἰς κα-
 τάραν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς
 αἰῶνα. ¹⁵ ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλεν ⁽¹⁴⁾ 15
 Συναχθῆτε καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτήν, ἀνάστητε εἰς πόλεμον. ¹⁶ μικρὸν ⁽¹⁵⁾ 16
 ἔδωκά σε ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις. ¹⁷ ἡ παιγνία σου ⁽¹⁶⁾ 17
 ἐνεχείρησέ σοι, ἰταμία καρδίας σου κατέλυσε τρυμαλιάς πετρῶν, συνέλαβεν
 ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ· ὅτι ὕψωσεν ὥσπερ ἀέτος νοσσιὰν αὐτοῦ, ἐκείθεν κα-
 τέλω σε. ¹⁸ καὶ ἔσται ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄβατον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος ⁽¹⁷⁾ 18
 ἐπ' αὐτήν συριεῖ. ¹⁹ ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ ⁽¹⁸⁾ 19
 πόλεις αὐτῆς, εἶπε κύριος παντοκράτωρ, οὐ μὴ κατισίει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ
 οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ²⁰ ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ⁽¹⁹⁾ 20
 ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου εἰς τόπον Αἰζάμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐ-
 τῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτήν ἐπιστήσατε. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς
 ἀντιστήσεται μοί; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;
²¹ διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλὴν κυρίου ἣν ἐβουλεύσατο ἐπὶ τῇ Ἰδουμαίᾳ, ⁽²⁰⁾ 21
 καὶ λογισμόν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαιμάν, ἐὰν μὴ
 συμψήσωσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, ἐὰν μὴ ἀβατωῇ ἐπ' αὐτοὺς κατὰ-
 λυσις αὐτῶν, ²² ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐφοβήσῃ ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ⁽²¹⁾ 22
 θαλάσσης οὐκ ἠκούσθη. ²³ ἰδοὺ ὥσπερ ἀέτος ὀψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτε- ⁽²²⁾ 23
 ρυγὰς ἐπ' ὄχυράματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ἰδου-
 μαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης.

5. καὶ τὰ καταλοιπα ... Αx FA ενακειμ 6. om του ... ουκ ησυχ.,

FA ου μη ησυχ. 7. ησυχασεις ... FA και οτ κυριος 8. FA* τη ιουμεια (sic) ... FA θεμαν 9. FA om δ ... βαϊν. εαυτοις εις καστην ... Αx FA δαιδαν ... επεσχ. αυτον, FA επεσχ. επ αυτην 10. ηλθ. σοι ου καταλ. σοι καταλειμματα ωσπερ ... FA* om ου ... FA καταλιμμα ... Αx FA χειρας 11. οτι ε. κατηρανησα ... FA* ανακαλυψα τε κρ. ... FA* αδελφ. σου ... αυτ. και γιτονος αυτου 12. Αx FA* υπολειπεσθαι ... Αx FA ζησεται ... FA om αι 13. λεγει ... FA* πιν ... Αx αδουωμενη, FA αδωωμενη ... Αx FA αδωωθης ... in fine add οτι πινων πιασαι 14. om οτι prius ... Αx FA καταραν ... εις τον αιωνα 15. FA* συναχθηναι κ. παραγενεσθαι 16. ιδου μικρον δεδωκα ... και ευκαταφρονητον 17. οτι εαν υψωσεις ... νοσσιαν σου, FA νοσσ. εαυτου 18. FA* ιουμαια (sic) 19. FA κατιστη, Αx κατοικησει ... FA ενοικησει, Αx καθειση 20. FA* εκ του υδατος pro εκ μεσ. τ. ιορδ. ... εις τον τοπον ηθαμ ... FA επ (*om) αυτης ... επιστησεται ... FA ουτ. ο ποιμην 21. συνψηφισωσιν, FA συνωσιν ... επ αυτη, FA επ αυτην (*-της) 22. εισισθη η γη ... FA* κραυη ... κραυγη σου εν θαλασση ηκουσθη

XXX.

(Graece 30, 4 - 5. 6 - 41. 42 - 46. = Hebraice 49, 4 - 5. 28 - 33. 23 - 27.)
— 37. — — 30.

- ΤΟΙΣ ΥΙΟΙΣ ΑΜΜΩΝ. οὕτως εἶπε κύριος Μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραὴλ, ἣ
 παραληψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβε Μελχὶδλ τὴν Γαλαὰδ, καὶ
 2 ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει; ² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται,
 φησὶ κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ Ῥαββὰδ Σόρυβον πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς
 ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ
 3 παραλήψεται Ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. ³ ἀλάλαξον Ἑσεβών, ὅτι ὤλετο Γαῖ.
 κεκραῖετε θυγατέρες Ῥαββὰδ, περιζώσασθε σάκκους καὶ κόψασθε, ὅτι Μελ-
 4 χδλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁴ τί
 ἀγαλλιάσθε ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακεῖμ; θυγατερ Ἰταμίας, ἣ πεποικυῖα ἐπὶ θη-
 5 σαυροῖς, ἣ λέγουσα Τίς εἰσελεύσεται ἐπ' ἐμέ; ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ
 σέ, εἶπε κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς περιόικου σου, καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος
 ■ (49, 28.) εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ συνάγων. ⁶ (49, 28.) ΤΗ ΚΗΔΑΡ
 ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣῃ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ, ΗΝ ΕΠΙΤΑΞΕ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣ
 ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ. οὕτως εἶπε κύριος Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ
 7 (29) Κηδάρ, καὶ πλησάτε τοὺς υἱοὺς Κεδέμ. ⁷ σκηῆς αὐτῶν καὶ τὰ πρόβατα
 αὐτῶν λήφονται· ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους
 αὐτῶν λήφονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλῶσεν.
 8 (30) ⁸ φεύγετε, λίαν ἐμβαδύνατε εἰς κάσιον καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, ὅτι ἐβού-
 λεύσατο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν.
 ■ (31) ⁹ ἀνάστηθι καὶ ἀνάβηθι ἐπ' ἔθνος εὐσταθεῖον καθήμενον εἰς ἀναφυκὴν,
 10 (32) οἷς οὐκ εἰσὶ δύραϊ, οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοί, μόνοι καταλύουσι. ¹⁰ καὶ ἔσον-
 ται κάμηλοι αὐτῶν εἰς προνομὴν καὶ πληθὺς κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν,
 καὶ λιχημῶσιν αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, ἐκ
 11 (33) παντὸς πέραν αὐτῶν οἶσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπε κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται
 ἡ αὐλὴ διατριβῇ στρουθῶν καὶ ἄβατος ἕως αἰῶνος, οὐ μὴ καθίστη ἐκεῖ ἄν-
 12 (23) θρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ¹² ΤΗ ΔΑΜΑΣΚΩ.
 κατησχύνθη Ἡμὰδ καὶ Ἀρφαδ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν, ἐξέστησαν, ἐν-
 13 (24) μώστησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. ¹³ ἐξελύθη Δαμασκός, ἀπε-
 14 (25) στράφη εἰς φυγὴν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς. ¹⁴ πῶς οὐχὶ ἐγκατέλειπεν

XXX. 4. ed. rom. τ. υι. αμμων cum seqq. conjg., non item Ax FA
 ... Ax FA παραληψόμενος ... εν αυτοις ... Ax FA διοτι παρελ. ... ενοι-
 κει 2. FA* ραβαδ ... θορ. πολεμου ... FA και απωλιαν ... Ax FA οι βω-
 μοι ... FA* κατακαυθησεται ... Ax FA παραλημφεται ... FA* ιερουσαλημ
 pro ισρ. 3. Ax FA και pro γαι ... FA* κραξεται ... FA ρεββαδ ... Ax
 FA post σακκους add επιλημπτεινσασθαι (Ax - ευεσθαι) ... επι μελχομ οτι
 ... Ax FA εν αποικια βαδιεεται (FA* βαδιει) ... FA και οι ιερεις 4. Ax
 FA* .* οτι (FA* αι) pro τι ... αγαλλιαση, FA αγαλλιασι (* - σει) ... FA
 om ενακειμ, *.* supplet σου, *.* rursus delet ... Ax FA θυγατηρ ... επι
 τοις θησαυροις αυτης, FA επι θησαυρους αυτης ... FA* ουδεις pro τις 5.
 FA* απασης pro απο πασης ... παροικου ... FA* om και prius ... Ax
 FA εις προσωπον ... ουκ εσται 6. FA om τη sec. ... ο βασιλευς ... ed.
 rom. τη κηδαρ etc. cum ουτως ειπε conjg., non Ax FA ... FA* om και
 αναβητε 7. FA και προβατα ... Ax FA λημφονται bis ... καμηλ. εαυτων
 ... αυτοις ... και καλεσατο αυτους 8. εβαδυνατε, FA εβαδυνας ... εις καζη-
 σιν ... FA* εν τη αυλη οτι εν τη αυλη ... ελογ. εφ υμας λογισμ. 9. επι
 εθνος ... ουδε βαλανοι 10. οι καμηλοι ... κεκραμενους ... μερους pro
 περαν 12. FA ημαρ και αφαδ (*.* αρφ.) ... FA πονηρ. ακοην ηκουσαν
 ... FA* ηθυμωστησαν, Ax εκοιμηστησαν 14. εγκατελειπον

πόλιν ἐμήν, κώμην ἡγάπησαν; ¹⁵ διὰ τοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλα- ⁽²⁶⁾ 15
τείαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ σου πεσοῦνται, φησὶ κύριος,
¹⁶ καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει Δαμασκοῦ καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Ἀδερ. ⁽²⁷⁾ 16

XXXI.

(Graece 34. = Hebraice 48.)
— 38. = — 31.)

ΤΗ ΜΩΑΒ. οὕτως εἶπε κύριος Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο· ἐλήφθη
Καριαζέμ, ἡσχύνθη Ἀμαδ καὶ Ἀγάδ. ² οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία Μωάβ, γαν- 2
ράμα ἐν Ἑσεβάν· ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακὰ· ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους,
καὶ παῖδιν παύσεται. ὅπισθέν σου βαδιεῖται μάχαιρα, ³ ὅτι φωνὴ κεκραγός- 3
των ἐξ Ὁρωναίμ, Ὀλεθρον καὶ σύντριμμα μέγα, ⁴ συνετρίβη Μωάβ. ἀναγγεί- 4
λατε εἰς Ζογόρα, ⁵ ὅτι ἐπλήσθη Ἀλώδ ἐν κλαυθμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν 5
ὁδῷ Ὁρωναίμ, κραυγὴν συντρίμματος ἡκούσατε, ⁶ φεύγετε καὶ σώσατε τὰς 6
ψυχὰς ὑμῶν, καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. ⁷ ἐπειδὴ ἐπεποιθεῖς 7
ἐν ὀχυρώματί σου, καὶ σὺ συλληφθήσῃ· καὶ ἐξελεῖσεται Χαμὼς ἐν ἀποικίᾳ,
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁸ καὶ ἦξει ὄλεθρος ἐπὶ πᾶ- 8
σαν πόλιν, οὐ μὴ σωθῇ, καὶ ἀπολείται ὁ αὐλὼν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ
πεδινὴ, κατῶς εἶπε κύριος. ⁹ δότε σημεῖα τῇ Μωάβ, ὅτι ἀφῇ ἀφθήσεται, 9
καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται· πόθεν ἔνοικος αὐτῇ; ¹⁰ ἐπι- 10
κατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς, ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ'
αἵματος. ¹¹ ἀνεπαύσατο Μωάβ ἐκ παιδαρίου, καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ 11
αὐτοῦ· οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον, καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ὤλετο·
διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὁσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλιπε. ¹² διὰ 12
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέρα αὐτοῦ ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλίνον-
τας, καὶ κλινούσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσι καὶ τὰ κέρατα αὐ-
τοῦ συγκόψουσι, ¹³ καὶ κατασχυνθήσεται Μωάβ ἀπὸ Χαμὼς ὥσπερ κατη- 13
σχύνθη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιθὴλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποισῶτες ἐπ' αὐτοῖς.
¹⁴ πῶς ἐρεῖτε Ἰσχυροὶ ἔσμεν, καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά; ¹⁵ ὤλετο 14 15
Μωάβ πόλις αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγὴν.
¹⁶ ἐγγὺς ἡμέρα Μωάβ ἐλθεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. ¹⁷ κινήσατε 16 17
αὐτῷ πάντες κυκλῶσεν αὐτοῦ, πάντες ἐκδοτε ὄνομα αὐτοῦ· εἶπατε Ἰῶς συνε-
τρίβη βακτηρία εὐκλεής, ῥάβδος μεγαλώματος. ¹⁸ κατάρβητι ἀπὸ δόξης καὶ 18
κάσσιον ἐν ὑγρασίᾳ κακημένη. Δαιβὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὤλετο Μωάβ· ἀνέβη
εἰς σὲ λυμαινόμενος ὀχυρώμα σου. ¹⁹ ἐφ' ὁδοῦ στήθι καὶ ἐπιδε κακημένη ἐν 19
Ἀρήρ, καὶ ἐρώτησον φεύγοντα καὶ σωζόμενον καὶ εἰπὼν Τί ἐγένετο; ²⁰ κατη- 20

45. Ax FA πλαταις ... om πεσουνται sec. XXXI. 4. ed. rom. τη
μωαβ cum seqq. conjg., non item Ax FA ... Ax FA ελημφθη ... Ax FA
καριαζαίμ ... Ax FA ησχυνθη αμαδ (FA om) το κραταιωμα και ητητηνη
2. και γαρ ουκ εστιν ... Ax FA ιατρια ... εν μωαβ ... Ax FA αγαριαμα
... FA* om εν εσεβ. ελογισατο (*.* -σαντο) ... FA οπισω σου 3. FA*
φωνην ... FA κεκραγοντων ... FA ορωναιμ ... ολεθρος 4. ed. rom. μεγα.
4. συνετρ. μωαβ, (contra Ax FA post μωαβ plene disting.) 5. αλαωδ, FA*
αλεδ ... ed. rom. ορωναιμ (antea ορωναιμ.), FA* αρωναίμ (*.* ορων.) ...
FA κραυην ... FA ηχουσα 6. ψυχας αυτων ... FA* θεσθε pro εσεσθε ...
ed. rom. ερημω, 7. Ax FA οχυρωμασιν ... om συ ... Ax FA συλλημ-
φθηση 8. και πολεις ου μη σωθη ... Ax FA εξολοθρευθησεται 9. σημειον
τω μωαβ ... αναφθησεται ... εσονται απο ενοικουντων αυτας. ¹¹ FA*
επαυσατο ... Ax FA εει αγγιου εις αγγιον ... FA* και αποικισμον (sic) ...
εκλιπει, FA*.* εξελεπεν 12. om αυτου primum ... FA* κλινουσιν αυτο
13. καταισχυνη ο οικος ... FA βεθηλ 17. κινήσατε αυτον, FA* om αυτω
18. FA* om καταβ. α. δοξ. και ... συγατηρ δαιβων εκτριβητε, FA δεβων
εκτοιβηται ... οχυρωματα 19. FA και (*om) εφιδε ... Ax FA αροηρ

σχύνῃη Μωάβ, ὅτι συνετρίβη· ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν Ἀρνὼν
 21 ὅτι ὤλετο Μωάβ, ²¹ καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς τὴν γῆν Μεισὼρ ἐπὶ Χελὼν καὶ
 22 Ῥεφὰς καὶ Μωφάς, ²² καὶ ἐπὶ Δαιβὼν καὶ ἐπὶ Ναβαῦ καὶ ἐπ' οἶκον Δαι-
 23 βλασαιμ, ²³ καὶ ἐπὶ Καραιῶν καὶ ἐπ' οἶκον Γαιμὼλ καὶ ἐπ' οἶκον Μαὼν,
 24 ²⁴ καὶ ἐπὶ Καριὼν καὶ ἐπὶ Βοδὼρ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωάβ τὰς πόρρω
 25 καὶ τὰς ἐγγύς. ²⁵ κατεσχῆθη κέρας Μωάβ, καὶ τὸ ἐπὶ χεῖρον αὐτοῦ συνετρίβη.
 26 ²⁶ μεθύσατε αὐτόν, ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη· καὶ ἐπικρούσει Μωάβ ἐν
 27 χεὶρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. ²⁷ καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμόν
 28 ἦν σοι Ἰσραὴλ καὶ ἐν κλοπαῖς σου εὐρέσθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν. ²⁸ κατέλειπον
 τὰς πόλεις καὶ ὥκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες Μωάβ· ἐγενήθησαν ὥσπερ
 29 περιστέρα νοσσοῦσάαι ἐν πέτραις στόματι βοῶντων. ²⁹ καὶ ἤκουσα ὕβριν
 Μωάβ, ὕβριν λίαν ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερφηγίαν αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη ἡ καρ-
 30 δία αὐτοῦ, ³⁰ ἐγὼ δὲ ἔγνων ἔργα αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτῷ οὐχ οὕτως
 31 ἐποίησε; ³¹ διὰ τοῦτο ἐπὶ Μωάβ ὀλοῦντε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ' ἀνδρας
 32 κειράδας αὐχμοῦ. ³² ὥς κλαυθμὸν Ἰαζήρ ἀποκλαύσομαί σοι ἄμπελος Ἀσε-
 ρημά· κλήματά σου διήλθε θάλασσαν, πόλις Ἰαζήρ ἤψαντο, ἐπὶ ὀπώραν σου
 33 ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὀλεσθῆς ἐπέπεσε. ³³ συνεψήσθη χαρμὸς αὐτοῦ καὶ εὐφροσύνη
 ἐκ τῆς Μωαβιτιδος, καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρὸν οὐκ ἐπάτησαν, οὐδὲ
 34 δειλῆς οὐκ ἐποίησαν αἶδε. ³⁴ ἀπὸ κραυγῆς Ἑσεβὼν ἕως Αἰτάμ αἱ πόλεις
 αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν ἀπὸ Ζογὼρ ἕως Ὠρωνάιμ καὶ ἀγγελίαν Σαλα-
 35 σία, ὅτι καὶ τὸ ὕψος Νεβρεῖν εἰς κατάκαυμα ἔσται. ³⁵ καὶ ἀπὸ τὸν Μωάβ,
 36 φησὶ κύριος, ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ θυμῶντα θεοῖς αὐτοῦ. ³⁶ διὰ
 τοῦτο καρδίᾳ τοῦ Μωάβ ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσι, καρδίᾳ μου ἐπ' ἀνθρώ-
 37 πους κειράδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο ἀπώλετο
 38 ἀπὸ ἀνθρώπου. ³⁷ πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρῆθήσονται, καὶ πᾶς πώ-
 γων ξυρῆθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ πάσης σαφύος σάκκος.
 39 ³⁸ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωματίων Μωάβ καὶ ἐπὶ ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ὅτι
 39 συνέτριψα, φησὶ κύριος, ὥς ἀγγεῖον οὐ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ. ³⁹ πῶς κατήλ-
 40 ⁴¹ λαξε; πῶς ἔστρεψε νῶτον Μωάβ; ἤσχύνθη, καὶ ἐγένετο Μωάβ εἰς γέλωτα
 41 καὶ ἐγκότῃμα πᾶσι τοῖς κύκλῳ αὐτῆς. ⁴⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος ⁴¹ Ἐληφῆν

20. αερνων 21. FA εις γην ... Ax FA του μισωρ ... και επι ρεφας
 κ. μωφας, FA* και επι ραφας, *.* x. ε. ραςας και επι νωφας 22. FA
 δεβων ... Ax FA δεβλασαιμ 23. FA καριαδεν ... x. επι οικον γαιμωλα,
 FA* om και επ οι. γαιμωλ, *.* supplet x. επ οικον γαιμωαβ ... FA* μαωζ,
 . γαιμων 24. FA* om πασας 27. και μη εις γελ. σοι ... Ax FA ισραηλ,
 ει εν κλ. 28. Ax FA*.* κατελειπον ... εν πετρ. οικοντες μωαβ ... ως
 περιστεραι ε (αι?) νοσσεουσαι εν π. βοζ. στομ. 29. Ax FA*.* om και
 primum ... σφοδρα και υβρ., FA*.* λιαν και υβρ. 30. τα εργα ... Ax FA
 ικαν. αυτου 31. κιδαρας, FA κιδας 32. om σοι ... FA* ωσερημος, *.*
 ωσερημα ... Ax FA*.* πολεις ... και επι τρυγητ. ... επεσεν, FA ενεπεσεν
 33. συνεψηθη ... FA*.* χαρμονη ... FA μωαβειτιδος ... επατηθησαν, FA*
 επατηγουντ ... ed. rom. αι δε ³⁴ απο (etiam Ax FA*.* ante αιδε inter-
 pungunt) 34. FA* επι κραυης ... FA ως (*.* εως) εγαβ πολις (*.* αι
 πολεις) ... εως ελεαλη και εως ιασσα pro εως αιταμ ... ed. rom. ωρω-
 ναϊμ (item FA*.*.) cf. ad vv. 3. 5. ... FA* om και αγγ. Σαλ. οτι, *.*
 supplet x. αγγ. εις σαλισα· οτι, Ax x. αγγελια σαλισια· οτι ... εβριμ, FA
 νεβρειμ ... FA ερημος αιτε εις κατακ. εστ. 35. αναβεννοντα (FA* -βε-
 νοντα) επι μωαβ 36. FA* της μωαβ ... και καρδια μου ... κιδαρεις,
 FA* κιδαρ, *.* κιδαρας 37. Ax FA ξηρησονται ... FA* παν πωγων 38.
 Ax FA επι πλαταιαις ... FA* συνεστρεφα, *.* συνετρ. τον μωαβ, item Ax
 τον μωαβ post κυριος add ... αγγιον 39. FA* ab μωαβ ad μωαβ transilit
 ... Ax FA ενκοτῃμα ... *.* κυκλω αυτου 44. Ax FA ελημφθη

Καριώθ, καὶ τὰ ὀχυρώματα συνελήφθη, ⁴² καὶ ἀπολείται Μωάβ ἀπὸ ὄχλου, ⁴² ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. ⁴³ παγὶς καὶ φόβος καὶ βόθρυος ἐπὶ σὲ κα- ⁴³ τήμενος Μωάβ. ⁴⁴ ὁ φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου ἐμπεσεῖται εἰς τὸν ⁴⁴ βόθρυν· καὶ ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βοθρύου, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ παγίδι· ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μωάβ ἐν ἐνιαντῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XXXII.

(Graece 32, 1 - 24. = Hebraice 25, 15 - 38.)
(— 39. = — 32.)

Ἀρσ. (25, 15.) Οὕτως εἶπε κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ Λάβε τὸ ποτήριον τοῦ ¹ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ² ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς, ² καὶ πίνονται καὶ ἐξεμούνται, καὶ ³ ἐκμανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον αὐτῶν. ³ καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη ⁴ πρὸς ἃ ἀπέστείλε με κύριος πρὸς αὐτά, ⁴ τὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ τὰς πό- ⁵ λεις Ἰούδα καὶ βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θῆναι αὐτάς εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς συριγμόν, ⁵ καὶ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰ- ⁶ γύπτου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστάνας αὐτοῦ ⁶ καὶ πάντα ⁷ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς συμμίختους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλ- ⁸ λοφύλων καὶ τὴν Ἀσκάλωνα καὶ τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπί- ⁹ λοιπον Ἀζώτον, ⁹ καὶ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Μωαβετίν καὶ τοὺς υἱοὺς ¹⁰ Ἀμμών, ¹⁰ καὶ βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος καὶ βασιλεῖς τοὺς ¹¹ ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης, ¹¹ καὶ τὴν Δαϊδαν καὶ τὴν Θαιμάν καὶ τὴν ¹² Ῥῶς καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ¹² καὶ πάντας τοὺς ¹³ συμμίχτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ¹³ καὶ πάντας βασιλεῖς Αἰλὰς ¹⁴ καὶ πάντας βασιλεῖς Περσῶν, ¹⁴ καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς ¹⁵ πόρρω καὶ τοὺς ἐγγύς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας βασι- ¹⁶ λείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. ¹⁵ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ¹⁶ παντοκράτωρ Πίετε, μεθύσθητε, καὶ ἐξεμέσετε καὶ πεσεῖσθε, καὶ οὐ μὴ ἀνα- ¹⁷ στήτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ὑμῶν. ¹⁷ ¹⁸ καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλυνται δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρὸς σου ¹⁸ ὥστε πίνειν, καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Πιόντες πίεσθε, ¹⁹ ὅτι ἐν πόλει ¹⁹ ἐν ἣ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς ²⁰ καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ πάντας τοὺς κα- ²¹ θημένους ἐπὶ τῆς γῆς. ²¹ καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους ²²

41. ακκαριωθ, FA ακκαρων ... Ax FA συνελήμφθη 42. FA επι κυ-
ριον 43. Ax FA* επι σοι, *επ εμε ... καθ. επι μωαβ 44. FA* ο
φευγων απο προσω φοβου (sic) ... FA ενπεσ. ... FA* αναβενων ... βο-
θρυου συλλημφθησεται, FA βοθρυου συνλημφθησεται ... διοτι ... Ax
FA επισκεψ. αυτης XXXII. 1. ante Ουτως add οσα επροφητευσεν ιερε-
μιας επι παντα τα εθνη ... FA* om εκ χειρ. μου 2. FA om και πιον-
ται ... Ax FA μανησονται ... μαχαιρης 3. FA εκ χ. κυρ. το ποτηριον
... Ax FA κυρ. επ αυτα 4. FA* συρισμον 6. Ax FA συμμικτ. αυ-
του ... παντων των αλλοφυλων ... FA αλλοφυλων την ... FA* ασκαλωναν
... FA* ακκαρων 7. FA μωαβετιν 8. και παντας βασ. τυρου 9. FA δε-
δαν ... FA* θεμαν, *θωμεαν ... FA* ρωθ ... FA παντα περικυρομενον
10. συμμικτ. αυτου τους 11. Ax* FA* om κ. π. βασ. αιλαμ (Ax** δαιδαν)
12. βασ. του απηλ., FA βασ. τους απο απηλ. ... πασας τας βασιλ., FA
πασ. βασ. αυτου ... FA πασης της γης 13. Ax FA Πιετε και μεθ. ...
Ax FA εξεμεσατε ... FA* αποστ. απο προσωπου υμων 14. *om σου
15. πολ. εφ η .. επ αυτης ... ερχομαι ... καλεσω ... Ax FA om παντας
16. τους λογους τουτους επ αυτ. (*om επ αυτ.)

- τούτους, καὶ ἐρεῖς Κύριος ἄφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει
 φωνὴν αὐτοῦ, λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ οἶδε ὥσπερ τρυ-
 17 ⁽³¹⁾ γῶντες ἀποκριθήσονται. καὶ ἐπὶ κατῆμένους τὴν γῆν ἥκει ὀλεθρος, ¹⁷ ἐπὶ
 18 ⁽³²⁾ μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσι· κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶ-
 18 ⁽³²⁾ σαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόξῃσαν εἰς μάχαιραν, λέγει κύριος. ¹⁸ οὕτως
 19 ⁽³³⁾ εἶπε κύριος Ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαῖλαψ μεγάλη
 19 ⁽³³⁾ ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ¹⁹ καὶ ἔσονται τραυματαῖα ὑπὸ κυρίου
 20 ⁽³⁴⁾ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς· οὐ μὴ κατο-
 20 ⁽³⁴⁾ ρυγῶσιν εἰς κόπρια, ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται. ²⁰ ἀλαλάξατε ποιμένες,
 21 ⁽³⁵⁾ καὶ κεκραῖξατε καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ
 21 ⁽³⁵⁾ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί· ²¹ καὶ
 22 ⁽³⁶⁾ ἀπολείται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβά-
 23 ⁽³⁷⁾ των. ²² φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων, καὶ ἀλαλαγμοὶ τῶν προβάτων καὶ
 23 ⁽³⁷⁾ τῶν κριῶν, ὅτι ὠλόθρευσε κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν, ²³ καὶ παύσεται
 24 ⁽³⁸⁾ τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου. ²⁴ ἐγκατέλι-
 24 ⁽³⁸⁾ πεν ὥσπερ λέων κατάλειμμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ
 προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

XXXIII.

(Graece 33. = Hebraice 26.)
 — 40. = — 33.)

- ΕΝ ΑΡΧΗ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΕΓΕΝΗΘΗ Ο**
 2 **ΛΟΓΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ** ² Οὕτως εἶπε κύριος Στῆθι ἐν αὐλῇ
 οἴκου κυρίου, καὶ χρηματιεῖς ἅπασιν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις
 3 ³ πρὸς αὐτοὺς, μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα. ³ ὥσως ἀκούσονται καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος
 ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ
 4 ⁴ λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.
 5 ⁵ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου τοῦ πορευέσθαι ἐν τοῖς
 6 ⁶ νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, ⁵ εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν
 7 ⁷ παίδων μου τῶν προφητῶν οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὁρθροῦ, καὶ ἀπέ-
 8 ⁸ στείλα καὶ οὐκ ἤκουσάτέ μου, ⁶ καὶ δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ Σηλῶ,
 9 ⁹ καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι πάσης τῆς γῆς. ⁷ καὶ
 ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἰερεμίου λα-
 8 ⁸ λούντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου. ⁸ καὶ ἐγένετο Ἰερεμίου παυσά-
 μένου λαλοῦντος πάντα ἃ συνέταξε κύριος αὐτῷ λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ
 9 ⁹ συνελάβοσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων
 9 ⁹ Θανάτῳ ἀποθάνῃ, ⁹ ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων ὥσπερ Σηλῶ

16. ερεις αυτοις ... FA εφ υψηλου ... απο του τοπ. τουτου ... τρυ-
 γωτες ... επι παντας τους κατημ. επι τ. γ. εκει ολεθρ. 47. FA* επι με-
 ρους ... FA* κρινετε αυτους πρ. π. σαρκαν 48. Ax FA απο εθν. εις εθν.
 ... Ax FA λελαψ 49. FA* om και εως ε. μ. τ. γης ... κατορυξωσιν ...
 ed. rom. κατορυγ., εις κοπρ. επι 20. Ax FA κεκραξετε 21. FA απολει-
 σθαι 22. (FA* καυης pro κραυγ.) ... FA τ. κρ. και τ. προβ. ... Ax FA
 ωλεθρυσεν ... FA το βοσκημα 24. κατελειπεν με (sed με ** est), FA εν-
 κατελειπεν ... Ax FA καταλυμα ... om της prius XXXIII. (1. εγενη)
 2. πασι τ. ιουδαιois ... FA ιουδ. τοις ερχ. ... Ax FA αυτοις χρηματισαι
 3. απο οδου αυτων 4. νομοις 5. λογ. μου και των ... FA* om των παιδ.
 μου, * supplet, * rursus delet ... Ax FA εισηκουσατε 6. Ax FA*
 σηλωμ ... την πολ. ταυτην 8. οσα συνεταξεν ... Ax FA αυτω κυριος ...
 FA παντι τω λαω λαλησαι ... FA* συνελαβον 9. FA επι τω ονοματι
 ... Ax FA σηλωμ

ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων· καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἱερεμίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁰ καὶ ἤκουσαν οἱ 10 ἄρχοντες Ἰούδα τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης τῆς καινῆς. ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ 11 ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ Κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης κα- θὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὡσὶν ὑμῶν. ¹² καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἄρχοντας 12 καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων Κύριος ἀπέστείλέ με προφητεύσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους οὓς ἠκούσατε. ¹³ καὶ 13 νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς. ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὥς συμφέρει καὶ ὥς βέλτιον 14 ὑμῖν. ¹⁵ ἀλλ' ἢ γνόντες γνώσεσθε ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἷμα ἀθῶον δίδοτε 15 ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν πάν- τας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁶ καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς 16 ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφῆτας Οὐκ ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς. ¹⁷ καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συνα- 17 γωγῇ τοῦ λαοῦ ¹⁸ Μιχαίας ὁ Μωραδίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου βασι- 18 λέως Ἰούδα καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα Οὕτως εἶπε κύριος Σιών ὥς ἀργὸς ἀροτριάθησεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄβαντος ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ. ¹⁹ μὴ ἀνελὼν ἀνελεῖν αὐτὸν Ἐζεκίας καὶ πᾶς Ἰούδα; 19 οὐχ ὅτι ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου; καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κακὰ μέγαρα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν. ²⁰ καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι 20 κυρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καριαθιαρὶμ, καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους Ἱερεμίου. ²¹ καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμ 21 καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησαν ἀποκτεῖναι αὐτόν· καὶ ἤκουσεν Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. ²² καὶ ἐξαπέστειλεν 22 ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον, ²³ καὶ ἐξηγάγosan αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ εἰσηγάγο- 23 σαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἔρριψεν αὐ- τὸν εἰς τὸ μνημεῖον υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ. ²⁴ πλὴν χεὶρ Ἀχεικάμ υἱοῦ Σαφάν ἦν μετὰ 24 Ἱερεμίου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

XXXIV.

(Graece 34, 1 — 24. = Hebraice 27, 2 — 22.)
— 44. = — 34.

(27, 2.) Οὕτως εἶπε κύριος Ποίησον σεαυτῷ δεσμούς καὶ κλοιούς, καὶ περὶ 1 σου περὶ τὸν τράχηλόν σου, ² καὶ ἀποστείλεις αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Ἰδουμαίας ⁽³⁾ 2

9. ενοικούντων 10. FA* om oi ... των λογων τουτων ... πύλης κυ- ριου της 11. FA* αρχοντας παντι 12. FA απεσταλκεν ... Ax FA τ. λογ. τουτους ... FA om ους ηκουσ. 13. FA* om και τα εργ. υμων ... ακου- σετε ... FA*.*.* κυριου του θεου ημων ... FA* ελ. προς υμας 15. FA*.*.* om αιμα ... απεστειλεν 16. Ax FA ειπαν ... Ax FA om προς secundum ... πρ. υμας 18. FA μιχαας ... λεγων Ουτως ... Ax FA σεων ... ιερ. ως οπωροφυλακιον εσται ... ως αλσος 19. μη ανερων ... ουχι οτι εφοβ., 20. ουχι εφοβ. ... FA κυριον οτι ... προσωπου αυτου ... επι ψυχαις 20. επι τω ονοματι ... FA υι. μασεου ... καριαθιαιριμ, FA καριαθιαιριμ ... FA και κατα ... ιηρεμιου 23. και συνελαβοσαν αυτον κ. εξηγαγον α. εκ. ... Ax FA εισηγαγον ... εν μαχαιρη ... FA εριψεν ... μνημειον 24. αχεικαμ ... ιηρεμιου ... Ax FA του μη ανελ. XXXIV. 1. Ax FA om σεαυτω 2. FA* αποστελλεις ... Ax FA*.*.* πρ. τον βασ. ιδουμ.

καὶ πρὸς βασιλέα Μωάβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Τύρου καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα.

3 ⁽⁴⁾ καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν Οὕτως εἶπε κύριος
4 ⁽⁵⁾ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν ⁴ ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχειρῶ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ
5 ⁽⁶⁾ δώσω αὐτὴν ὡς ἐάν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. ⁵ ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεῦειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἐρ-
6 ⁽⁷⁾ γάζεσθαι αὐτῷ. ⁶ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐάν μὴ ἐμβάλωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ
7 ⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾ ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπε κύριος, ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν καὶ τῶν ὀλυνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμα-
8 ⁽¹⁰⁾ κῶν ὑμῶν τῶν λεγόντων Οὐ μὴ ἐργάσῃσθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ⁸ ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.
9 ⁽¹¹⁾ καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἐάν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασι-
10 ⁽¹²⁾ λέως Βαβυλῶνος καὶ ἐργάσῃται αὐτῷ, καὶ καταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐ-
11 ⁽¹³⁾ τοῦ, καὶ ἐργᾶται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ. ¹⁰ καὶ πρὸς Σεδεκίαν βα-
12 ⁽¹⁴⁾ σιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων Εἰσαγάγετε ⁽¹⁴⁾ τὸν τράχηλον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹¹ ὅτι ἀδικα
12 ⁽¹⁵⁾ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, ¹² ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶ κύριος, καὶ προφητεύουσιν τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ πρὸς τὸ ἀπολεῖσαι ὑμᾶς, καὶ ἀπο-
13 ⁽¹⁶⁾ λεῖσθε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ' ἀδίκῳ ψευδῇ.
13 ⁽¹⁷⁾ ¹³ ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν
14 ⁽¹⁸⁾ λεγόντων Ἰδοὺ σκευὴ οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ Βαβυλῶνος, ὅτι ἀδικα αὐ-
15 ⁽¹⁹⁾ τοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. ¹⁴ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁵ εἰ προφῆται
16 ⁽²⁰⁾ εἰσι, καὶ εἰ ἔστι λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι, ¹⁶ ὅτι οὕ-
17 ⁽²¹⁾τως εἶπε κύριος. καὶ τῶν ἐπιλοιπῶν σκευῶν, ¹⁷ ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς
18 ⁽²²⁾ Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπώκισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, ¹⁸ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται, λέγει κύριος.

XXXV.

(Graece 35. = Hebraice 28.)
(— 42. = — 35.)

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ εἶπέ μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζῶρ ὁ ψευδοπροφήτης ἀπὸ Γαβαῶν ἐν οἴκῳ
2 κυρίου κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων ² Οὕτως
3 εἶπε κύριος Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. ³ ἔτι δύο ἔτη ἡμερῶν καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκευὴ οἴκου κυρίου

2. Ax FA προς βασ. τυρου ... των αγγελων ... FA απαντ. αυτω 3. ερειπε τοις κυριοις υμων 4. FA ω αν ισχυι ... FA ω αν δοξη 5. την γην πασαν ... FA om ναβουχοδονοσορ ... FA om δουλ. αυτω 6. όσοι αν μη ... υπο ζυγ. βασ. βαβ. και δουλευσωσιν αυτω ... Ax FA* εν μαχ. πεσουνται ... εως αν ... Ax FA* ε κελιπωσιν 7. FA* και των λεγοντων 8. FA αυτοι ψευδη 9. όσοι αν εισαγαγωσιν τον τρ. αυτων (postea εργασητε) ... FA* εργαστ. εν αυτω 10. και εργαζεσθαι, FA και εργασασθαι 12. FA προφητευουσιν ... επι τω ονοματι ... απολεσθαι υμας ... FA* απολεσθε υμεις 13. Ax (item FA videtur) υμιν usque τούτω cum antecedd. conjg. ... FA* μη ακουε ... προφητευοντ. υμ. ψευδη και λεγ. ... επιστρεφει 15. και ει προφ. εισ. και εστιν ... FA* νομος κυριου 16. FA υπολοιπων 18. FA κυρ. ο θεος XXXV. 1. βασιλευντος σεδεκιου βασ. ι. εν τω πεμπτ. μηνι ... Ax FA ο απο γαβαων 2. FA om του 3. ετη δυο ... Ax FA ημερων εγω

⁴ καὶ Ἰεχονίαν καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυ-
 λῶνος. ⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας πρὸς Ἀνανίαν κατ' ὄψθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ⁶
 κατ' ὄψθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἐστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου, ⁶ καὶ εἶπεν ⁶
 Ἰερεμίας Ἀληθῶς οὕτω ποιῆσαι κύριος, στήσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προ-
 φητεύεις, τοῦ ἐπιστρέφαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ
 Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον. ⁷ πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ ⁷
 λέγω εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὅσα παντὸς τοῦ λαοῦ ⁸ Οἱ προφῆται οἱ ⁸
 γεγονότες πρότεροι μοῦ καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἐπροφήτευσ-
 σαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον. ⁹ ὁ προφήτης ὁ ⁹
 προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ λόγου γινώσκονται τὸν προφήτην ὃν ἀπέ-
 στείλειεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. ¹⁰ καὶ ἔλαβεν Ἀνανίας ἐν ὄψθαλμοῖς παντὸς τοῦ ¹⁰
 λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου Ἰερεμίου καὶ συνέτριψεν αὐτούς. ¹¹ καὶ εἰ- ¹¹
 πεν Ἀνανίας κατ' ὄψθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως
 συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐθνῶν.
 καὶ ὥχето Ἰερεμίας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ¹²
 Ἰερεμίαν μετὰ τὸ συντρίψαι Ἀνανίαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ
 λέγων ¹³ Βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Κλοιοὺς ¹³
 ξυλίνους συνέτριψας, καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς, ¹⁴ ὅτι οὕτως ¹⁴
 εἶπε κύριος Ζυγὸν σιδηροῦν ἔσται ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν ἐρ-
 γάζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ Οὐκ ἀπέ- ¹⁵
 σταλκέ σε κύριος, καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδικίᾳ. ¹⁶ διὰ ¹⁶
 τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς,
 τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθάνῃ. ¹⁷ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ. ¹⁷

XXXVI.

(Graece 36. = Hebraice 29.)
 — 43. = — 36.)

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν Ἰερεμίας ἐξ Ἱερουσαλήμ
 πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς
 ψευδοπροφήτας, ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς ἅπαντα
 τὸν λαόν, ² ὕστερον ἐξελθόντος Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης ²
 καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς ἐλευθέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱε-
 ρουσαλήμ, ³ ἐν χειρὶ Ἐλεασάν υἱοῦ Σαφάν καὶ Γαμαρίου υἱοῦ Χελκίου, ³
 ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυ-
 λῶνα, λέγων ⁴ Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν ⁴
 ἀπώκισα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. ⁵ Οἰκοδομήσατε οἶκους καὶ κατοικήσατε, καὶ φυ- ⁵
 τεύσατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν, ⁶ καὶ λάβετε γυναῖ- ⁶
 κας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν
 γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἀνδράσι, καὶ πληθύνεσθε καὶ μὴ
 σμικρυνθῆτε, ⁷ καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπώκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, ⁷
 καὶ προσεύξεσθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνη ὑμῖν.

4. καὶ τὸν ἱεχονίαν ... οὕτως ἐπὶ τὸν τράχηλον τ. ζ. του 6. Αx FA (* * ?) ου-
 τως ... FA ποιησι (* * -σει) ... στησαι κυριος 8. FA βασιλειτας μεγαλῆς
 11. FA om παντος ... FA τραχηλου 12. τραχ. ιερεμιου λεγων 13. βαδι-
 στον 14. FA εργασασθαι 15. καὶ συ πεποιθ. 16. FA * * * εξαποστελω ...
 FA αποθανετε 17. εν τω εβδ. μηνι ... FA om εν XXXVI. 4. Αx FA
 προς παντα 3. ελεασαρ, FA ελεαζαρ 4. αποικεισεν, FA απωκισεν ... εξ
 ιερουσ. 5. Αx FA οικιας (FA * -ιαν) ... FA καὶ καταφυτευσατε ... Αx FA
 παραδισους ... φαγεσθε τ. κ. αυτου 6. FA τεκνοποιησασθε ... FA * a θυ-
 γατερας ad θυγατερας transilit ... FA ανδρ. δοτε 7. προσευχεσθε, FA
 προσευξασθε ... εν τη ειρ. αυτων εσται η ειρ. υμων ... FA οτι εν ιρηνη
 (* * ειρηνην et add αυτων εσται ιρηνη) υμειν

8 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀναπειθῆτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν, καὶ μὴ ἀναπειθῆτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντις ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιαῖσθε, ⁹ ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν
 10 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι Βαβυλῶνι ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς τοῦ ἀποστρέφαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν
 11 τόπον τοῦτον, ¹¹ καὶ λογιῶμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ
 12 13 δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. ¹² καὶ προσεύξασθε πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν. ¹³ καὶ ἐκζητήσατέ με, καὶ εὕρησέτέ με· ὅτι ζητήσετέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν,
 14 15 ¹⁴ καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. ¹⁵ ὅτι εἶπατε Κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφῆτας ἐν
 21 Βαβυλῶνι, ²¹ οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἀχιάβ καὶ ἐπὶ Σεδεκίαν Ἰδοὺ ἐγὼ δίδομι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν.
 22 καὶ λήφονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰούδα ἐν Βαβυλῶνι λέγοντες Ποιήσαι σε κύριος ὥς Σεδεκίαν ἐποίησε καὶ ὥς Ἀχιάβ,
 23 οὓς ἀπετηγάτισε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρί, ²³ δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ λόγον ἐξημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μάρτυς, φησὶ
 24 25 κύριος. ²⁴ καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην ἔρεῖς ²⁵ Οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ
 26 ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μασααίου τὸν ἱερέα εἰπέ ²⁶ Κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα καὶ εἰς τὸν καταράκτην. ²⁷ καὶ νῦν διὰ τί
 28 συνελθοῦσθε Ἰερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθώτ τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν; ²⁸ οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν; ὅτι διὰ τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς ὑμᾶς εἰς Βαβυλῶνα λέγων Μακράν ἐστίν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε, καὶ
 29 φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἀνέγνω Σοφονίας
 30 τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα Ἰερεμίου. ³⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν
 31 λέγων ³¹ Ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποικίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην Ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαίας καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτόν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκους, ³² διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν, οὐκ ὅψονται.

XXXVII.

(Graece 37. = Hebraice 30.)
 — 44. = — 37.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ

2 ΕΠΙΣΤΕΙΝ ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς
 3 λόγους οὓς ἐξημάτισα πρὸς σὲ ἐπὶ βιβλίου. ³ ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ

8. om. οτι ... FA πειθῆτωσαν sec. loco 40. FA* οτι οταν ... Ax FA του τον λα. u. αποστρ. 43. εκζητησετε, FA ζητησετε ... FA om και ευρ. με ο. ζη. με ... οταν pro οτι ζητ. με ... om υμων 45. υμιν κυρ. προφητην 22. Ax FA λημφονται ... επ αυτων ... FA* αποκρισει pro αποικια ... FA* απεστησανεισεν 23. FA*.* εν ιερουσαλημ ... καγω μαρτυς 24. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) 25. FA om και ... μασσαιου, FA μασσεου ... ειπειν, FA ειπεν (cum κυριος seq. conj.) 26. Ax FA αποκλισμα 27. FA ελθοισορσησατε 28. FA* om ου, Ax οτι ... Ax FA om οτι δια τ. μ. τ. απεστ. 34. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) et σαμεας ... καγω ... Ax FA επ αδικω 32. FA σαμεαν ... FA αυτω ανθρωπος ... εμμεσω ... FA* τω ειδιν XXXVII. 1. γεναμενος 2. ους εγω

κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, εἶπε κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς. ⁴ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΟΥΣ ἘΛΑΛΗΣΕ ὁ ΚΥΡΙΟΣ ΕΠΙ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΙΟΥΔΑ. ⁵οὕτως εἶπε κύριος Φωνὴν φόβου ὁ ἀκούσεσθε· φόβος, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη. ⁶ἐρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ἄρσεν; καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ καθεξέουσιν ὁσφὺν καὶ σωτηρίαν; διότι εἶδρακα πάντα ἄνθρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ, ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἕκτερον. ⁷ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ ἔστι τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακώβ, ⁸καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπε κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαβρῆξω, καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἐτι ἀλλοτρίοις, ⁹καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυὶδ βασιλεῖα αὐτῶν ἀναστήσῃ αὐτοῖς. ¹²οὕτως εἶπε κύριος Ἀνέστησαν σύντριμμα, ἀλγυρὰ ἡ πληγὴ σου, ¹³οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγυρὸν ἱατρεύσης, ὠφέλειά σοι οὐκ ἔστι. ¹⁴πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν· ὅτι πληγὴν ἔχθροῦ ἔπαισά σε, παιδεῖαν στερεάν, ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου. ¹⁶διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται· ἐπὶ πληθὺς ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι· καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύσαντάς σε δώσω εἰς προνομὴν. ¹⁷ὅτι ἀνάξω τὸ ἱμάδι σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς ἱατρεύσω σε, φησὶ κύριος· ὅτι ἐσαρμένη ἐκλήβης, θήρευμα ὕμῶν ἐστίν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν. ¹⁸οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰακώβ, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἔλεῃσω· καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ λαὸς κατὰ τὸ κρίμα αὐτοῦ καθεδεῖται. ¹⁹καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ἄδοντες, φωνὴ παιζόντων· καὶ πλεονάσω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι. ²⁰καὶ ἐξελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται· καὶ ἐπισκέψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς, ²¹καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· καὶ συναῖα αὐτοὺς καὶ ἀποστρέψουσι πρὸς μέ, ὅτι τίς ἐστιν οὗτος ὃς ἔδωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρὸς μέ, φησὶ κύριος; ²³ὅτι ὁργὴ κυρίου ἐξῆλθε θυμῷ, ἐξῆλθεν ὁργὴ στρεφομένη, ἐπ' ἀσεβεῖς ἦξει. ²⁴οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὁργὴ θυμοῦ κυρίου ἕως ποιήσῃ, καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγγείρημα καρδίας αὐτοῦ· ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

3. Αχ FA ειπ. κυρ. παντοκρατωρ 5. FA φοβου αυτου ... ακουσασθαι 6. FA* καταξουσιν ... Αχ FA εικτερον 7. Αχ FA οτι post γενηθη ponunt ... FA και ο χρ. ... FA* στερος 8. Αχ FA συντρ. ζυγον απο τραχ. ... FA* διαρηξω ... εν αλλοτριους 9. τον βασιλεα ... FA* αναστητω αυτ. 12. ουτ. λεγει ... FA* ανεστησαν ... συντρ. σου 13. Αχ FA ωφελια ουκ εστ. σοι 14. FA* επελαθοντο ... Αχ FA επερωτησουσιν ... Αχ FA παιδιαν 16. FA εχθροι σου pro εσθοντ. σε ... αδικιας σου, FA δικαιων σου ... FA* οι βιαφοβουντες σε ε. βιαφορημα ... FA παντες οι προνομευοντες (Αχ προνομευοντας) σε δοθησονται 17. ιματιον pro ιαμα ... FA ουκ εστ. αυτη 18. απ. την αιχμαλωσιαν, FA αποστρεφω αποικιαν ... και την αποικιαν, FA και αιχμαλωσιαν ... επι τειχος αυτης 19. FA* εδοντες ... Αχ FA και φων. παιζ. ... FA ελαττωνωθωσιν 20. οι υι. αυτου ... *ως προτερον ... τα μαρτ. αυτ. ως το απ αρχης κατα 21. ισχυροτ. αυτων ... επιστρεψαι 23. FA επηλθεν οργη 24. FA* om θυμου ... Αχ FA ποιηση ... FA* om και εως καταστ. ... επ εσχατου, FA επ εσχατω ... FA επιγνωσεσθε

XXXVIII.

(Graece 38. = Hebraice 34.)
— 45. = — 38.)

Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπε κύριος, ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει Ἰσραὴλ,
 2 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. 2 οὕτως εἶπε κύριος Εὐρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ
 3 μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ· βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν Ἰσραὴλ. 3 κύριος
 πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ· Ἀγάπησιν αἰώνιον ἠγάπησά σε, διὰ τοῦτο εὐκυσά
 4 σε εἰς οἰκτείρημα. 4 ὅτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος Ἰσραὴλ·
 5 ἔτι λήψῃ τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. 5 ὅτι ἐφυ-
 6 τεύσατε ἀμπελώνας ἐν ὄρεσι Σαμαρείας· φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε, 6 ὅτι ἔστιν
 ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ· Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε
 7 εἰς Σιών πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. 7 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος τῷ Ἰακώβ
 Εὐφρανθήτε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἑνῶν, ἀκουστά ποιήσατε καὶ
 αἰνέσατε· εἶπατε Ἐσωσε κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τὸ καταλοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ.
 8 Ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς
 9 ἐν ἑορτῇ φασέκ· καὶ τεκνοποιήσῃ ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὠδε. 9 ἐν
 κλαυθμῷ ἐξηλθόν, καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτούς, αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας
 ὑδάτων ἐν δδῷ ὁρᾷ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ
 10 Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ Ἐφραΐμ πρωτότοκός μου ἔστιν. 10 ἀκούσατε λόγους
 κυρίου ἑνῆ καὶ ἀναγγεῖλατε εἰς νήσους τὰς μακρόθεν· εἶπατε Ὁ λιμνῆσας
 τὸν Ἰσραὴλ καὶ συναῖξει αὐτόν, καὶ φυλάξει αὐτόν ὡς ὁ βόσκων ποίμνιον
 11 αὐτοῦ. 11 ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν Ἰακώβ, ἐξέλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στε-
 12 ρωτέρων αὐτοῦ. 12 καὶ ἤξουσιν καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιών, καὶ
 ἤξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν
 καὶ προβάτων· καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον, καὶ οὐ πει-
 13 νάσουσιν ἔτι. 13 τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρε-
 σβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονήν, καὶ ποιήσω
 14 αὐτοὺς εὐφραينوμένους. 14 μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερῶν υἱῶν
 15 Δευί, καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται. 15 οὕτως εἶπε κύριος Ml.2, 18.
 Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὄδυμοῦ· Ῥαχὴλ ἀπο-
 16 κλαιομένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσίν. 16 οὕτως
 εἶπε κύριος Διαλεπέτω ἡ φωνὴ σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου
 ἀπὸ δακρύων σου, ὅτι ἔστι μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ
 17 18 γῆς ἐχθρῶν, 17 μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. 18 ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὄδυρο-

XXXVIII. 1. καὶ εσομαι ... om αυτοι 2. εν μαχαίρη 3. Αx FA
 οφθησεται ... αιωνιαν ... FA* οικτειρμα 4. Αx FA ετι pro οτι ... ετι
 λημψη, FA επιλημψη 5. ετι φυτευσате, FA ὅτι ετι ἐφυτευσате ... FA
 σαμαριας ... Αx FA* φυτευσαντες φυτευσате ... ed. rom. σαμαρειας,
 φ. x. αν., 6. FA εφρεμ ... FA κυριον θεον ... εις σ. εν ορεσιν κυριου
 θεου ημων ... ed. rom. εφρ., αναστ. et υμων, 7. επι κεφαλης ... FA
 ακουσατε και ποιησατε ... FA* τ. λα. τουτον καταλοιπον 8. επ εσχατου
 ... τεκνοποιηση ... FA αποστρεψουσιν 9. διορυγας ... FA εγεννηθη pro
 εστιν 10. FA λογον ... FA* εβνη αναγγ. ... τας μακραν, FA τ. μακροτε-
 ρον ... Αx FA ισραηλ συναξει ... FA* om και φυλ. αυτ. ως ... Αx FA
 το ποιμνιον 14. FA* στερωτερων 12. FA* τη ψυχη 13. FA* επιστρεψω
 ... εις ευφροσυνην 14. FA την ψ. των υι. λευει των ιερων ... FA εμ-
 πλησθησονται 15. Αx FA* φωνη (FA* add εν ραμα) εν τη υψηλη ...
 Αx FA αποκλαιομενης ... FA και ουκ ηβ. παυσ. επι τ. υι. α., Αx επι των
 υιων αυτης ουκ ηβ. παρακληθηται 16. FA διαλεπετω ... δακρυων οτι
 18. FA εφρεμ

μένου Ἐπαίδευσάς με καὶ ἐπαιδεύθη· ἐγὼ ὥςπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθη· ἐπί-
στρεψόν με καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. ¹⁹ ὅτι ὕστερον αἰχμα- 19
λωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστερον τοῦ γινῶναι με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας
αἰσχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου. ²⁰ υἱὸς 20
ἀγαπητὸς Ἐφραΐμ, ἐμοὶ παιδίον ἐντρυφῶν, ὅτι ἀνδ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν
αὐτῷ, μνηστὴρ μνηστῆσθαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσά ἐπ' αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεῆσω
αὐτόν, φησὶ κύριος. ²¹ στήσιν σεαυτὴν Σιών, ποιήσιν τιμωρίαν, δὸς καρδίαν 21
σου εἰς τοὺς ὥμους· ὁδὸν ἣ ἐπορεύθης ἀποστράφηθι παρθένος Ἰσραὴλ, ἀπο-
στράφηθι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα. ²² ἕως πότε ἀποστρέψεις θυγάτηρ 22
ἡτιμωμένη; ὅτι ἔκτισε κύριος σωτηρίαν εἰς καταφυτεύειν καινὴν, ἐν σωτη-
ρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. ²³ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἐτι ἐροῦσι τὸν λόγον 23
τοῦτον ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλω-
σίαν αὐτοῦ Εὐλογημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ· ²⁴ καὶ ἐνοί- 24
κούντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα γεωργῶ, καὶ
ἀρθῆσεται ἐν ποιμνίῳ. ²⁵ ὅτι ἐμέψυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶσαν 25
ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπληξα. ²⁶ διὰ τοῦτο ἐξηγέρθη καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος 26
μου ἡδύς μοι ἐγενήθη. ²⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ 27
σπερῶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν, σπέρμα ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους.
²⁸ καὶ ἔσται ὥςπερ ἐργηγόρου ἐπ' αὐτοὺς καθαίρειν καὶ κακοῦν, οὕτως γρη- 28
γορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν, φησὶ κύριος. ²⁹ ἐν ταῖς 29
ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ εἰπωσιν Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄψακα, καὶ οἱ ὀδόντες
τῶν τέκνων ἡμωδίασαν· ³⁰ ἀλλ' ἡ ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖ- 30
ται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄψακα αἰμωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ. ³¹ ἰδοὺ 31
8. ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ διαστήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ
9. Ἰούδα διαστήκην καινὴν, ³² οὐ κατὰ τὴν διαστήκην ἣν διεβέβηκα τοῖς πατρά- 32
σιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμεναν ἐν τῇ διαστήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἡμέ-
12. 8. λησα αὐτῶν, φησὶ κύριος. ³³ ὅτι αὕτη ἡ διαστήκη μου ἣν διαστήσομαι τῷ 33
16sq. οἴκῳ Ἰσραὴλ Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶ κύριος, διδούς δώσω νόμους
11. οὐκ εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτοὺς, καὶ ἔσο-
27. μαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ³⁴ καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν 34
ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων Ἰνῶμι
τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδῆσού με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν,
ὅτι ἴλωσ ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
σθῶ ἔτι. ³⁷ ἐάν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶ κύριος, καὶ ἐάν τα- 37
πεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ τὸ γένος Ἰσραὴλ,

18. FA* οτι εγω κυρ. ο θε. σου 13. FA εφ ημεραις ... FA*.* υπε-
δειξ. σε 20. FA εφρεμ ... FA* μνιαν ... FA* ελεον 21. Ax FA*.*
ωμους σου ... Ax FA οδον ην ... Ax FA αποστραφητι ... FA* om παρθ.
ισρ. απ. (*.*-φητι, item Ax) ... παρθεν. θυγατηρ ιερουσαλημ 22. εν η
σωτηρια, FA εις σωτηριαν 23. Ax FA om οτι ... FA* εν γη ιουδα
24. Ax FA*.* οι ενοικουντες ... εν πολεσιν ιουδα και εν πασαις ταις πολε-
σιν αυτου, FA εν τη ιουδα και εν παση πολι αυτου 26. ιδον ... εγενετο
27. FA*.* om δια τουτο ... FA σπιρω 29. FA ομφακάκας ... εμωδιασαν,
FA* εμμωνδιασαν, *.* ωμωδιασαν 30. εν τη αμ. αυτου ... FA* εμωδια-
σουσιν, *.* ωμωδ. 31. Ax FA λεγει κυριος ... FA* om καινην 32. FA
πατρασ. υμων ... καγω 33. Ax FA om μου ... om δωσω ... FA* νο-
μον ... FA* καρδιαν pro διανοιαν ... και επιγραψω αυτ. επι τας καρδιας
(FA επι καρδιαν) αυτων ... Ax FA και οψομαι αυτους και εσομ. 34. αδελ-
φον pro πολιτην ... πλησιον pro αδελφον ... μικρου εως, FA μικρ. αυτ.
και εως 37. FA καγω

35 φησὶ κύριος, περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. ³⁵ οὕτως εἶπε κύριος, ὁ δὸς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυγὴν ἐν θαλάσῃ, καὶ ἐβόμβησε τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος παντοκράτωρ
36 ὄνομα αὐτῷ ³⁶ Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶ κύριος, καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου πάσας
38 τὰς ἡμέρας. ³⁸ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Ἀναμεὴλ ἕως πύλης τῆς γωνίας, ³⁹ καὶ ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρήβ, καὶ περικυκλωθή-
40 σεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων, ⁴⁰ καὶ πάντες Ἀσαρηνμῶθ ἕως Νάχαλ Κέδρων, ἕως γωνίας πύλης ἑπὶ ἀνατολῆς, ἀγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἐτι οὐ μὴ ἐκλίπῃ καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXXIX.

(Graece 39. = Hebraice 32.)
— 46. = — 39.)

Ο ΔΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

ἐν τῷ ἐνιαυτῷ δεκάτῳ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαίδεκατος τῷ βα-
2 σιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ² καὶ δύναιμι βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξαράκωσεν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἱερεμίας ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς
3 ἣ ἐστὶν ἐν οἴκῳ βασιλέως, ³ ἐν ἣ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας λέγων Διὰ τί σὺ προφητεύεις λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
4 τὴν πόλιν ταύτην ἐν χερσὶ βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ λήψεται αὐτήν, ⁴ καὶ Σεδεκίας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει παραδοθή-
5 σεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται, ⁵ καὶ εἰσελεύ-
6 σεται Σεδεκίας εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖ καθεύδει· ⁶ ΚΑΙ Ο ΔΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
7 ΕΓΕΝΗΘΗ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ ⁷ Ἰδοὺ Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλῶμ ἀδελ-
8 φοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σέ λέγων Κτήσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν
8 Ἀναθῶθ, ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτήσιν. ⁸ καὶ ἦλθε πρὸς με Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλῶμ ἀδελφοῦ πατρός μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπε Κτήσαι σεαυ-
9 τῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμὴν τὸν ἐν Ἀναθῶθ, ὅτι σοὶ κρίμα κτήσεσθαι
9 αὐτὸν καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνων ὅτι λόγος κυρίου ἐστίν, ⁹ καὶ ἐκτήσάμην τὸν ἀγρόν Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου, καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σί-
10 κλους καὶ δέκα ἀργυρίου, ¹⁰ καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ ἐσφραγίσάμην, καὶ
11 διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔστησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ. ¹¹ καὶ ἔλαβον
12 τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον ¹² καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαρούχ

37. εποι. μοι 35. τα αστρα ... FA* κραυην ... εν τη θαλασση ... FA εβοβ-
βησεν 36. παυσηται ... FA* του γενεσθαι ... in fine add φησιν κυριος
38. Ax FA* οικοδομησεται ... FA* πολισ τω λαω ... εως της πυλης 39. FA*
περικυκλωσεται ... κυκλω εξ εκλεκτων κυκλω sine λιθων 40. FA* σαρ-
μηωθ, * ασαρηνμωθ ... εως χειμαρρου ναχαλ ... FA αγιασμα κυριω ...
Ax FA* εκλειπη XXXIX. 1. γεναμενος ... παρ. κυρ. πρ. ιερ. παρ
κυριου ... Ax FA τω δεκ. τω βασιλει ... post σεδεκ. add βασιλει τουδα
... ουτ. ο ενιαυτ. ... om βασιλει extr. 2. FA* om και δυναμις usque εις
χειρ. βασ. βαβυλωνος v. 4. ... εν ιερουσαλημ ... FA* ιηρεμιας ... Ax
FA* εν τη αυλη ... Ax FA* του βασιλ. 3. om εγω ... Ax FA* λημψεται
4. εκ χειρ. βασιλεως χαλδαιων ... FA* παραδωσι ... παραδοθησονται ...
FA προς pro τους 5. εις βαβυλ. σεδεκιας ... FA καθειται, Ax αποθανειται
6. και εγενετο λογ. κυριου ... FA om ο 7. FA* σαλμων ... λεγων σοι
... Ax FA κριμα 8. Ax FA και ειπεν μοι ... βενιαμιν ... παραλαβειν εις
κτησιν pro κτησ. αυτον ... FA om αυτον 9. FA επτα και δεκ. σικλ. αρ-
γυρ. 10. Ax FA διεσφραγισαμην 11. Ax FA in fine add και το ανεγνω-
σμενον

υἱὸν Νηρίου υἱὸν Μασσαίου κατ' ὀφθαλμούς Ἀναμεῖλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. ¹³ καὶ συνέταξα τῷ Βαροὺχ κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν λέγων ¹⁴ Οὕτως ¹⁵ εἶπε κύριος παντοκράτωρ Ἀάβε τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο καὶ τὸ βιβλίον τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ ᾗσεις αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὁστράκινον, ἵνα διαμείνη ἡμέρας πλείους. ¹⁶ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἔτι κτισθήσονται ἄγροι καὶ οἰκίαι καὶ ¹⁷ ἀμπελῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί ¹⁸ με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου λέγων ¹⁹ ὦν κύριε, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ, οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐδέν, ²⁰ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδούς ἀμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους ²¹ τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς· ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ ἰσχυρὸς, κύριος μεγάλης ²² βουλῆς καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ καὶ μεγαλύνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων δοῦναι ἐκάστῳ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· ²³ ὅς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡμέρα αὕτη, ²⁴ καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ²⁵ Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ²⁶ καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ²⁷ ταύτην ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. ²⁸ καὶ ²⁹ εἰσῆλθουσιν καὶ ἔλαβον αὐτήν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν, καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα. ³⁰ Ἰδοὺ ὄχλος ἦκει εἰς ³¹ τὴν πόλιν συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν πολεμούντων αὐτήν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας, οὕτως ἐγένετο. ³² καὶ σὺ λέγεις πρὸς μέ Κτήσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρὸν ἀργυρίου· ³³ καὶ ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐσφραγίσάμην, καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων. ³⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ³⁵ Εἰς τὸ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήψεται αὐτήν, ³⁶ καὶ ἤξουσιν οἱ Χαλδαῖοι πολεμούντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρί, καὶ κατακαύσουσι τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἐβυμῶσαν ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῶν τῇ Βαάλ καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἐτέροις πρὸς τὸ παραπικρᾶναι με. ³⁷ ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα μόνου ποιοῦντες τὸ πονηρὸν ³⁸ ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα μόνου ποιοῦντες τὸ πονηρὸν ³⁹ κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότητος αὐτῶν. ⁴⁰ ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργήν μου καὶ ἐπὶ ⁴¹

12. υἱου μασσαίου, FA υιω μασσεου ... FA* πατρ. μου κατ ... Ax FA om των ανδρων ... Ax FA εσθηκοτων ... τ. ιουδαιων παντων των καστημενων εν τη 14. FA καταστησεις ... Ax FA om αυτο ... Ax FA αγγιον 15. Ax FA* κτηθήσονται, FA* κτησονται 16. προσευξάμην ... FA om με 17. κυριε κυριε ... εν τη ισχυι ... FA om και τω μετεωρω 18. FA κολπον ... Ax FA και ισχυρος 19. και ο δυνατος ... FA εργοις, κυριος παντοκρατωρ ο μεγαλυνυμος (* add κυριε) οι ... Ax FA om των υιων ... αποδουнай ... FA κατα τας οδους αυτων 20. οσα εποησας ... FA αιγυπτου ... Ax FA η ημ. αυτη 21. και τερασιν και εν 23. Ax FA ελαβουσιν (... FA* om κ. εποησ.) ... απαντα pro παντα 24. και ιδου ... εις τ. πολ. ταυτην ... FA εις τας χειρας 25. Ax FA σεαυτω αγρον ... εγρ. εις βιβλ. 27. FA* κρυβεται τει, Ax κρυβησ. επι 28. FA om ο θε. ισραηλ ... FA* βασιλεων et λημψουσιν (Ax FA* λημψεται) 29. επι τ. γην ταυτ. ... καυσωσιν pro κατακαυσουσι ... FA* την οικιαν εν ες (videtur) ... εβυμωσ. εν αυταις 30. FA ησαν υιοι ισρ. και υιοι ... εκ νεοτ. αυτ. κατ οφθ. μου

τὸν θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἕως
 32 τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ προσώπου μου ³² διὰ πάσας τὰς
 πονηρίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ὧν ἐποίησαν πικρᾶναι με, αὐτοὶ καὶ
 οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προ-
 33 φῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, ³³ καὶ ἀπέ-
 στρεψαν πρὸς με νῶτον καὶ οὐ πρόσωπον, καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὄρθρου καὶ
 34 οὐκ ἤκουσαν ἔτι λαβεῖν παιδείαν. ³⁴ καὶ ἔζηκον τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ
 35 οἴκῳ οὐ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν. ³⁵ καὶ
 ὠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βάαλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ τοῦ ἀνα-
 φέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τῷ Μολὼχ βασιλεῖ, ὃ οὐ
 συνέταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν μου τοὺς ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα
 36 τοῦτο πρὸς τὸ ἐφραμαρτεῖν τὸν Ἰούδαν. ³⁶ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς
 Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν πόλιν ἣν σὺ λέγεις Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
 37 βυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν ἀποστολῇ, ³⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐ-
 τοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς οὐ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὄργῃ μου καὶ τῷ θυμῷ
 μου καὶ ἐν παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τοῦτον,
 38 καὶ καθίσω αὐτοὺς πεποιθότας, ³⁸ καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι
 39 αὐτοῖς εἰς θεόν. ³⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἐτέραν καὶ καρδίαν ἐτέραν, φοβη-
 θῇναί με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν
 40 μετ' αὐτοὺς. ⁴⁰ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιαν, ἣν οὐ μὴ ἀπο-
 στρέψω ὅπισθεν αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν
 41 πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. ⁴¹ καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ ἀγαθῶσαι
 αὐτοὺς, καὶ φυτεῦσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ
 42 μου καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. ⁴² ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν
 λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ' αὐ-
 43 τοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ ὃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτοὺς. ⁴³ καὶ κτηθήσονται ἔτι ἄγροι
 ἐν τῇ γῇ ἣ σὺ λέγεις Ἀβατος ἔσται ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους, καὶ παρε-
 44 δόθησαν εἰς χεῖρας Χαλδαίων. ⁴⁴ καὶ κτήσονται ἄγρους ἐν ἀργυρίῳ, καὶ
 γράψεις βιβλίον καὶ σφραγίσῃ, καὶ διαμαρτύρη μάρτυρας, ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ
 κύκλῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσι τοῦ ὅρου καὶ
 ἐν πόλεσι τῆς Σεφηνᾶ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναβὲβ, ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποι-
 κίας αὐτῶν.

XL.

(Graece = 40. Hebraice 33.)
 — = 47. — 40.)

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

2 καὶ αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων ² Οὕτως εἶπε
 κύριος, ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, κύριος ὄνομα
 3 αὐτῷ ³ Κέραξεν πρὸς με καὶ ἀποκριθήσομαί σοι, καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα

34. ἀπαλλάξ. αὐτοὺς 32. Αχ FA om των ... Αχ FA παραπικρᾶναι ...
 post αυτοι add καὶ οἱ πατερες αὐτων ... FA κατοικουντες ιερουσ. 33. FA
 επεστρεψαν ... FA κ. εδιδ. α. ορθου (*.* ορθρ.) καὶ εδίδαξα καὶ ουκ ...
 καὶ ουκ ηθελησαν ... Αχ FA παιδιαν 34. FA* μίανσματα ... ω επεκληθη
 35. βωμοὺς αὐτων ... επι την καρδιαν ... τον ιουδα 36. εν μαχαίρη 37.
 FA* (item *;*, supplet *.*.) om ἐγώ ... Αχ FA καὶ παροξυσμῳ ... κατοικίω
 40. Αχ FA αἰώνιον 44. FA επισκ. αὐτοὺς αγ. αὐτοὺς ... FA εν πιστ. κ. εν π.
 ...
 ἀληθία καρδια καὶ εν ... om μου ... ψυχη μου 42. ἐγώ επαγω 43. ην
 συ λεγεις ... FA Αβατος εστιν ... Αχ FA απο ανθρωπου 44. βενιαμειν
 ... κυκλοθεν ιερουσ., FA κρυψω (*.* κυκλω) ιερουσ. XL. 4. εκ δευτερου
 ... ετι την 3. αναγγελω

καὶ ἰσχυρὰ ἂ οὐκ ἔγνωσ αὐτά. ⁴ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος περὶ οἰκῶν τῆς πό-
λεως ταύτης καὶ περὶ οἰκῶν βασιλείας Ἰούδα τῶν καθηρεσμένων εἰς χάρα-
κας καὶ προμαχῶνας, ⁵ τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους καὶ πληρῶσαι αὐτὴν
τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ
μου, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν πονη-
ριῶν αὐτῶν, ⁶ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτὴν συνούλωσιν καὶ ἱαμα, καὶ φανερώσω
αὐτοῖς καὶ ἰατρεύσω αὐτήν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ πίστιν, ⁷ καὶ ἀπο-
στρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰούδα καὶ ἀποικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς
καθὼς καὶ τὸ πρότερον, ⁸ καὶ καθαρῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐ-
τῶν ὧν ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθῆσμαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἡμαρ-
τόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ⁹ καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ αἴνεσιν καὶ
εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ
ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγα-
θῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς. ¹⁰ οὕτως εἶπε κύ-
ριος Ἐτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃ ὑμεῖς λέγετε Ἐρημός ἐστίν
ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ ταῖς
ἡρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη, ¹¹ φωνὴ εὐφροσύνης
καὶ φωνὴ χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγόντων
Ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰσοῖσουσι δῶρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν
τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκεῖνης κατὰ τὸ πρότερον, εἶπε κύριος. ¹² οὕτως εἶπε
κύριος τῶν δυνάμεων Ἐτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἔρῳ παρὰ τὸ μὴ
εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποι-
μένων κοιταζόντων πρόβατα, ¹³ ἐν πόλεσι τῆς ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσι τῆς σε-
φηλᾶ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ καὶ ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα, ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριθμούντος,
εἶπε κύριος.

XLI.

(Graece 44. = Hebraice 34.)
(— 48. = — 41.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ,
καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ

4. Αχ FA κυριος ο θεος ισραηλ ... FA* om (item rursus * : ut videtur)
της πολ. ταυτ. κ. περι οικων (Αχ FA*.* οικιας) ... FA καθειρημενων, Αχ
καθιμενων 5. αυτην νεκρων ... επαταξεν οργη ... FA εν τω θυμω 6.
επαγω επ αυτους ... ιαμα, και ιατρευσω αυτους και φανεροι (sic) αυτοις
εισακουειν, κ. ιατρευσω αυτους κ. π. αυτ. ειρ. κ. πιστ., FA ιαμα, και ια-
τρευσω αυτην (*.* αυτους) κεν ιρηνη και φανερωσω αυτοις εισακουειν, κ.
ιατρ. αυτην (*.* αυτους) και (*.* add ποιησω αυτοις) ειρηνην (*.* -νην) κ.
πιστει (*.* -στιν) 7. FA*.* επιστρεψω ... Αχ FA και την αποικ. ισρ.
(FA*.* ιερουσαλημ) ... ως το προτερον 8. ημαρτον pro ημαρτοσαν ... FA ου
μη μνησθω ... ημαρτον μου, FA ημαρτοσαν μοι ... FA* απεστησαν μου
9. Αχ FA και εις αινεσιν ... μεγαλιότητα, FA μεγαλωσυνην ... ποιω ...
om και πικρανθησονται ... ποιω αυτοις 10. FA* ακουσεται ... Αχ FA
ερημωμεναις ... και παρα το ... FA ανθρωπους κ. κτηνη 11. FA om και
primum ... χαρμονης ... λεγοντος ... FA τω κυριω ... δωρα αινεσεως
... FA επιστρεψω ... αποστρ. την αποικ. πασης της γης εκειν. καθα προτ.
12. *om των δυναμεων ... FA Ετι ακουσθησεται εν τω ... τοπω τω
ηρημωμενω τούτω ... κτηνη ... Αχ FA και εν πασαις ... προβατων 13. om
και εν πολ. της σεφηλα ... Αχ FA βενιαμειν ... επι pro επι ... FA* χει-
ραν XLI. 1. γεναμενος ... FA παρα κυρ. πρ. ιερ.

πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς
 2 πόλεις Ἰούδα, λέγων Ὁὕτως εἶπε κύριος Βάδισον πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα
 Ἰούδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Παραδόσθαι παραδοθήσεται ἡ πόλις
 αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ συλλήψεται αὐτὴν καὶ καύσει αὐ-
 3 τήν ἐν πυρὶ, ³ καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ συλλήψεται συλλη-
 φθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ ὀφθαλμοὶ σου τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ
 4 ὄψονται, καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ. ⁴ ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σε-
 5 δεκία βασιλεῦ Ἰούδα Οὕτως λέγει κύριος ⁵ Ἐν εἰρήνῃ ἀποδανῇ καὶ ὡς
 ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, κλαύσονται
 καὶ σέ Οὐαὶ κυριε, καὶ ἕως ἄδου κόφονται σε· ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶπε
 6 κύριος. ⁶ καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας πρὸς τὸν βασιλέα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λό-
 7 γους τούτους ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁷ καὶ ἡ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐπολέμει
 ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ ἐπὶ Λαχίς καὶ ἐπὶ Ἀζήκᾶ,
 8 ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν Ἰούδα πόλεις ὅχραι. ⁸ ὁ λόγος ὁ γε-
 νόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν βασιλέα Σεδε-
 9 κίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέσαι ἄφειν, ⁹ τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον
 τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν Ἑβραῖον καὶ τὴν
 10 Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεῖν ἄνδρα ἐξ Ἰούδα. ¹⁰ καὶ ἐπεστρά-
 φησαν πάντες οἱ μεγιστᾶνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ
 τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ,
 11 12 καὶ ἔωσαν ¹¹ αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹² καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου
 13 πρὸς Ἱερεμίαν λέγων ¹³ Οὕτως εἶπε κύριος Ἐγὼ διεδέμην διαθήκην πρὸς
 τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξεilaμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ
 14 οἴκου δουλείας, λέγων ¹⁴ Ὅταν πληρωθῇ ἔξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου
 τὸν Ἑβραῖον ὃς πραθίσεται σοι καὶ ἐργᾷται σοι ἔξ ἔτη, καὶ ἐξαποστελεῖς
 15 αὐτὸν ἐλευθέρον· καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ
 ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφειν
 ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου
 16 ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ. ¹⁶ καὶ ἐπεστρέψατε καὶ
 ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ
 ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν,
 17 τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹⁷ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος
 Ὑμεῖς οὐκ ἤκουσάτέ μου τοῦ καλέσαι ἄφειν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
 τοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφειν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς
 τὸν λιμόν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασποράν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.

2. Ax FA συλλημψεται 3. FA om συ ... εκ χειρ. αυτων ... Ax FA
 συλλημψει συλλημψηση ... om x. εις χ. αυτ. δοθηση ... Ax FA και οι
 οφθαλμοι ... FA τουσ οφθ. αυτων ... post οψονται add και στομα αυτου
 μετα του στοματος σου λαλησει 5. ω κυριε, FA om ουαι κυριε ... εως
 αδ. κλαουσονται σε ... om εγω 6. Ax FA προς βασιλεα 7. FA* επι πο-
 λεις ... FA ιουδα, επι λαχεις, Ax ιουδα τας καταλειμμενας, επι λαχεις
 8. γεναμενος ... FA συντελεσαι βασιλεα ... λαον τον εν ιερουσαλημ 9.
 FA* om εκαστον secundum ... ανδρα εξ ισραηλ 10. FA* om και primum
 ... οι ελθοντες εις την διαθηκην ... FA εξαποστεilai ... om και εκαστ.
 την παιδ. αυτου 12. εγενετο ... FA* om κυριου 13. κυριος ο θεος ισραηλ
 ... FA εβημην ... FA δουlias 14. FA* αποστειλεις ... και αποστειλεις,
 FA* και εξαπαστελεις (sic) 15. εστρεψαν ... εν οφθαλμοις μου ... εκα-
 στος τω πλησ. αυτου ... FA* om κατα προσωπ. μου 16. εβεβηλ. την δια-
 θηκην μου ... FA om του ειναι 17. FA μου καλεσαι εκαστον αφειν εκα-
 στον (* add προς τον αδελφον αυτου και εκαστον) προς τον, Ax μου κα-
 λεσαι εκαστος αφειν προς τον αδελφον αυτου και εκαστον προς τον ...
 FA* και ιδου

¹⁸ καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου, τοὺς μὴ ¹⁸
στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον
ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ, ¹⁹ τοὺς ἄρχοντας Ἰουδα καὶ τοὺς δυνάστας ¹⁹
καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν λαόν, ²⁰ καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ²⁰
ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βρώσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θη-
ρίοις τῆς γῆς. ²¹ καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς ἄρχοντας ²¹
αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος
τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν. ²² Ἰδοὺ ἐγὼ συντάσσω, φησὶ κύριος, καὶ ἐπι- ²²
στρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν καὶ λήψου-
ται αὐτὴν καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ τὰς πόλεις Ἰουδα καὶ δώσω
αὐτάς ἐρήμους ἀπὸ τῶν κατοικούντων.

XLII.

(Graece 42. = Hebraice 38.)
— 49. = — 42.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ

ἐν ἡμέραις Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰουδα λέγων ² Βάδισον εἰς οἶκον Ἀρχαβελν ²
καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς
οἶνον. ³ καὶ ἐξήγαγον τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰερემὶν υἱοῦ Χαβασὶν καὶ τοὺς ³
ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν Ἀρχαβελν, ⁴ καὶ ⁴
εἰσέγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφόριον υἱῶν Ἰωνᾶν υἱοῦ Ἀνανίου
υἱοῦ Γοδολίου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων
τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μασαίου υἱοῦ Σελῶμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν.
⁵ καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιοι οἶνου καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα ⁵
Πίετε οἶνον. ⁶ καὶ εἶπον Οὐ μὴ πίνωμεν οἶνον, ὅτι Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχάβ ὁ ⁶
πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων Οὐ μὴ πίνετε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἕως αἰῶνος, ⁷ καὶ οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπεί- ⁷
ρητε, καὶ ἀμπελῶν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέ-
ρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἧς διατρίβετε
ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς. ⁸ καὶ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς ⁸
τὸ μὴ πλεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ
οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν, ⁹ καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας ⁹
τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, καὶ ἀμπελῶν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν.
¹⁰ καὶ ὠκνήσαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποίησαμεν κατὰ πάντα ¹⁰
ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωναδὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. ¹¹ καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη Ναβου- ¹¹
χοδονόσορ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπαμεν εἰσελθεῖν, καὶ εἰσέλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ

18. Ax. FA* om τους μη στησ. την διαθ. μου ... FA* om μου post
προσωπον 20. βρωματα 24. βασιλεα ιουδα ... FA των εχθρ. αυτων ...
δυναμεις ... οι αποτρεχοντες 22. πολ. επ αυτους ... Ax FA ληψονται ...
ιουδα δωσω αυτας εις αβατον, FA ιουδα και δ. αυτους ερημους ... Ax FA
om των XLII. 4. γεναμενος παρ. κυρ. πρ. ιερεμ. ... ιωακειμ υιου ιωσιου
2. Πορευθητι εις ... FA οικιαν ... αλχαβειν και καλεσον αυτους και εισα-
ξεις αυτους εις 3. γηγαγον ... ιερεμιου ... FA χαβασειν ... οικ. χαραβειν
4. om υιων ιω. υιου ... FA υιων ανναν υιου αννανιου (*.* ανανιου) ... FA
om υιου γοδολιου ... εγγυς οικουντων αρχοντων ... Ax FA* om των ante
επανω ... μασαιου, FA μασεου (*.* μασσ.) ... FA* αλωμ, *.* σαιλωμ ...
FA*.* του φυλ. την οδον 5. εστησα 6. Ax FA ειπαν ... ου πιομεν, FA
ου μη πιομεν ... FA* om υι. ρηχαβ ... ειπας ου 7. FA οικιαν ... κα-
τοικησετε ... ημερ. της ζωης υμων ... ζητε, FA ζησεται 8. εισηκουσαμεν
... FA ιωναδαν ... FA* πινειν ... ημερ. της ζωης ημων ... om ημεεις x.
αι γυν. ημων 9. om και primum ... *οικειν οικιας ... FA εκει, αμπελω-
νας x. αγρους 10. οικησαμεν ... om και εποησαμεν ... παντα οσα 11.
FA* ειπαν ... αναβαντες εισελευσομεθα, FA εισελθατε και εισελθωμεν

ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλδαίων καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ᾠκοῦμεν ἐκεῖ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹³ Οὕτως λέγει κύριος Πορευέμενος καὶ εἰπὼν ἀνθρώπῳ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου; ¹⁴ ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ, ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἐπίοσαν· καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὁρᾶν, καὶ οὐκ ἤκούσατε. ¹⁵ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφῆτας λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίω ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἐτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκῆσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνετε τὰ ὅσα ὑμῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσατε. ¹⁶ καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ¹⁷ ὃ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ μου. ¹⁷ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ κακὰ ¹⁸ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατήρ αὐτῶν, ¹⁹ οὐ μὴ ἐκλείτῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ παρεστηκώς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς.

XLIII.

(Graece 43. = Hebraice 36.)
— 50. = — 43.)

ΕΝ ΤΩ ΕΝΙΑΥΤΩ ΤΕΤΑΡΤΩ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

² Ἰούδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Λάβε σεαυτῷ χαρτίον βιβλίον, καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησα πρὸς σέ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρὸς σέ ἀφ' ἡμερῶν Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ³ ὥτως ἀκούσεται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἴλωσιν ⁴ ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐκάλεσεν Ἱερემίας τὸν Βαρούχ υἱὸν Νηρίου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου πάντας ⁵ τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, εἰς χαρτίον βιβλίον. ⁵ καὶ ἐνετείλατο Ἱερემίας τῷ Βαρούχ λέγων Ἐγὼ φυλάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁶ καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὅσα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὧσι παντὸς Ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς. ⁷ ὥτως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν

44. Ax FA* om των χαλδ. x. a. pr. της δυναμεις ... FA* om των ante assyriων ... ωκησαμεν, FA οικουμεν 43. κατ. εν ιερουσαλημ ... Ax FA παιδιαν (Ax - δειαν) ακουειν 44. FA υιοι ρηχαβ ... ουκ επιον· καγω ... FA post ορθου (corr. est ορθρ.) add και ελαλησα ... εισηκουσατε 45. δουλους pro παιδας ... FA απο οδου ... βελτιον ποιησατε επιτηδευματα ... Ax FA θεων αλλοτριων ... FA* γης ως ... ηκουσατε, FA εισηκ. μου 46. Ax FA οι υιοι ... FA ιων. οι υιοι ρηχαβ ... FA και ο λαος ... λαος μου ουκ ηκουσαν μου ... FA ηκουσαν 47. om totum versum 48. Ax FA οι υιοι ... FA om υι. ρηχ. την εντολην ... οσα pro καθοτι 49. FA* εκλιπη XLIII. 1. Ax FA*· και εν τω ... υιου ιωσιου, FA υιω ιωσια 2. χαρτην ... επ αυτω ... εχηματισα pr. σε επι ισραηλ ... FA*· επι ιουδαν 3. ακουσονται οικος ... κακα α ελαλησα επ αυτους ινα αποστραφωσιν απο οδου αυτου τ. π. ... FA απο οδου ... FA ειλεος 4. εγραψεν βαρουχ ... ους εχηματισεν προς 5. και ου δυναμαι 6. Ax FA εν τω χαρτη ... Ax FA νηστιας ... παντος του λαου των ερχομενων ... Ax FA εκ πολεως

κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἦν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. ⁸ καὶ ἐποίησε Βαροὺχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰερεμίας, τοῦ ἀναγνώ- ⁸ ναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου. ⁹ καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ⁹ ἔτει τῷ ὀγδῶ τῷ βασιλεῖ Ἰωακείμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν νηστειὰν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἶκος Ἰούδα. ¹⁰ καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ἰερεμίου ἐν οἴκῳ κυ- ¹⁰ ρίου, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν τοῦ γραμματέως, ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω ἐν προδύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς καὶ ἐν ὧσι πάντος τοῦ λαοῦ. ¹¹ καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν ἅπαντας τοὺς λόγους κυ- ¹¹ ρίου ἐκ τοῦ βιβλίου. ¹² καὶ κατέβη εἰς οἰκίαν τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον ¹² τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ἐλισαμὰ ὁ γραμματεὺς καὶ Δαλαίας υἱὸς Σελεμίου καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀχοβὼρ καὶ Γα- ¹³ μαρίας υἱὸς Σαφάν καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες, ¹³ καὶ ¹³ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντας Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. ¹⁴ καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς ¹⁴ Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου τὸν Ἰουδὴν υἱὸν Ναθανίου υἱοῦ Σελεμίου υἱοῦ Χουσι λέγοντες Τὸ χορτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὧσι τοῦ λαοῦ, λάβε ¹⁵ αὐτὸ εἰς τὴν χειρὰ σου καὶ ἤκε. καὶ ἔλαβε Βαροὺχ τὸ χαρτίον καὶ κατέβη ¹⁵ πρὸς αὐτούς. ¹⁵ καὶ εἶπον αὐτῷ Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν· καὶ ἀνέγνω ¹⁶ Βαροὺχ. ¹⁶ καὶ ἐγενήθη ὥς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο ¹⁶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπον Ἀναγγέλλοντες ἀναγγελάμεν τῷ ¹⁷ βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁷ καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν λέγοντες ¹⁷ Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους τούτους; ¹⁸ καὶ εἶπε Βαροὺχ Ἀπὸ στόμα- ¹⁸ τος αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἰερεμίας πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔγραφον ¹⁹ ἐν βιβλίῳ. ¹⁹ καὶ εἶπον τῷ Βαροὺχ Βάδισον καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἰερε- ¹⁹ μίας, ἄνθρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς. ²⁰ καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς ²⁰ τὴν αὐλήν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλισαμὰ, καὶ ἀνήγγει- ²¹ λαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους. ²¹ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ²¹ τὸν Ἰουδὴν λαβεῖν τὸ χαρτίον. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλισαμὰ, καὶ ἀνέγνω ²² Ἰουδὴν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων τῶν ²² ἐστηκότων περὶ τὸν βασιλέα. ²² καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χειμερινοῦ, ²³ καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. ²³ καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντας ²³ Ἰουδὴν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ἑσπέρῳ τοῦ γραμμα-

7. ἀπο τῆς οδοῦ ... ο θυμ. κυριου κ. η οργη η (** ην) ελ. κυριος επι τ. τοπον τ. 8. FA om τους 9. τω πεμπτω ιωακειμ βασιλει εν ... FA om εν secundum ... FA* εξεκκλησιασεν ... FA νηστιαν ... εἰς ιερουσα. και ο οικ. ι. 10. om τους ... εν προδύροις οικου κ. τῆς καινῆς εἰς τα ὦτα 11. FA μιχαεας ... παντας 12. Ax FA κατεβη εἰς οικον ... FA δαλιας (Ax δα- λεας) υι. σεδεκιου ... και ναθαν υι. αχοβωρ 13. FA μιχαεας ... αναγ. του βαρουχ ... FA* κυριου του θεου pro τ. λαου 14. τον ιουδει, FA om τον ιουδην ... FA υιου ναθανιου ... σαλαμιου ... FA* om λεγοντες Το χαρτιον ... Το βιβλιον εν ω αναγ. ... FA* om εἰς τ. χ. σου ... βαρουχ υιος νηριου το χ. εν χειρι αυτου 15. Ax FA ειπαν 16. FA εγενετο ... Ax FA ειπαν ... αναγγελλοντες ... Ax FA* αναγγελωμεν ... Ax FA παν- τας 17. FA που ποθεν, Ax ποθεν ... FA om παντας 18. om αυτου ... καγω εγραφον 19. και ειπαν οι αρχοντες προς βαρουχ, FA κ. ειπαν τω βα- ρουχ ... και κρυβηθι 20. FA om και ... Ax FA και ανθρωπος ... μη γνω ... FA* που υπαγεις 21. το βιβλιον ... FA ελειαμα ... FA om τούτους 24. ιουδην ... FA οικου ελεια ... Ax FA ιουδην ... om παντων ... προς τον βασιλεα 23. Ax FA ιουδην ... FA* η τεσσαρας (?) ... FA απετεμην ... Ax FA αυτα τω

τέως καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης
 24 εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. ²⁴ καὶ οὐκ ἐζήτησαν, καὶ οὐ διεῖρξεν τὰ
 25 ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λό-
 26 γους τούτους. ²⁵ καὶ Ἐλνάζαν καὶ Γοδολίας ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ
 26 κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. ²⁶ καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμῇ υἱῷ τοῦ
 βασιλέως καὶ τῷ Σαραΐᾳ υἱῷ Ἑσριήλ συλλαβεῖν τὸν Βαροὺχ καὶ τὸν Ἱερε-
 27 μίαν, καὶ κατεκρύβησαν. ²⁷ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, μετὰ
 τὸ κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψε Βα-
 28 ροὺχ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, λέγων ²⁸ Πάλιν λάβε σὺ χαρτίον ἕτερον καὶ
 γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου οὓς κατέκαυσεν ὁ
 29 βασιλεὺς Ἰωακείμ, ²⁹ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Σὺ κατέκαυσαν τὸ χαρτίον
 τοῦτο, λέγων Διὰ τί ἔγραψας ἐπ' αὐτῷ λέγων Εἰσπορευόμενος εἰσπορεύεται
 βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἐπ' αὐ-
 30 τῆς ἀνθρώπος καὶ κτήνη; ³⁰ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ βα-
 31 σιλέα Ἰουδα Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, καὶ τὸ θνησι-
 31 μαιον αὐτοῦ ἔσται ἐρριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ παγετῷ
 τῆς νυκτός. ³¹ καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
 τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
 32 σαλήμ καὶ ἐπὶ γῆν Ἰουδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, καὶ οὐκ
 32 ἤκουσαν. ³² καὶ ἔλαβε Βαροὺχ χαρτίον ἕτερον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στό-
 ματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακείμ.
 καὶ ἔτι προσετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὥς οὗτοι.

XLIV.

(Graece 44. = Hebraice 37.)
 — 51, 1-34. = — 44.)

Καὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ Ἰωακείμ, ὃν ἐβασίλευσε Να-
 2 βουχοδονόσορ βασιλευεῖν τοῦ Ἰούδα. ² καὶ οὐκ ἤκουσαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες
 αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἱερε-
 3 μίου. ³ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν Ἰωαχὰλ υἱὸν Σελεμίου καὶ
 τὸν Σοφονίαν υἱὸν Μασααίου τὸν ἱερέα πρὸς Ἱερεμίαν λέγων Πρὸςευξαί δὴ
 4 περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον. ⁴ καὶ Ἱερεμίας ἤλθε καὶ διηλθε διὰ μέσου τῆς πό-
 5 λεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς. ⁵ καὶ δύναμις Φα-
 ραὼ ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοήν αὐτῶν, καὶ
 6 ἀνέβησαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. ⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν λέγων

23. Ax FA εριπτεν (FA -τε) ... εως ου εξελειπεν, FA * εως εξελειπεν
 24. εξεζητησαν ... FA * om ου ... FA * διερηξαν ... αυτου ακουσαντες
 παντες τους 25. κ. ναθαν κ. γοδ. και γαμαριας, FA * κ. ελν. και
 δαλαιας και γολιας και γαμαριας ... Ax FA * μη κατακαυσαι ... το βι-
 βλιον 26. ιερεμιηλ, FA ιερεμιαηλ ... FA σαρεα ... εσζριηλ ... FA * και
 αυτον ιερεμην ... FA * om και κατεκρ. ²⁷ και εγ. λ. κ. πρ. ιερ. (* * ιηρε-
 μαν) 27. Ax FA * καυσαι 28. λαβε σεαντω χαρτιον ... απαντας 29. το
 βιβλιον τουτο ... FA εγρ. επ αυτο ... FA * εισπορευεται ... Ax FA ο βασι-
 λευς ... εξολεθρ., FA εξωλεθρ. ... και εκτριφει απ αυτης ανθρωπον ... FA
 απ αυτης 30. επι θρονον ... ρεριμμενον, FA εριμμενον 34. Ax FA επαξω
 επι αυτους ... FA επι την ιδουμαϊαν (correctum ιουδαϊαν) pro επι γην ιουδα
 ... α ελαλ. επι αυτους 32. FA παντας ... FA ου κατεκαυσεν ... FA και επι
 τι προσετεθ. XLIV. 1. αντι ιεχονιου υιου ιωακειμ ... ναβουχ. βασιλευς
 βαβυλωνος 2. FA ηκουσεν 3. τ. ιωαχαζ, FA τ. ιωαχαχ (* * -χας) ... FA
 σεδεκιου ... μασαϊου ... * ιερεαν 4. ανα μεσον ... εις οικον, FA εις οικιαν
 B. Ax FA * απο ιερους.

⁷ Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως ἔρεῖς πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς ⁷ σὲ τοῦ ἐκζητῆσαι με Ἰδοὺ δύναμις Φαραῶ ἡ ἐξελθούσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου, ⁸ καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ ⁸ πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ συλλήφονται αὐτὴν καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ. ⁹ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ⁹ λέγοντες Ἀποτρέποντες ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλθωσι. ¹⁰ καὶ ἂν πατάξῃτε πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας ¹⁰ ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶσί τινες ἐκκεκεντημένοι, ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ οὗτοι ἀναστήσονται καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ. ¹¹ καὶ ἐγένετο ¹¹ ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς δυναμείως Φαραῶ, ¹² ἐξῆλθεν Ἱερემίας ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορευθῆναι εἰς ¹² γῆν Βενιαμὴν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. ¹³ καὶ ἐγένετο αὐτὸς ¹³ ἐν πύλῃ Βενιαμὴν, καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυε Σαρουία υἱὸς Σελεμίου υἱοῦ Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἱερεμίαν λέγων Πρὸς τοὺς Χαλδαίους σὺ φεύγεις; ¹⁴ καὶ εἶπε Ψεῦδος, οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ ¹⁴ οὐκ εἰσῆκουσεν αὐτοῦ, καὶ συνέλαβε Σαρουία τὸν Ἱερεμίαν καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. ¹⁵ καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ Ἱερεμίαν καὶ ¹⁵ ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν φυλακῆς. ¹⁶ καὶ ἦλθεν Ἱερემίας εἰς ¹⁶ οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν χερεῖθ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς. ¹⁷ καὶ ἀπέστειλε Σεδεκίας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτόν ὁ βασιλεὺς ¹⁷ κρυφαίως εἰπεῖν εἰ ἔστιν ὁ λόγος παρὰ κυρίου; καὶ εἶπεν Ἱερემίας τῷ βασιλεῖ Τί ἡδί- ¹⁸ βασιλέως Βαβυλώνης παραδοθήσῃ. ¹⁸ καὶ εἶπεν Ἱερემίας τῷ βασιλεῖ Τί ἡδί- ¹⁸ κησα σὲ καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰ- ¹⁹ κίαν φυλακῆς; ¹⁹ καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν ¹⁹ λέγοντες ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλώνης ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; ²⁰ καὶ ²⁰ νῦν, κύριε βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου· καὶ τί ἀπο- ²¹ στρέφεις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, καὶ οὐ μὴ ἀποδᾶνω ἐκεῖ; ²¹ καὶ ἐδίδουσαν αὐτῷ ἄρτον ἓνα τῆς ἡμέρας ἔξωθεν οὐ πέσσουσιν, ἕως ἐξέλ- ²² πον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἐκάθισεν Ἱερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

XLV.

(Graece 45. = Hebraice 38.)
— 51, 34 sqq. = — 45.)

Καὶ ἤκουσε Σαφανίας υἱὸς Νάθαν καὶ Γοδολλας υἱὸς Πασχώρ καὶ Ἰωά-
χαλ υἱὸς Σελεμίου τοὺς λόγους οὓς Ἱερემίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν λέγων

7. FA αποστελλοντα ... om του ... FA* ab αποστρεψ. ad αυτοι v. 8. transilit. 8. om αυτοι ... οι χαλδ. οι πολεμουσιν την γην ταυτην ... συλ-
λημφ., FA συλληφονται ... FA αυτην πυρι 9. FA om τι 10. εν τοπω
αυτου οτι αυτοι ... FA* αναστησουσιν 11. επι ιερουσ. 12. ιηρεμιας ...
FA του πορευεσθαι ... Ax FA βενιαμειν ... FA*.* εκειθεν αρτον εν ...
εμμεσω 13. Ax FA βενιαμειν ... κατελυσεν ... Ax FA σαρουιας ... FA
υιος ανανιου 14. Ax FA ουχι προς τους χαλδαιους (-δευος FA atque sic ple-
rumque) ... Ax FA ηκουσεν ... Ax FA σαρουιας 15. εις οικον φυλακης ...
FA* της φυλακης 16. FA* οτι ηλθεν ... FA χερειθ 17. επιρωτησεν,
FA* ηρωτησεν ... om ο βασιλευς ... Ax FA om ειπεν ... Ax FA εις οτι
λογος (FA*.* add παρα) κυριου ... x. ειπ. αυτω 18. ιηρεμιας ... της φυ-
λακης 19. προφητευοντες 20. κυριε μου βασιλευ ... πεστω δη, FA πε-
στω 21. Ax FA*.* εξελειπον XLV. 1. FA* γολιας ... FA ιωαχας ...
ους ελαλησεν ιηρεμιας, FA ους ελαλει ιερεμιας ... FA* οχλον

2² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνειται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ
 3 ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὐρύμα καὶ ζήσεται. ³ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Πα-
 4 ραδιδδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βα-
 5 βυλῶνος, καὶ συλλήψεται αὐτήν. ⁴ καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀναρεσθήτω δὴ ὁ
 6 ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολε-
 7 μούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ,
 8 λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ
 9 χρησμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ ἀλλ' ἢ πονηρά. ⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
 10 Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν· ὅτι οὐκ ἠδύνато ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. ⁶ καὶ
 11 ἔρριψαν αὐτὸν εἰς λάκκον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
 12 φυλακῆς, καὶ ἐθάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ
 13 ἀλλ' ἢ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. ⁷ καὶ ἤκουσεν Ἀβδεμέλεχ ὁ Αἰθίοψ,
 14 καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔδωκαν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ
 15 ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν τῇ πόλει Βενιαμίν· ⁸ καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλάλησε
 16 πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν ⁹ Ἐπονηρεῦσα ἃ ἐποίησας τὸν ἀποκτείνειαι τὸν
 17 ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πό-
 18 λει. ¹⁰ καὶ ἐντετεύχετο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμέλεχ λέγων Λάβε εἰς τὰς χεῖράς
 19 σου ἐντεῦθεν τριάκοντα ἀνθρώπους καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα
 20 μὴ ἀποθάνῃ. ¹¹ καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμέλεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐξεῆλθεν εἰς τὴν
 21 οἰκίαν τοῦ βασιλέως τὴν ὑπόγειον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ πα-
 22 λαῖα σχοινία, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον, ¹² καὶ εἶπε
 23 Ταῦτα ἦες ὑποκάτω τῶν σχοινίων. καὶ ἐποίησεν Ἱερεμίας οὕτως. ¹³ καὶ εἴλ-
 24 κυσαν αὐτὸν τοῖς σχοινίοις καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ ἐκάθι-
 25 σεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. ¹⁴ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ
 26 ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν Ἀσελαιοθλ τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ
 27 εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ
 28 ῥῆμα. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ Ἐὰν ἀναγγέλω σοι, οὐχὶ θανάτω
 29 με θανατώσεις; καὶ ἐὰν συμβουλευσῶ σοι, οὐ μὴ ἀκούσης μου; ¹⁶ καὶ ὥμο-
 30 σεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς λέγων Ζῆ κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν ταύτην,
 31 εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τούτων. ¹⁷ καὶ
 32 εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ἐξελθῶν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμό-
 33 νας βασιλέων Βαβυλωνῶνος, ζήσεται ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ
 34 κατακαυθῇ ἐν πυρὶ, καὶ ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου. ¹⁸ καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς,
 35 δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτήν ἐν
 36 πυρὶ, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς. ¹⁹ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμίᾳ Ἐγὼ λόγον
 37 ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφευγόντων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσῃς με εἰς
 38 χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωκήσονται μου. ²⁰ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας Οὐ μὴ

2. Ax FA ευρεμα ... om και ζησεται in fine 3. FA om βασιλεως ... συλλημψονται, FA* λημψετε (correctum est συνλημψεται) 4. Ax FA ειπαν (FA* -πεν) ... om δη ... om αυτος ... των πολεμιστων των καταλειμμενων επι τη πολει ... FA καταλειπομενων ... om τουτω 5. εν ταις χερσιν ... FA εδυνато 6. Ax FA εριψαν (Ax ερριψ.) α. εις τον λακκον ... μελ- χειου 7. εν τη αυλη βενιαμειν 9. FA επονηρευσω ... FA αρτοι εις την πολιν 10. εις την χειρα σου απ εντευθεν 11. FA υπογειον ... FA* ρακκη ... προς τον ιερεμιαν 12. ιηρεμιας 13. εν τοις σχοινοις ... ιηρεμιας ... Ax FA εν αυλη 14. σαλαζητλ, FA ασαλητλ ... και μη κρυψ., FA και δη μη κρ. 15. ουχι θανατωσεις με ... FA και αν συμβ. ... μου ακουσης 16. FA* αποκτινω ... παραδωσω 17. Ax FA και ζησεται 18. FA* ελθης ... παραδοθησεται ... βασιλεως βαβυλωνος pro των χαλδ. 19. FA ο βασ. σεδεκιας ιερεμια

παραδώσῃ σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον ἔσται σοι καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ σου. ²¹ καὶ εἰ μὴ θέλῃς σὺ ἐξελεῖν, οὗτος ²¹ ὁ λόγος ὃν ἔδειξέ μοι κύριος ²² Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖ- ²²σαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως Ἰουδα ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ αὐταὶ ἔλεγον Ἠπάτησάν σε, καὶ δυνήσονται σοι ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου, καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι πόδα σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ. ²³ καὶ τὰς ²³ γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσιν πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλῶνος συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη κατακαυνθήσεται. ²⁴ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀνδρῶπος μὴ γινώτω ἐκ τῶν ²⁴ λόγων τούτων, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. ²⁵ καὶ ἐὰν οἱ ἄρχοντες ἀκούσωσιν ²⁵ ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔλθωσι πρὸς σέ καὶ εἰπῶσί σοι Ἀνάγγειλον ἡμῖν τί ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεὺς; μὴ κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε· καὶ τί ἐλάλησε πρὸς σέ ὁ βασιλεὺς; ²⁶ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ῥίπτω ἐγὼ τὸ θεός ²⁶ μου κατ' ὀφθαλμούς τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέφαι με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν ἀποθανεῖν με ἐκεῖ. ²⁷ καὶ ἤλθουσιν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἱερε- ²⁷μίαν καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἠκούσθη ὁ λόγος κυρίου. ²⁸ καὶ ἐκάθισεν Ἱερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἕως χρό- ²⁸νου οὗ συνεληφθῇ Ἱερουσαλήμ.

XLVI.

(Graece 46. = Hebraice 39.)
— 26. = — 46.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰουδα παρεγένετο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπολιοῦκον αὐτήν. ² καὶ ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκία ² ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐρράγη ἡ πόλις, ³ καὶ εἰσῆλθον ³ πάντες οἱ ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐκάθισαν ἐν πυλῇ τῇ μέσῃ Μαργαναςάρ καὶ Σαμαγᾶδ καὶ Ναβουσάχαρ καὶ Ναβουσαρεῖς, Ναγαργᾶς, Νασεῖραβαμάς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος. ¹⁴ καὶ ἀπέ- ¹⁴στειλαν καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικᾶν υἱοῦ Σαφάν, καὶ ἐξήγαγον αὐτόν, καὶ ἐκά- ¹⁵θισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. ¹⁵ καὶ πρὸς Ἱερεμίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ ¹⁵ αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων ¹⁶ Πορεύου καὶ εἰπέ πρὸς Ἀβδεμέλεχ τὸν Αἰθίοπα ¹⁶ Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ, ¹⁷ καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹⁷

20. Ax FA παραδωσουσιν ... FA και ακουσον ... om τον 21. βουλη
su, FA θελεις (*· -λεις) su ... FA* σοι κυριος 22. FA του βασιλεως ιουδα
... ηπατησεν ... ποδας σου και απεστρ., FA ποδα (*· -δας) σου (*· add
και) αποστρεψον (*· απεστρεψαν) 23. και τα τεκνα σ. και τας γ. σου ...
οτι εις χειρας βασ. β. παραδοθησιν ... FA συλλημφθησιν 25. Ax FA ακουσ.
οι αρχ. ... FA* om σοι secundum ... μη δη κρυψης 26. Ax FA επι-
στρεψαι ... Ax FA* om με prius ... Ax FA om με sec. 27. Ax FA ηλ-
θαν ... εσιωπησαν ... Ax FA ηκουσθη λογος 28. Ax FA συνελημφθη
... ιερουσαλημ η πολεις XLVI. 1. εν τω ετει τω ενατω ... Ax FA σε-
δεκιου ... post ιουδα add εν τω μηνι τω δεκατω ... FA παρεγενοντο ...
(Ax FA βασιλεως) ... επολιορκει 2. σεδεκιου 3. Ax FA οι ηγεμονες ...
εν τη πυλη ... FA μαργανασαρ σαμαγωδ, Ax νηργελ σασασαρ εισαμαγαδ
... και ναβουσαχαρ και ναβουζαρις και ναγαργας νασερραμαβακ, FA κ. να-
βουσαχαρ ναβουσεις (*· ναβουσαρις) ναγαργας νασαρραματ (*· νασαρραβα-
ματ) 14. FA* εξ αυτης της φυλακης ... προς γοδολιαν ... Ax FA υιον
αχεικαμ ... υιον σαφαν ... εκαθισαν εμμεσω 16. Ax FA ειπον ... FA*
αιθιοπαν ... εις την γην ταυτην

ἐκεῖνη, καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώ-
 18 που αὐτῶν. ¹⁸ ὅτι σώζων σώσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσης· καὶ ἔσται
 ἡ ψυχὴ σου εἰς εὐρημα, ὅτι ἐπεποιθεῖς ἐπ' ἐμοί, φησὶ κύριος.

XLVII.

(Graece 47. = Hebraice 40.)
 — 29, 4 - 7. = — 47.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδὰν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ Ῥαμᾶ, ἐν
 τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαῖς ἐν μέσῳ ἀποικίας Ἰούδα τῶν ἡγμένων εἰς
 2 Βαβυλῶνα. ² καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός
 3 σου ἐλάλησε τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ³ καὶ ἐποίησε κύριος, ὅτι
 4 ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ ἤκουσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁴ Ἰδοὺ ἔλυσα σε ἀπὸ
 τῶν χειροπέδων τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου· εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἔλθειν μετ'
 5 ἐμοῦ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ· ⁵ εἰ δὲ μή, ἀπό-
 τρεχε, ἀνάστρεψον πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικάμ υἱοῦ Σαφάν, ὃν κατέ-
 στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ
 τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ἰούδα εἰς ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευ-
 6 θῆναι ἐκεῖ, καὶ πορεύου. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα καὶ ἀπέ-
 7 στείλει αὐτόν. ⁶ καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ
 7 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ. ⁷ καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγε-
 μόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἄγρῳ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε
 βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν ἐν τῇ γῇ, καὶ παρακατέθεντο αὐτῷ ἄν-
 8 δρας καὶ γυναῖκας αὐτῶν οὓς οὐ κατώκισεν εἰς Βαβυλῶνα. ⁸ καὶ ἦλθε πρὸς
 Γοδολίαν εἰς Μασσηφά Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ
 Σαραίας υἱὸς Θαναεμεθ καὶ υἱοὶ Ἰωφὲ τοῦ Νετωφαθὶ καὶ Ἐζονίας υἱὸς τοῦ
 9 Μωχαθί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. ⁹ καὶ ὤμωσεν αὐτοῖς Γοδολίας καὶ τοῖς
 ἀνδράσιν αὐτῶν λέγων Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου τῶν παίδων τῶν Χαλ-
 10 δαίων· κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ
 11 βέλτιον ἔσται ὑμῖν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθηναι ἐναντίον ὑμῶν εἰς Μασσηφά
 στήναι κατὰ πρόσωπον τῶν Χαλδαίων οἱ ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς
 12 συνάγετε οἶνον καὶ ὀπώραν καὶ ἔλαιον, καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν, καὶ
 οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε. ¹¹ καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ
 ἐν Μωᾶβ καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ
 γῇ ἤκουσαν ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατάλειμμα τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ὅτι
 12 κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικάμ. ¹² καὶ ἦλθον πρὸς Γοδο-
 λίαν εἰς γῆν Ἰούδα εἰς Μασσηφά, καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλήν

17. ου μη παραδωσω, FA ου δωσω ... FA εις τας χειρας ... om των
 18. Ax FA ευρεμα ... FA πεποιθεῖς XLVII. 1. γεναμενος ... υστερον
 μετα το ... om τον secundum ... FA τον εκ δαμαν ... εμμεσω ... των
 απαγομενων 2. om σου 3. εισηκουσατε ... FA αυτου της φωνης 4. των
 υπο τας ... ηκε θησω, FA ηκε και θησω ... FA επι σος 5. αποστρεψον
 και αποτρεχε, ηκα αποστρεχε (σ erasum) και αναστρ. ... Ax FA προς γο-
 δολιαν υι. αχικαμ ... Ax FA* υιον σαφαν ... εμμεσω ... FA εις παντα ...
 Ax om εκει, FA om εκει και 6. εμμεσω ... Ax FA om αυτου 7. αυτοι
 και η δυναμεις αυτων και οι ... παρεκατεθεντο, FA παρεακατεθετο ... FA
 om ου 8. ιωανναν ... FA ναθαναιεθ ... ωφετ του νετωφατει, FA ωφε
 του νεωφατι ... Ax FA ιεζονιας ... μωχατει, FA μοχατει 9. και εργαζε-
 σθαι 10. FA εν μασσηφα ... Ax FA οι εαν ... Ax FA συναγαγετε ... οπω-
 ραν και συναγαγετε ελαιον ... Ax FA αγγια ... οικησεται 11. FA om οι
 secundum ... Ax FA εν γη μωαβ και οι εν ... FA* οι εν τη ιουδαια ...
 τα καταλειμματα, FA καταλιμμα ... Ax FA αχικαμ

σφόδρα καὶ ἔλαιον. ¹³ καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς ¹³
 δυνάμεως οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἦλθον πρὸς τὸν Γοδολιαν εἰς Μασσηφά ¹⁴ καὶ ¹⁴
 εἶπον αὐτῷ Εἰ γινώσκει γινώσκεις ὅτι Βελεισά βασιλεὺς υἱὸς Ἀμμὼν ἀπέστειλε
 πρὸς σέ τὸν Ἰσμαὴλ πατάξαι σου ψυχὴν; καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς Γοδολι-
 λας. ¹⁵ καὶ εἶπε Ἰωάναν τῷ Γοδολίᾳ κρυφαίως ἐν Μασσηφά Πορεύσομαι δὴ ¹⁵
 καὶ πατάξω τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ μηδεὶς γινώτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν καὶ
 διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σέ καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι
 Ἰούδα. ¹⁶ καὶ εἶπε Γοδολίας πρὸς Ἰωάναν Μὴ ποιήσης τὸ πρᾶγμα, ὅτι ψευδῆ ¹⁶
 σὺ λέγεις ὑπὲρ Ἰσμαὴλ.

XLVIII.

(Graece 48. = Hebraice 41.)
 — 34. = — 48.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ
 Ἐλεασά ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, πρὸς Γο-
 δολαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. ² καὶ ἀνέστη Ἰσμαὴλ καὶ ²
 οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολιαν, ὃν κατέ-
 στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς, ³ καὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ³
 ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφά καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὐρεθέντας
 ἐκεῖ. ⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολιαν, ⁴
 καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω, ⁵ καὶ ἦλθσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχέμ καὶ ἀπὸ Σαλήμ ⁵
 καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀδοθήκοντα ἄνδρες, ἐξυρημένοι πώγωνας καὶ διεβρῆ-
 γμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτομένοι, καὶ μάννα καὶ λίβανος ἐν χερσὶν αὐτῶν
 τοῦ εἰσνεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁶ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσμαὴλ, ⁶
 αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔλαιον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰσέλτετε πρὸς Γοδολιαν.
⁷ καὶ ἐγένετο εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς ⁷
 εἰς τὸ φρέαρ. ⁸ καὶ δέκα ἄνδρες εὐρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶπον τῷ Ἰσμαὴλ Μὴ ⁸
 ἀνέλθῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν ἡθασυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κρίθια, μέλι καὶ
 ἔλαιον· καὶ παρῆλθε καὶ οὐκ ἀνείλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
⁹ καὶ τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἔβριψεν ἐκεῖ Ἰσμαὴλ πάντας οὓς ἐπάταξε, φρέαρ μέγα ⁹
 τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἀσά ἀπὸ προσώπου Βασά βασιλέως
 Ἰσραὴλ, τοῦτο ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ τραυματιῶν. ¹⁰ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαὴλ ¹⁰
 πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφά καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βα-
 σιλέως, ἃς παρακατέβητο ὁ ἀρχιμαγειρος τῷ Γοδολίᾳ υἱῷ Ἀχειάμ, καὶ ὧ-
 χετο εἰς τὸ πέραν υἱὸν Ἀμμὼν. ¹¹ καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ ¹¹
 πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίη-
 σεν Ἰσμαὴλ, ¹² καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ὥχοντο πολεμεῖν ¹²

13. ιωανναν ... ηλθαν ... Αx FA προς γοδολιαν 14. Αx FA ειπαν
 ... βελισα idque post αμμων ponit, FA* βενεσα (*βελεισα) ... Αx FA
 υιων αμμων ... FA αυτω γοδολιας 15. ιωανναν ειπεν, FA ανναν (*ιωα-
 ναν) ειπεν ... FA εκρυφαιως ... εις μασσηφα ... FA πορευομαι ... FA
 μησεις ... μη ποτε παταξη ... διασπαρησονται παντες οι ιουδαιοι ... FA
 ιουδα συνηγμενοι (*ιουδας οι συνηγμ.) 16. Αx FA* ιωανναν ... Αx FA
 το πραγμα τουτο ... κατα του ισμαηλ, FA περι ισμαηλ XLVIII. 1. FA
 υιος (correctum est υιου) ελεσα, Αx υιου ελκασα ... FA δωδεκα ... FA αρτον
 εκει 2. FA δωδεκα ... ο βασιλευς 3. εις μασσηφα 5. σαλωμ ... FA
 σαμαριας ... διερρηχotes ... FA* om τα ιματ. και κοπτομενοι ... εν ταις
 χερσιν, FA εν χειρι ... ειςνεγκαι ... FA εν τω οικω 6. FA* om ισμαηλ
 ... και αυτοι ... FA om αυτοις ... εισελδατε 7. FA εις μεσον 8. Αx FA
 ειπαν ... εμμεσω 9. FA εριψεν ... FA εποιησεν βασιλωνος απο
 ... FA om βασσα 10. Αx FA παρεκατεβητο ... FA* om ο ... αχιχαμ
 12. FA παν

13 αὐτόν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαὼν, ¹³ καὶ ἐγένετο ὅτε
 εἶδε πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαὴλ τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνά-
 14 15 μεις τῆς μετ' αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰωάναν. ¹⁵ καὶ Ἰσμαὴλ ἐσώθη
 16 σὺν ὅκτῳ ἀνθρώποις, καὶ ὄχλῳ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών. ¹⁶ καὶ ἔλαβεν Ἰω-
 ναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμειος οἱ μετ' αὐτοῦ πάντας τοὺς κατα-
 λοίπους τοῦ λαοῦ οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Ἰσμαὴλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ,
 καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τοὺς εὐνοῦχους οὓς ἀπέστρεψαν ἀπὸ
 17 Γαβαὼν, ¹⁷ καὶ ὄχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβρωχαμά τῇ πρὸς Βηθλεέμ,
 18 τοῦ πορευθῆναι εἰς Αἴγυπτον ¹⁸ ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφοβή-
 θησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολίαν, ὃν κα-
 τέστησεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ.

XLIX.

(Graece 49. = Hebraice 42.)
 — 30. 29. 25. = — 49.)

Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμειος καὶ Ἰωάναν καὶ Ἀζα-
 2 ρίας υἱὸς Μασαίου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου ² πρὸς
 Ἰερεμίαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ Πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ
 πρὸςωπόν σου, καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοί-
 3 πων τούτων· ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καὶ ὥς οἱ ὀφθαλμοί
 σου βλέπουσι. ³ καὶ ἀναγγειλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδὸν ἣ πορευ-
 4 σόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον ὃν ποιήσομεν. ⁴ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰερεμίας· Ἦκουσα·
 ἰδοὺ ἐγὼ προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λό-
 γους ὑμῶν. καὶ ἔσται, ὁ λόγος ὃν ἂν ἀποκριθῇσεται κύριος ὁ θεός ἀναγ-
 5 γελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥῆμα. ⁵ καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἰερεμίᾳ·
 Ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα
 6 τὸν λόγον ὃν ἔαν ἀποστείλῃ κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσωμεν. ⁶ καὶ ἔαν
 ἀγαθὸν καὶ ἔαν κακόν, τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὐ ἡμεῖς ἀπο-
 στέλλομέν σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκου-
 7 σόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁷ καὶ ἐγενήθη μεθ' ἡμέρας δέκα
 8 ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν. ⁸ καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγε-
 9 μόνas τῆς δυνάμειος καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, ⁹ καὶ
 10 εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ¹⁰· Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
 οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ καθελῶ, καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω,
 11 ὅτι ἀναπέπνυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν. ¹¹ μὴ φοβησῆτε ἀπὸ

13. FA οτε ειδον ... ιδον αυτον πας ο λαος μετα ... τ. ιωανναν και παντας τους ηγεμονας ... FA τους μετ αυτου 14. Ax FA* ιωανναν 15. FA εν οκτω ... FA* οχετο 16. ιωανναν ... απεστρεψαν ... FA ανδρας πολεμου (*·* πολεμω) ... FA* και τας λοιπας ... FA ους (* om) απεστραψαν (sic, *·*-ψεν) 17. FA εκαθισεν ... γηβρωθχαμααμ, FA γηβρωχαμα ... Ax FA την προς ... πορευθηται εις βηθλεεμ 18. Ax FA κατεστησεν βασιλευς XLIX. 1. ιωανναν ... μασαιου, FA* αννανιου, *·* ωσαιου ... Ax μικρου εως, FA μικρου αυτων εως 2. επι ιερεμιαν ... Ax FA πεσατω ... FA θεον περι ... FA καθ'οτι προ καθως 3. FA* υμιν ... om σου ... FA οδον ην πορ. 4. Ax FA om υπερ υμων ... FA om τον ... *om κατα τ. λογ. υμων ... FA ον εαν, Ax ον ... Ax FA om ο θεος ... FA* αναγγιλω 5. om εν ... ον απεστειλεν, FA ον αν αποστειλησαι (*·* αποστειλη σε) ... ου ποιησομεν, FA ουτως ποιησομεν 7. FA μετα τ' ημερας (*·* add εγενετο) λογος 8. και παντας τους ... Ax FA μικρου εως 10. FA και ου (*·* add μη) καθελω ... εκτειλω ... FA* ανεπνυμαι ... Ax FA απο των κακων ων (Ax ος)

προσώπου βασιλέως Βαβυλῶνος, οὐ ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· μὴ φοβηθῆτε, φησὶ κύριος, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ ἐξαίρεισθαι ὑμᾶς καὶ σῶξιν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν. ¹² καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος, καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω ¹² ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ¹³ καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς Οὐ μὴ κατισώμεν ἐν τῇ γῇ ¹³ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκούσαι φωνῆς κυρίου, ¹⁴ ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου εἰσελευσθ- ¹⁴ μεῖτα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν, καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσωμεν. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἀκούσατε ¹⁵ λόγον κυρίου Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ὑμεῖς δῴτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰσέλθῃτε ἐκεῖ κατοικεῖν, ¹⁶ καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φο- ¹⁶ βεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς εὐρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμὸς οὐ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταλήψεται ὑμᾶς ὅπως ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε. ¹⁷ καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάν- ¹⁷ τες οἱ ἄλλογενεῖς, οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐ- ¹⁸ δεῖς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ ὅτι οὕτως εἶπε ¹⁸ κύριος Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμὸς μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, οὕ- ¹⁹τως στάξει ὁ θυμὸς μου ἐφ' ὑμᾶς, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ²⁰ ἔσσεσθε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὀνειδισμόν, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον. ¹⁹ ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς κατα- ¹⁹ λούπους Ἰούδα, μὴ εἰσέλθῃτε εἰς Αἴγυπτον. καὶ νῦν γινόντες γνώσεσθε ²⁰ ὅτι ²⁰ ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστειλαντές με λέγοντες Πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσει σοι κύριος ποιήσωμεν. ²¹ καὶ οὐκ ἤκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου ἧς ἀπέστείλε με πρὸς ὑμᾶς. ²² καὶ ²¹ ²² νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ὑμεῖς βούλεσθε εἰσελ- ²³ θεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

L.

(Graece 50. = Hebraice 43.)
(— 27. = — 50.)

Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο Ἱερεμίας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς, πάντας τοὺς λόγους τούτους, ² καὶ εἶπεν Ἀχαρίας υἱὸς Μαασαίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ ² πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἰπόντες τῷ Ἱερεμίᾳ λέγοντες Ψεύδῃ, οὐκ ἀπέστείλε σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων Μὴ εἰσέλθῃτε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, ³ ἀλλ' ³ ἡ ³ Βαρούχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῶς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλῶνα. ⁴ καὶ ⁴ οὐκ ἤκουσεν Ἰωάναν καὶ πάντες ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου, κατοικήσῃ ἐν γῇ Ἰούδα. ⁵ καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν καὶ πάντες ■

14. ed. rom. ante απο πρ. αυτου distinguit, non item Ax FA ... εγω
εμι του εξαιρ., FA* εμι (*.* add εγω του) εξαιρ. ... FA χειρ. αυτου 12.
FA ελεος 14. FA εις την γην ... ακουσωμεν ... FA* om και εν αρτ. ου
μη πειν. ... FA οικησωμεν 15. FA λογους κυριου ... FA* om ουτ. ειπ.
κυριος 16. FA* εφοβεισθε ... εν γη αιγυπτω ... FA και λιμος ... FA
και καταλιψεται (*.-λημψεται, item Ax) 17. Ax FA ουζεις 18. κυριος
οτι καθως ... FA* εσ. εις αιγυπτον υποχειριοι ... και ονειδισμον ... FA ει-
δῃτε 19. FA* om κυριος 20. εν ταις ψυχαις ... FA προσευξαι δη ... α
αν λαληση, FA οσα εαν λαλησει 24. εισηκουσατε ... απεστ. μοι προς 22. ου
υμεις βουλευεσθαι L. 1. FA τους παντας λογους ... κυριου θεου αυτων
... κυριος ο θεος αυτων ... FA*.* προς αυτους ειπιν 2. FA* ζαχαριας ...
μασαιου, FA* μασεου (*.*μασεου) ... FA* ειπαντες ... ειπιν pro λεγων
... κατοικειν 3. και του αποικισθ. 4. ηκουσαν ... Ax FA παντ. οι ηγε-
μονες ... FA του κυριου

οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς καταλοίπους Ἰούδα τοὺς ἀποστρέ-
 6 ψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ, ⁶ τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
 νήπια τὰ λοιπὰ καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς ψυχὰς ἃς κατέ-
 λιπε Ναβουζαρδάν μετὰ Γοδολίου υἱοῦ Ἀχειαίμ, καὶ Ἰερεμίαν τὸν προφῆτην
 7 καὶ Βαρούχ υἱὸν Νηρίου, ⁷ καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς
 8 φωνῆς κυρίου, καὶ εἰσῆλθον εἰς Τάφνας. ⁸ **ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ**
 9 **ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΝ ΤΑΦΝΑΣ ΛΕΓΩΝ** ⁹ Δάβε σεαυτῷ
 λίθους μεγάλους καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς ἐν προθύρῳ, ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας
 10 Φαραῶ ἐν Τάφνας, κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα, ¹⁰ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε
 κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ
 θήσει αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ
 11 τὰ ὄπλα ἐπ' αὐτοὺς, ¹¹ καὶ εἰξελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου, οὗς εἰς
 θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὗς εἰς ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμὸν, καὶ οὗς εἰς
 12 ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν. ¹² καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ
 ἐμπυριεῖ αὐτάς καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς, καὶ φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου ὥσπερ φθειρί-
 13 ζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ, ¹³ καὶ συντρίψει
 τοὺς στύλους Ἑλίουπόλεως τοὺς ἐν Ὠν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει
 ἐν πυρί.

LI.

(Graece 51. = Hebraice 44. 45.)
 — 28. = — 51.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ

Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Μαγδῶλῳ
 2 καὶ ἐν Τάφνας καὶ ἐν γῇ Παδουρῆς λέγων ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
 Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπῆγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς
 3 πόλεις Ἰούδα· καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἔρῃμοι ἀπὸ ἐνοίκων ³ ἀπὸ προσώπου πονηρίας
 αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπικράναι με πορευθέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις οἷς
 4 οὐκ ἔγνωτε. ⁴ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφῆτας ὄρ-
 θρου, καὶ ἀπέστειλα λέγων Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης
 5 ἧς ἐμίσησα. ⁵ καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέ-
 6 ψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις. ⁶ καὶ ἔσταξεν
 ἡ ὀργὴ μου καὶ ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐξεκαύθη ἐν πύλαις Ἰούδα καὶ ἐξώθεν
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβαντον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
 7 ⁷ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος παντοκράτωρ Ἰνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα
 8 ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλά-
 ζοντα ἐκ μέσου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδέν, ⁸ παρα-

5. Ax FA απαντας τ. λοιπους ... FA* τους απεστρεψαν et FA pergit
 εις μετοικεσιαν εν ... Ax γη ιουδα 6. FA om τα νηπια ... νηπια και τα ...
 και πασας τας ψυχας ... κατελειπεν ... αχιχαμ 7. FA εισηλθουσαν bis ...
 εν ταφνας 8. FA* om πρ. ιερμ. (* supplet πρ. ιηρσμιαν) 9. FA επι προθυ-
 ροις ... om φαραω 10. τα οπλα αυτου 11. FA* om εις θαντον alterum,
 εις αποικισμ. alterum, εις ρομφ. alterum 12. Ax FA om των ... Ax FA εν-
 πυριει ... FA την γην ... φθειρει γην αυτου ωσπερ φθειριζει ο ποιμην
 13. εν ενων LI. 4. γεναμενος ... FA απασιν τοις κατοικουσιν ιουδα τοις
 εν αιγυπτω και τοις κατοικουσιν εν μαγδ. (* add και εν μεμφι) και ταφν.
 και ... εν γη αιγυπτω ... και εν παδουρης 2. FA α ηγαγον ... FA* ισραηλ
 (ισλ) pro ιερουσαλημ (ισλμ) ... FA επι πολεις ... FA om ιδου ... ενοι-
 κουντων 3. FA ους ουκ 4. δουλους pro παιδας ... εγω προς υμας λεγων
 ... FA ου μη ποιησητε 5. FA om μου 6. x. εστ. ο θυμ. μου και η οργη
 μου ... FA ante εξεκαυθη repetit ο θυμος μου 7. FA* επι ψυχας ... υμων
 και εκκοψω αφ υμων

πικραῖναί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, θυμιάν θεοὺς ἐτέροις ἐν γῇ
 Αἰγύπτῳ εἰς ἣν ἤλθετε κατοικεῖν ἐκεῖ, ἵνα κοπῆτε καὶ ἵνα γένησθε εἰς κα-
 τάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς; ⁹ μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς ⁹
 τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλείων Ἰούδα καὶ
 τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν
 ἐποίησαν ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ; ¹⁰ καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως ¹⁰
 τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐκ ἀντέειχον τῶν προστάγματων μου ὧν ἔδωκα
 κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ¹¹
 ἐγὼ ἐρίστημι τὸ πρόσωπόν μου ¹² τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς καταλοιπούς ¹²
 τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐκλείψουσιν
 ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἀπόλειαν καὶ
 εἰς κατάραν. ¹³ καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς κατημένους ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ὡς ¹³
 ἐπεσεκέψαμην ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ¹⁴ καὶ οὐκ ἔσται ¹⁴
 σεωσμένος οὐδεὶς τῶν ἐπιλοιπῶν Ἰούδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ Αἰγύπτῳ
 τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐπέλθουσιν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν
 τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεωσμένοι. ¹⁵ καὶ ¹⁵
 ἀπεκρίθησαν τῷ Ἱερεμίᾳ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γνόντες ὅτι θυμιάν αἱ γυ-
 ναῖκες αὐτῶν καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ
 κατῆμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν Παδουβῇ, λέγοντες ¹⁶ Ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας πρὸς ¹⁶
 ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου, οὐκ ἀκούσομέν σου, ¹⁷ ὅτι ποιοῦντες ποιήσομεν ¹⁷
 πάντα τὸν λόγον ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, θυμιάν τῇ βασιλίᾳ σου
 τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς, καθὰ ἐποίησαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πα-
 τέρες ἡμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν ἐν πόλει σου Ἰούδα
 καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενομέθα χρηστοί,
 καὶ κακὰ οὐκ εἶδομεν. ¹⁸ καὶ ὡς διελίπουμεν θυμιῶντες τῇ βασιλίᾳ σου τοῦ οὐ-
 ρανοῦ, ἡλαττωθήμεν πάντες, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξελίπομεν. ¹⁹ καὶ ¹⁹
 ὅτι ἡμεῖς ἐθυμιώμεν τῇ βασιλίᾳ σου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐσπέισαμεν αὐτῇ σπον-
 δάς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιήσαμεν αὐτῇ χαυνώνας καὶ ἐσπέισαμεν
 αὐτῇ σπονδάς; ²⁰ καὶ εἶπεν Ἱερεμίας παντὶ τῷ λαῷ τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς ²⁰
 γυναιξί, καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέγων ²¹ Οὐχὶ τοῦ ²¹
 θυμιάματος οὐ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ,
 ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ²²
 ὁ λαὸς τῆς γῆς, ἐμνήσθη κύριος καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ; ²² καὶ ²²
 οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν καὶ
 ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων ὑμῶν ὧν ἐποιήσατε· καὶ ἐγενήθη ἡ γῇ ὑμῶν εἰς ἐρή-
 μωσιν καὶ εἰς ἄβαντον καὶ εἰς ἄραν ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ²³ ἀπὸ προσώ- ²³
 που ὧν ἐθυμιάτε καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ· καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς
 κυρίου, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς μαρ-
 τυροῖς αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κακὰ ταῦτα. ²⁴ καὶ ²⁴

8. FA εις γην αιγυπτου ... Ax FA εισηλθατε (FA* εισελθ.) ενοικειν
... FA* εκει και ινα ... Ax FA εκκοπητε et FA om και seq. ... om εν
9. εργων pro κακων primo ... εποισαν εν πολεσιν ιουδα 11. επιστημι
12. FA του πολεμησαι π. τ. καταλ. εν ... Ax FA om και post λιμω ...
FA μικρου αυτων ... και εως 13. εν αιγυπτω, FA εν γη αιγυπτου ...
add in fine και εν θανατω 14. FA ουδεις ... Ax FA ου μη επιστρεφου-
σιν ... FA* om οι 15. απαντες ... post αι γυν. αυτων add θεοις ετεροις
... εν αιγυπτω 16. FA εν ονοματι ... ακουσομεθα 17. FA* οι αρχοντ.
... εν αιγυπτω 18. διελευσιμον ... ηλαττωσαν ημεν
ιουδα ... εγεναμεθα ... FA ιδομεν 19. οτι θυμιωμεν ημεις ... και ει εσπεισαμεν
ημεις και ... εξελεπισεν 20. οτι θυμιωμεν ημεις ... και ει εσπεισαμεν
... FA* χαυβωνας 21. FA* ευθυμισαν ... FA* om και οι αρχ. υμων ...
λαος γης ... FA* om την 22. Ax FA υμων απο των ... Ax FA om
υμων ante ων ... εγενετο 23. FA ευθυμισατε ,, Ax FA νομω αυτου

- 25 εἶπεν Ἰερεμίας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναῖξιν Ἀκούσατε λόγον κυρίου. ²⁶ οὕτως εἶπε κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ Ὑμεῖς γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι Ἰοιούσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς ὁμολογήκαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλίᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς· ἐμμεῖναισαι ἐνεμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι ²⁶ ἐποιήσατε. ²⁶ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ κατῃμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Ἰδοὺ ὥμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, εἶπε κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς Ἰούδα εἰπεῖν Ζῇ κύριος, ἐπὶ ²⁷ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. ²⁷ ὅτι ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι, καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν ²⁸ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν. ²⁸ καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ἰούδα ὀλίγοι ἀριθμῷ, καὶ γνώσονται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος ²⁹ ἐμπνεεῖ. ²⁹ καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον ὑμῖν ὅτι ἐπισκέβομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς ³⁰ πονηρά. ³⁰ οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Οὐαφρῇ βασιλεῖα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, κατὰ ³¹ ἔδωκα τὸν Σεδεκίαν βασιλεῖα Ἰούδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως ³¹ (45, 1) Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ³¹ (45, 1) Ο ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΙΕΡΕΜΙΑΣ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ πρὸς Βαρούχ υἱὸν Νηρίου, ὅτε ἔγραφε τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος Ἰερεμίου, ἐν τῷ ἑνικατῷ τῷ τετάρτῳ Ἰωακείμ υἱῷ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα.
- 32 ³² οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ, ³³ ὅτι εἶπας Οἰμοὶ οἰμοὶ, ὅτι προσέζηκε κύριος κόπον ἐπίπονόν μοι, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν ³⁴ (1) οὐχ εὔρον. ³⁴ εἶπον αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ οὗς ἐγὼ ὠκοδόμησα, ³⁵ (5) ἐγὼ καθεαῖρω· καὶ οὗς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω. ³⁵ καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῷ μεγάλα; μὴ ζητήσης, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχὴν σου εἰς εὐρημα ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ.

LII.

"Οντος εἰκοστοῦ καὶ ἐνὸς ἔτους Σεδεκίου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἑνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμει- ⁴ τάαλ θυγάτηρ Ἰερεμίου ἐκ Δοβανά. ⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ ἐνάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ περιε-
χαράκωσαν αὐτὴν καὶ περιωκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ.

25. FA* om Ποιουσαι ... Ax FA ποιησωμεν ... ὁμωλογησαμεν (sic), FA ὁμολογησαμεν (*-σωμεν) ... FA* βααλ pro βασιλ. τ. ουρανου ... FA ἐνμειναισαι ... FA ποιουσε (*-σαι) ποιησατε 26. λεγει κυριος ... *om ιουδα ειπειν ... Ax FA ζη κυριος κυριος ... FA* παση τη γη ... FA αι-
γυπτου 27. οτι ιδου εγω ... αγαθυναι ... Ax FA αιγυπτου ... FA εκλι-
πωσιν 28. αριθμοι ... οι καταλ. ιουδ. και οι καταβαινοντες εν γη αιγυπτου ... Ax FA παροικησαι ... FA
ἐνμεινει 29. Ax FA υμιν (Ax ημιν) το σημειον 30. FA* αφρη ... Ax FA
χειρ. ζητουντων ... FA* εκχθρου 34. FA* πρ. βαρ. υιω ... εγραψεν ...
FA εν βιβλιω ... Ax FA τω ιωακειμ 33. Ax FA οιμμοι οιμμοι ... προσε-
ζηκ. μοι 34. FA ουτως ειπον αυτω ους εγω ωκοδομησα ... Ax FA ους
εφυτευσα ... FA* εκτιλω 35. FA ζητεις ... εαυτω μεγαλα ... om μη
ζητησης ... FA μη ζητης (corr. est ζητησης) εαυτω μεγαλα μη ζητι οτι ειδου
... FA* σαρκαν ... FA om εις ... Ax FA ευρεμα ... FA ου αν LII. 4. ον-
τος δευτερου και εικοστου ετους ... FA om εν ιερουσαλημ ... Ax FA αμιτααλ
... δοβανα 4. εν τω ετει ... εν τω μηνι τω εβδομω ... Ax FA περιεχα-
ρακωσεν ... περιωκοδομησεν α. τετραποδοις ... Ax FA om λιθοις

⁶ καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ ■
⁶ ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνός, καὶ ἐστερεώσῃ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ὅ
 ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. ⁷ καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πο-
 λεμιστοὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἀνὰ μέσον τοῦ τείχους
 καὶ τοῦ προτειχίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλ-
 δαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀραβίαν, ⁸ καὶ ὁ
 κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον
 αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχώ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ'
 αὐτοῦ. ⁹ καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βα-
 βυλῶνος εἰς Δεβλαδὰ· καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. ¹⁰ καὶ ἔσφαξε βα-
 βυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας
 τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαδὰ. ¹¹ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου
 ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν πέδαις· καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυ-
 λῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς
 ἀπέθανε. ¹² καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνός ἦλθε Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσα-
 λὴμ, ¹³ καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάσας
 τὰς οἰκίας τῆς πόλεως καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλῃ ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ. ¹⁴ καὶ
 πᾶν τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ κατεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἢ μετὰ
 τοῦ ἀρχιμαγείρου. ¹⁶ καὶ τοὺς καταλοιπούς τοῦ λαοῦ κατέλειπεν ὁ ἀρχιμάγει-
 ρος εἰς ἀμπελοουργοὺς καὶ εἰς γεωργοὺς. ¹⁷ καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς
 τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκὴν τὴν ἐν
 οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀπὴ-
 νεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁸ καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας
 καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς, ¹⁹ καὶ τὰς
 ἀφφῶς καὶ τὰς μασμαρῶς καὶ τοὺς ὑποχυτήρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς
 θυῖστας καὶ τοὺς κυάδους, ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ,
 ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος. ²⁰ καὶ οἱ στύλοι δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ
 δώδεκα δώδεκα χαλκοὶ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σα-
 λμων εἰς οἶκον κυρίου, οὗ οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν. ²¹ καὶ οἱ
 στύλοι τριακονταπέντε πηγῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός, καὶ σπαρτίον δώ-
 δεκα πήχεων περικύκλου αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσάρων
 κύκλῳ, ²² καὶ γείσους ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πήχεων τὸ μῆκος, ὑπερ-
 οχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ, τὰ
 πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὅκτῳ ῥοαὶ τῷ πῆχει
 τοῖς δώδεκα πήχεσι. ²³ καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐνενηκονταεξ τὸ ἐν μέρος, καὶ ἦσαν
 αἱ πᾶσαι ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. ²⁴ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος

6. om εν τη pr. 7. FA* οδ. της πολεως ... της πυλης pro του τειχ. ...
 εκυκλωσαν και ωχοντο pro κυκλω κ. επορευθησαν ... FA οδον εις ραβα (sic)
 8. FA κατεδιωξεν δυναμεις ... κατελαβεν 9. FA* βασιλεαν 10. FA ο βασιλευς
 11. FA σεδεκιου ... om ημερας ης (FA* om ης) 12. εν μ. τω πεμπτω
 ... (FA* και δεκα του) ... FA*** post μηνος add αυτος ενιαυτος εν-
 νεακαιδεκατος του ναβουχοδονοσορ βασιλευς βαβυλωνος ... Ax FA ο εστη-
 κως ... προσωπον βασιλεως 14. εν ιερουσαλημ ... FA om η ante μετα
 16. FA τους λοιπους ... κατελειπεν ... FA εις γεωργ. και αμπελοουργους
 17. ab οικω κυριου ad οικω κυριου seq. transilit ... FA χαλκον αυτης
 18. κρεαγρας ... ελιτουργων 19. αφφως, FA σαφφως ... FA om και τους
 υποχ. κ. τ. λυχνιας 20. FA εποιησεν βασιλευς ... Ax FA om ου ... FA
 χαλκου αυτου 21. πηχεων υψος ... FA* περικυκλοι, Ax περικυκλουν ...
 FA το πλατος αυτου ... τεσσαρ. δακτυλ. 22. ροαι επι γεισους ... FA
 χαλκα· κατα ... κατα αυτα 23. FA εκατον post κυκλω pon.

τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτεροῦντα καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς
 25 φυλάττοντας τὴν ὁδόν, ²⁵ καὶ εὐνοῦχον ἓνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν
 πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως
 τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμμα-
 26 τεύοντα τῷ λαῷ τῆς γῆς, καὶ ἐξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
 26 τοὺς εὐρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. ²⁶ καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδάν ὁ
 ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς
 27 Δεβλαζά. ²⁷ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαζά ἐν γῇ
 31 Αἰμάθ. ³¹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος τοῦ
 Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι
 τοῦ μηνός, ἔλαβεν Οὐλαιμαδάχαρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαντῷ ᾧ
 32 ἐβασίλευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἔκαιρεν αὐτόν, καὶ
 32 ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας ἧς ἐφυλάσσετο, ³² καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστά, καὶ
 33 ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν βασιλείων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι,
 33 καὶ ἥλλαξεν τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἥσθιεν ἄρτον διὰ παντός
 34 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἔζησε. ³⁴ καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ
 ἐδίδото διὰ παντός παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἕως
 ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν.

B A P O Y X.

I.

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου οὓς ἔγραψε Βαρούχ υἱὸς Νηρίου υἱοῦ
 2 Μασαίου υἱοῦ Σεδεκίου υἱοῦ Ἀσαδίου υἱοῦ Χελκίου ἐν Βαβυλῶνι, ² ἐν τῷ
 ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἐβδόμῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι
 3 τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν ἐν πυρί. ³ καὶ ἀνέγνω Βαρούχ τοὺς
 λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ᾧσιν Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα,
 4 καὶ ἐν ᾧσιν πάντος τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον, ⁴ καὶ ἐν ᾧσιν
 τῶν δυνατῶν καὶ υἱῶν τῶν βασιλείων, καὶ ἐν ᾧσιν τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν
 ᾧσιν πάντος τοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοικούντων ἐν
 5 Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σούδ. ⁵ καὶ ἔκλαιον καὶ ἐνήστευον καὶ ἠῤῥοντο ἐναν-

24. FA τ. ιερ.αν τ. δευτερον (". πρωτον) κ. τ. ιερ.αν τ. δευτερευοντα
 ... Ax FA φυλασσαντας 25. και εκ της πολ.εως ελαβεν ευνουχον ... FA
 ονομαστους εν ... εμμεσω 26. Ax FA οπ του βασιλεως ... προς τον βα-
 σιλεα 27. FA ο βασιλευς ... FA εις δεβλαζα ... αιμαθ, FA μααθ 31. εν
 τριακοστω ... FA εν τριακοντα και επτα ετεσιν ... ουλαιμαραδαχ, FA ου-
 λεδαμαχαρ ... Ax FA οπ και εκαιρεν αυτον (sed FA". post εβασιλευσεν
 add και εκιρεν) ... εφυλαττετο ... FA εφυλαξενσσετο 32. FA αυτου τον
 θρονον ... επανω των θρονων των βασ. 33. FA ηλλαξαν 34. και ισχυ-
 ταξεις (sic) αυτω ... Ax FA εδιδετο (FA". -δοτο?) ... εξ ημερων εις
 ημερας

Subscriptio: Ax ιερ.εμ.ιας προφητης ιδ, FA ιερ.εμ.ιας

Inscriptio: βαρουχ

I. 1. υιος μαασαιου υιος σεδεκιου υιου σαδαιου 2. πεμπτω εβδομη
 4. υιων του βασιλεως ... μεγαλου αυτων ... επι του ποταμου 5. ηυχοντο
 ευχας εναντι

τιον κυρίου, ⁶καὶ συνήγαγον ἀργύριον καθὼς ἐκάστου ἡδύνατο ἡ χεὶρ. ⁷καὶ ^{6 7}
ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλήμ πρὸς Ἰωακείμ υἱὸν Χελκίου υἱοῦ Σαλῶμ τὸν ἱερέα,
καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὐρεθέντας μετ' αὐτοῦ
ἐν Ἱερουσαλήμ, ⁸ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τὰ ἐξενεχθέντα ⁸
ἐκ τοῦ ναοῦ ἀποστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, τῇ δεκάτῃ τοῦ Σειουάλ, σκευὴ ἀρ-
γυρᾶ ἃ ἐποίησε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα, ⁹μετὰ τὸ ἀποικίσαι ⁹
Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς
δεσμώτας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, καὶ
ἡγάγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁰καὶ εἶπαν Ἰδοὺ ἀπεστέλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀρ- ¹⁰
γύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ
λίβανον, καὶ ποιήσατε μάννα καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, ¹¹καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βα- ¹¹
βυλῶνος καὶ εἰς ζωὴν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὧσιν αἱ ἡμέραι αὐτῶν ὡς
αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹²καὶ δώσει κύριος ἰσχύϊ ἡμῖν καὶ φω- ¹²
τίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ τὴν σκιάν Ναβουχοδονόσορ
βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύ-
σομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ εὐρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ¹³καὶ ¹³
προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ κυρίῳ
θεῷ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹⁴καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο ὃ ἀπεστείλα- ¹⁴
μεν πρὸς ὑμᾶς ἐξαγορεύσαι ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ εορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις
καιροῦ, ¹⁵καὶ ἐρεῖτε Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνῃ ¹⁵
τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπων Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ἱερουσαλήμ, ¹⁶καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ¹⁶
ἱερεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς προφήταις ἡμῶν καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ¹⁷ὧν ἡμάρ- ¹⁷
τομεν ἐναντι κυρίου ¹⁸καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φω- ¹⁸
νῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι κυρίου οἷς ἔδωκε κατὰ
πρόσωπον ἡμῶν, ¹⁹ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγε κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν ¹⁹
ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἡμεῖς ἀπειθοῦντες πρὸς κύ-
ριον θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
²⁰καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρὰ ἣν συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ ²⁰
παιδὶ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου δοῦ-
ναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ²¹καὶ οὐκ ἠκού- ²¹
σαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προ-
φητῶν ὧν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, ²²καὶ ὥχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας ²²
αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλ-
μοὺς κυρίου θεοῦ ἡμῶν.

II.

Καὶ ἔστησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς
δικαστάς ἡμῶν τοὺς δικάσαντας τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ
ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ²τοῦ ἀγα- ²
γεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ οὐκ ἐποίησεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ
κατὰ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ,
³τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς ἀνθρώπων σάρκα υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἀνθρώπων σάρκας θυ- ³

6. κατὰ 7. εἰς ἱερουσαλημ 8. του ιουαν (**σιουαν) 9. εισηγαγεν
αυτους 10. θεου υμων 11. αι ημερ. αυτου 12. φωτιση 13. κυριον θεον
υμων οτι ημαρτομεν κυριω 14. εν ημεραις εορτης 15. η αισχυνη 17.
εναντιον 18. πορ. εν τοις 19. εσχεδιασαμεν 20. ed. rom. εις υμας...
πατερ. υμων ... κυριος μωυση ... η ημερα ταυτη (sic) 21. κυριου θεου
... ους απεστειλεν 22. καρδιας ημων II. 2. α ουκ εποιηθη 3. υιων
αυτου

4 γατρὸς αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς κύκλῳ ἡμῶν, εἰς ὀνειδισμόν καὶ ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ οὗ
 5 διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖ. ⁵ καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, ὅτι
 6 ἡμάρτομεν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁶ τῷ κυ-
 ρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη
 7 τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ⁷ ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, πάντα τὰ
 8 κακὰ ταῦτα ἃ ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς. ⁸ καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 τοῦ ἀποστρέφαι ἕκαστον ἀπὸ τῶν νοημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.
 9 ⁹ καὶ ἐργηγόρησε κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι
 10 δίκαιος ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. ¹⁰ καὶ οὐκ
 ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προσταγμασι κυρίου οἷς ἔδωκε
 11 κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. ¹¹ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐξήγαγε τὸν λαόν
 σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ
 ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς
 12 ἡ ἡμέρα αὕτη, ¹² ἡμάρτομεν, ἡσεβήσαμεν, ἡδικήσαμεν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν,
 13 ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου. ¹³ ἀποστραφῆτω ὁ θυμός σου ἐφ' ἡμῶν, ὅτι
 14 κατελείφθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ. ¹⁴ εἰσάκουσον
 κύριε τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐνεκεν
 15 σοῦ καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, ¹⁵ ἵνα γνῶ
 πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ
 16 Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. ¹⁶ κύριε, κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου
 17 καὶ ἐνόησον εἰς ἡμᾶς, καὶ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἀκουσον. ¹⁷ ἀνοιξον
 ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες ἐν τῷ ἄθῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ
 πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχχνων αὐτῶν, δώσουσι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ
 18 κυρίῳ. ¹⁸ ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἡ λυπούμενῃ ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτον καὶ
 ἀσθενοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινώσα δώσουσί
 19 σοι δόξαν καὶ δικαιοσύνην, κύριε. ¹⁹ ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέ-
 ρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν ἔλεον κατὰ
 20 πρόσωπόν σου, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ²⁰ ὅτι ἐνῆγκας τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀρ-
 γήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφη-
 21 τῶν ²¹ Οὕτως εἶπε κύριος Κλῖνате τὸν ὦμον ὑμῶν ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ
 Βαβυλῶνος, καὶ καθίστατε ἐπὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν.
 22 ²² καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
 23 νος, ²³ ἐκλείψειν ποιήσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν
 ἐυφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμοσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ
 24 ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούντων. ²⁴ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς
 φωνῆς σου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου
 οὓς ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ
 25 ὁστᾶ βασιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὁστᾶ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.
 26 ²⁵ καὶ ἰδοὺ, ἔστιν ἐξερριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ τῷ παγετῷ τῆς
 νυκτός· καὶ ἀπεθάνοσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
 26 ἀποστολῇ. ²⁶ καὶ ἔστηκας τὸν οἶκον οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ ὡς
 27 ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα. ²⁷ καὶ ἐποίησας

4. και εις αβατον ... τοις κυκλω ημων 5. τω κυριω 8. καρδιας αυ-
 του 9. δικαιος κυριος 14. οτι και νυν 13. αποστραφ. δη 14. ενεκεν
 του ονοματος σου 15. επικεκληται 16. κατειδε ... εννοησον ημας* κλεινον
 ... εισακουσον 17. και ανοιξον κυριε τους οφθ. σου ... ουκ οι τεθνηκες
 ... ελημφθη ... δωσουσιν σοι 18. αλλ η ... δωσ. δοξαν σοι 19. τον ελ.
 ημων 20. εφ ημας ... in fine add λεγων 21. υμων και εργαζεσθαι ...
 επι της γης ης εδωκα 22. εργαζεσθαι 23. εκ πολεως 24. εργαζεσθαι ...
 των βασιλειων ... post βασιλ. ημων add και τα οστα των αρχοντων ημων
 ... τοπου αυτου 25. εισιν εξερριμμενα 26. τ. οικ. σου ου

εἰς ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρμόν σου τὸν μέγαν, ²⁸ καθὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδός σου Μωυσῆ, ἐν ²⁸ ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον υἱῶν Ἰσραὴλ λέγων ²⁹ Ἐὰν μὴ ἀκούσῃτε τῆς φωνῆς μου, εἰ μὴν ἡ βόμβησις ἡ μεγάλη ἡ ²⁹ πολλὴ αὕτη ἀποστρέφει εἰς μικράν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ. ³⁰ ὅτι ἔγνωσαν ὅτι οὐ μὴ ἀκούσωσί μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστι· καὶ ³⁰ ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, ³¹ καὶ γινώσκονται ³¹ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὠτα ἀκούοντα, ³² καὶ αἰνέσουσί με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ μνηστῆσονται τοῦ ὀνόμα- ³² τός μου, ³³ καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νότου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπὸ ³³ πονηρῶν προσταγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνηστῆσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν τῶν ἀμαρτανόντων ἐναντι κυρίου. ³⁴ καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὦ- ³⁴ μουσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθυνῶ αὐτούς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνθῶσι. ³⁵ καὶ ³⁵ στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον τοῦ εἶναί με αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

III.

Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκη-
διῶν κέκραγε πρὸς σέ. ² ἄκουσον κύριε καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον ² σου, ³ ὅτι σὺ καθήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. ⁴ κύριε ^{3 4} παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκότων Ἰσραὴλ καὶ υἱῶν τῶν ἀμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἱ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά. ⁵ μὴ μνηστῆς ἀδικιῶν ⁵ πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνήσθητι χειρός σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, ⁶ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε κύριε. ⁷ ὅτι διὰ τοῦτο ^{6 7} ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου· καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἡμαρτηκότων ἐναντίον σου. ⁸ ἰδοὺ ἡμεῖς ⁸ σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὐ δίσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς ἄραν καὶ εἰς ὀφλησιν κατὰ πάσας τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἱ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. ⁹ ἄκουε Ἰσραὴλ ἐντολὰς ζωῆς, ἐνωτάσασθε γινῶναι ⁹ φρόνησιν. ¹⁰ τί ἐστὶν Ἰσραὴλ; τί ἐστὶ ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἰ; ἐπαλαιώθης ἐν ¹⁰ γῇ ἄλλοτριᾷ, συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς, ¹¹ προσελογίσθης μετὰ τῶν εἰς ἄδου, ¹¹ γῇ ἐγκατέλειπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. ¹² τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ εἰ ἐπορεύθης, κα- ^{12 13} τώκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα. ¹⁴ μάθε ποῦ ἐστὶ φρόνησις, ποῦ ἐστιν ἰσχύς, ¹⁴ ποῦ ἐστι σύνεσις, τοῦ γινῶναι ἅμα ποῦ ἐστὶ μακροβίωσις καὶ ζωὴ, ποῦ ἐστὶ φῶς ὀφθαλμῶν καὶ εἰρήνη. ¹⁵ τίς εὔρε τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν ¹⁵ εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς; ¹⁶ ποῦ εἰσὶν οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν καὶ οἱ κυ- ¹⁶ ρεύοντες τῶν θηρῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ¹⁷ οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμ- ¹⁷ παίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες καὶ τὸ χρυσίον ᾧ ἐπεποιθεῖσαν ¹⁸ ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἐστὶ τέλος τῆς κτήσεως αὐτῶν; ¹⁸ ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον ¹⁸ τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐξεύρεσις τῶν ἔργων αὐτῶν. ¹⁹ ἠφρανίσθησαν καὶ εἰς ἄδου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀνέστησαν ἀντ' αὐτῶν. ¹⁹

28. μωση .. ενωπιον υιων 29. και η πολλη ... εις μακραν 30. εις-
κουσωσιν 33. επιστρεψουσιν απο νωτου ... απο των πονηρων πραγματων
... αμαρτανοντων III. 1. εκεκραξε 2. ελεησ. οτι θεος ελεημων ει· και
ελεησον οτι ημ. εν. σ. 3. *om συ 4. om σου secundum ... προσεκο-
ληθη 7. ημων του επικαλεισθαι ... απεστρ. επι καρδιαν 8. πασας αδι-
κias 10. ισραηλ οτι εν τη γη 12. εγκατελειπες 13. τον αιωνα χρονον
19. *αντανεστησαν

20 ²⁰ νεώτεροι εἶδον φῶς καὶ κατώκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ
 21 ἔγνωσαν ²¹ οὐδὲ συνήκαν τρίβους αὐτῆς οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς· οἱ υἱοὶ αὐ-
 22 τῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόρρω ἐγενήθησαν, ²² οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναάν
 23 οὐδὲ ὥφθη ἐν Θαιμάν. ²³ ὅτ' τε υἱοὶ Ἀγαρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ
 τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μερόβαν καὶ Θαιμάν, καὶ οἱ μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζη-
 24 τηταὶ τῆς συνέσεως, ὁδὸν δὲ σοφίας οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρί-
 25 βους αὐτῆς. ²⁴ ὦ Ἰσραὴλ, ὡς μέγας ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιμήκης ὁ τό-
 26 τητος. ²⁶ ἐκεῖ ἐγεννήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι
 27 εὐμεγέθεις ἐπιστάμενοι πόλεμον. ²⁷ οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ Θεός, οὐδὲ ὁδὸν
 28 ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς, ²⁸ καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φρόνησιν, ἀπώ-
 29 λοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. ²⁹ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐ-
 30 τήν, καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νεφελῶν; ³⁰ τίς διέβη πέραν τῆς ἡα-
 31 λάσσης καὶ εὗρεν αὐτήν, καὶ οἶσει αὐτὴν χρυσίου ἐκλεκτοῦ; ³¹ οὐκ ἔστιν ὁ
 32 γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. ³² ἀλλ' ὁ
 εἰδὼς τὰ πάντα γινώσκει αὐτήν, ἐξεῦρεν αὐτὴν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατα-
 σκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ἐπέπλησεν αὐτὴν κτηνῶν τετραπό-
 33 δων· ³³ ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτὸν, καὶ ὑπήκουσεν
 34 αὐτῷ τρόμφ· ³⁴ οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν καὶ εὐφράν-
 35 θησαν· ³⁵ ἐκάλεσεν αὐτοῦς, καὶ εἶπον Ἠλάρεσμεν· ἔλαμψαν μετ' εὐφροσύνης τῷ
 36 ποιήσαντι αὐτοῦς. ³⁶ οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.
 37 ³⁷ ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ
 38 καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ. ³⁸ μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη,
 καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη.

IV.

Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων
 εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτήν, εἰς ζωὴν· οἱ δὲ καταλείποντες
 2 αὐτήν ἀποθάνουσι. ² ἐπιστρέφου Ἰακώβ καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδουσιν πρὸς
 3 τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. ³ μὴ δῶς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ
 4 τὰ συμφέροντά σοι ἔθνη ἀλλοτρίῳ. ⁴ μακάριοι ἔσμεν Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀρεστά
 5 6 τοῦ Θεοῦ ἡμῖν γνωστά ἐστίν. ⁵ θαρσεῖτε λάος μου, μηνιμοῦσιν Ἰσραὴλ. ⁶ ἐπρά-
 7 ζητε τοῖς ἔθνεσιν οὐκ εἰς ἀπόλειαν, διὰ τὸ παροργίσαι ὑμᾶς τὸν Θεόν· παρε-
 8 δόχητε τοῖς ὑπεναντίοις, ⁷ παρωξύνετε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς ὕσαντες
 9 δαιμονίους καὶ οὐ Θεῶ. ⁸ ἐπελάθεσθε τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς Θεὸν αἰώνιον,
 9 ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκτρέψασαν ὑμᾶς Ἰερουσαλήμ. ⁹ εἶδε γὰρ τὴν ἐπελ-
 10 θούσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν Ἀκούσατε αἱ πάροικοι Σιών,
 11 ἐπήγαγέ μοι ὁ Θεὸς πένθος μέγα. ¹⁰ εἶδον γὰρ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν
 11 μου καὶ τῶν θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος. ¹¹ ἔσρεψα γὰρ αὐ-
 12 τοὺς μετ' εὐφροσύνης, ἐξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. ¹² μηδεὶς
 ἐπιχαιρέτω μοι τῇ χήρᾳ καὶ καταλειφθείσῃ ὑπὸ πολλῶν· ἡρημώσῃ διὰ τὰς
 13 ἁμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου Θεοῦ ¹³ καὶ δικαίωματα
 αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν Θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παι-
 14 δείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν. ¹⁴ ἐλθέτωσαν αἱ πάροικοι Σιών καὶ μνη-
 σήτε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς

20. ιδον 24. οι υιοι αυτων cum antecedd. conjg. 23. ουτε pro οι
 τε ... οδον της σοφιας 25. ουχ 26. εγενηθησαν ... οι απ αρχης 34.
 ηυφρανθησαν 35. και ελαμψαν 37. αυτου pro υπ αυτου 38. επι γης
 IV. 4. οι κρατ. αυτης 4. τω θεω 6. δια δε το 8. επελαθ. δε 9. ιδεν
 την ... επηγαγεν γαρ μοι 40. ιδον ... του λαου των υι. μου 43. ομι και
 ... δικ. δε α. ουκ εφυλαξαν ... παιδιας 44. ελθωτωσαν ... και των
 θυγατερων

ὁ αἰώνιος. ¹⁵ ἐπήγαγεν γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ¹⁵ ἀλλόγλωσσον· ὅτι οὐκ ἠσχύνθησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἡλέησαν, ¹⁶ καὶ ¹⁶ ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χάριτος, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τὴν μόνην ἠρήμωσαν. ¹⁷ ἐγὼ δὲ τί δυνατὴ βοηθήσαι ὑμῖν; ¹⁸ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ¹⁷ 18 ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. ¹⁹ βαδίζετε τέκνα βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ ¹⁹ κατελείφθην ἔρημος. ²⁰ ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ ²⁰ σάκκον τῆς δεησεώς μου· κεκράξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου. ²¹ θάρσείτε τέκνα, βοήσατε πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας, ²¹ ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ²² ἐγὼ γὰρ ἤλπισα ἐπὶ τῷ αἰώνιῳ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, ²² καὶ ἡλθέ μοι χάρις παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσίᾳ, ἣ ἦξει ὑμῖν ἐν τά-
χει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτῆρος ὑμῶν. ²³ ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ κλαυθμοῦ ²³ καὶ πένθους, ἀποδώσει δέ μοι ὁ θεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύ-
νης εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁴ ὥσπερ γὰρ νῦν ἐωράκασιν αἱ πάροικοι Σιών τὴν ὑμε- ²⁴
τέραν αἰχμαλωσίαν, οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν,
ἣ ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου. ²⁵ τέκνα, ²⁵
μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὁργὴν· κατεδίωξέ σε ὁ
ἐχθρός, καὶ ὄψει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν
ἐπιβήσῃ. ²⁶ οἱ τρυφεροὶ μου ἐπορεύθησαν ὁδοὺς τραχείας, ἤρθησαν ὡς ποί- ²⁶
μνιον ἡρπασμένον ὑπὸ ἐχθρῶν. ²⁷ θαρσήσατε τέκνα καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ²⁷
θεόν, ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεία. ²⁸ ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διά- ²⁸
νοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ἀπὸ τοῦ θεοῦ, δεκαπλάσιας ἐπιστραφέντες
ζητήσατε αὐτόν. ²⁹ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον ²⁹
εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν. ³⁰ θάρσει Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσει ³⁰
σε ὁ ὀνομάσας σε. ³¹ δειλαίοι οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώ- ³¹
σει, ³² δειλαίαι αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαία ἡ δεξαμένη ³²
τοὺς υἱούς σου. ³³ ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφράνθη ἐπὶ τῷ ³³
πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἐαυτῆς ἐρημίᾳ. ³⁴ καὶ περιελῶ αὐ- ³⁴
τῆς τὸ ἀγαλλίωμα τῆς πολυχλίας, καὶ τὸ ἀγαῦριμα αὐτῆς εἰς πένθος. ³⁵
³⁵ πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κα- ³⁵
τοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν πλείονα χρόνον. ³⁶ περιβλεψὼν πρὸς ἀνατολὰς, ³⁶
Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ σοι ἐρχομένην. ³⁷ ἰδοὺ ³⁷
ἔρχονται οἱ υἱοὶ σου οὓς ἐξαπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπὸ ἀνατολῶν
ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ.

V.

*Εκδυσαι Ἱερουσαλὴμ τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ τῆς κακώσεώς σου,
καὶ ἐνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. ² περι- ²
βαλοῦ τὴν διπλοῖδα τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν σου τῆς δόξης τοῦ αἰωνίου. ³ ὁ γὰρ θεὸς δεῖξει τῇ ὑπ' οὐρα- ³
νὸν πάσῃ τὴν σὴν λαμπρότητα. ⁴ κληθήσεται γὰρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ ⁴
θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, εἰρήνη δικαιοσύνης καὶ δόξα θεοσεβείας. ⁵ ἀνάστηθι ⁵

15. ο θεος εθνος μακρ. ... οι pro οτι 16. ηγαγον ... την μονογενην
17. τι δυναμαι 18. τα κακα υμιν 20. και ενεδυσαμην σακκον ... αιωνιον
υψιστον 24. θαρσειτε τ. και βοησατε ... om ex δυναστειας ... εχθρων
υμων 22. επι τω αιωνιω ηλπισα ... om επι τη ελεημοσυνη 23. μετα
πενθους κ. κλαυθμου 24. θεου ημων ... ημιν 25. κατεδ. γαρ σε ο εχθρ.
σου κ. οψη ... επι τους τραχηλους 26. απο εχθρων 28. πλανηθηναι υμας
... ουτω νυν δεκαπλασ. 30. παρακαλει 34. επιχαραντες 34. 32. δηλαιοι,
δηλαιε, δηλαια 33. ηυφρανθη επι πτωματι 34. το αγαλλμα τ. πολ. ...
εσται εις πενθ. 36. περιβλεψαι ... επερχομενην 37. συνηγμενοι ερχονται
απο ανατολης V. 4. του πενθους κακωσεως σου ... σοι δοξης 2. αγιου
pro αιωνιου 3. δειξη

Ἱερουσαλήμ καὶ στήρι ἐπὶ τοῦ ὕψηλοῦ, καὶ περιβλεψαὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι 6 τοῦ ἁγίου, χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μυνείᾳ. ⁶ ἐξῆλθον γὰρ παρὰ σοῦ πεζοὶ ἀγο-
μενοὶ ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ αὐτοὺς ὁ θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης 7 ὡς θρόνον βασιλείας. ⁷ συνέταξε γὰρ ὁ θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὕψηλόν
καὶ ἦντας ἀενάους καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς, ἵνα 8 βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. ⁸ ἐσκήασαν δὲ καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ
9 πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προστάγματι τοῦ θεοῦ. ⁹ ἡγήσεται γὰρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ δι-
καιουσύνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ.

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ ἐρη-
μωθῆναι ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐβρήνησε τὸν θρήνον τοῦτον ἐπὶ
Ἱερουσαλήμ καὶ εἶπεν

- 1 Ἀλεφ. ¹ Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν; ἐγενήθη
ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.
- 2 Βήτ. ² Κλαίουσα ἔκλαυσεν ἐν νυκτί, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σια-
γόνων αὐτῆς, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγα-
πῶντων αὐτήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτήν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ
εἰς ἐχθρούς.
- 3 Γίμελ. ³ Μετωκίσθη Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πλήθους
δουλείας αὐτῆς· ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὖρεν ἀνάπαυσιν· πάντες οἱ κατα-
δίκοντες αὐτήν κατέλαβον αὐτήν ἀνὰ μέσον τῶν θλιβόντων.
- 4 Δάλεθ. ⁴ Ὅδοι Σιών πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ·
πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστεναάζουσιν, αἱ παρ-
θένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὐτὴ πικραينوμένη ἐν ἑαυτῇ.
- 5 Ἡ. ⁵ Ἐγένοντο οἱ θλιβόντες αὐτήν εἰς κεφαλὴν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς
εὐθνηοῦσαν, ὅτι κύριος ἐταπεινώσεν αὐτήν ἐπὶ τὸ πλήθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς·
τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλιβόντος.
- 6 Οὐαῦ. ⁶ Καὶ ἐξήρθη ἐκ θυγατρὸς Σιών πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς· ἐγέ-
νοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὕρισκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν
οὐκ ἰσχύϊ κατὰ πρόσωπον διώκοντος.

5. σου συνηγμένα τα τεκνα ... καὶ εως ... χαίροντες 6. μ. δοξ. υιους
βασιλείας 7. θειας αεναους 9. καὶ τη παρα του θεου δικαιοσυνη

Subscriptio: βαρουχ

Inscriptio: Ax θρηνοι, FA θρηνοι ιερεμιου

I. αλφ > α, FA αλφ ... FA* om ως 2. βητ·1 ... κλαιουσα εδα-
χρυσεν ... FA ουκ υπαρχει ... FA ηθετησαν αυτην 3. γιμλ·λ', FA γι-
μελ, sed e erasum est ... η ιουδαια ... Ax FA δουlias ... FA και ουχ
ευρεν ... FA δικωντες ... θλιβοντ. αυτην 4. δελτ β, FA δελεθ ... FA
πενθησουσιν ... εν αυτη 5. ηγι (sic), FA η ... FA ευθνηουσιν ... FA
ενωπιον pro κατα προσωπ. 6. ουαυ 1, FA ουαυ ... FA ευπρεπεια ... Ax FA*
και εξηλθεν ... μη ευρισκοντες ... FA* post νομην add εδωκαν τα επιθυμη-
ματα αυτων εν βρωσι του αναπαυσαι ψυχην ... ενωπιον pro κατα προσωπον

Ζαῖν. ⁷Ἐμνήσθη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμῶν ⁷ αὐτῆς, πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ· ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ κατοικεσίᾳ αὐτῆς.

Ἡδ. ⁸Ἀμαρτίαν ἥμαρτεν Ἱερουσαλὴμ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο· ⁸ πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπεινώσαν αὐτήν· εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ γε αὐτὴ στεναζούσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω.

Τήδ. ⁹Ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸ ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐ- ⁹ τῆς καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα· οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. Ἴδε κύριε τὴν ταπεινώσιν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ὁ ἐχθρός.

Ἰωδ. ¹⁰Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασε θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα ¹⁰ αὐτῆς, εἶδε γὰρ ἔθνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἅγίασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.

Χάφ. ¹¹Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστεναζόντες, ζητοῦντες ἄρτον· ἔδωκα ¹¹ τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχὴν. Ἴδε κύριε καὶ ἐπιβλεψόν, ὅτι ἐγενήθη ἡτιμωμένη.

Λάμεδ. ¹²Οἱ πρὸς ὑμᾶς πάντες παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐπιστρέψατε ¹² καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλλος κατὰ τὸ ἄλλος μου ὁ ἐγενήθη· φθελγόμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπεινώσέ με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ.

Μήμ. ¹³Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς ὁστέοις μου κατήγα- ¹³ γεν αὐτό· διεπέτασε δίκτυον τοῖς ποσὶ μου, ἀπέστρεψέ με εἰς τὰ ὀπίσω, ἔδωκέ με ἡφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὠδυνωμένην.

Νούν. ¹⁴Ἐργηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσὶ μου συνεπλά- ¹⁴ κησαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου· ἡσθένησεν ἡ ἰσχὺς μου, ὅτι ἔδωκε κύριος ἐν χερσὶ μου ὀδύνας, οὐ δυνήσομαι στήναι.

Σάμεχ. ¹⁵Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυροὺς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου, ¹⁵ ἐκάλεσεν ἐπ' ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρίψαι ἐκλεκτούς μου· ληνὸν ἐπάτησε κύριος παρθένω θυγατρὶ Ἰούδα, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω.

Ἀῖν. ¹⁶Ὁ ὀφθαλμὸς μου κατήγαγεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ ¹⁶ παρακαλῶν με, ὁ ἐπιστρέφων ψυχὴν μου· ἐγένοντο οἱ υἱοὶ μου ἡφανισμένοι, ὅτι ἐκραταιώθη ὁ ἐχθρός.

Φή. ¹⁷Διεπέτασε Σιών χεῖρα αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. ¹⁷ ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακώβ· κύκλω αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν, ἐγενήθη Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀποκαθήμενὴν ἀνὰ μέσον αὐτῶν.

Τσαδῆ. ¹⁸Δίκαιός ἐστι κύριος, ὅτι στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα. ἀκούσατε ¹⁸ δὴ πάντες οἱ λαοὶ καὶ ἴδετε τὸ ἄλλος μου· παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

Κάφ. ¹⁹Ἐκάλεσα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με· οἱ ¹⁹ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον, ὅτι ἐζήτησαν βρῶσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν, καὶ οὐχ εὖρον.

7. ζαι ρ, FA ζαι ... ἐπὶ μετοικεσίας αὐτῆς 8. ηδ η, FA ηδ ... ἰδον-
τες γὰρ ... εἰς τὰ ὀπίσω 9. τηδ β, FA τηδ ... Ax FA πρὸς ποδῶν ...
ἐσχατῶν ... FA ἐμεγαλύνθη ἐχ. 40. ιωδ ι, FA ιωδ ... ἰδον ... om αὐτὰ
41. χαφ δ, FA χαφ ... FA om ἄρτον ... FA εἰς βρῶσιν ... om κυριε ... Ax
FA* ἐγενήθη 42. λαβδ ς, FA λαβδ ... FA* * πρὸς ἡμᾶς ... FA εἰδεται ...
FA* om το ... FA θυμοῦ ὀργῆς 43. Ax FA μῆμ ... FA κατηγ. αὐτον ...
FA κυριος ἡφανισμένην ... FA ὀδυνωμένην, Ax ὀδυρωμένην 44. νουν ς ς, FA
νουμ ... συνετλακῆσαν 45. Ax FA σαμχ ... FA μου κυριος 46. Ax FA
αιν (non αῖν) 47. φη υ ς ς, FA φη ... FA χεῖρας, Ax τας χεῖρας ... FA*
om δ ... om αὐτου 48. Ax σαδη δ, FA σαδη ... Ax FA το στομα ...
FA παρεπικραναν ... FA παντες λαοι ... FA εἰδετε ... FA αι παρδ. μου
κ. οι νε. μου 49. κωφ γο, FA κωφ ... Ax FA* * ἐξέλειπον ... FA ἐπι-
στρεφουσιν εἰς ψυχας

- 20 ῥήγς. 20^ο Ἰδε κύριε ὅτι θλίβομαι, ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί· ὅτι παραπικραίνουσα παρεπικράνθη, ἔξωθεν ἡτέκνωσέ με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.
- 21 Χσέν. 21^ο Ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάξω ἐγώ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με· πάντες οἱ ἐχθροὶ μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν, ὅτι οὐ ἐποίησας ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρόν, ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.
- 22 Θαῦ. 22^ο Εἰσέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου, ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.

II.

- 1 Ἀλεφ. 1^ο Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιών· κατέρριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ.
- 2 Βήθ. 2^ο Ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ (2^ο) κατεπόντισε κύριος, οὐ φεισάμενος· πάντα τὰ ὠραῖα Ἰακώβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ἰουδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσε βασιλεία αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.
- 3 Γίμελ. 3^ο Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ἰσραὴλ, ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ ἀνῆψεν ἐν Ἰακώβ ὡς πῦρ φλόγα καὶ κατέφαγε πάντα τὰ κύκλω.
- 4 Δάλεθ. 4^ο Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς ὑπεναντίος, ἐστερέωσε δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος, καὶ ἀπέκτεινε πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.
- 5 Ἡ. 5^ο Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρὸς, κατεπόντισεν Ἰσραὴλ, κατεπόντισε τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ Ἰουδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.
- 6 Οὐαῦ. 6^ο Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ· ἐπελάβετο κύριος ἃ ἐποίησεν ἐν Σιών ἑορτῆς καὶ σαββάτου, καὶ παρώξυνεν ἐμβριμῆματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεία καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα.
- 7 Ζαῖν. 7^ο Ἀπώσατο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἅγλασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρων αὐτῆς· φωνὴν ἔδωκεν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.
- 8 Ἡθ. 8^ο Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι τεῖχος θυγατρὸς Σιών· ἐξέτεινε μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος, καὶ ἐπένδησε τὸ προτεῖσισμα, καὶ τεῖχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησε.

20. ρης J, FA ρης ... και η κοιλια ... FA εταραχθη η καρδ. ... FA πα-
ραπ. παρεπικρανα 21. σενω, FA σεν ... FA και εγενοντο ... και εγενετο
οιμοιο οιμοιο 22. θαν πα, FA θαν ... επιφανυλισον αυτοις, FA επιφυλλ.
αυτους II. 4. αλφ β, FA * αλφ ... om κυριος ... FA κατεριψεν 2. εν
ημ. οργης θυμου αυτου eaque verba ad v. 4. trahit (nonFA) ... Ax FA βηθ ...
post εβεβηλωσεν add εις την γην ... αρχοντα 3. γιμλ λ, FA γιμελ sed e
erasum est ... εις τα οπισω ... FA* om δεξιαν usque εχθρου ... ανηψεν
ιακωβ 4. δελθ ν, FA* δαλεθ, * δελθ ... ενετειλεν ... FA παντα επιθυ-
μηματα οφθαλμ. μου ... μου σκηνη 5. ηπ η, FA η ... πασας τας βαρεις
... FA* βαρεις αυτου ... οχυρ. αυτης ... FA* επληθυναν ... Ax FA ιουδα
ταπεινουμενον (FA: ταπειν.) 6. Ax FA ουαυ ... Ax FA ο εποιησεν ... Ax FA
ενβριμηματι ... *om και αρχ., sed ipse* supplevit 7. Ax FA ζαι ... θυ-
σιαστ. αυτου κυριος (... FA* ενχειριδειεχθρουςτεχος) ... εδωκεν ... FA om
κυριου 8. τηθ, FA ηθ ... Ax FA απεστρεψεν ... κυριος του διαφθ., FA
του διαφθ. ... FA ουκ επεστρεψεν ... κυριος χειρα αυτου ... ησθενησαν

Τῇ. 9. Ἐνεπαύθησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς· ἀπόλωσε καὶ συνέτριψε μο-
χλοὺς αὐτῆς, βασιλεία αὐτῆς καὶ ἄρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν· οὐκ ἔστι νό-
μος, καὶ γε προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὄρασιν παρὰ κυρίου.

Ἰωδ. 10¹⁰ Ἐκάτισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατὶς Σιών, 10
ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον
εἰς γῆν ἀργηγούς παρθένους ἐν Ἱερουσαλὴμ.

Χάφ. 11. Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπαράχθη ἡ καρδία μου, ἐξεχύθη εἰς τὴν γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς λαοῦ μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.

Λάμεδ. ¹²Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν Ποῦ οὗτος καὶ οἶνος; ἐν τῷ ἐκ-
λύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς
αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.

Μήμ. ¹³Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι, σύγατερ Ἰερουσαλήμ; 13
τίς σώσει καὶ παρακαλέσει σε, παρθένος σύγατερ Σιών; ὅτι ἐμεγαλύνθη πο-
τήριον συντριβῆς σου, τίς ἰάσεται σε;

Νούν. ¹⁴ Προφῆται σου εἶδосάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην, καὶ οὐκ ἔ-
ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ εἶ-
δосάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα.

Σάμεχ. ¹⁵ Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν, ¹⁶ ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλὴμ· αὕτη ἡ πόλις, ἐροῦσι, στέφανος εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς.

αὐτῇ ἡ πόλις, ἐροῦσι, στέφανος εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς.
 Ἄϊν. ¹⁶ Διηνοίξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἔχθροί σου, ἐσύρισαν ¹⁶
 καὶ ἔβρυξαν ὁδόντας, καὶ εἶπαν Κατεπίομεν αὐτήν· πλὴν αὐτῇ ἡ ἡμέρα ἣν
 προσεδωκώμεν, εὗρομεν αὐτήν, εἶδομεν.

Φή. ¹⁷ Ἐποίησε κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσε ῥῆμα αὐτοῦ, ἃ ἐνετεί- 17
λατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων· κατέβη καὶ οὐκ ἐφείσατο, καὶ ἠψόφρανεν ἐπὶ σὲ
ἐγθρόν, ὕψωσε κέρασ ἀμβλοντός σε.

Τσαδὴ. ¹⁸ Ἐβόησε καρδίᾳ αὐτῶν πρὸς κύριον. τείχη Σιών, καταγάγετε 18
ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός· μὴ δῶς ἔκκληψιν σεαυτῇ, μὴ σιω-
πήσαιο θυγάτηρ ὀφθαλμῶν σου.

Κόω. ¹⁹ Ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου, ἔχου 19
ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου, ἄρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς
σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου τῶν ἐκλυομένων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων. 20

σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου τῶν ἐκλυομένων κίψ' ἐκ ἀρχῆς καὶ ἀπὸ τοῦ
 ῥήγης. ²⁰Ἰδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως. εἰ φάγονται 20
 γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν; ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος, φονευθήσονται
 νήπια θηλάζοντα μαστοὺς; ἀποκτενεῖς ἐν ἀγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην;

9. ηδ, FA τηδ ... εις την γην αι π. αυτης .. Ax FA αρχοντας ...
FA ιδον 10. ιδδ, FA ιωδ ... FA χουν εις την ... κατηγαγ. εις την γην
... FA* om εν 11. Ax FA χαφ ... Ax FA* εξελειπον ... Ax FA εις
... Ax FA του λαου μου ... εκλιπειν, FA* εκλιπιν ... Ax FA πλαταιας
γην ... Ax FA λαβδ 13. Ax FA μημ ... FA συγατηρ ... Ax FA
(item v. 12.) 12. Ax FA λαβδ 13. Ax FA μημ ... FA συγατηρ ... Ax FA
σωσει σε ... FA παρδενος συγατρος ... FA* om σε exitr. 14. νουν, FA
νουμ ... ιδον ματαια ... FA την αιχμ. σου ... ιδοσαν 15. σαχμ, FA σαμχ
... FA* συγατηρ ... η αυτη η πολις ην ερουσιν ... Ax FA στεφαν. δοξης
ευφροσυνης (FA* -συνη) 16. Ax FA αιν ... FA οι εχθροι εσυρισαν ... FA
οδοντας ειπαν Καταπιωμεν ... FA αυτη ημερα 17. Ax φη δ, FA φη
ρηματα αυτου α ενεδυμηδ. FA ρηματα αυτου α ενεδυτικο (sic; ενεδυ exit
linea) ... FA ευφρανεν ... υψωσεν κεφαλας 18. Ax FA σαδη ... FA* τι-
χη συγατρος σιων ... καταγαγετωσαν ... FA* σιωπηστω, *-σατω ...
συγατηρ ... Ax FA ο οφθαλμος σου 19. Ax FA κοφ ... FA om εν ...
FA του προσωπου ... αρον αρον ... FA ante λιμω add σου 20. Ax FA
ρης ... επεφ αυλισας ... μασθους ... ιερεα και προφη: his finitur FA

- 21 Χσέν. ²¹Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτες· παρ-
 ζένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ
 ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγεύρεις, οὐκ ἐφείσω.
 22 Θαυ. ²²Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόσεν, καὶ οὐκ ἐγέ-
 νοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ καταλελειμμένος, ὥς ἐπε-
 κράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.

III.

- 1 Ἀλεφ. ¹Ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν, ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ'
 2 3 ἐμέ. ²παρέλαβέ με καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκοτός καὶ οὐ φῶς. ³πλὴν ἐν ἐμοὶ
 4 ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν, ⁴ἐπαλαίωσε σάρκα μου καὶ δέρμα
 μου, ὅστέα μου συνέτριψεν.
 5 Βήθ. ⁵Ἀνθοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε κεφαλὴν μου καὶ ἐμό-
 6 7 χησεν, ⁶ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέ με ὥς νεκροὺς αἰῶνος. ⁷ἀνθοδόμησε κατ'
 ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι, ἐβάρυνε χαλκὸν μου.
 8 Γίμελ. ⁸Καὶ γε κεκράξομαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προσευχὴν μου.
 9 Δάλεθ. ⁹Ἀνθοδόμησεν ὁδοὺς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν
 10 11 ¹⁰ἄρκος ἐνεδρεύουσα, αὐτὸς μοι λέων ἐν κρυφαίοις, ¹¹κατεδίωξεν ἀφροσφη-
 κότα καὶ κατέπαυσέ με, ἔξετό με ἡφανισμένην.
 12 Ἡ. ¹²Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσε με ὥς σκοπὸν εἰς βέλος.
 13 14 ¹³εἰσῆγγαγεν ἐν τοῖς νεφροῖς μου τοὺς φαρέτρας αὐτοῦ. ¹⁴ἐγενήθη γέλως
 παντὶ λαῷ μου, ψαλλοὺς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν.
 15 16 Οὐαυ. ¹⁵Ἐχόρτασέ με πικρίας, ἐμέθυσε με χολῆς, ¹⁶καὶ ἐξέβαλε ψήφῳ
 17 ὀδόντας μου, ἐψώμισέ με σποδόν, ¹⁷καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχὴν μου,
 18 ἐπελαθόμην ἀγαθῶ, ¹⁸καὶ ἀπώλετο νίκός μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.
 19 20 Ζαῖν. ¹⁹Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ, ²⁰πικρία καὶ
 21 χολὴ μου μνησθήσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμέ ἡ ψυχὴ μου. ²¹ταύτην
 τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ.
 22 Ἡζ. ²²Τὰ ἐλέη κυρίου ὅτι οὐκ ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ
 οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. μῆνας εἰς τὰς πρωίας ἐλέησον κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν,
 23 ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. ²³καινὰ εἰς τὰς πρωίας, πολλὴ
 24 ἡ πίστις σου. ²⁴μερίς μου κύριος, εἶπεν ἡ ψυχὴ μου· διὰ τοῦτο ὑπομενῶ
 αὐτῷ.
 25 26 Τήθ. ²⁵Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ²⁶ψυχῇ ἢ ζητήσῃ αὐ-
 τὸν ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου.
 27 28 Τήθ. ²⁷Ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ, ²⁸καθήσεται
 κατὰ νόνας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἤρεν ἐφ' ἑαυτῷ.
 29 Ἰώδ. ²⁹Δώσει τῷ παλόντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὄνειδισμων,
 30 ³⁰ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος.
 31 Χάφ. ³¹Ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτιρήσει καὶ κατὰ τὸ πλήθος τοῦ ἐλέους
 32 αὐτοῦ. ³²οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπεινώσεν υἱοὺς ἀνδρός.
 33 Λάμεδ. ³³Τοῦ ταπεινώσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,
 34 35 ³⁴τοῦ ἐκκλίνειν κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου, ³⁵καταδικάσαι

21. σεν 22. θαν ... και ουκ εγενετο ... καταλελειμμενος 3. III. 4. αλφ ...
 πτωχίαν 4. τας σαρκας μου ... οστα 5. βηθ ... εν σκοτινοις αιωνος pro
 ως νεκρ. αιωνος 8. γιμλ ... και γε βοησω 9. δελεθ 11. om με prius
 12. η 13. om εν 14. παντι τω 15. ουαν 16. om και ... τους οδοντ.
 μου 19. ζαι ... πτωχίας ... διωγμου μου 20. πικρια γαρ ... Versus tres
 22. 23. 24. desunt. 25. ηθ 27. τηθ 29. ιωδ 31. χαφ ... οικτιρησει
 (ed. rom. οικτηρησει) κατα 33. λαβδ

ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν, κύριος οὐκ εἶπε. ³⁶ τίς οὕτως εἶπε, καὶ ³⁶ ἐγενήθη; κύριος οὐκ ἐνετείλατο. ³⁷ ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ ³⁷ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν.

Μή. ³⁸ Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ; ³⁸ Νούν. ³⁹ Ἐξηρευνήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη, καὶ ἐπιστρέψομεν ἕως ³⁹ κυρίου. ⁴⁰ ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ. ⁴⁰

⁴¹ ἡμαρτήσαμεν, ἡσεβήσαμεν, καὶ οὐχ ἰάσθη. ⁴¹

Σάμεχ. ⁴² Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς, ἀπέτεινας, οὐκ ⁴² ἐφείσω. ⁴³ Ἐπεσκέπασας νεφέλῃν σεαυτῷ ἔνεκεν προσευχῆς, καμμύσαι με ⁴³ ⁴⁴ καὶ ἀπωσθῆναι.

Ἄιν. Ἐθῆκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν, ⁴⁵ διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα ⁴⁵ αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ⁴⁶ φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις ⁴⁶ καὶ συντριβή. ⁴⁷ ἀφέσεις ὑδάτων καταΐξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα ⁴⁷ τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.

Φή. ⁴⁸ Ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι ⁴⁸ ἔκνηψιν, ⁴⁹ ἕως οὐ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἕξ οὐρανοῦ. ⁵⁰ ὁ ὀφθαλμός μου ⁴⁹ ⁵⁰ ἐπιφυλλεῖ ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως.

Τσαδῆ. ⁵¹ Θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον πάντες οἱ ἐχθροὶ ⁵¹ μου ὠρεάν, ⁵² ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωῇ μου καὶ ἐπέστηκαν λίθον ἐπ' ⁵² ἐμοί, ⁵³ ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου· εἶπα Ἀπώσμαι. ⁵³

Κώφ. ⁵⁴ Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου, ⁵⁴ ⁵⁵ φωνὴν μου ἤκουσας. μὴ κρύψῃς τὰ ὠτά σου εἰς τὴν δέησίν μου· ⁵⁶ εἰς ⁵⁵ ⁵⁶ τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐπεκαλεσάμην σε εἰπάς μοι Μὴ φοβοῦ.

Ρήχς. ⁵⁷ Ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωὴν ⁵⁷ μου. ⁵⁸ ἴδες κύριε τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν κρίσιν μου. ⁵⁹ εἶδες πᾶ- ⁵⁸ ⁵⁹ σαν τὴν ἐκδικήσιν αὐτῶν, εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί.

Χσέν. ⁶⁰ Ἦκουσας τὸν ὀνειδισμόν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐ- ⁶⁰ ⁶¹ τῶν κατ' ἐμοῦ, ⁶¹ χεῖλῃ ἐπανισταμένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ ⁶¹ ὅλην τὴν ἡμέραν, ⁶² κατῆδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν. ἐπίβλεψον ἐπὶ ⁶² ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ⁶³ ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν ⁶³ χειρῶν αὐτῶν.

Θαῦ. ⁶⁴ Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμόν, καρδίας μου μόχθον. ⁶⁵ οὐ ⁶⁴ ⁶⁵ αὐτοὺς καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρα-
νοῦ κύριε.

IV.

* Ἀλεφ. ¹ Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον, ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ¹ ἀγαθόν; ἐξεχύθησαν λίθοι ἄγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

Βήθ. ² Οἱ υἱοὶ Σιών οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθη- ² ³ σαν εἰς ἄγγεια ὀστράκινα, ἔργα χειρῶν κεραμέως;

Γίμελ. ³ Καὶ γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστούς, ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν ³ θυγατέρας λαοῦ μου εἰς ἀνίατον, ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.

36. κυριος pro τις 38. μμη 39. νουμ ... επιστρεψωμεν ewos του (supple κυριου ?) 40. πρ. υψηλ. επι χειρ. 41. ουκ ιλασθη 42. σαμχ ... και ουκ εφεισω 43. εινεκεν 44. απεωσθηται ... αν ... εμμεσω 45. om το 48. φη ... και ου σιωπησωμαι 51. σαδη ... om παντες ... επε- 46. ρεχυθη (sic) ... Versus 54. 55. 56. desunt. 57. κωφ ... τας αδικιας 59. ιδες 60. σεν 64. επανιστανομενων 62. επι τους οφθ. αυτ. 64. θαν ... καρ- 63. διας μοχθον 65. καταξειεις εν οργη ... υποκατω IV. 1. αλφ ... το χρυ- 64. σιον 2. βηθ ... om Οι ... επηρμενοι sipe οι ... αγγια 3. γιμλ ... θυ- 65. γατερες

- 4 Δάλεθ. ⁴Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει· νήπια ἤτησαν ἄρτον, ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
- 5 Ἡ. ⁵Οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ τιτηνοῦμενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλλοντο κοπρίας.
- 6 Οὐαυ. ⁶Καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδόμων τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῆ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.
- 7 Ζαίν. ⁷Ἐκαθαρῶθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα, ἐπυρῶθησαν ὑπὲρ λίθους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.
- 8 Ἡδ. ⁸Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον.
- 9 Τήν. ⁹Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματαῖι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματαῖι λιμοῦ· ἐπορεύθησαν ἐκκεκνημένοι ἀπὸ γεννημάτων ἀγρῶν.
- 10 Ἰώδ. ¹⁰Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἤψησαν τὰ παιδία αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς βρώσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
- 11 Χάφ. ¹¹Συνετέλεσε κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεε θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ καὶ ἀνῆψε πῦρ ἐν Σιών, καὶ κατέφαγε τὰ θεμέλια αὐτῆς.
- 12 Λάμεδ. ¹²Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ.
- 13 Μήμ. ¹³Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς, τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.
- 14 Νούν. ¹⁴Ἐσαλεύθησαν ἐργήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτούς, ἤψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
- 15 Σάμεχ. ¹⁵Ἀπόστητε ἀκαθάρτων, καλέσατε αὐτούς· Ἀπόστητε ἀπόστητε, μὴ ἄπτεσθε, ὅτι ἀνήφθησαν καὶ γε ἐσαλεύθησαν· εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Οὐ μὴ προσθῶσι τοῦ παροικεῖν.
- 16 Αἰν. ¹⁶Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς· πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, προφῆτας οὐκ ἠλέησαν.
- 17 Φή. ¹⁷Ἐτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια ἀποσκοπευόντων ἡμῶν.
- 18 Τσαδῆ. ¹⁸Ἀπεσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῶζον, ἐθηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν.
- 19 Κώφ. ¹⁹Ἠγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν· κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ αἰετοὺς οὐρανοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξέπτησαν, ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευαν ἡμᾶς.
- 20 Ῥήχ. ²⁰Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κύριος συνελήφθη ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν, οὐ εἶπαμεν Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζήσόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσι.
- 21 Χσέν. ²¹Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, θυγατερ Ἰδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς, καὶ γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου, μεθύσῃσιν καὶ ἀποχεεῖς.
- 22 Θαυ. ²²Ἐξέλειπεν ἡ ἀνομία σου, θυγατερ Σιών, οὐ προσθήσει τοῦ ἀποικίσαι σε. ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου, θυγατερ Ἐδὼμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.

4. δαλεθ ... καὶ ο κλων 5. ηπ ... εσθιοντες τας τροφας ... ἐπὶ κολπῶν περιελαβον 6. ουαν ... ἡ ανομια 7. ζαι ... ἐτυρωθησαν ... ed. rom. επ., ὑπερ λιθου 8. ηδ ... οστα 9. τηδ ... γεννηματων 10. ιωδ 11. χαφ deest; συνετελεσεν usq. αυτης c. antecedd. conjg. ... εξεχεεν οργην θυμου αυτου 12. λαβδ 13. μημ ... προφητ. αυτων ... om εν μεσω (*εμμεσω) αυτης 14. νουμ ... ἐπὶ ταις εξοδοις ... ηφατο 15. σαχχ (sic) ... απο ακαθαρτων 16. αιν ... πρεσβυτας pro προφητας 17. φη ... εξελειπον 18. σαδη ... παραπορευεσθαι ... πλαταιαις 19. κωφ ... ἐπὶ των ορειων· εξηφθησαν ἐπὶ των ορειων ἐνηδρ. ημ. 20. ρης ... συνελημφθη ... οἱ εἶπαμεν 21. σεν ... ἐπὶ της γης ... διελευσεται ποτηριον κυριου· και μεθυσθηση ... ed. rom. ἀποχέει 22. θαν ... εξελειπεν ... προσθ. ἐτι αποικισαι σε· επ. ἀδικιαν σου

V.

Μνήσθητι κύριε ὅ τι ἐγενήθη ἡμῖν, ἐπίβλεψον καὶ ἴδε τὸν ὀνειδισμόν ἡμῶν. ² κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἴκοι ἡμῶν ξένοις. ³ ὅρ- 2 3 φανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ, μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χῆραι. ⁴ ὕδωρ 4 ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἤλθεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν. ⁵ ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν. ⁶ Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα, 5 6 Ἀσσοὺρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν. ⁷ οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν, 7 ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν. ⁸ δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν, λυτρούμε- 8 νος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. ⁹ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσέοισμεν ἄρτον 9 ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου. ¹⁰ τὸ δέσμα ἡμῶν ὡς κλῖβανος 10 ἐπελιώθη, συνεσπάρθησαν ἀπὸ προσώπου καταγιγῶν λιμοῦ. ¹¹ γυναῖκας ἐν 11 Σιών ἐταπείνωσαν, παρθένους ἐν πόλεσιν Ἰούδα. ¹² ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν 12 ἐκρεμάσθησαν, πρεσβύτεροι οὐκ ἐδόξασθησαν. ¹³ ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον, 13 καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἡσθένησαν. ¹⁴ καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν, 14 ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν. ¹⁵ κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν, 15 ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν, ¹⁶ ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τῆς κεφαλῆς. 16 οὐαὶ δὲ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν. ¹⁷ περὶ τούτου ἐγενήθη ὁδὴν ὁδυνῆν ἡ καρδία 17 ἡμῶν, περὶ τούτου ἐσχότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹⁸ ἐπ' ὅρος Σιών, ὅτι 18 ἠφανίσθη, ἀλώπεκες διήλθον ἐν αὐτῇ. ¹⁹ οὐ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα κατοί- 19 κήσεις, ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. ²⁰ ἵνα τί εἰς νῆκος ἐπιλήθη 20 ἡμῶν; καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν; ²¹ ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε 21 πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφυσόμεθα· καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἐμ- πρὸς σέ. ²² ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης ἐφ' ἡμᾶς ἕως σφοδρά. 22

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

¹ Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τῆς ἀπέστειλεν Ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἀχθισομένους αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τὰς ἁμαρτίας ἃς ἡμαρτήκατε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ ἀχθήσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. ² εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἔσεσθε 2 ἐκεῖ ἔτη πλεονα καὶ χρόνον ἕως γενεῶν ἑπτὰ· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ' εἰρήνης. ³ νυνὶ δὲ ὅψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς 3 καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ' ὧμοῖς αἰρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν. ⁴ εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε, 4 καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ' αὐτοῖς, ⁵ ἰδόντας ὄχλον ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν 5 αὐτῶν προσκυνούντας αὐτά· εἶπατε δὲ τῇ διανοίᾳ Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν δέσποτα. ⁶ ὁ γὰρ ἄγγελός μου μετ' ὑμῶν ἐστίν, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 6

V. 4. ed. rom. οτι 3. ως χηραι 4. AV εξ ημερων ημων (sic) pro υδ. ημων εν αργ. επιομεν ... ηλθον 10. το δερμα 16. της κεφαλ. ημων 17. om οδυνη 22. ημας οργισθης (sed -ας οργι - in rasura)
Subscriptio: Σρηνοι ιερεμιου

Inscriptio: επιστολη ιερεμιου

1. υπεταγη αυτοις ... εναντι ... ναβ. του βασιλεως 5. ιδοντες ... om αυτων ... om ειπατε δε usque δεσποτα

7 ᾧ ἡ γλῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ κατεψυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτὰ τε περιέχουσα καὶ
8 περιέργουρα, ψευδὴ δ' ἐστὶ καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν. ⁸ καὶ ὥσπερ παρ' ἑνὸς φι-
9 λοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον ⁹ κατασκευάζουσι στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
τῶν θεῶν αὐτῶν· ἔστι δὲ καὶ ὅτε ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐ-
10 τῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς καταναλοῦσι, ¹⁰ δῶσουσι δὲ ἀπ' αὐτῶν
καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ στέγους πόρταις. κοσμοῦσί τε αὐτοὺς ὡς ἀνθρώπους τοῖς
11 ἐνδύμασι, θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς καὶ ξυλίλους. ¹¹ οὗτοι δὲ οὐ
διασώζονται ἀπὸ τοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορ-
12 φυροῦν. ¹² ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κοινορτόν,
13 ὅς ἐστι πλείω ἐπ' αὐτοῖς. ¹³ καὶ σκῆπτρον ἔχει ὡς ἄνθρωπος κριτῆς χώρας,
14 ὅς τὸν εἰς αὐτὸν ἀμαρτάνοντα οὐκ ἀνελεῖ. ¹⁴ ἔχει δὲ ἐγγχειρίδιον δεξιᾷ καὶ
πέλεκυν, ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ ληστῶν οὐκ ἐξελεῖται. ὅσων γινώριμοί εἰ-
15 σιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. ¹⁵ ὥσπερ γὰρ σκευὸς ἀνθρώ-
16 που συντριβὴν ἀχρεῖον γίνεταί, ¹⁶ τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, κασι-
δρυμένων αὐτῶν ἐν τοῖς οἰκοῖς. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶ κοινορτοῦ
17 ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων. ¹⁷ καὶ ὥσπερ τινὶ ἡδικοῦ βασιλεῖ
περιπεφραγμένοι εἰσὶν αἱ αὐλαί, ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγμένῳ, τοὺς οἴκους αὐ-
τῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασί τε καὶ κλειθροῖς καὶ μοχλοῖς, ὅπως ὑπὸ
18 τῶν ληστῶν μὴ συληθῶσιν. ¹⁸ λύχνους καίουσιν καὶ πλείους ἢ ἑαυτοῖς, ὧν
19 οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. ¹⁹ ἔστι μὲν ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ
καρδίας αὐτῶν φασὶν ἐκκλειχεσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐρπετῶν, κατεσθόντων
20 αὐτοὺς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται. ²⁰ μεμελανωμένοι τὸ
21 πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας. ²¹ ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐφρίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες καὶ τὰ ὄρνεα,
22 ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ αἰλουροί. ²² ὅσων γινώσεσθε ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· μὴ οὖν φο-
23 βεῖσθε αὐτά. ²³ τὸ γὰρ χρυσίον ὃ περικεῖνται εἰς κάλλος, ἐάν μὴ τις ἐκμάξη
24 τὸν ἰόν, οὐ μὴ στίλψωσιν· οὐδὲ γὰρ ὅτε ἔχωνεύοντο ἡσθάνοντο. ²⁴ ἐκ πάσης
25 τιμῆς ἡγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι πνεῦμα. ²⁵ ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὤμοις
φερόνται ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονται τε
26 καὶ οἱ θραπεύοντες αὐτά, ²⁶ διὰ τὸ εἶ ποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέση μὴ δι' αὐτῶν
ἀνίστασθαι· μήτε ἐάν τις αὐτὸ ὀρθὸν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινήσεται, μήτε
ἐάν κληθῇ, οὐ μὴ ὀρθωθῇ, ἀλλ' ὥσπερ νεκροὶ τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται
27 ²⁷ τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδομένοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρῶνται· ὡσαύτως
δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι οὔτε πτωχῷ οὔτε ἀδυνάτῳ μὴ
28 μεταδῶσι· ²⁸ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθήμεναι καὶ λεχῶς ἀπτονται. γινόντες
29 οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. ²⁹ πόθεν γὰρ κλη-
30 θήσαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθέασιν θεοῖς ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς καὶ ξυ-
30 λίνους· ³⁰ καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς διφρεῖουσιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας
διεβρώγοντας καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πώγωνας ἐξυρημένους, ὧν αἱ κεφα-
31 λαὶ ἀκάλυπτοι εἰσιν, ³¹ ὠρόνται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥσπερ
21 τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ. ³² ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς

7. om ἐστι ... ψ. δε ἐστίν 9. υφαιρομενοί ... καταναλώσουσιν 40. τεγους ... κοσμ. δε ... θεους χρυσοὺς καὶ ἀργυροὺς κ. ξυλ. 14. ἐν τῇ δε-
ξιά ... ἐκ πολεμῶν 15. ἀχρηστον γίνεταί 16. ἐν τοῖς κηποῖς 17. ἡ ὡς
ἐπὶ ... οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ... ὡπὼς μὴ ὑπο τ. λ. συληθῶσιν 18. καὶ πλειο-
νας αὐτοῖς ὧν οὐ δύνανται 19. ἐστίν δε ὡσπερ 20. τοῦ ἐκ τῆς γῆς καιο-
μενου 21. χελιδ. καὶ νυκτερ. ... ελουροι 22. φοβηθῆτε 25. ἐπ ὡμοῖς
αιρονται ἐνδιγνυμενοι ... αἰσχυν. δε 26. το μὴ ποτε ... πεση δι ἑαυτων
... μὴ ποτε εαν τις αὐτον ... μὴ ποτε εαν κλειθῇ ... ἀλλὰ ὡσπερ 27. αἱ
γυναῖκες αὐτῶν ἀπ αὐτων ... ἀδυν. μεταδιδουσιν 28. καὶ λοχω (corrige
λεχω?) ἀπτονται 29. κληθῆσονται θεοί 30. οἱ ἱερ. διαφθειρουσιν ... ἐξυ-
ρημενοι 34. ορουνται ... παιδιπνω (sic)

ἐνδύσουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παῖδιά· οὔτε ἐὰν κακὸν πάσῳσιν ὑπὸ
 τινος ³³ οὔτε ἐὰν ἀγαθόν, δυνήσονται ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστήσαι βασι- 33
 λέα δύνανται οὔτε ἀφελῆσαι. ³⁴ ὥσαύτως οὔτε πλοῦτον οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ ³⁴
 δύνανται διδοῦναι· ἐὰν τις εὐχὴν αὐτοῖς εὐξάμενος μὴ ἀποδῶ, οὐ μὴ ἐπιζη-
 τήσωσιν. ³⁵ ἐκ θανάτου ἀνθρώπων οὐ μὴ ῥύσωνται, οὔτε ἤττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ ³⁵
 μὴ ἐξέλωνται. ³⁶ ἀνθρώπων τυφλὸν εἰς ὄρασιν οὐ μὴ περιστήσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ³⁶
 ἀνθρώπων ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται. ³⁷ χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε ὀρφανὸν ³⁷
 εὖ ποιήσωσι. ³⁸ τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους λίθους ὁμοιωμένοι εἰσὶ τὰ ξύλινα καὶ τὰ ³⁸
 περίχρυσα καὶ τὰ περιάργυρα, οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταισχυνῶσονται.
³⁹ πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεοὺς; ⁴⁰ ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν ^{39 40}
 τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά, οἱ ὅταν ἴδωσιν ἐνεδὸν μὴ δυνάμενον λαλή-
 σαι, προσεγγάμενοι τὸν Βῆλον ἀξιοῦσι φωνῆσαι, ὥς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ
 αἰσθῆσθαι, ⁴¹ καὶ οὐ δύνανται αὐτοὶ νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτά, αἰσῶσιν ⁴¹
 γὰρ οὐκ ἔχουσιν. ⁴² αἱ δὲ γυναῖκες περιζέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκά- ⁴²
 θηται, συμῶσαι τὰ πύτυρα. ⁴³ ὅταν δὲ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖσα ὑπὸ τινος ⁴³
 τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ὀνειδίξει, ὅτι οὐκ ἤξιώται ὥσπερ
 καὶ αὐτὴ οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διεβράγη. ⁴⁴ πάντα τὰ γενόμενα ἐν αὐτοῖς ⁴⁴
 ἐστὶ ψευδῆ. πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὡς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν; ⁴⁵ ὑπὸ ⁴⁵
 τεκτόνων καὶ χρυσοχόων κατεσκευασμένα εἰσιν· οὐδὲν ἄλλο μὴ γένηται ἢ ὁ
 βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι. ⁴⁶ αὐτοὶ τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτά ⁴⁶
 οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι. ⁴⁷ πῶς τε δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευα- ⁴⁷
 σθέντα; κατέλιπον γὰρ ψεῦδη καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινομένοις. ⁴⁸ ὅταν γὰρ ⁴⁸
 ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὰ πόλεμος καὶ κακὰ, βουλευόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς ποῦ
 συναποκρυβῶσι μετ' αὐτῶν. ⁴⁹ πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθῆσθαι ὅτι οὐκ εἰσὶ ⁴⁹
 θεοί, οἱ οὔτε σώζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου οὔτε ἐκ κακῶν; ⁵⁰ ὑπάρχοντα ⁵⁰
 γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα γνωστῆσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶ
 ψευδῆ· τοῖς ἔθνεσι πᾶσι τοῖς τε βασιλεῦσι φανερόν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσὶ ⁵¹
 ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστὶ. ⁵¹ τίνοι ⁵¹
 οὖν γνωστέον ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί; ⁵² βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστή- ⁵²
 σωσιν, οὔτε νεκρὸν ἀνθρώποις οὐ μὴ δῶσι, ⁵³ κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν ⁵³
 αὐτῶν, οὐδὲ μὴ ῥύσωνται ἀδίκημα, ἀδύνατοι ὄντες. ⁵⁴ ὥσπερ γὰρ κορώναι ⁵⁴
 ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν θεῶν
 ξύλινων ἢ περιχρύσων ἢ περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς αὐτῶν φεύξονται
 καὶ διασωθῶσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ μέσοι κατακαυθήσονται. ⁵⁵ βασιλεῖ ⁵⁵
 δὲ καὶ πολεμοῖς οὐ μὴ ἀντιστάσι. ⁵⁶ πῶς οὖν ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶ ⁵⁶
 θεοί; οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ ληστῶν οὐ μὴ διασωθῶσι, θεοὶ ξύλινοι
 καὶ περιάργυροι καὶ περίχρυσοι. ⁵⁷ ὧν οἱ ἰσχύοντες περιελούνται τὸ χρυσίον ⁵⁷
 καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικείμενον αὐτοῖς ἀπελεύσονται
 ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθήσωσιν. ⁵⁸ ὥστε κρείσσον εἶναι βασιλέα ⁵⁸
 ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν ἢ σκευὸς ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ' ᾧ

34. αυτοῖς εὐχὴν 35. οὐ μὴ ἐξέλωνται 36. παραστήσωσιν 39. αυ-
 τοὺς ὑπάρχειν 40. οὐ δυνάμενον ... τὸν βῆλ ἀξιοῦσι τότε λαλήσαι 41. αυ-
 τοὶ τοῦτο νοήσ. 42. περιτιθέμεναι ... συμωντες 43. ἀπελκυσθεῖς ... κοι-
 μηθῇ μετ' αὐτῆς τὴν πλ. αὐτῆς ... οὐδὲ τὸ 44. γινόμενα παρ' αὐτοῖς ...
 ὡς τε θεοὺς 45. ἐστὶν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο οὐ μὴ γένωνται ... οἱ οἱ τεχν. α.
 γεν. 47. πῶς οὖν μέλλει ... κατασκ. εἶναι θεοὶ· κατέλιπον 48. οἱ ἐπελ-
 θῇ ... ἐπ' αὐτοὺς 49. οἱ οἱ ... σωζ. αὐτοὺς ἐκ πολέμων 50. οἱ εἰσιν
 ψευδῆ ... τοῖς βασιλεῦσι φ. ἐστὶν ... οὖν pro θεοῦ 51. γνωστὸν οὐκ
 ἐστὶν ὅτι 53. διακρίνωσιν αὐτῶν ... ρυσ. ἀδικούμενον 54. ὡς π. αὶ κο-
 ρωναὶ αὶ ἀνα ... οἱ πυρ 55. βασιλεῖ τε 56. οὖν ἢ νομισταῖον ἢ δεκταῖον
 ... διασωσουσιν 57. καὶ ἀπελεύσονται ... οἱ δὲ ἑαυτοῖς 58. κρείσσων ...
 ἐπιδεικνύμενον ... ἀνδρίαν

κεχρήσεται ὁ κεκτημένος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκᾷ διασώζουσα
 59 ψευδεῖς θεοί. ⁵⁹ ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ καὶ ἀπο-
 60 στελλόμενα ἐπὶ χρείας εὐηχοᾷ εἰσιν. ⁶⁰ ὡσαύτως καὶ ἀστραπὴ ὅταν ἐπιφανῇ
 61 εὐοπτός ἐστι· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ χώρᾳ πνεῖ· ⁶¹ καὶ νεφέλαις
 ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντε-
 62 λούσι τὸ ταχύν· ⁶² τό τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὅρη καὶ δρυ-
 63 ἄφωμοιωμένα ἐστίν. ⁶³ ὅθεν οὔτε νομιστέον οὔτε κλητέον ὑπάρχειν αὐτοῦς
 64 θεούς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρῖναι οὔτε εὖ ποιῆσαι ἀνθρώ-
 65 ποις. ⁶⁴ γνόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. ⁶⁵ οὔτε γὰρ βα-
 66 σιλεύουσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογήσωσιν. ⁶⁶ σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν
 ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δείξωσιν, οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμπουσιν, οὔτε φωτιοῦσιν ὡς
 67 ἡ σελήνη. ⁶⁷ τὰ θηρία αὐτῶν ἐστὶ κρείττω, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπη
 68 αὐτῶν ὠφεληθῶσι. ⁶⁸ κατ' οὐδένα οὖν τρόπον ἡμῖν ἐστὶ φανερόν ὅτι εἰσὶ θεοί·
 69 διὸ μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. ⁶⁹ ὥσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προβασκάνιον οὐδὲν
 φυλάσσει, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσὶ ξύλινοι καὶ περὶ χρυσοῦ καὶ περιάργυροι.
 70 ⁷⁰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρεον ἐπικαθίσταται,
 ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρριμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοιώνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύ-
 71 λινῳ καὶ περὶ χρυσοῦ καὶ περιάργυροι. ⁷¹ ἀπὸ τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρ-
 72 ῥαυτοῦ ἐξ ὑστέρου βρωθήσονται, καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ χώρᾳ. ⁷² κρεῖσσον οὖν ἄν-
 θρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἰδῶλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ ὄνειδισμοῦ.

I E Z E K I H Λ.

I.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ Ἀπο-
 μηνὸς καὶ ἐγὼ ἦμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, ⁴
 2 καὶ ἠνολήθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἶδον ὁράσεις θεοῦ. ² πέμπτῃ τοῦ μηνὸς, τοῦτο
 τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ, καὶ ἐγένετο
 λόγος κυρίου πρὸς Ἰεζεκιήλ υἱὸν Βουζεὶ τὸν ἱερέα ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τοῦ
 3 4 ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. ³ καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, ⁴ καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ
 πνεῦμα ἐξῆλθεν ἥρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλῃ μεγάλη ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος
 κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτει, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὄρασις ἡλέκτρου
 5 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ, ⁵ καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα

58. χρησεται ο κτησαμενος 59. ευηχοα εστιν 60. το δ αυτο πνευμα
 ... νεφελη 62. το δε πυρ ... ουδε his ... ιδεαις ... ενι αυτων 63. ουτε
 εκλεκταιον αυτους υπαρχειν ... ποιειν 65. καταρασονται ... ευλογησουσιν
 66. εν ουρανῳ και εν εθνεσιν ... ουτε ως ο ηλ. ου μη εκλαμψουσιν ουτε
 μη 67. χρισων εστιν αυτων ... αυτα ωφελ. 68. εστιν ημιν 69. συκτη-
 ρατω ... φυλασσων 70. την εν κηπω (sed sequitur ραμνω) ... ωσαυτως και
 71. επ αυτων ... γνωσεσθαι ... βρωθησονται απ αυτων ... εν χωρα 72.
 χρισων ... ιδωλα, εστ. γαρ αυτος

Subscriptio: ιερემias προφητης βαρουχ θρηνοι και επιστολη

Inscriptio: ιεζεκιηλ προφητης ιε

I. 4. εμμεσῶ 2. ετος πεμπτον 3. εκει επ εμε 4. ως ομοιωμα ηλε-
 κτρου εμμεσῶ

τεσσάρων ζώων. καὶ αὕτη ἡ ὄρασις αὐτῶν. ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοὺς·
⁶ καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί, καὶ τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἐνί· ⁷ καὶ τὰ σκέλη 6 7
 αὐτῶν ὀρθά, καὶ πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθήρες ὡς ἐξαστράπτων
 χαλκός· καὶ ἐλαφραί αἱ πτέρυγες αὐτῶν, ⁸ καὶ χεῖρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν 8
 τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν
 τῶν τεσσάρων ⁹ οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά, ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ 9
 προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. ¹⁰ καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, πρόσωπον 10
 ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον τοῦ λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον
 μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον ἀετοῦ τοῖς τέσσαρσι. ¹¹ καὶ 11
 αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκατέρῳ δύο συνε-
 ζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν.
¹² καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· οὐ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πο- 12
 ρευόμενον ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον. ¹³ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζώων ὄρασις 13
 ὡς ἀνθρώπων πυρὸς καιομένων, ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνά μέσον
 τῶν ζώων καὶ φέγγος τοῦ πυρός, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή.
¹⁵ καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζώων τοὺς τέσ- 15
 σαρσι. ¹⁶ καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θάλασσης, καὶ ὁμοίωμα ἐν τοῖς 16
 τέσσαρσι· καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ, ¹⁷ ἐπὶ τὰ 17
 τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο. οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά,
¹⁸ οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς· καὶ ἶδον αὐτά, καὶ οἱ νῶτοι 18
 αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλῶνεν τοῖς τέσσαρσιν. ¹⁹ καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι 19
 τὰ ζῶα ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ
 τῆς γῆς ἐξήρουντο οἱ τροχοί. ²⁰ οὐ ἂν ἦν ἡ νεφέλη ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πο- 20
 ρεύεσθαι, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ καὶ ἐξήρουντο σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς
 ἐν τοῖς τροχοῖς. ²¹ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά ἐπορεύοντο, καὶ ἐν τῷ ἐστάναι 21
 αὐτά εἰσπήκεισαν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτά ἀπὸ τῆς γῆς ἐξήρουντο σὺν αὐ-
 τοῖς, ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. ²² καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐ- 22
 τῶν τῶν ζώων ὡς ἐκ στερέωμα ὡς ὄρασις χρυσάλλου ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν
 πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν, ²³ καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ στερέωματος αἱ πτέρυγες 23
 αὐτῶν ἐκτεταμέναι, πτερουσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστῳ δύο ἐπικαλύπτου-
 σαι τὰ σώματα αὐτῶν. ²⁴ καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ 24
 πορεύεσθαι αὐτά ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτά κατέ-
 πανον αἱ πτέρυγες αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ στερέωματος 25
 τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν ²⁶ ὡς ὄρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρό- 26
 νου ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀν-
 θρώπου ἄνωθεν. ²⁷ καὶ ἶδον ὡς ὄψιν ἡλέκτρου ἀπὸ ὀράσεως ὁσφύος καὶ ἐπάνω, 27

oc.
15.

6. τέσσαρα 7. ὡς ο ἐξαστραπτων 8. ἐπὶ τὰ τέσσαρα usque πρόσωπα
 in rasura; antea nonnulla defuerunt ... καὶ τὰ πρόσωπ. αὐτῶν καὶ αἱ πτε-
 ρυγες αὐτῶν τῶν τεσσαρῶν ἐχόμενα (-ναι correctum est) ἑτέρα τῆς ἑτέρας·
 καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν 9. κατεναντι 40. καὶ ἡ ὁμοιωσεις ... πρόσωπ.
 ἀνθρώπου αὐτοῖς κ. πρ. λεοντος ... τοῖς τεσσαροῖς 41. *om ἀνωθεν 42.
 ἡ pro ἡν ... ἐπορευετο κ. ο. ἐπεστρεφεν 43. ἐμμεσῶ ... ὄρασις ἀνθρώπων
 ... ὡς ἀστραπή et add (14) καὶ τὰ ζῶα ἐτρεχον καὶ ἀνεκαμπτον ὡς εἶδος
 τοῦ βεζεκ 46. *om καὶ ὁμοι. ἐν τ. τεσσαρσιν ... ἐπὶ τροχῶ 47. τέσσαρα
 20. ἐπορ. τὰ ζῶα καὶ οἱ τρ. ἐξήρουντο ... ζωῆς ἡν ἐν 21. ἱστηκεισαν ...
 ἐν τ. τροχ. ἡν 22. κεφαλῆς αὐτοῖς 23. ὑποκάτω ... δύο συνεζευγμεναι
 ἐπικαλ. τῷ σώματι τὰ πρόσωπα αὐτῶν 24. post πολλοῦ add ὡς φωνὴν ἱκα-
 νου ἐν τῷ πορευεσθαι αὐτά· φωνὴ τοῦ λόγου ὡς φωνὴ παρεμβολῆς 25. ὑπερ-
 ἀνω ... in fine add ἐν τῷ ἐστάναι αὐτά ἀνιεντο αἱ πτερυγες αὐτῶν 26.
 ab initio add καὶ ὑπεράνω του στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν ...
 ἐπ αὐτῷ 27. εἶδον ... post ἡλέκτρου add ὡς ὄρασις πυρὸς ἐσώθεν αὐτοῦ

καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὁσφύος καὶ ἔως κάτω ἴδον ὅρασιν πυρός, καὶ τὸ φέγγος * Ἀποκ. 1, 14
 28 αὐτοῦ κύκλῳ ²⁸ ὡς ὁρασις τόξου, ὅταν ἦ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέραις ὑετοῦ,
 οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

II.

Αὕτη ἡ ὅρασις ὁμοιώματος δόξης κυρίου· καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ
 1 πρόσωπόν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλούντος, ¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώ-
 2 που, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λαλήσω πρὸς σέ. ² καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ
 3 καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλούντος πρὸς μέ, ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐξα-
 ποστέλλω ἐγὼ σέ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με,
 4 οἵτινες παρεπίκρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἔως τῆς σήμερον ἡμέ-
 5 ρας, ⁴ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἰάδε λέγει κύριος, ⁵ ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοη-
 6 θῶσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί, καὶ γινώσκονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν
 7 μέσῳ αὐτῶν. ⁶ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου μὴ φοβηθῇς αὐτούς, μηδὲ ἐκστής ἀπὸ
 8 προσώπου αὐτῶν· διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σέ κύκλῳ,
 9 καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς· τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς, καὶ
 10 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστής, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ⁷ καὶ λα-
 11 λήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοηθῶσιν, ὅτι
 12 οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ⁸ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ἄκουε τὴν τοι λαλούντος πρὸς
 9 σου καὶ φάγε ὃ ἐγὼ δίδωμι σοι. ⁹ καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρὸς
 10 μέ, καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὴς βιβλίου. ¹⁰ καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν ἐνώπιόν μου, καὶ ἦν
 ἐν αὐτῇ γεγραμμένα τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγγεγραπτο ἡρῆνος καὶ
 11 μέλος καὶ οὐαί. (3, 1.) καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, κατάρφαγε τὴν κε-
 12 φαλίδαν ταύτην, καὶ πορεύθητι καὶ ἀλήθσον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ² καὶ διήνοιξε
 τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κεφαλίδαν.

III.

3 ³ Καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία
 σου πληροῦσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον
 4 αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζον. ⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ * Ἀποκ. 10, 1
 Υἱὲ ἀνθρώπου, βάδιζε καὶ εἰσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀλήθσον
 5 τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ⁵ διότι οὐ πρὸς λαὸν βασιύγλωσσον σὺ ἐξαπο-
 6 στέλλῃ, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ⁶ οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἄλλοφώνους
 7 ἢ ἄλλογλώσσους οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λό-
 8 γους· καὶ εἰ πρὸς τοιοῦτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσῇκούσαν σου. ⁷ ὁ δὲ
 οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ οὐ μὴ θελήσουσιν εἰσακοῦσαί σου, διότι οὐ βούλονται εἰσα-
 8 κοῦνιν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλονεικοὶ εἰσι καὶ σκληροκαρδιοὶ. ⁸ καὶ
 9 ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρὸςώπόν σου δυνατὸν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν, καὶ
 10 τὸ νίκός σου κατισχύσω κατέναντι τοῦ νίκους αὐτῶν, ⁹ καὶ ἔσται διὰ παντός
 κραταιότερον πέτρας. μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου

κυκλῳ (sed inde ab αὐτου κυκλῳ usque ad ανελ. με κ. ἐξηγειρεν με και
 omnia in rasura) ... ειδον ως ορασιν II. ομοιωμα της δοξης ... ειδον
 1. ἐξηγειρεν pro ἐξηρ. 3. ἐξαποστέλλω ... οι πατερ. αυτ. ηβητησαν εν εμοι
 εως 4. ab initio add και υιοι σκληροπροσωποι και στερεοκαρδιοι· εγω
 αποστέλλω σε προς αυτους ... κυριος κυριος 5. εμμεσω 6. εμμεσω
 7. διοτι οικος 8. *· και συ καθως ... α εγω 10. ενωπ. εμου ... κ. εν
 α. γεγρ. ην τα οπισθεν κ. τα εμπρ. ... εγεγραπτο εις αυτην III. 4. βα-
 διζε εισελθε 5. βαθυχειλον (sed βαθ in rasura) και βαρυγλωσσον 6. τους
 λογ. αυτων 7. του ισραηλ φιλονεικοι 9. post πετρας add δεδωκα το νει-
 κος (v. 8. νικος et νεικους) σου

αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ¹⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ¹⁰ πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ λάβε εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τοῖς ὡσί σου ἄκουε, ¹¹ καὶ βάδιζε ἐξελθὼς εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς ¹¹ υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς, καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος, ἔὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἔὰν ἄρα ἐνδῶσι. ¹² καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, ¹² καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου Εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἴδον φωνὴν τῶν πτερύγων τῶν ζώων πτε- ¹³ ρυσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν, καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ. ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα ἐξῆρέ με καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ ἐπο- ¹⁴ ρεύθη ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμέ κραταιά. ¹⁵ καὶ ἐξεῆλθον εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος, καὶ περιῆλθον τοὺς κατοί- ¹⁵ κούτας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ· καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἐπτά ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁶ καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἐπτά ἡμέρας ¹⁶ λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ¹⁷ Υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ ¹⁷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ διαπειλήσῃ αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ, ¹⁸ ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ Θανάτῳ θανατωτήσῃ· καὶ οὐ διεστείλω ¹⁸ αὐτῷ τοῦ διαστελεῖσθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ ζῆσαι αὐτόν, ὁ ἄνομος ἐκείνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω. ¹⁹ καὶ σὺ ἔὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ ¹⁹ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκείνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ῥύσῃ. ²⁰ καὶ ²⁰ ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παρὰ- πτωμα, καὶ δώσω τὴν βράσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποθάνειται, ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνειται, διότι οὐ μὴ μνηστῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκ- ζητήσω. ²¹ σὺ δὲ ἔὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ ²¹ ἁμάρτη, ὁ δίκαιος ζῶν ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ. ²² καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἀνάστηθι ²² καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σε. ²³ καὶ ἀνέστην καὶ ²³ ἐξεῆλθον πρὸς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἰστήκει καθὼς ἡ ὄρασις καὶ καθὼς ἡ δόξα κυρίου ἦν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ²⁴ καὶ ἤλθεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς ²⁴ πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρὸς μέ καὶ εἶπέ μοι Εἰξέλθε καὶ ἐγκλισθήθῃ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου. ²⁵ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σέ δεσμοί, ²⁵ καὶ δῆσουσί σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν. ²⁶ καὶ τὴν ²⁶ γλῶσσάν σου συνδήσω, καὶ ἀποκωφώθήσῃ, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ²⁷ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σέ ²⁷ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀκούων ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειδῶν ἀπειδέτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

IV.

Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ πλύνθον καὶ θήσεις αὐτὴν πρὸ προσώπου σου, καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν Ἱερουσαλήμ, ² καὶ δώσεις ² ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν, καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν προμαχῶνας, καὶ περιβα-

10. ελαληκα (sic) 11. κυριος κυριος 12. μεγαλου λεγοντων 13. ει-
δον φωνην πτερυγα 14. το πν. κυριου ... εμ- 15. εμ-
μεσω 16. 17. hi duo versus rescripti sunt. 18. ου διεστελω αυτω ουδε
ελαλησας του ... του ζητησαι αυτον ... εκ χειρος 19. αυτου και της ...
σου ερυσω 20. απο της δικαιοσυνης ... ποιηση ... αι δικαιοσ. αυτ. ας
εποιησεν 21. αμαρτανειν ... την ψυχ. σου 23. εις το παιδιον ... * om
εκει ... ιστηκει ... οm κυριον secundum 24. επι ποδας μου 24. εμμεσω
25. και συ ου μη εξελθης εξ αυτων 27. κυριος κυριος ... απιδετω

λεῖς ἐπ' αὐτήν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ' αὐτήν παρεμβολάς, καὶ τάξεις τὰς
 3 βελοστασίεις κύκλῳ. ³ καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ
 τοῖον σιδηροῦν ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἐτοιμάσεις
 τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ, καὶ συγκλείσεις αὐ-
 4 τήν· σημεῖόν ἐστι τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ⁴ καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ-
 ρόν σου τὸ ἀριστερόν, καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ
 κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἅς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ,
 5 καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. ⁵ καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς
 ἀριζμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ
 6 οἴκου Ἰσραὴλ. ⁶ καὶ συντελέσεις ταῦτα, καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου
 τὸ δεξιόν, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰούδα τεσσαράκοντα ἡμέρας·
 7 ἡμέραν εἰς ἑναιὸν τέθεικά σοι. ⁷ καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἐτοι-
 μάσεις τὸ πρόσωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις, καὶ προφητεύσεις
 8 ἐπ' αὐτήν. ⁸ καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σέ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ
 πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου ἕως οὗ συντελεσθῶσιν ἡμέραι τοῦ συγκλει-
 9 σμοῦ σου. ⁹ καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ κύαμον καὶ φακὸν
 καὶ κέγγρον καὶ ὀλύραν, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἐν ὀστράκινον, καὶ
 ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς ἄρτους, καὶ κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν ἅς σὺ κα-
 10 θεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά.
 10 καὶ τὸ βρώμά σου φάγεσαι ἐν σταθμῷ, εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν· ἀπὸ
 11 καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά. ¹¹ καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίσεις, καὶ τὸ ἔκτον
 12 τοῦ εἶν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίσεις. ¹² καὶ ἐγκρυφίαν κρίνῃον φάγεσαι
 αὐτά, ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτὰ κατ' ὄψαλμοὺς αὐτῶν,
 13 ¹³ καὶ ἔρεις Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ
 14 τοῦ Ἰσραὴλ ἀκαθάρτα ἐν ταῖς ἐθνεσιν. ¹⁴ καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε θεὸς
 Ἰσραὴλ· εἰ ἡ ψυχὴ μου οὐ μεμίανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ
 15 θηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰς ἐλήλυθεν εἰς
 16 τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἔωλον. ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλ-
 βιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους σου
 16 ἐπ' αὐτῶν. ¹⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω στήθεγμα
 ἄρτου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ, καὶ ὕδωρ
 17 ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίνονται, ¹⁷ ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδα-
 τος· καὶ ἀφανισθῇσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἐντακθῇσονται ἐν
 ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν.

V.

Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥομφαίαν ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κου-
 ρέως, κτήσῃ αὐτήν σεαυτῷ, καὶ ἐπάξεις αὐτήν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἐπὶ
 2 τὸν πώγωνά σου. καὶ λήψῃ ξυρὸν σταθμίῳ καὶ διαστῇσεις αὐτούς, ² τὸ τέ-
 τартον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν
 τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ λήψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐ-
 3 τῆς, καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ τὸ τέταρτον
 3 διασκορπίεις τῷ πνεύματι, καὶ μάχαιραν ἐκκένωσάς ὀπίσω αὐτῶν. ³ καὶ λήψῃ
 4 ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριζμῷ καὶ συμπεριλήψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου. ⁴ καὶ

IV. 4. εκατον ημερας ας ... λημψη 5. τας δυο αδικιας ... λημψη
 6. συντελ. αυτα παντα ... λημψη ... τεσσερακοντα 7. εις συνκλεισμον 8. ιδου
 εγω ... και ου μη στραφης ... αι ημεραι 10. ο φαγεσαι εν σταθμῳ ... ημε-
 ραν φαγεσαι . απο καιρ. και εως 11. πιεις το εκτον του εν 12. κατακρυ-
 ψεις προ εγκρυψ. 13. οι υιοι ισραηλ 14. κυριε κυριε θεε του ισραηλ ...
 απο της γενεσεως ... ** βεβηλον προ εωλον 15. κυριος προς με 16. κυριος
 προς με ... εν (* om) ενδια 17. τακθσονται V. 1. κτησαι ... λημψη 2. * το
 τεταρτ. το ... εμμεση ... λημψη ... εμμεσω 3. λημψη ... συμπεριλημψη

ἐκ τούτων λήψῃ ἔτι καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρός, καὶ κατακαύσεις αὐτοὺς ἐν πυρί· ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ. καὶ ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ
⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἀὐτῇ ἡ Ἱερουσαλήμ, ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτήν
καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας. ⁶ καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ
τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰ νόμιά μου τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς, διότι τὰ δι-
καιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐ-
τοῖς. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνδ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν
τῶν κύκλῳ ὑμῶν, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ δικαιώ-
ματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν
κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιθήκατε, ⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ⁹
καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ⁹ καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ὅ
οὐ πεποίηκα καὶ ὅ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά
σου. ¹⁰ διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, καὶ τέκνα φάγονται
πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, καὶ διασκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοί-
πους σου εἰς πάντα ἄνεμον. ¹¹ διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἡ μὴν ἀνδ'
ὧν τὰ ἁγία μου ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασί σου, καὶ γὰρ ἀπώσομαι σε,
οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός, καὶ γὰρ οὐκ ἐλεήσω. ¹² τὸ τέταρτόν σου ἐν θά-
νάτῳ ἀναλωθήσεται, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῇ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ
σου, καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐτούς, καὶ τὸ τέταρ-
τόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω
αὐτῶν. ¹³ καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ¹³
ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου, ἐν τῷ συντελέσαι με τὴν
ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. ¹⁴ καὶ θήσομαι σέ εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου ¹⁴
κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος, ¹⁵ καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαστὴ ἐν
τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαι με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει
θυμοῦ μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹⁶ καὶ ἐν τῷ ἀποστεῖλαι με βολίδας τοῦ
λιμοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔσονται εἰς ἔκλειψιν, καὶ συντρίψω στήριγμα ἄρτου
σου. ¹⁷ καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σέ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαι σε,
καὶ θάνατος καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σέ κυ-
κλῶν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.

VI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ ²
πρὸςωπὸν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτά, ³ καὶ ἐρεῖς Τὰ ³
ὄρη Ἰσραὴλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς
βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νάπαις Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ῥομ-
φαίαν, καὶ ἐξολοθρευνθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν, ⁴ καὶ συντριβήσονται τὰ θυ-
σιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον
τῶν εἰδώλων ὑμῶν, ⁵ καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστέα ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστη-
ρίων ὑμῶν. ⁶ καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξερημασθήσονται καὶ ⁶

4. λημψή 5. λεγ. αδωναι (h. l. sic, non -ναῖ) κυριος τη ιερουσαλημ
εμμεσω 6. εκ των χωρων 7. αδωναῖ κυριος ... υμων ουκ εποιησατε
8. αδωναῖ κυριος 9. α ουκ εποιησα και ου μη ποιησω 10. εμμεσω 11.
αδωναῖ κυριος ει μη ανδ' ... εν πασι τοις προσοχθισμασιν σου και εν πα-
σιν τ. βδ. σου ... και εγω ... και ου φεισεται ... και εγω ουκ ελ. σε
12. εμμεσω ... διασπερω αυτους 13. εν τω ζηλω μου 15. δηλαιοι ... εν
οργη και εν θυμω και εν εκδικησει θυμου μου 16. om και ab initio ...
εξαποστεilai με τας βολιδας μου του θυμου επ VI. 3. λογ. αδωναι κυ-
ριου ... αδωναῖ κυριος ... *x. ταις ναπ. κ. τ. φαραγξι ... εξολεθρευθη-
σεται 5. ab initio add και δωσω τα πτωματα των υιων ισραηλ κατα
προσωπον των ειδωλων αυτων 6. om και pr. ... ed. rom. et cod. alex.
υμων. αι interp.

τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθῆσεται, ὅπως ἐξολοθρευθῇ τὰ συσαιοτήρια ὑμῶν καὶ συν-
 7 τριβήσονται τὰ εἰδῶλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθῇ τὰ τεμένη ὑμῶν, ⁷ καὶ πεσοῦνται
 8 τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁸ ἐν τῷ γενέσθαι
 ἐξ ὑμῶν ἀνασωζομένους ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ διασκορπι-
 9 σμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις, ⁹ καὶ μνησθήσονται μου οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ
 ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ ἡχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὁ μῦθος τῇ καρδίᾳ αὐ-
 τῶν τῇ ἐκπορευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορευό-
 10 ουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, καὶ κόφονται πρὸς ὥπα αὐτῶν ἐν
 11 ληκαί. ¹¹ τὰδε λέγει κύριος Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ὤψησον τῷ ποδὶ καὶ εἰ-
 πὸν Εὐγε εὐγε ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν οἴκου Ἰσραὴλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν ῥο-
 12 νάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται. ¹² ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν
 ἐν θανάτῳ τελευτήσει, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, καὶ συν-
 13 τελέσω τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς. ¹³ καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ
 εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδῶλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν συσαιο-
 τηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω δένδρου συσχοίου, οὐ
 14 ἔδωκαν ἐκεῖ ὁσμήν εὐδοκίαν πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. ¹⁴ καὶ ἐκτενῶ τὴν
 χειρὰ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ζήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς ὄλεθρον
 ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαὰ ἐκ πάσης τῆς κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε
 ὅτι ἐγὼ κύριος.

VII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν
 Τὰδε λέγει κύριος Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρας ἤκει, τὸ πέρας ἤκει ἐπὶ τὰς
 6 7 τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς· ⁶ ἤκει τὸ πέρας ⁷ ἐπὶ σέ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν,
 8 ἤκει ὁ καιρός, ἡγγικεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ὠδίνων. ⁸ νῦν ἐγ-
 γύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργὴν μου ἐπὶ σέ, καὶ συντελέσω τὸν θυμὸν μου ἐν σοί, καὶ
 9 κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁹ οὐ
 φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὰς ὁδοὺς σου ἐπὶ σέ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
 3 ριος ὁ τύπτων. ³ νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σέ καὶ ἐκδικήσω
 4 ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁴ οὐ φεί-
 σεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὴν ὁδὸν σου ἐπὶ σέ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος.
 5 10 ⁵ διότι τὰδε λέγει κύριος ¹⁰ Ἰδοὺ τὸ πέρας ἤκει, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ
 11 ἡ ῥάβδος ἡντήκεν, ἡ ὕβρις ἐξανέστηκεν. ¹¹ καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου,

6. ἀφανισθῆσονται ... ἐξολοθρευθῇ ... ἐξαρθῆσεται ... in fine add
 καὶ ἐξαλειφθῶσιν τὰ ἔργα ὑμῶν 7. ἐμμεσῶ 8. ab initio add καὶ υπολει-
 φομαι 9. οὐ μωμεχα ... τῇ ἐκπορευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ (*om α. ἐμ.) τῇ ἀπο-
 στασῇ ἀπ' ἐμοῦ ... τὰ πρόσωπα αὐτ. περὶ τῶν κακίων ὧν ἐποίησαν ἐν π.
 τ. βδ. α. καὶ ἐν πασὶν τοῖς ἐπιτηδευμασιν αὐτῶν 10. x. ἐπιγν. οὐκ ἐγὼ
 κυρ. οὐκ εἰς ὄλεθρον λελαλήκα του ποιησαι αὐτοῖς ἀπαντα τα κακα ταυτα
 14. ἀδωναι κυριος 12. ἐν ρομφ. τελευτήσει ... καὶ οὐ υπολειφθῆς καὶ οὐ
 περιεχ. 13. ἐμμεσῶ ... post ὑψηλὸν add καὶ ἐν πασαις κορυφαῖς τῶν
 ὀρεων ... post συσχοίου add καὶ υποκατω πασης δρυος δασιας 14. κατοικε-
 σιας· καὶ ἐπιγν. VII. 2. ἀδωναὶ κυριος ... τῇ γ. τ. ισρ. cum antecdd.
 conjg. videtur. 3. 4. 5. (vide post v. 9. in ed. rom.) ante v. 6. in codice
 alex. habentur. 3. ab initio add ἡκει το περας ... ἐκδικήσω σε ἐν 4. μου
 ἐπὶ σε, οὐδε ... καὶ γνώσῃ οὐ (post οὐ usque τα βδελ. σου v. 8. omnia
 rescripta; antea videntur fuisse plura) 6. om ἡκ. το περας 7. μετ ὠδι-
 νων 9. ἐμμεσῶ (non item v. 4.) 10. Ἰδοὺ ἡμερα ἡκει· ἰδοὺ τὸ περας
 ἡκει· ἐξηλθεν ἡ πλοκή· καὶ ἡντήκεν ἡ ράβδος· ἐξανέστηκ. ἡ ὕβρις

καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς. ¹² ἦκει ὁ καιρὸς, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα· ¹² ὁ κτῶμενος μὴ χαίρειτω, καὶ ὁ πωλὼν μὴ θρηνεῖτω· ¹³ διότι ὁ κτῶμενος ¹³ πρὸς τὸν πωλοῦντα οὐκ ἐτι μὴ ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσεται. ¹⁴ σάλπισατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα. ¹⁵ ὁ ¹⁴ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν· ὁ ἐν τῷ πε-
δίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δ' ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέ-
σει. ¹⁶ καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ¹⁶ ὁρέων· καὶ πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. ¹⁷ πᾶσαι χεῖρες ¹⁷ ἐκλυθήσονται, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ, ¹⁸ καὶ περιζώσονται ¹⁸ σάκκους, καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα. ¹⁹ τὸ ἀργύριον αὐτῶν ῥιφῆσεται ¹⁹ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν ὑπεροφθήσεται· αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. ²⁰ ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερφηανίαν ἔθεντο αὐτά, καὶ ²⁰ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἔνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν. ²¹ καὶ παραδῶμαι αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων τοῦ ²¹ διαρπάσαι αὐτά, καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά. ²² καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ μιανούσι τὴν ἐπισκοπὴν ²² μου, καὶ εἰςελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτὰ ²³ καὶ ²³ ποιήσουσι θυρμὸν, διότι ἡ γῆ πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας. ²⁴ καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται τὰ ἅγια ²⁴ αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξίλασμός ἦξει καὶ ζητήσῃ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. ²⁶ οὐαὶ ἐπὶ ²⁵ οὐαὶ ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προ-
φητῶν, καὶ νόμος ἀπολείπεται ἐξ ἱερέως καὶ βουλή ἐκ πρεσβυτέρων. ²⁷ ἄρχων ²⁷ ἐνδύσεται ἀφανισμὸν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

VIII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτη τοῦ μηνὸς ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰούδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου. καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου, ² καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀπὸ ² τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω πύρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἡλέκτρον. ³ καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χεὶρὸς καὶ ἀνέλαβέ με ³ τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἦγαγέ με εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης εἰς βορρᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου. ⁴ καὶ ⁴ ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ δόξα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἶδον ἐν τῷ πεδίῳ.

11. θορυβων ... in fine add καὶ οὐκ ἐξ αὐτων εἰσιν· οὐδε ὠραῖσμος ἐν αὐτοῖς 12. in fine add ὅτι ὀργὴ εἰς παν τὸ πλῆθος αὐτῆς 13. οὐκετι οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ et add καὶ ἐτι ἐν ζοῇ (sic) τὸ ζῆν αὐτῶν· ὅτι ὀρασις εἰς παν τὸ πλῆθος αὐτῆς οὐκ ἀνακαμψεί 14. om καὶ ... in fine add καὶ οὐκ ἐστὶν πορευόμενος εἰς τὸν πολεμὸν ὅτι ἡ ὀργὴ μου εἰς παν τὸ πλῆθος αὐ-
τῆς 15. oi en tw π. ε. ρ. τελευτήσουσι· τοὺς δὲ ἐν 16. ὀρεων ὡς περι-
στεραι μελετήτι· καὶ (sic) παντας 19. πλαταιας ... post ὑπεροφθήσεται
add τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνηθήσεται ἐξελεσθᾶν αὐ-
τοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου 21. τοῦ διαφθεῖραι αὐτὰ 24. ab initio add
καὶ ἀξίω πονηρὸς ἐθῶν καὶ κληρονομησουσιν τοὺς οἴκους αὐτῶν 25. om
καὶ ab initio ... εἰς εἰρήνην 27. ab initio add ὁ βασιλεὺς πενήσῃ καὶ ὁ
... καὶ τοῖς κρίμασιν VIII. 1. om ἐγὼ ... ἐνωπ. ἐμου ... ἀδωναὶ κυ-
ρίου 2. *τα ὑπεράνω ... ὡς ὀρασις αὐρας ὡς ἰδὸς ἡλεκτρ. 3. τῆς πύλης
τῆς ἐσωτερᾶς τ. βλεπ. πρὸς βορρᾶν 4. ἐκεῖ ἦν

- 5 ⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν. καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ τὴν
6 πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων
7 μου, καὶ ἔτι ὅψει ἀνομίας μελίζοντας. ⁷ καὶ εἰσῆγάγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς
8 αὐλῆς, ⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ὄρουσον. καὶ ὥρουσα, καὶ ἰδοὺ θύρα.
9 ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Εἰσελθε καὶ ἴδε τὰς ἀνομίας ἃς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε. ¹⁰ καὶ
εἰσῆλθον καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα τὰ εἰδῶλα οἴκου
¹¹ Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοὺς κύκλῳ. ¹¹ καὶ ἐβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ
τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ Ἰεχονίας ὁ τοῦ Σαφάν ἐν μέσῳ αὐτῶν
εἰστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ
¹² χειρὶ, καὶ ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινε. ¹² καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας,
νιὲ ἀνθρώπου, ἃ οἱ πρεσβύτεροι οἴκου Ἰσραὴλ ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν
τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν, διότι εἶπαν Οὐχ ὄρᾳ ὁ κύριος, ἔγκατατέλειπε
¹³ κύριος τὴν γῆν. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐτι ὅψει ἀνομίας μελίζοντας ἃς οὗτοι ποιοῦσι.
¹⁴ ¹⁴ καὶ εἰσῆγάγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης
πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν Θαμμούζ.
¹⁵ ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ἐώρακας, καὶ ἔτι ὅψει ἐπιτηδεύματα με-
¹⁶ λίζονα τούτων. ¹⁶ καὶ εἰσῆγάγέ με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν,
καὶ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ μέσον τῶν αἰλᾶν καὶ ἀνὰ μέ-
σον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄνδρες, τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ
κυρίου καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπέναντι, καὶ οὗτοι προσκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ.
¹⁷ ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας νιὲ ἀνθρώπου· μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰουδα τοῦ
ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιθήκασιν ὧδε, διότι ἐπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας; καὶ
¹⁸ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. ¹⁸ καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ
φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλέησω.

IX.

- Καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὧτά μου φωνὴ μεγάλη λέγων Ἦγγικεν ἡ ἐκδί-
κησις τῆς πόλεως· καὶ ἕκαστος εἶχε τὰ σκεύη τῆς ἐξολοθρεύσεως ἐν χειρὶ
² αὐτοῦ. ² καὶ ἰδοὺ ἕξ ἄνδρες ἦρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς
τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, καὶ ἕκαστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ εἰς
ἄνθρω ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδικυῶς ποδήρη, καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος
αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ.
³ ³ καὶ δόξα θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν Χερουβὶμ, ἡ οὐσα ἐπ' αὐτῶν,

5. ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ θυσιαστηρίου ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλου τοῦτου· ἐν τῷ
εἰσπορευεσθαι σε (σε deletum) αὐτὴν τὴν βλεπούσαν πρὸς ανατ. 6. εώρακας
... ἀνομ. μεγαλ. ας ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ποιοῦσιν ... οψη ἀμαρτίας 7. in fine add
καὶ ἰδον καὶ ἰδου ὅτι μία ἐν τῷ τοίχῳ 8. ὄρουσον δη ἐν τῷ τοίχῳ ...
θύρα μία 9. τας ἀνομ. τας πονηρας ας ... ὧδε σημερον 10. καὶ ἰδου
πασα ὁμοιωσις ἐρπετου καὶ κτηνους· ματ. βδελ. καὶ εἶδον παντα τα ἰδῶλα
... ἐπ αὐτοῦ 11. ἰεζονίας ... ἰστηκει ... ἐν χειρὶ αὐτοῦ ...
ἀναβεν 12. Υἱε ἀνθρ. εώρακας ... ποιοῦσιν ὧδε ... εἶπαν Εγκατατε-
λοιπεν κυριος· οὐκ εφορα ὁ κυρ. τὴν γῆν 13. οψη 14. post εώρακας add
μὴ μικρα τῷ οἴκῳ Ἰουδα τοῦ ποιεῖν τας ἀνομίας ας πεποιτηκαν αὐτοὶ ὧδε
... οψη 16. καὶ ἰδου ἐπὶ τῶν προθ. ναοῦ ... ὡς εικ. καὶ πεντε ... αὐτ.
δεδωκοτες πρὸς τ. ναὸν κυρίου ... προσκυνουν κατ ἀνατολας τῷ ἡλ. 17.
τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ ... ἀνομίας· καὶ ἐπεστρεψαν παροργισαί με καὶ ἰδου αὐτοὶ
ἐκτινοῦσιν τὸ κλημα ὡς μυκτηρίζοντες 18. in fine add καὶ καλεσοῦσιν ἐν
τοῖς ὠσιν μου καὶ οὐ μὴ εἰσακουσῶ αὐτῶν IX. 4. αὐτος pro ἕκαστος
... ἐξολοθρεύσεως 2. ζωνην ... ἐχόμενα 3. θεοῦ Ἰσραὴλ ἀν. ἐπὶ τῶν χε-
ρουβειν

εἰς τὸ αἷθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδικότα τὸν ποδῆρη, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην, ⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Διέλθε ⁴ μέσσην Ἱερουσαλήμ, καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ τῶν κατωδυναμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις ἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁵ καὶ τούτοις εἶπεν ἀχούοντός μου Πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ ⁵ εἰς τὴν πόλιν, καὶ κόπτετε καὶ μὴ φεΐδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ ἐλεήσητε· ⁶ πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ⁶ ἀποκτείνετε εἰς ἐξάλειψιν, ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστὶ τὸ σημεῖον μὴ ἐγίσητε, ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἳ ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. ⁷ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Μιάνετε τὸν ⁷ οἶκον, καὶ πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε. ⁸ καὶ ἐγένετο ⁸ ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα καὶ εἶπα Οἱμοὶ κύριε, ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοιπούς τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκχεῖσαι σε τὸν θυμόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ; ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἀδικία τοῦ οἴκου ⁹ Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν, καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας· ὅτι εἶπαν Ἐγκατέλιπε κύριος τὴν γῆν, οὐκ ἐφοῦν ὁ κύριος. ¹⁰ καὶ οὐ φέσεται μου ὁ ὀφθαλμός ¹⁰ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα. ¹¹ καὶ ¹¹ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδικώς τὸν ποδῆρη καὶ ἐξωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὁσφύν αὐτοῦ, καὶ ἀπεκρίνατο λέγων Πειποίηκα καθὼς ἐνετείλω μοι.

X.

Καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν Χερουβίμ ὡς λίθος σαπφειροῦ ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν. ² καὶ εἶπε πρὸς τὸν ² ἄνδρα τὸν ἐνδεδικότα τὴν στολὴν Εἰσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν Χερουβίμ, καὶ πλήσον τὰς δράκας σου ἀνδράκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν Χερουβίμ καὶ διασκόρπισον ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ. ³ καὶ τὰ Χερουβίμ εἰστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορευέσθαι τὸν ³ ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἐπλήσθη τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. ⁴ καὶ ἀπῆρεν ἡ δόξα ⁴ κυρίου ἀπὸ τῶν Χερουβίμ εἰς τὸ αἷθριον τοῦ οἴκου, καὶ ἐπλήσθη τὸν οἶκον ἡ εφέλη, καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου. ⁵ καὶ φωνὴ τῶν ⁵ πετερίγων τῶν Χερουβίμ ἤκούετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερᾶς ὡς φωνὴ θροῦ Σαδδαὶ λαλοῦντος. ⁶ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ⁶ ἐνδεδικότῃ τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων Λάβε πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ μέσου τῶν Χερουβίμ, καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν. ⁷ καὶ ἐξέ- ⁷τεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον τῶν Χερουβίμ, καὶ ἔλαβε καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδικότος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε. ⁸ καὶ ἶδον τὰ Χερουβίμ ὁμοίωμα χειρῶν ἀν- ⁸θρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πετερίγων αὐτῶν. ⁹ καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσ- ⁹σαρες εἰστήκεισαν ἐχόμενοι τῶν Χερουβίμ, τροχὸς εἰς ἐχόμενος Χερουβ ἐνός, καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἄνθρωπος. ¹⁰ καὶ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ¹⁰

4. κυριος προς αυτον ... μεσην την ιερ. ... το σημειον ... εμμεσω (non v. 2.) αυτης 5. φεισησθε 6. και απο των αγιων ... om των ανδρων 7. πληρωσατε 8. οιμμοι αδωναϊ κυριε ... om σε 9. Εγκαταλειοιπεν ο κυριος ... om ουκ εφ. ο κυρ. 10. ab initio και εγω ειπα Εγω ειμι· ου φεισεται ο οφθ. μου 11. περιεξωσμενος ... λογον λεγων ... κατ'α Χ. 1. των χερουβειμ ... επ αυτω 2. χερουβειμ ... πλησ. τας χειρας σου ... χερουβειν 3. χερουβειν ιστηκει 4. χερουβειν 5. χερουβειν 6. εκ μ. τ. τρ. εκ μ. των τροχων τ. χερουβειμ 7. και εξετ. ο χερουβ ... του οντ. εμμεσω των χερουβειν 8. και ιδου τα χερουβειν 9. ιστηκεισαν ... χερουβειν ... τρ. ε. εκ. του χερουβ του ενος· και τροχος εις εχομενος του χερουβ· η οψις των τροχων ως οψις 10. και η οψ.

11 ἐν τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ἡ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ· ¹¹ ἐν τῷ πο-
 ρεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
 τῷ πορεύεσθαι αὐτά· ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπορεύοντο,
 12 καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά. ¹² καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ
 χεῖρες αὐτῶν καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυ-
 13 κλῶθεν τοῖς τέσσαρσι τροχοῖς. ¹³ τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη Ἰεγγέλ
 15 ἀκούοντός μου. ¹⁵ καὶ τὰ Χερουβὶμ ἦσαν τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἔδον ἐπὶ τοῦ πο-
 16 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ. ¹⁶ καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ Χερουβὶμ ἐπορεύοντο οἱ τρο-
 χοί, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυ-
 γας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν·
 17 ¹⁷ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ εἰστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ μετεωρί-
 18 ζοντο μετ' αὐτῶν· διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν. ¹⁸ καὶ ἐξῆλθε δόξα κυ-
 19 ρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ Χερουβὶμ, ¹⁹ καὶ ἀνέλαβον τὰ Χερουβὶμ
 τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ
 ἐξελθεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόστυρα
 τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι, καὶ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτῶν
 20 ὑπεράνω. ²⁰ τοῦτο τὸ ζῶον ἐστίν ὃ ἔδον ὑποκάτω θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ πο-
 21 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ ἔγνων ὅτι Χερουβὶμ ἐστί. ²¹ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί,
 καὶ ὁκτὼ πτέρυγες τῷ ἐνί, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν
 22 πτερύγων αὐτῶν. ²² καὶ ὁμοιώσεις τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά
 ἐστίν ἃ ἔδον ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ
 Χοβάρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

XI.

Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἡγάγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου
 τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων
 τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες, καὶ ἔδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰεχο-
 νίαν τὸν τοῦ Ἐζερ καὶ Φαλτίαν τὸν τοῦ Βαναίου τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ
 2 λαοῦ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ὑἱε ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζό-
 3 μενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ³ οἱ λέ-
 γοντες Οὐχὶ προσφάτως ὠκοδόμηται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης, ἡμεῖς
 4 δὲ τὰ κρία. ⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, προφήτευσον υἱε ἀνθρώπου.
 5 ⁵ καὶ ἔπescen ἐπ' ἐμέ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπε πρὸς μέ Λέγει Τάδε λέγει κύ-
 ριος Οὕτως εἶπατε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ
 6 ἐπίσταμαι, ⁶ ἐπληθύνετε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐνεπλήσατε
 7 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τραυματιῶν. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Τοὺς νεκροὺς
 ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσι τὰ κρία, αὕτη δὲ ὁ λέβης
 8 ἐστί, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. ⁸ ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ ῥομφαίαν
 9 ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς, καὶ παρα-
 10 δώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα. ¹⁰ ἐν ῥου-

40. ἐμμεσῶ 41. τέσσαρα 42. om κυκλοθεν ... in fine add αὐτῶν
 43. τοῦτο pro τούτοις ... om ακουοντος μου (14.) καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῶ
 ἐνι τοῦ προσώπον του ἐνος προσώπον χερουβ· καὶ το προσώπον του δευτερου
 προσώπον ανθρωπου καὶ το προσώπον του τριτου προσώπον λεοντος· καὶ το
 τεταρτον προσώπον αετου 45. καὶ ἐπληραν τα χερουβειν· τοῦτο το ... ειδον
 46. χερουβειν ἐπορ. καὶ οἱ ... χερουβειν ... in fine add καὶ γε αὐτοὶ ἀπο
 τῶν ἐχομενα αὐτῶν 47. ἱστηκεισαν ... ἐμετεωριζοντο 48. ἀπο τοῦ αἵθριου
 τοῦ οἴκου ... χερουβειν 49. χερουβειν ... ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ... δόξα
 κυρίου θεοῦ 20. ειδον ... χερουβειν (videtur) 21. τέσσαρα ... ανθρωπου
 22. ομοιωμα ... ειδον ... δόξης θεοῦ ... τοῦ χοβαρ τὴν ορασιν αὐτῶν
 XI. 1. κατ ἀνατολάς ... ἐμμεσῶ ... τὸν τοῦ ιαζερ 5. ο οἶκος 6. τας οἰ.
 αὐτῆς 7. ἀδωναὶ κύριος ... οὓς ἐφονενυσατε ἐμμεσῶ 8. ἀδωναι κυριος

φαίλα πεσεισθε, ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ¹³ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βα-
ναίου ἀπέθανε, καὶ πέπτω ἐπὶ πρόσωπον μου, καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ
καὶ εἶπα Οἶμοι οἶμοι κύριε, εἰς συντέλειαν ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοιπούς τοῦ
Ἰσραὴλ; ¹⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁵ Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ¹⁴ 15
ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ
συντετέλεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ Μακρὰν ἀπέ-
χετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν. ¹⁶ διὰ τοῦτο εἰ- ¹⁶
πόν Τάδε λέγει κύριος ὅτι ἀπόσωμαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπισ-
αὐτοὺς εἰς πᾶσαν γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώ-
ραις οὗ ἐὰν εἰσέλθωσιν ἐκεῖ. ¹⁷ διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Καὶ εἰς- ¹⁷
δέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέ-
σπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁸ καὶ ¹⁸
εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἐξαρῶσι πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πᾶσας
τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς. ¹⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν, καὶ πνεῦμα ¹⁹
καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκσπᾶσω τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρ-
κὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην, ²⁰ ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασι ²⁰
μου πορεύωνται, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ ποιῶσιν αὐτά,
καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²¹ καὶ εἰς τὴν ²¹
καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία αὐ-
τῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύ-
ριος. ²² καὶ ἐξῆραν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι ²²
αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν. ²³ καὶ ἀνέβη ἡ ²³
δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπέναντι
τῆς πόλεως. ²⁴ καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ²⁴
τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ. καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως
ἧς ἴδον, ²⁵ καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυ- ²⁵
ρίου οὓς ἔδειξέ μοι.

XII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν 2
ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἱ ἔχουσιν ὀφθαλμούς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέ-
πουσιν, καὶ ὡτα ἔχουσιν τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσιν, διότι οἶκος παραπι-
κραίνων ἐστί. ³ καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, ποιήσον σεαυτῷ σκεὺ αἰχμαλωσίας 3
ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον
τόπον ἐνώπιον αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ⁴ καὶ 4
ἐξοίσσεις τὰ σκεύη σου σκεὺ αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν,
καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἐσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος ⁵ ἐνώπιον αὐτῶν· διό- 5
ρυξὸν σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ ⁶ ἐνώπιον αὐτῶν· 6
ἐπ' ὧμαν ἀναληφθήσῃ καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκα-

40. καὶ ἐπὶ τῶν (41.) αὐτὴ ὑμῖν οὐκ ἐστὶ εἰς λεβητα· καὶ ὑμεῖς οὐ
μὴ γεννησάτω ἐμμεσῶ αὐτῆς εἰς κρεα· ἐπὶ τῶν ὁρεῶν τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς.
(42.) καὶ ἐπιγνώσεσθαι διότι ἐγὼ κύριος· 43. οἱμοι· οἱμοι ἀδωναὶ κυριε ...
συ ποιεῖς 46. ἀδωναὶ κύριος ... πᾶσαν τὴν γῆν 47. διὰ τοῦτο τάδε λέγει
ἀδωναὶ κύριος ... Καὶ εἰςδεξέ. usque τοῦ Ἰσραὴλ rescripta 49. τὴν καρδίαν
αὐτῶν τὴν λιθ. 20. ποιήσουσιν ... in fine add λέγει κύριος 24. καὶ κατα
τας καρδίας τῶν ... post ανομ. αὐτῶν add καὶ τῶν πονηρῶν ὧν ἐποίησαν
... εἰς κεφαλὰς ... ἀδωναὶ κύριος 22. χερουβειμ ... ἣν ἐπ' αὐτοῖς ὑπεράνω
αὐτῶν 23. ἀνέβη δόξα ... μεσσοῦ 25. λόγους κυρίου ... in fine add κύριος
XII. 2. ἐμμεσῶ ... οφθ. τοῦ ὁραν 3. αἰχμαλωσίας καὶ αἰχμαλωτιστῆτι
ἡμέρας ... ἐκ τοῦ οἴκου σου 4. 5. ἐξελεύσῃ συ ἐσπ. ἐνώπιον αὐτῶν ὡς
ἐκπ. αἰχμ. 6 ἐνώπιον αὐτῶν· (sed h. l. ἐν. αὐτ. improbatum est) 6. ἀνα-
λημψήσῃ

λύσεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
 7 καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι, καὶ σκεύη ἐξήνεγκα
 αἰχμαλωσίας ἡμέρας, καὶ ἐσπέρας διώρυξά ἐμαυτῷ τὸν τοῖχον καὶ κεκρυμ-
 8 μένος ἐξῆλθον, ἐπ' ὧμων ἀνελήφθην ἐνώπιον αὐτῶν. ⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
 9 ρίου τὸ πρῶτον πρὸς με λέγων ⁹ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σέ ὁ οἶκος τοῦ
 10 Ἰσραὴλ, οἶκος ὁ παραπικραίνων τί σύ ποιεῖς; ¹⁰ εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς Ἔαδε
 λέγει κύριος κύριος Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγεύμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ
 11 οἴκῳ Ἰσραὴλ οἳ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ¹¹ εἰπὸν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ, ὃν τρόπον
 πεποίηκα οὕτως ἔσται αὐτῷ· ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύ-
 12 σονται, ¹² καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὧμων ἀρῆσεται, καὶ κεκρυμμένος
 ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διορύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ· τὸ
 πρῶτον αὐτοῦ συγκαλύψει ὥπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν
 13 οὐκ ὄψεται. ¹³ καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν, καὶ συλληφθήσεται
 ἐν τῇ περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ
 14 αὐτὴν οὐκ ὄψεται, καὶ ἐκεῖ τελευτήσει. ¹⁴ καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς
 βοητοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα
 15 ἄνεμον, καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. ¹⁵ καὶ γινώσκονται διότι ἐγὼ
 κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσει με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς
 16 ἐν ταῖς χώραις. ¹⁶ καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριῶν ἐκ ῥομφαίας
 καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν
 17 ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσῆλθουσιν ἐκεῖ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγέ-
 18 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ οἰ-
 19 νης φάγεσαι, καὶ τὸ ὕδωρ μετὰ βασάνου καὶ θλίψεως πίεσαι. ¹⁹ καὶ ἐρεῖς
 πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς Ἔαδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ
 τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετὰ ἐνδείας φάγονται, καὶ τὸ ὕδωρ
 αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίνονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πληρώματι αὐτῆς,
 20 ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ²⁰ καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ
 κατοικούμεναι ἐξηρημαθῇσονται, καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἐπιγνώ-
 21 22 σεσθῇ διότι ἐγὼ κύριος. ²¹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²² Ὑἱὲ
 ἀνθρώπου, τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, λέγοντες Μακραι
 23 αἱ ἡμέραι, ἀπόλωλεν ὁρασις; ²³ διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς Ἔαδε λέγει κύ-
 ριος Καὶ ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τὴν παρα-
 24 βολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς Ἠγγίκασι αἱ
 25 καὶ μαντεύμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ²⁵ διότι ἐγὼ
 κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι·
 ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω,
 26 27 λέγει κύριος. ²⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²⁷ Ὑἱὲ ἀνθρώπου,
 ἰδοὺ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέγουσιν Ἡ ὄρασις ἦν οὗτος
 28 ὁρᾷ εἰς ἡμέρας πολλὰς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει. ²⁸ διὰ
 τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς Ἔαδε λέγει κύριος Οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες
 οἱ λόγοι μου οὗς ἂν λαλήσω· λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.

7. καὶ ἐξήνεγκα ὡς σκευὴ αἰχμάλ. ... ὠρυξά ε. τ. τοιχ. τῇ χειρὶ ...
 ἀνελήμφθην 8. πρὸς με τὸ πρῶτον 9. ὁ οἶκος ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων 10.
 post κυρ. κυρ. pergit εἶπον (εἰπ. improbatum) τῷ ἀρχοντι καὶ τῷ ἀφηγου-
 μένῳ ἱερουσαλὴμ ... ἐμμεσῶ 11. ποίω ἐμμεσῶ αὐτῆς ... ἐσται αὐτοῖς
 12. ὁ ἀρχ. αὐτῶν ἐμμεσῶ αὐτῆς ... ὠρυξεί 13. συλλημφθήσεται 14. ἐκ-
 χεῶ pro ἐκκενώσω 16. ἐκδιηγῶνται ... om πασας 18. μετ οδυνης ...
 τὸ ὕδωρ σου ... καὶ ἐκθλίψεως 19. ἀδωναι κυριος ... μετ ενδειας ... συν
 τῷ πληρωματι 20. ἡ γῆ αὐτῆς 22. τις ὑμιν ἡ παραβ. αὐτῇ ... Μακραν
 23. ἀδωναῖ κυριος Ἀποστρέψω 24. καὶ οὐκετι ἐσται πασα ... ἐμμεσῶ 25.
 om οτι ... οἶκος παραπικρ. ... ἀδωναῖ κυριος 28. ἀδωναῖ κυριος ... λα-
 λήσω· οτι λαλήσω λόγον κ. π. λεγ. ἀδωναῖ κυρ.

XIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ² ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ³Ἀκούσατε λόγον κυρίου ³Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ ³ καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν. ⁴ὥς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρή- ⁴ μους οἱ προφήται σου, Ἰσραὴλ· ⁵οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ⁵ ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ κυ-
ρίου, ⁶βλέποντες ψευδῆ, μαντεύόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες Λέγει κύριος, καὶ ⁶ κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. ⁷οὐχὶ ὅρα- ⁷ σιν ψευδῆ ἐωράκατε, καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; ⁸καὶ διὰ τοῦτο εἰπὼν ⁸ Τάδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, ⁹διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος, ⁹καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὀρώντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μά-
ταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ ¹⁰οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται, καὶ γινώ-
σκονται διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁰ἄνδ' ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου, λέγοντες Εἰρήνη, ¹¹καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐ-
τόν, πεσεῖται. ¹¹εἰπὼν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας Πεσεῖται, καὶ ἔσται ὑετὸς κατα- ¹¹ κλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦν-
ται, καὶ πνεῦμα ἐξαῖρον, καὶ ῥαγήσεται. ¹²καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, καὶ ¹² οὐκ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς Ποῦ ἔστιν ἡ ἀλοιφή ὑμῶν ἣν ἠλείφατε; ¹³διὰ τοῦτο ¹³ τάδε λέγει κύριος Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατα-
κλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται, καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω ¹⁴εἰς συντέλειαν, ¹⁴καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείφατε, καὶ πεσεῖται· καὶ ¹⁴ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πε-
σεῖται καὶ συντελεσθήσεσθε μετ' ἐλέγχων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁵καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐ- ¹⁵ τόν, πεσεῖται. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες αὐτόν ¹⁶αὐτὸν ¹⁶προφήται τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ¹⁶ ὀρώντες αὐτῇ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη, λέγει κύριος. ¹⁷καὶ σύ, υἱὲ ¹⁷ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς ¹⁸ προφητεύουσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτάς ¹⁸αὐτάς ¹⁸καὶ ἐρεῖς ¹⁸ Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ ταῖς συδραππούσαις προσκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα ¹⁹χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ δια-
στρέφειν ψυχάς. αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς περιε-
ποιοῦντο, ¹⁹καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρακὸς κριτῶν καὶ ¹⁹ ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτων τοῦ ἀποκτείνειν ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν, καὶ ¹⁹ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς

XIII. 2. τοὺς προφ. τ. ισρ. τοὺς προφητευοντας· καὶ ερεῖς τοῖς προ-
φητες τοῖς προφητευουσιν απο καρδιας αυτων· καὶ προφητεύσεις· καὶ ερεῖς
πρ. αυτ. 3. αδωναῖ κυριος 4. οἱ προφ. σου ισρ. ὥσει αλωπηκες (sic) εν
τ. ερ. 5. καὶ επι τον 6. Ταδε λεγει κυριος· καὶ ο κυριος 7. μαντιας
(v. 8. μαντιαι, atque ita plerumque) ... in fine add καὶ λεγεται· φησιν
κυριος· καὶ εγω ουκ ελαληκα (sic) 8. om καὶ ab initio ... αδωναῖ κυριος
bis 9. οτι εγω εμι αδωναῖ κυρ. 10. λεγοντες Ειρηνη· ειρηνη ... τον τοι-
χον· καὶ αλλοι ... om πεσειται 11. αλιφοντ. αυτον 13. om ουκ 13. αδω-
ναι κυριος ... επαξω εν θυμῳ 14. συντελεσθησεται 15. καὶ πεσειται
16. καὶ ορωντες ... *αυτην ειρηνην ... αδωναῖ κυριος 18. *x. ερ. προς
αυτας ... αδωναῖ κυριος ... επι παντα 18. καὶ αι ψυχαι 19. καὶ κλα-
σματος αρτου αποκτειναι ... καὶ περιποιουντο ψυχας ... ζην

20 λαῶ εἰσακούοντι μάταια ἀποφθέγματα. ²⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς ἐκεῖ συστρέφετε ψυχάς, καὶ διαβρῆξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχὰς ἅς
 21 ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς διασκορπισμόν, ²¹ καὶ διαβρῆξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται
 22 ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφὴν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²² ἀνδ' ὧν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου, καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτόν, καὶ τοῦ κατισχύσαι χεῖρας ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς
 23 πονηρᾶς καὶ ζηῆσαι αὐτόν, ²³ διὰ τοῦτο ψευδῇ οὐ μὴ ἴδητε, καὶ μαντείας οὐ μὴ μαντεύσησθε ἔτι· καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.

XIV.

Καὶ ἦλθον πρὸς με ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
 2 3 ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο πρὸς με λόγος κυρίου λέγων ³ Ὡς ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔζηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν·
 4 εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς; ⁴ διὰ τοῦτο ἀλήθῃσον αὐτοῖς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει κύριος Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ὅς ἂν ᾤη τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην, ἐγὼ
 5 κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ, ⁵ ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας
 6 ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. ⁶ διὰ τοῦτο εἰπὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ ἐπιστρέψατε
 7 τὰ πρόσωπα ὑμῶν. ⁷ διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ὅς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ θῆται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐν ἐμοί, ἐγὼ κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ
 8 ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. ⁸ καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν, καὶ ἐξαρθῶ αὐτόν
 9 ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁹ καὶ ὁ προφήτης ἐὰν πλανήσῃ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκεῖνον, καὶ ἔκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν καὶ ἀφανῶ αὐτόν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου
 10 Ἰσραὴλ, ¹⁰ καὶ λήφονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερω-
 11 τῶντος, καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται, ¹¹ ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μαίνωνται ἔτι ἐν πάσι τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
 12 13 εἰς θεόν, λέγει κύριος. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹³ Ὡς ἀνθρώπου, γῆ ἡ ἐὰν ἀμάρτη μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα, καὶ ἔκτενῶ τὴν

20. συστρέφετε ἐκεῖ 24. περιβόλαια ... ὅτι 22. διαστρέφετε 23. δικ. αδικῶς ... τὸν ἀπο τῆς ... πονηρ. ἀποστρέψαι καὶ ζητήσαι αὐτ. 24. μαντιαν ... μαντεύσησθαι· ὅτι ρύσομαι ... ἐπιγνώσεσθαι XIV. 1. ἄνδρες ἀπο τῶν πρεσβυτ. Ἰσραὴλ 2. λογ. κυρ. πρὸς με 4. ἀδωναὶ κύριος 5. ὅπως μὴ διαστρέψωσιν τὸν οἶκον 6. πρὸς τὸν οἶκον ... κυρ. κυρ. ὁ ἕως ... καὶ ἐπιστράφητε πρὸς με (sine τα πρ. υμ.) 7. καὶ τῶν προφητ. τῶν προσκειμένων ἐν Ἰσραὴλ ὅς εἰς ἀπηλλοτριωθῇ ... καὶ θῇ τα 8. καὶ θῇσιν αὐτοὺς 9. πλανήσῃ ... ἐπλάνησα 10. *· ληψομαι ('λημψονται) ... τὴν ἀδικ. αὐτοῦ 11. ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ... *· ἀδωναι κύριος 13. γῆ εἰς ... παραπτωμάτι

χειρὰ μου ἐπ' αὐτήν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξαποστελῶ
ἐπ' αὐτήν λιμὸν καὶ ἐξαρθῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη. ¹⁴ καὶ ἐὰν ὣσιν ¹⁴
οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ, αὐτοὶ ἐν
τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει κύριος. ¹⁵ ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω ¹⁵
ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτήν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν, οὐκ ἔσται ὁ
διοδεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων, ¹⁶ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ ¹⁶
αὐτῆς ὦσι, ἢ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' ἢ
αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται, ἢ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον. ¹⁷ ἢ καὶ ῥομφαίαν ἐὰν ¹⁷
ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἰπῶ Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς, καὶ
ἐξαρθῶ ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ¹⁸ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ ¹⁸
αὐτῆς, ἢ ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ μὴ ῥύσσονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' ἢ
αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. ¹⁹ ἢ καὶ θάνατον ἐπαποστελλῶ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, ¹⁹
καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτήν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς
ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²⁰ καὶ Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἢ ἐγώ, ²⁰
λέγει κύριος, ἐὰν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιο-
σύνῃ αὐτῶν ῥύσσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ²¹ τὰδε λέγει κύριος Ἐὰν δὲ καὶ ²¹
τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηράς, ῥομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία
πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστελλῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐ-
τῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²² καὶ ἰδοὺ ὑπολειμμένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασεσω- ²²
σμένοι αὐτῆς, οἱ ἐξαγούσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ ἐκπορεύονται
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὥσεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ
μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, πάντα τὰ κακὰ
ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν, ²³ καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὥσεσθε τὰς ὁδοὺς ²³
αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπαγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίηκα
πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ λέγει κύριος.

XV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν ²
γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄν-
των ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ; ³ εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι ³
εἰς ἐργασίαν; εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν
σκεῦος; ⁴ πᾶρεξ ὁ πυρὶ δέδωται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν ⁴
ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ, καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος· μὴ χρησίμιμον ἔσται εἰς
ἐργασίαν; ⁵ οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὀλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν; μὴ ὅτι ⁵
ἐὰν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλίσκη εἰς τέλος, εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐργασίαν. ⁶ διὰ τοῦτο ⁶
εἰπόν Τὰδε λέγει κύριος Ὅν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις
τοῦ δρυμοῦ ὁ δέδωκα αὐτὸ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν, οὕτως δέδωκα τοὺς κατοι-
κοῦντας Ἱερουσαλὴμ. ⁷ καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς· ἐκ τοῦ πυρὸς ⁷
ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ ἐπιγινώσκονται ὅτι ἐγώ κύριος
ἐν τῷ στηρίσαι με τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. ⁸ καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ⁸
ἀφανισμόν ἄνδ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει κύριος.

13. απ αυτης στηριγμα ... εξαρω απ αυτης 14. εμμεσω ... ουτοι
εν τη ... **αδωναϊ κυριος 15. εαν δε και ... επαγαγω ... και ουκ εσται ο
16. εμμεσω ... υιοι και θυγατ. αυτων 17. η και εαν ρομφ. επαγαγω ...
εξαρω εξ αυτης ... κτηνη 18. εμμεσω αυτης ωσιν ... ρυσωνται υι. η θυγ.
19. θαν. επαγω επι ... εξολεθρευσαι 20. εμμεσω αυτης ωσιν ... υπολει-
φθωσιν αυτοις, αυτοι 21. αδωναϊ κυριος ... επαποστελω ... εξολεθρευσαι
22. υπολειμμενοι ... οι ανασεσωσμ. εξ αυτης ουτοι εξαξουσιν υιους ...
ιδου αυτοι XV. 2. om Και συ 3. λημψονται bis ... επ αυτου 4. *πα-
ρεξ πυρι ... καθαρσιν αυτης 5. εργασιαν· διοτι εαν και μη ... τελος, μη
εσται επι ες 6. αδωναϊ κυριος ... τω πυρι ... κατοικ. εν ιερουσ. 7. στη-
ριμα pro δωση

XVI.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, διαμάρτυραι
3 τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰς ἀνομίας αὐτῆς, ³ καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος τῇ Ἱερου-
4 σαλὴμ Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς Χαναάν, ὁ πατὴρ σου Ἀμορ-
5 ραῖος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. ⁴ καὶ ἡ γένεσίς σου· ἐν ἡ ἡμέρᾳ ἐτέχθης
οὐκ ἔδωκας τοὺς μαστοὺς σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλουσθῆς οὐδὲ ἀλλ' ἡλίσθης,
6 καὶ ἐν σπαργανοῖς οὐκ ἐσπαργανώθης, ⁵ οὐδὲ ἐφέλιστο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ
σοὶ τοῦ ποιῆσαι σοὶ ἐν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοὶ· καὶ ἀπερ-
7 ῥίφης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σχολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν ἡμέρᾳ ἣ
8 ἐτέχθης. ⁶ καὶ διῆλθον ἐπὶ σέ καὶ ἶδον σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματί σου,
9 καὶ εἶπά σοι Ἐκ τοῦ αἵματός σου ζώῃ, ⁷ πληθύνου, καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ
ἀγροῦ δέδωκά σε· καὶ ἐπληθύνθης καὶ ἐμεγαλύνθης, καὶ εἰσῆλθεις εἰς πόλεις
10 πόλεων. οἱ μαστοὶ σου ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρῆξ σου ἀνέτειλε, σὺ δὲ ἦσθα
11 γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα. ⁸ καὶ διῆλθον διὰ σοῦ καὶ ἶδον σε, καὶ ἰδοὺ καιρ-
12 οὺς σου καὶ καιρὸς καταλυόντων, καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σέ
καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου, καὶ ὤμοσά σοι καὶ εἰσῆλθον ἐν διαθήκῃ
13 μετὰ σοῦ, λέγει κύριος, καὶ ἐγένου μοι. ⁹ καὶ ἔλουσά σε ἐν ὕδατι, καὶ ἀπέ-
14 πλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔχρισά σε ἐν ἔλαιῳ· ¹⁰ καὶ ἐνέδυσά σε
ποικίλᾳ καὶ ὑπέδυσά σε ὑάκινθον, καὶ ἔζωσά σε βύσσῳ καὶ περιέβαλον σε
11 τριχάπτῳ· ¹¹ καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ, καὶ περιέβηκα ψέλια περὶ τὰς χεῖράς
12 σου καὶ κάδεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου· ¹² καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυ-
κτῆρά σου καὶ τροχίσκους ἐπὶ τὰ ὠτά σου καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ
13 τὴν κεφαλὴν σου· ¹³ καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἄργυρῳ, καὶ τὰ περιβόλαιά
σου βύσσινά καὶ τρίχαπτα καὶ ποικίλα· σμιῖδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφα-
14 γες, καὶ ἐγένου καλὴ σφόδρα. ¹⁴ καὶ ἐξῆλθές σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν
τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένοι ἦν ἐν εὐπρεπεῖᾳ ἐν τῇ ὥραιότητι ἣ
15 ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει κύριος. ¹⁵ κατεπεποιθεις ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευ-
σας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον.
16 ¹⁶ καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἶδωλα ῥαπτὰ καὶ
17 ἐξεπόρνευσας ἐπ' αὐτά, καὶ οὐ μὴ εἰσέλθης οὐδὲ μὴ γένηται. ¹⁷ καὶ ἔλαβες
τὰ σκεύη τῆς καυχῆσεώς σου ἐκ τοῦ χρυσοῦ μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου
18 ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἄρσενικας καὶ ἐξεπόρνευσας
19 ἐν αὐταῖς, ¹⁸ καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐ-
τάς, καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔβηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν,
20 ¹⁹ καὶ τοὺς ἄρτους μου οὓς ἔδωκά σοι, σμιῖδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώ-
μισά σε, καὶ ἔβηκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. καὶ ἐγέ-
21 νετο, λέγει κύριος, ²⁰ καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου ἃς
22 ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας αὐτοὺς εἰς ἀνάλωσιν· ὥς μικρὰ ἐξεπόρνευσας, ²¹ καὶ
22 ἐσφαξας τὰ τέκνα σου καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαι σε αὐτὰ αὐ-
23 τοῖς. ²² τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, καὶ οὐκ ἐμνήστῃς τῆς νηπιό-
τητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, πεφυρμένη ἐν τῷ αἵματί σου

XVI. 4. εδῃσαν ... ελουσθης του χριστου μου ... και σπαργανοις 5. ου φεισεται ... εν η ημερα ετεχθης 6. σου η ζωη σου 7. και πληθυνου ... ανορθωθησαν ... ανετειλεν· και ησθα 8. καιρ. σου ως καιρος ... *· αδω-
ναϊ κυριος 10. υπεδῃσα 12. ενωτιον επι τον 13. εκοσμ. κοσμω χρυσω
και αργυρω ... σφοδρα 14. εθνεσ. επι τω ... *· αδωναϊ κυριος
15. και κατεπεποιθεις επι τω ... in fine add ο ουκ εσται 16. ουδ ου μη
γενηται 17. σου και εκ του 18. περιεβ. αυτα 19. x. εγεν. μετα ταυτα
20. om και ab initio ... om ας εγεννησας ... εθυσ. αυτα αυτοις 21. εδω-
κες ... σε εν αυτοις 22. πορν. σου και τα βδελυγματα σου ... εμνηστῃ
(sic) τας ημερας της ... και πεφυρμενη

ἔζησας. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας σου, λέγει κύριος, ²⁴ καὶ ὥκο- 23 24
δομήσας σεαυτὴ οἰκημα πορνικόν, καὶ ἐποίησας σεαυτὴ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλα-
τείᾳ, ²⁵ καὶ ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ὥκοδόμησας τὰ πορνείᾳ σου καὶ ἐλυμήνω 25
τὸ κάλλος σου, καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπλήθυνας τὴν
πορνείαν σου, ²⁶ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς ὁμορροῦντάς 26
σοι τοὺς μεγαλοσάρκους, καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ παροργίσαι με. ²⁷ ἐὰν 27
δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξάρω τὰ νόμīmα σου καὶ παραδώσω
εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγατέρας ἁλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς
ὁδοῦ σου ἢς ἡσέβησας. ²⁸ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ἀσσοῦρ, καὶ 28
οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπύπλω. ²⁹ καὶ ἐπλήθυ- 29
νας τὰς διασθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης.
³⁰ τί διαβῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί σε πάντα ταῦτα 30
ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς ἐν ταῖς θυγατράσι σου.
³¹ τὸ πορνεῖον ὥκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βᾶσιν σου ἐποίησας 31
ἐν πάσῃ πλατείᾳ. καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα, ³² ἡ γυνὴ ἡ 32
μοιχωμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα, ³³ πᾶσι 33
τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου μισθώματα· καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα
πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σέ κυκλό-
θεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου. ³⁴ καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυ- 34
ναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσδιδόναι σε
μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα.
³⁵ διὰ τοῦτο πόρνη ἤκουε λόγον κυρίου ³⁶ Τάδε λέγει κύριος Ἄνθ' ὧν ἐξέχεας 35 36
τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου
πρὸς τοὺς ἐραστὰς σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνδυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ
ἐν τοῖς αἵμασι τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς. ³⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπι- 37
συνάγω πάντας τοὺς ἐραστὰς σου ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας οὓς
ἠγάπησας σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις· καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σέ κυκλόθεν καὶ
ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην
σου, ³⁸ καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος, καὶ ζήσω σε ἐν αἵματι θυμοῦ 38
καὶ ζήλου. ³⁹ καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ κατασκάψουσι τὸ πορ- 39
νεῖόν σου καὶ καθελοῦσι τὴν βᾶσιν σου, καὶ ἐκδύσουσί σε τὰ ἱμάτιά σου καὶ
λήψονται τὰ σκεύη τῆς καυχησεώς σου, καὶ ἀφήσουσί σε γυμνὴν καὶ ἀσχη-
μονοῦσαν. ⁴⁰ καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σέ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις, καὶ 40
κατασφάξουσιν σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν, ⁴¹ καὶ ἐμπρήσουσι τοὺς οἴκους σου 41
πυρὶ, καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν· καὶ ἀπο-
στέψω σε ἐκ πορνείας, καὶ μισθώματα οὐ μὴ δώσω οὐκέτι. ⁴² καὶ ἐπαφήσω 42
τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆλός μου ἐκ σοῦ· καὶ ἀναπαύσο-
μαι, καὶ οὐ μὴ μεριμνήσω οὐκέτι. ⁴³ ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιότητός 43
σου, καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ τὰς ὁδοὺς σου εἰς κεφαλὴν

23. ουαι ουαι σοι λεγει κυριος 25. επ αρχην πασων εξοδων ... τα
πορνια σου ... ηγαγες 26. ομοροουντας 27. επι σε, εξερω ... παραδωσω
σε ... οδου σου εξεπορνευσας 28. και ησεβησας επι ... θυγατερας σου
... ενεπλησθης, εξεπ. ... ενεμπιπλω 29. την διασθηκην σ. πρ. γ. χαναναιων
και χαλδαιων κ. ουδ εν 30. om παντα ταυτα ... πορνης' εξεπ. τρ. επι
ταις 31. και το πορνιον ωκ. επι πασης αρχης οδου, την 32. ως γυνη
μοιχωμενη 33. εκπορνεουσιν ... transilit a μισθωματα ad μισθωματα
34. εγενετο σοι εξεστραμμενον ... προδιδοναι ... εξεστραμμενα 36. αδωναϊ
κυριος ... και επι παντα 37. επι σε συναγω 38. μοιχαλιδος και εχχεου-
σης αιμα, και θησομαι σε εν τω αιματι σου, και δωσω σε εις αιμα θυμου
κ. ζηλους 39. κατασκαψουσιν (sic) ... πορνιον ... τον ηματισμον σου ...
λημψονται 41. εν πυρι ... απο της πορν. σου ... ου μη δως 43. την
ημεραν της νηπιωτ. σου ... ed. rom. τουτοις. και ... και εγω ιδου

σου δέδωκα, λέγει κύριος· καὶ οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς
 44 ἀνομίαις σου. ⁴⁴ ταῦτα ἐστὶ πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγον-
 45 τες Καθὼς ἡ μήτηρ, ⁴⁵ καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρὸς σου· σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη
 τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ
 46 ἀπωσάμεναι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετ-
 46 ταία, καὶ ὁ πατὴρ Ἀμορραῖος. ⁴⁶ ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμαρεία,
 αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελφὴ
 σου ἡ νεωτέρα σου ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες
 47 αὐτῆς. ⁴⁷ καὶ οὐδ' ὥς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύσης, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνο-
 μίας αὐτῶν ἐποίησας· παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτάς ἐν πάσαις ταῖς
 48 ὁδοῖς σου. ⁴⁸ ὣς ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκε Σόδομα αὕτη καὶ αἱ θυγα-
 49 τέρες αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. ⁴⁹ πλην τοῦτο τὸ
 ἀνόμημα Σοδόμων τῆς ἀδελφῆς σου, ὑπερφηανία· ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ
 ἐν εὐτηρίᾳ ἐσπατάλων αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ
 καὶ ταῖς θυγατέραςιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ ἀντελαμβά-
 50 νοντο, ⁵⁰ καὶ ἐμεγαλύνοντο καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐξήρα
 51 αὐτάς καθὼς ἴδον. ⁵¹ καὶ Σαμαρεία κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ
 ἤμαρτε, καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας τὰς
 52 ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐποίησας. ⁵² καὶ σὺ κόμισαι
 βάσανόν σου ἐν ἧ ὀφθαλμοὺς τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου αἷς ἠνό-
 53 μησας ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας αὐτάς ὑπὲρ σεαυτὴν· καὶ σὺ αἰσχύνῃτι
 53 καὶ λάβε τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαίῳ σοὶ σε τὰς ἀδελφάς σου. ⁵³ καὶ ἀπο-
 στρέψω τὰς ἀποστροφάς αὐτῶν τὴν ἀποστροφὴν Σοδόμων καὶ τῶν θυγατέ-
 54 ρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφὴν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων
 54 αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφὴν σοῦ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁵⁴ ὅπως κομίση
 τὴν βάσανόν σου καὶ ἀτιμωθῇ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ παροργίσει
 55 με. ⁵⁵ καὶ ἡ ἀδελφὴ σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθί-
 56 σονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς· καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκαταστα-
 56 θήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε. ⁵⁶ καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφὴ σου εἰς
 57 ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερφηανίας σου, ⁵⁷ πρὸ τοῦ ἀπο-
 καλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων Συρίας καὶ
 πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἄλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ,
 58 ⁵⁸ τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκοίμισαι αὐτάς, λέγει κύριος.
 59 ⁵⁹ τάδε λέγει κύριος Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας ὡς ἠτίμωσας ταῦτα
 60 τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου. ⁶⁰ καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου
 τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω σοὶ διαθήκην αἰώ-
 61 νιον. ⁶¹ καὶ μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου, καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε
 τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέροις σου, καὶ δώσω
 62 αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου. ⁶² καὶ ἀναστήσω ἐγὼ
 63 τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁶³ ὅπως μνησθῇς
 καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ἦ σοι ἔτι ἀνοίξαι τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτι-
 μίας σου, ἐν τῷ ἐξιδάσκεισθαι με σοὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας, λέγει κύριος.

43. την ασεβ. σου 45. om σου prius ... και αι αδελφαι σου τ. αδ. αι ... ed. rom. η μητ. ημων ... ο πατ. υμων αμορρ. 47. ed. rom. εποη-
 σας cum παρα μικρον conjg. ... post αυτας add παρα πικρον 48. σοδομα
 η αδελφη σου αυτη ... ον τροπ. πεποησας 49. εν ευτην. οινου ... αντε-
 λαβοντο 50. ανομα ... om ιδον 51. τας αμαρτιας σ. υπ. αυτας 52. διε-
 φθειρας 53. εμμεσω 54. εν τω σε παροργ. με 55. post ησαν απ αρχης
 add και σαμαρεια και αι θυγατερες αυτης αποκατασταθιςονται καθως ησαν
 απ αρχης 58. εν ταις ασεβιαις σου και ταις ανομιας σου συ κεκοσμησαι
 αυτας 59. αδωναι κυριος ... ποιησω σοι ... ητιμωσας 61. ατιμασθησῃ
 ... διαθηκ. μου 62. om εγω 63. om σου prius ... om της ... και εν τω

XVII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, διηγήσαι διή- 2
γῃμα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, ³ καὶ ἔρεις Τάδε 3
λέγει κύριος Ἄετός ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης
ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν Λίβανον, καὶ ἔλαβε τὰ ἐπιλεκτά
τῆς κέδρου, ⁴ τὰ ἄκρα τῆς ἀπαλότῃτος ἀπέκνισε, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν 4
Χαναάν, εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔβητο αὐτά. ⁵ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρ- 5
ματος τῆς γῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδῖον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῶ, ἐπι-
βλεπόμενον ἔταξεν αὐτό. ⁶ καὶ ἀνέτειλε καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν 6
καὶ μικράν, τοῦ ἐπιφαινεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό, καὶ ῥίξαι
αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυ-
γας καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδενδράδα αὐτῆς. ⁷ καὶ ἐγένετο ἀετὸς ἕτερος μέγας 7
μεγαλοπτέρυγος πολὺς ὄνυξι, καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπετληγμένη πρὸς
αὐτόν, καὶ ῥίξαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν
αὐτῷ καὶ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βόλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς. ⁸ εἰς πεδῖον κα- 8
λὸν ἐφ' ὕδατι πολλῶ αὕτη παιίνεται τοῦ ποιεῖν βλαστοὺς καὶ φέρειν καρπόν,
τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. ⁹ διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Εἰ κα- 9
τευθύνει, οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἀπαλότῃτος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπνίσεται, καὶ
ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ
οὐδὲ ἐν λαῶ πολλῶ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς; ¹⁰ καὶ ἰδοὺ παι- 10
νεται· μὴ κατευθύνει; οὐχὶ ἅμα τῷ ἄψεσθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξη-
ρανθήσεται; σὺν τῷ βόλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος 11
κυρίου πρὸς με λέγων ¹² Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παρα- 12
πικραίνοντα Οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα; εἰπὸν Ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ λήψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας
αὐτῆς καὶ ἄξῃ αὐτοὺς πρὸς αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ¹³ καὶ λήψεται ἐκ τοῦ σπέρ- 13
ματος τῆς βασιλείας, καὶ διαδῆσεται πρὸς αὐτὸν διαδῆκην καὶ εἰσάξει αὐτόν
ἐν ἄρῃ, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται, ¹⁴ τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλείαν 14
ἀσθενῆ τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι, τοῦ φυλάσσειν τὴν διαδῆκην αὐτοῦ καὶ
ἰστάνειν αὐτήν. ¹⁵ καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους 15
ἐαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἔππους καὶ λαὸν πολύν. εἰ κατευθύνει;
εἰ διασωθήσεται ὁ ποιὼν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαδῆκην εἰ διασωθήσε-
ται; ¹⁶ ὣς ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν μὴ ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτόν, 16
ὃς ἡτίμωσε τὴν ἀράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαδῆκην μου, μετ' αὐτοῦ ἐν
μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσῃ. ¹⁷ καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ὄχλῳ 17
πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραὼ πόλεμον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ
βελοστάσεων τοῦ ἐξῆραι ψυχάς. ¹⁸ καὶ ἡτίμωσεν ὀρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι 18
διαδῆκην, καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ,
μὴ σωθήσεται. ¹⁹ διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Ὡς ἐγώ ἐὰν μὴ τὴν 19
ὀρκωμοσίαν μου ἣν ἡτίμωσε, καὶ τὴν διαδῆκην μου ἣν παρέβη, καὶ δώσω αὐτὴν

XVII. 3. Ο αετός ... τη εκστασει ... τα εκλεκτα 4. εις γην χαλδαιων
6. ευθηνουσαν κ. μικρ. τω μεγεθει τω επιφαινισθαι αυτη τα κ. α. επ αυ-
την ... αι ριζαι ... εις αμπελον μεγαλην 7. αι ριζαι ... αυτης και εξαπε-
στειλεν αυτην ... βωλω 8. του ποιησαι καρπον ν. ενεγκαι βλαστον 9. κα-
τευθυνθησεται 10. αφασθαι ... ξηρανθησ. ξηρασια ... βωλω ... οτι ξη-
ρανθησεται sec. 12. οικον ισραηλ ... τι εστιν ταυτα· α ειπον ... εις ιερο-
σαλημ λημψεται ... οτι και τ. αρχ. αυτης ... αξει ... προς αυτον 13.
λημψεται ... τους ηγουμενους ... λημψεται 14. αυτου του ιστανειν 15.
σωθησεται in fine 16. δια τουτο ζω ... εν τω τοπω ω ο ... εμμεσω
17. βελοστασας 18. οτι ητιμωσεν ... δεδωκεν 19. την διαδηκ. μου την
παρεβη και την ορκωμ. μ. ην ητιμωσεν κ. δωσω αυτα

20 εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁰ καὶ ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυον, καὶ ἀλώσεται
 21 ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. ²¹ ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται,
 καὶ τοὺς καταλοίπους εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
 22 ἐγὼ κύριος λελάληκα. ²² διότι τάδε λέγει κύριος Καὶ λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν
 ἐκλεκτῶν τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνίῶ καὶ καταφυτεύσω
 23 ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν, ²³ καὶ κρεμάσω αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ Ἰσραὴλ καὶ
 καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον
 μεγάλην· καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν ὄρειον, καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ
 24 τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἀναπαύσεται. τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται, ²⁴ καὶ
 γνῶσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον
 ὑψηλὸν καὶ ὑψὼν ξύλον ταπεινόν, καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ ἀναθάλλων
 ξύλον ξηρόν. ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.

XVIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, τί ὑμῶν ἡ
 παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα,
 3 καὶ οἱ δδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν; ³ ὣς ἐγὼ, λέγει κύριος, ἐὰν γένηται
 4 ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραὴλ. ⁴ ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί
 εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί εἰ-
 5 σιν· ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθάνειται. ⁵ ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται
 6 δίκαιος, ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ⁶ ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνδυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ
 τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ, καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφένδρῳ
 7 οὐσαν οὐ προσεγγιεῖ, ⁷ καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν
 ὀφειλontos ἀποδώσει καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἄρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πει-
 8 νῶντι δώσει καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ, ⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώ-
 σει καὶ πλεονασμὸν οὐ λήψεται, καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
 κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
 9 ⁹ καὶ τοῖς προστάγμασί μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφύλακται
 10 τοῦ ποιῆσαι αὐτά· δίκαιος οὗτός ἐστι, ζωῇ ζήσεται, λέγει κύριος. ¹⁰ καὶ ἐὰν
 11 γεννήσῃ υἱὸν λοιμόν, ἐκχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, ¹¹ ἐν τῇ ὁδῷ
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγε,
 12 καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανε, ¹² καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κα-
 τεδυνάστευσε, καὶ ἄρπαγμα ἤρπασε καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς
 13 τὰ εἰδωλα ἔβητο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν πεποίθηκε, ¹³ μετὰ τόκου
 ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωῇ οὐ ζήσεται, πάσας τὰς ἀνομίας
 ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ θανατωθήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.
 14 ¹⁴ ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱόν, καὶ ἔδῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅς
 15 ἐποίησε, καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιήσῃ κατ' αὐτάς, ¹⁵ ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέ-
 βρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔβητο εἰς τὰ ἐνδυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ,

20. το δικτ. μου ... in fine add και αξω αυτον εις βαβυλωνα· και διακριθησομαι μετ αυτου εκει· την αδικιαν αυτου ην ηδικησεν εν εμοι·
 21. ab initio add και πασας φυγαδειας αυτου ... εν παση τη 22. δια τουτου ειπον Ταδε ... λημψομαι ... επιλεκτων ... om εκ ... καρδ. αυτων· και δωσω απο κεφαλης παραφυαδων αυτης· καρδιας αυτων αποκν. 23. του ισραηλ ... αυτου παν θηριον και τα πετεινα αυτου ... και τα κλημ. 24. τα ξυλα του αγρου ... και ο υψων XVIII. 2. αυτη επι της γης εν 3. αδωναϊ κυριος ... η αμαρτ. αποθανειται· και του φαγοντος τον ομφακα αιμωδιασουσιν οι οδοντες αυτου 5. om ος 6. επαρη επι τα 7. ανδρα προ αρτον ... περιβαλει ιματιον 8. λημψεται 9. om ουτος ... αδωναϊ κυριος 10. εαν δε γεννησης 12. ιδωλα 13. θανατω αποθανειται 14. γεννησης 15. op. ουκ εφαγεν

καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἔμίανε, ¹⁶ καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυ-
νάστευσε, καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύρασε καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἤρπασε, τὸν ἄρ-
τον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκε καὶ γυνὸν περιέβαλεν, ¹⁷ καὶ ἀπὸ ἀδικίας ἀπέ-
στρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην
ἐποίησε καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσκει ἐν ἀδικίαις
πατὴρ αὐτοῦ, ζωὴ ζήσεται. ¹⁸ ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλίψει θλίψῃ καὶ ἄρ-
πάσῃ ἄρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀποθάνειται
ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ἐρεῖτε τί ὅτι οὐκ ἔλαβε τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ
πατρός; ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος πεποίηκε· πάντα τὰ νόμιμά μου
συνετήρησε καὶ ἐποίησεν αὐτὰ, ζωὴ ζήσεται. ²⁰ ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα
ἀποθάνειται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρός, οὐδὲ ὁ πα-
τὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ· δικαιοσύνη δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ
ἀνομία ἀνόμῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. ²¹ καὶ ὁ ἀνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν
τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, καὶ φυλάξῃται πᾶσας τὰς ἐντολάς μου
καὶ ποιήσῃ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος, ζωὴ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²² πάντα
τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐ μνησθήσονται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐ-
τοῦ ἡ ἐποίησε ζήσεται. ²³ μὴ θελήσῃ θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει
κύριος, ὥς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν;
²⁴ ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι ἀδι-
κίαν κατὰ πᾶσας τὰς ἀνομίας αἷς ἐποίησεν ὁ ἀνομος, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι
αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ὧ παρέ-
πεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἤμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθάνειται. ²⁵ καὶ
εἶπατε Οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δὴ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ· μὴ
ἡ ὁδὸς μου οὐ κατευθύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν κατευθύνει; ²⁶ ἐν τῷ ἀποστρέ-
ψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παραπτόμα, καὶ ἀπο-
θάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ὧ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθάνειται. ²⁷ καὶ ἐν τῷ
ἀποστρέψαι ἀνόμον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησε καὶ ποιήσῃ κρίμα
καὶ δικαιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε, ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πα-
σῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, ζωὴ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²⁹ καὶ ἐ-
γὼ σὺν ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου. μὴ ἡ ὁδὸς μου οὐ
κατορθοῖ, οἶκος Ἰσραὴλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ; ³⁰ ἕκαστον κατὰ
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος· ἐπιστρέφῃτε καὶ
ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κό-
λασιν ἀδικίας. ³¹ ἀπορρίψατε ἀφ' ἐαυτῶν πᾶσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν αἷς ἦσε-
βήσατε εἰς ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν·
καὶ ἵνα τί ἀποθνήσχετε, οἶκος Ἰσραὴλ; ³² διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ
ἀποθνήσκοντος, λέγει κύριος.

18. αυτου εν θλιψη (sic) θλιψη 19. om Τι ... ελαβεν αδικιαν υιος πατρος
αυτου ... ελεος εποιησεν 20. αυτη αποθανειται ... υιους (sic) pro ο δε
υιος ... λημψεται ... τ. πατρ. αυτου· ουδε πατηρ λημψεται τ. α. τ. υ.
... δικ. δικαιου ... ανομου 21. εαν δε αποστραφη ανομος απο πασων
... φυλαξη ... και ποιηση τα δικαιωματα μου ζωη 22. πασαι αι αδικιαι
ας εποιησεν ου μη μνησθωσιν· αλλ εν τη δ. α. η επ. εν αυτη ζησεται
23. οτι ου βουλομαι τον θανατον του ανομου λ. κυριος κυριος ... οδου αυ-
του της 24. δικ. απο της ... και ποιηση 25. ου κατορθοι η ... πας οικος
... ed. rom. κατευθυνη sec. loco ... υμων ου κατευθ. 26. om τον ... ποιηση
27. και ποιηση χρ. 28. ab initio add και ιδεν ... εκ πασων των 29. om
του 30. δια τουτο εκαστον ... υμεις ... λεγει αδωναι κυριος 31. απο
εαυτων ... ασεβειας, v. 30. ασεβιων ... εποιησατε pro ησεβ. εις εμε ...
post καινον add και ποιησεται πσας τας εντολας μου ... in f. add λεγει
κυριος 32. αδωναι κυριος et add και επιστρεψαται και ζησεται

XIX.

2 Καὶ σὺ λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἰσραήλ, ² καὶ ἔρεῖς Τί ἡ μήτηρ σου σκύμνος, ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη, ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνε ³ σκύμνους αὐτῆς; ³ καὶ ἀπεπῆδησεν εἰς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο, ⁴ καὶ ἔμαθε τοῦ ἀρπάζειν ἀρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγε. ⁴ καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔσθη, ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ ⁵ εἰς γῆν Αἰγύπτου. ⁵ καὶ εἶδεν ὅτι ἀπώσται ἀπ' αὐτῆς, ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις ⁶ αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν. ⁶ καὶ ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο, καὶ ἔμαθεν ἀρπάζειν ἀρπά- ⁷ γματα, ἀνθρώπους ἔφαγε, ⁷ καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐξηρῆμωσε, καὶ ἠφάνισε γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς ⁸ ὠρυμματος αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔσθη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν, καὶ ⁹ ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐτῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη. ⁹ καὶ ἔδεντο αὐτὸν ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρα, ἦλθε πρὸς βασιλεῖα Βαβυλῶνος, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὅρη τοῦ ¹⁰ Ἰσραήλ. ¹⁰ ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος καὶ ὡς ἄνθος ἐν ῥοᾷ ἐν ὕδατι πεφυτευ- ¹¹ μένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ. ¹¹ καὶ ἐγένετο αὕτη ῥάβδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσῳ στελεχῶν. καὶ εἶδε τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς, ¹² ¹² καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐβρίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανε τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς· ἐξεδικήθησαν καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς, πῦρ ¹³ ἀνήλωσεν αὐτήν. ¹³ καὶ νῦν πεφύτευκαν αὐτήν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ. ¹⁴ ¹⁴ καὶ ἐξῆλθε πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος· φυλὴ εἰς παραβολὴν θρόνου ἐστὶ, καὶ ἔσται εἰς θρῆνον.

XX.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐβδόμῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἡλθον ² ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον, καὶ ἐκά- ² ³ θισαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ³ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἀλάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε· ζῶ ἐγὼ εἰ ἀπο- ⁴ κριθῆσομαι ὑμῖν, λέγει κύριος, ⁴ εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσεις. νῦν ἀνθρώπου, ⁵ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς, ⁵ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐγνωρί- ⁶ σθην τῷ σπέρματι οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ⁶ ἀντελαβόμην τῇ χειρὶ μου αὐτῶν λέγων Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμην τῇ χειρὶ μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσιν γάλα καὶ μέλι, κη- ⁷ ⁷ ρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. ⁷ καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Ἐκαστος βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορρίψάτω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύπτου μὴ

XIX. 1. Καὶ συ υἱε ἀνθρώπου 2. ἐγενήθη, καὶ ἐν 3. ἀπεδημησεν 4. συνελήφθη 5. ἰδεν ὅτι ἀποσπᾶται ... καὶ ἀπώλετο 7. ἐνεμετο ἐν τῷ ... ἐξηρῆμωσεν ... ὠρυμματος 8. ἀπο χωρῶν ... τὰ δίκτυα ... καὶ συνε-
λημφθη 9. ἐν κημῷ· καὶ ἠνεγκαν αὐτὸν ἐν γ. πρὸς ... εἰσῆγαγον 10. ἀμπελὸς· ὡς 11. ἐγενοντο αὕτη ραβδ. ἰσχύος ... ἐν τῷ μεγέθει ... στε-
λεχεων ... ἰδεν 12. ἐριφῃ ... ἀνεμος καύσων ... ἐξεδικήθη 13. ἐφυτευσαν
14. ἰσχυος αὐτῆς XX. 1. ἐβδόμῳ ἐν τῷ πεμπτῷ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μην-
νος ... τοῦ οἴκου 3. om Εἰ ... ἀδωναΐ κυρίου 5. κυριος ο θεος ... τοῦ
οἴκου ... ἐν γῇ αἰγυπτου 6. αὐτοὺς εἰς γῆν αἰγυπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὠμοσα
7. τὰ βδελύγματα ... ἀπορρίψατω

μαίνεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁸ καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἤθελον 8
 λησαν εἰσακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέβριψαν
 καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπον. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν
 θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντελέσαι ὀργὴν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς
 Αἰγύπτου. ⁹ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐν ὧν 9
 πίων τῶν ἐθνῶν ὧν αὐτοὶ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐ-
 τοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ¹⁰ καὶ ἤγαγον 10
 αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, ¹¹ καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ 11
 δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται
 ἐν αὐτοῖς. ¹² καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀνά 12
 μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνά μέσον αὐτῶν, τοῦ γινῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ
 ἁγιάζων αὐτούς. ¹³ καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν 13
 τοῖς προστάγμασί μου πορεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά
 μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ
 σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφῶδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν θυμὸν μου ἐπ'
 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξανάλωσαι αὐτούς. ¹⁴ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά 14
 μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ'
 ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ 15
 τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν
 ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁶ ἀνδ' ὧν 16
 δικαίωμά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν
 ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων
 καρδίας αὐτῶν ἐπορεύοντο. ¹⁷ καὶ ἐφέεσθαι ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ 17
 ἐξαλειψαὶ αὐτούς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ¹⁸ καὶ 18
 εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων
 ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσετε, καὶ ἐν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναναμισγεσθε καὶ μὴ μιaineσθε. ¹⁹ ἐγὼ κύριος ὁ 19
 θεὸς ὑμῶν, ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυ-
 λάσσετε καὶ ποιεῖτε αὐτά, ²⁰ καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε, καὶ ἔστω εἰς 20
 σημεῖον ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
 ὑμῶν. ²¹ καὶ παρεπύκρναν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐν τοῖς προστάγμασί 21
 μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφύλαξαντο τοῦ ποιεῖν
 αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβε-
 βήλουν· καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ
 συντελέσαι τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς. ²² καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ 22
 παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
 μοὺς αὐτῶν. ²³ ἐξῆρα τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ διασκορ- 23
 πῆσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, διασπεῖραι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις, ²⁴ ἀνδ' ὧν 24
 τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προστάγματά μου ἀπώσαντο, καὶ
 τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐ-
 τῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ 25
 καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς. ²⁶ καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς 26

8. εγκατελειπον ... ειπον ... την οργην μου ... γης pro της 40. κ. εξηγαγον αυτους εκ γης αιγυπτου και ηγαγον α. εις 43. post πορευεσθε add και τα δικαιωματα μου φυλασσετε του ποιειν αυτα· α ποιησει αυτα ανθρωπος και ζησεται εν αυτοις· και παρεπικραναν με ο οικος ισραηλ εν τη ερημω εν τοις προσταγμασιν μου et om και ante ουκ 14. και ουκ εποιησα ... καθ' οφθαλμους 16. των καρδιων 18. συναναμιγνυσθαι (praece- dunt -εσθαι, -σεσθαι, sequitur -νεσθαι) 20. και ανα μεσον υμων του γινωσκ. υμας οτι 21. ed. rom. με, και ... και εν τοις ... post ποιησει add αυτα ... om εν τη ερημω usque επ αυτους 22. κ. ουκ εποιησα ... εθν. ων εξη- γαγον 23. και εξηρα ... και του διασκορπισαι pro διασπειραι

δόγμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαι με πᾶν διανοίγον μήτραν ὅπως ἀφανίσω
 27 αὐτούς. ²⁷ διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, υἱὲ ἀνθρώπου,
 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἐως τούτου παρώργισάν με οἱ πα-
 28 τέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμέ. ²⁸ καὶ
 εἰσέγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἤρα τὴν χεῖρά μου δοῦναι αὐτὴν αὐτοῖς,
 καὶ ἴδον πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ πᾶν ξύλον κατάσκιον καὶ ἔβυσαν ἐκεῖ τοῖς
 29 θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπον-
 30 δὰς αὐτῶν. ²⁹ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς Τί ἐστὶν ἄβαμά ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε
 ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμά ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
 30 ³⁰ διὰ τοῦτο εἰπὼν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἐν ταῖς
 ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαινεσθε καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων
 31 αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε, ³¹ καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν, ἐν
 τοῖς ἀφορισμοῖς οἷς ὑμεῖς μιαινεσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς
 σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ; ἢ ἐγώ, λέ-
 32 γει κύριος, εἰ ἀποκριθῶμαι ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν
 33 τοῦτο. ³² καὶ οὐκ ἔσται ὁ τρόπος ὑμεῖς λέγετε Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς
 αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τοῦ λατρεῦναι ξύλοις καὶ λίθοις. ³³ διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγώ,
 λέγει κύριος, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυ-
 34 μένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς, ³⁴ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέξομαι
 ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν
 35 βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ. ³⁵ καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἐρημον
 τῶν λαῶν, καὶ διακριθῆσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.
 36 ³⁶ ὁν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου,
 37 οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁷ καὶ διαξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ
 38 εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀριζμῷ, ³⁸ καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφε-
 στηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεισίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς τὴν γῆν
 τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος κύριος.
 39 ³⁹ καὶ ὑμεῖς οἶκος Ἰσραὴλ, τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐκαστος τὰ ἐπιτηδεύ-
 ματα αὐτοῦ ἐξάρατε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ὑμεῖς εἰσακούετέ μου, καὶ τὸ ὄνομά
 μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπι-
 40 τηδεύμασιν ὑμῶν, ⁴⁰ διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ,
 λέγει κύριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύουσίν μοι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ εἰς τέλος. καὶ
 ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκεψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς
 41 τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν. ⁴¹ ἐν ὁσμῇ εὐωδίας
 προσδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέχεσθαι
 ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν ἐν αἷς διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν
 42 ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν. ⁴² καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν
 τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἤρα τὴν
 43 χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. ⁴³ καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ
 τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἐμιαίνεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ
 44 κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν. ⁴⁴ καὶ ἐπιγνώσεσθε
 διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαι με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ

26. δομασιν ... in f. add εἰνα γνωσιν οτι ἐγὼ κυριος 27. **αδωναῖ κυριος ... παρεπεσαν 28. εἰς τὴν γῆρα ... του δουναι αυτοις ... ειδαν παν βουνος ... ευωδίας αυτων 29. εἰπα ... εστιν η αββανα ... αββανα 30. κυριος κυριος ο θεος 34. υμων και εν τοις αφ. υιων υμων εν πυρι υμεις μιαινεσθαι 33. αδωναῖ κυριος, εαν μη εν 36. ερημω οτε εξηγαγον αυτους εκ γης αιγυπτου καγω κρινω υ. λ. κυρ. ο θεος 38. αυτων εξαρω αυτους ... εγω κυριος ο θεος 39. ει μη υμ. ειςακ. και 40. λεγει κυρ. κυρ. post ισραηλ pon ... απαρχας priore loco 41. εξαγειν ... και εισδεξομαι ... ου pro εν αις 42. οτι ἐγὼ ... αυτοις pro τοις πα. υμων 43. **και οψεσθαι

βεβηλωθῇ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακάς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν
τὰ διεφθαρμένα, λέγει κύριος. ⁴⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁴⁵
⁴⁶ Ὡς ἄνθρωπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμάν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ ⁴⁶
Δαρὸν καὶ προφῆτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ, ⁴⁷ καὶ ἔρεῖς τῷ δρυμῷ ⁴⁷
Ναγέβ Ἄκουε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν
σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν,
οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὸξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσω-
πον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορῶ. ⁴⁸ καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύ- ⁴⁸
ριος ἐξέκαυσα αὐτό, οὐ σβεσθήσεται. ⁴⁹ καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε κύριε· αὐ- ⁴⁹
τοὶ λέγουσι πρὸς με Οὐχὶ παραβολὴ ἐστὶ λεγομένη αὕτη;

XXI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Διὰ τοῦτο προφῆτευσον, υἱὲ ²
ἄνθρωπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ
ἅγια αὐτῶν, καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἔρεῖς πρὸς τὴν ³
γῆν τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγ-
χειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄνομον καὶ ἄδι-
κον. ⁴ ἄνθ' ὧν ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ⁴
ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σὰρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως
βορῶ, ⁵ καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρί- ⁵
διόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι. ⁶ καὶ σὺ υἱὲ ἄνθρωπου ⁶
καταστένανξον ἐν συντριβῇ ὁσφύος σου, καὶ ἐν ὀδύναις στενάξεις κατ' ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔσται ἐάν εἴπωσι πρὸς σέ Ἐνεκα τίνος σὺ στενάξεις; καὶ ⁷
ἔρεῖς Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ διότι ἔρχεται, καὶ θρασυθήσεται πᾶσα καρδιά, καὶ
πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ
πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρᾶσίᾳ· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος. ⁸ καὶ ἐγέ- ⁸
νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁹ Ὡς ἄνθρωπου, προφῆτευσον καὶ ἔρεῖς ⁹
Τάδε λέγει κύριος Εἰπόν Ῥομφαία Ῥομφαία δέξινου καὶ θυμῶντι, ¹⁰ ὅπως ¹⁰
σφάξης σφάγια, δέξινου ὅπως γένῃ εἰς στίλβωσιν, ἐτοίμη εἰς παράλυσιν·
σφάζει, ἐξουδένει, ἀπόθου πᾶν ξύλον. ¹¹ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐτοίμην τοῦ κρα- ¹¹
τεῖν χεῖρα αὐτοῦ. ἐξηκονθήσῃ ἡ Ῥομφαία, ἐστὶν ἐτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς ¹¹
χεῖρα ἀποκεντοῦτος. ¹² ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον, υἱὲ ἄνθρωπου, ὅτι αὕτη ἐγέ- ¹²
νετο ἐν τῷ λαῷ μου, αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραὴλ παροι- ¹²
κήσουσιν, ἐπὶ Ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου. διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν ¹²
χεῖρά σου, ¹³ ὅτι δειδικαίωται. καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπωσθῇ; οὐκ ἔσται, λέγει ¹³
κύριος κύριος. ¹⁴ καὶ σὺ υἱὲ ἄνθρωπου προφῆτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ ¹⁴
χεῖρα καὶ διπλασίασον Ῥομφαίαν· ἡ τρίτη Ῥομφαία τραυματιῶν ἐστί, Ῥομ- ¹⁴
φαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. καὶ ἐκστήσεις αὐτούς, ¹⁵ ὅπως μὴ θρασυθῇ ἡ ¹⁵
καρδιά, καὶ πληθυνῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην. παραδεδόνται εἰς ¹⁵
σφάγια Ῥομφαίας, εὖ γέγονεν εἰς σφαγὴν, εὖ γέγονεν εἰς στίλβωσιν. ¹⁶ καὶ ¹⁶
διαπορεύου, δέξινου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὗ ἂν τὸ πρόσωπόν σου

44. λέγει αδωναϊ κυριος 46. δαγων pro δαρομ 47. λέγει κυριος ο
θεος ισραηλ ... om εν σοι prius 48. και ου σβεσθησ. ετι XXI. 2. υιε
ανθρ. δια τ. προφ. και στηρ. 3. κυριος ο θεος ... εξολεθρευσω ... αδικ.
κ. ανομ., sed v. 4. om ανθ'ων usque ανομον 4. κολλειου (v. 3. κοιλαιου;
ita etiam v. 4. scriptum videtur) 5. οτι εγω ... αυτου, και ουκ 7. οτι
ερχεται ... ιδου ερχ. και εσται λεγει κυρ. ο θεος 9. **αδωναϊ κυριος
10. απωθου 11. om η ... δοθηναι ... εις χειρας 13. και ετι ει και φ.
απωσθης 14. κροτ. τη χειρι επι ... ed. rom. (non cod. alex.) bis τραυ-
ματειων ... εκστησει 15. οπως θρασυθησεται πασα καρδια ... ed. rom.
πυλην, παραδ. ε. σφ. ρομφαιας. ευ ... πυλην αυτων και παραδοθησονται
16. om και prius

17 ἐξεγείρηται. ¹⁷ καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω
 18 θυμόν μου, ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων
 19 20 ¹⁹ Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς ²⁰ τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν
 βασιλείως Βαβυλῶνος· ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο, καὶ χεῖρ ἐν ἀρχῇ
 ὁδοῦ πόλεως, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ Ῥαββὰδ
 υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ αὐτῆς.
 21 ²¹ διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδόν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν
 δύο ὁδῶν, τοῦ μαντεύσασθαι μαντεῖαν, τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτῇ-
 22 σαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. ²² ἐγένετο τὸ
 μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ,
 ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ
 23 βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις. ²³ καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευό-
 μενος μαντεῖαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμνησκῶν ἀδικίας αὐτοῦ μνη-
 24 σθῆναι. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν
 ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν
 πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἄνθ' ὧν ἀνε-
 25 μνήσατε, ἐν τούτοις ἀλώσεσθε. ²⁵ καὶ σὺ βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραὴλ,
 26 οὗ ἦκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας, ²⁶ τάδε λέγει κύριος Ἀφείλου τὴν
 κίβδαριν καὶ ἐπέδου τὸν στέφανον αὐτῇ, οὗ τοιαύτη ἔσται· ἐταπεινώσας τὸ
 27 ὑψηλόν, καὶ ὑψώσας τὸ ταπεινόν. ²⁷ ἀδικίαν ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι αὐτῇ,
 οὐαὶ αὐτῇ· τοιαύτη ἔσται ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καὶ σθῇ, καὶ παραδώσω αὐτῷ.
 28 ²⁸ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ ἔρεῖς Τάδε λέγει κύριος πρὸς τοὺς
 υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν ὀνειδισμόν αὐτῶν, καὶ ἔρεῖς Ῥομφαία ῥομφαία
 ἐσπασμένη εἰς σφάγια καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβης.
 29 ²⁹ ἐν τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαι σε ψευδεῖ, τοῦ παρα-
 δοῦναι σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, ἦκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδι-
 30 κίας πέρας. ³⁰ ἀπόστρεψε, μὴ καταλύσης ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ γεγέννησαι,
 31 ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε. ³¹ καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ σὲ ὄργην μου, ἐν πυρὶ
 ὀργῆς μου ἐμφυθίσω ἐπὶ σέ, καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων
 32 τεκταινόντων διαφθοράς. ³² ἐν πυρὶ ἔσθῃ κατὰβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν
 μέσῳ τῆς γῆς σου· οὐ μὴ γένηται σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

XXII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰ κρι-
 νεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων· καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς,
 3 ³ καὶ ἔρεῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὁ πόλις ἐκχέουσα αἷματα ἐν μέσῳ
 αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς, καὶ ποιοῦσα ἐνθυμήματα κατ' ἐαυτῆς τοῦ
 4 μαίνεσθαι αὐτὴν ⁴ ἐν τοῖς αἷμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας· παραπέπτωκας, καὶ ἐν
 τοῖς ἐνθυμήμασί σου οἷς ἐποίησας ἐμιαίνου, καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου, καὶ
 ἦγγαγες καιρὸν ἐτών σου. διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὀνειδισμόν τοῖς ἔθνεσι καὶ
 5 εἰς ἐμπαιγμὸν πᾶσαις ταῖς χώραις ⁵ ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ ταῖς μακρὰν
 ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίξεται ἐν σοὶ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστή καὶ πολλή

17. τον θυμον μου εν σοι ... ελαλησα 20. εξελ. αρχαι δυο και χειρα
 ετοιμασουσιν επ αρχης οδου πολεως· επ αρχ. ... ραββ. και επι υιων ...
 εμμεσω 24. ραβδια ... ed. R. κατασκοπησ. 22. και του διαν. 23. αδι-
 κιας αυτων 24. κυρ. κυριος ο θεος ... ασεβιας, sed antea -βειας ...
 αλωθησεσθαι 26. κυρ. κυριος ο θεος ... **αυτη ("om videtur) τον στε-
 φανον ... το ταπειν. υψωσας 27. αδικιαν tertium om ... ου προ ουαι
 αυτη ... παραδ. αυτην 28. κυριος ο θεος ... ετοιμαζου εσπασμενη σφα-
 για ... ανομων ων ηκει 31. εκχεω επι σοι ... διαφθοραν 32. εμμεσω
 XXII. 2. ου προ ει 3. κυρ. κυρ. ο θεος ... εμμεσω ... κατ αυτης 4. εις
 ονιδος 5. εμπεξονται

ἐν ταῖς ἀνομίαις. ⁶ ἰδοὺ οἱ ἀφηγοῦμενοι οἴκου Ἰσραὴλ ἕκαστος πρὸς τοὺς 6
 συγγενεῖς αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα· πατέρα καὶ μη- 7
 τέρα ἐκακολόγουν ἐν σοὶ, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις
 ἐν σοί, ὀρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον, ⁸ καὶ τὰ ἁγία μου ἐξουθενούν 8
 καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί. ⁹ ἄνδρες ἦσαν ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν 9
 ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων ἤσπιον ἐπὶ σοί, ἀνόσια ἐποιοῦν ἐν μέσῳ σου.
¹⁰ αἰσχύνῃ πατρός ἀπεκάλυψαν ἐν σοί, καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαζημένην 10
 ἐταπείνουν ἐν σοί. ¹¹ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομούσαν, καὶ 11
 ἕκαστος τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίαινε ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
 αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοί. ¹² δῶρα ἐλαμβάνουσαν 12
 ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμβάνουσαν ἐν σοί· καὶ
 συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου,
 λέγει κύριος. ¹³ ἐὰν δὲ πατάξω χεῖρά μου ἐφ' οἷς συνετελέσαις οἷς ἐποίησας, 13
 καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασί σου τοῖς γεγεννημένοις ἐν μέσῳ σου, ¹⁴ εἰ ὑποστήσεται ἡ 14
 καρδιά σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν
 σοί; ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω. ¹⁵ καὶ διασκορπίω σε ἐν τοῖς ἔθνεσι, 15
 καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν ἐθνῶν, καὶ γνώσεσθε 16
 διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸ Ὡς ἀνθρώ- 17 18
 που, ἰδοὺ γεγόνασί μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμεμιγμένοι πάντες χαλκῷ καὶ
 σιδήρῳ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μόλιβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμεμιγμένοι ἐστί.
¹⁹ διὰ τοῦτο εἰπὼν Ἰάδε λέγει κύριος ὁ κύριος Ἄνδ' ὧν ἐγένεσθε εἰς σύγκρα- 19
 τιν μίαν, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον Ἱερουσαλήμ. ²⁰ κατὰ 20
 εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μόλιβος εἰς
 μέσον καμίνου τοῦ ἐκφυσθῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰσδέχο-
 μαι ἐν ὀργῇ μου καὶ συναΐξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς, ²¹ καὶ ἐκφυσθῶ ἐφ' ὑμᾶς 21
 ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς. ²² ὃν τρόπον χωνεύε-
 ται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ
 ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐφ' ὑμᾶς. ²³ καὶ ἐγέ- 23
 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²⁴ Ὡς ἀνθρώπου, εἰπὼν αὐτῇ Σὺ εἰ γῇ ἢ 24
 οὐ βρεχομένη, οὐδὲ ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σέ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς. ²⁵ ἡς οἱ ἀφηγοῦ- 25
 μενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα, ψυχὰς
 κατεσθίουσιν ἐν δυναστείᾳ καὶ τιμὰς λαμβάνοντες, καὶ χῆραί σου ἐπληθύν-
 θησαν ἐν μέσῳ σου. ²⁶ καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠδέτησαν νόμον μου καὶ ἐβεβή- 26
 λουν τὰ ἁγία μου· ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλουν οὐ διέστελλον, καὶ ἀνὰ
 μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθάρου οὐ διέστελλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων
 μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβηλόμην ἐν μέσῳ αὐτῶν.

6. συνανεφυροντο 7. κατεδυν. εν σοι 9. ανδρες λησται ... ησπιον εν σοι ... εμμεσω 10. αποκαζημενης 11. αδελφην προ νυμφην ... εμιαινον 12. δωρα ελαμβανον ... εν καταδυν. σου· οτι εμου επελαθου λ. κυρ. κυριος 13. χειρα μου προς χειρα μου εφ ... γεγεννημενοις εμμεσω 14. κατακλ. σε ενωπιον των εθνων· κ. γνωση οτι 15. γεγονεν ο οικος ισρ. αναμεμιγμενος χαλκω ... μολιβδω εμμεσω 16. κατακλ. ... δια τ. ιδου εγω 20. μολιβδος ... καμινου πυρος του εκφυσθαι εις αυτα πυρ του χωνευσαι ... ειςδεξε. υμας εν ο. μου· και εν τω θυμω μου κ. σ. κ. χωνευσω (sed* επαφσω) υμ. 21. κ. εκφ. εις υμας εκφυσημα εν ... εμμεσω 22. εμμεσω bis 23. *om υιε ανθρ. 24. om η ... καταβησεται σοι προ εγενετο usque οργης 25. οι (om ης) αφηγ. αντης εμμεσω α. ως λ. ερευγομενοι ... κατεσθ. εδυναστευσαν εν δυναστεια· δωρα ελαμβανον εν αδικια· κ. χηρ. ... εμμεσω 26. τον νομον ... τα σαββατα μου εβεβηλουν προ εβεβηλουμην ... εμμεσω

27 ²⁷ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα τοῦ
 28 ἐκχέαι αἷμα, ὅπως πλεονεξία πλεονεκτῶσι. ²⁸ καὶ οἱ προφήται αὐτῆς ἀλεί-
 φοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὀρώντες μάταια, μαντευόμενοι ψευδῇ, λέγοντες
 29 Ἰάδε λέγει κύριος, καὶ κύριος οὐκ ἐλάλησε. ²⁹ λαὸν τῆς γῆς ἐκπαιεῶντες
 ἀδικία καὶ διαρπάζοντες ἀρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες,
 30 καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀναστρέφόμενοι μετὰ κρίματος. ³⁰ καὶ ἐζήτουν
 ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρέφόμενον ὀρθῶς καὶ ἐστώτα πρὸ προσώπου μου ὁλο-
 σχερῶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὀργῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν, καὶ οὐχ
 31 εὖρον. ³¹ καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτήν θυμὸν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντελέσαι
 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύριος κύριος.

XXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες
 3 ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς, ³ καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι
 4 αὐτῶν, ἐκεῖ ἔπесον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ διεπαρθένευσαν. ⁴ καὶ τὰ ὀνό-
 ματα αὐτῶν ἦν Ὀολά ἡ πρεσβυτέρα, καὶ Ὀολιβά ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. καὶ ἐγέ-
 νοντό μοι, καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Σαμάρεια
 5 ἦν Ὀολά, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦν Ὀολιβά. ⁵ καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ Ὀολά ἀπ' ἐμοῦ
 καὶ ἐπέβητο ἐπὶ τοὺς ἑραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγγίζοντας
 6 αὐτῇ, ⁶ ἐνδεδυκτάς ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς, νεανίσκοι καὶ ἐπί-
 7 λεκτοί, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων. ⁷ καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν αὐ-
 τῆς ἐπ' αὐτούς· ἐπὶ λεκτοὶ υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέβητο,
 8 ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτοῖς ἐμείλιτο. ⁸ καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ
 Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλειπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς, καὶ
 αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐτήν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτήν.
 9 ⁹ διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτήν εἰς χεῖρας τῶν ἑραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν
 10 Ἀσσυρίων ἐφ' οὓς ἐπετίθετο. ¹⁰ αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν ἀσχύνην αὐτῆς, υἱοὺς
 καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτήν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτειναν. καὶ ἐγένετο
 λάλημα εἰς γυναῖκας, καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας.
 11 ¹¹ καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ὀολιβά, καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίβεισιν αὐτῆς ὑπὲρ
 12 αὐτήν, καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹² ἐπὶ
 τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέβητο ἡγουμένους καὶ στρατηγούς τοὺς ἐγγύς αὐ-
 τῆς ἐνδεδυκτάς εὐπάρφυα, ἱππεῖς ἱππαζόμενους ἐφ' ἵππων, νεανίσκοι καὶ ἐπί-
 13 14 λεκτοὶ πάντες. ¹³ καὶ ἴδον ὅτι μεμλάνται ὁδὸς μία τῶν δύο. ¹⁴ καὶ προσέβητο
 πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐξωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου,
 15 εἰκόνας Χαλδαίων, ἐξωγραφημένους ἐν γραφίδι, ¹⁵ ἐζώσμενους ποικίλματα ἐπὶ
 τὰς ὀσφύας αὐτῶν παραβαπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὅψις τρισσῇ
 16 πάντων, ὁμοίωμα υἱῶν Χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ ἐπέβητο ἐπ'
 αὐτοὺς τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς, καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς
 17 εἰς γῆν Χαλδαίων. ¹⁷ καὶ ἤλθσαν πρὸς αὐτήν υἱοὶ Βαβυλώνας εἰς κοίτην

27. ἐμμεσῶ 28. οἱ ἀλείφοντες ... οἱ ὀρώντες 29. τὸν λαὸν ... ἐν
 ἀδικίᾳ 30. τὸ ὁλοσχερὲς ἐν καιρῷ τ. ο. μου 31. τὸν θυμὸν ... συντελε-
 σαι αὐτοὺς XXIII. 3. post νεοτ. αὐτῶν add ἐπορνεύσαν ... καὶ ἐκεῖ
 διεπαρθ. 4. τὴν οὐλᾶ ... οὐλιβᾶ ... σαμαρ. ἡ οὐλᾶ κ. ier. οὐλιβᾶ 5. ἡ οὐλᾶ
 ... προσέβητο 6. ἐνδεδυμένους ... νεανίσκους ἐπιλεκτούς ... ἱπποῖς (?)
 pro ἱππεῖς 7. πορνίαν (plerumque etiam vv. sqq.) αὐτῶν ... ἐνθυμημ. αὐ-
 τῆς ἐμ. 8. ἐγκατέλειπεν ... ἐν τῇ νεότητι 10. τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ...
 εἰς τὰς γυναῖκας ... in f. add αὐτῆς 11. ἡ οὐλιβᾶ ... *ἐπὶ αὐτῇ pro ὑπὲρ
 αὐτὴν 12. ἐνδεδυμένους εὐπορφύρα ... ἱππαζόμενους 13. εἶδον 14. ἐξω-
 γραφημένας ἐν γραφίδι 15. διεζώσμενους ... *om αὐτῶν prius? ... καὶ
 τιαραὶ βαπτὰ ἐπὶ ... πατρίδ. αὐτῶν 16. ἐν ὁράσει 17. ἡλθον

καταλύνων, καὶ ἐμίαινον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐμίανθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν. ¹⁸ καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐ- 18
 τῆς, καὶ ἀπεκάλυψεν αἰσχύνην αὐτῆς· καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἐπλήθυνας 19
 τὴν πορνείαν σου τοῦ ἀναμνησθαι ἡμέραν νεότητός σου ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν Αἰγύπτῳ, ²⁰ καὶ ἐπέβου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, ὧν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν, ²⁰
 καὶ αἰδοῖα ἔππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν, ²¹ καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός 21
 σου, ἃ ἐποίησας ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, οὐ οἱ μαστοὶ νεότητός σου. ²² διὰ τοῦτο, Ὁολιβά, τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἔρα- 22
 στάς σου ἐπὶ σέ, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐ-
 τοὺς ἐπὶ σέ κυκλόθεν, ²³ υἱοὺς Βαβυλώνος καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους, Φα- 23
 κοὺκ καὶ Σουὲ καὶ Ἰγχοὺ, καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν, νεανίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς, πάντας τρισσοὺς καὶ ὀνο-
 μαστούς, ἱππεύοντας ἐφ' ἔππων. ²⁴ καὶ πάντες ἥξουσιν ἐπὶ σέ ἀπὸ βορρᾶ, ²⁴
 ἄρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄχλου λαῶν, ὕρεοι καὶ πέλται, καὶ βαλεῖ φυλακὴν ἐπὶ σέ κύκλῳ. ²⁵ καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσί σε ²⁵
 ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν· καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσι μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ· μυκτῆρά σου καὶ ὠτά σου ἀφελούσι, καὶ τοὺς καταλοιπούς σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. αὐτοὶ υἱοὺς σου καὶ θυγατέρας σου λήφονται, καὶ τοὺς καταλοιπούς σου πῦρ καταφάγεται· ²⁶ καὶ ἐκδύσουσί σε ²⁶
 ἐν τῷ ἱματισμῷ σου, καὶ λήφονται τὰ σκεύη τῆς καυχῆσεώς σου. ²⁷ καὶ ²⁷
 ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐ μὴ ἄρης τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτούς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνη-
 σθῆς οὐκέτι. ²⁸ διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι σε εἰς ²⁸
 χεῖρας ὧν μισεῖς, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν. ²⁹ καὶ ποιήσου- ²⁹
 σιν ἐν σοὶ ἐν μίσει, καὶ λήφονται πάντας τοὺς πόνους σου καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσθι γυμνὴ καὶ αἰσχύνουσα, καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχύνῃ πορνείας σου καὶ ἀσέβειά σου. καὶ ἡ πορνεία σου ³⁰ ἐποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῷ ἐκ- ³⁰
 πορνεῦσαι σε ὀπίσω ἐνῶν, καὶ ἐμίαινον ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. ³¹ ἐν ³¹
 τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖ-
 ράς σου. ³² τάδε λέγει κύριος Τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι, τὸ βαζύ ³²
 καὶ τὸ πλατύ καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι μέθην, ³³ καὶ ἐκλύσεως πλη- ³³
 σθήσῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμαρείας ³⁴ πίεσαι ³⁴
 αὐτό, καὶ τὰς ἐορτάς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ ἐλά-
 ληκα, λέγει κύριος. ³⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἄνδ' ὧν ἐπελάθου μου ³⁵
 καὶ ἀπερβύξάς με ὀπίσω τοῦ σώματός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου. ³⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, οὐ κρινεῖς ³⁶
 τὴν Ὁολάν καὶ τὴν Ὁολιβάν καὶ ἀναγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ³⁷
³⁷ ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν; τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοι- 37

18. την ασχημοσυνην αυτης ... ημερας 20. ων ησαν ως 21. ed. rom. επισκεψω ... μαστοι επεσαν νε. σ. 22. ολιβα ... κυρ. κυριος ο θεος επι σε ολιβα ιδου 23. και φουδ και σουδ και λουδ κ. π. τους υι. 24. om και prim. ... τροχοι· ιπποι μετα ... πελται· και περικεφαλαιαι· κ. β. επι σε προφυλακην κυκλ. 25. θυμου μου ... τους υιους σ. κ. τας θυγ. σ. λημψονται ... κα. σ. ενπρησουσιν εν πυρι 26. λημψονται 28. κυρ. κυρ. ο θεος 29. λημψονται ... ασχημονουσα ... η αισχυνη σου πορνεια σου κ. ασεβεια σου 30. επιθυμημασιν 31. τας χειρας 32. αδωναϊ κυρ. κυριος ο θεος ... πλατυ εσται εις γλωτα· και εις μυκτηρισμον· το πλεοναζον 33. και εχχω οπως pro κ. εκλυσεως ... κ. το ποτ. της αδ. σου σαμαρ. ποτηριον αφανισμου 34. πиеσαι αυτο και εκστραγγειεις ... ελαλησα ... κυρ. κυριος ο θεος 35. αδωναϊ κυριος 36. ολλαν ... ολιβαν ... απαγγελεις αυτοις 37. και τα ενθυμ.

χώντο, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐγέννησάν μοι διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων.
 38 ³⁸ ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι, τὰ ἁγιά μου ἐμίαινον καὶ τὰ σάββατά μου
 39 ἐβεβήλουν, ³⁹ καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐ-
 τῶν, καὶ εἰσπορεύοντο εἰς τὰ ἁγιά μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά. καὶ ὅτι οὕτως
 40 ἐποιοῦν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου, ⁴⁰ καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐρχομένοις μα-
 κρόθεν, οἱς ἀγγέλους ἐξαπέστειλον πρὸς αὐτούς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐ-
 τοὺς εὐθὺς ἐλόουσι καὶ ἐστιβρίζουσι τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κόσμῳ,
 41 ⁴¹ καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προσώ-
 42 που αὐτῆς. καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἑλαιόν μου εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς, ⁴² καὶ
 φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκροῦντο, καὶ πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἤκον-
 τας ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐδίδουσιν ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφα-
 43 νον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. ⁴³ καὶ εἶπα Οὐκ ἐν τούτοις μοι-
 44 χεύουσι; καὶ ἔργα πόρνης καὶ αὕτῃ ἐξεπόρνευσε; ⁴⁴ καὶ εἰσπορεύοντο πρὸς
 αὐτήν, ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσπορεύοντο
 45 πρὸς Ὀολὰν καὶ πρὸς Ὀολιβὰν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. ⁴⁵ καὶ ἄνδρες δίκαιοι
 αὐτοὶ καὶ ἐκδικήσουσιν αὐτάς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκδικήσει αἵματος,
 46 ὅτι μοιχαλίδες εἰσὶ, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν. ⁴⁶ τὰδε λέγει κύριος κύριος
 47 Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτάς ὄχλον, καὶ δὸς ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν, ⁴⁷ καὶ
 λιθοβολήσων ἐπ' αὐτάς λίθους ὄχλων, καὶ κατακέντεν αὐτάς ἐν τοῖς ξίφεσιν
 αὐτῶν. υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν, καὶ τοὺς οἴκους
 48 αὐτῶν ἐμπρήσουσιν. ⁴⁸ καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθῇ-
 σονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν.
 49 ⁴⁹ καὶ δοξάσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἐνθυμη-
 μάτων ὑμῶν λήψετε, καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.

XXIV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν τῷ μηνί
 2 τῷ δεκάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, γράψων σεαυτῷ εἰς
 ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀφ' ἧς ἀπηρεύσαιο βασιλεὺς Βαβυλωνός ἐπὶ
 3 Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον, ³ καὶ εἰπὼν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν
 παραπικραίνοντα παραβολὴν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τὰδε λέγει κύριος Ἐπί-
 4 στηθον τὸν λέβητα καὶ ἔγχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ, ⁴ καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ
 διχοτομήματα, πᾶν διχοτόμημα καλόν, σκέλος καὶ ὦμον ἐκσεσρκισμένα ἀπὸ
 5 τῶν ὀστέων ⁵ ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων, καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστά ὑπο-
 6 κάτω αὐτῶν. ἔξεσε καὶ ἤψηται τὰ ὀστά αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ διὰ τοῦτο
 τὰδε λέγει κύριος Ὁ πόλις αἱμάτων λέβης, ἐν ᾧ ἐστὶν ἰδὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ
 7 ἰδὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέρος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ ἔπρεσεν ἐπ' αὐ-
 8 τὸν ⁷ οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν, ⁸ τοῦ
 ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδικήσιν ἐκδικηθῆναι· δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεω-
 9 πετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό. ⁹ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Καγὼ μεγα-

37. διηγὼν αὐτὰ δι 38. post μοι add καὶ α εἰσεῖσιν ἐποίησαν
 39. ἰδωλοῖς ... μου ἀφυλακτῶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ β. αὐτ. 40. om
 ὅτι ... ἐξαπεστελλοσαν 41. θυμίαμα μου ... ἐξευφραίνοντο 42. ἡκόντας
 οἰνωμένους ἐκ ... ψέλλια ... χεῖρας σου· συ δε στεφανον 43. καὶ εἰπας
 ... μοιχωνται· ἐργα γυναικος πόρνης ἐποιεις· ⁴⁴ καὶ εἰσπορευοντο 44. ον
 τρ. εἰσπορευοντο ... ολλαν ... ολιβαν 45. αἱματα 46. αδωναι κυριος
 Αναγαγε ... δος ἐπ αὐτας 47. om ἐπ ... κατακεντησον ... ἐμπυριουσιν
 48. ἀπο τῆς γῆς 49. λημψεσθαι XXIV. 1. ἐνατῷ 3. αδωναι κυριος ...
 ἐγχεον 4. καὶ σκελος ... ἐκ τῶν ὀστέων αὐτῶν 5. εἰλημμένα ... ἐξεσεν
 καὶ ἐξεξεσεν κ. ἡψηθη 6. αδωναι κυριος ... post ο ιος repetit ἐν αὐτῷ
 7. λεοπετρίαν (non v. 8.) ... καλυψαι αὐτο γῆν (sed *κα. αὐτῷ ἐπὶ τῇ
 γῇ) 8. *καταβῆναι 9. αδωναι κυριος· οὐαι πολεις τῶν αιματων· καγῶ

λυνῶ τὸν δαλόν, ¹⁰ καὶ πληθύνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως ταχῇ ¹⁰
τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζῶμος ¹¹ καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἄνδρακας, ὅπως προς- ¹¹
καυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ ταχῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς,
καὶ ἐκλίπη ὁ ἶδς αὐτῆς, ¹² καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἶδς αὐτῆς· ¹²
καταισχυνῶνται ὁ ἶδς αὐτῆς, ¹³ ἀνθ' ὧν ἐμαινὺν σύ. καὶ τί ἐὰν μὴ κα- ¹³
θαρσιζῇς ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμὸν μου; ¹⁴ ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ ¹⁴
ἤξει καὶ ποιήσω, οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· κατὰ τὰς ὁδοὺς σου καὶ
κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε
κατὰ τὰ αἵματά σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, ἢ ἀκαθάρτος
ἢ ὀνομαστή καὶ πολλῇ τοῦ παραπικραίνειν. ¹⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ¹⁵
μέ λέγων ¹⁶ Ὡς ἄνθρωπον, ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ¹⁶
ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ κοπῆς οὐδ' οὐ μὴ κλαυσθῆς, ¹⁷ στε- ¹⁷
ναγμὸς αἵματος, ὁσφύς πένθος ἔσῃ· οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλε-
γμένον ἐπὶ σέ, καὶ τὰ υποδήματά σου ἐν τοῖς ποσὶ σου, οὐ μὴ παρακληθῇς
ἐν χεῖρεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς. ¹⁸ καὶ ἐλάλησα πρὸς ¹⁸
τὸν λαὸν τὸ πρῶτ' ὃν τρόπον ἐνετείλατό μοι ἐσπέρας, καὶ ἐποίησα τὸ πρῶτ'
ὃν τρόπον ἐπετάγη μοι. ¹⁹ καὶ εἶπε πρὸς με ὁ λαὸς Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί ¹⁹
ἐστί ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς; ²⁰ καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς Λόγος κυρίου ἐγένετο, πρὸς ²⁰
μέ λέγων ²¹ Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ²¹
βεβηλῶ τὰ ἁγία μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν,
καὶ ὑπὲρ ὧν φεῖδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν. καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν οὐς ἐγκατελίπετε ἐν βομφαίᾳ πεσοῦνται, ²² καὶ ἐποίησα τὸν τρόπον πε- ²²
ποίηκα· ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθῆσθε, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ
φάγεσθε, ²³ καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ υποδήματα ²³
ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύσητε, καὶ ἐνα-
κήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν εἰς τέρας, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησα ποιήσετε ²⁴
ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²⁵ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώ- ²⁵
που, οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν παρ' αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν
τῆς καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρσιν
ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν, ²⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ²⁶
ἤξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σέ τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι εἰς τὰ ὦτα; ²⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ²⁷
ἐκείνῃ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασωζόμενον· λαλήσεις, καὶ
οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι, καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται
διότι ἐγὼ κύριος.

XXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὡς ἄνθρωπον, στήρισον τὸ ²
πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, ³ καὶ ³

40. εκκαύσω ... ὅπως ἐλαττωθῇ ὁ ζῶμος· καὶ ἐκτακῇ τὰ κρέα· καὶ
τὰ ὀστα συνφρυγησονται 41. ἀνδρακας αὐτῆς· ἐξηφθῇ ὅπως ἐκκαυθῇ· ὅπως
συνφρυγῇ ὁ χαλκ. α. κ. τ. ἐμμεσῶ αὐτῆς ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ... ἐκλείπη
... in f. om αὐτῆς 42. καὶ κατεσχυνῶνται 43. ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου
ζεεμα· ἀνθ' ὧν ἐμειανῇς (**ἐμειανῇς) συ· καὶ οὐκ ἐκαθαρσίσθης ἀπο ἀκαθαρ-
σίας σου· καὶ ἐτι ἐστὶ ἐὰν μὴ ... om ἐτι ... in f. add ἐν σοι 44. λέγει
ἀδωναϊ κύριος 46. om τῶν ... *οὐδ' οὐ μὴ κοπῆς 47. πένθους ἐστὶ
αὕτη· οὐκ ἐστὶ 48. ante ἐσπερας add καὶ ἀπεθάνεν ἡ γυνὴ μου ... κα-
θώς pro ὃν τροπ. secundo 49. Οὐ μὴ ἀπαγγεῖλῃς 20. ταδε λέγει ἀδωναϊ
κύριος pro Λόγος usq. λεγῶν 21. κυρ. κύριος ὁ θεός ... ἐγκατελείπεται
22. κ. ποιήσω ὃν τροπ. ἐποίησα ... οὐ μὴ παρακλ. et οὐ μὴ φαγησθαι 23.
οὐ μὴ κοψ. ... κλαυσθῇ 25. αὐτῶν παρ' αὐτῶν ... τῆς ψυχῆς 26. ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ... ὦτα σου 27. ἀνασωζ· καὶ εἰρεῖς· οὐ μὴ

ἔρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν Ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Ἀνὺ ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἁγία μου ὅτι ἐβεβηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰούδα ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλω-
 4 σία, ⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδέμ εἰς κληρονο-
 5 μίαν, καὶ κατασκηνοῦσιν ἐν τῇ ἀπαρτία αὐτῶν ἐν σοί, καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ αὐτοὶ
 6 πίνονται τὴν πιστήτά σου. ⁵ καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Ἀμμὼν εἰς νομάς κα-
 7 μήλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
 8 ἐγὼ κύριος. ⁶ διότι τάδε λέγει κύριος Ἀνὺ ὧν ἐκρότησας τὴν χειρὰ σου καὶ
 9 ἐφόφησας τῷ ποδί σου, καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,
 10 ⁷ διὰ τοῦτο ἐκτενῶ τὴν χειρὰ μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν
 11 τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐξολοθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν
 12 ἀπωλεία, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος. ⁸ τάδε λέγει κύριος Ἀνὺ ὧν εἶπε
 9 Μωάβ Ἰδοὺ οὐχ ὄν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα; ⁹ διὰ
 10 τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὦμον Μωάβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ,
 11 ἐκλεκτὴν γῆν οἶκον Βεθασαμουῦ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας, ¹⁰ τοὺς
 12 υἱοὺς Κεδέμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, δέδωκα αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως
 13 μὴ μνεῖα γέννηται τῶν υἱῶν Ἀμμὼν. ¹¹ καὶ εἰς Μωάβ ποιήσω ἐκδίκησιν, καὶ
 14 ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος. ¹² τάδε λέγει κύριος Ἀνὺ ὧν ἐποίησεν ἡ
 15 Ἰουμαία ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἐμνη-
 16 σκάκησαν καὶ ἐξεδίκησαν δίκην, ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Καὶ ἐκτενῶ
 17 τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τὴν Ἰουμαίαν, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ
 18 κτήνος, καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον, καὶ ἐκ Θαιμὰν διωκόμενοι ἐν ῥομφαίᾳ
 19 πεσοῦνται· ¹⁴ καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν Ἰουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου
 20 Ἰσραὴλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ἰουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργὴν μου καὶ κατὰ τὸν
 21 θυμὸν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου, λέγει κύριος. ¹⁵ διὰ τοῦτο
 22 τάδε λέγει κύριος Ἀνὺ ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανέ-
 23 στησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως ἑνός, ¹⁶ διὰ
 24 τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύ-
 25 λους, καὶ ἐξολοθρεύσω Κρήτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοίπους τοὺς κατοί-
 26 κουντας τὴν παραλίαν· ¹⁷ καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ
 27 ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτούς.

XXVI.

Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μᾶ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου
 2 πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνὺ οὗ εἶπε Σὺ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ Εὐγε
 3 συνετρίβη, ἀπόλωλε, τὰ ἔθνη ἐπεστράφη πρὸς μέ, ἡ πλήρης ἡρῆμωται, ³ διὰ
 4 τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Σὺρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ
 5 ὥς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς. ⁴ καὶ καταβαλοῦσι τὰ τείχη
 6 Σὺρ, καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικηθῶ τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ'

XXV. 3. αδωναῖ κυριος ... εβεβηλωθησαν ... οικον ιουδα 4. συν τη
 απαρτια 5. εις προνομην προβ. 6. κυριος ο θεος ... τας χειρας ... επε-
 φοφησας 7. δια τουτου ιδου εγω ... εξολοθρευσω ... ed. rom. χειρων pro
 χωρων 8. αδωναῖ κυριος ... μωαβ και σηειρ ... om ουχ ... ο οικος
 9. απο των πολεων· απο πολεων ... ed. rom. ante εκλεκτην non interp.
 10. ed. rom. ante δεδωκα non interp. ... γεννηται μνεια ... in f. add εν
 11. τοις εθνεσιν 14. εν μωαβ 12. αδωναῖ κυριος ... του pro εν τω 13. αδωναῖ
 κυριος ... εξολοθρευσω 14. την εκδικησιν ... οργην του θυμου μου ...
 "om κυριος 15. αδωναῖ κυριος ... αιωνος pro ενος 16. αδωναῖ κυριος
 ... εκτενω ... εξολοθρευσω κριτας σιδωνος ... παραθαλασσιαν 17. δουναι με
 XXVI. 1. Και εγενετο εν τω δωδεκατω ε. μ. τ. μ. του πρωτου 2. ανυ
 ων ... ed. rom. απολωλε τα εθνη conjg; item ut videtur cod. alex. 3.
 αδωναῖ κυριος ... εν τοις κυμ. α. 4. κατελοουσιν τους πυργ. σ. κ. λικηθουσιν

αὐτῆς, καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν, ⁵ ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ 5
 θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ ἐλάληκα, λέγει κύριος. καὶ ἔσται εἰς προνομήν τοῖς ἐνε-
 σιν, ⁶ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἐν πεδίῳ μαχαίρα ἀναιρεθῇσονται, καὶ γνώ- 6
 σονται ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁷ ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ Σὺρ 7
 τὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, βασιλεὺς βασιλείων
 ἐστί, μετ' ἵππων καὶ ἄρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἐζῶντων πολλῶν
 σφόδρα. ⁸ οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ 8
 δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν καὶ περιοικοδομήσει, καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ κύκλῳ
 χάρακα καὶ περιστάσιν ὅπλων, καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει·
⁹ τὰ τεῖχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. 9
¹⁰ ἀπὸ τοῦ πληθύνους τῶν ἵππων αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κοινορτὸς αὐτῶν, 10
 καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἄρμάτων αὐτοῦ
 σεισθήσεται τὰ τεῖχη σου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπο-
 ρεύομενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου. ¹¹ ἐν ταῖς ὀπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπα- 11
 τήσουσί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ τὴν
 ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν κατάρξει. ¹² καὶ προνομήσει τὴν δύ- 12
 ναμίν σου, καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τεῖχη σου,
 καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ, καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ
 ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης σου ἐμβαλεῖ. ¹³ καὶ κα- 13
 τάλυσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ
 μὴ ἀκουσθῇ ἔτι. ¹⁴ καὶ δώσω σε λεωπετρίαν, ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσῃ, οὐ μὴ 14
 οἰκοδομηθῇς ἔτι, ὅτι ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹⁵ διότι τάδε λέγει 15
 κύριος κύριος τῇ Σὺρ Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ στενάξει
 τραυματίας ἐν τῷ σπᾶσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθήσονται αἱ νῆσοι;
¹⁶ καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἐζῶντων 16
 τῆς θαλάσσης, καὶ ἀφελούνται τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν
 ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται· ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ γῆν
 καθεδούνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, καὶ στενάξουσιν ἐπὶ
 σέ, ¹⁷ καὶ λήφονται ἐπὶ σέ ὕρῃνον καὶ ἐροῦσί σοι Πῶς κατελύθης ἐκ θα- 17
 λάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινετή, ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦ-
 σιν αὐτήν; ¹⁸ καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς σου, ¹⁹ ὅτι 18 19
 τάδε λέγει κύριος κύριος Ὅταν δῶ πόλιν ἡρμημένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ
 κατοικισθησομένας, ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σέ τὴν ἄβυσσον, καὶ κατακα-
 λύψει σε ὕδωρ πολὺ, ²⁰ καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς 20
 βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶνος, καὶ κατοικιῶ σε εἰς βᾶτῃ τῆς γῆς ὡς ἔρμουν
 αἰῶνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ ἀναστής

4. δωσω σε εις ... ed. rom. λεοπετρ. (non v. 14.) 5. εμμεσω της θα-
 λασσης ... ελαλησα λ. κυριος κυριος ... om τοις 6. αι εν τω παιδιω μαχ. πε-
 σονται ... εγω ειμι κυριος 7. δια τουτο ταδε λ. αδωναι κυριος ... βασιλεα
 βασιλεα βαβ. ... μετα ιππων ... om και ιππεων ... συναγ. πολλης εζωνων σφ.
 8. περιποιησει επι σε κυ. σου χα. κ. βελοστασεις οπλων ... επι σε προ απεν. σου
 10. καλυψει ... αυτων, απο φωνης των ... ως ο εισπορευομενος 11. κα-
 ταπ. πασ. τ. πλ. σου 12. τον πλουτον προ τα υπαρχ. ... κ. καθειλει τους
 οικ. σ. τ. επιδ. ... θαλασσης εμβαλει 13. ακουσθη εν σοι ουκατι 14. σε
 εις λεωπετρ. και ψυγμος ... εγω ελαλησα 15. αδωναι κυρ. κυρ. επι σε σορ
 Ουχι ... τραυματιας σου ... εμμεσω 16. *καθελουσιν, **ελουσιν προ αφε-
 λονται ... και εκστασει ... επι την γην καθ. (*καθελονται [?]) 17. λημ-
 φονται ... Πως απωλον και κατελυθης (*καθελ.) ... ante η δουσα add
 ητις εγενηθη ισχυρα εν θαλασση· αυτη και οι κατοικουντες αυτην 18. και
 νυν φοβ. ... in f. add και παραχθησονται νησοι εν τη θαλασση απο της
 εξοδιας σου 19. δω σε ... κατοικηθησομενας 20. καταβιβω ... τα βατῃ
 ... ανασταῆς

21 ἐπὶ γῆς ζωῆς. ²¹ ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος κύριος.

XXVII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λάβε ² ^{18, 9 es.} ³ ἐπὶ Σὺρ θρήνον, ³ καὶ ἐρεῖς τῇ Σὺρ τῇ κατοικοῦσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν, ἀπὸ νήσων πολλῶν Τάδε λέγει κύριος τῇ
⁴ Σὺρ Σὺ εἶπας Ἐγὼ περιέβηκα ἐμαντῇ κάλλος μου, ⁴ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
⁵ τῷ Βεελεὶμ υἱοὶ σου περιέβηκάν σοι κάλλος. ⁵ κέδρος ἐκ Σενεὶρ ὠκοδομήσῃ σοι, ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν τοῦ ποιησαί σοι
⁶ ἱστοὺς ἐλατίνους· ⁶ ἐκ τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κώπας σου, τὰ ἱερά
⁷ σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χετιέμ. ⁷ βύσσος μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιβεῖναί σοι δόξαν καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων Ἐλειαί, καὶ ἐγένετο περιβόλαιά σου. ⁸ καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες Σιδῶνα καὶ Ἀράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοί σου Σὺρ οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι κυβερνῆται σου· ⁹ οἱ πρεσβύτεροι Βιβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχουν τὴν βουλὴν σου· καὶ πάντα τὰ πλοία τῆς θαλάσσης καὶ οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμὰς δυσμῶν. ¹⁰ Πέρσαι καὶ Αὐδοὶ καὶ Αἰβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταὶ σου πέλτας καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου. ¹¹ υἱοὶ Ἀραδίων καὶ ἡ δυνάμις σου ἐπὶ τῶν τεχνῶν σου· φύλακες ἐν τοῖς πύργois σου ἦσαν, τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὅρμων σου κύκλῳ, οὗτοι ἐτελείωσαν σου τὸ κάλλος. ¹² Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχύος σου, ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σίδηρον καὶ κασσίτην καὶ μόλιβον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹³ ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκευὴ χαλκᾷ ἔδωκαν τὴν ἐμπορίαν σου· ¹⁴ ἐξ οἴκου Θογαρμᾶ ἵπποι καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹⁵ υἱοὶ Ῥοδίων ἔμποροί σου, ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ὁδόντας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰσαγομένοις ἀντεδίδους τοὺς μισθούς σου, ¹⁶ ἀνθρώπους ἔμπορον σου ἀπὸ πλήθους τοῦ συμμίκτου σου, στακτὴν καὶ ποικίλα ἐκ θαρσῖς καὶ Ῥαμὼθ καὶ Χορχὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹⁷ Ἰουδας καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οὗτοι ἔμποροί σου ἐν πράσει σίτου καὶ μύρων καὶ κασίας, καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν σου. ¹⁸ Δαμασκὸς ἔμποροί σου ἐκ πλήθους πάσης δυνάμεώς σου· οἶνος ἐκ Χελβὼν καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου, καὶ οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν. ¹⁹ ἐξ Ἀσὴλ σίδηρος ἐργασμένος, καὶ τροχιάς ἐν τῷ συμμίκτῳ σου ἐστὶ. ²⁰ Δαιδὰν ἔμποροί σου μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἄρματα. ²¹ ἡ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Κηδάρ, οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρός σου, καμηλοὺς καὶ ἄμνους καὶ κριοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονται σε. ²² ἔμποροι Σαββά καὶ Ῥαμμά, οὗτοι ἔμποροί σου μετὰ πρῶτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν, καὶ χρυσόν

24. ετι· και ζητηζηση εις ... κυρ. κυρ. ο θεος XXVII. 2. θρην. επι σορ 3. της οδου της ... αδωναῖ κυρ. κυριος επι σορ 4. και υιοι 5. στανειρ ... κυπαριστινων (sic) ... ελημφθησαν 6. χεττιειμ 7. περιβολαια εγενετο 8. σιδωνα 6. om οἱ ... κωπηλαται (non v. 8.) αυτης 11. κυκλω φυλακες 12. post χρυσιον add και χαλκον ... μολιβδον 13. τα συμπαντα pro η συμπασσα ... αυτοι ενεμπορευονται 14. θεργαμα ιππους κ. ιππ. και ημιονους ... om την 15. αραδιων 16. εκ θαρρεις κ. ραμμωθ κ. κορχορος 17. ιουδα ... υιοι ισραηλ ... εν σιτου πρας. 18. οινον εκ χελβων 19. εξ ασσηλ σιδηρον ειργασμενον κ. τροχειας εδωκαν· εν 21. αραβεια ... καμ. κ. κριοις κ. μοσχους εν ... ενεπορευοντο σοι 22. σαβα κ. ραγμα ... λιθων εκλεκτων κ. χρυσιον

ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ²³ Χαβρὰ καὶ Χαναά, οὗτοι ἔμποροι σου. Ἀσσοὺρ καὶ ²³ Χαρμὰν ἔμποροι σου, ²⁴ φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς ²⁴ δεδεμένους σχοινοῖς καὶ κυπαρίσσινα. ²⁵ πλοῖα ἔμποροι σου ἐν τῷ πλήθει ²⁵ ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, ²⁶ ἐν ὕδατι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται σου. τὸ πνεῦμα τοῦ νότου ²⁶ συνέτριψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. ²⁷ ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθός σου ²⁷ καὶ τῶν συμμίκτων σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνήται σου καὶ οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου οἱ ἐν σοί· καὶ πᾶσα συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου. ²⁸ πρὸς ²⁸ τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνήται σου φόβῳ φοβηθήσονται, ²⁹ καὶ ²⁹ καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ κωπηλάται καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ οἱ πρῶοι τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται, ³⁰ καὶ ἀλαλέουσιν ἐπὶ σὲ ³⁰ τῇ φωνῇ αὐτῶν καὶ κεκραῖονται πικρόν, καὶ ἐπιθήσουσι γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ σποδὸν στρώσονται. ³² καὶ λήψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρήνον, ³² θρήνημα Σόρ. ³³ πόσον τινα εὗρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης; ἐνεπλήσας ³³ ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτησας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς. ³¹ νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσῃ, ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμ- ³⁴ μικτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ σου. ³⁵ ἔπεσον πάντες οἱ ³⁵ κωπηλάται σου, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν ἐπὶ σέ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν καὶ ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ³⁶ ἔμποροι ἀπὸ ἔθνων ἐσύρισάν σε, ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔση εἰς τὸν ³⁶ αἰῶνα.

XXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἶπὸν ² τῷ ἄρχοντι Τύρου Τάδε λέγει κύριος Ἄνδ' οὐ ὑψώσῃ σου ἡ καρδιά, καὶ εἶπας Θεὸς εἰμι ἐγώ, κατοικίαν θεοῦ κατήκονκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ οἱ ἀνθρώπος καὶ οὐ θεός, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, ³ μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ Δανιήλ; ἢ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ ³ αὐτῶν; ⁴ μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἡ τῇ φρονήσῃ σου ἐποίησας σεαυτῷ δύ- ⁴ ναμιν καὶ χρυσὸν καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου; ⁵ ἐν τῇ πολλῇ ἐπι- ⁵ στήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δυνάμιν σου, ὑψώσῃ ἡ καρδιά σου

23. χαρραν κ. χαναν καὶ δαιδαν αυτο. 24. post υακινθον add καὶ πορφυραν ... σχοινοῖς ἐν κυπαρίσσιναις ... ed. rom. κυπαρίσσιναις ²⁵ πλοῖα. ἔμποροι ²⁵ πλοῖοις ἐν αυτοῖς καρχηδονοὶ ἐμποροὶ σου θαρσος ἐμποροὶ σου ἐν τῷ ... ed. rom. θαλάσσης ²⁶ ἐν ὕδ. πολλῷ. ἦγον ²⁶ ed. rom. σου, τό ... σε ἐμμεσῶ θαλάσσης ... ed. rom. in f. non interp. 27. ο μισθ. σ. ἐν τῷ συμμικτῷ σου οἱ ... om οἱ ἐν σοὶ ... πασα ἡ ... ἐμμεσῶ ²⁸ φωνῇ τῆς κραυγῆς ... om φοβῶ ²⁹ om καὶ primum ... πλοίων αὐτῶν π. οἱ κωπ. σου ... ἐπὶ τῆς γῆς ³⁰ ἀλλάξονται ε. σ. τὴν κραυγὴν αὐτῶν ... πικρῶς ... γῆν post κεφ. αὐτ. pon ... υποστρώσονται [34.] καὶ φαλακρῶσουσιν ἐπὶ σε φαλακρῶματα· καὶ περιζῶνται σακκον· καὶ κλαῦσονται περὶ σου ἐν πικρασμῷ ψυχῆς· καὶ κοπετον πικρον ἐκστήσονται ³² λημψονται ... καὶ θρήνημα σοὶ· τις ὡς περ τυρὸς κατασιγηθεῖσα ἐμμεσῶ θαλάσσης ³³ πόσον καὶ τινα ... ἐνεποίησας ἔθνη ... ἐπλούτησας πα. τοὺς ³⁴ ἐμμεσῶ ³⁵ ἐπεσον cum anteedd. conjg. ... παντ. οἱ κατοικ. τὰς νῆσ. καὶ οἱ κωπηλ. σ. ἐστύν. ... ἐδάκρυσαν τῷ πρόσωπῳ αὐτ. ἐπὶ σοὶ ³⁶ add in f. λέγει κύριος ο θεός XXVIII. 2. om καὶ συ ... κυρ. ο θεός Ἄνδ' ὦν ... κατωκῆσα ³ σε ἐν τῇ ⁴ ἡ ἐν τῇ ... anle χρυσιον add ἐποίησας ⁵ ἡ ἐν τῇ ... δυνάμεις σου

6 ἐν τῇ δυνάμει σου. ⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρ-
7 διαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, ⁷ ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους
λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν, καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ
τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν,
8 ⁸ καὶ καταβιβάσουσί σε, καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσ-
9 σης. ⁹ μὴ λέγων ἐρεῖς θεός εἰμι ἐγὼ ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε; σὺ δὲ
10 εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός. ¹⁰ ἐν πληθύνει ἀπεριτμήτων ἀπολῇ ἐν χερσὶν ἀλλο-
11 τρῶν, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με-
12 λέγων ¹² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θῆγον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ
Τάδε λέγει κύριος Σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλ-
13 λους ¹³ ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης. πᾶν λίθον χρηστὸν
ἐνδεδεσσαι, σάρδιον καὶ τοπαζιον, καὶ σμάραγδον καὶ ἄνδρακα, καὶ σάπφειρον
καὶ ἱασπιν, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἀχάτην, καὶ ἀμέθυ-
στον καὶ χρυσόλιθον, καὶ βηρύλλιον καὶ ὄνυχιον, καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς
14 θησαυρούς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοί. ¹⁴ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σὺ
15 πυρίνων, ¹⁵ ἐγενήθης σὺ ἄμωμος ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας σὺ
16 ἐκτίσθης ἕως εὐρέσθαι τὰ ἀδικήματα ἐν σοί. ¹⁶ ἀπὸ πλήθους τῆς ἐμπορίας σου
ἐπλησας τὰ ταμεῖά σου ἀνομίας, καὶ ἥμαρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὅρων
17 τοῦ θεοῦ, καὶ ἤγαγέ σε τὸ Χερούβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων. ¹⁷ ὑψώθη ἡ
καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους
σου· διὰ πλήθος ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριψά σε, ἐναντίον βασιλείων
18 ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι. ¹⁸ διὰ τὸ πλήθος τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν
ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου
σου, τοῦτο καταφάγεται σε· καὶ δώσω σε σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναν-
19 τίον πάντων τῶν ὀρώντων σε. ¹⁹ καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσι
στεναξέουσιν ἐπὶ σέ· ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα.
20 ²⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²¹ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, στήρῃσον τὸ
22 πρόσωπόν σου ἐπὶ Σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτήν ²² καὶ εἰπὸν Τάδε
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Σιδῶν, καὶ ἐνδοξασιθῆσομαι ἐν σοί, καὶ γνώσῃ
ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοί κρίματα, καὶ ἁγιασιθῆσομαι
23 ἐν σοί. ²³ αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ πεσοῦνται τετραυμα-
24 τισμένοι μαχαίραις ἐν σοὶ περικύκλω σου, καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
25 ριος. ²⁴ καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ σκόλοψ πικρίας καὶ
ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ τῶν περικύκλω αὐτῶν τῶν ἀτιμασάντων αὐτούς, καὶ γνώ-
25 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²⁵ τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ συνάξω τὸν
Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἐθνῶν οὓς διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασιθῆσομαι ἐν αὐτοῖς
26 καὶ ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν. ²⁶ καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς
αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἑλ-
πίδι, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ κατοική-

6. κυρ. κυριος ο θεος ανθρων εδωκας 40. εν πληθ. τραυματιζοντων
σε θανατοις απεριτμητοις απολη ... ** om κυριος 42. λεγει κυριος Συ ει
43. παντα λιθον ... σαρδιον· τοπαζιον ... ανδρακαν 44. om εγενηθης ...
εμμεσω 45. αμωμος συ ... εως ημερας ... σου εν σοι 46. επληθυννας τα
ταμεια ... εμμεσω λιθων 47. δια το πληθ. των ... εριψα 48. και αδι-
κιων ... εβεβηλωσα ... εκ μεσω (sic) ... εις σποδον 49. στυγνασουσιν
20. ante hunc versum add minio scriptum επι σιδωνα 22. κυριος erasum
est 23. και εξαποστελω επι σεαυτην θανατον και αιμα· και θανατος εν τ.
π. σ. εσται ... εν μαχαραις ... γνωση οτι 24. και ουκετι εσονται τω
οικω ισρ. σκολοψ ... κυκλω ... κυρ. ο θεος αυτων 25. κυρ. ο θεος
... εκ των χωρων ου ... εν αυτοις ενωπιον τ. λαων των 26. ης εδωκα ...
φυτευσωσιν

σουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσι τοῖς ἀτιμάσαισιν αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ᾄδὸς αὐτῶν καὶ ὁ ᾄδὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.

XXIX.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δωδεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ ³ Φαραὼ βασιλεῖα Αἰγύπτου, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ὅλην ⁴ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραῶ, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν ⁵ τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ, τὸν λέγοντα Ἐμοὶ εἰσιν οἱ ποταμοί, καὶ ἐγὼ ἐπόησα αὐτούς. ⁶ καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας σου, καὶ προσκολλησῶ τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγας σου, καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου, ⁷ καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ ⁸ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου· ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου πέσῃ, καὶ οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα, ⁹ καὶ γινώσκονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Αἴγυπτον ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνης τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ¹⁰ ὅτε ἐπελάβετό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐβλάστη· καὶ ¹¹ ὅτε ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ, καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνετρίβης, καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. ¹² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ¹³ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ῥομφαίαν, καὶ ἀπολῶ ἀπὸ σοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη, ¹⁴ καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ἀντὶ τοῦ λέγειν σε Οἱ ποταμοὶ ἐμοὶ εἰσι, καὶ ἐγὼ ἐπόησα αὐτούς, ¹⁵ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου, καὶ δώσω γῆν Αἰγύπτου εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Σιήνης καὶ ἕως ὀρίων Αἰθιοπῶν. ¹⁶ οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ πούς ἀνθρώπου, καὶ πούς κτηνῶν οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη. ¹⁷ καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἡρημαμένης, καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημαμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας. ¹⁸ τάδε λέγει κύριος Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ἔθνων οὓς διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, ¹⁹ καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ κατοικήσω αὐτοὺς ἐν γῇ Παλαιστίνῃ, ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήφθησαν· καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινῇ ²⁰ παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς, οὐ μὴ ὑψωθῇ ἐπὶ τὰ ἔθνη· καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²¹ καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπίδα ἀναμνησθῆναι αὐτοὺς ἀνομίαν ἐν τῷ ἀκολουθεῖν αὐτοὺς ὀπίσω αὐτῶν, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²² καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²³ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, 18

XXIX. Minio inscribitur (**ut videtur) φαραω βασιλευς αιγυπτου 4. τω δεκατω εν τω ενδεκατω 3. και λαλησον και ειπον ... κυρ. ο θεος ... επι σε φαραω βασιλευ αιγυπτου ... εμμεσω 4. οτι εγω ... τας παγιδας ... inter ποταμου et σου repetit και παντας τους ιχθυας του ποταμου 5. ουδ ου μη περισταλης ... του αγρου pro της γης ... εις βρωσιν 7. επελαβοντο ... επεκρατησεν 8. κυρ. ο θεος ... ανθρωπον κ. κτηνος 9. πασα η γη ... σε οτι οι 10. την γην ... οτι και ρομφαιαν ... σσηνης ... αιθιοπιας 11. εν αυτη ανθρωπος και κτηνος* ουδε κατοικ. τεσερακ. 12. εις απωλειαν εμμεσω της ερημου ... πολ. αυτων εμμεσω ... αφανισμος εσται pro τεσσαρ. ετη 13. οτι ταδε λ. κυρ. κυριος ... τεσερακοντα ... τους αιγυπτιους 14. αιχμαλ. αιγυπτου κ. κατοικω ... παλαιστης ... ελημφθησαν 15. αναμνησθουσα αμαρτιαν ... αυτους ακολουθησαι οπ. των καρδιων αυτων ... κυρ. ο θεος

Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ δου-
 λεία μεγάλη ἐπὶ Τύρου· πᾶσα κεφαλὴ φαλακρά, καὶ πᾶς ὦμος μαδῶν· καὶ
 μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ Τύρον, καὶ τῆς δου-
 19 λείας ἧς ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν. ¹⁹τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδού ἐγὼ δί-
 δωμι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὶ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομεύσει
 τὴν προνομίην αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. καὶ ἔσται μισθὸς τῇ
 20 δυνάμει αὐτοῦ, ²⁰ἀντὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον δέ-
 21 δωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου. τὰδε λέγει κύριος κύριος ²¹Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνεωγμένον ἐν
 μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXX.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
 3 καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὡς ἡμέρα, ³ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου,
 4 ἡμέρα νεφέλης, πέρας ἔστων ἔσται, ⁴καὶ ἥξει μαχαίρα ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ
 5 καὶ συμπεσεῖται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁵Πέρσαι καὶ Κρήτες καὶ Λυδοὶ καὶ
 Αἰβυες καὶ πάντες οἱ ἐπιμίκτοι καὶ τῶν υἰῶν τῆς διαθήκης μου μαχαίρα
 6 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. ⁶καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ κατα-
 βήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδώλου ἕως Συήνης, μαχαίρα
 7 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος. ⁷καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἡρη-
 8 μωμένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημωμένων ἔσονται. ⁸καὶ
 γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον καὶ συντριβῶσι
 9 πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ. ⁹ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπέν-
 δοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 10 Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἦκει. ¹⁰τὰδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ πλήθος Αἰ-
 11 γυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλεῶς Βαβυλῶνος, ¹¹αὐτοῦ καὶ τοῦ
 λαοῦ αὐτοῦ, λοιμοὶ ἀπὸ ἔστων ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι γῆν· καὶ ἐκκενώσουσι
 πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυμα-
 12 τιῶν. ¹²καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν, καὶ
 13 τὸ πληρῶμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, ἐγὼ κύριος ἐλεάληκα. ¹³ὅτι τὰδε
 λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφεως καὶ ἄρχοντας
 14 Μέμφεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι. ¹⁴καὶ ἀπολῶ γῆν Φαθ-
 15 ρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει. ¹⁵καὶ
 ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπὶ Σαῖν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ τὸ πλῆθος
 16 Μέμφεως. ¹⁶καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ
 17 Συήνη, καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα. ¹⁷νεανίσκοι

48. ** ἐπὶ τυρον ... φαλακρῶμα ... δουλείας ἧς ἐδούλευσεν αὐτὴν 49.
 δια τοῦτο ταδε λ. αδωναί κυρ. Ἰδού διδωμι ... post αιγυπτου add καὶ
 λημψεται το πλῆθος αὐτῆς 20. α. τ. δουλείας ἧς ... post αιγυπτου add
 οσα εποησαν μοι ... αδωναί κυριος ²¹Ἐν δώσω σοι ... εμμεσω
 XXX. 2. η ἡμερα 3. η ἡμερα ... καιρος περας 4. η μαχ. ἐπ αιγυπτου
 ... ἐν τῇ αἰθιοπ. x. πεσοῦνται ... post αιγυπτω add καὶ λημψονται το
 πλῆθος αὐτῆς 5. ἐπιμικτ. ἐπ αὐτὴν καὶ ἀπο τῶν ... ἐν αὐτῇ μαχ. πεσ.
 6. συνηγῆς 7. εμμεσω χωρῶν ἡφανισμένων ... εμμεσω 8. γνωσονται
 παντες ... συντριβησονται 9. ἐν αιγυπτω pro ἐν αὐτῇ 10. αδωναί κυρ.
 Καὶ 11. ἀπεσταλμ. ἀφανισαι αὐτὴν ... τραυματιῶν ἡ γῆ 12. post ἐρη-
 μους add καὶ ἀποδωσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν ... τ. γῆν αὐτῶν συν
 τῷ πληρωματι ... ἐλαλησα 13. αδωναί κυριος Καὶ α. βδελυγματα καὶ
 καταπαυσω μεγ. ... ἀρχοντ. τανεως ἐκ ... οὐκ ἐσ. οὐκετι· καὶ δώσω φο-
 βον ἐν γῇ αιγυπτω 14. x. ἀφανιω γ. παθουρης 15. τανιν pro σαῖν ...
 om το 16. x. ἀπολειται συνηγῆ

Ἡλιουπόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμα-
 λωσίᾳ πορεύσονται, ¹⁸ καὶ ἐν Τάφναις συσκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντρίψαι 18
 με ἐκεῖ τὰ σκήπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπολείται ἐκεῖ ἡ ὕβρις ἰσχύος αὐτῆς, καὶ
 ταύτην νεφέλη καλύψει, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμαλωτοὶ ἀρῶσονται.
¹⁹ καὶ ποιήσω κρίμα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²⁰ καὶ 19 20
 ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο
 λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²¹ Υἱὲ ἀνθρώπου, τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασι- 21
 λέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδεήθη τοῦ δοῦναι ἱασιν, τοῦ
 δοῦναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δοῦναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας. ²² διὰ 22
 τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ
 συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους, καὶ
 καταβαλὼ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ²³ καὶ διασπερῶ Αἴ- 23
 γυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικηίσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, ²⁴ καὶ κατισχύσω 24
 τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς τὴν
 χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομήσει τὴν προνο-
 μὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. ²⁵ καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας 25
 βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραὼ πεσοῦνται· καὶ γνώσονται ὅτι
 ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
 βυλῶνος, καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῇν Αἰγύπτου. ²⁶ καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς 26
 τὰ ἔθνη καὶ λικηίσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ἐγὼ
 εἰμι κύριος.

XXXI.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μᾶ τοῦ μηνὸς
 ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν πρὸς Φαραὼ 2
 βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ πληθεὶ αὐτοῦ Τίνι ὁμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει
 σου; ³ ἰδοὺ Ἀσσοὺρ κυπάρισσος ἐν τῷ Διβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσι 3
 καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, εἰς μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ⁴ ὕδωρ 4
 ἐξέθρεψεν αὐτόν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγε
 κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ συστήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα
 τὰ ἔθλα τοῦ πεδίου. ⁵ ἔνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα 5
 τὰ ἔθλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἀφ' ὕδατος πολλοῦ.
⁶ ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 6
 ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννώσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ
 σκιᾷ αὐτοῦ κατώκησε πᾶν πλῆθος ἔθνων. ⁷ καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει 7
 αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς
 ὕδωρ πολύ. ⁸ καὶ κυπάρισσοι τοιαῦται ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, καὶ αἱ 8
 πίτνες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι
 τοῖς κλάδοις αὐτοῦ· πᾶν ἔθλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὁμοιωθή-
 αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ ⁹ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐξήλω- 9

17. om en prius ... αι πολεις αιχμαλωτισθησονται pro αι γυν. ε. αιχμ.
 πορευσ. 18. εν ταφναις ... της ισχυος α. κ. αυτην ... αιχμ. αχθθησονται
 21. μου του δοθηναι ιασιν επ αυτον του δοθ. μαλαγμα 22. τ. τεταμενους
 και τους συντριβομενους 24. om και primum ... θησω pro δωσω ... τας
 χειρας 25. δουναι με 26. επιγνωσονται παντ. οι αιγυπτιοι XXXI. 3. post
 παραφυασιν add και πυκνος εν τη σχεπη ... και εις μεσον των νεφ.
 4. post συστεμ. αυτης add ηγαγεν κυκλω των φυτων αυτου και 5. post
 κλαδοι αυτου add και υψωθησαν αι παραφυαδες αυτου ... εφ 6. ωσαν
 in εγεννωσαν rescriptum ... υπο την σκιαν αυτου 7. εγεννησαν αι 8. om
 και primum ... τοιαυτ. ουκ εγενηθησαν εν τω ... και πιτνες ... ομοιοι
 τ. κλαδοις ... ομοιωθη

- 10 σαν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ. ¹⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἄνθ' ὧν ἐγένοντο μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχὴν σου
 11 εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψώσῃναι αὐτὸν ¹¹ καὶ παρέδωκα αὐ-
 12 τὸν εἰς χεῖρας ἄρχοντος ἑθνῶν, καὶ ἐποίησε τὴν ἀπόλειαν αὐτοῦ, ¹² καὶ ἐξωλόδρευσαν αὐτὸν ἄλλοτριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἑθνῶν καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐν πάσαις ταῖς φάραγγιν ἔπесαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης
 13 αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἑθνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν. ¹³ ἐπὶ τὴν πτώσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐ-
 14 τοῦ ἐγένοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, ¹⁴ ὅπως μὴ ὑψώσῃσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτά· πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ, πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον, εἰς γῆς βάθος, ἐν μέσῳ
 15 οὐκάνθρωπων προσκαταβαίνοντας εἰς βόθρον. ¹⁵ τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐν ἡ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ἄδου, ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς καὶ ἐκώλυσα πληθὺς ὕδατος, καὶ ἐσχότασεν ἐπ' αὐ-
 16 τὸν ὁ Λιβανος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν. ¹⁶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσεισθήσαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ἄδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτά τοῦ Λιβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ.
 17 ¹⁷ καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ἄδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν
 18 μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπόλωτο. ¹⁸ τίνοι ὁμοιώσῃς; κατὰβηθι καὶ καταβί-
 βάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος· ἐν μέσῳ ἀπεριτμητῶν κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. οὕτως Φαραὼ καὶ τὸ πληθὺς τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

XXXII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μὲν τοῦ μηνὸς ἐγέ-
 2 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱ ἄνθρωπου, λάβε βροτήνον ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἔρεῖς αὐτῷ Λέοντι ἑθνῶν ὁμοιώσῃς σὺ καὶ ὡς δρά-
 3 κων ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτάρασσες
 4 ὕδωρ τοῖς ποσὶ σου καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμούς σου. ³ τάδε λέγει κύριος Καὶ περιβαλὼν ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν, καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ
 5 μου, ⁴ καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν· πεδία πλησθήσεται, καὶ ἐπικαθιδύ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμπλήσω πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς
 6 γῆς· ⁵ καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου· ⁶ καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου, ἀπὸ τοῦ πλη-
 7 θους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων, φάραγγας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ. ⁷ καὶ κατακαλύψω ἐν

10. αδωναϊ κυριος ... των νεφελων 12. εξωλεδρευσαν ... επεσαν ...
 εδαφισαν 13. εγενοντο ... θηρια του rescripta 14. και ουκ εδωκαν ...
 αυτων προς αυτον ... υδωρ αλλα παντες ... εις γην βαθους εμμεσω 15.
 αδωναϊ κυριος Εν ... αδου· επεστησα επ αυτον την αβυσσον· και εκωλυσα
 τους ποτ. (sed -εστησα usq. po- in rasura) αυτης και εκωλυσεν πλ. υδα-
 τος· και (και addidit**) επενθησεν αυτον ο λιβ· και εξεστησαν επ αυτω παντα
 τα ... επ αυτω in rasura; antea plura 16. και εσεισθησαν εθνη απο τ.
 φ. τ. πτ. α. οτε ... εν γη κατω 17. μετα τραυματιων μαχαιρας ... παν-
 τες οι κατοικ. ... εμμεσω 18. ομοιωθης ... εις γην βαθους· εμμεσω ...
 παν το πλ. XXXII. 4. εν τω ενδεκατω ετ. εν τω δεκατω (*ενδεκ. ? δω-
 δεκ. ?) 2. ο δρακων ο ... εκερ. τους ποταμους ... το υδωρ 3. αδωναϊ
 κυριος ... δικτυον μου (sed μ in rasura) και εν εκκλησια λαων πολλων
 και 4. πλησθησεται σου ... εμπλησω εκ σου 5. in f. add πασαν γην
 6. χωρηματων σ. και απο

τῷ σβεσθῆναι σε οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφελῇ
καλύψω, καὶ σελήνῃ οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς. ⁸πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ⁸
ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει
κύριος κύριος. ⁹καὶ παροργίσω καρδίαν λαῶν πολλῶν, ἥνικα ἂν ἄγω αἰχμα- ⁹
λωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνωσ. ¹⁰καὶ συγνάσουσιν ἐπὶ σὲ ¹⁰
ἔθνη πολλά, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐν τῷ πετᾶσθαι
ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου. ¹¹ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Ῥομφαία βασι- ¹¹
λέως Βαβυλωνῶς ἥξει σοι ¹²ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν ¹²
σου, λοιμοὶ ἀπὸ ἔθνων πάντες καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου, καὶ συν-
τριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. ¹³καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' ¹³
ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ παραῖξῃ αὐτὸ τοὺς ἀνδρώπου ἐτι, καὶ ἔχνος κτη-
νῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. ¹⁴οὕτως τότε ἡσυχάζει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ ¹⁴
οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον πορεύσονται, λέγει κύριος. ¹⁵ὅταν δῶ Αἴγυπτον ¹⁵
εἰς ἀπώλειαν καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπερῶ
πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹⁶ἤρῃ- ¹⁶
νός ἐστι καὶ ἤρηνῃσεις αὐτόν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἔθνων ἤρηνήσουσιν
αὐτόν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἤρηνήσουσιν αὐτήν,
λέγει κύριος κύριος. ¹⁷καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνὸς ¹⁷
πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸Υἱὲ ἀν- ¹⁸
θρώπου, ἤρηνῃσον ἐπὶ τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ καταβιάσουςιν αὐτῆς τὰς
θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς καταβαίνοντας
εἰς βόθρον. ¹⁹ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, ¹⁹καὶ ¹⁹
κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. ²¹καὶ ἐροῦσί σοι οἱ γίγαντες Ἐν βάθει ²¹
βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; καὶ κατάβητι καὶ κοιμηθήτι μετὰ ἀπεριτμη-
τῶν ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας. ²²ἐκεῖ Ἀσσοὺρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ ²²
αὐτοῦ, πάντες τραυματῖαι ἐκεῖ ἐδόθησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βό-
θρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάν-
τες οἱ τραυματῖαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα, ²³οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ ²³
γῆς ζωῆς. ²⁴ἐκεῖ Αἰλὰμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήμα- ²⁴
τος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυματῖαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα καὶ οἱ καταβαί-
νοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος, οἱ δεδωκότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς.
καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον ²⁵ἐν ²⁵
μέσῳ τραυματιῶν. ²⁶ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσὸχ καὶ Θοβὲλ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς ²⁶
αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες τραυματῖαι αὐτοῦ, πάντες
ἀπερίτμητοι τραυματῖαι ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ
γῆς ζωῆς. ²⁷καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτωκόντων ἀπ' αἰῶ- ²⁷
νος, οἱ κατέβησαν εἰς ᾄδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας

7. τους αστερας του ουρανου ... η σεληνη ου δωσει το φαιος αυτης
8. και παντα ... γην σου ... κυρ. κυρ. ο θεος 9. manus recens αγωω;
anlea omisum erat ... εις την γην 10. om πολλα ... πετασθηναι ρομ-
φαιαν ... προσωπον ... απο ημερας 11. αδωναϊ κυριος 13. ετι τι ανδρ. ...
κτηνους 14. αδωναϊ κυριος 15. διασπειρω 16. ἤρηνήσουσιν pro ἤρηνῃ-
σεις 17. εγενετο ... ετει εν τω πρωτω μηνι 18. γην pro ισχυν 19. εξ
υδατων ευπρεπους* καταβηθι* και κοιμηθητι μετα απεριτμητων* εμμεσω
τραυματιων* μαχαιρα πεσ. μ. α. 24. ει καταβηθι ... εμμεσω 22. εδο-
θησαν* η ... συναγωγη αυτων ... ed. rom. αὐτοῦ. περικύκλῳ ... om οι
23. οι εδωκαν τας ταφας αυτης εν μηροις λακκου* και εγενηθη εκκλησια
υπερκυκλω της ταφης αυτου* παντες αυτοι τραυματιαι πιπτοντες μαχαιρα
ει δοντες τ. φ. α. ε. της ζ. 24. πεπτωκ. μαχαιραις ... εις γην βαθους
... τον φοβον αυτων επι της ζωης 25. εμμεσω ... ισχ. αυτων 26. om
τραυματιαι απο ... επι της ζωης 27. γιγαντων πεπτωκοτες ... πολεμικοις
αυτων* οι εθηκαν

αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν
 28 ὁστέων αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν πάντας ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. ²⁸ καὶ σὺ ἐν μέσῳ
 29 ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρᾳ. ²⁹ ἐκεῖ ἐδόθησαν
 οἱ ἄρχοντες Ἀσσοὺρ οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας, οὗτοι
 30 μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον. ³⁰ ἐκεῖ οἱ
 ἄρχοντες τοῦ βορρᾶ πάντες στρατηγοὶ Ἀσσοῦρ, οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι,
 σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχυί αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπεριτμήτοι μετὰ
 τραυματιῶν μαχαίρας, καὶ ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν κατα-
 31 βαινόντων εἰς βόθρον. ³¹ ἐκείνους ὕψεται βασιλεὺς Φαραώ καὶ παρακληθήσε-
 32 ται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, λέγει κύριος κύριος· ³² ὅτι δέδωκα τὸν φόβον
 αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυμα-
 τιῶν μαχαίρας Φαραώ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος
 κύριος.

XXXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων Ὁ Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον τοῖς
 υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Γῆ ἐφ' ἣν ἂν ἐπάγω ῥομφαίαν,
 καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἀνθρώπων ἓνα ἐξ αὐτῶν καὶ δώσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς
 3 εἰς σκοπὸν, ³ καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σάλπισσιν τῇ
 4 σάλπιγγι καὶ σημάνῃ τῷ λαῷ, ⁴ καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
 πιγγος καὶ μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν, τὸ
 5 αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται. ⁵ ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος
 ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος ὅτι
 6 ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. ⁶ καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν
 ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνῃ τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐλ-
 7 θούσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθη,
 7 καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω. ⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, σκο-
 8 πὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον. ⁸ ἐν
 τῷ εἰπεῖν με τῷ ἁμαρτωλῷ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ μὴ λαλήσῃς τοῦ
 φυλάξασθαι τὸν ἀσεβεῖ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἄνομος τῇ ἀνομίᾳ
 9 αὐτοῦ ἀποθανεῖται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσω. ⁹ σὺ δὲ
 ἐὰν προαπαγγεῖλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται,
 10 καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σαυτοῦ ἐξήρῃσαι. ¹⁰ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ οἴκῳ
 Ἰσραὴλ Οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες Αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν
 11 ἐφ' ἡμῖν εἰσὶ, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηρόμεθα, καὶ πῶς ζησόμεθα; ¹¹ εἰπὸν
 αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, τάδε λέγει κύριος, οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς

27. οστων ... εξεφοβ. γιγαντας εν 28. συντριβηση και κοιμηθηση
 29. εκει εδωμ και οι βασιλεις αυτης και παντες οι αρχοντες ασσυριοι οι
 δοντες τ. ισχ. αυτης εις τρ. μαχ. αυτοι εκοιμηθησαν μετα τραυμ. μαχαι-
 ρας· εκοιμηθ. μετα καταβ. ε. β. 30. εκ. παντες οι α. τ. β. παντες αυτοι
 παντες στρ. ... και εκοιμηθ. απ. μ. τετραυματισμενων μαχ. κ. ελαβον την
 31. επι παση την ισχυι α. τραυματιαι μαχαيرا φαραω και πασα η δυναμις
 αυτου λεγ. κυρ. ο θεος 32. φοβ. αυτων ε. της ζ. ... εμμεσω α. μ. τραυ-
 ματιας ... οπι μετ αυτου ... κυρ. κυρ. ο θεος XXXIII. 2. επαγαγω
 κριμα αιματος ... εαυτοις σκοπον 3. σάλπισει 4. την φωνην ... και ελ-
 θουσα η ρομφ. καταβαλη ... επι την κεφαλην 5. φυλ. την ψυχην αυτου·
 το αιμα α. επ αυτον 6. τω λαω τη σάλπιγγι ... ελημφθη ... αιμα αυτης
 εκ της 8. με τω ανομω ... και εαν μη λαλησης τους λογους του απο-
 στηναι τον ανομον απο ... και το αιμα 9. του αποστρεφαι αυτον απ ...
 ουτος τη ανομια αυτου ... ψυχ. σου ερρυσω 10. εφ ημας 11. εγω, λεγει
 αδωναί (sed αδωναί add**) κυριος ... αμαρτωλου pro ασεβους

ὡς ἀποστρέφαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν. ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν· καὶ ἵνα τί ἀποστῆσθε, οἶκος Ἰσραὴλ; ¹² εἰπὼν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται 12 αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα πλανηθῇ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτόν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ δύνηται σωθῆναι. ¹³ ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ δικαίῳ Οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιο- 13 σύνη αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἣ ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ἀποθάνειται. ¹⁴ καὶ ἐν 14 τῷ εἰπεῖν με τῷ ἀσεβεῖ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ¹⁵ καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδοῖ 15 καὶ ἀρπαγματα ἀποτίσει, ἐν προσταγμασι ζωῆς διαπορεύεται τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον, ζωῇ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ· ¹⁶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ἅς 16 ἡμαρτεν οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν, ἐν αὐταῖς ζήσεται. ¹⁷ καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ 17 κυρίου. καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα. ¹⁸ ἐν τῷ ἀποστρέφαι δίκαιον ἀπὸ 18 τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνομίας, καὶ ἀποθάνειται ἐν αὐταῖς. ¹⁹ καὶ 19 ἐν τῷ ἀποστρέφαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. ²⁰ καὶ τοῦτο ἐστὶν ὃ εἶπατε Οὐκ 20 εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου· ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ. ²¹ καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί, πέμπτῃ τοῦ μηνὸς 21 τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἦλθε πρὸς με ὁ ἀνασωθεὶς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ λέγων Ἐδῶ ἡ πόλις. ²² καὶ χεὶρ κυρίου ἐγενήθη ἐπ' ἐμέ ἐσπέρας πρὶν ἔλθειν αὐ- 22 τόν, καὶ ἠνοιξέ μου τὸ στόμα ὡς ἦλθε πρὸς με τὸ πρῶν καὶ ἀνοίχθην τὸ στόμα μου οὐ συνεσχέθη ἔτι. ²³ καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων 23 ²⁴ Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἡρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ ²⁴ λέγουσιν Εἰς ἣν Ἀβραάμ καὶ κατέσχε τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμέν, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. ²⁵ διὰ τοῦτο εἰπὼν αὐτοῖς ²⁵ Τάδε λέγει 25 27 ὁ κύριος κύριος Ζῶ ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἡρημωμέναις μαχαίραις πεσοῦνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθῇσονται εἰς κα- τάρωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ. ²⁸ καὶ δώσω τὴν γῆν ἔρημον, καὶ ἀπολείται ἡ ὑβρις τῆς ἰσχύος 28 αὐτῆς, καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμε- νον. ²⁹ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος· καὶ ποιήσω τὴν γῆν αὐτῶν ἔρη- 29 μον, καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν. ³⁰ καὶ 30 σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τεῖχη

11. ὡς το ἀποστρ. ... οδου αὐτ. τῆς πονηρας ... ἀπο των οδων υμ. των πονηρων 12. καὶ συ υιε ἀνθρώπου εἶπον ... ἐξελεῖται ... ἀνομία ἀνομου ... δυνῆσεται σωθ. ἐν ἡμερα ἁμαρτίας αὐτου 13. δικαίω Ζωῇ ζῆσῃ καὶ οὗτος ... καὶ εἰαν ποιῆσῃ ἀδικίαν ... αὐτου ἀς ἐποιῆσεν οὐ μὴ μνησθ. 14. ἀποστρεψῇ α. τ. ἀσεβείας α. κ. ποιῆσῃ 15. καὶ ἐνεχύρον καὶ ἀρπαγμα ἀποτίσει ε. προσταγματι ... ἀποθάνειται 16. ἀς ἐποιῆσεν οὐ μὴ μνησθῶσιν ἐτι οτι ... ἐν αὐτοῖς ζῆσ. 18. καὶ ποιῆσῃ ἀνομίαν κ. α. ἐν αὐτῇ 19. κ. ποιῆσῃ 20. ἕκαστον κατὰ τὰς ὁδους υμων ... ed. rom. κρινῶ ἡμας ... add in f. λέγει κυριος 21. ἐγενετο ... δωδεκατῳ ... ἡλ- θεν ὁ ἀνασωθ. πρ. με ἀπο ... * ut videtur om ἀπο ιερουσ. 22. καὶ ἐγε- νετο ἐπ ἐμε χεὶρ κυρ. ε. π. ε. αὐτ. πρὸς με ... το στομ. μου εως ... μου το στ. οὐ συνεκλείετο ἐτι 23. ἐγενετο 25. εἶπε πρὸς αὐτους Οὕτως εἶπεν ἀδωναὶ κύριος· ἐπὶ τῷ αἵματι φαγεσθῆναι· καὶ οφθαλμοὺς υμων λημψέσθαι πρὸς ἰδῶλα υμων· καὶ αἷμα ἐκχεῖται· καὶ τὴν γῆν κληρονομησεται [29] Ἐστή- τε ἐπὶ τῇ ρομφαίᾳ υμων ἐποιήσατε βδελύγμα· καὶ ἀνῆρ τὸν πλησίον αὐτου ἐμμαναται· καὶ τὴν γῆν κληρονομησεται οὕτως· 27. διὰ τοῦτο εἶπον αὐ- τοῖς Ταδε λέγει ... μαχαίρα 28. ἐρημωθήσονται τὰ ὄρη ἱερ. 30. καὶ ἐλαλουν

καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκιῶν, καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
 31 λέγοντες Συνέλθωμεν καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου. ³¹ ἔρχονται
 πρὸς σέ ὡς συμπορεύεται λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσι τὰ
 ῥήματά σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
 32 καὶ ὀπίσω τῶν μισμμάτων ἡ καρδία αὐτῶν. ³² καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ
 ψαλτηρίου ἡδυφώνου ευαρμόστου, καὶ ἀκούσονται σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ
 33 ποιήσουσιν αὐτά. ³³ καὶ ἤνικα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν Ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνώσονται
 ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

XXXIV.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
 ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ἰσραὴλ, προφήτευσον καὶ εἰπὼν τοῖς ποιμέσι Τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ὁ ποιμένες Ἰσραὴλ, μὴ βόσκουσιν ποιμένες ἑαυτοὺς; οὐ
 3 τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες; ³ Ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθετε καὶ τὰ ἔρια
 4 περιβάλλετε καὶ τὸ παχὺ σφάζετε, καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε. ⁴ τὸ
 ἡσθενηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ
 συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἀπεστρέψατε, καὶ τὸ
 5 ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ. ⁵ καὶ διε-
 σπάρῃ τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήσῃ εἰς κατὰ-
 6 βρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ. ⁶ καὶ διεσπάρῃ τὰ πρόβατά μου ἐν παντὶ
 ὄρει καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς διεσπάρῃ καὶ
 7 οὐκ ἦν ὁ ἐκζήτητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων. ⁷ διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε λόγον
 κυρίου ⁸ Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά
 μου εἰς προνομίην, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς
 θηρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποι-
 μένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν οἱ ποιμένες ἑαυτοὺς τὰ δὲ πρόβατά
 9 10 μου οὐκ ἐβόσκησαν. ⁹ ἀντὶ τούτου, ποιμένες, ¹⁰ τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ
 ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
 τῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ
 βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ
 11 στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα. ¹¹ διότι τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπισκέψομαι
 12 αὐτά. ¹² ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅταν ἦ γνόφος
 καὶ νεφέλῃ ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρό-
 13 βατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν
 14 ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου. ¹³ καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω
 αὐτοὺς ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ βοσκήσω
 αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξι καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς
 14 γῆς. ¹⁴ ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ Ἰσραὴλ.

30. ακουσομεν 31. και ερχονται ... εναντ. σου ο λαος μου· και ακου-
 ωσιν ... ποιησωσιν ... μιαισιν. αυτων η καρδ. εστιν 32. κ. ακουοντες τα
 ρ. σ. ου μη 33. και εσται ηνικα ... εμμεσω XXXIV. 2. ειπον αυτοις
 Ταδε ... μη οι ποιμαινες βοσκουσιν εαυτ. ουχι 3. κατεσθιετε ... εσφα-
 ζεται ... ουκ εβοσκειται 4. το ησθενηκως ... το κακ. εχων ... επεστρε-
 ψαται 5. διεσπαρησαν ... εγενηθησαν ... in f. add και τοις πετεινοις
 του ουρανου 6. διεσπαρησαν ... επι παντα β. υψ. κ. ε. παντι προσωπω
 πασης της γ. δ. τα προβατα μου ... ζητων 8. τηρ. του αγρου ... εξεζ.
 τα πρ. μου οι ποιμ. 9. in f. add ακουσατε λογον κυριου 10. αδωναϊ κυ-
 ριος Ιδου ... και ου μη βοσκησ. ... ουκ ετι εσont. αυτοις 11. κυρ. κυρ.
 ο θεος 12. ως επισκεπτετε ο π. ... εν ημερα γνοφου και νεφελης εμμεσω
 προβ. αυτου ... συναξω προ απελασω 13. εκ των χωρων 14. oim εν ...
 post υψηλω add εν τω ορει

καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ καὶ κοιμηθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύ-
 σονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πίοιι βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων
 Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά, καὶ γνώ- ¹⁵
 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. τὰδε λέγει κύριος κύριος ¹⁶ Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω, ¹⁶
 καὶ τὸ πλανώμενον ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω, καὶ τὸ
 ἐκλείπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίμα-
 τος. ¹⁷ καὶ ὑμεῖς πρόβατα, τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ ¹⁷
 μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων. ¹⁸ καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν ¹⁸
 ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατε-
 πατεῖτε τοὺς ποσὶν ὑμῶν; καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν
 τοὺς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε; ¹⁹ καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ κατήματα τῶν ¹⁹
 ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπι-
 νον; ²⁰ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον ²⁰
 προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἄσθενους. ²¹ ἐπὶ ταῖς πλευραῖς ²¹
 καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωδεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε, καὶ πᾶν
 τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε. ²² καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἔτι ²²
 εἰς προνομήν, καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς κριόν. ²³ καὶ ἀναστήσω ἐπ' ²³
 αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, τὸν δούλόν μου Δαυὶδ, καὶ ἔσται
 αὐτῶν ποιμήν, ²⁴ καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ Δαυὶδ ἄρχων ²⁴
 ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. ²⁵ καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυὶδ διαθήκην ²⁵
 εἰρήνης, καὶ ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. ²⁶ καὶ δώσω αὐτοὺς περιχύκλῳ τοῦ ²⁶
 ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν υἱὸν ὑμῶν, υἱὸν εὐλογίας. ²⁷ καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν ²⁷
 τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχύν αὐτῆς, καὶ
 κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι· ἐγὼ
 εἰμι κύριος, ἐν τῷ συντρεῖσθαι με τὸν ζυγὸν αὐτῶν· καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ
 χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτοὺς, ²⁸ καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομῇ ²⁸
 τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοι-
 κήσουσιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
 ὀνειδισμὸν ἔστων οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι. ³⁰ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ³⁰
 ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς μου. οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος, ³¹ πρό- ³¹
 βατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μου ἔστε, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
 λέγει κύριος κύριος.

XXXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὡς ἀνθρώπου, ἐπίστρεψον ²
 τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' ὅρος Σηεῖρ καὶ προφήτευσον εἰς αὐτό, ³ καὶ εἰπὸν αὐτῷ ³
 Τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὅρος Σηεῖρ, καὶ ἐκτενώ τὴν
 χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς ἔρημον, καὶ ἐρημαθήσῃ, ⁴ καὶ ταῖς πό- ⁴
 λεσί σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύ-

14. καὶ ἐν νομῇ πίοιι usque ego eimi κυρ. rescripta; antea pauciora
 ... ** ὁρεων του ισρ. 15. ** ἐπιγνώσονται διότι 16. ἐκζητήσω ... πεπλα-
 νημενον επιστρεψω 17. τα προβατα ... κρειου καὶ τραγου 18. τῆς νομῆς
 τοῖς πο. υμ. κατεπ. 20. κυρ. κυρ. ο θεος 22. καὶ ουκετι εσονται ετι εἰς
 23. αναστ. αυτοις ποιμενα ετερον 24. ἐμμεσω 25. απολω προ αφανιω
 26. κ. εσονται κυκλω τ. ο. μου· κ. αποστειλω νετον ευλογ. αυτοις 27. ξυλ.
 του παιδιου αποδωσει τ. κ. αυτοις ... τον καρπον προ την ισχυν ... τον
 ζυγ. του κλοιου αυτων· εξελουμαι 28. ουκετι εσont. ἐν ... ουκετι μη πτοη-
 σει αυτους 30. του ισραηλ 31. καὶ υμεις προβατα ... του ποιμνιου
 XXXV. 2. ἐπὶ το ὀρος ... ἐπ αυτο 3. om κυρ. alterum ... σε ἐρημον
 4. καὶ ἐν ταῖς

5 ριος, ⁵ ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν αἰώνιαν, καὶ ἐνεκᾶτίας τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 6 δόλῳ ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρᾳ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτων. ⁶ διὰ τοῦτο,
 ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἤμαρτες, καὶ αἷμα διώκεται
 7 σε. ⁷ καὶ δώσω ὄρος Σηείρ εἰς ἔρημον καὶ ἡρημωμένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐ-
 8 τοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη, ⁸ καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνούς σου καὶ
 τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ
 9 πεσοῦνται ἐν σοί. ⁹ ἔρημιν αἰώνιον θήσομαί σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ
 10 κατοικηθῶσιν ἔτι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ¹⁰ διὰ τὸ εἰπεῖν σε Ἐγὼ
 δὺο ἔσθην καὶ αἱ δύο χῶραι ἐμαί ἔσονται, καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ κύριος
 11 ἐκεῖ ἐστί. ¹¹ διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν
 12 ἐχθρὰν σου, καὶ γνωσθήσομαί σοι ἡνίκα ἂν κρινῶ σε, ¹² καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ
 εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας Ἐγὼ ὄρη
 13 Ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα, ¹³ καὶ ἐμεγαλοβόρημόνησας ἐπ'
 14 ἐμέ τῷ στόματί σου, ἐγὼ ἤκουσα. ¹⁴ τᾶδε λέγει κύριος Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ
 15 πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε, ¹⁵ ἔρημον ἔσθι ὄρος Σηείρ, καὶ πᾶσα ἡ
 Ἰδουμαία καὶ ἐξαναλωθήσεται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.

XXXVI.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὼν τοῖς
 2 ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ Ἀκούσατε λόγον κυρίου ² Τᾶδε λέγει κύριος κύριος Ἀντ'
 οὐ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχθρὸς Εὐγε ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγε-
 3 νήσθην, ³ διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπὼν Τᾶδε λέγει κύριος κύριος Ἀντὶ τοῦ
 ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς
 εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοίοις ἔθνεσι, καὶ ἀνέβητε ἀλάλημα γλώσση καὶ εἰς
 4 ὀνειδίσμα ἔθνεσι, ⁴ διὰ τοῦτο ὄρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε λόγον κυρίου Τᾶδε λέγει
 κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ τοῖς χειμάρροις καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ
 τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἡφανισμένοις καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐγκαταλειμμέ-
 ναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν
 5 ἔθνεσι περικύκλῳ. ⁵ διὰ τοῦτο τᾶδε λέγει κύριος κύριος Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυ-
 μοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι
 ἔδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοὺς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες
 6 ψυχὰς τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ. ⁶ διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ
 Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὼν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς
 νάπαις Τᾶδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου
 7 ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοῦς ἔθνων ἐνέγκαι ὑμᾶς. ⁷ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν
 χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λή-
 8 ψονται, ⁸ ὑμῶν δὲ ὄρη Ἰσραὴλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν κατα-
 9 φάγεται ὁ λαός μου, ὅτι ἐλπίζουν τοῦ ἐλθεῖν. ⁹ ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
 10 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε, ¹⁰ καὶ πληθύνω

5. αἰωνιον ... δολ. εν καιρω εχθρ. εν χειρι μαχαιρας· εν 6. σε διω-
 ξεται 7. το ορος ... ερημωμενον 8. τραυμ. σου τους β. σ. κ. πασας τας
 9. και ερημιν 10. διоти ειπας Τα ... εμαι εισιν ... και ο κυριος 11.
 κυριος κυριος κ. π. εν σοι κ. τ. εχθρ. σ. και κατα τον ζηλον σου ον εποιη-
 σας· εκ του μεμσηκεναι σε εν αυτοις· κ. γνωστ. σ. η. εαν 12. ερημα·
 ημιν sic interpg. ... εις κατασχεσιν 13. εμεγαλορημονησας ... και εγω
 ηκουσα φησιν κυριος 14. om ερημ. ποι. σε ... ιδουμ. εξολεδρευησεται
 κ. γν. XXXVI. 2. αντ' ων ε. ο εχθρος εφ υμας Ευγε ευγε 3. κυρ.
 κυρ. ο θεος ... υμας απο των εθνων των κυ. υμων τ. ε ημας ... κ. εγε-
 νεσθαι λαλημ. γλωσσης 4. φαραγγιν και ταις ναπαις ταις ερημωμεναις κ.
 ηφανισμεναις ... καταλειμμεναις αι εγενοντο ... και καταπατημα ... τοις
 περικυκλω 5. om κυριος alterum ... εαυτοις την γην μου 6. λεγ. αδω-
 ναι κυρ. 7. ιδου εγω αιρω ... ληψονται 8. καρπον φαγεται 9. om
 οτι ... om εφ υμ. και ... om και σπαρησ.

ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τέλος· καὶ κατοικηθήσονται αἱ πόλεις, καὶ ἡ ἡρημωμένη οἰκοδομηθήσεται. ¹¹ καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους καὶ κτήνη, καὶ κατοικίῳ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς ὡς περὶ τὰ ἐμπροσθεν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹² καὶ ¹³ γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσσεσθε αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ προστεθῇτε ἔτι ἀτεκνω- θῆναι ἀπ' αὐτῶν. ¹⁴ τὰδε λέγει κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· ὧν εἶπὼν σοι Κατέσθουσα ¹⁵ ἀνθρώπους εἶ, καὶ ἡτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σου ἐγένου, ¹⁶ διὰ τοῦτο ἀν- θρώπους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ Θεῖόν σου οὐκ ἀτεκνώσεις ἔτι, λέγει κύριος κύριος. ¹⁷ καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν, καὶ ὄνει- δισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνεγέγκητε ἔτι, λέγει κύριος κύριος. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁹ Ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ κατῴκησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἐιδώλοις αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθάρσε- νος ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου. ²⁰ καὶ ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτούς, ²¹ καὶ διέσπειρα αὐτούς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐλίχθησα αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα αὐτούς. ²² καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ ἔθνη οὐ εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῇ λέγεσθαι αὐτοὺς Ὁ Θεὸς κυρίου οὗτοι, καὶ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύθασιν. ²³ καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ εἰσῆλθσαν ἐκεῖ. ²⁴ διὰ τοῦτο εἶπον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὰδε λέγει κύριος Ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβήλωσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ εἰσῆλ- θετε ἐκεῖ. ²⁵ καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνε- σιν, ὃ ἐβεβήλωσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. ²⁶ καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ²⁷ καὶ ῥανθῶ ἐφ' ὑμᾶς καθάρων ὕδωρ, καὶ καθάρι- σθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐιδώλων ὑμῶν, καὶ καθάριω ὑμᾶς, ²⁸ καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν κακὴν, καὶ πνεῦμα κακὸν καὶ δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. ²⁹ καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ποιήσω ὥστε ἐν τοῖς δικαιομασί μου πορεύεσθε, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε. ³⁰ καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεόν. ³¹ καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω τὸν σῖτον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν· καὶ πληθυνῶ τὸν καρ- πὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ὅπως ἂν μὴ λάβητε ὀνειδισμόν λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ³² καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηράς καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ, καὶ προσοχθεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐ- τῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν. ³³ οὐ δι' ὑμᾶς

10. αι πολ. υμων· και αιρημωμεναι οικοδομηθησονται 11. το εμ- προσθ. 12. δωσω προ γεννησω ... προστεθησεσθαι 13. λεγ. αδωναϊ κυρ. ανθ 14. ατεκνωσει γε ουκετι λεγ. αδωναϊ κυριος 15. ονειδισμον εθνων ου μη ενεγκηται ε. λ. κυρ. ο θεος 17. κατωκησαν ... και εν ταις ακα- θαρσαις αυτων εμιαναν ... ιδωλοις ... αυτων κατα τ. α. της αφεδρου εγ. 18. in f. add περι του αιματος ου εξεχεαν εν τη γη και εν τοις ιδωλοις αυτων εμιαναν αυτην 19. τας υδους ... τας ανομιας προ τ. αμαρτιαν αυτων εμιαναν αυτην 20. εισηλθσαν his ... γης αυτων εξηλθσαν 22. αδωναϊ κυριος ... εισηλ- θαται 23. αγιον προ μεγα ... εμμεσω ... κυριος λεγει αδωναϊ κυριος εν τω 24. ληψομαι 25. υδωρ καθαρων 27. φυλαξεσθαι x. ποιησεται 30. γεννηματα ... οπως μη λαβ. ετι ον. λαου εν 31. και εν τοις βδ. υμων

ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος, γνωστόν ἐστὶν ὑμῖν. αἰσχύνθητε καὶ ἐντρέπητε ἐκ
 33 τῶν ὁδῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ. ³³ τὰδε λέγει ἄδωναὶ κύριος Ἐν ἡμέρᾳ ἣ
 καθαρῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικίῃ τὰς πόλεις, καὶ οἶκοι
 34 δομηθῇσονται ἔρημοι, ³⁴ καὶ ἡ γῆ ἡφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀντ' ὧν ὅτι
 35 ἡφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδευόντος, ³⁵ καὶ ἐροῦσιν Ἡ
 γῆ ἐκείνη ἡφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυφῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι
 36 καὶ ἡφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὄχυρα ἐκάτισαν, ³⁶ καὶ γινώσκονται τὰ
 ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ὠκοδόμησα τὰς
 37 καταρημένους καὶ κατεφύτευσα τὰς ἡφανισμένας· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ
 37 ποιήσω. ³⁷ τὰδε λέγει ἄδωναὶ κύριος Ἐτι τοῦτο ζητηθήσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 38 τοῦ ποιῆσαι αὐτούς, πληθυνῶν αὐτούς ὡς πρόβατα ἀνθρώπων, ³⁸ ὡς πρόβατα
 ἅγια, ὡς πρόβατα Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς· οὕτως ἔσονται αἱ
 πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χειρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος
 καὶ ἔστηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὁστέων ἀνθρωπίνων,
 2 ² καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ
 3 προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα. ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱέ ἀνθρώπου, εἰ
 4 ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα Κύριε κύριε, σὺ ἐπίστη ταῦτα. ⁴ καὶ εἶπε
 πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τὰ ὀστᾶ τὰ
 5 ξηρά, ἀκούσατε λόγον κυρίου ⁵ Τὰδε λέγει κύριος τοῖς ὁστέοις τούτοις Ἰδοὺ
 6 ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, ⁶ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω
 ἐφ' ὑμᾶς σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς
 7 ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ προεφῆτευσά
 καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμέ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμός,
 8 καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔδον, καὶ
 ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέρματα
 9 ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς. ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ
 τὸ πνεῦμα, προφήτευσον υἱέ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι Τὰδε λέγει
 10 κύριος Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἔλθε καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς
 10 τούτους, καὶ ζησάτωσαν. ¹⁰ καὶ προεφῆτευσά καθότι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλ-
 11 θεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν,
 11 συναγαγὴ πολλὴ σφόδρα. ¹¹ καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μέ λέγων Υἱέ ἀνθρώ-
 12 που, τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστίν, καὶ αὐτοὶ λέγουσι Ξηρὰ γέγονε
 12 τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. ¹² διὰ τοῦτο προ-
 φῆτευσον καὶ εἰπὸν Τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν,
 καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ
 13 Ἰσραὴλ, ¹³ καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ἀνοίξαι με τοὺς τάφους
 14 ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. ¹⁴ καὶ δώσω πνεῦμά

32. λεγ. κυρ. ο θεος γν. εσται υμ. ... in f. add λεγει κυριος 33. λεγ. κυρ. ο θεος Εν τη ημ. εκεινη ... πασ. των ανομ. ... αι ερημοι 34. η γη ... διοδευοντος 35. εκεινη η 36. εγω ειμι κυριος ... οτι εγω κυρ. κυριος 37. λεγ. κυρ. κυριος ο θεος ... ζητημα θησομαι ... ποι. αυτοις 38. εγω ειμι κυρ. XXXVII. 1. εμμεσω 2. και ιδου ξηρ. σφ. 3. οστα ... επιστη αυτα 5. κυρ. κυριος ... φερω εις υμας 6. σαρκας ... πν. μου εφ υμας ... διοτι 7. επροφητευσα ... μοι κυριος ... εγενετο φωνη ... προφητευειν 8. ανεφουοντο ... δερμα ... εν αυτοις 9. Προφ. υιε ανθρ. προφ. επι το πν. και ειπον τω ... κυρ. κυριος Ελθε εκ τ. τ. ανεμων του ουρανου· ελθε το πνευμα και εμφ. 10. επροφητευσα καθως ... ομι το ... πνευμα ζωης ... συναγ. μεγαλη σφ. 12. ειπον προς αυτους ... αδωνα κυριος ... υμ. τα μνημ. 13. με υμας εκ τ. ταφ. υμων

μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνῶ-
σεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει κύριος. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ¹⁵
λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁶ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γρά- ¹⁶
ψον ἐπ' αὐτὴν τὸν Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προσκειμένους ἐπ'
αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν λήψῃ σεαυτῷ καὶ γράψῃς αὐτὴν τῷ Ἰωσήφ,
ῥάβδον Ἐφραΐμ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐ-
τόν. ¹⁷ καὶ συνάψῃς αὐτὰς προσαλλήλας σαυτῷ, εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δεῖναι ¹⁷
ἐαυτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. ¹⁸ καὶ ἔσται ὅταν λέγωσι πρὸς σέ οἱ ¹⁸
υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν; τί ἐστί ταῦτά σοι; ¹⁹ καὶ ἔρεῖς ¹⁹
πρὸς αὐτοὺς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λήψομαι τὴν φυλὴν Ἰωσήφ τὴν
διὰ χειρὸς Ἐφραΐμ καὶ τὰς φυλάς Ἰσραὴλ τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτόν,
καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν Ἰούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ
χειρὶ Ἰούδα. ²⁰ καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ ²⁰
χειρὶ σου ἐνώπιον αὐτῶν, ²¹ καὶ ἔρεῖς αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ²¹
ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν οὗ εἰσῆλθουσιν ἐκεῖ,
καὶ συναῶ αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, ²² καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἔθνος ἐν τῇ γῇ μου καὶ ²²
ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ἰσραὴλ· καὶ ἄρχων εἰς ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς
δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαιεσθῶσιν οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας, ²³ ἵνα μὴ μαινῶν- ²³
ται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνο-
μιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθάρω αὐτοὺς, καὶ ἔσονται μοι
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²⁴ καὶ ὁ δούλος μου Δαυὶδ ²⁴
ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἔσται ποιμὴν εἰς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προστάγμασί
μου πορεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ²⁵ καὶ ²⁵
κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ,
οὗ κατώκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί.
καὶ Δαυὶδ ὁ δούλος μου ἄρχων εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς δια- ²⁶
θήκην εἰρήνης, διαθήκην αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ θύσω τὰ ἅγια μου
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁷ καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, ²⁷
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, καὶ αὐτοὶ μου ἔσονται λαός. ²⁸ καὶ γνώσονται τὰ ²⁸
ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς, ἐν τῷ εἶναι τὰ ἅγια μου ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

XXXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ ²
Ἀποκ. 20, 8. πρόσωπόν σου ἐπὶ τῷ γῶ καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγῶ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὺ καὶ
Θοβέλ, καὶ προφῆτευσον ἐπ' αὐτόν ³ καὶ εἰπὼν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος κύ- ³
ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὺ καὶ Θοβέλ, ⁴ καὶ συνάξω σε ⁴
καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ ἵππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάν-

14. λέγει κυρ. κυριος 16. αὐτῆς pro ἰσραὴλ ... προς αὐτον ... λημ-
ψη ... εφραιμ ... προσκειμενους pro προστεθ. 17. σεαυτω ... δεῖσαι αυ-
τας 18. λεγοντες Ουκ απαγγελλεις 19. αδωναί κυριος ... λημφομαι ...
ιωσηφ δια χ. εφραιμ ... του ισραηλ ... του ιουδα ... μιαν εν τη 21.
αδωναί κυρ. ο θεος 22. του ισραηλ ... εσται παντων αυτων x. ο. εσ. ουκ-
ετι 23. ιδωλοις αυτ. εν οἷς ημαρτοσαν εν αυτοις· και εν τοῖς προσοχθει-
σμασιν αυτων· και εν πασαις ταις βασιλειαῖς αυτων· x. ρυσ. 24. εμμεσω
... και ποιμην εἰς εσται παντων ... πορευσονται ... φυλαξωνται 25. αυ-
τοι· και οι υιοι αυτων και οι υιοι των υιων αυτων εως αιωνος· και ιδου
δau. ■ δ. μ. α. αυτων εσται εἰς τ. αι. 26. και διαθηκη ... εμμεσω 27.
αυτοις εἰς θεον ... αυτοι εσont. μοι λαος 28. om τα εθνη ... εμμεσω ...
in f. add λέγει κυριος XXXVIII. 2. μοσoχ 3. λεγ. αδωναί κυρ. Ἰδου
ε. ε. σε γωγ και αρχ. ... μοσοx

5 τας συναγωγῇ πολλῇ, πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. ⁵ Πέρσαι καὶ
6 Αἰθίοπες καὶ Λίβυες, πάντες περικεφαλαῖαι καὶ πέλταις, ⁶ Γομέρ καὶ πάν-
7 τες οἱ περὶ αὐτῶν, οἶκος τοῦ Θοργαμὰ ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ
8 περὶ αὐτόν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. ⁷ ἑτοιμάσῃτι, ἑτοίμασον σεαυτὸν σὺ
9 καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἡ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ μοι εἰς προφυ-
10 λακὴν. ⁸ ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων ἑτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλευ-
11 σεται καὶ ἦξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων
12 ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ ἡ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὅλου, καὶ οὗτος
13 ἔξ ἐθνῶν ἐξεληλυθε, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες. ⁹ καὶ ἀναβήσῃ
14 ὡς ὑετός, καὶ ἦξει ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν, καὶ ἔσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ
15 περὶ σέ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. ¹⁰ τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἔσται ἐν
16 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ λογιστὴ λο-
17 γισμοὺς πονηροῦς ¹¹ καὶ ἐρεῖς Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπερβύμενην, ἦξω ἐπὶ
18 ἡσυχάζοντας ἐν τῇ ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας
19 γῆν ἐν ἣ ὄχι ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς, ¹² προνο-
20 μεῦσαι προνομήν καὶ σκύλα σκυλεύσαι αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖράς μου
21 εἰς τὴν ἡρημωμένην ἡ κατωκίσθη, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
22 πολλῶν, πεποιηκότας κτήσεις, κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὄμφαλόν τῆς γῆς. ¹³ Σαββά
23 καὶ Δαιδὰν καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι
24 Εἰς προνομήν τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρχῃ καὶ σκυλεύσαι σκύλα, συνήγαγες
25 συναγωγὴν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτήσιν τοῦ σκυ-
26 λεύσαι σκύλα. ¹⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ Γῶγ
27 Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν
28 μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρήνης, ἐγερεθήσῃ; ¹⁵ καὶ ἦξεις ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ'
29 ἐσχάτου βορρᾶ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ, ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ
30 μεγάλη καὶ δύναμις πολλή, ¹⁶ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς
31 νεφέλη καλύψαι γῆν. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν
32 γῆν μου, ὅνα γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἐμέ, ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν σοὶ ἐνώ-
33 πιον αὐτῶν. ¹⁷ τάδε λέγει κύριος κύριος τῷ Γῶγ Σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ
34 ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ Ἰσραὴλ,
35 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι, τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ καὶ
36 ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἔλθῃ Γῶγ ἐπὶ τὴν γῆν Ἰσραὴλ,
37 λέγει κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου ¹⁹ καὶ ὁ ἔχλος μου, ἐν πυρὶ
38 τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα, εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμός μέγας
39 ἐπὶ γῆς Ἰσραὴλ, ²⁰ καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἱχθύες τῆς
40 θαλάσσης καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα
41 τὰ ἐρπετὰ τὰ ἐρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου
42 τῆς γῆς, καὶ ῥαγήσεται τὰ ὄρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος
43 ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. ²¹ καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ καὶ πᾶν φόβον, λέγει κύριος·
44 ²² μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται. ²² καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ
καὶ αἵματι καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι καὶ λίθοις χαλάζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον

5. λιβυες και λυδοι* παντες εν περικ. 6. θεργαμα 7. ετ. και ετοιμασον ... οι συνηγμενοι 8. αφ ημ. πλ. ετων ... εσχατων ... πολλων εις την γην του ισραηλ ... και αυτος εξελ. εκ των εθν. 9. πεση pro εση 10. κυρ. κυρ. ο θεος 11. απερμμενην ... εν ησυχια x. κατοικουντας ... κατοικ. πολεις εν αις ουχ ... εισιν αυταις 12. σκυλευσαι σκυλα του ε. την χειρα ... κα- τοικισθη ... επι εθνος 13. σαβα ... οι εμποροι χαλκηδονος x. π. αι χω- ραι αυτης ερ. σοι του προνομευσαι εις πρ. συ ... κτησεις 14. κυρ. κυριος ο θεος Ουχι εν ... εξεγερεθηση 17. λεγ. αδωναι κυρ. ο θεος ... αφ ημε- ρων 18. του ισραηλ ... κυρ. κυρ. ο θεος 19. ed. rom. εν π. τ. οργ. μου cum antecedd. conjg. ... επι της γης του ισρ. 20. του κυριου ... ραγη- σονται 24. επ αυτο παν φοβον μαχαιρας λεγ. κυρ. κυριος

βρέξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ. ²³ καὶ μεγαλυνήσονται καὶ ἀγιασθήσονται καὶ ἐνδοξασθήσονται καὶ ²³ γνωσθήσονται ἐναντίον ἔθνων πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXXIX.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφῆτευσον ἐπὶ Γὼγ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Γὼγ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσοχ καὶ Θοβέλ, ² καὶ συνάξω σε ² καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἐπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ. ³ καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρὸς σου τῆς ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρὸς σου τῆς δεξιᾶς, καὶ καταβαλῶ σε ⁴ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ ⁴ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πλήθη ὀρνέων· παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθήναι. ⁵ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ Γὼγ, ⁶ καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γνωσθῶσι ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, ⁷ καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἅγιος ἐν Ἰσραήλ. ⁸ Ἰδοὺ ἔκει, καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται, ⁸ λέγει κύριος κύριος· αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐλάλησα. ⁹ καὶ ἐξελεύσονται ⁹ οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις Ἰσραήλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασι καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγχαις, καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη. ¹⁰ καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ' ἡ τὰ ὅπλα κατακαύσουσι πυρὶ. καὶ προνομεύσουσι τοὺς προνομεύσαντας αὐτούς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυλεύσαντας αὐτούς, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ Γὼγ τόπον ὀνομαστόν, μνημεῖον ἐν Ἰσραήλ, τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελαδόντων πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, ¹² καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γὼγ καὶ πᾶν τὸ πλήθος αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται ¹² τότε τὸ πολυάνδριον τοῦ Γὼγ. ¹³ καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος Ἰσραήλ ἵνα ¹³ καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἑπταμῆνῃ, καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς ὀνομαστόν ἡ ἡμέρα ἐδοξάσθη, λέγει κύριος. ¹⁴ καὶ ¹⁴ ἄνδρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι τοὺς καταλειμμένους ἐπὶ προσώπῳ τῆς γῆς, καθαρῖσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἑπταμηνον, καὶ ἐκζητήσουσι. ¹⁵ καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὅσους ἀνθρώπου οἰκοδομήσει παρ' αὐτῷ σημεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς Γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γὼγ. ¹⁶ καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Πολυάνδριον. καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ. ¹⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν Τάδε λέγει ¹⁷ κύριος Εἰπόν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου Συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε, συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλων ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν τέθυκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραήλ, καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πίεσθε αἷμα. ¹⁸ κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς ¹⁸ γῆς πίεσθε, κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι

*Αποκ.
9, 17s.

22. ἐπὶ ἔθνη XXXIX. 1. κυρ. κυριος ... μοσοχ x. βοβερ 2. αναβιβασω σε απ ... συναξω σ. ε. τ. ο. του ισρ. 3. εκ της χειρος 4. ορη του ισραηλ ... *om τα post εθνη 5. κυριος κυριος 6. πυρ ἐπὶ σε καὶ κατοικισθησονται 7. ἐμμεσω ... παντα τα εθνη ... κυρ. κυριος ο ἅγιος ισραηλ 8. κυρ. κυρ. ο θεος 11. *om εν ισραηλ ... πρὸς τὴν θαλασσαν 12. κατορυξωσιν ... κληθησ. το γαι το 13. κατορυξωσιν ... οικ. του ισρ. ... εἰς ονομαστον η ημ. η εδοξασθη 14. πασαν την γην ... καταλειμμ. ... εκζητ. ακριβως 15. καὶ εσται πας ο δ. πασαν την ... παρ αυτο ... εἰς το γαι 17. θηρια του αγρου

19 πάντες. ¹⁹ καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονήν, καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην
 20 ἀπὸ τῆς θυσίας μου ἧς ἔδωκα ὑμῖν. ²⁰ καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης
 μου ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστήν, λέγει
 21 κύριος. ²¹ καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν
 22 κρίσιν μου ἣν ἐποίησα καὶ τὴν χεῖρά μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς. ²² καὶ
 γνώσονται οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας
 23 ταύτης καὶ ἐπέκεινα. ²³ καὶ γινώσκονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας
 αὐτῶν ἤχημαλωτεύθησαν οἶκος Ἰσραὴλ, ἀνδ' ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμέ, καὶ ἀπέ-
 στρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν
 24 ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπεσαν πάντες μαχαίρα. ²⁴ κατὰ τὰς ἀκαταρσίας αὐτῶν
 καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν
 25 μου ἀπ' αὐτῶν. ²⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Νῦν ἀποστρέψω αἰχμα-
 λωσίαν ἐν Ἰακώβ, καὶ ἐλεήσω τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα
 26 τὸ ἅγιόν μου. ²⁶ καὶ λήψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδί-
 κησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης, καὶ οὐκ
 27 ἔσται ὁ ἐκφοβῶν ²⁷ ἐν τῷ ἀποστρέφαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἔθνων καὶ συνα-
 γαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἔθνων, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς
 28 ἐνώπιον τῶν ἔθνων, ²⁸ καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἐν
 29 τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁹ καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ
 πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, ἀνδ' ὧν ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐπὶ τὸν οἶκον
 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος.

XL.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν,
 ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει μετὰ
 τὸ ἀλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου καὶ
 2 ἤγαγέ με ² ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἔστηκέ με ἐπ' ὄρος
 3 ὑψηλὸν σφόδρα, καὶ ἐπ' αὐτῷ ὡσεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι. ³ καὶ εἰσῆ-
 γαγέ με ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὄρασις χαλκοῦ
 4 στίλβοντος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων καὶ κάλαμος μέ-
 5 τρον, καὶ αὐτὸς εἰστήκει ἐπὶ τῆς πύλης. ⁴ καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄνθρωπος Ὁν
 ἐώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἶδε καὶ ἐν τοῖς ὠσὶ σου
 6 οἶκω τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ
 χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος τὸ μέτρον πηχῶν ἕξ ἐν πτήχει καὶ παλαιστῆς, καὶ
 7 τῷ καλᾶμῳ. ⁶ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλείπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν
 τῷ καλᾶμῳ. ⁷ ἐπὶ τὰ ἀναβαθμοὺς, καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἵσον τῷ καλᾶμῳ, καὶ τὸ
 πλάτος, καὶ τὸ θεὲ ἵσον τῷ καλᾶμῳ τὸ μῆκος καὶ ἵσον τῷ καλᾶμῳ τὸ πλάτος, καὶ τὸ
 αἰλᾶμ ἀνὰ μέσον τοῦ θεηλαῖτ πηχῶν ἕξ· καὶ τὸ θεὲ τὸ δεῦτερον ἵσον τῷ
 καλᾶμῳ πλάτος καὶ ἵσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰλᾶμ πηχεῶν πέντε·
 8 ⁸ καὶ τὸ θεὲ τὸ τρίτον ἵσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος καὶ ἵσον τῷ καλᾶμῳ πλάτος,

20. αναβατην γιγαντα ... κυρ. κυριος 23. εκχθρων ... επεσον 25.
 κυρ. κυρ. ο θεος ... αναστρεψω την αιχμ. ιακωβ 26. λημψομαι 27. ενω-
 πιον εθνων πολλων XL. 4. αλωθηται ... χειρ κυρ. επ εμε 2. γην του
 ισρ. ... επ ορους υψηλου ... επ αυτου 3. μετρον εν τη χειρι αυτου ...
 ιστηκει 4. ομ Ὁν ... εωρακας συ ... ιδε εν τοις ο. σ. και ... δικνωυ ...
 παντας οσα ... οικω ισραηλ 5. πηχεων ... το πλατος 6. διεμετρησεν το
 θεε εξ ενθεν και εξ ενθεν· και το αιλαμ 7. ελαμ ... θεε πρὸ θεηλαῖτ ...
 το πλατος ... ομ και ισ. τω καλ. μηκος ... το μηκος ... το πλατος ...
 in f. add εσωθεν ισον τω καλαμω

⁹καὶ τὸ αἰλᾶμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ αἰλᾶμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτώ, ⁹ καὶ τὰ αἰλεῦ πηχῶν δύο· καὶ τὰ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔσωθεν, ¹⁰ καὶ τὰ θεὲ 10 τῆς πύλης τοῦ θεὲ κατέναντι, τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ μέτρον ἐν τοῖς τρισίν, μέτρον ἐν τοῖς αἰλᾶμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. ¹¹ καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος 11 τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δεκατριῶν. ¹² καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεεῖμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, 12 καὶ τὸ θεὲ πηχῶν ἕξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἕξ ἔνθεν. ¹³ καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην ἀπὸ 13 τοῦ τοίχου τοῦ θεὲ ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θεὲ, πλάτος πῆχεις εἴκοσι καὶ πέντε· αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην. ¹⁴ καὶ τὸ αἰθριον τοῦ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔξωθεν, πῆ- 14 χεις εἴκοσι θεεῖμ τῆς πύλης κύκλω. ¹⁵ καὶ τὸ αἰθριον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς 15 τὸ αἰθριον αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα. ¹⁶ καὶ θυρίδες κρυπταὶ 16 ἐπὶ τὸ θεεῖμ καὶ ἐπὶ τὰ αἰλᾶμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυκλόθεν· καὶ ὡσαύτως τοῖς αἰλᾶμ θυρίδας κύκλω ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἰλᾶμ φοῖνικες ἔ- 17 νθεν καὶ ἔνθεν. ¹⁷ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ 17 παστοφόρια καὶ περιστύλα κύκλω τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις, ¹⁸ καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νότον τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν 18 πυλῶν τὸ περιστύλον τὸ ὑποκάτω. ¹⁹ καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς 19 ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἰθριον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης ἔξω, πῆχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολᾶς. καὶ ἤγαγέ 20 με ἐπὶ βορρᾶν, ²⁰ καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρῃ, 20 καὶ διεμέτρησεν αὐτήν, τὸ τε μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος, ²¹ καὶ τὸ θεὲ 21 τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ τὸ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ τοὺς φοῖνικας αὐτῆς. καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολᾶς 22 πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²² καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ οἱ φοῖνικες αὐτῆς καθὼς ἡ 22 πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολᾶς. καὶ ἐν ἑπτὰ κλιμακῆσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, καὶ τὰ αἰλαμμῶν ἔσωθεν. ²³ καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρῃ βλέπουσα 23 ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολᾶς. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατὸν. ²⁴ καὶ ἤγαγέ 24 με κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησεν αὐτήν καὶ τὰ θεὲ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα. ²⁵ καὶ 25 αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν κυκλόθεν καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλᾶμ, πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²⁶ καὶ ἑπτὰ κλιμακῆσιν αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν ἔσωθεν, καὶ φοῖνικες αὐτῇ, 26 εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ. ²⁷ καὶ πύλη κατέναντι τῆς πύλης τῆς 27 αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς νότον. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατὸν τὸ εὖρος πρὸς νότον. ²⁸ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν 28 τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ²⁹ καὶ τὰ θεὲ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ 29

8. καὶ διεμέτρησεν τὸ εἶλεμ τῆς πύλης πηχ. οκτ. 9. τὸ αἰλεῦ π. δεκά·
 x. τὸ αἰλαμ. 10. τὸ θεὲ τ. πυλ. θεὲ ... τρισίν, καὶ μετρ. ἐν τῷ εἶλεμ
 11. πηχεων bis 12. κατὰ πρόσωπον τῷ θεὲ πηχεος ἐνος καὶ πηχεος ἐνος
 ὁριον ἐνθεν x. ἐνθεν ... πηχεων bis 13. ἀπο τοῦ τειχους ... τοῦ θεὲ· πλα-
 τος εἰκοσιπέντε 14. πηχεις εἰκοσιπέντε· καὶ τὸ θεεμ τῆς πυλ. x. 15. εἰς
 τὸ αἰθρ. τῆς πύλης τοῦ αἰλαμ τῆς πυλ. ἔσωθεν πηχεων οκτώ 16. κρυπται
 ἐπὶ τὰ θεὲ ... οἱ καὶ ἐπὶ τὰ αἰλαμ ... τοῖς αἰλαμ θυρίδες 17. καὶ ἰδου
 γαζοφυλακία 18. οἱ αἱ ... τῷ υποκάτω 19. κατὰ ἀνατολᾶς ... εἰσῆγα-
 γεν 24. καὶ τὰ εἶλεον καὶ τὸ εἶλαμμων ... κατὰ ἀνατολᾶς ... πηχεων bis
 22. κατὰ ἀνατολᾶς ... ἐπ' αὐτήν 23. καὶ τὴν πύλην τὴν αὐτήν (sed corr. est
 αὐλὴ τῇ) ... κατὰ ἀνατολᾶς 24. εἰσῆγαγεν ... αἰλαμμῶν ... μετρ. τὰ αὐτὰ
 25. αἰλαμμῶν ... πηχεων bis 26. εἶλαμμῶν ... φοῖνικ. αὐτῆς 27. ἐκα-
 τον καὶ τὸ εὐρ. πρ. v. πηχεις εἰκοσιπέντε 28. μετρ. τὰ αὐτὰ 29. αἰλαμμῶν

μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆχεις πεντήκοντα
 31 τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ τὸ εὖρος πῆχεις εἰκοσιπέντε ³¹ τοῦ αἰλάμ εἰς τὴν αὐ-
 32 λὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες. ³² καὶ
 33 εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησεν
 34 αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ³³ καὶ τὰ δεξὴ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 35 κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆχεις πεν-
 36 τήκοντα μήκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πῆχεις εἰκοσιπέντε. ³⁴ καὶ αἰλαμμῶν
 37 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
 38 καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. ³⁵ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλιν τὴν πρὸς
 39 βορρᾶν, καὶ διεμέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ³⁶ καὶ τὰ δεξὴ καὶ τὰ αἰλεῦ
 40 καὶ τὰ αἰλαμμῶν, καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ, καὶ τὸ αἰλαμμῶν αὐτῆς πῆχεις
 41 πεντήκοντα μήκος αὐτῆς, καὶ εὖρος πῆχεις εἰκοσιπέντε, ³⁷ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 42 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ
 43 ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. ³⁸ τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς
 44 καὶ τὰ αἰλαμμῶν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρουσις, ³⁹ ὅπως σφά-
 45 ζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἀμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας. ⁴⁰ καὶ κατὰ νότου
 46 τοῦ ῥύακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, δύο τράπεζαι
 47 πρὸς ἀνατολάς κατὰ νότου τῆς δευτέρας, καὶ τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης δύο τρά-
 48 πεζαι κατὰ ἀνατολάς. ⁴¹ τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νότου τῆς
 49 πύλης, ἐπ' αὐτάς σφάζουσι τὰ θύματα, κατέναντι τῶν ὀκτὼ τραπεζῶν τῶν
 50 θυμάτων. ⁴² καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίσσιναι λελαξευμένα
 51 πῆχεις καὶ ἡμίους τὸ πλάτος, καὶ πῆχεων δύο ἡμίους τὸ μήκος, καὶ ἐπὶ
 52 πῆχυν τὸ ὕψος· ἐπ' αὐτὰ ἐπιστήσουσι τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ
 53 ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα. ⁴³ καὶ παλαιστήν ἔξουσι γείσος λελαξευμένον
 54 ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι
 55 ἀπὸ τοῦ ὕετος καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. ⁴⁴ καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
 56 ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νότον
 57 τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν φέρουσα πρὸς νότον, καὶ μία κατὰ
 58 νότον τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον βλέπουσης δὲ πρὸς βορρᾶν. ⁴⁵ καὶ εἶπε
 59 πρὸς μέ· Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι
 60 τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου, ⁴⁶ καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τοῖς ἱε-
 61 ρεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου· ἐκεῖνοι εἰσιν οἱ υἱοὶ
 62 Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Λευὶ πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ διε-
 63 μέτρησε τὴν αὐλὴν μήκος πηχῶν ἑκατὸν καὶ εὖρος πῆχεις ἑκατὸν ἐπὶ τὰ
 64 τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου. ⁴⁸ καὶ εἰσῆ-
 65 γαγέ με εἰς τὸ αἰλάμ τοῦ οἴκου. καὶ διεμέτρησε τὸ αἶλ τοῦ αἰλάμ πηχῶν
 66 πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος
 67 πηχῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αἰλάμ πηχῶν τριῶν

29. μετρ. τα αυτα ... και τα αιλαμμω κυκλω ... ευρος αυτης π. εικοσιπεντε' [30] και αιλαμμω κυκλω μηκος πεντε και εικοσι πηχεων και πλατος πεντε πηχεων 31. και αιλαμμων εις 32. κατ ανατολας 33. αιλαμμω ... μετρ. τα αυτα' και αι θυριδ. αυτης και τα αιλαμμω ... και το ευρος 34. αιλαμμω 36. αιλαμμω και αι θυριδες αυτης ... και τα αιλαμμω α. κυκλω πηχ. π. το μ. α. και ευρ. αυτης 37. και αιλαμμω ... τω ελευ 38. αιλαμμω ... in f. add εκει πλυνουσιν την ολοκαυτωσιν 39. εν δε τω αιλαμ της πυλης ζυο (corrige δυο) τραπεζαι ενθεν και δυο τραπεζαι ενθεν· εκ χρυσιου οπως σφαζουσιν την ολοκαυτωσιν και τα υπερ αμ. 40. ροακος ... τραπεζαι· και η τραπεζαι κατ ανατολας 41. επ αυτα σφαζουσιν ... τραπεζων των θυμαματων 42. πηχεος ... δυο και ημισους ... επ αυτας επιστησουσιν εν οις 43. εξωθεν κυκλω 46. σαδδουχ 47. πηχεων ... ευρος πηχεων ... τεσσερα 48. διεμετρησεν το αιλαμ πηχεων ... πηχεων semper

ἔνθεν καὶ πηχῶν τριῶν ἔνθεν. ⁴⁹ καὶ τὸ μῆκος τοῦ αἰλάμ πηχῶν εἴκοσι, καὶ ⁴⁹ τὸ εὖρος πηχῶν δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαζμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό, καὶ στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αἰλάμ, εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν.

XLI.

Καὶ εἰσῆγάγέ με εἰς τὸν ναόν, ᾧ διεμέτρησε τὸ αἰλάμ πηχῶν ἔξ τὸ πλάτος ἔνθεν, ² καὶ πηχῶν ἔξ τὸ εὖρος τοῦ αἰλάμ ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ ² πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν. καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. ³ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ³ διεμέτρησε τὸ αἶλ τοῦ θυρώματος πηχῶν δύο, καὶ τὸ θυρώμα πηχῶν ἕξ, καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν. ⁴ καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖ- ⁴ ρος πηχῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ εἶπε Ὁτοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. ⁵ καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἕξ καὶ τὸ εὖρος τῆς ⁵ πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν, ⁶ καὶ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριά- ⁶ κοντα τρεῖς δις· καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύ- κλω τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν, ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἄπαινται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. ⁷ καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ ⁷ πρόσδεμα ἐκ τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλω τοῦ οἴκου, ὅπως δια- πλατύνηται ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῶα καὶ ἐκ τῶν γεισῶν ἐπὶ τὰ τριώροφα, ⁸ καὶ τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλω διά- ⁸ στημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ πηχῶν ἕξ. διαστήματα ⁹ καὶ εὖρος ⁹ τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν πηχῶν πέντε, καὶ τὰ ἀπόλοιπα τὰ ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου ¹⁰ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι, ¹⁰ τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλω. ¹¹ καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοι- ¹¹ πον τῆς θύρας τῆς μιᾶς τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον, καὶ τὸ εὖρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν. ¹² καὶ ¹² τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν πηχῶν ἑβδό- μῆκοντα, πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πηχῶν πέντε, εὖρος κυκλόθεν καὶ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν ἐνενήκοντα. ¹³ καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου ¹³ μῆκος πηχῶν ἑκατόν, καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐ- τῶν μῆκος πηχῶν ἑκατόν, ¹⁴ καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ¹⁴ ἀπόλοιπα κατέναντι πηχῶν ἑκατόν. ¹⁵ καὶ διεμέτρησε μῆκος τοῦ διορίζοντος ¹⁵ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου, καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πηχῶν ἑκατόν τὸ μῆκος. καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αἰλάμ τὸ ἐξώτερον πεφатνωμένα. ¹⁶ καὶ αἱ θυρίδες διχτυωταί, ὑπο- ¹⁶ φαύσεις κύκλω τοῖς τρισὶν ὥστε διακρύπτειν. καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυ- λωμένα κύκλω, καὶ τὸ ἑδάφος καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων, καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς εἰς τὸ διακρύπτειν. ¹⁷ καὶ ἕως πλησίον ¹⁷ τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλω, ἐν τῷ

49. πηχεις his ... ἐπὶ τὰ αἰλαμ XLI. 4. ναον καὶ διεμ. ... πηχεις 2. πηχεις ... πηχεων his ... πηχεις ter (inde ab ἐνθεν, καὶ πηχ.) ... μῆ- κος αὐτῆς ... τεσσαρεκοντα καὶ ευρος 8. το αἰλαμ ... πηχεις quater 4. διεμ. το ευρος των θυρωματων πηχεις τεσσαρεκ. καὶ ευρος πηχεις ... καὶ εἶπεν πρὸς με 5. πηχεις ἐξ ... πηχεις τεσσαρες 6. καὶ τὰ πλευρα ... καὶ τρεῖς δις ... διαστημα ... πλευροις του οικου κυκλω 7. προσδεμα ἐκ τ. οικου ... μεσων πρὸ γεισων 8. καὶ του θραεὶ ... πηχεων διαστημα 9. πηχεων ... απολοιπα ἀνα 10. καὶ ευρος πηχεων ... του οικου κυκλω 11. καὶ αἱ θυριδες ... πηχεων 12. πηχεων ter 13. πηχεων priore loco 15. διεμετρ. τον τοιχον του ... ed. rom. κατωπισθεν 17. ολ. τον οικον κυκλοθεν

18 ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν, ¹⁸ γεγλυμμένα Χερουβίμ· καὶ φοῖνικες ἀνὰ μέσον
 19 Χερουβ καὶ ἀνὰ μέσον Χερουβ. δύο πρόσωπα τῷ Χερουβ, ¹⁹ πρόσωπον ἀν-
 20 θρώπου πρὸς τὸν φοῖνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ πρόσωπον λέοντος πρὸς τὸν
 20 φοῖνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένοι ὁ οἶκος κυκλᾷεν ²⁰ ἐκ τοῦ ἐδά-
 21 φους ἕως τοῦ φανώματος, τὰ Χερουβίμ καὶ οἱ φοῖνικες διαγεγλυμμένοι.
 21 ²¹ καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνο, κατὰ πρόσωπον τῶν
 22 ἁγίων ὄρασις ὡς ὅψις ²² θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ,
 καὶ τὸ μῆκος πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ
 βᾶσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι. καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὐτῇ ἡ τράπεζα
 23 ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ, ²³ καὶ δύο θυρώματα
 24 τῷ ἁγίῳ, ²⁴ τοῖς δυοῖς θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς· δύο θυρώματα τῷ ἐνί,
 25 καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ. ²⁵ καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ
 θυρώματα τοῦ ναοῦ Χερουβίμ· καὶ φοῖνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων,
 26 καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ πρόσωπον τοῦ αἰλάμ ἔξωθεν, ²⁶ καὶ θυρίδες κρυπταί.
 καὶ διεμέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ, καὶ τὰ
 πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐξυγωμένα.

XLII.

Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν κατὰ ἀνατολὰς κατέναντι
 τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ εἰσήγαγέ με, καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε ἐχό-
 2 μенаι τοῦ ἀπολοίπου καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζοντος πρὸς βορρᾶν, ² ἐπὶ πῆχεις
 3 ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸ πλάτος πεντήκοντα, ³ διαγεγραμμέναι ὃν
 τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, καὶ ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς
 4 αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ἐστοιχισμένοι, ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισαί. ⁴ καὶ κατέ-
 ναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πῆχεις ἑκατὸν τὸ
 5 μῆκος· καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν, ⁵ καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῶοι
 ὡσαύτως. ὅτι ἐξέχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύ-
 6 λου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα, ⁶ καὶ οὕτως στοαὶ
 δύο. διότι τριπλαῖ ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθῶς οἱ στύλοι τῶν ἐξωτέ-
 7 ρων· διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.
 7 καὶ φῶς ἔξωθεν, ὃν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας αἱ βλέ-
 8 πουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, μῆκος πηχῶν πεντήκοντα.
 8 ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν
 9 ἦν πηχῶν πεντήκοντα, καὶ αὐταὶ εἰσιν αἱ ἀντιπρόσωποι ταύταις· τὸ πᾶν
 9 πηχῶν ἑκατὸν. ⁹ καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς
 10 ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ¹⁰ κατὰ
 τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου· καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ
 νότου, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζον-
 11 τος· καὶ αἱ ἐξέδραι ¹¹ καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ
 μέτρα ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ
 εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς
 ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώματα
 12 αὐτῶν, ¹² τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρ-
 χῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου, καὶ κατὰ ἀνατολὰς

17. εν τω εξ. μετρα ¹⁸ και γεγλυμμ. χερουβειν κ. φοινικες· και φοινιξ ανα
 μ. χερουβειμ χερουβ δυο πρ. των χερουβ 19. ολος ο οικ. κυκλ. 20. χερουβειν
 21. αναπτυσσομενα 22. πηχεων 100 ... τραπεζα κατα προσωπον 23. και
 τω αγιω δυο θυρωματα 24. τη δευτερα θυρα 25. χερουβειν 26. εξυλωμενα
 XLII. 1. εξωτεραν ... εξεδραι δεκαπεντε 2. κατα προσωπον επι ... πεν-
 τηκ. πηχεων 3. εστιχισμεναι 5. om το ... διαστημα bis 6. om δυο ...
 των εξεδρων· δια 7. ον τροπ. και αι ... πηχεων 8. πηχεων bis ... om αι
 40. του εν αρχη του 41. των εξεδρων ... βορραν· κατα 12. κατ ανατολας

τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν ¹³ καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον, οὐσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων, αὐταὶ εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας, διότι ὁ τόπος ἅγιος. ¹⁴ οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερέων, οὐκ ἐξελεύσονται ¹⁴ ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑξωτερὰν, ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὡσιν οἱ προσάγοντες· καὶ μὴ ἅπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἅγια ἐστὶ· καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα ὅταν ἅπτωνται τοῦ λαοῦ. ¹⁵ καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν. καὶ ἐξηγάγέ με ¹⁵ καὶ ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλῶν ἐν διατάξει. ¹⁶ καὶ ἔστη κατὰ νότου τῆς πύλης ¹⁶ τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁷ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσω- ¹⁷ πον τοῦ βορρᾶ, πῆχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁸ καὶ ἐπέ- ¹⁸ στρεψε πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον θαλάσσης, πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁹ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς νότον καὶ διεμέτρησε ¹⁹ κατέναντι τοῦ νότου, πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου, ²⁰ τὰ τέσσαρα ²⁰ μέρη τοῦ αὐτοῦ καλάμου. καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περίβολον αὐτῶν κύκλῳ, πεντακοσίων πρὸς ἀνατολάς καὶ πεντακοσίων πηχῶν εὐρος, τοῦ διαστέλλειν ἀπὸ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ μέσον τοῦ προτεχίσματος τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

XLIII.

Καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐξηγάγέ με· ² καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἤρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς ² ἀνατολάς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν· καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλῶν. ³ καὶ ἡ ὄρασις ἦν ἰδὼν ³ κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἰδὼν ὅτε εἰσπορευομένη τοῦ χρίσαι τὴν πόλιν· καὶ ἡ ὄρασις τοῦ ἁρματος οὐ ἰδὼν κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἰδὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ⁴ καὶ δόξα κυρίου εἰσηλθὼν εἰς τὸν οἶ- ⁴ κον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. ⁵ καὶ ἀνέλαβέ ⁵ με πνεῦμα καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ κυρίου οἶκος. ⁶ καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος ⁶ πρὸς μέ, καὶ ὁ ἀνὴρ εἰστήκει ἐχόμενός μου, ⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώ- ⁷ που, ἑώρακας τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ ἵχνους τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς κατασκηνώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ τὸν αἰῶνα· καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁸ ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς ⁸ προθύροις αὐτῶν καὶ τὰς φιλίας μου ἐχομένας τῶν φιλῶν αὐτῶν, καὶ ἔδωκαν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποιοῦν· καὶ ἐξέτριψα αὐ-

13. αι ουσαι ... διαστεματων ... οι υιοι ... om και εκει θησουσι τα αγια τ. αγιων ... in f. add εστιν 14. εισελευσεται ... ιερων και ουκ 15. κατ ανατολας 16. κατ ανατολας 18. της θαλασσης 19. διεμετρ. κατα προσωπον του νοτου 20. εις τα τεσσαρα μ. τ. α. μετρου ... περιβ. αυτον κυκλω ... πηχεων XLIII. 1. κατ ανατολας 2. οδον της πυλης της βλεπουσης προς 2. δοξης κυριου 3. αρμ. ου ειδον x. τ. ο. ου ειδον επι 4. κατ ανατολας 5. δοξης κυριου ο οικος 6. και ανηρ ιστηκει 7. εωρακ. υιε ανθρ. ... ed. rom. ποδ. μου; ... κατασκηνωσει ... εμμεσω του οικου ... εις τον αιωνα και ου μη ... □ οικος ... μου του αγιου ... εμ-
μεσω 8. φλειας ... φλειων

9 τοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ. ⁹ καὶ νῦν ἀποσάσωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα. ¹⁰ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν οἶκον, καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ὄρασιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάταξιν αὐτοῦ, ¹¹ καὶ αὐτοὶ λήψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν, καὶ φυλάξονται πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ¹² καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων. ¹³ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πῆχει τοῦ πῆχεως καὶ παλαιστῆς κόλπωμα βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυν τὸ εὖρος, καὶ γείσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν, σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου ¹⁴ ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τοῦτο ὑποκάτωθεν, πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πῆχεως. καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα πῆχεις τέσσαρες, καὶ εὖρος πῆχυν. ¹⁵ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριτὴλ καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πῆχυν. ¹⁶ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν δώδεκα μή- ¹⁷ λους, ἐπὶ πῆχεις δώδεκα· τετραγώνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δεκατεσσάρων τὸ μήκος, ἐπὶ πῆχεις δεκατέσσαρας· τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ, καὶ τὸ γείσος αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἥμισυ πῆχεως, καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυν κυκλόθεν· καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατὰ ἀνατολάς. ¹⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέν Υἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ, τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαυτώματα ¹⁹ καὶ προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα. ¹⁹ καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευαῖταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδούκ τοῖς ἐγγίξουσιν πρὸς μέν, λέγει κύριος ὁ θεός, τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας. ²⁰ καὶ λήψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ, καὶ ἐξιλάσονται αὐτά. ²¹ καὶ λήψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων. ²² καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήψονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἁμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας, ²³ καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ. ²³ καὶ μετὰ τὸ συντελεῖσαι τὸν ἐξίλασμον προσοίσουσιν μόσχον ἐκ βοῶν ἁμῶμον καὶ κριὸν ²⁴ ἐκ προβάτων ἁμῶμον, ²⁴ καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου· καὶ ἐπιρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. ²⁵ ἑπτὰ ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἡμέραν καὶ μόσχον ἐκ βοῶν ²⁶ καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἁμῶμα ποιήσουσιν ²⁶ ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἐξιλάσονται

9. πορνίαν ... εμμεσω αυτ. εις τον αιωνα 11. λημψονται ... οικον και την ετοιμασιαν αυτου· κ. τας εξ. α. και τας εισοδους αυτου· κ. την ... διαγραφεις εν. αυτ. 12. in f. add εισιν· ουτος ο νομος του οικου 13. το κολπωμα βαθος· πηχυν επι ... επι του χειλους 14. το μεγα το υποκατωθεν ... πηχεως ... in f. πηχεως pro πηχυν 16. δωδεκα πλατους τετραγωνον ... τεσσαρα 17. επι πηχ. δεκατεσσαρες· το ευρ. τετραγωνον επι τα τεσσαρα ... γισος αυτων ... κατ ανατολας 18. τα ολοκαυτωματα ... προς το αιμα 19. λευιταις εκ ... σαδδ. και τοις ... ο θεος του λευι· λειτουργειν μ. μοσχων 20. λημψονται ... τεσσαρα 20. κυκλω· και περιρριπτεις αυτο· κ. εξιλ. αυτον 21. λημψονται ... υπερ ἁμαρτίας 22. λημψονται ... δυο απο αιγων ... καθως εξιλ. 23. συντελ. σε ... εκ των προβατων ... επιρριψουσιν ... αλας 25. εκ των προβ.

τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαρῶσιν αὐτό, καὶ πλήσουσι χεῖρας αὐτῶν. ²⁷ καὶ ²⁷ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει κύριος.

XLIV.

Καὶ ἐπέστρεφέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. ² καὶ εἶπε κύριος ² πρὸς μέ· Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη. ³ διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ³ ἄρτον ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν αἰλᾶμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ⁴ καὶ εἰσθήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύ- ⁴ λης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου· καὶ ἴδον, καὶ ἴδου πλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ κυρίου, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. ⁵ καὶ εἶπε κύριος πρὸς ⁵ μέ· Ἰὲ ἄνθρωπε, τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἴδε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς ὠσὶ σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις. ⁶ καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον ⁶ τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰκανούσθω ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ, ⁷ τοῦ εἰσάγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπερι- ⁷ τμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκί, τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου καὶ βεβηλοῦν αὐτὰ ἐν τῷ προσφύρειν ὑμᾶς ἄρτους σάρκας καὶ αἷμα, καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, ⁸ καὶ διετά- ⁸ ξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. ⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύ- ⁹ ριος ὁ θεός· Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμητος καρδίᾳ καὶ ἀπερίτμητος σαρκί οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγια μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ, ¹⁰ ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται οἵτινες ἀφῆλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ ¹⁰ πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνδυμημάτων αὐτῶν· καὶ λήψονται ἀδικίαν αὐτῶν, ¹¹ καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες συ- ¹¹ ρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσιν τὰς θυσίας καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς, ¹² ἀνδ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προσώπου ¹² τῶν εἰδῶλων αὐτῶν, καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν ἀδικίας· ἔνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ θεός, ¹³ καὶ οὐκ ἐγ- ¹³ γιούσι πρὸς μέ τοῦ ἱερατεῦν μοι, οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱὸν τοῦ Ἰσραὴλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου· καὶ λήψονται ἀτιμίαν αὐ- ¹⁴ τῶν ἐν τῇ πλανήσει ἢ ἐπλανήθησαν. ¹⁴ κατὰξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς ¹⁴ τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν ¹⁵ οἱ ¹⁵ ἱερεῖς οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδούκ οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ· οὗτοι προσάξουσιν πρὸς

26. καθαρῶσιν ... τας χεῖρας αὐτῆς XLIV. 1. κατ ἀνατολάς 2. οἱ οὐκ ἀνοιχθήσεται ... τοῦ ἰσραὴλ 3. ο ἡγουμ. αὐτῆς καθήσεται 4. ο οἰκ. κυρίου 5. ὀφθαλμ. σου ... προσταγματα οἴκου κ. κ. κατὰ πάντα 6. οἶκος τοῦ ἰσραὴλ 7. γενεσθαι ... ἀρτους μου καὶ σαρκας 8. καὶ οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου· κ. διετάξ. 9. ἐμμεσῶ 10. ἀφελαντο ... τὸν ἰσρ. οἱ ἐπλανήθησαν ἀπ ἐμοῦ ... λημψονται τὴν 11. τῶ οἴκῳ κυρίου ... τὰ ὀλοκ. καὶ τὰς θυσίας ... λαοῦ λειτουργ. 12. ἐγεν. τῶ ἰσραὴλ ... ἐνεκεν ... in f. add καὶ λημψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν 13. προσάγαγεῖν ... υἱὸν ἰσραὴλ ... λημψονται τὴν ἀτιμ. 14. καὶ ταξουσιν αὐτοῦ (sic) φυλ. 15. τὸν οἶκον

μέ τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν
 16 μοι θυσίαν στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος ὁ θεός. ¹⁶ οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς
 τὰ ἅγια μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ λειτουρ-
 17 γεῖν μοι, καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακάς μου. ¹⁷ καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, στολὰς λινᾶς ἐνδύσονται· καὶ
 οὐκ ἐνδύσονται ἔρια ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας
 18 αὐλῆς. ¹⁸ καὶ κιθάρεις λινᾶς ἔξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, καὶ περισκελῇ
 19 λινᾶ ἔξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ οὐ περιζώσονται βίβη. ¹⁹ καὶ ἐν τῷ
 ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκδύσονται
 τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς, καὶ στήσουσιν αὐ-
 τὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων, καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἐτέρας, καὶ οὐ μὴ
 20 ἁγιάσωσι τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. ²⁰ καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυ-
 ρήσονται, καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ φιλώσουσι, καλύπτοντες καλύψουσι τὰς
 21 κεφαλὰς αὐτῶν. ²¹ καὶ οἶνον οὐ μὴ πίνωσι πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. ²² καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλήμενὴν οὐ λή-
 ψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραὴλ.
 23 καὶ χήρα ἐὰν γέννηται ἐξ ἱερέως, λήψονται. ²³ καὶ τὸν λαὸν μου διδάξουσιν
 ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθάρου γνω-
 24 ριούσιν αὐτοῖς. ²⁴ καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν·
 τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσι, καὶ τὰ κρίματά μου κρινούσι, καὶ τὰ νό-
 25 μιμά μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάξονται,
 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσι. ²⁵ καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσελεύσου-
 νται τοῦ μιανθῆναι, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ
 26 θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἢ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ, μιαν-
 27 θήσεται. ²⁶ καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριθμήσῃ αὐτῷ.
 27 ²⁷ καὶ ἢ ἂν ἡμέρα εἰσπορεύωνται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουρ-
 28 γεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προσοίσουσιν ἱλασμόν, λέγει κύριος ὁ θεός, ²⁸ καὶ ἔσται
 αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ
 29 δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις αὐτῶν. ²⁹ καὶ τὰς θυ-
 σίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας οὗτοι φάγονται, καὶ πᾶν
 30 ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται, ³⁰ ἀπαρχαὶ πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα
 πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα· ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς
 31 ἱερεῦσιν ἔσται. καὶ τὰ πρωτογεννήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεῖ τοῦ θῆναι
 εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν. ³¹ καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θνητάλγων
 ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

XLV.

Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφοριεῖτε ἀπαρ-
 χὴν τῷ κυρίῳ ἁγίῳ ἀπὸ τῆς γῆς, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος καὶ εὖ-
 2 ρος εἴκοσι χιλιάδας, ἁγίον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν. ² καὶ
 ἔσται ἐκ τούτου ἁγιάσματα πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους τετράγωνον κυ-
 3 κλόθεν καὶ πεντήκοντα πῆχεις διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν. ³ καὶ ἐκ ταύτης
 τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὖρος
 4 εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων. ⁴ ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται
 τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι λειτουρ-

15. προσφερειν θυσιαν 17. ενδυσονται· ουκ ενδ. ερεα ... in f. add
 και εσω 18. επι ταις οσφυσειν 20. ου μη ξυρησονται ... ου μη φιλ. ...
 καλυψωσιν 22. ου μη λημψονται ... λημψ. 23. ανα μ. καθαρου και ανα
 μεσον ακαθ. 25. αδελφω αυτου 26. εξαριθμησει 28. αυτοις pro αυτων
 30. και απαρχαι ... παντα υμων· εκ παντων ... πρωτογεννηματα· XLV. 2. εις
 αγιασμα ... πηχεις· πεντηκοντα 3. το αγιασμα των αγιων 4. αγιον απο
 της ... εγγιζουσιν εν αυτοις λειτ.

γεῖν τῷ κυρίῳ· καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν, ⁵ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες· καὶ 5 τοῖς Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ οἴκῳ αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν. ⁶ καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος, 6 καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ ἔσονται. ⁷ καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς 7 ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχεσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς ὕψοςσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ὕψοςσαν πρὸς ἀνατολὰς· καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς ὕψοςσαν, καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς. ⁸ καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, 8 καὶ οὐ καταδυναστεύουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγοῦμενοι τοῦ Ἰσραὴλ τὸν λαόν μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλάς αὐτῶν. ⁹ τὰδε 9 λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰκανούσῳ ὑμῖν οἱ ἀφηγοῦμενοι τοῦ Ἰσραὴλ, ἀδικίαν καὶ τάλαιπωρίαν ἀφέλεσθε, κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε· ἐξάρτατε καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει κύριος ὁ θεός. ¹⁰ ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δί- 10 καιον καὶ χοῖνιξ δίκαια ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου, ¹¹ καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία 11 ἔσται τοῦ λαμβάνειν· τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ, πρὸς τὸ γομὸρ ἔσται τὸ ἴσον. ¹² καὶ τὰ στάθμια εἴκοσι ὀβολοί, πέντε σίκλοι, 12 πέντε καὶ σίκλοι, δέκα καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. ¹³ καὶ αὕτη 13 ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε, ἕκτον μέτρου ἀπὸ τοῦ γομὸρ τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἕκτον αὐτοῦ τοῦ οἴφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν. ¹⁴ καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου 14 κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομὸρ. ¹⁵ καὶ 15 πρόβατον ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπὸ δέκα ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, εἰς θυσίας καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ὑμῶν, λέγει κύριος ὁ θεός. ¹⁶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρ- 16 χὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται 17 τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς νομυηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ἰσραὴλ· κύτῳ ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. ¹⁸ τὰδε λέγει κύ- 18 ριος ὁ θεός· Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς λήψετε μοσχον ἐκ βοῶν ἁμ- 19 μων τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον. ¹⁹ καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ 19 ἐξιλασμοῦ, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιάς καὶ ἐπὶ τὰς φλιάς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιάς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας. ²⁰ καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ· μιᾷ τοῦ μηνὸς 20 λήψῃ παρ' ἐκάστου ἀπόμοιραν, καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον. ²¹ καὶ ἐν τῷ 21 πρώτῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πάσχα ἑορτὴ· ἐπτά 22 ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. ²² καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγοῦμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ 23 ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μοσχον ὑπὲρ

5. χιλιάδες μῆκος καὶ εἰκ. χιλιάδ. ευρος εσται τοις 6. τροπον και η ... τα προς ανατολας 9. κυρ. ο θεος ... του ισραηλ· τον λαον μου και την γην κατακληρονομησουσιν οικος του ισραηλ· αδικιαν ... και κριμα ... και εξαρταται ... κυρ. ο θεος 10. ζυγον δικαιον 11. η χοινιξ το μετρον προ χοιν. x. t. δ. t. γομορ ... εσται ισον 12. οι πεντε σικλοι πεντε και οι δεκα σικλοι 13. εκατον του μετρου απο ... εκτον του οιφι εν απο t. δεκα πρ. αφαιρ. ... εις σωτηριον του εξιλασασθαι ... κυρ. ο θεος 17. σπ. εσονται εν ταις 18. κυρ. ο θεος ... λημψεσθαι 19. λημψεται ... του αιμ. του μοσχου του ... φλειας bis 20. λημψη π. εκ. αγνοουντος και απο νηπιου· και εξιλ. 21. πρωτω μηνι 22. και υπερ του οικ.

23 ἀμαρτίας. ²³ καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσῃ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἁμώμους καὶ ἑπτὰ ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέ-
 24 ρας, καὶ ὑπὲρ ἀμαρτίας ἔριπον αἰγῶν καὶ ἑπτὰ ἡμέραν, καὶ θυσίαν. ²⁴ καὶ πέμματα τῷ μόσχῳ καὶ πέμματα τῷ κριῷ ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 25 ²⁵ καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ὡς τὰ ὑπὲρ τῆς ἀμαρτίας καὶ καὶ ὡς τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ καὶ ὡς τὸ μανὰ καὶ καὶ ὡς τὸ ἐλαίον.

XLVI.

Τάδε λέγει κύριος θεός Ἡ πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἕξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούς· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 2 σαββάτων ἀνοιχθῇ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας ἀνοιχθήσεται. ² καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης τῆς ἑσω-
 3 τῆς καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. ³ καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἑσπέ-
 4 ρας· καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης
 4 καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις ἐναντίον κυρίου. ⁴ καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 5 ἕξ ἁμνοὺς ἁμώμους καὶ κριοὺς ἁμωμον ⁵ καὶ μανὰ, πέμματα τῷ κριῷ, καὶ
 6 τοῖς ἁμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. ⁶ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας μόσχον ἁμωμον καὶ ἕξ ἁμνοὺς, καὶ κριὸς ἁμω-
 7 μος ἔσται, ⁷ καὶ πέμματα τῷ κριῷ καὶ πέμματα τῷ μόσχῳ ἔσται μανὰ, καὶ τοῖς ἁμνοῖς καὶ ὡς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 8 ⁸ καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης ἐξελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται. ⁹ καὶ ὅταν εἰσπορεύθῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην εἰς ἣν ἐξεληλυ-
 10 θεν, ἀλλ' ἡ κατ' εὐνὴν αὐτῆς ἐξελεύσεται. ¹⁰ καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται. ¹¹ καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ μανὰ πέμματα τῷ μόσχῳ καὶ πέμματα τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἁμνοῖς
 12 καὶ ὡς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. ¹² ἐὰν δὲ ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν ὀλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίξῃ ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ποιήσῃ τὸ ὀλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ὃν τρόπον ποιῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
 13 βάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελεῖν αὐτόν. ¹³ καὶ ἁμνὸν ἐνιαύσιον ἁμωμον ποιήσῃ εἰς ὀλοκαύτωμα καὶ ἑπτὰ ἡμέραν τῷ κυρίῳ, ¹⁴ πρῶτ' ποιήσῃ αὐτόν. ¹⁴ καὶ μανὰ ποιήσῃ ἐπ' αὐτῷ τὸ πρῶτ' ἔκτον τοῦ μέτρου, καὶ ἐλαίου τρίτον τοῦ εἶν τοῦ ἀναμίξαι τὴν σεμίδαλιν μανὰ τῷ κυ-
 15 ρίῳ, πρόσταγμα διὰ παντός ¹⁵ ποιήσετε τὸν ἁμνόν· καὶ τὸ μανὰ καὶ τὸ

23. ποιήσεις 24. πέμματα τῷ κριῳ 25. πεντεκαιδ. ἡμερα ... το μαννα
 XLVI. 1. κυρ. ο θεος Πυλη ... εν δε τη η. τι. σ. σαββ. ανοιχθήσεται
 2. της εξωθεν 3. εναντ. του κυριου 4. το ολοκαυτωμα 5. μαννα ... της
 χειρος ... το ιν 6. μοσχον υιον βουκολιου αμωμον 7. μαννα ... ευποιη
 ... το ιν 9. και εσται οταν ... ομι της γης ... ομι βλεπουσης 9. πυλην
 ην εξεληλυθεν 10. εμμεσω ... εξελευσεται μετ αυτων 11. το μαννα ...
 κριω' τοις δε αμνοις ... το ιν 12. και ανοιξει ... κατ ανατολας 13. ομι
 εις 14. μαννα his ... το τριτον τω ιν ... προστ. αιωνιον δια 15. μαννα

ἔλαιον ποιήσετε τὸ πρωί, ὀλοκαύτωμα διὰ παντός. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος θεός ¹⁶ Ἐάν δῶ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἐν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατάσχεσις κληρονομία. ¹⁷ Ἐάν δὲ δῶ ¹⁷ δόμα ἐν τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐτοῖς ἔσται. ¹⁸ καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ ¹⁸ τοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτούς· ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζεται ὁ λαός μου, ἕκαστος ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἰσῆγάγέ με εἰς τὴν εἰσόδον τῆς κατὰ νώτου τῆς ¹⁹ πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερῶν τὴν βλέπουσαν πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ τόπος χειωρισμένος. ²⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν ²⁰ οὐ ἐψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ ἐκεῖ πέψουσιν τὸ μανὰ τὸ παράπαν τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. ²¹ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξω- ²¹ τέραν, καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς, καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς, ²² κατὰ τὸ κλίτος αὐλῆς, αὐλὴ ἐπὶ τὰ τέσσαρα, ²² καὶ τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρὰ μήκους πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος πηχῶν τριάκοντα, μέτρον ἐν ταῖς τέσσαρασι. ²³ καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν αὐταῖς, κύκλῳ ²³ ταῖς τέσσαρασι· καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ. ²⁴ καὶ ²⁴ εἶπε πρὸς μέ Οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν μαγείρων, οὐ ἐψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ ἅμματα τοῦ λαοῦ.

XLVII.

Καὶ εἰσῆγάγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἔξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἵθριου κατὰ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἔβλεπε κατὰ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιῦ ἀπὸ νότου ἐπὶ τὸ συσαιοστήριον. ² καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς ² πρὸς βορρᾶν, καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλέπουσας κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιῦ, ³ καὶ ὡς ἔξοδος ἀνδρὸς ἔξεναντίας. καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ ³ αὐτοῦ· καὶ διεμέτρησε χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως· ⁴ καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν ⁴ μηρῶν· καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. ⁵ καὶ διεμέ- ⁵ τρησε χιλίους, καὶ οὐκ ἠδύνατο διελεῖν, ὅτι ἐξυβρίζεν ὡς χειμάρρου ὃν οὐ διαβήσονται. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; καὶ ἤγαγέ με, ⁶ καὶ ἐπέστρεψέ με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ⁷ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου· καὶ ⁷ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν. ⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν ⁸ πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα, ⁹ καὶ ἔσται ⁹

15. ποιησεται πρωι 16. αδωναϊ κυριος Εαν ... αυτου του εκ της ... κατασχ. αυτων αυτη εν κληρονομια 17. δομα εκ της κληρονομιας αυτου εν των 18. του λαου αυτου καταδ. ... κατασχ. αυτ. απο της κληρονομιας αυτου κατακλ. ... εκαστος απο της 20. υπερ της αγν. κ. τα υπ. της αμαρτ. ... μαννα 21. τεσσερα ... κατα κλιτη της αυλης αυλη 22. κλιτ. αυλη· επι τα τεσσερα κλειτη της αυλης ... πηχεων τεσσερακοντα ... τη- 23. χειων 24. μαγειρεια 24. μαγειρειων XLVII. 1. υποκατω τ. αι. του οικου κατ ανατολας ... επεβλεπεν κατ ανατολας ... κλειτους 2. κατ ανατολας ... κλειτους 4. κ. διεμ. εν τω μετρω ... κ. διεμ. χιλ. χειμαρρους 5. εξυβρ. το υδωρ υδωρ εως ροιζος χειμαρρου ο ου 6. Ει εωρακας ... απη- 7. γαγεν ... επεστρεψεν επι 7. οτι σφοδρα 8. της εκβολης

πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκζόντων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ᾧ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ ποταμός, ζήσεται· καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθύς πολὺς σφόδρα, ὅτι ἦκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ὑγιάσει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἔλθῃ ὁ ποταμός, ἐκεῖ ζήσεται.
 10 καὶ στήσονται ἐκεῖ ἁλεῖς ἀπὸ Ἰνγαδεῖν ἕως Ἐναγαλλεῖμ· ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται, καὶ ἑαυτὴν ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, πληθὺς πολὺ σφόδρα.
 11 καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιάσωσιν·
 12 εἰς ἄλλας δέδονται.
 12 καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται, ἐπὶ τοῦ χεῖλους αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· πᾶν ξύλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐκλείπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσῃ, ὅτι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται· καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν
 13 εἰς βρώσιν, καὶ ἀνάβας αὐτῶν εἰς ὑγίαν.
 13 τὰδε λέγει κύριος θεὸς Ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
 14 πρὸς τῆς σχοινοῖς.
 14 καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς τὴν ἥρα τὴν χειρὰ μου τοῦ δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
 15 καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ.
 15 καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς τῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαινούσης καὶ περι-
 16 σχιζούσης, τῆς εἰσόδου Ἡμασελδάμ, 16 Μααβθηράς Ἐβραμηλιάμ ἀνὰ μέσον ὀρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὀρίων Ἡμαθεί, αὐλὴ τοῦ Σαυνάν, αἷ εἰσιν
 17 ἐπάνω τῶν ὀρίων Αὐρανίτιδος.
 17 ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης· ἀπὸ
 18 τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνάν, ὅρια Δαμασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν.
 18 καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀνὰ μέσον τῆς Ὡρανίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς Γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Ἰορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος· ταῦτα τὰ πρὸς
 19 ἀνατολὰς.
 19 καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ Θαμνάν καὶ Φοινικῶνος, ἕως ὕδατος Μαριώζ Καδήμ, παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην.
 20 τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίψ, τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὀρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου Ἡμάθ, ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστι
 21 τὰ πρὸς θάλασσαν Ἡμάθ.
 21 καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς
 22 φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ.
 22 βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, οἵτινες ἐγέννησαν υἱούς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῶν ὡς ἀυτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραὴλ· μετ' ὑμῶν φάγονται
 23 ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, 23 καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς, λέγει κύριος θεός.

XLVIII.

Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν, κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἰσόδον τῆς Ἡμάθ αὐλῆς τοῦ Αἰλάμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν κατὰ μέρος Ἡμάθ αὐλῆς

9. επελθῃ pro ελθῃ 10. αλειεις απο ενγαδδειν εως εναγαλειμ ... κατ' αυτην εστιν· και οι ιχθ. της θαλ. της μεγ. οι ιχθ. αυτης πληθ. πο. σφ. 11. και εστη διεκβολη ... αγιασωσιν 12. αναβησει ... παλαι. εξ αυτου ... της καινοτητος πρωτοβ. διоти ... ed. rom. nec post εκλειπη nec post ο καρπ. αυτ. interpg. ... η αναβασεις ... υγιαν 13. κυρ. ο θεος 14. δουναι αυτην 15. της γης προς ... της θαλασσης ... ημαθ'ελδαμ 16. μαω-σῳνης εφραμ'ηλαιμ ... α. μ. των οριων ημαθ και ανα μεσον των οριων δαμασκου ευναν και του ευναν αι εισιν επανω των ... in f. add κατα βορ-ραν και το οριον αιμαθ το οριον βορρα 18. της ωρανιτιδος 19. καδης 20. διοριζει 21. και διεμετρησεν την ... αυτοις και ταις ... ed. rom. in f. non interpg. 22. τοις προσκοιουσιν εμμεσω ... εμμεσω ... εσονται. υμιν ως ... εμμεσω τ. υιων των 23. κυρ. ο θεος XLVIII. 1. κατα το μετρον της ... αυλ. του αιναν ... κατα το μερος

καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασσαν Δάν, μία. ² καὶ ἀπὸ 2 τῶν ὁρίων τοῦ Δάν τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἀσσήρ, μία. ³ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἀσσήρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Νεφθαλίμ, μία. ⁴ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Νεφθαλίμ ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως τῶν 4 πρὸς θάλασσαν Μανασσῆ, μία. ⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασσῆ ἀπὸ τῶν πρὸς 5 ἀνατολὰς τῶν πρὸς θάλασσαν Ἐφραΐμ, μία. ⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐφραΐμ 6 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ῥουβὴν, μία. ⁷ καὶ ἀπὸ 7 τῶν ὁρίων Ῥουβὴν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰούδα, μία. ⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἰούδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 8 τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὐρος, καὶ μῆκος καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσται τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁹ ἀπαρχὴν ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ, μῆκος πέντε καὶ 9 εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὐρος εἴκοσι πέντε χιλιάδες. ¹⁰ τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 10 τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι, πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ πρὸς θάλασσαν δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς νότον εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες· καὶ τὸ ὅρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ ¹¹ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς 11 Σαδδούκ, τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου, ὅτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει υἱῶν Ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ Λευῖται. ¹² καὶ ἔσται 12 αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Λευιτῶν. ¹³ τοῖς δὲ Λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέων, 13 μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὐρος δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὐρος εἴκοσι χιλιάδες. ¹⁴ οὐ πραΐησεται 14 αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς, ὅτι ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. ¹⁵ τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ 15 τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσι, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντακόσιοι καὶ 16 τετρακισχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τετρακισχιλίους πεντακοσίους. ¹⁷ καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει 17 πρὸς βορρᾶν διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα, καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πεντήκοντα. ¹⁸ καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μῆκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων 18 δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς, καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν. ¹⁹ οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ 19 πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁰ πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιά- 20 δες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας· τετραγώνον ἀφοριεῖται αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως. ²¹ τὸ δὲ περισσὸν τῷ 21 ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου, καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος, ἕως τῶν

2. ὁριων δαν προς α. εως προς ... ασηρ 3. ασηρ ... νεφθαλειμ
4. νεφθαλι απο των προς ανατολας εως ... μαννασση 5. 6. εφραιμ 8.
ανατολ. εως των προς θαλασσαν η απαρχη ... εμμεσω 9. απαρχη ην ...
om μηκος ... ευρος ειχ. και πεντε 10. θαλασσ. πλατος δεκα ... νοτον
μηκος εικοσι ... εμμεσω 11. των υιων 12. απαρχων των αγιων· αγιον
αγιων απο των απαρχων των λευιτ. 13. om τα 14. εξ αυτων ... πρω-
τογεννηματα 15. εμμεσω 16. τετραχ. και πεντακοσιους 17. om διακοσιοι
primum, item om και προς νοτον usque θαλ. διακ. πεντηκ. 18. γεννη-
ματα 21. του αφηγουμενου ... om και εκ τούτου... απαρχων των αγιων
... πολεως κατα προσωπον επι ειχ. και πεντε

ὁρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν, ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας
 ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμέ-
 νου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων καὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ
 22 αὐτῆς. ²² καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ
 τῶν ἀφηγουμένων ἔσται ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν
 23 ὁρίων Βενιαμίν, καὶ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται. ²³ καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν,
 24 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμίν, μία. ²⁴ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὁρίων τῶν Βενιαμίν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 25 Συμεὼν, μία. ²⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Συμεὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς
 26 ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰσάαχαρ, μία. ²⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ἰσάαχαρ
 27 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζαβουλὼν, μία. ²⁷ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὁρίων τῶν Ζαβουλὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 28 Γάδ, μία. ²⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Γάδ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν
 πρὸς λίβαν, καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμὰν καὶ ὕδατος Βαριμῶς Κά-
 29 δης, κληρονομίας, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης. ²⁹ αὕτη ἡ γῆ ἦν βαλεῖτε
 ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει
 30 κύριος θεός. ³⁰ καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακίς-
 31 χίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. ³¹ καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ' ὄνομασι φυ-
 λῶν τοῦ Ἰσραὴλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ῥουβὴν μία, καὶ πύλη
 32 Ἰούδα μία, καὶ πύλη Λευὶ μία. ³² καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακίςχλιοι καὶ
 πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ἰωσήφ μία, καὶ πύλη Βενιαμίν μία,
 33 καὶ πύλη Δάν μία. ³³ καὶ τὰ πρὸς νότον τετρακίςχλιοι καὶ πεντακόσιοι μέ-
 τρῳ· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συμεὼν μία, καὶ πύλη Ἰσάαχαρ μία, καὶ πύλη
 34 Ζαβουλὼν μία. ³⁴ καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακίςχλιοι καὶ πεντακόσιοι
 μέτρῳ· πύλαι τρεῖς, πύλη Γάδ μία, καὶ πύλη Ἀσσήρ μία, καὶ πύλη Νεφθα-
 35 λιμ μία. ³⁵ κύκλωμα, δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως,
 ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Δ Α Ν Ι Η Λ.

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακείμ. ² καὶ ἔλαβε
 γυναῖκα ἣ ὄνομα Σωσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ φοβουμένη
 3 τὸν κύριον. ³ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν
 4 κατὰ τὸν νόμον Μωσῆ. ⁴ καὶ ἦν Ἰωακείμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ
 παράδεισος γεινιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι
 5 διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. ⁵ καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι
 ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης ὅτι
 ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ ἐδόκουν κυβερεῖν

21. θαλασσαν ἐπὶ προσωπον ἐπὶ ... ὁριων των πρ. ανατολας· και εχο-
 μενα ... ἐμμεσῶ 22. ἀπο τῆς κατασχέσεως πρὸ και παρὰ ... και ἀπο τῆς
 ... ἐμμεσῶ ... βενιαμειν των 23. βενιαμειν 24. βενιαμειν 26. ὁριων
 ισααχαρ 27. ὁριων ζαβουλων 28. ὁριων γαδ και εως πρὸς λιβαν· και εσται
 ὁρια ... εως θαλασσης 29. φυλαις ισραηλ ... κυρ. ο θεος 31. των φυ-
 λων ... τρις αι πρὸς 32. βενιαμειν 34. και πυλαι τρις ... ασηρ ... νε-
 φθαλειμ 35. γενηται· κυριος ἐχει εσται

Subscriptio: ιεζεκιηλ προφητης

Inscriptio: δανιηλ

2. σουσαννα 3. μωση

τὸν λαόν. ⁶ οὗτοι προσεκατέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακεὶμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς ⁸ αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι. ⁷ καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον ⁷ ἡμέρας, εἰσπορευέτο Σωσάννα καὶ περιπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐθεώρουν αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι καὶ ἡμέραν εἰσπορευομέ- ⁸ νην καὶ περιπατοῦσαν, καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς. ⁹ καὶ διέστρεψαν τὸν ⁹ ἑαυτῶν νοῦν, καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. ¹⁰ καὶ ἦσαν ἀμφοτέροι κατα- ¹⁰ νενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις τὴν ὁδύνην ἑαυτῶν, ¹¹ ὅτι ἡσχύνοντο ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι ¹¹ αὐτῇ, ¹² καὶ παρατηροῦσαν φιλοτίμως καὶ ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν. ¹³ καὶ εἶπαν ¹² 13 ἕτερος τῷ ἑτέρῳ Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστὶ καὶ ἐξελ- ¹³ θόντες διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ¹⁴ καὶ ἀνακάμψαντες ἦλθον ἐπὶ τὸ αὐτό, ¹⁴ καὶ ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν ὡμολόγησαν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν καὶ ¹⁴ τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν ὅτε αὐτὴν δυνήσονται εὐρεῖν μόνην. ¹⁵ καὶ ¹⁵ ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς ἡμέραν εὐθετον εἰσῆλθε ποτε κατῶς χθὲς καὶ ¹⁵ τρίτης ἡμέρας μετὰ δύο μόνων κορασίων, καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν ¹⁵ τῷ παραδείσῳ, ὅτι καῦμα ἦν. ¹⁶ καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλὴν οἱ δύο πρε- ¹⁶ σβύτεροι κεκρυμμένοι καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. ¹⁷ καὶ εἶπε τοῖς κορασίαις ¹⁷ 17 Ἐνέγκατε δὴ μοι ἑλαιον καὶ σμήγματα, καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου κλεί- ¹⁷ σατε, ὅπως λούσωμαι. ¹⁸ καὶ ἐποίησαν κατῶς εἶπε, καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύ- ¹⁸ ρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἐξῆλθον κατὰ τὰς πλαγίας θύρας ἐνέγκαι τὰ προς- ¹⁸ τεταγμένα αὐταῖς, καὶ οὐκ εἶδον τοὺς πρεσβυτέρους ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι. ¹⁹ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον τὰ κοράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβῦται ¹⁹ 19 καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ, ²⁰ καὶ εἶπον Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κέκλεινται, ²⁰ καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σοῦ ἐσμεν διὸ συγκατάξου ἡμῖν, ²⁰ καὶ γενοῦ μεθ' ἡμῶν. ²¹ εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σοι ὅτι ἦν μετὰ σοῦ ²¹ 21 νεανίσκος, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σοῦ. ²² καὶ ἀνестέ- ²² 22 ναξε Σωσάννα καὶ εἶπε Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ τοῦτο πράξω, θάνατός μοι ἐστίν· ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν. ²³ αἰρετώτερόν μοι ἐστὶ μὴ πράξωσαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρ- ²³ 23 τεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁴ καὶ ἀνέβησε φωνὴ μεγάλη Σωσάννα· ἐβόησαν δὲ ²⁴ 24 καὶ οἱ δύο πρεσβῦται κατέναντι αὐτῆς. ²⁵ καὶ δραμὼν ὁ εἰς ἦνοιξε τὰς θύ- ²⁵ 25 ρας τοῦ παραδείσου. ²⁶ ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ ²⁶ 26 τῆς οἰκίας, εἰσπετήδυσαν διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ. ²⁷ ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ πρεσβῦται τοὺς λόγους αὐτῶν, κατηγορῶνθῃσαν οἱ δοῦ- ²⁷ 27 λοι σφόδρα, ὅτι πῶποτε οὐκ ἐβῆρθῃ λόγος τοιοῦτος περὶ Σωσάννης. ²⁸ καὶ ²⁸ 28 ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ὡς συνῆλθον ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰωακεὶμ, ²⁸ καὶ εἶπαν ἡλθον οἱ δύο πρεσβῦται πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας κατὰ Σωσάννης τοῦ ²⁸ θανατώσαι αὐτήν, καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ ²⁹ 29 Ἀποστείλατε ἐπὶ Σω- ²⁹ 29 σάνναν θυγατέρα Χελκίου ἥ ἐστὶ γυνὴ Ἰωακεὶμ. οἱ δὲ ἀπέστειλαν. ³⁰ καὶ ³⁰ 30 ἦλθεν αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ πάντες οἱ συγγε- ³⁰ 30 νεῖς αὐτῆς. ³¹ ἡ δὲ Σωσάννα ἦν τρυφερά σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἶδει. ³² οἱ ³¹ 31 32 δὲ παράνομοι ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἣν γὰρ κατακεκαλυμμένη, ³³ ὅπως ἐμπλησθῶσι τοῦ κάλλους αὐτῆς. ³³ ἔκλειον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς καὶ πάντες ³³ 33

7. σουσαννα 40. απηγγελον ... οδυν. αυτων 41. απαγγελαι 43. ειπεν ... ωρα αριστου 45. εχθες 17. κορασις αυτης ... σμηγμα 18. κα-
 19. εξηλθον τα κορασια· ανεστησαν ... πρεσβυτεροι 22. σουσαννα ... εκ-
 26. οι απο της ... ιδειν τι το 27. πρεσβυτεροι ... ερρεθη ... σουσαννας
 28. πρεσβυτεροι ... σουσαννας 29. σουσανναν 31. σουσαννα

34 οἱ ἰδόντες αὐτήν. ³⁴ ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβῦται ἐν μέσῳ τῷ λαῷ
 35 ἔστηκαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς
 36 τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πεποιθῖσα ἐπὶ κυρίῳ. ³⁶ εἶπον δὲ οἱ
 πρεσβῦται Περιπατοῦντων ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων εἰσῆλθεν αὐτὴ μετὰ
 37 παιδίσκας. ³⁷ καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε
 38 μετ' αὐτῆς. ³⁸ ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παραδείσου ἰδόντες τὴν ἀνο-
 39 μίαν ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἰδόντες συγγινομένους αὐτούς, ³⁹ ἐκείνου μὲν
 οὐκ ἠδυνήθημεν ἐγκρατεῖς γενέσθαι διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ
 40 ἀνοίξαντα τὰς θύρας ἐκπεπληθύνειν, ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτώμεν
 41 τίς ἦν ὁ νεανίσκος· ⁴¹ καὶ οὐκ ἠδύλησεν ἀγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρτυροῦμεν.
 καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέροις τοῦ λαοῦ καὶ κριταῖς,
 42 καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθάνειν. ⁴² ἀνεβόησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα καὶ
 εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν
 43 γενέσεως αὐτῶν, ⁴³ σὺ ἐπίστασαι ὅτι ψευδῇ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ
 44 ἀποθνήσκω μὴ ποιήσασα μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ. ⁴⁴ καὶ
 45 εἰσῆκόουσε κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς. ⁴⁵ καὶ ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσθαι, ὁ
 46 θεὸς ἐξήγειρε τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου παιδαρίου νεωτέρου ὧς ὄνομα Δανιήλ. ⁴⁶ καὶ
 47 ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἀδῶος ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης. ⁴⁷ ἐπέστρεψε δὲ
 48 πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπαν Τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν σὺ λελάληκας; ⁴⁸ ὁ
 δὲ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ; οὐκ ἀνακρί-
 49 ναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγινόντες κατεκρίνατε θυγατέρα Ἰσραὴλ; ⁴⁹ ἀναστρέ-
 50 ψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῇ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν αὐτῆς. ⁵⁰ καὶ ἀνέ-
 στρεψε πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι Δεῦρο
 51 κάλῃσον ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἀνάγγειλον ἡμῖν, ὅτι σοὶ δέδωκεν ὁ θεὸς τὸ
 52 πρεσβεῖον. ⁵¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δανιήλ Διαχωρίσατε αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων
 53 μακράν, καὶ ἀνακρινῶ αὐτούς. ⁵² ὡς δὲ διεχωρίσθησαν εἰς ἀπὸ τοῦ ἑνός,
 ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν,
 54 νῦν ἦκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίησες τὸ πρότερον ⁵³ κρίνων κρίσεις ἀδί-
 κους, καὶ τοὺς μὲν ἀζώτους κατακρίνων, ἀπολύων δὲ τοὺς αἰτίους, λέγοντος
 54 τοῦ θεοῦ Ἀδῶον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ταύτην εἶπερ εἶδες,
 εἰπὼν ὑπὸ τί δένδρον εἶδες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
 55 σχίνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ Δανιήλ Ὅρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν· ἡδὴ
 56 γὰρ ἄγγελος φάσιν θεοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ θεοῦ σχίσαι σε μέσον. ⁵⁶ καὶ με-
 ταστήσας αὐτὸν ἐκέλευσε προσαγαγεῖν τὸν ἕτερον. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σπέρμα
 Χαναάν καὶ οὐκ Ἰούδα, τὸ κάλλος ἐξηπάτησέ σε, καὶ ἐπιθυμία διέστρεψε
 57 τὴν καρδίαν σου. ⁵⁷ οὕτως ἐποιεῖτε θυγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκείναι φοβού-
 μεναι ὁμιλοῦν ἡμῖν· ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν ἀνομίαν ὑμῶν.
 58 ⁵⁸ νῦν οὖν λέγε μοι ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ
 59 δὲ εἶπεν Ὑπὸ πῆνον. ⁵⁹ εἶπε δὲ αὐτῷ Δανιήλ Ὅρθῶς ἔψευσαι καὶ σὺ εἰς
 τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν. μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν ῥομφαίαν ἔχων
 60 πρῶται σε μέσον, ὅπως ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς. ⁶⁰ καὶ ἀνεβόησε πᾶσα ἡ συνα-
 γογὴ φωνῇ μεγάλῃ καὶ εὐλόγησαν τῷ θεῷ τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ'

34. πρεσβύτεροι ἐμμεσῶ τοῦ λαοῦ ... ἐπὶ τῆς κεφαλῆς 35. ἐπὶ τῷ κυρίῳ 36. εἶπαν ... πρεσβύτεροι ... κ. ἀπελυσ. τ. παιδ. καὶ ἀπεκλείσ. τ. δ. τ. παραδ. 39. περικρατεῖς 41. ἀπαγγεῖλαι 42. καὶ ἀνεβόησεν φ. μ. σουσαννα 44. ἐπηρωτῶμεν ὁ θεὸς τῆς 45. ἐξήγειρεν ὁ θεὸς 46. κατάρως ἐγὼ 48. ἐμμεσῶ 50. καλῃσον ἀνα μεσῶ (sic) ... ἀπαγγεῖλον ... ἐδωκεν ... τὸ πρεσβυτεριον 53. λεγοντ. τ. κυρίου 54. δένδρ. κατέλαβες αὐτ. 55. ἀγγ. τοῦ θεοῦ λαβ. φασιν παρὰ 56. οὐχ ἰουδα ... καὶ ἡ ἐπιθυμία 57. κακείναι 59. ἐξολοθρεύσει 60. ἀνεβόησαν ... κ. ἐβόησαν τῷ θεῷ

αὐτόν. ⁶¹καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς δύο πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς 61
 Δανιήλ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς
 ὃν τρόπον ἐπονηρεύσαντο τῷ πλησίον, ⁶²ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, 62
 καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς· καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
⁶³Χελκίας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦνεσαν περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν μετὰ 63
 Ἰωακεὶμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅτι οὐχ εὐρέθη ἐν
 αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα. ⁶⁴καὶ Δανιήλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ 64
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

I.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα ἦλθε Ναβουχο-
 δονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπολιοῖρκει αὐτήν. ²καὶ 2
 ἔδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα καὶ ἀπὸ μέρους
 τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν Σενναάρ οἴκου τοῦ
 θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκευὴ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐ-
 τοῦ. ³καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανεῖ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ εἰσαγαγεῖν 3
 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασι-
 λείας καὶ ἀπὸ τῶν πορθομῶν ⁴νεανίσκους οἵς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος 4
 καὶ καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γινώσκοντας γνῶσιν
 καὶ διανοουμένους φρόνησιν, καὶ οἵς ἔστιν ἰσχύς ἐν αὐτοῖς ἐστάναι ἐν τῷ
 οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν
 Χαλδαίων. ⁵καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἡμέραν 5
 ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ
 θρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ μετὰ ταῦτα στήναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
⁶καὶ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν υἱῶν Ἰούδα Δανιήλ καὶ Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίης 6
 καὶ Μισαήλ. ⁷καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνούχος ὀνόματα, τῷ Δανιήλ Βαλ- 7
 τάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαήλ Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ
 Ἀβδεναγώ. ⁸καὶ ἔθετο Δανιήλ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ 8
 ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν τῷ οἴνῳ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ
 ἡξίωσε τὸν ἀρχιευνούχον ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ. ⁹καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν Δα- 9
 νιήλ εἰς ἔλεον καὶ οἰκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου. ¹⁰καὶ εἶπεν ὁ ἀρ- 10
 χιευνούχος τῷ Δανιήλ Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτά-
 ξαντα τὴν βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν, μή ποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν
 σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ συνήλικα ὑμῶν, καὶ καταδικάσῃτε τὴν
 κεφαλὴν μου τῷ βασιλεῖ. ¹¹καὶ εἶπε Δανιήλ πρὸς Ἀμελσάδ, ὃν κατέστησεν 11
 ὁ ἀρχιευνούχος ἐπὶ Δανιήλ, Ἀνανίαν, Μισαήλ, Ἀζαρίαν, ¹²Πείρασον δὲ τοὺς 12
 παῖδας σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων καὶ φα-
 γώμεθα, καὶ ὕδωρ πιώμεθα, ¹³καὶ ὁφθῇτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν 13
 καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδαρίων τῶν ἐσθόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ
 καθὼς ἐὰν ἴδῃς ποιήσῃς μετὰ τῶν παίδων σου. ¹⁴καὶ εἰσέγκουσεν αὐτῶν, 14
 καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν 15
 ὠράθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ ἰσχυραὶ ταῖς σαρκὶν ὑπὲρ τὰ παιδάρια

61. δυο πρεσβυτερους 62. μωση 63. ηνεσαν τον θεον π. τ. θ. αυτ. σουσαννας ... συγγενων παντων οτι

Subscriptio: ορασις α. Sequitur inscriptio: ορασις β.

I. 1. om ὁ 2. σεννααρ οικον ... om θησαυρου 3. πορθομειν 4. κα-
 λοι ... om εν τω οικω 6. εγενετο αυτοις ... κ. μισαηλ κ. αζαριος 7. βαρ-
 τασαρ (sed* omiserat) ... μισακ 8. επι την καρδιαν ... οινω του 9. και
 εις οικτιρμ. 10. συνηλικεια 11. πρ. αμερσαρ ... επι δαν. και αν. και μισ.
 και αζ. 12. σπερματων της γης κ. φαγομεθα ... πιωμεθα 13. ειδεαι
 bis ... εσθιοντων ... μετα τ. παιδαριων σ. 15. ειδεαι ... ισχυροι

16 τὰ ἔσθοντα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. ¹⁶ καὶ ἐγένετο Ἀμελσὰδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ¹⁷ σπέρματα. ¹⁷ καὶ τὰ παιδάρια ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιήλ ¹⁸ συνῆκεν ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις. ¹⁸ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ὧν εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτούς ὁ ἀρχιεννοῦχος ¹⁹ ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ. ¹⁹ καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχ εὐρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιήλ καὶ Ἀνανία καὶ Μισαήλ καὶ ²⁰ Ἀζαρία· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης ὧν ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλασίονας παρὰ πάντας τοὺς ἐπασιδοὺς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ ²¹ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἐγένετο Δανιήλ ἕως ἔτους ἐνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως.

II.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ἐνυπνιάσθη Ναβουχοδονόσορ ἐνυπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τοὺς ἐπασιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ τοὺς Χαλδαίους τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνυπνια αὐτοῦ· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἐνυπνιάσθη, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γινῶναι τὸ ἐνυπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστί Βασιλεῦ εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· σὺ εἶπὸν τὸ ἐνυπνιον τοῖς παισὶ σου, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁵ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τοῖς Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ γνωρίσῃτε μοι τὸ ἐνυπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν διαρπαγήσονται. ⁶ ἐὰν δὲ τὸ ἐνυπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι, δόματα καὶ δωρεὰς καὶ τιμὴν πολλὴν λήψετε παρ' ἐμοῦ. ⁷ πλὴν τὸ ἐνυπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀπαγγεῖλάτε μοι. ⁷ ἀπεκρίθησαν δευτερον καὶ εἶπαν Ὁ βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνυπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁸ καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ἐγὼ ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι ἴδετε ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα. ⁹ ἐὰν οὖν τὸ ἐνυπνιον μὴ ἀναγγεῖλητέ μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ· τὸ ἐνυπνιόν μου εἶπατέ μοι, καὶ γνώσονται ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. ¹⁰ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι, καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἀρχὼν ῥῆμα τοιοῦτον οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπασιδόν, μάγον καὶ Χαλδαῖον, ¹¹ ὅτι ὁ λόγος δὴ ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ βαρὺς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἀλλ' οἱ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης σαρκός. ¹² τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνός. ¹³ καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθε, καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτέννοντο· καὶ ἐζήτησαν

15. εσθιοντα 16. αμερσαρ ... in f. add τοις τεσσαρσιν παιδαριοις
17. om τα παιδ. ταυτα οι τεσσ. αυτοι 19. ουκ ευρεθησαν 20. om παση
Subscriptio: ορασις β. Inscriptio: ορασις γ.

II. 1. βασιλειας ναβουχοδονοσορ ενυπν. ναβουχ. 2. ηλθον 3. Ενυπνιασθη 4. και ειπον οι 5. απ. ο βασ. και ειπεν ... εαν ουν μη ... συγκρισιν αυτου 6. δωρεαν ... λημψεσθαι 7. απεκρ. οι χαλδαιοι και ειπαν εκ δευτερου ... συγκρισιν αυτου 8. om και prius ... καθοτι οιδετε 9. απαγγελιηται ... ενωπιον εμου ... om και ultimum 10. απεκριθ. παλιν ... οστ. δυνησ. το ρ. του β. γνωρ. ... τοιουτο ... μαγον χαλδαιον 11. αλλ η θεοι ... κατοικεια

Δανιηλ καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀνελεῖν. ¹⁴ τότε Δανιηλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ 14
γνώμην τῷ Ἀριῶχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναιρεῖν τοὺς
σοφοὺς Βαβυλῶνος, ¹⁵ Ἀρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώμη ἡ 15
ἀναιδὴς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισε δὲ ὁ Ἀριῶχ τὸ ῥῆμα τῷ Δα-
νιηλ. ¹⁶ καὶ Δανιηλ ἤξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως χρόνον δῶ αὐτῷ, καὶ τὴν 16
σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελῇ τῷ βασιλεῖ. ¹⁷ καὶ εἰσῆλθε Δανιηλ εἰς τὸν οἶκον 17
αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανία καὶ τῷ Μισαήλ καὶ τῷ Ἀζαρία τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ
ῥῆμα ἐγνώρισε. ¹⁸ καὶ οἰκτιρμούς ἐξήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ 18
τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιηλ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ
μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος. ¹⁹ τότε τῷ Δανιηλ ἐν ὁράματι τῆς 19
νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη. καὶ εὐλόγησε τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ Δα-
νιηλ ²⁰ καὶ εἶπεν Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ 20
ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ ἐστὶ. ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοις 21
καιροῦς καὶ χρόνου, κατὰ τὰ βασιλεῖς καὶ μετὰ τὰ, διδούς σοφίαν τοῖς σο-
φοῖς καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι σύνεσιν. ²² αὐτὸς ἀποκαλύπτει βασιλεῖς καὶ ἀπό- 22
κρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ' αὐτοῦ ἐστὶ. ²³ σοὶ ὁ 23
θεὸς τῶν πατέρων μου ἐξομολογούμεαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν δέ-
δωκας μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι ὃ ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ ὄραμα τοῦ
βασιλέως ἐγνώρισάς μοι. ²⁴ καὶ ἤλθε Δανιηλ πρὸς Ἀριῶχ, ὃν κατέστησεν ὁ 24
βασιλεὺς ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τοὺς σοφοὺς
Βαβυλῶνος μὴ ἀπολέσης, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν
σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. ²⁵ τότε Ἀριῶχ ἐν σπουδῇ εἰσῆγαγε τὸν Δα- 25
νιηλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὐῆρκα ἄνδρα ἐκ τῶν οὐδὲν τῆς
αἰγματοσύνης τῆς Ἰουδαίας ὅστις τὸ σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. ²⁶ καὶ 26
ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε τῷ Δανιηλ, οὐ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, Εἰ δύνα-
σαι μοι ἀναγγεῖλαι τὸ ἐνύπνιον ὃ ἴδον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἀπε- 27
κρίθη Δανιηλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ὁ βασιλεὺς
ἐπερωτᾷ οὐκ ἔστι σοφῶν μάγων ἐπαοιδῶν γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ βα-
σιλεῖ. ²⁸ ἀλλ' ἡ ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε 28
τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ ὃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ
ἐνύπνιον σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτό
ἐστὶ, ²⁹ βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοὶ σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ 29
γενέσθαι μετὰ ταῦτα, καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι ὃ δεῖ γε-
νέσθαι. ³⁰ καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὕσῃ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς 30
ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἔνεκεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ
βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῶς. ³¹ σὺ βασι- 31
λεῦ ἐξεώρας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ πρός οψὲς
αὐτῆς ὑπερφερής, ἐστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ ὄρασις αὐτῆς φοβερά.
³² εἰκὼν ἥς ἡ κεφαλὴ χρυσοῦ χρυσοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στήθος καὶ οἱ 32
βραχίονες αὐτῆς ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, ³³ αἱ κνήμαι σιδη- 33
ραῖ, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδηροῦ καὶ μέρος δὲ τι ὀστράκινον. ³⁴ ἐξεώρας 34
ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὅρου ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ
τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ ὀστρακίνοους, καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς εἰς τέλος.
³⁵ τότε ἐλεπτύνθησαν εἰς ἀπᾶξ τὸ ὄστρακον, ὁ σιδηρός, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος, 35

14. ἀναιλεῖν 15. καὶ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λεγὼν Ἀρχων ... ἡ ἀναιδὴς
αὕτη ἐκ ... δε το ῥημα αριωχ τω βασιλεῖ 16. καὶ εἰσῆλθεν Δανιηλ καὶ
ἡ. ἀπο τοῦ βασιλέως ... ἀπαγγεῖλη 18. om ἀν 19. τω δε pro τοτε ται
... ἡλυογησεν 20. post συνεσις add καὶ ἡ ἰσχυς 23. εδωκας μοι καὶ νυν
εγν. 26. βαρτασαρ ... om ο ἰδον 28. ἀλλ ἐστιν ο θεος 29. συ βασιλευ
ἐξεωρεις· οι 30. om δε ... om τουτο 31. ἡ οψεις 32. ἡ εικων ...
χρυσου καθαρου, αι 33. σιδηρ. μερ. δε τι 34. εως ου ἐτμηθη 35. ο σι-
δηρος το ὀστρακον

ὁ χρυσός, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἄλωνος θερινής· καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ
 τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὗρέθη αὐτοῖς· καὶ ὁ λίθος ὁ
 36 πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγενήθη θρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν.
 37 τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιον τοῦ βα-
 38 σιλέως. ³⁷ σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, ὃ δ' ἑδὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν
 38 ἰσχυρὰν καὶ κραταιὰν καὶ ἐντιμον ἔδωκεν ³⁸ ἐν παντὶ τόπῳ ὅπου κατοικοῦσιν
 οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, θῆρα τε ἀγροῦ καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ καὶ ἰχθύας τῆς
 θαλάσσης ἔδωκεν ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ κατέστησέ σε κύριον πάντων· σὺ εἶ
 39 ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή. ³⁹ καὶ ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἡττων
 σου, καὶ βασιλεία τρίτη ἥτις ἐστὶν ὁ χαλκός, ἡ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς,
 40 ⁴⁰ καὶ βασιλεία τετάρτη ἥτις ἔσται ἰσχυρὰ ὡς σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος
 41 λεπτύνει καὶ δαμάζει πάντα, οὕτως πάντα λεπτυνεῖ καὶ δαμάσει. ⁴¹ καὶ ὅτι
 εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μὲν τι ὀστέκινον, μέρος δέ τι
 σιδηροῦν, βασιλεία διηρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ρίζης τῆς σιδηρᾶς ἔσται
 42 ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον τῷ ὀστέκῳ. ⁴² καὶ οἱ
 δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦν, μέρος δέ τι ὀστέκινον, μέρος
 43 τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρόν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἔσται συντριβόμενον. ⁴³ ὅτι
 εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον τῷ ὀστέκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται ἐν σπέρ-
 44 ματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς
 44 ὁ σίδηρος οὐκ ἀναμίγνυται μετὰ τοῦ ὀστέκου. ⁴⁴ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν
 βασιλέων ἐκεῖνων ἀναστήσει ὁ ἑδὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἥτις εἰς τοὺς
 αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαὸν ἑτέρω οὐχ ὑπολειφθή-
 45 σεται· λεπτυνεῖ καὶ λικμήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ αὕτη ἀναστήσεται
 45 εἰς τοὺς αἰῶνας· ⁴⁵ ὃν τρόπον εἶδες ὅτι ἀπὸ ὅρους ἐτήμηται λίθος ἄνευ χει-
 ρῶν, καὶ ἐλέπτυνε τὸ ὀστέκον τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν
 χρυσόν. ὁ ἑδὸς ὁ μέγας ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ ὃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα·
 46 καὶ ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. ⁴⁶ τότε ὁ βασιλεὺς
 Ναβουχοδονόσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ τῷ Δανιὴλ προσεκύνησε, καὶ μα-
 47 ναὰ καὶ εὐωδίας εἶπε σπεῖσαι αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ
 Δανιὴλ Ἐπ' ἀληθείας ὁ ἑδὸς ὑμῶν αὐτός ἐστι ἑδὸς θεῶν καὶ κύριος τῶν
 βασιλέων, ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι ἡδυνάστης ἀποκαλύψαι τὸ μυστή-
 48 ριον τοῦτο. ⁴⁸ καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ, καὶ δόματα μεγάλα
 καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶ-
 49 νος καὶ ἀρχοντα σατραπῶν, ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. ⁴⁹ καὶ Δα-
 νιὴλ ἡτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας
 Βαβυλῶνος τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῷ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ
 τοῦ βασιλέως.

III.

Ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυ-
 σῆν, ὕψος αὐτῆς πῆχυν ἐξήκοντα, εὗρος αὐτῆς πῆχυν ἑξ, καὶ ἔστησεν
 2 αὐτήν ἐν πεδίῳ Δειριᾶ ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. ² καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν
 τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ

35. εγενοντο ... ουκ ευρεθη 38. του ουρανου 39. ηττων σου ητις
 εστιν ο αργυρος ... τριτη η εστιν 40. τεταρτη εσται ισχ. ως ο ... ουτως
 π. λε. κ. δαμαζει 41. **οστρακινον κεραμευ 42. επ αυτης 43. προσ-
 κολλωμενος ... ουκ αναμειγν. τω οστρακω 44. ητις εις τον αιωνα ... **λεπτu-
 νει δε και 45. ιδες 46. μαννα 47. κ. κυρ. των κυριων και βασιλευς των
 βασιλεων· αποκαλυπτων ... εδυνητης 48. πολλα και μεγαλα ... σατρα-
 πων και επι 49. μισαχ αβδεναγω

Subscriptio: ορασις γ. Inscriptio: ορασις δ,

III. 1. om ο βασιλευς

τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἐλθεῖν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνος. ³ καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὑπάτοι, στρα- 3
τηγοί, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ
βασιλεὺς. καὶ εἰστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος, ⁴ καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχυρί 4
Ἵμῖν λέγεται λαοί, φυλαί, γλῶσσαι, ⁵ ἢ ἂν ὦρα ἀκούσητε φωνῆς σάλπιγ- 5
γος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους
μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησε Ναβουχοδο-
νόσορ ὁ βασιλεὺς. ⁶ καὶ ὃς ἂν μὴ πεσῶν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὦρα ἐμβλη- 6
θῆσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐγένετο ὅταν ἤκουον 7
οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ
ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ γλῶσ-
σαι προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς.
⁸ τότε προσήλθον ἄνδρες Χαλδαῖοι καὶ διεβάλον τοὺς Ἰουδαίους ⁹ τῷ βα- 8 9
σιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆντι. ¹⁰ οὐ βασιλεῦ ἔσθης δόγμα, πάντα 10
ἄνθρωπον ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας,
σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, ¹¹ καὶ μὴ πεσῶν 11
προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς 12
χώρας Βαβυλῶνος, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ οὐχ ὑπήκουσαν βασιλεῦ τῷ
δόγματί σου, τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστη-
σας οὐ προσκυνοῦσι. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἄγα- 13
γεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ· καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ἀληθῶς, Σεδράχ, Μι- 14
σάχ, Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ
ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε; ¹⁵ νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἐτοιμῶς, ἵνα ὥς ἂν ἀκούσητε 15
τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλ-
τηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσῃτε
τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἐποίησα· ἐάν δὲ μὴ προσκυνήσῃτε, αὐτῇ τῇ ὦρα ἐμ-
βληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστὶ θεὸς 16
ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρός μου; ¹⁶ καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδράχ Μισάχ Ἀβ- 16
δεναγῶ λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Οὐ χρεῖαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ
τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι. ¹⁷ ἔστι γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, 17
ὃ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ῥύσεται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ ἐάν μὴ, 18
γνωστὸν ἔστω σοι βασιλεῦ ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν καὶ τῇ εἰκόνι ἣ
ἔστησας οὐ προσκυνοῦμεν. ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ 19
ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ, καὶ
εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῖ. ²⁰ καὶ 20

2. ελθειν εις τον αγκαινισμον (corrige εγκ.) τ. εικ. ης εστησεν ναβου-
χοδονοσορ ο βασιλευς 3. post βασιλευς add και συνηχθησαν οι τοπαρχαι
... ιστηκεισαν ... in f. add ης εστησεν ναβουχοδονοσορ 4. εσθη λαοι
φυλ. γλ. 5. της φωνης της σαλπγγος ... ψαλτηριου και συμφωνιας κ.
παντος ... *om τη χρυση 6. om πεσων 7. οταν ηκουσαν ... ψαλτηριου
και συμφωνιας και ... om φυλαι γλωσσαι ... η εστησεν 8. προσηλθαν ...
διεβαλλον 9. και υποβαλοντες ειπον ναβουχοδονοσορ τω βασιλει 10. σαμ-
βυκης τε κ. ψ. και συμφωνιας και 11. εμβληθησεται 12. σεδρακ μισακ
αβδ. οι ανδρες εκεινοι ουχ ... και τοις θεοις 13. τον σεδρακ μισακ κ.
τον αβδ. 14. σεδρακ μισακ και αβδ. 15. om και παντος γεν. μουσικων
... πεσοντ. προσκυνεετε ... εστιν ο θεος ... εκ των χειρων μου 16. σε-
δρακ μισακ 17. γαρ ο θεος ... εκ της χειρος σου 18. τη εικονι τη χρυση
19. ναβουχ. ο βασιλευς ... σεδρακ μισακ αβδ. ... εως εις

ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύϊ εἶπε πεδῆσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ
 21 ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖ-
 νοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν καὶ τιάραις καὶ περικνημίειν,
 22 καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, ²² ἐπεὶ
 τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυεν· καὶ ἡ κάμιнос ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ.
 23 ²³ καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ, ἔπεσον εἰς μέσον τῆς
 καμίνου τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς
 ὑμνοῦντες τὸν θεὸν καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον.

(ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΖΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ.)

1 ¹ Καὶ συστάς Ἀζαρίας προσεύξατο οὕτως. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ
 2 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς εἶπεν ² Εὐλόγητός εἰ κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
 3 καὶ αἰνετός, καὶ δεδοξασμένος τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. ³ ὅτι δίκαιος
 εἶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐδεται αἱ
 4 ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀλήθεια. ⁴ καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίη-
 σας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν
 πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα
 5 διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ⁵ ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ
 6 σου, ⁶ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ
 συντηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποίησαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
 7 ⁷ καὶ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθείᾳ
 8 κρίσει ἐποίησας. ⁸ καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων καὶ ἐχθί-
 στων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
 9 ⁹ καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοίξαι τὸ στόμα ἡμῶν· αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος ἐγε-
 10 νήθημεν τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε. ¹⁰ μὴ δὴ παραδόξης ἡμᾶς
 11 εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, ¹¹ καὶ
 μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ
 12 σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δούλον σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἁγίον σου, ¹² οἷς ἐλά-
 λησας πληθύνει τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν
 13 ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ¹³ ὅτι δέσποτα ἐσμικρύνθημεν
 παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἔσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς
 14 ἁμαρτίας ἡμῶν. ¹⁴ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης
 καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ δλοκαύτως οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορά οὐδὲ θυμίαμα,
 15 οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐναντίον σου καὶ εὐρεῖν ἔλεος. ¹⁵ ἀλλ' ἐν ψυχῇ
 16 συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθεῖσθαι, ¹⁶ ὡς ἐν δλοκαυ-
 τώσει κριῶν καὶ ταύρων καὶ ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων, οὕτως γενέσθω ἡ
 17 θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐκτελέσαι ὅπισθέν σου, ὅτι οὐκ ἔσται
 18 αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί. ¹⁷ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ,
 18 καὶ φοβούμεθα σε καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου. ¹⁸ μὴ κατασχύνῃς ἡμᾶς,
 ἀλλὰ ποιήσον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιεικειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ
 19 ἐλέους σου. ¹⁹ καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θυμίατά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ

20. σεδραχ μισαχ 21. περικνημ. καὶ ενδυμασιν αυτων· καὶ εμβληθη-
 σαν εἰς μεσον 22. υπερισχυσεν ... in f. add καὶ τοὺς ἀνδρας ἐκείνους τοὺς
 βαλλοντας σεδραχ μισαχ αβδεναγω απεκτεινεν ἡ φλογὶς τοῦ πυρὸς 23. σε-
 δραχ μισαχ αβδ. ... καμεινου (-ει- plerumque) τοῦ πυρὸς τῆς ... εμ-
 μεσω

Deest inscriptio: Προσευχὴ usque τριων. 1. εμμεσω 2. αινετον 3.
 εποιησας ἡμιν 4. ἁγιαν σου την 5. αποσταντες 6. ουδε συνετρ. videtur
 cum seqq. conjg. 7. οτι καὶ π. ο. επηγ. ἡμιν 8. ανομων εχθειστων 9.
 οτι ἡμων ... εγεννηθη 10. παραδως 12. οἱς ελαλ. προς αυτους 14. "οτι
 ουδε προσφ. ουδε θυμιαμα ... ου τοπος ... ενωπιον σου 16. εν ολοκαυ-
 τωμασιν ... καὶ ως εν μυριασιν ... γενεσθω θυσια ... ουκ εστιν

δνόματί σου, κύριε. καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακά, ²⁰ καὶ κατασχυνθεῖσαν ἀπὸ πάσης τῆς δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχύς ²⁰ αὐτῶν συντριβείη, ²¹ καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος, θεὸς μόνος καὶ ἐνδοξός ²¹ ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. ²² καὶ οὐ διέλειπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται ²² τοῦ βασιλέως καίοντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πίσσαν καὶ στιππύον καὶ κληματίδα. ²³ καὶ διεχείτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πῆχεις τεσσαρα- ²³ κονταενέα, ²⁴ καὶ δίδωδευσε καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὔρε περὶ τὴν κάμινον τῶν ²⁴ Χαλδαίων. ²⁵ ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ²⁵ εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρός ἐκ τῆς καμίνου, ²⁶ καὶ ²⁶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασπύζον· καὶ οὐκ ἤψατο αὐτῶν τὸ καβόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησεν οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοῖς. ²⁷ τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ὕμνου καὶ ἐδόξαζον καὶ ἠψόλουν τὸν ²⁷ θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ²⁸ ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ²⁸ ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁹ καὶ εὐλογημένον ²⁹ τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ³⁰ εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, ³⁰ καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³¹ εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπι- ³¹ βλέπων ἀβύσσους, κατήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³² εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑπερ- ³² μνητὸς καὶ ὑπερυμνούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³³ εὐλογητὸς εἶ ἐν τῇ στερεῷ- ³³ ματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁴ εὐλο- ³⁴ γεῖτε πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁵ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁶ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερ- ³⁶ ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁷ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ ³⁷ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁸ εὐλο- ³⁸ γεῖτω πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁹ εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερ- ³⁹ ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁰ εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ⁴⁰ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴¹ εὐλογεῖτω πᾶς ὄμβρος καὶ ⁴¹ δρόσος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴² εὐλο- ⁴² γεῖτε πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴³ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν ⁴³ εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁴ εὐλογεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ⁴⁴ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁵ εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ⁴⁵ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁶ εὐλογεῖτε ψυχὴ καὶ καῦμα ⁴⁶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁷ εὐλογεῖτε πᾶ- ⁴⁷ χναι καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁸ εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν ⁴⁸ εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁹ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω καὶ ὑπερυψοῦτω αὐ- ⁴⁹ τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁰ εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ⁵⁰ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵¹ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φερόμενα ἐν τῇ ⁵¹ 53

19. ἐνδιγνυμενοι 20. ἀπο πάσης δυναμῆως καὶ δυναστείας 21. om
καὶ prius ... κυριος ο θεος 22. διέλειπον ... κληματιδας 23. διηχείτο ...
τεσσαρακ. 26. οὐκ ἤψατο 29. om παντας 31. ο βλέπων ... ἐπὶ των
χερουβειμ ... υπεραινετος 32. υπερυψουμενος εἰς 33. εὐλογημενος ...
υπερυμνητος 37. ὕδατα παντα ... ἐπάνω 38. εὐλογεῖτε πασαι αἱ δυνα-
μεις 39. σελενη 41. εὐλογεῖτε [44.] εὐλογεῖτε ψυχος καὶ καυσων τον κυ-
ριον· ὑμνεῖτε καὶ υπερυψουται αὐτον εἰς τους αἰωνας. [45.] εὐλογεῖτε δρο-
σοι καὶ νεφετοι τον κυριον· ὑμνεῖτε καὶ υπερυψουται αὐτον εἰς τους αἰωνας.
48. παγος καὶ ψυχος τον

54 γῇ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ (55) εὐλο-
 55 γεῖτε θάλασσα καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
 55 τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ (54) εὐλογεῖτε αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 56 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογεῖτε κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς
 57 ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλο-
 58 γεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 58 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁸ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τὸν κύ-
 59 ριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν
 60 ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐ-
 61 λογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 61 ⁶¹ εὐλογεῖτε ἱερεῖς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶ-
 62 νας. ⁶² εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 63 αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
 64 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ
 65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε
 Ἀνανία Ἀζαρία Μισαὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 αἰῶνας· ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ἄδου, καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν ἡμᾶς·
 ἐβρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καιομένης φλογός, καὶ ἐκ μέσου πυρός
 66 ἐβρύσατο ἡμᾶς. ⁶⁶ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 67 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁶⁷ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν
 θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

(ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ.)

24 ²⁴ καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνουμένων αὐτῶν καὶ ἐθαύμασε, καὶ
 ἐξανέστη ἐν σπουδῇ καὶ εἶπε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβά-
 25 λομεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πυρός πεπεδημένους; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς,
 25 βασιλεῦ. ²⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὅδε ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμέ-
 26 νους καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, καὶ διαφθορά οὐκ ἔστιν ἐν αὐ-
 26 τοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ. ²⁶ τότε προσῆλθε Ναβου-
 χοδονόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρός τῆς καιομένης καὶ εἶπε
 27 Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε καὶ
 27 δεῦτε. καὶ ἐξῆλθον Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐκ μέσου τοῦ πυρός. ²⁷ καὶ
 συνάγονται οἱ σατράπαι καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ τοπάρχαι καὶ οἱ δυνάσται
 τοῦ βασιλείως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας ὅτι οὐκ ἐκυρίευσεν τὸ πῦρ τοῦ σώ-
 28 ματος αὐτῶν, καὶ ἡ θριξὶς τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ σαρά-
 28 βαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθη, καὶ ὁσμή πυρός οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἀπε-
 κρίθη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατο τοὺς παῖδας
 αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποιῖσαν ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλείως ἠλλοίωσαν
 καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσ-
 29 κυνήσωσι παντὶ θεῷ ἄλλ' ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἐγὼ ἐκτίσεται τὸ δόγμα·
 πᾶς λαὸς φυλὴ γλῶσσα ἢ ἐὰν εἴπῃ βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, εἰς ἀπώλειαν ἔσονται καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν,

54. post 55. ponit. 54. θαλασσαι 58. εὐλ. τα θηρια κ. παντα τα
 60. ευλογειτω 61. ιερεις κυριου τον 62. δουλοι κυριου 64. om τη 65.
 εξειλατο ... εκ καμινου μεσης καιομενης ... πυρος ερυσατο. Post v. 67.
 desunt verba Τελος usque υμνου. 24. ενεβαλομεν εις μεσον ... ειπαν
 25. ο βασ. Ιδου (ed. rom. 'Ο δε) εγω ... εμμεσω ... εστιν αυτοις 26. σε-
 δραχ μισαχ ... om του υψιστου ... εξελθατε κ. δ. εξω ... σεδραχ μισαχ
 27. σαραπαρα ... in f. add και προσεκυνησεν ο βασιλευς ενωπιον αυτων τω
 κυριω 28. om ο βασιλευς ... σεδραχ μισαχ ... om μηδε προσκυνησωσι
 29. om το ... η αν ... σεδραχ μισαχ ... διαρπαγησονται pro εις διαρπ.

καθότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὅστις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. ³⁰ τότε ὁ βα- 30
σιλεὺς κατεύθυνε τὸν Σεδραχ Μισάχ Ἀβδεναγὼ ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος, καὶ
ᾠξήσεν αὐτοὺς καὶ ἤξιωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι πάντων τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν
τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³¹ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς 31
καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνην ὑμῖν πληθύνειν. ³² τὰ 32
σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ἤρρεσεν ἐναν-
τίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ³³ ὥς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βα- 33
σιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεάν καὶ γενεάν.

IV.

¹ Εγὼ Ναβουχοδονόσορ εὐθηνῶν ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθαλῶν.
² ἐνύπνιον ἶδον καὶ ἐφοβήρισέ με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ²
αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάραξάν με. ³ καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ ³
εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος ὅπως τὴν σύγκρισιν
τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσωσί μοι. ⁴ καὶ εἰσπορεύοντο οἱ ἐπαιδοί, μάγοι, γαζαρη- ⁴
νοί, Χαλδαῖοι, καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ τὴν σύγκρισιν
αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, ⁵ ἕως ἥλθε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ ⁵
τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν ἑαυτῷ ἔχει. ⁶ ὡς εἶπα
⁶ Βαλτάσαρ ὁ ἄρχων τῶν ἐπαιδιῶν, ὃν ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ⁶
ἐν σοί, καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἀδυνατεῖ σε, ἄκουσον τὴν ὅρασιν τοῦ ἐνυ-
πνίου μου οὗ ἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπόν μοι. ⁷ ἐπὶ τῆς κοίτης μου ⁷
ἔθεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολὺ.
⁸ ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἴσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ ⁸
οὐρανοῦ, καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς τὸ πέρας ἀπάσης τῆς γῆς· ⁹ τὰ φύλλα αὐ- ⁹
τοῦ ὥραϊα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφὴ πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ
ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ
κατώκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σὰρξ. ¹⁰ ἐθεώ- ¹⁰
ρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ἰδοὺ εἶρ, καὶ ἄγιος
ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη ¹¹ καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ οὕτως εἶπεν· Ἐκκόψατε ¹¹
τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίλατε τοὺς κλάδους αὐτοῦ καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐ-
τοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκά-
τωθεν αὐτοῦ καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ. ¹² πλὴν τὴν φυτὴν τῶν ¹²
ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ
χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ μετὰ τῶν
θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χόρτῳ τῆς γῆς. ¹³ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ¹³
ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ἐπτά
καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπ' αὐτόν. ¹⁴ διὰ συγκρίματος εἶρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα ¹⁴
ἅγιον τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γινώσκιν οἱ ζῶντες ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς
βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὡς ἐὰν δόξῃ δώσει αὐτὴν καὶ ἐξουδένωμα
ἀνθρώπων ἀναστήσει ἐπ' αὐτήν. ¹⁵ τοῦτο τὸ ἐνύπνιον ὃ ἶδον ἐγὼ Ναβου- ¹⁵
χοδονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ σὺ Βαλτάσαρ τὸ σύγκριμα εἰπόν, ὅτι πάντες οἱ
σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα αὐτοῦ δηλῶσαι μοι· σὺ

30. τότε κατηνύθεν ο βασιλεὺς τ. σεδραχμισαχ αβδ. ἐπὶ τα ἐργα τῆς
χωρας ... post x. ἡξίωσ. αὐτ. repetit καὶ ἡξίωσεν αὐτοὺς ... των οντων
ἐν ... post v. 30. add ορασις δ. — ορασις ε. 31. φυλαῖς γλωσσαις ...
ed. rom. πληθύνειν cum seqq. conjg., non item cod. alex. 33. εἰς γε-
νεας γενεων IV. 4. εὐθαλῶν ἐπὶ του θρονου μου 2. συνεταραξαν 4. καὶ
οι χαλδαιοι ... εἰτα εγω 5. εως ου ... καὶ το ἐνυπνιον ἐνώπιον αὐτου
εἶπα pro ω εἶπα 6. βαρτασαρ ... ἐν εαυτω ἔχει pro ἐν σοι ... ἀδυνατη-
σει ... om μου ου ἰδον 7. ἐμμεσω 8. το δένδρ. ἐκεينو ... εἰς τα πε-
ρατα πασης 10. ἐργηγορος· καὶ ἰδου 14. καρπους pro κλαδους ... διασκ.
τοὺς καρποὺς αὐτου 14. ο λογος, καὶ λογος ἁγιων ... ἀνασπῆται

16 δὲ Δανιήλ δύνασαι, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν σοί. ¹⁶ τότε Δανιήλ, οὐ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, ἀπηνέωθη ὡς εἰ ὦραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ καὶ εἶπε Κύριε, τὸ ἐνυπνιον ἔστω
 17 τοῖς μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου. ¹⁷ τὸ δένδρον ὃ εἶδες τὸ μεγαλυνῆν καὶ τὸ ἰσχυρὸς, οὐ τὸ ὕψος ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανὸν
 18 καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁸ καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐθαλή, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφή πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατῴκουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα
 19 τοῦ οὐρανοῦ, ¹⁹ σὺ εἰ βασιλεῦ· ὅτι ἐμεγαλύνθη καὶ ἰσχυσας, καὶ ἡ μεγαλωσύνη σου ἐμεγαλύνθη καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ κυρεία σου εἰς
 20 τὰ πέρατα τῆς γῆς. ²⁰ καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς εἶρ καὶ ἅγιον καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν Ἐκτίλατε τὸ δένδρον καὶ διαφθεῖρατε αὐτό, πληρὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ μερίς αὐτοῦ ἔως οὐ ἑπτὰ καιροὶ ἀλ-
 21 λοιωθῶσιν ἐπ' αὐτόν. ²¹ τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα
 22 ὑψίστου ἐστὶν ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, ²² καὶ σὲ ἐκδιώξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σέ ἔως οὐ γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ
 23 ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὧ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ²³ καὶ ὅτι εἶπαν Ἐδάσατε τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σου σοὶ
 24 μένει ἀφ' ἧς ἂν γνῶς τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον. ²⁴ διὰ τοῦτο βασιλεῦ ἡ βουλή μου ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι καὶ τὰς ἀδικίας ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἵσως ἔσται μακροθύμος τοῖς παρα-
 25 πτώμασί σου ὁ θεός. ²⁵ ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν βασιλέα. ²⁶ μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυ-
 27 λῶνι περιπατῶν, ²⁷ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἣν ἐγὼ ὠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
 28 μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; ²⁸ ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο Σοὶ λέγουσι, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ
 29 βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, ²⁹ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκδιώκουσι, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σέ ἔως γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασι-
 30 λείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὧ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ³⁰ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη καὶ χόρτον ὡς βοῦς ἦσθι, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη ἔως αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ
 31 ὡς ὀρνέων. ³¹ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμέ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ ἠυλόγησα, καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ᾗνεσα καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰῶνιος καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ

15. ἐν σοι ἅγιον 16. βαρτασαρ ... post συνεταρασσ. αὐτον add καὶ ἀπεκρίθη ■ βασιλεὺς καὶ εἶπεν· βαρτασαρ τὸ ἐνυπνιον καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε ... βαρτασαρ ... ἐστὼ τὸ ἐνυπν. 17. ἴδες ... ἐφθασεν 18. om καὶ primum ... κατακουν τα 19. κυρεία 20. ἰδεν ... ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ... ἐκτίλατε ... εἰπ. ἐν τῇ γῇ ... καὶ χαλκῳ 22. κατοικεῖα ... ψωμιουσουσιν 23. εἶπεν ... om τῶν ῥιζῶν ... ἐπουρανιον 24. ἀδικίας σου 27. om ο βασιλεὺς ... Οὐκ αὕτη 28. ἐν στοματι ... ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ... ἡ βασιλ. σου 29. ἐκδιώξουσιν ... ἐσται ἡ κατοικεῖα ... ψωμιουσουσιν ... ἐως οὐ γνῶς ... καὶ ὡ εἰαν 30. ἐπὶ ναβουχ. τὸν βασιλεα ... ἐως οὐ αἰ 31. εἰς τοὺς αἰῶνας

εἰς γενεάν καὶ γενεάν, ³² καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὥς οὐδὲν ἔλο- 32
γίσθησαν· καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ
ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ
ἔρει αὐτῷ· τί ἐποίησας; ³³ αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν 33
ἐπ' ἐμέ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον· καὶ ἡ μορφὴ μου
ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμέ, καὶ οἱ τύραννοί μου καὶ οἱ μεγιστάνες μου ἐζήτουν με,
καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώθην, καὶ μεγαλωσύνῃ περισσοτέρα προσ-
τέθη μοι. ³⁴ νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω 34
τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ καὶ αἱ τρίβοι
αὐτοῦ κρίσεις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερφηφίᾳ δύναται τα-
πεινώσαι.

V.

Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστάσιν αὐτοῦ χι-
λίοις, καὶ κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος, ² καὶ πίνων Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ 2
γεύσει τοῦ οἴνου τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ χρυσοῦ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνε-
κε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ
πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστάνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ
αὐτοῦ καὶ αἱ παρακίτοι αὐτοῦ. ³ καὶ ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσοῦ καὶ 3
τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔπι-
νον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστάνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ
καὶ αἱ παρακίτοι αὐτοῦ. ⁴ ἔπινον οἶνον, καὶ ἤνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυ- 4
σοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους. ⁵ ἐν 5
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς
λαμπάδος ἐπὶ τὸ κόνιαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασι- 6
λεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. ⁶ τότε τοῦ βασι- 6
λέως ἡ μορφὴ ἡλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσαν αὐτόν, καὶ
οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ συνεκρο-
τοῦντο. ⁷ καὶ ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχυρί τοῦ εἰσαγαγεῖν μάγους Χαλδαίους 7
γαζαρηνοῦς, καὶ εἶπε τοῖς σοφοῖς Βαβυλώνος· Ὅς ἂν ἀναγνῶ τὴν γραφὴν
ταύτην καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μανιάκης 8
ὁ χρυσοῦς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει.
⁸ καὶ εἰςεπορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἠδύναντο τὴν 8
γραφὴν ἀναγνῶναι οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ὁ βασι- 9
λεὺς Βαλτάσαρ ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἡλλοιώθη ἐν αὐτῷ, καὶ οἱ
μεγιστάνες αὐτοῦ συνεταράσσοντο. ¹⁰ καὶ εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον 10
τοῦ πότου καὶ εἶπε Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆτι· μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ
διαλογισμοί σου, καὶ ἡ μορφὴ σου μὴ ἄλλοιούσῃ. ¹¹ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ βα- 11
σιλείᾳ σου ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρὸς σου γρηγό-
ρησις καὶ σύνεσις εὐρέθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ
σου ἄρχοντα ἐπαοιδῶν μάγων Χαλδαίων γαζαρηνῶν κατέστησεν αὐτόν, ¹² ὅτι 12

32. κατοικεῖα 34. κρίσις

Subscriptio: ορασὶς ε. Inscriptio: ορασὶς σ.

V. 4. βαρτασαρ ... om μεγα ... μεγ. αυτ. ανδρασιν χειλιοις 3. ηχθη-
σαν ... om του θεου ... κ. αι παρακ. α. κ. αι παλλακ. α. 4. επινον οι-
νον ed. rom. (item cod. alex. vidtr) cum antecdd. conjg. ... in f. add και
τον θεον του αιωνος ουκ ηυλογησαν τον εχοντα εξουσιαν του πνευματος αυ-
των 7. Ος εαν ... συγκρισιν αυτης ... εσται περι τον τραχ. αυτου 8. om
παντες 9. πολυ εταραχθη ... ηλλ. επ αυτω ... συνεταρασσον αυτον 10.
του ποτου· και απεκριθη η βασιλεισσα και ειπεν ... εις τους αιωνας 11.
πν. θεου αγιον ... in f. repetit ο πατηρ σου ο βασιλευς

πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ σύνεσις ἐν αὐτῷ, συγκρίνων ἐνύπνια καὶ ἀναγγέλλων κρατούμενα καὶ λύων συνδέσμους, Δανιήλ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέβηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ· νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγ-
 13 κρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι. ¹³ τότε Δανιήλ εἰσῆλθὼν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Σὺ εἰ Δανιήλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμα-
 14 λωσίας τῆς Ἰουδαίας ἧς ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατὴρ μου; ¹⁴ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐν σοὶ καὶ γρηγόρησις καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ
 15 εὗρέσθῃ ἐν σοὶ. ¹⁵ καὶ νῦν εἰσῆλθὼν ἐνώπιόν μου οἱ σοφοὶ μάγοι γαζαρηνοὶ ἵνα τὴν γραφὴν ταύτην ἀναγνῶσι καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ
 16 ἡδυνήθησαν ἀναγγεῖλαι μοι. ¹⁶ καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνασαι κρί-
 17 ματα συγκρίναι· νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι καὶ τὴν σύγ-
 18 κρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς
 19 ἔσται ἐπὶ τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις. ¹⁷ καὶ
 εἶπε Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δω-
 18 ρεᾶν τῆς οἰκίας σου ἐτέρῳ δός, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι καὶ τὴν
 19 σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι, ¹⁸ βασιλεῦ. ὁ θεὸς ὁ ὑψιστος τὴν βασιλείαν καὶ τὴν
 20 μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδονόσορ τῷ
 21 πατρὶ σου, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ πάντες οἱ λαοὶ
 φυλαὶ γλώσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὐς
 22 ἡβούλετο αὐτὸς ἀνῆρει, καὶ οὐς ἡβούλετο αὐτὸς ἔτυπεν, καὶ οὐς ἡβούλετο
 23 αὐτὸς ὑψου, καὶ οὐς ἡβούλετο αὐτὸς ἐταπεινῶν. ²⁰ καὶ ὅτε ὑψώθῃ ἡ καρδιά
 αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθῃ τοῦ ὑπερηφανεύεσθαι, κατηνέχθῃ
 21 ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας καὶ ἡ τιμὴ ἀφῆρέθῃ ἀπ' αὐτοῦ, ²¹ καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθῃ, καὶ ἡ καρδιά αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθῃ,
 καὶ μετὰ τῶν ἀνέγων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐφώμιζον αὐ-
 22 τόν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ ἔγνω
 ὅτι κυριεύει ὁ θεὸς ὑψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ
 23 δώσει αὐτήν. ²² καὶ σὺ οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπεινώσας τὴν
 24 καρδίαν σου κατενώπιον τοῦ θεοῦ· οὐ πάντα ταῦτα ἔγνων; ²³ καὶ ἐπὶ τὸν
 κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν
 ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου καὶ αἱ παλλακαὶ σου καὶ αἱ
 25 παρακκοιτοὶ σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ
 26 ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέ-
 27 πουσιν καὶ οἳ οὐκ ἀκούουσιν καὶ οὐ γινώσκουσιν, ἤνεσας, καὶ τὸν θεόν οὐ ᾔ-
 28 28 ποθῇ σου ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. ²⁴ διὰ
 τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς καὶ τὴν γραφὴν
 25 ταύτην ἐνέταξε. ²⁵ καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἐντεταγμένη Μανὴ, θεκέλ, φάρες.
 26 ²⁶ τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· μανὴ, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν
 27 σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν· ²⁷ θεκέλ, ἑστάθῃ ἐν ζυγῷ καὶ εὗρέσθῃ ὑστεροῦσα·
 28 ²⁸ 28 φάρες, διήρηται ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθῃ Μήδοις καὶ Πέρσαις. ²⁹ καὶ
 εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δανιήλ πορφύραν, καὶ τὸν μανιάκην τὸν
 χρυσοῦν περιέβηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ εἶναι

12. επεβ. αυτω ονομα 15. ενωπιον εμου ... omi ταυτην ... συγκρισιν αυτης 16. συ δυνασαι κρ. συγκρινειν ... την γραφην ταυτην ... περι τον τραχηλον 17. τοτε απεκριθη δανιηλ ... σου συν σοι ... αναγνωσσομαι τω βασιλει 18. etiam cod. alex. βασιλευ cum antecedd. conjg. videtur 19. εβουλετο quater ... υψοι 20. υπερηφανευεσθαι ... της βασιλ. αυτου 21. μετα οναγων η κατοικεια ... κυριευει ■ υψιστος ... ω εαν 22. om συν ... ενωπιον 23. οικ. αυτου (αυτου in ed. rom. calamo suppletum) ηνεγκας ... οι παρακοιτοι ... om και οι ουκ ακουουσιν ... εν τη χειρι 25. η γραφη η 29. περι αυτου του ειναι

αὐτὸν ἄρχοντα τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ. ³⁰ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνῆρθε τὴν Βαλτά- 30
σαρ ὁ βασιλεὺς ὁ Χαλδαῖος, ³¹ καὶ Δαρεῖος ὁ Μήδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, 31
ὣν ἐτῶν ἐξήκοντα δύο.

VI.

Καὶ ἤρρεσαν ἐνώπιον Δαρείου, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας σατρά-
πας ἑκατὸν εἴκοσι τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ² καὶ ἐπάνω 2
αὐτῶν τακτικούς τρεῖς, οἳ ἦν Δανιήλ εἰς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς
τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνοχλήται. ³ καὶ ἦν Δανιήλ ὑπὲρ 3
αὐτοῦς, ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ'
ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ⁴ καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρό- 4
φασιν εὐρεῖν κατὰ Δανιήλ· καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα καὶ ἀμ-
πλόκημα οὐχ εὗρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. ⁵ καὶ εἶπον οἱ τακτικοὶ Οὐχ 5
εὗρήσομεν κατὰ Δανιήλ πρόφασιν εἰ μὴ ἐν νομίμοις θεοῦ αὐτοῦ. ⁶ τότε οἱ 6
τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Δαρεῖε
βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆτι. ⁷ συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασι- 7
λείας σου στρατηγὸν καὶ σατράπαι, ὑπάτοι καὶ τοπάρχαι, τοῦ στήσαι στάσει
βασιλικῇ καὶ ἐνισχύσαι ὀρισμὸν, ὅπως οἳ ἂν αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παντὸς
θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἄλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμ-
βληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁸ οὖν οὖν βασιλεῦ στήσον τὸν ὀρι- 8
σμὸν καὶ ἔκδος γραφῇ, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ τὸ δόγμα Περσῶν καὶ Μήδων.
⁹ τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπέταξε γραφῆναι τὸ δόγμα. ¹⁰ καὶ Δανιήλ ἤνικα 9 10
ἔγνω ὅτι ἐνετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ αἱ θυρίδες
ἀνεωγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερώοις αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, καὶ καιροὺς
τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ
ἐξιμολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν ἔμπροσθεν. ¹¹ τότε 11
οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρετήρησαν καὶ εὗρον τὸν Δανιήλ ἀξιούντα καὶ δεόμενον
τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. ¹² καὶ προσελθόντες λέγουσι τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, οὐχ ὀρισμὸν 12
ἔταξας ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὅς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου
αἴτημα ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἄλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς
τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ
δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελευσεται. ¹³ τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγου- 13
σιν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Δανιήλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς
Ἰουδαίας οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ
παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ. ¹⁴ τότε ὁ βασιλεὺς, ὥς τὸ ῥήμα 14
ἤκουσε, πολλὴ ἐλυτρίστη ἐπ' αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιήλ ἠγωνίσαστο τοῦ ἐξε-
λέσθαι αὐτόν, καὶ ἕως ἐσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελέσθαι αὐτόν. ¹⁵ τότε 15
οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι λέγουσι τῷ βασιλεῖ Γνωστὴ βασιλεῦ ὅτι τὸ δόγμα Μήδοις
καὶ Πέρσαις τοῦ πᾶν ὀρισμὸν καὶ στάσιν ἦν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ
παρὰλλάξαι. ¹⁶ τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε, καὶ ἤγαγον τὸν Δανιήλ καὶ ἐνέβαλον 16
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Ὁ θεός
σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐτὸς ἐξελεῖται σε. ¹⁷ καὶ ἤνεγκαν λίθον καὶ 17
ἐπέσθηκαν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσαστο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ
δακτυλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλ-

29. βασιλεια αυτου. Post v. 29. add ορασις 5, et pergīt ορασις ζ.
30. ανερωτη (sic) ... om ο βασ. ο χαλδ. 31. δαριος VI. 1. δαριου ... πα-
ση pro ολη 2. ων ην δανιηλ 3. περισσον ην επ αυτω 4. αμβλακημα
5. εν νομοις 6. δαριε 7. στασιν βασιλεικην ... αιτησεται ... ανθρωπων
... εμβληθησεται 8. om τον ... εχθρες ... μηδων x. περσων 9. δαριος
10. οικον εαυτου ... ηνεωγμεναι 12. ουχι ... αιτησεται 13. τω δογμ. σ.
περι του ορισμου ου εταξας ... αιτειτε 14. αγωνιζομενος εξελ. 15. om
αυ ... στησει 16. om συ 17. ηνεγκεν ... επεσθηκαν ... om ο βασιλευς

18 λοιωθή πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιήλ. ¹⁸ καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐ-
 τοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ εἰσένηγκαν αὐτῷ, καὶ ὁ ὕπνος
 19 παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. ¹⁹ τότε ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρῶτ' ἐν τῷ φωτί,
 20 καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ²⁰ καὶ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐ-
 τὸν τῷ λάκκῳ ἐβόησε φωνῇ ἰσχυρᾷ. Δανιήλ ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶν-
 21 τοτος, ὁ θεός σου, ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἡδυνήθη ἐξελεῖσθαι σε ἐκ
 22 στόματος τῶν λεόντων; ²¹ καὶ εἶπε Δανιήλ τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς
 22 αἰῶνας ζῆτι. ²² ὁ θεός μου ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξε τὰ
 23 στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης
 23 εὗρέθη ἐμοί, καὶ ἐνώπιον δὲ σοῦ βασιλεῦ παράπτωμα οὐκ ἐποίησα. ²³ τότε
 ὁ βασιλεὺς πολὺ ἡγαζύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιήλ εἶπεν ἀνενέγκαι ἐκ
 τοῦ λάκκου. καὶ ἀνηνέχθη Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορὰ οὐχ
 24 εὗρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ²⁴ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
 καὶ ἡγάγosan τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιήλ, καὶ εἰς τὸν λάκκον
 τῶν λεόντων ἐβεβλήθησαν αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν·
 καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ
 25 λέοντες, καὶ πάντα τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐλέπυναν. ²⁵ τότε Δαρείος ὁ βασιλεὺς
 ἔγραψε πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰ-
 26 ρῆνῃ ὑμῖν πληθύνειν. ²⁶ ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦτο, ἐν πάσῃ
 ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ προσώπου
 τοῦ θεοῦ Δανιήλ, ὅτι αὐτός ἐστι θεὸς ζῶν καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ
 27 ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ κυρεῖα αὐτοῦ ἕως τέλους. ²⁷ ἀν-
 τιλαμβάνεται καὶ ῥύεται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
 28 ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξείλατο τὸν Δανιήλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. ²⁸ καὶ Δανιήλ
 κατηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

VII.

Ἐν ἔτει πρώτῳ τῷ Βαλτάσαρ βασιλέως Χαλδαίων Δανιήλ ἐνύπνιον εἶδε,
 καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐνύπνιον
 2 αὐτοῦ ἔγραψεν ² Εγὼ Δανιήλ ἐξηρῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ
 3 οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην, ³ καὶ τέσσαρα θηρία <sup>* Ἀποκ.
13.</sup>
 4 μεγάλα ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης, διαφέροντα ἀλλήλων. ⁴ τὸ πρῶτον ὡς ἐλ-
 λάεινα, καὶ πτερὰ αὐτῆς ὡς ἀετοῦ, ἐξηρῶν ἕως οὗ ἐξέτιλξεν τὰ πτερὰ αὐ-
 5 τῆς· καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρδία
 6 ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτερον ὅμοιον ἄρκῳ, καὶ εἰς
 μέρος ἐν ἐστάθῃ, καὶ τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἀνὰ μέσον τῶν
 6 δδόντων αὐτῆς· καὶ οὕτως ἔλεγον αὐτῇ Ἀνάστηθι, φάγε σάρκα πολλὰς.
 7 ὁπίσω τούτου ἐξηρῶν, καὶ ἰδοὺ θηρίον ἕτερον ὡς εἰς πάρδαλις· καὶ αὐτῇ
 πτερὰ τέσσαρα πετεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ,
 7 καὶ ἐξουσία ἐδόθη αὐτῇ. ⁷ ὁπίσω τούτου ἐξηρῶν, καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον

18. οὐκ εἰσνηχθή ... ο ὑπνος αὐτοῦ ἐγενετο ἀπ 20. τῷ λάκκῳ τῷ
 δανιήλ ... φωνῇ μεγάλῃ ... ὅτι σὺ ... εἰ ἐδυνασθῇ 22. κατεναντιον αὐ-
 τοῦ ... ἐν ἐμοί 23. οὐκ εὐρεθῇ ... ἐπίστευσεν τῷ 24. ἡγαγον ... ἐβλή-
 θησαν 25. ο βασιλ. δαριος ... ed. rom. πασι pro παση 26. δογμα του
 ἐν ... ed. rom. ἐν παση εἰς. cum seqq. conjg. ... ὅτι αὐτός ... κυριαία
 27. ἐν οὐρανῷ 28. δαριου

Subscriptio: ὁρασις ζ. Inscriptio: ὁρασις η.

VII. 4. om τῷ ... ἰδεν· κ. αἱ ὁρασις ... om αὐτοῦ tertium 2. ἐξη-
 ρουν ἐν ὁραματι τῆς νυκτος ... προσεβαλλον 3. τεσσαρα 4. ἐχουσα πτερα·
 καὶ πτερα ... ἐξετελει ... ἐξηγερεθῇ ἀπο 5. τρία πλευρα 6. τεσσαρα ...
 ἐδοθη αὐτῷ

φοβερὸν καὶ ἔκθαμβον καὶ ἰσχυρὸν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροί, ἐσθίον καὶ λεπτύνουν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ. ⁸προφρονόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρὸν ⁸ ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεβρίχθη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσει ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ ⁹ ἔσθιον, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάστητο, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσει χιῶν, καὶ ἡ θρῆξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὥσει ἔριον καθαρὸν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλόξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. ¹⁰ποταμὸς πυρός εἵλκεν ἐμπροσθεν ¹⁰ αὐτοῦ· χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μυρία μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ· κριτήριον ἐκάτισε, καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν. ¹¹ἐξέωρουν τότε ¹¹ ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει, ἕως ἀνθρώπου ἐξῆτο τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καυσὶν πυρός. ¹²καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων μετεστάθη ἡ ἀρχή, καὶ μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐ- ¹² τοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ. ¹³ἐξέωρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ ¹³ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἐφθασε, καὶ προσηνέχθη αὐτῷ. ¹⁴καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ ¹⁴ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ καὶ γλώσσαι αὐτῷ δουλεύουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ παρελεύσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται. ¹⁵ἔφριξε τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ ¹⁵ ἔξι μου, ἐνῶ Δανιήλ, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασάν με. ¹⁶καὶ ¹⁶ προσήλθον ἐν τῶν ἐσθηκῶν, καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζητοῦν παρ' αὐτοῦ μαθεῖν περὶ πάντων τούτων· καὶ εἶπέ μοι τὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν λόγων ἐγνώρισέ μοι. ¹⁷ταῦτα τὰ θηρία τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλεῖαι ¹⁷ ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸αἱ ἀρῶνται, καὶ παραλήφονται τὴν βασι- ¹⁸ λεῖαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθεξέουσιν αὐτὴν ἕως αἰῶνος τῶν αἰώνων. ¹⁹καὶ ¹⁹ ἐζητοῦν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι ἦν διαφέρον παρὰ πᾶν θηρίον, φοβερὸν περισσῶς, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροί, καὶ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοί, ἐσθίον καὶ λεπτύνουν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει. ²⁰καὶ περὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῦ ²⁰ ἑτέρου τοῦ ἀναβάντος καὶ ἐκτινάξαντος τῶν πρώτων, ὃ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεῖζων τῶν λοιπῶν. ²¹ἐξέωρουν, ²¹ καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐποίησε πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ ἰσχυσε πρὸς αὐτούς, ²² ἕως οὗ ἦλθεν ὁ παλαιὸς ἡμερῶν καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου, καὶ ²² ὁ καιρὸς ἐφθασε καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἅγιοι. ²³καὶ εἶπε Τὸ θηρίον ²³ τὸ τέταρτον βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις ὑπερέξει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ συμπατήσῃ αὐτὴν καὶ κατακόψει. ²⁴καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὁπίσω ²⁴ αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος ὃς ὑπεροίσει κακοῖς πάντας τοὺς ἐμπροσθεν, καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, ²⁵ καὶ λόγους πρὸς τὸν ὑψίστον λαλήσει, καὶ τοὺς ²⁵ ἁγίους ὑψίστου παλαιώσει, καὶ ὑπονοήσῃ τοῦ ἀλλοιωῶσαι καιροὺς καὶ νόμους, καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ γε ἡμῖν καιροῦ.

7. περισσως παρα παντα τα θηρια τα εμπροσθεν αυτου· και κερατα (sed και κερατα in rasura; anlea plura) δεκα αυτω· οι οδοντες α. σ. μεγαλοι ... δεκα κερατα 8. εμμεσω ... εξεβριχθη 9. om οι ... ωσει χιων λευκον 10. εκπορευομενος ειλκεν ... παριστηκεισαν 11. ων ελαλει pro των μεγαλων ... εως το θηρ. εκεινο ανηρεθη 12. η αρχη μετεστ. 13. ερχομ. ην και ... εφθασεν ενωπιον αυτου προσηγαγον αυτον 14. φυλαι γλωσσαι α. δουλευουσιν 17. τα θηρ. τα μεγαλα τα τεσσερα 18. παραλημψονται 19. διαφορον ... και οι ονυχες 20. των προτερων τρια· κερας εκεινο ω οι ... μειζω 21. ισχυεν 22. om ου ... των ημερων (23. κατακειπει) 24. οπισω αυτου 25. εως καιρου και καιρου και καιρων ... om γε

26 ²⁶ καὶ τὸ κριτήριον ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσουσι τοῦ ἀφανίσαι καὶ
27 τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους, ²⁷ καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλω-
σύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἁγίοις ὑψίστου·
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύ-
28 σουσι καὶ ὑπακούσονται. ²⁸ ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιήλ, οἱ
διαλογισμοί μου ἐπὶ πολλὴ συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφὴ μου ἡλλοιώθη,
καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα.

VIII.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ τοῦ βασιλέως ὤρασις ὥφθη
2 πρὸς μέ, ἐγὼ Δανιήλ, μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν. ² καὶ ἤμην ἐν
3 Σούσοις τῇ βάρει ἣ ἐστὶν ἐν χώρᾳ Αἰλάμ, καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ Οὐβάλ. ³ καὶ
ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς ἐσθνηκῶς πρὸ τοῦ Οὐ-
βάλ, καὶ αὐτῷ κέρατα ὑψηλά· καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἐτέρου, καὶ τὸ
4 ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων. ⁴ καὶ ἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα κατὰ θάλασσαν
καὶ βορρᾶν καὶ νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ στησεται ἐνώπιον αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ βέλημα
5 αὐτοῦ καὶ ἐμεγαλύνθη. ⁵ καὶ ἐγὼ ἤμην συνίων, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο
ἀπὸ λιβδὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς,
6 καὶ τῷ τράγῳ κέρας μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἤλθεν ἕως τοῦ κριοῦ
τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὗ ἶδον ἐστώς ἐνώπιον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἔδραμε πρὸς
7 αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἶδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ,
καὶ ἐξηγγιάνθη πρὸς αὐτόν· καὶ ἔπαισε τὸν κριὸν καὶ συνετρίβην ἀμφοτέρα
τὰ κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἰσχύς τῷ κριῷ τοῦ στήναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ
ἔρριπεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρού-
8 μενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἐμεγαλύνθη ἕως
σφοδρα· καὶ ἐν τῷ ἰσχυρῶν αὐτὸν συνετρίβη τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ
ἀνέβη ἕτερα κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ
9 οὐρανοῦ. ⁹ καὶ ἐκ τοῦ ἐνὸς αὐτῶν ἐξῆλθε κέρας ἐν ἰσχυρόν, καὶ ἐμεγαλύνθη
10 περισσῶς πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς τὴν δύναμιν, ¹⁰ καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς
δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐ-
11 ρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρον, καὶ συνεπάτησαν αὐτά. ¹¹ καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχι-
στράτηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν θυσία ἐράχνη, καὶ
12 κατεσθώδωθη αὐτῷ· καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹² καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν
13 ἁμαρτία, καὶ ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε, καὶ ἐσθώδωθη. ¹³ καὶ
ἤκουσα ἐνὸς ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν εἰς ἅγιος τῷ φελμουνι τῷ λαλοῦντι
Ἔως πότε ἡ ὄρασις στησεται, ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώ-
14 σεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ δύναμις συμπατηθήσεται; ¹⁴ καὶ εἶπεν
αὐτῷ Ἔως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλιαι καὶ τετρακόσαι, καὶ κατὰ

26. καθεῖση 27. καὶ ἐδοθη 28. ἐπὶ πολὺ οἱ διαλ. μου ... ἡλλοιώθη ἐπ' ἐμοί

Subscriptio: ὀρασις η. Inscriptio: ὀρασις 2.

VIII. 1. βαρτασαρ ... ἐγὼ δανιήλ bis habet ... ed. rom. μέ. ἐγὼ εἰ ἀρχήν, 2. post αἰλαμ add καὶ ἰδον ἐν ὁραματι 3. καὶ αὐτῷ κερατα· καὶ τὰ κερατα ὑψηλά ... το ὑψηλότερον ἀναβαίνειν 4. post νότον add καὶ λιβα ... στησονται 5. (τραγος ...) ο ἀπτομενος ... κέρας θωρηκτον ἀνα μέσον 6. ἐστωτος ἀνα μέσον του 7. om αὐτον primum ... ἐξηγγιωνθη ... ἐρι-
ψεν 8. τέσσερα 9. πρ. τον νοτον (sed τ. νοτ. in rasura) καὶ πρὸς ἀνατο-
λην κ. πρ. τ. δ. 10. om καὶ primum ... om ἀπὸ secundum ... συνεπα-
τηθη pro συνεπ. αὐτα 11. ἐταραχθη· καὶ ἐγεννηθη καὶ κατεσθώδωθη αὐτῷ
12. ἐριψη ... καὶ κατεσθώδωθη 13. om ἁγίου ... φελμωνι 14. τριακοσαι

ρισθῆσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιήλ, τὴν ὄρασιν ¹⁵ καὶ ἐξήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὅρασις ἀνδρός. ¹⁶ καὶ ¹⁶ ἤκουσα φωνὴν ἀνδρός ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπε Γαβριήλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὄρασιν. ¹⁷ καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῆς στάσεώς ¹⁷ μου· καὶ ἐν τῷ ἄλγεῖν αὐτὸν ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου· καὶ εἶπε πρὸς μέ Σύνες υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις. ¹⁸ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, ¹⁸ καὶ ἤψατό μου καὶ ἔστησέ με ἐπὶ πόδας, ¹⁹ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω ¹⁹ σοι τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῆς ὁργῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις. ²⁰ ὁ κρὶς ὃν εἶδες, ὃ ἔχων τὰ κέρατα, βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν. ²¹ ὁ ²⁰ 21 τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα ὃ ἦν ἀνὰ μέ- ²² σον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. ²² καὶ τοῦ ²² συντριβέντος οὗ ἔστησαν τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ ²³ τοῦ θένους αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχυί αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ²³ ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν, ἀναστή- ²⁴ σεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ καὶ συνιῶν προβλήματα· ²⁴ καὶ κραταιὰ ἡ ²⁴ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ θαυμαστά διαφθερεῖ, καὶ κατευνυνεῖ καὶ ποιήσει, καὶ δια- ²⁵ φθερεῖ ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον. ²⁵ καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευνυνεῖ· ²⁵ δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ δόλος ²⁶ διαφθερεῖ πολλοὺς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται, καὶ ὡς ὡὰ χειρὶ ²⁶ συντρίψει. ²⁶ καὶ ἡ ὄρασις τῆς ἐσπέρας καὶ τῆς πρωίας τῆς ῥηθείσης ἀλη- ²⁷ θῶς ἐστί· καὶ σὺ σφραγίσον τὴν ὄρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ἐγὼ ²⁷ Δανιήλ ἐκοιμήθην καὶ ἐμαλακίσθην, καὶ ἀνέστην καὶ ἐποιοῦν τὰ ἔργα τοῦ ²⁸ βασιλέως, καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὄρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνιῶν.

IX.

Ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσουήρου, ἀπὸ τοῦ σπέρματος ¹ τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων, ² ἐγὼ Δανιήλ συνῆκα ² ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἔτων, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερε- ³ μίαν τὸν προφήτην, εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ἱερουσαλὴμ ἐβδομήκοντα ³ ἔτη. ³ καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν τοῦ ἐκζητῆσαι ⁴ 3 προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ. ⁴ καὶ προσευξάμην πρὸς κύ- ⁴ ριον τὸν θεόν μου, καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας ⁵ καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγα- ⁵ πῶσί σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολάς σου· ⁵ ἡμάρτομεν, ἡδικήσαμεν, ⁶ ἡνομήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἀπὸ ⁶ τῶν κριμάτων σου, ⁶ καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, ⁷ ὅτι ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἄρχοντας ἡμῶν ⁷ καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς. ⁷ σοὶ κύριε ἡ δικαιο- ⁸ 7 σύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα

17. εσθη ανα μεσον της 18. εθαμβηθην και πιπτω ... ποδας μου
19. κ. ειπ. μοι ... *γνωριω ... εσχατου ... *της εορτης 20. ιδες ...
περσ. κ. μηδ. 21. κα ο τραγ. 22. εστησα (sic) υποκατω τεσσερα κερατα
... ισχ. αυτου 23. επ εσχατω 24. η ισχ. αυτ. και ουκ εν τη ισχυι αυ-
του· και 25. και ο ζυγος ... επι απωλεια 26. πρωινης ... αληθης

Subscriptio: ορασις 9. Inscriptio: ορασις ι.

IX. 1. ετει επει δαριου ... ασσουηρου (**videtur σ alterum impro-
basse) ... σπερματος μηδων 2. εν ετει ενι της βασιλειας αυτου εγω ...
αριθμ. των ημερων 3. θεον του ουρανου του ... δεησιν ... in f. add και
σποδω 4. προσευξαμην περ. κυρ. του ουρανου κ. εξωμολογησαμην 5. ημαρτ.
ηνομησ. ησεβησαμεν ηδικησ. και

καὶ τοὺς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ οὐ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ἀβείβῃ αὐτῶν ἢ ἡδὲ-
 8 τῇσαν. ⁸ ἐν σοὶ κύριε ἐστὶν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ σου
 προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πα-
 9 τράσιν ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρτομεν σοι. ⁹ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ καὶ
 10 οἱ ἱλασμοί, ὅτι ἀπέστειλεν, ¹⁰ καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
 11 θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον
 12 δούλου τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. ¹² καὶ ἔστῃς τοὺς λόγους αὐτοῦ οὐς
 ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, οἱ ἔκρινον ἡμᾶς ἐπαγαγεῖν
 13 τὰ γενόμενα ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ καθὼς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ, πάντα
 τὰ κακὰ ταῦτα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς· καὶ οὐκ ἐδέξθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν καὶ τοῦ συνιέναι ἐν
 14 πάσῃ ἀληθείᾳ σου. ¹⁴ καὶ ἐργηγόρησε κύριος καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς,
 ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσιν τὴν πολιν αὐτοῦ ἣν ἐποίησε,
 15 καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὃς
 ἐξῆγάγας τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐποίησας σε-
 16 αὐτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν. ¹⁶ κύριε, ἐν πᾶσιν
 ἐλεημοσύνη σου, ἀποστραφῆτω δὴ ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς
 πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ ὅρους ἀγίου σου· ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἐν ταῖς ἀδι-
 17 κταῖς ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ λαός σου εἰς ὄνει-
 17 δισμὸν ἐγένετο ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. ¹⁷ καὶ νῦν εἰσάκουσον κύριε ὁ
 θεὸς ἡμῶν τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπι-
 18 φανόν τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἅγιόν σου τὸ ἔρημον· ἐνεκεν σοῦ κύριε
 18 καλῶν ὁ θεός μου τὸ οὐς σου καὶ ἀκουσον· ἀνοιξὼν τοὺς ὀφθαλμούς σου
 καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμόν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ
 ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ῥιπτοῦμεν τὸν
 19 οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου ἄλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου τοὺς πολλούς,
 19 κύριε. ¹⁹ εἰσάκουσον κύριε, ἰδούσθῃ κύριε, πρόσχες κύριε· μὴ χρονίσῃς ἐνε-
 κεν σοῦ, ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ
 20 ἐπὶ τὸν λαόν σου. ²⁰ καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος καὶ προσευχομένου, καὶ ἐξαγο-
 ρεύοντος τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ
 21 ῥιπτοῦντος τὸν ἕλεόν μου ἐναντὶον τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ τοῦ ὅρους
 τοῦ ἁγίου, ²¹ καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ
 22 ὢν ἔδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἤψατό μου ὥς ἐτι ὦραν θυ-
 22 σίας ἐσπερινῆς. ²² καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιήλ,
 23 νῦν ἐξῆλθον συμβιβάσαι σε σύνεσιν. ²³ ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε

7. κατοικουσιν ιερουσαλημ ... εν αβειβησει α. η ηδ. σε κυριε 8. om
 εν ... om εστιν ημων 9. τω κυριω θεω ... απεστ. απο κυριου 10. om
 εν prius 11. εισακουσαι ... μωσει δουλω 12. α pro οια ... κατα τα γε-
 γραμμενα 13. εν νομω μωση 14. κυρ. ο θεος ημων επι την κακιαν και
 επηγαγεν ... om κυριος secundum 16. κυριε εν παση ... τηλ (i. e. ισραηλ)
 pro ιλημ (i. e. ιερουσαλημ) ... ημαρτομεν εν ταις 17. εισακουσον post
 ημων ... ενεκεν 18. και ανοιξον ... πολ. σου ιερουσαλημ εφ ... ημων
 ημεις ριπτομεν 19. κυριε ακουσον· κυριε ιλασθ. κυριε προσχ. κυριε ποιη-
 στον και μη ... κυριε ο θε. μου 20. ετι μου ... μου τας αμ. μου και ...
 om του κυριου ... in fine add του θεου μου 21. ετι μου λαλ. και προσ-
 ευχομενου εν τη προσευχη, ιδου 22. ed. rom. (non cod. alex.) extrema
 conjg. cum εν α. τ. δ. σου 23. om σου

λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν εἶ σύ, καὶ ἐνοήθητι ἐν τῷ ῥήματι καὶ σύνες ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. ²⁴ ἔβδομήκοντα ἑβδομάδες ²⁴ συνετημήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ προφῆτην, καὶ τοῦ χρίσαι ἅγιον ἅγιον. ²⁵ καὶ γνώσῃ ²⁵ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆσαι Ἱερουσαλὴμ ἕως χριστοῦ ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ἐξηκονταδύο· καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεία καὶ τεῖχος, καὶ ἔκκενωθήσονται οἱ καιροί. ²⁶ καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἐξηκονταδύο ἐξολοθρευθήσεται ²⁶ χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ, ἔκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ καὶ ἕως τέλους πολέμου συνετημημένου τάξει ἀφανισμοῖς. ²⁷ καὶ δυναμώσει διαθήκη ²⁷ πολλοῖς ἑβδομάς μία· καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος ἀρτήσεται μου βυστία καὶ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

Χ.

Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλείᾳ Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ δυνάμεις μεγάλη καὶ σύνεις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. ² ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ² ἐγὼ Δανιήλ ἤμην πενθὼν τρεῖς ἑβδομάδας ἡμερῶν, ³ ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνον οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα οὐκ ἤλειψάμην, ἕως πληρώσεως τριῶν ἑβδομάδων ἡμερῶν. ⁴ ἐν ἡμέρᾳ εἰ- ⁴ κοστή τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ ἐγὼ ἤμην ἐχόμενα τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, αὐτὸς ἐστὶ Τίγρις· Ἐδδεκέλ. ⁵ καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ⁵ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἰς ἐνδεδυμένος βαδδὶν, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ· Ὠφάξ, ⁶ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θάρασις, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ⁶ ὡς ἡ ὄρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη ὡς ὄρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου. ⁷ καὶ ἶδον ἐγὼ Δανιήλ μόνος τὴν ὀπτα- ⁷ σίαν, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἶδον τὴν ὀπτασίαν, ἀλλ' ἡ ἔκστασις μεγάλη ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ. ⁸ καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην ⁸ μόνος καὶ ἶδον τὴν ὀπτασίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐχ ὑπελείφθην ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἡ δοῖα μου μετεστράφη εἰς διαφθοράν, καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος. ⁹ καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με ⁹ αὐτοῦ ἤμην κατανευγμένος, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ¹⁰ χεὶρ ἀπτομένη μου, καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ¹¹ Δανιήλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, σύνες ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ, καὶ στηῖ ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ λαλήσαι

23. *om σοι... συ ει 24. λαον σου ισραηλ ... αγιαν σου ... συντελεσαι ... σφραγισαι ορασιν αμαρτίας ... απαλειψ. τ. ανομίας 26. περιτειχος 26. εξολεθρευθησεται ... και εκκοπησονται ... συντετετημενου 27. εν τω ημισυ ... post εβδομαδος add καταπαυσει βυστιαστηριον και βυστιαν και εως πτερυγιου απο αφανισμού· και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμού· και δυναμώσει διαθηκην πολλοις εβδομας μια· και εν τω ημισυ της εβδομαδος ... τον ιερων ... ερημωσεων εσται ... εως συντελειας

Subscriptio: ορασις ι. Inscriptio: ορασις ια.

X. 4. εικ. και τεταρτη ... ενδεκελ 6. θαρσεις ... ως ορασις αστραπης ... ως λαμπαδες 8. καγω ... εξεις pro δοξα 9. ακουσα. με φωνην ρηματων αυτου ημην 10. in f. add και ταρσους χειρων μου

- 12 αὐτὸν πρὸς μὲ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος. ¹² καὶ εἶπε πρὸς μὲ Μὴ φοβοῦ Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνεῖναι καὶ κακωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ἐν τοῖς λόγοις σου. ¹³ καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν εἰστήκει ἐξεναντίας μου εἰκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἰς τῶν ἀρχόντων ἦλθε βοηθῆσαι μοι, καὶ αὐτὸν κατέλειπον ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἄρχοντος βασιλείας Περσῶν, ¹⁴ καὶ ἦλθον συνεῖναι σε ὅσα ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἔτι ἡ ὥρασις εἰς ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατενύγην. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις νιῶ ἀνθρώπου ἤψατο μου χειλῶν μου· καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐναντίον μου Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐντός μου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν. ¹⁷ καὶ πῶς δυνησεται ὁ παῖς σου, κύριε, λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοί ἰσχύς, καὶ πνεῦμα οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοί. ¹⁸ καὶ προσέειπε καὶ ἤψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπέ μοι Μὴ φοβοῦ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνη σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἰσχυσα, καὶ εἶπα Λαλεῖτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. ²⁰ καὶ εἶπεν Εἰ οἶδας ἵνα τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπιστρέφω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ ἄρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ εἰσπορευόμην, καὶ ὁ ἄρχων τῶν Ἑλλήνων ἤρξατο. ²¹ ἀλλ' ἡ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ἀντερχόμενος μετ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἀλλ' ἡ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὑμῶν.

XI.

- 2 Καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρῶτῳ Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύν. ² καὶ νῦν ἀληθείαν ἀναγγελῶ σοι· ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίᾳ, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρατῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐπαναστήσεται πάσαις βασιλείαις Ἑλλήνων. ³ καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, καὶ ποιήσῃ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. ⁴ καὶ ὡς ἂν στή ἡ βασιλεῖα αὐτοῦ, συντριβήσεται καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἦν ἐκυρίευσεν· ὅτι ἐκτελήσεται ἡ βασιλεῖα αὐτοῦ, καὶ ἑτέροις ἐκτὸς τούτων. ⁵ καὶ ἐνισχύσει ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου· καὶ εἰς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν καὶ κυριεύσει κυρίαν πολλήν. ⁶ καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ συμμιγῇσονται, καὶ συγάτηρ βασιλέως τοῦ νότου εἰσελεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ βορρᾶ τοῦ ποιῆσαι συνθήκας μετ' αὐτοῦ· καὶ οὐ κρατήσῃ ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὕτη καὶ οἱ φέροντες αὐτήν, καὶ ἡ νεάνις καὶ ὁ κατισχύων αὐτήν. ἐν τοῖς καιροῖς ⁷ ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνδρους τῆς ῥίξης αὐτῆς τῆς ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ ἤξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ ποιήσῃ ἐν αὐτοῖς ⁸ καὶ κατισχύσει. ⁸ καὶ γε τοὺς Θεοὺς αὐτῶν μετὰ τῶν χανονῶν αὐτῶν, πᾶν σκευὸς ἐπιθυμητὸν αὐτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, μετὰ αἰχμαλωσίας οἶσει

12. οἱμ. οτι απο τ. πρ. ημερας ... και του κακωθηναι 13. ιστηκει ... και εικοσι και ... αρχωντων των πρωτων ... κατελειπον 14. οἱμ. ετι η 16. οἱμ. και ηνοιξα τ. στ. μου 17. πνοη pro πνευμα 20. κ. εἰπ. μοι ... επιστρεφω ... μετα αρχωντων ... εξεπορευομην 21. υπερ τουτων αλλ ημην μιχαηλ XI. 3. κυριας 4. κυριαν ... εκτειλησεται ... in f. add δοθησεται 5. και ενισχυσει επ αυτων (sic) εις των αρχ. αυτου ... κ. κυρ. κυριειας πολλης επ εξουσιας αυτου 6. αποσυμμιγησονσαι ... κ. η συγ. βασιλευς (sic) ... post καιροις interp. 7. και αναστησεται ... επι της ετοιμασιας ... οἱμ. εν 8. αυτων καταστρεφει μετα των

εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλεία τοῦ βορρᾶ. ⁹ καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν ὄχλον ἀνὰ μέσον πολλῶν, καὶ ἐλεύσεται ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων, καὶ παρελεύσεται καὶ καθίεται καὶ συμ-
προσπλάκῃσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἀγριανθήσεται βασιλεὺς τοῦ νότου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ¹² καὶ λήψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας, καὶ οὐ κατισχύσει. ¹³ καὶ ἐπιστρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ καὶ ἄξει ὄχλον πολὺν ὑπὲρ τὸν πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται εἰσδία ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἑκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοιμῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται τοῦ στήσαι ὄρασιν, καὶ ἀσθενήσουσι. ¹⁵ καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ, καὶ ἐκχεεῖ πρόσχυμα καὶ συλληψεται πόλεις ὀχυράς, καὶ οἱ βραχίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου στήσονται, καὶ ἀναστήσονται οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχύς τοῦ στήναι. ¹⁶ καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἐστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ Σαβεῖ, καὶ τελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τάξει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύϊ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ εὐθεὶα πάντα μετ' αὐτοῦ ποιήσει, καὶ θυγά-
τέρα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ, καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. ¹⁸ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους καὶ συλληψεται πολλὰς, καὶ καταπαύσει ἐρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν ὀνειδισμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. ¹⁹ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὐρεθήσεται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίξης αὐτοῦ φυτὸν τῆς βασιλείας ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιβάζων, πρᾶσων δόξαν βασιλείας. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔτι συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν προσώποις οὐδὲ ἐν πολέμῳ ²¹ στήσεται· ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ ἐξουδενώσῃ, καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας· καὶ ἦξει ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλισθήμασι, ²² καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαστήκης· ²³ καὶ ἀπὸ τῶν συναμμίξεων πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον, καὶ ἀναβήσεται καὶ ὑπερισχύσει αὐτοὺς ἐν ὀλίγῳ ἔτι. ²⁴ καὶ ἐν εὐθηνίᾳ καὶ ἐν πλοσιν χώραις ἦξει, καὶ ποιήσει ὅτι οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ, προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ ὑπάρξιν αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογίζεται λογισμοὺς καὶ ἕως καιροῦ. ²⁵ καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλη, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα· καὶ οὐ στήσονται, ὅτι λογιοῦνται ἐπ' αὐτὸν λογισμούς, ²⁶ καὶ φάγονται τὰ δέοντα αὐτοῦ καὶ 26 συντρίψουσιν αὐτόν, καὶ δυνάμεις κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί. ²⁷ καὶ ἀμφοτέροις οἱ βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ 27

40. οχλον δυναμεων πολλων κ. εισελουσ. αρχομενος ... καθιεται ... προσυμπλακησονται 41. και αγρ. και ο βασιλ. τ. νοτου εξελ. ... μετα βασιλεως 42. λημψεται ... υπερυψωθησεται 43. εξει 45. ο βασιλευς ... συλλημψεται ... ου στησονται 46. και στησονται εν γη του σαββειρ ... συντελεσθησεται 47. του διαφθειραι 48. συλλημψεται ... κατακαυσει ... ονιδισμος 49. αρχην προ ισχυν 20. φυτον βασιλιας ... om ετι 24. στήσεται· ita interpgr., sed ed. rom. post autou interpgr. 22. και κατακλυσθησονται 23. αυτου pro αυτους 24. πλοσιν ... και οι πατ. των ... om αυτοις ... διασκορπισει ... διαλογισμους αυτου 25. και pro επι ... πολεμον και εν 26. συντριψ. αυτου

28 ²⁸ και ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ
 29 ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁹ εἰς
 τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ ἥξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη
 30 καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ εἰςελύσονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ
 ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει καὶ θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ
 31 ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει, καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν.
 31 ³¹ καὶ σπέρματα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται καὶ βεβηλώσουσι τὸ ἅγιασμα τῆς
 δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν ἐνδελειχισμόν, καὶ δώσουσι βδελυγμα ἡφα-
 32 νισμένων, ³² καὶ οἱ ἀνομοῦντες διαθήκην ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι. καὶ λαὸς
 33 γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσι καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ
 λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλά, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν φλογὶ καὶ
 34 ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν. ³⁴ καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς
 βοηθήσονται βοηθίαν μικράν, καὶ προστεθήσονται πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν
 35 ὀλισθήμασι. ³⁵ καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσι τοῦ πυρῶσαι αὐτοὺς καὶ
 τοῦ ἐκλέξασθαι καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι ἕως καιροῦ πέρας, ὅτι ἔτι εἰς καιρὸν,
 36 ³⁶ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. καὶ ὁ βασιλεὺς ὑψωθήσεται καὶ με-^{2Thess}
 γαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ λαλήσει ὑπέρογκα, καὶ κατευθύνει μέχρις ^{2, 4.}
 37 οὗ συντελεσθῆ ἡ ὀργή, εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται. ³⁷ καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς
 τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπιθυμία γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν θεόν
 38 οὐ συνήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται. ³⁸ καὶ θεὸν Μαωζέμ ἐπὶ τόπου
 αὐτοῦ δοξάσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ δοξάσει ἐν χρυσῷ
 39 καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ἐν ἐπιθυμίαις. ³⁹ καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώ-
 μασι τῶν καταφυγῶν μετὰ θεοῦ ἁλλοτρίου καὶ πληθυνεὶ δόξαν, καὶ ὑποτάξει
 40 αὐτοῖς πολλούς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις. ⁴⁰ καὶ ἐν καιροῦ πέρατι συγκερα-
 τισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτὸν βα-
 41 σιλεὺς τοῦ βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵππευσι καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ εἰσε-
 41 λεύσονται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει καὶ παρελεύσεται. ⁴¹ καὶ εἰςελύσεται
 εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαίμ, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσι· καὶ οὗτοι διασωθήσονται
 42 ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μαῶβ καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών. ⁴² καὶ ἐκτενεῖ
 43 τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν. ⁴³ καὶ
 κυριεύσει ἐν τοῖς ἀποκρύφοις τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν πᾶσιν
 ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιοπῶν, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
 44 ⁴⁴ καὶ ἀκοὰ καὶ σπουδαὶ παραξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ· καὶ
 45 ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι πολλούς, ⁴⁵ καὶ πῆξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
 Ἐφραδανῶ ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν εἰς ὄρος Σαβαῖν ἁγίον· ἥξει ἕως μέ-
 ρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν.

XII.

Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας ὁ Ἄποκ.
 ἐστηκώς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλίψις οἷα ^{20, 11ss.}

29. και ως η εσχ. 30. οι εν αυτω και οι εκπ. ... καταλειποντας
 31. και βραχιονες κ. σπερμ. ... το αγ. της δυναμεως ... τ. ενδελειχιστον
 .. ηφανισμενον 32. και λαοι ανομουντες δ. εξαξουσιν ... γινωσκων 33.
 συνετοι λαου μου 34. προστεθ. επ αυτους 35. αυτους του εκλεξασθαι ...
 post καιρον plene interp. 36. κ. υψωθ. κ. μεγ. ο βασιλ. ... επι π. θε.
 και επι τον θεον των θεων ... γεινεται 37. om ου prius ... επιθυμιαν ...
 επι παντα θεον 38. μαωζει ... ου δοξασει και ... δοξ. εν χρυσιω 40.
 και εν τω καιρω ... συναχθης. μετ αυτου ... εισελευσεται 41. σαβαειν
 42. τ. χειρα αυτου 43. τ. χρυσιου κ. τ. αργυριου και πασιν 44. του αφα-
 νισ. και του αναθεματισαι πολλ. 45. ενφρανδανω ... σαβειν ... και ηξει ε.
 μερ. ορους αυτου

οὐ γέγονεν ἄφ' οὗ γεγένηται ἔθνος ἐν τῇ γῇ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου πᾶς ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ. ² καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χάρματι ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον. ³ καὶ οἱ συνέντες λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι. ⁴ καὶ σὺ Δανιὴλ ἐμφραξόν τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδασκῶσι πολλοὶ καὶ πληθύνῃ ἡ γνώσις. ⁵ καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν, εἰς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ. ⁶ καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδῖν, ὅς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, "Ἔως πότε τὸ πέρας ὧν εἴρηκας τῶν θαυμασίων; ⁷ καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδῖν, ὅς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὑψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ᾤμωσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι εἰς καιρὸν καιρῶν καὶ ἡμῖσιν καιροῦ ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν γινώσκονται πάντα ταῦτα. ⁸ καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ συνῆκα, καὶ εἶπα Κύριε, τί τὰ ἔσχατα τούτων; ⁹ καὶ εἶπεν Δεῦρο Δανιὴλ, ὅτι ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφραγισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας. ¹⁰ ἐκλεγῶσι καὶ ἐκλευκανθῶσι καὶ πυρωθῶσι καὶ ἀγιασθῶσι πολλοί, καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι· καὶ οὐ συνήσουσι πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοήμονες συνήσουσι. ¹¹ καὶ ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεω τοῦ ἐνδελεχισμού καὶ δοθήσεται τὸ βδέλυγμα ἐρημώσεως ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενητήρας. ¹² μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριακονταπέντε. ¹³ καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου· ἔτι γὰρ ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κτήρῳ σου, εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

(ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ.)

¹ Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ ἠ παρέλαβε Κύρος ὁ Πέρσης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ² καὶ ἦν Δανιὴλ συμβιωτὴς τοῦ βασιλέως καὶ ἔνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ. ³ καὶ ἦν εἰδωλὸν τοῖς Βαβυλωνίοις ὃ ὄνομα Βήλ, καὶ ἐδαπανῶντο εἰς αὐτὸν ἐκάστης ἡμέρας σεμιδάλεως ἄρταβαι δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαράκοντα καὶ οἶνου μετρητὰ ἕξ. ⁴ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν καὶ ἐπορεύετο κατὰ ἐκάστην ἡμέραν προσκυνεῖν αὐτῷ, Δανιὴλ δὲ προσκύνει τῷ θεῷ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βήλ; ⁵ ὁ δὲ εἶπεν "Οτι οὐ σέβομαι εἰδωλὰ χειροποίητα ἀλλὰ τὸν ζῶντα θεόν, τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρεῖαν. ⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Οὐ δοκεῖ σοι Βήλ εἶναι ζῶν θεός; ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει καὶ πίνει κατὰ ἐκάστην ἡμέραν; ⁷ καὶ εἶπε Δανιὴλ γελάσας Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν ἐστὶ πηλός, ἔξωθεν δὲ χαλκός, καὶ οὐ βέβρωκεν οὐδέποτε.

XII. 1. ἀφ' ἧς γεγ. εἰν. ἐπὶ τῆς γῆς ... καὶ ἐν τῷ ... πας ὁ εὐρεθεὶς ο. γεγραμμένος 2. ἐγερθῇσονται 3. ἐκλαμψουσιν 4. ἐμφραξ. τὸ βιβλίον x. σφρ. τοὺς λόγους 5. ἰστηκεισαν 6. καὶ εἶπον ... τὰ βαδδῖ (γ. 7. -δδῖν) 7. ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ εἰς ἡμῖσιν ... συντελεσαι διασκ. λαοὺ ἡγιασμενου· καὶ γινώσκονται 8. καγὼ ... om τα 9. ed. rom. in f. non interpg. 10. om καὶ ἐκλευκανθῶσι ... καὶ ἀνοήσουσιν ἀνομοι· x. οὐ νοήσουσιν 11. ἀφ' οὗ ἀναστῇ ἡ ψυχή δια παντός· καὶ ἐτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδελ. τῆς ἐρημωσ. ἡμεραις χιλίαις διακοσίαις 12. ο. υπομεινας 13. (δευρυ ...) ἡμεραι εἰσιν εἰς ... καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ

Subscriptio: ὁρασις ια. Inscriptio: ὁρασις ιβ. Sed deest titulus: Βηλ καὶ Δρακ.

3. ἰδωλον ... δεκαδυο pro δωδεκα ... τεσσαρακοντα 4. om ἐκαστην 5. κυριαν 7. αὐτος γαρ ... οὐ βεβρωκ. οὐδε πεπωκεν πωποτε

8 ὁ θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐάν
 9 μὴ εἰποιτέ μοι τίς ὁ κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, ὁ ἀποθανεῖσθε· ἔάν δὲ
 δεῖξητε ὅτι Βηλ κατεσθίει αὐτά, ὁ Δανιὴλ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐβλασφήμησεν
 10 εἰς τὸν Βηλ. καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ Γινέσθω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. ¹⁰ καὶ
 ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Βηλ ἐβδόμηκοντα ἐκτὸς γυναικῶν καὶ τέκνων· καὶ ἦλθεν ὁ
 11 βασιλεὺς μετὰ Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βηλ. ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βηλ
 Ἴδου ἡμεῖς ἀποτρέχομεν ἔξω, σὺ δὲ βασιλεῦ παραῖδες τὰ βρώματα καὶ τὸν
 12 οἶνον κεράσας θές, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν καὶ σφράγισον τῷ δακτυλίῳ
 13 θανούμεθα ἢ Δανιὴλ ὁ ψευδόμενος κατ' ἡμῶν. ¹³ αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν ὅτι
 πεποιθήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κεκρυμμένην εἰσοδόν, καὶ δι' αὐτῆς εἰσε-
 14 πορεύοντο διόλου καὶ ἀνήλθον αὐτά. ¹⁴ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθουσιν ἐκείνοι,
 καὶ ὁ βασιλεὺς παρέσθιξε τὰ βρώματα τῷ Βηλ· καὶ ἐπέταξε Δανιὴλ τοῖς
 παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἤνευον τέφραν, καὶ κατέσθον ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον
 15 ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα
 κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ κατέ-
 16 φαγον πάντα καὶ ἐξέπιον. ¹⁶ καὶ ὥρτισεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωί, καὶ Δανιὴλ
 17 μετ' αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ εἶπεν Σῶοι αἱ σφραγίδες, Δανιὴλ; ὁ δὲ εἶπε Σῶοι, βα-
 18 σιλεῦ. ¹⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν τράπε-
 ζαν ὁ βασιλεὺς ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Μέγας εἰ Βηλ, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ
 19 δόλος οὐδὲ εἰς. ¹⁹ καὶ ἐγέλασε Δανιὴλ, καὶ ἐκράτησε τὸν βασιλέα τοῦ μὴ
 εἰσελθεῖν αὐτὸν ἔσω, καὶ εἶπεν Ἴδε δὴ τὸ ἔδαφος καὶ γινώτι τίος τὰ ἔργα
 20 ταῦτα. ²⁰ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὁρῶ τὰ ἔργα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παι-
 21 δίων. καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς ²¹ τότε συνέλαβε τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς γυναῖ-
 22 κας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὰς κρυπτάς θύρας δι' ὧν εἰσε-
 22 πορεύοντο καὶ ἔδωκάνων τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ὁ
 βασιλεὺς, καὶ ἔδωκε τὸν Βηλ ἐκδοτὸν τῷ Δανιὴλ· καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν
 καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ.
 23 24 ²³ Καὶ ἦν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι. ²⁴ καὶ εἶ-
 πεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Μὴ καὶ τοῦτον ἔρεις ὅτι χαλκοῦς ἐστίν; ἰδοὺ ζῇ
 καὶ ἐσθίει καὶ πίνει· οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος θεὸς ζῶν, καὶ
 25 προσκύνησον αὐτῷ. ²⁵ καὶ εἶπε Δανιὴλ Κυρίῳ τῷ θεῷ μου προσκυνήσω, ὅτι
 26 οὗτός ἐστι θεὸς ζῶν. ²⁶ σὺ δὲ βασιλεῦ δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν
 δράκοντα ἄνευ μαχαίρας καὶ ῥάβδου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δίδωμί σοι.
 27 ²⁷ καὶ ἔλαβεν ὁ Δανιὴλ πίσσαν καὶ στέαρ καὶ τρίχας, καὶ ᾗψησεν ἐπὶ τὸ
 αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φα-
 28 γὼν διεῖρράγη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν. ²⁸ καὶ ἐγένε-
 το ὡς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν, καὶ συνεστράφησαν ἐπὶ
 τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς, τὸν Βηλ κατέσπασε
 29 καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξε. ²⁹ καὶ εἶπαν ἐλθόν-
 30 τες πρὸς τὸν βασιλέα Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιὴλ· εἰ δὲ μὴ, ἀποκτενοῦμεν
 σὲ καὶ τὸν οἶκόν σου. ³⁰ καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα,

8. καὶ θυμωθ. ο ... ειπεται ... κατεσθίων 9. αποδειξητε οτι ο βηλ ... αποθαν. δανιηλ 10. οι ιερεις ... χωρεις γυν. κ. παιδιων 11. δακτυλω 12. ο ψευσαμενος 13. κατεφρόνουν ... om δι 14. εξηλθον ... κατεσθον (sic V): ed. R. et A - σεισαν εσφραγισαν τω δακτυλιω 15. om αυτων post γυναικες 17. κ. ειπ. ο βασιλεως Σωαι αι 18. ο βασιλ. επι τ. τραπ. 19. καὶ γελασας δανιηλ εκρατησεν ... om και ειπεν ... ειδς 21. συνελαβετο ... επι τη τραπεζη 23. μεγας εν τω τοπω 26. μαχαίρης 27. om ο ... στηρ ... Ἰδου δη τα 28. ειπον ... τον βηλ κατεστρεψεν ... *κατετρεψεν pro κατεσφαξε 30. ιδεν

καὶ ἀναγκασθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιήλ. ³¹ οἱ δὲ ἔβαλον ³¹
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἕξ. ³² ἦσαν δὲ ἐν ³²
τῷ λάκκῳ ἐπὶ τὰ λέοντες, καὶ ἐδίδδοτο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο σώματα καὶ
δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα καταφάγῃσι τὸν Δανιήλ. ³³ καὶ ³³
ἦν Ἀμβακούμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ αὐτὸς ἤψησεν ἕψημα καὶ
ἐνέθρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον ἀπενέγκαι τοῖς
ἡερισταῖς. ³⁴ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ Ἀμβακούμ· Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον ³⁴
ὃ ἔχεις εἰς Βαβυλῶνα τῷ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ³⁵ καὶ εἶπεν ³⁵
Ἀμβακούμ· Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἐώρακα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω. ³⁶ καὶ ³⁶
ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, καὶ βαστάσας τῆς κόμης
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἐν τῷ
ροίζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ ἐβόησεν Ἀμβακούμ λέγων Δανιήλ Δα- ³⁷
νιήλ, λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστείλε σοι ὁ θεός. ³⁸ καὶ εἶπε Δανιήλ Ἐμνή- ³⁸
στης γάρ μου, ὁ θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλειπες τοὺς ἀγαπῶντάς σε. ³⁹ καὶ ³⁹
ἀναστὰς Δανιήλ ἔφαγεν· ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἀπεκατέστησε τὸν Ἀμβακούμ
παραχρῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ⁴⁰ ὁ δὲ βασιλεὺς ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ⁴⁰
πενθῆσαι τὸν Δανιήλ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ ἐνέβλεψε, καὶ ἰδοὺ ⁴¹
Δανιήλ κατὰ μένος. ⁴¹ καὶ ἀναβοήσας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε Μέγας εἰ κύριε ὁ ⁴¹
θεὸς τοῦ Δανιήλ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν σου. ⁴² καὶ ἔσπασεν αὐτόν, τοὺς ⁴²
δὲ αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώθησαν
παραχρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Π Ρ Ω Τ Ο Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνᾳ,
ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττειμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περ-
σῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.
² καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλούς, καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πολλῶν, ²
καὶ ἔσφαξε βασιλεῖς τῆς γῆς, ³ καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἔλαβε ³
σκυλα πλήθους ἐθνῶν, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ὑψώθη καὶ
ἐπῆρθη ἡ καρδία αὐτοῦ. ⁴ καὶ συνήγαγε δύναμιν ἰσχυράν σφόδρα, καὶ ἦρξε ⁴
χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ τυράννων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. ⁵ καὶ μετὰ ⁵
ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει. ⁶ καὶ ἐκάλεσε τοὺς ⁶
παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ἀπὸ νεότητος, καὶ διεῖ-
λεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέ- ⁷
ξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε. ⁸ καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ⁸

30. om ο βασιλ. secundum 31. ενεβαλον 32. εδιδετο 33. και ου-
τος ηψησεν ... επορευθη 34. ειπεν αγγελος ... προς αμβακουμ 35. *δα-
νιηλ pro αμβακουμ ... ουκ εωρακα ... in f. add που εστιν 36. ο αγγελος
της χειρος αυτου 37. om αμβακουμ 38. εγκατελειπες 39. επι pro εις
41. πλην σου αλλος 42. ανεσπασεν

Subscriptio: τέλος δανιηλ προφητου

Inscriptio: μακκαβαίων α

1. 1. χεττειμ ... δαριον ... προτερον 2. om πολλων ... om της γης
4. συνηξεν ... τυραννιων 6. συνεκτροφους

9 ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. ⁹καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτόν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλά, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν
10 τῇ γῇ. ¹⁰καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἀμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανής, υἱὸς
11 Ἀντιόχου βασιλέως, ὃς ἦν ὄμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει
12 ἑκατοστῷ καὶ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων. ¹¹ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ υἱοὶ παράνομοι καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς λέγοντες
Πορεύσῳμεν καὶ διασώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κυκλῶ ἡμῶν,
12 ὅτι ἂν ἡς ἐχωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, εὖρεν ἡμᾶς κακὰ πολλά. ¹²καὶ ἤγα-
13 γόνευσεν ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. ¹³καὶ προεβυσμῆθησαν τινες ἀπὸ τοῦ
λαοῦ καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποιῆ-
14σαι τὰ δικαίωματα τῶν ἐθνῶν. ¹⁴καὶ ὠκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱερουσολύ-
15μοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν. ¹⁵καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας καὶ
ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας, καὶ ἐξεύχθησαν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐπράβησαν
16 τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν. ¹⁶καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεῖα ἐναντίον Ἀντιόχου, καὶ
ὑπέλαβε βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.
17 ¹⁷καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἐλέφασιν καὶ
18 ἐν ἵππευσιν καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. ¹⁸καὶ συνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Πτολε-
μαῖον βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ
19 ἔφυγε, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοί. ¹⁹καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς
20 ὁχράς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα γῆς Αἰγύπτου. ²⁰καὶ ἐπέστρε-
ψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ πατάξαι Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ
καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ
21 βαρεῖ. ²¹καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἅγιον ἐν ὑπερηφανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσια-
στήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς,
22 ²²καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τὰς φιάλας καὶ
τὰς θυτήρας τὰς χρυσοῦς καὶ τὸ καταπέτασμα καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν
23 κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλέειπε πάντα. ²³καὶ
ἔλαβε τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητά, καὶ ἔλαβε
24 τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὗρε. ²⁴καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς
τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ἐποίησε φονοκτονίαν, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφανείαν με-
25 ²⁵τὰ γάλην. ²⁵καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν. ²⁶καὶ
ἐστέναξαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἡσθῆνησαν, καὶ
27 τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἡλλοιώθη. ²⁷πᾶς νυμφίος ἐνέλαβε θρήνον, καὶ
28 καθήμενὴ ἐν πατρίᾳ ἐγένετο ἐν πένθει. ²⁸καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοί-
29 κούντας αὐτήν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐνεδύσατο αἰσχύνην. ²⁹καὶ μετὰ
δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις
30 Ἰούδα· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. ³⁰καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
λόγους εἰρηνικούς ἐν δόλῳ, καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ· καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν
31 πόλιν ἐξάπινα καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπώλεσε λαὸν πο-
32 λὺν ἐξ Ἰσραὴλ. ³¹καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισεν αὐτήν
32 πυρὶ, καὶ καθεῖλε τοὺς οἴκους αὐτῆς καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κύκλῳ. ³²καὶ ἥγμα-
33 λώτευσαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κτήνη ἐκληρονόμησαν. ³³καὶ
ὠκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τεῖχει μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς,
34 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄκραν. ³⁴καὶ ἔζησαν ἐκεῖ ἔθνος ἀμαρτωλόν, ἄνδρας

40. επιφανεις ... του βασιλεως ... om en secundum ... x. εβδομ. x. τριακ. 41. υιος παρανομος (sic) ... διασωμεν ... υπ αυτων 43. εδωκαν 45. ακροβυστιαν ... εξευγισθησαν ... om του 46. ενωπιον αντιοχου ... γης pro της 47. om en primum ... και ελεφανσιν 48. συνεστησατο ... *τον βασιλεα ... επεσαν 20. τεσσαρακοστω ... επι ισραηλ και ιεροσολυμα 21. εισηλθεν ... υπερηφανα 22. σπονδια ... χρυσον 24. εποισαν ... ελαλησαν υπερηφαναν 27. θρηνον, καθήμενη 29. om και ab initio ... φωρολογειας 30. επιστευσαν 32. ηγμαλωτευσαν 33. μεγαλω x. οχυρω

παρὰ νόμους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. ³⁵ καὶ παρέβητο ὅπλα καὶ τροφάς, ³⁵ καὶ συναγαγόντες τὰ σκύλα Ἱερουσαλήμ ἀπέβητο ἐκεῖ, καὶ ἐγένοντο εἰς μεγάλην παγίδα. ³⁶ καὶ ἐγένετο εἰς ἕνεδρον τῷ ἁγιάσματι καὶ εἰς διαβό- ³⁶ λον πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διὰ παντός. ³⁷ καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀνθρώπων κύκλῳ τοῦ ³⁷ ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα. ³⁸ καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερου- ³⁸ σαλήμ δι' αὐτούς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἁλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἁλλοτρία τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν. ³⁹ τὸ ἁγία- ³⁹ σμα αὐτῆς ἤρημώθη ὡς ἔρημος, αἱ ἐορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος, τὰ σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουδένωσιν. ⁴⁰ κατὰ τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστρά- ⁴⁰ φη εἰς πένθος. ⁴¹ καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐ- ⁴¹ τοῦ εἶναι πάντας λαὸν ἕνα, ⁴² καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ. ⁴² καὶ ἐπεδέξατο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴³ καὶ πολλοὶ ⁴³ ἀπὸ Ἰσραὴλ εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔβυσαν τοῖς ἰδωλοῖς καὶ ἐβε- βήλωσαν τὸ σάββατον. ⁴⁴ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων ⁴⁴ εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὁπῶς νομίζουσιν ἁλλοτρίων τῆς γῆς, ⁴⁵ καὶ κωλύσαι ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας καὶ σπονδὴν ἐκ τοῦ ⁴⁵ ἁγιάσματος, καὶ βεβηλώσαι σάββατα καὶ ἐορτάς, ⁴⁶ καὶ μιᾶναι ἁγίασμα καὶ ⁴⁶ ἁγίους, ⁴⁷ οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη καὶ ἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕψια καὶ ⁴⁷ κτήνη κοινά. ⁴⁸ καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς ⁴⁸ ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει, ⁴⁹ ὥστε ἐπιλαθῆσθαι τοῦ ⁴⁹ νόμου καὶ ἀλλάξαι πάντα τὰ δικαιώματα. ⁵⁰ καὶ ὅς ἂν μὴ ποιῇ κατὰ τὸ ⁵⁰ ῥῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθάνειται. ⁵¹ κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε ⁵¹ πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαόν· καὶ ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. ⁵² καὶ συνη- ⁵² θροίστησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοί, πᾶς ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν νό- μόν, καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ, ⁵³ καὶ ἔβητο τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρύφοις ἐν ⁵³ παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν. ⁵⁴ καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεύ τῷ ⁵⁴ πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ὠκοδόμησαν βδελύγμα ἐρημώ- σεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ὠκοδόμησαν βω- μούς. ⁵⁵ καὶ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν οἰκίων καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθύμιον. ⁵⁶ καὶ ⁵⁵ 56 τὰ βιβλία τοῦ νόμου ἃ εὗρον ἐνεπύρισαν πυρὶ κατασχίσαντες. ⁵⁷ καὶ ὅπου ⁵⁷ εὗρσκειτο παρὰ τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως θανάτου αὐτόν. ⁵⁸ ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν ἐποιοῦν οὕτως ⁵⁸ τῷ Ἰσραὴλ τοῖς εὐρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι. ⁵⁹ καὶ ⁵⁹ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν βωμὸν ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ⁶⁰ καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηχίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἔθα- ⁶⁰ νάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα. ⁶¹ καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων ⁶¹ αὐτῶν, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν προενόμεισαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐ- τοὺς ἐθανάτωσαν. ⁶² καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν ⁶² ἐν ἑαυτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινά. ⁶³ καὶ ἐπετέλεσαντο ἀποθάνειν ἵνα μὴ μίαν- ⁶³

35. τροφὴν ... ἐγένετο 37. ἁγίασμα rescriptum 38. κατοικεῖα ... γεννήμασιν ... ἐγκατελείπον 39. οἱ ἢ ... ἐξουδένωσιν 40. ἐπληθύνθη ἀτι- μασμος 41. οἱ ἀντίοχος ... εἰς λαόν 42. ἐγκαταλείπειν ... ἐπεδέξαντο 43. ἠυδοκῆσαν ... λατρία ... ἰδωλοῖς ... ** ἁγίασμα pro σαββάτ. 45. θυ- σίας 47. ὠκοδομῆσαι ... ἰδωλα ... υἷα 48. βεβηλώσαι 51. οἱ παση 52. ἐγκαταλείπων 53. κρυφίους 54. οἱ τῇ ... τεσσαρακοστῷ ... οἱ καὶ ἑκατοστῷ 55. θυριδῶν 57. ed. rom. (non item cod. alex.) αὐτόν ⁵⁸ ἐν ἰσχ. αὐτῶν. 58. οὐτῷ 59. οἱ τῇ 61. τοὺς οἰκειοὺς αὐτῶν καὶ τοὺς ... οἱ ἐθανάτωσαν 62. ἐν ἰσρ. ἐκρεμασθήσαν καὶ ὠχυρώθησαν ἐν αὐτοῖς 63. ἐπεδέξαντο

θῶσι τοῖς βρώμασι καὶ μὴ βεβηλώσωσι διαθήκην ἁγίαν, καὶ ἀπέθανον.
64 καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

II.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνέστη Ματθαθίας Ἰωάννου τοῦ Συμεὼν ἱε-
2 ρεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαρήβ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκάθισεν ἐν Μωδεὶν. ² καὶ αὐτῷ
3 υἱοὶ πέντε, Ἰωαννάν ὁ διακαλούμενος Καδδῖς, ³ Σίμων ὁ καλούμενος Θασσί,
4 ⁴ Ἰούδας ὁ ἐπικαλούμενος Μακκαβαῖος, ⁵ Ἐλεάζαρ ὁ ἐπικαλούμενος Αὐαράν,
6 Ἰωνάθαν ὁ ἐπικαλούμενος Ἀποφύς. ⁶ καὶ εἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινόμε-
7 νας ἐν Ἰουδᾷ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ⁷ καὶ εἶπεν Οἰμοί, ἵνα τί τοῦτο ἐγεννή-
8 την ἰδεῖν τὸ συντριμμα τοῦ λαοῦ μου καὶ τὸ συντριμμα τῆς πόλεως τῆς
9 ἁγίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν καὶ τὸ ἁγίασμα
10 ἐν χειρὶ ἄλλοτρίων; ⁸ ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνὴρ ἄδοξος, ⁹ τὰ σκευὴ τῆς
11 δόξης αὐτῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη, ἀπεκτάνθη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλα-
12 τείαις, οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ῥομφαίᾳ ἐχθροῦ. ¹⁰ ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκληρονό-
13 ηυσε βασιλείαν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐκράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς; ¹¹ πᾶς ὁ κόσμος
14 αὐτῆς ἀφῆρέθη, ἀντὶ ἐλευθέρως ἐγένετο εἰς δούλην. ¹² καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν
καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἡρημώθη, καὶ ἐβεβήλωσαν αὐτὰ τὰ
15 ἔθνη. ¹³ ἵνα τί ἡμῖν ἔτι ζῆν; ¹⁴ καὶ διέβρῆξε Ματθαθίας καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ
16 ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ ἐπένθησαν σφόδρα. ¹⁵ καὶ ἦλθον
οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν εἰς Μωδεὶν τὴν
17 πόλιν ἵνα θυσιάσωσι. ¹⁶ καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτοὺς προσῆλθον· καὶ
18 Ματθαθίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν. ¹⁷ καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ
19 βασιλέως καὶ εἶπον τῷ Ματθαθίᾳ λέγοντες Ἄρχων καὶ ἔνδοξος καὶ μέγας εἶ
20 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηριγμένος ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς. ¹⁸ νῦν οὖν πρὸς-
21 ελθε πρῶτος καὶ ποιήσον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὥς ἐποίησαν πάντα
τὰ ἔθνη καὶ οἱ ἄνδρες Ἰουδα καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
22 ἔση σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου
23 δοξασθήσεσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς. ¹⁹ καὶ ἀπεκρίθη
Ματθαθίας καὶ εἶπε φωνῇ μεγάλῃ Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βα-
24 σιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ ἀποστήναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας
25 πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡρετίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, ²⁰ ἀλλ' ἐγὼ καὶ οἱ
26 υἱοὶ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. ²¹ Ὡς
27 ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιοῦματα. ²² τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ
28 ἀκουσόμεθα τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιάν ἢ ἀριστεράν. ²³ καὶ
ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν ὀφθαλ-
μοῖς πάντων θυσιάσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Μωδεὶν κατὰ τὸ πρόσταγμα
24 τοῦ βασιλέως. ²⁴ καὶ εἶδε Ματθαθίας, καὶ ἐξήλωσε καὶ ἐτρόμησαν οἱ νεφροὶ
αὐτοῦ καὶ ἀνῆγεκε θυμὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν ἐπὶ
25 τὸν βωμόν. ²⁵ καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν ἀπέκτει-
26 νεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν κατέλκε. ²⁶ καὶ ἐξήλωσε τῷ νόμῳ
27 κατὰς ἐποίησε Φινεὲς τῷ Ζαμβρί υἱῷ Σαλώμ. ²⁷ καὶ ἀνέκραξε Ματθαθίας
ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ λέγων Πᾶς ὁ ζήλων τῷ νόμῳ καὶ ἱσθῶν διαθή-

63. βεβηλώσουσιν II. 4. ιωαρειμ ... μωδεειν 2. ιωαννης ο επικαλ.
γαδδεις 3. θασσις 4. καλουμενος 5. καλουμενος ... ιωναθας ο καλουμε-
νος σαφφους 6. ιδεν 7. οιμμοι ... εγεννητην ιδ. τα συντριμματα ...
εχθρων, το 8. ενδοξος 9. om αυτης primum ... πλατειαις αυτης 10.
εκληρονομησεν βασιλεια και 11. εγεννητη 12. αυτα εθνη 14. οι υιοι
15. μωδεειν 16. προσηλθαν 17. ειπαν 18. om ουν ... x. οι αρχοντες
ιουδα 19. λατριας 20. καγω pro αλλ εγω ... πορευσωμεθα 21. καταλει-
πειν 22. τον νομον του βασιλεως ... om του ... λατριαν 23. θυμιασαι
... βωμου εν μωδεειμ 24. ιδεν 26. φινεως 27. νομω ειστων

κην ἐξελεύσεται ὀπίσω μου. ²⁸ καὶ ἔφυγον αὐτοὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, ²⁸ καὶ ἐγκατέλιπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. ²⁹ τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες ²⁹ δικαιοσύνην καὶ κρίμα εἰς τὴν ἔρημον καθεῖσαι ἐκεῖ, ³⁰ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ ³⁰ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐπληθύνθη ἐπ' αὐ-
 τοὺς τὰ κακὰ. ³¹ καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλείως καὶ ταῖς θυγά- ³¹
 μεσιν αἱ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυὶδ ὅτι κατέβησαν ἄνδρες οἵτινες ³²
 διεσκέδασαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλείως εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ. ³² καὶ ³²
 ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί· καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ' ³³
 αὐτούς, καὶ συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά- ³³
 των, ³³ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς Ἔως τοῦ νῦν ἵκανόν· ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε ³⁴
 κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλείως καὶ ζήσεσθε. ³⁴ καὶ εἶπον Οὐκ ἐξελευσόμεθα ³⁴
 οὐδὲ ποιήσωμεν τὸν λόγον τοῦ βασιλείως τοῦ βεβηλώσαν τὴν ἡμέραν τῶν ³⁵
 σαββάτων. ³⁵ καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον. ³⁶ καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐ- ³⁵ ³⁶
 τοῖς, οὐδὲ λίσσον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους, ³⁷ λέγον- ³⁷
 τες Ἀποθάνωμεν πάντες ἐν τῇ ἀπλότητι ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρα- ³⁸
 νός καὶ ἡ γῆ ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς. ³⁸ καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν ³⁸
 τῷ πολέμῳ τοῖς σάββασιν, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ³⁹
 τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως χιλίων ψυχῶν ἀνθρώπων. ³⁹ καὶ ³⁹
 ἔγνω Ματθαῖας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφόδρα. ⁴⁰
⁴⁰ καὶ εἶπεν ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ Ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ ⁴⁰
 ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πολεμήσωμεν πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ⁴¹
 καὶ τῶν δικαιοματίων ἡμῶν, νῦν τάχιον ἡμᾶς ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς γῆς. ⁴¹
⁴¹ καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγοντες Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἔλθῃ ⁴¹
 πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι ⁴²
 αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες κατὰ τὸν νόμον ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ ⁴²
 ἡμῶν ἐν τοῖς κρύφοις. ⁴² τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ Ἰουδαίων ἰσχυ- ⁴²
 ροὶ θυνάμει ἀπὸ Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ ἔκουσιαζόμενος τῷ νόμῳ. ⁴³ καὶ πάντες οἱ ⁴³
 φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν αὐτοῖς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς ⁴⁴
 στήριγμα. ⁴⁴ καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐπάταξαν ἄμαρτωλους ἐν ὁργῇ ⁴⁴
 αὐτῶν καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ⁴⁵
 ἔθνη σωθῆναι. ⁴⁵ καὶ ἐκύνκλωσε Ματθαῖας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ κατέειλον ⁴⁵
 τοὺς βωμούς. ⁴⁶ καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα ὅσα εὗρον ἐν ⁴⁶
 ὁρίοις Ἰσραὴλ ἐν ἰσχυί. ⁴⁷ καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ ⁴⁷
 κατευδῶθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. ⁴⁸ καὶ ἀντελάβοντο τοῦ νόμου ἐκ χει- ⁴⁸
 ρὸς τῶν ἔθνων καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βασιλείων, καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρας τῷ ἄμα- ⁴⁹
 ρτωῷ. ⁴⁹ καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματθαίου ἀποθάνειν, καὶ εἶπε τοῖς ⁴⁹
 υἱοῖς αὐτοῦ Νῦν ἐστηρίχθη ὑπερηφανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς ⁵⁰
 καὶ ὁργὴ θυμοῦ. ⁵⁰ καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς ⁵⁰
 ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ὑμῶν. ⁵¹ μνησθήτε τῶν πατέρων ὑμῶν τὰ ⁵¹
 ἔργα ἃ ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ ⁵²
 ὄνομα αἰώνιον. ⁵² Ἀβραάμ οὐχὶ ἐν πειρασμῷ εὐρέθη πιστός, καὶ ἐλογίσθη ⁵²
 ὁ 4. 3. αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; ⁵³ Ἰωσήφ ἐν καιρῷ στενωχῶρας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν- ⁵³
 τολήν, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. ⁵⁴ Φινεὺς ὁ πατὴρ ὑμῶν ἐν τῷ ζηλω- ⁵⁴
 σαι ζῆλῳ ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰώνιας. ⁵⁵ Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι ⁵⁵

en. 15, 6. 4. 3. etc. 28. εγκατελειπον 30. εσκληρυνθη επ αυτους 32. συνεσειλαντο 33. ειπαν ... om ικανον ... εξελθοντες ποιησατε 34. ειπαν ... ποιησωμεν ... om του secundum 37. οι παντες 40. προς τον πλησιον ... εις τα εθνη υπερ της ψυχης ... ολεθρευουσιν 42. συναγωγη σιδαων ισχυραι 44. αυτων ανδρας 45. υιοι pro φιλοι ... τ. βωμ. αυτων 46. ευρεν 51. om εν ... δοξαν pro ονομα 52. αβρ. ουκ ... αυτω δικαιοσυνη 54. ιερωσυνη. αγιας

56 λόγον ἐγένετο κριτῆς ἐν Ἰσραὴλ. ⁵⁶ Χάλεβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι ἐν τῇ ἐκ-
 57 κλησίᾳ ἔλαβε γῆς κληρονομίαν. ⁵⁷ Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλέφ' αὐτοῦ ἐκληρονόμησε
 58 θρόνον βασιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ⁵⁸ Ἡλίας ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον νόμου
 59 ἀνελήφθη ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. ⁵⁹ Ἀνανίας Ἀζαρίας Μισαὴλ πιστευσάντες
 60 ἐσώθησαν ἐκ φλογός. ⁶⁰ Δανιὴλ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτοῦ ἐβρύσθη ἐκ στόματος
 61 λεόντων. ⁶¹ καὶ οὕτως ἐνόηθητε κατὰ γενεάν καὶ γενεάν, ὅτι πάντες οἱ ἐλ-
 62 πίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. ⁶² καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ
 63 μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας. ⁶³ σήμερον
 ἐπαρθῆσεται καὶ αὐριον οὐ μὴ εὐρεθῇ, ὅτι ἔστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ,
 64 καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. ⁶⁴ καὶ ὑμεῖς τέκνα ἰσχύσατε καὶ ἀνδρί-
 65 ζεσθε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. ⁶⁵ καὶ ἰδοὺ Συμεὼν ὁ ἀδελ-
 φὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστί, αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας,
 66 αὐτὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. ⁶⁶ καὶ Ἰούδας Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει
 ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται ἄρχων στρατιᾶς καὶ πολεμήσει πόλε-
 67 μον λαῶν. ⁶⁷ καὶ ὑμεῖς προσέχετε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητάς τοῦ νό-
 68 μου, καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν. ⁶⁸ ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα
 69 τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς τὰ προσταγμάτα τοῦ νόμου. ⁶⁹ καὶ εὐλόγησεν
 70 αὐτούς· καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ
 ἔκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐ-
 τοῦ ἐν τάφοις πατέρων αὐτῶν ἐν Μωδεῖν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ
 κοπετὸν μέγαν.

III.

Καὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
 2 ² καὶ ἐβοήθουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πάντες ὅσοι ἐκολλήθησαν
 3 τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης. ³ καὶ
 ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνε-
 4 ζώσατο τὰ σκευῇ αὐτοῦ τὰ πολεμικά, καὶ συνεστήσατο πολέμους σκεπαζών
 4 παρεμβολὴν ἐν Ῥομφαίᾳ. ⁴ καὶ ὠμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς
 5 σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. ⁵ καὶ ἐδίδωκεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς
 6 ταράσσοντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε. ⁶ καὶ συνεστάλησαν οἱ ἀνομοὶ ἀπὸ
 τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ
 7 εὐδοδώθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἐπικράνεν βασιλεῖς πολλούς, καὶ εὐ-
 φρανε τὸν Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον
 8 αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. ⁸ καὶ διήλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξολόθρευσεν ἀσε-
 9 βεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὀργὴν ἀπὸ Ἰσραὴλ. ⁹ καὶ ὠνομάσθη ἕως
 10 ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους. ¹⁰ καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώ-
 νιος ἔθνη καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δυνάμει μεγάλῃν τοῦ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραὴλ.
 11 ¹¹ καὶ ἔγνω Ἰούδας καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
 καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματαῖα πολλοί, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυ-
 12 γον. ¹² καὶ ἔλαβε τὰ σκευὰ αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν
 13 Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. ¹³ καὶ ἤκουσε Σήρων

56. om εν secundum ... γην 57. ελεει ... αιωνιας pro εις αι. αιω-
 νος 58. ανελημφθη ως εις 60. ερυσθη 64. om και γενεαν 62. εις κο-
 πρια 63. om αυριον ... επεστρεψεν 64. ισχυεται ... νομω υμων 66.
 ιουδ. ο μακκ. αυτος ισχυρ. εν δυναμει· αυτος εκ ... εσται εις αρχοντα ...
 πολεμησετε 67. προσεχεται 68. ανταποδιδωτε ... om τα 69. ηυλογησεν
 70. τεσσαρακοστω ... πατερων αυτου εν μωδεειν III. 3. τα σκ. τα πολ.
 αυτου· πολεμους συνεστ. 5. om λαον 7. επικραναν ... ηυφρανεν 8. εξω-
 λεθρευσεν ασ. επ' αυτης 10. σαμαριας 11. απεκτεινεν· και επεσον 12.
 ελαβον τα σκευη

ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισμα καὶ ἐκκλησίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον, ¹⁴ καὶ εἶπε Ποιήσω ¹⁴ ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασιήσομαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς ἐξουθενούντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ¹⁵ καὶ προσέ- ¹⁵ βητο τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοηθῆσαι αὐτῷ καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁶ καὶ ἤγγισαν ἕως ¹⁶ ἀναβάσεως Βαιθωρῶν· καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν ὀλιγοστός. ¹⁷ ὡς δὲ ἶδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, εἶπον τῷ ¹⁷ Ἰούδᾳ Πῶς δυνησόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμήσαι πρὸς πλῆθος τοσούτον ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον. ¹⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας ¹⁸ Εὐκοπὸν ἐστὶ συγκλειςθῆναι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι διαφορά ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. ¹⁹ ὅτι ¹⁹ οὐκ ἐν πλῆθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν, ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἰσχύς. ²⁰ αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πλῆθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας τοῦ ἐξῆ- ²⁰ ραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν τοῦ σκυλεῦσαι ἡμᾶς· ²¹ ἡμεῖς δὲ πολемоῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. ²¹ ²² καὶ αὐτοὶ συντρίψει αὐτοὺς πρὸ προσώπου ἡμῶν· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ²² ἀπ' αὐτῶν. ²³ ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο εἰς αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνε- ²³ τρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἐδίωκον αὐτὸν ²⁴ ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρῶν ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς ἄνδρας ὀκτακοσίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιelm. ²⁵ καὶ ἤρξατο ²⁵ ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ πτόησις ἐπιπίπτειν ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ²⁶ καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος. ²⁷ ὡς δὲ ἤκουσεν ²⁷ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ὠργίσθη θυμῷ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνήγαγε τὰς δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν σφόδρα. ²⁸ καὶ ἠνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν δύναμιν ταῖς δυ- ²⁸ νάμεσιν αὐτοῦ εἰς ἐνιαυτόν, καὶ ἐνετείλατο εἶναι αὐτοὺς ἐτοίμους εἰς πᾶσαν χρεῖαν. ²⁹ καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν· καὶ οἱ φο- ²⁹ ρολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πλεγγύης ἧς κατεσκεύασεν ἐν τῇ γῇ τοῦ ἄραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀφ' ἡμερῶν τῶν πρώτων. ³⁰ καὶ ³⁰ εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχῃ ὡς ἄπαξ καὶ δις εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόματα ἃ ἐδίδου ἐμπροσθεν δαφιλεῖ χειρὶ, καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ἐμπροσθεν. ³¹ καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ ³¹ πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν καὶ συναγαγεῖν ἀργύριον πολὺ. ³² καὶ κατέλιπε Λυσίαν ἄνθρωπον ἐνδοξον καὶ ἀπὸ ³² γένους τῆς βασιλείας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου ἕως τῶν ὀρίων Αἰγύπτου, ³³ καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ³³ ἕως τοῦ ἐπιστρέφειν αὐτόν. ³⁴ καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις τῶν δυνά- ³⁴ μων καὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο, καὶ περὶ τῶν κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ, ³⁵ ἀποστέλλαι ἐπ' ³⁵ αὐτοὺς δυνάμιν τοῦ ἐκτρίψαι καὶ ἐξῆραι τὴν ἰσχὺν Ἰσραὴλ καὶ τὸ καταλείμματα

13. μεθ' αὐτου καὶ εκπορ. 14. καὶ τοὺς εξουδ. 15. om του αναβηναι ... om καὶ tertium 16. ηγγισεν ... μεθωρων ... εἰς συναντ. αὐτω 17. ιδαν ... εἰς συναντ. αὐτω ειπαν ... τι pro πως ... τοσουτο· καὶ ημεῖς 18. om του θεου 19. om ἡ 20. pr. ημας πλνθει 22. ημων· ημεῖς 23. επ αὐτους 24. εδιωκ. αὐτους ... βεθωρων 25. η πτοη επιπτεν 28. εἰς τον ενιαυτον ... ενετειλατο αυτοις εἰς ενιαυτον εἰναι ετοιμους 29. ιδεν ... εξελεειπεν ... οι φοροι της 30. εχει ... δαφιλη ... om καὶ επερισσ. usque εμπροσθεν 31. εβουλευσαντο ... αργ. πολυν 32. κατελειπεν 34. παντων των κατοικουντων 35. εκτριψαι pro εκτριψαι ... καταλειμμα

36 Ἱερουσαλήμ, καὶ ἄραι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, ³⁶ καὶ κατοικῆσαι υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ κατακληροδοτῆσαι
 37 τὴν γῆν αὐτῶν. ³⁷ καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμῖνες τῶν δυνάμεων
 τὰς καταλειφθείσας καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐ-
 38 τοῦ, ἔτους ἐβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν
 38 Εὐφράτην ποταμόν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας. ³⁸ καὶ ἐπέλεξε Λυ-
 39 τούς τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, ³⁹ καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα
 χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχίλιαν ἵππον τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ
 40 καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴⁰ καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ
 τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον πλησίον Ἑμμαοῦ ἐν τῇ γῇ
 41 τῇ πεδινῇ ⁴¹ καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλα-
 βον ἄργυριον καὶ χρυσὸν πολλὸν σφόδρα καὶ παῖδας, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πα-
 42 ρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ προσετέθησαν πρὸς
 42 αὐτοὺς δυνάμεις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων. ⁴² καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ
 ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακά, καὶ αἱ δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν
 τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς ἐνετείλατο
 43 ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν. ⁴³ καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς
 τὸν πλησίον αὐτοῦ Ἀναστῆναι τὴν καταίρεσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ πολε-
 44 μῆσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁴⁴ καὶ συνηγόροισεν ἡ συνα-
 γωγὴ τοῦ εἶναι ἐτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προσεῦξασθαι καὶ αἰτῆσαι
 45 ἔλεον καὶ οἰκτιρμοὺς. ⁴⁵ καὶ Ἱερουσαλήμ ἦν ἀοίκητος ὡς ἔρημος· οὐκ ἦν ὁ
 εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν γεννημάτων αὐτῆς, καὶ τὸ ἅγιασμα
 καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ, κατάλυμα τοῖς ἔθνεσι·
 46 καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. ⁴⁶ καὶ συνή-
 47 χυθον καὶ ἦλθον εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, ὅτι τόπος προς-
 47 ευχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραὴλ. ⁴⁷ καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
 48 διεβόρῃσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. ⁴⁸ καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὧν
 49 ἐξηρεύων τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. ⁴⁹ καὶ ἤνεγκαν τὰ
 ἱμάτια τῆς ἱερωσύνης καὶ τὰ πρωτογεννήματα καὶ τὰς δεκάτας, καὶ ἤγειραν
 50 τοὺς Ναζιραῖους οἱ ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας, ⁵⁰ καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν
 51 οὐρανὸν λέγοντες Τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν; ⁵¹ καὶ
 τὰ ἁγία σου καταπεπάτῃται καὶ βεβήλωται, καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ
 52 ταπεινώσει. ⁵² καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνήχεται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς· σὺ
 53 οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. ⁵³ πῶς δυνησόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον
 54 αὐτῶν ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; ⁵⁴ καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι καὶ
 55 ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ. ⁵⁵ καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους
 τοῦ λαοῦ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους.
 56 ⁵⁶ καὶ εἶπον τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας καὶ μνηστευμένοις γυναῖκας καὶ φυ-
 τεύουσιν ἀμπελῶνας καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
 57 κατὰ τὸν νόμον. ⁵⁷ καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ παρενέβαλε κατὰ νότον
 58 Ἑμμαοῦ. ⁵⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας Περὶζώσασθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνα-
 τούς, καὶ γίνεσθε ἔτιμοι εἰς τὸ πρῶτὸ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις

35. το μνημοσ. αυτου 36. υιους αλλοτριους ... κατακληρονομησαι
 37. αντιοχιας ... τεσσερακοστου 38. om και secundum ... γοργειαν
 39. τεσσερακοντα ... επτακισχιλιον 40. παρεβαλον ... αμμασιν 41. πολυν
 ... προσεγεννηθησαν ... δυναμεις 42. ιδεν ... παρεμβαλουσιν ... λογους
 της βασιλειας 43. ειπαν ... om και πολεμ. π. τ. λ. ημων 44. ηγροισθη-
 σαν η 45. γεννηματων ... εν τοις εθνεσιν ... εξελεειπεν 47. περιεβαλλοντο
 49. πρωτογεννηματα 55. δεκαδάρχους 56. ειπεν ... οικοδομ. οικειαν 57.
 παρενεβαλσαν ... αμμαουμ 58. γενεσθαι εις

τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξῆραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν. ⁵⁹ ὅτι κρεῖσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν τῷ πολέμῳ ἢ ἐπιθεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁶⁰ ὥς δ' ἂν ᾗ θάλημα ἐν οὐρανῷ, οὕτω ποιήσει. 60

IV.

Καὶ παρέλαβε Γοργίας πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χιλίαν ἵππον ἔλκεκτὴν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς ² ὥστε ἐπιβαλεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν 2 τῶν Ἰουδαίων καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν αὐτῷ ὁδηγοί. ³ καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνάται πατάξαι 3 τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἐμμαούμ, ⁴ ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσχορ- 4 πιομέναι ἦσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. ⁵ καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβο- 5 λὴν Ἰούδα νυκτὸς, καὶ οὐδένα εὔρε· καὶ ἐζήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπε Φεύγουσιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. ⁶ καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ὥφθη Ἰούδας ἐν τῷ 6 πεδίῳ ἐν τρισχιλίοις ἀνδράσι· πλὴν καλύμματα καὶ μαχαίρας οὐκ εἶχον κα- 7 τὰς ἡβούλονται. ⁷ καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἑσθῶν ἰσχυρὰν τεθωρακισμένην καὶ 7 ἵππων κυκλοῦσαν αὐτήν, καὶ οὗτοι διδακτοὶ πολέμου. ⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας 8 τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ ὄρ- 9 μημα αὐτῶν μὴ δειλωθῇτε. ⁹ μνηστῆτε πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν 9 θαλάσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ ἐν δυνάμει. ¹⁰ καὶ νῦν βοήσω- 10 μεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἴ πως ἐλεήσει ἡμᾶς καὶ μνηστήσεται διαθήκης πα- 11 τέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμβολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν 11 σήμερον, ¹¹ καὶ γινώσεται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι ἐστὶν ὁ λυτρούμενος καὶ σώ- 12 ζων τὸν Ἰσραὴλ. ¹² καὶ ἦσαν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδον 12 αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας, ¹³ καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλε- 13 μον, καὶ ἐσάλπισαν οἱ μετὰ Ἰούδα ¹⁴ καὶ συνῆψαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ 14 ἔθνη καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον, ¹⁵ οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ· 15 καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γαζερῶ καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ 16 Ἀζώτου καὶ Ἰαμνίας, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. ¹⁶ καὶ 16 ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ δώκειν ὅπισθεν αὐτῶν, ¹⁷ καὶ 17 εἶπε πρὸς τὸν λαόν Μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν, ¹⁸ καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στῆτε 18 νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσατε αὐτοὺς, καὶ μετὰ ταῦτα 19 λήψετε τὰ σκύλα μετὰ παβήρσης. ¹⁹ ἔτι λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὥφθη μέ- 19 ρος τι ἐκκύπτων ἐκ τοῦ ὄρους. ²⁰ καὶ εἶδεν ὅτι τετράπωνται, καὶ ἐμυρίζουσι 20 τὴν παρεμβολήν· ὁ γὰρ καπνὸς θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γεγονός. ²¹ οἱ δὲ 21 ταῦτα συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ τὴν Ἰούδα παρεμ- 22 βολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐτοίμην εἰς παράταξιν, ²² ἔφυγον πάντες εἰς γῆν ἄλλο- 22 φύλων. ²³ καὶ ἀνέστρεψεν Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλεῖαν τῆς παρεμβολῆς, καὶ 23 ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν θαλασσίαν καὶ 24 πλοῦτον μέγαν. ²⁴ καὶ ἐπιστραφέντες ὕμνουں καὶ εὐλόγουں εἰς οὐρανὸν τὸν 24 κύριον, ὅτι καλόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἐγένετο σωτηρία 25 μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ²⁶ ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώ- 26

59. εν πολεμω η επιθειν 60. ουτως IV. 5. κοργιας 6. αμα ημερα ... μαχαιραν 7. ιδον 8. διωθεται 9. ως εσωθησαν ... εδιωξαν 10. εις ουρανον ει θελησει ημας ... om ημων prius 41. γνωσονται 42. ιδαν α. εχθρομενους 43. εξηλθαν ... εσαλπ. οι παρα ιουλου 45. επεσαν ... γαστηρων ... της ιουδαιας ... ιαννειας ... επεσαν ... εξ αυτ. in rasura 48. λαβετε σκυλα και μετα 49. ετι πληρουντος ιουλου ταυτα 20. ιδεν ... τε- τροπωται ... ο θεωρουμενος 24. ταυτα συνειδοτες ... συνειδοντ. δε και 23. ιουδας ανεστρεψεν ... ελαβεν χρ. και αργ. πολυν ... και θαλασσιαν 24. επιστρεψαντες ... ηυλογουν ... om τον κυριον ... om οτι secundum 25. εγενηθη

27 ἤσαν, παραγεννηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. 27 ὁ δὲ ἀκούσας συνεχύθη καὶ ἤνυμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθελε τοιαῦτα γέγονει τῷ
 28 Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ οἷα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τοιαῦτα ἐξέβη. 28 καὶ ἐν
 τῷ ἐχομένῳ ἑνι αὐτῷ συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἑξήκοντα χι-
 29 λιάδας καὶ πενταχιςχιλίαν ἵππον ὥστε ἐκπολεμήσαι αὐτούς. 29 καὶ ἦλθον εἰς
 τὴν Ἰδουμαίαν καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσοῦροις· καὶ συνήντησεν αὐτοῖς Ἰου-
 30 δας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. 30 καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰσχυράν, καὶ
 προσήγατο καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς εἴ ὁ σωτὴρ τοῦ Ἰσραὴλ ὁ συντρίψας τὸ
 ὄρμημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δαυίδ, καὶ παρέδωκας τὴν
 παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ αἵρον-
 31 τος τὰ σκεύη αὐτοῦ. 31 σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐν χειρὶ λαοῦ
 32 σου Ἰσραὴλ, καὶ ἀσχυνηθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἔκπῳ αὐτῶν. 32 δὸς
 αὐτοῖς δειλίαν καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτωσαν τῇ συν-
 33 τριβῇ αὐτῶν. 33 καταβάλε αὐτοὺς ῥομφαία ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν
 34 σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν υμνοῖς. 34 καὶ συνεβάλον ἀλλήλοις, καὶ
 ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου εἰς πενταχιςχιλίους ἀνδρας, καὶ ἔπεσον
 35 ἑξεναντίας αὐτῶν. 35 ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συν-
 τάξεως, τῆς δὲ Ἰουδα τὸ γεγεννημένον θράσος, καὶ ὡς ἑτοιμοὶ εἰσιν ἢ ζῆν
 ἢ τεθνάναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐξενολόγει· καὶ πλεονάσας
 36 τὸν γεννηθέντα στρατὸν ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 36 εἶπε
 δὲ Ἰουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ συνετριβήσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀνα-
 37 βῶμεν καθάρισαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαίνισαι. 37 καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ
 38 πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών. 38 καὶ ἶδον τὸ ἅγιασμα ἡρημωμένον καὶ
 τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς
 αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὥς ἐν δρυμῷ ἢ ὥς ἐν ἐνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ πα-
 39 στοφόρια κατῆρημένα. 39 καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκόψαντο κο-
 40 πετὸν μέγα, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, 40 καὶ ἔπεσον
 ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν, καὶ
 41 ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν. 41 τότε ἐπέταξεν Ἰουδας ἀνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν
 42 τῇ ἄκρᾳ ἕως ἀν καθάριση τὰ ἅγια. 42 καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους θλητάς
 43 νόμου, 43 καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια καὶ ἦραν τοὺς λίθους τοῦ μiasμοῦ εἰς
 44 τόπον ἀκαθάarton. 44 καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς δλοκαυτώ-
 45 σεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι. 45 καὶ ἐπέτεσεν αὐτοῖς βουλὴ
 ἀγαθὴ καθελεῖν αὐτό, μὴ ποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ
 46 ἔθνη αὐτό· καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον. 46 καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν
 τῷ ὄρει τοῦ οἴκου ἐν τόπῳ ἐπιτηδεῖω μέχρι τοῦ παραγεννηθῆναι προφήτην
 47 τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν. 47 καὶ ἔλαβον λίθους δλοκλήρους κατὰ τὸν νό-
 48 μον, καὶ ὠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον. 48 καὶ ὠκο-
 49 δόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ τὰς αὐλὰς ἡγάσαν. 49 καὶ
 ἐποίησαν σκεὺ ἅγια καινὰ, καὶ εἰσῆνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστή-
 50 ριον τῶν θυμιμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. 50 καὶ ἐθυμίαναν ἐπὶ
 τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας καὶ ἐφα-
 51 νωσαν ἐν τῷ ναῷ. 51 καὶ ἐπέστηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους καὶ ἐξεπέτασαν

27. ἀκουσας παντα ... γεγονεν ... om τοιαυτα secundum 28. ερχο-
 μενω ... om ο λυσιας 29. βεθσοροις 30. ιδεν ... ο σωτηρ ισραηλ ...
 ιωναθαν 31. ταυτην εις χειρας 33. καταβαλαι ... οι ιδοντες 34. συνε-
 βαλλον ... επεσαν 35. τεθνηκεναι ... αντιοχίαν ... και πλεοναστον παλιν
 γεννηθεντα παραγενεσθαι 38. το αγιασμ. ημων 40. εις ουρανον 41. αν-
 δρασιν ... om αν 43. επεσεν 47. ελαβεν ... ωκοδομησεν θυσιαστηριον
 48. ηγιασεν 49. τα σκευη τα αγια ... των ολοκαυτωματων και θυμια-
 ματων

τὰ καταπετάσματα, καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐποίησαν. ⁵² καὶ ὥρθησαν τὸ πρῶτὸ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, οὗτος ὁ μὴν Χασελεῦ τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους, ⁵³ καὶ ἀνήνεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων τὸ καινὸν ὃ ἐποίησαν. ⁵⁴ κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβεβήλωσαν αὐτὸ τὰ ἔσθητα, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν ὧδαῖς καὶ κισάραῖς καὶ κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις. ⁵⁵ καὶ ἔπесον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσεκύνησαν καὶ εὐλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐοδῶσαντα αὐτοῖς. ⁵⁶ καὶ ἐποίησαν τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προσήνεγκαν ὀλοκαυτωματα μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως. ⁵⁷ καὶ κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνους χρυσοῖς καὶ ἀσπιδίσκαις, καὶ ἐνεκαινίσαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφόρια καὶ ἐθύρωσαν αὐτά. ⁵⁸ καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὅνεις δὲ ἑξῶν. ⁵⁹ καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ ἵνα ἀγωνίαι αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς Χασελεῦ, μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. ⁶⁰ καὶ ὠκοδόμησαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὅρος Σιών κυκλόθεν τεῖχιν ὑψηλὰ καὶ πύργους ὀχυρούς, μή ποτε παραγεννηθέντα τὰ ἔσθητα καταπατήσωσιν αὐτά ὡς ἐποίησαν τὸ πρότερον. ⁶¹ καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ δύναμις τηρεῖν αὐτό, καὶ ὠχύρωσαν αὐτό τηρεῖν τὴν Βασιλεύσαν τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰδουμαίας.

V.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔσθητα κυκλόθεν ὅτι ὠκοδομήθη τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἅγιον ὡς τὸ πρότερον, καὶ ὠργίσθησαν σφόδρα. ² καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἄραι τοὺς γένους Ἰακώβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαιρεῖν. ³ καὶ ἐπολέμει Ἰούδας πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσαὺ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ τὴν Ἀκραβαττίνην, ὅτι περιεκάθητο τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαϊὰν οἱ ἦσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεῦναι αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς. ⁵ καὶ συνεκλείσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀνεβεμάτισεν αὐτοὺς, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦσι. ⁶ καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ εὔρε χεῖρα κραταίαν καὶ λαὸν πολὺν καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν, ⁷ καὶ συνῆψε πρὸς αὐτοὺς πολέμους πολλούς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. ⁸ καὶ προκατελάβετο τὴν Ἰαζήρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ⁹ καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔσθητα τὰ ἐν τῇ Γαλααδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξῆραι αὐτούς· καὶ ἔφυγον εἰς Δαβθαίμα τὸ ὀχύρωμα. ¹⁰ καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἔσθητα τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς, ¹¹ καὶ ἐτοιμάζονται εἰς τὸ κατεφύγεσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόθεος ἡγείται τῆς δυνάμεως αὐτῶν. ¹² νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐ-

52. ο μην χασ-ελεου (sic) ... τεσσαρακοστου 54. καιρον κατα 55. ηυλογησαν ... ευοδ. αυτους 56. εγκαινιασμον 57. ασπιδισκας κ. ενεκενισεν 59. πασα εκκλησια ... om αι 60. ισχυρους 61. απεταξαν ... βεβησουρα V. 1. ωργισθη 3. εν τη ιουδαια την ακραβαττηνην ... τα ακυκλα 5. διεκλίσθησαν υπ αυτους (sic) εις τους πυργους κ. παρεβαλεν (... ανεβ. εαυτους) 8. προκατελαβε την ιαζην 9. γαλααδιτι ... εις δαβθαμα 11. *και ετοιμαζοντες ... της παρεμβολης αυτων

13 τῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πληθὺς. ¹³ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄν-
 τες ἐν τοῖς Τωβίου τεθάνανται, καὶ ἡχμαλωτίκασιν τὰς γυναῖκας αὐτῶν
 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν χι-
 14 λιάρχιαν ἀνδρῶν. ¹⁴ ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕτεροι
 παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεβρῆχότες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ
 15 τὰ ῥήματα ταῦτα, ¹⁵ λέγοντες ἐπισυνῆχθαι ἐπ' αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαῖδος καὶ
 Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς.
 16 ¹⁶ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκ-
 κλησίᾳ μεγάλη βουλευσασθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὕσιν
 17 ἐν θλίψει καὶ πολεμομένοις ὑπ' αὐτῶν. ¹⁷ καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι τῷ
 ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐπιλεξον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥύσαι τοὺς ἀδελ-
 18 φούς σου τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωάναν ὁ ἀδελφός μου πο-
 18 ρευσόμεθα εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ¹⁸ καὶ κατέλειπεν Ἰώσηφον τὸν τοῦ Ζαχαρίου
 καὶ Ἀζαρίαν ἡγουμένους τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοιπῶν τῆς δυνάμεως ἐν τῇ
 19 Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. ¹⁹ καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Πρόσθετε τοῦ λαοῦ τούτου,
 20 καὶ μὴ συνάψετε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπιστρέφαι ἡμᾶς. ²⁰ καὶ
 ἐμερίσθησαν Σίμων ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
 21 Ἰούδα δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ²¹ καὶ ἐπορεύθη Σίμων
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συνῆψε πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνε-
 22 τρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ²² καὶ ἐδίδωξεν αὐτοὺς ἕως τῆς πύλης
 Πτολεμαῖδος· καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἔθνῶν εἰς τρισχίλους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε
 23 τὰ σκῦλα αὐτῶν. ²³ καὶ παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν Ἀρβάττοις
 σὺν ταῖς γυναῖξί καὶ τοῖς τέκνοις καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἤγαγεν εἰς
 24 τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης. ²⁴ καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ
 Ἰωάναν ὁ ἀδελφός αὐτοῦ διεβήσαν τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν
 25 τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ²⁵ καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβαταίοις, καὶ ἀπήν-
 τησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγῆσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ συμβάντα τοῖς
 26 ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι, ²⁶ καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνελημ-
 μένοι εἰσὶν εἰς Βόσσορα καὶ Βοσόρ, ἐν Ἀλέμοις, Κασφῶρ, Μακεδ καὶ Καρ-
 27 ναῖν· πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὄχυρα καὶ μεγάλαι· ²⁷ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
 πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδος εἰσι συνελημμένοι, καὶ εἰς αὐριοὺς τάσσονται παρεμ-
 28 βάλλειν ἐπὶ τὰ ὄχυράματα, καὶ καταλαβέσθαι καὶ ἐξῆραι πάντας τούτους ἐν
 28 ἡμέρᾳ μιᾷ. ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν
 ἔρημον εἰς Βοσόρ ἄφνω· καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρ-
 29 σενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέ-
 29 πρησεν αὐτὴν πυρὶ. ²⁹ καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς καὶ ἐπορεύετο ἕως ἐπὶ τὸ
 30 ὄχυρῳμα. ³⁰ καὶ ἐγένετο ἐωθινὴ καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ
 λαὸς πολὺς οὐ οὐκ ἦν ἀριθμὸς αἰρόντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι
 31 τὸ ὄχυρῳμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. ³¹ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἤρκαται ὁ πό-
 λεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπιγξι καὶ φωνῇ
 32 μεγάλῃ. ³² καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ
 33 τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν. ³³ καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπιζεν αὐτῶν, καὶ
 34 ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. ³⁴ καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμ-
 βολὴ Τιμοθέου ὅτι Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ

43. τουβιου ... αιχμαλωτικασιν ... **χιλιαδαν 45. επισυνηχθη ... και
 πασαν γαλιλαιαν 46. βουλευσεσθαι ... υπ αυτου 47. σου εν τη 48. κατε-
 λειπεν ... ηγουμενον 22. εως των πολεων πτολεμ. 23. παρελαβεν αυτους
 εκ της γαλιλαιας ... αρβακτοις ... ηγαγον 25. συμβεβηκοτα 26. και βοσ-
 σορ εν αλαμοις κασφωρ μακεβ και καρνειν 27. συνελημμενοι εις ... πα-
 ρεμβαλειν ... παντας αυτους εν 30. πολυς ος ουκ 31. ιδεν ... *εις ου-
 ρανον (videtur), **εως του ουρανου ... κραυγη μεγαλη 32. αδελφ. ημων
 33. εσαλπισεν 34. οτι ο μακκ.

ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. ³⁵ καὶ ἀπέκλινεν εἰς Μασφά καὶ ἐπολέμησεν αὐ- 35
τήν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἄρσενικὸν αὐτῆς καὶ ἔλαβε
τὰ σκύλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπηρσεν αὐτὴν πυρὶ. ³⁶ ἐκεῖθεν ἀπέῤῥε καὶ προκατε- 36
λάβετο τὴν Χασφών, Μακέδ, Βοσὸρ καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτι-
δος. ³⁷ μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ 37
παρενέβαλε κατὰ πρόςωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τοῦ χειμάρρου. ³⁸ καὶ ἀπέστει- 38
λεν Ἰούδας κατασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες
Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δύναμις
πολλὴ σφόδρα. ³⁹ καὶ Ἀραβας μεμίσθωνται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ παρενέ- 39
βαλον πέραν τοῦ χειμάρρου ἔτοιμοι τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπο-
ρεύθη Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν. ⁴⁰ καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσιν τῆς 40
δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγγίξειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
χειμάρρου τοῦ ὕδατος, Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνήσομεθα
ὑποστῆναι αὐτόν, ὅτι δυνάμεως δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς. ⁴¹ ἐὰν δὲ δειλωθῇ 41
καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς αὐτὸν καὶ δυνήσο-
μεθα πρὸς αὐτόν. ⁴² ὥς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χειμάρρου τοῦ ὕδατος, 42
ἔστησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς
λέγων Μὴ ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, ἀλλ' ἐρχέσθωσαν πάντες
εἰς τὸν πόλεμον. ⁴³ καὶ διεπέρασεν ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς 43
ὅπισθεν αὐτοῦ· καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ
ἔρριψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναῖν. ⁴⁴ καὶ προ- 44
κατελάβαντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν
αὐτῷ· καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναῖν, καὶ οὐκ ἐδύναντο ἔτι ὑποστῆναι κατὰ
πρόςωπον Ἰούδα. ⁴⁵ καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γα- 45
λααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευήν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν
Ἰούδα. ⁴⁶ καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρών, καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς εἰσόδου 46
ὄχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλίνας ἀπ' αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἡ διὰ
μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι. ⁴⁷ καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως καὶ 47
ἐνέφραξαν τὰς πύλας λίθοις. ⁴⁸ καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγοις 48
εἰρηνικοῖς λέγων Διελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν
ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλην τοῖς ποσὶ παρελευσόμεθα. καὶ οὐκ
ἠθούλουντο ἀνοῖξαι αὐτῷ. ⁴⁹ καὶ ἐπέταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ 49
τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστὶ τόπων. ⁵⁰ καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς 50
δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν
νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ. ⁵¹ καὶ ἀπώλεσε πᾶν ἄρσενι- 51
κὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἐξεβρίζωσεν αὐτήν καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐ-
τῆς, καὶ διέῤῥε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκταμμένων. ⁵² καὶ διέβησαν 52
τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ πεδὶον τὸ μέγα κατὰ πρόςωπον Βαιθσάν. ⁵³ καὶ ἦν 53
Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐσχατίζοντας καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πάσαν
τὴν ὁδόν, ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁵⁴ καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιών 54
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ, καὶ προσήγαγον ὀλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεσεν ἐξ
αὐτῶν οὐδεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ. ⁵⁵ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν 55
Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλααδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ

34. πληγὴ μεγάλη 35. μααφα ... κατελαβετο ... ἐν πυρὶ 36. χα-
σφωθ 38. κατασκοπεῖν ... ἐπισυνηγμένοι 39. ἀραβες μεμισθωνται ...
παρεμβαλλουσιν 41. om in f. καὶ δυνήσομ. πρ. αὐτόν 42. om πάντα ...
ἀλλὰ ἐρχέσθωσαν 43. πρὸς αὐτοὺς πρότερον ... λαὸς αὐτοῦ ἐμπροσθεν αυ-
τοῦ ... ἐρίψαν πάντα τὰ 44. τοῖς οὐσιν ἐν αὐτῷ ... ἐδύνατο 46. μεγαλη
αι της εισόδου ισχυρα 48. Διελευσομαι εἰς τὴν γῆν σου 50. οι ανδρ. της
πολεως 51. ἐξεβριζωσεν ... σκυλα της πολεως 53. εως ηλθεν

56 Γαλιλαία κατὰ πρόσωπον Πτολεμαῖδος, ⁵⁶ ἤκουσεν Ἰωσήφ ὁ τοῦ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας ἄρχοντες τῆς δυναμείων τῶν ἀνδραγαθῶν καὶ τοῦ πολέμου οἶα
 57 ἐποίησαν, ⁵⁷ καὶ εἶπε Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα καὶ πορευσώμεν
 58 πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν. ⁵⁸ καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς
 59 δυναμείας τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμβειαν. ⁵⁹ καὶ ἐξῆλθε
 60 Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πό-
 61 λεμον. ⁶⁰ καὶ ἐτροπώθη Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν
 62 ὁρίων τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ
 63 εἰς διςχιλίους ἄνδρας. ⁶¹ καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι
 62 οὐκ ἤκουσαν Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι. ⁶² αὐ-
 63 τοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἱς ἐδόθη σωτηρία
 64 Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν. ⁶³ καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδο-
 65 ξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἑθνῶν πάντων οὗ ἡκούετο
 66 τὸ ὄνομα αὐτῶν. ⁶⁴ καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφρομούντες. ⁶⁵ καὶ ἐξῆλ-
 67 θεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαΐ ἐν τῇ
 68 γῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρών καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ κα-
 69 θεῖλε τὸ δούλωμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνέπρησε κυκλῶσεν. ⁶⁶ καὶ
 70 ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν Σαμάρειαν.
 71 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι,
 72 ἐν τῷ αὐτοῖς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον ἀβουλεύτως. ⁶⁸ καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς
 73 Ἀζωτον γῆν ἀλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ γλυπτὰ
 74 τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρὶ, καὶ ἐσχύλευσε τὰ σκύλα τῶν πόλεων, καὶ
 75 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

VI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας καὶ ἤκουσεν
 ὅτι ἐστὶν Ἑλυμαῖς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἑνδοξοῦς πλούτῳ ἀργυρίῳ τε καὶ
 2 χρυσίῳ. ² καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα
 3 χρυσοῦ καὶ θώρακες καὶ ὅπλα ἃ κατέλειπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου βα-
 4 σιλεὺς ὁ Μακεδών, ὃς ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι. ³ καὶ ἦλθε καὶ
 5 ἐζήτηε καταλαβέσθαι τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη,
 6 ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως. ⁴ καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλε-
 7 μον, καὶ ἔφυγε καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύτης μεγάλης ἀποστρέψαι εἰς
 8 Βαβυλῶνα. ⁵ καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα ὅτι τετρόπων-
 9 ται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰούδα. ⁶ καὶ ἐπορεύθη Λυσίας
 10 δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνέτραπη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπί-
 11 σχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἱς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρεμ-
 12 βολῶν ὧν ἐξέκοψαν. ⁷ καὶ καθεῖλον τὸ βδέλυγμα ὃ ἐφοδόμησεν ἐπὶ τὸ συ-
 13 σιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἀγίασμα καθῶς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν
 14 τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ τὴν Βαιθσοῦραν πόλιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν
 15 ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπε-
 16 σεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀρρώστιαν ἀπὸ τῆς λύτης ὅτι οὐκ
 17 ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο. ⁹ καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαί-

56. ζαχαρια και ζαχαριας αρχ. των δυναμειων των ανδραγαθεσεων 57. ειπαν Ποιησωμεν 58. ιαμνιαν 60. ετροπωθης ... λαου σου ισραηλ 61. om ισραηλ . . . ιουδου ... in f. add (*"ut videtur) αυτον 65. εν τη γη τη ... ενε-
 πυρισεν 66. σαμαριαν 67. επεσαν ιερεις πολεμω β. αυτου ανδρ. εν τω
 αυτον εξελθ. εις τον 68. om πυρι ... εις την ιουδαιαν VI. 1. εστιν εν
 ελυμες ... om τε 2. κατελειπεν ... ο του φιλιππου ο βασιλευς ... εβασι-
 λευσεν τοις ελλησι πρωτος 3. καταλαβειν 4. απηλθεν εκειθεν 6. om και
 δυναμει x. σκ. πολλοις 7. καθειλαν ... την βεθσοουρα 8. αρρωστειαν

νίσθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποσπνήσκει. ¹⁰ καὶ ἐκάλεσε ¹⁰
 πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀφίσταται ὁ ὕπνος ἀπὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ συμπεπτώκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης· ¹¹ καὶ ¹¹
 εἶπα τῇ καρδίᾳ μου· Ἔως τίνας ἑλίψωμαι ἡλθον καὶ κλυδωνος μεγάλου ἐν ᾧ
 νῦν εἰμὶ; ὅτι χρηστός καὶ ἀγαπώμενος ἦμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. ¹² νῦν δὲ ¹²
 μιμνήσκομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ
 σκευὴ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα ἐξᾶραι τοὺς
 κατοικοῦντας Ἰούδα διὰ κενῆς. ¹³ ἔγνων οὖν ὅτι χάριν τούτων εὐρόν με τὰ ¹³
 κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπη μεγάλη ἐν γῇ ἄλλοτρίᾳ. ¹⁴ καὶ ἐκά- ¹⁴
 λεσε Φίλιππον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς
 βασιλείας αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ¹⁵
 τὸν δακτύλιον τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐκτρέφει αὐτὸν τοῦ
 βασιλεύειν. ¹⁶ καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐνάτου καὶ τεσ- ¹⁶
 σαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ¹⁷ καὶ ἐπέγνων Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεὺς, ¹⁷
 καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ὃν ἐξέθρεψε
 νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐπάτορα. ¹⁸ καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας ¹⁸
 ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες τὰ κακὰ
 δι' ὅλου καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι. ¹⁹ καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς, ¹⁹
 καὶ ἐξεκκλησίασε πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς. ²⁰ καὶ συνή- ²⁰
 χησαν ἅμα καὶ περιεκάθισαν ἐπ' αὐτούς ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατο-
 στοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτούς βελοστάσεις καὶ μηχανάς. ²¹ καὶ ἐξῆλθον ἐξ ²¹
 αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινες τῶν ἀσεβῶν ἐξ ²²
 Ἰσραὴλ, ²² καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον· Ἔως πότε οὐ ποιήσῃ
 κρίσιν καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν; ²³ ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεῖν ²³
 τῷ πατρὶ σου καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ κατακολουθεῖν
 τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ. ²⁴ καὶ περιεκάθηται εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ ²⁴
 ἡμῶν χάριν τούτου καὶ ἄλλοτριούνται ἀφ' ἡμῶν, πλὴν ὅσοι εὐρίσκοντο ἀφ' ²⁵
 ἡμῶν ἐσανατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζοντο. ²⁵ καὶ οὐκ ἔφ' ²⁵
 ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἰδοὺ ²⁶
 παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐν Ἱερουσαλήμ τοῦ καταλαβέσθαι
 αὐτήν, καὶ τὸ ἅγλασμα καὶ τὴν Βαιθσοῦραν ὠχύρωσαν. ²⁷ καὶ ἐὰν μὴ προ- ²⁷
 καταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους, μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ δυνήσῃ τοῦ
 κατασχεῖν αὐτῶν. ²⁸ καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε ²⁸
 πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τοὺς
 ἐπὶ τῶν ἡνιῶν. ²⁹ καὶ ἀπὸ βασιλειῶν ἐτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θάλασσῶν ἡλ- ²⁹
 θον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί. ³⁰ καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐ- ³⁰
 τοῦ ἑκατὸν χιλιάδες τῶν πεζῶν καὶ εἰκοσι χιλιάδες ἵππων, καὶ ἐλέφαντες
 δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον. ³¹ καὶ ἡλθον διὰ τῆς Ἰδουμαίας καὶ ³¹
 παρενεβάλλοσαν ἐπὶ Βαιθσοῦραν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐποίη-
 σαν μηχανάς, καὶ ἐξῆλθον καὶ ἐνεπύρισαν αὐτάς ἐν πυρὶ καὶ ἐπολέμησαν
 ἀνδρωδῶς. ³² καὶ ἀπῆρεν Ἰούδας ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθ- ³²
 ζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως. ³³ καὶ ὠρῆσεν ὁ βασιλεὺς ³³

10. απο τ. οφθ. μ. ο υπνος 11. om μου prius 12. μνησκομαι ...
 τα αργυρα και τα χρυσα ... του εξαραι 13. om συν ... αλλοτρηια 15. του
 μη βασιλευειν 16. τεσσερακοστού 17. ευπατωρ 18. ζητούντες κακὰ ...
 στηρισμα 20. om και συννησ. usque επ αυτους ... βελοστασιας 24. εξ
 αυτου 22. ειπαν ... ποιησεις 24. οτι ου pro και περικαθ. usque υιοι
 ... χαρ. τουτου ηλλοτριουντο 26. βεθσοουρα οχυρωσαν 27. δυνησει 28.
 τ. φιλ. αυτου αρχοντας δυναμειωσ αυτου ... μηνιων 29. βασιλευσιν 30. χι-
 λιαδες πεζων ... των ιππων 34. επι βεθσοουρα ... επι ημερας ... αυτους
 εν πυρι 32. 33. βεθζαχαρια

τὸ πρῶτὸν καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμηματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Βαιδσαχαρία, καὶ δισκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι. ³⁴ καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς καὶ μόρων τοῦ παραστήσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον. ³⁵ καὶ διεΐλον τὰ θηρία εἰς τὰς φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἑκάστῳ ἐλέφαντι χιλιούς ἄνδρας τεθωρακισμένους ἐν ἄλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαί ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ πεντακόσιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένοι. ³⁶ οὗτοι πρὸ καιροῦ οὐ ἂν ἦν τὸ θηρίον ἦσαν, καὶ οὐ ἂν ἐπορεύετο ἐπορεύοντο ³⁷ ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὄχυροὶ σκεπαζόμενοι ἐφ' ἑκάστου θηρίου ἐξωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ' ἑκάστου ἄνδρες δυνάμειος δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ ³⁸ ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ. ³⁸ καὶ τὴν ἐπίλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἔστησαν ἐπὶ τὰ δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς κατασεύοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν ταῖς φάραξι. ³⁹ ὥς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσὰς καὶ χαλκὰς ἀσπίδας, ⁴⁰ ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν καὶ κατηύγαγεν ὥς λαμπάδες πυρός. ⁴⁰ καὶ ἐξετάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ τινες ⁴¹ ἐπὶ ταπεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως. ⁴¹ καὶ ἐσαλεύοντο πάντες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν καὶ ὁδοιπορίας τοῦ πλήθους καὶ συγκρουσμοῦ τῶν ὅπλων· ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά. ⁴² καὶ ἤγγισεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπessον ⁴³ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες. ⁴³ καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ ὁ Σαυαράν ἐν τῶν θηρίων τεθωρακισμένον θώρακι βασιλικῷ, καὶ ἦν ὑπεράγον πάντα τὰ θηρία, καὶ ὥφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἐστὶν ὁ βασιλεὺς. ⁴⁴ καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ περιποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰῶνιον. ⁴⁵ καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος, καὶ ἐσανάτου ⁴⁶ δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ζῆα καὶ ἔνθα. ⁴⁶ καὶ εἰσέδυ ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα καὶ ὑπέστηκεν αὐτῷ καὶ ἀνείλεν αὐτόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ ⁴⁷ τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. ⁴⁷ καὶ ἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασιλείας καὶ τὸ ὄρημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁸ οἱ δὲ ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών, ⁴⁹ καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ Βαιδσοῦρων· καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφή τοῦ συγκεκληῖσθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάββατον ἦν τῇ γῇ. ⁵⁰ καὶ κατελάβετο βασιλεὺς τὴν Βαιδσοῦραν, καὶ ἀπέταξεν ⁵¹ ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν. ⁵¹ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἅγιασμα ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βλοσυροὺς καὶ μηχανὰς καὶ πυρόβολα καὶ λιθόβολα ⁵² καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη καὶ σφενδόνας. ⁵² καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς. ⁵³ βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν τοῖς ἀγγείοις διὰ τὸ ἑβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ ἀνασωζόμενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα ⁵⁴ τῆς παραΐσεως. ⁵⁴ καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κατεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

34. ελεφανσιν 35. φαλαγγας ... εφ εκαστω ... τεθωρακισμενοις ... πεντακοσια ιππος διατεταγμενη ... εκλελεγμενη 36. ου αν η το ... και ου αν ... επ αυτου 37. επ αυτους pro επ αυτου ... om δυναμεις ... πολ. em. επ αυτους 38. εστησεν ... φαλαγγειν 39. om και χαλκας 40. επι τα ταπεινα (corrigge πετεινα) 41. συνκρουσμους 42. επεσαν 43. θωραξιν βασιλικοις 44. περιποιησαι αυτω 45. φαλαγγος 47. ειδον ... τα ορηματα 48. και pro οι δε ... ανεβεννον 49. om ειρηνην ... βεδσοιρων ... εξηλθεν 50. ο βασιλευς ... βεδσοιραν ... επαταξεν 53. εν τοις αγιοις (... αναγωζομενοι) ... υπολειμμα

⁵⁵ καὶ ἤκουσε Λυσίας ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι ⁵⁶ ζῶν ἐκτρέφει Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν, ⁵⁷ ἀπέστρεψε ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ πράγματα. ⁵⁸ καὶ κατέσπευσε τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας Ἐκλείπομεν καὶ ἡμέραν, καὶ ἡ τροφή ἡμῖν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος οὗ παρεμβάλλομεν ἐστὶν ὀχυρὸς, καὶ ἐπίκειται ἡμῖν τὰ τῆς βασιλείας. ⁵⁹ νῦν οὖν δώμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις καὶ ποιήσωμεν μετ' αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν, ⁶⁰ καὶ στήσωμεν αὐτοῖς τοῦ πορευέσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον· χάριν γὰρ τῶν νομίμων αὐτῶν ὧν διεσκεδάσαμεν ὠργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα. ⁶¹ καὶ ἤρесе ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεύσαι, καὶ ἐπεδέξαντο. ⁶² καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ὀχυρώματος. ⁶³ καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών καὶ εἶδε τὸ ὀχύρωμα τοῦ τόπου, καὶ ἠθέτησε τὸν ὀρκοκλήτον ὃν ὤμοσε, καὶ ἐνετείλατο καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν. ⁶⁴ καὶ ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν καὶ ἀπέστρεψε εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὗρε Φίλιππον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτόν καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν βίαν.

VII.

Ἔτους ἑνὸς καὶ πεντηκοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραβαλασίαν καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. ² καὶ ἐγένετο ὡς εἰσπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας πατέρων αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἄγειν αὐτοὺς αὐτῶ. ³ καὶ ἐγνώσθη αὐτῶ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπε Μὴ μοι δεῖξετε τὰ πρόσωπα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκώλυσε Δημήτριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ Ἀλκιμος ἡγεῖτο αὐτῶν, βουλόμενος ἱερατεῦειν. ⁶ καὶ κατηγόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες Ἀπώλεσεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκόρπισαν ἀπὸ τῆς γῆς ἡμῶν. ⁷ νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ᾧ πιστεύεις, καὶ πορευθεῖς ἰδέτω τὴν ἐξολοθρεῦσιν πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβουλοῦντας αὐτοῖς. ⁸ καὶ ἐπέλεξε ὁ βασιλεὺς τὸν Βακχιδὴν τῶν φίλων τοῦ βασιλέως κυριεύοντα ἐν τῇ πέτρᾳ τοῦ ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ Ἀλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτῶ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνετείλατο αὐτῶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁰ καὶ ἀπῆραν καὶ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ λόγους εἰρηνικοὺς μετὰ δόλου. ¹¹ καὶ οὐ προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· ἔδον γὰρ ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς. ¹² καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἀλκιμον καὶ Βακχιδὴν συναγωγῇ γραμματέων ἐκζητῆσαι δίκαια. ¹³ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέξηλθον παρὰ αὐτῶν εἰρήνην. ¹⁴ εἶπαν γάρ Ἀνὴρ ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος

55. ἐτι ζωντος αὐτοῦ 56. μηδίας ... τα τῶν πραγμάτων 57. καὶ κατέσπευδον καὶ ἐπενοῦσαν τοῦ ... εἶπεν 60. ἐπεδέξαντο 64. ἐξῆλθεν 62. ἰδεν ... ἐνετ. καὶ κατέλειεν 63. ἀπῆραν ... ἀντιόχειαν VII. 1. οἱ καὶ ἐκατοστοῦ 2. ἀγαγεῖν 5. ἀλκιμος ἡγείται 6. πάντας τοὺς φίλους σου ... ἐσκόρπισεν 7. εἰδὼ τ. ἐξολοθρεῦσιν ἀπασαν ... καὶ ἐκώλυσε 8. βακχιδὴν (... φυλῶν) 9. ἀλκιμον ... ἐστήσαν 10. καὶ ἀπῆλθεν (προ ἀπῆραν) καὶ ἦλθεν μετὰ ... καὶ πρὸς τοὺς 11. προσεῖχον 12. ἀλκίον ... κακχιδὴν 13. καὶ πρῶτοι οἱ ἀσιδαῖοι ... παρ αὐτῶν

15 Ἀραὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδίκησεν ἡμᾶς. ¹⁵ καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν λόγους εἰρηνικούς, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς λέγων Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν
 16 κακὸν καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν. ¹⁶ καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν ἐξήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ τὸν λό-
 17 γον ὃν ἔγραψε ¹⁷ Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἵματα αὐτῶν ἐξέεαν κύκλῳ Ἱε-
 18 ρουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θάπτων. ¹⁸ καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαόν, ὅτι εἶπαν Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια
 19 καὶ κρίσις· παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὄρκον ὃν ὤμοσαν. ¹⁹ καὶ ἀπῆρε Βακχίδης ἀπὸ Ἱερουσαλήμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζέζ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολησάντων ἀνδρῶν καὶ τι-
 20 νας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔβυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα. ²⁰ καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ.
 21 καὶ ἀπῆλθε Βακχίδης πρὸς τὸν βασιλέα. ²¹ καὶ ἠγωνίσαστο Ἀλκιμος περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης. ²² καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν αὐτῶν καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν
 23 Ἰσραήλ. ²³ καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν Ἀλκιμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη. ²⁴ καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς αὐτομολήσασιν, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ πορευέσθαι εἰς τὴν χώραν. ²⁵ ὥς δὲ εἶδεν Ἀλκιμος ὅτι ἐνίσχυεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ δύναται ὑποστῆναι αὐτούς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρη-
 26 σεν αὐτῶν πονηρά. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνωρα ἓνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων καὶ μισούντων καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξᾶραι τὸν λαόν. ²⁷ καὶ ἦλθε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλήμ δυ-
 28 νάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μετὰ δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων ²⁸ Μὴ ἔστω μάχη ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν· ἦξε ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις ἵνα ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης. ²⁹ καὶ ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολέμιοι ἦσαν
 30 ἑτοιμοὶ ἐξαρπάσαι τὸν Ἰούδαν. ³⁰ καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπτοήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ³¹ καὶ ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαφαρσαλαμά. ³² καὶ ἔπεσον τῶν παρὰ Νικάνωρος ὡς πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ. ³³ καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος Σιών· καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐκ τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὀλοκαύτω-
 34 σιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. ³⁴ καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτούς, καὶ κατεγέλασεν αὐτῶν καὶ ἐμίανεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερφηάνως. ³⁵ καὶ ὤμοσε μετὰ θυμοῦ λέγων Ἐὰν μὴ παραδοῇ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ ἐμπυριῶ
 36 τὸν οἶκον τοῦτον. καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ μεγάλου. ³⁶ καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔκλαυσαν
 37 καὶ εἶπον ³⁷ Σὺ κύριε ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ, εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου. ³⁸ ποιήσον ἐκ-
 38 δίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ πεσέτωσαν

15. εἰρηνικούς λογους 16. κατὰ τοὺς λόγους οὗς 18. εἰς πάντα 19. ἀπο τῶν μετ' αὐτοῦ 21. ἀρχιερωσύνης 23. ἰδεν ... ἀλκίμος 24. καὶ κυκλόθεν ... ἀνδράσιν καὶ τοῖς ... τοῦ πορευθῆναι εἰς χώραν 25. ἰδεν ... ὅτι δυναταὶ 26. ἐχθραίνοντα 28. ἰδω ὑμῶν 30. ἐβουλήθη 31. ὅτι ἐν πολέμῳ ... χαφαρσαλαμα 32. ἐπεσαν ... ὡς πεντακισχιλίους ἀνδρες (sic) 33. ἐξῆλθον 35. το νυν εἰς χ. μου ... ὅτι μεγάλου 36. εἶπαν 37. ὅτι κυριε ... ἐπ' αὐτὸν 38. πεσάτωσαν

ἐν ῥομφαίᾳ· μνησθήτη τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῶς αὐτοῖς μονήν.
³⁹ καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαβυλωνίῳ, καὶ ³⁹
 συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας. ⁴⁰ καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασά ἐν ⁴⁰
 τρισχιλοῖς ἀνδράσι· καὶ προσηύξατο Ἰούδας καὶ εἶπεν ⁴¹ Οἱ παρὰ τοῦ βασι- ⁴¹
 λέως Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυσφήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός σου, κύριε, καὶ ἐπάταξεν
 ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ⁴² οὕτως συντρίψον τὴν παρεμ- ⁴²
 βολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι ὅτι κακῶς
 ἐλάλησαν ἐπὶ τὰ ἅγια σου, καὶ κρῖνον αὐτὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ. ⁴³ καὶ ⁴³
 συνήψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ
 συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνωρος, καὶ ἔπεσαν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ.
⁴⁴ ὥς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ, εἰψαντες τὰ ὅπλα αὐ- ⁴⁴
 τῶν ἔφυγον, ⁴⁵ καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μιάς ἀπὸ Ἀδασά ἕως τοῦ ⁴⁵
 ἐλθεῖν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν.
⁴⁶ καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κομῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν καὶ ὑπερεκέρων ⁴⁶
 αὐτούς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τούτους, καὶ ἔπесον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ
 οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς. ⁴⁷ καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομήν, ⁴⁷
 καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνωρος ἀφείλον καὶ τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἣν ἐξέτειναν ὑπερ-
 ηφάνως, καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐξέτειναν παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. ⁴⁸ καὶ εὐφράνθη ⁴⁸
 ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης μεγά-
 λης. ⁴⁹ καὶ ἔστησαν τὸ ἅγιον κατὰ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν τρις- ⁴⁹
 καιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ. ⁵⁰ καὶ ἠσυχάσεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας. ⁵⁰

VIII.

Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ,
 καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς προστεθειμένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἂν προσ-
 ἔλθωσιν αὐτοῖς ἰστώσιν αὐτοῖς φίλαν, ² καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ. καὶ διε- ²
 γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ποιοῦσιν ἐν
 τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον·
³ καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἰσπανίας τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μεταλλῶν τοῦ ³
 ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐκεῖ. ⁴ καὶ κατεκράτησαν τοῦ τόπου παντὸς ⁴
 τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ'
 αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου
 τῆς γῆς ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην,
 καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδῶσιν αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτόν. ⁵ καὶ τὸν Φίλιππον ⁵
 καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα καὶ τοὺς ἐπηρμένους ἐπ' αὐτοὺς συνέτρι-
 ψαν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν. ⁶ καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν ⁶
 βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν
 εἰκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἄρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ
 συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς διδό- ⁷
 ναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτόν φόρον μέγαν, διδόναι ὀμνηρα
 καὶ διαστολὴν ⁸ καὶ χώραν τὴν Ἰνδικὴν καὶ Μήδειαν καὶ Λυδίαν καὶ ἀπὸ ⁸
 τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτάς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν αὐ-
 τὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν ⁹
 καὶ ἐξῆραι αὐτούς, ¹⁰ καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐ- ¹⁰

39. παρενεβαλον εν βεβωρων 41. οπ ασσυριων ... οπ κυριε ... χιλιαδες
 42. ουτως συνετριψεν ... ελαλησεν 44. ιδεν 45. ταῖς σάλπιγγει (sic) 46.
 επεσαν 47. αφιλαν 48. ηυφρανθη ... μεγαλην 49. αγαγειν κατ ενιαυτον
 ... τη τρισκαιδεκατη VIII. 1. εν ισχυι ... προστεθειμενοις ... και οσοι
 εαν προτεωσιν (sic) αυτοις και οσοι εαν προσελθ. αυτοις 2. ανδραγαθειας
 3. σπανιας 4. συνετρ. αυτου (sic) και επαταξεν 5. κιτιαιων ... αυτους
 πολεμω (6. εκαστον pro εκατον) 7. και διδοναι ομνηρα 8. μηδιαν

τοὺς στρατηγὸν ἓνα καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν
 τραυματῖαι πολλοί, καὶ ἥχμαλῶτευσαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
 αὐτῶν, καὶ προενόμεισαν αὐτοὺς καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν καὶ
 11 καθεῖλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, καὶ κατεδουλώσαντο αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέ-
 12 ρας ταύτης. ¹¹ καὶ τὰς ἐπιλοῖτους βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀν-
 αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν φίλων, καὶ κατεκρά-
 13 τησαν τῶν βασιλείων τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μακρὰν, καὶ ὅσοι ἤκουον τὸ ὄνομα
 αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν. ¹³ ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασι-
 14 λεύειν, βασιλεύουσιν· οὓς δ' ἂν βούλωνται μεδιστῶσι, καὶ ὑψώψησαν σφόδρα
 14 ¹⁴ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς οὐκ ἐπέβητο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβά-
 15 λοντο πορφόραν ὥστε ἄδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ. ¹⁵ καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν ἑαυ-
 16 τοῖς, καὶ κατ' ἡμέραν ἐβουλευόντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διὰ
 16 παντὸς περὶ τοῦ πληθους τοῦ εὐκοσμεῖν αὐτοὺς. ¹⁶ καὶ πιστεύουσιν ἐν ἁν-
 θρώπῳ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατ' ἐνιαυτὸν καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν,
 καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἑνός, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος οὐδὲ ζῆλος ἐν αὐτοῖς.
 17 ¹⁷ καὶ ἐπέλεξεν Ἰούδας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ Ἀκκῶς καὶ Ἰάσωνα
 υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην στήσαι αὐτοῖς φίλαν καὶ
 18 συμμαχίαν, ¹⁸ καὶ τοῦ ἄραι τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι ἔδον τὴν βασιλείαν
 19 τῶν Ἑλλήνων καταδουλομένους τὸν Ἰσραὴλ δουλείαν. ¹⁹ καὶ ἐπορεύθησαν
 εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰς ἡλθον εἰς τὸ βουλευτήριον
 20 καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον ²⁰ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
 καὶ τὸ πληθὺς τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς στήσαι μεθ' ὑμῶν
 21 συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φίλους ὑμῶν.
 22 ²¹ καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. ²² καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπι-
 23 στολῆς ἧς ἀντέγραψεν ἐπὶ δέλοισι χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ
 εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. ²³ Καλῶς γένοιτο
 24 Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει Ἰουδαίων ἐν τῇ θάλασσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς
 24 τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομφαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνθεῖ ἀπ' αὐτῶν. ²⁴ ἐὰν δὲ ἐνσθῇ
 πόλεμος ἐν Ῥώμῃ προτέρᾳ ἢ πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρείᾳ
 25 αὐτῶν, ²⁵ συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὥς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ
 26 αὐτοῖς καρδίᾳ πλήρει· ²⁶ καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι
 σίτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥωμαίοις· καὶ φυλάσσονται τὰ φυ-
 27 λάγματα αὐτῶν οὐδὲν λαβόντες. ²⁷ κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἐὰν ἔθνη Ἰουδαίων
 28 συμῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὥς ἂν αὐ-
 28 τοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ· ²⁸ καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σίτος, ὅπλα,
 ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν
 29 καὶ οὐ μετὰ δόλου. ²⁹ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ
 30 τῶν Ἰουδαίων. ³⁰ ἐὰν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλευσῶνται οὗτοι καὶ
 31 οὗτοι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν, καὶ ὁ ἐὰν προσ-
 31 θῶσιν ἢ ἀφέλῳσιν ἔσται κύρια. ³¹ καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Δημή-
 32 τριος συνετέλλεται εἰς αὐτοὺς ἐγράψαμεν αὐτῷ λέγοντες διὰ τί ἐβάρυνες τὸν
 32 ζυγὸν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμάχους Ἰουδαίους; ³² ἐὰν οὖν ἔτι

40. επεσαν ... ηχμαλωτισαν ... επρονομευσαν ... τα οχυρ. αυτ. και
 επρονομευσαν αυτους και κατεδ. 44. ανεστησαν ... εδουλωσαν αυτοις 42.
 συνετ. αυτοις φιλιαν ... ηκουσαν 43. οισ δ αν ... βασιλευσουσιν 44. απα-
 σαν ... επεβητο 45. ευκοσμ. εαυτους 46. *αρχειν pro την αρχην ...
 ουτε ζηλος 47. ακχως 48. om απ ... δουλιαν 49. om και ειπ. 20 ο και
 μακκ. 22. της γραφης ης αντεγραψαν ... δεκτοις ... απεστειλαν 23. των
 ιουδαιων 24. πολεμος ρωμη ... κυρια 26. εδοξεν ρωμη ... οσεν λαβοντες
 28. om πλοια ... τα φυλαγμ. ταυτα και 29. τουτους ουτως

ἐντύχῳσι κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν χρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ τῆς ἡαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

IX.

Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέβητο τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἀλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποστεῖλαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρασ μετ' αὐτῶν. ² καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν 2 τὴν εἰς Γάλαλα, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλῶν τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ προκατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλὰς. ³ καὶ τοῦ μη- 3 νὸς τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ δευτέρου καὶ πεντηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ⁴ καὶ ἀπῆρσαν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἰκοσι ⁴ χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ διςχιλία ἑπῶν. ⁵ καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβεβληκὼς ἐν Ἑλεασά, καὶ τριςχιλιοὶ ἄνδρες ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔδον τὸ πλῆθος ⁵ 6 τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοὶ εἰσι, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξεβόρυσαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, οὐ κατελείψθησαν ἐξ αὐτῶν ἀλλ' ἢ ὀκτακόσιοι ἄνδρες. ⁷ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἀπερβύη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος ⁷ ἔβληθεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς. ⁸ καὶ ἐξελύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν Ἀναστῶμεν καὶ ἀναβῶμεν ⁸ 8 ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἐὰν ἄρα δυνώμεθα πολεμήσαι αὐτούς. ⁹ καὶ ⁹ ἀπέστρεψαν αὐτὸν λέγοντες Οὐ μὴ δυνώμεθα, ἀλλ' ἡ σῶζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτούς, ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι. ¹⁰ καὶ εἶπεν Ἰούδας Μὴ μοι γένοιτο ποιεῖν ¹⁰ 10 σαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν. ¹¹ καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ ¹¹ 11 ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἔππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ τοξόται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί. ¹² Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἤγγι- ¹² 12 σεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι. ¹³ καὶ ἐσάλ- ¹³ 13 πισαν οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν· καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημμένος ἀπὸ πρωτῆς ἐως ἐσπέρας. ¹⁴ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμ- ¹⁴ 14 βολῆς ἐν τοῖς δεξιotoῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὐψυχοὶ τῇ καρδίᾳ. ¹⁵ καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρασ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκον ὅπισθω αὐτῶν ἐως ¹⁵ 15 Ἀζώτου ὁρους. ¹⁶ καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρασ ἔδον ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν ¹⁶ 16 κέρασ, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὀπι- ¹⁷ 17 σθεν. ¹⁷ καὶ ἐβάρυνθη ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσαν τραυματαῖα πολλοὶ ἐκ τούτων ¹⁸ 18 καὶ ἐκ τούτων. ¹⁸ καὶ Ἰούδας ἔπεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. ¹⁹ καὶ ἦσαν Ἰω- ¹⁹ 19 νάθαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔβασαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεῖμ, ²⁰ καὶ ἐκλαυσαν αὐτὸν καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν ²⁰ 20 τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεῖμ, ²¹ καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπον ²¹ 21 πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπον ²² 22 ἔπεσε δυνατὸς σῶζων τὸν Ἰσραὴλ. ²² καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδα καὶ ²² 22 τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγαδιῶν ὧν ἐποίησε καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτῶν

IX. 4. οτι εποιησεν νικανωρ κ. αι δ. α. πολεμον 2. παρενεβαλοσαν επι μεσσαλων ... απωλεσεν 3. ετους δευτερου ... παρενεβαλλον εις ιερ. 4. διςχιλιασιν ιππων 5. εν αλασα 6. εξερυσαν 7. ιδεν 8. υπεναντ. ημιν 9. δυνησωμεθα ... το νυν επιστρεψ. 10. οτι ει ... αποθανωμεν ανδρια ... καταλειπωμεν 13. κ. εσαλπισ. και ... ιουδου ... εοισθη η γη απο των παρ. αυτων ... συνηγμενος 14. ιδεν 15. εδιωκεν 16. και οι εις 17. επεσαν 19. τον αδελφ. αυτου ... εμ μωδειμ. 20. εκλαυσ. αυτ. εκει ... ειπαν 22. περισσεα ... ιουδου ... ανδραγαθειων ... μεγαλωσ. αυτου

23 οὐ κατεγράφη, πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην
 Ἰούδα ἐξεκυσαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέτειλαν πάν-
 24 τες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν. ²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς
 25 μέγας σφόδρα, καὶ ἡτομόλησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξέλεξε Βακχί-
 26 δης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας. ²⁶ καὶ
 ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνων τοὺς φίλους Ἰούδα, καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχί-
 27 δην· καὶ ἐξεδίκηκε ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς. ²⁷ καὶ ἐγένετο ἡλῆψις με-
 γάλῃ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤψθη προφήτης
 28 ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἡρροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι Ἰούδα καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν
 29 ²⁹ Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰούδας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὁμοῖος αὐτῷ οὐκ
 ἔστιν ἐξελεῖν πρὸς τοὺς ἐχθρούς καὶ Βακχίδην καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνουσι τοῦ
 30 ἔθνους ἡμῶν. ³⁰ νῦν οὖν σὲ ἡρετισάμεθα σήμερον τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡμῖν
 31 εἰς ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν. ³¹ καὶ ἐπε-
 δέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγήσιν, καὶ ἀνέστη ἀντ' Ἰούδα
 32 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ³² καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτηε αὐτὸν ἀποκτείνειν.
 33 ³³ καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ Σίμων ὁ ἀδελφός αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐ-
 τοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεωαί, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκ-
 34 κου Ἀσφάρ. ³⁴ καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τὸν σαββάτιον, καὶ ἦλθεν αὐ-
 35 τὸς καὶ πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ³⁵ καὶ ἀπέστειλε
 Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς
 Ναυαταίους φίλους αὐτοῦ παραστήσασθαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν
 36 πολλήν. ³⁶ καὶ ἐξῆλθον υἱοὶ Ἰαμβρὶ ἐκ Μηδαβὰ καὶ συνέλαβον Ἰωάννην καὶ
 37 πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. ³⁷ μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγ-
 γειλαν τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὅτι οἱ υἱοὶ Ἰαμβρὶ ποι-
 οῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδαβὰς θυγατέρα ἑνὸς
 38 τῶν μεγιστάνων μεγάλων τῶν Χαναὰν μετὰ παραπομπῆς μεγάλης. ³⁸ καὶ
 ἐμνήστησαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ
 39 τὴν σκέπην τοῦ ὄρους. ³⁹ καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδον, καὶ
 ἰδοὺ ἄρους καὶ ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ
 40 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν
 40 καὶ ὄπλων πολλῶν. ⁴⁰ καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου οἱ περὶ
 τὸν Ἰωνάθαν καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ καὶ οἱ
 41 ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν. ⁴¹ καὶ
 μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος, καὶ ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς ἄρτηνον.
 42 ⁴² καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 43 εἰς τὸ ἔλος τοῦ Ἰορδάνου. ⁴³ καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 44 σαββάτων ἕως τῶν κρηπιδῶν τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. ⁴⁴ καὶ εἶπεν
 Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ Ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυ-
 45 χῶν ἡμῶν, οὐ γάρ ἐστι σήμερον ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ⁴⁵ ἰδοὺ γὰρ ὁ
 πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπισθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου
 46 ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ἔλος καὶ δρυμός, οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλίνειν. ⁴⁶ νῦν
 47 οὖν κεκράξατε εἰς οὐρανὸν ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. ⁴⁷ καὶ
 συνῆψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν

23. ιουδου 24. μεγαλη ... αυτομολησεν 25. βακχειδης 26. εξηρα-
 νων ... ιουδου ... εξεδικα αυτους ... ενεπεζον 27. προφητης αυτοις 28.
 ιουδου 31. την ητησιν ... ιουδου 32. βακχειδης 33. ασφαλ 34. του
 ιορδανη 35. οτι ιωναν ... ναβατεους 36. οι υιοι ιαμβρειν 37. απηγ-
 γειλαν ιωναθαν ... οτι υιοι ιαμβριν ... των μεγαλ. μεγαستانων χανααν 39.
 ιδαν 40. οτι οι περι τ. ιωναθαν ... επεσαν ... τα σκευη αυτων 41. και
 φωνη 42. εις το ορος 44. ιωναθαν τοις αδελφοις αυτου 45. δρυμος·
 και ουκ

Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. ⁴⁸ καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνά- 48
 θαν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν,
 καὶ οὐ διέβησαν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην. ⁴⁹ καὶ διέπεσον παρὰ Βακχίδου 49
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλοὺς ἄνδρας. ⁵⁰ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 50
 ὠκοδόμησε πόλεις ὄχυράς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὄχυρωμα τὸ ἐν Ἱεριχᾷ καὶ τὴν
 Ἑμμαοῦ καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὴν Βαιθῆλ καὶ τὴν Θαμναδὰ Φαραθωνί
 καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τεύχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς. ⁵¹ καὶ ἔβητο 51
 φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραήλ. ⁵² καὶ ὠχύρωσε τὴν πόλιν 52
 τὴν ἐν Βαιθσοῦρα καὶ τὴν Γάζαρα καὶ τὴν ἄκραν, καὶ ἔβητο ἐν αὐταῖς δυ-
 νάμεις καὶ παραδέσεις βρωμάτων. ⁵³ καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων 53
 τῆς χώρας ὅμηρα, καὶ ἔβητο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλήμ ἐν φυλακῇ.
⁵⁴ καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐπέ- 54
 ταξεν Ἀλκιμος κατὰ τὴν τὸ τεῖχος τῆς αὐτῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ
 κατέβηκε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν καὶ ἐνῆρξάτο τοῦ κατὰ τὴν εἰρεῖν. ⁵⁵ ἐν τῷ καιρῷ 55
 ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἀλκιμος καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ
 στόμα αὐτοῦ καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο εἶπε λαλήσαι λόγον καὶ ἐντεί-
 λασθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ⁵⁶ καὶ ἀπέθανεν Ἀλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 56
 μετὰ βασάνου μεγάλης. ⁵⁷ καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἀλκιμος, καὶ 57
 ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. ⁵⁸ καὶ 58
 ἐβουλεύσαντο πάντες οἱ ἄνομοι λέγοντες· Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ
 ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἄξιον ἐστὶν τὸν Βακχίδην, καὶ συλλή-
 ψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ. ⁵⁹ καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ. 59
⁶⁰ καὶ ἀπῆρε τοῦ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολάς 60
 λάτρεα πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὅπως συλλάβωσι τὸν
 Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐδύναντο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ
 βουλή αὐτῶν. ⁶¹ καὶ συνελάβοντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν 61
 τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς. ⁶² καὶ ἐξεχώρησεν 62
 Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Βαιθβασὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
 ὠκοδόμησε τὰ κατηρημένα αὐτῆς καὶ ἐστερέωσαν αὐτήν. ⁶³ καὶ ἔγνω Βακ- 63
 χίδης, καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρήγ-
 γειλε. ⁶⁴ καὶ ἔλθων παρεβόλεον ἐπὶ Βαιθβασὶ καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν ἡμέρας 64
 πολλὰς καὶ ἐποίησε μηχανάς. ⁶⁵ καὶ ἀπέλιπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελ- 65
 φὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐξῆλθεν ἐν ἀριζμῷ.
⁶⁶ καὶ ἐπάταξεν Ὀδοαβῆν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς Φασι- 66
 ρῶν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐξήρξατο τύπτειν καὶ ἀναβαίνειν ἐν δυνά-
 μεσι. ⁶⁷ καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισαν 67
 τὰς μηχανάς, ⁶⁸ καὶ ἐπολέμησε πρὸς τὸν Βακχίδην· καὶ συνετρίβη ὑπ' αὐ- 68
 τῶν, καὶ ἔβληον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλή αὐτοῦ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτοῦ
 κενή. ⁶⁹ καὶ ὠργίσθη θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβουλευσάσιν 69
 αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλούς, καὶ ἐβου-
 λεύσαντο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἐπέγνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέ- 70
 στείλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοῦ συνδέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην καὶ ἀποδοῦναι
 αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. ⁷¹ καὶ ἀπεδέξατο καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους 71
 αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς

49. διεβησαν παρα βακχιδα 50. απεστρεψαν ... ωκοδομησαν ... βε-
 θωρων ... βεθηλ ... φαραθων 51. εβητο 52. ωχυρωσαν τ. πολ. και
 βεθσουραν και γαζαραν ... εβητο 53. ελαβον ... εβητο 54. ενατω τω
 προ εκατοστω ... επαταξεν αλκιμος 55. ηδυνато 57. ιδεν 58. οι ανομοι
 παντες ... συλλημψεται 60. και τους συν αυτω ... ουκ ηδυνато 61. συνε-
 λαβον ... απεκτειναν 62. εις βεθβασι ... εστερεωσεν 64. βεθβασι 65.
 απελειπεν ... και ηλθεν αριζμω 66. οδομηρα ... αναβειν εν ταις δυν.
 68. επολεμησαν 69. ωργισθησαν

72 ζωῆς αὐτοῦ. 72 καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἡχμαλώτευσεν τὸ πρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ 73 οὐ προσέβητο ἔτι ἐλθεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. 73 καὶ κατέπαυσεν ῥομφαία ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ὥκησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμάς· καὶ ἤρατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαόν, καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ.

X.

Καὶ ἐν ἔτει ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανῆς καὶ κατελάβετο Πτολεμαῖδα, καὶ ἐπεδέξαντο αὐτόν, καὶ ἐβασί- 2 λευσεν ἐκεῖ. 2 καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις 3 πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. 3 καὶ ἀπέ- 4 στείλει Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς λόγοις εἰρηνικοῖς ὥστε μεγαλῦναι 4 αὐτόν· 4 εἶπε γάρ Προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ' αὐτοῦ πρὶν ἢ θεί- 5 ναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου κατ' ἡμῶν. 5 μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν 6 κακῶν ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτόν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ εἰς 6 τὸ ἔθνος αὐτοῦ. 6 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις καὶ κατα- 7 σκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ 7 ἄκρᾳ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ. 7 καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ 8 ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὧτα παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄκρας. 8 καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς 9 ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. 9 καὶ παρέδωκεν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν 10 τὰ ὅμηρα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν. 10 καὶ ὥκησεν Ἰωνά- 11 θαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤρατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν. 11 καὶ 12 εἶπε πρὸς τοὺς ποιούντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τεῖχη καὶ τὸ ὅρος Σιών 12 κυκλόσεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ἐχύρωσιν· καὶ ἐποίησαν οὕτως. 12 καὶ 13 ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν οἷς ὠκοδόμησε Βακχιίδης. 13 καὶ κατέλειπεν ἕκαστος τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. 14 14 πλὴν ἐν Βαιθσοῦρᾳ ὑπελείφθησαν τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ 15 τὰ προστάγματα, ἣν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον. 15 καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος 16 ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγελίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν, καὶ διη- 17 γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας αἷς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ 18 οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς ἔσχον, 16 καὶ εἶπε Μὴ εὕρησομεν 18 ἄνδρα τοιοῦτον ἔνα; καὶ νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν. 17 17 καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους 18 λέγων· 18 Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν χαίρειν. 19 ἀκηκόαμεν 19 περὶ σοῦ ὅτι ἄνθρωπος δυνατὸς ἰσχυρὸς καὶ ἐπιτηδεῖος εἶ τοῦ εἶναι ἡμῖν φίλος. 20 20 καὶ νῦν καθεστάρκαμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου καὶ φίλον βα- 21 σιλέως καλεῖσθαι, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν, καὶ 22 φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς. 21 καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν 23 τὴν ἁγίαν στολὴν τῇ ἐβδόμῃ μηνὶ ἔτους ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ 22 σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλὰ. 22 καὶ 23 ἤκουσε Δημήτριος τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη καὶ εἶπε 23 Τί τοῦτο 24 ποιεῖσάμεν ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φιλῶν καταβῆσθαι τοῖς 24 Ἰουδαίοις εἰς στήριγμα; 24 γράψω αὐτοῖς καὶ γὰρ λόγους παρακλήσεως καὶ 25 ὕψους καὶ δομάτων, ὅπως ὥσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. 25 καὶ ἀπέστειλεν

X. 1. πτολεμαῖδαν ... επεδεξατο 3. προς ιων. επιστ. δημητρ. 4. μετ αυτων 7. εν ιερουσαλημ 8. εδωκεν αυτοις 9. απεδωκαν 10. ηκουσεν ιων. 12. ο βακχιδης 13. κατελειπεν 14. εν βεθσοουροις ... καταλειποντων 15. ο βασιλ. αλεξανδρος ... ανδραγαθειας ... εσχosan 16. ποιησωμεν 19. αγαθος ισχυι ... ημων φιλος 20. απεστειλαν 21. σκηνοπηγιας 23. του φιλ. καταλαβessai 24. καγω αυτοις

αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους τούτους Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔδναι τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ²⁶ ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμί-
 νατε τῇ φιλίᾳ ἡμῶν καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν
 καὶ ἐχάρημεν. ²⁷ καὶ νῦν ἐμμεύνατε ἔτι τοῦ συνετηρήσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν,
 καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ ἂν δ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν, ²⁸ καὶ ἀφήσο-
 μεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα. ²⁹ καὶ νῦν ἀπολύω
 ὑμᾶς, καὶ ἀφήμι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς
 τοῦ ἁλὸς καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων, ³⁰ καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς
 καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσους τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λα-
 βεῖν, ἀφήμι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα
 καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαριτιδος
 καὶ Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.
³¹ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦτω ἁγία καὶ ἀφειμένη καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται
 καὶ τὰ τέλη. ³² ἀφήμι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
 δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ ὅπως ἂν καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξηται
 αὐτὸς τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. ³³ καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτι-
 σθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφήμι ἐλευθέραν δω-
 ρεᾶν· καὶ πάντες ἀφίετσαν τοὺς φόρους καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. ³⁴ καὶ
 πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νομηνίαι καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέ-
 ναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἑορτῆς, ἔστωσαν
 πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν
 τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁵ καὶ οὐχ ἔξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν
 τινὰ αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. ³⁶ καὶ προγραφῆτσαν τῶν Ἰουδαίων
 εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ δοθῇ-
 σαι αὐτοῖς ξένια ὡς κατῴκει πάσαις ταῖς δυνάμεσι τοῦ βασιλέως. ³⁷ καὶ
 κατασταθῇσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλοις,
 καὶ ἐκ τούτων κατασταθῇσεται ἐπὶ χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν οὓσων εἰς
 πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν καὶ πορευέ-
 σθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, κατὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα.
³⁸ καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς χώρας
 Σαμαρείας, προστεθῆτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὑφ'
 ἑνᾶ, τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἄλλ' ἢ τοῦ ἀρχιερέως. ³⁹ Ἱπτολεμαῖδα
 καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ
 εἰς τὴν προσήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις. ⁴⁰ καὶ γὰρ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δε-
 καπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν
 τόπων τῶν ἀνηρόντων. ⁴¹ καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον ὃ οὐκ ἀπεδίδοντο οἱ ἀπὸ
 τῶν χρειῶν ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσουσιν εἰς τὰ ἔργα
 τοῦ οἴκου. ⁴² καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχιλίους σίκλους ἀργυρίου οὓς ἐλάμβανον
 ἀπὸ τῶν χρειῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίε-
 ται διὰ τὸ ἀνῆκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι. ⁴³ καὶ ὅσοι ἐὰν φύ-
 γωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ ὀφεί-
 λοντες βασιλικά καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν
 αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ⁴⁴ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινισθῆναι
 τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθῇσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως.
⁴⁵ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὀχυρῶσαι κυκλόθεν, καὶ
 ἡ δαπάνη δοθῇσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ

30. * τους καρπούς ... σαμαριτιδος κ. γαλιλαίας· απο ... εις τον απαντα
 χρονον 31. αφιεμενη 32. καταστη 33. και κτηνων 34. εν παση τη βα-
 σιλ. μου 35. ουκ εξει 37. εξ αυτων εστωσαν 38. σαμαριας 39. εις την
 προκαζηκουσαν 44. απεδιδουσαν απο χριων ... δωσωσιν 42. χριων ως
 εν τοις πρωτοις ετεσιν του αγιου 43. οφιλων 45. οικοδομησαι τα τειχη
 εν τη ιερ.

46 τείχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. ⁴⁶ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους
 47 τούτους, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κα-
 47 κίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἔβλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. ⁴⁷ καὶ
 εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνι-
 48 κῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁴⁸ καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος
 49 ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου. ⁴⁹ καὶ
 συνήψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου· καὶ
 50 ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἔσχυσεν ἐπ' αὐτούς. ⁵⁰ καὶ ἐστερέωσε τὸν
 πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδου ὁ ἥλιος, καὶ ἔπесεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 51 ἐκείνῃ. ⁵¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Ἱπτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου
 52 πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους λέγων ⁵² Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασι-
 53 λείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνου πατέρων μου καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς,
 53 καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν, ⁵³ καὶ συνήψα
 πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ' ἡμῶν,
 54 καὶ ἐκαθίσταμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. ⁵⁴ καὶ νῦν στήσωμεν πρὸς ἐαν-
 54 τοὺς φίλων, καὶ νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα καὶ ἐπιγαμ-
 55 βρεύσω σοι, καὶ δώσω σοὶ δόματα καὶ αὐτῇ ἄξιά σου. ⁵⁵ καὶ ἀπεκρίθη
 Ἱπτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς λέγων Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν ἣ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέ-
 56 ρων σου καὶ ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν. ⁵⁶ καὶ νῦν ποιήσω σοι
 ὡς ἔγραψας, ἀλλ' ἀπάντησον εἰς Ἱπτολεμαῖδα ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ
 57 ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἴρηκας. ⁵⁷ καὶ ἐξῆλθε Ἱπτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου,
 αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς Ἱπτολεμαῖδα ἔτους
 58 δευτέρου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ⁵⁸ καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος
 ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε
 59 τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Ἱπτολεμαίδι καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁵⁹ καὶ
 ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
 60 ⁶⁰ καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Ἱπτολεμαῖδα, καὶ ἀπήντησε τοῖς δυοῖ βασι-
 λεύσιν· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ
 61 δόματα πολλὰ, καὶ εὖρε χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ⁶¹ καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς
 αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ
 62 οὐ προσέσχεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς. ⁶² καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδυσαν
 Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὐ-
 63 τως. ⁶³ καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσιν
 αὐτοῦ Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μη-
 64 δένα ἐντυγχάνειν κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ
 64 παρενοχλεῖτω περὶ πάντων λόγων. ⁶⁴ καὶ ἐγένετο ὥς ἴδον οἱ ἐντυγχάνοντες
 τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς ἐκήρυξαν καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ
 65 ἔφυγον πάντες. ⁶⁵ καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν
 66 πρώτων φίλων, καὶ ἔβητο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην. ⁶⁶ καὶ ἐπέστρε-
 67 ψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης. ⁶⁷ καὶ ἐν ἔτει
 πέμπτῳ καὶ ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἤλθε Δημήτριος υἱὸς Δημητρίου ἐκ
 68 Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ. ⁶⁸ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βα-
 69 σιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ⁶⁹ καὶ κατέ-
 στησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ Κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγε
 δύναμιν μεγάλην καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνείᾳ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν

46. επιστευσεν 47. ευδακησαμεν αλεξανδρου 49. η παρεμβ. αλεξαν-
 δρου· κ. ε. αυτ. ο δημητριος 50. om τον 52. εις την βασιλειαν μου
 54. και συνστησωμεν προς αυτον 56. αλλα απαντησον 57. και ηλθεν εις
 58. εξεδετο 59. ο βασιλ. αλεξανδρος ιωναθη 60. δυνατα προ δοματα
 61. συνηχθησαν επ αυτον 62. προσεταξεν αυτοις ... εξεδυσεν 63. εξελ-
 ζατε ... κατα του σου ... ενοχλιτω 64. ειδον ... εκηρυξεν ... περιβ. αυτ.
 σινδονα 67. ο υιος ... αντιοχεια

τὸν ἀρχιερέα λέγων ⁷⁰ Σὺ μονώτατος ἐπαίρη ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην 70
εἰς καταγέλωτα καὶ εἰς ὀνειδισμόν διὰ σέ· καὶ διὰ τί σὺ ἐξουσιάζῃς ἐφ'
ἡμᾶς ἐν τοῖς ὅρεσι; ⁷¹ νῦν οὖν εἰ πέποιδας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατά- 71
βηθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδῖον καὶ συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ
ἐστὶ δύναμις τῶν πόλεων. ⁷² ἑρώτησον καὶ μάθῃς τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ 72
βοηθῶντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ὑμῖν στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον
ἡμῶν, ὅτι δις ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ⁷³ καὶ νῦν οὐ 73
δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ
ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος τοῦ φυγεῖν. ⁷⁴ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν 74
τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀν-
δρῶν καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ. ⁷⁵ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόπτην, καὶ ἀπέκλεισαν 75
αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόπτῃ, καὶ ἐπολέμησαν
αὐτήν. ⁷⁶ καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν 76
Ἰόπτης. ⁷⁷ καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τρισχίλιαν ἵππον καὶ 77
δύναμιν πολλήν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἀζωτον ὡς διοδεύων καὶ ἅμα προῆγεν
εἰς τὸ πεδῖον, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποιθέναι ἐπ' αὐτῇ.
⁷⁸ καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὅπισω αὐτοῦ εἰς Ἀζωτον, καὶ συνήψαν αἱ παρεμ- 78
βολαὶ εἰς πόλεμον. ⁷⁹ καὶ ἀπέλειπεν Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον ἐν κρυπτῷ κα- 79
τόπισθεν αὐτῶν. ⁸⁰ καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἐνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ 80
καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξέτιναξαν τὰς σκίζας εἰς τὸν
λαὸν ἐκ πρωΐας ἕως ἑσπέρας. ⁸¹ ὁ δὲ λαὸς εἰστήκει καθὼς ἐπέταξεν Ἰω- 81
νάθαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. ⁸² καὶ εἴλκυσε Σίμων τὴν δύναμιν 82
αὐτοῦ καὶ συνήψε πρὸς τὴν φάραγγα, ἣ γὰρ ἵππος ἐξελύθη, καὶ συνετρίβη-
σαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἔφυγον. ⁸³ καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ 83
ἔφυγον εἰς Ἀζωτον καὶ εἰσῆλθον εἰς Βηθδαγὼν τὸ ἰδωλεῖον αὐτῶν τοῦ σω-
τῆσαι. ⁸⁴ καὶ ἐνεπύρσεν Ἰωνάθαν τὴν Ἀζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ 84
αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγῶν καὶ τοὺς συμφυγόν-
τας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρσεν πυρὶ. ⁸⁵ καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν 85
τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. ⁸⁶ καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν 86
καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντη-
σιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁸⁷ καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ σὺν 87
τοῖς παρ' αὐτοῦ ἔχοντες σκύλα πολλὰ. ⁸⁸ καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξαν- 88
δρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ προσέθετο δοξάζειν τὸν Ἰωνάθαν.
⁸⁹ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρπην χρυσήν, ὡς ἔθος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς συγγενέσι 89
τῶν βασιλέων, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρῶν καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῆς
εἰς κληροδοσίαν.

XI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις πολλὰς ὡς τὴν ἄμμοον τὴν περὶ
τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ πλοῖα πολλὰ, καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βα-
σιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ καὶ προσθεῖναι αὐτῇ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ² καὶ ἐξῆλ- 2
θεν εἰς Συρίαν λόγους εἰρηνικοῖς, καὶ ἤνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων καὶ
συνήντων αὐτῷ, ὅτι ἐντολή ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾶν αὐτῷ διὰ
τὸ πενδερὸν αὐτοῦ εἶναι. ³ ὡς δὲ εἰςεπορεύετο εἰς τὰς πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, 3

70. καὶ ονιδισμόν ... om sy 72. ἐστὶν ἡμῖν 73. τοπὸς ποῦ φυγεῖν
75. αὐτοὺς οἱ ἐκ 77. προσῆγεν ... καὶ διὰ το ... ἐπ αὐτῇ 78. om ἰωνα-
θαν ... ante εἰς πόλεμον repetit οπισθ αὐτοῦ 79. ἀπελειπεν ... ἵππον
κρυπτός 80. ἐκ πρ. εὐς διλήθης 81. ἵστηκει 82. φαλαγγα ... ἀπ αὐτοῦ
κ. ἐφυγαν 83. ἰδωλὸν 84. τὸ ἱερ. δαγῶν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐνεπύρσεν
ἐν πυρὶ 86. παρενεβ. εἰσκαλῶνα (sic) 87. om εἰς ἱερουσαλὴμ 89. συγγε-
νευσιν XI. 4. ὡς ἡ ἀμμος ἡ παρα το 3. πόλεις πτολεμαΐδος

4 ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἐκάστη πόλει. ⁴ὥς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτου, ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Ἀγῶν ἐμπετυρισμένον καὶ Ἀζωτον καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καθηρημένα καὶ τὰ σώματα ἐρριμμένα καὶ τοὺς ἐμπετυρισμένους οὓς ἐνεπύρσειεν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐποίησαν γὰρ Σημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.
 5 ⁵καὶ διηγῆσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ἰωνάθαν εἰς τὸ φογεῖν αὐτόν.
 6 καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεὺς. ⁶καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην
 7 μετὰ δόξης, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ. ⁷καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευσέρου,
 8 καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. ⁸ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσεν τῶν πόλεων τῆς παραλίας ἕως Σελευκίας τῆς παραθαλασσίας, καὶ διελογίζετο
 9 περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηροῦς. ⁹καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα λέγων Δεῦρο συνδῶμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκη, καὶ δώσω σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας
 10 τοῦ πατρός σου. ¹⁰μεταμεμνημὴν γὰρ δούς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐξή-
 11 τησε γὰρ ἀποκτεῖναι με. ¹¹καὶ ἐφόγησεν αὐτὸν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐ-
 12 τὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ¹²καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἡλλιοῶντο τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐφάνη ἡ ἐχθρὰ
 13 αὐτῶν. ¹³καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν καὶ περιέβητο δύο διαδή-
 14 ματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου. ¹⁴Ἀλέξανδρος
 15 δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτουν
 16 οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. ¹⁵καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐ-
 17 τὸν πολέμῳ· καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος τὴν δύναμιν καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν
 18 χειρὶ Ἰοχυρῶ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν. ¹⁶καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀρα-
 19 βίαν τοῦ σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη. ¹⁷καὶ
 20 ἀφείλε Ζαβδιήλ ὁ Ἄραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτο-
 21 λεμαίῳ. ¹⁸καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ
 22 οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασι ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι. ¹⁹καὶ
 23 ἐβάσταλυσεν Δημήτριος ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ²⁰ἐν
 24 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας τοὺς ἐκπο-
 25 λεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς
 26 πολλὰς. ²¹καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνο-
 27 μοι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπηγγείλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικαθίσταται τὴν
 28 ἄκραν. ²²καὶ ἀκούσας ὠργίσθη ὥς δὲ ἤκουσεν, εὐθέως ἀναξέυξας ἦλθεν εἰς
 29 Πτολεμαῖδα καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῦ μὴ περικαθίσταται τῇ ἄκρᾳ καὶ τοῦ
 30 ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαῖδα τὴν ταχίστην. ²³ὥς δὲ
 31 ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθίσταται, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων
 32 Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ κινδύνῳ. ²⁴καὶ λαβὼν ἀρ-
 33 γύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα ξένια πλείονα, ἐπορεύθη πρὸς
 34 τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαῖδα καὶ εὔρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁵καὶ ἐνετύγ-
 35 χανον κατ' αὐτοῦ τινὲς ἄνομοι τῆς ἐκ τοῦ ἔθνους. ²⁶καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ
 36 βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον
 37 πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ. ²⁷καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ ὅσα
 38 ἄλλα εἶχε τίμια τὸ πρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖ-

4. ενεπυρισμενον ... περιπολεια ... Σημωνίας 5. φογεσαι 8. πτολε-
 μεος (ita plerumque) ... σελευκίας 9. δημητριον βασιλεα 11. εφογεισεν
 12. ηλλ. το προσωπον αλεξανδρου ... εφανη εκχθρα 13. πτολεμος (sic
 plerumque) ... αντιοχίαν ... περιεβητο το διαδημα της ασίας· και περιε-
 βητο δυο διαδ. 14. ην εις κίλικίαν 15. εν πολεμω ... οπ την δυναμιν
 18. οχυρωμ. αυτου απωλ. 20. εποιησαν 22. οπ τη ακρα 23. εδωκεν
 αυτον 24. και εταραξεν τα πλιονα προ και ετερα ξεν. πλειονα ... και επο-
 ρευθη ... εναντιον αυτου 25. των εκ του 27. αρχιερωσυνην

σθαι. ²⁸ καὶ ἤξιωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολό- 28
 γητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας καὶ τὴν Σαμαρείτιν, καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ
 τάλαντα τριακόσια. ²⁹ καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν 29
 ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τοῦτον. ³⁰ Βασιλεὺς Δη- 30
 μήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν καὶ ἔσται Ἰουδαίων. ³¹ τὸ ἀντίγραφον 31
 τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἔγραψαμεν Λασσένει τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γε-
 γράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς ὅπως εἰδῆτε. ³² Βασιλεὺς Δημήτριος Λασσένει τῷ 32
 πατρὶ χαίρειν. ³³ τῷ ἔσται τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσι τὰ 33
 πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς
 ἡμᾶς. ³⁴ ἐστάκαμεν οὖν αὐτοῖς τὰ τε ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς νο- 34
 μούς Ἀφαίρεμα καὶ Λύδδαν καὶ Ῥαμαθὲμ, αἵτινες προσετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ
 ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιάζου-
 σιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν ὧν ἐλάβανεν ὁ βασιλεὺς παρ'
 αὐτῶν τὸ πρότερον κατ' ἐναυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀκροδρυῶν. ³⁵ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκα- 35
 τῶν καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ τὰς τοῦ ἄλλος λίμνας, καὶ τοὺς
 ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους, πάντα ἐπαρκῶς παρέμεν αὐτοῖς. ³⁶ καὶ οὐκ ἔσ- 36
 τηθήσεται οὐδὲ ἐν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. ³⁷ νῦν 37
 οὖν ἐπιμέλεσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον, καὶ δοῦναι τῷ Ἰωνάθαν, καὶ
 τεθῆτω ἐν τῷ ὅρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπισήμῳ. ³⁸ καὶ εἶδε Δημήτριος ὁ βα- 38
 σιλεὺς ὅτι ἠσυχάσεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνῆστῆκει, καὶ
 ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν
 ξένων δυνάμεων ὧν ἐξεκολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐνῶν. καὶ ἤχθραναν 39
 αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν πατέρων αὐτοῦ. ³⁹ Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ 39
 Ἀλεξάνδρου τὸ πρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι
 τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Εἰμαλκοναὶ τὸν Ἀραβα, ὃς ἔκρεφε τὸν
 Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. ⁴⁰ καὶ προσήδρευεν αὐτῷ ὅπως 40
 παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἀπήγγει-
 λεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος καὶ τὴν ἔχθραν ἣν ἐχθραίνουσιν αὐτῷ
 αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς. ⁴¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰω- 41
 νάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ἱε-
 ρουσαλήμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν· ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ἰσραήλ.
⁴² καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν λέγων Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω 42
 σοὶ καὶ τῷ ἔσται σου, ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σέ καὶ τὸ ἔσται σου, ἐάν εὐκαι-
 ρίας τύχῃ. ⁴³ νῦν οὖν ὁρῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας οἱ συμμαχή- 43
 σουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. ⁴⁴ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν 44
 ἄνδρας τρισχίλους δυνατοὺς ἰσχυροὶ αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἤλθον πρὸς
 τὸν βασιλέα, καὶ εὐφράνθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. ⁴⁵ καὶ ἐπι- 45
 συνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα
 μυριάδας ἀνδρῶν, καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα. ⁴⁶ καὶ ἔφυγεν ὁ βα- 46
 σιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς
 πόλεως καὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. ⁴⁷ καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους 47

28. σαμαριτιν ... ἐπηγγείλαντο 31. ὅπως ἰδῆται 33. τῆς ἐαυτῶν εὐ-
 νοίας 34. τὰ ὅρια ... ἀφερέμα κ. λυδδα κ. ραμαθμεν προσετέθησαν ...
 σαμαριτιδος ... γεννημάτων ... καὶ τῶν ἀκροδρυῶν (sic) 35. πάντα ἐπαρ-
 κεσόμεν αὐτοῖς 36. ἀβετηρεται οὐδεν ... νυν ἐπὶ τον 37. ἐπιμελεισθαι
 ... ἐν ὀρει ... τοπ. ἐπιτηδεῖω ἐπισήμῳ 38. ἰδεν ... οὐδεν κ. ἀνῆστῆκει
 ... ἐκαστον ἰδιον τοπον ... ἠχθρανσαν αὐτῶν πᾶσαι αἱ δυν. αἱ ἀπο τῶν
 39. ἰδεν ... καταγογγ. κατὰ του ... πρὸς σινμαλκονη 40. ἀπηγγείλαν
 42. ἀλλ ἡ δοξῇ 43. ἀποστείλας ἡμῖν ἀνδρ. οἱ συμμ. μοι 44. ἰσχ. αὐτῶν
 εἰς ἀντιοχίαν ... ἠυφρανθη 45. πολ. ἀνδρας δωδεκα μυριάδας· καὶ ἠβούλ.
 46. ἠρξ. ἐκπολεμῖν

ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα, καὶ διεσπάρησαν ἐν τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 48 εἰς μυριάδας δέκα, ⁴⁸ καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβουσιν σκύλα πολλὰ 49 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα. ⁴⁹ καὶ ἶδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως ὡς ἠβούλοντο, καὶ ἡστένησαν ταῖς διανοαῖς αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως 50 λέγοντες ⁵⁰ Δὸς ἡμῖν δεξιὰς, καὶ παυσάσῃωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς 51 καὶ τὴν πόλιν. ⁵¹ καὶ ἔρριψαν τὰ ὄπλα καὶ ἐποίησαν εἰρήνην, καὶ ἐδοξάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βα- 52 σιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκύλα πολλὰ. ⁵² καὶ ἐκάθισεν Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσυχά- 53 σεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁵³ καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἡλλοτριώσῃ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ οὐκ ἀνταπέδωκε κατὰ τὰς εὐνοίας ἃς ἀνταπέδωκεν αὐτῷ, 54 καὶ ἔβληεν αὐτὸν σφόδρα. ⁵⁴ μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀντίο- 55 χος μετ' αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε καὶ ἐπέβητο διὰ δόγμα. 55 καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις ἃς ἀπεσκόρπισεν Δημή- 56 τριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώσθη. ⁵⁶ καὶ ἔλαβε 57 Τρύφων τὰ θηρία καὶ κατεκράτησεν Ἀντιοχείας. ⁵⁷ καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος τῷ Ἰωνάθαν λέγων Ἰστημί σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί 58 σε ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν καὶ εἶναί σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. ⁵⁸ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πί- 59 νειν ἐν χρυσώμασι καὶ εἶναί ἐν πορφύρᾳ καὶ ἔχειν πόρπην χρυσοῦν. ⁵⁹ καὶ Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλιμακῆς Τύρου 60 ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. ⁶⁰ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν καὶ διεπορεύετο πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἡσποίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ 61 δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκαλῶνα, καὶ ἀπήντησαν 62 αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδόξως. ⁶¹ καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Ἰάζαν, καὶ ἀπεκρίναν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισεν περὶ αὐτὴν καὶ ἐνεπύρισε τὰ 63 περὶ πόλιν αὐτῆς πυρὶ καὶ ἐσκόλυεν αὐτά. ⁶² καὶ ἠξίωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς, καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς ἀρχόντων αὐ- 64 τῶν εἰς ὁμηρα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διῆλθε τὴν 65 χώραν ἕως Δαμασκού. ⁶³ καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι παρήσαν οἱ ἄρχοντες 66 Δημητρίου εἰς Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυνάμεως πολλῆς, βουλόμε- 67 νοι μεταστήσαι αὐτὸν τῆς χρείας. ⁶⁴ καὶ συνήντησαν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν 68 αὐτοῦ Σίμωνα κατέλιπεν ἐν τῇ χώρᾳ. ⁶⁵ καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαιθ- 69 σούρα, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. ⁶⁶ καὶ ἠξίωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς 70 ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ ἔσπετο ἐπ' αὐτῇ φρουράν. ⁶⁷ καὶ Ἰω- 71 νάθαν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ Γεννησάρ, καὶ ὥρ- 68 θρισαν τὸ πρῶν εἰς τὸ πεδὶον Νασώρ. ⁶⁸ καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων 69 ἀπῆντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἐνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὅρεσιν, 70 αὐτοὶ δὲ ἀπῆντησαν ἐξεναντίας. ⁶⁹ τὰ δὲ ἐνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων 70 αὐτῶν καὶ συνῆψαν πόλεμον· καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνάθαν πάντες, ⁷⁰ οὐδὲ εἰς κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν, πλὴν Ματταθίας ὁ τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ Ἰούδας 71 ὁ τοῦ Χαλφὶ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν δυνάμεων. ⁷¹ καὶ διέβρῃξεν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκε γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσηύξατο.

47. om παντες αμα secundo loco 51. ερειψαν 52. ο βασιλ. δημητρ. 53. ουκ ανταπεδωκεν τας ευνοιας ... εβληεν 55. απεσκορακισεν 56. αντιοχιας 57. ο νεωτερος ιωναθα 61. εν πυρι ... εσκυλ. αυτας 62. om τον ... των αρχοντων 63. εις κηδες 64. κατελειπεν 65. εν βεθσουρα 66. επ αυτην φλουρα (sic) 67. του γεννησαρ 69. τοπων εαυτων ... παρα ιωναθου 70. αφαλωμου ... χαλφει 71. επεξετο

⁷² καὶ ὑπέστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔφυγον. ⁷³ καὶ ἔδον οἱ φεύγοντες οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ ⁷³ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ. ⁷⁴ καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφυλῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρις- ⁷⁴ χιλούς· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

XII.

Καὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄνδρας καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην στήσαι καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φι-
λίαν. ² καὶ πρὸς Σπαρτιάτας καὶ τόπους ἐτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολάς κατὰ ² τὰ αὐτά. ³ καὶ ἐπορευύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον ³ καὶ εἶπον Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον.
⁴ καὶ ἔδωκαν ἐπιστολάς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προπέμψωσιν ⁴ αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. ⁵ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστο-
λῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις· ⁶ Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γε-
ρουσία τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων Σπαρ-
τιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν. ⁷ ἔτι πρότερον ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς ⁷ Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν ὅτι ἐστέ ἀδελ-
φοὶ ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. ⁸ καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα ⁸ τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς ἐν αἷς διεσαφεῖτο περὶ
συμμαχίας καὶ φιλίας. ⁹ καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροσδεεῖς τοῦτων ὄντες, παράκλησιν ⁹ ἔχοντες τὰ βεβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν, ¹⁰ ἐπειράσθημεν ἀποστεῖ-
λαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλ-
λοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ' οὗ ἀπεστείλατε πρὸς
ἡμᾶς. ¹¹ ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἐν τε ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς ¹¹ λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μνημονεύμεθα ὑμῶν ἐφ' ὧν προσφέρομεν θυ-
σιῶν καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς δεόν ἐστὶ καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελ-
φῶν. ¹² εὐφραίνόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. ¹³ ἡμᾶς δὲ ἐκύνκλωσαν πολλὰ ¹² 13
βλάβεις καὶ πόλεμοι πολλοί, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν.
¹⁴ καὶ οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμαχοῖς καὶ ¹⁴
φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις. ¹⁵ ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοή-
θειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ ἐρρύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπει-
νώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ¹⁶ ἐπετέξαμεν οὖν Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντί-
πατρον Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς
αὐτοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν προτέραν. ¹⁷ ἐνετειλάμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ ¹⁷
πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ'
ἡμῶν ἐπιστολάς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν. ¹⁸ καὶ νῦν ¹⁸
καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνήσοντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα. ¹⁹ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγρα-
φον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλεν· ²⁰ Ὀνιάρχης βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνία ²⁰
ἱερεὶ μεγάλῳ χαίρειν. ²¹ εὐρέθη ἐν γραφῇ περὶ τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰου-
δαίων ὅτι εἰσὶν ἀδελφοί, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. ²² καὶ νῦν ἀφ' οὗ ²²
ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν.

72. επεστρεψεν 73. οι φυγοντες παρ XII. 4. ιδεν ... αναναιωσαι
2. τοπ. εταιρους ... κατα τ αυτα 3. επορευθησαν pro εισηλθον ... ειπαν
... απεστειλαν 5. τουτο αντιγραφον 6. του εθνους· και η γερουσια· και
οι 7. δαριου 11. εν ταις εορταις και εν ταις 14. om και primum ...
υμιν x. τους λοιπους συμμαχους x. φιλους 15. ουρανων ... ερυσθημεν
16. αντιμαχου ... ιασωνος ... την προτερον 18. εποιησεται αντιφωνησαν-
τες 19. επιστολων απεστειλαν 20. ονειαρης ... ονεια (... χαιρων) 21.
αδελφ. εισιν ... εγ γενους

23 ²³ καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὑπαρξὶς ὑμῶν ἡμῖν ἐστί, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστίν· ἐντελλόμεθα σὺν ὅπως ἀπαγγείλωσιν
 24 ὑμῖν κατὰ ταῦτα. ²⁴ καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δη-
 25 μητρίου μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐ-
 26 τόν. ²⁵ καὶ ἀπήρην ἐξ Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαζιτὶν
 26 ²⁶ χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ.
 27 ²⁷ καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 27 ²⁷ καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι οὕτω τάσσονται ἐπιτεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα.
 28 ²⁸ ὥς δὲ ἔδυν ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶ-
 28 ²⁸ ναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις καὶ ἐτοιμαζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ
 29 ²⁹ ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. ²⁹ καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι
 30 ³⁰ ὅτι ἡτοίμασται Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν
 31 ³¹ καὶ ἔπηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέκασσαν πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐ-
 32 ³² τῶν. ³² Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωῒ, ἔβλεπον γάρ
 33 ³³ τὰ φῶτα καιόμενα. ³³ καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐ κατέ-
 34 ³⁴ λαβεν αὐτούς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεύθερον ποταμόν. ³⁴ καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν
 35 ³⁵ ἐπὶ τοὺς Ἀραβας τοὺς καλουμένους Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ
 36 ³⁶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. ³⁶ καὶ ἀναξεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκόν, καὶ διώδευ-
 37 ³⁷ σεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ. ³⁷ καὶ Σίμων ἐξῆλθε καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσκαάλωνος
 38 ³⁸ καὶ τῶν πλησίον ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰσπητὴν καὶ προκατελάβετο
 39 ³⁹ αὐτήν. ³⁹ ἤκουσε γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δη-
 40 ⁴⁰ μητρίου, καὶ ἔβητο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσωνιν αὐτήν. ⁴⁰ καὶ ἐπέστρεψεν
 41 ⁴¹ Ἰωνάθαν καὶ ἐξεκκλησίασε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβουλεύσατο
 42 ⁴² μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ⁴² καὶ προσυψῶσαι
 43 ⁴³ τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀνὰ μέσον τῆς ἄκρας καὶ
 44 ⁴⁴ τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρίζειν αὐτήν τῆς πόλεως, ἵνα ἡ αὕτη κατὰ μόνας,
 45 ⁴⁵ ὅπως μήτε ἀγοράζωσι μήτε πωλῶσι. ⁴⁵ καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν
 46 ⁴⁶ πόλιν, καὶ ἤγγισε τοῦ τείχους τοῦ χειμάρρου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπε-
 47 ⁴⁷ σκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφενάθ. ⁴⁷ καὶ Σίμων ὠκοδόμησε τὴν Ἀδιθὰ ἐν
 48 ⁴⁸ τῇ Σεφελᾷ, καὶ ὠχύρωσε Σύρας καὶ μοχλοῦς. ⁴⁸ καὶ ἐζήτησε Τρύφων βα-
 49 ⁴⁹ σιλεῦσαι τῆς Ἀσίας καὶ περιτέσθαι τὸ διάδημα καὶ ἐκτείνειν χεῖρα ἐπὶ Ἀν-
 50 ⁵⁰ τιοχόν τὸν βασιλέα. ⁵⁰ καὶ ἐφοβήθη μή ποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ
 51 ⁵¹ μή ποτε πολεμῆσῃ πρὸς αὐτόν· καὶ ἐξήτει πόρον τοῦ συλλαβεῖν τὸν Ἰωνάθαν
 52 ⁵² καὶ τοῦ ἀπολέσαι αὐτόν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁵² καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνά-
 53 ⁵³ θαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλεγεγμέναις
 54 ⁵⁴ εἰς παράταξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁵⁴ καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστιν
 55 ⁵⁵ Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτείνει χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εὐλαβήσθη.
 56 ⁵⁶ καὶ ἐπέδεξάτο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐ-
 57 ⁵⁷ τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν
 58 ⁵⁸ αὐτῷ ὡς ἑαυτῷ. ⁵⁸ καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν Ἰνα τί ἔκοψας πάντα τὸν λαόν
 59 ⁵⁹ τοῦτον πολέμου μὴ ἐνεστηκότος ἡμῖν; ⁵⁹ καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς
 60 ⁶⁰ οἴκους αὐτῶν, ἐπίλεξαι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους ὅστινες ἔσονται μετὰ σοῦ,
 61 ⁶¹ καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτήν καὶ τὰ

23. κατα τα αὐτα 25. αμαζειν ... του εμβατευσαι 26. παρεμβ. αυτου κ. επεστρεψαν ... ουτως 27. οπλοις· ετοιμαζεσθαι 28. την καρ-
 29. διαν αυτων 30. κατεδιωξαν οπισω ... ουκ εκατελαβεν 31. ζαβαδεους
 32. και τα πλησιον οχυρωματα 36. διαχωρησαι 37. om την πολιν ...
 38. και επεσεν του τειχους ... επεσκευασεν 39. χειρας 40. κ. ηυλαβηθη μη
 41. ποτε ... συλλαβειν αυτον του αποκτειναι· και ... εις βεθσα 41. τεσσερα-
 42. κοντα ... επιλεγεγμεναι ... εις βεθσα 42. om ιωναθαν ... ηυλαβηθη 43.
 44. επεταξ. τοις φιλοις αυτου και ταις δυν. αυτου υπ. α. ωςαντως 45. επιλεξον

λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν
 χρειῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι· τούτου γὰρ χάριν πάρειμι. ⁴⁶ καὶ ἐμ- 46
 πιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ
 ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁴⁷ κατέλιπε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας τρισχίλους, ὧν 47
 διςχίλους ἀφήκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ. ⁴⁸ ὥς δὲ εἰσῆλ- 48
 θεν Ἰωνάθαν εἰς Πτολεμαῖδα, ἀπέκλεισαν οἱ Πτολεμαεῖς τὰς πύλας καὶ
 συνέλαβον αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς εἰσελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν
 ῥομφαίᾳ. ⁴⁹ καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἵππον εἰς τὴν Γαλιλαίαν 49
 καὶ τὸ πεδίον τὸ μέγα τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ Ἰωνάθαν. ⁵⁰ καὶ 50
 ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήφθη Ἰωνάθαν καὶ ἀπόλωλε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ
 παρεκάλεισαν ἑαυτοὺς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι ἔτοιμοι εἰς πόλεμον.
⁵¹ καὶ ἶδον οἱ διωκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐστὶ, καὶ ἐπέστρεψαν. ⁵² καὶ 51 52
 ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένησαν τὸν Ἰωνάθαν καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ἐπένησε πᾶς Ἰσραὴλ πέν-
 ζος μέγα. ⁵³ καὶ ἐξήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐ- 53
 τοὺς· εἶπαν γὰρ Οὐκ ἔχουσιν ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολεμήσωμεν
 αὐτοὺς καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

XIII.

Καὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τοῦ ἐλθεῖν
 εἰς γῆν Ἰούδα καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν. ² καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἔντρομος 2
 καὶ ἔμφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἤθροισε τὸν λαόν, ³ καὶ παρε- 3
 κάλεσεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐτοὶ οἴδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου
 καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου ἐποίησαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων,
 καὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς στενοχωρίας ἃς εἶδομεν. ⁴ τούτου χάριν ἀπώλοντο 4
 οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατελείφθη ἐγὼ μόνος. ⁵ καὶ 5
 νῦν μὴ μοι γένοιτο φείσασθαι μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως, οὐ
 γὰρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου. ⁶ πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους μου 6
 καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συν-
 ἤχθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν. ⁷ καὶ ἀνεξωποῦρησε 7
 τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων, ⁸ καὶ ἀπεκρίθησαν 8
 φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες Σὺ εἰ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ Ἰούδα καὶ Ἰωνάθαν
 τοῦ ἀδελφοῦ σου· ⁹ πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς 9
 ἡμῖν ποιήσομεν. ¹⁰ καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ 10
 ἐτάχυνε τοῦ τελέσαι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν κυκλόθεν.
¹¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν 11
 ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ὄντας ἐν αὐτῇ καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν
 αὐτῇ. ¹² καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Πτολεμαῖδος μετὰ δυνάμειος πολλῆς εἰσελ- 12
 θεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ Ἰωνάθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. ¹³ Σίμων δὲ παρ- 13
 ενέβαλεν ἐν Ἀδιδᾷ κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου. ¹⁴ καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι 14
 ἀνέστη Σίμων ἀντὶ Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτει αὐτῷ
 μέλλει πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις λέγων ¹⁵ Περὶ ἀργυρίου 15
 οὐ ὠφείλειν Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρεῖας

45. πολλας pro λοιπας 47. κατελειπεν (... μεθ' εαυτους) ... ως pro
 ὧν 48. οι πτολεμαῖται ... τους συνελθοντας 49. εις γαλιλαιαν εις το ...
 ιωναθου 50. συνελημφθη ... οτι ιωναθαν ... συνεστρεμμενοι 51. εστιν
 αυτοις 52. επενησεν ισραηλ 53. ανδρα αρχοντα ... εξαρουμεν XIII.
 1. ιουδα του εκτριψαι 2. εκφοβος 3. ειπον ... και οικος ... οτι ας ει-
 δομεν 7. ανεξωπυρισεν ... του λαου αυτου ακουσαι 8. ιωδου και ιωναθου
 9. οσα εαν 10. οχυρωσεν (sed οχ in rasura) 11. αφαλωμου ... εις ιοππη
 ... εν αυτη οντας 13. εν αδιδοις 14. ιωναθου ... μελλει εις πολεμον
 15. ιωναθαν αδελφος

16 συνέχομεν αὐτόν. ¹⁶ καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν καὶ δύο
 τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὄμνηρα, ὅπως μὴ ἀφεῖδεις ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφή-
 17 σομεν αὐτόν. ¹⁷ καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλω λαλοῦσι πρὸς αὐτόν, καὶ πέμπει
 τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια μὴ ποτε ἔχθραν ἄρῃ μεγάλῃν πρὸς τὸν λαόν,
 18 ¹⁸ λέγων ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, καὶ ἀπώ-
 19 λετο. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεψεύσατο
 20 καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν. ²⁰ καὶ μετὰ ταῦτα ἤλθε Τρύφων τοῦ ἐμβα-
 τεῦσαι εἰς τὴν χώραν καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀδωρα·
 καὶ Σίμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρήγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον οὗ
 21 ἂν ἐπορεύετο. ²¹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστειλλον πρὸς Τρύφωνα πρεσβευτὰς
 κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ ἔλθειν πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀποστεί-
 22 λαι αὐτοῖς τροφάς. ²² καὶ ἡτοίμασε Τρύφων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ ἔλθειν
 ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἤλθε διὰ τὴν χιόνα·
 23 καὶ ἀπῆρε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ²³ ὥς δὲ ἤγγισε τῇ Βασκαμᾷ,
 24 ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. ²⁴ καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλ-
 25 θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἀπέστειλε Σίμων καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν
 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔθαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεὶν πόλει τῶν πατέρων αὐτοῦ.
 26 ²⁶ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτόν
 27 ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ὠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
 καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει λιθῷ ξεστῷ ἐκ τῶν
 28 ὀπισθεν καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. ²⁸ καὶ ἔστησεν ἐπ' αὐτὰ ἐπτά πυραμίδας,
 μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς τέσσαρσιν ἀδελ-
 29 φοῖς. ²⁹ καὶ ταύταις ἐποίησε μηχανήματα περιβεῖς στύλους μεγάλους, καὶ
 ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλίας εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ ταῖς παν-
 30 οπλίαις πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων
 τὴν θάλασσαν. ³⁰ οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεὶν ἕως τῆς ἡμέρας
 31 ταύτης. ³¹ ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλω μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τοῦ
 32 νεωτέρου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν, ³² καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ καὶ περιέβητο
 33 διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλῃν ἐπὶ τῆς γῆς. ³³ καὶ ὠκο-
 δόμησε Σίμων τὰ ὀχυρώματα τῆς Ἰουδαίας καὶ περιετείχισε πύργοις ὑψη-
 34 τοῖς καὶ τεῖχεσι μεγάλοις καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα ἐν
 τοῖς ὀχυρώμασι. ³⁴ καὶ ἐπέλεξε Σίμων ἄνδρας καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον
 τὸν βασιλέα τοῦ ποιῆσαι ἄφεςιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος
 35 ἦσαν ἀρπαγαί. ³⁵ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς λό-
 γους τούτους, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην
 36 ³⁶ Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων καὶ πρεσβυτέροις
 37 καὶ ἔδνει Ἰουδαίων χαίρειν. ³⁷ τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν καὶ τὴν βαῖνῃν ἣν
 ἀπεστέιλατε κεκομίσμεθα, καὶ ἔτοιμοι ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγά-
 38 λην καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ ἀφιέναι ὑμῖν ἀφέματα. ³⁸ καὶ ὅσα
 ἐστήχαμεν πρὸς ὑμᾶς ἔσθηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ὠκοδομήκατε ὑπαρχέτω
 39 ὑμῖν. ³⁹ ἀφίμεν δὲ ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
 40 σαλήμ, μηκέτι τελωνείσθω. ⁴⁰ καὶ εἴ τις ἐπιτήδειοι ὑμῶν γραφῆναι εἰς
 τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέσθωσαν, καὶ γινέσθω ἀνὰ μέσον ἡμῶν εἰρήνη.

16. εκατον ταλанта ... αποστατήσῃ 17. παιδ. και μη ποτε 18. λε-
 γοντες ... παιδαρια απωλετο 20. εις την πολιν ... οτι αν 21. απεστει-
 λον πρεσβυτας και κατασπ. ... προς αυτον 22. ελθειν· και εν τη ν. εκ.
 ην χιων 23. της βασκαμα 25. εθαψ. αυτον εν μωδεειμ 27. λιθω ξυστω
 ... οπισθεν προ εμπροσθεν 28. οτι επ αυτα ... οτι τοις 30. μωδεειμ
 32. το διαδημα 33. το οχυρωμα ... ante και πυλαις περιεβη και πυργοις
 34. επελεξατο ... ησαν αρπασαι 37. την βαϊν ην ... αφιναι 38. εστησα-
 μεν ... ωκοδομησατε 39. αφ. δε υμιν

⁴¹ ἔτους ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἤρδη ὁ ζυγὸς τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ ⁴¹ Ἰσραὴλ. ⁴² καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συν- ⁴² ἀλλάγμασιν ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων. ⁴³ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ ⁴³ Γάζαν καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν ἐλεπόλεις καὶ προσή-
γαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον ἕνα καὶ κατελάβετο. ⁴⁴ καὶ ἐξήλλοντο οἱ ⁴⁴ ἐν τῇ ἐλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει. ⁴⁵ καὶ ⁴⁵ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ τεῖχος διεβρῆχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σίμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι, ⁴⁶ καὶ εἶπον Μὴ ἡμῖν χρῆσις κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν ⁴⁶ ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔλεός σου. ⁴⁷ καὶ συνελύθη Σίμων αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐπολέμησεν ⁴⁷ αὐτούς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἦν τὰ εἰδῶλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ὑμῶν καὶ εὐλογῶν. ⁴⁸ καὶ ⁴⁸ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ κατόκισεν ἐκεῖ ἄνδρας οἵτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ προσωχώρῳσεν αὐτήν, καὶ ὠκοδόμησεν ἐαυτῷ ἐν αὐτῇ οἶκισιν. ⁴⁹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκωλύοντο ἐκπορεύεσθαι καὶ ⁴⁹ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπέινασαν σφο-
δρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῇ. ⁵⁰ καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα ⁵⁰ δὲ καὶ λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν καὶ ἐκαθά-
ρισε τὴν ἄκραν ἀπὸ τῶν μiasμάτων. ⁵¹ καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ ⁵¹ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους ἐνὸς καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ αἰνέσεως καὶ βαῦων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὕμνοις καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἐχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραὴλ. ⁵² καὶ ἔστησε ⁵² κατ' ἐναυτὸν τοῦ ἄγειν τὴν ἡμέραν ταύτην μετ' εὐφροσύνης· καὶ προσωχώ-
ρωσε τὸ ὅρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ᾤκει ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ. ⁵³ καὶ εἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην υἱὸν αὐτοῦ ὅτι ἀνὴρ ἐστὶ, καὶ ⁵³ ἔβητο αὐτὸν ἡγουμένον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ ᾤκει ἐν Γαζάραις.

XIV.

Καὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἑβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ συνήγαγε Δημή-
τριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Μήδειαν τοῦ ἐπι-
σπάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ ὅπως πολεμήσῃ τὸν Τρύφωνα. ² καὶ ἤκουσεν Ἀρ- ²
σάκης ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ
ὅρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα.
³ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐ- ³
τὸν καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔβητο αὐτὸν ἐν φυλακῇ. ⁴ καὶ ἡσύ- ⁴
χασεν ἡ γῆ Ἰουδα πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ
ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας
τὰς ἡμέρας. ⁵ καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόππην εἰς λι- ⁵
μένα, καὶ ἐποίησεν εἰσόδον ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. ⁶ καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὅρια ⁶
τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας. ⁷ καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολ- ⁷
λήν, καὶ ἐκυρίευσεν Γαζάρων καὶ Βαιθουσῶρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς
ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ. ⁸ καὶ ἦσαν γεωρ- ⁸
γοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδου τὰ γεννήματα

41. ετους εκατοστου εβδομηκοστου ηρδη 43. om σιμων ... om ελε-
πολεις 44. εξηλλ. οι εν τη πολει 46. ειπαν ... η μην pro ημιν 47. αυ-
τοις σιμων ... εκαθαρισεν ... ιδωλα 48. κατοικισεν εν αυτη ανδρας ...
προσωχωρwsen 49. om και εισπορευεσθαι 50. εκαθαρισεν 52. om μετ
ευφροσυνης 53. ιδεν ... τον υιον XIV. 1. μηδιαν ... επισπασθαι β.
εαυτω 2. ο βασιλευς περσιδος κ. μηδιας 4. om ιουδα 7. βεθσυρων
8. μετα ειρηνης ... γεννηματα

9 αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων τὸν καρπὸν αὐτῶν. ⁹ πρεσβύτεροι ἐν ταῖς
 πλατεαῖς ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι
 10 ἐνεδύσαντο δόξας καὶ στολὰς πολέμου. ¹⁰ ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα,
 καὶ ἔταξεν αὐτὰς ἐν σκευέσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὠνομάσθη τὸ ὄνομα
 11 τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς. ¹¹ ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς,
 12 καὶ εὐφράνθη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην. ¹² καὶ ἐκάθισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν
 13 ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ¹³ καὶ
 ἐξέλιπεν ὁ πολεμῶν αὐτούς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς συνετρίβησαν ἐν
 14 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. ¹⁴ καὶ ἐστήρισε πάντας τοὺς ταπεινούς τοῦ λαοῦ αὐ-
 15 τοῦ· τὸν νόμον ἐξεῆλθῃσε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν. ¹⁵ τὰ ἅγια
 16 ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκευὴ τῶν ἁγίων. ¹⁶ καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι
 17 ἀπέθανεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως Σπάρτης καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. ¹⁷ ὥς δὲ
 ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς καὶ ἐπι-
 18 κρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ, ¹⁸ ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλ-
 τοις χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ τὴν συμμαχίαν ἣν
 19 ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ἀνεγνώσθη-
 20 σαν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλὴμ. ²⁰ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν
 ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιᾶται· Σπαρτιᾶτῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πό-
 21 λις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ
 22 λοιπῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν. ²¹ οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποστα-
 λέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπηγγείλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ
 23 τιμῆς, καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. ²² καὶ ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ'
 αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὗτος· Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ
 Ἀντίπατρος Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαίων ἤλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι
 23 τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν. ²³ καὶ ἤρεσε τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐν-
 δόξως, καὶ τοῦ θέσσαι τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγμέ-
 νοις τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ ἔχειν μνημόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιᾶτων.
 24 τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁴ μετὰ ταῦτα
 ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην ἔχοντα ἀσπίδα χρυσοῦν μεγάλην
 25 ὀλκῆς μνῶν χιλίων εἰς τὸ στήσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. ²⁵ ὥς δὲ ἤκου-
 σεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, εἶπον Τίνα χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ
 26 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; ²⁶ ἐστήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ
 27 ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθερίαν. ²⁷ καὶ κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ ἔθεντο
 ἐν στήλαις ἐν ὅρει Σιών· καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς Ὀκτωκαι-
 δεκάτῃ Ἑλούλ, ἔτος δευτέρου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ τοῦτο
 28 τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως, ²⁸ ἐν Σαραμέλ, ἐπὶ συναγωγῇ μεγά-
 λης ἱερέων καὶ λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας
 29 ἐγνώρισεν ἡμῖν, ²⁹ ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σίμων δὲ
 ὁ υἱὸς Ματθαίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν Ἰαρὶβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν
 30 αὐτοὺς τῷ κινδύνῳ καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως
 31 αὐτῶν. ³⁰ καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς,
 31 καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³¹ καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν

9. ἐκοινολογουν 10. ὀνομασθῇ ... ἀκρου γης 11. ηυφρανθη 13. ἐξ-
 ελειπεν πολεμων ... βασιλεῖς αὐτων 16. ἠκουσεν 18. καὶ εγραψαν 19.
 ἐνωπιον ἐκκλησίας 21. ηυφρανθημεν 22. καὶ ἀναγραψαμενοι ... ἱασονος
 23. τῷ δημῳ ... μνημοσ. εχειν ... εγραψαν 24. ὀλκην 25. εἶπαν 26.
 * ἐπολ. ἐχθρούς τους 27. κατεγραψεν ... ἐν στηλῇ ... δευτερου ἐβδο-
 μηκοστου ... του ἀρχιερεως 28. των ἱερων 29. ἰωαρὶβ δυο καὶ οἱ 30.
 ἐγενη

ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοῦ ἐκτρίψαι τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἐκτε-
 ναι χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν. ³² τότε ἀνέστη Σίμων καὶ ἐπολέμησε περὶ ³²
 τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ καὶ ὠπλο-
 δότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώ-
 νια, ³³ καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας καὶ τὴν Βαιθσοῦραν τὴν ἐπὶ ³³
 τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας, οὗ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τὸ πρότερον, καὶ
 ἔβητο ἐκεῖ φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους. ³⁴ καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς ³⁴
 θαλάσσης καὶ τὴν Γάζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀζώτου ἐν ᾗ ὤκουν οἱ πολέ-
 μιοι τὸ πρότερον ἐκεῖ, καὶ κατώκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια ἦν
 πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν ἔβητο ἐν αὐτοῖς. ³⁵ καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πρᾶ- ³⁵
 ξιν τοῦ Σίμωνος καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ,
 καὶ ἔβητο αὐτὸν ἠγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ αὐτὸν πεποιτηκέναι
 πάντα ταῦτα καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ ἔθνει
 αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³⁶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέ- ³⁶
 ραις αὐτοῦ εὐδοκᾷ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τοῦ ἐξαρτῆσαι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς
 χώρας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἱ ἐποίησαν
 ἑαυτοῖς ἄκραν ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμίαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ἐποίουν
 πληγὴν μεγάλην ἐν τῇ ἀγνείᾳ. ³⁷ καὶ κατώκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, ³⁷
 καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως, καὶ ὕψωσε
 τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ. ³⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρ- ³⁸
 χιερωσύνην κατὰ ταῦτα, ³⁹ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδό- ³⁹
 ξασεν αὐτὸν δόξῃ μεγάλῃ. ⁴⁰ ἤκουσε γὰρ ὅτι προσηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ ⁴⁰
 Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς πρε-
 σβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως, ⁴¹ καὶ ὅτι εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ ⁴¹
 εἶναι Σίμωνα ἠγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τοῦ ἀναστῆναι
 προφήτην πιστόν, ⁴² καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγόν, καὶ ὅπως μέλοι ⁴²
 αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς
 χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ὀπλων καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων, ⁴³ καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ ⁴³
 περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφονται ἐπὶ
 τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάλληται
 πορφύραν καὶ χρυσοφορῇ. ⁴⁴ καὶ οὐκ ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱε- ⁴⁴
 ρέων ἀθετῆσαι τι τούτων καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥηθησομένοις, καὶ
 ἐπισυστρέφαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ περιβάλλεσθαι πορφύ-
 ραν καὶ ἐμπορεῖσθαι πόρπην χρυσῇν. ⁴⁵ ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιῇσῃ ⁴⁵
 ἀθετῇσῃ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται. ⁴⁶ καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέσσαι Σί- ⁴⁶
 μωνι καὶ ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. ⁴⁷ καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ ⁴⁷
 εὐδόκησεν ἀρχιερατεῦειν καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐξάρχης τῶν Ἰουδαίων
 καὶ ἱερέων καὶ τοῦ προστατῆσαι πάντων. ⁴⁸ καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπον ⁴⁸
 θέσσαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ στήσαι αὐτὰς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν ⁴⁹
 τόπῳ ἐπισήμῳ, ⁴⁹ τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσσαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως
 ἔχη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

34. εκτρ. εις την ... τας χειρας 32. οπλοδοτησεν 33. βεθσοوران
 34. την γαζαραν ... εν η ωκουσαν ... προς τη τουτ. επανορθωσει 35. πι-
 στιν pro πραξιν ... πεποιτηχ. αυτον ταυτα παντα ... εξεζητησεν 36. ακρας
 εξ ης ... εποιουσαν 37. κατωκησεν 40. ηκουσθη ... προσαγορευονται
 ιουδαιοι ... και οι αδελφοι 41. οτι οι ιουδ. κ. οι ιερ. ευδοκησαν τ. εν.
 αυτων σιμ. 42. μελη ... κατιστ. δι αυτου επι 43. μελη ... περιβαλλη-
 ται 44. εξεστι (sic) ουδενι ... περιβαλεσθαι 46. σιμωνι ποιησαι 47. *αρ-
 χιερευσαι, **αρχιερατευσαι 48. ειπαν ... και θησαι αυτας ... πιστω pro
 επισημω

XV.

Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεῖ καὶ ἑνάρχη τῶν Ἰουδαίων καὶ 2 παντὶ τῷ ἔθνει. ²καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον Βασιλεὺς Ἀντίο- 3 χος Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ ἑνάρχη καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. ³ἐπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας τῶν πατέρων ἡμῶν, βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν πρότερον, 4 ἐξενολόγησα δὲ πληθὺς δυνάμειν καὶ κατεσκευάσα πλοῖα πολεμικά, ⁴βούλομαι δὲ ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρκότας τὴν 5 χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἡρημωκότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ. ⁵νῦν οὖν ἴσθημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφῆκάν σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ 6 ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι. ⁶καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νό- 7 μισμα τῇ χώρᾳ σου, ⁷Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλευθέρᾳ καὶ πάντα τὰ ὅπλα ὅσα κατεσκευάσας, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ὠκοδόμησας ὧν 8 κρατεῖς, μενέτω σοι. ⁸καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικά 9 ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιεῖσθω σοι. ⁹ὥς δ' ἂν κρατήσω- 10 μεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, δοξάσωμεν σὲ καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ 11 μεγάλη, ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ¹⁰ἔτους τετάρτου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν 12 πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους 13 εἶναι τοὺς καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. ¹¹καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ 14 βασιλεὺς, καὶ ἦλθε φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. ¹²εἶδε γάρ ὅτι 15 συνῆκται ἐπ' αὐτὸν τὰ κακὰ, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν αἱ δυνάμεις. ¹³καὶ παρεν- 16 ἔβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολε- 17 μιστῶν καὶ ὀκτακισχιλίων ἵππος. ¹⁴καὶ ἐκύλιωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα 18 ἀπὸ θαλάσσης συνῆψαν, καὶ ἔβλιβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσ- 19 σης, καὶ οὐκ εἶσεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι. ¹⁵καὶ ἦλθε 20 Νουμήνιος καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολὰς τοῖς βασιλεῦσι 21 καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγγράπτο τάδε ¹⁶Δεύκιος ὑπάτος Ῥωμαίων Ἰπτο- 22 λεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν. ¹⁷οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἦλθον πρὸς ἡμᾶς 23 φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν καὶ συμμα- 24 χίαν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἰου- 25 δαίων δαίων. ¹⁸ἤνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσῇν ἀπὸ μῶν χιλίων. ¹⁹ἤρresen οὖν ἡμῖν 26 γράφαι τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακὰ, 27 καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, 28 καὶ ἵνα μὴ συμμαχήσωσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς. ²⁰ἔδοξε δὲ ἡμῖν δέξασθαι 29 τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν. ²¹εἰ τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώρας 30 αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παράδοτε αὐτοὺς Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ ὅπως ἐκδικήσῃ ἐν 31 αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν. ²²καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψεν Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ 32 καὶ Ἀττάλῳ, Ἀριαράθῃ καὶ Ἀρσάκῃ, ²³καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ Σαμ- 33 ψάμῃ καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον καὶ εἰς Μύνδον καὶ εἰς Σικυῶνα καὶ 34 εἰς τὴν Καρίαν καὶ εἰς Σάμον καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν καὶ εἰς τὴν Λυκίαν

XV. 1. απεστειλεν αντιοχος 3. τινες ανδρες ... βουλευομαι ... το προτερον 5. οσα αλλα αφερεματα 6. οτι και επετρεψα σοι ... της χωρας 7. κατεσκευασας 9. καταστησωμεν την βασιλειαν ... δοξασωμεν 10. των πατερων ... οτι τους καταλειψ. 11. εις δωρα φυγ. τ. επι την θαλασσαν 12. ηδει γαρ οτι επισυνηκται επ αυτον κακα 14. συνεβλειβεν ... και απο της θαλασσης 17. ηλθαν πρ. υμας 18. πεντακισχιλιων 19. και τας χωρας αυτων και ινα μη συμμαχωσιν τοις πολεμωσιν αυτ. 21. τω σιμωνι ... εκδικησει αυτους 22. και τ αυτα ... ατταλω και αραθη 23. σαμψακη ... σικιωνα ... καρδα ... παμφυλιαν και λυκιαν

καὶ εἰς Ἀλικαρνασσὸν καὶ εἰς Ῥόδον καὶ εἰς Φασηλίδαν καὶ εἰς Κῶ καὶ εἰς Σίδην καὶ εἰς Ἄραδον καὶ εἰς Γόρτυναν καὶ Κνίδον καὶ Κύπρον καὶ Κυρήνην. ²⁴ τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψαν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁵ Ἀντίοχος ²⁴ ²⁵ δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διὰ παντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιούμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων διςχι- ²⁶ λους ἄνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη ἱκανά. ²⁷ καὶ οὐκ ἠθούλετο αὐτὰ δέξασθαι, ἀλλ' ἠθέτησε πάντα ὅσα ²⁷ συνέθετο αὐτῷ τὸ πρότερον, καὶ ἡλλοτριοῦντο αὐτῷ. ²⁸ καὶ ἀπέστειλε πρὸς ²⁸ αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολογησάμενον αὐτῷ, λέγων Ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ Γαζάρων καὶ τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, πόλεις τῆς βασιλείας μου. ²⁹ τὰ ὅρια αὐτῶν ἡρημώσατε, καὶ ἐποιήσατε πλη- ²⁹ γὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁰ νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις ἃς κατελάβεσθε, καὶ τοὺς φόρους τῶν ³⁰ τόπων ὧν κατεκυριεύσατε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. ³¹ εἰ δὲ μή, δότε ³¹ ἀντ' αὐτῶν πενταχόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τῆς καταφθορᾶς ἧς κατε- φθάρκατε καὶ τῶν φόρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα πενταχόσια· εἰ δὲ μή, παραγενόμενοι ἐκπολεμησόμεν ὑμᾶς. ³² καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ βα- ³² σιλέως εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ κυλικεῖον μετὰ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ παράστασιν ἱκανήν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως. ³³ καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν ³³ αὐτῷ Οὔτε γῆν ἄλλοτριαν εἰλήφαμεν οὔτε ἄλλοτριῶν κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἐν τινι καιρῷ ἀκρίτως κατεκρατήθη. ³⁴ ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονο- ³⁴ μίας τῶν πατέρων ἡμῶν. ³⁵ περὶ δὲ Ἰόππης καὶ Γαζάρων ὧν αἰτεῖς, αὐταὶ ³⁵ ἐποιοῦν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων δώσο- μεν τάλαντα ἑκατόν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον. ³⁶ ἀπέστρεψε ³⁶ δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην. ³⁷ Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν εἰς Ὀρθωσιάδα. ³⁸ καὶ κατέ- ³⁷ ³⁸ στηνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον στρατηγὸν τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ. ³⁹ καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβαλεῖν κατὰ ³⁹ πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρὼν καὶ ὀχυρῶσαι τὰς πύλας, καὶ ὅπως πολεμήσῃ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε τὸν Τρύφωνα. ⁴⁰ καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τοῦ ⁴⁰ ἐρεῖλξαι τὸν λαόν καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ αἰχμαλωτίζειν τὸν λαόν καὶ φονεῦειν, ⁴¹ καὶ ὠκοδόμησε τὴν Κεδρὼν· καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς ⁴¹ καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας κατὰ συντάξιν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

XVI.

Καὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐ- τοῦ ὅτι συνετέλει Κενδεβαῖος. ² καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς 2

23. αλικαρνασσον· και εις κω· και εις σιδην· κ. ε. αραδον και εις ροδον· και εις την βασιλειδαν και γορτυναν 24. εγραψεν 25. οτι μη 27. αλλα ηθετησεν ... εσυνεθετο ... ηλλοτριουτο 28. κοινολογησασθαι ... γαζαρηνων ... ακρας εν 30. κατεκυρ. των οριων των εκ της ιουδ. 31. εκπολεμησουσιν 32. κυλικιον ... απηγγ. αυτοις 33. ακριτως εν τινι καιρω 34. κληρονομ. ημων και των 35. γαζαρηνων ετεις ... μεγαλην και τη γη ημων ... οτι αθηνοβιος 37. ορθωσιαν 38. επιστρατηγων 39. παρεμβαλ- λειν ... καιδρων κ. οχ. τ. πολεις ... πολεμη 41. την κεδρω

πρεσβυτέρους Ἰούδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐδοκῶν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύ-
 3 σασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκις. ³ καὶ δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἔλεει ἱκανοὶ ἐστέ ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ
 4 ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοή-
 5 θεια ἔστω μετ' ὑμῶν. ⁴ καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ ἐκοιμή-
 6 θησαν ἐν Μωδεῖν. ⁵ καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ δύναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς πεζικὴ καὶ ἱππεῖς, καὶ ἦν χει-
 7 μάρβρους ἀνὰ μέσον αὐτῶν. ⁶ καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν αὐτός καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ· καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπερᾶσαι τὸν χειμάρ-
 8 ρουν, καὶ διεπέρασε πρῶτος, καὶ ἴδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες καὶ διεπέρασαν
 9 κατόπισθεν αὐτοῦ. ⁷ καὶ διεῖλε τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πε-
 10 ζῶν· ἡ δὲ ἔππος τῶν ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα. ⁸ καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱεραῖς σάλπιγξι, καὶ ἐτροπῶνθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπασον
 11 ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὄχυρμα.
 12 ⁹ τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου· Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως ἡλθεν εἰς Κεδρὼν ἣν ὠκοδόμησε. ¹⁰ καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τοὺς
 13 πύργους τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρυσεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπασον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας διςχιλίους· καὶ ἀπέστρεψεν εἰς γῆν Ἰούδα μετ'
 14 εἰρήνης. ¹¹ καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς εἰς
 15 τὸ πεδίον Ἰεριχώ, καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον πολύ. ¹² ἦν γὰρ γαμβρὸς
 16 τοῦ ἀρχιερέως. ¹³ καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἠβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ ἐβουλεύετο δόλω κατὰ Σίμωνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἄραι
 17 αὐτούς. ¹⁴ Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ φροντί-
 18 ζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἰεριχὼ αὐτὸς καὶ Ματθαίας καὶ Ἰούδας οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ
 19 ἐν μηνὶ ἐνδεκάτῳ, οὗτος ὁ μὴν Σαβάτ. ¹⁵ καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὄχυρωμάτιον τὸ καλούμενον Δῶκ μετὰ δόλου ὁ ὠκοδόμησε,
 20 καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. ¹⁶ καὶ ὅτε ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξάνεστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ παρ' αὐ-
 21 τοῦ, καὶ ἐλάβοσαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἐπεισῆλθον τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμ-
 22 πόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τινὰς τῶν παι-
 23 δῶν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐποίησεν ἄψιδιαν μεγάλην, καὶ ἀπέδωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. ¹⁸ καὶ ἔγραψε ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ ὅπως ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν καὶ παραδῶ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν
 19 καὶ τὰς πόλεις. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλεν ἐτέρους εἰς Γάζαρα ἄραι τὸν Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολάς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν ὅπως
 20 δῶ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δόματα, ²⁰ καὶ ἐτέρους ἀπέστειλε κα-
 21 ταλαβέσθαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ. ²¹ καὶ προδραμῶν τις ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γάζαρα ὅτι ἀπώλετο ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ-
 22 φοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτείνειν. ²² καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα, καὶ συνέλαβε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν καὶ ἀπέ-

XVI. 2. τους πολεμους ισραηλ 3. γινεσθαι ... ητω μετ 4. μωδαιειμ 5. παιζεικοι ... χειμαρρ. ην ... ειδον αυτον 7. εμμεως 8. om ιεραις ... εξ αυτου 9. εως ελθειν ... οικοδομησεν 10. om εως ... εν τω αγρω ... επεσαν ... χιλιεους ... εις την ιουδαιαν 13. και κατα των 14. τας επι-μελειας ... και οι υιοι 13. ποτον μεγα 16. μετ pro παρ ... om δυο 17. αψειαν ... ανταπεδωκεν 18. om αυτω secundum 19. εταιρους 21. om τις (... ιωαννης)

κτεινειν αὐτούς, ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐξήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. ²³ καὶ τὰ λοιπὰ ²³ τῶν λόγων Ἰωάννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν αὐτοῦ ὧν ἠνδραγάθησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχεῶν ὧν ὠκοδόμησε, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, ²⁴ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης ²⁴ αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ.

I.

Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν. οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας εἰρήνην ἀγαθὴν. ² καὶ ἀγαθοποιῆσαι ὑμῖν ὁ θεὸς καὶ μνησθεῖν τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς ² Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν. ³ καὶ δώῃ ³ ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ βελημάτα καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένην. ⁴ καὶ διανοῖξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν ⁴ τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προσταγμασι, καὶ εἰρήνην ποιῆσαι, ⁵ καὶ ἐπα- ⁵ κούσαι ὑμῶν τῶν δεθήσεων καὶ καταλλαγεῖν ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονηρῷ. ⁶ καὶ νῦν ὥδε ἔσμεν προσευχόμενοι περὶ ὑμῶν. ⁷ βασι- ^{6 7} λεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἑξηκοστοῦ ἐνάτου ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ Πλίψει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις ἀφ' οὗ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁγίας γῆς καὶ τῆς βασιλείας. ⁸ καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα ⁸ ἀνδρῶν καὶ ἐδεήθημεν τοῦ κυρίου, καὶ εἰσηκούσθημεν, καὶ προσηνέγκαμεν θυσίαν καὶ σμιδαλιν, καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ προεβήκαμεν τοὺς ἄρτους. ⁹ καὶ νῦν ἕνα ἄγῃτε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελεύ μη- ⁹ νός. ¹⁰ ἔτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ οἱ ¹⁰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἡ γερουσία καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὅντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις χαίρειν καὶ υγιαίνειν. ¹¹ ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ ¹¹ τοῦ θεοῦ σεσωσμένοι μεγάλας εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὥς ἂν πρὸς βασιλέα παρατασσόμενοι. ¹² αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς παραταξαμένους ἐν τῇ ἁγίᾳ ¹² πόλει. ¹³ εἰς γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυ- ¹³ πόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ, παραλογισμῷ νοσημένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν ἱερέων. ¹⁴ ὥς γὰρ συνοί- ¹⁴ κήσων αὐτῇ παρέγένετο εἰς τὸν τόπον ὃ τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα εἰς φερνῆς λόγον. ¹⁵ καὶ προζέντων αὐτὰ τῶν ¹⁵ ἱερέων τῆς Ναναίας, κάκεινον προσελθόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον

22. εγνω ... εξητουσαν (23. ηνδραγαθην ... ωκοδομης) 24. επι βιβλιου

Subscriptio: μακκαβαίων α

Inscriptio: μακκαβαίων β

I. 2. μνησθηται 5. υπακουσε ... εγκαταλειποι 7. ενατου ... γεγραφα-
μεν 8. εισηκουσθημεν · προσηνεγκαμεν ... εξηγαγεν pro εξηψαμεν 9. σκη-
νοπηγειας 10. om εκατοστου ... om οι prius 12. παρατασσομενους
13. om γαρ ... γενομενος γαρ ... τω περι την 14. συνοικων ... τα χρημ.
πλειονα εις 15. του ναναιου

16 τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀντίοχος, ¹⁶ ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτὴν θύραν βάλλοντες πέτρους συνεκραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρέβ-
 17 ριψαν. ¹⁷ κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ θεός, ὃς παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαν-
 18 τας. ¹⁸ μέλλοντες οὖν ἄγειν ἐν τῷ Χασελεῦ πέμπτη καὶ εἰκάδι τὸν καθα-
 ρισμόν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγῃτε τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρός, ὅτε Νεεμίας οἰκοδομήσας τὸ τε ἱερὸν καὶ
 19 τὸ θυσιαστήριον ἀνήνεγκε θυσίαν. ¹⁹ καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἦγοντο οἱ πατέρες ἡμῶν, οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ πυρός τοῦ θυ-
 20 σιαστηρίου λαθραίως κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντας ἀνύ-
 20 δρου, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο ὥστε πᾶσιν ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. ²⁰ διελ-
 λόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ θεῷ, ἀποσταλεῖς Νεεμίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίδος τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυψάντων ἔπεμ-
 21 ψεν ἐπὶ τὸ πῦρ· ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ εὐρησθῆναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ
 21 παχύ, ²¹ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν· ὡς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν θυσίων, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιβῆναι τῷ ὕδατι τὰ τε ξύλα καὶ τὰ
 22 ἐπακείμενα. ²² ὡς δὲ ἐγένετο τοῦτο καὶ χρόνος διῆλθεν ὅτε ἥλιος ἀνέλαμψε, πρότερον ἐπινεφῆς ὢν, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη ὥστε θανατῶσαι πάντας.
 23 ²³ προσευχὴν δὲ ἐποίησαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἱ τε ἱερεῖς καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνάθου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων ὡς Νεε-
 24 μίου. ²⁴ ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον Κύριε κύριε ὁ θεὸς ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερὸς καὶ ἰσχυρὸς καὶ δίκαιος καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος
 25 βασιλεὺς καὶ χρηστός, ²⁵ ὁ μόνος χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ καὶ αἰώνιος, ὁ διασώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πα-
 26 τέρας ἐκλεκτοὺς καὶ ἁγίστας αὐτοὺς, ²⁶ πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καθαρίασον.
 27 ²⁷ ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς ἔπαυε, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη
 28 ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. ²⁸ βασάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρί-
 29 ζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. ²⁹ καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν ἁγίόν σου, καθὼς εἶπε Μωυσῆς. ³⁰ οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοὺς ὕμνους.
 31 ³¹ καθὼς δὲ ἀνηλώθη τὰ τῆς θυσίας καὶ τὸ περιλειπούμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας
 32 ἐκέλευσε λίθους μείζοντας κατασχεῖν. ³² ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλῆξ ἀνήφθη·
 33 τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμπαντος φωτὸς ἐδαπανήθη. ³³ ὡς δὲ φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ ἀπέκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς τὸ ὕδωρ ἐφάνη ἀφ'
 34 οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἤγνισαν τὰ τῆς θυσίας, ³⁴ περιφράξας δὲ ὁ βα-
 35 σιλεὺς ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα. ³⁵ καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασι-
 36 λεὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου. ³⁶ προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νεφθάρ, ὃ διερμηνεύεται Καθαρισμός· καλεῖται δὲ παρὰ τοῖς πολλοῖς Νεφθαί.

15. τεμενου 16. οἱ ἀφελόντες ... παραιψαντες 17. ἔδωκεν 18. οἱ οὖν ... διασαφίσει ... ἀγῇται σκηνοπηγίας ... νεεμίας ὁ οἰκοδ. το τε το ... θυσίας 19. ἡμῶν οἱ πατέρες οἱ τε εὐσεβεῖς ... ἔχοντες ἀνυδρον 20. ἀπο τοῦ ... ὡς διεσαφίσαν ... παχυν 21. ἀποβαψάντες ... νεεμίας ἐπιράναι 22. οἱ τοῦτο ... *ο pro οτε (ed. rom. ὅ, τε) ... οἱ πρότερον 23. τῶν τε λοιπῶν ... νεεμίου 24. οἱ κυριε alterum ... καὶ ὁ ἰσχυρὸς 27. ἐφείδε ... οἱ εἰ 29. μωσῆς 34. καταχεῖν 33. ἐκρυψαν ... νεεμειαν ἡγν. τας θυσίας 35. οἱ ἐχαρίζετο 36. νεεμειαν ... νεφθάρ pro νεφθαί

II.

Εὕρισκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας ὁ προφήτης ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς μεταγινόμενους, ὡς σεσήμενται, ² καὶ ὡς ἐνετέλειτο 2 τοῖς μεταγενομένοις ὁ προφήτης, δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις, βλέποντες ἀγάλματα χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον. ³ καὶ 3 ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁴ ἣν δὲ ἐν τῇ γραφῇ ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ 4 προφήτης χρηματισμοῦ γεννηθέντος αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξήλθεν εἰς τὸ ὄρος οὗ ὁ Μωυσῆς ἀναβάς ἐπαύσατο τὴν τοῦ θεοῦ κληρονομίαν. ⁵ καὶ 5 ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας εὗρεν οἶκον ἀνθρώδῃ, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσήμεκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε. ⁶ καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥστε ἐπισημῆνασθαι 6 τὴν ὁδόν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν εὑρεῖν. ⁷ ὡς δὲ ὁ Ἱερεμίας ἔγνω, μεμψάμε- 7 νος αὐτοῖς εἶπεν ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ θεὸς ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἰλεως γένηται. ⁸ καὶ τότε ὁ κύριος ἀναδείξει 8 ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη ὡς καὶ ἐπὶ Μωυσῇ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος καθγιασθῇ μεγάλως. ⁹ διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ τῆς 9 τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ. ¹⁰ καθὼς καὶ Μωυσῆς προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ 10 κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σαλωμὼν προσηύξατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὀλοκαυτώματα. ¹¹ καὶ 11 εἶπε Μωυσῆς Διὰ τὸ μὴ βεβρώσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνηλώσῃ. ¹² ὡς- 12 αὐτως καὶ ὁ Σαλωμὼν τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἤγαγεν. ¹³ ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν 13 ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν τὰ αὐτά, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ προφητῶν καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπιστολὰς βασιλέων περὶ ἀναθεμάτων. ¹⁴ ὥσαύτως δὲ καὶ Ἰούδας τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν 14 γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε πάντα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν. ¹⁵ ὧν οὖν ἐὰν χρεῖαν 15 ἔχητε, τοὺς ἀποκομιούντας ὑμῖν ἀποστέλλετε. ¹⁶ μέλλοντες οὖν ἄγειν τὸν 16 καθαρισμόν ἐγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε ἄγοντες τὰς ἡμέρας. ¹⁷ ὁ 17 δὲ θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν πᾶσι καὶ τὸ βασιλεῖον καὶ τὸ ἐράτευμα καὶ τὸν ἀγίασμόν, ¹⁸ καθὼς ἐπηγγέλατο 18 διὰ τοῦ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον. ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε. ¹⁹ τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν 19 Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀδελφοὺς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγάλου καθαρισμόν καὶ τὸν τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμόν, ²⁰ ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν 20 Ἐπιφανῆ καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους, ²¹ καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ 21 γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσασιν, ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν καὶ τὰ βάρβαρα πλήθῃ διώκειν, ²² καὶ τὸ περιβόητον καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἱερὸν ἀνακομίσασθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερώσαι, καὶ τοὺς μελλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθώσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πάσης ἐπιεικείας ἰλεω γενομένου αὐτοῖς, ■

II. 1—4. inde ab οτι εκελευσεν usque συνακολουθειν omnia rescripta.

1. μεταγενομενους 2. περι αυτας 6. επισημανασθαι ... εδυνηθησαν 7. ιερεμειας ... συναγη ... ελεος 8. αναδιξη ... ως επι μωση 10. ουτως σαλωμων προσηξε. προς κυριον 11. μωσης 12. **μετα pro τας 13. νεεμειαν ... προφητων βιβλια 14. δια τον γεγον. πολεμ. ημ. επισυν. ταυτα· και 16. αγειν pro αγωντες 17. την κληρ. αυτου 18. ελεηση ... εξειλατο ... εκαθαρισεν 19. μεγιστου pro μεγαλου 21. ως την 22. ιλεως

23 ²³ τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων, πειρασμο-
 24 ²⁴ να δι' ἐνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν. ²⁵ συνορῶντες γὰρ τὸ χῦμα τῶν ἀριζμῶν
 καὶ τὴν οὖσαν δυσχέρειαν τοῖς θέλουσιν εἰσχυλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας διη-
 25 ²⁶ γήμασι διὰ τὸ πλήθος τῆς ὕλης, ²⁷ ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀνα-
 γινώσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φιλοφρονοῦσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν
 26 ²⁸ εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν. ²⁹ καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν
 κακοπάθειαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥάδιον, ἰδρώτος δὲ καὶ ἀγρυ-
 27 ³⁰ πνίας τὸ πρᾶγμα, ³¹ καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον καὶ ζητοῦντι
 τὴν ἐτέρων λυσitelian οὐκ εὐχερὲς μὲν, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχα-
 28 ³² ριστίαν ἡδὲως τὴν κακοπάθειαν ὑπόισομεν, ³³ τὸ μὲν διακριβοῦν περὶ ἐκά-
 στων τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς
 29 ³⁴ τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες. ³⁵ καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι
 τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι
 30 ³⁶ τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν. ³⁷ τὸ
 μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων ποιεῖσθαι λόγον καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν
 31 ³⁸ τοῖς κατὰ μέρος τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ καθήκει. ³⁹ τὸ δὲ σύντομον τῆς
 λέξεως μεταδίδωκειν καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι τῷ
 32 ⁴⁰ τὴν μετάφρασιν ποιουμένῳ συγγραφεῖ. ⁴¹ ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διη-
 γήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιτεύξαντες· εὐήθης γὰρ τὸ μὲν πρὸ
 τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτεμεῖν.

III.

Τῆς ἀγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν
 νόμων ἔτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειαν
 2 ¹ τε καὶ μισοπονηρίαν, ² συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον,
 3 ³ καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοξάζειν, ⁴ ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν
 τῆς Ἀσίας βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς
 4 ⁵ λειτουργίας τῶν θυσίων ἐπιβάλλοντα δαπανήματα. ⁶ Σίμων δὲ τις ἐκ τῆς
 Βενιαμὶν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος διηνέχθη τῷ ἀρχιερεῖ
 5 ⁷ περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. ⁸ καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνάμε-
 νος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρασαίου τὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Κολίης
 6 ⁹ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν. ¹⁰ καὶ προσήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυ-
 νήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλήθος τῶν δια-
 φόρων ἐναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προσήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσίων λό-
 γον, εἶναι δὲ δυνατόν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα.
 7 ¹¹ συμμίσξας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μηνυθέντων αὐτῷ χρη-
 μάτων ἐνεφάνισεν· ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἠλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμά-
 των ἀπέστειλε δούς ἐντολὰς τὴν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκομίδην
 8 ¹² ποιήσασθαι. ¹³ εὐθέως δὲ ὁ Ἠλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφά-
 σει ὥς τὰς κατὰ Κολήν Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδεύσων, τῷ πράγ-
 9 ¹⁴ ματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελέσων. ¹⁵ παραγενηθεὶς δὲ εἰς Ἱερο-
 σόλυμα καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς, ἀνέβητο
 περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἔνεκεν πάρεστι διεσάφησεν· ἐπυν-

23. om τα ... κηρυναίου 26. ἐπιδεδιγμένοις ... ἀγρυπνίας 27. om
 μὲν ... εὐχαριστεῖαν 28. τῆς ἐπιτ. ατονουντες 29. ἐνκαινεῖν ... οὕτως
 δοκῶν καὶ ἐπὶ ἡμῶν 30. καὶ περιπατον ποιεῖσθ. λογῶ ... ἐν ταῖς κατὰ
 ... ἀρχηγενεῖ 31. πραγματίας (... παραιτ. τὴν τῶν μεταφρ.) 32. ἐπι-
 τεμεναι III. 4. om τοίνυν ... ὅτι pro ἐτι ... ονειου 3. πάντα τας (sic)
 ... λειτουργίας ... ἐπιβάλλοντας 4. βενιαμειν ... om περὶ ... ἀγορανο-
 μίας 6. ἀναριθμήτον ... μὴ προσεγενεκεν ... om ἀπαντα 7. om ο ...
 προχειρησάμενος 8. πορίαν ... ἐφοδεύσε ... ἐπιτελεῖν 9. φιλοφρ. ο ἀρ-
 χιερεως ... διεσαφήνησεν

ζάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. ¹⁰ τοῦ δὲ ἀρ- 10
 χιερέως ὑποδείξαντος παραστήκας εἶναι χερῶν τε καὶ ὀφθαλμῶν, ¹¹ τινὰ δὲ 11
 καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ ὥσπερ
 ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τά-
 λαντα, χρυσοῦ δὲ διακόσια. ¹² ἀδικηθῆναι δὲ τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ 12
 τόπου ἀγιωσύνῃ καὶ τῇ τοῦ τετιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ
 σεμνότητι καὶ ἀσυλίας, παντελῶς ἀμήχανον εἶναι. ¹³ ὁ δὲ Ἡλιοδωρος, δι' ἃς 13
 εἶχε βασιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναλημπτέα ταῦτα
 εἶναι. ¹⁴ ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῆει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰκονομή- 14
 σων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ κατ' ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ 15
 θυσιαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς
 οὐρανὸν τὸν περὶ παραστήκης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταξέμενοις ταῦτα
 σῶα διαφυλάξαι. ¹⁶ ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν, τιτρώσκεσθαι 16
 τὴν διάνοιαν· ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χροᾶς παρηλλαγμένον ἐνέφανε τὴν
 κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. ¹⁷ περιεχέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρι- 17
 κασμὸς σώματος, δι' ὃν πρόδηλον ἐγένετο τοῖς θεωροῦσι τὸ κατὰ καρδίαν
 ἐνεστὸς ἄλγος. ¹⁸ οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγγελήδων ἐξεπηθῶν ἐπὶ πάνδημον 18
 ἱκετείαν, διὰ τὸ μέλλειν εἰς καταφρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. ¹⁹ ὑπεξωσμέ- 19
 ναι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθουν·
 αἱ δὲ κατὰ κλειστοὶ τῶν παρθένων αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ
 δὲ ἐπὶ τὰ τεῖχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον. ²⁰ πᾶσαι δὲ προ- 20
 τείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν. ²¹ ἔλεειν δ' 21
 ἦν τὴν τοῦ πληθους παμμυγῇ πρόπτωσιν τὴν τε τοῦ μεγάλως διαγωνιῶντος
 ἀρχιερέως προσδοκίαν. ²² οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παντοκράτορα θεὸν τὰ 22
 πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας.
²³ ὁ δὲ Ἡλιοδωρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. ²⁴ αὐτότι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς 23 24
 δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν πατέρων κύριος καὶ
 πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς
 κατατολμήσαντας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυ-
 σιν καὶ διελίαν τραπήναι. ²⁵ ὥψθη γάρ τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν 25
 ἐπιβάτην καὶ καλλίστην σαγῇ διακεκοσμημένος, φερόμενος δὲ ῥύδην ἐνέσεισε
 τῷ Ἡλιοδῶρι τὰς ἐμπροσθίους ὀπλὰς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφάνετο χρυσοῦν
 πανοπλίαν ἔχων. ²⁶ ἔτεροι δὲ δύο προσέφηναν αὐτῷ νεανία τῇ ῥώμῃ μὲν 26
 ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν· οἱ καὶ πα-
 ραστάντες ἐξ ἑατέρου μέρους ἐμαστίουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς ἐπιρ-
 ριπτοῦντες αὐτῷ πληγὰς. ²⁷ ἄφωνοι δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλῶ 27
 σκότει περιχυθέντα, συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέντες, ²⁸ τὸν ἄρτι μετὰ 28
 πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸν προειρημένον εἰσελθόντα
 γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήζητον αὐτῷ καθεστῶτα, φανερώς τὴν τοῦ θεοῦ
 δυναστείαν ἐπεγνωκότας. ²⁹ καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θεῖαν ἐνέργειαν ἄφωνος καὶ 29
 πάσης ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἔρριπτο. ³⁰ οἱ δὲ τὸν κύριον εὐλό- 30

40. παρακαταστήκας 41. του τωβιω ... ουχ ουτως διαβαλλων 42. αδικησαι τε ... ασυλεια 43. ιερος pro ηλιοδωρος ... αναλημπτεα 45. παρακαταστήκης 46. ειδεαν 47. γαρ επι τον ... δι ην προδηλον εγενετο 48. οικειων ... ικετιαν ... μη μελλειν 49. επληθυνον ... διεκυπτον 20. λιταναιαν 21. ελεειν δε την ... αγωνιωντος 22. τον πανκρατη κυριον τα 24. ο των πνευματων και πασης 25. τοις pro τις ... εσειεν ... τας ενπροθεσει· ους οπλας (sic) 26. ετερε ... εφανησαν ... την γλωσσαν pro τη δοξη ... (εκτρεπεις ει διατρεπεις ...) παρισταντες ... εμαστιγ. εαυτον ... επιριπτοντες 27. δε επεσον τα προς ... φοριον 28. αβοηζητ. αυτον τοις χολοις (sic) καθεστωτα φαν. την δυναστιαν επεγνωκοτα 29. ανεργειαν ... εριπτο

γουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους
καὶ ταραχῆς γέμον ἱερόν, τοῦ παντοκράτορος ἐπιφανέντος κυρίου, χαρᾶς καὶ
31 εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο. ³¹ ταχὺ δέ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήζων
ἤξιουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ
32 παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ κειμένῳ. ³² ὕποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μή
ποτε διὰ ληψιν ὁ βασιλεὺς σχῆ, κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιοδωρον ὑπὸ
τῶν Ἰουδαίων συντελεέσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτη-
33 ρίας. ³³ ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμόν οἱ αὐτοὶ νεανίαὶ πάλιν
ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάν-
τες εἶπον Πολλὰς τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτόν σοι
34 κεχάρισται τὸ ζῆν ὁ κύριος. ³⁴ σὺ δὲ ὑπ' αὐτοῦ μεμαστιγωμένος διάγγελε
πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ κράτος. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο.
35 ³⁵ ὁ δὲ Ἡλιοδωρος θυσίαν ἀνενέγκας τῷ κυρίῳ καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξά-
μενος τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεστρατοπέ-
36 δευσε πρὸς τὸν βασιλέα. ³⁶ ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὅψιν τεθεα-
37 μένος ἔργα τοῦ μεγίστου θεοῦ. ³⁷ τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιο-
δωρον πότις τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα,
38 ἔφησεν ³⁸ Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν
ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ, ἐάνπερ καὶ διασωθῇ, διὰ τὸ
39 περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναι τινα θεοῦ δύναμιν. ³⁹ αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικί-
αν ἐπουράνιον ἔχων ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς
40 παραγινόμενους ἐπὶ κακῶσει τύπτων ἀπόλλυσιν. ⁴⁰ καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἡλιο-
δωρον καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

IV.

Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδεέκτης
γεγονὼς ἐκακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὥς αὐτὸς τε εἶη τὸν Ἡλιοδωρον ἐπισεσει-
2 κῶς καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς. ² καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πό-
λεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων ἐπίβουλον
3 τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν. ³ τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαίνουσας
ὥστε καὶ διὰ τινος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντε-
4 λείσθαι, ⁴ συνορῶν ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, καὶ Ἀπολλώνιον
μαίνεσθαι ὥς τὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν συναυξήοντα τὴν
5 κακίαν τοῦ Σίμωνος, ⁵ ὥς τὸν βασιλέα διεκομίσθῃ, οὐ γινόμενος τῶν πολι-
τῶν κατήγορος, τὸ δὲ συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν.
6 ⁶ ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι ταῦν εἰρήνην ἔτι τὰ
7 πράγματα, καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας. ⁷ μεταλλάξαν-
τος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ
προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς, ὑπενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ὀνίου τὴν ἀρ-
8 χιερωσύνην, ⁸ ἐπαγγειλάμενος τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα
ἐξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις καὶ προσδόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοή-
9 κοντα. ⁹ πρὸς δὲ τούτοις ὑπιοχνεῖτο καὶ ἕτερα διαγράψαι πεντήκοντα πρὸς
τοῖς ἑκατόν, ἐὰν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν
10 αὐτῷ συστήσασθαι καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. ¹⁰ ἐπι-
νεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθέως ἐπὶ τὸν Ἑλλη-

30. χριστου pro κυριου (χῡ pro κυ) ... ἐπληρωτο 32. διαλημψιν 33. ειπαν Πολλα ονια ... το ζην κυριος 34. συ δε εξ ουρανου μεν μαστιγωμενος (sic) διαγγελλε 35. ανενεγκων τω θεω 38. διασωθη 39. απολλυει 40. κατ ηλιοδ. IV. 35. ουτος τε 4. συνορων ονιας ... μαιν. εως των κοιλης φυνικης και συριας ... συναυξαντο 5. προς pro ως ... διεκοσμηθη ... συμφορον κοινή και κατ 6. ειρηνης επι τα ... λημφομενον 7. αρχιερωσυνην 9. υπεισχοιτο ... διαγραφειν ... επιχωρηγηθη 40. ευθεως προς τον

νικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους μετῆγε. ¹¹ καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις 11
 φιλάνθρωπα βασιλικά διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου
 τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, παρώσατο·
 καὶ τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐπισμούς ἐκαίνιζεν.
¹² ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καλίδρουσε, καὶ τοὺς 12
 κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ἤγεν. ¹³ ἦν δ' οὕτως ἀκμή 13
 τις Ἑλληνισμοῦ καὶ πρόσβασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ
 ἀρχιερέως Ἰάσωνος ὑπερβάλλουσαν ἀναγείαν, ¹⁴ ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ 14
 θυσιαστηρίου λειτουργίας προδύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ναοῦ
 καταφρονούντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες ἔσπευδον μετέχειν τῆς ἐν πα-
 λαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόκλησιν, ¹⁵ καὶ τὰς μὲν 15
 πατρώους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγού-
 μενοι. ¹⁶ ὧν χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐξήλουν τὰς 16
 ἀγωγὰς καὶ καθάπαν ἤξελον ἐξομοιοῦσθαι, τοὺτους πολεμίους καὶ τιμωρη-
 τὰς ἔσχον. ¹⁷ ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θεοὺς νόμους οὐ ῥάδιον, ἀλλὰ ταῦτα ὁ 17
 ἀκλόουτος καιρὸς δηλώσει. ¹⁸ ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ 18
 καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος, ¹⁹ ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μαρὸς θεωροῦς ἀπὸ Ἰε- 19
 ρουσόλυμων Ἀντιοχεῖς ὄντας παρακομιζόντας ἀργυρίου δραχμὰς τριακοσίας εἰς
 τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἤξιωσαν οἱ παρακομίσαντες μὴ χρῆσθαι
 πρὸς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθῆκειν, εἰς ἑτέραν δὲ καταδέσθαι δαπάνην. ²⁰ ἔπεμ- 20
 ψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποστείλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν,
 ἔνεκεν δὲ τῶν παρακομιζόντων εἰς τὰς τῶν τριήρων κατασκευὰς. ²¹ ἀποστα- 21
 λέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθένος διὰ τὰ πρωτοκλήσια Πτο-
 λεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντιοχος ἀλλότρινον αὐτὸν
 τῶν αὐτῶν γεγονέναι πραγμάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν.
²² ὅθεν εἰς Ἰόππην παραγενόμενος κατήντησεν εἰς Ἱερουσόλυμα. ²² μεγαλοπρε- 22
 πὺς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως παραδεχθεὶς, μετὰ δαδουχίας καὶ
 βοῶν εἰσπεπόρευται, εἰς οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε. ²³ μετὰ 23
 δὲ τριετὴ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσημαιομένου Σί-
 μωνος ἀδελφόν, παρακομιζόντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ πραγμάτων
 ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς τελέσοντα. ²⁴ ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ 24
 δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς αὐτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιε-
 ρωσύνην, ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια. ²⁵ λαβὼν δὲ 25
 τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων,
 θυμὸς δὲ ὡμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων. ²⁶ καὶ ὁ μὲν 26
 Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, ὑπονοθευθεὶς ὑφ' ἑτέρου φυγὰς
 εἰς τὴν Ἀμμανῖτιν χώραν συνήλαστο. ²⁷ ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκρά- 27
 νει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει· ποιούμε-
 νου δὲ τὴν ἀπαίτησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου, ²⁸ πρὸς τοῦ- 28
 τον γὰρ ἦν ἡ τῶν φόρων πρᾶξις, δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως

10. ομ. μετεστήσε 11. παρώσατο ... νομίμους 12. ομ την ... εφ ημων
 pro εφηβων ... ηγαγεν 13. ην δε ουτ. αγκμη του ελλ. ... εισσωνος ...
 αγειαν 14. λειτουργειας ... αλλα τους μεν ναυω καταφρονουντας (sic) ...
 παλαιστη ... χορηγειας ... προσκλησιν 15. πατρωας ... τιθιμενοι ... καλ-
 πιστοις 16. ων και χαριν ... καθο απαν ... τους pro τουτους 19. μι-
 ρος ... ως απο ... αντιοχιας παρακομ. ... τριακοσιους ... οι παρακομι-
 ζοντες ... εις θυσιαν ... ομ δια το μη καθηκειν usque versu 20. ηρακλεους
 θυσιαν 20. ενεκα δε των παροντων εις ... τριτηρων 21. μενεσθεως ...
 πρωτοκλησια του φιλομητορος ... των αυτου γεγονοτων ... της καθ αυτον
 ... ιππηνη 22. μεγαλομερως ... ιασωνος ... αποδεχθεις ... βοων εισεδεχθη
 εις 23. αναγκαιον ... τελεσοντας 24. κατηντησεν αρχιερ. υπερβαλλον
 25. παρεγινετο 26. υπονομευθεις 28. των διαφορων

29 προσεκήρυξαν. ²⁹ καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον
 Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σώστρατος δὲ Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυ-
 30 πρίων. ³⁰ τοιούτων δὲ συνεστηκότων συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιά-
 31 ζειν διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ δεδόσθαι. ³¹ ὤκτιον
 οὖν ὁ βασιλεὺς ἤκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον
 32 Ἀνδρόνικον τῶν ἐν ἀξιώματι κειμένων. ³² νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι
 καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ
 Ἀνδρόνικῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγγανε πεπρακῶς εἰς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πό-
 33 λεις. ³³ ἃ καὶ σαφῶς ἐπεγνωκῶς ὁ Ὀνίας, παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκῶς εἰς
 34 ἄσυλον τόπον ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς Ἀντιόχειαν κειμένης. ³⁴ ὅθεν ὁ Μενέλαος
 λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν· ὁ δὲ παρα-
 γεόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ καὶ δεξιᾷ μετ' ὄρκων δούς,
 καίπερ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ πα-
 35 ραχρήμα παρέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. ³⁵ δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον
 Ἰουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον καὶ ἐδυσφόρουν ἐπὶ τῷ
 36 τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. ³⁶ τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ
 Κιλικίαν τόπων ἐνετύγγανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι, συμμεισοπονηρούντων
 37 καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκτάνθαι. ³⁷ ψυχικῶς
 οὖν ὁ Ἀντίοχος ἐπιλυπηθεὶς καὶ τραγεὶς εἰς ἔλεον καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ
 38 μετρηλαχότος σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν, ³⁸ καὶ πυρῶν εἰς τοὺς θυμοὺς
 παραχρήμα τὴν τοῦ Ἀνδρόνικου πορφύραν περιελόμενος καὶ τοὺς χιτῶνας
 περιβρήξας, περιαγαγὼν κατ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὐπὲρ
 εἰς τὸν Ὀνίαν ἡσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μαιφόνον ἀπεκόσμησε, τοῦ κυρίου τὴν
 39 ἀξίαν αὐτῷ κόλασιν ἀποδόντος. ³⁹ γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ
 τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου μετὰ τῆς Μενελάου γνώμης, καὶ διαδοθείσης
 ἕξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἦδη
 40 πολλῶν διενεργημένων. ⁴⁰ ἐπεγειρομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὀργαῖς διευ-
 πιμπλαμένων, καθοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τριςχιλίους κατήρξατο χειρῶν
 ἀδίκων, προηγησαμένου τινὸς τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δε-
 41 ῖπτον καὶ τὴν ἄνοιαν. ⁴¹ συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Λυσιμάχου,
 συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακει-
 μένης σποδοῦ δρασοῦμενοι, φύρδην ἐνετίνασσαν εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσίμαχον.
 42 ⁴² δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ καὶ κα-
 τέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ
 43 γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο. ⁴³ περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν Μενέ-
 44 λαον. ⁴⁴ καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιο-
 45 λογίαν ἐποίησαντο οἱ πεμφθέντες ἄνδρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερουσίας. ⁴⁵ ἦδη δὲ
 λειψιμμένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγείλατο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ
 46 Δορυμένῳ πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα. ⁴⁶ ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἰς
 47 τι περίστυλον ὡς ἀναψύξοντα τὸν βασιλέα μετέστηκε. ⁴⁷ καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης
 κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημάτων, τοῖς δὲ τάλαιπύροις
 οὔτινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀτελεύτησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις
 48 θάνατον ἐπέκρινε. ⁴⁸ ταχέως οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον οἱ ὑπὲρ πόλεως
 49 καὶ δήμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες. ⁴⁹ δι' ἣν αἰτίαν καὶ

29. απειλειπεν 30. διδοσθαι 31. καταλειπων 33. om α' ... ο ονειας
 απηγενεν ... προς αντιοχειας 34. δεξιασθεις μετ ορκων· δους δεξιαν·
 καιπερ 36. τ. ον. απεκτονησεν (sic) 37. υπολυπηθεις ... επι ελεος 38.
 περιρηξας ... om εις ... κολασασιν 39. ed. R. ιεροσολυμ.... της του μενε-
 λαου 40. διεμπιπλαμενων ... τιнос αυρανον ... αγνοιαν 41. συνειδοτες ...
 εποδου 42. δε κατεβαλον 43. επι τον 44. τρ. ανδρ. 45. λελημμενοι ...
 τω πτολεμ. δορυμενου πρ. το πεσαι 46. αναψυχοντα 47. κατηγορημενων
 ... om αν ... απεκρινεν 48. οι περι ... προηγορησαντες

18 ρασις. ¹⁸ εἰ δὲ μὴ συνέβαινε προενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ ὁ
 Ἡλιδώρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ
 γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρήμα μαστιγωθεὶς ἀνετράπη τοῦ θρά-
 19 σους. ¹⁹ ἀλλ' οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ
 κύριος ἐξελέξατο. ²⁰ διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους
 δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐκοινωνήσε,
 καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ παντοκράτορος ὁργῇ πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου
 21 δεσπότητος καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη. ²¹ ὁ γοῦν Ἀντίοχος
 ὀκτακόσια πρὸς τοὺς χιλοὺς ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα θάττον εἰς
 Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερφηανίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν
 22 καὶ τὸ πέλαγος πορευτὸν θέσσαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. ²² κατέ-
 λιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φίλιππον
 τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαν-
 23 τος, ²³ ἐν δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τούτους Μενέλαον, ὃς χειρίστα
 τῶν ἄλλων ὑπερήρητο τοὺς πολίταις, ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ἰουδαίους
 24 ἔχων διαίεσιν. ²⁴ ἔπειψε δὲ τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος
 διςμυρίων πρὸς τοὺς διςχιλοὺς, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφά-
 25 ξαι, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ νεωτέρους πωλεῖν. ²⁵ οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς
 Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας
 τοῦ σαββάτου, καὶ λαβὼν ἀργούντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν ἔχο-
 26 πλησίαν παρήγγειλε. ²⁶ καὶ τοὺς ἐξελδόντας πάντας ἐπὶ τὴν θεωρίαν συνεξε-
 κέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ κατέστρωσε
 27 πλήθη. ²⁷ Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος δέκατός που γεννηθεὶς καὶ ἀναχωρήσας
 εἰς τὸν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διεζῆσιν σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ
 τὴν χορτῶδη τροφὴν σιτούμενοι διετέλουν πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.

VI.

Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἔξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον
 ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν ἐκ τῶν πατρῶων νόμων καὶ τοῖς τοῦ
 2 θεοῦ νόμοις μὴ πολιτευέσθαι, ² μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν καὶ
 προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζίν, καθὼς ἐτύγγανον οἱ τὸν
 3 τόπον οἰκοῦντες, Διὸς Ξενίου. ³ χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυσχερὴς
 4 ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας. ⁴ τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ἐπεπλήρωτο
 ὑπὸ τῶν ἐθνῶν βῆρυμόντων μεθ' ἑταιρῶν, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περιβόλοις γυ-
 5 ναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ κατῆκοντα ἔνδον φερόντων. ⁵ τὸ δὲ θυ-
 σιαστήριον τοῖς ἀποδισταλμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο.
 6 ⁶ ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν οὔτε πατρώους ἑορτὰς διαφυλάττειν οὔτε ἀπλῶς
 7 Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. ⁷ ἦγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ
 μῆνα τοῦ βασιλέως γενέσθαι ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμὸν γενομένης δὲ Διο-
 νυσίων ἑορτῆς ἠναγκάζοντο οἱ Ἰουδαῖοι κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διο-
 8 νύσῳ. ⁸ ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις Ἑλληνίδας, Πτο-
 λεμαίων ὑποτιθεμένων τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν καὶ

18. συνεβη προσενεχεσθαι ... καθάπερ ἦν ὁ 20. συμμετασχων του ... οπι υπο του κυριου ... εκοινωνησαν ... καταληφθεις 21. ο ουν ... εἰς τὴν αντιοχειαν ... τὴν μεν τὴν πρωτην 22. κατελειπεν 23. γαριζειν ... μενελαος χειριστας ... απηχθη δε 24. διςμυριους δε τοις ... και τους νεωτερ. 26. ελδοντας ... κατεστησεν πληθη 27. ο και μακκαβαιος ... γεννηθεις ... αναχωρ. εν τοις ορεισιν θηρ. τροπ. διεζη VI. 1. απο των πατριων ... νομου 2. νεω ... γαριζει ... διοξενιου 3. τοις ολοις ἦν δυσ-χερ. 4. υπο τ. εθν. επεπληρουτο ... ετερων ... περιβολων ... εἰσφεροντων 5. τοις αποδισταλμενων 6. πατροους 7. ηγον ... οπι οι ιουδαιοι 8. αστυγεις ελληνιδας πολις πτολεμαιου υποθεμενον

σπλαγχνίζειν, ⁹ τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικά κα- 9
 τασφάζειν. παρὴν οὖν ὄραν τὴν ἐνεστῶσαν ταιλαιωρίαν. ¹⁰ δύο γὰρ γυναῖκες ¹⁰
 ἀνηνέχθησαν περιτετηκνύαι τὰ τέκνα αὐτῶν· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν
 κρεμάσαντες τὰ βρέφη καὶ δημοσίᾳ περιαγαγόντες αὐτάς τὴν πόλιν κατὰ
 τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν. ¹¹ ἕτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαια ¹¹
 λεληθῶτος ἄγειν τὴν ἐβδομάδα, μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφλογίσθησαν,
 διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοὺς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης
 ἡμέρας. ¹² παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συστέλλε- ¹²
 σθαι διὰ τὰς συμφοράς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὄλεθρον ἀλλὰ
 πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι. ¹³ καὶ τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἐᾶσθαι ¹³
 τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθὺς περιπίπτειν ἐπιτιμίοις, μεγάλης εὐεργεσίας
 σημειὸν ἐστίν. ¹⁴ οὐ γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μα- ¹⁴
 κροθυμῶν ὁ δεσπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν
 ἁμαρτιῶν κολάσαι, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι, ¹⁵ ἵνα μὴ πρὸς τέλος ¹⁵
 ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. ¹⁶ διόπερ οὐδέποτε ¹⁶
 μὲν τὸν ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς οὐκ
 ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν. ¹⁷ πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταύτῃ ἡμῖν εἰρήσῃ· ¹⁷
 δι' ὀλίγων δ' ἐλευστέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. ¹⁸ Ἐλεάζαρς τις τῶν πρωτευόντων ¹⁸
 τῶν γραμματέων, ἀνὴρ ἥδη προβεβηκώς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσφιν τοῦ
 προσώπου καλλίστος τυγχάνων, ἀναχαινὼν ἡναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας.
¹⁹ ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξά- ¹⁹
 μενος, αὐθαίρετως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε, προπτύσας δέ, ²⁰ κατ' ὃν ἔδει ²⁰
 τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ θέμις γεύσασθαι
 διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. ²¹ οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνι- ²¹
 σμῶ τεταγμένοι, διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γινῶσιν
 ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ' ἰδίαν παρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς κατήκον αὐ-
 τῷ χρῆσασθαι δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ
 ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, ²² ἵνα τοῦτο ²²
 πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τύχη
 φιλανθρωπίας. ²³ ὁ δὲ λογισμὸν ἀστείον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ ²³
 τῆς τοῦ γήρους ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπικτήτου καὶ ἐπιφανοῦς πολιᾶς καὶ τῆς
 ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀνατροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἀγίας καὶ θεοκτίστου νομο-
 θεσίας, ἀκολούθως ἀπεφώνητο, ταχέως λέγων προπέμπειν εἰς τὸν ἄδην. ²⁴ οὐ ²⁴
 γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιον ἐστίν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων
 ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρρον τὸν ἐνενηκονταετῆ μεταβεβηκέναι εἰς ἄλλοφυλισμόν, ²⁵
²⁵ καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἄκαριαῖον ζῆν ²⁵
 πλανηθῶσι δι' ἐμέ, καὶ μύσος καὶ κηλὶδα τοῦ γήρους κατακτηθῶμαι. ²⁶ εἰ ²⁶
 γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς
 τοῦ παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανόντων ἐκφεύξομαι. ²⁷ διόπερ ²⁷
 ἀνδρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρους ἄξιος φανήσομαι, ²⁸ τοῖς ²⁸
 δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλειποῦς εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως
 ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανάτιζεν. τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ
 τὸ τύμπανον εὐθέως ἤλθε. ²⁹ τῶν δὲ ἀγόντων τὴν μικρῶ πρότερον εὐμένειαν ²⁹

10. ανηχθησαν ... om αυτων 11. βοηθησαι αυτοις κατα δοξαν 12. παιδιαν 13. και γαρ το μη 13. τοις επιτιμοις 14. μαχρι ... κολαση· ουτως 16. om αυτων 17. ταυτ ημειν ... δε ελευστεον 18. om τυγχανων ... αναχων ... υον 20. αμυνασθαι ... om δια την 21. απολαμβανοντες ... ενεκαλουν ενεγκοντα ... χρασθαι ... υποκριναι ... τεταγμενα 22. τυχοι 23. γηρους ... επικτητους ... επιφ. πολιτειας ... αναστροφης 24. πολλοις των νεω ει μεταβεβηναι (sic) 25. ακαιρεον ... πλανησωσιν ... κατακτηθωμαι 27. ανδριως 28. ειπως 29. αγ. προς αυτον την μικρω

πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τὸ τοὺς προειρημένους λόγους,
 30 ὥς αὐτοὶ διελάμβανον, ἀπόνειαν εἶναι, ³⁰ μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν,
 ἀναστενάξας εἶπε Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἀγίαν γνώσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν ὅτι
 δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου σκληρὰς ὑποφέρειω κατὰ τὸ σῶμα ἀλγη-
 31 πάσχω. ³¹ καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετήλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις
 ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναίου-
 τητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

VII.

Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφούς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκά-
 2 ζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων υἱῶν κρεῶν ἐφαίπτεσθαι, μά-
 3 στιξί καὶ νευραῖς αἰκίζομένους. ² εἰς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος οὕτως
 ἔφη Τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν παρ' ἡμῶν; ἔτοιμοι γὰρ ἀποθνήσκειν
 3 ἐσμέν ἢ παραβαίνειν τοὺς πατέρας νόμους. ³ ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασι-
 4 λεὺς προσέταξε τήγανα καὶ λέβητας ἐκπυροῦν. ⁴ τῶν δὲ ἐκπυρωθέντων, πα-
 ραχρῆμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν καὶ περι-
 5 σκυθίσαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συνορών-
 6 των. ⁵ ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς ὅλοις γενόμενον ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προσάγειν
 ἔμπουν καὶ τηγανίζειν· τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ' ἱκανὸν διαδιδούσης τοῦ τηγά-
 7 νου, ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως
 8 ⁶ Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ καὶ ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, κατὰ-
 9 περ διὰ τῆς κατὰ πρόςωπον ἀντιμαρτυροῦσης ὥδης διεσάφησε Μωυσῆς λέ-
 10 γων Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. ⁷ μεταλλάξαντος δὲ τοῦ
 πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν, καὶ τὸ
 11 τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ περισύραντες ἐπηρώτων Εἰ φάγεσαι πρὸ
 12 τοῦ τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος; ⁸ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ
 13 εἶπεν Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἐξῆς ἔλαβε βάσανον ὡς ὁ πρῶτος. ⁹ ἐν
 14 ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶπε Σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν
 15 ἀπολύεις, ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθάνοντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νό-
 16 μων εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. ¹⁰ μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρί-
 17 τος ἐνεπαίβετο, καὶ τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε καὶ τὰς χεῖρας
 18 εὐθαρσῶς προέτεινε, ¹¹ καὶ γενναίως εἶπεν Ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτημαι,
 19 καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν
 20 ἐλπίζω κομίσασθαι. ¹² ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσ-
 21 σασθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγηδόνας ἐτίθετο. ¹³ καὶ
 22 τούτου δὲ μεταλλάξαντος, τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκιζόμενοι.
 23 ¹⁴ καὶ γενόμενος πρὸς τὸ τελευτᾶν οὕτως ἔφη Αἰρετὸν μεταλλάσσοντα ὑπ'
 24 ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ'
 25 αὐτοῦ· σοὶ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται. ¹⁵ ἐχομένως δὲ τὸν
 26 πέμπτον προσάγοντες ἠμίζοντο. ¹⁶ ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν Ἐξουσίαν ἐν
 27 ἀνθρώποις ἔχων φθαρτὸς ὢν ὃ θέλεις ποιεῖς· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν
 28 ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλελειφθαι. ¹⁷ σὺ δὲ καρτέρει καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον

29. η δυσμεν. δια των προειρημενων λογων ... υπελαμβανον 30. κατα
 σωμα 31. καταλειπων VII. 1. συλλημφθεντας ... υιων 2. προηγορος
 ειπεν μελλεις ... μανθανειν ημων ... εσμεν η πατρους νομους παραβαι-
 νειν 4. παραχρ. εκπυρ. το γενομενον ... γλωσσοτομειν 5. τοις λοιποις ...
 διδουσης 6. μωσης 7. περισυροντες επηρωτουν ει φαγεσθαι ... κατα με-
 λος το σωμα 8. προσειπεν 9. εις αιων. ημας αναβιωσιν ζωης ημας αναστ.
 10. προεβαλλεν ... ευθαρσεως 11. ταυτα κεκληται ... κομιζεσθαι 14. προς
 τω τελευταν ... μεταλλασσοντας απο 16. ειδων ... ο θελ. ποιεις φθαρ-
 ων 17. μεγαλειον

αὐτοῦ κράτος, ὥς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασιάνει. ¹⁸ μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον 18
τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη Μὴ πλανῶ μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι'
ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν ἁμαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν θεόν, διὸ ἄξια θανα-
μασμοῦ γέγονε. ¹⁹ σὺ δὲ μὴ νομίσης ἁθῶς ἐσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας. 19
²⁰ ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαναμαστὴ καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἄξια, ἥτις ἀπολ- 20
λυμένους υἱούς ἐπὶ σὺννορῶσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ
τὰς ἐπὶ κύριον ἐλπίδας. ²¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ 21
γενναῖα πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διε-
γείρασα, λέγουσα πρὸς αὐτούς ²² Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοι-
λίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρίσάμην, καὶ τὴν ἐκάστου
στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διεύρυσμα. ²³ τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης, ὁ πλά- 23
σας ἀνθρώπου γένεσιν καὶ πάντων ἔξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν
ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλέους, ὥς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς
αὐτοῦ νόμους. ²⁴ ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι καὶ τὴν ὀνειδίξου- 24
σαν ὑφορώμενος φωνήν, ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων
ἐποίειτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὄρκων ἐπίστου, ἅμα πλουτεῖν καὶ
μακαριστὸν ποιήσειν μεταδόμενον ἀπὸ τῶν πατρῶν νόμων, καὶ φίλον ἔξειν
καὶ χρεῖας ἐμπίστευσιν. ²⁵ τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλε- 25
σάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρήνει τοῦ μειρακίου γενέσθαι σύμβουλον
ἐπὶ σωτηρίᾳ. ²⁶ πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν. 26
²⁷ προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὦμον τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ πα- 27
τρὶ φωνῇ Υἱέ, ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μήνας ἑννέα,
καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία, καὶ ἐκθρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς τὴν ἡλι-
κίαν ταύτην καὶ τροφοφορήσασα. ²⁸ ἄξιόν σε τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς τὸν 28
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γῶναι ὅτι ἐξ οὐκ ὄν-
των ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτως γεγένηται.
²⁹ μὴ φοβηθῆς τὸν δῆμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιος γενόμενος ἐπίδε- 29
ξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαι σε.
³⁰ ἔτι δὲ ταύτης καταλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε Τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω 30
τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ
δοθέντος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ Μωυσέως. ³¹ σὺ δὲ πάσης κακίας εὐρετῆς 31
γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ θεοῦ. ³² ἡμεῖς 32
γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν. ³³ εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ 33
παιδείας ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν καταλλαγῇ-
ται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις. ³⁴ σὺ δέ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων μιαιώ- 34
τατε, μὴ μάτην μετρωρίζου φρυαττόμενος ἀδθόλιος ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς δούλους
αὐτοῦ ἐπαιρόμενος χεῖρα. ³⁵ οὐπω γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου θεοῦ 35
κρίσιν ἐκπέφευγας. ³⁶ οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες 36
πόνον ἀενάου ζωῆς ὑπὸ διασθήκην θεοῦ πεπτῶκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ θεοῦ κρί-
σει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀπόσῃ. ³⁷ ἐγὼ δὲ καθάπερ οἱ 37
ἀδελφοί μου καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρῶν νόμων, ἐπι-
καλούμενος τὸν θεὸν ὡς ἐν ταχὺ ἔλθει γενέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἐτασμῶν
καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι διότι μόνος αὐτὸς θεὸς ἐστίν, ³⁸ ἐν ἐμοὶ δὲ 38

17. βασιανει 18. μαλλον pro ματην ... αμαρτοντες ... om διο 20.
αγαθη pro θαναμαστη 21. των ανθρωπων pro αυτων ... πεπληρωμενω ...
θηλυ 23. αποδιδωσιν 24. ποιησιν και μεταδεμενον ... om νομων 25.
γενεσθαι του μιρακιου 27. τη πατριω φωνη 28. οτι ουκ εξ οντων ...
ουτω γινεται 29. αδελφων σου ... κομισαι με σε 30. καταληγουσης ...
ουκ υπακουω ... δια μωσην 33. παιδιας 34. φρυττομενος αδειλοις ελπ.
επι τους ουρανιους παιδας επαραμενος χειρα 36. επενεγκαντες ... αεναιου
37. om μου ... τυχην ... επικαλουμενοι ... ειλεως

καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου στήναι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὀργὴν τὴν ἐπὶ τὸ
 39 σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγγέμεν. ³⁹ Ἐκδυμὸς δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς
 τοῦτ' ἄν παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυκτη-
 40 ρισμῷ. ⁴⁰ καὶ οὗτος οὖν καθαρὸς τὸν βίον μετέλλαξε παντελῶς ἐπὶ τῷ κυ-
 41 42 ρίῳ πεποιθώς. ⁴¹ ἔσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε. ⁴² τὰ μὲν οὖν
 περὶ σπλαγχτισμοῦ καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσῃ.

VIII.

Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρεισπορευόμενοι λεληθότως
 εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ
 2 Ἰουδαϊσμῷ προσλαβόμενοι συνήγαγον εἰς ἑξακισχιλίους. ² καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν
 κύριον ἐπιδεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ πάντων καταπατούμενον λαόν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ
 3 τὸν ναὸν τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, ³ ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν
 καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν καταβωών-
 4 των πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, ⁴ μνηστῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρ-
 τήτων νηπίων παρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ ὄνομα
 5 αὐτοῦ βλασφημιῶν καὶ μισοπονηρῆσαι. ⁵ γενόμενος δὲ ἐν συστήματι ὁ Μακ-
 καβαῖος ἀνυπόστατος ἦδη τοῖς ἔννεσιν ἐγένετο, τῆς ὀργῆς τοῦ κυρίου εἰς
 6 ἔλεον τραπέισας. ⁶ πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκῆτως ἐρχόμενος ἐνεπίμπρα,
 καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐνίκα
 7 τροπούμενος. ⁷ μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλὰς συνεργούς
 8 ἐλάμβανε. καὶ λαλιὰ τις τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ διεχείτο πανταχῇ. ⁸ συνορῶν
 δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυκνότερον
 9 Φοινίκης στατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. ⁹ ὁ δὲ
 ταχέως προχειρισάμενος Νικάνορα τὸν τοῦ Πατρόκλου τῶν πρώτων φίλων
 ἀπέστειλεν, ὑποτάξας καμφύλων ἔβνη οὐκ ἐλάττους τῶν διςμυρίων, τὸ σύμ-
 10 παν τῶν Ἰουδαίων ἐξῆραι γένος. συνέστηκε δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα
 11 στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρεῖαις πεῖραν ἔχοντα. ¹⁰ διεστήσατο δὲ ὁ Νι-
 κάνορ τὸν φόρον τῷ βασιλεὶ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάντων διςχιλίων ἐκ τῆς
 11 τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκπληρώσειν. ¹¹ εὐθὺς δὲ εἰς τὰς παραθα-
 λασσίους πόλεις ἀπέστειλε προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν Ἰουδαϊκῶν σω-
 μάτων, ὑπισχνόμενον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν, οὐ προς-
 12 δεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθήσειν ἐπ'
 12 αὐτῷ δίκην. ¹² τῷ δὲ Ἰούδα προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνορος ἐφόδου.
 13 καὶ μεταδόντος αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου, ¹³ οἱ
 δειλανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ Θεοῦ δίκην διεδίδρασκον καὶ ἐξε-
 14 τόπιζον ἑαυτοὺς. ¹⁴ οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν
 κύριον ἠξίουσαν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος πρὶν συντυ-
 15 χεῖν πεπραμένους. ¹⁵ καὶ εἰ μὴ δι' αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας
 αὐτῶν διαθήκας, καὶ ἔνεκεν τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ
 16 μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος αὐτοῦ. ¹⁶ συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ

38. στήσαι ... ἐπὶ τοῦ συμπαν ... ἐπηγγέμεν 40. καθαρῶς ... ὁμ
 τον βιον 42. περὶ τοὺς σπλ. VIII. 1. ο καὶ μακκ. ... προσλαμβανόμενοι
 2. ἐφιδειν τον ... καταπονουμενον 3. εισοπαιδον γεινεσθαι ... καταβοουν-
 των 4. καὶ μνηστ. δε καὶ ... αμαρτητων 5. ο μακκαβ. εν συστηματι ...
 τραπισιν 6. χωρας προ κωμας ... ὁμ ενικα 7. επιβολας ... λαλιαν της
 ευανδρειας α. διηχειτο 9. το παν της ιουδαιας ... καὶ εν πολεμικαις χραιας
 εχ. πειραν 11. προκαλουμενος ... ιουδαιων σωματος' υπισχνουμενος ...
 παρακολουθουσιν αυτω 12. ὁμ αυτου 13. εαυτους καὶ εξετοπιζ. 14. πε-
 ριλελειμμενα 15. ενεκα

αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἐξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοὺς πολεμίους μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινόμενων ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ πολυπληθεῖαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, ¹⁷ πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνό- 17 μως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν καὶ τὸν τῆς ἐμπεπαιγμένης πόλεως αἰκισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατάλυσιν. ¹⁸ οἱ μὲν γὰρ ὅποιοι πεποίθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφησεν· ἡμεῖς δὲ 18 ἐπὶ τῷ παντοκράτορι θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἐν ἐνὶ νεύματι καταβαλεῖν, πεποίθασιν. ¹⁹ προσαναλεξάμενος δὲ 19 αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Συναχρηεῖμ τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων, ὡς ἀπώλοντο, ²⁰ καὶ τὴν 20 ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς αὐτοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χρεῖαν ἤλθον ὀκτακισχιλίοι σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις, τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ ὀκτακισχιλίοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώλεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν ἔλαβον. ²¹ ἐφ' οἷς εὐδαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἐτοίμους ὑπὲρ τῶν νό- 21 μων καὶ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν, τετραμερές τι τὸ στράτευμα ἐποίησε. ²² τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεως, Σίμωνα 22 καὶ Ἰώσηφον καὶ Ἰωνάθαν, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ²³ ἔτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον, παραγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον καὶ δούς σύνθημα 23 θεοῦ βοηθείας, τῆς πρώτης σπεῖρας αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικάνορι. ²⁴ γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφαξαν τῶν 24 πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἑννακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπήρους τὸ πλεῖστον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασαν. ²⁵ τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν 25 αὐτῶν ἔλαβον· συνδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας συγκλειόμενοι. ²⁶ ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου, δι' ἣν αἰτῶν οὐ μακροθύ- 26 μῃσαν κατατρέχοντες αὐτούς. ²⁷ ὅπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκύλα 27 ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην ἀρχὴν ἐλεύους τάξαντος αὐτοῖς. ²⁸ μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ἡκισμένοις καὶ 28 ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ τὰ παιδία ἐμερίσαντο. ²⁹ ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι καὶ κοινὴν ἱκετίαν ποιη- 29 σάμενοι, τὸν ἐλεήμονα κύριον ἤξουν εἰς τέλος καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις. ³⁰ καὶ τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνεριζόντων ὑπὲρ τοὺς 30 διςμυρίους αὐτῶν ἀνείλον, καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο· καὶ λάφυρα πλεῖστα ἐμερίσαντο, ἰσομοίρους ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ἡκισμέ- 30 νοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες. ³¹ ὅπλο- 31 λογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τόπους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱεροσόλυμα. ³² τὸν δὲ φυλάρχην 32 τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνείλον, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐπιελευτηχότα. ³³ ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι τοὺς ἐμπρήσαντας 33

16. ὄντας ἀριθμὸν ... καταπλαγ. τοῖς δεσμοῖς μηδε ... παραγενομένων ... πολυπληθεῖαν 17. ἐμπεπειμένης 18. πεποιθῶσιν ... εφησαν ... οἱ ἐν ... καταβαλεῖν 19. ἀντιλήψεις ... οἱ τῶν secundum ... χεῖλαδες 20. τὴν πρὸς τοὺς γαλάτας ... οἱ ἐξακισχιλίοι τας ... *ut videtur χιλιάδας ... γενομένην 21. ἐποίησεν τὸ στράτευμα 22. τάξας ἀδελφοὺς ... ἰωσηφον κ. ἰωνάθην 23. παραναγνοὺς ... σπεῖρης 24. ἀναπειρους τὸ πλεον ... στρατείας ... οἱ ἐποίησαν ... φευγεῖν ... νηνηγασεν (sic) 25. παραγενομένων ... ἀπο τῆς χώρας 26. σαββ. δικη δι' ἣν ... ἐμακροτονησαν 27. οἱ αὐτοὺς 28. διεμερίσαντο 29. ἱκετίαν 30. καὶ τοῖς περὶ ... συνερίσαντες ... λαφυρα πλειονος ἐμερ. εἰσομοιρ. αὐτοῖς καὶ 33. ἐπινικεῖα δε ἀγοντας

τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην καὶ τινας ἄλλους, ὑφῆσαν εἰς ἓν οἰκίδιον
 34 πεφευγότας, οἵτινες ἄξιον τῆς δυσσεβείας ἐκομίσαντο μισθόν. ³⁴ ὁ δὲ τρισαλι-
 35 τήριος Νικάνωρ, ὁ τοὺς χίλους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶσιν τῶν Ἰουδαίων
 ἀγαγών, ³⁵ ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι,
 τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποστέμενος ἐσθῆτα, διὰ τῆς μεσογείου,
 36 δυσημερήσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ. ³⁶ καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀνα-
 δεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσα-
 σθαι κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν θεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν
 τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τοῖς ὑπ'
 αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις.

IX.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν Ἀντίοχος ἀναελυκῶς ἀκόσμως
 2 ἐκ τῶν κατὰ τὴν Περσίδα τόπων. ² εἰσελθὺντι γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περ-
 σέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. διὸ δὴ τῶν πλη-
 3 θῶν ὁρμησάντων ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων βοηθειαν ἐστράψαν, καὶ συνέβη τρο-
 4 πωθέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι.
 3 ³ ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα προσέπεσε τὰ κατὰ Νικάνωρα καὶ τοὺς περὶ
 4 Τιμόθεον γεγονότα. ⁴ ἐπαρθείς δὲ τῷ θυμῷ ᾔετο καὶ τὴν τῶν πεφωγαδευ-
 κότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐναπερεῖσασθαι· διὸ συνέταξε τὸν
 ἄρματηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ
 5 δὴ κρίσεως συνούσης αὐτῷ. οὕτω γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε Πολυανδρίον Ἰου-
 6 δαίων Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ. ⁵ ὁ δὲ πανεπόπτης κύριος ὁ
 7 θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐ-
 8 τοῦ καταλήξαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήκεστος τῶν σπλάγχνων ἀλγη-
 9 δὼν καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσανοι, ⁶ πάννυ δικαίως τὸν πολλαῖς καὶ ξενι-
 7 ζούσαις συμφοραῖς ἐτέρων σπλάγχνα βασάνισαντα. ⁷ ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγε-
 8 ρωχίας ἔλγην· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς
 9 θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν. συνέβη δὲ
 10 καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἄρματος φερομένου ῥόλῳ, καὶ δυσχερεῖ πτώματι
 8 περιπεσόν· καὶ πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι. ⁸ ὁ δ' ἄρτι δο-
 9 κῶν τοῖς τῆς θαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν διὰ τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων ἀλαζο-
 11 νείαν καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὕψη στήσειν, κατὰ γῆν γενόμε-
 12 νος ἐν φορείῳ παρεκομίζετο, φανεράν τοῦ θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδεικνύ-
 9 μενος, ⁹ ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας ἀνάγειν, καὶ
 10 ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς
 11 ὁσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι τῇ σαπρίᾳ. ¹⁰ καὶ τὸν μικρῷ
 12 πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρον ἄπτεσθαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύ-
 11 νατο διὰ τὸ τῆς ὁσμῆς ἀφόρητον βάρος. ¹¹ ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς
 12 ὑπερηφανίας λήγειν ὑποτεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωνσιν ἔρχεσθαι· ζεία μά-
 12 στιγι κατὰ στιγμῇν ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. ¹² καὶ μὴδὲ τῆς ὁσμῆς
 αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι ταῦτ' ἔφη Δίκαιον ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ, καὶ

33. τοὺς ἱερεῖς ... καλλισθένην υφ εἰς ἐν οἰκεῖον πεφευγότα καὶ τὸν
 ἀξιόν (sic) ... ἐκομίσασθαι 34. τρισαλητηριος ... ὁ τριεχιλιους 35. κατ'
 αὐτον ... τοπον ... αντιοχ. υπερ απαν ευημερηκως 36. οπ τον θεον ...
 τοις εαυτου προστεταγμενοις IX. 4. ἐκ των περι την 4. ωετο καὶ των
 ... καταλυειν τ. ποριαν ... ουτως ... πολυανδρειον 5. παντεποπτης 7.
 υπερηφανειας ... ποριαν ... δυσχερη 8. ὁ δ αντιδοκων ... οπ επιτασσειν
 ... υπερ ανθρωπων υπερηφανιαν x. πλαστ. των ορειων ... υψι ... φοριω
 ... ενδεικνυμενος 9. την σαπρειαν 11. λεγειν (sic) τεθραυσμενος 12. ανε-
 χεσθ. δυναμενος

μη ζητηὸν ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν ὑπερφάνως. ¹³ ἤνχετο δὲ ὁ μιαιρὸς πρὸς 13
τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην, οὕτω λέγων, ¹⁴ τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, ¹⁴
ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον ποιῆσαι καὶ πολυάνδριον οἰκοδομήσαι,
ἐλευθέραν ἀναδείξαι. ¹⁵ τοὺς δὲ Ἰουδαίους οὐς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιώ- 15
σαι οἰωνοβρώτους δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἔσους
Ἀθηναίοις ποιήσειν. ¹⁶ ὃν δὲ πρότερον ἐσκόλυεσεν ἅγιον νεῶν καλλίστοις 16
ἀναθήμασι κοσμήσειν καὶ τὰ ἱερά σκευὴ πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς
δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας συντάξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσῶδων χορηγή-
σειν. ¹⁷ πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν 17
ἐπελευσεῖσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ θεοῦ κράτος. ¹⁸ οὐδαμῶς δὲ ληγόντων 18
τῶν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ κρίσις, τὰ κατ'
αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστο-
λήν, ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως ¹⁹ τοῖς χρηστοῖς Ἰου- 19
δαίοις τοὺς πολῖταις πολλὰ χάριεν καὶ ὑγιαίνειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς
καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος. ²⁰ εἰ ἔβρωσθε, καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ ἴδια κατὰ 20
γνώμην ἐστὶν ὑμῖν, εὐχομαι μὲν τῷ θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν
τὴν ἐλπίδα ἔχων. ²¹ καὶ γὰρ δὲ ἀσθενῶς διεκείμεν, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν 21
εὐνοίαν ἂν ἐμνημόνευσον φιλοστόργως· ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα
τόπων καὶ περιπεσῶν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμεν
φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ἀσφαλείας. ²² οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἐμαυτὸν, 22
ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύξεσθαι τὴν ἀσθενείαν, ²³ θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ 23
ὁ πατὴρ κατ' οὐς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσε ἀνέδειξε
τὸν διαδεξόμενον, ²⁴ ὥπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνει ἢ καὶ προσαγγελῇ 24
τι δυσχερές, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ᾧ καταλείπεται τὰ πράγματα μὴ
ἐπιταράσσωνται. ²⁵ πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας 25
καὶ γειτνιώντας τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας προσδεχομένους τὸ ἀπο-
βησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλὰκις ἀνατρέ-
χων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν παρακατετίθεμην καὶ
συνίστων· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα. ²⁶ παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς 26
καὶ ἀξιῶ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἴδιαν ἔκαστον συν-
τηρεῖν τὴν οὖσαν εὐνοίαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου. ²⁷ πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν 27
ἐπεικῶς καὶ φιλανθρώπως παρακολουθεῖν τῇ ἐμῇ προαιρέσει συμπερι-
νεχθήσεσθαι ὑμῖν. ²⁸ ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χεῖριστα πα- 28
θῶν, ὥς ἑτέρους διέστηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὅρεσιν οἰκτίστῳ μῶρῳ κατέ-
στρεψε τὸν βίον. ²⁹ παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ, 29
ὃς καὶ διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντιόχου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα
εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

X.

Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτοῦς, τὸ
μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν, ² τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς 2
ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημένους, ἔτι δὲ τεμένη καθεῖλον. ³ καὶ τὸν 3

12. οντα υπερφανα φρονειν 13. μειρος ... ουτως 15. ως pro ους
... οϊωνοβρωτους συν ... εκτριψαι 16. νεω καλλει τοις αναθ. 17. του-
δαιος ... επελευσασθαι καταγγελλοντας 18. εχουσαν ικετηρ. ταξιν 19. βασ.
αντιοχ. x. στρατηγ. 20. om ει ... γνωμ. εσται εις ουρανον την ελ-
πιδα· εχων 21. om καγω usque διεκειμην ... om αν ... επαναγαγων ...
κατα την περσιδος ... παντων υμων ασφ. 22. καθ' εμαυτον 23. διαδεξα-
μενον 24. αποβαιη και προσαπελθη 25. της βασιλειας ... επεχοντ. και
προσδοκωντας το ... om μου ... παρεκατετιθεμην 26. om μου 27. συν-
σταθεντα τη εμη 29. ευλαβηθεις X. 1. συν αυτω τω του 2. καθειλαν

νεὼν καθαρίσαντες ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λθούς καὶ
 πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες ἀνήνεγκαν θυσίαν μετὰ διετῆ χρόνον, καὶ θυμίαμα
 4 καὶ λύχνους καὶ τῶν ἁρτίων τὴν πρόθεσιν ἐποίησαντο. ⁴ ταῦτα δὲ ποιήσαν-
 τες ἡξίωσαν τὸν κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλῇν μηκέτι περιπεσεῖν τοιοῦτοις
 5 κακοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἀμάρτωσιν, ὑπ' αὐτοῦ μετ' ἐπιεικείας παιδεύε-
 5 σθαι, καὶ μὴ βλασφημίαις καὶ βαρβάροις ἔλθῃσι παραδιδούσαι. ⁵ ἐν ἣ δὲ
 ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 τὸν καθαρισμόν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνός,
 6 ὅς ἐστι Χασελεύ. ⁶ καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνωμάτων
 τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἐορτὴν ἐν
 7 τοῖς ὅρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι. ⁷ διὸ θύρ-
 σους καὶ κλάδους ὠραίους ἔτι δὲ φοίνικας ἔχοντες, ὕμνους ἀνέφερον τῷ
 8 εὐδοῶσαντι καθαρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. ⁸ ἐδογματίσαν δὲ μετὰ κοινοῦ
 προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθναι κατ' ἐνιαυτὸν
 9 ἄγειν τὰςδε τὰς ἡμέρας. ⁹ καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος
 10 Ἐπιφανοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε. ¹⁰ νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα Ἀντίο-
 χον, υἱὸν δὲ τοῦ ἀσεβοῦς γενόμενον δηλώσομεν, αὐτὰ συντέμνοντες τὰ τῶν
 11 πολέμων κακὰ. ¹¹ αὐτὸς γὰρ παραλαβὼν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πρα-
 γμάτων Ἀσίαν τινὰ, Κόλλης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρῶταρχον.
 12 ¹² Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δίκαιον συντηρεῖν προηγούμε-
 νος εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γεγонуῖαν εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, καὶ ἐπειράτο
 13 τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν. ¹³ ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων
 πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προδότης παρ' ἑκαστα ἀκούων διὰ τὴν Κύπρον
 ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπι-
 14 φανῆ ἀναχωρῆσαι, μὴτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἀθυμίας φαρμα-
 14 κεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε τὸν βίον. ¹⁴ Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τό-
 15 πων ἐξενοτρόφει, καὶ παρ' ἑκαστα πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει. ¹⁵ ὁμοῦ
 δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι, ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγμύνα-
 ζον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τοὺς φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προσλαβόμε-
 16 νοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν. ¹⁶ οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιησάμενοι
 λιτανίαν καὶ ἀξιώσαντες τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν
 17 Ἰδουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν, ¹⁷ οἷς καὶ προσβαλόντες εὐρώστως ἐγκρατεῖς
 ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους ἡμύναντο·
 κατέσφαζον δὲ τοὺς ἐμπίπτοντας, ἀνείλον δὲ οὐχ ἤττον τῶν διςμυρίων.
 18 ¹⁸ συμφυγόντων δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἐννακισχυλίων εἰς δύο πύργους ὄχρους
 19 εὖ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας, ¹⁹ ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπεί-
 γοντας τόπους ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰώσηφον, ἔτι δὲ καὶ Ζαχαῖαν καὶ
 20 τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχώρισθη. ²⁰ οἱ
 δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπὸ τινων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπεί-
 21 σθησαν ἀργυρίῳ· ἐπτάκις δὲ μυριάδας δραχμὰς λαβόντες εἰσάν τινας
 21 διαβρύηται. ²¹ προσαγγελθέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συν-
 αγαλὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπρακασι

3. ναιω ... θυσίας 4. παραπεσεῖν ... μετα επιεικειας ... οπι παι-
 δευσθ. και 5. μηνος του χασελευ 7. ετι δε και φ. εχ. τυχαριστου τω
 ευοδ. καθαρισαι 8. εδογμ. τε ... αγ. τας δεκατας ημερας 10. τον υπα-
 τον αντιοχον ... συντεμν. τα συνεχοντα των πολειων κακα 11. ουτος γαρ
 παραλ. την 12. προς τους ιουδαιους ... γεγонуειαν προς αυτους αδικειαν
 επειρατο 13. μητε ευγενη τ. εξουσι. ευγενεασις φαρμακευσας ... εξελει-
 πεν 14. των τροπων ... πρ. τους ιδιους επολ. 15. ομου δε τουτων ...
 φυγαδευσαντας 16. λιτανειαν 17. κατεσφ. τε 19. απολειπων ... ιωση-
 πον· ετι δε ζαχα. ... πολιορκειαν (etiam v. 18.) 20. μυριας 24. προσαγ-
 γελλοντες (sic) ... πεπρακαν

τοὺς ἀδελφούς, τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες. ²²τούτους μὲν οὖν ²²προδότας γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους κατελάβετο. ²³τοὶ δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐδοδούμενος ἀπώλεσεν ἐν ²³τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν διςμυρίων. ²⁴Τιμόθεος δὲ ὁ πρότερον ²⁴ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἱππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς διορίστων ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν. ²⁵οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγίζοντος αὐτοῦ, πρὸς ἱκετείαν τοῦ Θεοῦ ἐτράπησαν, γῆ τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες καὶ τὰς ὀσφύας σάκκοις ζώσαντες, ²⁶ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κρηπίδα προσπεσόντες ἤξουν ὡς αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεύσασθαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν καὶ ἀντικεῖσθαι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς ὁ νόμος διασαφεῖ. ²⁷γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα προῆγον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ πλείον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν. ²⁸ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαδεχομένης προσέβαλον ἑκάτεροι, οἱ μὲν ἔγγυον ²⁸ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν κύριον καταφυγὴν, οἱ δὲ κατὰ γυναικῶν τῶν ἀγῶνων ταττόμενοι τὸν θυμόν. ²⁹γενομένης δὲ καρτε- ²⁹ρᾶς μάχης ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων οἱ δύο. ³⁰καὶ τὸν ³⁰Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες καὶ σκεπάζοντες ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις ἄνθρωπον διεφύλαττον, εἰς δὲ τοὺς ὑπεναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς ἐξερρίπτον· διὸ συγχυθέντες ἄρασι κατεκόπτοντο ταραχῇς πεπληρωμένοι. ³¹κατεσφάγησαν δὲ διςμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. ³¹αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον ὀχυρῶμα, εὖ μάλα ³²φρούριον, στρατηγούντος ἐκεῖ Χαιρέου. ³³οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἄσμε- ³³νοι περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας. ³⁴οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνῇ ³⁴τῇ τοῦ τόπου πεποιθότες ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν καὶ λόγους ἀθεμίτους προῖοντο. ³⁵ὑποφαινούσης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας εἴκοσι νεανῖαι τῶν περὶ ³⁵τὸν Μακκαβαῖον πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλόντες τῷ τείλει ἀρρενωδῶς καὶ θηριῶδει θυμῷ τὸν ἐμπίπτοντα ἔκοπτον. ³⁶ἕτεροι ³⁶δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον ἐνέπιμπρων τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάψαντες ζώντας τοὺς βλασφημίας κατέκαον· οἱ δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰςδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο τὴν πόλιν, ³⁷καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἐν τινὶ λάκκῳ κατέσφαξαν ³⁷καὶ τὸν τοῦτου ἀδελφὸν Χαιρέαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνην. ³⁸ταῦτα δὲ διαπρα- ³⁸ξάμενοι, μετ' ὕμνων καὶ ἐξομολογήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλῳ εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸ νῦν αὐτοῖς διδόντι.

XI.

Μετ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ συγγενὴς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, ²συναθροίσας περὶ τὰς ὀκτὼ μυριάδας καὶ τὴν ἵππων πᾶσαν παρεγένετο ἐπὶ ²τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν πόλιν Ἑλλήσιν οἰκητήριον ποιήσας, ³τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἑθνῶν τεμένη, πρᾶτὴν δὲ ³

24. πρῶτον ... ληψόμενος 25. πρὸς ἱκεσίαν ... οὐ ἐτράπησαν 26. ἰκεῖως ... ἐχθρεύσασθαι τ. ἐχθροῖς ... καθὼς καὶ ο 28. διαδεχομένης προσεβαλλόν ... οἱ μὲν οὖν ἐγγυον ... μετὰ ἀρετῆς τῆς ἐπὶ 29. γενομένης ... πεντε ἄνδρες 30. διεφύλαττον ... ἐναντίους ... ἐξεπιπτόντων (sic) ... διεκοπτόντο 32. χερσὶν 33. ἀσμενῶς ... τεσσερακοντα 34. προῖοντες 35. ὑποφανούσης ... ἡμέρ. καὶ εἰκοσθῆς νεανῖαι ... προβαλόντες ... θηριῶδη 36. ἀναπτόντες 37. ἀπολλοφάνην 38. ἐξομολογήσεως XI. 4. χρονίσκων 2. ἀπασαν παρεγγεῖνετο

4 τὴν ἀρχιερωσύνην κατ' ἔτος ποιήσιν, ⁴ οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ
 κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεζῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἵπ-
 5 πῶν καὶ τοῖς ἐλέφασιν τοῖς ὀδοθήκοντα. ⁵ εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ
 συνεγγίσας τῷ Βαιθσούρα, ὄντι μὲν ἐρυμνῷ χωρίῳ, ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων
 6 ἀπέχοντι ὥς ἐν σταδίοις πέντε, τοῦτο ἔβλεπεν. ⁶ ὥς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν
 Μακκαβαῖον πολιορκῶντα αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων
 ἰκέτευσον σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἄγγελον ἀποστεῖλαι πρὸς σωτη-
 7 ρίαν τῷ Ἰσραήλ. ⁷ αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα προ-
 ετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀδελφοῖς
 8 αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως ἐξώρμησαν. ⁸ αὐτόθι δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱερο-
 σολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἐφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι, πανο-
 9 πλίαν χρυσὴν κραδαίνων. ⁹ ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα θεόν,
 καὶ ἐπεβρόδωσαν ταῖς ψυχαῖς οὐ μόνον ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ ζῆρας τοὺς
 10 ἀγριωτάτους, καὶ σιδηρὰ τεῖχη τιτρώσκειν ὄντες ἔτοιμοι, ¹⁰ προσῆγον ἐν
 διασκευῇ τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες, ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου.
 11 ¹¹ λεοντηδὸν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους κατέστρωσαν αὐτῶν χιλοὺς
 πρὸς τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους πρὸς τοῖς χιλοῖς· τοὺς δὲ πάντας
 12 ἠνάγκασαν φυγεῖν. ¹² οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματῆται γυμνοὶ διεσώθησαν,
 13 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχυρῶς φεύγων διεσώθη. ¹³ οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων,
 πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονὸς περὶ ἑαυτὸν ἐλάσσωμα, καὶ συννοήσας
 ἀνικητὸς εἶναι τοὺς Ἑβραίους, τοῦ πάντα δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος
 14 αὐτοῖς, προσαποστείλας ¹⁴ ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις καὶ
 15 διότι καὶ τὸν βασιλέα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι. ¹⁵ ἐπένευσε
 δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει τοῦ συμφέροντος φρον-
 16 τίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν
 17 Ἰουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεὺς. ¹⁶ ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ἰου-
 δαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου περιέχουσιν τὸν τρόπον τοῦτον Λυσίας
 17 τῷ πληθύνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ¹⁷ Ἰωάννης καὶ Ἀβεσσαλὼμ οἱ πεμφθέντες
 παρ' ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμὸν, ἤξουν περὶ τῶν δι'
 18 αὐτοῦ σημαινόμενων. ¹⁸ ὅσα μὲν οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ προσερχθῆναι
 19 διεσάφησα, αἱ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συνεχώρησεν. ¹⁹ ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσῃτε
 τὴν εἰς τὰ πράγματα εὐνοίαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσσομαι παραίτιος ὑμῖν
 20 ἀγαθὸν γενέσθαι. ²⁰ ὑπὲρ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τοῦτοις τε καὶ
 21 τοῖς παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. ²¹ ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακο-
 22 στοῦ ὀγδόου, Διοσκορινίου εἰκοστῇ τετάρτῃ. ²² ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ
 23 περιεῖχεν οὕτως Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν. ²³ τοῦ πα-
 τρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταρά-
 24 χους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν, ²⁴ ἀκηχοῦτες τοὺς
 Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ μεταδέσει
 ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἰρετίζοντας, καὶ διὰ τοῦτο ἀξιούντας συγχωρη-
 25 θῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα αὐτῶν. ²⁵ αἰρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτός

3. κατα ετος την αρχιερ. 4. των πεδων 5. συνεγγισας βεθουρων ...
 ερυμνω χωριων· ιεροσολυμων δε ... σχοινοους πεντε ... εβλειβον 6. μετα
 οδυρμων 7. πρωτ. ο μακκ. πρωτος ... *προσετρεψατο ... εξωρμεισαν 8.
 δε προς ... *om εφιππος 9. ανθρωπους· ζηρας δε 10. προηγον 11. λεον-
 τινον δε ... εξακ. προς χειλοις ... φευγειν 12. γυμνοι δε εσωθησαν 13.
 περι αυτον ελαττωμα ... om παντα 14. συλλυεσθαι 15. συνεχωρ. ο γραμμα-
 τευς 16. om αι 19. om υμιν 20. υπερ δε τουτων κατα 21. τεσσερα-
 κοστου ... διοσκοριν2. τετραδι και εικαδι 23. βουλομενου ... ιουδαιων
 pro ιδιων 24. εις τα ελληνικα ... αιρετιζοντας αξιουν συγχωρηθηναι ...
 om αυτων

ταραχῆς εἶναι, κρίνομεν τό τε ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκατασταῆναι καὶ πολιτεύε-
σθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθνη. ²⁶ εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμφά- 26
μενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δούς δεξιὰς, ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν
εὐθύμοι τε ὡς καὶ ἡδέως διαγίνωνται πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἀντίληψιν.
²⁷ πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύτη ἦν Βασιλεὺς Ἀντίο- 27
χος τῇ γερουσίᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν. ²⁸ εἰ ἔβ- 28
ρωσᾷ, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαίνομεν. ²⁹ ἐνεφάνισεν ἡμῖν ὁ 29
Μενέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις. ³⁰ τοῖς οὖν 30
καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανδικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας,
³¹ χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἐαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις καθά καὶ 31
τὸ πρότερον, καὶ οὐδένα αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον παρενοχληθήσεται περὶ
τῶν ἡγνοημένων. ³² πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσονται ὑμᾶς. 32
³³ ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανδικοῦ πέμπτη καὶ 33
δεκάτῃ. ³⁴ ἐπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν 34
οὕτως Κόντιος Μέμμιος, Τίτος Μάνλιος, πρεσβῦται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ
τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ³⁵ ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασιλέως συνεχώ- 35
ρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν. ³⁶ ἃ δὲ ἔχρινε προσανεχθήναι τῷ 36
βασίλει, πέμψατέ τινά παραχρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, ἵνα ἐκθῶμεν
ὡς κατῆκει ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν. ³⁷ διδ' σπεύσατε 37
καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνώμεν ὁποίας ἐστέ γνώμης. ³⁸ ὑγαί- 38
νετε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανδικοῦ πέμπτη καὶ δεκάτῃ.

XII.

Γενομένων τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῆει πρὸς τὸν βασι-
λέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγένοντο. ² τῶν δὲ κατὰ τόπον στρα- 2
τηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Γενναίου, ἔτι δὲ Ἰερώνυμος καὶ Δη-
μοφῶν, πρὸς δὲ τούτοις Νικάνωρ ὁ Κυπριάρχης, οὐκ εἶων αὐτοὺς εὐσταθεῖς
καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄγειν. ³ Ἰοππῖται δὲ τηλικούτῳ συνετέλεσαν τὸ δυσσε- 3
βημα, παρακαλέσαντες τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκούντας Ἰουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ
παρασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναῖξιν καὶ τέκνοις ὡς μηδεμιᾶς ἐνε-
στῶσης πρὸς αὐτοὺς δυσμενείας. ⁴ κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, 4
καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων καὶ μηδὲν ὑποπτον
ἐχόντων, ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύβισαν, ὄντας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων.
⁵ μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας τὴν γεγонуῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὠμότητα, παραγ- 5
γείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσι· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν 6
θεόν, παρεγένετο ἐπὶ τοὺς μαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὸν μὲν λιμένα
νύκτωρ ἐνέπρησε καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἐξε-
κέντησε. ⁷ τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀνέλυσεν ὡς πάλιν ἦζων καὶ τὸ 7
σύμπαν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκριζῶσαι πολιτεύμα. ⁸ μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν 8
Ἰαμνίᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον τοῖς παροικοῦσιν Ἰουδαίοις,
⁹ καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν ὑψήψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ, 9
ὥστε φαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίῳ ὄντων

25. αποκαταστ. αυτοις 26. προς τη των ιδιων αντιλημψει 27. τοια-
δε ην 28. om ει 29. om ο ... βουλομενος κατ. ημας ... * πρ. τ. ιου-
δαιοις 30. μετα τ. ιδιαις 32. παρακαλεσαντα 33. τεσσερακοστού ...
πεντεκαϊδεκατη 34. επεμψαμεν ... μανιος 36. προσανενηχεθαι ... εν
εχωμεν ως καθ. ημιν ... αντιοχίαν 38. τεσσερακοστού ... πεντεκαϊδεκατη
XII. 4. γενομ. δε 2. γεννεου ... ευσταθειν και τας ησυχιας 3. ιοππειτε
... τους εν εαυτοις ... παρακατασταθεντα 4. μετα δε το ... αχθεντας
5. ο ιουδας 6. παραγενομενος ... αδελφων τον μεν 7. ανεχυσεν παλιν
... τον συμπαν 8. και τας εν ιαμνια ... κατοικοουσιν 9. ωστε επιφαι-
νεσθαι

- 10 διακοσίων τεσσαράκοντα. ¹⁰ ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίου ἑνῆα, ποιου-
 μένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, προσέβαλον Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάτ-
 11 τουν τῶν πεντακισχιλίων, ἵππεῖς δὲ πεντακόσιοι. ¹¹ γενομένης δὲ καρτερᾶς
 μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν εὐημε-
 ρησάντων, ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἄραβες ἤξιον δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν
 12 αὐτοῖς, ὑποσχομένοι καὶ βοσκήματα δώσειν καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσιν
 13 αὐτῶν ἐχωρίσθησαν. ¹³ ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπὶ τινὰ πόλιν γεφυροῦν ὄχυρὰν καὶ
 14 τείχεσι περιπεφραγμένην καὶ παμμικροῖς ἔθνεσι κατοικοῦμένην, ὄνομα δὲ
 14 Κάσπιν. ¹⁴ οἱ δ' ἔνδον πεποισότες τῇ τῶν τειχέων ἐρυμνότητι τῇ τε τῶν
 βρωμάτων παραθέσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδο-
 15 ροῦντες καὶ προσέτι βλασημοῦντες καὶ λαλοῦντες ἅ μὴ θεῖς. ¹⁵ οἱ δὲ περὶ
 τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγα τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν
 16 νοῦς, ἐνέσεισαν θηριωδῶς τῷ τείχει. ¹⁶ καταλαβόμενοι τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ
 θεοῦ βελήσει, ἀμυθήτους ἐποίησαντο σφαγὰς, ὥστε τὴν παρακειμένην λί-
 17 μνην, τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίων δύο, κατάρρυτον αἵματι πεπληρωμένην
 17 φαίνεσθαι. ¹⁷ ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασάντες σταδίου ἑπτακοσίους πεντήκοντα
 18 διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβήγους Ἰουδαίους. ¹⁸ καὶ
 Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, ἄπρακτόν τε ἀπὸ τῶν τόπων
 19 ἐκλελυκότα, καταλειποτά δὲ φρουρὰν ἐν τινὶ τόπῳ καὶ μάλα ὄχυρὰν. ¹⁹ Δω-
 σίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμόνων ἐξοδεύσαντες
 ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμόθεου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὄχυρῳ πλείους τῶν
 20 μυρίων ἀνδρῶν. ²⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν σπειρη-
 δόν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον ὥρμησεν
 21 ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἵππεῖς δὲ χίλιους πρὸς τοῖς
 21 πεντακοσίοις. ²¹ τὴν δὲ ἔφρουρον μεταλαβὼν Ἰούδα, ὁ Τιμόθεος προεξαπέ-
 στείλει τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγό-
 μενον Καρνίον· ἦν γὰρ δυσπολιόρκητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον διὰ τὴν
 22 τῶν πάντων τῶν τόπων στενότητα. ²² ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ἰούδα σπείρας
 πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμίους φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ πάντα
 ἐφορώντος ἐπιφανείας γενομένου ἐπ' αὐτοὺς, εἰς φυγὴν ὥρμησεν ἄλλος ἄλ-
 23 λοχῇ φερόμενος, ὥστε πολλὰς ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι καὶ ταῖς τῶν
 23 ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. ²³ ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον Ἰούδας,
 24 συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους, διεφθεῖρε τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. ²⁴ αὐτὸς
 δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον ἡξίου μετὰ
 πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν, διὰ τὸ πλείοναν μὲν γονεῖς ὧν δὲ
 25 ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται εἰ ἀποθάνοι. ²⁵ πιστώ-
 σαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλείονων τὸν ὀρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους ἀπημάν-
 26 τους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. ²⁶ ἐξελεῖσθαι δὲ ἐπὶ

9. τεσσαρεκοντα 40. αποσπασαντες ... ποριαν ... επεβαλλον 41. ελατ-
 τονωθεντες ... om αραβες 42. υπεχωρησεν ... om αυτων 43. κασπειν
 44. δε ενδον ... ευρυμνοτητι 45. om περι 46. σταδίους ... καταρρειν
 (* καταρρει) το αιμα 47. και προς τους ... τουβεινους 48. θεου (i. e. Ἰη-
 ρου ου ... απρακτι. τοτε εκ των 49. τους υπο τιμ. απωλεσαν 20. την
 περι αυτον στρατιαν ... ωρμησαν ... τριςχιλιους (sed tris in rasura) και
 προς τοις επτακις χιλιοις 24. ιουδου προεξαπεστειλεν ο τιμοθ. τας γυν.
 και την αλλην ... δια την παντων 22. επιφανις δε της ιουδου σπειρης
 πρωτου ... τα παντα ... επιφανιας γενομενης ... εις φυγειν 23. ευτονο-
 τερον ον ιουδας ... αλητηριους διεφθειρεν δε 24. γοητιας ... ως ωον αυ-
 τον ... om ει αποθανοι 25. αποκαταστησαι

τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀταργατεῖον κατέσφαξε μυριάδας σωμάτων δύο καὶ πεντακισχιλίους. ²⁷ καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευ-
σεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἐφρών πόλιν ὀχυράν, ἐν ἣ κατῴκει Λυσίας καὶ πάμ-
φυλα πλήθῃ· νεανίαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες ῥωμαῖοι ἀπεμάχοντο
εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλὰ παραθέσεις ὑπῆρχον. ²⁸ ἐπικα-
λέσασθαι δὲ τὸν δυνάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων
ἀλκὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, καὶ κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυριά-
δας δύο καὶ πεντακισχιλίους. ²⁹ ἀναζεύξαντες δὲ ἐκεῖθεν ὥρμησαν ἐπὶ Σκυ-
θῶν πόλιν, ἀπέχουσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίου ἑξακοσίου. ³⁰ ἀπομαρτυ-
ρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυθοπολίται ἔσχον
πρὸς αὐτοὺς εὖνοιαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἤμερον ἀπάντησιν
ἐποιούντο, ³¹ εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς καὶ προσπαρεκαλέσαντες, καὶ εἰς τὰ 31
λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς τῶν
ἑβδομάδων ἑορτῆς οὔσης ὑπογού. ³² μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστὴν 32
ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. ³³ ἐξῆλθε δὲ μετὰ 33
πεζῶν τρισχιλίων, ἵππέων δὲ τετρακοσίων, ³⁴ καὶ παραταξαμένων συνέβη πε- 34
σεῖν ὀλίγους τῶν Ἰουδαίων. ³⁵ Δωσίθεος δὲ τις τῶν τοῦ Βακχήνορος ἑφιππος 35
ἀνὴρ καὶ καρτερὸς εἶχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος ἦγεν
αὐτὸν εὐρώστως, καὶ βουλόμενος τὸν κατάρaton λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν ἱππέων
Θρακῶν τινὸς ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὤμον κατελόντος, διέφυγεν ὁ
Γοργίας εἰς Μαρися. ³⁶ τῶν δὲ περὶ τὸν Ἑσδρὶν ἐπὶ πλεῖον μαχομένων καὶ 36
κατακόπων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος ὁ Ἰούδας τὸν κύριον σύμμαχον φανῆναι
καὶ προοδηγὸν τοῦ πολέμου, ³⁷ καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μετ' 37
ὕμνων κραυγὴν, ἀναβοήσας καὶ ἐνείσας ἀπροδοκῆτως τοῖς περὶ τὸν Γορ-
γίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποίησατο. ³⁸ Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἦγεν 38
εἰς Ὀδολλάμ πόλιν· τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἔθισμόν
ἀγνισθέντες αὐτοὶ τὸ σάββατον διήγαγον. ³⁹ τῇ δὲ ἐχομένῃ ἡλθον οἱ περὶ 39
τὸν Ἰούδαν κατ' ὃν τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ τῶν προπεπτωκότων
σώματα ἀνακομίσασθαι καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστήσαι εἰς τοὺς
πατρώους τάφους. ⁴⁰ εὖρον δὲ ἕκαστον τῶν τεσθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας 40
ἱερῶματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδῶλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰου-
δαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τοὺςδε πεπτωκέ-
ναι. ⁴¹ πάντες οὖν εὐλογήσαντες τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κεκρυμμένα 41
φανερὰ ποιοῦντος, ⁴² εἰς ἱκετεῖαν ἐτράπησαν ἀξιῶσαντες τὸ γεγονὸς ἁμάρ- 42
τημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεσε τὸ πλήθος
συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὅψιν ἑωρακότες τὰ γεγονότα διὰ
τὴν τῶν προπεπτωκότων ἁμαρτίαν. ⁴³ ποιησάμενός τε κατ' ἀνδραλογίαν κα- 43
τασκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα
προσαγαγεῖν περὶ ἁμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων, ὑπὲρ
ἀναστάσεως διαλογιζόμενος. ⁴⁴ εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστήναι 44

26. ατεργατιον ... δυο πεντακισχιλ. 27. μετα δε ... οπι ιουδας ... εν η
παμφυλα εν αυτη πληθῃ· νεανιαι δε ρωμαλλιοι προ των τιχων καθεστωτες
(ed. rom. κατεστ.) ευρωστως απεμαχ. ενθα 28. ολκας ... υποχ. κατεστρωσαν
δε ... δυο πεντακισχιλ. 29. αναζ. τε 30. των εκει καθεστωτων ... σκυθο-
πολειται οπι εποιουντο 34. οπι αυτοις ... παρεγεννηθησαν 34. παραταξαμε-
νους δε 35. γοργειου ... και βουλομενου τον καταρ. λ. ζωγρειαν ... τινος
θρακων ... διεφυγεν γοργειας 36. επικαλεσαμενος ιουδας ... φανην. και
προοδ. φανηται του 37. κραυγην ενισιας ... γοργειαν ... εποιησατο αυτων
38. ηκεν ... σαββ. διηγεν 39. κατ' ον χρονον ... τα σωματα των προπεπτ.
40. ιαμνειας ιδωλων ... απηργει 44. τα του δικαιοκρ. 42. εις εικεσιαν ...
συντηρειν αυτους ... *εωρακοτες ... των προπ. αμαρτηματων 43. ανδρο-
λογειον εις ... αστιως πραττειν ... αναλογιζομενος 44. ει μη γαρ

45 προσεδόκα, περισσὸν ἂν ἦν καὶ ληρώδες ὑπὲρ νεκρῶν προσεύεσθαι. 45 εἴτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστήριον, ὅσα καὶ εὐσεβῆς ἡ ἐπίνοια· ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμόν ἐποίησατο τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι.

XIII.

Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήθεσιν ἐπὶ 2 τὴν Ἰουδαίαν, 2 καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἑνδεκα καὶ ἱππεῖς πεντακισχιλίους τριακοσίους καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἄρματα δὲ δρεπανηφόρα τριακόσια. 3 καὶ Μενέλαος δὲ συνέμιξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ 3 πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οἰόμενος δὲ 4 ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατασταθῆσέσθαι. 4 ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντίοχου ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὥς ἔως ἐστίν, ἐν τῷ τόπῳ 5 προσαπολέσαι ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Βέροιαν. 5 ἔστι δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πεντήκοντα πηχῶν πλήρης σποδοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντοθεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν. 6 ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλλας ἔνοχον ὄντα, ἡ καὶ τινων ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεποιημένον, ἅπαντες προσωδοῦσιν εἰς 7 ὄλεθρον. 7 τοιοῦτῳ μόρῳ τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, μηδὲ τῆς γῆς τυχόντα Μενέλαον πάνυ δικαίως. 8 ἐπεὶ γὰρ συνετέλεστο πολλὰ περὶ τὸν βωμὸν ἁμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἀγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδός, ἐν σποδῷ τὸν θάνατον 9 ἐκομίσαστο. 9 τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χεῖριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδειξόμενος τοῖς Ἰουδαίοις. 10 10 μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα παρήγγειλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν κύριον, εἰ ποτε ἄλλοτε καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ 11 νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι, 11 καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ εἶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν ὑποχειρίους γε 12 νέσθαι. 12 πάντων δὲ τὸ αὐτὸ παρησάντων ὁμοῦ καὶ καταξιωσάντων τὸν ἐλεῆμονα κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προπτώσεως ἑφ' ἡμέρας τρεῖς 13 ἀδιαλείπτως, παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε παραγίνεσθαι. 13 καὶ 14 αὐτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσβαλεῖν τοῦ βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρατεῖς, 14 ἐξελθόντας κρίναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ κυρίου βοήθειᾳ. 14 δούς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πολιτείας, 15 ἐποίησατο περὶ Μωδεῖν τὴν στρατοπεδεῖαν. 15 δούς δὲ τοῖς περὶ αὐτὸν σύνθημα θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων κεκριμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνέειλεν εἰς ἄνδρας τετρακισχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οἰκίαν ὄχλῳ 16 συνέβηκε, 16 καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν δέους καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν,

44. περισσως και ληρωδες ... ευχεσθαι 45. εἰτε ... ευχαριστηριον XIII. 1. τεσσερακοστω 2. ιππειων 3. συνεμιξεν δε αυτοις και μενελαος ... ηρωνας ... επι σωτηριας 4. αιτιον των κακ. ειναι και παντων ... οπι αυτον 5. πηχεων ... σποδου οργανον δε ειχεν 6. οπι οντα ... πεποιημενων 7. τυγχανοντα 9. βεβαρημενος 10. επικαλεσασθαι ... ει ποτε και 12. επι ημερας 13. το στρατ. του βασιλεως επι την ιουδ. γενεσθαι ... τη του θεου 14. τω κυριω του κοσμου ... περι νομων ιερου ... πολιτειας· περι δε μωδιειμ εποιησατο την στρατιαν 15. αναδους ... συνθημα θεου νικην ... αυλην την παρεμβολην ... διςχιλιους ... οντι pro οχλω 16. δους pro δεους

καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες. ¹⁷ ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τοῦτ' ἔγε- 17
γόνει, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ τοῦ κυρίου σκέπη. ¹⁸ ὁ δὲ βασιλεὺς εἰ- 18
ληφῶς γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθόδων τοὺς
τόπους. ¹⁹ καὶ ἐπὶ Βαιθσοῦρα φρούριον ὄχυρόν τῶν Ἰουδαίων προσῆγεν καὶ 19
έτροποῦτο, προσέκρουεν, ἡλαττονοῦτο. ²⁰ τοῖς δὲ ἔνδον Ἰούδας τὰ δέοντα 20
εἰσέπεμψε. ²¹ προσῆγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολεμίοις Ῥόδοκος ἐκ τῆς 21
Ἰουδαϊκῆς τάξεως· ἀνεζητήθη δὲ καὶ κατελήφθη καὶ κατεκλείσθη. ²² ἔδευ- 22
τερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαιθσοῦρα, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπῆρει,
προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἥττων ἐγένετο, ²³ μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι 23
τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνε-
χύθη· τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπετάγη καὶ ὤμωσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δι-
καίοις· συνελύθη καὶ θυσίαν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν νεώ καὶ τὸν τόπον
ἐφίλανθρόπησε, ²⁴ καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο· κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ 24
Πτολεμαῖδος ἕως τῶν Γερόνηθων ἡγεμονίδην. ²⁵ ἦλθεν εἰς Πτολεμαῖδα· ἔδυς- 25
φόρου περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, ἐδεινάζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠτέλησαν
ἀντεῖν τὰς διαστάσεις. ²⁶ προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο 26
ἐνδεχομένης, συνέπεισε, κατεπραῦνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέξευξεν εἰς Ἀν-
τιόχειαν· οὕτω τὰ τοῦ βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

XIV.

Μετὰ δὲ τριετῇ χρόνον προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν Δημήτριον τὸν
τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλευσάντα μετὰ πλήθους
ἰσχυροῦ καὶ στόλου, ¹ κεκρατηκέναι τῆς χώρας ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ 2
τὸν τούτου ἐπίτροπον Λυσίαν. ³ Ἀλκιμος δέ τις προγεγόμενος ἀρχιερεὺς, 3
ἐκουσίως δὲ μεμολυμμένος ἐν τοῖς τῆς ἐπιμελίας χρόνοις, συννοήσας ὅτι κατ'
ὄντινα οὗτον τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς ἅγιον θυσιαστήριον
ἔτι πρόσδος, ⁴ ἦκε πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον πρῶτῳ καὶ πεντηχοστῷ καὶ 4
ἐκατοστῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τοῦ-
τοις τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν
ἔσχε. ⁵ καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργόν, προσκλήθεις εἰς συνέ- 5
δριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτηθεὶς ἐν τίνι διαθήσει καὶ βουλῇ
καθεστήκασιν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη ⁶ Οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων 6
Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγεῖται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσι καὶ στα-
σάζουσιν, οὐκ ἔδωτες τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυχεῖν. ⁷ ὅθεν ἀφελόμενος 7
τὴν προγονικὴν δόξαν, λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα.
⁸ πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεῦτερον δὲ 8
καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλο-
γιστίᾳ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκληρεῖ. ⁹ ἕκαστα δὲ τούτων ἐπε- 9
γνωκῶς σὺ βασιλεῦ καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ περισταμένου γένους ἡμῶν προ-
νοήσῃτι, κατ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάντητον φιλανθρωπίαν. ¹⁰ ἄχρι 10
γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα. ¹¹ τοιούτων 11
δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου, ᾤκτιστον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενεῶς ἔχοντες τὰ πρὸς
τὸν Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. ¹² προσκαλεσάμενος δὲ εὐθέως 12

17. τουτο ... αυτω τω κυριω 18. γευμα 19. βαιθσοουροις φρ. ολι-
γον ... προσηγεν ετροποουτο προσεκρουσεν (sic) ηλαττονουτο 24. ανεζητηθη
και κατελημφθη 22. βαιθσοουροις 23. αντιοχεια ... απολειμμενον 24.
επεδεξατο ... κατελειπεν ... γεννητων 25. εδυςφορων ... εδiliaζον γαρ
υπεραγαν ητελησαν 26. και κατεπραυνεν ... τα της εφοδου του βασι-
λεως (sed haec omnia **addidit) XIV. 3. αλκειμος ... προγεγονως ...
μεμολυσμενος ... αμιζιας ... προς το αγιον 4. ηλθεν ... ως πρωτω και
εκατοστω και πεντηχοστω ... τοις νομιζομενοις 5. καθεστηκεν 7. λε-
γων δε την αρχ. δευτερον νυν 3. στοχασαμενος 9. τουτως ... προσνοη-
σῃτι 12. προχειρησαμενος δε

Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχη, καὶ στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ἰου-
 13 δαίας ἐξαπέστειλε, ¹³ δούς ἐντολάς, αὐτὸν μὲν τὸν Ἰούδαν ἐπανελεῶσαι,
 τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστήσαι δὲ Ἀλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγί-
 14 στου ἱεροῦ. ¹⁴ τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότες τὸν Ἰούδαν ἔζη συνέ-
 μιшон ἀγελήδον τῷ Νικάνορι, τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς
 15 ἰδίας εὐημερίας δοκοῦντες ἔσσεσθαι. ¹⁵ ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος
 ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐθνῶν, καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνευον τὸν
 ἄκρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν ἑαυτοῦ λαόν, αἰεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας ἀντιλαμ-
 16 βανόμενον τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. ¹⁶ προστάξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου ἐκέλευεν
 17 εὐθὺς ἀνέξευξεν, καὶ συμμίσγουσιν αὐτοῖς ἐπὶ κώμην Δεσσαοῦ. ¹⁷ Σίμων δὲ
 ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκῶς ἦν τῷ Νικάνορι, βραχέως δὲ διὰ τὴν αἰφνί-
 18 διον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικῶς. ¹⁸ ὅμως δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἦν
 εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαθίαν καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶ-
 19 σιν εὐψυχίαν, ἐπευλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἰμάτων ποιήσασθαι. ¹⁹ διόπερ
 ἔπεμφε Ποσιδώνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματταθίαν δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς.
 20 ²⁰ πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῖς
 πληῖσι ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανείσης ὁμοψήφου γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς
 21 συνθήκαις. ²¹ ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ἣ κατ' ἰδίαν ἤξουσιν εἰς τὸ αὐτό. καὶ
 22 προῆλθε, καὶ παρ' ἐκάστου διαφόρους ἔβησαν διόφρους. ²² διέταξεν Ἰούδας
 ἐνόπλους ἐτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μή ποτε ἐκ τῶν πολεμίων αἰ-
 23 φνιδίως κακουργία γένηται, τὴν ἀρμόζουσαν ἐποιήσαντο κοινολογίαν. ²³ διέ-
 τριβε δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἔπραττε οὕτως ἄτοπον, τοὺς δὲ
 24 συναχθέντας ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυσε. ²⁴ καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διὰ παντός
 25 ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσεκέκλιτο. ²⁵ παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι
 26 καὶ παιδοποιήσασθαι. ἐγάμησεν, εὐστάθησεν, ἐκοινώνησε βίου. ²⁶ ὁ δὲ Ἀλ-
 κιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαν καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, ἀνα-
 λαβὼν ἦκε πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνορα ἀλλότρια φρονεῖν
 τῶν πραγμάτων. τὸν γὰρ ἐπίβουλον τῆς βασιλείας Ἰούδαν διάδοχον ἀναδέ-
 27 ρειν ἑαυτοῦ. ²⁷ ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκδυμος γενόμενος καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου
 ἐρεῖσι τοῖς διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνορι φάσκων ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βα-
 ρέως φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλλειν ταχέως εἰς
 28 Ἀντιόχειαν. ²⁸ προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνορι, συνεκέχυτο καὶ δυσφό-
 29 ρως ἔφερεν, εἰ τὰ διισταλμένα ἀζητησί μηδὲν τάνδρὸς ἡδικηκότος. ²⁹ ἐπεὶ
 δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὐκαιρον ἐτήρει στρατηγῆματι τοῦτ'
 30 ἐπιτελέσαι. ³⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικάνο-
 ρα πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν εἰσισμένην ἀπάντησιν ἀγριωτέραν ἐσχηκότα, νοή-
 σας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν
 31 περὶ ἑαυτὸν συνεκρύπτετο τὸν Νικάνορα. ³¹ συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γεν-
 ναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ
 ἅγιον ἱερόν, τῶν ἱερέων τὰς καθηκούσας ὑσίας προσαγόντων, ἐκέλευσε
 32 παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. ³² τῶν δὲ μεθ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν

12. τον νικανορα 13. δους επιστολας ... τον ιουδα 14. οι δε επι της ιουδ. πεφυγαδευκοτες 15. ελιτανευσαν ... τον αυτου λαον ... αντιλαμβανομενος 16. αναξευξας συνμισει ... λεσσαου 17. βραδεως ... εφνηδιον 18. ανδραγαθειαν ... περι της πατριδος ... υπευλαβετο 20. του ηγουμενου ... ομοιοψηφου 21. προηλθεν παρακαλου διφραξ. εβησαν διφρ. 22. εφνιδιως 23. οη δε 26. λαβων ... βασιλειας αυτου ... απεδιξεν ... οη εαυτου 27. και τοις του πανπονρηρου διαβολ. ερετισθ. ... φασκων post συνθηκων ponit ... εις αντιοχίαν ταχ. 28. αζητησιν 29. του pro τουτ 30. διεξαγαγοντα ... τα προς αυτον ... ητισμενην ... αγροικότερον ... περι αυτον 31. συγγους 32. γινωσκων

ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, ³³ προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεῶ ταῦτα ὥμοσε 33
 Ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε τοῦ θεοῦ σηκὸν εἰς πε-
 δῖον ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ Διου-
 νύῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. ³⁴ τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προ- 34
 τείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διὰ παντὸς ὑπέρμαχον
 τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες ³⁵ Σὺ κύριε τῶν ὅλων ἀπροσδεὴς ὑπάρ- 35
 χων, εὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς κατασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. ³⁶ καὶ νῦν 36
 ἅγιε παντὸς ἀγιασμοῦ κύριε διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαντον τόνδε τὸν προς-
 φάτως κεκαῖταρισμένον οἶκον. ³⁷ Ραζὶς δέ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβύ- 37
 τέρων ἐμηνύθη τῷ Νικάνори ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων
 καὶ κατὰ τὴν εὐνοίαν πατὴρ τῶν Ἰουδαίων προσαγορευόμενος. ³⁸ ἦν γὰρ 38
 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰσενηγεγμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ
 σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβηλημένος μετὰ πάσης ἐκτε-
 νίας. ³⁹ βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰου- 39
 δαίους δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους συλλαβεῖν
 αὐτόν. ⁴⁰ ἔδοξε γὰρ ἐκεῖνον συλλαβὼν τούτοις ἐργάσασθαι συμφοράν. ⁴¹ τῶν 40 41
 δὲ πληθύν μελλόντων τὸν πύργον καταλαβέσθαι καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βια-
 ζομένων, καὶ κελευόντων πῦρ προσάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατά-
 ληπτος γενόμενος ὑπέστηκεν ἑαυτῷ ἕξιφος, ⁴² εὐγενῶς θέλων ἀποθανεῖν ἥπερ 42
 τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι καὶ τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβρι-
 σθῆναι. ⁴³ τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευδικήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδὴν, 43
 καὶ τῶν ὅχλων εἶσω τῶν θυρωμάτων εἰσβαλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ
 τὸ τεῖχος κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν ἀνδρείως εἰς τοὺς ὅχλους. ⁴⁴ τῶν δὲ ταχέως 44
 ἀναποδισάντων γενομένου διαστήματος ἤλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα. ⁴⁵ ἔτι 45
 δὲ ἔμπροσθεν ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἔξαναστὰς φερομένων
 κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων καὶ δυσχερῶν ὄντων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς
 ὅχλους διελθὼν καὶ στὰς ἐπὶ τινος πέτρας ἀπορρώγας, ⁴⁶ παντελῶς ἔξαίσιμος 46
 ἦδη γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν ἐνέ-
 σεισε τοῖς ὅχλοις, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπάζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ
 πνεύματος ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

XV.

Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ
 Σαμάρειαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης
 ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. ² τῶν δὲ κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰου- 2
 δαίων, λεγόντων Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσης, δόξαν δὲ
 ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μετ' ἀγιότητος
 ἡμέρᾳ. ³ ὁ δὲ τρισαλητήριος ἐπηρώτησεν εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ 3
 προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν; ⁴ τῶν δὲ ἀποφνημαμένων 4
 Ἔστιν ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν
 ἐβδομάδα. ⁵ ὁ δὲ ἕτερος Κἀγώ, φησί, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ προστάσων 5
 αἶρειν ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς χρεῖας ἐπιτελεῖν. ὅμως οὐ κατέσχευεν ἐπιτελέ-
 σαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βούλημα. ⁶ καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλαζο- 6
 νείας ὑψαυχενῶν διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν συστήσασθαι τρό-
 παιον. ⁷ ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποιθὼς μετὰ πάσης ἐλπίδος 7

33. ἐπὶ τὸν νεῶ ὥμοσεν ταῦτα ... τόνδε τὸν τοῦ ... διανύσω 35. ην-
 δοκῆσας ... σκηνώσεως 36. κεκαῖταρισμένον 37. ραζίς 38. κρίσις 40.
 ενεργάσασθαι 41. περικατάληπτος ... υπεστήκε ἑαυτὸ τὸ ἕξιφος 42. αλη-
 τηριοῖς (item ed. rom.) ... εἶσω ... εἰσβαλόντων ... ἀνδρωδῶς 45. τῶν
 τραυμάτων ὄντων ... διελθόντων ... ἀπορρωγός 46. γενομένος ... τα αὐτα
 αὐτῷ XV. 2. κατὰ ἀνάγκην 3. τρισαλητήριος ... ὁ δυνάστης 4. τῶν δ ἀπο-
 φηναμένων 5. τα ὅπλα 6. πάσης ἀσφαλείας εὐψαυχενῶν ... συστήσ. τροπον

8 ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου. ⁸ καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ δειλιᾶν τὴν τῶν ἑνῶν ἔφοδον, ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα καὶ τὰ νῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. ⁹ καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγῶνας οὓς ἦσαν ἐκτετελεχότες, προσυμωτέρους αὐτοὺς κατέστησε. ¹⁰ καὶ τοῖς θυμοῖς διεγείρας αὐτοὺς, παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνύς τὴν τῶν ἑνῶν ἀδυσίαν καὶ τὴν τῶν ὀρκῶν παράβασιν. ¹¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας οὐκ ἐκ τῆς ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, ὥς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγους παράκλησιν, καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὑπαρ-
 12 τὴν δὲ ἢ τοῦτον θεωρία τοιάδε, Ὅνιαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾶον δὲ τὸν τρόπον καὶ λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελητοκᾶτα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς οἰκεία, τοῦτον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν
 13 Ἰουδαίων συστήματι. ¹³ εἰς οὕτως ἐπιφανῆσαι ἄνδρα πολὺ καὶ δόξῃ διαφέροντα, θαυμαστήν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν
 14 ὑπεροχὴν. ¹⁴ ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὅνιαν εἰπεῖν Ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως Ἰερემίας ὁ τοῦ
 15 θεοῦ προφήτης. ¹⁵ προτείναντα δὲ τὸν Ἰερემίαν τὴν δεξιὰν παραδουναί τῷ
 16 Ἰουδᾷ ῥομφαίαν χρυσήν, διδόντα δὲ προσφωνῆσαι τάδε ¹⁶ Λάβε τὴν ἁγίαν
 17 ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι' ἧς ἡραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. ¹⁷ παρακληθέντες δὲ τοῖς Ἰουδαίοις λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν παρορμῆσαι καὶ ψυχὰς νέων ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατοπεδεύεσθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεισθαι καὶ μετὰ πάσης εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ
 18 πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. ¹⁸ ἦν γάρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἡττονι μέρει κείμενος αὐτοῖς ἀγών, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθ' ἡγασμένου
 19 νοῦ ναοῦ φόβος. ¹⁹ ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατελιγμένοις οὐ πάρεργος
 20 ἀγωνία ταρασσομένοις τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσβολῆς. ²⁰ καὶ πάντων ἡδὴ προσδοκῶντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἡδὴ συμμιγάντων τῶν πολεμίων καὶ τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὐκαιρον ἀποκαταστα-
 21 σάντων, τῆς τε ἵππου κατὰ κέρας τεταγμένης, ²¹ συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν τῶν πληθῶν παρουσίαν καὶ τῶν ὀπλῶν τὴν ποικίλην παρασκευὴν τὴν τε τῶν θηρίων ἀγριότητα, προτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλέσατο τὸν τερατοποιὸν κύριον τὸν κατόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὀπλῶν ἡ
 22 νίκη, καθὼς δὲ ἂν αὐτῷ κριθεῖ τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. ²² ἔλεγε δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον Σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου ἐπὶ Ἐζεκιου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνείλες ἐκ τῆς παρεμβολῆς
 23 Σενναχηρείμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ²³ καὶ νῦν δυνάστα τῶν οὐρανῶν ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς θεός καὶ τρόμον.
 24 ²⁴ μεγέλει βραχυλόνοσ σου καταπλαγείσῃσαν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγενόμε-
 25 νοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν. ²⁵ οἱ δὲ περὶ
 26 τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπείγων καὶ παιάνων προσῆγον. ²⁶ οἱ δὲ περὶ τὸν
 27 Ἰουδᾶν μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιξαν τοῖς πολεμοῖς. ²⁷ καὶ ταῖς

7. αντιλήψεως 8. εχοντες δε ... εισομενην ... οπι και βοηθειαν
 9. προσυμνησας 10. παρεπιδιγνυς 11. εκαστος δε ... προσηγησαμενος ...
 υπερ τι παντας ηυφρανεν 12. αρετης ιδια 15. οπι τον 17. ιουδου ...
 επανθρωσε ... στρατευεσθαι ... ευτανθρειας 18. οπι αγων 20. προσμει-
 ξαντων ... της δε ιππου 21. θηριων επι μερος ευκαιρον αγριότητα ανατεινας
 χειρας ... οπι τον κατοπτην ... οπι η νικη ... δε εαν αυτω κριθῃ 22.
 ανελεεν 23. τροπον 24. καταπλαγησησαν ... παραγεινομενοι 26. μετα επι-
 κλησεως

μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐχόμενοι, κατέ-
στρωσαν οὐδὲν ἥττον μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων, τῇ τοῦ θεοῦ με-
γάλως εὐφρανθέντες ἐπιφανείᾳ. ²⁸γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας καὶ μετὰ ²⁸
χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.
²⁹γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίᾳ ²⁹
φωνῇ. ³⁰καὶ προσέταξεν ὁ καὶ ὅτι ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστῆς ³⁰
ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὐνοίαν εἰς ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας, τὴν
τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ φέρειν εἰς
Ἱεροσόλυμα. ³¹παραγεγόμενος δὲ ἐκεῖ καὶ συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ ³¹
τοὺς ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας.
³²καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μισοῦ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ ³²
δυσφήμου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλύνησε,
³³καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμὼν ἔφη κατὰ μέρος δώ- ³³
σαι τοῖς ὀρνέοις, τὰ δὲ ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι.
³⁴οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον, λέγοντες ³⁴
Εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. ³⁵ἐξέδῃσε δὲ τὴν τοῦ ³⁵
Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἐπιδήλον πᾶσι καὶ φανερόν τῆς τοῦ κυ-
ρίου βοήθειας σημείον. ³⁶καὶ ἐδογμάτισαν πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος ³⁶
μηδαμῶς ἑῶσαι ἀπαρσῆμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν, ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν
τρισκαίδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνός, Ἀδάρ λέγεται τῇ Συριακῇ φωνῇ, πρὸ
μῆνης ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας. ³⁷τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρη- ³⁷
σάντων οὕτω, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ
τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτότε καταπαύσω τὸν λόγον. ³⁸καὶ εἰ μὲν καλῶς ³⁸
καὶ εὐδίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ με-
τρίως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν μοι. ³⁹καθάπερ γὰρ οἶνον κατὰ μόνας πίνειν, ὥσαν- ³⁹
τως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεῖς
ἡδὺς καὶ ἐπιτερετῇ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ
λόγου τέρεπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται
ἡ τελευτή.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Τ Ρ Ι Τ Ο Σ.

I.

Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ μαζὼν παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων τὴν γενομένην τῶν
ὑπ' αὐτοῦ κρατούμενων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγείλας ταῖς
πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς τε καὶ ἵππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσι-
νόην συμπαραλαβὼν ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμ-

27. om καρδιας ... επιμελεια 28. πανοπλεια 30. περιφερειν 31.
συνκαλεσαμενος τ. ομοεθνεους 32. επιδεξαμενος ... μισοιρου ... εκτετινας
33. om δωσειν ... τα δ επιχειρα 35. προτομην pro κεφαλην 36. εδογ-
ματ. δε ... τη κυριακη φωνη 37. ουτως ... τον λογ. καταπαυσων 38.
και ειπεν (pro ει μεν) καλως ευδικτως 39. om γαρ ... συγκερασθ. ηδη
και ... ουτως

Subscriptio: ιουδα του μακκαβαιου πραξεων επιστολη

Inscriptio: μακκαβαιων λογος γ

I. 1. παρα των ανακομ. μαζων ... γενομενην των επ αυτου ... παι-
ζικαις και ιππικαις και την αδ.

2 βεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. ² Θεόδοτος δέ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίσθη νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνήν, ὡς μόνος 3 κτείνειν αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ διαλύσαι τὸν πόλεμον. ³ τοῦτον δὲ διαγαγὼν Δωσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβαλὼν τὰ νόμιμα καὶ τῶν πατρίων δογμάτων ἀπληλοτριωμένος, ἄσημόν τινα κατέ- 4 κλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκείνου κόλασιν. ⁴ γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐβρώμενων τῷ Ἀντιόχῳ, ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οὔκτου καὶ δακρύων τοὺς πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ γυναιξὶ θάρραλώς, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς χρυ- 5 σίου. ⁵ καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολ- 6 λούς δὲ καὶ δοριαλῶτους συλληφθῆναι. ⁶ κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς 7 ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. ⁷ ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ τοῖς 8 τεμένεσι δωρεὰς ἀπονεύμας, εὐθαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. ⁸ τῶν δὲ Ἰουδαίων διαπεμφαμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας, καὶ τῶν πρε- 9 σβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους αὐτὸν καὶ ξένια κομιοῦντας καὶ ἐπὶ τοῖς συμ- 9 βεβηκόσι συγχαρησομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. ⁹ διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ζύσας τῷ 10 μεγίστῳ θεῷ καὶ χάριτας ἀποδιδούς, καὶ τῶν ἐξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ 11 δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ κατα- 10 πλαγεῖς, ¹⁰ θάυμασας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη βουλεύσα- 11 σθαι εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν. ¹¹ τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθίκειν γίνεσθαι τοῦτο, 12 διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσεῖναι μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν 13 ἄλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγούμενῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ ἅπαξ κατ' ἐνιαυ- 12 τόν, οὐδαμῶς ἡβούλετο πεῖσεσθαι. ¹² τοῦ τε νόμου παραναγνώσθεντος οὐδα- 13 μῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτόν, δεῖν εἰσελθεῖν λέγων Καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέ- 13 ρηγνται ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ οὐ δεῖ. ¹³ καὶ ἐπυνθάνετο διὰ τίνα αἰτίαν 14 εἰσερχόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν τέμενος οὐδεὶς ἐκάλυσε τῶν παρόντων. ¹⁴ καὶ τις 15 ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. ¹⁵ γενομένου δέ φησι τού- 16 του διὰ τίνα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσελεύσεσθαι καὶ θελόντων αὐτῶν καὶ μή; 16 ¹⁶ τῶν δὲ ἱερῶν ἐν ταῖς ἀγlais ἐσθῆσει προπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ 17 μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν τῇ ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπι- 18 βαλλομένου μεταστῆναι, κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων, 17 ¹⁷ οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι ταραχθέντες ἐξεπῆδησαν, ἄδῃλον τιθέμε- 18 νοι τὸ γινόμενον. ¹⁸ αἳ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τε- 19 κούσαις ἐξώρμησαν, καὶ σποδῶ καὶ κόνει τὰς κεφαλὰς πασάμεναι, γόων τε 19 καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνέπιμπλυν. ¹⁹ αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέ- 20 ναι, τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς καὶ τὴν ἀρμόζουσαν αἰδῶ 20 παραλείπουσαι δρόμον ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. ²⁰ τὰ δὲ νεογνὰ τῶν

2. *τοπων pro ὀπλων 3. διαγων 4. τοὺς πολέμους λελυμένη ... καὶ ταῖς γυναιξιν 5. καὶ τ οὕτως ... χειρονομίαις ... ροδιαλωτους (sic; ed. rom. δωριαλωτους) ... συλλημφθῆναι 7. ἀπονεμα 8. χαρησομενους 9. τω πιστω θεω ... τω τοπον ποιησας ... εὐσεβεία καταπληγεις 10. εἰς τον ναον εἰσελθειν 11. μηδε τοις εἰθνεσιν εἰσειναι ... κατ ενιαυτ. απαξ· ο δε ουδαμῶς επιθετο 12. παραγγωσθεντος ουδ ως απειλειπεν ... εμε δε 13. ατινα pro δια τινα ... αυτον εισερχομενον εἰς παν τε τεμενος 15. γεινομενου ... παντων 16. εν πασαις ταῖς αἰσθησειν προσπεσοντων ... τοις ενεστωσιν· καὶ την 17. απολειπομενοι 18. εξωρμ. καὶ απεδωκαν κονει τας κομας πασαμεναι· που γε καὶ στεν. ενεμπιπλων τας πλατ. 19. προς ακαν νυν διατεταγμενην καὶ την ... οἱ εν τη πολει

τέκνων αὖτε πρὸς τοῦτοις μητέρες καὶ τιθῆνοι παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυαίς, ἀνεπιτρέπτως εἰς τὸ πανυπέρτατον ἱερὸν ἡθροίζοντο. ²¹ ποικίλῃ δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο συλλεγομένων ἡ ²¹ δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχειρουμένοις. ²² σὺν τε τοῦτοις οἱ ²² τῶν πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνέλχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου καὶ τὸ τῆς προθέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν διανοομένου. ²³ φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ²³ ἐπὶ τὰ ὄπλα ποιήσασθαι καὶ θάρβαλέως ὑπὲρ τοῦ πατρῷου νόμου τελευτᾶν, ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις τε ὑπὸ τε τῶν γεραιῶν καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δέησεως ἕστησαν στάσιν. ²⁴ καὶ τὸ μὲν πληθὺς ὥς ἔμπροσθεν ἐν τοῦτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον. ²⁵ οἱ δὲ ²⁵ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι πολλαχῶς ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης βουλῆς. ²⁶ θρασυνθεὶς δὲ καὶ πάντα πα- ²⁶ ραπέμψας, ἤδη καὶ πρόσβασιν ἐποιεῖτο, τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν τῷ προειρημένῳ. ²⁷ ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες ἐτράπησαν εἰς τὸ ²⁷ σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παροῦσιν ἐπαμύναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ ὑπερήφανον πράξιν. ²⁸ ἐκ δὲ τῆς πυ- ²⁸ κνοτάτης τε καὶ ἐμπόρου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυγῆς ἀνείκαστός τις ἦν βοή. ²⁹ δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ τὰ τεῖχη καὶ ²⁹ τὸ πᾶν ἔδαφος ἡχεῖν, ἅτε δὴ τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

II.

Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα καὶ τὰς χεῖρας προτεινας εὐτάκτως ἐποίησατο τὴν δέησιν τοιαύτην ² Κύριε 2 κύριε βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμένοις ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βεβήλου θράσει καὶ σῶναι πεφρουαγμένου. ³ σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ ³ τῶν ὄλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωχίᾳ πράσσοντάς τι κρίνεις. ⁴ σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ ⁴ γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιθότες, διέφθειρας, ἐπαγαγὼν αὐτοῖς ἀμέτρητον ὕδωρ. ⁵ σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομένους Σοδομίτας, διαδήλους ⁵ ταῖς κακίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς ἐπιγινόμενοις καταστήσας. ⁶ σὺ τὸν θρασὺν Φαραῶν, καταδουλωσάμενον τὸν λαόν ⁶ σου τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς δοκιμασίας τιμωρίας ἐγνώρισας τὴν σὴν δυνάμειν· ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέγα σου κράτος. ⁷ καὶ ⁷ ἐπιδιδώσθαι αὐτὸν σὺν ἄρμασι καὶ ὄχλων πλήθει ἐπέκλυσας βάθρῃ θαλάσσης, τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἀπάσης κτίσεως δυναστεύοντι σώους διεκόμισας. ⁸ οἱ καὶ συνειδότες ἔργα σῆς χειρὸς ἦνεσάν σε τὸν παντοκράτορα. ⁸ ⁹ σὺ βασιλεῦ, κτίσας τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω τὴν πόλιν ⁹ ταύτην, καὶ ἁγιάσας τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὄνομά σοι τῷ τῶν ἀπάντων ἀπροσδεεῖ, καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρεπεῖ σύστασιν ποιησάμενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. ¹⁰ καὶ ἀγα- ¹⁰ πῶν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπηγγείλω δὴ ὅτι ἐάν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ

20. παραλειποῦσαι ... καὶ μὲν κατοικοῦς αἱ δεκα τὰς ... ἀνεπιστρέπτως 24. συλλεγέντων 22. οἱ περὶ τῶν ... om αὐτοῦ secundum 23. ὑπο τοῦ πατρῶν ... μόλις δε ... παρήσαν σταςιν 24. om εν 25. ἐπιβουλή 26. παντας ... ἡδη· καὶ πρόσβασ. ἡδη 27. ταῦτα οὖν 29. ἡ δοκεῖν II. 1. om versum primum 2. πάσης τῆς ... ἀσῶναι πρεφρουασμενους (sic) 3. σὺ γὰρ εἰ ο ... τι πράσσοντας 4. om καὶ prius ... αὐτους 5. ἀδηλους 6. ἐδοκιμασας ... τὴν σὴν δυνάμειν 8. συνειδόντες 9. ἡγιασας ... εἰς σου ὀνομα σοι 10. ἐπηγγείλω· διότι 9. ἀπερατον

καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεησώ-
 11 12 μεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. ¹¹ καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός. ¹² ἐπεὶ
 δὲ πλεονάκεις ἡλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπει-
 13 νώσει, καὶ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κινδύνων, ¹³ ἰδοὺ δὴ νῦν, ἅγιε βα-
 14 σιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ
 14 ὑπετάγγμεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. ¹⁴ ἐν δὲ τῇ
 ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι
 τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.
 15 ¹⁵ τὸ μὲν γὰρ οἰκητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφικτος ἀνθρώποις
 16 ἐστίν. ¹⁶ ἀλλ' ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἡγία-
 17 σας τὸν τόπον τοῦτον. ¹⁷ μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ
 εὐθύνῃς ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχῆσονται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐ-
 18 τῶν μηδὲ ἀγαλλιάσονται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες ¹⁸ Ἡμεῖς
 κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγiasμοῦ, ὥς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν
 19 προσοχισμάτων. ¹⁹ ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ διασέδασον τὰς ἁμ-
 20 πλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. ²⁰ ταχὺ
 προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι τῶν
 καταταπεινωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχάς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην.
 21 ²¹ ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις, εἰσα-
 κούσας τῆς ἐνθέσου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον
 22 ἐμάστιξεν αὐτόν, ²² ἐνθεν καὶ ἐνθεν κραδάνας αὐτὸν ὥς κάλαμον ὑπὸ ἀνέ-
 μου, ὥστε κατ' ἐδάφους ἄπρακτον ἔτι καὶ τοῖς μέλεσι παραλελυμένον μηδὲ
 23 φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ περιπεπλεγμένον κρίσει. ²³ ὅθεν οἱ τε φίλοι καὶ
 οἱ σωματοφύλακες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐ-
 τὸν εὐθυαν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυσαν
 24 ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ. ²⁴ ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀναλεξάμενος
 ἐαυτὸν οὐδαμῶς εἰς μετᾴμελον ἤλθεν ἐπιτιμηθεὶς, μετ' ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς
 25 ἀνέλυσε. ²⁵ διακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων
 διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἐταίρων τοῦ παντὸς δικαίου
 26 κεχωρισμένων, ²⁶ οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηρκέσθη, ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν ὥστε δυσφημίας ἐν τοῖς τόποις συνί-
 27 στασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόδωκεν
 27 καὶ αὐτοὺς ἔπεισεν τῇ ἐκείνου δειλήσει. ²⁷ προέβητο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ
 ἔθνους διαδοῦναι φόγον. καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλήν πύργου στήλην ἀνα-
 28 στήσας ἐξεκόλαψε γραφὴν, ²⁸ μηδένα τῶν μὴ θυνόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν
 εἰσιεῖναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διάζωσιν
 29 ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστήσαι, ²⁹ τοῦ-
 τος τε ἀπογραφομένους χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παραστήμῳ
 Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ καταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλένην αὐ-
 30 θεντίαν. ³⁰ ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνεται, ὑπέγραψεν, ἐὰν δέ
 31 τινες ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τὰς τελετάς μεμνημένοις ἀνα-
 31 στρέφεσθαι, τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι. ³¹ ἔνιοι μὲν οὖν ἐπὶ
 πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάδρας στυγοῦντες εὐχερῶς ἐαυτοὺς

40. τοπον ημων δ. 44. om ει 42. πλεον. και 5λιβ. ... εκ μελων (sic)
 κακων 13. ιδου δε νυν 15. κατοικητηρ. 46. αλλα επ. 47. αγαλλιασονται
 19. αμβλακειας 20. om ημας ... εν τω στοματι 24. θεος και πρωατωρ
 αγιος 22. ed. rom. κατ' εδᾶφους ... πεπληγμενον 23. και σωματοφυ-
 λακ. οξειαν ιδοντες 24. αναλεξ. αυτον ... μετα απ. δε πικρ. θεμενος ανε-
 δυσεν 25. κακίας επαυτων (sic) δια τε των 27. om δε ... φογον· επι
 ... εκολαψεν 28. επι τα ιερα ... 29. τους pro τουτους ... *χαρασσασθε
 ... διονυσω ... προκαταχωρισαι 30. κατα τελετας μεμοιημενοις 31. om
 ουν ... τα (correctum τας) τ. πολ. ευσεβ. επιβαδρας στυγονται

ἐδίδωσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσαντες εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς. ³² οἱ δὲ πλείστοι γενναῖα ψυχῇ ἐνίσχυσαν καὶ οὐ ³² διέστησαν τῆς εὐσεβείας, τὰ τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλασσόμενοι ἀδεῶς ἐπειρώοντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν. ³³ εὐέλπιδες δὲ κα- ³³ ρειστηκείμενοι ἀντιλήψεως τεύξεσθαι, καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδε- λύσσοντο καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον καὶ τῆς κοινῆς συναναστρο- φῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.

III.

Ἄ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυντέως ἐναντιωθῆναι καὶ προστάξει σπεύσαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. ¹ τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη ² δυσμενῆς ἐξηχέτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις συμφρονούσιν εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς διδομένης εἰς διάβησιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλύον- των. ³ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὐνοίαν καὶ πίστιν ἀδιά- ³ στροφον ἦσαν διαφυλάσσοντες, ⁴ σεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν καὶ τῷ τούτου νόμῳ ⁴ πολιτευόμενοι χωρισμὸν ἐποίουν ἐπὶ τινων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰτίαν ἐνόις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. ⁵ τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν ⁵ συναναστροφὴν ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καθίστηκταισαν. ⁶ τὴν μὲν οὖν ⁶ περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι θρυλλομένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδამῶς διη- ριμήσαντο. ⁷ τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν ἐθρύλ- ⁷ λουν, φάσκοντες μῆτε τῷ βασιλεῖ μῆτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναν- τιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι περιήψαν ψόγῳ. ⁸ οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἑλ- ⁸ ληνες οὐδὲν ἡδικημένοι, ταραχὴν ἀπροςδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεω- ροῦντες καὶ συνδρομάς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθενον, τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάβησις, παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρους εἶχον, καὶ με- ταπεσεῖσθαι ταῦτα ὑπελάμβανον. ⁹ μὴ γὰρ οὕτως παροραζήσεται τηλικούτο ⁹ σύστημα μηδὲν ἡγνοηκώς. ¹⁰ ἤδη δὲ καὶ τινες γείτονές τε καὶ φίλοι καὶ ¹⁰ συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινὰς ἐπισπώμενοι, πῶστες ἐδίδουν συνασπεῖν καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίληψιν. ¹¹ ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ ¹¹ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἐπιστολὴν τήνδε ¹² Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυ- ¹² πτον καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. ¹³ ἐρρῶμαι δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. ¹⁴ ἐκ τῆς εἰς τὴν ¹³ ¹⁴ Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἥς ἔστε καὶ αὐτοὶ τῇ τῶν θεῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπορροπῶν συμπαχίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ κατὰ λόγον ἐπ' ἀρι- στον τέλος ἀχθείσης, ¹⁵ ἡγήσάμεθα μὴ βία δόρατος, ἐπεικειᾶ δὲ καὶ πολλῇ ¹⁵ φιλανθρωπίᾳ τιμῇσασθαι τὰ κατοικοῦντα Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην ἔθνη εὐποιήσαν τε ἀσμένως, ¹⁶ καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονεύμαντες προσό- ¹⁶

33. ευελπ. τε καθίστηκταισαν αντιλημψεως τεύξεσθαι III. 4. εξεχο- λησεν ... κατα αλεξ. οργίζεσθαι ... σπευδοντας 2. οικοδομουμενων ... εξεχετο ... συμφορανουσιν ... δεδιδομενης 3. φυλασσοντες 4. επι τω κα- ταστροφας ... αινοι 6. θρυλουμενην 7. εθρυλουν ... γεινεσθαι ... περιη- ψαντο φοβω 8. περι τους ανδρας ... γεινομενας ... εσθανον 9. ουτω παροραζησεσθαι ... συστημα ... ηγνοηκος 10. αντιληψιν 11. υπολαμβα- νειν δε 12. πτολεμος 13. αυτος εγω 14. om εκ ... επιστρατιας ... om προς ημας ... om και τη ημ. δε ρωμη ... λογ. επι τελος 15. φιλανθρω- πεια ... ευποιησαντες μενας (sic)

δους πλείστας προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ
 17 ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. ¹⁷ οἱ δὲ λόγῳ μὲν
 τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προὔμνη-
 ζόντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλί-
 18 στοῖς ἀναστήμασι τιμῆσαι, ¹⁸ τύφοις φερόμενοι παλαιότεροις εἶδξαν ἡμᾶς τῆς
 εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀληθῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας
 19 ἀνθρώπους φιλανθρωπίαν. ¹⁹ τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον κα-
 ζιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις
 20 ὑψαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. ²⁰ ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ
 συμπεριενεχθέντες καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς
 21 πᾶσιν ἔδνεσι φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καὶ ὡς ἔπρεπεν ἐποιήσαμεν. ²¹ ἐν
 δὲ τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφίλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνωρίζοντες,
 διὰ τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἀπλότητος αὐτοῖς ἀρχῇ-
 22 ζεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιωῖσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας
 αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερῶν καταστήσαι.
 22 ²² οἱ δὲ τοῦναντίον ἐκδεχόμενοι καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηδεῖα τὸ καλὸν ἀπω-
 23 σάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον ἐκνεύοντες, ²³ οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο
 τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν
 αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρ' ἑκάστα ὑφορώμενοι διὰ
 τῆς δυσκλεεστάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ κατορθώ-
 24 ματα. ²⁴ διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι, τούτους κατὰ πάντα δυσ-
 νοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοούμενοι μὴ ποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς
 ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νότου προδότας καὶ βαρβάρους
 25 ἔχωμεν πολεμίους, ²⁵ προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε
 αὐτῶρι τοὺς ἐννεμομένους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεων καὶ σκυλμῶν
 ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς
 26 ἀνήκεστον καὶ δυσκλεῆ πρόποντα δυσμενέσι φόνον. ²⁶ τούτων γὰρ ὁμοῦ κο-
 λασθέντων διεληφάμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα
 27 ἐν εὐσταθείᾳ καὶ βελτίστῃ διαδέσει κατασταθῆσεσθαι. ²⁷ ὅς δ' ἂν σκεπάσῃ
 τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραίου μέχρι νηπίου μέχρι τῶν ὑπομαστίων, αἰ-
 28 σίστοις βασάνοις ἀποτυπανισθῆσεται πανοικί. ²⁸ μὴ γνῆναι δὲ τὸν βουλόμε-
 νον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπύπτοντος ὑπὸ τὴν εὐδυναν λήψεται, καὶ ἐκ
 τοῦ βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς διεχιλίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύξεται καὶ
 29 στερανθήσεται. ²⁹ πᾶς δὲ τόπος οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος
 Ἰουδαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλεγῆς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει κατὰ
 30 πάντα ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν αἰὲν χρόνον. ³⁰ καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς
 τύπος οὕτως ἐγγράπτο.

IV.

Πάντῃ δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα δημοτελὲς συνίστατο
 τοῖς ἔδνεσιν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὡς ἂν τῆς προκατεσκιρῶ-
 μένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρόρσειας συνεκφαινομένης ἀπε-
 2 χυθείας. ² τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δα-

16. προσηχθημεν 17. *την ημετ. αποδ. την ημετεραν ... ανδημασιν
 18. λειπομενοι 21. om. toλμησαντες 23. uφορ. μετα της ... πραγματα
 pro κατορθωμ. 24. εφνηδιου ... εστασης 25. αυδωρει ... συν ταις γυ-
 ναιξει ... υβρεως 26. διεληφαμεν ... και τη βελτιστη 27. νηπ. και μεχρι
 τ. υπομαστιαιων εχισταις ... πανοικια 28. λημψεται ... βασιλειου ... om
 αργυριου ... om. τευξεται και 29. πυριφλεγης ... καθαπαν IV. 1. τ.
 εδνεσ. συν ευωχεια ... προκατεσκειρωμενης ... νυν εκφαινομενης 2. αλε-
 κτον πενθος ... πανοδυρτος

κρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας, ὀλοφυρο-
μένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεσρίαν. ³ τίς νομὸς 3
ἢ πόλις ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος ἢ τίνες ἀγναια κοπετοῦ καὶ γόνων
ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντο; ⁴ οὕτω γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς 4
ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς
ἐξάλλοις τιμωρίαις καὶ τινὰς τῶν ἐχθρῶν, λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν
τὸν κοινὸν ἔλεον καὶ λογιζομένους τὴν ἄδηνον τοῦ βίου καταστροφὴν, δα-
κρύειν αὐτῶν τριεῖς ἀλλοιὸν ἐξαποστολήν. ⁵ ἤγετο γὰρ γεραίων πληθὺς πολιᾶ 5
πεπυκασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς
δρῆτῃ βιαίας, ἀπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὀρεῖαν καταχρωμένων πορείαν. ⁶ αἱ 6
δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ
τέρψεως μεταλαβούσαι γούους καὶ κόνης τὴν μυροβραχὴ πεφυρμέναι κόμην,
ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι, ἤρηνον ἀνδ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξῆρχον, ὥς
ἐσπαραγμέναι σκυλμοῖς ἄλλοεὐνέσι. ⁷ δέσμαιαι δὲ δημοσῖαι μέχρι τῆς εἰς τὸ 7
πλοῖον ἐμβολῆς εἰλκοντο μετὰ βίας. ⁸ οὐ τε τούτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ 8
στεφάνων τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας,
ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥαθυμίας τὰς ἐπιλοῖπους τῶν γάμων ἡμέρας
ἐν ἡρήνοισι διήγον, παρὰ πόδας ἦδη τὸν ἄδην ὀρώντες κείμενοι. ⁹ κατήχθη 9
σαν δὲ ἡρήνων τρόπον ἀγόμενοι αἰδηροδέσμοις ἀνάγκαις, οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς
τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρρήκτοις κα-
τησφαλισμένοι πέδαις, ¹⁰ ἔτι καὶ τῷ κατ' ὑπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακει- 10
μένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἀγωγὴν ἐπιβουλῶν ἐν παντὶ τῷ κατάπλῳ λαμβάνουσιν. ¹¹ τούτων δὲ ἐπὶ τὴν 11
λεγομένην σχεδὶαν ἀχθέντων καὶ τοῦ παράπλου περανθέντος, κατὰ τὴν δε-
δογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἵππο-
δρόμῳ παρεμβαλεῖν ἀπλέτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν
ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθεστῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν καὶ
τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν, πρὸς τὸ μὴ δὲ
ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν μὴδὲ τὸ σύνολον καταξέωσαι περιβόλων. ¹²
ὥς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοεὐνεῖς κρυβὴ ἐκ- 12
πορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλεᾶ τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν,
¹³ διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὥς 13
ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μὴδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας,
¹⁴ ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φύλον ἐξ ὀνόματος· οὐ γὰρ τὴν ἔμπροσθε βραχεῖ 14
προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρείαν, στρεβλωθέντας δὲ ταῖς παρηγ-
γελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. ¹⁵ ἐγένετο μὲν 15
οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας ἀπὸ
ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυστον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας
τεσσαράκοντα. ¹⁶ μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος, 16
συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶλων συνιστάμενος, πεπλανημένη πόρρω τῆς
ἀληθείας φρενὶ καὶ βεβήλῳ στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς
λαλεῖν ἢ ἀρῆγειν ἐπειρῶν, εἰς δὲ τὸν μέγιστον ἕδον τὰ μὴ κατῆχοντα λα-

2. πεπυρωμ. παντοθεν αυτων της καρδιας ... αυτοις επικριθ. 3. ο-
κτιστος ... om ουκ εμπιπλ. 4. ουτως ... πικρειας ανοικτου ... την δυσ-
αλλιον 5. γερων πληρης πολιας ... επικουφον ... προς εξιαν καταχρωμεν
(sic) 6. μυροβραχιη ... σκυμνοις 7. δημοσiai 8. οι δε τούτων συζυγεις
βροχους ... ακμαias νεανικης ... αγομενοις 9. ατομπερθε
... om το φεγγ. αποκλειομενοι 11. *περανθεντος ... απλατω ... παραδιγ-
ματισμον ... εκδημειαν ... om μηδε posterius ... περιβολω 12. ακλαιη
14. ονομ. ουκ εις την εμπροσθεν ... κατατροπον λατρειαν· στρεβλωθεντα
δε παρηγγελμ. ακειαις 15. προσεδρειας ... τεσσερακοντα 16. ιδωλων
συνιστ. πεπληρωμενη (... φρονει) ... στοματι· κωφα ... om τον μεγαιστ. ζεον

17 λών. ¹⁷ μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διάστημα προσηνέγκαντο οἱ γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖσθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, ¹⁸ καίπερ ὄντων κατὰ τὴν χώραν ἔτι τῶν πλειόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ κατὰ τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς. ¹⁹ ¹⁹ ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον ὡς δεδωροκοπημένοις εἰς μηχανὴν ²⁰ τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου πεισθῆναι, ²⁰ λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως, καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐν οἷς ²¹ ἐχρῶντο ἐκλελοιπέναι. ²¹ τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ἰουδαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικῆτου.

V.

Τότε προσκαλεσάμενος Ἑρμῶνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμε-
2 λεία, βαρεῖα μεμεστωμένος ὄργῃ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμετάθετος, ² ἐκέλευ-
σεν ὑπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν δαψιλέσι δράχεσι λιβανωτοῦ καὶ οἶνω
πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαντας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριζμὸν πεντα-
κοσίους, καὶ ἀγριωθέντας τῇ τοῦ πόματος ἀφθόνῳ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν πρὸς
3 συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. ³ ὁ μὲν τὰδε προστασῶν ἐτρέπετο
πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς
4 ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. ⁴ ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσταγὴν
■ ἀραρότως Ἑρμῶν συνετέλει. ⁵ οἱ τε πρὸς τούτοις λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν
ἐξίοντες τὰς τῶν ταλαιπῶρων ἐδέσμευον χεῖρας τὴν τε λοιπὴν ἐμηχανῶν
τόνον περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἔννυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φύλον
6 πέρας τῆς ὀλεσρίας. ⁶ οἱ δὲ πάσης σκέπτης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔξνε-
σιν Ἰουδαῖοι, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσιν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν ἀνάγκην,
7 τὸν παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα θεὸν
αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο,
8 δεόμενοι ⁸ τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέφαι βουλήν ἀνοσίαν καὶ ῥύσασθαι αὐ-
τοὺς μετὰ μεγαλομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν εὐτοίμῳ μόρου.
9 ⁹ ¹⁰ τούτων μὲν οὖν ἐκτενῶς ἡ λιτανεία ἀνέβαινεν εἰς οὐρανόν. ¹⁰ ὁ δὲ Ἑρμῶν,
τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἶνου πολλῆς χορη-
γίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους, ὄρῳριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ
11 τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ¹¹ τοῦτο δ' ἀπ' αἰώνος χρόνου κτίσμα κα-
λὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν οἷς ἂν
12 αὐτὸς βελήσῃ ὑπὸν μέρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα. ¹² καὶ ἡδίστῳ καὶ
βαθεῖ κατεσχέσῃ τῇ ἐνέργειᾳ τοῦ δεσπότου, τῆς ἀδέσμου μὲν προδέσεως
πολὺ διεσφαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταθέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψυσμένος.
13 ¹³ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες τὸν ἅγιον ἦρουν
θεὸν αὐτῶν, καὶ πάλιν ἡξίουσαν τὸν εὐκατάλλακτον δεῖξαι τῆς μεγαλοσθενούς
14 αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔξνεσιν ὑπερηφάνοις. ¹⁴ μεσοῦσης δὲ ἤδη τῆς δεκάτης
ὥρας σχεδὸν ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἀπῥοθεν τοὺς κλητοὺς ἰδὼν,
15 ἔνυξε προσελθὼν τὸν βασιλέα. ¹⁵ καὶ μόλις διεγείρας ὑπέδειξε τὸν τῆς συμ-
16 ποσίας καιρὸν ἤδη παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων λόγον ποιούμενος. ¹⁶ ὃν ὁ
βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπείς εἰς τὸν πότον ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονό-
17 τας εἰς τὴν συμποσίαν ἄντικρυς ἀνακλιθῆναι αὐτοῦ. ¹⁷ οὗ καὶ γενομένου,

17. προηγεναντο 18. ετι κατα την χωραν ... κατα τον τοπον ... δυ-
νατου 19. περι τουτ. πιστωθῆναι V. 2. ερχομενην ... δαψιλεσι ...
αφθονως χορηγεια 5. ταλαιπωρουτων ... λημψεσθαι 9. η λιτανια εκτε-
νωσ αναιβενεν εις τον ουρ. 10. χορηγιας 11. το δε απ αιωνος κτισμα
χρονου ... βελησει ... εις τον βασιλεα 12. κατησχεθη 13. οι τε ιουδαιοι
... ευκαταλακτον ... δεῖξαι μεγαλοσθ. εαυτου 14. οτι της 16. παραγεγονο-
επι την συμποσιαν αντ. ανακλιναι

παρήγει εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτοὺς τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπὶ πολὺ γε-
ραιρομένους εἰς εὐφροσύνην καταδέσθαι μέρος. ¹⁸ ἐπὶ πλεῖον δὲ προβαινούσης ¹⁸
τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἑρμῶνα μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεὺς μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς
ἐπυνθάνετο τίνας ἔνεκεν αἰτίας εἰάθησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παρούσαν ἡμέραν
περιβεβιωκότες; ¹⁹ τοῦ δὲ ὑποδείξαντος νυκτὸς τὸ προσταγὴν ἐπὶ τέλος ἀγρο- ¹⁹
χέναι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων, ²⁰ τὴν ὥμοτητα χείρονα ²⁰
Φαλάριδος ἐσχηκώς ἔφη τῷ τῆς σήμερον ὑπὲρ χάριν ἔχειν αὐτούς· ἀνυπερ-
βείτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτέλλουσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἐτοίμασον τοὺς ἐλέ-
φαντας ἐπὶ τὸν τῶν ἀθεμίτων Ἰουδαίων ἀφανισμόν. ²¹ εἰπόντος δὲ τοῦ βα- ²¹
σιλέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες εἰς
τὸν Ἰδιὸν οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε. ²² καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο ²²
τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς ὥς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπώροις
δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς. ²³ ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκεκράγει ὄρθριος, καὶ τὰ θη- ²³
ρία καθύπνικώς ὁ Ἑρμῶν ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διεκίνει. ²⁴ τὰ δὲ κατὰ ²⁴
τὴν πόλιν πλήθῃ συνήθροιστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θεωρίαν, προσδοκῶντα
τὴν πρωίαν μετὰ σπουδῆς. ²⁵ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἀμέρη ψυχουλοῦ- ²⁵
μενοι χρόνον, πολυδάκρυον ἔκτελειαν ἐν μέλεσι γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας
εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου Θεοῦ πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως.
²⁶ οὐπῶ δὲ ἡλίου βοala κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδε- ²⁶
χομένον, ὁ Ἑρμῶν παραστὰς ἐκάλει πρὸς τὴν ἔξοδον, ὑποδεικνύων τὸ πρό-
θυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἐτοίμῳ κείσθαι. ²⁷ τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ κατα- ²⁷
πλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ πᾶν ἀγνωσίᾳ κεκρατημένους ἐπυν-
θάνετο τί τὸ πράγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ σπουδῆς τετέλεσται; ²⁸ τοῦτο ²⁸
δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτεύοντος Θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανη-
μένων λήθην κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. ²⁹ ὁ δὲ Ἑρμῶν ὑπεδείκνυε καὶ ²⁹
πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι βασιλεῦ κατὰ τὴν
σὴν ἐκτενῆ πρόθεσιν. ³⁰ ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηξίσι πληρωθεὶς βαρεὶ χόλῳ, διὰ ³⁰
τὸ περὶ τούτων προνοία Θεοῦ διεσκεδάσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα, ἐνατενίσας
μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν ³¹ Εἰ σοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παίδων γοναί, τήνδε θηροῖν ³¹
ἀγροῖς ἐσκεύασαν ἂν δαψιλῇ θοῖναν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἔμοι καὶ προ-
γόνους ἔμοις ἀποδεδειγμένων ὀλοσχερῇ βεβαίαν πίστιν ἐξόχως Ἰουδαίων.
³² καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ³²
ἀντὶ τούτων ἐστερηθῆς. ³³ οὕτως ὁ Ἑρμῶν ἀπροσδόκητον καὶ ἐπικίνδυνον ³³
ὑπήνεγκεν ἀπειλήν, καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. ³⁴ ὁ καθεὶς ³⁴
δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον
ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν. ³⁵ ὅτε τὸ Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαν- ³⁵
τες τὸν ἐπιφανῆ Θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βασιλέων ἦνουν, καὶ τῆςδε τῆς βοη-
θείας αὐτοῦ τετευχότες. ³⁶ κατὰ δὲ τούτους τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστη- ³⁶
σάμενος πάλιν τὸ συμπόσιον εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλε. ³⁷ τὸν δὲ ³⁷
Ἑρμῶνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπε Ποσάκις σοι δεῖ περὶ τούτων
αὐτῶν προσταττεῖν, ἀλλιώτατε; ³⁸ τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθύπνισον εἰς ³⁸

18. δε προσκοπτουσης της ο. τ. ε. προσκαλεσαμενος ... πικρίας ...
ιασθησαν οι ιουδ. την περιουσαν 19. οτι νυκτος ... ηγιοχεναι ... φιλ. αυ-
των προσμαρτ. 20. φαλαριδος ... το της σημερον ... ειχεν ... υποσ텔-
λουσαν 21. συνεσαντες 23. αρεκτρυων εκεκραγεν 25. πολυδακρυν εκετιαν
26. ουπου δε ... κατεπειροντο ... επικαλει ... υποδιγνυς 27. επι τη ανο-
μω ... κατα παντα ... επυνθαν. οτι το διασαφουμενον ετι αυτω 28. om
η 29. υπεδικνυν ο ερμων ... ητοιμασται 30. διεσκεδασεν παν αυτου
νοσημα 31. οσοι γονεις ... γονοι ... om αν ... αποδεδειγμενων 32. συ-
στροφιας στοργης 33. om και primum 34. ασχολειαν 35. θεον κυριον
βασιλεα των βασιλευοντων 36. δε τους αυτους νομους ... συστησ. παν το
συμπ. 37. ποσακις δε δι σοι περι τ. α. σοι προ.

39 τὴν αὐρίον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν. ³⁹ οἱ δὲ συνανακείμενοι συγ-
 40 γενεῖς, τὴν ἄσφατον διάνοιαν αὐτοῦ θανμάζοντες, προσέφεροντο τάδε ⁴⁰ Βασι-
 λεύ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράξεις, προστάσων ἤδη τρίτον αὐ-
 41 τοὺς ἀφανίσαι καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ
 42 σοὶ δεδογμένα; ⁴¹ ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ, καὶ πληθύν-
 42 ουσά συστροφαῖς ἤδη καὶ κινδυνεύει πολλακίς διαρπασθῆναι. ⁴² ὅθεν ὁ κατὰ
 πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθύνθεις ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς
 43 ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡγού-
 μενος, ἀτελέστατον ἐβεβαίωσεν ὄρκον, ὀρισάμενος τούτους μὲν ἀνυπερβέτως
 44 πέμψειν εἰς ἄσθην ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ἡμισμένους, ⁴³ ἐπιστρατεύσαντα
 δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεσθαι διὰ τάχους, καὶ
 τὸν ἄσφατον αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων
 44 ἐκεῖ θυσίας ἔρημον τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. ⁴⁴ τότε περιχαρεῖς ἀνα-
 λύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίστεως διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ
 45 τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς τήρησιν. ⁴⁵ ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης
 τὰ θηρία σχεδὸν εἰπεῖν εἰς κατάστημα μανιῶδες ἀγροχῶς, εὐωδεστάτοις
 46 πόμασιν οἴνου λελιβανωμένου φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς, ⁴⁶ περὶ τὴν
 ἔω, τῆς πόλεως ἤδη πληθύνειν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἵπποδρόμου καταμε-
 μεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκειμένον ὥτρυνε τὸν βασι-
 47 λέα. ⁴⁷ ὁ δὲ ὀργῇ βαρεῖα γεμίσας δυσσεβῆ φρένα παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς
 θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῃ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλμῶν δεάσα-
 σθαι τὴν ἐπίτονον καὶ ταλαίπωρον τῶν προσεσημασμένων καταστροφῇ.
 48 ὥς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξόντων περὶ πύλην καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου
 49 δυνάμεως τῆς τε τοῦ πλήθους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες καὶ βαρυηχῇ θόρυ-
 49 βον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, ⁴⁹ ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκέκινη δόξαντες
 εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀβλυωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες
 κατεφίλουν ἀλλήλους, περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχηλοὺς ἐπι-
 πίπτοντες, γονεῖς παῖσι καὶ μητέρες νεάνισιν, ἑτεραι δὲ νεογνά πρὸς μαστοὺς
 50 ἔχουσαι βρέφῃ τελευταῖον ἔλκοντα γάλα. ⁵⁰ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπρο-
 σθεν αὐτῶν γεγεννημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηγεῖς ὁμοθυ-
 51 μαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, ⁵¹ ἀνεβόθσαν
 φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα τὸν τῆς ἀπάσης δυνάμεως δυνάστην ἱκετεύοντες, οὐ-
 κτεῖραι μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ἄδου καθεστῶτας.

VI.

¹ Ἐλεάζαρος δὲ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων, ἐν πρε-
 σβεΐ τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογχῶς καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κε-
 κοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν
 2 ἅγιον θεὸν προσηῤατο τάδε ² Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ
 3 θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, ³ ἐπίδεδε ἐπὶ Ἀβραάμ σπέρμα,
 ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένῃ γῇ ἐξέ-
 4 νον ἀδίκως ἀπολλύμενον, πάτερ. ⁴ σὺ Φαραῶ πληθύνοντα ἄρμασι, τὸ πρὶν

39. ασταθῇ 40. om αλογους ... αναλυων τας οικιας δεδογμ. 42. φαλαρεις ... αλογοιτειας ... γεινομενας ... ατελεστ. βεβαιως ορκον 43. δο-
 ρατι στησεσθαι ... ημιν αυτων ... πρην εν ταχει των ... θυσιαν εις τον
 44. προς την τηρησιν 45. σχεδ. ως ειπεν εις κατασθεμα ... αγιο-
 χως ... οινω λελιβανωμενω φοβερως κεκοσμημενα κατασκευαις 46. κατα-
 μεμεστωμενοις 47. φρεναν 48. επι πυλην ... επομενης ... ποριας 49.
 αβλυιωτατης ... εχοντες βρεφη ... ελκονται. ⁵⁰ αλλ ου 50. αντιληψεις ...
 πρηνεις 51. om δυναμεως VI. 1. ιουδαιων pro ιερων ... και προση-
 ξατο 2. υψιστα 3. επ ηγιασμενου ... om πατερ 4. υπο pro ου ... τον πρην

Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρθέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσση μεγαλορ-
 ρήμονι, σὺν τῇ ὑπερφηάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφά-
 νας ἐλέους Ἰσραὴλ γενεῖ. ⁵ σὺ τὸν ἀναριζμήτοις δυνάμεισι γαυρωθέντα Σεν-
 ναχηρεῖμ βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἤδη λαβόντα
 γῆν καὶ μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ
 καὶ θράσει δέσποτα ἔθραυσας, ἔκδηλον δεικνύς ἔβηνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος.
⁶ σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους, πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαρέτως
 δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον ἐβ-
 ρύσω μέχρι τριχὺς ἀπημάντους, φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμφας τοῖς ὑπεναντίοις.
⁷ σὺ τὸν διαβολαῖς φρόνον λέουσι κατὰ γῆς ῥιφέντα θηροῖ βορὰν Δανιὴλ εἰς
 φῶς ἀνήγαγες ἀσινῇ. ⁸ τὸν τε βυθοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους Ἰωῶν τηκό-
 μενον ἀφειδῶς ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκέλοις ἀνέδειξας, πᾶτερ. ⁹ καὶ νῦν, μισύβρι, ¹⁰
 πολυέλεε, τῶν ὅλων σκεπαστά, τὸ τάχος ἐπιφάνησι τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους,
 ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμέναν ἀνόμων ἐθνῶν ὑβρίζομένους. ¹¹ εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ
 τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρός,
 ὡς προαιρῇ δέσποτα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. ¹² μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαιό-
 φρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἡγαπημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες Οὐδὲ
 ὁ θεὸς αὐτῶν ἐβρύσατο αὐτούς. ¹³ σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστεῖαν ἔχων
 ἅπασαν, αἰώνιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς κατ' ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον
 ἐκ τοῦ ζῆν μελιστανομένους ἐν ἐπιβούλῳ τρόπῳ. ¹⁴ πτηξάτω δὲ ἔθνη σὴν
 δύναμιν ἀνίκητον σήμερον, ἐντιμε, δύναμιν ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακώβ γε-
 νους. ¹⁵ ἵκετεύει σε τὸ πᾶν πλήθος τῶν νηπιῶν καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ
 δακρύων. ¹⁶ δειχθήτω πᾶσιν ἔβηνεσι ὅτι μετ' ἡμῶν εἷ, κύριε, καὶ οὐκ ἀπέ-
 στρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ εἰπας ὅτι οὐδ' ἐν τῇ γῇ
 τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπερείδες αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον, κύριε. ¹⁷ τοῦ
 δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις
 καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμειος φρυάγματι κατὰ τὸν ἵπποδρομον παρήγε. ¹⁸ καὶ
 θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρα-
 κειμένους αὐλῶνας συνηχῆσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ
 στρατοπέδῳ. ¹⁹ τότε ὁ μεγαλόδοξος παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεός, ἐπιφά-
 νας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέφξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοξα-
 σμένοι δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλην τοῖς Ἰουδαίοις,
²⁰ καὶ ἀντέστησαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ
 δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδωκαν πέδας. ²¹ καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως
 σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε. ²² καὶ ἀπέ-
 στρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομένους ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτου
 αὐτὰς καὶ ὠλόθρευον. ²³ καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον
 καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἐμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανημένων. ²⁴ ἀκούσας γὰρ τῆς
 κραυγῆς καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετὰ
 ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο λέγων ²⁵ Παραβασιεύετε καὶ τυράννους ὑπερ-
 βεβήκατε ὁμότῃτι, καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς
 ἡδὴ καὶ τοῦ πνεύματός μελισταῖν, λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα
 τῇ βασιλείᾳ. ²⁶ τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώ-

4. μεγαλορρήμονι 5. συ δεσποτα 6. τοις καινοις ... ερρυσσω (sic)
 7. βορα 8. τηκομενον αφιδων ... αναδειξας 9. μεισοῦβρι ... δικαστα·
 ταχος ... τοις αγιοις ισραηλ γενους υπο εβδελ. 10. ω προαιρη 11. eru-
 σατο 12. μελισταμενους 13. σημερον εν τινι με δυναμει εχ. επι σω-
 τηριαν 15. ειπας ουδε εν ... υπερειδον 17. συνηχθησαντας ακ. πτοην
 ποιησαι 18. και παντοκρατωρ 21. κατεπατουν αυτους κ. ωλεθρευον
 22. μεμηχανευμενων 23. μετ οργης 24. υπερβεβηκοτες 25. της του κρα-
 τησαντος

26 ματα τῆς οἰκίας ἀποστῆσας ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε; ²⁶ τίς τοὺς ἐξ ἀρχῆς εὐνοία πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐνῶν καὶ τοὺς χειρίστους πλεονάκεις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους οὕτως ἀδέσμοις
 27 περιέβαλεν αἰκίαις; ²⁷ λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰ-
 28 ρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ προπεπραγμένα παραιτησάμενοι. ²⁸ ἀπολύσατε τοὺς υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουραλίου θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ' ἡμετέρων μέχρι τοῦ νῦν προγόνων ἀπαραπόδιστον μετὰ δόξης εὐσταθεῖαν παρέχει τοῖς ἡμε-
 29 τέροις πράγμασιν. ²⁹ ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἔλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἡμέρᾳ χρόνῳ λυ-
 30 γότες. ³⁰ εἶτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγείς τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων προσκαλεσάμενος ἐκέλευσεν οἰνοὺς τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἄγειν.
 31 ³¹ τότε οἱ πρὶν ἐπονείδιστοι καὶ πλησίον τοῦ ἁδου, μᾶλλον δ' ἐπ' αὐτῷ βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ δυσαιάκτου μόρου κώζονα σωτήριον συστησά-
 32 μενοι, τὸν εἰς πτώσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμένον τόπον κλισίαις κατε-
 33 μέρισαν πλήρεις χαρμονῆς. ³² καταλήξαντες δὲ θρήνον πανόδυρτον μέλος ἀνέλαβον ᾠδὴν πατριον, τὸν σωτήρα καὶ τερατοποιὸν αἰνοῦντες θεόν· οἰμω-
 34 γὴν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπώσάμενοι χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρη-
 35 νικῆς σημεῖον. ³³ ὥσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ συναγαγὼν ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ πα-
 36 ραδόξῳ γεννηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. ³⁴ οἱ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ οἰνοβορῶτους αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, μετὰ χαρᾶς ἀπογραφάμενοι κατεστέναν, αἰσχύν-
 37 νην ἑφ' ἑαυτοῖς περιβαλλόμενοι καὶ τὴν πυρίπνουιν τόλμαν ἀκλεῶς ἐσβεσμέ-
 38 νοι. ³⁵ οἱ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον
 39 χορὸν μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσειν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆγον. ³⁶ καὶ κοινὸν ὀρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς
 40 γενεάς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χά-
 41 ριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ θεὸν γενομένης αὐτοῖς. ³⁷ ἐνέτυχον
 38 δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. ³⁸ ἀπογράφονται δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ Ἐπιφί, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ
 39 πέμπτης τοῦ Ἐπιφί ἕως ἑβδόμης, ἡμέραις τρισίν, ³⁹ ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν ὀλων δυνάστης ἀπαιίστους αὐτοὺς ἐβρύσατο
 40 ὁμοθυμαδόν. ⁴⁰ εὐωχοῦντο δὲ πάντ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγοῦνται μέχρι
 41 τῆς τεσσαρεσκαδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποιήσαντο περὶ τῆς ἀπο-
 42 λύσεως αὐτῶν. ⁴¹ συναινέσας τε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπο-
 γεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρατηγούς μεγαλοψύχως τὴν ἐκτενίαν ἔχουσαν

VII.

Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ
 2 πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων χαίρειν καὶ ἐβρῶσθαι. ² ἐβρῶμεθα δὲ

26. κατα παντας ... επιδεδιγμενους ... αδεσμως 27. τα προστε-
 ταγμενα 28. ευσταθειαν μετα δοξης προσφερει 29. εξελεξεν ... ηυλογουν
 ... εκπεφυγοτες 30. om απαλλαγεις ... αγαγειν 31. οι το πριν ... δε
 επ ... δυσατακτον ... κλισιας κατεμερισαντο 32. θρηνων ... πατριον τον
 ισραηλ· ορα· και τερατοποιον ... οιμωγην δε 33. συναγων ... αυτων σω-
 τηρεια 34. οиноβρωτους ... και μετα χαρας ... περιβαλομενοι και πυρο-
 πνουν τολμ. ακμαιως 35. προειρ. χρονον 38. επιφει (postea επιφι) 39.
 ο των παντων 41. συνενεσας δε αυτοις VII. 1. om ο

καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ τὰ
 πράγματα καθὼς προαιρούμεθα. ³ τῶν φίλων τινὲς κακοηδεῖα πυκνότερον ³
 ἡμῖν παρακείμενοι συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους
 συναθροίσαντας σύστημα κολάσασθαι ξενιζούσαις ἀποστατῶν τιμωραῖς, ⁴ πρὸς-
 φερόμενοι μὴ ποτε εὐσταθῇσιν τὰ πράγματα ἡμῶν δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι
 πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν, μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. ⁵ οἱ καὶ δεσμίους ⁵
 καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβού-
 λους, ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν, νόμου
 Σκυδῶν ἀγριότεραν ἐμπεπορημένοι ὡμότητα. ⁶ ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκλη-
 ρότερον διαπειλησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιεικείαν
 μάστις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαρίζαμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον θεὸν ἐγνωκότες ἀσφα-
 λῶς ὑπερησιχώτα τῶν Ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διὰ παντὸς ὑπερ-
 μαχούντα, ⁷ τῇ τε τοῦ φίλου ἣν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς προ-
 γόνους ἡμῶν εὖνοιαν ἀναλογισάμενοι δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ'
 ὄντιν οὖν αἰτίας τρόπον, ⁸ καὶ προστετάχαμεν ἐκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ⁸
 ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ τόπῳ μηδεὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε
 ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον. ⁹ γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τού-
 των ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον,
 οὐκ ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμενος θεὸς ὕψιστον ἀντικεί-
 μενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσιν τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διὰ παντὸς
 ἔξομεν. ἔβρωσθε. ¹⁰ λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐκ ἐσπούδασαν εὐ-
 θεῶς γενέσθαι περὶ τὴν ἀφοδὸν, ἀλλὰ τὸν βασιλεῖα προσηξίωσαν τοὺς ἐκ τοῦ
 γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἅγιον θεὸν αὐθαίρετως παραβεβηκότας καὶ τοῦ
 θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως, ¹¹ προφερομέ-
 νοι τοὺς γαστρός ἐνεκεν τῇ θεῷ παραβεβηκότας προσταγμάτα, μηδέποτε εὐ-
 νοήσιν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλεῶς πράγμασιν. ¹² ὁ δὲ τάληδες αὐτοὺς λέγειν ¹²
 παραδεξάμενος καὶ συναινέσας ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς
 παραβεβηκότας τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ἐξολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν
 βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παρρησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας ἢ
 ἐπισκέψεως. ¹³ τότε κατευφημήσαντες αὐτόν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς ¹³
 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλούια μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. ¹⁴ τότε ¹⁴
 τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνή κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο καὶ
 μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῆρουν. ¹⁵ ἐκεῖνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνείλον ὑπὲρ τοὺς ¹⁵
 τριακοσίους ἄνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τοὺς βεβήλους χει-
 ρωσάμενοι. ¹⁶ αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν θεὸν ἐσχηκότες, παντελῇ σω-
 τηρίας ἀπόλαυσιν εὐχάρους, ἀνέξευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδιστά-
 τοις ἄνθρασι κατεστεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἶνοις καὶ παμμέ-
 λεσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν αἰωνίῳ σωτήρι τοῦ
 Ἰσραὴλ. ¹⁷ παραγενηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαῖδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν ¹⁷
 τοῦ τόπου ιδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ἣ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοι-
 νὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτὰ, ¹⁸ ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτήριον, τοῦ βα- ¹⁸

2. κατευθύνοντος ... τα προσταγμάτα 3. κατα κακοηδεῖαν ... τα συ-
 στηματα κολάζεσθαι ξεν. αποστάντων 4. προφερομενοι μηδεποτε ... om
 παντα ... μεχρι αν 5. ενπετηρημενοι 6. χαριζομενοι ... συμμαχουντα 7.
 δι ην εχουσιν βεβ. π. ημας 8. εν παντι τροπῳ μηθεν ... μητε ονειδιζον-
 τος 9. επ εκδικησιν 10. om γενεσθαι ... τον βασιλεως ... παραβεβ. του
 ... τυχ. δια την της 11. τοις τ. βασιλ. προσταγμασιν 12. παραινεσας ...
 εξολοθρευσωσιν ... υπο της βασιλειας ... εξουσ. και επισχ. 13. τον το
 αλληλ. 14. ουτοι ε τε τον εμπ. τ. μεμιασμενων ... οδον απεκτηννον ... πα-
 ραδειγματ. 15. ανδρας ην και ... om τους 16. σωτ. απολυσιν εσχηκοτες
 ανεξευξεν ... **om εν ... πατ. αυτων αγιων σοι του ισρ. 17. ροδοφο-
 γον 18. ποτον σωτηριου,

σιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν πάντα ἐκάστῳ ἕως
 19 εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. ¹⁹καταχθέντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις
 ἐξομολογήσεσιν ὡσαύτως καὶ ἐῴστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ
 20 τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. ²⁰ἅς καὶ ἀνιερώσαντες ἐν
 στήλῃ κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον, προσευχῆς καθιδρύσαντες ἀνέλυσαν
 21 ἄσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνα-
 22 σωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν, ²¹καὶ πλείστην
 ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἔχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ
 22 σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. ²²καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν
 πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι μετὰ φόβου μεγί-
 23 ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. ²³εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς αἰὶ χρόνους.
 Ἀμήν.

18. εως επι την 20. καθιδρυσαντες ... εκαστον εις την ²¹εμπροσθεν
 εν τοις 22. φορου pro φοβου ... μεγαλεια του μεγαλου θεου ... τελεως
 Subscriptio: μακκαβαϊων γ.

Δ Α Ν Ι Η Λ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ Θ.

I.

Ἐπὶ βασιλείῳς Ἰωακείμ τῆς Ἰουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμενος
 Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπολιόρκει αὐτήν.
² καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ Ἰωακείμ τὸν βασιλέα
 τῆς Ἰουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου, καὶ ἀπὴνεγκεν
 αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Σενάαρ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη,
 καὶ ἀπηρεύαστο αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλείῳ αὐτοῦ. ³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀβιεσδρὶ
 τῷ ἑαυτοῦ ἀρχιευνοῦχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ
 Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ⁴ νεανίσκους
 ἀμώμους καὶ εὖειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γραμματικῶς
 καὶ συνετοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχύοντας, ὥστε εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
 καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ διάλεκτον Χαλδαϊκὴν, ⁵ καὶ δίδοσθαι
 αὐτοῖς ἔκθεσιν ἐκ τοῦ οἴκου βασιλείως κατ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς
 βασιλικῆς τραπέζης καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου οὐ πίνει ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκπαιδεῦσαι
 αὐτοὺς ἕτη τρία, καὶ ἐκ τούτων στήσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. ⁶ καὶ ἦσαν
 ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας Δανιὴλ, Ἀνανίας,
 Μισαήλ, Ἀζαρίας. ⁷ καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα, τῷ μὲν
 Δανιὴλ Βαλτάσαρ, τῷ δὲ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαήλ Μισάχ, καὶ τῷ
 Ἀζαρίᾳ Ἀβδεναγῶ. ⁸ καὶ ἐνεθυμήθη Δανιὴλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἀλισγηθῇ
 ἐν τῷ δαίπνῳ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἶνω, καὶ ἤξιωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον
 ἵνα μὴ συμμολυνθῇ. ⁹ καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Δανιὴλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναντίον
 τοῦ ἀρχιευνοῦχου. ¹⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιὴλ Ἀγωνιώ τὸν κύ-
 ρόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρώσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν,
 ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατετραμμένα καὶ ἀσθενῇ παρὰ τοὺς συν-
 τρεφομένους ὑμῖν νεανίας τῶν ἀλλογενῶν, καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ.
¹¹ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀβιεσδρὶ τῷ ἀναδειχθέντι ἀρχιευνοῦχῳ ἐπὶ τὸν Δανιὴλ
 Ἀνανίαν Μισαὴλ Ἀζαρίαν, ¹² Πείρασον δὴ τοὺς παῖδας σου ἐφ' ἡμέρας δέκα,
 καὶ δοθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς ὥστε κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν.
¹³ καὶ ἐὰν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμμένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους
 τοὺς ἐσθιόντας ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ δαίπνου, καὶ τότε ἐὰν βέλῃς οὕτω χρῆσαι
 τοῖς παισὶ σου. ¹⁴ καὶ ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν
 αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵ μετὰ [δὲ] τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν
 καλὴ καὶ ἡ ἕξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθιόντων
 τὸ βασιλικὸν δαίπνον. ¹⁶ καὶ ἦν Ἀβιεσδρὶ ἀναιρούμενος τὸ δαίπνον αὐτῶν καὶ 16

I. 2. Syr. om. εἰς γ. Σενάαρ ... codex et Syr. ✕ (cod. om. signum)
 εἰς οἶκον τ. θ. αὐτοῦ / (Syr. om. signum) καὶ τὰ σκεύη / 4. codex
 ἐνεειδεῖς teste Romano editore 5. cod. apud Holm. om. ἀπὸ prius
 10. Syr. om. τῶν ἀλλογενῶν 13. cod. ap. Holm. βέλεις 15. δέ, quod
 in cod. deest, e Syro petitum est.

- 17 τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὀσπρίων. ¹⁷ καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ, καὶ τῷ Δανιὴλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι
 18 καὶ ἐνυπνίοις καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. ¹⁸ μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσῆλθον ἀπὸ τοῦ ἀρχιευνοῦχου πρὸς
 19 τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ. ¹⁹ καὶ ὠμίλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχ εὐρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ Δανιὴλ καὶ Ἀνανία καὶ Μισαήλ καὶ Ἀζαρία.
 20 καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ, ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς σοφιστάς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας, καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγμασιν ἐν πάσῃ
 21 τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἦν Δανιὴλ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου βασιλέως Περσῶν

II.

- Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ συνέβη εἰς ὁράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ παραχρῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ
 2 αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἐπαιδοῦς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν Χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ· καὶ παραγενόμενοι
 3 ἔστησαν παρὰ τῷ βασιλεῖ. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἐνύπνιον ἐώρακα
 4 καὶ ἐκινήθη μου τὸ πνεῦμα· ἐπιγνῶναι οὖν ἴδω τὸ ἐνύπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα Συριστί Κύριε βασιλεῦ, [εἰς] τὸν αἰῶνα ζήσῃ· ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιον σου τοῖς παισὶ σου, καὶ ἡμεῖς σοι φράσομεν τὴν
 5 σύγκρισιν αὐτοῦ. ⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τοῖς Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· διότι ἐάν μὴ ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι, παραδειγματισθήσεσθε καὶ ἀναλη-
 6 φθήσεται ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν. ⁶ ἐάν δὲ τὸ ἐνύπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν ἀναγγεῖλητε, λήψεσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ' ἐμοῦ· δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε.
 7 ⁷ ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέρου λέγοντες Βασιλεῦ, τὸ ὄραμα εἰπὸν καὶ οἱ
 8 παῖδες σου κρινοῦσι πρὸς ταῦτα. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθάπερ ἐώρακατε ὅτι ἀπέστη
 9 ἀπ' ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα· καθάπερ οὖν προστέταχα, οὕτως ἔσται. ⁹ ἐάν μὴ τὸ ἐνύπνιον ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητε, θανάτῳ περιπεσεῖσθε· συνεπάσθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ, ἕως ἄν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ. νῦν οὖν ἐάν τὸ ῥῆμα εἰπῇτέ μοι, ὃ τὴν νύκτα
 10 ἐώρακα, γνῶσμαι ὅτι καὶ τὴν τούτου κρίσιν δηλώσετε. ¹⁰ καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνησεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὃ ἐώρακε, καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς, καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνάστης τοιοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ Χαλδαῖον·
 11 ¹¹ καὶ ὁ λόγος ὃν ζητεῖς, βασιλεῦ, βαρὺς ἔστι καὶ ἐπίδοξος, καὶ οὐδεὶς ἔστιν ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ τις ἄγγελος, οὐ οὐκ ἔστι κατοικητήριον

17. cod. et Syr. καὶ (Syr. ÷ καὶ) ἐν π. σοφία /. 20. cod. et Syr. ÷ σοφωτέρους /. 20. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐδόξασεν αὐτούς --- βασιλείᾳ αὐτοῦ /. II. 4. εἰς e Syro est, fortasse excidit in ed. Rom. 5 cod. et Syr. ✕ ὁ λόγος --- ἀπέστη /. ... cod. ap. Holm. παραδειγματισθήσεσθε 6. Syr. δηλώσατέ μοι οὖν 8. cod. et Syr. ÷ καθάπερ οὖν (cod. rursus ÷) προστέτ. οὗτ. ἔσται /. 9. cod. et Syr. ÷ καὶ τὴν τούτ. σύγκρ. δηλώσητε /. et ÷ ÷ τὴν νύκτ. ἐώρακα /. 10. cod. ap. Holm. ἐπὶ τὸν βασιλέα 11. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐπίδοξος /.

μετὰ πάσης σαρκός· ὅθεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι καθάπερ οἶει. ¹² τότε 12
 ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας
 τοὺς σοφούς τῆς Βαβυλωνίας, ¹³ καὶ ἐδογματίσθη πάντας ἀποκτείνειν· ἐζητήθη 13
 δὲ ὁ Δανιὴλ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσθαι. ¹⁴ τότε 14
 Δανιὴλ εἶπε βουλὴν καὶ γνώμην, ἣν εἶχεν, Ἀριώχῃ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ
 βασιλέως, ᾧ προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας, ¹⁵ καὶ 15
 ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λέγων Ἀρχὼν τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος δογματίζεται
 πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως; τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ Ἀριώχῃ, τῷ
 Δανιήλ. ¹⁶ ὁ δὲ Δανιὴλ εἰσῆλθε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἠξίωσεν ἕνα 16
 δοῦλόν αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ βασιλέως.
¹⁷ τότε ἀπελθὼν Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ Μισαὴλ καὶ 17
 Ἀζαρίᾳ τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα, ¹⁸ καὶ παρήγγειλε νηστεῖαν καὶ δέησιν 18
 καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου
 τούτου, ὅπως μὴ ἐκδοῶσιν Δανιὴλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα
 τοῖς σοφισταῖς Βαβυλῶνος. ¹⁹ τότε τῷ Δανιήλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ 19
 τὸ μυστήριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνη εὐσήμως· τότε Δανιὴλ εὐλόγησεν τὸν
 κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν ²⁰ Ἔστω τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ 20
 μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ
 ἐστί, ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοις καιροῦς καὶ χρόνους, μετισταῶν βασιλεῖς καὶ 21
 κατιστῶν, διδούς σοφοῖς σοφίαν καὶ σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν,
²² ἀποκαλύπτων τὰ βαθεὰ καὶ σκοτεινά, καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ 22
 τὰ ἐν τῷ φωτὶ, καὶ παρ' αὐτῷ κατάλυσιν. ²³ σοί, κύριε τῶν πατέρων μου, 23
 ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσή-
 μανάς μοι ὅσα ἠξίωσα τοῦ δηλῶσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα. ²⁴ εἰσελθὼν 24
 δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν Ἀριώχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποκτείνειν
 πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας εἶπεν αὐτῷ Τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς
 Βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε δέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕκαστα
 τῷ βασιλεῖ δηλώσω. ²⁵ τότε Ἀριώχ κατὰ σπουδὴν εἰσῆγαγε τὸν Δανιὴλ πρὸς 25
 τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εὗρηκα ἄνθρωπον [σοφόν] ἐκ τῆς αἰχμαλω-
 σίας τῶν υἱῶν τῆς Ἰουδαίας, ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα. ²⁶ ἀποκριθεὶς 26
 δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ, ἐπικαλουμένῳ δὲ Χαλδαῖστὶ Βαλτάσαρ,
 Δυνήσῃ δηλῶσαι μοι τὸ ὄραμα ὃ εἶδον καὶ τὴν τούτου σύγχρισιν; ²⁷ ἐκφω- 27
 νήσας δὲ ὁ Δανιὴλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ἐώρακεν ὁ βασι-
 λεύς, οὐκ ἔστι σοφὸν καὶ φαρμακῶν καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δὴλωσις,
²⁸ ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀνακαλύπτων μυστήρια, ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ 28
 Ναβουχοδονόσορ ᾧ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν· ²⁹ καὶ ἀνακαλύ- 29
 πτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ᾧ δεῖ γενέσθαι. ³⁰ κάμοι δὲ οὐ παρὰ τὴν σοφίαν 30
 τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνθη,
 ἀλλ' ἔνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι· ᾧ ἐπέλαβες τὴ καρδίαν
 σου, ἐν γνώσει. ³¹ καὶ σὺ βασιλεῦ ἐώρακας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, καὶ ἦν 31
 ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη σφόδρα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς ἐστήκει
 ἐναντίον σου, καὶ ἡ πρόσοψις τῆς εἰκόνος φοβερά. ³² καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς 32

11. ἐνδέχ. ap. Holm., ἂν δέχ. ed. Rom. 15. codex et Syr. ✕ ἀρχων τοῦ βασιλέως /. 18. codex et Syr. — καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι /. 19. ἐξεφάνη ap. Holm., —φάνθη ed. Rom. 24. Syr. καὶ διδούς 25. σοφόν ap. Holm. deest. 28. 29. Syr. post ἐπ' ἐσχ. τ. ἡμερῶν haec addit: βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆτι· τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὄραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτο ἐστί. σὺ βασιλεῦ κείμενος ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἐώρακας πάντα ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. 30. Extrema vario modo sanare studuerunt, Segarius ἕνα γνώση, Michaelis ἕνα γνώσης, Hahnus ἐπεγνώσει pro ἐν γνώσει reponentes. Postremum prioribus omnino praestat. 32. ἡ: ed. Rom. praetermisit.

ἀπὸ χρυσοῦ χρυσοῦ, τὸ σιδήρος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῦ, ἡ κοιλία καὶ
 33 οἱ μηροὶ χαλκοῦ· ³³ τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδήρου,
 34 μέρος δέ τι ὀστράκου. ³⁴ ἑώρακας ἕως ὅτου ἐτμήθη λίθος ἐξ ὅρου ἄνευ
 χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ ὀστρακίους
 35 καὶ κατήλεσεν αὐτά. ³⁵ τότε λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὀστρακον
 καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσίον, καὶ ἐγένετο ὥστε λεπτότερον
 ἀχύρου ἐν ἄλῳνι, καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι
 ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὅρος μέγα καὶ ἐπάταξε
 36 πᾶσαν τὴν γῆν. ³⁶ τοῦτο τὸ ὄραμα καὶ τὴν κρίσιν δὲ ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασι-
 37 λέως. ³⁷ Σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν
 ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχύν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν
 38 ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· ³⁸ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν
 οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου
 39 κυριεύειν πάντων· σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσοῦ. ³⁹ καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται
 βασιλεῖα ἐλάττων σου, καὶ τρίτη βασιλεῖα ἄλλη χαλκῇ ἡ κυριεύσει πάσης
 40 τῆς γῆς, ⁴⁰ καὶ βασιλεῖα τετάρτη ἰσχυρὰ ὡς ὁ σίδηρος, ὥσπερ ὁ σίδηρος
 ὁ θαμάζων πάντα, καὶ ὡς ὁ σίδηρος πᾶν δένδρον ἐκκόπτων· καὶ σεισθή-
 41 σεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁴¹ καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς καὶ τοὺς δακτύλους
 μέρος μὲν τι ὀστράκου κεραμικοῦ, μέρος δέ τι σιδήρου, βασιλεῖα ἄλλη
 42 πηλίνῃ ὀστράκῳ. ⁴² καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦν,
 μέρος δέ τι ὀστράκινον· μέρος δέ τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ μέρος
 43 τι ἔσται συντετριμμένον. ⁴³ καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον ἅμα τῷ
 πηλίνῳ ὀστράκῳ, συμμειγῆς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων, οὐκ ἔσονται δὲ
 44 ὁμοιοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλους, ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγ-
 45 κραθῆναι τῷ ὀστράκῳ. ⁴⁴ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει
 ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἥτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ
 φθαρῆσεται· καὶ αὕτη ἡ βασιλεῖα ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ, πατάξει δὲ καὶ
 45 ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας· καὶ αὕτη στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, ⁴⁵ καθάπερ
 ἑώρακας ἐξ ὅρου τμηθῆναι λίθον ἄνευ χειρῶν, καὶ συνηλόησε τὸ ὀστρακον
 τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας
 ἐσήμανε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀκριβὲς
 46 ὅραμα καὶ πιστὴ ἡ τοῦτο κρίσις. ⁴⁶ τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν
 ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ Δανιήλ, καὶ ἐπέταξε θυσίας καὶ σπον-
 47 δὰς ποιῆσαι αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Δανιήλ εἶπεν
 Ἐπ' ἀληθείᾳ ἔστιν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων,
 ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μόνος, ὅτι ἐδυνάσθη δηλῶσαι τὸ μυστήριον
 48 τοῦτο. ⁴⁸ τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ Δανιὴλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς
 μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας, καὶ
 ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν Βαβυλωνίας.
 49 ⁴⁹ καὶ Δανιὴλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
 τῆς Βαβυλωνίας Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγὼ καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ βασι-
 λευῇ αὐτῇ.

36. Syr. καὶ τ. κρίσιν δὲ αὐτοῦ 38. codex et Syr. ÷ καὶ τῶν ÷
 (Syr. om. signum) ἰχθ. τ. θαλάσσης /. 40. codex et Syr. ἰσχυρὰ ✕ ὡς
 ὁ σίδηρος /. rursusque codex καὶ ✕ ὡς ὁ σίδηρος [/.] πᾶν 41. codex
 et Syr. ✕ καὶ τ. δακτύλ. (Syr. addit αὐτῆς) /. (cod. om. signum) ...
 Syr. post διμερὲς ἔσται addit ἀπὸ τῆς ῥίξης τοῦ σιδήρου ἔσται 42. Syr.
 om. δέ secundum. 48. codex et Syr. ÷ Ναβουχοδονόσορ /. ... Syr.
 κατέστ. αὐτὸν ἐπὶ

III.

"Ετους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς διοικῶν πόλεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως Αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσοῦν, τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἐξήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας Βαβυλωνίας. ² καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκου- 2 μένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη, φυλάς καὶ γλώσσας, σατράπας καὶ στρατηγούς, τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν κατὰ χώραν, καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἑλθεῖν εἰς τὸν ἐγκατασκευασμένον τῆς εἰκόνης τῆς χρυσοῦς, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. ³ τότε συνήχθησαν ὕπατοι, στρατηγοί, τοπάρχαι, ἡγούμενοι, τύραννοι, μεγάλοι 3 ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν τοῦ ἑλθεῖν εἰς τὸν ἐγκατασκευασμένον τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἔστησαν οἱ προσγεγραμμένοι κατέναντι τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ. ⁴ καὶ ὁ 4 κηρὺς ἐκήρυξε τοῖς ὄχλοις Ὑμῖν παραγγέλλεται, ἔθνη καὶ χῶραι, λαοὶ καὶ γλώσσαι, ⁵ ὅτ' ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος καὶ κιθάρας, 5 σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς. ⁶ καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸν εἰς 6 τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἤκουσαν 7 πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἡχοῦ μουσικῶν, πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη φυλαὶ καὶ γλώσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦ, ἣν ἔστησε 8 Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς κατέναντι τούτου. ⁹ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ προσ- 8 ελθόντες ἄνδρες Χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους, ⁹ καὶ ὑπολάβόντες εἶπον 9 Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ Κύριε βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζήσῃ. ¹⁰ σὺ βασιλεῦ 10 προσέταξας καὶ ἔκρινας, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος τε καὶ σαμβύκης κιθάρας ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἡχοῦ μουσικῶν, πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦ, ¹¹ καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν 11 προσκυνήσῃ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶ 12 δέ τινες ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς Βαβυλωνίας, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδῶλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσοῦ ἣν ἔστησας οὐ προσεκύνησαν. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ θυμῶδες ὀργὴν προσέταξεν 13 ἀγαγεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ· τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχθησαν πρὸς τὸν βασιλέα. ¹⁴ οὓς καὶ συνιδὼν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς 14 Διὰ τί, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι

III. 4. codex et Syr. ÷ "Ετους ὀκτωκαιδ. / et ÷ διοικῶν πολ. (cod. repetit h. l. ÷) καὶ --- ἕως Αἰθιοπίας / ... verba ἐξήκοντα κ. τ. πλ. α. π. in ed. Rom. male exciderunt. 2. codex et Syr. ÷ βασιλέων (Syr. βασιλεῶν) ÷ (hoc signum Syr. om.) καὶ κυρ. τ. οἰκ. ÷ (Syr. om. sign.) ὅλης / rursusque ÷ π. τ. ἔ. (h. l. ed. Rom. add. καὶ contra cod. ap. Holm.) φυ ÷ (Syr. om. sign.) λὰς κ. γλώσσας / ... καὶ ante στρατ. ex cod. ap. Holm. 3. codex et Syr. ✕ τότε συνήχθ. --- τοῦ ἑλθεῖν (Syr. om. τ. ἐ.) --- ὁ βασιλεὺς / (cod. / ÷) ... Syr. οἱ προγεγραμμένοι ... codex et Syr. ✕ ἣς ἔστ. Ναβ. / 4. codex et Syr. ✕ αὐτῇ τ. ὥρᾳ / (cod. sign. om.) 7. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε (Syr. om.) κ. κιθ. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) τε κ. ψαλτ. /, item ✕ ὁ βασιλεὺς / (cod. om. sign.) 9. codex et Syr. ✕ Ναβ. τῷ βασιλεῖ / (cod. om. sign.) 10. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε κ. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) κιθάρ. ψαλτ. /.

- 15 τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; ¹⁵ καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἐτοιμῶς ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς ἥχου μουσικῶν πεσόντες προσκυνῆσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησα· εἰ δὲ μή γε, γινώσκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐτῶρι ἐμβληθῆσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ
- 16 ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου; ¹⁶ ἀποκριθέντες δὲ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγὼ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Βασιλεῦ, οὐ χρεῖαν
- 17 ἔχομεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναι σοι ¹⁷ ἔστι γὰρ θεὸς ἐν οὐρανοῖς εἰς κύριος ἡμῶν, ὃν φοβούμεθα, ὅς ἐστι δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ
- 18 ἐξελεῖται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται, βασιλεῦ, ὅτι οὔτε τῷ εἰδῶλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησας, οὐ προσκυνούμεν.
- 19 ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ἡ μορφή τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἡλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῷ, καὶ ἐπέταξε καῆναι τὴν κάμινον
- 20 ἐπταπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι, ²⁰ καὶ ἄνδρας ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγὼ ἐμβαλεῖν
- 21 εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ υποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιάρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
- 22 τὴν καιομένην, ²² ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγε· καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπὲρ τὸ πρότερον ἐπταπλασίως, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμποδίσαντες αὐτοὺς καὶ παραγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλοσαν εἰς αὐτήν.
- 23 ²³ τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ἐξελθούσα ἡ φλόξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτεινεν, αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν.
- 24 ²⁴ οὕτως οὖν προσηύξατο Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ, καὶ ὕμνησαν τῷ κυρίῳ, ὅτε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς προσέταξεν ἐμβληθῆναι εἰς τὴν κάμινον.
- 25 ²⁵ στὰς δὲ Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐξωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ ἅμα τοῖς συνεταῖροις αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ ὑποκαιομένης
- 26 τῆς καμίνου ὑπὸ τῶν Χαλδαίων σφόδρα, καὶ εἶπαν ²⁶ Ἐὐλογητὸς εἰ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομα σου εἰς
- 27 τοὺς αἰῶνας, ²⁷ ὅτι δίκαιος εἰ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ αἱ ὁδοὶ σου εὐθεῖαι καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθιναί,
- 28 ²⁸ καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ [ἐπὶ] τὴν πόλιν σου τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ. διότι ἐν ἀληθείᾳ
- 29 καὶ κρίσει ἐποίησας πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ²⁹ ὅτι ἡμάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι,
- 30 ³⁰ καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου σου οὐχ ὑπηκούσαμεν οὐδὲ συνετηρήσαμεν
- 31 οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται. ³¹ καὶ νῦν πάντα ὅσα ἡμῖν ἐπήγαγες καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν ἐν ἀληθινῇ κρίσει
- 32 ἐποίησας, ³² καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἡμῶν ἀνόμων καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

15. μέν om. cod. ap. Holm. ... cod. et Syr. ✕ σύρ. τε --- συμφωνίας / et ÷ (cod. om.) τῇ χρυσῇ /. 17. cod. et Syr. ÷ ἐν οὐρανοῖς (Syr. -ω) εἰς κύριος / et ✕ τῆς καιομένης /. 18. cod. et Syr. ✕ βασιλεῦ /. 19. Syrus (non item cod. Chis.) ✕ ἐπὶ Σεδρ. Μισ. x. Ἀβδεναγῷ /. 20. codex et Syr. ✕ τὸν Σεδρ. Μισ. (Syr. add. καὶ) Ἀβδ. /. 21. codex ✕ τοῦ πυρ. τὴν καιομένην (/ deest), Syr. τοῦ πυρ. ✕ τὴν καιομένην /. 23. Syr. om. μέν 24. Syr. προσηύξαντο 26. Syr. ut videtur καὶ αἰνετός, καὶ 27. Syr. pro ἀληθινὰ legisse videtur ἀληθία 28. ἐπὶ ex Syro est, in cod. enim desideratur.

³³ καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα, αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος ἐγενήθη ³³ τῶν δούλων σου καὶ τῶν σεβομένων σε. ³⁴ μὴ παραδῶς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ ³⁴ τὸ ὄνομά σου καὶ μὴ διασκεδάσῃς σου τὴν διαθήκην. ³⁵ καὶ μὴ ἀποστήσῃς ³⁵ τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου καὶ Ἰσαήλ τὸν ἅγιόν σου, ³⁶ ὥς ἐλάλησας πρὸς ³⁶ αὐτοὺς λέγων πολυπληθῆναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πληθύνει καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ³⁷ ὅτι, ³⁷ δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ³⁸ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ³⁸ ἄρχων καὶ προφήτης οὐδὲ ἡγούμενος οὐδὲ ὀλοκαυτώσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορά οὐδὲ θυμίαμα οὐδὲ τόπος τοῦ καρπώσαι ἐνώπιόν σου ³⁹ καὶ εὐρεῖν ἔλεος, ³⁹ ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι τεταπεινωμένῳ προσδεχθεῖσθαι. ⁴⁰ ὥς ἐν ὀλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων, ⁴⁰ οὕτως γενέσθω ἡμῶν ἡ θυσία ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐξιλᾶσαι ὀπισθὲν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί, καὶ τελειῶσαι ὀπισθὲν σου. ⁴¹ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ φοβούμεθα σε καὶ ζητοῦ- ⁴¹ μεν τὸ πρόσωπόν σου. ⁴² μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν ⁴² ἔλεος κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ τὸ πληθὺς τοῦ ἔλεους σου, ⁴³ καὶ ⁴³ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμασιά σου καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε. ⁴⁴ καὶ ἐντραπέλισαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ καὶ ⁴⁴ καταισχυνθεῖσαν ἀπὸ πάσης δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη. ⁴⁵ γινώτῃσαν ὅτι σὺ εἶ μόνος κύριος ὁ θεὸς καὶ ἔνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκου- ⁴⁵ μένην. ⁴⁶ καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτὰ τοῦ βασιλέως ⁴⁶ καίοντες τὴν κάμινον. καὶ ἡνίκα ἐνεβάλοντες τοὺς τρεῖς εἰς τὴν κά- μινον, καὶ ἡ κάμιнос ἦν διάπυρος κατὰ τὴν θερμασίαν αὐτῆς ἐπταπλασίως καὶ ὅτε αὐτοὺς ἐνεβάλοντες, οἱ μὲν ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ἦσαν ὑπεράνω αὐτῶν, οἱ δὲ ὑπέκαιον ὑποκάτωθεν αὐτῶν νάφθαν καὶ στυπῖον καὶ πῖσαν καὶ κλημα- τίδα, ⁴⁷ καὶ διεχεῖτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πῆχεις τεσσαρακονταεννέα, ⁴⁷ καὶ διεξέδωκεν καὶ ἐνεπύρισεν οὐς εὐρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. ⁴⁸ ⁴⁸ ἄγγελος δὲ κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον ⁴⁹ καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, ⁵⁰ καὶ ἐποίησε τὸ μέσον ⁵⁰ τῆς καμίνου ὥστε πνεῦμα δρόσου διασπρίζον, καὶ οὐκ ἤψατο αὐτῶν καθόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησε καὶ οὐ παρηνώχλησεν αὐτούς. ⁵¹ ἀναλαβόντες δὲ ⁵¹ οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ὕμνουν καὶ ἐδόξαζον καὶ εὐλόγουν καὶ ἐξυψοῦν τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ⁵² Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ⁵² ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένος τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψωμένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ⁵³ εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ὑπερ- ⁵³ υμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ εὐλογητὸς εἶ ἐπὶ θρόνῳ δόξης ⁵⁴ τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑμνητὸς καὶ ὑπερυψωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ εὐλο- ⁵⁵ γητὸς εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους, κατήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετὸς καὶ δεδοξαμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ⁵⁶

33. Syr. ἐγενήθη τοῖς δούλοις σ. κ. τοῖς σεβομένοις σε 35. Syr. om. διὰ alterum ... Syr. pro ἅγιον habet λαόν 36. Syr. ✕ πολὺ / πληθύναι et ✕ τῷ πληθύνει / addito signo nominis Theodotionis. 40. codex et Syr. ÷ καὶ τελειῶσαι ὅπ. σου / 41. Syr. ✕ ἡμῶν / cum nomine Theod. 42. codex et Syr. ✕ (cod. om. hoc signum) ἔλεος / 46. Verba καὶ οὐ διέλιπον -- καίοντες. τ. κάμινον apud Syr. in margine tantum inter varias lectiones adnotantur. 51. codex et Syr. ÷ καὶ ἐξυψοῦν / 52. Syr. αἰνετὸς κ. ὑψούμενος legisse videtur. 54. Syr. ✕ δόξης / cum nomine Theod. 56. codex et Syr. ✕ τοῦ οὐρανοῦ / (/. om. in cod.)

57 καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα
τοῦ κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 ⁵⁸ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
59 τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
60 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ τὸν
61 κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶¹ εὐλογεῖτε πᾶσαι
αἱ δυνάμεις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
62 αἰῶνας. ⁶² εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
63 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε ἄστροι τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
64 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος
65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε
πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
66 αἰῶνας. ⁶⁶ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
67 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁷ εὐλογεῖτε ῥῆγος καὶ ψῦχος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
68 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁸ εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ νιφετοὶ τὸν κύριον,
69 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁹ εὐλογεῖτε πάγοι καὶ ψῦχος
70 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁰ εὐλογεῖτε πάχνη
71 καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷¹ εὐλο-
γεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
72 αἰῶνας. ⁷² εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
73 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷³ εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
74 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁴ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω
75 καὶ ὑπερυψοῦτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁵ εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον,
76 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁶ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα
ἐπὶ τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 ⁷⁷ εὐλογεῖτε ὄμβροι καὶ αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
78 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁸ εὐλογεῖτε θάλασσαι καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
79 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁹ εὐλογεῖτε κῆτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα
ἐν τοῖς ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 ⁸⁰ εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
81 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸¹ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τετράποδα
καὶ θηρία τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 ⁸² εὐλογεῖτε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
83 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸³ εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
84 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁴ εὐλογεῖτε ἱερεῖς δοῦλοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
85 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁵ εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον,
86 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁶ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ
ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας
87 ⁸⁷ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ καρδίᾳ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
88 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁸ εὐλογεῖτε Ἀνανία Ἀζαρία Μισαὴλ τὸν κύριον,
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας· ὅτι ἐξέλειτο ἡμᾶς ἐξ ἄδου
καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς θανάτου, καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καιομένης
89 φλογὸς καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐλυτρώσατο ἡμᾶς. ⁸⁹ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι
90 χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁹⁰ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι
τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα

58. Syr. om. κυρίου 60. Syr. ✕ καὶ / πάντα τὰ ἐπάνω 62. Syr. ✕
εὐλογεῖτε -- εἰς τ. αἰῶνας / 70. Syr. πάχνη 77. Syr. ✕ ὄμβρ. καὶ /
cum nomine Theod. 80. Syr. om. πάντα 81. Syr. om. πάντα usque
κτῆνη 83. Syr. εὐλόγει 84. Syr. om. δοῦλοι κυρίου 90. Syr. ✕
τὸν κύριον / ... codex et Syr. ÷ καὶ εἰς τὸν (h. l. cod. repetit ÷) αἰῶνα
τῶν αἰώνων / (cod. om. sign.)

τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων. ⁹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 91
ἀκούσαι τὸν βασιλέα ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας,
τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε, καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν
τοῖς φίλοις αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πεπηδη-
μένους; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς, βασιλεῦ. ⁹² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς 92
Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν τῷ πυρί, καὶ
φθορὰ οὐδεμία ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα
ἀγγέλου θεοῦ. ⁹³ καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου 93
καίονμένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ,
οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου, ἐξέλτετε ἐκ τοῦ πυρὸς. οὕτως
οὖν ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς. ⁹⁴ καὶ συνήχθησαν οἱ ὑπατοὶ 94
τοπάρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς
ἀνθρώπους ἐκείνους, οἳ οὐχ ἠψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ αἱ τρίχες
αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν οὐδὲ ὀσμὴ
τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς. ⁹⁵ ὑπολαβὼν δὲ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν 95
Εὐλόγητός κύριος [θεὸς] τοῦ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν
ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν·
τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠθέτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα
αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν, ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι θεῷ ἑτέρῳ
ἄλλ' ἢ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. ⁹⁶ καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ 96
καὶ πᾶσαι γλώσσαι, ὃς ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν Σεδράχ
Μισάχ Ἀβδεναγῶ, διαμελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ θημευθήσεται, διότι
οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὃς δυνήσεται ἐξελεῖσθαι οὕτως. ⁹⁷ οὕτως οὖν [ὁ] βασιλεὺς 97
τῷ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐξουσίαν δοὺς ἐφ' ὅλης τῆς χώρας κατέστησεν
αὐτοὺς ἄρχοντας.

[[⁹⁸ Ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς NABOYXODONOSOR ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς 98
λαοῖς φυλαῖς καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, Εἰρήνην ὑμῖν
πληθυνθεῖν. ⁹⁹ τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς 99
ὁ ὑψίστος ἤρεσεν ἐναντίον μου ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά·
¹⁰⁰ ὡς μεγάλη καὶ ἰσχυρά ἡ βασιλεία αὐτοῦ· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία 100
αἰώνιος, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.]]

IV.

Ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ εἶπεν Εἰρηνεύων
ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ εὐσηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. ² ἐνύπνιον εἶδον 2
καὶ εὐλαβήθην, καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν. ³ (7) ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐκάθην, 3
καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη,
καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ. ⁴ (9) οἱ κλάδοι αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταδίῳ 4
τριακόντα, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκίαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν
αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσεον· ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολλὺς καὶ ἀγαθὸς

91. codex et Syr. ÷ Καὶ ἐγένετο --- αὐτοὺς ζῶντας /. 91 sq. codex
et Syr. ✕ (cod. inale ÷ ✕) Οὐχὶ ἄνδρας --- x. εἶπ. ὁ βασιλεὺς /.
92. Syr. λελυμένους καὶ περιπατ. 93. Syr. ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν 95. θεὸς
e Syro est (cf. vers. 96.) ... ἐλπίξ. ex Holm., ed. Rom. ἐλπίσαντας ...
Syr. τὸ σῶμα αὐτῶν ... codex et Syr. ✕ εἰς ἐμπυρισμόν /. 97. ὁ ex Holm.
98 sqq. codex et Syr. ✕ Ἀρχὴ τ. ἐπιστ. (haec omnia Syr. om.) Ναβουχ. ---
ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά. — ὡς μεγάλη x. ἰσχ. ἡ βασι. αὐτοῦ /. (rursus haec
inter — et /. posita omittit Syrus) --- εἰς γεν. x. γενεάν /. (cod. om. /.)
Haec revera huc non quadrant, quum infra (post 4, 34.) locum suum obti-
neant: certe enim non utroque loco scribi potuerunt. IV. 1. codex et
Syr. ÷ Ἔτους ὀκτ. τ. βασ. /. 2. cod. ap. Holm. om. ἐν. εἶδ. 3. Syr.
✕ ἐπὶ τ. κοίτ. μου /. posteaque om. καὶ post γῆς

- 5 καὶ ἐχορήγει πᾶσι τοῖς ζώοις. ⁵(⁸) καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη, ἡ κορυφή αὐτοῦ ἤγγισεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἦν, ἐν αὐτῷ ὥκουν καὶ
6 ἐφώτιζον πᾶσαν τὴν γῆν. ⁶(¹⁰) ἐθεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος
7 ἀπεστάλη ἐν ἰσχύϊ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ⁷(¹¹) καὶ ἐφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῷ·
8 Ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφθεύρατε αὐτό· προστέτακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου
9 νέμῃται, ⁹(¹³) καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθή-
10 καὶ ἐπτά ἔτη βοσκηθῇ σὺν αὐτοῖς, ¹⁰(¹⁴) ἕως ἂν γνῷ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ
ἐξουσίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅσα ἂν
11 θέλῃ ποιεῖν ποιεῖ ἐν αὐτοῖς. ¹¹(¹⁵) ἐνώπιόν μου ἐξεκότη ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, καὶ
ἡ καταφθορά αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐδόθησαν
εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ εἰλκυσθῇ καὶ ἐρρίφη, καὶ τὸν χόρτον τῆς γῆς ἥσθιε,
καὶ εἰς φυλακὴν παρεδόθη, καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδέθη
ὑπὲρ αὐτῶν. σφόδρα ἐθαύμασα ἐπὶ τούτοις, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν μου. ⁽⁵⁻⁶⁾ καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ ἐκ τῆς κοίτης μου ἐκάλεσα
τὸν Δανιήλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων
τὰ ἐνύπνια, καὶ διηγησάμην αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὑπέδειξέ μοι πᾶσαν
12 τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. ¹²(¹⁶) μεγάλως δὲ ἐθαύμασεν ὁ Δανιήλ καὶ ὑπόνοια
κατέσπευδεν αὐτόν· καὶ φοβηθεὶς τρόμου λαβόντων αὐτὸν καὶ ἀλλοιωθείσης
τῆς ὁράσεως αὐτοῦ, κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποθανούσας ἀπε-
κρίθη μοι φωνῇ πρᾶξι Βασιλεῦ, τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί σε καὶ
13 ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι. ¹³(¹⁷) τὸ δένδρον τὸ ἐν τῇ γῇ
14 πεφυτευμένον, οὗ ἡ ὄρασις μεγάλη, σὺ εἶ, βασιλεῦ. ¹⁴(¹⁸) καὶ πάντα τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ· ἡ ἰσχύς τῆς γῆς καὶ τῶν
ἐνδυνῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ
15 χῶραι σοὶ δουλεύουσι. ¹⁵(¹⁹) τὸ δὲ ἀνυψωθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσει
τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ ἄψασθαι τῶν νεφελῶν· σὺ βασιλεῦ ὑψώσης
ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς,
ὑψώθη σου ἡ καρδία ὑπερηφανία καὶ ἰσχύϊ ὑπὲρ τὰ πρὸς τὸν ἅγιον καὶ
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ· τὰ ἔργα σου ὥβηθι καθότι ἐξηρήμωσας τὸν οἶκον τοῦ
16 θεοῦ τοῦ ζώντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ ἡγιασμένου. ¹⁶(²⁰) καὶ
ἡ ὄρασις ἦν εἶδες, ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχύϊ ἀπεστάλη παρὰ τοῦ κυρίου, καὶ οἱ
εἶπεν ἐξᾶραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι· ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἦξει
17 ἐπὶ σέ, ¹⁷(²¹) καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σέ κατατρέχουσιν,
18 ¹⁸(²²) εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε, καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε.
19 ¹⁹(²³) καὶ ἡ ῥίζα τοῦ δένδρου ἡ ἀφειθεῖσα, ἐπεὶ οὐκ ἐξεριζώθη· ὁ τόπος
τοῦ θρόνου σου σοὶ συντηρηθήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν. ἰδοὺ ἐπὶ σέ ἐτοιμά-
ζονται, καὶ μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσιν τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ. κύριος ἔζη
20 ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰(²⁴) αὐτοῦ δεήθητι περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πᾶσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι,
ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοι καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου,
21 καὶ μὴ καταφθεῖρῃ σε. ²¹(²⁵) τούτους τοὺς λόγους ἀγάπησον· ἀκριβὴς γάρ μου

5. codex et Syr. ÷ καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ — — πᾶσαν τ. γῆν / (cod. om. / sed ad marginem horum verborum (Σ) appositum habet; Syr. vero om. extrema inde ab ἐν αὐτῷ ὥκουν) 8. cod. ap. Holm. om. τῶν; v. 10. habet θέλει 11. Syr. post τὸν (ap. Holm. om.) χόρτον τῆς γῆς addita habet μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ... Syr. ἐπὶ πᾶσι τούτοις ... ὁ ὕπν. ex Holm., ed. Rom. add. μου 12. Syr. κιν. τὴν κεφ. αὐτοῦ 14. δουλεύουσι: ita ex Holm., ed. Rom. -σουσι 16. Syr. pro ἦξει expressit ἦκει 19. ἐπὶ: ap. Holm. ἐν

ὁ λόγος καὶ πλήρης ὁ χρόνος σου. Καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων Ναβουχο-
δονόσορ ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος, τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ
συνετήρησε. ²²(²⁶) Καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς ²²
πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς
διεπορεύετο, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν ²³(²⁷) Αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ²³
ἐγὼ ὠκοδόμησα, καὶ οἶκος βασιλείας μου ἐν ἰσχυί κράτους μου κληθήσεται
εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου. ²⁴(²⁸) ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ²⁴
ὄντος, καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤκουσε Σοὶ
λέγεται, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία Βαβυλῶνος ἀφῆρηται σου καὶ
ἐτέρῳ δίδεται ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ οἴκῳ σου. Ἰδοὺ ἐγὼ κατήσθημι
αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου, καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ
τὴν τρυφὴν σου παραλήψεται, ὅπως ἐπιγνῶς ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ
οὐρανοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἐὰν βούληται δώσει αὐτήν·
ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ
κρατήσῃ τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῆς ἐξουσίας σου. ²⁵(²⁹) καὶ ²⁵
οἱ ἄγγελοι διδώσονται σε ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ, καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ' οὐ μὴ λαλήσῃς
μετὰ παντὸς ἀνθρώπου, χόρτον ὡς βοὺν σε ψωμίσουσιν καὶ ἀπὸ τῆς χλόης
τῆς γῆς ἔσται ἡ νομὴ σου· ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου δήσουσί σε, καὶ τὸν
οἶκον τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἔξει. ²⁶(³⁰) ἕως δὲ πρὶν ²⁶
πάντα τελεσθῇσεται ἐπὶ σέ, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ Βαβυλῶνος, καὶ οὐχ
ὕστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐδέν. ²⁷ Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ, βασιλεὺς ²⁷
Βαβυλῶνος, ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήτην, χόρτον ὡς βοὺν ἐψώμισάν με καὶ ἀπὸ
τῆς χλόης τῆς γῆς ἥσθην. [(³¹) καὶ μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου
εἰς δέξιν, καὶ ἡξίωσα περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόσωπον κυρίου τοῦ
θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου
ἐδεήτην·] ²⁸(³⁰) καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ, οἱ ὀνυχές μου ²⁸
ὡσεὶ λέοντος, ἡλλοιώθη ἡ σὰρξ μου καὶ ἡ καρδία μου, γυμνὸς περιεπάτουν
μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς. [ἐνύπνιον εἶδον καὶ ὑπόνοιαί με εἰλήφασιν, καὶ
διὰ χρόνου ὕπνου με ἔλαβε πολὺς καὶ νυσταγμὸς ἐπέπεσέ μοι.] ²⁹(³¹) καὶ ἐπὶ ²⁹
συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου τῆς ἀπολυτρώσεως ἦλθε, καὶ αἱ
ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἄγνοιαί μου ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ·
καὶ ἐδεήτην περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου, καὶ
ἰδοὺ ἄγγελος εἰς ἐκάλесέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψίστῳ· τὸ βασιλεῖον
τοῦ θῆνους σου σοὶ ἀποδίδεται. ³⁰(³³) ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη ³⁰
ἡ βασιλεία μου ἐμοὶ καὶ ἡ δόξα μου ἀπεδόθη μοι. ³¹(³⁴) τῷ ὑψίστῳ ἀνδο- ³¹
μολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, τῷ κτίσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας
καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι
αὐτός ἐστι θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων, ἀφαιρῶν
ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἄλλοις καιροῦς καὶ χρόνους, ἀφαιρῶν
βασιλείας βασιλέων καὶ κατιστῶν ἑτέρους ἀντ' αὐτῶν. ³² ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ ³²
λατρεύσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος ἐλήφθ' ἐμὲ, καὶ πάντας τοὺς
ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ· οἱ γὰρ θεοὶ τῶν ἔθνων οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχὴν
ἀποστρέφαι βασιλείαν βασιλέως εἰς ἕτερον βασιλέα, καὶ ἀποκτείνει καὶ ζῆν
ποιῆσαι, καὶ ποιῆσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερά καὶ ἁλλοιώσαι

24. Syr. om. ἔτι usq. ὄντος . . . καὶ ἐπὶ ex Holm. (et Syro) est; ed. Rom.
om. καὶ 25. Syr. om. ἐπὶ . . . τὴν βασιλείαν cum Syro scripsimus, codice
τῆς βασιλείας exhibente. 27 sq. verba duplicatis uncis a nobis inclusa oratio-
nis contextum perturbare in promptu est. 30. codex et Syr. ἡ βασιλ. μου ÷
(ita Syrus; codex vero ÷ μου) ἐμοὶ --- ἀπεδόθη μοι /. 31. βασιλείας
βασιλέων cum Syro scripsimus, in codice scriptum est βασιλείαν βασιλέων

ὑπερμεγέθη πράγματα, καθὼς ἐποίησεν ἐν ἔμοι ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡλλοίωσεν ἐπ' ἔμοι μέγала πράγματα. ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ θυσίας προσοίσω εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ, καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσω ἐγὼ καὶ ὁ λαὸς καὶ τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χώραι μου αἱ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. καὶ ὅσοι ἐλάλησαν εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι, τούτους 33 κατακρινῶ θανάτῳ. 33^α Ἐγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπιστολὴν ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις πάσαις ταῖς οἰκούσαις ἐν πάσαις ταῖς χώραις γενεαῖς καὶ γενεαῖς. Κυρίῳ τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε, καὶ θυσίαν καὶ προσφορὰν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως. ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνθροπολογεῖμαι αὐτῷ ἐνδόξως, ὅτι οὕτως ἐποίησε μετ' ἔμοῦ· ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκάθισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τῆς ἐξουσίας μου καὶ τῆς βασιλείας μου· ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα καὶ ἡ μεγαλ- 34 σύνη μου ἀποκατεστάθη μοι. 34^α Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ πάσαις ταῖς χώραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐταῖς, Εἰρήνῃ ὑμῖν πληθυνθεῖν ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν τὰς πράξεις ἃς ἐποίησε μετ' ἔμοῦ ὁ θεὸς ὁ μέγας· ἔδοξε δέ μοι ἀποδείξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς ὑμῶν ὅτι ἔστι θεός, καὶ τὰ θαυμάσια μέγала αὐτοῦ· τὸ βασίλειον αὐτοῦ βασίλειον εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. καὶ ἀπέ- στειλεν ἐπιστολάς περὶ πάντων τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

V.

[[⁽¹⁾ Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ἐν ἡμέρᾳ ἐγκαινισμοῦ τῶν βασιλείων αὐτοῦ, [καὶ ἀπὸ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ] ἐκάλεσεν ἄνδρας διςχιλίους. ⁽²⁾ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκέλη Βαλτάσαρ ἀνυψούμενος ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ καυχώμενος ἐπήνεσε πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἔθνῶν τοὺς χωνευτοὺς καὶ γλυπτοὺς ἐν τῷ πότῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ οὐκ ἔδωκεν αἶνεσιν. ⁽³⁾ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει ἀνθρώπου καὶ ἐπέγραφαν ἐπὶ τοῦ τοίχου οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ λύχνου Μανῆ, φάρες, θεκέλ. ἔστι δὲ ἡ ἑρμηνεία αὐτῶν ΜΑΝΗ ἠρήσμηται, ΦΑΡΕΣ ἐξῆρται, 1 ΘΕΚΕΛ ἔσταιται.]] ¹ Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἐστιατορίαν μεγάλην 2 τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ. ² καὶ ἔπινον οἶνον, καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, ἃ ἦνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, καὶ οἰνοχοῆσαι 3 ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ. ³ καὶ ἠνέχθη, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς καὶ 4 ἠλόγουν τὰ εἰδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν, ⁴ καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ 5 εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. ⁵ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκέλη ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἐναντι τοῦ βασι- 6 λέως Βαλτάσαρ, καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσιν· ⁶ καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἡλλοιώθη, καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοιαι αὐτὸν κατέσπευδον. ἔσπευσεν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξανέστη καὶ εἶδρα τὴν γραφὴν ἐκείνην, καὶ οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ

32. ὁ λαὸς καὶ τό ex Holm.; ed. Rom. ὁ λα. μου, τό 33. Cf. 3, 98 sqq. Verba Κυρίῳ usque ἀποκατεστάθη μοι, ad orationem quae litteras praecedat pertinere videntur. 34. μεγ. αὐτ. ex Holm., ed. Rom. α. μ. V. Omnia quae duplicatis uncis circumdedimus, ab ipsa interpretatione aliena esse videntur. Ceterum cum aliis scripsimus (1) βασιλείων pro βασιλειῶν, item (4) ἀνυψούμενος (ex Holm.), πότῳ, (5) λύχνου, pro codicis scriptura ἐνυψ., τότῳ, λύχνους; verba vero καὶ ἀπὸ τ. μεγ. αὐτ. e Syro adsumpsimus. 2. Syr. καὶ ante οἰνοχοῆσαι om. 4. ἔξουσ. ex Holm., ed. Rom. τὴν ἐξ.

ἐκαυχῶντο. ⁷ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἐπαοιδούς ⁷ καὶ φαρμακοὺς καὶ Χαλδαίους καὶ γαζαρηνοὺς, ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. καὶ εἰσεπορεύοντο ἐπὶ θρωπὶαν ἰδεῖν τὴν γραφὴν, καὶ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς οὐκ ἠδύνατο συγκρίναι τῷ βασιλεῖ. τότε ὁ βασιλεὺς ἐξέβηκε πρόσταγμα λέγων Πᾶς ἀνὴρ ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς, στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶμανιάκην χρυσοῦν περιβήσῃ αὐτῷ, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας. ⁸ καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ⁸ ἐπαοιδοὶ καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ γαζαρηνοί, καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγγεῖλαι. ⁹ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν ⁹ περὶ τούτου σημείου, καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ ὡς μέγα ἐστί, καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύναται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. ¹⁰ τότε ¹⁰ ἡ βασίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ Δανιήλ, ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ¹¹ καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ὁ ἄνθρωπος ἐπιστήμων ἦν καὶ ¹¹ σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ ἐστί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρὸς σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρί σου. ¹³ τότε Δανιὴλ εἰσῆλθῃ ¹³ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ ¹⁶ Ω Δανιήλ, ¹⁶ δύνῃ μοι ὑποδείξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς; καὶ στολιῶ σε πορφύραν καὶμανιάκην χρυσοῦν περιβήσω σοι, καὶ ἔξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας μου. ¹⁷ τότε Δανιὴλ ἔστη κατέναντι τῆς γραφῆς καὶ ἀνέγνω, ¹⁷ καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ Αὕτη ἡ γραφὴ Ἡρίζμηται, καταλογίσθη, ἐξήρται· καὶ ἔσθη ἡ γράψασα χεὶρ, καὶ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. ²³ βασιλεῦ, ²³ σὺ ἐποίησω ἐστατορίαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἔπινες οἶνον, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοι καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς, σὺ καὶ οἱ μεγαστάνες σου, καὶ ἠνέσατε πάντα τὰ εἰδῶλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλόγησατε, καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ βασίλειόν σου αὐτὸς ἔδωκε σοι, καὶ οὐκ εὐλόγησας αὐτὸν οὐδὲ ἦνσας αὐτῷ. ²⁶ τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς Ἡρίζμηται ὁ χρόνος σου ²⁶ ἦνσας αὐτῷ. ²⁷ ἀπολήγει ἡ βασιλεία σου, συντέμνεται καὶ συντετελεσται ²⁷ ἡ βασιλεία σου· τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις δίδοται. ²⁹ τότε Βαλτάσαρ ²⁸ ²⁹ ὁ βασιλεὺς ἐνέδυσσε τὸν Δανιὴλ πορφύραν καὶμανιάκην χρυσοῦν περιέβηκεν αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ³⁰ καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε Βαλτάσαρ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ βασίλειον ἐξήρται ³⁰ ἀπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις.

VI.

Καὶ Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Μήδων παρέλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ Δαρεῖος (5,31) πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἐνδοξος ἐν γῆρει. (1) καὶ κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτά ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ² καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς ² ἡγουμένους αὐτῶν· καὶ Δανιὴλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν, ³ ὑπὲρ πάντας ³ ἔχων ἐξουσίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ. ⁴ καὶ Δανιὴλ ἦν ἐνδεδυμένος πορφύραν καὶ ⁴ μέγας καὶ ἐνδοξος ἔναντι Δαρείου τοῦ βασιλέως, καθότι ἦν ἐνδοξος καὶ ἐπιστήμων καὶ συνετός, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ, καὶ εὐδοούμενος ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως αἷς ἔπρασσε. τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστήσαι τὸν Δανιὴλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ || καὶ τοὺς δύο ἄνδρας,

23. codex — (sic) καὶ οὐκ usq. αὐτῷ [/]. 27. ed. Rom. συντ. ²⁸ ἡ β. σ. contra Holm. et Syr. VI. 4. cod. ap. Holm. σύνσεις ... cod. et Syr. ÷ καὶ εὐδοούμενος (cod. εὐ ÷) ἐ. τ. πρ. τ. βασ. /... verba duplicatis uncis a nobis inclusa non recte habent; Segaaario videbantur ad v. 3. trahenda esse, ita ut scriberetur ὑπὲρ πάντας καὶ τοὺς δύο etc.; sed potius ex margine irrepsisse videntur, ubi poterat scriptum esse: καὶ ὑπὲρ τοὺς etc.

- οὓς κατέστησε μετ' αὐτοῦ, καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ]]. ὅτε δὲ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καταστήσαι τὸν Δανιήλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ,
- 5 τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ἠῤῥισκον κατὰ τοῦ Δανιήλ, περὶ ἧς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν Δεῦτε στήσωμεν ὀρισμὸν κατ' αὐτῶν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ οὐ μὴ εὐξῆται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλέως· εἰ δὲ μὴ, ἀποθανεῖται· ἵνα ἡττήσωσι τὸν Δανιήλ ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ἤδεισαν γὰρ ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας.
- 6 τότε προσήλθοσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως
- 7 Ὅρισμὸν καὶ στάσιν ἔστησαμεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν εὐξῆται εὐχὴν ἢ ἀξίωση ἀξίωμά τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ
- 9 Δαρείου τοῦ βασιλέως, ῥιφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁹ καὶ οὕτως
- 10 ὁ βασιλεὺς Δαρείος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν. ¹⁰ ἐπιγνοὺς δὲ Δανιήλ τὸν ὀρισμὸν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ, θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπεράῳ αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐποίει
- 11 ἔμπροσθεν, καὶ ἔδεδετο. ¹¹ καὶ αὐτοὶ ἐτήρησαν τὸν Δανιήλ, καὶ κατελάβοσαν
- 12 αὐτὸν εὐχόμενον τρίς τῆς ἡμέρας κατ' ἑκάστην ἡμέραν. ¹² τότε οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐνέτυχον τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν Δαρεῖε βασιλεῦ, οὐχ ὀρισμὸν ὥρισω ἵνα πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὐξῆται εὐχὴν μηδὲ ἀξίωση ἀξίωμα παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, εἰ δὲ μὴ, ῥιφήσεται
- 13 εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; ¹³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς Ἀκριβὴς ὁ λόγος, καὶ μενεῖ ὁ ὀρισμός. καὶ εἶπον αὐτῷ Ὁρκίζομέν σε τοῖς Μήδων καὶ Περσῶν δόγμασιν, ἵνα μὴ ἀλλοιώσης τὸ πρόσταγμα μηδὲ θανάμωσῃς πρόσωπον, καὶ ἵνα μὴ ἐλαττώσῃς τι τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ κολάσῃς τὸν ἄνθρωπον ὃς οὐκ ἐνέμεινε τῷ ὀρισμῷ τούτῳ. καὶ εἶπεν Οὕτως ποιήσω
- 14 καθὼς λέγετε, καὶ ἔστησέ μοι τοῦτο. ¹⁴ καὶ εἶπαν Ἰδοὺ εὐρόμεν Δανιήλ τὸν φίλον σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας. [[καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε ῥιφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὀρισμὸν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ.]] τότε ὁ βασιλεὺς σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δανιήλ, καὶ ἐβόηθει τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτὸν ἕως
- 15 δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σατραπῶν, ¹⁵ καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελεῖσθαι
- 16 αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν. ¹⁶ ἀναβρόνθας δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ Ὁ θεός σου, ὃν σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς τρίς τῆς ἡμέρας, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε
- 17 ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων· ἕως πρωὶ θάρσει. ¹⁷ [καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε ῥιφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὀρισμὸν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ.] τότε Δανιήλ ἐβρίφη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἠνέχθη λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλῷ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς δακτυλίοις τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀπ' αὐτῶν ἀρῇ ὁ Δανιήλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπᾶσθαι ἐκ τοῦ λάκκου.
- 18 ¹⁸ τότε ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ καὶ ἠυλόσθη νήστης,

7. cod. ap. Holm. παρ. παντ. τοῦ θεοῦ ... post λεόντων Syrus sic pergit: καὶ ἡξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ τὸν ὀρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ αὐτόν, ὅτι ἤδεισαν ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται τρίς τῆς ἡμέρας, ἵνα ἡττηθῇ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. His potest versus 8. constitui. 13. δὲ ap. Holm. om. 14. 17. Verba uncinis inclusa et codex et Syrus v. 14. exhibent; transferenda nobis cum Hahnio in v. 17. videbantur. 14. ἐπὶ τῷ ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ τῶν 17. Syr. pro ἔστησε habet ἔστησαν, sed cf. supra v. 9. ... codex et Syr. ÷ ἢ ὁ βασ. α. α. ε. τ. λάκκου /.

καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ Δανιήλ. τότε ὁ θεὸς τοῦ Δανιήλ πρόνοιαν ποιούμενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. ¹⁹ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρείος ὥρῃσεν πρῶτῃ καὶ παρέλαβε μετ' αὐτοῦ 19 τοὺς σατράπας, καὶ πορευθεὶς ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόντων. ²⁰ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Δανιήλ φωνῇ μεγάλη μετὰ κλαυθμοῦ 20 λέγων Ὡ Δανιήλ, εἰ ἄρα ζῆς, καὶ ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, σέσωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων καὶ οὐκ ἤχρεώκαίν σε; ²¹ τότε Δανιήλ ἐπήχουσε 21 φωνῇ μεγάλη καὶ εἶπεν ²² Βασιλεῦ, ἔτι εἰμὶ ζῶν, καὶ σέσωκέ με ὁ θεός ἀπὸ 22 τῶν λεόντων, καὶ ὅτι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ εὐρέσθη ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ ἐναντίον δὲ σοῦ, βασιλεῦ, οὔτε ἄγνοια οὔτε ἁμαρτία εὐρέσθη ἐν ἐμοί· σὺ δὲ ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώντων βασιλεῖς καὶ ἐξόριψάς με εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων εἰς ἀπώλειαν. ²³ τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν 23 Δανιήλ ὡς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες. ²⁴ τότε οἱ δύο ἄνθρωποι ἐκείνοι 24 οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ Δανιήλ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐβρίφησαν τοῖς λέουσι, καὶ οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἔβλασαν τὰ ὀσά αὐτῶν. ²⁵ τότε Δαρείος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ 25 χώραις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων ²⁶ Ἰάντες οἱ ἄνθρωποι 26 οἱ ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες τῷ θεῷ τοῦ Δανιήλ· αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς γενεῶν ἕως τοῦ αἰῶνος. ²⁷ ἐγὼ Δαρείος ἔσμαι αὐτῷ προσκυνῶν καὶ δουλεύων πάσας τὰς 27 ἡμέρας μου· τὰ γὰρ εἶδωλα τὰ χειροποιήτα οὐ δύνανται σῶσαι ὡς ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τοῦ Δανιήλ τὸν Δανιήλ. ²⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρείος προσετέθη 28 πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ Δανιήλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Δαρείου, καὶ Κύρος ὁ Πέρσης παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

VII.

Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ χώρας Βαβυλωνίας Δανιήλ ὄραμα εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. τότε Δανιήλ τὸ ὄραμα, ὃ εἶδεν, ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων. ² Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν κατ' ὕπνου 2 νυκτός, καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπυσον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. ³ καὶ τέσσαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα 3 ἐν παρὰ τὸ ἐν· ⁴ τὸ πρῶτον ὠσεὶ λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὡσεὶ ἀετοῦ· ἐθεώρουν 4 ἕως ὅτου ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς καὶ ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρωπίνων ἐστάθη καὶ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν 5 ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς πλευροῦ ἐστάθη, καὶ τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἐν μέσῳ ὀδόντων αὐτῆς, καὶ οὕτως εἶπεν Ἀνάστα, κατάρφαγε σάρκας πολλὰς. ⁶ καὶ μετὰ ταῦτα ἐθεώρουν θηρίον 6 ἄλλο ὠσεὶ πᾶρδαλιν, καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτεινον ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ· ⁷ μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός θηρίον 7 τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύϊ, ἔχον ὀδόντας σιδηροῦς μεγάλους, ἐσθλὸν καὶ κοπανίζον, κύκλῳ τοῖς ποσὶ περιπατοῦν, διαφόρως χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα, καὶ βουλαὶ πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἐν κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον 8 αὐτῶν μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μέγαλα, καὶ ἐποίησε πόλεμον πρὸς τοὺς

20. σύ ex Holm., ed. Rom. om. 22. ἐν αὐτ. ap. Holm. om. ...
Syr. om. καὶ ante ἐξόριψας 28. codex et Syr. ÷ καὶ Δανιήλ κατ. ἐ.
τ. β. Δαρείου / . VII. 1. Syr. παρὰ κεφαλ. αὐτοῦ 5. codex et Syr. ✕
ἐν μέσῳ ὀδ. αὐτῆς / . 6. Syr. in fine versus add. καὶ γλώσσα ἐδόθη
αὐτῷ 8. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπ. πόλ. πρ. τ. ἁγίους / .

9 ἁγίους. ⁹ ἐξεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάστητο ἔχων περιβολὴν ὥσει χιόνα, καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὥσει ἔριον λευκὸν καθαρόν, ὁ θρόνος ὥσει φλόξ πυρός, τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ καιόμενον, 10 ποταμὸς πυρὸς ἔλκων, ¹⁰ καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς πυρός· χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν 11 αὐτῷ, καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνέωχθησαν. ¹¹ ἐξεώρουν τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐλάλει Θεωρῶν ἡμην, καὶ ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καυσιν 12 πυρός. ¹² καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ χρόνος 13 ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως χρόνου καὶ καιροῦ. ¹³ ἐξεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο, καὶ ὡς 14 παλαιὸς ἡμερῶν παῖτην, καὶ οἱ παρεστηκότες παῖτησαν αὐτῷ. ¹⁴ καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία καὶ τιμὴ βασιλική, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, 15 ἥτις οὐ μὴ ἄρῃ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ. ¹⁵ καὶ ἀκηδιάσας ἐγὼ Δανιὴλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτός, ἐτάρασσόν με οἱ 16 διαλογισμοί μου, ¹⁶ προσῆλθον πρὸς ἕνα τῶν ἐστῶτων καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτητον παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων. ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν 17 κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι ¹⁷ Ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα εἰσὶ τέσσαρες 18 βασιλεῖαι, αἱ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς· ¹⁸ καὶ παραλήφονται τὴν βασιλείαν ἄγιοι ὑψίστου, καὶ καθεξέσουσι τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. 19 ¹⁹ τότε ἦλθεν ἐξακριβῶσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθιρόντος πάντα καὶ ὑπερφόβου, καὶ ἰδοὺ οἱ δδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοί, κατεσθίνοντες πάντας κυκλόθεν καὶ περιπατοῦντες τοῖς 20 ποσὶ, ²⁰ καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἐνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυνέντος, καὶ ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ 21 ὑπερέφερε τὰ ἄλλα. ²¹ καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον 22 πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροποῦμενον αὐτούς, ²² ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν παλαιὸν τῶν ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη 23 καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἄγιοι. ²³ καὶ ἐβρέθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτήν καὶ κατα- 24 λεανεῖ αὐτήν. ²⁴ καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται· καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ 25 τοὺς πρώτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, ²⁵ καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὑψίστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει, καὶ προσδέξεται ἀλλοτῶσαι καιροὺς καὶ νόμον, καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ 26 καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσεος καιροῦ. ²⁶ καὶ ἡ κρίσις καθίσταται, καὶ τὴν ἐξουσίαν ἀπολοῦσι, καὶ βουλευσονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέλους. ²⁷ καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστῳ βασιλεῦσαι

9. Syr. ὁ θρόν. αὐτοῦ . . . codex et Syr. ✕ τροχοὶ αὐτοῦ --- ἔλκων /. (cod. /, om.) 11. Syr. ✕ θεωρῶν ἡμην /. 13. codex παῖτησαν — (sic) αὐτῷ 14. codex et Syr. ✕ καὶ (cod. h. l. repetit ✕) τιμὴ βασιλική /. 15. codex et Syr. ✕ ἐτάρασσ. με οἱ διαλ. μου /. (sed Syr. om. οἱ διαλ. μου) 18. Syr. ἕως τ. αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων 19. cod. ap. Holm. et Syr. κατεσθίνοντες et καταπατοῦντες 20. Syr. ἐπὶ τ. κεφ. αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ 22. τῶν ex Holm., ed. Rom. om. 23. codex et Syr. ✕ καὶ καταφάγ. πᾶσ. τ. γῆν /. 24. Syr. ἐκ τῆς βασιλείας 27. Syr. ἁγίῳ ὑψίστου

βασίλειαν αἰώνιον, καὶ πᾶσαι ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου. ²⁸ ἔγὼ Δανιὴλ σφόδρα ἐκστάσει 28 περιεχόμεν, καὶ ἡ ἔξις μου διήνεγκεν ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστηρίξα.

VIII.

Ἔτους τρίτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ ὄρασις ἦν εἶδον ἐγὼ Δανιὴλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην. ² καὶ εἶδον ἐν τῷ ὁράματι τοῦ ἐνυπνίου μου, ἐμοῦ 2 ὄντος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἣτις ἐστὶν ἐν Ἑλυμαίδι χώρᾳ, καὶ εἶδον ἐν ὁράματι ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ Αἰλάμ. ³ ἀναβλέψας εἶδον κριὸν ἓνα 3 μέγαν ἐστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης, καὶ εἶχε κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά, καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἐτέρου, καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε. ⁴ μετὰ δὲ 4 ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν, καὶ πάντα τὰ θηρία οὐκ ἔστησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη. ⁵ καὶ ἐγὼ διενουύμην, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου 5 τῆς γῆς [καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς], καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἐν θωρητῶν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἤλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ 6 κέρατα ἔχοντα, ὃν εἶδον ἐστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς. ⁷ καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν κριόν, καὶ ἐσυμώθη 7 ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπάταξεν τὸν κριὸν καὶ συνετρίψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔτι ἦν ἰσχυρὸς ἐν τῷ κριῷ στήναι κατέναντι τοῦ τράγου· καὶ ἐσπάραξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνετρίψεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ τράγου. ⁸ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα, καὶ ὅτε 8 κατίσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρας τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. ⁹ καὶ ἐξ 9 ἐνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρας ἰσχυρὸν ἐν, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐπάταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν ἐπὶ νότον καὶ ἐπ' ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ βορρᾶν, ¹⁰ καὶ ὑψώθη ἕως 10 τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐρράχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη, ¹¹ ἕως ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν. ¹¹ καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὄρη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐρράχθη, καὶ ἐξήρθη ὁ τόπος αὐτῶν καὶ θυσία, καὶ ἔστηκεν αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εὐωδώθησαν καὶ ἐγενήθη, καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹² καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ 12 ἁμαρτίαι, καὶ ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδῶθη. ¹³ καὶ 13 ἤκουον ἐτέρου ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος ἅγιος τῷ φελοῦντι τῷ λαλοῦντι Ἔως τίνος τὸ ὄραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται ἕως καταπάτημα; ¹⁴ καὶ 14 εἶπεν αὐτῷ Ἔως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλια τριακόσiai, καὶ καθαρὴ στήσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ θεωρεῖν με, ἐγὼ Δανιὴλ τὸ ὄραμα 15 ἐξήτουν διανοηθῆναι, καὶ ἰδοὺ ἔσθη κατεναντίον μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου. ¹⁶ καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐλαὶ καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν 16 Γαβριήλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὄρασιν. καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ ἄνθρωπος ¹⁷ Ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὄρασις. ¹⁷ καὶ ἤλθε καὶ ἔσθη ἐχόμενός μου τῆς 17

27. cod. in marg. ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου VIII. 2. codex et Syr. χώρᾳ, ✕ καὶ εἶδ. ἐν ὁράματι /. 3. codex et Syr. ✕ καὶ τὰ κέρ. ὑψηλά /. 5. Verba καὶ οὐκ ἦν απτ. τ. γῆς e Syro sunt ... codex et Syr. ✕ θωρητῶν /. ... αὐτοῦ cum Syro pro αὐτῶν scripsimus. 7. codex et Syr. ἐπάταξ. (Syr. add. αὐτόν) ✕ τὸν κριόν /. 9. Syr. om. ἐπὶ νότον 11. Syr. εὐωδῶθη reddit. 11. Diversa h. l. in unum conflata videntur. 13. codex et Syr. ὁ ἕτερος ✕ (cod. om. sign.) ἅγιος /. 14. Syr. διςχίλ. καὶ τριακ. 16. codex (et Syr.) ÷ καὶ ἀναβ. εἶπ. ὁ ἄνθρ. (h. l. repetit ÷) ἐπὶ τὸ πρ. ἐκ. ἡ ὄρασις /.

στάσεως· καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἐξουρηθήσῃ καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου· καὶ εἶπέ μοι Διανοήθητι, υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς ὥραν καιροῦ τοῦτο τὸ 18 ὄραμα. ¹⁸ καὶ λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθη ἐπὶ πρόσωπον χαμαί, 19 καὶ ἀψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ εἶπέ μοι ¹⁹ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀπαγγέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· ἔτι γὰρ 20 εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ. ²⁰ τὸν κρινὸν ὃν εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα, 21 βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν ἐστί· ²¹ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐστί· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, 22 αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. ²² καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω αὐτοῦ τέσσαρα κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, 23 οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπων, διανοού- 24 μενος αἰνίγματα· ²⁴ καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ θαναμαστῶς φθереῖ καὶ εὐδοωθήσεται καὶ ποιήσῃ, καὶ φθереῖ 25 δυνάστας καὶ δῆμον ἁγίων· ²⁵ καὶ ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ, καὶ εὐδοωθήσεται τὸ ψεῦδος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδίᾳ αὐτοῦ ὑψωθήσεται, καὶ δόλῳ ἀφανιεῖ πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ 26 ποιήσῃ συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται. ²⁶ τὸ ὄραμα τὸ ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἠυρέθη ἐπ' ἀληθείας· καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὄραμα, ἔτι εἰς ἡμέρας πολλάς. 27 ²⁷ Ἐγὼ Δανιὴλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἀναστάς ἐπραγματευομένην πάλιν βασιλικὰ, καὶ ἐξελυόμην ἐπὶ τῷ ὀράματι, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοούμενος.

IX.

Ἔτους πρώτου ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ξέρξου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς Μηδικῆς, 2 οἱ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν Χαλδαίων· ² τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιὴλ διενοήθη ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀρίστην τῶν ἐθνῶν, ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ Ἰερειάν τὸν προφῆτην ἐγεῖραι 3 εἰς ἀναπλήρωσιν ὀνειδισμοῦ Ἰερουσαλήμ ἐβδομήκοντα ἔτη. ³ καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὐρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστεαῖς 4 καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ. ⁴ καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν, ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Ἰδοὺ κύριε, σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερός, τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσι σε καὶ τοῖς 5 φυλάσσουσι τὰ προστάγματά σου· ⁵ ἡμάρτομεν, ἡδικήσαμεν, ἡσεβήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου, ⁶ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, οἱ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν 7 καὶ παντὶ ἔθνει ἐπὶ τῆς γῆς. ⁷ σοὶ κύριε ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀνθρώποις Ἰούδα καὶ ἀκαθάρτοις ἐν Ἰερουσαλήμ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ τῷ ἔγγιστα καὶ τῷ ἀπωτέρω ἐν πάσαις ταῖς χώραις, εἰς ἃς διεσκορπίσας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμυρίᾳ ἡ 8 ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου. ⁸ δέσποτα, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς δυνάταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρ- 9 τομέν σοι. ⁹ τῷ κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ, 10 καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθήσαι τῷ νόμῳ αὐτοῦ, ὃ ἔδωκας ἐνώπιον Μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν. ¹¹ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου καὶ ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος

22. τὰ συντριβ. ex Holm., ed. Rom. τοῦ -βέντος 26. cod. — τὸ ὄραμα τὸ (nil praeterea) ... ἔτι ex Holm., ed. Rom. add. γὰρ IX. 2. ἐγεῖραι ap. Holm. om. 4. Syr. καὶ ἐξωμολογησάμην 8. τοῖς sec. ex Holm., ed. Rom. om. 10. αὐτοῦ ex Holm., ed. Rom. σου

ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ παιδὸς τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ,
¹² καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ¹³
ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, ὅσα ἔκρινας ἡμῖν ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα,
οἷα οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν Ἱερουσαλήμ. ¹³ κατὰ ¹³
τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ Μωσῆ, πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν ἡμῖν· καὶ οὐκ
ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἀποστῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε. ¹⁴ καὶ ἠγρύπνησε κύριος ¹⁴
ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν
ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇσιν, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ νῦν, ¹⁵
δέσποτα κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου τῷ
βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην,
ἡμάρτομεν, ἠγνοήκαμεν. ¹⁶ δέσποτα, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω ¹⁶
ὁ θυμὸς σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλήμ, ὅρους τοῦ
ἁγίου σου· ὅτι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων
ἡμῶν Ἱερουσαλήμ καὶ ὁ δῆμός σου, κύριε, εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περι-
κύκλῳ ἡμῶν. ¹⁷ καὶ νῦν ἐπάκουσον, δέσποτα, τῆς προσευχῆς τοῦ παιδὸς σου ¹⁷
καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου, καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὅρος τὸ
ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου, δέσποτα. ¹⁸ πρόσχεε κύριε ¹⁸
τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ἀνοιξὼν τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε τὴν
ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς·
οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν
ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος, κύριε, σὺ ἱλάτευσον. ¹⁹ κύριε, ἐπά- ¹⁹
κουσον καὶ ποιήσον, καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ, δέσποτα, ὅτι τὸ
ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιών καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου Ἰσραήλ.
²⁰ Καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας μου ²⁰
καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραήλ, καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς
ἐναντίον κυρίου Θεοῦ μου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
²¹ καὶ ἔτι λαλοῦντός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδον ²¹
ἐν τῷ ὕπνῳ μου τὴν ἀρχήν, Γαβριήλ τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι ἐν
ὥρᾳ θυσίας ἐσπερινῆς, ²² καὶ προσήλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιήλ, ²²
ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδείξαι σοι διάνοιαν. ²³ ἐν ἀρχῇ τῆς δεησέως σου ἐξῆλθε ²³
πρόσταγμα παρὰ κυρίου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ὑποδεῖξαι σοι, ὅτι ἐλεεινὸς εἶ, καὶ
διανοήθητι τὸ πρόσταγμα. ²⁴ ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν ²⁴
λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν Σιών συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς
ἀδικίας σπανίσαι καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ διανοηθῆναι τὸ ὄραμα
καὶ δοθῆναι δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ συντελεσθῆναι τὰ ὀράματα καὶ προ-
φήτην, καὶ εὐφραῖναι ἅγιον ἅγιον. ²⁵ καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθῇ καὶ εὐφραν- ²⁵
θῇ καὶ εὐρήσεις προστάγματα ἀποκριθῆναι, καὶ οἰκοδομήσεις Ἱερουσαλήμ
πόλιν κυρίῳ. ²⁶ καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἐβδομήκοντα καὶ ἐξήκοντα δύο ἀποστα- ²⁶
θήσεται χροῖσμα καὶ οὐκ ἔσται, καὶ βασιλεῖα ἐθνῶν φθереῖ τὴν πόλιν καὶ
τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἦξει ἡ συντέλεια αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως

16. Syr. εἰς ὀνειδισμὸν ἐγένετο 17. Syr. αὐτοῦ pro μου 18. Syr. om.
ἐπ' αὐτῆς ... Syr. ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ ... Syr. σὺ ἱλάτευσον ἡμῖν 23. ed. Rom.
ἐλεηνός ... Syr. in fine versus add. καὶ διανοήθη τὸ πρόσταγμα. 24. Syr.
τὴν ἀδικίαν σπανίσαι ... Syr. ÷ καὶ δοθ. δικαιοσύνην αἰώνιον / ... codex
et Syr. τὰ ὀράματα (Syr. τὸ ὄραμα) ✕ καὶ (cod. rursus add. ✕) προ-
φήτην / (sed / in cod. plane deest et in Syro post εὐφραῖναι ponitur)
26. 27. Textum horum duorum versuum confusum et corruptum esse
apparet. Vario modo restitutio temptata est. Tenendum videtur, verba
καὶ πάλιν ἐπιστρέψει usque κατ. συντ. καιρῶν post priorem numerum
καὶ μετὰ ἑπτ. x. ἐβδ. x. ἐξ. δύο collocanda esse, tum vero altero numero

27 καιροῦ συντελείας ἀπὸ πολέμου πολεμηθήσεται. ²⁷ καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη εἰς πολλούς, καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μῆκος καὶ κατὰ συντέλειαν καιρῶν, καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροὺς καὶ ἑβ' ἐτῶν ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχυῶσαι τὴν διαθήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας, καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας, καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

X.

Ἐν τῷ ἐναντιῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν πρόσταγμα εἰδείχθη τῷ Δανιήλ, ὃς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθές τὸ ὄραμα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ πλήθος τὸ ἰσχυρὸν διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα, ² καὶ διενοήθη ἐν αὐτῷ ἐν ὁράματι. ² ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιήλ ἤμην ³ πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας· ³ ἄρτον ἐπιστυμῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην, ἕως τοῦ συντελεῖσαι με ⁴ τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν. ⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ ⁵ τοῦ μεγάλου, ὃς ἐστὶ Τίγρις, ⁵ καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἰς ἐνδεδυμένος βύσσινά καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ, ⁶ καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὥσει θαλάσσης, ⁶ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει ὄρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὥσει λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὥσει χαλκὸς ἐξαστραπτῶν, ⁷ καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὥσει φωνὴ θορύβου. ⁷ καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιήλ τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ οὐκ εἶδον τὴν ὄρασιν ταύτην, καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέδρασαν ⁸ ἐν σπουδῇ. ⁸ καὶ ἐγὼ κατελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐ κατελείφθην ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη ⁹ ἐπ' ἐμέ εἰς φθοράν, καὶ οὐ κατίσχυσα. ⁹ καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιᾶς αὐτοῦ· ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων ἐπὶ τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν μου, ¹¹ καὶ εἶπέν μοι Δανιήλ, ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ, διανοηθήντι τοῖς προστάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ, καὶ στήθις ἐπὶ τοῦ τόπου σου, ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ· καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα ¹² τοῦτο ἔστην τρέμων. ¹² καὶ εἶπεν πρὸς μέ Μὴ φοβοῦ, Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἣς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, εἰσηκούσθη τὸ ῥῆμά σου, καὶ ἐγὼ ¹³ εἰσῆλθον τῷ ῥήματί σου. ¹³ καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως Περσῶν ἀνδραστήκει ἐναντίον μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἰς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπῆλθεν βοηθήσαι μοι, καὶ αὐτὸν ἐκεῖ κατέλειπον μετὰ ¹⁴ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως Περσῶν, ¹⁴ καὶ εἶπέν μοι Ἡλθὼν ὑποδεῖξά σοι τί

inserto καὶ μετὰ ε. κ. ε. καιρ. κ. ἑβ' ἐτῶν (Syr. rectius ἔτη) pergendum ἀποσταθήσεται χρῆμα usque πολεμηθήσεται. Difficilius vero est antiquum reliquorum invenire ordinem. Proxime huc quadrant, ut iam Segnarius monuit, ἕως καιροῦ συντ. πολέμου, καὶ ἀφαιρ. ἡ ἐρήμωσις, quorum priora Hahnio delenda videbantur. Reliqua idem sic sanavit ut expunctis verbis ἐν τῷ κατ. τ. δ. ἐπὶ πολλούς (pro πολλὰς), quippe ex altera versione ad verba καὶ δυνατ. ἡ διαθ. ε. πολλούς appositis, pro ἑβδομάδας corrigeret ἐβδομάδα. 27. codex ÷ ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν [/], Syr. ÷ βδέλυγμα --- ε. τ. ἐρήμωσιν /. X. 1. codex et Syr. ÷ αὐτὸ ἐν ὁράματι /. 3. τὰς cod. ap. Holm. om. 5. Syr. καὶ τ. ὁσφ. αὐτοῦ περιεζ. ἦν 6. Syr. κ. οἱ πόδ. αὐτοῦ 11. ed. Rom. ἐλεεινός 12. Syr. καὶ εἰσηκούσθη 13. βασιλέως sec. ex Holm., ed. Rom. τοῦ βασ.

ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, ἔτι γὰρ ὄρασις εἰς ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ αὐτὸν καλῆσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα ¹⁵ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς ¹⁶ ἀνθρώπου ἤψατό μου τῶν χειλέων, καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα τῷ ἐστηκότι ἀπέναντί μου Κύριε, καὶ ὡς ὄρασις ἐπεστράφη ἐπὶ τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ ἦν ἐπ' ἐμοὶ ἰσχύς. ¹⁷ καὶ πῶς θυνήσεται ¹⁷ ὁ παῖς καλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ ἐγὼ ἡσθένησα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ πνεῦμα οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοί. ¹⁸ καὶ προσέβηκε καὶ ¹⁸ ἤψατό μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου, καὶ κατίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπέν μοι ¹⁹ "Ἀνθρώπος ἐλεεινὸς εἶ, μὴ φοβοῦ, ὑγίαινε, ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ καλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα Δαλιθάτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσέ με. ²⁰ καὶ εἶπεν πρὸς μέ Γινώσκεις τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ²⁰ ἐπιστρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν· καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς Ἑλλήνων εἰσπορεύετο. ²¹ καὶ μάλα ²¹ ὑποδείξω σοι τὰ πρῶτα ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας· καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ βοηθῶν μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τούτων ἀλλ' ἢ Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος.

XI.

Καὶ ἐν τῷ ἐναντιῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν μοι ἐνίσχυσαι καὶ ἀνδρίζεσθαι. ² καὶ νῦν ἦλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδείξαι σοι· ἰδοὺ τρεῖς βασι- ² λεῖς ἀνθεστήκασιν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλουτὸν μέγαν παρὰ πάντας· καὶ ἐν τῷ κατισχύσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ βασιλεῖ Ἑλλήνων. ³ καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, ³ καὶ ποιήσει καθὼς ἂν βούληται. ⁴ καὶ ἐν τῷ ἀναστήναι αὐτὸν συντριβήσεται ⁴ ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, οὐ κατὰ τὴν ἀλήκην αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἢ ἐδυνάστευσεν, ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἑτέρους διδάξει ταῦτα. ⁵ καὶ ἐν- ⁵ σχύσει βασιλείαν Αἰγύπτου, καὶ εἰς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ δυναστεύσει· δυναστεία μεγάλη ἡ δυναστεία αὐτοῦ. ⁶ καὶ εἰς συντέλειαν ⁶ ἐνιαυτῶν ἄξει αὐτούς· καὶ ἐξελεύσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου εἰς τὴν βασιλείαν τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνθήκας, καὶ οὐ μὴ κατισχύσει, ὅτι ὁ βραχίων αὐτοῦ οὐ στήσει ἰσχύν, καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσει καὶ τῶν συμπορευο- μένων μετ' αὐτοῦ, καὶ μενεῖ εἰς ὥρας. ⁷ καὶ ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς ⁷ ῥίζης αὐτοῦ καθ' ἑαυτόν, καὶ ἦξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ποιήσει ταραχὴν καὶ κατισχύσει, ⁸ καὶ τοὺς ἑσούς ⁸ αὐτῶν καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀποίοσυσιν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσται ἔτος βασιλεῖ βορρᾶ. ⁹ καὶ ἐξελεύσεται εἰς βασιλείαν βασιλεὺς Αἰγύπτου ἡμέρας, καὶ ἐπιστρέψει ⁹ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἐρεθισθήσεται καὶ συναῖξει ¹⁰ συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ἐξελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασύρων, παρελεύ- σεται καὶ ἐπιστρέψει· ¹¹ καὶ παροξυνθήσεται ἐπὶ πολὺ καὶ ὀργισθήσεται ¹¹ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσεται μετὰ βασιλέως βορρᾶ, καὶ στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ἡ συναγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· ¹² καὶ λήψεται τὴν συναγωγὴν, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, ¹² καὶ ταραῖξει πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φοβηθῇ. ¹³ καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς βορρᾶ ¹³

14. Syr. ἔτι γὰρ ὥρα εἰς 19. ed. Rom. rursus ἐλεηνός 20. Syr. εἰς τί ἦλθον XI. 5. Syr. καὶ δυναστεύσει δυναστεία μεγάλη ἡ δυν. αὐτ. 6. cod. ap. Holm. βορρᾶν 9. Syr. ✕ βασιλεὺς /. ... εἰς ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ 11. codex et Syr. ✕ καὶ ἐξελεύσεται /. et ✕ καὶ στήσει ὄχλ. πολύν /. ... παραδοθήσεται: ita cod. ap. Holm., ed. Rom. -θήσει

καὶ συνάξει πόλεως συναγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν
 καιροῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ
 14 ἐν χρήμασι πολλοῖς. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκεῖνοις διάνοιαι ἀναστήσονται
 ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτωκότα τοῦ ἔθνους σου
 15 καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστήσαι τὴν προφητείαν, καὶ προσκόψουσι. ¹⁵ καὶ
 ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ καὶ λήψεται
 τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν, καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως Αἰγύπτου στήσονται μετὰ
 τῶν δυναστῶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχύς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ.
 16 ¹⁶ καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ' αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ
 ἔσται ὁ ἀνθεστηκώς ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ χώρᾳ [ἑλθῆσεως],
 17 καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον
 αὐτοῦ ἐπελθεῖν βία τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ συνθήκας μετ' αὐτοῦ ποιήσεται,
 καὶ θυγατέρα ἀνθρώπου δώσει αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ πείσεται
 18 καὶ οὐκ ἔσται. ¹⁸ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν Βαλκασσαν καὶ λήψεται
 πολλούς, καὶ ἐπιστρέψει ὁργὴν ὀνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὄρκῳ κατὰ τὸν ὀνει-
 19 δισμὸν αὐτοῦ. ¹⁹ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατισχύσαι τὴν χώραν
 20 αὐτοῦ, καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐρεθήσεται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται
 ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας εἰς ἀνάστασιν, ἀνὴρ τύπτων δόξαν
 21 βασιλέως, ²¹ καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν ὁργῇ οὐδὲ
 ἐν πολέμῳ· καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος, καὶ οὐ
 δοθήσεται ἐπ' αὐτὸν δόξα βασιλέως, καὶ ἥξει ἐξάπινα, κατισχύσει βασιλεὺς
 22 ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ, ²² καὶ τοὺς βραχίονας τοῦς συντριβέντας συντρίψει ἀπὸ
 23 προσώπου αὐτοῦ. ²³ καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δήμου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ
 24 ποιήσει ψεῦδος, καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν ἐν ὀλιγοσθῷ ἔθνεϊ. ²⁴ ἐξάπινα ἐρημώσκει
 πόλιν, καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν
 πατέρων αὐτοῦ· προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει, καὶ ἐπὶ
 τὴν πόλιν τὴν ἰσχυράν διανοηθήσεται, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην.
 25 ²⁵ καὶ ἐγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα
 Αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται εἰς πόλεμον
 ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν· καὶ οὐ στήσεται, ὅτι διανοηθήσεται ἐπ' αὐτὸν
 26 διάνοια. ²⁶ καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν μέρμυαι αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν
 αὐτόν, καὶ παρελεύσεται καὶ κατασυριεῖ, καὶ πεσοῦνται τραυματαῖι πολλοί.
 27 ²⁷ καὶ δύο βασιλεῖς μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ μῖας τραπέζης
 φάγονται, καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐοδωθήσονται· ἔτι γὰρ συντέλεια
 28 εἰς καιρὸν. ²⁸ καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολλοῖς, καὶ
 ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου, ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ
 29 τὴν χώραν αὐτοῦ. ²⁹ εἰς καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ εἰσελεύσεται εἰς Αἴγυπτον,
 30 καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ ἤξουσιν Ῥωμαῖοι καὶ ἐξώ-
 σουσιν αὐτὸν καὶ ἐμβριμήσονται αὐτῷ, καὶ ἐπιστρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ
 τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται
 31 ἐπ' αὐτοὺς ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου. ³¹ καὶ βραχίονες
 παρ' αὐτοῦ στήσονται καὶ μιανούσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου, καὶ ἀποστήσουσι
 32 τὴν θυσίαν καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως, ³² καὶ ἐν ἁμαρτίαις διαθήκης
 μιανούσιν ἐν σκληρῷ λαῷ. καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατισχύσουσι

14. ap. Holm. ἀναστήναι 16. ἑλθῆσεως e Syro est, quod rectum esse
 testantur Hier. et Theodoret. et codicis a Montefalc. excussi ad h. l. nota ...
 πάντα: ita ap. Holm. et Syr., ed. Rom. add. τὰ 17. Syr. πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ
 25. Syr. non διάνοια sed δικηνοία legit 26. παρελεύσεται cum Syro scripsimus;
 in cod. est παρελεύσονται 29. codex et Syr. ✕ ἐπιστρέψει /. 30. codex et
 Syr. ÷ καὶ ἐπιστρ. καὶ ὀργισθήσεται /. 32. Segarius pro ἐν σκληρῷ λαῷ
 reponi voluit ἐν κληροδοσίᾳ, similiter Hahnus ἐν κλήρῳ.

καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλούς, καὶ ³³
 προσκόψουσι ῥομφαία καὶ παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ
 ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσονται. ³⁴ καὶ ὅτ' ἂν συντρίβωνται, συνάξουσιν ³⁴
 ἰσχύιν βραχείαν, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως καὶ
 πολλοὶ ὡς ἐν κληροδοσίᾳ. ³⁵ καὶ ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ ³⁵
 καθάρισαι ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ ἐκλεγῆναι καὶ εἰς τὸ καθαρισθῆναι ἕως καιροῦ
 συντελείας· ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας. ³⁶ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ ³⁶
 ὁ βασιλεὺς, καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ ἐπὶ
 τὸν θεὸν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει, καὶ εὐδομηθήσεται ἕως ἂν συντελεσθῇ
 ἡ ὀργή· εἰς αὐτὸν γὰρ συντέλεια γίνεται. ³⁷ καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων ³⁷
 αὐτοῦ οὐ μὴ προνοηθῇ, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ, ὅτι ἐν
 παντὶ ὑψωθήσεται, καὶ ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά. ³⁸ ἐπὶ τὸν τόπον ³⁸
 αὐτοῦ κινήσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ τιμήσει ἐν
 χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ. ³⁹ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ ποιήσει ³⁹
 πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἥξει μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου· οὐ ἐὰν ἐπὶ γυνῇ,
 πληθύνει δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς
 δωρεάν. ⁴⁰ καὶ κατ' ὥραν συντελείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ⁴⁰
 Αἰγύπτου, καὶ ἐποργισθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵπποις
 πολλοῖς καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς, καὶ εἰς ἐλεύσεται εἰς χώραν Αἰγύπτου. ⁴¹ καὶ ⁴¹
 ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου, καὶ πολλὰ σκανδαλισθήσονται· καὶ αὗται
 σωθήσονται ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μωάβ καὶ κεφάλαιον υἱῶν Ἀμμὼν.
⁴² καὶ ἀποστελεῖ χεῖρα αὐτοῦ ἐν ταῖς γαίαις, καὶ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου οὐκ ⁴²
 ἔσται ἐν αὐτῇ διασωζόμενος. ⁴³ καὶ κρατήσῃ τοῦ τόπου τοῦ χρυσίου καὶ ⁴³
 τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας Αἰγύπτου, καὶ Αἰβύς
 καὶ Αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ. ⁴⁴ καὶ ἀκοή ταράξει αὐτὸν ἀπὸ ⁴⁴
 ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ, καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσαι
 καὶ ἀποκτεῖναι πολλούς, ⁴⁵ καὶ στήσῃ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον ⁴⁵
 τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὄρους τῆς βελήσεως τοῦ ἁγίου· καὶ ἥξει ὥρα τῆς
 συντελείας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν αὐτῷ.

ΧΙΙ.

Καὶ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην παρελεύσεται Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας
 ὁ ἐστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα ἡλίψεως, οἷα οὐκ
 ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
 ὑψωθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὐρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ. ² καὶ πολλοὶ ²
 τῶν καθυπνούντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον,
 οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν, οἱ δὲ εἰς διασπορὰν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον. ³ καὶ οἱ συνιέν- ³
 τες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου
 ὥσει τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ καὶ σὺ Δανιὴλ ⁴
 κάλυψον τὰ προστάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας,
 ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδικίας. ⁵ καὶ εἶδον ἐγὼ ⁵
 Δανιὴλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν, εἰς ἐνδεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς
 ἐνδεν. ⁶ καὶ εἶπα τῷ ἐν τῷ περιβεβλημένῳ τὰ βύσσινά τῳ ἐπάνω [τοῦ ὕδατος ⁶
 τοῦ ποταμοῦ] Πότε οὖν συντέλεια ὧν εἶρηκάς μοι τῶν θαυμαστῶν καὶ ὁ
 καθάρισμός τούτων; ⁷ καὶ ἤκουσα τοῦ περιβεβλημένου τὰ βύσσινά, ὃς ἦν ⁷

35. cod. ap. Holm. καθαρισθῆναι ἑαυτοὺς εἰς 37. Syr. ἐπὶ τὸν θεόν . . .
 Hier.: pro eo quod nos --- et erit in concupiscentiis feminarum, LXX
 transtulerunt et concupiscentiis mulierum non subiacebit. 38. Syr. κινήσεται
 scribi iubet. 44. 42. codex et Syr. ✕ καὶ πολλὰ σκ. κ. αὐτ. σωθ. ἀ. χειρὸς
 (Syr. χειρῶν) αὐτοῦ --- ἐν ταῖς γαίαις /. XII. 6. Syr. et cod. ap. Holm.
 om. τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ . . . codex et Syr. ÷ καὶ ὁ καθαρ. τούτων /.

ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, ἕως καιροῦ συντελείας, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστεράν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα ἵνα ᾧ εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμῖς καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν
 8 ἀφ' ἧς λαοῦ ἁγίου, καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα. ⁹ καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ διενοήτην παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν, καὶ εἶπα Κύριε, τίς ἡ λύσις τοῦ
 9 λόγου τούτου, καὶ τίνες αἱ παραβολαὶ αὗται; ⁹ καὶ εἶπέ μοι Ἀπότρεχε Δανιήλ, ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγισμένα τὰ προστάγματα, ἕως ἂν πειρασθῶσι
 10 καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί, ¹⁰ καὶ ἁμαρτωσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι
 11 πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ, καὶ οἱ διανοούμενοι προσέξουσιν. ¹¹ ἀφ' οὗ ἂν ἀποστασῇ ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἐτοιμασθῇ δοθῇαι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώ-
 12 σεως, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα. ¹² μακάριος ὁ ἐμμένων, καὶ
 13 συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε. ¹³ καὶ σὺ βιάδιζον, ἀναπαύου· ἔτι γὰρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύση καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

Σ Ο Υ Σ Α Ν Ν Α .

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακείμ. ² καὶ ἔλαβε γυναῖκα ἣ ὄνομα Σουσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ
 3 φοβουμένη τὸν κύριον. ³ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν
 4 θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. ⁴ καὶ ἦν Ἰωακείμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσ-
 5 ἦγοντο οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. ⁵ καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ
 6 δεσπότης ὅτι ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ
 7 αὐτούς. ⁷ οὗτοι ἰδόντες γυναῖκα ἀστείαν τῷ εἶδει, γυναῖκα ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν
 8 Ἰσραὴλ ὄνομα Σουσάνναν, θυγατέρα Χελκίου, γυναῖκα Ἰωακείμ, περιπατοῦσαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὸ δελινόν, ⁸ καὶ ἐπι-
 9 θυμήσαντες αὐτῆς ⁹ διέστρεψαν τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
 10 τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. ¹⁰ καὶ ἀμφοτέροι ἦσαν κατανευγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ ἕτερος τῷ
 12 ἑτέρῳ οὐ προσεποιεῖτο τὸ κακὸν τὸ ἔχον αὐτοὺς περὶ αὐτῆς, οὐδὲ ἡ γυνὴ ἔγνων
 12 τὸ πρᾶγμα τοῦτο. ¹² καὶ ὥς ἐγένετο ὄρθρος, ἐρχόμενοι ἔκλεπτον ἀλλήλους σπεύδοντες, τίς φανήσεται αὐτῇ πρότερος καὶ λαλήσει πρὸς αὐτήν.

8. τίνες cum Syro et cod. ap. Holm. pro τίνος, quod in ed. Rom. legitur. 11. Cum Syro scripseris ἡμέραι χιλίαι διακοσμία ἐνενήκοντα. 13. codex et Syr. ÷ ἔτι γὰρ --- εἰς ἀναπλ. συντελείας /.

Subscriptum est in codice: δανιήλ κατὰ τοὺς ὁ· ἐγράφη ἐξ ἀντιγράφου ἔχοντος τὴν ὑποσημείωσιν ταύτην· ἐγράφη ἐκ τῶν τετραπλῶν, ἐξ ὧν καὶ παρετέθη:

4—5. Verba Καὶ ἦν ἀνὴρ --- ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ in codice praepositos habent lemniscos (Λ), in Syro obelos ÷; praeterea in illo additum est monogramma quod ASTh i. e. Aquilam Symmachum et Theodotionem significare videtur, in hoc vero litterae S et Th adduntur quibus omnino Symmachus et Theodotion significantur. 8 sq. Syr. ἐπεθύμησαν αὐτῆς διαστρέφοντες

¹³ καὶ ἰδοὺ αὕτη κατὰ τὸ εἰωθὸς περιεπάτει, καὶ ὁ εἰς τῶν πρεσβυτέρων ¹³ ἐληλύθει, καὶ ἰδοὺ ὁ ἕτερος παρεγένετο, καὶ εἰς τὸν ἕτερον ἀνέκρινε λέγων Τί σὺ οὕτως ὄρῳρου ἐξηλθες οὐ παραλαβὼν με; ¹⁴ καὶ ἐξωμολογήσαντο πρὸς ¹⁴ ἀλλήλους ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἶπεν εἰς τῷ ἐτέρῳ Πορευσάμεν ¹⁹ πρὸς αὐτήν· καὶ συνθέμενοι προσήλθουσιν αὐτῇ καὶ ἐξεβιάζοντο αὐτήν. ²² καὶ ²² εἶπεν αὐτοῖς ἡ Ἰουδαία Οἶδα ὅτι ἐὰν πράξω τοῦτο θάνατός μοι ἐστὶ, καὶ ἐὰν μὴ πράξω οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν. ²³ κάλλιον δέ με μὴ ²³ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁸ οἱ δὲ ²⁸ παράνομοι ἄνδρες ἀπέστρεψαν ἀπειλοῦντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνεδρεύοντες ἵνα θανατώσουσιν αὐτήν· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν συναγωγὴν τῆς πόλεως οὐ παρώκουν, καὶ συνήδρευσαν οἱ ὄντες ἐκεῖ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ²⁹ καὶ ἀναστάντες οἱ ²⁹ δύο πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ εἶπαν Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσανναν, συγάτερα Χελκίου, ἥτις ἐστὶ γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ εὐθὺς ἐκάλεσαν αὐτήν. ³⁰ ὡς δὲ ³⁰ παρεγενήθη ἡ γυνὴ σὺν τῷ πατρὶ ἑαυτῆς καὶ τῇ μητρὶ, καὶ οἱ παῖδες καὶ αἱ παιδίσκαι αὐτῆς ὄντες τὸν ἀριθμὸν πενήτηντα παρεγένοντο, καὶ τὰ παιδία Σουσαννας τέσσαρα. ³¹ ἦν δὲ ἡ γυνὴ τρυφερὰ σφόδρα. ³² καὶ προσέταξαν ^{31 32} οἱ παράνομοι ἀποκαλύψαι αὐτήν, ἵνα ἐμπλησθῶσι κάλλους ἐπιθυμίας αὐτῆς. ³³ καὶ ἐκλαίσαν οἱ παρ' αὐτῆς πάντες καὶ ὅσοι αὐτήν ᾔδεισαν πάντες. ³³ ἀναστάντες δὲ οἱ πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ ³⁴ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἐπεποίει ἐπὶ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῆς, ³⁵ καὶ ἀνακύψασα ἔκλαυσεν ἐν αὐτῇ λέγουσα Κύριε ὁ θεός ὁ αἰώνιος, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, σὺ οἶδας ὅτι οὐκ ἐποίησα ἅ πονηρεῖνται οἱ ἄνομοι οὗτοι ἐπ' ἐμοί. καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς. ³⁶ οἱ δὲ ³⁶ δύο πρεσβύτεροι εἶπαν Ἡμεῖς περιεπατοῦμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ³⁷ καὶ κυκλοῦντες τὸ στάδιον εἰδομεν ταύτην ἀναπαυομένην μετὰ ³⁷ ἀνδρός, καὶ στάντες ἐθεωροῦμεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις, ³⁸ καὶ αὐτοὶ ³⁸ οὐκ ᾔδεισαν ὅτι εἰσθήκαμεν. τότε συνετάμεθα ἀλλήλοις λέγοντες Μάθωμεν τίνας εἰσὶν οὗτοι. ³⁹ καὶ προσελθόντες ἐπέγνωμεν αὐτήν· ὁ δὲ νεανίσκος ἔφυγε ³⁹ συγκεκαλυμμένος. ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν αὐτήν Τίς ὁ ἄν. ⁴⁰ ἄνθρωπος; καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἡμῖν τίς ἦν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. ⁴¹ καὶ ἐπὶ ⁴¹ στεύσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ πᾶσα ὡς πρεσβυτέρων ὄντων καὶ κριτῶν τοῦ λαοῦ. ⁴² καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου, ἐκείνης ἐξαγομένης ἀπολέσθαι, καὶ ἔδωκεν ⁴² ὁ ἄγγελος, καθὼς προσετάγη, πνεῦμα συνέσεως νεωτέρῳ ὄντι Δανιὴλ. ⁴⁸ δια- ⁴⁸ στείλας δὲ Δανιὴλ τὸν ὄχλον καὶ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀνακρίναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες ἀπεκτείνετε συγάτερα Ἰσραὴλ; ⁵¹ καὶ νῦν διαχωρίσατέ μοι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν ἵνα ἐτάσω ⁵¹ αὐτούς. ὡς δὲ διεχωρίσθησαν, εἶπε Δανιὴλ τῇ συναγωγῇ Νῦν μὴ βλέψητε ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι, λέγοντες Οὐ μὴ ψεύσονται, ἀλλὰ ἀνακρινῶ αὐτοὺς κατὰ τὰ ὑποπίπτοντά μοι. ⁵² καὶ ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν, καὶ προσήγαγον ⁵² τὸν πρεσβύτερον τῷ νεωτέρῳ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιὴλ Ἄκουε, ἄκουε, πεπα- λαιωμένε ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἤκασί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἃς ἐποίησες τὸ πρότερον, ⁵³ πιστευθεὶς ἀκούειν καὶ κρίνειν κρίσεις θάνατον ἐπιφερούσας, καὶ τὸν μὲν ⁵³ ἀδῶν κατέκρινας, τοὺς δὲ ἐνόχους ἠφείεις, τοῦ κυρίου λέγοντος Ἀδῶν καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ὑπὸ τί δένδρον καὶ ποταπῷ τοῦ παρα- ⁵⁴ δέισου τόπω ἐώρακας αὐτοὺς ὄντας σὺν ἑαυτοῖς; καὶ εἶπεν ὁ ἀσεβὴς Ὑπὸ σχίνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ ὁ νεώτερος Ὁρῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· ὁ γὰρ ⁵⁵ ἄγγελος κυρίου σχίσει σὺν τὴν ψυχὴν σήμερον. ⁵⁶ καὶ τοῦτον μεταστήσας ⁵⁶

19. εἰς cum Syro scripsimus, quum codex habeat τις. 28. Syr. ἡλθον pro ἐλθόντες exprimit. 30. ita omnino (cum Syro) legendum; ex cod. editum est πενήτηχοστοί 35. Syr. καὶ τρεῖς ἀνακύψασα

εἶπε παραγαγεῖν αὐτῷ τὸν ἕτερον, καὶ τοῦτω δὲ εἶπεν Διὰ τί διεστραμμένον
 τὸ σπέρμα σου ὡς Σιδῶνος καὶ οὐχ ὡς Ἰούδα; τὸ κάλλος σε ἠπάτησεν,
 57 ἡ μικρὰ ἐπιθυμία. ⁵⁷ καὶ οὕτως ἐποιεῖτε συγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκείναι
 φοβούμεναι ὠμίλουσαν ὑμῖν· ἀλλ' οὐ συγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν νόσον
 58 ὑμῶν ἐν ἀνομίᾳ ὑπενεγκεῖν. ⁵⁸ νῦν οὖν λέγε μοι Ὑπὸ τί δένδρον καὶ ἐν ποίῳ
 τοῦ κήπου τόπῳ κατέλαβες αὐτοὺς ὀμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
 59 πρῖνον. ⁵⁹ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀμαρτωλέ, νῦν ὁ ἄγγελος κυρίου τὴν ῥομφαίαν
 60 ἔστηκεν ἔχων, ἕως ὃ λαὸς ἐξολοθρεύσει ὑμᾶς, ἵνα καταπρίσῃ σε. ⁶⁰ καὶ πᾶσα
 ἡ συναγωγὴ ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου στόματος ὁμολόγους
 61 αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομάρτυρας. ⁶¹ καὶ ὡς ὁ νόμος διαγορεύει
 62 ἐποίησαν αὐτοῖς, καὶ ὡς ἐπονηρεύσαντο κατὰ τῆς ἀδελφῆς, ⁶² καὶ ἐφίμωσαν
 αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες ἔρριψαν εἰς φάραγγα· τότε ὁ ἄγγελος κυρίου ἔρριψε
 63 πῦρ διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐσώθη αἷμα ἀνάτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ⁶³ διὰ
 64 τοῦτο οἱ νεώτεροι ἀγαπητοὶ Ἰακώβ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῶν. ⁶⁴ καὶ ἡμεῖς
 φυλασσώμεθα εἰς υἱοὺς δυνατοὺς νεωτέρους· εὐσεβοῦσι γὰρ νεώτεροι, καὶ
 ἔσται ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ἐπιστήμης καὶ συνέσεως εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

ΕΚ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΥΙΟΥ ΙΗΣΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΛΕΥΙ.

Ἀνδρῶπός τις ἦν ἱερεὺς, ᾧ ὄνομα Δανιὴλ, υἱὸς Ἀβαλ, συμβιωτῆς τοῦ
 2 βασιλέως Βαβυλῶνος. ² καὶ ἦν εἰδωλὸν Βήλ, ὃ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι·
 ἀνηλίσκετο δὲ αὐτῷ κατ' ἐκάστην ἡμέραν σεμιδάλεως ἀρτάβαι δεκαδύο
 3 καὶ πρόβατα τέσσαρα καὶ ἐλάου μετρηταὶ ἑξ. ³ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο
 αὐτόν, καὶ ἐπορεύετο ὁ βασιλεὺς κατ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ προσκύνει αὐτῷ,
 Δανιὴλ δὲ προσηύχετο πρὸς κύριον· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Διὰ τί
 4 οὐ προσκυνεῖς τῷ Βήλ; ⁴ καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Οὐδένα σέβομαι
 ἐγὼ εἰ μὴ κύριον τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα
 5 πάσης σαρκὸς κυρεῖαν. ⁵ εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ Οὗτος οὖν οὐκ ἔστι θεός;
 6 οὐχ ὁρᾷς ὅσα εἰς αὐτὸν δαπανᾶται κατ' ἐκάστην ἡμέραν; ⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ
 Δανιὴλ Μηδαμῶς μηδεὶς σε παραλογιζέσθω· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν πῆλινός
 ἐστίν, ἔξωθεν δὲ χαλκοῦς· ὁμνῶ δέ σοι κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὅτι
 7 οὐδὲν βέβρωκε πώποτε οὗτος. ⁷ καὶ θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς
 προσεστηκότας τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Παραδειξάτε τὸν ἐσθίοντα τὰ
 8 παρασκευαζόμενα τῷ Βήλ· εἰ δὲ μὴ γε, ἀποθάνεισθε, ⁸ ἢ Δανιὴλ ὁ φάσκων
 μὴ ἐσθίεσθαι αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ εἶπαν Αὐτὸς ὁ Βήλ ἐστίν ὁ κατεσθίων
 αὐτά. εἶπε δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Γινέσθω οὕτως· ἐὰν μὴ παραδείξω
 ὅτι οὐκ ἐστίν ὁ Βήλ ὁ κατεσθίων ταῦτα, ἀποθάνομαι καὶ πάντες οἱ

61. Syr. ἐποίησεν ei ἀδελφῆς αὐτῶν ἀγαπητοί 63. Syr. οἱ νεώτεροι Ἰακώβ

6. Syr. ÷ ὁμνῶ δέ --- θεῶν /,

παρ' ἐμοί. ⁹ ἦσαν δὲ τῷ Βῆλ ἱερεῖς ἐβδομήκοντα χωρὶς γυναικῶν καὶ τέκνων· ⁹
 ἤγαγον δὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ εἰδωλεῖον, ¹⁰ καὶ παρετέθη τὰ βρώματα ἐνώ- ¹⁰
 πιον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Δανιὴλ, καὶ οἶνος κερασθεὶς εἰσνήχθη καὶ παρετέθη ¹¹
 τῷ Βῆλ. ¹¹ καὶ εἶπε Δανιὴλ Σὺ αὐτὸς ὄρῃς ὅτι κεῖται ταῦτα, βασιλεῦ· ¹¹
¹² σὺ οὖν ἐπισφραγίσαι τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ, ἐπὶ κλεισθῇ. ἤρесе δὲ ὁ ¹²
 λόγος τῷ βασιλεῖ. ¹³ ὁ δὲ Δανιὴλ ἐκέλευσε τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκβαλόντας πάντας ¹³
 ἐκ τοῦ ναοῦ καταστήσαι ὅλον τὸν ναὸν σποδῷ, οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ
 εἰδότος. καὶ τότε σφραγισάμενος τὸν ναὸν ἐκέλευσε σφραγίσαι τῷ τοῦ βασι-
 λέως δακτυλίῳ καὶ τοῖς δακτυλίοις τινῶν ἐνδόξων ἱερέων· καὶ ἐγένετο οὕτως.
¹⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον· οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ Βῆλ ¹⁴
 διὰ ψευδοθυρίδων εἰσελθόντες κατεφάγosan πάντα τὰ παρακείμενα τῷ Βῆλ
 καὶ ἐξέπιον τὸν οἶνον. ¹⁵ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἐπίδετε τὰς σφραγίδας ὑμῶν εἰ ¹⁵
 μένουσιν, ἄνδρες ἱερεῖς, καὶ σὺ δὲ βασιλεῦ, σκέψαι μή τί σοι ἀσύμφωνον
 γεγένηται. ¹⁶ καὶ εὗρον ὡς ἦν σφραγίς, καὶ ἀπέβαλον τὴν σφραγίδα. ¹⁷ καὶ ^{16 17}
 ἀνοίξαντες τὰς θύρας εἶδosan δεδαπανημένα πάντα τὰ παρατεθέντα καὶ τὰς
 τραπέζας κενάς· καὶ ἐχάρη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Δανιὴλ Μέγας
 ἐστὶν ὁ Βῆλ, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόλος. ¹⁸ καὶ ἐγέλασε Δανιὴλ σφόδρα ¹⁸
 καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Δεῦρο ἕδε τὸν δόλον τῶν ἱερέων. καὶ εἶπε Δαν· ὦ βασιλεῦ,
 ταῦτα τὰ ἔχνη τίνος ἔστιν; ¹⁹ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀνδρῶν καὶ ἑναικῶν ¹⁹
 καὶ παιδίων. ²⁰ καὶ ἐπῆλθεν ἐπὶ τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καταγιγόμενοι, ²⁰
 καὶ εὗρεν τὰ βρώματα τοῦ Βῆλ καὶ τὸν οἶνον· καὶ ἐπέδειξε Δανιὴλ τῷ
 βασιλεῖ τὰ ψευδοθύρια, δι' ὧν εἰσπορευόμενοι οἱ ἱερεῖς ἐδαπάνων τὰ παρατι-
 θέμενα τῷ Βῆλ. ²¹ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Βηλείου καὶ παρέ- ²¹
 δωκεν αὐτοὺς τῷ Δανιὴλ, καὶ τὴν δαπάνην τὴν εἰς αὐτὸν ἔδωκε τῷ Δανιὴλ,
 τὸν δὲ Βῆλ κατέστρεψεν.

²² Καὶ ἦν δράκων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι. ²²
²³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Μὴ καὶ τοῦτον ἔρεῖς ὅτι χαλκοῦς ἐστίν; ²³
²⁴ ἰδοὺ ζῆ καὶ ἐσθίει καὶ πίνει, προσκύνησον αὐτῷ. ²⁵ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Βασιλεῦ, ²⁵
²⁶ δός μοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀνελῶ τὸν δράκοντα ἄνευ σιδήρου καὶ ῥάβδου.
 καὶ συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέδοται σοι. ²⁶ καὶ λαβὼν ²⁶
 Δανιὴλ πίσεως μνᾶς τριάκοντα καὶ στέαρ καὶ τρίχας ἤψησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 καὶ ἐποίησε μάζαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φαγὼν
 διεβράβη. καὶ ἔδειξεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ λέγων Οὐ ταῦτα σέβεις, βασιλεῦ;
²⁷ καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς χώρας πάντες ἐπὶ τὸν Δανιὴλ καὶ εἶπαν ²⁷
 Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς· τὸν Βῆλ κατέστρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν.
²⁹ καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπισυνήχθη ὁ ὄχλος τῆς χώρας ἐπ' αὐτόν, ἐκάλεσε ²⁹
 τοὺς συμβιωτάς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Δίδωμι τὸν Δανιὴλ εἰς ἀπώλειαν. ³¹ ἦν δὲ ³¹
 λάκκος ἐν ᾧ ἐτρέφοντο λέοντες ἐπτά, οἷς παρεδίδοντο οἱ ἐπίβουλοι τοῦ
 βασιλέως, καὶ ἐχορηγεῖτο αὐτοῖς κατ' ἐκάστην ἡμέραν τῶν ἐπιθανατίων
 σώματα δύο. ³⁰ καὶ ἐνεβάλουσιν τὸν Δανιὴλ οἱ ὄχλοι εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον, ³⁰
 ὅνα καταβρωθῇ καὶ μηδὲ ταφῆς τύχη. καὶ ἦν ἐν τῷ λάκκῳ Δανιὴλ ἡμέρας ἑξ.
³² καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ καὶ ἦν Ἀμβακούμ ἔχων ἄρτους ἐντεθρυμ- ³²
 μένους ἐν σκάφῃ ἐν ἐψήματι καὶ στάμνον οἴνου κεκερασμένου, καὶ ἐπορεύετο
 εἰς τὸ πεδῖον πρὸς τοὺς θειριστάς. ³³ καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς ³³
 Ἀμβακούμ λέγων Τάδε λέγει σου κύριος ὁ θεός Τὸ ἄριστον ὃ ἔχεις ἀπένεγκε
 Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐν Βαβυλῶνι. ³⁴ καὶ εἶπεν Ἀμβακούμ ³⁴
 Κύριε ὁ θεός, οὐχ ἑώρακα τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω
 ποῦ ἐστίν. ³⁵ καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ ὁ ἄγγελος κυρίου τοῦ Ἀμβακούμ τῆς ³⁵

20. Syr. εὗρον 22. Syr. ἐσέβοντο αὐτόν 26. Syr. μάζας 34. Syr.
 ÷ ἦν /. 33. Syr. τῷ Δανιὴλ et εἰς Βαβυλῶνα

κόμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔστηκεν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαβυλῶνι.
 36 ³⁶ καὶ εἶπεν Ἀμβρακὸς πρὸς Δανιήλ Ἀναστάς φάγε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι
 37 κύριος ὁ θεός. ³⁷ καὶ εἶπεν Δανιήλ Ἐμνήσθη γάρ μου κύριος ὁ θεός ὁ μὴ
 38 ἐγκοταλείπων τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. ³⁸ καὶ ἔφαγε Δανιήλ· ὁ δὲ ἄγγελος
 κυρ υ κατέστησε τὸν Ἀμβρακὸς ὅθεν αὐτὸν ἔλαβε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὁ δὲ
 39 κύριος ὁ θεός ἐμνήσθη τοῦ Δανιήλ. ³⁹ ἐξῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα
 πενθῶν τὸν Δανιήλ, καὶ ἐγκύψας εἰς τὸν λάκκον ὄρᾳ αὐτὸν κατῆμενον.
 40 ⁴⁰ καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ βασιλεὺς Μέγας ἐστὶ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἐστὶ
 41 πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. ⁴¹ καὶ ἐξήγαγεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου,
 καὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον ἐνώπιον τοῦ
 Δανιήλ, καὶ κατεβρώτησαν.

VETERIS TESTAMENTI
GRAECI
CODICES
VATICANUS ET SINAITICUS

CUM TEXTU RECEPTO

COLLATI

AB

EBERARDO NESTLE.

SUPPLEMENTUM EDITIONUM QUAE SIXTINAM SEQUUNTUR OMNIUM,
IN PRIMIS TISCHENDORFIANARUM.

LIPSIAE :
F. A. BROCKHAUS.

—
1880.

Corrigenda :

7,7 αλα pr. loco . 35,11 *dele* AB *pr̄ius* 172,13 AB παραβ. Ξρηνου.

MONITUM.

Editionem Veteris Testamenti Graeci Sixtinam a. 1586*) contuli cum editionibus codicis Sinaitici (S) 1862 a Tischendorfio et Vaticani (B) 1868(9)—72 a Vercellone et Cozza paratis, omnemque vel minimam, in quam incidi, lectionis varietatem exscripsi. Qua in imprimenda lectori melius me consulere ratiocinatus si selectum facerem, neglexi eam discrepantiam, quae revera nulla est, i. e.

1) υ εφελκυστικον a scribis antiquis sine ulla quoad vidi lege vel additum vel omissum; indicavi plerumque, ubi ante vocalem deerat a prima manu, vel ante consonantem additum erat a posteriori.

2) varietatem vocalismi: a) ει et ι, ut λειτουργειν, λιτ-, λειτ-, λειτ-; μεισος, μεικρος, απελιφθη, ορειον, ισραηλειτης, αληθεια, plerumque etiam ιδεν, ειδεν, ειδεν**); communicavi cum lectori differentias in nominibus propriis obvias, nonnullas alias. b) confusionem αι et ε in S apud scribam prophetarum frequentissimam αιν τες ημαιρες, αιστε, αιβουλεσδε, παιδιον, ελαιος etc.; -εται, -ετε, -εσδαι, εσδε; notavi ubicunque de forma dubium oriri poterat. c) η pro ει vel ι interdum apud S ut ησηκουσεν, ηματιον; contra exhibeo ubi οφη, ubi οφει d) υ et οι interdum, ut λοιμαινεσδαι

3) ubique μ ante ψ et φ servatum in formis a verbo λαμβανειν derivatis, λημφομαι, ελημφθη etc.; ubi deest exhibeo, quod bis vel ter tantum fieri memini.

*) Utebar exemplari Stipendii Tubingensis, in quo, ut in plerisque, editores ad VI numeri calamo addiderunt I. Deest in hoc exemplari, ut in aliis, folium ultimum „Corrigenda in Notationibus Psalterii et aliquot aliis locis“ (cf. Proleg. Tischendorffii, p. xxiii), quod ex pulcherrimo exemplari bibliothecae Stuttgartiensis exscriptum ei addidi.

**) inde a p. 33 in scribendis ι et ῑ, item υ et ῡ codices secutus sum.

4) ν pro γ, λ, μ, ρ, σ in formis cum εν et συν compositis, ut ενγραφειν, ενκαινια, συνλαμβανειν, συνμικτος, συνραπτειν, συνσημος; in B ν plerumque a prima manu servatum, a posteriori mutatum est.

5) in priori parte collationis etiam ουτως, cum fere semper ita, non ουτω scriptum viderem, et, quod nunc aegre fero, differentiam inter εξολοθρευω et εξολεθρευω perfrequentem; plerumque B¹ -s- tuetur, B² o supraposuit; curae mihi erit, ut occasione data tales inconcinnitates et quae alia in conlatione mea inesse suspicor menda tollam.

In notandis correctionibus in B passim, in S ubique obviis apud B mihi exorta est difficultas, quia editionis Cozzanae volumen sextum, quod apparatus criticum continebit, nondum publici juris factum est. Ideo dicere non poteram, utrum quae a Cozza et a me post eum literis minutioribus exscribebantur, ipsi scriptori codicis se ipsum corrigenti, an secundae vel tertiae manui tribuenda essent; omnia talia siglo B² indicavi. Apud S oriebatur difficultas a magno numero et correctionum et corrigentium. Tischendorfius quatuor librariorum distinxit, qui in codice exarando laboraverunt, plures correctores. Librarius A in V. T. Paralipomena et I. Macc. scripsit, B prophetas (pessime), C libros poeticos, D qui et correctoris officioungebatur, Tobit, Judith. Correctores Tischendorfius siglis A, A^{obliq.} B, B^a, (C) C^a, C^b, C^c, C^{c*}, D (D^a, non idem ac librarius D) notavit. Priorum vestigia in Vi T^o raro obveniunt; de C^a, ^b, Tischendorfius haec: „in Vi quidem T^o utriusque C^a et ^b curae libris propheticis impertitae sunt, praevalente passim C^b, libros vero versibus scriptos C^a maximam partem omnium solus et magna quidem cum diligentia tractavit, C^b plane non attigit. Ut utrumque aliquot saeculis postquam ex auctoribus manibus prodisset ad codicem accessisse probabile est, ita dubito an alter ab altero longo intervallo fuerit disiunctus. C^c libro Esaiae numeros sectionum addidit ac saepe per totum codicem in margine adpinxit ὥραϊον. In textu recensendo multum in primis studii in librum Job contulit; qua in re quae ab antiquiore correctore C^a adnotata inveniebat non raro expunxit.“ Mihi scriptores codicis = S¹, ubi scriptor se ipse corripuit. S^{primo} (melius S¹ et S^{*} distinxissem), C^a = S², C^b = ³, C^c = ⁴,

Sed sunt loci multi, ubi pro certo cognosci non poterat—praesertim ubicunque rasura tantum aderat — cui correctio tribuenda esset; significavi id plerumque siglis S^{corr.}, S^{2 vid.}, S^{(2) (2 c. 3)} etc. adhibitis; interdum simpliciter S² etc. dixi, cum non correctores, sed lectiones curarem. Pro minutioribus qui curant, ipsam Tischendorffii editionem, haud raro, ipsum codicem adeant necesse erit.

Textum Geneseos (usque 46, 28) in B a posteriori manu exaratum contuli quidem, varietates lectionis non impressi, cum per plurimae essent, textusque ille plane idem esset ac Complutensis, itemque textum recentiorum psalmorum 105—137 qui curant, scripturae varietates in Psalterio meo invenient; nolui conferre Sinaiticum per librum Tobith, cum plane aliam ac Bb exhiberet recensioem, quam totam apud Fritzsche, Libri apocryphi V^{is} Tⁱ impressum legas, item IV Maccab.

Cum novum apparatus criticum ex ABCS aliisque codicibus conflatum editioni Tischendorffianae subscribere propter typographicas aliasque rationes vetarer, id certe egi, ut ex Tischendorffii apparatu exscriberem, ubicunque codex Alexandrinus (A) et Ephraemi rescriptus (C) contra editionem Sixtinam (Lagardium secutus siglo b utor) cum B vel S, vel BS faciunt. Sunt autem locorum, quibus AB contra b stant, in toto Vⁱ T^o plus quam quatuor milia; ex. gr. in Exod. 146, Levit. 394, Nu. 183, Deut. 190, Jos. 80, Jud. 77, Regn. α-δ 753, Paralip. α, β 634 etc.; totidem variantibus apparatus criticus abhinc vacabit. En fructus unus accuratae editionis codicis Vaticani.

Collationem libri Danielis ex unico codice Chisiano a. 1877 a Josepho Cozza editi in fine subiunxi.

Dum meliora desunt, his utere mecum.

Tubingae, 2. Oct. 1879.

E. Nestle.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

.

XXIV. 4. AS ευλογησεν 3. S¹ om εν αυτοις 4. AS αλλα εις ... AS ου [εγενο]μην 7. AS εγενησθη ... AS om ος ante ωμοσεν ... S λεγων τω σπερματι σου δωσω την γην ταυτην αυτες 8. AS του ορκου τουτου 10. S μετ[ε]αυτου κ. αναστα[ς] „litera e non magis dubia quam σ“ 14. S επικλεινον μοι την ... S¹ om μοι post ειπη ... S om συ 25. S³ 5 „post τοποσ add. του“ 34. AS ευλογητος κυριος ... S ητοιμακα 36. S³ „post αυτω add. παντα“ 37. S θυρατερων 38. AS αλλ η εις 40. S om ο θεος ... S ενωπιον, S³ i. m. εναντιον ... S αποστελει 42. AS μ. ην νυν εγ. πορ. επ αυτην 43. A²S εστηκα ... AS υδρευσασθαι pro αντλησαι ... AS με μεικρον υδωρ εκ τ. υδρειας σ. 44. AS μοι πες ... S και συ ... S τω 10 θεραποντι αυτου ις. 45. S. om μου ... S ωμων αυτης κ. 46. S υδρειαν αυτης αφ

.

λε

XLVI. 29. πιονι 32. αγιοχασιν 34. AB αραβια ... αιγυπτιων
 XLVII. 4. om μου bis 2. om αυτου 7. AB ευλογησεν 11. AB τ. πατερα και ... αιγυπτου 14. σιτου ο ηγορ. 15. το αργυριον παν εκ 17. AB 15 τα κτηνη προσ 18. ηλθαν ... ουκ υπολιπετα (sic) ... κυριου αλλ 19. ινα μη ... AB παιδες φαραω ... ζωμεν i. m. ... A¹B om ουκ 20. γη φαραω 23. αυτοις 24. AB τ. γεννηματα αυτης δωσετε ... AB τεσσαρα (sic ■ fere ubique) ... om εν τοις 25. om τω 26. επι γην 27. επι της γης ... ηυξηθησαν και i. m. 28. ετη δεκαεπτα ετη ... εγενοντο δε αι 29. ισαλ 20 αποθανειν

Fragmenta duo unius folii codicis S[inaitici]. Supersunt 4) XXIII, 19 αυτη εστιν usque XXIV, 4 -μην πορε- 2) v. 5 εις την γην οθεν usque v. 8 απ[οστρε]ψησ εκε- 3) v. 9 -ματος τουτου usque v. 14 πες κ- 4) columnae quartae recto circ. 23 literae versuum 17—19 [App. p. 5 lege Gen. 24, 17 sqq. pro 19 sqq.] 5) columnae prioris verso circ. 23 literae versuum 25—27. 6) v. 30 λελακεν usque v. 33 [ο]υ μη 7) v. 36 αυτω οσα usque v. 46 υδρειαν αυτης αφ deperditis αρας μου usque απο του ορκισ- in versu 44.

XXIV. 27. θυρατερων] sic Ti, App. 6, 3. 6; cf. Lagarde, Genesis Graece ad hunc versum.

XLVI. 28. -πολιν εις incip. B [Vaticanus].

XLVIII. 4. om και post ταυτα 3. ὥφθη μοι ὁ ^χΐς μου ἐν 4. σε
 αυξανω κ. πληθυνω και 5. om γη ... εις αιγυπτον προς σε 6. α δ αν
 γεν. (eti A αν) 7. βεβηλεμ 10. δε οφθαλμοι ... γηρους 12. ιωσηφ αυτουσ
 15. AB ηυλογησεν ... εναντιον ... ο κυριος ο τρ. 16. το ονομα μου εν αυτοις
 5 17. πατηρ την δεξιαν α. ... χειρος ατου πατρ. 18. ουκ ουτως (sic saepe)
 ... om σου 19. αλλα ειπ. ... AB αλλα ο

IL. 10. AB εως αν 13. σιδωνος 16. τον εαυτου λαον 19. AB πειρατ.
 αυτων κατα 21. γεννηματι 25. AB ενεκεν 26. AB υπερισχ. επ ευλογιας
 28. ευλογ. αυτους ο πατηρ εκαστ. 29. AB θαψατε.
 10 L. 4. επι το προσωπ. 3. επληρωσεν αυτους τεσ. 4. επειδη δε 5. πατηρ
 με ωρκισεν λεγ. ... απελευσομαι 6. om τω ιωσηφ 10. εποισαν 11. AB
 εν αλωνι ... ταδ' pro ατ. 13. sic: και εθαψαν αυτον εκει και ανελαβ. αυτ.

 εκει οι υιοι αυτ. εις γ. χ. etc. 14. απεστρεψεν 15. AB ενεδειξ. αυτω
 16. παραγενοντο (sic) ... ιωσηφ λεγοντες ο π. 18. om σοι 19. εγω ειμι
 15 20. AB ινα pro και 21. ειπεν δε 23. AB και υιοι μαχειρ 24. υμας ο
 ΐεος κ. ... AB και ισαακ κ. 25. AB επισκεφεται ... υμας ο ΐεος
 Subscriptio: γενεσις κατα τουσ εβδομηκοντα

ΕΞΟΔΟΣ.

Inscriptio: εξοδος

I. 3. AB ζαβ. και βενιαμειν 12. εγενοντο 15. AB αυτων η ονομα
 21. AB επειδη εφοβ. η η ω η η η η
 II. 3. ηδυναντο ... θειβειν ... ασφαλτοπισση 5. θιβειν 6. θειβει 8. AB
 20 η νεανισ 14. εχθες 16. πατροσ αυτων priore loco 20. AB² ινατι καταλελ.
 24. ισακ αι ουτως

III. 5. λυσε 8. AB χειροσ αιγυπτιων 12. μωσει 15. et 16. AB τ. πατ.
 υμων 18. AB πορευσωμεθα 22. AB om αλλα ... επιζησεται

IV. 5. πιστευσωσιν σοι 7. απεκατεστη 8. AB εσχατου pro δευτερου
 25 10. AB εχθες 14. ουχ 15. και εγω usque στ. αυτου i. m. inf. ad. 16. AB²
 σοι λαλησει ... εσει 18. η επι 21. AB α εδωκα 23. αποκτενω 25. AB
 om αυτου 26. om tot. vers. 27. μωσει

V. 3. AB om κυριω 4. AB τ. λαον μου 7. προστεθησεται ... AB εχθες
 ... AB om αλλ 8. κατ εκαστην 11. αυτοι πορευομ. ... AB αφαιρειτε 14. AB
 30 εχθες 15. AB om συ 18. εργαζεστε

VI. 7. γνωσονδε 8. εξαξω 9. AB ουτως 15. ιεμιηλ ... AB ιαμειν ...
 ιωαδ 16. γεδσ. και κααδ 17. λοβενι 18. ισαχαρ ... AB εκ. τριακοντα ετ.
 19. AB ουτοι οικoi ... συγγεν^{ισ}ιαν 20. αμβραν bis ... AB και μωυσην
 22. AB om μισαηλ και 23. ελειςαβεδ ... τον τε αδαβ ... κ. τον αβιουδ
 35 29. αιγυπτου και οσα

L. 23. μαχειρ] et b [editio Sixtina], Ti scripsit μαχιρ

II. 16. πατροσ αυτων pr. I.] ita et Ti, b π. αυτου

VI. 17. λοβενι] ita Ti, b λοβεναι; pro σεμει Bb, Ti scripsit σεμεϊ

- VII. 5. εκτε|νων ... A¹B om μου 10. AB εριψεν 22. εσκληρυνεν
 24. post υδωρ prius ^{απο του ποταμου}
 VIII. 3. ταμεια 9. ευξωμαι ... και περι τ. λ. 40. ιδησ 11. AB
 εκ τ. οικ. υ. κ. εκ τ. επ. 14. θυμωναs his 16. σκνειφες, et 17 bis, 18.
 17. AB ανδρ. και εν τοις τετρ. ... AB^{i. m.} σκν. εν παση γη αιγυπτου 18. σκνειφα 5
 ... AB om τε 21. AB βουλη ... επαποστελλω 22. κυρ. ο κυριος π.
 24. δε κυριος 25. om κυριω 26. ουτως μα τουτο τα γαρ ... τ. θ. ημων
 29. απελευσ. απο σου η κυν. ... και του λ. σ.
 IX. 2. αλλ επι 8. καμειναιας, et 10. 9. AB τετραποσιν και ... om
 εν ante παση 10. εν τοις ανδρ. 13. ορθρισον 14. εν' ειδησ 19. A¹²B κ. τ. 10
 κτη. οσα σοι εστιν ... AB εν τω πεδιω κ. μη 29. om προσ τον κυριον
 30. τ. θεον 33. εστ. ουκετι επι
 X. 6. ουδε οι 8. om κυριω 9. AB^{i. m.} κυρ. του θεου ημων 11. λατρευ-
 ... ^{παση του}
 σατωσαν 13. om κυριος 15. om του ... εν γη αιγ. 16. κυ θυ 21. AB
 γην 24. υπολιπεσθε 26. ^χ ουκ υπολειφθησόμεθα ... AB λατρευσωμεν 15
 ... AB τ. θ. ημων 27. εβουληθη 29. μωσησ
 XI. 1. AB om εγω 3. εναντ. παντων τ. 5. (παν πρωτοτον) 7. post
 γλωσση αυτου i. m. inf. ad. ουδε απο ανδρ. ε. κτηνους. ... ιδησ ... παρα-
 ... ^{πασ}
 δοξαζει 8. και ο λαος 10. μωσησ
 XII. 4. AB ωσιν οι εν 6. τεσσαρεσκ. et 18. 10. απολιφεται ... AB 20
 συντριφεται ... καταλιπομενα 12. ελευσομαι 18. AB εναρχομενου 19. γιω-
 ραις 21. εαυτοις ... συγγενειαν ... θυσετε 24. et 25. φυλαξεσθε 26. om οι
 28. μωση ... AB om και ααρων 34. σταις προ τ. 37. AB οι υιοι ισρ.
 ... ^{τα}
 ... σοχωθα 40. et 41. τριακονταπεντε 43. ααρων λεγων 44. παν οικητην
 XIII. 5. χετται. κ. ευαι. κ. γεργες. κ. αμορρ. κ. φερεζ. κ. ιεβους ... 25
 δουναι σοι
 σου γην 10. φυλαξεσθε ... om κατα καιρους ωρων 12. εκ των
 βουκ. 15. θυω παν πρωτοτοκον τω κυριω π. δ. ... AB om τω κυριω
 ... ^{ex γησ αιγυπτου} ^{ιωσηφ}
 18. 19. ισλ και 19. ωρκισεν τους
 XIV. 5. φαρ. και η καρδια τ. θερ. 9. αρματα και 13. AB θεου 20. om
 της παρεμβολης prius 22. AB αυτοις 30
 XV. 7. AB και κατεφαγεν 9. μαχαιρη 16. AB απολιθ. εως αν ...
 λαος σου κε εως αν παρελθη ο i. m. ad. 17. αγιασμα κε i. m. 23. επωνομασεν
 ...
 τουτο ον. 24. μωση 25. εκει επειρασεν AB αυτον
 XVI. 1. (σειν) ... (σεινα etc.) 5. om εν 9. AB προσελθате ... AB
 υμων τον γογγ. 18. τω γομορ 19. καταλιπετω 21. om πρωι εκαστος το 35
 καθ. αυτω 22. μωσει 23. κυριος pro μωυσησ ... ου (A = B²) τουτο εστιν
 το ... αυριον αυριον ... καταλιπετε 24. α. εισ το πρωι ... εν αυτοις 25. post
 ... ^β
 μωυσησ i. m. προσ αυτουσ 29. om σαββατα ... AB καθησεσθε 30. εσαβατ'τισεν
 31. AB δε ως σπ. 33. μωυσης ... εμβαλετε ... πληρησ το γομορ man
 34. θεου pro μαρτυριου 40

VIII. 26. et X. 26. τ. θ. ημων] ita et Ti, b utroque loco υμων

XII. 10. απολιφεται] b απολειφεται, Ti απολειφετε

XVI. 22. μωσει] b, Ti μωυσει, b calamo μωυση

- XVII. 3. AB εγογγυζεν 6. λαος μου 11. εγεινετο 12. AB υπεβ. επ
 αυτου
 13. λαον εν ... μαχαιρησ 15. μωσησ
 XVIII. 1. AB ο ιερευς 6. et 13. μωυσει 7. εισηγ. αυτον 8. μωσησ
 συ
 18. δυνηση ποιειν μονοσ 24. AB οσα αυτω ειπεν 25. μωσησ
 5 XIX. 3. μωσησ ... ουρανου pro ορουσ 7. κ. ελαλησεν προς τ. πρ. ...
 συνετ. αυτω 9. μωσην ... μωσησ 14. post λαον i. m. και ειπεν αυτοις
 την το
 16. AB εγινοντο 17. AB² εισ συναν. ... τ. οροσ σινα 18. AB το δε ορ. ...
 ο χ αβηθι (sic)
 AB ωσ 19. μωσησ 20. δε κυριος 24. καταβηθι συ και σου
 XX. 5. AB λατρευσησ 11. και την θαλασσαν i. m. 12. μητερα ινα
 σου
 10 20. μωσησ 21. εστηκει
 XXI. 3. κ. η. γ. μετ αυτου 4. AB om και ab initio 9. κατωμο-
 εαυτω
 λογησται 10. λαβη τα 15. τυπτ. μητερα α. η μητ. 17. αποδωτε
 19. αργιασ 20. εκδικηθητω 24. AB εκδικηθησεται 23. ην 29. AB εχθροσ
 λακκων ... τον
 34. AB ποιησουσιν 33. λατομηση και 35. κερατ. τισ τινοσ ... ταυροσ ταυρον
 αυτου
 15 ... τεβνηκοντα 36. AB εχθροσ ... κυριω και
 XXII. 4. AB καταλημφθι 5. γενημα 8. AB² αυτον 9. τω πλησιον
 ...
 i. m. 14. αυτου ουκ αποτισει 20. ολεδρευθησεται 28. αρχοντασ 30. απο-
 δωση 34. αποριψατε
 XXIII. 2. εν pro επι ... προσθηση ... AB εκκλειναι μετα πλειονων 5. πε-
 εγε η
 20 πτωκωσ ... συναρεισ 10. AB γενηματα 11. ανεσεισ 12. κ. ινα αναπαυση-
 ...
 ται ο υιοσ 16. et 19. AB πρωτογεννηματων 18. εκβαλω εβνη 19. πρωτο-
 σου
 γεννηματων σου 23. ηγουμενοσ υμων 26. AB om αναπληρων 28. om τουσ
 secund. et tert.
 XXIV. 2. et 13. μωσησ
 25 XXV. 9. AB ημισυσ ter ... και πηχεοσ και ημισυσ το υψοσ i. m. inf.
 α
 10. εξωθεν κ. εσωθεν ... κυμ. στρεπτα χρυσα 11. τεσσαρεσ 16. AB ημι-
 α
 συσ bis 17. AB² χερουβειμ χρυσοτορευτα 19. AB τ. χερουβειν 24. AB
 χερουβειν ... AB οσα αν 22. ημισυσ 25. τεσσαρεσ bis 28. AB σπονδια
 ... AB om εκ 34. post κλειτουσ i. m. inf. αυτησ του ενοσ (= A) κ. τρ.
 α
 30 καλ. τ. λ. εκ τ. κλειτουσ 34. τεσσαρεσ 40. ολα
 XXVI. 3. εξ αλληλ. usque εσονται i. m. inf. 4. μερουσ την 8. ευ-
 της δερρεωσ
 ροσ της μιασ 12. om το ημισυ usque τ. δερ. τ. σκηνησ 14. καλυμμα
 τακα
 15. AB τη σκηνη 16. AB πηχεοσ 19. AR¹ om και δυο βασ. usque αυτου
 ο
 24. om και δυο usque αυτου 24. om ισαι 34. υφαντον 33. AB² επι
 ουσ ουσ
 35 των στυλων ... διοριεισ 35. AB θησεισ pro επιθ. ... τραπ. επιθησεισ
 ο
 36. AB¹ om τη θυρα της σκηνησ 37. αυταισ
 α
 XXVII. 4. τεσσαρεσ ... υπο, i. m. επι (= A) 5. AB ημισυσ 6. et 7. φορεισ
 ανα
 ter (A = B) 7. AB εστωσ. οι 9. om εκ βυσσου κεκλωσμενησ ... πηγων,

ita eti 14. 12. 15. 16. 18. 14. om τω κλῖται ... ἀργυρῶ 12. αὐλῆς κατὰ 2.
... αἱ βας. 13. tot. vers. i. m. inf., αὐλ. το πρ. ... καὶ αἱ β. 19. ἀργαλία
20. κατῆται

XXVIII. 1. AB om καὶ tert. 3. AB om σοφίας καὶ 4. om καὶ ante
χιτῶνα 6. ὑφάντου 7. AB ἐξηρτισμέναι 8. AB om καθάρου 11. 12. om 5
ἐπι—ἐπι alterutr. et intermed. 14. AB κροσῶτα bis 15. AB λογιον
(-ι- et 22. 23. 24 bis. 26) 22. et 24. AB κροσσὺς ... ἀλυσιδώτου 23. AB
ἐναντι 26. ἐναντιον bis 29. AB² ὑπο το ... AB ἐπι του λω. ... κωδωνας
30. ὑπο του λω. 31. ἐναντιον 35. (χιτῶνων) 38. περισκελῆ 39. ὡς αν
εἰσπ. ... ὅταν

XXIX. 1. χρ. δυο ἀμώμους 3. προσοῖσεις αὐτὰ 5. AB λογιον ... om
καὶ συν. usque λογειον 6. καὶ θῆσεις τὴν 10. χεῖρας ἐπι 11. ἐναντιον
14. AB κρεα 17. ἐνδοσθεῖα ... ἐπιθῆσεις τὰ 18. ολοκαυτωμα κυριω
... AB² θυμιαμα ... ἐσται 22. AB το ἐπ αὐτ. 23. λ. ἐν^α απο 24. ἀφοριεῖς
αὐτοῖς 26. ἀφαιρισμα ... ἐσται ἐν 27. ἀφειρηται 28. ἐσται απο τ. 15
30. om ἐκ 33. ἀπ αὐτου 35. αὐτων τὰς χεῖρας 37. καθαρῖεις το θυς.
44. σπονδὴν ποιησ. ... AB om εἰς 46. καὶ θεοὶ εἶναι αὐτων

XXX. 2. πηχεος bis, A sec. loco 3. AB καταχρ. αὐτὰ χρ. 7. θυσεῖ
... ἐπισκευασθῶς λυχνοῦς 9. ανοῖσεις ἐπ ... θυσιαν σπονδὴν 10. AB² περὶ
αὐτου 15. ἡμισυ 16. εἰς κατέργον ... καὶ ἐξεῖλασασθαι 26. AB om τῆς 20
σκηνησ 27. om καὶ πάντα τὰ σκευὴ αὐτῆς prius ... post αὐτῆς sec. ad.
καὶ τὴν σκηνην του μαρτυριου καὶ πάντα τὰ σκευὴ αὐτῆς 32. ποιηθήσεται
37. ποιησεται ὑμ. αὐτοῖς 38. λαου αὐτῆς

XXXI. 2. AB om ἐκ 6. AB ποιήσουσιν ... σοὶ συνεταξα 14. κυριου
17. AB² ὅτι ἐξ ... AB² τον ουρ. 18. μῶσει

XXXII. 1. μῶσης οὗτος ... ἐξ αἰγυπτου 6. πῖεν 7. ἐντευθεν καταβηθῖ
8. προσεκυνηκασιν ... om καὶ τεθυκασιν αὐτω 17. AB² τῆς φωνῆς 20. AB²
ὑπο το υ. 26. προσ αὐτον i. m. 27. om πλησ. αὐτου καὶ ἐκαστ. τον
29. ἡ τω ... AB om αὐτου 30. μῶσης 33. ἐνώπιον ἐμου i. m. 34. συ δε
βαδίζε ... προπορευεται

XXXIII. 1. πορευου 2. ἐκβαλεῖς 3. AB¹ om καὶ χαγαναιον 5. των
δοξων i. m. 7. μακρὰν α. τ. παρεμβολῆς i. m. 8. et 9. μῶσης et μῶση
14. λαλήσει 13. AB om ἵνα ante ἰδω 15. πορευη 16. ἀλλ ἡ σ. σ. μ.
ἡμων κ. ε. ε. τ. κ. ο λαος σου i. m. inf. 17. ἐνώπιον μου 19. καὶ λαλήσω
ἐπι τω ον. 20. ἰδ. μου το προσ. 22. π. μου ἡ δοξα 23. AB ὀψη

XXXIV. 2. ἀκροῦς 3. AB καὶ αἱ βόες 8. μῶσης 11. om ἐγω
post ἰδου 15. A²B ἐγκαθῆμ. προσ αλλοφυλους ἐπι ... φ. των θυμάτων α.
21. καταπαυσίς pro -σεις 22. ἀρχὴν pro εορτὴν 24. οὐδεὶς 25. τῆς εορτ.
26. AB πρωτογενήματα ... ου προσοῖσεις pro ουχ εἴψῃσεις 27. τεθειμαι

XXIX. 22. το ἐπ α.] ita b, ἐπ' calamo ex ὑπ' correcto, Ti ὑπ' retinuit.
XXXIII. 16. μ. ἡμων] ita et Ti, b μ. υμων

28. τα ρημ. ταυτα επι τ. πλακων της 29. μωσησ ουκ 30. εγγισ. αυτου
34. et 34. μωσησ 35. μωση

XXXV. 2. AB αγιον 4. μωσησ 6. om και ante βυσσον 7. ηρυζρο-
δανωμενα 8. επομειδα 10. η τα κατακαλυμματα i. m. 13. om τουσ post

5 λιθους 20. μωση 21. ανηνεγκαν ... αυτων η καρδια 24. το αφαιρεμα
... AB της κατασκευης 27. λογιον 28. AB om εισ 29. εισελθοντα

30. ουρειου ... εκ φυλης 31. πνα σοφιασ 34. εδωκεν αυτω εν ... και
ελιαβ ... αχισαμακ 35. om και ab initio ... σοφ. και συνεσεωσ

XXXVI. 2. et 6. μωσησ 3. μωση 4. AB ηργαζοντο 10. και τω κ. ...

10 τω διανενησμενω i. m. ... AB κ. συν τη β. 11. αλληλα συνπεπλεγ. 12. AB
om αυτο κ. τ. α. ποιησιν, Bi. m. κατα την αυτου ποιησιν 13. χρυσιω εγλυμ-
μενους i. m. inf. ... AB εκκολαμμα 15. 16. 22. 29 bis. AB λογιον 20. χρυ-

15 σολιζον 21. αυτων ενγεγραμμενα 22. κροσους 24. 25. 27. AB λογιου
28. om κατωθεν usque επωμειδος 29. ινα μη usque επωμειδος i. m. inf.
36. και τα περισχ. εκ βυσσου i. m.

XXXVII. 2. AB το αυτο ησαν ... πηχων 3. εποιησεν ... υφαντου

4. τεσσαρεσ 5. υφαντον του χερ. 6. om και τας ψαλ. αυτων ... βασεις
αυτων

αι πεντε 7. et 9. επ εκατον ter 11. 12. om ιστια πεντεκαιδεκα πηχων
13. αυλαιαι εκατον πεντηκοντα πηχ. 17. και αγκυλαι ... i. f. ad. AB και
20 αυτοι περιηργυρωμενοι (A — αι) αργυριω 18. AB om και αυτοι περιηργ. αργ.
19. et 20. μωση 21. αχισαμακ εκ της φ.

XXXVIII. 3. τεσσαρεσ 4. et 10. διωρτηρσιν 5. om καθαρου 6. 7. post
χερουβειμ i. m. sup. χρυσους χερουβ' ενα ε. τ. α. τ. ιλαστηριου και χερουβ'
7. τον δευτερον 10. τεσσαρεσ 16. αυτων ο εστιν ... επ αυτων οι λυχνοι

25 ... εβδομον απ ακρ. ... επι κορυφης 19. κατακαλυμα 21. om τουσ πασ.

τ. σκηνης 23. AB om τας ante χαλκασ 24. AB τω θυσιαστ. ... του πυρειου

... τεσσαρεσ ... χαλκ. τοις μοχλοις ευρεις 26. λουτηρα χαλκουν ... κατω-

πρωντων ν. 27. μωσησ

30 ου XXXIX. 4. τας εκατον κεφαλιδας 6. AB εποιησαν 8. εποιησεν εξ αυ-
των 9. πωλησ pro αυλης ab initio 10. η παντα τ. σκευη τ. θυσ. i. m. inf.
... αργαλια 14. και τας β. 18. τα αυτης σκευη 21. αργαλια ... ηρυζρο-
δανωμενα ... AB καλυμ. (A κατακαλ.) δερματα υακινθινα ... αργαλια τα
εριστα εργ. 22. ο συνет. κυριοσ μωση 23. AB ιδεν ... μωσησ π.

XL. 3. tot. vers. sic: και σκεπασεις την κιβωτον του μαρτυριου τω καταπετ.
σκευη το θυσιαστηριον

35 7. τα αυτης 8. AB παντα αυτου τα σκευη 9. εσται αγιον των 11. αυτον

ιερατευειν 14. et 16. μωσησ 17. επ αυτης ... μωση 20. AB² επεθηκεν
... post μαρτ. ad. επι το κλιτος της σκηνης του μαρτυριου 21. προεθηκεν

25. εθυσιασεν ... το θυμαμα 29. μωσησ. ... AB επλησθη 30. ανε.

α. τ. σκ. η νεφελη 31. ανεβη

Subscriptio: εξοδος

XXXV. 7. et XXXIX. 21. ηρυζροδανωμενα] ita et Ti, b ηρυζροδανωμενα
13. τουσ post λιθους in b calamo transfossum est, Ti τουσ retinuit.

ΛΕΥΕΙΤΙΚΟΝ.

Inscriptio: AB λευεϊτικον

- I. 2. AB² κτηνων και ... κ. από τ. προβ. 3. δεκτον αυτω εν.
 5. οι ιερεις οι υιοι ακρων το αιμα 6. AB² εκδειραντες 7. AB² επιστοι-
 βασουνσιν 8. AB² ξυλα τα επι 9. ενκοιλια (sic fere semper) αυτου 10. AB
 εις ολοκαυτωμα 11. επι το θ. 12. επιστ. αυτα AB οι ιερεις επι ... AB²
 ξυλα τα 13. θυσιας 14. AB προσφερης δωρον τω κυριω 16. AB κατα ανατ. 5
- II. 2. πληρης ... δρακαν 3. τους υιους 4. AB εκ λιβανου 8. AB
 ποιη 13. διαπαντες ... AB αλα 14. AB πρωτογενηματων bis ... AB
 απαλον νεα
- III. 4. AB θυσιαν ... AB βοων αυτου πρ. ... εναντιον 6. AB θυσιαν
 9. α. τ. θυρας τ. σωτ. ... AB καρπ. τω θεω ... περιελει αυτον ... AB 10
 om και παν το στ. το κατ. τ. κοιλιαν ... AB και το στεαρ της κοιλιας
 12. αιγων το ad. vid. 14. AB επ αυτου 16. 17. AB κυριω νομιμον sine
 distinctione ^{τον}
- IV. 2. AB om παντων 3. AB του λαον ... AB add. αυτου in fine
 5. α. επι την σκ. (sic, AB επι, B² εις voluit) 8. ενδουθεια (ut fere 15
 semper) 10. αφαιρειτε ... AB διανοισει pro και αν. 13. AB πλημμελη-
^ωουσιν 15. και σφαξ. usque κυριου i. m. inf. ad. 18. AB των προς 19. απ
 αυτου 20. AB ουτως 21. AB¹ om ολον, B² ad. i. f. l. 22. AB θεω αυτων
 23. AB χειμαρρον 24. AB χειμαρρου 26. θυσια σωτηριου 28. χειμεραν
 29. AB χειμεραν ... AB om τω 32. AB εις αμαρτιαν 33. κεφαλην 20

 αυτου του
- V. 4. ωρακεν 2. AB om εκεινη ... AB ante βδελ. add. η των
 6. om ης pr. ... χειμεραν 7. ισχυση 9. AB αμαρτιας γαρ 10. ολοκαυτωμα
 11. AB αυτου η χειρ ... λιβανον pro ελαιον ... AB αυτο λιβ. 12. αμαρ-
^ατια εστιν 13. εφ ενος ... ως η θυς. 15. AB ψυχη εαν λαθη 16. AB 25
 vid. και ημαρτεν, B² add. ο ... AB αποτισαι 17. AB ποιηση 19. AB
 πλημμελησιν pro πλημμελεια
- VI. 2. AB ψυχη εαν ... τι add. vid. i. f. l. 5. A¹B το πεμπτον
 .. ελεχθη 7. AB επλημμελησεν αυτω 9. εντειλε ... AB om τω 12. AB
^{πρωι}καυσ. ο ιερ. επ αυτο ... AB πρωι και 15. AB om παντι ... AB οσμη 30
^{εστιν}17. εξυμωμενην μεριδα ... AB αιγων ωσπερ 21. πεφυραγμενην ... θυσιαν
^{εις}οσμην 22. χρειστος αντ ... νομιμος 25. AB om τω 27. AB επιραντισθη
 28. AB εψεθη bis ... AB¹ vid. om εν αυτω 29. AB εστιν κυριου 33. εν-
^{αι}δοσθια 37. AB εξ. εν αυτω εσται 38. AB ης αυτοσ προσφερ.

I. 44. επι το θ.] ita Ti, b τῷ cal. delevit III. 46. 47. ita et b, Ti
 κυριω νομ.

VII. 2. AB ελαι^ς λαγανα 6. καν ... AB vid. ευχη η εκ., B² ευχην η εκ. ... προσαγαγη 10. AB ου εστιν ... AB επ αυτου 14. AB και ψυχη λεγων^{απ} 13. ισλ παντες 15. AB προσαξει αυτων ... κυριου 16. εν παση τη γη κατοικια ... AB τ. πετεινων κ. απο τ. κτηνων 19. σωτηριου κυριω οισ. ... κω και 5 απο 20. AB επιβαιναι 24. αρ. και εσται τοις

VIII. 5. μωση, 12. 15. 19 sec. 20. 24 tertio loco. 28 bis. 29. ... AB add. τουτο εστιν ante ο ενετ. 7. AB ενεδ. αυτου^ς ... AB εξω^ς αυτου^ς 8. AB λογιον bis, et sic fere ubique 9. κατα προσωπ. 14. AB ερανεν ... AB τα σκευη αυτου pro τα εν αυτη ... AB τα εν αυτη 10 pro τα σκευη αυτης 15. om δυσιαστηριου alterutr. et intermed., i. m. inf. ad. 16. και λοβον απο 17. την κοπρον αυτου i. m. 18. AB και οι υιοι 21. AB ολοκ. ο εστιν 23. μω^ςσησ 26. AB κυριου ελαβεν ... και επεδηκεν τον βρ. 29. μωση ... τω μω ση (sic) 30. μω^ςθησ ... AB προσερανεν ... AB¹ om και ηγιασεν usque υιων αυτου μετ αυτου, B² και 15 ηγιασεν usque υιων αυτου i. m. sup. supplet et ante μετ αυτου prius inserend. not. 34. τους αρτους εν ... AB φ. ταυτα 32. AB κατακαυθησεται 33. (θυσιας) ... AB πληρωθη^{ημερα} τελειωσ. 35. μωση

IX. 1. μωσ., 6. 10. 23 2. μοσχαιον απαλον εκ 3. AB χειμαρρον 6. AB om η 8. AB om αυτου 10. λοβον τον επι του ηπατος 12. ααρων 20 και το 13. AB και επεδηκεν 15. προσηνεγκαν ... AB εσφ. αυτο ... A¹B om και εκαθαρισ. αυτον 20. ανηνεγκαν 23. AB η δοξα

X. 1. AB² θυμαμα και 3. παση συναγ. 4. AB μισαδαι ... αξιηλ 5. tot. vers. in. marg. inf., AB om αυτους 6. μωσ., 7. 11. 16. bis ... AB οι αδελφ. υμ. 7. AB το γαρ ελ. 9. AB ηνικα αν 14. AB συμβεβασεις ... 25 AB απαντα 13. και φαγεσθε ... νομ. αιωνιον γαρ. 17. αφεληται 19. προσ- η αγιοχασιν ... συμβεβηκεν μοι AB ταυτα

XI. 2. κτηνη τα φαγ. ... απο των κτην. 5. AB οτι αναγει 6. χοιρο- γρυλλον ... οτι αναγει 10. AB ψυχης ζωσης ... της εν 11. υμων 12. AB περ. και λεπιδ. ... AB εν τω υδατι 13. βδελυγμα εστιν ... AB 30 αλιετον 14. AB και εκτεινα ... i. m. inf. add. et ante 15 κ. στρ. inser. not. κ κορακα κ τα ομοια αυτω 16. AB om κ παντα κορακα κ. τ. ο. αυτω 17. ειβιν 19. AB και γλαυκα και αρωδιον 20. AB τεσσερα (et sic fere ubique) 21. AB τεσσερα εχει 22. AB κ. την ακριδα κ. τ. ο. αυτη κ. τον οφιομαχην κ. τ. ο. αυτω 23. AB οισ εστιν ... βδελυγματα εστιν 24. ακαθαρτος εως 35 25. AB τα ιματια και ακ. 26. μαρυκαται 27. AB² υμιν εσται 28. AB¹ vid. om αυτου ... AB υμιν εστιν 29. AB κοροκοδειλος 30. χαμηλεων ...

VIII. 26. κυριου ελαβεν] ita et Ti, b κυριου και ελαβεν, in nonnullis exx., non in meo, και calamo deleverunt ed. rom.

XI. 5. b οτι ουκ αναγει, sed ουκ cal. deletum est, Ti ουκ retinuit.

AB καλαβωτης 32. AB om επ αυτο ... AB ο εαν π. 33. ενδον την 34. AB
 εισ ο εαν 35. AB ο εαν πεση ... κυδροποδες 37. AB om απο 39. AB
 εστιν υμιν τουτο φαγ. 41. AB τουτο εσται 42. AB τεσσερα^{αων}
 εσθη

XII. 4. AB ημερας post τριακονταρον. ... καθιζεται ... αγγελου
 4. et 6. καθαρισεω 5. AB αφεδρον pro αφ. αυτης 7. AB om αυτον 5

XIII. 2. AB και αχθησεται 4. AB εαν δε τηλ. λευκ. την ... AB² χρω-
 τος αυτης ... μη την η οψ. αυτης ... δερμ. αυτης 6. AB αυτον ο ιερευσ ...
 AB om και ante καθαρει ... AB ιματια pro ιμ. αυτου 7. AB το καθαρισαι
 11. AB χρωτος εστιν 12. AB εξανθουσα ... AB η λεπρα 15. AB υγιην
 16. υγειος κ. 20. και θριξ ... AB ιερευσ λεπρα 21. AB om και ante αφορει 10

22. AB om διαχυσει 24. AB¹ vid. om το ante υγιασθεν 26. εν αυτω αυγ. ...
 μη την 28. AB η αμαυρα 29. AB ανδ. και γυν. 31. AB τ. τραυματος κ. ιδ.
 ... AB ουκ η οψ. 37. AB το θραυσμα επι χωρας ... καθαρων 38. AB
 αυγασμα αυγ. ... AB λευκαζιζοντα 39. AB λευκαζιζοντα αλφ. εστιν καθαρως
 εστιν ... AB² εξανθησει 43. λευκη πυρριζ. ... AB αναφαλαντωματι 15
 44. μια μανει 46. AB αν ... AB επ αυτου 47. AB εν αυτω αφη ...

(εραιω) ... AB² στιππυοινω 48. et 52. ερεοις 51. οσα αν 52. AB εν ω εαν ...
 AB¹ om εμμονος εστιν (B² i. f. l. ad.) 55. AB μη pro ου μη ... AB την
 οψιν η αφη ... AB εστηρισται 56. απορριξει ... AB η α. τ. δερματος η
 α. τ. στημ. η α. τ. κροκης 58. AB καθαρων 59. στιππυοινου 20

XIV. 7. περιρανει 9. τριχαν ... οσφρυσας (sic) ... τριχαν 10. AB ενιαν-
 σιους αμωμους ... AB ενιανσιον αμωμον 12. AB αφορ. αυτο 16. AB om
 αυτου ... επτακισ τω δακτυλω 19. εξειλ. περι αυτου ο ιερευσ του ακαθαρ-
 του (τ. ακ. eti A) του καθ. 20. απεναντι 21. πενηται η χειρ αυτου και μη
 του

25. AB τον αμνον της ... AB του δεξ. τ. καθαριζομ. 30. AB μιαν των τρ. 25
 35. AB εωρ. μου εν 36. AB ιδειν τον ιερεα την οικιαν ... AB οσα εαν
 37. AB om και ιδου η αφη ... AB¹ om η πυρριζουσας 39. AB ιδ. ου διεχ.
 40. om εν οισ (i. f. pag.) 44. AB αποξυσ. τ. οικιαν ... AB om τον απεξυσ-
 μενον 42. AB στερεους pro ετερους 43. AB παλιν αφη 44. AB οφεται
 ει sine distinct. 48. AB ιδου ου διαχυσ. ου διαχ. 51. τον υσσωπ. ... AB 30
 περιρανει 52. ορνιθιου του και ... τω υσσ. 53. AB εξω πολεωσ
 της

XV. 1. μ. λεγων και ααρων 4. AB εφ η ... εαν bis 5. AB ος αν
 6. εφ ο εαν 7. AB αποτομενος χρωτος 8. AB om αυτου 10. AB εαν
 11. AB νενιπται πλυνει 13. AB εξαριθμησεται ... AB καθαρισμον και
 16. AB εαν 17. AB εαν 19. AB εαν ... AB αιματι εσται ... (ημερα εσται) 35
 20. παν ο αν κοιτ. 21. AB ος εαν 23. ακαθαρτον 24. AB τις κοιμηθη ...
 AB και ακαθαρτος ... AB επ αυτης ακαθαρτος 25. AB om αυτης extrem.
 εφ

- ... AB ακαθ. εσται 26. AB πασαν κοιτην εφ ην ... post ρυσσεωσ i. f. l. ad
 αυτησ ... εφ ο εαν 33. AB αυτησ³ ο γονορρυησ ... μετα αποκαθ.
 XVI. 3. dist. post αμαρτιασ, non post αγιον 5. 7. 15. 20. 24 bis.
 χιμαρρ. 8. 9. 10. 18. 22 bis. 26. 27. χιμαρρ. 8. AB om κληρουσ 10. εναντι
 3 κυριου ζωντα ... AB αποπομπην αφησει 11. AB αμαρ. τον αυτου και του
 οικου αυτου μονον κ. εξ. π. αυτου κ. τ. ο. αυτου ... AB τον μοσχον τον
 ... AB αμαρτ. τον αυτου 15. AB τ. π. της αμαρτ. ... AB απο του αιμ.
 16. AB² την σκηνην 17. AB αυτου pro εαυτ. 19. AB επ αυτου απο 24. A¹ B¹
 vid. om ετοιμου 24. AB ολοκαρπωμα pro ολοκαυτ. 29. AB¹ om δεκατη
 30 του μηνος ... AB ταπεινωσατε 32. AB τελειωσουσιν 34. AB² καθα^{περ} συνेत.
 XVII. 3. AB προσηλ. η των πρ. ... AB αν pro εαν 4. AB ωστε μη
 προσεν. δωρον κυριω ... AB εξολεθρευθησεται (et sic fere semper) 7. AB
 επι pro ετι 8. AB ισραηλ και απο, i. m. η 9. A² (eti¹?) B³ επι 10. AB ισλ των
 11. (εξειλασκεισθε) ... AB αντι της ψυχ. 13. AB ισραηλ και των 15. ακα-
 15 5αρτος εωσ
 XVIII. 3. AB γησ αιγυπτου ... AB² επ αυτησ ... ποιηθησεται 4. AB
 om και post φυλαξεσθε ... (πορευεσθαι) 5. AB om αυτα poster. 6. (οικια)
 7. AB εστιν και ουκ 9. AB ενδογ. η γεγεννημενησ η εξω ... AB ασχημοσ.
 αυτησ 10. AB οτι ασχ. 18. επι αδ. 19. AB ου προσελευση 22. AB κοιτην
 20 γυναικοσ 23. AB μυσερον 25. AB εμινθη ... αυτοισ αδικιαν 26. AB η
 pro και post ενχωριοσ 27. AB προτεροι υμων εμινθη 29. AB οσ αν ...
 παντων^{των} βδελ. 30. AB ο γεγονεν
 XIX. 2. AB εγω αγιοσ 4. (επακολουθησεται) 5. AB δεκατην υμ. 6. AB
 θυσητε 9. AB¹ om ου συντ. τ. 5. υμων ... om ου ante συλλεξ. 10. AB
 25 τουσ ρωγασ 11. AB ου συκοφ. 12. AB om το αγιον 13. AB om σου
 15. om μη ... AB θυμασεις 17. (μεισησεις sic fere semper, non nol.)
 20. AB αυτη οικειτισ 23. 5σ διδωσιν^{υμων} 25. AB γεννηματα 28. AB ου
 ποιησετε post επι ψυχ. pon. 31. επακολουθησεται ενγαστριμυδοισ (eti A
 -οισ) 33. AB προσηλυτοσ υμιν 36. AB εσται υμιν
 30 XX. 4. υπεροψει^η 6. AB εαν 11. AB³ εαν ... B¹ om θανατω ...
 13. AB¹ om θανατω 14. εαν 16. θανατουσθω ενοχοι
 17. οσ εαν 20. ασχ. τ. συγγενουσ α. απεκ. 21. AB οσ αν λαβ. την γυν. ... ακα-
 24. θαρσια αυτου εστιν ... ασχημ. αδελφ. 24. κληρονομησατε 26. αγιοσ κσ
 ... AB ειναι εμοι 27. AB λιθοβολησατε
 31 XXI. 3. επ ante αδελφη add. vid. 4. AB¹ om ου μινθησεται 7. AB
 om οτι ... τω κυριω 5εω 8. AB αγιασει ... κυριου 5εου 9. εαν
 11. βεβηλωθη 11. τετελευτηκυη 13. AB ουτοσ παρθενον ... αυτου ου λημψ.
 14. AB ω αν (A εαν) η εν ... AB³ χωλοσ η τυφολοσ ... κολοβορειν. 18. 19. AB

XVII. 5. Ti om αν post οσασ contra ABb.

XVIII. 3. b επ αυτησ ediderat, sed calamo αυτη mutavit, quod Ti recepit.

ωτοτμητος ^η ανθρωπος 49. AB ^ω εστιν εν αυτω 20. AB¹ vid. πτελος
24. AB ου προσεγγιζει 24. cum hoc versu nov. sect. inc.

XXII. 3. AB αυτοις εισ sine distinct. ... απο του ^{παντος} σπερμ. 4. AB
γονορρησ 5. AB om η ab initio. 6. AB vid. ητις ^α αφηται 7. δυη ο
ηλιος ... AB εστιν αυτου 9. AB δι αυτο εαν δε βεβ. 14. οι οικogeneis 5
12. απαρχ. του αγιου 13. AB χηρα εκβεβλημενη ... AB μη την αυτη
14. AB κατα αγνοιαν 18. AB ad. των υιων ante των προσηλ. 19. AB
και εκ των πρ. 21. AB ευχην ^η κατα 22. η λιχνησ ^{η φωραγριωντα} 23. AB ευχην σου
ου προσδεχθησεται 25. AB φθαρτα ... ^{μα} υμιν ταυτα 28. AB η προβατον

XXIII. 2. AB εισιν εορται, i. m. αι 3. AB και τη ^{αι} ημερα ... AB κυριω 10
υμων εν 4. AB τω κυριω και αυται ^{αι} αγιας καλεσατε αυτας 5. τεσσαρεσ
(sic fere semper, non notatur) 7. AB και η ημερα 8. AB και η εβδομη ημερα
10. om το 11. AB αυτα ο ιερους 13. AB σπονδην αυτου 15. AB αριθμ. υμεις
16. AB² εσχατης εβδομαδης 17. AB πρωτογενηματων 18. AB προσαξει
... AB om και ante εσονται ... AB θυσιαν οσμην 19. χειμαρρον 19. 20. AB 15
πρωτογενηματος 20. AB εναντι 22. υπολιψη (eti A -η) αυτο 36. αγια
κλητη 37. AB αυται αι εορται 38. AB παντων των ευχων 39. AB γενη-
ματα ... (7 ημ.) 40. AB τη ^{ημερα τη} πρωτη 43. κατοικισα

XXIV. 2. AB λαβετωσαν μοι 3. μαρτυριου ^γ καυσουσιν αυτον 4. AB εναντι
... εωσ το ^{εισ} πρωι 8. AB προθησεται 11. ηγαγ. αυτους ... ^α σαλωμειθ 16. AB¹ 20
vid. om η 19. AB δη pro δω 23. μωσση ... εν λιθοις ... AB ^{περ} καβα συνет.

XXV. 2. AB εαν εισελθητε 7. AB γενημα 9. AB και διαγγελεите
10. AB αγιασατε ... ετοσ το πεντηκ. ... AB την πατριδα 11. σημασιας
αυτη 12. AB γενηματα 13. AB σημασια ... AB² επανελευσεται ^{εκατος} εισ ...
AB την ^γ ενκτησιν 14. AB εαν και κτηση 15. AB γενηματων 16. AB 25
πληθυνη ... AB¹ vid. om και ante καλοτι ... AB ελαττωνωση ... AB την
ενκτησιν ... AB γενηματων 18. AB ^{επι της γης} πεποιυτες 20. 21. AB γενηματα
22. AB γενηματων et γενημα 23. βεβαιωσιν *μη 25. AB² και αποδωσετε ^{αι}
... AB ο αγγιστευων ^ω εγγιζων εγγιστα αυτου 27. AB ουπερεχει ... απεδ.
εαυτον αυτω 28. AB ευρεθη η ^ω χ. αυτου το ... AB αποδουναι αυτα ... 30
om εν ... AB καταπαουσιν pro κατασχεσ. 31. AB λογισθητωσανται 32. πολεις
των ... AB αυτων κατασχεσεω 33. AB λυτρωσαμενος ... AB ^{επι} εμμεσω
35. AB om ο μετα σου ... αδυνατησει ... AB ^θ παρα σου 37. AB και πλεονασμον
39. πραθη ου ... AB ^{σοι} δουλιαν 43. μοσχω (sic) 46. AB των ^{αυτ} δε αδελφων
47. AB om η ante εκ γενετης 48. AB εσται αυτω ... αδελφων σου 49. AB 35

XXII. 18. Ti om ανθρωπος alterum contra ABb.

λυτρώσεται ... AB λυτρώσῃται εαυτον 53. AB ενιαυτος 54. AB μετα ταυτα

XXVI. 1. AB εγω κυριος ο Σ . υμ. ad antecedd. trahunt ... (αναστη-
σεται) 4. AB γεννηματα 5. AB καταλημψεται (bis) υμ. ο αμητος. 7. AB
5 i. m. ante και διωξ. ad και πολεμος ου διαλευσεται δια της γης υμων 11. AB την
διαθηκην μου 12. υμιν θεος ... AB μου λαος 16. AB επιսυστησω ...
υμων
AB και σφακελιζοντας 17. εχθρων και ... ουδενος 25. AB χειρας εχθρων
26. σιτονδια αρτων 34. AB αυτης και πασας 37. δυνασεσθαι 39. AB
αμαρτιας υμων ... AB om και δια τ. αμ. τ. πατ. αυτων 43. AB υ^απ
10 αυτων 44. AB οτι εγω ειμι 45. AB αυτων της διαθηκης της 46. προσ-
ταγματα μου

XXVII. 5. θηλιας δεκα τεσσερα διδρ. 6. AB πεντε διδρ. αργυριου ...
AB om αργυριου 7. AB om αυτου ... (παντε καιδεκαδεκα) 8. η τιμη
9. AB δη pro δω 12. αν τιμηθησεται ... AB om αυτο secund. 13. λυτρ.
15 αυτου 14. AB αν τιμησεται 19. ο αγορασας (sic) 20. και αποδωται τ. αγρον
i. marg. 21. κατασχεσεως (sic) ... AB om αυτου 22. αγιασει 23. AB
αγιον 26. ο αν ... AB καταγιασει ουεις B αυτο 27. AB αλλαξει 28. AB
ο εαν 29. ανθρωπων λυτρ. ... θανατωθησεται 31. AB προς αυτο 32. AB
ο εαν 33. AB om ουδε πονηρον καλω

Subscriptio: AB λευειτικον

ΑΡΙΘΜΟΙ.

Inscriptio: AB αριθμοι

20 I. 2. πατριων· κατα ... ονοματος· κατα 4. και κατ οικους 5. των
υιων ρουβην ... ελειςουρ 6. σουρεισαδαι 7. νασσων ... αμειναδαβ^ρ
9. χαϊλων ... ελειςαμα 11. AB βενιαμειν (et sic ubique fere, non not.)
... αβειδαν ... γεδωνει 12. ακιεζερ ... αμεισαδαι 14. ελειςαφ 15. νεφ-
θαλει (et sic ubique, non not.) ... αχειρε 16. om αυτων 19. ερ. τη σεινα (fere
25 ubique σεινα, non not.) 21. η επισκοπη ... (και φ) 32. κατα αριθ. ονομ.
αυτων, i. m. inf. 33. και τριακοσιοι 45. ισρ. εν δυναμει 47. λευειται et

sic fere ubique, non not. ... τ. φυλ. τῆς πατρ. 49. τ. φυλ. την λενει
50. AB αυτοι αρουσιν ... λιτουργ., sic fere ubique, non not. 52. παρεμ-
βαλουσιν 53. AB παρεμβαλετωσαν ... εναντιον κυριου κυκλω

II. 2. σημειας (sic) ... AB παρεμβαλετωσαν 3. παρεμβαλλοντες ...
κατα νοτον pro πρωτοι ... AB κατ ανατολας ... αμειναδαβ 8. δυναμ.
αυτων 10. AB ταγμα 12. et 14. παρεμβαλλοντες 14. ελειςαφ 16. εκ της
παρεμβ. 17. AB παρεμβαλλουσιν ουτως ... ηγεμονιαν 18. ελειςαμα εμιο^υδ
21. τετρακοσιοι 22. παρεμβαλλοντες ... AB αβειδαν ... γαδωνει 25. αμεισα-
35 δαι 26. πεντακοσιοι 27. φυλησ ... φαγειηλ 29. αχειρε 31. (κ υ επτα)
34. ante και επ. disting., non ad 3, 1

I. 10. Ti scripsit φαδασσουρ, b ut B φαδασουρ. 13. Ti φαγεηλ, b φα-
γαϊηλ, AB φαγειηλ

- III. 3. ηλμνενοι (sic) 4. μεταρων (sic corr.) 9. AB² δ'δομενοι
 δ'ομα οντοι 12. AB εγω ιδου 17. μεραρει, et sic ubique, non not.
 (sic fere ubique) (sic ubique)
 18. 19. λοβενει· γ· σεμεει· γ· υιοι καθ'ακατα δημους αυτων i. m. inf. 19. οζειηλ (ubi-
 que) 20. μοολει (ubique) και ομουσει 23. και υιοι ... παρα θαλασσαν
 παρεμβολουσιν 27. ο σαρι ... AB εισιν δημοι 28. μηνιαου 30. ελειαφαν 5
 32. κατεσταμενος 33. ο μο'λει ... δημοι μεραρει 35. πατριασ ... αβειχαιλ
 36. η φυλακη 38. AB και οι παρεμβ. ... απ ανατολης 41. εν τοις κτηνεσιν
 i. marg. 43. AB. om και ante τρεις ... διακοσαι 45. λαβετε ... AB
 των υιων 46. τρεις και ... διακοσαι
 IV. 5. και εως πεντεκοντα 5. AB οι υιοι 6. (διμβολουσιν) 7. κυε- 10
 9. (ελεου, sic saepe) 14. επ αυτο εν α. ... (πυρια) 15. και παντα
 τα σκευη τα αγια i. m. 18. ολοθρευσητε (sic) ... μεσ. των πολευ'των 25. τας
 δερρεις, i. m. σκευη ... AB² το καλυμμα αυτης ... καλυμμα ... επ αυτης
 26. και τα ιστ. usque μαρτυριου i. m. inf. 27. AB δι αυτων pro sec. αυτων
 ... AB εξ ονοματων ... αρτα υπ 29. om οι ab initio 34. εργα των 15
 ... AB² το κατακαλυμμα της 2. 33. ιδαμαρ υιου 36. δισχ. διακοσαι
 πεντ. 46. γ· ante οι αρχοντες add. ... om αυτων post πατριων 49. ανδρα
 κατ ανδ.
 V. 6. AB οστις εαν ... AB om πασων ... και πλημμελων πλημμεληση
 9. οσα αν ... προσφερωσιν τω κυριω 10. εκαστω ... εσται· ανηρ ος εαν 20
 12. AB παριδη αυτον υπεριδουσα 13. et 14. AB μεμιαμμενη 18. την
 γυναικα ο ιερευσ ... α την θυσιαν ad την θυσιαν transilisse vid; corr. ad.
 i. m. τ]ου μνημοσυνου την θυσιαν της 24. εν τ. λογοις της αρ. ... κυριος σε
 26. ABS? ανοισει 27. S εανητ μενηκ. ... AB μεμιαμμενη ...
 AS^{3a} αραν τω 28. S „και καθαρα η his scriptum videtur“ ... S αζωος 25
 („^{3a} αζωα pro αζωας“ [sic]) 29. B ω εαν, S¹ ω παραβη 30. ABS ω pro
 ος ... S αν ... „pro επ αυτον S^{3a} nolavit αυτω“ ... S α την γυν. αυτου
 ad τ. γ. α. transilisse videtur ... AB στησει 34. A²B και η γυνη
 VI. 2. AB ος εαν 3. AB αγνισθησεται απο οινου 4. AB στεμφυλλον
 6. S ημερας ευχης κω κυ, „pro ευχης κυ quod prima manus scripsit, S¹ της 30
 ευχης κω posuit; S^{3a} vero της ευχης ✕ τω κω ✕ substituit.“ ... B τε-
 λευτηκυη 7. AB και επι μητρι 9. εξαπινα επ αυτω 12. S [ηγιασθη]ω

V, 26 incipit fragmentum Porphyrianum codicis S continens 1) v. 26 αυτης usque 31 ποιησει cum lacunis 2) VI, 5 αγιος usque τετελευτηκυια 3) v. 14 x|εφαλην usque 12 ημεραι αι cum lacunis 4) v. 17 κανω usque 18 του μαρ- 5) v. 22 και ελαλησεν usque 27 κυριος [App. p. 4 corrige Num. 6, 22 pro 24] 6) VII, 4 μω[υσην] usque 5 κατα cum lac. 7) v. 12 ναασων usque 13 αργυρου εν. 8) v. 15 [χριον εν] usque 20 θυμιαματος cum lacunis. [App. p. 4 corrige Num. 6, 15 pro 14].

26. Ti αυτης [και ανοισεται] edidit, spatium lectionem ανοισαι com- mendat. 27. de lectione εανητ. tacet Ti in Commentario.

- κω („certum est τω κω scriptum fuisse, cum τ [ω?] etiam altera pars literae ω [τ?] super est“). ... AB εμιαν^οκη κεφαλή 14. AB αμωμον μίαν ... σωτηριαν 15. Ξυσια ... σπονδη 17. AB κυριω pro τω κ. ... S αζυμων ποιησει („^{3a} add. κ“) 19. AB αζυμον ενά 20. στηξυνιου 23. Sⁱ. m. 5 λαλησον ααρων κ τοις υιοις αυτου ... S ευλογησεται 27. ABS totum versum post 23 αυτοις ponunt („S^{3a} verba και επιζησουσιν usque finem uncis inclusit. Rursus vero deletis uncis ante και [27] signum“ apposit, ad quod eum quae in textu exciderunt suplesse probabile est, quainquam supplementum ipsum abscissum est“). 24. 25. φυλαξαι και επιφαναι
- 10 VII. 1. om και post Ξυσιαστ. 2. et 3. (ῥβ). 2. AB ουτοι αρχοντες ... οἱ παρεστηκοτες 7. AB τας δ. 7. et 8. τεσσαρες 9. AB ουκ εδωκεν 12. S νααων („σ utrum ¹ an ^{3a} addiderit, non satis liquet. Ductum vero paullo elegantius est, quam quo ^{3a} uti solet“) ... αμειναδαβ 13. et 19. S προσ- ηνεγκαν (utroque loco S^{3a} προσηνεγκεν) 15. και κριον ... om ενα post 15 αμνον 17. δυο και κρειουσ ... ABS vid. τουτο το δωρον ... αμειναδαβ 18. ABS σωγαρ αρχων (S -χον „eraso o repositum est ω. correxit S³, certe ut est.“) 19. S πληρησ σεμιδ. („σ corrector non attigit“) 20. BS πληρησ Ξυμ. (S σ „erasum est“) 29. et 41. τραγουσ πεντε i. m. inf. 30. ελισουρ υιος ελισουρ 47. ελεισαφ 53. κρειουσ πεντη ... ελεισαμα 20 60. αβειδαν ... γαδαιωνει 62. πληρησ Ξυμ. 65. AB αβειδαν ... γαδεωνει 66. et 71. αμεισαδαι 67. et 79. πληρησ σεμ. 75. αμνον ενα ενιαυσιον 78. et 83. αχειρε 84. παρα των αρχοντων υιων 85. η φιαλη μια ... AB om σικλοι alterum ... σικλω των αγιων 86. πληρησ 87. AB² και αι Ξυσ. 88. και κρειοι εξ. ... αμν. εξηκ. τραγοι εξηκοντα ενιαυσιαι (-αι et A) αμω. 25 (om ergo ut A ενιαυσιοι prius) 89. AB non dist. ante εν τω εισπορ.
- VIII. 3. καθα συνετ. κ. τ. μυυση i. m. inf. 4. interp. λυχνιασ στερεα χρυση. 7. AB περιανεισ 8. σεμιδαλεωσ 12. AB ποιησει 13. κυ εναντι 14. AB εμοι 16. παντων των εκ 17. AB εν γη αιγυπτω 19. εσται τοις 20. AB πασα συναγωγή 22. καθωσ 25. απο της λειτ. 25. et 26. εργαζεται
- 30 IX. 8. ειπεν μωυσησ προς αυτοουσ 13. οδω μακρα ουκ 14. AB ποιησει 18. κυ δια 20. AB σκεπαση 23. κυ ην εφυλ. X. 2. ελατασ αργυρασ ... σεαυτω pro αυτασ 3. σαλπισεισ 5. παρεμ- βαλουσαι 6. δευτεραν ... AB² προς βορραν 17. AB αιροντες sine οι 19. σουρισαδαι 20. ελεισαφ 22. αυτων κ επι ... AB εμιουδ 24. αβειδαν 35 ... γαδεωνει 25. αμεισαδαι 26. AB φαγατηλ 27. AB αχειρε 29. AB μεσ ημων 31. AB εινεκεν 32. οσα εαν 35. εξεγερζητι ... AB κυριε διασκορπισθ. 34. και εν τω

VI. 20. στηξυνιου] ita et Ti, b στηξηνιου

VII. 42. Ti scripsit ελισαφ, b ut B ελεισαφ 66. et 71. Ti scripsit αμισταδαῖ, b ut AB habet — δαι 83. Ti omisit τραγουσ πεντε

X. 19. σουρισαδαι] ita Ti, b σουρισεδαῖ 22. εμιουδ] ita Ti, b σεμιουδ 29. μεσ ημων] ita Ti, b υμων; υμεισ eodem versu b cal. correxit.

XI. 3. AB² πυρ παρα (B¹ om πυρ?) 4. κρεας 5. AB σικυασ 6. κατα-
ουθεν
ξηρος· πλην 15. ει δε ουτως ... μου την κακωσιν 16. σοι οιδες 18. AB
υμιν κρεα φαγειν 20. υμων κρεα και εστ. 21. μωυσησ προς κν 23. εξ-
αρκεσι (i. f. lin.,¹ = -κει?) ... γνωσει η επικ. 25. το πνευμα 29. AB
αυτω μωυσησ ... AB ζηλοις συ 31. η οδον ημερας εντευθεν i. m. 32. εσφαξαν
pro εψυξ. 33. λαον αυτου και κς επαταξεν 34. om οτι

XII. 4. κς προς μ. ... AB και μαριαμ και καρων ... AB εξελθате
... om εις prius 5. εξηλθοσαν 6. οροματι 8. (εν ειδι) 12. μη-
τρος κατεσθ. του

XIII. 1. ερημω φαραν 2. cum hoc versu B. nov. sect. inc. 3. απο-
στειλας pro αποστελεις 5. ζακχυρ 6. σουρει etc., (differentia -i et -ei
non longius notatur) 13. γαμαι 15. ιαβει (A ιαβι) pro σαβι 16. μακχι,
i. m. μακοσι 19. ισχυροτερος 20. AB εις ας ... η pro ει ... ατεχισταις
21. η pro ει ... αερος 22. ρααβ ... εφααθ pro αιμαθ 23. AB και
ηλθον ... AB θελαμειν 24. ηλθον ... κληματα ... σικυων 25. AB om 15.
και ab initio 28. τ. γην ην απ. 29. τετεχ. και μεγαλαι 30. η παρα τον
ιορδ. ποταμον i. f. l. ad. 32. AB εστιν ημων 33. επι τ. γησ ... om και ante
πας 33. 34. υπερμηκεις εκει και εκει

XIV. 1. φωνη 3. AB βελτιον ημιν εστιν 8. ερεδιζει 10. αυτους και η
... AB εν νεφελη 11. AB εν πασιν 13. οτι ηγαγες 15. συνπορευη pro 20.
συ πορ. 18. om γενας 19. αυτοις εγενου 22. μου της φωνης 23. AB
ει μην ουκ ... ουκ οφονται την 24. AB οτι εγενηθη πνευμα 25. επιστρ.
υμεις και απαρατε εις 27. ταυτην αυτοι ... εναντ. εμου 28. AB ει pro η
29. AB εγγογυσαν 33. AB εως αναλωθη 34. κατεπεσκεψασθε 35. AB²
ει μη ουτως ... AB επισυνεσταμενη 37. ανθρωποι κατειπαντες ... κατα 25.
της γησ πονηρα 40. ορδρισαντες το πρωι

XV. 3. AB ευωδιασ κυριω 6. αυτον η εις 8. δε απο των βωων ποιητε εις
... AB ολοκαυτωμα pro -ωσιν ... ευχην εις 10. η οινον usque του εις i. m.
inf. 12. ουτω (sic hoc loco, paene semper etiam ante consonantes ουτως)
15. εις εσται υμιν ... εις γενας 16. εσται και τ. 20. AB αφαιρεμα 30
αφορειτε 23. AB ησ συνετ. 24. ποιηση 25. εξειλασ. περι αυτου ο ιερ.
27. AB εαν δε ψ. 29. AB ος αν 30. AB ποιησει 31. τα ρηματα ...
εκεινη η αμαρτ. 33. συλλεγοντες ξυλα 39. οισ εκπορν.

XVI. 1. AB ισσααρ 3. οπισω pro επι 7. επιθετε ε. α. πυρ και i. m. ...
ον εκλεκεται 9. κυριου και παρισταςθαι εναντι της σκηνης his scripsit 35.

XIV. 29. εγγογυσαν] ita et Ti, b εγγογυζαν

XVI. 1. ισσααρ] ita et Ti, b ισσααρ

XXI. 14. Ti scripsit hic et v. 15 χειμαρρους, h, ut AB hoc versu χειμαρρους.

χον sec. 28. AB τουτο τριτον 33. (δ α περιποιησαμην) 34. AB αρεσκει
36. μ. ητισ επι τ. ... αρων ο ε. 37. ου δυνησομαι οντα^ς 38. εαν βαλη

XXIII. 5. εις στομα (sic) 8. καταραται pro αραται 9. προσνοησω
12. οσα εαν 13. εξ ων ... AB οψη bis 16. AB αποστραφητι 17. αυτον οδε
... και παντες 19. ουδε ως 22. εξαγαγ. αυτους 24. AB γαυριωθησεται 5

XXIV. 1. εναντι ... AB om αυτω 2. εγεν. πνευμα θεου εν αυτω
4. λογια θεου οστις (A λ. θεου ισχυρου ο.) 5. σου οι οικoi 6. παρα-
δεισο^ς (sic) ... AB επι ποταμων ... AB κυριος ωσει 7. AB^(2?) η βασι-
λεια (η i. f. lin.) 8. εκμυλει 11. εστερεσεν 13. πονηρον η καλον ... AB
οσα εαν 15. αληθινος 16. AB ιδων εν ita dist. 17. AB και αναστησεται 10
... (ισχυει) 22. νεοσσια ... πανουργιας συριοι σε αιχμαλωτευσουσιν 23. οταν
ελθη 24. χειρος

XXV. 2. επι ταις θυσιας 4. απεναντι ... οργη κυ 6. εναντι πασης
7. et 11. υιος ααρων 14. (μαδειανειτιδος) 15. πεπληγυη ... ομμο^ς ...
et 18. μαδιαν 15

XXVI. 1. AB και προς ελεαζ. 4. μωση συ και (ση i. f. lin.) 5. τω
φαυλου 6. ασρωνει 10. κορε εν τη^ς συναγωγη^ς αυτου 15. AB απεθανεν
16. ab init. εγενοντο δε οι υιοι ... AB σηλων ... AB δημ. ο φαρес 17. εγενετο
... AB υιοι sine οι 18. δημω τω ιουδα ... επισκοπην 19. φουαι 20. δημοσ
ιασουβει ... σαμαραμ ... σαμκρανει 21. τριακοσιοι 22. om ο ante αλληλει 20
25. αζεινι bis 26. αροδει bis 28. AB² τω ιησου^ι ... ιησουει 29. μελ-
λιηλ ... μελλιηλει 30. καρα 34. AB τεσσαρακ. χειλ. και χ 34. αχιεζειρει
35. συχεμει 36. και οφερ 37. και ταυτα τα ον. 39. et 40. σουταλα ...
σουταλαει 42. ο βαλει 44. 45. βαλε αδαρ και νοεμανει ουτοι, om ergo νοεμαν
τω αδαρ δημ. ο αδ. κ. τ. νοεμ. δημοσ ο (A om τω αδαρ usque τω νοεμαν), 25
B² i. m. inf. ad. et post νοεμανει inserendum notat δημοσ ο νοεμανει 46. σα-
μει bis 47. AB σαμει ... AB και χ 48. σαηλ ... σαηλει 49. σελλη 50. τρια-
κοντα χειλ. 51. επτακοσιοι τριακ. 53. 54. dist. ονοματων τοις πλειοισιν
59. και το ονομα 64. ναδαβ 65. κυριος αυτω

XXVII. 1. AB μαλα 3. AB δια αμαρτ. 8. μη την 14. κληρονομησει 30
12. περα ... AB om του ιωρδανου ... AB² τουτο το οροσ 13. οφει ...

XXVI. 6. ασρωνει] Ti recte edidit ασρωνι, b hoc loco ασρωνι. 39. σου-
ταλαει] Ti scripsit σουδαλα^ι, b habuerat σουδαλάν, ad quod Ti Prol.
p. xxxvi: „δῆμος ὁ Σουδαλα^ι [sic], quemadmodum recte nota sub textu
habet, nisi quod τ cum δ [sic] confusum est, pro δ. ὁ Σουδαλάν [sic]“
50. τριακοντα] Holmes-Parsons: „τεσσαρακ.] πεντε και praemittunt X, 15, 16 ...;
eadem praemisit primo, sed postea fuerunt deleta II.“ [III.?]; nullum
vestigium lectionis πεντε και apud Cozzam, lectionis τριακοντα apud
Holmes. 60. Ti, Proleg. „εγεννηθησαν correximus pro εγενηθησαν, re-
tento etiam a Reineccio, Holmesio aliisque.“ Etiam ▢ habet εγενη-
θησαν. 64. ναδαβ] ita et Ti, b ναδαδ

αυτην χ i. m. ... εν τῷ ὡρ^{ον} 14. τουτο εστιν υδωρ 18. AB τὸν ἐν ... AB ος
 χει^{ον} 22. εναντι πασης
 XXVIII. 4. το πρωῒ 8. κυριου 11. AB ολοκαυτωματα 13. δεκατον
 alt. i. m. 14. τω μοσχ. τ. ε. x. τ. τρ. τ. εν εσται i. m. inf. ... τουτο ολοκαυτ.
 5 15. AB χειμαρρον ... κυριου 16. $\overline{\kappa\upsilon}$, i. m. $\overline{\kappa\omega}$ 19. καρπωματα ... ενιανυσι-
 ους[%] αμωμοι, i. m. $\overline{\tau}$ 22. AB χειμαρρον 24. κυριου 25. AB και η ημ.
 27. επτα αμνους ενιανυστους αμ. 30. AB χειμαρρον

XXIX. 2. βων[%] κρειον 6. και τα ολοκαυτωματα δ. ... κυριου 8. AB
 om κυριω post ευωδιας ... μ. ενα εκ βων 12. κυριου 13. AB προσ-
 10 αξετε ... ολοκ. καρπωματα εισ ... $\overline{\kappa\upsilon}$ 13. 15. 17. 20. 23. 26. 32. $\overline{\iota\delta}$ 17. $\overline{\iota\beta}$
 κρειους $\overline{\beta}$ 20. $\overline{\iota\alpha}$ 25. AB χειμαρρον 26. $\overline{\beta}$ 29. δεκατεσσαρες 31. A²B
 χειμαρρον 32. αμωμους i. m. 36. καρπωματα $\overline{\kappa\upsilon}$
 τω ω

XXX. 2. om υιων 3. ορκον ορισμω η ορισηται π. ... εαν εξελ. 4. AB
 γυνη ευζηται 10. αν 12. χ παρασιωπηση i. f. l. ad. 13. ακουση. π. ...
 15 καθαρισει 15. ην ηκουσ. 16. εαν δε usque ηκουσεν i. m. inf., sine o ανηρ,
 quod etiam A om.

XXXI. 3. ανδρας παραταξασθαι 4. χειλιοις εκ his (B -ιοι, B² -ιους) ...
 AB om υιων 5. $\overline{\iota\beta}$ χειλιαδες 6. εκ φυλῆς συν δ. 7. AB τῷ μωυση 8. AB
 ευειν ... x. τ. σουρ x. τ. (AB) ροχομ x. τ. ουρ ... AB μαδιαμ 10. ταις
 20 οικιαις ... εν πυρι 11. om αυτων prius 17. AB και πασαν γυναικα ... εγνωκεν
 18. om και ab initio 23. πραγμα διελευσ. 27. AB εκπορευομενων (sic)
 28. αιγων pro ονων 30. ημισους τουτων των ... AB απο των πεντ. 32. AB
 επρονομευσαν 34. om και ante ονοι 36. πεντακιςχειλιαι και πεντακοσαι
 39. (και φ) 42. απο ημισ. 43. AB post τριακοσαι add. χειλιαδες 47. AB²
 25 $\overline{\iota\sigma\lambda}$ τὸ εν 48. κατεσταμενοι 49. AB παρ ημων 50. AB² χρυσουν και χλιδ.
 x. ψελιον 52. AB εξ και δεκα

XXXII. 1. AB ἴδον 3. ναμβρα ... και σεβαμα 6. AB εισ πολεμον
 11. τ. κακον x. τ. αγαθον ... ωμοσεν 12. συνεπηκολουθησεν 14. AB
 συστρεμμα 16. AB οικοδομησωμεν 19. AB κληρονομησωμεν 24. οικοδο-
 30 μησητε υ. αυτοις ... την αποσκευην ... υμων τουτο ποιησετε 25. AB
 οι υιοι his ... εντελειται 30. $\overline{\kappa\upsilon}$ διαβιβασατε 31. και υιοι γ. 33. AB τω
 ημισυ φ. ... βασιλεωσ βασαν 34. et 37. οικοδομησαν 35. AB σωφαρ

XXVII. 18. ος χει] Holmes: „ος] Sic ex οστις calamo suo correxe-
 runt editores Vaticani. Ergo ος edidimus“; in exemplari meo totum
 οστις calamo transfossum est; Ti οστις retinuit.

XXVIII. 4. το πρωῒ] ita et Ti, b το τοπρωῒ 28. και usque ενι Ti
 uncis () inclusit.

XXXI. 11. nescio quid Ti sibi velit lectionem ανθρωπου afferens ex A,
 quam eandem Bb tuentur.

XXXII. 31. ποιησωμεν] ita et b ex correctione calami pro ποιησωμεν

36. ^{την} και ναμρα 37. εσεβοιν και λεαλημ... [■] καριαιζαμ 38. ^{την} και σεβαμα
 39. υς ^πμαχειρ
 XXXIII. 1. ουτοι σταζμοι 3. ραμεσσων 5. ραμεσσησ... ^πσοχωδ
 6. και απηραν εκ σ. και π. 7. AB επι στομα... επιρωδ 8. ερημου και
 ... (πικρειαισ) 9. (πικρειων) ... (αιλειμ bis) ... (ιβ) 11. σειν addit. vid. 5
 13. et 14. αιλειμ pro αιλουσ 14. et 15. (ραφιδειν) 14. την υδωρ τω λαω
 "πειν ^{τησ}εκει 16. μνημασιν επιδ. 17. μνηματων επιδ. 20. ραμμων... AB
 εν pro εισ 20. et 21. λεμωνα 21. et 22. δεσσα 28. et 29. ματεκκα
 30. μασσουρωδ 31. μασσουρουδ 33. σετεβαδα 34. εκ σετεβαδα (sic) ...
 σεβρωνα 35. εκ σεβρωνα... γεσσιων 36. γεσσιων 40. ^νχανανεισ 42. 10
 et 43. (φεινω) 43. εισ σωβωδ 44. εκ σωβωδ... περα 50. μωυσην
 ^{λεγων}λεγων επι... ιερευχω λαλησον 54. και κατακλ. usque εν κληρω i. m. inf. ...
 φυλ. αυτων τοις... εισ ο εαν 55. om υμιν
 XXXIV. 2. εισ την κλ. 5. (κυκλωσει α ορεια) 7. εσται τα ορεια υμιν π.
 8. διεξοδος αυτων 9. αρσε^ρναιμ 10. αρσε^ρναιν 11. χεναρα 12. υμιν 15
 εσται 13. ^ακσ τω μωυση δουναι 24. σαβαδα 28. υιος βενιαμειουδ
 XXXV. 2. et 7. AB προαστια 6. AB φευγειν 7. λευειταισ και τεσσερακ.
 8. κληρονομησουσιν 12. AB απο αγχιστ. 13. 14. υμιν τρεις 14. εν τη γη
 15. AB φυγαδιον... προσηλυτω τω ^γπαροιχω (sic) 20. επιριψει... αυτ.
 παν σκευος εξ ενεδρ. 22. AB επιριψη 25. απο του αγχ. usque εισ την lit. 20
 min. i. f. p. (l. 45. 46.) add. ... κατοικηση 28. μεγασ ^γμετα 30. επι ψυχησ
 32. ^{των}πολιν φυγαδ. 34. κατασκηνωσω
 XXXVI. 1. πατριων ^{των}υων 6. AB αρσκει... πλην εκ usque ^{αυτου}γυναικεσ
 i. m. inf. 7. αυτου και προσκολληθησονται οι υιοι 8. πατρικην 9. AB
 om ο... αλλα 10. AB θυγατερεσ 11. μααλα 12. και εγενετο η 25
 Subscriptio: AB αριθμοι

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.

Inscriptio: AB δευτερονομιον

- I. 1. AB om θαλασσησ 2. εν χωρηβ 3. ^ακσ ^ααυτω 4. και ωγ... (AB
 εδραειν) 7. AB του μεγαλου ευφρατου 8. AB² και ισαακ ^{τω}γ τω 15. om
 και πεντηκονταρχουσ... AB δεκαδαρχουσ 17. ακουσομαι υμων 20. AB

XXXIII. 9. αιλειμ] ita et Ti, b αιλιμ, contra v. 10 etiam b αιλειμ
 14. 15. ραφιδειν] ita et Ti, b -διν 40. χανανεισ] ita et Ti, b χανανισ

XXXIV. 6. Ti mendose om η θαλασσα ante η μεγαλη, unde lectio
 ex A allata intelligi non poterat. 8. Ti scripsit αιμαδ, Bb εμαδ

ο ο κυριος 21. παραδεδ. υμιν ... ^υς ημων ... πατερ. ημων 22. απαγ-
 γειλατωσαν 23. (ιβ) 25. AB προσ ημας 26. και ηπειδησατε 28. οι
 αδελφοι ... υμων την καρδιαν ... δυνατατερον ^η υμων 30. ποιησ. ημιν
 31. AB ως ετροφοφορησεν ... τροφ^φοφορησει 34. παρωξυνσεις 35. την
 5 αγαπην ταυτην γην ην 41. απεκριθητε μοι και 44. κατεδιωξαν ... (ποιησε-
 σαν) ... μελισσαι ^εετιρ. 45. AB εναντι 46. ημ. ενεκαθησατε ^{.....} εκει

II. 1. την οδον ^{ερημον} 4. εντειλε 5. AB ου γαρ μη ... εν κληρω δεδωκα τοις
 i. m. ... ησαν δεδωκα το 6. βρωματα αργυριου 8. αδελφ. υμων ... AB
 γασιων ... ερημον οδον 9. et 18. σηειρ pro αρσηρ 11. AB ωσπερ οι ενα-
 10 κειμ 12. τοπροτερον 13. A²B ζαρετ ... AB add. και παρηλθουσα την
 φαραγγα ζαρετ (A ζαρε) 14. AB ζαρετ ... αυτοις^{κσ} ο ^αδς. 15. εξανηλωσαι
 16. επι διεπεσαν 19. AB αυτοις και μη συναψ. 20. κατακουν οι ραφα-
 ειμ ... το προτερον και οι αμμανειται ονομαζουσιν ... ζοχομειν 21. AB
 ωσπερ^ζ οι ενακειμ 22. B¹ om κατεκληρονομησαν αυτοουσ και, B² i. m.
 15 suppl. sine αυτοουσ 24. κ, παρελθατε (sic et A) add. i. m. ... εις χειρας^{τας}
 25. AB επι προσωπον ... ωδινεσ 27. οδω παρελευσομαι ουχι εκκλινω ... ουδε
 29. om αν 30. σου ως εν 31. AB αυτου εναρξαι 32. om εις tert.
 33. επαταξεν^{αμ} 34. ζωγρεαν 37. αμμων ... AB^α κς^α ο δς^α ημων ημιν
 επι τησ

III. 1. και στραφεντες ... γωγ βασιλ. βασαν 4. παντα τα συνκυρουντα
 20 περιχ. 6. AB εξωλεθρευσαμεν αυτους ωσπερ 9. επονομαζουσιν αυτο α^ωρμων
 ... AB επονομασεν α. ^ωσανειρ 10. AB μεισωρ ... εδραειν ... βασιλειαι
 11. υπο των ραφαιιν ... αμμων ... πηχ^αων bis ... ευρος εν 12. επρονομευ-
 σαμεν pro εκληρονομη. ... επι του χειλους ... ημισυ ορους 13. γωγ ...
 ημισυ ... πασαν γην βασ. 14. πασαν περιχωρον αρβοκ, i. m. ser. γοβ.
 25 γαρτασει (sic Cozza) και ο μαχαδει ... βασσεμα θαυωδ̄ ἱαιερ 16. AB απο-
 της γ. ... μεσον τ. χειμ. οριον i. m. 18. θεος ημων 20. AB κατακληρονομη-
 σουσιν 22. ου φοβηθησε οτι ... πολεμει 23. εδεηδην εναντιον κυ 24. AB²
 — ^x — ^{...} — ^{το} —
 κε ο θε ... επι της γης ... καδα συ επ. 25. το ορος το αγ. 27. επι
 κορυφη λελαξευμενου ... AB τ. οφθ. κατα 28. ιησοι καὶ κατισχ. αυτ. καὶ
 30 παρεκ. αυτ. ... AB και αυτοσ κατακλ. ... AB αυτοισ την

IV. 2. προσθησεσθι ... οσα^α εγω ... (υμι σημερον) 3. εξ ημων 4. δεω
 η υμων 6. παντων εδνων ... οσοι εαν 8. διδωμι υμιν, i. m. ενωπιον 9. φυ-

II. 13. 14. ζαρετ] ita et b, Ti scripsit ζαρεδ

λαξόν^{αι} 10. AB οτε ειπεν ... AB² ημερας^{ος} ας 11. Ήελλα φωνη μεγαλη
 12. $\overline{\text{κσ}}$ προσ υμας AB i. m. εν τω ορει 14. και μοι ... π. αυτα υμας ε. ...
 κληρονομειν 15. οκ ειδατε ομοιωμα 18. ιχθυος α 19. σου αυτα^{αυτα} πασιν
 20. εξηγαγ. ημας ... ευκληρον 21. AB $\overline{\text{κσ}}$ εδυμωθη, i. m. ο $\overline{\text{θσ}}$ 22. ιορ-
 δανην, i. m. τουτον 23. AB² προσεχ. υμ^{ειν} μη ... θεου υμων ... AB¹ om 5
 και ανομησητε, B² i. m. ... συνεταξεν κυριος 24. καταναλίσκον 25. τα πονηρα
 εναντιον 26. διαβαινετε το εκει κλ., i. m. ιορδανην 27. εν τοις εδν. εισ
 28. AB οφοντ. ουδε μη 29. AB θεον ημων ... ευρησετε οταν AB εκζητησητε
 31. AB αυτοις $\overline{\text{κσ}}$ 32. AB εως ακρου 34. B¹ om και εν οραμασιν μεγαλιος
 ... εποηησεν ο $\overline{\text{θσ}}$ 38. και εξολεθρ. 40. AB τα δικαιωματα αυτ. κ. 10
 τας εντολ. αυτ. οσας 42. AB φευγειν ... i. m. inf. ad. et post φονευτην
 inserend. notat οσ αν φυγη εκει κ ζησεται ... εχθες ουδε [nov. fol. inc.]
 προ^{και} της^{αι} τριτης (A εχθ. και τριτης, quod B² voluit) 43. γαλααδ 45. και
 τα κριματα i. m. 46. ους επατ. μωσησ 47. γωγ. ... κατ ανατολ. 48. του¹⁵
 χειλου^{ος} 49. κατ ανατ. ... AB απο ασηδ.

V. 1. εν τη ημερα i. f. l. 3. κα^εγω ... AB² ε^εστηκειν 6. εγω $\overline{\text{κσ}}$...
 εξαγαγαγων (sic, i. f. lin.) 9. αυτοις^{οτι} εγω^{αυτοις} γαρ ... μεισουσιν με 11. AB
 κυριος τον, i. m. $\overline{\text{θσ}}$ σου 12. φυλαξε^{αι} 14. κ. οι υιοι σου ... κτηνος σου ο
 προσηλυτος (eti A και ο πρ.) ... εν σοι (εν γαρ εξ ημεραις εποηησεν κυριος τον
 τε ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις) (uncis 20
 appositis deleuit) ινα ... AB παιδ. σου ωπερ, i. m. κ το υποζυγιον σου
 15. φυλασσεσαι την, eti A σε την 16. ενετειλατο $\overline{\text{κσ}}$... μακροχρονοι ητε
 17. 18. ου μοιχευσεις ου φονευσεις 21. B¹ om vid. παντα ... του πλησιον
 22. AB τα ρηματα ταυτα ... λιθινας i. m. ... μοι 24. εδειξεν $\overline{\text{κσ}}$ ο $\overline{\text{θσ}}$
 ημων^{ημιν} την ... ιδομεν ... ο ante θεος add. vid. 27. AB ακουσον οσα εαν, 25
 i. m. παντα ... και συ λαλ. π. η. π. ο. αν λαληση (-ση et A) κ. ο θ. ημων i. m. inf.
 29. ουτως ειναι (sic) 31. AB ποιειτωσαν εν (sic) 33. μακροημερευσησητε
 (i. f. lin.) ... γησ ης^{ουτω}

VI. 1. ενετειλατο ο $\overline{\text{θσ}}$... AB² κληρον. αυτην 2. οσας εγω 3. AB
 φυλαξαι ... ποι. ινα 4. εν τη ερημω i. m. 7. προβιβασεις τους 10. ωμοσεν 30
 κυριος τοις ... AB και ισαακ και ιακωβ 11. εξελατομησας 13. om μονω
 ... επι add. vid. 14. om θεων των 15. AB οτι θεος ... AB οργ. θυμω^{θη}

IV. 43. γαλααδ] ita et Ti, b γαλααδ

VI. 2. pro φυλασσεσθε (ABb) Ti scripsit φυλασσεσθαι

18. AB² εναντι^ο (i. f. l.) ... ΰεου υμων 23. post εκειθεν add. AB^{i. m.} ενα
εισαγαγη τμας ... (ταυτην η | ην ωμ.) 25. AB² εναντιον ... ενετ. ημιν
κυριοσ

VII. 1. εισαγαγη ... εκει κληρονομησαι και εξαρει ... μεγαλα ακαι προσ-
5 ωπου, i. m. ^χπολλα χ ισχυρα ... και ^χαμορραιον και ^χγεργεσαιον 5. χ post συν-
τρεψετε add. vid. ... γλυπτα των ^χΰεων αυτ. 6. AB προειλατο ... ειναι σε
... προσωπου της γ. 7. AB προειλατο ... AB om κυριοσ sec. ... (εσται)
8. AB εξηγ. κυριοσ υμας ... post κραταια AB^{i. m.} ad χ εν βραχειονι υψηλω
... ελυτρωσατο εξ (A om κυριοσ) 9. και γνωσεσθε σημερον ... AB² ^χΰσ
10 ο ^χΰσ ... AB² φυλασσων ^{την} δια^χ ... B² i. f. l. add. αυτου post δια^χ ...
AB² και ελεος 11. εντολας αυτου ... δικαιωμ. αυτου χ. τ. κριματα αυτου
12. εσται εαν ακουσ. ... ποιησητε αυτα και ... χ. ο ^χΰ. σου (sic) 13. σε
^χΰσ και ... AB εκγονα ... γησ ωσ ωμ. 15. ^χΰσ ο i. f. l. ad. vid. ... om σου pr.
16. και ου AB λατρευσεις 17. διανοια σου 18. ου φοβηθηθη αυτους supr. lin. ad.
15 19. ουσ εωρακασιν (corr.?) ... τερατα ^{τα}μεγαλα εκεινα i. f. l. ad. ... AB ^{τε}ΰεος
ημων π. 20. χ τας σφηκιας usque 21. προσωπου αυτων i. m. inf. 23. εξολεθρευση
αυτους 24. AB απολειται ... εκεινων ... AB ουδεις ... εξολεθρευση^σ
25. εν πυρι ... ου ^{δε}χρυσιον ... αυτων ου λημψη 26. και εση αναζημα (bis)

VIII. 1. εντολας, i. m. ταυτας ... (υμι σημερον) ... εισελθοντες κληρονομη-
20 σητε ... ην ^χΰσ ο ^χΰσ υμων ωμοσεν 2. ερημω ωσ αν ... εκπειραση
3. μαννα, i. m. εν τη ερημω ... (ειδησαν) 5. παιδευσαι ανθρωπος 6. ταισ
οδ. 7. εισαγει ... υδατων πηγαι ... (δια των πεδιων) 8. συκαι ροαι 9. AB²
επ αυτης ουδεν 10. AB εδωκεν ... post σοι i. m. ^χΰσ ο ^χΰσ σου 13. βων
σου πληθυνθεντων χ. τ. πρ. σ. πληθυν^σ σοι αργ. ... οσων σοι (i. f. l.) εσται
25 σοι πληθυνθεντων σοι 14. add. vid. σε εκ της αιγυπτου 16. ο ουκ ειδησ συ και
add. vid. ... εσχατων των ημερων 18. διδωσι την ισχυν ... αυτου i. m.
19. λατρευση αυτοις χ προσκυνηση αυτοις ... post σημερον add. i. m. sup.
τον τε ουρανον και την γην. 20. AB ^οΰσ απολ.

IX. 1. ιορδανην τούτον 2. οισθας (i. f. l.) 3. προπορευεται ... κατα-
30 ναλισκων ... AB² απρο προσωπου ... απολεισ ... om εν ταχει 4. εξανηλωσαι
... τα εζη τ. απρο ... om σου 5. διαζηκην αυτου ... et 8. om κυριοσ
9. AB κατεγεινομην 10. εδωκεν κυριοσ εμοι 11. om δια sec. 13. AB λεγων
λεαληθα (i. f. pag.) 15. om των μαρτυριων 16. εαυτοις ... ενετ. υμιν
κυριοσ ... AB om ποιειν 19. AB την οργην χ. τον θυμον 22. AB παροξυ-
νοντες 23. κυριοσ υμας 25. εναντιον 27. και τα αμαρτ. 28. ειπεν αυτω

X. 2. αυτα 6. (ἵακειμ μειςαδαι) 7. εις ταιβαδα 10. ηκουσεν 14. κυ του ^ωσου σου 15. AB προειλατο 17. AB κ. ο φοβερος ... ουδ ου μη 20. om επι

XI. 1. om εντολας αυτου και τας 2. (παιδιαν κυριου) 4. AB αιγυπτων τα αρμ. 5. ημιν 7. om τα μεγαλα ... AB εποιησεν υμιν 8. κληρονομησετε 10. εισπορευη εκει, cf. nol. ... AB λαχανιας 11. (πεδινη, ut saepissime) 12. AB vid. διαπαντος c. seqq. conj. 13. εισακουσητε 14. AB προῖμον 17. συνσχη ... ο νετος ... AB ης εδωκεν ο 22. οσας ... (πορευεσθε) ... om και ante προσκολλ. 25. πρ. υμων τον τρομον υ. κ. τ. φοβον υμ. ... ης εαν 27. ας εγω 28. και αι καταραι ... AB ^ωσου υμων 10 34. ^ωσου υμων

XII. 1. γη η κυρ. ... AB πατερων ημων 2. (Σειων) ... δασεος 3. κατασκεψατε ... κατακαυσατε 5. AB εκει επικληθῆναι ... εκζητησατε 6. οισετε τα ... om και τα ^αδυσιασμ. usque τα εκουσια υμων (A om κ. τας ευχας υμων) 7. ου αν την χειρα επιβαλητε 8. AB α ημεις 15 11. om εκει alt. ... εκλε|λεκτον ... οσα εαν ... AB om κυριω ... om υμων 12. AB υμων οι παιδες 17. om των προβ. σ. και ... AB πασας ευχας 18. αυτω συ και ο υιος σου και η ^ανυγατηρ σου bis scrips., συ prius usque αυτω sec. uncis inclusit ... AB ου αν 19. εαν 24. om εκει 22. εσθετε 23. βρωθ. η ψυχη 26. ^αου σου επικληθῆναι (A αυτω) 20 27. om κρεα ανοισεις usque του ^αου σου τα 28. AB καλον κ. το αρεστον 29. κληρονομησαι αυτην γην

XIII. 3. καρδιας σου κ. 4. AB πορευεσθε 5. AB τον πονηρον 6. AB ^ενυγατηρ σου ... om σου post γυνη ... της ψυχης 9. αυτου αι χειρες σ. 11. AB ετι ποιησαι 14. om ετασεις και ... εραυνησεις ... αληθως 25 17. προσκολλ. εν τ. χ. σ. ουδεν α. τ. αναβ. ινα ... AB δωσει ... AB ελεησει ... AB πληθυνει (A ελεησ. post πληθ. ponit) 18. το αρεστον κ. τ. καλον

XIV. 1. AB i. m. add. ου φοιρησετε post ^εσου υμων 2. AB αυτω λαον 6. αναγων 7. χοιρογυλιον 12. αλλαιτον 13. ικτεινα 14. γλαυκαν 15. AB 30 αρωδιον 16. AB ^ευποπα 17. AB πελεκανα 18. υμιν εστιν 24. γεννηματος ... AB γεννημα ... καθ' ^εενιαυτον 22. AB ■ αν 23. γ. απο σου η οδος 24. αυτον* επικληθῆναι το ονομα αυτου εκει i. m. 25. AB ου εαν ... AB επιθυμει ... om επι βουσιν usque ψυχη σου ... υιος pro οικος 27. AB γεννηματων

XV. 2. η αφεσις 3. του αδελφου 6. (AB δαντη) 7. om εκ ... 35 συνσφιγξῃς 8. AB αυτω δανειον δανεις 10. αυτω δανειον δανεις 14. om σου post γης 12. και η εβραια, A η η εβρ. 13. οταν δε usque απο σου i. m. 15. AB ησθα ... και ελυτρωσ. usque ^εκειθεν i. m. 16. ευ αυτω εστιν 17. AB ποιησεις ωσαντως 18. AB εφετιον ... om σε 24. και εαν μη η εν

XI. 8. κληρονομησετε] ita et Ti et b primo, sed cal. correx. -σθη. 10. εισπορευη εκει] b habuerat εισπορευη υμεις εκει, sed υμεις cal. delevit, Ti nihilo secius υμεις retinuit quum vers. 10 cum 11 confunderet; Proleg.: „11, 14 [sic] in ed. Rom. post εισπορεύη additum est υμεις, sed rursus calamo confossum. Id ad paucos posteriores editores transiit.“

XIV. 8. Ti scripsit μηρυκαται, b ut B μαρυκαται, A αναμαρυκ. 17. πελεκανα] ita et Ti, b πελακανα

XVI. 6. ^{ον} εαν 10. AB κα^δοτι 11. om κυριου ... om συ ... om αυτον
13. εκ του αλων. 15. ω εαν ... AB γεννημασιν 19. AB om εκκληνουσι
χρισιν ουδε ... εξα^ιρει

XVII. 2. ποιηση 3. AB προσκυνησουσιν ... AB om σοι 4. AB εκ-
ζητησεις 5. εξα^ιρεισ ... (λιθοβολησεται) 6. απο^δνησων· sic dist. AB 9. om
τους ιερ. τ. λευιτ. και προσ 10. ο εαν ... AB ου αν ... οσα εαν 12. οσ
αν π. 16. προσ^θησεται 17. γυναικας ουδε μεταστησεται α. η κ. κ. αργ. κ. χρ. ου
πληθυνει εαυτω i. m. inf. 20. καρδια σου
XVIII. 3. AB δωσει τω ιερει τ. βραχ. 10. φαρμακοισ 11. AB² επα-
10 ειδων 12. om προσωπου 15. αναστησει κυρ. ο ^δ. σου σοι 16. AB το μεγα
τουτο 18. AB add. μου ante εν τω 19. AB οσα εαν

XIX. 3. AB καταφυγη εκει 4. AB εχ^θες 5. AB οσ αν 6. ην η
οδ. ... AB εχ^θες 7. εντελλομαι σοι 8. την γην usque 9. ακουσης ποι-
i. f. pag., min. lit. ad. 9. AB και προσ^θησεις ... αυτω pro σεαυτ. 14. γη η
15. εμμενεις ... ην αν 17. και γνωσονται, corr. και στησονται ... οι εαν
19. AB τον πον. 20. τουτο το πονηρον 21. in fine AB i. m. inf. add. κα^δοτι
αν δω μωμον τω πλησιον [...] ουτως δο^θησεται αυτω

XX. 14. om παντα τα κτηνη κ. παντα 16. (AB ζωγρησεται) 17. ante
και ιεβουσαιον i. f. lin. ins. κ. γεργεσαιον 18. AB υμας ποιειν 19. ουχι εξολ.

XXI. 4. τρα^χιαν 7. AB² ουκ εωρακ. 10. AB προνομευσεις 11. αυτω
12. AB εισαξεις 13. κα^διεται 18. αιρε^διστησ ... ουκ υπακ. ... αυτον

usque 19. συλλαβοντες i. m. 20. οινοφρυγει 21. λι^θοβ. αυτους 23. κεκα-
ταραμενος ... om μη

XXII. 1. μη υπερι^δησ 2. εγγι^ζη pro επιστη 3. om και ουτω ποιη-
25 τ. ιματ. αυτου ... κ. ουτος π. κ. π. α. 6. δενδρι (A δενδρει) 9. (κατα-
οπερεις ον) ... διαφορον ... AB γεννημα ... σπειρη ... AB γεννηματος
21. om του οικου 22. συνοικισμενης 26. post νεανιδι AB i. f. l. add. ου
ποιησετε ουδεν ... AB² ουκ εστιν αμαρτ.

XXIII. 1. εισελευσονται 2. AB om vers., B² sic supplet ουκ εισε-
30 λευσεται εκ πορνης εισ εκκλησιαν ^κυ ουκ εισελευσεται 3. ουδε μωαβειτησ 4. om
σε post καταρασθαι 8. γεννηθωσιν 10. om εξω τ. παρ. κ. ουκ εισελευσεται
12. om vers., B² sic supplet (14.) παρεμβολην (12.) και τοπος εσται σ. ε. τ.
π. κ. εξελ. ε. εξω (13.) κ 13. επαγων 15. om αυτου prius 16. ου εαν 19. AB
ου αν εκδανεισησ 20. κληρονομειν 23. ευξω τω ^δεω

XXIV. 1. συλλεξεις 2. εμβαλεις 5. AB γραφει ... αυτω pro εαυτ.
6. ο προτερος εξαποστειλασ 7. εισ τον πολεμ. 9. om εκ 10. ον εαν
11. οτιουν και εισελ. 14. 15. i. m. inf. ad. post ενεχυρω inserend: αποδο-
σει αποδ. τ. ενεχ. α. πρ. δυσμαισ η. κ. κοιμ. εν τ ιματιω, om ergo αυτου
i. fine v. 14. 18. AB και υιοι 19. 20. i. m. ad. post κ. χηρας inser: κ ουκ
40 ενεχυρας (sic et A) ιματ. χ. κ. μνησθησ 21. και επιλα^θη usque αγρω
σου postea insert. 23. AB επανατρυγησεις

XXV. 1. om κρινωσι και 2. om εναντι των χριτ. κ. μαστ. αυτον ...
om κατα την ασεβειαν αυτου 5. om εξ ... ην pro ^η 11. AB i. m. αν^δρω-
ποι, i. m. δυο ... om η 13. εσται σοι εν 15. κ μετρ. αληθ. κ δικ. εστ. σοι
45 i. m. 16. tot. vers. i. marg. 18. εφοβηθησ

XXI. 7. ουκ εωρακ.] b ουκ εωρακ., quod Ti retinuit, quamquam
Proleg. p. xxxiv dicit, se hoc emendandum curasse.

XXVI. 7. om και τ. μοχθ. ημων 10. AB γεννημάτων ... om και αφης.
α. απεν. κ. τ. θ. σου 12. AB γεννημάτων 13. εναντιον 14. ουκ εκαρπ. απ'
αυτων i. m. ... επηκουσα ... επηκουσα pro εποησα ... καζοτι 15. καζηδε
18. AB φυλασσειν

XXVII. 1. ισραηλειτων pro ισραηλ λεγων 3. ηνικα εαν 6. τα ολοκαυτ. 5-
7. εναντιον 12. ιουδα 14. AB οι λευεεται ερουσιν 15. om πασ 20. γυναι-
κος εκ πατροσ 22. om εκ 23. om της bis 24. πλησιον αυτου δ.

XXVIII. 2. σε εαν non dist. ... post σου: et nov. lin. inc. 4. και
τα γεννηματα τ. γ. σου i. f. l. ad. ... AB om και ante τα βουκ. 8. (ταμιοις)
11. και επι τ. γεννημασιν (Α -σι) τ. γ. σ. κ. ε. τ. εκγονοισ των κτηνων σ. 10
... AB om σου ante ησ ... (ηση pro ησ) 12. δανεισ ... δανειη' ... η αρξεισ
εθνων π. σ. δε ουκ αρξουσιν i. m. 18. AB γεννηματα 19. εκπορευεσθαι pro εισπ.
et εισπορ. pro εκπορ. 20. ου αν 22. (ρειγει) 24. AB τη γη σου 25. AB

επισκοπην 28. παραπληξια αορασιασ 30. om μη 34. και ουκ εσται usque
32. ετερω i. m. sine ο βοηθων 32. σου η χειρ 33. εκφορτια 35. σε ιαζηται 15-
36. ουσ εαν 37. om αν 42. AB γεννηματα ... ερυσιβη 43. προσηλυτοσ ο
εν σοι 44. AB δανει et δανεισ 48. om διψει usque γ. και εν ... AB επιζησει
49. AB κυριοσ επι σε 50. ελεησοι 51. AB γεννηματα 54. βασκαίνει ...
om αυτου ter ... om τω ante κολπω ... om αυτω 56. om και δια
τησ

τ. απαλοτητα ... θυγ. αυτου 57. AB χοριον ... τεκνον ο αν 59. η νοσους 20
πον. κ. πιατας i. m. 64. om και πασαν την γεγραμμενην, suppl. i. m., sed
post νομ. τουτου inserend. notat 63. om και πληθυνα υμασ ... κληρονο-

μειν 65. εκλιποντας 68. πλοιοις ... οδω ειπα ... προσζησει

XXIX. 1. μωση 3. in fine add. AB i. m. την χειρα την κραταιαν και
τον βραχιονα τον υψηλον 5. εν τη ερημω τεσσερακ. ετη 7. υμιν εν 25
15. μεθ ημων ... ωδε σημερον μεθ υμων 16. κατοικησαμεν ... παρηλ-
ο
σαμεν ... ως παρηλ. 18. εξεκλινεν ... AB ενοχολη 20. ζελτηση 25. κατε-
λιποσαν 29. υμων bis ... υμιν

XXX. 1. η ευλογια η καταρα (i. e. B¹ η̄—η̄, B² η̄—η̄) ... σε δια-
σχορησιση 3. ιασηται 5. και εισαξ. 8. επιστραφ. επι κυριον κ. εισακ. 30
γεννηματα (sic et A) της γησ σ. κ. εν τ. εκγονοισ των κτηνων σου ...
AB ηυφρανθη 14. om εστιν sec. 12. λημψ. αυτην ημιν ... αυτο 13. tot.
vers. i. m. sup. suppl. 14. εστιν σου εγγυσ ... αυτο ποιειν 16. om και
ante φυλασσεσθ. ... εσεσθαι ... κληρονομειν 18. κληρονομειν 19. AB
ινα ζησ συ και 20. ζωη αυτου ... κατοικειν σε επι 35

XXXI. 4. καθα εποησ. ... τοισ δυσι β. 5. η ποιησετε usque υμιν
i. f. lin. add. 6. AB² ενκαταλιπη 7. πατρασ. ημων 8. AB² ενκατα-
λιπη σε 9. om τοισ υιοισ λευι 10. αυτοισ μωυσησ 12. AB ινα ακουσωσιν
13. κληρονομειν 14. ηγγικασιν ... εντελουμ[ε]ι αυτω usque 15. ο στυλοσ
i. f. col. add. 15. A¹B¹ om του μαρτυριου extr., i. f. lin. suppl. 16. AB 40
ο λαοσ ουτοσ 17. και εν, i. m. ερει 19. om νυν ... διδαξετε ... μοι

XXVIII. 2. σε εαν et σου:] b σε. σου, Ti σε, σου, 42. ερυσιβη] ita
et Ti, b cum A ερυσιβη 57. χοριον] ita et Ti; „χοριον, quod idem Alex.
cod. tuetur, intactum reliquimus. Sed calamo correctum est in ed. Rom.
χοριον.“

XXIX. 18. εξεκλινεν] etiam Ti εξεκλινεν, et b ex correctione calami,
antea εξεκλινον: in eodem versu pro τινδσ η̄ διάνοια Ti scripsit τίνος η̄ δ.

XXXI. 49. διδαξετε] ita et Ti, b cum A διδαξατε

γενῆται 20. om λατρεύουσιν αυτοῖς καὶ 21. om αὐτῶν καὶ ἀπο στόματος
23. AB κυρίως αυτοῖς 28. om πρεβυτέρους ὑμῶν καὶ τοὺς 29. ἐκκλείνετε
ἀπο τ. ο. ... om καὶ συναντῆσεται ὑμῖν

XXXII. 6. om καὶ ἐπλάσσε σε 10. κοράν^η 13. AB γενήματα 17. καινοὶ
5 προσφατοὶ ... (εἰδῆσαν) 21. ἐνὶ ἐπ ἐνὶ 22. AB γενήματα 24. ἀπο-
στελῶ 25. ταμιῶν 31. AB ἐστὶν pro εἰσιν 41. om με 42. om καὶ ἡ
μαχαίρα usque αἵματος 43. προσκύν. αὐτῷ υἱοὶ 5. (υἱοὶ pro ἀγγελοὶ eti A)
... AB πάντες ἀγγελοὶ Ἰησοῦ 44. μωσῆς ... AB ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
46. (ἐντελεῖσθαι) 49. ἀβάρειν ... χανάαν pro μωαβ 52. AB ὁψῇ
10 XXXIII. 1. εὐλογήσεν 4. ὑμῖν 7. καὶ αἱ χεῖρ. 8. ἐπὶ ὕδατος
9. λεγὼν ... οὐκ εὐρακα 13. ἐπ εὐλογ. 14. AB γεννημάτων 16. ἐν τῷ
βατῷ 17. ἐπ ἀκροῦ γ. 19. om ἐκεῖ sec. 23. νεφθαλεμὶ bis ... εὐλο-
γίαν 24. εὐλογητός 27. ἀρχὴς ... x ante ἐκβαλεῖ add. vid.

XXXIV. 4. AB ὡμοσα ἀβραάμ 5. μωυσῆ 6. AB οἶδεν 7. om τὰ
15 χελωνία αὐτοῦ 10. μωσῆς
Subscriptio: AB δευτερονομίον

ΙΗΣΟΥΣ.

Inscriptio: Ἰησοῦς

I. 5. AB οὐδε ὑπεροψ. 6. γὰρ διελείς, i. m. ἀποδιελ. 8. ἐν αὐτῇ, AB i. m.
αὐτῷ ... εὐνοῶσαι pro -σεις 15. δέδωκεν 16. Ἰησοὶ ... AB ὅσα ἀν
18. AB ὅς εἰαν ... AB καθότι ἀν ... αὐτῷ ἐντείλῃ

II. 1. (σαττεῖν) ... πορ. εἰσηλθόντες οἱ δύο νεανίσκοι 5. (καταλημψέσθαι)
20 8. ἐπὶ τὸ δῶμα πρὸς αὐτοὺς 9. δέδωκεν ὑμ. ^ο κς. 10. ἐξώλεσθρευσατε
(sine -ε-) 11. ἴσως ὑμῶν ὅς ἐν (cf. 1 Tim. 3, 16) 12. ἐλθὼς ποιήσατε
14. παραδοί 17. οἱ ἀνδρες πρὸς αὐτὴν 19. AB ἡμεῖς δε 24. AB παρε-
δωκεν ... AB κατεπτήκεν^χ

III. 3. AB πορευέσθε 4. ἡμῶν ... ἐν ἐπιστ. ... AB πορεύεσθε ...
25 ἀπεχθές 5. ποιήσ. ἐν ἡμῖν κύριος 7 AB om ὅτι 8. μεσοῦ pro μερὸς
14. om κυρίου 15. AB ἐπλήρου 16. καθύπερθε pro κατὰ ὑπερθε 17. cum
καὶ πάντες nov. sect. inc.

IV. 3. ὑμῖν καὶ αὐτοῖς ... (στρατοπεδεῖα) 8. AB λαβόντες 18. AB
ἐχθές 23. AB μεχρὶς οὐ^{βδ}

30 V. 2. om ἐκ δευτέρου 5. μαδβάρειτιδε 6. διο οἱ ἀπεριτμ. ... πατρ.
ἡμῶν δ. 10. τεσσαρεσθ. (ut paene constanter, non longius not.) ... ἀπο
ἐσπερας ἀπο, i. m. ἐπὶ 12. κουραν pro χωρ. 15. om ἐπ αὐτοῦ

VI. 1. οὐδεῖς 2. π. τὴν ἱερειχω υποχειρίαν καὶ 9. ἐμπροσθεν παραπορευ-
εσθῶσαν 10. AB μήτεις ... ὑμῶν τὴν φωνὴν ... αὐτοὺς διαγγεῖλῃ 13. οπι-
35 σθε τῆς ... om ἐξάκισ 15. AB om ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ... ἐξάκισ pro

XXXII. 39. Ti „restituimus ad normam eorum quae subsequuntur
ἀποκτενῶ (etiam cod. Alex. habet) pro ἀποκτενῶ“ [b cum B].

II. 19. ἡμεῖς δε] ita et Ti, b ὑμεῖς δε

επτακισ 16. AB om εγενετο ... ο ιησους 17. om παντα sec. 18. φυλαξασθε
23. την αυτης κ. 24. ενεπρ. εν πυρισμω 25. AB τον πατρικον αυτης ... AB κατα-
κησεν 26. οζαν, i. m. αζαν ... αβειρων. 27. ante, non post 27. dist.

VII. 1. AB οργη κυριος 3. AB αλλ ως ... παντα 4. πρ. των ανδρ.
5. AB τριακοντα και εξ 12. AB om και ... υποστρεψουσιν, i. m. επι (= A) 5
... AB εγενηθησαν 13. εν υμιν εστιν 14. ον εαν bis 17. κατα ανδ.
20. AB κυριου θεου 22. ενεκερμυμενα ... om αυτο
VIII. 1. τους ανδρας παντας 10. ανεβ. αυτοι κ. 11. απ ανατολ. 17. ουδεις
... ανεωγμενην 19. και ηλθσαν 21. μεταβαλομενοι 22. om αυτους
24. AB om και ante τους εν ... απεστρεψεν ... ρομφαιας, i. m. μαχαιρας 10
29. αυτου το σωμα ... ερειψαν ... AB αυτον pro αυτο

IX. 1. ως δ ηκουσ. 3. οικοδομησεν 4. κω θυσιαν 5. ενωπιον υμων
17. AB om την ante διαζηκ. 20. (επηρωτησαν) 23. κεφειρα και βειρων,
i. m. βηθωρ 29. εκλιπη ... AB om ουδε υδροφορος 33. ον εαν

X. 1. om και post ετοιησαν ... αυτομολησαν 2. (ειδη) ... μεγαλη 15
πολις 3. AB αιλαμ 4. αυτομολησαν 5. οδολαμ 6. AB κ. εξελου ημας
κ. βοηθησον ημιν 8. ουδεις 9. επ αυτους ιησους 11. εν τω δε φ. 14. AB
συνεπολεμησεν 21. υγιεισ ... ουδεις 23. και εξηγαγosan usque σπηλαιου i. m.
inf. 24. (την) ... (της) 25. προς αυτους ιησους 27. και επεκυλισαν
28. μακηδαν ... στομ. μαχαιρας, i. m. ξιφους ... εν πνεο^μ ον εν (i. f. l.) ... 20

εν αυτη ουδεις ... μακηδαν 30. εφονευσεν ... ξιφους, i. m. μαχαιρας
33. AB αιλαμ ... γαζης pro γαζερ 34. εις λαχεις ... επολιορκησεν
37. om το 39. AB επαταξαν ... τη χεβρων 40. ναβαι pro ναγεβ
XI. 1. μαρρων 2. AB πρ. τους β. ... εις την ραβα 3. αμορρ. κ. ευαιουσ
κ. ιεβουσαιουσ κ. φερεζαιουσ τ. εν τ. ο. κ. τ. χετταιουσ τους υ. τ. ερημων 25
εις την (sic eti A pro γην) μασευμαν 5. μαρρων 7. AB μαρρων 9. AB
εν πυρι 10. απεστραφη 12. βασιλειων ... (ξειφους) 14. AB ουδε εν
εν πνεον 16. πασαν την αδεβ 17. αχελ pro χελχα 18. πλειουσ ημερας
22. om γεθ και εν

XII. 3. υπο μηδωθ φ. 4. βασα 5. AB om γην 7. AB οι υιοι ... 30
βαλαγαδα εν πεδιω λιβανω, i. m. του λιβανου ... εως του ορους χελχα ...
αυτον 9. και τ. β. ιερ. 13. ασει pro γαδερ 14. αιραθ pro αδερ, i. f. ad.
βασιλεα αραθ 16. ηααδ 18.—22. ασom ... μαμρωθ ... ζακαχ ...
μαρεδ. και βασ. 23. ελδωμ τ. φεννεδδωρ, i. m. φενναεδδωρ 24. Σαρσα

XIII. 3. χαναναναιων (sic) ... AB σατραπαιος ... AB γεθβαιω ... dist. 35
ακκαρωνειτη κ. τ. ευαιω εκ 4. ταφεκ 5. γαλγαα (sic, mendum typographi-
cum? Holmes tacet) 8. om δυσι ... περαν τω ιορδανη 9. δαιδαβαν (sic,
Holmes λαιδαβαν) 10. ος βασιλευσεν εσεβων 12. εβασιλ. εν εδρα-
ειν κ. εν ασταρωθ 14. AB αυτων κληρονομια 18. μαιφααθ 20. βαιθ-
θασεινωθ 22. βεωρ 25. AB πασαι αι πολεις 26. βοτανει ... βαν 40

VII. 12. εγενηθησαν] ita et Ti, b εγεννηθησαν

IX. 20. επηρωτησαν] ita et Ti, b επηρωθησαν

XIII. 22. βεωρ] ita et Ti, b βαιωρ

28. om και κατα πολεις αυτ. κ. δημουσ αυτων 29. (ημεισει) 30. μαανα
... βασανει ... AB om της 34. om τη 32. επ ανατολ.

XIV. 1. κατεκληρονομησεν 2. εκληρονομησαν 6. 13. 14. etc. AB ιεφοννη

8. οι δε αδελφ. ... προσε^{τε}στην 11. εξ ελθειν κ. εισελθειν (corr.?) 12. om
5 εν ... AB νυνει

XV. 1. ιουδαιασ (pro ιδουμ., ut saepius) 2. μερουσ της θαλ. 3. σεν-
νακ pro σενα ... επι λιβουσ, i. m. απο 4. διεκβαλλει 7. τααγαδ pro γαλ-
γαλ (Holmes τα αγαδ) ... αδδαμειν ... διεκβαλλει ... om της post υδωρ
... AB πηγησ ηλιου 8. ονομ bis ... νοτου ... εκβαλλει 9. μαφω pro

10 ναφ. ... οριον ιεβααλ 10. ασσαρ επι 14. διεκβαλλει ter ... λεμνα
13. απο προστ., i. m. δια 14. δοαλμει 16. οσ εαν 19. βοδδανεισ 27. βαι-
φαλαδ 32. (κ^λ) 37. μαγαδαγαδ 38. δαλαλ ... μασφα, i. m. φασμα ... ιακαρηλ
και μαχησ 39. κ. βασ. 40. cum και μαχεσ nov. lin. inc. 41. μακηδαν
... AB δεκαεξ· (sic dist. B, non post κ. αυτων) 42. λεμνα 44. αιλω

15 47. post αιγυπτου nov. lin. inc. 49. πολισ 54. om κ. γηλωμ 54. σωρ^{αι}
56. ιαρεικαμ 58. αλουα ... βαιδσουρ 59. ταγαμ (Γ = T fractum?) ...
εωβησ pro δωβ. 62. αιοχιοζα ... ανκαδησ 63. ιεβουσαιος κ. ... (ηδυνα-
σθησαν) ... AB ημερασ εκεινησ

XVI. 1. απ ανατολ. 2. χαταρωδι 5. απο ανατολ. ... ασταρωδ ...
20 εροκ 6. εισ ανατολασ, i. m. επι ... σελλησα 7. ασταρωδ ... διεκβαλλει

XVII. 2. ουτοι οι αρσενεσ 5. om γησ 7. ιασσειβ ... θαφωδ, i. m.
ναφεθ 10. ιασηβ ... απ ανατολ. 11. ασηρ και δοαν, i. m. βαιθσαν ... δωρ,
i. m. εδωρ 14. ιησου 16. εν βαιδαισαν, i. m. εκτω ... κοιλαδι ισλ (pro
ιεζραηλ omnibus fere locis ισραηλ scripsit) 18. επιλ. εστιν αυτω ...
25 (υπερισχυεισ)

XVIII. 4. AB τρεις ανδρασ ... AB² εμου ... AB διελθειν 6. AB προσ
με ωδε 7. εαυτων 11. φυλησ add. vid. i. f. l. ... AB om υιων prius
12. διεξοδος μαβδαρειτισ 13. μααταρωδ (δ pro β et A) 14. επι το οροσ,
i. m. μεροσ 16. νοτον 17. γαλιαωδ 19. (ροεια pro ορεια, mend. typogr.?) ...
30 (ιροδανου, mend. typogr.?) 23. ιεφραθα 24. δεκαδυο 28. ιεβουσ ...
ιερουσ. και πολεισ και γαβ. ... τρεις και δεκα ... αι i. f. lin. add. vid.

XIX. 2. κωλαδαμ, i. m. μωλαδαμ 4. ελθουλα 8. βαρεκ' 9. κληρου
ιουδα 11. μαραγελδα 12. απ ανατολ. 16. om της 18. σουσαν 19. ρη-
ρωδ, i. m. ρεθηα 24. om κατα δημουσ αυτων 26. ελειμελεκ 27. AB
35 απ ανατολ. 30. αρχωβ 33. ναβωκ ... AB ο ιορδανησ 34. επιστρεφει ...
AB νοτου ... AB απ ανατολ. 41. ασα πολεισ 42. σαλαβειν 43. αιλων
48. ιουδα pro δαν ... λασεννδακ 49. AB om τω ante ιησοι 50. θαμαρ-
χαρησ, i. m. θαμνασαραχ 51. εναντιον του κυριου

XXI. 4. πολ. ιγ. 6. γεδεων pro γεδσ. ... εν τω βασαν 7. και εν
40 τοις υιοις 40. τουτο εγεννηθη 41. карадарбох 20. AB εγεννηθη πολισ
22. om τα ante αυτη 23. γεδεδαν, i. m. γεθαιβαν 24. και γεθερεμμων

XIV. 6. 13. 14. XV. 13. 14. XXI. 12. ιεφοννη] sic et Ti, b ιεφονη

XV. 63. ηδυνασθησαν] sic et Ti, b ηδυνασθησαν

XVIII. 28. ιεβουσ] ita et Ti, b ιηβουσ

25. ημισουσ^{τησ} φυλ. 27. (γεδ'ων) 28. και δεββα 30. και δαββων 31. και
 ρααβ^τ 32. Ήμμων 33. "πολεις δεκατρεϊς 35. (περισπορειαυτησ) 36. ἱερει-
 χων 39. αι πασαι πολεις 40. πασαι πολεις ... φυλησ λευει 41. πασα
 πολισ 42. πολεις ... κατα προσταγμα ... Θαμνασαραχ ... Θαμνασαχαρ^α
 44. αυτους κ^ς κυκλοθεν ... AB ανεστη 5
 XXII. 1. ημισει 2. επηκουσατε 3. εφυλαξεσθε 5. ποιειν σφοδρα
 6. ηυλογησεν 8. και διειλ. 9. φυλησ υιων μ. 10. γαλγαλα τ. ιαρδ. ...
 οι υιοι γαδ κ. υι υ. ρουβην ... επι του ιδειν 11. AB ωκοδομησαν ...
 γαδ κ. υι υ. ρουβην ... AB ημισει ... επι των οριων 15. υ. γαδ κ. π. τ.
 υ. ρουβην ... AB εισ την γαλ. 17. μεικρον ημιν 19. AB της κατασχεσεωσ 10
 κυριου ... αποσταται απο θεου ... και μη αποστ. 20. εισ μονοσ αυτοσ
 (et A hab. μονοσ) 22. εστιν κυριος ... om τη ημερα 23. αυτοισ 24. AB
 om και 26. AB ουκ^χ ενεκεν 27. λατρειαν κυριω ... ημων post σωτηριων
 i. f. l. add. vid. 28. ημασ και ταισ, i. m. η ... AB ουκ ενεκεν 29. εν ταισ
 σημ. ημεραισ αποστησαι 31. AB ερυσασθε 15
 XXIII. 1. AB εχθρ. αυτων 2. τ. γραμματεισ α. κ. τ. δικαστας α. ...
 αυτουσ εγω, i. m. ιδου 3. AB εορακατε ... θεοσ ημων 4. οπερ ειπα
 (pro επερριφα) 5. AB κατακληρονομησατε 6. δεξιαν 7. ου μη προσκυνη-
 σετε αυτ. ουδε μη λατρευσετε αυτοισ 9. ουβεισ 10. om ουτοσ ... AB
 εξεπολ. ημιν 11. φυλαξασθε 13. πακιδας (sic saepius) 15. ελαλ. κυρ. 20
 προσ ημασ
 XXIV. 2. κατωκησαν 5. επαταξαν τ. αιγ. εν οισ εποιησαν αυτοισ
 8. παραδεδωκεν 10. AB ευλογιαν 12. AB προτερ. ημων 14. λατρευετε
 κυρ. 15. υμιν εαυτοισ 19. AB οτι θεοσ ... υμων τα αμαρτημ. και 20. εαν
 ... (λατρεσητε) 26. AB νομον ... τερεμινδον 27. προσ ημασ ... εσται 25
 ουτοσ ... (ματυριον) ... εαν 31. Θαμνασασαχαρα 32. εδωκ. α. ιωσ. εν
 μεριδι i. f. l. add. 33. εν γαβ. τη εαυτων ... εισ την γην εαυτ. πολιν
 Subscriptio: AB ἱησους υἱος ναυη

ΚΡΙΤΑΙ.

Inscriptio: AB κριται

- I. 2. εν τη χειρι 4. εκοψαν, i. m. επαταξαν 5. εν τη βεζεκ usque
 6. αδωνιβεzech i. m. inf. 6. και κατελαβοσαν 8. AB οι υιοι 9. AB του
 πολεμησαι 10. καριαρβοξεφερ (A -οκσε-) ... αχιναν, i. m. αχειμαν ... 30
 μειν 11. καριασσωφαρ 12. οσ εαν 12. et 13. την αζα, i. m. ασχα 14. AB
 εκραξεν 16. μωυσεωσ ... om και post αραδ 17. σεφεκ 18. ουδε τ.

XXIV. 26. τερεμινδον] sic et Ti, b τερμινδον

- ακκαρ. . . . αυτης ουδε τ. αζωτ. 20. μωσησ 23. πολεωσ αυτων ην
 24. ημιν 26. τουτο το ον. 27. ουδε τ. θυγ. α. pro και τ. δ. α. 35. AB²
 αλωπηκας . . . AB εβαρυνθη χειρ^{σαν}
 II. 10. και γε πασα . . . προσεθεθη pr. 15. εξεπορευοντο 17. αυτοις
 5 και (sic) εξεκλειναν 18. κριτας αυτοις 19. AB απεριψαν 21. και γε εγω
 III. 3. AB σατραπιας 8. ποταμων συριας . . . χουσαρσαζαιμ (bis)
 11. τεσσερακ. ετη 16. AB μ. τον δεξιον αυτου 17. om τω 24. (ταμιω)
 29. εν τη ημ. εκ. 30. αυωδ 31. σαμαγαρ . . . (χ ανδρασ)
 IV. 1. dist. post κυριου . . . αυωδ 3. εικοσι (sic semper, non not.)
 10 6. νεφθαλειμ 7. εις τας χειρ. 8. τον αγγελον κυριος 9. μετα βαρακ
 10. μετ αυτου δεββωρα 17. AB οικου sine του 22. ρεριμμενος 23. εν τ.
 ημερα εκεινη τον ιαβειν βασιλ. χαν. εμπρ. των υι.
 V. 2. ακουσιασθηναι 3. σατρ. εγω ειμι τω κυριω εγω ειμι ασμαι
 ψαλω τ. 6. (αναδ εν εν ημερ.) 7. αναστη bis 8. καινους οτε (sed inter
 15 σ et o unius literae [τ?] spatium) 9. διατετα[να (i. f. col.) 13. κατα-
 λημμα 14. εξεριζωσεν . . . AB εξεραυνωντες 19. AB μεγεδδω 22. AB τοτε
 27. κατακλησθεις 31. απολοινο . . . cum και ησυχ. nov. sect. inc.
 VI. 3. (ανεβαιναν) 4. κατεφθειραν . . . κατελιπον 5. τοις καμηλ.
 10. καθησεσθε 11. τη pro γη . . . γεδεων υιοσ 14. εν ισχυει 15. ο μει-
 20 κροτερος . . . οικω πατροσ 17. δε pro δη 18. AB θησω pro θυσω . . .
 καθιομαι 21. om τη . . . απο οφθ. 22. om τον . . . om προς 26. κορυφην
 του μου εκ τουτου . . . AB ολοκαυτωμα 28. καθειρητο . . . ειδαν 30. ειπον
 31. (δικαζεσθαι) 32. αρβαλ pro ιεροβ. . . δικασασθω 33. εν κοιλαδι
 εξερελ 34. AB ενεδυναμωσεν . . . εφοβηθη pro εβοησεν 35. απεστειλεν
 25 . . . και νεφθαλει 39. πειρασω δε 40. ουτως ο θεος
 VII. 1. ιαρβαλ . . . (πη—γην sic) . . . γαβααδαμωρα 3. επιστρεφετω
 4. AB om εστι . . . και παν . . . AB ον εαν 9. αναστας (i. f. l.) 12. AB παν-
 τες υιοι . . . ωσει . . . αλλα 13. ενυπνιον ιδου ενυπνιασαμην 16. (υδρειασ
 ubique) 19. et 20. χειρσιν (sic) ter 21. εστησαν . . . εφυγαν 22. ταγαραγ. εως
 30 χειλουσ (ε. χ. et A) αβωμεουλα 25. AB συνελαβον . . . AB om ωρηθ post
 σουρ . . . εν νιακεφζηφ . . . AB κατεδιωξαν μαδιαμ
 VIII. 2. κρεισσον 5. σελμανα ita semper 6. ου pro οτι 7. AB om
 τον post ζεβее και . . . αβαρκηνειν 9. τον πυργον τουτον κατασκαψω 14. τα
 ονοματα 15. om σου sec. . . εκλιπουσιν 16. AB βαραρκηνειμ 21. (hic τον
 35 σαλμανα ut Ab) 22. AB om και ο υιος του υιου σου 24. γεδεων προς
 αυτους . . . AB οτι ισμαηλειται ησαν 26. πεντακοσιοι 27. εφωδ . . . αυτου
 εφραθα 29. ιεροβααλ 30. AB εβδομηκοντα υιοι . . . εκπεπορευμενοι 31. γε
 αυτη (sic, i. f. l.) . . . AB το ον. αυτου 33. x. εγενετο καθως
 40 IX. 5. ιωαθαν (semper -αν, hic -α) 6. βηθμααλων 9. πισοτητα 11. γενη-
 ματα 12. δευρο συ 15. AB εξελθη . . . καταφαγη 17. ερυσατο 20. και
 φαγοι . . . βηθμααλων bis (et A μααλων) 26. AB γαλααδ (pro γααλ)
 27. ειπον (pro επιον) 28. AB γααδ . . . αβειμελεχ^χ 30. γαλααδ et sic

I. 24. ημιν] ita et Ti, b υμιν

III. 8. χουσαρσαζαιμ bis] ita et Ti, b posteriori loco χουσαρσαζ.

IV. 3. εικοσι] ita et Ti, b -σιν 19. Ti scripsit την ασκον, ABb τον

V. 31. απολοινο] ita et Ti, b απώλονται

VI. 3. pro ανεβαιναν Bb, Ti scripsit ανεβαινον

usque finem cap. semper 31. αβειμελεχ 32. αναστας ... AB συ και ο λ.
τον

36. απο κεφαλων 37. δια οδου ηλωνμαωνεμειν 40. επεσαν 42. εις αγρον
43. ιδου ο λαος 45. καζειλεν την πολιν ... εσπειρεν εις αλας 46. et 47. πυρ-
γων 46. et 50. βαιζηρβεριθ 48. AB ορος ερμων ... επ ωμ. 49. ως χειλιοι
53. επιμυλιου

X. 4. γαλααδ (i. f. l.) 6. AB ισλ ποιησαι ... αραδ pro αραμ 8. δε-
καοκτω ετη 9. εθλειβη ισραηλ 12. προς εμε 16. (ωλιωδη) 18. αρξεται
XI. 3. om των 6. παραταξωμεθα 8. οικουσιν 9. AB κυριος αυτους ...
εσομαι υμιν 11. τους λογους αυτου παντας 13. αρνων και εως 17. om γε
18. AB παρενεβαλον 20. εν ορειω ... τον παντα λαον 24. την πασαν γην 10

22. AB της ερημου 24. σε αμωσ ... προσωπ. ημων 25. βασιλεα
27. κρειναι κυριος κρεινων 30. om μσι 34. os ean 33. εβελχαρμειν
34. την αυτη μονογενησ ουκ 35. ει μη (pro ειμι) ... επιστρεψαι 36. εκ-
δικησ. απο τ. ... απο υιων 40. ιεφθαε γαλααδ επι τεσσαρες α

XII. 2. ιεφθαε προς αυτους 4. τους παντας α. 6. τεσσαρακονταδυο 15
7. εξηκοντα pro εξ ... εν γαλααδ 8. et 10. αβαισαν ει βαιθλεεμ 9. θυγα-
τερες εισην. 15. φαραδωμ

XIII. 1. AB om επι 2. σαραλ (sic Cozza) ... γυνη αυτω 5. σιδ. ουκ
αναβησεται επι την κεφαλην αυτου ... του σωσαι 7. αγιον θεου 12. ο
λογος σου 14. οιν. x. σικερα (sic et A) μεδυσμα μη 16. κατασχης με 20
20. AB ε. τ. φλογι του θυσιαστηριου ... επεσαν

XIV. 1. εις pro εν 2. εορακα ... εμοι 6. om αιγων 9. χειρας και
... AB απηγγειλεν ... α. του στοματ. 10. ποτον ζ ημερας 13. om σου
16. om αυτο 17. AB² παρενωχλησεν 18. (δαμαλι)

XV. 1. AB om και post μου 2. αδ. α. η νεωτερα αυτησ 3. ηθωμαι 25
4. AB² αλωπηκασ 6. AB αυτην και τον πατερα αυτησ εν π. 7. οτι ει
μην 9. AB εξεριφησαν εν λευει (A λευι) 11. ανδρες απο ιουδα ... τω
σαμφ. ... κυριευσουσιν 13. AB παραδωσομεν ... AB θανατωσομεν 14. AB
στιππυον 15. εκρηριμμενην

XVI. 2. φονευσωμεν 3. AB ανεβαστασεν ... επ ωμων ... AB om 30
του ante χεβρων 7. νευρεαισ 9. νευρεασ 12. AB ως 13. pr. εμε ...
απαγγειλον 14. AB εκ τ. υπν. 15. δαλειδα προς σαμφων ... ουκ εστιν
η καρδια σου 17. την πασαν 18. μοι την πασαν x. ... χειρσιν 20. απε-
στη ο κυριος 23. AB θυσαι 24. ειδαν 25. απο οικ. δεσμ. ... εραπιζον
26. οικος στηχει επ 27. ως επτακοσιοι ανδρ. 28. μου νυν και ... αντα- 35
ποδοσιν 30. om των

XVII. 2. τους pro ους 3. ηγιακα ... om της ... σοι αυτο 5. θαρα-
φειν 9. απο βαιθλεεμ 11. νεαν. παρ αυτω 12. om τω 13. αγαδ. κυριος
εμοι

XVIII. 1. cum και εν sect inc. ... εξητει αυτη ... AB om υιων 40
2. εκει αυτοι 3. τι συ π. 5. ερωτησον 7. ειδαν ... θησαυρου 10. AB αν
14. πεπορευμενοι ... AB² αδελφους αυτου 15. λευειτου οικον, i. m. εις 21. AB

IX. 31. αβειμελεχ] Ti scripsit αβειμελεχ, b hic αβειμελεχ

XVI. 9. Ti adnot. „στιππυον posuimus pro στιππυον [ABb], collatis
15, 14. Lev. 13, 47 et 59. Alex. quidem codex constanter alteram for-
mam tuetur, quam nec nos mutavimus in prophetis“. 28. ανταποδοσιν]
ita et Ti, b ανταπόδωσιν

- απηλθαν 23. το προσωπον αυτων υιοι δαν 24. AB τι εμοι 25. AB ειπον
 ... εν ημιν ... ψυχην και 27. εφ' ελ'πειδι (sic) 29. om ην ... το ον.
 30. ιωναδαμ υ. γηρσομ' ... ημερας αποικιας 34. AB αυτοις ... post σηλωμ'
 dist. ... AB εκειναις και
- 5 XIX. 2. ημερας δ' μηνων 3. νεανις^α ... και ηδε 5. σου την καρδ.
 6. εκαθισεν 7. AB om αυτος 9. AB η ημερα 11. του ιεβουσειν 14. ο
 ηλιος αυτοις ... om εν 19. αρτοι ... παιδιων 20. AB ο ανηρ ■ ...
 om το 22. δ αγαθον. ... post καρδ. αυτων plenius dist., non ante
 αυτοι. 24. ου ποιησετε 25. AB εως πρωι 26. εως του διαφωσαι 27. γ. η
 10 παλλαχη αυτου 30. ουχ εοραται ως αυτη απο ημ. ... αιγ. και εως ...
 AB om ως αυτη (cf. post εοραται) ... αυτοι επ αυτην βουλην
- XX. 6. απεστειλα 8. om τον 24. ei 25. τη ημ. τη β 25. ετι η
 και ι χειλιαδας ... linea παντες ουτοι ελκοντες ρομφαιαν postea inserta
 27. om εν ταις ημεραις εκειναις 28. αδελφ. ημων η επισχωμεν ... AB
 15 οτι αυριον ... εισ τας χειρ. 34. om εκ 32. ισρ. ειπον 33. AB αυτου κ.
 36. τοπον τω βενιαμιν ... AB το ενεδρον ... εζηκεν επι την γ. 39. και ειδον
 40. η συντελεια 42. om την 44. AB επεσαν ... δεκαοκτω 46. πιπτοντες^{ωσ}
47. (εν πετρα ρεμμων) ... τεσσαρες 48. (στοματρι sic)
 XXI. 1. AB μασσηφα, semper in hoc cap. 5. ειπον 9. ιαβεις semper
 20 14. γυναικαν 12. 19. 21 bis. σηλων (12. -ω) 13. AB απεστειλεν 17. AB
 τω βενιαμιν 20. πορευεσθε ενεδρευσατε 21. AB εαυτοις 22. AB προς
 υμας 24. om την
 Subscriptio: AB κριται

ΠΟΥΘ.

Inscriptio: AB ρουθ

- I. 1. βαϊζεμ (semper in hoc libro) ... AB της ιουδα ... om δυο
 2. αβιμελεχ, semper pro ελιμελεχ ... om τη γυν. α. νωεμιν και ονομα
 25 ... κελαιων 3. (νωεμιν semper) 6. AB ηκουσαν 8. om δυσι 9. ευροιτε
 15. AB επιστραφητι 16. AB εμοι 19. AB om και εγεν. εν τ. ελζ. α. εισ
 βηζεμ ... επ αυτης και ... AB om ει 22. AB επιστρεφουσα
- II. 1. AB βοος (B semper) 2. AB θυγατηρ 3. om ελζουσα ... κατο-
 πισεν ... om της 8. θυγατηρ 9. AB οτι ... AB οθεν αν 14. απαγγελεια
 30 14. σου τω 16. AB βασταξατε 17. AB εραβδισεν 20. AB και ειπεν ν. ...
 AB ημας εστιν 21. AB παιδαριων ... π. μου κολληζητι 22. AB θυγατηρ
 ... AB επορευθησ μετα 23. AB κορασισιος βοος συλλεγ. εως ου συνετελεσεν
 ... post πενζ. αυτης dist.

XVIII. 25. συναντ. εν ημιν] Ti συναντ. ημιν, ita b primitus, calamo
 υμιν pro ημιν fecerunt.

XIX. 30. ουχ εοραται] ουχ et Ti, b ουχ

XX. 36. το ενεδρ.] ita et Ti, b τον ενεδρ.

XXI. 9. ιαβεις] Ti „semper edidimus” Ιαβεις Γαλαاذ. Ed. Rom.
 eodem capite modo -βις ut vv. 9. 14., modo -βεις ut vv. 8. 10. 12. habet.“

III. 4. AB Συγατηρ 3. AB εως ου ... αυτον πειν και φαγειν 5. AB οσα εαν 7. om επιε και ... AB om εν post ηλθεν 9. τισ ει συ ... αγ-
χιστευς ει συ 10. AB το μη ... πορευθηται ^α οπισω 12. AB om νυν ... AB
οτι pro ο ... (εστιν αγχ.) 13. ζη κυριος συ ει κυριος κοιμηθ. ... AB εως
πρωι 14. την αλωνα 18. AB τελεση

IV. 4. AB ο αγχιστευτης ... AB ον ειπεν βοοσ 2. (Cozza αναρασ pro
ανδρ.) 7. παν λογον ... AB ο ανηρ 11. λειαν 12. AB ο οικ. σου ως ο
οικ. 13. om εγεννηθη usque αυτην και 17. δαυειδ ut semper 18. εσρων
19. AB εσρων ... δε εγεννησ. ... AB αρραν his 20. 21. σαλμαν his.

Subscriptio: ρουθ

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α.

Inscriptio: AB βασιλειων α

I. 4. σειφα ... ηλειου ... νασειβ etc. 3. τω κυριω θεω σαβ. (A sine 10
τω) ... AB σηλω ... ηλει ... οφνει ... φεινεσ etc. 7. (ησθειεν) 9. om
αννα ... σηλω 10. κυριον λεγουσα και εκλαυσεν 11. om επι pr. 13. ηλεισ
μεθ. (sic pro ηλι εις μ.) 22. AB εκει εως αιωνος 27. om μοι

II. 4. επι εχθρους το 3. AB εξελθτω μεγαλορημοσυνη ... γνωσεωσ
5. ασθενουντες pro οι πεινωντες 8. AB λων 10. AB αλλ η εν 12. om οι 15
14. (χαλκιον) ... κυραν ... AB om και ante παν ο 15. om κρεας ante
εφθον 18. AB βαρ 26. AB και αγαθον και μετα κυρ. και 27. om ο ...
AB om του 28. ιερατευειν και ... AB om του ante αναβαιν. 29. AB om
του 30. AB ταδε ειπεν 31. AB ημεραι ερχονται 32. AB σου πρεσβυτησ
33. om σοι ... εκλιπειν 34. AB υιουσ σου τουτους ... AB εν ημερα μια 20
36. om σου (pr.) ... παραισιον

III. 2. εκαστητο ... AB ηδυνατο 6. αναστρεφε καθευδε 13. AB θεον
υιοι 15. ορασιν ηλει (A τω ηλει) 17. om και ταδε προσθεη ... AB παν-
των λων 21. AB om του ante προφητης

IV. 4. AB εις πολεμον επι ισραηλ 2. AB οι αλλοφυλοι 3. σωσει υμασ 25
4. (χερουβειμ) 5. ηλθεν κιβωτ. 6. AB om τη 9. om αλλοφυλοι usque
ανδρασ 10. επεσαν 11. om του ... om οι 12. (ιμεμιναιος) ... AB διερ-
ρηγοτα 14. η βοη τ. φωνη τ. 15. AB εβλεπεν ... ηχουσ 16. om προσ
... AB om ηλι post ειπεν

V. 4. αβεννηρ pro αβνεζερ 4. προσωπ. αυτων ... AB εμπροσθεια 30
6. AB om η 7. ^{τη} μεθ 8. AB om τη ... AB γεθθαιοι ... AB τ. θεου
εις γεθθα 9. εαυτοις οι γεθθαιοι (-θθ- et A) 10. απεστρ. προς ημασ την
κιβωτ. τ. θεου ισραηλ θανατ.

VI. 2. ποιησωμεν κιβ. 3. θεου κυριου ισρ. 4. κατ αριθμ. 8. AB και
ου θησετε ... ^ο βερεχσαν 9. AB ει εις οδον ... οριον ... AB κατα pro 35
μετα ... et 13. βαιθσαμυς ... ταυτην την μεγαλην 11. om κυριου

IV. 44. λειαν] ita et Ti [Proleg. p. xxviii: 6, 44 corrige 4, 41] pro
b λαν

III. 24. AB om του ante προφητης] Ti, Proleg.: „τοῦ προφήτης re-
tinuimus. Calamo correctum est [in b] τοῦ προφήτας, quod errori vide-
tur deberi.“

VI. 9. et 13. βαιθσαμυς] ita et Ti, b his duobus locis βεθσαμυς

15. χρυσά και 18. επ αυτούς 20. om κυρίου τ. Θεου ... αναβήσεται
 21. (καριαθαρειμ semper) ... απεστροφασιν
 VII. 1. AB υιον sine τον 2. AB εγενοντο 11. εξήλθαν 14. AB αφει-
 λαντο
 5 VIII. 7. AB λαλήσωσιν ... εμε εξουδενώκασιν 11. AB και ἵππευσιν
 12. AB χειλιαρχους και εκατονταρχους 14. (ελαιωνας) ... AB δουλ. αυτού
 16. και τα αγαθ. 17. (εσεσθαι) 19. ηβουλετο 20. κατα ... δικασει
 IX. 1. AB κεις (semper) ... αβειηλ ... AB αρεδ ... βαχει 4. εασα-
 κειμ pro σεγαλιμ ... ἱακειμ pro ιαμιν 5. om δε ... αναστρεψωμεν ...
 10 φροντίζει ... AB om τα 9. δευρο πορευθ. 13. AB om εισ ante την π.
 14. εισ απαντήσιν 16. της pro γης (Cozza?) 25. AB² εν την πολει
 X. 1. AB i. f. ad. κυκλοθεν 3. απελευσει 5. (αναστεμα) ... ναβαλ
 8. γαλααδ pro γαλγαλ 10. επροφητευσεν 11. τριτην 12. AB om και ante δια
 17. μασσηφα 19. εξουδενηκατε ... AB στήσεις, B i. m. ^{κατα} 24. εορακατε
 15 ... αυτω ομοιος 27. AB ημας
 XI. 1. ειπον 2. ὑμιν διαθήκην 5. ὑμων pro ανδρων 8. επισκεπεται
 ... αβιεζεκ pro εν βεζεκ ... παν ανδρα 10. AB ειπαν 11. AB εγενήθη-
 σαν οι ὑπολειμμενοι 13. ειπεν σαμουηλ, i. m. σαουλ ... κυριος εποίησεν
 15. (λειαν)
 20 XII. 4. om ημας post κατεδυναστ. 5. ουχ ... ουδεν 11. ἱεροβοαμ
 ... AB ὑμας ... AB εχθρ. ὑμων 12. et 24. ειδετε ... και κυριος usque
 β. ημων i. m. 14. πορευομενων 15. επι υμας 22. οτι επεικ[ω]ς κυριος (i. f. l.)
 ... αυτω εισ
 XIII. 2. σαουλ εαυτω ... διαχειλαιο εν ... μαχεμας, sic et 5. 11. 16. 22.
 25 23. XIV. 34. ... om και post βαιβ. ... γαββε, sic et 16. 18. XIV. 46. 5. βαιβω-
 ρων ... νωτου 13. εως αιωνος επι ισραηλ 14. om σοι prius ... οτι pro
 οσα 15. γαλγαλ. εισ οδον αυτού 16. ἴωξαν ... λαος και οι ... εισ
 μαχεμας 17. την σωγαλ 18. και η μια αρχη pr. loco ... σαμειν pro
 σαβιμ 20. om αυτού post σκευος 23. post μαχεμας ad. και τω πατρι
 30 αυτού ουκ απηγγειλεν (cf. XIV. 1. i. f.)
 XIV. 1. om η 2. την εκ μαγων 3. ἴωχαβηλ' ... λειπει pro ηλι 4. om
 εισ την ... αλλοφ. και ακροτηριον πετρας ενθεν και ακροτηριον πετρας
 ενθεν και οδους πετρας εκ τουτου ονομα τω ... βαζεις ... σενααρ 6. μεσ-
 σαφ, sic et 11. 12. 15 ... ημιν κυριος 10. AB και εαν ... εισ τας χ. 11. AB
 3 οι εβραιοι 14. om εν πετροβολοις και εν 15. ο λαος οι εν 19. AB
 ως ελαλει 21. ανεστραφισαν 22. om οι ante αλλοφ. 23. τω εφραιμ
 27. σκηπητρον pro κηριον 28. AB ωρκισ. ο πατηρ σου (τ. λ.) 29. AB om τι
 30. ο λαος σημερον ... μειζων η ^{ην} 33. εν pro εκ 34. προσαγειν ... προβ.
 εαυτου ... AB πας ο λαος 37. (αυτου εισ) 40. παντι ^{ανδρι} ισλ. 41. AB η

VIII. 14. ελαιωνας] ita et Ti, b ελεωνας 20. δικασει] ita Ti, et b
 ex emendatione calami pro δικαση

X. 5. αναστεμα] ita et b, Ti, Proleg.: „10, 5 et Judith 9, 10 scripsimus
 αναστημα cum codicibus Alex. et Vat. pro αναστεμα.“

XII. 5. ουχ] ita et Ti, b ουκ 17. post βασι(λεα) deficit cod. Alex.

XIII. 2. μαχεμας, Ti ex editione Maiana lectiones afferens tacet de
 μαχεμας ad v. 15, expresse negat hanc lectionem ad 16.

XIV. 4. Ti (ex Mai?) tacet, και οδους πετρας εκ τουτου in B scrip-
 tum esse et praehet ενναρ pro σεην. 9. και ου μη: rursus incip. Alex.

pro ει 42. βαλετε 43. AB om και ante ιδου 46. AB οπισθεν 47. βαι-
 θεωρ 48. δυναμιν ανανειν και εποησεν τ. αμ. ... AB εξειλατο 49. om
 οι ... ιεσσιουλ ... (μελχεισα) 50. αχεινασ ... AB om αυτου post αρχι-
 στρατ. ... νηρει 51. ιαμειν ... αβειηρ

XV. 4. επισκεπεται 7. ευειλατ εωσ ασσουρ 8. λαον ιερεμ 9. AB 3
 εβουλετο ... αυτα εξολοθρευσαι 11. AB οπισθεν 12. AB ισραηλ πρωι 13. om
 παντα 15. τω κυριω θεω 17. μεικρος συ ει 21. om θυσαι 22. επακρασις
 23. AB οδυνη και πονος ... θεραπειαν (pro θεραφιν) ... τα^ο ρημα 30. τω
 κυριω θεω 35. AB σαμουηλ ετι

XVI. 1. εωσ εις βηθλ. ... et 18. AB εορακα ... AB βασιλευειν pro 10
 -λεα 2. ηκω τω κυριω 3. AB ον εαν 6. αυτοουσ εισιεναι 12. AB ουτος
 pro αυτοσ ... δαυειδ fere semper ... αγαθος εστιν 13. δαδ hic, gari-
 sime in B. 16. ψαλει 17. προς εμε 18. AB συνετ. και ο ανηρ πολ. ...
 AB και ανηρ αγαθ. 23. εν τη χειρι ... (Cozza: νονηρον pro πον.)

XVII. 1. ιδουμαισ pro ιουδ. ... εφερμεμ 2. AB om και post αυτοι 15
 ... AB om των 3. AB om οι ... κυκλω pro και ο αυλων 6. AB χαλκαι
 επανω των 8. ανεστη ... εβραιοι και σαουλ 9. AB προς εμε (Α με)
 πολεμησαι 33. AB om τον post προς ... θυνη 36. και την αρχον ετ. ο
 δ. σ. και τον λεοντα κ. 37. αρχου 38. AB και περικεφ. 40. τελειουσ pro
 λειουσ ... AB σφενδονην 42. γολιαδ ... AB ητιμασεν 43. χειρω ... 20
 θεοις εαυτου 52. επεσαν

XVIII. 8. post χειλιαδασ add. 9. και ην σαουλ υποβλεπομενοσ τον
 δαυειδ απο της ημερας εκεινησ και επεκεινα (eadem et plura A) 14. AB
 om ην sec 20. AB om τω ... (τοις οφθ.) 22. ιδου ο βασιλ. ζελει εν σοι κ.

23. δαυειδ^{ει} κουφ. 25. (ακροβυστειαισ) ... αυτον εμβαλειν 26. AB ευθυνη 25
 27. ακροβ. αυτων τω βασιλει κ. επιγ. τ. β.

XIX. 2. om ο ... κρυβη pro κρυφη 7. ωσει 8. δαδ pro σαουλ
 17. παρελογισωμαι (= -σω με) 18. AB επορ. δαυ. και σαμουηλ ... αυαθ,
 item 19. 22. 23 bis. 20. AB ειδαν 22. ειπεν ιδου 23. AB εν pro εις pr.

XX. 1. εξ αυαθ 2. om μεγα η ... AB om απ εμου 3. καθωσ ειπεν 30
 ... μεσον μου 6. AB om και ante εαν 9. απαγγελω 14. AB και μεν
 15. AB απο προσωπου 18. νομηνια 20. αρματταρει 21. γουζαν pro σχιζαν
 ... λογοσ κυριου ζ. κ. 28. AB δαυ. παρ εμου 29. AB διασωθησομαι pro
 διαβησ. 34. om εθραυσθη ε. τ. δαυιδ οτι 36. AB ηκοντιζε (Α -εν)

38. κ ηνεγκ. τ. σχιζασ i. m. 42. om τω δαυιδ ... ομωμεκαμεν ... om 35
 μου και αναμεσ. τ. σπερματος

XXI. 2. AB om εγω ante εντεταλμε^{αι} 3. om ει 4. om πλην 5. AB
 παιδαρια 6. AB ουκ ην εκει ... AB οτι αλλ η ... AB om του ante παραπεθ.
 8. AB ειδε 14. AB ειπαν 15. om μη ... εισαγειοχατε ... AB επιλημπτει-
 εσθαι

XXII. 3. μασσηφα ... (και ειπεν προς βασιλεα μωαβ,) bis scriptum 40
 est. 6. βαμα pro ρ. 7. AB αυτω και ειπεν αυτοις ... βενιαμειν οι αληθ.

9. AB εορακα 10. γολιαδ 11. νομμα 15. πατροσ αυτου, i. m. μου ... AB
 ο δουλ. ο σος εν 17. AB αμαρτησαι pro απαντ. 18. AB τ. ιερεισ κυριου

XXIII. 4. AB κεῖλα plerumque 2. παταξείσθαι pro σώσεις 3. AB εἶπαν
 4. AB ἐρωτῆσαι pro ἐπερωτ. ... ἐτι post ἐρωτ. ponit ... εἶπεν προς
 αὐτον 5. AB ἐπολ. ἐν τοῖς 6. AB φυγεῖν ... ἀβειμελεχ 7. ἡκεῖ σαουλ (pro
 ■ δαυ.) ... μοχλῶν 8. AB εἰς πολέμον καταβαίνειν 13. AB sec. loc. ἐπορευ-
 5 ῖσαν ... τῷ δαυειδ pro τῷ σαουλ ... διασεσώσται ... AB του ἐξέλθειν
 14. AB ἐν τῇ ἐρημῳ ante ἐν μασ. pon. ... AB αὐχμῶδες 15. AB om
 ἦν ... ἐν τ. καὶνῃ ξειφ (τῇ καὶνῃ) x 19. AB οὐχ ἰδοῦ 22. εἶπετε 23. AB
 x. πορευσομεθα μετ' 24. μαν, item 25 bis. 26. τ. ορους τουτ. ... του
 ορους τουτου (eti A om ἐκ extr.) 27. AB ἀγγελος post καὶ pon. ... AB
 10 οτι ἐπεθέντο ... οἱ ἀλλοφυλοι

XXIV. 3. ἐδδαιεμ pro σαδδ. 5. AB τ. διπλ. τῆς σαουλ. 7. om τῷ
 κυριῳ μου 11. AB εὐρακασιν ... εἰς χεῖρα μ. 13. AB ἐκδ. με κυρ. ἐκ ...
 om ἡ ... AB ἐπὶ σοι 17. τὴν φωνὴν αὐτου σαουλ 19. AB σημ. εἰς χεῖρ.
 σου 20. εὐροῖτο ... ἐκπεμφαί ... ἀνταποτεῖσει 21. AB χερσιν ... AB
 15 om ἡ 22. AB καὶ οὐκ ἀφάν. 23. μεσσαρα

XXV. 1. αὐτου ἐν οἰκ. α. ... μαν, it. 2. 5. καὶ δαυειδ ἀπεστείλεν
 6. υγιαίνει ο οἰκ. 9. ναβαλ καὶ π. 40. πεπληθυσμένοι 14. om τον 15. om
 οὐδεν 16. AB ἡμεθα ... ποιμαίνοντες 17. AB τι συ 24. ακ. τῆς δουλῆς
 σου λόγον (et A λόγον) 25. AB τὰ παιδ. σου α απ. 26. AB om μου prius
 20 27. om ταυτην 30. ἐστὶ οτι ... AB ποιήσει 31. AB χεῖρα κυριου μου
 32. om σημερον ἐν ταυτῇ ... μου 36. ποτος ἐν οἰκῳ αὐτου ὡς ποτος (paene
 constanter B lacunam ex homoioteleuto ortam sic suppl.) 43. ἀχεινααν
 ... ἰσραηλ pro ἐζρ. ut fere semper.

XXVI. 1. ἡμῶν ... χελμαδ pro ἐχέλα ... AB του x. π. ... ἴσσαιμου,
 25 it. 3. 3. AB του ἐχέλα ... om τῷ 6. ἀβειμελεχ ... ἀβείσα sec. l., sic et 7. 8. 9.
 8. σημερον κυριος ... εἰς τας χ. 9. AB ἀσώδησεται 10. παιδευσὴ pro
 παισὴ ... ἡ ἡμέρα 11. τον φακον ... AB om ἡμεῖς 12. Σαμβ. x
 ... AB ἐπεσεν 14. ἀποκριθῆσαι ... AB om x. ἀπεκρ. ἀβεννηρ 15. AB
 διαφῶ. τον βασιλεα ... om τον ante κυρ. σ. 16. om τον ante κυρ. υμ.
 30 17. φωνὴν του δαυειδ ... σου τεκνον αὐτῇ δαυ. 19. AB ἐστήρισθαι 23. AB
 om κατὰ 25. δυνήσει ... δ. εἰς τον τοπον α. x. σ. ἀνεστρεψεν εἰς τὴν
 ὁδον α.

XXVII. 1. δαυ, i. m. εἰδ ... καὶ εαν ἡ σαουλ τ. ζ. 2. τετρακοσιοι ...
 om οι ... om καὶ ἐπορευθῇ 3. ἰσραηλειτις 7. ὁδω pro ἀγρῳ 8. γεσειρι
 35 ... εως τῆς αἰγ. 9. AB ἀνδρ. καὶ γυν. x. ἐλαμβανεν

XXVIII. 1. γνῶσαι, it. 2. ... ἐξέλσει 4. σώμαν 7. ἀελδωρ 9. AB
 εἶπεν ἡ γυνὴ προς αὐτον ... πακιδευσῶ (sic saepius) 13. AB εὐρακασ
 ... AB om ἡ γυνὴ ... AB εὐρακα 14. AB οτι σαμ. οὗτος 18. AB om
 ἐν sec. 20. AB ἴσχυς post καὶ pon. 22. AB ἐστ. ἐν σοι ... πορευση

XXV. 10. πεπληθυσμένοι] ita et Ti, b -υμε-

XXVI. 1. ἡμῶν] ita et Ti, b υμῶν 11. τον φακον] ita et Ti, b hoc
 loco τὸ φακὸν

XXIX. 1. αεδδων ... Ἰσραηλ 2. AB om οι pr. ... om των ... ανδρες 4. om και αποστραφητω 6. AB ευθης ... om ουκ ante αγαθος 7. AB ποιησεις 8. AB πολεμησαι 11. AB Ἰσραηλ

XXX. 1. AB ανδρ. αυτου εις ... κειλα pro την σεκελακ priori ... om την post επι ... ενεπυρισεν 4. ανδρ. αυτων ... AB om του 5. αχεινοομ 5 η Ἰσραηλειτισ 8. AB καταλημψη και 9. τετρακοσιοι 10. και οι περισσοι εδιωξαν 11. AB προς δαυ. εν αγρω 14. AB om τον ... χολζει ... επι τον γελβουε 15. AB ειπ. προς αυτον δαυ. 21. AB ανδρας τ. εκλυθεντας ... AB χειμαρρ. τω ... βεανα 22. ειπαν ... AB εξεилаμεσα 24. υπακουσεται ... AB ηττ. υμων ... AB om τον ... om η ... om του 25. om 10 εις sec. 27. AB τοια εν ρ. ... γεθθор 28. om εν ante αμμαδει 29. κειμας ... θεμας ... Ἰσραηλ pro ιερεμεηλ 30. νοο pro νομβε

XXXI. 2. AB om οι ... Ἰωναδαβ pro αμιν. 4. AB εμπ. μοι 8. om τον 10. βαιθεμ 12. AB om του sec. 13. AB om εν. ... Primum versus libri sequentis hic ante subscriptionem apposuit, pagina versa ab initio libri repetivit.

Subscriptio: AB βασιλειων α

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β.

Inscriptio: AB βασιλειων β

I. 3. διασεσωμαι 4. απεσ. και απεθανεν και σ. 6. AB περιεπεσαν 7. ειδεν και 10. ειδην ... AB χλιδωνα 12. ενηστευσαν και εκλαυσαν 16. δαυειδ προς αυτον ... AB λεγων 17. τουτον επι 21. καταβοι (A¹⁹) 22. A²B om και prius 24. κλαυσате κλαυσате II. 2. AB αχεινοομ ... Ἰσραηλειτισ 9. AB Ἰσραηλ pro ιεζρ. 13. (και) 20 ... (επι) ... -ην την γα|εντευθεν και ουτοι (sic Cozza edidit, nihil deesse apparet inter γα- et εντευθεν in fine et ab initio lineae) 21. καταχε σαυτω 25. AB om οι pr. 26. αναστρεφειν ... AB οπισθεν 27. πρωιζεν ... AB om αν ... AB κατοπισθεν 29. διεβαιναν 30. επεσκοπησαν 32. βαιθλεμ III. 2. αχεινοομ τ. Ἰσραηλιτιδος 3. δομμει ... γεσειρ 4. ορνειλ (sic 25 editio) ... φεγγεις ... σαβατια ... αβειταλ 7. A²B ἰολ ... μεμφιβοσσε, item 8. 11. 14. 15. 4, 1 etc. 8. A²B om τουτου τω ... ελεος σημερον ... περι AB και γνωριμων ... AB om συ 10. βηρσαβее 12. (χ. μ. μετε σου) 13. AB εγω καλωσ ... παραγεινομενου ἴδειν 14. αλλοφυλον 16. βαρακει 17. εχθες ... AB εφ υμων 19. AB παντοσ οικ. βεν. 24. AB επορευθησαν 22. AB 30 παραγεινοντο (A -γιν-) ... εφεραν 23. στρατια ... AB ηχθησαν pro ηλθος. 26. AB αγγελ. οπισω αβεννηρ κ. 29. AB εκλιποι 30. διεπαρστηρουντο 32. εις χειρ. 39. AB σημερον συγγενησ ... AB κατεσταμενος ... AB om τα

IV. 1. AB om υιος νηρ 3. γεθθαι 4. AB εξ Ἰσραηλ ... ο τιζηνοσ 35 5. ρεχχα κ. βααμ 6. ρεχχα κ. βαμμα 7. om αυτον sec. ... αναφαιρουσιν 8. ειπαν 9. ρεχχα κ. τ. βααμα 10. om αυτον sec. 12. αποκτ. αυτον

V. 2. εσει εισηγουμενος (= εις ηγ-ν) ... AB om λαον μου 5. AB και εξ μηνασ ... Ἰουδαν και 6. εισελευσει 7. AB κατελαβετο 13. εις χειρ.

II. 5. pars tertiae col. pag. 355 et prioris pag. 356 abscissa est; continebat prior 2, 5 (γαλααδειτ)ιδος usque 7. τεζηνηεν ο|χυρισ: altera 10. επι τον usque 13. επι την κρηνην την; nonnullae literae servatae sunt.

III. 10. βηρσαβее] ita et Tl, b βηρσεβее

15. AB ελειςουσ (A -λις-) 16. επιδαε ... AB ελειφαα^η (A -λιφ-) ... ελι-
φαλατ ... ιαναθα 17. AB om οι pr. 23. αναβησει ... παρσει 24. κατα-
βησει

VI. 1. νεαν, i. m. ιαν 2. AB μετ αυτου απο ... om του ante κυριου
5 ... καζημενω ... (AB χερουβειν) 3. AB επεβιβασεν ... AB επ αμαξαν ...
AB ηρεν α. εισ οικον 5. AB οι υιοι 6. αλω νωδαβ ... 'περιεσπ. αυτον,
i. m. ' ... AB ο μοσχος του κατασχειν αυτην 7. AB om οργη 10. 11. AB
γεσθαιου bis 12. ηυλογησεν ... AB ενεκεν 13. AB μετ αυτων ... AB
αρνα 16. x. εαυτης 17. ανηνεγκεν αυτη ολοκ. ... AB και ειρηνικας
10 19. AB βηρσαβει απο ... λαος εκαστο εισ 21. om του 22. AB με δοξασθ.

VII. 6. εξ αιγυπτου τους υιους ισραηλ 7. οτι pro ινα τι 10. προσθ.
ουκετι υ. 14. om η 16. εμου 18. AB ηγαπηκας 19. AB om κυριε sec.
(ante και ελαλ.). 20. 21. AB om μου κυριε και 22. AB σε κυριε κυριε
μου 23. ως λαος ... ου pro ους 24. AB om εισ ante λαον 28. AB ο
15 θεος 29. AB συ ει κυρ. ... om σου post ευλογιας ... AB om του ειναι
VIII. 4. υπελιπετο 7. ους εποιησεν (A εποιησαν) pro οι ησαν ...
ιεροβοαμ 8. της μασβακ ελαβεν ο β. δαυειδ εκ τ. εκλεκτ. πολ. τ. αδρ.

χαλκ. ... AB σαλωμων 9. ζουου 10. AB ιεδδουραν ... AB επαταξεν pro
επολεμ. ... οτι κειμενος 11. om δαυιδ 12. εκ γησ μωαβ 15. AB επι
20 ισραηλ ... om δαυιδ 16. στρατειας ... αχεια pro αχιλουδ 17. σαδδουκ
... ασα 18. βαναι ... ιανακ pro ιωδαε ... χελεθ^ηβει ... φελεττει x υιοι,
i. m. x και (eti A om και οι)

IX. 4. AB om εν 2. AB παισ ην ... AB ει συ ει 4. αμαηρ pro αμειηλ
... λαδαβαρ 5. αμειηλ ... AB λαδαβαρ 12. AB om ην ... AB αυτου
25 pro του pr. 13. om αυτοσ pr.

X. 6. AB ειδαν (A ιδ.) ... om βαιθρααμ και την συρ. σουβα ...
... ειστωβ 8. εξηλθαν ... 'πυλησ, i. m. ' πολειωσ 9. AB επελεξεν ... νεανισ-
κων 10. αβεισα, it. 14. 14. (εισ σωτηριαν) ... AB υιοι αμμων κραταιωθωσιν

(A praeim. οι) 14. AB εισηλθαν ... ανεστρεψαν ... AB παρεγενοντο
30 16. AB om εισ ... αδραζαρ 17. AB ανηγγελη ... παρεγενοντο ... παρεταξ.
δαυειδ ' απεναντι συριας, i. m. ' συρια απεναντι δαδ 18. συρια i. m. ... και σωβακ
19. ηυτομολησαν x μετα, i. m. x και εθεντο διαθηκην

XI. 11. AB μου φαγειν 17. απεθαναν 18. τω βασιλει δαυειδ 20. τοξεν-
σουσιν, i. m. ' πληγησεσθαι 21. AB ιεροβοαμ, it. 22. ... κλ. επ αυτον μυλου
35 επανωσεν ... AB ουρειας ο δουλος σου ο χ. 23. AB εξηλθαν 24. απε-
θαναν 25. AB προσ τ. π. ... AB κραταιωσ. αυτον

XII. 4. οδοιπορω ελθοντι 7. οτι ταδε ... ερυσαμην 9. om τι 10. om
με 12. AB τουτου του ηλιου 14. AB παροξυνων παρωξυνασ 15. ' εδραυνσεν,
i. m. ' nullis lit. adscriptis, ut saepius ... AB om του χετταιου 17. om
40 αυτου 18. AB ειπαν ... ετι το παιδαριον ζην 23. αυτο επιστρεφαι (eti A
αυτο) 24. σαλωμων 25. ιεδει 30. μελχολ 31. om τοις pr. ... om
υποτομεισι σιδηρ. και

XIII. 3. ιωναδαμ bis, et 5. 6. κολλουρας 8. εκολλουρισεν ... κολλουρι-
δασ 9. AB ανδρα επανωσεν ... AB απο επανωσεν αυτου 10. AB ταμειον
45 13. κωλυσει 15. ο εμεισησ. αυτην μειζων η κακ. η εσχ. η η πρωτη υπερ
τ. αγαπ. ην ηγ. αυτην και 16. εταιραν 19. επεσθηκ. σποδον επι 20. AB
λαλησ. εισ το ... AB εν οικω 23. βαιλασωρ 26. AB om προς αυτον 28. ο

IX. 2. B και ante εκ bis scripsit in fine et ab initio paginae

εντελλομ. 29. εφυγαν 32. AB σμα 33. απεθαναν οτι 34. πλ. τους ορ.
36. ηλθαν ... οτι σφοδρα 37. βολμαυτημ υ. εμ. ... την προ γην ... AB
μαχαδ

XIV. 8. AB οτι προς την γυναικα 12. οτι η γυνη 14. καταφθειρο-
μενον 15. βασιλεω κυριον ... AB ερει ο λαος σου ... AB οτι κυριον μου τον 5
20. δολον (pro λογον), i. m. praeter nihil 21. οτι πορευου 27. AB τω
ροβοαμ ... σαλωμων ... αβιαζαρ 30. AB προς τ. παιδας αυτ. αβεσσαλ.
... χρεισται εκει ... AB ενεπηρσαν αυτας ... AB ειπαν 31. ινατι οι παιδες
σου ενεπυρισ.

XV. 3. AB και ακουων ... εστ. σου 12. AB δαυ. εν πολει αυτου 10
... εις γωλα ... συντρεμμα, i. m. 13. ο απαγγελων, i. m. 14. AB ανα-
στατε ... AB οτι εν ... μαχαρησ 18. πας ο χεττει ... φελεττει ... χερεδ-
ζει ... φελεττει ... AB γεθθαιοι ... AB εις γεθ 19. σεθθει semper ...
AB γεθθαιον 20. εχθεις η ... AB εφ ου αν εγω 22. AB γεθθαιος ... AB
οτι ο βασιλευς και 24. AB σαδδωκ ... ως επ. 25. AB ο βασ. τω σαδ- 15
δωκ 27. σαδδωκ ... αχειμαιας ... υιοι υμων μεθ υμων (A οτι υμων pr.)
29. οτι του θεου 30. οτι αναβαινων και κλαιων 32. AB ρωσ, i. m. ...
αρχιετερος 34. και αν ... AB εις την πολιν επιστρεψης ... AB κατοπισθεν
35. AB μετα σου εκει ... AB αναγγελεις 37. AB οτι αρτι

XVI. 1. AB ρωσ ... (αυτοις διακοσιοι) 2. πειν ... ει λελυμενοις 20
(sic) 5. βουρειμ, i. m. ... σεμει semper 6. AB εκ δεξιων αυτου 9. AB
αβεισα 11. αβεισα ... ιεμεινι ... καταρασθαι, i. m. 13. AB οτι παντες
... περασ pro πλευρας 14. οτι μετ 18. AB μετ. αυτου 20. αχειτοφελ
21. AB κατελειπεν 23. AB οτι τισ ... AB τω αχειτ.

XVII. 3. AB ενος ανδρος ... εν ειρηνη 4. AB ευθησ 6. τουτο ο 25
ελαλ. 12. AB η δροσος ... AB ανδρασιν τοις 14. β. αχειτ. την αγαθην
κ. κυρ. ... AB οτι του sec. ... οτι την αγαθην 17. αχειμας, it. 20. ...
εδυναντο 18. απηγγειλαν ... βαορειμ, i. m. 20. AB ηλθαν 21. AB ανηγ-
γειλαν 22. διηλθεν, i. m. 25. αμμεσσει bis ... AB ιοθορ ... ισραηλειτης
... AB αδελφου σαρ. 27. AB μακαναειμ ουσεβει ... ραβαδ 28. AB κοιτας 30
και αμφ. 29. AB σαφφωδ

XVIII. 2. αβεισα, it. 5. 12. ... AB εθθει, it. 5. 12. ... AB γεθθαιου
3. AB ειπαν 4. AB οφθ. υμων 5. AB φεισ. μου 8. AB εν τη ημ. εκ.
9. AB οτι ην ... επι του ημ., i. m. της ... ο ημιον. bis ... κ. εκρεμασθη
η κεφ. 10. AB ανηγγειλεν ιωαβ ... και ειπεν, i. m. 11. οτι αυτω ... 35
AB εορακας ... AB οτι εκει 12. οτι την ... και αβεισα (eti A οτι τω)
14. ενεπηξαν 17. εστηλωσεν επ αυτον ... ισραηλ, i. m. 18. οτι ελαβε pr.
... AB ειπεν ουκ ... AB ενεκεν 22. οτι συ 23. AB εαν δραμουμεν ...
AB οτι την ante οδον 26. AB οτι και ante ιδου 28. μεισουντας pro επαρα-
μενους 29. του αποστειλαι (rasura ut vid.) 33. οτι υις μου αβεσσαλωμ pr. 40

XIX. 1. αναγγελη 5. AB το προσωπον 6. (τους μεισουντας) 7. αυλι-
σθησεται 8. AB οτι επι την πυλην 9. ερυσατο ... AB ημας εκ χειρος
απο ... εξειλατο 10. οτι και αβεσσαλωμ ... AB επιστρ. προς τ. β., item 11.
11. AB οτι εις τ. οικον αυτου i. f. 12. αδελφ. μοι 14. AB εως ανδρ. ...

XIX. 7. αυλισθησεται] ita et Ti, b αυλησθησ.

XVIII. 4. οφθ. υμων] ita et Ti, b ημων

9
επιστραφῆτι 16. AB ἔμενει 17. χεῖλ. οἱ ἀνδρ. ... ἐκ τοῦ i. m. ... AB
καὶ δεκαπέντε 18. om του sec. 19. AB μὴ διαλογισασῶ 20. AB om
ισραὴλ καὶ ... om με 21. ἀβείσα 26. AB ὁ δουλ. σου π. 27. μεῶ-
τω

δευσεν ὁ δουλῶ (A ὁ δουλός) ... πρὸς τον βασ. ... AB ὁ βασ. ἐποίησεν το
5 καλον ἐνωπιον ὡς ἀγγ. τ. θεου καὶ 32. AB ἐστὶν pro ἡν 34. ἡμερων pro
ετων 35. κακού εἰς πονηρον εἰ γευσ. ... AB om καὶ ante ἔνατι 38. χαμ^{μα}
... AB ἐν οφθαλ. σου ... AB om ἀν 41. εἰπον

XX. 1. ἔμενει 2. πᾶς ισραὴλ 5. AB om δαυιδ 6. ἀβείσα pro
ἀμεσσ. 7. AB ἐξηλθεν ... αὐτοῦ ἀβέσσα καὶ ... χελεῖσσει ... AB φερεῖσει ...
10 ἐξηλθαν 8. ἀμεσσάει ἤλθεν ... AB περιεζώσμενος pro ἐζώσμ. 9. AB om συ
10. ἀβείσα 12. ἀβέσσαει ... AB ἀπεστρεψαν 14. βαίῤμαχα ... ἤλθεν
15. ἀβελ τὴν βαίῤμαχα 18. ἐρωντες ... ἐνα ἐν ἀβ. 21. AB οὐχ οὐτος ...
15
(ἀπανοῖθεν) 23. AB καὶ ἰωαβ ... ἀχειλουῖ pro ἰωδαε ... χελεῖσσει ... φελεῖ-
σει 25. Ἰησοῦς ... AB ὁ γραμ. 26. AB του δαυ.

XXI. 1. AB ἐνιαυτος ἐχομενος ... AB του κυριου ... AB ἀδικία δια
το αὐτον θανατῶ ... AB om αὐτου 2. AB ἀματος pro ἐλλειμματος 4. AB
ἀργ. καὶ χρυσ. 5. (edit. βασιλεα) ... AB om os prius 6. AB ἐν γάβων
8. AB om της post νιους ... σερει pro ἐσδρηλ 12. βαίῤ pro βαίῤσαν
... AB om τῇ 14. AB om τα οστα tertium ... ἡλιασῶ. των ἐν 16. AB
20 διενόησι πατάξι 17. (εἰς πολέμον) 18. ὁσεβοχα, i. m. ... AB τον ἐν τ.
ἐκγονοις 19. βαίῤλεμμειτησ ... ῥοδολιαν ... ῥετταιον, i. m. '

XXII. 1. AB ἐξείλατο 3. AB φυλάξ^{μου} ἐσται μου 7. AB ἐπικαλεσομαι
κυριον 11. AB om τῶ ... χερουβειν 12. ἀποκρυφς 15. AB om καὶ
ἡστραψεν 18. ἐρυσατο 20. AB ἐξείλατο ... AB εὐδοκήσεν 21. om καὶ
25 ante κατα 23. ἀπεστήν απ αὐτου οὐκ ἀπεστήν απ αὐτων 31. AB ἐπ
αὐτῶ 34. (τα ὕψη) 38. AB om ἀν 40. ἐπανιστανομενους 42. AB οὐχ
ὑπῆκουσεν 43. AB χνουν 48. παιδων^{ευ} 51. AB om τας

XXIII. 4. AB ἐν θεῶ φωτι πρ. 5. AB οὐτος 7. θῆσονται pro κανῶ.
8. ὁκτακοσιους ὁ στρατιώτας, i. m. ὁ τριακοσιους ὁ τραυματίας (τραυμ. eli A) 9. ὕιος
30 σουσει τουτου (= σουσειτου?) ... AB ἀνεβόησεν 13. καδων ... ραφαεμ
14. ὕποστημα ... βαίῤλεμ, 15 his. 16. 24. 15. συστημα 16. πῆν (ut plerum-
que, non 17) 18. ἀβείσα ... AB ἀδελφος sine ο 19. οὐκ ἤθελε, i. m.
ἤλθεν 20. ὁ καβσεσηλ, i. m. ὁ καταβσεσηλ 12. ἐν τῷ δορατι pro ἐν ραβδῶ 23. δαυ-
ειδ εἰς τας, i. m. ὁ προσ ... AB δαυειδ βασιλεωσ 28. ὁ ἐντῶφατειτησ 31. ἀσβῶθ^δ
35 33. AB σαμναν 34. μαχαχαχει 37. ἀδαῖ^ρ usque ἀραβῶθαιου hic om,
post 39. ἐπτα ponit ... AB² βῆῤωραιος 38. αἰῤειραιος ... ἐθῤεναιος
39. AB om οἱ

XXIV. 1. ὄργην^{ν'} $\overline{\kappa\omega}$, i. m. ὄργη $\overline{\kappa\omega}$ = A ... ἰουδα 2. AB om καὶ ἰουδα
4. AB τον λαον ισραὴλ 5. ἀρηλ 6. εἰς τὴν γαλ. κ. εἰς τὴν θαβ. ... ναδάσαι
40 ... AB ἐκυκλ. εἰς σειδ. 7. καὶ ἤλθαν ... AB καὶ πασας 11. ὁρ. δαυειδ
(A τον δ.) λ. 13. AB ἀνηγγεilen αὐτῶ ... διωκοντες σε, i. m. ὁ χεῖν σε (sic A) ...
14
ῥμασ 14. AB ἐν χεiri κυριου 15. AB ἐν ισραὴλ θανατον 16. παρὰ τῷ
ἀλῶ 17. τ. ἀγγελον τυπτοντα ... εἰμι ὁ ἡδικησά και, i. m. ὁ ἡμαρτηκαὶ ἡ ἐγώ
εἰμι ὁ ποιμὴν (A ἡδικησα καὶ ἐγώ ὁ ποιμὴν ἐκακοποιησα) 18. (αὐτῶ ἀνα-

βησι) 21. συνεσχέθη 22. ^αανενεγκέτω, i. m. ^{εσ}ποιήσατω ... (βοεισ ολοκ.) 24. AB εν αλλαγματι ... AB θεω μου
Subscription: AB βασιλειων β

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ.

Inscriptio: AB βασιλειων γ

I. 2. ο κυριος ^αμου, i. m. ^{εσ}ημων, sic A. 3. αβεισα, item 15. II. 17. 21. 22. 9. αδωνειου ... om παντας bis 10. AB κ. τον ναθαν 13. κ. μ. βασιλειος ... καλειται 14. om σου sec. 15. η pro ην 17. om κυριω 22. 23. ηλθεν ⁵(και απηγγελη τ. βασιλ. ιδου ναθαν ο προφ. ηλθεν) και ανηγγ. 24. βασι-
λειος συ 25. AB αδωνειου 27. om του extr. 28. om ο βασιλειος 30. κυρ.
τω θεω ισρ. 34. χρεισατε 35. ιουδα 36. om κυριος 38. et 44. AB
χερεσσει ... AB φελεσσει 44. ο βασιλειος μετ αυτου ... βαναίου υιον
49. εξανεστησαν ... om του 53. AB κατηνεγκεν ... om βασιλει ¹⁰

II. 3. om κυριου ... (χριματα sic) ... om τω ... ^ησυνησεις 4. ενωπ.
εμου 5. om τω pr. ... αμεσσαία ... om ειρηνη κ. εδωκ. α. αζων εν
6. συ pro ου ... πολιν 8. ιεμεινει εκ βααζουραιμ, i. m. ^{εσ}9. AB αζωωση
... πολιν 11. ετη επτα 13. om υιος αγγιζ 15. AB ην η βασιλεια ...
AB εγενηθη τω ... AB εγενετο αυτω 20. εγω μεικραν ... AB το προσωπ. 15
σου 22. σαλωμων ο βασιλειος, il. 25. ... AB ιωαβ ο υι. σαρ. ο αρχιστρα-
τηγος 23. αδωνεια, item 24. 26. απασιν 27. AB ηλει 28. (ακοη ηλθεν)
... ιωαβ του υιου ... AB κεκλικωσ ... αδωνεια ... AB αβεσσαλωμ pro
σαλωμων 29. AB οτι εφυγεν ... AB om ο βασιλειος ... απεστ. ο σαλω-
μων τ. β. 30. AB βαναίου ... AB απεστρεψεν 32. AB απεστρεψεν ... 20
αυτου ^{εσ}και απηνητς., i. m. ^{εσ}ως ... αμεσσα τον ιεσηρ 33. αιματα αυτου
33. 34. κυριου και απηνητησεν ιωδαε τω ιωαβ και εθαν. 35. AB om και
σαλωμων usque ιερουσαλημ

[III.] [1.] AB om σφοδρα υπ. τ. φρονησιν [2.] AB αρχαιων υιων [3.] AB
εις την πολιν [4.] om οικοδομησαι τ. οικ. αυτου και (οικοδ. om et A) ²⁵
[15.] AB κατεσταμενοι [17.] μαγαω [20.] (ετει) [21.] ιεμεινει [25. 26.]
πολιν 36. οικοδομησον οικον σεαυτω 37. AB χειμαρρουν 39. αμησα pro
μαχα 44. απεστρεψεν 44. AB ην εγνω ... AB τω δαυ. 45. ηυλογημενος
[10.] ουκ pro οτι [13. 14.] om και εορταζοντες [18.] βαναια [19.] πλιν-
θειου 1. om και ab initio 2. om πλην ο λαος ησαν ... om του ³⁰
3. (σαλωμων) 5. σαυτω, il. 11. AB bis 12. om κατα 15. AB παισιν
εαυτου 17. AB η γυν. η μια ... οικουμεν 18. AB και ετεκεν 25. AB
το ηηλαζον το ζων ... κ. δοτ. τ. ημισου 26. ε. αυτον 27. ε. αυτον

IV. 2. AB αυτου ... αζαρει 3. και ελιαφ ... σαβα ... ιωσαφαδ. ... αχει-
λιαδ υπομνησικων 4. om και βαναιας usque δυναμεως ... σαδουχ 6. αχει ³⁵
pro αχισαρ ... εφρα pro αυδων 7. κατεσταμενοι 8. βαιω pro βεεν υιος ωρ
9. υ. ρηχας εν μαχημας κ. βηθαλαμει ... ελωμ ... βαιδλαμαν 10. 11. υιος
εσωβηρνεμαλουσαμηνηα και ρησφαρχειναναδαν και αναφαδει ανηρ ταβλη-
ηλει συγ. σαλ. ην α. ε. γ. εις 12. βακχα υ. αχειμαχπολαμαχ και μεκεδω
κ. π. ο ο. δαν ο π. σ. υ. τ. ε. η, εκ βαισαφουτ εβελμαωλα ε. μ. λ. ε. 13. υ. 40

II. 22. αρχιστρατηγος] ita et Ti, b αρχιστρατηγος

[III.] [1.] numeri uncis inclusi sunt lineae edit. Ti. 36. οικοδομησον]
sic et b, Ti scripsit οικοδομησον 3. σαλωμων] ita et Ti, b σαλωμων, in
nonnullis exx. correxit -ων, non in omnibus

γαβερ ερεμα^{αλ} γαλαα^{αλ} τ. σχ. ερεταβαμ εν τ. β. εξ. π. μεγα^{αλ}ι τ. κ. μ. χ. ε.

14. αχεινααβ υ. αχειμαα^{αλ}αναιειον 15. αχειμαα^{αλ} εν νεφθαλει η ουτως ...
om εις γυναικα 16. β. υ. χουσαι εν τη μααλα εις 17. α προ σεμει^{αλ}
18. om γαβερ ... AB τη σην 20. om τα 23. δορκ. και ορνειων εκλ.
(similiter A) 27. υιοσ μαλ 30. φαρ. εαυτω ... οτε pro tote

V. 1. χειραμ ubique 3. AB δαυειδ τον πατερα μου ... εδυνατο ...
om κυριον 5. AB λεγω οικοδομησω 6. om και τον μισον ... εαν ...
ιδιωσ pro ειδωσ 10. om και πενκας 11. κορους, i. m. 12. AB εαυτων
13. φορον και εκ 16. AB χωρις αρχοντων ... κατεσταμενων ... των
10 σαλωμ.

VI. 1. AB επι ισραηλ 2. και αιρουσιν, i. m. η εντειλατο ο βασιλευσ ινα
4. μηνι νεισω και τω δευ^{ερ}τω μηνι 5. βααδ 6. τεσσερακοντα % μηκος, i. m.
% πηχεισ 9. εδωκ. επ αυτον τοιχον 12. AB τριωροφα 15. om εσωσεν pr.
... εωσ τ. δοκων κ. ε. τ. τοιχων ... συνεχομενοσ 16. το πλευρ. το πλευρον
15 17. AB πηχων 19. αυτον χρ. his 24. AB χερουβειν 22. om του χερουβ.
usque περυγιον ... δε εν ... om εις μερ. πτερ. αυτου 23. AB χερουβ ...
συντ. μ. αμφοτεροισ συντελεια μια 24. χερουβειν ... om του ενος δεκα
... ουτως το χερουβειν το δευτερον 25. χερουβειν ... om χερουβιμ του
δευτερου ... πτερ. αυτου AB αι εν 26. AB χερουβειν 27. εκκολαπτα ...

20 AB χερουβειν κ. φοινικεσ 28. κ. τω εξωτ. 29. ξυλων 31. πτυχαι και
η θυρ. η μ. 32. εκκεκολαμμενα AB χερουβειν 33. om το

VII. 2. φυλησ νεφθαλει ... γνωσεωσ pro επιγν. 3. om τουσ δυο στυ-
λουσ ... το αιλαμ ... om ο pr. 4. om και πεντε usque δευτερου 7. βαλα^α
9. πηχει 10. απο τ. τειχουσ, i. m. χειλουσ ... συνηγμενοι 13. AB πλατοσ
25 sine το 14. 15. εξεχομενων (και επι τ. συγκλ. α. α. εξεχομενων) και επι
... AB χερουβειν 17. AB εν τω μεχ. 20. της μεχ. τη μια 21. επι τεσ-
σαρασ αρχασ 22. AB χερουβειν 24. χωρουντου τ. χυτροκ. τον ενα ... om
τεσσαρων πηχων ... AB ο χυτρο. ο εις 25. om εκ δεξιων pr. usque
του οικου sec. 26. τας θερμαστρεισ 29. AB τας μεχωνω^{αλ} 34. AB om α
30 sec. 34. om κυριου 35. λαμπαδεια ... (επαρυστρισ) 37. om και τα
σκευη 38. ετη 39. om και τριακ. πηχ. υψ. αυτου 43. αιλαμμειν 44. κρη-
τηριου 45. εν οικω κατησ. ... εξελισσομενησ (= εξ ελίσσ.) 49. κυκλοι
... κεκολλημενησ

VIII. 1. συντελεσεν ... εαυτου 2. αθαμειν 6. AB χερουβειν, item 7 bis
35 9. α εζηκεν ... AB α διεζετο 16. ιερουσαλ. μειναι 19. om πλην 20. ελα-
λησεν κα και 25. τω δαυειδ ... εμου κατωσ 28. τερψεωσ pro προσευχησ
29. AB om τουσ 31. αρασσαι 32. εισακουσει 34. δουλου pro λαου ...
AB αποστρεψεισ 36. δουλω pro λαω 37. AB αυτον εχθροσ 45. εισακουσει
46. ουχ αμαρτησεται ... AB μακρ. και εγγυσ 48. AB om και ante της
40 πολεωσ 50. (εση ταισ αδ.) 53. και συ διεστειλ., i. m. οτι ... om αυτουσ
... AB σαυτω ... εκ νοφου ... AB εκπρεπη 58. επ αυτον, i. m. ... (εν
πασα^{αλ}) ... AB om τα 59. δουλου, i. m. ... om και το δικαιωμα λαου
63. ειρηνικων ην εβυσ., i. m. ων ... χειλιαδεσ ... om προβατων usque
χιλιαδα^{ον} 66. ευλογησεν αυτον και ... σκηνωμ. αυτου

VII. 29. μεχωνω^{αλ}] sic et Ti, b hoc loco μεχωνω^{αλ} 35. επαρυστρισ]
sic et b et Ti, quamquam Proleg. p. xxviii επαρυστρισ se scripsisse dicit

VIII. 37. pro παν πονον (Bb) Ti scripsit παντα πον., tacet in Proleg.
46. ουχ αμαρτ.] sic et Ti, b ουχ

IX. 4. οικοδομειν, i. m.^ε μων, sic A 2. γαβαω⁵ 3. AB ενωπ. εμου ... εφθαλ. μου εκει εις τον αιωνα και η κ. 5. AB επι ισραηλ ... τω δαυειδ 6. (φυλαξητε) 7. απορρειψω 8. AB ενεκα 9. om κυριος ... αυτω pro εαυτω 10. οικοδομησεν, sic saepe 12. ηρεσεν 26. σαλωμων ο βασιλευς εν εμαεσειων γ. 28. σωφηρα ... εκατον εικοσι 5

X. 2. εν ιερουσαλ. 3.^ε παρα, i. m.^ε υπο, sic A 4. AB πασαν φρονησιν 7. ουκ^ε εισιν, i. m.^ε ... (επει) 11. χειρ.^ε ην αιρουσα, i. m. η 12. υποστηριγμ. οικου ... πελεκητα 13. AB ων δεδωκει 15. υποτεταγμενων των 17. om ο βασιλευς 19. om και χειρες 20. om εκει 21. AB om και ante παντα ... δρυμου οικου ... συνεκλισμενοι, i. m.^ε να 22. AB om σαλωμων ... 10 μαδιαν pro μαγδαλ ... βαιθωραμ ... υποδεδειγμενον pro υπολελειμ. ... μετ αυτους ... om και τρισσοι αυτου κ. αρχοντες 23. om της γησ 25. AB δωρα αυτου σκ. 28. ελαμβανεν 29. ουτω τοις β. πασιν ... χεττιεν

XI. 4. omi γυναικες 2. εισελευσεσθαι 4. AB αι γυν. 7. om αι 10. εντειλαμενω 14. ραεμμα αεραδραζαρ 15. στρατειας ... AB om και 15 17. παντες % om ιδουμ., i. m. % ανδρες 18. και^ε αρχοντες εις φαρ., i. m. ^ε ερχονται ... AB μετ αυτων 19. της μειζω 21. AB στρατειας 22. εν τη εδωμ 26. ναβα⁵ ... ο δουλ. 27. AB om και ο βασ. σαλωμ. 29. αχειας his ... AB και ο αχ. ... AB om μονοι 32. δαυειδ τον δουλον μου 33. κατελιπεν ... και εν τοις ειδ. 34. AB ολην την βασιλειαν 20 ... αντιτασσομ. αντιτασσομενος αντιταξ. ... AB δια δαυ. 35. (δεδα) 36. η pro την ... θεσθαι ονομα 38. AB τας εντολας μ. κ. τα προσταγματα μ. ... καθως οικοδομησ^α 40. ανεστη και απεστη και απεδ. 41. ρηματων pro λογ. ... AB ουχ ιδου (saepissime sic in B) 42. AB εβασιλευσεν ... om επι παντα ισραηλ 43. κατευθυνειν 44. AB ροβοαμ υιος 25

XII. 6. AB παρηγγειλεν 7. AB δουλευσθ^α ... λαλησησ^α AB αυτοις 9.^ε λεγουσι, i. m.^ε 11. μαστιγξεν, item 14. 18. αραμ pro αδωνιραμ 20. ανεκαμψ. ροβοαμ, i. m.^ε ιεροβοαμ ... AB om εξ αιγυπτου ... απεστειλεν ... εκαλεσεν ... om οικου 24. εξεκλησιασεν ... AB χειλιαδες [3.] εκ- καιδεκα [5.] om υιων [8.] σαρεισα πορνη [9.] επι τας αρσεις ... om τω 30 [10.] την αρειρα (sic) ... αρματα τριακοσια [19.] η pro την [23.] ιερο- βοαμ εκει [25.] επερωτησαι [25. et 26.] υπερ pro περι his [27.] σηλω [38.] μοι εννηοχας [40.] πυλην pro πολιν [52.] δωδεκα pro δεκα [56.] νυνει ... κουφεις συ εφ [57.] ιεροβοαμ [60.] ωτα i. m. [63.] τα αυτα κ. [64.] απεστειλεν προσ με λεγων ο λαος κ. [66.] μαστιγξεν [70.] om εκατος 35 [74.] ουτος ο ανθρωπος [72.] απηλθεν [78.] λεγων i. m. [80.] υμων [82.] ανεσχον του πορ. 26. εν οικω 29. εις βαλ⁵. 30. AB om και ειασαν τ. οικ. κυριου

XIII. 2. om και ειπε 4. AB ηδυνηθη 6. δεηθη^ε του ^εου σου, i. m. % προσωπου του ... AB προσ με 8. εαν μοι δωσ 9. AB εν λογω κυριος 40 11. και πρεσβυτης εις προφητησ ... κατωκει ... εις βαλ⁵ηλ ... απαντα ... AB om εκεινη ... AB om και post βαλ⁵ηλ 19. AB εν τω οικω αυτου pon. ante κ. επιεν υδ. 20. επι της τραπεζης supraser. 23. om αυτον ... πειν 32. AB επι του ^ευσιαστηριου

XIV. 24. ιουδα ... και^ε ενος, i. m.^ε ... δεκαεπτα ... ^εμααχαμ αμμα- 45 νετις, i. m.^ε 26. οσα εποησ. usque αιγυπτου i. m. inf. 29. AB ουχ^ε ιδου 34. AB om ο

IX. 6. φυλαξητε] sic et Ti, b φηλάξητε

XII. [80.] υμων] sic et Ti, b ημων

XIII. 11. κατωκει] ita et Ti, b κατωκη

- XV. 1. ναβα^τ ... αβ. ὁ. ἱεροβοαμ ... ἰουδα 2. ἐξ pro τρια ... om
 ἐπι ιερουσαλημ 4. om τα 7. et 23. AB ουχ ἰδου 9. τω ενι. τω тет. 13. AB
 μητερα αυτου 16. om αυτων 17. ρααμα, it. 21. 22. 18. om συμπαν ...
 om οικου κυρ. κ. εν τ. θησαυροις 19. om αναμεσον σου κ. αναμεσον
 5 20. της δυναμεωσ ... AB των αυτου τ. ... αδελμα^τ και πασ. τ. χειρα^τ
 εωσ 22. αναικειμ 23. δυναστεια ... om και τ. πολ. ασ ωκοδομησεν
 24. om μετα τ. πατερ αυτου pr. ... om πατροσ αυτου ... ἰωσαφα^τ
 25. ναβα^τ, item 27. 34. XVI. 3. 27. βελαν ο υἱοσ αχεια 28. τριτω
 βασιλεωσ του ασα ὁ. αβιου και εβ. ... om αντ αυτου 29. om ολον ...
 40 υπελιπετο ... δουλου αχεια 30. ωσ εξημαρτ. 31. ουχ 33. om του ασα
 XVI. 1. etc. ειου 5. 20. 27. 38. ουχ 6. ηλααν ... AB in fin. ad. εν
 τω εικοστω ετει βασιλεωσ ασα 7. εἴου ἄνανει, i. m. ἄνας 13. om των
 14. AB ουχ^τ 15. εβασιλευσεν επτα ετη εν θερσ. κ. η ... γαβαων 16. (επεσεν)
 ... AB ζαμβρει 17. AB ζαμβρει ... εν γαβαων 18. πορευονται εισ ἄντρον,
 45 i. m. ἄντρο (sic) ... ενεπυρισεν ο βασιλευσ και ενεπυρισεν επ 21. AB
 ζαμβρει 22. om αμβρι usque οπισω ... AB ζαμβρει, item 23. 24. 25.
 27. 28 bis. 29. 24. ωκοδομησαν επι ... σαμψ ... σεμερων 25. om
 και post κυριου 26. om τον κυρ. θεον ισραηλ 27. om πασα ... om
 των ante βασιλεων 28. αχααβ υιοσ ... ἰωσαφα^τ, ubique ... ασα
 20 βασιλευει ετων ... βασιλευει pro εβασιλευσεν ... γαβουζα ... σελεει ...
 om μετα βασιλεωσ ισραηλ ... πασα δυναστεια ... συρια^τ νασειβ * ο βασι-
 λευσ * εποιη, i. m. ἰωσαφα^τ ... πορ. εισ σωφειρ πορευεσθαι επι ...
 ειπεν βασιλευσ ἰσρ. ... παιδασ σου ... παιδαρια μου ... om και θαπτεται
 μ. τ. πατ. αυτου 29. τω ἰωσαφα^τ βασιλευει ἰωσ αχααβ υ. ζαμβρ. 30. om
 25 και ante επονηρευσατο 33. om τον κυρ. θ.τ. ισρ. και 34. om και εν τ.
 ημ. αυτου ... AB αβειρ. τω ... ζεγουβ
 XVII. 1. ο θαρβειτησ εκ δ. 7. AB μετα ημερασ 10. (επερευνη editio)
 ... AB om και ηλθεν ... om μοι 12. AB κ. ἰδου συλλεγω 13. ποιησ.
 εμοι ... AB εν πρωτοισ και εξοισεισ μοι ... εσχατου 16. ελαττονωδη
 30 17. AB εωσ ου ουχ 18. σοι ο ανθρωποσ 20. οιμμοι 23. AB κατηγ.
 αυτον ... αυτον 24. AB om τω
 XVIII. 3. etc. αβδειου 4. AB εκρυφεν 5. γην επι πηγ. 11. αναγγελε
 ... om ἰδου ηλιου 12. om ουχ ευρησ. σε και 13. AB και pro η ... AB
 om την 18. AB και ο οικοσ 23. εγλεξασθωσαν 24. AB om τω ... AB
 35 οσ εαν 25. εγλεξασθε 28. om κατα τ. εδ. αυτων ... μαχαιρα 29. επροφητευ-
 σαν ... om ο θαρβειτησ 31. κατ ... om του 33. επεδηκ. τασ σχιδ. 35. (επλη-
 σαν) 36. om ει ... AB καγω 37. om ει 38. εξελιξεν 40. AB μηθεισ
 ... AB κεισων 41. φωνη τ. βων, i. m. ποδων 42. πειν ... επι τον
 καουμ. ... προσ. εαυτου ... AB γον. εαυτου 43. επιστρ. επτακι και απο-
 40 στρεψον επτακι 44. απεστρεψεν ... επτακι 45. AB ο ὑετοσ ... εκλαεν
 ... AB εισ pro εωσ ... et 46. ισραηλ
 XIX. 3. AB ψυχ. εαυτου 8. AB εν τη ἰσχ. 10. μου την ψυχην
 11. AB και πνευμα ... om ουκ pr. ... κυριου κ. μετα 13. AB μηλ. εαυτου
 14. AB εγκατελιπον (Α -ει-) σε οι υἱοι ισραηλ ... την διαθηκην σου και τα
 45 16. τον υἱον ειου ὁ. ναμεσσει ... ελεισαισ semper ... σαφα^τ χρεισεισ εξ
 εβαλ μαουλα προφητ. 19. επηλθεν pro και απηλδ.

XV. 23. δυναστεια] ita et Ti, b δυναστια

XVIII. 35. επλησαν] ita et b, Ti scripsit επλησεν, tacet in Proleg.

XX. 1. ισραηλειτη, sic semper (et A) ... AB τω αλω 2. AB εγγειων
6. βουλει 7. AB om και sec. et δε 10. om εξεναντιας αυτου usque
13. παρανομων 13. ηυλογηκας ... αυτον λιθοις 16. ιματ. εαυτου 19. ελιξαν
... λιξουσιν οι κ. 22. ναβα^τ 23. ισραηλ. 25. AB αχ. ως 27. (εξώσατο)
29. AB και pro αλλ ... om του 5

XXI. 1. τριακοντα και δυο 4. om μου 5. ειπον ... om ο ... AB εγω
απεστρεψα ... AB om προσ σε ... AB γυναικ. σου ... om και τα τεκνα
σου 6. AB om παντα ... AB om των ante οφθαλμ. 7. om της γης 10. αλω-
πεξιν 14. AB απεκριθη βασιλ. 12. παντες^{οι} βασιλ. ... AB om οι ante μετ
13. AB τω βασιλει ... AB εορακας 14. χορων, it. 15. 17. 19. 15. εγενετο 10
... διακος. και τριακ. ... λαον παν υ. ... εξηκοντα pro επτα χιλιαδας
16. AB συνβοηθοι μετ αυτου 18. ειπειν pro και ειπεν ... om ει his ... ειρην.
ου γαρ εκπορ. 19. αρχ. τα παιδ. αρχοντα τ. χορων 20. βασιλειωσ 21. AB
εξηλθεν βασιλ. 23. κοιλαδος ... εκραταιωσεν, i. m. 'εκρατησεν ... AB πολε-
μησομεν ... AB ει μη 25. κατα τον ιππ. 27. απαντ. αυτω 29. παρεμ-
βαλουσιν 30. ταμειον 31. εξελθωμ. ετι προσ 32. σακκ. περι τ. οσφ. ...
δη' η ψυχη ημων, i. m. 'η ψυχη μου, sic A. ... ο αδελφ. 33. AB ανελεξαν
... απο τ. στομ. 34. εξοδους, i. m. 'δον ... AB ηρησεις σαυτω 35. πατα-
ξαι ο ανθρωπος α. 38. AB om εν 39. στρατειαν ... ανηρ εξηγαγεν 42. AB²
εκ χειρος σου 20

XXII. 1. AB om τα 2. (ιωσαφατ) 6. συνηθροισεν βασιλ. ... επεσχω
... AB ειπαν 7. ιωσαφατ, item 8 bis. 10. 18. 29. 30. 32. pr. loc. 8. AB τον
κυριον δι αυτου ... μειχαιας υ. ιεμιας 9. ταχος sine το ... ιεμια 10. AB²
3. χρονου αυτου 11. χαανα 13. επι pro εν ... κατα τ. βασιλ. ... AB εις
λογους ... σου εις κατα 14. α αν 16. κ. ειπεν και ειπεν α. ο βασιλευς 25
'πεντακισ', i. m. 'ετι δις (A ετι δεις) ... εξορκιζω 17. εωρ. τον παντα ισρ.
διεσπαρμενους 18. om οτι 19. στρατεια 20. (και εσομαι) και εσομαι ...
δυνησει 24. σεδεκιου 25. οψη ... ταμειου του κρυφιου, i. m. 'βηναι ...
AB om εκει 32. AB ειπον ... ιωσαφα^τ, et sic 41. 42. 43. 46 bis. 52.
(cf. v. 7.) 33. AB απεστρεψαν 35. απεχυνη το αι. ... AB εκ τ. πληγ. 37. εις 30
την σαμαρ. 39. παντα (α εποηισ. κ. οικ. ελεφ. ον ωκοδ. κ. πασ. τ. πολεις)
ας εποηισ. κ. οικ. ... AB εποηισεν και ιδου 41. ιουδα ... AB om εν ...
AB τω αχ. ... om βασιλ. ισραηλ 42. αζαεβα 5. σημει 46. ουχ ... εν-
γεγραμμενα ... λογ. ιωσαφα^τ pro λ. των ημερ. βασ. ιουδα 51. om ιωσα-
φατ ... και εταφη εν πολει, om igit. παρα τοις πατρ. αυτου 52. ιωσαφα^τ 35
βασιλει ιουδα ... AB om οχοζιας υιος αχααβ ... AB και εβασιλευσεν ...
AB om εν σαμαρεια ... ετη δυο 53. του πατρος αυτου αχααβ 54. i. fine
versum primum libri sequentis adscripsit

Subscriptio: AB βασιλειων γ

XX. 19. οι κυνες (secundo loco)] ita etiam Ti, b αι κυν.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ.

Inscriptio: AB βασιλειων δ

I. 6. AB ζητησαι εν τη ... AB ανεβησ οτι ου ... AB om και επιστρε-
ψαντες usque ηλιου 9. (πεντηχοντα) 13. om των πεντηχοντα 16. om
αγγελουσ ... ζητησαι ... AB εν τη β. 18. AB ουχ ιδου ... επι βιβλ. ...
ἰωσαφα^τ, it. III. 4. 7. 12 bis. (non 14.) 14. ... απεστειλεν pro απεστησε

5 II. 1. AB τον ηλιου εν συνσεισμω ... ελειςαις εξ ιερειχω, i. m. ^ε ex γαλ-
γαλων 2. ελεις. ἰδου δη ενταυθα καθου οτι ... AB καταλειψω ... AB
AB ηλθεν 3. απανωθεν 5. ειπαν 9. (αιτησαι i. f. l. ad.) 10. om σοι
11. ἵππος 13. επεστρεψεν ελειςαις και i. m. 15. προφητων και οι 16. ευρεν
pro ηρεν 18. om και ανεστρ. πρ. αυτον 20. AB om και ηνεγκαν 21. ερρει-
10 ψεν 23. κατεπαϊζον, i. m. ^ε κατεκραξα 25. AB και εκειθεν pro κακειθ.

III. 1. ἰωσαφ. βασιλει 2. (μετεστησεν τας στη^σεν τας στη^σ)λας [deest
in edit.] 4. μωαβ μη AB νωκη^τ ... AB επεστρεψεν 9. και βασιλ. εδωμ
10. AB ειπεν βασιλευσ 14. ἰωσαφα^τ ... AB παιδων βασιλευσ ... ἰωσαφα^τ
pro σαφατ 12. om κυριου 13. om και τ. προφ. τ. μητρ. σου 14. η
15 επεβλεψα 18. κ. κουφοσ και αυτη 19. εμφραξατε 20. το πρω^τ 21. AB
om τρεις 22. AB ωσει αιμα 23. ειπαν ... AB om και sec. 25. εκυκλευ-
σαν 27. AB ος εβασιλευσεν

IV. 1. AB om τον ... AB ο ανηρ μου ... AB οτι δουλος ην 2. αναγ-
γειλον μοι suprascr. ... ουθεν ... om εν τω οικω 3. AB αιτησεν ...
20 σαυτη ... (καινα) ... (ολιωσησ) 5. AB κατ αυτης 8. σουμαν, i. m. ^ε σωμαν
10. (λυχνιαν) 12. γιεζει semper 13. ημιν την πασαν ενκτησιν τι δει 14. AB
om προσ γιεζει 15. εστη 16. μη κυριε μου μη 20. AB om και ηρεν
usque μητερα αυτου 25. εισ το ορ. ... AB om και επορευθη usque ορος

27. απεωσασθαι ... εμου και σου κ. ουκ 31. επεδηκεν 32. τεθνηκωσ
25 38. AB οι υιοι ... om τον μεγαν 40. AB εφηματος ... ειπον 41. ετι
εκει 42. βαλθσαρεισα ... AB πρωτογενηματων

V. 8. AB τα ἱματ. εαυτου 14. ^ε ἰδου^ε ειπον i. m. ^ε δη ελεγον οτι ... om
και στησεται 12. ^ε αρβανα, i. m. ^ε αναβανα ... ^ε αφαρφα, i. m. ^ε φαρφα 14. επτακις
15. om ενωπιον αυτου 17. AB γομορ ... ^ε ζευγη, i. m. ^ε γος 19. et 20. παρ
30 αυτου pro απ αυτ. 23. ειπεν ναιμαν ... om δυο ταλαντα αργυριου ...
ηρον 24. ηλθον 26. επορευθη

VI. 1. AB οι υιοι 3. επιεικαιωσ 7. σαυτω 8. AB om ο ... ^ε ελιμωνι,
i. m. ^ε ελμωνι 9. om τον 13. AB ανηγγειλαν 15. AB ποιησωμεν 17. προσ-
η ευξατο ... om δη 18. AB τουτο το εδνος 19. ουχ αυτη 20. om κυριοσ
35 21. om προσ ελειςαις 23. κ. απηλθον i. f. l. add. 24. περιεκαθισαν σαμα-
ρειαν 25. ογου πε^ε | πεντηχοντα αργυριου^ε, i. m. ^ε σικλων^ε 27. (ποδ. σωσωσαι)

IV. 10. λυχνιαν] ita et Ti, b λυχνιαν 15. εστη] ita et Ti, b εστι
31. επεδηκ.] ita et Ti, et b in additamentis pro απεδηκε in textu

28. μου και φαγ. 30. om ισραηλ 32. om αυτοσ ...^{ει} ηδείτε, i. m.
 'οιδετε ... om ουτοσ

VII. 1. x διμετρ. κρ. σικλου i. m. inf. 2. AB ἴδου οψη, it. 19. ... om σου
 5. AB εισ' μεσον, i. m.^ρ ροσ ... της παρεμβ. 6. την παρεμβ. ... AB om
 την ... AB ημασ βασιλευσ ... ελδ. προσ ημ. 7. ενκατελιπαν 12. εστη 5
 ... AB εποιησ. ημιν 16. AB διηρπασεν 19. ου μη εσται 20. AB συνεπα-
 τησεν

VIII. 2. AB (ελειςαιε) και επορευση αυτη 3. AB αγρ. εαυτησ 4. AB
 δη μοι 6. AB παντα αυτησ τα γενηματα 8. μαανα ... AB τω ανθρωπω
 9. μαανα ... καμηλ. δωρα ... αρρωστιασ 12. (αναρηξεισ) 13. AB επι 10
 ισραηλ 14. AB οτι pro τι ... x. ειπεν ειπεν μ. 15. τον χαββα pro το
 μαχβαρ ... AB om εν 16. ἴωσαφά^τ bis 17. AB τεσσερακοντα pro οκτω
 19. om και τ. υιοις αυτου 20. εφ εαυτουσ 21. AB om τα post αρματα
 22. 'σεννα pro λοβνα, i. m.^ρ 23. AB ουχ ιδου 26. AB εβασιλ. εν' ισραηλ
 x., i. m.^ρ ... ζαμβρει 29. ισραηλ bis pro ιεζ. ... οχοζει υ. 15

IX. 2. AB οψη ... εκει υιον ἴωσαφά^{ει} ειου υιου 3. ειπεν 4. ο προ-
 φητησ το παιδαριον 7. AB εκ προσωπ. σου 8. εξολεθρευσεις, i. m.^ρ σω
 10. AB μεριδι του ισραηλ 11. AB ειπον 12. AB ειπεν αδικ. 13. AB ειπον
 14. ἴωσαφά^τ 15. ισραηλ bis, it. 16 bis. 17. 30. 36. 37. X. 6. 7. 11. ... AB
 πολेम. αυτοουσ ... εστιν η ψυχ. ...^ρ και εξελθτω, i. m.^ρ μη 16. κατεβη 20
 εν ... αραμειν ... om αυτοσ 20. ναμεσσειου 21. οχοζει ... ισρα-
 ηλειτου, item 25. 25.^ρ βαδεκαρ, i. m.^ρ βαλεκαρ ... AB ρειψαι 27. βαιζαν
 ... εκβλααμ ... μαγεδαων 29. βασιλει ισρ. 30. AB² εστιμισατο (A -βεισ-)
 33. εραντιση

X. 2. ωσ εαν ... και ιπποι 5. AB παιδες σου ημεισ 6. AB om ιου 25
 ... AB εισ pro εν 8. ηνεγκα ...^ρ πυλησ πολεωσ, i. m.^ρ πολεωσ 11. AB
 παντ. τ. εν τω οικω αχ. καταλειψεντασ. ... αυτοουσ καταλειμμα 13. AB
 οι αδελφοι 14. βαιζακα^α τεσσερακ., i. m.^ρ εν τη σκηνη 15. ελαβεν pro ευρε
 18. AB εξηλωσεν pro συνηθροισ. ... ολιγα^ρ ειου, i. m.^ρ 19. AB ἴνα 20. εκη-
 ρυξεν 21. δουλ. αυτου και ... απολειπεσθω 23. του βααλ sec. i. f. l. ad. 30
 24. AB χειρασ (A χιρ.) 25. AB ανηρ μη εξελθτω (A -δτω) εξ αυτων x.
 26. AB τ. στολην 27. επαταξεν pro εταξαν ... AB λυτρωνασ 29. ειου
 εμπροσθεν αυτ. 31. AB επανωθεν 32. αζ. και εν 33. om γην 34. βιβλιω
 35. ἴωαχασ, sic semper

XI. 2. ἴωσαβее ... αδελφην ... om τον ιωασ υ. αδ. αυτησ 3. εν 35
 οικω κρυβομενοσ ... om κυριου 4. AB τον χορρει x. τον ρασειν (A -μ)
 5. et 6. φυλαξετε 8. εισ' αηδωθ, i. m.^ρ ... AB εγενετο pro εσονται 9. εκατον-
 ταρχοι ... om μετα τ. εκπορ. το σαββατον ... εισηλθεν 10. et 15. εκατον-
 ταρχαισ 12. ἰεζερ ... AB και εκρατησεν τ. χ. και ειπεν 15. εξαγαγε
 αυτοουσ εσωθ. τον ασηρωθ ... AB και ο εισπορ. ... AB θανατωσησ. ρομφαια 40
 18. κατεσπασεν ... μαγθαν (sic) 19. χορρει ... ρασσειμ ... AB εισηλθεν
 ... επι του θρ. 21. ὕ. ετων επτα ... AB om αυτον

VIII. 9. αρρωστιασ] ita et Ti, b αρρωστειασ

X. 5. παιδες σου ημεισ] ita et Ti, b habuerat υμεισ, sed correxit ημεισ
 et margini adscripsit και ante ημεισ inserendum.

XII. 4. AB αβια ... γησ pro τησ 3. εβυσσασαν 4. λαβη pro αναβη
8. βδελυγμα pro βεδεκ 9. AB τραγλην εν τη τραγλη αυτησ ... ιαμειβειν
pro αμμαζειβι ... ανδρ. οικω κυρ. 10. ειδεν (A ιδ.) 11. εδωκεν 13. AB

ποιηθησεται 16. εισενεχθη 18. ιωσαφα^ς 19. AB ουχ ιδου 20. παντα
5 συνδεσμον ... AB μααλω τον ... εν γααλλα 24. ιεζειχαρ

XIII. 4. ιωαχασ ut semper ... επτα ετη x. δεκα ετη 5. om τω
6. (εσταθη) 9. % αντ αυτου i. m. 13. εκαθισεν μετα των πατερων αυτου και εν
σαμαρ. μ. τ. αδελφων ισρ. 14. αρρωστ. εαυτου ... προσωπου 15. AB
προσ εαυτον 17. om ελισαιε τοξ. x. ετοξευσε και ειπε ... παταξει 23. AB
10 οικτειρησεν

XIV. 4. εβυσσασαν 6. om εκαστος 7. εν ρεμελε ... καδοηλ 9. τον ακ.
14. ανεβη ο βασιλ. ισρ. ... γη pro τη (editio) 13. ιωαχασ pro οχοζιου
18. παντα α 19. απεστειλεν ... εθανατωσεν 21. AB εβασιλευσεν αυτος
22. αιλωμ 25. γεδχοβερ 26. ολιγουσ τους συνεχ. 27. ισραηλ pro
15 ουραν. ... AB εκ χειροσ 28. εμμα^ς 29. AB εβασ. αζαριασ υιος αμεσσειου
(A -σαι-) αντι του πατροσ αυτου

XV. 2. AB πεντηx. και δυο ... χαλεια 5. ιωναθαν pro ιωαθαμ sic
et 7. 32. 6. ουχ ιδου, it. 24. ... βιβλιου ... (τοις βασ.) 8. αζαρια 9. AB om
πασων των 10. εθανατωσαν 13. AB ενατω ... σελλουμ ημερασ εν σ.
20 17. AB ενατω αζαρια ... AB δεκα ετη εν σαμ. 25. A²B μετ αυτου
29. αλγαφφελλασαρ ... AB γαλααδ 30. στρεμμα ... ιωαθαμ υιω αχασ
31. AB εστιν pro ταυτα 33. ην ετων ... ερουσ 34. οζειασ pro αζαριασ
35. λαοσ (εβυσσιαζεν και) εβυσσιαζεν x. εβ. 37. AB om εν ιουδα

XVI. 2. αχασ ... ουκ i. m. ... AB om αυτου post θεου 3. βασιλευσ
25 ισραηλ (cf. A) ... διηγεν πυρι και τα βδ. 5. εδυναντο 9. om βασιλεια
10. om εισ δαμασκον pr. ... απαντ. αυτου τω θαλαφφελλασαρ ... ρυθ. αυτου
εισ πασαν 15. AB επ αυτο προσχεεισ ... επι το θ. pro και τ. θ. 17. om
αχαζ 18. om εν post επεστρεψ.

XVII. 3. σαμεννασαρ ... μαναχ 6. AB ενατω ... ωσηε pro ασσυριων
30 ... AB τον ισραηλ ... γωζαρ 9. AB και ων ωκοδομησαν 14. om α ...
AB απωκισεν 12. AB om τω 13. ιουδα εν ... λογον pro λεγων 15. om
ουκ εφυλαξαν post αυτοισ ... om κυριοσ 17. πυρι εμαντευοντο 19. εν-
τολασ %, i. m. % κυριου, ... του θεου %, i. m. % αυτων 20. AB om και εβυμωθη

κυριοσ ... AB εν παντι 21. εξεωσεν τονβοαμ τον ... εξοπισθεν 24. χουντα
35 ... σεφφαρουαιν ... AB σαμ. και κατωκησαν εν 26. AB ειπον 27. απαγετε
... κατοικε^ιτωσαν ... om του θεου 29. AB om εβνη sec. ante εν ... AB
κατωκουν εν αυταισ 30. ροχχω^ς βαινειζει ... εμα^ς 34. AB και την σ. ...
σεφφαρουν ... om θεοισ ... σεφφαρουν 32. εαυτοισ ante ιερεισ i. f. l.

add. vid. 33. AB om και prius ... AB απωκισεν (A -ει-) 35. και προσκυν.
40 36. AB ανηγ. υμασ 37. AB ab init. add. και 40. ετι pro επι 44. υιοι
και οι υιοι

XVIII. 4. τω ησηε 4. νεσθαλει pro νεσθαν 10. AB ενατος 14. αβιω^ς
12. AB μωσησ 13. τεσσαρεσκαιδεκατω ετ. βασιλει 14. αποστραφητι

XV. 6. τοισ βασ.] sic et Ti, b τησ

XVI. 10. Ti „correximus θαλαφφελλασαρ pro θαλαφφελλασαρ“ (b)

XVII. 17. πυρι εμαντευοντο] ita et Ti, omnisso και, quod b habet
post πυρι

XVIII. 13. τεσσαρεσκαιδεκ.] ita et Ti, b τεσσαρεσδεκ.

16. AB om ο 17. θανθαν 18. AB σομνας ... AB ἴωσαφατ ο αναμ.
24. αποστρεφετε 26. AB σομνας ... om οτι 28. om φωνη 32. om
γη ante σειτου 33. ερυσαντο 34. αρφαλ ... σεπφαρουμαιν ... om ανα
... om αβα 37. AB σομνας ... σαφαν ... AB προσ τον εξεκ.

XIX. 1. om ο ... AB εαυτου 2. AB σομναν 3. AB και ειπεν 4. λημ- 5
ματος 8. λομνα ... AB απο λαχεις 9. θαρα 11. γαις 12. AB om
εξαιρουμενοι ... ους διεφθειρ, i. m. ους ... και ραφεις 13. μαθ pro αμαθ
... αρφαθ ... om εστιν ο βασιλ. τ. πολειωσ ... σεφφαρουμαιν ανες κ. ουδου
(pro ανα κ. αβα) 15. χειρουβειν 16. σενναχηρειμ ut semper 19. χειροσ
αυτου, i. m. των 21. εξουδενησεν 22. AB και εβλασφημησας 23. κυριον 10

σου και ... μηρουσ, i. m. ηλθεν 24. εξηρημωσα 25. συνηγαγον ...
απο οικειων 26. επταισαν pro επιτηξ. 27. AB ante εγνων add. και την
εισοδον σου 28. (εν τοις χ.) 32. προφθασει αυτον 37. εσδραχ θεου α.

XX. 2. AB επεστρεψεν ... AB post λεγων add. ωδη 3. πληρη ...
αγαθον σου εν 6. βασιλεων 8. AB κυριοσ με 12. βαλδαν υ. βαλααν ... 15
μανααν 19. om εστω ειρ. εν τ. ημερ. μου 20. AB εισηγγεγεν 21. μανασση

XXI. 1. μανασση ... οφειβα 3. AB εποιησεν αλση 6. εποιησεν ελλην
κ., i. m. τεμενη 7. om και post τουτω ... om η ... AB φυλων ισραηλ
8. om αυτοις 11. και γε ἰουδα (et A om τον) 12. και επι ἰουδα (et A
add. επι) 14. πασιν εχθρ. α. 15. εποιησεν 16. αυτων 18. et 20. μανασση 20

19. ιεσεβαλ 23. εθανατωσ. αυτον βασ. 25. AB ουχ ἴδου

XXII. 1. ἱεδεια θ. εδεινα 3. σαφαν υ. ελιου 8. AB σαφαν bis
et sic semper ... ανεγνοι 9. AB ευρεθ. εν τω οικω 13. δευτε και εκζητ.
... η εκκεχυμενη ... βιβλιου του ποιειν 14. αχεικαθ ... σαφραθ ...
δεκκουαν ... αραας 15. om αυτοις ... προσ εμε 17. AB ο θυμοσ 25
19. ενετραπησαν το προσωπον κυριου ως, i. m. απο προσωπου ... ενωπι. εμου

XXIII. 1. επεστρεψ. οι βασιλεις το 2. om παντες ... ενωπιον pro
εν ωσιν 4. AB om του ante εξαγαγειν ... σαλημωθ ... ελαβεν pro εβαλε
5. βασιλει ἰουδα 6. ερρειψεν 7. χεττιει 8. AB² ἱησου ακοντοσ της πυλησ
10. + και μιανειτε τον ταφεθ εν, i. m. + και εμιαναν 12. εποιησεν βασι- 30
λευσ ... AB κυριου και καθειλεν 13. μοσσαθ ... προσοχησματοι σειδ. ...
μολχολ 15. ελυπτενεν 16. ταφους εκει 18. αφετε αυτο (i. f. lin.)

23. ἴωσηα 24. εν γη ... AB επι τω βιβλιω 25. εμπροσθ. αυτοουσ ... ολη
ἰσχυι α. κ. εν ο. ψυχη α. 26. του μεγαλου 27. AB² ἰουδαν ... προσωπ.
αυτου 28. AB των ημερ. 29. μαγεδω 30. μακεδων ... ἰωαχας, it. 31. 34. 35
31. αμειται ... λημνα 33. αβλαα ... εματ' ... om ζημιαν επι τ. γην
35. AB ετειμογραφησαν (A ετιμ.) ... AB om του ext. 36. ἱελλα θ. εδειλ
εκ κρουμα

XXIV. 2. om κυριοσ 3. om αυτου 4. AB και γε αιμα 5. AB ουχ
εδου 6. AB ἰωακειμ pro ἰωαχ., it. 8. 12. 15. 8. ελλαναθαμ 11. AB την
πολιν 12. AB εν ετει ογδω 13. AB σαλωμων βασιλευσ 14. αιχμαλω- 40
τισσας 15. AB απηγαγεν αποικεσιαν 16. (πανδεσ) 17. μαθθαν 18. ενιαι-
του ... μιτατ' pro αμιταλ

XXV. 1. AB ενατω ... AB om 2. AB ενατη 4. τειχεων ... AB
αυτη η εστιν 6. βαβυλωνος ἱερ δεβλαθαν 10. om tot. vers. 11. AB
προσ βασιλεα 12. ταβειν 13. AB τουσ μεχωνωθ 16. AB δυο η θαλασσα ... 45

XIX. 25. συνηγαγον] ita Ti et b ex corr. cal., habuerat ἡγαγον 28. εν
τοις χ.] ita Ti, b εκ τοις χ.

η μια % και, i. m. % και τας βασεις ... AB τα μεχωνωδ α 17. σακαχαρδαι
(pro σαβαχα κ. ροαι) ... AB επι του χ. ... AB κατα τα αυτα ... γαβαχα
19. AB ελαβεν 20. AB απηγγεν ... AB εις δεβλαδα 21. AB αυτους
βασιλευσ ... AB εν pro εις 23. θανεμαδ ο νεφραζειτεησ ... κ. οζονιασ
5 ü. τ. αχαδει 25. ^{ισμ}μανηλ ... om δεκα ... εις μασσηφαδ' 26. AB και
εωσ 27. AB ιωακειμ bis 30. (εστιατορεια bis)
Subscriptio: AB βασιλειων δ

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Α.

Inscriptio: παραλειπομενων α

- I. 2. AB om και 3. μαδδουσαλα 5. AB θειρασ 6. AB και υιοι ...
ερεϊφαδ 7. AB και υιοι ... ελεισα ... AB θαρσεισ 8. μεστραιμ 9. σαβατ'
... ευειλατ ... σαβατα ... σεβεκαδα ... σαβαν κ. ιουδαδαν 25. φαλεχ
10 ... AB ραγαν 26. AB θαρα 29. AB αι γενεσεις (Α -ισ) πρωτοτοκου ...
ναβδαιηλ ... μασσα 30. μασμα ... μανασση pro μασση 32. ζεμβραν
33. γαφερ ... αβειδα ... ελλαδα 35. ελειφασ ... ιεγλομ κορε 36. ελειφασ
... και της θαινα αμαληκ 37. ζαρεσ ... ομοζε 38. σθειρ ... ωναν pro
ωσαρ και δισαν 39. χορρει ... αιμαν και αιλαδ και ναμνα 40. σωλαμ
15 pro αλων ... μαχαναμ γαιβηλ σωβ 41. γεθραμ 42. ωναν pro ακαν
... δαισων ... αρραν 44. ιωαβαβ (non 45) 45. AB εκ της γης 46. γεθ-
θαιμ 47. om σεβλα εκ usque 49. αντ αυτου 50. AB post βαλαεν. ad.
υιος αχοβωρ (αχοβ. Α, non Β, et v. 49.) ... post φογωρ add. quae antea
omiserat: και απεθανεν αδδα και εβασιλευσεν αντ αυτου σαμα εκ μασεκκασ
20 κ. απεθ. σαμα κ. εβασ. α. αυτ. σαουλ εκ ροβωδ τ. π. π. κ. α. σαουλ
και ησαν (51.) ηγεμ. ... θαιμαν ... γωλα ... ιεζετ ... ελειβαμασ ...
φεινων ... μαζαρ ... μεδιηλ ... ζαφωειν
II. 1. (λευει) 2. (AB βενιαμειν) ... (νεφθαλει) 3. σηλων ... θυγατροσ
σανασ 5. % αρσων, i. m. % ερων 6. χαλκα ... δαρα 8. ζαρεια 9. εσερων
25 ... AB ο ιραμεηλ κ. ο ραμ ... χαβελ ... i. f. add. AB και αραμ 10. και
αρραν ... AB του οικου 11. 12. βοοσ bis 13. αυτου ^{τον}ελιαβ 14. ζαδδαι
15. AB ασομ 16. AB και αδελφη ... om και αβιγαια 18. χ. ü. εσερων
εγεννησεν την ... ελιωδ ... AB ιωασαρ ... ιασουβ ... AB ορνα 21. εσε-
ρων ... AB μαχειρ ... AB κ. ουτοσ ελαβ. ... εξηκοντα ην ετων 22. σε-
30 ρουκ^χ ... ιαιερ ... AB εικοσι τρεις 23. αρραν ... σαιερ ... κανααδ
24. εσερων bis, it. 25. 25. AB ησαν υιοι ... ιραμεηλ ... ραν κ. βαναια
κ. αραια και αμβραμ κ. ασαν 26. ιερεμεηλ 27. αραμ ... ιερεμεηλ
30. AB om και ab initio ... αλσαλαδ ... εφραμ, it. 31. 31. αχαι 32. ιδουδα
pro δαδαι 33. θαλεδ ... ιραμεηλ 34. σωσαμ bis 35. (σωσα) 35. 36. εδ-
35 θει bis 37. τον αφαμηδ 38. ιησουν ... ιησουσ 39. αζαρια ... et 40. εμασ
41. AB om και ελισαμα εγ. τ. ισμαηλ 42. AB ιερεμεηλ 43. κορεσ ...
θαπουσ ... AB σεμα 44. σεμα ... ραμεισ π. ιακλαν 45. μεων bis ...
γεδσουρ 46. γαιφαηλ παλλ. ... AB αρραν ... ιωσαν ... AB post γεζουε
add. και αρραν εγεννησεν τον γεζουε 47. ιησου pro αδδαι 49. μαριμηνα
40 pro μαδμ. 50. σωβαρ ... (AB καριαθιαρειμ) 51. AB om και ... βαθγαι-
δων 52. 53. καριαθιαρειμ αιωσειρα μωναιωμοσφεωσ πολ. 54. βαθλαειμ
μετωφαζει 55. γραμματων ... γαμεσ pro εν ιαβσ ... AB αργαθιειμ ...
om και ... AB σαμαθιειμ σωκαθιειμ ... εκ μεσημα pro εξ αιμαδ ... ρηχα
III. 1. AB ισραηλειτιδι 2. θοαμαι 3. σαβατεια τ. σαβεϊταλ ... ιθαραμ
45 τ. αλα 4. om και εβασιλ. usque εξαμνηον 5. σμαν ... σωβαν 6. βααρ

7. ναφα⁵ ... ἱανουε 8. ελειδα 11. οζεια 12. αζαρια 13. αχασ 14. αμ-
νων 15. σεδεκια 18. φαλδαιας ... AB ἱεκενια ... ωσαμω⁵ κ. देने⁵ει
19. AB σαλα⁵τηλ pro φαδαιας ... om και σεμ. κ. υ. ζοροβ. ... μοσολο-
αμος 20. οσα pro οολ ... βαρχιαι ... αροβασοκ 21. φαλλετι ... ἱσαβα
pro ιεσιας ... σεχενια 22. σαμα⁵α κ. υιος σ. ... μαρει pro βερρι 23. ελει- 5
θανα ... εξρεικαν 24. ασειβ pro ελιασεβων ... φαρα ... ἱακου ... μανει
pro αναν

IV. 1. αρσων 2. αχειμει ... λαα⁵ 3. αιταν ... αζραη κ. ραγμα κ.
ἱαβας 4. αζηρ ... βα⁵ι⁵λαδεν 5. σαρα pro ασουρ 6. ασηραν pro ααστηρ
... ἱωδασ 7. αοαδας pro θοαδ. ... αρε⁵ ... σενω⁵ pro εσθαναμ 8. εν- 10
νων ... γεννησεις ... AB ἱαρειμ 10. AB την pro ἡ ... του μη ταπεινωσαι
12. ποχεωσ pro πολ. ... εσελων ... χενεζει 15. υιου χαλεβ ... αδαι κ.
16. κ. υιος (sic et A) αυτου γεσηλ αμηαχει κ. ζαφα κ. ζαιρα κ. ἱεραηλ
17. ἱεθεριπωραδ (= ἱεθερι πωραδ? ἱεθερ ειπωρ.?) ... αμων ... AB ματων
... σεμεν ... μαρε⁵ pro ιεσβα 18. αβεισα pro αβερ ... γελια pro βετ- 15
θια ... νωρωηλ pro μωρηθ 19. αδελφ. ναχε⁵ και δαλειλα πατηρ κειλια
και σεμεγων πατηρ ἱωμαν και μαναημ πατρος κειλια αταμει κ. εσθαιμωνη
νωχα⁵ει (similia habet A) 20. σεμειων 21. ληχα⁵ κ. μαδα⁵ πατ. μιχα⁵
... AB οικιων 22. ανδρ. σωχηθα ιωαδα κ. σαια οι κ. ... αδουκειν 23. αζα-
ειμ κ. γαβαηρα 24. AB συμεων ... ἱαρειν pro ιαριβ 26. om αμουηλ usque 20
ζακχορ υιος αυτου 27. AB τρεις (A τρισ) pro εξ 28. seqq. βηρσαβες
κ. σαμα κ. μωαλδα και εσηρεουλαβ [29.] και αβελλα και βοοσαλ και θουλαμ
[30.] και βαθουν και ερμα και ωκλα [31.] και βα⁵ι⁵ μαρειμω⁵ και ημειουσ εωσ
οραμ κ. οικον βραουμσεωρειμ (A similiter) ... AB αυται πολεις 32. om την
... AB ρεμειων 33. βαλατ 35. και ουτος υ⁵. ἱσαβια ... σαρααυ 36. 37. ἱασου⁵ια 25
κ. ασια υιοι αωσαλ υιου σαφαλ υ. αμων υ. ἱδια υ. σαμαρ υ. συμεων
38. διελοντες 40. πλειονας 41. AB om οι 42. ἱεσθεν pro ιεσι 43. τ. κατα-
λειφθεντας τ. καταλοιπους

V. 1. AB εδωκεν ευλογιαν ... πρωτοτοκεια 3. υιου ... αρσων 5. ηχα
pro μιχα 6. θαγαβανασαρ 7. αδελφη ... γενεσιν 8. AB οζουζ 9. αυτω 30
πολλα 10. χειρσιν ... AB σκηναις εωσ παντες 11. AB εν τη βασαν ...
ελχα 12. σαβατ 13. μοσολαμ ... χιμα pro ιωαχαν ... ωβηδ⁵ οκτω
14. υιοι ουρει 14. 15. μειχ. υ. ἱσαι υ. ἱουρει υ. ζαβουχαμ υιου αβδεηλ υ.
γουνει 16. κατοικων εν γαλααμ εν βασαμ ... γεριαμ pro σαρων 18. υιου
ρουβ. 19. κ. τουραιαν ... ναφεισαδαιων κ. υ. 20. AB αυτων οι ... αγεραιοι 35
22. AB εωσ της 23. βαλειμ pro βααλερμων 24. ελειηλ και εσδριηλ κ.
ἱερμεια κ. ωδ. κ. ἱελειηλ 25. om των 26. θαγαφαμασαρ ... χωζαρ pro
γωζαν

VI. 1. μαρarei, it. 16. 19. 29. 3. αμβραν 5. βωε και βωε 4 εγενν. 9. τον
αζαρια ... ἱωανασ, it. AB 10. 11. αζαρια, it. 13. 20. ἱε⁵θ ... ζεμμα 40
21. αδει ... ἱααρα pro ζαρα 22. αρεσει pro ασηρ 23. ελκ. και αβια⁵αρ
υιος αυτου ασερει υ. α. 24. καα⁵ ... οριηλ 25. αλειμω⁵ 26. κα⁵ινα⁵
27. ἱδαερ pro ιεροβοαμ 29. υιοι λοβενει υ. α. σομει 30. σομεα ...
αμα ... ασαβα 32. AB σκηνησ οικου μαρτυριου ... om κυριου 33. AB
και οι υιοι 34. ηκαλ pro ιεροβοαμ ... θειε 35. με⁵θ ... αμα⁵θειου 37. AB 45
ασειρ ... αβιασαρ 38. AB ισσαρ 39. AB και αδελφος 40. μαασαι pro
βαασια 41. αζεια pro αδαι 42. αιθαν 43. ηχα pro ιε⁵θ ... γεδεσαν
44. AB μερ. αδελφου ... κεισαι ... αβδει 46. σεμμηρ 47. μοολει μοσει
... μερραρει 48. AB om οι ante αδελφοι et ante δεδομενοι 49. AB οι
υιοι 51. AB βωκαι ... AB ζα⁵ρα⁵ια (A -i-) 52. αλιαρεια pro αμαρια 50
53. αχεισαμα 54. AB του καα⁵ει (A -θι) 55. εν τη ἱουδα⁵ια 58. και

- τα ἰεῦθαρ 59. ασαν κ. τ. π. α. και την ατταν και τα περισπορια αυτης
 κ. τ. βασαμυσ ... om και τα περισπ. αυτης 60. βενιαμειν και τ. γαβαι
 ... γαλεμεῖς ... αγγωχ pro αναῶν 62. AB εκ pro απο 63. δαν pro
 γαδ 65. AB om και εκ φυλ. υι. βενιαμιν ... επ ονοματος i. m. 67. εδωκ.
 5 αυτω τ. 68. ἱκααμ ... γεῶρων 69. εγλαμ pro αλων 70. α. των ημι-
 σους ... αμαρ ... om και την ιεμβλ. κ. τ. περισπ. αυτης 71. περισπορια
 pro περιπολια secundo 73. om tot. vers. 74. μαασα ... αβαραν 75. ἱκακ
 77. ῥαχχεια pro ῥαβωρ 78. ἰορδανου bis ... om κ. τ. ιασα usque αυτης
 79. καδαμωσ 80. AB και εκ φυλησ ... ραμμων ... μααναιῖς ... γαζερ
 10 VII. 1. ῥολαεκ ... φουτ ... ἱασσουρ 2. ῥολε ... ραφαρ κ. ρειηλ κ.
 εἰῶαν βασαν κ. ἱσαμουηλ ... ῥωλαει ... om εν 3. tot. vers. sic και
 υιοι ζειρρει ζαρεια· μειχαηλ και υἱοι ζαρεια μειβδεια κ. ραηλεισια πεντες
 αρχ. etc. 4. AB οικους πατρικους αυτων 6. plene: βενιαμειν κ. αβειρα
 και αδειηλ τρεις 7. βαδεσα· σεβων ... αρεμωῖς κ. ουρει ... πατρικων
 15 8. κ. ὕ. αβαχει· αμαριαν ... ελειθαιναν ... αυρημωῖς ... γεμεεῖς pro εληεμ.
 ... αμαχειρ 10. et 11. αριηλ pro ιεδιηλ ... χανααν ... ραμεσσαί pro
 ῥαρσι ... αχεισαδαρ 11. AB του πολεμειν 12. ραωμ pro ωρ ασωμ ...
 αερ 13. ἱεισιηλ ... ισσειηρ pro ασηρ ... σαλωμων pro σελλουμ ... AB
 om αυτου et υιος αυτου 14. ασερειηλ ... AB σ. ετεκεν τον μαχειρ
 20 15. αμφειν κ. μαμφειν ... τη δευτερα ... om εγεννηθησαν δε usque θυ-
 γατερες 16. om φαρες κ. ον. αδελφ. αυτου ... AB υιος pro υιοι ... AB
 om και ροκομ 17. om και υιοι ουλαμ 18. και αδελφη ... ἱσαδεκ pro
 ισουδ 19. ἱκαμ ... λακειμ ... αλιακειμ 20. σωῦλαῖς υἱοι λααδα· υιος
 αυτου νοομε ὕ. α. ζαβεδ κ. υιος αυτ. οζαρ και ελααδ, i. m. κ. υιος αυτου σωδελε
 25 ... απεκτειν. αυτον ... AB ανδρες sine οι ... om τη 22. AB εφραιμ
 πατηρ ... αδελφ. αυτων 23. βαργα pro βερια 24. om και η β. α. σαραα
 ... AB om την primum 25. ραφη υἱου κ. σαραφ, i. m. κ. αυτου 26. λαδδαν
 ... υιοι αμιουειδ υιοι ελειμασαι 27. υιοι νουμ υιοι 28. νααρναν ... γαιαν
 pro γαζησ 29. ῥαλμη pro ῥαναχ ... κ. α. κ. α. κ. βαλαδ κ. α. κ. αυτης·
 30 μαγεδδαι ... AB οι υιοι 30. ἱνινα ... ἱσουα pro σουα ... βεριγα ...
 σορε και αδελφ. 31. om και ab initio ... βεριχα ... γαβερ κ. μελλειηλ
 ... βηζαιῖς 32. ἱραμηλ 33. κ. ὕ. αφαηλ βαισηχι ιμαβαηλ ... ιαφαηλ
 34. αχιουια κ. ωβαβ ακαραν 35. και βαλααμ αδ. α. σωχα κ. ἱμ. κ. ζεμη
 κ. αμαα 36. χουχη αναρφαρ pro σουε κ. αρναφ. ... σουλα κ. σαβρει κ.
 35 ἱμαρησοβαλ 37. om και βασαν ... AB ωδ ... σεμα ... ῥερα ... βαιαιλα
 38. ἱφινα ... φασφαι 39. AB ωλα 40. AB om ο
 VIII. 1. βελεηηλ pro βαλε ... σαβα pro ασβηλ ... ιαφαηλ pro αρα
 2. ἱωα ... AB ραφη 3. αλει pro αδιρ 4. αβεισασμας ... νοομα 5. κ.
 γερακα σωφαρφακ και ωἱμ 6. γαβερ 7. ουτ. ἱγαμ εγενν. τ. νααα κ.
 40 τ. ἱαχειχωλ 8. σααρηλ ... αυταν σωσιν ... ἱβααδα 9. AB ἱωαβ ... ἱεβια
 10. ἱδωσ pro ιεβους ... σαβια ... ἱμαμα 11. ωσιμεν ... AB αβιτωβ ...
 et 12. αλφααδ 12. μεσσαμ ... σημηρ ... om και την λωδ 13. βεριγα
 14. σωκηλ ... ἱαρεμωῖς 15. αζαβαβια κ. ωρηρ κ. ωδηδ 16. κ. μειχ. κ.
 σαφαν κ. ἱωαχαν ὕ. βαρειγα 18. σαμαρει κ. ζαρεια κ. ἱωαβ ὕ. ελχααδ
 45 20. ελιωλιαα κ. σαλῶει 21. αβια ... AB και βεριγα κ. βαρ. 22. ισφαν κ.
 βωδη 23. αβαδων 24. ανωῖταιῖς 25. αῖειν κ. ἱεφερεια κ. φελιηλ ὕ. σωηκ
 26. κ. ἱσμασαρια κ. σαραια κ. ογοῖπολια 27. κ. ἱασαραια και σαραια κ. ηλια (et A)
 κ. ζαχρει υιοι ἱρααμ 29. μολχα 30. AB και υιος ... αβαλων 30. 31. βα-
 αλακαμ κ. αδαδ και δουρ κ. αδ. α. κ. ζαχουρ ... μακαλωῖς, it. AB 32.
 50 32. σεμαα 33. μελχεσουε 34. και υιοι 34. 35. μιχια bis 35. μελχηλ
 κ. ῥερε κ. ζακ 36. κ. ζακ εγ. τον ἱαδ· και ἱαδα και ἱαδα εγ. ... σαλωμ
 pro ασμωῖς ... και εγεννησεν ζαμβρει 37. βανα ραφαι υ. α. σαλασαῖς

38. ἐξρεικαι ... AB om και ασα 39. γαγ' pro ιας ... δευτερος ελιφαλεισ
40. αιλειμ

IX. 1. κατοικισθεντων 2. ισραηλ υιοι λευειται οι ιερεις κ. 3. βενι-
αμειν και των 4. AB γωθει' ... σαμμιου υ. αμρει υιοι υιων φαρσ και υ.
5. om και οι υιοι αυτου 6. ζαρα επειηλ ... AB ενενηκοντα 7. μοιολ- 5
λαμ ... οδυια υιος αανα 8. κ. βανααμ υ. ιρααμ και ουτοι ... μασε-
αλημ pro μοσολ. ... βαναια pro ιεμναϊ 11. υιοι χελκεια ... μοσολλομ
... μαρμωδ ... AB ηγουμενος 12. πασχωρ ... μαλχεια ... ιεδειου pro
εξιρα ... εμηρ 13. AB om αυτων sec. ... AB om και ante et post επιτα-
χοσιοι 14. εξρεικαν 15. κ. βακαρ κ. ραραιηλ γαλααδ και μαγδανιασ 10
16. γαλααδ υ. ιωδων κ. βαραχει ... ηλκανα 17. ταμμαμ κ. αιμαμ
19. σαλωμων υ. κωρηβ ... om κυριου 20. om κυριου 21. μασαλαμ
22. AB εκλεκτοι ταισ πυλαισ εν 23. AB om και ante εν 24. κατ ανατολ.
26. AB πυλων οι ... AB παρεμβολουσιν 27. om η 28. BS om και εν
αριθ. εξοισουσιν 29. AS και επι παντα τα ... S¹ του ελαιου i. m. 34. ABS 15
ματταθιασ ... χορειτης 32. βαναιασ ... S¹ κατα σαββατον i. m. 33. S¹
διατεταγμενοι εφημερια 34. BS om των λευιτων ... S αυτων και αρχ. ...
AB αρχοντες ουτοι sic dist. ... BS κατοικησαν 35. S. κατωκησαν ... γαβα-

ωνει ηηλ ... S ονομ. της γ. 36. AS και ο υιος (S¹) ... BS σαβαδων ...
ABS ισειρ ... S κηρ 37. BS ιεδουρ και ... BS ζαχαρια και μακελλωδ 38. B 20
μακελλωδ, S om και μακελ. ... S² i. m. εν μεσω τ. αδ. αυτων sec. 39. ιεβααλ,
■ ισβααλ 40. S υιους ιωναθαμ ... μαρειβααλ, S μαρειβαλ ... BS κ.
μαρειβααλ 41. BS φαιδων 42. BS γαμελεδ ... BS γαζαωδ ... S om
και ζαμβρι 42. 43. AS μασα bis 43. ABS om και sec. ... S ραφαιαν
... BS om ελασα υιος αυτου ... BS εσαηλ 44. S εσαηλ ... εσδρεικαν, 25
S εξρεικαν ... BS αυτου ισμαηλ (S εξρεικαν usque ισμαηλ omisso και
bis scripsit, S² quum uncis circumscriptis, tum punctis notavit) ... ABS
σαρια ... BS om και ασα ... S εσαηλ

X. 1. ABS προσ ισραηλ 2. ABS om οι ... ABS οπισω υιων ... S
μελχισηδεκ 3. BS ευρ. αυτουσ ... AS εν τοις τοξοις ... AS επονεσεν 30
4. AS και επεσεν 7. S om ανηρ ... S² ον εν τ. αυλ. ... S εφυγεν πασ
ισρ. ... S om και post αυτου ... AB κατελειπον ... AB ηλθον αλλοφυλοι
... S κατωκισαν εν αυτοις 8. S τας τραυμ. („ipse primus scriptor“) 4
κεφαλην
9. S ειδωλοισ αυτοις 10. S¹ την αυτου 11. ABS εποησαν αλλοφυλοι
12. S ελαβον σωμα ... S² δρον εν ιαβεισ 13. S του κυριου ... S² αυτο 35
αυτω 14. S και ουκ εξητ. κσ (sic!) nov. sect. inc. ... S απεστρεψεν

XI. 2. S βασιλευσ ... S ο εισαγαγων κ. εξαγαγων ... AS om ισραηλ
οιμ εση
secund. ... S² πενεισ ... AS σοι εισ (S²) ... S² ιηλμ 3. BS εναντιον
4. S² αυτου i. f. l. add. ... S om εις ... BS ιεβους pro γην 5. ABS ειπαν

6. S² τυπτων τον ... επ αυτην εν 8. S οικοδομησεν ... ABS i. f. add. 40
και επολεμησεν και ελαβεν την πολιν 9. S² πορευομενος μετ αυτου ...
BS om και μεγαλυνομενος 10. S om τη ... S εν pro επι 11. S ιεσσαί-
ου
βαδα ... AB αχαμανει, S αχαμαννι ... S² τριακοσιασ 12. S δωδε ...
αρχωνει, S αχωνει 13. BS φασοδομη ... S εισ πολεμον εκει 16. AS εν
τη βηθλ., ... βαθλεεμ, it. 18. 17. S βαθλεεμ (non B) 18. S² suppl. και 45
διερρ. usque πυλη, i. m. s. (S βεθλεεμ) ... κ ηλθον i. m. ... BS ηθλεεν 19. S²
ων
ανδρων τουτο ... S¹ ηβουλοντο (πιν) 20. BS αβεισα ... S² τριακοσιασ
ου

22. S βανια 23. ABS βανιασ (S -εασ), it. 24. 24. ἰωαδ 25. A¹BS om ην
 26. δωδωε βαιζλαεμ 27. BS αδι pro αρωρι 28. ABS ωραι ... BS εκ της
 οζεκω 29. αζει pro ουσαζι 30. BS νεερε ... νεζωφατει ... νετωφατει
 32. γαραβαιζι 33. 34. βεερμειν σαμαβα σομει. βενναιασ ο σομολογεννουνειν.
 5 ἰωναζ. ... om σωλα ... αραχει 35. 36. στυροφαρμοχορ. αχεια ... BS ο
 φεδωνει 37. αζωβαι 39. BS βερζει 40. ηζηρει (cf. S) γαρηοβαι ἰοζηρει
 41. BS ουρει 43. βαιζανει pro ματζ. 44. BS ἱεια ... BS κωζαν 45. BS
 ελζειηλ ... ABS ἰωαζχε 45. 46. BS ο ἱεασειηλ (S -λιηλ) ... BS ο μιε
 ... BS εζεμα 47. ιωβηζ ... εσσειηλ ... BS μειναβεια
 10 XII. 1. BS εις σωκλα 2. εν τοις αδελφοις σαουλ 3. ἰωα ο υιος ...
 BS αμα τ. γεβωζειτου 4. ιερμειασ (sic) ... BS ἱεζηλ ... ἰωαζαβαζ 5. BS
 βαδαια ... ABS σαφατια (S -ει-) ... χαραιφει 6. ABS ηλκανα ... BS
 ἰωζαρα καινα κ. 7. ελια ... ζαβιδια ... BS ρααμ 8. γεδδει ... BS
 om τα 10. μασεμμανη ... AB ἱερεμια (A -μια) 11. BS εζοι 12. BS
 15 ἰωαν ... ABS ενατοσ 13. μελχαβανναι 14. στρατειασ 15. (ουτοι ex οιοι
 corr.) ... (εωσ δυσμων) 17. (αυτοις ει) 18. ενεδυσαι 19. AB εβοζητησαν
 20. ABS αυτον pro τον δαυ. ... σωγλαμ pro σικελαγ. ... BS τωζαβαζ
 21. στρατεια (-ει- et 23.) ... ABS om του 24. συρεωφοροι 26. BS om
 και 27. τωαδασ 30. 31. (αυτωνι και sic) 33. χορεκαινωσ
 20 XIII. 2. ABS κυριου ζεου ... ευωδωτη ... αδελφ. ὕμων 4. ABS ευζησ
 5. BS εκκλησιασεν ... ABS ἱαρειμ 6. ABS χερουβειν (S -ιν) 7. ABS επι
 αμαξαν 9. και εξεκλεινεν 10. om οργη 13. BS γεζζαιου 14. αβεδδαραμ
 sec. loco
 XIV. 2. ABS om εις βασιλεα 4. ἰσοβοαμ pro σωβαβ ... BS om και
 25 5. BS εκτας pro ελιστα ... ελειφαλεζ 6. BS ἱανουου 7. BS βαλεγδαε
 pro ελιαδε ... BS εμφαλετ (S εν-) 10. BS ηρωτησεν 11. εις φααλ φατισειμ
 ... BS om ο ζεοσ ... φαρισιν 12. BS om εκει ... ABS om οι αλλοφυλοι
 14. 15. BS των αιτιων bis 15. ABS εξελευση 16. γαζαρα
 XV. 2. BS om αιρειν τ. κιβ. κυριου 3. (εξεκλησιασεν) ... A²BS εις
 30 ἱερουσαλημ. 5. BS εκατ. δεκα 6. μερραρει ... BS ασαι ... ABS πεντη-
 κοντα pro εικοσι 7. BS γηρσαμ ... BS εκ. πεντηκοντα 8. σαμαιασ
 9. ABS χεβρων ... ενηρ ... αυτων 11. BS αριηλ ... BS ασαια ... BS
 om και quater ... BS σαμαιαν ... ενηλ 13. ABS εξητησαμεν 17. μερραρει
 18. BS om οι prim. ... BS² ελιαβα ... μασσασαia ... ἱματταζια ... αβα-
 35 εδομ (editio) ... ἱεζειηλ 20. σαμειραμωζειζ ηλωνει (sic videtur dist., cf. S)
 ... μασσασιασ 21. BS μετταζιασ ... ενφαναιασ ... BS om και ante μακε-
 νια ... BS ἰχυσαι 22. BS κωνενια 23. ABS ηλκανα 24. ABS βαναι
 25. om οι ante πρεσβυτ. ... BS αβδοδομ 27. BS om και post ψαλτωδ.
 ... ἱεχονιασ 28. ABS αναφωνουντες ναβλαισ 29. ABS om η ... BS om η
 40 XVI. 5. ειεηηλ ... σαμειραμωζ ειεηηλ sine και ... BS αβδοδομ ... BS
 ειεηηλ 8. BS om τω κυριω 11. BS om τον κυριον 14. BS om αυτοσ
 15. μνημονουομεν 22. BS om και 24. ABS om versum 26. ABS ουρανον
 28. BS πατρι pro αι πατριαι 29. BS om δοτε τω usque ονομ. αυτου
 32. βοββησει ... om και ante ζυλον 35. BS εσωσεν ... ABS om και
 45 αζροισ. ημασ 36. BS om και εωσ τ. αιωνοσ 38. ABS αβδοδομ bis ...
 ἱδειζων, it. 41. 42. ... οσσα ... ABS om τουσ 42. BS om οι δε 43. BS
 απασ

XI. 22. folium S desinit αυτου υπερ: inde a κα]βασαηλ incipit codex
 FA = S. Cozza pro ουτοσ edidit ουτεσ

XIII. 7. επι αμ.] b επ αμαξ, Ti εφ αμ.

XVII. 2. omi τη 4. (μοι οικον) 6. BS omi οis ενετειλαμην ... AB ωκοδομηκατε 7. ABS omi εγω 9. ABS προσζησει αδικια του 10. AB απαντας ... ABS om οικον ... BS σε pro σοι 11. BS ο pro ος 14. omi ο 20. ABS omi ηεος 24. ABS² εαυτω λαον ... BS ηεσθαι αυτω 22. ABS omi εγενηθησ 23. ABS omi και ποιησον usque 24. εως αιωνος 26. BS 5 και οικος 25. BS omi κυριος ο ηεος μου (Α omi ο ζ. μ.) 27. om του post ηρξαι ... BS omi κυριε

XVIII. 4. BS omi πεζων ... BS υπελιπετο 5. BS omi δαυιδ 6. AB εσωζεν 8. BS μεταβηχας ... πολεμων pro πολεων 10. ιδουρααμ ... omi τα post παντα ... BS σκευη αργ. και χρυσα ... ABS omi και τα χαλκα 10 11. ABS omi ο βασιλευσ 12. BS αβεσσα 13. BS omi τον δαυιδ 15. BS σαρουϊα ... στρατειας ... BS υιος αχεια υπομνηματογραφος 16. ABS omi οι ... ιησους pro σουσα 17. BS ιδωδες επι των ιερων και φαλτεια (S -τια) κ. υι. δ.

XIX. 1. BS omi νασ 2. υι. ανασ ... ABS omi προς αναν 3. ABS 15 omi υιων ... BS omi δαυιδ ... BS ουχ ... BS εξεραυνησωσιν ... ABS omi και post πολιν 6. BS μοοχα 7. BS ante δυο add. αρματα και υππεισ ... ABS μωχα ... παιδαβα 8. στρατειαν 10. ABS εξοπισθεν 11. ABS αβεσσα 12. A¹BS συρος sine ο ... AB εαν υιοι 13. BS omi ανδριζου usque τ. ηεου ημων ... BS omi εν οφθαλμοις αυτου 14. ABS απ αυτου 15. ABS 20 εφυγον συροι ... BS και αυτοι α. πρ. ιωαβ κ. απο πρ. αδελφου αυτου (S αυτων) 16. ABS omi ο ... BS² απεστειλαν ... σωφαρ 17. BS συρος εξεγαντιασ δαυειδ ... ABS omi εις πολεμον 18. AB δαυειδ pro ισραηλ ... σαφαζ 19. omi τοις υιοις

XX. 1. στρατειας ... ραββαν ... AB εκαζητο ... omi ιωαβ. 2. μολ- 25 χολ ... AB omi του ante βασιλευσ 3. AB omi και εν διασχιζουσι ... παισιν pro πασιν 4. ηωσαζει 5. ελλαν ... ελεμει ... AB γεσθαιου 7. AB υιος αδελφου δ. 8. ουτος εγενετο ... AB omi τω

XXI. 2. πορευθητε δη αριζ. 3. AB om του ante κυριου ... παιδες και ινα τι ζητει 4. omi το δε ρ. usque παντι ισραηλ 5. omi και υιοι ιουδα 30 usque μαχαιραν 7. AB γαδ' ορωντα ... omi λεγων 12. μαχαιρα εξ εχθρ.

13. et 15. AB εξολοθρευσαι 15. εξολοθρευεν 17. αριθμησαι τω 18. (του ειπειν) ... AB τω κυριω 21. προς οραν 23. AB εναντιον αυτου 24. AB αγορ. αγοραζω 26. AB δαυ. εκει ... AB καταναλωσεν 27. AB omi αυτης 28. omi κυριος ... εν τω αλω 29. βαμωζ 30. AB ηδυνατο 35 μου 16. AB εν χρ. εν αργυρ. εν χαλκ. 17. AB τοις παισιν αρχουσιν 18. omi υμων post χερσιν

XXIII. 1. AB αντ αυτου 4. AB omi κυριου 5. πωλωρι κ. δ χειλιαδες i. m. inf. ... AB εν τοις οργανοις 6. AB omi και post κααζ ... μαραρει 40 7. κ. τ. παροσωμ τω εδαν κ. τω σ. 8. AB υιω ... AB ο αρχων ... ιηλ κ.

ζεδομ ... και τρεις 9. υιου σεμει αλωθειμ και ειετηλ (και τρεις) καιδαν (= εδαν?) τρεις 10. (τ. υιοις σεμ.) 11. επληθυνεν ... εγενετο 12. AB ισσααρ 13. μωσησ 17. AB ραββια bis ... omi τω ελιεζερ (sec.) 18. AB ισσααρ 19. υιων 20. μωσησ (c. praec. conj.) ... ιδουδ ... αμαδια ... οζητηλ ... ικεμιασ 45 21. ο μουσει ... μωηλ pro μωλι sec. 23. αιδαζ pro εδερ ... αρειμωζ 26. λειτουργιαν 28. AB επει (Α -ι) χειρα ... λειτουργιασ ...

XVIII. 4. Ti Prol. notat „Γεδ“, ut alibi pro Γεδ“, sed b habet γεδ hoc loco!

XIX. 17. „Ab hoc inde versu deest S.“

XXIII. 26. λειτουργιαν] Ti λειτουργιαν, b λειτουργειαν, item 28. Ti -ιασ, b -ειας; item XXIV, 3. 19.

om οικου 29. AB om και priora duo 30. AB om και secundum 32. AB om και την φυλακην του αγιου

XXIV. 1. AB om και ante ελεαζαρ 4. εξ και δεκαί ... υιοις ααρων ἱσαμαρ ... om οκτώ 7. τῷ ἱαρεϊμ τῷ αναΐδεια 8. χαρηβ 9. βενιαμειν 5 pro μεϊαμ. 11. AB ενατος ... ἰσχανια 12. ελιαβει 13. ορχοφφα 14. γελβα pro ιεσβααλ (quod omisit) 15. εμμηρ ο πεμπτεκαδεκατος ei sic usque 18. τῷ μαασαι ο τριτος και εικοστος 19. λειτουργιαν 20. ἰωβαηλ ... AB om τοις υιοις σωβαηλ ... ἱαδεια 22. ισσαρει ... AB ἱναδ 23. ἱηδειμου pro εκιδου ... ἱαση pro ιαζιηλ ... ἱοκομ 24. om τοις υιοις 27. AB ζακχουρ 10 29. AB ἱραμαηλ 30. μουσσει μουλλει κ. ηλα κ. αρειμωδ 31. αχειμελεχ και αρχων των

XXV. 1. ἱδειδων, item 3 ter. 6. 2. σακχουσ ... ναθαλιας 3. τουνα pro γοδολιας ... σαια κ. σεμει κ. ασαβια ... AB ματταδιας ... ανακρουομενος 4. τῷ αιμανει ... μανθανιας κ. αζαραηλ κ. σ. και αμσου κ. ἱερεμωδ 15 μωδ ... om και αναν ... ηλιαδαδ ... και ρωμει υιοι ωδ και ἱεβασακα

κ. μανζει ... μελζωδ 5. om ■ ... AB δεκατεσσαρες 6. AB om εις τ. δουλ. οικ. τ. θεου ... αιμανει 9. τῷ ἰωσηφ γαλουϊα ... AB αδελφοι αυτου κ. υιοι αυτου 10. ζακχουδ υιος α. 11. ἱεδρει 16. AB ενατος ... μανθανιας 17. εμει 18. αζαρια 19. αρια 21. ματταδιας 22. ερεμωδ 20 23. AB ανανιας 24. βακατα 26. μεθαδει 27. αιμαδα 28. ηδει 29. γοδομαδει 30. AB ο τριτος και εικ. 31. AB ■ τεταρτ. και εικ. ... ρομελχειωδ

XXVI. 1. om και ab initio ... φυλων ... μοσολαηλ υιος κωρη εκ. τ. υ. αβιασαφαρ 2. 3. και την μοσαληα υιου ζαχαριου ο πρωτ. ἱδερηλ ζαχαριας ἱενουηλ ἰωλαμ ἰωνας, omissis ο δευτερος, ο τριτος etc. ... ελιωνιας 25 ■ εβδ. 4. AB om αβδ. ■ ογδοος ... AB αβδοδομ ... om ο δευτερος ... om ο τριτος ... σωχαρ ... om ο τετ. ... νασαϊειηλ ... om ο πεμ. 5. αμειηλ ... om ο εκτ. ... om ο εβδ. ... ἱαφθουλααδι ... om ο ογδ. 7. γουνοι ... εληζαβαδ ... εννου ... σαβχεια 8. αβδοδομ ... AB οι αδελφ. αυτ. και υιοι αυτων ... AB αβδοδομ 9. μοσομαμειδ 10. ἱσσα, item 14. 16. 18. 30 ... μερραρει 14. om χελκιας ο δευτερος ... om ο τεταρτος ... παντες οἱ τοι i. f. pag. 14. σαλαμεια ... dist. ζαχαρια υιοι σωαζ 15. AB αβδοδομ ... εσεφειν 17. το εσεφειν 19. πυλωρ. τ. υιοις κααδ κ. τοις μερραρει 21. plene υιοι χαδαν ουτοι γηρσωνει τῷ λαδαν και ἱαιηλ του ἱου υιοι ἱειηλ αρχοντες π. τ. λαδαν τ. γ. ἱειηλ 24. ἱωηλ pro σουβαηλ 35 ... μωση 25. AB τῷ ελιεζερ ... ωσαιας 27. δαφυρων 28. ηγιασεν 29. ισσαρει 30. αυτου οι δυνατοι ... λειτουργειαν 31. χεβρωνει τουδειας ... ριαζηρ 32. υιοι οι δ. ... AB αρχοντες πατριων ... AB ημισεϊς

XXVII. 1. και οι υ. ... κατ ... AB λειτουργ. τῷ λαω 2. σοβαλ ... AB ζ. και επι 4. εκχωχ ... AB α διαιρ. αυτου ad διαιρ αυτου transil. 40 5. AB τεσσαρ. και εικοσι 6. AB om ο his ... λαιβαζαδ pro ζαβαδ 7. αβδειας ... AB ο υιος ... AB τεσσαρ. και εικοσι 8. σαλαωδ ο εσραε ... εικοσιτεσσαρες 9. θεκωνειτης ... τεσσ. και εικ. 10. χεσλησ ... AB τεσσ. και εικ. 11. ἱσαδεις ... ζαρια ... AB τεσσ. και εικοσι 12. AB ενατος ... AB ενατω ... αβιεζερ εξ ... AB αναδωδ εκ γης β. 13. AB 45 ο εκ νετουφατ ... ζαρει ... AB τεσσ. και εικ., it. 14. 15. 14. AB om εκ sec. 15. AB νετωφατει (Α-τι) 16. των ρουβην ... μαχα 17. σαμουηλ 18. μεισαηλ 19. νεφθαλει ερεμωδ ο τ. εσρειηλ 20. AB ἰωηλ ο του ... φαλαδαια 21. τη ημισεϊ φ. μ. των εν τη γαλ. ... AB ἱαδδαι ο του ζαβδιδου (Α-διου) ... ασειρη 22. αζαραηλ ... AB ἰωραμ 23. AB οτι κυριος 50 ειπεν 25. AB ωδιηλ 26. AB επι δε pro και επι ... χοβουδ 27. ζαχρει 28. βαλανας 29. ασειδων pro σαρων ... ασαρταις ... σωφαν ... AB αδαι 31. γαρειτης

XXVIII. 1. om παντας sec. ... AB om και πασης usque ευνουχοις ... om της στρατιας 2. AB om μου sec. 4. om και εν τοις υι. τ. πατρος 55 μου ... AB με βασιλεα επι τῷ παντι 6. κληρονομησει pro οικοδ. 8. om

και εν ω. δ. η. φυλαξασθε ... om πασας ... om και κατακληρονομησητε ... τ. υ. ημων ... om μεθ υμας 9. om νιε ... om αυτω ... γιγνωσκει 10. τοινυν ... om οτι ... A²B ζακχω 12. om οικου secund. 13. AB om και secund. 14. om της λατρείας οικ. κυριου 17. και τον σταθμον ... om και θυισκων κεφουρε (A om κ. θυισκ.) 18. AB και τον του ... AB 5

χερουβειν 20. μη σε εγκαταλ. ... om και ιδου ... σακχω

XXIX. 2. AB σοομ ... AB και λιθους πολυτελ. ... πολυ 4. AB σου-φειρ ... δοκιμιου 5. AB om εις το χρυσ. usque παν εργον ... AB om των 6. προσδυμησαν 7. εργα οικου ... βεσιηλ τ. γηρσομνει 11. συ pro σοι 14. AB ο λαος σου ... om εκ 15. κατοικουντες 17. παντα ταυτα 22. AB 10 εναντιον κυριου ... om εκ δευτερου 23. επηκουσαν 24. και οι υιοι ... βασιλειωσ πατροσ α. 25. AB επανωθεν εναντιον παντ. ... εδωκαν 27. om και 28. AB γηρει 30. om και οι καιροι ... i. f. add. versum primum libri sequentis cum his lectionibus κατενισχυσεν pro και ενισχ. ... επι της βασιλειας ... ηυξησεν pro εμεγαλυνεν 15
Subscriptio: παραλειπομενων α

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Β.

Inscriptio: παραλειπομενων β

I. 4. AB om δαυιδ οτι επηξεν αυτη ... AB εις ιερουσ. 6. AB εκει σαλωμων ... επ αυτο 7. AB ο θεος 8. pro συ 9. AB om δη ... AB δαυειδ πατερα ... χγουσ 12. εμπροσθεν σου 13. μαβα pro βαμα ... γαβαων της εν ιερουσ. ... προσωπου σκηνης μαρτυριου 15. AB το χρυσ. και το αργ. 16. ιππεων τω σαλωμ. ... AB om και ante ηγοραζον 17. AB 20 εκατον και πεντηκοντα ... AB om τοισ extr.

II. 2. om νωτοφορων 3. AB χειραμ fere semper ... AB του πατροσ μου δαυειδ ... οικοδομησαι αυτω 5. AB om κυριοσ 6. AB αυτου την δοξαν 7. om και post αργυριω ... om και εν τη υακινθω 10. om πυρου ... οινου μετρων x χειλιαδας x ελαιου μετρων 11. AB om λεγων 12. τω βασιλει 25 i. m. ... συνεσιν x. επιστημην 13. AB απεσταλκα ... AB τον χειραμ ... τ. πατερα μου, i. m. παιδα μου et sic A. 14. AB om και post σιδηρω 17. AB προσηλυτους εν 18. εργοδιωκτας i. m.

III. 1. AB αμορεια (A -ρια) 4. πλατος 6. AB om εχρυσωσε ... AB φαρουαιμ 7. AB om αυτου ... AB χερουβειν, item 8. 10. 14 his (non A). 30 13. 14. 8. AB om του οικου 11. και η μια πτερυξ ... αποτμεναι του 13. AB om τουτων 15. τοιχου pro οικου 16. (AB δαβειρ) ... επεστηχεν

IV. 1. AB το θυσιαστηριον ... πηχεων εικοσι ... AB μηκος sine το ... AB και το ευρος πηχ. ... εικοσι' υψος πηχεων δεκα 2. AB πηχεων δεκα ... πηχεων πεντε ... AB πηχεων τριακοντα 3. πηχεισ δεκα ... 35 conj. κυκλοθεν δυο γενη' ... μοχλους 9. κατακεκαλωμενα 13. και x γενη, i. m. x δυο 14. AB τας μεχωνωδ ... AB επι των μεχωνωδ 17. σεχχωδ και αναμεσιρδαθαι 20. AB δαβειρ 22. AB αγιων εις τας

V. 1. AB om και ante εδωκεν ... om οικου 2. εξεκλησιασεν ... AB om παντας prius 3. εξεκλησιασθησαν 7. AB δαβειρ, item 9. ... AB 40 χερουβειν, item 8 bis. 8. om επι ante την κιβ. 12. ιδειδουμ 13. και ως υψωσαν

VI. 2. οικοδομηκα 3. om η 4. AB οσ pro ως 5. AB ειναι ονομα 6. om και εξελεξ. την ιερ. usque εκει 8. εποιησας οτι i. m. ... επι την καρδιαν

XIX. 3. pro των αγιων (ABb) Ti scripsit τῷ αγιων

III. 16. AB δαβειρ] et b hoc loco, Ti δαβιρ

10. δαυειδ του πατρ. μ. ... οικοδομησα, item 18. 33. 13. πτηνων τ. μηκ.
 14. 15. καρδια· εφυλαξας 16. om τω πατρι μου ... προσωπου μου κατημ.
 ... ονοματι προ νομω 19. ης ο παις σ. προσευχεται i. m. inf. 20. οφθαλμ. μου
 ... AB ο παις σ. προσευχεται 21. om σου sec. 23. του ουρανου bis
 5 scrips. ... AB om και exlir. ... αυτω, i. m. ε καστω, sic A. 24. AB εξομο-
 λογησονται ... AB προσευχονται 27. AB² αυτων παιδων σου 28. γενητ. επι
 της γης· ανεμοφς. ... AB om και ante εαν ελειψη ... AB και παν πονον
 29. om παντι prius 30. AB ιαση 31. AB επι προσωπου 32. λαου ισραηλ
 33. AB om συ ... οσα εαν ... AB επικεκληται το ονομα σου 34. AB προσ-
 10 ευξονται ... οικοδομηκα 35. AB της δεσης. αυτ. κ. της προσευχ. αυτων
 36. AB om αυτους tertio loco 37. AB ηδικησαμεν ηνομησαμεν 38. AB
 om οπου ηχημαλ. αυτους ... προσευχονται 39. AB αμαρτοντι 40. AB om
 και ab initio 42. om του χριστου

VII. 5. AB om ο βασιλευς ... χειλιαδες ... om βοσκηματων usque
 15 χιλιαδας ... και πας ο λαος c. seq. conj. 8. ημεραις 10. AB τω σαλω-
 μων 11. οσα εποιησεν εν, i. m. ε ... AB ευοδωτη 12. AB ο θεος pro
 κυριος 14. AB επικεκληται pon. post ονομα μου 15. AB om και ab
 initio ... της προσευχης 18. AB ανηρ ηγουμενος 19. εγκαταλιπητε
 22. κυριον θεον ... AB om και ultimum

20 VIII. 1. AB εικοσι ... οικοδομησεν 2. χε[ι]ραμ i. f. col. 4. οικοδομ. την
 θε[ο]δομησεν την θεοδομον ... om ας 5. βασιτωρω bis 6. βαλαα 8. AB
 om αλλ ... μετ αυτου ... om ουκ 11. AB σαλωμων ανηγαγεν ... αγρος
 pro αγιος 12. AB om κυριω post οικοδομ. 13. AB και κατα ... αζυμων·
 εν ... εβδομαδων· εν 14. AB om του πατρος αυτου ... AB ιερων κατα
 25 ... του λειτουργειν κ. αινειν 17. AB αλλαμ 18. ωχετο ... ελαβεν

IX. 1. AB αρωματα κ. χρυσ. εις πληθος ... AB om ην 2. λογ. α.
 σαλ. λογος ον 3. οικοδομησεν 4. οиноχοων 7. AB om σου primum ...
 AB παιδ. σου ουτοι ... AB και ακουουσιν σοφιαν σου 8. AB ηυλογημενος
 ... AB ηψλησεν σοι ... τω κυριω ζ. 14. om ων ... AB om παντες 15. AB
 30 inter ελατους et εξακοσιοι add. εξακοσιοι χρυσοι καθαροι τω ενι θυρω
 16. om τριακοσιων usque εκαστην 17. AB ελεφαντινον 28. των σαλωμων
 29. AB om ουτοι 30. AB σαλωμων ο βασιλευς

X. 3. απεστειλεν ... εκαλεσεν ... εκκλησια ηλθον προς 6. AB εναν-
 τιον σαλωμων ... AB βουλεσθε (A -αι), item 9. 10. AB om λεγοντες
 35 11. AB και εγω bis ... ζ. ημων ... μαστιγξιν 12. AB με τη ημερα 14. ζυγον
 ημων ... μαστιγξιν 16. AB μερις sine η 17. εβασιλευσεν επ α. ιεροβοαμ
 18. om ο βασιλευς ... οι υιοι ισραηλ αυτον ... ιεροβοαμ

XI. 1. χειλιαδες 4. AB πολεμησετε 6. AB βαυσεμ ... απαν 7. AB
 σοκωτς ... οδοαμ 8. ζειβ 10. αλδων 11. εν αυτοις 13. κ. οι λευειται
 40 κ. οι ιερεισ οι 14. εξεβαλλεν 15. αυτω 18. μολλατς ... δαυειδ αβαιαν
 ... ελιαν 19. ιαουτς ... AB σαμαριαν ... ρολλαμ pro ζααμ 20. AB ιεζ-
 ζει ... ζειζα ... εμμωτς pro σαλημ. 21. μααχαν ... παλ. τριακοντα ...
 AB εικοσι οκτω

XII. 2. AB εν τω πεμπτω ετει 4. ηλθεν 5. σαμμαιας ... AB με
 45 καγω 7. σαμμαιαν 9. AB om επι ιερουσαλημ 10. AB om ο βασιλευς,
 it. 13. 13. AB και ονομα της 15. AB και οι εσχατοι ... ουχ ... σαμ-
 μαια ... αδω ... AB επολεμει 16. AB ροβοαμ· και εταφη μετα των πατε-
 ρων αυτου (A εαυτ.) ... (και εταφη εν etc.)

XIII. 1. ισραηλ pro ιουδαν 2. ετη τρια 6. ανεστη pro απεστη 8. AB
 50 λεγετε υμεις 9. εκ μοσχων 10. λευειται εν 12. AB om μη ... AB

πολεμήσετε (Α -αι) 13. αυτων ... ΑΒ οπισθεν κ. 14. εμπροσθεν 15. εν

τ. βοαν' ανδρες, i. m. 19. ΑΒ αυτου πολεις ... κανα (Α ανα) pro ιεσυνα
21. ΑΒ και θυγατερ. δεκαεξ 22. αδω

XIV. 1. ΑΒ ετη δεκα 2. κυριου ΐσου 5. ΑΒ πασων των πολειων

6. ΑΒ αυτω κυριος 7. μοκλους ... εξητησαμεν ... ΑΒ κυριον ΐσον ... 5

ΑΒ ευοδωσεν 8. ΑΒ τω ασα δυναμις ... ΑΒ πεντηκοντα pro ογδοηκ.

9. δυν. εν χειλιαϊσιν και ... μαρισηλ 10. μαρεισησ 11. ηλΐσαμεν 13. ΑΒ
ομι αυτουσ 14. πολεις αυτου 15. ΑΒ κτησεων τουσ αμαζονεισ

XV. 2. απαντησιν αυτων εν παντι ... ομι ακουσατε usque βενιαμιν
... ημασ ... καταλιπητε 3. ομι και ουχ ιερ. υποδεικνυντοσ 5. τ. εισπορευ-

ομενω κ. τ. εκπορευομενω ... ομι τασ 8. ΑΒ ομι ιεροβοαμ ... ανεκαινισεν
10. ΑΒ εν τω πεντεκαιδ. ετει 11. ΑΒ εν εκεινη τη ημερα ... ομι απο

των σκυλων ... ηνεγκεν 12. ΑΒ ομι αυτων in f. 13. ΑΒ εκζητηση κυριον
ΐσον ισραηλ 14. ομι και εν κερατιναισ 15. ΑΒ ηυφρανΐτησαν ... ΑΒ² αυτοισ

κυριος κυκλωΐσεν 18. ΑΒ οικου κυριου του 15

XVI. 1. ΑΒ ανεβη βαασα 2. ΑΒ χρυσ. και αργυρ. 4. απεστειλ. προσ
τουσ ... ΐω ... δανω ... αβελμαν 5. αβαασα 6. ΑΒ ασα ο βασιλ. ...

ΐουδα 7. αναμει ... ομι η 9. πληρει επι του προσ αυτον ηγνοηκασ' ...
εστιν 10. οτι ωρησθηδ. ετει 12. ΑΒ ασα εν τω ενατω κ. τριακ. ετει ...

εξητησεν κυριος (sic) αλλα 13. εν τω ενατω 3 τριακοστω ετει 14. ομι εωσ 20

XVII. 4. ΑΒ ωσ του ισραηλ τα εργα 5. ΑΒ κατηϋΐνουν 6. ΑΒ ΐψωΐη
καρδια 7. ΑΒ και εν τω τριτω ετει της ... αβιαν ... ΑΒ ομ του 8. σαμουασ

... μανθανιασ ... ΐασειηλ ... σμειραμωΐ ... ΑΒ αδωνιαν ... ΑΒ ομι
και τωβιασ ... και τωβ αδωβεια (sic) λευεεται οι ... ΐωραν 9. βυβλος

11. εφερον προσ ΐωσ. 12. ΑΒ οικησεις εν τη ΐουδαϊα 13. ομι αυτα 25
14. ΑΒ ουτοσ αριΐμοσ ... ΑΒ εδναασ 16. μασαιασ του ζαρει 17. ελειδα

XVIII. 3. ΑΒ ομι ει ... λαοσ μου κ. ο λ. σου 7. ΐμαασ ... ΑΒ
λαλειτω 8. ΐεμαα 9. ΑΒ επροφητευον 11. ΑΒ επροφητευον ουτωσ 16. ΑΒ² Β

ομι ουτοι 17. ΑΒ ειπα 18. ειστηκει 19. γαλ. και ειπεν ουτοσ ουτωσ και
20. αυτον 21. απατησεις· δυνηση· 23. οδω πνευμα παρ εμου· πνευμα 30

προς σε· πνευμα κυριου etc. 24. ομι εν η ... εισελευσεται 25. ΐωασα

26. ερεισ ... ΑΒ αποΐσεΐται 27. ΑΒ ομι και ειπεν post εν εμοι 33. ΑΒ
και εξαγαγε 34. ΑΒ εωσ εσπερασ εξεγαντ. συριασ ... δυναντοσ

XIX. 1. απεστρεψεν 2. ΐου ... ΑΒ² βασιλευσ 3. ΑΒ ομι οτι ab initio
4. ομι εισ ιερουσαλημ ... βεηρσαββε 15. ΑΒ κατεστησεν κριτασ ... ομι εν 35

prius 7. υμασ φυλ. ... ΑΒ ποιησετε 8. ΑΒ και γαρ εν 10. πασ ανηρ·
cum praeced. conj. vid. ... αδελφ. ημων ... ομι εν ταισ πολ. αυτων ...

3 αιμα i. m. ... ΑΒ κ. αναμεσον προσταγματοσ ... ΑΒ εφ υμασ οργη 11. ΑΒ
εισ παν λογον ... ομι υιοσ ισμαηλ ... ΑΒ προσ παν λογον

XX. 1. ΑΒ οι ΐιοι αμμ. 2. ασαμ ΐαμαρα ... εγγαδει 3. ΑΒ το προσ- 40

ωπον ... ΑΒ εκηρηΐξαν ... εν παντι ΐουδα i. m. 4. (παι συν., editio) ... ΑΒ

ΐουδασ 6. ΑΒ πατερων ημων 7. κυριος εξωλεΐσρευασσ ... ομι του λαου σου
8. εν αυτη 3 ωκοδομησαν i. m. 9. του του και 10. ΑΒ ΐδου ΐιοι ... αμμων

3 μωαβ και ορ. 12. κυριε ο ΐεοσ ημων· c. praeced. conj. vid. 13. ΑΒ ομι
αυτων extrem. 14. ομι βαναιου των υτων ... ελεαληλ τ. μανθανιου 15. ΑΒ 45

κατοικουντες ΐερουσ. 16. ΑΒ αναβασ. ασασ 17. ΐδου pro ιουδα ... μη

XVIII. 7. λαλειτω] b λαλητω quod Ti retinuit, quamquam in Proleg.
„λαλειτω pro λαλητω“ se scripsisse testatur.

- πτοη^ρ. μηδε φοβη^ρ. αυτον 18. επεσαν 20. AB om αυτους ... om και
 ειπεν ... AB κ. β. υμων 21. ελεγεν 22. AB om αυτους ... AB αινεσεωσ
 αυτου της ... ιουδα 23. απεστησαν ... AB om αυτους 25. AB ηλθεν
 ... εσκυλευσεν 28. εισηλθον εν ιερουσ. ... και εν κινυραισ 29. AB επολε-
 5 μησεν κυριοσ (Α πεπ.) 31. ιουδα ... AB om ων ... AB εικοσι πεντε
 33. AB om και pr. ... AB καρδιαν προς κυριον θεον τ. ... αυτου 34. ιησου
 ... βιβλιου ... AB βασιλειωσ 35. om βασιλευσ ιουδα 37. AB επροφητευ-
 σεν ... ελειαδα ... ωδεια (Α ωδια) ... AB του πορευθη^νναι
 XXI. 1. AB ιωραμ. 2. om αζαριασ ... ιηλ ... om και αζαριασ ...
 10 AB μεισαηλ κ. σφατειασ (Α his -ι-) 3. AB μετα πολεων ... ουτοσ πρω-
 τοτοκοσ 6. βασιλειωσ 8. εφ αυτους 10. AB κυριον θεον 11. AB εν
 πολεσιν ... εξεπορευσαν ... ιουδα 12. θεοσ πατροσ σου δαυειδ ανθ
 13. βασιλειωσ ισρ. ... om του
 XXII. 1. AB τον υιον ... AB απεκτειναν το ληστηριον το επελθον επ
 15 αυτους ... αραβεσ οι αλειμαζονεισ 2. AB ων εικοσι ετων 4. AB συμβου-
 λοι post πατερα αυτου pon. 5. AB om βασ. ισραηλ ... ραμα 6. ισραηλ
 his ... AB εν ραμα ... θεασθαι 7. AB κ. εν τω εξελθειν εξηλθεν ... om
 ιηου ... ναμεσσει ... κυριου τον 8. ιου ... ευρον τουσ ιουδα αρχοντασ
 ... αδελφ. οχοζεια 9. ιου 10. AB οχοζεια (Α -ζια) ... AB αυτησ ο υιοσ
 20 11. ιωσαβεε ... om θυγατηρ τ. βασιλειωσ ... AB υιον οχοζεια (Α -ζια) ...
 ταμειον κλεινων ... ιωσαβεε ... βασιλειωσ ιωρα^μσ ... οχοζειου και ιωδαε
 του ιερωσ αδελφοι ... προσωπ. του βασιλειωσ ιωασ γοθολ. κ.
 XXIII. 1. μασσαιαν ... αζεια ... ελειςαφαν υιον υιον ζαχαρια ... AB
 μετ αυτου ... om κυριου 2. συνηγαγεν ... αρχοντεσ 3. AB πασα εκ-
 25 κλησια 5. om το prius 6. φυλακ. κυριω 7. τον βασιλεα οι λευειται ...
 AB εισπορευομενου και εκπορευομενου sine αυτου 8. AB om αυτοισ ... AB
 om ο ιερευσ ante τασ 9. AB om ιωδαε 10. AB παντα τον λαον 11. AB
 om ο ιερευσ 13. AB om και οι ante αρχοντεσ ... AB om της γησ ...
 (αιδοντεσ) 17. AB om αυτου prim. ... και ελεπτυναν ... AB ιερεα της
 30 βααλ 18. AB ενεχειρησεν 20. AB επι τον θρονον 21. γοθολια
 XXIV. 1. AB επτα ετων ... AB βασιλευσαι ... AB αβια 3. AB εαυτω
 ιωδαε, i. m. ε^ασ ... γυναικασ δυο και εγεννησεν 5. AB ουκ επιστευσαν
 6. ανθρωπου θεου ... εξεκλησιασεν 10. AB ενεβαλλον 11. εξεκενωσεν 12. AB
 35 εισ την εργασαν 18. ενκατελιπον τον κυριον θεον των (et Α om τον οικον
 etc.) ... ιουδα και επι ιερουσ. 19. διεμαρτυραντο ... ουχ υπηκουσαν 22. AB
 μετ αυτου ιωδ. ο πατ. αυτου 23. ιουδα 24. κυριον θεον 26. ζαβελ ...
 σαμα ... ζωζαβεδ ... σομαιωθ
 XXV. 1. και εβασιλευσεν ων πεντε και εικοσι ετ. εβασ. αμασειασ ...
 ιωναα απο 5. και εισ εκατονταρχουσ εν παντι ... AB δυνατουσ εξελθειν εισ
 40 πολεμον 13. ευρεθη^νναι pro πορευθ. ... επαταξεν ... εσκυλευσεν 14. AB
 προσ αυτους ... κ. εστησεν εναντ. αυτ. προσκυνειν ... αυτω εθυσεν 15. AB
 προφητασ ... ειπαν ... AB εξελαντο ... αυτων 16. AB om προσ αυτον
 ... AB om ινα 17. om ο βασιλευσ usque προσωποισ 18. οχοζει pro ο
 ακχουχ ο ... AB ηλθαν ... AB τον ακχουχ 19. AB επαταξασ ... AB om
 45 σου prim. ... AB καθησο 22. om αυτου 23. om υιου ιωαχαζ ... αυτουσ

XXIV. 19. ουχ υπηκ.] ita et Ti, b ουκ υπ.

εισ 24. ἱαβδεδομ 25. ἰωασ pro ἰωαχαζ 26. ουχ ... επι βυβλιου ... om βασιλειων 27. απεστειλεν ... εθανατωσεν

XXVI. 1. οχοζειαν ... AB αυτοσ δεκα και εξ ετων 3. AB δεκαεξ ... om εβασιλευσεν pr. ... χααia 5. κυρ. εν πασαισ ταισ ... AB ευοδωσεν 6. αβεννηρ pro ιαβνηρ 9. γων. και επι την^ι πυλην^ι γωνιασ της φαρ., i. m. 5^ι γωνιαν ... και κατεισχυσεν c. seq. conj. vid. 14. om τω ... AB δυναμεισ ποιουσai ... AB εκπορευομεναι ... AB a παραταξιν ad παραταξιν transil. ... AB om ην ... αμασσιου 13. om και ante πεντακοσιοι 14. AB ητοιμαζεν ... αυτοουσ ... AB σφενδ. εισ λιθ. 15. παρωρ ... βοηθηθηuai 16. θυμαμασαι 18. οζεια θυσαι κυριω 19. AB om και post ναω ... 10 κυριου^ι και επανω 20. AB επ αυτον ... AB om αζαριασ 21. AB ην ante οζειασ pon. ... βασιλευσ sine o ... αφουσιων^ι ... απεχισθη ... AB ἰω-αζαμ 22. λογοι οι πρωτ. κ. οι εσχ.ατ. οζειου

XXVII. 1. AB om υιοσ ... εικοσιπεντε ... AB δεκαεξ ... ἱερουσσα ... σαδωρ 3. τειχει αυτου οπλα ωκ. 4. AB ab initio add. και πολεισ 15^ι ωκοδομησεν 5. εδιδουν^ι ... om οι υιοι αμμων και ... om υιων ... και τω δευτερω 6. και κατεισχυσεν ... εναντι 7. AB γεγραμμενοι 9. αχασ

XXVIII. 1. om υιοσ ... AB εικοσι ετων αχασ (Α αχαβ) ... AB βασι-λευσαι ... AB δεκαεξ 2. βασιλειωσ 3. εν τοις pro και τοις ... AB αυτων εθυεν ... om εν ... γαιβενδομ ... κατ^α τα υι vid. ex και τα correct. 20 5. βασιλεων συρ. ... ημυαλωτευσαν ... om και ηγαγεν εισ δαμασκον ... και γαρ ... AB εισ τας χ. ... βασιλεων ισρ. ... εαυτω pro εν αυτω 6. απε-στειλεν pro απεκτεινεν ... AB αυτοουσ καταλιπειν τον κυριον θεον 7. εξεκριει ... μαασαiaν ... εγδρεικαν ... ειλικανα 8. AB om και secundum, B et tertium 9. αυτω i. m. ... AB επι τον ... ἰουδα ... οργη εωσ 10. ἰουδα 25^ι

^ι και ἱερουσ., i. m. ^ι εξ ... om υμεισ ... AB κατακτησεσθαι ... δουλασ κ.

δουλασ i. m. ^ι ου ... AB ουχ ιδου ... ^{εμει} ὑμιν μεθ, i. m. ^ι ... θεω ημων 11. om θυμου 12. ουδεια ... ζαχαριασ o τ. μοσολαμωθ ... χοαδ pro ελδαι 13. AB om ημων post αγνοiaν ... οργη κυριου θεου επι 15. κ. εδωκ. και φαγ. 16. AB om o βασιλευσ ... αχασ 17. AB om οι 18. om και τα post 30 βαλθσαμυσ ... εδωκεν ... αιλω ... om και τ. θαμνα κ. τ. κομ. αυτησ ... γαλεζω 19. δι αχαζ 20. θαλαφελλαδαρ ... και^ι εθαψαν (pro εβλιψεν), i. m. ^ι επαταξεν et sic A 21. αχασ ... αυτων ... AB om ην 22. AB om αχαζ 23. και ειπαν θεοι 24. εν ἡλημ i. m. 26. κ. αι εσχ.ατ.

XXIX. 1. om ων ... κ. εικοσι και ενν. ... ^ι αββα, i. m. ^ι ... ζαχαρια 35 3. AB εν τω πρωτω μηνι 6. AB om θεου ημων ... AB om αυτων 8. om αφανισμον και εισ 9. AB ὑμων μαχαιρα 10. απεστρεφεν τ. οργην θυμου 11. om κυριοσ 12. μασι ... AB ζαχαριου pro αζαριου ... ζαχαριασ o τ. ελλη^ι ... γεδσωνει απο του ζεμ. ... AB ἰωδαν 13. και ζαμβρει κ. ειηλ ...

ασα αζαριασ κ. μαθθανιασ 14. ὑιων ων αιμ. ... εδειξωμ 15. συνηγαγεν 40 ... om καθαρισai τ. οικ. κυριου 16. εωσ pro εσω 17. AB ηρξαντο ... τριτη pro πρωτη ... AB του μηνου του πρωτου ... τρισκαιδ. συνετελ. τ. μηνου τ. πρωτου 19. εμειανεν αχασ o βασιλευσ (o β. sic et A) ... AB ηγνικαμεν

21. AB χιμαρρουσ (A ει) 22. AB προσεχεον primo loco ... προσεχεον ... om και εθυσαν usque θυσιαστηριω 23. προσηγ. τας ... AB χιμαρρουσ 45 24. A²B οτι περι παντοσ ισραηλ ειπεν o βασιλευσ 25. γαδ του προφητου

και να⁵. ... AB δι εντολῃς 27. (ὀργανα δαυειδ) ... om ισραηλ 28. AB πασα εκκλησια 34. AB θυσιας και ανιενσεως ... ανιενσεως 33. τρισχειλια
.....
ω θ

πεντακοσια 34. AB ολιγοι ησαν ... εδυναντο 35. κατορτωθη

XXX. 1. AB ιουδαν 2. AB η εν ιερουσαλημ 3. αυτο ποιησαι
5 5. ελθοντες ... AB εν ιερουσαλημ 6. ιουδα ... AB om κυριον 8. AB
om ως οι πατερες υμων ... AB εισελθατε 9. αντι ... AB παντων αιχμαλ.

11. ετραπησαν ... και εν ιουδα 14. εθυμιωσιν 15. τεσσαρεσκ. ... ηγνισαν,
i. m. % οθη, sic A 18. (ισαχαρ ζαβουλων) ... AB αλλα εφαγον ... γραφην
τουτο· sic dist. 19. εκζητουση 22. AB θυσιας 24. AB μοσχους χειλι-
10 ους ... (και οι|οι αρχοντες) 25. AB ευρε⁵. εξ ισραηλ ... οι εισελθοντες
... κατοικουντες απο ιουδα 27. AB ηυλογησαν

XXXI. 1. πασης γης ιουδαιας (editio?) ... om εξ 3. AB εισ σαββατα
4. AB² κατεισχυουσιν 5. AB γενημα 6. om σωρους alter. 7. ηρξ. οι
θεμελιοι σωροι θ. ... AB εν τω εβδομω μηνι 10. om προς αυτον ...
15 φερεσαι η απαρχη ... AB om εως εισ πληθος 11. om επι 12. χωμενias
13. ειηλ ... μαε⁵ ... εξαβα⁵ ... (cf. A) ιεσηλ και σαμαχεια και θαναι
βαναιας ... AB ο βασιλ. εξεκias 14. AB κωρη ... αιμαν ... κυριο
15. AB και μαριας 16. εκαστος pro εκτος ... εισ ημερας λειτουργιαν

18. AB παν το πληθος 21. ηρξατο εργασια ... ευοδω^ωθη, it. 32, 30.

20 XXXII. 1. AB σενναχηρειμ ut semper 3. συνεπεισχυσεν 5. AB om
της 7. AB om και μη φοβη⁵ητε ... AB μη pro μηδε 9. παιδας αυτου
... στρατεια 10. λεγει ο βασιλευς (o el A) ... AB om και ante κατης.
14. AB σωσει υμας 12. om ουχ ... AB θυμασεται 14. ηδυναντο 15. AB
om συν 16. om οι ... AB επι κυριον θεον 17. AB om οι 18. επι λαον
25 19. ιερους. και ως κ. ... θεου σαλωμων pro θεους λαων ... εργων 20. εβο-
ησεν 21. αγγελον % εξετρεψεν παν δυν. ... γην αυτου 22. AB om τον
23. AB δωρα ... εδνων: μετα (sic dist. et A) 24. AB² επηκ. αυτω 25. απ-
εδωκεν ... ιουδα 26. AB om αυτος ... οργη θεου 28. AB γεννηματα σειτου
κ. ελαιου κ. οινου ... κωμας % i. m. add. 30. σειων pro γ. ... πρεσβευταις
30 32. κ. τ. καταλοιπα 33. A¹B μανασση

XXXIII. 3. στρατεια 5. τη παση στρατεια 6. γε βανε εννομ. ...
εφαρμακευετο κ. οιωνιζετο ... επαοιδουσ· επληθυνεν 7. AB ο θεος ... και
σαλωμων τον 8. AB νομον τα 10. B¹ επηκουσεν 14. AB om του 12. προσωπ.
του κυριου θεου αυτ. ... θεου των πατ. 14. κ. ωκοδομησεν μετα ταυτα
35 ... γιον pro νοτον ... χειμαρρω και % εκπορ., i. m. inf. κατα την εισοδ. τ.
δ. τ. π. τ. ιχθυ⁵κης και περιεκυκλωσε το αδυτον· % (cf. A) ... και εισ
αυτον οπλα 16. om κυριου 17. AB ο λαος επι ... AB om εθυσιαζε ...
AB πλην κυριος ο θεος αυτων 18. AB των ορωντων λαλουντων 19. AB
om εν αυτοις 20. AB αμωσ, item 21. 22. 23. 25. 21. ων εικοσι κ. δυο
40 ετων 23. μανασση ... om αυτου sec.

XXXIV. 1. AB τριακοντα εν ετος 3. ιουδα ... AB om και απο των
περιβωμιων 4. AB τα θυσιαστηρια 5. ιουδα 6. AB εφραιμ και μανασση
7. AB τα αληθ και τα θυσιαστηρια και τα ειδωλα 8. AB τω οκτωκαι-
δεκατω ετει ... om απεστειλε τον ... AB σελια ... ιωαχ pro ιωαχαζ.
45 10. κατεσταμενοι ... AB επισκευασαι κατεισχυσαι 14. AB και αγορασαι
12. ιε, i. m. ιε ... αβδεια ... AB om και post λευειτης 16. (ετει)
17. εδωκεν ... om και επι χειρα ... AB ποιουντων εργασιαν 18. AB om

XXX. 18. ισαχαρ ζαβουλων] ita b, puncto post ισαχαρ posito; Ti
ισαχαρ και ζαβ.

XXXII. 23. AB δωρα] ita et Ti, b δώρατα

λογον ... βιβλιον ὁ ... AB εδωκεν 19. om τους λογους 20. αβδοδομ ...
 ἱσσαια 24. ζητησατε κυριον ... ηκουσαν 22. υ. καθουαλ ὕ. χελλησ ...
 κατοικει ... μαασαναι 24. AB κακα επι τ. τοπ. τουτ. 30. και κατοικουν-
 τεσ ... AB απο μεγαλου εως μεικρου ... τους παντας λογ. 31. AB om
 ωστε ποιεν 32. πατρος pro πατερων 33. (ἰωσειας) ... AB οπισθεν 5

XXXV. 1. φασεχ, ut semper in hoc capite ... AB εβυσαν ... AB om
 ημερα 3. αραι AB επ ωμων ουθεν 4. AB βασιλεωσ σαλωμων 7. αγιων
 pro αιγων ... παντα τα εισ 8. dist. λαω και ... AB και λευειταισ ... om
 δε ... οικου θεου τοις ἱερευσι (A similiter) 9. AB ασαβια ... ἱωηλ ...

om προβατα 10. AB κατορθωθη ... λειτουργια 11. εδειραν 12. AB 10

βιβλιω 13. AB ευοδωθη ... (οι ἱερεις) 14. AB τα στεατα και τα ολοκαυτ.

15. AB λειτουργιασ αγιων 16. κατορθωθη ... AB ἱωσεια (A -σια), it. 19. 27.
 17. ευρεθεν το, i. m. ²τες ... φασεχ εν τω x. 18. AB εποιησαν ωσ το
 19. AB om εποιηθη usque οικω ... θαραφειν ... καρασειμ ... προσταγ-
 ματα pro παροργισμ. ... AB om αυτου ... om γε ... προσωπου κατωσ 15
 21. και ουκ επι ... AB ειπεν κατασπευσαι 22. AB μαγεδων 24. ανεβι-
 βασεν 26. om οι λοιποι (A om λοιπ.)

XXXVI. 1. AB αυτον εισ βασιλεα αντι του πατρος αυτου ... om επι
 ιερουσαλημ 2. om υιος ... αβειταλ ... λοβανα ... δαβλασα ... ἱεμαδ
 ... βασιλευειν αυτον εν 4. βασιλεωσ ἱουδα ... δουναι τω φαρ. 5. AB βασι- 20

λεωσ sine ο ... AB επ αυτους τους ... αβω ... ἱωακειμ ενεπλησεν 8. ουχ
 ... επι βιβλιω 11. AB ετων εικοσι ενος σεδεκιασ 14. AB επληθυνεν
 15. om των προφητων αυτου 16. εξουθενουντες 17. ηλησαν 18. AB
 οικου θεου ... AB om οικου κυριου ... AB ὑψαυρουσ βασιλεωσ και μεγα-
 στανων ... και παντα 21. α σαββατισαι ad σαββατισαι transilit 22. om 25
 κυρου prius 23. AB εσται ο θεος

Subscriptio: παραλειπομενων β

ΕΣΔΡΑΣ Α.

Inscriptio: εσδρας α

I. 1. AB εβυσαν ... τεσσαρεσθ. 3. αγιασ. αυτους 8. AB και ησηηλοσ
 9. AB σαβιασ pro ασαβ. ... προβατα χειλια 10. ουτω 11. εν πυρι ...
 AB χαλκιοισ 14. εδδεινους οι π. 15. ητοιμ. εαυτοις 18. AB τοιουτο
 21. AB² πληρεισ ευσεβ. 23. (α. ἱωσειας) 24. βασιλ. αιγυπτου προσ αυτον 30
 26. επιχειρει 27. μετααδδουσ pro μαγεδδω ... om τον 28. αυτου
 30. γενεσθαι αιει ... παν 31. βυβλω ... τα τε πραχθεντα ... βυβλιω
 33. απεκατεστησεν ... om του μη 35. ο βασιλευσ 36. ζαριον 38. AB
 om 40. αυτου ακαθαρσιασ 44. AB ante οντα add. σεδεκιαν 46. AB

ονομ. του κυριου ... επιορκησασ 47. ησεβησ. και ηνομησαν ὑπ. 48. απεστειλεν 35
 ο βασιλευσ, i. m. ²ο θεος ... καδω 50. om αυτων post αγιου 53. αχρεωσαι
 54. μεχρι ου ... του ρηματος

II. 2. om εν 6. και εν δοσεσιν 9. αγια pro ιερα ... μετηγαγεν
 ... AB ειδωλιω 10. μιθριδατη (sic) 12. (βυ δεκα) 15. AB του περσων
 ... AB κατεγραψεν ... αυτων ... A¹B² μιθραδατησ 16. om κριται 17. om 40

XXXV. 10. λειτουργια] -για et Ti, b -για

- οι ... οικοδομουσιν 18. (επι^ε) ... (υπερ^ειδειν) 19. AB τα γεγραμμενα ...
 AB την εκεινη ... συνεσταμενοι ... om και post αιτιαν 20. εξοδος σοι ουκ^ε
 επι 21. om τη 22. AB οτι εστιν η πολ. εκεινη 24. επαταξα ... μη^εθεν
 25. AB ο ραθυμος ... κατα σπουδην εισ ιερουσ. ... AB δαρειου
 5 III. 1. AB δαρειος ... μηδεια 2. μεχρι αι^τδι^το^τια^ις 3. AB om εαυτου
 5. ου αν ... (αυδω) ... επινεικια 6. (πεινειν) ... (χρυσοχαλεινον) 9. νεικος
 12. οτι τριτος ... (νεικα) 14. AB και σατραπας 15. αυτων 17. dist.
 πλανα τ. διανοιαν 21. AB μεμνηται ... om τας 22. μεμνηται 23. ουκ^χ
 IV. 2. AB ουκ^χ 3. κυρι^εει 7. εις^ε μονος ... αποκτεννουσιν ειπεν αφειναι
 αυτω^ω
 10 12. AB πως ουκ^χ 14. κυριεων ουχ^ε (sic) 15. κυρι^εει, i. m. ^εευ 17. ανθρωπ.
 ειναι χωρις τ. γ. 19. AB και ταυτα ... κεχηναν 23. AB λαμβανει ανθρωπος
 30. αυτη ... AB εβραπιζεν 31. εξεωρει αυτω^ω ... κ. εαν γελαση ... κολο-
 καυει 32. ουχ^ε ισχ. 34. AB ουχ^ε ισχ. ... εαυτου τοπον 36. AB μετ αυτου
 ... ουθεν 37. AB add. παντα ante τα τοιαυτα 40. ουθεν 45. ευζω ...
 15 ιουδαιοι pro ιδουμαιοι ... ερημωτη 46. οσα αξιω (1 = ὅσα, 2 = ὅ σε)
 47. παντας οικονομους 48. και εγραψεν 49. AB κ. σατραπην κ. τοπαρ-
 χην ... (επελευσεσθαι) 50. κρατησουσιν ... κ. ινα οι χαλδαιοι αφοριουσιν
 52. (ιαλαντα editio) 53. ελευθ. αυτοις τε και τοις τε | και τοις τεκνοις
 αυτων (sic) 55. AB ημερας επιτελεσθη 58. φρουρουσι 61. AB om και
 20 ηλθεν 63. AB om την
 V. 1. AB υιοι και 7. AB οι αναβαντες ... μετοιικισεν 8. επεστρεψεν^α
 ... ρησαι ου^ε ενηρισ^ε, i. m. ^εμαιναμινος ... βορολειου pro ρεβελιου 9. φορος
 εβδομηκοντα δυο χειλιαδες ^ε [10.] υιοι αρεσ, i. m. ^εη ροβ υιοι ασαφ τοβ
 11. φθαλει μωαβ εισ του υιου ιησ. κ. ροβοαβ ... δυο pro δεκαδυο 12. υ.
 25 ιωλαμου. ... om χιλιοι διακ. πεντηκοντα τεσσαρος ... δυο υιοι ζατον ...
 om πεντε prius ... βανει ... (εξακοσι^ε τεσσαρακοντα, i. m. ^εοι) 44. αδω-
 νεικαμ ... om εξακοσιαι ... βοσαι pro βαγοι ... αδειλιου ... (τετρακοσι^ε)
 15. αζηρ ... om εννενηκονταδυο ... AB αζητας pro αζηναν 16. AB om
 τριακονταδυο ... om εκατον δυο 17. ραγελλωμαν 18. νετεβας ... ενατου
 30 pro αναδωθ 18. 19. βαιτασμων ζαμμωζει καρταδειαρειος εικος. 19. πειρασ
 και βηρογ. ... om τεσσαρακοντα τρεις 20. κειραμας καββησ 21. υιοι νει-
 φεις 22. καλαμωκαλου ... ιερει^εχου 23. σαμα 24. ιερει^εσ οι ... τ. υιου
 ιησου ... σαναβεις ... ερηθρου 25. φασσορου χειλιοι διακοσιοι τεσσαρακ.
 ... χαρμη 26. AB λευεεται υιοι ... ιησου εισ οδοθλου 27. AB υιοι pro οι
 35 28. plene: οι θυρωροι τετρακοσιοι οι ισμαηλου υιοι λακουβατου χειλιοι
 υιοι τωβεις παντες etc. 29. τασεφα ... σουα ... AB i. m. υιοι αγγαβα
 30. κουα pro κατ. ... κεδδουρ 31. AB ασουρ pro ασουβ 32. δεδδα ...
 om υιοι κουδα υ. χαρεα ... βαχουσ ... θομζει 33. ασσασφειωθ ... φαρειδα
 34. φακαρεθ σαβειη ... AB σουβας ... αλλω 36. αλλαρ 37. ασαν pro
 40 δαλαν 38. ορβεια ... ιαδδους 40. ναμιας ... ιερει^ες pro αρχιερ. 41. AB
 ησαν ισραηλ ... AB om και επανω 43. ευξαντο 45. AB κατοικισθησαν
 (Α -κεισθ.) 46. εσταντος 48. μωσηωσ 49. κατωρσωδησαν επι το ...
^ε κατισχυσ. 52. ευξαντο ... πρωτου pro εβδομ. ... ηρξατο 53. χαρα

III. 17. dist. πλανα την διανοιαν] b dist. πλανα, τ. διανοιαν του τε
 etc.; Ti ut B

IV. 58. φρουρουσι] sic et Ti post alios, b φρορουσι

... και pro κατα 56. κ. ο δαμαδιηλ ... AB ^ω ἡσου ημαδαβουν ...
 ἰουδα τ. ειλιαδουν (A ιλ-) ... οικοδομησαν 58. δι ὕμνον ... om εν 60. om
 οι sec. ... pro τουτου οικ. ... AB κραυγησ κ. κλανζμου μεγαλου 61. χαρα
 65. AB συνοικοδομησομεν 66. επιϋσομεν ... AB απο ημερων ... ασβα-
 καφα^α 67. om ημιν και 70. και δημαγωγουντες (και et A) ... (αποτελε- 5
 σθηται)

VI. 1. εδδειν 3. ειπεν 4. AB τ αλλα pro τα αλλα ... AB οι οικοδομοι
 ... ταυτα|τα επιτελουντες 5. γενομενοι 7. (αντιγραφ. etc. in textu scriptura
 non distinguitur) ... σαδραβουρζανησ 8. ελθοντες εις i. m. add. ... οικιοισ
 pro τοιχ. 9. AB συντελουμενα 10. AB εδεμελιουτε (A -ται) 11. ενεκεν 10
 13. οικοδομειτο ο οικ. 16. εγραψεν βασιλ. ... οικοδομησαι τον οικον του-
 τον 17. AB παρεδοθη ζοροβαβελ και σ. 19. AB σαναβασσαρος ... εισεβαλ-
 λετο ... οικοδομουμενος 20. om ει ... AB κυριου pro κυρου ... ad. i. f.
 βασιλειωσ τοις εν βαβυλωνι 21. οικου i. m. 22. μηδ^εια ... om εις 24. πη-
 χεων bis 25. ἱερουσαλημ απηνεγκεν 26. ζοροβ. ὑπαρχον 27. καγω ... 15
 (οικοδομομησαι) 29. και πυρον 32. om την 33. γινεσθαι

VII. 4. AB του κυριου ... βασιλειωσ 5. om ο αγιος 6. AB μωσεωσ
 7. τετρακοσιας 8. χειμαρρουσ 9. εστολισμενοι κατα φυλας 10. τεσσαρεσκ.
 12. AB ὑιοις της αιχμ.

VIII. 1. και μεταγεν. τ. εστιν c. praec. conj. ... του βασιλειωσ περσων 20
 ... εσρας sic in textu semper, except. v. 19., in inscriptionibus pagg.
 semper εσδρας 2. σαδδουλουκου ... αμαρζειου ... αρ. του πρωτου ἱερεωσ
 4. εναντιον 6. ενιαυτ. ο δευτερος βασιλει εξελθοντος 7. αψαρας pro εσδρας
 ... AB παραλειπται ... om διδασει ... (διζωματα) 8. om δε του γραφεντ.
 προσταγματος 12. om τα ... κ. κατα ἱερουσαλ. ... om εν τω 13. om 25
 του ισραηλ ... om θεου 14. και αργυριον 15. om τω κυριω ... om θεου
 16. οσα αν 17. και κατα τα ἱερα σκευη σου τα δ. ... om σοι ... AB i. f.
 ad. του εν ἱερουσαλημ και τα λοιπα οσα αν (A εαν) ὑποπειπτη (A -πιπ-) σοι εις
 την χρειαν του ἱερου του θεου σου 19. και εγω ... αρταρξερξης (sic) ο
 βασιλ. ... αν 21. om και αλλα εκ πληθ. παντα ... om επιμελωσ ... 30
 ενεκα ... om αυτου 22. ἱερ. του μ. ... γεινηται μηδενα ... om τι
 23. φοινικη 24. AB οσοι εαν ... και τ. νομ. ... του βασιλικου ... τιμωρ.
 μη αργυριω ζ. 25. om και ειπ. εσδρ. ο γραμματευσ ... AB μονος ο κυρ.
 ... om ο θεος τ. πατερ. μου ... καρδιαν μου τ. β. 26. ετειμ. εναντι των
 βασιλευσων ... om και των συμβουλευοντων 27. κυριου θεου μ. ... AB 35
 εκ τ. ισρ. ανδρας 28. AB² αρταρξερξου 29. φορος ταροστομοσ pro φινεσ
 γηρσων ... ιεταμαρον γαμηλοσ ... om εκ ... om λαττουσ usque 30. εκ
 των υιων 30. φαρες pro φορος ... AB απογραφησ 31. om υιων ... μαα^α
 ... ειλιαλωνιασ 32. εισχονιασ pro σεχεν. ... ἱεζηλου ... διακοσιοι pro τρ.
 ... om εκ ... ουβην pro ωβη^δ 33. ὕ. λαμ εσιασ 34. σοφοτιου 36. βαν^εσιασ 40
 ... εκατον εξηκοντα 37. εκ των βαιηρ ζαχαρια βημαι 38. ὕιοι pro εκ
 τ. υιων ... ἱωανησ 39. αδωνιακαιμ ... (ταυτα τα τα) 40. ὕ. βαναιου
 του ἱστακαλκου 41. συναγαγων ... om θεραν ... AB αυτοδι ημερας τρεις
 43. AB om και μαια ... AB μαασμαν ... ενααταν pro αλνα^ααν ... μεσολα-
 βων pro μοσολλαμον (n. pr.?, post ζαχαριαν dist.) 44. λααδαιον ... τοπω 45
 γαζοφυλαικω 45. διαλεγηναι λοδαιω ... AB¹ ἱερατευσαντας 46. om
 και ηγαγον usque κυριου ημων ... ανδρα επιστημονα ... om αυτου
 ... om οντας ... om και οκτω usque 47. ωσαιαν αδελφον 47. οι εκ
 τ. ὕ. 48. ἱεροδουλοι διακοσιοι εικοσι ... om η 50. om συνουσιν ημιν

V. 70. και δημαγ.] b habuerat και, calamo delevit, Ti om και
 (Proleg. xxxviii: „5, 69“)

VIII. 23. φοινικη] b φινικη, Ti φοινικη

51. om αιτησαι τον βασιλεα ... γαρ ἵππεισ και πεζουσ προπ. ... εναν-
 52. AB οτι ἰσχυς 54. ασσαμιαν ... AB ανδρες δεκα 55. AB
 ουτως pro α ... αυτου κ, μεγιστανες (κ, add. i. f. l.) 56. και παρεδωκεν
 αυτους στησας ταλαντα αργυριου ... ταλαντων εκατον· χρυσωμ. ... χαλκα
 5 απο χαλκου χρηστου ... om χρυσοειδη ... δεκα 57. τ. αργυριον κ. τ. χρυσιον
 58. AB αυτα ὑμας ... AB κυριου pro θεου 59. ηνεγκαν 60. τοπου pro
 ποταμου ... εως ηλθσαν ... ερυσατο ... ηλθεν 61. om τη ημερ. τ.
 τεταρτη ... om ημων 62. AB μετ. αυτων ... ἰωσαβεεσ· ἰησουσ· ... AB
 σαβαννου οι λευεϊται ... παντα ... om αυτων 63. om ταυρους usque
 10 κριους ... αρνας· εβδομηκονταεξ τραγουσ· ... δεκαδυο 64. om κοίλης
 65. και των τελεσθ. 66. ουκ ... om το εδν. τ. ισρ. ... και pro τα ...
 om και τας ... om απο τ. εδνων των 67. ξυνωκισαν τας (= τινας?)
 των θυγατ. 68. ερρηξα ... εσθητα κατετεινον του 69. επεκεινουνο
 τω ρ. ... om θεου 74. AB om και 72. αι δε pro και αι 73. om ετι
 15 74. αδελφ. ημων συν ... βασιλευουσιν τ. γησ· ρομφ., omisso εισ 75. ημιν
 εγεννηθη ... τοπω τουτω αγιασμ. ... om σου 76. AB φωστρηα ημων ...
 οικ. του κυριου ημων 78. om του κυριου 79. εχοντες αυτα παρεβησαν τα
 προσταγ. 81. AB συνοικισητε 82. υιοις pro τεκνοις 83. αμαρτιας· συ
 84. (επιμηγηναι) 85. 86. ημων κυριε i. m. 87. om νυν 88. om και extr.
 20 89. κυριον· και κατοκησαν γυναικας 90. γενεσθω ... πειθαρχηουσιν ...
 του κυρ. 92. κ. των λευειτ.

IX. 1. ἰωνα του νασειβου 2. (αυλισθεις) ... πενθ. ὑπερ 4. απαντησουσιν
 5. om παντες ... AB ενατος 6. εν τη ευρυκ. ... om δια 7. συνοικησατε.
 ... om του ... αμαρτιαν 9. om γυναικων των 10. AB εφωνησαν ... παν
 25 11. εισχυσομεν ... αυθριοι και ουχ ευρομεν κ. τ. ... ημιν ουκ εστιν 12. (στη-
 τωσαν) 13. om δε 14. εξειας δοκानου 17. επισυναχθεντας 19. μαεηλας
 ... ἰωδανος 21. εμηρ ... δαμαιος pro σα. 22. ελιωναισ ασσειας (unius
 literae spatium = μασσειας?) ... ωκαιληδος ... σαλθας 23. ἰωζαβδος κ.
 σενσεις κ. κωνος ουτος καλειται σκεπαδαιος· ... AB ωουδας ... ἰωανας
 30 25. θυγατερων(!) ... AB σαλλουμος 26. ἱερμα ... μιληλος pro μαηλ. ...
 AB βανναιας 27. AB ηλα και ... ματαν και ζ. ... AB om και post ζαχ. ...
 ἱεζορικλος ... AB ωαβδεις (Α -δι-) ... AB αηδεις (Α -δι-) 28. AB ζαμοθ
 29. ζαβδος pro ἰωζ. ... εμαδδισ 30. και εκ ... AB ασαηλος 31. AB και
 εκ των ὕ. ... αδδειν λαθος ... μοοσσειας (Α ex Ti μοοσ σιας) ... ναιδος
 35 και βεσκασπασμους και σεσθ. κ. βαλνους ... AB μανασσηας 32. ανναν ...
 ελωδας ... σαββαιας ... χοσαμαος 33. μαλταναιος ... σαβανναιους
 ... μανασση 34. μαηρος pro ισμ. ... ἰουνα ... μαμδαι ... AB καραβα-
 σεων (Α -σι-) ... μαμταναιμοσ ... εδιαλεισ pro ελιαλι ... εζειλ ... φση-
 ποσ pro ιωσηφ. 35. om και ab initio ... om υιων ... οομαζειτιας pro
 40 εδμα μαζιτιας ... ηδος ... ουηλ 36. συνωκησαν γυναιξιν αλλογενεσιν
 37. του εβδομου μηνος 38. om του ante ιερου 39. μωσεωσ ... ὕπο του
 θεου ἰσρ. 40. εδοκιμασεν pro εχομισεν ... ἱερευσι· ακουσ. τον νομον
 41. ευρυχωρου ... εως μεσημβρινου ενωπ. ... om τε ... παντα τον νουν
 (omisso πληθος) 43. εστησεν ... om παρ ... σαμμου 44. φαλαδαιος
 45 ... AB om και sec. 45. β. του πληθους ενωπιον ... AB προεκαθητο
 γαρ επιδ. 46. αζαριας pro εσδρας ... om κυριω θεω ... om σαβαωθ
 47. εφωνησεν ... αμ. αμην ... θεω pro κυρ. 48. om και ante et post
 ἱαδεινος ... ἱαρσουβοσ σαβταιος ... κατεδζαβδος pro και ἰωζ. ... om και
 ante ανηιας (sic) ... AB εδιδ. τ. νομον κυριου 49. ατταρτη εσρα 50. τον
 50 νομον 51. om και πιετε γλυκασματα 53. εκελευον τω δημω παντα λεγ.
 55. οτι και ενεφουσ.

Subscriptio: εσδρας α

VIII. 66. ουκ] ita et Ti, b ουχ

IX. 12. στητωσαν, ita et Ti, b στητωταν

ΕΣΔΡΑΣ Β.

Inscriptio: εσδρας β

λογον

I. 1. τελεσθῆναι απο ... om κυριος 2. om της γης ... om κυριος
... επεσκεψ. με επ εμε οικοδ. ... AB αυτω οικον ... εν ἱερουσ. την (sic)
εν ἰουδα 3. om την εν τη ιουδ. usque ο εν ιερουσαλημ 4. AB καταλει-
πομενος ... AB² και εν αποσκευη ... θεου του εν 5. τω ἰουδα ... om
κυριου 6. αργυροτου 7. om κυριου 8. AB κυρος βασιλευς ... AB² μιθρι- 5
δατου ... τασβαρηνου ... σαβαναसार αρχοντι 9. αυτων κυριω ... om
ψυκτηρες bis ... παρηγημενα 10. κεφουρης ... εξ pro διπλοι τετραχ.
δεκα, quod et A om ... (σκευη ἑτερα) 11. και τετρακος. ... om μετα
σασαβασαρ ... αποικιας

II. 1. x. ουτοι υιοι ... εκ τ. αιχμ. ... αποικιας ... AB αποικισεν ... 10
επεστρεψεν ... (πολιν) 2. νεμιοσ· αραιας· ρεελεια· μαραδ·χαιος· βασφαμ·
μαλσαρ· βατουσι· βαλλεια· ανδρων αριζμος ισραηλ 4. και υ. ασαφ τετρα-
χοισιοι εβδομηκοντα δυο 5. ηρα 6. φαλαβ μ. ... ἰωβαβ 7. μαλαμ
8. ζαβουα 10. βανου 11. βαβει 12. τρειςχειλιοι δ. 13. αδωνικαν 14. βα-
ογει 15. αδιν ... τεσσερας, it. 64. 16. εννηκονταδυο 17. βασου 18. ουρα 15
19. ασεμ 20. ταβερ 21. βαρδαλεμ 24. ασμωδ ... AB τεσσερακονταδυο
25. καριωδ·αρομ ... AB καφειρα 26. υιοι αραμ x. 28. γαιζηλ ... διακο-
σιοι 30. μαγεβωσ 31. διαχειλιοι 32. AB ηραμ 33. λοδαρωδ x. ωνων
εξακοσιοι 34. ἱερεια 35. σαανα 36. ἱεουδα 37. (α pro χιλιοι) 38. φασ-
σουρα (sic in f. lin. = -p, α) δ. 39. om tot. vers. 40. ἦσους ... σοδοῦα 20
44. εκατ. τεσσερακοντα οκτω 42. πυλων pro πυλωρων ... σαλουμ ... AB
ακουμ ... ατητα ... αβου 43. ασουφε ... ταβωδ 44. σωηλ 45. ακα-
βωδ pro ακουβ 46. σαμααν pro σελαμι 47. κεδεδ pro γεδδηλ ... γαελ
... ρεηλ 48. νεχωδα 49. ουσα ... φισον 50. μαναεμειν ... ναφεισων
51. βακκουκ ... αφεικα 52. βασαδωε ... αρησα 53. βαρκουσ υιοι|υιοι 25
θεμα 54. νασουσ 55. αβδησελ pro δουλων σαλωμων ... σατει ... ασε-
φραδ 56. γεδθα 57. ατεια ... φασραδ ... ασεβωειν 58. ναδεινιν ...
ασεδησελμα τοβ 59. και ουτ. ... θερμελεδ ... θαρησα ... χαρους ...
εμηρ ... τηδυνασθησαν αναγγ. ... εν ισραηλ 60. λαχεα pro δαλαια ...
τωβεια 61. ακουσ· υ. ζαρβελδει ... AB απο θυγατερων ... AB εκληθη 30
... εν ονοματι 63. αδερσαα 64. om ομου 65. om και pr. et αυτων sec.
... ..
... τριακοντα τεσσαρες ... αδοντες και ωδαι 66. τριακοντα και διακοσιοι
ημιονοι 67. αυτων επτακοσιοι 68. AB εν τω ελθειν 69. AB αργυριον
μναι πεντακισχειλιαι ... ερεων pro ιερ. 70. και απο ... οι θανειμ

III. 1. και οι ισραηλ 2. ο ἦσους ... om ιερεις usque αδελφοι αυτου 35
3. om οτι εν usque γαιων 4. om αυτου 5. om τω κυριω pr. 6. AB ο
οικος κυριου 7. τοις σηδαμειν x. τ. σωρειν 8. AB εις ἱερουσαλημ ... om
αυτων ... om τους ποιουντας ... om εν οικω 9. ηναδ ... AB om οι
ante αδελφοι αυτων ... εν κυμβαλοισ i. f. l. add. 11. ανθρωμολογησει ... εση-

II. 59. και] ita et Ti, b καν, quod editoris non typothetae esse videtur,
quum bis, in fine et ab initio paginae ita express. sit. 61. εκληθη]
ita Ti, b εκκληθη

μαινον φωνην μεγαλην ... om τη ... AB θεμελιώσει οικου 12. και οχλος
13. ουκ ην λαος ... om του λαου ... om η φωνη

IV. 1. οτι οι υιοι 2. ειπαν ... ασαρραδων 3. om αυτοι ... κυρος
βασιλευσ 4. om τας ... om του 5. βουλομενοι διασκεδασαι 6. αστηρου
5 εν ... AB εγραψεν ... om επιστολην 7. ασαρραδα ... om αρδασασδα
sec. ... ερμηνευμενην 8. ραουλ βαδαταμεν κ. σαμασα ... αρσαρδα, it. 11. 23.
9. ραουμ βααλ κ. σαμε ... φαρσεδαχαιοι ταφαφαλλαιοι αφρασαιοι. αρχουσι
βαβυλωνιοι σουσυναχαιοι οι εισιν ηλαμαιοι 10. ασενναφαρ ... σωμων ...
καταλοιπον 12. AB ιουδαιοι αναβαντες ... απο κυρου εφ ημας ... ιερου-
10 σαλημ % την αποστατιν, i. m. % πολιν ... om ην ... κατηρτισμενοι 13. οικο-
δομηθη 15. AB εν βιβλιω ... AB φυγαδεια ... om γινονται 16. γνωρι-
ζομεν ου ημας ... AB οτι εαν 17. ραουμ βαλγαμ κ. σαμεας ... AB φασιν
19. φυγαδεια 20. AB γεινονται (Α γιγν-) επι ιερουσαλημ ... AB εσπερας
pro περαν ... AB διδοται 22. om οπως ... περι τουτου μη π. 23. ραουμ
15 ... AB om βαλταμ ... σαμεσα ... AB γραμματεωσ συνδουλων ... αυτων
... εν σπουδη 24. δ. του εν ... AB αργων ... ετους δευτερου ... om της
βασιλειας ... AB του βασιλειωσ

V. 1. AB επροφητευσεν ... αδω 2. ιησους ο υιος 3. θαναναι ...
σαδαρβουζανα, it. 6. 6, 6. ... AB τοια ... om τουτον 5. αιχμαλωσιν ...
20 απενεχθη ... υπερ του αυτου 6. θανθανασ επαρχος ... om του ποταμου
... αφαρσακκαιοι εν τ. ... δαρ. τ. β. c. seq. conj. 7. AB ρησιν 8. τοιχοις
9. γνωμην του οικοδομ. την χ. τ. και κατ. 10. γραψαι τα 11. κ. τουτο το
... οικοδομημενος 12. om του χαλδαιου ... οικον ελυσεν τουτον 13. κυρος
βασιλευσ εζηκεν 14. om οικου του ... τ. αργυρα κ. τ. χρυσα ... (εξηνεγ-
25 χεν) ... AB απο οικου ... AB εισ ναον ... om εξηνεγκεν usque βασιλειωσ
... βαγασαρ pro σαβαν. 15. λαβε πορευου ... εν οικω ... εισ τον εαυτων
τοπον 16. σαρβαγαρ ... θεου του εισ ιερ. 17. εν οικω ... (βαβυλωνος)
... κυρου εγενετο γν.

VI. 1. om ταις 2. (κεφαλεις) 3. πρωτου ... om ο ... om οικοσ
30 οικοδομηθητω ... τοπου ... om πλατος αυτ. πηχ. εξηκοντα 4. om κραταιοι
5. οικου θεου ... AB απο οικου ... om και εκομισεν usque ιερουσαλημ
... AB om ου 6. αφαρσαχαιοι εν περα ποταμου 7. om νυν ... om οι
αφηγουμ. τ. ιουδαιων ... και πρεσβυτεροι 8. ετεζη γνωμη ... μετα πρεσβυτ.
... AB οικοδομησαι 10. AB προσφεροντες ευωδιας 11. και καθαιρεθησ.
33 ... πληγησεται ... κατ 12. καταστρεψει ... αφανισαι οικον θεου 13. ταν-
θαναι επαρχος (et A om ο) ... σαδαρβουζαν ... AB δαρειος ο βασιλευσ
... επιμελωσ ποιησαν 14. οικοδομουσιν ... αδω ... ωκοδομησαν ...
ασαρδα 15. os pro ο ... τη βασιλεια 17. χιμαρους ... AB αιγων περι α.
18. διαιρεσει ... AB επι δουλεια θεου του ... AB βιβλιου 19. τεσσαρεσκ.

40 20. AB εκαθεριστησαν ... AB και οι λευεται 21. AB οι υιοι ... πασχα
απο ... χωριζομενος εισ ακαθ. 22. om κυριος ... καρδια ... οικου θεου

VII. 1. om ταυτα ... αρδασεσδα ... εσρας (ut semper in textu) ...
ζαρειου ... ελκεια 2. σαλουμ 3. μαρερωθ 4. σαουα pro οζου 5. πατρου
pro πρωτου 6. om αυτοσ εσδρας ... om κυριου 7. AB απο υιον ... ασαρ-
45 ραδα 9. AB om πρωτου usque του μηνος του 10. κριμα 11. αρσαρραδα
12. αρσαρραδα ... om κυριου 13. om ■ 14. νομου δ. α. του 15. AB
χρυσιον ο βασιλευσ ... ηκουσιασθησαν ... τ. κυριω τ. ιερ. του εν 16. ακουσι-
αζομενων 17. AB παν ... AB επι θυσιαστηριου 18. ετι pro ει τι ...

III. 13. ουκ] ita et Ti, b ουχ

IV. 10. καταλοιπον] ita et Ti, b κατάλιπον 16. γνωριζομεν] ita et Ti,
b γνωρίζομεν

VI. 14. κατ] ita et Ti, b καθ

ηγαθυνθη 19. ενωπιον θεου 20. om σου 21. εγω γ αρσαρβαθα (= γαρ αρβαθα?) ... om και post ιερους ... AB γραμματευσ του νομου του θεου 22. ταλαντων ^ρ και ... οινου αποζηκων εκατ. ... om και εως ελ. βατ.

εκατον 23. προσεχετε επιχειρησαι μη τι εισ οικον ^ε 24. θεου του φοροσ 25. ω pro ως ... om σου post θεου 26. om τε quater ... ζημιαν βιου 5 27. AB ουτως post εδωκεν pon. ... δοξασαντος οικον ... om κυριου

VIII. 1. αρθασθα 2. AB γηρωσμ ... τους pro αττους 3. σα^ναχια ... AB om και primum 4. ζαρεία 5. om tot. vers. 6. AB απο υων 7. ηλα ισσεια ... ατλει 8. ζαβδεια 9. αδεια υ. ιεμα 10. AB om των ... om βαανι ... σαλειμουθ 11. και αζαρια pro ζαχαριας ... εβδομη- 10 κοντα οκτω 12. ασταδ ιωναν υ. ακαταν 13. αδανεικαμ ... αλειφατ και ευεια ... om και μετ αυτων 14. υ. βαγου^ντι και μ. αυτου ογδοηκοντα τ. α. 15. ευειμ ... παρενεβαλομεν 16. σαμαια ... αρεβ ... μεσουαμ ανδρας^ν και τ. αρεβ^ν κ. τ. εναθαν (sic ed.) συν^νιοντας 17. αρχοντος ... AB αθανειμ εν αργυριω τοπου ... οδοντας pro αδ. 18. σαχωχ ... ηλθσαν υιοι ... 15 οκτωκαιδεκα 19. ωσαιαν ... AB απο υων ... AB αυτων εικος. 20. διακοσιοι και εικ. 21. θουε ... AB ενωπιον θεου 22. χειρ θεου ... AB παντας

^γ ενκαταλ. 24. τω σαρια ασαβια ... αυτων δωδεκα 26. εξακ. και π. 27. φαφουδηθ ... οδον χαμανειμ χειλιοι 28. σκευη τα αγια 31. ποταμου αυου ... AB ερυσατο 33. νοαδει απο εβαννια 35. διελθοντες pro οι ελθ. 20 ... εβδομηκ. και επτα ... χιμαρρους ... ολοκαυτωματων omisso τω κυριω

IX. 1. ουκ εχωρ. ... φερεσθει ... AB ο μωαβ^ν ο ... AB αμορει 2. αυτοις ... om εν αρχη 4. και εγω 5. om τας ... om κυριον 6. om κυριε ... om θεε μου ... AB εισ ουρανον 7. αιχμαλωσια^ν εν 8. επεσκευασατο ... AB ημιν pro ημας. ... δουν. ημιν + σωτηρισμα^ν i. m. + στηριγμα 9. AB² 25

^γ ενκατελειπεν ... ABS εν ιερουσαλημ 11. om λεγων 12. ABS δωτε ... απο θυγατερων 13. BS εφ υμας εν ποιημ. υμων ... πλημμελ. υμων 14. και γαμβρευσαι ... BS om των γαιων 15. κυρ. ο θ. ισρ. c. praec. conjg. ... BS¹ om ιδου ημεις

X. 1. επροσηυξατο ... προσηγορευσεν, i. m. εξη ... BS κλειων προσ- 30 ευχομενος ... ABS εκλαυσεν 2. ABS απο λαων 5. BS¹ om ιερεις και 6. BS om τη 7. φωνην ιουδα ... ABS¹ om πασι τοις usque ιερουσαλημ 8. αποικιας 9. ουτος μην ... ABS ενατος 11. BS¹ αινεσ. τω θεω 12. om η 13. τοπος pro καιρος 14. BS¹ απο συναγωγων 15. ασηλ ... BS¹ λαζεια ... BS ελκειη ... BS μεσουλαμ και σαβαθα 16. om μια 35 18. ευρεθη ... μεεσσηλ ... ιαρειμ 19. γυναικ. αυτων 22. BS ελιωνα ... BS μαασαia ... σαμαηλ 23. BS κωλεια ... BS¹ κωλιευ ... φαδαια ... ιοδομ 24. BS ελεισαφ^ν ... γελλημ κ. τελημ 25. BS αμαμειν ... om και ασαβια 26. BS μαθανια ... om και post μαθ. ... ιαηλ ... ιαρειμοιθ 27. BS ζαθουα ... ελιωνα ... αλαθανια ... αμων ... ζαβαδαβ ... BS οζεια 40 28. AB βαβει ... ιωανα^ν νιανα κ. ζαβου θαλει 29. B βανουει μελουσαμ

αλουμ αδιας ουδ κ. σ. κ. μημων 30. φααδ μ. αιδαινε χαηλ βαναια ... μασθα ... μαθανια ... AB βεσεληλ ... BS θανουει ... μανασση 31. BS ιεσσεια ... σαμαia 32. ABS¹ μαλουχ 33. om και ... ησαμ ... BS

VIII. 15. παρενεβαλομεν] ita et Ti, b παρεναβαλομεν

IX. 1. ουκ εχ.] ita et Ti, b ουκ 9. inde a κυριος = θεος ημ. rursus incipit FA = S; S¹ = FA*, S² = FA*, S³ = FA*, S⁴ = FA*, S⁵ = FA*, S⁶ = FA*, S⁷ = FA*, S⁸ = FA*, S⁹ = FA*, S¹⁰ = FA*, S¹¹ = FA*, S¹² = FA*, S¹³ = FA*, S¹⁴ = FA*, S¹⁵ = FA*, S¹⁶ = FA*, S¹⁷ = FA*, S¹⁸ = FA*, S¹⁹ = FA*, S²⁰ = FA*, S²¹ = FA*, S²² = FA*, S²³ = FA*, S²⁴ = FA*, S²⁵ = FA*, S²⁶ = FA*, S²⁷ = FA*, S²⁸ = FA*, S²⁹ = FA*, S³⁰ = FA*, S³¹ = FA*, S³² = FA*, S³³ = FA*, S³⁴ = FA*, S³⁵ = FA*, S³⁶ = FA*, S³⁷ = FA*, S³⁸ = FA*, S³⁹ = FA*, S⁴⁰ = FA*, S⁴¹ = FA*, S⁴² = FA*, S⁴³ = FA*, S⁴⁴ = FA*, S⁴⁵ = FA*, S⁴⁶ = FA*, S⁴⁷ = FA*, S⁴⁸ = FA*, S⁴⁹ = FA*, S⁵⁰ = FA*, S⁵¹ = FA*, S⁵² = FA*, S⁵³ = FA*, S⁵⁴ = FA*, S⁵⁵ = FA*, S⁵⁶ = FA*, S⁵⁷ = FA*, S⁵⁸ = FA*, S⁵⁹ = FA*, S⁶⁰ = FA*, S⁶¹ = FA*, S⁶² = FA*, S⁶³ = FA*, S⁶⁴ = FA*, S⁶⁵ = FA*, S⁶⁶ = FA*, S⁶⁷ = FA*, S⁶⁸ = FA*, S⁶⁹ = FA*, S⁷⁰ = FA*, S⁷¹ = FA*, S⁷² = FA*, S⁷³ = FA*, S⁷⁴ = FA*, S⁷⁵ = FA*, S⁷⁶ = FA*, S⁷⁷ = FA*, S⁷⁸ = FA*, S⁷⁹ = FA*, S⁸⁰ = FA*, S⁸¹ = FA*, S⁸² = FA*, S⁸³ = FA*, S⁸⁴ = FA*, S⁸⁵ = FA*, S⁸⁶ = FA*, S⁸⁷ = FA*, S⁸⁸ = FA*, S⁸⁹ = FA*, S⁹⁰ = FA*, S⁹¹ = FA*, S⁹² = FA*, S⁹³ = FA*, S⁹⁴ = FA*, S⁹⁵ = FA*, S⁹⁶ = FA*, S⁹⁷ = FA*, S⁹⁸ = FA*, S⁹⁹ = FA*, S¹⁰⁰ = FA*, S¹⁰¹ = FA*, S¹⁰² = FA*, S¹⁰³ = FA*, S¹⁰⁴ = FA*, S¹⁰⁵ = FA*, S¹⁰⁶ = FA*, S¹⁰⁷ = FA*, S¹⁰⁸ = FA*, S¹⁰⁹ = FA*, S¹¹⁰ = FA*, S¹¹¹ = FA*, S¹¹² = FA*, S¹¹³ = FA*, S¹¹⁴ = FA*, S¹¹⁵ = FA*, S¹¹⁶ = FA*, S¹¹⁷ = FA*, S¹¹⁸ = FA*, S¹¹⁹ = FA*, S¹²⁰ = FA*, S¹²¹ = FA*, S¹²² = FA*, S¹²³ = FA*, S¹²⁴ = FA*, S¹²⁵ = FA*, S¹²⁶ = FA*, S¹²⁷ = FA*, S¹²⁸ = FA*, S¹²⁹ = FA*, S¹³⁰ = FA*, S¹³¹ = FA*, S¹³² = FA*, S¹³³ = FA*, S¹³⁴ = FA*, S¹³⁵ = FA*, S¹³⁶ = FA*, S¹³⁷ = FA*, S¹³⁸ = FA*, S¹³⁹ = FA*, S¹⁴⁰ = FA*, S¹⁴¹ = FA*, S¹⁴² = FA*, S¹⁴³ = FA*, S¹⁴⁴ = FA*, S¹⁴⁵ = FA*, S¹⁴⁶ = FA*, S¹⁴⁷ = FA*, S¹⁴⁸ = FA*, S¹⁴⁹ = FA*, S¹⁵⁰ = FA*, S¹⁵¹ = FA*, S¹⁵² = FA*, S¹⁵³ = FA*, S¹⁵⁴ = FA*, S¹⁵⁵ = FA*, S¹⁵⁶ = FA*, S¹⁵⁷ = FA*, S¹⁵⁸ = FA*, S¹⁵⁹ = FA*, S¹⁶⁰ = FA*, S¹⁶¹ = FA*, S¹⁶² = FA*, S¹⁶³ = FA*, S¹⁶⁴ = FA*, S¹⁶⁵ = FA*, S¹⁶⁶ = FA*, S¹⁶⁷ = FA*, S¹⁶⁸ = FA*, S¹⁶⁹ = FA*, S¹⁷⁰ = FA*, S¹⁷¹ = FA*, S¹⁷² = FA*, S¹⁷³ = FA*, S¹⁷⁴ = FA*, S¹⁷⁵ = FA*, S¹⁷⁶ = FA*, S¹⁷⁷ = FA*, S¹⁷⁸ = FA*, S¹⁷⁹ = FA*, S¹⁸⁰ = FA*, S¹⁸¹ = FA*, S¹⁸² = FA*, S¹⁸³ = FA*, S¹⁸⁴ = FA*, S¹⁸⁵ = FA*, S¹⁸⁶ = FA*, S¹⁸⁷ = FA*, S¹⁸⁸ = FA*, S¹⁸⁹ = FA*, S¹⁹⁰ = FA*, S¹⁹¹ = FA*, S¹⁹² = FA*, S¹⁹³ = FA*, S¹⁹⁴ = FA*, S¹⁹⁵ = FA*, S¹⁹⁶ = FA*, S¹⁹⁷ = FA*, S¹⁹⁸ = FA*, S¹⁹⁹ = FA*, S²⁰⁰ = FA*, S²⁰¹ = FA*, S²⁰² = FA*, S²⁰³ = FA*, S²⁰⁴ = FA*, S²⁰⁵ = FA*, S²⁰⁶ = FA*, S²⁰⁷ = FA*, S²⁰⁸ = FA*, S²⁰⁹ = FA*, S²¹⁰ = FA*, S²¹¹ = FA*, S²¹² = FA*, S²¹³ = FA*, S²¹⁴ = FA*, S²¹⁵ = FA*, S²¹⁶ = FA*, S²¹⁷ = FA*, S²¹⁸ = FA*, S²¹⁹ = FA*, S²²⁰ = FA*, S²²¹ = FA*, S²²² = FA*, S²²³ = FA*, S²²⁴ = FA*, S²²⁵ = FA*, S²²⁶ = FA*, S²²⁷ = FA*, S²²⁸ = FA*, S²²⁹ = FA*, S²³⁰ = FA*, S²³¹ = FA*, S²³² = FA*, S²³³ = FA*, S²³⁴ = FA*, S²³⁵ = FA*, S²³⁶ = FA*, S²³⁷ = FA*, S²³⁸ = FA*, S²³⁹ = FA*, S²⁴⁰ = FA*, S²⁴¹ = FA*, S²⁴² = FA*, S²⁴³ = FA*, S²⁴⁴ = FA*, S²⁴⁵ = FA*, S²⁴⁶ = FA*, S²⁴⁷ = FA*, S²⁴⁸ = FA*, S²⁴⁹ = FA*, S²⁵⁰ = FA*, S²⁵¹ = FA*, S²⁵² = FA*, S²⁵³ = FA*, S²⁵⁴ = FA*, S²⁵⁵ = FA*, S²⁵⁶ = FA*, S²⁵⁷ = FA*, S²⁵⁸ = FA*, S²⁵⁹ = FA*, S²⁶⁰ = FA*, S²⁶¹ = FA*, S²⁶² = FA*, S²⁶³ = FA*, S²⁶⁴ = FA*, S²⁶⁵ = FA*, S²⁶⁶ = FA*, S²⁶⁷ = FA*, S²⁶⁸ = FA*, S²⁶⁹ = FA*, S²⁷⁰ = FA*, S²⁷¹ = FA*, S²⁷² = FA*, S²⁷³ = FA*, S²⁷⁴ = FA*, S²⁷⁵ = FA*, S²⁷⁶ = FA*, S²⁷⁷ = FA*, S²⁷⁸ = FA*, S²⁷⁹ = FA*, S²⁸⁰ = FA*, S²⁸¹ = FA*, S²⁸² = FA*, S²⁸³ = FA*, S²⁸⁴ = FA*, S²⁸⁵ = FA*, S²⁸⁶ = FA*, S²⁸⁷ = FA*, S²⁸⁸ = FA*, S²⁸⁹ = FA*, S²⁹⁰ = FA*, S²⁹¹ = FA*, S²⁹² = FA*, S²⁹³ = FA*, S²⁹⁴ = FA*, S²⁹⁵ = FA*, S²⁹⁶ = FA*, S²⁹⁷ = FA*, S²⁹⁸ = FA*, S²⁹⁹ = FA*, S³⁰⁰ = FA*, S³⁰¹ = FA*, S³⁰² = FA*, S³⁰³ = FA*, S³⁰⁴ = FA*, S³⁰⁵ = FA*, S³⁰⁶ = FA*, S³⁰⁷ = FA*, S³⁰⁸ = FA*, S³⁰⁹ = FA*, S³¹⁰ = FA*, S³¹¹ = FA*, S³¹² = FA*, S³¹³ = FA*, S³¹⁴ = FA*, S³¹⁵ = FA*, S³¹⁶ = FA*, S³¹⁷ = FA*, S³¹⁸ = FA*, S³¹⁹ = FA*, S³²⁰ = FA*, S³²¹ = FA*, S³²² = FA*, S³²³ = FA*, S³²⁴ = FA*, S³²⁵ = FA*, S³²⁶ = FA*, S³²⁷ = FA*, S³²⁸ = FA*, S³²⁹ = FA*, S³³⁰ = FA*, S³³¹ = FA*, S³³² = FA*, S³³³ = FA*, S³³⁴ = FA*, S³³⁵ = FA*, S³³⁶ = FA*, S³³⁷ = FA*, S³³⁸ = FA*, S³³⁹ = FA*, S³⁴⁰ = FA*, S³⁴¹ = FA*, S³⁴² = FA*, S³⁴³ = FA*, S³⁴⁴ = FA*, S³⁴⁵ = FA*, S³⁴⁶ = FA*, S³⁴⁷ = FA*, S³⁴⁸ = FA*, S³⁴⁹ = FA*, S³⁵⁰ = FA*, S³⁵¹ = FA*, S³⁵² = FA*, S³⁵³ = FA*, S³⁵⁴ = FA*, S³⁵⁵ = FA*, S³⁵⁶ = FA*, S³⁵⁷ = FA*, S³⁵⁸ = FA*, S³⁵⁹ = FA*, S³⁶⁰ = FA*, S³⁶¹ = FA*, S³⁶² = FA*, S³⁶³ = FA*, S³⁶⁴ = FA*, S³⁶⁵ = FA*, S³⁶⁶ = FA*, S³⁶⁷ = FA*, S³⁶⁸ = FA*, S³⁶⁹ = FA*, S³⁷⁰ = FA*, S³⁷¹ = FA*, S³⁷² = FA*, S³⁷³ = FA*, S³⁷⁴ = FA*, S³⁷⁵ = FA*, S³⁷⁶ = FA*, S³⁷⁷ = FA*, S³⁷⁸ = FA*, S³⁷⁹ = FA*, S³⁸⁰ = FA*, S³⁸¹ = FA*, S³⁸² = FA*, S³⁸³ = FA*, S³⁸⁴ = FA*, S³⁸⁵ = FA*, S³⁸⁶ = FA*, S³⁸⁷ = FA*, S³⁸⁸ = FA*, S³⁸⁹ = FA*, S³⁹⁰ = FA*, S³⁹¹ = FA*, S³⁹² = FA*, S³⁹³ = FA*, S³⁹⁴ = FA*, S³⁹⁵ = FA*, S³⁹⁶ = FA*, S³⁹⁷ = FA*, S³⁹⁸ = FA*, S³⁹⁹ = FA*, S⁴⁰⁰ = FA*, S⁴⁰¹ = FA*, S⁴⁰² = FA*, S⁴⁰³ = FA*, S⁴⁰⁴ = FA*, S⁴⁰⁵ = FA*, S⁴⁰⁶ = FA*, S⁴⁰⁷ = FA*, S⁴⁰⁸ = FA*, S⁴⁰⁹ = FA*, S⁴¹⁰ = FA*, S⁴¹¹ = FA*, S⁴¹² = FA*, S⁴¹³ = FA*, S⁴¹⁴ = FA*, S⁴¹⁵ = FA*, S⁴¹⁶ = FA*, S⁴¹⁷ = FA*, S⁴¹⁸ = FA*, S⁴¹⁹ = FA*, S⁴²⁰ = FA*, S⁴²¹ = FA*, S⁴²² = FA*, S⁴²³ = FA*, S⁴²⁴ = FA*, S⁴²⁵ = FA*, S⁴²⁶ = FA*, S⁴²⁷ = FA*, S⁴²⁸ = FA*, S⁴²⁹ = FA*, S⁴³⁰ = FA*, S⁴³¹ = FA*, S⁴³² = FA*, S⁴³³ = FA*, S⁴³⁴ = FA*, S⁴³⁵ = FA*, S⁴³⁶ = FA*, S⁴³⁷ = FA*, S⁴³⁸ = FA*, S⁴³⁹ = FA*, S⁴⁴⁰ = FA*, S⁴⁴¹ = FA*, S⁴⁴² = FA*, S⁴⁴³ = FA*, S⁴⁴⁴ = FA*, S⁴⁴⁵ = FA*, S⁴⁴⁶ = FA*, S⁴⁴⁷ = FA*, S⁴⁴⁸ = FA*, S⁴⁴⁹ = FA*, S⁴⁵⁰ = FA*, S⁴⁵¹ = FA*, S⁴⁵² = FA*, S⁴⁵³ = FA*, S⁴⁵⁴ = FA*, S⁴⁵⁵ = FA*, S⁴⁵⁶ = FA*, S⁴⁵⁷ = FA*, S⁴⁵⁸ = FA*, S⁴⁵⁹ = FA*, S⁴⁶⁰ = FA*, S⁴⁶¹ = FA*, S⁴⁶² = FA*, S⁴⁶³ = FA*, S⁴⁶⁴ = FA*, S⁴⁶⁵ = FA*, S⁴⁶⁶ = FA*, S⁴⁶⁷ = FA*, S⁴⁶⁸ = FA*, S⁴⁶⁹ = FA*, S⁴⁷⁰ = FA*, S⁴⁷¹ = FA*, S⁴⁷² = FA*, S⁴⁷³ = FA*, S⁴⁷⁴ = FA*, S⁴⁷⁵ = FA*, S⁴⁷⁶ = FA*, S⁴⁷⁷ = FA*, S⁴⁷⁸ = FA*, S⁴⁷⁹ = FA*, S⁴⁸⁰ = FA*, S⁴⁸¹ = FA*, S⁴⁸² = FA*, S⁴⁸³ = FA*, S⁴⁸⁴ = FA*, S⁴⁸⁵ = FA*, S⁴⁸⁶ = FA*, S⁴⁸⁷ = FA*, S⁴⁸⁸ = FA*, S⁴⁸⁹ = FA*, S⁴⁹⁰ = FA*, S⁴⁹¹ = FA*, S⁴⁹² = FA*, S⁴⁹³ = FA*, S⁴⁹⁴ = FA*, S⁴⁹⁵ = FA*, S⁴⁹⁶ = FA*, S⁴⁹⁷ = FA*, S⁴⁹⁸ = FA*, S⁴⁹⁹ = FA*, S⁵⁰⁰ = FA*, S⁵⁰¹ = FA*, S⁵⁰² = FA*, S⁵⁰³ = FA*, S⁵⁰⁴ = FA*, S⁵⁰⁵ = FA*, S⁵⁰⁶ = FA*, S⁵⁰⁷ = FA*, S⁵⁰⁸ = FA*, S⁵⁰⁹ = FA*, S⁵¹⁰ = FA*, S⁵¹¹ = FA*, S⁵¹² = FA*, S⁵¹³ = FA*, S⁵¹⁴ = FA*, S⁵¹⁵ = FA*, S⁵¹⁶ = FA*, S⁵¹⁷ = FA*, S⁵¹⁸ = FA*, S⁵¹⁹ = FA*, S⁵²⁰ = FA*, S⁵²¹ = FA*, S⁵²² = FA*, S⁵²³ = FA*, S⁵²⁴ = FA*, S⁵²⁵ = FA*, S⁵²⁶ = FA*, S⁵²⁷ = FA*, S⁵²⁸ = FA*, S⁵²⁹ = FA*, S⁵³⁰ = FA*, S⁵³¹ = FA*, S⁵³² = FA*, S⁵³³ = FA*, S⁵³⁴ = FA*, S⁵³⁵ = FA*, S⁵³⁶ = FA*, S⁵³⁷ = FA*, S⁵³⁸ = FA*, S⁵³⁹ = FA*, S⁵⁴⁰ = FA*, S⁵⁴¹ = FA*, S⁵⁴² = FA*, S⁵⁴³ = FA*, S⁵⁴⁴ = FA*, S⁵⁴⁵ = FA*, S⁵⁴⁶ = FA*, S⁵⁴⁷ = FA*, S⁵⁴⁸ = FA*, S⁵⁴⁹ = FA*, S⁵⁵⁰ = FA*, S⁵⁵¹ = FA*, S⁵⁵² = FA*, S⁵⁵³ = FA*, S⁵⁵⁴ = FA*, S⁵⁵⁵ = FA*, S⁵⁵⁶ = FA*, S⁵⁵⁷ = FA*, S⁵⁵⁸ = FA*, S⁵⁵⁹ = FA*, S⁵⁶⁰ = FA*, S⁵⁶¹ = FA*, S⁵⁶² = FA*, S⁵⁶³ = FA*, S⁵⁶⁴ = FA*, S⁵⁶⁵ = FA*, S⁵⁶⁶ = FA*, S⁵⁶⁷ = FA*, S⁵⁶⁸ = FA*, S⁵⁶⁹ = FA*, S⁵⁷⁰ = FA*, S⁵⁷¹ = FA*, S⁵⁷² = FA*, S⁵⁷³ = FA*, S⁵⁷⁴ = FA*, S⁵⁷⁵ = FA*, S⁵⁷⁶ = FA*, S⁵⁷⁷ = FA*, S⁵⁷⁸ = FA*, S⁵⁷⁹ = FA*, S⁵⁸⁰ = FA*, S⁵⁸¹ = FA*, S⁵⁸² = FA*, S⁵⁸³ = FA*, S⁵⁸⁴ = FA*, S⁵⁸⁵ = FA*, S⁵⁸⁶ = FA*, S⁵⁸⁷ = FA*, S⁵⁸⁸ = FA*, S⁵⁸⁹ = FA*, S⁵⁹⁰ = FA*, S⁵⁹¹ = FA*, S⁵⁹² = FA*, S⁵⁹³ = FA*, S⁵⁹⁴ = FA*, S⁵⁹⁵ = FA*, S⁵⁹⁶ = FA*, S⁵⁹⁷ = FA*, S⁵⁹⁸ = FA*, S⁵⁹⁹ = FA*, S⁶⁰⁰ = FA*, S⁶⁰¹ = FA*, S⁶⁰² = FA*, S⁶⁰³ = FA*, S⁶⁰⁴ = FA*, S⁶⁰⁵ = FA*, S⁶⁰⁶ = FA*, S⁶⁰⁷ = FA*, S⁶⁰⁸ = FA*, S⁶⁰⁹ = FA*, S⁶¹⁰ = FA*, S⁶¹¹ = FA*, S⁶¹² = FA*, S⁶¹³ = FA*, S⁶¹⁴ = FA*, S⁶¹⁵ = FA*, S⁶¹⁶ = FA*, S⁶¹⁷ = FA*, S⁶¹⁸ = FA*, S⁶¹⁹ = FA*, S⁶²⁰ = FA*, S⁶²¹ = FA*, S⁶²² = FA*, S⁶²³ = FA*, S⁶²⁴ = FA*, S⁶²⁵ = FA*, S⁶²⁶ = FA*, S⁶²⁷ = FA*, S⁶²⁸ = FA*, S⁶²⁹ = FA*, S⁶³⁰ = FA*, S⁶³¹ = FA*, S⁶³² = FA*, S⁶³³ = FA*, S⁶³⁴ = FA*, S⁶³⁵ = FA*, S⁶³⁶ = FA*, S⁶³⁷ = FA*, S⁶³⁸ = FA*, S⁶³⁹ = FA*, S⁶⁴⁰ = FA*, S⁶⁴¹ = FA*, S⁶⁴² = FA*, S⁶⁴³ = FA*, S⁶⁴⁴ = FA*, S⁶⁴⁵ = FA*, S⁶⁴⁶ = FA*, S⁶⁴⁷ = FA*, S⁶⁴⁸ = FA*, S⁶⁴⁹ = FA*, S⁶⁵⁰ = FA*, S⁶⁵¹ = FA*, S⁶⁵² = FA*, S⁶⁵³ = FA*, S⁶⁵⁴ = FA*, S⁶⁵⁵ = FA*, S⁶⁵⁶ = FA*, S⁶⁵⁷ = FA*, S⁶⁵⁸ = FA*, S⁶⁵⁹ = FA*, S⁶⁶⁰ = FA*, S⁶⁶¹ = FA*, S⁶⁶² = FA*, S⁶⁶³ = FA*, S⁶⁶⁴ = FA*, S⁶⁶⁵ = FA*, S⁶⁶⁶ = FA*, S⁶⁶⁷ = FA*, S⁶⁶⁸ = FA*, S⁶⁶⁹ = FA*, S⁶⁷⁰ = FA*, S⁶⁷¹ = FA*, S⁶⁷² = FA*, S⁶⁷³ = FA*, S⁶⁷⁴ = FA*, S⁶⁷⁵ = FA*, S⁶⁷⁶ = FA*, S⁶⁷⁷ = FA*, S⁶⁷⁸ = FA*, S⁶⁷⁹ = FA*, S⁶⁸⁰ = FA*, S⁶⁸¹ = FA*, S⁶⁸² = FA*, S⁶⁸³ = FA*, S⁶⁸⁴ = FA*, S⁶⁸⁵ = FA*, S⁶⁸⁶ = FA*, S⁶⁸⁷ = FA*, S⁶⁸⁸ = FA*, S⁶⁸⁹ = FA*, S⁶⁹⁰ = FA*, S⁶⁹¹ = FA*, S⁶⁹² = FA*, S⁶⁹³ = FA*, S⁶⁹⁴ = FA*, S⁶⁹⁵ = FA*, S⁶⁹⁶ = FA*, S⁶⁹⁷ = FA*, S⁶⁹⁸ = FA*, S⁶⁹⁹ = FA*, S⁷⁰⁰ = FA*, S⁷⁰¹ = FA*, S⁷⁰² = FA*, S⁷⁰³ = FA*, S⁷⁰⁴ = FA*, S⁷⁰⁵ = FA*, S⁷⁰⁶ = FA*, S⁷⁰⁷ = FA*, S⁷⁰⁸ = FA*, S⁷⁰⁹ = FA*, S⁷¹⁰ = FA*, S⁷¹¹ = FA*, S⁷¹² = FA*, S⁷¹³ = FA*, S⁷¹⁴ = FA*, S⁷¹⁵ = FA*, S⁷¹⁶ = FA*, S⁷¹⁷ = FA*, S⁷¹⁸ = FA*, S⁷¹⁹ = FA*, S⁷²⁰ = FA*, S⁷²¹ = FA*, S⁷²² = FA*, S⁷²³ = FA*, S⁷²⁴ = FA*, S⁷²⁵ = FA*, S⁷²⁶ = FA*, S⁷²⁷ = FA*, S⁷²⁸ = FA*, S⁷²⁹ = FA*, S⁷³⁰ = FA*, S⁷³¹ = FA*, S⁷³² = FA*, S⁷³³ = FA*, S⁷³⁴ = FA*, S⁷³⁵ = FA*, S⁷³⁶ = FA*, S⁷³⁷ = FA*, S⁷³⁸ = FA*, S⁷³⁹ = FA*, S⁷⁴⁰ = FA*, S⁷⁴¹ = FA*, S⁷⁴² = FA*, S⁷⁴³ = FA*, S⁷⁴⁴ = FA*, S⁷⁴⁵ = FA*, S⁷⁴⁶ = FA*, S⁷⁴⁷ = FA*, S⁷⁴⁸ = FA*, S⁷⁴⁹ = FA*, S⁷⁵⁰ = FA*, S⁷⁵¹ = FA*, S⁷⁵² = FA*, S⁷⁵³ = FA*, S⁷⁵⁴ = FA*, S⁷⁵⁵ = FA*, S⁷⁵⁶ = FA*, S⁷⁵⁷ = FA*, S⁷⁵⁸ = FA*, S⁷⁵⁹ = FA*, S⁷⁶⁰ = FA*, S⁷⁶¹ = FA*, S⁷⁶² = FA*, S⁷⁶³ = FA*, S⁷⁶⁴ = FA*, S⁷⁶⁵ = FA*, S⁷⁶⁶ = FA*, S⁷⁶⁷ = FA*, S⁷⁶⁸ = FA*, S⁷⁶⁹ = FA*, S⁷⁷⁰ = FA*, S⁷⁷¹ = FA*, S⁷⁷² = FA*, S⁷⁷³ = FA*, S⁷⁷⁴ = FA*, S⁷⁷⁵ = FA*, S⁷⁷⁶ = FA*, S⁷⁷⁷ = FA*, S⁷⁷⁸ = FA*, S⁷⁷⁹ = FA*, S⁷⁸⁰ = FA*, S⁷⁸¹ = FA*, S⁷⁸² = FA*, S⁷⁸³ = FA*, S⁷⁸⁴ = FA*, S⁷⁸⁵ = FA*, S⁷⁸⁶ = FA*, S⁷⁸⁷ = FA*, S⁷⁸⁸ = FA*, S⁷⁸⁹ = FA*, S⁷⁹⁰ = FA*, S⁷⁹¹ = FA*, S⁷⁹² = FA*, S⁷⁹³ = FA*, S⁷⁹⁴ = FA*, S⁷⁹⁵ = FA*, S⁷⁹⁶ = FA*, S⁷⁹⁷ = FA*, S⁷⁹⁸ = FA*, S

λ

μαθανια ... BS αθαζαβελ ... B²S ελειφανε^λ ... ἱεραμεμ 34. BS¹ om και ... ανει ... μοδεδεα ... μαρει pro αμραμ 35. βαραια 36. ουεχωα ἱεραμω^λ 37. BS μαθανια ... μαθαναν 38. BS και υιοι σεμει 40. μαχαδ ... BS ναβουσεσει 41. εξερηλ 42. BS σαλουμ ... BS μαρια ὡσηφ 43. BS 5 θαμαδια ... BS σεδεμ ... ζανβνιαδια pro ζεβενιασ ιαδαι

In eadem linea B ad librum sequentem pergit, nulla subscriptione et inscriptione interjecta, ut AS

(NEHEMIAS.)

(XI.) I. 1. σεχηλου 2. απο των αδελφ. ... καταλειπησαν 3. post χωρα add. εν πολει ... BS κατειρημενα 4. AB ενωπιον θεου 6. ABS προσευχην δουλου ... εξαγορευων ... ABS ας pro αισ 7. BS¹ om προσ σε 9. ABS ὕμων 11. ABS¹ om κυριε ... ABS αλλ εστω ... ABS ευωδωσον 10 ... BS¹ ευνουχος

(XII.) II. 1. αρσαθερ^α ... BS¹(rursus^α) την οινος 2. ABS post μετρι-αζων om και 4. AB τουτο συνζητεισ 5. ABS εις ἱουδα 7. βασιλει ει επι ... επιστολας δοτω μοι ... επι ἱουδα 10. και τωβ. ο. δ. αμμωνει i. m. ... ABS ηκει ανθρωπος 13. κ. προστομα (sic) 14. BS του αινα 15. BS χειμαρρους^{οι}

15 16. om και τοις στρατηγισ 17. ABS om ταυτην ... διωκοδομησωμεν 18. προσ λογους ... (εκκραταιωθησαν) ... ABS εις αγαθον 19. δουλος αμμωνει ... BS ειπαν ... BS¹ om δ 20. ευωδ. ημας ... οικοδομησωμεν

(XIII.) III. 1. ABS ελειςουβ (AS -λις-) ... BS¹ πυργου των ... ανανηλ^ω 2. ζαβουρ 3. οικοδομησαν ... ασαν και αυτοι 4. BS ακωσ ... om και 20 επι χ. usque μαζεβελ 5. θεκωειν ... BS αδωρημ 6. ἴσαν ... ἴσεια ... βαδια 7. ABS om tot. vers. et usque πυρωτων v. 8. 8. εκρατησαν ... BS ὡακειμ ... εως τειχουσ ... BS πλατεωσ 9. ABS ραφαια omissis υι. σουρ 10. ερωμα^λ ... BS ατου^λ ... ασβαν^ααμ 11. BS φαβ ... BS ναδουρειμ 12. σαλουμ ... BS ηλεια 13. BS corr. εως πυλησ 14. βηδαχαμ 25 ... ABS οι υιοι 15. ABS om την δε πυλην usque μοχλουσ αυτησ 16. BS¹ om ημιουσ ... BS βησορ ... βηθαβαρειμ 17. βασου^λ ... κειελα τω περιχωρου 18. ABS om και ... βεδει ... BS ηναδαλατ 19. AB μασφε 20. βηθελισουβ 21. ακωβ ... βηθελισουβ ... βηθελεισουβ 22. αχεχαρ 23. AB om και tert. ... ABS αζαρια ... BS μαδασηλ ... BS¹ υιοσ 24. ABS ηναδαδ 30 25. φαλα^λ ... BS ευει 26. καζεινειμ ... ο πυργος εξεχων 27. ABS om και ... BS θεκωειν ... τειχουσ οφοαλ 28. οικου αυτου 29. ABS om και ... αυτον εκρατησεν σαδδουκ ... αυτου ... εχενια ο φυλαξ οικου της ανατ. 30. τελεμια ... BS ανουμ ... υιοσ σελε εκτοσ ... BS βαρχεια 31. σαραφει ... βηθαναειμ ... BS¹ vid. ροβοπωλαι ... αναμεσον pro ανα- 35 βασεωσ 32. AB και αναμεσον αναβασεωσ τ. πυλ. ... BS¹ vid. ροβοπωλαι

IV. 1. BS ηκουσεν αναβαλλατ 2. ABS om αρα θυσιαζ. usque κανθεντασ 3. AB ειπαν ... ABS προσ εαυτους ... ABS θυσιασουσιν 8. ABS om και ποιησαι α. αφανη 10. BS¹ και οχλος πολυσ 11. (φονευσωμεν) 14. BS¹ om προσ τ. στρατηγ. και 16. ABS τα τοξα κ. οι θωρακεσ 17. BS¹ 40 αυτο το εργ. ... και μια 18. και οικοδομοι ... επι οσφυν ... οικοδομουςαν 21. αναβασεωσ εως του 22. ABS om εκαστοσ μ. τ. v. αυτου

V. 1. ABS και την κραυγη 5. BS om και ab initio ... BS. υι. ημων υι. αυτων ... δουλασ ... BS³ χειροσ 7. BS ο ανηρ ... ABS om α 8. υμεισ^η

(XI.) I. 9. υμων] ita et Ti, b ημων 11. ευωδωσον] ita et Ti, b ευωδοσον

(XII.) II. 18. εκραταιωθησαν] ita et Ti, b εκκρατ.

IV. 11. φονευσωμεν] ita et Ti, b φωνευσωμεν

κεκτ. ... BS¹ πωλ. τ. αδ. ημων ... ABS om και παραδοῖ. ημιν 9. om ο
 ... ABS¹ om των εἰνων 10. αυτοις ... δε 11. αυτοι ως ... ■ om και
 prim. et AB secund. ... BS¹ ελαιας ... BS¹ om το ελαιον 14. αρσεναῖα
 ... αδελφ. ημων β. 15. BS διδραχμα ... BS και εγω 18. om εξ ...
 χιμαρρος ... BS δουλεια

VI. 1. B²S αραβει ... εχθροις ... BS¹ ωκοδομηῖ 2. ενω pro ωνω
 6. τουτο οικοδομει 8. απεστειλας ... BS¹ ουσ συ λεγ. 10. BS και εγω
 ... δαλεα ... ABS¹ υιον ... BS μειταηλ (S μι-) ... ⁂ αυτος 12. τωβια
 14. και σαναβαλλατ ... BS νοαδια ... BS¹ των ἱερεων 15. εδουδ ... AB
 om μηνος 16. om παντες 17. BS¹ om αι 18. εγορκοι ... ην του σ. 10
 19. επεστειλεν

VII. 2. ABS βειρα 3. (ανυησονται) ... εγρηγορουντων ... κλεισῶσαν
 6. ABS om ο 7. αζαρια· ναμια· ναμινει. ... μαλδοχεος· ... μασφεραν·
 ... βατοις (cf. S) ... BS ναουμ· 8. υιου pro λαου 11. BS om και ...
 ἰωβαβ ... BS δισχειλ. οκτακοσιοι δεκx οκτω 13. ABS τεσσαρεκοντα· 15
 14. BS ζαβου ... BS οκτακοσιοι 17. εικοσιοκτω 18. αδεικαμ 19. βατοις
 24. AB om υι. ασεν δ. εικοσιτρις 26. ei 27. om hos vers. 29. χαριδιαρειμ
 ... βηρωσ επταx. εικοσιεις 30. καταμαλ pro και γαβαα ... AB εικοσιεις
 32. BS βηηλ x. αλεια 33. ναβια α·ρ· πεντηx. 34. BS om δυο 37. BS
 λοδαδια 38. σανανατ· εννακοσιοι τρ. 40. om εμμηρ 41. φασεδουρ, ας 20
 τεσσαρεx 43. οι λευει υιοι ... ABS Ἰησου τω ... καρδιηλ ... δουδουῖα
 45. ατηρ υιου ατηρ υι. ... BS τελαμων ... ακου (i. f. l.) 46. γαβαωῖ
 47. χειρα 48. σαλαμει 49. BS om υι. γααρ 50. BS ραεα ... AB ραων
 52. μεσεινωμ 53. βακβου· ... BS αρουμ 54. βασαωῖ ... ABS μειδα
 55. BS σεσειραῖ ... BS ημαῖ 56. BS ασεια 57. AB σαφαραῖ 58. BS 25
 γαδηλ 59. BS εγηλ 60. ναῖειν 61. BS αρησα ... BS ηδυνασῖησαν
 62. δαλεα 63. ελαβεν ... ABS εκληῖη 64. BS συνοδειας 65. ασερσαῖα

... ABS ο ἱερευς 66. τριακοσιοι οκτω 67. ουτοι x τριακοσιοι, i. m. x ῥ ...
 (αιδοντες ... αιδουσαι) 70. χρυσους, α· ... BS¹ μεχωνωῖ 71. εἴτηκαν

... BS¹ ἤσαυρον ... ετους του pro εργου, etiam S¹ ετους (εγους?) habuisse 30
 apparet, tacet Ti ... ABS χρυσιου δυο ... AB om τριακοσιας usque δις-
 χιλιας (cf. S) ... BS¹ μεχωνωῖ 72. ABS οι λευειται

VIII. 1. B¹vid. S om εις alterum, B i. f. l. ad. ... ABS ■ ενετειλατο
 ... BS¹ om κυριος 3. ἡμισους, i. m. ἡμεσουση, sic S³ 4. ABS²(s. 3) ματ-
 ταῖας ... ανανια ... ουρεια (AS³ ουρια) ... ελκεια ... μασσασαι ... BS¹ om 33
 και ασωμ x. ασαβαδμα ... BS¹ om και μεσολλαμ 6. BS¹ om εσδρας ...
 τον κυριον τ. ῥ. ... BS¹ om επαραντες τ. χ. αυτων 7. βαναια ... ABS
 σαραβια 9. λευειται συνετιζον τον ... Avid. B εστιν κυριω, ABS τω ῥεω
 10. μεριδα ... ABS om κυριος 11. BS¹ om παντα ... οτι η ημερα 12. πειν
 14. μωση 15. BS¹ σημαινωσιν ... ενεγκετε 16. εν ταις πλατ. 18. BS¹ 40
 om κατα το κριμα

IX. 1. ABS om και σποδω ε. x. αυτων 3. BS om τη ... ABS om
 κυριου ... BS¹ om κυριω sec. 4. ABS om οι ... καδμηλ· σαραβια υιος
 αραβια ... BS¹ om υιοι χωνετι 5. και εως 6. AB om τον ουρανον και

... συ προσκυν. ... στρατειαι 7. om κυριος 14. ερηξας ... ενωπ. αυτου 45
 ... BS καταδιωξαντας ... (ερειψας) 15. σειτοδοτειαν 16. BS¹ om και
 αυτοι usque υπερηφανευσαντο 17. BS¹ ανεμνησῖησαν ... ABS συ ῥεος

V. 15. BS διδραχμα] ita et Ti, Ab διδραγμα

18. (αὐτῶν ἡμερ.) 19. B²S³ αυτοῖς ἢ τὴν ὁδὸν 20. ABS om ἐν 21. AB²S ουχ

ὑστερησας· ἱματια 22. βασιλεας κ. λαουσ· και ἐμερ. ... AS¹ om βασιλ.
εσεβων ... και τὴν ωγ (sic edit.) 23. (ABS ἐκκληρονομησαν) 26. BS² vid., non³
ἡλαλαξαν 27. χειρὸς θλειβοντος 29. BS αλλα ... om ἐν ταις ... BS και
ἐν τοῖς κριμασι σ. ... ἰα ποιησ., i. m. ἰο 30. ἠνωτισαντο ... αυτοῖς
31. οἰκτειρμοῖς ... ἐποι. αυτοῖς, corr. αὐτοὺς ... ABS om εἰς ... BS²

om εἰ 32. (ολιγῶσθητω) 34. α μεμαρτυρω 35. om σου sec. 36. ABS
εσμεν σημερον ... ABS om και τα αγαθα usque 37. αὐτης πολλοι

X. 1. ABS om ἀρθασασα ... BS ἀχελια 2. ABS ὕιος σαραια ...
10 AB ἱερμια 4. 5. τουσεβα· (pro αττους σεβανι) νειμ· αλουχειραμ· αμερα-
μωσ· 6. τνατοῦ· pro γαννατων 7. μιαιμει· 8. ναδεια· βελσεια· 9. BS
ἡναδαβ· 10. ABS¹ om καλιταν usque 11. αεβιασ 12. κανταζαχωρ· ...
ζαραβια 13. BS βενιαμειν 14. φοροσ· φαδμωαβ· (sic dist.) 14. 15. BS
βανιασ· ... γαδβηδαιε· δανιαβαγοσι· 17. BS αδηρ· ... αδουρ· 18. ABS
15 οδουια· 19. αρειφα· ναῖτωθ βωναι· 20. BS βαγαφισ ... ABS μεσουλαμ ἡζειρ·
21. BS σαδδουκ· ... BS¹ om ἱεδδουα 22. αναναια pro αναν αναια 23. BS
ωσηῖα· ... BS ασουθ 24. φαδαε ισσω· 24. 25. βηκραουμеса· βαναμα-
ασαia 26. και αρα· ανανην· 26. 27. αμμालουχηραμ· 29. BS om και
primum ... και φυλασσεσθαι ... BS¹ ἐντολας ἡμων ... AB και κριμ. ...
20 ABS¹ om και τα προσταγμ. αὐτου 32. ποιησομεν pro στησ. ... BS οικου
θεου ἡμ. 33. οικου θεου ἡμ. 34. om απο ... περι το θυσιαστ. του δ. ἡ.
... γεγρ. ἐν βιβλιω· 35. (ABS πρωτογεννηματα bis) ... om κυριου 36. om
των ante βων 37. ἱερευσι· ἐν γαζοφυλ. 38. BS¹ om υἱος 39. οἰσουσιν
... και οι λευεῖται ἀπαρχασ

23 XI. 1. BS¹ ελαβσαν 3. BS³ ἐκαθισεν ἀνηρ ... BS¹ om και οι ναῖναιοι
4. αῖα· ... αἰεδ ... BS μαλελημ· ... ABS om των 5. BS ὕ. χαλεα ὕ.
οῖα· ὕ. δαλεα ... BS corr. ἰωρειβ ... θηῖα ... δηλωνε· 6. σερες pro
8. 7. αμεσουλα ἰωαδ ... BS φαλαια ... κωδια ... μαγαηλ ... AB αἰτιηλ
8. γηβη 9. AB ἰουδασ ... BS ἐπι της 10. δαδεια ... ἰωρειβ 11. BS
30 ελκεια ... μεσουλαμ ... απωβαχ pro αιτωθ 12. ABS και αδελφοι ...
BS¹ om οκτακοσιοι usque φαλαλια υἱου 13. ABS¹ om και αδελφ. αὐτου
... ABS¹ om υἱ. μεσαριμιθ υ. ἐμμηρ 14. ABS¹ om υἱ. των μεγαλ.
15. ABS σ. ὕιος ασουθ ὕιος 15. 17. ἐξερει· και μαθνια ... BS ὕι. μαχα
... ωβηθ 22. ABS βανει οἰει ... ασαβ τ. αιδοντ. 24. παδαια 25. BS¹
35 καριαζαρ 27. 30. βηρησαβες bis 31. απο γαλαμαχαμασ

XII. 1. BS¹ αναβαινοντες ... ABS ἱερμια ... εσδραμ· 2. αριαμ· αλουλ·
7. ABS om οι 8. BS³ ἰουδα ... BS μαχανια ... BS³ αδ. αὐτου 10. και
ελειασειβ· 10. 11. ἰωδα bis 12. μαρεα pro αμαρ. ... BS¹ om αναναια
14. ABS μαλουχ ... ABS¹ om omnia inde ab ιωναν usque v. 21. ναδαναηλ
40 22. ἰαδου pro ἰδουα ... BS αρχοντες πατριων 23. ABS ὕιοι λευει (A λευι)
24. AB και αρχοντες ... BS¹ αβια ... BS και οι αδελφοι ... ὕμνουν (cf. AS)
... ABS om ἐν ... AB ἐφημερια προσ 26. ἱησου εἰωσδεκ ... BS¹ om
και prim., B et tert. ... ABS ο γραμμ. 27. AB ἐν θωλαθα ... ABS¹ om
και κινυραι 29. οἰκοδομησαν 31. ABS¹ om και ἐστησαν usque κοπριασ
45 32. ABS ἐπορευθη 33. BS ζαχαριασ pro αζ. ... ABS om και sec. ...
μεσουλαμ 34. ABS om και primum ... BS σαραια pro σαμ. 35. ABS
om των prius ... BS¹ ἰωαναν ... ναδνια 36. ABS¹ om γελωλ usque
ανανι ... ABS om του pr. ... ἐμπροσθ. αὐτου 37. BS om και ante ανεβ.

IX. 23. ἐκκληρονομ.] ita et Ti, b ἐκκληρον. 31. οἰκτειρμοῖς] b οἰκτοῖρμ.,
Ti οἰκτιρμ.

X. 4 seqq. singula nomina in B plerumque punctis separantur 26. Ti
ἡνάμ, b habuerat ἡνάμ, sed cal. correxit ἡράμ 35. πρωτογεννηματα bis]
sic et b, Ti scripsit πρωτογεννηματα

... πολεων ... BS εως πυλησ 39. ABS¹ om την ... ABS ἔχουσαν ...
BS ανανεηλ 44. (επι τους λευειταις) 47. BS¹ om κ. εν τ. ημερ. νεμιου

XIII. 2. AB και εν υδατι ... BS εστρεψεν 4. (ενγειων) 5. AB εποιησ.
αυτω 5. γαζοφυλακιον μεγα usque 7. ποιησαι αυτω i. m. inf. cum var. seqq.
το προτερον ... μανααμ ... BS απαρχαι 6. αρσασαα ... BS μετα τελος
ημερων ... ητησαμ. τον βασιλεα 7. εν πονηρια ... om η εποιησ. ελ. τ.
τωβια 8. (σφοδρα) ... om εξω 9. εκαθαρισα i. f. l. ... μαννα^{εμ} και
11. ABS¹ om τοις στρατηγοις ... εστησαν 12. τουδασ 13. BS σαδδουκ

... φαλαια ... ναθανια 14. εν αυτη 15. φεροντες bis, S¹ sec. loco ...

B¹S¹ επιγεμιζοντες 16. BS³ εν τω σαββατω 17. ο πονηρος ουτος 19. πυλαι 10
ιερουσαλημ ... om και ειπα prius ... εκλεισα ... ABS¹ om εως ... ABS¹
om εκ τ. παιδ. μου 21. ου pro ουκ 22. αγιαζοντες ... προς ταυτα¹
c. praec. conj. 25. εκαταρασαμην ... ABS om κ. εμαδρα, αυτους 26. (ABS
ουκ ην) 27. και αι υμων ... ABS³ ακουσομεθα 28. ABS¹ om του ουρα-
νου ... αυτους 29. ABS διαζηκησ

15

Subscriptio: BS εσδρας β

ΤΩΒΕΙΤ.

Inscriptio: τωβειτ

I. 1. τωβειτ (sic semper) τ. τοβιηλ ... ABS νεφθαλειμ, item 2. 4. 5.
2. δικαιοσυνη 6. et 7. (AB γενηματων) ... τας|προκουριας (sic i. f. et ab
initio lineae) 7. θυσιαστηριον παντων των γενημ. ... AB λενει ut semper
... AB εν ιεροσολυμοις 8. τοις καζηκει 10. om μου post γενουσ 14. om
και ab initio ... μηδεια etc. 15. et 18. αχηρειλ⁷ pro σενναχηρειμ bis 20
... ηκαταστατησαν 17. ρεριμμενον 18. ABS απεκτεινεν 20. τωβειτ⁷
21. ABS ημεραι ... AB ο υιος ... εκλογιστειαν 22. σαχερδ. υιος εκ δ.

II. 4. om και extr. 2. AB ον εαν 3. AB² εστραγγαλωμενος 6. verbis
citatis 777 ab init. lin. add. 10. λευκωμ. εις τους οφθαλμοις (sic) μ.
... ελλυμαϊδα

25

III. 3. om με 4. om και prim. 5. AB om και sec. 6. om ενωπιον
... ηκουσα λυπη 7. μηδεια 8. ασμοδανς ... AB ωνασζησ 9. AB ημας
...
μαστειγοις 14. αμαρτιας και ανδρος 15. ουκ υπαρχ. ... AB και ελεησ.
με κ. μηκετι ακ. 16. AB προσευχησ 17. ασμωδαν

IV. 4. εορακεν 5. om και primum ...^χ αμαρτανεν και i. m. 7. και 30
μη αποστρεψ. 8. AB ως σοι υπαρχει ... AB κατα το ολιγον 10. εασει
ελθειν pro εα εισελθ. 12. AB πατρος pro πατερος 14. AB αλλα 19. AB
βουλαι ευοδωθωσιν ... AB αλλα αυτος ... ο pro ον ... βουλονται 20. επι-
δεικνυω ... γαβρεια ... μηδεια

34

V. 5. AB μηδεια 11. πατριδος ... AB συ ει 14. AB² πατριαν σου 35
επιγν. ... AB ἴδαν ... σεμεου ... (AB γενηματων) 15. αλλ ειπον 17. om
και ab initio ... AB om τουτου

XIII. 26. ουκ ην] ita et Ti, b ουκ ην

De ordine librorum in Codice Vaticano vide Prolegomena Tischen-
dorffii, de Sinaitico per librum Tobit non collato vide Monitum meum

I. 6. et 7. γενηματων] ita et b bis, Ti scripsit γεννηματων, it. V. 14.
7. εν ιεροσολυμοις] ita et Ti, b εις ιεροσ.

III. 9. ημας μ.] ita et Ti, b υμας

- VI. 3. καταπιειν 6. AB εως ηγγισαν 7. AB το ηπαρ και η καρδια
8. δε pro δει ... ου μηκετι 11. ραγουηλω 12. AB γυναικα οτι ... συ
pro σοι 13. AB υποστρεψωμεν ... ποιησωμεν ... AB οφειλεσει (A οφιλ-)
15. ουκ^χ υπαρχει 18. τον αιωνα sine εισ ... αυτη σφοδρα
5 VII. 2. AB om ραγουηλ 3. ειπαν ... νεφθαλει 4. om ειπον usque
5. οι δε 7. AB om υιος 8. εκλαυσαν 9. τωβειας, item 12. 9, 6. 10, 7.
9. 13. 10. τωβειαν, item 8, 1. 4. ... υποδειξω την αλ. 11. AB² απεζηνη-
σα
κον ... om την ... AB εχων 13. εσφραγισαντο 14. ηρξαντο 15. AB
ταμειον ... εισαγε
10 VIII. 4. ημας ελεηση 7. αλλ επ 12. AB ειδετωσαν 15. καθαρα & αγια
i. m. ... κτισ. σου παντες 16. ηυφρανας 17. εν υγεια μετα ευφρ. 21. AB
μετα pro μεδ ... υγειασ^χ
IX. 2. μηδειασ 3. ομωμοχεν 6. ηλδσαν.
X. 2. AB διδωσιν αυτω 7. διελιμπανεν ... τωβειας τω 8. εξαπο-
15 στελλω 9. λεγει ουκ εξαποστειλον (cf. A) 10. κτηνη αργυριον 12. αποκατα-
στησει ... AB om και post παρακαταστηκη 13. AB ευοδωσεν ... εγγισ.
αυτον
XI. 1. αφηκεσ 5. ερχομενον ειπεν 9. AB om αυτου 13. αγγελιοι
σου^ο οτι 14. AB μηδεια 15. τωβειας pro τωβιτ, it. 16. pr. l. 18. AB επτα
20 ημερας
XII. 3. αγιοχεν 5. AB om και υπαγε υγιαινων 6. και pro τοτε ...
om και ante μεγαλwsυν. ... υψοιν 7. ουκ 9. om γαρ 10. AB εαυτων
12. AB συμπαρημην (A συν-) 18. AB θεου υμων 21. om ετι 22. AB
& εξομολογουντο (A εξωμολ.)
25 XIII. 2. AB ελεα 6. εν ολη καρδ. ... om υμων sec. ... AB κρυψη
... σωματι pro στομ. ... AB εζη^θνη αμαρτωλων (c. seqq. ej.) ... η pro ει
10. οικοδομηθη σοι 13. AB χαρητι 14. om πασαις ... ευφρανθησεται
15. η ψυχ. μ. c. praeced conj. vid. ... ευλογει ... σαππειρω ... om εν
17. AB om εν
30 XIV. 4. μηδεια ... μηδεια 5. οικοδομηθησεται % ενδοξωσ, i. m.
add. % εισ πασας τας γενεας του αιωνος οικοδομη, cf. A 6. om και ante κατορυ-
ξουσιν 8. (πα)τωσ 9. ην pro η 10. αδαμ' pro αμαν bis 11. AB αυτου
η ψυχη ... AB εθαψεν 14. om εικοσι 15. om και ante εχαρη
Subscriptio: AB τωβειτ

ΙΟΥΔΕΙΘ.

Inscriptio: ABS Ιουδειτ

- I. 1. S τη μεγαλη πολει 2. S¹ ωκοδομ. εκβατανα, S³ εκβατανων (S²
35 ut b) ... AS² contra³ om και ante κυκλω ... S πηχεων sec. et tert. loco ...
S¹ om και τ. πλ. α. π. πεντηκ. 3. S πυργ. αυτης κατεστησεν επι τας
πυλας α. πηχεων 4. S¹ διεγυγερμενας ... S εξηκοντα pro εβδομ. ... ABS
το πλατ. αυτης ... S πηχεων τεσσαρακοντα (-σερ- et AB¹) ... S¹ εξοδον

XII. 22. και εξ.] b habet και, Ti omisit.

... B δυναμειωσ δυν. α., S¹ των αρματων αυτων omissis reliquis usq. ad f. v., S² δυναμειων δ. α. και αρματων αυτου ... B και αι διαταξ., S² κ. εισ διατ. 5. BS om ο ... AS εστιν πεδιον (A παιδ.) ... B om εν, S om εν τ. οριοσ 6. S¹ om προσ αυτον ... S ante παντες add. εισ πολεμον ... S¹ om την οριν. κ. π. οι κατοικ. ... S¹ om και πεδιω, S² suppl. και τα παιδια (cf. A) 5 ... ABS² αριωχ ο β., S¹ αριασε βασιλειωσ ... S συνηχθησαν ... ABS om σφοδρα ... S¹ χεσλαιουδα, S² χελαιουδ 7. ABS¹ om ο ... S¹ ιαμνιαν, S² την περσιδα και ιαμν. ... S¹ om προσ δυσμ. τ. κατοικ., S² suppl. προσ δυσμ. και ... B την κιλικιαν ... S¹ om δαμασκον τον, S² suppl. και δαμασκ. post λιβανον ... S om και αντιλιβανον ... AS της παραλιασ 8. S και 10 τοισ εν ... B εσρημ, S εσδρηλων 9. S¹ εωσ εισ υλμ ... B βαιτανη, S βατανη ... AB χελουσ, S χεσλουσ ... S χιμαρρουσ pro ποταμ. ... S την pro γην 10. S¹ om επανω usque ελθειν 11. S την γην (πασαν) το ρημα (sic) ... ABS om του ... S συνηλθουσαν ... AS ανηρ εισ και απεστρεψαν ... S ατιμ. προσωπων 12. S και κατα της β. ... S¹ εκδικησει ... S δαμασκου 15 ... S¹ om συριασ, S² suppl. συρ. και ... B ρομφ. αυτουσ κ. ... S² om και ante παντας ... B εν τη μωαβ ... B εδουμαιαν ... S εωσ ελθειν 13. S τον βασ. ... S πασαν δυναμιν ... S¹ τα χρηματα pro παντ. τ. αρμ. 15. B¹ S¹ σιβυναισ ... ABS εξωλεθρευσεν ... S ημερ. ταυτης 16. B om και πασ usque αυτοσ 20

II. 3. AB (non S) ολεθρευσαι 5. S om συ ... S om του ... S om εισ ... S¹ om και πληθος ... B¹ μυριαδας, AB² S² χιλιαδας (S χειλ-), S¹ χειλιαδεσ 6. S εισ υπαντησιν πασης της γησ επι δυσμαιοσ 7. B απαγγελεισ αυτοισ i. m ... S² ετοιμαξ. μοι 8. AS παραγγ. αυτων ... S πασ χιμαρρουσ ... ABS om αυτων (sec.) 10. S¹ αυτοισ pro σοι εαυτ. 11. AS σου του 25 δουναι 12. S ζω ... S² οσα λελαληκα 13. B αλλα ... S στρατ. κ. τουσ σατραπασ (S² add. και επιστατασ) της δυν. 15. AS καβ. προσεταξεν α. ... S δωδεκα 16. S πληθος πολεμου 18. S¹ om εξ οικου usque σφοδρα ... B om πολυ, S² πολυν 19. S. και η δυν. αυτ. πασα 20. S om ο ... S ωσ η ακρις ... S συνεξηλθεν 21. B επηλθον, S² εξηλθον ... S¹ βαιτου- 30 λια, S² βεκτιλεσ ... ABS επεστρατοπεδευσαν (A -παιδ-) ... S απεναντι pro απο βαικτ. πλησιον ... S ορουσ εν αριστ. 23. AS τουσ φουδ ... AS επρο- νημυσεν ... AB υιουσ παντασ ρασεισ, S αυτοισ παντασ και τουσ υιουσ ρασεισ ... S¹ μαχη pro ισμαηλ ... S om τουσ ... B χαλδαιων, AS χελεων 24. S κ. διεβη τ. ευφρ. κ. παρηλθεν ... AS κατεσκαψεν ... S 35 χιμαρ. χεβρων ... S επι την βαλ. 25. S προκατελαβετο τα ορη ... S ιαφεσ του προσ 26. ABS μαδιαμ 27. B om και ante τα ποιμν. ... S εδωκαν ... S αυτων στοματι 28. AS επεσεν ... BS om ο bis ... S φοβ. αυτου κ. τρομ. επι ... AS κ. εν τυρω ... B¹ ασσουρ ... S¹ τουρ και αμμαν, S² σουρ κ. τουσ κιναιουσ κ. π. τ. κ. ιεμνα ... S κ. τουσ κατοι- 40 κουντασ ... S ασκαλ. και γαζη

III. 2. S¹ οιδε pro ιδου ... S παιδ. σου παιδεσ ναβ ... S¹ παρεκειμεθα ... S¹ om σου ... S om χρησησai ημ. καβ. αρεστον ... S εν προσωπω 3. S om και παν usque σκην. ημων ... S² χρηση. ημιν ... S καβ. αρεσκει σ. 4. S om και pr. ... B δουλοι σοι 5. S ανδρ. της πολεωσ 6. B εφρουρωσε 45 ... B ελαβον 7. S¹ περιχωρ. αυτης 8. S οτι ην pro και ην ... ABS δεδομε- νον ... BS εξωλεθρευσαι ... S τουσ φορουσ [= φοβουσ? Gen. 31, 54.] pro παντ. τ. θεουσ ... S om μονω ... B λατρευωσι ... S και πασ. αι φυλ. κ. αι γλωσσαι α. επικαλεσονται 9. B εσδραηλων, S¹ εσδρηλων ... S¹ om

I. 14. S (πασαν) Ti: „Utraque signa a C^b posita videntur, nec aliud sibi volunt nisi vocem delendam esse. Neque enim solis punctis παν substitutum dixerim.“ Cur non? et primo παν cum sequenti το ρημα congiungi voluit corrector.

η εστιν usque ιουδαια 40. ABS κατεστρατοπεδευσαν (S -παιδ-) ... S γαιβαν ... S στρατιαν pro απαρτ.

IV. 1. S¹ om τοις εἴνεσιν ο ... S om παντα 2. AS om σφοδρα alter. ... S κυριου του θεου 4. B κωνα, S¹ κωλα ... B βαιλμαιν, S αβελ-
5 μαιν ... S χαβα ... S¹ αρασουσια 5. AS ετιχισαν 6. S¹ ηκουσεν pro
εγραψ. ... S¹ om ος ην ... ABS¹ om εκειναις, S¹ et εν ... B βαιτουλουα, S -λια
... S om και βετομεσδ. η εστ. επ. εσδρηλων ... B βαιτομαισδαιμ ... B
εσρηλων ... S om του πεδ. τ. πλησιον 7. S ην οδος εισ ... S διακ. τους
προβαινοντας ... S om της ... S¹ αναβασεωσ, AS² διαβασ. ... S om τους
10 παντας 8. S om ιωακιμ 9. S εβοησαν ... AB εκτενεια bis ... S ετα-
πινωσαν ... S¹ om εν εκτεν. μεγ. sec. loco, S² suppl. νηστεια μεγ. 10. AS
παρ. και μισδ. ... S αργυρ. και επεδ. 11. ABS γυνη και ... B om τα
... BS om και ... S¹ om οι κατοικ. εν ιερουσ. ... S επεσαν 12. B¹ περι-
εβαλλον ... S ανεβοησαν ... S om εκτενωσ ... S γυναικ. αυτων ... S¹ om
15 αυτων post κληρον. 13. B εσειδεν, S¹ εισιδεν, S² ιδεν ... S παση γη ιουδα
και οι εν ιερ. επεσον κατα 14. S¹ om ο μεγας ... S om ιερεις usque
κυριω ... S περιεζωσμ. σακκουσ ... S προσφεροντες ... S om και τας
usque λαου 15. AB παν οικον

V. 1. S της δυναμειωσ ... S¹ κατα τας pro και τ. 2. S om και π.
20 σατρ. τ. παραλιας 3. S om δη ... S οι υιοι ... S λαοσ ενκαζημενοσ
ουτοσ ... S καθεστηκεν βασιλευσ επ αυτων ... S om ηγουμ. στρ. αυτ. ...
AB στρατιας (A -ειας) 4. S απαντ. μου 5. ABS δη λογ. ο κυρ. μου
8. BS om και ab initio ... S δε εκ της οδου ... S om δεω sec. 9. S
κατοικησαν 10. S ο λιμοσ τ. προσωπ. τ. γ. χαν. ... S om του 11. AS
25 κατεσοφισατο ... S πηλω pro πονω ... ABS και πλινδω ... AB om και ...
AS εταπινωσεν (A -πει-) 12. B om πασαν την 15. S οικησαν γην αμ.
... AS τουσ εσεβων ... S ante εξωλεδρευσαν (sic ABS) add. και παντας
17. S εωσ ου ουχ ... AB ην μετ αυτων τα αγαθα, S μετ αυτ. ην τα αγ.
... S οτι ο θεοσ 18. AB εξωλεδρευσησαν, S εξολεδρ. ... B¹ ουχ ηδιαν, AS
30 ουχ ιδιαν 19. B om και sec. ... S¹ οτε ην 21. B ει δ' ουκ ... S εδνει
τουτω ... AS παρελθτω ... AB om μου ... S om κυρ. αυτ. και ο ...
AS εισ ονειδος 22. AS λαλων αχιωρ (A -χει-) ... S¹ om περιεστωσ και
... S om παντες 24. AS εις καταβρωσιν ... B στρατειασ

VI. 1. ABS συνεδριασ ... B om και ante ειπεν ... BS om ο ... BS
35 και πρ. π. υ. μωαβ post αχιωρ v. 2. pon. 2. S² post αχιωρ add. εναντιοσ
(primo -ιον) παντοσ δημου αλλοφυλων ... B¹ om του ante εφραιμ ... ABS
επροφητευσασ ... B οτι θεοσ ... S τισ θεοσ ... S αυτοσ εξαποστελει ... ABS
εξολεδρ. 3. S αλλα ... S ουκ 4. S om εν αυτοσ ... B ορια pro ορη ...
S πλησθησεται ... S om αυτων post νεκρων ... S απαντησεται ... S του
40 ποδοσ ... B αλλ ... S απωλια ... S ναβουχοδ. ο βασ. ... B om ο ante κυρ.
... S του στοματος pro των λογ. 5. ABS αμμων ... S ως εαλ. ... ABS οψη
... S om ετι 6. BS στρατειασ ... S² εν ταισ τραυμ. ... B¹ επιστρεψωσιν
7. B οι δουλ. μ. εισ τ. ορ. κ. δησ. σε his scripserat ... S om σε sec.
8. ABS εξολεδρ. 10. S αυτω pro εν τ. σκην. αυτου ... S βαιτουλουα (sic
45 abhinc semper 11. 14. etc.) ... S παραδουν. αυτον 11. S om αυτον sec. ...
S εισ pro επι 12. S (και ως) ... B ειδαν ... BS επηλδον ... ABS εβαλλον
14. ABS οι υιοι 15. ABS εξειασ (fere ubique -ει-) ... BS μειχα ... ABS
χαβρεις ... S¹ γοδονιου ... BS χαρμεισ ... B υι. μελχειηλ, S¹ ο του σελλημ
16. B συνεκαλεσεν ... S¹ πρεσβ. ισραηλ, S² πρ. της πολεωσ non deleto
50 ισραηλ ... S λαου και 17. B συνεδριασ ... ABS εμεγαλορημονησεν 18. S
κυριω τ. δ. 19. S επιβλεπον pro κατιδε ... BS υπερηφανιασ

VI. 5. ABS αμμων] ita et Ti, b αμμωμ 15. S¹ γοδονιου] sic Ti in
textu, in Comm. mendose: „γοδονιου: C^a γοδονηλ“

VII. 4. ABS τη δε επαυρ. ... BS στρατεία ... S και pro οι ... AB
 βαιτουλουα, B abhinc semper exc. v. 6. 2. AS om ανδρων sec. ... S¹ οκτω,
 S² ρκ pro εκατ. εβδομ. ... S ἱππων ... B om και post αποσχ. 3. S om
 επι pr. ... ABS δωταειμ εως ... AB βελβαιμ, S αβελβαιμ ... B μηκ.
 εως β. ... BS εσδρηλων 4. B ειπαν, S ειπον ... S πλησ. αυτων ... 5
 S¹ πολεμικ. αυτου et om και ανακ. π. ε. τ. π. αυτων ... S¹ om ολην
 ... S om εκεινην 6. S om των ... S¹ om οι ησαν εν β., S² suppl. οι ησ.
 εκ βαιτουλουα 7. BS om αυτων sec. ... S αυταις ανδρας πολεμιστας
 8. ABS om οι prim. ... ABS om των ... S om της 10. AS om αυτων
 sec. 11. S πολεμ. μετ αυτων ... S² ως ανηρ 13. S οτι ... S ανοικουντες 10
 ... ABS πολ. αυτων ... S επι αυτας εισ την προφ. 16. S ολοφερνους,
 it. 26. ... B συνεταξε, AS -ξεν ... ABS καβα 17. S προκατελαβον 18. ABS
 οι υιοι ησαν ... BS εγρεβηλ ... S¹ μοχμουρ, S² μοκμουρ ... B στρατεία
 ... S επεκαλυψαν ... BS απαρτεται 19. S κυρ. τον δ. 20. BS om τα
 ... B¹ τριακ. τεσσαρες (S λδ) ... B εξελειπεν ... S² εξελιπαν των κατοι- 15
 κουντων ... B πειν bis 22. ABS¹ ηδυμησεν ... ABS om αυτων sec. ...
 S οδων pro πυλων 23. S και επι τους ... S παιδια ανεβοση. ... B om
 παντων 24. BS υμων κ. ημων ... ABS om των 25. BS εστιν ο ... S
 βοηθων ημιν 27. AS γαρ ημας γεν. ... S¹ ψυχ. υμων ... S εκλιπουσας
 28. S διαμαρτυρομεθα ... S ως pro ος ... S om μη 29. AS εμμεσω 20
 30. S ημερας πεντε 32. S οικ. εαυτων ... BS¹ απεστειλεν, S² -λαν

VIII. 4. S (cf. A) ελκεια υιου ανανιου υιου γεδσων υιου ραφαειν υιου
 αχιτωβ υιου ηλειου ... S εναβ ... S σαμαμιηλ ... S σαρισαδαι 2. S εκ
 της φυλ. 3. AS επι τους δεσμευοντας τα δραγματα ... S¹ om και επσ.
 επι τ. κλιν., S² suppl. ut A κ. ε. ε. τ. κλινην αυτου ... ABS βαλαμων 4. AB 25
 τεσσαρες, S δ 5. B εποησ. αυτη ... S επ αυτη 6. AS ενηστευσεν ... ABS
 της χηρευσεως ... B προνομηγιων κ νομην. ... S om και ante eort.
 7. BS post σφοδρα plenius dist. ... S υπελιπετο ... S ο ανηρ αυτ. μανασ.
 ... AS¹ εμεινεν 9. B ηκουσ. τα ρημ. ... AS εν τη σπανει ... B ος pro
 ως 10. S¹ υπαρχ. αυτη ... ABS om οζιαν και 11. AS om εν prim. ... 30
 B βοηθειαν, S βοηθειν ... ABS υμιν 12. ABS¹ ιστατε (B -αι) ... B εμ-
 μεσω 14. AB διαλημψεσθε, S καταλημψεσθε ... AS εποησεν παντα ...
 S εραυνατε ... B κυριον θεον 15. ABS ολεδρυσαι 16. BS ουδ ως 17. B
 την pro η 18. S ουτε πολις ουτε δημοσ 19. S επεσαν 20. AS εγνωμεν
 ... S ουδε ... S¹ απο του εδνουσ, S² το εδνουσ voluit, εδνουσ non tetigit 35
 21. AS εκζητησει ... S κυριος την ... ABS αιματος pro στομ. ... S παν-
 των pro ημων 24. S¹ τ. αδελφ. αυτων ... BS επεστηρισται 25. S² δια pro
 παρα ... S παντα ταυτα 26. B ισακ ... S (cf. A) ποιμενοντος τα 27. S¹
 om της 28. AS εν αγαθη κ. 29. S¹ ση μεριμνη (! „scribe σημερινη“
 Fritzsche) pro σημερον ... B αλλ απ 30. ABS αλλα ... AS δεδιψηκεν 40
 ... AS ηγαγκασεν ημας ποιησαι ... BS επαγαγειν ... ABS εφ ημας ορκον
 31. S ει συ ... S¹ om κυριος ... S ημιν τον ... S² εισ πλησμονην εισ
 πληρωσιν ... S σακκων (!) ... S εκλιφομεν omisso et 32. S τοις υιοις
 33. S² post εν ταις add. ε (= πεντε) 34. S εξεραυνησεται ... AS αναγγελω 45
 pro ερω

IX. 4. S² εδτο ... B εδεδουκει, S ενδεδουκει 2. B μητραν usque
 εγυμνωσαν his scrips. 3. S¹ om αρχοντας ... AS om αυτων sec. ... B
 τ. απατ. αυτων απατηδισαν, AS την απατην απατηδισαν ... S επι δυναστας
 4. B θυγατερες ... S υιων ισραηλ των ηγαπ. ... S (non B) ο θεος prius
 c. antecedd. conjg. ... AB om ο ante εμος 5. S om και ante τα μετεπ. 50
 8. S συνραξον pro συ ραξ. ... S και μιαναι ... ABS om και ante κατα-
 βαλειν 9. S εις την υπερηφ. 10. S¹ post Σεραπ. αυτου pergit (cf. v. 9.)

VIII. 7. BS post σφοδρα plen. dist.] b σφοδρα. και, Ti σφοδρα, και

- ἔραυσον αὐτῶν τὴν ὀργὴν σου εἰς κεφαλὰς αὐτῶν ἀποστείλον τὴν ὀργὴν σου εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δὸς ἐν χεὶρὶ μου τῆς χήρας ὁ διεννηθῆν ἔραυσ. αὐτ., S² ἔραυσον usque διεννηθῆν del. ... (BS ἀναστεμα) 11. S¹ το κράτος οὐδὲ ἡ δεξιὰ σου ... S ἀφηλπισμενών 12. S ἕε pro ο ἕεος 13. S λογ. 5 μοι 14. S² εἰδέναι σε ... S ο ἕεος ἕεος
- X. 2. S οἶκον αὐτῆς 3. S περιεῖλετο ... S τ. σακκὸν τῆς χηρευσέως αὐτῆς ... BS ἐν^{δε}δουκεῖ ... S ὁμ τῆς χηρευσέως ... B αὐτῆς περιεκλύσατο ... S διεῖξανε pro διετάξε ... AB ἐν αἰς ... S ἐκοσμεῖτο pro ἐστολίζ. 4. (ABS ψελία) ... A¹BS¹ εἰς ἀπαντήσιν 5. S ἀσκον ... ABS καψάκην 10 ... S ὁμ καὶ παλάτῃς ... ABS ἀγγεία ... ABS ἐπέβηκεν αὐτῇ 6. S εὐραν ... B ἐπεστώτα, AS ἐφεστώτα ... B ἐπ αὐτῇ, AS αὐτῇ 7. S το προσώπ. αὐτ. ἡλθωμ. ... S αὐτῆς μεταβεβλ. ... B αὐτῆς post μεταβεβλ. i. m. 8. ABS ὁμ ο ἕεος alter. ... S το ἐπιτήδευμα 9. AS καὶ τοι ἐλάλησεν 10. B δ pro δε ... S ἐξωρῶν 12. S δίδοναι 13. S ὁμ το ... AS ἀπαγγεῖλαι 15 14. S ρῆμ. ταῦτα καὶ ... S θάυμαστον ... S ὁμ τῶ καλλεῖ 15. S καταβῆν. προς τὸν κυρίον ἡμ. ... BS εἰς παραδῶσι (B -ῖ) σε ... ABS εἰς χεῖρας 17. B¹S¹ ἀπελῆξαν ... S τοῦ ὁλοφ. 18. B παση i. m. ... ABS εἵστηκε 19. S¹ ὁμ οὐ ... S ὁμ ἐστίν ... S ὑπολίπεσθαι ἀνδρα ἐξ αὐτῶν 21. ABS κωνῶπιω(-πι- semper) ... S καθύφασμενον 23. B ὁμ αὐτῆς
- 20 XI. 1. S καὶ μὴ ... S ἦκεν pro ἠρετικε 2. S ο κατοικ. τ. ὀρινην (-ρι- et B) post ἐφάυλισ. με pon. ... AB ἀλλὰ αὐτοὶ 3. AS ἐνεκα ... S ἀπεδράσας ... S ζῶη ζῆση 4. (S primo ποιεῖ) ... S τοῦ βασ. 7. BS¹ ὁμ ἐπὶ 8. AB² πανουργήματα ... AB² ψυχ. σου α καὶ 9. B ὁμ ο ... S¹ λογ. σου ὦν ... AS συνεδρία ... S ἐλάλησεν pro ἐξελ. 10. S¹ διότι ... ABS ἐστίν 25 ἀληθῆς ... S οὐδὲ κατισχ. 11. S¹ ὁμ καὶ post ἀπρακτοσ ... AS ἐπὶ προσώπου ... S¹ τῶ pro ὦ ... AS εἰαν 12. AS ἐπεὶ παρεξέλειπεν (A -λειπ-) ... B ἐξελείπειν ... S¹ κτήσιν ... ABS ὁμ ἐν 16. B πρᾶγμα 18. AB καὶ ἐξέλευσθ 21. AB ἐν καλῶ 22. AB ἀπωλεία 23. B ποιήσῃ ... B ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς
- 30 XII. 3. B τὰ ἔμετα σου ὄντα ἔποθεν (sic) 4. B ὁμ κύριος 8. AB ἀνάστημα 9. AB μέχρις οὐ 14. B τοῦτο μοι 15. B προήλθεν 16. B ὁμ καὶ ante ἐσαλεύθη
- XIII. 1. B οὐφεία 2. AB κλεινὴν ἐαυτοῦ 4. B καρδ. ἐαυτῆς 5. B ἐπιτηδ. μου 6. AB ἀκείνακην 8. B ὁμ απ αὐτοῦ 9. B¹ μεθ ὀλίγον 35 10. AS ἐδίσμ. αὐτῶν ἐπὶ τὴν προσευχὴν ... S¹ προς pro το ὀρος ... S ἡλθον 11. B¹ ἐχθρ. ἡμῶν 12. S ὁμ αὐτῆς pr. ... S ὁμ τοῦ ... ABS ἐπὶ τ. πυλ. 13. B¹ μεγάλου αὐτῶν ... B¹ τοῦ εἰλεῖν ... B¹ ἀπεδέξαντο, B² ἐπεδέξ., S εἰσεδέξ. (Ab ὑπεδέξ.) ... BS¹ ὁμ καὶ ante ἀπαντες 14. S ὁμ αἰνεῖτε αἰνεῖτε τὸν ἕον 17. S ὁμ εἰ ... S ἐξουθενώσας 18. S ἕεος 40 σου ὅς ... S primo ὁμ ὅς ante κατεύθ. ... B κεφαλῇν 20. S ὁμ σοὶ ... S ἀλλὰ ... AS τῶ πτωματι ... S πορευθεῖσα ἐπ εὐθείαν ... S εἶπεν
- XIV. 2. AB εἰαν ... S primo δῶς. αὐτοὺς ἀρχὴν, dein δ. εἰς αὐτ. ἀρχὴν, S² ἀρχηγόν 3. S αὐτοὶ pro οὗτ. ... S ὁμ ὤμων 4. S καταστρώσετε 5. B ἐπίγνοι 6. S ἐκαλεσεν ... S ὀζείου 8. S¹ ἐξηλῆς 10. AS εἰς τὸν 45 οἶκ. 11. AS ὁμ ἰσραὴλ 12. AB¹ ἐπὶ τοὺς στρατηγ. 13. S καταβῆναι ... ABS ἐξολέθρ. 14. AS ὑπενόει 15. B ὥς δ ... AB οὐδεὶς ... B ἐρριμμενον ... S ἀφαιρετὸ 17. S λεγῶν pro κράζων 18. S ὁμ τοῦ 19. BS ὁμ ταῦτα ... AS διερρηξ. τ. χιτ. αὐτ. ... BS αὐτῶν ἡ ψυχῇ

IX. 10. BS ἀναστεμα] ita et b, Ti scrips. ἀνάστημα et adnot. „ed. Ro. invito cod. ἀνάστεμα.“ Certe Cozza praeberet ἀναστεμα, cf. 12, 8.

X. 4. ABS ψελία] ita et b ut plerumque, Ti ut plerumque ψελλία

XI. 13. post ουδε ταις χερσιν deest folium in S

XIII. 9. cum verbis απο της στρωμνης incip. rursus S

XV. 4. S om οι ... S εν τω σκηνωματι 2. AS επεσεν ... S επ αυτοισ ... BS τρομος κ. φοβος ... S primo προσωπ. αυτου πλησ. 3. S παραβεληκοτες ... AS om και ante ετραπησ. ... S om επ αυτους 4. S επεστειλεν ... S βαιτομασθεν και αβελβαιμ ... S¹ χωβα ... S¹ om και χωλα, S² και κειλα ... S¹ αποστελλοντας pro απαγγ. 5. S επιπεσοντες επ. αυτ. 5 εκοπτ. ... S οι εν ιερ. ... S primo αυτοισ οι τα ... S πληγην μεγαλην ... S κατα τα pro και τα 7. AS αι πολεισ pro επαυλεισ ... S αι εν τη 8. S¹ om ηλθον ... S εποιη|κυριος (= εποιει?) ... S και του λαλ. 9. S εξηλθαν ... S συ ει ... ABS υψωμα ιερουσαλημ 10. AS ταυτα παντα ... AS ευδοκησεν ... S primo γινου τω παρα τω 11. AS om πασ ... S επι 10 ημερασ ... S¹ ολοφερνους ... AS κατασκευασματα ... S λαβ. αυτα εζηκεν 12. S εξ εαυτων ... S primo ελαβον 13. S υμνουν 14. S om εν ... ABS υπερεφωνει

XVI. 4. B om μου sec. ... BS και αινον pro καινον ... ABS επικαλεισθε (A -αι) 2. S¹ εξελευσεσθαι, S² εξελεσθαι pro εξειλατο ... S¹ εως 15 χειρος ... ABS om των 3. B δυναμεων ... S¹ ωσ pro ων ... S εφραξε 4. B ορη pro ορια ... BS om εν ... B om μου ante σκυλ. 6. S επεσεν ... S μαραιει ... S¹ om παρελυσεν usque 7. προσωπ. αυτης ... S¹ και εν μυρ. 8. S² ανεδησατο 10. AS² εταραχθησαν pro εραχθ. 11. B² om οι sec. ... S¹ επισησαν ... S¹ φων. αυτου 12. AB 20 om αυτους sec. 14. S επεστρεψας pro απεστειλ. ... S ωκοδομηθησαν 15. S¹ εσαλευθησαν· σαλευθησεται πετρα απο, S² del σαλευθησεται ... B δ² απο ... ABS ετι δε pro επι δε ... S¹ ειλατευσεις, S² ιλατευσεις 16. S ολοκαρπωμα 17. AS επανιστανομενοις 19. S ολοφερνους ... ABS ελαβ. εαυτη ... AS¹ αναθεμα ... AS τ. κυριω εδ. 24. S ανεξευξαν ... S εισ 25 τον οικον αυτης εισ βαιτ. 24. S ο οικος ιερ. επι ημερ. ... S om μανασση usque εγγιστα ... B i. f. add. αμην

Subscriptio: ABS ιουδεισθ

ΕΣΘΗΡ.

Inscriptio: ABS εσθηρ

I. [2.] νεισα ... σεμειου [11. 12.] BS δικαιον παν εθνος [14.] BS om και post πολυ [16.] om ο ante εωρακωσ [20.] AB¹S εξηραυνησεν [26.] αμαναδαθου v. 2. BS³ ο βασιλευσ αρτ. 10. BS¹ μαζαν ... βωραζη 30 11. (βασιλεισσαν) 14. ABS μαλησεαρ 18. ουτωσ 19. ABS³ (non⁴) εισελθωτ 20. ABS³ και ουτωσ

II. 4. προσταγμα 5. ABS αυτω ... BS σεμειου 7. (τω ειδει) 8. AB χορασια πολλα 9. AB²S αυτη δωναι ... AB αποδεδιγμενα 11. ABS ο μαρδοχαιος περιεπατει 12. ABS αλιφομεναι 22. ABS ενεφανισεν 35

III. 7. τεσσαρεσκ., it. [22.] 9, 15, 17, 18, 24. 10. εισ χειρα 12. ABS δι αρταξερξου (A αταρξ-) [6.] ABS ακυμαντους [9.] BS om ο [17.] παραλλασσον [18.] ABS ευσταθειας [21.] ολορριζει

IV. 2. BS εξον αυτω 5. BS παριστηκει 7. μυριων ταλαντων 8. ABS και ρυσαι 11. ABS ω εκτεινει (AS -τιν-) 14. ABS οιδεν 16. A?BS με η 40 pro με δεη [8.] ABS αλλα εποιησα [10.] ABS υπερηφανια [16.] ABS

II. 7. τω ειδει] ita et Ti, b τὸ ειδει

IV. 3. Cozza ιουκαιοισ

αινουντ. σοι ... BS om κυριε ... εκεκραξαν [20.] ABS επλησεν ... om αυτησ (ab initio pag.) [23.] ABS ο βασιλευσ [30.] ABS αλλα [30. 31.] om επι τασ χ. τ. ειδ. αυτων [32. 33.] ABS θυσιαστηριον [44.] post σε punctum i. f. lin., sed post κε latius spatium; ergo scriptor κε cum 5 praeced. conj., punctum correctori debetur [44.] ABS υπερηφανισ

V. [2.] ABS περιεβαλετο [4.] επηρειδετο (S = B, A = B²) [9.] ενεδυκει 2. ραβδον

VI. 1. ABS τω διδασκαλω αυτου 6. εαυτω ο αμαν 9. (ανθρωπω) 13. ABS om και post πεση

40 VII. 1. ABS συνπιειν 2. ABS εως του ημισουσ 3. ABS¹ λογοσ pro λαοσ

VIII. 8. (γραφετε του β.) 9. ABS νισα ... AB σατραπιασ (S -ειαισ) ... AS εαυτων λεξιν 40. ABS¹ βιβλιαφορων 41. παση τη π. [34.] (μεγιστου i. f. et ab init. pag. his scrib.) [39.] om τα [42.] ABS om η 44. εν σουσοισ

15 IX. 1. ABS³ μηνι τρισκαιδεκατη 6. αυτη pro σουσοισ 7. φαρσαν και νεσταϊν κ. δελφ. κ. φ. κ. φ. κ. βαρσα κ. σαρβαχα 13. BS αμαν post κρεμασ. ρον. 18. BS οι εν σουσοισ ... BS³ και ουκ ανεπαυσαντο 19. i. f. add. οι δε κατοικουντες εν ταισ μητροπολεσιν κ την ε κ ι του αδαρ ευφροσυνην αγαλην αγουσιν εξαποστελλοντες μεριδασ κ τοισ πλησιον, similiter AS 20 22. BS εξαποστελλοντασ

X. 1. om τε [14.—13.] και ηλθον usque εθνεσιν i. m. inf., sed ut AS κληρον pro καιρον [44.] εαυτου [45.] ABS του αυτου μηνοσ [46.] ABS

κατα γενεασ [48.] AB δωσιθεοσ [49.] BS ερμηνευκεναι [20.] ABS των εν ιερουσαλημ

Subscriptio: ABS εσθηρ

ΙΩΒ.

Inscriptio: ABS ιωβ

25 I. 3. ABS πεντακοσια ονοι θηλ. 4. S¹ αυτου οι υιοι προσ εαυτουσ ... AS² εποιουν 5. (S συνετελεσθησαν) ... BS¹ θυσιαν ... S¹ καθαρισμον pro αριθμον ... AS προσ τον θεον 6. BS και ωσ εγενετο ... S¹ ενωπ. τ. θεου 8. ABS των επι ... S om της ... AS² post αμεμπ. add. δικαιοσ 9. S εναντι ... BS δωρ. σεβεται ιωβ 40. AB οντων αυτω ... BS τα εργα 30 41. ABS ει μην ... S¹ προσωπ. σου ευλ. 42. S¹ εστιν αυτου ... AB αλλα 43. S¹ ωσ ημερα ... S¹ θυγατερεσ επινον, AS² υ. αυτου ησθιον και επι. 45. S οι αιχμαλωτευσαντεσ ηχημ. 46. S¹ ποιμ. κατεφλεξεν ... S και σωθεισ εγω 47. S¹ om προσ ιωβ ... AS² αρχασ pro κεφ. ... S¹ απωλεσαν pro απεκτ. ... B om εν 48. S λαλ. ερχεται ετεροσ αγγελοσ 49. S¹ 35 om επηλθεν ... S primo ετελευτησεν 20. ABS διερρηξεν ... AS αυτου ... AS² τ. κεφ. αυτου ... AS² προσεκ. τω κυριω 21. S^{2c.3} om εκει ... S ο κσ ο αφ. ... B² αφελετο ... S² ουτ. και εγεν. 22. AS εναντι

II. 1. S εναντιον του κυρ. ... S¹ om παραστη. εναντιον τ. κυριου 3. ABS τα υπαρχ. 4. S υποερ ... S¹ παντα οσα, AS² και π. ο. 5. ABS ει pro η 40 6. S μονον c. praec. conjg. ... S¹ την δε ψυχην 7. S² μεχρι pro εως

V. 2. ραβδον] ita et Ti, b ραββδον 9. ανθρωπω] ita et Ti, b ανθρωπω
VIII. 14. εν σουσοισ] ita et Ti, b εκ σουσοισ

8. AS² και αυτος εκαζ. 9. S¹ om αναμενω ... S¹ σωτ. αυτου ... S¹ om καζησαι, S² suppl. καζη. ... AS² πλανητισ (Α -τεισ) ... S² ad οικιασ add. περιερχομενη (Α post τοπου) ... AS μοχθων και ... AS αλλ ειπον 10. S¹ οιοισομεν 11. S παρεγενετο ... BS ελειφαζ ... BS σαυχαιων ... ABS ο μιναιων (Α μιν-) ... S¹ om του 13. S¹ και νυκτας ... S om και ουδ. 5 αυτ. ελαλησεν ... Β ουδ. αυτων ... S¹ om γαρ ... S ουσαν δαινην

III. 3. S και ση ... AS νυξ εν η 4. ACS³ ημερα pro νυξ 5. S¹ om καταραζει usque 6. σκοτος ... AS² η ημερα εκινη 6. B¹ απενεγκαιτο 8. S primo εαυτην 9. S¹ φως 12. AS μοι γονατα 14. ABCS ηγαυριωντο 18. AS^{2c.3} δι αιωνος pro οι αιωνιοι ... AS φωρολογου 19. AS³ ου δεδοικωσ 10 21. ABCS ομειρονται (S -μιρ-) ... S^{2c.3} ανоруσσ, αυτον 22. S¹ εγινοντο 23. ACS² αναπαυσισ 25. S^{2c.3} εφοβουμην pro εφροντισα ... ABCS εδεδοικειν (S -κιν)

IV. 1. B ελειφασ, CS ελιφασ 5. ACS συ δε 6. B¹CS ουκ 7. ABCS ολορριζοι 8. AB ιδον 13. S² φοβος pro φοβω 14. AS φρ. δε μοι ... 15 A²S συνεσισεν 16. AB ιδον 17. AS εναντι κυριου 20. B μεχρις εσπ., AS εως εσπ. 21. S¹ γαρ αυτους

V. 1. AS αγιων αγγελων 3. AS εορακα 4. S υιοι αυτου 7. AS² γυπων 8. AS αλλ εγω 13. S¹ πολυτροπων 15. (ABS απολοινο) 17. AS^{2c.3} ο κυρ. επι της γησ 19. S σου αφηται 21. S επερχομενων 27. S¹ εξ- 20 ιχνιασα ... AB²S¹ om ει

VI. 4. S στοματι pro σωμ. 5. S¹ παζησ pro φατν. 6. S¹ om ει βρωσ. αρτ. α. αλος ... AS καινοισ 7. AS² ψυχη pro οργη (C ευχη) ... S¹ οσμη 8. S^{2c.3} δοιη pro δωη priori 9. AS¹ om με prius ... S¹ om με sec. 10. S¹ απ αυτης ... AS φεισωμαι (Α φι-) ... S αγια ρηματα 25 11. S¹ μου ισχυς 12. BS χαλκειαι (C -και) 15. S εκλιπων ... S primo παρελθον 16. 17. B η κρυστ. usque τακεισα stichus 18. ABCS ουτως 19. S² εσεβων pro σαβ. 26. ABS ουδε ο ελεγγ. ... S φδεγμα το ρηματος 29. AS^{2c.3} αδικον εν χρισι ... S² ad συνερχεσθε add. νυν αρξασθαι „nisi fallor; rursus enim plane erasa sunt“ 30. S² η ουχι ο, ipse rursus 30 delevit.

VII. 4. S ουχι β πιατ. ... S του ανδρ. 3. S καινοισ 4. B πληρεις 6. B¹S¹ ελαφρωτερος ... AS^{2c.3} δρομειω pro λαλιασ ... S καινη 7. ACS ο οφθαλμ. 10. AS ετι εις τ. ... AS ουδε μη 11. S¹ om ουν ... AS^{2c.3} ων του πνευματος μου ανοιξω το στομα μου ... S² πικρια ... S primo 25 συνεχομενος φοβω 15. AS^{2c.3} add. δε post απαλλ. 16. AS καινοισ 18. S¹ om, 2 suppl. εως usque κρινεισ (κρινι[σ]) 19. ABS in f. add. εν οδυνη 20. AS τι δυναμαι σοι πραξει ... S ειθου 21. ABS και δια τι ... S νυν

VIII. 2. S¹ om ταυτα 2. ABS πολυρημον 4. AS ει υιοι ... S εν 40 χερσιν 8. S δε pro γαρ 12. S¹ om ετι ον usque θερισθη 13. S¹ ασεβων 14. AS εσται αυτου 16. S om αυτου prius 18. AB¹S² εορακας, S¹ εορας ... S ουχ εορ. usque 19. τοιαυτη stichus unus 20. B δεξται 22. S¹ ασεβων

IX. 4. S εναντιον αυτου γενομενος 5. B ορη γ ουκ 7. BS post κατασφραγ. (S² cum ✕) add. κατα δε αγγελων αυτου σχολιον τι επενοησεν 45 8. B γ extra lin. adscr. ... S επι εδαφ. ... S¹ om επι ante θαλ. 9. AB¹S

ταμια 11. S εαν υπερεμβη με ... ABS και εαν παρελ. 13. S² add. δε post αυτου 14. S υπακουσεται 15. AS² εαν τε γαρ 16. S εαν δε κ.

II. 9. S² suppl. καζη.] Ti „σκοληκων: C^a addidit καζη.“ sic = καζησαι?

III. 25. εδεδοικειν] ita Ti, b ενδεδοικειν

V. 15. απολοινο] ita Ti, b απωλιντο

... AS om μη ... ABS om της φωνής 18. S¹ αναπλευσαι ... S ενεπλη-
σεν γαρ 19. S ισχυι κρατι 21. S ησεβηκα ... S¹ διο αφαιρ., AS⁴ πλην
στι αφ. 24. AS² om τις εστιν 25. B¹ ελαφρωτερος 35. S¹ om μη ...
S¹ an pro alla ... BS² ουτως, S¹ αυτω ... AS² i. f. ad. εμαντω αδικον

- 5 X. 1. S¹ om καμων τ. ψυχ. μου, BS² c. praec. conj. ... S¹ πικριασ
4. S² ✕ η κατως 8. AS εποιησ. με κ. επλασ. με 9. S παλιν με 11. AS
om δε prius 13. S² εαυτω 14. AS¹ φυλαξεις 15. ABS οιμμοι ... S εαν
τε γαρ ω 16. S² παλιν δε μ. 20. B¹ ουχ ... S ολιγον pro μικρον ...
S εασον usque 24. αναστρεψω stichus unus 24. S om με ... S ου ουκ
10 XI. 5. S λαλησει 6. S¹ τω pro των 8. CS¹ υψηλος ουρανος 13. S
εβου καθαραν 14. S¹ απ εμου 15. ABS φοβηθησ 17. S ανατελλει 19. S¹
μεταβαλλομενοι

- XII. 3. S και μοι 4. BS εγεννηθη 5. S om γαρ ... B²S υπο αλλων
6. S ου μην δε stichus ... S μηζεισ 8. S¹ εκδιηγησαισ ... S¹ om σοι
15 sec. 40. AS² παντ. των ζωντ. 41. ABS νουσ 44. ABS κατα 48. S
ζρονων 20. (B διαλασσων) 23. B stich. prior i. m. inf. 24. S¹ διαλλασσον
... S αυτους η ουκ ηδισαν οδω 25. (B ψυλαφησαισαν)

- XIII. 1. AB¹ εορακεν 6. ABS om δε prius ... S ελεγχουσ ... AS om
του 8. S κρινται ... ABS γενεσθε (AS -αι) 9. B om εαν 11. ABS ποτερον
20 ουχι δ. ... AS² φοβος sine ο 12. S υμιν ... B αγαυριαμα ... S ισον 14. AS
χερσιν pro χειρι 17. S υμιν υμων 18. S οίδα ο εγω 20. S om ου
22. B ειτ αν, S¹ εστ αν ... S¹ καλεση ... B²S¹ σου υπακ. 23. BS² και
αι αν., S¹ και διανομιαι μου διδαξον 24. AS¹ et³ σου 25. AS η ωσπερ
... S¹ υπο του αν. 27. S τον ποδα μου

- 25 XIV. 1. S¹ γεννητος γαρ γυν. 3. B εποιησω 4. (C)S αλλ ουδισ ... B
αλλ ουζεισ c. praec. conj. 7. ACS² παλιν (pro ετι, Ti „adscriptit παλ., ut
videatur παλιν ετι voluisse“) ... AS εκλιπη 12. ABS μη pro μην 13. S¹
ωσ αν 14. BS cum ζησεται stichum claud. ... CS² τας ημερας ...
AC vid. S εως αν παλιν, B εως παλιν 17. S τας αμαρτιασ ... ACS εν
30 βαλλαντιω 18. AS¹ πιπτων 21. S¹ επιστανται

- XV. 4. B ελειφασ ... AB¹S² πνευματος 3. ABCS om και 4. S²c.³
om και ... ABC σοι pro συ 5. S ουδεν διαεκρινας ... B²S¹ ρημα 7. BS
εγεννηθησ 8. ABCS om η συμβ. σ. εχρησ. ο ζεος 9. B συνεισ συ ο ...
AB²CS² vid. et³ ουχι και 15. S² αγιον αυτου 16. B ανηρ stich. inc. 17. AS
35 αναγγελω pro αναγγελω priori 18. B om και ... BS πατερασ 19. CS²c.³
αυτοις δε μ. 22. S¹ αποστροφην 23. S ουδεν γαρ εν ... S πτωσιν
24. BS αυτοι σκοτεινη ... S¹ δε ηλιψισ ... S πρωτοστρατης 26. S¹ om δε
... (BS υβρει fin. stichi) 27. AS μηρων 28. AS² (et⁴) εκεινος ητοιμασεν
29. B²S¹ επι γην, CS² επι γησ 32. AS πυκασει (A -σι) 35. S¹ ουκ οισει
40 pro υποισ.

- XVI. 5. S¹ et³ χιτων μου 6. AS²c.³ το τραυμ. μου ... S ελασπον 7. ABCS
stichus και επελαβου usque 8. εγεννηθ. 8. S¹ και εισ μ. ... AS εγεννηθην
9. S επ εμοι τουσ ... S επ εμε ... ABS επεσεν 10. S δη pro δε
11. ABS¹ et⁵(?) αδικου ... S εριψεν 13. BS βαλλοντες stich. inc. ... ABCS
45 ου φειδομενοι conj. c. antecedd. ... AS εισ γην ... AS²c.³ ζων pro
χολην 14. S¹ om, ⁴(?) add. πτωμα ... AS εμε 15. AS²c.³ εριψαν (A εερ.)
... AS² vid. επι βυσσής μου 16. S¹ κλαυθμου μου ... AS² σκια θανατου
19. S¹ om hunc versum et sequentes omnes usque 17, 12. σκοτους, ommissa
S² supplet i. m. inf. 19. S² ουρανω 21. S² om και νιω usque αυτου

XIII. 6. b ελεγχον, Ti ut Codd. ελεγχ. 9. εαν in b postea typis margi-
nini illatum.

XVI. 11. Ti Comm.: „αδικου: C^c -κων, sed -λου restitutum

XVII. 2. AS^[4] ποιησω 4. S^[2]υψωσις (= -εισ) 5. ACS^[2] οφθαλμ. δε μου 6. ABS^[2] Ξρυλημα ... S^[2] γλωσσα (⁴ γελωσ) ... B επεβην 7. AS^[2] πεπηρωνται 8. S^[2] Ξαυμα δε 10. S^[2] κρινεται pro ερειδετε et estin
 pro ευρισκω 13. S⁽¹⁾ ὑπομνη οικος μου αδησ (² „αδησ μου, voluitque ante
 ο οικος μου poni⁴) 14. S¹ προσεκαλεσα, AS² -αμην 15. S η ελπις εστιν 5
 XVIII. 3. BS om δε 4. S^{2c.3} κεχρηται σε δε ... S¹ τι συ γαρ εαν
 αποβ. ... B ουρανον ^ωεσται 6. B λυχνος επ αυτω 8. ACS⁴ και εν δικτυω
 9. S om δε 10. S γη το σχοιν. ... ABS τριβων 11. B ολεσaiεν sic 12. S
 ητοιμασται αυτω 13. S om δε ... BS τα ωραια αυτου 17. B απωλοιτο, S¹
 απολιται ... ABS ὑπαρχει 19. S¹ σεσωσμενον 10

XIX. 2. AB ποιησετε, S εποησατε 3. S οτι κυριος ... S¹ om ουτως
 ... (S επικεισθαι, ut καταλαλειται) 4. S¹ αυλισθησεται ... AS ρημα ο
 5. S² μεγαλυνοσθαι (S¹-σθε) 6. AB οτι ο κυρ. ... AS^{2c.3} ταραξ. με 7. AS^{2c.3}
 λαλω pro γελω ... ABS και ου λ. 8. S προσωπου 10. AS^{2c.3} διεσπ. δε με
 11. S¹ om ηγησατο δε μ. ω. εχθρον 12. S ταις οδοις μου c. praeced. 15
 conjg. ... S με ενκαθεται 13. S απ εμου c. praeced. conjg. 14. S προσ-
 ειδον pro προσεποιησαντο ... ABS² ειδοντες (A ιδ-) 15. (S θεραπεινε τε)
 16. (S δεετο) 16. 17. BS στομα usque γυν. μου stichus 18. B αιωνα με απ-
 εποιησαντο με (et S με a prima manu suprascr. habet) 19. AS εβδελ.
 δε με ... S δε pro δη 20. S μου α εσαπ. ... S η αφηνη (sic) 22. S¹ 20
 om και ο 23. S¹ om αν ... ABS δωη ... S βιβλω 24. (ABS γραφω)
 ... S σιδηριω ... B η usque ^γενγλυφηναι i. m. 25. ABS αεναος ... S οιδα
 usque μελλων, S οιδα usque 26. αναστησαι stichus 26. AS^{2c.3} αναστησι (A
 -σει) δε μου το σωμα (S² μου) το ... S¹ αντλουν ... S om γαρ 26. 27. S
 παρα usque συνεπιστ. stichus 27. S¹ α οφθαλμος ... B¹ εορακεν ... S¹ παν 25
 ... S¹ συνετελεσται ... S¹ κοπω 28. ACS² εναντιον 29. AS¹ δε pro δη
 ... AS^{2c.3} απο κριματος (επικαλυμ. non deletο) ... S π. αυτων η υλη εστιν

XX. 4. (B μειναιος) 2. S¹ αντερι, ²-ιν ... AS^{2c.3} συνειναι 3. ACS
 παιδιαν ... AS^{2c.3} εντρ. σου ... B αποκριθησεται, S αποκρινετε 4. B αποτου
 ... S om απο του ετι ... S απ ου 7. S ιδοντες 8. S¹ Ξαυμα pro 30
 φασμα 9. S¹ προσθησεται 10. S¹ πυρσαισαν, S² πυρσαισευσαν (sic)
 ... B¹S¹ οδυνασι 11. S¹ ανεπλησαν 13. B εμμεσω 15. B εξαιμεσθη-
 σεται, AS¹ εξεμεσθησ. 18. (S καινα) ... S^{2c.3} στρυγνος 19. AS² αδυνα-
 των ... AS^{2c.3} διατ. δε αυτων 20. AS^{2c.3} δια τουτο ουκ ... S σωτηρια
 αυτου ... S¹ om ου 24. AB¹CS ὑπολιμμα 23. CS^{2c.3} om ει sec. ... 35
 (A)S^{2c.3} ρειφαι 25. CS εν διαιτη ... BS περιπατης. c. praec. conj. 26. BS¹
 ακουστον, S² ακαυστ. et i. m. adscr. αβεστον, sic A 27. S¹ τας νομας ...
 S¹ om δε 28. S εκλυσαι

XXI. 3. S καταγελασατε 5. AS¹ Ξαυμασατε, S⁴ Ξαυμα σχητε 8. S¹
 om δε 9. S μαστιγξ ... B¹C εστιν αυτοις, S εστ. επ αυτους 10. S¹ om 40
 εχουσα 12. S αναλαβ. αυ ψαλτ. ... S¹ ευφρανθησονται 14. AS τω κυριω
 ... S ειδεναι οδους σου 17. S λυχνος ασεβων ... S ου σβεσθησεται ...
 BS εξουσιν αυτους 18. B¹S ὑπο ανεμου ... S¹ om η ... ABCS ὑφειλατο
 (ACS -φι-) 19. BS εκλιποι 22. S ουχι κυριος 23. S απεθανεν ... ACS⁴

XVIII. 11. b ωδυναι, codd. ut Ti οδυναι

XIX. 2. AB ποιησετε] ita et Ti, b ποιησθητε 25. μελλων, επι] ita b, Ti
 μελλων επι

- αφροσυνησ 24. ABCS πλήρησ ... CS αυτων διαχ. 25. S¹ πικρία ... S¹ om ουδεν, S² ουδεν 26. S² i. m. οι υιοι τουτου quae videtur post κοιμ. addi voluisse 30. AS² vid. απαχθήσεται 31. S απαγγελλει ... AS² vid. επι προσωπον ... AB και α αυτοσ 32. ACS² om αυτοσ sec. ... S σωρω (eti A -ω)
- 5 33. S¹ χιμαρροι 34. S καταπαυσεσθε
- XXII. 1. BS ελειφασ (S -λι-) 3. BS¹ απωσησ 4. ABCS ελεγξει σε 6. S om δε prius 8. ACS² προσωπα ... ACS² πτωχουσ pro τουσ, S⁴ τουσ ε. τ. γ. πτωχουσ 11. AS σοι εισ σκοτοσ ... S om σε 12. S¹ ὕψ. και νεων 14. S νεφη ... B αποκρυφησ ... AS διαπορευσεται 19. AS² εμυκτηρ. 10 αυτουσ 21. AS γενου δε ... BS ειτ ο 22. B εκβαλε, S¹ εκλαβοι (2 -βαι) 23. S¹ καχον, AS⁴ το αδικον 24. AS² c.4 και ωσπερ ... AS¹ et² om πετρα ... B aut ut b χειμαρρον σωφειρ, aut ut A [sec. Ti] χειμαρρουσ ωφειρ, S χειμαρρουσ σωφειρ 25. AS σοι ο 26. AS εναντι 27. AS² τ. ευχ. σου 28. S¹ οδουσ 29. S² c.3 ερειτε ... S² videtur υπερηφανευσαμην [= A] scrip- 15 turus fuisse. 30. AS² c.3 διασωζηση
- XXIII. 2. S¹ επ εμων στεναγμων 3. S om δ 4. S¹ ἴδοιμι pro ειπ. ... AS² c.4 επ αυτου pro εμαυτου ... S² εμπλησω 5. AB¹ S¹ γνωων ... AS² ρηματα ... S¹ ατινα ... AS απαγγελλει 8. BS εισ γαρ πρωτα π. 10. S εδιεκριεν 13. S² c.3 αντειπιπτων 15. S¹ et³ κατασπουδασω 16. S¹ σε 20 pro με
- XXIV. 3. AS² ὑποζυγ. δε ... S⁽¹⁾ ενεχυρασον 4. S¹ δικαιων ... S om δε 5. S om δε, AS² c.3 και απεβησ. ωσπερ ... AS² την εαυτων πραξιν ... S αυτ. εισ νεωτερ. αρτοσ 6. S² αδυν. δε ... S¹ αμπελωνα ... S¹ om ασεβων ... B¹ S ηργασαντο 8. CS αυτουσ ... S¹ om πετραν 14. AS² c.3 25 εν σκοτινοισ ... S¹ om δε 12. AS² c.3 om οι ... S¹ πολειων ... BS¹ et³ εξεβαλλοντο, AS² εξεβαλλον αυτουσ 13. ACS² ατραπ. αυτησ 15. ABS² προσνοησει, S¹ προσζησει 16. S¹ διωρυξαν 17. AS² ταρχασ ... AS¹ σκια 20. AS om δε sec. ... AS² c.3 καδα pro α 21. ACS γαρ pro δε ... ABS¹ αγυναιον 24. CS¹ om δε ... S η extra lin. prima manu suppl. 30 25. S¹ θησις, 2 -σι
- XXV. 2. B φοβοσ ο π. 4. ACS² εαυτον 5. B η pro ει 6. S¹ ανθρωπον
- XXVI. 3. S¹ βεβουλευσαι ... ACS⁴ η τινη επακ. (in B ante τινη unius literae spatium liberum) 5. S¹ μη γειτωνεσ ματαιωζησονται 6. S⁽¹⁾ τησ 35 πτωχιασ pro τη απωλια (sic S²) 7. AB βορεα 9. S¹ om ο κρατων προσωπ. θρονου 12. S² c.3 εστρωσαι (C -σε, A -σεν) 14. S¹ λογου pro οδου ... S¹ ποτε
- XXVII. 2. ACS⁴ ζη ο κυριος οσ 3. CS η μην ... CS² εν ρισιν 5. S κακιαν ... BS om μου posterius 6. ABS ου μη πρ. 7. AS αλλ ... ACS 40 επανιστανομενοι ... S ανομων 8. S ασεβει ελπισ ... S² πεποιθ. δε 10. CS μη εχειν (S εχι) ... S¹ τι ... AS² c.3 η πωσ ... S² επικαλ. αυτον 11. S¹ α δη ... S αναγγελω 12. ACS ἴδου δη 13. AS² c.3 οργη pro κτημα 14. ACS οι ὕ. αυτου 15. B stichus οι δε usque τελευτησουσιν i. m. inf. ... BS ουθεισ (S -θισ) 17. S ταυτα δε π. 18. S αραχναι 19. ABS¹ κοιμη- 45 θεισ ... S ου μη ... S οφθαλ. δε 20. S¹ σπητεσ pro υδωρ ... ABCS ὑφειλατο (S -φιλ-) ... S λαιλαιψ pro γνωφοσ 21. S και αναλημψεται αυτ. (eti A om δε) 22. BCS επιρειψει (C -ρι-) ... ABS¹ om επ 23. BC επ αυτου, AS² c.3 επ αυτον
- XXVIII. 1. S¹ αργυριου ... ACS⁴ χρυσιω 3. B σκοτιασ 4. ABCS om 50 εσαλευθησαν 6. S και χ. usque 7. πετινον stichus ... S χρυσιουν, S² c.3 χρυσαιον ... S² c.3 αυτη 8. ACS² om και ... S ου κατεπατησαν ... ACS αυτην 10. ABCS ερηξεν ... AS² αυτου pro μου 11. BS εαυτου 13. ACS² ουδε μη 14. ACS εστιν bis ... ACS και θαλασσα 15. B¹ σταζησεται αυτη ... S¹ ανταλλ. αντ αυτησ 17. AB¹ S ουχ ... B ἴσοζησεται 18. S¹

ου μη μν. ... S¹ om και 19. B¹S ουχ 22. AS²c.³ om δε 23. ACS²et⁴ ο κυριος 24. B om α 25. CS² ὕδατος τε 27. B ἐξηγησ. αὐτη

XXIX. 4. S¹ επιτριβων ... ACS² οδοις ... ACS² ο κυριος 6. ACS μου αι οδοι 12. S διεσώσας 13. S¹ εὐλογησαι 14. AS¹ ἐδεδοικεν (S -κιν), S² ἐνδεδοικιν 17. ABS ἀδικων finis stichi ... ACS εκ δε ... CS μεσων ... 5 ACS⁴ ἐξέσπασα 18. ACS om η ... BS ὡπερ στελ. φ. c. seq. conj. 25. (S¹ ὡσι βαλευσ) ... S² ποδινους ... B²S² παρεκαλουν, S¹ ἡ παρακαλων

XXX. 4. S νυνῖδε (= νυν ἴδε?), it. 9. ... BS ελαχιστοι c. seq. conj. ... S ἐξουδενων 4. AS αλιμμα ε. ... S² αλειμμα ... B οι και usque μεγάλου i. m. inf. ... ABS ἐμασωντο 6. S¹et⁴ om ησαν ... S² ὡς τρωγλ. 8. A⁷BS 10 ονομα c. praeced. conj. ... S¹ ἐσβεσμενων 9. ABS θρυλημα 10. S¹ om stich. απο usque πτευλον, S² suppl. ... ABS² om του ... S² πτευλο, ⁴ -λον 11. S τω προσωπω ... AB¹S² ἐξαπεστείλεν (S -σιλ-) 12. S. ποδ. αυτου
ἐξετινεν κ. ὠδοποίησαν ... ABS² τριβ. απωλ. α. c. praeced. conj. 13. S ἐξεδυσεν 14. S¹ βελος γαρ α. ... BS om δε 15. AS² επιστρεφ. δε μου 15 16. S²c.³ ἐκλυθήσεται 19. S¹ om δε 20. S εισακουση 21. S ἐπεβησ 23. (S πανῶτι θν.) 24. AS¹ om γε 25. BS ἐστεναξα δε ἴδ. 26. S²c.³ ἐπεσχον 30. S om δε prius ... S⁴ i. f. ad. συνεφρυγησαν 31. BS παῖος pro πένθος

XXXI. 4. S¹(-³) ἀδελφοις pro οφθαλμ. 2. BS⁴ και ετι εμερ., S¹ και 20 διμερισεν, A και ἐπεμερ, S² = b ... S² απανωθεν ... S⁴ εν ὕψιστω 4. ABS ἐξαριθμηθήσεται 6. S ἴσταμαι 7. AS²c.³ οδ. αυτου ... AS⁴ οφθ. μου 8. S¹ om ara ... ABCS αριζος 10. S εταιρω 12. S⁴ λερων (pro μερ), sed vid. scribi voluisse μελων 13. AS προσ εμε 14. S ποιησεται 15. S και εγω εγεν. 16. B¹S¹ ποτε εχον 17. CS² μετεδ. εξ αυτου 21. CS μοι 25 πολλη ... AS παρεστιν 22. S¹ ὠμος σου 23. B om κυριου ... ABCS και απο του ... ABS ουχ (b ουκ) ... S¹ οἰποιω δολον 25. S¹ ευφρανθη ... B πλ. μον γεν. 26. AS¹ επιφ. και ... S ἐκλιποντα ... S¹ φθινυδουσαν 27. ACS ει δε και χ. 28. S¹ μοι η ανομ. ... ACS εναντι 29. S¹ επιχαρισ ... AS επι πτωματι 30. ABS θρυληθειν 32. AS ηγεωκτο 33. S ἔακου- 30 σιωσ 34. S¹ ενωπ. αυτου ... ACS² την θυραν 37. ABS χρεοφειλετου 39. S om μονος

XXXII. S¹ αυτον pro εαυτ. ... AS εναντι 3. S¹ om δε ... AS² φιλ. αυτου ... S σφοδρα ωργισθη ... AS τω ἰωβ ... S⁴ ευσεβη, cf. A¹ 7. S¹ om μεν 8. B¹S ουκ ο ... BC¹S ουκ οιδασιν 9. S¹ διδασκουσα σε 10. AS 35 ουδε οι ... S¹ εισιν, S² εισασιν 11. ABS ἐνωτιζεσθε usque ακουοντων stichus ... BS¹ om ἐρω γαρ ... CS αχρι ου 12. S¹ om ανταποκριν. usque υμων 15. S¹ επτοηθ. και ουκ 16. S¹ ουδε γαρ 18. ABCS ολεκει (C -κι)
19. S¹ δεμενος ... S¹ φυσητης ... S¹(et²) om ἐρρηγωσ 20. S¹ τα σα χιλη, S⁴ i. f. ad. αποκριθω 22. S¹(et²) επιστασαι ... AS προσωπον 40

XXXIII. 4. AS² και την λαλ. 2. S ὁ ηνωξα ... S στ. σου 3. ■ συνεσιν ... S¹ om μου ... S νοση 5. ABS ὑπαμενον c. seq. conj. (ut Ti) ... CS καγω 6. S¹ πηλου γαρ δ. ... S om συ ... AS²c.³ i. f. ad. πηλου 7. B¹S ουκ ο 8. AS² φωνην δε ... B om σου 9. CS¹ αμεμπτ. γαρ, AS²(vid.) αμ. δε 10. S¹ ευρον 12. S¹ ο εστιν ο 13. ACS² τ. δικαι- 45

XXIX. 13. S¹ εὐλογησαι] ita Ti in textu S, sed in Comm.: „εὐλογησαν: C^a -γρησεν“; prior lectio recta recipiendaque erit.

XXX. 10. S² πτευλο] sic Ti in Comm., pro πτευλου? ut A

XXXIII. 9. AS²vid. αμ. δε] S²vid. dixi, quia ex nota Ti in Comm. pro certo cognosci nequit, utrum C^a pro primo an pro secundo γαρ voluerit δε

- οσυνησ μ. ... ACS om μου (sec.) 14. BS εν δε usque 15. νυκτερινη stichus
 16. S¹ αυτου ... B² εξεφοβησαν 17. CS ερυσατο 18. AS² Ξαν. του μη
 19. CS εν μαλακια 21. (S καινα) 22. B ηδε η ζωη 23. B την καρδια
 ... CS επι κυριον (επι et A) ... CS²c.³ τ. δε ανομιαν ... S δειξει
 5 24. ACS²c.³ αυτον εις 5. 26. AS¹ om δε (prius) ... S²c.³ ευχαμενου δε
 αυτου ... S¹ εισακουσεται αυτου pro και δεκτα α. εσται, quod S² sub-
 stituit sine και ... ABCS εισελευσεται (A -τε) δε πρ. ... ACS²c.³ προσωπι.
 καθαρω ... S¹ απο pro αποδωσει 27. S¹ ητοιμασεν 28. S¹ om μου ...
 S και ηδ' ζωη 29. BS οδους stich. inc. 30. BCS αλλ pro και ... BS
 10 ερυσατο ... AS²c.³ ινα η ψυχη μ. 32. BS ει εστιν ... BS¹et³ om σοι
 ... B λογοσ, S λογοις (sic) 33. ACS i. f. ad. σοφιαν
 XXXIV. 2. ACS²c.³ i. f. add. το καλον 4. AS¹ μεσ. αυτων 6. S¹ βιβλιον
 pro βαιον 8. S¹et³ αμαρτανων ... CS² ουδ ολωσ pro η ουδ ου 9. S ειπησ
 εσται ουκ (i. e. οτι ex εσται a prima manu) 10. S εναντι κυριου ειη
 15 11. B² αποδοι ... S εποιει 12. ABCS οη ... S ατοπα ποιησ. τ. κυριον
 13. S¹ ο εποιησ. ... S usque γην c. praec. conj. ... S τα οντα 14. C²S²
 συσχειν ... S¹ κατεσχεν 15. S¹ om και 16. ABCS ει δε(?) pro ιδε 17. AB
 ει δε(?) pro ιδε 18. S¹ ασεβεστατοις αρχ., S² ασεβεστατος τοις α. 19. S
 Ξανμ. προσωπον 20. S εκκλιομενων 21. S λεληθεν γαρ α. 22. CS² εστιν
 20 23. B o γαρ usque 24. ανεξιχνιαστα stichus ... ACS⁴ παντα 25. BS ταπεινω-
 ζησεται (S -πιν-) 28. ACS² πενήτος 29. S¹ ομοιου 31. S¹ om ο λεγων
 32. S¹ om οφομαι ... ABS¹ ηργασαμην 33. ACS παρα σου ... ABS om
 συ prius ... S εκδεξη 34. AS² καρδιασ 35. ACS² τα δε ρημ. 36. S¹
 om δε 37. B αμαρτιασ
 25 XXXV. 2. (S σοι) ... S¹ ει ο ειπασ 3. ACS² η ερεισ (S² ερισ) τι
 ποιησω αμαρτων 4. CS² εγω δε ... S¹ om σοι 5. S primo νεφελη 6. S¹
 δυναμαι σοι π. 7. S² επειδη δικ. ... S διωσεις 9. S βραχειομοσ 11. S¹
 om ο 12. B κεκραζονται (Cozza?) 13. BS ο κυριος ιδειν 14. B τα ονομα
 (Cozza?) ... BCS αινεσαι (C -σει) αυτον ... ABCS εστιν finis stichi
 30 XXXVI. 1. ABS ελιουσ ετι 3. BS εργοις usque 4. ρηματα stichus ...
 BS αδ. συνιεις stich. 5. B γινωσκε 6. AS² ασεβων ... ABS ζωοποιησει
 7. S¹ βασιλειωσ ... AS om και post Ξρον. 8. S¹ συχονιοις, S² σχοινιω
 οισ
 9. S αναγγ. αυτων ... S¹ om και τ. παραπτ. αυτων 10. S¹ ακακιασ pro
 εξ αδικ. 12. BS ειδεναι αυτους 13. S¹ εδεησεν 16. S² προσετι ηπατησεν
 35 pro προσεπιηπατ. (eti S¹) 18. S δι ασεβειασ 19. S¹ ων των pro οντων
 20. S¹ κρατουντας 21. BS¹ αδικα ... AB επι τουτον, S² απο τουτων 22. S
 κραταιωσ 23. S om η ... BS ο ειπασ 24. S¹ ησ ηρξ. 25. S εν αυτω
 26. S¹ om ου ... S αριζμητοσ 27. S¹ αναριζμητοι, S² αριζμητοι, ⁴ -ται
 ... S¹ επιχρησονται 28. S¹ θυμητα ω βροτω, AS² αμυδητων βροτων ...
 40 B διαλλασσεται 29. AS² συνησ επεκτασιν 30. AS επ αυτην ... BS¹ η
 ωδη, S² ηδω et i. m. τοζον (A το τοξ.), ⁴ vid. ωρηδον 31. B ακουοντι pro
 ισχυοντι 32. S²c.³ περι αυτου 33. S² φιλοσ ... BS κυριος c. seq. conj.
 34. BS om απο
 XXXVII. 1. AS² ακουε ιωβ ... S¹ εν οργη 2. BS om η 3. S¹ primo
 45 ανταλλαξη, dein -ξει ... ABS ακουση ... S¹ φωνησ 4. S¹ αυτου εν φωνη
 5. BCS επι της γης ... CS² om και χειμων νετοσ 7. BCS υπο σκεπην
 8. B¹CS ταμειων (A -μει-) 9. S¹ οικιαζει 10. AS² καταπλησσει 11. S

XXXIII. 32. S λογοις] utrum ita et C? Ti dedit λογοι ο

XXXIV. 8. pro μεταποιούντων (bTi) scripsi in textu editionis μετά ποι-
 ούντων 14. εστιν finis stichi] ita Ti dist., b post και νυν v. 15. punctum
 posuit.

διαστρεφει ... S¹ εἶτο βουλαῖς εἰς, S² ἐνθα ἐβουλετο θεῖς, postea ἐν θε-
εβουλαῖς εἰς ... S ἐάν 12. B om τε ... ACS παιδιαν ἐάν τε 13. ACS
νουθετου 15. S διαθεσιν ... B ἐξαισια usque 16. θερμη stich. 16. S²
γῆς ἀπο νωτου, corr. νοτου, et ita C 17. BS στερεωσις (-σις et C) 18. CS
πανσομεθα 20. BS δ ουχ 21. B ἀπο usque δοξα stichus (et in S δοξα 5
finis stichi) ... CS⁴ τιμη παρὰ παντοκρ. 22. S ουκ ευρισκ. ... S επα-
κουσιν

XXXVIII. 1. S τῷ δῶβ[^(ἄβωλῶ)] 2. S¹ om με 3. B om σε 6. S ἡ
ἐπι ... S βαλλων 7. ABS οτε ἐγεν. α. c. seq. conj. ... S¹ ἀγγ. αὐτου
8. S¹ ἐμαίμαξεν ... B αὐτη 14. S αὐτον 15. BS ἀφείλας 16. S¹ ἡλθας 10
17. (S ἀδονυ) 21. S⁴ οἶδας 22. S¹ θαλασσης pro χαλαζ. ... AB¹ εορακας
23. AS πολεμου 26. S ἐπι τὴν γῆν ... AB¹ S ουκ ὑπαρχ. 29. AS om ο
30. ABS προσωπ. δε ... AS ἐτηξεν 31. B² (sic) βραγμαον 34. B τρ. ὕδατος
λαβρω, S τρ. λαβρω ὕδ. ... S ἐπακουσεται 37. S δε ° ἀριθμω νεφη (Ti?)
... S ουρανος 41. S κυριον finis strichi 15

XXXIX. 2. AS αὐτων μηνας ... B πληρησ ... ABS om αὐτων sec.
3. BS^{1 et 3} ὠδεινας αὐτ. ... S¹ ἐξαποστελλεις 4. BS γενηματι ... S^{2 c. 3} ἐξελευσ.
δε ... AS² ανακ. εαντοῖς 9. S¹ δουλευειν ... S¹ παῖμη, S² φατην 10. S
δεῖνσεις 11. S¹ τ ἐπ, S² δ ἐπ ... B om ἡ 12. AS^{1 et 3} δε αὐτω οτι 13. BS
om νεελασσα, AS⁴ νεελασα ... S συναβη ἡ ασειδα 14. AS ὦτα pro ὦα 20
15. B ἐπελαθοντο, S¹ ἐπελθοντος ... S² που scribi voluit 16. AS τεκν.
αυτης 17. S¹ κατεπηξεν pro κατεσιωπησ. ... S¹ om ουκ ... ABS ἐμερι-
σεν ... AS² αὐτη ... S^{1 et 3} ἐν τη συν. 18. S¹ ὕψωσεῖ ὕψει, S² ὕψ. ἐν ὕ.
... S¹ αὐτου pro ἱππου 21. S^{2 c. 3} ποδι pro πεδιῳ 22. AS⁴ συναντ. βελει
... ABS ου μη 23. S γαρ γαυρια 24. ABS πιστευση 25. S ἀλματι 25
κρανγησ 26. ABS tot. vers. stichus unus 27. B γυψ usque 28. ἀπο-
κρυφω stichus unus 29. S¹ ζῆσει 32. S^{1 et 3} ἐκκλινιν, S² κρινισ ... AS
om δε ... S^{1 et 3} ὑποκριθεται ... S^{2 c. 3} αὐτω 34. S¹ om ἐτι ... B
δῶσω

XL. 1. S om δε ... S ο κα, ο ex S ipsa prima manu factum videtur 30
2. AS ἀποκριθῆτι 3. S^{2 c. 3} ἡ ἀποποιη ... S οἱη 4. AS^{2 c. 3} κατὰ κυριον ...
AS κατ αὐτον ... S¹ φροντισ pro βροντας 5. B ἀμφιεσαι 6. BS παν δε
ὑβρ. 8. AS^{2 c. 3} χρ. δε αὐτους ... AS γῆν ἐξω ομ. 10. B δη ἱδου δη
Σ. ... AS εσθιει 11. B δη ἱσχυς ... B om αὐτου sec. 14. AS^{2 c. 3}
τοῦτο εστ. 17. S¹ ραμνοῖς ... AS² vid. ἀγνου 20. BS¹ ἀγγιστρῳ ... ABCS 35
φορβεαν 21. BS ἐι pro ἡ ... ABS ψελιω 22. S δεησ. ἡ ἵκετ. ... S¹ μάλαχη

23. B om δε prius ... BS διαζηκην μετα σου 25. S¹ μεριουτευονται, S^{2 c. 3}
μεριουνται 26. S¹ μίας 27. B ἐπιζησει ... AS ἐπ αὐτω ... BS^{1 et 3} om
και μηκετι usque 28. αὐτον, S² supplet 28. S² ουκ ... ACS² εορακας

XLI. 1. BS ουδε δεδ. ... AS^{2 c. 3} αὐτον οτι ητ. ... S¹ τις δε 3. ABS 40
ἴσον αὐτου 5. AS^{2 c. 3} πυλας δε 6. B χαλκεται, S -και ... AB om δε ...
BS συνδεσμος usque 7. κολλωνται stichus ... ABS σμιριτης (A -τος) 7. S¹
δι αὐτον 8. S εαυτου ... S¹ παῖωσιν, S² ἀποσπαῖωσιν (sec. Ti) 10. ABCS
om ὡς bis (sec. loco hiat C) ... AS² διαριπτονται 14. S om σωματος
17. AS² ουδεν ου μη ... AS^{2 c. 3} ποιησ. αὐτω ... BS δορυ κ. Σ. stichus 45
... CS² δορυ ἐπηρμενον 18. AS^{2 c. 3} ὡσπερ ἀχυρα 19. BS χαλκειον ... S²
πετροβολ. μεν 20. CS καλαμην ... S ελογισατο ... CS² σφυραν, S⁴

XXXVII. 21. Ti in Comm. τι μη (non τιμη) scribit

XXXVIII. 4. Ti in Comm.: „δ: prima manu notatum“; de ceteris
tacet. 7. οτε ἐγεν. α. c. seq. conj. et Ti, b cum praeced.

XL. 17. AS² vid. ἀγνου] Ti in Comment: „ἀγρου: C^a ἀγνον“ (sic,
A ἀγνου)

σφυραι 21. S¹ στρωμη ... S primo πυλος 22. AS χαλκιον 24. B ουκ
usque μου stichus ... S πεποιημενον ad prae. trahit, cum ενκαταπεξεσθαι
stich. inc. ... S¹ om μου

- XLII. 2. S σοι δε ... BS ουθεν 3. S¹ om stich. τις γαρ usque βουλην
5 ... S αναγγελλει ... AS ηπισταμην 4. B om σε 5. AB¹ εορακεν 6. B
δε εγω εμαυτ., S¹ δε εμαυτ. εγω 7. BC ελειφας (C -λι-) ... B om δυο
8. BS καρπωσεις ... ABCS περι υμων ... S¹ om μου ... S²c.³ om ει μη pr.
... ABCS υμας ... S¹ ελαλησατε et μου ιωβ bis scripsit, S² alterum delevit
... B αληθες post ιωβ ponit 9. B ελειφας ... S¹ συνετ. αυτω ... ACS¹ et³
10 αμαρτ. αυτων, S² αμ. αυτοις ο κυριος 10. BS om αυτου sec. ... S¹
εδωκεν ο 11. S¹ παρεκαλεσαν ... ABCS επηγαγεν αυτω ... S¹ ο θεος ...
S¹ τετραδαχμον ... ACS χρυσουν ασημον 12. ACS ηυλογησεν ... S εμυρια
τετραχιςχιλια („tetra factum ex πτα ut vid.“, ε = ε?) ... S θηλαι ονομαδες
14. B αμαλσειας, S αμαλδίας (-δίας et C) 15. S υπο τον ουρ. 16. ACS²
15 τεσσαρακονταοκτω 17. S πρεσβυτης 18. S παλιν αυτον [2.] S γη τη
αυσειτιδι κατοικων [4.] ACS om εκ [7.] S βαιωρ [8.] BS ασομ [9.] C¹S¹
βαρ^a (δ' prima manu suppletum) [10.] ABCS γεσθαιμ [11.] AB ελειφας
(A ελι-) [12.] S σωφρα

Subscriptio: ABCS ιωβ

Numerus stichorum: A 2021 (7 cum ✕), B 2153 (3 i. m.), S¹ 2126
(2 cum ✕)

ΦΑΛΜΟΙ.

Inscriptio: B φαλμοι, S nihil

- I. 1. BS επι καθεδραν 5. AS² om οι ABS stichi 15.
20 II. 2. ABS i. f. add. διαφαλμα 6. B om βασιλευς 9. AS² σκευη
12. S παιδιας ABS st. 27.
III. 1. BS δανειδ, B semper, S plerumque; non notatur 2. S² επανι-
σταντο 3. B om αυτω 6. S¹ αντελαβετο 7. AS συνεπιτιθεμενων μοι
AS 15, B 16.
25 IV. 5. B εν ταις καρδιας υμων επι 7. ABS ημιν 9. B επι ελπιδ.
ABS 16.
V. 3. BS της φωνης 4. S² εποψη [εποψη με? ut A] 5. S² ου παροικ.
6. BS¹ ου διαμεν. ... S om κυριε 8. B ελεου, A ελαιου, S ελαιους 9. S¹
ενωπ. μου τ. οδ. σου 10. S¹ εν στοματι 11. ABS εξωσον stich. inc.
30 12. S¹ επι σε π., S² om επι ... AS καυχ. εν σοι ... S² om παντες
13. AB ευλογεις ABS 30.
VI. 3. B om κυριε sec. 7. ABS εν τω στεναγμω 9. S¹ om φωνη
usque 10. της 10. AS² ηκουσεν 11. S² om σφοδρα prius ... AS απο-
στραφειησαν εις τα οπισω και ... AS² καταισχυνθειησαν AS 20, B 21.
35 VII. 3. (B μη οντος) 5. B αποπεσοιμ, AS¹ αποπεσιν 7. S² x εξεγερθ.
... S primo om κυριε 12. S²c.³ x μη επαγ. 15. B ωδιν. ανομιαν ... B ετεκ.
αδικιαν 18. AS¹ τω κυριω ... ABS και φαλω AS 37, B 38.
VIII. 7. B εργα χειρων 8. AS² απασας 10. ABS το ονομα ABS 18.

XLII. 8. ABCS υμας] ita et Ti, b ημας 11. b. mendose φαγ. δε
και και

II. 13. b πεποιθοδες, Ti ut Codd -δοτες

V. 11. b, non Ti, εξωσον αυτοις c. praeced. conj.

VI. 2. Ti ut Codd ελεγξης, b ελλεγξ.

VIII. 4. ad α ου S (ut ABb) Ti in Comm. adnotat: „sic, nec muta-
tatum est“

IX. 4. S¹ om διηγῆσμαι π. τ. Ψαυμ. σου 6. S² ονομ. αὐτοῦ 7. S² καθεῖλας ... ABS μετ ἡχουσ 10. S ἐν ῥιψέσι 11. S² ἐγκατέλιπας 13. S² c.³ οτι ο ἐκζητ. ... S κραυγῆς pro δεήσεως 15. S² c.³ ἀγαλλιασμαιῶα 19. AS² οὐκ ἀπολ. εἰς τέλος 21. B οτι οἱ ἀνῆρ. 22. S ῥιψέσιν 24. S¹ ἐπὶ τ. ἐπὶ. 29. ABS om τοῦ 32. AS ἐν καρδία 33. AS² ῥεος μου 34. S⁵ παρωργίσεν ... AS οὐκ ἐκζητήσει 35. B κατανοήσεις ... S² αὐτον ... ABS¹ σοι σὺν (A σὺ) ... AS¹ βοηθῶν 36. ABS¹ εὐρεῖ. δι αὐτην 37. S κυριος βασιλευσει ... AB¹ ἀπολείσθαι 38. S² εἰσηκουσας κυριε 39. AS τοῦ μεγάλ. AS 80, B 81.

X. 4. B τῷ δαυεὶδ ψαλμος ... B ἀρεῖτε 2. B¹ ἐν σκοτομένη 3. AS^(2?) 10 οτι α σὺ κ. αὐτοὶ καὶ. 5. AS³ τὴν ἀδικίαν 6. S¹ πακιδας, AS² (vid.) c.³ παγίδα 7. S¹ δικαιοσύνην ... AS² εὐδυντήας ABS 17.

XI. 3. S ἐλάλησαν pro -σεν ... AS² c.³ i. f. add. κακά 4. S² om καὶ ... ABS μεγαλορρημονα 5. B τις usque 6. πενήτων, S usque 6. πτωχῶν stichus 6. S² ἐνεκὲν pro ἀπο priori ... S² om ἀπο sec. ... BS¹ 15 σωτηρία ... (B παρηρσιασμαι) A 19, B 17, S 18.

XII. 3. AS² ἡμέρας καὶ νυκτός 4. S om μου pr. ... B om μου tert. 5. ABS εἴπη 6. AS ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ A 14, BS 13.

XIII. 1. S τῷ δαυεὶδ ψαλμος ... AS² διεφάρησαν 2. (B τοὺς ὕιους) 3. A² BS ἡχρεώθησαν ... S¹ ο ποιῶν ... S² ταφος ἀνεωγμενος usque οφθαλ- 20 μων αὐτὸν unciis inclusit. 4. B τὴν ἀδικίαν ... S ἐσθίοντες 5. S¹ φοβὸν pro -ω ... S² κυριος ο ῥεος ... AS² δικαίων 6. S² ο δε pro οτι 7. AS ἀγαλλιάσεται ... AS εὐφρανθήσεται A 17, BS 24.

XIV. 1. AS² ἡ τις κ. ... AS² om τῷ sec. ... S² om τῷ tert. 3. S² καὶ οὐκ pro οὐδε 4. S¹ om αὐτοῦ sec. 5. B¹ ἄβοις ABS 13. 25

XV. 4. S¹ ο ῥεος pro κυριε 2. S¹ κυριῷ ῥεος μου ... B om οτι usque εἴχεις 4. (B τῶν ονομάτων) 5. ABS¹ ἡ μερίς 6. S ἐπεςαν 8. AB¹ S προορώμην 9. S εὐφρανῆ 10. S¹ εἰς τὸν ἀδὴν 11. AS¹ vid. τερπνότης A 23, BS 24.

XVI. 4. AS² om τῆς ... B¹ τῆς προσευχῆς 2. S¹ κρίμα μοι ... S¹ 30 om οὐ οφθαλ. usque εὐδυντήας 5. AS σαλευθῶσιν 6. S¹ οτι εἰσηκουσας 7. B σου, σε, σου, AS σε et σου fin. stich. 8. S² με κυριε ... B¹ S¹ κοράν 9. S¹ ταλαιπωριζαντων 11. ABS¹ ἐκβαλλοντες 12. S¹ ὡς σκυμν. 13. S² ρομφαίας 14. AB¹ m. S ἀπο ὀλιγῶν pro ἀπολύων (B i. textu ἀπολύων) ... B κεκρυμένων 15. B τῷ προσώπου ... AS² οφθῆναι μοι τὴν AS 34, 35 B 36.

XVII. 4. AB ἐρῦσατο 2. AS ἡ ἰσχ. μ. 3. B om μου post βοηθός et σωτηρία ... ABS καὶ ἐλπὶω ... ABS¹ om καὶ ultimum 4. S² τὸν κυριον 6. S¹ πακιδες 8. ABS καὶ ἐσαλευθ. stich. inc. 9. B πυρ ἐναντίον αὐτ. ... S² καταφλεγῆσται 10. S² οὐρανοῦ 11. ABS² χερουβειν (S² 40 -βιν), S¹ χερουβ ... S¹ καὶ ἐπετ. καὶ ἐπετ. 14. AS² ο κυριος 15. AS² om καὶ primum 17. B προσελαβέτο με ἐξ 19. S ἀντιστηρίγ. μοι 21. AB ab initio add. ρύσεται με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνάτων καὶ ἐκ τῶν μισουντῶν με, S ρύσεται usque δυνάτων, quae S² unciis circumscriptis. ... S¹ μου ἀποδώσει μ. 26. S² ὅσιος ἐστὶ 30. (B ἐν σὺ) 32. S παρεξ pro πλὴν pr. 45 ... S² ἡ τις 34. S om ο ... BS¹ ὡς ελαφ. 36. S¹ om εἰς τέλος usque διδάξει 38. BS ἐκλιπῶσιν 40. S¹ om πάντα ... ABS ἐπανιστανομένου 42. ABS¹ εἰσηκουσεν 43. ABS χγουν 44. S² ἀντιλογίας 45. S¹ ὑπηκουσαν ... S² ὑπηκ. μου ... S² ἐψευς. με 47. S² om μου pr. 49. S¹ καὶ

X. 3. S¹ ut Bb οτι α κ. καὶ, Ti in Comm. de correctore tacet.

XII. 6. b ἐπὶ τὸ ἐλεει

XVI. 7. b interp. σε. ἐκ et δεξ. σου; , Ti σε ἐκ et σου.

XVII. 21. Ti in Comm. „ρύσεται με usque δικ. μου: C^a unciis circumscriptis“; in textu primo tantum sticho usque δυνάτων unci additi apparent.

απο τ. ... BS επανιστανομενων ... AS^{2c.3} ρυσαι με 51. S² om αυτου pr. ... (B αιωνος) A 115, B 116, S 112.

XVIII. 3. AS η ημερα 6. S² om αυτου extr. 7. S¹ om του sec. 9. ABS ευθεια 14. S¹ απ αλλοτρ. ... AB κατακυριευουσιν A 30, BS 31.

5 XIX. 5. AS² δωη σοι κυριος 6. B¹ αγαλλιασμεθα ... S κυριου θεου 8. S¹ αγαλλιασμεθα, S² επικαλεσομεθα pro μεγαλυνησ. 9. AS ανορθωθημεν 10. BS¹ βασιλεα σου A 19, BS 20.

XX. 3. S² καρδιας pro ψυχης ... S² δελησιν pro δεησ. 5. B αιωνα & εις αιωνα του αιωνος, S¹ αι. και εις τον αιωνα του αι. 7. S¹ εις τον αιωνα και 10 εις τον αιωνα του αι. 8. S¹ σαλευω 10. S¹ οτι ζησεις ... ABS¹ κυριε εν οργη σου συνταραξεις α. 11. S² απο της γης 12. AS² βουλας ασ ου μ. 13. στηναι 13. ABS εν τοις stich. inc. ABS 26.

XXI. 3. S² om προς σε 4. ABS¹ εν αγιοις ... ABS¹ ο επαινος ισραηλ 5. AB ερρυσω 7. AB ανθρωπου pro -πων ... B εξουδενημα 8. S και 15 ελαλησαν 9. B¹ ηλπισαν 10. (B μαστρων) 11. ABS επερεφην ... S² απο γαστρος pro εκ κοιλιας 12. S^{2c.3} ο βοηθ. μοι 15. S² εξεχυθη ... S¹ διαβηματα pro οστα 16. AS ως οστρακον 17. AS² ποδας μου 19. S¹ διεμερισαν 20. S¹ βοηθιαν σου, S² add. απ εμου 22. (B με εκ) 24. S² τον κυριον ... S² φοβηθητω δη απ αυτου 26. ABS εν εκκλησ. μεγ. fin. stichi, 20 S² add. εξομολογησομαι σοι ... S^{2c.3} τω κυριω αποδωσω 30. S² εις γην ... S και η ψ. usque 31. αυτω stichus 32. AS om ο A 66, B 68, S 65.

XXII. 1. AS¹ ποιμανει ... S με ου μη υστερηση 5. S² μενυσκον με ωσει 6. S² καταδιωξει AB 14, S 13.

XXIII. 1. S om της μιας σαββ. ... B σαββατων 3. S² η pro και 25 4. AS¹ i. f. om αυτου 6. S^{2c.3} τον κυριον pro αυτον 10. AS² om ουτος sec. loco A 22, BS 24.

XXIV. 1. 2. ABS ο θεος μου ad praec. trah. 2. S^{2c.3} καταισχυνη. εις τον αιωνα 3. AB² αισχυνητ. παντες οι 5. AS¹ εν τη αληθεια (A -αν) σου 6. B om κυριε 7. S¹ και τας αγν. ... BS¹ om μου (sec.) ... S² μν. μου 30 συ ... ABS ενεκα 9. B διδαξει usque αυτου i. m. inf. 14. AB post φοβουμ. αυτον add. και το ονομα κυριου των φοβουμενων (A επικαλεσαμενων) αυτον ... S² δηλωσει pro του δηλωσαι 15. S πακιδος 21. S om κυριε A 45, B 44, S. 43.

XXV. 1. AS ασθενησω pro σαλευω 2. S¹ om δοκιμασον usque 35 πιασον (S²) με 6. B om κυριε 7. ABS^{1et3} φωνην, S² την φ. 10. S¹ ανομια, AS² αι (A ε) ανομιαι 11. AS² λυτρ. με κυριε 12. ABS¹ ο γαρ πους μ. A 25, B 24, S 23.

XXVI. 1. (S χρισθη) 4. AS¹ το κατοικειν ... BS¹ τερπν. του κυριου ... S¹ λαον pro ναν 5. BS¹ om αυτου pr. 6. S² om την ... S^{2c.3} θυσιαν 40 ανεσεω και αλαλαγ. ... S ασω 7. 8. ABS¹ σοι ειπεν η καρδ. μου c. praec. conj., S^{2c.3} add. κυριον ζητησω 8. S¹ εξητησεν, S² εξεζητησεν σε ... S το προσωπ. μου pr. loco 9. S^{2c.3} και μη εκκλ. ... B²S² αποσκορακιση pro εγκαταλιπησ ... S² εγκαταλιπησ pro υπερειδησ 11. ABS¹ om εν prius 13. BS πιστευσω 14. (B κραταιουσθω) A 33, BS 34.

45 XXVII. 1. AS κεκραξομαι ... (A³S²) B ο θεος μου c. praec. conj. ... AS παρασιωπ. απ εμου bis ... (B καταβα[νουσιν]) 2. S^{2c.3} εισακουσ. κυριε ... B με αιρειν, S¹ om με ... AS² προς ναν 3. S με μετα αμαρτων

XX. 13. εν τοις stich. inc.] ita et Ti, b οτι-νωτον ad seq. trahit

XXI. 9. Ti Prol.: „correximus σωσάτω pro σωσάτο; sed b (et Ess) habet σωσάτω! 27. b ἐκύνλωσάν (sic) κύνες; codd. ut Ti

XXII. 26. b, non Ti, εν εκκλησ. μεγ. c. seqq. conj.

XXIV. 4. 2. ο θεος μου] de A tacet Ti

XXVI. 4. Ti in Comm. „το κατοικειν: C^a του τατοικειν [sic]“ 7. 8. ABS¹ σοι ειπεν etc.] de A tacet Ti

pro μετα αμ. την ψυχ. μ. . . S¹ κ. μετα ανδρων εργαζ. την ανομιαν (την et A)
4. S^{2c.3} δος αυτ. κυριε κατα 9. S¹ εως αιωνος AB 25, S 24.

XXVIII. 5. S² και συντριψει 8. B¹ συνσιοντος, S συνσει- . . . B¹
συνσισει, S και συνσισει 9. S² καταρτιζομενη 10. B¹S¹ καδιεται A 23,
BS 24.

XXIX. 1. AS om εις το τελος . . . (S ψαλ. τ ωδησ) . . . AS τω δαυ.
2. AB¹ ηυφρανας . . . AS επ εμοι 4. S¹ με εκ των 5. B ψαλλατε 8. ABS
παρασχου 10. S² καταβαινιν AS 23, B 25.

XXX. 1. S om εκστασεως 2. S¹ και εν τη δ. . . S om και εξελου με
4. AS κραταιωσις, S sine μου 5. S πακιδος . . . BS¹ om κυριε 7. B¹ 10
εμιμησας . . . BS φυλασσοντας . . . S² ματαιοτητα 13. (B επλησθη) 14. AS
επισυναχθησαν 15. B¹ επι σα, S¹ επι σε 18. AS² om οι 19. B γενη-
θητων 20. S om κυριε 21. S¹ αποκρυφοις . . . S¹ ανθρωπου 23. BS¹
απερριμαι αρα . . . S¹ om προσωπου . . . AS om κυριε 24. S¹ om οτι
25. S επι τον κυριον A 62, B 63, S 59.

XXXI. 1. S τω δαυειδ συνεσεως . . . S αφειθησαν 2. ABS¹ ου pro ω
5. AS² ανομιαν pro αμαρτιαν . . . AS² αμαρτιαν pro ανομιαν pr. loco . . .
B αμαρτιαν pro ανομιαν sec. loco 6. BS^{1et3} πας οσιος προσ σε . . . (B¹ ενγι-
ουσιν) 9. AS² εν κημω και χαλινω τας . . . S² αγξησ A 26, BS 25.

XXXII. 1. S² εν κυρ. 3. S^{2c.3} καλ. ψαλ. αυτω 5. AS^{2c.3} κρισιν ο 20
κυριος 6. AS τω λογω κυριου 7. BS^{1et3} ως ασκον . . . S^{2c.3} αβυσσους
10. S¹ om και αδετ. βουλ. αρχοντων 11. AS² αυτου εις γενεαν και γενεαν
(A γεναιαν) 12. B¹ μακαριος 13. S ιδεν usque 14. αυτου stichus, conj.
ergo εξ ετομ. κατοικητ. α. c. praec., de AB incertum 15. B² συνιων,
S^{2c.3} συνιεις εις 20. S^{2c.3} η δε ψυχη 22. AS² γενοιτο κυριε το ελεος 25
σου εφ AB 44, S 42.

XXXIII. 3. ABS¹ επαινεσθησεται. 5. AS² θλιψεων pro παροικιων . . .
B ερυσατω, it. 18. 7. S¹ εισηκουσ. αυτων 8. S^{2c.3} ο αγγελος 10. S^{1et3} om
παντες 13. B ιδειν ημερας 14. BS¹ om σου sec. 16. BS¹ οτι οφθαλμοι
20. 24. BS^{1et3} κυριος sine ο c. seq. conj. 21. AS^{2c.3} φυλασσει κυριος 23. S 30
πλημμειλυσωσιν AS 42, B 43.

XXXIV. 2. AS βοη. μου 4. AS αισχυνθητωσαν κ. εντραπητωσαν . . .
AS αποστραφητωσαν . . . AS καταισχυνθητωσαν 5. ABS χνουσ . . . S αγγ.
ο κυριου 7. S πακιδος 8. S² αυτω, γινωσκι et εκρυψεν . . . AS² αυτον
. . . S πακιδι . . . AS² πεσιται (A -σει-) 9. S¹ εν τω κυρ. 11. AS ηρωτων 35
15. AB ηυφρανθησαν 17. AS^{2c.3} μονογενην 18. B κε i. e. κυριε pro και,
AS om και 20. AS επ οργην 21. B ειδαν 23. S² om κε 24. S om
κυριε pr. . . S¹ ελεημοσυνην pro δικαιοσ. . . S¹ επιχαρ. μ. οι εχθροι μου
25. B¹S¹ ειπεσαν, B² ειπαισαν, S² ειποισαν his . . . S² η ψυχη 26. ABS
μεγαλορημονουντες 27. AS μεγαλυνθητω . . . S ο θεος A 64, B 59, S 60. 40

XXXV. 4. ABS εβουληθη . . . S¹ συνειναι 5. AS διελογισατο . . . AS²
αγαθη κακια δε ου 7. B¹ και η δικ. . . B om σου (pr.) . . . BS¹ ωσει
ορη . . . AS om ωσει 8. S¹ εις σκεπην 9. BS¹ του οικου σ. 12. AS²
αμαρτωλου . . . AS² σαλευσι (A -σει) 13. AS² επεσαν . . . S¹ om παντες
ABS 26.

XXXVI. 1. BS του δαυειδ 5. S¹ om και prius 7. BS¹ ζωη pro οδω
. . . AS² παρανομιαν 8. S¹ παραζηλ. εν τω πονηρ. 9. AS, non B, εξολε-
θρευθησονται, it. 22. 10. AS ο αμαρτωλος . . . S¹ om και ante ζητησεις
15. S¹ εις ψυχην αυτων, S² εις τας καρδιας α. . . BS¹ συντριβεισαν
17. BS^{1et3} om ο 18. AS² εις αιωνα 20. BS εκλειποντες 21. AS^{2c.3} διδωσιν 50
23. S¹ κατευθυνεται τα διαβηματα ανδρι και 26. B¹S ελεα 27. S¹ om

XXXIV. 26. ABS μεγαλορημον.] Ti μεγαλορημονουντες, b μεγαλορη-
μουντες

αιωνος 28. AS² ανομοι δε (dl.³) εκδιωχθησονται ... AS εξολεθρ., it. 22. 29. S¹ om δε 30. S¹ μελετησει pro λαλησει 31. B¹S ουκ υποσκειλ. 32. B κατανοησει 33. AS καταδικασηται 34. B²S om την ante γην ... AB¹S οψη 35. BS^{1 et 3} om τον 38. B¹ εξωλεθρευθησονται bis ... S ασεβ. εξ-
5 ολεθρευθησεται 39. BS¹ παρα κυριω ... S¹ om εστιν 40. S¹ om και βοηθησει usque ρυσεται αυτους AS 86, B 88.

XXXVII. 3. ABS επεστηρισας 4. ■ και ουκ εστ. ἴασ. ... S¹ om εν 8. S² οτι αι ψυχαι μου επλησθησαν εμπαιγμάτων (cf. A) ... S¹ om εν 10. AS κυριε (pro και) εναντιον ... AS απο σου ουκ εκρυβη (εκρυβη et B)
10 11. AS¹ οφθαλμ. μ. και αυτο ουκ 12. AS² απο μακροθεν 13. AB εξεβι-
ασαντο ... S¹ ματαιοτητα ... S¹ δολιοτητα 15. BS¹ om τω 16. S¹ om οτι ... B επι σε ηλπισα κυριε σοι εισακ. ... S¹ om οι εχθροι μου 17. ABS εμεγαλορημονησαν 18. AS² εστιν δια παντος 19. AS^{2 c. 3} ανομ. μου εγω ... S αναγγελλω 21. AS² μοι κακα ... S² αγαθωσυνην pro δικαιοσ. 22. BS
15 ο θεος μου c. seqq. conj. (A incertum) 23. (B βοηθειαν μ μου sic) A 44, B 45, S 42.

XXXVIII. 2. AS^{2 c. 3} αμαρταν. με 4. BS ελαλησα usque 5. περασ μου stichus 6. B²S² παλαιστας, A παλεστας ... ABS και η υποστασις ... BS¹ ουδεν 7. BS¹ ταρασσονται 8. S² om ο ... AB¹S παρα σου ... ABS om
20 διαψαλμα 9. S¹ καθαρison pro ρυσαι 10. AS² συ εποικησας ... S² om με 11. AS² απο γαρ της 12. AS om ταρασσεται 13. B om κυριε ... BS ενωτισαι τ. δακρ. μου stich., S² ut A δεησ. μου ενωτισαι, sed rursus delevit ... S παρασιωπησησης (sic) ... S¹ ειμι εγω ... AS παρα σοι pro
εν τη γη A 33, B 32, S 30.

XXXIX. 3. ABS ὕλεωσ ... AB κατηρυθουνεν 5. AB ενεβλεψεν 6. ABS om σοι 7. AS εξητησας pro ητησ. 9. B¹S εβουλητην ... AS κοιλιας pro καρδιας 11. AS² τ. δικαιοσ. σου 13. (B ηδυνασθη), AS ηδυνητην 15. AS^{2 c. 3} καταισχυνηθησαν pro εντραπησαν sec. (A bis -ει-) 17. B i. fin. add. δια-
παντος 18. B συ ει A 47, B 43, S 42.

XL. 2. S om ο 3. AS διαφυλαξαι ... B om και ζησαι αυτον ... AS παραδωη ... AS εχθρων 7. B και η εισεπορ., AS² om ει ... AB η καρδ. αυτου c. seqq. conj., S incertum ... BS εξεπορευετο usque 8. κατ εμου stichus ... B εψιθυριζ. usque κατ εμου stich. ... S¹ om κατ εμου (sec.)
11. (B¹ αναστησεν μοι) 12. S¹ ηβλησας 13. B om τον AB 26, S 24.

XLI. 3. AS² θεον τον ισχυρον τον ζωντα 4. BS¹ om εμοι, S² μοι 5. AS² εορταζοντος 6. B η ψυχη και ... S¹ προσωπ. σου ο, AS² π. μου και ο 7. AS¹ σου κυριε εκ γ. 8. BS καταρακτων 9. AS² νυκτ. ωδη αυτω (A -του) 10. AS² και ινατι ... S² om μου extr. 11. ABS¹ καταθλασαι ... AS² ωνειδιζον με οι εχθροι μου ... S κατ εχαστ. 12. B η ψυχη ... BS om
40 μου (pr.) ... AS² αυτω σωτηριον ... BS¹ om και sec. A 30, BS 25.

XLII. 1. S τω δαυειδ ψαλμος 2. AS² om ει ... S ο θεος μου ... S¹ om και ... S² om μου extr. 4. B σοι κυριε ... ABS¹ om ο θεος ... B ο θεος μου εν κιθαρα 5. BS¹ ει ψυχη και 5. AS² και ο θεος μου AB 44, S 43.

XLIII. 1. S om ψαλμος 6. B εξουθενωσομεν, S¹ εξουθενησομεν ... ABS επανιστανομενους 8. B tot. vers. minut. lit. in fine col. add. ... (B κατησχηνασ) 9. BS¹ επαινεσθησομεθα 10. AS² εξελευση ο θεος 13. AS² αλαλαγμ. ημων 14. S¹ om μυκτηρισμον usque 15. εθνεσι ... AS² χλευασμον pro καταγελωτα 17. AS² καταλαλουντος ... S¹ φοβου pro
50 προσωπου 19. B τους τριβους 23. AS ενεκεν ... S ως προτα A 57, B 55, S 53.

XXXVIII. 4. 5. ελαλησα etc.] ita b, Ti post γλώσση μου plenius interpungit 18. BS ενωτισαι etc.] ita b, Ti cum AS² ενωτισαι ad praeced. trahit

XLIV. 3. BS¹ ἡ χάρις 4. ABS δύνατε ἐτ 5. βασιλεὺς fin. stich. 7. AS εἰς τὸν αἰ. τοῦ αἰῶνος 9. S² σμυρνὰν κ. στακτήν κ. κασίαν ... ABS ἡνυφρὰν. σε fin. stich. 10. S πεποικιλμένοις 12. AS² καὶ ἐπιθύμησει pro οτι ἐπεθύμ. ... S οτι usque 13. αὐτῷ stichus ... S² ὁ κς 13. S² προσ-
κυνήσις ... S θυγάτηρ (sic), S² καὶ θυγάτηρ, usque λαοῦ stich. ... AS om 5
τῆς γῆς 14. AS² τῆς pro αὐτῆς ... BS¹ om τοῦ ... AB²S² ἐσώζειν ...
ABS¹ κροσσωτοῖς ... S¹ πεποικιλμένοις 17. S ἐγενήθη (et A -ἐνη-) ... S²
υἱὸς σου 18. AS¹ καὶ μνηστ., S² μνηστῆσθαι ... S σου τοῦ ὀνόματος
AB 41, S 39.

XLV. 1. S τελ. ὕπ. τ. κρυφίων τοῖς υἱοῖς κορε ψ. 3. S δια τοῦτο 10
usque ὀρη, ἐν καρδίαις usque 4. τὰ κύματα (sic S¹ pro τὰ ὕδατα αὐτῶν)
stich. 4. S¹ κραταιοτ. αὐτῶν 6. S² καὶ οὐ ... S βοηθήσαι ... AS² τῷ (A
το) προσ πρῶτῃ πρῶτῃ pro τῷ πρ. 7. AS^{2c.3} φῶ. αὐτοῦ οὐ ψιστοσ 9. BS¹
om καὶ ... B om τοῦ ... AS² ἔσται pro κυρ. 12. S κυριοσ οὐ ἔσται τῶν
AB 23, S 22. 15

XLVI. 5. AS εαυτοῦ 8. AB ψαλ. συν.ετ. usque 9. ἐνῇ stich. AB 46,
S 17.

XLVII. 1. S ὠδὴ ψαλμοῦ 2. BS^{1et3} om ἐν sec. (Ti: „ορει: C^a op.
ἐν [sic], sed ἐν erasum est“) 5. A²S διηλθούσαν 6. ABS ἐταραχθ. usque 7.
αὐτῶν stich. 9. ABS¹ om καὶ ... ABS ἐν πολεὶ bis stich inc. 11. B¹ 20
πληρεῖς 12. AS² καὶ ἀγαλλ. ... AS ἐνεκεν ... S¹ om κυριε 13. B¹ περι-
βαλετε ... B¹ διηγῆσασθαι 14. B¹ ἔσθαι ... S¹ om καὶ usque αὐτῆς ...
B¹S² καταδιελούσαι 15. B om αὐτοσ usque αἰῶνας AS 28, B 29.

XLVIII. 2. (B¹ ἐνωτίσασθαι) 4. B² συνέσεις 8. ABS ἐξείλ. αὐτοῦ 10. ABS
τέλος fin. stich., BS οτι usque 14. ἀποθνήσκ. stich. ... S² om οτι ... B¹ 25
οὐχ 14. B ἀνοῦς καὶ ἀφρων 12. S² om αὐτῶν i. f. 13. AS² παρεσυνεβλήθη
14. AS² εὐδοκῆσουσιν 15. S ἔθετο ... B ποιμαίνει ... S¹ ἐπαλαιώθη ...
AS² in fin. add. ἐξώσθησαν 17. AS² ἡ pro καὶ 18. S¹ om vers., suppl.
S² ... S² ἡ δοξ. τοῦ οἴκου αὐτ. 19. S^{prim}ο ἐξομολογήσεται 20. B¹
οὐχ 21. AS καὶ ἀνδρῶν. A 42, B 40, S 38. 30

XLIX. 1. S ἀπ ... ABS¹ καὶ μέχρι 5. AS² τοῦ διακρ. 6. S οτι οὐ ἔσται
7. S² διαμαρτυροῦμαι ... S² οτι ἔσται ἔσται σ. 9. ABS χιμαρρὸς (A χειμ-)
10. AS^{2c.3} ἀγροῦ pro δρυμοῦ 15. AS² ἡλιψ. σου 16. AS^{2c.3} ἐκδιέγη
17. B ἐξεβάλλει 19. S² δολιότηας, cf. not. 23. BS¹ τοῦ ἔσται B 48, S 46.
L. 14. BS στήρισον 17. BS κυριε cum praeced. conj. 19. B ἐξούζει- 35
νόσει BS 39.

LI. 3. BS δύνατος et ἡμερὰν fin. stich. 4. BS¹ ἐξηκονθήμερον 7. BS
κατέλει ... BS ἐκτελεί 9. BS ἀλλὰ ... B¹S¹ ἐνεδυναμώθη B 49, S 20.

LII. 2. B ἐστὶν οὐ ποιῶν 4. BS ἡρεώθησαν 5. BS^{1et3} ἐσθόντες
6. BS^{1et3} φοβήθησονται 7. B²S ἐπιστρέψαι BS 15. 40

LIII. 2. B εἰπεῖν ... B¹ οὐχ' ἴδου 8. B om κυριε 9. B ἐρῶσω BS 15.

LIV. 3. B ἀδολεσχία 3. BS ἐταραχθὴν fin. stich. 6. B vers. i. m.
inf. 11. B τειχὴ σάυτης 12. BS¹ κοπος pro τοκος 13. BS ἐμεγαλορ-
μήνησεν 16. BS πονηρία 18. BS¹ om καὶ ante ἀπαγγ., BS init. stich.
23. BS ἐπὶ ῥιψὸν B 40, S 42. 45

XLIV. 4. ABS et 5. etc.] ita et b, non Ti

XLVIII. 10, et 11. b non Ti ut ABS et BS distinguit

XLIX. 19. Lectiones codicis S ab hoc versu usque LXXIX. 10. de-
ficiente codice Alexandrino Ti textui editionis adscripsit. 21. Ti⁴ adnot.
„S² i. f. add. τὰς ἀμαρτίας σου, S³ rursus del.“, sed in Comm.: „σου:
C^a addidit τὰς ἀμαρτίας σου. Quae quum super rasuram scripserit,
videtur primum aliquid perperam scripsisse.“ Utrum verum? 23. S¹ τοῦ
ἔσται legere Ti adnotare omisit

L. 17. BS κυριε etc.] de S tacet Ti

- LV. 4. (BS τ. λαου του α) 2. B κυριε pro ο θεος 4. BS επι σοι (S σε) ελπιω 5. B (S om) ολην την ημεραν c. praec. conj. 7. BS αυτοι c. seqq. conj. 11. B θεω pro κυριω 13. B om σου 14. B ερρυσω ... B^{i.m.} S^{2.c.3.} post εκ παν. add. τουσ οφθαλμουσ μου απο δακρυων B 26, S 25 (*1).
- 5 LVI. 5. B ερρυσατο BS 30.
- LVII. 2. B ευθεια^α κρινεται, ²-τε 3. B εργαζεσθαι 6. B φαρμακουτε φ. 7. B²S² συντριψει ... BS^{1et3} κυριοσ sine ο 9. BS¹ επεπεσε 10. B συνειναι, S συνειναι = B¹ ... BS την ραμνον c. seqq. conj. BS 22.
- LVIII. 1. (B εις στηλογραφ.) 2. (B¹S εξελουμαι) ... BS επανιστανο-
10 μων 6. BS¹ ο θεος ισρ. 8. BS οτι usque 9. αυτοουσ stich. 10. BS^{1et3} om συ ... B om ο 16. BS¹ om μη 17. BS om μου sec., B et tert. 18. BS οτι αντιληπτω BS 39.
- LIX. 1 (B εις στηλογ., Cozza Γ pro T) 2. BS σωβαλ 4. B εσαλευθη-
σαν 12. BS¹ x. ουχι εξελ. 14. BS¹ εν δε τω BS 26.
- 15 LX. 2. B εισακουσον ο^δ της ... B της προσευχης 3. B. απο usque μου, S usque εκεκραξα et εν τω usq. μου, BS ωδηγησ. usq. 4. μου stich. 5. BS post αιωνασ add. διαψαλμα et om post σου 7. BS¹ om τα ... BS ετη αυτου c. praec. conjg. B 46, S 47.
- LXI. 3. B ο^δ μ. ... et 7. BS αντιληπτω init. stich. 5. BS¹ ευλο-
20 γουσαν 6. B om η pr. 9. (B αυτου^α τας x.) ... BS¹ om οτι 11. B επι αδικ. 12. BS οτι usque 13. ελεος stich. B 28, S 25.
- LXII. 4. B κρεισων 7. B¹ εν τω ορθω ... B μου εμελ. 12. BS επαινεσθησεται B 23, S 24.
- LXIII. 3. B tot. vers. i. m. inf. 7. B¹ εξεραν. ter, S sec. et tert. loco
25 9. B²S εξησθενσαν επ αυτοουσ αι 11. BS¹ επι τω κυρ. ... BS επαινεσθη-
σονται BS 23.
- LXIV. 3. (B σαρξ) 4. B¹S¹ υπερηδυναμωσαν 5. BS αγιοσ usque 6. δικαιοσ. stich. 6. BS¹ om των sec., B η εν θαλ. μακρ. min. lit. i. f. add. 8. B υδωρ pro κυτοσ 9. (B τερψις) 10. BS¹ ετοιμ. σου 11. BS γεννηματα BS 30.
- 30 LXV. 5. B¹ δευτε τεκνα x. 7. B δυν. του αιωνοσ αυτου 8. B²S¹ ακουτισασθ^ε (B¹-αι) 10. B και επυρωσασ 11. BS¹ ενωπιον η. pro επι τον νωτον η. 15. B om σοι pr. ... B²S² ανοισω pro ποιησω ... BS χιμαρ-
ων 16. BS¹ τον κυριον 18. B om μου B 38, S 40.
- LXVI. 3. BS¹ και εν πασ. 4. B σοι bis suprascript. 7. BS ευλογησαι
35 usq. 8. ο θεος stich. B 44, S 45.
- LXVII. 4. B post ευφρανθ. i. f. l. add. : διαψαλμα: 7. BS ανδρεια 8. BS την επ. 9. B ε. τουτ^ο σινα 11. (BS¹ ο θεος c. seqq. conj.) 13. B του αγαπ. sec. init. stich. ... (B¹ διελεσθαι) 14. BS post χρυσιου add. διαψαλμα 17. B¹S υπολαμβανεται 18. BS¹ ο κυριοσ 19. B²S² ανεβησ
40 ... B²S εν ανθρωποισ 22. B¹ πλημμ. αυτου 29. B εντειλαι ο θεος ... BS om εν 31. B θαμαλεισιν 36. BS¹ και ευλογ. B 84, S 80.
- LXVIII. 3. B¹S εις υλην β. 4. BS¹ εβραγχινασεν ... B εγγιζειν pro
ελπιζειν, hoc. i. m. ... BS om με 7. BS επ εμοι bis 10. BS¹ καταφαγε-

LV. 4. BS του λαου του] ita et b et vE, Ti om του sec. 2. S η ψυχην μου (sic, non correctum)

LVII. 7. BS^{1et3} κυριοσ sine ο] S¹ articulum omittit Ti⁴ non notavit.

LX. 6. Ti⁴ „S* της προσευχης, S² των ευχων“, in Comm. „της προσευχης: C^a των προσευχων“ utrobi veritas?

LXII. 12. B επαινεσθησεται] ita et b, Ti (Prol.: correximus) επαινεθησεται

LXV. 8. S ανεισεσεωσ (fugit correctorem)

LXVII. 8. BS την επ.] ita et Ti, b τον επ. 11. BS¹ ο θεος etc.] ita et b, non Ti 29. S om εν ex Ti⁴ cognosci non potest

LXVIII. 5. b ουκ ηρπασα

ται ... BS επεπεσαν 44. BS¹ ονειδισμόν 44. BS επακουσον μου (μου in B suprascript.) c. seq. conj. ... B της σωτηριαεμου (sic = -ιας μου) 15. BS σωσον init. stich. 16. B συνσχετω 18. B και μη usque σου i. m. sup. 19. B ενεκα usque 20. ονειδ. μου stich. 31. BS¹ om μου B 76, S 75.

LXIX. 2. B i. m. inf. S post προσχεσ add. κυριε εις το βοηθησαι μοι 5 σπευσον (σπ. S², S¹ ΰελησον) 3. BS¹ μου την ψυχην B 9, S 10.

LXX. 1. B ο ΰεος επι σοι ηλπ. 3. B om και pr. 4. B om μου 5. B κε κσ 9. B απορριψησ 9. B εκλειπειν, S εκλιπειν 10. B και et εβουλενσ. init. stich. 12. B²S² ο ΰσ μου μη ... B om ο ΰ. μ. εις β. μ. προσχεσ 13. B εκλειπετωσαν ... BS περιβαλεσθωσαν 15. B² πραγματιας, 10 B i. m. S² γραμματιας (S -ειας) 17. B αναγγελω 18. B² γηρωσ 20. BS¹ οτι pro οσας ... BS και κακα 21. B πλεονασας et c. praec. conj. ... B om της γησ 22. B εγω suprascr. ... S την αληθ. init. stich. ... B om ο ΰεος post σου et add. post σοι B 53, S 51.

LXXI. 1. B¹ χαλομην 4. B σωσεις 6. BS¹ και καταβησ. 12. B ερρυ-15 σατο ... BS¹ εκ χειρος δυναστ. 18. BS ο ΰεος ΰσραηλ 19. B κ. εις τον αι. B 41, S 40.

LXXII. 2. BS¹ τω ΰσ. ο ΰεος ... BS τη καρδια 10. (B δια τουτο) ... B om εν 12. B ουτοι i. m. ... BS om οι ... BS¹ ευζηγουνται 16. B¹S¹ om εστιν 17. BS και συνω 18. B κατεβαλεσ usq. fin. i. m. inf. 22. et 23. BS 20 και εγω 26. BS ο ΰ. τ. καρδ. μου c. praec. conj. 27. BS εξωλεΰρευσας 28. B τ. κυριω pro τ. ΰεω BS 55.

LXXIII. 3. B²S¹ οσας 4. B stich. εθεντο usque εγνωσαν i. m. inf. 6. BS επι το αυτο c. sqq. conj. 7. B εις τ. γην c. sqq. conj. 8. B¹S² δευτε και 12. B ο δε ΰσ βαs. 14. B ου usq. δρακοντος i. m. inf. 15. B om συ 25 εξηραν. ποτ. ηΰαμ 17. B ΰερος usque 18. κτισ. σου stich. 18. B ονομα αυτου 20. B²S εσκοτισμενοι 23. B¹ επιλαΰε B 45, S 44.

LXXIV. 1. BS τω ασαφ ωδησ 3. BS οταν λαβ. καιρ. c. praec. conj. 6. (B του ΰυ αδ.) 7. B om ορεων 9. B¹ και πιοντ. 10. B² συνΰλασω BS 20.

LXXV. 4. B post πολεμον ante διαψ. add. et uncis appositis delevit 30 (εκει συνκλασει τα κερατα) 9. B¹ ηκοντισας ... BS γη usque 10. ΰεον stichus 10. B i. m. S² της γησ pro τη καρδια B 24, S 22.

LXXVI. 1. B ΰδιζομ ... BS τω ασαφ ψαλμος 5. B παντες i. m. 7. B εσκαλεν 10. BS¹ τους οικτειρμ. α. εν τη οργη α. 14. B εν τη αγιω (sic) 15. B¹ ο ΰεος ημων ... B λαοις σου 18. BS πληθ. ηχ. ΰδατος (sic BS¹) 33 c. praec. conj. 49. B¹ εφαναν usq. οικουμενη i. m. inf. BS 40.

LXXVII. 5. (B ενετειλατο τοις) 7. BS εκζητησουσιν 8. B κατηΰνυνεν 9. B²S τοξοις 10. B¹ εφυλαξαντο 11. B¹ επελαΰεντο 23. B¹ ηνεωξεν 26. B¹ και επηρεν (2 κ. απ.) 34. BS πλεισιν pro πιοσιν 34. BS απεκτενεν 54. B om γη ... B των πονων 52. B και ηγαγεν (και et S) ... BS¹ ωσ 55. B 40 ταις φυλαις 57. B¹S επεστρεψαν ... BS¹ και μετεστραφησ. 59. B τον ισραηλ σφοδρα 61. B καλλον. αυτου ... BS χειρας 64. BS επεσαν 65. B δυνατος 3 κεκρε(2-αι-)παληκωσ 66. BS² εχθρ. αυτων 68. B om ο B 162, S 159.

LXXVIII. 9. BS κυριε ρυσ. ημας c. praec. conj. 11. B¹S εισελθτω 45 13. BS¹ της νομησ BS 30.

LXVIII. 15. BS σωσον etc.] ita et Ti, b σωσον c. praec. conj. 20. Ti⁴ „S¹ παρακαλουντας (2 -ντα)“, Ti ed. (et Comm.) S¹ „παρακχλουντα“ (C² „-ντας“) 24. b συγκαψον

LXX. 9. Ti⁴ om notare S ψυχην pro ισχυν

LXXVII. 4. b προσεχετε 4. S^{primo} εποιησεν 18. Cozza ψυχ. αυτω, nullum apparet vestigium lineolae v indicantis 42. S εκ ρος ΰλ. sic, non correct.

LXXIX. 12. B¹ τα σλήματα ... AS² ποταμών 14. AS^{corr.} υσ ... BS¹ ονος pro μονιος 15. AS^{2c.3} και επιβλεψον B 39, S 38.

LXXX. 1. B τω ασαφ ψαλμος 4. ABS¹ ημων 8. (S επικαλεσωμαι) ... BS ερυσαμην 9. AS² om και λαλησω σοι et ron. ισραηλ ante εαν 5 13. (S εξαπεστετεϊλα) 14. BS¹ om μου prim. ... B μου: ισραηλ (B¹ ισρ. c. praeced., B²S ut b c. seqq. conj.) ... B om αν bis, S¹ sec. loco ... S Σλιβ. αυτου ABS 34.

LXXX. 1. B εμμεσω 3. S¹ πτωχον κ. ορφανον, AS² ορφανω κ. πτωχω 4. S^{2c.3} ρυσασθε αυτον 5. S² σαλευθητωσαν 6. B δε αν ωσ, S¹ δε δη 10 ωσ ... S αρχων 8. S¹ εξολεθρευσεις pro κατακληρονομ. A 15, BS 16.

LXXXII. 5. ABS εξολεθρευς. 6. S¹ και pro οτι 7. ABS αγγαρηνοι 8. BS¹ ναιβαλ, S² γαιβ. ... S² om και extr. 10. ABS ωσ ο ιαβειν 11. ABS εξολεθρευς. (AB² -ω-) ... B ωσ κοτρ. 12. B σελμανα 13. AS το αγιαστηριον 14. S¹ πυρος pro ανεμου 19. B μονος ει υψ. A 36, BS 34.

15 LXXXIII. 3. S¹ ΐου pro κυριου 4. B νοσσειαν et -εια ... S¹ om εαυτη ... BS¹ αυτης 5. AB μακ. παντες οι 6. AS εστιν αντιλημψ. ... S² om κυριε 7. BS¹ εν τη κοιλαδι ... ABS εις τοπον 11. B κρεισσων ... AS παραριπτεσθαι ... AS² ΐου μου ... ABS¹ om με ... AS² εν pro επι 12. ABS² κυριος ο ΐεος conjg. (c. praeced.) ... S¹ ουκ ... S² ου 20 στερησει ... ABS τους πορευομενους 13. S² κυριε ο ΐεος A 26, B 24, S 25.

LXXXIV. 3. B om πασας 4. II πασαν i. m. 6. AS^{2(c.32)} εις τους αιωνας ... BS¹ οργισθηση ... (S απο γενεαν) 8. AB κυριε δωθη ημιν 9. S¹ om και επι sec., B επι sec. ... S² καρδιαν επ αυτον 14. AS² ενωπιον ... S¹ πορευεται A 28, BS 27.

25 LXXXV. 1. S του δανειδ ... AS επακουσον 2. ABS ο ΐεος μου 4. S¹ om κυριε, i. f. add. ο ΐεος 7. AS² επηκουσεν 9. (S προσκυνησου sic) 10. AS om ο μεγας 11. AB om εν bis, S pr. loc. 12. S² εν ολη τη κ. 14. (S επανεστηστησαν) ... S¹ και κραταιοι εξητ. ... BS¹ om και sec. ... S προσεδεντο 15. S² ο ΐεος μου 17. B² μεισουντ. σε AB 36, S 35.

30 LXXXVI. S² των αιδιωπ. ... S¹ om ουτοι εγενηθ. εκει A 11, BS 10.

LXXXVII. 1. S om εις το τελος 3. AS εισελθτω ... S om κυριε 5. AS ωσει ανθρωπ. 6. AS² om ερριμμενοι 7. S εδεντο ... S² om εν extr. 8. B ο ΐυμους σ. ... B επ εμε επηγαγες 10. AS om και 11. S ολ. τ. ημ. c. seqq. conjg. ... B¹vid. S¹ om προσ σε (B "τας χειρ. μ. 'προς σε) 35 12. S² εν τω ταφ. 13. S^{2c.3} γνωσθητω 14. AS και εγω ... B κυριε προσ σε 15. AS απωθ. τ. ψυχην μ. 16. S¹ εγω εν κοιτοις και εκ 17. AS² om και ... B εταραξαν 18. S² ωσει ... AB ολ. τ. ημ. c. praeced. conjg., S incert. 19. AS² post φιλον add. και πλησιον AB 38, S 37.

LXXXVIII. 1. ABS αιζαν ... (Cozza ισραηλειτη) 4. S¹ post εκλεκτοις 40 μ. scripsit υψωσα εκλεκτον εκ του λαου μου, S² omnia punctis superpositis et uncis additis del. 6. AS² και γαρ την 7. AS² om και τις ... S¹ τ. ζω 8. AS² φοβερος εστιν 10. BS¹ και τον σαλ. 11. AS² om και 13. BS¹ θαλασσας, AS² την θαλασσαν ... ABS ερμωνειμ τω 15. B προπορευεται 18. AS² οτι κανυχημα ... ABS ει συ 21. AB²S εν ελαιω ... AS² αγιω μου 45 23. A¹S¹ ου κακωσει αυτον 24. AB τως εχθρους αυτ. (A μου) απο προσωπ. αυτ. 28. AS και εγω 32. ABS βεβηλωσουσιν 33. B om τας pr. ... AS αδικιας pro αμαρτιας 34. S² απ αυτων 35. S¹ εν τη διαζηκη 39. S¹ εξουδενωσ. ημας 41. S καθειλας 42. S² διηρπαζον 43. AS² δ. τ. Σλιβοντων αυτον 46. AS χρονου ... S^{2c.3} αυτω αισχ. 47. B αποστρεψει,

LXXIX. 11. a verbis τας κεδρους του ΐου rursus incipit Alex.

LXXXII. 7. b ισραηληται] BS -λειται, Ti -λιται

LXXXVIII. 1. b ισραηλητη 4. b ωμωσαν, it. 50. ωμωσας 31. b εν-καταλιπ., BTi εγκ.

AS -φεισ 48. ABS μου η ὑποστ. 49. B ο ανθρωπ. 50. AS² που εισιν
51. BS ὑπεσχου A 102, B 103, S 104.

LXXXIX. 1. BS¹ ημιν εγενηθησ 2. S¹ εδρασθηnai pro γενηθ. ...
AS² και εως ... S¹ om συ ει 4. AS^{2c.3} σου κυριε ... S ως ημερα
5. (S² ανηθησοι) 8. S² εναντιον pro ενωπ. 9. S² om και ... AS ωσει ... 5
BS¹ αραχηνη 10. B ενιαυτοις pro αυτοις ... S¹ εφ ημας πραυτης 11. BS
και απο usque 12. γνωρισον stich. ... AS² τον θυμον σ. 12. BS¹ om
ουτως ... AS² γνωρις. μοι ... AS² πεπαιδημενουσ (A πεπεδ.) 14. BS¹
om ευφρανθημεν, AS² hab. ευφρανθημεν 16. BS¹ om επι sec. 17. BS¹
om του ... AS i. f. add. και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον A 38, 10
B 35, S 34.

XC. 2. B¹S¹ τ. θω ... BS x. καταφυγ. μ. c. seqq. conj. 3. B om σε,
AS ρυσετ. με ... S πακιδος 5. S¹ και απο βελ. 6. S² εν σκοτει διαπο-
ρευομενου ... (Cozza ευμπτωματος) 8. AB¹S οψη 11. B om πασαις
12. S¹ και επι 13. AS² επι ασπ. 15. AS² κεκραζεται (A καικ-) pro επι- 15
καλεσ. ... BS om προς ... AS² επακουσομαι ... S² om και ante εξελουμ.
... BS^{1et3} om αυτον pr. B 35, AS 33.

XCI. 1. S τ. προσαββατου 4. S¹ μετα 6. B¹S¹ εβαρυνθησαν 8. AS²
om τους ... B ως ... ABS εξολεθρ. 10. A²S ante οτι add. οτι ιδου οι
εχθροι σου κυριε 11. AB²S εν ελαιω 12. AS επανιστανομενοις ... B πονη- 20
ρευομ. init. stich. ... BS¹ εισακουσεται 15. S¹ om τοτε, AS² επι pro τοτε
16. (A)S² post τ. αναγγειλαι duplex punctum posuit ... AS ο θεος ημων
AB 27, S 24.

XCII. 1. B om ο 3. AS² i. f. add. απουσιν οι ποταμοι επιτριψεισ (A
-ψισ) αυτων 4. B απο φων. ὕδ. c. seqq. conj. (AS incert.) A 15, B 11, S 10. 25

XCIII. 1. BS σαββατων ... B ο θεος (his) ... AS² om ο 7. S¹ οφετ.
ο κυρ. 9. BS¹ πλασας οφθαλμουσ ου 12. AS om ο ... AS² om συ
14. S¹ ενκατελιψεν 16. BS¹ om τους 18. BS¹ βοηθει 19. AS² om κυριε
... AS² ηυφραναν pro ηγαπησαν ... S¹ καρδιαν pro ψυχην 20. AS² συν-
προσεστω ... AS² επι προσταγμα 23. AS² αυτοις κυριος ... AS² και 30
κατα την A 44, B 41, S 40.

XCIV. 1. BS αγαλλιασωμεθα 3. AS² επι πασαν την γην 4. AS om
οτι ουκ usque λαον αυτου ... S¹ om τη ... S¹ παντα τα περ. ... AS²
εισιν pro εστιν 6. S¹ ενωπιον 8. ABS πειρασμου 9. ABS¹ om με ...
B ειδοσαν ... AS² με x. ιδον 10. AS καρδ. αυτοι δε 11. A²S η pro ει 35
A 22, B 25, S 23.

XCV. 1. AS ωδη τω δαυ. οτε ... B¹ οικοδομεται, B²S -ειτο 7. S¹
stich. ενεγχ. τ. κυρ. δοξ. x. τιμην ante stich. ενεγχ. τ. x. αι πατρ. τ.
εδνων posuit. 10. AS² οτι κυριος 13. AS² απο προσωπ. ... ABS om
του ABS 29. 40

XCVI. 1. BS¹ αγαλλιασεται ... S² νησοι sic 3. (B τους εχθ.) 5. AB
ετακησαν ωσει κηρος ... S om κυριου sec. 6. S¹ om και ... A²S¹ ιδοσαν,
A¹S² ιδον ... S¹ πεποιθοτες επι pro προσκυνουντες 7. ABS παντ. οι αγγ.
9. AS² om ει ... AS om ο ... S επι pro υπερ 10. AS² πονηρα 11. AS¹
ευφορσυνην 12. BS¹ επι τ. κυρ. AB 27, S 26. 45

XCVII. 1. BS om ο prim. ... B εσωσ. αυτω 2. BS εναντ. τ. εδνων
c. praeced. conjg. ... S¹ om τω ιακωβ 4. AB²S τ. κω 6. AS φωνησ
... AS² βασ. κυριου 7. AS² x. παντες οι ... AS κατοικ. εν αυτη 8. AS²
i. f. add. απο προσωπου κυριου οτι ερχεται A 22, BS 19.

LXXXIX. 1. b ανθρωπω 14. BS¹ om ευφρανθημεν] Ti Prol. „εϋφραν-
θημεν intactum reliquimus cum Walton, Bosio etc. Sed ed. Rom.
calamo confossum habet nec agnoscit in notis.“

XCIV. 8. ABS πειρασμου] sic b calamo ex πικρ. corr. sec. Ti, non
in ex. meo

XCVIII. 1. BS¹ om o pr. ... AS χερουβιν (A -ειν) 3. S^{1et3} εξομολογισ-
σῶσαν ... B παντες τω 4. S¹ om και τιμη βασ. χρ. αγαπα 5. BS¹
om οτι εἰς ἅγιος ἐστὶν c. seqq. conj. 6. B ἐπηκουσεν αυτοις, AS εἰσηκου-
σεν αυτων 7. AS² οτι ἐφυλ. ... S¹ το προσταγμα ο, AS² τα προσταγματα
5 αυτου α 8. S¹ ἐπηκουσας ... AB²S ου ευειλατος ... S⁽²⁾ ἐγενινου A 24,
BS 22.

XCIX. 2. S¹ εἰσελθετε, it. 4. 3. AS² ο ἄριστος ἡμων ... AS² ἡμις ἡμις
δε λαος (A bis -εισ) ... AS² om της 4. AS εἰς τ. αυλ. ... (S ἐξομολο-
γισθαι) A 14, BS 12.

10 C. 1. B τω δαυειδ ψαλμος ... S² ελεον, A ελαιον 2. B ὠδη pro ὁδω
... AB ἐμμεσω ... S¹ τω οικω 3. S² προετιθεμην ... S¹ ποιουντα ...
S¹ παρα βασιλεις pro παραβασεις 6. S¹ ὀφθαλμ. αυτου 7. B ἐμμεσω
... AS ἐνωπιον 8. BS² ἀπεκτενον, S¹ ἀπεκτινον ... ABS ἐξολεθρ. ... AS
την ανομιαν A 17, BS 16.

15 CI. 1. S ἐνωπιον 2. B εἰσακουσον κυριε ... ABS² ἐλθτω 3. B ὤλει-
βωμαι ... B το ους σου προς με (προς με addit. vid.) ... S ἐπακουσον
5. S¹ ἐπληγη 8. AS² ἐγενομην 11. S¹ κατεραξας 12. S² σκαι ... ABS

και εγω ... S⁽¹⁾ ἐξηρανθησαν 16. S¹ om τα ἐδνη ... S το ονομ. κυριου
... AS βασιλ. της γης την 18. S¹ πτωχων pro ταπειν. ... S ἐξώδενωσεν
20 19. (S ἐταιραν) 20. B¹ ἐξεκυψαν ... S¹ υψου 21. ABS τον στεναγμον
22. S¹ ἀναγγεληται 23. AS² ἐπισυναχθηται ... BS¹ βασιλειας 26. AS²
συ κυριε την γην, S¹ om συ κυριε ... S om των 27. S¹ ἀλλαξεις A 56,
B 54, S 55.

CII. 2. S ἀποδοσις pro αἰνεσεις (cf. A) 4. S¹ οἰκτιρω 5. B ἐμπι-
25 πλωντα 7. S¹ om τω 13. BS¹ και καὶ ὡς ... AB¹S οἰκτειρησεν 14. AS²
ἐμνησθη οτι 15. (S ἡμεραι|ραι) ... S¹ οτι εἰ ανθ. (S² ὡς εἰ) 20. ABS²
παντ. οι αγγ. 21. AS² το ἔλεημα 22. AS² τ. δεσποτίας α. A 47, B 46, S 45.

CIII. 1. B κυριε κυριε ... BS¹ ὡς ἐμεγαλ. ... AS² μεγαλοπρεπιαν
3. S¹ νεφελην επιβ. 5. BS¹ ἐδεμελιωσεν pro ο ἱεμελ. ... (S¹ κληθησεται)
30 7. S¹ φωνης σου βρ. σ. 8. S εἰς τον τοπ. ... S¹ αυτους 9. B ἀποστρεψουσιν
10. B ἀποστελλων 12. S⁽¹⁾ πτετρων 14. BS¹ om ο ... AS δουλια 16. S¹
κυριου pro πεδιου ... AS² ἐφυτευσας 17. B ἐνοσσευσουσιν ... B αυτω
18. AS² λαγωισ pro χοιρογρ. 20. S διελευσεται 21. S ὀρουμενοι ... AS²
του αρπασαι 22. AS συνηχθησαν ... S¹ ἐπι τ. μ., AS² εἰς τας μανδρας
35 23. S¹ μεχρι εσπ. 26. ■ ἐκει πλ. διαφορ. i. f. l. add. 27. AS² τ. τροφ.
αυτων 28. S¹ τα παντα ... B ἐμπλησθησεται 31. AS² εἰς τους αιωνας
32. S² om των 35. BS ἐκλείποισαν ... BS γης fin. stich. AS 77, B 76.

CIV. 1. (S ἐξομολ. κα τω κυρ.) ... S¹ μεγαλια pro εργα 9. S ἴσα^ρ
10. S¹ αυτον ... BS¹ om εἰς sec. 11. ABS υμων 13. B om και sec.
40 14. S¹ om και 15. AS ἀπεσθαι 16. S¹ αυτου pro αρτου 20. BS¹ ἐξ-
ἀπεστείλεν (S -στιλ-) ... S¹ post ελυσ. αυτ. stich. 19 b το λογ. usque αυτον
repetivit, sed ipse scriptor uncis del. 21. B κτησεω 25. AS² om και ...
AS² τ. καρδ. αυτου 26. AS² εαυτω pro αυτον 27. B¹S¹ ἐξέτο αυτοις ...
AS² τερατ. αυτου 28. S¹ και ου παρεπικρανε, AS² οτι παρ-αν 30. BS²
45 βασιλειων 31. A¹S σκνιφες 33. S¹ om παν 35. AS² παντα χορτ. ...
S¹ χορτον pro καρπον, AS² παντα τ. κ. 36. AS ἐν τη γη αυτ. 37. ABS^{1et3}
om ο 39. S¹ νεφελη ... S¹ om αυτοις sec., S² αυτους (sic?) 43. B ἐγλεχ-
τους 44. AS^{2c.3} κατεκληρονομησαν ABS 89.

CV. 2. S ακουστα 5. S¹ ἐν τη κληρονομια σου 7. AS om και pr.

XCVIII. 7. Ti in Comm. „C^a το [sic] προσταγματα αυτου α“: mendum
typographicum?

CI. 4. b συνεφρυγισαν 28. b ἐκκλειψουσιν, it. CIII. 29.

CIV. 24. B κτησεω] ita et b ex corr. cal., vE Ti κτισεωσ retin.

... S primo παραπικράναν 10. B χειρων μείσ. ... AS² μισούντος ... S² εχθρών 11. BS και εκάλυψ. 12. ABS¹ επιστ. εν τοις, S² επιστ. τω λόγω ... S² ησαν pro ηγεσαν 15. AS² εισ τας ψυχας α. 16. AS τον μωυσην (Α μωσ-) ... AS² om και sec. ... AS τον ααρων 18. AS om και sec. 20. AS² δοξ. αυτου 21. AS om του prim. ... S¹ κυριου pro θεου 22. AS² c.³ 5 θανμασια ... AS om και 23. ABS εξολεθρ. bis ... B¹ εγλεκτοσ ... S¹ om τη ... S¹ του μη αποστρεψαι την οργην αυτου, AS² τ. αποστρεψ τον θυμον αυτου 24. AS om και sec. ... (S επιστρευσαν) 26. B χ. αυτ. αυτοις 29. S¹ επ αυτους 32. S¹ om αυτον ... S εφ υδατ. 33. S¹ om εν 34. AS εξωλεθρ. ... S¹ om αυτοις 38. S¹ om ων ... S² εθυον (et S¹ εθυσαν 10 c. praec. conjg.) 38. S primo εφονοκτηνηθη 44. Avid. S εθνων pro εχθρων 43. S¹ om αυτον 44. S ιδεν (sic et A) εν omisso κυριος 46. S om των ... AS αιχμαλωτισαντων 47. S τω αγιω σου 48. S om γενοιτο alterum A 104, (B 54), S 100.

CVI. 2. S² εχθρων 3. AS¹ om και prim. 4. S¹ πολιν 5. S πινωντ. 15 x. διψ. c. praec. conjg. 9. AS x. ψυχην πινωσαν 10. S¹ και εν σιδ. 14. S¹ εν σκοτους ... S και εκ σκιας 16. S συνεκλασεν 22. S om αυτω 23. AS εισ την θαλ. 24. S ειδοσαν 27. S² και εσαλευθ. 29. S¹ και εστησεν καταιγιδα αυτης x. εισγ., S² επετιμησεν pro επαταξε, cetera ut b 30. S¹ επιμελια pro επι λιμενα ... AS θελ. αυτου 32. S¹ εκκλησιας ... 20 AS¹ καθεδραις 33. S¹ εξοδους 35. S λιμενας ... S¹ om και γην usque υδατων 36. S¹ πολιν 37. AS γεννηματος 40. S om αυτων 43. AS συν-ηρουν A 87, S 83.

CVII. 2. S² in f. add. εξηγερθητι (sic) η δοξα μου 3. S¹ εγερθητι 4. S¹ και ψαλω 8. S τ. σκηνωματων εκμετρησω 9. S μανασση 10. S¹ 25 εκτενω pro επιβαλω ... S¹ οι αλλοφ. 11. S¹ om η 12. S¹ x. ουχι εξελ. A 29, S 27.

CVIII. 1. S τω δαδ φαλμος 4. S⁽¹⁾ ενδιαβαλλον ... S προσευχομην 11. A² S¹ add. και ab initio ... AS εξεραυνησατω ... S om και ... S¹ παντας τ. πον. 12. S⁽¹⁾ τοις (φοβουμ) ορφαν. 13. AS εξολεθρ. ... AS¹ 30 εξαλιφθητη 14. S¹ αμαρτια pro ανομια 15. S¹ εναντι ... AS εξολεθρ. 16. AS¹ του ποιησαι ... S¹ om ανθρωπον 18. S ως υδωρ ... S¹ ως ελ. 19. AS¹ ζωνην ... S¹ ζωννυται 20. AS παρα κυριω 21. AS¹ μετ εμου ελεος ... S¹ ενεκα 22. S εγω ειμι 23. S¹ αντανηρεθη 25. AS και εγω 26. S om και ... S¹ το μεγα ελεος σ. 28. AS επανιστανομενοι 29. S 35 περιβαλλεσθωσαν ... S¹ αισχυνην ωσει διπλοιδαν (ωσει et δ-αν et S²) αυτων 30. S² om τω pr. ... S¹ om εν pr. 31. S¹ δικωκοντων AS 64.

CIX. 1. S τω δαδ φαλμος 2. AS¹ om σοι ... AS και κατακυρ. 3. S¹ om η ... S¹ εν τη λαμπροτητι τ. αγιων (sine σου) ... S¹ εξεγεννησα 4. S συ ει ιερ. 6. S¹ κρινιν τοις ... S πτωμα ... S¹ επι γην πολλην, S² ε. 40 γησ, „sed πολλην non attigit.“ A 15, S 14.

CX. 1. AS εν β. — 2. κυριου stich. ... AS ευθιων 3. S εξομολογησεις 6. S¹ αυτου bis 9. S² απεστιλεν κυριος ... S² διαθηκησ 10. S¹ et³ om δε AS 21.

CXI. 1. S¹ θελει 2. AS ευθιων (Α -ει-) 5. S οικτιρμων 7. S επι τον 45 8. S¹ ου φοβηθησεται, AS² ου μη φοβηθη ... post φοβηθ. S¹ stich. sec. v. 7. ετοιμη usque κυριον repetivit, ipse scriptor del. ... S εφιδη ... S¹ et³ om επι 10. AS επιθ. αμαρτων A 22, S 23.

CV. 11. b ουκ υπελειφθη 33. Ti in Comm. „οργην: C^a θυμον“, ex quo concludendum foret, S² legi velle την θυμον: suspicor τον θυμον ut A 24. S επιστρευσαν, sec. Ti, tacet in Comm. 27. post ερη[μω] deficit B, usque CXXXVII. 6. εφορα

CIX. 6. Ti in comm.: „κρινιν: C^a reponi voluit κρινει (per incuriam κρινει dedit)“; opinor S² κρινιεν i. e. κρινει εν voluisse vel dedisse

CXII. 4. S¹ αυτού pro κυρίου 3. S¹ αινείται (= -τε) pro αινετον
5. S τις usque 6. εφορών stich. 9. S¹ μητέρα τεχνων ευφραϊνομένων, S²
(μ. επι τεχνοις) ευφραϊνομένη (sic Ti) A 17, S 11.

CXIII. 4. S οικει 2. S¹ η ἰουδαία ... S η εξουσία 4. S ως κριοι
5 5. S¹ om σοι ... S¹ ανεχωρησας pro εστραφης 6. S¹ om οτι ... S¹ ως
κριοι ... S¹ om και ρι β. usque προβατων ... S¹ ουρανου ανω εν τοις
ουρανοις και επι της γης παντ. ... S¹ ηβουλετο 13. S λαλουσιν 17. 18. 19. S¹
ter βοηθος αυτων 19. S ηλπ. επ αυτον 20. S¹ κυρ. εμνησθή ημ. και
ευλογ. 23. S ὕμιοι, S¹ add. εσται 26. AS ευλογησωμεν A 54, S 48.

40 CXIV. 4. S¹ ο θεος pro κυριος 2. S¹ ημερ. αυτου επεκαλεσαμην 3. S
βλιψιν usque 4. επεκαλεσ. stich. 5. S¹ ελαιημων κ. δικαιοσ ο κυρ. κ.
κυριος ο β. ... S ελεα 7. S¹ η ψυχη 8. AS εξειλατο 9. S¹ εναντιον
A 18, S 15.

CXV. 2. AS om δε 3. S¹ om παντων 5. AS om versum 8. S¹ om
15 και εν usque επικαλεσομαι, S² suppl. κ. εν ο. κυρ. και επικαλ. 9. S¹ απο-
δωσω τω κυριω A 16, S 14.

CXVI. 4. S¹ αινεσαυσαν pro επαινεσατε AS 4.

CXVII. 4. S om versum 5. S εν βλιψει ... S¹ επηκ. μοι 6. S¹
om και 9. A¹S¹ επ αρχοντας 12. AS ωσει πυρ 13. S¹ om ο 16. S¹
20 om δεξ. κυρ. ποιησ. δυναμιν 17. AS¹ εκδιηγησομαι 18. S¹ καιδεων
... S om ο 24. AS αυτη ημερα ... S om ο A 59, S 48.

CXVIII. 2. AS οι εξεραυνωντες ... S¹ εκζητουσιν 4. AS om του
6. AS¹ επεσχυνθω (A -αι-) 7. AS¹ σοι κυριε 9. S¹ ο νεωτερος ... AS
φυλασσεσθαι 10. S¹ om μου 15. S¹ εκζητησω pro κατανοησω 18. AS
25 τα ψαλμας. σου 19. S¹ om εγω ... S¹ αποστρεψης 20. S¹ εις τα δικαι-
ωματα pro τα κριμ. 23. S¹ om και sec. 24. AS² η συμβουλια 25. S
ζησομαι pro ζησον με ... A²S κ. το λογιον σ. 26. AS τ. οδ. σου 27. S¹
και οδον 30. AS om και 34. S¹ εκζητησω pro AS² εξεραυνησω 35. AS¹
εν τριβω ... S¹ αυτον 36. (S κλινον τήν κ.) 37. S primo εις το λογ. 39. S¹
30 το ονιδος μ. ο υπ. τα γαρ κρ. 41. S¹ το ελεος pro τον λογον 42. AS¹
με pro μοι ... AS επι τους λογους 43. S¹ επι τα κριματα 47. S ηγα-
πησας 48. S αις (S² del ι) ηγαπησας ... AS¹ ηγ. σφοδρα 49. AS¹ τον
λογον ... S¹ των δουλων ... AS ω pro ων 50. S¹ ουκ εξεκλινα pro εξη-
σεν με 52. S¹ κυριε απ αιωνος 53. S¹ το ονομα σ. 56. S¹ om οτι
35 57. S¹ om ει ... AS¹ om του ... S¹ τας εντολας pro τον νομον 59. S¹
οτι διελογ. ... AS¹ κατα τας οδ. ... S απεστρεψα 60. S¹ om του 62. S
εξηγειρομην 63. S¹ om των sec. 64. S¹ πασα η γη ... S¹ δικ. σου κυριε
65. AS¹ κ. το λογιον σ. 67. AS¹ εγω εφυλαξα 69. S⁽¹⁾ καρδια σου ...

AS εξεραυνησω 70. S⁽¹⁾ αυτων 72. AS¹ αγαθον ... S¹ στομ. μου
40 73. S¹ αι χ. σ. επλασαν με κ. ητοιμασαν με 75. S¹ δικ. και αληθια τα
κριματα σου εταπινωσαν μ. 76. S¹ και pro κατα 77. S¹ μελετ. μοι 79. S¹
om με 84. S¹ και εις ... AS¹ τον λογον σ. 84. S λεγοντες παρεκαλεσαν,
post ex emend. ipsius prim. man. λ. ποτε παρακαλεσεις ut b 87. AS εν-
κατελειπον 88. S ζησομε κ. ... S⁽¹⁾ μαρτ. σου σ. σ. 94. S τη διαταξ.
45 σ. c. praec. conjg. ... AS η ημερα ... S¹ δουλ. σου 93. S με κυριε
94. S¹ κυριε pro εγω 95. S¹ om εμε usque με ... S τα δε μαρτ. 98. S¹
τας εντολας σ. ... AS¹ μοι εστιν, S² εμοι ε. 100. S εξητησα 102. S¹ κλιμα-
των ... S μοι 103. AS² γλυκεια (A -κια) ... S¹ μελ. και κηριον 104. AS¹
i. f. add. οτι συ ενομοθετησας μοι (A με) 106. S ομωμοχα 107. AS κυριε
50 init. stich. ... S¹ το λογιον 108. S¹ ευλογησον κυριε 109. S¹ om σου pr.
... S¹ τον νομον 112. S¹ δια παντος αμψειν 113. S¹ και τον νομ.

CXVIII. 107. AS κυριε etc.] ita et Ti, b κυρ. c. praec. conjg.

114. S¹ και εις τον λαον σ. ηλπισα ... AS² εφηλπισα 115. S οι πονηρευμ. ... AS εξεραυνησω 116. S¹ om μου pr. 119. S¹ i. f. add. διαπαντος 122. AS εκδεξα ... S αγαθα 124. AS¹ λογιον pro ελεος ... S και κατα τα 127. S εντολας το υπερ το χρ. (το et A) 129. S εξηρευνησεν 131. AS¹ ηνυξα (S -v- fere ubiq.) και ηλκυσα 134. S primo φυλαξει 136. S¹ εφυλαξαν 137. S 5 ευδησ η χρισος σ. 139. AS¹ ο ζηλ. του οικου σ. ... AS¹ τ. εντολων σ. 141. S νεωτεροσ ειμι εγω 142. S¹ λογος pro νομ. 143. S αναγκη ... AS αι εν-τολαι 144. AS κ. ζησον με 145. S¹ om μου pr. 146. AS¹ εκεκρ. σε 147. S¹ προεφθασαν με εν 148. S¹ προς σε ορθρουν του 149. S primo το λογιον pro ελεος 152. S¹ om εγνων 153. S¹ τον νομον 155. S¹ η σωτηρια 10 156. S¹ κυρ. σφοδρα ... S¹ κατ. τα κριματα 157. AS¹ εκθλιβοντες 158. S¹ ασυνζητούντας 163. S¹ (1) εμιο. ζ εβδελ. 164. AS ηνεσ. σοι 167. S¹ και εφυλ. 168. S¹ om κυριε 169. AS εγγισατο, S¹ add. δη ... S¹ κυριε κυριε 170. S¹ om κυριε 171. S εξηρευξαντο 172. S² φθελγξοιτο ... AS¹ το λογιον ... S¹ δικ. εστιν 173. S om με 174. S επεποδα 176. S¹ ωσει ... S ζησον 15 A 330, S 241.

CXIX. 5. AS οιμοι A 11, S 9.

CXX. 1. AS ποθεν 3. S¹ δωσ ... AS νυσταξει 4. S εξυπνωσει 6. S¹ ουκ εκκαυσει σε και η 7. AS κυρ. φυλαξει σε ... S φυλαξει την ... S¹ om ■ κυριος 8. S⁽¹⁾ φυλαξεισ A 13, S 8. 20

CXXI. 1. S αναβ. τω δαδ 2. S¹ om σου 4. S¹ om φυλαι alt. ... S του ισρ. 6. S¹ stich. ερωτησατε—τη (sic) ιερουσ. post stich. και ευζην. τ. αγ. σε ponit. 7. S ειρηνη σου ... S¹ εν τοις π. 8. AS ελαλ. δε 9. S¹ om αγαθα A 18, S 13.

CXXII. 3. S¹ επληθυνημεν 4. S επληθυνη A 11, S 10. 25

CXXIII. 1. S αναβ. τω δαδ 4. AS^{1 et 3} om αν 7. (S ω στρουβ.) ... AS ερυσθημεν 8. S om η A 15, S 11.

CXXIV. 2. AS και κυριος 3. AS¹ om κυριος ... AS εν ανομια 4. S primo κυρ. τ. ευθες αγαθ. A 14, S 10.

CXXV. 1. AS¹ ωσ pro ωσει 4. AS¹ ωσ ο χιμμαρρ. (A χει-) 6. AS¹ 30 αιροντες pro βαλλοντες A 15, S 14.

CXXVI. 1. AS¹ οικοδομουντ. αυτον 2. S¹ εστιν υμιν ... AS του ορθ. ... (S ορθιζιν) ... AS εγειρεσθαι ... AS¹ εσθοντες 3. S¹ γαστρ. αυτης 5. S¹ κατεσχυνησεται ... AS¹ εν πυλη A 14, S 12.

CXXVII. 2. AS¹ τους καρπους των πονων 3. AS¹ εν τοις κλιτ. 4. S¹ 35 ο ανδρ, S² πασ ανδρ. 6. S ιδησ A 14, S 11.

CXXVIII. 3. AS επι του (A τω) νωτου 4. S¹ αυχενα 6. S¹ ωσ 8. S εφ ημας ... S¹ ευλογησομεν A 13, S 14.

CXXIX. 1. AS¹ εκεκραξα σε 3. AS παρατηρηση ... S υποστησητε 5. S¹ om σε ... S¹ νομον pro λογον ... S αυτου pro σου 6. S¹ om 40 ελπισατο usque κυριον, S² ante απο φυλ. suppl. απο φυλακης πρωιασ ελπισατω ιηλ επι τον χν A 16, S 11.

CXXX. 1. AS αναβ. τω δαδ ... AS μου η καρδια 1. 2. S¹ stich. ουδε -εν μεγαλοις post stich. ουδε εν 2. usque 2. εταπεινωφρον. ponit, sed ipse scriptor literis β α appositis transponendos eos esse signific. ... S¹ 45 και pro αλλα ... S¹ εως ανταποδ. ... S¹ επι ψυχ. AS 9.

CXXXI. 1. S i. m. ρλε pro ρλα ... AS πραυτητος 5. (S¹ τω *ω) 6. AS¹ εν ταις δασει (A -σει) 7. S¹ εισελευσομε, AS² -σομεθα ... S προσκυνησομεν 9. S¹ ενεδυσαντο 11. AS¹ επι τον θρονον 12. S¹ εως αιων. ... A¹ S¹ επι

CXVIII. 127. Ti adn. „ipsa prima manus το [pr.] notavit delendum esse; C^a vero συ [σου?] ex του fecit et υπερ ex περ, praetereaue το [sec.] improbavit.“

τον Ήρνον σ. 13. (S¹ primo εξελαξατο) 15. AS¹ τ. χηραν α. 17. S χριστ. σου A 39, S 34.

CXXXII. 1. AS αναβ. τω δαδ ... S¹ om αλλ 2. AS¹ επι κεφαλην ... S καταβαινων sec. loco 3. AS¹ και ζωνν A 8, S 6.

5 CXXXIII. 1. S¹ om et minut. lit. suppl. εν οικω κυριου 2. S¹ om τας 3. S ευλογησει A 8, S 5.

CXXXIV. 4. AS¹ αυτου pro εαυτω sec. 5. S¹ ομι εγω ... AS¹ εγνων ... AS μεγας κυρ. 6. S¹ ηβελησεν εποιησεν ■ κυριος, S² om ο κυρ. ... AS¹ om πασαις 7. S om της 10. S¹ om ος ... S¹ απεκτεινεν εδν., i. m. 10 adscr. επатаξεν 12. AS δουλω pro λαω 13. AS¹ et³ κυριε pro και pr. 14. S¹ οικτρι pro οτι κρινει 16. S λαλουσιν 18. AS¹ παντες οι ποι. ... S¹ εν pro επ 20. AS λευει 21. AS εκ σιων A 51, S 44.

CXXXV. 1. AS¹ οτι χρηστος οτι 4. S¹ ποιουντι 6. S¹ επι το υδωρ 9. AS¹ κ. τα αστρα 11. S¹ om τον 14. S¹ εν μεσω α. 16. S¹ om τη 15 22. S² λαω pro δουλω 23. S¹ om verum 24. S εκ χιρος εχθρ. η. 26. AS¹ τ. κυριω τ. ουρ. A 16, S 25.

CXXXVI. 1. AS om ιερεμιου 3. S¹ ηρωτησαν ... S¹ υμνησατε pro υμνον ασατε 6. AS¹ om ως 7. AS¹ ο Ήμελειος εν αυτη A 16, S 14.

CXXXVII. Inscriptio: τω δαδ 1. S¹ stich. και εν. — σοι post stich. οτι 20 — μου ponit ... S om παντα 2. S¹ om το pr. 3. S¹ om σε 3. S¹ εν δυναμι πολλη, et A εν δ. omisso σου 5. S¹ η δοξα κυριου μεγαλη 7. A¹B¹ εμμεσω ... A¹BS¹ om μου ... S¹ εξετινα ... B χειρ. μου 8. AS² κυριος (S² ανταποδωσεις intact. reliquit) 8. BS¹ κυριε τα εργ. 1. B παρησ AS 20, (B 7).

25 CXXXVIII. 2. BS¹ παντας τ. διαλ. 3. AS συ εξιχνας. 4. S² δολος pro λογος αδικος 5. S¹ δικαια pro αρχαia 6. S primo προς αυτον 7. S¹ κ. που απο τ. πρ. σου φ. 8. ABS¹ συ ει εκει 9. S¹ λαβοιμι, S² αναλαβοιμι 12. B οτι usque φωτισθησ. i. m inf. ... AB οτι το σκοτος 13. S¹ συ κυριε ... S om κυριε 14. S¹ εδουμαστωδην 15. AS κατωτατοις 16. ABS¹

30 το ακατεργ. σου ειδοσαν οι οφθ. μου ... BS ουδεις (S -δισ) 18. S¹ μετα σου εγω 19. S¹ εξαμαρτωλους 20. B ερεις, S² ερεισται εσται ... S² διαλογισμους 21. ABS επι τοις εχθροις 23. S¹ ab initio scrips., S² del. δοκιμασον με και γνωστ. τας τριβους μου 24. B²S¹ ειδες pro οδος (cf. A) A 47, ■ 46, S 48.

35 CXXXIX. 2. (AS εξελου μαι) ... (S ανδικου) 3. AS² αδικιαν 5. S om κυριε ... B αμαρτολου ... ABS om του 7. S „ante ειπα τω rubro pictus erat ρμ numerus, sed exstinctus est“ ... B ενωτ. κυριος 11. AS² εν πυρι pro πυρος ... S¹ επι της γης post αυτους ponit, S² hoc loco del. ... ABS¹ εν ταιλαιπ. conj. c. seq. ... S² και ου 12. B ανηρ usque γης 40 i. m. inf. ... S¹ ου μη κατ. ... AS εις διαφθοραν 13. S² των πτωχων ... S¹ του πενητος 14. A²BS και κατοικησ. ... BS¹ εν pro συν ... S τω προσωπου σ. ABS 28.

CXL. 1. BS προς σε εκεκραξα ... S της φωνης ... S om με 3. S¹ εδου 4. S πονηρους ... BS¹ om την sec. ... S¹ ενδυσω, A²S² συνδυ. 45 5. S¹ om δε ... B ετι και ετι η 6. S² κριται pro κραταιοι ... S¹ om τα ... BS² ηδυνηθησαν 7. S² ερραγη pro διερρ. ... S¹ διεσκορπισθησαν ... A²B²S² τ. οστα αυτων 8. A¹S¹ om κυριε alter. ... B¹S¹ επι σε 10. AS² οι αμαρτωλ. ... AS om αν AS 23, B 24.

CXLI. 3. AS² εκχ. ενωπιον α. 4. S εκλιπειν ... BS¹ μοι παγιδα 5. S² 50 και ουκ pro οτι ουκ 6. AS² εκεκραξα προς σε κυριε ειπα ... S² μερ. μου ει 8. S² om κυριε A 20, BS 19.

CXXXVII. 6. και τα υψ. incip. rursus B

CXLII. 4. BS καταδιώκει 2. S⁽¹⁾ ^{ου} ^{ου} μ. των δουλων σ. 3. B οτι usque μου i. f. lin. add. ... S εκαθισαν 5. S² om και 6. BS¹ τας χειρας μ. προς σε 8. S¹ μοι ποιησ. μοι ... S² προς σε κυριε 9. S² („C⁴¹) om οτι ... S² κατεφυγα 10. S² οτι συ ει ο ΰεος μ. ... ABS¹ το αγιον 11. ABS εν τ. δικαιοσ. σ. conjg. c. praeced. 12. ABS εξολεσθ. ... AS² εγω δουλ. 5 σ. ειμι A 30, B 34, S 29.

CXLIII. 4. S om προς τ. γολιαδ 2. S¹ om ο ... S¹ τ. λαον σου 3. S γνωρισθης 4. A¹S² σκιαι 10. BS εκ ρομφ. πον. c. seqq. conjg. 11. S¹ om εξελου με 12. S om οι ... AS² υἱ. αυτων ... ABS¹ ηδρυμμενα, S² ἱδρυμ. ... B(?) ομοια 15. S primo εκ τουτου του εις ... S² πλατιας pro επανυλσιν 10 15. S¹ εμακαρισα ... S¹ ο λαος σου κ. ... S¹ αυτ. εστιν A 36, BS 35. †

CXLIV. 4. AS αινεσεωσ ... S¹ σε ΰε μ. βασιλευ μ. 2. ■ om εις τον — αιωνος 3. AS² μεγας κυριος 4. (S¹ γενεα α επαιν.) 5. S² om και ab init. 6. S¹ om κ. την μεγαλ. σ. διηγ. ... B διηγησμαι αυτην ... ABS¹ i. f. add. και την δυναστειαν (AS -τιαν) σου λαλησουσιν 9. S² συνπασιν 15 pro υπομεν. 10. S εξομολογεισθωσαν 13. BS σ. βασιλεια sic uterque hoc loco 14. S² κυρ. εν πασιν τ. λ. 16. S² την χειρα ... (S¹ οσιοις) 18. A¹S¹ om πασι τ. επικαλουμ. αυτον alter. 19. S¹ επακουσει, S² εισακουσει 20. S εξολεσθρευει (-e- et AB) A 46, B 42, S 36.

CXLV. 3. S² om και ... S² επι υἱου 4. S¹ γην αυτοσ 5. S¹ σου 20 pro ου ... ABS¹ om αυτου pr. 8. ABS¹ κυρ. ανορθ. κατερραγμ. κυρ. σοφ. τυφλ. A 22, BS 23.

CXLVI. 4. S om τον ... S¹ αγαθος 2. S² om και 3. S² τη καρδια 9. S² om και ab initio ... BS¹ νοσσοις 11. S² om πασι A 20, BS 25.

CXLVII. 4. (S¹ αιταινι) ... S αινεισ 2. B¹ μοκλους 3. S² σοι pro σε 25 4. S¹ om ο ... S¹ ως ταχυς 5. S² χιονα αυτου ... S¹ ομιχλη 7. S¹ πνευσαι 8. S² ο απαγγ. ABS 48.

CXLVIII. 4. (S primo ταν κυριον!) 2. S om οι 9. AS² παντ. οι βουν. 10. S¹ ερπετινα 12. S πρεσβυτεροι 14. B ὕμνος usque αυτου i. m. ABS 34.

CXLIX. S „Rubricator oblitus est versum explere. Scribere debebat 30 psalmi titulum (αλληλουῖα) una cum numero ρμζ.“ 2. S και οι υἱ. 4. S² εν τω λαω 6. S om αι ... S¹ om του ... AS εν τω λαρ. 9. S¹ om εν ... S¹ εστιν αυτη ... S¹ οσ. αυτων ABS 48.

CL. 5. S¹ ευηχοισα ... BS i. f. (S inscriptio ps. 151?) add. αλληλουῖα 35 ABS 44.

B Subscriptio βιβλος ψαλμων ρν et versa pagina Ps. 151.

[3.] ABS οργανον οι ... S αναγγελλει [4.] S αυτ. παντων εισακ. [5.] S om εν [6.] AS ελεει A 47, BS 46.

B om βιβλος ψαλμων ρν, S praeb. ψαλμοι δαα („ita errore rubricatoris“) ρνα

Stichi: S 5059.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

Inscriptio: ABS παροιμιαι

I. 5. S¹ om γαρ 7. B i. m. β ... BS φοβ. ΰεου ... S εξουθενουσιν 8. B i. m. γ ... ACS νομους pro παιδειαν 9. S¹ στεφανος 10. ABS dist.

CXLIII. 12. ABS¹ ηδρυμμενα] b in textu ιδρυμμενα, in Corrigendis ιδρυμμενα et ita Ti

CXLIV. 13. b οι δεσποτεῖα

CXLIX. 4. b ἡ αἰνετις

ante μηδε βουλ. 13. S¹ πολυτελην ... S ημετερων 14. ABCS βαλλαντιον

... S εν pr. m. supr. lin. suppl. ... (S γεννηθηζήτω) 15. S² υἱε μη πορ.
16. AS² οι γαρ ποδες αυτων εισ κακιαν τρεχουσιν και ταχινοι εισιν (A om
εισ.) του εκχεαι αιμα 20. B i. m. $\bar{\eta}$ 22. ABCS εχωνται 23. S¹ ὑπευθυνοντο ελ.
5 24. B¹ ουκ ... AS υπηκουετε 25. S¹ ελεγχ. και ... AS ου προσειχετε 26. ABC.
ηνικα αν, S ην. εαν 28. S primo επικαλεσασθαι 29. CS² φοβον pro λογον ...
ACS² om του 33. AS εν ελπιδι

II. 1. B i. m. $\bar{\epsilon}$ 3. AB i. m. C² i. f. add. την δε αισθησιν ζητησης μεγαλη
τη φωνη 4. AB¹S¹ εξεραν- 7. S² ὑπερασπ. δε ... ACS ποριαν 10. S¹
10 om η pr. ... B την pro σην 13. B i. m. $\bar{\zeta}$... S εγκαταλιποντες 16. B i. m. $\bar{\zeta}$
ante υἱε 17. AB απολειπουσα 19. (S πορευοιμενοι) 20. ABS λειουσ 21. AS
ab initio add. χρηστοι εσονται οικητορες γησ και οσοι (AS² ακακοι δε)
ὑπολιφθησονται (A -ει-) εν αυτη ... B i. m. $\bar{\eta}$ ante οτι ... S¹ om και οσοι
υ. εν αυτη

15 III. 1. B i. m. $\bar{\theta}$ 3. (AS πιστια) ... BS εκλειπετωσαν ... S primo τε
pro σε 5. AS² om τη 6. S² i. f. add. ο δε πους σου μη προσκοπτη 10. S¹
πιμπλωνται ... BS ταμεια ... AS² σιτου ... (S¹) εκβλυζωσιν) 12. AS παι-
δευει pro ελεγχει 13. B i. m. $\bar{\eta}$ 14. ABS κρειττον (S κρι-) 15. AS² αντιτασ-
σεται 17. ABS παντες οι (B² αι) τριβοι ... S om εν 18. BS¹ om ασφαλης
20 19. AS² εν φρονησ. 20. S² εν αισθ. αυτου ... S² δροσω 21. ABS παρα-
ρυση 22. AS² τοις οστ. σου 27. B i. m. $\bar{\iota}\alpha$ 28. S¹ επανηκαι αυρ. (= Bb)
AS² επανηκε και α. 29. B i. m. $\bar{\iota}\beta$... AS² τεκτενε 30. S¹ om σε, AS²
εισ σε 31. B i. m. $\bar{\iota}\gamma$ 32. S om γαρ 33. B i. m. $\bar{\iota}\delta$ 34. B i. m. $\bar{\iota}\epsilon$
35. B i. m. $\bar{\iota}\zeta$

25 IV. 1. B i. m. $\bar{\iota}\zeta$ 4. S διανοιαν pro καρδ. ... B i. m. $\bar{\iota}\eta$ ante φυλασσε.
... S² εντολ. μου ... S² post επιλαθη add. κησαι σοφιαν και συνεσιν
9. S¹ τρεφανων pro στεφανω 10. B i. m. $\bar{\iota}\theta$... AS² πληθυνθησ. σοι 15. S¹
om τοπω ... II στρατοπεδευσωσιν 16. AS² απ αυτων 20. B i. m. $\bar{\kappa}$...
BS παραβαλε 21. AB² εκλειπωσιν, S¹ λιπωσιν ... AS² εν ση καρδ. 22. B
30 αυτην ... AS² σαρκι αυτου 24. AB απο σου μακραν 26. B τροχειας (B
ubique -ει- 11. 27. 2, 15 etc.) 27. S om αι ... S ποριασ

V. 1. B i. m. $\bar{\kappa}\alpha$... S παραβαλε 2. AS² c. S¹ αισθησιν et εντελλομαι σοι
6. B τροχειαι 7. S¹ μακρυνης pro ακυρους ... ABS¹ ποιησης, ipse S¹
vel S² corr. -σαι 8. S² και μη εγγ. 11. (S μεταμελήθησιν) ... S² εσχατ.
35 σου 13. S παρεβαλον 14. AB εμμεσω 15. B i. m. $\bar{\kappa}\beta$... S¹ αγιων, AS² αγγι-
16. AS² om μη 17. B μονα 19. S¹ ηδια 20. S¹ ισθι μη pr. ... B συνερχου
21. AB τροχειας 22. B i. m. $\bar{\kappa}\gamma$... S εκαστος των εαυτ. αμαρτιων 23. ABS
εξεριφη ... AS δια

VI. 3. B¹ εγλυομενος ... B² παρωξυνε ... S τον σον φιλον ... AB¹S
40 ενεγυshaw, B² ενηγγ- 6. BS ἴσθι pro ἴθι 7. S² εκεινος ... S¹ γεωργιου γαρ
8. ABS υγειαν (S ὑγειαν) 9. (S¹ εξ οὔπνου) 11. S om σοι ... (S ης ω
ηξει ωσπ.) ... S¹ αμητ. σοι ... S απαυτομολογήσει 12. B i. m. $\bar{\kappa}\delta$ 14. AS
διεστρ. δε καρδ. ... BS εν παντι καιρω c. praec. conjg. 15. AB²S² δια
δε τουτο ... S διακοπη δε 16. AS μισ. ο κυριος ... S¹ συντριβη 17. AS²
45 αιμ. δικαιον 19. BS χρισισ ... S¹ αδελφῶων 20. B i. m. $\bar{\kappa}\epsilon$ 21. (S¹)
αφασφαι) ... S¹ αυτας ... BS¹ επι pro περι 22. S ηνικ. εαν 23. BS και
φωσ c. sqq. conj. ... AS² και οδος ... AS ζωης ελεγχ. 24. S¹ φυλασσειν
... S αλοτριασ 27. S ου suprascr. 29. AB¹S ουκ αδωδησεται. (init. stich.)
30. AS² om την 33. (S¹) εφῃαλιφθησ. 34. S¹ om μεστος usque αυτης
50 35. S¹ αταλλαζεται

IV. 15. B στρατοπεδευσω.] ita et Ti, b ut S -παιδ-

VII. 4. S⁽¹⁾ ὕε μου φυλ. ... B i. m. $\overline{\kappa\zeta}$ ante ὕε τιμα 2. S¹ λογουσ
εμουσ 3. S⁽²⁾ περιθου δε ... S¹ πλαῖτος 4. S¹ primo τη σοφια 5. ABS
εμβαληται 9. S εν σκοτ. εν σπερινω (sic Ti, tacet in Comm.) ... S νυκτε-
ρινη η και 10. S primo ει δε 11. AB¹S ουκ ησυχ. 13. S om δε ... S¹
ειπεν 14. S¹ primo ειρηνηκοι 15. B¹ εισ υπαντησιν 16. B χειρεια, S¹ 5
κιρια 17. S διερρακα ... AS² κροκω 18. S ορθου 21. S βροχ. τε των
απο 23. S¹ om δε 25. S¹ om εισ τας οδους ... AS² i. f. add. και μη
πλανηθης εν ατραποισ αυτης 27. S¹ primo καταγ. τα εισ ... AS² om τα
... BS ταμεια ... S² om του

VIII. 4. B i. m. $\overline{\kappa\zeta}$ 2. (S⁽¹⁾ αναβμεσον) 3. S⁽¹⁾ δυναστων 6. S¹ πολλα 10
pro σεμνα 8. S¹ primo στομ. σου ... ABS ουδεν εν αυτοις ... ABS¹
στραγαλωδες 10. B i. m. inf. i. f. add. (cf. A) αντερεισθαι δε αισθησει χρυ-
σιου καθαρου 12. ABS και γνωσιν c. sqq. conjg. ... B i. fin. stich. 14^a
χριστων—πολυτελων repetivit, sed uncis appositis del. 13. S¹ υπερηφαναν
ὑβρ. τε κ. αδικιαν 17. S ζητουντας pro φιλουντας, quod ipse S¹ suprascr. ... 15
AS² ευρης. χαριν 19. ABS γεννηματα ... S χριστων 20. S¹ οδων pro τριβων
... AS² δικαιοσυνη, cui S², per errorem ut vid., χ praeposuit 21. (B
δυσαυρους) 23. BS (A om) εν αρχη c. praeced. conjg. ... BS pro του
usque 24. ποιησαι stich. 25. S post εδρασθηναι add. και πλασθηναι την
γην 26. S¹ ὑπο τον ουρανον 28. AS ηνικα ισχυρα ... AS² add. εν τω 20
τιθεναι αυτον τη θαλασση ακριβασμον αυτου χ υδατα ου παρελευσονται
στοματος αυτου 29. AS om ως 31. BS ευφραινετο pro ενευφρ. sec.
32. S² i. fin. add. (cf. A) μακαριοι οι οδους μου φυλασσοντες. [33.] ακου-
σεται παιδιαν και σοφισθεται και μη αποφραγεται 34. S¹ θυραν pro
θυρας καθ ημεραν 36. AB εισ εμε αμαρτανοντ. ... BS¹ om εισ sec. 25
... S¹ om με

IX. 4. B οικοδομησεν 5. S ελθετε 6. S² ζησεσθαι pro εισ τ. αιωνα
βασιλευσητε ... AS² φρονησ. ἵνα βιωσθαι (A -τε) 7. B i. m. $\overline{\kappa\eta}$... S μω-
μησητε αυτον 8. ABS μεισθωσιν σε ... AS² i. f. ad ασοφον και μισησι σε
10. S¹ βουλημα ... AS² το δε γνων. 12. S¹ om αποβησ ... S om αν 30
... B² αντλησος ... AS¹ ποιμανει ... S om ο δ αυτ. usque πετομενα
13. B i. m. $\overline{\kappa\theta}$ 14. BS επι διφρου c. praeced., εμφανωσ etc. c. seqq. conjg.
16. S¹ αφρων ... ABS με ενδεσει (S -σει, A -σιν) δε 18. S² ολουνται
... AB¹S¹ πετευρον ... S² τοπω αυτης ... S¹ διαβησεται ... AS² post
υδ. αλλοτρ. add. και υπερβηση ποταμον αλλοτριον ... S σοι δε pro δε σοι 35
υδ. αλλοτρ. add. και υπερβηση ποταμον αλλοτριον ... S σοι δε pro δε σοι 35

X. 4. B i. m. $\overline{\lambda}$... S om τη 3. S² δικιαν 5. S ὕιος σοφος πεπαι-
δευμενος 6. AS¹ επι κεφαλῃ 10. S οφθαλμω 11. BS απωλεια 12. (ABS
νεικος ... BS φιλονεικουντ.) 13. B om ος usque σοφian ... S⁽¹⁾ χαρδιον
15. S¹ κτισις 16. S¹ αμαρτια 17. AS² om δικαια ... B ανεξελεγκτος
19. B i. m. $\overline{\lambda\alpha}$ 21. S¹ om εν ... S¹ τελευτησωσιν 22. AS επι κεφαλῃ 40
... BS (A om) αυτη πλουτιζει stich. inc. 25. S¹ om παραπορευομ. usque
ασεβησ ... AS² ο ασεβησ 26. B αυτην 28. AS ολλυται 30. ABS om
κοι σ

εισ ... B ουκηκουσιν (B¹ ουκ ηκουσιν, B² ουκ οικησουσιν), S ουκηοικηκουσιν
32. S¹ δικια ... S¹ αποστραφεται, S² καταστρεφεται

XI. 2. S ου αν 5. AS αμωμου ... S¹ om ασεβια usque 6. ρυεται 45
αυτους 6. AS² ρυσεται ... S² ασεβια pro απωλια 9. S¹ αμαρτων, S²
αμαρτωλων pro ασεβων 10. (S¹ διων pro δικαιων) ... AB i. m. sup. S² i. f.
add. και εν απωλεια (S -λια) ασεβων αγαλλιαμα εν ευλογιας (S -για,
A -για) δικαιων (S ευθιων, A -θει-) ὑψωθησεται πολις 12. S¹ δε ο φρον.
14. S¹ φυλλον ... S¹ om δε 17. S² εξολλυσι δε το εαυτου σ. 21. S¹ χ . 50

IX. 12. S¹ om αποβησ] Ti Comm.: „κακος: C^a αποβησ“, ex quo con-
cludendum foret, S² αποβησ pro κακος voluisse, non illud post hoc in-
seruisse.

χειρα 22. S² ενωτιον χρυσουν 24. BS¹ om δε ... S² τα αλλοτρια ελαττονονται (S¹-τττ-) 26. B ὑπολιποίτο 29. S τω οικω εαυτου 31. B i. m. λβ ... S ο αμαρτωλος x. ασεβης

XII. 5. (S λογοισμοι) ... S¹ λογοις pro δολουσ 7. B om ο ... (S 5 ασεβ. ο αφ.) 9. S περιβεις 10. S¹ εαυτου 11. B εμπλησθησεται ... S⁽²⁾ καταλιψω^ε ... S¹ αμαρτιαν pro ατιμ. 12. B ασεβων pro ευσεβ. 13. S δια αμαρτ. ... S¹ ο αμαρτωλ. ... S¹ εκφευει 16. S εξαγγελει ... ABS om ανηρ ... S² ο πανουργ. 23. S¹ καρδιαι („alterum erasum, sed postea inepte instauratum“) 25. AS¹ ευφρανει 26. S² αμαρταν. usque καχα 10 uncis inclusit

XIII. 1. S¹ μητρι pro πατρι 2. S ολλυνται 5. BS και ουχ 8. S¹ primo υποσταται 9. BS ελεωσιν (B ελαι-) 12. B εναρχομενοις = εν αρχ. ? ... AS² βοηθειν ... S¹ om αγαζη 13. S¹ δουλιω ... S¹ εστ αγαθον 16. (S εξεπετασε εαυτ. sine v) 17. S¹ πιστος pro σοφ. 20. B i. m. λβ, cf. XI. 31. 15 ... AS² ο συμπορευομ. σ. σ. εσται ... S¹ αφρονι 25. S² εσζιων

XIV. 2. S¹ om δε 4. (ABS γεννηματα) 5. S¹ εκκαει 6. B i. m. λγ 13. S εν ευφροσυνη 16. S¹ εν εαυτω 22. (S πιστις pro [=] πιστεις) 26. S² καταλιψι 28. ABS εκλειψει (S -λι-) 29. S¹ primo ολιγοσχος ... B¹ S¹ ισχυρος 31. ABS ελεα 33. S¹ „ανδρος: C² αναπαυσεται“

20 XV. 1. S om δε sec. 2. B αναγγελει 3. BS κυριου fin. stich. 4. S¹ πιστητος, S² των καρπων αυτης, pro πνευματος 6. ABS ολοριζοι ... AS² ολουνται ... S¹ om οικισ usque απολουνται 7. S¹ primo χειλη δ σοφ. δ. 8. S αμαρτωλων pro ασεβων 9. S¹ απατα pro αγαπα 13. B¹ ουσαι 14. S¹ ασεβων pro απαιδευτ. 15. B ησυχασουσιν 16. ABS κρεισων (S κρι-) 25 21. S ο δε φρονιμ. ανηρ 22. S¹ υπερτιζονται ... S¹ τιμωτες 23. AS ὑπακουση ... S² ακακος pro κακος 25. S¹ εστησεν (16, 6.) S¹ ελαιημοσυναι (S² -αις) ... S¹ primo πιστισιν 28. S⁽²⁾ καρδιαι 29. S ὑπακουει (16, 8.) (ABCS γεννηματα)

XVI. (9.) BS καρδ. δε ανδρ. 15, 33. BS φοβ. θεου ... S² post αυτη 30 add. (cf. A) προσπορευεται δε ταπεινισ δοξα 2. B¹ οι δε ασεβης sic 5. AB¹ CS αβωδησεται ... S δεκται δε π. τω θεω 10. B i. m. λδ 15. S¹ οφιμοι 16. B i. m. λε ... (B νοσσειται bis et χρυσειου) 17. S εκκινουσιν ... S επ αγαθ. 22. S¹ και παιδια δε 23. S¹ om του 26. ABCS εκβ. εαυτου (CS αυτου) την απωλειαν (S -λι-) 27. S¹ δησαυριζεται 28. S χολου pro 35 δολ. ... AS πυρσκει 30. B διαλογιζεται, ACS λογιζεται 32. AC² S² post ισχυρου add. και ανηρ φρονησιν εχων γεωργιου μεγαλου 33. S¹ δικαιοισ pro αδικ. ... S² πασιν pro παντα (sec.)

XVII. 1. ACS πληρης πολλων 2. S¹ primo δεσποτην 3. S¹ καρδια εκλεγεται, S² καρδιαι εκλεκται 4. S² γλωσση 5. ABS αβωδησεται 7. S 40 om πιστα usque χειλη, S² pro ψευδη corr. πιστα 8. AB² S χαριτ. η παιδεια (S -δι- ut plerumque) ... S αδικηθησεται pro ευοδωσ. (ουδ' αν [εαν] pro ουδ' αν legisse vid.) 14. S¹ αρχην (^{et}3 „inepte“) ... (S¹ ενδιαστας) 15. S τον δικαιον pro τ. αδικον 17. B i. m. λς ... S² φιλος 18. BS¹ εγγυην ... AS² τον εαυτ. φιλον 24. BS επι υιω 23. ABS δωρ. 45 εν κολποις (AS -πω) αδικως 25. BS¹ πατρ. εστιν ... AB¹ S¹ τ. τεκ. αυτου 27. S¹ προελεσθαι 28. (S σοφια: v erasum, sed sequens σοφια intactum, cf. A)

XVIII. 8. S¹ ανδρογυναιων 9. AS² εαυτον pro αυτον 10. S¹ κυριω ... S¹ om δε ... S προσδραμουντες 11. S² μεγαλα 18. S² ad σιγηρος 50 i. m. notavit. κληρος 20. S πλησθησεται 22. AS² παρα κυριου

XIII. 5. BS και ουχ] ita et Ti, b (ut A) και ουκ ἔξει (sic)

XIV. 4. ABS γεννηματα] ita et b, Ti γεννημ. 28. ABS εκλειψει] ita et Ti, b εκκλειψει

XV. (16, 8.) ABCS γεννηματα] ita et b, Ti -γν-

XIX. 5. CS ο δ εγκ. 6. S¹ πολλοί δε ... AS² om ο 7. S¹ ποιεῖ pro μισεῖ 9. S¹ απολιπεται pro απολειτ. 13. CS² καὶ οὐχ ἄγν. 14. BS παρ. δε θεοῦ 15. BS¹ ἀνδρογυναιον 17. B¹ ἀνταποδωθήσεται 19. BS om πολλά 20. B.i.m. $\overline{\lambda\zeta}$... S¹ ἐπ ἐσχάτω σ. 21. B² S μενει εἰς τὸν αἰῶνα 22. AS² ψευστής 23. S² οἱς pro οὐ 24. B προσενεγκη, ACS προσαγαγή 5 27. S απολιπομενος 28. ABS καθυβρίζει ... (AS κρίσις = -σεις) 29. S¹ ἀκολαστοι

XX. 4. (ABS υβριστικον) ... S² (cf. A) post μετῆ add. πας δε ο συν-μὴνυμενος αὐτῇ οὐκ ἐστὶ σοφός. ... S⁽²⁾ τοιούτοις 4. S οὐ κατασχευεται 9. S¹ om τὴν 20. S ἐσονται pro οψ. 22. B.i.m. $\overline{\lambda\eta}$... AB ἀλλὰ 40. S 10 κυρίου ἀμφ. 11. ABS καὶ ο ποι. etc. conjg. c. ἐν τ. ε. α. συμπτ. 13. AS διανοίξ δε τ. ... S¹ αὐτῶν pro ἀρτ. 27. B¹ ἐραυνα ... BS ταμεία, it. 30. 30. S¹ εἰς τὰ τ.

XXI. 4. AS οὐ δ ἂν ... AS² νύσση 4. ABS ἐφ ὑβρεῖ ... AS² ἀμαρ-τῖαι 6. AS² δῶκ. καὶ ἐρχεται ἐπὶ 9. S¹ ἐν γωνίας ... S¹ κοινῶ κοιν. 15 pro οἰκῶ κ. 11. B ο ἄκακος 13. BS om αὐτοῦ ... S ἐστὶν ο ἐπακουῶν 15. S¹ δικαίῳ ... B ποιεῖ 17. S¹ φίλον 19. ■ κρείσσων ... B γυν. γλωσσώδους κ. μαχίμου ... S¹ οργίλους 25. S¹ σκηνήρουν ... S² ἀποκτεν-νουσιν 26. B² ἐλεεῖ 29. ABS εὐθήσ

XXII. 4. S χρυσιον κ. ἀργυριον 3. (S¹ primo παροελθόντες) 10. B.i.m. $\overline{\lambda\theta}$ 20 11. B dist. post ἀμῶμοι plene, non post βασιλευς (S incert.) 13. S σκηνήρος καὶ λέγει 14. S¹ ἐνωπ. π ἄνδρος 15. AB² S¹ καρδιάς, S² ἐν καρδίᾳ 16. AS² τὰ εαυτ. κακὰ 17. B.i.m. $\overline{\mu}$... AS² παραβάλε ... S¹ γνοῖς ... S αὐτοῦς οτι 18. S om εἰαν ... S² καὶ εὐφραν. 19. S¹ κ. γνωρίσοι τ. ... ACS οδ. αὐτοῦ 20. BS ψυχῆς 21. BS om σε sec. ... S λόγον ἀλη-²⁵ θῖαν (S² -τας) 23. S¹ om κυρίως ... S¹ ψυχὴν pro κρίσιν (δικήν) ... S σὴν ψυχὴν ἀσυλον 27. AS² ἀποτείσση (sed ἐχθ S² non mutavit)

XXIII. 4. BS δυνάστων 4. S¹ παρεκτινῆς 5. S¹ ἐπ αὐτον ... BS¹ πεσειται pro φαν. ... S¹ πτερυγας (S² -γαιος) 11. BS κραταίος ἐστ. stich. inc. 12. B.i.m. $\overline{\mu\alpha}$ 17. B¹ ζήλωτου 19. B γένου ... S² ἐννοίαν 20. (ABS 30 οἰονοπήτης) ... BS¹ om τε 21. S¹ primo καὶ πτώχευς. ... S² ρακκῶδη 22. B.i.m. $\overline{\mu\beta}$ 26. (S¹ ο ἐμας οδ.) 27. S ἐστὶν τετρήμενος 29. ABS τινι κρίσις ... AS² om δε ... B ἀηδία ... B² S^e πελιδνοὶ οἱ, AS¹ πελιδ(A -ει-)οὶ οἱ 34. AS om ἐν prius ... AS καὶ εἰς τὰ ... S¹ γυμνος ὑπεροπῆς 35. ABS 35 ἦδειν fin. stichi ... S ὀρθός

XXIV. 4. B.i.m. $\overline{\mu\gamma}$ 4. S ἐμπιπλάνται ... BS ταμεία 6. S¹ βοηθεῖ 40. S¹ om εἰς 13. B.i.m. $\overline{\mu\delta}$ (Cozza $\overline{\mu\alpha}$) 14. B αἰσθητήρη, AS αἰσθήση ... (S τελευτή σου: τελετ rasō σου ut vid., pr. man. rescrips., et eu supra add.) 15. S ἀσεβήν ... B νομὴν 16. BS ἐπτακί 18. S¹ ὑποστρεφεί 19. S¹ κακοτήρη pro κακοποιῖς 21. B.i.m. $\overline{\mu\epsilon}$... (BS μῆδετερῳ) 23. B 40 κ. οὐδ. ψευδ. αὐτοῦ ἀπο γλώσσης μῆ ... (S¹ συνευροῖς) ... S ἐκκαίει ... S¹ ὥς τὰ pro ὥστε 24. B.i.m. $\overline{\mu\varsigma}$... S¹ δεξαμενοῦς ... S¹ τι δε pro ταδε ... S¹ παύσομαι 25. ABCS πάντων 26. CS ■ θεός ... S ἐδίδαξεν 27. BS om πάντων 29. S ἐξελεγεῖ 31. S² om καὶ extr. ... AS¹ om τὰ sec. 33. S¹ καταρρήσεται 35. ABCS τὴν δε ... S ἐξοδ. εαυτον 37. AS στομίδας ... 45 BS ἀναλίσκειν fin. stich. 38. B.i.m. $\overline{\mu\zeta}$... S om αἰδεῖσθαι — καλόν 40. ACS² 45 εὐλογία ἀγαθῇ 41. ACS² λόγου σοφου 42. S² ἀγρον σου 46. (ABS χερσῶν. fin. stich.) 47. B.i.m. $\overline{\mu\eta}$... BS¹ ἀπεβλεψα 48. S om δε pr.

XX. 4. ABS υβριστικον] ita et Ti, b -στηκον

XXII. 11. B dist. plene post ἀμῶμοι, non post βασ.] ita b, non Ti

XXIII. 20. ABS οἰονοπήτης] ita et Ti, b οἰνοπόδης 29. S² corrector E saeculi duodecimi 35. ABS ἦδειν fin. st.] ita Ti, b post ἦδειν non dist.

XXIV. 14. AS αἰσθήση] ita et Ti, b αἰσθητήρη 21. BS μῆδετερῳ] ita et b, Ti μῆδετερῳ

49. S ποιησις 51. ABCS ante και γη inser. και ταρταρος 52. B οκο-
ψεσαν, -ψαισαν (sic?) 54. S² νηωσ 58. (ABS¹ οικητις) 59. AS² δε εστιν ελαχ-
61. B χοιρογυλιοι (S² χυρογυλλ. sic) 62. AS εκστρατευει 63. AS βασιλεωσ
64. S¹ om δε ... AS και το τετ. 66. (S² επολιου pro αιπ.) 67. B i.m. $\overline{\mu\theta}$
5 ... AS εις ευφροσυνην 68. S¹ εσζε pro εσται ... S μυκτηρα ... S εξ-
ελκυση ... (S χρισισ) 69. ABS βασιλεωσ stich. inc. 70. S¹ om τι pr.
... S² τηρησεις punctis notavit (sic) 72. (B θυμωδεισ εισ.) ... S¹ ἴνον pro
οινον 73. BS² επιλαδωνται, S¹ επιλαδων 75. S primo ποδων! ... (B μνησ[σ]ω-
σιν) 77. S διακρινε pro κρινε ... S om δε
- 10 XXV. 1. B i.m. $\overline{\nu}$... AS² παροιμιαi pro παιδειαi ... S σαλομωντος 6. S²
δυνατων 7. AS το ρηθην. σοι ... S ταπεινωθηναι ... B i.m. $\overline{\nu\alpha}$ ante α ειδον
8. B επ εσχατω 9. ABS μη καταφρον. c. praec. conjg. 10. S μαχη κ.
η εχθρ. σου ... ABS αλλ εσται 11. S² λογον επι αρμοζουσιν 12. AS² om
και 13. B om χιονος 14. AS² επιφανεστατοι ... AB²S οι καυχωμενοι
15 16. B i.m. $\overline{\nu\beta}$... S εμπλησθεις 17. S εισαγαγε ... AS pr. τον σεαυτ.
18. S¹ ροπανον ... AS² ακηλιδωτον ... S² ουτως ανηρ 20. AS om εν post
σης ... S¹ βαπτει 21. B i.m. $\overline{\nu\gamma}$... AS τρεφε pro ψωμιζε 22. S¹ ποιησας
... S¹ επι της κεφαλης 23. B βορρεας 24. BS κρειττον (S κρι-) 25. S²
ζωση pro διψωση 28. S¹ πολι (= -λει?)
- 20 XXVI. 4. B i.m. $\overline{\nu\delta}$ 6. ABS εαυτου (S αυτου) οδων ... S¹ ο omiss. ab
init. lin. suppl. 7. S¹ ποριαν, S² ποριαν 8. S διδουντι 9. AS του
μεδυσου 11. S αναστρεφας κακια 12. B i.m. $\overline{\nu\epsilon}$... ABS παρ εαυτω
13. B εν δε τ. πλ. φον. minut. lit. i. f. l. add. 15. AS δυναται ... AS²
το στομα 18. S² πικρωμενοι pro ἴωμενοι 19. S² φοραδωσιν pro οραδ. (cf. A)
25 20. AS² οξυδυμος 22. B κεχωρπων ... BS ταμεια ... S² κοιλιας pro
σπλαγχνων 23. S δολια pro λεια ... BS εχθρουσ ... S om τη ... B τεκτ. χ
'λογουσ, i. m. χ δολουσ' 25. B χ εισιν i. m. 26. B¹ ενκαλυπτει, ² εγκ-, S¹
συν- ... ACS² εν συνεδριω 27. S ο ορυσσον (corr. -ω-) βοδυνον
- XXVII. 1. B i.m. $\overline{\nu\zeta}$ 4. BS ουδενα 7. BS¹ εν ενδεει ... ACS γλυκια
30 (C -εια) ... S¹ φερεi pro φαίνεται 9. S θυμωσιν ... BCS καταργηννται
10. AS χρισσον ... S¹ om η ante αδελφ. 11. B i.m. $\overline{\nu\eta}$... AS ἴνα ευφραιν.
σου 13. ABCS post γαρ dist. ... (ABCS λοιμαινεται, οι = υ ut saepius B
in hoc libro et hoc verbo) 15. (B ημερα χειμ.) ... BS om αυτου ... S
απο pro ex sec. 16. B βορρεας 17. S¹ παροξυνον pro -ει 19. ACS²
35 καρδιαi pro διανοιαi ... S¹ ομοιαi τ. ανδρ. (cf. C) 21. BS αργυρω ... S¹
om αυτον ... ABCS ευθης ... ACS εκζητι (-ει) 22. ACS² τον αφρονα ...
B εμμεσω 23. ABCS ου τον αιωνα 25. B i.m. $\overline{\nu\eta}$... S των σων Ξερ.
- XXVIII. 4. BS εγκαταλιποντες ... S¹ νομ. και εγχωμ. 5. S ου νοησου-
σιν κρ. 6. S¹ om εν αληθεια ... S primo πλουσιουσ 7. S primo υρμουσ ...
- 40 AS² πατερα αυτου 8. S⁽¹⁾ και με πλεονασμων 8. AB²S ελεουντι 10. S
διελευσ. εισ αγαδ. 13. S αυτου 14. S¹ om δι 16. S² χρηματων pro
προσοδων 17. B i.m. $\overline{\nu\theta}$ ante παιδευε ... B ὑπακουσησ, S¹ -σεις 18. S¹
δικαιοσ 25. S¹ ο pro οσ
- XXIX. 1. AS ουκ εσται 2. S⁽¹⁾ δ ασεβουων 3. AS² ο πατηρ α. 5. S¹
45 παρασκευεται ... S περιβαλει 7. AS² ου συνησει γν. ... S ουκ υπαρχ.
γνουσ 8. S απεκρυψαν 10. S μεισησουσιν 12. BS επακουοντος 13. AS
χρεοφειλετου (A -φι-) ... AB²S ποιεται αμφοτερων 17. B i.m. $\overline{\xi}$ 19. S¹
σκληροτραχηλος 20. B τραχυν ... B om ο 22. AS ορυσσει νικος (νι- et B¹)
... ABS αμαρτιασ 23. B εριζει, S² εγρι pro ερειδει 24. S¹ εριζεται, S²

XXIV. 58. ABS¹ οικητις] ita et b, S² Ti οικητησ 69. ABS βασιλεωσ etc.]
Ti βασιλεωσ, b βασ. χρηματ. c. praec. conjg.

XXV. 3. b in textu ανεξελεγ-τος, in notis ut Ti et MSS -εγκτ-

XXIX. 7. S ουκ υπαρχ.] ουκ et b, AB Ti ουχ

συνμερίζεται 25. S σωτηρι pro δεσποτη 27. B \times ἀνδρ i. m. 28. Bi. m. $\xi\alpha$... S om η τοιαυτη 29. S ἄρρει ... AS επ αυτην 30. ABS om εις 32. S¹ ως η ναυς ... S¹ εαυτη τ. βι., AS² εαυτης (A αυτ.) τον πλουτον 33. ABS και ανιστ. εκ (S primo εν) νυκτ. c. antec. conjg. 36. AS ολ. τ. νυκτ. ο λυχν. αυτης 37. AS² τας χειρας pro τους πηχεις, sed ipse S², 5 ut vid., rurs. del. ... S¹ εκτεινεις ... S εριζει εις αδρακτον 39. ABS εν-διδυσκονται 40. S om δε 41. ABS εν πυλαις (S ρυμαις) ο ανηρ αυτ. ... AS² μετ. τ. πρεσβυτερων τ. γησ 42. S¹ απεδετο, ABS¹ απεδ. fin. stich., S² απεδото τοις φοινξιν ... AS περιζωμ. δε 43. S στοματα 45. AS om το ... BS¹ σοφοις et om και ... S¹ νομοθεσμουσ 47. AB¹S¹ εποισαν 40 δυνατα ... ABS ὑπερκ. και ... S ὑπερηρεσ

Subscriptio: B παρομιαι, S παροιμιαι σαλομωντος

Stichi: A 1924, B 1930, S 1915.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

Inscriptio: ABS εκκλησιαστης

I. BSi. m. α ... S hic ηλ, 12. ισλ 2. (S. τ. π. μανταιοτησ) 3. S εν ω μ. 5. ACS ανατελλων αυτος 7. ABC ουκ εσται ... ACS εμπιπλαμενη ... ABS εις τοπον ... B om ου ... S om του 8. ACS ουκ εμπληρζησεται ... S ουκ εμπλησθησεται pro ου πληρωθ. 9. S¹ ποιησομενον pro πεποιημ. 15 40. S² αυτο ηδη γεγ. 41. S ουκ usque γενομενοις stichus 42. Bi. m. β 43. S¹ ὑπερ pro περι ... S² ηλιον pro ουρανον ... S περισπασθηναι 44. BS συνπαντα (= συν παντα? cf. 3, 10) ... S¹ om τα ποιηματα ... S⁽¹⁾ τα πεποιημενα 45. AS² post δυνησ. pr. add. του 46. ABS εν τη καρδ. ... S του λεγειν ... AB εγω ιδου ... S προσεηκα ... S π. οισ ... ABS και εδωκα 20 usque γνωσιν post σοφ. κ. γνωσ. v. 17. pon. ... S του επιγινωαι 47. S¹ καρδιαν ... ABS παραβ. κ. επιστ. c. sqq. conjg. ... B τουτ εστιν 48. S ο προσζεισ

II. 3. Si. m. β (ad' και κατεσκεψ., quod in medio stich.) 3. S² ωδηγησ. με ... S² κρατιν ... ABS επ (S επι) ευφροσυνη ... S² ηλιον εν αριθμω 25 (4. 5. 6. S stichus unus) 6. B om ξυλα 7. S¹ om πολλη ... S¹ primo μοι εις υπερ π. 8. S om γε secundum ... B om και post αδουσας ... B¹S¹ εντροφημετα ... AS ὕων του ανθρωπου ... AS² οινχορους pro -χοον 9. AS om απο 10. AS ευφροσυνησ οτι 11. AS² εν πασιν τοις ... S τα παντα παντα ... S περισσεια pro προαιρεσις 12. AS περιφοραν ... 30 S² απελευσεται ... S² post βουλησ add. συν, τα punctis not. et eras. ... S εποισ. αυτη 13. S οτι περισσεια εστιν 14. Bi. m. γ ante και εγων 15. S¹ et 3 εωσ pro ωσ 15. S² om μοι ... ABS εγω c. seqq. conjg., S² εγω alt. add. et ut A tote ante περισσ. ... AS διоти αφρων (sic sine o) εκ περ. λαλει ante οτι και γε τ. μ. pon. ... S¹ ματησ (pro ματαιοτησ) 16. ABS² om η 35 ... AB²S εις αιωνα ... AS² ταις ημεραις ταις επερχομεναις ... S om ο 17. AS οτι τα παντα 18. AS συνπαντα ... S τον μοχλ. ... AS ον εγω μοχλω 19. ACS οιδεν ... AS η σοφος ... BS¹ και ω εσοφισ. 20. Bi. m. δ ... AS τη καρδια μ. 24. AB ανδρεια ... S² οσ pro ω 22. ACS om εν prim. ... S¹ εν τη προαιρεισει ... S¹ om ω 24. S εν ανθρωπω ... S² πλην ο 40 φαγ. ... Bi. m. ϵ ante και γε τουτο 26. S και συναγαγειν

III. 1. Si. m. γ ... S¹ om ο ... B καιρ. τω π. πραγμ. τω ... S² ηλιον 2. S¹ και καιρ. τ. τεκ. ... ABC εκτειλαι ... BS¹ om το 3. ACS οικοδο-

II. 21. AB ανδρεια] ita et Ti, b cum CS ανδρια, similiter 4, 4 BTi ανδρειαν, ASb -ριαν

- μησαι 4. (S¹ primo κεαρσ του γελαλησαι) 8. S¹ κ. του πολему 10. ACS om παντα ... (S¹ -δωκεν ο θεος τοις υιοις bis scrips.) ... ACS υι. του ανθρωπου ... S¹ περισπασθηαι omisso του 11. ACS² om τα ... S¹ om α ... S¹ ενωπιον pro εν καιρω ... S² αυτων pro αυτου ... AS κ. γε συν τον αι.
 5 12. S εν αυτοις αγαθον ... S¹ πειν pro ποιειν 13. ACS om ο ... S¹ om ος ... AS τουτο δομα 14. B i. m. ζ ... ACS επ αυτων ... ACS απ αυτων 15. S² του γενεσθαι 17. S ειπον pro και ειπα (cf. AC) ... S ασεβην ... AS παντι ποιηματι ... B και pro εκει, quod, ut ACS εκει (S εκι), c. seqq. conjg. 18. S¹ επαγω pro ειπα εγω ... S¹ και διξαι,
 10 AS² και τουτο δ. 19. B αυτοις ου συναντ., S αυτ. ως συναντ. ... S² συναντ. εν τοις πασιν ... ABC om και post ουτως ... S¹ πν. εν αυτοις π. ... S² και τις περισσεια τω ανθρωπω 20. ACS² τ. π. πορευεται εις ... ACS επιστρεφει (S -φι) 21. ABS (C hiat) οιδεν ... AS² το πνευμα ... ABCS εις ανω ... ABC και πνευμα 22. AS ευφρανθησεται ανθρωπ. ...
 15 AS εν ω αν ... S¹ μετ αυτων

- IV. 1. B i. m. ζ ... S πασας ... BS² γινόμενας (S² γει-) ... B om και tert. ... ABS συκοφαντ. αυτους ... BS¹ ισχυν, S² ισχυ (praetermisit σ) ουκ εστιν ... AS i. f. ο παρακαλων 2. AS εγω συν τους 3. S¹ om vers., S² suppl. et om παν ut A 4. B i. m. η ... S συνπαντα ... AS συνπασαν ... BS οτι
 20 αυτο ζηλ. ... B ανδρι ... AS ετερου 5. AS om ο ... AS περιελαβεν 6. B υπερ πληρωμα 7. (S επεστρεψα εγω) 8. S¹ om και γε υιος ... S¹ om αυτου sec. ... ABS εμπιπλταται 9. S i. m. θ ... B om οι 10. AS εγειρει ... ACS του εγειραι (S¹ -γι-) 11. B γε αν ... AS οι δυο 12. S¹ om εαν ... S¹ και οι δυο ... B ταχυ 14. AS δεσμων ... AS om του 15. B i. m. θ ...
 25 ACS αναστησεται 16. S πασιν οτι εγενετο εμπρ. ... AS εν αυτω 17. S¹ om τον ... AS¹ εν ω αν πορ., S² εν τω πορευεσθαι ... S οικον θεου ... S² εγγισον ... S² υπερ το δουναι αφροσυνη ... S θυσιας pro θυσια σου ... B ποιειν ... S το καλον pro κακον (cf. 9, 12.)

- V. 1. S σπενσησ ... AS ταχυνετω ... S om ο ... AS om ανω ...
 30 S¹ γησ κατω ... ACS¹ επι τουτω εστωσ. 2. S¹ om ενυπνιον 3. ACS καθωσ αν ... B om οτι 4. S primo om μη sec. 5. S¹ εξαμαρτανειν, ACS² εξαμαρτειν ... S ειπησ το προσωπον τ. ζ. ... S² om τα ... B χειρ. σων 7. (S¹ κριμαπτος) ... S δικαιοσυνην ... B om οτι ... S² φυλαξει ... B επ αυτους, ACS επ αυτησ 8. ABS κ. περισσεια (S -σια) γησ c. antecedd. conjg. ...
 35 S¹ om του 9. B i. m. τ ... ACS² εν πληθ. αυτου ... (ABC γεννημα), S γεννηματα 10. B εν πληθ. αγαθωσ. c. antecedd. conjg. ... ACS οι εσδοντες ... S¹ τι ανδρι, S² τις ανδρια ... S² αλλ η pro αρχη ... B¹ οφθαλμον. 12. (B αρρωστειαν, semper -ει-) ... ACS εις κακ. αυτου 13. S εν πιασμων πον. 14. S πορ. εκει ως 15. B om τις ... B αυτω 16. S¹ om πασαι 17. B i. m. ια ...
 40 S¹ ιδου εγω ο ειδον ... S ω αν ... ACS μοχληση ... S¹ ην pro ων 18. B εξουσιας. αυτων, AS εξ. αυτον ... ACS του φαγειν 19. B¹ ουκ αλλα pro ου πολλα, ACS ου πολλας

- VI. 1. ACS² επι τον ανδρ. 2. S¹ ξεν. καταφαγεται ... AS² φαγ. αυτα ... S οτι και γε τουτο (cf. AC) 3. BS om αι ... ACS η ψυχ. α. ουκ εμπληθη
 45 σθησεται απο (C om απο) αγαθωσ. ... S αφη pro ταφη 5. S¹ τουτο pro -ω 6. ABCS και ει εξησεν ... S πορευσεται ... B om τα παντα 7. B i. m. ιβ ... ACS του ανθρωπ. 8. ACS² οτι τις περισ. 9. S ad αγαθον lineola nov. sect. indicat 10. S² το ονομα ... S και ο εγνωσθ. ο ... AS του κριθηναι ... ABC ισχυρου 11. S ολιγοι pro λογοι (cf. 10, 1. B)
 50

- VII. 1. S¹ οτι περισσον ... S¹ τις αγαθον, AS² τι αγ. ... AS ζωη αυτου ... ABS ημερων ζωης ... S² εως σκιας pro εν σκια 2. S¹ γενεσεως, ACS² γενεσ. αυτου 3. (S¹ πενθους ε η) ... S² παρα το pro η οτι

IV. 17. b vid. ποιειν pro πειν

V. 9. ABC γεννημα, ita et b, Ti -vv-

... CS παντ. του ανδρ. 4. S αγαθος δ. ... B om καρδια 7. ACS φ. των ακανθ. ... S και γε τ. ματαιιστης ad seqq. trah. 8. ACS απολλυει ... S¹ ευτονιαν, AS² -ιας pro ευγενειας 9. BS¹ πνευμα τιμησ 12. ACS κληροδοσιας 13. S² της σοφιας ... ACS του αργυριου ... S¹ τη σοφια ... S ante ζωοποιησει add. η σοφια ... S² ζ. τον εχοντα αυτην 14. Bi.m. ιγ⁵ ... ACS² του κοσμησαι ... S διαστρεψει 15. S αγαθωσυν. αυτου et ad antecedd. trah. ... S¹ ζης. εν αγαθωσυνη ... S² om ιδε sec. ... ACS και γε τουτο συμφωνον (C -νει) τουτω (A -το) ... S ο εποισεν ... B ο ανθρωπος ... ACS μηδεν 16. B τα παντα, CS¹ συν τα παντα, AS² συν παντα ... S² α ειδον 19. (A)CS φοβουμενος 20. S om οντας 22. S om ους ... 10 ACS² om ασεβεις ... S δωσ pro ζης 23. S¹ (καθ' οδου?) πολλα ... B καρδια ... S¹ ως και γε ως συ, S² ως prius improb. 24. Bi.m. ιθ ... ACS εν τη σοφ. 25. S¹ ευρ. αυτην 26. B και ζητησαι 27. S² ad εγω αυτην i. m. adscr. x ευφροσυνην πλανας(?) ... S² ειπα pro ερω ... S συν τ. γυν. nov. stich. inc. ... AS θηρευματα ... S και ο αμαρτ. 15

VIII. 1. Bi.m. ιε ... S το προσωπ. 2. AS om ζευ 3. ABCS θελησει 4. S¹ και ως pro καθως ... ACS² εξουσιαζ. λαλι (-ει) ... ACS τι ποιησις (-εις) 6. S¹ παντι πραγμα 8. ACS εξουσιαζων pro εξουσια ... S ad και ου διασ. lineola nov. sect. indicat. 9. Bi.m. ιε ante και εδωκα ... ACS παν ποιημα ... S² om τα et ο 10. S² post αγιου add. επορευθησαν et improb. 20 και ante επορευθ. 11. S αντηρησεις 12. S² post το πονηρον add. απεθανεν και μακροθυμι επ (inepte instaurator απ) αυτω ... ABCS οτι και γε γιν. ... S¹ οτι και εστε, ACS² οτι εστε (-αι) ... S primo απο προσωπ. αυτων 13. S¹ ως εν σκια 14. S ad εστιν lin. nov. sect. ind. ... ACS προσ αυτ. pro επ αυτ. ... S ειπα καιγε 15. Bi.m. ιζ ... B¹ ως δ ουκ 25 ... ABCS του φαγ. ... B και αυτος ... S ημερα ... AS ας εδωκεν 16. B μου γινωαι ... ACS εν οφθαλμ. 17. AS συνπαντα (συν π.?) ... (S δηνησε-

ται) ... S το πεποιημα το πεπ. ... S ο ανθρωπ. ... ACS ο σοφος ... AS συνπαν bis ... S οτι συνπαν usque 9, 4 ανθρωπ. ειδωσ stich. ... Bi.m. ιη ante και καρδια 30

IX. 4. ACS² οτι pro ως ... S¹ om και οι post δικαιοι ... BS om αι ... S αγαπη ... S εστιν ανθρωπος ειδωσ ... S¹ προσ προσωπον 4. S om οτι sec. 5. AS οτι επιλησθη 6. S απατη pro αγαπη (saepius) ... ACS² και μερισ ... ABCS εις αιωνα 7. Bi.m. ιθ ... B om τον 8. CS τα ιματια ... ABC επι κεφαλην 9. BC πασας ημερας ... B post ηλιον add. 35 πασαι ημεραι ημεραι ατμου σου, CS repet. πασας ημερ. ματαιοι. σου (S primo σοι) ... S αυτοσ μερισ ... S και τω μ. 10. S οσα εαν ... S¹ ως αι ως η δυν. 11. S ad υπεστρεψα (sic) lin. nov. sect. ind. ... B om = bis ... ACS τοις σοφοις ο αρτος ... B αρτ. και ου ... ACS ο πλουτος ... ACS τοις πασιν αυτοις 12. ACS και γε ουκ εγνω ... (S¹ οι θηρευοι. ω 40 εν) ... B καλω pro καχω (cf. 4, 17) ... S „οι υιοι: C³ [S²] ουτως κρατηθησονται οι υιοι“ 13. Bi.m. κ ... S¹ μεγαλ. εστιν εστιν προς με (14.) π. μ. (et B πολισ μ. ad antecedd. trah.) ... S οικοδομησει 15. S⁽¹⁾ ευρησει ... ACS διασωσει 16. ACS και λογ. α. ουκ εισιν ακουομενοι 18. S ad και αμαρτ. nov. sect. ind. 45

X. 1. S¹ σκευασιν ... BS¹ ελαιον ... Bi.m. κx ante τιμιον, usque ηδυσματος ergo c. cap. antecedd. conjg. ... B ο λογος pro ολιγον (cf. 6, 11.) ... BCS μεγαλην 3. S αφνω pro αφρων ... S και καρδ. 5. ACS α. προσωπ. του εξου. 6. S om ο ... S πλουσιοι μεγαλοι 7. S¹ om επι της γης, S² suppl. επι γης 8. S ad ο ορυσσ. lin. nov. sect. indic. ... ACS εν 50

VII. 29. b ουκ ευρον priore loco

VIII. 1. b usque ρηματος ad cap. VII. trahit

αυτω εμπεσ. 9. S κινδυνευει 10. AS δυναμις ... S του ανδρι 12. S² λογοις ... AS καταποντισουσιν 13. B om στοματος sec. 14. B i. m. $\overline{\chi\beta}$ ante ουκ

εγνω ... ACS ο ανθρωπος ... S⁽¹⁾ γενησομενον ... B τι pro οτι ... S απαγγελει 15. AS του αφρονος ... CS κοπωσει pro κακωσ. ... S αυτον 16. S πρωιας 5 17. B μακαρια συ γη ... ACS ελευθερου 18. ABCS αργεια ... ACS και οινος ... ACS ευφραινει pro του ευφρανθησαν ... ACS² om ταπινωσει ... S² τα συνπαντα (sic, AC συν τα παντα) 20. BS ταμειοις ... B σου την φωνην, S¹ om σου ... B om εχων ... ACS om τας

XI. 1. B αποστειλον usque υδατος i. m. inf. (hic $\overline{\chi\gamma}$ om vid., cf. 10, 14. 10 14, 9) ... ACS των ημερων 2. (B $\overline{\eta}$, i. m. \times οτω) ... S το πονηρον 3. ACS πληρωθωσιν ... 3. S om εαν sec. ... AB (S?) τοπω c. βορρα conjg. 4. BCS σπερει 5. S usque πνευματος c. antecedd. conjg. 5. ACS της κυφορους. 6. ACS πρωια ... S εις εσπεραν ... S στοιχηση 7. (AB οφθαλμοις fin. stich.) ... B ηλιον ουει (= ?) ... S ad παν lin. noc. sect. ind. 9. B i. m. $\overline{\chi\delta}$ (cf. 15 v. 1.) ... B om καρδιας σου ... ACS² om μη ... S¹ γνωση 10. S¹ primo απαγαγε, dein παραγαγε ut AC

XII. 1. ACS εως ου μη ελθ. ημεραι ... AS κακιας σου ... ACS φθασωσιν ... S¹ om ετη ... S¹ μοι αυτοις 2. ACS επιστρεψωσιν 4. S¹ θυραι ... S κ. αναστησονται (ante hoc plen. dist.) 5. ACS και γε απο 20 υψους οφοντ. ... S² κυκλωσουσιν 6. S om μη ... ACS om το prius ... AS συνλιβη το ανθ. ... ACS η υδρια επι την γην (sic S; AC πηγην) 7. S επι την γην ο χους ... S¹ ως εδωκεν 8. B i. m. $\overline{\chi\epsilon}$ 9. ACS σοφος και οτι ... CS² εδιδασκεν ... S² ους αυτου εξηχιασατο 10. S² ο εκκλησ. 11. ACS ηλοι πεπτρωμενοι ... AS¹ συναγαγων, S² συνταγ- 12. ACS usq. 25 αυτων c. antecedd. conjg. ... ACS φυλασσου ... S¹ om του ... AB πολλα fin. stich. 14. AS συνπαν ... ACS αξει ο θεος ... S εαν τε αγαθ. εαν τε πον.

Subscriptio: ABCS εκκλησιαστης

Stichi: A 667, B 735, S (cola) 257.

ΑΣΜΑ.

Inscriptio: B ασμα, CS ασμα ασματων

I. 1. S i. m. $\overline{\alpha}$... ABS εστιν τω ... S σαλομων 2. B $\overline{\alpha}$, AS (minio) praemitt. η νυμφη 4. S ειλυσαν σε c. seqq. conjg. ... B $\overline{\beta}$ ante οπισω ... B $\overline{\gamma}$, S (minio ubique talia) ταις νεανισιν η νυμφη διηγεται τα περι 30 του νυμφιου α εχαρισατο αυτη ante εισηνεχ. ... B $\overline{\delta}$, S minio: της νυμφης διηγησαμενης ταις νεανισιν· αιδε· ειπαν ante αγγαλλιας. ... B²C αγαπησωμεν ... S ante ευδυτησ min. αι νεανιδες τω νυμφιω βοωσιν το ονομα της νυμφης ευδυτησ ηγαπησεν σε 5. B $\overline{\epsilon}$, AS praem. η νυμφη ... ABCS om εγω ... B θυγατ. ισραηλ (plene) ... ABC δερρις ... S σολομων 6. S βλεψ. 35 μοι 7. S praem. προς τον νυμφιον $\chi\eta$... B επ αγελας ... (CS ετερων) 8. B ζ , S pr. ο νυμφιος προς την νυμφην ... S¹ om και, suppl. ^a 10. S pr. αι νεανιδες προς την νυμφην ... ABS τρυγονες 11. B $\overline{\zeta}$... S^(a) ομοιωματα 12. B $\overline{\eta}$ ante παρδωσ, S η νυμφη προς εαυτην και προς τον νυμφιον 13. B om αναμεσον usque 14. μου εμοι 14. ABCS ενγαδδει (AC -δι) 15. B $\overline{\sigma}$, 40 S ο νυμφιος προς την νυμφην et i. m. $\overline{\beta}$ 16. B $\overline{\iota}$, S η νυμφη· προς τον νυμφιον ... AS ο αδελφ. ... B και γε ωρ. c. sqq. conjg. 17. S^(a) \times οικων i. m. ... S¹ πατρωματα (sic saepius)

I. 12. B $\overline{\eta}$ ante ναρδον, S etc.] ut BS dist. b, non Ti 14. b έν γαδδί, Ti Έγγαδδί. 16. B και γε ωρ. etc.] ita b, non item ACS Ti

II. 4. B $\overline{\iota\alpha}$, S ο νυμφιος προς εαυτον 2. S pr. και προς την νυμφην 3. B $\overline{\iota\beta}$ (cf. ad 3, 6), S η νυμφη· προς τον νυμφιον 4. S pr. ταις νεανισιν η νυμφη φησιν 6. S pr. προς τον νυμφιον· η νυμφη 7. S pr. ταις νεανισιν η νυμφη ... AC^{vid.} S εν ταις δυναμ. κ. εν ταις ισχ. ... S εως αν ζελ. 8. S pr. ακηκοεν του νυμφιου· η νυμφη 9. S om τα ... S ante ιδου pr. 5 η νυμφη προς τας νεανιδας σημαινουσα αυταις· τον νυμφιον ... S² post ημων add. εστηκεν (cf. AC) 10. S om μοι ... S om η 11. S¹ om ιδου 12. S εφθασεν ... ABS¹ του τρυγονος 14. B εχομ. τ. προτειχ. c. seqq. conjg. 15. S pr. τοις νεανιαις ο νυμφιος· ταδε ... S¹ om και ... ACS κυπριζουσιν 16. S pr. η νυμφη ταδε 17. B om μου ... S primo ολαφων 10

III. 3. S ante μη on pr. η νυμφη τοις φυλαξιν ειπεν ... BS ειδετε 4. S ante εκρατησα pr. min. ευρουσα τον νυμφιον ειπεν et in textu ευρουσα αυτον 5. S pr. τας νεανιδας ορκιζει η νυμφη τουτο δευτερον 6. B $\overline{\iota\zeta}$ (desunt $\tau\gamma$, $\iota\delta$, $\iota\epsilon$, inveniuntur lineae sectiones indicantes post 2, 3 ad 4. 6. 7. 9 [ante ιδου]. 10. 14 [ante εχομενα]. 15. 16. 17 [ante αποστρεψον]. 15 3, 4. 5.), S pr. ο νυμφιος προς την νυμφην et i. m. $\overline{\gamma}$... S ζυμυρναν ... S¹ μυρεψικου 7. S σολομων, it. 9. 11. 8. CS ρομφαιαν pro -αια 9. AS φοριον ... S ξυλου 10. S χρυσιον ... AS επιβασεις 11. BS¹ om θυγα-τερες σιων, S² add. post σολομων (cf. A)

IV. 4. B $\overline{\iota\eta}$... B om η ... S¹ οι απεκαλ. εκ του 4. S οικοδομη-20 μενος ... S¹ εν θαλπ. ... S πασαι αι βολ. 5. S „νεβροι: post C^a reposi- tum est νεβλοι: (sic)“ ... (S¹ primo διδυμοι δι δορκ.) 6. ABS² η ημερα ... S ζυμυρνησ ... B² προς βουνον 7. S ει καλη ... AS η πλησιον 8. AS απ αρχης ... S σανειρ (AB -νειρ) ... AS αερμων 9. S² εν ενι ενθμ. ... AS τραχηλου 10. B αδελφη usque μαστοι σου postea inserta ... S primo αδελφ. 25 νου v. ... S οτι εκαλλιωθη sec. loc. ... S μυρων pro ιματιων ... AS παντα τα αρ. 13. S² η super αι in αποστολαι notaverat, rursus erasit ... A²BS¹ om ρων 14. S¹ καλαμον κ. κιναμωμων ... S ζυμυρνα (S² add. και) αλοη μ. 15. AS κηπων φρεαρ 16. B $\overline{\iota\theta}$

V. 4. S pr. η νυμφη αιτειται τον $\overline{\pi\rho\alpha}$ ινα καταβη ο νυμφιος αυτου 30 ... B $\overline{\iota\vartheta}$ ante εισηλθον, S pr. ο νυμφιος προς την νυμφην ... BS¹ om μου post κηπ. ... S σταφυλην pro σμυρναν ... S ante φαγετε praem. τοις πλησιον ο νυμφιος ... AS² οι πλησιον, S² + μου 2. B $\overline{\kappa}$... S ante φωνη pr. η νυμφη εσθετε [i. e. αισθεται] τον νυμφιον κρουοντα επι την θυραν ... B κα ante ανοιξον, S (η νυμφη ταδε) ο νυμφιος ... ABS¹ αδελφη μ. η 35 πλησιον μ. ... S¹ και βοστροχοι ... S ψεχαδων 3. B $\overline{\kappa\beta}$, S pr. η νυμφη ταδε ... ABS ενδυσωμαι 5. S ανοιξει εγω ... BS επι χειρας usque 6. αδελφιδω μου stich. 6. S απηλθεν pro εξηλθ. 7. S om μου 8. S¹ αδελφον ... S om τι ... S απαγγειλατε ... S αγαπησ τετρωμενης (S² -νη) ... B ^{ιμι} εγω, S ειμι εγω 9. B $\overline{\kappa\gamma}$, S pr. αι θυγατερες $\overline{\eta\eta\mu}$ και οι φυλακες (πυν) 40 των τιχεων πυνθانونται της νυμφης ... S¹ τι αδελφ. μου απο αδελφ. μου pr. loco 10. B $\overline{\kappa\delta}$, S pr. η νυμφη σημαινει τον αδελφιδον οποιος εστιν ... S¹ εκ μυριαδ. 11. AB καιφαζ 12. S οι οφθαλμ. ... AS λελουμεναι ... AS i. f. add. υδατων 13. S ζυμυρναν 17. B $\overline{\kappa\epsilon}$, S pr. πυνθانونται της νυμφης αι θυγατερες $\overline{\eta\eta\mu}$ που απηλθεν ο αδελφιδος αυτης 43

VI. 4. B $\overline{\kappa\zeta}$, S pr. η δε νυμφη αποκρινεται ... B αδελφος μ. 2. AS και ο αδελφ. 3. B $\overline{\kappa\eta}$, S pr. ο νυμφιος προς την νυμφην et i. m. $\overline{\delta}$... S om ει ... B om η 4. S απεναντ. μου οφθαλμ. σου ... S ανεβησαν pro ανεφανησ. 5. S¹ et³ ατεκνουςαι ... S om το 6. B λεπυρ. της ροας 8. S¹

IV. 14. S¹ κιναμωμων] sic Ti in textu, in Comm. κιναμωμων

om estin tert. ... ABS¹ τ. τεκ. αὐτῆς ... S om και exlr. 9. S pr. θυγα-
 τερές και βασιλίσσαι εἶδον τὴν νύμφην και εμακαρίσαν αὐτὴν ... S εκλεκτὴ
 c. ὡς σελήνη conjg. ... S ὡς ἡλῖος 10. S pr. ο νυμφίος πρὸς τὴν νύμ-
 φην ... S καροίας ... B γεννημασιν, AS γεννηματι ... B κῆ ante εἶδεν εἰ
 5 ... S ante εχει δ. pr. ἡ νύμφη ταδε πρὸς τὸν νυμφίον 11. S om ἡ
 12. B κῆ, S pr. ο νυμφίος πρὸς τὴν νύμφην ... B σουμανειτις, AS σου-
 λαμιτις

VII. B λ, S pr. ταις βασιλίσσαις και ταις θυγατρασιν ο νυμφίος ταδε
 ... B σουμανειτιδι, AS σουλαμιτιδι ... B λᾶ ante ἡ ἐρχομ. 1. ABS om
 10 σου sec. ... ABS μῆρων σου 2. AS κραματος ... AB τιμωνια, S τι-
 4. AS om ο ... AS om οι 6. S ἡδυνήθης (sic et alias) ... BS αγαπη
 usque 7. μεγεθος σου stich. 7. S ομοιωθήτι 8. B λβ ... S¹ και κρατησω
 ... B λγ ante και εσont., S¹ om και 9. A¹S om ο prius ... B λδ ante
 πορ., S pr. ἡ νύμφη 13. S οσμήν αυτων
 15 VIII. 1. BS αδελφιδον μ. ... AS² (et jam a vid.) με pro μοι 2. S¹ om
 εισαξω σε, S^a suppl. ante εἰς ταμιον ... B¹ ρων σου 4. ABS εν ταις
 δυναμεσιν και εν ταις ... AS τι ἐγειρητ. ... BS και εαν ἐξεγειρ. (S -γι-),
 AS² και τι ἐξεγ. 5. B λε, S pr. αι θυγατερές και αι βασιλίσσαι και οι
 του νυμφίου ειπαν ... B λελευκατισμένη ... B λς ante υπο, S pr. ο νυμ-
 20 φιος ταδε πρὸς τὴν νύμφην ... BS τεκ. σου 6. S¹ πυρ. φλογος, S² πυρος
 ανδρακας πυρος φλογος 7. AB τον παντα βιον ... S ἐξουθενησουσιν 8. B¹S¹
 αδελφ. ἡμιν μ. ... AS ἡ αν 9. S¹ και ἡ θυρ. 10. B λζ, S pr. ἡ νύμφη
 παρρησιαζετε ... S οι μαστοι ... B μου πυργ. ... AS οφθαλμ. αυτου ...
 S χαριν pro ειρηνην 11. S σολομων, it. 12. ... B βεελλαμων, S βεελλαμων
 25 ... S¹ αργυριους αυτου 12. B ληθ sic ... S χειλῖαι τω σολ. ... S¹ x. οι
 δισχίλοι τοις 13. B μ, S pr. ἡ νύμφη ... S ετεροι προσεχ. stich. ...
 S τὴν φωνὴν σου (sic) c. sqq. conjg. 14. S¹ om μου ... AS¹ νεβρω ελα-
 φων ... AS ἐπι τα ὀρη ... ABS om των post ὀρη ... AS¹ κοιλωμάτων
 pro αρωμάτων

Subscriptio: B ασμα, AS ασμα ασματων

Stichi: A 357, BS 351.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

Inscriptio: B σοφια σαλωμωνος, S σ. σαλομωντος

30 I. 3. S δε pro τε 5. S² αποστήσεται 6. AB¹S αἰσώσει 8. AS ουδε
 μη ... S² παροδενσι (= -σει) 9. S ακοη αυτου 10. S⁽¹⁾ ους ζήλωσ.
 44. B λαθρεον ... S¹ om ου πορευσεται i. f. p. 14. S⁽¹⁾ ου γαρ εκτισεν εἰς
 γαρ εἰς το 16. S⁽¹⁾ προσεκαλεσάντο

II. 1. ABS εν εαυτοις 2. B ἐγεννηθημεν ... S^a υπαρχοντες ... S¹ εν
 35 ρισιν ἡ πνοη ἡ. 3. S σβενδεντος 4. S¹ μνημονευει 5. A¹B²S καιρος pro
 βιος ... S ανταποδισμος 6. AS¹ νεοτητος 7. S¹ με pro ἡμας 9. S εστε
 12. AS¹ om δε ... S ονιδ. ἡμιν τα 16. S¹ ἐγεννηθημεν pro ελογισθ. 17. S¹
 και εἰδωμεν (ειδ. et S²) 19. B δικασωμεν pro δοκιμ. 21. S¹ ελογισθησαν
 ... S ετυφλωσεν 22. B μυστηρ. αυτου, i. m. ε' θεου ... 22. S¹ ψυχαν (plane
 40 sic) 23. S ἐπι αφ'αρος.

VI. 10. B γεννημασιν etc.] b γεννημασι, Ti -γγ-
 Sequitur in B post librum Jobi

III. 2. S² εδοξαν γαρ 3. B η αφη ημων 7. B αναλαμψουσ. stich. inc. ... S οσοις α. pro εκλεκτοις α. et add. και επισκοπη εν τοις εκλεκτοις αυτου (cf. A) 11. S¹ δε pro γαρ ... S κοποι αυτων ... B¹ S ανωνητοι 12. S και αι γυν. ... S¹ η γεννησεις 13. S¹ om η 14. S¹ om ο 15. B¹ ο καρπος 17. S¹ εις ουδεν λογ. usque 18. οξ. τελευτησ. bis scripsit. 5 18. AS¹ εαν τε γαρ ... S τελευτησουσιν ... B ουκ εχουσιν

IV. 1. S¹ χρισων γαρ 3. S¹ μοχευματων 4. S¹ και pro καν ... S¹ βεβιωκοτα 5. S¹ περικλασθ. αυτων 7. (S φθ. ε τελευτησαι εν) 9. S² εν ανθρωποις 10. AB² ευαρεστος θεω 11. S η κακια ... S¹ om αυτου pr. ... S απατησει 14. S om ην ... S¹ εν κυριω 15. S om εν pr. 16. AB² 10

θανων ... S¹ om ταχεωσ 17. S ησφαλισα 18. S⁽¹⁾ οψονται αυτον κ., S² οψ. γαρ κ. ... S¹ εξουθεν. αυτους αυτ. 20. S² δηλοι

V. 2. S σωτηρ. αυτου 3. ABS² εν εαυτοις ... AB στεναζονται, S -ξουσιν et add. οι (2 improb. οι) και ερουσιν (cf. A) 4. ABS οι αφρονες c. antecedd. conjg. ... S¹ ατιμιαν 6. S επελαμψεν 7. S επεγνωμεν 10. S² η ως ... 15 B εστιν (sic) ἔχνος ... B² τριβων, S¹ τροπιας, AS² τροπεωσ 11. AB² S διαπταντος ... S¹ πονηριας, S² ποριας ... B¹ μαστιζομενον ταρων ... B¹ ουκ ... B σημειον ... S¹ επιβας. αυτου 12. S¹ οδον 13. B γεννη- 15. ABS χνουσ ... S¹ ως μνιαν omisso και, S² η ως μνια ... S μονημερου ... S¹ διωδυσεν 17. S οτι δεξια κυριου σκεπ. ... S¹ 20 ὑπερασπισει αυτου 18. S¹ το ζηλος ... S¹ οδοποιησει 19. S δωρ. δικαιο- 21. S συντολεμησει 22. S νεφελων 23. S¹ om και ab initio ... S πληρησ ... S¹ τε pro δε 24. B πασαν

VI. 1. S¹ βασιλευσ 2. S¹ οχλουσ 4. B¹ διεραυνησει, S¹ εξεραυ-, S⁴ εξερευνησει 7. S¹ ευγνωστος, AS² συγνωστος 8. S προνοειται 9. B 25 επισταται ... B¹ εραυνα 11. S¹ τα οσια οσιωσ 13. B χ ευρισκ. usque αυτην i. m. 14. S επιδυμ. αυτην pr. 15. S¹ πλουτων pro πυλων 16. S περι αυτης ενδυμηθηται 17. S om αυτη ... AS απαντα 18. S² om η 19. S παιδιας επιδυμια αγαπη (sed ipse S¹ signis ~ ~ appositis αγαπη pro επιδυμ. substituendum significavit) ... S¹ αφθαρσια 21. S¹ επι- 30 θυμιασ γαρ αναιρει επι βασιλιαν, S² γαρ pro αρα, cetera ut b 24. S¹ τις δε ... S¹ απογουσφω

VII. 1. B¹ S om ανθρωπος ... S¹ απογονον 2. S ὕνου 3. S κατε- 40 πεσα ... S ομοιαν απαισι κλαιων 4. S και φροντισιν 6. S κοσμον pro βιον ... S ειση 7. B ευξαμην 9. ABS ωμωισα ... S² α. ως ψαμμοσ 35 10. BS υγιειαν 11. S αγα %, i. m. % θα ... B¹ εν ταις χ., S εν χειρι 12. AS επι πασιν ... S² c³ ηγνωων ... BS γενεσιν 13. S αδολ. δε 14. S εστιν θησαυρος ... AS² vol. κτησαμενοι 15. AS των λεγομενων 19. S¹ ενιαυτου (-ου et A) κυκλου και αστρων θεσις (-ισ = -εισ et S²) 20. BS φουσι ... S¹ νομους και pro θυμους 22. S¹ ευεργετον 23. AS² et 4 παντε- 40 πισκοπον 24. S¹ καθαριότητα 25. S¹ αποροια 27. S primo προσφητας 28. AS ουδεν ... S primo ευπρεπεστερα 30. S (cf. A) σοφια (2-ιασ) δε ου κατισχυει κακ.

VIII. 1. A² S επι περασ 2. B¹ S αγαγεσθε 5. S τιμιωτερον pro πλουσ. ... S¹ περιεργαζομενησ 6. BS τεχνητις (S -νι-) 7. B ανδρειαν 8. AS² 45 εικαζει 12. S χειρας ... S¹ επι το στ. 14. S² υποταγησονται 17. AB² CS αθανασια εστιν ... S¹ om εν 18. S¹ τερψια pro πλουτος ... S αγαγω pro λαβω 21. CS¹ δη, S² δε pro δ' ην

IX. 2. AS κατασκευασασ 6. CS¹ om εις ... S¹ λογισθησονται 7. S προειλου 8. S¹ ειπα σοι οικοδ. 11. S¹ εαυτησ 12. S primo τ. εργα αυτου 50 ... S¹ θρονου 14. S primo και αι επισφαλια αι 16. AS μογισ ... S ποσιν pro χερσιν 17. S¹ ὑψηλων 18. CS διορδωθησαν 19. S τ. σοφ. σου

VIII. 7. B ανδρειαν] ita et Ti, b ut ACS ανδριαν 9. Cozza αυτην pro ταυτην

- X. 2. ACS¹ παντων, S² απο παντων 4. CS¹ διο pro δι ον ... ACS εσωσεν 5. ACS εγνω τ. δικ. ... S¹ τεκνους 6. S¹ φευγοντα ... ACS καταβασιον πυρ 7. ABS ησ επι μαρτυριον ... S¹ εστηκυη 8. S¹ μνημην 9. ACS¹ θεραπευοντασ 10. AS τ. κοπους αυτ. 12. S και εφυλαξεν ... S¹ παντων, S² -ων 13. S αλλ ... CS ερυσατο 14. CS² τυραν. αυτον 16. S¹ ανεστη ... S βασιλευσ 17. CS¹ κοπ. αυτου ... S φλογασ ... ACS² αστερων 18. CS εις θαλασσαν ... S δια υδ. 19. S¹ κατεπαυσεν ... S¹ εκθαμβους pro εκ βαθ. ... S om αβυσσου ... S ανεβρασεν ... S¹ i. f. vers. 16. εισηλθεν usque σημειοσ repetivit, hic αντεστη et βασιλευσιν 20. CS χειραν 10 XI. 1. AB¹CS ευδωσεν 3. AB²CS εχθρους ημυναντο 7. ABC vid. S αενανου ... AS παραχθεντοσ 9. BS δειξας c. antecedd. conjg. ... B του υπεαντ. ... S¹ κολασασ 10. (S¹ εν ειει i. f. p.) ... CS πως μετ οργης 13. AS των παρελθοντων 14. ACS ευεργετημενουσ ... S² σου κυριε pro του κυριου 15. ACS εν εχθρει (C -σι) ... S² om παλαι ... S² απειπαν 15 ... S τοισ δικαιοισ 16. S¹ εθνησκειον 17. S και κολαζεται. 18. S² χειρ η και 19. S θυμουσ πληρησ ... S¹ θρασυγνωστουσ pro θηρασ αγν. ... S πυρπνεον ... ACS βρομον ... S¹ πινθηρασ 20. AS εδυνато ... ACS² εκτριψαι 24. S¹ om δικησ 22. AB²CS σοι παρεστιν 23. B πλαστιγγ., S πλαστιγων ... CS² επι γησ 26. CS διεμεινεν ... S¹ εναντι pro αν τι 20 XII. 1. S απασιν 2. S¹ αυτου pro πιστευσωσιν 3. S τ. παλαι οικητ. ... ABCS μισησας c. seqq. conjg. 5. B² εκ μυσου ... BS¹ μυστα-θεια(S-θια)σου, AS² μυστασ θ. 6. S¹ εαν βουληθησ pro εβουλ. 7. S¹ κατα pro ινα ... S¹ om η ... S² παντων 8. BS τουσ στρατοπεδουσ σ. ... ABC (non S) εξολεθρ. 9. S διδοναι 10. S¹ κεινων γαρ ... S¹ om 25 οτι sec. 11. S κεκατηραμενον 12. S ελευσεται σοι 13. S²c.⁴ διξη 14. ABS εκολασασ pro απωλεσ. 15. S¹ τα παντα δικαιωσ ... (S σφιλοντα λ κολ.) ... S¹ ηγουμενον 16. AS² φ. σε ποιει 17. S¹ ισχυσ γαρ ενδεικ-νυσο ... S¹ σε ειδοσιν ... S² σου το κρατοσ pro το θρασ. ... S¹ εξ-ελεγχεται 19. S¹ om δει τον ... AB διδοισ 20. S διεσεωσ pro δεησ. 30 24. S² ab init. και μετα πασησ ... S¹ υποσχησ 23. S αφροσυνασ ... AS² αδικωσ 26. S χριστην θεου 27. S¹ ουν pro ουσ ... S ιδοντεσ δε ... S om ειδεναι ... S¹ επ αυτων, S² επ αυτων XIII. 1. S¹ om μεν ... S φουσι ανθρωποι ... S ουδε ... AS προσ-εχοντεσ ... S εγνωσαν 2. S² αστερων 3. S¹ ταυθ, ² τουθ³ pro θεουσ ... 35 B βελτειω, S¹-τειον, S²-τειων ... S² κοσμου pro καλλουσ 4. S¹ ει omisso δε, S² εις δε ... B δυναμει κ. ενεργεια ... S¹ ενεργιαν και 5. BS¹ καλλονησ και, S² και καλλονησ ... S¹ ο γενεσιουργοσ his scrips. 7. B¹S¹ διεραυνωσιν 8. BS δ ουδ 10. S² εμμελετηματα 11. B¹ φλυον ... S ευτρεπωσ 12. S αναλωσεωσ 13. S¹ συμπεφυκωσ ... S¹ ιαβων pro λ. ... AS om εν ... 40 AS² εργασιασ pro αργ. ... ABS¹ ανεσεωσ 14. S αφωμοιωσεν ... S¹ ερυθημα ... B²S¹ χροασ ... S²(et⁴) i. f. add. γη 15. S om αυτου 17. S ευχομενοσ ... B¹S υγιειασ 18. ABS το νεκρον ... S¹ εμπειριασ pro επεικουριασ (sic S²) ... AS το απειροτ. ... S om ικετευει ... S ποριασ (= -ειασ) pro οδοιπ. 19. S και περι δε (S² om δε) πορ. ... S om και ante χειρ. ... 45 S¹ αδρανεσ ... S¹ αδρανιαν επικαλειται XIV. 2. ABS τεγνιτισ 4. S εκ παντοσ δυνασαι ... S² om ινα 5. S om σου 6. S¹ υπελιπεν ... B¹S τω αιωνι 7. S¹ εν δικαιοσυνη 8. S το

X. 7. S¹ εστηκυη] Ti in Comm.: „εστηκυησ: C^a-κυιασ“ (σ bis delendum: ad sequentem vocem στηλη pertinet)

XII. 5. Fritzsche: „II. [= B] a. sec. m.: μυσουμυστασθεσιασου“ 20. S διεσεωσ] bene, Ti adnot.: „non mutatum“

XIII. 10. Fritzsche „ουθεν III. X. [= S]“, sed S ουθεν idem 16. „εαυτω] αυτω X. 106.“, sed S habet αδυνατι εαυτω, non -τει αυ- 17. Ti υγιειασ, b ηγιειασ

δε χειροποιητον ... S¹ και pro οτι ... ABS ηργαζετο (S primo -ζηνετο)
 14. S om και pr. ... S primo ενισ βδελ. 12. B ευρεσεις ... S αυτω 14. S²
 δε pro γαρ ... AS¹ θανατος εισηλθεν ... AS εις τον κοσμ. 15. BS του
 ταχ. αφ. τεκνου c. seqq. conjg. ... B επιμησαν 16. S¹ εθνος ως νομον
 17. S ως παροντα τον αποντα 18. AS θρησκιας, -ια et 27. 19. S primo 5
 οι μεν ... ABCS om τω 21. S¹ ενεδρα ... CS² περιεβηκαν 22. B ειτα
 ουκ ... S om το ... S¹ μεγαλωσ, ACS² εν μεγαλω 24. ACS δε ετερον
 ... S² λοχευων 25. ABCS παντα ... AS δε ... S¹ επιμιξιν (= επι μ.),
 S² επιμιξιν ... S² om εχει ... ABCS ταραχος 26. ACS² αμνηστια 27. S
 primo ανωνυμων 30. S¹ τα δικια ... S¹ οτι και κακ. ... ACS προσ- 10
 εχοντες 31. S¹ om η pr. ... ABS ομνυμενων

XV. 4. ABCS¹ και ελεει, S² κ. ελεημων 2. S¹ αμαρτανωμεν ... S¹
 κριμα ... B¹ om δε 3. S² και το ειδ. ... ABCS σου το κρατος 4. S² σκιογρα-
 φων ... S¹ σπινωθεν ... S¹ διηλλαγμενοι 5. S² η οψις ... A¹ vid. S¹
 αφρονι ... ACS εις ορεξιν 7. ACS εν εκαστον ... S² sticho αλλ—ανεπλα- 15
 σατο praep. ✕ ... AS παντα ... BS² ετερου, S¹ ετερων ... S¹ et³ om η
 8. BC γενηθεισ 10. S¹ ευτερα 11. C¹ vid. S² αυτω πνευμα ζ. 12. B¹ S²
 ελογισατο ... S om οθεν δη 13. ACS ευδραστα 14. ABCS δε ... CS
 αφρονεστεροι ... B¹ S² οι καταδυν. ... S² αυτων 15. ABCS παντα τα ... S
 χρησης 16. S² και ο το πν. ... AB¹ CS² δεδανισμενος, S¹ -νον ... S¹ ουδ. 20
 γαρ ανθρωπων πλασαι θρον ομοιον ισχυει, S² ut b, nisi αυτων 17. S
 κρισσον ... S¹ om αυτου ... S ανθ ων αυτ. ... S primo εκεινα ο δε ουδ.
 18. S εκδιστα

XVI. 2. S¹ ευηργετησεν, S² -σαν ... S¹ γευσεως, S² -σειν 3. S επιθ.
 τροφησ ... ABS δειχθεισαν (A δειχ-, S δειχθ-) ... ACS ουτοι δε 4. B¹ om 25
 μεν 5. S¹ εφθειροντο 6. S¹ εταραχθη ... B συμβολον ... S om σου
 8. S¹ εχθρ. σου 9. S¹ om γαρ ... S¹ δηματα ... S ευρηθη ... S¹ υπο
 τωτων 10. S σου γαρ ... S ιατο 11. S¹ om ινα μη εις βαθ. 12. S ο
 λογ. ο ... S² δυναμενος pro ιωμ. 14. S¹ ανθρωποι μεν αποκτειν τη, S² α.
 δε αποκτ. μεν τη ... S² το πνευμα ... S αναλυσει 17. S τα παντα ... S 30
 πλεον ... S εστιν ο κοσμ. 18. BS¹ ειμεροντο ... S¹ om ζωα ... ACS αλλα, S²
 αλλ ινα ... S¹ om αυτοι ... B ειδωσιν, S¹ ιδωσι 19. BC γεννηματα ... AS
 καταφθειρη ... AC¹ vid. S αρτ. απ ουρ. παρεσχες αυτοις αποκτ. ... S τ.
 σην προσ τεκνα γλυκυτητα ενεφανιζεν ... S primo την δε ... S² et⁴ μετε-
 κρινατο 22. S² γνωμεν ... S φλεγον ... S² ξενοις pro εν τοις 23. S 35
 om δ ... ACS επιλελησται 24. ACS των επι σοι πεπ. 25. S om εις
 παντα ... S² δεομ. σου 26. S² τον ανθρωπ. 27. S¹ om μη ... S διαφθει-
 ρομενον 28. B γν. ην ... S οτι διαφθανιν ... S επι ευχ. ... S² προ ανα-
 τολης του φ. 29. AS¹ χειμερινη (A χιμ-)

XVII. 2. S¹ ανομον ... S¹ δεσμιοις ... B πεδη|ται 3. S διεσκορπι- 40
 σθησαν 4. S¹ μοιχος ... B δεκαταρασσοντες i. e. B¹ δ' εκταρασσοντες,
 B² δε καταρ. ut b, S δε ταρασσοντες ... S¹ κατειφη ... S² ουτε πυρογενισ
 (S⁴ -νεισ) ... S¹ καταγαυζειν 6. S δε αυτ. ... S πληρεις ... AS¹ εκδιματ.
 τε ... S τηση 7. S¹ της επιφερομενης φρονησι ... S¹ αλαξονια, AB¹ CS²
 -νειασ 8. S¹ κατ αρχας pro ταρχ. ... S¹ ευλοβιαν 9. S² τερατωδες pro 45
 ταρχ. ... ACS¹ συρτισμοις ... S¹ και το μηδ. αφευκτον (α- prima litera
 seq. vocis αερα) 10. S² ιδ. πονηρ. ιδιω ... AS μαρτυρι ... S² προειληφεν
 11. A¹ CS ουδεν γ. ... S προσδοκια 12. S αναλογιζεται αγνοιαν 14. S¹
 ηλυνετο ... S απροσδοκ. ε φοβ. επεχυθη 16. S τις ην ... S¹ om η

XVI. 2. Ti in Comm. „ευηργετησεν (sic in codice est, non -γετετησεν)“;
 ita enim mendose in textu exhibet, unde corrigendus Fritzsche.

XVII. 4. de B δ εκταρ. „a sec. m.“ corrige Fritschium

- ante ποιμ. ... S κατ ερημιας ... AS^{1et3} δυσαληκτον 17. S primo διασυρίζον
... S¹ αμφισ κλαδουσ ... ABS καταριπτομενων 18. S τ ζων ... S Ξηριων
απηνεστατων ... ABS εκ κοιλοτητος ... S² εκφοβουσα 20. S επκεινοις
... AB επετατο, S επεκειτο ... S¹ αυτου
5 XVIII. 1. S² ην pro ων ... B¹ om μεν pr. 2. B¹S¹ δ' ου ... S¹
βλασποσιν, S² βλεποσιν ... S¹ οδοντων pro εδεοντο 3. S¹ ολιγον pro
οδηγ. ... S¹ φιλοτιμιας παρεσχεν 4. AB¹S om εν ... S¹ σκοτους ... S
φυλασσοντες ... S εμελλεν ... S¹ φωτος 5. BS om δ ... S¹ αποκτινειν
(S² -ναι) ... S⁽¹⁾ τὸ αυτ. ... S¹ τους δε εχθρους του λαου ομοζ. pro και
10 ομοζ. 6. S επιδυμησων 7. BS om δε 8. ABS ως γαρ 9. S οσιοτητος
pro ζειοτ. ... S² om και ante αγαζ. ... S² πατερ ... AS² προαναμελποντες
10. BS¹ η βοη ... AS φωνη ζρην. παιδ. 11. S βασιλεία ταυτα 12. S¹
ομοθυμαδον παντες ... S² om εν ... S¹ om η ... AS διεφθαρτο 14. B¹
μεσαζουσης τα παντα 16. S¹ δε γησ 17. AS δεινων 18. AS¹ εζησικον
15 19. S om τουτο 20. S¹ δικαιων τοτε, S² δικ. ποτε ... S¹ η οργη σου
24. S² προσευχησ ... (S⁴ εξειλασμ. ut B fere ubique) ... S¹ om τω 22. B¹
om δε 23. S² διεκοψεν pro διεσχισ. 24. S¹ γλυφη ... S² και η μεγαλ.
25. S² om δε ... AS² εφοβηθη ... S οργης σου ικ.
XIX. 2. S primo επεστρεψαντες, dein επιστρ., AS² επιτρεψαντες 3. S¹
20 om ανοιας 4. BS om το ... S λιπουςαν ... ACS προσαναπληρ-, S -σουσιν
5. B¹S πειραση 6. „S² ad γενι adnot. ταχι“ [= ταξι?] ... AS σαις pro
ιδιας 7. S² εκ γαρ ... AS¹ εδωρειτο (A -ρι-) ... S² και εξ 8. S primo
δι η ου ... AB²CS¹ παν εθνος 10. B σκνειπα, S¹ σκνιφα, AS² σκνιφας
... S¹ βατραχους omisso πληθος, quae vox in m. suppl. 11. ABCS οτε
25 12. S εκ θαλασσης ανεβη αυτοις ... ACS προγεγονοτων ... S² βια κεραυν.
... S πονηριας αυτων 13. S om γαρ pr. 15. S om των αυτων ... S
των δικ. 17. S διαλασσουσιν ... S² παντα μεν. εν ηχω 18. S¹ ενεδρα
... S¹ εις γην 19. ACS ισχυεν ... ACS φυσεωσ pro δυναμεωσ sec.
20. AB²CS κρυσταλλοειδ. ευτηκτον ... S¹ τρυφης 21. S¹ τοτρωι pro τοτω
Subscriptio: A σοφια σολωμωνος, B σ. σαλωμωνος, C σ. σολωμωντος,
S σ. σαλωμωντος
Stichi: A 4092, B 4424, S 4424.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

- Inscriptio: AB προλογος, S nihil
30 [2.] S δεομενων [3.] ACS παιδιας, it. -δι- [8. 17.] [4.] CS γενεσθαι
[5.] S ειναι λεγοντ. [6.] B ἴσ ... S επι πλεον [7.] S τ. αλλ. των δεοντων
πατρ. β. ... S¹ ἱκανον εστιν [7. 8.] S περιποιησαμενον [8.] S περαιοσηχζην
... S περι pro τι [9.] S¹ και οι τουτ. ... AS² ενηχοι [10.] S ετι προσ-
ζησουσιν ... S¹ της εκ νομου β. [11.] B ποιεισθε ... S εαν [12.] B¹S¹
35 om αδυναμειν [14. 15.] AS προφηται [15.] S om εν [16.] S¹ δε pro γαρ
[17.] S¹ αναγεννηθεις κατ αιγ. [18.] CS αναγκ. συν ... S¹ προεθεμην ...
ACS και αυτος ... S¹ εγω προενεγκασθαι σπουδ., ACS² τινα προσενεγκ. σπ.
[20.] S² εις pro προσ [21.] S¹ αγαγοντας, ACS² αγαγοντα ... B τον βιβλιον
[22.] ABC¹S² προκατασκευαζομενουσ, S¹ -αζοντας ... CS βιωτευειν
Subscriptio: B προλογος, (AC) S nihil.

XVII. 20. Fritzsche praebebat „αὐτοῦς“ αὐτοῦ X. (= S)“; unde punctum?
in meo exempl. certe deest, S² αὐτοὺς (non αὐτὸν) sec. Ti

XVIII. 5. Fritzsche: „αποκτιναι X.“ 16. S¹ δε γησ] Fritzsche „δε
επι III. X. (= AS)“; sed S¹ δε γησ certe sec. Ti et S² ut b δ' επι γησ

ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ.

Inscriptio: B σοφια σειραχ, ACS σοφια Ἰησου υἱου σειραχ (AC σι-)

I. 2. S¹ ἡμεραν 6. ACS πανουργηματα 8. ABCS κυριος c. seqq. conj.
13. S¹ επ εσχατω ... ACS ευλογηθησεται pro ευρησ. χαριν 14. B¹ φοβει-
σθε, it. 16. 20. ... AS τον κυριον 15. AS om και pr. ... S¹ εμπιστευει
16. S¹ αυτην pro αυτους 17. AB¹C αποδοχια ... ABCS γεννηματων
18. B¹CS υγιαν ... S² αιωνος pro ιασεως 19. CS κρατ. αυτην 20. S¹ 5
μακροημερευουσιν 22. S¹ οργη pro ροπη ... S¹ om αυτου 23. S² et 4
αναδιδωσιν ... ACS¹ ευφροσυνην 24. S καρυφει ... AS πολλων pro πιστων
25. S παραβολαι 26. ABCS επιθυμησας ... S και ο κυρ. 27. ACS παιδια
... S¹ ευδοξια ... ACS πραυτησ 28. S απιστησης 29. S στοματι 30. B
εμμεσω

II. 4. AS om θεω 3. S¹ και αυξηθησεται pro ινα αυξ. ... S¹ om
σου 5. S οτι ... S² i. f. add. εν νοσοις και πενια (4-ια) επ αυτω πεποιθωσ
γεινου (4-νου) 6. AS¹ και ευθυνον 7. S¹ om ινα 8. S τον κυρ. 9. CS
τον κυρ. ... S² i. f. add. οτι δοσις αιωνα μετα χαρας το ανταποδομα αυτου
10. S² επιστευσεν ... S¹ τω κυρ. ... B κατησχυνθη ... S primo επεκαλε- 15
σατι 11. S² ο κυρ. μακροθυμος και πολυελεος 13. S ουκ εμπιστευει
14. S ο κυριος 15. CS² τον κυρ., it. 16. et S² 17. ... S¹ των ρηματ.
... S² εντολας pro οδους 16. CS om του 18. S² και πολυ το

III. 3. ACS² εξηλασκειται (S-ει-) 7. S² om εν 10. ABCS δ. προσ ατιμιαν
(S-ειαν) 12. S¹ αυτ. εν παση ἰσχυϊ σου, cf. v. 13. 13. ACS και εαν ... 20
S απολικη 14. S¹ πατρ. σου ... S προσανοικοδομησεται 15. S ἔλιψ. σου
... B ευδεια ... S¹ εν pro επι ... S¹ αναβηθσονται 16. CS και κατη-
ραμενος (= κεκατ.) 17. S¹ διεξαγαγε 18. S² i. f. add. πολλοι εισιν υψηλοι
και επιδοξοι· αλλα πρασιν αποκαλυπτει (4-πτει) τα μυστηρια αυτου 20. ACS
η δυναστια κυριου 21. S² βαθυτερα pro χαλεπωτ. 24. S¹ om και ... A²S 25
διανοιαν 26. S² stichos invertit ... ACS εν αυτω αποκλειται 27. B (κ. σκλ.
βαρ. επ εσχατων) κ. σκλ. etc. (cf. v. 26. et rasuram in C) ... S¹ εφ αμαρ-
τίας 29. S¹ εν παραβολη 31. ACS πτωσ. αυτου

IV. 2. B απορεια 3. AS παρωργισμενην 5. S¹ απο προσδεομενου
6. CS εισακουσεται 7. S² πρεσβυτερω pro μεγιστανει (sic S¹) 9. S κρινε- 30
σθαι 11. ACS υιους αυτης 13. ACS ευλογει 14. CS om ο 15. S ο
εισακουων ... ACS προσεχων (cf. I. Ti 6, 3) 16. ACS εμπιστευση (C ενπ-,
AC -σει) κατακληρονομησει ... S¹ γεν. αυτης 17. ACS² πορευεται (C -εσται)
... ACS om δε ... S¹ βασανίζει ... (ABCS παιδια) ... ABCS² πειρασει
(S πι-), S¹ πιρασεισ 20. ABCS φυλαξει 23. S² και μη κωλ. 24. S παιδια 35
... S¹ γλωσσωδους 25. S² post αληθια (S) add. κατα μηδεν ... S απαι-
δευσις ... ABC εντραπητι 27. ACS ανθρωπ. μωρ. σεαυτον 28. ACS
om του 29. AS¹ ταχυσ, S² θρασυς ... S¹ εν ακροασει σ., S² εν τοις
λογοις σ. 30. S εν τη οικια σ. 31. S (και φ) μη, cf. 30^b ... ABCS
εκτεταμενη

I. 8. ABSC κυριος etc.] ita et b; non Fr, Ti

II. 8. S, 9. CS τον κυρ.] ita sec. Ti; sec. Fr. 8. CS, 9. S τον κυρ.

10. S in textu τις ενεπιστευσεν τῷ κῶ και κατησχυνθη, in Comm. Ti „εν-
επιστευσεν: C^a επιστ. Idem και [sic] improb.“

III. 5. B post 5^b repetitv stichum 4^a (hic ο δοξαζ.), sed uncis del.

IV. 17. ABCS παιδια] ita et b (παιδιᾶ), Ti παιδεια 20. ABCS φυλαξει]
ita et Ti, b φυλαξε 31. ABCS εκτεταμενη] ita et Ti, b εκτεταγμενη

V. 2. 3. S¹ om μη εξακολ. usque δυναστευσει, S⁴ vid. suppl. ... BS⁴ om του ... S⁴ επιθυμία ... B καρδιας σου ... S⁴ „καρδια (omissum σ) σου μη επησ (sic)“ ... AS om σε 6. ACS παρ αυτω ... S¹ καταπαυσεται 7. S επι κυρ. ... S¹ η οργη αυτου, S² η οργ. κυρ. κ. ως μελισσαι εκτριβηση 5 ... S¹ εν τω καιρ. 8. S¹ ωφελησει, AS² ωφελησει σε 10. S¹ εισθι pro εισ 12. CS τω στοματι 13. S¹ λαλλα ... S πτ. αυτου 14. B ενεδρευση ... S πονηρα

VI. 1. B αισχυνη 2. S αρπαγη 3. S¹ αφ. αυτον, ² αφ. σε ... S¹ ως ξ. ξ. σεαυτον 4. S εχθροις 6. S¹ σοι εστωσ. σοι 9. 10. S¹ om hos vers. 11. S 10 επι τους οικετας 16. CS τον κυρ. 17. S κ. οι πλησ. 18. S om σου ... B¹S παιδιαν 19. S om o bis, S² suppl. sec. loco ... ABCS των γεννηματων 20. B ταχεια 21. S¹ ισχυς, ² -υος ... S² εστιν ... B απορειται 22. S¹ om εστι pr. 23. AS εκδεξαι ... ACS την γν. μ. 24. S om και ab init. 25. S¹ εν τ. δεσμ. 26. AS τηρησον 27. S² ζητησ. αυτην 29. BS κλαδοι 15 pro κλοιοι 31. S¹ ενδυσεις, S² -σει 32. S¹ εαν γαρ δ. ... ACS επιδωσ 33. S εκκλινησ 34. S¹ αυτων 35. ACS ακροασθαι ... AS¹ εκφυγετωσαν 36. B τριβων pro θυρων 37. ACS om σου sec.

VII. 1. S primo κα μη π. κ. ... S om σε 3. ACS θερισ. αυτα 4. S ηγεμονιαν παρ κυριου 6. ACS ισχυσεις (C εισχ-) 8. AS om τη 9. S¹ 20 κυριω pro θεω 11. S ανθρωπου εν π. ... S² κ. ο ανυψ. 12. S² μ. επι φιλω 17. AS μνησθητι usque χρονει ante ταπειν. pon. ... AS εκδικησεις 18. AS om ενεκεν ... ABS μηδε αδ. 19. AS η (S χ) γαρ χαρισ 20. AS την ψυχ. 21. B οικ. αγαθον α. 24. S ἔλαρυνθη ἅ πρ. 25. S¹ τετελιωκωσ ... S¹ i. f. add. και μισουμενω (² μισουση σε) μη εμπιστευσης σεαυτον, quae 25 ² i. f. 26. poni vult 26. S κατα την ψυχ. 27. S καρδια σου ... (S τον πατ.) 28. AS εγεννηθησ 30. S δυναμ. σου ... S¹ λι(⁴λει)-τουργουντας αυτω 31. B¹ 40 αρχησ κ. ... S¹ βραχιονος ... B om αγων 33. S χαρισμα δομ. 35. S αρρωστον ανθρωπον 36. S ουκ αμαρτ.

VIII. 2. B αντιστησηση ... S¹ την ολκην σου 5. AB¹S¹ επιτιμοις 30 6. AS γηρα 8. AB παρειδης ... S σοφian pro παιδειαν 10. (B εκκειαι) ... S¹ ανδρακα 13. B¹ αποτιζων 15. B καταβαρυνηται, S¹ βαρυνη τα (²=b) ... S αφροσυνη 16. S¹ καταβαλλει 19. AS exp. καρδιαν σου

IX. 1. S ε καρδιαν πον. 5. S σκανδαλιση σε εν 6. S¹ pro membro sec. ἵνα μη ατιμαζονται οι προγονοι σου, cf. 8, 4. 7. S¹ ρυμαισ pro ερη- 35 μοις 8. CS² οφθ. σου 9. S² εν ονω μετ αυτησ ... CS ολισθησ 10. S¹ ετ pro μετ 11. AS¹ τις 12. ACS om εν ... CS ευδοκιας (C -κει-) 13. S¹ εξουσιας ... B φονευσαι ... S¹ φοβω ... S¹ και μην pro καν ... ABC εμμεσω ... CS¹ πολεωσ 14. AS βουλευου 15. ACS om και pr. ... ACS² πασα η διηγ. 17. ABS¹ επαινεσθησεται ... S¹ λογοισ

40 X. 2. S² om αυτου pr. ... ACS¹ ουτως οι 4. AS η εξουσια 5. S² ad γραμματεωσ adscr. δοξης (= δοξ. γραμμ.?) ... S² om αυτου 6. C²S μνηνισσ 7. S^{2et4} η ὑπερφ. ... S¹ πλημμεληση, S² πλημμελια ... AS αδικια 9. S² οτι και εν γη αυτου εκριψι pro οτι εν ζωη ερριψα 10. S² ἱατρον ... S¹ σημερον και αυτοσ αυρ., S² οσ σημερον αυριον δε 11. (S αποθ^{αν}ειν) 45 ... B om και ante σκοληκασ, S¹ om και σκολ., S² suppl. κ. σκοληκεσ 15. S¹ εξειλεν ... S om ο 16. CS² εκ pro εωσ 17. ACS εξηρεν ... AS² εξ. αυτουσ ... S εκ γης 18. S⁴ εν γεννημασι 19. S¹ om ποιον extr. 20. BC εμμεσω 23. ABC καζηκεν 24. S τις αυτων 25. S¹ συνετω 26. S

V. 2. 3. S⁴ „καρδια (omissum σ) σου μη“ sic Ti; suspicor S⁴ καρδιάς οὐ μη (non καρδια σου) voluisse

IX. 1. S [καρδιαν] Ti adn. „ε erasum et jam antea notatum; καρ vero ex πi factum“; ex πai suspicor, cf. ABC

X. 10. S² ἱατρον] vide Hitzig ad Dan. p. 142.

δοξασου 27. AS¹ εργαζ. η (AS² om η) και περισσευων εν πασιν, S² εργ. εν πασ. και περισσ. 28. S τιμην 29. S δοξαζει 30. S² επιστημησ 31. S om δε ... S εν πτωχεια και εν πτωχεια ποσαπλωσ ... B εν πλ. ½ εν πτ., S¹ εν πτωχεια εν πλουτω, CS² εν πτ. και εν πλ. ... S² ποσαπλωσ

XI. 1. AS ανυψωσει ... ACS κεφ. αυτου ... BC εμμεσω, it. 8. ... 5. CS¹ καδιση 2. ABCS αινεσησ ... S ανον ... CS βδ. ανδρα ... S εν (καλλ) θρασει (cf. Cod. Syr. Hex. Dan. 4, 8) 3. CS η μελισσα ... S² i. f. add. εστιν 4. AS ανθρωποισ sine εν 6. S¹ δυναστοι ... BS εταιρων 7. AS πριν η 8. ACS πριν ακουσ. 9. ACS om χρεια 10. S εαν γαρ ... AB¹C αζωω(S²-ωο-)θηση, S¹ αζωωσ εση 11. B²S¹ τοσουτω 12. AS¹ om και pr. 10. ... S² et⁴ εν ισχυι ... S περισσευων ... S¹ κ. ο οφθαλμος κυρ. επεβλεψεν 14. B αγ. και κα^α (habuerat primo αγ. κακα?) 17. S² ευλαβεσιν ... S ευδοθησεται 18. S¹ μερισ απο του 19. ABS φαγομαι (A -με) 21. AS πιστευε δε κυριω 23. S¹ εστ. μοι αγαθα 27. S αποκαλυψεισ 30. S¹ καρτ. αυτου ... B επιβλεπται 32. B¹S² πληθυνθησεται 33. S¹ τεκταινεται 34. S 15 παραχη

XII. 2. B παρα αυτου ... AS παρα του υψ. 3. AS ουκ εσται ... S¹ κ. τω μη ελαιημοσ. μη 4. S om του 5. AS om τω ... S² τω ασεβει ... S¹ om αυτου ... AS οισ εαν ... S¹ ποιησ 7. AS om του 8. S² ου γνωσθησεται pro ουκ εκδικηθ. 11. ABS φυλαξει ... S¹ καθιωσεν 12. AS 20 παρα σεαυτω ... AS αναστρεψασ ... S² επι του τοπου ... AS επ εσχατων ... B i. f. add. i. m. sup. μη δεσμευσησ δις αμαρτιαν εν γαρ μια ουκ αθωωθηση, cf. 7, 8 13. S ελεσησ ... B παντες τους 16. S¹ γλυκαινει ... B post γλυκ. ο εχθρος add. i. m. inf. και πολλα ψιθυρισει και ερει σοι καλα λεγων, cf. v. 18. ... S¹ om τη ... S αναστρεψαι ... S¹ om εν ante οφθ. 17. AS εαν ... 25 ABCS υπαντηση (C -σει) ... ABS¹ προτερ. εκει σου, CS² προτερ. σου εκει 18. ACS την κεφ. αυτου κινησει ... S¹ om αυτου sec.

XIII. 1. S¹ ου μολυνθησεται [j] 2. AS πλουσ. σου ... S αυτι κοιν. κυδρα 3. S i. f. προσαπληθησεται 5. B συμβιωσεται 6. S om σοι ante καλα 7. AS αποκενωσει ... S² (C³) επ εσχατων ... S κ. καλυψει σε 8. S om μη sec. 30 9. S σε προσκαλεσεται, cf. A 10. ACS om ινα prius 11. S επεχεε ... ABCS εξετασει σε 13. B post περιπατεισ ping.%, sed nil i. m. 17. BS ευσεβην 18. AS υενη 24. S¹ πτωχος pro ταπειν. 24. S² προσεστιν ... S πτωχεια ... AS στοματι ... B ευσεβουσ 25. AS εαν τε his 26. AS μ. κοπων

XIV. 1. AS αμαρτιων 4. S² εντρυφησουσιν 6. S εαυτον 7. S εκ- 35 φαίνει 9. B αναξηρα|νει 10. S² ο φθονερ. 11. ABCS εχησ 12. S εκ- 35 ο θανατ. ... ABS ουχ pro ουκ ... S² υποδιχθησεται 14. AS παρελθτω 15. AS τεροισ ... AS² διαιρεσισ 16. S απαιτησον, S² αγιασον 17. S⁽¹⁾

... αποθανιταη 18. AS δασεωσ ... S primo stich. τα μεν—φνει post ουτωσ —αιματος posuerat ... ACS ουτωσ (S ουτω) και γεν. 20. S² μελετησει 40 pro τελευτ. 21. AS ενωνηθησεται 22. B εισοδοισ, AS οδοισ 24. S² om και ... S¹ οικιοισ pro τοιχοισ 26. ACS¹ και στησει pro θησει ... S¹ σκηνην pro σκεπη 27. S¹ και σκεπ. ... AS¹ απ αυτησ

XV. 2. AS υπαντησει ... B παρθενειασ 3. ACS ποτιει 4. ACS στη- ρισθησεται ... S¹ επ αυτον ... S κλισθη ... S² επ αυτη 5. ACS το στομα 45. 6. AS¹ αγαλλ. ευρησει ... ACS ονομα αιωνος ... S² i. f. add. αυτον 8. S¹ μνησονται 9. S ουκ ... S¹ αινοσ αινοσ 11. S¹ απεστη 12. S om οτι 13. ACS εμισ. ο κυρ. 15. S¹ θελησησ ... S² συντηρησε 18. AS² η σοφια ... AS δυναστια 19. S¹ εργ. ανθρωπων 20. ACS om και pr.

XII. 11. ABS φυλαξει] ita et Ti, b φυλαξε, cf. 4, 20.

XIII. 7. Codd. et Ti εν τοις βρ., b εν τίσ βρ.

XIV. 12. ABS ουχ] ita et Ti, b ουκ

XVI. 4. S² τεκνον ... ABS μηδε ευφρ. 2. S² πληθυνδωσιν ... B ει μη etc. c. v. seq. conjg. ... AS το πληθος αυτ. pro τον τοπον αυτ., S² add. στεναξις γαρ πενθι αωρω και εξεφνησ αυτων συντελειαν γνωσεται· χριστων γαρ εις δικαιος ποιων βελημα κυ η μυριοι παρανομοι ... S² sticho κρεσ-
 5 σων—χιλιοι signa ✕ et ¹(metobelus?) adpinxit ... S² δικαιον αποθανιν pro και αποθ. 5. B¹ εορακα ... S εορακεν ο οφθαλμος μ. 9. S² χανααν pro απωλιασ ... S² i. f. add. ταυτα παντα εποιησεν εδνεσιν σκληροκαρ-
 10 12. S¹ ο πολυς ελεγχ. 13. AS αρπαγματι ... S καλυστερηση ... AS υπο-
 17. AS και pro μη sec. ... S¹ υψιστου pro υψους τισ μου ... AS ου μη γνωσθω 18. AS om του θεου ... S κ. η γη ... AS εν τη επισκ.,
 α. σαλευθ. ... S² σαλευονται 20. S² i. f. add. και καθο ποιει ανος οφεται ο οφθαλμος αυτου 24. S¹ πασ ανδρ. ... S² post ανδρ. add. επελευσεται
 15 αυτω 22. S αναγγελλει 25. AS εκφανω ... S¹ om εν pr. ... AS παιδιαν ... AS ακριβια ... AS απαγγελω 26. BS¹ διεστελλεν 27. S εργ. αυτων ... S εκοπ. ουτε ησθενησαν κ. 28. S¹ om αυτου ... AS εξεβλιψεν ... S² των ρηματων 30. S ψυχη

XVII. 3. B¹S¹ καθ εικονα ... AS εαυτου 4. AS om και pr. 6. S¹ δι-
 20 αβουλιαν ... S² αυτους 8. S οφθαλμ. αυτων 10. S² ab in. add. και καυχα-
 σθαι εν τοις θαυμασιουσ αυτου 11. S και προσεζηκεν ... AS² αυτους pro αυτοις sec., quod S² „statim restituit“ 13. CS φων. αυτου 15. CS εν-
 25 απ αυτου 22. S κοραν 23. S¹ και μετα τ. ... CS ανταποδωσει i. fine 24. CS εκλιποντας 25. S¹ καταλιπε, ² και απολιπε 26. CS επαναγαγε
 27. B αδους, S¹ αδη (BS fin. stich.) ... ACS om και ζωντων 29. S¹ εξειλασμον, S² ο εξειλασμος 31. S¹ το pro τι ... AB² πονηρον, S² τι πονηροτερον ... B ενδυμεται, S² ενδυμειται ... AB²C σαρξ (S habet
 30 signum correctoris, sed nil additum) 32. S¹ και αυτοσ ... AS om οι

XVIII. 4. ACS² ουδενι ... B αξαγγελιαι (sic Cozza) ... ACS εξιχνευσει 5. S¹ εαυτου pr. loco ... S primo εξαριθμηθησεται 6. S om του 7. B συντελεσται, S -ση 8. S primo τισ ανδρ. 10. S¹ om εν 11. S ο κυρ. 12. S² ambobus stichis ✕ ✕ praeposuit 13. CS² om και extr. 14. ACS
 35 παιδιαν ... AB¹CS ελεα 15. S praem. εγκρατεια ψυχης (neque om ante 30., intermedia unius columnae spatium occupant) 17. AB¹S ουχ 19. S om η ... B αρρωστειασ 23. CS² ante ετοιμ. add. σε ... S² την ευχην σου pro σεαυτον ... (CS γεινου) 24. S¹ θεου pro θυμου ... C²S ημερα 29. S¹ ακριβωσ 31. B χορηγησεις ... AS¹ ποιησεις επιχ. 32. ACS¹ προσδεηθησ
 40 ... S² τη συμβ. 33. (AB¹CS δανισμου) ... BS¹ μαρσιππιω, S² βαλλαντιω

XIX. 4. S primo μεδυσου πλουτ. ... S² και ο εξουθ. 2. CS τολμηροσ 3. AB¹CS² σπηη, S¹ σπηεσ ... S¹ την γην pro αυτον ... S¹ τολμηρασ 4. S ο ante ταχυ extra lin. add. ... S¹ πλημμελει 5. S¹ πονηρα pro καρδια 6. S ελαττουται 7. S μηποτε ... S² λογ. εν ευχη 8. ACS και
 35 εχθρω 9. S ακηχοαν 10. S¹ λεγων 12. BCS πεπηγωσ 13. S² om τι ... S ινα μη προσθη 14. CS τ. πλησιον ... ACS η pro ει 16. ABS¹ ολι-
 24. B² ηλαττωμενος 26. S¹ πληρη 27. B¹S² συνκρυφων 28. S¹ om και ... S κωλυθησ 29. S¹ νοημων pro ανηρ 30. S² βημα (sic et C) ποδος
 50 ανδρ. ... ACS αναγγελει

XVIII. 7. b ut A συντελεσει, Ti ut S -ση 33. in Comm. Ti μαρσιππιω (ita AC) ut scripturam S¹ exhibet (mend. typogr.?), in textu μαρσιππιω: quid verum?

XX. 4. S¹ om εν 6. S¹ om και 7. S σιωπήσει ... S¹ καιρω sec. loco 12. S επταπλασια 13. AS λογοισ 15. ABS δανει 16. B¹ ουκ υπ. ... S¹ αγαθ. αυτού ... S¹ γλωσση 19. S απαιδευτου 24. S² το ψευδ. 25. AB¹ om ο 26. AB² ψευδος 27. S¹ αρεσκει 28. BS τιμωνιαν (A τει-) 31. AS κριτων ... S αποκαλυπτων sec. loco

XXI. 2. S¹ λεοντες 4. AS² υπερηφανων 7. ABS¹ ολισθανειν 8. AB ως συναγων ... AS τους λιθους αυτού 9. BS στιππουν 10. S επ εσχάτου 11. S κατακρατησει ... S¹ om του εννοημ. αυτ., S² τ. νοηματος α. 12. ACS π. εστιν δε 16. S¹ om ως ... S² παραβολη pro χαρις 17. S¹ στομα δε φρ. ... ACS διανοηθησονται 18. S¹ συνετου 19. S ανοητου παιδια 10 (δε- et AC) ... S¹ om ως 20. ACS την φων α. ... ACS¹ μηδιασει, S² μηδ- 21. ABCS χρυσους ... ACS παιδια 24. S ακροασασθαι ... ACS ατιμιαν 25. S² αλλοτρια ... S¹ εν ταυτοις ... S διηγησονται pro βαρυνθ. 26. B μωρ. εν καρδ. 27. CS τον ασεβη

XXII. 1. S² ελθισβοληθη pro συνεβλ. 2. AS κοτριω ... S² εβληθη 15 4. S εαυτης ... S¹ ενγεννησαντος 6. ACS μαστιγες δε κ. παιδια ... S¹ σοφια 7. S οστρακων ... BCS βαδεος 11. ABS εξελιπεν (A -λει-) γαρ φως ... AB¹ CS συνενεν ... AS¹ του γαρ μωρ. 13. B φυλαξε ... S ακηδισεις 14. ABCS μολιβον (A βολ-) ... S ονομα αυτω 15. AS¹ σιδηρουν 16. BC συσεισμο (C -σι-), S συνσις- ... S εν καιρ. ου διλ. c. seqq. conjg. 20 17. AS² επι διανοια ... S² ξεστου 18. S¹ μινωσιν 19. BS¹ om ο sec. 20. S¹ ο βαλλων 21. BS αφελπισση 22. BS εστιν γαρ usque υπερηφανιας stichus 23. S¹ πιστον ... AS αγαθ. αυτ. ευφρανθησ 25. S¹ ου κατεσχυνθησονται 26. B¹ συμβησεται, S¹ συνεβη, S² συνβεη (= -βαιη), A συμβεβηκεν 27. AS om μοι ... S² επι τω στοματι (A sine τω) ... AS πανουργων

XXIII. 1. AS² και μη αφησ ... S επιστησει: „posterius eras.“ (-σαι? -ση?) 2. ABS φεισονται (A φει-) ... S² ultimo sticho ✕ praeposuit 3. AS πληθυνωσιν 6. AS om παιδεια στοματος 7. AS παιδιαν ... ABS¹ εν τοις, S² ουτε εν τ. usque 8. καταλειφθησεται stichus 8. S¹ λοιδορια ... B σκανδαλισθ. stich. inc. 9. AS² ονομ. τ. υψιστου 10. AS και ο ονομαζ. ... 30 AS² δ. παντ. το ονομα κυριου απο 11. S μαστιγξ (ut saepius) ... S και εαν pro καν 13. S² απαιδευσια ... S¹ εδισση 14. AS πατρ. σου ... B συνεδρευει, S -ευσεις ... ABS μη ποτε ... B μη καταραση 16. S² καταπιη τι pro καταπολη (fin stichi) 18. S¹ om τη ... S¹ om οι ... S² sticho και ουδεσ—ευλαβ. ✕ praeposuit ... S φιστος (S⁴ demum υψιστ.) 19. S² 35 επι πασας 23. AS ανδρα αυτης ... AS και εξ αλλ. 24. B τεχν. αυτη επισκ. 25. AS ουκ οισουσιν καρπ.

XXIV. titulus: AS σοφιας αινεσις 2. S το στομα 6. S¹ om και ante εθνει ... S² ηγησαμην pro εκτης. 8. S primo και ο κτισθησας με 9. AS εως αιωνων 11. S om με 12. S² δεδοκιμασμενω 14. S² εν εναγδδοις pro 40 εν αιγιαλ. ... AS και ως ελαια 15. S² και ως ασπαλ. ... S² οσμη ... S¹ ζυμυραν εκλεκτην (eti S² ζ pro σ) ... AS¹ δεδωκα 16. AS τερεβινθος 17. AS εβλαστησα 19. AS προσελθατε ... S¹ προς εμε ... S παντες οι ... S¹ επιθουντες ... ABS γεννηματων 20. AS υπερ το μελι το γλυκυ, S² del to sec. 21. AS εσθοντες 22. S¹ ου κατεσχυνθησεται ... B¹ S ουκ 45 αμαρτ. 23. AS ενετ. ημιν ... S μωσησ 25. S ος πειπλων (A πιπλ.) ... AB φεισων 26. S κ. ως ο ιορδ. 27. AS παιδιαν, it. 32. 31. AB² ποτισω 32. B ορδον ... S¹ et³ εκφαινω 33. AS γενεαν 34. ■ αλλαπασιν, S¹ αλλα πασιν (ABS² vel αλλα πασιν vel αλλ απασιν)

XXV. 1. S¹ ωραισθην εκοιμηθην (= εκοσμηθην? sed cf. sequens ανε- 50

XX. 2. b ανθολογουμενος, Ti ut Codd. ανθομολογ.

XXII. 11. b mendose om εξελιπε γαρ ante φως, habet Ti

XXIII. 2. ABS φεισονται] ita et b ex corr. calami, Ti φεισονται retinuit 46. b, non Ti, καταπολη c. seqq. conjg.

στην) και 2. S² γερ. μωρον και μοιχ. και ελασσουμενον 3. B συναγοχασ, AS -γει- 6. B πολυπειρια 7. S² ad ὑπονοηματα adscrips. ανυπονοητα ... AS καρδ. μου 8. S^{1 et 3} αξιω 9. S¹ μακαρ. ανηρ ος 14. AS και πασ. επαγ. 16. AS² ευδοκησαι (A -σε) ... AS² συνοικησαι 17. AS ως αρχος 5 18. S primo μεικρα pro πεικρα, cf. 19. 21. S² επι καλλους ... AS κ. γυν. εν καλλει 25. AS παρρησιαν pro εξουσιαν 26. S χειρας

XXVI. 1. S γυναικ. ὁ αγ. 4. S² om δε 5. AS ηῤαβηθη ... S¹ εδο-
 2ην, AS² εφοβηθη pro εδεη. 8. AS ου μη σ. 10. B αδιατρεπτω, S αδι-
 αστρεπτω ... S ευρηουσα 11. S¹ οφθαλμων 12. S² om το ... AS² ανοιξει
 10 ... S¹ κατεναντι pro και εναντι 13. AS om τον ... S πιανει 15. S² ψυχ.
 αυτησ 16. AS οικ. αυτησ 17. B λυκνias 18. S¹ επι πτεροισ ευσταδμοισ
 29. B καμηλοσ!

XXVII. 1. S¹ διαφορου 2. S² λιθινων 4. BS σησματος ... S¹ κοκκινου
 5. S¹ δοκιμα ... AS² εν λογισμω 9. S κ. η αληθεια 10. B θυραν ... AS
 15 αμαρτια ... S¹ αδικια, S² -κιαν 12. B διανοουμενον 13. AS προσωχτισμα
 ... S αυτ. ως σκαταλη 14. AB(S) πολυορκου, S primo πολορκου ... S¹
 στεναγμος pro ενφραγμ. (AB) 15. S² πονηρα pro μοχλ. 16. S¹ om την
 17. AS² om ου 18. S¹ απωλεσεν pro -σας ... ABS του πλησιον 20. S²
 βροχων pro παγιδος 21. ABCS τραυμα ... CS μυστηριον ... AB¹C αφηλ-
 20 πισεν 22. S² τεκταινεται 23. S¹ γλυκαινει ... ACS το στομα αυτου (bis)
 24. S ουκ ... B¹ ομοιωσα ... CS¹ μεισει (C μι-) 26. S¹ εν ταυτη 27. AS²
 εις αυτα 28. S ονιδος 29. S¹ om του 30. S om και sec.

XXVIII. 1. ABCS διαστηριων διαστηρισει (S -ρισει, C -ρησει) 2. S αδι-
 25 κηματα ... S¹ εδεηθεντο 4. S¹ τον ομοιον 7. S τ. πλησιον σου 8. S²
 απολιπε απο μεσης pro αποσχου α. μαχ. 9. BC εκβαλλει, AS εμβαλει
 10. S² του πυρος ... ACS stichum και κ. τ. στερεωσ. τ. μαχησ (S add.
 σου ουτωσ) εκκαυθ. post ουτ. εκκαυθ. pon. ... S και κ. τ. ισχ. ... S πλουτ.
 αυτου 11. S εκχει 12. S¹ φυσησησπιν. ... AS εξελευσεται 13. ACS¹ κατα-
 30 ρασσασθαι (A -σθε) ... AS απωλεσεν 14. S¹ απο εθνος 15. AB¹S εστερε-
 σεν (A -σαν) 17. ACS μωλωπα 19. S² και ος ου ... CS ουκ ειλικ. 20. B¹S²
 χαλκιοι (B² -κειοι, C -χοι, AS¹b -κεοι) 22. S κρατησει ... ACS ου μη
 23. S καταλιποντες ... S εκκαησονται ... ACS επαποσταλησεται
 αυτοισ ... BS λοιμανειται (οι pro υ saepius B in hoc vocabulo) 24. S
 στομα pro κτημα ... CS χρυσιον σου 25. B¹ μοκλον 26. AS¹ ολιςθησ,
 35 S² -θησις

XXIX. 1. AB¹S δανει 2. AB¹S δανισον ... AS om τον 4. AS κοπον
 pro πονον 5. AS χιρας (A χει-) ... S² ad αυτου adscr. σου 6. S και
 εαν ... BS¹ ου δωρεαν 7. AS¹ πολλοι συν, S coar. π. ου 8. AS ελεημο-
 40 συνη ... B παρελκυσεις pro μη π—σης 13. AS ολκησ 14. AS ενκατα-
 22. S^{1 et 3} χρισσον ... B αιδεσματα (ut saepius) 23. S² add. και ονιδισμον
 οικειας σου μη ακουσης 24. AS παροικησεις et ανοιξεις 25. AS¹ om εις
 ... S¹ ακουειν 27. (S παροιει) ... B¹ ξενιασ pro οικ. 28. S επιτιμησεις
 ... S¹ ονιδισμον ... AB¹S δανιστου

XXX. 1. B¹S επ εσχατων α. 2. S² ανειζησεται pro ον. 3. S¹ τ. εχθρ.
 45 αυτου 4. AS και ουχ' (A ουκ) ως απεθ. 5. AS κ. θυφρανθη 7. BS¹ ὕτων
 ... S¹ τρ. αυτων 8. ACS εκβαινει (S -νι) σκλ. 9. ABS συνπαιξον (B²S
 συμ-, S -πεξ-) 12. ACS απιζησει (AC -σι) 13. ACS ασχημ. αυτου pro σ-
 κοψησ 11. 12. (sec. loco) ABCS om hos versus et titulum περι υγιετας

XXVII. 14. πολυορκου] sic et Ti, b πολιορκου

XXVIII. 14. ad γλωσσα τριτη (Bb etc.) b adnot. „in margine Vati-
 cani codicis [= B?] adscriptum est γλωσσα τρητη, τετρητημενη“; nihil
 ejusmodi apud Cozzam

XXX. 9. b συνπαιξον (ita C nisi -πεξ-), Ti ut ABS συμπαιξον

15. B ὕγια, S ὕγια ... S ευεξία ... ABC βελτιων 16. B(C)S praemitt. titul. περι βρωματων ... B ὕγιας, S υγιας ... AS¹ χαριν 17. S² post πικρῶ (sic?) add. κ αναπαυσισ αιωνιος 17. ACS ενμονον 18. B Ξεμα 19. S καρπως 20. B post στεναζων sec. i. m. inf. add. ουτως ο ποιων εν βια κριματα 22. S¹ μεγαλοημερευσεις 23. S² απατα pro αγαπα ... ■ stich. και 5 λυπην—σου bis scrips. i. f. et ab init. col. ... ACS απωλεσεν pro απεκτειν. 24. S και ἃ προ ... S² γηρους ... S μεριμνᾶ 25. S¹ καλαμενος 26. S² αλλα και π. τ. εκτιζουσιν ... AS παιδιαν, it. -δι- ACS 33. 27. S om oi 29. ACS² εν παση 34. S² και μη 32. ABC¹S om περι δουλων 33. S¹ πεδια εργον 34. A¹C¹?S¹ ζητησεις 35. A(C)S τραχηλον καμψουσιν 10 38. AB²CS¹ om αυτου ... AS επι παση 39. S¹ om ει sec. ... ACS αδελφον pro σεαυτον ... ABCS επιδ. αυτω

XXXI. 2. S¹ ο επεχων ο ενυπν. 3. S τ. κατα τουτο 6. S αποσταλη παρα ὕψιστου 7. S εξεπεσαν ... S¹ εν αυτοις 9. S ανηρ πεπλανημενος 10. S επιρασθη 12. AS εορακα ... S και τα ... S¹ πλεονα 16. S κυρ. ουδεν 15 ευλαβ. ... ABS δευλειασει (AS διλι-) 17. S¹ φοβουμενω 18. AB²S και τις αυτου στηριγμα (B¹ = b) 22. AS² μωμηματα, S² i. m. δωρηματα 24. S om του ... S προσαγαγων 25. AS επενδεομενων ... S² αυτον 26. AS εμβιωσιν (A εν-) 28. B κοπου 30. AS ωφελ. εν τω

XXXII. 1. B συμφορας 4. S¹ Ξυσια 5. S¹ ειλασμος (BS² εξειλ-) 10. S 20 τ. κυρ. Ξεον ... ABS¹ μικρυνησ 11. S τον προσωπον 12. S καθ αιρεμα 13. ■ επιταπλα ... S² ανταποδιδωσιν 17. S χηρα 18. S σιαγονας 19. S καταπτωση 22. AS¹ δικαιοις ... AS μακροζυμηση 23. B συντριψει 24. S¹ ανταποδοι 25. S² εως αν 26. S ως ωραιον ... S om αυτου ... S¹ εως νεφ.

XXXIII. 3. S¹ επι εζητησαν pro ιδετωσαν την 4. S¹ εδουμασθη pro 23 ηγιασθη ... CS¹ μεγαλυνθησ 5. AS επεγνωμεν σε 10. S ορισμου 11. S¹ ο μη σωζομενος, S² del μη et praep. ο ασεβης ... A¹?B αδικουντες pro κακουντες 13. AS τον βρωμ. init. stichi

XXXIV. 2. BC ὕπνῳ 3. B εμπιμπλαται 5. S ουτος 6. S η απωλια 7. S¹ ουδε προσταγματος pro ξυλον προσκομ. ... S¹ ενδουσιαζουσιν 10. S² 30 κ. εσται αυτω εις 12. S¹ ανοιξας ... S επ αυτη ... B¹ τον φαρ. 14. S¹(et³) επιβλεψησ ... CS εν τω τρ. 16. S¹ διαμασου 17. ACS παιδιας 20. B¹CS ὕγιας ... S πονος δε ... S¹ στρεφομενος 24. S¹ μεσοπωρον, S² μεσοπορων 22. B εξουδενησησ ... S² εσχατων 23. AS² και η μαρτ. 26. S¹ δοκιμα 27. BS εφισον ... AS ανθρωποις ... S² εν μετρω 35 ... S² ελασσ. εν οινω ... S¹ ευφρ. ανθρωπων 29. B αιρετισμω ... S¹ αντιπτωμα 34. B εξουδενησησ

XXXV. titul. ABS om περι ηγουμενων 1. S om εν ... AS ουτως 2. AS¹ τον στεφ., S² δε αυτον στεφ. 3. S¹ ακριβη επιστημη μη 6. S ζσμαραγδου 8. S om λογον 9. S εξουσιαζου 11. S x εν ωρα 12. S¹ αμαρτια και λογ. 40 14. S τον κυρ. ... B² εκλεζεται ... B¹S (non A) παιδιαν 15. S¹ επιλησθησεται 16. S¹ χαριν pro κριμα 18. S² sticho και μετα—βουλησ ✕ praepos. 24. S εντολη

XXXVI. 1. S τον κυρ. ... S² i. f. add. αυτον 2. S ενυποκρινομενος 3. S επερωτημα ... AS θηλων 4. AS παιδιαν ... S και ουτως 6. AS¹ 45

XXX. 15. b υγια, Ti υγια, it. 16. b υγιας, Ti υγιας 17. S πικρῶ
sic Ti in textu, sed in Comm. πικρᾶ (mend. typogr.?)

XXXI. 22. Ti in Comm. „μωμηματα: C^a μ super α [sic, x?] scripsit
ut esset μωμηματα, praetereaue in margine adposuit δωρηματα“

XXXIII. 4. Ti in textu S μεγαλυνθησεναντ., in Comm. „μεγαλυνθησαν [sic]: i potest prima manu suppletum credi“

XXXIV. 2. b υπνος et adnotat: in plerisque libris est υπνον idque
alia manu adscriptum est in libro Vaticano

- οχείον (A -χι-) ... S² om ως ... S² μωρος 9. S ηγίασεν κ. ανυψώσεν
 10. S εκτίσθη εκ γης 11. S εμ πληθει 12. AS ηυλόγησεν 13. S¹ πηλον
 14. S του ευσεβ. 15. S om εν 17. S om κυριε ... S¹ και ὑψλ ... S²
 πρωτοτοκω 18. ABS ἱερουσαλ. c. seqq. conig. ... AS τοπον pro πολιν
 5 19. B πλησιον ... B ἀρε²(-αι-)ταλογιας σου, S ἀρεταλογια σ. 20. S¹ om
 τας 21. AS εμπιστευθησονται 22. AS τ. οικετων σ. ... S¹ ὕψου pro λαου
 ... AB om συ ... S ει κυριος ο 24. S γευσεται 26. S θυγ. θυγατήρος
 ... B κρείσσον 29. ABS αναπαυσεως 34. AS αφαλλομενω ... BS νοσσειαν
 XXXVII. 1. S² ἐφιλησα (sic, incuriose, S¹ -λι-) ... AS om αυτω
 10 3. B²S² μενει (S² -νι) pro ενι ... S ετερος (ABS init. st.), it. 4. 5. 4. S⁴
 απεναντει (sic, S¹ -τι) 5. S ετερος φιλος συνπονει (συν- et AB¹) φιλω χ.
 6. S ψιυχη ... ABS² αμνημονησης, S¹ μνημονευσης 7. S¹ εξαρει ... S
 εστιν σοι συμβ. ... B εις εαυτον 8. S¹ om την et και pr. ... S εν εαυτω
 11. B om περι ... ABCS της αντιζηλ. ... B¹ και μετα εμπ. ... S μετα-
 15 βολησ ... S¹ om και ante μετα μισθου ... B αφεστιου, S² επετιου (A
 επαιτιου) 12. S ον εαν 13. S¹ καρδιαν 14. S καζημενοι επι μετεωρου
 επισκοπησ (= επι σκ.?) 17. B ιχνος usque 18. ανατελλει stichus ... B¹S¹
 καρδια 18. (AB¹CS τεσσαρα) ... S κυριευσα 19. ACS om και pr. ...
 ABCS εστιν αχρηστος 20. S¹ σοφιας pro τροφησ 22. S επι στοματι
 20 27. ACS om τη 30. AS εστ. νοσος ... B απληστεια, it. 31. -ει- 34. ACS δια
 XXXVIII. 1. AS χρειας αυτου ... S² om τιμαις αυτου ... CS = κυριος
 2. S primo om γαρ 3. S¹ καιρου pro ιατρ. ... S την κεφ. 6. S ενδοξαζεσθε
 7. S² αυτων 8. ACS συντελεσθη 13. AB ευοδια 14. S¹ om γαρ 16. S καταγε
 ... ABS εναρξαι 18. S απο γαρ λυτησ ... S¹ καμπτι 19. AS εν επαγωγη ...
 25 S¹ παραμενε, AS² παραμενει ... S² om και pr. 22. B¹ οτι το κριμα αυτου
 ουτω ... S om αυτου ... AS ουτως και το ... ABS εχθες 23. S¹ πρσ
 pro πινσ 25. AS om και pr. ... B¹S¹ διηγ. αυτων 27. AS ημερας ...
 S¹ γραμματα ... AS η επιμονη ... S² om εις ... ABS om το ... S²
 συντελεσαι 28. B ακμωνος ... AS εργα (A -γον) σιδηρου ... AS τηξει
 30 ... S σφωρη σφυρ. 29. ABS ουτως ... S συνστρεφων ... S² πηλον pro
 τροχον 30. S οσ εν βραχειοσιν αυτ. ... S καρδιαν αυτου δωσει ... B χρι-
 σμα (cf. I Jo 2, 27) 32. S¹ οικηθησεται ... S² i. f. add. αλλ' εις βουλην
 λαου ζητηθησονται 33. S om και ab init. ... S ουκ ὑπεραλ. ... B stichum
 και διαθ. usque διανοηθ. bis, ante et post stich. επι—καθ. exhibet, sec.
 35 loco uncis inclusum ... S κριματος σου ... S εκφανουσιν ... AS παιδιαν
 pro δικαιοσυν. 34. B στηρησουσιν, S ου στηριζουσιν, S²c³ στηριουσιν ...
 S om εν (pr.)
- XXXIX. 1. S¹ αρχοντων 2. B διγηγησις, AS -σιν 3. B αποκρυφια
 4. S ηγονμενων ... S¹ om γαρ 5. AB om το 6. AS² = κυρ. ο μεγ. ...
 40 AS² εμπλησι (A -σει) αυτον ... B² add. αυτος ab initio lin. ... B¹ σοφ.
 αυτος, i. m. ÷ του ... S¹ om κυριω 7. S om αυτου pr. 8. ABS εκφαινει
 ... ACS παιδιαν, sed BS διδασκαλειας 9. ACS και εως ... ACS και
 το ον. 10. ACS διγηγησεται ... B¹S primo εθνη ... S¹ παινον ... S εξ-
 45 αγγελλει 11. ACS παυσηται ... S¹ εμποησει 12. S ετι δε διαν. ... S δι-
 χτομηνια 13. ABS εισακουσατε ... ACS ρευμ. ὕγρου 14. S λιβανον ...

XXXVI. 19. b αραι τα λογια σου, Ti ἀρεταλογιας σου

XXXVII. 6. αμνημονησης] ita et Ti, b ἀμνημοσύνης 14. S om και
 ante μ. μισθου] Ti in Comm. μισθου pro μισθου in textu

XXXVIII. 16. εναρξαι] ita et Ti, b εναρξε

XXXIX. 8. ABS εκφαινει] ergo v. 7. κατευθύνει retinendum cum b,
 non cum Ti Fr in κατευθύνει mutandum 13. ABS εισακουσατε] ita et Ti,
 Cb εισακουσατε (C -ται)

AS² εργ. αυτου 15. B ερειται 16. S¹ κω i. e. κυριω pro καιρω (Ro 12, 11)
 17. ABCS ab init. add. ουκ εστιν ειπειν τι τουτο εισ τι τουτο (cf. 21.) ...
 AB Ξιμωνια, S Ξει- ... B¹C αποδοχια 18. S² om η 20. S¹ επι pro εισ
 ... S¹ ουκ, ACS² ουδεν ... ACS Ξαυμαστον ... S¹ εναντιον των οφθαλμων
 αυτ. 21. ACS χριαν 23. S² οργη ... B εδνει 26. AS² υδωρ και πυρ 5
 ... S om και ante σιδηρ. ... CS¹ σεμιδαλιν ... AB πυρος ... S κ. γαλα
 κ. μελι 27. S παντα ταυτα τοις 28. S¹ πνα α ... S² Ξ. αυτου εστερε-
 ωσεν 30. S²(C³) εκδιωκουσα 31. ACS om τοις 32. S¹ εστηρισθη 34. S
 δοκιμασθησεται 35. B υμνησαμεν

XL. 1. S υιοις ... S¹ εως ημερα (sic) ... S² επιστραφη (= επι- 10
 στραφη) pro επι ταφη 2. S¹ προσδοκια 3. ACS Ξρον. ενδοξου 4. AS υακιν-
 θινον 5. CS om και sec. ... AS μηνιμα ... S¹ υπνος και νυξ 7. S² απο-
 Ξαυμαζοντων 9. S κ. ερις κ. αιμα ... B stich. επαγωγει-μαστι? i. m. sup. ...
 S¹ μαστιγος 10. AS παντα ταυτα 17. S primo παραδειςον ... S¹ κ. εν ελε-
 ημοσυνη 18. (A)S¹ om ο 20. S αγαπησεις σοφιαν (super rasuram) 21. ABCS 15
 μελη 22. S¹ σποριμου 24. S¹ και αδελφ. ... ACS ρυσται 25. B γυνη
 pro βουλη ... (S ευδοκειμιται) 26. AS οοπ. ανουψουσιν ... S¹ Ξου pro
 κυριου bis ... ACS εν φοβω 27. AS εκαλυψεν 28. B χρεισσων, S² χρει-
 σον γαρ 29. S ανηρ τρ βλεπ. εισ τρ. ... S διαλογισμω ... S αλγητει ...
 AS om την 30. S απαιτησις 20

XLI. f. B vers. primum ad. antecedd. trahit ... S αυτω ... S δεξασθε
 2. S² ως καλον ... AS εν ισχυι ... S¹ και περι παντ. 4. S¹ om εν pr.
 5. ACS βδελυρα 8. AB εγκατελειπετε ... S om Ξου 11. S¹ σωματι ...
 S² ονομα δε αγαθ. ουκ εξαλ. 12. S² ονοματ. καλου 14. ACS παιδιαν ... S²
 om δε 16. S² αποκαλυψαι pro διαφυλαξ. ... S¹ παστει 17. S¹ απο 25
 πονηριας pro περι πορνιας (S²) ... S προηγουμενου 18. S φιλου κ περι
 19. S πλοκησ ... (S αληθιας: αλ prima manu ex δι factum) ... B αρτους
 20. S κ. περι ασπαζ. ... ACS ετερας 22. S² περιεργασιας και παιδ. ...
 ACS λογου ... S¹ δουναι με μη (23.) S om και ... CS om απο sec. ...
 ACS αποκαλυψωσ (24.) S αισχ. και αληθινος 30

XLII. 1. S τ προσωπ. του 3. CS κοινωνων ... AB¹ om και sec. ...
 ACS ετερων 4. ACS και περι κτ. 5. ACS περι διαφορου πρασεως εμπο-
 ρων (C -ρου) ... ACS παιδιας, it. 8. 7. S παραδωσ ... ACS παντα 8. B
 εσχατογηρως, S -ρους ... B δεδοκιμασμενος, S¹ δεδοκιμασμενοι 9. S²
 συνωκ. ανδρι 10. S και μετα ... ACS στειρωθη 11. S αδιαστρεπτω ... 35
 S¹ ποιησης επιχαρμα ... ABC καταισχυνει 15. B δε ... AB¹CS εορακα
 ... S² i. f. add. και γεγονεν εν ευλογια αυτου κριμα 16. ACS² τ. δοξ. κυριου
 ... BS πληρησ 17. S τ. αγ. κυριου και (S² om και) 18. AS¹ πανουργη-
 μασιν ... B διενονην ... ACS γαρ ο υψιστος π. ... CS συνιδησιν (C -ειδ-)
 19. CS και απαγγ. ... ACS και τα εσομενα ... S¹ και ο αποκαλ. 20. S¹ 40
 ου γαρ π. ... S² και ουκ 21. S ως (AC ος) pro και εως ... AS ηλασσωθη
 ... ABCS² και ου, S¹ ουδε pro και ουδε ... S¹ ουδενοσ ανδρος σ. 22. CS
 και εως σπινθ. ... S επιθεωρησαι pro εστι Ξ. 24. B εκλειπον, S ενλειπον

XLIII. 1. S και καθαριωσις ... S¹ ανου i. e. ανθρωπου pro ουνου (S²)
 i. e. ουρανον 2. S² αγγελων 3. B μεσεμβρια 4. BCS¹ καμ. φυλασσων 45
 ... ACS εκφυσων 5. S¹ ποιησ. αυτους ... S² κατεπαυσεν 7. AS¹ συν-
 τελεια, S² -λειας, S primo + αιωνος 8. ACS αυξανομενος ... S Ξαυμαστον ...
 B παραβολων 9. S αστερων ... ACS² κυριου 10. B αγιοσι 12. ABCS ετα-
 νυσαν 13. S κατεπαυσεν 16. ACS οπτασια ... AS σαλευθησονται ...
 ACS Ξελ. αυτου. 17. BCS ωνιδισεν (S -νι-) 18. S υετ. αυτης 19. S¹ παχνη 50
 20. ACS βορεας ... AS εφ υδατ. ... S εκδυσεται 21. S¹ αποσβεσαι

22. S² παγων pro παντων ... (Codd. ομιχλη ut Ti cum antecedd. conjg.)
 23. S² αβυσσος ... (BS αυτηνισ) 24. S τον θαλ. ... S διηγησησονται
 25. ACS κτησις κτηνων 26. B ευωδια ... S² τελουσι ... ACS τα παντα
 27. ABS αφικωμεθα 28. S ισχυομεν 29. S οβεροσ x̄su (sic) 30. S² τον
 κυριον ... ABS αφικησθε 31. S τισ γαρ ... AB¹S εορακεν (-o- non 32.)
 33. S¹ γαρ α εποιησ.

- XLIV. 2. S πολλων δ. ... S² τη μεγαλωσυνη 3. S βουλευονται ...
 S¹ προφηταις (2 -ταις) 4. S και εν συνεσ. γραμματαις λ. ... AS παιδια
 5. AS και διηγουμ. 6. AS εν ισχυει (A -υι) ... AS κατοικιας 8. S¹ εν-
 10 κατελιπον 9. B ουκ εισιν μνημ. ... S¹ υπαρξοντες 11. 12. BS stichi
 μετα—διαμενει, αγαθη—εχγονα αυτων, εν ταις—σπερμα αυτ. 11. S τα
 εχγονα 12. AS το σπερμα ... ABS τα τεχνα ... S² μετ pro δι 13. S
 post 13^a repet. stich. 12^b i. f. pag., S² utrumque stichum uncis inclusit,
 cum stichus 13^a ab init. pag. iterum scriptus esset. 13. (sec. loco) S²
 15 διαμενει ... AS ενκαταλειφθησεται (A εγκ-) 14. AS τα σωματα 17. S¹
 εγενοντο ... S¹ om δια τουτο εγ. καταλ. τη γη. ... AS² οτε pro δια τουτο
 sec. 19. AB ουχ ... S² om τη 20. S εξητησεν pro εστησεν 21. AS
 om τω ... S¹ om (4^{vid.} suppl.) πληθυναι usque σπερμα αυτου ... AS της
 γησ 22. B¹S¹ ισακ ... BS δι αβρααμ 23. S primo ευλογ. (υψιστου) αυτου
 20 XLV. 1. S απο ... ABS ανθρωπ. fin. stichi ... AS μωσην 2. AS εν
 δοξη 4. S αυτ. ηγιασ. αυτον 5. S om αυτου extr. 6. S ανυψωσεν ...
 BS λευει 7. BS εστ. αυτον ... ABS περιστολην (A -η) 8. S εν σκευειν 9. S
 om και ab init. ... ABS χρυσοις c. seqq. conjg. ... S¹ κωδεσιν 10. S
 στηλη ... BS εργων ... AB λογιω, S λογοι 11. S¹ ειδεσι pro εν δεσει ...
 25 B εργων λιθ. ... S μνημοσυνηον ... S κατα ... S¹ φυλασσων 12. ABS
 ωρια c. seqq. conjg. 13. S¹ om ου ... ABS¹ εως αιωνος, S² η εως αι.
 c. seqq. conjg. ... S² ενεδυς. αυτα αλλογ. 14. B θυσιαν ... S αυταν
 15. S² χιρασ (4 χει-) αυτου ... S αιωνος ... AS και τω σπερμ. ... ABS¹
 om αυτου i. f. 16. S¹ εξελεξαντο ... S καρπωμα ... S¹ om σου 17. AS
 30 αυτω ... S εντολας pro εν εντ. ... S² μαρτ. αυτου ... BS φωνησαι ...
 AS² τον ισα² 19. S εποιησ. εν αυτ. ... AS φλογ. αυτους 20. ABS πρω-
 τογεννηματων ... AS εμερ. αυτω ... ABS² αρτον πρωτοις, S¹ αρτ. πρωτον
 γεννηματος (S² praeterea not. σ super v vocis arton, sed rurs. exstinxit) ...
 AS εν πλησμονη 21. S¹ om τε 22. AS² σου και κλ. 24. S² λαου 25. S
 35 om τω ... (B δαυειδ, S δαδ ut plerumque) ... S¹ υιων (dubitari potest
 utrum v an x scriptum fuerit), AS^{2 et 4} υιω ιεσσαι ... S² ad εξ adnot. εξ
 ιουδα quod pro εξ υιω vid. poni voluisse ... S αυτων (A -τω) pro ακρων
 26. AS¹ δειη ... AS γενεαν

- XLVI. 1. ACS εν πολεμω ... (BS ισ) ... S¹ ο ναυη, S² ο του v. ...
 40 AB μωση ... B εν προφητειας (sic i. f. l.) ... AS κατακληρονομηση 2. AS²
 x. εν τω ... B εκκληιναι, AS εκτιναι (A -ει-) 3. AS προτεροσ ... S² πολε-
 μους ... AS² κυριου 4. S¹ ενεποδισεν 5. S τον κυριον υψιστ. ... AS
 επηκ. αυτου (ABS κυριος fin. st.) ... AS om εν ante λιθοις (c. κατερραξεν
 v. 6. conjungendum?) 6. S¹ πανοπλιαν, AS² π. αυτου 7. S ουτος ... S¹ om
 45 εχθρου 9. ACS επι το υψος 10. S καλον περιευσθαι 11. BS¹ εκαστω
 12. S και τα οστα ... ABS² αντικαταλλασσομενον, S¹ αντικαταλλαξοι ξενον

XLIII. 29. οβεροσ x̄su] Ti adnotat „x̄s: ita prima manu ex x̄u factum“;
 tacet de οβεροσ

XLIV. 19. AB ουχ] ita et Ti, b ut S ουκ

XLV. 9. ABS χρυσοις etc.] b non dist., Ti Fr χρυσ. ad antecedd. trah.

XLVI. 12. αντικαταλλασσομενον] ita et Ti, b -αλα-

13. B om σαμουηλ ... B βασιλεα 15. ACS εγν. εν ρημασιν αυτ. 16. S¹ επεκαλεσα ... S¹ αυτου εχθρους 17. S ο κυρ. 18. S¹ τυρων 19. S¹ χυ αυτου ... B²S² ειληφεν 20. ACS επροφητευσεν ... S¹ suppl. κ. sec. extra lin. ... S εν προφητειασ εξαλιψει

XLVII. 1. ABS τουτον 2. ACS om των 3. AB¹ επαιξεν (A -πε-), 5 B²S επαιξεν ... S¹ και λ εν αρχεισ 4. CS κατεβαλεν 5. B δυνατον i. m. ... B ανυψωσει 6. S¹ ηρεσεν, S² ηνεσαν 7. S¹ εχθρ. σου κ. 8. ABS αγιω — δοξης stich. ... S υψιστου ... S υμνησιν 9. S ψαλμωδουσ ... ACS om του ... ABCS ηχους ... ABCS γλυκαινειν 10. S om εν ... B εορταισ ... S σου pro αυτου ... ACS πρωιασ ... S² φωνη ηχειν 11. B² χς i. e. 10 χριστος pro κα (dogmaticus!) 12. ABCS τουτον ... S κατεπαυσεν 13. AS σολομων, it. S 23. ... S¹ ως θεος 17. B ερμηνεια 18. ABS μολιβον 19. ABC παρανεκλεινας (AC -κλι-), S παρεκλινας 20. S om εν 21. S² τυραννιδος ... S¹ αιφραιμ ... S αρξας 22. AS² διαφθιρη (A -ει-) ... BS εκλεκτ. αυτου εκχ. ... S¹ ιακωβ οσ εδ. ... AB¹S καταλιμμα 23. AS πατ. 15 αυτου ... S ελαττουμενον ... S¹ om οσ pr. ... S υιος 24. S om της

XLVIII. 1. S (non B) ηλειασ, it. 12. et -ει- B (non S) 4. 2. AS ολιγοποιησεν 3. S² om ουτως 4. AS om τοις ... AS καυχησεται 7. ABS om ο 9. S αρμ. π. επ. πυρ. 10. S εν ελλεγμουις (sic) ... S¹ om εις ... AS om και pr. 11. CS ειδοτες ... S¹ αγαπη, S² αγαπησι σου ... 20 AS primo ζωης 12. S ουκ εδυναστευσεν 13. AB ουχ, S κυ pro ουκ 15. (B α[ζμαρτιω]) ... S αμ. αυτων ... AS om της ... AS δισκορπισθησαν ... (C)S κατελημφθη (C -ληφ-) ... S² αρχοντες ... AS εν τω οικω 17. S¹ τον ηωγ, S² τον αγωγον (sic conjecerat Geiger ZDMG 12. 542) 18. S¹ απετρεψεν ... S τον ραψ. ... S υπερηφανιαν 19. AS και αι χ. 20. S¹ επα- 25 νεκαλεσαντο ... S ηησου (!) 22. S¹ om κυριω ... S¹ om δανιδ

XLIX. 1. S εσκευασμενου 2. AS κατηνυσυνθη ... S¹ αυτου pro λαου 6. B ενεπυρισεν ... ABS εν χειρι init. stich. 7. S¹ φυτευειν 8. B χερουβειμ, AS -ειν 9. S¹ τας οδους 10. (BS ιβ) ... AS² γαρ pro δε 11. S μεγαλυνομεν ... B ως σφραγ. 12. S ουτος ιησ ... BS οικοδομησαν 13. BS¹ 30 νεμουσιν (S -σι) pro νεμιουσ ... S ημων ... S¹ χειλη pro τειχη ... B¹ μοκλους 14. AS ουδ εις εκτ. επι της γης τοιοντ. οιοσ ενωχ και 15. B ο δε pro ουδε ... ABS εγεννηθη 16. S² om τη

L. 1. BS ιονιου (i. erasum [a S²] sed ab instauratore restitutum) ... AB υπεραψεν, S² υπεγραψεν ... S primo κ. εν ταις ημερ. ... AS om τον 35 2. S¹ και υπ α. εξεμελιωθη bis scrips. ... S primo περιβ. (υψηλου) ιερου 3. AS αποδοχεια (A -για) 4. S¹ το ελεον pro του λαου ... S¹ πτοησεωσ 6. S νεφελων 7. S φωτιζων 8. B ως pr. i. m. ... AS ωσει κρ. επ εξοδω 9. S¹ ολοφυρτητον ... S stichum 10^a ante stichum 9^c κεκοσμημενω (sic) π.

λ. π. ponit 11. S αναβαλαινμβανιν (i. e. primo scriptum erat αναβαλλιν) 40 12. S¹ ορεων pro ιερων (cf. Judith 3, 9) ... S¹ εσχαρας ... BS κυκλ. αυτοσ στεφ. ... AS κεδρων 13. S om οι ... S εν τη δοξη αυτουων 15. S² θυσιαστ. σωτηριου οσμ. ... B¹S πανβασιλει 17. AB²S κατεσπευσαν ... S¹ θεω pro κυριω ... S εαυτων ... AS² om τω 18. S² ηχω pro οικω ... S¹ εμελυνθη, AS² εμεγαλυνθη 19. S¹ om ο ... S συν- 45 ετελεσθη ο κοσμ. ... S¹ ελιτουργησαν pro ετελιωσ. 20. S κυριου ... AS καυχησασθαι 21. S² προσκυν. κυριου 22. AS παντων τω μεγαλα ποι. π. 23. AB υμιν ... S¹ καρδιαν ... S primo ημερ. νεων ημων ... S² εν τω

XLVII. 1. ABS αγιω etc.] ita conjg. b, non Ti

XLVIII. 13. AB ουχ] ita et Ti, Cb ουκ 18. S¹ απετρεψεν] sic Ti in textu, in Comm.: „απεστρεψεν [sic]: C^a απεστιλεν“

ἰσλ' 26. AS σαμαριας ... S om o pr. ... AS ■ μωροσ 27. AS παιδιαν ... S σειρακ' ... ABS ελεαζαρ ο ... S¹ ἱερευς ο πολυμειτησ ... S¹ σοφιασ 28. ABS² om ■ 29. S ἰσχυι

LI. Inscr. B ὕησου 2. ABS εγενου βοηθ. (sic omisso μοι ante βοηθ.) 5 usque 3. με stichus 3. B ελεουσ, S² ελεουσ σου ... BS ετοιμοσ ... S και εκ χ. 4. ABS πυρασ κυκλ. ... S¹ εν μεσω ... S σου pro ου 5. B βαθουσ 6. AS διαβολησ ... B ηνεσεν pro ηγγισεν ... S² κατω- 7. S¹ om και ab initio ... S εξερη = A εξαιρη ... AS εχθρων 8. S¹ om και ab initio ... S εξερη = A εξαιρη ... AS εχθρων 9. S ανυψωσεν ... B¹ επι γην, AS απο γησ 10. S² του 10 κυριου μ. ... B ὑπερηφανων 12. AS εξομολογ. σοι ... S² ανεσω σε 15. ABS ἔχνευον 16. AS παιδιαν, it. S 23. 26. 17. S¹ τω διδοσιν μ. σοφian και δοξαν 19. ABS διαμεμαχισται ... B¹S διηκριβασαμην 20. S κατη- 15 ρυθνα ... AS stichum καρδιαν—αρχησ post stich. και εν—ευρ. αυτην pon. 21. AS του εκζητ. 22. AS γλωσσ. μου ... S μισθ. μοι 23. S¹ ανεσσατε, S² ενγειςατε ... AB κ. αυλισθησεσθαι 24. B και οτι, AS τι οτι ... AS¹ 25. B αυτοις 26. S εγγυσ γαρ εστ. ... S¹ 27. S¹ ανεσσατε, S² ενγειςατε 28. BS¹ παιδειαν 29. S² εν τη ανεσ.

Subscriptio: ABS σοφια ἕησου νιου σειραχ
Stichi: A 3090, B 3224, S 3277.

ΩΣΗΕ.

Inscriptio: AB ωσηε

I. 1. αχασ 6. θυγατεραν 7. om ιουδα 11. AB οι υιοι ἰουδα
II. 1. i. m. β ... ελεημενη 3. καθ. η ημ. 10. AB ουδεις 18. ρομφ.
20 3 πολεμ. ... B¹ εφ ελπιδι 21. εν τη ημερα εκτεινη
III. 1. i. m. γ 3. om ετερω
IV. 1. i. m. δ 3. μικρυνθησεται 5. AB om ο 6. om μη 11. πορ-
νειαν c. antecedd. conjg. 12. B¹ απηγγ. αυτου 14. AB πορνευωσιν ...
AB μοιχευωσιν 15. οικον, ων, i. m. X της αδικιασ, sic A pro ων
25 V. 1. i. m. ε ... B¹ πακισ 3. απεστην (A απεστιν) 8. i. m. ζ ...
AB βενιαμειν
VI. 1. B¹ ἴασαите, ²-σεται ... B² μωτωσει 2. τριτη και ... AB ανα-
στησόμεθα 3. AB διωξόμεν ... AB¹ προΐμοσ
VII. 1. usque ισραηλ c. antecedd. conjg. vid. ... B¹ ηργασαντο 7. AB
30 ο επικαλούμενοσ εν αυτοις προς με (A εμε) 11. εχουσαν 13. i. m. ζ ...
απεπεπληδησαν 14. κατετετεμοντο 16 AB ουδεν
VIII. 1. ησεβησαν i. m. 5. B¹ παροξυνθη 7. B¹ καταφαγ. αυτα 12. (νομ.
αυτου)
IX. 1. i. m. η 4. ουχ ηδυν. ... AB εσθοντες 6. αυτων extr. i. m.
35 10. B¹ προΐμον ... AB ειδον πατερασ αυτων 13. om ειδον 15. AB αυτουσ
εμεισησα
X. 1. i. m. θ ... om τα pr. 5. om οι 12. AB γεννηματα ... ημιν
14. AB om του sec.
XI. 1. ορθρου απερρειφησαν απερριφη 2. αυτουσ ουτως 4. εν διαφθ.
40 ανθρωπων c. antecedd. conjg. 5. i. m. ι 6. AB om εν pr. 8. AB σεβω-
ειμ 10. ωρυσσεται 12. απεβεια ... AB και λαοσ

LI. 12. S² ανεσω σε] Ti in Comm: „σοι: C^a σε“ quod ad εξομ. σοι
vel ad ανεσω σοι pertinere potest; suspicor ad secundum

IV. 14. Interpunctionis diversitatem inter ABbTi in libris propheticis
perfrequentem non semper attuli

IX. 4. ουχ ηδ.] ita et Ti, b (ut A) ουχ

XII. 4. (A)B πνευμα· ἐδιώξεν 2. κ. τ. οδ. αὐτοῦ c. antecedd. conjg.
8. B¹ οὐκ 12. AB καὶ ἐν γυν. ἐφ. 14. AB αὐτῷ κυρίως

XIII. 1. AB αὐτοὺς ἐλάβεν 2. AB ὁμ. γυν. 4. ὁμ. ο. sec. ... AB στρα-
τείαν 6. (πλησμονήν) ... B¹ ἐπελάθοντο 7. κ. τ. οδ. ἀσσυρ. c. antecedd.
conjg. 8. AB ὁμ. ἡ 14. παρακλησίαις 16. B¹ ὑποτιθήνα

XIV. 1. i. m. $\overline{\alpha}$... AB¹ ἐπιστραφήτι 2. μετ' ἐαυτῶν 3. AB εἰπόμεν
7. ἐξ' αὐτῶν ὡς ἀμπελ. 9. AB διότι

Subscriptio: AB ὡς ἡ α

ΑΜΩΣ.

Inscriptio: AB ἁμωσ β

I. 1. i. m. $\overline{\alpha}$... ἐν pro ἐκ 4. AB ἐξαποστελῶ ... AB ὁμ. τα, it. 7.
5. AB ἐξολεθρ., it. 8. 9. AB¹ Ἰουδαίαν 12. AB θάμαν 14. AB τα τευχ.
ραββα ... συντελείας

II. 1. (ἀσβεστίασ) 2. AB ἐπιμωαβ' ... AB ἀδυναμία 3. AB ἐξολεθρ.
4. i. m. $\overline{\beta}$ 6. (ἐπιτεσ [= ταισ] τεσσ.) 9. οὐν pro οὐ 10. ($\overline{\mu}$ ἐτη) 14. σω-
σει, it. 15. 15. AB οὐδε ο ἵππ. 16. B² ὁμ. οὐ μη

III. 1. i. m. $\overline{\gamma}$ 2. ὁμ. τῶν ... ὁμ. τῆς 5. ὁρ. ἐπὶ τὴν γῆν 6. οὐ
μη πτ. 7. ποιήσει 9. AB ἀπαγγεiliate 11. (ἐκσπασή) ... B¹ σκέλη ο λοβὸν 15
... ἐκσπάζουσιν 12. ἱερεῖς nov. sect. inc. 15. ὁμ. κυρίως

IV. 3. ἀπορριφθεὶς 5. AB κύριος ο θεός 9. AB συκωνάσ 10. AB
ἵππων ... AB παρέμβ. ὕμων 13. ἴδου ἐγὼ i. m. ... ο ποιῶν ... ὁμ. καὶ
ante ἐπιβαίν. ... AB ὕψη

V. 3. ἐξ ἧς pr. i. m. ... ($\overline{\rho}$ bis) 4. (Ἰσραήλ') 6. ζήσατε ... ἀναλήμψη 20
9. ἐπ' ἴσχυιν 11. οὐν. ἐξ αὐτ. 12. καταπατούσαι ... ἀνταλλαγμάτων 13. B¹
σιωπησῇ 15. AB ἡγαπήκαμεν 16. i. m. $\overline{\delta}$ 25. μοι ἐν τῇ ἐρ. $\overline{\mu}$ ἐτη οἰκ.
ισραήλ' (cf. A)

VI. 2. ἐμαθραββα 5. AB ἐπικροτούντες 8. συμ. πασιν 9. ὁμ. ἀνδρες
10. οἱ οἰκεῖοι οἱ αὐτ. 14. AB ἐπεγείρω ... AB ἐμαθ'

VII. 2. B¹ συντελήσῃ 10. i. m. $\overline{\epsilon}$ 15. προφητῶν pro προβατῶν (!)
... AB ὁμ. καὶ extr. 16. οχλαγωγῆσεις 17. οὕτως ἐδείξεν etc. c. seqq.
conjg.

VIII. 3 φατῶματα ... ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, it. AB 9. ... AB ἐπιρῖψω
5. AB⁽²⁾ μείκρον μετρον 6. AB ταπεινὸν (A -πι-) pro πενήτα ... AB γενή- 30
ματος 9. AB καὶ δύσεται 11. AB ὁμ. τὸν 12. AB ὁμ. ἀπο τῆς θαλάσσης
... τῆς pro εἰς ... ὁμ. τοῦ

IX. 7. ἐστὶ ($\overline{2}$ -τε) ἐμοῦ 9. λιχνῶ (antea bis -χμ-) 11. i. m. $\overline{\zeta}$...
ἀναστήσω sec. c. sqq. conjg. 12. AB ὁμ. πάντα sec. 14. ὁμ. τοῦ ... AB
καταφυτεύουσιν ... ἀμπελῶνασ ... φυτεύουσιν pro ποιήσ., cf. A ... τοὺς 35
καρπούς 15. AB ο πάντοκρατωρ

Subscriptio: AB ἁμωσ β

XII. 4. πνευμα· ἐδιώξεν] ita dist. et Ti, b ἐδιώξε c. antecedd. conjg.,
Ti in apparatu ad locum scripserat „c. seqq.“

XIV. 3. εἰπόμεν] ita et Ti, b εἰπομέν

I. 10. 12. B, Ti et b ex corr. Σεμελία, b habuerat Σεμελεια, ut A
priori loco

IV. 10. ἵππων] ita et Ti, b ἵππον

V. 8. b προσκαλουμένος

VIII. 6. AB γενήματος] ita et b, Ti -νν-

IX. 1. b ἀνσώζομενος 13. b τα ὀρει

ΜΙΧΑΙΑΣ.

Inscriptio: AB μειχαιασ (A μι-) γ

I. 1. μειχαιαν 3. και επιβησεται ^{suprascript.} (cf. A) 5. AB δια bis ... AB σαμαρεια sine η 8. ποιησετε 10. i. m. β̄ ... AB om και pr. 11. εξηλθεν ... AB κοψασθε

II. 1. AB τας χειρ. α. 4. εμ μελει ... AB κωλυων ... ημων 6. AB ου γαρ 8. AB ελπιδα 9. αποριφησονται

III. 4. AB om τον 5. i. m. γ̄ ... AB επ αυτον ειρηνην 6. AB σκοτ. υμιν εσται 7. εισακουων 11. AB om ο

IV. 1. i. m. δ̄ ... AB του κυριου 7. εβνοι^κ δυν. 10. ρυσεται σε % εκειθεν λυτρωσεται ... B¹ εκδρων 11. AB επισυνηχθη 12. λογισμ. κυριον

10 V. 1. AB εφ υμας ... πυλας 2. B¹ εξ ου pro (=) εκ σου 4. ισχυει ... μεγαλυνθησονται 8. πολλων λαων 9. AB εξολεθρ., it. 10. 13. 10. om εκεινη ... εκ μεσω σ., it. 14. 11. AB¹ εξολεθρ., it. B 12. 13. προσκυνησης

VI. 1. i. m. ε̄ ... AB οι βουνοι 2. λαοι pro ορη 4. AB μωσην 7. χειμαρρων ... AB om υπερ pr. 9. ante ακουε (nov. sect. inc.) i. m. ς 10. AB 15 αδικια 12. υψωθητι 14. AB σκοτασει ... και συ ου μη ... εαν 16. (ληψε-σθε, B hic primum, si recte recorder, non λημψ.)

VII. 1. AB² οἱ μμοι bis 2. AB² ευλαβησ 4. (βαδιζων) ... AB ουαι ουαι αι 7. i. m. ζ 9. εξαξεις 10. B¹ εκθρα ... AB η λεγ. προσ με 11. AB ημερας ... B¹ αλυφθσ ... εξαλιψεισ (sic) 12. B¹ ειξουσιν ... B² 20 εως ορους 16. AB αποκωφωθησονται (b -σεται cal. ex -σεται) 17. AB οφισ 19. αποριφησονται

Subscriptio: AB μειχαιασ (A μι-) γ

ΙΩΗΛ.

Inscriptio: ABS ιωηλ δ

I. 4. B i. m. ᾱ 2. S¹ τοιαντασ ... B¹ ημερ. ημων ... S¹ πατερ. ημων

4. S βρουχοσ 5. S¹ εξηχθη, AS³ εξηρται (S² = Bb) 6. S ονδοντες αυτ. ... S^{1 et 3} μ. σκυμνου αυτου 7. S¹ ερευνον ... B ερειψεν, S εριψ. ... AS om τα 25 8. S^{3 (c.4)} θρηνησει vid. 9. S¹ εξηλθε δ. ... BS om οι pr. ... ABS om κυριου sec. 10. B² πενθητω ... S^{2 (c.3)} ολιγωθη, it. ολιγ- 12. 11. S^{2 c.3} κατησχυνθησαν pro εξηρανθησαν ... S¹ θνηντε ... S απελωλεν 12. B ξυλα του (B¹ ξυλου?) ... S³ εξηρανθη 13. ABS εισελθατε ... S¹ επεσχηκεν ... S^{2 (c.3)} δυσ. κ. σπονδη εξ οικ. δ. ημων 14. BS κεκραξατε ... S² οικ. κυριου, 30 3 οικ. κυρ. θεου 15. ABS οιμμοι ter ... B om η 15. 16. B dist. ut b 16. ABS¹ εξωλεθρ., S corr. εξηρθη vel εξηρανθη (rursus erasum) 17. S¹ παθναισ

II. 4. S³ γην οτι ... AS η ημερα 2. S η ημερα 3. S^{2 (c.3)} τα δε εμπρ. ... S¹ θυπησ pro τρυφθσ ... S³ οπισω pro οπισθεν ... S¹ αιστε

I. 5. b ου ή σαμ., Ti ουχ ή σαμ.

II. 9. b primo ήγουμένη

VI. 4. B ισχυει] b ισχυει, Ti ισχυι

VI. 4. AB μωσην] ita et b, Ti μωυσην 5. b βααλαμ 14. b παραδωθη-σονται

VII. 17. AB οφισ] ita et b, Ti οφεις

I. 6. Ti in Comm. S „σκυμνους αυτου“

pro estai (talía saepissime; interdum tantum talía notatuntur) 4. S¹ οὐτω
 5. S πολὺς ἰσχυρὸς 8. S³ συντελεσώσιν 10. AS¹ προσώπ. αὐτῶν ... S
 συσχυθήσεται ... ABS τὰ ἀστρά 11. S¹ ἰσχυρά ... S¹ ὅτι ... AB μεγάλη
 ἡμέρα ... ABS τοῦ κυρίου μεγάλη καὶ ἐπιφ. ... AS¹ ἐστὶν 12. B i. m. β³
 13. BS¹ διαρῆξατε 14. ABS εὐλογίαν θύσιαν et ἡμῶν 16. ABS^{2(c.3)} ἐξέλ- 5
 ζάτω ... ABS παστοῦ 17. S¹ κριπίδος ... ABS ὁμ τῷ ... S¹ τοῦ καταξε
 αὐτοὺς 20. S¹ τὴν pro γῆν ... S ἀφανίσω ... B ὁμ ἡ 22. BS¹ ὁμ τὰ
 23. S³ ὅτι ... S¹ βράματα ... ABS προῖμον 24. S αἰ ἀλῶνε (2 -νεσ) σιτ.
 25. B ἀνταποδώσει (post ὕμιν· dist.) ... S¹ καμπῇ καὶ ἡ 26. S¹ ἐνεσάτε
 27. AS³ καταισχυνθῇ ... S¹ ὅτι pro ἐτι 28. AS³ ὁμ καὶ sec. ... S 10
 σάρκαν ... S¹ ἐνυπνά, ² = b, AS³ -νιοῖς 29. AS^{2 et 3} καὶ γε ἐπι ... S¹
 ὁμ μου ... AS² δούλας μου 30. ABS δώσω ... ABS ἐν τῷ οὐρ. ... S³
 οὐρανῶ ἀνω καὶ σημά ἐπι 31. S εἰς κοτοσ (non corr.) ... BS ὁμ
 τὴν pr. ... S ἐπιφανῆν 32. S εἰαν ... S¹ ἐπικαλῆται, ² = b -λεσηται,
³ -λησηται (sic) ... S εὐαγ' γελίζομενος 15

III. 1. ABS διότι ... S¹ εἶδου ... B ἐπιστρεφῶ ... S¹ ἐκμαλῶσιαν,
 it. 8. 2. S κοίλαδαν, it. 12. ... BS¹ καταδιειλάντο 3. ABS ὁμ τοῦ 4. B²
 ἀνταποδιδετέ 5. ABS μ. καὶ τὰ x. 6. S^{3 c. 42} ὁρίων τῆς κληρονομίας α. 7. ABS
 ὁμ καὶ pr., S^{3 c. 4} et sec. 9. B i. m. γ̄ ... BS^{1 et 4} μάχητας καὶ πρ. ... S ὁμ
 καὶ 10. S¹ ἀροτρά ἡμῶν ... B σειρομαστράς ... S¹ δυνατός ... (S ἐγώ) ... 20
 S¹ συναχθήσεται (= -ται) 12. S ἐξεγίρεσθ. καὶ 13. BS ὁμ ὁ ... AS¹
 ὑπερχίτε (A -χεί-), S³ ὑπερχείται 14. S¹ κοίλῃ ... AS ἡ ἡμέρα 15. AS²
 το φεγγ. 16. S¹ ὁμ ὁ δε usque φωνῇν αὐτοῦ, S³ suppl. ... AS³ ἀνακρα-
 ξεται 17. S³ γινώσεσθε ὅτι ... BS ἐν ὀρει ... ABS ἀγίῳ μου (B ἀγείω)
 ... S corr. (c. 39) ἱμῇ πολὺς ἀγία 18. S¹ πᾶς ε ἀφείσας 19. S¹ ἰούδεα, 25
² ἰδουμα, ³ -μαία 20. S αἰῶνᾶν 21. ABS ἀζώσω
 Subscriptio: ABS ἰωηλ' δ

ΟΒΔΙΟΥ.

Inscriptio: B οβδείου ε, AS αβδίου (A -δει-) ε

1. B οβδείου, AS αβδίου ... S¹ ἐξανάστησώμαιν 2. ABS συ εἰ 3. S^{2 c. 3}
 ἡ ὑπερῆφ. ... S¹ κατασκήνουντος („nisi forte potius est -τες“, ² -τα (= b),
³ -τας ... ABS τὸς με κατ. 4. AS ὁμ εἰαν sec. ... S¹ ἀστερῶν ... (S
 σαι = σε) 5. S σε ἐν λήστε ... S ἀπερίφησ ... S εἰαυτοῖς ... ABS³ ὕπε- 30
 λιποντο (A -λείπ-), S¹ ὑπολιποντο ... BS³ ἐπιφυλλίδας, S¹ υποφυλλίδας
 6. S κατέλιψῃ ... ABS αὐτοῦ τὰ κεκρ. ... S κεκρυμμένα 8. ABS ἐν ἐκείνῃ
 τῇ ἡμέρᾳ (S¹ ἐκινή et ἡμῆρα) 9. S θεμαν 10. AS^{2 c. 3} τὴν ἀσεβ. τὴν
 εἰς τὸν ἀδελφὸν σου ἱακωβ καὶ καλ. ... S¹ αἰῶνᾶν 11. S¹ δύναμι. αὐτῶν
 ... S ἐπβαλλόν 12. B μεγαλορημονησ, AS μεγαλορημῶνησ 13. S³ λαοῦ 35
 μου ... S πονήραν αὐτῶν ... S³ αὐτοῦ quater ... ABS α. μὴδε συνεπιθῇ
 (B -πει-) ... S¹ i. f. repetivit μὴδε συνεπιθῇ ε. τ. δ. α. ἐν ἡ. ἀπολίας (sic)
 αὐτῶν ε 14. S¹ αἰπειστήσ ... AS^{2 c. 3} διεκβ. αὐτῶν ... ABS ἐξολέσθ. ...
 BS^{1 et 3} ἀνασώζ. αὐτοῦ, S² ἀνασώζ. ἐξ αὐτῶν ... S^{2 c. 3} φεγγ. αὐτῶν 15. AS

II. 4. b ὁσ ὁρασις pro ὥσ ὀρ. 16. ABS παστοῦ] ita et Ti, b μαστοῦ
 (et quidem bis μα-, i. fine et ab initio paginae) 30. ABS δώσω] ita et Ti,
 b δώσωσι

5. S σε ἐη] ἐη = εἰ? pro ἡ, ut A

η ημερα 46. BS¹ om παντα usque πιονται 47. AS³ η σωτηρια 48. S ησου καλαμην (sic) ... S¹ om και tert. ... AS^{corr.} πυρφορος ... S³ οτι 49. S¹ εν αγεβ ... S σαμαριας 20. B dist. post αυτη ... AS^{2c.3} και κληρονομησ.

Subscriptio: B οβδείου ε, AS αβδείου (A -δι-) ε

ΙΩΝΑΣ.

Inscriptio: ABS ἰωνας ε

5 I. 2. B πορευθυτη (sic) ... S¹ κανη pro κρανη 3. S primo vid. φοιν ... AB θαρσεια ter, S bis ... S¹ εισ ιππην ... S¹ om και εδωκεν usque θαρσις ... ABS² ενεβη 4. AS^{2et3} εισ pro επι ... BS^{1et4} om του ... AS³ (vid. c.4) του διαλυθηαι 5. S³ ανεβων 6. S¹ ρεγγει ... S³ αναστηει ... S Ὡς η|ημας (i. f. col.) ... BS¹ om ου 7. S¹ επιγνωσμεν 8. AS ειπαν ... S³ ερχη και που πορευει 9. ABS² (vid. c.3) εγω ειμι ... S³ φοβουμαι pro σεβομαι 10. S^{3c.4} φοβω μεγαλω ... S¹ φεων 11. ABS τι σοι, AS ποιησωμεν 14. S³ εφορευτο (cf. A) 12. S ενβαλατε ... S¹ εγω διوتي 13. B¹ καιπερεβιαζοντο (= καιπερ εβιαζ.?) ... S εφορευτο, cf. A 14. S¹ προσ τον κυριον ... S¹ om (² suppl.) μη απολ. usque κυριε ... S² 15 απολοιμεθα, ²-λυμ- ... S² σου pro συ (sec. Ti) ... S βεβουλου 15. S^{1et3} εβαλον, AS² ενεβαλον 46. S ερφοβηθησαν ... BS δυσις ... B ευξαντο ... ABS om τας

II. 1. S¹ κα (sic) προσετ. ... S¹ τητει pro κητ. ... S¹ μεγ. και κατε- πινεν τ. ... B ante και ην i. m. β 2. S^{2c.3} om τον ... S¹ (primo?) om αυτου 20 usq. 3. τον θεον 3. B εισηκ. μου c. εκ κ. αδ. κρ. μου conjg. ... S¹ κρανησ 4. S απεριψας μεσ (sic) εισ ... ABS με εκυκλωσαν 5. ABS om με ... BS προσ τον ναον (B¹ λαον) 6. BS ὕδωρ μοι (S i ex u) ... S¹ εισ χισμας ... AS^{4?} εκ φθορας ... S^{4?} ζ. μ. προσ σε 7. B κυριε ο. β. μ. c. sqq. conj. 8. BS εκλιπειν (S¹-πιν) ... BS¹ ευχη ... ABS om τον 9. S^{2c.3} ελεον 25 40. S^{2c.3} εισ σωτηριον μου ... S ω τω κυρ. (³ τω ex u fecit) 41. ABS¹ (et4) om απο κυριου

III. 1. B i. m. γ 2. AS^{2c.3} αναστηει και ... S νινευην 3. ABS ημερ. τριων 4. AS³ του εισπορευεσθαι 5. BS¹ ενεπιστευσαν ... S⁽¹⁾ νηστιαν αι (sic) ενεδ. ... S^{3c.4} απο μικρου α. εως μεγαλου α. ... S^{3c.4} λαος pro λογος 30 ... S¹ βασια (sic) τ. νινευησ 7. B² ερηθη, S¹ ερεθη ... S¹ και παντων μεγαστ. αυτων ... S¹ γευσεσθωσαν ... BS μηδεν μηδε νεμ. ... S¹ μηδεν μηδε ... S πινετωσαν 8. ABS περιεβαλοντο ... S³ ανεστρεψαν ... ABS οδ. αυτου 10. S¹ ποιησε αυτοι

IV. 2. AB²S προσηξατο ... ABS¹ ω κυριε, S³ praem. ωδη? ... ABS 35 θαρσεια ... S^{2c.3} εγνων εγω 3. S^{2c.3} με μαλλον ... BS¹ ει pro η ... S³ om με 4. S¹ ἵ pro ει ... S ὅ λελυπησαι συ 5. (A)BS εαυτω ... ABS α. εν σκια εως ... S εν τη πολι 6. S^{2c.3} εισ σκιαν ... S¹ κακων αυτων 7. S ο Ὡς σ σκωλ. 8. ABS καυσωνος ... ABS om του ... S ολιγοφυχη-

II. 3. B εισηκ. μου etc.] ita et b, Ti non dist.

IV. 2. ω κυριε, S³ praemitt. ωδη] Ti in Comm. „ω: C^a addi voluit ω δη, nisi per incuriam ω repetisse nec nisi δη addi voluisse censendus est“; an praemitti voluerit ωδη (ut A 2, 3)? 7. S ο Ὡς σ σκ.] Ti Comm.: s jam prima manu puncto et obelo notatum est. Ceterum primum ων [= ὧν?] pro ο θεος scripserat“.

σεν ... AS³ το αποδ. ... S¹ om με 9. AS³ κυριος ο θεος 10: AS¹ επ
αυτησ, S³ εις αυτην (² = b) ... ABS¹ και ουκ, S³ ουδε pro και ουδε ...
S¹ πλιου ... BS¹ om η pr.

Subscriptio: BS ἰωναs ζ

NAOYM.

Inscriptio: ABS ναουμ ζ

I. 4. S¹ ελκαισεου, ³ ελκεσεου 2. ABS om εκδικων κυριος ante μετα
συμου, quod cum seqq. conjgdam, sed S² συμου και ... S εκχθρουs ■
3. AS^{2et3} αζωων ... ABS αζωωσει 4. BS^{2et3} ολιγωζη ... S³ παντα τα
εξανθ. 5. S η οι βουν. εσαλ. η α- i. m. ... S^{3c.4} ανεστη 9. S³ ποιησει ...
S¹ om ουκ εκδικ.—10. χερσωθησεται 10. S³ δεμ. αυτησ ... S¹ ως μιλαs
11. S εξ ου 13. AS² δεσμ. σου ... BS¹ διαρηξω 14. AB ὑπερ σου ...
S³ εξ ονοματος ... ABS εξολεθρ. ... S³ om τα 2. 1. B ante εορταζε 10
i. m. β, S ante διоти dist. ... AS προσψωσιν

II. 1. S¹ εξητε, ²-ηρτε, ³-ηρται, sed ■ simul i. m. ανηλωται 2. S τη σ
ισχυει σφ. 3. S απεστρψεν ... S¹ υβιν ιακωβ 4. S^{3c.4} ετοιμ. αυτων
5. S^{2c.3} om και ... S¹ συσχυθησονται 6. B² πολεων, S¹ ποταμων ...
S¹ βασιλεα 7. AS ανεβεννεν (Α αναιβ-) 8. S¹ φενοντες (ε ex S correctum) 15
9. B διηρπασαν το αργ. ... AS ὑπερ παντα ... B om τα pr. 10. AB εκ-
βραγμος ... S¹ θραυμος ... S¹ χυθρασ 11. S¹ om η pr. ... S¹ τοια σκυμνοι
... AS² σκυμνος λεοντ. ... S¹ εκφορων 12. S¹ ληραν 13. B i. m. γ ...
S^{2c.3} εγω ειμι ... S¹ αι pro σε ... ABS εξολεθρ. ... S^{2c.3} επι pro ουκ-
α:τι (S¹) 20

III. 2. S¹ ιππων (Ti Comm. ι-) 3. S³ om και ab in. 4. AB¹S επι-
χαρησ ... AS^{2et3} φυλαs pro λαουσ 5. S^{2c.3} om ο sec. 6. B επιρρειψω,
AS επιρ- ... S^{1et4} αμαρτιαs pro ακαθαρσιαs ... S¹ παραδισγμα 7. B¹S¹
δηλεα, S³ δειλεα 8. S³ om ετοιμασε (^{2et3}-σαι) μεριδα ... S³ om ετοι-
μασε ... S^{2et3} μερισ ... S¹ αρμων ... S¹ ως pro ηs 9. S³ om και ab 25
init. ... AS^{2c.3} η ἰσχυs ... BS εστιν (S¹ αιστιν) ... AS² φυγηs σου 10. B¹
μετοικησιαν ... S¹ αιγμαλωτοs ... S¹ κ. πανηγυρια τα νηπια ... S³ αρ-
χηs ... S^{1(et2)} ορεων pro οδων ... S¹ om αυτηs extr. 11. S³ παρεωρα-
μενη ... S¹ στασιν εκθρων 12. B² καρπους pro σκοπους ... S¹ ειστομα
... S^{2c.3} εσθιοντοs 13. S¹ εκθροισ ... S¹ α καταφαγετε 14. S¹ om επι- 30
σπασαι σεαυτη ... AS^{2et3} om και pr. ... S¹ primo πολεμον pro πηλον
15. AS εξολεθρ. ... AS² και καταφαγ. ... B βαρυνθησει ... S¹ βουχοs
16. S¹ om επληθυνασ—βρουχοs ... S² ως, ³ ωσπερ pro υπερ 19. AS³
ακουσαντες ... S τιναv

Subscriptio: ABS ναουμ ζ

AMBAKOYM.

Inscriptio: ABS αμβακουμ η

I. 4. B i. m. α 2. B¹S^{2c.3} κραξομαι ... ABS εισακουσηs 5. B i. m. β 35
... S¹ εν τεs ημαιρεs ημων ... S¹ εκδιηγησεται ... AS^{2c.3} i. f. add. ὑμιν
6. AS^{2c.3} εξεγ. εφ υμαs ... S χαλδεουσ ... S¹ το ταπινον 7. S¹ εξ ουτο

I. 4. S 78, b, 2 Ti ed. αμβ. ο ο προφ, mendose.

8. S^{primo} προίμος pro προδύμ. 9. S³ συντελειαν (c. praec. conjg.) ... S^{3c.4} επι ασεβεις 10. S τυραναι ... S¹ εμπεζεται 11. S¹ βαλλι ... S¹ μεταβαλλι 13. B om o ... S² οφθ. σου του ... AS³ ου δυνηση pro οδυνησ ... B^{primo} καπνινειν, S^{3c.4} καταπινειν 14. S ποιησησ ... S¹ ηχθυσ ... AS^{1et3} om τα 5 sec. 16. S^{2c.3} om η καρδια αυτου 17. S¹ αμφιβαλλει ... S^{1et3} αποκτεινεν, ²-ενει

II. 4. B i. m. γ ... S¹ ελεγμου pro ελεγχ. μου 2. S^{2c.3} om και ante σαφ. ... S¹ ιωκη ... S^{2c.3} i. m. απαγγελοι pro ανατελι 3. AS υστερησει ... S¹ ευδοκιση ψ. 5. B και pr. supraser. ... B ανηρ αλαζων i. m. ... BS¹ ουδεν ... 10 AS ο αδησ ... S¹ ουτως 6. S παντα ταυτα ... ABS παραβολην κατ αυτου λημψ. ... S¹ λημψεται 8. AS^{2c.3} διоти συ ... AS σκυλευσουσιν (S¹ -λευσιν) σε 9. S¹ οικον pro υψος ... AS¹ εκπασθηται 10. B τω οικω σ. c. seqq. conjg. ... ABS λαουσ πολλους 12. S ο π οικοδ. πολ. ... S¹ αιναδικ. 13. S ολιγοφυγησαν 14. S¹ ενπληστετε, ^{2et3} πλησθησετε (³-ται) 15 16. S ατιμιασ ... S^{3c.4} και διασαλευθητι pro καρδια σαλ. ... S¹ εκυκλωσαν ... S¹ συνηχον ... S¹ om ατιμια επι τ. δ. σ. (17) διоти 17. S ασεβιαν ... ABS¹ δια pro δι 18. AS γλ. οτι ... S³ επλασαν (et⁴ -σαν) το χων. 19. S¹ οι λεγοντες ... S³ om και pr. 20. B om αυτου sec.

III. 1. B i. m. δ 2. S κε κατεν. 3. S^{2et3} απο θεμαν (θε- et¹) ... 20 S^{2et3} om φαραν ... AS δασεωσ 5. S² πεδιαν 6. S¹ om η ... S¹ εταχη ... S^{primo} βιαν ... S¹ πορια (²-ριασ) εων. 7. S^{2c.3} αντι δε ... S om αι ... S¹ μαδιαν 8. S¹ om η εν θαλ. το ορμ. σου ... S επ τους ἑπ'πουσου (sic) κ. (² add. η) ἑπ'πασιασ (sic) σου 9. AS^{2et3} εντενεις pro ενετινας ... AS² το τοξ. ... S¹ σκηπτα 11. S¹ om τη ... S¹ εσ φως ... S¹ σπλον 25 12. S¹ ολιγω εισ γην (sic dist.?) 13. AS⁴ vid. τους χριστους σ. ... AS^{2et3} εβαλασ ... S² ante διαψαλμα add. εισ τελος 14. S¹ διεκοπασ ... S^{2c.3} εσδιων 15. AS² επεβιβασασ ... S¹ ισ ... S³ υδατα πολλα 16. S^{2et3} καρδια pro κοιτια ... S¹ om και tert. ... S³ ισχυς pro εξεις (¹) ... S^{2et4} αναβ. με 17. S¹ τοις ... S^{2c.3} εξελιπον ... S^{2c.3} om και exir. 18. S¹ 30 αγαλιασμαι 19. S^{2c.3} θεος μου ... S^{2c.3} και επι ... AS^{2c.3} νικ. με ... S¹ οδω

Subscriptio: ABS αμβακουμ η

ΣΟΦΟΝΙΑΣ.

Inscriptio: ABS σοφονιασ ζ

I. 1. ABS³ χουσει ... S¹ αμμορεου, ^{3?} αμμοριου, ^{4?} αμαριου ... B ἱωσειου, S¹ ἱουσιου ... AB² αμωσ, S αμμων 2. S¹ εκλιψετω, ² εκλιπετω παντα, ³ εκλιπετωσαν 3. S¹ εκλιψετω bis ... S¹ ηχθυνες ... S¹ ασεβεις 35 raso βασιλεις resc. 4. B χειραν ... S^{1et2} om μου ... BS ἱουδαν 5. S ἱδωλα pro δωματα ... S om και tert. ... S^{primo} κατα τα του κ. ... S^{2c.3} του κυριου βασιλ. 7. S^{1et3} του κυρ. του ... AS η ημερα ... AS ητοιασεν ... ABS om και 9. AS επι παντας εμφαν. επι. ... S^{2c.3} προ- 40 (S¹ -κι-) τη ημερα ... S¹ κραυησ, it. 16. 11. B i. m. β ... S¹ θνηνησατε

I. 10. S¹ εμπεζεται] Ti Comm. „εμπεζεται: C^b εμπαιζεται“

III. 17. ABS γνηματα] ita b, Ti -vv- S¹ τοις αμπ.] sic Ti in textu, in Comm. „τες (sic): C^b ταις“ b ουκ υπαρχ.

I. 9. Ti Comm: „δουλους [sic]: σ ipsa prima, ni fallor, manu extinctum“

... S ομοιωθή ... ABS χαναν· εξώλεθρ. 12. AS οι λεγοντ. ... S αγαθοποιήσι, ³ -σει ... S κακώσει 14. AS ότι εγγ. η ημέρ. ... S¹ σκήρα 15. S¹ δινάτη ... S³ ταλαιπωρίας pro αωρ. ... ABS σκοτους κ. γνοφου 18. S¹ δυνωνται ... BS ζήλους ... (S¹ παντ. του κ.)

II. 1. S^{2c.3} συνδεθήητε 2. S³ om pro του επ.—οργ. κυριου 3. ABS 5 αποκρινεσθαι (B -κρει-) 5. B post κρητων plen. dist., i. m. γ̄ 7. S¹ σχυνισμα ... S¹ εξ αυτους, AS² primo επ αυτου ... S ὕων ὕοδα ... ABS³ απεστρεψε (AS³ -εν), S¹ επεστρεψε (² -εν) ... S¹ εκμαλωσιαν 8. S¹ αμμωσ 9. S^{1et3} ότι ... AS και οι ... S ὕσαι αμμ. ... S αιωναν ... S¹ παντοκρατοραν 11. AS^{1et4} επιφανησεται (S¹ -τε) ... ABS εξολεθρ. ... 10 S αυτουω εκαστ. 13. AS³ εκτενω τ. χ. μου ... S^{3c.4} απολω et θησω ... S¹ νινευην ... S αφανσμον 14. S¹ χαμαλεοντες (² -μαйл-, ³ -μελ-) ... B φατμωμασιν ... S κοιτασσθησονται ... S διωρυγμασιν ... ABS om και exlr. ... S¹ om κορακας εν τ. π. αυτης 15. S δια αυτ.

III. 1. S^{2c.3} λελυτρωμενη 2. S¹ ησηκουσεν ... AB¹S^{2et3} παιδιαν, 15 S¹ -διασ ... S¹ επεποδει ... S¹ ηελιφθσαν sic 4. ABS οι ἱερεις ... S¹ om τα αγ. κ. ασεβουσι 5. S αδικιαν sec. c. seqq. conj. 6. B i. m. δ̄ ... S^{1et4} καταφθορα 6. AS³ δια το μηδ. ... S¹ πεδιαν, ² παδ- 7. AS¹ εξολεθρευθηται (A -τε), S³ -θη ... S¹ ετοιμαζώνου ορδ. ... AS² διεφθαρται 8. ABS διоти το χρ. ... S^{3c.4} vid. αυτ. την οργην μου πασαν ... B ζήλους 20 9. S μεταστρψω ... S¹ λωσαν pro γλωσσαν 10. S^{2c.3} προσδεξ. τους ἱκετευοντας με των εσπαρμενων (non deletis iis quae sequuntur) ... S¹ διεσπασμενοισ (² -αρσμ-) ... S¹ θυς. μου 12. ABS ὑπολειψόμαι, S¹ -λιψωμαι 14. B i. m. ε̄ ... S¹ θυγατηρ ter ... S¹ τερπου 15. S¹ λελυτρωσε [= -σαι?] εκ ... AS^{2et3} βασιλευσει pro -ευσ ισλ ... S¹ εμεσω pro εν μ. 16. S¹ 25 παρησδωσαν 17. AS³ om o sec. ... S¹ κενιαι σε εν τ. ευφροσυνη α. κ. ευφρανι σε επι σε εν 18. BS om σου ... AS^{2c.3} ονιδισμον επ αυτην 19. B ποιω ... BS¹ om και ζησομαι 20. B² εισδεξωμαι

Subscriptio: ABS σοφονιας S

ΑΓΓΑΙΟΣ.

Inscriptio: ABS αγγαιος (S αγ'γ-) τ̄

I. 1. AB¹S δαριου, it. 2, 1, 3, 10. ... B¹S αγ'γεου, S semper -γε- 2. S^{2c.3} om λεγων ... ABS ηκει 4. AS ὕμιν μεν εστιν ... AS^{2c.3} om υμων 30 ... B ὕμων, AS ουτος pro ημων 5. S³ om δη ... ABS τας καρδ. 6. ABS εισηνεγκατε ... S¹ εδερμαρθητε (saepius S¹ ρ et ν confundit) ... S συν-αγαγων ... S¹ τετρεπημενον 7. S¹ εις οδους 8. AS³ επι το (το a S¹ suprascr.) ορος ... S¹ κοφετε ... ABS και οικοδομ. 9. S^{3c.4} ος εστιν 11. S¹ σιον 12. B i. m. β̄ ... ABS τ. λογων αγγ. ... S¹ αγγεος αγγεος 35 εν αγγελοις κυρ., S^{2et3} αγγεος ο (³ om ο) αγγελος κυρ., omissis cum A εν αγγελ. κυρ. 14. S¹ εισηλθεν

II. 1. S¹ ελαβεν pro ελαλησεν 2. ABS τον του ἱωσ. 3. S^{2c.3} περι-λειψδεις ος 4. S¹ ξεροβαβελ ... AS³ κυριος παντοκρ. 6. BS om ταδε

III. 9. Nota quam saepe S¹ γ non expresserit; Loquela manifestum eum facit: in Aegypto p = s

I. 6. ABS εισηνεγκατε] ita et Ti, b εισενεγκ- 8. Cozza mendose τ̄ pro τ̄ο

II. 4. S κατισχυειησιν] quod Ti Comm. ita commentat.: κατισχυι: C et fortasse jam ante eum -χυνει; saepius Ti in notis literas codicis contra sensum coniungit

... S¹ κυρ. ■ παντ. ... S¹ γην την 2. 7. AB¹S συνσεισω (S -σι-) 8. B παντωκρατωρ, it. 9. sec. loco 9. S μεγαλη|λη 10. B i. m. γ 11. ABS¹ om δη 12. S³c.⁴vid. η οινου η εψηματος (1 -ψε-) η ελεου ... S²c.³ om ει 13. AB μεμιαμμενος ... S³ om ακαζαρτος ... AS απο παντος 14. S μιαν- 5 ηησεται. ... S² πονηριων pro πονων ... ABS ελεγχοντας 15. AS³ επι- τας κ. 16. B οτι ... S³ εγεν. δεκα σατα κριθησ ... S εις εικοσι 17. S¹ απορια 18. AS²et³ ταξατε 19. AS² ει ετι ... B¹ επεγνωσθησεται, S¹ επιγνωσθησε ... S¹(et²) φυλλα pro ξυλα 21. S²c.³ σισω 22. S¹et³ om και ολοθρ. δ. βασιλεων ... B ολεθρευσω, AS² εξολεθρ. ... S³c.⁴ αναβατας αυτων κ. 10 23. S¹ om σε pr. ... (S ωσφραγιδα) ... S²c.³ ηρετισαμην
Subscriptio: AB αγγαιος ι, S αγγεος ι

ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Inscriptio: AB ζαχαριας ια, S¹ deest, ³ζαχαριας

I. 4. AS δαριου, it. 7, 4. 3. S¹ παντοκρατωρ επιστρεψατε προς με λεχι (sic) pro των δυν. κ. επιστραφ. pr. υμας λεγει 4. S¹ πατερ. υπων! ... AS² οι εμπροσθ. ... S¹ ησηκουσαν (non longius notabo) 6. BS²et³ ποιησ. ημιν ... S¹ οδους ρων και 7. B i. m. β ... S δαριου 8. B εορακα 15 ... S¹ επιβεβ. ειπ'πον πυρον ... AB¹S³ ιστηκει (it. ABS 2, 3, 3, 4, 3, 5), S¹ εστηκει, ²ειστηκει ... S¹et² πυροι ... S³ om και ψαροι ... S¹ πυκειλοι 9. S¹(et²) τι ετιν 10. S¹ επεστηκωσ ... AS³c.⁴ εξαπεσταλκεν 12. S¹ υπερ- δεσ, AS²et³ -ιδ- 13. B quatuor lineis και απεκρ. —καλα obelos ~ ~ praepr. et i. m. ουκ' π' εβρ' 14. S εξηλωσα 15. S³c.⁴ vid. οργισομαι ... AS εγω μεν 20 16. B επιβλεψω pro -στρ- 17. B duobus lin. και ειπεν—εν εμοι obel. ~ ~ praepr. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... ABS om ετι pr. ... S παντοκρατωνρ 18. BS¹ ειδον ... AS τεσσερα, it. 24. 19. S¹ λαλοντα ... B ~ κε et i. m. ουκ' π' εβρ' 20. S¹ τεσσαρες τεκτονες, ²et³ τ—ρεσ τ—νας 21. ABS ιουδαν

II. 1. B ειδον, it. 5, 9 ... S σχονιον 2. S¹ σοι ... S¹ ηηδειν, σοπ. ειδ. 25 4. S¹ om λεγων pr. ... S νεανισκον ... S¹ κατοικησεται 8. S¹ λει pro λεγει ... B om ο sec. 9. S¹ γνωσονται ... S primo οτι εγω ειμι κυρ. 10. S¹ συγατηρ ... S σεων οτι ειδου (paene ubique S¹ ειδου in hoc libro) 11. S²c.³ γνωση 12. AS²c.³ ιουδ. και τ. ... B τη μεριδι ... ABS επι την γην τ. αγ. 34. S¹ σαραξ' πο προσωπ.!

30 III. 1. B i. m. γ 2. AB¹S ουχ' ιδου ... B τουτο ... B εξεσπασμενος 4. S¹et² εστωτας ... S παρηδη! 5. S¹ om και επεθ.—κεφ. αυτου 7. B εαν ... B² om εν ... AS³c.⁴ φυλασση ... S α τουτων 8. B ιησους ... AS προσωπ. σου ... S³ επαγω 9. ABS om του 10. BS συνκαλεσετε, B²S²et³ -ται

IV. 4. B i. m. δ ... B εξηρεν 2. AB¹ εορακα ... AS¹ επαρυσιδεις 4. BS 35 ειπον 5. S ου γεννωσας—6. με λεγων in margine inferiori 6. S¹ ζοβαβελ ... ABS αλλ η εν 9. B εδεμελιωσε 10. AS³ χαρησονται ... S¹ κασαι- δεριον ... S ζ ουτ. οφθαλμ. κυριου εισιν 11. S ειπον ... S¹ om της λυχν. κ. εξ ευων (sic!) ... B ευωνυμων ✕ αυτησ 12. S¹ επαρυσιδιδας 13. S³ με λεγων ... S¹ ουχ οιδ. 14. S δυοι ... S² οι παρεστηκ.

II. 11. S επερωτησον: Ti Comm. „επηρωτησον“ 23. b ηρεδισα

I. 6. BS²et³ ημιν] ita et Ti, S¹b υμιν

II. 12. B τη μεριδι] sic b in notis

IV. 12. S¹ επαρυσιδιδας] Ti Comm. „επαρυσιδεις [sic]: C (sed non- dum C^a) -στριδεις [sic]“ 14. S δυοι] Ti lineae in qua δυοι, numerum notae 23 adscripsit, sed in Comm. talis deest nota.

V. 4. B i. m. $\overline{\alpha}$... BS ειδον, it. 6, 4. 2. S κ. ειπεν κυριος πρ. 3. AS εως θανατου εκδικηθησεται (bis) 4. S εκξοισω ... S¹ πλεπτου (saepius S¹ κ et π confundit) ... S καταλυση 5. B i. m. $\overline{\zeta}$... S² post ειδε (S³ ιδε) add. τι 6. S¹ αδιχ. αυτου 7. AB μολιβου, S-λυβ- ... BS μια γυνη 8. B ερειψεν, S ερι- ... ABS εν μεσω (A εμμ-) ... B εριψεν, S ερει- ... B εις 5 το στ. 9. AS πτερυγας ως πτερυγας εποπος

VI. 4. S επιστρεψα ... AS τεσσαρα 2. AS πυροι 5. S^{2c.3} ειπεν προσ με ... S^{2c.3} οι εκπορευοντ. 6. AB οι ιπποι οι ... S¹ εξεπορ. εγ γησ ... S βορραν ... B¹S¹ καθοπισθεν ... S¹ om αυτων 7. S² post εξεπορευοντο add. και εξητουν, quibus erasis ³ επι γην νοτου, rursus del. ⁴ ... S¹ 10 om πορευεσθαι—ειπε, ^{2et3} om πορευεσθαι του 8. B¹ ανεβοησαν ... S γην ex την corr. ... AS^{2et3} βορρα ανεπαυσ. 9. B i. m. $\overline{\zeta}$... S¹ προσ εμε 10. S¹ εκμαλυσιας (italia non semper notabo) 11. B hic ληψη ... Sprimo στεφανην 12. S^{1et2} ανατελλι 13. B¹S¹ καθιεται ... S¹ καταξει ... ABS ο ιερους 14. B επεγνώκοσιν αυτ. 15. S² γνωσεσθαι (1-δε) ... S^{2c.3} 15 εισακουσαντες ... S¹ ημων

VII. 4. B i. m. $\overline{\eta}$... Sprimo ρασολευ vel γασολ. 2. S^{2c.3} απεστειλεν ... S^{2c.3} αρβησερ ... AS^{2c.3} του εξιλ. ... S εξιλασεσθε (S³ -θαι) 4. ABS προσ με 5. AS παντα 6. AS^{2c.3} εσθιετε 7. ABS λογοι εισιν ... S¹ οτι pro οτε ... BS αυτης κυκλοθεν κ. 8. B i. m. $\overline{\theta}$ 9. ABS^{2et3} κρινατε (S -ται) ... S³ 20 ελεον 11. S¹ παραφρονουτα 12. S¹ τας καρδιας ... S π. κ. παντοκρατος sic 13. AS εισηκουσαν (S¹ ησηκ-) αυτου 14. S¹ εξ αναστρεψοντος

VIII. 4. B i. m. $\overline{\tau}$... S^{3c.4} προσ με λεγων 2. S παντοκρατωρ, it. 6. pr. loco ... S εξηλησα ... B lin. ιερους. και την obel. praep. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... AS εξηλωσα 3. S³ κυριος παντοκρατωρ ... AS om η (sed S¹ 25 ιερους.) ... B πολεις η αληθ. ... S και ρ το ... S¹ om ορος sec. 4. S¹ πρεσβυτεροι κ. πρεσβυτε (= -ται) 5. S¹ εν τες πλατιες αυτων 6. S¹ αδυνατωσει ... ABS εμου 8. ABS μοι ... AS και εγω 9. S^{2c.3} τους λογ. τουτους ante εν τες ημερας (sic S¹) ταυταις poni vult ... S παντοπρατορος ... S¹ ωκοδομηθη 10. S πρώος ... S ονοησιν 12. S^{1et2} μη αμπελος pro η α. 30 ... S^{1et2} om η γη—και ο ... ABS⁽³⁾ γεννηματα ... AS³ om τουτου 13. ABS om ο ... S¹ διασω 15. S την ιερ. (v eraso σ.rescr.) ... S οικον οϊκόνουδα 17. S ψευδη 18. B i. m. $\overline{\iota\alpha}$ 18. 49. BS¹ om λεγων ταδε ... S¹ εστε pro και ευφρανθησεσθε 20. S¹ τι pro επι ... S πολινς 24. S¹ και συνοδουσιν (S^{2c.3} add. οι) κατοικουντες (πολις πολλ. κ. συνελευσιντε κατοι- 35 κουνταις πεντε πολεις) εις μιαν, ² om πολις—πολεις, ³ rest. πεντε πολεις ... S^{2c.3} πορευθ. πορευσει 22. S¹ om παντοκρατ. εν ιερους. ... AS^{2c.3} και του 23. S επιβαλυντε bis, ³ corr. sec. loco ... S ακηχοκαμεν ... AB om ο

IX. 4. B i. m. $\overline{\iota\beta}$... S γη ex τη corr. ... S^{2c.3} δαμασκος 2. BS^{1et4} 40 εμας, S^{2et3} εμας ... S³ αυτης και ... S¹ εφορησαν 3. S οχυρ. αυτης ... BS^{1et3} om συνηγαγε 4. AS om και pr. ... AS^{2c.3} κληρον. αυτην ... AS¹ καταξει ... S¹ ως θαλ. 5. Sprimo vid. οδυνηθησονται ... S¹ omi τω 6. S¹ κατοικηθησουσιν 7. S¹ οδων ... S¹ υμων pro ημ. ... S¹ αρχικαρων 8. B εορακα 9. B i. m. $\overline{\iota\gamma}$ (B¹ non plen. dist. vid.) ... S¹ σφοδα (S¹ 45 saepius om ρ) ... S¹ συγατηρ bis ... ABS ο βασι. σου 10. S¹ plene και εξολεθρευθησεται τοξον εξ εφρεμ και ιπ'πον εξ ιερ. και εξολεθρευθησεται (cf. A) ξον (sic) πολ. etc. ... ABS εξολεθρ. bis ... S¹ εβρων ... S¹ καταξει ... S² υδατ. απο θαλασσης εως θ. ... S² και απο ποτ. ... S^{2c.3} εως διεκβολων 11. S¹ διαβησ ... S^{2c.3} om σου sec. 12. S¹ καθιζεται 13. S 50 εφρεμ ... S¹ εν σαλπγγει σαλπγγει 15. AS^{2et3} υπερασπ. αυτων ... S^{2c.3} om και καταχωσ. αυτους ... AS^{2et3} εκπιοντ. το αιμα αυτων ως 16. ABS επι της γης ... S¹ αυτων

X. 1. BS προῖμον ... S¹ ὕτον ... B χειμερινον· 2. S³ ἐξηρᾶσαν ... AS³ οτι 3. B παροξύνθη ... S¹ om και pr. 4. AS³ quater εξ pro απ (S² pr. loco) 5. S³ οτι 6. S^{2 et 3} απεστρεψα ... S primo επακ. αυτοισ 7. S εφρεμ' αι (S^{2 et 3} και) ... S³ χαρησεται sec. loco 8. S primo vid. εισ 5 δοξαν pro εισδεξομαι 11. S¹ σκηπτον 12. S¹ κατεσχυσω

XI. 2. S πιτους 3. B i. m. ιθ ... BS¹ μεγαλοσυνη ... S ορουμενων 6. BS χειρασ (S¹ χι-) bis 7. S primo vid. το προβατον της ... S^{1 et 4} vid.) εισ γην ... AS χανανειν (A -νι-) ... S¹ hic ληψομαι ... AS την μιν ... S³ προβ. μου 8. S¹ ε χειρασ pro αι ψυχαι ... S επορουντο 9. B¹ S εκλιπον 10 ... AB² εκλειπετω ... BS λοιπα 10. B λημψονται ... S αποριψω 11. S¹ om τα sec. 13. S καταθες ... AS³ σκεψαι ... S^{2 c. 3} vid. δοκιμιον ... B εδοκιμασθη ... S^{3 c. 4} ωστε διασκεδ. 15. B i. m. ιε 16. BS^{1 et 4} om εγω ... S^{2 c. 3} ποιμενα απιρον ... S² εκλιπον (ut vid.), ³ εκλειπον ... S primo vid. επισκεψηται pro ζητηση 17. ABS ματαια (S¹ -τεα) και ... BS και σφδαλμος 15 XII. 1. B i. m. ιε 2. S ιουδα 3. BS επισυναχθησεται 4. S¹ ηρερα ... B lineae -μερα—κα obel. ~ praepos. ... S¹ του λαου καταξω 6. S¹ om ξυλοισ—πυρος εν ... S¹ την ἔημ ... B (AS³ om) ✕ εν ἱερουσαλημ' 7. B επαρσεις ... ABS ιουδαν 8. S¹ ἱερουσαλῆ (2-ημ, ³-ημ') 10. S primo ἔημ pro δαδ ... S οικτριμου ... S¹ οφονται pro κοψ- ... S οδυνη 12. S om 20 φυλας alt. 13. ABS λειπει (S fortasse primum ιουδα) 14. S³ φυλαι φυλη φυλη

XIII. 1. B quinque lineis τω οικω—και εσται, item S δαδ—χωρισμον asteriscos (✕ ✕) praep. ... B το|χωρισμ., AS² τον ραντισμον 2. ABS² εξελεβρ., S¹ εξελεβρ. ... ABS εσται (S¹ -τε) αυτων ... S¹ ψευδοφρονητας 25 3. S^{3 c. 4} συνποδισουσιν 6. BS ερει (S¹ ερι) pro ερω ... S¹ om αυται 7. B i. m. ιε ... S³ τον ποιμεναν ... AS επ ... S¹ πολεμηστην ... AS^{2 c. 3} αυτου pro μου ... AS^{3 vid.} παταξον ... AS^{2 et 3} τον ποιμενα ... S¹ εκπα- 30 σατε (saepius sic), S² διασκορπισθητω, ³-τωσαν cf. A ... S³ επιστρεψω pro επαξω ... S^{2 et 4} (cf. A) τ. ποιμενας τους μικρους 8. AS³ τη ημερα 30 εκεινη pro παση τη γη ... B ✕ αυτης ... ABS εξελεβρ. 9. S το τ ον.

XIV. 1. B i. m. ιη ... ABS του κυριου ... BS³ διαμερισθησεται ... S σοι εν σοι 2. B om τα ... AS εξελεβρ. 4. ABS προς βορραν ... S¹ αυτων 5. S¹ παραξ ... ABS¹ om των ... S¹ ενκολληθησεται φαραξ ... S³ ον τροπον ενεφρ. απο προσωπου τ. ... ABS σεισμου ... S^{2 c. 3} αλλα ... 35 AS^{2 et 3} ψυχος 8. B εαρει ... S¹ αις ουτ. 10. AS² κυκλουν ... S¹ γαβ, AS² γαβες ... ABS ὑποληνιων 11. S² και κατοικησ. ... S¹ ab ιερουσ. ad ιερουσ. v. 12. transilit ... S³ primo πεποιθotos 12. S¹ om αι ... S¹ εστη- 40 κοτες 13. S εστασις 14. S παραταξετε 15. S¹ εκιναιν 16. ABS εορ- ταζειν 17. B om των ... S¹ κυ 18. ABS οσα εαν 19. ABS¹ οσα ... 40 AS εαν ... AS³ του εορτ. 20. S¹ τω ἔπ'πω ... S¹ κω παντοκρατορ, ²-ρι, ³ om παντ. ... S¹ om και 21. S χανανεος ... S¹ ενινη

Subscriptio: ABS ζαχαριας ια

XI. 7. S primo vid. το προβατον της] Ti Comm.: „αχ extinctis litteris on ut videtur prima manus rescripsit ... τα προ prima manu pro το reposita videntur esse“; num ergo S primo το βατον?

ΜΑΛΑΧΙΑΣ.

Inscriptio: ABS μαλαχιας ιβ

I. 1. 2. B 3 lineis -γελου—ὑμας obel. ~ praep., et i. m. ουκ' π' εβρ' ... S¹ ὑμας pro ημ. ... S i. f. add. λεγει $\overline{\kappa\sigma}$ 3. ABS δοματα 4. S ἴδουμεα ... AS^{2 et 3} τας ερημωμενας (A ηρη-), S^{2 c. 3} add. αυτης 5. B om οι ... S¹ ὑπερανωτεν (= -ωθεν, -νω των?) op. 6. ABS αυτου, S^{2 c. 3} add. φοβηθη-σεται ... B ante ὑμεις οι i. m. $\overline{\beta}$ 7. S post ηλισγημενους plen. dist. ... 8 S^{2 et 3} εξουδενωμενη pro ηλισγημ- ... B ~ και τα et ~ ante lin. -νωσατε ... AS^{3 c. 4} τα επιτιζ. βρωματα ... S^{3 c. 4} εξουδενωνται 8. ABS θυσιαν ... S¹ προσαγαγετε ... ASB αυτο ... AS^{2 c. 3} προσδεξ. αυτο 9. S^{2 c. 3} δεηθ. αυτου ἵνα ελεση υμας ... S¹ λημψοντε 10. S¹ αναιψεται 11. S απ 12. ABS^{1 et 3} εξουδενωνται 13. S εξεφουσησατε ... AS³ τα αρπαγματα ... S^{2 et 3} κ. προσ- 10 φερετε την θυσι 14. S θυσι

II. 1. B i. m. $\overline{\gamma}$ 2. S^{3 c. 4} om εαν μη sec. ... S^{2 et 3} θεσθε ... S^{3 c. 4} εν ταις καρδιαις ... S¹ εξαποστελλω ... B tribus lineis και διασκ.—εν ὑμιν obel. ~ praep., i. m. ουκ' π' εβρ' ... S^{3 c. 4} vid. τιζ. επι την 3. S¹ om επι τ. πρ. υ. ενυστρον ... B εορτων και ... S^{3 c. 4} λημψονται 4. S γνωσεσθε ... S εινε 15 'την' 5. S³ om εν 8. B hic λευι 9. B απεριμμ-, S¹ απεριμμ-, S³ vid. παρεριμμ- ... BS ου φυλασσεσθε (S -θαι) 10. ABS^{1 et 4} ουχι θς εισ εκτ. υμ. ουχι πατ. εισ π. ὑμων 11. B i. m. $\overline{\delta}$... S⁴ οτι ... S³ om εισ 12. ABS εξ-ολεθρ. ... S² εως αν ... S¹ εξ σκην. 13. S¹ εμисων ... B δρακυσιν (sic) ... S¹ κοπτων 15. S³ καλος pro καλον (cf. A) ... S¹ ειπα, ² -αται ... 20 S¹ φυλαξεσθε ... S¹ γυνεκα (= -καν) 16. AS αλλ 17. AB¹ S παροξυνοντες ... AS παροξυναμεν

III. 1. AS^{3 c. 4} vid. ἴδου εγω ... S και pr. suprascr. 2. S πλοια 3. AS και καθ. ... S¹ καθαριεите pro -ιζων ... B ~ και ως το χρ. ... S om ως sec. ... S¹ καθαρει, ² -ρισι ... S¹ λειπει ... S^{2 c. 3} εκχει ... S³ ως ... BS³ κ. 25 ως το αργ. ... S θυσιας 4. S η θυσια 5. S^{2 et 3} χηρας 7. B i. m. $\overline{\epsilon}$... ABS om οι ... B κυρ. ο παντ. ... ABS^{2 et 3} επιστρεψωμεν, S¹ -ωμαι 8. AS³ ει pro μητι ... AS³ ειπατε pro εριτε ... S επερνισαμεν ... S¹ και ε αρχαι 9. S¹ αποβλεπετα, ^{2 et 3} -ται ... S¹ εθνος 10. B om τα ... S^{2 c. 3} τον θησαυρον ... S^{2 c. 3} om εστε ... S² διαρπ. αυτων, ³ om αυτ. ... 30 S^{2 et 3} εν τοις οικοις ὑμων ... BS¹ επισκεψασθε pro επιστρ. ... ABS κατα-ρακτας ... ABS εκχεω ὑμιν την ευλογιαν (S -γει-) μου 11. AB ασθενησει 14. S¹ μετεος ... S¹ πλιον, ^{2 et 3} -ει- 15. B ποιουντες his scr., S^{3 c. 4} om ποιουντες (pro παντες?) ... ABS om τω 16. S primo φοβ. τοι τον κ. ... S μνημοσυνου nov. sect. inc. 18. S¹ om και pr. ... B primo κ. τω μη δ. 35

IV. 1. S³ οτι ... B om η sec. ... S³ om εξ 2. B i. m. $\overline{\zeta}$ 4. S³ μνησθητε (sic S) etc. v. 6. ante και ἴδου etc. poni vult ... ABS αποστελλω ... ABS ελθειν ημεραν 5. S³ μη ελθων πατ. 6. BS μνησθητε cf. ad v. 4.

Subscriptio: B μαλαχιας ιβ, AS προφητης αγγελος μαλαχιας ιβ

II. 15. S¹ γυνεκα Ti sic in textu, in Comm. „γυνεκα [sic]: Ca et b γυναικα“ 17. AS παροξυναμεν] ita et b, sed cal. corr. w

III. 3. b χονευω

IV. 3. ABS ὑμων] ita et Ti, b ημων

ΗΣΑΙΑΣ.

Inscriptio: BS ησαΐας (S inepte erasa atque instaurata addito αρχη)

I. S in margine libri Jesaiae ab homine saeculi fere VII. (C^o) sectiones notate sunt literis Graecis: 1—9 ad vv. 1. 2. 4. 7. 10. 16. 21. 24. 28. 1. AB αχας 4. S¹ om του 5. S ανομας 6. ABS απο π. ε. κεφ. c. antecedd. conjg. omissis ουκ εστ. εν α. ολοκληρια 6. S^{Da} (instaurator) επιζηναι 5 8. S αμπελωσιν ... S^{1etDa} συκηρατω ... B ως πολεις πολισ πολιορκ. 9. AS³ εγκατελειπεν (A εγχ-) 10. S¹ λογον pro νομ. ... S¹ λαον 11. B ολοκαυτωμα των κρ. 12. S¹ ουδεαν (ουδε αν sive ουδ εαν) 13. B¹ σιμιδαλιν .. B ματαιον 14. S om και τ. νομ. υμων ... S μου εις 15. ABS τας χειρας (S¹ χι-) εκτεινητε (S¹ -τινηται) προσ με 16. B 25 lineis υμων 10 απεναντι—20. ελαλησεν ταυτα lineolas (obelos ~ ~) praepon. ... B κρισιν ... B χηραν 18. AS κ. δ. και διελ. 18. S ωσειν, inepte D^a οσιν pr. l. ... S ωσι εριον 21. S¹ κρισεωσ και αληθιας 23. AS κρισ. χηρας 24. AS ο δεσπ. κυρ. σαβ. 25. AS πυρωσω σε ... AS i. f. add. και παντας υπερηφανους ταπεινωσω (S¹ om ταπειν.) 27. S¹ εχμαλωσια αυτ. και η απο- 15 στροφη αυτης μ. ελ 29. AS^{1et3} επι τοις ειδωλοις (A ιδ-) ... S¹ επε(3-αι)-σχυνησαν, ² εσχυνησονται ... S¹ κηπ. α αυτοι, AS² κηπ. αυτων α, S³ = b 30. S τα φυλα 31. S ως πινθηραις πυρος (cf. A)

II. S sectiones 10—15 ad vv. 2. 5. 10. 12. 18. 20. 1. B i. m. β ... AS ο γεν. παρα κυριου pr. 2. AS επ ακρων ... S¹ επ αυτον 3. S πορευσω- 20 μεθα ... S εκζηλευσεται ... S¹ ὑλμ (3 ὑλμ) 4. S μεσ. εθναν πολλων ... S¹ ελεξι, AS³ ελεγξει ... S¹ ου μη ... AS^{2c.3} λημψ. επι 5. S om ο ... AS του ἱακωβ³ ... S δευτε και 7. S¹ ο αριθμ. bis 8. B om οισ εποιησαν, S¹ α επ. 9. S^{1et3} αυτοις 10. AS εισελθατε ... B 2 lineis [au-]του 25 σταν—11. οι γαρ ο- obelos praepr. ... S¹ θασσε, it. 19. 14. AB om υψη- λον pr., S ορος ὑψηλον 15. S¹ παντα τιχος 17. B ὑβρεις, AS ὑψος ... ABS om των 19. S¹ εισενηγκανταις ... S τας χισμας

III. S sect. 16—20 ad vv. 1. 6. 9 (ουαι). 12. 16. 1. AS απο της ἰουδ. κ. απο ἱλμ ... S¹ κα ἰσχυν 2. S¹ om και ισχυοντα 3. S¹ αρχιτεκτοναν 5. ABS προσκοφει 6. ABS ημων γενου ... B duobus lineis ὑπο σε— 30 7. ημε- obelos praepr. 7. ABS ερει εν τη ημερα εκεινη (S¹ ερι et εκι-) 8. S om η 9. B 4 lin. [βε-]βουλευνται—10. ημιν εστιν obel. praepr. 10. (ABS γενηματα) 12. S^{1et3} κυριευσουσιν ... AS την τριβον 14. S¹ om και μετα (μετα om et ^{2et3}) τ. αρχ. αυτου 16. S λεγε ... AS om εν ... AS πορια ... S¹ κιτωνας, it. κι- 24. 18. AS ἱματ. αυτ. και τους κοσμουσ 35 αυτων και τα εμπλ. ... S κοσμβ. αυτων και 20. AS¹ τ. δοξ. αυτων ... S¹ κλιδωνας ... S¹ om και τα ψελ.—περιδεξια ... S³ τα εμπλοκια ... AS² κ. τα περιδεξ. κ. τους δακτ. 23. AS κ. τα κοκκ. ... AS χρυσω ... B¹ S συνκατυφασμενα ... S¹ κ. τα (3 del τα) κατακλιστρα, ^{2et3} κατακλιστα 24. S σχοινιον ... S¹ σακκοι 25. S και ταπεινωθησ. c. seqq. conjg.

40 IV. S sect. 21—23 ad vv. 1. 2. 4. 1. ABS αρτ. ημων et ἱματ. ημων 4. S^{1et4} τ. αιμα ἱλμ ... S κ. εν πν. καυσ. 5. AS κ. ως φωτ. ... AS νυκτος παση

V. S sect. 24—31 ad vv. 1. 8. 11. 13. 18. 20. 24. 26. 1. S² praem. ωδη ... AS om μου pr. 2. AS σωρηχ' ... AS σταφυλην εποιησεν δε 3. AS

I. 8. b πολιορκουμενη 13. B ματαιον sic dist. et Ti, non b

III. 10. ABS γενηματα] ita et b, Ti -vv-

IV. 1. Codd. ημων bis] ita et Ti, b υμων

ἀνθρ. τ. ἰουδα κ. οἱ ἐνοικούντες (S¹ -ταις) ἐν ἱερουσ. 4. S ποιησ. τ. ἀμπ. μου ἐτι 5. ABS om ἐγώ ... S¹ ἔρστε pro ἐσται pr. 6. ABS κ. οὐ μὴ τμ. ... S οὐδ οὐ μὴ ... S¹ σκαφ. ἐτει ... S¹ ἀβαβησεται, AS³ ἀναβησεται (S² = b) ... B ἀκανθα, AS² ἀκανθα ... S „i. f. manu quadam posteriore adpictum est τέλος, item ineunte versu proximo ἀρχη. Cuius- 5 modi notae per Jesaiae textum passim inveniuntur.“ 7. AS τ. ἡλ. ἐστιν κ. ... S¹ κραυγὴν 8. B¹S ἀφελονται ... S οἰκησῆται 9. AS³c.⁴ om ἐν αὐταῖς 10. S¹ ζευὴ ... S¹ ποιήσε (= -σαι) κερ. 12. S. τυμπ. καὶ χορῶν κ. αὐλ. ... S¹ τοῦ θεοῦ, ³ τοῦ κυρ. ... S¹ ἐμβλεψουσιν et κατανοήσουσιν 13. AS διψαν (A δει-) 17. S¹ φαγώνται 18. S¹ ὡς χοῖνιω 19. S¹ ποιήσι εἰνα, 10 D^a ποιη οὗ ἵνα ... B εἰδωμεν ... S ἐλθτω 20. S τ. φῶς σκοτος· κ. τὸ σκοτ. φῶς 21. AS ἐνωπ. αὐτῶν 22. B οἱ ἰσχυόντες ... AS οἱ τὸν οἶνον πινόντες (S -ταις) ... B¹S¹ κεραννόντες 23. S¹ ἀσεβὴν 24. S¹ ἡλ. παροξύναν 25. S κ. ὠργισθὴ θυμῷ κυρ. ... AS τ. χεῖρα (S¹ χι-) αὐτοῦ ... S παροξύνῃ ... AS ὁ θυμὸς ἀλλ' ἐτι 26. AS συρ. αὐτοῖς 27. S²c.³ vid. 15 οὐδὲ μὴ λυσ. (cf. A) ... S¹ παραγῶσιν 28. B οἶξια, AS οἶξια ... S¹ ὡς τέρεα ... B ἐλογισθῆσαν c. seqq. conjg. 29. AS ὀρμῶσιν, S D^a ὀρμῶσαν ... S ὥσει ... B om καὶ ... AS³ παρεστηκασιν ... B ὡς, S ὥσει ... AS σκυμνος 30. AS ἐν τῇ ἡμ. ... S ἐμβλεψ. εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνω· καὶ εἰς τ. γην, ² add. κατὰ ἐμβλεψονται, D^a ἐτι κ. ... AB ἀπορεία 20

VI. S sect. 32—35 ad vv. 1. 6. 8. 11. 1. B i. m. γ ... B οἶξιας 2. B σεραφεῖμ, AS -εν ... AS καὶ ταῖς pro ταῖς δε (S¹ κ. τες δυσεῖν) ... S ἐπετόντο 3. AS ἐκεκραγόν 4. AS ἐπλήσθῃ 5. AS εἶπα ... S¹ κατανενυμαι ... S¹ ἀνδῶπος ... ABS ἐμμεσῶ 6. S¹ ἀπεσταλὴν ... B ἐν τῶν σ. (B¹ ἐν = ἐν pro ἐν) ... B¹S³ σεραφεῖν, AB² -φεῖμ, S¹ σαραφεῖν 7. S¹ χιλεῶν ²⁵ μου 8. S¹ τίνα ἀποσ (sic!) τίς (³ om τίς) ... AB εἰμι ἐγώ 9. S πορευοῦ ... S βλεψῆται ... S εἰδῆτε 10. S¹ om αὐτῶν ... AS ὀφθ. αὐτῶν ... B¹ ἐκαμψσαν, S D^a ἐκαμψσαν ... S ἐπιστρέψουσιν 12. ABS καὶ οἱ καταλιφ-
θέντες πληθύνθ. ἐπι 13. AS ἀπο τ. θῆκ.

VII. S sect. 36—42 ad vv. 1. 3. 7. 10. 18. 20. 23. 1. B i. m. δ ... BS 30 οἶξiou ... B ρασεῖν, AS ρασσῶν ... BS¹ ρομελία 3. S ἱάσσουβ, ... ABS γναφεῶς 4. B τῶν δαλῶν bis scrips. 5. S ἐβουλ. περὶ σου βουλ. πον. λεγοντες (1 -ταις cf. A) 7. AS ἐμμεῖνῃ (S¹ -μι-) ... S αὐτῇ τῇ βουλῇ 8. S¹ (^{et 2}) om καὶ ἡ κεφ. δαμ. ρασίμ ... B ρασεῖμ, S³ ρασεῖ ... S ἐφρεμ 9. S¹ ἐφεμ, ^{2 et 3} ἐφρεμ ... S οὗ ὄϊος 11. S κυρ. τοῦ θ. σ. 12. AS οὐδ οὐ μὴ π. ³⁵ 14. S ἐν γατρὶ ... AS ἐξεῖ pro ληψ. ... S καλεσεῖ 15. AS^{2 et 3} ἐκλεξεῖται 16. S¹ om ἀπειθεῖ—ἀγαθόν ... AS^{2 et 3} τοῦ ἐκλεξ. 17. S¹ πρὸς ἡμερας 18. AS κυριεῖν ... AS² μερὸς ... S μελίσθ 19. S¹ ἐξέλευσοντε ... AS παντ. καὶ ἀναπαύσονται ἐν ... S χωρὰς σου ... AS ραγαδα καὶ ἐν παντὶ ξυλῶ 20. AS καὶ τῷ ξυρῷ τῷ μεγαλῷ καὶ μεμεδυσμένῳ ... AS³ οὗ ἐστὶν περὶ ⁴⁰ 22. ABS ποιεῖν γαλα 23. S¹ ἀκανθὰς 24. S¹ ἀκανθα (= -θαι) 25. ABS ἀροτρίωμενον ἀροτριάσῃσεται ... AS³ κ. εἰς καταπατ.

VIII. S sect. 43—48 ad vv. 1. 5. 8 (μεθ' ἡμῶν). 11. 16. 19. 1. S¹ σαντῶ ... S¹ γραψ. ἐκεῖ γραφ. 2. B οὐρεῖαν ... AS κ. τὸν ζαχαρ. 3. AS προσ-
ῆλθεν ... S⁽¹⁾ γαστρί 4. S σαμαρίας (plerumque -ρι-, non notatur) 6. B ⁴⁵ om τὸν sec. ... B ρασσῶν, AS ρασσῶν 7. AS ἀναγεῖ κυριος ... S βασι-
λεῶν ... S δύναμιν pro δοξάν 8. AS³ ἐ δυνατόν ... S⁽²⁾ ἐτ' ἡμ. οὗ θεοῦ
c. seqq. conjg. 9. B 3 lin. [ἐπακου-]σατε—παλιν ἰ- obel. praep. ... B
εὖς ἐπ' ἐσχ. ... S¹ om ἰσχυσῇτε παλιν 10. S¹ ἡσ' ἀν ... B om εἰαν ...
S λαλησῆντε ... S ἐνμηνῇ ... AB om ἐν, S om ἐν ὑμῖν ... ABS μεθ' ἡμῶν 50

V. 6. b κατελῶ

VII. 17. S sec. Ti ἡσ' ἡμερῶς

VIII. 10. Codd. μεθ' ἡμῶν] ita et Ti, b μ. ὑμῶν

11. ABS ουτως, it. 10, 11. 12. S om ποτε ... AS ειπητε (S -ται) ... B αν
 13. S βοηθος pro φοβ. 14. AS και εαν ... S¹ σου ... S ουκ ... AS
 συναντησ. αυτω ... S ουδ' ωσ ... AS ■ δε οικος 15. B lineae [αλωσον-]ται
 αντ. εν ασφz- obel. praep. ... AS^{2c.3} εν ασφ. οντες 16. S εσφραγισμενοι
 5 18. AS εις σημ. 19. AS τους απο τ. γ. φων. κ. τ. εγγαστριμυδους (A εγγ-)
 τους κεν. ... B 2 lineis εκζητησουσιν—ζων- obel. praep. ... AS om εκ-
 ζητησουσι 20. B δωναι 22. S στεν[η] Ψλιψις omisso και σκοτος pr. ...
 S¹ οσε στενοχ., ² ■ εν τη στ.

IX. S sect. 49—54 ad vv. 4. 6. 8. 11. 14. 17 (επι π.). 4. AB νεφθαλειμ
 10 ... AS² νεφθ. οδον θαλασσης ... S^{2c.3} καταλοιποι ... AS παραλιον ... AS²
 κατοικουντες και περ. ... AS i. f. add. τα μερη της ιουδαιας (S -δεας ut
 plerumque, non not.) 2. S¹ ειδετε, ² ειδεν, ³ ειδεται ... AS² χωρα και
 σκια 3. AS τροπ. ευφραινονται οι 4. AS διεσκειδ. κυριος 5. AS εγεννη-
 ζησαν 6. B om και pr. ... AS¹ εδοθη υμιν ... B¹S¹ καλειτε (S¹-λι-) ...
 15 S μεγαλησ ... AS² post αγγελος add. θυμαστος συμβουλος· Ψσ (A om θ.)
 ισχυρος εξουσιαστησ· αρχων ιρηνησ (A ειρ-) πηρ του μελλοντος αιωνος ...
 AS εγω γαρ αξω ... AS³ αρχοντ. ειρηνην και ... AB¹S¹ υγιαν (B¹-γει-),
 B²S³ υγιειαν 7. S om η ... AS^{2c.3} αντιλαβ. αυτης ... AS εν δικαιοσ.
 κ. εν κριματι ... S κ. εως του αιωνος 8. S¹ λογον pro θανατον 9. S
 20 εφρεμ² ... AS² εγκαστημενοι (A εγκ-) ... S σμαρια εν υβρι 10. S εκ-
 κοφομεν (εκκ- et A) ... S¹ om κεδρους και 11. AS¹ επανιστανομενους,
 S¹ add. επι ιμ. ... AS επ ορ. ... AS^{1et3} επ αυτους, BS² επ αυτον ... AS
 εχθρ. (A εκχθ.) αυτων 12. S στομ. αυτων ... ABS τουτοις πασιν 13. AS
 απεστραφη ... AS³ εξεζητησαν 16. S¹ πλανεσιν pro πλανωσιν ... AS²
 25 καταπιωσιν 17. S¹ νεανισχουσ ... AS ευφρ. ο θεος 19. ABS υπο πυρ.
 κατακεκ. 20. S οτιν πινασι ... S^{2c.3} εσθων 24. BS μανασση ... S εφρεμ-
 κ. εφρεμ² ... S¹ τοι ιουδαν ... S πασιν τουτοις ... B απεστρα², i. m.² φη

X. S sect. 55—65 ad vv. 4. 5. 8. 10 (ολολυξατε). 12. 15. 17. 20. 24. 27. 33.
 2. AS και αρπαζ. ... S κριματα ... S αυτους ... ABS αρπαγην 3. BS¹
 30 om εν ... S¹ υμων πορωθεν ... S¹ και pr. τ. καταφενξε- bis scrips. (i. f. p.)
 4. AS επαγωγην, AS³ add. και υποκατω ανηρημενων πεσουνται ... AS απεστρ.
 ο θυμος 5. B η οργη, AS οργησ 6. S¹ αποστρεψω ... AS του ποι. ...
 S¹ πολισ λισ 7. S¹ λελογευσθαι ... S om και του ... ABS εξολεθρ. ...
 AS ουχ ολιγ. 9. ABS χαλαννη ... S ωκομηζη 10. AS ελαβον εν τη χειρι
 35 (S¹ χι-) μου κ. π. τ. χωρας λημφομαι (-μψ- et B) 11. S και εν ιμ 12. S¹
 παν ... ABS επαξει, S + κυριος ... AS om επι sec. ... S¹ οφθ. αυτων
 13. AS om εν bis 14. S αρων 15. AS ωσαυτως εαν τις 16. S αποστιλη
 (³-ει-) 17. S καιομενηω ... S χορτος 18. S αποσβεθησεται ... S¹ δροι-
 μοι ... S¹ φευγ. ωσ ο φευων 19. ABS εσονται (S¹-τε) αριζμος 20. B
 40 εσται bis scr. ... S² του ιηλ ... S¹ πεποιτες ... AS αλλ εσont. 22. AS
 λογον γαρ 23. ■ ποιησει κυριος, AS π. (S -σι) ο θεος 24. S¹ κσ ■ Ψσ σ.,
³ = b, ⁴ κσ κσ σ. ... S¹ πλην γαρ ... S εγω επαγω 25. S⁽¹⁾ η οργη
 26. AS επεγερει ... S¹ αυτους ο θεος, ² επ αυτ. ■ θ. ... AS την μαδ. ...
 S¹ εγυπτον 27. AS αφαιρεθ. ο φοβος αυτου απο σου και ο ζ. αι. α. τ.
 45 ωμ. σου ... S ζυγ. αυτων 29. BS^{2et3} μαγεδω, S¹ μακεδω ... S¹ μαχμα
 ... S¹ τ. σκ. αυτων ... S¹ αγ'γε 30. BS² γαλειμ, S¹ ταλειμ ... AB εν
 σά pro λαΐσα ... S om λαΐσα επακουσ. 31. AS om και pr. ... ABS γιββειρ
 32. S¹ πακαλειται σ. 33. S ιδου δη ... S συνταραξει ... S om οι υψηλοι
 sec. 34. S οι υψηλοι

IX. 7. B δανειδ, ATi δανιδ, S δαδ, b δαβιδ 16. Ti in textu S ed.
 καταπινωσιν, in Comm. „π [lege ν] erasum est“

XI. S sect. 66—69 ad vv. 4. 6. 10. 15. 1. S ἔσαι 2. S επαναπαυσεται 3. S και ενπλησι ... S¹ ελεξει 4. S ενδοξουσ pro ταπειν. ... S εν τω πν. ... S^{2c.3} ασεβην 5. AS ειλημμενος 6. B¹ και περδαλις 7. S λεων και βους ... ABS φαγονται 8. AS τρωγλην 14. AS om ο ... S¹ υπολιπον ... AS³ απο τ. ασσυρ. ... AB και αιθιοπ. ... S εθιοπιας ... AB αιλαμει- 5 των (A -μι-) ... AS αραβειας 12. S του ιουδα 13. S εφρεμ' ter (sec. loco sine') 14. S¹ προνομουσιν ... S επιβαλουσιν τας χειρας 15. S¹ χειραν 16. S^{1et3} εξηλθον

XII. S sect. 70. 71 ad vv. 2. 3. 1. AS³ ευλογησω ... S¹ ωργεισθ. μ. εις σωτηριαν και 2. B 2 lineis μου σωτηρ—αυτω obel. praepos. ... S 10 S σωτ. μ. κυριος π. ... Bm. S αυτω (S + και) σωθησμαι (S¹-με) εν αυτω κ. ου 3. ABS αντλησεται 5. S¹ εποιεη αναγγ. 6. S¹ αγαλλ'ιασασθαι ... AS εν σειων (A σι-) ... AS σου pro αυτησ

XIII. S sect. 72—78 ad vv. 2. 6. 9. 12. 14. 17. 19. 2. B i.m. $\overline{\epsilon}$... AS^{2c.3} φων. εαυτοισ ... AS μη φοβεισθαι (A -ε) ... S¹ παρακαλιστα 3. S¹ συν- 15 τασω ... AB i.m. S post και εγω perg. αγω αυτοουσ' ηγιασμενοι (S ηγει-) εισι (AS -ιν) και εγω αγω 4. S¹ om επι των—πολλων ... S βασιων (tacet Ti) ... S¹ συνηγμωνων 5. S¹ οι πλομαχοι ... AS^{2c.3} του καταφθ. ... AS την οικουμενην ολην 6. AS η ημερα 8. AS και ταραχθ. 9. AS η ημερα ... AS ανιατ. ερχ. ... S τ. οικουμ. ολην ερ. 10. S¹ και ωριον ... S¹ 20 οικος pro κοσμος 11. S υβρειν ... S¹ ὕβριν 12. AS και ο ανδρ. ... S¹ η λιθωσ ... AS ο εκ σουφειρ' (-ειρ et B) 13. ABS om εν ... S εαν 14. S¹ δορκ. φευοντα ... AS² κ. ανθρωπον ... AS χωρ. αυτου ... AS^{2et3} διωξει 15. S¹ ως γαρ ... ABS μαχαιρα (S -χε-) πτσουντ. 16. S¹ om ραξουσιν, B om αυτων sec, AS² ενωπ. αυτ. ραξ. ... S¹ om και τ. οικ. αυτων 17. ABS 25 οι ου λογιζ. (S -ει-) αργυρ. ... AS primo χρυσιον 19. AS ὑπο βασ. 20. S ουδ ου μη his ... S εισελθωσιν εις pro διελθ.

XIV. S sect. 79—87 ad vv. 4 (και ελ.). 3. 4 (και ερεισ). 12. 19 (ον τροπον). 24. 26. 29. 31. 2. S πληθυνθ. οικος ιηλ επι ... (A) S τ. γησ του θεου αυτων εις 3. B om εν ... AS² σε οι θεοσ ... S¹ om απο, AS² εκ ... S οδ. σου κ. 30 ... AS σου και τ. δ. 4. S¹ om τον ... ABS βαβ. και ερεισ, AS perg. εν τη ημερα εκεινη (S¹-κι-) 5. AS συνετρ. ο θεος τ. 8. S^{1et4} δρυμου pro λιβα- νου pr. ... AS ηυφρανθησαν 9. S¹ αρχοντες ... S παντες 14. AS κατεβη δε 12. S om ο sec. ... S¹ εις παντ. τ. εβν 13. B om εν pr. ... S καρδια ... AS αστρων ... S¹ om τα ult. 14. AS νεφελων 15. AS αδου 16. AS 35 θαυμασουσιν ... ABS σειων (S σι-) sine ο 17. S om αυτου 19. S¹ ρηφηση ... S^{2c.3} ον τροπ. γαρ 20. S¹ αιωνων 21. AS πρσ σου ... ABS κ. την γην κληρονομησωσιν, S -σουσιν 22. S ταδε λ. κυρ. σαβαωθ i. f. (c. seqq. conjg.) 23. S^{2c.3} βαβυλωνα ... S ουδεν 25. S¹ εκ τ. γησ, AS³ απο τ. γ. ... AS απο των ... S^{2(et3)} οριων ... S¹ om απ αυτων, ^{2c.3} suppl. post ο ζ. 40 αυτ. ... S¹ απφερεθησεται 26. S¹ η pro ην ... ABS οικουμενην (S¹ οικουβεν.) ολην ... S¹ ὕψωθη (vult ergo ἡ non ἦ) ... AS εβν της οικου- μενης 27. AS om αυτου ... S¹ αστρεψει 28. B i.m. $\overline{\epsilon}$... S τ. ετους του ... AS αγαζ ο βασ. 29. ABS παντ. οι αλλοφ. ... AS² οφειων ... S¹ εξελευσε- 30. S^{2c.3} δι αυτων ... AS δε ανδρες επ 45 ται sec. loco ... AS πετομενοι 31. AS ολολυζετε ... S¹ καικραγετωσαν, ² και ειρ. (S¹ ιρ-) ... ABS om εν 31. AS ολολυζετε ... S¹ καικραγετωσαν, ² και κεκρ. ... AS καπνιος (S¹ καιπν.) απο βορ'ρα 32. S^{2c.3} διоти ... S την σιων XV. S sect. 88—90 ad vv. 4. 2 (ολολυζετε). 6 (και ο χορτ.). 4. B i.m. $\overline{\epsilon}$ ante νυκτος 2. AS εφ εαυτοισ ... AS¹ γαρ δαιβηδων ... AS ολολυζετε ... S¹ i. f. add. εισιν 3. B 2 lineis σακκουσ—δωματων obel. praep. ... 50 BS om πλατ. α. κ. εν ταισ ... S¹ καυθμου 4. AS εσεβων και ελαλησεν ... S^{2et3c.4} om ελεαλη et ἱάσσα ... AS φ. αυτησ ... S ψυχυχη 5. AS

XI. 6. b βοσκηνησεται (Ti Prol.: „9, 6⁴)

SEPTUAGINTA.

k

εν εαυτη ... S¹ ως σηγῶρ ... S της λουετῶ (cf. A) 6. S νεβριμ² ... B
ερημος ε., S¹ om ερημ. εσται 7. S φαραγγα 8. AS αγαλλιμ (A -ειμ) ...
S αιλιμ 9. S¹ δεμ'μων, AS^{2 et 3} bis ρεμ'μων ... S¹ νεμμῶ αβ² (και αρη)
αραβας etc.

- 5 XVI. S sect. 94—96 ad vv. 4 (μη). 5. 6. 7 (μελετησεις). 9. 13. 1. S^{2 c 3}
αποστελω γαρ ... S ως ἄ ερπ. απο (^{2 et 3} επι) της γησ (c. antecedd. conjg.)
2. AS νεοσσοσ ... AS om εση sec. ... S³ συγατερ 3. S εμ μεσημβρ. ...
S¹ φευουσιν ... AB^{2 S} απαρχησ pro αχθης 4. AS επι τ. γησ 5. AS μετα
... B^{1 S¹} καθιεται 6. S^{2 c 3} υπερηφ. αυτου ... AB^{2 S³} εξηρασ 7. S απαν-
10 τος ... S^{2 c 3} και τοισ ... S^{2 c 3} σε pro σεδ² 8. S¹ εβαμα ... BS κατα-
πατησεται (S -τε) ... S επλανηθητε ... ABS om προς ... AS^{1 et 3} ερημον
pro θαλασσαν 9. S¹ αμελον ... S κατελαβεν ... (A) S εσεβ. και ελαλησεν
...
αλη ... S επι pro οτι 10. S αγαλιαμα ... AS αμπελωνων σου 11. AS
ωσει τιχος (³ τει-) ο ενεκενισας 12. B lineae εξελεσθ. α. του- lineolam
15 (obelum?) praep. 13. B om το (S¹ τοτο το) ... AS οποτε και 14. AS
εν παντι ... S¹ πλωλῶ

- XVII. S sect. 97—104 ad vv. 1. 3 (ταδε). 6 (ταδε). 9. 12. 1. B^{1 m.} η
2. S¹ om και αναπαυσιν, AS² add. βουκολιων ... S και ουκει (¹ -αι-) εστε
3. S εφρεμ² ... AS εσται (S -ε) βασιλ. ... AS συρων απολειται (S¹ -λι-)
20 ... S¹ βερτιων ... ABS ισρ. και της 4. AS της δοξ. ἱακ. ... A^{2 S} πλιονα
5. AS¹ σταχυων εν τω βραχIONI αυτου αμηση 7. AS¹ om ο 8. S ωσιν
επι τοισ αδικησασιν αυτους ουδε επι τ. β. ... S δακτοιλοι αυτων αλλ εσοντε
πεποιδοτες επι τον αγιον του ιηλ και ουκ οψ. τ. δενδρα επι δα αρση (sic)
αυτων (^{2 et 3} om επι τ. αρση, ² et αυτων) ουδε τ. βδ. α. 9. S¹ om σου ... S
25 ενκατελιπον ... S πρωσωπου 11. ABS τη δε ημ. ... AS η εαν φ. ... S
κληρωσι sec. loco 12. ABS ουτως 13. S¹ χνουσ ... S κατεγεισ φαιρουσα
(non corr.) 14. AS om και pr. ... S¹ προῖ ... ABS τ. ὑμας προνομευσ.
... S¹ κληρονομησουσιν

- XVIII. S sect. 102—4 ad vv. 1. 4. 7. 3. B¹ ως εισ σημ. ... S αρ-
30 θησεται 4. AS οτι ... B μοι ειπεν κυρ., AS ειπεν μοι κυρ. 5. ABS ανθησει
(A -ση) ... S^{2 c 3} το ανθος ... AS κατακοψει (S¹ -ψι) 7. S τετιλμενον
και ταπινου (³ -ει-) κ. απο ... S εθν. ανελπιστον ... S σαβαωδ² επεκληθη ορ.

- XIX. S sect. 105—114 ad vv. 1. 4 (ταδε). 12. 16. 18. 19. 20 (κρινων). 22.
23. 24. 1. B^{1 m.} φ ... S αιγυπου 2. S primo επεγερθησεται ... S¹ αιγυπτ.
35 αιπ εγυπτ. ... post πλησ. αυτου add. B^{1 m.} inf. και επεγερθησονται, S¹
πολεμησι και, ² και επεγερθησεται, ³ πολεμησει επεγερθησεται και ... B
πολεισ επι πολειν 3. (B¹ εγγαστρ., ² ενγ.,) AS ενγαστρ. και τους γνωστας
4. ABS om την 6. AS διαωρυγες 7. B¹ om παν sec. 8. ABS¹ αλεισι,
S³ αλειεισ ... S¹ βαλοντες ... B¹ ανγιστρα, ² αγκ—α, S¹ αγγιστρον
40 10. S³ vid. c. 4 διαζομενοι pro εργαζ. (cf. A) ... AS παντ. οι τον ζυδον (S¹
ζυγον) ποιουντες (S¹ -ταισ) 11. S¹ οι αρχον τανεωσ ... S^{2 c 3} βασ. και η
14. S επλανησεν 15. S¹ εγυπτοις, ^{2 et 3} αιγυπτοις ... AS ουραν αρχην
16. S¹ εγυπτιοι, il. εγ- 21. pr. loco 17. B φοβηθρον ... AS αν ... S^{1 (et 2)}
ομοση ... S¹ αυτοις αυτην ... ABS om σαβαωδ ... S¹ επ αυτους 18. S
45 εν τη ημ. ... ABS εν αιγυπτω (S¹ εγ-) ... AS χανανιτιδε ... S¹ ομνυντες,
AS³ -ουσαι ... ABS om σαβαωδ ... B¹ πολεισ bis, S³ priore, ¹ sec. loco
... S¹ πολισ ασεδηλιου και κληθ. 20. S¹ αιωναν κυριος ... S¹ om προς
κυριον ... AS αυτ. κυριος ανθρ. 21. S αποδωσωσιν 22. AS πληγη με-
γαλη ... S¹ εισακουσονται ... ABS om ιασει sec. 23. AS om η ... ABS
50 om απο 24. AS τριτος εν τ. ασσυριοσ (S²) κ. εν τ. αιγυπτιοις 25. S
ευλογημ. εσται i ο λ. ... B¹ κ. η γη κληρ.

XVI. 4. b διωκοντες, Ti ut codd. -τος

XX. S sect. 445 ad v. 4. 1. Bⁱ.m. $\overline{\tau}$... AS ου pro οτε ... AS¹ να-
σαν ... S¹ επολ. τον αζωτ. ... AS κ. κατελαβετο αυτ. 2. AS om υιον αμωσ
... S¹ ποιησεν 3. AS om τρια ετη alter., pro altero S τριαετης ... AS
om εισ ... S¹ σημειον ... S εγυπτιοισ κ. εθιοφιν (³ αιθ.-) και νοησουσιν
4. S ο βασιλ. ... S¹ εθιοπ. ... B αμα κεκαλ. pro ανακεκαλ. 5. S (cf. A) 5
ηττητενδαισ (³ -εσ) αιγυπτιοι επι ... BS οι αιγυπτ. οι ησαν αυτ. 6. S εν
τη ημερα εκεινη (¹ -κι-) post ερουσιν pon. ... B¹ εαυτους pro εισ αυτ. ...
S βουθιαν και αυτοι ουκ ... B εδυναντο

XXI. S sect. 446—424 ad vv. 1. 2 (νυν). 6. 44. 43. 46. 1. Bⁱ.m. $\overline{\alpha}$...
S¹ επ pro εξ 3. S¹ ηδικησαν ως ... AS το μη bis ... S¹ εσπουδασαν 10
4. S¹ om και η ... S¹ με και η αμαρτια με ... S και η ψ. (¹ ψηχη)
... S¹ εισ βοη! 5. S ετοιμασατε ... AS πισται φαγεται (Α πιστε, φ—ε)
... B¹ θερσεουσ 6. S διоти ... S^Da κυρ. σαβαωθ ... S εαυτω ... S¹ ον αν,
AS^{2et3} ο εαν 7. AS δυο αναβατ. ... S κε (² και) αναναβατην 8. B ουρειαν
... AS σκοπ. κυριου και ειπεν ... S¹ παρεμολησ 9. ABS² συνωριδος, S¹ σιν- 15
... AS om πεπτωκε alt. ... S¹ ειποντα pro παντα ... B συνετριβη 10. B
κατα^{λε}μμενοι (-λι- et AS saepe) 11. Bⁱ.m. $\overline{\iota\beta}$ 12. S ωκει 13. S εσπελρασ
15. AS φευγοντων pro πεφονευμ. 16. S και εκλιψι (² -ψει) 17. S λοιπον
... AS διоти κυρ. ελαλ. ο θεος ισρ.

XXII. S sect. 422—426 ad vv. 4. 8. 15. 17. 20. 1. Bⁱ.m. $\overline{\iota\gamma}$ 2. S¹ 20
βωωντ. αι τρ. ... AS ου τραυμαται μαχαιρας (S -χε-) ... AS πολεμου
3. S⁽¹⁾ λαλωνταισ ... B¹ om οι sec. ... S¹ πορω πεφευασιν 4. S και μη
... S¹ κατισχυσωητε παραλειν ... S¹ γεν. μο (sic) 5. S¹ παραχουσ ... B
απολεισ ... B καταπατημα ... S¹ om και πλανησις, ² κ. πλανησεωσ ...
S¹ εν φαραγγειων ... S¹ μικου 6. ABS om και pr. ... AS³ εφ' ἵπποισ 7. S 25
om αι ... S² ενπλησθησονται, D^a εμπλ. ... S ενφραξωσιν 9. AS απε-
στρεψαν 10. AS οχυρωμα του τειχουσ (S¹ τι-) 11. S¹ om των ... AS
τειχεων (S τι-) ... S¹ απαρχη 12. AS om κυρ. alt. 13. S¹ σφαζωνταισ
... ABS κρεα ... S¹ πιν ... B om λεγοντες 14. S¹ om εν τοις ... S
αμαρτ. ὕ εως ... S^{2c.3} i. f. add. ειπεν κυριος 15. B λε|λεγει ... S^{2c.3} 30

πορ. προσ με ... S παῖστοφοριον 16. S^Da τισ ... S ωδε συ ... S¹ om
σεαυτω εν υψ. μνημειον 17. BS¹ εκβαλλει 18. S¹ ρηφει ... S om σου
extr. ... B om εισ καταπατημα 19. B¹ αφαιρεθησει 20. AS om και sec.
... S ελιακιμ' 24. AS και το pro κατα 22. S „locus est totius codicis
facile difficillimus“ ... S¹ om την δοξαν—δωσω ... B om δωσω αυτω— 35
αποκλειων και ... B εστιν ... S¹ και αυτω τ. κλιδαν ... „si recte vidimus
singulorum correctorum rationes ita sunt comparatae“: S² και δωσω την
δοξαν δαδ αυτω και αρξει { την κλιδ.—κλσει } και ουκ εσται ο αντιλεγων
και στησω αυτ., S³ και δ. τ. δ. δ. α. κ. αρξει και ουκ εσται ο αντιλεγων ✕
και δωσω αυτω τ. κλιδα—κλσει ✕ και ουκ εσται ο ανοιγων και στησω 40
αυτον. S^Da και δ. τ. δ. δ. α. κ. α. κ. ο. ε. ο αντιλ. ✕ την κλιδα—ανοιγων
✕ και στησω αυτον 23. B¹ στηλω ... S¹ αυτοις αρχ. 24. S¹ και εστε
πεποιωσ (sic sec. loco)—πρσ αυτου bis scr. 25. AS εν τη ... ABS usq.
εκεινη c. antecedd. conjg. ... S εν τω πιστω ... AS κ. πεσειται κ. αφαιρε-
θησεται (S αφερ-) ... B εξολεθρευνησεται, AS om και εξολοθρ. 45

XXIII. S sect. 427—432 ad vv. 1. 4. 10. 12 (και εαν). 14. 46 (και εστ.).
1. AS το² οραμα ... Bⁱ.m. $\overline{\alpha}$... AS ολολυζετε ... B¹S¹ χαρκηδονος, item
S¹ 14. 3. S σπερμα μεταβολων 4. S primo σειων ... B ουδ ετεκ. 5. AS²
εν αιγυπτ. 6. AS ενοικουντες 7. S ουκ αυτη ... AS η ὕβρ. η απ. ...
S¹ παδοθηται 8. S εβουλευσατο ... S ισχυουσιν ... S οι ενδοξοι οι αρχ. 50
14. S³ ἴσχυι, ¹ recte -ει 12. ABS om ου ... AS προσζητε ... AB²ⁱ.m. S

XXII. 44. b εσοτερον 47. BS¹ εκβαλλει] ita et b; AS² Ti εκβαλει
25. ABS (εν) τη ημ. εκ. c. antecedd. conjg.] ita et b, non Ti

σειων (Α σι-) 13. AS ασσυρ. ουδε εκει σοι αναπαυσισ (Α -σεις) εσται ... B om οτι 14. AS^{1et3} ολολυζεται (Α -τε) ... AS απωλετο ... S primo ημων 15. B τ. εβδομ. ετη 16. B²S³ πολεις ... AS om τα ... S αποκαταστα-
θησεται 17. S¹ om ταις ... AS om επι πρ. τ. γησ 18. B η εμπορια
5 (sec. loco -εια) αυτησ ... AS^{1et4} τω κυριω ... S κατοικουσιν εν. κυρ. εν
λμ' ... S¹ πιν ... AS om και extr.

XXIV. S sect. 133—139 ad vv. 1. 4. 7. 11. 16. 19. 21. 1. B i. m. τε
... S¹ τ. παντας ενοικ. 2. ABS ως ο ἱερ. ... S και εστε (³-αι) ο ... AS
και ο δανιζων ως ο δανιζ. (et B¹-νι-) ... S¹ om ως ult. 5. AB η δε γη,
10 S και η γη ... S διεσκεδασαν διαθηκην 8. ABS post τυμπ. add. πεπαυ-
ται (S¹-τε) αυθαδια (B²-εια) και πλουτος ασεβων 10. S ηρημ. ολη η γη
πασ. πολ. ... S¹ κλισι οι οικιαν, ² κλισθησονται οικια 11. ABS ολολυζετε
(S³=b) ... B om της γης—γησ, AS om απηλζε—γησ 12. B om και πρ.
13. AS εσται (S¹-τε) ... S τισ καλαμαται 14. S φωνη ... AS βοηθονται
15 16. B i. m. τε ... S οι αδουντες 17. S¹ ημας ... S τ. κατοικουντας (³ ενοικ-)
εν τη γη 18. AS ο δε pro και ο ... AS ηγεωχθησαν 19. S ταρχζη
ταρχζ. 20. S¹ praem. (εκλινεν και σισθησεται η γη), AS plene εκλινεν
(Α -ει-) και σισθησετε (Α σει-, AS³-ται) ως οπωροφυλακιον η γη ως ο
μεθυων και ο (Α om ο) κρεπαλων και πεσιται (AS³-ει-) και ου μ. δ. αναστ.
20 κατ' ισχυσεν γαρ επ α. η ανομια, S¹ add. και πεσιται κ. ου μ. δ. στηναι ...
B κρεπαλων 22. AS και συναξ. και αποκλίσουσιν (Α -κλει-) εις οχυρ. κ.
εις δεσμοτ. δια 23. S post τυχος perg. και εντραπησεται η σεληνη. και
εσχυνθησεται ο ηλιος, quibus ^{2et3} ✕✕ addid. ... AS εν σιων ... ■ εις,
AS εν pro εξ ... S πρεσβ. αυτου

25 XXV. S sect. 140—145 ad vv. 1. 3. 5 (απο ανδρ.) 8. 9. 10 (και καταπατ.).
1. AS ο θεος μου ... AS γενοιτο κυριε 2. S¹ εθηκ. πολιν ... AS του
πεσ. ... S³ πολεις ... S² εις τ. αι. 4. S¹ πολι ταπινω ... AS i. f. add.
ευλογησουσιν σε. 5. S¹ σιων οτι ρυση αυτους απο 7. BS παντα ταυτα
8. S¹ δακτριον 9. S ἱδου κυριος ο θεος ... AS om και σωσει—αυτω ... S
30 ηκαλιωμεθα (² ηγαλλ-) επι τω σωτηρι (² τη σ-ια) ημων και ευφανθησομεθα
(² ευφρ-) 10. AS οτι αναπαυσ. 11. S εφ ην 12. ABS τ. τοιχ. σου ...
B καταβησονται

XXVI. S sect. 146—152 ad vv. 1. 7. 9 (εκ νυκτ.). 11. 12. 19. 20. 1. B i. m.
τε ... AS επι γησ ἱουδα, AS³ add. λεγοντες ... S οχυρα ... AS σωτ. ημιν,
35 S³ σ. ημων ... S om το 2. AS εισελθτω 3. B 3 lineis -σων ειρηνην—
μεγας ✕ praep. ... AS om ελπιδι 4. S ως 6. A²S³ αυτας ... S πραδεων
7. AS και παρεσκευασμενη (S¹ παρασκ-) η οδος των ευσεβων (S pr. ασεβων)
8. AS¹ κρισεις 9. S επεδυμι (³-μει) 10. AS^{2c3} om πασ οσ ... S μόη π.
... AS ποιηση ... BS ειδη 11. S¹ εσχυνθητωσαν 13. B κε ο θεος ημων i. m.
40 14. S αναστησων ... B¹S¹ ηρεσ 15. S κ. κε (antea κω?) προσθησει ...
AS πασιν τοις 16. ABS³ παιδια, S¹ παια ... S¹ σου γενηθη ημ. 17. AS²
του τεκ. ... AS και επι 18. S δια ... S¹ γατρι (cf. 8, 3) ... ABS^{1et3}
om ου πεσουμεθα ... S¹ πεσoutai ... AS om παντες 20. B i. m. τη ...
AS² ταμεια 21. S τ. οργ. αυτου επι τ. κατοικουντας ... S¹ i. f. add. επ
45 αυτησ

XXVII. S sect. 153—156 ad vv. 1. 2. 7. 11 (γυναικαισ). 1. ABS om εν
... S¹ επ. κσ τ. ... AS και ανελ. ... S i. f. add. τον εν τη θαλασση 2. S^{2c3}
αυτους 3. AS ἱσχυρα ... AS το τειχος (S τι-) 4. S καλαμην φυλασιν ... AS³
κυρ. ο θεος ... S¹ συνεταξεν κυριος 5. B om αυτω ποιησ. ειρην. 6. B πλησθη-
50 σεται 7. S¹ ανιλεν ουτος ανερεθ. 8. S μαχομενιος ... S εξαποστελλει ... S σοι

XXIII. 45. b primum chronon βασ., dein calamo chronos β. ut codd.

XXVI. 16. S¹ εγενηθη] Ti Comm. „εγενηζην [sic]: C^a et ^b deleri
voluerunt.“

... AS ο μελετ. ... S^{2c.3} τω πνι σου τω ... S^{1et3} πνα 9. AS η ανο-
 μια ... S¹ ετιν ... ABS αυτου τ. αμαρτ. οταν ... S¹ εκκομμενα 10. B^{i.m.}
 11. AS om και ... S¹ ανιμενον· εστε ως ποιμοιμνιον ... ABS om ποιμνια
 11. AS om και ... S¹ μετα πολυν χρ. ... S οικτηρησει 12. S συνταραξει
 ... AS xσ pro ο θεος ... B διωρυχοσ ... AS τουσ υΐους τηλ κατα (A κατ) 5
 ενα ενα 13. S¹ εγυπτω ... B αγιον ιερουσαλ.

XXVIII. S sect. 157—167 ad vv. 1. 4. 5. 7. 9. 13. 14. 16. 21. 23. 27. 1. B^{i.m.}
 x ... S εφρεμ², it. 3. ... S το ανδ. το ωρεον (³ -αι-) το εκπ. ... BS παχεος
 2. S¹ σκληρον παρα κυ ο θυμ. κυρ. ... S^{1et3} om ουκ εχ. — καταφερομενη
 ... AS αναπανσιν ... S¹ και τ. χερσ. 3. S x καταπατ. ... BS om του 10
 4. B ζωησ pro δοξησ ... S¹ επ ακρου του του op. ... ABS πρινη εισ
 ... S¹ χειραν ... S¹ λαβειν bis scr. ... AS³ om αυτο pr. ... S¹ κατατιν
 5. B^{i.m.} κα 6. S καταλιφθησεται ... ABS κωλυων 7. AS πεπλανημενοι
 ... (S προφητης: π ex φ factum, sic saepius) ... AS om δια το σικ.
 κατεποδησαν ... AS μεδση του σικερα ... AS τουτο 8. S¹ om αυτη γ. η 15
 βουλη ... ABS ενεκεν 9. S¹ ανηγγελιαμεν αγγελ. και οι ... BS¹ απο-
 σπασμενοι 12. AS² λεγ. αυτω ... S πινοντι ... S ηβελαν 13. B κυριου,
 AS κυριου τ. θεου ... S¹ επι θλιψεν, ² -ψειν (³ -ψιν) ... BS^{2c.3} επι ... S¹
 ελπιδα ... AS πορευθωσιν και πεσ. εισ τα οπ. κ. κινδυνευσωσειν (A -σουσιν και)
 συντριβ. 14. B^{i.m.} xβ ... ABS om οι ... S om τουτου 15. AS³ om μη 20
 ελζη ημιν 16. ABS ουτως ... AS om κυριος alt. ... AS εμβαλω ... AS
 ο πιστ. επ αυτω 17. B¹S¹ εισ σταθμουσ ... B om ου 20. S¹ στενο-
 χουρουμενοι ... B δυνομεθα ... ABS ημασ 21. S¹ πικρ. εργα ... AS κ. η
 πικρια α. 22. S¹ οι δεσμοι οι οφθαλμοι ... S¹ παρα του κυρ. ... S ποιει
 ... B επι 24. AS μελλι (A -ει) ο αροτριων αροτριαν ... S¹ ετοιμασει ... S²⁵
 εργαζεσθαι 25. AS αυτησ το προσωπ. ... ABS μελ. και κυμ. ... B πυρον
 κριθ. ... AS om κεγχρον και 26. B¹ παιδευησει ... S¹ om -θηση κριμ.
 2. σ. κ. ευφραν- (i. f. col.) ... B¹ om σου 27. AS εκτινασσεται 28. ABS
 om ειμι

XXIX. S sect. 168—175 ad vv. 1. 5. 9. 11. 13. 15. 18. 22. 1. B^{i.m.} xγ 30
 ... AS πολισ αριθλ ην δαδ επολεμ. ... S³ συναγαγεται (¹ = b) ... (ABS
 γενηματα) ... AS επ ... S¹ συ 2. S¹ εκλιψω ... AS το πλουτ. 4. AS
 ταπ. οι λογοι σ. εισ τ. γην κ. ... AS εσται (S¹ -τε) 5. B απο τοιχου ... AS
 om το πληθ. τ. καταδ. σε, B x not. 6. B βροντης ... B φωνη μεγαλη 7. AS³
 ως ο ενυπν. ... S εν υπνω ... AS om νυκτοσ ... B¹ om εδνων, AS τ. εδνων 35
 απαντων (A παντ.) ... B ιερουσαλημ (plene), AS τηλ pro αριθλ ... AS²
 στρατευσαμενοι ... AS και θλιβ. 8. AS και εσονται ως ... AS³ om τω
 ... S¹ ματεων αυτων το, AS^{2et3} ματεον αυτ. το ... BS¹ ως πεινων (S πι-)
 ... ABS παντων τ. εδνων ... S^{2c.3} (cf. A) επι ιλημ το op. 9. S¹ εσθηται
 ... B om και sec. 10. S πνα 11. AS³ και εσονται ... B 2 lineis 40
 [εσφραγισ-]μενου — επισταμε- obelos praepos. ... B om τουτου ... S του-
 του τ. εσφραγισμενου (¹ -μεου) ... B αν ... S¹ γραματα ... S¹ ταυτουτο,
² = b, ³ τουτο 12. S¹ αναγν. ταυτα 13. B^{i.m.} xδ ... S¹ εγγειζ. μου ο
 ... AS om εν τω — και εν ... S¹ τιμουσιν ... S¹ πορω 14. AS¹ ιδου εγω
 15. B και ου — ποιουντες i. m. inf. ... B εορακεν ... AS ημασ εωρακεν ... S 45
 τισ γνωσεται α ημ. 16. ABS ως ο πηλ. ... S¹ λογισησεται ... AS om
 αυτο ... S¹ σοι 17. AS³ κ. το οροσ το χερμελ² (S¹ χελμελ²) εισ 18. AS³
 βλεφονται 19. S αγαλιασονται (² -λλ-) οι πτ. 20. AB εξωλεθρ., S εξολεθρ.
 ... S¹ ελεγτασ ... AS 2ησ. και επλ. ... ABS εν αδικ. 22. B^{i.m.} κε ...

XXVIII. 2. Ti Comm. „παρα [adde κυ]: C^a et ^b deleri voluerunt“; in
 textu et κυ punctis notatum est. 13. b πονευσωσι, Ti ut B πορευσ-
 XXIX. 1. Codd. γενηματα] ita et b, Ti -vv-

AS μεταβ. ηλ 23. S¹ αλλα τα νυν δωσιν ... B αγιασωσιν bis ... S¹ om του 24. B om οι pr. ... AS τω πιν πλαν. ... B 3 lineis υπακουειν—ειρηνην obel. praem. ... S υπακουειν κω και ε (3 αι)

- XXX. S sect. 176—186 ad vv. 1 (ταδε λεγ.). 6. 8. 12. 15. 18 (μακαριοι). 5 23 (και βοσκ.). 26. 27. 29. 31. 4. S αποστατε ... AS ταδε λεγ. ... B προσ-
 27ηται ... AS εφ αμαρτιας 2. S¹ εγυπτον. εμαι ουκ ... B¹ επερωτησαν ... S¹
 βοηθηται 3. AS η σκεπη ... S οανιδος 5. AS³ ουτε εισ βοηθιαν (A -ει-) ουτε εισ
 ωφελιαν (A -ει-) αλλα ... (S¹ εισ αισαισχυνην) 6. S om η ... B^{i.m.} κς ...
 S¹ εκειθεν ασπιδ. ... S εγγονα ... B πετομενων i. m. ... ABS^{2 et 3} επ ονων,
 10 S¹ εφ ον. ... S¹ om ο, 3 ος² (2 = b) ... AS i. f. add. εισ βοηθιαν (A -ει-)
 αλλ (A αλλα) εισ αισχυνην και ονιδος (A -ει-) 8. S¹ ημεραν ... AS καιρων
ταυτα ... S¹ αιωνων 9. AB¹ S om ο 11. S primo αποστρ. ημιν ... S^{2 c.3}
και αφελετε ... S¹ την τριβ. ταυτην 12. S¹ δια το ... AS³ ουτως pro
ταδε ... AS λεγ. κυριος ο αγ. 13. S εαλωκυης 14. S αυτης ... AB¹ S
 15 αγγιου ... S¹ om αρεις—υδωρ 15. AS (non B) ουτως ... AS om κυριος
alt. ... S¹ και και ... B lineae [ot-]ε επεποιθ. ε. τοις obel. praep. ...
 S¹ om η ... AB² S εβουλεσθε, S¹ αιβ- (S -βαι) 16. AS αλλα ... AS κ.
ειπατε επι κουφ. αναβαται (2 -αις = b) ες. 17. AS δια (A praem. και) φ.
ε. φευξ. χιλιτοι ... S¹ om ωσ pr. 18. S¹ ελεησε ημας ... AB² S³ κ. ο ζ.
 20 ημων, AS add. εστιν. και που καταλιψεται (A -λειψετε) την δοξαν υμων
 ... S ενμεν. εν (εν et A) αυτοις (2 et 3 -ω) 19. AS om σε ... B¹ S¹ κραυησ
 20. S¹ εγγισωσειν σε οι 21. S¹ οι λεγονται ... B δεξια 22. AS³ εξαρεισ pro
μιν. ... AS κ. τα περικεχ. ... ABS ποιησεις κ. (B om και) λικμησεις ... S¹
υδωσ 23. S¹ om και ο αρτ.—γησ σου ... ABS⁽²⁾ γεννηματος 24. S¹ ε βοεσ οι
 25 ... B αχυρ. αναπετ. φαγονται ... AS λελιμνημενα 25. B om και ult.
 27. AS δια χρονου ερχ. πολλου καιου. ο ζυμ. ... ABS το λογ. οργ. ... S
πληρησ 28. AS του εβνη ταραξαι ... AS² α. πλαν. ματαια 29. B² ευφρ-θε
κ. εισπ-θε (δι non intellexit) ... S¹ και ευφρενομ. ... S¹ om το ... AS του
κυρ. 30. S¹ ακουτην ... AS ποιησ. ο ζεος τ. ... B βιαιω 31. S om της
 30 32. AS ην αυτω ... S¹ εφ ησ ... B πεποιθει ... AS αυλων pro τυμπ.
 33. AS ου γ. ... S απετηθησει (3 -αι-) ... AB¹ S συ pro σοι ... B βασι-
λευειν ητοιμασθη ... S³ φαραγγαν ... S¹ βαθιαιαν ... S¹ πυρ' α κε ζειον

XXXI. 4. S sect. 187—191 ad vv. 1. 2 (και επαναστ.). 4. 6. 9 (ταδε).

1. B^{i.m.} κς ... B οι ειπιφ' ιπποις ... AS κ. τ. ζεον οικ εξεζητησαν 2. ABS
 35 σοφος ... S¹ επ αυτος 3. S¹ εγυπτ. ανθρωπων ... S¹ ετιν η βοηθια ...
 S απολουνται παντες 4. S¹ μοι παντες κς ... AS³ ον τροπ. εαν ... S
βοησι (3 -ει) ... S¹ λεον ... S επ αυτην ... B om αν ... S¹ εμπληση ...
 S ορος σειων 5. AS³ om υπερασπει sec. ... S εξελιται σε ... S¹ περι-
ποιηθησονται 6. AS om υιοι ισραηλ 7. AS om τα χειροποιητα sec. ...
 40 S¹ εποιησ. οι δακτυλοι α. 8. S¹ οικ α προσ. ... S^{2 c.3} νεανισκ. αυτου
 9. S^{1 et} instaurator περηλημφθ. ... S¹ φευων ... B^{i.m.} κη ante ταδε

- XXXII. S sect. 192—195 ad vv. 5. 9. 14. 20. 1. S¹ αρχουσιν pro αρξ.
 3. AS δωσουσιν ακουειν 4. B προσηξει ... AS του ακ. 6. S¹ πλανησεν,
 2 -σειν, 3 = b ... S¹ πινωσας pro διψ. ... AS ποιησαι 7. AS¹ βουλευεται
 45 9. B^{i.m.} κθ ... (S αναστητε) ... AS ακουσατε (D^a = b εισακ.) ... AS³
τους λογ. ... A² S πεπναιται (S¹ -τε) ο σπορος ... AS και ουκετι 11. AS
περιζωσ. σακκος τ. ... B οσφυα ... S οσφ. υμων 12. AS³ περι αγρ.
 ... ABS γεννηματος 14. S¹ εγκαταλεμμενοι ... AS² πολ. και οικ. επιζυμη-

XXX. 15. AB² S εβουλεσθε ita vE, Ti; B¹ b ηβουλ-; tacet Ti in Prol.
 33. S¹ πυρ' α κε ζειον vide Cozza, S. B. Vetustissima Fragmenta I, xlii.
 XXXII. 9. S αναστητε ut b, sic Ti in textu; in Comm. „αναστη-
 σοντε: C αναστησονται“

τους αφησουσιν 15. AS επελθη ... S¹ εφ ημας 17. S¹ της δικαιοσυνην
 ιρηνην ... S¹ κ. οι πεποιθотαις ... AS³ εσονται εως 18. B οικησει ο 19. S
 om ωσ οι, B om οι 20. S¹ ὕδω

XXXIII. S sect. 196—205 ad vv. 2. 5. 7. 10. 13. 14 (τις pr.). 16. 18 (που
 pr.). 20. 22 (κυρ. κριτ.). 1. S¹ δε γαρ ουδεις ... S εφ ἱματιω (1 ημ-) ... B 5
 ηττησονται 2. B i. m. λ ... B απειδουντων 3. AS φοβ. σου εξεστ. 4. S
 ημων ... B lineae μικρ. κ. μεγαλου obel. praep. ... B ακριδα ... AS³ c. 4
 εμπαιξονται (A -πεξ-) 5. AS ὑψηλοισ ... B δικαιοσυνη (c. sqq. conjg.)
 6. B ηκει pro εκει ... S¹ πρ. τ. Ξεν 7. B 3 lineis [ὑ-]μων ουτοι
 φοβ. — αφ ὕμων αγ' — obel. praep. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... AS αυτοι ... AS³ 10
 φοβηθησονται pro βοησ. ... AS αγγελ. γαρ ... AS² αξιουντες ιρηνην (A ει-)
 πικρ. 8. B λογισησεσθε 9. S¹ ασαρων pro ο σαρ. ... AS καρμηλος
 11. AS² c. 3 αισχυνθησεσθαι (A -θε) pro αισθηθη. ... S ματεια δε ... AS
 υμας κατεδεται 12. S¹ ερισμενη, ²et³ -ιμ- ... S¹ om -ατακεκαυμενη (sic),
³ suppl. -ατακεκαλυμμενη 13. S εποιησα 14. S¹ ληψονται ... S¹ και 15
 εστε 15. S πορευομ. αμωμοσ εν δικ. ... S¹ αποστομ. και απο ... B ἰδη
 αδικιαν 16. S οικηση 17. AS² και οι οφθ. ... S πορωθεν 18. BS η ψ.
 ημων ... AS τους συστρεφομενους 19. S συνεβουλευσαντο ... S² c. 3 λος
 ο πεφ. 20. B i. m. λα ... B¹ οψ. πολισ ἱερουσ. πολ. ... S¹ αιωναν ... S¹
 διαραγωνιν 21. AS διωρυγες 22. S¹ μεγαρ ... S κυρ. κριτ. sect. inc. 20
 23. AS ενισχυσεν 24. AS ειπη ... S κοπιω post εν αυτοις pon. ... AS
 ο λ. ο ενοικ.

XXXIV. S sect. 206—209 ad vv. 1. 5. 8. 15 (εκει ελαφ.). 1. B i. m. λβ
 2. B εβνη 3. B ad lin. και αναβησ. αυτων i. m. adser. ουκ' π' εβρ' ... S¹
 οικουνταις pro η (2 om η) οικουμενη 4. AS om και — ουρανων ... B ελι- 25
 γησεται ... B ως βιβλ. ο ουρ. 5. B εμεβ. εν τω ουρ. η μαχ. μου ... S¹ γησ
 pro απωλιας 6. B ad lin. η μαχαιρα τ. κ. ενεπλη- i. m. adser. ουκ' π' εβρ'
 AS om του ... AS αρνων pro απο αιμ. τραγ. κ. αμνων ... AS om τω 7. B
 συμπεσονται ... S¹ om οι pr. 9. ABS αυτησ αι (S¹ ε) παραγγες ... AS αυτησ
 η γη καιομ. ως πισσα 10. B σβεσθησεται ... S¹ αιωναν ... AS om αυτησ 30
 sec. ... AS³ om και εις χρ. πολυν, S¹ c. 3 add. ερημωθησεται, ²c. 3 ερημ. και
 ουκ εσται ο διαπορευομενος δι αυτησ 11. AS και κατοικησουσιν (A -σονται) εν
 αυτη ορν. κ. εχ. κ. ειβεις (B ειβεις) κ. κορ. κ. επιβλ. ... S επ αυτη ... B
 γεμετριας 12. AS³ βασιλεις (S¹ γα-1) αυτησ ... B i. m. S¹ αρχοντες pro
 μεγαستانες, AS² αρχ. (A add. αυτησ) και οι μεγαστ. αυτ. 13. AB¹ S¹ et³ ανα- 35
 φουσει (S¹ -σι) 14. S¹ βοησουσιν ... AS ευρον γαρ αυτ. 15. S πεδια ...
 AS ελαφοι συνητησαν 16. S παρηλθσαν ... ABS om ο ... S om και το
 ... AS³ συνηγ. αυτας 17. AS³ εις γενεας γ. ... S και αναπαυσ.

XXXV. S sect. 210—212 ad vv. 1. 3. 5. 1. B i. m. λγ 2. AS και η
 δοξ. ... S¹ καμηλου i. f. p. 3. S¹ χιρας 6. BS om ο ... AS και τρανη 40
 εσται (S primo τρανησεται) ... B μογγιλαων 7. AS κ. η ανυδρ. εστ. ... S
 ποιμνιων pro καλαμου 8. B 3 lineis [α-]καθαρτος ουδε — πλανη- obel.
 praep. ... B om και ult. 9. AS των θηρ. των πονηρ. ... AS επ αυτην ...
 B ad lin. [πορευ-]σονται εν αυτη λελυ- i. m. adser. ουκ' π' εβρ' 10. AS³ om
 και sec. ... B αυτων επι γ. τ. κεφαλη i. f. l. add. ... AS om της ... S¹ 45
 καταλημψετε

XXXVI. S sect. 213—222 ad vv. 1. 3. 4. 7. 9 (οικετε). 12. 13. 16 (οτι
 ταδε). 18. 22. 1. B i. m. λδ ... S¹ ἰδουμας 2. ABS om τον pr. ... AS

XXXIII. 13. Cozza γνωσ[τα]ι (nullum vestigium lineolae v indicantis)
 19. b συμβουλευσατο: recte jam Field notavit editorem calamo correcturum
 συνεβ—aberravisse ad vocem συμβουλευοντες v. 18., ex qua male fecit συν-
 εβουλευοντες

XXXIV. 2. b εβνει 7. B συμπεσ.] ita et vE, Ti; Sb συνπεσ- 10. b
 εις χρονον

ραφακην, *ubique* -ψ- ... ABS λαχεισ ... B βασιλειαν ... ABS γναφεωσ
 3. B χελκειου ... B σοβνας ... S γραμματεουσ, ³ add. της δυναμειωσ ...
 S¹ ἰωχ 4. S³ τινη 5. AS η pro και pr. ... AS επι τινη 6. S¹ εγυπτ-
 bis ... ABS οσ ... S επ αυτην επιστηριχθη (-χθ- et A) ... ABS om ανηρ
 5 ... ABS om και τηρσει αυτην 7. S¹ δ ελζεται pro δε λεγετε 8. S¹ δωσω
 ημιν 9. AS³ προσωπ. τοπαρχου ενος ... BS επ αιγυπτον (S¹ εγ-) 10. S³
verbis κυριοσ ειπεν—ταυτην ✕ appos. (A om) ... S⁽¹⁾ αναβηζη και κατα-
 φθιρον την γην ταυτην 11. S^{1c.3} ελιακειμ ο του χελκειου (i. f. l.) ο οικονομοσ
 ... AS σουνας ο γραμματεουσ ... B ἰωασ, S¹ om και ιωαχ- ... S τ. ανδρ.
 10 των 12. BS ραβσ. (S-ψ.) προσ αυτουσ ... B¹ προσ ημασ ... S λαλ. τ. λογ.
 τουτ. *uncis inclus. erant* ... S τηχει ... S¹ ουραν μεθων α. 13. B
 ραφακην (*ut AS*) ... AS εβρησεν ... S om και ειπεν ... B λ. τον βασ.
 του βασιλειωσ τ. μεγ. βασ. ασσ., S¹ λ. τουσ βασιλειωσ ασσυρ. του μεγαλου
 14. S³ ταδε λ. ο βασ. *uncis circumscr.* ... B ου μη δυν, AS οι ου (A add.
 15 μη) δυνησονται 16. S οτι ταδε ... S¹ η pro ει ... ABS om εκ ... B
 χαλκου pro λακκου 18. AS ὕμασ απατατω ... AS³ ο θεοσ ὕμων ... S¹
 ὕμασ ρυσεται ... S ερυσαντο, *it. eru-* 19. S αμαρ, D^a αιμαδ ... S¹
 αρφαδ' που που εστιν ο θ. ... S σεπ' φارين μη εδ. ... S σαμαριαν εκ της χ.
 20. S om παντων ... AS om οστισ ... AS εκ της χ. ... S οτι σε (² om
 20 σε) ρυσεται ο θσ ιελμ 21. S¹ μηδεν 22. S¹ εισελθεν ... ABS ο οικονομοσ
 ... B *post lineam* και σμν. η γραμμ. i. m. ουκ' π' εβρ' et *ante lineam* της
 δυναμειωσ obelus ... S¹ κιτυνασ

XXXVII. S *sect.* 223—236 ad vv. 1. 3. 5. 8 (και απεστρ. et και ηκουσ.).
 14. 21. 22. 26. 28. 33. 34 (ταδε). 36. 37. 4. B βασιλειαν ... AS κ. σακκων
 25 περιεβ. 3. B *lin.* ημερηι θλ. κ. ο- obel. *praepr.* ... S ηκι (³ -ει) ωδιν τ.
 τικουση ... S¹ οκ εχι 4. S¹ ονιδιζει θν ... AS^{3c.4} om και δεηθ.—σου ...
 S προσ κν τον θν σου 5. S ηλθουσαν 6. S^{1et4} ησαιασ ὡσοσ αμωσ ... S¹ ηκουσ.
 ων ωνδ. ... S¹ βασιλειοσ 8. AS πολιορκουντα τ. βασιλεια λομναν (A λοβνα) κ. ηκ.
 βασιλειου ασσυριων οτι ... AS om απηρεν απο λαχισ (9.) και ... B λαχεισ
 30 9. AS θαραδα ... S¹ εθριοπων 10. S¹ πεποιθωσ ησ, AS³ π. ει ... AS εισ
 χειρασ (S¹ χι-) ... S¹ βασιλειων *sine* ασσυρ., ³ βασιλειων ασσυριων 11. AS η ουκ
 ηκ. ... AS om συ ρυσθηση 12. S ερ' ρυσαντο ... AS οι πατ. μ. απωλε-
 σαν ... S¹ χαραν ... S ραφεσ ... S¹ θεομα (? θεεμα? θεσμα? *media*
lit. erasa), ² θεμαν 13. AS π. εισιν οι βασ. αμαρ και αρφαδ' και πολειωσ εμ-
 35 φαρι (A σεφαρειμ) ... BS¹ αναγουγανα, ² αναβου- 14. AS^{3c.4} om και ανεγν.—
 οικ. κυριου ... S¹ ανεγνοι ... S¹ εναντ. του κυρ. 15. B¹ προσευξατο ... S
 πρ. τον κυρ. 16. AS κυριε ... S¹ om ο pr. ... B¹S χερουβειν, AB² -ειμ.
 ... AS συ θσ μονοσ ει 17. AS om κλινον κ. το ο. σου et ανοιξ. κε τ. ο.
 σου ... AS λογ. ουσ απεστ. σεν'ναχηρ'ειμ ον. ... S ονιζειν 18. ABS om
 40 κυριε ... S¹ ρημωνσαν 19. ABS ενεβαλον ... AS απωλεσαν 20. AS συ
 pro νυν ... AS³ χειρ. αυτων ... S¹ την γην ο. σοι ... S¹ om ει ... AS¹
 om ο 21. B i. m. λε ... S¹ προσηϋξεν ... S σενναχηριμ' 22. B ελαλησεν
 23. AS εισ τ. αγ. ... S ἡλ i. f. l. add. 24. S^{1et4} των ορεων ... S κεδρου
 26. BS¹ ηκουσα ... AS εξ αρχ. ημερων ... S¹ συνετ. γαρ ... S¹ εξερη-
 45 μωσα ... AS ενοικουντασ 27. B χει i. f. p. ... S¹ αγρωτισ 29. S ενεδυ-

XXXVI. 8. S in *textu* μιχθητε *ut b*, in *Comm.* Ti „μιχθηται: C^b μιχθητε“

XXXVII. 9. S¹ εθριοπων] sic Ti in *textu*, in *Comm.* „εθιοπων [sic]: C^b αιθ. (jam C^a)“ 11. Ti *Comm.* „βασιλειων: C^b βασιλειων [exspectares—
 ασσυριων sic“ 12. Ti *Comm.* „ερρυσατο [sic]: ρ alterum (a C^a?) erasum, εωσ[
 sed post restitutum“ 18. S ονιζειν] tacet Ti in *Comm.* 19. S εργα χι[ρων
 (i. f. p.), Ti *Comm.* „εχι: C^b εχει“ 20. b υμων, Codd. Ti ημων

μηθησ ... BS ριναν (B ρει-) 30. S¹ συ ... S¹(et⁴) σημιον παρα κυριου ... S εσπαρακας 32. S¹ ορους σ. 33. 34. B χαρακαλλα, S ιχαρακα α. ... AS om και εισ—εισελθη 35. S δι εμεν 36. AS² εκατ. και ογδ. ... S¹ χιλιαδες ... AS εξανασταντες ... S om το 37. AS και αποστραφ. απηλθεν σενναχ. 38. S¹ οϊκωκω ασαρακ ... B παταρχον ... S ανδραμελεχ' ... 5 AS παρασα ... S¹ μαχερας ... S¹ ναχορδαν

XXXVIII. S sect. 237—241 ad vv. 1. 2. 4. 10. 21. 1. Bi.m. $\overline{\lambda\epsilon}$... S ο υιος ... S¹ αποθνηκισ 2. S¹ εισ τ. τοιχον ... B¹ προσευξατο 3. S και εν κ. 5. AS ηκ. της φωνης τ. προσευχ. ... ABS ετη δεκαπεντε (S $\overline{\iota\epsilon}$) 6. S βασιλεων ... AS ασσυρ. σωσω σε (S¹σαι) και $\overline{\upsilon\pi}$. τ. πολ. ταυτ. 10 $\overline{\upsilon\pi\epsilon\rho\alpha\sigma\iota\omega}$ 7. (B τουτουτο δε) ... AS ο $\overline{\lambda\epsilon\sigma\sigma}$ ποιησει (S¹-σι) 8. AB¹S στρεφω ... S (cf. A) κατεβη ο ηλιος $\overline{\iota}$ (sic, ²=b) αναβ. ... AS om ο ηλιος post σου 9. BS¹et³ om της ... S¹et³ $\overline{\iota\upsilon\delta\alpha}$ 10. Bi.m. $\overline{\lambda\epsilon}$... S²et⁴ πορευσμαι εν πυλ. ... S επιλ. μου 11. BS¹ om ου ... AS³ επι της γ. ... AS om ζωντων—γησ ... AS² ουκειτ ου μη 12. B 4 lineis [14. ανδρω-]πον εξελιπεν—15 εξηλθεν obel. praep. ... AS om εξελιπεν et c. antec. conjg. εκ τ. συγγ. μ. ... AS ο καταλυων σκηνην ... AS ως $\overline{\iota\sigma\tau\sigma}$ post εγενετο pon. 13. B $\overline{\chi}$ ουτως i. m. ... B συνετρεψεν ... AS ουτ. τα οστα μου συνετρ. ... AS εως της νυκτ. 14. ABS ουτως bis ... AS μελετησω ... S μου (⁴ om μ.) οι οφθ. μου (²et³ om μ.) του 16. S²c.³ i. f. add. $\overline{\iota\delta\omega}$ γαρ εισ $\overline{\iota\eta\rho\eta\eta\eta\eta}$ 20 πικριας (sic) μου 17. AB¹S απεριψας ... AS αμαρτ. μου 18. S¹ om οι ult. 20. AS $\overline{\kappa\epsilon}$ pro $\overline{\lambda\epsilon}$ 21. B ad lin. ησαϊας πρ. εξεκian i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' ... S¹et⁴ ησαϊας ο προφητης πρ. εξ. ... S om εκ 22. AS τουτο το σημ. ... AS om προς εξεκian ... AS³ κυριου τ. $\overline{\varsigma}$.

XXXIX. S sect. 242—245 ad vv. 1. 2. 3. 5. 1. Bi.m. $\overline{\lambda\eta}$... S μαιωδαχ ο 25 $\overline{\upsilon\tau}$. του λααδαν ο β. ... B εξεκia i. f. l. add. ... BS και ανεστη bene c. antec. conjg. 2. AS εξεκias χαραν μεγαλην ... S¹ νεχωτα ... AS κ. τ. αργ. κ. τ. χρυσ. post μυρου pon. ... S¹ της τακτης ... S¹ οικ. τ. $\overline{\lambda\eta\sigma\alpha\upsilon\omega\eta\omega\eta}$ σκευων ... AS²c.³ εδ. αυτοις εξ. ... ABS om και εν π. τ. εξ. α. 3. S¹ εγ γησ 4. B lineae [βαβυλω-]νος και ειπεν ησα- lineolam (obelum?) praep. 30 5. AS αυτω ησαιας 6. BS καταλιπωσιν ... S¹et⁴ ο κυριος 7. B¹ ως pro ων ... AS εγεννησας λημψ. 8. AS³ προς ησαϊαν ... B om ο ... S γενη- $\overline{\lambda\eta\tau\eta}$... S¹ om μου

XL. S sect. 246—254 ad vv. 1. 3. 6. 9. 12. 18. 25. 26 (καλεσι?). 28. 1. Bi.m. $\overline{\lambda\theta}$... S παρακαλειται (¹-λι-) bis ... S¹ λαος pro τ. λαον 2. S¹ 35 ιερουλαμη ... S λελ. γαρ 3. ABS ποιειτε (S -ται) 4. S¹ παρα φαρ. ... S βουνοις ... S¹ πεδιαν, AS²et³ οδους λιας 9. S τ. $\overline{\iota\sigma\chi}$. σου ... S²et³ ημων 10. S¹ om ιδου ... AS om κυριος alt. ... AS²c.³ ο βραχ. αυτου 11. S²c.³ και τας εν ... S γαστρι 12. S τις εμετρ. 13. AS²c.³ συμβι- βασει (S -σι) 14. AS¹et⁴ i. f. add. η τις προσδωκεν αυτω και ανταποδο- 40 (A -ω-)θησεται αυτω 15. (B ως σταγων) ... AS ελογ. και ως 16. S¹ οκ ικανος, ² ουκ $\overline{\iota\kappa}$ S ουκ ικανα 17. S εισ ουδεν 18. S²c.³ ομοιωσατε ... (ABS¹etD^a ωμοιωματι) ... S²et³ ομοιωσατε 19. S²c.³ η ομοιωμα 20. AS³c.⁴ ζητει ... AB αυτου εικονα, S αυτο εικ. 23. AS αρχ. εισ ουδ. 24. S (cf. A) ου γ. μη σπρωσιν ουδε μη φυτευσωσιν ... S¹ φρυγανον ... 45 AS³ αναλημψεται ... S $\overline{\sigma}$ αυτους 25. S ομοιωσατε 26. AB παντα ταυτα ... AS κατα αρ. ... S¹ κοσμ. αυτων ... S¹ απο πασης δοξ. ... AS om

XXXVIII. 2. b τοιχον, Codd. Ti τοιχ- 6. S¹σαι] Ti Comm: „σε· C^bσαι (sic)“ sic!

XXXIX 8. S¹ $\overline{\iota\eta\rho\eta\eta\eta}$] Ti Comm.: „ $\overline{\iota\eta\rho\eta\eta\eta}$ [sic]: C^b ειρηνην“ sic

XL. 9. S ειποντες πολεσιν] sic Ti in textu, in Comm.: „ειπονταις: C^b ειποντες (jam C^a)“ sic! 18. ABS¹ ωμοιωματι] ita et b, S²et³ Ti ομοιωμ.

αυτου 27. S απεστην 28. S^{1et4} ουκ επι γνωσει, ² add. ει, ³ = b ... S ου πιναση. ουδε διψησι ουδε κοπ.

- XLI. S sect. 255—263 ad vv. 1. 4 (εγω θεος). 8. 11. 15. 16 (συ δε). 21. 25. 27. 1. S αλαλεουσιν 3. AS και διελευσεται 4. S γεν. αρχε^{(3-αι)-ων} 5. AS ηλθσαν 6. B πλησ. βοηθησ κ. τ. αδελφ. κ. ... S χαλκεουσ ... S^{1et4} σφυρα 7. B ισχυρωσεν ... B 2 lineis αυτα εν—κεινηθη—obel. praep. 8. B i. m. $\overline{\mu}$... ABS om και 9. S¹ απ ακρω 10. S γαρ ο θεος ενισχυσα σε 11. S¹ εσχυνθησομαι 13. AS¹ om σου pr. 14. B ολιγιστος ... S¹ ιηλ, ² ει ιηλ, ³ eras. $\overline{\tau}$... ABS om σου ... B om σε 15. S¹ om αλωωντας 10 16. S¹⁽⁻³⁾ λιχησεις 17. S αγαλιασονται ... S¹ και η γλ. ... S εξηρανθησεται ... B om εγω sec. 18. AS^{3c.4} om υδατων ... S την pro γην 19. S¹ κεδρων ... ASD^a και μυρσ. 20. S³ παντα ταυτα ... S¹ οραση (sic) pro ισραηλ 22. S¹ om και αναγγειλατωσαν ... AS τα προτερα ... S¹ επιστησατε 23. AS³ om ημιν ... Codd. επερχομενα 25. S¹ βορ'ρα ... 15 S¹ κ. ως κεραμεουσ ... BS ουτως ... S¹ καταπατηθησεται 26. AS³ τ. λογ. υμων 27. B εις οδον suprascr. 28. AS ουβεις ... S ιδωλ. αυτων

- XLII. S sect. 264—273 ad vv. 1. 5. 9. 10. 11. 13. 15. 17 (εσχυνην!) 18. 23. 1. B i. m. $\overline{\mu\alpha}$ 3. S κρισιν 4. S¹ καγου ... B θραυσθησεται, S¹ σβεσθησεται ... B επι της γης 5. ABS ουτως ... S¹ πατουςν 6. S om και ult. ... S¹ 20 εις δικαιοσυνην εις διαδ. γεν. μου ... B εις φως εδων i. m. 7. ABS om και sec. 8. S om το 9. BS τα απ αρχ. ... S^{1et4} εγω ποιω ... AS αναγγελω 10. B 3 lineis υμνησατε—ονομα αυ—obel. praepos. ... S¹ θεω pro κυριω ... S¹ om δοξαζεται το ον. αυτου ... S¹ απ αρου 11. S πετρ. επ. ... AS ακρων 14. S σιωπησωμαι ... AS εκαρτερησα ως η τικτουσα (S τικουσα) 25 ... S¹ εκτησω 15. AS em ερημωσω—ξηρανω 16. AS τρ. ουσ ... S om αυτ. ποιησω ... S¹ σχολια ... B¹ om εις sec. ... S ρηματα τα (A α) 17. B i. m. $\overline{\mu\beta}$ ad αισχυνθητε, S c. εσχυνην nov. sect. inc.! ... S¹ δ. υμων 19. S om η bis ... S και οι κωφ. 20. S¹ ειδε πλ. ... S¹ om ουκ sec. 21. S¹ μεγαλυνη 22. AS³ ταμειοισ ... S¹ κ. εν τοις οικ. ... AS ο εξε- 30 ^{(3-αι)-ρουμενος} 23. AS εισακουσεται, S^{1et4} add. της φωνης του πε^{(3-αι)-δος} αυτου 24. AS τισ εδωκεν ... ABS εβουλοντο ... S^{1et3} της φωνης του νομου, ² το ονομα 25. S¹ κατισχυσιν ... AS^{1et3} επ αυτους πολ.

- XLIII. S sect. 274—282 ad vv. 1. 3 (εποιησα). 9. 10. 14. 16. 18. 22. 25. 1. B i. m. $\overline{\mu\gamma}$... AS om και sec. 2. S υδατ. εγω εμιμ. μετα σου κ. ... 35 B¹ συνκλουσιν, S¹ σινκλυσ— ... S² και φλοξ 3. ABS σου (S σοιυ) αλλαγμα ... S¹ εθιοπιαν 4. AS εναντ. μου ... AS ανθρ. πολ'λους υπερ 6. AS απο γης π. ... S απ ακρου 7. S παντες ... AS^{3c.4} om αυτον sec. 9. S¹ om και ακουσατωσαν, AS² add. post αληθη 10. ABS om μου ... S^{3c.4} om και συνητε 11. S¹ εσιν, it. 13. 12. ABS om εγω pr. ... B εν ημιν 40 13. S¹ om ο pr. ... ABS om ο sec. 14. ABS om του ... AS παντας φευγοντας (S¹ φευοντ.) ... S χαλδαιο ... S¹ πλιοισ, AS² κλοιοισ 16. AS οδον εν θαλ. 17. AB αλλα ... B εκομηθησανται (certe α ex ο) ... S εσβεσμενον (ο¹ delecto ω) 19. AS^{3c.4} om εγω ... ABS καινα ... S¹ ανατελω ... S^{3c.4} om αυτα 20. B ευλογησουσαι, AS —γρησαι (S¹—σι) ... S ποτ. εν 45 γη διψωσση (ι' rurs. eras.) εν τη αν. 22. B i. m. $\overline{\mu\delta}$ 23. ABS ουκ εμοι sine ηνεγκας ... AS om σου pr. ... BS¹ om ουκ εδουλ. σε εν θυς., AS²

XL 28. S πιναση] sic Ti in textu, in Comm.: „πινασι [sic] et διψησι: C^b —σει et —σει. Quae postquam fecerat, verba ουδε διψησει uncis videtur circumdedit; sed rursus erasi sunt.“

XLI. 23. Codd. επερχομενα] ita Ti, b επεχομενα

XLII. 24. AS τισ εδωκεν] ita et Ti, Bb οισ εδ.

XLIII. 19. ABS καινα] ita Ti, b κενα

οὐδε ἐδουλεύσας μοι (A om μ.) ἐν ταῖς θυσ. σου 24. AS θυμαμα οὐδε (S² add. το) στεαρ ... AS αμ. σου κ. ἐν τ. (S¹ τες) ἀδ. σ. προσέστην σου 25. AS om ἐνεκ. ἐμ. κ. τ. αμ. σου ... B¹ om μῆ 26. S πρῶτον 27. AS ἀρχοντ. αὐτῶν

XLIV. S sect. 283—292 ad vv. 1. 6. 8 (μαρτυρες). 9 (ἀλλὰ). 11 (συναχθῆτ.). 5 18. 21. 23. 24. 25. 1. AS ἀκουσ. παῖς μου ἰακωβ' 2. ABS οὕτως, it. 24. ... S¹ om σε sec. ... S primo βοηθήθησιν ... ABS καὶ ὁ ἡγαπ. 3. S ἐπὶ τὸς σπ. ... AS³ χορτ. ἀνάμεσ. ὕδατ. ... S³ om καὶ ... S¹ παρέον, AS² παρὰρεον 5. S ἐπιγραψῇ ... AS om χειρὶ αὐτοῦ ... ABS om καὶ ult. ... AS² om βοηθῆται, BS¹ καὶ βοηθ. 6. B¹ om ὁ θεός ... S¹ om ὁ βασιλεὺς 10 ... AS του ἡλῶ ο ρυσάμ. 7. S¹ καὶ λαλήσω pro καὶ καλῶ. κ. ἀναγγεῖλ., ² suppl. κ. καλῶ. (cf. A) ... S¹ αἰῶνων 8. AS om μὴδε πλανασθε ... B¹ m. $\overline{\mu\epsilon}$ ad καὶ ουκ ... AS ἦσαν 9. S² c.³ vid. πλάσ. με κ. οἱ γλυφ. με ... BS¹ ματαῖα (S -εα) ... AS οἱ ποιοῦντ. ... S³ ἐαυτῶν ... S³ ἀλλ' 10. AS¹ et⁴ πάντες οἱ πλάσ. ... AS om πάντες (hoc loco) 11. BS στη- 15 τῶσαν ... AS om καὶ quart. ... S³ c.⁴ om ἐντραπήτ. κ. ἐσχυνθ. (³ αἰ-) αμα 12. AS³ ἐτρήσεν ... AS om καὶ sec. ... S¹ κασί σφῆνῃσι 13. AB¹ S ἐρυθμῖσεν ... AS om καὶ sec. ... S¹ om ἐν οἴκῳ 14. AS ὁ ἐκοψεν ... B ὁ κυρ. ... ABS om πίτην 15. S¹ ἵνα ἡν ἄνθος ... AS εἰς θεοὺς ... ABS αὐτοὺς 16. B το ἡμῖς ... S¹ om αὐτοῦ ... S κατεκαύσαν ... 20 AS¹ et³ καυσαντες ἐπέσαν ἄρτους (S¹ αὐτοὺς sic saep.) ἐπ αὐτῶν pro κ. ἐπ τ. — ἄρτους, S² uncis inclus. ... S¹ κρίας 17. AS προσκυν. αὐτῶ ... BS προσευχ. προσ αὐτο (S -τον) λεγ. ... AB¹ S ἐξελουμαι (= -λου με) σι 18. S¹ ἀπημαρῶθησαν 19. AS ουκ ἐλογισ. (S -εἰς.) τη (S¹ ἡ) καρ- δια αὐτοῦ οὐδε (S¹ οὐδ) ἀν ἐλογισατο ἐν (S¹ om ἐν) τη ψυχῇ αὐτοῦ οὐδε 25 (S¹ οὐδ) ἐγνώ ... B ἀνδράκων ... AS κρεας ... S προσκυνήσουσιν 20. AS γνῶτε 21. B¹ m. $\overline{\mu\epsilon}$... S¹ ἡλῶ ὁ παῖς μ. 22. S¹ εἶδον γ. ἀφῆλψα ... ABS γνοφ. τας ἀμαρτίας σ. ... AB¹ S ἐπιστραφήτι 24. S καὶ ὁ πλάσας σε 25. ABS μωρεῶν 26. ABS ρήματα ... ABS om τη ... AS ἰοῦδε(A -αι-)ας

XLV. S sect. 293—302 ad vv. 1. 6 (καὶ ουκ?). 8. 11. 12. 14. 16 (ἐνκεν- 30 ζεσθε). 18. 20. 22. 1. B¹ m. $\overline{\mu\epsilon}$... ABS οὕτως, it. 11. 14. ... S¹ ουκ pro οὐ ... S² a δεξ. αὐτοῦ ... S¹ διαρῆξω 2. S πορευσῶμαι ... B¹ μοκλούς 3. ABS om σου pr. ... ABS om ὁ ult. 4. AS ἐνεκ. ἰακωβ' τ. π. μου ... ABS³ τῶ ὀνομ. μου ... S¹ om με 5. AS om ἐνίσχυσά σε ... B ^{θεός} sec. i. m. 6. AS ἀπο ... S¹ ἐστίν, ² ἐστίν ἐτι ... ABS om θεός pr. 8. B¹ m. $\overline{\mu\eta}$ 35 ... S¹ om αἰ ... B¹ ρενάτωσαν ... S om καὶ βλαστήσω ... B sec. loco ἀναγγεῖλατω ... S¹ et³ κυρ. ὁ θεός ὁ κτ. ... S¹ ἀρ. ἀροτριάσει τ. ... B lin. γην ὅλην τ. ἡμέραν obel. praep., AS² c.³ om ὅλ. τ. ἡμ. 10. AS² c.³ om μῆ — αὐτο(ν) ... S⁽¹⁾ το πλ. τῶ προσπλάσαντι αὐτον (sic) ... AS ὠδινήσεις 11. AS post υἱ. μου add. καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου 12. S¹ ἀστρος 40 13. AS³ om βασιλεα ... S¹ om καὶ pr. ... S¹ ἐκμαλώσαν 14. B¹ m. $\overline{\mu\theta}$... S¹ ἐγυπτὸς et ἐδιοπάν ... B lineae καὶ οἱ σαβ. α. ὕ- i. m. adscr. ουκ' π' ἐβρ' ... S¹ σαβαιεν, ² et³ (cf. A) σεβῶειν ... S ἀκολούθησιν ... AS om καὶ διαβρσ. pr. σε ... S² c.³ om καὶ ult. 15. S¹ et³ ὁ θεός κ. ... B om σωτήρ 16. B¹ m. $\overline{\nu}$ ad ἐγκενίζεσθε, ita et S dist. 17. ABS om ἐτι 18. S² c.³ 45 om ὁ θεός ... AS om ἐπλάσεν αὐτήν ... ABS om κυρίως 19. S γῆς: γ in τ mut. ... B ζήσατε ... B lineae ἐγώ ἐμὶ ε. ε. κ. ὁ i. m. adscr. ουκ, π' ἐβρ', S² c.³ om ἐγώ ἐμὶ sec. (, A om κυρ. ο) 20. B οἱ αἰρ. ... S¹ οἱ ἐροντες ξυλῶν ... S γλυμματα ... ABS καὶ προσευχ. ... AS ὡς προς ... S σωζώσιν 21. S τοῖς ... S ποτε ... S¹ πρην 22. A² S προς με 23. S¹ 50 ὀμνῶν ... AS³ εἰ μὴν ... S¹ et³ διχ. καὶ οἱ ... S¹ καυψι ... S¹ ὀμνῖται,

AS³ i. m. εξομολογησεται ... S¹ τον $\overline{\kappa\eta}$, AS³ τω θεω 24. S¹ ἱρηνήν pro δοξα ... AS² ἀφορίζοντες ... S εαυτους 25. S^{1 et 4} δικαιοῦνησεται ... S¹ om εν τ. θεω

XLVI. S sect. 303—307 ad vv. 1. 3. 5. 8. 12. 1. S¹ επι σε βηλ ... 5 AS συνετρ. δαγων ... AS και κτηνη ... S¹ φοντιον ... B lineae -τιον κοπιωντι εκλε- i. m. adser. ουκ' π' εβρ' 2. S¹ και πινωντι ουκ ησχυοντι εκλελυμενω, AS² κ. πιν. (A add. και) εκλελ. ουκ ἴσχ. ... S¹ εκμαλωτοι 3. B i. m. $\overline{\nu\alpha}$... AS² ακουσατε (S -ται) ... S¹ om μου ... S ο οικ. 4. AS¹ γηρους 5. S ομοιωσατε ... S ἴδεται ἴδεται' (signa a³) 6. S μαρσιπιου ... S¹ κυφασ 10 προσκνυ ... S αυτω 7. AS επι των ωμων ... S¹ πορευσονται ... S¹ και ου μη ... S¹ και εαν, AS² κ. ος αν ... S βοησει (1 -σι) ... AS¹ ακουση 9. S^{1 et 4} και μετανοησατε μνησθ. 10. S¹ αναγγελων ... B lineae -τερων τα εσχ. πριν obel. praep. ... AS πριν αυτα γεν. ... ABS μου η βουλη 11. ABS απ ανατ. ... S¹ παρωθεν ... S^{1 et 4} ἐποίησα pro ηγαγον pr. ... 15 B 3 lineis εκτισα—οδον αυτου obel. praep. ... AB¹ S ευδοωσα 13. S^{1 et 4} δικ. μου και την αληθιαν κ. τ. σωτ. ... S^{1 et 4} δοξαν

XLVII. S sect. 308—313 ad vv. 1. 5. 8. 9. 12. 13 (στητωσαν). 1. B i. m. $\overline{\nu\beta}$... B επι γην ... AS βαβυλωνσ- εισελθε εισ το σκοτος παρθενος (AS^{2 c. 3} om παρθ.) θυγ. 2. S¹ om σου ... AB ανασurai 3. S παραδω σε ... S¹ 20 ανθρωποι 4. AS² ειπεν ο ρυσ. 5. ABS θυγατηρ ... S κληθησ 6. S^{1 et 4} παροξυνθησ, ³ παροξυνθηγ ... S χι⁽³⁾ -ει-)ραν ... S¹ ελεος ουδεν 8. AS³ ακουσον ... AS η τρυφ. ... AS³ εν τη καρδ. 9. ABS³ εξεφνησ (B² S³ -αι-) pr. post ηξει pon. ... AS^{3 c. 4} om επι σε ... B τα δυο—επι σε i. m. inf. ... AS τα δ. ταυτα εν μια ημ. χηρια και ατεχνια 10. AS^{2 c. 3} γνωθι οτι ... S¹ 25 om και, ² και εστε, AS³ om εσται 11. S¹ βοθυνον ... AS³ εξαι(A -ε-)φνησ απωλ. ... S¹ απολιασ ... B om μη extr. ... AS γνωσ 12. BS και τη ... S¹ εν pro ει ... B¹ δυνησει 13. S και κεκοιπ. ... ABS om δη 14. S¹ κ. ου μ. εξελ. ... S¹ εσχισ ανδρ. προς 15. AS μεταβ. σου ... B¹ συ δε

XLVIII. S sect. 314—320 ad vv. 1. 3. 6. 10. 12. 14 (αγαπων). 20. 1. B 30 i. m. $\overline{\nu\gamma}$... AS^{2 c. 3} om επι ... AS και οι εξ 2. AS του ισρ. ... S¹ αντι-στηριζομενος 3. S¹ εξηλθον 4. B γιγνωσκω, S γενιν-, AS add. εγω ... B οστιςκληρος (= οστις κλ.?) ... S χαλχουν 5. AS³ τα παλαι ... AS om α ... AS om ποτε ... AS ἐποίησαν ... A² S και μη ... S^{2 c. 3} ενετιλanton 6. S^{1 et 4} εγνωκατε ... AS αλλα και ... S ικαινα 7. S ταυτα ... AS³ οτι και 35 8. S¹ εγνωισ ... S επιστω 9. S¹ επαξω σοι, AS² ε. επι σοι ... ABS εξολεθρ. 10. AS ουκ ... S¹ ινεκεν (²vid. ειν-) αργιριου 11. B¹ βεβουληται ... S ου δωσω 14. S ανηγγειλεν αυτοις 15. AB¹ ευδοωσα, S ευδοωκα 16. AS ελαλησα, AS¹ + ουδε εν τοπω γησ σκοτινω ... S εγείνεται ... AS νυν κυριος απε-σταλκεν 17. ABS ουτως, it. 49, 5 ... B¹ om σε pr. ... AS ο αγιος ... S¹ 40 σου ου δεδιχα 18. S¹ om ει ... S μου τ. εντολ. εγ. 19. S αμμοσ της θαλασσης το ... S εγγονα ... S χνουσ ... S εξωλεθρευθησ ... S^{1 et 3} ουδε μη απολ. ... S^{1 et 4} εναντιον ... AS μου 20. S^{1 (et 4)} φευγων εκ γησ χαλδεων ... AS απαγγειλατε εως (S¹ ως) ... S^{1 (et 4)} γησ και ακουστον γενεσθω τουτο- λεγετε οτι ερρ. 21. S διψωσιν ... S αυτοις υδ. ... S¹ 45 22. B i. m. $\overline{\nu\delta}$... AS τοις ασεβ. λεγ. κυριος

XLIX. S sect. 321—332 ad vv. 1. 5. 6 (ιδου). 7. 8. 9 (post αποκαλ.). 13. 14. 16. 18. 22. 24. 1. S αι νησαι 2. AS ωσει μαχ. ... S¹ εσκεπασεν pro εκρυψ. pr., AS³ pro sec. 3. AS δοξασθησομαι (S¹ -με) 4. B εκοτιαα εισ ματαιον, AS εκ. και εισ μ. ... S δεδωκα ... S εναντι, it. 5. 5. S εαυτου ...

XLV. 23. S¹ τον $\overline{\kappa\eta}$] sic Ti in textu, in Comm.: „τον $\overline{\theta\eta}$ [sic]: C^b τω $\overline{\theta\omega}$ “

XLVI. 10. S¹ αναγγελων] sic Ti in textu, in Comm.: „αναγγελων [sic]: C^a -γγελων“

S¹ ισρ. και ἱακ. πρ. αυτ., AS² τ. ἱακ. κ. ισρ. πρ. α. ... B¹ om μου ... AS μου
 ἱσχ. 6. B² om μοι ... S¹ τοτο κληῖ, ² το κλ. ... AS τεδεικται (S -δι-) 7. S
 ο ρυομενος ... BS^{3 c.4} om ο sec. ... S προσκυνησων 8. S¹ επηκ. σοι
 ... AS om και επλασα σε ... S¹ διαζηκ. γενουσ εις φωσ εδν. ... AS
 κληρονομιαν ερημου 9. AS και εν πασ. τ. οδ. αυτων ... B πασιν τοις τρι- 5
 βοις 10. BS¹ διψασουσιν ... ABS om ο pr. ... AS αλ'λα 11. S¹ παντα
 τριβον 12. AS ερχονται ... S¹ και ουτ. δε απο βοραν ... AS^{3 c.4} κ. ουτοι
 απο S. 13. S¹ (et⁴) ευφρανζητε ... S^{1 et 4} ευφροσ. και οι βουνοι δικαιο-
 συνην 14. B i.m. \overline{ve} ... AB εγκατελειπεν ... AS ο pro οτι 15. AS^{3 c.4}
 om η ... S εγγονα ... S¹ επελαζετο ταυτα, AS³ επιλαζοιτο τ. ... S¹ αλε- 10
 γων pro αλλ εγω ... S¹ om ειπε κυριος 16. S τα τιχη σου 17. S¹ ὕφ
 υμων κας. ... ABS εξου (B² S εκ σου) εξελευσ. 18. S¹ σινηχζησαν ...
 AS om ως κοσμον pr. ... B περιζησεις, AS -ση ... B ως νυμφη, AS
 νυμφης 19. AS³ διεφθαρμενα ... ABS και τα πεπτωκοτα (S¹ κατεπτωκ-)
 νυν ... S στενοχωρησθαι ... S¹ κατοικ. σε κ. 21. B¹ ουτε pro ουτοι 15
 22. AB¹ S om κυριος alt. ... B συσσημον, AS¹ συνσ- ... S κολπω σου.
 23. AS³ om αυτων ... ABS προσκυν. σοι ... S χῶουν ... AS αισχυνζηση
 (S¹ εσχ-) sine οι υπομεν. με 24. S¹ εκμαλωτ., it. 25. 25. ABS om οτι
 ... ABS² ουτως ... B² τ. ὕιους μου 26. S¹ om και sec. ... S¹ εσθανζη- 20
 σονται ... S¹ σαξ' ... S¹ αντιλαμβανομενο

L. S sect. 333—338 ad vv. 1. 2 (μη). 4. 8 (τισ). 10. 11. 1. S ουτω ...
 S¹ η, D^a ως (³ = h ω) 2. S διοτι ηλζ. ... S¹ επακουων ... S^{3 c.4} om η
 ουκ ισχ. τ. εξελεσθ. ... S^{1 et 4} ἴδου τ. ελεγμ. μ. και τη απίλη μου, AS³
 ἴδου τη απίλη μ. 3. AS³ και ενδ. ... S¹ om ζησω, ³ κ. ζησω σακκ., AS⁴
 κ. ζησω ως σ. 4. B i.m. \overline{ve} ... AS om κυριος alt. ... S μοι διδωσιν ... 25
 S^{3 c.4} πρωϊ πρωϊ 5. AS^{1 et 4} om κυριου alt. ... S¹ ανοιει ... S ατιζω ουδ
 7. AS³ om κυριος alt. ... AS βοηζ. μου ... S αλ'λ ... S primo προσπονον
 ... S^{1 (et 4)} κατεσχυνζη 9. AB¹ S om κυριος alt. ... AS^{2 et 3 c.4} βοηζει
 ... AS³ κ. ως σης 10. S επακουσατω ... AS² om και pr. ... S αντι- 30
 στηριζεσθαι 11. S κατισχυσατε φλ. πυρος ... S¹ προσ pro πυρος

LII. S sect. 339—347 ad vv. 1. 4. 6. 7. 9. 11 (εγω). 13 (ον τροπ.). 17. 21.
 1. B i.m. \overline{ve} ... S¹ ακουσαντες ... B με ... S² ου pro ον 2. S¹ σαραν ...
 B lineae και ευλογ. α. και obel. praep. ... B om και επληθυνα αυτον
 3. S^{3 c.4} om και τα πρ.—παραδισον ... BS om αυτης ult. ... S αγαλιαμα
 ... S² φωνη 5. S om μου pr. ... S εξελ. εις φ. ... B φωσ και το ... 35
 S¹ βραχιοναν pr. l. 6. S και οι pro οι δε ... S³ κατοικ. αυτην ... BS
 εκλιπη 7. AS λ. μου ου ... S¹ και pro μη pr. ... AB φοβεισθαι 8. AS²
 ωσπερ γαρ ... S¹ αιωναν ... S¹ γενεαν γεν. 9. B i.m. \overline{ve} 10. S το βαζος
 11. S¹ ελυτρωμενους ... S (cf. A) επι τησ κ. γ. αυτων αγαλ'λιασις και ενε-
 σεις (³ ανεισις) ... B lineae [απε-]δρα οδ. κ. λ. και obel. praep. 12. S (cf. A) 40
 γνωζι συ (^{3 c.4} om συ) τινα ευλαβηθισα (³ -ει-) εφα(² -ο-)βηθηση 13. B
 απελαζου ... S του προσωπου ... S¹ τ. S. αυτου Sλ., ² τ. S. μου τ. Sλ.
 16. S^{2 c.3} σκεπην pro σκιαν 17. S^{3 c.4} om εξεγειρου sec. ... AS το ποτ.
 τ. θυμου εκ χ. κυριου. το ... S θυμου μου 19. ABS^{2 et 3} τις σοι ... AS om
 σοι post συλλυπηθ. 20. S¹ σειτλιον ... S^{2 c.3} vid. θεου σου 22. ABS^{2 c.3} 45
 ουτως ... AS om μου ... S προσζησει 23. B 2 lineis δωσω—αδικ. σε
 obel. praep. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... B om και sec. ... S εζηκασείσα ...
 AS τα μεταφρενα σ.

LII. S sect. 348—354 ad vv. 1. 4. 6 (αυτος). 8. 10. 11. 13. 1. S om
 σιων sec. ... AS^{3 c.4} om συ 2. B² S¹ εκπνιαξε ... B εκλυσαι ... S^{3 c.4} 50
 om σου ... S¹ εκμαλωτ. 4. B i.m. \overline{ve} ... S^{1 et 3} ουτω ... B κυριος κυριος
 5. ABS ωδε εστε (A -ται) ... S ελημφη ... B 2 lineis βλασφημεται—6. τουτο

γγω- obel. praep. 8. S¹ προσ his scr. ... AS ελεήσει (1-σι) 9. S ευφρο-
 συνη ... S¹ om κυριος ... B¹S ερυσάτο ... S¹ om ιερουσαλ. sec. ...
 S^{1 et 4} πάντα τα εδνη τα ακρα, AS³ π. τα ακρ. 11. AS μη απτεσθαι ...
 ABS εξελθάτε ... S εκ του μ. 12. S γαρ προ προσωπου υμ. ... S¹ συν-
 5 γων ... AS κυριος ο θ. ισρ. 13. B i.m. ξ 14. ABS om των ... ABS
 των pro υων 15. AS ουτως ... Sprimo πιρι

LIII. S sect. 355—359 ad vv. 1. 4. 7 (ως πρ.). 10 (post μακροβ.). 12.
 1. S¹ απεκαλυφη 2. AS εναντ. αυτ. ως παιδιον (1 πε-) 3. B εκλιπον, S
 εκλι(3-ει-)ποντα ... S παρα παν (2-τας) τους ... B απεστραπται. 4. S¹
 10 αυτον εν πονοις 5. AS ανομιαν ... AS αμαρτιας ... AB¹S παιδια 5. 6. B
 dist. μωλ αυτου. ... παντες. 7. S κεκρακωσθαι ... ABS om αυτου ...
 AS^{2 c. 3} τ. κيرانτος αυτον ... ABS i. f. add. αυτου 8. S¹ ηχη προ ηρη
 9. B¹ om αυτου sec. ... AS² ουδε ευρεθη δολος εν 10. AS η ψυχη υμων
 ... S x. κυριος βουλετ.

LIV. S sect 360—364 ad vv. 1. 4. 7. 11 (ιδου). 14 (απεχου) 1. B i.m.
 ξα ... S¹ μολλον 3. AS και εισ τα αρ. ... S¹ εκπιτασον 4. S ου μνησθ. ...
 ABS om ετι 5. S^{1 (et 4)} οτι εγω x. ... S¹ om και 6. S¹ ω γυνεκα ... S
 καταλελειμενην ... AS om ο pr. ... S¹ ουτω pro ουδ ως 7. B εν(2-γ-)κατελι-
 20 πον ... AS μετα 8. S³ (cf. A) ελεησα 9. S^{1 (et 4)} εστιν ονομα καδ. ... S^{2 (c. 3)}
 20 καιρω pro χρονω 10. S τα ορια ... AS μεταστρησασθαι (1-θε) ουδε οι ... S¹
 om σου ... AS γαρ κυριος ειλωσ (A ιλ-) σοι 11. S η ταπηνη ... S¹ εστε
 (3-ται) παρακεκλημενη pro ου παρεκλ. ... S¹ om σοι ... S¹ λιθν ... B¹
 σαππιρον 12. S ιασπιν ... S χρυστασθλου ... S^{Da} περιβολεον 15. AS
 om και παροικησ. σοι 16. AS κτιζω ... S ουκ ... S¹ χαλκουσ ... S εκ-
 25 τικα 17. S¹ τον, AS³ φθαρτον pro σκευαστ. ... AS² φ. η αναστ. ... S¹
 κρισειν και π. ... B 2 lineis ητησσει—εν αυτη obel. praep. et i. m. οι ωφ'
 ουκ' π' εβρ' ... S ητησσετε ... S¹ εσ. μου αγιοι λ. x.

LV. S sect. 365—369 ad vv. 1. 2 (ακουσ.). 4. 6. 10. 1. B i.m. ξβ ...
 S¹ βασιδιατες ... AS πιετε pro φαγ. ... ABS οινου 2. S¹ αργυριω ...
 30 B om ακουσατε μου, S¹ ακουσασθε μ. 3. AS^{3 c. 4} επακουσατε ... B lineae
 και ζησ. εν αγαθοις obel. praep. 4. S αυτον post μαρτ. pon. ... AS δεδωκα
 5. S¹ επικαλειςοντε ... AS³ om κυριου ... S¹ οτι εδοξ. σε c. seqq. conj.
 6. AS³ ζητ. τ. θεον 8. AS ουδε ωσπ. 9. S απο των (D^a της) οδων 10. AS
 om ο ... S¹ και ουκ αποστραφησεται 11. AS συντελεσθη ... ABS οσα
 35 ηθελ. ... B¹ ευωδωσ ... S¹ om σου ... S^{2 c. 3} i. f. add. vid. φυλαξεισ
 12. Sprimo vid. επικρατησι

LVI. S sect. 370—373 ad vv. 1. 3. 6. 8 (ο συναγ.). 1. AS om και pr.
 2. S¹ σαββα, 2 σαββατα μου ... S¹ om χειρας ... AS αδικημα 3. B i.m.
 ξγ ... S προσκι(3-ει-)μενος κυριω ... ABS οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 4. BS
 40 εαν ... S¹ προσταγματα pro σαββ. ... S της διαθηκη μ. 5. S^{1 et 3} και δ.
 ... AS¹ κρισσων, 2 et 3 κρισσον 6. S δουλευεισ ... B τω ειναι et lineae
 [αυ-]τω εισ δ. x. δου- obel. praep. ... S¹ αντεχομενοις 7. AS επι του
 θυσιαστηριου μ. ... S¹ διερπαρμενους ... S¹ επ αυτους 10. B i.m. ξδ
 ... AS παντ. εκτετυφλ. ουκ εγν. φρονησαι (1-σε) ... AB i.m. int. S² παντες x
 45 κνεσ, B i.m. ext. ουκ' π' εβρ' ... S οι ου δ. 11. AS³ εν ταις οδ. ... AS
 κατα το αυτο

LVII. S sect. 374—384 ad vv. 1. 3. 7. 11. 13 (οι δε). 15. 17. 21. 1. S
 stichos και ουδ. κατανομει et και ουδ. εκδεχ. τ. καρδια invertit. 3. B i.m. ξε
 4. S x. επι τινη ηνυξάτε 5. AB τα ειδωλα, S επι τα ιδ- ... S¹ δασεω ...
 50 S¹ φαραξειν ... S¹ εκινησ, 2 -νοις pro κακεινοις (3) ... S¹ ποδας ... S¹
 εκινεισ, 2 vid. και εκ-, AS³ κακεινοις pro και τουτοις ... S i. f. add.

LIII. B signa interpunctionis in hoc capite multo frequentiora, quam
 in ceteris libri partibus 10. AS η ψυχ. υμων] ita et Ti, Bb ημων

λεγει κυριος 7. S κακει ... S¹ αναβιβασας ... ABS om σου i. f. 8. S¹ μνημοσυνον, ² vid. -νον, ³ = h ... S ως pro ωου ... B κοιμενον, i. m. μω 9. AS³ και απεστρεψας και εταπ. ... S¹ εταπινωθη 10. S^{2c.3} επραξα ... S¹ ο pro ου 11. B 3 lineis με και ουκ—ουδε εις την obel. praep. ... AS εμνηστης (1 αιμν-) μου ... S¹ bis ουδε pro ουδε 12. AS^{2et3} δικ. 5 μου ... AS^{2et3} ωφελησουσιν 13. S αναβοησεις ... B εξελε(σ)ω(σ)ωσαν ... B λημψεται ανεμος ... S αποισεται αυτου (S^{3c.4} om αυτ.) κατεγεις 15. AS³ κυριος ο υψ. ο εν ... B 2 lineis [κα-]τοικων—ονομα αυ- obel. praep. ... S primo αιωναν ... AS^{1et4} ον. αυτα κυριος ... S ο υψιστ. εις τον αιωνα ο (S^{3c.4} om εις—ο) εν ... B τοις την καρδ. συντετρ. ... B 2 lin. 10 [αμαρτι-]αν βραχυ—πατ. αυτον obel. praep. ... S^{2c.3} vid. στυγν. εν τη καρδια αυτ. και 18. B εορακα ... S^{3c.4} om και παρεκαλ. αυτον 19. ABS ειρ. επ ειρηνην (S¹ sec. loco ιρ-, ² ιρ-, ³ ειρ-) 20. AS αδικ. ουτως ... B κλοιδων- ... S¹ αναπαυσον|σδε, ² -σας|σδε, ³ -σας|σθαι ... S² ου μη δ. 21. B χ. ειπεν ο θεος τ. ασεβ., AS χ. τ. ας. ειπεν κυριος ο ζ. 15

LVIII. S sect. 382—386 ad vv. 2 (ετουνιν). 6 (αλλα). 9. 10 (τοτε). 13. 1. B i. m. ξε ... S ως σάλπιγγος ... S ιακωβ' τα ανομηματ' α. 2. S τας οδους μου ... S¹ επιθυμησουσιν ... S¹ λαον 4. AS om ει ... S¹ κραυη 5. S^{2c.3} ουδε ημερ. ... S² υποστρωσης ... AB ουτως, S ως 6. ABS νηστ. εγω ... S εξελεξαμην ... S στραγαλιος ... S τετραμ'μενους 7. S εισα- 20 γαγε ... S¹ οχ ... ABS υπεροψη 8. ABS προιμον ... S^{2c.3} ιματια 9. S¹ απυ 10. S τεταπινωμεν (4 -μενην) εμπλησις ... S¹ ανατελλι ... S^{1et4} μεσημβρ. εστε (3 -ται) 11. S¹ καδα ... AS³ εξελειπεν ... AS³ i. f. add. και τα οστα σου ως βοτανη ανατελει και πιανθησεται και κληρονομησουσι γενεας γενεων (S bis γεναι-) 12. S^{2c.3} ανοικοδομ. ... B εσται τα ... B lin. 25 -α σου αι. γ. γε- obel. praep. ... AS σου τα δεμελ. ... S¹ γεν. γενεας ... ABS και τους τριβ. ... AS τους pro σου 13. B απο τ. σαββ. τ. ποδα σου ... S ποιεισιν ... S¹ το σαββατον ... AS² τ. ζω σου 14. S αναβιβαση

LIX. S sect. 387—392 ad vv. 1. 6 (τα γαρ). 9. 11 (αγεμινανεν). 15 (και ειδεν). 19. 1. S^{2c.3} σωσαι σε ... S om αυτου 2. S^{3c.4} om αναμεσον sec. 30 ... AS² προσωπ. αυτου 3. AS μεμολυμμεναι ... S¹ αιμα 4. AS ουδισ (3 -δεις) 5. S ερηξαν ... S¹ μελων ... AB⁽²⁾ βασιλεισκος 6. S ουδε μην ... S περιβαλοντε (3 -ται) 7. S¹ εκχειαιμα ... B διαλογισμοι sec. i. m. ... AS¹ αφρωνων pro απο φωνων 8. S¹ κρισιν θεου ... S¹ ιρηνηνην 9. S^{3c.4} om και ου—δικαιοσυνη ... AB¹ om αυτων sec. 10. S^{3c.4} τυφλος ... S 35 ουχ ως ... B om και sec. 11. B i. m. ξε ad ανεμειναι ... S^{2c.3} ανα-μενουμεν 12. S^{2c.3} πολ'και γ. ημ. αι ανομιαι 13. AS απο οπισθεν ... S ελααλησαμεν 14. AB¹S καταναλωση ... AS ηδυναντο (S primo -νοντο) ... S¹ διεληθεις ... A²S την διανοιαν (1 -α) αυτων ... AS¹ συνιναι 17. B δι-καιουσιν ... S ως σωτ. ... AS om αυτου 19. S¹ om οι pr. ... S κ. ηξει 40 20. S¹ om ο 21. S^{1et3} την καρδιαν σ., ^{2c.3} την στομα σ. ... B ου μη σκλ. ex τ. στ. σου i. m. inf.

LX. S sect. 393—399 ad vv. 1. 5. 8. 10. 13. 17. 21 (φυλασσων). 1. B i. m. ξε 2. S^{2c.3} ιδου γαρ ... AS σκοτ. και γνοφ. καλυψι (3 -ψει, A -υπτει) γην επ εβνη 5. B εκτηση ... S^{1et4} τ. καρδ. σου ... S επι σε ... S¹ πληθος ζ. 45 ... S¹ εξουσιν 6. AS γαιφαρ ... B¹ εξαβα pro εκ σαβα ... S οισουκισιν, AS^{1et4} add. και λιζον τιμιον ... S ευαγγελιουνταις (1 = -τες?) σοι 7. S συναχθ. σοι ... S ηξουσ. σοι ... S^{1et4} δωρα δεκτα 8. BS πετονται ...

LVII. 12. AS^{2et3} δικ. μου] Ti ad lineam—σου και τα κακα σου—in Comm. adnotat: „σου: C^{aetb} μου“; respicit, opinor, ad prius

LIX. 6. S ουδε μην] sic Ti in textu, in Comm. „μην: [adde ν?] erasum et jam a C^a ut videtur improbatum“

ABS x. ως περιστ. 8. 9. AS¹(et³) om επ εμε, ¹ om εμε alt., AS³ om αι (¹ ε) 9. ABS³ θαρσεῖς ... AS μετ αυτων δια ... B om δια pr. ... B το pro το, S¹ om το ... S^{3c.4} om του 11. S^{2c.3} του εισαγαγ. ... S¹ om και βασιλ. αυτων, AS³ om αυτων 12. AS^{2c.3} οι βασ. αυτων ... S¹ 5 οτινες ... AS ερημωθησονται (¹ -τε) 14. B lineae σε x. παροξυναντων obel. praep. et i. m. οι ωβ' ουκ' π' εβρ' ... ABS πολισ κυριου σ. 15. S¹ εν-καταλελειμμενην ... ABS ευφροσυνην 16. S¹ βασεων ... S¹ om και ult. 17. B¹ om και pr. 18. S x. ουκ ετι ακουσθησονται (³ -σεται) αδ. ... S κληθησονται (³ -ται) 19. S¹ om σοι ... AS om ετι ... S φ. σε τ. νυκταν 10 ... S σοι φ κυρ. εισ (^{3c.4} om εισ) φως 20. B¹S¹ δυνησεται ... ABS³ κυριος σοι, S^{1et4} κυρ. ο θεος σοι 21. AS δικαιος και ... B κληρονομη-(σου)σουσιν ... S αυτων 22. S^{1et4} ελαχ. εστε (³ -αι)

LXI. S sect. 400—404 ad vv. 1. 3 (και κληθ.) 5. 8. 10 (αγαλλ.). 1. B i. m. ξθ ... S¹ ευαγγ. ταπινοῖς απεσταλκεν ... AS τη καρδια 2. S δεκτοσν 15 ... S¹ ανταποδοσεων 3. AS³ om αυτοις ... S¹(et⁴) φυτ. δικαιοσυνησ κυρ. 4. AS εξερημωμενας ... S το προτερον ... S¹ πολ. εωντους (³ αι-), ² π. ερημ. και ... B εξερημωμενας, S εξερημενας 5. S om σου 6. S^{1et4} θεου υμων ... S¹ καν εν 7. B την γην εκ δευτ. κληρονομ. ... S¹ κληρονομησου (= -η σου?) τ. γ. 8. S¹ om και ult. 9. B γνωσθησεται, S¹ γνωσθησεσθαι 20 ... S εγγονα' ... S εμμεσω ... AS^{3c.4} om εν μεσ. τ. λαων ... B²S ευλογη-μενον 10. S x. ευφροσυνην ... B i. m. ο ante αγαλλ. ... S¹ κιτωνα ... B περιεβηκεν μοι ως νυμφω 11. S¹ om το ... AS om κυριος alt.

LXII. S sect. 403—409 ad vv. 1. 2 (και καλ.). 3. 8. 10. 1. S^{1et3} σιωπη-σωμαι ... AS η διχ. μου 2. AS το ον. σου το ... S αυτον 4. S¹ κλη-
.....
25 ρονομησηση (sic, ρ sine puncto, Ti edidit) ... AS om ετι ... S^{2c.3} σοι (= συ) γ. κληθηση θ. ε. x. η γη σ. ... AS om οτι ευδοκ.—συνοικισθησε-ται ... B² ευδοκησεν, i. m. ² ευδοκησει 5. ABS ουτως ... AS οι υι. σου μετα σου ... S νυμφην 6. AS τιχων ... S^{2c.3} καταστησα σοι 7. S ου γαρ εστιν ... S¹ ο οικος pro ομοιος ... ABS^{1et3} αγαυριαμα 8. B² δοξης, 30 i. m. ² δεξιας ... S δοξης pro ισχυος ... S¹ om x. τα βρωματα ... BS¹ om σου sec. 9. AS³ αλλ η ... AS συναγοντες ... S¹ om αινεσουσιν—συναγαγ. ... AS² συναγοντες ... S¹ om αυτα 10. AS¹ τους λεθ. τους ... S δια-ριψατε 11. S ακουστον εποιησεν ... AS σοι ο σωτ. παραγεινεται (¹ -τε, ^{2c.3} -γεγονεν) 12. S¹ απο κυριου συνεκληθη ... S x. ου καταλελειμμενη
35 LXIII. S sect. 410—417 ad vv. 1. 2. 3 (και τ. εδν.). 7. 9 (ου pr.) 11 (ο αναβιβ.). 15. 17. 1. B i. m. σα ... ABS παραγεινομενος (A -γι-) ... S¹ ερι-δρημα ... S¹ σωτηριας 3. S πληρους (c. antecedd. conjg., similiter b) ... AS om μου ... S¹ τα ιματια α. 4. S^{2c.3} ημ. γαρ κυριου α. ... B ηλθεν 5. AS και ουδεις βοηθ. ... S και ουδισ (³ -δεις) αντελαβετο ... S ερυσατο 40 ... S εστη 6. S^{2c.3} εις την γ. 7. S^{2c.3} το ελεος ... B¹ αρετ. αρετας κυ, ² αρετ. αυτου xσ + κυ (ut vid.) ... S¹ οισ his scr. ... S κατα το αυτου ελεος κατα 8. S τ. μου ου μη αδετησουσιν 9. AS^{1et4} αυτοσ κυριος 10. AS^{1et4} και αυτοσ 11. AS om που pr. ... AB^m. εκ της γης, S εκ γης 12. S¹ δεξια (in fin. col.) pro δεξια ... S μωϋσην ... AS ποιησ. αυτω 13. AS δια 45 της αβυσσ. 15. AS δοξης που ... S¹ οικτειρμοι, ² οι οικτ., AS³ των οικτειρμων ... S^{2c.3} ημων κυριε 16. S ημων πατηρ ... S κυριε ο πατ. ... B 2 lineis rursai—εστιν obel. praep. 17. S¹ om απο ... S εσχηρυνασ ... AS³ ημων τας καρδιας 18. S^{1et4} μικρον τι 19. S εγεναμεθα

LX. 15. ABS ευφροσυνην] ita et Ti, b -συνη (tacet Ti in Prol.)

LXI. 3. B πενθους sec. loco, bTi -σιν 4. B εξερημωμενας sec. loco] ita et Ti (tacet in Prol.), Ab εξερημωμ-, de S tacet Ti in Comm.

LXIII. 12. S μωϋσην] ita et Ti, ABb μωσην

LXIV. S sect. 448—420 ad vv. 1. 4. 5 (ιδου). 2. BS^{2et3} κηρ. απο πυρος, S¹ x. υπο π. ... S^{3c.4} om εσται ... AS³ το ον. κυριου 3. S^{1et4} ποιησης 5. B om γαρ ... S τοις υπομενουσιν το δικ. 6. S² ρακκος ... AB¹S εξεφυνημεν 7. S¹ αντελαβετο 8. S¹ om των ... B i. f. add. ημεις 9. B μνησθησθ 10. AB εις καταραν c. seqq. conjg. 11. AS παντα τα ενδ. 5

LXV. S sect. 421—429 ad vv. 1. 3. 8. 11. 13. 17. 18 (ιδου). 24. 25. 1. B i. m. $\overline{\sigma\beta}$... AS^{1et3} εγενομην ... AS ζητουσιν et επερωτωνσιν invert. ... S ειπον 2. B 3 lin. [η-]μεραν—πορευομενοισ obel. praep. ... S¹ τ. πορ. οδ. ουκ αληθη (3 -θεινη), 2 (cf. A) οι ουκ επορευθησαν εν οδω καλη 3. S λαας ... S^{1et2} μου ... S¹ om δια παντοσ ... S¹ om τοις pr. ... S θυμιουσιν εν 10 4. AS add. και ab in. ... S² ενυπνια και οι ... B κρεας υειον, AS κρεα υεια (A υια) 5. BS¹ καιετε 6. S^{1et3} εναντιον ... S¹ (et⁴) ου μη σιωπησω ... S αν αποδω· και ανταποδωσω εις 7. B αποδωσω ... S επι τ. κολπ. 8. S ουτω λ. ... S λυμνηντε, 3 -ται ... AS^{2c.3} ευλογ. κυριου 9. AS και το εξ ιουδα ... S¹ ος κληρονομησει (2c.3 -σουσει) το 11. S¹ om και sec. ... S 15 δαιμονι (1 δε-) 12. S και (3c.4 om και) παντες σφαγη ... S¹ ποιησατε ... S μου ... S ηβουλομην 13. AS¹ διψησεσθα 14. B om υμων pr. ... AS om υμων sec. ... S¹ ολολυζετε 15. S^{2et3} κατελιπετε ... S^{2c.3} το ον. του κυριου υμων ... S¹ ονομα εωνιον 16. S¹ ελλογησουσιν ... S^{3c.4} οι ομουντες ... AS θλιψιν αυτων 17. S¹ ουρ. καπνος ... S προτερ. ουδε μη 20 18. AS¹ om οτι ... ABS ιερουσ. αγαλλιαμα (S¹ -αλι-) 19. S¹ εν ιερουσ. ... S εν αυτω φ. ... AS^{2c.3} κλ. ουδε φ. ... S¹ κραυησ 20. S^{1et4} και ουκετι μη, AS³ και ου μη ... AS om επι 21. S καταφυτευσωσιν et φαγωνται ... ABS γεννηματα 22. S φυτευσωσιν ... B om εσονται ... AS τα εργα 23. AS οι δε εκλ. ... S¹ ουδε κοπ., 3 ου μη x., 2 = b 25 ... S εγγονα ... S i. f. add. εστε (3 -αι) 24. BS om η ... AS επακουσομαι (1 -με) 25. S^{2c.3} αρτον φαγεται και ουκ ... AS ουδε μη λυμν.

LXVI. S sect. 430—444 ad vv. 1. 3. 5. 6. 8. 10. 12. 15. 17. 18 (ερχομαι). 20. 22. 1. S¹ om ουτως λ. x., suppl. A ουτω λ. x. ... AS μοι θρον. η δε γη ... AS η ποιος 2. S primo post ταυτα pr. perg. λεγει κυρ.—επιβλεψω, 30 uncis del. ... B i. m. $\overline{\sigma\gamma}$ ad και επι ... S¹ αμα pro εμα ... B lineae λογους—3. ανομος lineolam (obelum?) praep. 3. S μοςχον ... BS¹ om ο tert. ... S¹ κυναν ... S¹ σμιδαλιν ... B υειον, AS υιον ... AS ουτοι ... AS α η ψυχ. 4. B εκδεξομαι, S εκλεξωμαι ... S αποδωσω ... S¹ εκαλ. αυτοις ... S¹ μοι ... B¹ ουχ ηκουσ. ... S ηβουλομην ... S¹ εξελεξατο 35 5. AS το ρημα κυρ. ... ABS αδ. ημων ... AS μισ. ημας 6. B i. m. $\overline{\sigma\delta}$... S¹ om φωνη κρ. εκ πολεωσ 7. AS πριν η bis ... S^{1et4} τεκ. και πρ. ... B ποπον (sic?) 8. S τοιαυτα ... B εορακεν ... S η pro ει ... S² γυνη ... AS ει pro η ... B εθ'ος 9. S εγω δεδωκα ... S ουχ ιδ. εγω στιραν x. γεννωσαν ... AS om σου 10. S¹ οι αγαπ. εν αυτην, AS² οι κατοικουντες 40 (A ενοικ-) εν αυτη, 3 = b. ... AS om αμα αυτη ... S επ αυτην 11. S εκζηλ. πα τρυφ. ... S¹ δοξεωσ 13. ABS ουτως, it. 22. ... S υμας παρακαλεσω 14. S¹ χαρισε ... AS υμων η καρδια ... S οστα ημων ... AS τοις σεβομενοισ αυτ. ... S απληστη 15. AS om αυτου sec. et tert. ... S¹ αποκορακισμων 16. B lineae κυ—γη obel. praep. 17. AS² κρεα, S¹ 45 κρια, 3 = b ... BS⁴ υειον, A υιον, S¹ υεια, 3 υειων 18. S λογισμ. αυτ. επισταμαι ερχ. ... S γλωσσ. αυτων 19. AS³ σημα ... S¹ επ pro εξ ... ABS θαρσεις ... S φουδ' ... S λουδ' ... AS και θοβελ ... om εις ult. ... B εορακασιν ... S^{1et4} μου τα εργα και την δοξαν ... AS μου

LXV. 4 B υειον] ita et Ti, b υειτον 16. ABSb τον θεον τον αλ. bis, Ti priore loco mendose omiserat τον sec.

LXVI. 3. B υειον] ita et Ti, b υειτον, it. 17. 5. ABS αδ. ημων] ita et Ti, b αδ. υμων

την δοξαν εν 20. S¹ σχιάζων 21. S εμοι ἔρρισ 22. AS ενωπ. μου ... S^{1 et 3} ειπεν pro λεγει 23. ABS μηνα εκ μ. ... S και ηξι (3 -ει) ... AS σαρξ' ενωπιον εμου (Α μου) προσκυνησαι (1 -σε) ... S^{1 et 3} κυριος ο θεος
Subscriptio: BS ησαϊας

ΙΕΡΕΜΙΑΣ.

Inscriptio: ABS ἱερεμιας

- I. 1. S κατοικήσει 2. ABS ος εγεν. ... BS ἰωσεια, it. 3. pr. loco, B
5 et sec. I. 3. S^{2 c. 3} ἰουδα και ... S εως συντελειος (3 -ει-) ενδεκ. ... ABS
om του ... S¹ εκμαλωσας 5. B εκ μητρας i. m. 7. S¹ ος pro οσα 8. S
om εγω ... B¹ εξειρεισθαι 9. S¹ τους λογοισ μ. 10. ABS κατεστακα
... BS om επι sec. ... ABS απολλυειν 11. S σοι ... AS ορ. ἱερεμια ...
S¹ καρῆνην 12. 13. S¹ om hos verss. 13. AB προσ με εκ δευτερου 14. S
10 πορρα (tacet Ti) 15. ABS βασιλ. απο (A add. προσωπου) βορρα της γης
16. S ενκατελιπ. μεν κ. 17. AS ειπον προς αυτοουσ π. ... S εαν ... S¹
προσωπαυ ... AS εγω ειμι 18. B χαλκ. οχυρουν, S χ. ἰσχυρον ... AS απασιν
19. S πολεμησωσιν ... S οτι ... AS εγω μετα σου ... S εξε(3 -αι-)ρεσθαι
II. 4. S τελιοτητος ... B αυτου pro σου του ... S¹ τω εξ. 3. ABS
15 om ο ... ABS γεννηματων 4. B i. m. β 5. S¹ πλεμ' μελημα 6. ABS εν γη
εν η ... AB¹ S om ανηρ, B^m ανηρ ... S ανοσ pro ουδεν ... S κατοκησεν
(² add. εκει) υἱος ανθρωπου[.] 7. S εισηγαγον ... ABS εισηλθατε 8. AS τ.
νομου μου ... S βαα' αλ 9. S¹ om προσ υμας—κριθησομαι ... AB^m S corr.
post υμας add. λεγει κυριος 10. S διوتي διελθατε ν εια νησ. χετ' τιεν ...
20 S σφοδρα ... S¹ η γενονεν 11. ABS αλλαξονται (S¹ -τε) ... S^{2 c. 3} ηλλαξαντο
12. S επι πλω 13. S¹ om και pr. ... AS² υδατος ζωντος 14. B i. m. γ ...
S^{2 c. 3} διوتي 15. S λεγοντες 19. S¹ om και γνωσι 20. BS om και pr. ... S¹
δουλειω ... AS om σοι ... BS παν βουνον 22. B¹ S¹ αποπλυνση ... AS
ποαν ... AS εναντ. μου (Α εμου) εν τ. αδικ. σου λεγ. κυρ. 23. S¹ ωλολυξεν
25 24. S¹ επιστεφει αυτ. πλην π. 25. S αποστρ. τ. φαρυγγα σ. α. διψουσ κ. τ.
ποδα σ. α. οδ. τραχιας 26. S¹ ο βασιλευσ α. 27. S επεστρεψαν 28. S¹
ποι ... S^{2 c. 3} ει και αναστ. (ut vid.) ... B σωσουσιν, AS add σε ... S¹ ἱρου-
σαλημ 30. B¹ om vid. λεων ... B¹ ολεθρευων (-ε- et A) 31. B i. m. θ
... AS ουκ ηξομεν 34. S αβων 36. S¹ εgyptου κατισχυνηση ... B¹ S
30 καβ. καταισχυνησ (S¹ -ε-) ... S¹ ευδοκηση, ^{2 et c.} ευοδοθηση
III. 1. B¹ μαινομενη, S¹ μιν- 2. ABS αρ. εισ ευδ. τ. οφθ. σου ...
AB¹ S πορνικας, S¹ -νιες', it. 9. S -νι- 3. S primo om και εσχ. ποιμενας
... ABS εγεν. σοι 5. S¹ αιωναν ... AS διαφυλαχθησεται ... S om και
εποιησας 6. B i. m. ε ... S εν ται (sic) ημερεσ (3 -ραισ) ... B ἰωσειου,
35 AS ἰωσια 7. S ανεστρεψεν ... S αβεσιαν 8. S¹ om οτι, ABS² διوتي ...
B παντων (ων και ειδον περι παντων) ων κατ. et i. m. ουκ' ε' εβρ' ... S¹
κατελημψη ... S¹ μοιχατο ... ABS του ἱσραηλ' ... S αυτη pro αυτην
9. S τον λιθ. κ. το ξυλ. 10. S¹ επεστρεφη 11. S τ. ψυχ. αυτης 12. AB¹ S
επιστραφητι ... ABS ου pro μη ... S¹ στεριω ... S μηνιω επι υμ. 14. S¹
40 επιστραφητες, ^{2 et 3} -ται 16. ABS λεγει κυριος post εκειναισ pon. ... S¹
αβησεται ... S επισκεφθησεται 17. ABS θρονος ... S¹⁻³ om επι 18. ABS

II. 8. Ti in textu S: οὔτ' ἐρριουσικιπαν, in Comm.: „ἔρριος [sic] et ἱπαν: C^b ἱερεϊς et εἶπαν“ 31. b pro σε (tacet Ti in Prol.) 36. S¹ κατισχυνηση, sic Ti in textu, in Comm.: „κατεσχυνηση [sic]: C^a et b καταισχ.“

om o ... S¹ βορραν ... S¹ κατεκληρονομησεν 19. B εἴνη pro τεκνα ... S¹⁻³ την pro γην ... S¹ ειπατε παρακαλεσατε, AS³ει πατερα x., ² = b, nisi S καλεσατε ... S αποστραφησθ 20. S ηἵετησαν ... BS om o 24. B i. m. ζ ... BS επελαθεντο 22. S ἴασωμαι (¹-με) 24. AB¹S² καταναλωσεν ... S¹ μοχλῶσιν τ. π. των ... AS νεοτ. αυτων ... S¹ μοσχους 25. B 5 και o (fin. lin.) πατερες, S x. οι πατερ

IV. 1. B i. m. ζ ... ABS om και pr. ... AS¹ om του ... B X μου i. m. 2. AS και εν χρισ. ... S¹ εν αυτη εἴνη 3. S¹ ουτως λ. x. ... S σπιρετε ... S¹ ακανθας 4. AS¹ x. περιελεσθε (A -θαι), S⁴ x. περιτεμεισθαι ... S¹ σκληροκαρδιαν ... BS o θυμ. αυτου ... S πρωτωπου 5. S σημανεται ... S 10 σαλπγγει και ... BS κεκραξετε ... AS και ειπατε ... S τας στιχηρεισ 7. S²c³ ανεβη ... B om της ... AB¹S εξο(S-ω)-λεθρευων ... ABS om αι ... S¹ κατοικεισθε την γην εις ερημωσιν πολισ κατερεθισονται 8. S¹ διου πεστραφη ... S¹ ημων 9. S¹ απολιτε η καρα ... S¹ (cf. A) om θανμασονται 10. B i. m. η ... AS¹ om ιδου ... S¹ ως 12. ABS om μου 15 13. S (cf. A) τα αρμ. αυτων ... AS οι ἑπ. αυτων 14. B i. m. Ϝ ... AS³(^{et} 4) αποπλυναι ... B²S λογισμοι (S¹-ει-) 15. AS αναγγελοντοσ ... S εφρεμ' 16. S²c³ ἴδου συστροφ. ... S¹ om και 17. S εγενετο 19. BS¹ om την κοιλιαν μου alt. ... S¹ om μαιμασσει—καρδ. μου ... S² σπαρασσ. και η ... S¹ κραγην 20. ABS ταλαιπωριαν (S¹-ε-) ... S¹ δερис 22. S ηγου-20 μεμοι ... AS καλον 23. S¹ om γην 25. S² επιτοηγο 26. S¹ ενπυρισμενε ... BS om πυρι 28. B συσκοταστω, S¹ συσκοταστω 29. S¹ ανεχωρησαν ... ABS om η ... S¹ om και επι τ. π. ανεβησ. 30. S κοκκινα (¹κοκι-) ... AS και εαν ... S¹ ενχρησις|τιβη, ² ενχρησις στιβι ... ABS o ωρ. σ. ... AS ζητηουσιν 34. S² φωνησ θυγ. ... AB οιμμοι, S ομμοι ... B¹ 25 ανειρημενοις

V. 1. S⁴ ευρητε ανδρα 2. AS επι ψευδ. 3. B i. m. ι ... S¹ om και ουκ επι. σ. αυτους 4. S ηδυνασθησαν 5. S¹ λαλη ... S¹ διερηξαν 6. AS ωλεθρευσεν (S¹-ρεσ-) 7. S ἔλεωσ εσομαι (¹-με) σ. ... B τοιο οικουσιν (sic?) θεοιο 8. BS εχρεμετιζεν 9. S εκδηκησει 10. S¹ αναβησεται ... S κατα-30 σκαψετε ... AS δε ου μη ... S (cf. A) ποιησεται 11. AS om λεγει κυριοσ ... S o οικ. ισλ x. o οικα 12. S εψευσαντο ... B εαυτων ... S ουκ ηξει ... S κακα· μαχεραν ... AB¹ ουχ οψ. 13. S¹ ανεμον λογον x. ... BS i. f. add. ουτως εσται (S¹-τε) αυτοισ 15. S πορωθεν ... AS ακουση 16. S¹ om και κατεδ.—17. αγρους (sic ² pro αρτους) υμων 17. S¹ om και τ. 35 ελαιων. υμων ... B τας πολεις bis scr. ... S¹ επ αυτασ 18. S om εσται ... S om σου 19. AS απαντα ... S¹ εδουλευσαν ... S ουτω ... ABS εν γη ουχ 20. ABS om οικω 21. S om δη 22. S φοβησεσθαι ... S αμμον ... B ορειον ... ABS ουχ ὑπερβ. ... S και ἴχουσουσιν τα x. ... S¹ υπερθετε 24. AS ειπαν (¹ιπ-) ... S τον κυριον θεον ... AS διδ. ὑμιν ... BS προῖμον 40 25. B i. m. ια ... S¹ αι ανομ. ημων 26. AS om του 27. S παγεισ συνεσταμενη ... S πληρησ δολ. 29. AS¹ om εν ... AS om τω ... S¹ εκδικι 34. S ἴρεισ ... S¹rimo επεκρωτησαν ... S λαοσ μου ... B¹ ποιησητε ... S μετ αυτα

VI. 1. AB βενιαμειν ... S σῶμανατε ... B βαϊθσαχαρμα, S βεζ'θαχ-45 ... S¹ βαρ'ρα 2. ABS το ὕψ. σου θυγατηρ 3. S την χειρα (¹χι-) 4. S¹ μεσημβιασ 5. AS εν τη pro επ αυτην 6. S¹ ψευδη 7. ABS ουτως 8. S ησπισ ... AS κατοικηθησεται 9. S καρταλον 10. ABS ακουσεται ... AS τα ωτα ὤμων ... S δυναται (¹-τε) ... S¹ βουλωντε ... AS² αυτο ακουσαι 11. S επλησαν ... ABS και ου συνετελ. ... B εξωθεν X επι, i. m. και ... S 50

V. 9. S εκδηκησει] sic Ti in textu, in Comm.: „εκδηκηση [sic]: intactum mansit“ 22. ABS ουχ] ita et Ti, b pr. loco ουκ

- συνλημφήσονται 12. S και γυν. ... S¹ om τους κατοικούντας 13. S om και pr. ... S¹ ως μεγαλ. ... BS om και sec. 14. ABS ἴωντο το σ.
 15. S κατα^(1-ε-)σχυνθήσαν ... AS³ ἐξελείποσαν ... AS ησχυνθήσαν ... S
 επειγνώσαν ... S¹ πέσυντε 16. B i. m. $\overline{\text{ιβ}}$... S αἰώνιους κυρίου 17. ABS¹
 5 κατεστάκα ... S¹ σαπιγγος ... S¹ ακουσομε 19. AS ἰουδα (S¹ ἰοδα)
 pro ἰδου ... S λ. τουτον κατα τ. καιρον (¹ κε-) αποστρ. ... S τω λογω μ.
 20. B¹ ἐξ σαβα ... ABS κινναμω(S¹-ο-)μον ... S¹ εκ γη μ. ... B ολοκαυ-
 ζωματα ... S ουκ ηδυν. 21. AS² ασθενησ. εν αυτη 22. S²c.³ εἴνος μεγα ...
 B εγερθήσεται, S¹ ἐξεγερθήται, AS² ἐξ-θήσεται, ⁴=b ... S¹ εφ' ἱπ' και αρμ.
 10 παραταξέωσ πυρ ... S θυγατηρ ... S¹ σιον 24. S¹ χ. υμων 25. S η ρομφ. τ.
 εἰχθρων ... S¹ κυκλωθεν 26. BS² θυγατηρ, S¹et³ θυγατερες ... S¹et³ περι-
 ζώσασθε, -σεται ... ABS καταπασαι (S¹-σε) ... AS om εν ... S² ως
 πενήσ ... S ἐεφνης 27. S¹ δεδοκατε εν 28. S² ως χαλκ. 29. AS³
 ἐξείλεπεν sec. loco ... B¹ μολιμος 30. S αποδοκισμενον
 15 VII. 2. B i. m. $\overline{\text{ιγ}}$... ABS πασα η ἰουδ. 3. S¹ τα λεγει 6. S¹ κακ.
 ὕμων 7. S τοπω υμων εν 8. S¹ ωφελθήσεσαι 9. S¹ om και κλεπτετε
 ... BS εδυμιατε 10. S¹ του κακω οινε ... AS ηλθατε ... AS ενωπ. μου ...
 S¹ om τα βδελυγματα, ² suppl. post ταυτα 11. S¹ επ αυτων εκι ... B εγω
 ἰδου εορακα 12. BS¹ επορευθήτε ... AS⁴ σηλωμ 13. S εισηκουσατε 14. BS
 20 και pro τοιυν καγω ... S τ. οικω ου ... S³ σηλωμ' 15. AS αποριψω ...
 B¹S απεριψα ... S²c.³ απαν ... S εφρεμ 16. S¹ περι των οτι ... AB¹
 ουχ ... S²c.³ i. f. add. σου 17. S¹ τηλ, ²τηλμ 18. S¹ συλλεξουσιν ...
 B¹ στεσ, S² στεας, ¹=b ... ABS χανωνας 19. S¹ εμε αυτοιο πατοι
 παροργιουσιν 20. S¹ om επι ult. ... ABS γεννηματα ... S εκκαυθήσεται ...
 25 B ου σβεσθήσεται 24. B i. m. $\overline{\text{ιδ}}$ 22. S¹ ανετιλαμην 23. S τ. φων. κυριου κ.
 ... S om πασαις ... S¹ om οπως—υμιν 24. S¹ προσεσχεν ... B om εν
 ... S primo των καρδιων 25. S⁽¹⁾ εγυπτου, it. εγ- 22. ... S¹ ορθου 26. BS
 ηκουσαν ... S¹ προσεσχον ... S εσκληρυναν 28. ABS τον λογον τουτον
 ... AS³ ἐξείλεπεν 29. AS³ κειραι ... B¹S αποριπτε ... S απεδοκ. αυτους
 30 κυρ. 30. AS τα πονηρα 32. S ταφετ' his ... S¹ φαραξ et om υιου ενν. α.
 η φαραγγ ... S² παρα pro δια 34. S²c.³ καταλυσων ... S¹ ευφρονομενην
 ... S ερημον

- VIII. 1. S εξοιουσιν ... AS των προφητ. ... AS om εν 2. B κ. οι προσεκ.
 ... S προσωπον 3. AS ειλαντο ... S¹ τοπω ω εξ., ²τ. ου αν εξ. 4. B i. m. $\overline{\text{ιε}}$
 35 ... S (cf. A) επιστρεφει 5. A¹S διоти pro δια τι ... S om ουτος ... S
 αναιδην (¹-ε-) ... S¹ αυτων ουκ 6. AB ουτως ... ABS om ο pr. ... AS³
 διελείπεν ... S¹ απου δρομ, AS² εκ του δρ, ⁴=b 7. B ad lineam και
 χελιδ. α. στρου- i. m. adser. ουκ' π' εβρ' ... AS εισοδου αυτων ... ABS om
 ουτος 8. BS εστιν μεθ' ημων 9. S¹ om και εαλωσαν ... AS τ. λογον κυρ.
 40 13. ABS γεννηματα ... S εστιν στ. ... S σταφυλησ ... B ad 2 lineas και
 τα φ.—14. καθημε- i. m. adser. ουκ' π' εβρ' 14. B¹S αποριφωμεν ... AS
 om εκει ... B¹S¹ απεριψεν 15. S αγαθα και εισ 17. S εξαποστελλεω
 ... AS εφ υμας 19. BS¹ δια τι pro διоти 21. S ελεπι ... ABS om εν
 ... S¹ κατισχυσαμεν, ²-σαν μου, ⁴=b 22. ABS om και
 45 IX. 1. B i. m. $\overline{\text{ις}}$... S δρακων 2. S μου τουτον κ. 3. ABS om
 φησι κυριος, it. 6. 4. S φυλαξεσθαι 5. S om κατα ... S¹ καταπέζετε,

VII. 17. S¹ τηλ, ²τηλμ] pro ισραηλ S his utitur siglis: τηλ, ισλ, ἱσλ,
 ισηλ: pro ιερουσαλημ his: τημ, ιλμ, ἱλμ, ιελμ, ιελμη, τηλμ, ιλημ ιλεμ ισημ
 18. ABS χανωνας] ita et Ti, b καυ-

VIII. 9. b ἐς αυτοις 44. S¹ απεριψεν] sic Ti in textu, in Comm.:
 „απεριψαν: C^a απερριψαν“ 46. b κληρωμα 47. S εξαποστελλεω] in Comm.
 Ti: „αποστελλω [sic]: ■ secundum erasum et jam prima manu ut videtur
 notatum“

³ -παιζεται, ⁴ = b ... AS λαλήσουσιν ... AS³ διελείπον 6. S om και 7. S πυρώρω ... S² δοκίμασω ... S της pro πονηρίας 8. S¹ εν αυτω 9. S¹ om μη ... BS λ. τω τοιoutw 10. AS³ εξελείπον 12. S^{2c.3} συνετιw ... S τουτον ... AS¹ χα¹ ο λογος 13. B i. m. ιζ ... S³ εγκαταλείπειν 16. S¹ διασκοπιw ... S¹ αποστιw, ⁴ αποστελω, ² = b ... S εως ου εξαναλώσω 5 17. AS ελθάτωσαν ... S¹ φθξασώσαν 19. S² οικτου ... AS³ εν(A-γ-)κα-τελειομεν ... B απερριψαμεν 20. AS¹ οικτρον 22. S om εισ ... AS υμων και ... S¹ om ως χορτος ... S θεριζοντων 23. B i. m. ιη 24. S^{2c.3} γινωσκ. με οτι ... S κυριος ποιων 25. S¹ om ιδου—κυριος ... S¹ περι-τετμηενους 26. AS επι την ιδουμ. ... AS¹ x. επι παν περιx. ... S om 10 τα pr. ... S πας ο οικ. ... AS απεριτμητος

X. 1. AS om τον ... S¹ εοφμας οικ. 2. B μανθανατε ... S¹ θηριων pro σημειων (²) 4. S¹ κεκολαμμενα, ⁴ κεκαλλοπισμενα, AS add. εστιν 5. AS om θησουσιν αυτα ... B 9 lin. [χεινηθη-]σονται—5. αρθησον- obelos praep. 9. S προβλητον ... AB om εστιν (sec.) ... AB θαρσεις ... S μω 15 φας ... S¹ χερ 5. AS κακοποιησουσιν, S¹ perg. (αυτα ερομενα) 11. ABS απο τ. γης 12. S¹ ανοθώσας 13. S¹ της ης ... S θησ. αυτώνου 14. S¹ κατεσχυνθη, ³ -τ'αισ- ... S εχωνευσαν 17. ABS κατοικουσα ... S¹ εγλεχ-τοις 19. S¹ συντριματι σ. αργηρα 20. S¹ ωχετο 21. S¹ x pro ουκ pr. ... AS εξεζητησαν ... S¹ ουκ ηνομησεν 23. S οτι τ ουχι τ. ... S¹ πονη- 20 ριαν, AS⁴ ποριαν 24. AS ποιησεις (S¹-σις)

XI. 1. i. m. ιθ 5. γαλα 3 μελι 10. BS διεσκεδασαν 12. AB (cf. S) om ο 16. AB¹S ηχρεωθησαν 18. i. m. x 19. ολογισαντο (sic?) 23. ² επι-σκεψεως, i. m. ² επισκοπησ

XII. 4. i. m. xa 2. εριζώθησαν 4. ¹ ουχ 5. BS¹ ου pro σου sec. 25 6. λαλήσουσιν 7. i. m. xβ 9. θυρια 12. γης εως ακρου της i. f. l. add. 13. ακαν-θαν 14. i. m. xγ

XIII. 1. i. m. xδ 2. περιεζηκα bis scr. 6. ανετειλαμην 10. ² πορευθεντ., B^m S¹ πορευομενους 11. BS¹ x. παν οικον 13. μεθυμαστι (sic?) 17. ποιμνιον 20. BS ειδε 24. απο 25. ABS ουτος 30

XIV. 1. i. m. xε ... αβροχειας, it. 17, 8. 3. AB¹ αγγια 6. BS om και 10. ¹ ευοδωσεν 13. i. m. xς 15. των προφητων bis scr. 16. ερριμ-μενοι 19. i. m. xζ

XV. 4. ABS βασιλεα 8. ABS om αι ... επερβειψαν ... AB¹S¹ εξεφνησ 10. i. m. xη ... ABS οιμμοι ... BS εν παση 14. εκκεκαυται 15. ABS 35 αθώσων ... om με sec. 16. αθετουτων 17. οτι πικρ. 19. ABS¹ απο αξιου ... ABS om το 21. ABS om του

XVI. 5. θειασον 8. BS om συ ... πειν 11. BS ερεις αυτοις 12. πο-ρευε[ε]σθε 13. απορριψω 16. AB¹S¹ αλεισι ... ABS³ αποστελω 18. δια πασας pro διπλας 19. i. m. xθ 40

XVII. 10. επιτηδ. αυτων 15. ABS ελθατω 16. i. m. x 1 ... ¹ βασι-λεις—εν αυταις bis scr. 20. ακουσατε i. f. l. add. 26. AB βενιαμειν ... ABS θυσιαν 27. ABS εισακουσθε

XVIII. 4. i. m. xa 3. BS om τον 4. AB¹S το αγγιον pr. l. ... ηρησεν 11. BS ποιησετε (S -ται) 14. εκκλεινει 15. AB¹S επελαθεντο 16. διαπορ. 45 δια αυτης 18. i. m. xβ ... ABS om και sec. 20. λαλησαι α υπερ 22. οτι-κειαισ, it. 19, 13. 23. ABS αθώωση

X. 15. Ti in textu S ενπαιγμενα, in Comm.: „ενπεγεμμενα: C^b εν-παιγμενα (sic).“ 25. ειδοτα σε. και desinit S, επι γενεας pergīt FA = S, cujus lectiones Ti editioni adscripsit.

XI. 20. b pro σε

XV. 4. ABb μωσησ, STi μωσησ 11. b καθευθυνοντων

XVI. 6. b ξηρηθησονται

- XIX. 2. πολυανδρειον, it. 6. bis ... BS² θαρσεισ (S²-σις) pro χαρσεισ
 3. AB¹ om εν pr. 5. om α 6. AB¹ om επι 8. ABS² συριγμον ... om
 εν τη sec. (AS om τη) 11. BS οτι pro επι (c. seqq. conjg.) 14. i. m. λγ
 XX. 4. ABS om ο pr. 3. ABS εκαλεσεν κυριος το 7. i. m. λδ 8. om
 5 εισ sec. 10. ¹ κυκλοθεν κυκλοθεν 13. ABS om την 15. BS αρσεν
 XXI. 4. i. m. λε ... μα|μνασσαίου (² = μνασσαίου) 2. ABS τον κυρ.
 4. ABS om και συναξω αυτοουσ 7. ABS τ. λ. τον καταλ. 8. και προσ
 13. om ημων
 XXII. 7. ABS ανδρα ολε(B²S -ο-)θρευοντα 40. i. m. λς ... επιστρεφει
 10 14. ABS ιωσια (B -ει-) sec. l. 12. ABS om τουτω 15. ABS βασιλευσεισ 17. αλλ'
 ... ABS εκχεειν ... αδικημα ... BS om αυτα 18. ιωσεια, it. 25. 4. ...
 ABS ου μη κοψω(A -ο-)νται ... BS οιμμοι 19. ABS ταφησεται 20. ABS
 περαν 26. απορριψω 28. εξερριφη
 XXIII. 4. i. m. λζ 9. i. m. λη 10. δρυμος 17. BS om και sec. ...
 15 B¹S ουκ 18. AB¹S ενωτισατο 20. εως αν στηση αυτο απο i. f. l. add. 23. i. m.
 λθ ... λγει κυριος i. m. 25. B(S) om α sec. 26. BS om της 27. B¹S
 επελαζεντο 29. AB¹ ουκ ... om λεγει κυριος 30. 31. om hos verss.
 33. ABS σε ο λαος ουτ. 40. ¹ εισ υμιας 48. ABS απαν ... ² αποκατε-
 στησεν
 20 XXIV. 4. i. m. μ ... αρχοντας ιουδα και ... ¹ πλησιουσ ... ιερουσ.
 και ηγ. αυτ. εισ bis scr. 2. BS προϊμα 3. συκα συκα 8. ABS βρωθησε-
 ται ... σεδεκιαν 9. BS om εσονται 10. BS εκλιπωσιν
 XXV. 4. i. m. μα 4. 2. titulus 12. ¹ om τα 13. την γγν εκεινην
 ... i. m. μβ ad α επροφητ. 15. και ουκ εστ.
 25 XXVI. 4. c. antecedd. conjg. 2. i. m. μγ 2. titulus 5. AB¹S
 πτωονται 8. BS ωσει 10. BS πλησθησεται 11. ABS om εν 12. ABS
 ησθενησεν 13. i. m. μδ (titulus ut Ti) 14. εισ μαγδ. 16. επεσαν 24. ABS
 απεστραφhsαν 22. ABS om αυτων 27. BS³ ιδου εγω 28. ABS om
 εδνε pr., B¹ et sec. ... ABS αζωωσω
 30 XXVII. 4. i. m. με 2. παρ²δοση μειωδακ (sine ρ et AS) 7. AB¹
 καταναλισκον, B²S³ κατανη- 8. i. m. μς 12. BS om ενετραπη η τεκ.
 υμας 16. ABS εξολεθρευσατε (S εξω-, B² -λο-) 48. τον βασιλεα pr. loco
 i. f. l. add. 22. i. m. μτ 24. B²S επιθησονται 26. AB¹S¹ εραυνησατε ...
 AB¹ εξολεθρ- 29. BS παρεμβαλετε (S -ται) 32. ABS και ουκ εσται 33. i. m.
 35 μη ... αιχμαλωτευσαντες 37. ABS θησ. αυτης 40. κατοικηση pro -σει
 42. ABS om η ... ¹ παρασκευασμενοι
 XXVIII. 4. i. m. μθ 3. ABS om τουσ 6. i. m. ν ... AB¹S απορι-
 φητε 11. φαλετρας ... AB¹S εξολεθρ. (S -ω-), it. 62. 42. ABS ενεχει-
 ρησεν (S -χι-) 43. εισ|σ 45. i. m. να ... ABS om κυριος ... συνε|εσει
 40 46. ABS εν τω ουρ. 26. BS εισ τ. αιωνα εση 27. i. m. νβ ... ABS ασχα-
 ναζεοισ (A -ζαι-) 30. ¹ μοκλοι 32. AB¹S συστηματα ... και οι ανδρ.
 39. εξεγερθωσι 44. i. m. νγ 50. Τησ (² = γησ) 52. ερχονται i. f. l. add.
 53. τα τειχη, i. m. υψη, cf. AS ... AB¹S εξολεθρ. 55. AB¹S εξωλεθρ.
 59. i. m. νδ 59. 60. titulus 64. χαλδαιων pro κακων

XIX. 6. Codd. εννομ et ita b cal. ex εννωμ 9. b πολυορκια

XX. 46. κατεστρεφεν] ita et b, nisi -ψε, Ti (nescio cur) κατεστρεψε

XXII. 15. ABS βασιλευσεισ] sic vid. et b cal. ex -σης, quod Ti re-
 tinuit 49. ABS ταφησεται] ita et b in Corrigendis ad calcem libri, vide
 Ti Prol. xxviii; Ti nihilominus ταφησονται retinuit.

XXV. 13. b επροφυτευσε

XXVI. 2. b THH AIGYPTOI, Codd. ut Ti TH AIGYPTΩ (ubique sic)

XXVII. 24. b εντελλομαι cal. ex -ω- 24. B²S επιθησονται] ita b
 primum, dein cal. επιβ- ut AB¹

XXIX. 4. σειδονα ... AB¹S εξολεῖρ. (S -ω-) 5. AB¹S απεριφη ... ABS ενακειμ 6. AB¹ ουκ 8. i. m. $\overline{\nu\epsilon}$ 12. AB¹S¹ ὑπολιπεσθαι ... AB¹S ζησεται ... BS om αι 13. BS ἀδωμενη (et A αδο-) ... ABS ἀδωδῃς 17. νοσσειαν 19. BS καῖσις ... BS ενοικησει 21. BS¹ επ αυτην 23. εκτεινει

XXX. 1. i. m. $\overline{\nu\zeta}$ 3. αλλαξον ... om γαῖ ... ABS εν αποικια βαδιειται 4. ABS ῥησ. αυτησ 5. ABS om το 6. i. m. $\overline{\nu\zeta}$... BS om τη sec. 7. BS om τα pr. 8. AB εβαῖνυατε (et S εβ-) 10. AB¹ κεκραμενρυσ 12. i. m. $\overline{\nu\eta}$... ῥημαρ ... BS³ αρφαδ

XXXI. 1. i. m. $\overline{\nu\theta}$... ABS τη μωαβ titulus 2. ABS αγαυριαμα ... 10 βαδιειται 3. BS¹ φωνην 5. ABS ωρωναμ 6. ψυχας αῦμων ... BS¹ κ. δεσσε 7. ABS οχυρωμασιν ... (AB²S συλλημφῃση) 12. λεπτουνουσιν 13. AB ωστ. κατασχυνῃ 14. i. m. $\overline{\xi}$ 17. μεγαλωματος 18. εκτριβεται 19. ABS αρορη 21. BS om την ... ABS γην του μ. ... χαιλων 22. ABS δαιβλασαιμ (AS δεβ-) 29. i. m. $\overline{\xi\alpha}$ 32. BS³ ωσερημα 34. αγγελειαν 15 σαλασεια 36. ¹ om α 38. ABS om ταις 41. BS ακκαρων 43. ABS¹ επι σοι 44. ABS om και sec.

XXXII. 1. i. m. $\overline{\xi\beta}$ 2. BS om και πιονται ... ABS μανησονται 6. BS αλλοφυλων την 8. σειδωνος, it. 34, 2. 15. ABS om παντας 16. επ αυτοισ 18. i. m. $\overline{\xi\gamma}$ 22. AB¹S ωλεῖρρυσεν 24. ABS καταλυμα 20

XXXIII. 1. i. m. $\overline{\xi\delta}$... ὡσεια 2. ABS αυτοισ χρηματισαι 8. ABS αυτω κυριος 9. η πολ. αυτησ 15. om ωτα 16. ABS ειπαν 18. μειχιασ 20. ουρειας, it. 24. ... ABS καριαδιαρειμ (S -ζει-) 23. ερειψεν, S ερι-

XXXIV. 1. i. m. $\overline{\xi\epsilon}$... ABS om σεαυτω 2. ABS om τον 17. ¹ οτι

XXXV. 1. i. m. $\overline{\xi\zeta}$ 25

XXXVI. 1. i. m. $\overline{\xi\eta}$ 3. ¹ ελεασαν, B^m S¹ ελεαζαρ 6. BS ανδρασιν δοτε 7. BS προσευξασθε ... ¹ ειρ. ὤμων 10. ABS του τον λ. ὤμ. αποστρ. 13. i. m. $\overline{\xi\theta}$ ad lineam -τε με εν ο. κ. ὤ- 25. ² μνασαιου 26. εισ ἱερα 28. ABS om οτι δ. τ. μ. τ. απεστειλ.

XXXVII. 4. i. m. $\overline{\xi\theta}$ 7. ABS εγενηθη οτι 8. ¹ om ετι 14. ABS 30 επερωτησουσιν (B -σιν οτι) ... παντας τους προνομευοντες (sic, cf. AS) 18. i. m. $\overline{\sigma}$... BS και αιχμαλωσ. 24. ABS ποιηση

XXXVIII. 4. ισρ. επιλημψει, cf. S 6. AB ημων 8. AB τεκνοποιηση 10. i. m. $\overline{\sigma\alpha}$... BS μακροτερον ... ABS ισραηλ' συναξει 15. ¹ πανσασθαι, AB^m παρακληθηται 16. BS διαλιπετω 21. i. m. $\overline{\sigma\beta}$... AB¹S αποστρα- 35 φητι bis (S¹ om sec. loco) 26. μοι ηδ. μοι 27. ἱουδα' 34. ου διδαξουσιν ... οιδησουσιν

XXXIX. 1. i. m. $\overline{\sigma\gamma}$... ενιαυτω τω (τω et AS) ὥδεκατω 3. προφητευσ 6. i. m. $\overline{\sigma\delta}$... ABS om ο 7. ¹ κτησε, ² -σον 8. ¹ σαμωλ ... om σεαυτω ... AB βενιαμειν, it. 44. 12. ² μνασαιου 14. διαμενη 16. i. m. $\overline{\sigma\epsilon}$ 40 20. ABS η ημερ. α. 23. ¹ ενετειλου ... \times η ποιησαν i. m. 26. i. m. $\overline{\sigma\zeta}$ 29. ¹ αυτων οτι τη β. 33. BS ορῃ. και εδιδαξα και ουκ 35. AB τον ἱουδα 36. i. m. $\overline{\sigma\eta}$ 37. ABS om εν sec. 41. AB om μου 44. τ. ορους της σεφηλα

XL. 1. i. m. $\overline{\sigma\eta}$ 6. om και ποιησω, cf. S¹ 7. BS³ επιστρεψω ... 45 ABS ἱουδα κ. την αποικ. 11. φωνην νυμφ. κ. φωνην νυμφ. ... κ. εισουσιν δ. 12. οτι pro et 13. ABS βενιαμειν

XXIX. 4. b, non codd. nec Ti, ταδε λεγει κυρ. c. antecedd. conjg.

XXX. 4. b, non AB^{vid.} STi, τοιοις αμμων c. seqq. conjg.

XXXI. 4. b, non Ti, TH (ita hic, non THI) MQAB c. seqq. conjg.

5. ABS ωρωναμ, ita et Ti, S³ b hic ωρωναῖμ

XXXVIII. 5. b ακουσεσεσθε cal. corr.

XXXVIII. 4. b τὸ γένει 34. b μνησω

XXXIX. 17. b τη ισχυει

- XLI. 1. i. m. $\overline{\omega\theta}$... ἱερεμῖαν ... επολεμ. αὐτον ἐπὶ 3. συλλημφῶσθαι ... δοθῇσιν ... εἰσελεύσεται 5. καὶ σε καὶ εἰς ἀδού¹ κοψ., i. m. ¹ ω κυρίε κοψονται 6. ¹ ἱερεμίας 7. ABS λαχεῖς 8. i. m. $\overline{\pi}$ 10. om ἐκαστον sec. 13. BS ἐδεμην 16. ¹ ἐξαποστείλατε ... BS om του εἶναι 22. ABS om των
- 3 XLII. 1. i. m. $\overline{\pi\alpha}$ 3. BS χαβασῖν 6. ABS εἶπαν 7. BS οικίαν 9. BS om και sec. 12. i. m. $\overline{\pi\beta}$ 13. κατοικουσιν ἱερουσα. ... AB¹S παιδῖαν 14. BS ορῶ. καὶ ἐλαλήσα καὶ οὐκ 15. ¹ βελτιων ... AB ἡκούσατε 19. BS¹ ἐκλιπῇ
- XLIII. 1. i. m. $\overline{\pi\gamma}$... ἰώσεα, it. 2. 2. B²S³ ἐπὶ ἰουδαν 3. BS ἀπο οἶδου 6. ABS πολεῶσ 8. BS om τους 9. i. m. $\overline{\pi\delta}$... οἰδ. τῷ βασιλεῖ
- 10 ... BS om ἐν sec. 10. γαμαρείου, it. 11. 11. μειχάιας, it. 13. 12. ἐλείψαμα 14. BS om τον ἰουδιν ... χούσει 15. ABS εἶπαν, it. 16. 19. 19. BS βαδίσον κατακρυβ. 20. εἰσεα, it. BS 21. ... BS om τουτους 21. AB ἰουδεν, it. ABS 21. 23. BS ἀπετεμνεν ... B¹ ἐρείπτε (et S -τε), AS ἐρι- ... ¹ εἰς—εσχάρσ bis scr. 26. BS σάρσα 27. i. m. $\overline{\pi\epsilon}$ 29. ABS
- 15 ο βασιλεὺς ... AB¹S ἐξολέθρυνει (S -ω-) ... ABS ἀπ. 30. B¹S ἐριμμενον
- XLIV. 1. ἰώσεα ... ναβουχορδονοσορ 3. ² μνασαιου 4. AB(S) om τον 6. i. m. $\overline{\pi\zeta}$ 8. BS om ἐν 11. i. m. $\overline{\pi\zeta}$ 12. ABS βενιαμειν, it. 13. 15. οικειαν bis ... ἰωνάδαμ, it. 20.
- XLV. 1. i. m. $\overline{\pi\eta}$... καὶ ἰωχαλ 2. ABS ευρεμα 4. ABS εἶπαν
- 20 (S¹ -πεν) ... χρησιμολογεῖ 6. ¹ ἐρείψαν, S ἐρι- ... βορβορῶ 7. i. m. $\overline{\pi\theta}$... AB βενιαμειν 11. ὑπογειον ... ἐρείψεν 20. παραδῶσιν 21. BS ζελεῖς (S¹ -λις) ... οὕτως 22. ABS³ ποδὰς σ. 25. ABS ακουσ. οἱ ἀρχ. 26. τον ελεον ... οικειαν ἰωνάδαμ ... ABS om με sec. 27. ABS om ο sec.
- XLVI. 1. i. m. $\overline{\pi}$... AB²S σεδεκιου, it. 2. AB² 14. ABS αχεικαμ
- 25 (AS -χι-) 16. ABS εἶπον 18. ABS ευρεμα
- XLVII. 1. i. m. $\overline{\pi\alpha}$... BS δαμαν 3. BS αὐτου τ. φωνῆς 5. BS om ἐκεῖ καὶ 6. ABS om αὐτου 7. AB παρεκατεθετο ... οὐκ ἀπώκισεν 8. ἰωναν ... σαραία ... θαναεμαῖδ ... AB νετώφαται ... ABS ἰεζονίας ... BS μοχατεῖ (et A -τει) 9. om των pr. 10. ABS συναγαγετε 13. καὶ ἰω-
- 30 αναν 14. ABS εἶπαν ... ABS³ βελεῖσα (A -λι-) ... ABS ὑἱων 15. ABS καὶ ἰωναν (A -ανν-, S¹ ανναν) εἶπεν ... BS μηδεῖς ... γνώθω ... B²S³ ἰουδὰς ... ¹ οἱ καταλοιπα 16. ABS το pr. τουτο
- XLVIII. 1. i. m. $\overline{\pi\beta}$... AB ἐλάσα 5. B¹S σαμαρίας 8. ABS εἶπαν 9. ¹ ἐρείψεν, S ἐρι- 10. ABS παρεκατεθετο 11. i. m. $\overline{\pi\gamma}$ 12. γαβαῶ
- 35 (i. f. l.) 16. B¹S¹ om οὐς sec. ... ἀπεστρεψεν (-ψεν et S³) 17. ABS τῇν πρὸς 18. ABS om ο
- XLIX. 4. ¹ om ἐγὼ ... ABS om ὑπερ ὑμῶν ... ABS om ο θεός ... αναγγέλω 5. BS ον αν ... ABS ποιήσομεν 7. i. m. $\overline{\pi\delta}$... BS μετὰ δεκά (S -ῖ) ἡμερὰς 8. om τον pr. 10. AB ἐκτείλω 17. ABS οὐδεῖς 19. i. m. $\overline{\pi\epsilon}$
- 40 20. AB λαλήσῃ 22. AB τοῦτω οὐ
- L. 1. BS τους πάντας λόγους κυρ. 2. ¹ μασσάιου, ² μνασ- ... BS¹ εἰπαντες 3. νηρείου 4. ABS παντ. οἱ ἡγεμ. 6. BS om τα νηπία ... AB κατελείπεν 7. εἰσηλθάν sec. loco 8. i. m. $\overline{\pi\zeta}$
- LI. 1. i. m. $\overline{\pi\zeta}$ 5. BS om μου 8. ἡλῶτε ... ABS ἐκκοπήτε 9. ¹ καὶ
- 45 τ. κακ. τ. ἀρχοντ. ὑμῶν bis scr. (i. f. p.) 14. BS οὐδεῖς ... ἀνασεσώμενοι 15. i. m. $\overline{\pi\eta}$ 19. AB θυμωμέν ... σπονδὰς αὐτῇ sec. loco 21. ¹ ἐθυμιασάμεν, B²S¹ ἐθυμιασαν 22. ABS om ὑμῶν sec. ... ἡμερὰ ταύτῃ 24. τον λόγον 25. ταῖς ὁμολογίαις 27. εἰς αν ... BS ἐκλιπῶσιν 29. ABS ὕμιν

XLIII. 4. ABSb ἐν τῷ ἐνιαυτ. τῷ (b TQI) τετ., Ti (tac. in Proleg.) om τῷ sec.

XLV. 27. b ἠρωδήσαν

XLIX. 11. b (non Ti, nec Codd. ut vid) ἀπο προσώπ. αὐτου c. seqq. conjg.

LI. 8. b τῆς ἐδνεσι

(Α ημ.) το σημειον 30. ABS χειρ. ζητούντων 31. i. m. $\overline{\alpha\theta}$... AB²S τω ἰωακειμ (B corr. τεταρτω τω ἰωακ.) ... B οἱμοι οἱμοι (AS bis οἱμ.) 35. ABS ευρεμα

LII. 1. % σεδεκιου i. m. ... μητρια αυτ. 4. AB¹ τετραποδοισ ... ABS om λιθοις 8. ἱερευιω 12. i. m. $\overline{\rho}$ 13. οἰκιας 16. AB κατελειπεν 5 18. χαλκα 19. AB αφρωδ (lege τα σαφφ. pro τας αφφ.) ... τα μασμ. ... ὑποχητηρας 20. ABS om ου 23. ¹ om το 24. δευτερο²ντα 25. om των pr. 26. ABS om του βασιλεωσ 32. BS αυτου τον θρονον 33. BS ηλλαξαν 34. AB¹S εδιδετο

Subscriptio: BS ἱερεμιας

ΒΑΡΟΥΧ.

Inscriptio: AB βαρουχ

I. 4. i. m. $\overline{\alpha}$ 6. AB καθα 8. A²B σειουαν (A σι-) ... ἰωσεια 10. om 10 του sec. 12. τ. σκιν βαλτ. 14. i. m. $\overline{\beta}$ 20. AB εισ ημας ... παιδια αυτ. ... % εκ γησ αιγυπτου i. m.

II. 2. om του αγαγ.—μεγαλα α ... AB εποιηθη ... καθα εποιησεν 11. i. m. $\overline{\gamma}$... om και sec. 16. AB ημας κλεινον ... κυριος 18. ¹ ψυχ. αυτου η λυπ. 21. AB ὕμων και ... εργασασθε 23. ¹ εκλειψιν 25. AB 15 εξερμυμενα 33. AB πονηρ. πραγματων

III. 1. i. m. $\overline{\delta}$ 7. AB² απεστρ. επι καρδιαν 9. i. m. $\overline{\epsilon}$ 19. A²B αν-τανεστησαν 23. om της pr. 24. i. m. $\overline{\zeta}$ 32. αλλα ο ειδωσ

IV. 5. i. m. $\overline{\eta}$ 6. AB δια δε το 7. παροξυνате 8. ελυπ. δη ... AB εκθρ. υμας 13. AB¹ παιδιας 14. AB ελζατωσαν 19. i. m. $\overline{\theta}$ 22. ελε-20 ημωσυνη 23. AB μετα πενθουσ κ. κλαυθμου 25. εκχθρος 26. ¹ επορευ-θησας 27. θαρρησατε 28. επιστραφεντες 30. i. m. $\overline{\iota}$ 31. 32. AB¹ ter δηλ- pro δειλ- ... AB¹ επιχαραντες 35. δαιμομιων 36. AB περιβλεψε (A -ψαι) 37. απ ανατ.

V. 5. AB σου συνηγμ. τα τεκνα 7. AB θεινας αεναους

25

Subscriptio: AB βαρουχ

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Inscriptio: AB θρηνοι

I. 2. i. m. $\overline{\beta}$ —22. $\overline{\kappa\beta}$ 3. αγαπωντων 5. om αυτην sec. 7. επιθυ-μηματα 9. ABS προς ποδων ... BS om ο sec. 10. AB ιωθ 13. BS οδυνωμενην 15. ABS σαμχ 17. (A)BS χειρας 18. ¹ τιαδη, ² = b 19. ABS³ εξελειπον 20. om με

II. 4. i. m. $\overline{\kappa\gamma}$ —22. $\overline{\mu\gamma}$ (om ad 8.) 1. ² om εν 2. βασιλεας 3. συνεκα-30 λεσεν ... εχθρου 4. BS om των 7. χ. αυτου τ. ... BS om κυριου 8. BS ουκ επεστρεψεν χ. 9. ABS αρχοντας 11. ABS³ εξελειπον ... AB¹S¹ εκλιπειν (S¹-πιν) 12. AB¹S λαβδ, B² λαβεδ 13. και τις παρακαλ. 14. αιχμαλωσιαν 15. BS σαμχ ... αυτης η ... στεφανος % ευφρος., i. m. % δοξης, ita AS 16. ² καταπιωμεν 17. ABS ρηματα ... B²S ευφρανεν 18. ¹ τιαδη, ² σιαδη 35. ... ABS ο οφθαλμος σου 19. ¹ om σου ult. 21. εκο μηθησαν (sic)

I. 20. AB εισ ημας] ita Ti, b εισ υμας: Ti ad locum adnotaverat: „ed. rom. εισ υμας et πατερ. υμων“, sed b habet π. ημων, ad A respicit.

IV. 8. AB εκθρ. υμας] ita et Ti, b εκθρ. ημας

II. 20. ιερεα και προφη- desinit S

III. 4. i. m. $\overline{\mu\delta}$ — 64. $\overline{\xi\delta}$ (om ad 9. [22.]) 2. om με sec. 5. βη 13. AB om εν 18. νεικος 19. AB ζαῖ (A -ι). 22. 23. 24. AB om hos verss. (τα ελεη—τηῖ) 30. εις] τον 31. AB οικτειρησει (A -τι-) 33. AB λαβδ 38. γογγυση 39. AB επιστρεψωμεν 42. AB σαμχ 43. AB εινεκεν ... 5 καμβυσαι 45. ¹ διηνοιξας 51. ¹ τιαδη, ² σιαδη ... ¹ θηρευνοντες (εθηρευνοντες) εθρη. 53. om την 56. εν η σε ημερα επεκαλεσαμην ειπ. 62. αναστησιν ... επ 64. ὑπερασπισμον ... AB om μου 65. AB ὑποκατω

IV. 4. i. m. $\overline{\xi\epsilon}$ — 22. $\overline{\pi\epsilon}$ (om ad 21.) 2. βη ... AB om οι pr. ... AB¹ αγγια 5. AB τροφας ... κοκκω ... περιεβαλοντο 7. AB λιθους 9. AB 10 γεννηματων 10. om του 12. AB¹ λαβδ, B² λαβεδ 48. ¹ τιαδη, ² = b 22. AB om του ... Συγατηρ εδωμ ... i. f. non dist.

V. 4. AB εξ ημερων ημων pro υδωρ ημων ommissis εν αργ. επιομεν 16. ουαι δη 20. νεικος

Subscriptio: AB θρηνοι ἱερεμιου

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Inscriptio: AB επιστολη ἱερεμιου

4. i. m. $\overline{\alpha}$... ¹ αμαρτιας ὑμων 14. ad μη ουν i. m. $\overline{\beta}$ 19. AB τον 15 ιματισμον 21. om αυτων sec. 25. ¹ εφ ωμοις 26. AB το μη ποτε ... AB πεση δι 28. ² λοχως ... ad γνοντες ουν i. m. $\overline{\gamma}$ 29. ¹ γαρ κληθει-ησαν his scr. 34. AB αυτοις ευχην 37. ποιησουσιν 39. i. m. $\overline{\delta}$... AB αυτους ὑπαρχειν 40. AB ου δυναμ. 44. om εν 45. ¹ κατασκευασμενα 51. i. m. $\overline{\epsilon}$ 56. διαθωσιν 63. AB ποιειν 64. i. m. $\overline{\zeta}$ 66. δειξωσιν ουδε 20 ... ουδε φωτισουσιν ... om η 67. εστιν κρειττω αυτων ... AB αυτα 68. AB εστιν ημιν 69. συκρηατω 71. γνωσθησεται 72. AB κρεισων (A κρι-)

Subscriptio: επιστολη ἱερεμιου

ΙΕΖΕΚΙΗΛ.

Inscriptio: ἱεζεκιηλ.

I. 4. ετει εν τω τετ. ... ειδον, it. AB² 27. pr. loco 40. AB om του 17. AB¹ τεσσαρα 20. 3 ου αν ην η ν. 21. AB¹ ιστηκεισαν 22. AB¹ κεφαλ. 25 αυτοις, B² om αυτ. ... ² om ωσει 23. εκατερα τη εκατερα 26. ¹ σαπ-πιρου 27. AB ως ορας.

II. 4. post κυριου plen. dist. 7. AB² διоти 10. AB εμου ... AB x. εν αυτ. γεγρ. ην τα

III. 7. εισακουσαι μου his 8. νεικος el νεικους 9. φοφηθησ 11. ad 30 ταδε i. m. $\overline{\beta}$ 12. και ηχ. κατ. μου (και ηκουσα) φ. 13. AB om των pr. 18. AB θανατωθηση ... AB αυτω ουδε ελαλησας του δ. ... AB om της 19. AB om απο sec. ... οδου αυτου ο 20. AB ποιηση 22. i. m. $\overline{\gamma}$ 23. AB εις το ... AB om κυριου sec. 24. ανεστησεν ... AB om τους

III. 31. οικτειρησει] ita et Ti, b -τηρ-

IV. 7. λιθους] et Ti, b λιθου

V. 4. b τών δνειδισμόν

19. AB τον ιματ.] ita et Ti, b το ιμ.

IV. 2. προμαχωνας 5. AB τας δυο αδικ. 6. AB¹ τεσσερακοντα 7. στερεωσεις %, i. m. % επ αυτην 8. ² om ιδου 9. κατ αριθμ. 11. AB om και sec. 13. om του pr. 14. AB του ισραηλ ... κ. Σηριαλωτον κ. Σηνη-μαιον ... A²B^m βεβηλον pro εωλον 17. AB¹ τακησονται

V. 4. i. m. δ 2. διασκορπισεις 3. συμπεριλημψει 8. εν μεσω σου 5 11. AB ει pro η 15. λεαλ|αληχα 16. AB εξαποστεilai με τας βολιδας μου τ.

VI. 1. i. m. ε 3. om εγω 6. AB om και pr. ... AB¹ εξολεσρ. 9. πορνεουσιν 14. AS om αυτων ... AB και επιγν.

VII. 4. i. m. ζ 13. AB επιστρεψη 16. om και ult. 17. ¹ χαιρες 10 ... "γρασιας 25. AB om και ab init. 26. αγγ. επ αγγελιαν

VIII. 1. i. m. ζ 2. % αυτου extr. i. m. 3. αναμεσον του i. f. l. add. 4. AB εκει ην 5. πυλην της pr. 6. ¹ απο των bis scr. i. f. p. ... AB οψη 9. εισ|σ|ελδε, it. 12, 16. εισ|σ|ηλθσαν 10. ειδον και ειδου ... AB επ αυτου ... κυκλω κυκλω 11. om και sec. ... AB¹ ιστηκει 12. εορακας, 15 it. 15. 17. ... του οικου 17. επλάνησαν

IX. 4. AB¹ εξολεσρ. 3. AB χερουβειν ... ¹ om την 8. AB οιμμοι ... ¹ εν τε εκχαι 9. AB εγκαταλειοιπεν (B¹ ενκ-) 11. i. m. η

X. 1. AB χερουβειμ 2. χερουβεϊ, A -βειμ, it. 6. ... AB χερουβειν, it. 3, 4, 5, 7, 8, 9, 15, 16 bis. 18 (B¹ χαι-). 19, 20. ... μου 4. και ανεπλησεν 7. AB 20 οντος εν μεσω (A εμμ-) 9. AB¹ ιστηκεισαν, it. 17. ... om η 10. AB και η οψις 17. AB εμετεωριζοντο 20. AB² ειδον 21. AB ανθρωπου 22. AB om του pr.

XI. 1. i. m. θ ... και ιδου επι ... ειδον ... φαντιαν 3. οικοδομηνται 5. om κυριου 13. οιμμοι οιμμοι (A bis οιμμ-) ... AB συ ποιεις 16. ου 25 αν 22. i. m. τ ... χερουβειν 24. κ. πνα ανελαβεν με ... ειδον

XII. 3. ¹ αιχμαλωτευθησει ... τοπου σ. εισ τοπον ετερον ... ειδωσιν 8. AB προσ με το πρωϊ 14. παντα τα ανεμον 17. i. m. ια 18. AB μετ οδυν. 19. AB μετ ενδ. 27. om ο pr.

XIII. 1. i. m. ιβ 7. ουχ 8. AB om και pr. ... τουτο ιδου 10. τον 30 λαον μου επλανησαν ... κ. ουκ ην 14. om και sec. 16. κ. ειρηνη ουκ εστιν 19. αποφθγγματα 20. AB συστρεφετε εκει 21. ρησομαι

XIV. 1. i. m. ιγ ... AB om λαου 2. AB λογ. κυρ. προσ με 8. επιγνωσθησεσθε 12. i. m. ιδ 13. η αν 15. AB αφαν. και ουκ 16. αλλ η υτοι 17. AB εξ αυτης 18. ουτοι ανδρες ... AB ρυσωνται ... om αλλ η 35 19. επαποστεilω ε. την γην εκειν. ... AB¹ εξολεσρ, it. 21. 22. και τα ενθυμ.- 23. οδους αυτων i. m. ... ιερους. παντα κακα

XV. 1. i. m. ιε 2. των κληματων i. f. l. add. 4. A¹B om δ 5. AB εσται ετι pro ετι εστ.

XVI. 1. i. m. ις 4. AB και σπαργαν. 5. om ο ... του ποιησ. σοι εν 40 i. f. l. add. ... τουτων bis scr. ... απεριφης ... AB εν η ημερα ετεχθ. 6. ειδον, it. 8. ... αιματι σου κ. 7. AB ανορθωτησαν 8. ωμοσα σ., i. m. ωμολογησα σοι ... ¹ εγενου μου 10. AB υπεδησα 14. σοι ονομα 18. AB² περιεβ. αυτα 22. τ. νηπ. σου της ημερας οτε 24. ¹ οικοδομησας 27. AB om ης 34. ¹ διδοναι ... και μισθωμ. ουκ εδοθη σοι 44. AB δωσ 43. AB εγω 45 ιδου 45. Συγατηρ Συγατηρ ... AB η μητ. υμων χ. κ. ο πατ. υμων 47. ουδω-σώσεν, ¹ = ου δωσω σε εν, ² = b (dele ε alt.) ... μεικρ. και|και (f. col.)

VII. 3. b εν τοις οδοις

XI. 9. b κριμασα

XII. 20. b primum εξερημωκηθησονται, cal. corr.

XVI. 3. b in vertenda pagina 691/2 a ιερου|σαλημ v. 3 ad ιερουσαλημ v. 2 re-transiluit et intermedia bis dedit (Ti non not.) 45. μητηρ υμων] ita et Ti, b μ. ημων

50. μου ... ειδον 55. αποκαταστασθησεσθε 57. συρειας 58. ¹ om su, ² ου 62. ¹ επιγνωσει

XVII. 4. i. m. $\overline{\alpha\zeta}$ 6. ¹ υποκατω αυτης bis scr. ... αναδενδρα^{δα} 7. AB βωλω, it. 10. 9. ουδ, it. 17. 10. ουχ ... AB αφασσαι 11. i. m. $\overline{\alpha\eta}$ 12. AB 5 αξει ... προς εαυτον 21. πεσουνται 24. ¹ ξυλον ξυρον

XVIII. 1. i. m. $\overline{\alpha\theta}$ 5. om κριμα και 9. om και sec. 10. αμαρτημα 14. κατα ταυτας 17. απ 49. ¹ τι οτι οτι 20. ¹ και ανομια—εσται bis scrips. 21. om και ult. 22. μνησθησεται 25. om πας ο, A om ο ... AB υμων ου κατευθ. 26. AB ποιηση, it. 27. 29. μου ου 31. AB απο 10 εαυτων ... AB¹ ασεβιας ... αποζηνησεται

XIX. 1. i. m. $\overline{\alpha}$ 4. ² κιω, it. 9. 5. AB¹ ιδεν, it. 11. 7. AB¹ ωρυματος, B² ωρυμο- 9. εκ κημω (² κι-) ... "αυτου η φωνη αυτου 12. ¹ ανηλωσαν 14. παραβολ. θρηνον

XX. 1. i. m. $\overline{\alpha\alpha}$ 3. om οικου 5. λεγων εγω 6. ¹ κηριον, i. m. ¹ δυνατη 15 7. ¹ om αυτου 8. AB εγκατελειπον (A ενκ-) ... AB γησ pro της 18. συν-αναμιγγεσθε 23. AB και εξηρα 24. οπισω 26. AB δομασιν 27. i. m. $\overline{\alpha\beta}$ 28. την χειρα bis scr. ... ειδον ... AB² παν βουνον ... om τας 29. τις ... αβανα bis 30. om τον 34. και βραχειوني 38. ελεγεω 45. i. m. $\overline{\alpha\gamma}$ 46. AB δαγων 47. om παν pr. 48. επιγνωσονται

20 XXI. 3. κυριος $\overline{\alpha\delta}$ ιδου εγω i. f. l. add. ... AB¹ εξολεθρ. ... AB αδικ. κ. ανομ. 4. ¹ εξολεθρ. 7. ¹ κυριος κυριος 8. i. m. $\overline{\alpha\delta}$ 10. AB απωθου 12. επει ρομφ. 13. om και τι ει 14. AB τραυματιων bis 16. AB om και pr. 18. i. m. $\overline{\alpha\epsilon}$ 20. AB εμμεσω 21. AB ηπατοσκοπησασθαι 22. κραυγησ 25. ανομε βεβηλε

25 XXII. 3. ¹ του εισελθειν ... κατ αυτησ 4. AB εισ ονειδος (A -νι-) 5. ¹ απεχουσαισ bis scr. ... AB εμπεζονται (B² -αι-) 6. ¹ συνεφυροντο, i. m. ¹ ενεφυραντο 7. και προσ²ηλυτον, i. m. $\overline{\alpha\zeta}$ τον προσ 8. και τα αγιασμον εξου-δενουν 9. AB ανδρες λησται ... om ησαν ... ¹ ησθωσαν ... AB εν σοι 12. απελαθου 13. εαν δ' επαξω χ. 17. i. m. $\overline{\alpha\varsigma}$ 19. om κυριος alt. ... 30 αν^θων εγεν. 22. ² χωνευετε (¹ = b) αργ. 25. και αι χηρ. 26. σαββατων 28. om λελαληκεν 30. ¹ ολεσχερωσ ... AB om τω ... γησ pro οργης

XXIII. 1. i. m. $\overline{\alpha\zeta}$ 4. ¹ ολλα bis ... ολιβαν sec. l. 10. ¹ θυγατερες ... κ. εκδικησεις εποικησαν 11. ειδεν, it. 14. 13. AB² ειδον 16. εεπ 17. βαβυ-λονος 21. AB επεσκεψω 24. ¹ μεθ οχλ. 25. μυκτηρας σ. 29. ασεβειας σ. 35 33. ¹ om σαμαρειας 34. ¹ και πιεσαι ... νεομηνιας 36. i. m. $\overline{\alpha\eta}$... AB ολιβαν 40. εξαπεστελλον 42. AB ψελια 45. και αιμα 47. αποκτενουσι (sine -ν)

XXIV. 1. i. m. $\overline{\alpha\theta}$... AB ενατω 5. εξεσεν εξεσεν 6. επεπεσεν 7. αιματα ... om την 9. λαον pro δαλον 14. om η pr. 15. i. m. $\overline{\alpha}$ 40 16. ουδε μη κλαυσθησ 17. AB πενθουσ ... ¹ εσει 20. προς με εγενετο 24. εποικησατε ποιησ. 26. AB εν εκεινη τη ημερα, it. B 27.

XXV. 1. i. m. $\overline{\alpha\alpha}$ 4. απαρτεια 6. AB επεφοφησας 7. AB¹ εξολεθρ. it. 13. et AB 16. ... ¹ επιγνωσει 9. οικον βεδασιμουδ' επαναγωγης πολ. 16. AB εκτενω 17. εν αυταις

45 XXVI. 1. i. m. $\overline{\alpha\beta}$ 7. επαγω i. m. 8. θυγατερας 11. σου της ισχυος επι 12. σου τα τειχη κ. τ. οικ. τ. επιδυμ. σου 17. επαινεστη 18. αι

XVI. 61. b συν τῆς νεωτεραις

XXI. 14. AB τραυματιων bis] ita et Ti, b bis -ειων 21. AB ηπατοσκοπησασθαι] ita et Ti, b κατασκοπ-

XXIII. 24. επεσκεψω] ita et Ti, b επισκ- 34. νεομηνιας] nescio cur Ti in apparatu lectionem νεομηνιας attulit

XXV. 7. b χειρῶν pro χωρῶν

XXVI. 4. b primum λεοπετريان, cal. corr. -ω- ut ABTi, tacet Ti de correctione

νησσει αφ ημερ. 19. AB δω σε πολ. ... AB κατοικηθησομενας ... κατα-
καλυψη

XXVII. 1. i. m. $\overline{\lambda\gamma}$ 2. $\overline{\upsilon\iota\epsilon}$ ανθρωπ. και συ λ. 6. νησων τ. χεττειν
8. σειδωνα 9. AB om ολ 14. θαιγμα ... AB om την 15. om σου pr.
16. θαρσεις ... λαμωθ 17. AB εν σιτου πρασ. ... κασια 18. εμπορος ... 5
ερεια εκ μειλητου 19. AB τροχειας 21. κ. κρειους κ. αμνους 22. AB σαβα
... ραμα ... AB χρυσιον 30. AB γην post κεφ. αυτ. ρον. 32. επι σε οι
υιοι αυτ. 33. AB επλουτισας

XXVIII. 1. i. m. $\overline{\lambda\delta}$ 2. $\overline{\iota}$ κατοικηκα 3. om η 5. om σου sec. 15. AB
αμωμος συ 17. καλλους 18. δια το το πλ. ... AB¹ εκ μεσω σ. 21. σει- 10
δωνα, it. σει- 22. 23. αμα 24. AB σκολοψ

XXIX. 1. i. m. $\overline{\lambda\epsilon}$... εν δεκατω μ. 4. τουσ ιχθυσ 7. οτι επελαβ.
... οτε επεκροτησεν 8. ανθρωπους απο σου 10. ερημον ρομφ. 14. AB¹
τεσσεραχ^{ον}τα, it. 13. et B¹ 12. 16. ουκ εσονται ετι ... AB αυτους ακολου-
θησαι 17. i. m. $\overline{\lambda\zeta}$ 18. κατεδουλ. αυτου την δυναμιν 15

XXX. 3. om νεφελη 4. αυτησ τα θεμελια 12. την γην και 16. παρα-
χην ... AB om η ... εκρημα ... υδατα 18. AB αιχμ. αχθησονται
20. i. m. $\overline{\lambda\zeta}$ 25. $\overline{\iota}$ om δε

XXXI. 1. i. m. $\overline{\lambda\eta}$ 2. βασιλεα αιγ. 4. $\overline{\iota}$ συστηματα 6. υποκατων των
8. AB ομοιωθη 12. AB¹ εξωλεθρ. 14. $\overline{\iota}$ μεγ. αυτων και π. 15. $\overline{\iota}$ εκωλυσα, 20
i. m. $\overline{\iota}$ εκυκλωσα

XXXII. 1. i. m. $\overline{\lambda\theta}$... δωδεκατω ετει 4. AB πλησθησεται σου ...
om του ουρανου 8. AB² γην σου 9. εαν 11. $\overline{\kappa\sigma}$ $\overline{\kappa\sigma}$ ρομφαιαν 13. om τα
15. AB διασπειρω 17. i. m. $\overline{\mu}$ 21. βαθει θορυβου 24. AB επι της ζωης,
it. 26. 32. 26. AB $\overline{\iota\sigma\chi}$. αυτων 27. απο αιων. ... AB οστων 25

XXXIII. 1. i. m. $\overline{\mu\alpha}$ 2. δωσουσιν 4. om ο ... AB την φωνην 8. $\overline{\iota}$ ειπαι,
it. 13. 14. 9. επ αυτησ 12. AB εξεληται ... AB ποιηση, it. 14. 18. 19.
14. AB αποστρεψη 15. αποτιση 18. αποσρεψαι (sic?) 24. i. m. $\overline{\mu\beta}$...
AB δωδεκατω ετει ... AB ο ανασωζεισ προσ με 22. AB κ. εγενηθη (A
-νετο) επ εμε χειρ κυρ. ... AB¹ εωσ ηλθεν ... AB μου το στομα 33. αν 30

XXXIV. 1. i. m. $\overline{\mu\gamma}$ 6. μου τα προβατα 14. $\overline{\kappa\sigma}$ $\overline{\kappa\sigma}$, it. 30. 16. AB¹
επιστρεψω ... εκλειπον 21. επει 23. ποιμινει ($\overline{\iota}$ -ε-) 24. εν μεσω αυτων
αρχων 28. ουκετι εν 29. κ. ου μη ενεγκ. ετι ονιδισμ. εδνων 34. AB²
του ποιμινιου

XXXV. 1. i. m. $\overline{\mu\delta}$ 3. $\overline{\iota}$ om αυτω ... AB² om εισ 5. επ εσχατω 35
6. AB σε διωζεται 7. εισ εισ 8. τρ. σου βουνους και 13. AB εμεγαλορη-
μονησας 15. \times γνωση

XXXVI. 2. AB ο εχθρος (A εκχ-) εφ υμασ 4. κ. ταισ φαραγξιν κ.
τοις χειμαρροις 15. om ετι 16. i. m. $\overline{\mu\epsilon}$ 17. και ταισ 25. AB υδωρ
καθαρον 28. καγω 30. AB γεννηματα ... AB¹ om αν 34. $\overline{\iota}$ κατα, i. m. 40
 \times το 32. $\overline{\iota}$ $\overline{\kappa\sigma}$ $\overline{\kappa\sigma}$, i. m. $\overline{\iota}$ αδωναι 34. AB² η γη η ηφ.

XXXVII. 1. i. m. $\overline{\mu\zeta}$ 3. AB οστα ... om κυριε alt. 5. AB εισ υμασ
6. AB σαρκας 7. AB επροφητευσας, it. 10. 8. εδον ... AB εν αυτοις
10. εντειλατο 12. υμων τα μηνματα 14. το πνα μ. 15. i. m. $\overline{\mu\zeta}$ 17. AB
δησ. αυτας 20. εφ ασ 45

XXXVIII. 1. i. m. $\overline{\mu\eta}$ 3. επι σε αρχ. 6. AB θεργμα 7. AB οι
συνηγμενοι 9. ηξει ... $\overline{\iota}$ εσει 11. AB om τη 12. AB σκυλευσαι σκυλα
... AB χειρα ... AB κατοικισθη 13. AB σαβα 17. δουλ. μου προφητ.
... αγαγειν

XXVII. 8. b primum βελων, cal. corr. βί-; contra consuetudinem
vE, Ti βιβλιων retinuerunt pro βιβλιων

XXVIII. 24. σκολοψ] ita et Ti, b -ωψ

XXXVI. 10. b κατοικοιθησονται 32. κυριος κυριοσ] ita et b, Ti κυρ.
semel tantum posuit

XXXIX. 1. i. m. $\overline{\mu\theta}$ 2. AB τα ὀρη του ισρ. 10. κοψουσιν 13. AB εδοξασθην 15. AB παρ αυτο ... AB εισ το γε (A γαι) το πολυανδρ. 17. ¹ φαγεσθα (sic) 26. ατιμ. εαυτων 29. ανδ ου

XL. 1. i. m. $\overline{\nu}$... ² τεσσαρισκαιδ. 3. AB¹ ἴστηκει 4. ον ευρακασ 5 7. καὶ ἴσον ... θαιηλασα ... ελαμ 8. πλατοσ et μηκοσ invert. 10. AB om του 13. AB εικοσιπεντε 14. ² om και 17. της αυλης κυκλω 19. AB κατ ανατολ. 21. AB κ. τα αιλευ (A ελεου) 22. κλειμακτηρσιν, it. κλει- 26. 31. 34. 37. 43. 17. ... τα αιλαμμων 23. πηχεισ 24. ελευ 27. om της pr. 33. κ. ευροσ πηχεισ 36. και τω αιλαμμων 37. τα αιλαμμων 39. om 10 τα sec. 40. AB ροακοσ 41. AB επ αυτα σφαξουσιν (A -ιν) 42. AB πηχεοσ 46. λευει 47. AB μ. πηχεων ... AB¹ τεσσερα 49. ενδ. κ. εισ εντευθεν

XLI. 2. AB¹ τεσσερακοντα, it. 4. 4. AB και ευροσ 8. AB πηχεων 12. κ. το αιθριζον ... AB πηχεων sec. et tert. loco 15. πηχεων 16. ¹ om αι pr. 18. AB χερουβειν, it. 20. 25. ... ² μεσοσ pr. i. m. ... ¹ πρ. τε 15 χερουβ² 22. ¹ om κυριου ... θυρωματα 23. AB² κ. τω αγιω δυο θυρωμ.

XLII. 3. AB εστιχισμεναι 7. AB πηχεων 8. ¹ om ην 12. AB κατ ανατολασ 15. ² προσ, i. m. ² κατα 17. μετρον 19. ² νοτου, i. m. ² νου 20. ¹ τεσσερα

XLIII. 1. i. m. $\overline{\nu\alpha}$ 2. διπλασιαζοντων 3. ειδον quater, A tert. et 20 quarto loco 5. πληρησ ... AB δοξησ κυριου ο οικος 6. εσθην ... AB¹ ἴστηκει 7. AB εορακασ (A -ω-) ὕιε ανδρ. ... ¹ vid. om τον pr. ... AB κατασκηνωσει 8. AB φλειασ et φλειων 13. πηχεοσ, it. 17. 14. AB πηχεοσ (B -χεοσ) 16. AB¹ τεσσερα, it. 17. 20. 17. AB¹ επι π. δεκα-τεσσαρεσ ... AB κατ ανατολ. 20. επιδησουσιν επι 23. AB συντελ. σε 25 24. AB¹ επιριψουσιν

XLIV. 1. i. m. $\overline{\nu\beta}$... AB κατ ανατολ. 2. προσ με κυριοσ ... AB του ισραηλ 4. ειδον 5. AB οφθ. σου ... ωσιν ακουε ... AB om του pr. ... AB κ. κατα παντα 7. εβεβηλουν 11. AB τα ολοκαυτ. κ. τασ θυσιασ 12. εισ κολασ. 14. και καταξουσιν 17. AB¹ ερεα 19. αυτουσ εισ 20. AB¹ 30 καλυψουσιν 23. καθαρου κ. ακαθαρτου 25. και επι μητρι 26. AB εξαριθμησει 30. AB πρωτογεννηματα

XLV. 2. AB πηχεισ πεντηκοντα ... αυτω (f. l.) 9. i. m. $\overline{\nu\gamma}$ 10. εστω 13. μετρον 19. AB φλειασ his 20. εν τω εβδομω μηνι ... om ληψη 24. ² τεσσαρισκαιδ. ... ¹ εδεσθα (saepius -α = -αι = -ε) 24. AB πεμμα 35 τω χρ. 25. om μηνι

XLVI. 1. AB om η pr. ... κεκλησμενη 7. εαν 9. νοτον εξελευσεται 12. AB ανοιξει ... AB κατ ανατολ. ... κ. ποιησει 16. i. m. $\overline{\nu\delta}$... AB εν κληρονομια (i. f.) 18. ¹ om του sec. 19. προσ βορραν ... τοποσ εκει 24. ¹ αυτην pro αυλην ... AB¹ τεσσερα 22. AB¹ τεσσερακοντα

40 XLVII. 1. AB κατ ανατολ. bis, it. 2. 5. ¹ om ωσ 6. εορακασ ... om και επεστρεψε με 10. AB¹ αλεισ ... AB εναγαλειμ ... AB κατ αυτην ... κ. ο ιχθυεσ 11. διεσβολη 12. εκλιπη 13. i. m. $\overline{\nu\epsilon}$... om τα 22. τοισ παροικ.

XLVIII. 2. AB ασηρ, it. 3. 34. 3. AB νεφθαλειμ, it. 34. 4. AB νεφθαλει (A -λι) ... απ ανατολ. 5. ανατολ. εωσ τ. 8. ανατολ. μενει εσται ... 45 κ. εσται 9. AB ευροσ εκι και πεντε 14. AB πρωτογεννηματα 18. i. m. $\overline{\nu\zeta}$ ad και εσται ... AB γεννηματα 20. την αρχην τ. 22. AB βενιαμειν, it. 23. 24. 32. ... AB om και ult. 25. ἴσσαχαρ 28. AB om απο τ. πρ. ανατολασ 29. AB om του 31. λευει 34. AB και πυλαι τρ.

Subscriptio: ἱεζεκιηλ

XXXIX. 2. του ισραηλ] b τω ισρ, Ti τα ισρ. 15. το πολυανδριον] ita et Ti, b τον πολυανδρ. (tacet Ti in Prol.)

XL. 22. b primum κλημακτ-, cal. corr. κλῆμ-, it. 26. 31. etc., ATi ubique κλι-

XLI. 15. b κατωπισθεν

XLV. 7. b τα ορια τας] ABTi bis τα 17. b εν ταισ σαββατοις

ΔΑΝΙΗΛ.

Inscriptio: AB δανιηλ

1. i. m. α 2. AB σουσαννα, semper σου- 7. i. m. β 15. AB εχθρος
46. εκει ουδεις 23. AB αιρετον 27. AB¹ ερρεθη 28. i. m. γ ... πληρης
... AB² σουσαννας (¹-ης) 36. AB ειπαν 41. αναγγειλαι 42. ο ²ιδως
45. AB εξηγειρεν ο θεος 50. ²om πας 53. AB λεγ. τ. κυριου 54. ειδες
bis 55. AB αγγ. του θεου λαβ. φασιν 56. AB¹ ουχ ιουδα 59. ¹εξολε- 5
θρευση (et A -ε-) 61. ¹ψευδομαρτυρας οντας 63. AB συγγενων (B¹ συγγ-)
παντων οτι

I. 1. i. m. δ ... AB om ο 3. om τω pr. 4. ¹om εν pr. ... γιγνω-
σκοντας ... ¹om ενωπιον 6. AB κ. μεισαηλ (A μι-, B semper μει-) κ.
αζαριας 7. μεισαχ 8. AB επι τ. καρδ. ... AB om απο 9. αρχ'ευνουχ-, 10
it. 11, 18. 12. AB φαγομεθα et πομεθα 13. AB ειδαι bis, it. 15. ... αν
15. AB¹ ισχυροι 18. και εισηγαγ. αυτους i. f. l. add.

II. 1. i. m. ϵ 7. ειπαν χ , i. m. χ αυτω ... AB συγκρ. αυτου 8. ειδετε
9. AB om και ult. 10. AB τοιουτο 11. AB αλλ η θεοι 12. οργη πολλη ειπ.
15. πε'ριτεν πε'ρι τινος ... AB δε το ρημα αριωχ 16. αναγγειλη (-ει- et A) 15
17. εγνωρισεν το ρημα 24. i. m. ζ ... ²συγκρισιν του βασιλευσ 26. ειδεν
27. βασιλ. και λεγει το ... ερωτα 30. γνωρισαι τω βασιλει 32. ¹χρηστου,
i. m. ¹καθαρου, sic A 33. om μεν ... om δε τι 34. χ αυτους i. m. 35. om
αυτα 38. om και ιχθ. τ. θαλασσης ... om σε 39. ετερα βασιλεια 40. AB
om ητις ... AB ως ο σιδηρ. 41. ειδες bis, it. 43. 45. AB¹ ιδες 46. AB 20
μαννα 47. ¹βασιλεων και αποκαλ. ... ηδυνηθησ 49. μεισαχ (semper)
... AB om και ante αβδαναγω

III. 1. i. m. η 2. AB i. f. add. ησ εστησεν 3. AB¹ ιστηκεισαν (sic
ubique) 5. om τε sec., item 7. et 15. 6. AB om πεσων 8. AB¹ δι-
εβαλλον 9. τω βασιλει -ναβουχοδονοσρ 15. om τη χρυση 17. χ ημων εν 25
ουρανοισ i. m. 21. ¹περικνημεσι, ²-μισι 23. i. m. θ ... AB om tit. 4. συν-
στας ... εαυτου 4. επιγαγες (sic) παντα ταυτα 7. ημιν επιγαγες 9. AB
εγενηθη 10. παραδοις 11. δι αβρααμ 13. ¹εσμηκρυνητημεν 14. AB¹ ου
τοπος 16. AB om η 21. AB om και pr. 22. i. m. θ ... AB διελειπον
23. AB¹ τεσσερακ. 27. ευλογουν 28. B² υπερυψωμεν-, it. 29., B¹ 31. 30
31. χερουβειν 32. AB υπερυψωμενος (B¹-ψω-) pro υπερυμν- 37. AB επανω
38. om κυριου 49. παχνη κ. χειονες 54. AB θαλασσαι 56. om τοις 59. οι υιοι
65. μεισαηλ ... AB εξειλατο ... ¹ερυσατο bis, A sec. loco ... AB om subscr.
24. i. m. ι ... AB om το ... AB ειπαν 25. ¹om και ειπεν ο βασιλευσ
... ¹τεσσερες 27. AB² i. f. add. και προσεκυνησεν ο βασιλευσ ενωπιον αυτων τω 35
κυριω 28. AB om ο βασιλευσ ... και μεισαχ και 29. om η ... ¹vid. om
αυτους και ηξιωσεν 34. i. m. $\iota\alpha$ 33. αιωνιος η εξους.

IV. 2. ειδον, it. 15. ... εφοβερυσεν με ... AB συνεταραξαν 4. AB
ειπα εγω 6. om μου ... ειδον 11. εκτειλατε, it. AB 20. 14. επρωτημα
... εξουδενημα 15. $\Sigma\upsilon$ $\pi\alpha\alpha$ $\Sigma\upsilon$ αγ. 17. AB¹ ιδες ... om το sec. 20. AB¹ 40
ιδεν ... AB εασατε εν τη γη 28. AB om τω 29. AB κ. ω εαν 31. ναβου-
χοδονοσρ (sic?) ... ευλογησα 33. ¹μεγαλοσυνη

V. 1. i. m. $\iota\beta$ 2. οινου αυτου ενεγκ. 4. post λιθινους (b ληθ-) AB²
add. και τον θεον του αιωνος ουκ ευλογησαν (A ην-) τον εχοντα την (A om την) εξου-

σιαν του $\pi\nu\sigma$ αυτων 5. τ. τοιχου και οικου 7. βαβυλωνιοις 9. ¹συνεταρασ- 45
σαντο 11. ¹βαττηρ 12. ¹om εν αυτω sec. ... AB αυτω ονομα 13. i. m. $\iota\gamma$
14. ¹om συνεσις και 15. AB συγκρισιν αυτης 16. γνωρισησ 19. μεγα-
λοσυνης ησ εδ. ... AB υψοι 21. AB μετα οναγων ... γνω ... ο Σ . ο υψιστ.
25. AB η γραφη η 29. πωρφυραν 30. ¹ανερεθη (et A -νε-) ... ¹ο χαλ-
δαιων 31. i. m. $\iota\delta$... AB¹ δαριος (ubique -ρι-)

VI. 4. AB¹ ἀμβλακτημα 6. αἰωνα^ς 7. om του ... AB ἐμβληθήσεται
8. AB¹ ἐχθρο^ς 13. om ο 14. και εως—αυτον i. m. 16. ¹ om αυτον 18. ¹ ουχ
εισηνεγκ. 22. ημερεθη μοι 27. AB om τω 28. κατευθυνεν

VII. 4. i. m. ¹ε ... ετει ²τρίτω, i. m. ²πρωτω ... AB om τω ... AB¹
5 ἔδεν 2. AB προσεβαλλον 3. AB¹ τεσσαρα, it. 6. 17. ... ανεβαινεν 4. AB²
λεαινα εχουσα πτερα κ. πτ. ... αυτη ωσει αετου 6. ετερον θηριον 8. τρια
των κερατα (sic) των 9. AB om οι ... AB ωσει χιων λευκον 10. ελ^ε-
τουρ^{ου}ουν 12. AB η αρχη μετεσταθη 13. προσηχθη 14. δουλευουσιν αυτω
16. ¹ om μαθην 19. AB και οι ονυχ. ... χαλκοι οι εσθιον 24. ¹ om
10 ετεροσ 25. ¹ ημυσυ

VIII. 4. i. m. ¹ε 3. εἶδον, it. 4. 6. 7. ... επ εσχατω, it. 19. 4. om
και pr. ... βορρα ... AB στησονται 7. φθαννοντα 8. om ετερα ... AB¹
τεσσαρα, it. 22. ... ¹ τεσσαρες 10. AB om και pr. 14. om ου ... εραχθη
... AB¹ κατενοδωθη 12. ¹ ευοδωθη 14. AB τριακοσαι 17. ✕ συνες i. m.
15 20. AB περσ. και μηδ. 21. AB και ο τραγ. 22. υποκατω κερατα ...
¹ τεσσαρα pro -αρες 25. AB και ο ζυγος

IX. 4. i. m. ¹ε ... δαρ^ειου suprascr. 2. βυβλοισ 4. AB προσηξαμην
... om σου sec. 9. AB τω κυριω θεω 10. του κυριου θεω 13. ημων
αποστρ. 16. AB εν παση ελ. 20. του κυριου θεω μ. ... ορου^ς 21. εἶδον
20 22. συνεἵτισεν 23. AB συ ει 26. αφανισμοις. 27. AB² post εβδομαδος
add. καταπαυσει θυσιαστηρια (Α -ον) και θυσιας (Α -αν) και εως περυγιου απο αφανισμού
και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμού (Α -μου) και δυναμώσει διαθηκην
πολλοις εβδομας μια και εν τω ημισ^ει (Α -συ) της εβδομαδος

X. 4. i. m. ¹ε 2. εβδομα^δας 3. ουχ ηλ^εψ. 4. AB ειχ. και τεταρτ.
25 5. εἶδον, it. 7 bis. 8. ... βαδδεν 6. AB θαρσεις ... ωσει ορασ. αστρ.
7. ¹ ουχ ... απ (sic?) αυτοουσ 8. μονος ὑπελ^εψ^ες. μονος ... ¹ ουχ ὑπε-
λειψ^ες, it. 17. 12. om κυριου 13. AB¹ ἴστηκει ... μειχαλ, it. 21. (non
42, 1) ... AB κατελειπον 15. ¹ om vid. και κατενυγην 16. εναντ. εμου
20. και ο αρχ.

30 XI. 4. i. m. ¹ε ... εν τω ετει 3. AB κυριας 4. ¹ τεσσαρες 5. AB
επ αυτων ... κυρ^ειαν 7. ¹ και στησεται, AB² και αναστ- 8. AB² αυτων
καταστρεψει μ. 11. om ο 13. om ο 14. τ. λοιπων τ. 15. αναστης.
και οι 16. σαβειρ 17. AB του διαφθειραι 18. AB κατακαυσει 20. AB
om ει 21. ολιθ^ερημασιν, it. -σθρ- 32. 34. 24. AB κ. οι πατ. τ. 31. ανα-
35 στησονται ... AB ηφανισμενον 34. βοηθηθησονται 36. και ὑψωθησ. ο βασ.
κ. μεγ. ... μεχρ^ες του σ. 37. επι παντοσ θεω τ. 38. μαωζειν 40. μετα
του ... ο βασιλ. ο του ... και ἔπνευσιν 41. AB σαβειαν 45. AB και ηξει ε.

XII. 4. ου γεγονεν αφ ης (ης et A) i. f. l. add. 4. λοιπους pro λογους
5. εἶδον ... AB¹ ἴστηκεισαν 6. βαδδεν, it. 7. 7. τον αιωνα sine εισ
40 8. ² om ου 10. ¹ om και αγιασθωσι ... ✕ παντες i. m. 11. om το ...
² ενενηκοντα, i. m. ² τεσσα(2-α)ρακοντα 13. ✕ και ωραι i. m. ... AB om titul.
4. i. m. ¹ε 2. ¹ ὑπερ πασ τους 3. AB¹ τεσσερακοντα 5. AB¹ κυριαν
7. om μεν 8. AB και θυμωθεις ο ... AB ειπητε (Α -ται) 9. AB αποθα-
νεται δανηλ 11. βασιλευσ παραδ. 14. κατεσησαν 15. AB om αυτων
45 sec. 16. πρωι sine το 18. AB ο βασιλ. επι τ. τραπεζ. 21. AB επι τη
τραπεζη 23. i. m. ¹ε 24. μη και—πεινει i. m. inf. 27. AB om ο ... AB
στηρ 30. AB¹ ἔδεν ... AB om ο βασιλευσ sec. 32. AB¹ εδιδετο 33. πεδ^εδιον
34. AB ειπεν αγγελος 38. AB εγκατελειπεσ 41. AB πλην σου αλλος
42. AB ανεσπασεν

Subscriptio: δανηλ

VI. 25. b εν πασι τη γη

VIII. 11. εραχθη] ita et Ti et b in Notis et Animadvertendis, Ab εταραχθη

XI. 38. μαωζειν] ita b primum, cal. corr. -ειμ et sic Ti

[XII.] 14. κατεσησαν] ita et Ti, Ab -σεισαν 42. AB ανεσπασεν] ita
et b, Ti εσπασεν nescio cur. Deficit B

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ ΠΡΩΤΟΣ.

Inscriptio: AS μακκαβαίων α

- I. 4. om τον sec. ... ¹ εἰς γην, deīn ex γῆς ... AS χεττιειμ ... AS προ-
 τερον 2. AS om πολλων 3. πληθος ... και ὑψωθη κ. επ. η κ. αυτου
 post τυραννων v. 4. ponit 4. AS συνηξεν ... χωρων εἰνων ... κ. εγενετο
 α. εἰς φοβερων 5. ¹ εἰνοι 6. AS συνεκτροφους ... εκ νεοτη. ... ¹ αυτου
 pro -τοῖς ... εἰς αυτου ζωντων 9. om οι 10. AS του βασιλειωσ ... om τη 5
 11. ¹ ἐξηλθεν ἰσλ υιοι ... primo διελθωμεν (² διαθωμεν?) ... ¹ ἐξωρισθημεν
 13. ¹ προεβυμωθησαν ... om απο 14. ¹ om τα 15. AS¹ ἐξευγισθησαν ...
 εν τοῖς εἰν. ... ^{2c.3} ἐπειραθησαν 16. ¹ om η ... AS ενωπιον ... AS γῆς
 pro της 17. AS¹ om εν tert. ... ¹ om εν ult. 18. AS συνεστησατο ...
¹ ἀπεστραφη πτολεμ. ... ¹ ἐφυγον pro ἐπεσον 19. τη et της pro γῆ et 10
 γῆς 20. εν τω ρ κ. μ. κ. γ (² add. εἰ) και ... AS om ανεβη sec. ...
 ἐπι ἑλμ² 24. AS εἰσηλθεν ... AS ὑπερηφανια, il. -νι- 24. 23. το χρυσιον
 κ. το αργυρ. 27. ² και πας ... AS¹ om και ... καθημενην εν π. ἐπενδει
 28. om ο 29. AS¹ om και pr. ... ¹ αρχοντας 34. ἐνεπρησεν ... om αυτης
 sec. 32. ηγμαλωτισαν ... ¹ om ἐκληρονομησαν, ² και ἐκλ-σαν (α ex e corr.) 15
 εαυτοῖς 33. AS μεγ. κ. οχυρω 34. παρανους 35. AS τροφην ... AS
 εγενετο 38. AS γενημασιν 39. ¹ ἐστραφη ... ¹ om εἰς ονειδισμ. η τ.
 αυτης 40. ¹ κατα τα τεκνα αυτ. ἐπλησθη η γῆ αἰμια 41. AS om αντι-
 οχος 45. κυκλωσας 47. ὤστ^α ... ¹ κτηνη πολλα 48. ἀφειναι ... ¹ πνι i. e.
 πνευματι pro παντι ... AS² βεβηλωσαι 49. ἀλλαξασθαι 50. κατα τον 20
 λογον του β. 54. κατα pro ἐπὶ ... ἐνετιλanto 52. πολλοι προς αυτους
 ... ¹ και pro πας ο 53. AS³ κρυφιοις 54. ¹ χασαλευ ... τω ε κ. μ. κ. ρ
 εἰει ... ¹ ὠκοδομησεν βδ. 56. κατασχισαντ. ἐνεπυρις. εν πυρι 57. εἰθανα-
 τουν 58. ¹ om ουτως 59. AS¹ om τη 61. AS¹ om προνομευσαν et
 εἰθανατωσαν 62. AS οχυρωθησαν εν αυτοῖς 63. AS ἐπεδεξαντο 25
 II. 4. ματ^τ. υιος ἰωαν. ... AS ἰωαρμ (A -ειμ) ... ¹ μωδειν, ² -δαιεν
 2. AS ἰωαννης ... ¹ om ο ... AS επικαλουμενος ... S γαδδαι 3. om ο
 4. AS καλουμενος, it. 5 bis. ... ¹ om μακκαβαίους, ² -βεος 5. ἰελεαζαρος
 ... ¹ om ο ... ¹ ἰωαννης, AS² -θας ... σαφνος (A σαφφ-) 6. AS ἰδεν
 ... γενομενος 7. AS οἰμμοι ... ¹ μου το συντρ. ... της αγιας πολεως και 30
 ἐκαθισαν ἐκ ... AS ἐχθρων το 8. AS ἐνδοξος 9. ¹ α απηχθη ... AS
 πλατεια (A -ει-) αυτης 10. ἐκληρονομησεν εν ... AS βασιλια (A -εια) και
 13. ζωη 14. AS οι υιοι ... ¹ ταῖς ματια ... ¹ ἐπενθησεν 15. ¹ ἡλλοιωθη
 pro ἡλθον οι ... αποστασιν ... ¹ μωδειν, AS² -δαιεν (sic ubique) 17. ἐστη-
 ρισμενος ὕψος 18. AS om ουν ... ¹ και ως ... ἐποίησεν ... ¹ om ο 35
 οἰκος—και σν και, suppl. ², sed οι υἱοι pro ο οἰκος ... ¹ δοξασθηση
 19. βασιλιας τῆς β. 20. AS καγω pro ἀλλ ἐγω 22. τον λογον του β.
 ... AS om του 23. ¹ om τους λογ. τουτους ... AS¹ βωμου εν ... primo
 βωδειν 24. ² ἐτρομασαν 25. ¹ ἀνδραν ... ¹ καθεilon 26. ¹ ἐδωκαν pro
 ἐζηλωσεν 27. νομω η ἰστων (² del. η?) 30. AS ἐσκληρυνθη επ αυτους, 40
 S + (² add. κ) ἐπληθυνθη 34. ἀνάγγελη ... αι δυναμεις αι ... οι αν-
 δρες ... βουλην ... κρυφιοις 32. κ. κατελαβοντο α. και ... ¹ παρενε-
 βαλοντο προς, ² -εβαλλον επι 33. AS om ικανον ... AS ἐξελθοντες ποι.
 ... ¹ ποιησωμεν 34. AS om του sec. 35. ἐταχυνεν 36. ου λῆζον ...
¹ κυφρους 37. ¹ om ἐφ ἡμας 38. προς αυτους ... om τω ... ¹ om τοῖς 45

Lectiones nullo siglo notatae sunt codicis S

II. 44. b δέερεξε 20. b καὶ ἡ ἀδελφοί

... ¹ om χιλιων 39. om επ ... om εως 40. AB της ψυχης ... ¹ διωμάτων ... ολοθρευσουσιν ημας 41. την ημεραν εκείνην ... εφ ημας ... ωσ ... κρυφιοις 42. πασα συναγωγή 44. ¹ επαταξαντο 45. κ. εκελευσεν ματ' τ. 46. υιοις pro οριοις 47. ¹ αυτου 48. ¹ om εκ χιρος sec. ... ² βασιλ. 5 αυτων 49. om του ... εστηρισθη 50. om και pr. ... πατ. υμων 51. και μνησθηται τα εργα των πατερων α εποιησεν (² -σαν) 54. κληρον διαθηκησ των αιων. ιερως. 56. μαρτυρασθαι ... την pro γης 57. AS ελεει ... εισ αιωνας (sine αιωνος) 58. νομον ζηλους ... om εως 60. λεοντος 62. AS εισ κοπρια ... εισ κωληκας 63. ευρεθη και ... AS επεστρεψεν ... απο- 10 λιται 64. ¹ om και υμεις ... ανδριζ. κ. ισχυς. 65. αυτος εσται υμων πατηρ 66. ¹ δυναμιν ... νεστητος αυτος εσται υμιν αρχ. ... AS πολεμον 67. AS προσαξετε (Α -ται) 68. εισ προσταγμα 69. ¹ πατ. αυτων ... τω γ (² ε) κ. μ και ερ (ε eras) ετει και εταφη εν ταφοις ... AS πατ. αυτου

III. 1. ¹ αντ αρτου (saepius αρτ- et αυτ- confund.) 2. οι pro σοσι 15 3. ¹ επολεμουντο πολ. ... AS τα πολεμ. αυτου 4. om αυτου ... ορευο- μενος 6. om οι pr. 7. ¹ και εισ ευλογ. 8. εν πολι ... AS εξωλεδρευσεν 9. om τησ 10. AS σαμαριας ... προσ τον ισρ. 11. AS om αυτον sec. 12. AB ελαβον τα 13. AS και εκπορευομ. 14. ενδοξασθησονται ... ¹ τον υιον 15. AS om του αναβηναι ... AS om και tert. 16. AS ηγγισεν ... 20 AS αυτω 17. ¹ ειδεν, ² ειδον ... ² την ερχομ. ... αυτων ... AS τι pro πως ... AS τοσούτο 18. σωζειν η εν 19. αλλ εκ 20. εφ ημας 21. ¹ om ημων sec. 22. φοβεισθε 23. ¹ ιουδας ... AS πτη ... επετιπτεν 26. εξηγ. τα εθνη 27. ο βασιλ. αντιοχ. ... ¹ om παρεμβολην—28. γαζοφ. αυτου 28. ¹ om αυτου sec. ... ενετιλατο αυτοις ειναι ετ. 29. εκ pro απο ... 25 AS φοροι 30. AS δαψιλη 32. ¹ απελυσεν pro κατελιπε ... και εως οριων 34. ηβουλετο 35. δυναμιν και τ. 36. κατοικισαι ... ¹ απ αυτων pro υιουσ ... ² αλλογενων 37. AS αντιοχιας ... (ετους ζ κ. μ κ. ρ) ... διεποραεένυετο (= primo διεπερασεν) 39. AS τεσσαρακοντα ... ¹ om εισ ... ¹ om αυτην 40. απηρεν ... αμμου 41. ¹ ηλθεν ... και δυναμις 42. λαο- 30 γους 43. AS ειπαν ... ¹ αναστησον ... πολεμησομεν περι του ... primo λαων pro αγιων 44. ηθροισθη ... ελεος 45. ¹ ανοικητος ... ¹ om και εκπορευομενος ... AS γεννηματων 46. προσευχ. ην εν μασσ. 47. την κεφαλην 48. εξεπετασεν 49. om και sec. ... AS πρωτογενηματα 51. κατα- πεπατηνται κ. βεβηλωνται 55. ¹ om και πεντηκονταρχους ... ¹ δεκαταρ- 35 χους, AS² -αδα- 56. AS ειπεν 57. παρενεβαλον ... αμμάους 58. om και sec. ... υιους δυναμειωσ ... ¹ om το 59. AS επιδειν 60. AS ουτως

IV. 2. ¹ ωστ επιβ. ... om οι 3. ¹ εν ναμμαουσ, ² et³ εν εμμαουσ 4. ως ετι εσχορπ. ησαν αι δυναμις (³ -μεις) 6. AS om τη ... ως ηβουλ. 7. και τεθωρακειμενην (² -κεισμ-) 8. εδεσθητε pro δειλωθ. 9. AS ως ... 40 εδιωκεν 10. βοησομεν ... AS om τον ... AS ει θελησει ημας ... AS om ημων pr. 11. AS γνωσονται ... ¹ om και σωζων 12. ειδον 13. AS παρα pro μετα ... ιουδαν (i ex τ) 15. ιαμνειας ... AS επεσαν 16. απεστρεψεν 18. πολ. εαυτους ... AS λαβετε 19. AS ετι πληρουντος ... μερος τι ωφθη εκκυπτων (³ -τον) 20. AS ο θεωρουμενος 21. συνει- 45 δοντες pr. loco, A sec. loco ... om και 23. AS κ. ιουδας ανεστρεψεν ... ³ κ. υακινθον πορφ. 24. AS om τον κυριον 25. AS εγενηθη ... εν τω 27. εγεγονει ... και οια αυτω ενετιλατο ο βασιλ. ουκ εξεβη 28. AS ερχομενω ... ¹ συνευδοκησεν ... AS om ο λυσιας ... πολεμησαι 29. ηλθεν ... ιουδαιαν ... ¹ παρενεβαλλον ... AS βεθσουροις ... ιουδας δεκα χειλι-

II. 66. AS πολεμον] ita et Ti, b πολεμος

III. 37. b καταλειφθήσας 45. b καταλυμμα 49. b ιεροσυννη

IV. 8. εδεσθητε] Fritzsche „scribe ἡδέσθητε“, immo αἰδεσθητε

αδασ εχων ανδρ. 30. ειδον ... προσηϋξαντο κ. ειπον ... AS ο σπρ ιηλ ... AS ἱωναζου 34. AS συνεβαλλον 35. ειδων ... ει ζην ... AS τεζη-
κεναι ... ¹ αντιωχian, AS² -οχι- ... AS και πλεοναστον παλιν γενηθεντα
(A -νν-) παραγεινεσθαι (A -γεν-) 36. ¹ αναβαται καθαρισαται, ² αναβωμ. και
καθαρισωμεν ... ² ενκαινισωμεν 38. ειδον ... θυρας pro πυλας ... ως ⁵
ενι τ. ... καθειρημενα 39. ερρηξαν ... om επι τ. κεφ. αυτ. 40. επεσαν
... σημειων ... AS om τον 41. AS ανδρασιν ... AS om αν 42. επελεξατο
44. αυτο 45. AS επεσεν ... ¹ αυτοσ β. 47. AS ωκοδομησεν (²-σαν) θυσιαστ.
49. AS των ολοκαυτωματων και θυμιαμ. 50. εφαινον 52. om του ενατου ...
¹ χασαλευ ... ² ετους pro του ... η κ. μ κ. ρ sine ετους 54. εν εκεινη ¹⁰
τη ημερα ... και κυμβαλ. 55. επεσεν 56. μετα ευφρ. 57. ¹ om χρυσοις
... ¹ εδυσαν 58. μεγαλη ευφροσυνη ... ονιδισμος 59. του ενκαινισμου ...
¹ ενιαυτου κατ 60. ¹ πυργ. ὑψηλους ... και μη ... καταπατησουσιν ...

² αυτο 61. απεταξεν ... ¹ τηρ. αυτα ... ωχυρωσεν αυτου ... βαδισουρα
V. 1. ¹ το pro και εγενετο ... ¹ οικοδομητο ζ., ² οικοδομηθη το ζ. ¹⁵
2. ¹ ωργισθησαν pro εβουλευσεν. ... αυτω (²-των) εν μεσω κ. 3. AS¹ ακρα-
βαττηνην, ² -ττανην ... τον (αμαληκ) ισλ³. ... επαταξεν 4. om εις sec.
5. AS εις τουσ πυργους ... ² ενοικουσιν 6. post πολυν add. και χειρα ισχυραν
8. ανεστρεψαν 9. εις τα εδνη ... δαδαιμα 10. om εφ ημας ... om τα sec.
11. ¹ κατεφυγον 13. ¹ om οντες ... AS τουβιου ... ^{2c.3} ηγμαλωτευκασιν ²⁰
... om αυτων his ... ωσι (²-ει) μ. 14. om αι ... ανεγιγνωσκοντο 15. σει-
δωνος κ. πασα γαλιλαια 16. ¹ om βουλευσασθαι 17. om σου ... λεγω δε
κ. ἱωναδασ ... ¹ αυτου pro μου 18. ἰωσηπον ... AS γηγυμενον 20. σι-
μων ... ¹ Η9 Η7, ² Η 22. ελαβον 23. παρελαβον ... AS εκ της γαλι-
λαιας ... ¹ αρβανοις, AS² αρβακτοις 24. ο αδελφος 25. τοις αναβαταις ²⁵
οι και ... ¹ ἱρηνικοις ... παντα ... γαλααδειτι 26. ² συνιληγμενοι, it. 27.
-ειληγ- ... βοσορα κ. β. ... ² (et³) αλειμοις ... ¹ και κασφω, ² κ. κασφωρ
και ... καρναιδ³ ... ¹ αυται αι π., ² praep. πασαι 27. αλλαις ... AS om
και sec. 28. ερημων βοσορα ... ¹ αφων ... ενεπρησαν 29. επορευοντο
30. ² τη εωθινη ... om και sec. ... ¹ om ου ουκ ην αρεισμος 31. εως ³⁰
ουρανου ... ¹ η σαλπιγξ, ² και σαλπιγξ ... AS κραυγη μεγ. 32. AS³ ημων
... σαλπιξιν (και εβροσαν ταις σαλπιγξιν) και εβ. 34. ¹ εις τρισχιλιουσ
δεκα ανδρ. 35. μαφα ... AS κατελαβετο ... AS εν πυρι 36. και βοσορ
37. εκ προσωπου τ. χ. 38. προσ αυτον π. 39. AS μεμισθωνται ...
¹ παρενβαλουσιν, AS² -βαλλουσιν 41. δειλανθη 42. παρεμβαλλειν ... AS ³⁵
αλλα 43. pro προσωπ. αυτων τα εδνη 44. om η ... ηδυναντο 45. ¹ εν
τω γαλααδειτιδι 46. τ. οδου οχυρασ σφ. 48. om του ... ¹ υμων κ. ...

αυτοιςω 49. primo επαταξεν ... του κηρ. ... τροπω 50. επολεμησεν ...
εν χειρι α. 51. AS εξεριζωσεν ... απεκτανμενον 53. AS εως ηλθεν
54. ¹ om το 55. εν αις ... εν γη γαλααδ 56. AS κ. ζαχαριας αρχ. ⁴⁰
57. ειπον ... ονομα πορευθ. 58. παρηγγιλεν ... ¹ επιαμειαν 60. ¹ ἰωσηφ
ωσ, ² ἰωσηπος ... λαου ἱηλ³ 61. ² om λαω ... AS¹ om ισραηλ 63. εναντι
... ¹ om αυτων 65. ¹ om αυτου ... AS ² εν τη γη τη ... τα οχυρωματα ...
AS ενεπυρισεν 66. AS σαμαριαν 67. ² βουλομενου ... AS αυτου ανδραγ.
εν τω αυτον 68. ¹ om και sec. ... και κατεκαυσ. ... om την ⁴⁵

VI. 1. εστιν ενλυμαιο ... AS om τε 2. κ. χει καλ. ... AS ο του
φιλιππ. ■ βασιλ. ... ο μακαιδωνων σσ εβασιλευσε ... πρωτ. εν αυτοις ³. και
3. ¹ οτι ουκ εγνωσθη 4. αντεστησαν 5. τισ απαγγελων εις ... την pro
γην 6. ενετραπη ... ενισχυσαν ... πολλ. οι ελαβ. ... και pro ων 7. βδ.
και ωκοδομουν ... ¹ και pro κατωσ ... ¹ om πολιν αυτου 8. επεσεν (his) ⁵⁰
10. απο τ. μερμιν. τη καρδια 11. AS om μου pr. ... ηλθα 12. AS μνη-
σκομαι ... ων εποιησα κακων εν ... AS τα αργυρα και τα χρυσα 13. AS¹
om ουν ... ευρεν 16. (ετους 5 κ. μ κ. ρ) 17. ¹ om και pr. ... om αντ

- αυτου ... AS ευπατωρ 18. AS om τα 20. επ αυτην ... (ετ. ν κ.) ...
 1 om επ αυτοουσ ... 1 om και ult. 21. ἤλμ³ 22. AS ειπαν ... AS² et s
 ποιησεις 24. περιεκαθηντο επ αυτον (³-την) οι υιοι ... AS ηλλοτριουντο
 ... 1 και pro πλην σοσι ηυρισκοντο (sic²) αφ ημων ... 1 om διηρπαζοντο
 5 26. 1 τ. ακρασιαν εν ... βαιδσουρα ωχυρασαν 27. αν ... προκαταλαβητε ...
 1 αυτην δ. 28. οτι ηκ. ... AS om και τους pr. et της 29. 1 δυναμι, 2-μιο
 30. ■ αριθμοσ ... AS om των sec. ... ἵππων 31. ηλδον et παρενεβαλον
 ... AS βειδσουρα ... επολεμησεν his et εποιησεν ... om εν 33. οδον
 αυτησ βαιδζ. ... εσαλπισεν 34. εδειξεν 35. παρεστησεν ... AS πεντα-
 10 κοσια (S²c.³-σαι) ἵπποσ διατεταγμενη ε. δ. εκλελεγμενη 36. AS αν pr. loco
 ... 1 αλα pro αμα ... 1 αλγοι pro απ αυτου και πυργοι 37. 2c.³ επ αυτου
 ... 1 κοροι pro οχυροι ... 1 εκεφαιστου pro εφ εκαστ. ... εξωσμ. ὑπ ... om
 δυο και 38. 1 επιτοιπον ... ενδ. κ. ενδ. και ... εστησεν ... AS φαλαγγιν,
 S¹-λαξ- 39. 1 χρυσασ χαλκασ και ασπ. ... 1 ὑπ αυτ. ... 1 om πυροσ—
 15 40. της 40. 1 om υψηλα ... AS επι τα ταπινα (A ταεπινα) 41. της φων.
 ... πληθουσ συνκρ. 43. ελεαζαροσ ο αυραν ... AS δωραξιν βασιλικιοσ ...
 ὑπεραγων ... ωηδη 45. primo απεδραμεν ... εθανατου δεξιαν 47. ἴδοντες,
 2 vol. ἴδεν ... κ. των δυναμεων το ορμημα εξεκλινεν (²-ναν) 49. AS βειδ-
 σουρων ... AS εξηλθεν 50. AS ο βασιλευσ ... επεταξεν 51. βελοσταςιασ
 20 52. om πολλασ 53. AS αγιοισ 55. AS ετι ζωντοσ αυτου ... τον β υιον α.
 ...
 56. και δυναμισ αι πορευθισαι μετα τ. β. ... AS² τα των προσταγματων
 57. κατεσπευδεν και επενευσεν του ... AS ειπεν ... 2 κ. προσ τους ανδρ.
 ... ἴσχυροσ 58. om μετ αυτων 59. στησομεν αυτουσ ... primo ων pro ως
 61. 1 ωμολογησεν 62. 1 εισηλδον ... εισ οροσ ... 1 ορισμον 63. AS αντι-
 25 οχιαν (ubique -χι-)

- VII. 4. ετοϋσ α κ. ρ κ. ν (vid. c. antecedd. conjg.) και εξηλδ. ...
 1 om ο ... 1 εν ανδρασιν εν ολιγοισ παρα θαλασσαν 2. 1 επονειτο pro
 εγενετο ... 1 συνελαβοντο ... AS αγαγειν 5. αλκιμοσ ηγ. α. ηγουμενοσ
 βουλ. 6. 1 κατηγορησαι ... AS παντασ τ. φιλ. σ. ... AS¹ εσκορπισεν
 30 7. 1 πιστευσεις ... ειδετω πασαν τ. εξολεδρευσιν (-ε- et A) ... AS εκολα-
 σατο 8. βαχχιδην ... φιλ. αυτου βασ. 9. τον αλκιμον τ. ασεβην ...
 1 om και tert. 10. απηρον 11. ειδον ... ηλδαν 12. 1 βαχχιδης ...
 1 δικαιοι 13. AS και πρωτοι ... ασειδοναιοι ... AS παρ 14. ειπον, it. 18.
 ... om του 16. 1 ενεπιστευσεν ... 1 εγραψ. αυτον, 2 εγρ. ο προφητησ
 35 17. σαρκασ (χρεασ) οσ. ... 1 αιμα 18. AS εισ παντα 19. βηδζαιδ³ ...
 1 συνεβαλεν ... AS μετ pro απ ... 1 om και ult. ... αυτοσ 20. 1 των
 αλκιμων 21. ἱερωσυνγσ 24. εκπορευεσθαι 26. 1 αρχοντων των α. ...
 AS εκχδραινοντα 28. AS ειδω (A ἱ-) ὑμων 29. ετοιμοι ησαν 30. ειδιν
 31. primo φαρσαλαμα 32. πεντακοσιοι ανδρ. 33. om το ... εξηλδεν ...
 40 1 προφερομενην 35. εξηλδον 37. AS om κυριε ... επ αυτου 38. om
 εν pr. 40. 1 ειπον (c. sqq. conjg.) 41. AS om ασσυριων ... ο αγγ. σ. ...
 AS om κυριε 42. AS ουτωσ ... AS ελαλησεν 43. επεπεσεν 44. δε η
 ειδ. η ... om αυτων 45. μιас ημερασ ... εσαλπιζον 46. απεστρεφον ...
 1 κ. ουκ απελιφθη 47. 1 παρα τη ηλμ³ 48. AS ηϋφρανθη ... AS¹ μεγαλην
 45 49. AS κατ ενιαυτ. ... AS τη τρισκαιδεκατη (S -κε-)
- VIII. 3. AS σπανιασ 4. απεχων μακραν ... γησ ως 5. AS² κιτιαων
 6. αντιοντchon τον ... 1 συνετρ. ὑπ αυτου 7. 2 εστησ. αυτον αυτ. ... 1 δου-

VI. 40. A τα ταεπινα] Ti adnot. „corrigere πετεινα“ sic, mendum typographicum pro ταπεινα?

VII. 23. b τα εδνει

ναι ... ¹φορον μεγάλην ... ομηρον 8. AS μηδian ... λυδιαν απο 10. AS ηχημαλωτισαν ... ¹επρονόμευσεν (επρον- et AS²) et κατεκρατησεν ... ¹ομι αυτων ... ¹καζειλεν ... AS οχ. αυτ. και επρονόμευσαν αυτους κ. κατεδ. 11. οι ποτε ... AS ανεστησαν 12. βασιλεων 13. AS οis ... ¹βασιλ. και βασι. 14. AS επεδεντο ... αυτων ουδε εισ διαδ. ουδε π. ... ¹οm εν αυτη, ⁵ 2 επ αυτη 16. A²S αρχην προ την αρχην ... ¹οm κυριευειν 17. επελεξατο ... ¹οm αυτοις 18. ειδεν ... δουλια 19. εισηλθσαν 20. AS ο και μακκ. ... απεστειλεν ... ¹φιλους ημων 21. εναντιον 22. AS αντεγραψαν et απεστειλαν (S -σι-) 23. εκχθρος 24. AS om εν pr. ... εν παση τη κυρια α. 25. ¹πληρη 26. ¹οm ου δωσουσιν ... ¹πλοιον ... 10 AS¹ ρωμη 28. ρωμαιοis ... ¹φυλασσουσιν (sine κατ. c. praec. conj.), ²κ. φυλαξωνται ... AS ταυτα pro αυτων 29. AS τουτους ουτως 30. βουλευσονται ουτ. η ουτ. ... ποιησονται ... αν 31. ¹οm βασιλευσ ... ²εισ υμας ... τ. συμμ. ημων ιουδ. 32. ποιησ. εαυτοις ... ¹πολεμη. υπερ σου ... ¹δια της θαλ. και bis scr. (i. f. p.) 15

IX. 1. ¹επισεν, ²επει- ... η δυναμις ... om εν ... ¹βαχχιδην, ²et 3 βαχχ- 2. ¹αυτους ... εισ ψυχας ... ¹ανδων 3. (δευτ. κ. ν κ. ρ) 4. και B (2, B) ἔππον 5. ελασα ... και T (2, Γ) α. μετ αυτου εκλεκτοι 6. ειδον ... AS εξεγερσαν 7. την καρδια 8. ειπεν ... πολ. προσ αυτ. 9. ¹απεστρεφον αυτους λεγ. ... ¹σωζομεν, ²σωσομεν ... AS το νυν επιστρ. ... και οι 20 αδελφοι ημ. 10. om μοι ... om τουτο ... ημων αποθαν. ανδριωσ ... ¹αδελφων και 11. ¹προσεπορευοντο 13. pr. μεχρι εσπ. 14. om εν 15. το δεξ. μερος ... AS εδιωκεν 16. AS και οι εισ ... ειδον ... primo κερας κατα προσωπον και επεστρεψεν ιουδα, dein κερ. και κατ. pr. επιστρ. ἔ, ²et 3 = b 17. om και εκ τουτων 19. ηρεν ... πατ. αυτων εν μωδαειν 20. ειπεν 22. περισ- 25 σια ... AS μεγαλωσ. αυτου ... πολλη 23. AS¹ ιουδου, it. 26. 28. 31. 24. AS αυτομολησεν 25. AS βαχχειδης, it. S 43. 26. ηρευνουν ... εξεδιωκε αυτους 27. AS om εν sec. 28. ¹οm τω 29. εξελθ. και εισελθειν ... βαχχιδην 35. AS om ιωναθαν ... AS ναβαταιουσ (A -te-) ... αυτου του παραδ. ... παρασκευη αυτου 36. AS οι υιοι ... αμβρει οι εκ 37. ¹οm δε ... απηγ- 30 γιλεν ... AS om τω pr. ... τω ατδελφω ... AS om οι ... ²et 3 αμβρι ... απο γαβαδαν ... AS μεγαλων μεγιστανων χανααν 38. ¹et 3 εμνηστ. του αιματος ιωαν. ... ¹αυτου 39. και η αποσκ. ... υπαντησαν 40. AS om οι περι τ. ιωναθαν ... ¹απεκτινεν ... ¹σκ. αυτου 41. AS om η 42. ¹εξειδικησεν et αυτου 43. ¹χρηπινων 44. δη pro νυν ... πολ. περι τ. ψ. 35 45. om ημων pr. 46. εισ τον ουρ. ... χιρος των εκθρ. ημων 49. επεσον δε παρα βαχχιδου ... ¹T, ²Γ 50. AS¹ ωκοδομησαν ... ¹αμμαουσ, ²-ουν ... ¹οm -ραδων (sic) — εν τειχε- (sic) ... AS² παραδων ... θυροis pro πυλαις 51. αυταις τ. εκθραινιν 52. πολιν την β. ... AS βελθουσιν ... AS και γαζ. 54. et γ κ. ν κ. ρ τω μηνι τω 55. και επληγη ... AS 40 ηδυνατο 56. μεγαλων 57. επεστρεψεν 58. om και sec. ... αναξον 60. ¹απηλθεν pro -ηρ- ... λαδρα επιστολας ... συλλαβουσιν ... ηδυναντο ... om αυτοις ... αυτου 61. συνεβαλον ... αρχηγιων ... om εισ πεντηκ. ανδρας ... AS απεκτινεν (S -τι-) 62. εξεχωρ. απ αυτων ... βαιβασσει ... καζειρημενα 63. ¹κ. τοι εκ 64. βαιβασσει ... μηχανεας 65. AS 45 και ηλθεν αριθμων 66. AS² οιδωμρα ... φασειρων ... ηρεξαντο ... ανεβαινον ... AS εν ταις δυναμ. 68. AS επολεμησαν ... βαχχιδην 69. AS¹ ωργισθησαν ... ²εν θυμω ... εβουλευσαντο 70. ¹απεστειλαν ... pr. αυτους pr. 71. επεδεξατο ... ¹λογ. αυτω κ. ωμοσαν α. 72. ¹επεδωκαν ... ¹αιχμαλωτευσεν ... της pro γης 50

X. 1. (eti ξ κ. ρ) ... ¹επεξαντο (sic), ²απεδεξατο 3. απ επιστολας ... μεγαλυνηται 4. AS μετ αυτων 5. om αυτου sec. 8. ¹δυναμιν 9. εδωκεν pro απεδ- ... ¹γον. αυτου 11. ¹οm το ... τετραποδων, ²πε-

- ...¹ και εισ οχ. ... εποιησεν 12. οικοδομησεν ... AS² ο βακχιδης 14. βαιζ-
σουροισ ... γαρ εισ φυγ. 15.¹ διηγησατο ... τας ανδραγ. ...¹ om ους
εσχον 17.¹ αυτου 18.¹ αδελφω τω ιωνα.,³ τω αδ. τω ι. 19. om ει,
¹ ει του ... AS ημων φ. 20. κατεστακαμεν ... του βασιλ. ...¹ κεισθαι
5 ... σε και απεστ. ...² χρυσουν λεγων ... φιλιας 21. ετους ζ' (²ξ) κ. ρ
23. εποιησας ... προεφθασεν ... om ο ... AS καταλαβεσθαι 24. δοματος
25. επεστιλεν 26.¹ τα προς τας σμας (sic) συνδ.,² = h ...¹ ενετιλατο
27. om και pr. ... om του ... συντηρ. τι 30. απο γης ιουδα ... AS
σαμαριτιδος κ. γαλιλ. απο ... AS εισ τ. απαντα χρ. 31. και η ηλμ εστω
10 η αγια ... AS² αφιεμενη 32.¹ της σαρρας την εν ... om και sec. ...
¹ αρχιερει ανδρασ οπως ... αυτος εκλεξηται 33.² τ. φορ. αυτων 34.¹ νου-
μηνια ... αι αποδεδιγμεναι ... κ. τρις μετα εορτ. ... εστ. π. αι ημ. εστω-
σαν ατελις 35. ουκ εχει ... περι τινος pr. 37. om και καταστ.—βασι-
λειωσ ... τοις (primo ταις) μεγ. κ. κριται κατασταθησονται ... εστωσαν
15 εαυτων κ. ... νομ. εαυτων καθως pr. 38. AS σαμαριας ... om το ...
¹ επακουσαι ... αλλη εξουσια 39. καθηκουσαν 41. οι ουκ ...¹ εδνεσεν
42.¹ οσα ελαμβ. ...¹ αφιται 43. AS σφιλων ...¹ παν πραγμα pro παντα
... αυτ. απολεισθωσαν εν τ. β. 44.¹ om και του,² om του sec. loco ...
² et³ om και η διαπ.—βασιλειωσ 45. ωχυρωσεν ... οικοδομησαι τα τιχη
20 ηλμ τη ιουδ. 46. AS¹ επιστευσεν ...¹ επεταξαντο ... εμνησησαν ...
¹ εποιησαν 48. ο βασιλ. αλεξανδρος πασας τας δυναμεις (³-μεις) και ...
...¹ δημητριος 49. AS¹ παρεμβ. αλεξανδρου κ. εδ. αυτον ο δημητριος
(² αυτους αλεξανδρος) 50. εως ο ηλιος εδυ 52. AS εισ την βασιλειαν (S
-λι-) μου ... ενεκαθισα ...¹ θρονων ...¹ εκρατησας ...¹ επεκρατησεν
25 53.² c.³ εκαθισα 54 στήσομεν προς αυτους ... om νυν ... συγατεραν
55. επεστρεψας ...¹ om σου ...¹ αυτου 56. AS αλλα ... απαντησ. μοι
... ειρδωμεν 57. AS και ηλθεν εισ ... ετους δ. κ. ξ' κ. εκ. c. seqq. conjg.
58. om και pr. ... AS¹ εξεδετο 59.¹ ιωναδα sine τω ...² εισ την
συναντ. 60. ενωπιον 64. ανομοι 62. λ' ο βασ. 63. εκαθισαν α. οι βασι-
30 λεις μετ αυτων (²-του) κ. ειπαν (²-πεν) ...¹ om αυτου ... AS εξελθατε
(S -ται) 64. AS ειδον ... AS εκηρυξεν 66. om εισ ιερουσαλ. 67. και
(² add. εν) ε' ει τ. κ. ξ' κ. ρ 68.¹ ελυπηθη (ο βασιλευς) σφ. ...¹ υπεστρεψεν
69.² επι της κοιλ. ... παρενεβαλον ... επι ιαμνιαν 71. ουν επιτεποιδας =
επει ...¹ οτι ουκ εστιν επι δ. 72. AS¹ εστ. ημιν ...¹ om ποδος,² ποδων
35 ... οτι διетроπωθησαν 73. om και sec. 74.¹ εισ pro εξ ... βοηθιαν
αυτω 75.¹ αυτην ... AS οι εκ ... φρουραν απολλ. εν ισπ. ευρον κ. 76. εφο-
βησεντες ...¹ εκυριευσαν 78. AS om ιωναδαν ... αυτου εισ πολεμον εισ
αζωτ. ... AS παρεμβ. οπισω αυτου εισ 79. AS ιππον κρυπτωσ ... κατω-
πισθεν 80.¹ ναν ... AS εως διλησ 84. AS ιστηκει (S -κι) 82. συνηψαν
40 ... AS³ φαλαγγα ... AS εφυγαν 83. εφυγεν ...¹ εισ βοδαγων 84.¹ συν-
φυτου|τουντας,² et³ συνφευγοντας 85.¹ εγενετο 86. ενθεν 87.¹ ις ηλμ³
...¹ εχοντι 88. επι δοξασαι 89. AS³ συγγενευσιν ...¹ ακκαρω
XI. 4. om ο ... AS ως η αμμος (AS² add. η) παρα το ...¹ εξητησε
και κατεκρατησε 2. λεγων λογουσ ιρηνικουσ κ. ... απο της πολεωσ ...
55 συννητουν 3. om ο ... AS² c.³ πτολεμαϊδος ...³ φρουρι 4. ηγγεισαν
... καθειρημενα ... και σωματα ... θειμωνιας (A θι-) 5. ψεξαι 8. ο δε
πτολεμ. ο βασ. ... παραλιου ... AS σελευκισ 9. συγατεραν ...¹ ειχεν
...¹ om και ult. ... την βασιλειαν 10.¹ μετα γαρ εμε δους 11.¹ εψε-
ξεν, AS² εψογισεν 12. om τω ... και εδηλωθη τω αλεξανδρω 13.¹ εξηλ-
50 θεν ... AS περιεβητο το διαδημα της ασιας και περιεβητο δ. δ. ... το της

X. 46. S¹ εποιησαν] sic Ti in textu, in Comm.: „εποιησεν: C^a εποι-
ησαν“

αιγυπτ. κ. ασιασ 14. ¹ ἐκείνουσ ἐκίνουσ (sic, ² et ³ del. signa) 15. ¹ ἡλθον
 ... AS¹ ἐν πολέμῳ ... AS¹ ὁμ τὴν δύναμιν 16. ¹ ὁμ αὐτὸν 18. ¹ ὁμ ο
 ... ὁμ ἐν pr. ... AS ὀχυρ. αὐτοῦ ἀπῶλ. 20. ἐκεῖαν συνῆγ. ... πολεμη-
 σαι ... ¹ ἐποίησ. ἐν αὐτῇ 21. ¹ ἐπορευθῆμεν ... ¹ ἐξῆνος (ἡμῶν) αὐτῶν
 22. AS¹ ὁμ τῇ ἀκρᾷ ... ² καὶ συνμίσγ. 23. ¹ ὁμ δε ... ἐξέλεξεν ... 5
 Ἰουδαίων pro ἱερῶν 24. ¹ πλείον ... AS καὶ ἐπορευθῆ ... AS ἐναντίον
 25. AS τῶν ἐκ τοῦ 26. ἐποι. οἱ pro αὐτ. αὐτῷ ... ἐναντ. τ. φίλ. α. πάντων
 27. ¹ ὁμ τῶν 28. ¹ Ἰουδαία ... ¹ καὶ τρεῖς τριηραρχίας 31. ὁμ το ...
¹ ὕμῶν π. ὕμ. ... AS ἴδῃτε (A -ται) 33. φίλοις οὖσιν κ. συντ. ... ἀγαθὸν
 ποιῆσαι 34. ἐστακίμεν αὐτοῖς ... AS λυθῶν κ. ραθάμεν προστεθῆσαν 10
 ... ¹ Ἰουδα ... AS σαμαριτ- ... AS γεννημάτων ... AS καὶ τῶν 35. ¹ τελῶν
 καὶ τ. ... ¹ το τοῦ αλ. ἡμῶν ... πάντασ ... AS ἐπαρκεσάμεν (A -σο-)
 αὐτ. 36. AS ἀθετήσατε (A -ται) ... ¹ ἀπο τ. νυν his ser. ... AS¹ ὁμ καὶ
 37. ἐν τῷ τοπῷ ... AS ἐπιτηδῶ (S¹ -ῆνω, A -δεῖω) ἐπιστήμῳ 38. AS ἀν-
 θέστηκει (S -κι) ... ὁμ πασᾶσ ... δυναμένων ὧν ... ἡχθῶν ... AS π. 15
 αἱ δυν. αἱ ἀπο τῶν ... ὁμ αὐτοῦ 39. AS κατὰ τοῦ δημ. ... ἱμαλκοῦε
 ... ἐθρεψεν (primo εἰρ-) ἀντιοχ. τὸ παιδ. τὸν τ. 40. ὁμ παραδοὶ α. α.
 ὁπῶσ ... ὅσα συνετάσεν ο. δ. 42. δημητρ. ὁ pr. ... οὐ ταῦτα μόνον ...
¹ ἀλλὰ δοξά, AS² ἀλλ' ἡ δοξή ... ἀν 43. AS συμμαχ. μοι 44. ¹ ὦ, ² Γ
 ... ἡλθον ... AS ἡϋφρανθῇ 45. οἱ ἀπο τ. ... AS ὁμ ἀνδρῶν sec. 46. τ. 20
 οἰκίας τας 47. πάντες προσ αὐτὸν ... AS ὁμ πάντες ἀμα sec. ... ὁμ
 ἐν τῇ πόλει (sec.) 48. ἐλάβον 49. εἶδον ... ¹ ὁμ ὡς ἡβούλ., ² ὡς ἐβούλοντο
 ... ¹ ἐκρατήσαν, ² ἐκραζάν 50. δεξίαν ... πολεμεῦντες 51. ¹ ὁμ παν-
 τῶν ... ¹ βάσ. αὐτοῦ καὶ ὠνομασθήσαν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ... ¹ ἐπε-
 στρεψεν 53. ¹ ἐσπεύσατο ... ¹ ἡλλωτριώθησαν ἰωνάδ. ... ὁμ ἀνταπεδω- 25
 κε—ασ ἀντ- (sic) 54. καὶ μετ α. 55. ¹ ἐπισυνῆσαν ... AS ἀπεσχορακίσεν
 (S primo επεσχ-) ... δημητρ. ὁσ ... ἐπολεμήσεν ... ἐτροπώθησαν 56. τῆς
 ἀντιοχίας (-χι-εἰ A) 57. AS¹ ὁμ τῷ ... ¹ ὁμ καὶ ult. 60. πασα δύναμις
 61. AS ἐν πυρὶ ... AS αὐτάς 62. AS ὁμ τὸν ... ¹ δεξίαν, it. 66. ...
 AS τῶν ἀρχόντ. 63. AS κηδεσ 64. ¹ συνῆντησαν ἑαυτοῖς ... καὶ κατέλιπ. 30
 τὸν ἀδελφ. α. σμ. ἐν 65. AS βεθσοῦρα 66. AS ἐπ αὐτὴν 67. καὶ
 παρένεβ. ... AS ὕδωρ τοῦ ... ¹ γεννησάι ... παιδίων ἀσῶρ 68. ἡ παρ-
 ἐμβολῇ ... ¹ ἐξεβάλεν ... δε παριστήκισαν ἐξέν. 69. ¹ ὁμ καὶ ἐφυγον
 70. ματταδ. τοῦ φαλμῶδου κ. ... χαφεί 71. AS ἐπεθετο 72. ¹ ὕπεστρεφον
 73. εἶδον ... AS ὁμ οἱ sec. ... ἐπ pro προσ ... ἐδίωκάν ... κεδεσ 35

XII. 4. αὐτῶν ... ἐπελεξάτο 2. ¹ προσπαρτιατάς ... καὶ εἰς τοπ. ...
 AS κατὰ ταῦτα 3. ἑαυτοῖς 7. ² ἐπὶ = ἐπει pro ἐτι ... ἀρχιερεῶν ... AS
 δαρίου ... ¹ ὡ pro ὡς 8. ² ἀπεδεξάτο ... ο. ὀνίας 9. ὁμ καὶ pr. 10. μνη-
 σκομεῖα ... ὕσιαν 14. AS ὁμ καὶ pr. ... παρενοχλῆσαι ... AS ὕμιν
 κ. τοῦσ λοιποὺς συμμαχοὺς κ. φίλους 15. ὁμ ἡμῶν pr. 16. AS ἱσθονος 40
 ... AS τὴν προτερον 18. AS ἀντιφωνήσαντες 19. AS¹ ἀπεστείλαν (S -τι-)
 20. ὀνιάαρς ... ὀνεία 23. ¹ κ. ὕμεις δε ἀντιγραφόμεν 24. ¹ ὁμ οἱ
 25. χωρὰν ἀματίτιν ... AS τοῦ ἐμβατ. 26. AS παρεμβ. αὐτοῦ κ. ἐπεστρε-
 ψαν ... AS οὕτως 27. AS ὁμ καὶ sec. 28. κ. οἱ πατερεσ! α. 31. AS
 ζαβαδαιου (A -δε-) 32. ὁμ τῇ 33. AS κ. τα πλησίον οχυρώματα 35. ἐβου- 45
 λευετο 36. ¹ μεῶς pro ὑφός ... μέγαν ... ¹ ὁμ εἰς το—πολεῶς ...
² διαχωρῆσαι ... ¹ ὁμ ὁπῶς—πῶλωσι ... ² ἀγορασώσιν et πολήσωσιν
 37. ¹ τῷ οἰκοδ. ... ἐπεπεσαν pro ἡγγίσε ... ¹ χεῖρους (corrige χεῖλους) pro
 τευχ. ... AS ἐπεσχεύασεν ... τὸν καλ. 38. οἰκοδομήσεν ... ἀδείδα ...
¹ σεφῆλα πεδεινῇ ... ὡχυρ. αὐτὴν καὶ ἐπεστήσεν θυρ. 39. κ. ἐξέτινεν τὴν 50
 χ. ἐπ ἀντ. 40. AS εὐλαβήθη (A -τη-) ... ὁμ παρὸν τοῦ ... AS συλλαβ.
 αὐτοῦ τοῦ ... AS ὁμ αὐτοῦ 41. ἐν μ χ. ... ² ἐπιτελεγεμένων 42. οἱ

- ηλθεν ... AS om ιωναθαν ... om και sec. ... ²c.³ επ αυτην ... ² και
 ευλαβηθη 43. ¹ ευλογωσ x. συνεταξεν α. π. ... ¹ om εδωκε—επεταξε ...
 AS² και επεταξε τοις φιλοις αυτου και ταις ... αυτου (²-τω) ωσ αυτου
 44. om παντα ... τουτ. μη ενεστ. ημ. πολему 46. ¹ εξαπεστिला ... ² τ.
 5 δυναμις ιωναθαν ... ¹ αι pro και (saepius sic) 47. τρισχιλιους και ...
 AS ωσ pro ων ... ανδρας διςχιλιους ... ¹ om τη 48. πολεμαϊδαν απε-
 κλισαν ... συνεισελθοντας αυτω (primo-του) ... ¹ απεκτινον 50. ους και
 επεγν. οτε δε ... AS συνελημφθη και απολ. 51. ειδον 53. ¹ εξητησεν
 ... ειπον
 10 XIII. 1. στρυφων 2. εντρομος εστιν ... AS εκφοβος ... ¹ om εισ
 3. παντες εποησαμεν χαριν τ. ... ¹ αγιων τους ... ¹ om και τ. στενοχωρ.
 ... AS¹et² om ας ειδομεν 4. ων και χαρ. ... παντες οι αδελφ. μ. χ. 6. και
 των γυν. και τεκν. υμων οτι συνεχηθησαν 7. ανεξωπυρτησεν ... αμα του ακ.
 8. ιουδου ... AS ιωναθου, it. 14. 11. AS αψαλωμου ... οντας εκει και
 15 ... ¹ om εκει 12. ελθειν 13. ¹ αδεινοισ, AS² αδειδοισ (Α-διδ-) 15. συν-
 ειχομεν 17. πεμπει του λαβειν το αργ. 18. AS λεγοντες ... ¹ επεστιλα
 ... om και απολ.—19. παιδαρια 20. ¹ τρυφ. γυν τ. ... εκυκλωσαν ...
 αντιπαρηγαγεν 22. AS ελθειν και εν τη ν. εκ. ην χ. ... ¹ δια τον χ.
 23. AS της βασκ. ... om εκει 24. x. επεστρ. εκει τρ. ... ¹ εισ την αυτου
 20 οικιαν 25. AS ελαψ. αυτον ... μωδειν, it. 30. 27. ξ. εκ των εμπροσθεν
 και οπισθεν 28. AS om επ αυτα ... μια x. ... ¹ om τεσσαρων 29. x.
 ταυτα επι ... πανοπλιαν εισ ... ενεγγλυμμενα 32. AS το διαδημα 33. ¹ ιδου-
 μαιας ... πυλοις 34. ¹ τρυφωνος απαγαι 37. AS αφειναι (Α-φι-) ... τα
 αφεμ. 38. AS εστησαμεν ... οικοδομηκατε 40. ¹ γινεσθωσαν αναμ., ² = b
 25 42. om ισραηλ ... ¹ συναλλαγματα ... (α) ... στρατηγου με και 43. παρενε-
 βαλλεν ... AS om σιμων ... ελεοπολιν 44. ελεοπολι ... κιν. εν τη πολι μεγα
 45. om ταις ... ¹ om αξιουντες ... ¹ σιμωνα δει ιδιας α. δ. 46. AS
 ειπαν 47. ¹ σιμων και, AS² αυτοις σιμ. x. ... εξω τ. πολ. 48. ¹ και και
 εξεβ. ... κατωκησεν ... AS εν αυτη pro εκει ... ποιησωσιν ... αυτην δι και
 30 ιωκοδομ. 49. ακρασ οι εν ... om και sec. ... τω λειμω 51. εισηλθον
 ... του μηνου του δευτερου. (³;) ετ. πρωτου εβδομ. ... ¹ βαεων ... ¹ x.
 εν αβλαις 52. μετα ευφρ. ... προσοχυρωσεν

- XIV. 1. δευτ. x. εβδομω x. ρ ... επισπασασθαι ... AS² εαυτω 2. αρ-
 σικησ ... AS μηδιας ... ¹ οτε εισηλθεν 3. ¹ om και εδ. α. εν φυλακη
 35 5. ¹ την εππον ... ¹ νοσους 6. ¹ τ. εθνι τουτω x. 7. συνηγαγεν pro εκυρι-
 ευσε ... AS βεθουρων 8. AS γεννηματα ... ξυλα αμα τ. ... ¹ και τον x.
 9. ¹ εκκλησιας pro πλαταιας ... ²c.³ αγαθ. και εκ. ... δοξαν 40. εχορη-
 γησαν ... εταξαν εαυτους ... ¹ οχυρωματων ... AS om της sec. 11. ² και
 40 14. εξεζητησαν 15. om τα αγια—επληθυνε ... και τα σκ. 17. αρχιερευς
 αντ αυτου και αυτοσ επικρ. 18. om την 20. σιμωνι ιερ. 21. οι πρεσβυ-
 τεροι ... ¹ om οι sec. ... ¹ δοξ. ημων ... AS ηυφρανθημεν 22. AS
 ιασονος ... πρεσβυται ... ηλθον ... ¹ πρ. υμας αναν. ... πρ. υμας 23. ² επιδ.
 τας φιλιας και τ. α. ... AS τω δημω ... βιβλ. το ... AS μνημοσ. εχειν
 45 ... ¹ τ. δημ. τον σπαρτ. ... ¹ εγραψα, AS² εγραψαν 24. ² μετα δε τ. ...
 AS¹ ολκην ... ¹ \bar{A} , ² \bar{A} 25. AS ειπαν ... ¹ σιμωνι ται x., ² primo σ. τε x.,
 dein del. ται 26. εστηρισται ... επολεμησεν 27. ¹ χαλκοισ ... ² δεκατω
 ... om ελουλ ... β x. ο x. ρ το τριτ. 28. εν ασαραμελ 29. ¹ εγεννηθημεν
 ... ματ. υιοσ υιων ιερεισ των υι. ιωαρειβ x. ... εδωκ. αυτους ... om αυτων
 50 pr. 30. om και ηδρ.—αυτων 31. ¹ om του εκτρ. τ. χ. αυτων ... ¹ x. εκ-
 κλιναι χ. 32. αντεστη ... AS οπλοδοτησεν ... αυτου τ. ανδρ. 33. οχυρωσεν
 ... ¹ των προτερον 34. ¹ γαραζαν, AS² γαζαραν ... πολεμοι ... om εκει
 pr. ... AS pr. τη τουτ. επανορθωσει ... εν αυταις 35. ¹ om ειδεν ο λαοσ
 ... AS πιστιν pro πραξιν ... εδετο ... AS εξεζητησεν 36. ¹ ηηλμ επι-

ησεν ... αυτοις ... ¹επορευοντο 37. ¹της ιηλμ 38. ¹αρχιεροσυνην
40. προσηγορευται ... ¹σιμων 41. AS και οτι οι ιουδ. κ. οι ιερ. ευδο-
κησαν του ειναι αυτων (S¹-τω) σιμ. 42. ⁽¹⁾επαυτων (μωνα ηγουμενον)
στρατηγ. ... AS μελη, it. 43. 43. ακουονται ... ¹γραφονται ... ^{2c.3}πασαι
αι συγγ. ... αι εν τη 44. ¹ουδεν τ. ... επιστρεφαι ... AS² περιβαλεσθαι 5
46. σιμωνα ... AS om και sec. 47. ¹προσστησαι

XV. 1. AS om ο ... ¹αντιωχος ... ²ο υιος ... ¹σιμων ... ¹εθναρ-
θναρχη 3. επι τινες λοιμοι ... το προτερ. ως ην ... ¹και εξενολογησαν
πλ. ... ¹κατεσκευασαν 4. βασιλ. μου 5. ¹αφεματα ... α αφηκαν ... ¹i. f.
repet. οι προ εμου βασιλεις 6. ^{2c.3}om νομισμα 7. ¹δεκτα pro δε και 10
τα ... ¹om ειναι 8. αφισθω 9. ¹ων δ ... AS δοξασωμεν 10. (δ κ. ο κ. ρ)
... ¹και ηλθεν ... AS των πατερ. ... AS om τους καταλειψθ. 11. ¹om
ο βασιλευς ... AS εισ δωρα φευγων ... om της 12. AS ηδει γ. ο. επι-
συνηκται 13. ¹μυριαδας α. πολεμικων ... primo οκτακισχιλιων ... ¹ιππον
14. om και τα πλ.—την πολιν ... εκπορ. ουδε εισπορ. 15. εγεγρ. ταυτα 15
17. πρεσβυται 18. ανσιπδα ... ¹A, ²A 19. ¹ταις βασιλ. ... ¹om
αυτοις—πολεμησωσιν ... AS συνμαχωσιν (Α συμμ-) ... πολ. προσ αυτ.
21. ¹δειαπεφευγασιν της χ. ... AS εκδικησει αυτους 22. AS και ταυτα
... ¹εγραψαν ... AS και αττ. και 23. ¹συκυνωα ... ¹εις τηκίαν, ²εις
λυκ. ... και γορτυνα 24. τουτων 25. ¹παρεβαλεν εν επι ... ²δευτερ. 20
ημερα ... δια παντων ... AS¹ om μη ... primo εκπορ. κ. εκπορ., dein εκπ.
κ. εισπορ. 27. AS αλλα ... AS ηλλοτριοντο 28. AS κοινολογησομενον
29. ερημωσατε κ. ποιησατε (²εποι-) ... om τοπων 30. ας παρελαβετε
31. ¹om αντ ... εκπολεμησωμεν 32. ο φιλος ... ¹του βασιλευσαι ...
¹αργυρωματων παραστ. ... ¹εξισταντο κ. απηγγιλαν 33. AS ακριτως εν 25
τινι καιρω 35. AS και pro κατα ... AS om αθηνοβιος 36. ¹απηγγιλαν
... οργη μεγαλη 37. AS ορδωσιαν 38. AS επιστρατηγον 39. AS παρεμ-
βαλλειν ... om την ... κ. οικοδομησαι τ. πυλας οπως πολεμησωσιν 40. ιαμ-
νιαν ... ¹εκβασσειν, ενβατ- 41. ^{2et3}την χειβρων ... απεταξεν ... εξ-
οδουσουσιν ... ¹και καβα ... συνεταξεν κ. ο βασιλ., ²add. αυτω 30

XVI. 1. primo αδελφω pro προ ... συνετελεσεν ... ¹δευβαιος 2. AS²
πολεμουσ 3. νυνει δε γεγ. ... ¹om υπερμαχεται (²) 4. ¹μωδιν, ³= b
5. επορευθησαν ... ¹αυτοις (βασιλικη) πεζ. ... AS κ. χιμαρρους (Α χει-) ην
6. ιδεν ... AS ειδον ... καθοπισθεν αυτων (²-του) 7. ην δε ιππ. 8. AS
om ιεραις ... ¹ετροπωθησανδαιβεος κ. 10. AS om εως ... AS εισ την 35
ιουδαιαν ... μετα 11. ιερειχω, it. 14. 13. εβουληθη 14. ¹τα της επι-
μελιας ... ¹αδελφος, ²υιοι pro οι υι. ... ετους οζ κ. ο κ. ρ ... ¹αιου,
²αι (sic) pro ενδεκατω ... σαββατ⁷ 15. οχυρ. εισ 16. ελαβον et επισηλθον ...
απεκτινον ... ¹τινα 18. ¹απεστιλεν ταυτα οπως τω βασιλει δυναμις ...
παραδω τας πολ. αυτω κ. την χωρ. ¹⁹. κ. 19. ¹γαζαραν ... ¹om χρυσιον 40
και 21. ιωαννι 23. τιχων ... οικοδομησεν

Subscriptio: μακκαβαϊκων α

XVI. 3. S νυνει b νυν, Ti και: nescio cur, tacet in Prol. 8. ετροπω-
θησανδαιβεος] Ti Comm.: „ετροπωθησαν: C^a ετροπωδηχεν“ sic

ΔΑΝΙΗΛ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΟΨ

ex unico codice Chisiano cum textu Tischendorffiano collatus.

I. 5. τ. οικου του βασιλ. 15. δε est in cod.

1. ὁ τ. οἰκονομ. βασιλ. 15. δε est in cod.
 II. 4. dele εἰς a Holmes, Hahn insertum; cf. Jes. 25, 2. 57, 15. Ez.
 43, 7. 9. Dan. 7, 7. Zach. 4, 5. Prov. 10, 30. 27, 23. Bar. 5, 4. Tob. 6, 18. etc.
 9. δηλώσητε· (10.) καὶ 11. μὴ τι ἀγγ. 14. ἀριωχὴ 19. ἐξεφάνθη ... εὐλο-
 5 γησε 20. εἶσα 22. ἀνακαλυπτῶν 25. σοφον est in cod. 33. ὁστρακίστου·
 44. κεραμεικοῦ 43. καὶ συμμεινέω 45. συνήκοιτο (Syr. i. m. ΣΥΝΗΛΟ
 ΔΗΣΕΝ sic) 47. ἐπ' ἀληθεί· (i. f. l. = -θείας)

III. 2. εἰνη· και φυλ. ... καταπραπας. στρατηγους· ... ἐπεξουσιων, it. 3.
... εἰσησεν, it. 3. pr. l. 3. 3. τοτε συνηχῶ. υπ. στρ. ✕ τοπ. ... βασιλευσ
10 / $\frac{\pi}{\omega}$ και εἰσησ. οι προειραμμενοι 10. κιδαρασ και ψαλτ., ut Syr
15. ἐμβηθῆσεσθε (sic) 28. επι est in cod. 35. ἀβραάμ 36. πολὺ πληθύναι
46. στίβυον 47. δεηχεῖτο (sec. Cozzam in textu, qui in notis: „διεχτετο
sic codex et Allatius. Editions vero διεχεῖτο habent“) 48. διεξωδουσε
60. υδατα και παντα, Syr. ✕ και / π. 70. Syr. i. m. ΠΑΧΝΗ ... χιόνες
45 (Ti χιόνες, cf. 7, 9; idem 67. ρῆγος, ψύχος etc., cod. -ι-, -ύ-) 84. codex
ut Syr. verba παντα τα δ. κ. τα κτηνη i. m. habet siglo Θ' (Theodotionis)
notata 84. cod. δουλοι κυριου absque nomine i. m. habet 91. αυτου·
%. ✕ ουχι ... ut Syr. πεπεδημενους (Ti πεπηδ-ι) 95. δεος deest in cod.
... cod. επισαντας ... αλλ η τω δ. α. 97. (ο βασι.) 98. αρχη τ. επιστ.
20 i. marg. cod. 99. μεγαλη 100. μεγαλα

20 i. marg. cod. 99. μεγάλη 100. μεγάλη
IV. 4. ÷ deest 3. Syr. i. m. ΘΡΑΣΙΣ (sic) 5. ηγγιζεν 7. ἐκ|κριῶσαι
(sic) 14. ο υπνος μου 15. ἰσχύϊ. τὰ πρὸς ... ἔξερη|μωσας 19. Syr. i. m.
ΚΕΚΡΙΜΜΕΝΑ 20. om en 25. (τῆς βασιλείας) 26. οὐθεν 29. (ἐ)πλη|
ρωῶσαν) 31. (βασιλείαν) 32. αἰγιος αἰων ... ἡ λάσ μου. το εἶν. 34. ο-
κ κούσιν αὐταῖς ... αὐτοῦ μεγάλα ... εἰς γέας (tacet Cozza)

V. 1. om [χαί α. τ. μετ' αὐτοῦ] ... βασιλευσίων ... ενυψουμενος ...
τοπω ... λυχνουσ. μάνη· φαρῆς 4. την εξουσιαν 7. απαγγει (i. f. l.) ...
εδυναντο 8. om οι sec. 9. περὶ τοῦ|τοῦ σημ. 16. λανηλ (sic?) 23. — σοι
καὶ οὐκ ἀλλὰ

30 VI. 4. cod. om / 12. δαρεῖ (i. f. l.) ... ¹ εἰ δε μη bis scr. 13. καὶ sic. 14. εἶπον ... εἶπεν 17. (quae Ti inserit, hic desunt) 18. νῆστις 20. om συ ... (ἀπὸ|πὸ) 21. ἐπῆκουσε 24. (Cozza γυνῶνις, i. notis „lege γυνῶνις“) ... τὰ τὰ οστ. 26. προσκυνῶντες (sic? tacet Cozza)

35 / VII. 5. εχων 7. ¹ κοπνήζων ... καταπατον. 9. χίονα 13. παρτησαν
αυτω 15. ακιδισαν ... cod. om /. 19. εξακριβασσασθαι ... cod. ul. Syr.
κατεςβιοντες ει καταπατοντες ... primo κυκλωθεν 22. om των 27. βασιλειαν
... υπο των ουνων, primo υ. τον ουνον

VIII. 2. ^{α α}ἐλυμάθιδι 3. cod. om /, it. 7. ... ἐ[ἐτέρου] 4. ἀνα|λὰς ...
και και παντα 5. verba και ουκ ην α. τ. ηγησ desunt. ... οφθ. αυτων /.

III. 3. lege cum Syro ÷ οι προγεγραμμενοι / και εστησαν: interpres aut librarius antiquus multa nomina praecedentia repetere nolens scripsit τότε συνήχθησαν οι προγεγραμμενοι και εστ. 88. Cozza τούς προγεγραμμενους. Cozza in textu in notis: ομοιοῦσαι ἐν

IV. 34. οἰκουσιν αὐταῖς] sic Cozza in textu, in notis: „οἰκοῦσι ἐν
(sic) αὐταῖς in codice deest ἐν αὐταῖς (sic), sed editiones apponerunt“

V. 23. — σοι καὶ οὐκ sic Cozza in textu, in notis — καὶ οὐκ etc.,
Hahn, Ti — καὶ

VII. 9. $\chi\iota\omega\nu$] sic Cozza in textu, in notis „ $\chi\iota\omega\nu$ prius fuerat in codice $\chi\iota\omega\nu$, quod a priori calligrapho emendatur.“ Ti $\chi\iota\omega\nu$ cf. III, 84.

7. επαταξε 8. τεσσασα (sic) ... επιμεσημβρ. και επανατολας (Syr. = ¹)
 16. ^{ωλαι}δουλατ' 17. εἶπεν 25. παλλους (sic?) 26. — το ... ετι γαρ εις 27. ἀ|ἀνα-
 στας ... ¹ παλιν παλιν ... επι τὸ (sic) οραματι

IX. 2. των αριθμων ... τον τον προφ. 6. ᾧ pro οἷ 7. 8. σου δεσποτα.
 8. om τοις sec. 10. νομω σου 18. 19. ελεος κε· συ ιλατευσον κε· 19. χρο- 5
 νησης 20. om εως 22. εἶπεν 26. om εως

X. 2. τρεις εβδομ. c. seqq. conjg. 3. δῖνον 4. τιγρησ 8. x. ουκ
 ἐ|κατελειφθη (lege εγκ-) 13. του στρατ. του βασ. 14. cod. ut Syr. ωρα
 pro ορασις 16. απεστραφη 19. εἶπε ... x. ισχυσε 21. οὐδεὶς (sic in
 textu, in notis οὐδ.) 10

XI. 4. εδυναστευσε· οτι 5. cod. ut Syr. x. δυναστευσει δυναστεῖα
 μεγάλη η δυν. α. 6. κατισχυση 8. αυτων ult. ex. αυτου corr. vid.
 9. αιγυπου ... επι τ. γην 10. κατὰ σύρων 12. (αὐ μή sic?) 13. primo
 vid. εις αυτο επ 16. θελησεως deest. ... παντα τα εν 22. βαρχιονας sic?
 26. παρελευσονται 30. οργισθησονται 42. εν γαις γάιαις / (sic) 45. om ο 15

XII. 1. παρελυσεν|μχ. 3. συνιε|έντες 6. cod. ut Syr. om του υδ.
 τ. ποτ. 8. x. τίνος αι 13. βαδισον

Subscriptio ut apud Ti

Titulus Α'Σ'Θ' ΣΟΥΣΑΝΝΑ †††

5. — και απεδειχθ. 7. ¹ ονομα bis scr. 12. εγινετο 13. ελυληθει
 (sic?) 19. cod. habet εἶς, non τισ 28. παρωκουσαν ^{ου} 30. cod. et Syr.
 πενταχοσιοι 38. ειστηκειμεν 51. εἶπεν, it. 55. ... ψευσωνται 54. σχῖνον 20
 58. πρίνον 64. ευσεβησουσι

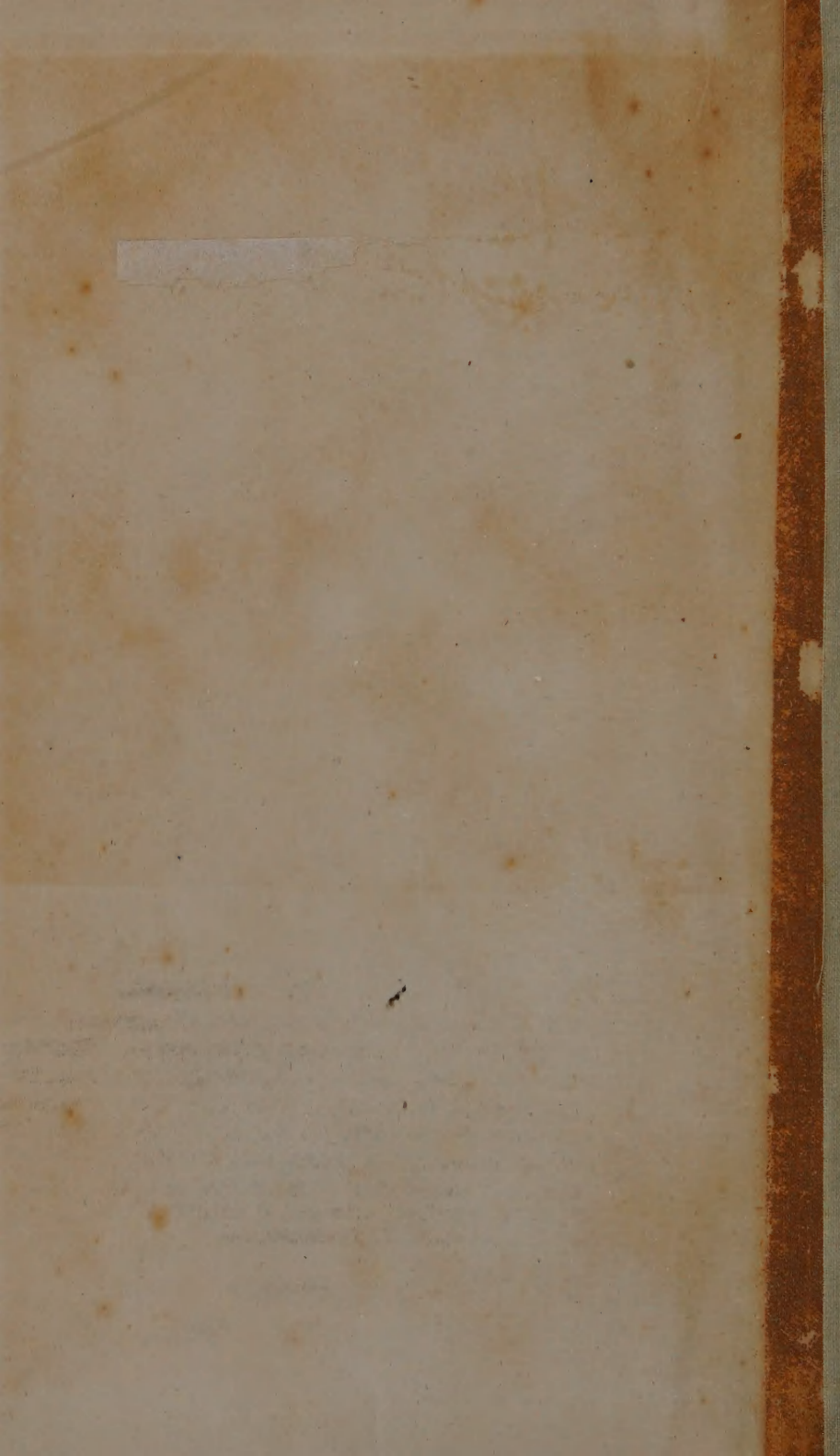
2. μετρητας 6. ουδεν 7. παραδείξετε 8. παρ ἑμοῦ ^{οι} 11. εἶπεν, item
 17. 18 bis. 12. επισφραγισαι 13. ουδενος 16. την η σφραγισ 18. ἐστί·
 20. ἔδρε 24. κατέστρεψε· 26. ο δανιηλ 27. απεκτεινε· 30. ✕ τον δανιηλ
 i. m. 34. ἐστι· 25

Subscriptio: δανιηλ κατα τους ο'

30. cod. et Syr. πενταχοσιοι] Ti πεντηκοντα, ad quod adnotat „ita
 omnino (cum Syro) legendum; ex cod. editum est πεντηχοστοί“: Syr. habet
 נחמאשח! 35. ad και ανακυφουσα Ti Hahnium secutus adnotat: Syr.
 και τρις ανακυφουσα. Verba Syri sunt וכד תלת חורר לעל, in quibus
 vertendis Hahnium תלת = hebr. תלתִּי suspendit (visum) cum תלת =
 תִּשְׁלֹשׁ confundisse jam alii ante me viderunt.

p. 48. l. 3 in notis scribe: omisso
 p. 49. i. m. corrige numeros 40. 45
 p. 159. l. 2 scribe: μνημοσυνο (sic)

Lipsiae: Typis F. A. Brockhaus.

BS

741

T5

1880

Bible. O. T. Greek. 1880 *Septuagint.*

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα. Vetus
mentum graece iuxta lxx interpretes. Textum vati
romanum emendatius edidit, argumenta et locos Novi
menti parallelus notavit, omnem lectionis varietatem ex
vetustissimorum Alexandrini, Ephraemi Syri, Frideri
gustani subiunxit, prolegomenis uberrimis instruxit C
tinus de Tischendorf. Ed. 6. Prolegomena recognovit
collationem codicis vaticani et sinaitici adjecit Eberhard
Nestle. Lipsiae, F. A. Brockhaus, 1880.

2 v. 23^{cm}.

(Continued on next card)

9-29943 Rev

1r36b2₁

CCSC/mnn

333857

